

CONSTANTIN
GEORGESCU

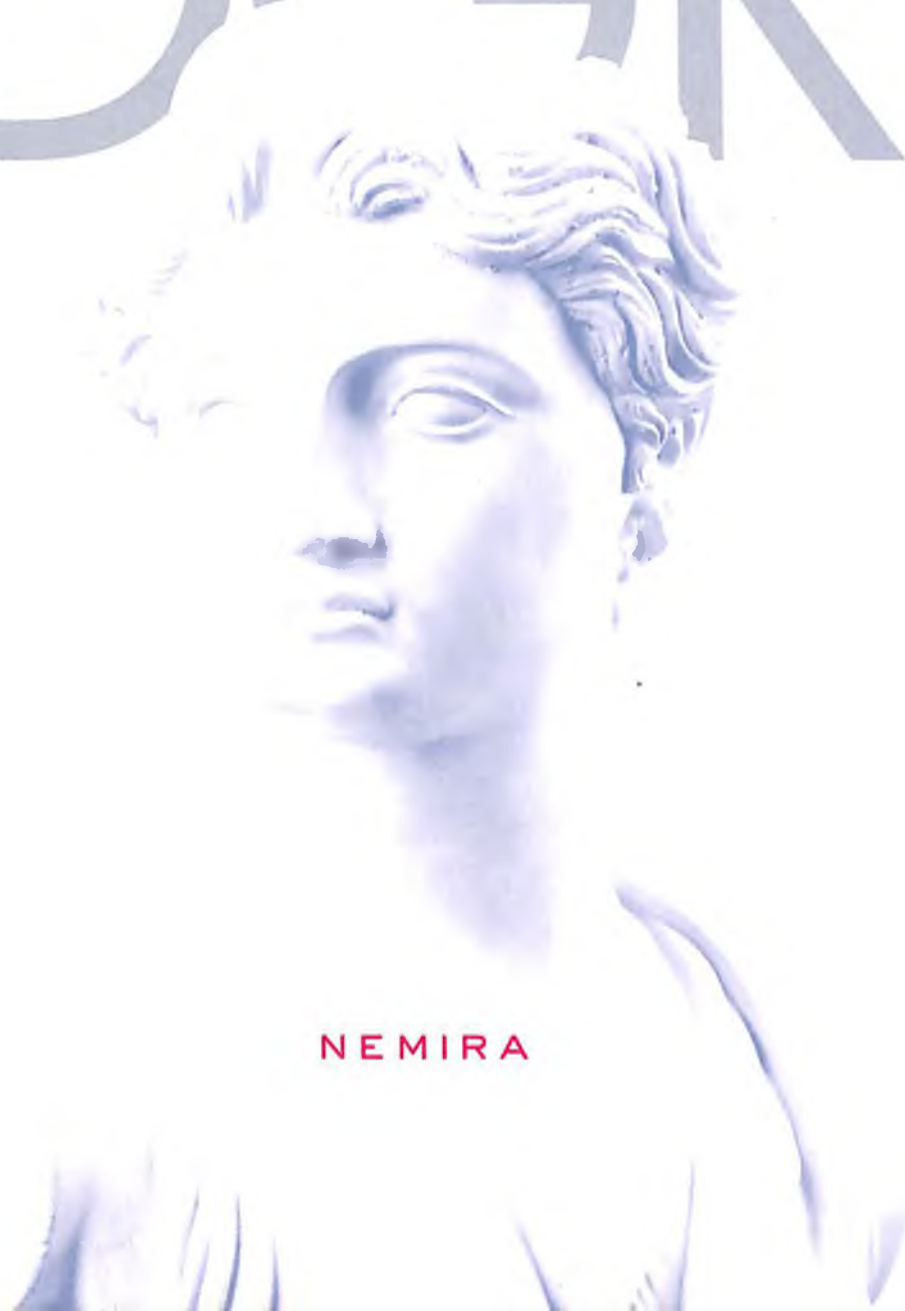
SIMONA
GEORGESCU

THEODOR
GEORGESCU

DICȚIONAR GREC-ROMÂN

VOLUMUL I • A

DGR

NEMIRA

Nota editurii:

Având în vedere complexitatea demersului asumat și răspunzând dorinței autorilor, editura a decis să publice prezentul dicționar în mai multe volume. Ordinea apariției lor nu este strict alfabetică, ci corespunde definitivării materialului lexical analizat.

Volume DGR deja publicate:

Volumul II • Β – Γ, Nemira, 2012

Volumul V • Ζ – Η – Θ – Ι, Nemira, 2013

CONSTANTIN GEORGESCU este lector de limbi clasice la Departamentul de Teologie Biblică, Istorică și Filologie din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă din București, doctor în Filologie al Universității din București. Cel mai recent volum publicat este *Manual de greacă biblică* (Editura Nemira, București, 2011).

SIMONA GEORGESCU este lector de lingvistică romanică la Departamentul de Lingvistică Romanică, Limbi și Literaturi Iberoromance și Italiană din cadrul Facultății de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București, doctor în filologie al aceleiași universități. Cel mai recent volum publicat este *Denumiri ale „copilului” în latină și în limbile romanice* (București, 2011).

THEODOR GEORGESCU este lector de limbi clasice la Departamentul de Filologie Clasică și Neogreacă din cadrul Facultății de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București, doctor în filologie al aceleiași universități. Cel mai recent volum publicat este *Poezia elenistică. Theocrit. Idile* (București, 2010).

CONSTANTIN
GEORGESCU

SIMONA
GEORGESCU

THEODOR
GEORGESCU

DICȚIONAR GREC-ROMÂN
VOLUMUL I • A

DGR

NEMIRA

Coperta: Cristian FLORESCU

Referenți științifici:

prof. dr. Mariana Băluță-Skultéty

prof. dr. Florica Bechet

prof. dr. Ioana Costa

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GEORGESCU, CONSTANTIN

Dicționar grec-român (DGR) / Constantin Georgescu, Simona
Georgescu, Theodor Georgescu - București: Nemira Publishing House,
2012-

12 vol

ISBN 978-606-579-437-5

Vol. 1 - 2015 - ISBN 978-606-758-353-3

I. Georgescu, Simona

II. Georgescu, Theodor

81374 8=1406=135 1

Constantin Georgescu, Simona Georgescu, Theodor Georgescu
DICȚIONAR GREC-ROMÂN (DGR), VOL. I

© Nemira, 2015

Tiparul executat de Monitorul Oficial R.A.

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări,
fără acordul scris al editorului, este strict interzisă
și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-758-353-3

CUVÂNT ÎNAINTE

Elaborarea acestui volum a fost pentru noi, cu siguranță, βάσις, adică o „piatră de încercare” și totodată o „caznă”. Litera ἄλφα (*alpha*) nu este numai cea mai bine reprezentată literă a oricărui dicționar de limbă greacă (aprox. 15% din total), dar ea cuprinde foarte multe cuvinte create prin prefixare (ἀ- privativ sau copulativ, ἀντί-, ἀνά-, ἀπό- ș.a.), ceea ce ne-a obligat să anticipăm unele rezultate ale muncii noastre și să avem sub control întregul material lexical de analizat.

Față de cele două volume anterioare, vol. al II-lea (B, Γ) și vol. al V-lea (Z, Η, Θ, Ι), am introdus câteva mici modificări formale, menite să îmbunătățească aspectul grafic și accesibilitatea dicționarului. Astfel, trimerite din Flavius Iosephus și din Appian au de acum două, nu trei cifre pentru *Antichități Iudaice* și *Războiul Iudaic* (de ex. IOS. A11.1, B11.1), respectiv pentru *Războiul Civil* (de ex. APP. BC1.1), sistem care corespunde perfect notației din traduceri românești.

Semnalăm cu acest prilej o situație care ne îngreunează și ne încetinește în mod semnificativ demersul. Multe dintre operele literaturii eline au în limba română o singură și veche traducere; altele nu au fost traduse niciodată până acum, chiar dacă este vorba despre lucrări ale unor autori precum Aristotel, Demostene, Plutarh sau Lucian. Drept consecință, nu de puține ori lipsesc echivalente lexicale deja consacrate în domeniul tehnic, juridic, zoologic, botanic etc. Traducerile noi din autorii clasici sunt, αἰῶν, rarisime. De aceea, elaborând acest dicționar, ne vedem nevoiți să suplinim și această carență – temporară, sperăm.

În sfârșit, mulțumim încă o dată tuturor celor care ne-au susținut eforturile, începând cu referenții științifici, prof. dr. Mariana Băluță-Skultéty, prof. dr. Florica Bechet și prof. dr. Ioana Costa. Acest volum este însă închinat în mod deosebit memoriei domnului Valentin Nicolau, fondatorul și directorul editurii Nemira, cel care a îmbrățișat cu entuziasm proiectul nostru, sprijinindu-l discret și necondiționat.

Autorii,
iunie 2015

LISTĂ DE AUTORI ȘI OPERE

Aesch. = Aeschylus Tragicus, Αἰσχύλος, sec. VI/V î.Hr.

Ed. G. Murray, *Aeschyli tragoediae*, Oxford: Clarendon Press, 1955; D.L. Page, *Aeschyli Septem Quae Supersunt Tragoedias*, Oxford: Clarendon Press, 1972.

Ag. = Agamemnon / Ἀγαμέμνων

Ch. = Choephoroe / χοηφόροι

Eu. = Eumenides / Εὐμενίδες

Supp. = Supplices / ἰκέτιδες

Pr. = Prometheus vinctus / Προμηθεὺς δεσμώτης

Pers. = Persae / Πέρσαι

Th. = Septem contra Thebas / ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας

Fr. = Fragmenta, ed. H.J. Mette, *Die Fragmente der Tragödien des Aischylos*, Berlin: Akademie Verlag, 1959; S. Radt, *Tragicorum Graecorum fragmenta*, vol. 3. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1985.

Eleg. = Elegiaca (Fragmentum), ed. M.L. West, *Iambi et elegi Graeci*, vol. 2. Oxford: Clarendon Press, 1972.

Epigr. = Epigrammata, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

Aesop. = Aesopus Fabularum Scriptor, Αἰσωπος

Fabulae, (1. Fabulae, 2. Fabulae tabulis ceratis Assendelftianis servatae; 3. Fabulae Dosithei; 4. Fabulae Libanii; 5. Fabulae Aphthonii rhetoris; 6. Fabulae Themistii rhetoris; 7. Fabulae Theophylacti Simocattae scholastici; 8. Fabulae Syntipae philosophi; 9. Fabulae rhetoris anonymi Brancatiani; 10. Fabula Nicephori; 11. Fabulae (P. Ryl. 493); 12. Fabulae ap. Dionem Chrysostomum), ed. A. Hausrath & H. Hunger, *Corpus fabularum Aesopicarum*, Leipzig: Teubner, 1959-70; citarea se face după numărul corpusului și numărul fabulei (e.g. Aesop. 1.12).

Epigr. = Epigramma, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.
Fab.dod. = Fabulae (dodecasyllabi), ed. E. Chambry, *Aesopi fabulae*. Paris: Les Belles Lettres, 1925-1926.

Paroem. = Paroemiae, ed. E.L. von Leutsch, *Corpus paroemiographorum Graecorum*, vol. 2. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1851 (repr. Hildesheim: Olms, 1958).

Prov. = Proverbia, ed. B.E. Perry, *Aesopica*, vol. 1. Urbana: University of Illinois Press, 1952.

Sent. = Sententiae, ed. *idem*

App. = Appianus Historicus, Ἀππιανός, sec. II d.Hr.

Ed. E. Gabba, A.G. Roos, & P. Viereck, *Appiani historia Romana*, vol. 1. Leipzig: Teubner, 1939 (repr. 1962). Pentru *Bella Civilia* ed. H. White, *Appian's Roman history*, vol. 3-4. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1913 (repr. 3:1964; 4:1961).

Bas. = Basilica (Regia - Fragmenta) / ἐκ τῆς βασιλικῆς

BC = Bella Civilia (Bellum civile) / ἐμφυλίων α-ε

Ep. = Appiani epistula ad Frontonem

Fr. = Fragmenta historiae Romanae

Gall. = Gallica (Celtica - Fragmenta) / ἐκ τῆς Κελτικῆς

Hann. = Hannibalica (Annibaica) / Ἀννιβαϊκῆ

Hisp. = Hispanica (Iberica) / Ἰβηρικῆ

Ill. = Illyrica / Ἰλλυρικῆ

Ital. = Italica (Fragmenta) / ἐκ τῆς Ἰταλικῆς
Mac. = Macedonica (Fragmenta) / ἐκ τῆς Μακεδονικῆς
Mith. = Mithridatica / Μιθριδάτειος
Num. = Numidica (Fragmenta)
Praef. = Praefatio (Prooemium) / προοίμιον
Pun. = Punica (Libyca) / Λιβυκὴ (Καρχηδονικὴ καὶ ἐκ τῆς Νομαδικῆς)
Sam. = Samnitica (Fragmenta) / ἐκ τῆς Σαυντικῆς
Sic. = Sicula (Sicelica) (Fragmenta) / ἐκ τῆς Σικελικῆς καὶ νησιωτικῆς
Syr. = Syriaca / ἐκ τῆς Συριακῆς

Ar. = Aristophanes Comicus, Ἀριστοφάνης, sec. V-IV i.Hr.

Ed. V. Coulon & M. van Daele, *Aristophane*, vol. 1-5. Paris: Les Belles Lettres, 1923-82 (repr. 1967);
 N.G. Wilson, *Aristophanis Fabulae*. Oxford: Oxford University Press, 2007.

Ach. = Acharnenses / Ἀχαρνῆς (ed. V. Coulon & M. van Daele)
Eq. = Equites / ἵππῆς (ed. V. Coulon & M. van Daele)
Nu. = Nubes / νεφέλαι (ed. K.J. Dover, *Aristophanes. Clouds*. Oxford: Clarendon Press, 1968)
V. = Vespae / σφήκες (ed. D.M. MacDowell, *Aristophanes. Wasps*. Oxford: Clarendon Press, 1971)
Pax / εἰρήνη (ed. V. Coulon & M. van Daele)
Av. = Aves / ὄρνιθες (ed. V. Coulon & M. van Daele)
Lys. = Lysistrata / Λυσιστράτη (ed. V. Coulon & M. van Daele)
Th. = Thesmophoriazusae / θεσμοφοριάζουσαι (ed. V. Coulon & M. van Daele)
Ra. = Ranae / βάτραχοι (ed. V. Coulon & M. van Daele)
Ec. = Ecclesiazusae / ἐκκλησιάζουσαι (ed. R.G. Ussher, *Aristophanes. Ecclesiazusae*. Oxford: Clarendon Press, 1973)
Pl. = Plutus / Πλούτος (ed. V. Coulon & M. van Daele)

Fr. = Fragmenta, ed. J.M. Edmonds, *The fragments of Attic comedy*, vol. 1. Leiden: Brill, 1957; T. Kock, *Comicorum Atticorum fragmenta*, vol. 1. Leipzig: Teubner, 1880; A. Meineke, *Fragmenta comicorum Graecorum*, vol. 2.2. Berlin: Reimer, 1840 (repr. De Gruyter, 1970); J. Demianczuk, *Supplementum comicum*. Krakau: Nakladem Akademii, 1912 (repr. Hildesheim: Olms, 1967); C. Austin, *Comicorum Graecorum fragmenta in papyris reperta*. Berlin: De Gruyter, 1973; T. Kock, *Comicorum Atticorum fragmenta*, vol. 3. Leipzig: Teubner, 1888; A. Meineke, *Fragmenta comicorum Graecorum*, vol. 5.1. Berlin: Reimer, 1857 (repr. De Gruyter, 1970).

A.Rh. = Apollonius Rhodius Epicus, Ἀπολλώνιος Ῥόδιος, sec. III i.Hr.

Argonautica / Ἀργοναυτικά, ed. H. Fraenkel, *Apollonii Rhodii Argonautica*. Oxford: Clarendon Press, 1961 (repr. 1970).

Fr. = Fragmenta, ed. J.U. Powell, *Collectanea Alexandrina*. Oxford: Clarendon Press, 1925 (repr. 1970).

Epigr. = Epigramma, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

Arr. = Arrianus Historicus, Ἀρριανός, sec. II d.Hr.

Ed. A.G. Roos & G. Wirth, *Flavii Arriani quae exstant omnia*, vol. 1-2. Leipzig: Teubner, 1967-8.

Alan. = Acies contra Alanos / κατ' Ἀλανῶν ἑκταξις
An. = Alexandri anabasis / ἀνάβασις Ἀλεξάνδρου
Bith. = Bithynicorum fragmenta
Cyn. = Cynegeticus / κυνηγετικός
Ep.Gell. = Epistula ad Lucium Gellium
Fr.Alan. = Fragmentum ex Historia Alanica
Fr.Hist.inc. = Fragmenta incerta
Fr. = Fragmenta Historica, ed. F. Jacoby, *Die Fragmente der griechischen Historiker (FGH)* #156. Leiden: Brill, 1923-1958 (repr. 1954-1969).

Ind. = Historia Indica / Ἰνδική
Parth. = Parthicorum fragmenta
Peripl.M.Eux. = Periplus maris Euxini / περίπλους πόντου Εὐξεινίου
Phys. = Fragmenta de rebus physicis
Post.Alex. = Post Alexandrum (Historia successorum Alexandri)
Tact. = Tactica / τέχνη τακτική

Arstt. = Aristoteles Philosophus, Ἀριστοτέλης, sec. IV ἰ.Ηρ.

APr.Po. = Analytica priora et posteriora / ἀναλυτικά πρότερα καὶ ὕστερα
 ed. W.D. Ross, *Aristotelis analytica priora et posteriora*, Oxford: Clarendon Press, 1964 (repr. 1968) (24a10-31b38, 71a1-100b17).

Ath. = Ἀθηναίων Πολιτεία
 ed. H. Oppermann, *Aristotelis Ἀθηναίων Πολιτεία*, Leipzig: Teubner, 1928 (repr. Stuttgart, 1968).

Aud. = De audibilibus
 ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2, ed.2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960) (800a1-804b39).

Cael. = De caelo / Περὶ οὐρανοῦ
 ed. P. Moraux, *Aristote. Du ciel*, Paris: Les Belles Lettres, 1965 (268a1-313b22).

Cat. = Categoriae / Κατηγορίαι
 ed. L. Minio-Paluello, *Aristotelis categoriae et liber de interpretatione*, Oxford: Clarendon Press, 1949 (repr. 1966) (1a1-15b32).

Col. = De coloribus / Περὶ χρωμάτων
 ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960) (791a1-799b20).

deAn. = De anima / Περὶ ψυχῆς
 ed. W.D. Ross, *Aristotle. De anima*, Oxford: Clarendon Press, 1961 (repr. 1967) (402a1-435b25).

Div. = Divisiones Aristoteleae
 ed. H. Mutschmann, *Divisiones quae vulgo dicuntur Aristoteleae*, Leipzig: Teubner, 1906.

Div.Somn. = De divinatione per somnum / Περὶ τῆς καθ' ὕπνον μαντικῆς
 ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*, Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) (462b12-464b18a).

EE = Ethica Eudemia / Ἠθικά Εὐδήμεια
 ed. F. Susemihl, *Aristotelis ethica Eudemia*, Leipzig: Teubner, 1884 (repr. Amsterdam: Hakkert, 1967): (1214a1-1249b25).

EN = Ethica Nicomachea / Ἠθικά Νικομάχεια
 ed. I. Bywater, *Aristotelis ethica Nicomachea*, Oxford: Clarendon Press, 1894 (repr. 1962) (1094a1-1181b23).

Ep. = Epistulae
 ed. R. Hercher, *Epistolographi Graeci*, Paris: Didot, 1873 (repr. Amsterdam: Hakkert, 1965).

Fr. = Fragmenta
 ed. V. Rose, *Aristotelis qui ferebantur librorum fragmenta*, Leipzig: Teubner, 1886 (repr. Stuttgart,

1967); F. Jacoby, *Die Fragmente der griechischen Historiker (FGrH)* #646. Leiden: Brill, 1923-1958 (repr. 1954-1969).

Fr.Lyr. = Fragmenta lyrica

ed. M.L. West, *Iambi et elegi Graeci*, vol. 2. Oxford: Clarendon Press, 1972.

Fr.640 = Peplus (Fr. 640)

ed. D.L. Page, *Poetae melici Graeci*. Oxford: Clarendon Press, 1962 (repr. 1967).

GA = De generatione animalium / Περί ζώων γενέσεως

ed. H.J. Drossaart Lulofs, *Aristotelis de generatione animalium*. Oxford: Clarendon Press, 1965 (repr. 1972) (715a1-789b20).

GC = De generatione et corruptione / Περί γενέσεως καὶ φθορᾶς

ed. C. Mugler, *Aristote. De la génération et de la corruption*. Paris: Les Belles Lettres, 1966 (314a1-338b19).

HA = Historia animalium / Περί τὰ ζῷα ἱστορίαι

ed. P. Louis, *Aristote. Histoire des animaux*, vol. 1-3. Paris: Les Belles Lettres, 1:1964 (486a5-538b23); 2:1968 (538b28-588a12); 3:1969 (588a16-633b8, 633b12-638b36).

IA = De incesso animalium / Περί πορείας ζώων

ed. W. Jaeger, *Aristotelis de animalium motione et de animalium incesso. Ps.-Aristotelis de spiritu libellus*. Leipzig: Teubner, 1913 (704a4-714b23).

Insomn. = De insomniis / Περί ἐνοπνίων

ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) (458a33-462b11).

Int. = De interpretatione / Περί ἑρμηνείας

ed. L. Minio-Paluello, *Aristotelis categoriae et liber de interpretatione*. Oxford: Clarendon Press, 1949 (repr. 1966) (16a1-24b9).

Iuv. = De iuventute et senectute + De vita et morte / Περί νεότητος καὶ γήρωσ, ζωῆς καὶ θανάτου

ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) (467b10-470b5).

LI = De lineis insecabilibus / Περί ἀτόμων γραμμῶν

ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960) (968a1-972b33).

Long. = De longitudine et brevitae vitae / Περί μακροβιότητος καὶ βραχυβιότητος

ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) (464b19-467b9).

MA = De motu animalium / Περί ζώων κινήσεως

ed. W. Jaeger, *Aristotelis de animalium motione et de animalium incesso. Ps.-Aristotelis de spiritu libellus*. Leipzig: Teubner, 1913 (698a1-704b2).

MM = Magna moralia

ed. F. Susemihl, *Aristotle* (ed. G.C. Armstrong), vol. 18. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1935 (repr. 1969) (1181a23-1213b30).

Mech. = Mechanica / Μηχανικά

ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960) (847a11-858b31).

Mem. = De memoria et reminiscencia / Περὶ μνήμης καὶ ἀναμνήσεως
Ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) (449b4-453b11).

Metaph. = Metaphysica / Μεταφυσικά
ed. W.D. Ross, *Aristotle's metaphysics*, 2 vol. Oxford: Clarendon Press, 1924 (repr. 1970) (1:980a21-1028a6; 2:1028a10-1093b29).

Mete. = Meteorologica / Μετεωρολογικά
ed. F.H. Fobes, *Aristotelis meteorologicorum libri quattuor*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1919 (repr. Hildesheim: Olms, 1967) (338a20-390b22).

Mir. = Mirabilium auscultationes (Mirabilia) / Περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων
ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960) (830a5-847b10).

Mu. = De mundo / Περὶ κόσμου
W.L. Lorimer, *Aristotelis qui fertur libellus de mundo*. Paris: Les Belles Lettres, 1933 (391a1-401b29).

Oec. = Oeconomica / Οἰκονομικά
ed. A. Wartelle & B.A. van Groningen, *Aristote. Économique*. Paris: Les Belles Lettres, 1968 (1343a1-1353b27).

PA = De partibus animalium / Περὶ ζῴων μορίων
ed. P. Louis, *Aristote. Les parties des animaux*. Paris: Les Belles Lettres, 1956 (639a1-697b30).

Ph. = Physica / Φυσικὴ ἀκρόασις
Ed. W.D. Ross, *Aristotelis physica*. Oxford: Clarendon Press, 1950 (repr. 1966) (184a10-267b26).

Phgn. = Physiognomonica / Φυσιογνωμονικά
ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960) (805a1-814b8).

Po. = Poetica / Περὶ ποιητικῆς
Ed. R. Kassel, *Aristotelis de arte poetica liber*. Oxford: Clarendon Press, 1965 (repr. 1968) (1447a8-1462b19).

Pol. = Politica / Πολιτικά
ed. W.D. Ross, *Aristotelis politica*. Oxford: Clarendon Press, 1957 (repr. 1964) (1252a1-1342b34).

Pr. = Problemata / Προβλήματα
ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960) (859a1-967b27).

Protr.fr. = Protrepticus (Fragmenta)
ed. I. Düring, *Aristotle's protrepticus*. Stockholm: Almqvist & Wiksell, 1961.

Resp. = De respiratione / Περὶ ἀναπνοῆς
ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) (470b6-480b30).

Rh. = Rhetorica / Ῥητορική τέχνη

ed. W.D. Ross, *Aristotelis ars rhetorica*. Oxford: Clarendon Press, 1959 (repr. 1964) (1354a1-1420a8).

SE = Sophistici Elenchi / Σοφιστικοὶ ἔλεγχοι

ed. W.D. Ross, *Aristotelis topica et sophistici elenchi*. Oxford: Clarendon Press, 1958 (repr. 1970) (164a20-184b8).

Sens. = De sensu et sensibilibus / Περί αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν

ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) (436a1-480b30).

Somn. Vig. = De somno et vigilia / Περί ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως

ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) (453b11-458a32).

Spir. = De spiritu / Περί πνεύματος

ed. W. Jaeger, *Aristotelis de animalium motione et de animalium incessu. Ps.-Aristotelis de spiritu libellus*. Leipzig: Teubner, 1913: (481a1-486b4).

Top. = Topica / Τοπικά

ed. W.D. Ross, *Aristotelis topica et sophistici elenchi*. Oxford: Clarendon Press, 1958 (repr. 1970): (100a18-164b19).

VV = De virtutibus et vitiis / Περί ἀρετῶν καὶ κακιῶν

ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960): (1249a26-1251b37).

Vent. = De ventorum situ et nominibus (de ventis) / Ἀνέμων θέσεις καὶ προσηγορίαι

ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960): (973a1-973b25).

Xen. = De Xenophane, de Zenone, de Gorgia / Περί Μελίσσου Ξενοφάνους Γοργίου

ed. H. Diels, „Aristotelis qui fertur de Melisso Xenophane Gorgia libellus“, *Abhandlungen der königlichen Akademie der Wissenschaften zu Berlin. Philosoph.-hist. Kl.*, Berlin: Reimer, 1900.

Call. = Callimachus Epicus, Καλλίμαχος, sec. IV-III ἰ. Hr.

Ed. R. Pfeiffer, *Callimachus*, vol. 1-2. Oxford: Clarendon Press, 1949-53.

Aet. fr. = Aetia (Fragmenta) / Αἴτια

Ap. = Hymnus in Apollinem (hymn. 2) / εἰς Ἀπόλλωνα

Car. = Carmina epica et elegiaca minora

Cer. = Hymnus in Cererem (hymn. 6) / εἰς Δήμητρα

Del. = Hymnus in Delum (hymn. 4) / εἰς Δῆλον

Dian. = Hymnus in Dianam (hymn. 3) / εἰς Ἄρτεμιν

Epigr. = Epigrammata, ed. R. Pfeiffer, v. supra. (citata e.g. Call. *Epigr.* 1.9) + H. Beckby, *Anthologia*

Graeca (AG), ed. 2., Munich: Heimeran, 1965-1968 (citata e.g. Call. *Epigr.* 7.89.9)

Fr. = Fragmenta (+ Fragmenta grammatica, Fragmenta incertae sedis, Fragmenta incerti auctoris - fort. auctore Callimacho)

Hec. fr. = Hecale (Fragmenta) / Ἑκάλη

Iamb. fr. = Iambi (Fragmenta) / Ἶαμβοί

Iov. = Hymnus in Iovem (hymn. 1) / εἰς Δία

Lav. Pall. = In lavacrum Palladis (hymn. 5) / εἰς λουῖτρα τῆς Παλλάδος

Lyr. fr. = Lyrica (Fragmenta) / Μέλη

SHell. = Supplementum Hellenisticum, ed. H. Lloyd-Jones & P. Parsons, *Supplementum Hellenisticum*. Berlin: De Gruyter, 1983.

Dem. = Demosthenes Orator, Δημοσθένης, sec. IV i.Hr. (384-322)

Ed. S.H. Butcher & W. Rennie, *Demosthenis orationes*, vol. 1-3. Oxford: Clarendon Press, 1903-31 (repr. 1966-67). Discursurile sunt citate după număr, conform listei de mai jos, și paragraf.

1. Olynthiaca 1 / Ὀλυνθιακὸς α'
2. Olynthiaca 2 / Ὀλυνθιακὸς β'
3. Olynthiaca 3 / Ὀλυνθιακὸς γ'
4. Philippica 1 / κατὰ Φιλίππου α'
5. De pace / περὶ τῆς εἰρήνης
6. Philippica 2 / κατὰ Φιλίππου β'
7. De Halonneso / περὶ Ἀλοννήσου
8. De Chersoneso / περὶ τῶν ἐν Χερρονήσῳ
9. Philippica 3 / κατὰ Φιλίππου γ'
10. Philippica 4 [Sp.] / κατὰ Φιλίππου δ'
11. In epistulam Philippi [Sp.] / πρὸς τὴν ἐπιστολὴν τὴν Φιλίππου
12. [Philippi] epistula / Φιλίππου ἐπιστολή
13. Περὶ συντάξεως [Sp.]
14. Περὶ τῶν συμμοριῶν
15. De Rhodiorum libertate / ὑπὲρ τῆς Ῥοδίων ἐλευθερίας
16. Pro Megalopolitanis / ὑπὲρ Μεγαλοπολιτῶν
17. Περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον συνθηκῶν [Sp.]
18. De corona / περὶ τοῦ στεφάνου
19. De falsa legatione / περὶ τῆς παραπρεσβείας
20. Adversus Leptinem / περὶ τῆς ἀτελείας πρὸς Λεπτίνην
21. In Midiam / κατὰ Μειδίου περὶ τοῦ κονδύλου
22. Adversus Androtionem / κατ' Ἀνδροτίωνος παρανόμων
23. In Aristocratem / κατ' Ἀριστοκράτους
24. In Timocratem / κατὰ Τιμοκράτους
25. In Aristogitonem 1 / κατ' Ἀριστογείτονος α'
26. In Aristogitonem 2 / κατ' Ἀριστογείτονος β'
27. In Aphobum 1 / κατ' Ἀφοβου ἐπιτροπῆς
28. In Aphobum 2 / κατ' Ἀφοβου β'
29. Contra Aphobum 3 / πρὸς Ἄφοβον ὑπὲρ Φάνου ψευδομαρτυριῶν
30. Contra Onetorem 1 / πρὸς Ὀνήτορα ἐξούλης α'
31. Contra Onetorem 2 / πρὸς Ὀνήτορα ἐξούλης β'
32. Contra Zenothemin / πρὸς Ζηνόθεμιν παραγραφὴ
33. Contra Apatourium [Sp.] / πρὸς Ἀπατούριον παραγραφὴ
34. Contra Phormionem / πρὸς Φορμίωνα περὶ δανείου
35. Contra Lacritum [Sp.] / πρὸς τὴν Λακρίτου παραγραφὴν
36. Pro Phormione / παραγραφὴ ὑπὲρ Φορμίωνος
37. Contra Pantaenetum / παραγραφὴ πρὸς Πανταίνετον
38. Contra Nausimachum et Xenoreitheia / παραγραφὴ πρὸς Ναυσίμαχον καὶ Ξενοπειθην
39. Contra Boeotum 1 / πρὸς Βοιωτὸν περὶ τοῦ ὀνόματος
40. Contra Boeotum 2 [Sp.] / πρὸς Βοιωτὸν περὶ προικὸς μητρῴας
41. Contra Spudiam / πρὸς Σπυδιαν ὑπὲρ προικὸς
42. Contra Phaenippum [Sp.] / πρὸς Φαίνιππον περὶ ἀντιδόσεως
43. Contra Macartatum [Sp.] / πρὸς Μακάρτατον περὶ Ἀγνίου κλήρου
44. Contra Leocharem [Sp.] / πρὸς Λεωχάρην περὶ τοῦ κλήρου
45. In Stephanum 1 / κατὰ Στεφάνου ψευδομαρτυριῶν α'
46. In Stephanum 2 / κατὰ Στεφάνου ψευδομαρτυριῶν β'
47. In Evergum et Mnesibulum [Sp.] / κατὰ Εὐέργου καὶ Μνησιβούλου ψευδομαρτυριῶν

48. In Olympiodorum [Sp.] / κατ' Ὀλυμπιοδώρου βλάβης
 49. Contra Timotheum [Sp.] / πρὸς Τιμόθεον ὑπὲρ χρέως
 50. Contra Polyclem [Sp.] / πρὸς Πολυκλέα περὶ τοῦ ἐπιτηρηραρχήματος
 51. De corona trierarchiae / περὶ τοῦ στεφάνου τῆς τριηραρχίας
 52. Contra Calliprum [Sp.] / πρὸς Κάλλιπρον
 53. Contra Nicostratum / πρὸς Νικόστρατον περὶ ἀνδραπόδων ἀπογραφῆς
 54. In Cononem / κατὰ Κόνωνος αἰκίας
 55. Contra Calliclem / πρὸς Καλλικλέα περὶ χωρίου
 56. In Dionysodorum [Sp.] / κατὰ Διονυσοδώρου βλάβης
 57. Contra Eubulidem / ἔφρεσις πρὸς Εὐβουλίδην
 58. In Theocrinem [Sp.] / ἔνδειξις κατὰ Θεοκρίνου
 59. In Neaeram [Sp.] / κατὰ Νεαίρας
 60. Epitaphius / ἐπιτάφιος
 61. Eroticus [Sp.] / ἐρωτικός

Ep. = Epistulae

Fr. = Fragmenta, ed. J. Baier & H. Sauppe, *Oratores Attici*, Zurich: Hoehr, 1850 (repr. Hildesheim: Olms, 1967).

Prooem. = Prooemia (Exordia) / προοίμια

Eur. = Euripides Tragicus, Εὐριπίδης, sec. V ἰ.Ηρ.

Ed. J. Diggle, *Euripidis fabulae*, vol. 1-3, Oxford: Clarendon Press, 1981-94.

Alc. = Alcestis / Ἄλκηστις, ed. J. Diggle

Alex.fr. = Fragmenta Alexandri, ed. B. Snell, *Euripides Alexandros und andere Strassburger Papyri mit Fragmenten griechischer Dichter* [*Hermes Einzelschriften* 5] (1937).

Andr. = Andromache / Ἀνδρομάχη, ed. J. Diggle

Antiop.fr. = Fragmenta Antiopes / Ἀντιόπη, ed. J. Kambitsis, *L'Antiope d'Euripide*, Athens: Hourzamanis, 1972.

Ba. = Bacchae / Βάκχαι, ed. J. Diggle

Cyc. = Cyclops / Κύκλωψ, ed. J. Diggle

El. = Electra / Ἠλέκτρα, ed. J. Diggle

Ep.Alc. = Epitaphium in Alcibiadem (Fragmenta), ed. D.L. Page, *Poetae melici Graeci*, Oxford: Clarendon Press, 1962.

Epigr. = Epigrammata, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

Fr. = Fragmenta, ed. A. Nauck, *Tragicorum Graecorum fragmenta*, Leipzig: Teubner, 1889 (repr.

Hildesheim: Olms, 1964); D.L. Page, *Select papyri*, vol. 3, London: Heinemann, 1941 (repr. 1970); B. Snell, *Tragicorum Graecorum fragmenta. Supplementum*, Hildesheim: Olms, 1964.

Fr.pap. = Fragmenta papyracea, ed. C. Austin, *Nova fragmenta Euripidea in papyris reperta*, Berlin: De Gruyter, 1968.

Hec. = Hecuba / Ἑκάβη, ed. J. Diggle

Hel. = Helena / Ἑλένη, ed. J. Diggle

Heracl. = Heraclidae / Ἡρακλεΐδαι, ed. J. Diggle

HF = Hercules Furens / Ἡρακλῆς, ed. J. Diggle

Hipp. = Hippolytus / Ἴππόλυτος, ed. J. Diggle

Hyps.fr. = Fragmenta Hypsipyles / Ὑψιπύλη, ed. G.W. Bond, *Euripides. Hypsipyle*, Oxford: Clarendon Press, 1963.

IA = Iphigenia Aulidensis / Ἰφιγένεια ἡ ἐν Αὐλίδι, ed. J. Diggle

Ion / Ἴων, ed. J. Diggle

IT = Iphigenia Taurica / Ἰφιγένεια ἡ ἐν Ταύροις, ed. J. Diggle

Med. = Medea / Μήδεια, ed. J. Diggle

Oen.fr. = Fragmenta Oenei / Οἰνεύς, ed. J. von Arnim, *Supplementum Euripideum*, Bonn: Marcus & Weber, 1913.

Or. = Orestes / Ὀρέστης, ed. J. Diggle
Ph. = Phoenissae / Φοινισσαι, ed. J. Diggle
Phaëth.fr. = Fragmenta Phaëthonis (/Phaethontis) / Φαέθων, ed. J. Diggle
Phrix.fr. = Fragmenta Phrixici / Φριξίος, ed. J. Rea, *The Oxyrhynchus papyri*, vol. 34, Egypt Exploration Society, London, 1968.
Rh. = Rhesus / Ῥῆσος, ed. J. Diggle
Supp. = Supplices / ἰκέτιδες, ed. J. Diggle
Tr. = Troades / Τρωάδες, ed. J. Diggle

Hdt. = Herodotus Historicus, Ἡρόδοτος, sec. V î.Hr.

Ed. Ph.-E. Legrand, *Hérodote. Histoires*, 9 vol. Paris: Les Belles Lettres, 1932-54 (citarea se face după carte și paragraf, e.g. Hdt. 4.25; *p.* = Prooemium).

Hes. = Hesiodus Epicus, Ἡσίοδος, sec. VI î.Hr.

Th. = Theogonia / Θεογονία, ed. M.L. West, *Hesiod. Theogony*. Oxford: Clarendon Press, 1966.
Op. = Opera et dies / ἔργα καὶ ἡμέραι, ed. F. Solmsen, *Hesiodi opera*. Oxford: Clarendon Press, 1970.
Sc. = Scutum / ἄσπις Ἡρακλέους, ed. *idem*
Fr. = Fragmenta, ed. R. Merkelbach & M.L. West, *Fragmenta Hesiodica*. Oxford: Clarendon Press, 1967; R. Merkelbach & M.L. West, *Hesiodi opera* (ed. F. Solmsen), Oxford: Clarendon Press, 1983.
Fr.astr. = Fragmenta astronomica, ed. H. Diels & W. Kranz, *Die Fragmente der Vorsokratiker*, vol. 1, Berlin: Weidmann, 1951 (repr. 1966).
Fr.ap.M.Tyr. = Fragmentum (ap. Maximum Tyrium), ed. R. Renehan, „A new Hesiodic fragment,” *Classical Philology* 81 (1986): pag. 221.

Hom. = Homerus Epicus, Ὅμηρος, sec. VIII î.Hr.

Il. = Ilias / Ἰλιάς, ed. T.W. Allen, *Homeri Ilias*, vol. 2-3. Oxford: Clarendon Press, 1931.
Od. = Odyssea / Ὀδύσεια, ed. P. von der Mühl, *Homeri Odyssea*. Basel: Helbing & Lichtenhahn, 1962.
Ep. = Epigrammata, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

II. = v. Hom.

Is. = Isaeus Orator, Ἰσαῖος, sec. V-IV î.Hr.

Ed. P. Roussel, *Isée. Discours*, ed.2. Paris: Les Belles Lettres, 1960. (discursurile sunt citate cu două cifre, e.g. Is. 3.2, unde prima cifră este nr. discursului, conform listei de mai jos, iar a doua este nr. paragrafului).

1. De Cleonymo / περὶ τοῦ Κλεωνύμου κλήρου
 2. De Menecele / περὶ τοῦ Μενεκλέους κλήρου
 3. De Pyrrho / περὶ τοῦ Πύρρου κλήρου
 4. De Nicostrato / περὶ τοῦ Νικοστράτου κλήρου
 5. De Dicaeogene / περὶ τοῦ Δικαιογένους κλήρου
 6. De Philoctemone / περὶ τοῦ Φιλοκτήμονος κλήρου
 7. De Apollodoro / περὶ τοῦ Απολλοδώρου κλήρου
 8. De Círone / περὶ τοῦ Κίρωνος κλήρου
 9. De Astyphilo / περὶ τοῦ Ἀστυφίλου κλήρου
 10. De Aristarcho / περὶ τοῦ Ἀριστάρχου κλήρου
 11. De Hagnia / περὶ τοῦ Ἀγνίου κλήρου
 12. Pro Euphileto / ὑπὲρ Εὐφιλήτου
- Fr.* = Fragmenta

Ios. = Iosephus Historicus, Ἰώσηπος, sec. I d.Hr.

Ed. B. Niese, *Flavii Iosephi opera*, vol. 1-6. Berlin: Weidmann, 1887- 1895 (repr. 1955).

AI = Antiquitates Iudaicae / Ίουδαϊκὴ ἀρχαιολογία

Ap. = contra Apionem (= De Iudaeorum vetustate) / πρὸς Ἀπίωνα περὶ τῆς τῶν Ίουδαίων ἀρχαιότητος

BI = Bellum Iudaicum / περὶ τοῦ Ίουδαϊκοῦ πολέμου

Vit. = Vita / Ἰωσήπου βίος

Isoc. = Isocrates Orator, Ἰσοκράτης, sec. V/IV ἰ.Ηρ.

Ed. E. Brémond, G. Mathieu, *Isocrate. Discours*, vol. 1-4. Paris: Les Belles Lettres, 1928-62. Discursurile sunt citate după număr, conform listei de mai jos, și paragraf.

1. Ad Demonium / πρὸς Δημόνικον
2. Ad Nicoelem / πρὸς Νικοκλέα
3. Nicoeles / Νικοκλῆς ἢ Κύπριοι
4. Panegyricus / πανηγυρικός
5. Philippus / Φίλιππος
6. Archidamus / Ἀρχίδαμος
7. Areopagiticus / Ἀρεοπαγιτικός
8. De pace / περὶ εἰρήνης
9. Evagoras / Εὐαγόρας
10. Helenae encomium / Ἑλένη
11. Busiris / Βούσιρις
12. Panathenaicus / παναθηναϊκός
13. In sophistas / κατὰ τῶν σοφιστῶν
14. Plataicus / Πλαταικός
15. Antidosis / περὶ ἀντιδόσεως
16. De bigis / περὶ τοῦ ζεύγους
17. Trapeziticus / τραπεζιτικός
18. In Callimachum / παραγραφή πρὸς Καλλιμάχον
19. Aegineticus / Αἰγινήτικος
20. In Lochitem / κατὰ Λοχίτου
21. In Euthynum / πρὸς Εὐθύνοῦν ἀμάρτυρος

Ep. = Epistulae / Ἐπιστολαί

1. Ad Dionysium / Διονυσίῳ
2. Ad Philippum / Φιλίππῳ
3. Ad Philippum / Φιλίππῳ
4. Ad Antipatrum / Ἀντιπάτρῳ
5. Ad Alexandrum / Ἀλεξάνδρῳ
6. Ad filios Iasonis / τοῖς Ἰάσονος παισίν
7. Ad Timotheum / Τιμοθέῳ
8. Ad reges Mytilenaeos / τοῖς Μυτιληναίων ἄρχουσιν
9. Ad Archidamum / Ἀρχιδάμῳ

Fr. = Fragmenta

Luc. = Lucianus Sophista, Λουκιανός, sec. II d.Hr.

Ed. A.M. Harmon & K. Kilburn & M.D. Macleod, *Lucian*, vol. 1-8. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1913-67.

Abd. = Abdicatus / Ἀποκηρυττόμενος

Alex. = Alexander / Ἀλέξανδρος ἢ ψευδόμαντις

Anach. = Anacharsis / Ἀνάχαρσις ἢ περὶ γυμνασίων

Apol. = Apologia / Ἀπολογία

Astr. = De astrologia / Περὶ τῆς ἀστρολογίης

Bacch. = Bacchus / Διόνυσος

- Bis.Acc.* = Bis accusatus sive tribunalia / Δις κατηγορούμενος
Cal. = Calumniae non temere credendum / Περί τοῦ μὴ ῥαδίως πιστεύειν διαβολῇ
Cat. = Catapulus / Κατάπλους ἢ τύραννος
Cont. = Charon sive contemplantes / Χάρων ἢ ἐπισκοποῦντες
DDeor. = Dialogi deorum / Θεῶν διάλογοι
DJud. = Dearum iudicium / Θεῶν κρίσις
DMar. = Dialogi marini / Ἐνάλοι διάλογοι
DMeretr. = Dialogi meretricii / Ἐταιρικοὶ διάλογοι
DMort. = Dialogi mortuorum / Νεκρικοὶ διάλογοι
Demon. = Demonax / Δημόνακτος βίος
Deor.Conc. = Deorum concilium / Θεῶν ἐκκλησία
Dips. = Dipsades / Περί τῶν διψάδων
Dom. = De domo / Περί τοῦ οἴκου
Electr. = Electrum / Περί τοῦ ἠλεκτροῦ ἢ τῶν κύκνων
Eun. = Eunuchus / Εὐνοῦχος
Fug. = Fugitivi / Δραπέται
Gall. = Gallus / ὄνειρος ἢ ἀλεκτρύων
Harm. = Harmonides / Ἀρμονίδης
Herc. = Hercules / Ἡρακλῆς
Herm. = Hermotimus / Ἑρμότιμος ἢ περὶ αἰρέσεων
Herod. = Herodotus / Ἡρόδοτος ἢ Ἀετίων
Hes. = Hesiodus / Διάλογος πρὸς Ἡσίοδον
Hipp. = Hippias / Ἰππίας ἢ βαλανεῖον
Hist.Consc. = Quomodo historia conscribenda sit / Πῶς δεῖ ἱστορίαν συγγράφειν
Icar. = Icaromenippus / Ἰκαρομένιππος ἢ ὑπερνέφελος
Im. = Imagines / Εἰκόνες
Ind. = Adversus indoctum et libros multos eminentem / Πρὸς τὸν ἀπαιδέυτον καὶ πολλὰ βιβλία ὠνούμενον
Iconf. = Iuppiter Confutatus / Ζεὺς ἐλεγχόμενος
ITr. = Iuppiter tragoedus / Ζεὺς τραγωδός
Iud.Voc. = Iudicium vocalium (Lis consonantium) / Δίκη συμφώνων
Laps. = Pro lapsu inter salutandum / Ὑπὲρ τοῦ ἐν τῇ προσαγορεύσει πταίσματος
Lex. = Lexiphanes / Λεξιφάνης
Luct. = De luctu / Περί πένθους
Macr. = Macrobiani / Μακρόβιοι
Merc.Cond. = De mercede conductis potentium familiaribus / Περί τῶν ἐπὶ μισθῶ συνόντων
Musc.Enc. = Muscae encomium / Μυσίας ἐγκώμιον
Nav. = Navigium / Πλοῖον ἢ εὐχαί
Nec. = Menippus sive necyomantia / Μένιππος ἢ νεκυομαντεία
Ner. = Nero / Νέρων
Nigr. = Nigrinus / Νιγρίνου φιλοσοφία
Par. = De parasito sive artem esse parasiticam / Περί παρασίτου ὅτι τέχνη ἢ παρασιτική
Patr.Enc. = Patriae encomium / Πατρίδος ἐγκώμιον
Peregr. = De morte Peregrini / Περί τῆς Περεγρίνου τελευτῆς
Phal.1.2 = Phalaris 1, 2 / Φάλαρις Α, Β
Philops. = Philopseudes sive incredulus / Φιλοψευδεῖς ἢ ἀπιστῶν
Pisc. = Reviviscentes sive piscator / Ἀναβιοῦντες ἢ ἀλιεῦς
Pr.Im. = Pro imaginibus / Ὑπὲρ τῶν εἰκόνων
Prom. = Prometheus / Προμηθεὺς
Prom.Es = Prometheus es in verbis / Πρὸς τὸν εἰπόντα Προμηθεὺς εἶ ἐν τοῖς λόγοις
Pseudol. = Pseudologista / Ψευδοσοφιστῆς ἢ σολοικιστῆς
Rh.Pr. = Rhetorum praceptor / Ῥητόρων διδάσκαλος
Sacr. = De sacrificiis / Περί θυσιῶν
Salt. = De saltatione / Περί ὀρχήσεως
Sat. = Saturnalia / Τὰ πρὸς Κρόνον

Scyth. = Scytha / Σκύθης ἢ πρόξενος
Sol. = Soloeecista / Ψευδολογιστῆς ἢ περὶ τῆς ἀποφράδος
Somm. = Somnium sive vita Luciani / Περί τοῦ ἔνυπνιου ἤτοι βίος Λουκιανοῦ
Symp. = Symposium / Συμπόσιον ἢ Λαπίθα
Syr.D. = De Syria dea / Περί τῆς Συρίας θεοῦ
Tim. = Timon / Τίμων
Tox. = Toxaris vel amicitia / Τόξαρις ἢ φιλία
Trag. = Tragodopodagra (Podagra) / Ποδάγρα
Tyr. = Tyrannicida / Τυραννοκτόνος
VH1,2 = Verae Historiae 1, 2 / Ἀληθῶν διηγημάτων Α, Β
Vit.Auct. = Vitarum auctio / Βίων πρᾶσις
Zeux. = Zeuxis / Ζεῦξις ἢ Ἀντίοχος

Lys. = Lysias Orator, Λυσίας, sec. V-IV i.Hr.

Ed. U. Albin, *Lisia. I discorsi*. Florence: Sansoni, 1955; citat după nr. discursului și paragraf; fragmentele sunt citate după nr. paginii din ediție.

1. De caede Eratosthenis / ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθένους φόνου ἀπολογία
2. Eritaphius [Sp.] / ἐπιτάφιος τοῖς Κορινθίοις βοηθοῖς
3. Contra Simonem / πρὸς Σίμωνα ἀπολογία
4. περὶ τραύματος ἐκ προνοίας
5. Pro Callia / ὑπὲρ Καλλίου ἱεροσυλίας ἀπολογία
6. In Andocidem [Sp.] / κατ' Ἀνδοκίδου ἀσεβείας
7. Ageoagiticus / Ἀρεοπαγетικός περὶ τοῦ σηκοῦ ἀπολογία
8. κατηγορία πρὸς τοὺς συνουσιαστὰς κακολογιῶν [Sp.]
9. Pro milite [Sp.] / ὑπὲρ τοῦ στρατιώτου
10. In Theomnestum 1 / κατὰ Θεομνήστου α'
11. In Theomnestum 2 [Sp.] / κατὰ Θεομνήστου β'
12. In Eratosthenem / κατὰ Ἐρατοσθένους
13. In Agoratum / κατὰ Ἀγοράτου
14. In Alcibiadem 1 / κατὰ Ἀλκιβιάδου λειποταξίου
15. In Alcibiadem 2 / κατὰ Ἀλκιβιάδου ἀστρατείας
16. Pro Mantitheo / ἐν βουλῇ Μαντιθέω δοκιμαζομένῳ ἀπολογία
17. πρὸς τὸ δημόσιον περὶ τῶν Ἐράτωνος χρημάτων
18. περὶ τῆς δημεύσεως <τῶν> τοῦ Νικίου ἀδελφοῦ ἐπίλογος
19. ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφάνους χρημάτων, πρὸς τὸ δημόσιον
20. Pro Polystrato [Sp.] / ὑπὲρ Πολυστράτου
21. ἀπολογία δωροδοκίας ἀπαράσημος
22. κατὰ τῶν σιτοπωλῶν
23. In Panceleonem / κατὰ Παγκλέωνος ὅτι οὐκ ἦν Πλαταιεύς
24. ὑπὲρ τοῦ ἀδυνάτου
25. [δῆμου καταλύσεως] ἀπολογία
26. <περὶ τῆς Εὐάνδρου δοκιμασίας>
27. In Epicratem / κατ' Ἐπικράτους καὶ τῶν συμβρεσβευτῶν
28. In Ergoclem / κατ' Ἐργοκλέους ἐπίλογος
29. In Philocratem / κατὰ Φιλοκράτους ἐπίλογος
30. In Nicomachum / κατὰ Νικομάχου γραμματέως
31. In Philonem / κατὰ Φίλωνος δοκιμασία
32. In Diogitonem / κατὰ Διογείτονος
33. Olympiacus / Ὀλυμπιακός
34. περὶ τοῦ μὴ καταλῦσαι τὴν πάτριον πολιτείαν Ἀθήνησι

Fr. = Fragmenta, ed. U. Albin, *Lisia. I discorsi*. Florence: Sansoni, 1955.

Fr.Ep. = Fragmenta epistolarum, ed. T. Thalheim, *Lysiae orationes* (editio maior), ed.2. Leipzig: Teubner, 1913.

LXX = Septuaginta, Vetus Testamentum Graece redditum, Παλαιά Διαθήκη
Ed. A. Rahlfs, *Septuaginta*, Stuttgart: Württemberg Bible Society, 1935 (repr. 1971).

- Abd.* = rom. Abdias / lat. Abdias / gr. Ἀβδοίου
Ag. = rom. Aggeu / lat. Aggaeus / gr. Ἀγγαῖος
Am. = rom. Amos / lat. Amos / gr. Ἀμώζ
Av. = rom. Avacum (Habacuc TM) / lat. Habacuc / gr. Ἀβακούμ
Bar. = rom. Baruh / lat. Baruch / gr. Βαρούχ
Bel / Bel.Θ = rom. Bel și balaurul (Θ = Theodotionis versio) / lat. Bel et Draco / gr. Βῆλ καὶ δράκων
Cânt. = rom. Cântarea Cântărilor / lat. Canticum / gr. Ἄσμα
Dan. / Dan.Θ = rom. Daniel (Θ = Theodotionis versio) / lat. Daniel / gr. Δανιήλ
Deut. = rom. Deuteronomul / lat. Deuteronomium / gr. Δευτερονόμιον
Ecl. = rom. Ecclesiastul / lat. Ecclesiastes / gr. Ἐκκλησιαστής
Ep.Ier. = rom. Epistola lui Ieremia / lat. Epistola Ieremiae / gr. Ἐπιστολή Ἱερεμίου
Est. = rom. Ester / lat. Esther / gr. Ἑσθήρ
Ex. = rom. Exodul / lat. Exodus / gr. Ἐξόδος
1Ezr., 2Ezr. (2 Ezdra = Ezra și Nehemia TM) = rom. 1, 2 Ezdra / lat. Esdrae 1, 2 / gr. Ἑσδρας
Gen. = rom. Geneza / lat. Genesis / gr. Γένεσις
Ier. = rom. Ieremia / lat. Ieremias / gr. Ἱερεμίας
Iez. = rom. Iezechiel / lat. Ezechiel / gr. Ἱεζεκιήλ
Iis.Nav. = rom. Iisus (Iosua) Nave / lat. Iosue / gr. Ἰησοῦς
Ioel = rom. Ioel / lat. Ioel / gr. Ἰωήλ
Iona (rom.) / lat. Ionas / gr. Ἰωνᾶς
Iov (rom.) / lat. Iob / gr. Ἰώβ
Is. = rom. Isaia / lat. Isaias / gr. Ἰσαΐας
Iud. = rom. Iudit / lat. Iudith / gr. Ἰουδίθ
Ἰñt. = rom. Înțelepciunea lui Solomon / lat. Sapientia / gr. Σοφία Σαλωμώντος
Jud. / Jud.B = rom. Judecatori (B = Codex Vaticanus) / lat. Iudices / gr. Κριταί
Lev. = rom. Leviticul / lat. Leviticus / gr. Λευϊτικόν
1Mac., 2Mac., 3Mac., 4Mac. = rom. 1, 2, 3, 4 Macabei / lat. Machabeorum 1-4 / gr. Μακκαβαῖοι
Mal. = rom. Malachia / lat. Malachias / gr. Μαλαχίας
Mich. = rom. Michea / lat. Michaeas / gr. Μιχαίας
Na. = rom. Naum / lat. Nahum / gr. Ναούμ
Num. = rom. Numerii / lat. Numeri / gr. Ἀριθμοί
Od. = rom. Odele / lat. Odae / gr. Ὄδαί
Os. = rom. Osea / lat. Osee / gr. Ὡσηέ
1Par., 2Par. = rom. 1, 2 Paraleipomena / lat. Paralimomenon 1, 2 sive Chronicon 1, 2 / gr. Χρονικά (Παραλειπόμενα) 1, 2
Plâng. = rom. Plângerile lui Ieremia / lat. Lamentationes / gr. Θρήνοι
Prov. = rom. Proverbele (Pildele) lui Solomon / lat. Proverbia / gr. Παροιμῖαι
Ps. = rom. Psalmii / lat. Psalmi / gr. Ψαλμοί
Ps.Sol. = rom. Psalmii lui Solomon / lat. Psalmi Salomonis / gr. Ψαλμοὶ Σαλωμώντος
1Rg., 2Rg., 3Rg., 4Rg. = rom. 1, 2, 3, 4 Regi (3, 4 Regi = 1, 2 Regi / Samuel TM) / lat. Regnorum 1-4 / gr. Σαμουήλ 1, 2; 3, 4 = Βασιλέων 1, 2
Ruth (rom.) / lat. Ruth / gr. Ρουθ
Sir. = rom. Înțelepciunea lui Iisus Sirach / lat. Ecclesiasticus sive Siracides (Sapientia Jesu filii Sirach) / gr. Σοφία Σιράχ (ἐκκλησιαστικός)
Soph. = rom. Sophonia / lat. Sophonias / gr. Σοφονίας
Suz. / Suz.Θ = rom. Suzana (Θ = Theodotionis versio) / lat. Susanna / gr. Σουσάννα
Tob. / Tob.S = rom. Tobit (S = Codex Sinaiticus) / lat. Tobit / gr. Τωβίτ
Zah. = rom. Zaharia / lat. Zacharias / gr. Ζαχαρίας

Men. = Menander Comicus, Μένανδρος, sec. IV-III î.Hr.Ed. F.H. Sandbach, *Menandri reliquiae selectae*. Oxford: Clarendon Press, 1972.

- Asp.* = Aspis / ἄσπις
Asp.fr. = Aspidis fragmenta aliunde nota
Car. = Carchedonius / καρχεδόνιος
Car.fr. = Carchedonii fragmenta aliunde nota
Cith. = Citharista / κιθαριστής
Cith.fr. = Citharistae fragmenta aliunde nota
Col. = Colax / κόλαξ
Col.fr. = Colacis fragmenta aliunde nota
Con. = Coneazomenae / κωνειάζομεναι
Con.fr. = Coneazomenarum fragmentum aliunde notum
DE = Dis Exapaton / δις ἐξαπατῶν
DEfr. = Dis exapatontis fragmenta aliunde nota
Dysc. = Dyscolus / δύσκολος
Epit. = Epitrepontes / ἐπιτρέποντες
Epit.fr. = Epitrepontum fragmenta
Georg. = Georgus / γεωργός
Georg.fr. = Georgi fragmenta aliunde nota
Her. = Heros / ἥρωσ
Her.fr. = Herois fragmenta aliunde nota
Mis. = Misumenus / μισούμενος
Mis.fr. = Misumeni fragmenta + Misumeni nova fragmenta, ed. E.G. Turner, "New fragments of the Misoumenos of Menander", *Bulletin of the Institute of Classical Studies* suppl. 17 (1965).
Pc. = Pericromene / περικειρομένη
Pc.fr. = Pericromenae fragmenta aliunde nota
Per. = Perinthia / Περινθία
Per.fr. = Perinthiae fragmenta aliunde nota
Phasm. = Phasma / φάσμα
Sam. = Samia / Σαμία
Sam.fr. = Samiae fragmenta aliunde nota
Sic. = Sicyonius / Σικυώνιος
Sic.fr. = Sicyonii fragmenta aliunde nota
Th. = Theophorumene / Θεοφορουμένη
Th.fr. = Theophorumenae fragmenta aliunde nota (+ fragmentum dubium)

Epigr. = Epigrammata, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

Fr. = Fragmenta, A. Meineke, *Fragmenta comicorum Graecorum*, vol. 4. Berlin: Reimer, 1841 (repr. De Gruyter, 1970); T. Kock, *Comicorum Atticorum fragmenta*, vol. 3. Leipzig: Teubner, 1888; J. Demianczuk, *Supplementum comicum*. Krakau: Nakladem Akademii, 1912 (repr. Hildesheim: Olms, 1967); C. Austin, *Comicorum Graecorum fragmenta in papyris reperta*. Berlin: De Gruyter, 1973.
Fr.Didot. = Fragmenta Didotiana 1, 2.; A. Körte & A. Thierfelder, *Menandri quae supersunt*, vol. 2, ed.2. Leipzig: Teubner, 1959.

Gnom. = Gnomai monostichoi e papyris, Sententiae e codicibus Byzantinis, Sententiae e papyris / γνῶμαι μονόστιχοι, ed. S. Jäkel, *Menandri sententiae*. Leipzig: Teubner, 1964.

Mon. = Gnomae monostichoi (Sententiae) / γνῶμαι μονόστιχοι, ed. A. Meineke, *Fragmenta comicorum Graecorum*, vol. 4. Berlin: Reimer, 1841.

NT = Novum Testamentum, Καινή Διαθήκη, sec. I d.Hr.Ed. K. Aland, M. Black, C.M. Martini, B.M. Metzger, & A. Wikgren, *The Greek New Testament*, ed.2. Stuttgart: Württemberg Bible Society, 1968.

Aroc. = rom. Apocalipsa / lat. Apocalypsis Ioannis / gr. Αποκάλυψις Ἰωάννου
Col. = rom. Coloseni / lat. Epistula (Pauli) ad Colossenses / gr. Πρὸς Κολοσσαεῖς ἐπιστολή Παύλου
1Cor., 2Cor. = rom. 1, 2 Corinteni / lat. Epistula (Pauli) ad Corinthios 1, 2 / gr. Πρὸς Κορινθίους ἐπιστολαὶ Παύλου
Ef. = rom. Efeseni / lat. Epistula Pauli ad Ephesios / gr. Πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή Παύλου
Evr. = rom. Evrei / lat. Epistula Pauli ad Hebraeos / gr. Πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολή Παύλου
Flm. = rom. Filimon / lat. Epistula Pauli ad Philemonem / gr. Πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολή Παύλου
Flp. = rom. Filipeni / lat. Epistula Pauli ad Philippenses / gr. Πρὸς Φιλιππησίους ἐπιστολή Παύλου
Fp. = rom. Faptele Apostolorum / lat. Actus apostolorum / gr. Πράξεις Ἀποστόλων
Gal. = rom. Galateni / lat. Epistula Pauli ad Galatas / gr. Πρὸς Γαλάτας ἐπιστολή Παύλου
Iac. = rom. Iacov / lat. Epistula Iacobi / gr. Ἰακώβου ἐπιστολή
In. = rom. Ioan / lat. Evangelium secundum Iohannem / gr. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην
1In., 2In., 3In. = rom. 1, 2, 3 Ioan / lat. Epistula Iohannis 1, 2, 3 / gr. Ἰωάννου ἐπιστολαὶ
Iuda = rom. Iuda / lat. Epistula Iudae / gr. Ἰούδα ἐπιστολή
Lc. = rom. Luca / lat. Evangelium secundum Lucam / gr. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν
Mc. = rom. Marcu / lat. Evangelium secundum Marcum / gr. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον
Mt. = rom. Matei / lat. Evangelium secundum Matthaeum / gr. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον
1Pt., 2Pt. = rom. 1, 2 Petru / lat. Epistula Petri 1, 2 / gr. Πέτρου ἐπιστολαὶ
Rom. = rom. Romani / lat. Epistula (Pauli) ad Romanos / gr. Πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολή Παύλου
1Tes., 2Tes. = rom. 1, 2 Tesaloniceni / lat. Epistula (Pauli) ad Thessalonicenses 1, 2 / gr. Πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολαὶ Παύλου
1Tim., 2Tim. = rom. 1, 2 Timotei / lat. Epistula (Pauli) ad Timotheum 1, 2 / gr. Πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολαὶ Παύλου
Tit (rom.) / lat. Epistula Pauli ad Titum / gr. Πρὸς Τίτον ἐπιστολή Παύλου

Od. = v. Hom.

Pi. = Pindarus Lyricus, Πίνδαρος, sec. VI-V î.Hr.

Ed. H. Maehler & B. Snell, *Pindari carmina cum fragmentis*, Leipzig: Teubner, 1971-5.

Fr. = Fragmenta (*Hymn.* = Hymni / ὕμνοι, *Pae.* = Paeanes / Παιᾶνες, *Dith.* = Dithyrambi / Διθύραμβοι, *Isthm.* = Isthmia / gr. Ἴσθμιονίκαις, *Parth.* = Parthenia / παρθένεια, *Hyporch.* = Hyporchemata / ὑπορχήματα, *Encom.* = Encomia / ἐγκώμια, *Thren.* = Threni / θρήνοι)

I. = Isthmia / Ἴσθμιονίκαις

N. = Nemea / Νεμεονίκαις

O. = Olympia / Ὀλυμπιονίκαις

P. = Pythia / Πυθιονίκαις

Plat. = Plato Philosophus, Πλάτων, sec. V-IV î.Hr.

Ed. J. Burnet, *Platonis opera*, vol. 1-5. Oxford: Clarendon Press, 1900-1907 (repr. 1967-8). Citarea se face după operă și respectiv pagina și paragraful ediției princeps (Aldo Manuzio, Veneția, 1513): e.g. Plat. *Grg.* 449b.

1Alc., 2Alc. = Alcibiades 1, 2 [Sp.] / Ἀλκιβιάδης 1, 2

Amat. = Amatores [Sp.] / ἀντερασταί

Ap. = Apologia / ἀπολογία Σωκράτους

Chrm. = Charmides / Χαρμίδης

Clit. = Clitopho [Dub.] / Κλειτοφῶν

Cra. = Cratylus / Κρατύλος

Cri. = Crito / Κρίτων

Criti. = Critias / Κριτίας

Def. = Definitiones [Sp.] / ὄροι

Ep. = Epistulae [Dub.]

Epigr. = Epigrammata, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed. 2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

Erin. = Erinomis [Dub.] / έπινομίς
Euthd. = Euthydemus / Εύθύδημος
Euthphr. = Euthyphro / Εύθύφρων
Fr. Trag. = Fragmenta Tragoediarum, ed. B. Snell, *Tragicorum Graecorum fragmenta*, vol. 1, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1971
Grg. = Gorgias / Γοργίας
Hipparch. = Hipparchus [Sp.] / Ίππαρχος
Hr.Ma., Mi. = Hippias Maior [Dub.], Μίνορ / Ίππίας μείζων, ελλάττων
Ion / Ίων
La. = Laches / Λάχης
Lg. = Leges / νόμοι
Lys. = Lysis / Λύσις
Men. = Meno / Μένων
Min. = Minos [Sp.] / Μίνως
Mx. = Menexenus / Μενέξενος
Phd. = Phaedo / Φαίδων
Phdr. = Phaedrus / Φαίδρος
Phlb. = Philebus / Φίληβος
Plt. = Politicus / πολιτικός
Ptm. = Parmenides / Παρμενίδης
Prt. = Protagoras / Πρωταγόρας
R. = Respublica / πολιτεία
Smp. = Symposium / συμπόσιον
Sp. = Spuria (Axiochus / Άξιοχος: 364a-372a; De iusto / περι δικαίου: 372a-375d; De virtute / περι άρετής: 376a-379d; Demodocus / Δημόδοκος: 380a-386b; Sisyphus / Σίσυφος: 387b-391d; Eryxias / Έρυξίας: 392a-406a)
Sph. = Sophista / σοφιστής
Thg. = Theages [Sp.] / Θεάγης
Tht. = Theaetetus / Θεαίτητος
Ti. = Timaeus / Τιμαίος
Virt. = De virtute / περι άρετής

Plb. = Polybius Historicus, Πολύβιος, sec. II i.Hr.

Historiae / Ίστορίαι, Ed. T. Büttner-Wobst, *Polybii historiae*, vol. 1-4, Leipzig: Teubner, 1882-1905, repr. Stuttgart, 1962-67.

Fr. = Fragmenta

Plut. = Plutarchus Biographus et Philosophus, Πλούταρχος, sec. I-II d.Hr.

Vitae parallelae / βίοι παράλληλοι, ed. B. Perrin, *Plutarch's lives*, Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1914-26; K. Ziegler, *Plutarchi vitae parallelae*, Leipzig: Teubner, 1969-71.

Aem. = Aemilius Paulus / Αιμίλιος Παῦλος
Ages. = Agesilaus / Άγησίλαος
AgisCleom. = Agis et Cleomenes / Άγισ και Κλεομένης
Alc. = Alcibiades / Άλκιβιάδης
Alex. = Alexander / Άλέξανδρος
Ant. = Antonius / Αντώνιος
Arat. = Aratus / Άρατος
Arist. = Aristides / Άριστείδης
Art. = Artaxerxes / Άρταξέρξης
Brut. = Brutus / Βρούτος
Caes. = Caesar / Γάιος Καίσαρ
Cam. = Camillus / Κάμιλλος
Cat.Ma., Mi. = Cato Maior, Minor / Μάρκος Κάτων / Κάτων

- Cic.* = Cicero / Κικέρων
Cim. = Cimon / Κίμων
Comp. = Comparatio (urmat de două nume, e.g. *Comp.Demetr.Ant.*)
Cor. = Marcus Coriolanus / Γάιος Μάρκιος (Κοριολάνος)
Crass. = Crassus / Κράσος
Dem. = Demosthenes / Δημοσθένης
Demetr. = Demetrius / Δημήτριος
Dio. = Dion / Δίων
Eum. = Eumenes / Εὐμένης
Fab. = Fabius Maximus / Φάβιος Μάξιμος
Flam. = Titus Flamininus / Τίτος Κοϊντίος (Φλαμίνιος)
Fr. = Fragmenta, ed. F. Jacoby, *Die Fragmente der griechischen Historiker (FGH)*, Leiden: Brill, 1923-1958 (repr. 1954-1969).
Galb. = Galba / Γάλβας
Luc. = Lucullus / Λεύκολος
Lyc. = Lycurgus / Λυκούργος
Lys. = Lysander / Λύσανδρος
Mar. = Marius / Μάριος
Marc. = Marcellus / Μάρκελλος
Nic. = Nicias / Νικίας
Num. = Numa / Νομάς
Oth. = Otho / Όθων
Pel. = Pelopidas / Πελοπίδας
Per. = Pericles / Περικλής
Phil. = Philo-roemen / Φιλοποίμην
Phoc. = Phocion / Φωκίων
Pomp. = Pompeius / Πομπήιος
Publ. = Publicola / Πομπλικόλας
Pyrh. = Pyrrhus / Πύρρος
Rom. = Romulus / Ρωμύλος
Sert. = Sertorius / Σερτώριος
Sol. = Solon / Σόλων
Sull. = Sulla / Σύλλας
TCG = Tiberius et Gaius Gracchus / Τιβέριος, Γάιος Γράκχος
Them. = Themistocles / Θεμιστοκλής
Thes. = Theseus / Θησεύς
Tim. = Timoleon / Τιμολέων

M. = Moralia. Trimiterea se face la pagină și paragraf (e.g. Plut. *M.*568b), iar tratatul de unde face parte exemplul poate fi identificat conform listei de mai jos.

1. De liberis educandis [Sp.] (1a-14c) / περί παιδων ἀγωγῆς
2. Quomodo adolescens poetas audire debeat (14d-37b) / πῶς δεῖ τὸν νέον ποιημάτων ἀκούειν
3. De recta ratione audiendi (37b-48d) / περί τοῦ ἀκούειν
4. Quomodo adulator ab amico internoscatur (48e-74e) / πῶς ἂν τις διακρίνει τὸν κόλακα τοῦ φίλου
5. Quomodo quis suos in virtute sentiat profectus (75a-86a) / πῶς ἂν τις αἰσθοῖτο ἑαυτοῦ προκόπτο-
τος ἐπ' ἀρετῆ
6. De capienda ex inimicis utilitate (86b-92f) / πῶς ἂν τις ἀπ' ἐχθρῶν ὠφελοῖτο
7. De amicorum multitudine (93a-97b) / περί πολυφιλίας
8. De fortuna (97c-100a) / περί τύχης
9. De virtute et vitio (100b-101e) / περί ἀρετῆς καὶ κακίας
10. Consolatio ad Apollonium [Sp.] (101f-122a) / παραμυθητικὸς πρὸς Ἀπολλώνιον
11. De tuenda sanitate praescripta (122b-137e) / ὑγιεινὰ παραγγέλματα
12. Coniugalia praescripta (138a-146a) / γαμικὰ παραγγέλματα

13. Septem sapientium convivium (146b-164d) / τῶν ἐπτὰ σοφῶν συμπόσιον
14. De superstitione (164e-171f) / περὶ δεισιδαιμονίας
15. Regum et imperatorum apophthegmata [Sp.?] (172b-208a) / ἀποφθέγματα βασιλέων καὶ στρατηγῶν
16. Apophthegmata Laconica [Sp.?] (208b-242d) / ἀποφθέγματα Λακωνικά
17. Mulierum virtutes (242e-263e) / γυναικῶν ἀρεταί
18. Aetia Romana et Graeca (263d-304f) / αἰτία Ῥωμαϊκὰ καὶ Ἑλληνικά
19. Parallela minora [Sp.] (305a-316b) / συναγωγή ἱστοριῶν παραλλήλων Ἑλληνικῶν καὶ Ῥωμαϊκῶν
20. De fortuna Romanorum (316c-326c) / περὶ τῆς Ῥωμαίων τύχης
21. De Alexandri magni fortuna aut virtute (326d-345b) / περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης ἢ ἀρετῆς λόγοι
22. De gloria Atheniensium (345c-351b) / πότερον Ἀθηναῖοι κατὰ πόλεμον ἢ κατὰ σοφίαν ἐνδοξότεροι
23. De Iside et Osiride (351c-384e) / περὶ Ἴσιδος καὶ Ὀσίριδος
24. De E apud Delphos (384d-394e) / περὶ τοῦ Εἰ τοῦ ἐν Δελφοῖς
25. De Pythiae oraculis (394d-409d) / περὶ τοῦ μὴ χρᾶν ἔμμετρα νῦν τὴν Πυθίαν
26. De defectu oraculorum (409e-438d) / περὶ τῶν ἐκλειπτῶν χρηστηρίων
27. An virtus doceri possit (439a-440e) / εἰ διδακτὸν ἡ ἀρετὴ
28. De virtute morali (440d-452d) / περὶ τῆς ἠθικῆς ἀρετῆς
29. De cohibenda ira (452f-464d) / περὶ ἀοργησίας
30. De tranquillitate animi (464e-477f) / περὶ εὐθυμίας
31. De fraterno amore (478a-492d) / περὶ φιλαδελφίας
32. De amore prolis (493a-497e) / περὶ τῆς εἰς τὰ ἔκγονα φιλοστοργίας
33. An vitiositas ad infelicitatem sufficiat (498a-500a) / εἰ αὐτάρκης ἡ κακία πρὸς κακοδαιμονίαν
34. Animine an corporis affectiones sint peiores (500b-502a) / περὶ τοῦ πότερον τὰ τῆς ψυχῆς ἢ τὰ τοῦ σώματος πάθη χεῖρονα
35. De garrulitate (502b-515a) / περὶ ἀδολεσχίας
36. De curiositate (515b-523b) / περὶ πολυπραγμοσύνης
37. De cupiditate divitiarum (523c-528b) / περὶ φιλοπλουτίας
38. De vitioso pudore (528c-536d) / περὶ δυσωπίας
39. De invidia et odio (536e-538e) / περὶ φθόνου καὶ μίσους
40. De laude ipsius (539a-547f) / περὶ τοῦ ἑαυτὸν ἐπαινεῖν ἀνεπιφθόνως
41. De sera numinis vindicta (548a-568a) / περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ βραδέως τιμωρουμένων
42. De fato [Sp.] (568b-574f) / περὶ εἰμαρμένης
43. De genio Socratis (575a-598f) / περὶ τοῦ Σωκράτους δαιμονίου
44. De exilio (599a-607f) / περὶ φυγῆς
45. Consolatio ad uxorem (608a-612b) / παραμυθητικὸς εἰς τὴν γυναῖκα τὴν αὐτοῦ
46. Quaestiones convivales (612c-748d) / συμποσιακὰ προβλήματα
47. Amatorius (748e-771e) / ἐρωτικὸς
48. Amatoriae narrationes [Sp.] (771e-775e) / ἐρωτικαὶ διηγήσεις
49. Maxime cum principibus philosopho esse disserendum (776a-779c) / περὶ τοῦ ὅτι μάλιστα τοῖς ἡγεμόσι δεῖ τὸν φιλόσοφον
50. Ad principem ineruditum (779d-782f) / πρὸς ἡγεμόνα ἀπαιδευτὸν
51. An seni respublica gerenda sit (783b-797f) / εἰ πρεσβυτέρῳ πολιτευτέον
52. Praecepta gerendae reipublicae (798a-825f) / πολιτικὰ παραγγέλματα
53. De unius in republica dominatione, populari statu, et paucorum imperio (826a-827c) / περὶ μοναρχίας καὶ δημοκρατίας καὶ ὀλιγαρχίας
54. De vitando aere alieno (827d-832a) / περὶ τοῦ μὴ δεῖν δανεῖζεσθαι
55. Vitae decem oratorum [Sp.] (832b-852c) / περὶ τῶν δέκα ρητόρων
56. Comparationis Aristophanis et Menandri compendium (853a-854d) / συγκρίσεως Ἀριστοφάνους καὶ Μενάνδρου ἐπιτομὴ
57. De Herodoti malignitate (854e-874c) / περὶ Ἡροδότου κακοηθείας
58. Aetia physica (911e-919e) / αἰτία φυσικά
59. De facie in orbe lunae (920b-945e) / περὶ τοῦ ἐμφαινομένου προσώπου τῆς σελήνης
60. De primo frigido (945f-955e) / περὶ τοῦ πρώτου ψυχροῦ

61. Aquane an ignis sit utilior [Sp.] (955d-958e) / πότερον ὕδωρ ἢ πῦρ χρησιμώτερον
 62. De sollertia animalium (959a-985c) / πότερα τῶν ζώων φρονιμώτερον
 63. Bruta animalia ratione uti (985d-992e) / περὶ τοῦ τὰ ἄλογα λόγῳ χρῆθαι
 64. De esu carnium i (993a-996c) / περὶ σαρκοφαγίας α'
 65. De esu carnium ii (996d-999b) / περὶ σαρκοφαγίας β'
 66. Platonicæ quaestiones (999c-1011e) / Πλατωνικά ζητήματα
 67. De animæ procreatione in Timæo (1012b-1030c) / περὶ τῆς ἐν Τιμαίῳ ψυχογονίας
 68. Epitome libri de animæ procreatione in Timæo (1030d-1032f) / ἐπιτομὴ τοῦ περὶ τῆς ἐν τῷ Τιμαίῳ ψυχογονίας
 69. De Stoicorum repugnantibus (1033a-1057b) / περὶ Στωικῶν ἐναντιωμάτων
 70. Stoicos absurdiora poetis dicere (1057c-1058e) / ὅτι παραδοξότερα οἱ Στωικοὶ τῶν ποιητῶν λέγουσιν
 71. De communibus notitiis adversus Stoicos (1058e-1086b) / περὶ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν πρὸς τοὺς Στωικοὺς
 72. Non posse suaviter vivi secundum Epicurum (1086c-1107c) / ὅτι οὐδ' ἡδέως ζῆν ἔστιν κατ' Ἐπίκουρον
 73. Adversus Colotem (1107d-1127e) / πρὸς Κολώτην
 74. De latenter vivendo (1128a-1130e) / εἰ καλῶς εἴρηται τὸ λάθε βιώσας

Ediit: F.C. Babbitt, *Plutarch's moralia*, vol. 1-2. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1927-8 (repr. 1962-69); H.N. Fowler, *Plutarch's moralia*, vol. 10. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1936 (repr. 1969); L. Pearson, *Plutarch's moralia*, vol. 11. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1965 (repr. 1970); J.B. Titchener, *Plutarchi moralia*, vol. 2.1. Leipzig: Teubner, 1935 (repr. 1971); W. Nachstädt, *Plutarchi moralia*, vol. 2.1, 2.2. Leipzig: Teubner, 1935 (repr. 1971); W. Sieveking, *Plutarchi moralia*, vol. 2.3, 3. Leipzig: Teubner, 1935 (repr. 1971); M. Pohlenz, *Plutarchi moralia*, vol. 3, 5.3. Leipzig: Teubner, 1929-60 (repr. 1972); C. Hubert, *Plutarchi moralia*, vol. 4, 5.3, 6.1. Leipzig: Teubner, 1938-60 (repr. 1959-71); J. Mau, *Plutarchi moralia*, vol. 5.2.1. Leipzig: Teubner, 1971; R. Westman (post M. Pohlenz), *Plutarchi moralia*, vol. 6.2. Leipzig: Teubner, 1959.

M.Fr. = *Fragmenta*, ed. F.H. Sandbach, *Plutarchi moralia*, vol. 7. Leipzig: Teubner, 1967.

Ecl. = Ἐκλογή περὶ τῶν ἀδυνάτων, ed. F.G. Schneidewin & E.L. von Leutsch, *Corpus paroemiographorum Graecorum*, vol. 1. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1839 (repr. Hildesheim: Olms, 1965).

Lib. = De libidine et aegritudine / πότερον ψυχῆς ἢ σώματος ἐπιθυμία καὶ λύπη, ed. K. Ziegler & M. Pohlenz, *Plutarchi moralia*, vol. 6.3, Teubner, Leipzig, 1966.

Pars.An. = Parsne an facultas animi sit vita passiva / εἰ μέρος τὸ παθητικὸν τῆς ἀνθρώπου ψυχῆς ἢ δύναμις, ed. *idem*.

Prov. = Proverbia / Παροιμίαι αἱ Ἀλεξανδρεῖς ἐχρῶντο, ed. F.G. Schneidewin & E.L. von Leutsch, *Corpus paroemiographorum Graecorum*, vol. 1. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1839 (repr. Hildesheim: Olms, 1965).

Prov.Alex. = De proverbiis Alexandrinorum [Sp.] / περὶ τῶν παρ' Ἀλεξανδρεῶσι παροιμιῶν, ed. O. Crusius, *Plutarchi de proverbiis Alexandrinorum libellus ineditus*. Tübingen: Fues & Kostenbader, 1887.

Sapph. = **Sappho Lyrica, Σαπφώ, sec. VII/VI i.Hr.**

Fragmenta, ed. E. Lobel & D.L. Page, *Poetarum Lesbiorum fragmenta*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1968); D.L. Page, *Supplementum lyricis Graecis*. Oxford: Clarendon Press, 1974.

Ep. = Epigrammata, H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

Soph. = **Sophocles Tragicus, Σοφοκλῆς, sec. V i.Hr.**

Fabulae. A. Dain & P. Mazon, *Sophocle*, vol. 1-2. Paris: Les Belles Lettres, 1955-60 (repr. 1967-68); Ed. H. Lloyd-Jones & N.G. Wilson, *Sophoclis fabulae*. Oxford: Clarendon Press, 1990 (repr. 1992).

Ai. = Ajax / Αἴας
Am. = Antigona / Ἀντιγόνη
El. = Electra / Ἠλέκτρα
OC = Oedipus Coloneus / Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῶ
OT = Oedipus Tyrannus / Οἰδίπους τύραννος
Ph. = Philoctetes / Φιλοκτήτης
Tr. = Trachiniae / Τραχινίαι

Eleg. = Elegiae, ed. M.L. West, *Iambi et elegi Graeci*, vol. 2. Oxford: Clarendon Press, 1972.
Fr. = Fragmenta, ed. S. Radt, *Tragicorum Graecorum fragmenta*, vol. 4. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1977. D.L. Page, *Poetae melici Graeci*. Oxford: Clarendon Press, 1962 (repr. 1967).

Theoc. = Theocritus Poeta Bucolicus, Θεόκριτος, sec. IV-III î.Hr.

Ed. = A.S.F. Gow, *Theocritus*, vol. 1. Cambridge: Cambridge University Press, 1952 (repr. 1965).
(Idilele sunt citate doar cu cifre, e.g. Theoc. 4.22; Epigramele citate cu doua cifre, e.g. Theoc. Ep.13.1, urmează ediția Gow v. supra; cele citate cu trei cifre, e.g. Theoc. Ep.6.3-40.1, urmează ediția H. Beckby, Anthologia Graeca (AG), ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968)

Ep. = Epigrammata
Fr. = Fragmenta
Syr. = Syrinx / σῦριγξ

Thuc. = Thucydides Historicus, Θουκυδίδης, sec. V î.Hr.

Historiae, Ed. H.S. Jones & J.E. Powell, *Thucydidis historiae*, 2 vol. Oxford: Clarendon Press, 1942 (repr. 1:1970; 2:1967).
Epigr. = *Epigramma*, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

Xen. = Xenophon Historicus, Ξενοφών, sec. V-IV î.Hr.

Ed. E.C. Marchant, *Xenophontis opera omnia*, vol. 1-5. Oxford: Clarendon Press, 1901-21 [repr. 1968-71].

Ages. = Agesilaus / Ἀγησίλαος
An. = Anabasis / Κύρου ἀνάβασις
Ap. = Apologia Socratis / Ἀπολογία Σωκράτους
Ath. = Atheniensium respublica [Sp.] / Ἀθηναίων πολιτεία
Cyn. = Cyngeticus / Κυνηγετικός
Cyr. = Cyropaedia / Κύρου παιδεία
Eq. = De equitandi ratione (De re equestri) / Περὶ ἵππικῆς
Eq. Mag. = De equitum magistro (Hipparchicus) / Ἱππαρχικός
HG = Historia Graeca (Hellenica) / Ἑλληνικά
Hier. = Hiero / Ἱέρων
Lac. = De republica Lacedaemoniorum / Λακεδαιμονίων πολιτεία
Mem. = Memorabilia / Ἀπομνημονεύματα Σωκράτους
Oec. = Oeconomicus / Οἰκονομικός
Smp. = Symposium / Συμπόσιον
Vect. = De uectigalibus / Πόροι ἢ περὶ προσόδων

SIGLE ȘI ABREVIERI

~	înlocuiește formal cuvântul-titlu, iar în cazul verbelor substituie înfinitivul	dim.	diminutiv
*	neatestat	diat.	diateză
=	echivalent (semantic)	d.Hr.	după Hristos
+	se construiește cu (de ex. + ac.)	disj.	disjunctiv(ă)
//	desparte categorii morfo-gramaticale diferite	dor.	(dialectul) doric
	indicații morfologice	du.	dual
{ }	indicații dialectale	dub.	text. pasaj sau sens incert
[]	informații privind cantitatea vocalică; indicații etimologice; cuvinte subînțelese sau anterior exprimate	ebr.	în ebraică
abs.	absolut	enclit.	enclitic
abstr.	(sens) abstract	entom.	în entomologie
ac.	(cazul) acuzativ	eol.	(dialectul) eolic
act.	activ(ă)	ep.	epic
adj.	adjectiv(al)	etc.	<i>et cetera</i>
adj.vb.	adjectiv verbal	et. nec.	etimologie necunoscută
adv.	adverb(ial)	euf.	eufemism
aor.	aorist	ex.	(de) exemplu
aprox.	aproximativ	exclam.	exclamație; exclamativ
arhit.	în arhitectură	ext.	(prin) extensiune
arm.	(în) armeană	f(em).	feminin
art.	articol	fam.	în limbaj familiar
astr.	în astronomie; în astrologie	fig.	(sens) figurat; la figurat
att.	(dialectul) atic	filos.	în filosofie
bot.	în botanică	f. rar	foarte rar
cf.	<i>confer</i> ; compară	frecv.	frecvent
com.	comic, în comedie	gen.	(cazul) genitiv
comp.	comparativ(ă)	gener.	termen generic; în (sens) general
compl.	complement	geogr.	în geografie
concr.	(sens) concret	glum.	în glumă
conj.	conjunție	gram.	(termen) gramatical; în gramatică
conjct.	(modul) conjunctiv	id.	<i>idem</i>
contr.	contragere; (formă) contras(ă)	IE	(în) indo-europeană
coord.	coordonată; în coordonare	idiom.	idiomatic
corel.	corelat(iv)	iht.	în ihtiologie
culin.	termen culinar	imper.	(modul) imperativ
dat.	(cazul) dativ	impers.	impersonal
decl.	declinare(a)	impf.	imperfect
def.	defectiv	incoat.	incoativ
dem.	demonstrativ	ind.	(modul) indicativ
		indecl.	indeclinabil
		indef.	indefinit
		indir.	indirect(ă)
		inf.	(modul) infinitiv
		injur.	(termen) injurios
		inser.	în inscripții

instr.	(cazul) instrumental	pl.	(la) plural
intens.	intensiv	poet.	în poezie; termen poetic
interj.	interjecție	polit.	în politică
interrog.	interogativ(ă)	pop.	(termen) popular
intrans.	intransitiv	pos.	posesiv
inuz.	inuzitat	posib.	posibil
ion.	(dialectul) ionic	poster.	posterior, ulterior
iron.	ironic	prez.	prezent
ist.	istoric	prob.	probabil
iter.	iterativ	pron.	pronume
î.Hr.	înainte de Hristos	prop.	propoziție
jur.	în drept, termen juridic	propr.	(sens) propriu; la propriu
lacon.	(dialectul) laconian	prov.	proverb(ial)
lat.	(în) latină	pt.	pentru
loc.	locativ	R.	rădăcină, radical
locut.	locuțiune	rel.	relativ(ă)
log.	în logică	relig.	(termen) religios
m(asc).	masculin	ret.	(în) retorică
m.m.c.p.	mai mult ca perfect	sanser.	în (limba) sanscrită
mar.	în marină	sc.	<i>scilicet</i> , adică
mat.	în matematică	sec.	secolul
med.	mediu, diateza medie	sg.	(la) singular
medic.	(termen) medical	spec.	sens special; în special
meton.	metonimic, (prin) metonimie	spur.	text sau pasaj spuriu
metr.	(în) metrică	sincop.	sincopat, formă sincopată
metrol.	(în) metrologie	sub.	subiect
milit.	(termen) militar	subiņ.	subiņteles, se subiņtelege
mineral.	în mineralogie	subord.	subordonat(ă), subordonare
mitol.	în mitologie	subst.	substantiv; substantivat
muz.	în muzică	superl.	(gradul) superlativ
n(eut).	neutru	ș.a.	și alții, și altele
neg.	negativ(ă); negație	tard.	tardiv, în greaca târzie
nom.	(cazul) nominativ	tehn.	în tehnică, termen tehnic
nr.	număr	temp.	temporal
num.	numeral	trag.	în tragedie
onomat.	onomatopee	tranz.	tranzitiv
op.	în opoziție cu	unipers.	unipersonal
opt.	(modul) optativ	v.	<i>vide</i> , vezi
ord.	(numeral) ordinal	var.	variantă
ornit.	în ornitologie	vb.	verb(al)
part.	(modul) participiu	viit.	(timpul) viitor
partic.	particulă	voc.	(cazul) vocativ
pas.	pasiv	vulg.	(termen) vulgar
peior.	peiorativ	zool.	în zoologie
pers.	personal; persoană		
person.	personificat		
pf.	perfect		

Α α

A α, τό indecl. alpha (ἄλφα), prima literă a alfabetului grec; ca numeral, α' = 1 sau primul, iar α = 1.000.

ἀ-¹, [ã] |ἀν- înainte de vocală| prefix privativ, exprimă negarea, absența sau lipsa: ἀ-θάνατος *nemuritor*; ἀ-τιμάω *a lipsi de cinstitie*; ἀν-αρχία *lipsă a autorității*; (uneori dublete) ἄ-ισος Pl. I.7.43, ἄν-ισον PLAT. Prm.140b6 *inegal*.

[*η- / *ne, cf. lat. ne-, in-]

ἀ-², [ã] prefix intensiv „mai, foarte”, cf. ἀ-τενής: SOPH. Ant.826.

ἀ-³, [ã] vocală protetică fără semnificație; se dezvoltă înaintea sonantelor (ἀνήρ, ἀλείφω, ἀρέγω ș.a.), înaintea grupurilor consonantice: consoană + lichidă (ἄτλας, ἀγλαός), înaintea lui σ + consoană (ἄστήρ, ἄσκαρίζω), înaintea lui F, v (ἄελλα, ἄέξω, ἀξάνω).

ἀ- sau **ἄ-**, [ã] prefix copulativ, exprimă unitatea, asocierea, identitatea: ἴμπρευνά, la un loc: ἀ-πλόος *simpliciu* (propr. cu un singur pliu); ἀ-θρόος *compact, laolaltă*; ἀ-δελφός *frate* (propr. din aceeași matrice); ἄ-λοχος, ἀ-κοίτης *soție* (propr. din același pat).

[*ση-, cf. ἄμα, εἷς = *sems*, lat. *sem-*, *sim-*]

ἄ, [ã] (eol.) art. nom. fem. sg. de la ὅ, ἡ, τό

ἄ, [ã] (dor.) art. nom. fem. sg. de la ὅ, ἡ, τό

ἄ, [ã] (eol.) pron. relat. nom. fem. sg. de la ὅς, ἡ, ὅ

ἄ¹, [ã] pron. relat. neutr. pl. nom. / ac. de la ὅς, ἡ, ὅ

ἄ², [ã] (dor.) pron. relat. nom. fem. sg. de la ὅς, ἡ, ὅ

ἄ, (dor.) pron. relat. dat. fem. sg. de la ὅς, ἡ, ὅ

ἄ, interj. |frecv. repetat ἄ ἄ| exclamație ce exprimă regretul, mila, surpriza (*neplăcută*), ah!: ἄ δειλοί OD. 20.351 *ah, nefericiților*; ἄ ἄ, τί δράσεις, ὦ γεραιέ; EUR. Andr.1076 *vai, vai, ce vei face, bătrâne?*; ἄ ἄ, διά μ' ὄλεϊτε EUR. HF1052 *vai, vai, din cauza mea pieriți*; (rar în proză) PLAT. Hp.Ma.295a.

ἄ ἄ sau **ἄ ἄ**, interj. (exprimând râsul) ha ha!: EUR. Cyc.157.

ἀ-άατος, ov *adj.* care nu poate fi păcălit, de neînșelat: μοι ὄμοσον ἀάατον Στυγός

ῦδωρ IL. 14.271 *jură-mi pe apa de neînșelat a Styxului*; μνηστήρεσσιν ἄεθλον ἀάατον OD. 21.91 *întrecere de nemăsluit pentru petitori*; OD. 22.5, κάρτος ~ A.RH. 2.77 *forță care nu se lasă înșelată*.

[ἀ-, ἄαω]

ἀ-αγής, ἐς *adj.* care nu se frânge, tare: ῥόπαλον παγχάλκεον, αἰὲν ἀαγές OD. 11.575 *o măciucă numai din bronz, veșnic neînfrântă*; οἱ ἀαγεῖς δίφροι THEOC. 24.123 *carele ce nu se strică*.

[ἀ-, R. Φαγ-, cf. ἄγνυμι]

ἀάζω, vb. a sufla cu gura larg deschisă (ca pentru a scoate sunetul α), a expira pe gură, a exhala, a răsufla: τοῦτο ἐγγύθεν μὲν ἐστὶ θερμόν, ὥσπερ καὶ ὅταν ἀάζωμεν ARSTT. Mete.367b2 *acesta (sc. aerul) este cald în apropiere, ca atunci când expirăm pe gură*; ὁ ἀάζων ἀθρόον ἐκπνεῖ ARSTT. Pr.964a16 *cel ce exhalează expiră [aerul] compact*; (op. φυσάω) φυσῶσι μὲν ψυχρόν, ἀάζουσι δὲ θερμόν ARSTT. Pr.964a11 *[oamenii] suflă aer rece, dar răsuflă prin gura deschisă aer cald*.

[onomat., în relație cu ἄ; cf. ἄζω]

ἀάνθα, ης, ἡ *subst.* (tip de) cercel: AR. Fr.926.

[οὔς, ἄνθος?]

ἄ-ἄπτος, ov [ἄἄ] *adj.* care nu poate fi atins / egalat, intangibil; de neînfrânt: (frecv.) χεῖρες ἄπτοι IL. 8.450 *brațe neînfrante*; IL. 1.567, OD. 11.502, HES. Th.649 ș.a., δεινοί, καὶ ἄπτοι AESCH. Fr.7 *cumpliți și neînvinși*.

[prob. ἀ-, ἄπτω]

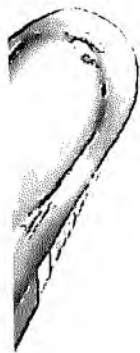
Ἀαρών, ὄνος, ὁ *subst.* |indecl. Ἀαρών LXX| Aaron, fratele mai în vârstă al lui Moise: LXX Ex.4.14, id. Lev.1.5, NT Lc.1.5, Ios. A12.279 ș.a.

[ebr. אַהֲרֹן]

Ἀαρωνίδης, ου, ὁ *subst.* fiu al lui Aaron: LXX 4Mac.7.12.

[Ἀαρών]

ἄασα, ἄασάμην, ἀάσθην, ind. aor. act., med., pas. de la ἄαω

ἀασμός, οὔ, ὁ *subst.* răsufflare, expirație, exhalare cu gura larg deschisă: ὁ ~ ἀθροῦ ἐκπνευσίς ARSTT. Pr.964a18 *exhalarea [este] expirarea unui [curent] compact [de aer]*.

[ἀάζω]

ἀάσχετος, v. ἄσχετος; IL. 5.892, id. 24.708
ἀάται, ind. prez. 3sg. med. de la ἀάω: IL. 19.91, id. 19.129.

ἄαται, ind. prez. 3sg. de la ἄω: HES. Sc.101
ἀάτη, [ἄἄ] v. ἄτη; CALL. Fr.557.

ἄ-ἄτος, ov [ἄἄ] *adj.* |contr. ἄτος IL. 5.388| nesătul (de ceva): (+ gen.) μάχης ἄατον IL. 22.218 *nesătul de luptă*; OD. 13.293, HES. Th.714 ș.a.

[ἄ-, ἄω³]

ἄἄω, [ἄἄ-, dar frecv. și ἄἄ-; ἄἄ Od. 10.68 și ἄἄ IL.8.237] *vb.* |contr. ἄω, act. aor. ἄασα IL. 8.237, contr. 3sg. ἄσε Od. 11.61, inf. contr. ἄσαι Aesch. Fr.759; med. aor.1 sg. ἀσάμην, contr. 3sg. ἄσατο IL. 19.95; med.-pas. ἀάσθη| I (gener. act.) a înșela, a induce în eroare, a amăgi simțurile (cuiva), a rătăci mințile, a lovi (cu orbire): (despre zei) Ζεῦ πάτερ, ... τιν<α> ... τῆδ' ἄτη ἄσας IL. 8.237 *Zeus Părinte, pe cine ai amăgit cu această înșelăciune; μιν ἄσσε Κύπρις A.RH. Fr.12.5 mi-a luat mințile Kypris*: (despre alte elemente) οἶνος καὶ Κένταυρον ... ἄσ<ε> OD. 21.296 *vinul și pe Centaur l-a rătăcit; ὁ ... φρένας ἄσεν οἶνω OD. 21.297 acesta și-a amăgit mințile cu vin*: (contr.) ἄσέ με δαίμονος αἴσα κακή OD. 11.61 *m-a pierdut soarta rea dată de zeu*: (despre somn) OD. 10.68; (med.) Ἄτη, ἧ πάντας ἄἄται IL. 19.91 *Rătăcirea, care tulbură mințile*. II (aor. med. și med.-pas.) a se înșela, a-și pierde capul, a-și rătăci mințile, a-și ieși din fire: Πάτροκλος ... μέγ' ἀάσθη νήπιος IL. 16.685 *Patroclus mult își pierdu mințile, naivul*; IL. 9.537, HES. Op.283, μή μοί τι χολώσσαι ... εἴ τί περ ἀασάμην A.RH. 1.1333 *nu fi supărat pe mine, chiar dacă mi-am ieșit din fire*; (+ dat. de agent) IL. 19.136 φρεσὶν ἦσιν ἀασθεῖς OD. 21.301 *tulburat în mintea sa (sc. cu mintea tulbure)*; (+ ac. intern) ἀασάμην τε κακὴν καὶ ἀμήχανον ἄτην A.RH. 2.623 *am fost orbit de o rătăcire rea și de necombătut*.

[et. nec.]

ἄβα sau ἄβα, (eol.) v. ἦβη

ἀ-βάθης, ἔς *adj.* (milit.) lipsit de adâncime: ἔσται οὐ πάντη ~ ἠ φάλαγξ ARR. Tact.5.6

falanga nu va fi peste tot lipsită de adâncime: ἠ δ' ἐφ' ἔνα ... ~ τάξις ARR. Tact.17.5 așezare fără adâncime pe o singură linie.

[ἀ-, βάθος]

ἀβάκ, *subst.* |indecl.| (dub.) pânză fină de in: LXX IPar.4.21.

[ebr. רַבָּן]

ἀβάκew-ō, *vb.* a nu rosti nimic, a păstra tăcere: οἱ δ' ἀβάκησαν πάντες. ἐγὼ δέ μιν οἷ ἀνέγνων OD. 4.249 *aceia au rămas în tăcere: numai eu l-am recunoscut.*

[ἀβακῆς]

ἀ-βάκῆς, ἔς [ἄβ-] *adj.* tăcut, mut sau liniștit: ἀβάκην τὰν φρέν' ἔχω SAPPH. 120.2 *am sufletul tăcut.*

[ἀ-, prob. βάζω]

ἀβάκιον, ου, τό [ἄβᾶ] *subst.* I abac, tăbliță cu scobituri și pietricele folosită pentru a face calcule: μετ' ἀβακίου δὲ καὶ τραπεζίου πωλῶν ἐαυτόν LYS. Fr.349.11 *care se vinde pe sine cu tăbliță de calcul și tejghea*; οὔτοι παραπλήσιοι ταῖς ἐπὶ τῶν ἀβακίων ψήφοις PLB. 5.26.13 *aceștia sunt asemănători pietricelelor de pe tăblițele de calcul*. II tăbliță acoperită cu nisip pentru trasarea figurilor geometrice: ~ τι τῶν γεωμετρικῶν παρακείμενον PLUT. Cat.Mi.70.8.4 *o tăbliță din aceea utilă pentru figurile geometrice.*

[ἄβαξ]

ἀ-βάκχευτος, ov *adj.* I neinițiat în misteriile bahice: ἄρρητ' ἀβακχεύτοισιν εἰδέναι βροτῶν EUR. Ba.472 *e interzis ca muritorii neinițiați să o știe*; τινα τῶν αὐτοῦ ὀργίων ἀτέλεστον καὶ ἀβάκχευτον LUC. Symp.3 *cineva neinițiat în misteriile lui și în cultul bahic*. II fără legătură cu misteriile bahice: (despre Eryni) ἀβάκχευτον ... θῆασον EUR. Or.319 *un thias ce nu are legătură cu misteriile lui Bacchos.*

[ἀ-, βακχεύω]

ἀβάλε, *interj.* (exclamație ce exprimă o dorință) o, de...!: (+ ind. aor.) ~ μηδ' ἀβόλησα CALL. Fr.619 *o, de n-aș fi înălnit...!*

[ἄ, βάλω]

ἄβαξ, ακος, ὁ [ἄβᾶ] *subst.* tăbliță de calcul, abac: (pentru numărarea voturilor) ἐπὶ ἄβακα τρ]υπήματα ἔχοντα ὄ[ς]αιπερ εἰσὶν αἱ ψήφοι ARSTT. Ath.69.1 *pe un abac cu atâtea scobituri câte pietre de vot există.*

[prob. ebr.]

ἀ-βάπτιστος, ov *adj.* I care nu se scufundă: ~ εἶμι φελλὸς ὡς ὑπὲρ ἔρκος ἄλμας P1.

P.2.80 *înaintez fără să mă scufund, precum o plută deasupra plasei mării*; PLUT. M.983c. **II** (fig.) *neîmbibat de vin, curat: εύκρασία σώματος ἀβαπίστων* PLUT. M.686b *echilibrul unui corp neîmbibat de vin.*

[ἀ-, βαπτίζω]

ἀ-βάρης, ἐς *adj. I* lipsit de greutate, ușor: τὸ ἀβαρὲς ... σῶμα καὶ τὸ βᾶρος ἔχον ARSTT. *Cael.301b13 corpul lipsit de greutate și cel greu*; τὸ τε πῦρ ἀβαρὲς ὄν PLUT. M.1053e *focul neavând greutate*; LUC. *DMort. 20.6.1. II* (fig.) lipsit de gravitate, inconsistent, superfluu: τὴν τοῦ κόλακος παρρησίαν φανεῖσθαι μαλακὴν καὶ ἀβαρῆ PLUT. M.59c *sinceritatea lingusitorului se arată moale și inconsistentă. III* (fig.) care nu împrună-rează: ἐν παντὶ ἀβαρῆ ἐμαυτὸν ὑμῖν ἐτήρησα καὶ τηρήσω NT *2Cor. 11.9 în orice situație m-am răzit și mă voi răzi să nu vă fiu spre povară.*

[ἀ-, βᾶρος]

ἀ-βᾶσάνιστος, ὄν [σᾶ] *adj. I* neverificat, neîncercat: τὴν πίστιν ἀβασάνιστον καταλιπεῖν PLB. 6.11a.2 *a lăsa neverificată încercarea*; μηδὲν ἀβασάνιστον μηδ' ἀπέραντον ἀπολιπεῖν PLB. 4.75.3 *a nu lăsa nimic neîncercat și nedesăvârșit*; ὅτι βᾶσανός τις ἐλευθέρων ὁ ὄρκος ἐστί, δεῖ δ' ἀβασάνιστον εἶναι καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ ἱερέως; PLUT. M.275c *de vreme ce jurământul e o încercare pentru oamenii liberi, trebuie ca nici trupul nici sufletul preotului să nu fie puse la încercare?*; PLUT. M.756d. **II** *nesupus torturii, netorturat*: εἰ γὰρ εἰμι πατροκτόνος, οὐκ ὀφείλω θνήσκειν ~ IOS. *BI.636 dacă sunt paricid, nu trebuie să mor netorturat*; IOS. *BIS.527.*

[ἀ-, βασανίζω]

ἀβᾶσάνιστως, *adv. I* *fără a verifica*: τὰς ἀκοὰς ... ~ παρ' ἀλλήλων δέχονται THUC. 1.20 *zvonurile sunt primite de la unii la alții fără să fie verificate*; PLUT. M.28c. **II** *fără chin, fără tortură*: ὅταν <θάνατος> ~ παρακολουθήση AESOP. 1.177 *cu condiția ca [moartea] să ne însoțească fără chin.*

[ἀβασάνιστος]

ἀ-βᾶσίλευτος, ὄν [ᾶβ, σῖ] *adj. I* care nu este condus de rege, lipsit de monarhie: βάρβαροι δὲ Χάονες ... ἀβασίλευτοι THUC. 2.80 *barbari chaoni care nu aveau rege*; Θράκες οἱ ἀβασίλευτοι XEN. *HG5.2.17 tracii cei lipsiți de rege*; PLUT. *Alc.36.5. II* (gener.)

lipsit de conducere, *fără guvernare*: εὐροῖς δ' ἄν ... πόλεις ἀτειχίστους, ἀγραμμάτους, ἀβασιλεύτους, ἀοίκους PLUT. M.1125e *ai putea găsi orașe nefortificate, nealfabetizate, fără conducere, fără case*; ὁ συγγραφεὺς ἔστω ... ἄπολις, αὐτόνομος, ~ LUC. *Hist.Consc.41 istoricul să nu aparțină unui anumit stat, să se conducă după propria lege, să nu fie sub guvernarea nimănui.*

[ἀ-, βασιλεύω]

ἀ-βᾶσκάνος, ὄν *adj.* lipsit de invidie, care nu vorbește de rău, necalomnios: μάρτυς ~ γίνεται IOS. *BI.192 devine martor necalomnios.*

[ἀ-, βᾶσκανος]

ἀ-βᾶστακτος, ὄν *adj.* imposibil de cărat, de nerurtat, insuportabil: φορτίον ἀβᾶστακτον αἴρεσθαι PLUT. *Ant.16.3 a-și lua asupra lui o povară pe care nu o poate duce.*

[ἀ-, βαστάζω]

ἄβατάς, v. ἡβητής

ἄβᾶτόομαι-οὔμαι, *vb. (pas.) a fi neumblat, a rămâne pustiu*: (conjct. aor. pas.) ἐὰν μὴ ἀβατωθῆ ἔπ' αὐτὴν κατάλυσις αὐτῶν LXX *Jer.30.14 de nu va rămâne pustiu sălaşul lor.*

[ἄβατος]

ἄ-βᾶτος, ὄν *adj. I* (de) necălcat, unde nu se poate ajunge, inaccesibil: τὸ πόρσω δ' ἐστί σοφοῖς ἄβατον κάσσοφοῖς PI. *O.3.44 mai departe nici înțelepții, nici oamenii de rând nu pot ajunge*; (fig.) Παρνασιάδες δ' ἄβατοι κορυφαί EUR. *Ion86 culmile de neatins ale Parnasului*; τὸν γήλοφον ... ἄβατον ἄνθρωποις εἶναι PLAT. *Criti.113e colina era inaccesibilă oamenilor*; XEN. *An.4.1.20, αἰθέρος εἰς ἄβατον φῶς* EUR. *Ph.809 către lumina de neatins a eterului. II* (despre râuri, mări) care nu poate fi trecut, imposibil de traversat, de nestrăbătut: ἀβάταν ἄλα κίωνων ὑπερ Ἑρακλέος περᾶν PI. *N.3.21 marea unde nu poți răzbi, dincolo de coloanele lui Heracles*; ὁ Παρθένιος (ποταμός) ~ XEN. *An.5.6.10 râul Parthenios ce nu poate fi trecut*; (fig., comparație cu un râu) λόγος σφοδρότερος καὶ ... ~ PLAT. *Lg.892e discurs foarte învolburat și impenetrabil. III* (despre ținuturi sau drumuri) de nestrăbătut, impracticabil: ὄρος ... ἄβατον ὑπὸ χειμῶνος HDT. 8.138 *un munte de nestrăbătut din cauza zăpezii*; HDT. 4.25, ἄβατον χώραν καὶ θάλασσαν ἀγρίαν ἐξημερώσας EUR. *HF851 imblânzind un ținut de nestrăbătut și o mare*

sālbatīcā: ἄβατον τῆς Ἑλλάδος ἡμῖν οὔσης διὰ τὸν πόλεμον ISOC. 3.33 *Grecia ne era inaccesibilă din cauza războiului*; APP. Syr.138, LUC. *Demon*.1. **IV** (despre locuri sau obiecte sacre) unde nu e îngăduit a călca, de nepângărit, sacru: ἄβατον ἀκρόπολιν ἱερὸν τέμενος AR. *Lys*.482 *Acropola de nepângărit, sanctuarul cel sfânt*: τὰν ἄβατον θεοῦ φυλλάδα SOPH. *OC*675 *frunzișul de nepângărit al zeului*; HES. *Fr.astr*.6.9, PLAT. *La*.183b, PLUT. *M*.271a, (fig.) ἀπαλὴν καὶ ἄβατον ψυχὴν PLAT. *Phdr*.245a *sufletul delicat și nepângărit*. **V** neumblat, rustiu: οὐ μόνον ἀνθρώποις ~, ἀλλὰ καὶ θηρίοις ... ἐχθιστος LXX *Est*.8.12x *neumblat nu numai de oameni, ci disprețuit până și de fiare*; LXX *Ier*.12.10. **VI** cast, virgin; (despre femele) care nu s-a împerecheat: LUC. *Philops*.7, id. *Zeux*.6.

[ἄ-, βαίνω]

ἄββα, ὁ *subst.* (indecl.) tată: ~ ὁ πατήρ NT *Mc*.14.36 *Abba, Tatā*; NT *Gal*.4.6.

[ebr. aram. אָבָא]

ἄ-βδέλυκτος, ὄν *adj.* nedisprețuit, care nu provoacă dezgust: καὶ μὴν, φιλῶ γάρ, ἄβδέλυκτ' ἐμοὶ τὰδε AESCH. *Fr*.137 *intr-adevăr, cum te iubesc, nu mi-e spre dispreț aceasta*. [ἄ-, βδελύσσομαι]

ἄ-βέβαιος, ὄν *adj.* nesigur, instabil, schimbător, inconstant: ~ γάρ ἐστιν ὁ βίος οὔτος AESOP. 1.285 *căci nesigură e viața aceasta*: ~ ἐστι πλοῦτος MEN. *Gnom*.73 *bogăția este instabilă*; ARSTT. *Ph*.197a30, id. *Mu*.395b16, PLUT. *M*.770b ș.a. // **ἄβέβαιον**, ὄν, τὸ *subst.* instabilitate: τὸ ... τρεπτὸν καὶ ~ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ISOC. *Fr*.41 *instabilitatea și nesiguranța celor omenești*; PLB. 15.34.2.

[ἄ-, βέβαιος]

ἄβεβαιότης, ητος, ἡ *subst.* nesiguranță, incertitudine, inconstanță: τὴν ἀβεβαιότητα τῆς τύχης PLB. 30.10.1 *nesiguranța sorții*; (despre Philippos) ἐπικηρύττειν ἅπασιν τὴν ἀθεσίαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀβεβαιότητα PLB. 15.24.3 *le proclama tuturor necredința și inconstanța sa*; PLUT. *M*.770b.

[ἄβέβαιος]

ἄβεβαίως, *adv.* în mod nesigur, cu incertitudine: MEN. *Fr*.94

[ἄβέβαιος]

ἄ-βέβηλος, ὄν *adj.* unde nu e îngăduit a păși, cu acces interzis, ext. care nu este pentru

profani sau neinițiați: care nu poate fi profanat: ἐν μέσῳ ... ἀσύλων καὶ ἀβεβήλων τόπων PLUT *Brut*.20.6 *în mijlocul locurilor inviolabile și nesupuse profanării*; IOS. *B/4*.242, (despre obiecte) PLUT. *Cam*.30.3. [ἄ-, βέβηλος]

Ἄβελ, ὁ *subst.* [var. Αβελ] (indecl.) Abel, fiul lui Adam: LXX *Gen*.4.2 ș.a.

[ebr. אָבֵל]

Ἄβελος, ὄν, ὁ *subst.* Abel, fiul lui Adam: IOS. *AI*1.52, id. *AI*1.53 ș.a.

ἄβελτερία, ας, ἡ *subst.* simplitate, neghiobie, prostie: ἡ ἀσχημοσύνη δεινὴ, δόξαν ἄβελτερίας παρεχομένη PLAT. *Th*.174c *neîndemânarea sa grozavă care dă impresia de prostie*; PLAT. *Smp*.198d, DEM. 10.33, PLUT. *Lyc*.15.8, LUC. *Sacr*.1 ș.a.

[ἄβέλτερος]

ἄ-βέλτερος, ὄν *adj.* neghiob, prost: ὃ κακοδαίμονες, τί κάθησθ' ἄβέλτεροι AR. *Nu*.1201 *nefericiților, ce stați ca prostii?*; AR. *Th*.290, PLAT. *Hp*.Ma.301d, ὅσοι ἐξόφθαλμοι, ἄβέλτεροι ARSTT. *Phgn*.811b23 *cei cu ochii bulbucăți sunt neghiobi*; PLUT. *Pel*.21.6. // **ἄβελτέρως**, *adv.* prosteste: λόγον ... γεγραμμένον ~ καὶ γελοίως PLUT. *M*.531c *un discurs scris în mod prostesc și ridicol*; PLUT. *M*.961e.

[ἄ-, βέλτερος]

ἄ-βίαστος, ὄν [ῖ] *adj.* nesupus forței sau presiunii fizice, neconstrâns: ἀέρα ... ἀβίαστον PLAT. *Ti*.61a *aer necomprimat*; ARSTT. *MA* 703a8, PLUT. *M*1057d.

[ἄ-, βιάζομαι]

ἄ-βίος, ὄν *adj.* **I** care împiedică existența, cu care nu se poate trăi: μηδὲ αἰσχύνης τινὸς ἀπόρου καὶ ἀβίου μεταλαχόν PLAT. *Lg*.873c *neavând parte de o rușine fără remediu și cu care nu se poate trăi*. **II** fără surse de trai, sărac: θητεύσοντας ἀκλήροις καὶ ἀβίοις ἀνδράσιν LUC. *DMort*.26.3 *lucrător în serviciul unor oameni lipsiți de pământ și de mijloace de trai*.

[ἄ-, βίος]

ἄ-βίωτος, ὄν [ἄβῖ-] *adj.* care nu te lasă să trăiești: κατακονά ~ βίου EUR. *Hipp*.821 *nimicirea vieții, căreia nu-i poți supraviețui*: ἄχος ~ EUR. *Ion*764 *durere ce nu te lasă să trăiești*.

[ἄβίος]

ἄ-βίωτος, ὄν *adj.* care nu poate fi trăit, insuportabil, care nu te lasă să trăiești: care nu

meritā trāit: ἀβίωτον εἶναι μοι πεπόηκε τὸν βίον AR. *Pl.*969 *mi-a făcut viața de netrăit*; (abs.) ἠγούμενοι τῷ τοῦς αὐτοῦ αἰσχύναντι ἀβίωτον εἶναι PLAT. *Mx.*246d *socotind că nu merită să trăiești dacă îi faci de rusine pe ai tăi*; (subīnț. ἐστὶ) ἀβίωτον ζῆν PLAT. *Lg.*926b *viața devine insuportabilă*; PLAT. *Plt.*299e. id. *R.*407a, XEN. *Mem.*4.8.8, EUR. *Alc.*242, ἀβιώτα ἦν μοι σοῦ ἀποθανόντος LUC. *DMeretr.*13.2 *viața mea nu mai merită trăită dacă tu mureai*. // **ἀβιώτως**, adv. în chip insuportabil, de netrăit: într-un mod căruia nu-i poți supraviețui: αἰσχροῦς καὶ ~ ὑπ' ὀδύνης PLUT. *Sol.*7.4 *în chip urât și insuportabil din cauza durerii*; ~ ἔχειν PLUT. *Dio.*6.2 *a fi în pragul morții*; PLUT. *Pel.*4.7. [ἄβιος]

ἀβλάβεια, ας, ἡ [ἄβλᾶ] *subst.* nevătămare, siguranță: Ζεὺς ἀπέπαυσεν ἐπ' ἀβλαβεία EUR. *Ag.*1024 *Zeus l-a oprit pentru siguranță*; σαρκὸς ἀβλάβειαν PLUT. *M.*1090b *nevătămarea trupului*; [ἄβλαβής]

ἄ-βλᾶβής, ἐς *adj.* I nevătămat, teafăr: ἀβλάβη[ν μοι τὸν κασί]γνητον δ[ό]τε SAPPH. 5.1 *dați-mi fratele teafăr*; τόνδε λαὸν ἀβλαβῆ νέμων PI. *O.*13.27 *păstorind acest popor fără vătămare*; (abstr.) (τέχνη) ~ καὶ ἀκέραιος ἐστὶν ὀρθή οὔσα PLAT. *R.*342b [*meștesugul*] *e nevătămat și pur atunci când se aplică în mod corect*; σπονδὰς ἀβλαβεῖς THUC. 5.18 *alianțe neîncălcate*; XEN. *Cyr.*4.1.3. II nevătămător, nedăunător, inofensiv, sigur: πάσας ἡδονὰς ἠδουθεσθαι ... ἀβλαβές ἅπασι PLAT. *Phlb.*63a *a te bucura de toate plăcerile este nedăunător pentru toți*; PLAT. *Phlb.*49e, ἀβλαβέστατα ἐαυτῷ XEN. *Eq.*6.1 *cele mai sigure [metode] pentru sine*; AESCH. *Eu.*285, id. *Eu.*474, ARSTT. *Pol.*1339b25, PLUT. *Rom.*9.6, id. *Aem.*36.9, LUC. *Hipp.*6 §.a. III care previne sau îndeplinează o pagubă: ἀβλαβές ὕδωρ THEOC. 24.98 *apă binefăcătoare*.

[ἄ-, βλάβη]

ἄ-βλαστής, ἐς *adj.* care nu germinează, steril, lipsit de muguri sau flori: (fig.) ~ διαμένει πρὸς ἀρετὴν PLUT. *M.*38c *rămâne nefloritor în sensul virtuții*; PLUT. *M.*912a.

[ἄ-, βλαστάνω]

ἄ-βλεπτέω-ῶ, vb. a trece cu vederea, a ignora: ἀβλεπτοῦντες τὸ πρέπον PLB. 30.6.4 *ignorând ceea ce se cuvine*.

[ἄβλεπτος]

ἀβλέπτημα, ατος, τό *subst.* greșeală, scăpare: PLB. *Fr.*90.

[ἄβλεπτέω]

ἄ-βλής, ἦτος *adj.* care nu a fost aruncat: ἐκ δ' ἔλετ' ἰὸν ἀβλήτα πτερόεντα IL. 4.117 *scoase o săgeată netrasă, înapărată*; A.RH. 3.279.

[ἄ-, βάλλω]

ἄ-βλητος, ον *adj.* care nu a fost lovit: ~ καὶ ἀνοῦτατος ὄζεῖ χαλκῷ IL. 4.540 *nelovit și nevătămat de arma ascuțită*.

[ἄ-, βάλλω]

ἀβληγρός, ἄ, ὄν *adj.* moale, delicat, subțire, subred: χεῖρα ... ἀβληγρήν IL. 5.337 *mâna delicată (sc. a Afroditei)*; τείχεα ... ἀβλήγρ' οὐδενόσωρα IL. 8.178 *metreze subrede ce nu merită vreo atenție*; θάνατος ... ~ OD. 11.135 *moarte blândă*; OD. 23.282, A.RH. 2.205.

[βληγρός (prob. + ἄ- protetic), cf. βλάζ]

ἄ-βοῦατί, adv. fără a fi fost chemat, în mod spontan, din proprie inițiativă: PI. *N.*8.9.

[ἄ-, βοή]

ἀβόατος, v. ἀβόητος

ἀβοηθία, ας, ἡ *subst.* lipsă de ajutor, abandon: ἐν ἡμέραις θλίψεως ... ἀβοηθίας LXX *Sir.*51.10 *în zilele asupririi, când sunt fără ajutor*.

[ἀβοήθητος]

ἄ-βοήητος, ον *adj.* I neajutorat, lipsit de apărare, aflat în nevoie: αὐθέντας γονεῖς ψυχῶν ἀβοηθήτων LXX *Ἰη.*12.6 *părinți ucigași de suflete neajutate*; LXX *Ps.*87.5, ἔρημος καὶ ~ PLUT. *M.*344a *singur și neajutorat*; PLUT. *Arat.*2.3. II care nu poate fi înlăturat, de care nu poți scăpa, incurabil, iremediabil: ἀβοηθήτους ἐσκεύαζον τὰς πληγὰς PLB. 16.4 *le produceau dane iremediabile*; ἀβοηθήτον ἐποίει τὸ κακὸν PLB. 14.4 *răul a devenit iremediabil / fără de scăpare*; ἀβοηθήτον ... τὸ πάθος PLUT. *M.*454d *suferință incurabilă*.

[ἄ-, βοηθέω]

ἄ-βολέω-ῶ, vb. |aor. 3sg. ἀβόλησα, 3pl. ἀβόλησαν| *propr.* a fi aruncat la un loc cu, ext. a (se) întâlni, a se reuni: ἀβάλε μηδ' ἀβόλησα CALL. *Fr.*619 *o, de n-aș fi întâlnit...*; αὐτίς δ' ἀβολήσομεν ἐνθάδ' ἰόντες A.RH. 3.1145 *ne vom întâlni din nou mergând într-acolo*; CALL. *Fr.*23, A.RH. 2.770.

[ἄ- copulativ, βόλος]

ἄ-βολος, ον *adj.* care nu și-a pierdut încă dinții de lapte: (despre cai) SOPH. *Fr.*408.

πόλοις τε ἀβόλοις καὶ τελείων τε καὶ ἀβόλων τοῖς μέσοις PLAT. *Lg.834c mānġi care nu și-au pierdut încă dinții de lapte și (ca) mijlocii între adulți și mānġi*; ARSTT. HA576b15.

[ἀ-, βόλος]

ἀ-βόρβορος, ον *adj.* lipsit de nămol: στενήν ... ψαλίδα κοῦκ ἀβόρβορον SOPH. *Fr.367 canal îngust și nu lipsit de nămol.*

[ἀ-, βόρβορος]

ἀ-βουκόλητος, ον *adj.* nepăstorit, neîngrijit: (fig.) AESCH. *Supp.929.*

[ἀ-, βουκολέω]

ἀ-βουλεύτως, *adv.* fără a chibzui, în mod necugetat: ἐξέλθειν εἰς πόλεμον ~ LXX *1Mac.5.67 a se arunca în război în mod nechibzuit.*

[ἀ-, βουλεύομαι]

ἀβουλέω-ῶ, *vb.* a nu vrea, a fi lipsit de voință, a refuza: (abs.) τὸ ~ καὶ μὴ ἐθέλειν PLAT. *R.437c a fi lipsit de vrea și a nu dori*; APP. *BC2.140*; (+ inf.) ἀβουλῶν ἐμέ ἐκπλεῖν PLAT. *Ep.347a nedorind ca eu să plec*; DEM. *Ep.2.17.*

[ἀβουλος]

ἀβούλητος, ον *adj.* neconform cu voința, nedorit: ἀβουλήτω ἀνάγκη ARSTT. *Fr.609 constrângere nedorită*; PLUT. *Thes.30.5.* (subst.) (τὸ) ἀβούλητόν τε καὶ] ἀκούσιον PLAT. *Lg.733d ceea ce e nedorit și împotriva voinței*; ἐν τοῖς ἀβουλήτοις PLUT. *M.167f în situații nedorite*; PLUT. *M.467c* ș.a. // **ἀβουλήτως**, *adv.* fără a vrea, în mod involuntar: PLUT. *M.631c.*

[ἀβουλέω]

ἀβουλία, ας, ἡ *subst.* I lipsă de judecată, nechibzuință, nesocotință: κρατηθεὶς δ' ἐκ φίλων ἀβουλῖαν AESCH. *Th.750 stăpânit de o dulce răstăcere*; καὶ κείνος ἀβουλία ... θάνατον ... οὐκ ἐξέφυγεν Pl. *O.10.41 nici chiar acela, din pricina nechibzuinței, nu a scăpat de moarte*; HDT. 8.57, AESOP. 1.112, SOPH. *Ant.1242*, id. *El.398*; ἡ ~ <ἀτυχία> δοκεῖ εἶναι PLAT. *Cra.420c lipsa chibzuinței pare a fi o lipsă de noroc*: ἀπόλοντο παρὰ τὸ μὴ εἶχειν φρόνησιν, ... διὰ τὴν ἀβουλίαν αὐτῶν LXX *Bar.3.28 au pierit din lipsă de judecată, din nechibzuința lor*. II lipsă a voinței, nehotărâre, șovăială: ~ καὶ ἀσθένεια THUC. 1.32 *șovăială și slăbiciune*; THUC. 5.75, PLB. 1.31.1, id.11.2.7.

[ἀβουλος]

ἀ-βουλος, ον *adj.* I lipsit de judecata dreaptă / de buna chibzuință, necugetat, imprudent:

οὐ γὰρ ὧδ' ~ ἐστ' ἀνὴρ Αἰγισθος SOPH. *El.964 căci nu e om nechibzuit Aigisthos*: κείνος οὐκέτ' ἔστ' ἀνὴρ ~ οὐδ' ἀνολβος, ὅστις ἐξ κακῶν πεσὼν ἀκῆται SOPH. *Ant.1026 nu e deloc om lipsit de judecată și de noroc cel ce, prăbușit în nenorocire, se vindecă*: πολλά κακῶς γνωσθέντα ἀβουλοτέρων τῶν ἐναντίων τυχόντα κατορθώθη THUC. 1.120 *multe lucruri plătuite prost, când peste dușmani încă mai nechibzuiți, s-au încheiat cu bine*. II (despre lucruri) nechibzuit, prostesc, absurd: τί τὴν ἀβουλον ... στάσιν γλώσσης ἐπήρασθ' ... ; SOPH. *OT634 de ce-afi pornit această ceartă fără minte?*: τάχος ... ἀβουλον ὄργης PLUT. *Comp.Thes.Rom.3.1 iuțime necugetată a mâniei*: ἀβουλον ... τοῦργον SOPH. *OC940 faptă nechibzuită*: (neut. pl. adv.) ἀβουλότατα πολέμους ἴστασθαι HDT. 7.9 *a porni războaie în modul cel mai necugetat*. III nepăsător, indiferent, care nu se îngrijește de (+ dat): τίς ὧδε τέκνοισι Ζῆν' ἀβουλον εἶδεν; SOPH. *Tr.140 cine l-a văzut oare pe Zeus lipsit de grijă față de copiii săi?*: SOPH. *El.546*, EUR. *Supp.321*, MEN. *Pc.812*.

[ἀ-, βουλή]

ἀβούλωζ, *adv.* în mod necugetat, cu nesocotință: μὴ οὕτω συντάχονε ~ HDT. 3.71 *nu te pripri în chip atât de nechibzuit*; EUR. *Rh.761*, PLB. 1.11.5

[ἀβουλος]

ἀ-βούτης, ου *adj.* [gen. -εω Hes.] lipsit de vaci, sc. sărac: κραδίην δ' ἔδακ' ἀνδρὸς ἀβούτεω HES. *Op.451 mușcă inima omului fără turme*; PLUT. *M.Fr.66.3.*

[ἀ-, βούς]

ἄβρα, ας, ἡ [ἄ-] *subst.* I selavă a unei femei, însoțitoare: Ρεβεκκα καὶ αἱ ἄβραι αὐτῆς LXX *Gen.24.61 Rebecca și slujnicele sale*; LXX *Est.4.16*, id. *Ex.2.5*. II selava favorită, slujnica de încredere: ~ τῆς μητρὸς αὐτῶν γενομένη MEN. *Fr.520 fiind selava de încredere a mamei lor*; LUC. *Tax.16*, id. *Merc.Cond.36*, εἰ τὸ χρυσίον λάβοι ὁ γέρον, θεράπειναν εὐθὺς ἠγορασμένην ἄβραν ἔσεσθαι MEN. *Fr.64 dacā bătrânul ar lua aurul, slujnica proaspăt cumpărată va fi selava favorită.*

[ἀβρός]

Αβραάμ, ὁ *subst.* [Αβρααμ LXX, Αβραμ LXX *Gen.11.26* ș.a., Ἀβραμμος, gen.-ου Ios.] Avraam, personaje biblice: LXX *Gen.17.5*, id. *Ex.2.24*, NT *Mt.1.1* ș.a.

[ebr. אַבְרָם]

Ἀβραμιαῖος, ον *adj.* al lui Avraam. din sãmânța lui Avraam: οἱ Ἀβραμιαῖοι παῖδες LXX 4Mac.18.23 *copiïi nãscuți din Avraam*; LXX 4Mac.9.21.

[Ἀβραάμ]

Ἄβραμος, ου, ὁ ν. Ἀβραάμ: ΙΟΣ. Α11.149.

ἄ-βρεκτος, ον *adj.* neumezit, sec: (despre crocodili) τὰ ὄα ξηρὰ καὶ ἄβρεκτα φυλάσσειν PLUT. M.381c *ai grijã ca ouãle [sã rãmânã] uscate și neatînse de apã*; πα]ς ἄβρεκτω γούνατι πεζὸς ἔβη CALL. Car. 384.34 *copilul mergea pe jos fãrã sã-și ude genunchii*.

[ἄ-, βρέχω]

ἄ-βριθής, ἐς *adj.* lipsit de greutate: βάρος οὐκ ἄβριθὲς ἄλ-γέων ὑπο EUR. Supp.1125 *rovãrã nu lipsitã de greutate din cauza durerii*.

[ἄ-, βριθός]

ἄβρο-βάτῃς, ου, ὁ [βᾶ] *adj.m.* cu mers delicat, cu pas domol sau efeminat: (despre persi) γοᾶσθ' ἄβροβάται AESCH. Pers.1073 *jeliți, voi, cei cu pasul molatic*.

[ἄβρός, βαίνω]

ἄβρο-βίος, ον *adj.* care duce o viață molatică, efeminată sau plină de lux: σχολάζων τε περι πότους καὶ τρυφᾶς καὶ διαίτας ἄβροβιώτατος βασιλέων PLUT. Dem.2.3 *petrecându-și timpul liber cu bãuturi și delicii și cu stilul de viață al celor mai rafinați regi*; PLUT. M.353d, id. M.730c.

[ἄβρός, βίος]

ἄβρο-γος, ον *adj.* cu plânsset delicat, lin: αἱ δ' ἄβρόγοοι Περσίδες AESCH. Pers.540 *persanele cu plânsset lin*.

[ἄβρός, γός]

ἄβρο-δίαιτος, ον *adj.* care duce o viață usuratică sau rafinată: cu un trai de lux: ἄβροδίαίτων δ' ἔπεται Λυδῶν ὄγλος AESCH. Pers.41 *urmează mulțimea de lidieni cu traiul rafinat*; (subst.) διὰ τὸ ἄβροδίαίτων THUC. 1.6 *din pricina moliciunii*; PLUT. M.225f, ΙΟΣ. Α14.163.

[ἄβρός, διαίτα]

ἄβρο-κόμης, ου, ὁ *adj.m.* cu plete moi sau bogate: (fig.) φοινικά θ' ἄβροκόμαν EUR. IT.1099 *palmierul pletos*; EUR. Ion920.

[ἄβρός, κόμη]

ἄ-βρομος¹, ον *adj.* într-un chiot sau cu mare larmă: μεμαδότες ἔποντο ἄβρομοι αὐτάχοι II. 13.41 *plini de ardoare îl urmau într-un chiot și un răcnet*.

[ἄ-², βρόμος]

ἄ-βρομος², ον *adj.* lipsit de zgomot: κύμα μέλαν κωφόν τε καὶ ἄβρομον A.RII. 4.153 *un val negru liniștit și fãrã zgomot*.

[ἄ-, βρόμος]

ἄβρο-πενθής, ἐς *adj.* cu jale delicată, molatică, care jelește delicat, gingaș: (despre femeile persane) AESCH. Pers.135.

[ἄβρός, πένθος]

ἄβρο-πηνος, ον *adj.* cu textură fină: ἐκ τῶν ἄβροπηνῶν προκαλυμμάτων AESCH. Ag. 690 *dintre vãluri cu țesãtura finã*.

[ἄβρός, πήνη]

ἄβρο-πλούτος, ον *adj.* de o bogăție excesivă: (gen.) ἄβροπλούτοιο χαίτας EUR. IT1149 *prea bogate plete*.

[ἄβρός, πλούτος]

ἄβρός, ἄ, ὄν [ᾶ] *adj.* [var. -ός, -όν] {eol. ἄβρος, -α, -ον Sapph.} I delicat, gingaș, grațios, frumos: ~ Ἄδωνις SAPPH. 140a.1 *gratiosul Adonis*; SAPPH. 44, ἄβρη παρθένος HES. Fr.339 *delicatã fecioarã*; AESCH. Fr.313, Pl. O.6.55, LUC. Soph.39, (fig.) κῦδος ἄβρόν Pl. O.5.7 *gratiosul nimb de izbândã*; ἄβρόν πόδα τιθεῖσ' EUR. Hel.1528 *punând piciorul delicat*; ἄβρόν βόστρυχον τεμῶ σέθεν EUR. Ba.493 *îți voi tăia grațioasele bucle*; CALL. Aet.fr. 67, (neut. sg. adv.) ἄβρόν βαίνουσα EUR. Med.1164 *pășind delicat*; (neut. pl. adv.) ἄβρᾶ βαίνων EUR. Tr.820 *pășind molatic*; (neut. pl. subst.) οὐ προκαλυπτομένα βοτρυώδεος ἄβρᾶ παρηίδος EUR. Ph.1485 *gingășia obrazului neacoperită de bucle*; ἔστι τὸ ἔραστον τὸ τῷ ὄντι καλὸν καὶ ἄβρόν PLAT. Smp.204c *este de iubit prin faptul că e frumos și delicat*. II rafinat, elegant, prețios, deosebit: εἰ δέ μοι πλούτον θεὸς ἄβρόν ὀρέξει Pl. P.3.110 *dacã zeul îmi va pune înainte o bogăție deosebitã*; (fig.) ἄβρόν ... λόγον Pl. N.7.32 *cu-vânt rafinat (sc. stil elegant)*; Ἀγάθυρσοι δὲ ἄβρότατοι ἄνδρες εἰσὶ καὶ χρυσοφόροι HDT. 4.104 *Agathyrsii sunt oameni foarte rafinați și dichisiți cu aur*; τὸ ἄβρότατόν γε κτήμα, τὴν σχολὴν XEN. Smp.4.44 *cea mai de preț avuție, tihna*; (neut. pl.) ἄβρᾶ παθεῖν PLUT. Sol.2.3 *a se bucura de lux*.

[cf. ἦβη]

ἄβροσύνη, ης, ἡ [ᾶ-ῶ] *subst.* {eol. ἄβροσύνα Sapph. 58.25} rafinement, lux: ἔγω δὲ φίλημι' ἄβροσύναν SAPPH. 58.25 *eu iubesc luxul*; Μενέλαος ἄναξ, πολὺς ἄβροσύνη EUR. Or.349 *regele Menelaos, învãluit de rafinement*.

[ἄβρός]

ἄβροτάζω, *vb.* [doar conjct. aor. I pl. ἄβροτάζομεν] a se rătăci, a se pierde: αὐθι μένειν, μὴ πως ἄβροτάζομεν ἀλλήλουιν IL. 10.65 *rāmāi aici, ca nu cumva să ne pierdem unul de altul.*

[cf. ἀμαρτάνω]

ἄβρότης, *ητος, ἡ subst.* lux, rafinement, finețe, strălucire: ὁ δὲ καλόν τι νέον λαχών ἄβρότατος ἐπι μεγάλας PI. P.8.89 *cel ce a obținut o victorie proaspătă în plină strălucire*; ἔλυσσε δόμους ἄβρότατος PI. P.11.34 *a deposedat palatele de luxul lor*; {Δι.} φερόμενος ἤξεις ... {Πε.} ἄβρότητ' ἐμὴν λέγεις. EUR. Ba.968 *Di: Te vei întoarce purtat pe brațe... Pe: Ce răsfăți îmi pomenești!*; τρυφῆς, ἄβρότητος, χλιδῆς ... πατήρ PLAT. Smp.197d *pārintele fastului, al rafinamentului, al luxului*; τῆ δὲ Μήδων στολῆ καὶ ἄβρότητι XEN. Cyr.8.8.15 *portul și rafinamentul mezilor*; PLAT. LAc.122c, (iron.) οὐκ ἐν ἄβρότητι κεῖσαι πρὸς τὰ νῦν πεπτωκότα EUR. IA1343 *nu te afli chiar într-o situație de lux în fața celor ce se petrec* (sc. *nu îți permiti răsfățul*); PLUT. Cam.2.6, id. Ant.71.4 ș.a.

[ἄβρός]

ἄ-βροτος, *η, ον adj.* [var. -ος, -ον Aesch.] (propr. „lipsit de muritori”) nelocuit, pustiu, solitar: νύξ ἄβρότη IL. 14.78 *noaptea pustie*; Σκύθην ἐς οἶμον, ἄβροτον εἰς ἐρημίαν AESCH. Pr.2 *pe tărâmul Skythiei, într-un pustiu unde nu calcă picior de om*; SOPH. Fr.269c.

[ἀ-, βροτός]

ἄβροχία, *ας, ἡ subst.* lipsă de ploaie, secetă: ὡς νεφέλαι ὑετοῦ ἐν καιρῷ ἄβροχίας LXX Sir.35.24 *precum norii de ploaie pe timp de secetă*; LXX Ier.14.1, id. Ier.17.8, IOS. A18.324.

[ἄβροχος]

ἄβρο-χίτων, *ωνος [ῖ] adj.* cu așternut moale sau fin: εὐνάς ἄβροχίτωνας AESCH. Pers. 543 *paturi cu așternuturi fine.*

[ἄβρός, χιτών]

ἄ-βροχος, *ον adj.* I (despre pământ) secetos, uscat (propr. neploat): ἄβροχά ... πεδία EUR. Hel.1484 *câmpii secetoase*; ἔτι δ' ἦεν ἅπασα Ἀζηγίς CALL. Iov.19 *era încă secetoasă întreaga (regiune) Azenis*. II care nu se udă sau nu a fost udat, uscat: ἄβροχον διαβιβάσειν τὸν στρατόν LUC. Hipp.2 *va pune armata să treacă (râul) fără a se uda*; ἄγκυρα ἔτι ~ LUC. Apol.10 *o ancoră încă*

neudată (sc. *nouă*); APP. Syr.289. III *neinundat*: οἱ ὑπερκαθίζοντες, ὅταν ὑετὸς ἦ, διατελοῦσιν ἄβροχοι CALL. Fr.407 *cei ce stau în partea de sus (a unui curs de apă), atunci când plouă, rămân neinundați.*

[ἀ-, βρέχω]

ἄβρύνω, *vb.* [aor. ἤβρυνα] I (act.) a trata cu delicatete, a dezmiarda, a răsfăta: μὴ γυναικὸς ἐν τρόποις ἐμὲ ἄβρυνε AESCH. Ag.919 *nu mă răsfăta așa cum obișnuiesc femeile.*

II (med.) I a se răsfăta, a se alinta, a se lăfăi: AESCH. Ag.1205, ὁ δ' ἐν δόμοις τύραννος ... καθ' ἡμῶν ἐγγελῶν ἄβρύνεται SOPH. OC1339 *tiramul se lăfăie în palat răzând de noi*. 2 a se umfla în pene, a se mândri: δοῦλος, οὐχ ἄβρύνομαι τῶιδ' EUR. IA858 *sunt sclav, nu mă umflu în pene pentru acest motiv*; ἐγὼ ... ἐκακλυνόμην τε καὶ ἤβρυνόμην ἂν εἰ ἠπιστάμην ταῦτα PLAT. Ap.20c *eu umfl m-aș fuduli și m-aș umfla în pene de-aș cunoaște aceste lucruri*; XEN. Ages.9.2.

[ἄβρός]

ἄβρώς, *adv.* {eol. ἄβρωσ Sapph. 2.14} în mod delicat, lin: διὰ λαμπροτάτου βαίνοντες ~ αἰθέρος EUR. Med.830 *îndreptându-se lin către cel mai luminos eter.*

[ἄβρός]

ἄβρωσία, *ας, ἡ subst.* nemâncare, refuz al hranei, ajunare: τριτάταν δὲ νιν κλώω τάνδ' ἄβρωσίαι στόματος ἀμέραν Δάματρος ἀκτᾶς δέμας ἀγνὸν ἴσχειν EUR. Hipp.136 *aud că e a treia zi în care, ajunând, ține de parte de gură trupul sfânt al grânelor Demetrei.*

[ἄβρωτος]

ἄ-βρωτος, *ον adj.* I care nu se mănâncă, necomestibil: οἱ χυμοὶ τῶν ὤμων ... ἄβρωτοι καὶ ἄποτοι ARSTT. Mete.380b3 *sucurile produselor crude sunt necomestibile și nepotabile*; (despre anumiți pești) ARSTT. HA618a1, LUC. Pisc.48, (despre o specie de urși) ARSTT. Mir.845a20, (despre diverse organe) MEN. Dusc.452 ș.a. II care nu mănâncă: SOPH. Fr.967.

[ἀ-, βιβρώσκω]

ἄβυρτάκη, *ης, ἡ [ἄβ, τᾶ] subst.* sos persan cu mirodenii: MEN. Fr.280, PLUT. M.664a, LUC. Lex.6.

[imprumut iranian?]

ἄ-βυσσος, *ον adj.* I fără fund, de o adâncime uriașă: ἄτης δ' ἄβυσσον πέλαγος AESCH. Supp.470 *marea fără fund a smintelii*; ἄβυσσοί ... αἰ πηγαί HDT. 2.28 *izvoarele fără*

fund: Ταρτάρου ... εἰς ἄβυσσος χάσματα EUR. *Ph.*1605 *in hāul fārā fund al Tartarului*; AR. *Ra.*138, PLUT. *M.*1130e, LUC. *VH2.*42. **II** (fig.) nesfârșit: γὰς πλοῦτος ~ AESCH. *Th.*950 *hogátia fārā fund (constant) din pāmânt*; AESCH. *Supp.*1058: (despre tezaurul de pe Acropole) τῶργύριον τῶβυσσον AR. *Lys.*174 *argintul nesfârșit*. // **ἄβυσσος**, ου, ἡ *subst.* genuine, abis, hāu: (despre abisul originar) σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου LXX *Gen.*1.2 *intunericul de deasupra genuinii*: (genuinea văzută ca parte subterană formată din apă) αἰ πηγαί τῆς ἀβύσσου LXX *Gen.*7.11 *izvoarele genuinii*; LXX *Gen.*8.2, id. *Deut.*8.7, id. *Ps.*76.17, ἡ κλεις τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου NT *Apoc.*9.1 *cheia fântânii adâncului*: (genuinea ca lăcaș al morților) LXX *Ps.*106.26, NT *Rom.*10.7, (fig.) τὰ κρίματά σου ~ πολλή LXX *Ps.*35.7 *judecățile Tale - noian adânc*.

[ἀ-, βυσσός, cf. βυθός]

ἀγ-, formă apocopată a lui ἀνά înainte de κ, γ, χ; v. ἀνά, ἀνα-

ἄγα, v. ἄγη

ἀγά-, [ἀγ-] prefix intensiv „foarte, prea”: cf. ἀγα-κλήξ, ἀγα-κλυτός, ἀγα-κτιμένη etc.

[cf. ἄγαν, ἄγαμαι, μέγα?]

ἀγάσθαι, ἀγάσθε, v. ἀγαίομαι

ἀγαγεῖν, inf. aor. act. de la ἄγω

ἄγαγον, (Hom., dor.) ind. aor. act. 1sg./3pl. de la ἄγω

ἀγάζω, *vb.*, *tranz.* a exceda (pe cineva), a copleși, a depăși măsura, a exagera: μιν πάντες ἀγαζόμεθ' ἐξερέοντες OD. 10.249 *I-am copleșit toți cu vorbe*: τὰ θεῶν μηδὲν ~ AESCH. *Supp.*1061 *a nu depăși măsura în ceea ce îi privește pe zei*; πολλά μὲν λοιβαῖσιν ἀγαζόμενοι πρώταν θεῶν Pl. *N.*11.6 *te copleșesc peste măsură cu libații, înaintea [tuturor] zeilor*; SOPH. *Fr.*968.

[ἀγα-, cf. ἄγαν]

ἀγάθις, ἴδος, ἡ *subst.* ghemotoc: (fig.) ἀγαθῶν ἀγαθίδες PLUT. *Prov.*Alex.38 *ghemotoc de bunuri* (sc. *abundență*).

[et. nec.]

ἀγαθο-δαιμονισταί, ὄν, οἱ *subst.* oameni care beau doar pentru Ἀγαθός Δαίμων (divinitatea protectoare), sc. băutori moderați: ARSTT. *EE*1233b4.

[ἀγαθός, δαίμων]

ἀγάθο-ειδής, ἐς *adj.* asemănător binelui: ἀγαθοειδῆ μὲν νομίζειν ταῦτ' ἀμφοτέρα ὀρθόν PLAT. *R.*509a *e corect ca amândouă* [sc.

adevărul și cunoașterea] să fie socotite asemănătoare binelui.

[ἀγαθός, εἶδος]

ἀγαθοεργέω-ω, *vb.* |contr. part. prez. act. nom. sg. ἀγαθοεργῶν NT *Fr.*14.17| a face bine, a fi binefăcător: ~, πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς NT *1Tim.*6.18 *să faci bine, să se învântească în fapte bune*: οὐκ ἀμάρτυρον αὐτὸν ἀφῆκεν ἀγαθοεργῶν NT *Fr.*14.17 *nu S-a lăsat pe Sine nemărturisit, făcându[-vă] bine*.

[ἀγαθοεργός]

ἀγαθοεργία, ας, ἡ *subst.* |contr. ἀγαθοεργία {ιον, -ιη}| faptă vitejească, act de eroism: ἐν τοῖσι Πέρσησι αἰ ἀγαθοεργίαι ἐς τὸ πρόσω μέγαθος τιμῶνται HDT. 3.154 *la persi faptele de vitejie sunt încuminate de cea mai mare cinștire*; HDT. 3.154.

[ἀγαθοεργός]

ἀγαθο-εργός, ὄν [ἀ-] *adj.* |contr. ἀγαθοεργός| **I** binefăcător, benefic: τῶν πλανήτων ... δύο μὲν ἀγαθοεργούς, δύο δὲ κακοποιούς PLUT. *M.*370c *dintre planete, două sunt benefice, două sunt răufăcătoare*. **II** (pl. subst., denumire a unor magistrați în Sparta) veterani trimiși spre a săvârși fapte mărețe în afara țării, *agathoergi*: ἀγαθοεργοί εἰσι τῶν ἀστῶν, ἐξίοντες ἐκ τῶν ἱππέων αἰεὶ οἱ πρεσβύτατοι HDT. 1.67 *„agathoergii” sunt întotdeauna cei mai vârstnici dintre cetățeni, care părăsesc rândurile călărimii*.

[ἀγαθός, ἔργον]

ἀγαθοποιέω-ω, *vb.* a face bine, a aduce binefaceri: (abs.) ἄνθρωπος ... ζῦλινον θεὸν ἔχων καθικέτευεν τοῦ ἀγαθοποιῆσαι AESOP. 1.284 *un om care avea un zeu din lemn îl tot implora să-i aducă binefaceri*; ἀγαπάτε τοὺς ἔχθρους ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε NT *Lc.*6.35 *iubiți pe vrăjmașii voștri și faceți[-le] bine*: (op. κακοποιέω) NT *Lc.*6.9, id. *1Pt.*2.15 ș.a., (+ ac.) εἰάν ἀγαθοποιήτε τοὺς ἀγαθοποιούντας ὑμᾶς NT *Lc.*6.33 *dacă le faceți bine celor ce vouă vă fac bine*: (+ dat.) ἀγαθοποιῆσαι ὑμῖν ὁ θεὸς LXX *2Mac.*1.2 *să vă faci bine Dumnezeu*; (+ ac. dublu) τὰ ἀγαθὰ ἐκεῖνα, ὅσα εἰάν ἀγαθοποιήση κύριος ἡμᾶς LXX *Num.*10.32 *acele binefaceri, pe care ni le-a adus Domnul nouă*. [ἀγαθοποιός]

ἀγαθοποιία, ας, ἡ *subst.* facere de bine, săvârșirea binelui: πιστῶ κτίστη παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν ἀγαθοποιίᾳ NT

IPt.4.19 *să-și incredințeze sufletele lor credinciosului Ziditor prin săvârșirea de bine*. [ἀγαθοποιός]
ἀγαθο-ποιός, ὄν [ᾶ] *adj.* făcător de bine: ἀγαθοποιὸν δαίμονα AESOP. 1.101 *zeitate binefăcătoare*: (despre Osiris) PLUT. M.368b. [ἀγαθός, ποιέω]
ἀγαθός, ἦ, ὄν [ᾶγ] *adj.* |crază: τὸ ἄ. > τάγαθόν / τῶγαθόν Call., τοῦ ἄ. > τάγαθοῦ, οἱ ἄ. > ἀγαθοί, τὰ ἄ. > τάγαθά: eliziune inversă: ὦ ἄ. > ὦ γαθέ / ὦγαθέ / ὦγαθε Theocr. 30.29; grade de comparație supletive: comp. ἀμεινών, ἀρείων, βελτίων, βέλτερος, κρείσσων, κρείττων, κάρρων, λωῖών, λῶων, λωῖτερος, φέρτερος; superl. ἄριστος, βέλτιστος, βέλτατος, κράτιστος, κάρτιστος, λωῖστος, λῶστος, φέρτατος, φέριστος; comp. poster. ἀγαθώτερος LXX. Jud. 11.25, superl. poster. ἀγαθώτατος Jos. BJ.2.277 | {lacon. ac. pl. masc. ἀγασός Ar. Lys.1301, eol. ἄγαθος Theocr. 29.21} **I** (despre oameni) **I** (referitor la calități ale arătate în luptă) bun (la luptă), curajos, viteaz, vânljos: (despre Achilles) ~ περ ἐὼν IL 1.131 *chiar de ești viteaz*: ὅς τις ἀφῆη ἦ κακὸς ἦ ~ Ζεὺς δ' ἔμπης πάντ' ἰθύνει IL 17.632 *oricine ar arunca (sc. cu săgeata), fie slab, fie tare, Zeus pe toate îndeobște le atingește*: τοῦ δ' ἀγαθοῦ οὐτ' ἄρ τρέπεται χρῶς οὐτέ τι λήην ταρβεῖ IL 13.284 *celui viteaz nici mi-i tremură carnea, nici mi se înfricoșează cătuși de puțin*: (+ ac. de relație) βοῖην ~ Μενέλαος IL 2.408 *Menelaos cel tare în strigăt [de luptă]*: IL 6.37, (+ inf.) ~ μάχεσθαι HES. Fr.25 *bun la luptă*: (+ dat.) ~ ... ἀγορηῖ HES. Fr.25 *bun [la a cuvânta] în adunare*: ~ δὲ καὶ ἐν σταδίῃ ὑσμίνῃ IL 13.314 *vânljos și în lupta corp la corp*: (despre Diomedes) IL 2.563, id. 6.122, Pl. I.5.26, ἄνδρες ... ἀγαθοί THUC. 1.37.5 *bărbați vitezi*: THUC. 1.86.3, THEOC. 13.9. **2** (referitor la funcții și îndatoriri) care-și îndeplinește funcția cum se cuvine: vrednic, priceput, destoinic, competent: (despre Agamemnon) ἀμφοτέρων βασιλεύς τ' ~ κρατερός τ' αἰχμητής IL 3.179 *și una și alta: și bun rege și războinic autoritar*: ἡγήρ' ἀγαθῷ IL 2.732 *cei doi vrăci pricepuți*: ἰππέας ἀγαθοῦς THUC. 2.100.5 *călăreți pricepuți*: διδάσκαλοι ἀγαθοί PLAT. La.185e *dascăli buni*: PLAT. Grg.466a, id. Sp.376b, THEOC. 17.105, μόνος ~ στρατηγὸς ὁ σοφὸς ἐστίν

PLUT. M.192b *singurul strateg bun este înteleptul*. **3** (referitor la abilități generale) bun, priceput, iscusit: μετ' Ἀρταβάζου ἄνδρὸς ἀγαθοῦ THUC. 1.129 *impreună cu Artabazos, bărbat iscusit*. **4** (referitor la origine) nobil, de neam bun, de viață aleasă: πατρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ γένος OD. 21.335 *născut din tată de viață nobilă*: Pl. O.7.91, XEN. Mem.2.1.33, (despre abstracțiuni) τὴν φύσιν ... οὕσα γενναία καὶ ἀγαθὴ PLUT. Cor.1.3 *origineea fiindu-i nobilă și bună*: (pl. cu valoare subst.) οὐ φθονέων ἀγαθοῖς Pl. P.3.71 *fără a-i invidia pe nobili*: Pl. P.4.285, οὐδεὶς τῶν ἀγαθῶν ζῶν κακῶς SOPH. El.1083 *nici un nobil care trăiește prost*. **5** (în sens moral) bun, vrednic, cinstit, onorabil, curat: πᾶσα ἀγαθὴ γυνή ... σωφρονεῖν ἐπίσταται EUR. Fr.909.2 *orice femeie de ispravă știe să fie cumpătată*: (abstr.) ὡς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἀμύμονι Πηνελοπέει OD. 24.194 *ce minte curată avu neprihămita Penelopa*: ὁ ὀφθαλμὸς σου πονηρὸς ἐστίν ὅτι ἐγὼ ~ εἰμι; NT Mt.20.15 *ochiul tău este rău pentru că eu sunt bun?* **6** (cu sens mai abstract) bun, drept, onest, vrednic: θεοφιλῆς καὶ ἀνὴρ ~ HDT. 1.87 *iubit de zei și bun (la suflet)*: (în raport cu dîcî) (spec. despre bunul cetățean, implicat și dedicat problemelor cetății) βούλει γενέσθαι πολίτης ~ THUC. 6.14 *vrea să devină cetățean vrednic*: ARSTT. Ath.28.5. **7** pașnic (sc. de partea vorbitorului): ἀνὴρ ~ οὗτος LXX 2Rg.18.27 *e om bun acesta*. **8** (la voc., frecv. în crază cu ὦ) bunul meu prieten, dragă prieten: λέγε, λέγ' ὦγαθέ AR. Ec.213 *spune, spune, dragă!*: PLAT. Phd.64c, LUC. DMort.6.3 ș.a., (iron., rostit cu dispreț) PLAT. Grg.486c, id. Hp.Ma.285d ș.a. **9** (în formula fixă καλὸς κάγαθός) bun (din toate punctele de vedere), desăvârșit: τοὺς τε καλοὺς κάγαθοὺς ὀνομαζομένους THUC. 8.48 *cei numiți oameni desăvârșiți* (propr. *frumoși și buni*): PLAT. Hipparch.228c, ISOC. 8.133 ș.a., (despre lucruri) αἱ ... ἐπιμέλειαι τῶν καλῶν τε κάγαθῶν ἔργων XEN. Mem.2.1.20 *grijile față de lucrurile frumoase și bune* (sc. *proprii oamenilor desăvârșiți*). **II** (despre divinități) bun, favorabil: (despre geniul ocrotitor) ~ τε δαίμων κάγαθὴ σωτηρία AR. Fr.650c *bun este geniul ocrotitor și bună e salvarea*: PLAT. Sp.371c, ἢ δ' ἀγαθὴ τύχη τῆς πόλεως PLUT. Pyrrh.29.11, *soarta favorabilă a războiului*: φήμας ἀγαθὰς EUR.

*Ion*99 *răspunsuri favorabile* (sc. de la oracol); ὄρνιθες ἀγαθοὶ PLUT. *Num.*7.3 *pāsāri favorable* (*pieze bune*); (formulă fixă, adesea la începutul unui document) τύχη ἀγαθῆ THUC. 4.118.11 *întru o soartă prielnică* (sc. *soarta fie prielnică / să fie într-un ceas bun / să fie cu noroc!*); AR. *V.*869, DEM. 43.66, PLUT. *Demetr.*13.2; (ca atribut al lui Dumnezeu) εἷς ἔστιν ὁ ~ NT *Mt.*19.17 *unul singur este Ciel Bun*; οὐδεὶς ~ εἰ μὴ εἷς ὁ θεός NT *Mc.*10.18 *nimeni nu este bun decât numai Unul Dumnezeu*. **III** (despre obiecte sau abstr.) **I** folositor: (cu valoare subst.) κοινοῦ τινὸς ἀγαθοῦ αἰτία THUC. 4.87 *pentru cauza vreunui folos comun*; βουλὰς τ' ἐξάρχων ἀγαθὰς IL. 2.273 *urzind sfaturi bune*. **2** (despre bunuri materiale) de bună calitate: **a** (despre pământ) mānos, fertil, hrănitor: αἰγίβοτος δ' ἀγαθῆ OD. 13.246 *pășune mănoasă pentru capre*. **b** (despre roade) bun: ἀνάμενε τοὺς ἀγαθοὺς καρποὺς LXX *Si.*6.19 *așteaptă bunele roade*. **IV** (cu valoare subst.) bine(le): οὐδὲ τις εὐόρκου χάρις ἔσσειται οὐδὲ δικαίου οὐδ' ἀγαθοῦ HES. *Op.*191 *nu va mai exista nici o răsplată pentru jurământul ținut, nici pentru dreptate, nici pentru bine*; ἐπὶ ἀγαθῷ καὶ ἐλευθερία τῆς πόλεως THUC. 4.114 *întru bine și libertate în război*; (filos.) περί τε ἀγαθοῦ καὶ καλοῦ καὶ δικαίου PLAT. *Ep.*342d *despre Bine și Frumos și Dreptate*; ARSTT. *EE*1217b14 *ș.a.*, (în sens moral creștin) μὴ γνώσομαι ἀνὰ μέσον ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ; LXX *2Rg.*19.36 *nu voi mai deosebi binele de rău?*; τί ἀγαθὸν ποιήσω ...; NT *Mt.*19.17 *ce bine să fac?*

[et. nec.]

ἀγαθότης, ητος, ἡ *subst.* bunătate: φρονήσατε περὶ τοῦ κυρίου ἐν ἀγαθότητι LXX *Ἰηf.*1.1 *cugetați la Domnul întru bunătate*; LXX *Sir.*45.23, (ca atribut al divinității) εἰκὼν τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ LXX *Ἰηf.*7.26 *icoană a bunătății Lui*.

[ἀγαθός]

ἀγαθουργ-, v. ἀγαθοεργ-

ἀγαθόω-ω, vb. a fi bun, a face bine: (+ dat.) ἀγαθώσει κύριος τῷ κυρίῳ μου LXX *1Rg.*25.31 *îi va face bine Domnul stăpânului meu*; (+ ac.) ἀγαθῶσαι τοὺς εὐθύνοντας ὁδοὺς LXX *Sir.*49.9 *a face bine celor ce țin calea dreptă*; LXX *Ier.*39.41.

[ἀγαθός]

ἀγαθύνω, vb. |viit. ἀγαθυνῶ, aor. ἠγάθυνα, pas. viit. ἀγαθυνθήσομαι, aor. ἠγαθύνθη| **I**

(act.) **1** a face bine, a fi bun, a arăta bunăvoință: (abs.) τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτοῦ ... οὐκ ἐβουλήθη συνιέναι τοῦ ἀγαθύναι LXX *Ps.*35.4 *cuvintele gurii sale n-au vrut să se unească cu facerea de bine*; (+ dat.) ἀγαθυνεῖ κύριος ἐμοί LXX *Jud.*(B)17.13 *Domnul va fi bun cu mine*; LXX *Ps.*48.19, id. *Ps.*124.4, (+ ac.) ἀγάθυνον, κύριε, ... τὴν Σιών LXX *Ps.*50.20 *fă bine, Doamne, Sionului*. **2** (+ ὑπέρ) a face mai bun (decât): ἀγαθύναι ὁ θεὸς τὸ ὄνομα Σαλωμων τοῦ υἱοῦ σου ὑπέρ τὸ ὄνομά σου LXX *3Rg.*1.47 *facă Domnul numele lui Solomon, fiul tău, mai bun decât numele tău*; ἠγάθυνας τὸ ἔλεός σου τὸ ἔσχατον ὑπέρ τὸ πρῶτον LXX *Ruth*3.10 *ai făcut [această] ultimă faptă milostivă mai bună decât cea dinăi*. **3** a aranja: ἠγάθυνεν τὴν κεφαλὴν αὐτῆς LXX *4Rg.*9.30 *și-a aranjat părul*. **II** (med., pas.) **1** a se bucura (ca urmare a primirii unei binefaceri), a se veseli: ἀγαθυνθήτω ἡ καρδιά σου LXX *Jud.*19.6 *să se bucure inima ta*; ὡς ἂν ἀγαθυνθῆ ἡ καρδιά Ἀμνων ἐν τῷ οἴνῳ LXX *2Rg.*13.28 *de îndată ce inima lui Amon se va veseli de vin*; LXX *Jud.*19.22. **2** a se bucura de apreciere: εἰ ἀγαθυνθήσεται ὁ παῖς σου ἐνώπιόν σου LXX *2Ezr.*12.5 *dacă slujitorul tău se bucură de apreciere în fața ta*. **3** a face plăcere, a i se părea bine, a fi de folos: εἰ τι ἐπὶ σέ ... ἀγαθυνθῆ ἐν καταλοίπῳ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσοῦ ποιῆσαι LXX *2Ezr.*7.18 *dacă îți este de folos să faci ceva cu ce a mai rămas din argint și aur*.

[ἀγαθός]

ἀγαθωσύνη, ης, ἡ *subst.* **I** bine, lucru bun: κατὰ πᾶσαν τὴν ἀγαθωσύνην, ἦν ἐποίησεν μετὰ Ἰσραηλ LXX *Jud.*8.35 *pentru tot binele pe care l-a făcut lui Israel*; LXX *Jud.*B9.16. **II** bunătate, mărinimie: LXX *Od.*12.14, (op. κακία) LXX *Ps.*51.5, ἐτρέφισαν ἐν ἀγαθωσύνη σου LXX *2Ezr.*19.25 *s-au desfășurat întru mărinimia ta*; καὶ αὐτοὶ μεστοὶ ἔστε ἀγαθωσύνης NT *Rom.*15.14 *și voi înșivă sunteți plini de bunătate*; NT *Gal.*5.22 *ș.a.*

[ἀγαθός]

ἀγαιομαι, [ᾶ-] vb. {impf. 3sg. ἀγάτο Hes. *Fr.*30.12, impf. 2pl. ἠγάασθε Od.5.122, part. ἀγόμενος Hes. *Th.*619, ἀγεόμενος Hdt. 8.69} **I** a fi cuprins de uimire, de ciudă: οὔτε τι θαυμάζειν περιώσιον οὔτ' ἀγάσθαι OD. 16.203 *nici nu ești încântat din cale-*

afară, nici lovit de uimire. II a purta ciudă, a se mânia, a fi indignat: (+ ac. de relație sau de cauză) τοῦ ἔνδον ὑλάκτει ἀγαιομένου κακὰ ἔργα OD. 20.16 *lăuntrul îi urlă, mâniat de rele fapte*; PLUT. M.470c: (+ dat) OD. 5.122, οἱ δὲ ἀγαιομένοι τε καὶ φθονέοντες αὐτῇ HDT. 8.69 *cei ce îi purtau mânie și rizmă; τῷ δ' ἢ τοι Ζεὺς αὐτὸς ἀγαίεται* HES. Op.333 *împotriva lui, Zeus însuși se mânie*; PLUT. M.Fr.46.7.

[cf. ἄγαμαι, ἀγα-]

ἀγα-κλήης, ἐς [ᾱ-] *adj.* {gen. -κλέος, ac. -κλέα, voc. -κλεές} {ep. gen. ἀγακλήος} preaslăvit, mult vestit; cu răsunet puternic: (despre pers.) IL. 16.738, id. 17.716, Pl. P.9.106a ș.a., (despre abstr.) σὺν μελιγάρυϊ παιᾶνος ἀγακλέος ὄμφᾳ Pl. Fr.Pae.52e.48 *cu dulcea melodie a prearăsunătorului paian*.

[ἀγα-, κλέος]

ἀγα-κλειτός, ἢ, ὄν [ᾱ-] *adj.* renumit, binecunoscut, preaslăvit: (despre oameni sau zei) Καπανῆος ἀγακλειτοῦ φίλος υἱός Il. 2.564 *fiul cel drag al renumitului Capaneus*; Il. 18.45, OD. 17.370, HES. Fr.204.57, ἀγακλειτοῦς πωλαφοῦς Il. 21.530 *păzitorii cei vestiți*: (despre lucruri sau abstr.) ἀγακλειτάς ἑκατόμβας OD. 7.202 *jertfe cărora le merge vestea*.

[ἀγα-, κλέος]

ἀγα-κλυτός, ὄν *adj.* renumit, vestit, de vază: (despre oameni și zei) ἀγακλυτόν ἄμφ' Ὀδυσῆα OD. 8.502 *cu preamăritul Odysseus*; HES. Th.945, (despre locuri sau lucruri) δόμαθ' ἴκοντο ἀγακλυτὰ τοῖο ἄνακτος OD. 3.388 *ajunseră în palatul mult vestit al regelui*; OD. 7.3.

[ἀγα-, κλέος]

ἀγα-κτίμένος, ἢ, ὄν [ᾱ-] *adj.* {doar fem. ἀγακτιμένα} bine clădit: Κυράνας ἀγακτιμέναν πόλιν Pl. P.5.81 *orașul bine clădit Kyrene*.

[ἀγα-, κτίω]

ἀ-γάλακτος, ὄν *adj.* I privat de laptele matern, înfăreat: λέοντος ἴνιν ... ἀγάλακτον ... φιλόμαστον AESCH. Ag.718 *pui de leu lipsit de laptele mamei, deși încă de țată*. II (despre femei) lipsit de lapte, sterp: ματρὸς ἐμᾶς ... διδύμοις ἀγάλακτοις παρὰ μαστοῖς EUR. Ph.1527 *către pieptul fără lapte al mamei mele*.

[ἀ-, γάλα]

ἀ-γάλαξ, ακτος [ᾱγᾱ-] *adj.* lipsit de lapte, sterp: οὐδ' ἀγάλακτες οἴεις οὐδ' ἄκυθοι

CALL. Ap.52 *nu erau oi fără lapte sau fără rod*.

[ἀ-, γάλα]

ἀγαλλίαμα, ατος, τό *subst.* exaltare (a credincioșilor în fața lui Dumnezeu), exuberanță, încântare, entuziasm (religios): celebrare, slăvire (a divinității): ἔσται τοῦτό μοι ~ LXX Iud.12.14 *acesta va fi modul meu de a-I aduce slavă [Domnului]*; ᾠδὰς ἀγαλλιάματος LXX Tob.13.18 *cântece de sărbătoare (și de slăvire)*; ~ τῆς καρδίας μου LXX Ps.118.111 *încântarea inimii mele*; LXX Tob.13.13, id. Ps.31.7.

[ἀγαλλιάω]

ἀγαλλίασις, εως, ἡ *subst.* bucurie prilejuită de celebrarea lui Dumnezeu, exaltare, exuberanță (în fața divinității), sărbătoare: οἱ ὄσοι ... ἀγαλλιάσει ἀγαλλιάσονται LXX Ps.131.16 *credincioșii se vor bucura cu bucurie mare*; ἔλαιον ἀγαλλιάσεως LXX Ps.44.8 *untdelemnul bucuriei (sc. folosit în ungerea de sărbătoare)*; LXX Ps.125.5, NT Lc.1.44, id. Fr.2.46 ș.a.

[ἀγαλλιάω]

ἀγαλλιάω-ω, *vb.* |viit. ἀγαλλιάσομαι, aor. ἠγαλλίασα, med. ἠγαλλιασάμην, pas. ἠγαλλιά(σ)θην, viit. pas. ἀγαλλια(σ)θήσομαι (gener. med.-pas.) a se bucura, a se veseli (din plin), a fi exaltat, exuberant: χάρηθι καὶ ἀγαλλιάσαι ἐπὶ τοῖς υἱοῖς τῶν δικαίων LXX Tob.13.15 *bucură-te și te veselește pentru fiii celor drepti*; NT Mt.5.12, (+ ac.) ἡ ψυχὴ μου ... ἀγαλλιάσεται τὴν μεγαλοσύνην αὐτοῦ LXX Tob.13.9 *sufletul meu se va bucura de măreția Lui*; (fig.) ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ LXX IPar.16.31 *să se veselească pământul*; (act.) χαίρομεν καὶ ἀγαλλιώμεν NT Apoc.19.7 *să ne bucurăm și să ne veselim*.

[ἀγάλλω]

ἀγάλλω, [ᾱ-] *vb.* |viit. ἀγαλῶ, aor. ἠγάλα; pas. aor. ἠγάλην| I (med.) a se bucura, a-și arăta satisfacția: (+ dat.) εὐτοχίας, αἷς ποτέ καὶ αὐτοὶ ἠγάλλεσθε THUC. 2.44.2 *sorti favorabile, de care odată și voi vă bucurați*; EUR. Tr.452. II (med.) a se semeți, a se mândri: ὀρνίθων ... ἔθνεα ... ποτῶνται ἀγαλλόμενα Il. 2.462 *ncamuri de păsări zboară cu semeție*; (+ part.) τεύχεα δ' Ἔκτωρ αὐτὸς ἔχων ὅμοισιν ἀγάλλεται Αἰακίδαο Il. 17.473 *Hector se fâlește că poartă el însuși pe umeri armele Aiakidului*; (+ dat.) ἵπποισιν ... ἀγαλλόμενος Il. 12.114 *mândrindu-se cu armăsarii*; Il. 20.222, THUC.

3.62.2. ἀλλοτριόις πτεροῖς ἀγάλλεσθαι LUC. *Apol.4 a se fãli cu penete altuia;* (+ ἐπί ἢ dat.) ἐπί τε τοῖς ἑμοῖς καλοῖς ... ἀγάλλεται XEN. *Cyr.8.4.12 se fãlește cu reușitele mele;* AESOP. 1.119. **III** (*act., tranz.*) a cinsti, a onora: (despre un zeu) a slãvi, a celebra: τὸν μὲν ἀγάλλων θεὸς ἔδωκεν δῖφρον PI. *O.1.86b cinstindu-l, zeul îi dãruí un car:* ἀγάλλε Φοῖβον AR. *Th.128 slãvește-l pe Phoibos;* (despre strămoși) οὗς ... ἀγάλλη τις τιμαῖς PLAT. *Lg.931d pe care îi cinsteste cineva cu onoruri;* (med.) ἀγαλλόμενα θεόν EUR. *Ba.157 celebrând zeul.*

[cf. ἄγα-, ἄγαμαι sau γαλήνη, γελάω, posib. contaminare între cele două rădăcini]

ἄγαλμα. ατος, τό [ἄγ] *subst.* **I** obiect de preț a cărui posesie este un prilej de mândrie: **1** podoabă, odor: (despre un obrăzar din fildeș și purpură pentru cai) βασιλῆϊ δὲ κεῖται ~ ἀμφοτέρων κόσμος θ' ἵππῳ ἑλατῆρί τε κῦδος IL. 4.144 *rãmãne odor pentru rege, deopotrivã podoabã pentru cai și talisman pentru conducãtorul carului;* ἴσθμιον ... περικαλλῆς - OD. 18.300 *un colier, giuvaer neasemiit de frumos;* PI. *N.8.16, EUR. El.871, AR. V.314.* **2** obiect de preț oferit zeilor, ofrandă: ἴν' ~ θεὰ κεχάροιτο ἰδοῦσα OD. 3.438 *ca sã se bucure zeita vãzând darul de preț;* OD. 8.509, id. 3.274. **3** obiect de cult, ofrandă simbolică; (gener.) prinος, dar: λευκοστεφεῖς ἰκτηρίας, ἀγάλματ' αἰδοίου Διός AESCH. *Supp.192 ramuri de mãslin cu panglici albe, ofrande milostivului Zeus;* (despre o șuviță de pãr) ~ τύμβου τοῦδε καὶ τιμῆν πατρὸς AESCH. *Ch.200 prinος pentru mormântul acesta și [semn de] cinstire față de tata;* φέρειν γάμων ἀγάλματ' οἴκους εἰς ἑμούςς EUR. *Hel.1433 sã aducã daruri de nuntã în casa mea.* **4** (abstr.) (prilej de) mândrie, fală: τέκνον ... δόμων ~ AESCH. *Ag.208 copilul meu, mândria palatului;* PI. *N.3.13.* **II** imagine, figurină sau statuie (frecv. a unui zeu): AESCH. *Th.258, id. Th.265, PI. N.5.1, ἐς ~ βουλόμενοι χρῆσασθαι τοῦτο τὸ ... Ἀπόλλωνος* HDI. 1.69 *vrând sã-l foloseascã (sc. aurul) pentru statuia lui Apollon;* τὸ γάλμα τοῦ Διός HDI. 2.42 *statuia lui Zeus;* HDI. 1.181, id. 2.41, THUC. 6.28.1, AR. *Nu.306, PLAT. Smp.215b, (gener.) PLAT. R. 517d, (figurã etimologicã) τῶν [θεῶν] εἰκόνας ἀγάλματα ἰδρυσάμενοι, οὗς ἡμῖν ἀγάλλουσι* PLAT. *Lg.931a ridicãm statui dupã chipul zeilor, pe care îi slãvim:*

XEN. *Oec.5.3, ἀγάλματα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ* LXX *2Mac.2.2 chipuri cioplite (sc. idoli) din aur și argint.* **III** imagine, spectru, fantasmă: νεκρῶν ἀμενηνῶν ~ EUR. *Tr.193 stearsã nãlucã a morților;* (despre spectral Elenei la Troia) νεφέλης ... ~ EUR. *Hel.1219 nãlucã [plãsmuitã] dintr-un nor.* **IV** (abstr.) imagine, simbol, semn: φιληνίους ἵππους, ~ τῆς ὑπερπλούτου χλιδῆς AESCH. *Pr.466 cai iubitori de frãie - imagine a unui rafinament plin de bogãtie;* (despre Elena) AESCH. *Ag.741, (despre Athena) AESCH. Eu.920.*

[ἀγάλλω]

ἄγαλμάτιον, ου, τό [ἄγαλμᾶ-] *subst.* statuie de mici dimensiuni, statueta: PLUT. *Lyc. 25.2, LUC. Somn.3, APP. BC5.109*

[ἄγαλμα]

ἄγαλματο-γλύφος, ου, ὁ *subst.* sculptor: AESOP. 1.90

[ἄγαλμα, γλύφω]

ἄγαλματο-ποιητικός, ἦ, ὄν *adj.* care ține de plãsmuirea statuielor [de zei]: ἀνδριαντοποιητικὴ τέχνη καὶ ἡ ἀγαλματοποιητικὴ ARSTT. *Div.51.13 arta de a plãsmui statui reprezentând oameni și zei;*

[ἄγαλμα, ποιέω]

ἄγαλματο-ποιός, οῦ, ὁ *subst.* făuritor de statui [de zei, de cult], sculptor: HDI. 2.46, PLAT. *Pr.311c, ARSTT. EN1097b25 ș.a.*

[ἄγαλμα, ποιέω]

ἄγαλματο-πώλης, ου, ὁ *subst.* vânzător de sculpturi: (ca titlu) AESOP. 1.101

[ἄγαλμα, πώλης]

ἄγαμαι, [ἄ-] *vb.* [impf. 1sg. ἠγάμην, aor. ἠγασάμην, -ασσα-/ασα Hom., aor. pas. 1sg. ἠγάσθην, part. ἀγόμενος Hes. *Th.619]*

I a admira, a aprecia în mod deosebit: (+ ac.) σέ, γύναι, ἄγαμαί τε τέθηπά τε OD. 6.168 *pe tine, femeie, te slãvesc și [de tine] sunt uimit;* τὸν δ' ὁ γέρων ἠγάσασατο IL. 3.181 *pe el bãtrânul îl privea cu admirație;* IL. 7.404, τὸ εὐνοεῖν ... ἄγαμαί σεο HDI. 9.79 *îți apreciez bunãvoința;* PLAT. *Plt.306e, id. Men.249d, AESOP. 1.109, PLUT. Thes.30.2 ș.a., (+ dat.) HES. Fr.176.2, (+ gen.) σοφίας ἄγαμαι* EUR. *Alc.603 prețuiesc înțelepciunea;* οὐκ ἄγασαι τῆς ἀνδρείας; PLAT. *R.426d nu le admiri curajul?;* (la pers. I poate echivala cu o exclamație) ἄγαμαι καρδίας AR. *Ach.488 te slãvesc, inimã! (bravo, inima mea!);* AR. *Av.1744 ἄγασαι τοῦ πατρὸς* XEN. *Cyr.3.1.15 ἰl prețuiești pe tatã [meu];* XEN. *Mem.2.6.33, (abs.) XEN.*

Cyr.3.3.6 *ῥ.α. II* a fi uluit, a se minuna, a fi impresionat: (+ dat.) ἀγασθέντες τῷ ἔργῳ PLAT. *Smp.* 179d *impresionați de fapta [ei]*: XEN. Cyr.6.4.9. *III* a jindui, a tânji după: (+ περί și gen.) ἀγασσάμενοι περί νίκης IL. 23.639 *tânjind după victorie. IV* a se înciuda, a rizmui: (abs.) μή τι κότῳ ἀγάσησθε ἕκαστος IL. 14.111 *să nu vă umpleți de ranchiumă ficcare. V* a se mânia, a se înversuna (împotriva cuiva): (+ dat.) εἰ μή οἱ ἀγάσασατο Φοῖβος Ἀπόλλων IL. 17.71 *de nu se stârnea Phoibos Apollon împotriva lui*: OD. 13.173. εἰ πέρ μοι καὶ ἀγάσσει OD. 1.389 *chiar de te vei mânia pe mine*: HES. *Fr.* 33a.22. (+ ac. de relație sau de cauză) ἀγασσάμενοι κακὰ ἔργα OD. 2.67 *înversunati de rele fapte*: OD. 23.64.

[cf. ἀγαίομαι, ἀγα-]

Αγᾶμεμόνοιος, α, ον [ᾶ-] *adj.* care aparține lui Agamemnon: (despre Iphigeneia) Ἀγαμεμονοείας παιδός EUR. *IT* 1290 [a] *copilei lui Agamemnon.*

[Ἀγᾶμέμωνων]

Αγᾶμεμόνεος, έα, εον [ᾶ-] *adj.* care aparține lui Agamemnon: νῆ' Ἀγαμεμονοέην IL. 10.326 *corabia lui Agamemnon.*

[Ἀγᾶμέμωνων]

Αγᾶμεμονοίδης, ου, ό [ᾶ-] *adj.m.* {dor. -ίδας} fiu sau descendent al lui Agamemnon: (despre Orestes) OD. 1.30, HDT. 1.67, παῖς Ἀγαμεμονοίδας SOPH. *El.* 182 *copil (urmas) al lui Agamemnon.*

[Ἀγᾶμέμωνων]

Αγᾶμεμόνοιος, α, ον [ᾶ-] *adj.* care aparține lui Agamemnon: AESCH. *Ag.* 1499. σὺν Ἀγαμεμονοία ψυχᾷ Pl. *P.* 11.20 *cu sufletul lui Agamemnon*; ~ κέλωρ EUR. *Andr.* 1034 *vlăstar al lui Agamemnon*; EUR. *Tr.* 139.

[Ἀγᾶμέμωνων]

Αγᾶμέμων, ονοζ, ό [ᾶ-] *subst.* Agamemnon, rege al cetății Mykene (Micene), fiu al lui Atreus: ἄναξ ἀνδρῶν ~ IL. 3.81 *regele lui Atreus*; ἀγᾶμεμονῶν; IL. 2.9, EUR. *IA* 177, AR. *Av.* 509, (despre originea numelui) PLAT. *Cra.* 395b *ῥ.α.*

ἀγαμένως, *adv.* cu încântare, cu admirație: εὐμένως καὶ ~ τῶν νεανίσκων τὸν λόγον ἀπεδέξατο PLAT. *Phd.* 89a *a primit cu bunăvoință și încântare cuvântul celor tineri*: ARSTT. *Rh.* 1408a18.

[v. part. prez. al vb. ἀγαμαι]

ἀγόμετος, ον [ᾶγᾶ-] *adj.* necăsătorit: SOPH. *Fr.* 970.

[ἀγαμοζ]

ἀγᾶμία, αζ, ή *subst.* celibat: PLUT. *M.* 491e. [ἀγαμοζ]

ἀγάμιος, ον *adj.* necăsătorit, celibatar: νόμους ἀγαμίου καὶ ὀψιγαμίου PLUT. *M.* 493e *legile împotriva celibatarilor sau a celor ce se căsătorese târziu*: PLUT. *Lys.* 30.5.

[ἀγαμοζ]

ᾶ-γᾶμος, ον [ᾶ-] *adj.* **I** necăsătorit: **1** (despre bărbați) celibatar: (despre Paris) αἰθ' ὄφελος ... ~ τ' ἀπολέσθαι IL. 3.40 *o. de-ai fi pierit neînsurat*: (despre relațiile între bărbați) ἐξαρκεῖ αὐτοῖς μετ' ἀλλήλων καταζήν ἀγάμοις PLAT. *Smp.* 192b *le este de ajuns să-și petreacă viața unul alături de celălalt necăsătoriti [cu vreo femeie]*: PLAT. *Phdr.* 240a, XEN. *Smp.* 9.7, EUR. *Alc.* 882. ὁ ~ μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου NT *1Cor.* 7.32 *cel neînsurat se îngrijește de lucrurile Domnului. 2 (despre femei) necăsătorită, nemăritată: σπέρμα ... ματρός, εὐνάς ἀνδρῶν, ... ἀγαμον ἀδάματον ἐκφυγεῖν AESCH. *Supp.* 143 *sămânța (sc. copiii) mamei să scape de patul bărbaților, necăsătorită, neimblânzită*: SOPH. *OT* 1502, EUR. *IT* 220, NT *1Cor.* 7.11, id. *1Cor.* 7.34. **II** care nu este nuntă: καταστένει γάμον ἄγαμον EUR. *Hel.* 690 *deplânge nunta nemuntă*: SOPH. *OT* 1214.*

[ᾶ-, γάμος]

ἄγαν, [ᾶγᾶν Aesch. *Eu.* 121, ᾶγᾶν Sapph. 122.1] *adv.* **I** foarte: παῖδ' ~ ἀπάλαν SAPPH. 122.1 *copilă foarte delicată*: (+ *adj.*) ὡς ~ βαρὺς ... ἐνήλου AESCH. *Pers.* 515 *cu câtă apăsare te-ai năpustit*: (+ *subst.*) ~ φιλοτιμίαν μνόμενοι ... ἄνδρες Pl. *Fr.* 210 *bărbați care caută o foarte mare glorie*: εἰς ~ δουλείαν PLAT. *R.* 564a *în sclavie totală*; πόλις ... ~ σαλεύει SOPH. *OT* 22 *cetatea se cutremură foarte. II* prea (mult), peste măsură (de): δεδορκός ὄμμα, μηδ' ~ ὄνωμένον AESCH. *Supp.* 409 *un ochi care vede clar, nu beat peste măsură*: (+ *adv.*) ~ καλῶς κλύουσα AESCH. *Supp.* 718 *dând prea multă ascultare (prop. ascultând prea bine)*: (abs.) μηδέν ~ PLAT. *Phil.* 45e *nimic prea mult*: PLAT. *Prt.* 343b.

[ἀγα-, cf. μέγα]

ἀγᾶνακτέω-ῶ, [ᾶ-] *vb.* **I** a fermenta, a clocoți; a tremura, a se zdruncina: (despre lichide) ἀγανακτήσει κατ' αὐτῶν ὕδωρ θαλάσσης LXX *Inj.* 5.22 *va clocoți împotriva lor apa mării*: (despre vin) PLUT. *M.* 734e, μου τὰ σπλάγχχ' ἀγανακτεῖ AR. *Ra.* 1006 *măruntăiele îmi fermentează (sau*

fig., se indignează); (fig., despre suflet) ζεῖ τε καὶ ἀγανακτεῖ καὶ γαργαλίζεται φύουσα τὰ πτερά PLAT. *Phdr.* 251c *clocotește și fermentează și simte furnicători când îi cresc aripile*. II a se cutremura, a se infuria, a clocoti de furie: I (împotriva cuiwa) (+ ἐπί și dat.) AESCH. *Fr.* 156. (+ ὑπέρ și gen.) ἀγανακτῶ ὑπέρ τε σοῦ PLAT. *LAlc.* 119c *mă supăr pe tine*; PLAT. *Chrm.* 175d τοῖς δὲ Ἑλλήσιν ἀγανακτοῦσα PLAT. *Men.* 244b *find mâniașă pe greci*; (abs.) ARSTT. *MM2.* 11.23. (+ κατά și gen.) AESOP. 1.101. id. 1.109. 2 (dintr-o anumită cauză) (+ ὅτι și subord.) LYS. 3.3. (+ part.) τοὺς ... φρονίμους ἀγανακτεῖν ἀποθνήσκοντας πρέπει PLAT. *Phd.* 62e *cei care sunt în toate mințile trebuie să se supere că mor*; (+ ὡς și part.) ARSTT. *Pol.* 1267a40. (+ ἐπί și dat.) ἀγανακτήσαντες ἐπὶ τῷ ἐξηπατήσθαι ARSTT. *Oec.* 1349b11 *supărați că au fost amăgiți*; IOS. *AI20.* 120.

[ἄγαμαι?]

ἀγανάκτησις, εὖς, ἡ *subst.* I fermentare, iritație, mâncărime: κνησὶς τε καὶ ~ περι τὰ οὖλα PLAT. *Phdr.* 251c *mâncărime și iritație la gîngii (când apar dinții)*; (despre senzațiile opuse încercate de un bolnav) ἀγανάκτησιν καὶ ὕστερον σύντασιν ἀγρίαν ποιῶ PLAT. *Phlb.* 46d *produc iritare și apoi o încordare violentă*. II indignare, mânie: θεῖαν ἀγανάκτησιν ἐπισπῶνται AESOP. 8.24 *atrag mânia divină*; (despre cetatea Atena) μόνη οὔτε τῷ πολέμῳ ἐπελθόντι ἀγανάκτησιν ἔχει THUC. 2.41.3 *singura care nu poartă mânie dușmanului ce o atacă*; NT 2Cor. 7.11. οὐκ ἐκράτουν τῆς ἀγανακτήσεως IOS. *BI1.* 449 *nu-și stăpâneau mânia*.

[ἀγανακτέω]

ἀγανακτητικός, ἡ, ὄν *adj.* care se irită, iritabil, irascibil: τὸ ἀγανακτητικόν (ἦθος) PLAT. *R.* 604e *characterul irascibil*; PLAT. *R.* 605a.

[ἀγανακτέω]

ἀγανακτητός, ἡ, ὄν *adj.* care provoacă mânie, supărător: PLAT. *Grg.* 511b.

[ἀγανακτέω]

ἀγανακτικός, ἡ, ὄν *adj.* care poate fi iritat, irascibil: LUC. *Pisc.* 14.

[ἀγανακτέω]

ἀγάννιφος, ὄν [ἄγ] *adj.* mult înzăpezit, acoperit de zăpadă: Ὀλυμπον ἀγάννιφον IL. 18.186 *mult înzăpezitul Olimp*; IL. 1.420. HES. *Fr.* 229.6.

[ἀγα-, νίφα: dublul -v- este un colism]

ἀγάνος, ἡ, ὄν [ἄγ] *adj.* [-ός, -όν Hes. *Th.* 408] I plăcut, dulce, blând: ἀγανοῖς ἐπέεσσιν IL. 2.164 *prin vorbe dulci*; IL. 2.180. id. 24.772. OD. 15.53; (prob. prin antifrază) ὄν ... Ἀπόλλων οἷς ἀγανοῖσι βέλεσσιν ... κατέπεφνε IL. 24.759 *Apollon îl ucise cu blândele-i săgeți*; OD. 3.280, PI. *P.* 4.101. id. 1.3.8 (neut. adv.) νεωτέρα ... γεγενῆσθαι κάγανότερον βλέπειν AR. *Lys.* 886 *a devenit mai tânără și mai dulce la vedere*. II (despre oameni și zei) binevoitor, amabil, blând, blajin: ~ καὶ ἦπιος ... βασιλεύς OD. 2.230 *rege blând și bun*; HES. *Th.* 408. (prin metonimie) ἀγανῶ ... ὄφρυϊ PI. *P.* 9.38 *cu sprâncăna blândă*; (op. σεμνός) σε γενέσθαι ... σεμνήν ἀγανῆν AR. *Lys.* 1109 *(trebuie) să fii semeț și blajin*. III care atrage bunăvoința, îmbunător, înduplecător: θυέεσσι καὶ εὐχολῆς ἀγανῆσι IL. 9.499 *cu jertfe și rugă îmbunătătoare*; OD. 13.357, PI. *P.* 2.24.

[cf. γάνος]

ἀγάνος, ὄν *adj.* rupt, sfărâmat: ἀγανον ξύλον SOPH. *Fr.* 198b *lemn sfărâmat*.

[ἀγνομι]

ἀγάνοφροσύνη, ης, ἡ [ἄγ, ὄ] *subst.* mărinimie, blândete, bunătațe: IL. 24.772, OD. 11.203.

[ἀγανόφρων]

ἀγάνο-φρων, ὄν [ἄγ] *adj.* [gen. -ονος] mărinimos, binevoitor, blând: IL. 20.467, PI. *Fr.* 52m.12, τὸ τῆς ἀγανόφρονος Ἡσυχίας εὐήμερον πρόσωπον AR. *An.* 1321 *chipul senin al mărinimoasei Armonii*; AR. *Lys.* 1289.

[ἀγανός, φρήν]

ἀγανῶς, [ἄγ] *adv.* cu blândete, cu bunăvoință: EUR. *IA601*.

[ἀγανός]

ἀγάομαι, v. ἀγαίομαι

ἀγαπάω, [ἄγᾶ] *vb.* 1er. inf. ἀγαπαζέμεν IL. 24.464, impf. 3 pl. ἀγάπαζον A.Rh. 4.1291; dor. ind. prez. 3pl. ἀγαπάζοντι PI. *I.* 5.54] I a trata cu bunăvoință: θεὸν ὄδε βροτοὺς ἀγαπαζέμεν ἄντην IL. 24.464 *zeul astfel să le arate față bunăvoință muritorilor*. II a primi cu prietenie, a întâmpina cu brațele deschise: OD. 7.33, μειλιχίους τε λόγοις ἀγαπάζοντ' PI. *P.* 4.241 *îl primesc cu vorbe dulci ca mierea*; A.Rh. 4.416, (fig.) PI. *I.* 5.54. III a mângâia, a îmbrățișa: πατήρ ὄν παῖδα ... ἀγαπάει ἐλθόντ' ἐξ ἀπίης γαίης OD. 16.17

*tatâl își îmbrățișează fiul întors de pe me-
leaguri îndepărtate*: κόνεον ἀγαπαζόμενοι
κεφαλὴν τε καὶ ὤμους OD. 21.224 *ii sârur-
tară cu drag creștetul și umerii*.

[ἀγαπάω]

ἀγαπατός, (dor.) v. ἀγαπητός

ἀγαπάω-ῶ, [ἄγ] *vb.*, *panz.* {ep. ind. aor.
1sg. ἀγάπησα Od., A.Rh.} **I** (despre pers.) **1**
a trata cu afecțiune, a primi cu prietenie:
(despre manifestarea afecțiunii) a mângâia:
σ' οὐ τὸ πρῶτον ... ὄδ' ἀγάπησα OD. 23.214
nu te-am primit de la început cu prietenie:
(ca formă de salut) ὁ δὲ Ἰησοῦς ... ἠγάπησεν
αὐτόν NT Mc. 10.21 *Iisus îl sărută (sau îl mân-
gâie sau, după alții, a prins drag de el)*: κωνῶν
ἔκγονα ... ἐν τοῖς κόλποις περιφέροντας καὶ
ἀγαπώντας PLUT. *Per.* 1.1 *puritând în brațe
câței și mângâindu-i*. **2** a îndrăgi, a aprecia,
a iubi: (despre dragostea dintr-o pereche)
τὸν ἐρώμενον ... ἔτι τε μᾶλλον ἀγαπῶσι
PLAT. *Phdr.* 253a *pe iubit îl îndrăgesc încă
și mai mult*; PLAT. *Smp.* 180b. ἠγάπησεν τὴν
παρθένον LXX *Gen.* 34.3 *s-a îndrăgostit de
fecioară*: ἠγάπησεν δὲ Ραχηλ μᾶλλον ἢ
Λεϊαν LXX *Gen.* 29.30 *a iubit-o pe Rahel
mai mult decât pe Leia*: (despre dragostea
dintre rude) οἱ πατέρες τοῦς παῖδας ἀ-
γαπῶσιν PLAT. *R.* 330c *părinții își iubesc co-
pii*: (ca sentiment îndreptat către un su-
perior) ξένων εὐεργεσίαις ἀγαπᾶται Pl.
1.6.70 *este iubit pentru binefacerile sale față
de străini*: PLAT. *Phdr.* 233e, DEM. 3.31.
(gener.) λύκοι ἄρνους ἀγαπῶσιν PLAT.
Phdr. 241d *lupii îndrăgesc miei*: ἀγαπᾶ τὸ
ἔθνος ἡμῶν NT *Lc.* 7.5 *iubește neamul nos-
tru*. **3** (în sens religios) a a-și arăta iubirea
(față de morți, zei etc.), a aduce onoruri: ἡ-
γάπα νεκρούς EUR. *Supp.* 764 *ii slujea pe cei
morți*; EUR. *Hel.* 937, (despre iubirea față de
divinitate) NT *Mt.* 22.37. **b** (despre iubirea
unei divinități față de oameni) a iubi, a arăta
bunāvoință: οὐχ ὑπὸ μὲν τῶν θεῶν ἠγαπη-
μένον φαίνεσθαι DEM. 61.9 *nu pare a fi in-
drăgit de zei*; LXX *Deut.* 23.6. **II** (despre lu-
cruri sau abstr.) **I** a-i plăcea, a-i conveni, a
se mulțumi (cu ceva): οὐκ ἀγαπᾶς, ὁ ἔκμηλος
... μεθ' ἡμῖν δαίνυσαι OD. 21.289 *nu-ți con-
vine că în pace te ospătezi împreună cu noi*:
ἠγάπα δὲ εἰ ... δύναιτο ταύτην τὴν χώραν
ἀδῆωτον διαφυλάττειν XEN. *HG* 3.1.5 *se
mulțumea să poată feri de jafăcestă țară*: (+
part.) ἡ πόλις ἡμῶν τὰς ὁδοὺς ἀγαπᾶ κατα-

σκευάζουσα DEM. 13.30 *Statul se mulțu-
mește să ne construiască drumuri*. **2** a iubi,
a dori cu ardoare, a fi împrătimit (de ceva):
οὐ σφόδρα ~ τὰ χρήματα PLAT. *R.* 330c *nu
iubești banul prea mult*: μηκέτι τὴν
ἐλευθερίαν ~ ISOC. 4.140 *nu mai iubesc li-
bertatea*.

[cf. ἀγαμα?]

ἀγάπη, ης, ἢ [ἄγᾶ] *subst.* **I** iubire, afecțiune:
(în sens erotic) τετρομένη ἀγάπης ἐγὼ LXX
Cânt. 2.5 *sunt rănită de dragoste*: (gener.)
LXX *Ecl.* 9.6, (fig.) παιδείας ~ LXX *Is.* 6.17
dragostea de învățătură: AESOP. 2.1, (în
sens religios, despre iubirea lui Dumnezeu
pentru oameni) ἡ ~ σου ἐπὶ σπέρμα Ἀβραὰμ
LXX *Ps.* Sol. 18.3 *iubirea ta către sămânța
lui Avraam*: NT *In.* 15.9, NT *Rom.* 8.35. **II**
masă frățescă, agapă: ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν
NT *Iuda* 12 *la mesele voastre frățești*.

[ἀγαπάω]

ἀγάπ-ήνωρ, ορος *adj.* **I** (epitet al eroilor)
care iubește bărbăția, iubitor de curaj: Il.
8.114, id. 15.392. **II** care îndrăgește oame-
nii: OD. 7.170.

[ἀγαπάω, ἀνὴρ]

ἀγάπησις, εως, ἢ *adj.* iubire, afecțiune: (ge-
ner. și erotic) ἐθαυμαστώθη ἡ ~ σου ἐμοὶ
ὑπὲρ ἀγάπησιν γυναικῶν LXX *2Rg.* 1.26 *era
o minime dragostea ta pentru mine, mai
presus de dragostea femeilor*: (filos.) ἡ τῶν
αἰσθήσεων ~ ARSTT. *Metaph.* 980a22 *iubi-
rea de simțuri*: ἀγάπησις ~ LXX *Sir.* 40.20
dragostea de înțelepciune: PLAT. *Def.* 413b,
PLUT. *Per.* 24.8 ș.a.

[ἀγαπάω]

ἀγάπησμός, οῦ, ὁ [ἄγ] *subst.* iubire: MEN.
Fr. 453.

[ἀγαπάω]

ἀγαπητέος, α, ον *adj.vb.* care trebuie iubit,
apreciat: ἀγαπητέον ... τὸ θεῖον PLUT.
M. 382a *trebuie să iubești divinul*: PLAT.
R. 358a.

[ἀγαπάω]

ἀγαπητικός, ἢ, ὄν *adj.* afectuos, înclinat că-
tre iubire: ἐχούσης γάρ τι τῆς ψυχῆς ἀγαπη-
τικὸν ἐν ἑαυτῇ PLUT. *Sol.* 7.3 *având sufletul
o anumită putere interioară de a iubi*.

[ἀγαπάω]

ἀγαπητός, ἢ, ὄν [ἄγ] *adj.* {dor. ἀγαπατός,
eol. fem. sg. ἀγαπάτα Sapph.} **I** (frecv. des-
pre un fiu unic) iubit, foarte drag: νήπιον ...
Ἐκτορίδην ἀγαπητόν Il. 6.401 *copil de țară*.
fiul preaiubit al lui Hector: μόνος ἐὼν ~

OD. 2.365 [tu.] *care ești singurul nostru odor*: OD. 4.727, SAPPH. *Fr.*132.2. εὐνάσθην ~ ὑπὸ σπαργάνοις *Pl. Fr.*193.3 *eram culcat, fīu iubit, invelit in scutece*. **II** (subst.) fīu sau fīicǎ unic(ǎ): Νικήρατος ... ὁ τοῦ Νικίου. ὁ ~ DEM. 21.165 *Nikeratos al lui Nikias, fīu unic*: ὁ υἱός μου ὁ ~ μου οὗτός ἐστιν NT *2Pt.*1.17 *acesta e Fiul Meu, fīu unic și iubit*; ARSTT. *EE*1233b2, LXX *Gen.*22.2. **III** (despre alte ființe sau obiecte unice) foarte iubit, foarte apreciat: odor: Ἀλκιβιάδῃ ... ἐραστής οὗτ' ἐστιν ἀλλ' ἢ εἰς μόνος, καὶ οὗτος ~ PLAT. *IAlc.*131e *Alcibiades ca iubit nu este decât unul singur, și foarte apreciat*; ἄν τις τὸν ἑτερόφθαλμον τυφλώσῃ ... ἀγαπητὸν γὰρ ἀφήρηται ARSTT. *Rh.*1365b19 *dacǎ cineva îl orbește pe chior, îi ia lucrul unic și cel mai de preț*. **IV** (fam., voc.) drag, preaiubit: χαῖρε, Ἄδων ἀγαπατέ THEOC. 15.149 *sǎ trăiești, Adon dragǎ*: (cǎtre o audiență sau cǎtre cititori) ἀγαπητοί NT *1In.*2.7 *preaiubiților*; NT *Iuda*3, (+ gen.) ἀγαπητοί μου NT *1Cor.*10.14 *preaiubiții mei*. **V** de dorit, de dorit: τὸν ἀγαπητότατον βίον PLAT. *Phlb.*61e *cea mai dezirabilǎ viață*; ἀγαπητῆ μὲν συνεργὸς τεχνίταις XEN. *Mem.*2.1.32 *ajutor de preț pentru meșteșugari*. **VI** (neut. + εἶναι) de dorit, plăcut, suficient, multumitor: οὐ γὰρ ἀγαπητὸν σοι δοκεῖ εἶναι εἰ μόνον ἦλθεν ἐπισταμένη ... ἰμάτιον ἀποδεῖξαι XEN. *Oec.*7.6 *nu ți se pare plăcut (sau suficient) faptul că atunci când a venit nu știa decât să facǎ haine*; ἀγαπητὸν εἶναι εἰ ... τις ἃ δεῖ πράξειεν DEM. 18.220 *sǎ fim mulțumiți (propr. e suficient) dacǎ cineva ar face ceea ce trebuie*; PLAT. *Cra.*430a, IOS. *B15.*438.

[ἀγαπάω]

ἀγαπητῶς, *adv.* **I** cu plăcere, din propria voință: τήν εἰρήνην ἐποιήσασθ' ~ DEM. 19.219 *ați fost bucuroși să încheiați pace*. **II** în mod plăcut: PLAT. *Ti.*67a. **III** cu greu, abia: ~ ὀλίγω πρότερον σεσωμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι LYS. 16.16 *dupǎ ce cu greu ne-am salvat puțin înainte, să ne îndreptăm cǎtre o nouǎ primejdie*; PLAT. *Ly.*218c, DEM. 19.200.

[ἀγαπητός]

ἀγαπόντως, *adv.* cu plăcere, din propria voință: PLAT. *Lg.*735d.

[v. part. prez. al vb. ἀγαπάω]

ἀγά-ρροος, *ov* [ἄγ] *adj.* cu ape bogate, ce curge cu șuvoaie: (despre Hellespont) IL.

2.845, id. 12.30.

[ἀγα-, ῥόος]

ἀγασμα, *ατος*, τό [ἄγ] *subst.* motiv de admirație sau obiect al admirației: SOPH. *Fr.*971.

[ἀγαμαι]

ἀγασός, (lacon.) v. ἀγαθός

ἀγά-στονος, *ov* [ἄγ] *adj.* cu geamǎ puternic, rǎsunǎtor: ~ Ἀμφιτρίτη OD. 12.97 *Amphitrite cea cu geamǎ puternic*; HES. *Fr.*31.6, AESCH. *Th.*99.

[ἀγα-, στένω]

ἀγαστός, ἡ, ὄν [ἄγ] *adj.* demn de admirație, minunat, de dorit, care trezește rǎvnǎ: AESCH. *Fr.*268, οὐκέτι μοι βίος ~ ἐν φάει EUR. *Hec.*169 *nu mai tǎnjesc dupǎ o viață în lumina soarelui*; (ca origine a cuv. ἀγαθός) PLAT. *Cra.*412c, id. *Cra.*422a, Θεατός σοφοῖς, ~ Θεοῖς PLAT. *Smp.*197d *obiect de contemplare pentru înțelepți, de admirație pentru zei*; XEN. *Oec.*11.19, PLUT. *Aem.*22.6 ș.a.

[ἀγαμαι]

ἀγαστός, *adv.* într-un mod demn de admirație: XEN. *Ages.*1.24.

[ἀγαστός]

ἀγαυός, ἡ, ὄν [ἄγ] *adj.* strălucit, ilustru, demn de admirație, minunat: Τρωες ἀγαυοί IL. 7.386 *ilustrii troieni*; IL. 10.563, κήρυκες ἀγαυοί IL. 3.268 *crainici străluciți*; *Pl. Fr.* *Thren.*133.3, (despre pețitori) OD. 2.209, id. 4.681, (despre eroi) IL. 5.277, id. 4.534, OD. 15.229, THEOC. 25.55, (despre divinități) OD. 5.1, HES. *Th.*632, (despre sunet) ὑπὸ δαίμονιω ... ἀγαυὸν καλάμω συνάγεν θρόον *Pl. Fr.* *Pae.*52k.36 *a dat flautului zeiesc un sunet minunat*.

[ἀγαμαι]

ἀγαυρίαμα, *ατος*, τό *subst.* trufie, mândrie: ἀποβήσεται ὑμῶν τὸ ~ ἴσα σποδῶ LXX *Iov*13.12 *trufia voastră se va spulbera precum cenușa*; LXX *Ier.*31.2, (fig.) εἰάν ... ποιήσῃ Ἱερουσαλημ ~ ἐπὶ τῆς γῆς LXX *Is.*62.7 *de va face din Ierusalim o mândrie pe pământ*.

[ἀγαυριάομαι]

ἀγαυριάομαι-ῶμαι, *vb.* a se fãli: ἡγαυριῶντο ἐπὶ ξίφεσιν LXX *Iov*3.14 *se fãleau cu săbiile*.

[ἀγαυρός]

ἀγαυρός, ἄ, ὄν *adj.* [var. ἄγαυρος HES.] falnic, semeț, trufaș: ταύρου ... ἀγαύρου HES. *Th.*832 *taur semeț*; (neut. pl. *adv.*) ἔμελλε ἑλάν στρατιήν ... ἀγαυρότατα καὶ μεγαλο-

πρεπέστατα HDT. 7.57 *aveā sā aducā o armatā cu mare falā și ostentație.*

[v. γαῦρος, prob. contaminat cu ἀγανός]
ἀγά-φθεγκτος, ον [ἀγ] *adj.* cu răsunset puter-
 nic: Pl. O.6.91.

[ἀγα-, φθέγγομαι]

ἀγγᾶρεῦω, *vb.* a face să meargă, a sili să se
 deplaseze, *ext.* a sili, a constrânge (să exe-
 cute un serviciu): ὅστις σε ἀγγαρεύσει
 μίλιον ἐν, ὑπάγε μετ' αὐτοῦ δύο NT Mt.5.41
*cine te va sili să mergi o milă, continuă să
 mergi cu el două; ἀγγαρεύουσιν ... Σίμωνα*
Κυρηναῖον ... ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ
 NT Mc.15.21 *și l-au silit pe Simon din Ci-*
rena să ducă crucea Lui; NT Mt.27.32, μη-
δὲ ἀγγαρεύεσθαι τὰ ... ὑποζύγια IOS.
 A113.52.3 *să nu fie supuse la cazne anima-*
lele de rovară; (spec.) οὗτος πολέμιος ...
ἀγγαρεύεται MEN. Fr.440 *acest războinic*
este luat cu arcumul.

[ἄγγαρος]

ἀγγαρήϊον, ου, τὸ *subst.* ștafetă specifică
 perșilor, curierat cu ajutorul cailor (con-
 stând în înmânarea unui mesaj de la un cu-
 rier la altul): τοῦτο τὸ δράμημα τῶν ἵππων
 καλέουσι Πέρσαι ~ HDT. 8.99 *această cursă*
cu caii perșii o numesc „angareion”.

[împrumut persan]

ἄγγᾶρος, ου, ὁ *subst.* I (în Persia) curier (ce
 transmite mesajele în sistem de ștafetă, cf.
 ἀγγαρήϊον): φρυκτὸς δὲ φρυκτὸν δεῦρ' ἀπ'
 ἄγγάρου πυρὸς ἔπεμπεν AESCH. Ag.282
torță după torță preda ștafeta de la curierul
foe; IOS. A11.203. II (peior.) om cu apucă-
turi grosolane: ὁ ἀκρατῆς, ~, ὄλεθρος MEN.
 Fr.186 *nestăpânitul, bruta, vandalul; MEN.*
 Fr.349.

[împrumut din iran. sau derivat de la
 ἀγγαρήϊον, sub influența lui ἄγγελος]

ἄγγᾶρο-φορέω-ω, *vb. propr.* a se purta pre-
 cum un ἄγγαρος, *ext.* a duce o viață desfră-
 nată, (v. ἄγγαρος II); MEN. Fr.10.

[ἄγγαρος, φέρω]

ἄγγεῖον, ου, τὸ *subst.* {ion. ἀγγήιον Luc.} I
 recipient din diferite materiale, de forme di-
 verse: I vas din metal, lut sau lemn; ulcior.
 ἀδοιῖα, ciubăr: (pentru apă) ἐν ἀγγείοισι ἀρ-
 donoῖτᾶ, ciubăr: (pentru apă) ἐν ἀγγείοισι ἀρ-
 donoῖσι HDT. 1.188 *în vase de argint; HDT.*
 2.121δ, ~ ὀστράκινον ἐφ' ὕδατι ζῶντι LXX
 Lev.14.5 *ulcior de lut cu apă vie; (pentru*
 vin) PLAT. Ly.219e, XEN. An.7.4.3, LXX
 IRg.25.18, (pentru lapte) ξύλινα ἀγγεῖα
 κοῖλα HDT. 4.2 *ciubere adânci de lemn;*

(pentru ulei) LXX Num.4.9, (pentru tran-
 sportul argilei sau al altor materiale) THUC.
 4.4, (gener.) πάντα τὰ ἀγγεῖα πλὴν τῶν κε-
 ρατίνων CALL. Fr.407 *toate vasele în afară*
de cele făcute din corn; PLAT. Phl.287e,
 PLB. 10.44.2. 2 *coș sau amforă (pentru con-*
servarea și transportul alimentelor): τρία
ἀγγεῖα ἄρτων LXX IRg.10.3 *trei coșuri cu*
pâine; LXX Gen.42.25, id. Gen.43.11, id.
IMac.6.53 3 bazin, matcă: τῆς θαλάττης ~
 PLAT. Cri.111a *bazinul mării; PLB. 4.39.7,*
 4 (fîlos.) recipient, conținător: ARSTT.
 Cat.15b23, (ca spațiu de formă concavă)
 ARSTT. de.An.419b26, (fig. despre suflet)
 παιδίων ὄντων ... εἶναι τοῦτο τὸ ~ κενόν
 PLAT. Thl.197e *când ești copil, acest recipi-*
ent este gol; πεπληρωσθαί με δίκην ἀγγείου
 PLAT. Phdr.235d *m-am umplut asemeni*
unii vas; ἔγκατα μοροῦ ὡς ~ συντετριμμέ-
νον LXX Sir.21.14 *lăuntru prostului este*
ca un vas spart. II (anat.) organ gol pe di-
năuntru sau care conține umori: (gener.)
 ARSTT. HA521b6, (despre vasele de sânge)
 αἷμα καὶ τὸ ἀνάλογον, τοῦτων δ' ~ αἱ φλέβες
 ARSTT. GA740a22 *sânge și altele aseme-*
nea, al căror conținător [il reprezintă] ve-
nele; (despre plămâni) ARSTT. GA787b3,
 (despre pieptul femeilor, care are lapte)
 ARSTT. PA692a13.

[ἄγγος]

ἀγγειώδης, ες *adj.* de forma unui vas, con-
 cav: ARSTT. PA671a23.

[ἀγγεῖον]

ἀγγελία, ας, ἡ *subst.* {ion. -ιη} I acțiunea de
 a vesti și obiectul ei: I solie, vestire: ὄτ' ἀγ-
 γελίη ποθὲν ἔλθη OD. 14.374 *când sosește o*
solie de unde; (ac. după vb. de mișcare)
 Μενέλαον ἀγγελίην ἐλθόντα IL. 11.140 *Me-*
nelaos care a venit întru solie; IL. 4.384,
 (gen. după vb. de mișcare) ἦλυθε ... Ὀδυσ-
 σεὺς σεῦ ἔνεκ' ἀγγελίης IL. 3.206 *veni Ody-*
seus pentru [a aduce] o solie care te privea;
 IL. 15.640, OD. 16.334. 2 veste, mesaj: ἀγ-
 γελος ἦλθε ... Ἴρις ... σὺν ἀγγελίῃ ἀλεγεινῆ
 IL. 2.787 *sosi Iris ca sol, cu o veste dure-*
roasă; ἀπίκοντο αἱ ἀγγελίαι HDT. 6.10 *au*
ajuns vestile; Pl. O.14.21, PLAT. Cri.43c,
 EUR. Hec.105, (+ *verba dicendi*) βῆ ... ἀγ-
 γελίην ἐρέων IL. 14.355 *merse să dea de*
veste; IL. 9.422, (+ gen. originii) ἀγγελίην
φθίης ἐξέκλυες IL. 16.13 *ai auzit vreo veste*
din Phthia; THUC. 8.15, (+ gen. obiectului)
ἀγγελίην πατρὸς φέρει ἐρχομένοιο OD.

1.408 *aduce o veste despre tata, cum că ar veni*; SOPH. *Ai.222*. (+ ac. cu inf.) HDI. 5.117. 3 veste ireală, zvoni: ἄγγελίας προῖ-εῖσα OD. 2.92 *lansând zvonuri* (sau *împăr-țind vorbe*); OD. 13.381. ἄγγελίας ψευδείς AR. *Th.342 vesti mincinoase*. 4 (person.) Angelia, „Vestirea”, fiică a lui Hermes; PI. *O.8.82*. II 1 proclamare, anunț (solemn), înștiințare, vestire: ἢ ~ ... ὅτι ὁ θεὸς φῶς ἐστὶν καὶ σκοτία NT *In.1.5 vestirea că Dumnezeu este lumină și întuneric*: φέρων μέλος ἔρχομαι ἄγγελιαν PI. *P.2.4 sosește adicăând un cântec ce anunță*. 2 indicație, prescripție, ordin: ὡς Ἑρμοῦ καὶ Διὸς ἄγγελίας καὶ ἐπιτάξεις παρὰ νόμον ἀσεβησάντων PLAT. *Lg.941a ca unui care nu ai respectat indicațiile și ordinele lui Hermes și Zeus, încalcând legea*: ἢ ~ ... ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους NT *In.3.11 porunca să ne iubim unii pe alții*; PI. *O.3.28*. III (spec. trag.) cuvântarea mesagerului, care are rolul de a descrie fapte petrecute în afara scenei și de a preveni fapte viitoare: ὅσα ὕστερον, ἃ δεῖται προαγορεύσεως καὶ ἄγγελίας ARSTT. *Po.1454b5 cele ce vor urma, care au nevoie de proclamare dinainte și de cuvântarea mesagerului*.

[ἄγγελος]

ἄγγελια-φόρος, ον *adj., subst.* ἰον. ἄγγελιηφόρος; I purtător de solii; (spec. la persi) mesager regal: Θυρωροὺς καὶ ἄγγελιηφόρους ... διατάξας ἦρχε HDI. 1.120 [*regele*] *a domnit dură ce și-a statornicit paznici la uși și purtători de solii*; HDI. 4.71, (gener.) ἄγγελιαφόροι τοῦ Διὸς LUC. *Sacr.8.13 mesageri ai lui Zeus*; ARSTT. *Mu.398a31*. II (la persi) slujbaş care selectează accesul în camera regală, șambelan: HDI. 3.118.

[ἄγγελία, φέρω]

ἄγγελίη, ης, ἢ *subst.* mesageră, crainică: (lecțiune nesigură) πόδας ὠκέα Ἴρις ~ HES. *Th.781 Iris cea iute de picior, mesagera*.

[ἄγγελος]

ἄγγελιώτης, ου, ὁ *subst.* mesager: CALL. *Hec.fr.260*.

[ἄγγέλλω]

ἄγγελιώτις, ἰδος *subst.* mesageră: (despre Iris) CALL. *Del.216*.

[ἄγγέλλω]

ἄγγέλλω, *vb.* [impf. ἤγγελλον, viit. ἄγγελῶ, aor. ἤγγελα, pf. ἤγγελκα; *med.-pas.* impf. ἤγγελλόμην, aor. ἤγγελάμην, pf. ἤγγελμαι, m.m.c.p. ἤγγέλιμην; *pas.* aor. ἤγγέλοην,

poster. ἤγγελην] ἰον. viit. ἄγγελέω II. 9.617; I a duce o solie, a purta un mesaj, a da de veste: (abs.) Ἴριον δ' ὄτρυνε χρυσόπτερον ἄγγελέουσας II. 8.398, id. 9.617, *o trimise pe Iris cu aripa de aur spre a purta solia*; IL. 24.159, (+ adv.) εὖ ἄγγέλλεις PLAT. *Th.144b [imi] dai vesti bune*; (+ dat. pers.) ἄγγελέουσα γυναίξῃ OD. 18.186 *să ducă vestea către femeii*; OD. 4.528, (+ inf., cu sens de „a ordona”) κείνοις' ἄγγείλωσι θεῶς οἰκόνδε νέεσθαι OD. 16.350 *acelora să le dea de știre să se întoarcă degrabă acasă*; (+ ac. cu inf.) κήρυκες ... ἄγγελλόντων παῖδας τε γέροντας λέξασθαι II. 8.517 *crainicii să dea șfară în țară* (sc. *să ordone*) *să se adune copiii și bătrânii*; (+ prep.) μοι ... ἐφέιτ' Ὀρέστου Στροφίος ἄγγεῖλαι πέρι SOPH. *El.1111 Strophios mi-a lăsat în însărcinare să duc vesti despre Orestes*. II (*tranz.*) a vesti, a anunța; a comunica, a aduce la cunoștință: (+ ac. obiectului) ἀστὴρ ... ἄγγελλον φάος Ἡοῦς OD. 13.94 *steaua ce vestește lumina Aurorei*; ἴθι ... Ποσειδάωνι ... πάντα τὰδ' ἄγγεῖλαι II. 15.159 *mergi să-i duci de știre toate acestea lui Poseidon*; πρὸς τίν' ἄγγεῖλαί με χρῆ λόγους Κρέοντος; EUR. *Supp.399 către cine trebuie să transmit cuvintele lui Cronos?*; THUC. 3.3.5, PLAT. *Prt.310b*, (+ ac. cu inf.) σὲ τὰ δεινὰ ῥήματ' ἄγγέλλουσί μοι τλήναι ... χανεῖν SOPH. *Ai.1226 mi-a ajuns la urechi că tu îndrăznești să rostești în gura mare vorbe rele*; (+ part.) ἤκοντα παῖδα ... ἄγγέλλει EUR. *Heracl.659 anunță că sosește fiul*; (+ conj. și prop.) ἄγγελον ἡμῖν πῶς τὸ πρᾶγμ' ἠγωνίσω AR. *Eq.614 dă-ne de știre cum a decurs lupta*; THUC. 7.31.4, NT *In.20.18*. III a anunța solemn, a proclama: ἐν δρόμῳ κάρυξ ἀνέειπέ νιν ἄγγελλον Ἰέρωνος ὑπὲρ καλλινίκου ἄρμασι PI. *P.1.32 un crainic l-a proclamat în arenă, anunțând victoria lui Hieron la cursele de care*; PI. *P.9.2* ș.a. IV (*med.*) a se spune, a se duce vestea, a se zvoni: ποῦ ... νῦν ζῶν ἢ θανῶν ἄγγέλλεται; SOPH. *Tr.73 unde se zvonește că ar fi acum, viu sau mort?* V (*pas.*) a ajunge la cunoștința (cuiva), a afla (*prop.* a fi anunțat cuiva); ταῦτα δὲ ὡς ἠγγέλοθη Ἀλεξάνδρω ARR. *An.4.6.3 când acestea au ajuns la cunoștința lui Alexandru* (= *când Alexandru a aflat acestea*).

[ἄγγελος]

ἄγγελμα, ατος, τό *subst.* veste transmisă, știre, mesaj: οἱ δὲ πρὸς τὸ ~ ἐπέσχον τὴν νόκτα THUC. 7.74 *aceștia, din pricina vestii*.

cu petrecut noaptea în așteptare: ὦ χαῖρε καὶ σὺ τοῖσδε τοῖς ἀγγέλοις EUR. *Heracl.*660 *fii binevenit și tu, cu asemenea vesti!*; EUR. *IT*1184 ș.a.

[ἀγγέλλω]

ἄγγελος, ου, ὁ, ἡ *subst.* I sol. trimis, mesager, vestitor: κήρυκες Διὸς ἄγγελοι ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν IL. 1.334 *crainici, soli din partea lui Zeus și a oamenilor*; IL. 7.274, id. 10.286, φωνῆν ἔμφορον' ἀγγέλου δίκην AESCH. *Ch.*195 *voce înțeleaptă precum cea de mesager*; PLAT. *Phlb.*66a, LXX *Gen.*32.4. II persoană care vorbește în numele altei sau al unui grup, purtător de cuvânt, ambasador: τῶν Ἴωνων καὶ Αἰολέων οἱ ἄγγελοι HDT. 1.152 *reprezentanții ionienilor și ai eoliienilor*; HDT. 1.36, ὄρω ... Κρέοντα ... στείχοντα, καινῶν ἄγγελον βουλευμάτων EUR. *Med.*270 *il văd pe Creon, care vine să anunțe noile hotărâri*; ἄγγελον γίνεσθαι τῷ ποιητῇ οἷα ἀγαθὰ ἢ κακὰ ποιεῖ PLAT. *R.*601d *să devină un purtător de cuvânt în fața făuritorului, [indicându-i] ce face bine sau rău*; PLAT. *R.*614d, XEN. *HG*2.1.7, (fig.) βοῆν ... ἄγγελον φόβου EUR. *Heracl.*656 *un strigăt ce dă glas fricii*; EUR. *Supp.*203. III (fig.) element (pre)vestitor, semn, indiciu: ὄρω κόνιν, ἀναυδὸν ἄγγελον στρατοῦ AESCH. *Supp.*180 *văd praful, vestitor fărâ grai al unei oști*; AESCH. *Th.*82, ὁ ... νόχιος ~ πυρός φράζων ἄλωσιν Ἰλίου AESCH. *Ag.*588 *mesager de foc (sc. semnul reprezentat de foc) în noaptea, anunțând cucerirea Iliionului*. IV mesager divin: I trimis al zeilor: (despre Iris) Διόθεν μοι Ὀλύμπιος ~ ἦλλοθε IL. 24.194 *mi-a venit de la Zeus sol olimpic*; IL. 2.786, id. 18.182, PLAT. *Cra.*408.b, (despre Athena) IL. 11.715, (despre Prometheus) κρείσσον ... τῆδε λατρεῦειν πέτρα ἢ ... φῶναι Ζηνὶ πιστὸν ἄγγελον: AESCH. *Pr.*969 *mai bine să fii legat de această stâncă decât să devii mesagerul de încredere al lui Zeus?*; ~ ὄρθός ... Μοισᾶν Pl. *O.*6.90 *mesager fidel al Muzelor*; (despre păsări prevesger *fideli* al Muzelor: (despre păsări prevesger IL. 24.292 o litoare) οἰωνόν ταχὺν ἄγγελον IL. 24.292 *pasăre de pradă, sol iute*; OD. 15.526, XEN. *Smp.*4.48, SOPH. *El.*149. 2 (în LXX și NT) trimis al lui Dumnezeu, intermediar între Dumnezeu și destinatari: (despre profeți) Διὸς ἄγγελος ὁ ~ κυρίου τῷ λαῷ LXX εἶπεν Ἀγγαῖος ὁ ~ κυρίου τῷ λαῷ LXX *Ag.*1.13 *grăi Aggeu, trimisul Domnului, către popor*; ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου ... ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου NT *Mt.*11.10

trimis pe solul Meu care să pregătească drumul Tău. 3 (greu de distins de sensul anterior) înger: ἐκάλεσεν ~ κυρίου τὸν Ἀβραάμ ... ἐκ τοῦ οὐρανοῦ LXX *Gen.*22.15 *l-a strigat îngerul Domnului pe Avraam, din cer*; οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς NT *Mt.*18.10 *îngerii lor (sc. ai morților) din Cetriuri*; LXX *Gen.*28.12, LXX *Ex.*3.2, NT *Mt.*24.36, id. *Mc.*12.25 ș.a.

[miceniană *a-ke-ro*, cf. ἄγαρος]

ἄγγήιον, ν, ἄγγεῖον

ἄγγος, εος, τὸ *subst.* [gen. contr. -ου] I (gener.) recipient de diverse mărimi, din diverse materiale și folosit în scopuri variate: I vas, amforă, chiup; doniță: (pt. lapte) ὄτε τε γλάγος ἄγγεα δεῦει IL. 2.471 *când laptele se revărsa din donițe*; IL. 16.643, ἄγγεα πάντα, γαυλοὶ τε σκαφίδες τε OD. 9.222 *chiupuri de tot felul, donițe și scafe*; OD. 9.248, (pt. vin) OD. 16.13, EUR. *IT*953, χοῦρη ~ Παλλάδος τιμᾶν EUR. *IT*960 *celebrează [sărbătorea] ..chiupului de trei litri" în cinstea [Athenei] Pallas*; (pt. apă) EUR. *El.*55, (gener., pt. alimente și lichide) OD. 2.289, HES. *Op.*613, HDT. 1.198, μελιτηρὸν ~ AR. *Fr.*511 *vas pentru miere*. 2 coș; (în care este purtat un copil) HDT. 1.113, EUR. *Ion*32, id. *Ion*1337, (în care se transportă diverse obiecte) SOPH. *Tr.*622, (pentru pește) NT *Mt.*13.48. 3 urnă funerară: τόδ' ~ ... σῶμα τοῦκεινοῦ στέγον SOPH. *El.*1118 *această urnă conține trupul lui*. 4 chiup în care se păstrează documentele: ARSTT. *Fr.*455.

[miceniană *a-ke-a*, posib. R. lui ἄγγω]

ἀγδᾶβάτης, ου, ὁ [βᾶ] *subst.* (dub.) nobil persan sau persoană aparținând unei anumite clase sociale persane: AESCH. *Pers.*924.

[prob. cuvânt persan elenizat]

ἀγδην, *adv.* luând pe sus, cu forța, cu sila: Δεινίαν σύρουσιν ~ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν LUC. *Lex.*10 *il trag pe Deimias cu de-a sila în fața autorității*.

[ἄγω]

ἄγε, (dor.) ind. impf. act. 3sg. de la ἄγω

ἄγε¹, imper. prez. act. 2sg. de la ἄγω

ἄγε², (poet.) ind. impf. act. 3sg. de la ἄγω

ἀ-γειος, ου *adj.* fără țară sau în afara țării lui: (dub.) AESCH. *Supp.*859.

[ἀ-, γῆ]

ἀγείρω, [ἄγ] *vb.* [impf. ἤγειρον, viit. ἀγερῶ, aor. ἤγειρα; *med.-pas.* impf. ἤγειρόμην,

viii. poster. ἀγεροῦμαι, aor. ἠγειράμην, m.m.c.p. 3sg., ἀγήγερτο, 3pl. ἀγηγέρατο, part. m.m.c.p. fem. ἀγηγερμένη App. BC2.134; pas. aor. ἠγέρθη| {ep. impf. ἄγειρον, aor. ἄγειρα, med.-pas. 3sg. ἔγρετο, 3pl. ἀγέροντο Hom., pas. 3pl. ἠγερθεν, ἄγερθεν, part. prez. ἀγρόμενος Hom.} I (act.) I a aduna, a stränge: (despre persoane) λαὸν ἀγείρω Il. 16.129 *adun pororul*; Il. 2.664, Pl. P.9.54, Ἀγαμέμνονος στρατεύμ' ἀγείραντος SOPH. El.695 *Agamemnon cel ce-a adunat oaste*; THUC. 1.9, id. 2.17, PLAT. R.369c, APP. Hisp.156 s.a., (despre obiecte) πολλὰ δ' ἄγεια χρήματ' ἄν' Αἰγυπτίους OD. 14.285 *am strâns multe bunuri printre (= de la) egipteni*; OD. 3.301, id.19.197, ἠγειρον δωτίνας ἐκ τῶν πολίων HDI. 1.61 *adunau daruri de la cetăți*. 2 a aduna cerând de la alții, a cere, a cerși: ὡς ἄν πύρνα κατὰ μνηστῆρας ἀγείροι OD. 17.362 *să ceară de prin pețitori câte un codru de pâine*; EUR. Hec.615. 3 (despre zei) a aduna ofrande: Ἦραν ἠλλοιωμένην, ὡς ἰέρειαν ἀγείρουσαν Ἰνάχου ... παῖσιν βιοδόροις PLAT. R.381d *Hera schimbată [la înfățișare], ca preoteasă adunând ofrande pentru copiii dătorilor de viață ai lui Inachos*; AESCH. Fr.355.16, LUC. Alex.13. 4 (într-un discurs) a enumera, a aduna argumente: τί τῶνδ' οὐκ ἐνδίκως ἀγείρω; AESCH. Ch.638 *pe care dintre aceste [exemple] nu îl enumăr pe drept cuvânt?* II (med., pas.) a se aduna: τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὄκα Il. 2.52 *ei se adunară în mare grabă*; μετὰ δὲ πρέπει ἀγομένοισι HES. Th.92 *se distinge în adunare* (prop. între cei adunați); βουλῆς ἀγηγερμένης APP. BC2.134 *odată ce s-a adunat Sfatul*; Il. 1.57, id. 4.211, OD. 11.388 s.a., (fig.) ἄγορρόν οἱ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀγέρθη Il. 4.152 *i s-a adunat sufletul înapoi în piept* (sc. și-a revenit); Il. 22.475.

[miceniană a-ke-ra2-te (?), a-ke-re; cf. ἄγω, ἀγορά, ἀγρός, cf. lat. grex]

ἀ-γείτων, ον *adj.* [gen. -ονος] fără vecini, izolat: οὗτος ~ οἶκος ... φίλων; EUR. El.1130 *o casă atât de izolată de prieteni?*; AESCH. Pr.270, PLUT. M.423d.

[ἀ-, γείτων]

ἀγελάζω, *vb.* (med.) a se grupa, a forma un grup: (despre păsări) ἀγελάζονται δ' αἶ τε φάτται καὶ αἶ τρυγόνες ARSTT. HA597b7 *se adună în stoluri și porumbeii și turturelele*; (despre pești) ARSTT. HA610b3.

[ἀγέλη]

ἀγελαιοκομικός, ἢ, ὄν *adj.* care ține de păsănatul vitelor, propriu păstoritului: (subst.) τὴν ἀγελαιοκομικὴν [τέχνην] PLAT. Pl.276a *arta îngrijirii turmelor* (sc. păstoritul); PLAT. Pl.299d.

[ἀγελαιοκόμος < ἀγελᾶος, κομέω]

ἀγελᾶος, α, ον [ἄγ] *adj.* I care aparține turmei, de turmă: βοῦν ἀγελᾶϊν Il. 11.729 *vacă din turmă*; Il. 23.846, OD. 10.410 s.a., (metonimic) τὴν ἀγελᾶϊαν πτῆσιν αὐτῆς ἐπὶ τὸ γάλα LUC. Musc.Enc.5.18 *zborul în roi al acesteia* (sc. al muștei) spre lapte. II care trăiește în grup, cu spirit gregar (innăscut): οἱ δὲ ἰχθῦες οἱ ἀγελᾶιοι HDI. 2.93 *peștii care trăiesc în bancuri*: (gener. despre animale, op. μοναδικός „solitar”) ARSTT. HA487b34, cf. PLAT. Pl.263e, (despre păsări, op. σποράς „solitar”) ARSTT. HA617b21. III (fig.) comun, de rând, care aparține gloatei: (op. ἄρχοντες) ἀγελᾶϊων ἀνθρώπων PLAT. Pl.268a *oamenii de rând*; ISOC. 12.18.

[ἀγέλη]

ἀγελαιοτροφία, ας, ἢ *subst.* creșterea turmelor; PLAT. Pl.261e, id. Pl.264e s.a.

[ἀγελαιοτρόφος < ἀγέλη, τρέφω]

ἀγελαιοτροφικός, ἢ, ὄν *adj.* propriu creșterii turmelor: (subst.) PLAT. Pl.261e, id. Pl.267b s.a.

[ἀγελαιοτροφία]

ἀγελορχέω-ῶ, *vb.* a fi în fruntea turmei: (fig.) τῶν παλλακίδων τὴν ἀγελορχοῦσαν PLUT. Galb.17.5 *cea dintâi dintre concubine*.

[ἀγελάρχης]

ἀγελ-ἀρχης, ου, ὁ *subst.* păstor, baci; PLUT. Rom.6.4.

[ἀγέλη, ἄρχω]

ἀγελαστί, *adv.* fără a râde; PLAT. Euthd.278e, LUC. Apol.1.4.

[ἀγέλαστος]

ἀ-γέλαστος, ον *adj.* I care nu provoacă râs: grav, trist, funest: ἔργ' ἀγέλαστα καὶ οὐκ ἐπιεικτά OD. 8.307 *fapte nedemne de râs și neîngăduite*; AESCH. Ch.30, PLUT. M.517c.

II care nu râde, serios, sobru; trist, mohorât: ξυγχαίρουσιν ... ἀγέλαστα πρόσωπα βιαζόμενοι AESCH. Ag.794 *se bucură laolaltă, forțându-și [să zâmbească] fețele mohorâte*; PLUT. Cic.38.2, (fig.) φρήν ~ θρηνεὶ δὲ γόον AESCH. Fr.290 *sufletul fără zâmbet își cântă jalea*.

[ἀ-, γελάω]

ἀγελάτης, ου, ὁ *subst.* (în Creta) șef al unei grupări de tineri (v. ἀγέλη 2): ARSTT. *Fr.* 611.84.

[ἀγέλη]

ἀγελεία, ης, ἡ [ἄγ] *subst.* {ion, -είη} (epitet al Athenei) conducătoarea oștirii: IL. 4.128, id. 6.269, OD. 3.378, id. 13.359 ș.a.

[ἀγελαῖος]

ἀγέλη, ης, ἡ [ἄγ] *subst.* {ep, dat. ἀγέληφι II. 2.480; dor. ἀγέλα} **I** (despre animale) turmă, cireadă, ciurdă; (despre cai) herghelie; (despre păsări) stol *etc.*: βοῶν ἀγέλας IL. 11.678 *cireadă de vite*; IL. 15.323, id. 16.487, OD. 12.129, Pl. *P.* 4.205, THEOC. 27.71, ἵππους δ' εἰς ἀγέλην IL. 19.281 *caii în herghelie*: ~ μία κιχλῶν AR. *Av.* 591 *un singur cârd de sturzi*; SOPH. *Ai.* 168, ἐν ποταναῖς ἀγέλαις EUR. *Hipp.* 734 *în stoluri împaritate*: ~ χοίρων NT *Lc.* 8.32 *cireadă de porci*; cf. PLAT. *Plt.* 261d, XEN. *Mem.* 3.11.5, (despre pești „banc”) ARSTT. *HA* 570a27, (fig.) πόνων ... ἀγέλας EUR. *HF* 1276 *turmă de cazne*. **II** (despre oameni) **I** grup, ceată: παρθένων ~ Pl. *Fr.* 112.1 *ceată de fecioare*: φίλων ἀγέλην XEN. *Mem.* 3.11.5 *grup de prieteni*; EUR. *Ba.* 1022, PLAT. *Lg.* 694e. **2** (în zonele dorice) grupare organizată în care erau introduși copiii sau tinerii aflați la vârsta efebiei pentru a se antrena: PLUT. *Lyc.* 16.4.

[cf. ἄγω]

ἀγεληδόν, [ἄ] *adv.* în grup: (despre lupi) ~ ἴασιν IL. 16.160 *în haită se duc*: (despre pești) ~ ἐκπλώουσι ἐς θάλασσαν HDT. 2.93 *în bancuri pornesc în mare*: (despre vite) ~ ἐς αὐλιν ἐρχόμεναι THEOC. 16.92 *vin în cireadă la ocol*: ș.a.

[ἀγέλη]

ἀγέληθεν, *adv.* din turmă: A.RH. 1.356, id. 1.406.

[ἀγέλη]

ἀγέληφι, (ep.) dat. sg. de la ἀγέλη

ἀγέμεν, (ep.) inf. prez. act. de la ἄγω

ἄγεν, (ep.) ind. aor. pas. 3pl. de la ἄγνυμι

ἄ-γενεαλόγητος, ου *adj.* fără genealogie, fără înaintași cunoscuți: ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ~ NT *Ev.* 7.3 *fără tată, fără mamă, fără spiță cunoscută*.

[ἄ-, γενεαλογέω]

ἀγένεια, ας, ἡ *subst.* [var. ἀγέννεια] origine obscură, joasă (*prop.* neapartenență la o familie nobilă): (*de unde*) spiță joasă, neam prost, josnicie, mojicie: ~ πενία βαναυσία ARSTT. *Pol.* 1317b40 *obârșie joasă, sărăcie*,

mojicie: IOS. *BI* 1.522.5, (fig.) μικροψυχίαν καὶ ἀγένειαν τῆς γνώμης LUC. *Prom.* 9 *mici-mea sufletească și josnicia gândirii*: IOS. *AI* 4.219.4, PLUT. *M.* 112c.

[ἀγενής]

ἄ-γένειος, ου *adj.* **I** imberb: PLAT. *Smp.* 180a, ~ οὐδεὶς AR. *Eq.* 1373 *nici un tânăr imberb*: AR. *Fr.* 407. **II** (subst. pl.) în întrecerile sportive, categorii de vârstă intermediară între παιδες și ἄνδρες (17-20 de ani), imberbii: Pl. *O.* 8.54, id. *O.* 9.89, PLAT. *Lg.* 833c. **III** propriu unui tânăr imberb: imatur: ἀγένειον τοῦτο ὡς ἀληθῶς εἴρηκας LUC. *ITr.* 29 *ai spus într-adevăr un lucru imatur*.

[ἄ-, γένειον]

ἄ-γενής, ἐς *adj.* **I** nenăscut, increat: PLAT. *Ti.* 27c **II** de origine joasă, umil, josnic: οἱ γ' ἀγαθοὶ πρὸς τῶν ἀγενῶν κατανικῶνται SOPH. *Fr.* 84 *nobilii sunt înfrânți de cei de vîrstă joasă*: (în sens pozitiv) τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ θεός NT *1Cor.* 1.28 *Dumnezeu a ales pe cele umile ale lumii și pe cele disprețuite*: IOS. *BI* 4.149.

[ἄ-, γίνομαι]

ἄ-γένητος, ου *adj.* **I** nenăscut, increat: ἀρχὴ δὲ ἀγένητον PLAT. *Phdr.* 245d *principiul este nenăscut*: PLAT. *Phdr.* 246a, ἀγένητα καὶ γενητά ARSTT. *Cael.* 280b1 *nenăscute și născute*: ARSTT. *APr.* *Po.* 68a16, id. *Cael.* 270a21, id. *Metaph.* 999b13, PLUT. *M.* 392c ș.a. **II** care nu s-a realizat, care nu s-a întâmplat: care nu poate fi, inexistent: τὸ γὰρ φανθὲν τίς ἂν δύναται' <ἀν> ἀγένητον ποεῖν: SOPH. *Tr.* 743 *căci, despre ceea ce este evident, cine ar putea pretinde că nu s-a întâmplat?*: cf. SOPH. *Fr.* 860, οὐ γὰρ τὸ γεγονὸς ἀγένητον ἔσται ποτέ PLAT. *Lg.* 934a *căci ceea ce s-a făcut nu va deveni vreodată nefăcut*: ὄν οὐδὲν ... ἀγένητόν ἐστιν ISOC. 20.8 *din care nimic nu a rămas nerealizat*: PLUT. *M.* 115a.

[ἄ-, γίνομαι]

ἀγενήτως, *adv.* fără a se fi născut, fără origine: PLUT. *M.* 1015b.

[ἀγένητος]

ἀγέννεια, v. ἀγένεια

ἄ-γεννής, ἐς *adj.* **I** (despre pers.) de origine obscură, umilă: plebeu: πολλῶ ἢ οὐτερος ἀγεννέστερος HDT. 1.134 *de origine cu mult mai joasă decât celălalt*: τὸ μὲν ἐστίχθαι εὐγενὲς κέκριται, τὸ δὲ ἄστικτον ἀγεννές HDT. 5.6 *consideră tatuajul semn de noblete, iar*

absenta tatuajului - lipsă de noblete: (op. γενναῖος) PLAT. *IAlc.*107b, id. *Pri.*319d. XEN. *Cyr.*2.3.7. πλείους τῶν ἀριθμῶν εἶναι τῶν γενναίων τοὺς ἀγεννεῖς ARSTT. *Pol.* 1296b22 *numărul celor cu origine umilă este mai mare decât cel al nobililor*. II (despre animale) care nu e de rasă, de rând: ἀλεκτρυόνης ἀγεννοῦς δίκην PLAT. *Th.* 164c *în maniera unui cocoș de rând*. III (despre acțiuni sau abstr.) propriu unei persoane de origine joasă, lipsit de noblete, meschin, vulgar: ἢ πρὸς ἡδονήν. ~ PLAT. *Grg.*513d [*metoda*] *având drept scop plăcerea este vulgară*: οὐκ ~ λόγος LUC. *Dom.*14 *un discurs nu lipsit de noblete*: AR. *Pax*748, LUC. *Sacr.*1 §.a.

[ἀ-, γέννα]

ἀ-γέννητος, ον *adj.* I nenăscut, nezămislit: increat: ~ τότε ἢ SOPH. *OC*973 *eram nenăscut pe atunci*: ἀγέννητον καὶ ἀνόλεθρον PLAT. *Ti.*52a *care nu se naște și nu poate fi nimicit*: ARSTT. *Xen.*979a20, LUC. *Icar.*8. II de origine joasă, de rând: κάξ ἀγεννήτων ἄρα μῦθοι καλῶς πίπτουσιν SOPH. *Tr.*61 *chiar și din oamenii de rând pot curge vorbe potrivite*.

[ἀ-, γεννάω]

ἀγεννία, ας, ἢ *subst.* josnicie, mojie: ἀγεννίαν καὶ δευλίαν PLB. 5.85.13 *josnicie și lașitate*: PLB. 38.20.6 §.a.

[ἀγεννής]

ἀγεννώς, *adv.* fără noblete, în mod josnic, ignobil, abject: ἐπὶ τῶν θνησκόντων ~ ἐξ ἀφροσύνης AESCH. *Fr.*597c *despre cei ce mor într-un mod lipsit de noblete, din prostie*: (litotă) οὐκ ~ PLAT. *Phdr.*264b *nu cu lașitate*: PLAT. *Chrm.*158c, id. *Grg.*492d §.a.

[ἀγεννής]

ἀγέομαι, (dor.) v. ἡγέομαι

ἀ-γέραστος, ον *adj.* nerecompensat, neonorat: ὄφρα μὴ οἶος Ἀργείων ~ ἔω IL. 1.119 *ca să nu rămân singurul între argivi nerăsplătit*: HES. *Th.*395, (despre lucruri sau abstr.) τὸν ἕμῳ τύμβον ... ἀγέραστον ἀφέντες EUR. *Hec.*115 *lăsând mormântul meu neonorat*: EUR. *Ba.*1378, LUC. *ITr.*18, APP. *BC*2.11.73.

[ἀ-, γέρας]

ἀγέρεσθαι, (ep.) inf. aor. med. de la ἀγείρω **ἀγερθεν**, (ep.) ind. aor. pas. 3pl. de la ἀγείρω **ἀγερμός**, οὔ, ὁ *subst.* chemare la arme, adunare a oștirii: ARSTT. *Po.*1451a27.

[ἀγείρω]

ἀγέρομαι, [doar la inf.] v. ἀγέρεσθαι

ἀγέροντο, (ep.) ind. aor. med. 3pl. de la ἀγείρω

ἄγερσις, εως, ἢ *subst.* adunare (a armatei): HDI. 7.5, id. 7.49.

[ἀγείρω]

ἀγερωξία, ας, ἢ [ᾶ] *subst.* mândrie, orgoliu: τοὺς ὕβρει καὶ ἀγερωξία τι πρᾶσσοντας LXX *3Mac.*2.3 *cei ce se poartă cu aroganță și trufie*: LXX *Int.*2.9, POL. 10.35.8.

[ἀγέρωχος]

ἀ-γέρωχος, ον [ᾶ] *adj.* I (despre pers.) 1 mândru, falnic, curajos: ὄμιλον ... Τρώων ἀγερῶχων IL. 3.36 *mulțimea troienilor falnici*: IL. 5.623, OD. 11.286, HES. *Fr.*150.30, PLUT. *Fab.*19.2. 2 (peior.) trufaș, arogant: τὸν ἀγέρωχον ... νοῦν LXX *3Mac.*1.25 *gândul trufăș*: (neut. adv.) ἀγερωχότερον αὐτοῖς ἀπήντα PLB. 18.34.3 *venea înaintea lor cu mai multă trufie*. II (despre acțiuni sau abstr.) falnic, nobil, strălucit: νίκας ἀγερῶχου PL. *O.*10.79 *victorie strălucită*: ὕμνον ἀγερῶχων ἐργμάτων PL. *N.*6.33 *înnul faptelor mărețe*.

[ἀ⁻³, γέρας, ἔχω (?)]

ἀγερῶχος, *adv.* în mod trufaș, arogant: PLB. 2.8.7.

[ἀγέρωχος]

ἀγέ-στράτος, ον [ᾶγ] *adj.* conducător al armatei: (despre Athena) HES. *Th.*925.

[ᾶγω, στρατός]

ἀ-γευστος, ον *adj.* I care nu a fost gustat: ξένον ὕδωρ καὶ τροφὰς ἀγεύστους PLUT. *M.*731d *apă proaspătă și hrană negustată*.

II insipid: ἢ γεῦσις τοῦ γευστοῦ τε καὶ ἀγεύστου ARSTT. *deAn.*422a30 *simțul gustului față de ceea ce are gust și ceea ce e insipid*. III care nu gustă, care nu mănâncă: (fig.) care nu a gustat, care nu a încercat, necunoscător: οἱ μὲν ὡσπερ ὁ Τάνταλος ἄποτοι καὶ ἄγευστοι LUC. *Tim.*18 *cei ce, precum Tantalos, nu pot bea sau mânca*: (fig.) εὐδαίμονες οἷσι κακῶν ~ αἰὼν SOPH. *Ant.*582 *fericiți cei a căror viață nu a gustat din nenorociri*: ἐλευθερίας καὶ φιλίας ἀληθοῦς τυραννικῆ φύσις αἰεῖ ~ PLAT. *R.*576a *firea tiranică nu gustă niciodată libertatea și prietenia adevărată*: cf. LUC. *Nigr.*15.

[ἀ-, γεύω]

ἀγέ-χορος, ον [ᾶ] *adj.* conducător al corului: (despre Apollon) AR. *Lys.*1281.

[ᾶγω, χορός]

ἀ-γεωμέτρητος, ον *adj.* I (despre probleme)

care nu ține de geometrie, negeometric: ARSTT. *APr.Po.77b17*. **II** (despre pers.) care nu cunoaște geometria, negeometru: ARSTT. *APr.Po.77b13*.

[ἀ-, γεωμετρέω]

ἀ-γεώργητος, ον *adj.* necultivat: ἄσπορος ἢ πλείστη καὶ ~ ἀπελείφθη τῆς χώρας PLUT. *Cor.12.2 cea mai mare parte din pământ a fost lăsată nesemănată și necultivată*: IOS. *AI15.7.3*.

[ἀ-, γεωργέω]

ἀγή, ἦς, ἢ [ᾱ] *subst.* **I** fărâmə, bucată: ἀγαῖσι κωπῶν AESCH. *Pers.425 cu fărâme de vâsle*: EUR. *Supp.693*. **II** spargere: πολιτῆ δ'ἐπὶ κύματος ἀγῆ A.RH. 1.554 *în locul albit de spargerea valurilor*: A.RH. 4.941.

[ἄγνυμι]

ἄγη¹, ἦς, ἢ [ᾱ] *subst.* {dor. ἄγα} **I** uimire, mirare, stupoare: ~ μ' ἔχει IL. 21.221 *mira-rea mă cuprinde*: OD. 3.227, id. 16.243. **II** gelozie, invidie: ἄγα θεόθεν AESCH. *Ag.131 invidie din partea zeilor*: φθόνω καὶ ἄγη χρεώμενος HDT. 6.61 *cu pizmă și gelozie*.

[cf. ἄγα-]

ἄγη², ind. aor. pas. de la ἄγνυμι

ἄγη³, nom.-ac. pl. de la ἄγος

ἀγηγέρατο, ind. m.m.c.pf. med.-pas. 3pl de la ἀγείρω

ἀ-γηθής, ἐς *adj.* lipsit de bucurie, nefericit: ἀγηθῆ δώμαθ' SOPH. *Fr.583 case fără de bucurie*.

[ἀ-, γῆθος]

ἀγηῆλαι, inf. aor. act. de la ἀγάλλω

ἀγ-ηλάτέω-ῶ, *vb.* a îndepărta impuritatea, a îndepărta ca fiind impur, spurcat: ἀγηλατέει ἐπτακόσια ἐπίστια Ἀθηναίων HDT. 5.72 *alungă șapte sute de familii ateniene ca fiind spurcate*: κλαίων δοκεῖς μοι ... τάδε ἀγηλατήσιν SOPH. *OT402 cred că prin la-crimi vei alunga spurcăciunea acestor șapte*.

[ἄγος, ἐλαύνω]

ἄγημα, ατος, τό *subst.* corp de armată, divizie: XEN. *Lac.11.9*, ARR. *An.1.1.11* ș.a.

[ἄγω sau ἡγέομαι]

ἄγημαι, (dor.) ind. pf. med. de la ἡγέομαι

ἀγηνορή, ἦς, ἢ [ᾱ] *subst.* **I** bărbăție, vitejie, curaj: (despre Hector) δείδω μὴ ... Ἀχιλλεύς ... μιν καταπαύσῃ ἀγηνορής ἀλεγεινῆς IL. 22.457 *mă tem ca Achilles să nu-i sfârșească apriga bărbăție*: (despre un leu) IL. 12.46. **II** (peior.) îndrăzneală, ambiție,

îndârjire: truție: μιν πολὺ μᾶλλον ἀγηνορή-ησιν ἐνήκας IL. 9.700 *mai mult i-ai hrănit îndârjirea*: ἀγηνορή νεότητος A.RH. 2.481 *cu îndrăzneala tinereții*: A.RH. 2.150.

[ἀγήνωρ]

ἀγήνωρ, ορος [ᾱ] *subst.* {dor. ἀγάνωρ} **I** (despre pers.) viteaz, vânjos, curajos: (epitet pt. eroi sau popoare) Τρωῶς ἀγήνωρας IL. 10.299 *troienii viteji*: IL. 21.443, HES. *Th.237*, (fig.) θυμὸς ~ IL. 10.220 *suflet viteaz*: IL. 9.398, id. 10.220, OD. 11.562, HES. *Th.641* ș.a. **II** semeț, îndrăzneț, (peior.) insolent, trufaș: (despre Achilles) ὁ δ' ~ ἐστὶ καὶ ἄλλως IL. 9.699 *el și așa este semeț*: (despre Thersites) IL. 2.276, μνηστήρας ἀγήνωρας OD. 1.106 *pefitorii neostoiti*: cf. OD. 1.144, AESCH. *Th.124*. **III** (despre abstr.) falnic, trufaș: ἀγάνωρα πλοῦτον PI. *P.10.18 falnică bogăție*: PI. *P.3.55* ș.a.

[ἄγε-, ἀνῆρ]

ἀγήνοχα, ind. perf. act. de la ἄγω

ἀ-γήραος, αον *adj.* |contr. ἀγήρωσ, -ων; ac. sg. ἀγήρων HES. *Th.949*, ἀγήρω SOPH. *Fr.1143*; nom. pl. ἀγήρω HES. *Th.277*, dat. pl. ἀγήρφος AR. *An.689*; nom. du. ἀγήρω IL. 12.323] **I** (despre ființe sau zeități) neatins de bătrânețe, mereu tânăr: ἀγήρω τ' ἀθανάτω τε IL. 12.323 *fără de bătrânețe și nemuritori*: IL. 8.539, OD. 5.218, HES. *Th.305*, ἄνοσοι καὶ ἀγήραοι PI. *Fr.143 neatinși de boli și de bătrânețe*: THEOC. 12.17, (despre plante) τὰ δ' ὑδρευόμεν' αἰεὶ ... παραμένει ἀγήρω καὶ χλοερά PLUT. *M.649d cele stropite mereu rămân viguroase și verzi*. **II** (despre lucruri sau abstr.) care nu se învechește, care nu se strică, rezistent, inalterabil: αἰγίδ' ... ἀγήρων ἀθανάτην τε IL. 2.447 *egida nevătămată și nepieritoare*: λίθων ποτίμων καὶ ἀγήρων PLAT. *Lg.947d pietre poroase și rezistente*: EUR. *Fr.910.6*, (abstr.) κῦδος ἀγήραον PI. *P.2.52 nimbul neatins [al victoriei]*: ἀγήρων πάθος PLAT. *Phlb.15d o afecțiune ce nu se atenuează*: THUC. 2.43.2, EUR. *Supp.1178* ș.a.

[ἀ-, γῆρας]

ἀ-γήράτος, ον *adj.* care nu îmbătrânește, care nu se învechește, nepieritor: κλέος ἀ-γήρατον EUR. *IA567 glorie nepieritoare*: PLUT. *Sull.7.1*, XEN. *Cyr.8.7.22*, ἀγήρατοι ... αἰ μνήμαι LYS. 2.79 *neșterse [rămân] amintirile*.

[ἀ-, γῆρας]

ἄ-γηρος, ον *adj.* neatins de bătrânețe, veșnic

tânâr: (despre Heracles) HES. *Fr.*25.28.

[ἀ-, γῆρας]

ἀγῆρωξ, v. ἀγήραος

ἀγησί-λαός, ου [ᾗ-] *subst.* |ἀγη- Aesch. *Fr.*612 | cel ce conduce poporul: (epitet al lui Hades) AESCH. *Fr.*406.

[ἡγέομαι, λαός]

ἀγησί-χορος, ου [ᾗ-] *adj.* conducător al corului sau cel ce pornește dansul: Pt. *P.*1.4.

[ἡγέομαι, χορός]

ἀγητήρ, v. ἡγητήρ

ἀγητός, ἦ, ὄν [ᾗ] *adj.* uimitor, mirabil, minunat: εἶδος ἀγητόν IL. 22.370 *chip minunat*: (+ ac. de relație) δέμας καὶ εἶδος ~ IL. 24.376 *minunat la trup și la chip*: IL. 5.787, ARSTT. *Ath.*12.1, THEOC. 1.126.

[ἄγαμαι]

ἀγιάζω, [ᾗ] *vb.*, *tranz.* |ind. impf. act. ἡγιάζον, med.-pas. ἡγιαζόμενην, aor. ἡγιάσα| I (despre victime sau ofrande) a face să devină pur, sfânt (în fața divinității), a sfinți, a consacra, a sanctifica: τὸ θυσιαστήριον ... χρίσεις αὐτὸ ὥστε ἀγιάσαι αὐτό LXX *Ex.*29.36 *altarul să-l ungi ca să-l sfințești*: (despre muntele Sinai) ἀφόρισαι τὸ ὄρος καὶ ἀγιάσαι αὐτό LXX *Ex.*19.23 *pune hotar muntelui și sfințește-l*: ἀγιάσαι ἑαυτοὺς τῷ κυρίῳ LXX *1Ezr.*1.3 *să se sfințească pe sine întru Domnul (sau să se consacre Domnului)*: ὁ ναὸς ὁ ἀγιάσας τὸν χρυσόν NT *Mt.*23.17 *altarul care sfințește aurul*. II a ține / respecta cu sfințenie, a sărbători: μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων ~ αὐτήν LXX *Ex.*20.8 *amintește-ți de ziua Sabatului s-o sărbătorești*: LXX *Deut.*5.12. III (despre divinitate) a proclama drept sfânt, a binecuvânta, a cinsti: κύριον αὐτὸν ἀγιάσατε LXX *Is.*8.13 *pe Domnul Însuși să-L binecuvântați*: ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου NT *Mt.*6.9 *sfințească-se numele Tău*.

[ἅγιος]

ἀγίασμα, ατος, τὸ *subst.* I sfințenie: ~ κυρίου LXX *Ex.*28.36 *Sfințenia Domnului*: LXX *Ps.*131.18. II loc sacru, sălaș sfânt: ποιήσεις μοι ~ LXX *Ex.*25.8 *să-mi faci lăcaș sfințit*: LXX *1Par.*28.10, id. *1Mac.*1.37. III lucru sfânt: LXX *Ex.*29.34, id. *Iez.*20.40.

[ἀγιάζω]

ἀγιασμός, οῦ, ὁ *subst.* sfințire, consacrare: sfințenie: ἀποδοὺς ... τὸ ιεράτευμα καὶ τὸν ἀγιασμόν LXX *2Mac.*2.17 *dându-le preoția și sfințirea*: θυσίαν ἀγιασμοῦ LXX *Sir.*7.31 *jertfa de sfințire*: ἐν ἀγιασμῷ πνεύματος NT

*1Pt.*1.2 *prin sfințenia dată de Duh*: NT *Rom.*6.19, id. *1Cor.*1.30 ș.a.

[ἀγιάζω]

ἀγιαστήριον, ου, τὸ *subst.* sanctuar: LXX *Ps.*72.17, id. *Lev.*12.4 ș.a.

[ἀγιαστήρ]

ἀγιαστία, ας, ἡ *subst.* sfințenie: LXX *4Mac.*7.9.

[ἀγιάζω]

ἀγίζω, [ᾗ] *vb.* a sfinți, a consacra: πατρὶ μὲν βομῶν ἀγισθέντων Pt. *O.*3.19 *în fața altarelor consacrate tatălui*: SOPH. *OC*1495, (iron., despre furtul unor ofrande) ταῦθ' ἡγίχεν εἰς σάκταν τινά AR. *Pl.*681 *acestea le-a „sfințit” într-un sac*.

[ἅγιος]

ἀγινέω-ῶ, *vb.*, *tranz.* {ep. inf. prez. ἀγινέμεναι, ep. ion. ind. impf. ἡγίνεον, ἀγίνεον} I (cu obiect animat) a duce, a conduce, a purta; a aduce, a lua (cu sine): νύμφας ... ἡγίνεον ἀνὰ ἄστῳ IL. 18.493 *purtau mirese către cetate*: σφιν ἕκαστος ἐπ' ἡματι μῆλον ἀγινεῖ OD. 14.105 *fiecare, în fiiece zi, își ia un herbec*: OD. 20.213, id. 22.198, LUC. *Syr.D.*49.5, ὅκως γὰρ κτήσαιοτο παῖδας ... ἀγινέων ἐπώλαε ἐς Σάρδεις HDT. 8.105 *ori de câte ori punea mâna pe băieți, ducându-i la Sardis îi vindea*: (med.) ἀγινεόμενος γυναῖκας HDT. 7.34 *aducându-și femei*. II (cu obiect inanimat) a transporta, a căra, a purta; a aduce: οἴκαδε καρπὸν ~ HES. *Op.*576 *a aduce roadele acasă*: ἀγίνεον ἄσπετον ὕλην IL. 24.784 *cărau neîncetat lemne*: δῶρα ἀγίνεον HDT. 3.89 *aduceau daruri*: ARR. *Ind.*8.9.

[ἄγω]

ἅγιος, α, ου [ᾗ] *adj.* I (despre obiecte sau abstr.) sfânt, sacru, consacrat unui zeu: (despre locuri, sanctuare etc.) ἐν δ' αὐτῇ Ἀφροδίτης ἱρὸν ἅγιον ἴδρυται HDT. 2.41 *în această [cetate] se află templul sacru al Afroditei*: ἅγιον ἄλσος HDT. 5.119 *crâng sacru*: PLAT. *Criti.*116c, XEN. *HG*3.2.19, LXX *Ex.*29.33, ἐν ἱεροῖς καὶ ἁγίοις φυλαττομένας παρθενῶσιν PLUT. *Alex.*21.5 *păzite în iatacurile nepângărite și sacre de fecioară*: (despre rituri) AR. *Nu.*304, (despre obiecte) στολὴν ἁγίαν LXX *Ex.*28.2 *veșmânt sfânt*: τὸ ἅγιον ἔλαιον Ios. *AI*6.157 *uleiul sfânt*. II (despre zei, pers. sau person.) sfânt; consacrat: (despre corul păsărilor) ὑμᾶς πάντες πρότερον μεγάλους ἁγίους τ' ἐνόμιζον AR. *Av.*522 *mai înainte toți vă credeau înalte și*

sfinte: (despre vechi divinități) ἁγίας ... νόκτας A.RH. 2.908 *sfinte porți*: ἄνδρες ἅγιοι ἔσεσθέ μοι LXX Ex.22.30 *sā-Mi fiți bārbați sfīnți*: λαὸν ἅγιον κυρίῳ LXX Deut.26.19 *popor sfânt Domnului*: εἰς τὸ ὄνομα ... τοῦ ἁγίου πνεύματος NT Mt.28.19 *în numele Sfântului Duh*: NT Lc.1.72 *ș.a.* // ἅγιον, ου, τὸ *subst.* I sanctuar: LXX Ex.35.35 II (despre obiecte folosite în cult) carne sacrificială: μὴ δότε τὸ ~ τοῖς κυσίν NT Mt.7.6 *nu dați carnea din sacrificiu câinilor*: LXX Lev.22.12. // (neut. pl.) ἅγια, ων, τὰ *subst.* cele sfinte: (spec. în formula) ~ ἁγίων LXX Lev.6.18 *Sfânta Sfințelor* (= lat. *sancta sanctorum*) sau (*lucru preasfânt*): (despre o anumită parte a templului) εἰσφέρουσιν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν ... εἰς τὸ δαβὴρ τοῦ οἴκου εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων LXX 3Rg.8.6 *preoții duseră chivotul în dabilul Casei, în Sfânta Sfințelor*: (despre prinoase) ~ τῶν ἁγίων ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου LXX Lev.2.10 *parte preasfântă din prinoasele aduse Domnului*. // (masc. sg.) ἅγιος, ου, ὁ *subst.* (despre Dumnezeu) Sfântul: ψαλῶ σοι ἐν κιθάρα, ὁ ~ τοῦ Ἰσραὴλ LXX Ps.70.22 *Îți voi cânta din lăută, Sfinte al lui Israel*. // (masc. pl.) ἅγιοι, ων, οἱ *subst.* I sfīnți: NT 1Cor.6.2, id. 2Cor.13.12. II credincioși: ὅσα κακὰ τοῖς ἁγίοις σου ἐποίησεν NT Fr.9.13 *cât rău a făcut credincioșilor Tăi*.

[cf. ἄζομαι]

ἀγιότης, ητος, ἡ *subst.* sfīnțenie: LXX 2Mac.15.2, NT Evr.12.10.

[ἅγιος]

ἀγιστεία, ας, ἡ *subst.* [-εῖη Call.] I ritual, ceremonie religioasă: τὰς ὁσίους ἀγιστείας ... συντελοῦσιν PLAT. Sp.371d *indeplinesc ritualurile sacre*: ISOC. 11.28, ARSTT. Cael. 268a14, PLUT. M.286e. II cult: τὴν περὶ τὸ πῦρ ἀγιστεῖαν Ῥωμύλον καταστήσαι PLUT. Rom.22.1 *Romulus a instituit cultul pentru foc*.

[ἀγιστεύω]

ἀγιστεύω, [ᾶ] *vb.* I a face să fie pur, sacru, a consacra: (abs.) a se comporta în acord cu legile sacre, a duce o viață sfântă: (+ ac.) ὅστις ... τελετὰς θεῶν εἰδὼς βιοτᾶν ἀγιστεύει EUR. Ba.75 *cel ce. părtaş la misteriele zeului, își duce viața în sfīnțenie*: (abs.) DEM. 59.78. II a celebra un cult, a săvârși un rit sacru: περὶ τὰ θεῖα ... ~ PLAT. Lg.759d *a îndeplini ritualul pentru cele zeiști*.

[ἅγιος]

ἀγιστός, ύος, ἡ [ᾶ] *subst.* cult, ritual: Ἰκαρίου ... ἐπέτειον ἀγιστῶν CALL. Aet.fr.178 *ritualul anual al lui Icar*.

[ἀγίζω]

ἀγίως, *adv.* în mod pios, cu respect față de sacru: ~ ... ἔχουσιν ISOC. 11.25 *se poartă cu pioșenie*.

[ἅγιος]

ἀγιωσύνη, ης, ἡ *subst.* sfīnțenie: τῆς ἀγιωσύνης αὐτοῦ LXX Ps.29.5 *sfīnțenia Lui (sc. a lui Dumnezeu)*: τῆ τοῦ τόπου ἀγιωσύνη LXX 2Mac.3.12 *sfīnțenia locului*: NT Rom.1.4, id. 2Cor.7.1.

[ἅγιος]

ἀγκάζομαι, *vb.* a ridica în brațe: νεκρὸν ἀπὸ χθονὸς ἀγκάζοντο IL. 17.722 *pe mort de la rământ îl ridicară pe brațe*.

[ἀγκάς]

ἀγκάθεν, *adv.* I în brațe: ~ λαβὼν βρέτας AESCH. Eu.80 *luând în brațe statuia*. II în coate, pe brațe: κοιμώμενος ... ~, κυνὸς δίκην AESCH. Ag.3 *culcat în coate, asemenea unui câine*.

[ἀγκάς]

ἀγκάλη, ης, ἡ [ᾶ] *subst.* unghiul interior al brațului, cot, (prin ext., pl.) brațe: ὑπὸ τὴν ἀγκάλην ἐντὸς PLAT. Lg.789c *sub încheietura brațului, în interior*: (dat. pl.) ἐν ἀγκάλαις λαβὼν AESCH. Supp.481 *ținând în brațe*: EUR. Or.464, PLAT. Lg.790d, (ac. pl.) ἐς ἀγκάλας EUR. Ion1454 *în brațe*: (fig.) πόντιαί τ' ἀγκάλαι κνωδάλων ... βρῦουσι AESCH. Ch.587 *brațele mării sunt pline de lighioane*: (fig., despre stâncă lui Prometheus) πετραία δ' ~ σε βαστάσει AESCH. Pr.1019 *o îmbrățișare de piatră te va ține atârnat*.

[cf. ἀγκών]

ἀγκάλιζομαι, *vb.* a îmbrățișa, a strânge în brațe: μόνους δὲ τοὺς παλαιστὰς ὀρώμεν ἀλλήλους ἀγκαλιζομένους PLUT. M.638f *numai pe luptătorii corp la corp îi vedem strângându-se în brațe unul pe altul*: AESOP. 2.243.

[ἀγκάλη]

ἀγκάλις, ἰδος, ἡ *subst.* {ep. dat. pl. ἀγκαλίδεσσι} I unghiul intern al brațului, cot, (pl.) brațe: ἐν ἀγκαλίδεσσι φέροντες IL. 18.555 *purtând în brațe*: IL. 22.503, CALL. Dian.73. II (cantitate) braț, legătură, snop: ἀγκαλίδες ξύλων AR. Fr.418 *legături de lemne*: LXX Ion24.19.

[ἀγκάλη]

ἀγκάς, [ᾶς] *adv.* în brațe: ἀγκὰς ἐλάζετο θυγατέρα IL. 5.371 *o strânse în brațe pe fiică*:

IL. 23.711, OD. 7.252, THEOC. 8.55.

[cf. ἀγκών]

ἄγκειται, (poet.) pt. ἀνάκειται, v. ἀνάκειμαι
ἄγκιστρεία, ας, ἡ *subst.* pescuit cu cârligul:
PLAT. *Lg.* 823d.

[ἀγκιστρεύω]

ἄγκιστρευτικός, ἡ, ὄν *adj.* care ține de pescuitul cu cârlig: (subst.) ἐχόντων ἐν ἄκροις ἄγκιστρα καὶ τῶν τριοδόντων, πᾶν ἄγκιστρευτικόν PLAT. *Soph.* 220c *anánd si tridentul cârlige în [fiicare] vârful, [să-l numim] tot „pescuit cu cârligul“*; PLAT. *Soph.* 221b.

[ἀγκιστρεύω]

ἄγκίστριον, ου, τό *subst.* cârlig mic: THEOC. 21.57.

[ἄγκιστρον]

ἄγκιστρον, ου, τό *subst.* I cârlig de undiță: ἰχθυάσσκον γναμπτοῖσ' ἄγκίστροισιν OD. 4.369 *tot pescuiesc cu încovoiatele cârlige*; OD. 12.332, HDT. 2.70, PLAT. *Soph.* 220d, ἄξεις δράκοντα ἐν ἄγκίστρῳ LXX *Iov* 40.25 *vei aduce balaurul în undiță*; LXX *Is.* 19.8.

II (gener.) cârlig, belciug: θήσω τὰ ἄγκιστρά μου ἐν τοῖς μυκτῆρσίν σου LXX *4Rg.* 19.28 *îți voi pune belciugele Mele în nări*; (despre dintele fusului) PLAT. *R.* 616c.

[cf. ἀγκών]

ἄγκιστρο-φάγος, ον *adj.* (despre pești) care a mușcat cârligul: ARSTT. *HA* 621b1.

[ἄγκιστρον, φαγεῖν]

ἄγκιστρώ-ω, vb. |part. pf. med.-pas. ἠγκιστρωμένας (med.) a fi prevăzut cu un vârful încovoiat: ἐξέλκειν ἠγκιστρωμένας ἀκίδας PLUT. *Crass.* 25.5 *să-și smulgă [din carne] săgețile cu vârful încovoiat*.

[ἄγκιστρον]

ἄγκιστρώδης, ες *adj.* asemănător unui cârlig: ARSTT. *Fr.* 208.35, PLB. 34.3.5.

[ἄγκιστρον]

ἄγκιστρωτός, ἡ, ὄν *adj.* cu vârful încovoiat, încârligat: PLB. 6.23.11.

[ἄγκιστρον]

ἄγκοινα, ης, ἡ *subst.* {ep. dat. pl. ἀγκοίνησι; dor. dat. pl. ἀγκοίναςιν Theoc. 3.44} (numai pl.) braț, îmbrățișare: Ζηνός ... ἐν ἀγκοίνησιν ἰαύεις IL. 14.213 *în brațele lui Zeus te odihnești*; γείνατ' ἐν ἀγκοίνησι Διός ... μιγείσα OD. 11.268 *il născu din îmbrățișarea lui Zeus*; HES. 16.12, A.RH. 2.954.

[ἀγκών]

ἄγκονίω, vb. |lacon. part. prez. ἀγκονίωαι| a ridica praful: AR. *Lys.* 1311.

[cf. κονίω]

ἄγκος, εος-ους, τό *subst.* I vale, vâlcea, târâ: βαθὲ' ἄγκεα IL. 20.490 *văi adânci*; IL. 22.190, OD. 4.337, HES. *Op.* 389. ~ ἀμφίκρημον EUR. *Ba.* 1051 *o vale înconjurată de stânci*; PLAT. *Cra.* 420e, THEOC. 8.33 ș.a.

II (prin op.) munte: ἀνελθεῖν ~ ἐς ὑψικάρηνον CALL. *Fr.* 309 *a urca pe muntele cu vârful înalt*.

[cf. ἀγκών]

ἄγκτήρ, ἦρος, ὁ *subst.* (medic.) corcă, agrafă (pentru închiderea rănilor): PLUT. *M.* 468c.

[ἄγχω]

ἄγκύλη, ης, ἡ [ῶ] *subst.* I cârlig, corcă, gheară: (despre cârligele de care se atârână o perdea) LXX *Ex.* 37.15, (fīg.) ἀγκύλαισιν ἄρταμῶν AESCH. 530 *sfâșiind cu ghearele*.

II coardă, curea: (despre coarda arcului) τά τε σά χρυσοστρόφων ἄπ' ἀγκυλῶν βέλεα SOPH. *OT* 204 *săgețile tale din coarda de aur*; (despre coarda praștiei) PLB. 27.11.6 (despre odgoanele corabiei) EUR. *IT* 1408, PLB. 21.7.2, (despre curea în formă de buclă a unei lănci) PLUT. *Phil.* 6.9, (ext. „lance“) EUR. *Or.* 1477, (despre buclă de care se ține o lesă) XEN. *Cyn.* 6.1, (despre șiretul cu care se prinde o corcă) ἀγκύλας ὑακινθίνας LXX *Ex.* 26.4 *cheutori de mătase*.

[cf. ἀγκών]

ἄγκύλητός, ἡ, ὄν *adj.* (despre lance) prevăzut cu un inel de piele (pentru aruncare). //

ἄγκυλητόν, τό *subst.* I aruncare (în jocul „cottabos“, constând din aruncarea restului de vin dintr-o cupă într-un vas de metal): AESCH. *Fr.* 485a. II lance: παλτά κάγκυλητα AESCH. *Fr.* 264 *darde și lănci*.

[ἀγκύλη]

ἄγκύλιον, ου, τό *subst.* coardă, laț, (pl. calc după lat. *ancilia*) „scuturi“: τὰς πέλτας ἀγκύλια καλοῦσι PLUT. *Num.* 13.5 *își numesc scuturile ancilia*.

[ἀγκυλίσ]

ἄγκυλο-μήτης, ου *adj.m.* {ep. gen. sg. -μήτεω} cu mintea sinuoasă, uneltitor, viclean: (despre Cronos) IL. 2.205, id. 4.59, OD. 21.415, HES. *Th.* 18, id. *Th.* 137, (despre Prometeu) HES. *Th.* 546, id. *Op.* 48, PLUT. *M.Fr.* 27.1.

[ἀγκύλος, μήτις]

ἄγκυλό-πους, ουν *adj.* |gen. -ποδος| cu picioarele curbate: (despre *sella curulis*) ἀγκυλόποδα δίφρον PLUT. *Mar.* 5.10 *scaunul cu picioare curbate*.

[ἀγκύλος, πούζ]

ἀγκύλος, η, ον [ῶ] *adj.* I curbat, arcuit, încovoiat; ἀγκύλα τόξα IL. 5.209 *incovoiatele arcuiti*; cf. IL. 6.322, ἀγκύλον ἄρμα IL. 6.39 *carul arcuit*; ἀγκύλω κρατί Pl. P. 1.8 *cu cioc încovoiat*; cf. LUC. *DDeor.* 10.1, ἀγκύλαις ταῖς χερσίν ἀρπάζων AR. *Eq.* 205 *apucând cu mâinile încârligate*; ἀγκύλους ὄνυχας PLUT. *M.* 988e *gheare încovoiate*. II (despre τᾶνρι) serpuit: Ἴππαις ἀγκύλος ἔρπει CALL. *Aet. fr.* 43 *Hipparis cel cotit serpuiește*; CALL. *Fr.* 646. III (despre stil) sinuos, întortocheat, îmbârligat; ἀγκύλους ... λόγους καὶ λαβυρίνθοις ὁμοίους LUC. *Bis. Acc.* 21 *discursuri sinuoase și asemănătoare unor labirinturi*; (cu valoare adv.) οὐ πάνυ ἀγκύλον ἠρόμην LUC. *Herm.* 15 *ni întrebam într-un mod foarte întortocheat*.

[cf. ἀγκών]

ἀγκυλό-τοξος, ον *adj.* cu arcul curbat: IL. 2.848, id. 10.428, Pl. P. 1.78.

[ἀγκύλος, τόξον]

ἀγκυλό-χειλής, ου *adj. m.* cu cioc încovoiat; αιγυπιοὶ ... ἀγκυλοχειλαί IL. 16.428 *șoimi cu ciocul încovoiat*.

[ἀγκύλος, χεῖλος]

ἀγκυλό-χήλης, ου *adj. m.* cu gheare încovoiate, încârligate; αιγυπιοὶ γαμψόνυχες ἀγκυλοχήλαι OD. 22.302 *șoimii cu gheare încovoiate și încârligate*; OD. 19.538, (despre Cleon „șoimul de piele”) AR. *Eq.* 197, id. *Eq.* 204.

[ἀγκύλος, χηλή]

ἀγκυλώ-ω, *vb.* (med.) a fi încovoiat; (+ ac. de relație) πᾶς τις ὄνυχας ἠγκυλωμένος AR. *Av.* 1180 *toată suflarea cu gheare încovoiate*.

[ἀγκύλος]

ἀγκυλωτός, ή, όν *adj.* prevăzut cu o curea de piele (pentru a fi azvârlit); (despre lance) EUR. *Ba.* 1205.

[ἀγκυλώω]

ἀγκυρα, ας, ή *subst.* I ancoră; ταχὺ δ' ἄγκυραν ἔρεισον χθονί Pl. P. 10.51 *iute ancora fixează-o în pământ*; Pl. *L.* 6.13, HDT. 7.36, XEN. *An.* 3.5.10, ἐπ' ἀγκυρῶν ὀρμίζοντες THUC. 7.59 *afinându-se în ancoră*; cf. PLUT. *Sol.* 19.2, τὰς ἀγκύρας ἀναλαμβάνοντες PLUT. *Ma.* 37.8 *ridicând ancorele*; (fig.) AESCH. *Ch.* 662, (abstr.) PLAT. *Lg.* 961c. II (fig.) sprijin, reazem, susținere; εἰσὶ μητρὶ παῖδες ἄγκυραι βίου SOPH. *Fr.* 685 *copiii sunt, pentru mamă, ancore ale vieții*; ἄγκυρα δ' ἡ μου

τὰς τόχας ὄχει μόνη EUR. *Hel.* 277 *singura ancoră care îmi menține speranța*.

[cf. ἀγκών]

ἀγκυρίζω, *vb.* a pune piedică; διαλαβὼν ἀγκυρίσας AR. *Eq.* 262 *apucându-l de mijloc și punându-i piedică*.

[ἄγκυρα]

ἀγκύριον, ου, τὸ *subst.* (dim.) ancoră de mică dimensiuni; PLUT. *M.* 604c, τὴν δ' ἄλλην ψυχὴν ὥσπερ ἀγκύριον ἐν τῷ σώματι καταλέλοιπας PLUT. *M.* 564c *restul de suflet l-ai lăsat în trup, ca pe o mică ancoră*; LUC. *DMort.* 20.10, id. *Cat.* 1.

[ἄγκυρα]

ἀγκυρίς, ἴδος, ή *subst.* ancoră mică, ext. dispozitiv scenic folosit în crearea artificului *deus ex machina*; ή ~, ἀφ' ἧς οἱ ὑποκριταὶ ἐν ταῖς τραγικαῖς σκηναῖς ἐξαρτῶνται PLUT. *Prov.* 2.16 *ancora mică, de care atârână actorii în piesele tragice*;

[ἄγκυρα]

ἀγκυροβόλιον, ου, τὸ *subst.* ancorare, ancoraj; PLUT. *M.* 507b.

[ἀγκυροβολέω < ἄγκυρα, βάλλω]

ἀγκυρουχία, ας, ή *subst.* ținuire în ancoră; AESCH. *Supp.* 766.

[ἄγκυρα, ἔχω]

ἀγκών, ὄνος, ὁ *subst.* I (anat.) I cot; ὀρθοθεὶς δ' ἄρ' ἐπ' ἀγκῶνος IL. 10.80 *ridicându-se într-un cot*; IL. 11.252, cf. EUR. *Cyc.* 563, PLAT. *Amat.* 132b ἀγκῶνι νόξας OD. 14.485 *dându-i cu cotul*; PLAT. *Smp.* 14.10. 2 braț (în special partea superioară); IL. 5.582, ὑπ' ἀγκῶνος ὠκέα βέλη Pl. *O.* 2.83 *săgeți iuți sub braț*; ἐς δ' ὕγρον ἀγκῶν' ... παρθένω προσπτύσσεται SOPH. *Ant.* 1237 *în brațu-i molâu o cuprinse pe fecioară*; (op. „antebraț”) βραχιονος δὲ ὄμος, ἀγκῶν, ὠλέκρανον, πῆχυς, χεῖρ *brațul e alcătuit din umăr, braț (sc. partea brațului aflată deasupra cotului), cot, antebraț, mână*. II (ext.) I braț al jilțului, rezemătoare; LXX *2Par.* 9.18. 2 colț; ἀγκῶνος βῆ τεῖχος IL. 16.702 *urcă pe colțul zidului*; (fig., despre „colțurile” lumii) οἱ δ' ἐσπέρους ἀγκῶνας, οἱ δ' ἀντηλίους ζητεῖτ' ἰόντες SOPH. *Ai.* 805 *voi căutați în colțurile de apus, iar voi în cele dinspre răsărit*. 3 cot (al râului); HDT. 2.99 (prin anti-frază, despre un cot al Nilului) γλυκὺς ~ PLAT. *Phdr.* 257d *dulce e ocolul*.

[cf. lat. *ancus*]

ἀγκωνίσκος, ου, ὁ *subst.* (dim.) tijă, cer (pt. îmbinarea scândurilor); LXX *Ex.* 26.17.

[ἀγκών]

ἀγλαΐα. αζ, ἡ *subst.* ἱον. -ῆ, ep. ἱον. instr. pl. ἀγλαΐῃφι; I strălucire, frumusețe: (despre un armăsar) ἀγλαΐῃφι πεποιθώς Il. 6.510 *increzător în strălucirea sa*; Il. 15.267, κῦδός τε καὶ ἀγλαΐῃ καὶ ὄνειαρ Od. 15.78 *nimb de izbândă și strălucire și bun folos*; Od. 18.180, δέδοται παρὰ θεῶν καὶ ἀγλαΐας ἔνεκεν ἵπῳ χαίτη Xen. Eq.5.8 *calului îi este dată de zei coama și de dragul frumuseții*; Od. 17.310. II glorie, triumf: νικηφόρον ἀγλαΐαν Pl. O.13.14 *gloria izbândzii*; (pl.) σύνδικος δ' αὐτῷ Ἰολάου τύμβος ... ἀγλαΐασι Pl. O.9.99 *mormântul lui Iolaos îi stă martor al triumfului*; μηδὲ ποτ' ἀγλαΐας ἀπονείατο SOPH. El.211 *să nu se bucure vreodată de glorie (sau, după alții, de prosperitate)*; EUR. El.861. III sărbătoare, celebrare: ἄνδρες ἐν ἀγλαΐαις τε χοροῖς τε τέρψιν ἔχον HES. Sc.272 *oamenii se bucurau de serbări și dansuri*; HES. Sc.276, id. Sc.285, Pl. P.1.2, EUR. El.175.

[ἀγλαός]
ἀγλαΐζω. vb. viit. ἀγλαΐῶ, aor. ἠγλαΐσα; med. inf. viit. ἀγλαΐεῖσθαι Il. 10.331, part. pf. neut. ἠγλαΐσμένον Ios. A13.187.2] {eol. ind. aor. act. 3sg. ἀγλαΐσει(ν) Theoc. Ep.1.4} I (act.) a umple de strălucire, a slăvi, a cinști: Παιάν, Δελφίς ... πέτρα τοῦτό τοι ἀγλαΐσεν THEOC. Ep.1.4 *Apollon, cu această te-a cinstit muntele din Delphoi*; PLUT. M.965c. II (med., pas.) a se umple de strălucire, a străluci (de bucurie), a se bucura: [τοῖς ἵπποισιν] σέ ... διαμπερές ἀγλαΐεῖσθαι Il. 10.33] *tu te vei bucura neîncetat (de cai)*; Pl. O.1.14.

[ἀγλαός]
ἀγλαΐσμα. ατος, τό *subst.* obiect folosit pentru înfrumusețare, podoabă, odor: (despre suvița de păr a lui Orestes) εἶναι τόδ' ~ μοι τοῦ φιλότατου βροτῶν AESCH. Ch.193 *aceasta e pentru mine un odor din partea celui mai iubit dintre muritori*; (despre parfum) Σύριον ~ δώμασιν AESCH. Ag.1312 *tămâie siriană pentru înfrumusețarea casei*; (fig.) τὸ μητρὸς ~ EUR. Hel.11 *odorul mamei*.

[ἀγλαΐζω]
ἀγλαΐσμός. οὔ, ὁ *subst.* podoabă: (fig.) ῥημάτων ἀγλαΐσμόν PLAT. Sp.369d *podoabă de cuvinte*.

[ἀγλαΐζω]
ἀγλαό-γυιος. ον *adj.* cu membre strălucitoare: (despre Hebe) Pl. N.7.4.

[ἀγλαός, γυῖον]

ἀγλαό-δενδρος. ον *adj.* cu copaci frumoși: (despre orașul Orous) κλυτὰν Λοκρῶν ... ματέρ' ἀγλαόδενδρον Pl. O.9.20 *vestita mamă a locrienilor, acoperită de copaci frumoși*.

[ἀγλαός, δένδρον]

ἀγλαό-θρονος. ον *adj.* cu broderii frumoase sau cu jilț strălucitor: (despre Muze) Pl. O.13.96, (despre Grații) Pl. N.10.1.

[ἀγλαός, θρόνον sau θρόνος]

ἀγλαό-καρπος. ον *adj.* cu roade strălucitoare sau ce dă o recoltă strălucită: μηλέαι ἀγλαόκαρποι Od. 7.115 *meri cu roade strălucitoare*; Od. 11.589, ἀγλαοκάρπου Σικελίας Pl. Fr.Hyporch.106.6 *Sicilia cea datătoare de roade bogate*; PLUT. M.683c.

[ἀγλαός, καρπός]

ἀγλαό-κόλπος. ον *adj.* cu poală frumoasă, cu sân strălucitor: (despre Thetis) Pl. N.3.56.

[ἀγλαός, κόλπος]

ἀγλαό-κουρος. ον *adj.* cu tineri strălucitori: (despre Corint) Pl. O.13.5.

[ἀγλαός, κοῦρος]

ἀγλαό-κωμος. ον *adj.* care oferă strălucire sărbătorii sau corului: Δωρίῳ φωνὰν ἐναρμόξαι πεδῖλφ ἀγλαόκωμον Pl. O.3.6 *a asociat ritmului doric vocea ce face să strălucească spectacolul*.

[ἀγλαός, κῶμος]

ἀγλαός. ἡ, ὄν *adj.* I (despre obiecte și abstr.)

I (concr.) lucitor, strălucitor: ἀγλαὸν ὕδωρ Il. 2.307 *apă lucitoare*; Od. 9.140, ἀγλαὰ μηρία HES. Op.337 *oase lucitoare (sc. de grāsime)*; A.RH. 1.417, μελισσέων ἀγλαὰ φύλα HES. Fr.33a.16 *neamuri aurii de albine*; ἀγλαὸν ἄλσος Il. 2.506 *crâng strălucitor*. 2 bogat, prețios, minunat: ἀγλαὰ ... ἄποινα Il. 1.23 *prețioasa recompensă*; Il. 1.111, id. 1.213, id. 23.262, ἀγλαὸν ἰστόν Od. 24.145, Pl. O.8.11, EUR. Andr.135. 3 (abstr.) strălucit, slăvit; care conferă strălucire: ἀγλαὸν εὖχος ἀρέσθαι Il. 7.203 *inalță-se slăvită rugă*; ἀγλααὶ νῆκαι Pl. N.11.20 *strălucite victorii*. II (despre oameni și zei) strălucit, minunat, slăvit, ilustru: (adesea epitet al lui viός sau τέκνον) Ὀχνησίου ἀγλαὸν υἱόν Il. 5.843 *ilustrul fiu al lui Oheșios*; Il. 15.517, id.16.185, id.18.337, HES. Th.366, id. Th.644, ~ ἥρωρ HES. Sc.37 *erou strălucit*; (despre locuri) ἀγλαὰς ... Θήβας SOPH. OT152 *vestita Theba*; A.RH. 1.696. [cf. γελάω]

ἀγλαῶς, *adv.* în mod strălucitor, în lux: ~ ἔ-
θρεψέ με AR. *Lys.* 640 *m-a crescut în lux.*

[ἀγλαός]

ἀγλα-ώψ, ὄπος, ὅ, ἡ *subst.* cu aspect strălu-
citor: (despre pin) SOPH. *OT* 214.

[ἀγλαός, ὄψ]

ἀ-γλευκίης, ἐς *adj.* I care nu are gustul dulce:
amar sau acru: ἢ γλυκεῖς ἢ ἤττον ἀγλευκεῖς
ARSTT. *Pr.* 877b25 *fie dulci, fie mai puțin*
amare; LUC. *Lex.* 6.17. II (fig.) neplăcut:
(op. ἡδύς) XEN. *Hier.* 1.22.

[ἀ, γλευκος]

ἀγλις, ἴθος, ἡ *subst.* [nom. pl. ἀγλιθες Call.
Fr. 495] I cățel de usturoi: τρεῖς ἀγλιθας AR.
V. 680 *trei căței de usturoi.* II (pl.) căpătâna
de usturoi: τὰς ἀγλιθας ἐξορύσσετε AR.
Ach. 763 *smulgeți din pământ căpătânila de*
usturoi.

[cf. γέλγις]

ἀγλωσσία, ας, ἡ *subst.* {att. -ωσσία} lipsă de
elocvență: EUR. *Fr.* 56.2.

[ἀγλωσσοσ]

ἀ-γλωσσοσ, ον *adj.* {att. -ωσσοσ} I care nu
are limbă: care nu poate vorbi, mut: (despre
crocodil) ARSTT. *PA* 690b24, PLUT. *M.* 381b.
χαλκῆν ποιησάμενοι λέαιναν ἀγλωσσον
PLUT. *M.* 505f *au făcut din bronz o leoaică*
fără limbă. II care nu vorbește limba
greacă, barbar, străin: οὐθ' Ἑλλάς, οὐτ' ~
SOPH. *El.* 1060 *nici Ellada, nici [vreun țin-*
nut] barbar. III lipsit de elocvență, fără ta-
lent oratoric: τιν' ἀγλωσσον μέν, ἤτορ δ' ἄλ-
κκιμον Pl. *N.* 8.24 *cineva nepriceput la vorbă,*
dar cu inima vitează.

[ἀ, γλωσσο]

ἄγμα, ατος, τό *subst.* frântură, fragment: ἐλ-
κύσαι τῶν ἀγμάτων ἐκάτερον PLUT.
Phil. 6.11 *să tragă afară fiecare dintre frân-*
turi (sc. de lance).

[ἄγνυμι]

ἀγμός, οὔ, ὁ *subst.* I vale abruptă, râpă: EUR.
Ba. 1094. II țârm abrupt, peșteră formată
sub un țârm stâncos: κοιλωπός ~, πορφυ-
ρευτικάι στέγαι EUR. *IT* 263 *peșteră adâncă,*
adăpost pentru căuțătorii de perle.

[ἄγνυμι]

ἀ-γναμπτος, ον *adj.* [ἀκ- Pl.] care nu poate fi
îndoit, neflexibil, (despre pers.) de neîndu-
plecat; care nu poate fi ocolit: βουλαῖς ἀκ-
πλεκται; care nu poate fi ocolit: βουλαῖς ἀκ-
πλεκται Pl. *P.* 4.72 *hotărâri de neînduple-*
cat (sau de neocolit); AESCH. *Pr.* 164.
(subst.) ἐν τῷ πρὸς ἡδονᾶς ... ἀγνάμπτω καὶ

στερρῷ PLUT. *Cat.Mi.* 11.5 *în neîndupleca-*
rea și fermitatea lui în fața plăcerii.

[ἀ-, κνάπτω]

ἀ-γναπτος, ον *adj.* (despre textile) nebătut,
neprelucrat sau nefolosit, nou: PLUT.
M. 691d, id. *M.* 692a.

[ἀ-, κνάπτω]

ἀ-γναφος, ον *adj.* (despre textile) nebătut:
nefolosit, nou: ἐπιβλημα ῥάκουσ ἀγνάφου
NT *Mc.* 2.21 *petic de postav nou*; NT
Mt. 9.16.

[ἀ-, κνάπτω, cf. ἀγναπτος]

ἀγνεῖα, ας, ἡ *subst.* I respectarea legilor
sfinte, puritate, neprihănire: PLAT. *Lg.* 917b.
(despre acțiuni și pers.) μοι φέροντι ... τὰν
εὐσεπτον ἀγνεῖαν λόγων ἔργων τε SOPH.
OT 864 *mie care port sfântă neprihănire în*
vorbe și fapte; ἐν ἀγάπῃ, ἐν πίστει, ἐν ἀγ-
νεῖα NT *1Tim.* 4.12 *în iubire, în credință, în*
neprihănire. II purificare, rit de purificare,
consacrare: τοῖς ἱερεῦσὶ ... ἐγχειρίζετω τὰ
θύματα, οἷς ἀγνεῖα τοῦτων ἐπιμελεῖς PLAT.
Lg. 909e *să li se îmâneze jertfele preoților,*
care au drept sarcină consacrară aces-
tora; ISOC. 11.21. III castitate, neprihănire:
ὡς ἀδελφᾶς ἐν πάσῃ ἀγνεῖα NT *1Tim.* 5.2 *ca*
pe surori în toată curăția.

[ἀγνεύω, cf. ἅγιος, ἄζομαι]

ἀγνευμα, ατος, τό *subst.* legământ de puri-
tate, neprihănire, feciorie: ἀγνευμ' ἔχων τι
θεῖον EUR. *El.* 256 *având vreun legământ*
sacru de castitate; οἷαις ἔλυσας συμφοραῖς
~ σόν EUR. *Tr.* 501 *în ce împrejurări neferi-*
cite ți-ai pierdut neprihănirea!

[ἀγνεύω]

ἀγνευτικός, ἡ, ὄν *adj.* înclinat spre castitate:
(despre corbi) ARSTT. *HA* 488b5.

[ἀγνεύω]

ἀγνεύω, *vb.* [impf. ἤγνευον, viit. ἀγνεύσω,
aor. ἤγνευσα, pf. ἤγνευκα] I a fi pur: I a-și
păstra neprihănirea (prin respectarea legilor
religioase): ὄρνιθος ὄρνις πῶς ἂν ἀγνεύοι
φαγόν; AESCH. *Supp.* 226 *cum ar putea ră-*
mâne pură pasărea care mănâncă din pa-
săre?; EUR. *IT* 1227. θεραπεύοντες καὶ ἀγ-
νεύοντες θύομεν LYS. 6.51 *slujindu-i [pe*
zei] și aflându-ne într-o stare de neprihă-
nire (interpretat și „respectând ritualul”),
aducem sacrificii; DEM. 22.78. 2 a (se) pu-
rifica: ἀγνεύει λεχώ EUR. *El.* 654 *lăunza este*
purificată; AR. *Lys.* 1182. 3 a se menține pur
prin abinență (de la ceva), a se abține, a se
feri: (+ inf.) οἱ μὲν γὰρ ἀγνεύουσι ἐμψυχον

μηδὲν κτείνειν HDI. 1.140 *ei își păstrează puritatea abținându-se de la a ucide ceva însufletit*; (+ gen.) τὸν βίον ἡγνευκέναι τοιοῦτων ἐπιτηδευμάτων DEM. 22.78 *să-și fi menținut viața pură abținându-se de la asemenea practici*; PLUT. M.464b. (fig.) ἐμὸν γένειον ἀγνεύη τριχός CALL. *Iamb.fr.*202.69 *bărbia mea se ferește de tulleie*. II a fi cast, a trăi în castitate: ~ ἀεὶ μεθ' ἀγνεύοντος τοῦ ἐρωμένου PLAT. *Lg.*837c *a trăi în castitate alături de iubitul cast*; (+ gen.) τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα ... πρὸς ἑτέρους ἀγνεύοντας ὁμιλιῶν PLUT. M.144b *bărbatul și femeia rămân caști prin faptul că se abțin de la avea relații între ei*.

[ἀγνός]

ἀγνίζω, *vb.* [viit. ἀγνίσω, ἀγνίω Eur. HF940, aor. ἤγνισα, aor. pas. ἤγνίσθην, pf. ἤγνικα, pf. med.-pas. ἤγνισμαι] I (*act.*) a curăța, a purifica (prin ritualuri specifice): αὐτὸν ὁ Ζεὺς ἀγνίζει AESCH. *Fr.*314b.13 *Zeus îl curățește*; (despre ritualul de îngropare a lui Polyneikes) τὸν θανόντα θ' ἀγνίσαι SOPH. *Ant.*545 *I-am purificat pe cel mort*; σώμαθ' ἤγνίσθη πυρί EUR. *Supp.*1211 *trupurile au fost purificate prin foc*; EUR. *IT*1039, ἀγνισον αὐτούς LXX *Ex.*19.10 *curățește-i*; LXX *2Par.*31.18, (+ ac. obiectului de îndepărtat) λύμαθ' ἀγνίσας ἐμά SOPH. *Ai.*655 *imi voi spăla toată întinarea*; οὐδ' ἤγνισαι σὸν αἷμα ... χερσῖν; EUR. *Or.*429 *nu îți-ai curățat sângele de pe mâini?*; EUR. *HF*1145, (+ ac. și gen.) χέρας σὰς ἀγνίσας μιάσματος EUR. *HF*1324 *după ce îți voi fi curățat mâinile de toată păngărire*. II a consacra, a purifica prin sacrificiu: τόδ' ἔγχος κρατὸς ἀγνίστη τρίχα EUR. *Alc.*76 *această sabie va sacrifica (sau va închina zeilor) o suviță a capului*; A.RH. 2.926. III a purifica prin foc, a arde, a incinera. IV (*med., pas.*) I a se purifica, a se curăți: τῷ ὕδατι τοῦ ἀγνισμοῦ ἀγνισθήσεται LXX *Num.*31.23 *cu apa curățirii se va curăți*; LXX *1Par.*15.14. 2 a-și păstra puritatea abținându-se de la ceva, a se abține: (+ ἀπό și gen.) ἀγνισθήσεται ἀπὸ οἴνου LXX *Num.*6.3 *se va abține de la vin*.

[ἀγνός]

ἀγνινός, *η, ον adj.* (bot.) făcut din mielărea (cf. ἄγνος): τὸν οἰκετῶν ἓνα τύπτοντες ἀγνινίας ῥάβδοις PLUT. M.693f *lovind un servitor cu vergele de mielărea*.

[ἄγνος]

ἀγνισμα, *ατος, τό subst.* metodă sau obiect

de purificare: curățire, expiere: πτόκα, ματρῶον ~ κύριον φόνου AESCH. *Eu.*327 *un iepure, [ofrandă] care are puterea de a expia uciderea mamei*; LXX *Num.*19.9.

[ἀγνίζω]

ἀγνισμός, *οῦ, ὁ subst.* purificare, curățire: ὕδωρ ἀγνισμοῦ LXX *Num.*8.7 *apa purificării*; εὐρήσατε ἀγνισμὸν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν LXX *Ier.*6.16 *veți afla curățirea sufletelor voastre*; NT *Fr.*21.26.

[ἀγνίζω]

ἀγνιστέος, *α, ον adj.* care trebuie purificat: ἀγνιστέον μοι καὶ τὸ τῆς θεοῦ βρέτας EUR. *IT*1199 *trebuie să purific și chipul sacru al zeiței*.

[ἀγνίζω]

ἀγνοέω-οῶ, *vb.* [imprf. ἠγνόουν, viit. ἀγνοήσω, aor. ἠγνόησα, pf. ἠγνόηκα; med.-pas. imprf. ἠγνοοῦμην, aor. ἠγνοήθην] {εἰρ. ἀγνοιέω, conjct. prez. 3sg. ἀγνοιῆσι, aor. ἠγνοίησα, iter. 3sg. ἀγνώσασκε} (freev. in litote + οὐ, οὐδέ, μηδέ) I a nu (re)cunoaște; (in litotă) a cunoaște bine, a recunoaște pe dată: (+ ac. pers. sau al obiectului) οὐδ' ἠγνοίησεν ἄνακτα IL. 13.28 *își recunoscuse îndată stăpânul*; οὐ τι θεᾶς ἔπος ἠγνοίησεν IL. 2.807 *recunoscuse pe dată vorba zeiței*; ἄλλοτε μὲν μιν ἐνοπαδίως ἐσίδεσκεν ἄλλοτε δ' ἀγνώσασκε κακὰ χροῖ εἶματ' ἔχοντα OD. 23.95 *uneori îl cunoștea privindu-i chipul, alteori nu-l recunoștea cu zărențele rele pe trup*; OD. 5.78, id. 20.15, Ζεὺς ... γνῶ ῥ' οὐδ' ἠγνοίησε δόλον HES. *Th.*551 *Zeus și-a dat seama și a recunoscut pe dată uneltirea*; SOPH. *El.*1475. II a nu ști, a ignora, a nu înțelege: (+ ac.) HDI. 2.162, μηδὲν ἀγνοεῖ EUR. *Andr.*899 *să nu-ți rămână nimic necunoscut (sc. află totul)*; EUR. *Ph.*707, ἀγνοεῖ πάντα καὶ οὐδὲν οἶδεν PLAT. *Smp.*216d *le ignoră pe toate și nu știe nimic*; PLAT. *Phd.*108a, (litotă) οὐ γάρ θέλω ὑμᾶς ~, ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο NT *Rom.*11.25 *nu vreau să nu știți, fraților, taina aceasta*; (+ ὅτι) οὐ θέλω ὑμᾶς ~, ἀδελφοί, ὅτι πολλάκις προεθέμην ἔλθεῖν NT *Rom.*1.13 *nu vreau să nu știți, fraților, că de multe ori mi-am propus să vin*; NT *1Cor.*10.1, (+ dublu compl.) οὐδέ μιν ἠγνοίησεν ἰδοῦσ' ὅτι οἱ συμφράσσατο ... Θέτις IL. 1.537 *a înțeles Hera, văzându-l, că a complotat cu Thetis*; (+ gen. și ὅτι) ἀγνοοῦντες ἀλλήλων ὅτι λέγομεν PLAT. *Grg.*517c *fără să înțelegem unul ce spune*

celălalt: (part. subst.) ζητεῖν τι τῶν ἠγνοημένων ARR. An.7.1.4 *a căuta ceva din cele necunoscute*. **III** (abs.) a fi neștiutor, a se afla în eroare, a fi confuz: τὸ ~ PLAT. *Soph.*228c *neștiința*; οὐδεὶς ... παρενοχληθήσεται περὶ τῶν ἠγνοημένων LXX 2Mac.11.31 *nimeni să nu fie tulburat de rătăcirii*; διόρθωσιν τῶν ἠγνοημένων PLB. 38.9.5 *îndreptarea greșelilor*.

[cf. γινώσκω]

ἀγνόημα, ατος, τὸ *subst.* greșeală săvârșită din neștiință, rătăcire: μή με ἐκδικήσης ταῖς ἀμαρτίαις μου καὶ τοῖς ἀγνοήμασίν μου LXX To.3.3 *nu mă pedepsi pentru greșelile mele și rătăcirile mele*: LXX Gen.43.12, id. *Sir.*23.2, NT *Evr.*9.7, PLUT. *M.*165a.

[ἀγνοέω]

ἀγνοητικός, ἤ, ὄν *adj.* greșit din pricina neștiinței. // **ἀγνοητικά**, τά *subst.* greșeli din neștiință: ARSTT. *EE*1246a38.

[ἀγνοέω]

ἀγνοιά, ᾶς, ἡ *subst.* [ἀγνοία Soph.] {-οιά, ion. -οίη} **I** (frecv. dat. sau în constr. adv.) neștiință, ignoranță: (despre Thyestes care își mănâncă copiii) ἀγνοία λαβῶν ἔσθαι βορὰν ἄσωτον ... γένει AESCH. *Ag.*1596 *apucând-o fără să-și dea seama [despre ce e vorba]*: *mănâncă hrana blestemată pentru neam*: φίλον τις ἔκταν' ἀγνοίας ὕπο AESCH. *Supp.*499 *cineva și-a ucis un prieten fără să-și dea seama (sau din cauză că nu l-a recunoscut)*; PLAT. *Euthphr.*16a, NT *Fp.*3.17. (ignoranță voită sau simulată) ἦν ὕπ' ἀγνοίας ὀρθῶς SOPH. *Tr.*419 *cea pe care o vezi prefăcându-te că n-o cunoști*. **II** (filos.) neprecunoaștere, ignoranță: ἀγνοίαν παραγενομένην γνῶναί τι ποιῆσαι PLAT. *Thr.*199d *neprecunoașterea, odată apărută, să aducă ceva cunoaștere*; PLAT. *Soph.*249e, (+ gen.) ἀγνοία τοῦ ἀληθοῦς PLAT. *R.*586c *din pricina necunoașterii adevărului [chip al Elenei]*; (log.) τοῦ ἐλέγχου ἀγνοίαν ARSTT. *SE*168a19 *ignorarea metodei de probare a validității (= ignoratio elenchi)*. **III** greșeală, comportament greșit: DEM. 18.133.

[ἀγνοέω]

ἀγνοιέω, v. ἀγνοέω

ἀγνοούντως, *adv.* în chip neștiutor: τὸ ἀδίκως ~ ARSTT. *Top.*114b10 „în chip nedrept” este [echivalent cu] „în chip neștiutor”.

[part. prez. al vb. ἀγνοέω]

ἀγνό-ρῦτος, ὄν *adj.* cu ape pure: ἀγνορύτων ποταμῶν AESCH. *Pr.*434 *râuri cu ape pure*.

[ἀγνός, ῥέω]

ἀγνός, ἤ, ὄν *adj.* {eol. ἄγνος} **I** (despre zei și oameni) **I** (despre zei) de temut, care trebuie respectat, venerabil *sau* ce nu poate fi atins, oprit oamenilor: pur, sacru: Ἄρτεμις ἀγνή OD. 5.123 *pura Artemis*: (despre Charite) SAPPH. 103.8, δαίμονες ἀγνοί HES. *Op.*122 *divinități de neatins*: (despre Persephona) OD. 11.386, (despre Demeter) HES. *Op.*465, (despre Apollon) PI. *P.*9.64, (despre Zeus) AESCH. *Supp.*653, **2** (despre eroine, asemănate cu zei) ἅ Λήδας παῖς ἀγνά AR. *Lys.*1315 *fiica de nepângărit a Ledei*. **3** (despre oameni) a apărut prin respectul pe care îl poartă unui zeu: care nu încalcă nici o lege religioasă, ritualmente pur: nevinovat, nepătat (de o crimă sau o încălcare a legii divine): ἱεροδόκα θεῶν λήματ' ἄπ' ἀνδρὸς ἀγνοῦ AESCH. *Supp.*364 *sacrificiile primite de la un om pur sunt pe placul zeilor*: (Creon, despre îngroparea Antigonei de vie) ἡμεῖς γὰρ ἀγνοί τοῦτ' ἰνδὲ τὴν κόρην SOPH. *Ant.*889 *noi suntem nepătați [de crimă] în privința acestei fete*: (+ ac. de relație) {Me.} ~ γὰρ εἰμι χεῖρας, {Op.} ἀλλ' οὐ τὰς φρένας, EUR. *Or.*1604 {*Menelaos*!}: *Sunt cu mâinile nepătate*. {*Orestes*!}: *Dar nu și cu mintea*: EUR. *Hipp.*317, φόνου δὲ ἀγνόν PLAT. *Lg.*759c *nepătat de crimă*: (despre interdicțiile culinare) Δάματρος ἀκτὰς δέμας ἀγνόν ἴσχειν EUR. *Hipp.*138 *a-și păstra trupul nepătat de rodul Demetrei*. **b** (despre relațiile sexuale ca sursă de pângărire) nepângărit, pur, curat: AESCH. *Supp.*228, id. *Fr.*420a, (despre Hippolytos) EUR. *Hipp.*1003, πῶς ἔθ' ἀγνή δῆτ' ἄν ἔλθοιμ' εἰς πόλιν: AR. *Lys.*912 *cum aş putea să mă întorc din nou pură în cetate?*: παρθένος ἀγνή LXX 4Mac.18.7 *fecioară pură*: c care nu pângărește, pur: οὐχ ~ εἰμι τῶι κτανόντι κατθανών EUR. *Heracl.*1011 *dacă mor, nu îl voi feri de pângărire pe ucigaș*. **II** (despre animale, obiecte sau locuri) **I** care corespunde ritualului. **a** (despre ofrande sau manifestări ritualice) pur pt. a fi închinat zeilor, *sau* din punct de vedere ritual, sfânt: εορτή ... ἀγνή OD. 21.259 *sărbătoare potrivită ritualului*: χρίματος ἀγνοῦ AESCH. *Ag.*94 *ulei parfumat potrivit ca ofrandă*: ἀγνά θύματα SOPH. *Tr.*287 *sacrificii ritualmente pure*: THUC. 1.126.6, PLAT. *Lg.*782c s.a., ἀγνήν, ἱερὰν ὁσίοις μύσταις χορείαν AR. *Ra.*335 *dansul ritualic și sfânt în cinstea curvieșilor inițiați*: τῷτεις ἀγνῶ πελέκει τέκετο ...

Ἀθάνων Pl. *Fr. Hymn.* 34 *lovit cu o secure sacră, o născu pe Athena.* **b** (despre incinte) de nepătruns, interzis oamenilor, ce nu poate fi călcat: de nepângărit: ἄλ.σος ἄγνόν Pl. *O.5.10 crâng sacru; ἄγνόν Ποσειδάωνος ... τέμενος* Pl. *P.4.204 sanctuar de nepângărit al lui Poseidon; γῶρον οὐχ ἄγνόν πατεῖν* SOPH. *OC37 loc a căruia călcare este un sacrilegiu.* **c** (despre animale) sacru, consacrat zeilor: Ἡλίου θ' ἄγναί βόες EUR. *Tr.439 boii sacri ai Soarelui; AESCH. Pers.611. 2* (in sens larg) pur, necontaminat: (despre elemente) ἄγνόν ὕδωρ Pl. *I.6.74 ἀρὰ pură; AESCH. Pr.280, ἄγνόν πῦρ* EUR. *El.812 foc pur; (despre abstr.) θεῶν ἄγνόν σέβας* SOPH. *OT830 sfântă credință în zei; LXX 2Mac.13.8, ἄγνήν ἔχειν τὴν καρδίαν* LXX *Pr.20.9 a avea inima curată.*

[cf. ἄζομαι]

ἄγνος, ου, ἡ *subst.* (bot.) mielărea, *Vitex agnus castus*: PLAT. *Phdr.* 230b, ARSTT. *HA627a9*, PLUT. *M.641d.*

ἄγνότης, ητος, ἡ *subst.* puritate: NT *2Cor.6.6, id. 2Cor.11.3.*

[ἄγνός]

ἄγνῶθεσ, αἱ *subst.* greutăți pentru războiul de țesut: PLUT. *M.156b.*

[prob. cuvânt de substrat]

ἄγνυμι, *vb.* |viit. ἄζω, aor. ἔαξα, pf. ἔαγα, conjct. 2sg. ἄξης, 3sg. ἄξη, opt. 2sg. ἄξαις, 3pl. ἄξειεν, imper. 2sg. ἄξον, part. ἄξας, inf. ἄξαι; *med.* impf. 3sg. ἄγνυτο, conjct. pf. 3sg. ἔαγη| |ep. ion. prez. du. ἄγνυτον, aor. 3sg. ἦξε, *med.-pas.* aor. ἄγη, 3pl. ἄγεν, aor. pas. ἔαγην [ᾱ sau ᾶ]; **I** (*act.*) (cu exceptia perf.) a sparge, a sfărâma, a rupe: [μελίην] ἄξαι Il. 21.178 *a frânge lancea*; Il. 7.270, αὐχέν' ἔαξε λαβὼν κρατεροῖσιν ὁδοῦσι Il. 11.175 *îi frânse grumazul, aruncându-l cu dinții puternici*; νῆάς ... ἔαξαν κύματ[α] Od. 3.298 *valurile au sfărâmat corăbiile*; HES. *Op.434, EUR. Hel.1598.* **II** (*med., pas.*) (și perf.) a se frânge, a se sfărâma: μοι ἐν χεῖρεσσιν ἄγη ξίφος Il. 3.367 *în mâini mi s-a frânt sabia*; πάταγος δέ τε ἄγνυμέναων Il. 16.769 *trosnetul [ramurilor] ce se frâng*; (despre corăbii) Od. 10.123, (fig.) περὶ δέ σφισιν ἄγνυτο ἠχώ HES. *Sc.279 în jurul lor se răsfărângea ecoul*; ποταμὸς ... περὶ καμπὰς ἄγνύμενος HDT. 1.185 *râu ce se frânge în meandre.*

[*Fᾱγνυμι, R. IE *ueh₂g- „a frânge”]

ἄγνομονέω-ῶ, *vb.* **I** (*intrans.*) a se comporta

nechibzuit, imprudent sau nedrept; a săvârși o înșelătorie: μὴ ... ἀντὶ δὲ τῶν ἐκ θεοῦ ἀναγκαίων ~ δόξητε XEN. *HG1.7.33 nu vă arătați nechibzuți în fața celor sortite de zei*; μηθὲν εἰς μ' ἄγνομονεῖν MEN. *Sam.637 să nu se poarte întru nimic nedrept față de mine*; τῶν δὲ Κελτῶν περὶ τὸν σταθμὸν ἄγνομονούτων κρύφα PLUT. *Cam.28.5 intrucât galii procedau nedrept la cântărire, pe ascuns (sc. trișau).* **II** (*trans.*) a trata nechibzuit sau nedrept: AESOP. 1.250, μὴ νυν τὰ θνητὰ θνητὸς ὦν ἄγνομόμει EUR. *Fr.908b să nu le disprețuiești pe cele muritoare, muritor fiind*; (pas.) PLUT. *Cor.29.4.*

[ἄγνώμων]

ἄγνομοσύνη, ης, ἡ [ῶ] *subst.* **I** lipsă a judecării, nechibzuință, nesocotință: (op. σοφία) μετὰ δὲ σοφίῃ ... οὐκ ἄγνομοσύνη HDT. 2.172 *cu chibzuință, nu cu nesocotință*; HDT. 4.93, EUR. *Ba.885.* **II** irraționalitate: μεγάλην θεῶν ἄγνομοσύνην ... ἔργων τῶν πρᾶσσομένων SOPH. *Tr.1266 marea irraționalitate a zeilor [arătată în] faptele petrecute*; τῇ τῆς τύχης ἄγνομοσύνη DEM. 18.208 *prin irraționalitatea sorții.* **III** lipsă a gândirii, incapacitate de înțelegere, necunoaștere: μὴ ἄγνομοσύνη ἀλλὰ τῇ ἑαυτοῦ ἐπιστήμῃ PLAT. *Th.199d nu prin lipsa gândirii, ci prin cunoașterea de sine*; (pl.) τὰς οὖν τοιαύτας ἄγνομοσύνας ... παύεσθαι XEN. *An.2.5.6 astfel de neînțelegeri (sau idei lipsite de temei logic) să se sfârșească.*

[ἄγνώμων]

ἄ-γνώμων, ου *adj.* |gen. -ονος; superl. ἄγνομονέστατος| **I** lipsit de rațiune, nechibzuit, nesocotit: (neut.) ἄγνομον δὲ τὸ μὴ προμαθεῖν Pl. *O.8.60 a nu ști dinainte echivalență cu a fi lipsit de rațiune*; ἄγνομον ... ποιεῖν DEM. 54.16 *a săvârși un lucru absurd*; ἡ πενία ἄγνόμονας γε τοὺς πολλοὺς ποιεῖ MEN. *Mon.1.227 sărăcia îi face pe mulți irraționali*; LUC. *Icar.7 ș.a.* **II** incapabil de a gândi, necunosător, ignorant: πολυγνώμονες εἶναι δόξουσιν, ἄγνώμονες ... ὄντες PLAT. *Phdr.275b au impresia că sunt preînțelepți, fiind [de fapt] niște ignoranți*; μήπω ... ὄντες ἄγνώμονες μηδὲ ἀμαθεῖς PLAT. *Lys.218a fără a fi ajuns încă incapabil de a gândi sau ignorant.* **III** care nu recunoaște, care ignoră, nerecunosător: ἀχάριστοι καὶ ὀργίλοι καὶ ἄγνώμονες φαινόμενοι πρὸς ἄνδρα εὐεργέτην LUC.

nume, necunoscut, obscur: τῶν δὲ προγόνων παντάπασιν ἀγνώστων γεγονέναι δοκούντων PLUT. *Cat.Ma.* 1.1 *intrucât strămoșii lui păreau să fie cu totul necunoscuți.* 4 care nu poate fi înțeles, ininteligibil: ἀγνωστότατοι δὲ γλῶσσαν καὶ ὁμοφάγοι εἰσὶν THUC. 3.94 *ai o limbă complet ininteligibilă și sunt mâncători de carne crudă:* (filos.) τὰ μὲν στοιχεῖα ἄλογα καὶ ἀγνωστα εἶναι, αἰσθητὰ δὲ PLAT. *Th.*202b *literele sunt lipsite de sens și ininteligibile, dar perceptibile;* PLAT. *Th.*205e, ὄνομα δ' οὐ ποιήσει ὁ ὀριζόμενος (ἀγνώστον γὰρ ἔσται) ARSTT. *Metaph.*1040a11 *denumirea nu o face cel ce definește (căci ar fi de neînțelese).* 5 (filos.) a cărui cunoaștere nu poate fi atinsă, incognoscibil: [τὰ εἶδη] εἶναι τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ἀγνωστα PLAT. *Prm.*135a *formele sunt incognoscibile pentru firea umană;* PLAT. *R.*477a, ARSTT. *Metaph.*1036a9.

[ἀγνοέω]

ἀγνώστως, *adv.* fără să știe, fără să se priceapă: AESOP. 8.46.

[ἀγνώστος]

ἀγνωτος, *ov adj.* I necunoscut. I care nu a ajuns la cunoștința cuiva, neștiut: γνωτὰ κοῦκ ἄγνωτα μοι ... ἰμείροντες SOPH. *OT*58 *dorind lucruri cunoscute și nu necunoscute mie;* ῥήματ' ... ἄγνωτα τοῖς θεομένοις AR. *Ra.*926 *cuvinte necunoscute spectatorilor;* ἀγνωτον μηδὲν CALL. *Fr.*620 *nimic necunoscut.* 2 lipsit de renume, obscur: οὐκ ἄγνωτ' αἰεῖδω ... νίκαν Pl. *I.*2.12 *nu cânt o victorie lipsită de slavă;* Pl. *I.*3/4.48. II necunoscător: (+ gen.) φωνάν ... ψευδέων ἀγνωτον Pl. *O.*6.67 *glas ce nu cunoaște minciunile.*

[ἀγνοέω]

ἀ-γόνάτος, *ov adj.* I (despre animale) fără genunchi: εἴ τι ἀγόνατον εἶη τῶν βαδιζόντων ARSTT. *IA*709a4 *dacă vreunul dintre animalele care merg nu ar avea genunchi.* II (despre plante) fără noduri: (despre tulpina bobului) ARSTT. *Fr.*195.12.

[ἀ-, γόνυ]

ἀγονία, *ας, ἡ subst.* sterilitate: ARSTT. *GA*746b20, id. *GA*747a33, id. *Fr.*285.37, PLUT. *Rom.*24.1, id. *M.*103b.

[ἀγονος]

ἀ-γονος, *ov adj.* I nenăscut: ὄφελος ~ τ' ἔμειναι ἀγαμός τ' ἀπολέσθαι IL. 3.40 *o, de-ai fi rămas nenăscut (după alții fără viață, cf. in-*

fra II) *și ai fi pierit nenuntit;* ἀγονον Ἀπόλλων Λαῖωι μ' ἐθέσπισεν φονέα γενέσθαι πατρός EUR. *Ph.*1598 *Apollo i-a prezis lui Laios că eu, încă nenăscut, voi deveni ucigașul tatălui.* II sterp, lipsit de rod, infecund: (despre oameni și animale) τόκοισί τε ἀγόνοις γυναικῶν SOPH. *OT*27 *nașteri lipsite de rod ale femeilor (sc. avorturi);* ἔστιν ἢ γυνή ὥσπερ ἄρρεν ἄγονον ARSTT. *GA*728a18 *femela este, asemenea masculului, stearpă;* ARSTT. *HA*577b13, (despre pământ) ἢ ἡμετέρα [γῆ] θηρίων ... ~ PLAT. *Mx.*237d *pământul nostru nu [mai] naște animale;* ἔστι δὲ ὁμίχλη ... ἀναθυμίασις ~ ὕδατος ARSTT. *Mu.*394a20 *ceața reprezintă vapori ce nu produc apă.* III lipsit de sămânță: οἱ ἄγονοι, οἶον παῖδες, γυναῖκες, καὶ οἱ ἤδη γέροντες καὶ οἱ εὐνοῦχοι, ὅζῳ φθέγγονται ARSTT. *Pr.*900b15 *cei lipsiți de sămânță, cum sunt copiii, femeile, precum și cei deja bătrâni și eunucii, au vocea subțire.* IV lipsit de urmași: (despre Herakles înainte de a-și fi ucis copiii) Ζεῦ, τὸ σὸν γένος ἄγονον αὐτίκα EUR. *HF*886 *Zeus, urmașul tău [va rămâne] fără urmași îndată.*

[ἀ-, γίγνομαι]

ἄ-γους, *ov adj.* neplâns: ὁ τάλας ~ AESCH. *Th.*1063 *hietul neplâns.*

[ἀ-, γόςος]

ἀγορά, *ας, ἡ [ἄγ] subst.* {ep. ion. ἀγορή} I (despre reuniuni pentru dezbateri politice sau juridice) I adunare (a poporului sau a armatei), sfat: ἐστιχόωντο ἰλαδὸν εἰς ἀγορῆν IL. 2.93 *mergeau în rânduri, îngrămădindu-se la sfat;* κινήθη δ' ἀγορῆ φη κύματα ... θαλάσσης IL. 2.144 *se năpusti adunarea precum valurile mării;* λῦσαν δ' ἀγορῆν IL. 1.305 *dizolvară adunarea;* IL. 1.54, id. 2.275, id. 8.489, HES. *Th.*430, XEN. *An.*5.7.3, (despre adunarea zeilor) IL. 8.2, μακάρων ... ἀγοραί Pl. *I.*8.26a *sfaturi ale fericitilor;* EUR. *El.*708 *εις τὴν ἀγορὰν χειροτονεῖτε τοὺς ταξίαρχους* DEM. 4.26 *în cadrul adunării vă alegeți comandantii;* (temp.) μέχρις οὗ ἀγορῆς διαλύσιος HDT. 3.104 *până ce se dizolvă adunarea (sc. după ora prânzului);* (jur.) ~ δικῶν LUC. *BisAcc.*4 *sesiune juridică publică.* 2 loc pentru adunare: (în tabăra romană; prob. „for”) PLB. 6.32.4. 3 (despre activitățile dintr-o adunare) cuvântare, discurs: τὸν λωβητήρα ἐπεσβόλον ἔσχ' ἀγοράων IL. 2.275 *pe ticălosul cârțitor l-a aținut de la cuvântări;* ἀγοράς ἀγόρευον ἐπι

Πριάμοιο θύρησι Il. 2.788 *rosteau cuvântării la porțile lui Priam*; Il. 4.400, id. 18.106, Od. 4.818. **II** piață publică (loc de reuniune), agora: ἀγορήνδε ἐλεύσομαι Od. 17.52 *mă voi duce în piață*; Pl. N.3.14, Soph. OT160, AR. Ach.729, (în expr.) πονηρὸς κᾶξ ἀγορᾶς εἶ AR. Eq.181 *esti rău și de la piață* (sc. de rând, mahalagiu, grosolan); (temp.) ἀγορῆς δὲ πληθουούσης HDT. 4.181 *când piața e plină* (sc. la oră de vârf); cf. Pl. P.4.85. **III** piață de desfăcere, comerț: ἡ ~ παρεσκευάσθη Thuc. 7.40.1 *s-a instalat piața*; Xen. HG3.4.17, id. An.1.3.14, AR. Ec.819, (meton.) ἀγορᾶν ... τῶν βιβλίων Luc. Ind.20 *vânzare de cărți*. **IV** cumpărături, marfă, provizii: φροντίζειν ἵνα τὸ στράτευμα ... ἐν ταῖς πόλεσιν ἀγορᾶς ἔχη Plb. 28.12.5 *să vegheze ca armata să aibă provizii în cetăți*.

[cf. ἀγείρω: miceniană *a-ko-ra*]

ἀγοράσθε, vb. (ep.) ind. prez. med. 2pl. de la ἀγοράομαι

ἀγοράζω, [ἀγ] vb. [aor. ἠγόρασα, pf. ἠγόρακα; med.-pas. pf. ἠγόρασμαι; pas. aor. ἠγοράσθη] **I** (intrans.) a se afla în agora, a frecventa piața publică, a-și petrece timpul în piață: εὐρόντες δὲ μιν ἀγοράζοντα ἄπτοντο αὐτοῦ HDT. 3.137 *găsindu-l în piață, l-au înșfăcat*; ἠγόραζε ἐν τῇ Μέμφι HDT. 3.139 *se plimba prin piața din Memphis*; αἱ γυναῖκες ἀγοράζουσι καὶ κατηλεύουσι HDT. 2.35 *femeile frecventează piața și fac negoț*; οὐδ' ἀγοράσει γ' ἀγένειος οὐδεὶς ἐν ἀγορᾷ AR. Eq.1373 *nici un tânăr imberb nu-și va petrece timpul în agora*; οἱ στρατιῶται ... ἐσελθόντες ἠγόραζον ἐς τὴν πόλιν Thuc. 6.51 *soldatii, intrând în oraș, ocupară piața publică*. **II** (trans.) **I** a cumpăra: οἱ στρατιῶται ἠγόραζον τὰ ἐπιτήδεια Xen. An.1.5.10 *soldatii cumpărau cele necesare*; AR. Pl.984, (+ gen. pretului) βραχέος ~ ARSTT. Oec.1346b8 *a cumpăra ieftin*; βρώματα ἀργυρίου ἀγοράσατε παρ' αὐτῶν LXX Deut.2.6 *cumpărați pe argint hrană de la ei*. **2** (fig., literatura creștină) a răscumpăra: a mântui, a salva: ἠγόρασας τῷ θεῷ ἐν τῷ αἵματι σου ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης NT Apoc.5.9 *ai răscumpărat întru Dumnezeu cu sângele Tău [oamenii] din orice seminție și de orice limbă*; οὗτοι ἠγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπαρχῇ τῷ θεῷ NT Apoc.14.4 *ei au fost răscumpărați* (sc. mânt-

uiți) *dintre oameni ca cel dintâi prinos pentru Dumnezeu*.

[ἀγορά]

ἀγοραῖος, ον [ἀγ] adj. **I** care se află în agora: **1** (despre zei) a cărui statuie se află în agora, protector al pietei publice și al activităților de acolo: πάντων δὲ θεῶν ... τῶν τε θουραίων τῶν τ' ἀγοραίων βωμοί AESCH. Ag.90 *altarele tuturor zeilor, și protectori ai casei și ai pietei publice*; Ζεὺς ~ AESCH. Ag.973 *Zeus din agora* (sc. a cărui statuie se află în agora); AR. Eq.500, (despre Hermes) AR. Eq.297. **2** (despre pers.) a care frecventează piața publică: τὸν ἀγοραῖόν τε ὄχλον Xen. HG6.2.23 *mulțimea de oameni din piață*. **b** care se ocupă de negoț: οἱ ἀγοραῖοι ἄνθρωποι καὶ οἱ χειρῶνακτες HDT. 1.93 *negustorii și meșteșugarii*; HDT. 2.141, τὸν μὲν γεωργικὸν δῆμον ὀρώμεν ὄντα, τὸν δ' ἀγοραῖον, τὸν δὲ βάνανσον ARSTT. Pol.1289b33 *vedem că neamul se împarte în agricultori, negustori și meșteșugari*; ARSTT. Oec.1350a26. **c** (fig.) (om) de rând; vulgar, grosolan, de mahală: ~ νοῦς EUR. Fr.1114 *gândire de joasă speță*; γεγονόςα κακῶς, ~ εἶ AR. Eq.218 *esti de neam prost și ai stofă de mahalagiu*; PLAT. Prot.347c. **II** (despre lucruri) care țin de agora, de piață: **1** dedicat negoțului, care privește comerțul: τοὺς τε τόπους τοὺς ἀγοραῖους ἐν οἷς ἐπόλει τίς τι ARSTT. Oec.1346b19 *locurile de desfăcere a mărfii în care se vând diverse*; ἀγοραῖων τελῶν ARSTT. Oec.1346a2 *profituri de pe urma comerțului*; (subst.) τὰ ἀγοραῖα PLAT. R. 425c *cele ce țin de negoț*. **2** de prost gust, vulgar; σκόμμασιν οὐκ ἀγοραῖοις AR. Pax750 *glume nu de prost gust*; βαναύσοις καὶ ἀγοραῖοις βίους Luc. Vit.Auct.27 *vieți infame și vulgare*.

[ἀγορά]

ἀγοραῖος, adv. în stilul unui discurs public: πολλά ρητορικῶς καὶ ~ ... εἰρημένα PLUT. TCG25.5 *spunând multe în stil retoric și potrivit unui discurs public*; PLUT. Am.24.7.

[ἀγοραῖος]

ἀγορανομέω-ω, vb. (la Roma) a îndeplini funcția de edil (= lat. *aedilicius*): αὐτὸν ~ ἀναγκάσοντας PLUT. Sul.5.1 *silindu-l să devină edil*; PLUT. Marc.2.5, id. Comp. Dem. Cic.3.7, APP. BC2.1 ș.a.

[ἀγορανόμος]

ἀγορανομία, ας, ἡ subst. **I** controlul și supravegherea pietei: τὴν ἀγορανομίαν καὶ

τὴν καλουμένην ἀστυνομίαν ARSTT. *Pol.*1331b9 *controlul pietei și ceea ce numim controlul orașului*; τῆς κατὰ τὴν πόλιν ἀγορανομίας LXX *2Mac.*3.4 *supravegherea pietelor din oraș*. II (la Roma) funcția de edil: PLUT. *Aem.*3.1, id. *Flam.*2.1, PLB. 10.4.1 §.a.

[ἀγορανόμος]

ἀγορανομικός, ἢ, ὄν *adj.* I care ține de inspecția pietei: propriu actului de supraveghere: ἀγορανομικά ἄττα ἢ ἀστυνομικά PLAT. *R.*425d *ceea ce ține de supravegherea pietei și a orașului*; ARSTT. *Pol.*1264a31. II (la Roma) propriu funcției de edil: PLUT. *Pomp.*53.3.

[ἀγορανομία]

ἀγορανόμιον, ου, τό *subst.* sediu al inspectorului pietei: PLAT. *Lg.*917c.

[ἀγορανομία]

ἀγορᾶ-νόμος, ου, ὁ *subst.* I funcționar însărcinat cu controlul pietei, inspector al pietei: ἐπὶ μὲν τοῖς ἄλλοις ὄνίοις ἅπασιν τοὺς ἀγορανόμους φύλακας κατεστήσατε LYS. 22.16 *în toate celelalte pieti puneți-i pe inspectorii drept paznici*; AR. *Ach.*723, id. *Ach.*824, PLAT. *Lg.*763e, id. *Lg.*849e, ARSTT. *Pol.*1322a14 §.a. II (în Imperiul Roman) edil: παρὰ τὸν Δία τὸν Καπετώλιον ἐν τῷ τῶν ἀγορανόμων ταμείῳ PLB. 3.26.1 *lângă Zeus (Iupiter) Capitolinul, în arhiva edililor*; PLB. 10.4.6, PLUT. *Cor.*17.5, id. *Cor.*18.3 §.a.

[ἀγορά, νόμος]

ἀγοράομαι, [ἄγ, dar ἄγ II. 2.337] *vb.* {ep. ion. ind. prez. 2pl. ἀγοράσθε II. 2.337, impf. 2sg. ἡγορῶ Soph. *Tr.*601, 2pl. ἡγοράσθε II. 8.230, 3pl. ἡγορόωντο II. 4.1, Hdt. 6.11, aor. 3sg. ἀγορήσατο II.} I a se aduna la sfat, a ține sfat: a vorbi într-o adunare: οἱ δὲ θεοὶ πᾶρ Ζηνὶ καθήμενοι ἡγορόωντο II. 4.1 *zeii, așezați lângă Zeus, țineau sfat*; ὁ σφιν εὐ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν II. 1.73 *el, cu gândul bun, luă cuvântul și le spuse*; cf. II. 1.253, Od. 2.160 §.a., Hdt. 6.11. II (gener.) a vorbi: πασιὼν εὐκότεες ἀγοράσθε II. 2.337 *vorbiți de parcă ați fi niște copii*; ὅπότε' ... κενεαυχέες ἡγοράσθε II. 8.230 *pe când rosteați vorbe goale*; σὺ ταῖς ... ἡγορῶ ξέναις SOPH. *Tr.*601 *stăteai de vorbă cu străinele*; A.RH. 2.1226.

[ἀγορά]

ἀγόρασις, εως, ἡ *subst.* cumpărare: PLAT.

*Sph.*219d.

[ἀγοράζω]

ἀγόρασμα, ατοζ, τό *subst.* bun care se vinde sau se cumpără, marfă: (gener. pl.) ἐντίθεσθαι τὰ ἀγοράσματα τῶν ἐμῶν χρημάτων DEM. 34.9 *să încarce mărfurile cumpărate din banii mei*; DEM. 34.33, ARSTT. *Oec.*1352b4, PLUT. *Cat.Mi.*36.4.

[ἀγοράζω]

ἀγορασμός, ου, ὁ [ἄγ] *subst.* I cumpărare: κοινῶ τινος ἀγορασμοῦ ARSTT. *Fr.*422.10 *cumpărarea în comun a unui lucru*; LXX *2Mac.*8.11. II bun cumpărat: ἀπαγάγετε τὸν ἀγορασμὸν τῆς σιτοδοσίας LXX *Gen.*42.19 *luați partea de grâu cumpărată*; LXX *2Ezr.*20.32.

[ἀγοράζω]

ἀγοραστής, ου, ὁ [ἄγ] *subst.* persoană care face cumpărături, cumpărător: (despre sclavul care are sarcina de a face cumpărături) XEN. *Mem.*1.5.2, (gener.) ARSTT. *Oec.*1352b6, μέτριος ἀγοραστής MEN. *Fr.*433.1 *cumpărător cumpărat*.

[ἀγοράζω]

ἀγοραστικός, ἢ, ὄν *adj.* care ține de negoț sau de negoțiere, comercial: τῆς ... ἀλλακτικῆς οὗο εἶδη λέγομεν, τὸ μὲν δωρητικόν, τὸ δὲ ἕτερον ἀγοραστικόν PLAT. *Sph.*223c *putem vorbi despre două metode de schimb, [schimbul] prin daruri și cel prin negoț*: (subst.) τὸ ἀπατηλὸν ἐν λόγοις καὶ τὸ ἀγοραστικόν PLAT. *Cra.*408a *ceea ce ține de înșelăciunea prin cuvinte și de negoțiere*: (fem.) ἀγοραστικὴν [τέχνην] PLAT. *Sph.*223c *arta negoțului*.

[ἀγοράζω]

ἀγορεύω, [ἄγ] *vb.* [impf. ἡγόρευον] I (intr-o adunare) a vorbi în fața adunării, a ține o cuvântare; a proclama înaintea adunării: (abs.) ἐν Δαναοῖσι θεοπροπέων ἀγορεύεις II. 1.109 *între danai cuvântezî profetînd*; II. 2.322, id. 3.213, ἀσφαλῶς ἀγορεύων HES. *Th.*86 *cuvântează fără greș*; HDT. 3.75, EUR. *Or.*898, XEN. *HG*6.3.7, (în formule tip) τίς ~ βούλεται; AR. *Ach.*45 *cine dorește să ia cuvântul?*; cf. AR. *Th.*379, id. *Ec.*130, DEM. 18.170, (+ ac.) ταῦθ' ... ἡγόρευε EUR. *Ba.*1082 *acestea le proclamă*; HDT. 1.60, id. 8.29, (+ prep.) εἰς δὲ τὸ κοινὸν μηδὲν ~ περὶ τούτων XEN. *An.*5.6.27 *în adunare nu a vorbit deloc despre acestea*. II (în diferite împrejurări, gener. solemne) a rosti cu solem-

nitate, a proclama, a declara: τὰ δίκαι' ἀγορεύσαι HES. *Op.*280 *a le proclama pe cele drepte*; HES. *Op.*402, (Dionysos) ἀγορεύω τινὶ ἐμὲ μὴ βασανίζειν AR. *Ra.*628 *ii spun răspicat oricui să nu mă pună la încercare*; (med.) Ὑλλων ἀγορεύσασθαι HDT. 9.26 *Hyllos a dat de știre*; (jur.) κακὸς ἀγορεύ-έσθω PLAT. *Lg.*917d *să fie declarat vinovat*; ARSTT. *Ath.*68.4. **III** (gener.) a grāi, a spune; a povesti; (abs.) τοῦ δ' ἀγορεύοντος OD. 4.76 *în timp ce vorbea*; οὐκ ἠγόρευον; AR. *Ach.*41 *nu vă spuneam eu?*; (+ ac.) μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτίτμον OD. 1.174 *spune-mi adevărul*; cf. OD. 13.232, id.14.186, πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον IL. 3.155 *unii către alții grăiau înaripate cuvinte*; οὔτε τί σε ῥέξω κακὸν οὔτ' ἀγορεύω OD. 18.15 *nici nu-ți fac, nici nu-ți spun vreun lucru rău*; OD. 11.83, HDT. 8.5, EUR. *El.*788, κακῶς ἠγόρευον LUC. *Pisc.*29 *vorbeam de rău*.

[ἀγορά]

ἀγορή, ἡς, ἡ (ion.) v. ἀγορά

ἀγορήθεν, [ἄγ] *adv.* de la sfat, din adunare, din agora: IL. 2.264 *ἐπὶ δόρπον ἀνὴρ ~ ἀνέστη* OD. 12.439 *către cină omul se ridică [să plece] de la sfat*; A.RH. 1.877.

[ἀγορά]

ἀγορήνδε, [ἄγ] *adv.* către sfat, către agora, la sfat: κηρύσσειν ἀγορήνδε ... Ἀχαιοῦς OD. 2.7 *să-i cheme la sfat pe ahei*; ~ ἐλεύσομαι OD. 17.52 *mă voi duce în piață*; OD. 1.372, A.RH. 1.328.

[ἀγορά]

ἀγορητής, οὔ, ὁ [ἄγ] *subst.* vorbitor (în public), orator: (despre Nestor) IL. 1.248, cf. AR. *Nu.*1057, (despre Thersites) IL. 2.246, OD. 20.274 ș.a.

[ἀγοράομαι]

ἀγορητύς, ύος, ἡ *subst.* elocință: OD. 8.168.

[ἀγοράομαι]

ἀγορήφι, [ἄγ] *adv.* în adunare: HES. *Th.*89.

[ἀγορά]

ἄγορος, ου, ὁ [ἄγ] *subst.* (lit.) grup, adunare: ἄγορον ἀλίσας φίλων EUR. *HF*412 *adunând un grup de prieteni*; (pl.) νεόμενος δ'εἰς ἀγόρους EUR. *El.*724 *întorcându-se în adunare*; EUR. *IT*1096, id. *Andr.*1037.

[cf. ἀγορά]

ἀγός, οὔ, ὁ [ἄγ] *subst.* căpetenie, conducător: Ἰδομενεὺς Κρητῶν ~ IL. 4.265 *Idomeneus, căpetenia cretanilor*; Ἔκτορ τ' ἠδ' ἄλλοι Τρώων ἀγοί IL. 12.61 *Hector și voi, celelalte căpetenii ale troienilor*; IL. 12.359.

HES. *Fr.*25.34, PL. *N.*1.51, AESCH. *Supp.*905 ș.a.

[ἄγω]

ἄγοζ, εος-ουζ, τό [ἄγ] *subst.* întinare religioasă, păngărire, păcat, sacrilegiu: ~ μὲν εἶη τοῖς ἐμοῖς παλιγκότοις AESCH. *Supp.*376 *fie să se abată păngărireă asupra dușmanilor!*; ~ δὲ καὶ θανῶν κεκτῆσεται AESCH. *Th.*1017 *chiar și mort va păstra păngărireă*; HDT. 6.91, (+ gen.) αἱμάτων ... ~ AESCH. *Eu.*167 *păngărireă cu sânge*; τὸ ~ ἐλαύνειν τῆς θεοῦ THUC. 1.126 *să expieze sacrilegiul [săvârșit împotriva] zeiței*; (despre un leș neacoperit) λεπτὴ δ' ~ φεύγοντος ὧς ... κόνις SOPH. *Ant.*256 *un strat subțire de praful care din partea cuiva ce fugea de păcat*; κρύψω πετρώδει ζῶσαν ἐν κατόρυχι, φορβῆς τοσοῦτον ὧς ~ μόνον προθεῖς SOPH. *Ant.*775 *o voi include de vie într-o peșteră de piatră, aruncându-i mâncare doar atâta cât [să evit] păcatul*; (fig., despre Oidip) τοιόνδ' ~ ἀκάλυπτον οὔτω δεικνῶναι SOPH. *OT*1426 *mi arătați așa descoperită această spurcăciune*.

[ἄζομαι]

ἄγοστός, οὔ, ὁ [ἄγ] *subst.* **I** palmă: ὁ δ' ἐν κονήσῃ πεσὼν ἔλε γαῖαν ἀγοστῶ IL. 11.425 *iar el, căzând în colb, apucă țărâna cu palma*; cf. IL. 13.508, id.14.452, A.RH. 3.120. **II** brațe: νυμφίον ... περιβάλλετ' ἀγοστῶ THEOC. 17.129 *l-a cuprins în brațe pe mire*.

[ἀγείρω?]

ἄγρα, ας, ἡ *subst.* **I I** vânătoare: ἄγρην ἐφέπεσκον ... ἰχθύς ὄρνιθάς τε OD. 12.330 *tot prindeau la vânătoare pești și păsări*; OD. 22.306, (+ gen.) ἐν ἄγρῃ θηρῶν HDT. 3.129 *la vânătoare de animale sălbatice*; ἐς ἄγρας φοιτῶντας HDT. 1.37 *mergând adesea la vânătoare*; EUR. *Supp.*885. **2** metodă de vânătoare: ἄγραι δὲ σφεων πολλαὶ κατεστᾶσι καὶ παντοῖαι HDT. 2.70 *metodele lor de vânătoare sunt multe și felurite*; (despre pescuit) SOPH. *Ai.*880, NT *Lc.*5.4, (fig.) ἄγρας ἀνθρώπων κατὰ θάλατταν ... ἡμερος PLAT. *Lg.*823e *dorința de a vâna oameni pe mare (sc. piraterie)*. **II** vânat, pradă, captură: (despre turme) εὐκερὼν ἄγραν SOPH. *Ai.*64 *pradă cu frumose carne*; (figură etimologică) ἀγρεύεις ἄγραν EUR. *Fr.*517.1 *vânezi vânat*; τῆ ἄγρα τῶν ἰχθύων NT *Lc.*5.9 *captura de pești*; (fig.) PLAT. *Sph.*235c.

[cf. ἀγρός]

ἄγρῶδε. *adv.* pe câmp: CALL. *Aet.fr.*72.

[ἀγρός]

ἀ-γράμμῆτος, *ov adj.* I *nescris*: τὸν νόμον θήσει. καὶ ἐν γράμμασιν ἀποδοῖς καὶ ἐν ἀγραμμάτοις πατρίοις δὲ ἔθεσι νομοθετῶν PLAT. *Plt.*295a *va stabili legea, atāt exprimând-o în scris cât și legiferând în acord cu obicejurile străbune nescrise*. II *care nu cunoaște scrisul, fără carte, analfabet*: γένος ... ὄρειον καὶ ἀγράμματον PLAT. *Criti.*109d *oamenii de la munte, care nu știu carte*; PLAT. *Ti.*23a, XEN. *Mem.*4.2.20, (despre Petru și Ioan) ἄνθρωποι ἀγράμματοί ... καὶ ἰδιῶται NT *Fr.*4.13 *oameni fără carte și de rând*. III (fără distincție între scriere și vorbire) I *nearticulat*: οἱ ἀγράμματοι ψόφοι, οἷον θηρίων ARSTT. *Int.*16a29 *sunete nearticulate, precum cele ale animalelor*. 2 *care nu poate scoate sunete articulate*: ARSTT. *HA*488a33.

[ἀ-, γράμμα]

ἀ-γραπτος, *ov adj.* *nescris*: ἀγραπτα κάσφαλῆ θεῶν νόμιμα SOPH. *Ant.*454 *legile nescrise și imuabile ale zeilor*.

[ἀ-, γράφω]

ἀγραυλῆω-ῶ, *vb.* a trăi pe câmp, a înnopta în aer liber: (despre păstori) ARSTT. *Mir.*831a29, NT *Lc.*2.8.

[ἀγραυλός]

ἀγρ-αυλός, *ov adj.* *care trăiește pe câmp, campestru*: (despre animale) ῥινὸν βοῶς ἀγραυλίοιο IL. 10.155 *piele de vită ce-și duce viața pe câmp*; cf. IL. 17.521, id. 23.684, ἀγραυλίου θηρός SOPH. *Ant.*349 *animal sălbatic*; cf. EUR. *Ba.*1188, (despre oameni) ποιμένες ἀγραυλοὶ IL. 18.162 *ciobani ce-și petrec noaptea pe câmp*; (peior.) HES. *Th.*26, (despre obiecte) ἀγραυλούς πύλας EUR. *El.*342 *porți rustice*.

[ἀγρός, αὐλή]

ἀ-γράφιος, *ov adj.* (jur. în expresia) ἀγραφίου γραφή = „acuzatie de neînscris”, cu privire la înscrisa debitorilor publici, neradierea celor care au plătit sau neînscrisa unui debitor care nu a plătit: DEM. 58.51, ARSTT. *Ath.*59.4.

[ἀγραφος]

ἀ-γραφος, *ov adj.* I *nescris*: ~ μνήμη ... τῆς γνώμης μᾶλλον ἢ τοῦ ἔργου THUC. 2.43 *amintirea nescrisă a intenției mai degrabă decât a faptelor*; cf. PLUT. *Num.*22.3, ἀγραφα πάτρια ... ἔθη PLAT. *Plt.*298e *obiceiuri stră-*

moșteni nescrise: (în drept) νόμων ... γεγραμμένων ἢ ἀγράφων PLAT. *R.*563d *legi scrise sau nescrise*; cf. THUC. 2.37, XEN. *Mem.*4.4.19, ARSTT. *Pol.*1319b40, (op. νόμος ca lege scrisă) τὸ δίκαιόν ἐστι διττόν, τὸ μὲν ἀγραφον τὸ δὲ κατὰ νόμον ARSTT. *EN*1162b22 *dreptul se împarte în două specii, dreptul nescris și dreptul fondat pe lege*.

II *neînscris, neînregistrat*: fără documente: τῶν ἀγράφων πόλεων THUC. 1.40 *cetățile neînscrise [în alianță]*; διαθήκας ἀγράφους τίθεσθαι PLUT. *Cor.*9.3 *a-și face testamentul nescris (sc. prin declarații cu martori)*; ἀγραφος κληρονόμος LUC. *Tox.*23 *moștenitor fără document scris*.

[ἀ-, γράφω]

ἀγρει, Hom. imper. prez. 2sg. și 2pl. și Sapph. ind. prez. 3sg. de la ἀγρέω

ἀγρεῖος, *a, ov adj.* *câmpenesec, agrest*: (peior. despre pers.) *necioplit, grosolan*: ~ εἶ καὶ σκαιός AR. *Nu.*655 *esti necioplit și prost*; AR. *Th.*160, (neut. adv.) ἀγρεῖον ... ἐξεγέλασσε CALL. *Aet.fr.*24 *izbucni grosolan în răs*.

[ἀγρός]

ἀγρειτε, *v.* ἀγρέω

ἀγρεμών, *όνος, ὁ subst.* (dub.) *preot care oferă sau primește o ofrandă lunară*: AESCH. *Fr.*141.

[ἀγρέω]

ἀγρέτης, *ov, ὁ subst.* *cel ce adună armata, căpetenie*: AESCH. *Pers.*1002.

[ἀγρέω]

ἀγρευμα, *ατος, τό subst.* I *carcană, plasă, năvod*: μήτηρ κατέκτα, ποικίλοις ἀγρεύμασι κρύψασ' AESCH. *Eu.*460 *mama l-a ucis (sc. pe Agamemnon), înfășurându-l într-o plasă încălcită*; AESCH. *Ch.*998, (fig.) ἐντός ... μορσίμων ἀγρευμάτων AESCH. *Ag.*1048 *în năvodul sorții*; AESCH. *Th.*607. II *pradă*: γαυρούμενος δὲ τοῖς ἐμοῖς ἀγρεύμασιν EUR. *Ba.*1241 *mândru de capturile mele*; (fig.) ~ ἀνθέων EUR. *Fr.*754.2 *pradă de flori*; XEN. *Mem.*3.11.7.

[ἀγρεύω]

ἀγρεύς, *έως subst.* (gener. atribut al zeilor) *vânător*: (despre Aristaios) Pl. *P.*9.65, (despre Apollon) AESCH. *Fr.*332, (despre Dionysos) ὁ γὰρ ἄναξ ~ EUR. *Ba.*1192 *stăpânul este vânător*; (spec.) σὺ δέ, ᾧ Πόσειδον ἀγρεῦ LUC. *Pisc.*47 *Poseidon tu, pescar*.

[ἄγρα; din miceniană ja-ke-re-u[(?)]

ἀγρευτήρ, ἦρος, ὁ *subst.* vânător: ἀγρευτήρες ... κάπριοι CALL. *Dian.*218 *vânători de mistreți*; ἰχθύος ἀγρευτήρες THEOC. 21.6 *pescari*.

[ἀγρεύω]

ἀγρευτής, οὔ, ὁ *subst.* {dor. eol. dat. sg. ἀγρευτᾶι} vânător: ἀγρευτᾶι βακχάν EUR. *Ba.*1020 *vânător de bacante*: κύνες ἀγρευταί PLAT. *Lys.*212e, ap. *căini de vânătoare*: CALL. *Epigr.*31.1.

[ἀγρεύω]

ἀγρευτικός, ἦ, ὄν *adj.* propriu vânătorii, potrivit pentru vânătoarele: XEN. *Eq.Mag.*4.12.

[ἀγρεύω]

ἀγρεύω, *vb.* [impf. ἤγρευον] **I** (*act.*) (concr.) a vâna, a prinde, a captura (la vânătoarele sau la pescuit): ἰχθύς ἀγρεύει HDT. 2.95 *prinde peste*; cf. AESOP. 2.11, θήρας ~ χερσίν EUR. *Ba.*1237 *a vâna animale sălbătice cu mâinile*; (figură etimologică) ἀγρεύεις ἄγρην EUR. *Fr.*517.1 *vânezi vânat*; (fig., despre Dionysos captiv) EUR. *Ba.*434, XEN. *An.*5.3.9, (abs.) XEN. *Cyn.*12.7. **II** (*abstr.*) a cuprinde, a înșfăca, a învâlui: ἀγρευθεὶς εἰς θάνατον AESOP. 1.117 *învăluit în moarte*: φιλεῖ γὰρ ἄνδρας πόλεμος ~ νέους SOPH. *Fr.*554.1 *războiului îi place să înșface bărbați tineri*: ἀγρευόντες δύναμιν ARSTT. *Fr.*675.15 *prinzând putere*; μηδέ ἀγρευθῆς σοῖς ὀφθαλμοῖς LXX *Prov.*6.26 *să nu te lași acaparată de ceea ce vezi*; LXX *Prov.*5.22, ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσιν λόγῳ NT *Mc.*12.13 *să-L învâluie cu vorba*. **III** (*med.*) a se înstăpâni: (+ ac.) οὐ καθαρὰ ... τὰ θύματ' ἤγρευσασθε EUR. *IT*1163 *te-ai înstăpânit peste victime pângărite*; EUR. *Andr.*841.

[ἀγρεύς]

ἀγρέω-ῶ, *vb.* **I** a (cu)prinde, a apuca, a pune stăpânire (pe): τρόμος δὲ παῖσαν ἄγρει SAPPH. 31.14 *un tremur pe de-a întregul mă cuprinde*: ἀγρεῖ Πριάμου πόλιν ἅδε κέλευθος AESCH. *Ag.*126 *această expediție cucereste cetatea lui Priam*. **II** (*voc.* cu valoare de interj.) ia! haide!: ἄγρει μὲν ... τεῖχος ἀναρρήξας IL. 7.459 *hai, dar, prăvale zidul*; IL. 5.765, id. 14.271, OD. 21.176, (2pl.) ἄγρειθ' OD. 20.149 *haideți*.

[cf. ἄγρα, ἀγρεύω; ἰνρudit cu ἄγω, ἀγείρω, ἀγρός (sens originar „a aduna“, „a strânge la un loc“, de unde „a mâna“ etc.)]

ἄγρη, ης, ἡ *v.* ἄγρα

ἄγρηθεν, *adv.* de la vânătoarele: A.RH. 2.938.

[ἄγρα]

ἀγριαίνω, *vb.*, *intrans.* [impf. ἤγριανον, viit. ἀγριανῶ, aor. ἤγριάνα; pas. viit. ἀγριανθήσομαι, aor. ἤγριάνθην] **I** (despre animale) a fi sau a deveni sălbatic: ἀγριαίνουσὼν βοῶν PLAT. *Ion*540e *când vacile o iau razna*; (despre un mânz) ἀγριαίνοντα καὶ ἀγανακτοῦντα PLAT. *Lg.*666e *atunci când este năvănaș și furios*; cf. ARSTT. *HA*608b32. **II** (despre pers.) a-și ieși din fire, a se înfuria, a se mânia: PLAT. *R.*393e, id. *R.*493b, *Th.*151c. (+ dat.) σαυτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγριαίνεις PLAT. *Smp.*173d *te înfurii împotriva ta însuși și a celorlalți*: (πρός + ac.) καίπερ ἀγριαίνοντος πρὸς αὐτὸν τοῦ πλήθους IOS. *AI*2.329.1 *deși mulțimea era furioasă față de el*; (fig., despre un râu) PLAT. *Caes.*38.4.

[ἄγριος]

ἀγριάς, ἄδος *adj.f.* (despre plante sau animale) sălbatică: φηγοὶ δ' ἀγριάδες A.RH. 1.28 *stejari sălbatici*; (dub.) CALL. *Fr.*276.10, αἴγας ... ἀγριάδας CALL. *Aet.*75.13 *capre sălbătice*.

[ἄγριος]

ἀγριέλαιος, ὄν *adj.* de măslin sălbatic. **II** **ἀγριέλαιος**, οὔ, ἡ *subst.* măslin sălbatic: ἀγριελαιῶ ... κορύναν THEOC. 7.18 *toiag din măslin sălbatic*; (ca metaforă a păgânismului) εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς ... ἔξεκόπησ ἀγριελαιου καὶ ... ἐνεκεντρίσθησ εἰς καλλιέλαιον NT *Rom.*11.24 *tu ai fost tăiat din măslinul sălbatic și altoit în măslinul bun*; cf. NT *Rom.*11.17.

[ἀγριελαία < ἄγριος, ἐλαία]

ἀγριομυρική, ης, ἡ *subst.* (bot.) tamariscă, cătină-roșie, *Tamarix* sau *Myrica germanica*: LXX *Ier.*17.6.

ἀγριο-ποιός, ὄν *adj.* creator de sălbăticiie sau de personaje sălbătice: (despre Aischylos) AR. *Ra.*837.

[ἄγριος, ποιέω]

ἄγριος, α. ὄν [τ II. 22.313] *adj.* [var. -ος, -ον] **I** (propri.) propriu sălbăticiiei: **I** (despre animale) care trăiește în sălbăticiie, nedomesticit, sălbatic: ἄγριον αἶγα IL. 3.24 *capră sălbatică*; IL. 8.338, id. 9.539, βάλλειν ἄγρια πάντα IL. 5.52 *a vâna toate sălbăticiunile*; EUR. *Ion*1162. (despre insecte) ἄγρια φῶλα μυίας IL. 19.30 *neamul sălbatic al muștelor*; (despre oameni) HDT. 4.191, (despre Ciclopi) ὕβρισταί τε καὶ ἄγριοι ... ἦε φιλόξεινοι OD. 9.175 [sunt] *nelegiuți și sălbatici, sau iubitori de străini*; cf. OD. 2.19. **2** (despre plante) care crește spontan, necultivat,

nealtoit, sălbatic: τὰ συλλικύπρια ... τὰ ἐν Ἑλλ.ησι αὐτόματα ἄγρια φύεται *ricinul, care în Ellada crește spontan, sălbatic*: ἀγρίαν ὕλαν SOPH. OT477 *codru sălbatic*. II (fig.) aprig, impulsiv, nestăpănit, dezlănțuit: ἀγριον αἰχμητήν IL. 6.97 *aprig războinic*: IL. 21.314, ἄγριον καὶ μιαρὸν DEM. 45.70 *violent și pătât de sânge*: (despre abstr.) πτόλεμος ~ IL. 17.737 *război sălbatic*: (despre sentimente) χόλος ... ~ IL. 4.23 *mânie aprinsă*: ἀγρία φόβη SOPH. Fr.707a *spraimă aprigă*.

[ἄγρός]

ἀγριότης, ητος, ἡ *subst.* I sălbăticie: θηρίου ἀγριότητα XEN. Mem.2.2.7 *sălbățicia fiarelor*: ISOC. 12.163, (despre animale, op. ἡμερότης „blândețe“) ARSTT. HA 588a21, LXX 2Mac.21, τὴν ἀγριότητα τῶν ... βαρβάρων PLB. 9.24.5 *sălbățicia barbarilor*. II (fig.) brutalitate, agresivitate: (op. σκληρότης „moliciune“) PLAT. R.410d, (op. πρᾶότης) PLAT. Smp.197d, PLB. 4.20.2 ș.a. [ἄγριος]

ἀγριό-φωνος, ον *adj.* care vorbește o limbă sălbatică (sc. diferită de greacă): ἐς Λημνον μετὰ Σίντιας ἀγριοφώνους OD. 8.294 *în Lemnos, la Sintii vorbitori de limbă sălbatică*.

[ἄγριος, φονή]

ἀγριόω-ω, vb. |aor. ἠγρίωσα, pas. aor. ἠγριώθη, med.-pas. pf. ἠγρίωμαι, m.m.c.p. ἠγριώμην| I (med.) a fi sălbatic, a se sălbătici, a arăta sau a se purta ca un sălbatic: ὦ ... ἀθλιῶν κάρα ... ὡς ἠγρίωσαι διὰ μακρᾶς ἀλουσίας EUR. Or.226 o, *biet cap, ce te-ai sălbăticit din pricina îndelungatei nespălări!* cf. EUR. Or.387, (fig.) γλῶσσα ... ἠγριώται AR. Ra.898 *limba e grosolană*. II (fig.) a-și ieși din fire, a se înfuria: a fi crud, aprig, brutal: SOPH. Ph.1321, EUR. El.1031, ἠγριωμένους ἐπ' ἀλλήλοισι AR. Pax620 *furioși unii împotriva altora*: PLUT. Per.34.5, APP. Hisp.191, (fig.) ἠγριωμένω πελάγει PLUT. Pyrrh.15.7 *marea furibundă*. III (act., tranz.) (doar aor.) a face să devină brutal, a înfuria, a atăta: (+ dat.) ἡ τῆι τεκούσῃ σ' ἠγρίωσ' EUR. Or.616 *cea care te-a atătat împotriva născătoarei tale*.

[ἄγριος]

ἀγρι-ωπός, ὄν *adj.* cu aspect sălbatic, fioros: ἀγριωπὸν ὄμμα Γοργόνος στρέφον EUR. HF990 *rotind ochiul fioros de Gorgonă*: EUR. Ba.542, (subst.) <τὸ> ἀγριωπὸν τοῦ

προσώπου PLUT. Mar.14.2 *aspectul sălbatic al chipului*.

[ἄγριος, ὄψ]

ἀγριώς, *adv.* în mod sălbatic, cu sălbăticie, cu brutalitate: AESCH. Pr.155, id. Eu.972, PLAT. Cri.52a, (comp.) ἀγριωτέρως πρὸς ἀλλήλους ἔχειν PLAT. Euthd.285a *se purtau mai brutal unul față de celălalt*: LXX 2Mac.15.2 ș.a.

[ἄγριος]

ἀγρο-βάτας, α [βᾶ] *subst.* (dor.) care merge pe câmp: (despre păstor) SOPH. Ph.214, (despre Ciclop) EUR. Cyc.54.

[ἄγρός, βαινῶ]

ἀγρο-γείτων, ονος *subst.* vecin de moșie: IOS. A18.355, PLUT. Cat.Ma.25.3.

[ἄγρός, γείτων]

ἀγρόθεν, *adv.* de pe câmp, de la câmp: OD. 13.268, id. 15.428, EUR. Or.866, LUC. Macr.22, (cu dublă marcă) ἐξ ἀγρόθεν HES. Fr.41 *de la câmp*.

[ἄγρός]

ἀγρόθι, *adv.* pe câmp: CALL. Cer.135.

[ἄγρός]

ἀγροικία, ας, ἡ *subst.* I ceea ce ține de câmp și de viața câmpenească: φεύγοντες τὴν ἀγροικίαν εἰς τὸ δεῖγμα καὶ τὴν ἀγορᾶν PLUT. M.519a *fugind de viața la țară, către bazar și piață*. II caracter de țaran, de om necioplit: lipsă de eleganță, grosolanie: ὑπ' ἀγροικίας ῥῆμά τι εἰπεῖν ἀπαιδεύτον PLAT. Phdr.269b *a spune, din grosolanie, vreo vorbă de oameni needucați*: PLAT. Grg. 461c, id. R.560d, ARSTT. EN1108a26, id. Rh.1417a23.

[ἄγροικος]

ἀγροικίζομαι, vb. a se purta ca un om de la țară, a fi grosolan: ἐγὼ ὑπὸ φιλολογίας ἀγροικίζομαι PLAT. Th.146a *eu, de dragul vorbeii, am devenit grosolan*: PLUT. Sull.6.3.

[ἄγροικος]

ἄγρ-οικος, ον *adj.* („care trăiește pe câmp“) I sălbatic: (despre animale) ARSTT. HA488b2, (despre fructe) PLAT. Lg.844d. II (despre pers.) care locuiește la țară, țaran: AR. Nu.47, id. Eq.317, LXX Gen.25.27, ~ ἠδιστος βίος AR. Nu.43 *prea plăcută viață la țară*: ἄγροικον ... θεόν AR. Pl.705 *zeu agrar* (în context, posib. *zeu bădăran*). III (peior.) necioplit, brut, grosolan, needucat: lipsit de finețe (în gândire), necizelat, superficial: δεσπότης ~ AR. Eq.41 *stăpân necioplit*: AR. Nu.628, ἀγροίκω ... σοφία PLAT. Phdr.229e *o gândire necizelată*: (comp. neutr.

cu valoare adv.) εἰ μὴ ἀγροικότερον ... ἦν εἰπεῖν PLAT. *Euthd.* 283e *dacā n-ar fi prea grosolan sã o spun.*

[ἀγρός, οἰκέω]

ἀγροικό-τονος, ον *adj.* cu sonoritate rusticã: μέλος εὐτονον, ἀγροικότονον AR. *Ach.* 673-674 *o melodie energicã, cu rezonanță rusticã.*

[ἀγροικός, τόνος]

ἀγροίκως, *adv.* **I** în stil țărănesc, rural: (ορ. ἀστικά „de oraș“) THEOC. 20.4. **II** în mod grosolan, necizelat: AR. *V.* 1320, τὴν ψυχὴν ἀγροικότερος διακειμένω XEN. *Mem.* 3.13.1 *unul cu sufletul alcătuit într-o manieră mai grosolană*; PLAT. *Phdr.* 268d.

[ἀγροικός]

ἀγροιώτης, ου, ὁ *adj.m.* sătean, țaran: άνέρες ἀγροιώται IL. 11.549 *oamenii de la țară*; βουκόλοι ἀγροιώται OD. 11.293 *păstori de pe câmp*; IL. 11.676, HES. *Sc.* 39, (peior.) νήπιοι ἀγροιώται OD. 21.85 *țărăνοι fărã minte*; τίς ἀγροιώτας πελάθει θριγκοῖς; AR. *Th.* 58 *ce țărăνοι se apropie de aceste ziduri?*; THEOC. 13.44, id. 25.23.

[ἀγρός]

ἀγροῖωτις, ἡ *subst.* [ac. -ωτιν] (eol.) (peior.) țărăncă, mojiică: τίς δ' ~ θέλγει νόον SAPPH. 57.1 *ce mojiică ți-a sucit mințile?* // **ἀγροῖωτις**, *adj.f.* (peior.) țărănească, de prost gust: ἀγροῖωτιν ... σπόλιν SAPPH. 57.2 *rochie de prost gust.*

[ἀγροιώτης]

ἀγρο-κόμος, ου, ὁ *subst.* administrator de terenuri agricole: IOS. *A15.* 324.

[ἀγρός, κομέω]

ἀγρόνδε, *adv.* către câmp: OD. 15.370, id. 21.370, LUC. *Lex.* 3.

[ἀγρός]

ἀγρο-νόμος, ον *adj.* care trăiește în sălbaticie: Νύμφαι ... ἀγρονόμοι OD. 6.106 *Nimfele păduratice*; ἀγρονόμων ... θηρῶν AESCH. *Ag.* 142 *fiarele sălbaticie*. // **ἀγρο-νόμος**, ὁ *subst.* inspector al zonelor rurale, agronom: PLAT. *Lg.* 760b, id. *Lg.* 920c, ARSTT. *Pol.* 1321b30.

[ἀγρός, νέμω]

ἀγρό-νομος, ον *adj.* care oferă pășune: πλάκες ἀγρόνομοι SOPH. *OT* 1102 *câmpii bune de pășunat*; SOPH. *Ant.* 786.

[ἀγρός, νέμω]

ἀγρός, οὔ, ὁ *subst.* **I** **I** câmp, câmpie (unde se adună turmele), pășune: πίονες ἀγροί IL. 23.832 *câmpii cu iarba grasă*; IL. 5.137 (ορ.

cu ogorul cultivat) ὄφρ' ἄν μὲν κ' ἀγροῦς ἴομεν καὶ ἔργ' ἀνθρώπων OD. 6.259 *cât vom străbate câmpii și ogoare lucrate de oameni*; AESCH. *Supp.* 691. **2** ogor, câmp (cultivat): Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροῦς πόρθεον OD. 14.263 *prădau preafrumoasele ogoare ale Egiptenilor*; PLAT. *Lg.* 789e, NT *Mt.* 13.36. **3** proprietate la țară, gospodărie, ogor: OD. 16.330, Pl. *P.* 4.149 ș.a. **II** (ορ. cu cetatea, cu zonele urbane) zonă rurală, câmp, (la) țară: ἔσθηκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόλιος OD. 1.185 *s-a oprit la țară, mai departe de cetate*; τὸν ἐξ ἀγρῶν SOPH. *OT* 1051 *cel de la țară*; τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν THUC. 2.13.2 (*roadele*) *de pe câmp*; Πᾶνα ... ἀγρῶν ταμίαν EUR. *El.* 704 *Pan, stăpânul sălbăticiei*; (pl.) ἀγροῦς δὲ ναίων EUR. *Supp.* 884 *locuind la țară*; ἀγροῦς ἐρήμους EUR. *Fr.* 12.106 *câmpuri pustii*; τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ NT *Mt.* 6.28 *crin de câmp* (sc. *sălbatic*).

[R. *Hzeg- „a aduna“; cf. ἄγω, ἀγείρω, ἀγρέω; lat. ago (sens originar al lui ἀγρός „loc unde se adună turmele la păscut“)]

ἀγρότεια, ας *adj.f.* de țară, rustic, țărănesc: ἀγρότειραν αὐλάν EUR. *El.* 168 *gospodărie de țară.*

[ἀγροτήρ]

ἀγρότερος, α, ον *adj.* **I** care trăiește la țară sau în sălbaticie, rustic, campestru, sălbatic: ἀγροτέρας τ' ἐλάφους IL. 21.486 *căprioare sălbaticie*; (despre animale) ἀγροτέρω σὺϊ καπρίω IL. 12.146 *scroafă mistrețe sălbaticie*; IL. 2.852, (abs.) κακόν ... ἀγροτέροις δὲ λίνα THEOC. 8.58 *un rău pentru animalele sălbaticie [sunt] plasele de vânătoare*; (ca epitet al zeiței Artemis) πότνια θηρῶν, Ἄρτεμις ἀγροτέρη IL. 21.471 *stăpâna fiarelor, sălbatică Artemis* (sau *care trăiește în sălbaticie*); cf. AR. *Th.* 115, XEN. *Cyn.* 6.13, (despre o nimfă) παρθένον ἀγροτέραν Pl. *P.* 9.6 *fecioara din sălbaticie*. **II** (fig.) sălbatic, violent, radical: μέριμναν ἀγροτέραν Pl. *O.* 2.54 *intenții îndrăznețe.*

[ἀγρός]

ἀγροτήρ, ἦρος, ὁ [ἄγ] *subst.* locuitor în sălbaticie, sălbatic: (despre Hermes) EUR. *El.* 462.

[ἀγρός]

ἀγρότης, ου, ὁ *subst.* persoană care trăiește la țară, țaran: OD. 16.218, AESOP. 3.226, (adj.) ἀγρότας ἀνήρ EUR. *Or.* 1270 *om de la țară.*

[ἀγρός]

ἀγρότις, ἴδος, ἡ *subst.* locuitoare în sălbătici-e sau vânătoreasă: (despre o nimfă) A.RH. 2.509.

[ἀγρός]

ἀγρυπνέω-ῶ, *vb.* [impf. ἠγρύπνου] **I** a nu dormi, a fi treaz: PLAT. *Lg.*695a, XEN. *Cyr.*8.3.42, (+ ac.) τὴν νύκτα ἠγρύπνησαν XEN. *HG7.2.19* *ai petrecut noaptea treji*; cf. PLUT. *Them.*3.4, LXX *2Rg.*12.21. **II** **1** a sta de veghe: ἐγὼ καθεύδω, καὶ ἡ καρδία μου ἀγρυπνεῖ LXX *Cânt.*5.2 *eu mă culc, și inima mea stă de veghe*; LXX *1Ezr.*8.58, NT *Mc.*13.33, id. *Lc.*21.36. **2** (fig.) a veghea, a avea grijă, a se ocupa de: ἠγρύπνησε κύριος ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ κακά LXX *Dan.*9.14 *a stat de veghe Domnul Dumnezeuul la rele*; τοῖς καιροῖς μὴ ἀγρυπνοῦντα PLUT. *M.*337b *fără a aștepta momentul prielnic*; ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν NT *Evr.*13.17 *veghează asupra sufletelor*.

[ἀγρυπνος]

ἀγρυπνητικός, ἦ, ὄν *adj.* care nu doarme, care stă de veghe: (despre găște) διὰ λιμὸν ἀγρυπνητικοὶ καὶ θορυβώδεις γεγονότες PLUT. *Cam.*27.3 *din cauza foamei stând de veghe și devenind foarte gălăgioase*.

[ἀγρυπνέω]

ἀγρυπνία, ας, ἡ *subst.* {ion. -ῖη} fapful de a fi treaz, stare de veghe, nesomn: ὁ Δαρεῖος ἀγρυπνήσει εἶχετο HDT. 3.129 *Dareios era stărânit de nesomn*; ἐν τοσαύτῃ τε ἀγρυπνία καὶ λύπη εἶναι PLAT. *Cri.*43b *într-o asemenea stare de nesomn și tristețe*; ARSTT. *Probl.*917a39, (pl.) πολλαῖσι τ' ἀγρυπνίαισιν AR. *Lys.*27 *în multe nopți de veghe*; PLAT. *R.*460d, NT *2Cor.*6.5, (fig., despre poezie) σύμβολον ἀγρυπνίης CALL. *Epigr.* 27.4 *rod al nopților nedormite*.

[ἀγρυπνος]

ἀγρ-υπνος, ὄν *adj.* **I** care nu doarme, aflat în stare de veghe, neadormit, treaz: ἀγρυπνον ὄμμ[α] EUR. *Rh.*824 *ochi neadormit*; τίς ὑπασπιστῶν ~ EUR. *Rh.*2 *cine dintre scutieri este de veghe?*; ἄνδρα γε ἀγρυπνόν τε καὶ ἄσιτον PLAT. *Amat.*134b *om care nu doarme și nu mănâncă*; Ζηνὸς ἀγρυπνον βέλος AESCH. *Pr.*358 *fulgerul neadormit al lui Zeus*; τὸ θῆλυ ... ἀγρυπνότερον καὶ ὀκνηρότερον ARSTT. *HA608b13* *femela petrece mai mult timp trează și este mai inactivă*. **II** care stă de pază: κύνας ἀγρύπνουσ PLAT. *R.*404a *câini de pază*; τὸ ἀγρυπνον PLUT. *M.*355b *starea de veghe*. **III** care nu

te lasă să dormi, te ținε treaz: νοήσεις αἰ τοιαῦται ἀγρυπνοὶ εἰσιν ARSTT. *Pr.*917b1 *gândurile de acest fel nu te lasă să dormi*.

[ἀγρός, ὕπνος]

ἀγρώσσω, *vb.* a prinde, a înșfăca: ἰχθῦς ἀγρώσσων OD. 5.53 *prinzând pești*; CALL. *Ap.*60.

[ἄγρα]

ἀγρώστης, ου, ὁ *subst.* [ἀγρωστής A.Rh.] **I** sălbatic: θῆρας ἀγρώστας EUR. *Ba.*564 *fiare sălbaticе*. **II** care trăiește la țară, țăran: AESCH. *Fr.*465, SOPH. *Fr.*314.39, EUR. *Rh.*266. **III** vânător: A.RH. 4.175.

[ἀγρός]

ἄγρωστις, εως, ἡ *subst.* iarbă sălbatică: ἄγρωστιν μελιηδέα OD. 6.90 *ierburi dulci ca mierea*; THEOC. 13.42, ARSTT. *HA552a15* ἀνατελεῖ ὡς ~ κρίμα ἐπὶ χέρσον ἀγροῦ LXX *Os.*10.4 *judecata va răsări precum iarba în ogor sterp*.

[ἀγρός]

ἄγυιᾶ, ᾶς, ἡ [ἄγ] *subst.* drum, cale: μέσην ἐς ἄγυιαν IL. 20.254 *în mijlocul drumului*; Ἰλίου ἐξάλαπαζε πόλιν, χήρωσε δ' ἄγυιάς IL. 5.642 *a pustiit cetatea Ilionului, i-a vădăvit cărările*; σκιοῦντό τε πᾶσαι ἄγυιαί OD. 2.388 *se întunecară toate drumurile*; (despre căile mării) OD. 11.12, (despre împărăția lui Hades) σώμαθ'[α] κατάγει κοίλαν πρὸς ἄγυιαν PI. *O.*9.34 *conduce trupurile către calea adâncită (interpretat și „lăcaș”)*; cf. PI. *N.*7.92, (pl.) ταῖσδε ... ἄγυιαῖς SOPH. *OC715* *pe aceste meleaguri*; (formulă fixă) κνισᾶν ἄγυιάς DEM. 21.51 *a face sacrificii publice (prop. a umple căile de fum sau miros de jertfe arse)*; AR. *Eq.*1320, id. *Av.*1233.

[ἄγω]

ἀγυιαῖος, ὄν [ἄγ] *adj.* brăzdat de cărări: πατρώας γῆς ἀγυιαίου SOPH. *Fr.*202 *pământ părintesc brăzdat de cărări*.

[ἄγυια]

ἀγυιάτης, ου [ἄγυιᾶ] *adj.m.* [voc. -ᾶτα] ocrotitor al drumurilor: (despre Apollon) AESCH. *Ag.*1081.

[ἄγυια]

ἀγυιάτις, ἴδος [ἄγ] *adj.f.* **I** vecină: Σεμέλα μὲν Ὀλυμπιάδων ἀγυιάτι PI. *P.*11.1 *Semele, vecină cu Olimpianii*. **II** propriu lui Apollon Aguielus: ἀγυιάτιδες θεραπείαι EUR. *Ion*187 *onoruri pentru Apollon Aguielus*.

[ἄγυια]

Ἀγυιεύς, εως, ὁ [ἄ] *subst.* [ac. Ἀγυιᾶ Ar.

Th.489 I (epitet al lui Apollon) oerotic al drumurilor: EUR. Ph.631, DEM. 21.52. (ca adj.) ~ βωμός SOPH. Fr.370 altar închinat lui Apollo Agieus. II columnă la poarta casei simbolizându-l pe Apollon Agieus: AR. V.875, id. Th.489.

[ἄγυια]

ἀγυμνάσια, ας, ἡ *subst.* lipsă de antrenament: AR. Ra.1088, ARSTT. EN1114a24, PLUT. M.69b.

[ἀγύμναστος]

ἀ-γύμναστος, ου *adj.* I neantrenat, neexperimentat: ἵπποις ἀγυμνάστοις XEN. Cyr.8.1.38 *caii neantrenați*; (op. γεγυμνασμένοι „antrenați”) ARSTT. Pr.873a14, id. Pr.888a24, (fig., litoiă) οὐκ ἀγυμνάστω φρενί EUR. Fr.598 *cu mintea nu neantrenată* (sc. bine antrenată); (+ gen.) οὐκ ~ λόγων EUR. Ba.491 *nu neîncercat în arta vorbirii*; PL. Lg.647d ~ πρὸς τὸ σωφρονεῖν PL. Lg.816a *neantrenat în sensul cumpătării*. II care nu a trecut printr-o experiență, neîncercat: οὐδ' ἀγύμναστόν μ' ἔαν ... ἡ τάλαινα νόσος SOPH. Tr.1083 *nu mă lasă neîncercat nenorocita boală*; (+ dat.) πόνοις δέ γ' οὐκ ~ φρένας EUR. Fr.344 *nu neobișnuît cu caznele sufletești*.

[ἀ-, γυμνάζω]

ἀγυμνάστω, *adv.* fără antrenament, fără obișnuință: τοὺς δὲ πολλοὺς ~ ἔχειν πρὸς τε ψύχη καὶ θάλπη XEN. Mem.2.1.6 *cei mulți nu sunt obișnuîți [să reziste] în fața frigului și a căldurii*.

[ἀγύμναστος]

ἀ-γύναις, κος [ῶ] *adj.m.* fără nevastă, necăsătorit: ὄν ἅπαις τε κάγύναις SOPH. Fr.4 *neavând copii și nevastă*.

[ἀ-, γυνή]

ἀγύνος, ου *adj.m.* fără nevastă, necăsătorit: AR. Fr.735.

[ἀ-, γυνή]

ἀγύρις, εως, ἡ [ᾶ] *subst.* mulțime, grămadă: adunare, reuniune: νηῶν ἀγύρει IL. 24.141 *adunare, reuniune: vapoare adunate corăbiile*; κείμενον ἐν νεκύων ἀγύρει IL. 16.661 *zăcănd într-un noian de leșuri: ἀνδρῶν ἄγυριν* OD. 3.31 *sfat* (propri. *adunarea oamenilor*): EUR. IA753.

[ἀγείρω]

ἀγυρτάζω, [ᾶγ] *vb.* a strânge, a aduna (cerșind): χρήματ' ~ πολλήν OD. 19.284 *a aduna mulți bani*.

[ἀγύρτης]

ἀγύρτης, ου, ὁ [ᾶ] *subst.* I ghicitor sau preot care cerșește: ἀγύρται δὲ καὶ μάντιες PLAT. R.364b *preoți cerșetori și ghicitori*; (peior., despre Teiresias) δόλιον ἀγύρτην SOPH. OT388 *ghicitor vicelan*: ~ πτωχικήν ἔχων στολήν EUR. Rh.503 *ghicitor cu haină de cerșetor*. II (*adj.*) șarlatan: ἀνθρωπος ~ PLB. 12.8.5 *un om șarlatan*.

[cf. ἀγείρω, ἄγυρις]

ἀγυρτικός, ἡ, ὄν *adj.* care își duce viața ca un ghicitor cerșetor; propriu cerșetoriei: μάντις ~ PLUT. Lyc.9.3 *ghicitor care se ocupă de cerșetorie*: PLUT. M.407c, IOS. BI4.387.

[ἀγύρτης]

ἀγύρτρια, ας, ἡ [ᾶγ] *subst.* ghicitoare hoinară, cerșetoare: (peior. despre Cassandra) AESCH. Ag.1273.

ἄγγ-αυρος, ου *adj.* vecin cu dimineata: νύκτα ἄγγαυρον A.RH. 4.111 *noaptea vecină cu ziua*: (subst.) στιβίηεις ~ CALL. Fr.260.64 *zorii înghețați ai zilei*.

[ἄγγι, αὔριον]

ἀγγέ-μάχος, ου *adj.* I care luptă corp la corp: ἀγγεμάχοις ἐτάροισιν IL. 16.248 *tovarășii vajnici în lupta corp la corp*: IL. 16.272, HES. Sc.25, LUC. VH1.16. II (despre arme) care se folosește în lupta corp la corp: XEN. Cyr.1.2.13, id. Cyr.7.4.15.

[ἄγγι, μάχομαι]

ἀγγ-ήρης, ες *adj.* vecin: SOPH. Fr.7.

[ἄγγι, ἀραρίσκω]

ἄγγι, *adv.* I aproape, lângă: IL. 7.188, (+ gen.) ~ νεῶν IL. 10.161 *lângă nave*: IL. 8.117, id.9.43, AESCH. Pers.467 (+ dat.) τοι ~ ἦλθε κακόν IL. 11.362 *răul mi-a fost aproape*. II (cu valoare de aproximare) aproape, ca: (+ dat.) τὸ συγγενές ἰδεῖν ~ καρποφόροις ἀρούραισιν PL. N.6.9 *caracterul moștenit apare ca un câmp roditor*.

[cf. ἄγγω]

ἀγγι-ἄλος, ου *adj.* I vecin cu marea: aflat pe țărmul mării, de coastă: Χαλκίδα τ' ἀγγιάλον IL. 2.640 *Chalkis cea de pe țărm*: HES. Fr.204.46, EUR. IA169. II (despre insule) înconjurat de mare: τὰς ἀγγιάλους ... μεσάκτους AESCH. Pers.889 *cele înconjugate de mări, între două țămuri*.

[ἄγγι, ἄλς]

ἀγγι-βᾶθής, ἐς *adj.* I adânc în apropierea țărmului, care se adâncește brusc: ~ θάλασσα OD. 5.413 *mare adâncă la țărm*: PLAT. Criti.111a, (subst.) τάγγιβαθῆ ἄλμυρά ἐστι

ARSTT. *Probl.*935a2 *adâncimile de lângă țârm sunt sărate. II* abrupt: ἐν τόποις ... ἀγγιβαθέσι PLUT. *M.*667c *in locuri abrupte. III* aflat la mare adâncime: (despre bureți) ARSTT. *HA*548b28.

[ἀγγι. βαθύς]

ἀγγι-γειτών, ον *adj.* vecin apropiat: AESCH. *Pers.*886.

[ἀγγι. γείτων]

ἀγγι-γῦος, ον [ἴ] *adj.* vecin (de ogor): ἀγγιγυοὶ περιναίεται A.RH. 1.1222 *locuiesc de jur împrejur, în apropiere imediată.*

[ἀγγι. γύη]

ἀγγι-θεός, ον [ἴ] *adj.* care este aproape de zei sau în strânsă legătură cu zeii: (despre feaci) OD. 5.35, id. 19.279 οὐ ... πάντες οἱ ἱεεες, ἀλλὰ οἱ μάλιστα ἀγγιθεοὶ τέ εἰσιν LUC. *Syr.D.*31 *nu toți preoții, dar majoritatea se află în strânsă legătură cu zeii.*

[ἀγγι. θεός]

ἀγγι-θύρος, ον *adj.* vecin (de ușă): ~ ναίοισα THEOC. 2.71 *care locuieste ușă în ușă.*

[ἀγγι. θύρα]

ἀγγι-κρημνος, ον *adj.* (dub.) aflat în apropierea unui șir de stânci marine: (despre Egipt) PI. *Fr.Dith.*82.

[ἀγγι. κρημνός]

ἀγγιμάχητής, οῦ, ὁ *subst.* luptător corp la corp: IL. 2.604, id. 8.173 ș.a.

[ἀγγιμαχος < ἀγγι. μάχος]

ἀγγι-μόλος, ον [ἴ] *adj.* I care se apropie: τραχεῖται στουγεραὶ τε καὶ ... [ἀ]γγιμόλοι AR. *Fr.*168.28 *aspre și teribile când se apropie. II* (neut. cu valoare adv.) aproape, lângă: (+ dat.) ἀγγιμόλον δέ οἱ ἦλθε IL. 4.529 *veni lângă el!* IL. 16.820, OD. 15.57, HES. *Sc.*325, (abs.) OD. 14.410, A.RH. 2.357, ἐξ ἀγγιμόλοιο ἰδὼν IL. 24.352 *văzând de aproape.*

[ἀγγι. βλώσχω]

ἀγγιμός, ον *adj.* care se află aproape, apropiat: EUR. *Fr.*867.

[ἀγγι]

ἀγγινοια, ας, ἡ *subst.* inteligență, perspicacitate, ascuțime a minții; viclenie: PLAT. *Chrm.*160a, ARSTT. *A.Pr.Po.*89b10, id. *EN* 1142b5, PLB. 8.34.10, τὴν αὐλικὴν ἀγγινοίαν καὶ κακοπραγμοσύνην PLB. 15.34.4 *viclenia de curte și răutatea.*

[ἀγγινοος]

ἀγγι-νοός-ους, οον-οον [ἴ] *adj.* |contr. -ους, -οον| cu prezență de spirit (*propr.* cu mintea la îndemână), iute la minte, isteț, ager, agil: ~ καὶ ἐξέφρων OD. 13.332 *agil și prudent; ἥττων ... βραδύς ἀγγίνου* PLAT. *Phdr.*239a

e mai prejos cel încet față de cel iute la minte! ARSTT. *HA*587a12. Σωσίβιος ... ἐδόκει γεγονέναι σκευδὸς ἀγγίνου PLB. 15.25.1 *Sosibios pare să fi fost unealta iscusită (sc. pentru intrigă).*

[ἀγγι. νοός]

ἀγγινωός, *adv.* în mod agil, dibaci: τὸ ~ χρήσασθαι καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ARSTT. *VV*1250a33 *a se folosi cu dibăcie de cuvânt și faptă.*

[ἀγγι-νοός]

ἀγγι-πλοός-ους, οον-οον *adj.* care se află aproape într-o călătorie pe mare: ἀγγιπλοὺν πόρον EUR. *IT*1325 *scurtă călătorie pe mare.*

[ἀγγι. πλέω]

ἀγγι-πολις, [ἴ] *adj.* |-πολις| care se află aproape de cetate: (despre Athena) AESCH. *Th.*501, (despre Ares) SOPH. *Ant.*970.

[ἀγγι. πόλις]

ἀγγι-πολις, ν. ἀγγιπολις

ἀγγι-ρροός, ον *adj.* care curge aproape: (despre râul Iris) A.RH. 2.367, id. 2.963.

[ἀγγι. ρόος]

ἀγγι-σπορός, ον *adj.* urmaș apropiat: οἱ θεῶν ἀγγισποροὶ AESCH. *Fr.*162 *urmașii apropiați ai zeilor.*

[ἀγγι. σπείρω]

ἀγγιστα, ν. ἀγγιστος

ἀγγιστεία, ας, ἡ *subst.* I înrudire apropiată: τὴν τοῦ γένους ἀγγιστεῖαν PLAT. *Lg.*924d *înrudire de sânge apropiată!* ARSTT. *Rh.*1385a3, Is. 1.37. II drept de moștenire: προτέροις τοῖς ἄρρεσιν τῶν θηλειῶν τὴν ἀγγιστεῖαν πεποίηκε Is. 7.20 *a stabilit prioritate băieților înaintea fetelor la moștenire!* DEM. 44.2, LXX *Ruth*4.7.

[ἀγγιστος]

ἀγγιστεῖον, ου, τό *subst.* înrudire apropiată prin sânge: γένους κατ' ἀγγιστεῖα τῶν ὀλωλότων SOPH. *Ant.*174 *datorită apropriei înrudiri prin neam (sc. de sânge) cu cei pieriți.*

[ἀγγιστος]

ἀγγιστεύς, έως, ὁ *subst.* I rudă apropiată: HDI. 5.80, συγγενής ... ~ LUC. *Tim.*51 *rudă de sânge. II* moștenitor legitim; rudă obligată să se însoare cu o cumnată sau altă rudă apropiată rămasă văduvă: LXX *Ruth*3.9, id. *Ruth*4.14 ș.a.

[ἀγγιστεύω]

ἀγγιστεύω, νθ. I a se afla aproape: (+ dat.) τάν τ' ἀγγιστεύουσάν γὰν ... πόντωι EUR.

Tr.224 *pāmānt apropiat de mare*. II a fi rudă apropiată: LXX Num.5.8. III a-și exercita drepturile sau obligațiile de rudă apropiată. I a fi moștenitor legitim: Is. 11.11 *πᾶσα θυγάτηρ ἀγχιστεύουσα κληρονομίαν* LXX Num.36.8 *orice fiică cu drept de moștenire*. 2 (în levirat) a se căsători cu văduva fratelui: LXX Ruth3.13. id. Ruth4.4.

[ἄγχιστος]

ἀγχιστήρ, ἦρος, ὁ *subst.* cel care se află la baza, care provoacă: τὸν ἀγχιστήρα τοῦδε τοῦ πάθους SOPH. Tr.256 *cel vinovat pentru această suferință*.

[ἄγχιστος]

ἀγχιστίνος, η, ον *adj.* foarte apropiat, îngrămădit, înghesuit: (despre oi) IL. 5.141. τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἐπιπτον νεκροὶ IL. 17.361 *cădeau grămadă morții*.

[ἄγχιστος]

ἄγχιστος, η, ον *adj.* (cu sens local) cel mai apropiat, foarte apropiat: τὸδ' ἄγχιστον Ἀπίας γαίας μονόφρουρον ἔρκος AESCH. Ag.256 *acest foarte apropiat și unic meterez de apărare*; SOPH. OT919, (fig.) ἄγχιστον ὀπάονα μῆλων Pl. P.9.64a *păstor mereu apropiat de turme*: (subst.) τὸν ἄγχιστον SOPH. El.1105 *rudă cea mai apropiată*. II (neut.) **ἄγχιστον**, **ἄγχιστα**, *adv.* I foarte aproape, foarte strâns: cel mai aproape: ἄγχιστα μάχη πόλεμος τε δέδηκε IL. 20.18 *tot mai strâns lupta și războiul se încing*: (+ dat.) ἄγχιστον ... αὐτῷ OD. 5.280 *foarte aproape de el*: HDT. 1.134, (gen.) ἄγχιστα ἡμέων οἰκέουσι Ταναγραῖοι HDT. 5.79 *cel mai aproape de noi locuiesc tanagrii*: AESCH. Supp.1035, (oracol cu dublu sens) ἄγχιστα δέεσθαι HDT. 5.79 *a cere ajutor de la cei mai apropiați* (sc. *ca rude*). II (cu vb. exprimând asemănarea) *îndeaproape*: Ἀρτέμιδι σε ... φυήν τ' ἄγχιστα εἴσκω OD. 6.152 *Zeitei Artemis te asemăn îndeaproape prin firea ta*; ὕπνος ... θανάτῳ ἄγχιστα εὐκώς OD. 13.80 *somnul asemănător îndeaproape morții*. III (cu sens temp.) cel mai recent: HDT. 2.143.

[ἄγχι]

ἄγχι-στροφος, ον *adj.* care se schimbă rapid, subit: ἀγχίστροφα βουλευόμεναι HDT. 7.13 *îmi schimb brusc hotărârea* (prop. *hotărâsc lucruri opuse*); ἀγχίστροφον τὴν μεταβολήν THUC. 2.53.1 *schimbare subită* (sc. *neprevăzută*).

[ἄγχι, στρέφω]

ἄγχι-τέρμων, ον *adj.* gen. -ονος care este aproape de hotar, limitrof: SOPH. Fr.384. EUR. Rh.426. XEN. Hier.10.7.

[ἄγχι, τέρμα]

ἄγχι-τόκος, ον *adj.* apropiat de naștere: (despre travaliu) ὠδίνεσσι ... ἀγχιτόκοις Pl. Fr.Hymn.33d.4 *durerile din preajma nașterii*.

[ἄγχι, τίκτω]

ἄγγόθεν, *adv.* de aproape: HDT. 4.31. LUC. Syr.D.28.

[ἄγγι]

ἄγγόθι, *adv.* aproape: (+ gen.) ~ δειρῆς IL. 14.412 *aproape de gât*: IL. 23.762. OD. 13.103. CALL. Dian.171. THEOC. 24.135.

[ἄγγι]

ἄγγό-μορος, ον *adj.* vecin: THEOC. 25.203.

[ἄγγι, μόρος]

ἄγγόνη, ης, ἡ *subst.* I sufocare, strangulare, spânzurare: ἄγγόνης μοι τέρματ' AESCH. Eu.746 *sfârșitul pentru mine este spânzurarea*: ἔργ' ἐστὶ κρείσσον' ἄγγόνης εἰργασμένα SOPH. OT1374 *am săvârșit fărădelegi prea cumplite pentru spânzurătoare* (sc. *care nu se ispășesc doar cu streangul*): (fig.) LUC. Tim.45. II coardă, laț: ἄγγόνην ... ἄνομαι AESCH. Fr.47a.778 *voi prinde lațul*: (fig., despre brațul cu care a strangulat Herakles leul din Nemea) βραχιόνος ... ἄγγόναισιν EUR. HF154 *lațul brațului*: EUR. Hipp.802, (pl.) ἐν ἄγγόναις δέσποινα EUR. Hipp.777 *stăpâna [atârână] în laț*: ARSTT. Probl.954b35.

[ἄγγω]

ἄγγόνιος, α, ον *adj.* de spânzurat: ἄγγόνιον δὲ βρόχον EUR. Hel.686 *laț de spânzurat*.

[ἄγγόνη]

ἄγγότατος, **ἄγγοτάτω**, superl. al lui ἄγχου

ἄγγότερος, comp. al lui ἄγχου

ἄγχου, *adv.* | *adj.* comp. ἄγγότερος, α, ον, superl. ἄγγότατος, η, ον, *adv.* ἄγγοτάτω | I aproape: ~ δ' ἰσταμένη ... Ἴρις IL. 2.790 *stându-le alături Iris*; cf. IL. 3.129. id. 5.123 ș.a., SOPH. Tr.962, (+ gen.) ~ Κυκλώπων OD. 6.5 *lângă Ciclopi*: ἄγγοτάτω τῆς Ἐρετρίης HDT. 6.102 *foarte aproape de Eretria*: HDT. 1.190, (+ dat.) Σκαμάνδρου χεύμασιν ~ Pl. N.9.40 *lângă meandrele [fluviului] Scamandros*. II (*adv.* superl.) în mod foarte asemănător: περὶ τῆσι κεφαλῆσι ἄγγοτάτω τῶν Μηδικῶν ἔχοντες HDT. 7.64 *puritând pe cap [o căciulă] în mod foarte asemănător Mezilor*.

[ἄγγι]

ἄγω, *vb.* impf. ἤγχον, viit. ἄζω, inf. aor. ἄγξαι a strănge de găt, a sugruma, a sufoca: ἄγχε δὲ μιν ... ἰμὸς ... ὑπὸ δειρήν IL. 3.371 *il străngea sub gătlej cureaia*; Pl. N.1.46, AR. Av.1575, id. Lys.81, THEOC. 5.106 s.a., (fig.) μου τὸν λογισμὸν ἄγξαι LXX 4Mac.9.17 *imi sugrumă gândirea*; (fig., despre creditor) τοὺς μὲν στρεβλῶν, τοὺς δ' ἄγχων AR. Eq.775 *pe unii torturându-i, pe alții sufocându-i*.

[cf. lat. *ango*]

ἄγχώμαλος, *on adj.* aproape egal, pe același plan: (despre rezultatul unei lupte, întreceri etc.) incert: ἐγένοντο ἐν τῇ χειροτονίᾳ ἀγχώμαλοι THUC. 3.49 *la alegeri ai iesit aproape egali*; ἀγχώμαλα ἐναυμάχουν THUC. 7.71 *lupta navală se desfășura cu sorți egali*; APP. Sam.7.8, (subst.) τὴν νίκην μέσσην ἐν ἀγχωμάλω καταλιπόντες IOS. B16.148 *lăsând victoria în incertitudine*.

[ἄγχι, ὀμαλός]

ἄγω, [ᾶ] *vb.* impf. ἤγον, viit. ἄζω, aor.2 ἤγαγον, aor.1 ἤξα, pf. ἤξα, inf. aor. ἄξαι, part. aor. ἄξας; *med.* impf. ἠγόμην, viit. ἄζομαι, aor.2 ἠγαγόμην, aor.1 ἠξάμην, pf. *med.-pas.* ἠγμαι, m.m.c.p. 3sg. ἤκτο; *pas.* aor. ἤχθην, viit. ἀχθήσομαι {ep. poet. impf. ἄγον, impf. 3du. ἀγέτην, aor. ἄγαγον [ᾶᾶ], conjct. ἀγάγωμι ἢ ἀγάγω, 3sg. ἄγησι ἢ ἀγάγησιν; imper. aor. ἄγαγε, inf. prez. ἀγέμεν, inf. aor. ἀξέμεναι ἢ ἀξέμεν, part. aor. ἀγαγόν, -οῦσα; ion. impf. iter. ἄγεσκον [ᾶ]; dor. prez. 3pl. ἄγοντι, impf. ἄγον, aor. ἄγαγον [ᾶᾶ], 3sg. ἀγάγετο [ᾶᾶ] Eur., inf. ἄγην; eol. opt. ἀγαγοίην; poster. m.m.c.p. 3sg. ἀγηόχει, *med.-pas.* 3pl. perifrastic ἠγμένοι ἦσαν} I a mâna, a duce, a aduce, a conduce, a lua: (despre animale) βοῦς ... βουκόλοι ἄνδρες ... ἄγουσιν IL. 13.572 *văcarii mâna vitele*; οἴχεται ἵππον ἄγων IL. 23.577 *pleacă luând (ca premiu) iara*; βοῦν δ' ἀγέτην κεράων OD. 3.439 *cei doi trăgeau de carne vita*; ὑπὸ ~ ἤγαγεν ... ἵππους IL. 5.731 *își duse caii sub jug*; (ἄγω este folosit pt. ființe în op. cu φέρω pt. lucruri) δῶρα ἐνεικέμεν ... ἀγέμεν τε γυναῖκας IL. 19.195 *a aduce daruri și a lua și femeile (roabe)*; (despre pers.) ἐκ δ' ἄγαγε κλισίης Βρισηίδα IL. 1.343 *a adus-o pe Briseis din cort* (cf. sens II); (*med.*) ἐκ πόλιος δ' ἄξεσθε βόας IL. 8.505 *aduceți din cetate vite*; (*pas.*) ἐκέλευσεν αὐτὸν εἰς τὸ δεσμοτήριον ἄγεσθαι PLUT. Ca.Mi.43.6 *a poruncit să fie dus în*

temniță; (fig.) ἐ μοῖρα ἤγ' ἐπικουρήσονται IL. 5.614 *soarta l-a adus să fie de ajutor*; ἐς κακὸν δὲ τοὺς φίλους ~ SOPH. Ant.438 *a-i duce pe prieteni spre pacoste*; τὸ φιλήσαι τὸν θανόντ' ἄγει δάκρυ EUR. Alc.1081 *dorul de cel mort aduce dură sine plânsul*; εἰς τὸ φανερόν ~ τὸ ἀδίκημα PLAT. Grg.480c *a aduce la iveală nedreptatea*; τοῖς ἔξωθεν λόγοις ἠγμένος DEM. 18.9 *atras (= dus de nas) de cuvinte din afara [subiectului]*; χρόνος τὰ κρυπτά πάντα πρὸς τὸ φῶς ἄγει MEN. Mon.1.592 *timpul le aduce la lumină pe toate cele ascunse*. II a lua cu forța, a răpi, a smulge, a târi; οὐδὲ γυναῖκας ἄξεις ἐν νήεσσι IL. 8.166 *nu le vei răpi pe femei la corăbii*; (despre Elena) ὅς μ' ἄγαγε Τροίηνδ' IL. 24.764 (*Alexandros*) *care m-a luat la Troia*; φέρουσί τε καὶ ἄγουσι τὰ σά HDT. 1.88 *cară și duc [avutul] tău (= devastează)*; (*med.*) τις Ἀχαιῶν ... δακρυόεσσαν ἄγηται IL. 6.455 *cineva dintre ahei te răpește pe tine în lacrimi*; (*pas.*) HDT. 6.30. III a conduce, a călăuzi, a ghida: Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νηας IL. 2.557 *Aias conducea din Salamina douăsprezece corăbii*; OD. 24.427, τῆς σάθης ἄγε AR. Lys.1119 *conduf-i] de mădular*; (*pas.*) τὸν ἰρέα ... ὑπὸ δύο λύκων ἄγεσθαι ἐς τὸ ἱρὸν HDT. 2.122 *preotul este călăuzit de doi lupi la templu*; (fig.) τὰς ψυχὰς ἐπὶ τὴν ἀρετὴν ... ἠγέτην PLAT. R.547b *conduceau sufletele spre virtute*; XEN. Mem.1.6.14. IV (fig.) a îndruma, a educa: ~ τε καὶ τρέφειν αὐτοὺς LUC. Anach.20 *a-i educa și a-i hrăni*; (*pas.*) οὕτω κακῶς ἠγμένος PLAT. Alc.124a *educat atât de rău*. V a conduce, a guverna, a comanda: στρατιάν ... ἄξων THUC. 7.12 *comandând o armată*; στράτευμα ... ~ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα HDT. 7.12 *a conduce armata împotriva Greciei*; (despre stat) THUC. 1.127, (fără compl.) ὁ Νικίας ἤγε THUC. 7.81 *Nicias a condus*. VI (*jur.*) a cita, a acuza: (~ εἰς δίκας / εἰς τὴν δίκην / εἰς κρίσιν) a chema în justiție / a intenta proces PLAT. Lg.856c s.a., (*pas.*) φόνου δ' ἀγόμενος PLUT. M.309d *acuzat de crimă*. VII a căra, a purta, a transporta: νῆες δ' ἐκ Λήμνοιο ... οἶνον ἄγουσαι IL. 7.467 *corăbii care aduc vin din Lemnos*; τοὺς λίθους ἔταμνον καὶ ἤγον HDT. 2.125 *ciopleau și transportau pietre*; (*pas.*) κεράμια ἄγεσθαι DEM. 35.18 *a fi transportate amfore*; βουλόμενοι δὲ μήτε σίτον ἐς τὴν Πελοπόννησον ἄγεσθαι THUC. 3.86

vrând să nu fie transportat grâu în Peloponnes. VIII a porni, a înainta, a se îndrepta: ~ ἐπί τοὺς πολεμίους XEN. *Cyr.*3.3.46 *a se îndrepta către dușmani;* (+ adv.) XEN. *An.*4.1.17. IX a trage la sine, a atrage: ἡ λίθος ... τοὺς δακτυλίους ἄγει τοὺς σιδηροὺς PLAT. *Ion*533d *piatra atrage inelele de fier.* X a trasa, a ridica, a construi: ἐμελλον ἄξειν τὸ τεῖχος THUC. 6.99 *aveau de gând să ridice zidul;* γραμμιάς τινας ~ ARSTT. *Top.* 101a16 *a trasa unele linii;* (pas.) κόλπου δὲ ἀγομένου τῆς γῆς ταύτης HDT. 4.99 *formându-se un golf al acestui ținut.* XI a cântări, a valora: ἦγε τριακοσίους δαρεικοὺς DEM. 24.129 *a valorat trei sute de darici;* PLUT. *M.*96b. XII (despre sărbători, evenimente) a celebra, a oficia, a serba, a săvârși: οὐκ ἄγουσι Ἀπατούρια HDT. 1.147 *ni sărbătoresc Apaturiile;* THUC. 5.54, ἄγουσι τοὺς γάμους MEN. *Sam.*681 *sărbătoresc nunta;* PLAT. *2Alc.*148e, (pas.) βουλῆς ἀγομένης PLUT. *Cat.Mi.*19.3 *când se întrunea senatul;* μουσικῆς ἀγῶνα τοῖς Παναθηναίοις ἄγεσθαι PLUT. *Per.*13.11 *a se ține o întrecere muzicală la Panathenee.* XIII (+ compl. abstr.) a menține, a continua, a împlini: ἄγει τ' ἀρετάν Pl. *1.7.22 împlinește virtutea;* εἰρήνην ~ THUC. 5.48, *a menține pacea;* AR. *Lys.*169, ἡσυχίαν ~ XEN. *An.*3.1.14 *a petrece timpul în liniște;* ~ σχολήν MEN. *Epit.*1084 *a avea parte de tihnă;* PLUT. *Num.*14.6. XIV a petrece, a duce: Pl. *O.*8.87, ποίας ἡμέρας δοκεῖς μ' ~ SOPH. *El.*266 *ce fel de zile crezi că-mi petrec;* ἄγουσι νύκτας AR. *Lys.*765 *își petrec noaptele.* XV a considera, a prețui: ἐν τιμῇ ἄγονται HDT. 1.134 *pun la loc de cinste (= prețuiesc);* (+ adv.) ἐντίμως ἄγουσα PLAT. *R.*528c *prețuind;* τὸ πρᾶγμ' ~ οὐχ ὡς παρ' οὐδέν SOPH. *Ant.*34 *a nu lua un lucru într-o doară (= în șagă);* (pas.) ἠγόμην δ' ἀνὴρ ἀσπίων μέγιστος SOPH. *OT*775 *treceam (= eram considerat) drept cel mai de văză dintre cetățeni.* XVI (med.) a lua în căsătorie sau de soție: (+/- γυναῖκα) ἐθέλει ... ἐμὲ οἴκαδ' ἄγεσθαι IL. 3.404 *vrea să mă ia acasă (ca soață);* OD. 21.316, θνητὴν ἀγαγέσθαι ἄκοιτιν IL. 18.87 *a lua drept soție o muritoare;* (cu sens cauzativ) κασιγνήτῳ δὲ γυναῖκα ἠγάγετο IL. 15.238 *i-a adus fratelui soție;* OD. 21.214, ἦγοντ' ἀνδρὶ γυναῖκα HES. *Sc.*274 *sofului îi era adusă soția.* XVII a roști: μῦθον, ὄν οὐ κεν ἀνὴρ γε διὰ στόμα

πάμπαν ἄγοιτο IL. 14.91 *vorbă pe care nici un bărbat nu se cade să o spună din gură* (prop. *să o poarte pe gură*). // ἄγε, ἄγετε, mai rar ἄγωμεν, *interj.* {eol. ἄγι Sapph.} hai, hai deți, să mergem: (frecv. întărit de alte partic., adv.: δῆ, νῦν, τοίνυν, ἀλλά) νῦν δ' ἄγε νῆα ... ἐρύσσομεν εἰς ἄλλα IL. 1.141 *hai acum să tragem corabia în apă; ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπέ* OD. 11.140 *dar hai și spune-mi aceasta; ἄγε δὴ τί χρῆ δρᾶν;* AR. *Av.*809 *hai atunci, ce e de făcut?;* (pl.) AR. *Pax*469, ἄγετε λαμβάνετε τὰ ὄπλα XEN. *Cyr.*7.5.24 *hai deți, luați armele;* (rar 1pl.) ἐγείρεσθε, ἄγωμεν NT *In.*14.31 *sculați-vă, să mergem;* NT *Mc.*14.42.

[cf. lat. ago]

ἀγώ, crază ἢ ἐγώ: EUR. *Andr.*36 ș.a.

ἀγωγεύς, ἕως, ὁ *subst.* I care transportă, hamal: δισχίλιοι ... ἄνδρες ἀγωγέες HDT. 2.175 *două mii de bărbați hamali.* II curea cu care strunești calcul, hăț, ham: μακρῶ τῷ ἀγωγεῖ XEN. *Eq.*6.5 *cu hățurile libere;* XEN. *Eq.*8.4, PLB. 3.43.4.

[ἀγωγή]

ἀγωγή, ἦς, ἡ [ἄ] *subst.* I transport: πρὸς τὰς ἀγωγὰς μετὰ τῶν γεωργῶν χρῆσθαι ὑποζυγίοις PLAT. *R.*370e *pentru transporturi, la țară, se folosesc animale de tracțiune.* II acțiunea de a purta, a (a)duce: ἡμῶν ἢ ἐς τοὺς ὀλίγους ~ THUC. 5.85 *faptul de a ne fi adus în fața umii mic număr de oameni.* III acțiunea de a (a)duce cu forța: (+ gen. obiectiv) ἐμῆς ἀγωγῆς ἀντιτεῖσεσθαι φόνον AESCH. *Ag.*1263 *să-i plătească cu moartea faptul de a mă fi adus aici [drept captivă];* (despre un prizonier) HDT. 6.85, (despre un sclav răpit de la alt stăpân) PLB. 12.16.5. IV călăuzire, conducere: I (concr.) ghidare, îndrumare: (τὸν ἵππον) τὴν μὲν ὀπισθεν ἀγωγήν ... οὐκ ἐπαινοῦμεν XEN. *Eq.*6.4 *nu recomandăm să ghidați calcul [ținându-l] în spate;* (despre conducerea armatei) PLAT. *Lg.*746e, id. *Lg.*819c. 2 guvernare: τὴν ἀγωγήν τῆς πολιτείας PLB. 24.11.4 *conducerea cetății.* 3 (fig.) fir călăuzitor: (al unei legi) ARSTT. *Rh.*1375b12, (într-o operă literară) PLUT. *M.*106b. 4 îndrumare, educație: ἡ παιδῶν ... ~ πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου λόγον PLAT. *Lg.*659d *călăuzirea copiilor întru cuvântul legii;* ἐκ νέου δ' ἀγωγῆς ὀρθῆς τυχεῖν πρὸς ἀρετὴν ARSTT. *EN*1179b31 *a primi din copilărie o îndrumare corectă întru virtute;* τὸ ἔθος καὶ τὴν ἀγωγήν ARSTT. *Pol.*1292b16

obiceiul și tipul de educație; PLUT. *M.3b. V* impuls, tendință: ἐναντίας δὲ ἀγωγῆς γυνομένης ἐν τῷ ἀνθρώπῳ PLAT. *R.604b existând în om o tendință opusă*; ἡ παρὰ τὸν λόγον ~ ARSTT. *Pr.949b16 impulsul contrar rațiunii. VI* (despre muzică și ritm) succesiune de silabe, conferind ritmul: τὰς ἀγωγὰς τοῦ ποδοῦ PLAT. *R.400c respectarea piciorului metric.*

[ἄγω]

ἀγωγήμος, ον [ᾶ] *adj. I* (despre lucruri) care poate fi transportat: τρισσὼν ἀμαξῶν ὡς ἀγωγήμον βάρος EUR. *Cyc.385 o greutate ce poate fi dusă [abia] cu trei care*; (subst.) κἀπηλὸς τῶν ἀγωγίμων PLAT. *Prt.313c iraficant de mărfați*; XEN. *An.5.1.16. ARSTT. Mete.359a8. II* (despre pers.) care poate fi dus la tribunal: pasibil de a fi capturat, de a fi dus în sclavie: τοὺς φυγάδας ἀγωγήμους XEN. *HG7.3.11 fugarii ce pot fi capturați*; ἴνα μὴ ... αὐτὸς ~ γένωμαι DEM. *53.11 să nu devin pasibil de a fi dus în sclavie. III* (gener.) care se lasă dus (către), atras: πρὸς ἡδονὰς ~ PLUT. *Alc.6.3 care se lasă dus către plăceri*; (subst.) τὸ δέλεαρ ... τῶν ἀγωγίμων PLUT. *M.1093d momeala farmecelor iubirii.*

[ἀγωγή]

ἀγωγήιον, ου, τό *subst. încercătură, marfă transportată*; XEN. *Cyr.6.1.54.*

[ἀγωγή]

ἀγωγός, ὄν [ᾶ] *adj. I* care conduce, călăuzește sau transportă: ταῦτα δὲ γε φαίνεται ἀγωγή πρὸς ἀλήθειαν PLAT. *R.525b acestea par a conduce către adevăr*; τῶν ἀγωγῶν ἂν εἶη ... ἐπὶ τὴν τοῦ ὄντος θεάν ἢ ... μάθησις PLAT. *R.525a invățătura ar aparține celor ce călăuzesc spre contemplarea a ceea ce este*; (+ gen.) δύναντιν ἀνθρώπων ἀγωγὸν οὐσαν PLUT. *Lyc.5.1 o forță călăuzitoare de oameni*; (subst.) ἐπορεύοντο ἔχοντες ἀγωγούς HDT. *3.26 înaintau cu ajutorul călăuzelor*; THUC. *4.78.2, (fig.)* τῆς μιμήσεως ἐν τῷ πιθανῷ τὸ ἀγωγὸν ἐχούσης PLUT. *M.25b imitația fiind îndreptată către verosimilitudine. II* care atrage: χάριν ἀγωγόν PLUT. *Crass.7.5 farmec atrăgător*; (fig.) δακρύων ~ EUR. *Tr.1131 care aduce lacrimi.*

[ἄγω]

ἀγών, ὄνος, ὁ [ᾶ] *subst. I* adunare, îngrămădire: ἐγὼ μενέω νηῶν ἐν ἀγῶνι IL. *16.239 eu rămân unde-s navele adunate. II* reuniune, adunare, sfat: λῦτο δ' ~ IL. *24.1 se destrămă*

adunarea; τὸ γε βᾶτιν ἐς μέσσον ἀγῶνα IL. *23.710 cei doi păsira în mijlocul adunării*; θεῖον ... ἀγῶνα IL. *18.376 sfatul zeilor*; HES. *Th.91 κοινοῦς ἀγῶνας θέντες* AESCH. *Ag.845 convocând adunarea generală. III* loc de adunare (pentru competiții, spectacole etc.); arenă, câmp: λείψαν δὲ χορόν, καλὸν δ' εὐρυαν ἀγῶνα OD. *8.259 neteziră locul, lărgiră bine cercul*; OD. *8.380, ἄεθλα ...* θῆκε μέσῳ ἐν ἀγῶνι OD. *24.86 puse în mijlocul arenei premiile pentru confruntare*; IL. *23.258. IV* întrecere, concurs, jocuri: HES. *Th.435, ~ χάλκεος* PL. *N.10.22 concurs premiat cu un scut de bronz*; στεφανηφόρους τε ἀγῶνας HDT. *5.102 concursuri premiate cu o cunună*; HDT. *5.8, ἀγῶνα θεῖη ὄντινοῦν μηδὲν ἀφορίσας μήτε γυμνικὸν μήτε μουσικὸν μήθ' ἵππικὸν* PLAT. *Lg.658a ar organiza un concurs oarecare, fără a stabili dacă este athletic, de muzică sau hipic*; τὸν Ὀλυμπικὸν ... ἀγῶνα AR. *Pl.583 jocurile Olimpice*; (fig.) πολλοὺς ... ἀγῶνας δραμεόνται περὶ σφέων HDT. *8.102 vor alerga multe curse întru ei înșiși (sc. pentru libertatea lor)*; NT *Evr.12.1. V* confruntare: **1** luptă: νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα IL. *15.428 căzut în lupta la nave (sau unde-s navele adunate)*; ἐταῖρον ἐνηέα λεῦσσ' ἐν ἀγῶνι OD. *8.200 tovarăș bun privea la înfruntare*; AESCH. *Pers.405, ἐς ἀρηίους ἀγῶνας* HDT. *9.33 confruntări de arme*; THUC. *1.73.3 ș.a., (fig.)* NT *Col.2.1. 2* (jur.) confruntare la tribunal, judecată: AESCH. *Eu.677, PLAT. Ap.24c. 3* confruntare teatrală, acțiune dramatică: ~ σοφίας AR. *Ra.882 confruntare a înțelepciunii*; AR. *Nu.958, PLUT. Dem.22.5. 4* sfadă, ceartă, dispută: ὄπλων ... ~ πέρι SOPH. *Ai.936 disputa pentru arme (sc. ale lui Achilles)*; οὐ γὰρ περὶ τῆς ἐκείνων ἀδικίας ἡμῖν ὁ ~ ... ἀλλὰ περὶ τῆς ἡμετέρας εὐβουλίας THUC. *3.44.1 căci această discuție nu privește nedreptatea lor, ci capacitatea noastră de a lua bune hotărâri*; εἰς ἀγῶνα λόγων PLAT. *Prt.335a într-o înfruntare de cuvinte. 5* (fig.) confruntare între două idei, atitudini, sentimente; dilemă; problemă crucială, chestiune decisivă: μέγας ... ὁ ~ ... τὸ χρηστὸν ἢ κακὸν γενέσθαι PLAT. *R.608b mare este lupta [care se dă] între a deveni bun sau rău*; HDT. *7.11.*

[cf. ἄγω]

ἀγων-ἀρχης, ου, ὁ [ᾶγ] *subst. judecător al*

unui concurs: SOPH. *Ai.*572.

[ἀγών, ἄρχω]

ἀγωνία, ας. ἡ [ἄγ] *subst.* **I** întrecere, concurs, probă: ἀγῶνα γυμνικὸν τιθεῖσι διὰ πάσης ἀγωνίης ἔχοντα HDT. 2.91 *statornicesc jocuri atletice cu tot felul de probe*: PL. *O.*2.52. id. *P.*5.113. εἰλημμένοι εἰσὶν ἐν δημοτικῇ ἀγωνίᾳ XEN. *Cyr.*2.3.16 *sunt prinși într-o competiție populară (sc. cu oamenii de rând)*: PLAT. *Amat.*135e, ARSTT. *Pol.*1288b18. **II** **1** confruntare, luptă: πολέμιων τ' ~ EUR. *Hec.*314 *confruntare între dușmani*. **2** antrenament în vederea confruntării: artă militară: δικαίως ... τῆ ῥητορικῇ χρῆσθαι, ὥσπερ καὶ τῆ ἀγωνίᾳ PLAT. *Grg.*457b *să se folosească cu justete de retorică, ea și de arta de a lupta*. **III** (fig.) tulburare, zbucium, teamă: ἡ ~ φόβος τίς ἐστί ARSTT. *Pr.*869b6 *tulburarea este un soi de teamă*; ἦν δὲ οὐ μικρὰ καθ' ὄλην τὴν πόλιν ~ LXX *2Mac.*3.14 *s-a produs o tulburare destul de mare în tot orașul*: PLB. 3.43.9.

[ἀγών]

ἀγωνιάω-ῶ, [ἄγ] *vb.* [impf. ἡγωνίω] **I** a se întrece, a (se) lupta: πρὸς ἀλλήλους ἀγωνιῶντες [SOC. 4.91 *luptându-i unii cu alții*: DEM. 21.61. **II** **1** (*intrans.*) a fi tulburat / îngrijorat, a se frământa: ἀγωνιῶντα καὶ τεθορυβημένον ὑπὸ τῶν λεγομένων PLAT. *Ly.*210e *îngrijorat și tulburat de cele spuse*: PLAT. *Chrm.*162c, id. *Pr.*333c, ὁ ἀγωνιῶν οὐ διὰ φόβον ... πάσχει, ἀλλὰ διὰ τὸ μέλλον ARSTT. *Pr.*869a6 *cel îngrijorat nu suferă din cauza friciei, ci din cauza viitorului*: ARSTT. *Pr.*869b4, περὶ οὗ ἀγωνιῶσιν ARSTT. *Rh.*1383a6 *în privința căruia sunt neliniștiți*: LXX *2Mac.*3.21. **2** (*trans.*) a se teme: (+ ac.) ἀγωνιῶν τὴν ἀθεσίαν τῶν Κελτῶν PLB. 3.78.2 *temându-se de nestatornicia celților*: (+ μή și conjct.) ἀγωνιῶν οὐν μὴ τίση καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν λοιπῶν δίκην PLB. 1.10.6 *temându-se să nu ispășească pedeapsa și pentru ceilalți*.

[ἀγών]

ἀγωνίδαται, (ion.) ind. pf. 3pl. de la ἀγωνίζομαι

ἀγωνίζομαι, [ἄγ] *vb.* [impf. ἡγωνίζομαι, viit. ἀγωνιῶμαι, poster. ἀγωνίσομαι, aor. ἡγωνισάμην, *med.-pas.* pf. ἡγωνίσμαι, m.m.c.p. ἡγωνίσμην, *pas.* viit. ἀγωνισθήσομαι, aor. ἡγωνίσθη] {ion. ind. pf. 3pl. ἀγωνίδαται Hdt. 9.26} **I** a concura, a se întrece, a participa la un concurs: (abs.) HDT. 2.160.

(despre întreceri muzicale sau teatrale) HDT. 5.67. AR. *Ach.*140. (+ ac.) ἀγωνιζόμενος στάδιον HDT. 5.22 *a se întrece în arena de curse*: (+ πρὸς) ἀγωνιζόμενος πρὸς ἄλλα σώματα PLAT. *R.*579c *concurând cu alte trupuri*: (+ περὶ) ἀγωνιζεσθαι περὶ τῶν τοῦ δικαίου σκιῶν PLAT. *R.*517d *a concura pentru umbrele dreptății (sau cu umbrele)*: (fig., despre iubire) EUR. *Ion*939. **II** **1** a se înfrunta, a (se) lupta: ὅπως ... τὰ σώματα καὶ τὴν γνώμην παρασκευάζοντο ὡς ἀγωνιούμενοι XEN. *HG*3.4.21 *să-și pregătească trupul și mintea pentru a se lupta*: THUC. 8.46. id. 6.68 s.a., (+ πρὸς) πρὸς πολλῶ δυνατότεροισ ἀγωνιζόμενοι THUC. 1.69 *luptându-se împotriva unora mult mai puternici*: DEM. 18.16 (+ περὶ) ἀγωνιζεσθαι δέη περὶ τε τῆς πόλεως καὶ περὶ εὐκλείας καὶ περὶ τῆς ψυχῆς XEN. *Eq.Mag.*1.19 *trebuie să se lupte pentru cetate și pentru glorie și pentru sufletul lor*: ἀγωνίσασθαι περὶ θανάτου DEM. 4.47 *a se lupta pe viață și pe moarte*: (+ ὑπὲρ) ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνιζεσθαι DEM. 18.177 *a se lupta pentru libertate*: LYS. 2.35. **2** a-și da silința, a se strădui: THUC. 3.38, ἃ μὲν πολλὰκις ἡγωνίσω DEM. 19.250 *eforturile pe care le făceau*. **III** **1** a se înfrunta într-o discuție, a dezbate, a discuta: ἀγῶνα καὶ σὺ τόνδ' ἡγωνίσω EUR. *Supp.*427 *și tu te-ai încăierat în această dispută*: καλῶς αὐτὸς ἡγωνίσαι PLAT. *Smp.*194a *te-ai înfruntat frumos în discuție*: PLAT. *Th.*167e, id. *Hp.Mi.*369c. **2** a susține un discurs public: XEN. *Mem.*3.7.4. **3** (jur.) a se confrunta într-un proces, a se apăra: a fi dezbătut: δίκας ... κακῶς ἀγωνισάμενον LYS. 3.20 *înfrânt într-un proces*: γραφὴν ἀγωνιζόμενον παρανόμων DEM. 23.100 *angajat într-un proces pentru ilegalitățile comise*: ὁ νῦν ἀγωνιζόμενος νόμος DEM. 24.29 *legea dezbătută acum*: σὺ τόνδ' ἀγωνίη φόνον EUR. *Andr.*336 *tu te aperi de această crimă*.

[ἀγών]

ἀγωνικός, ἡ, ὄν *adj.* propriu luptei, care ține de luptă: (dub.) Ἴκτορα ἐξ ἀγωνί[κ]ω[ν] (var. ἀγωνίω[ν] ἴκοντα μό)χθων EUR. *Alex.fr.*23.2 *Hector venind din caznele luptei*.

[ἀγών]

ἀγωνίος¹, ὄν [ἄ] *adj.* **I** (pl., despre zei) adunați la sfârșit, reuniți, în totalitate: πάγον ... ἀ-

γωνίων θεῶν AESCH. *Supp.*189 *stâncă închinată zeilor reuniți*; AESCH. *Supp.*333. id. *Ag.*513. PLAT. *Lg.*783a. **II** 1 propriu întrecerii, competiției; potrivit pentru competiții: ἀγώνιον ... εὐχος Pl. *O.*10.63 *o rugă pentru competiție*; ἀγωνίων τ' ἀέθλων Pl. *I.*9.8 *premierii pentru concurs*. **2** de luptă: μακραίωνι ... ἀγωνίῳ σχολῶ SOPH. *Ai.*194 *un lung răgaz de la luptă* (sau *răgaz neliniștit*). **3** (despre zei) care prezidează competițiile, pază a competițiilor, ocrotitor al jocurilor sportive: (despre Hermes) Pl. *I.*1.60. (despre Zeus) SOPH. *Tr.*26.

[ἀγών]

ἀ-γώνιος², ον *adj.* lipsit de unghiuri: (despre cerc) ARSTT. *Metaph.*1020a35.

[ἀ-, γωνία]

ἀγώνισις, εως, ἡ [ᾶ] *subst.* întrecere, competiție: THUC. 5.50.

[ἀγωνίζομαι]

ἀγώνισμα, ατος, τό [ᾶ] *subst.* **I** 1 întrecere, competiție: XEN. *Hier.*11.8. **2** confruntare, încăierare, luptă: ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἀγωνίσμασι XEN. *Eq.*11.13 *în confruntările din război*; (fig., despre Tyche) οὐτ' ἠγωνίσαστ' ~ οἶον τὸ καθ' ἡμᾶς PLB. 1.4.5 *nu a mai desfășurat vreo luptă ca cea de la noi*. **3** piesă de concurs: (despre o reprezentație dramatică) ARSTT. *Po.*1451b37. **4** spectacol: PLB. 3.31.13. **II** faptă de arme, acțiune de război: ἴνα ... ἐν τῇ Σαλαμῖνι δοῖεν τίσιν τῶν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἀγωνισμάτων HDT. 8.76 *ca să plătească la Salamina pentru faptele lor de arme de la Artemision*; ἐν ἀγωνίσματι PLB. 36.1.1 *în mijlocul evenimentelor*. **III** realizare, triumf: καλὸν ~ THUC. 7.59 *o frumoasă reușită*; THUC. 7.86. **IV** câștig obținut în urma unui concurs, miză, premiu: ~ μέγα τοῦτο ποιεῖνται HDT. 1.140 *fac din acest lucru o miză importantă*; (despre opera autorului) κτήμᾶ τε ἐς αἰεὶ μᾶλλον ἢ ~ ἐς τὸ παραχρήμα ἀκούειν THUC. 1.22 *o avere pentru totdeauna mai degrabă decât un câștig de ascultat pe moment*; (fig.) ἐυνέσεως ~ προσελάμβανεν THUC. 3.82 *dobândește câștigul de [a fi considerat] inteligent*: λαβεῖν τ' ~ ἀξιόν τι τῆς ὁδοῦ AR. *Ra.*284 *a lua un premiu pe măsura drumului*; EUR. *El.*987.

[ἀγωνίζομαι]

ἀγωνισμός, οῦ, ὁ *subst.* concurență, rivalitate: THUC. 7.70.

[ἀγωνίζομαι]

ἀγωνιστέον, [ᾶ] *adj.vb.* e necesar a lupta: ἡμῖν γ' ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ~ DEM. 9.71 *trebuie să luptăm pentru libertate*; XEN. *Cyr.*1.6.9. PLUT. *Lib.*3.

[ἀγωνίζομαι]

ἀγωνιστής, οῦ, ὁ [ᾶ] *subst.* **I** 1 concurent, participant la jocuri: ξείνοισι ἀγωνιστήσι ... τὸν ἀγῶνα τιθέναι HDT. 2.160 *a rândui întreceri pentru participanți străini*; (op. κριταί „juriu”) THUC. 3.37. (fig.) EUR. *Ion*1257, ἵππους ἀγωνιστάς PLUT. *Them.* 25.1 *cai de curse*; cf. PLUT. *Pomp.*37.2. **2** participant la o discuție, combatant verbal: οὐ φάσκοντες ἀγωνισταὶ ἀλλὰ φιλόσοφοι εἶναι PLAT. *Th.*164c *spunând că suntem nu participanți la o discuție, ci filosofi*; PLAT. *Phdr.*269d. **3** participant la un spectacol, actor: ὑποκριτής ~ ARSTT. *Pr.*918b28 *actor*. **II** luptător (pt. o cauză), învingător, campion: (despre Cato Maior) PLUT. *Cat.Ma.*1.5. (+ gen., fig.) τοὺς τῆς ἀρετῆς ἀγωνιστάς LXX *4Mac.*12.14 *luptătorii întru virtute: adevărații* ~ PLUT. *M.*16c *luptător întru adevăr*; τῆς γὰρ γεωμετρίας καὶ τῆς ἄλλης τῆς τοιαύτης παιδείας ... ἀγωνιστὴν γενέσθαι DEM. 61.44 *a devenit un campion al geometriei și al altor științe de acest fel*.

[ἀγωνίζομαι]

ἀγωνιστικός, ἡ, ὄν [ᾶ] *adj.* **I** 1 propriu confruntării, luptei: εἶδος ... ἀγωνιστικὸν PLAT. *Soph.*219c *felul de a lupta*; (subst.) ἀγωνιστική (subīnt. τέχνη) PLAT. *Soph.*225a *arta de a lupta*; δύναμιν ἀγωνιστικὴν ARSTT. *Rh.* 1360b22 *forță potrivită pentru luptă*. **2** propriu dezbaterii, discuției: τοὺς ἀγωνιστικούς λόγους ARSTT. *SE*174a28 *discuțiile în contradictoriu*; ARSTT. *SE*175a2, id. *Top.* 161a24, (despre pers.) τῶν σοφῶν ... ἀγωνιστικῶν PLAT. *Men.*75c *înțelepții înclinați spre dezbateri*.

[ἀγωνίζομαι]

ἀγωνιστικῶς, *adv.* **I** în mod polemic: ARSTT. *Top.*164b15, ἔχουσιν ~ PLUT. *Sull.* 16.6 *a avea dispoziție de luptă*. **II** în stil specific teatrului: ARSTT. *Pr.*918b21.

[ἀγωνιστικός]

ἀγωνοθεσία, ας, ἡ *subst.* îndatorirea unui ἀγωνοθέτης, organizare sau conducere a jocurilor: PLUT. *M.*785c, id. *Ag.*21.3.

[ἀγωνοθέτης]

ἀγωνοθετέω-ῶ, [ᾶ] *vb.* **I** a avea rolul de ἀγωνοθέτης; **I** a organiza jocuri publice sau

a fi parte a juriului: τὸς δούλους ἀγωνοθετήσοντας πέμπει DEM. 9.32 *ii trinite pe sclavi pe post de jurati*; τὸς δὲ μίμοις καὶ ὀρχησταῖς ἀγωνοθετοῦντας PLUT. M.621c (*unii care*) *organizează concursuri pentru mimi și dansatori*. 2 (fig.) a provoca, a isca: ἀγωνοθετῶν στάσιν αὐτῶ πρὸς τὸν ἀδελφόν IOS. A117.47 *iscând vrajba dintre el și fratele său*. II a se purta precum un ἀγωνοθέτης, a arbitra, a judeca: (despre o dezbatere publică) αἵτιοι δ' ὑμεῖς κακῶς ἀγωνοθετοῦντες THUC. 3.38 *vinovați sunteți voi, care arbitrați prost*; PLAT. Smp.184a.

[ἀγωνοθέτης]

ἀγωνο-θέτης, ου, ὁ *subst.* I organizator de jocuri: HDT. 6.127. II jurat, arbitru: XEN. An.3.1.21.

[ἀγών, τίθημι]

ἀγωνο-θήκη, ης, ἡ [ᾗ] *subst.* v. ἀγωνοθεσία: SOPH. Fr.975.

[ἀγών, τίθημι]

ἀδάημονή, ης, ἡ *subst.* nepricepere, lipsă de experiență: οὐκ ἀδαημονή σ' ἔχει ἀμφοτελεύειν ὄρχατον OD. 24.244 *nu ești nepriceput în îngrijirea livezii*.

[ἀδαήμων]

ἀ-δάημων, ου *adj.* neștiutor, nepriceput: (+ gen.) μάχης ἀδαήμονι φωτί IL. 5.634 *bărbat nepriceput într-ale luptei*; cf. IL. 13.811, OD. 17.283, ἀδαήμονα Μοισᾶν PI. Fr.198a2 *nepriceput în arta Muzelor*; HDT. 8.65.

[ἀ-, δαήμων]

ἀ-δάηης, ἐς *adj.* |comp. ἀδαέστερος PI. Fr.52d27| care nu știe, necunoscător, nefamiliarizat (cu ceva): (+ gen.) εἰμεν ... ἀδαέες τούτων τῶν ἀνδρῶν HDT. 9.46 *nu-i cunoaștem pe acești oameni*; HDT. 5.90, ὕπν' ὀδύνας ~ SOPH. Ph.828 *somn, tu, care nu cunoști durerea*; (+ inf.) ~ δ' ἔχειν μυρίον ἄχθος SOPH. Ph.1167 *incapabil să-și suporte nesfârșita durere*; PLB. 5.33.5.

[ἀ-, δαῖναι]

ἀ-δάητος, ου *adj.* necunoscut: HES. Th.655.

[ἀ-, δαῖναι]

ἀ-δαίετος, ου *adj.* netăiat: A.RH. 3.1033.

[ἀ-, δαίομαι]

ἀ-δαίτος, ου *adj.* fără ospăt: θυσίαν ... ἀδαίτον AESCH. Ag.151 *sacrificiu lipsit de ospăt*.

[ἀ-, δαίνωμι]

ἀ-δακρῦς, υ *adj.* |gen. -νος| I lipsit de lacrimi, care nu plânge: (despre pers.) οὐκ ἄν δυναίμην ... ἄδακρυς εἶναι EUR. Alc.1047

nu aș putea să-mi stăpânesc lacrimile: (despre un copil) THEOC. 24.31, (despre abstr.) ἄδακρυν ... αἰῶνα PI. O.2.66 *viață fără lacrimi*. II care nu produce lacrimi: ἄδακρυν μοῖραν ... φόνου EUR. Med.861 *soarta uciderii ce mi te-nlăcrimează*; PLUT. Ages. 33.3.

[ἀ-, δάκρυ]

ἀδακρῦτί, *adv.* fără lacrimi: ISOC. 14.47, LUC. Cat.20.

[ἄδακρυς]

ἀδάκρῦτος, ου *adj.* I fără lacrimi, care nu plânge: οὐδ' ἄρα Νέστορος υἱὸς ἀδακρῦτω ἔχεν ὄσσε OD. 4.186 *nici fiul lui Nestor nu avea ochii fără lacrimi*; εὐνάξειν ἀδακρῦτων βλεφάρων πόθον SOPH. Tr.106 *a adormi suferința unor pleoape rămase fără lacrimi*: (despre pers.) IL. 1.415, OD. 24.61, ἡμᾶς μηδεμίαν ἡμέραν ἀδακρῦτους διαγαγεῖν ISOC. 19.27 *nu am petrecut nici o zi fără lacrimi*. II care nu produce lacrimi: ~ ἀμέρα EUR. Hec.691 *o zi care nu naște lacrimi*. III neplâns: πότμον ἀδάκρυτον SOPH. Ant.881 *soartă neplânsă*.

[cf. ἄδακρυς]

Ἀδάμ, ὁ *subst.*, *indecl.* Adam: LXX Gen.2.16, NT Lc.3.38 ș.a.

ἀδάμάντινος, η, ου *adj.* făcut dintr-un material foarte dur: adamantin, diamantin; (gener. tradus) de oțel: ἀδαμάντινον ... ἄροτρον PI. P.4.224 *plug de oțel* (sc. prob. *de neînfrânt*): AESCH. Pr.64, (traduce ebr. קֶטֶב „plumb”) ἐπὶ τείχους ἀδαμάντινου LXX Am.7.7 *pe ziduri de plumb*: (fig.) σιδηροῖς καὶ ἀδαμάντινοῖς λόγοις PLAT. Grg.509a *cu vorbe de fier și diamant*; ἀδαμάντινον ἔχουσα τὸν νοῦν LXX 4Mac.16.13 *având mintea ca de diamant* (sc. *fermă, neschimbătoare*). II **ἀδαμάντινος**, *adv.* cu tărie, cu hotărâre: PLAT. R.618e.

[ἀδάμάντινος]

ἀδάμαντό-δετος, ου [ᾗδ] *adj.* care leagă cu oțel (cf. ἀδάμας), care are lanțuri de oțel: ἀδαμαντοδέτοισι λῦμαι AESCH. Pr.148 *cu oșări ce leagă în lanțuri de oțel*.

[ἀδάμας, δέω¹]

ἀδάμαντο-πέδιλος, ου [ᾗδ] *adj.* cu bază de neifrânt (ca oțelul / adamantul, cf. ἀδάμας): (coloane) PI. Fr. Hymn.3d.8.

[ἀδάμας, πέδιλον]

ἀ-δάμας, αντος, ὁ [ᾗδᾶ] *subst.* („de neimblânzit, de neînfrânt”) metal foarte dur, oțel,

adamant: HES. *Th.*188, PLAT. *Pl.*303e, id. *Ti.*59b, THEOC. 2.34. (pt. ebr. 𐤀𐤃𐤍 „plumb”) LXX *Am.*7.8.

[ἀ-, δάμνημι]

ἀ-δάμαστος, ον [ᾗδᾶ] *adj.* I neîmblânzit, nedomolit: (despre cai) XEN. *Eq.*1.1. id. *Mem.*4.1.3, LXX *Sir.*30.8, PLUT. *M.*2f. (pa-siuni) LXX *4Mac.*15.13. II de neîmblânzit, fără milă: (Hades) IL. 9.158, AESOP. 3.15.

[ἀ-, δαμάζω]

ἀ-δάματος, ον [ᾗδᾶ] *adj.* I neîmblânzit: (junică) EUR. *Ph.*640, σκότου νέφος ... ἀδάματον SOPH. *OT*1315 *nour de beznă ... de neîmblânzit*. II nebiruit, neînvin: (cetate) AESCH. *Th.*233, (evlavie) AESCH. *Ch.*55, (săgeți) SOPH. *OC*205, (despre Kerber) ἀδάματον φύλακα SOPH. *OC*1572 *raznic neînvin*. III fecioară: AESCH. *Supp.*143, (tinere) SOPH. *Fr.*441a, (zeiță) SOPH. *Ai.*450.

[ἀ-, δάμνημι]

ἀ-δάπανος, ον [ᾗδᾶ] *adj.* [superl. -ώτατος] I care nu costă nimic, fără cheltuială, gratuit: ἐπάσχομεν ... κἀδάπανα AR. *Pax*594 *aveam parte de [bucurii] pe care nu cheltuiam nimic*: (despre pârul lung al spartanilor) τῶν κόσμων ἀδαπανώτατος οὗτός ἐστι PLUT. *M.*189f *dintre podobaie aceasta e cea pe care se cheltuieste cel mai puțin*: PLUT. *M.*232c, ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον NT *1Cor.*9.18 *voi pune fără plată Evanghelia*. II (despre pers.) care nu cheltuieste: (+ gen.) ARSTT. *VV*1251b7. // **ἀδαπάνως**, *adv.* fără a costa nimic: ~ τέρψαι φρένα EUR. *Or.*1176 *a desfăta sufletul fără cheltuială*.

[ἀ-, δαπάνη]

ἀ-δασμος, ον *adj.* care nu plătește tribut: AESCH. *Fr.*63.

[ἀ-, δασμός]

ἀ-δαστος, ον *adj.* neîmpărțit: ἄδαστα ... φρουρήματα SOPH. *Ai.*54 *prăzi (incă) neîmpărțite*.

[ἀ-, δατέομαι]

ἀδάχεω-ῶ, *vb.* a răzui: AR. *Fr.*410.

ἄδιξ, ἶχος, ἡ *subst.* (metrol.) măsură de 4 χοίνικες: AR. *Fr.*709.

ἄδε, imper. prez. 2sg. act. de ἄδω

ἄδε¹, [ᾗ] (poet.) ind. aor. 3sg. act. de la ἀνδάνω

ἄδε², [ᾗ] (dor.) pt. ἤδη, v. ὄδε

ἄδεᾶ, neut. pl. sau ac. sg. de la ἀδεής

ἄδέα, (dor.) nom. pl. pt. ἡδέα sau fem. sg. pt. ἡδέα de la ἡδύς

ἀ-δεής, ἐς [ᾗ] *adj.* [comp. -έστερος] {cp.

ἄδευς, voc. ἀδεές II.} I (despre pers.) fără frică, neînfricat, curajos: (Hector) IL. 7.117, (litoță) οὐκ ἀδεεῖς ἔτι ἡμεν THUC. 3.10 *ne temeam*: (+ gen.) PLAT. *R.*386b, (subst.) PLUT. *Ca.Mi.*60.1. II fără rușine, nerușinat: κῶν ἀδεές IL. 8.423 *cătea nerușinată*: OD. 19.91. III care nu provoacă frică: ἀδεές ... δέος δεδιέναι PLAT. *Smp.*198a *a însuflă o spaimă care nu are nimic de speriat*. IV lipsit de pericol, sigur: (comp.) ἀδεεστέρα ἢ κάθοδος THUC. 3.114 *intoarcere mai în siguranță*: πανταχόθεν ἀδεῖ τὴν πολιτείαν APP. *BC*2.27 *republică în siguranță din toate punctele de vedere*: τῶν μετᾶλλων τὴν ἐργασίαν ἀδεῖ ARR. *An.*7.9.3 *exploatare în siguranță a zăcămintelor*. // **ἀδεές**, τό *subst.* siguranță, securitate: THUC. 2.59, τὸ καθ' ἡμέραν ~ THUC. 3.37 *siguranță în viața de zi cu zi*. // **ἀδεῶς**, *adv.* [comp. -έστερον, superl. -έστατα] I fără teamă, fără a fi constrâns, în mod liber: ~ τινὰ ὠφελοῦμεν THUC. 2.40 *ajutăm pe cineva fără constrângerea temerii*: πάντα ~ ἔλεγεν DEM. 43.30 *le spunea pe toate fără teamă*. II nepedepsit: ~ ὅ τι ἂν βούληται ποιῆ DEM. 23.89 *poate face nepedepsit ce dorește*. III în siguranță: ~ οἰκεῖν ἐν τῇ πόλει ISOC. 18.42 *a locui în siguranță în cetate*: ~ γεωργοῦντες ISOC. 8.20 *cultivând pământul în siguranță*: LXX *3Mac.*2.32.

[ἀ-, δέος]

ἄδεια, ας, ἡ *subst.* {ion. ἀδείη} I lipsă a fricii: ~ ἐφαίνετο αὐτοῖς THUC. 4.108 *păreau că nu le e frică*: πυλῶν ἅμα διὰ τὴν ἀδειαν ἀνεωγμένων THUC. 7.29 *porțile fiind deschise pentru că nu exista teamă*: μετὰ τῆς ἀδείας LXX *2Mac.*11.30 *fără teamă*. II siguranță, securitate: ἐν ἀδείῃ ἐὼν HDT. 8.120 *fiind la adăpost*: (despre Oidip orb) ἔχω ... γῆς ἀδειαν SOPH. *OC*447 *am parte de pământ sigur sub picioare*: εἰ τοῖς γε σώμασι σφῶν ~ ἔσται THUC. 8.92 *dacă vor fi în siguranță*: THUC. 3.58, οὕτω γὰρ ἂν ἡμεῖς μετὰ πλείστης ἀδείας εἶημεν DEM. 16.5 *astfel ne-am afla și noi în cea mai mare siguranță*: ἀδειαν τῇ Βοιωτίᾳ ... κατεστήσαμεν THUC. 4.92 *am oferit Beoției securitate*: μετὰ πάσης ἀδείας DEM. 18.305 *în deplină siguranță*: τὴν ἐμὴν ἀσφάλειαν ἀδειαν ὑμῖν αὐτοῖς εἶναι νομίζετε ISOC. 3.56 *știți că siguranța mea înseamnă și securitatea voastră*: ἐπὶ ἀδείας ἐξέπλευσεν APP. *BC*4.37 *a călătorit pentru a se pune în siguranță*. III

nepedepsire, impunitate, amnistie: ψηφισαμένων αὐτῶν Ἀλκιβιάδῃ κάθοδον καὶ ἄδειαν THUC. 8.81 *voitând pentru Alkibiades întoarcearea și amnistierea*: τοῖς ἀδικούσιν ... ἔδωκαν ἄδειαν DEM. 19.191 *au acordat impunitate celor nedrepți*. **IV** permisiune, voie, îngăduință, libertate: (+ inf.) πολλήν ἄδειαν αὐτοῖς ἐψηφισμένοι ἔσεσθε ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται LYS. 22.19 *le veți oferi prin vot deplină libertate să facă orice dorește*: (+ gen.) ἄδειαν ... λήψεσθαι τοῦ ποιεῖν LYS. 30.34 *a primi permisiunea de a face*. **V** posibilitate: ἀδείας ἔτυχε AESOP. 1.133 *s-a ivit posibilitatea*.

[ἀδειής]

ἀδειής, v. ἀδείης

ἀ-δειμαντός, ον *adj.* fără frică, neînfricat, curajos: (despre Heracles) PL. N.10.17, id. I.1.12, οὐδαμῶς ἐμαυτῆς οὐσ' ~ AESCH. Pers.162 *nu fără a-mi fi teamă pentru mine însămi*: (picior) EUR. Rh.696. // ἀδειμάντως, *adv.* fără a se însprăimânta: (var.) AESCH. Ch.771.

[ἀ-, δειμαίνω]

ἀδεῖν, inf. aor.2 act. de la ἀνδάνω

ἀ-δειπνος, ον *adj.* care nu a luat cina, nemâncat: AR. Ach.1154-1155, XEN. An. 1.10.19, LXX Dan.6.19, MEN. Epit.755.

[ἀ-, δεῖπνον]

ἀ-δέκαστος, ον *adj.* **I** incoruptibil: PLUT. Cim.10.8, id. M.493b, ἀδεκάστους τῆς ἀληθείας παρέχουσιν ἑαυτοὺς δικαστάς PLUT. M.1000b *se arată judecători incoruptibili în privința adevărului*. **II** imparțial: ARSTT. EN1109b8, PLUT. M.48f, (scriitor) LUC. Hist. Consc.41. **III** nemituit: APP. BC2.126. // ἀδεκάστως, *adv.* |comp. -ότερον| imparțial: LUC. Hist. Consc.47.

[ἀ-, δεκάζω]

ἀ-δεκάτευτος, ον [κᾶ] *adj.* pentru care nu se plătește zeciuială: ἀδεκατέυτους τῶν θεῶν ἱεράς ... κοιλίας AR. Eq.301 *maie închinată zeilor pentru care nu s-a plătit zeciuială*.

[ἀ-, δεκατεύω]

ἀ-δεκτος, ον *adj.* care nu admite, incapabil: (+ gen.) PLUT. M.1025b, ARSTT. Fr.19.39.

[ἀ-, δέχομαι]

ἀδελφεά, ἀδελφεή, v. ἀδελφή

ἀδελφοκτόνος, (ion.) ἀδελφοκτόνος

ἀδελφεός, ἀδελφειός, v. ἀδελφός

ἀδελφή, ἤς, ἡ *subst.* {ion. -ειή, dor. -ά, eol. -εά} soră: PLAT. Smp.199e, EUR. Alc.733, (fig.) (în credință) NT ICor.7.15 ș.a.

[ἀδελφός]

ἀδελφιδέος, ου, ὁ [ᾶ] *subst.* |contr. -οῦς, -οῦ| nepoi, fiu al fratelui sau al surorii: HDT. 8.130, THUC. 2.101, DEM. 57.68.

[ἀδελφός]

ἀδελφιδῆ, ἤς, ἡ [ᾶ] *subst.* nepoată, fiică a fratelui sau a surorii: AR. Nu.47, LYS. 32.5, IS. 3.43, PLUT. Cic.44.6 ș.a.

[ἀδελφός]

ἀδελφίδιον, ου, τό [ᾶδελφῖ] *subst.* frățior: (ca adresare afectivă) AR. Ra.60.

[ἀδελφός]

ἀδελφιδός, οῦ, ὁ *subst.* **I** frățior: τις δόφη σε ἀδελφιδόν μου ... LXX Cânt.8.1 *cine ți-arda (= de ce nu ți-a fost dat) să fii frățiorul meu*. **II** (ca termen afectiv) iubit: LXX Cânt.1.13 ș.a.

[ἀδελφός]

ἀδελφίζω, *vb.* a adopta sau a trata ca frate: ISOC. 19.30.

[ἀδελφός]

ἀδελφικός, ἤ, ὄν *adj.* frățesc, fratern: (prietenie) ARSTT. EN1161a6, PLB. 21.24.11, PLUT. M.281f. // ἀδελφικῶς, *adv.* frățeste: LXX 4Mac.13.9.

[ἀδελφός]

ἀδελφοκτονέω-ῶ, *vb.* a fi ucigaș de frate / fratricid: IOS. B12.211.

[ἀδελφοκτόνος]

ἀδελφοκτονία, ας, ἡ *subst.* uciderea a unui frate sau unei surori, fratricid: IOS. A117.91, id. B11.606.

[ἀδελφοκτόνος]

ἀδελφο-κτόνος, ον *adj.* care își omoară frațele sau sora, fratricid: LXX Imt.10.3, IOS. A117.75, id. B11.638, PLUT. M.256f.

ἀδελφο-πρεπῶς, *adv.* așa cum se cuvine unui frate: LXX Mac.10.12.

[ἀδελφός, πρέπω]

ἀδελφός, οῦ, ὁ [ᾶ] *subst.* {ep. ion. tard. -εός, -εῖός (Hom. gen. -ειοῦ)} **I** frate: IL. 6.61 ș.a., ἀδελφοί EUR. El.536 *frați (frate și soră)*:

(fig.) (exprimând o relație afectivă) XEN. An.6.3.24, (despre creștini între ei) NT ICor.5.11. **II** confrate: LXX Gen.13.8. //

ἀδελφός, ἤ, ὄν *adj.* {dor. -εός, -εά, -εόν} **I** de frate, frățesc, fig. asemănător, din aceeași stirpe, înrudit: PLAT. Criti.109c, (fig.) (suflete) PLAT. Phd.108b, πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ τὰ τούτων ἀδελφά PLAT. Sph.266b *for, apă și celelalte lucruri înrudite*: (+ gen.) ἀδελφά τῶνδε SOPH. Ant.192 *lucruri în deplin acord cu aceste [legi]*: (+ dat.) τὸ κάλλος τὸ ἐπὶ

ὁτοῦδὲν σώματι τῷ ἐπὶ ἐτέρῳ σώματι ἁδελφόν ἐστι PLAT. *Smp.*210b *frumusețea care se găsește într-un trup - oricare ar fi el - este frate cu frumusețea ce este în alt trup.*

II dublu, dual: (despre mâini, picioare ș.a.) XEN. *Mem.*2.3.19.

[ἁ- < *sm-, prefix copulativ, cf. δελφύς]

ἁδελφότης, ητος, ἡ *subst.* **I** relație între frați, frățietate: LXX *1Mac.*12.10, id. *4Ma.*13.19.

II frăție, comunitate: τὴν τῆς εὐνοχίας ἁδελφότητα LXX *4Mac.*9.23 *frăție în vitejie;* (a creștinilor) NT *1Pt.*2.17.

[ἁδελφός]

ἁ-δενῶρος, ον *adj.* lipsit de copaci: POL. 3.55.9, PLUT. *Pomp.*31.2, id. *M.*939d, APP. *Ind.*29.15.

[ἁ-, δένδρον]

ἁδεν-ώδης, ες *adj.* glandular: PLUT. *M.*664f.

[ἁδην, εἶδος]

ἁ-δέξιος, ον *adj.* neîndemânatic, stângaci: LUC. *Merc.Cond.*14, id. *Sat.*4.

[ἁ-, δεξιός]

ἁ-δερκτος, ον *adj.* care nu vede, orb: τῶν σῶν ἀδέρκτων ὀμμάτων τητῶμενος SOPH. *OC*1200 *lipsit de ochii care nu mai văd. //*

ἁδέρκτως, fără a privi: SOPH. *OC*131.

[ἁ-, δέρκομαι]

ἁ-δεσμος, ον *adj.* lipsit de lanțuri, liber: ἐν φυλακῇ ἀδέσμῳ THUC. 3.34 *în închisoare fără a fi pus în lanțuri;* ARR. *An.*2.15.5, PLUT. *Cic.*19.4, δεσμὸν δ' ἁδεσμὸν τόνδ' ἔχουσα φυλλάδος EUR. *Supp.*32 *având această legătură de crengi nelegată.*

[ἁ-, δέω¹]

ἁ-δέσποτος, ον *adj.* **I** fără stăpân, independent, liber: (casă) EUR. *Hyps.fr.*1.1.11, ἐν ταῖς ἁδεσπότοις τῶν οἰκῆσεων ARSTT. *EN*1161a7 *în casele fără stăpân;* (conducere) PLUT. *M.*369b, (zei) PLUT. *M.*426c, LUC. *Icar.*9, (despre abstr.) PLAT. *R.*617e, ἁρετὴ ἁδέσποτον καὶ κακία PLUT. *M.*740d *virtutea și viciul nu au stăpân.* **II** fără autor, anonim: IOS. *Ap.*1.287, (scrisoare) PLUT. *Cic.*15.3 *φήμας ἁδεσπότους* PLUT. *Oth.*4.4 *zvonuri fără surse sigure;* PLUT. *Dem.*5.7, id. *M.*188d. **III** fără cărmaci: (corăbii) PLB. 6.44.4. // **ἁδεσπότως**, *adv.* fără numele autorului, anonim: IOS. *Ap.*1.105.

[ἁ-, δεσπότης]

ἁ-δέτος, ον *adj.* **I** fără a fi legat, neînlanțuit: PLUT. *Mar.*6.6, id. *Pel.*28.8, id. *M.*202b. **II** liber: DEM. 24.169.

[ἁ-, δέω¹]

ἁ-δευκίης, ἐς *adj.* (prob. „care nu poate fi cunoscut, ascuns”) dușmănos, neîmblânzit, crud, amarnic, năprasnic: (vorbă) OD. 6.273, (soartă) OD. 10.245, ἁδευκέα δ' οὐ φύγεν αἴσαν A.RH. 4.1503 *n-a putut evita destinul cel crud;* οὐ ... ἁδευκέα μῆνιν ἀέξω A.RH. 1.1339 *nu-ți port o amarnică răceală;* ἀελλαι ἁδευκέες A.RH. 2.267 *furtuni năprasnice;* (mare) A.RH. 2.388.

[ἁ-, R. *deuk-/duk-, lat. *dūco*]

ἁ-δέψητος, ον *adj.* din piele neargăsită: OD. 20.2, A.RH. 3.206, id. 4.1439.

[ἁ-, δέψω]

ἁδέω sau **ἁδέω**, [ἁ] *vb.* a fi împronărat / copleșit, a fi dezgustat: καμάτῳ ἁδηκότες αἰνῶ Il. 10.312 *copleșiți de o cumplită oboseală;* Il. 10.98, μῆ ... δειπνῶ ἀηδήσειεν OD. 12.281 *să nu fie dezgustat de masă.*

[cf. ἁδην]

ἁδεῶς, *adv.* v. ἀδεής

ἁ-δήϊος sau **ἁδήϊος**, ον *adj.* neatăcat, nevătămat: (cetate) SOPH. *OC*1533, (despre pers.) A.RH. 4.647.

[ἁ-, δῆϊος]

ἁδηκότες, part. pf. act. de la ἁδέω

ἁ-δηκτος, ον *adj.* **I** nemişcat, neros: (superl.) HES. *Op.*420. **II** (fig.) mușcător, întepător: PLUT. *M.*864c. // **ἁδήκτως**, *adv.* **I** nemişcat: PLUT. *Pomp.*2.3. **II** (fig.) fără re-mușcare: PLUT. *M.*448a.

[ἁ-, δάκνω]

ἁδηλέω-ῶ, *vb.* a fi ascuns / necunoscut: προσήκεις ὢν ἁδηλοῦμεν φράσαι SOPH. *OC*35 *vii să lămurеști ceea ce noi nu știm.*

[ἁδηλος]

ἁ-δηλήτος, ον *adj.* nestricat, nedeteriorat: (plete) A.RH. 2.709.

[ἁ-, δηλέομαι]

ἁ-δηλος, ον *adj.* **I** care nu se vede, neclar, nelămurit, necunoscut, obscur: ἁδηλον τὸ μέλλον ἅπασιν ἀνθρώποις DEM. 15.21 *viitorul este nesigur pentru toți oamenii;* ἁδηλων θανάτων SOPH. *OT*496 *morți nelămurite;* τὸν ἁδηλον ἄνδρα ... ἰχνεύειν SOPH. *OT*476 *a porni pe urmele bărbatului necunoscut;* τὰ μνημεῖα τὰ ἁδηλα NT *Lc.*11.44 *morminte care nu se văd;* τόδ' ἐστὶν ἁδηλον EUR. *Med.*1104 *acest lucru este necunoscut (= este o taină);* (impers.) ἁδηλόν ἐστι PLAT. *Grg.*511e *este un lucru necunoscut;* ἁδηλον νομιζῶν εἰ THUC. 2.53 *socotind un lucru necunoscut dacă ...;* (litotă) οὐκ ἁδηλον ὅτι ISOC. 6.81 *nu-i lucru necunoscut faptul că ...;* (construcții pers.) οὐκ ~ ἦν ὅ

τε κόσμος ... λυθησόμενος ISOC. 12.116 *era clar că ordinea va fi tulburată*. **II** nesigur: τοῖς ἀδήλοις ἐλπῖσι PLB. 8.38b.2 *sperante nesigure*. **III** indistinct, confuz: ἄδηλον σάλπιγξ φωνήν δῶ NT 1Cor.14.8 *trâmbița scoate un sunet confuz*. **IV** nesimțit, imperceptibil: μάλιστ' ἄδηλον αὐτοῖς τὴν ὀρφανίαν γενέσθαι PLAT. *Mx.249a a se simți orfanii cât mai puțin*. **V** care nu arată: (+ gen.) EUR. *Or.1318*. // ἀδήλως, *adv.* **I** în ascuns, în taină: THUC. 1.92, PLB. 2.47.10 ș.a. **II** la întâmplare: οὕτως τρέχω ὡς οὐκ ~ NT 1Cor.9.26 *așa alerg, nu ca la întâmplare*.

[ἀ-, δῆλος]

ἀδηλότιης, ητος, ἡ *subst.* **I** lipsă a evidentiei, neclaritate, nesiguranță, incertitudine: PLB. 5.2.3, PLUT. *M.27d*, id. *Demetr.15.4*, id. *Cam.32.3*. **II** nestatornicie: NT 1Tim.6.17.

[ἀδηλος]

ἀδηλό-φλεβος, ον *adj.* cu vene care nu se văd: ARSTT. *GA727a24*, id. *PA667a30*, id. *Somm.Vig.457a22*.

[ἀδηλος, φλέψ]

ἀδημονέω-ᾶ, *vb.* a fi tulburat, a se neliniști, a fi îngrijorat / disperat, a se mâhni: PLAT. *Th.175d*, ἀδημονούσης δὲ τῆς ἀνθρώπου DEM. 19.197 *femeia fiind disperată*; PLUT. *Tim.5.4*, id. *Caes.39.10*, id. *M.272f*, NT *Mc.26.37*, id. *Mc.14.33*, (+ dat.) EUR. *Fr.816.3*, PLAT. *Phdr.251d*, ἀδημονῶν τοῖς καθεστῶσι PLUT. *Cic.40.3 tulburat de situația prezentă*; PLUT. *M.5b*, (+ ac. de relație) XEN. *HG4.4.4*, (+ διότι) NT *Flp.2.26*.

[ἀδήμων]

ἀδημονία, ας, ἡ [ᾶδ] *subst.* tulburare, neliniște, mâhnire: ἀδημονία τινὶ ψυχῆς PLUT. *Num.4.1 dintr-o tulburare a sufletului*; PLUT. *M.47a*, id. *M.78a*.

[ἀδημονέω]

ἄ-δημος, ον *adj.* care se află în afara patriei, exilat: SOPH. *Fr.639*.

[ἀ-, δῆμος]

ἄδην sau **ἄδην**, [ᾶ, dar ᾶ II. 5.203] *adv.* **I** destul, îndeajuns, pe sature: ἔδμεναι ~ IL. 5.203 *a mânca îndeajuns (= pe sature)*; ὅστις ~ πίνῃ HES. *Fr.239.2 cel care bea pe sature*; THEOC. 17.10, (+ gen.) ἔτι μὲν μίν φημι ~ ἐλάαν κακότητος OD. 5.290 *cred că-l voi prigoni până va avea destulă nenorocire*; ~ ἔλειξεν αἵματος AESCH. *Ag.828 a lins destul sânge*; PLAT. *Plt.272c*, (+ ἔχω și gen.) πημάτων ~ ἔχω EUR. *Ion975 am parte de destule pătimiri*; ἐπειδὴ δὲ τῶν τοιούτων ~

εἶχομεν PLAT. *Chrm.153d după ce am avut parte pe sature de astfel de lucruri*; PLUT. *Cor.35.1*, id. *Alex.33.11*, (+ part.) ~ εἶχον κτείνοντες HDT. 9.39 *s-au sature de ucis*. **II** neîncetat: ἐπ' ἄλλω δ' ἄλλος ἄηται δοῦπος ~ A.RH. 2.82 *sunete răsună neîncetat unul după altul*.

[v. ᾶω, cf. lat. *satis*]

ἄδηος, v. ἀδήϊος

ἄ-δήριτος, ον *adj.* **I** fără luptă, nedistrus de război: IL. 17.42. **II** de neînvinci, trainic: (forță) AESCH. *Pr.105*, IOS. *AI4.183*, id. *BI1.552*. **III** nedisputat, necontestat, fără rival: τὴν κατὰ θάλατταν ἡγεμονίαν ἀδήριτον PLB. 1.20.13 *supremație pe mare de necontestat*; PLB. 1.2.3, id. 3.3.5, id. 6.57.5, (+ prep.) ἄνδρε ... ἐς ἀρετὴν ἀδηρίτω APP. *BC4.132 (doi) bărbați fără rival în curaj*. // **ἀδηρίτως**, *adv.* de netăgăduit, incontestabil: τῇ δὲ κρείττονι ~ δυνάμει PLUT. *Pomp.76.2 cu o armată în mod incontestabil mai puternică*; PLB. 3.93.1, IOS. *BI3.29*, PLUT. *Caes.3.3*, id. *M.763e*.

[ἀ-, δηρίομαι]

ἄδης sau **Ἄιδης**, ου, ὁ [la Hom. mereu ᾶ, dar gen. ᾶιδος înaintea cuvintelor care încep cu vocală; gener. ᾶι-, ᾶϊ-, dar ᾶϊ- Aesch. *Supp.791*, Pi. *O.9.33*] *subst.* [voc. Ἄϊδη Soph.] {ep. ion. Ἀΐδης, gen. Ἄϊδος și Ἀΐδᾶο și Ἀΐδεω, dat. Ἄϊδι; dor. Ἀΐδας și Ἀΐδας, gen. (și eol.) Ἀΐδα și Ἀΐδᾶ} **I** (mitol.) Hades, frate al lui Zeus și al lui Poseidon; frecv. Hades = lumea subpământeană, lume a morților, tărâmul celălalt, (în NT) iad: IL. 5.395, HES. *Th.850*, εἰν Ἀΐδαο (+/- δόμοισιν) IL. 22.389 *în palatul lui Hades = în Infern*; εἰν Ἀΐδῃ CALL. *Epigr.4.2 în Hades*; εἰς Ἄιδου (+/- δόμους) EUR. *Med.1234 spre (casa lui) Hades*; εἰς Ἀΐδαο IL. 21.48 *la Hades*; = παρ' Ἄιδην SOPH. *OC1552*, (în LXX și NT) εἰς ᾄδου = εἰς ᾄδην LXX *Tob.3.10 în tărâmul morților = în iad*; ἕως (τοῦ) ᾄδου NT *Mt.11.23*, id. *Lc.10.15 până la iad*; τὰς κλεῖς τοῦ θανάτου καὶ τοῦ ᾄδου NT *In.1.18 cheile morții și ale iadului*. **II** (metonimie) moarte: λαχόντες Ἄιδαν Pi. *P.5.96 coboară în Hades = ajung să moară*; Ἄδην πόντιον πεφευγότες AESCH. *Ag.667 scăpând de moartea în mare*; (despre Clytaimnestra) Ἄιδου μητέρ' AESCH. *Ag.1235 mamă a lui Hades (= a morții)*; LXX *Ps.17.6*. // **Ἄϊδόσδε**, *adv.* către Hades: OD. 11.65, HES. *Sc.254*.

[prob. < i.e. η-vid „nevăzut”]

ἀδηφᾶγέω-ῶ. [ᾗδ] *vb.* I a fi lacom: SOPH. *Fr.*976. II a fi costisitor: (atelaje de cai) ISOC. 6.55.

[ἀδηφάγος]

ἀδηφάγια. *αζ.* ἡ *subst.* lacomie: ARSTT. *Fr.*144.7, CALL. *Dian.*160, PLUT. *Arat.*3.3, *M.*643e, APP. *Gall.*7.1.

[ἀδηφάγος]

ἀδη-φάγος. *ον adj.* I mâncău, lacom: THEOC. 22.115, PLUT. *Lyc.*10.2, id. *M.*267f.

II mistuitor: (boală) SOPH. *Ph.*313. III costisitor: (trireme) LYS. *Fr.*343.14, (cai de curse) AR. *Fr.*736.1.

[ᾗδην, φαγεῖν]

ἀ-δῆωτος. *ον adj.* nedevastat: XEN. *HG*3.1.6, id. *Ages.*1.34, PLUT. *Ages.*31.2, id. *M.*194b.

[ἀ-, δῆσῶ]

ἀ-διάβᾶτος. *ον adj.* de netrecut: XEN. *HG*5.4.44, id. *An.*3.1.2, ARR. *An.*6.12.2.

[ἀ-, διαβαίνω]

ἀ-διάβλητος. *ον adj.* I care nu pleacă urechea la calomnii: (prietenie) ARSTT. *EN*1158b9. II lipsit de calomnie / dojană, nepătat: τοῖς βίοις εἰσὶν ἀδιάβλητοι PLUT. *M.*4b *sunt nepătați în traiul lor*; PLAT. *Def.*412c, PLUT. *Brut.*8.1, APP. *Sam.*4.11.

[ἀ-, διαβάλλω]

ἀ-διάθετος. *ον adj.* I nestabil: ARSTT. *Div.*38.11. II lipsit de testament: PLUT. *Ca.Ma.*9.9.

[ἀ-, διατίθημι]

ἀ-διαίρετος. *ον adj.* I indivizibil: ARSTT. *Ph.*237a31, id. *Po.*1456b22 ș.a., (comp.) ἀ-διαίρετωτέρα ἢ κίνησις ARSTT. *Metaph.*1052a.21 *mişcare mai puțin divizibilă*; PLUT. *M.*478b. II nedivizat: ARSTT. *Pol.*1265b4. III fără excepție: IOS. *B12.*123.

[ἀ-, διαίρέω]

ἀ-διάκλειστος. *ον adj.* neîntrerupt, neîngrădit: τοῦ οὐρανοῦ ... ἀδιάκλειστον IOS. *B15.*208 *întinderea neîngrădită a cerului*.

[ἀ-, διακλείω]

ἀ-διακόνητος. *ον adj.* neîndeplinit, neexecutat: (ordin) IOS. *A119.*10.

[ἀ-, διακονέω]

ἀ-διακόσμητος. *ον adj.* neatribuit: (despre pământuri) IOS. *A15.*89.

[ἀ-, διακοσμέω]

ἀ-διάκριτος. *ον adj.* I indistinct, amestecat: (comp. despre sânge) ARSTT. *SV*458a21, ARR. *Tact.*42.5. II confuz, de neînțeleș:

(glas) PLB. 15.12.9. III neorânduit: (invățături) LXX *Prov.*25.1. IV neîndoielnic, nepărtinitor: NT *Iac.*3.17. V indecis: LUC. *ITr.*25.

[ἀ-, διακρίνω]

ἀ-διάλειπτος. *ον adj.* fără întrerupere, ne-curmat, neîncetat, continuu, statornic: IOS. *B12.*489, NT *Rom.*9.2, id. *2Tim.*1.3. //

ἀδιαλείπτως. *adv.* fără încetare, neîncetat: ~ νικῶντες ταῖς μάχασις PLB. 9.3.8 *învîngând neîncetat în lupte*; AESOP. 1.93, IOS. *B13.*164, LXX *2Mac.*15.7, NT *Rom.*1.9, id. *ITes.*1.2, PLUT. *M.*106e.

[ἀ-, διαλείπω]

ἀ-διάλλακτος. *ον adj.* de neîmpăcat, ireconciliabil, neîndurător: (război) PLUT. *Crass.*18.1, APP. *Pun.*528, (despre pers.) ἐχθρόν ... τῆς δημοκρατίας ἀδιάλλακτον DEM. 8.43 *adversar de neîmpăcat al democrației*; DEM. 24.8, PLUT. *Ant.*79.5, APP. *BC*2.94, (subst.) DEM. *Ep.*2.22, IOS. *A17.*213. //

ἀδιαλλάκτως. *adv.* în mod neîmpăcat, neîndurător: PLUT. *Sull.*19.6, id. *Arat.*35.3.

[ἀ-, διαλλάσσω]

ἀ-διάλυτος. *ον adj.* I indisolubil: PLAT. *Phd.*80b, ARSTT. *Cael.*306a19, id. *MA* 699b22. II (concr. și fig.) de nerupt, de nesfărâmat: LXX *Ex.*36.30, PLUT. *Pelop.*18.3. //

ἀδιαλύτως. *adv.* fără posibilitatea de a se împăca, neîndurător: PLB. 18.37.4.

[ἀ-, διαλύω]

ἀ-διανόητος. *ον adj.* I de neconceput: PLAT. *Sph.*238c, ARSTT. *Fr.*29.2, PLUT. *M.*1078a

II îninteligibil: (cuvinte) PLB. 3.36.3, (neut. pl. adv.) οἱ μὲν ἀληταὶ φουσῶντες ἀδιανόητα PLB. 30.22.8 *flautiștii suflând (sunete) îninteligibile*. III care nu înțelege: ARSTT. *Fr.*90. //

ἀδιανοήτως. *adv.* fără minte: PLAT. *Hr.Ma.*301c.

[ἀ-, διανοέω]

ἀ-διάντος. *ον adj.* care nu produce sudoare: (vlagă) Pl. *N.*7.73. //

ἀδιάντων. *τό subst.* (bot.) pârul-fetei sau pârul Maicii Domnului, *Adiantum capillus-Veneris*: THEOC. 13.41, PLUT. *M.*649c, (pl.) PLUT. *M.*614b.

[ἀ-, δαίνω]

ἀ-διαπαύστος. *ον adj.* neîncetat: PLB. 4.39.10. //

ἀδιαπαύστως. *adv.* fără încetare: PLB. 1.57.1, id. 21.28.5.

[ἀ-, διαπαύω]

ἀ-διάπλαστος. *ον adj.* lipsit (încă) de formă, neplăsmuit: (vietăți) PLAT. *Ti.*91d.

[ἀ-, διαπλάσσω]

ἀ-διάπτωτος, ον *adj.* **I** lipsit de greșeală, infailibil: PLB. 5.98.11, PLUT. *M.*1118b. (neut. subst.) PLUT. *M.*1124b. **II** nepieritor: ~ ἡ ρίζα τῆς φρονήσεως LXX *Ἰη.*3.15 *rādācina chibzuinței este nepieritoare*. **III** garantat, sigur: κομιδῆς ὑπαρχούσης ἀδιαπτώτου PLB. 4.60.10 *rāsplata fiind garantată*. // **ἀ-διαπτώτως**, *adv.* fără a da greș: ~ δύνονται διασαφεῖν ἀλλήλοις PLB. 10.47.4 *să poată să comunice unii cu alții fără a greși*; PLB. 12.4.2.

[ἀ-, διαπίπτω]

ἀ-διάρθρωτος, ον *adj.* **I** nearticulat, indistinct: σχεδὸν ἀδιάρθρωτα τὰ σκέλη ARSTT. *HA579a24 membre aproape indistincte*: ARSTT. *PA660b33*. **II** nearticulat, confuz: σῶμα ποιεῖτω ἀκαλλῆς ἔτι καὶ ἀδιάρθρωτον LUC. *Hist. Consc.*48 *să înjghebeze un trup lipsit încă de frumusețe și nearticulat*: PLUT. *M.*378c, id. *Fr.*217j.23.

[ἀ-, διαρθρώω]

ἀ-διάσπαστος, ον *adj.* **I** neîntrerupt: XEN. *Ages.*1.4. **II** fără a se rupe: PLB. 1.34.5.

[ἀ-, διασπάω]

ἀ-διάστᾶτος, ον *adj.* lipsit de dimensiune: PLUT. *M.*601c, id. *M.*926b.

[ἀ-, δίστημι]

ἀ-διάστρφος, ον *adj.* **I** care nu se poate roti, rigid, fix: ARSTT. *Pr.*958a12. **II** (fig.) **I** rigid, strict: (regulă) PLUT. *M.*780b. **2** nezmințit: (credință) LXX *3Mac.*3.3.

[ἀ-, διαστρέφω]

ἀ-διάσχιστος, ον *adj.* lipsit de împărțire, necsecționat: ARSTT. *HA532b13*.

[ἀ-, διασχίζω]

ἀ-διάρτρεπτος, ον *adj.* care nu poate fi abătut, îndrăzneț: (fată) LXX *Sir.*26.10.

[ἀ-, διατρέπω]

ἀ-διάυλος, ον *adj.* fără întoarcere: EUR. *Fr.*868.2.

[ἀδιάυλος]

ἀ-διάφθαρτος, ον *adj.* nestruciat, necorupt: PLAT. *Ap.*34b, id. *Lg.*951c.

[ἀ-, διαφθείρω]

ἀ-διάφθορος, ον *adj.* **I** lipsit de stricăciune, nestruciat, necorupt, pur: ἀπ' ὀρθῆς καὶ δικαίας καὶ ἀδιαφθόρου τῆς ψυχῆς DEM. 18.298 *dintr-un suflet drept, corect și necorupt*: PLAT. *Phdr.*252d, (aur) PLUT. *M.*820a, (subst.) τοῦ δήμου τὸ ἀδιάφθορον APP. *BC* 2.22 *partea necoruptă din popor*. **II** incorruptibil, indestructibil, nepieritor: τὸ ἀθάνατον καὶ ἀδιάφθορόν ἐστιν PLAT. *Phd.*106e *ne-muritorul este și indestructibil*: PLAT.

*Lg.*768b. (comp.) ὁ εἰς ἀδιαφθορώτερος ἀρχῶν ARSTT. *Pol.*1286a40 *conducător unic mai ușor de corupt*. // **ἀδιαφθόρως**, *adv.* [superl. -ώτατα] în mod integru: PLAT. *Lg.*768b.

[ἀ-, διαφθείρω]

ἀδιαφορέω-ῶ, *vb.* a fi indiferent: PLB. 31.14.10.

[ἀδιάφορος]

ἀδιαφορία, *acc.* ἡ *subst.* indiferență: PLUT. *M.*52c, id. *M.*617a, id. *M.*1071f.

[ἀδιάφορος]

ἀ-διάφορος, ον *adj.* **I** (log. și filos.) care nu este diferit, indistinct, nediferențiat *sau* nediferențiable, indefinit, egal: τοῖς ὁμοίοις καὶ ἀδιαφόροις ARTT. *Cael.*310b5 [*corpuri*] *asemănătoare și nediferențiate*: ἀδιάφορον δ' ὦν ἀδιαίρετον τὸ εἶδος κατὰ τὴν αἴσθησιν ARSTT. *Metaph.*1016a.18 *este indistinct [substratul] lucrurilor a căror formă este indivizibilă în raport cu senzația*: ARSTT. *EN*1176a9, id. *APr.Po.*97b8, id. *deAn.*409a2, (unități) ARSTT. *Metaph.*1083b26. ἀδιαφόρον ὄντων τῶ εἶδει ἀλλήλοις ARSTT. *GA748a1 nediferențiindu-se la înfățișare unii de ceilalți*: ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ τὸ ἀδιάφορον PLUT. *M.*444e *lipsă de diferențiere între bine și rău*. **II** (despre pers.) (care se arată) indiferent: ἀδιάφοροι εἶναι εὐτυχοῦντες καὶ ἀτυχοῦντες ARSTT. *APr.Po.*97b21 *rămân indiferenți în fața unei sorti bune sau rele*. **III** care nu contează, indiferent: ἀδιάφορον ἡγούμενος PLUT. *Crass.*3.8 *socotind că este un lucru indiferent*: ὡς μὲν φιλόσοφος τοῖς ἀδιαφόροις χρώμενος PLUT. *M.*330a *ca filosof adopta o atitudine indiferentă*: οὐκ ἀδιάφορον ἡγή τὸν πόνον LUC. *Symp.*47 *nu socotește durerea un lucru indiferent*. // **ἀδιαφόρως**, *adv.* în mod indiferent: PLB. 24.9.9. ἀγαθῶν δὲ μεγάλων ... ~ ἔχοντες PLUT. *M.*1061d *se comportă cu indiferență față de bucuriile mari*: PLUT. *Prov.*14.2.

[ἀ-, διαφέρω]

ἀ-διαχώριστος, ον *adj.* neseparat: ARSTT. *EE*1219b34.

[ἀ-, διαχωρέω]

ἀ-δίδακτος, ον [ῖ] *adj.* **I** nepregătit: (cor) DEM. 21.17. **II** (despre abstr.) care nu a fost predat, spontan: PLUT. *M.*973a, LUC. 34. // **ἀδιδάκτως**, *adv.* fără a studia, spontan, în mod natural: PLUT. *M.*972b.

[ἀ-, διδάσκω]

ἀ-διεξέργαστος, ον *adj.* nelucrat, neabordat: ISOC. 5.109.
[ἀ-, διεξεργάζομαι]

ἀ-διεξέταστος, ον *adj.* incoerent, fără rost: (vorbe) LXX *Sir.*21.18.
[ἀ-, διεξετάζω]

ἀ-διεξίτητος, ον *adj.* care nu poate fi cuprins de la început până la sfârșit, nelimitat, infinit: ARSTT. *Ph.*207b29.
[ἀ-, διεξιμι]

ἀ-διέξοδος, ον *adj.* I de nestrăbătut, nelimitat: (infinit) ARSTT. *Metaph.*1066b7. II lipsit de ieșire: PLUT, *M.*957d, *APP. Mith.*461, *LUC. Merc. Cond.*3.
[ἀ-, διέξοδος]

ἀ-διέργαστος, ον *adj.* nefinalizat, neșlefuit: (discurs) ISOC. 12.268.
[ἀ-, διεργάζομαι]

ἀ-διερεύνητος, ον *adj.* I neexplorat: PLAT. *Ti.*25d. II necercetat, neverificat: μηδέν ... ἀδιερεύνητον ... ἀπολίτης PLUT. *M.*596b *nu lăsa nimic necercetat*; PLUT. *Dio.*19.3.
[ἀ-, διερευνάω]

ἀ-διήγητος, ον *adj.* imposibil de descris, de nedescris: XEN. *Cyr.*8.7.22, *DEM.* 17.29, *PLUT. Fab.*11.6, *ARR. An.*4.30.2 ș.a.
[ἀ-, διηγέομαι]

ἀ-δίκαστος, ον [ī] *adj.* nejudecat, nedecis: PLAT. *Ti.*51c, id. *BisAcc.*23, id. *Abd.*8.
[ἀ-, δικάζω]

ἀδικέω-ῶ, [ᾶ] *vb.* [impf. ἠδίκουν, viit. ἀδικήσω, aor. ἠδίκησα, pf. {ion. impf. ἠδίκεον Hdt. 1.121; dor. prez. 1pl. ἀδικίομεσ Ar. *Lys.*1148, part. prez. ἀδικείμενος Ar. *Ach.*914; col. 3sg. ἀδικήει Sapph. 1.20} I (intrans.) I a fi nedrept, a comite o nedreptate: τὸ ~ τὸ βλάπτειν ἐκόντα παρὰ τὸν νόμον ARSTT. *Rh.*1368b6 *a nedreptăți în-seamnă a vătăma în mod voluntar împotriva legii*; τὸ μηδέν ~ πᾶσιν ἀνθρώποις πρέπει MEN. *Fr.*282.1 *e datorita tuturor oamenilor să nu comită nicicum o nedreptate*; μὴ ἀδικεῖ ἐν τῷ ἐρωτᾶν PLAT. *Th.*167e *șă nu nedreptățești în întrebările tale*. 2 a încălca legea, a fi vinovat: Σωκράτης ἀδικεῖ PLAT. *Ap.*19b *Socrates este vinovat*; XEN. *Mem.*1.1.1, (gener. jur.) ὁ ἀδικῶν „cel ce încalcă legea > acuzatul” / ὁ ἀδικούμενος „cel nedreptățit > acuzatorul”. 3 a greși, a se înșela: εἰ μὴ ἀδικῶ PLAT. *R.*608d *dacă nu mă înșel*. 4 (în concursuri) a încălca o regulă, a trișa: AR. *Nu.*25. II (trans.) I (gener.) a trata în chip nedrept (pe cineva / ceva), a face să

suporte o nedreptate, a nedreptăți: ἠδίκησαν αὐτόν LXX *Gen.*26.20 *au fost nedrepti față de el*; ș.a. 2 a face rău, a nimici, a păgubi, a dăuna, a vătăma: (în dragoste) τίς σ'. ὦ Ψά]πφ', [ἀδικήει: SAPPH. 1.20 *cine te chinuiește, Sappho?*; λέγομεν ὑμῖν γῆν τὴν Πλαταιίδα μὴ ~ THUC. 2.71 *vă spunem să nu vătămați pământul Plateei*; (+ ac. de obiect și ac. de relație) πολλά μὲν καὶ ἄλλα ἡμᾶς ἠδίκησαν THUC. 3.56 *ne-au făcut și multe alte rele*; AR. *Pax*1189, Ἰουδαίους οὐδὲν ἠδίκησα NT *Fr.*25.10 *iudeilor nu le-am făcut nici un rău*; μηδ' ἀδικεῖ μ' THEOC. 8.64 *nu mă vătăma*; (pas.) ὑμᾶς ὑπ' ἐκείνου ... ἠδικῆσθαι ISOC. 16.2 *voi ați avut de suferit din pricina aceluia*. 3 a necinsti, a batjocori: ἠδικηκῶς τὴν κόρην MEN. *Georg.*30 *necinstind fecioara*. 4 a face o nedreptate față de legea divină, a comite o impietate: ἀδικεῖ τὰ τῶν θεῶν EUR. *Ph.*958 *comite o fărâdelege față de cele sfinte ale zeilor*.

[ἄδικος]

ἀδικημα, ατος, τὸ *subst.* I încălcare a legii, nedreptate, strămbătate, delict, greșeală *produsă cu intenție* (op. ἀμάρτημα „greșeală involuntară”), vină: τῶν τε ἀδικημάτων δίκας αἰτέειν HDT. 2.118 *a cere despăgubiri pentru nedreptăți*; THUC. 1.132, ἐν ἀδικήματι θήσονται THUC. 1.35 *vor considera o vină*; αἱ τῶν ἄλλων ἀδικημάτων καταφυγαί DEM. 58.65 *refugiile în fața nedreptăților altora*; (πρός „față de” + ac. pers.) DEM. 37.33, (+ gen.) τὰ τῶν νόμων ἀδικήματα DEM. 21.225 *delicte împotriva legilor*; LXX *Iez.*14.10. II păcat: ~ του γυναικὸς ἐγενόμην ἴσως EUR. *Ion*325 *m-am născut probabil ca păcat al unei femei*.

[ἀδικέω]

ἀδικητέον, *adj.vb.* trebuie comisă o nedreptate: οὐδενὶ τρόπῳ φαιμέν ἐκόντας ~ εἶναι PLAT. *Cri.*49a *spunem că nu trebuie să comitem sub nici o formă o nedreptate*; PLAT. *R.*365e.

[ἀδικέω]

ἀδικητικός, ή, ὄν *adj.* înclinat către nedreptate sau rău: PLUT. *M.*537a, id. *M.*562d.

[ἀδικέω]

ἀδικία, ας, ή *subst.* {ion. -ίη} I (gener.) nedreptate, inechitate, strămbătate: THUC. 3.44, (op. δικαιοσύνη) PLAT. *R.*371e, ἐλογίσαντο ἀδικίας ἐν καρδίᾳ LXX *Ps.*139.3 *au plănuit nedreptăți în inima lor*; ἐργάται ἀδικίας NT *Lc.*13.27 *lucrători ai nedreptății*.

II suspendare a proceselor: ἀδικίας οὔσης διὰ πολέμου ARSTT. *Oec.*1348b11 *fiind suspendate judecătore din pricina războiului*. **III** răutate: διὰ τὴν ἔμφυτον ἀδικίαν PLB. 2.45. 1 *din pricina răutății innăscute*. **IV** încalcare a legii, delict: ζημιώσαντος δὲ κατὰ τὴν ἀδικίην HDT. 6.136 *amendându-l pentru delict*. **V** dezonorare: ἀνδρὸς ἀδικίαν αἰσχύνεται EUR. *Ion*341 *se rușinează de dezonorarea unui bărbat*.

[ἄδικος]

ἀδίκιον, ου, τό *subst.* încalcare a legii, delict: HDT. 5.89, ἀδικίου τιμῶσιν ARSTT. *Ath.*54.2 (*judecătorii*) *apreciază delictul*: (spec.) ἀδικίου ... τὴν δίωξιν PLUT. *Per.*32.5 *invinuire de deturnare de fonduri*: [ἄδικος]

ἀδικοδοξία, ας, ἡ *subst.* plan ticălos: PLB. 22.17.7, id. *Fr.*95.

[ἀδικοδοξέω < ἄδικος, δόξα]

ἀδικομαχία, ας, ἡ *subst.* luptă necinstită / nedreaptă: ARSTT. *SE*171b23.

[ἀδικόμαχος]

ἀδικο-μήχανος, ου *adj.* care ticluiește o nedreptate: AR. *Fr.*697.2.

[ἄδικος, μηχανή]

ἀδικοπραγέω-ω, vb. a acționa în mod nedrept: PLUT. *M.*501a.

[ἀδικοπρηγής < ἄδικος, πράσσω]

ἄ-δίκος, ου [ἄ] *adj.* [comp. -ώτερος, superl. -ώτατος] **I** (frecv. gener.) contrar dreptății, nedrept, rău: μᾶλλον ἀποδέχου δικαίαν πενίαν ἢ πλοῦτον ἄδικον ISOC. 1.38 *acceptă mai degrabă o sărăcie în acord cu legea decât o bogăție dobândită împotriva ei*; (libertate) THUC. 4.85, (calomnie) DEM. 10.35, πατρὸς ἐξ ἀδίκου χρησιμοῖς ἀδίκους διελυμάνθην EUR. *Hipp.*1349 *am fost schilodit de blestemul nedrept al tatălui meu nedrept*; (op. δίκαιος) LYS. 12.25, XEN. *Ages.*10.2, (op. καλός) ἐπ' ἀδίκους ἔργους λόγους καλοῦς ζητήσῃ THUC. 3.67 (*nimeni*) *nu va căuta cu vînt frumose pentru fapte nedrepte (rele)*; (masc. subst.) ἄδικοι θεοῦ βασιλείαν οὐ κληρονομήσουσιν NT *1Cor.*6.9 *cei nedrepti nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu*; (neut. sg. subst.) οὐδὲν δήπου ἄδικον οὐδὲ ἀνόσιον ποιούσιν XEN. *HG*7.3.6 *nu fac nimic nedrept și nelegiuit*; (neut. pl. subst.) τὰς δὲ τῶν ἄδικα παθόντων ψυχὰς XEN. *Cyr.*8.7.18 *sufletele celor care suferă nedreptăți*; LUC. *DMort.*22.7. **II** contrar legilor divine, nelegiuit, impiu: λαλῶν

ἄδικα LXX *Ps.*100.7, *spunând vorbe nelegiuite*; (fapte) LXX *Prov.*11.18, (op. εὐσεβής) NT *2Pt.*2.9. **III** ofensator, umilitor: XEN. *Cyr.*1.5.13, DEM. 47.39. **IV** (despre animale) care nu se supune dresajului, neascultător, îndărătnic: (caî) XEN. *Cyr.*2.2.26 ~ γνάθος XEN. *Eq.*3.5 *bot (de cal) încărăținat*. **V** vătămă: (despre caîni) τὰ ἐντὸς ἄδικα γίγνεται XEN. *Cyn.*7.4 (*le*) *sunt vătămă organele interne*. **VI** înșelător: (cântar) LXX *Am.*8.5. **VII** în care nu se țin judecări: (zi) LUC. *Lex.*9. // **ἀδίκως**, *adv.* **I** în mod nedrept, pe nedrept, în nelegiuire: ἄνδρα ~ ἐπιχειρεῖν ἀποκτείνουαι PLAT. *Ap.*30d *încearcă să osândească la moarte un om pe nedrept*; THUC. 6.60, ISOC. 6.30, ζῶσιν ~ LXX *Inj.*14.28 *trăiesc în nelegiuire*. **II** contrar rațiunii: οὐδ' ~ ὁμολογήκαμεν PLAT. *Phd.*72a *am căzut de acord nu fără a avea dreptate (= în conformitate cu rațiunea)*.

[ἀ-, δίκη]

ἀδικό-χειρ, -χειρος, ὁ, ἡ *adj.* [var. ἀδικόχειρας, ὁ] cu mână nedreaptă: SOPH. *Fr.*977.

[ἄδικος, χεῖρ]

ἀδίνος, ἡ, ὄν [ἄ] *adj.* [var. ἄ-] (la origine prob. despre o mișcare rapidă, continuă) **I** din belșug, dens, îndesat, compact, ext. în roi: (albine) IL. 2.87, (despre muște) IL. 2.469, LUC. *Musc.*Enc.5. **II** (despre sunete) intens, puternic: (vaiet) IL. 18.316, Σειρήνων ἀδινάων φθόγγων OD. 23.326 *glasul Sirenelor cântătoare în triluri*. **III** abundent: (lacrimi) SOPH. *Tr.*847. **IV** puternic: (inimă) OD. 19.516. // (neut. sg. sau pl.) **ἀδινόν** sau **ἀδινά**, *adv.* puternic, intens, tare, strașnic: (sg.) IL. 18.124, (pl.) ἀδινά στενάχοντα *suspînând adânc*: OD. 7.274, (comp.) OD. 16.216, A.RH. 1.269. **V** adânc, profund, intens, aprig: (mușcătură) Pl. *P.*2.53, (somm) A.RH. 3.616, (unire) A.RH. 3.1206. **VI** present, insistent: (vorbă) A.RH. 2.478. **VII** demn de plâns: (năpastă) A.RH. 4.1528. // **ἀδινῶς**, *adv.* adânc, profund: ~ ἀνενεῖκατο IL. 19.314 *oftă adânc*.

[cf. ἄδην]

ἀ-διοίκητος, ου *adj.* **I** neîngrijit, dezordonat: DEM. 24.28. **II** lipsit de conducere: (oras) APP. *BC*1.79.

[ἀ-, διοικέω]

ἄδιον, (dor.) comp. v. ἡδύς

ἀ-δίοπος, ου *adj.* fără cărmăci: AESCH. *Fr.*269.

[ἀ-, δίοπος]

ἀ-διόρθωτος, ον *adj.* I nepregătit, nesupra-vegheat: (cele referitoare la război) DEM. 4.36. II care nu poate fi îndreptat, fără leac: (sclavie) APP. BC3.90. III ireparabil: (răz-bunare) IOS. B14.119.

[ἀ-, διορθόω]

ἀ-διόριστος, ον *adj.* I indefinit, indeterminat, imprecis: ARSTT. *APr.Po.*35b15, id. *Top.*120a6 ș.a. II inseparabil: ARSTT. *EN* 1175b32. III imprezibil: AESOP. I.214. // **ἀδιορίστως**, *adv.* în mod nedefinit: ARSTT. *GA*726b16, id. *Metaph.*986a34, id. *Ph.* 184b11.

[ἀ-, διορίζω]

ἀδιστάκτως, *adv.* neîndoios: AESOP. I.265.

[ἀδίστακτος]

ἀ-διψος, ον *adj.* I căruia nu îi este sete: (pân-tece) EUR. *Cyc.*574, ARSTT. *PA*669a34 ș.a. II care astâmpără setea: (leacuri) PLUT. *M.*157f. III care nu provoacă sete: (tăcere) PLUT. *M.*515a (Hp. ap.).

[ἀ-, δίψα]

ἄδματος, v. ἄδμητος

ἀ-δμής, ἦτος *adj.* I nedomesticit, neîmblân-zit: (catârce) OD. 4.637, (iapă) LUC. *Zeux.*6. II (despre zeite și femei) fecioară, virgină: OD. 6.109, HES. *Fr.*59.4, A.RH. I.811.

[ἀ-, δάμνημι]

Ἀδμήτειος, ον *adj.* al lui Admetos: (palat) EUR. *Alc.*1.

[Ἀδμητος]

ἄ-δμητος, ἦ, ον *adj.* [la Hom. doar fem.] I neîmblânzit: βουῖν ... ἄδμήτην IL. 10.293 *ju-nincă neîmblânzită*: OD. 3.38, (iapă) IL. 23.266, (catârce) IL. 23.655, OD. 4.637. II (despre zeite și femei) fecioară: τῆς πρόσ-θεν ἄδμήτης χρόνω μητρὸς λοχευθεῖς SOPH. OC1321 *născut dintr-o mamă care a fost mult timp fecioară*; AESCH. *Supp.*149, (Ar-temis) SOPH. *El.*1239.

[ἀ-, δάμνημι]

Ἀδμητος, ου, ὁ *subst.* {dor. Ἄδμᾶτος Pi.} (mitol.) Admetos, rege al cetății Pherai din Thessalia, soț al lui Alkestis: IL. 2.713, EUR. *Alc.*764 A.RH. I.49 ș.a., (prov.) Ἀδμήτου λόγον ... μαθὼν AR. *V.*1238-1239 *care știe povestea lui Admetos* (sc. care îi prețuiaște pe oamenii buni pe care nu-i cunoaște, așa cum Admetos a făcut cu Heraclēs).

ἀδμολή, ἦς, ἡ *subst.* necunoaștere: CALL. *Fr.*298.

[cf. ἄδην?]

ἀ-δόκητος, ον *adj.* I care se întâmplă pe neașteptate, neprevăzut *sau* nesperat. (f. rar) năprasnic: νεύσατε τὰν ἀδόκητον χάριν SOPH. OC249 *acordați-ne bunăvoința pe care nu o așteptăm!*; ξυμφορὰ τῆ πόλει ... ~ ἐπέπεσεν THUC. 7.30 *s-a abătut asupra orașului o nenorocire neașteptată*: (plă-cere) EUR. *Ion*1448, IOS. *B13.*452, φόβοι ... ἀδόκητοι LXX *Înt.*18.17 *spaima năpras-nice*: (salvare) APP. *Lvb.*542, (câstig) APP. *BC*5.122, (superl.) APP. *BC*4.133, (subst.) (sg.) τῷ ἀδοκίτῳ ἐξέπληξε THUC. 4.36 *a luat prin surprindere printr-o acțiune neas-teptată*: (pl.) τῶν δ' ἀδοκίτων πόρον ἡδρε θεός EUR. *Alc.*1162 *zeul a găsit calea de a împlini multe lucruri nesperate*: EUR. *HF*92, οὐκ ἀδόκητον LUC. *DMeretr.*1.1 *nu era un lucru de neașteptat (= te puteai as-tepta)*: (neut. adv.) ἐπ' ἀδοκίτῳ APP. *Pun.*527 *pe neașteptate*. II (despre pers.) care este surprins, care nu se așteaptă: κῦμ' Αἰῶδα, πέσε δ' ἀδόκητον ἐν καὶ δοκέοντα Pl. *N.*7.31 *unda lui Hades s-a abătut și asupra celui ce nu se aștepta și asupra celui care o aștepta* (după alții *asupra celui necunoscut și asupra celui faimos*). // **ἀδοκίτως**, *adv.* pe neașteptate, nesperat: τὰ παρόντα ~ εὐτυχῆσαι THUC. 4.17 *succesele de față au fost dobândite pe neașteptate*; IOS. *AI1.*294, PLUT. *M.Fr.*55.7, APP. *Hisp.*55.

[ἀ-, δοκέω]

ἀ-δοκίματος, ον *adj.* care nu a trecut prin δοκιμασία „încercare, probă”, neaprobat, neautorizat: (despre călăreți, hopliți) LYS. 14.8, id. 15.7 ș.a.

[ἀ-, δοκιμάζω]

ἀ-δόκιμος, ον *adj.* I lipsit de faimă / apreci-ere, fără judecată, netrebnic: PLAT. *R.*618b, (cântec) PLAT. *Lg.*829d, (minte) NT *Rom.*1.28, NT *1Cor.*9.27, id. *2Tim.*3.8, οὐκ ἀδόκιμον ἐν τῷ στρατῷ ὄντα ARR. *An.*2.4.8 *nu lipsit de apreciere (= bine văzut) în ar-mată*. II fără efect, inutil: PLB. 6.25.8. III fără valoare / preț: (monedă) PLAT. *Lg.*742a, (argint) LXX *Prov.*25.4, id. *Is.*1. 22. IV de care nu te poți folosi, indisponibil: ARSTT. *Ath.*49.1.

[ἀ-, δόκιμος]

ἀδολεσγέω-ῶ, *vb.* I a flecări, a sporovăi, a trâncăni, a pâlâvrăgi: μὴ με ἠγήσησθε ~ DEM. 50.2 *să nu socotiți că vorbesc fără rost*: (cu περί + gen.) PLAT. *Amat.*132b,

ARSTT. SE173a32, PLUT. M.707c. **II** a cugeta: LXX Gen.24.63, ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν σου ἀδολεσχῆσω LXX Ps.76.13 *voi cugeta la lucrările Tale*.

[ἀδολέσχης]

ἀδο-λέσχης, ου, ὁ *adj.m.* **I** palavragiu, flecar, limbuto, guraliv: (despre Socrates și discipolii săi) ἐμπιμπράναι τὴν οἰκίαν τῶν ἀδολεσχῶν AR. Nu.1485 *a incendia casa palavragiilor*; PLAT. R.489a, id. Pt.299b, ARSTT. EN1117b35, PLUT. M.531b ș.a. **II** vorbitor iscusit: PLAT. Cra.401b

[ἀδο- < cf. ἄδην sau ἡδύς, cf. λέσχη]

ἀδολεσχία, ας, ἡ [ἄδ] *subst.* **I** (peior.) vorbărie goală, flecăreală, pālăvrăgeală, vorbă deșartă: AR. Nu.1480, PLAT. Prm.135d, ISOC. 15.262, PLUT. M.511b, διηγῆσαντό μοι ... ἀδολεσχίας LXX Ps. *mi-au înșirat vorbe deșarte*. **II** cugetare: LXX Ps.54.3. **III** subtilitate: PLAT. Phdr.270a.

[ἀδολέσχης]

ἀδολεσχικός, ή, ὄν *adj.* propriu unui palavragiu: (subst. „pălăvrăgeală”) PLAT. Sph.225d.

[ἀδολέσχης]

ἀδόλεσχος, ον *adj.* palavragiu, flecar: ἰατρός ~ ἐπὶ τῇ νόσῳ νόσος MEN. Gnom.379 *un medic flecar este boală peste boală* (sc. o boală în plus); PLUT. M.503b, id. M.531b, (superl.) PLUT. M.509a.

[ἀδολέσχης]

ἄ-δολος, ον *adj.* **I** lipsit de viclesug, neînșelător, cinstit: (înțelepciune) Pl. O.7.53, AESCH. Ag.95, (tratată) THUC. 5.18, (pace) AR. Lys.169, (judecată) PLAT. Ep.355e, (despre pers.) AR. Av.632, APP. BC4.98. **II** neprefăcut, pur: συντηχθεῖς αὔραις ἀδόλοις ... ἀλόχοιο EUR. Supp.1029 *devenind totuna cu răsufările pure ale soției*; τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα NT 1Pt.2.2 *laptele pur duhovnicesc*. // **ἀδόλως**, *adv.* **I** fără viclesug, în chip neprefăcut, cinstit: THUC. 5.23, XEN. HG3.4.6, DEM. 16.28, LXX Înt.7.13 ș.a. **II** cu adevărat: τεθνάκην δ' ~ θέλω SAPPH. 94.1 *vreau cu adevărat să mor*; THEOC. 29.32.

[ἄ-, δόλος]

ἄδομαι, v. ἡδομαι

ἄδον, (ep.) ind. aor. act. pt. ἔαδον, v. ἀνδάνω

ἄδονά, v. ἡδονή

ἄδονίδες, v. ἀηδονίς

ἄ-δόξαστος, ον *adj.* **I** nesupus părerii, sigur: PLUT. M.1058b, (neut. subst.) τὸ ἀδόξαστον

PLAT. Phd.84a *ceea ce este nesupus părerii* (δόξα) (= *lucru indiscutabil*). **II** neașteptat: SOPH. Fr.223.

[ἄ-, δοξάζω]

ἀδοξέω-ῶ, *vb.* [impf. ἡδόξουν, viit. ἀδοξήσω, aor. ἡδόξησα, pf. ἡδόξηκα] **I** (intrans.) a fi lipsit de glorie / slavă, a nu fi prețuit, a nu se bucura de considerație / prețuire, *ext.* a avea o reputație proastă: (op. δοκέω) λόγος ἔκ τ' ἀδοξούντων ἰὼν κάκ τῶν δοκούντων αὐτὸς οὐ ταῦτὸν σθένει EUR. Hec.294 *vorba care vine de la cei fără faimă nu are aceeași forță cu cea a celor prețuiți*: ὁ μὲν δῆμος ἀδοξεῖ καὶ κακῶς ἀκούει PLUT. Per.12.1 *poporul este dezonorat și își aude vorbe grele*: τὸ εὐδοξεῖν ἡδύ, τὸ ~ ... λυπηρόν PLUT. M.1100c *a te bucura de o bună faimă e un lucru plăcut, a fi lipsit de ea este întristător*: τῆς Κασάνδρας ἀδοξούσης PLUT. M.821b *Cassandra nefiind luată în seamă*: (cu ἀπό + gen.) οὕτως ἀδοξήσει ἀπὸ ἀνθρώπων τὸ εἶδος σου LXX Is.52.14 *chipul tău va fi disprețuit de către oameni*: (+ παρά și dat.) PLUT. M.727e. **II** (trans.) a disprețui, a desconsidera, a nesocoti: τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν οὐκ ἀδοξεῖ IOS. B12.385 *nu nesocotește (= are respect față de) puterea romanilor*.

[ἀδοξος]

ἀδοξία, ας, ἡ *subst.* **I** lipsă a cinstirii / a gloriei, defăimare, reputație rea: ἀντι τῆς πρόσθεν εὐκλείας πολλὴν ἀδοξίαν προσεδέχετο XEN. HG7.5.9 *în locul renumelui de mai înainte s-ar fi ales cu o proastă reputație*: (op. ἐπαινος) THUC. 1.76, τοῖς δὲ σπουδαίοις τὴν ἐν τῷ ζῆν ἀδοξίαν ISOC. 1.43 *pentru oamenii de bine [e de temut] o proastă faimă în timpul vieții*: τὸ τῆς ἀδοξίας ὄνειδος PLB. 6.57.6 *rușinea de a trăi fără glorie*: PLUT. Sol.8.1. **II** anonim, obscuritate: PLUT. M.1130e. **III** dispreț: τὰς ἐκ τῆς πενίας ἀδοξίας DEM. 57.52 *dispreț care însoțește sărăcia*.

[ἀδοξος]

ἀδοξο-ποίητος, ον *adj.* lipsit de rațiune, care acționează din instinct: (animale) PLB. 6.5.8.

[ἀδοξος, ποιέω]

ἄ-δοξος, ον *adj.* **I** lipsit de glorie, necunoscut, obscur: ἐξ ἀδόξων μὲν γενέσθαι λαμπροῖς ISOC. 5.89 *au devenit din necunoscuți vestiți*: (op. ὀνομαστός „renumiți”) ISOC. 9.66, (op. ἐντιμος „apreciat”) DEM. 3.29,

(război) ISOC. 5.5, PLUT. *M.*975a. **II** lipsit de considerație, cu proastă reputație: XEN. *Cyr.*7.5.61. **III I** contrar opiniei comune, neplauzibil, improbabil: ARSTT. *Top.* 159a39. **2** neașteptat: SOPH. *Fr.*71. **II** ἄδοξως, *adv.* fără glorie: μὴ ~ ἀποθάνω AESOP. 1.99 *să nu mor lipsit de cinste*: IOS. *All.*178, PLUT. *Alc.*21.5, id. *M.*519f.

[ἀ-, δόξα]

ἄ-δορπος, *ov adj.* nemâncat, lipsit de: (+ gen.) οὐ σε παιήνων ἄδορπον εὐνάζομεν Pl. *Fr.Pae.*52f.128 *nu te vom duce la culcare flămândă de peane*.

[ἀ-, δόρπον]

ἄ-δορυφόρητος, *ov adj.* lipsit de gârzi de cor: ARSTT. *Pol.*1315b28, PLUT. *Arist.*7.1, id. *Dio.*19.8, id. *M.*208b.

[ἀ-, δορυφορέω]

ἄδος, τό sau ὁ *subst.* lehamite: ~ τέ μιν ἴκετο θυμόν Il. 11.88 *lehamitea i-a cuprins sufletul*.

[cf. ἄδην]

ἄδουλία, *αζ.* ἡ *subst.* lipsă a sclavilor: ARSTT. *Pol.*1323a6.

[ἄδουλος]

ἄ-δουλος, *ov adj.* care nu are sclavi: (palat) EUR. *Andr.*593, σὺ γενοῦ ~, ἵνα μὴ δοῦλος ἦς PLUT. *M.*831c *remunță la sclavi pentru a nu ajunge sclav*; PLUT. *M.*831b.

[ἀ-, δοῦλος]

ἄδούλωτος, *ov adj.* care nu este sclav, ne-servit, neîmprobit, liber: ἄδούλωτοι μὲν ὑπὸ τῶν πολέμιων ἀποθάνομεν IOS. *Bl.*386 *să murim neîmprobit de dușmani*; (îndrăzneală) PLUT. *Rom.*7.5, PLUT. *M.*326c, τύχης ἐς τὸ νῦν ἄδουλώτου APP. *BC*4.67 *soartă care ne-a păstrat liberi până azi*.

[ἄδουλος]

ἄδο-φοίτης, *ov, ὁ adj.m.* care se află pe drumul spre Hades: (com. despre bătrâni decrepiți) ὄντας ἄδοφοίτας AR. *Fr.*149-150.4 *pe cei pe care îi caută moartea pe acasă*.

[Ἄδης, φοιτάω]

ἄ-δρανής, *ἐς adj.* [comp. -έστερος, superl. -έστατος] **I** lipsit de vlagă, slab: (superl.) τὸ ἄδρανέστατον ταῖς χερσὶν εὐδράνειαν αἰτεῖται LXX *Înf.*13.19 *cere putere de la ceea ce nu are nici un pic de vlagă în mâini*; (căldură a soarelui) PLUT. *Caes.*69.5, (putere) PLUT. *M.*373d, (ploaie) PLUT. *M.*918a, (raze) PLUT. *M.*658b. **II** neutilizabil: (fier) PLUT. *Lys.*17.2.

[ἀ-, δραίνω]

ἄδρανία, *αζ.* ἡ *adj.* {ion. -ῖη A.Rh., Call.; slăbiciune: CALL. *Fr.*730, A.RH. 2.200.

[ἄδρανής]

ἄδρανίη, *v.* ἄδρανία

Ἀδράστεια, *αζ.* ἡ *subst.* {ion. Ἀδρήστεια Hom.} **I** (geogr.) Adresteia, oraș în Mysia: Il. 2.828. **II** (mitol.) Adrasteia, fiică a lui Zeus, asociată cu Nemesis: AESCH. *Pr.*936, PLAT. *Phdr.*248c, MEN. *Sam.*503, (pt. etimologie) ARSTT. *Mu.*401b13.

Ἀδράστειος, *ov adj.* al lui Adrastus: Pl. *N.*10.28, id. *I.*3/4.44.

[Ἄδραστος]

Ἀδραστιδής, *ov, ὁ [ī] adj.m.* urmaș al lui Adrastus: (gen. pl. -ἄν) Pl. *O.*2.45.

[Ἄδραστος]

ἄ-δραστος, *ov adj.* care nu fuge sau nu încearcă să fugă: (despre sclavi) HDT. 4.142, PLUT. *M.*174e.

[ἀ-, διδράσκω]

Ἄδραστος, *ov, ὁ subst.* Adrastus, rege al Argosului, organizator al expediției celor șapte împotriva cetății Theba: Il. 14.121, Pl. *O.*6.13, AESCH. *Th.*50 ș.a.

ἄ-δρέπᾶνος, *ov adj.* necosit sau care nu poate fi cosit: SOPH. *Fr.*978.

[ἀ-, δρέπανον]

ἄ-δρεπτος, *ov adj.* nerupt, necules: ἦβας δ' ἄνθος ἄδρεπτον ἔστω AESCH. *Supp.*663 *să rămână neruptă floarea tinereții*.

[ἀ-, δρέπω]

Ἀδριανικός, *όν adj.* din regiunea Adriaticii: (găini) ARSTT. *GA.*749b29.

[Ἀδριακός]

Ἀδριανός, *ov, ὁ subst.* [var. Ἀδριανός] Hadrianus, împărat roman (117-138 d.Hr.): APP. *BC*1.38, id. *Hisp.*153 ș.a.

Ἀδριανός, ἡ, *όν adj.* {ion. -ηνός Eur.} adriatic: (femei) AESCH. *Fr.*71, κῦμα τῆς Ἀδριηνᾶς ἀκτᾶς EUR. *Hipp.*736 *val al țărâmului adriatic*; (țară) PLB. 3.88.3.

[Ἀδρίας]

Ἀδρίας, *ov, ὁ subst.* (geogr.) Marea Adriatică: HDT. 4.33, LYS. *Fr.*4.5, PLB. 3.47.4.

Ἀδριατικός, ἡ, *όν adj.* (geogr.) adriatic: (gol) PLB. 3.47.2, (mare) PLUT. *Cam.*40.1.

[Ἀδρίας]

ἄ-δριμυς, *v adj.* neacru, nepătrunzător: LUC. *Trag.*323.

[ἀ-, δριμύς]

ἄδρο-μερής, *ἐς adj.* format din elemente mari: PLUT. *M.*427b.

[ἄδρός, μέρος]

ἄδρός, ἄ, ὄν *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| **I** (despre lucruri) din belșug, abundant: (zăpadă) HDT. 4.31, ARSTT. *Mt.*394a31, id. *Pr.*949b5. **II** (fig.) violent, intens, brutal: (război) AR. *Ra.*1099, (îndrăzneală) IOS. *A14.*401. **III** (despre plante) ajuns la maturitate, în pârg, copt: (rod) HDT. 1.17 σίτον τὸν μήπω ἄδρὸν ARSTT. *Metaph.*1017b8 *grāu care încă nu este copt*. **IV** (despre pers.) **I** crescut, zdravăn, puternic: τὸ παιδίον ἄδρὸν γένηται HDT. 4.180 *copilul se înzdrăvenește (= se face mai măricel)*; PLAT. *R.*466e, PLUT. *Lyc.*17.3. **2** capabil, eficace: (oratori) ISOC. 12.110. **V** (despre animale) gras, mare: (porci) XEN. *Oec.*17.11. **VI** complet format: (ou în interiorul animalului) ARSTT. *HA*559b11. // (pl.) **ἄδροί**, οἱ *subst.* căpetenii, mai-marii: LXX *2Rg.*15.18, id. *Iov*29.9, id. *Ier.*5.5.

[cf. ἄδην]

ἄ-δροσία, ας, ἡ *subst.* absență a umezelii: IOS. *A12.*83.

[ἄ-, δροσία]

ἄδροσύνη, ης, ἡ *subst.* plenitudine, forță: (despre spice) HES. *Op.*473.

[ἄδρός]

ἄδροτής, ητος, ἡ *subst.* |var. ἄδρότης NT| **I** forță, tărie: PLUT. *M.*17d. **II** belșug, strângere de daruri: NT *2Cor.*8.20.

[ἄδρός]

ἄδρυνσις, εως, ἡ *subst.* maturizare: ARSTT. *Metaph.*1065b20, id. *Ph.*201a19.

[ἄδρύνω]

ἄδρύνω, *vb.* **I** a se coace, a ajunge la maturitate: (despre plante și animale) HDT. 1.193, XEN. *Mem.*4.3.8. **II** (despre pers.) a crește: ARSTT. *HA*586b24, ἄδρυνθέντος δὲ τοῦ παιδίου LXX *Ex.*2.10, id. *Ruth.*1.13 *crescând copilul*. **III** (fig.) a se înfumura, a se preamări: (med.-pas.) οὐδὲ περιεβάλοντο πορφύραν ὥστε ἄδρυνθῆναι ἐν αὐτῇ LXX *1Mac.*8.14 *nu s-au înfășurat în purpură pentru a se înfumura cu ea*.

[ἄδρός]

ἄδυ-, **ἄδυ-**, (dor. și eol.) *v.* ἡδυ-

ἄδύ-γλωσσος, ον [ἄδῦ] *adj.* (dor.) cu limbă dulce: Pt. *O.*13.100.

[ἡδύς, γλώσσα]

ἄδυνάμειω-ῶ, *vb.* a nu putea, a nu avea forță: ~ ἐν τῷ λέγειν EUR. *Fr.pap.*156.3 *a fi lipsit de darul vorbirii*; LXX *Sir.*p.20.

[ἄδύναμος]

ἄδυναμία, ας, ἡ *subst.* **I** lipsă de putere, lipsă

a forței, slăbiciune, nevolnicie, debilitate: LYS. 31.19. PLAT. *Lg.*646b XEN. *Mem.*3.12.2. **II** lipsă a resurselor, insolvență: HDT. 8.111, XEN. *Oec.*20.22, ~ τῶν πραγμάτων ARSTT. *Pol.*1314a23 *lipsă a resurselor*; DEM. 19.186. **III** (frecv.) nepuțință, incapacitate: ἀποκρυσπτόμενοι τὴν αὐτῶν ἀδυναμίαν PLAT. *Grg.*492a *ascunzându-și nepuțința*: (op. δύναμις „putere”) PLAT. *Hp.Ma.*295e, ARTT. *EE* 1246b32, (pl.) LXX *3Mac.*2.13, (+ inf.) PLAT. *R.*532b, (+ gen.) PLAT. *R.*359b. **IV** lipsă de experiență: ἀδυναμίαν ἐν τοῖς ἰππικοῖς PLB. 10.22.8 *lipsă de experiență în arta echitației*. [ἄδύναμος]

ἄδυνασία, ας, ἡ *subst.* **I** slăbiciune: HDT. 3.79. **II** lipsă a armatei: HDT. 7.172, (+ gen. subiectiv) THUC. 8.8. **III** nepuțință, incapacitate: τὴν τοῦ λέγειν ἀδυνασίαν THUC. 7.8 *nepuțință de a vorbi*.

[*v.* ἀδυναμία]

ἄδυνάτεω-ῶ, *vb.* |impf. ἡδυνάτουσ, viit. ἄδυνατήσω, aor. ἡδυνάτησα| **I** (despre pers.) a fi slăbit, a nu avea forță: ARSTT. *Somn.Vig.*454a27, LXX *Lev.*25.35, (fig.) PLB. 16.33.3. **II** a nu putea, a fi cu nepuțință, a fi imposibil, a fi incapabil: μὴ ἀδυνατεῖ παρὰ τῷ θεῷ ῥῆμα; LXX *Gen.*18.14 *e vreun lucru cu nepuțință la Dumnezeu?*; (frecv. + inf.) πάντα τὰ ἀνθρώπεια ἀδυνατεῖ συνεχῶς ἐνεργεῖν ARSTT. *EN*1175a5 *nici o făptură omenească nu se poate afla într-o activitate neîntreruptă*: ἀδυνατεῖ ἑαυτῷ βοηθῆσαι LXX *Ἰη.*13.16 *nu e în stare să se ajute pe el însuși*; PLAT. *Lg.*932d, PLB. 3.84.11, (impers. + dat.) οὐδὲν ἀδυνατήσῃ ὑμῖν NT *Mt.*17.20 *nimic nu vă va fi cu nepuțință*.

[ἄδύνατος]

ἄ-δύνᾱτος, ον [ῦ] *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| **I** (despre pers.) care nu poate, nepuțincios, incapabil, slab, nevolnic: ἀδύνατοι ἐγένοντο τοῖς χρήμασιν THUC. 7.28 *au sărăcit*: ἄνθρωπος ~ τοῖς ὀφθαλμοῖς LXX *Tob.*5.10 *om cu ochi nepuțincioși*; (+ inf.) ~ εἰμι διὰ νόσον ... παραμένειν THUC. 7.15 *îmi e cu nepuțință să rămân*; ~ εἰ λέγειν AR. *Nu.*1077 *nu poți vorbi*: ἀδύνατοι προσωφελεῖν EUR. *HF*56 *sunt incapabili să ne ajute*; (fig.) NT *Rom.*15.1. **II** imposibil, cu nepuțință, irealizabil: (op. δυνατός) ταῦτᾱ δυνατὰ καὶ πάλιν ἀδύνατα ... ἀποφαίνειν ISOC. 10.3 *a prezenta aceleași lucruri drept posibil și apoi imposibil*; NT

*Mt.*19.26. (neut. abs.) ἄδύνατον EUR. *Or.*665 *e cu neputință*: (frecv. neut. sg. +/- εἶναι + inf.) ἄδύνατόν ἐστιν ταῦτα παθεῖν PLAT. *Men.*87a *e imposibil să înduri acetea*: (neut. pl. + inf.) ἄδύνατα εἶναι ... πολεμεῖν THUC. 1.59 *nu este cu putință să lupte*: (subst.) τὸ τοῦ μᾶν δ' ἄδύνατ' ἀνδρὸς οὐ σοφοῦ EUR. *Hel.*811 *a îndrăzni imposibilul e în firea unui om lipsit de înțelepciune*: (neut. pl. subst. τὰ ἄδύνατα „lucruri imposibile”) τοῖς ἀνθρώποις ἐν τοῦτο τῶν ἄδύνατων ἐστίν ISOC. 13.2 *pentru oameni acești este unul din lucrurile imposibile*: (log.) ἢ εἰς τὸ ἄδύνατον ἀπαγωγὴ ARSTT. *APr.Po.*29b5 *reducere la absurd*. III (+ μὴ οὐ + inf.) inevitabil, cu neputință: ἄδύνατα ἦν Ἀθηναίων ἐχόντων μὴ οὐ μεγάλα βλάπτειν καὶ Ἐρέτριαν THUC. 8.60 *era inevitabil, dacă atenienii ocupau (Oropos), să nu aducă mare pagubă și Eretriei*. IV steril, nerodnic: (pt. roade) PLB. 36.16.7. V de ne-folosit, inutilizabil: (barcă) HDT. 6.16. VI lipsit de influență, fără importanță: THUC. 8.44. (cetate) XEN. *Vect.*5.2. // ἄδύνατος, *adv.* fără vlagă / puțință, în mod slab: (+ ἔχω „a fi neputincios / incapabil, a fi cu neputință”) PLAT. *Sp.*364b, DEM. 36.1, PLB. 1.51.9. ἔσχεν ... πρὸς τὰς στρατείας ~ PLUT. *Ages.*27.2 *era incapabil de expediții*: ș.a.

[ἀ-, δυνατός]

ἄδύ-πολις, [ἄδῦ] *adj.* (dor.) v. ἠδύπολις

ἄ-δυσώπητος, ον *adj.* lipsit de jenă, nerușinat, neobrăzat: PLUT. *M.*64f, id. *M.*531b, (subst.) PLUT. *M.*534b. // ἄδυσωπήτως, *adv.* fără jenă / rușine: PLUT. *M.*534b.

[ἀ-, δυσωπέω]

ἄ-δύτος, ον *adj.* unde nu trebuie să se intre, inaccesibil: (comoară) Pl. *P.*11.4. // (frecv.) ἄδυτον sau ἄδυτος, τό sau ὁ *subst.* I *adyton*, partea cea mai tainică și și mai sfântă a unui templu, *ext.* sanctuar: πίνος ἐξ ἄδυτοιο IL. 5.512 *din sanctuarul bogat*: Pl. *O.*7.32, HDT. 5.72, τὸ ~ του ἱεροῦ APP. *BC*2.86 *sanctuarul templului*; LUC. *VH*2.33 ș.a., (pl.) Πανὸς ἄδυτα καὶ βομοί EUR. *Ion*938 *sanctuare și altare ale lui Pan*; EUR. *IT*1256. II (fig.) loc ascuns / tainic / inviolabil, tainică: ἐκ τοῦ ἄδυτου τῆς βίβλου PLAT. *Th.*162a *din tainitele cărții*.

[ἀ-, δύω]

ἄδω, *vb.* [impf. ἦδον, viit. ἄσομαι (poster. ἄσω), aor. ἦσα; pas. aor. ἦσθην] {ep. ion. poet. ἀείδω [ἄ], dar ἄ Ar. *Lys.*1243, A.Rh.

4.249, impf. ἀείδων și ἦείδων, viit. ἀείσω, aor. ἦεῖσα / ἄεῖσα, imper. aor. ἄεισον, inf. prez. ἀειδέμεναι, med. prez. ἀείδομαι, viit. ἀείσομαι, dor. viit. ἄσῶ, conjet. aor. Iaconian ἀείῶ Ar. *Lys.*1243; med. viit. ἀσεῦμαι] I a cânta: Μοῦσαι ἀείδοιεν IL. 2.598 *ar cânta Muzele*: (+ dat.) ὕμνιν καὶ ἐς ὕστερον ἄδιον ἄσῶ THEOC. 1.145 *am să vă cânt altă dată mai dulce*; ἄδοντες ἐν ταῖς καρδίαις ὕμῶν τῷ θεῷ NT *Col.*3.16 *cântați lui Dumnezeu în inimile voastre*; μοι ἀείσαι THEOC. 8.6 *a te întrece în cântec cu mine*: (ἀμφί + gen. „despre”) OD. 8.266, (πρὸς + ac. „cu acompaniament”) ARSTT. *Pr.*918a23, οἱ ἄδοντες ἐν τοῖς ὄργανοις LXX *2Par.*23.13 *cei ce cântă din instrumentele lor*: (fig.) (despre repetare) PLAT. *Lj.*205d, AR. *Av.*41. II a cânta, a celebra prin cântec: (+ ac.) μῆνιν ἄειδε IL. 1.1 *cântă mânia*; ἀειδέμεναι κλέα ἀνδρῶν OD. 8.73 *a celebra slava vitejilor*: (+ dat.) τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀείδω OD. 22.346 *închin cântece și zeilor și oamenilor*: (pas.) Pl. *P.*8.25. III (despre animale) (greieri) PLAT. *Phdr.*258e, (broaște) ARSTT. *Mir.*835b3. IV (despre inanimate) a suna: (despre coarda unui arc) OD. 21.411, (pietre) THEOC. 7.26. V (pas.) a fi plin de cântec, a răsuna: ἀείδετο δὲ πᾶν τέμενος ... θαλίαις Pl. *O.*10.76 *răsuna întreg sanctuarul de chejuri*.

[cf. ἀοιδός, αὐδή, ἀηδών]

Ἀδωναί, indecl. [var. Ἀδωναίε] Adonai (în ebr. „Domnul meu”): LXX *IRg.*1.11.

[ebr. אָדֹנָי]

Ἀδωναίος, α, ον *adj.* [voc. Ἀδωναίε] care este Adonai (cf. Ἀδωναί): LXX *Jud.*13.8, id. *Jud.*16.28.

[Ἀδωναί]

ἄδωνιάζω, [ἄδ] *vb.* a celebra sărbătoarea Adonia (în cinstea lui Adonis): ΑΔΩΝΙΑΖΟΥΣΑΙ THEOC. 15.t1 *Femeile la sărbătoarea lui Adonis*.

[Ἀδωνις]

Ἀδωνιασμός, οὔ, ὁ *subst.* [ἄ-] sărbătoare în cinstea lui Adonis: AR. *Lys.*389.

[ἄδωνιάζω]

ἄδώνιον, ου, τό *subst.* (pl. τὰ Ἀδώνια) sărbătoare în cinstea lui Adonis: AR. *Pax* 420, PLUT. *Nic.*13.11 ș.a.

[Ἀδωνις]

Ἄδωνις, ἰδος, ὁ *subst.* [Ἄδωνις crază pt. ὁ Ἄ.; ac. sg. Ἄδωνιν Sapph., Theoc., Luc. ș.a.] I (mitol.) I Adonis: SAPPH. 140a.1, THEOC. 15.128 ș.a., εἰς Ἀδώνιδος κήπους PLAT.

Phdr. 276b *în grădinile lui Adonis* (erau, de fapt, coșulețe sau resturi de amfore în care se sădeau plante cu o viață scurtă). **2** (fig. prin antonomază) băiat chipeș, drăguț; LUC. *Merc. Cond.* 35. **II** (geogr.) Adonis, râu în Fenicia; LUC. *Syr. D.* 8.

ἄδωρημ, indecl. (ebr. אָדוֹרִימ) frunțașii sau nobilimea lor; LXX *2Ezr.* 13.5.

[ebr. אָדוֹרִימ]

ἄ-δώρατος, *ov adj.* lipsit de dar: (despre Polyxene) οὐδ' ~ φίλων ἔσται πρὸς ἀνδρῶν EUR. *Hec.* 42 *nu va fi nedăruit de către tovarășii săi*; (despre Charite) οὐδ' αὐθις ἄδωρήτους ἀποπέμψει THEOC. 16.7 *nu le va lăsa să plece fără daruri*.

[ἀ-, δωρέομαι]

ἄδωροδόκητος, *ov adj.* incoruptibil; ARSTT. *Ath.* 25.1, DEM. 19.27, id. 58.35, IOS. *AI* 4.46. (subst.) PLUT. *Dem.* 31.3. // **ἄδωροδοκῆτως**, *adv.* fără a se lăsa corupt, cu onestitate: δικαίως καὶ ~ πάντα πεπραχθαί DEM. 18.250 *a le face pe toate în spiritul dreptății și fără a se lăsa corupt*; DEM. 19.4.

[ἄδωροδόκος]

ἄ-δωρος, *ov adj.* [superl. -ότατος] **I** care nu acceptă daruri, incoruptibil: (+ gen.) χρημάτων διαφανῶς ἄδωρότατος γενόμενος THUC. 2.65 *fiind în mod vădit în cea mai mică măsură coruptibil prin bani*; PLUT. *Per.* 15.3, (+ ac. de relație) ἄδωρον ἅμα τὴν δικαιοσύνην PLUT. *M.* 355a *neinfluențat de daruri atunci când este vorba de dreptate*; (abs.) ARR. *PostAlex.* 23. **II** care nu este dar: ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα SOPH. *Ai.* 665 *darurile dușmanilor nu sunt daruri*; LUC. *Merc. Cond.* 38. **III** care nu oferă daruri, avar: (+ gen.) PLAT. *Smp.* 197d. **IV** fără oferi de daruri: ἀδῶροις ... ἐλαφαβολίας SOPH. *Ai.* 178 *uciderei de cerbi neoferite în dar*. **V** nerăsplătit cu daruri: (favoare) EUR. *Fr.* 869.1.

[ἀ-, δῶρον]

ἄ-δότης, *ov, ὁ subst.* cel care nu dă: (op. δότης) δῶτη μὲν τις ἔδωκεν, ἀδῶτη δ' οὐ τις ἔδωκεν HES. *Op.* 355 *cineva a fost darnic cu cel care a dat, dar nu a dat celui care nu a dat*; PLUT. *M.Fr.* 52.2.

[ἀ-, δότης]

ἄέ, (dor.) v. ἄεί; PI. *P.* 9.88

ἄεθλ-, (ep.) v. ἄθλ-

ἄέθλιον, *ov, τό subst.* **I** răsplată, premiu: ὅσσ' Ἀγαμέμνονος ἵπποι ἄέθλια ποσσὶν ἄροντο IL. 9.269 *toate răsplățile pe care*

caii lui Agamemnon le-au adus cu viteza picioarelor lor; OD. 8.108. ἄγε δὴ οἱ δῶμεν ~ IL. 23.537 *hai să-i dăm și lui o răsplată*. **II** probă, caznă, muncă: OD. 24.169. θεὰ τρέφεν αἰνὰ πέλωρα ... ~ Ἡρακλῆι A.RH. 1.997 *zeița a hrănit monștri cumpliti pentru a fi una din caznele (= muncile) lui Hercules*; CALL. *Del.* 187, id. *Dian.* 108.

[ἄθλιος]

ἄεθλο-φορέω-ῶ, *vb.* a câștiga un premiu: CALL. *Car.* 384.40.

[ἄθλον, φέρω]

ἄεί, *adv.* {ep. ion. poet. αἰεῖ; var. Hom., trag. com. αἰέν; eol. αἰ̄ sau αἰ̄ Sapph.; dor. ἄέ Pi. și ἄέξ Ar.} **I** (gener.) mereu, întotdeauna, veșnic, de-a pururi (pururea), neîntrerupt: (+ prez., impf., viit., rar aor.) ~ οἱ ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἐτόλμα IL. 10.232 *veșnic i se aprindea avântul în piept*; βασιλευέτω αἰεῖ OD. 24.483 *să domnească de-a pururi*; (+ vb. eimi) θεοὶ αἰέν ἑόντες IL. 21.518 *zeii ce există mereu (= nemuritori)*; (după adj.) θεῶν ἔδος ἀσφαλές αἰεῖ OD. 6.42 *sălas al zeilor care nu cade niciodată*; (cu alte adv.) αἰεῖ κότε HDT. 1.58, αἰεῖ ποτε THUC. 6.82 *mereu*; ἀσκαλές αἰέν ... κεχόλωται OD. 1.68 (*Poseidon*) *e mâniaș neînduplecat mereu*; (după prep.) ἐς ~ THUC. 1.22 *pentru totdeauna*; ἐς τόδε ~ HDT. 9.73 *din totdeauna până acum*; (între art. și un subst.) τὸν αἰεῖ βίον SOPH. *OC* 1584 *viață veșnică*; διὰ τὴν αἰεῖ ἐρημίαν THUC. 4.29 *din pricina veșnicei pustietăți*; PLAT. *Phd.* 103e. **II** (cu valoare iterativă) de fiecare dată, mereu: ~ μὲν πῶς μοι ἐπιπλήσσεις ἀγορησιν ἐσθλά φραζομένῳ IL. 12.211 *mereu mă atacă atunci când spun vorbe cu folos în adunări*; τὰς αἰεῖ πληρουμένας ἐξέπεμπον THUC. 3.77 *au trimis [navele] pe măsură ce erau echipate*. **III** (+ part., subst., adj.) pe moment: τοῦ αἰεῖ βασιλεύοντος Αἰγύπτου τῆ γυναικί HDT. 2.98 *pentru soția celui care domnește în acel moment în Egipt*; θῶπτε τὸν κρατοῦντ' ~ AESCH. *Pr.* 937 *lingușește-l pe stăpânul zilei*; δοῦλοι ὄντες τῶν αἰεῖ ἀτόπων THUC. 3.38 *fiind sclavi ai ciudățeniilor de moment*. [cf. αἰών]

ἄει-γενής, *ἐς adj.* **I** veșnic, etern: τὸ ἀειγενές ὄν τῆς ψυχῆς PLAT. *Plt.* 309c *partea nemuritoare a sufletului*; (zei) XEN. *Smp.* 8.1, PLAT. *Smp.* 206e, id. *Lg.* 773e. **II** care renaște mereu: (lume) PLUT. *M.* 374d.

[ἄεί, γίγνομαι]

ἀ-εἶδελος, ον *adj.* invizibil, obscur, misterios: HES. *Fr.*67b

[ἀ-, εἶδος]

ἀ-εἰδής, ἐς *adj.* I care nu poate fi văzut, imaterial: PLUT. *M.*383a, id. *M.*948e. II de nevăzut, urât: οὐκ ἀειδῆ τὴν ὄψιν PLUT. *Galb.*9.1 *nu urât la înfățișare*; ARSTT. *Po.*1458b27, PLUT. *M.*317f. III fără formă: ARSTT. *Cael.*306b17.

[ἀ-, εἶδος]

ἀεἶδω, (ep. ion. poet.) v. ἄδω

ἀεἶ-ζωος, ον *adj.* [contr. -ως, -ων] I care trăiește mereu, etern, veșnic: χώρα δ' ἄχθος ἀεἶζον πέλοι AESCH. *Supp.*988 *ar fi o povară veșnică pentru țară*; (neam) SOPH. *Fr.*741, PLUT. *M.*723f. (subst.) τῶν δ' ἀεἶζῶων τίς τὴν ἐλαίην, τίς δὲ [τ]ὴν δάφνην τιμᾷ: CALL. *Iamb.fr.*194.69 *dintre nemuritorii cine prețuiaște măslinul și cine dafinul?* II mereu verde, peren: AESCH. *Fr.*28.

[ἀεἶ, ζωή]

ἀει-ζῶων, ουσα, ον *adj.* care trăiește de-a pururi, nepieritor: (ofrandă) CALL. *Del.*314.

[ἀεἶ, ζῶω]

ἀει-θάλής, ἐς *adj.* I (despre plante) veșnic verde: PLUT. *M.*648d. II (fig.) veșnic tânăr: (duh) PLUT. *Per.*13.5.

[ἀεἶ, θάλλω]

ἀει-θεήρ, *adj.m.* (invenție a lui Plat. pentru a explica etimologia lui αἰθήρ) care aleargă întruna: PLAT. *Cra.*410b.

[ἀεἶ, θέω]

ἀεικεία, {ion. ἀεικείη} v. αἰκία

ἀεικέλιος, *adj.* [adv. ἀεικελίως] v. αἰκέλιος

ἀεικής, (ep. ion. poet.) v. αἰκής

ἀεικίζω, (ep.) v. αἰκίζω

ἀει-κίνητος, ον [κῆ] *adj.* aflat în continuă mișcare: PLUT. *M.*979d, (op. ἀκίνητος) PLAT. *M.*1031a, (neut. subst.) τὸ ἀεικίνητον ἄθάνατον PLAT. *Phdr.*245c *ceea ce se mișcă fără încetare este nemuritor*.

[ἀεἶ, κινέω]

ἀεἶ-λάλος, ον *adj.* care trântănește întruna: CALL. *Epigr.*7.459.

[ἀεἶ, λάλος]

ἀειλογία, ας, ἡ *subst.* (jur.) supraveghere sau investigație continuă: δίκαιον τοῦς παῖδας τὴν ἀειλογίαν παρέχειν DEM. 57.27 *e drept ca [și] copiii să facă obiectul unei supravegheri continue*; DEM. 19.2, id. *Prooem.*49.

[ἀειλογέω < ἀεἶ, λέγω]

ἄ-ειλος, ον *adj.* neînsorit: (câmpii) AESCH.

*Fr.*334.

[ἀ-, εἶλη]

ἀει-μνημόνευτος, ον *adj.* mereu spre aduce aminte: (viață) IOS. *A17.*152.

[ἀεἶ, μνημονεύω]

ἀει-μνήμων, ον *adj.* [gen. -ονος] care își aduce mereu aminte, cu bună ținere de minte: ARSTT. *Phgn.*808a37.

[ἀεἶ, μνήμων]

ἀεἶ-μνηστος, ον *adj.* [var. αἰείμν- Thuc.] spre veșnică aduce aminte, de neuitat: AESCH. *Pers.*760, SOPH. *Ai.*1166, δόξα ~ καταλείπεται THUC. 2.64 *gloria rămâne veșnic în amintire*; ISOC. 14.53, PLUT. *M.*2c, (faimă) EUR. *IA*1531, XEN. *Cyn.*1.6, (mânie) ISOC. 4.157, PLB. 11.12.3, (comp.) LYS. 26.4.

[ἀεἶ, μιμνήσκω]

ἀεἶναος, v. ἀένναος

ἀει-ναῦται, ον, οἱ *subst.* (ist.) *aeinautai*, „mereu marinari”, colegiu de magistrați: (la Milet) PLUT. *M.*298c.

[ἀεἶ, ναῦται]

ἀείνωσ, (att.) v. ἀένναος

ἀεἶ-πλᾶνος, ον *adj.* mereu rătăcitor: (buze) CALL. *Hec.fr.*310.1.

[ἀεἶ, πλανάομαι]

ἀει-ρείτη, ης, ἡ *adj.f.* (invenție a lui Plat. pentru a explica etimologia lui ἀρετή) cea care curge veșnic: (despre cursul mereu liber al sufletului bun) PLAT. *Cra.*415d.

[ἀεἶ, ῥέω]

ἀεἶ-ρῦτος, ον *adj.* veșnic curgător: (izvor) SOPH. *OC*469.

[ἀεἶ, ῥέω]

ἀεἶρω, (ep. ion. poet.) v. αἶρω

ἀει-σκόψ, ποσ, ὁ *subst.* (ornit.) *specie de ciuf, cucuvea, prob. Strix scops*: ARSTT. *HA*617b32.

[ἀεἶ, σκόψ]

ἄεισμα, (ion. poet.) v. ἄσμα

ἀει-σχο-ροῦν, *vb.* (invenție a lui Plat. pentru a explica etimologia lui αἰσχροῦν) ceea ce reține veșnic cursul: PLAT. *Cra.*416b.

[ἀεἶ, ἴσχω, ῥέω]

ἀει-φόρος, ον *adj.* mereu roditor: SOPH. *Fr.*580.

ἀεἶ-φρουρος, ον *adj.* [var. αἰεί- Soph.] care păzește mereu, *ext.* veșnic: κατασκαφῆς οἰκησις αἰείφρουρος SOPH. *Ant.*892 *pentru totdeauna lăcașul [meu] săpat sub pământ*; SOPH. *Fr.*580.

[ἀεἶ, φρουρός]

ἀει-φυγία, ας, ἡ *adj.* exil pentru totdeauna:

(+ vb. φεύγειν) τὸ δὲ γένος αὐτῶν ἔφυγεν ἀειφυγίαν ARSTT. *Ath.*1.1 *neamul lor a fost condamnat la un exil pentru totdeauna*; PLAT. *Lg.*881d, PLUT. *Sol.*24.4. τοὺς ... ἐκ προνοίας ἀποκτινύνοντας ... ἀειφυγία ζημιούσι DEM. 21.43 *pe cei ce ucid cu premeditare îi condamnă la un exil pentru totdeauna*.

[ἀεί, φυγή]

ἀεί-φυλλος, ον *adj.* (despre plante) mereu înfrunzit, peren: AESOP. 8.31, ARSTT. *GA*783b10, PLUT. *M.*723e.

[ἀεί, φύλλον]

ἀεκαζόμενος, η, ον *vb.* (part.) împotriva voinei, fără a dori: ὕδωρ φορέοις ... ἀεκαζόμενη IL. 6.458 *să aduci apă fără să vrei*: μ' ἀεκαζομένην μνῶνται OD. 19.133 *ei mă rețesc împotriva voinei [mele]*: OD. 13.277, id. 18.135, PLUT. *M.*104e.

[ἀέκων]

ἀεκήλιος, ον *adj.* de rușine, nedemn: παθέειν τ' ἀεκήλια ἔργα IL. 18.77 *să rățească fapte de rușine*.

[v. αἰκέλιος]

ἀ-έκητι, *prep.* (ep.) împotriva voinei: (+ gen.) ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν OD. *fără voia zeilor nemuritori*: (postpoziție) IL. 12.8, HES. *Th.*529, A.RH. 2.797.

[ἀ-, ἔκητι]

ἀεκούσιος, v. ἀκούσιος

ἀέκων, (ep. ion.) v. ἄκων, ἄκουσα, ἄκων

ἀέλιος, (dor. eol.) v. ἥλιος

Ἄελιος, v. Ἥλιος

ἄελλα, ης, ἡ [ἄε] *subst.* {ep. ἀέλλη} **I** vijelie, vifor, vântoasă, furtună: ἀνέμων ἀτάλαντοι ἀέλλη IL. 13.795 *asemeni unei vijelii de vânturi*: OD. 8.409, A.RH. 1.1094 ș.a. **II** rotire, vârtej: λαμπρῶν ἀστέρων ὑπ' ἀέλλαις EUR. *Hel.*1499 *sub vârtejul stelelor strălucitoare*: (despre animale) EUR. *Ba.*873.

[cf. ἄημι]

ἀελλαῖος, α, ον *adj.* iute ca o vijelie: (porumbel) SOPH. *OC*1081.

[ἄελλα]

ἀελλάς, ἄδος *adj.f.* iute ca o vijelie: (cai) SOPH. *OT*467.

[ἄελλα]

ἀελλής, ἐς *adj.* învârtejit: (nor de praf) IL. 3.13.

[ἄελλα]

ἀελλό-θριξ, τριχός *adj.* cu părul în vânt de furtună: SOPH. *Fr.*292.

[ἄελλα, θρίξ]

ἀελλό-πος, ποδος *adj.* cu pasul iute ca vântul furtunii, vintez: (Iris) IL. 24.77, (cai) PI. *N.*1.6, A.RH. 1.1158, (care) PI. *P.*4.18, (Artemis și Athena) EUR. *Hel.*1314b.

ἀ-ελπής, ἐς *adj.* nesperat, fără nădejde: γαῖαν ἀελέα δῶκεν ιδέσθαι Ζεὺς OD. 5.408 *Zeus mi-a dat să văd pământul nesperat*.

[ἀ-, ἔλπομαι]

ἀελπτεύω-ῶ, *vb.* a nu avea speranță, a fi fără nădejde: ἀελπτεύοντες σόον εἶναι IL. 7.310 *fără speranță că este teafăr*: HDT. 7.168.

[ἄελπος]

ἀελπτία, ας, ἡ *subst.* eveniment neașteptat / nesperat: ἀελπτία PI. *P.*12.31 *pe neașteptate*.

[ἄελπος]

ἄ-ελπτος, ον *adj.* nesperat, neașteptat: AESCH. *Pers.*265, τέκν' ... φανέντ' ἄελπτα SOPH. *OC*1120 *copilele pe care nu speram să le mai văd*: (salvare) EUR. *Or.*1173, πόλλ' ἄελπτ' ἔνεστιν ἐν τῷ μακρῷ βίῳ AR. *Lys.*256-257 *multe lucruri neașteptate se întâmplă într-o viață lungă*: ἐξ ἀέλπτων = ἐξ ἀέλπτου SOPH. *Ai.*715 *pe neașteptate*: APP. *Pim.*157, (neut. adv.) ἄελπτα λέγεις EUR. *Hel.*585 *vorbești așa cum nu mă așteptam*. // **ἀέλπτως**, *adv.* în mod nesperat, fără să mai existe nădejde: ~ νόστιμον βλέπω φάος AESCH. *Pers.*261 *văd lumina întoarcerii, deși nu mai speram*: SOPH. *El.*1263, EUR. *Med.*1416, id. *Hipp.*1463.

[ἀ-, ἔλπομαι]

ἄεμμα, ατος, τό *subst.* arc: CALL. *Ap.*33, id. *Dian.*10.

[cf. ἄμμα]

ἄεν, (poet.) *impf.* 3sg. act. de la ἄω = ἄημι

ἀέ-νάος, ον [ἄε] *adj.* |var. ἀένναος Plut., Arr.: αἰένναος PI.: contr. ἀείνωσ Ar. *Ra.*146|

I care curge fără încetare, veșnic curgător: (râuri) AESCH. *Supp.*553, PLUT. *Oth.*11.2, (izvor) HES. *Op.*595, LXX *Înt.*11.6, (ape) A.RH. 3.860, (foc.) PI. *P.*1.6, (nori) AR. *Nu.*275. **II** (fig.) etern, veșnic, nepuizabil: (putere) EUR. *Or.*1299, (viață) LXX *2Mac.*7.36, (nisip) LXX *Gen.*49.26, (munți) LXX *Deut.*33.15, (hrană) XEN. *Ages.*1.20, (comp.) XEN. *Cyr.*4.2.44. // **ἀεννάως**, *adv.* pentru totdeauna: (op. χρόνον τινα) ARSTT. *Oec.*1346b15.

[ἀεί, νόω]

ἀενάων, ουσα, ον [ἀενᾶ-] *adj.* |var. ἀένν- HES. *Op.*550| mereu curgător: OD. 13.109.

[cf. ἀένναος]

ἀένναος, v. ἀένναος

ἀεξί-γυτιος, ov [ξί] *adj.* care întârește mădulele: (jocuri) Pl. N.4.73.

[ἀέξω, γυτιον]

ἀεξί-φυλλος, ov *adj.* care e prielnic frunzișului, bogat înfrunzit: (tărături) AESCH. Ag.697.

[ἀέξω, φύλλον]

ἀέξω, vb. {ep. impf. ἄεζον; impf. med. 3sg. ἀέξετο, inf. viit. ἀεξήσεσθαι A.Rh. 3.837; ion. med. impf. 2sg. ἠέξευ Call. Iov.55} **I** (*tranz.*) **1** a sporî, a face să crească, a mări: μοι φύλον υἱὸν ἀέξει OD. 13.360 *să-mi creștii fiul*: ποιήν ... ἢ ῥα βόεσσι μένος κεραῆσιν ἀέξει THEOC. 25.17 *iarba care va sporî cornutelor vîaga*: (despre jertfe) βούταν φόνον Ἑλλάς <αἴ> ἀέξει EUR. Hipp.532-537 *Grecia sporește uciderea taurilor*: (fig.) τὰν ὀ μέγας μῦθος ἀέξει SOPH. Ai.226 [*vestea*] *pe care gura lumii o va face să se răspândească*: ὑμετέρη ἀρετὴ ἐπιθάρος ἀέξω A.Rh. 2.641 *prin curajul vostru îmi sporesc îndrăzneala*. **2** a înălța, a preamări: οὐτ' ἀρετῆς ἄτερ ὄλβος ἐπίσταται ἄνδρας ~ CALL. Iov.95 *hogăția fără virtute nu-i poate înălța pe oameni*: Pl. O.8.88. **3** a purta, a avea: οὐ ... μῆνιν ἀέξω A.Rh. 1.1339 *nu-ți port pică*. **II** (*intrans.*) a sporî, a crește, a prospera: ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ IL. 8.66 *creștea ziua cea sfântă*: μοι ἀέξεται ἔνδοθι θυμός OD. 2.315 *crește inima în mine*: ἐμοὶ τόδε ἔργον ἀέξεται OD. 14.66 *această trudă îmi sporește*: Τηλέμαχος δὲ νέον μὲν ἀέξετο OD. 22.426 *abia crescui Telemachos*: ποιή ... ἀέξετο HES. Th.195 *iarba creștea*: πλοῦτος ἀέξεται HES. Op.377 *sporește hogăția*: εὐ δ' οἶκος ἀέξεται CALL. Dian.131 *casa îi este prosperă*.

[cf. αὔξω, lat. *augeo*]

ἄεπτος¹, ov *adj.* de nespus, cumplit: ἄεπτ' ... πάσχομεν AESCH. Supp.908 *suferim lucruri cumplite*: AESCH. Fr.213.

[cf. ἄαπτος]

ἄεπτος², *adj.* care nu poate călca pe urme, plărând, fraged: ὄροσις ἀέπτοις ... λεόντων AESCH. Ag.141 *fragezi pui de lei [ca picăturile de rouă]* (după alții, aici tot sensul lui ἄεπτος¹).

[ἀ-, ἔπομαι]

ἀεργέω, v. ἀργέω

ἀεργηλός, ἢ, ὄν *adj.* **I** care eliberează de muncă: (somm) PLUT. M.394a (Lyr. Adesp. 78 ap.). **II** care nu a muncit: (mânzată)

A.Rh. 4.1186.

[ἀεργής]

ἀεργία, v. ἀργία

ἀεργός, v. ἀργός²

ἀέρδην, v. ἄρδην

ἀερθ-, aor. pas. de la ἀείρω, αἶρω

ἀέρῖνος, η, -ov [ᾱ] *adj.* de aer: ARSTT. *Metaph.*1049a26, id. *deAn.* 435a12.

[ἄηρ]

ἀέριος, α, ov [ᾱ] *adj.* {ion. și ep. ἠέριος, -η, -ov} **I** din aer, din înaltul cerului, care trăiește în aer: φύλα πόντου χθονίων τ' ἀερίων EUR. Fr.27.4 *ființe ale mării, ale pământurilor și ale văzduhului*: (păsări) AR. Nu.337, (neam) PLAT. *Epin.*984e, (vietuitoare) ARSTT. *Mu.*398b33, IOS. A18.44. **II** cețos, încetoșat, pâclós: (beznă) EUR. Ph.1534. AR. Av.1389, ἠερίη ... αἶψα Πελασγῶν δῦετο A.Rh. 1.580 *se pierdea în ceață pământul pelasgilor*: (despre Egipt, dub.) Ἀερίας ἀπὸ γᾶς AESCH. *Supp.*75 *departe de pământul încetoșat*. **III** nesfârșit cât văzduhul, înfinit: ἠερίη δ' ἄμαθος παρακέκλιται A.Rh. 4.1239 *se întinde nisip nesfârșit cât văzduhul*.

[ἄηρ]

ἄ-ερκτος, ov *adj.* neîmprejmuit: ἄερκτον δὲ καὶ πανταχόθεν κάτοπτον LYS. 7.28 [*loc*] *neîmprejmuit și vizibil din toate părțile*.

[ἀ-, ἔργω / εἶργω]

ἀερο-βάτέω-ῶ, [ᾱε] *vb.* a merge prin aer, a păși prin nori: (despre Socrates) AR. Nu.225, id. 1503, PLAT. *Ap.*19c, LUC. *Icar.*13, id. *BisAcc.*33, id. *Prom.*Es6.

[ἄηρ, βαίνω]

ἀεροδόνητος, ov [ᾱε] *adj.* purtat de văzduh: (preludiu muzical) AR. Av.1385.

[ἀεροδονέομαι < ἄηρ, δονέω]

ἀεροδρομέω-ῶ, *vb.* |part. aor. ἀεροδρομήσας| a merge prin aer: LUC. *VH1.*10.

[ἀεροδρόμος]

ἀερο-ειδής, ἐς [ᾱ] *adj.* |comp. -έστερος| {ep. ion. ἠεροειδής Hom., Hes., Ap.Rh.} **I** ca de aer, de aer: (coș) PLAT. *Ti.*78c, ARSTT. *GC*330b24, (comp.) ARR. *Ind.*6.3. **II** înne-gurat, cețos, pâclós: (mare) IL. 23.744, OD. 3.105, HES. *Th.*873, (peșteră) OD. 12.80, (stâncă) OD. 12.233, (nor) HES. *Th.*757, (munți) A.Rh. 4.575, (raze) ARSTT. *Col.*792b8. // ἠεροειδής, *adv.* în depărtare, în zare: ὄσσον δ' ~ ἀνήρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν IL. 5.770 *cât de departe a zărit un om cu ochii*:

[ἄηρ, εἶδος]

ἀερόεις, εσσα, εν [ᾱ] *adj.* {ep. ion. ἠερ-} in-negurat, pāelos: (Tartar) IL. 8.13, HES. Th.119, (negurā) IL. 12.240, OD. 11.155, HES. Th.729, (cale) OD. 20.64, (gurā a Bos-forului) A.RH. 1.1114.

[ἄηρ]

Ἀερο-κόρδακες, ον, οἱ *subst.* Mercenari ai vāzduhului, populație imaginară: LUC. VH1.16.

[ἄηρ, κάρδακες]

Ἀερο-κόνωπες, ον, οἱ *subst.* Τάηται ai vāzduhului, ființe imaginare: LUC. VH1.16.

[ἄηρ, κώνωψ]

ἀερο-μαχία, ας, ἡ *subst.* bătălie aeriană: LUC. VH1.18.

[ἄηρ, μάχη]

ἀερο-μετρέω-ῶ, *vb.* a măsura aerul, *sc.* a se pierde în speculații zadarnice: XEN. Oec.11.3.

[ἄηρ, μετρέω]

ἀερο-νηχίς, ἐς [ᾱ] *adj.* care plutește în aer: (pāsāri) AR. Nu.337.

[ἄηρ, νήχω]

ἀερο-πετής, ἐς *adj.* căzut din aer: (fig. despre pers.) τις ... ~ Φίλιππος PLB. 36.10.2 *un oarecare Philippos căzut din cer.*

[ἄηρ, πίπτω]

Ἀερόπη, ης, ἡ *subst.* {ep. Ἡερόπεια Hes.} Aerope, nepoată a lui Minos, soție a lui Atreus și mamă a lui Agamemnon și Menelaos: EUR. Hel.391, id. Or.18.

ἀερο-πόρος, ον *adj.* care zboră prin vāzduh: (op. ἐνυδρος „acvatic” și πεζός „pedestru”) PLAT. Ti.40a.

[ἄηρ, πόρος]

ἀερόφοιτος, ον [ᾱ] *adj.* călător prin vāzduh: AESCH. Fr.282, (prob. despre vulturi) κυσὶν ἀεροφοίτοις AR. Ra.1291 *cățele călătoare prin vāzduh.*

[ἀεροφοίτας < ἄηρ, φοιτάω]

ἄερω, (eol.) *v.* αἶρω: (imper.) SAPPH. 111.3

ἀερσί-λοφος, ον [ῖ] *adj.* cu pană înalt: (coifuri) A.RH. 2.1060.

[αἶρω, λόφος]

ἀερσί-πότης, ου *adj.m.* cu zbor înalt: (lebede) HES. Sc.316.

[αἶρω, ποτάομαι]

ἀερσιπότητος, ον *adj.* cu zbor înalt, zburător: (pāianjen) HES. Op.777.

[ἀερσιπότης]

ἀερσί-πους, ουν [ῖ] *adj.* {gen. -ποδος} care înalță piciorul, iute: (cai) IL. 3.327, id. 18.532, id. 23.475.

[αἶρω, πούς]

ἀεράζω, *vb.* {imprf. ἠέρταζον} I a ridica, a înălța: ἐπομαδὸν ἠέρταζεν οὔρεος ... κάρη A.RH. 1.738 *ridica pe un umăr piscurile muntelui*: CALL. Aet.fr.18.6, id. Hec.fr. 261.1, A.RH. 1.995, id. 4.46. II a arunca, a azvârli: ἀεράζων δέρμα κατωμάδιον CALL. Fr.597.1 *aruncând o piele pe umăr.*

[ἀείρω]

ἀερώδης, ες *adj.* din aer, constând în aer: ARSTT. PA669b1, PLUT. M.1054b, id. 1118e, (apā) PLUT. M.912a, (neut. sg. subst.) τὸ ἀερώδες ARSTT. Mu.395a21 *natură a aerului.*

[ἄηρ]

ἄεζ, (dor.) *v.* ἀεῖ: AR. Lys.1266-1267.

ἄεσα, ind. aor. act. de la ἀέσκω

ἀεσιφροσύνη, ης, ἡ [ῦ] *subst.* {ep. dat. pl. -ησι} lipsă de minte, sminteală, nebunie: (pl.) OD. 15.470, HES. Th.502.

[ἀεσίφρων]

ἀεσί-φρων, ον *adj.* {gen. -ονος} cu minte rălăcită, smintit, nebun: IL. 20.183, id. 23.603, (acordat cu θυμός) OD. 21.302, HES. Op.315, id. 646.

[ἄάω, φρήν]

ἀέσκω, *vb.* {ep. aor. ἄεσα, inf. ἀέσαι} a dormi: (mereu + νόκτα *sau* νόκτας) OD. 3.151, id. 15.40, id. 19.342, A.RH. 4.884 ș.a. [cf. ἰαύω]

ἀετιδεύς, έως, ὁ *subst.* pui de vultur: AESOP. 1.1.

[ἀετός]

ἀετός, οῦ, ὁ *subst.* {ep. ion. att. αἰετός} I (zool.) vultur, acvilă, pajură: IL. 22.308, OD. 19.538, AR. Av.515, (în divinație) ~ δεξιός „vultur din dreapta” (sc. de bun augur) op. ~ ... ἐπ' ἀριστερά „vultur din partea stângă” (sc. de rău augur) OD. 2.146, IL. 12.201, (diverse specii) IL. 21.252, ARSTT. HA618b18, (prov.) (despre ceva de neatins) ὡς ἐν νεφέλησιν ~ γενήσομαι AR. Eq.1013 *voi fi ca un vultur în nori*: AR. Av.987, (aluzie la fabula lui Aesop. 1.3, a cărei morală este că nu poți scăpa de un răzbunător hotărât) αἰετὸν τίκτοντα κἀνθαρός σε μαιεύσομαι AR. Lys.695 *am să-ți fiu moașa-scarabeu atunci când vei oua un vultur*: (apelativ al monarhilor) PLUT. Arist.6.2. II (milit.) acvilă, însemn pe drapel: (la persi) XEN. Cyr.7.1.4, (la romani) PLUT. Mar.23.6. III (în arhitectură) fronton, coronament triumphiular: τὰς οἰκίας ἐρέσομεν πρὸς αἰετὸν AR. Av.1110 *vă vom înălța casele cu acoperișul ca un vultur (= cu fronton)*: Pl. Fr.Pae.52i.70. IV (iht.)

acvilă de mare. *Myliobatis aquila*: ARSTT. HA540b18.

[cf. lat. *avis*]

ἄετο-φόρος, ον [ᾶ] *adj.* purtător de acvilă, ext. (milit.) portdrapel al legiunii (= lat. *aquilifer*): (subst.) PLUT. *Caes.*52.9.

[ἄετός, φέρω]

ἄετώδης, ες *adj.* ca de vultur: (neut. adv.) ἄλις ... εἰ καὶ ὁ δεξιὸς μόνος ἄετώδεις βλέποισι LUC. *Icar.*14 *e sufficient dacă numai [ochiul] drept ar avea vederea unui vultur.*

[ἄετός]

ἄέτωμα, ατος, τὸ *subst.* fronton: IOS. A13.131

[ἄετός]

ἄζα, ης, ἡ *subst.* uscăciune, mucegai: σάκος ... πεπαλᾶγμένον ἄζη OD. 22.184 *scut scorojit de mucegai.*

[cf. ἄζω]

ἄζᾶλος, α, ον *adj.* I uscat, pârjolit: (munte) IL. 20.491, (stejar) IL. 11.494, (pădure) OD. 9.234, (măslin) A.RH. 1.405, (solzi) A.RH. 4.144. II sec, tare: (măciucă) A.RH. 2.115. III (despre piele) tābācit, argāsīt: οἶδ' ἐπ' ἀριστερά νωμῆσαι βῶν ἄζαλέην IL. 7.238 *știu să mănuiesc cu stānga scutul din piele de taur tābācitā: ῥινούς βοῶν ... ἄζαλέας* A.RH. 2.59 *fāsii de piele de bou tābācite*: A.RH. 2.53. IV care usucă, care seacă: (Sirius) HES. *Sc.*153, (soare) A.RH. 4.679, (fig. despre bătrânețe) PLUT. *M.*789c.

[ἄζα]

ἄ-ζηλος, ον *adj.* I de neînvidiat, neînvidiabil, ext. de plâns, amarnic: ἄζηλα νίκης τῆσδ' ἔχων μιάσματα AESCH. *Ch.*1017 *din aceastā victorie rămân cu amarnice mânjiri: ἔξ ὀλβίων ἄζηλον εὐροῦσαι βίον* SOPH. *Tr.*284 *din bogăție ajungând la o viață pe care nu o poți rămni*: AESCH. *Pr.*143, HDT. 7.140, EUR. *IT*650, τὸ τὸν πλοῦτον ἄζηλον ... ἀπεργάσασθαι PLUT. *Lyc.*10.2 *a face bogăția de neînvidiat*: PLUT. *Dio.*10.5, id. *M.*33e, id. *M.*239d. II fără importanță: τὸ λοιπὸν αὐτῆς ἄζηλον καὶ ἀνωφελὲς γίνεται PLB. 12.25g.3 *restul acestei [istorisirii] este fără importanță și nefolositor.*

[ᾶ-, ζῆλος]

ἄ-ζηλοτύπητος, ον [ῶ] *adj.* care nu trezește invidie: (πρεσβεῖον „privilegiu al vârstei”) PLUT. *M.*787d.

[ᾶ-, ζηλοτυπέω]

ἄ-ζηλότυπος, ον *adj.* lipsit de invidie sau gelozie: (neut. subst.) τὸ ἄζηλότυπον PLUT.

*Comp.Lyc.Num.*3.1 *lipsā a geloziei.*

[ᾶ-, ζηλότυπος]

ἄ-ζήλωτος, ον *adj.* I de neînvidiat: τοὺς ἄ-ζήλωτους ζηλοῦν PLAT. *Grg.*469a *a invidia pe cei de neînvidiat.* II neîmitat cu zel: (despre zeloti) μηδ' ... τι ... παραλιπὸντες ἄζηλωτον IOS. A17.270 *nelăsând ceva neîmitat cu rână.*

[ᾶ-, ζηλόω]

ἄ-ζήμιος, ον *adj.* I ferit de pagubă: AR. *Ra.*407, PLAT. *Lg.*865c, (neut. adv.) οὐδ' ἄ-ζήμιον γνώμην ἐνεῖναι τοῖς σοφοῖς λίαν σοφὴν EUR. *El.*295 *nu fără suferință înțeleptii ajung să aibă o minte foarte înțeleaptă.* II (frecv.) nepedepsit: ἐχθροὺς μεθεῖσα τοὺς ἐμοὺς ἄζημίους EUR. *Med.*1050 *lăsându-i pe dușmanii mei nepedepsiți: τουτοῖ ... ἄζημιον ἀφήσετε* ISOC. 18.26 *il veți lăsa nepedepsit: ἄζημιοι ... ὑπὸ θεῶν ἐσόμεθα* PLAT. *R.*366a *vom fi nepedepsiți de către zei*: HDT. 1.212, AR. *Pl.*272, DEM. 21.57 ș.a. III care nu merită o pagubă sau o pedeapsă: χῶ φράσας ~ SOPH. *El.*1102 *cel ce te-a îndrumat nu merită să i se facă vreo pagubă (= nici un reproș)*: αὐτὸν τῶν ἐκ τῆς τυραννίδος ἀσεβημάτων ἄζημιον ἐποίησαν PLB. 2.60.5 *au considerat că nu merită pedepsit de pe urma nelegiuirilor din timpul tiraniei.* IV absolvit de plată, liber: ἑκατὸν τάλαντα ἐκτείσαντες ἄζημιοι εἶναι HDT. 6.92 *achitând o sută de talanți sunt absolviți de plată.* V (act.) care nu provoacă o pagubă, care nu comportă o pedeapsă: THUC. 2.37. // **ἄζημιως**, *adv.* fără înșelătorie, în mod onest: IOS. A115.107.

[ᾶ-, ζημία]

ἄ-ζηχῆς, ἐς *adj.* I neîncetat, nesfârșit: (jale) IL. 15.25, (larmă) IL. 17.741. // **ἄζηχῆς**, *adv.* neîncetat: ~ μεμακῦται IL. 4.435 *behăind neîncetat*: OD. 18.3. II tare, dur: (măciucă) A.RH. 2.99.

[prob. *ᾶ-δια-εχῆς (cf. ἔχω), prin elidarea lui -α- sau prin contragere]

ἄζομαι, *vb.* [act. numai ἄζονθ' Soph. *OC.*134] [ep. impf. 2sg. ἄζω] I a avea respect / venerație (pentru cele sfinte), a cinsti: (+ nume de divinități sau cei protejați de divinitate) ἄζόμενοι Διὸς υἱὸν ~ Ἀπόλλωνα IL. 1.21 *din respect pentru Apollon, fiul lui Zeus*: OD. 9.200, ἄζόμενοι κούρην Διὸς A.RH. 4.334 *cinstind-o pe fiica lui Zeus*: ἄζονται ὀμαίμους AESCH. *Supp.*652 *își cinstesc frații*: HES. *Th.*532, SOPH. *OC.*134. II

a avea un scrupul religios, a se înflora, a se sflii, a nu cuteza: (+ inf.) χερσὶ δ' ἀνίπτοισιν Διὶ λείβειν ... ἄζομαι IL. 6.267 *mā infior sã-i torn lui Zeus cu mâinile neclătite*; (despre Cílor) ξείνους οὐχ ἄζεο ... ἐσθέμεναι OD. 9.478 *nu te sfiai sã-i mánânci pe oaspeți*; δυσφημεῖν ἄζομαι θεάν EUR. *Heracl.600 nu cutez sã vorbesc de rãu zeita*; A.RH. 4.250, (+ prep.) ἀμφὶ σοὶ ἄζόμενος SOPH. *OT155 cu înfricoșare de tine*. **III** a se teme, a-i fi frică: Ἐρμῆω ἄζόμενος δεινὴν ὄπιν THEOC. 25.4 *temându-mã de rãzbunarea cumplitã a lui Hermes*; THEOC. 27.15, (+ inf.) πρὸ τούτου λέγειν οὐχ ἄζομαι EUR. *Alc.326 nu mi-e fricã sã rãspund în locul lui*; θανεῖν οὐχ ἄζομαι EUR. *Or.1116 nu mi-e fricã sã mor*. [cf. ἄγιος]

ἄ-ζῦμος, ον *adj.* **I** fãrã ferment: (carne) PLAT. *Ti.74d*. **II** fãrã drojdie, fãrã plãmãdealã, nedospit: (pãini) LXX *Ex.29.2*, IOS. *A13.142*, (turte) LXX *Lev.7.12*. // (subînt. ἄρτοι) **ἄζυμοι**, οὶ *sau* **ἄζυμα**, τὰ *subst.* azime: LXX *Gen.19.3*, id. *Ex.12.18*, (fig.) ἐν ἄζυμοῖς εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας NT *1Cor.5.8 cu azimele curãției și ale adevãrului*; (fig. despre creștini) NT *1Cor.5.7*. // (neut. pl.) **ἄζυμα**, τὰ *subst.* sãrbãtoarea Azimelor: τῆ δὲ πρώτῃ τῶν ἄζυμων NT *Mt.26.17 în prima zi a Azimelor*; IOS. *A13.249*, id. *B12.280*, NT *Mc.14.1*, id. *Fp.12.3*.

[ἀ-, ζύμη]

ἄ-ζυξ, *adj.* [gen. -ῦγος] **I** neunit în jugul cãsniciei, neînsurat *sau* nemãritatã: (fecioarã) EUR. *Bac.694*, AR. *Th.1139*, THEOC. 27.7, (+ gen.) οὐκ ἐσμὲν εὐνήs ἄζυγες γαμηλίου EUR. *Med.673 nu suntem neuniți de culcușul nunții (= suntem cãsãtoriți)*; EUR. *Hipp.1425*. **II** singur, izolat: ARSTT. *Pol.1253a7*.

[ἀ-, ζεύγνυμι]

ἄζω¹, *vb.* **I** a usca: γούνατα Σείριος ἄζει HES. *Op.587 Sirius le usucã gemunchii*; HES. *Sc.397*. **II** (*med.*) a se usca: αἰγείρος ... ἄζομένη κεῖται IL. 4.487 *plopul stã uscându-se*; (fig. + ac. de relație) ἄζεται κραδίην HES. *Th.99 i se usucã inima*.

[R. lui αἶθω, cf. lat. *ara*]

ἄζω², *vb.* a suspina, a geme: SOPH. *Fr.980* [interj. ἄ]

ἄ-ζωστος, ον *adj.* **I** neîncins cu centurã: γείτονες ἄζωστοὶ ἕκιον HES. *Op.345 vecinii*

dãdeau fuga fãrã sã apuce sã-și lege centura: PLUT. *Cor.14.3*, APP. *BC3.84*. **II** (despre haine) fãrã centurã: PLAT. *Lg.954a*, ἐν χιτῶσιν ἄζώστοις PLUT. *Luc.15.7 în haine fãrã centuri*.

[ἀ-, ζώννυμι]

ἄη. (ep.) impf. 3sg. act. de la ἄημι

ἄ-ηδής, ἐς *adj.* [comp. -έστερος, superl. -έστατος] **I** neplãcut, supãrãtor, (despre pers.) dezagreabil, nesuferit: ἀνθρώπων ἀγαθὸν εἶναι τοῦτο πίνειν, ἀλλ' ἔστιν ἠηδές ARSTT. *HA611b23 pentru om este bine sã bea acest [suc], dar este neplãcut*; πρὸ τοῦ θανάτου ἦττον τοῖς παροῦσιν ~ ἔσομαι ὀδυρόμενος PLAT. *Phd.91b voi fi mai puțin dezagreabil jeluindu-mã înaintea morții*; (viațã) LUC. *Sat.34*, (soare) APP. *BC4.4 ș.a*. **II** (ret.) inadecvat: ARSTT. *Rh.1409a31*. **III** (despre alimente) dezgustãtor, greșos: PLAT. *Lg.660a*. // **ἠηδῶς**, *adv.* **I** fãrã plãcere: τοὺς ~ ἀκούοντας τῶν λόγων τούτων ISOC. 12.62 *cei ce ascultã fãrã plãcere acest discurs*; PLB. 18.7.5, ἐσθίειν ~ XEN. *Cyr.1.2.11 a mânca fãrã plãcere (= în silã)*. **II** (despre pers.) (frecv. + ἔχω) în mod dezagreabil, fãrã amabilitate / bunãvoințã: ~ ἔχειν τίνι *a fi în relații proaste cu cineva*; DEM. 20.142, εἰ τις πρὸς με τυγχάνει ~ ... διακείμενος LYS. 16.2 *dacã e cineva din întãmplare pornit împotriva mea*; = + διατεθῆναι ISOC. 12.19, = πρὸς + ac. ~ ἔχειν DEM. *Ex.28.1*, (litotã) πρὸς ἐντευξίν ἔχειν οὐκ ~ PLUT. *Demetr.42.4 se purta cu bunãvoințã la întãlnire*.

[ἀ-, ἦδος]

ἠηδία, ας, ἡ *subst.* **I** dezgust, neplãcere, scãrbã: ἐπ' ἔσχατον ἐλθεῖν ἠηδίας PLAT. *Phdr.240d a ajunge la cel mai profund dezgust*; ὀρᾶτ' ... τὴν ἠηδίαν τὴν ἐκ τοῦ πράγματος DEM. 39.20 *priviți neplãcerea ce rezultã de pe urma fãptei*; (op. ἠδονή) PLAT. *Lg.802d*, οὐ φέρων τοῦ χειμῶνος τὴν ἠηδίαν APP. 4.27 *neputând suporta neplãcerea produsã de furtunã*; (pl.) LXX *Prov.23.29*.

II (despre pers.) caracter dezagreabil (nesuferit, respingãtor), impolitețe: ἦθος ἠηδίας καὶ περιεργίας καθαρὸν PLUT. *Pomp.55.2 caracter care nu e nesuferit și indiscret*; ARSTT. *EN1171b26*, PLUT. *M.138d*, (pl.) τὰς τῶν ἄλλων ἠηδίας ... εὐκόλως ... φέροντας ISOC. 12.31 *suportând ușor caracterul nesuferit al altora*.

[ἠηδής]

ἠηδονιδεύς, ἑως, ὁ *subst.* [pl. -ῆες] pui de

privighetoare: THEOC. 15.121.

[ἀηδών]

ἀηδόνιος, ον *adj.* **I** de privighetoare: (bocet) AESCH. *Fr.*291, AR. *Ra.*683-684. **II** unde merg adesea privighetorile: (stâncă) EUR. *Ion*1482.

[ἀηδών]

ἀηδονίς, ἶδος, ἡ *subst.* [var. pl. ἀδονίδες Theoc. 4.11] (ornit.) privighetoare: EUR. *Rh.*550, THEOC. 8.38, CALL. *Lav.Pall.*94, id. *Aet.fr.*1.16.

[ἀηδών]

ἀηδών, ὄνοσ, ἡ *subst.* [var. sg. voc. ἀηδοῖ Ar. *Av.*679, gen. ἀηδοῦς Soph. *Ai.*629] {eol. ἀ-ἡδων Sapph. 136.1} **I** (ornit.) privighetoare: OD. 19.518, AESCH. *Ag.*1145, AESOP. 1.4, ARSTT. *Aud.*800a26, THEOC. 12.6. (fig. despre poet) EUR. *Fr.*588.3. **II** (fig.) cântec: αἰ δὲ τεαῖ ζώουσιν ἀηδόνες CALL. *Epigr.*2.5 *cântecele tale trăiesc.* **III** muștiuc, ext. flaut: EUR. *Fr.*556.1, λωτίνας ἀηδόνας EUR. *Fr.*931.1 *flaute din lemn de lotus.*

[cf. ἀεῖδω?]

ἀηδῶς, v. ἀηδῆς

ἀηθεία, ας, ἡ *subst.* [var. ἀηθία Eur. *Hel.*418]

{ep. -είη, ion. -ιη} **I** lipsă de obișnuință sau de experiență, neobișnuință: (+ gen. obiectiv) ἐκ τῆς πρὶν ἀηθείας τοῦ κακοπραγεῖν THUC. 4.55 *din lipsa de obișnuință cu suferința de până atunci;* EUR. *Hel.*418, A.RH. 2.1064, PLUT. *Cic.*35.2, APP. *BC*4.85 ș.a. **II** caracter insolit / neobișnuit, raritate: τὴν ἀηθειαν τῶν λεχθέντων PLAT. *Ti.*18c *caracterul insolit al celor spuse.*

[ἀήθης]

ἀηθέσσω, vb. [impf. ἀήθεσ(σ)ον] a nu fi obișnuit, a nu sta în fire, a nu fi deprins: (+ gen.) ἀήθεσσον γὰρ ἔτ' αὐτῶν IL. 10.493 *căci [caii] nu erau deprinși să umble peste [leșuri];* A.RH. 4.38, (+ part.) χεῖρες ἀήθεσον ἡρεμέουσαι A.RH. 1.1171 *măinile nu erau obișnuite să stea locului.*

[ἀήθης]

ἀ-ἡθης, ες *adj.* **I** nemiîntâlnit, rar, insolit: (înfățișare) AESCH. *Supp.*567, πάσχοντάς τι ἄηθες THUC. 2.11 *suferind ceva nemiîntâlnit;* PLAT. *Phd.*59a. **II** (despre pers.) neobișnuit, nedepriș: (+ gen.) ἀνθρώποις ἀήθεσι τοιαύτης μάχης THUC. 4.34 *oamenii nedeprișți cu o astfel de luptă;* ἀήθη τοῦ κακῶς ἀκούειν ὄντα PLUT. *Pomp.*49.1 *nefiind obișnuit să audă ceva de rău [despre el];* PLAT. *La.*194a, DEM. 1.23, (abs.) ~ ... χωρεῖ πρὸς

ἡμᾶς SOPH. *Tr.*869 *vine către noi cu un aspect neobișnuit.* **III** care nu are (un) caracter: οὐδέν' ἀήθη ἀλλ' ἔχοντα ἦθος ARSTT. *Po.*1460a11 *nu e lipsit de caracter, ci are un caracter;* ἀήθεις τραγωδία ARSTT. *Po.*1450a25 *tragedii fără caractere.* // **ἀήθως**, *adv.* fără a fi obișnuit: THUC. 4.17. [ἀ-, ἦθος]

ἀηθία, v. ἀήθεια: EUR. *Hel.*418

ἄημο, ατος, τό [ᾶ] *subst.* **I** suflu, rafală: ~ πνευμάτων SOPH. *Ai.*674 *suflu al vânturilor;* AESCH. *Eu.*905, CALL. *Dian.*55. **II** vânt: (despre sacrificiul Iphigeniei) ἐπιδὸν Θρηκίων ἀημάτων AESCH. *Ag.*1418 *descântec al vânturilor tractice;* CALL. *Aet.fr.*75.36.

[ἄημι]

ἄημι, [ᾶ] *vb.* {doar prez. și impf. ep.: 3sg. ἄησι, 3pl. ἄησι, du. ἄητον; impf. 3sg. ἄη σὶ ἄεν; imper. ἀήτω; inf. ἀήναι, ἀήμεναι, part. ἄεις, ἀέντος; med. impf. 3sg. ἄητο, 3pl. ἄηντο, part. ἀήμενος} **I** a sufla: (despre vânt) IL. 9.5, OD. 3.176, HES. *Th.*869. **II** a respira: ἄησιν ὕπνον AESCH. *Fr.*287 *respiră un somn.* **III** (med., pas.) **I** a clocoti, a se frământa: σφιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἄητο IL. 21.386 *le clocotea mânia în inimi;* (+ περί și gen. „pentru”) A.RH. 3.688. **2** a fi bătut de vânt: OD. 6.131. **3** a fi purtat de vânt, a răsună: A.RH. 2.81, (fig.) ὄσσα δ' ἐπ' ἀνθρώπους ἄηται μαρτύρια PI. 1.3/4.27 *câte mărturii sunt purtate de vânt printre oameni.*

[cf. ἄελλα, αὔρα]

ἄηρ, ἀέρος, ὁ [ᾶ] *subst.* [fem. la Hom., Hes. (dar masc. Hes. *Op.*549)] {ep. ac. ἡέρα, gen. ἡέρος, dat. ἡέρι} **I** (ep.) nor, negură, ceață: δι' ἡέρος αἰθέρ' ἴκανε IL. 14.288 *[străbătând] norul a ajuns la eter;* (despre pâcla cu care zeii îi învaluie pe muritori) τὸν ... Ἀφροδίτη ... ἐκάλυψε δ' ἄρ' ἡέρι πολλῇ IL. 3.381 *Afrodita l-a învaluit [pe Paris] într-o negură deasă.* **II** (gener.) aer, ceea ce este suspendat deasupra pământului, atmosferă: γῆ δ' οὐδ' ~ οὐδ' οὐρανὸς ἦν AR. *Av.*694 *nu exista nici pământ, nici aer, nici cer;* (op. αἰθήρ „eter”, situat mai sus) ἀφέστηκεν ... αἰθήρ ἀέρος πρὸς καθαρότητα PLAT. *Phd.*111b *eterul întrece în puritate aerul;* (despre etimologie) PLAT. *Cra.*410b, πρὸς τὸν ἀέρα ἔξω διατρίβειν AR. *Nu.*198 *a petrece timpul afară la aer;* (prov.) εἰς ἀέρα λαλοῦντες NT *1Cor.*14.9 *vorbind în vânt;* (despre ceva inutil) ὡς οὐκ ἀέρα δέρων NT

1Cor.9.26 nu ca unul care lovește în aer: (person.) μὰ τὸν Ἄερα AR. *Nu.627 pe Aer!*
III vânt: EUR. *IT1135. IV* climă, vreme: PLB. 4.21.5.

[*ἄFήρ]

ἄησις, εως, ἡ *subst. I* suflare, vijelie, vifor-niță: ψυχρὰν ἄησιν EUR. *Rh.417 vijelie rece:* EUR. *Phaëth.fr.255. II* iarnă: (op. θέρως) EUR. *Fr.78a.2.*

[ἄημι]

ἀήσητος, ον *adj.* {att. ἀήτητος, dor. ἀνήσ-σατος Theoc. 6.46} **I** neînvinș, neînfrânt: ἀήσητοι ἐχώρουں THUC. 7.44 *inaintau neînfrânți:* THUC. 6.70, THEOC. 6.46. **II** de neînvinș, de nebiruit, invincibil: (suflet) ISOC. 6.9, PLAT. *R.375b, DEM. 60.22 ș.a.*

[ἡσάομαι]

ἀήσυλος, ον [ἄ] *adj.* cumplit, crud: αἰὲν ἀήσυλα ἔργα μέμηλεν IL. 5.876 *plănuiește mereu doar fapte cumplite.*

[αἴσυλος?]

ἀήσυρος, ον *adj. I* ușor (ca vântul), sprinten: (furnici) AESCH. *Pr.452, (genunchi) CALL. Hec.fr.311.1. II* care suflă ușor: (Boreas) A.RH. 2.1101.

[ἄημι]

ἄήτη, ης, ἡ [ἄ] *subst.* |var. ἀήτης, ó Il. 15.626, Call. *Dian.230;* gen. ἀήτεω A.Rh. 4.1537| {eol. pl. ἄηται Sapph. 2.10} **I** rafală, pală, adiere: ἀνέμοιο δὲ δεινὸς ~ IL. 15.626 *cumplită rafală de vânt;* IL. 14.254, ζεφύροιο ... ἀήτας OD. 4.567 *adieri ale zefirului;* HES. *Op.645. II* (gener. pl.) vânt: εἰ καὶ ἄηται χερσόθεν ἀμπνεύσειαν A.Rh. 4.1263 *chiar dacă vânturile ar sufla dinspre țărni;* ἡνίδε σιγῇ μὲν πόντος, σιγῶντι δ' ἄηται THEOC. 2.38 *uite cum tace și marea, tac și vânturile;* PLAT. *Cra.410b.*

[ἄημι]

ἀήτης, v. ἀήτη

ἄητον, (ep.) du. de la ἄημι: IL. 9.5

ἀητό-ρρους, ουν *adj.* purtat de vânt: (etimologie pt. ἀήρ) PLAT. *Cra.410b.*

[ἄημι, ῥέω]

ἄητος, ον *adj. I* nebun, smintit: (îndrăzneală) IL. 21.395. **II** mare: AESCH. *Fr.13.*

[cf. ἄμεναι?; posib. cuvânt de substrat]

ἀήτητος, (att.) v. ἀήσητος

ἄ-θάλασσος, ον *adj.* lipsit de mare: MEN. *Fr.462.9.*

[ἄ-, θάλασσα]

ἄ-θαλάττευτος, ον *adj.* neprinceput în navigarea pe mare: AR. *Ra.204.*

[ἄ-, θάλασσα]

ἄ-θαλλῆς, ἐς *adj.* vestejit, ofilit: (dafini) PLUT. *Pomp.31.3.*

[ἄ-, θάλλω]

ἄ-θαμβῆς, ἐς *adj.* netemător: (+ gen.) ἀθαμβῆ σκότου PLUT. *Lyc.16.3 care nu se teme de întuneric.*

[ἄ-, θάμβος]

Ἀθᾶν-, (dor.) v. Ἀθην-

ἄθᾶνᾶσία, ας, ἡ *subst. I* nemurire: PLAT. *Plt. 270a, ISOC. 12. 260, ARSTT. Top. 126b37, LXX Int.3.4, NT 1Cor.15.53 ș.a. II* ambrozie: LUC. *DDeor.10.5.*

[ἄθάνατος]

ἄθανατίζω, vb. **I** (*intrans.*) **I** a se crede nemuritor: (despre geți) HDT. 5.4, PLAT. *Chrm.156d, LUC. Deor.Conc.9, id. Scyth.1. 2* a trăi o viață de nemuritor: (despre intelect) ἐφ' ὅσον ἐνδέχεται ~ ARSTT. *EN1177b33 în măsura posibilului [omul trebuie] să ducă o viață de nemuritor. 3* (med.) a deveni nemuritor: PLB. 6.54.2. **II** (*trans.*) a considera nemuritor: (natura) ARSTT. *Fr.645.4, (suflete) IOS. A118.18.*

[ἄθάνατος]

ἄ-θᾶνᾶτος, ον *adj.* |comp. -ώτερος| {poet. fem. -άτη și Isoc. 9.16} **I** nemuritor: (Zeus) IL. 14.434, (zei) OD. 1.67, (șarpe) A.Rh. 2.1209 ș.a., (frecv. gener. pl.) οἱ ἄθάνατοι IL. 2.31 *nemuritorii = zeii;* ἤδη Δαναοὶ γε καὶ ἀθανάτοισι μάχονται IL. 5.380 *acum Danaii se luptă chiar și cu zeii;* (milit. despre soldații din corpul de gardă persan al căror număr de 10.000 rămânea mereu neschimbat) οἱ ἀθάνατοι HDT. 7.83 *nemuritorii. II* fără moarte, nepieritor, perpetuu, etern, veșnic: (op. θνητός) ἀθάναται δὲ βροτοῖς ἀμέραι, σῶμα δ' ἐστὶ θνατόν Pl. *Fr.Parth.94a.14 pentru muritori zilele sunt nesfârșite, trupul este însă pieritor;* ἐπειδὴ θνητοῦ σώματος ἔτυχες, πειρῶ τῆς ψυχῆς ἀθάνατον τὴν μνήμην καταλιπεῖν ISOC. 2.37 *de vreme ce ai fost lăsat cu un trup muritor, încearcă să lași o amintire nepieritoare a sufletului tău;* μὴ λάθοι σὲ τὰν τε σὰν ἀθάνατον αἰὲν ἀρχάν SOPH. *OT905 să nu scape ție și puterii tale fără moarte;* (virtute) SOPH. *Ph.1420, ISOC. 6.109, id. 8.94. III* care face nemuritor: Νῆσον ἀθανάτας τριχὸς νοσφίσασα AESCH. *Ch.619 răpindu-i lui Nisos părul care-i dădea nemurirea.*

[ἄ-, θάνατος]

ἄ-θαπτος, ον *adj.* neîngropat, neînmormântat: νεκρὸν οὐκ ἄθαπτον ἄν λίποις EUR.

Tr.738 *n-ai lăsa leșul neîngropat*; IL. 22.386, OD. 11.72, AESCH. *Th.*1014, SOPH. *Ant.*467 ș.a.

[ἄ-, θάπτω]

ἀθήρη, ης, ἡ [ἄθᾶ] *subst.* terci de cereale: AR. *Eq.*1026, id. *Pl.*673, id. *Fr.*137a.

[cf. lat. *ador?* ἀθήρ?]

ἀ-θαρσής, ἐς *adj.* [comp. -έστερος] lipsit de îndrăzneală, fricos: ARSTT. *HA*616b27, (în telepciune) PLUT. *Sol.*27.8, id. *Nic.*2.5, id. *Cic.*35.3, (comp.) PLUT. *M.*80d, (neut. subst.) τὸ ἀθαρσές PLUT. *Nic.*4.8 *lipsa îndrăznelii*. // **ἀθαρσῶς**, *adv.* fără îndrăzneală, cu frică: PLUT. *Pomp.*60.3, (comp.) PLUT. *M.*150c.

[ἄ-, θάρσος]

ἀ-θαύμαστος, ον *adj.* care nu se miră sau care nu admiră, *ext.* neadmirat. // **ἀθαυμάστως**, *adv.* fără a se mira de nimic: SOPH. *Fr.*982.

[ἄ-, θαυμάζω]

ἀ-θέατος, ον *adj.* **I** care nu se vede, nevăzut: τὴν κεφαλὴν ... ἀθέατον φυλάττων LUC. *Alex.*26 *având grijă să rămână nevăzut capul*; PLUT. *M.*575b, LUC. *Nav.*44. **II** care nu trebuie văzut, de nevăzut: ἀθέατα τοῖς ἄλλοις ἱερὰ κρυπτόμενα PLUT. *Num.*9.8 *lucruri sfinte ascunse care nu trebuie văzute de alții*; PLUT. *Cam.*20.5, id. *Marc.*3.7, (neut. pl. subst.) IOS. *AI*4.483. **III** care nu vede: μηδέν' ὑμῶν ἀθέατον εἶναι τῆς νεοτιᾶς PLUT. *M.*983e *nu e nimeni dintre voi care nu a văzut cuibul*; πόλεμον δὲ καὶ στρατείας ἀπείρους καὶ ἀθεάτους PLUT. *Oth.*6.1 [*soldatī*] *fără experiență în armată și care nu au mai văzut un război*; XEN. *Mem.*2.1.31, LUC. *Nigr.*15, id. *Im.*11.

[ἄ-, θεάομαι]

ἀθεεῖ, *adv.* fără ajutorul zeilor: οὐκ ~ ... Ὀδυσῆϊον ἐς δόμον ἵκει OD. 18.353 *nu a ajuns în casa lui Odysseus fără ajutorul zeilor*.

[ἄθεος]

ἀ-θειάστος, ον *adj.* neinspirat (de zei): PLUT. *Cor.*33.3, id. *M.*417a, id. *M.*759d.

[ἄ-, θειάζω]

ἀθειρής, v. ἀθερής

ἀ-θέλεος, ον *adj.* fără voie: θέλεος ~ AESCH. *Supp.*862 *vrând-nevrând* (cf. lat. *volens nolens*).

[ἄ-, θέλω]

ἀ-θελκτος, ον *adj.* care nu poate fi amăgit sau sedus: θέλγοις ἄν ἄθελκτον; AESCH.

*Supp.*1055 *ai putea seduce ceea ce nu poate fi sedus?*

[ἄ-, θέλγω]

ἄ-θεμις, ιτος *adj.* care comite acte împotriva legilor divine sau a legilor nescrise, nelegiuit, impiu: (urzeală) PI. *P.*3.32, (despre Pelias) PI. *P.*4.109.

[ἄ-, θέμις]

ἄθεμιστία, ας, ἡ *subst.* nelegiuire, impietate: τοὺς ὑποστρατευομένους ἐς ὁμοίας ἀθεμιστίας ἄγουσιν APP. *BC*2.77 *ii conduc pe cei din subordine la nelegiuire de același fel*: APP. *BC*2.86, id. *Syr.*309.

[ἄθεμιστος]

ἄθεμιστιος, ον *adj.* care încalcă legile sfinte, nelegiuit: OD. 18.141, (neut. pl.) ἀθεμιστία ἦδη OD. 9.189 *știa doar de nelegiuire*: OD. 9.428, (despre pețitori) OD. 20.287.

[ἄθεμιστος]

ἄ-θέμιστος, ον *adj.* [var. ἀθέμιτος] care încalcă legile sfinte, nelegiuit, impiu: (despre pers. și lucruri) IL. 9.63, OD. 17.363, LXX *3Mac.*5.20 ș.a., (+ inf.) ἀθέμιτόν σοι μητρὸς ὀνομάζειν κάρα EUR. *Ph.*612 *nu ți-e îngăduit (de legile divine) să rostești cuvântul mamă*: ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι ... ἀλλοφύλῳ NT *Fr.*10.28 *este contrar celor sfinte ca un iudeu să se unească cu cineva din alt neam*: ἀθέμι(σ)τα ἔρδειν / ποιεῖν / δρᾶν *a comite acte nelegiuite*: HDT. 7.33, XEN. *Mem.*1.1.9, (comp.) XEN. *Syr.*8.8.5. // **ἄθεμιστως**, *adv.* [var. ἀθεμίτως] App. *Pun.*230] în mod nelegiuit: APP. *Mac.*16.1, id. *BC*3.13, id. *BC*4.23 ș.a.

ἀθέμιτος, v. ἀθέμιστος

ἄ-θεος, ον *adj.* [comp. -ώτερος, superl. -ώτατος] **I** (despre pers.) **1** fără zeu (sau Dumnezeu), *ext.* care nesocotește zeii, nelegiuit, impiu: (despre Orestes) AESCH. *Eu.*151, (cu hipalagă) σωθή ἔκ τε ματριᾶς ἀθέων βελέων PI. *P.*4.162 *a fost salvat de săgețile nelegiuite ale mamei vitrege*; SOPH. *Tr.*1037-1038, AR. *Pl.*491. **2** care nu crede în existența zeilor (a lui Dumnezeu), ateu: ὁ ~ ἀκίνητος εἶναι πρὸς τὸ θεῖον PLUT. *M.*165c *ateul rămâne nemışcat în fața divinității*; νομίζω εἶναι θεοὺς καὶ οὐκ εἰμι τὸ παράπαν ~ PLAT. *Ap.*26c *cred că există zei și nu sunt cu totul ateu*; PLUT. *Pomp.*29.3, (despre păgâni înainte de convertire) ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ NT *Ef.*2.12 *fără Dumnezeu în lume*. **II 1** potrivnic zeilor, nelegiuit, impiu: (crimă) EUR. *Andr.*491, (fapte) AR. *Th.*721,

ἄθεον + inf. EUR. *Heracl.*107 *este potrivnic zeilor sã ...*: (neut. sg. subst.) PLAT. *I Alc.*134e, (neut. pl. adv.) ἄθεώτατα ματρὸς ἄλόντ' ἄπάταις Ἀγαμέμνονα SOPH. *El.*124 *Agamemnon prins în modul cel mai nelegiuit de urzelile mamei [tale]*. 2 pãrãsit de zei: ~ ἄφιλος SOPH. *OT*661 *uitat de zei și pãrãsit de prietenii*: SOPH. *OT*1360. PLUT. *M.*975b. // ἄθέως, adv. I în chip nelegiuit: ἀδίκως καὶ ~ PLAT. *Grg.*481a *în chip nedrept și nelegiuit*: PLUT. *M.*120f. II fãrã ajutorul zeilor, pãrãsit de zei: SOPH. *OT*254.

[ἄ-, θεός]

ἄθεότης, ητος, ἡ subst. I disprețuire a zeilor, nelegiuire: ~ καὶ ὕβριν καὶ ἀδικίαν PLAT. *Plt.*309a *disprețuire a zeilor, depãșire a măsurii și nedreptate*: PLAT. *Lg.*967c, id. *Ep.*336b. II necredință în existența zeilor, ateism: (op. δεισιδαιμονία) PLUT. *M.*66c, id. *M.*171a.

[ἄθεος]

ἄ-θεράπευσία, ας, ἡ subst. lipsã de grijã, neglijaie: (+ gen. obiectiv) θεῶν ἀθεραπευσία PLAT. *R.*443a *lipsa de grijã față de zei*: PLAT. *Ep.*356b, PLB. 3.60.3.

[ἄ-, θεραπεύω]

ἄ-θεράπευτος, ον [ρᾶ] adj. I neingrijit, neglijat: (bunuri) XEN. *Mem.*2.4.3, (trup) PLUT. *Alex.*77.5, PLUT. *M.*1128d. (neut. sg. subst.) LUC. *Pisc.*12. II care nu poate fi îndreptat, de neînlăturat: τὸ ἐκάστω πεπρωμένον ἀθεράπευτόν ἐστι AESOP. 1.196 *ce-i e dat fiecãruia este de neînlăturat*.

[ἄ-, θεραπεύω]

ἄθερητος, ον adj. (dub.) tare: AESCH. *Fr.*128.

[cf. ἀθερίζω]

ἄθερίζω, [ἄ] vb. {ep. impf. ἀθερίζον, aor. ἀθερίξα, inf. ἀθερίζεμεν} a nu lua în seamã, a lua în rãs: (+ ac.) οὐ ποτέ μ' οἶ γ' ἀθερίζον IL. 1.261 *nimeni nu rãdea de mine (= nu mã nesocotea)*: OD. 8.212, A.RH. 4.1101, (+ gen.) σεῖο ... ἀθερίζω A.RH. 3.80 *nu țin seama de tine*: (abs.) A.RH. 3.94, (op. μεγαλίζομαι) OD. 23.174.

[R. **ndh-er-*, cf. lat. *infra* sau cf. ἀθήρ]

ἄθερίνη, ης, ἡ [ἄ, ῥ] subst. (iht.) aterinã, *Atherina boyeri*: ARSTT. *HA*570b15.

[ἀθήρ]

ἄθερίνος, ου, ὁ subst. v. ἀθερίνη: ARSTT. *HA*610b6.

ἄ-θέρμαντος, ον adj. neîncãlzit: ἀθέρμαν-

τον ἐστίαν δόμων AESCH. *Ch.*629 *vatrã neînfierbãntatã a casei (sc. de pasiumi)*.

[ἄ-, θερμαίνω]

ἄ-θερμος, ον adj. lipsit de cãldurã: (neut. subst.) τὸ ἄθερμον PLAT. *Phd.*106a *ne-cãldul*.

[ἄ-, θερμός]

ἄθεσία, ας, ἡ subst. I cãlcare a învoielii, fãtãrnicie, perfidie, trãdare: (+ gen.) ὑπὸ δὲ τῆς τῶν πιστευθέντων ἡττηθεὶς ἀθεσίας PLB. 8.21.10 *rãpus de trãdarea celor în care și-a pus încrederea*: LXX *2Mac.*15.10, id. *Ier.*20.8, id. *Dan.*9.7. II lipsã a încrederei: (διὰ) τὰς εἰς αὐτοὺς ἀθεσίας PLB. 4.29.4 *din pricina lipsei de încredere a unora față de alții*: PLB. 14.1.4. III caracter schimbãtor, nestatornicie: ἀγωνίων τῆν ἀθεσίαν τῶν Κελτῶν PLB. 3.78.2 *temãndu-se de nestatornicia celților*: συλλογισάμενοι τὴν Γαλατικὴν ἀθεσίαν PLB. 2.32.8 *gãndindu-se la nestatornicia specificã galilor*.

[ἄθετος]

ἄ-θεσμος, ον adj. nepermis de lege, nelegiuit: τράπεζάν τε γὰρ ἀθεσμον παρετίθετο IOS. *A17.*264 *a pus o masã cu alimente nepermise*: (despre profanarea unor misterii) ἀθέσμοις ἐπιχειρηκότος τοῦ Κλωδίου PLUT. *Caes.*10.5 *Clodius a comis un sacrilegiu*: AESOP. *Fab.*dod.333. LXX *3Mac.*5.12, PLUT. *Art.*29.12, (subst.) ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς NT *2Pt.*2.7 *din pricina purtãrii în desmãt a nelegiuitilor*: (împreună cu ἀνόσιος) PLUT. *M.*480a. // ἄθέσμως, adv. în chip nelegiuit: LXX *3Mac.*6.26.

[ἄ-, θεσμός]

ἄ-θέσφατος, ον adj. care nu poate fi exprimat în cuvinte nici de către zei, de necuprins (în vorbe), (de) negrãit, ext. nemãrginit, imens, nesfãrșit, minunat (despre cantitate sau frumusețe): (ploaie) IL. 3.4, id. 10.6, A.RH. 2.1115, (norți) OD. 15.392, (mare) OD. 7.273, (vin) OD. 11.61, (vedere) HES. *Th.* 830, ἀθέσφατον ὕμνον ἀεΐδειν HES. *Op.*662 *a cânta un imn de o frumusețe de negrãit*: (teritoriu) A.RH. 4.636, (bogãție) A.RH. 4.1140, THEOC. 25.24, θεῶν ἀθέσφατον EUR. *IA*232 *priveștițe fãrã pereche (minunatã)*.

[ἄ-, θέσφατος]

ἄθετέω-ῶ, vb. {impf. ἡθέτουν, viit. ἀθετήσω, aor. ἡθέτησα, pf. ἡθέτηκα; pas. viit. ἀθετηθήσομαι, aor. ἡθετήθημι} (prop.

..a pune deoparte”) I a (in)călca o făgăduială (o înțelegere, un jurământ, un tratat), a nu recunoaște, a respinge, a lepăda, a nesocoti: οὐκ ἀθετήσεις αὐτήν LXX Deut.21.14 *nu-ti vei încălca făgăduiala față de ea*; τὴν πίστιν ~ PLB. 8.36.6 *a nesocoti credința*; τὴν πρὸς τὸ ἔθνος χάριν ... ~ PLB. 2.58.5 *a lepăda sentimentul de recunoștință față de popor*; ~ τὰς διαστάσεις LXX 2Mac.13.25 *a încălca hotărârile*; ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ NT Mc.7.9 *dați deoparte porunca lui Dumnezeu*; ἀθετήσας τις νόμον Μωϋσέως NT Evr.10.28 *călciind cineva legea lui Moise*; ἤθετον τὴν θυσίαν κυρίου LXX 1Rg.2.17 *nesocoteau jertfa Domnului*; LXX Ps.32.10, id. Is.27.4, ἤθετησαν ... ἐν + dat. LXX Jud.9.23 *au încălcat jurământul față de*; (+ ac. intern) ἀθετήσαι ἀθετήματα LXX 2Par.36.14 *a călca făgăduieli (sau v. sens II)*; (pas.) ὁ λόγος αὐτοῦ οὐ μὴ ἀθετηθῆ LXX Is.31.2 *cuvântul lui nu poate fi pus deoparte*. II a trăda, a înșela: (+ εἰς și ac.) ἀθετεῖ γυνή εἰς τὸν συνόντα αὐτῆ LXX Jer.3.20 *o femeie îl înșală pe aproapele ei*; οἱ ἀθετοῦντες ἀθετήματα LXX Jer.12.1 *cei ce săvârșesc trădări*. III a nu da crezare: (+ dat.) ~ τοῖς ὑπὸ Τιμαίου ... εἰρημένοις PLB. 12.14.6 *a nu da crezare celor spuse de către Timaios*. IV a se răscula: ἠθετήκασιν οἱ δοῦλοι LXX 1Rg.13.3 *robii s-au răsculat*; (+ εἰς și ac.) LXX 3Rg.12.19, (+ ἐν) LXX 4Rg.1.1.

[ἀθετοῦ]

ἀθέτημα, ατος, τό *subst.* călcare a cuvântului dat, trădare, fărădelege: οἱ ἀθετοῦντες ἀθετήματα LXX Jer.12.1 *cei ce săvârșesc trădări (sau cei ce comit fărădelegi)*; LXX 2Par.36.14.

[ἀθετέω]

ἀθέτησις, εως, ἡ *subst.* I desființare, anulare, ștergere: (a poruncii) NT Evr.7.18, (a păcatului) NT Evr.9.26. II călcare a cuvântului, fărădelege: LXX 1Rg.24.12.

[ἀθετέω]

ἀθετητέον, *adj.vb.* care trebuie considerat anulat / denunțat: τὰς πρὸς Ἀσδρούβαν γενομένας ὁμολογίας οὐκ ~ PLB. 3.29.2 *nu trebuie considerate anulate tratatele încheiate cu Hasdrubal*.

[ἀθετέω]

ἄ-θετος, ον *adj.* I fără loc, fără poziție: ἡ μονὰς στιγμὴ ~ ἐστίν ARSTT. *Metaph.*1084b27 *unitatea este un punct fără*

poziție: ARSTT. *APr.Po.*87a36 *ș.a.* II nepotrivit: PLB. 18.9.10. // **ἀθέτως**, *adv.* I fără rânduială, despotice: Ζεὺς ~ κρατύνει AESCH. *Pr.*150 *Zeus domnește după bunul plac*. II în mod nepotrivit, inadecvat: ~ ἔχειν (πρὸς + ac.) PLUT. *M.*715b *a fi nepotrivit pentru*.

[ἀ-, τίθημι]

ἄ-θεώρητος, ον *adj.* I invizibil, nevăzut: (zeu) ARSTT. *Mu.*399b22, ζῶων δρόμος ~ LXX *Înt.*17.18 *fugă nevăzută a animalelor*.

II necercetat (în mod științific): μὴ καταλίπη τὸ ζητούμενον ... ἀθεώρητον PLUT. *Marc.*19.11 *să nu lase problema necercetată*; IOS. *B15.*212. III căruia îi lipsește experiența, nedepins: (+ gen.) ἀθεώρητοι τῶν ὑπαρχόντων ARSTT. *GC*316a8 *lipsiți de experiență în [fenomenele] existente*; (+ ἐν) PLUT. *M.*405a. // **ἀθεωρήτως**, *adv.* în lipsa observației, fără studiu: PLUT. *Num.*18.1.

[ἀ-, θεωρέω]

ἄ-θηλος, ον *adj.* I nealăptat: παιδίον ἄλουτον ὃν κἄθηλον AR. *Lys.*881 *copil nespălat și nealăptat*. II proaspăt înțarcat: (mânz) PLUT. *M.*790f (Semon. ap.).

[ἀ-, θηλή]

ἄ-θηλος, υ *adj.* nefeminin, lipsit de feminitate: (despre paza fecioarelor la Sparta) PLUT. *Comp.Lyc.Num.*3.3, (ornament) PLUT. *M.*285c.

[ἀ-, θήλυσ]

Αθηναῖε, *adv.* spre / către Atena: THUC. 5.47, XEN. *HG*5.4.2, PLAT. *Grg.*461e, PLB. 16.25.1 *ș.a.*

[Αθηναί]

Αθηναί, ὄν, αἰ [ἄθ] *subst.* {ep. gen. -άων Od. 3.307, id. 11.323; ion. -έων Od. 3.278, Hdt. 2.7 *ș.a.*; dor. Ἀθᾶναι Pi., gen. -ᾶν Pi. *N.*4.19} I (gener.) Atena, oraș în Grecia în regiunea Attica: HDT. 1.143, SOPH. *OC*108, APP. *BC*5.76 *ș.a.* II regiune din jurul Atenei, Attica: OD. 3.278, HDT. 9.17 *ș.a.*

Αθηναία, ας, ἡ *subst.* v. Ἀθήνη: AESCH. *Eu.*299, AR. *Av.*1653 *ș.a.*

Αθηναίη, (ep. ion.) v. Ἀθήνη

Αθηναίων, ου, τό *subst.* Athenaion, templu al Athenei în Sigeion: HDT. 5.95 *ș.a.*

[Αθηήνη]

Αθηναῖος, α, ον *adj.* {dor. Ἀθᾶναῖος Pi. *P.*1.76; lacon. ac. pl. Ἀσᾶναῖος Ar. *Lys.*170} atenian: IL. 13.196 *ș.a.*, (frecv.) ὄ (+ / - ἄνδρες) Ἀθηναῖοι THUC. 1.32 *atenieni!*; PLAT. *Ap.*32e, DEM. 18.122 *ș.a.*

[Αθηήναι]

Αθήνη, ης, ἡ [ᾱ] *subst.* {ep. ion. Ἀθηναίη Hom., Hes., Ar. s.a.: att. mai vechi Ἀθηναία Aesch., Ar., Xen. s.a.: dor. trag. Ἀθάνα și Ἀθαναία Pi., Theoc.: lacon. Ἀσάνα Ar. Lys.980; eol. Ἀθανάα [-vā-] Theoc.} (mitol.) *zeița* Athena: IL. 15.123, OD. 24.541 s.a.

Αθήνηθεν, *adv.* de la / din Atena: XEN. HG7.3.4, DEM. 19.229, PLUT. Cim.14.1, LUC. Scyth.9 s.a.

[Ἀθῆναι]

Αθήνησι(ν), *adv.* {dor. Ἀθάνασι Ar. Ach.900} în / la Atena: XEN. Ath.3.3, ARSTT. Plt.1305b25, PLB. 12.25d.1, PLUT. Lyc.24.3 s.a.

[Ἀθῆναι]

ἀθηνιάω-ᾶ, *vb.* a tânji după Atena, a dori să fii la Atena: LUC. Pseudol.24.

[Ἀθῆναι]

ἀθήρ, ἔρος, ὁ [ᾱ] *subst.* **I** barbă a spicului: (a grâului) HES. Fr.62.4, XEN. Oec.18.1, ARSTT. HA595b27. **II** pleavă: LUC. Anach. 25, id. Anach.31. **III I** vârf, ascuțis: AESCH. Fr.154, PLUT. Ca.Mi.70.2. **2** limbă: (a focului) EUR. Fr.665a1.

[et. nec.]

ἀ-θήρευτος, *on adj.* care nu a fost vânat: (animale sălbatice) XEN. Cyr.1.4.16.

[ἀ-, θηρεύω]

ἀθηρη-λοιγός, οὔ, ὁ *subst.* vânturătoare: OD. 11.128, id. 23.275.

[ἀθήρ, λοιγός]

ἀθηρό-βρωτος, *on adj.* mănecător de pleavă: (despre vânturătoare) SOPH. Fr.454.

[ἀθήρ, βιβρώσκω]

ἀ-θηρος, *on adj.* lipsit de animale sau vânat: (înut) HDT. 4.185, PLUT. M.86c, id. M.981e, (neut. subst.) τὸ ἄθηρον PLUT. M.981c *nepuința de a fi vânat*: ~ ἡμέρα AESCH. Fr.241 *zi în care nu se vânează*.

[ἀ-, θήρ]

ἀ-θησαύριστος, *on adj.* care nu poate fi conservat: PLAT. Lg.844d.

[ἀ-, θησαυρίζω]

ἄ-θικτος, *on adj.* **I** (gener.) neatins: (+ gen. subiectiv) φάρμακον ... θερμῆς ἄθικτον SOPH. Tr.686 *leac neatins de căldură*; (fig.) κερδῶν ἄθικτον τοῦτο βουλευτήριον AESCH. Eu.704 *acest sfat neatins de căstigiuri (= incoruptibil)*; (+ dat.) ὕδωρ τε Νείλου νόσοις ἄθικτον AESCH. Supp.561 *apă a Nilului neatinsă de boli*; (ὐπό + gen.) PLUT. Per. 13.5. **II** (spec. + gen.) = lipsit de, fără: ~ ἡγήτηρος SOPH. OC1521 *lipsit de călăuză*. **III** neatins, nepătat, virgin:

ἄθικτον εὐνήν ... σοι σεσωμένην EUR. Hel.795 *fi-am păstrat culcușul neatins*; τὸ σῶμα καὶ τὸ ἦθος καθαρὸν καὶ ἄθικτον ἐπὶ τῷ γαμοῦντι PLUT. Comp.Lyc.Num.4.1 *trup și caracter curate și nepătat pentru căsătorie*. **IV** de neatins, inviolabil, sfânt: (loc) SOPH. OC39, (despre sanctuarul lui Apollon de la Delphoi) τὸν ἄθικτον ... γὰς ἐπ' ὀμφαλὸν SOPH. OT897 *sacru [oracol de la] „buricul lumii”*: (neut. pl. ἄθικτα „cele sfinte”) τῶν ἄθικτων ἔξεται SOPH. OT891 *atinge lucruri care trebuie să rămână neatins*; AESCH. Ag.371. **V** care nu atinge: (+ gen.) μῦρτοιο δὲ χεῖρες ἄθικτοι CALL. Dian.201 *mâini care nu ating mirtul*.

[ἀ-, θιγγάνω]

ἄ-θλαστος, *on adj.* care nu poate fi strivit sau iurtit: (op. θλαστός) ARSTT. Mete. 386a18.

[ἀ-, θλάω]

ἀθλεύω, *vb.* {ep. ion. ἀεθλεύω, dar ἀθλ- IL. 24.734} **I** a se infrunta (într-o competiție), a (se) lupta: ἀεθλεύειν προκαλιζέτο IL. 4.389 *i-a chemat să se infrunte*: τὸν οὐδ' ... θαρσαλέως τις ἔμεινεν ἀεθλεύοντ' ἐν ἀγῶνι THEOC. 24.117 *nimeni n-a îndrăzni să-l infrunte într-o întrecere*: φθείσθω ἀεθλεύων A.RH. 3.778 *să piară în infruntare*: PLAT. Lg.873e, A.RH. 1.362, (+ ac.) A.RH. 2.783. **II** a se căzni, a suferi: τὸν μυριετῆ χρόνον ἀθλεύσω AESCH. Pr.95 *voi suferi pe vecie*.

[ἄθλος]

ἀθλέω-ᾶ, *vb.* {impf. ἀέθλεον, aor. ἦθλησα, pf. ἦθληκα} {ep. ion. ἀεθλ-} **I** a face fapte mari / isprăvi: (despre Heracles) IL. 15.30. **II** a concura: Λαομέδοντι ... ἀθλήσαντε IL. 7.453 *fiind în competiție cu Laomedon*. **III** (gener.) a se infrunta, a (se) lupta, a se trudi: ἄθλους οὖς πόλις ἀθλεῖ PLAT. Ti.19.c *infruntările pe care le poartă cetatea*; (+ prep.) ἀέθλεον πρὸς τοὺς Τεγεήτας HDT. 1.67 *se infruntau cu tegeații*: ἦθλησα κινδυνεύματ' SOPH. OC564 *m-am luptat cu numeroase primejdii*; AESCH. Supp.317, (la jocuri atletice) NT 2Tim.2.5. **IV** a fi atlet: τὸν ἐπιστάτην ἀθλοῦσιν ἑτέροις οὐκ ἔστιν αὐτὸν ~ PLUT. M.795e *nu practică atletismul cel care îi învață pe alții să facă atletism*.

[ἄθλος]

ἄθλημα, ατος, τὸ *subst.* **I** luptă, infruntare, întrecere, competiție: PLAT. Lg.833c, DEM. 61.23, PLB. 1.58.1, PLUT. Lyc.19.4 s.a. **II**

(pl.) exerciții atletice: ARSTT. *Pr.*956b26. **III** (spec. pl.) unelte: τὰ ταῖν χειροῖν ἀθλήματα THEOC. 21.9 *uneltele (de pescuit) pentru mâinile lor.*

[ἀθλέω]

ἄθλησις, εως, ἡ *subst.* **I** întrecere (atletică), competiție: πᾶσαν ἄθλησιν ἐξέβαλλεν PLUT. *Phil.*3.5 *a înlătura orice formă de întrecere de atletism;* PLB. 5.64.7, PLUT. *Thes.*19.6. **II** luptă, înfruntare: πολλήν ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων NT *Enr.* 10.32 *afi răbdat o lungă înfruntare a suferințelor.*

[ἀθλέω]

ἄθλητήρ, ἦρος, ὁ *subst.* {ep. ion. ἀεθλ-} luptător (la întreceri sportive), atlet: (Euryalos către Odysseus) οὐδ' ἄθλητήρι ἔοικας OD. 8.164 *nu semeni cu un luptător la jocuri;* (despre Castor și Polydeukes) THEOC. 22.24.

[ἀθλέω]

ἄθλητής, οῦ, ὁ [ā] *subst.* {ep. ion. ἀεθλ-} **I** luptător la întreceri sportive, atlet: THUC. 1.6, AR. *Fr.*899b, LXX *4Mac.*17.15, LUC. *D.Meretr.*5.3 ș.a. // *adj.* οὐ μόνον ἵππους ... λαμπροῦς ἀλλὰ καὶ ἄθλητάς LYS. 19.63 *nu doar cai de rasă, ci de curse;* PLAT. *Prm.*137a. **II** campion, expert: ἄθλητάς ... πολέμου PLAT. *R.*521d *deprinși în arta războiului;* ἄθληταὶ τῶν καλῶν ἔργων ἐγένοντο DEM. 25.97 *campioni ai acțiunilor frumoașe;* ARSTT. *Pol.*1321a26.

[ἀθλέω]

ἄθλητικός, ἡ, ὄν [ā] *adj.* privitor la lupte și luptători (la jocuri sportive), de atlet, atletice: (concursuri, întreceri) ARSTT. *Fr.*229.16, PLB. 6.47.8, (corp) PLUT. *Phil.*3.4, id. *Fab.*19.3, PLUT. *M.*724f, (cunună) PLUT. *M.*786f. // **ἄθλητικῶς**, *adv.* în maniera unui atlet: τὸ σῶμα γεγυμνασμένον οὐκ ~ μόνον ἀλλὰ καὶ στρατιωτικῶς PLUT. *M.*192c *trup antrenat nu doar pentru a fi atlet, ci și pentru a fi soldat.*

[ἀθλέω]

ἄθλιος, α, ον [ā] *adj.* [comp. -ότερος, superl. -ότατος] {ion. ἀεθλιος} **I** care se zbate în suferință, biet, nenorocit, jalnic, sărman, năpăstuit, oropsit: (pasăre) SOPH. *Tr.*105, ἀθλίαν οἰκτραῖν τε παρθένοιον ἑμαῖν SOPH. *OT*1462 *biețe și sărmane fiice ale mele;* SOPH. *OC*923, φεῦ μᾶτερ ἄθλία SOPH. *Ant.*1300 *vai, biată mamă!;* (despre Eteocles și Polyneikes) πεσήματ' ἄθλι' ἄθλιου

πατρός EUR. *Ph.*1701 *trupuri oropsite ale unui tată oropsit:* ἀνήρ πρότερον μὲν ~, νῦν δ' εὐτυχής AR. *Pl.*825 *om mai demult năpăstuit, acum fericit:* (comp.) ἦσαν ... τῶν ἀπολωλότων ἀθλιώτεροι THUC. 7.75 *erau mai nenorociți decât cei pieriți:* τέλος τῆς ἀθλιωτάτης προσδοκίας LXX *3Mac.*5.49 *sfârșit al unei jalnice așteptări.* **II** care aduce suferință, groaznic, nemernic: (nuntă) AESCH. *Th.*779, ἄθλιον τοῦνειδος SOPH. *OC*753 *rușine groaznică;* EUR. *Or.*952, τὸν δακτύλιον θές, ἄθλιε MEN. *Epit.*394 *ruie inelul, nemernicule!* **III** de curse, de competiție: (cal) CALL. *Del.*113. // **ἄθλιως**, *adv.* **I** în mod jalnic, cumplit, nenorocit: τὸν δ' ~ θανόντα Πολυνεϊκοῦς νέκυν SOPH. *Ant.*26 *lesul lui Polyneikes, cel mort în mod cumplit:* ὡς ~ πεπράγαμεν AR. *Pax*1255 *în ce stare jalnică am ajuns!;* PLAT. *R.*577c, κρεῖττον τὸ μὴ ζῆν ἔστιν ἢ ζῆν ~ MEN. *Mon.*1.296 *mai bine să nu trăiești decât să trăiești nenorocit;* PLUT. *M.*328e. **II** aducând durere: ~ δὲ σοστέον EUR. *HF*1385 *trebuie să păstrezi [armele] chiar de-mi vor aduce dureri.*

[ἄθλος]

ἄθλιότης, ητος, ἡ *subst.* nenorocire, nefericire: PLAT. *R.*575c, PLUT. *M.*112b, (op. eudaimonia) PLAT. *R.*577b, id. *Th.*175c.

[ἄθλιος]

ἄθλοθετέω-ῶ, vb. [ἠθλοθέτου] a acorda premii: LXX *4Mac.*17.12.

[ἄθλοθέτης]

ἄθλο-θέτης, ου, ὁ *subst.* organizator al jocurilor, cel ce distribuie premiile, *athlotet:* PLAT. *Lg.*835a, ARSTT. *Ath.*62.2, id. *EN* 1095b1, DEM. 39.9, LUC. *Ind.*9.

[ἄθλος, τίθημι]

ἄθλοθετία, ας, ἡ *subst.* funcție a unui *athlotet* (v. ἄθλοθέτης): AR. *Fr.*739.1.

[ἄθλοθέτης]

ἄθλον, ου, τὸ *subst.* {ep. ion. ἀεθλον} **I** răsplată (în urma unei înfruntări), premiu, recompensă, trofeu: (de pe urma întrecerilor muzicale, atletice) νηῶν δ' ἔκφερ' ἄεθλα IL. 23.259 *a achis răsplăți de la nave:* παρέχοντες ἄεθλα κτήνεα HDI. 2.91 *oferind premii în animale;* PL. *O.*9.108, THEOC. 1.3, τιθέναι / προτιθέναι / προφαίνειν ἄθλα *a oferi sau a propune premii:* ISOC. 15.295, XEN. *HG*3.4.16, id. *Cyr.*2.1.23, (fig.) (despre Danaide) AESCH. *Supp.*1033, τῆς νίκης οὐκ ἄλλον τινὰ ~ ... λήψονται THUC. 6.80 *nu*

vor primi miei o altā rāsplatā a victoriei: (despre Elena) ~ Ἑλλησιν δορός EUR. *Hel.43 pentru greci rāsplatā a rāzboiului* (propri. a lāncii): ἱκανὸν νομίσαζ ~ ἔσεσθαί μοι τὴν δόξαν τὴν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ λόγου γενησομένην ISOC. 4.3 *socotind cā faima pe care o voi avea de pe urma acestui discurs îmi va fi o rāsplatā indeajuns:* τῆς ἀρετῆς ~ DEM. 20.107 *rāsplatā a virtuții:* PLB. 32.4.3. **II** (pl.) **I** întrecere, competiție: IL. 11.700. *παῖδες δ' ἔθεσαν βασιλῆος ἄεθλα* IL. 23.631 *fiii ai tînut întreceri în cinstea regelui:* πάλης τιθέναι ἄθλα THUC. 1.6 *a organiza întreceri de tîntă:* PL. O.1.3, HES. *Op.654. 2* loc al competiției, arenă: PLAT. *Lg.868a. id. Lg.935b. 3* (fig.) suferințe: SOPH. *Ph.508.*

[cf. ἄθλος]

ἄθλος, ου, ὁ *subst.* {ep. ἄεθλος Hom., dar ἄθλ- Od. 8.160} **I** întrecere (pentru o rāsplatā sau pentru a dovedi forță sau îndemănare), probă, *ext.* competiție, joc: πειρόμενος ἢ ἐν ἀέθλω ἢ ἐκ ἐν πολέμῳ IL. 16.590 *priceput fie într-o întrecere, fie chiar în rāzboi:* οὗτος μὲν δὴ ἄεθλος ἀάατος ἐκτετέλεσται OD. 22.5 *iatā aceastā întrecere de nemăsluit e dusă la capăt:* (despre Jocurile Pitice) SOPH. *El.49.* (despre Jocurile de la Delphoi) SOPH. *El.682. II* înfruntare, încercare, ispravă, luptă: πολέας δ' ἐνέπασσεν ἀέθλους Τρώων θ' ... καὶ Ἀχαιῶν IL. 3.126 *a țesut (sc. la rāzboiul de țesut) multe înfruntări între troieni și ahei:* PL. O.1.84. τοῦτον ἄρας ἄθλον SOPH. *Tr.80 indeplinind aceastā ispravă:* (despre „muncile” lui Heracles) δωδέκα πάντας ἀέθλους A.RH. 1.1318 *toate cele douăsprezece isprăvi. III* (spec. prin metonimie) unealtă (pentru înfruntare): καταθήσω ἄεθλον, τοὺς πελέκεας OD. 19.572 *voi așeza uneltele de înfruntare, securi. IV* suferință, durere: ἄλλος δ' ἐξ ἄλλου δέχεται χαλεπότερος ~ HES. *Th.800 se așteaptă o serie de suferințe și mai cumplite:* AESCH. *Pr.752. V* faptă cumplită, păcat: πατρῶον δ' ἐκτίνεις τιν' ἄθλον SOPH. *Ant.856 ispășești un păcat părintesc.*

[< ἄεθλος]

ἄθλοσύνη, ης, ἡ [ῶ] *subst.* {ep. ἀεθλ- Call.} **I** întrecere, înfruntare, *ext.* luptă: (fig. despre dragoste) ἐννυχίης ... ἀεθλοσύνης CALL. *Aet.fr.110.13/14 înfruntare din timpul nopții.*

[ἄθλος]

ἄθλο-φόρος, ου [ᾶ] *adj.* {ep. ion. ἀεθλ-} **I** care primește rāsplată izbānzii, *ext.* cāstigător, învingător: (despre caii de curse) IL. 11.699, id. 22.22, CALL. *Cer.109.* (despre pers.) AESCH. *Fr.494. Pl. O.7.7. HDT. 1.31.* τοῦ διὰ σπλάγγων ἀγῶνος ἀθλοφόρε LXX *4Mac.15.29 învingătoare în lupta ce se dădea în mărimtaiele tale:* LXX *4Mac.18.23.* (despre Polydeukes) THEOC. 22.53. (subst.) PL. N.6.23.

[ἄθλον, φέρω]

ἄ-θολος, ου *adj.* netulburat, clar: (oglinďă) LUC. *Hist.Consc.50.*

[ἀ-, θολός]

ἄ-θόλωτος, ου *adj.* netulburat, limpede, pur: (izvor) HES. *Op.595.* ἀθόλωτον αἶραν πνεύματος LUC. *Trag.62 aer pur al brizei.*

[ἀ-, θολόω]

ἄ-θορύβητος, ου [ῶ] *adj.* fără zgomot sau tulburare, netulburat: (somm) PLUT. *M.604d.* (subst. superl.) τὸ ... ἀθορυβητότατον XEN. *Agas.6.7 liniștea absolută.*

[ἀ-, θορυβέω]

ἄ-θόρυβος, ου *adj.* lipsit de tulburare, calm, tihnit, liniștit: PLAT. *Lg.640c.* PLB. 8.29.1, PLUT. *Fab.26.4.* id. *M.713f* ș.a. **II** **ἄθορῶ-βως**, *adv.* fără tulburare, în tihnă, liniștit: ὥς ~ ... λόγος πρὸς τόνδ' ἵκηται EUR. *Or.630 pentru ca vorba să ajungă la acesta fără tulburare:* MEN. *Pc.348.* IOS. *A12.244.* PLUT. *Ant.39.4.* id. *M.90d* ș.a.

[ἀ-, θόρυβος]

ἄ-θράνευτος, ου *adj.* neînvelit: EUR. *Fr.569.1.*

[ἀ-, θρανεύω]

ἄ-θραυστος, ου *adj.* **I** nesfărâmat, nezdrobot, *ext.* neatins, teafăr: (port) EUR. *Cyc.292.* (turnuri) EUR. *Hec.17.* id. *Ph.1079.* (statuie) APP. *Mith.213.* (despre pers.) PLB. 2.22.5, τῆς γὰρ πεζικῆς δυνάμεως ἀθραύστου διαμενούσης PLUT. *Them.4.6 armata pedestră rămânând neatinsă:* (despre abstr.) PLUT. *Crass.26.7. II* care nu poate (s)fărâmat, nesfărâmicios: (op. θραυστός) ARSTT. *Mete. 385a.14. III* de necucerit: PLUT. *Tim.18.4.*

[ἀ-, θραύω]

ἀθρέω-ῶ, *vb.* {viit. ἀθρήσω, aor. ἤθηρησα} **I** a privi cu atenție, a pândi, a observa: (+ prep.) ὄτ' ἐς πεδίον τὸ Τρωϊκὸν ἀθρήσειε IL. 10.11 *atunci când privea spre câmpia troiană:* πᾶς δ' ὑπὸ κόλπου χεῖρας ἔχων πόθεν οἴσεται ἀθρεῖ ἄργυρον THEOC. 16.16 *fiecare cu mâna în sân pāndește de unde să mai ia*

niste bani; EUR. *Ba.1281. II* (gener.) a zări. vedeā: ἢ δ' οὐτ' ἄθρησαι δύνατ' ἀντίη οὔτε νοῆσαι OD. 19.478 *ea, deși în fața [lui], nu putea nici să-l vadă, nici să-și dea seama*: (+ ac.) ὅσπερ ὅς ... λύκον ἀθρήσασα THEOC. 11.24 *precum o oaie care zărește un lup*: (imper.) ἄθρησον *ia uite / privește!*: ἄθρησον σῶμα γυμνωθέν νεκροῦ EUR. *Hec.679 privește cadavrul gol*: THEOC. 15.78. **III** (fig.) a cerceta cu atenție, a lua în considerare, a fi atent: (+ ac.) ἢ δεῖ μ' ἄθρησαι SOPH. *OC1032 trebuie să cuget bine la acestea*: SOPH. *OT1305*, εἴ τις ἀθρήσειε καὶ σκέψαιτο τάς τῶν Ἑλλήνων συμφοράς ISOC. 5.43 *dacă cineva ar lua seama și s-ar gândi la nenorocirile grecilor*: (frecv. imper.) ὅ ... βούλομαι δηλώσαι, ἄθρει PLAT. *Phd.104b fii atent la ce vreau să arăt*: PLAT. *R.558c*, (abs.) σαφῶς δ' ἄθρήσας EUR. *IT1323 luând seama cu înțelepciune*.

[posib. ἄ- < *sm-, cf. θρόνος, θρήσκω]

ἄθρητέον, *adj.vb.* trebuie luat seama, trebuie observat: ~ πῶς ... Σόλων ... νόμους ... τῇ πόλει κατέθηκεν XEN. *Smp.8.39 trebuie observat în ce fel Solon a orându-i legi pentru cetate*: EUR. *Hipp.379*, PLAT. *2Alc.139d*. [ἄθρέω]

ἄθροίζω, *vb.* [impf. ἤθροιζον, viit. ἄθροίσω, aor. ἤθροισα, pf. ἤθροικα] {att. ἄθρ-} **I** a aduna (la un loc), a strânge, a grupa: Κάδμου λαὸν ὧδ' ἄθροίζετο SOPH. *OT144 să adune aici poporul lui Cadmos*: Οὐρανὸς ἄθροίζων ἄστρ' ἐν αἰθέρος κύκλοι EUR. *Ion1147 Cerul adunând la un loc stelele în cercul eterului*: AR. *Av.253*, δύναμιν ~ XEN. *HG5.2.38 a aduna o armată*: (med.) τίς ὄχλον τόνδ' ἄθροίζεται τύχη; EUR. *Heracl.122 ce întâmplare adună atâtă lume? **II** (med., pas.) a fi strâns / adunat / reunit: ἐς τὴν ἀγορὴν ἄθροίζόμενοι HDT. 5.10 *adunați în piață*: τῆς στρατιᾶς ... ὑπὲρ δὲ τῆς τῶν συμμάχων ἐλευθερίας ἄθροιζομένης ISOC. 4.185 *oaste adunată pentru eliberarea aliaților*: τοῦ πεζοῦ τὸ χρησιμώτατον ἐκ τῶνδε τῶν τόπων ἤθροισται ISOC. 4.135 *partea cea mai de folos din pedestrima a fost adunată din aceste locuri*: XEN. *An.1.9.7*, ἄθροισθέντες οἱ ἐκπίπτοντες ARSTT. *Pol.1304b33 grupându-se (= formând o comunitate) cei exilați*. **III** a ține locului, a concentra, a comasa: σύλλεξαι σθένος καὶ πνεῦμ' ἄθροισον EUR. *Ph.851 adună-ți puterile și ține-ți (domolește-ți) răsuflarea*: εἰς*

αὐτὴν συλλέγεσθαι καὶ ἄθροίζεσθαι PLAT. *Phd.83a [simțul] să se adune și să se concentreze în el însuși*. **IV** (med.) a se forma, a lua naștere, a se alcătui, a se compune: ἐκ πολλῶν ... δυσθύμων ... προσώπων ἤθροισται XEN. *Cyr.5.2.34 [frica] ia naștere de pe urma multor chipuri triste*: (potrivit lui Anaxagoras) εἶναι ἐκάτερον αὐτῶν ἐξ ἀοράτων ὁμοιομερῶν πάντων ἤθροισμένων ARSTT. *Cael.302b3 fiecăr element este format din toți homeomerii invizibili*.

[ἄθρόος]

ἄθροισις, εως, ἢ *subst.* [ion. poet. ἄθρ-] strângere, adunare, acumulare, colectare: (a banilor) THUC. 6.26, (a armatei) EUR. *Hec.314*, IOS. *A17.281*, id. *A118.300*, (a norilor) ARSTT. *Mete.340a31*, (a lichidului) ARSTT. *Pr.889b12*.

[ἄθροίζω]

ἄθροισμα, ατος, τό *subst.* **I** adunare, mulțime: ἀστῶν ... ~ ἰδῶν EUR. *Or.874 vâzând mulțimea de cetățeni*: LXX *1Mac.3.13*. **II** ansamblu: ~ παντοδαπὸν PLUT. *M.393b ansamblu heteroclit*. **III** îmbinare, acumulare, reunire: PLAT. *Tht.157b*, διὰ τὸ μικρῶν ... ~ πομοφολύγων PLUT. *M.649c din pricina unei acumulări de particule minuscule*.

[ἄθροίζω]

ἄθροισμός, οῦ, ὁ *subst.* adunare, reunire: τοὺς ἄθροισμοὺς τοὺς ἐν τοῖς ὄπλοις παραγγέλλειν PLB. 4.22.10 *a se proclama adunări ale celor aflați sub arme*: PLUT. *M.Fr.179.106*.

[ἄθροίζω]

ἄθροιστέον, *adj.vb.* trebuie adunat: XEN. *Lac.7.4*.

[ἄθροίζω]

ἄθροος, α, ον *adj.* [comp. -οώτερος, -οώστερος, superl. -οιότατος, -οούστατος, -οοώτατος] {ep. ion. ἄ-, dar ἄ- Hom.; koine și tard. gener. ἄ-, contr. ἄθρους, -ουν Ar., Dem. sau ἄθρους Plut., Ios., Luc.} **I** împreună, laolaltă, reunit, compact: ἔμειναν ἄθροοι IL. 15.657 *au rămas laolaltă*: ἄθροοι ἦλθον ἅπαντες OD. 3.34 *au venit toți împreună (grămadă)*: οἱ Πλαταιῆς ἐχώρουν ἄθροοι THUC. 3.24 *plateenii se îndreptau în masă*: ἄθροοι καταρρέοντες AR. *Ach.26 revârsându-se laolaltă ca un șuvoi*: (neut. pl.) ἄθροα πάντ' ἀποτίσεις IL. 22.271 *le vei plăti pe toate grămadă*: ἄν τις ἄπ' αὐτῶν ἄθροα πολλὰ λαμβάνη DEM. 14.30 *dacă cineva ia*

din acestea (sc. *puțuri*) *cu nemiluita*: (milit.) ἄθρόα τῆ δυνάμει THUC. 2.39 *armatā concentratā in masā*: στρατὸς ~ EUR. *LA1000 o gloată de războinici*: γενόμενοι ἄθρόα αἱ νῆες THUC. 3.78 *corăbii strănse la un loc*: (despre diverse) ἄθρόα δάκρυα A.RH. 4.34 *lacrimi din belșug*: (sg. pt. pl.) ἄθρόον ... δάκρυ EUR. *HF489 zivoi de lacrimi*: ἄθρόοι στόματι EUR. *Ba.725 într-un glas*: ἄθρόον ... ὕδωρ A.RH. 4.1446 *apă din belșug*: ἢ ἐφ' ἐκάστου ... ἁμαρτία ... ~ τῆ πόλει βλάβη γίγνεται DEM. 19.228 *greșeala fiicăruia în parte devine o nenorocire generală pentru cetate*. **II** dens, complet, continuu, mare: (rău) Pl. *P.4.130*, (discurs) PLAT. *R.344d*. **III** concis: ἄθροώτατον μὲν τοῦτ' εἰπεῖν ἔχω ISOC. 15.107 *pot spune aceasta într-o manieră foarte concisă*. **IV** (despre timp) **1** la rând: ἄθρόας πέντε ... νύκτεσσιν Pl. *P.4.130 cincii nopți la rând*. **2** instantaneu, (frecv. de tradus adv.) *dintr-o dată*, brusc: τοῦ δ' ~ ἔκχυτο θυμός A.RH. 2.97 *i s-a scurs viața pe dată*: λῖς ... ἀπόπροθεν ~ ἄλτο THEOC. 25.252 *leul a sărit brusc de departe*: ARSTT. *EN1150b11*. // **ἄθρόως**, adv. [var. ἄθρ-] *impreună*, *laolaltă*: XEN. *Smp.2.25*, ARSTT. *Mete.367a30*, πίνειν ~ APP. *BC5.115 a bea laolaltă*: ARR. *Cyn.4.5* ș.a.
[ἄ- < *ση-, R. *dher-; aspirație introdusă analogic]

ἄ-θρυπτος, ον *adj.* **I** nefărămat, nefărămitat, ext. indestructibil: (lume) PLUT. *M.1055a*. **II** lipsit de afectare: (despre cuvinte) PLUT. *Lyc.21.1*, id. *M.238a*. **III** care nu cedează, insensibil: προσώπου σύστασις ~ εἰς γέλωτα PLUT. *Per.5.1 expresie a feței nepornită spre râs*: ὅτα ... ἄθρυπτα κολακεία PLUT. *M.38b urechi insensibile la linguseală*. // **ἄθρόπτως**, adv. *fără slăbiciune*, în mod auster: PLUT. *Fab.3.7*, id. *M.180e*.
[ἄ-, θρύπτω]

ἄθρυψία, ας, ἡ *adj.* simplitate a vieții, austeritate: PLUT. *M.609c*.

[ἄθρυπτος]

ἄθυμέω-ᾶ, vb. [impf. ἠθύμουν, viit. ἄθυμῆσω, aor. ἠθύμησα, pf. ἠθύμηκα] a fi fără tragere de inimă, ext. a fi descurajat / neliniștit, a fi fără nădejde, ext. a se teme: (abs.) οὐκ ἔστ' ~ οὐδὲ κεῖσθαι. MEN. *Asp.300 nu-i momentul să-ți pierzi nădejdea și să zaci*: ταῦτη τῆ ἡμέρᾳ οἱ Θηβαῖοι ἠθύμουν XEN. *HG3.5.21 în această zi tebanii începeau să-și piardă curajul*: (+ diverse

construcții) (+ inf.) μὴ ~ ἐπιχειρήσαι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους THUC. 7.21.3 *a nu-și pierde curajul de a-i ataca pe atenieni*: (+ ac.) τὶ χρῆμ' ἄθυμεις: EUR. *El.831 ce lucru te neliniștește?*: τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς ... οὐκ ἄθυμοῦμεν τὴν τελευταίην THUC. 5.91 *mi ne temem de sfârșitul dominației noastre*: XEN. *Mem.4.3.16*, (prep. + ac.) τοῖς ἄθυμήσασιν διὰ ἔνδειαν σκέπη LXX *Is.25.4 ocrotire pentru cei descurajați din pricina nevoii*: τοὺς Ἰουδαίους ἄθυμοῦντας πρὸς τὰ πάθη IOS. *A115p19 iudeii ce se tem de suferințe*: PLAT. *Amat.135a*, (+ dat.) τί δ' ὧδ' ἄθυμεις ... τῷ νῦν λόγῳ: SOPH. *El.769 de ce te înfiori la vorba mea?*: (prep. + dat.) οὐ μὴν ἐπὶ τοῦτοις ἄθυμήσας ISOC. 12.11 *fără să mă descurajeze de aceste [obstacole]*: IS. 7.14, (prep. + gen.) μὴ ~ ἔνεκα ζύλων XEN. *HG1.1.24 a nu-și pierde curajul din pricina unor lemne*: (+ ὅτι) οὐ δεῖ ~ ὅτι ἡ πόλις αὐτῶν ἀφέστηκεν THUC. 8.76 *mi trebuie să se descurajeze că cetatea lor s-a separat*: (op. ἐνθυμέομαι) εἰ δέ τις ὑμῶν ἄθυμει ὅτι ἡμῖν μὲν οὐκ εἰσὶν ἵππεῖς XEN. *An.3.2.18 dacă cineva dintre voi este descurajat că noi nu avem călăreți*: (+ ὡς) XEN. *Mem.3.5.20*.

[ἄθυμος]

ἄθυμητέον, *adj.vb.* de pierdut nădejdea: οὐδ' ὡς ἡμῖν γε ~ (subinj. ἐστί) XEN. *An.3.2.23 mi trebuie să deznădăjdum*: (+ dat.) οὐκ ~ ... τοῖς παροῦσι πράγμασιν DEM. 4.2 *mi trebuie să disperăm din pricina situației de față*: DEM. *Prooem.30.3*.

[ἄθυμέω]

ἄθυμία, ας, ἡ *subst.* **I** deznădejde, descurajare, mâhnire: τί δ' ἐστὶν ἀνθ' οὗ τήνδ' ἔχεις ἄθυμίαν: SOPH. *Ant.237 care-i motivul pentru care ești stăpânit de această mâhnire*: (+ diverse vb.) οὔτε τινὰ δειλίην μοι παριδῶν οὔτε ἄθυμίην HDT. 1.37 *fără să arăte vreoaică frică sau descurajare*: οἱ στρατηγοὶ εὐθύς ἐν ἄθυμῖα ἦσαν THUC. 6.46 *comandanții au fost îndat să cuprînși de deznădejde*: πόθεν δ' ἐς ὑμᾶς ἦδ' ἐσῆλθ' ~: EUR. *HF552 de unde a dat peste voi această deznădejde?*: ~ τοῖς Ῥωμαίοις ἐπέπεσε PLUT. *Publ.16.6 asupra romanilor s-a abătut deznădejdea*: τὴν ἄθυμίαν ἀφελεῖν PLUT. *Sert.16.5 a alunga deznădejdea*. **II** mâhnire adâncă, inimă rea: ἐτελεύτησε δι' ἄθυμίαν PLUT. *Pomp.16.6 a murit de inimă rea*.

[ἄθυμος]

ἄ-θυμιάτος, ον *adj.* care nu se evaporă:

ARSTT. *Mete.*385a18.

[θυμιάω]

ἄ-θυμος, ον *adj.* I *fără* tragere de inimă, dez-nădăjduit, descurajat, măhnit: ἄσκελέες καὶ ἄθυμοι OD. 10.463 *sleitī și fără* tragere de inimă; ὡς ~ εἰσελῆλυθα SOPH. OT319 *ai venit cam fără* tragere de inimă; θήλεια φρήν ποεῖ μ' ἄθυμον περιπατεῖν AR. *Lys.*709 *mintea de femeie mă face să umblu deznă-dăjduită*; (op. θυμοειδής „inflăcărat”) PLAT. *R.*456a, ARSTT. *Phgn.*808a11, IOS. *Al* 14.365 *ș.a.* II *calm*: PLUT. *M.*90d. III *descu-rajator, silnic*: ὁδοὺς ἀθύμους ... τιθέντες AESCH. *Eu.*770 *făcând* drumurile *silnice*. II **ἀθύμως**, *adv.* *fără* nădejde, *fără* tragere de inimă: ~ ἀπάντων τῶν συμμάχων διακειμέ-νων ISOC. 4.93 *atunci când toți aliații erau descurajați*; πρὸς τὰς ἐκ θεῶν ἐλπιδας ~ εἶχον PLUT. *Nic.*26.6 *era cuprins de deznă-dejde față de speranțele de la zei*; XEN. *HG*1.5.8, PLB. 4.81.8 *ș.a.*

[ἀ-, θυμός]

ἄθυρμα, ατος, τό [ἄ-] *subst.* I *joc sau jucă-rie*: (despre castelele de nisip) IL. 15.363, τίς δ' οὐχὶ χαίρει νηπίοις ἀθύρμασιν; EUR. *Fr.*272.1 *cine nu se bucură la jocurile de copii?*; στεφάνους μὲν καὶ πορφύραν εἶναι παισὶν ἀθύρματα APP. *BC*5.128 *coroanele și purpura sunt jucării pentru copii*; A.RH. 3.132. II *desfătare, plăcere*: (despre cântec) *Απολλώνιον* ~ PI. *P.*5.23 *desfătare a lui Apollon*; (despre un bufon) τοῦ βασιλέως ~ IOS. *Al*2.212 *desfătare a regelui*. III (pl.) *podoabe, zorzoane*: (despre fenicienii) μυρὶ ἄγοντες ἀθύρματα νηὶ μελαίνῃ OD. 15.416 *aducând pe corabia neagră mii de po-doabe*; OD. 18.323, ποικίλ' ἀθύρματα SAPPH. 44.9 *podoabe felurite*.

[ἀθύρω]

ἀθυρμάτιον, ου, τό *subst.* *jucărioară*: (despre un ursuleț) LUC. *DMar.*1.5.

[ἀθύρμα]

ἀθυρογλωσσία, ας, ἡ *subst.* {att. -ττ- Plb.} *vorbărie fără limite*: PLB. 8.10.1.

[ἀθυρόγλωσσος]

ἀθύρό-γλωσσος, ον *adj.* *fără* închizătoare la gură, *ext.* *gură-spartă, flecar*: EUR. *Or.*903.

[ἄθυρος, γλωσσο]

ἄ-θυρος, ον [ῥ] *adj.* *fără* poartă: (locuință, fig. *gură*) PLUT. *M.*503c.

[ἀ-, θύρα]

ἀθύροστομία, ας, ἡ *subst.* *flecăreală, vorbă-rie*: PLUT. *M.*11c.

[ἀθυρόστομος]

ἀθύρό-στομος, ον *adj.* *cu* gura neînchisă, *care nu tace*: (despre ecou) SOPH. *Ph.*188.

[ἄθυρος, στόμα]

ἄ-θυρσος, ον *adj.* *lipsit de tirs*: EUR. *Or.*1492.

[ἀ-, θύρσος]

ἀθύρω, [ἄθῶ] *vb.* [impf. ἤθυρον] I *a se juca*: (despre castelele de nisip) ἄψ αὐτίς συνέχευε ποσὶν καὶ χερσὶν ἀθύρων IL. 15.364 *le strica din nou în joacă cu picioare-rele și cu mâinile*; παῖς ἐὼν ἄθυρε μεγάλα ἔργα PI. *N.*3.44 (*Achilleus*) *copil fiind, făcea în joacă fapte mărețe*; νέος ὢν ... ἠλᾶτ' ἄ-θύρων EUR. *Ion*53 *tânăr fiind se juca în voie*; σφαίρη ἀθύρουσιν A.RH. 4.950 *se joacă cu mingea*. II *a (se) desfăta prin cân-tec, a cânta*: ἀρετὰν ... ἔφρασεν ... λοιποῖς ~ PI. *I.*3/4.57 *i-a cântat virtutea spre desfă-tarea celor ce vor veni*; ἦντιν' ἀθύροι μολπήν A.RH. 3.949 *cu orice cântec s-ar desfăta*. III *a executat mișcări de dans*: κενᾶις χερσὶν οὐκ ᾠήθη δεῖν ~ PLAT. *Lg.*796b (*Athena*) *a con-siderat că nu trebuie să se facă mișcări de dans cu mâinile goale*.

[et. nec.]

ἄ-θῶτος, ον [ῶ] *adj.* I *neoferit ca jertfă, ne-jertfit*: ἄθῶτα τὰ πάτρια ἱερὰ γίνεσθαι LYS. 26.6 *nu se mai fac jertfele străbune*; LYS. 30.20, (turte) EUR. *Hipp.*147, LUC. *ITr.*18, id. *BisAcc.*2. II *neprimut ca jertfă, ext. nelegitim*: (fig. despre bastarzi) ἄθῶτα δὲ παλ-λακῶν σπέρματα PLAT. *Lg.*841d *însămân-țări lipsite de legitimitate ale concubinelor*. III *care nu trebuie jertfit, nepotrivit pentru sacrificiu*: LXX *Lev.*19.7, PLUT. *M.*363b. IV *care nu oferă jertfe*: ~ ἀπῆλθεν XEN. *HG*3.2.23 *a plecat fără să ofere jertfe*.

[ἀ-, θῶω]

ἄ-θῶος, ον *adj.* I *nepedepsit, scutit de pe-deapsă*: ~ αὐτῆ τῶνδε φεύξεσθαι δόμων EUR. *Med.*1300 *vei pleca nepedepsită din această casă*; MEN. *Dysc.*645, τὸν μὲν Ἀρίσταρχον ἀθῶον ἀφεῖναι DEM. 21.107 *a-l lăsa pe Aris-tarchos nepedepsit*; μοιχὸν ἀποκτείνας ἀθῶός ἐστιν PLB. 2.56.15 *cel ce ucide un adulter rămâne nepedepsit*; (+ gen.) πῶς τὸ μὲν σὸν σῶμα χρή πληγῶν ἀθῶον εἶναι AR. *Nu.*1413 *cum de trupul tău este scutit de lo-vituri?*; ~ τῆς Φιλίππου ... δυναστείας DEM. 18.270 *care n-a avut de suferit de pe urma tiraniei lui Philippos*. II (frecv. LXX) *care nu merită pedeapsă, nevinovat*: (sânge) LXX *Ier.*22.17, ~ εἶμι ἀπὸ τοῦ αἵματος

τούτου NT Mt.27.24 *sunt nevinovat de sângele acesta*; ἐγώ ~ ἀπασι DEM. 18.125 *eu sunt de nepedepsit din toate motivele*.

[ἀ-, θωά]

ἀθρόω-ῶ, *vb.* |viit. -ώσω, aor. ἠθρώσα; *med.-pas.* viit. ἀθρωθήσομαι, pf. ἠθρώμαι| **I** a lăsa nepedepsit; οὐκ ἀθρώσει βλάσφημον LXX *Inf.* 1.6 *nu-l va lăsa nepedepsit pe cel ce rosteste blasfemii*; LXX *Ier.* 18.23, id. *Na.* 1.3. **II** a dezvinovăți: ἀθρώσόν με ἀπὸ τῶν καταδιωκόντων με LXX *Ier.* 15.15 *dezvinovăţeste-mă de cei ce mă prigonesc*. **III** (*med.*) a fi lipsit de vină: LXX *Jud.* 15.3.

[ἀθῶος]

ἀ-θώπευτος, *ov adj.* nelinguşit: (+ gen.) ἀθώπευτόν γέ σε γλώσσης ἀφήσω τῆς ἐμῆς EUR. *Andr.* 459 *te voi lăsa nelinguşit de limba mea*.

[ἀ-, θωπεύω]

ἀ-θωράκιστος, *ov [pā] adj.* lipsit de platosă: XEN. *Cyr.* 4.2.31, PLUT. *Aem.* 19.9.

[ἀ-, θωρήσσω]

Ἄθως, *ω*, ὁ [ᾶ] *subst.* |gen. Ἄθω II., Ἄθω A.Rh., ac. Ἄθω Plat., Theoc., Ἄθων Hdt., Thuc., Arstt.| Athos, munte în peninsula Chalkidike: IL. 14.229, HDT. 7.22, THUC. 4.109, (prov. despre influenţa asupra celor aflaţi la mare distanţă) ~ σκιάζει νῶτα Λημνίας βοός SOPH. *Fr.* 776 *Athos umbreşte spinarea vitei din Lemnos*.

Ἀθώτης, *ov, ὁ adj.m.* locuitor în Athos: LUC. *Macr.* 5.

[Ἄθως]

αἶ-, *v.* ἄει-

αἶ, *conj.* ||a Hom. mereu + alte partic. αἶ γάρ, αἶ κε(v) (dor. αἶ κα, αἶκ), αἶθε, scrise într-un cuvânt sau separat | {în ion.-att. = εἶ} (ep.-eol. dor.) **I** (αἶ γάρ) ο, dacă! ce bine ar fi!: (+ opt. exprimând o dorinţă) αἶ γάρ ἐμοὶ τοσσήνδε θεοὶ δύναμιν περιθεῖεν OD. 3.205 *de mi-ar da zeii tot atâtea putere*; IL. 16.97, (+ inf.) OD. 7.311. **II** (αἶ κε / κεν, dor. αἶ κα) *dacă (nu) cumva, pentru / doar în cazul în care, să vedem dacă*: ἄγετ' αἶ κέν πως θωρήξομεν υἱας Ἀχαιῶν IL. 2.83 *haideti să vedem dacă-i putem îmbrăca cumva în armură pe fiii aheilor*: αἶ κε θεοὶ γ' ἐθέλωσι OD. 5.169 *dacă cumva și zeii o vor*: αἶ κα μὴ πωλεῖν ἀλλάντας μάλλον ἔλονται AR. *Eq.* 201 *dacă nu cumva preferă să vândă cărnați*. **III** (= εἶ) *dacă*: γ[ὰρ αἶ φεύγει, ταχέως διώξει SAPPH. 1.21 *dacă pleacă, să-i urmezi degrabă*; (frecv. + λῶ) αἶ λῆς AR.

Ach. 766 *dacă vrei*: αἶ μὴ τὸ στόμα λῆς THEOC. 11.56 *dacă nu vrei [să săruți] gura*.

[cf. εἶ]

αἶ, (art.) *nom. pl. fem. de la ὁ*

αἶ, [αἶαἶ, dar αἶαἶ Aesch. *Th.* 787] *interj.* |var. αἶ: *frecv. întărit prin reduplicare αἶαἶ, αἶαἶ* (gener. exprimând durerea, rar uimirea) vai!, ah!, oh! αἶαἶ!: (+ ac.) EUR. *HF* 348, (+ voc.) AR. *Pl.* 706, (frecv. cu reduplicare) (+ nom. / voc.) αἶαἶ *τάλαν* LUC. *DMeretr.* 10.3 *vai, nenorocitul!*: (+ ac.) αἶαἶ Ἄδωνιν AR. *Lys.* 393 *vai, Adonis!*: (+ gen.) αἶαἶ *σᾶς ψυχᾶς* EUR. *Hec.* 182 *vai de sufletul tău!*: AESCH. *Pers.* 283.

αἶ, (pron. rel.) *nom. pl. fem. de la ὅς*

αἶ, **αἶ**, **αἶ**, (eol.) *v.* ἀεὶ

αἶα, *ας, ἡ subst.* |ion. αἶη} (ep. trag. pt. γαῖα metri causa) pământ: φουσιζοος ~ IL. 3.243 *pământ roditor de alac*; OD. 11.301, AESCH. *Pers.* 250, βιόδωρος ~ SOPH. *Ph.* 1162 *pământ dătător de viață*: EUR. *IT* 403, CALL. *Del.* 287, THEOC. 17.91, A.RH. 1.580.

[et. nec., cf. lat. *avia*]

αἶγμα, *ατος, τό subst.* tânguire, vaiet, gemăt: EUR. *Alc.* 873, id. *Hel.* 187a, id. *Ph.* 335, id. *Ph.* 1519.

[αἶάζω]

αἶάζω, *vb.* |viit. αἶάζω; inf. aor. αἶάζαι| a jeli, a suspina (după), a geme: (+ ac.) γὰ δ' αἶάζει τὰν ... ἦβαν Ξέρξα κταμέναν AESCH. *Pers.* 922 *pământul jeleşte tinerii (propr. tinereţea) răpuşi de Xerxes*: τὸν ἐμόν δαίμον' ~ EUR. *Med.* 1347 *îmi plâng soarta*: EUR. *Tr.* 158, id. *IT* 227, (abs.) SOPH. *Ai.* 904, ARSTT. *G.* 4788a22.

[αἶ]

αἶαἶ sau **αἶαἶ**, *v.* αἶ

Αἰᾶκίδης, *ov, ὁ adj.m.* |ep. gen. -ιδᾶο II. 9.184; att. ac. -ιδαν Eur. *IA* 1045; ion. gen. sg. -ιδεω A.Rh. 4.853, pl. -ιδέων Hdt. 5.81, dor. gen. pl. -ιδᾶν Pi. *O.* 13.109} Aiacid (Eacid), urmaş al lui Aiacos: (despre Peleus, Achilles, Neoptolemos, Aias) IL. 16.15, id. 16.854, A.RH. 1.1301 ş.a., (pl.) HDT. 5.80, ISOC. 3.42 ş.a.

[Αἰακός]

Αἰᾶκός, *ov, ὁ subst.* Aiacos, rege al Eginei, fiu al lui Zeus, bunic al lui Achilles: IL. 21.189, PLAT. *Grg.* 526c, DEM. 18.127 ş.a.

αἰακτός, *ή, ὅν adj.* **I** demn de jale, de plâns: αἰακτὰ πῆματ' AESCH. *Th.* 847 *năpaste demne de jale*: AESCH. *Pers.* 931, AR. *Ach.* 1195. **II** care geme: ~ ἐς δόμους κίε AESCH.

Pers. 1068-1069 *porneste gemând spre palat.*

[αἰάζω]

αιῶνής¹, ἐς *adj.* nefast, funest, chinuitor, dureros, cumplit: κέντρον αἰανές *Pl. P.4.236 strâmurare chinuitoare*; λιμὸν αἰανῆ *Pl. I.1.49 foame cumplită*; κόρος ... ~ *Pl. P.1.83 dezgust chinuitor*; (despre Eryni) Νυκτὸς αἰανῆ τέκνα *AESCH. Eu.416 copile cumplite ale Noptii*; αἰανῆ δύσθορα βάγματα *AESCH. Pers.636 funeste chemări chinuitoare*; ἄ πρόσθεν πολύπονος ἰππεία, ὡς ἔμοίχε ~ τῷδε γῶ *SOPH. El.502 dureroasa cursă cu caii de altădată, ce cumplit ai venit pe acest pământ*; νυκτὸς ~ κύκλος *SOPH. Ai.672 cercul cumplit al noptii.*

[cf. lat. *saevus*?]

αιῶνής², ἐς *adj.* veșnic: ἐς τὸν αἰανῆ χρόνον *AESCH. Eu.572 pe vecie*. // **αιῶνός**, *adv.* pentru totdeauna: *AESCH. Eu.672.*

[cf. αἰών, αἰεί?]

Αἰάντειος, α, ον *adj.* al lui Aias (Aiax): ~ γέλως *MEN. Per.fr.10 răs al lui Aias (sc. nebunesc).*

[Αἴαζ]

Αἴας, αντος, ὁ *subst.* {ep. dat. pl. Αἰάντεσσι(v) *Pl. 12.353*} Aias, fiul lui Telamon, supranumit „cel Mare”; deosebit de Aias, fiu al lui Oileus, supranumit „cel Mic”; *IL. 9.169* ș.a., (du. despre cei doi Aias) Αἴαντε δύο *IL. 5.519 ambii Aias*; (pl.) Αἴαντες *ARSTT. Po.1456a1 tragedii despre Aias*; (apropiat prin falsă etimologie de αἰετός) *HES. Fr.250, Pl. I.6.53.*

αἰβοῖ, *interj.* [cu reduplicare αἰβοῖβοῖ] **I** (exprimând dezgust) ptiu!, pfui! bleah!: ~, πονηροί γ', οἶδα *AR. Nu.102 ptiu, netrebnicii, îi știu!*; *AR. Ach.189, id. V1338*. **II** (exprimând neîncredere) ei!: ~ τί ληρεῖς; *AR. Nu.829 ei, de ce hați câmpii?*; *AR. Pax544*. **III** (cu reduplicare imitând râsul) ha! ha!: *AR. Pax1066.*

[prob. onomat.]

Αἰγαί, ὄν, αἰ *subst.* Aigai, nume al mai multor cetăți aflate în Euboiia, Achaia, Macedonia, Cilicia, Asia Mică: *IL. 8.203, HDT. 1.145, ARSTT. Vent.973b3* ș.a.

Αἰγαῖος, α, ον *adj.* egean: ~ πόντος (sau πέλαγος, ἄλμυρόν, ἄλς) *Mareea Egee*; *HDT. 2.97, AESCH. Ag.659, EUR. Tr.1, A.RH. 1.831* ș.a.

[Αἰγαί]

αἰγᾶνή, ης, ἡ *subst.* (poet.) suliță, dardă: *IL.*

2.774, id. 16.589, OD. 9.156, id. 17.168, A.RH. 2.829.

[cf. αἰγμή?]

ἀγῶδην, [ᾶ] *adv.* cu avânt, năvalnic: *A.RH. 2.826.*

[ᾶσσω]

αἰγέα, αἰγέη, (ion.) v. αἰγείος

αἰγείος, α, ον *adj.* [var. αἰγεός *Od. 9.196, Hdt. 4.189*] **I** de capră: (brânză) *IL. 11.639, PLAT. Ion538c, (lapte) ARSTT. HA522a23*, διφθέρησι αἰγέησι τε καὶ οἰέησι *HDT. 5.58 piei de capră și de oaie*; *A.RH. 4.1348, NT Evr. 11.37, (păr) IOS. AI3.102*. **II** din piele de capră: (burduf) *IL. 3.247, ὑπερθεν αἰγείην κυνέην κεφαλῇ ἔχε OD. 24.231 avea pe cap o cușmă din piele de capră*; *OD. 6.78.*

[αἰξ]

αἰγειρος, ου, ἡ *subst.* (bot.) plop negru, *Populus nigra*: *IL. 4.482, OD. 7.106, ARSTT. Mir.835b2, THEOC. 7.136* ș.a.

[cf. lat. *aesculus*?]

αἰγεός, v. αἰγείος

Αἰγεύς, έως, ὁ *subst.* Aigeus, rege al Atenei, tatăl lui Theseus: *SOPH. OC'69, HDT. 1.173, ISOC. 10.18* ș.a.

αἰγιαλός, οῦ, ὁ *subst.* plajă, tărâm, mal: κῶμα ... αἰγιαλῷ μεγάλῳ βρέμεται *IL. 2.210 valul mugește de-a lungul tărâmului mare*; *EUR. IT425, THEOC. 6.12, PLUT. Ant.35.5* ș.a.

[al doilea element posib. ἄλς]

αἰγιαλώδης, ες *adj.* care trăiește pe tărâm: *ARSTT. HA488b7.*

[αἰγιαλός]

αἰγί-βάτης, ου [βᾶ] *adj.m.* {dor. ac. -βάταν *Theoc. Ep.5.6*} care încăleacă caprele: (tapi) *Pl. Fr.201, (Pan) THEOC. Ep.5.6.*

[αἰξ, βαίνω]

αἰγί-βοτος, ον *adj.* păscut de capre: (despre insula Ithaca) *OD. 4.606, id. 13.246, PLUT. M.987a.*

[αἰξ, βόσκω]

αἰγίδιον, ου, τό [γῖ] *subst.* câpriță: *LXX IRg.10.3.*

[αἰξ]

αἰγίζω, *vb.* a sfâșia, a sfârteca: *AESCH. Fr.481, SOPH. Fr.984.*

[αἰγίς]

αἰγίθαλ(λ)ος, ου, ὁ [γῖ] *subst.* [var. accent αἰγίθαλλός *Plut.*] (ornit.) pițigoii, *Parus maior*: *AR. Av.887-888, ARSTT. HA616b3, PLUT. M.537b.*

[αἰγιθος]

αἰγιθος, ου, ὁ *subst.* (ornit.) (prob.) cânepar:

ARSTT. HA616b10, CALL. Fr.469
Αιγικορεύς, έως, ό *subst.* [nom. pl. -ής Eur.] Aigikoreus - „Căprar”, membru al unuiu dintre cele patru triburi ionice din Attica: EUR. Ion1581, PLUT. Sol.23.5.
αιγιλιψ, ίπος, ό, ή [γί] *adj.* unde nici caprele nu pot ajunge, prăpăstios, abrupt: κατ' αιγιλιπος πέτρης IL. 9.15 *de pe o stâncă abruptă*; IL. 13.63, id. 16.4, AESCH. Supp.794.
 [cf. αιξ?, λιψ „stâncă”]
αιγιλος, ου, ή *subst.* (bot.) (prob.) odos, plantă erbacee asemănătoare cu ovăzul: (hrană a caprelor) THEOC. 5.128.
 [cf. αιξ?]
Αϊγινα, ης, ή *subst.* I Aigina, nimfă: PI. O.9.70, EUR. IA697 s.a. II Aigina (Egina), insulă în Marea Egee: IL. 2.562, AR. Ach.653 s.a.
Αϊγιναθε, *adv.* la Aigina: PI. N.5.41.
 [Αϊγινα]
Αϊγιναϊος, α, ον *adj.* din Aigina: HDT. 7.179, THUC. 5.47, LUC. Luct.10 s.a.
 [Αϊγινα]
Αϊγίνθεον, *adv.* din Aigina: A.RH. 4.1777, CALL. Epigr.18.3.
 [Αϊγινα]
Αϊγινήτης, ου, ό *subst.* locuitor al insulei Aigina, eginet: THUC. 1.108, ISOC. 19.14 s.a.
 [Αϊγινα]
Αϊγινητικός, ή, όν *adj.* din Aigina, eginetic: LUC. Tim.57.
 [Αϊγινα]
αιγι-οχος, ον *adj.* purtător de egidă: (epitet al lui Zeus) IL. 10.553, OD. 4.762, HES. Th.25, LUC. Icar.19.
 [αιγίς, έχω]
Αϊγι-πάν, ανος, ό *subst.* Pan cu picioare de capră: PLUT. M.991a, (despre lat. *Silvanus*) PLUT. M.311b.
 [αιξ, Πάν]
αιγι-πους, ον *adj.* [gen. -ποδος] cu picioare de capră: (oameni) HDT. 4.25.
 [αιξ, πους]
αιγιπυρος, ου, ό *subst.* (bot.) osul-ierurelui, *Ononis spinosa*: THEOC. 4.25.
αιγίς, ίδος, ή *subst.* I piele de capră: EUR. Cyc.360. II scut din piele de capră, egidă (mitol. despre scutul făcut din pielea caprei Amaltheia): (al lui Zeus) IL. 4.167, (al lui Apollon) IL. 15.318, (al Athenei) IL. 18.204, OD. 22.297 (despre înspăimântarea dușmanilor prin scuturarea egidei) IL. 15.229,

LUC. Tim.3, id. Sat.3. III vânt foarte puternic, uragan (precum cel produs de scuturarea egidei): AESCH. Ch.592.

[αιξ]

Αϊγισθος, ου, ό *subst.* (mitol.) Aigisthos, fiu al lui Thyestes, amant al Clytaimnestrei și părtaş la uciderea sotului acesteia, Agamemnon: OD. 1.29, SOPH. El.517 s.a.

αιγλη, ης, ή *subst.* {dor. αιγλα} I scelipire, strălucire, lumină: (despre arme) IL. 2.458, A.RH. 3.1357, ηελίου ~ ... ηέ σελήνης OD. 4.45 *lumină a soarelui sau a lunii*: EUR. Supp.990, (despre Olympus) OD. 6.45, SOPH. Ant.610, ές αιγλαν ... μόλεν PI. N. 1.35 *a venit la lumină (s-a născut)*. II (fig.) glorie, măreție: (despre victoria în cursa de alergare) αιγλα ποδών PI. O.13.36 *glorie a picioarelor*: όταν αιγλα δίοσδοτος έλθη PI. P.8.96 *atunci când vine măreția dată de zei*. III tortă, făclie: τάς τε πυρφόρους ... αιγλας SOPH. OT207 *tortele aprinse*.

[cf. γαλήνη, γελάω]

αιγλήεις, εσσα, εν *adj.* {dor. αιγλάεις PI., ac. sg. αιγλ<άε>ντα PI. P.2.10, neut. sg. αιγλ<άε>εν PI. P.4.231; contr. αιγλ<άε>ς, neut. pl. αιγλ<άε>ντα Eur. Andr.286} strălucitor, luminos, radios: (despre Olympus) IL. 1.532, OD. 20.103, HES. Fr.10(a).89, LUC. Dom.9, (podoabă) PI. 2.10, (cer) A.RH. 4.615, (despre zei) αιγλ<άε>ντα σώματα EUR. Andr.286 *truri radioase*: (Auroră) A.RH. 1.519.

[αιγλη]

Αϊγλήτης, ου, ό *adj.m.* strălucitor, radios: (epitet al lui Apollon) A.RH. 4.1716, id. 4.1730, CALL. Aet.fr.7.23.

[αιγλη]

αιγο-θήλας, ου, ό *subst.* (ornit.) caprimulg („mulgătorul caprelor”), *Caprimulgus euro-paeus*: ARSTT. HA618b2.

[αιξ, θηλάζω]

αιγό-κερως, ον *adj.* [gen. -ω] cu corn de capră, (subst. astr.) Capricorn: LUC. Astr.7, PLUT. M.Fr.71a.4.

αιγο-κέφαλος, ου, ό *subst.* (ornit.) ciuf de pădure, *Asio otus*: ARSTT. HA506a17, id. HA509a2.

[αιξ, κεφαλή]

αιγο-πρόσωπος, ον *adj.* cu chip de capră: (despre statuia lui Pan) HDT. 2.46.

[αιξ, πρόσωπον]

Αιγός Ποταμοί, ών, οί *subst.* (pl.) Aigospotamoi („râurile / râul caprei”), curs de apă și

cetate în Chersonesul Tracie (azi în peninsula Gallipoli din Turcia); aici, în 405 î.Hr., flota spartană, condusă de către Lysandros, i-a învins decisiv pe atenieni în Războiul Peloponesiac: HDT. 9.119, XEN. HG2.1.21, PLUT. Lys.12.1.

αιγυπιός, οὔ, ὁ *subst.* (ornit.) vultur: IL. 7.59, id. 17.460, OD. 16.217, id. 22.302, HDT. 3.76, AESCH. Ag.49 ș.a.

[posib. cuvânt de substrat]

αιγυπτιάζω, *vb.* **I** a se purta ca un egiptean (*sc.* cu violențe, șmecherește): οὐκ ἐπὶ πάλαι ἡγυπτιάζετ' AR. Th.922 *nu degeaba de mult făceați voi pe egiptenii; αιγυπτιάζοντες* PLUT. M.670e *imitându-i pe egiptenii*. **II** a vorbi în limba egiptenilor: LUC. Philops.31, id. Symp.18.

[Αἰγύπτιος]

Αἰγυπτιακός, ἢ, ὄν *adj.* egiptean: IOS. A18.163, PLUT. Caes.55.2, (*subst. pl.*) τὰ Αἰγυπτιακά *Istoria egiptenilor; (despre lucrarea lui Manethos)* IOS. Ap.1.74.

[Αἰγύπτιος]

Αἰγύπτιος, α, ὄν *adj.* {ep. -ιη-, -ιω-} din Egipt, egiptean: OD. 17.432, Αἰγυπτίη (*sc.* χώρα) HDT. 1.193 *Egipt; (subst.) οἱ Αἰγύπτιοι* HDT. 2.160 *Egiptenii; ἡ Αἰγυπτία* PLUT. M.61a *Egipteanca (sc. Cleopatra)*.

Αἰγυπτιστί, *adv.* **I** în limba egiptenilor: HDT. 2.46, PLAT. Tim.21e, IOS. Ap.1.83. **II** ca egiptenii, „egiptenește” (*sc.* cu violențe): παρέρπων ~ THEOC. 15.48 *furisându-se egiptenește*.

[Αἰγύπτιος]

Αἰγυπτο-γενής, ἐς *adj.* **I** de neam egiptean: AESCH. Pers.35. **II** născut din Aigyptos: AESCH. Supp.30, γάμον Αἰγυπτογενῆ AESCH. Supp.1053 *căsătorie cu fiu al lui Aigyptos*.

[Αἰγυπτος, γένος]

Αἰγυπτόνδε, *adv.* către Egipt: OD. 4.483, id. 17.426, id. 14.246.

[Αἰγυπτος]

Αἰγυπτος¹, ου, ὁ *subst.* {ep. -οιο Od. 4.477} **I** (mitol.) Aigyptos, rege eponim, fiu al lui Belos și frate al lui Danaos: AESCH. Supp.9, AR. Ra.1206 ș.a. **II** (geogr.) Aigyptos, nume vechi al Nilului: OD. 4.477, ARR. An.5.6.5.

Αἰγυπτος², ου, ἡ *subst.* Aigyptos / Egipt, regiune a Africii: OD. 17.448, HDT. 3.10, PLUT. Luc.2.3 ș.a.

αιγώλιος, οὔ, ὁ *subst.* (ornit.) strigă, pasăre răpitoare, *Tyto alba*: ARSTI. HA563a32, id.

HA609a27 ș.a.

αἶγ-ωπός, ἢ, ὄν *adj.* cu ochi ca ai caprei (*sc.* gălbui): ARSTI. G.1779a33, id. HA492a3, id. Pr.892a3.

Αἶδας, (dor.) v. Ἄιδης, ἄδις

αἰδέομαι-οὔμαι, *vb.* {imprf. ἡδοῦμην, viit. αἰδέσομαι, aor. ἡδεσάμην, pf. ἡδεσμαι; pas. aor. ἡδέσθημι} {ep. imprf. 3sg. αἰδετο Il. 21.468, Od. 8.86, viit. αἰδέσσομαι Od. 14.388, imper. αἰδεῖο Il. 24.503, Od. 9.269 și αἰδέσσαι Il. 9.640} **I** a avea respect și teamă față de cele sfinte, a se smeri, a se sfi, a fi cucernic: (+ ac.) ~ ἱερῆα Il. 1.23 *a se sfi de preot; φλόγα αἰδεῖσθ' ἄνακτος Ἥλιου* SOPH. OT1426 *sfiți-vă măcar de flacăra prințului Soare; τὸν θεὸν αἰδεσθέντας* PLAT. R.393e *cu teamă față de zeu; (frecv. împreună cu δεῖδω: Hermes față de Achilles) τὸν μὲν ἐγὼ δεῖδοικα καὶ αἰδέομαι ... συλάειν* Il. 24.435 *mi-e teamă de el și mă sfiesc să-l înșel; (față de un jurământ)* AESCH. Eu.710. **II** a-i fi teamă: ἐπεὶ δὲ ἔμαθε ἔγκυος ἐοῦσα, αἰδεομένη τοῦς τοκέας HDT. 1.5 *după ce a aflat că-i însărcinată, fiindu-i teamă de părinți*. **III** a avea respect, a-i păsa, a ține seama: ἀλλήλους τ' αἰδεῖσθε Il. 5.530 *respectați-vă unii pe ceilalți; (Lycan către Achilles) μ' αἰδέο καὶ μ' ἐλέησον* Il. 21.74 *ai respect pentru mine și cruță-mă; (despre ospitalitate) αἰδέσσαι δὲ μέλαθρον* Il. 9.640 *ai respect față de stâlpul casei tale (= nu încălca legile ospetiei); πρεσβυτέρους ~ PLB. 6.4.5 a-i respecta pe cei mai bătrâni; οὐκ αἰδεσθεῖς τὸ δίκαιον LXX 2Mac.4.34 fără să-i pese de ceea ce este drept; PLAT. Euthd.12b. **IV** a se rușina, a-i fi rușine: (Hecuba către Hector) τάδε τ' αἰδέο καὶ μ' ἐλέησον Il. 22.82 *rușinează-te de aceștia și fie-ți milă de mine; αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρωάδας* Il. 6.442 *mă rușinez de troieni și de troiene; αἰδέομαι γυμνοῦσθαι κούρησιν ... μετελθὼν* OD. 6.221 *mi-e rușine să mă dezbrac de față cu fecioarele; ὄμμασιν αἰδομένοις* THUC. 27.70 *cu ochii rușinați; ~ πρόσωπον ἐν κρίσει οὐ καλόν* LXX Prov.24.23 *la judecată nu-i bine să-ți fie rușine de fața omului*. **V** a avea scrupule, a se abține, a se înfrâna: (Thetis) αἰδέομαι δὲ μίσγεσθ' ἀθανάτοισιν Il. 24.90 *mă abțin să mă amestec cu nemuritorii; (Orestes către Pylades) μητέρ' αἰδεσθῶ κτανεῖν; AESCH. Ch.899* *să mă înfrânez să-miucid mama?* **VI** a avea milă, a*

avea compasiune: αιδούμενος δὲ πολλὰ δὴ διέφθορα EUR. *Med.*349 *fiindu-mi milă, adesea am avut de suferit*: αιδουμένους ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως PLUT. *Cim.*2.5 *având compasiune față de firea omenească*. VII (jur.) a ierta: αιδέσθαι καὶ ἀφή DEM. 37.59 *i se va acorda iertare și va fi lăsat să plece*: DEM. 38.22.

[αιδῶς]

αιδέσιμος, ον *adj.* care inspiră respect, demn de respect, respectabil / respectat: ἅπασιν ~ LUC. *Philops.*32 *respectat de către toți*: ~ ἔτι καὶ φοβερὸς ἦν APP. *Mith.*470 *era încă respectabil și de temut*: οὐδὲν ἔχοντος αιδέσιμον ἢ τίμιον ἐς πρεσβυτέρους ARR. *BC*3.29 *neavând nici un fel de respect sau cinstire față de cei mai în vârstă*: ARR. *BC*4.41, (neut. subst.) τοῦ προσώπου τὸ αιδέσιμον LUC. *Nigr.*26 *aspectul respectabil al chipului*: LUC. *Scyth.*10.

[αιδέομαι]

αἰδεσις, εως, ἡ *subst.* (jur.) iertare, achitare: τοὺς δ' ἀκουσίως αἰδέσεως καὶ φιλανθρωπίας πολλῆς ἠξίωσαν DEM. 21.43 *pe cei care [au ucis] involuntar i-au socotit demni de achitare și de multă omenie*: ARSTT. *Ath.*57.3.

[αιδέομαι]

αἰδεστός, ἡ, ὄν *adj.* respectabil: (op. φοβερὸς) PLUT. *M.*796a ἡ τοῦ φίλου νοουθεσία ... αἰδεστόν PLUT. *M.*67b *sfatul unui prieten este un lucru respectabil*.

[αιδέομαι]

ἀ-ἰδηλος, ον [ἴ] *adj.* I care face să nu se mai vadă (= să dispară), distrugător, nimicitor: (foc) IL. 2.455, ARSTT. *Metaph.*1000b8, (despre Athena) ἐγείναο παῖδ' ἀἰδηλον IL. 5.880 *a născut o copilă nimicitoare*: (Ares) OD. 8.309, (despre peῖtori) ἀἰδηλον ὄμιλον OD. 16.29 *mulțime distrugătoare*: (Melanthios) OD. 22.165. // **αἰδήλως**, *adv.* în chip distrugător, nimicitor, pustiitor: κτείνεις ~ IL. 21.220 *ucizi nimicitor*. II secret, ascuns, tainic: μηδ' ... μοιμεύειν ἀἰδηλα HES. *Op.*756 *nu lua în răs cele tainice*. III invizibil: A.RH. 1.102. IV care nu poate fi anticipat, de neprevăzut: πῆματα τ' ἀἰδηλα θεοὶ θνητοῖσι νέμουσιν A.RH. 1.298 *zeii dau muritorilor năpaste de neprevăzut*. V imprecis, ambiguu: φῶην ἀἰδηλοὶ A.RH. 4.681 *imprecisi în statură*. VI unde nu se vede nimic, obscur: (Hades) SOPH. *Ai.*606.

[ἀ-, R. ἰδεῖν]

αἰδήμων, ον *adj.* |gen. -ονος; comp. ονέστερος, superl. -ονέστατος| om cu rușine, modest, respectuos, decent: XEN. *An.*1.9.5, id. *Lac.*2.10, ARSTT. *EN*1108a35, LXX *4Mac.*8.3, PLUT. *M.*47d *ș.a.* // **αἰδημόνως**, *adv.* în mod respectuos, cu timiditate, cu rușine: XEN. *Smp.*4.58, IOS. *BI*1.452, PLUT. *M.*144f.

[αἰδέομαι]

ἀ-ἰδής, ἐς *adj.* care nu se vede, invizibil: HES. *Sc.*477, PLAT. *Phd.*79a.

[ἀ-, R. ἰδεῖν]

αἰδιος, ον [αἰδ] *adj.* I care durează mereu, veșnic, etern, nepieritor: (durere) HES. *Sc.*310, μνημεῖα κακῶν τε κάγαθῶν αἰδία THUC. 2.41 *monumente nepieritoare ale faptelor noastre rele și bune*: μῆτ' αἰδίους τοῖς ἀτυχήσασι καθιστάναι τὰς συμφορὰς DEM. *Ep.*3.25 *a nu le prelungi nenorocirilor suferințele la nesfârșit*: εἰς αἰδιον THUC. 4.63 *pentru totdeauna*: PLAT. *Tim.*29a, (substanță) ARSTT. *Metaph.*1071b4, (op. αἰώνιος „pe vecie, sc. dincolo de viața de pe pământ”) τὸν αἰδιον τοῦ τυράννου ὄλεθρον καὶ τὸν αἰδιον τῶν εὐσεβῶν βίον LXX *4Mac.*10.15 *pieire pe vecie a tiranului și viață veșnică a celor credincioși*: (lumină) LXX *Înt.*7.26, (putere) NT *Rom.*1.20. II ereditar, pe viață: (regalitate) ARSTT. *Pol.*1301b28, τὰς ἀρχὰς αἰδίους ἢ πολυχρονίους ARSTT. *Pol.*1299a8 *magistraturi pe viață sau pe mai mulți ani*: PLB. 6.45.5. // **αἰδίως**, *adv.* etern: PLUT. *M.*425d, id. *M.*1054d.

[αἰ]

αἰδιότης, ητος, ἡ *subst.* veșnicie, eternitate: (împreună cu ἀθανασία) ARSTT. *Cael.* 284a2, ARSTT. *Ph.*252b3, εἰκόνα τῆς ἰδίας αἰδιότητος ἐποίησεν αὐτόν LXX *Înt.*2.23 *l-a făcut chip al propriei veșnicii*: ἡ ... τῆς αἰδιότητος ἐλπίς PLUT. *M.*1104c *speranța în veșnicie*: PLUT. *M.*420e.

[αἰδιος]

ἀ-ἰδνής, ἐς *adj.* negru, întunecat: (noroi) PLUT. *Thes.*1.1.

[v. ἀἰδνός]

ἀ-ἰδνός, ἡ, ὄν *adj.* negru, întunecat: HES. *Th.*860, (praf) AESCH. *Supp.*781-782, (fum) A.RH. 1.389, (noapte) PLUT. *M.*1130a (ap.).

[ἀ-, ἰδεῖν]

αἰδοῖον, ου, τό *subst.* organ genital, *frecv. pl.* părți rușinoase, organe genitale (*externe, despre bărbați și femei*): αἰδοῖον τε μεσηγῶ

καὶ ὀμφαλοῦ IL. 13.568 *între părțile rușinoase și buric*; PLAT. *Ti.91b*, ARSTT. HA499a19, (zool. despre un tip de polip) ARSTT. HA532b23.

[αἰδοῖος]

αἰδοῖος, α, ον *adj.* |comp. -ότερος și -έστερος, superl. -ότατος și -έστατος| {ep. gen. αἰδοῖοιο IL. 21.75, Od. 8.544} **I** vrednic de respect *sau* de sfială, demn de cinste, venerabil, slăvit: (despre Thetis) αἰδοίη θεός IL. 18.394 *slăvită zeită*; HES. *Th.16*, δεινός τ' ~ τε μετὰ Κρήτεσσι τετύγμην OD. 14.234 (*casă*) *grozavă și la mare cinste printre creaturi*; ἐν μεγάρουσιν ἔμοῖσι φίλος τ' ἔσῃ ~ τε OD. 19.254 *în palatul meu vei fi primit cu drag și cu cinste*; (oaspete) OD. 8.544, (bătrâni) AESCH. *Ag.1657*, (regi) THEOC. 17.74.

II apreciat, de preț: κτεάνων δὲ χρυσὸς αἰδοιέστατος PI. O.3.42 *aurul, cel mai de preț dintre bunuri*. **III** care se rușinează, rușinos, sfios: κακὸς δ' ~ ἀλήτης OD. 17.578 *nu-i bun un cerșetor sfielnic*; (chelăriță) OD. 10.371, (fecioară) HES. *Th.572*. **IV** binevoitor, ospitalier: (gazdă) AESCH. *Supp.491*. **II** αἰδοίως, *adv.* cu cinste: ~ δ' ἀπέπεμπον ... ἐπὶ νηός OD. 19.243 *I-am trimis cu mare cinstire pe corabie*.

[αἰδώς]

αἰδοιῶδης, ες *adj.* asemănător cu un membru viril: ARSTT. HA541b8.

[αἰδώς]

Ἄϊδο-κύνεα, ας, ἡ *subst.* coif al lui Hades (oferea invizibilitate): SOPH. *Fr.269c19*.

[Ἄδης, κυνέη]

αἰδομαι, *vb.* |impf. 3sg. αἶδετο, imper. 2sg. αἶδεο, part. αἰδόμενος| (Hom. și poet.) v. αἰδέομαι

Ἄϊδος, (gen. sg.) v. ἄδης

Ἄϊδόσδε, *adv.* v. ἄδης

αἰδό-φρων, ον *adj.* |gen. -ονος| **I** milostiv: (străini) SOPH. OC237. **II** cuvințios, respectuos: (un fiu către tată) EUR. *Alc.659*.

[αἰδώς, φρήν]

ἄϊδρεΐη, ης, ἡ *subst.* |ep. ion. -δρή [-ī-]| neștiință, necunoaștere, ignorantă, nepricedere: πάντες ἄϊδρεΐησιν ἔποντο OD. 10.231 *toți urmaii fără să știe (= ca orbii)*; τούσ' ἐνόησαν ἄϊδρεΐησι λιπόντες A.RH. 1.1283 *și-au dat seama că i-au părāsit din greșală*; (+ gen. subiectiv) ἄϊδρεΐησι νόοιο OD. 11.272 *din pricina faptului că mintea nu a știut (= din neștiință)*; HES. *Op.685*, (+ gen. obiectiv) ἄϊδρεΐη τῶν τοιούτων HDT.

6.69 *din necunoașterea unor asemenea lucruri*.

[ἄϊδρις]

ἄ-ϊδρις, ι *adj.* |gen. sg. -εος| neștiutor, necunoaștor, nepricedut: IL. 3.219, PI. *P.2.37*, ~ ἐς τόδ' ἤλθον SOPH. OC548 *m-am îndreptat către aceasta (sc. crimă) fără să știu*; (+ gen.) ζώρου ~ ἐόν OD. 10.282 *fiind un neștiutor al locului*; HES. *Sc.410*, θέλω δ' ~ μάλλον ἢ σοφὸς κακῶν εἶναι AESCH. *Supp.453* *vreau să fiu mai degrabă un neștiutor de rele decât un cunoaștor al lor*; AESCH. *Ag.1105*, A.RH. 4.50.

[ἄ-, ἴδρις]

ἄϊδρο-δίκης, ου *adj.m.* neștiutor de dreptate: (fiare) PI. *N.1.63*, SOPH. *Fr.985*.

[ἄϊδρος (ἄϊδρις), δίκη]

ἄ-ϊδρῦτος, ον *adj.* |var. ἀνιδρῦτος Eur., Dem., Plut.| care nu are un loc stabil, hoinar, vagabond, fără căpătâi: (despre pers.) AR. *Lys.807-809*, ἄοικοι καὶ ἀνιδρυτοὶ ... πλανῶνται PLUT. *TCG9.5* *hoinăresc fără casă și fără căpătâi*; PLUT. *M.925f*, DEM. 25.52, (fig.) δρόμοις ἀνιδρύτοισιν EUR. *IT971* *pe drumuri ce nu cunosc popas (din pricina Eryniilor)*.

[ἄ-, ἴδρῦω]

Ἄϊδωνεύς, έως, ὁ *subst.* |dat. -ῆϊ IL. 5.190| Aidoneus, alt nume al lui Hades: IL. 20.61, HES. *Th.913*, SOPH. OC1559, LUC. *DMort.14.1*

αἰδώς, οὖς, ἡ *subst.* {eol. αἰδώς Sapph.} **I** sentiment al onoarei, respect, considerație, cinste: (în luptă) αἰδῶ θέσθ' ἐνὶ θυμῷ, ἀλλήλους τ' αἰδεΐσθε IL. 15.561 *vărăți-vă în suflet onoare, respectați-vă unii pe ceilalți*; ~ ὑπὸ κρύφα κέρδει κλέπτεται PI. *N.9.33* *sentimentul onoarei este furat de câștigul ascuns*; (com.) οὐδὲν ... ~ τῶν παλαιῶν ἐμβάδων AR. *V.447* *nici un pic de respect pentru vechile încălțări*. **II** rușine, sfială, pudoare, scrupul: θέλω τί τ' εἶπην, ἀλλά με κωλύει αἰδώς SAPPH. 137.2 *vreau să spun ceva, dar rușinea mă oprește*; (exclam.) ~ Ἀργεῖοι IL. 8.228 *rușine Argeieni!*; IL. 16.422, ἴσχε ~ καὶ δέος IL. 15.657 [ῆ] *stăpânea rușinea și teama*; ~ δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ παρεῖναι OD. 17.347 *sfială nu-i bună pentru cel în nevoie*; ~ τίς μ' ἔχει PLAT. *Sph.217d* *mă sfiesc intrucâtva*; ~ τολμήσεως ὑποχώρησις ἐκουσία δικαίως καὶ πρὸς τὸ βέλτιστον φανέν· καταλαβή ἐ-

κουσία τοῦ βελτίστου· εὐλάβεια ὀρθοῦ ψόγου PLAT. *Def.*412c *sfiala: remunțarea de bunăvoie la îndrăzneală, așa cum cere dreptatea, [făcută] în vederea obținerii a ceea ce apare ca fiind mai bun; acceptarea voluntară a ceea ce e mai bun; fereața de o dojană meritată; μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτὰς NT 1Tim.2.9 *impodobindu-se cu sfială și cumințenie. III iertare: (person.) ἔστι γὰρ καὶ Ζηνὶ σύνθακος θρόνων Αἰδῶς ἐπ' ἔργοις πᾶσι SOPH. OC1268 pe același jilț cu Zeus stă în toate căte face și iertarea. IV teamă: αἰδοῦς γε αὖ λίαν πλήρης ψυχὴ καὶ ἀκέραστος τόλμης ἀνδρείας PLAT. Ph.310d un suflet prea plin de teamă și neamestecat cu îndrăzneala bărbăției. V distincție, elegantă, măreție: ἀγορεύει αἰδοῖ μελιχίη OD. 8.172 *vorbește cu o elegantă dulce ca mierea. VI organe genitale (,părți rușinoase")*: χλαῖνάν τ' ἠδὲ χιτῶνα, τὰ τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει IL. 2.262 *manta și tunică ce acoperă rușinea*; IL. 22.75.**

αἰεί, (ion. poet.) v. αἰεί

αἰει-, v. αἰει-

αἰει-γενέτης, ου, ὁ *adj.m.* veșnic: (doar despre zei) IL. 2.400, id. 20.104, OD. 2.432, id. 23.81, HES. *Th.*548, id. *Th.*993.

[αἰεί, γίγνομαι]

αἰέλουρος, **αἰέλωρος**, *subst.* (ion. poet.) v. αἰλουρος

αἰέν, v. αἰεί

αἰέναος, v. ἀέναος

αἰέν-υπνος, ου *adj.* care doarme veșnic: (Hades) SOPH. OC1578.

[αἰέν, ὕπνος]

αἰετός, v. ἀετός

αἰζήτιος, v. αἰζηός

αἰζηός, ου, ὁ *adj.m.* [var. αἰζηῖος IL. 17.520, OD. 12.83, HES. *Sc.*408] **I** în floarea vârstei. în putere, vânjos: (frecv. + ἀνήρ) IL. 23.432, A.RH. 3.1367. **II** (*subst.*) tânăr, bărbat tânăr: ταχέες τε κύνες θαλεροί τ' αἰζηοί IL. 3.26 *caîni iuți și tineri vajnici*; IL. 15.66, *τεσσαρακονταετής ~ HES. Op.*441 *bărbat tânăr de patruzeci și unu de ani.*

[et. nec.; prin etimologie populară legat de αἰεί și ζῆν]

Αἰήτης, ου, ὁ *subst.* {ep. gen. -ας Od., A.Rh. și -έω HES., A.Rh.; dor. Αἰήτας, -α Pi.} Aie-tes, fiu al Soarelui (Helios), tată al Medeei, frate al lui Kirke, rege în Colchida: OD. 12.70, Pi. P.4.10, A.RH. 3.1245 ș.a.

αἰητός, (dor.) v. ἀετός

αἶητος, ου *adj.* (dub.) cumplit: (despre Hephaistos) πέλωρ αἶητον IL. 18.410 *wiras cumplit.*

[posib. cf. ἄητος]

αἰθαλέος, α, ου *adj.* arzător, fumegător: αἰθαλέοι πρηστήρες A.RH. 4.777 *văpăi arzătoare.*

[αἶθω]

αἰθάλη, ης, ἡ [θα] *subst.* spuză, funingine: LXX *Ex.*9.10, LUC. *DMort.*17.1.

[αἶθω]

αἰθαλίον, ωνος *adj.* înnegrit de soare, cafeiniu: (greieri) THEOC. 7.138.

[αἰθάλη]

αἰθαλόεις, εσσα, εν *adj.* [contr. -οῦς, -οῦσσα, -οῦν] **I** înnegrit de fum, afumat: (acoperiș) IL. 2.415 *αἰθαλόεντος ἀνὰ μέγαροιο OD. 22.239 prin sala înnegrită de fum; (grindă) THEOC. 13.13, αἰθαλόεντα ... βομοῖο θεμεθλα A.RH. 4.118 temeliile negre de fum ale altarului; A.RH. 4.139. II negru de cenușă, negru: κόνιν αἰθαλόεσσαν IL. 18.23 *cenușă neagră*; OD. 24.316. **III** scânteiator, strălucitor: (fulger) HES. *Th.*72, id. *Fr.*30.18, (flacără) AESCH. *Pr.*992, (lumină) EUR. *Ph.*183, LUC. *Tim.*1.*

[αἰθάλη]

αἰθᾶλος, ου, ὁ *subst.* fum dens, funingine: (ieșind din Troia în flăcări) EUR. *Hec.*911, χρίονται μὲν αἰθᾶλω τὰ πρόσωπα PLUT. *Cim.*1.4 *își ung fețele cu funingine.*

[αἶθω]

αἰθᾶλόω-ῶ, vb. **I** (*tranz.*) **1** a înnegri cu fum: μὴ σ' αἰθαλώσῃ πολύκαπνον στέγος πέπλους EUR. *El.*1140 *casa plină de fum să nu-ți înnegrească haina. 2 a incendia: EUR. *Fr.*665a.2. **II** (*intrans.*) a fumega: ARR. *Phys.*3.56.*

[αἶθω]

αἰθαλώδης, ες *adj.* de funingine, negru: (despre fulgere / trăsnete) ARSTT. *Mu.*395a.26.

[αἰθαλος]

αἶθε, conj. [frecv. prin eliziune αἶθ'] ο, de ... ! fie să!: (+ opt.) ~ θεοῖσι φίλος τοσσόνδε γένοίτο ὄσσον ἐμοί IL. 22.41 *de-ar fi zeilor tot atât de drag pe cât îmi este mie*; ~ μοι ὧς μαλακὸν θάνατον πόροι Ἄρτεμις OD. 18.202 *de mi-ar da Artemis o moarte cât mai dulce!*; OD. 20.61, SAPPH. 33.1, ~ γενοίμαν ἄβομβεῦσα μέλισσα THEOC. 3.12 *de-aș fi o albină zumzăitoare!*; THEOC. 4.20, A.RH. 3.1116, (+ ind.) (impf.) ~ μοι ἦς ὄσσα

Κροϊσόν ποκα φαντί πεπᾶσθαι THEOC. 10.32 *de-as anea toate cele pe care se zice că le-a avut cândva Croisos; (+ aor.) ~ σε πόντος ξεῖνε διέρραισεν πρὶν Κολχίδα γαῖαν ἰκέσθαι* A.RH. 4.32 *o, dacǎ marea te-ar fi rupt în bucăți, străine, înainte să ajungi pe pământul Colchidei; CALL. Cer.100, (+ vb. ὀφέλλω „ar fi mai bine”) αἶθ' ὄφελον μείναι παρὰ Φαιήκεσσιν* OD. 13.204 *cu mult mai bine era să rămân la feaci; IL. 24.253.*

[εἶ, -θε?]

αιθέριος, α, ον *adj.* |var. -ος, -ον Eur., Arstt.] I care aparține eterului, din înaltul cerului, din văzduh, ceresc: αιθερία κόνις AESCH. Th.81 *praf din văzduh; αιθερίας νεφέλας* SOPH. OC1082 *nori ai văzduhului; (Pleiade) EUR. Rh.530 ~ δῖνος* AR. Nu.380 *vârtej ceresc; αιθέριον ... πόλις* AR. Av.1277 *oras din înaltul cerului; τὴν αιθέριον καὶ θείαν φύσιν* ARSTT. Mu.392a31 *natură cerească și divină; πύλας ... Οὐλύμποιο αιθερίας* A.RH. 3.160 *porțile Olimpului din înaltul cerului. II* veșnic, divin: EUR. Fr.839.10.

[αιθήρ]

αιθερο-δρόμος, ον *adj.* care aleargă prin văzduh: AR. Av.1393.

[αιθήρ, δραμεῖν]

αιθερο-ειδής, ἐς *adj.* asemănător cu eterul: PLUT. M.430d.

[αιθήρ, εἶδος]

αιθερο-φαής, ἐς *adj.* strălucitor precum eterul: (despre Oidip) πολὶὸν αιθεροφαῆς εἶδωλον EUR. Ph.1543 *nălucă căruntă strălucitoare precum eterul.*

[αιθήρ, φαίνω]

αιθερώδης, ἐς *adj.* (= αιθεροειδής) asemănător cu eterul, eteric: PLUT. M.432f.

[αιθήρ]

Αἶθη, ης, ἡ *subst.* Aithe, iapă a lui Agamemnon: IL. 23.525, PLUT. M.767a.

αιθήρ, ἐρος, ὁ, ἡ *subst.* |Hom. fem.; Hes., Aesch., proză att. masc.; lir. trag. masc. și fem.] I eter, regiune din înaltul cerului, ext. cer senin, liniștit (fără nori), înaltul cerului, văzduh, târie: (op. ἀήρ „aer”, situat mai jos) ἀφρόστηκεν ... ~ ἀέρος πρὸς καθαρότητα PLAT. Phd.111b *eterul întrece în puritate aerul; τὸ μὲν εὐαγέστατον ἐπὶ κλην ~ καλούμενος* PLAT. Ti.58d *cel mai pur [aer] este numit „eter”; ἄσπετος ~ IL. 8.558 eter nemărginit; (văzut ca sălaş al zeilor) Ζεῦ ... αἰθέρι ναίων* IL. 2.412 *Zeus ce sălășluieste în înaltul cerului; ὄμνημι τοίνυν αἰθέρ', οἴκησιν Διός* AR. Th.272 *jur pe eter, sălaş al*

lui Zeus; δι' ἠέρος αἰθέρ' ἴκανε IL. 14.288 *prin aer a ajuns la târie; ὁ δὲ ἡμῖν ἀήρ, ἐκείνοις τὸν αἰθέρα* PLAT. Phd.111b *ce este pentru noi aer, pentru aceia este eter; νήνεμος ~ AR. Th.51 eter lipsit de vânturi; (identificat cu Zeus) AESCH. Pr.88, (person.) λαμπρός τ' Αἰθήρ* AR. Nu.265 *Eter luminos. II* (gener.) aer, cer: ἔκτυπεν ~ SOPH. OC1456 *a vuit văzduhul; οὗτος αὐτός ἐστιν ~ ὅς τάδ' ἤκουσεν σέθεν* EUR. IA365 *acesta este același cer care a auzit [promisiunile] tale. III* (mitol.) Eter, fiu al lui Erebos și al Noptii: HES. Th.124. **IV** (filos.) eter, unul din elementele universului: PLAT. Epin.984b. (despre etimologie) <ἀεὶ θεῖ> *περὶ τὸν <ἀέρα> ῥέων* PLAT. Cra.410b *aleargă întruna curgând în jurul aerului; ARSTT. Cael.270b22. V* suflu, suflare, respirație: (despre Ciclop) φάρυγος αἰθέρ' ἐξανεῖς βαρύν EUR. Cye.410 *scofând din gât o suflare grea; (despre un vulcan) A.RH. 4.927. VI* Aither, nume de căine: XEN. Cyn.7.6.

[αἶθω]

Αἰθιοπεύς, ἦρος *adj.m.* etiopian, negru: ἀμύμονας Αἰθιοπῆας IL. 1.423 *etiopieni fără prihană; CALL. Del.208, THEOC. 17.87. A.RH. 3.1192.*

[Αἰθίωψ]

Αἰθιοπικός, ἡ, ὄν *adj.* etiopian, din Etiopia: (despre un tip de bazalt sau de granit) λίθου αιθιοπικοῦ ποικίλου HDT. 2.127 *piatră etiopiană de mai multe culori; IOS. AII.135, LUC. Dom.22 ș.a.*

[Αἰθίωψ]

Αἰθίοπιος, α, ον *adj.* {ion. fem. -ίη Hdt.} din Etiopia, etiopian: HDT. 3.114, (subst.) ἐν τῇ Αἰθιοπίῃ HDT. 2.146 *în Etiopia; LUC. Syr.D.16 ș.a.*

[Αἰθίωψ]

Αἰθιοπίς, ἶδος *adj.f.* etiopian(ă): (limbă) HDT. 3.19, (pământ) AESCH. Fr.300, EUR. Fr.228.4 ș.a.

[Αἰθίωψ]

Αἰθίοπισσα, ης, ἡ *adj.f.* etiopiancă: LXX Num.12.1.

[Αἰθίωψ]

Αἰθίωψ, οπος, ὁ, ἡ *adj.* {poet. dat. pl. Αἰθίοπεσσι Od., Pi., Theoc.} etiopian: Pi. O.2.83. AESCH. Pr.809, NT Fr.8.27 ș.a. // (frecv. pl.) **Αἰθίοπες**, οἱ *subst.* etiopieni: HDT. 2.104, ARR. Ind.6.9 ș.a.

[cf. αἶθω, „cei cu fața arsă” sau etnonim cu origine pregrecească]

Αἰθοπία, ας, ἡ *adj.f.* Aithopia, epitet al lui Artemis: SAPPH. *Ep.* 6.269.3.

αἶθος, ου, ὁ *subst.* [var. αἶθος, -εος, τό A.Rh. 3.1304] flacără, foc: Ἀχαιῶν ναυσὶν αἶθον ἐμβάλλειν EUR. *Rh.* 990 *a da foc corăbiilor aheilor*; EUR. *Supp.* 208.

[αἶθω]

αἰθός, ἡ, ὄν *adj.* {dor. gen. sg. αἰθᾶς Pi.} I ars: ~ γεγένημαι AR. *Th.* 246 *m-am ars*. II (despre culoare) închis, negru: SOPH. *Fr.* 269a, (cenușă) CALL. *Dian.* 69. III sclipitor: (seut) Pi. *P.* 8.46.

[αἶθω]

αἰθουσα, ης, ἡ *subst.* boltă, portic *sau* colonadă acoperită în jurul unei aulii: IL. 6.243, A.RH. 3.237, (loc de dormit pentru oaspeți) δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι IL. 24.644 *a întinde paturi sub boltă*: OD. 7.345.

[αἶθω]

αἰθωψ, οπος *adj.* I (despre metale, foc) strălucitor, sclipitor: κεκορυθμένος αἰθωπι χαλκῶ IL. 4.495 *pe cap cu un coif din aramă strălucitoare*: IL. 17.87, OD. 21.434, HES. *Sc.* 135, (flacără) EUR. *Supp.* 1019, (despre lumina fulgerului) EUR. *Ba.* 594. II (despre vin) roșu închis, negru: οὐ πίνουσ' αἰθωπα οἶνον IL. 5.341 *ni beau vin negru*: IL. 11.775, OD. 2.57, αἰθωπα οἶνον ἐρυθρόν OD. 12.19 *vin roșu închis*: HES. *Op.* 592, EUR. *Fr.* 896.2, PLUT. *M.* 1099b. III (despre fum) negru: OD. 10.152. IV (fig.) arzător, cumplit: αἰθωπα λιμόν HES. *Op.* 363 *foame arzătoare*.

[αἶθω]

αἶθρα, ας, ἡ *subst.* {ep. αἶθρη Hom., Ar.} cer senin: ποιήσον δ' αἶθρην IL. 17.646 *adu cerul senin*: οὐδέ ποτ' αἶθρη κείνου ἔχει κορυφήν OD. 12.75 *niciodată nu-i senin pe vârful acelui [munte]*: AR. *Av.* 778, PLUT. *Per.* 39.2.

[αἰθήρ]

Αἶθρα, ας, ἡ *subst.* {ep. -η} (mitol.) Aithra, soție a lui Aigeus, mamă a lui Theseus: IL. 3.144, EUR. *Supp.* 6 s.a.

αἶθρη, ης, ἡ *subst.* v. αἶθρα
αἰθρη-γενέτης, ου *adj.m.* născut din cerul senin, care apare în zilele senine: (despre vântul Boreas) OD. 5.296.

[αἶθρα, γένος]

αἰθρη-γενής, ἐς *adj.* care ia naștere în zile senine *sau* care aduce zile senine: (despre vântul Boreas) IL. 15.171, id. 15.171 ἀνέμοις αἰθρηγενέεσσιν ἀνάσσει A.RH. 4.765

[Aiolos] comandă vânturilor care iau naștere în zile senine.

[αἶθρα, γένος]

αἰθρία, ας, ἡ [ρῆ] *subst.* [var. barbarism αἰτρία Ar. *Th.* 1001] I cer senin (limpede), vreme frumoasă: ἐκ δὲ αἰθρίας τε καὶ νηνεμῆς συνδραμεῖν ἐξάπινης νέφεα HDT. 1.87 *din cer senin și liniștit s-au adunat dintr-odată nori*: ARSTT. *Mete.* 347a26, PLUT. *Sull.* 14.7, (abs.) (τῆς) αἰθρίας (οὔσης) HDT. 7.37 *pe vreme frumoasă*: AR. *Nu.* 371, XEN. *HG.* 1.1.16, πρὸς τὴν αἰτρίαν AR. *Th.* 1001 *în aer liber (= afară)*: AR. *Pl.* 1129. II (spec.) zori ai zilei (senini și reci), umezeală a nopții: θερμότερον ... τὸ ὕδωρ τῆς τε αἰθρίας καὶ τῆς ὀρόσου HDT. 2.68 *atunci când apa este mai caldă decât [aerul] din zorii zilei și decât roua*.

[αἰθήρ]

αἰθριάζω, vb. (tranz.) a limpezi: (despre aer) ARSTT. *Pr.* 941a4.

[αἰθρία]

αἰθριο-κοιτέω-ῶ, vb. a dormi sub cerul senin (= în aer liber): ἀδὸ δὲ τῶ θέρεος παρ' ὕδωρ ῥέον ~ THEOC. 8.78 *e plăcut să dormi vara sub cerul senin lângă o apă care curge*.

[αἰθρία, κοίτη]

αἰθριον, ου, τὸ *subst.* curte interioară: εἰς τὸ ~ τοῦ οἴκου LXX *lez.* 9.3 *în curtea interioară a casei*: IOS. *AB.* 108, LUC. *Anach.* 2.

[αἰθριος: etimologie populară în epocă imperială cu lat. *atrium*]

αἰθριος, ον *adj.* [superl. -ώτατος] I care vine din eter, eteric, ext. senin, clar: (aer) HDT. 2.25, (zi) PLB. 4.78.6, Ζεὺς ἄλλοκα μὲν πέλει ~, ἄλλοκα δ' ὕει THEOC. 4.43 *Zeus când vine din eter (= este senin), când aduce ploaia*. II (despre vânturi) care aduce un cer senin, uscat: (despre vântul de sud, νότος) ARSTT. *Mete.* 358b2. III care ia naștere odată cu umezeala nopții (cf. αἶθρία II): (îngheț) SOPH. *Fr.* 149.

[αἰθήρ]

αἶθρος, ου, ὁ *subst.* aer rece al dimineții: OD. 14.318.

[αἰθήρ]

αἰθυγμα, ατος, τὸ *subst.* scânteie, licărire, fig. urmă, dărâ: (fig.) ἐτι τῆς παλαιᾶς συνηθείας οἶον αἰθυγμάτων ἐμμενόντων PLB. 4.74.8 *păstrându-se încă un fel de urme din vechiul obicei*: PLB. 4.35.8, αἰθύγματος ... δόξης PLB. 20.5.4 *urme de glorie*: ARSTT. *Protv.fr.* 29, PLUT. *M.* 966b.

[αἰθύσσω]

αἶθουα. αζ. ἡ *subst.* {ep. ion. -ίη Od. 5.353, dat. pl. αἰθούησι A.Rh. 4.966} (ornit.) furtunar. *Puffinus puffinus*: OD. 5.337, AESOP. 1.181, ARSTT. H.4487a23, ARR. *Peripl. M.Eux.* 21.3 s.a.

[αἶθω]

αἰθύσσω. *vb.* **I** (*intrans.*, *med.*, *pas.*) a foșni: αἰθυσσομένων δὲ φύλλων SAPPH. 2.7 *frunzele foșnind*. **II** (*trans.*, *act.*) a scutura, a agita: SOPH. *Fr.* 542, CALL. *Hec.fr.* 241.1.

[v. αἶθω]

αἶθω. *vb.* {impf. ἦθον ἢ αἶθον} **I** (*intrans.*) (gener. med.) **I** a arde: (la Hom. doar part.) πυρός μένος αἶθομένοιο Il. 6.182 *tăria focului ce arde*; σπένδων ... οἶνον ἐπ' αἰθομένοιοις ἱεροῖσι Il. 11.775 *turnând vin pe jertfe arzânde*; αἰθομένας δαΐδας OD. 7.101 *torțe aprinse*; HES. *Th.* 324, Pl. *O.* 1.1, τί πεύκης ἔνδον αἶθεται σέλ.αζ; EUR. *Tr.* 298 *de ce arde înăuntru flacăra torței din lemn de pin?*; αἰθέσθω πῦρ EUR. *IA* 1470 *să ardă focul*; APP. *Mith.* 278, (act. *intrans.*) Pl. *O.* 7.48, SOPH. *Ai.* 286. **2** (fig. despre pers., animale) a arde, a mistui, a fi aprins: ὑπ' ὀστίον αἶθε:τ' ἔρωτι THEOC. 7.102 *arde de dragoste până la os*; θῆρ ... λιμῶ δ' αἰθόμενος A.Rh. 1.1245 *sălbaticuine mistuită de foame*; ἀπὸ δίψαν αἰθομένην ἄμοτον λωφήσομεν A.Rh. 4.1418 *vom astâmpăra setea mereu nestinsă*; XEN. *Cyr.* 5.1.17, A.Rh. 3.296. **II** (*trans.*) a aprinde, a incendia: ~ ἱερά SOPH. *Ai.* 1033 *a aprinde jertfe*; ~ καὶ φθείρειν τὴν χώραν XEN. *An.* 4.7.20 *a trece prin foc și a distruge finutul*; δάφναν αἶθω THEOC. 2.24 *ard [o crenguță] de laur*; πῦρ' ~ CALL. *Lyr.fr.* 228.13 *a da foc*; AESCH. *Ag.* 1435 *κατέφθειρε δ' αἶθων τὰς οἰκίας* PLB. 9.28.7 *a distruș casele arzându-le*.

[R. *H₂idh-, cf. lat. *aedes* „locuință, templu”, *aestas* „vară”, *aestus* „arșiță”]

αἶθων. ονος *adj.* **I** (despre metale) scânteietor. lustruit, luciu: αἶθωνι σιδήρω Il. 4.485 *cu fierul cel luciu*; OD. 1.184, HES. *Op.* 743, SOPH. *Ai.* 147, AR. *Pax* 1328. **II** arzător: (fulger) Pl. *O.* 10.83, id. *P.* 3.58, (despre erupții) ῥόον καπνοῦ αἶθων' Pl. *P.* 1. 23 *șuvoi arzător de fum*; (soare) Pl. *N.* 7.73. **III** (despre culori) brun-roșcat: (despre anim.) (taur, boi) Il. 16.488, OD. 18.372, (leu) Il. 11.548, (vultur) Il. 15.690, ἵπποι αἶθωνες Il. 2.839 *caii roșii*; (vulpe) Pl. *O.* 11.19, (despre obiecte, cf. sens I) (cazane) Il. 9.123, (trepi-

ede) Il. 24.233. **IV** (fig.) nestăvilit, impetuos, tanțos: (despre pers.) (Aias) ~ ὕβριστής SOPH. *Ai.* 1088 *tanțos [și] trufaș*; EUR. *Rh.* 122, PLUT. *Per.* 33.8, (despre abstr.) ~ ... λῆμα AESCH. *Th.* 448 *voimță nestăvilită*; (foame) CALL. *Cer.* 67.

[αἶθω]

αἰκ(α). *conj.* [var. αἶ κα] (dor.) dacă, v. αἶ: AR. *Lys.* 1099, PLUT. *M.* 234f.

αἰκάλλω. *vb.* a măguli, a mângâia, a dezmierta: τὰ μὲν λόγ' αἰκάλλει με AR. *Eq.* 211 *oracolul mă unge la suflet*; AR. *Th.* 869, ~ τοὺς περὶ τὴν αὐλήν PLB. 5.36.1 *a-i măguli pe curteni*; (fig. despre Menelaos față de Elena) προδότην αἰκάλλων κύνα EUR. *Andr.* 630 *dezmiertând cățeaua trădătoare*; PLB. 16.24.5, LUC. *Lex.* 10, (pas.) PLB. 15.25.31.

[et. nec.]

αἰκας. v. αἶξ; A.Rh. 4.820.

αἰκεία. v. αἰκία

αἰκέλιος. α, ον *adj.* [var. αἰεκ- Hom., A.Rh.: -ος, -ον Od. 19.341, fem. -η A.Rh.] **I** sārăcacios, ros, jerpelit, biet: (traistă) OD. 17.357, (scaun) OD. 20.259, (tunică) OD. 24.228. **II** apăsător, greu, cumplit: (durere) OD. 14.32, (amintire) A.Rh. 4.724, (soartă) A.Rh. 4.637. **III** care desfigurează: (râni) OD. 4.244. **IV** nedemn, laș, mișel: (armată) Il. 14.84. **V** vulgar, comun, de rând: μοι ~ δέατ' εἶναι OD. 6.242 *imi pare o persoană de rând*; OD. 13.402. **VI** mizerabil, amărât, sărman: (cuișor) OD. 19.341, (trup) EUR. *Andr.* 131, αἰκελίω ἐπὶ μισθῶ LUC. *Merc. Cond.* 23 *pentru o plată mizerabilă*. **VII** de rău augur, funest: μηδ' ὄρνις αἰκελίη πέλε νηί A.Rh. 1.304 *să nu fii o piață rea pentru corabie*; (corabie) A.Rh. 2.1126. // **αἰκελίως.** *adv.* **I** în mod cumplit: ~ ἑδαμάσθην κύμασιν ἐν πολλοῖσ' OD. 8.231 *cumplit am fost sleit de multele valuri*. **II** în mod indecent, fără cuviință: δμῶς τε γυναῖκας ῥυστάζοντας ~ κατὰ δώματα καλά OD. 16.109 *sclave batjocorite fără cuviință în palatul frumos*.

[ἀϊκής]

ἀϊκή. ἡς, ἡ [ᾶ] *subst.* zvârlire: (a săgeților) Il. 15.709.

[cf. ἄσσω]

ἀϊκής. ἔς [ῖ] *adj.* {ep. ion. poet. ἀεϊκής; dat. pl. ἀεϊκέσσι Il. 2.264} **I** cumplit, groaznic, teribil, amarnic: ἀεϊκέα λοιγόν Il. 1.341 *cumplită pierzare*; (geamăt) Il. 10.483.

(despre destin) IL. 4.396, τοῦ πατρὸς ἀεικέα τίσετε λώβην IL. 11.142 *veji plāti fārādelegea mișealească a tatălui*; (+ inf.) οὐ οἱ ἀεικέες ἀνασπέμεν Ἀργείοισιν IL. 19.124 *nu-i șade rău să domnească peste argeeni*; (neut. adv.) OD. 17.216. **II** *injositor*, josnic, de rușine, de ocară, nedemn: ἀεικέα ... ἔργα IL. 22.395 *fapte de ocară*; (lovituri) IL. 2.264, THUC. 22.110, δεσμὸν ἀεικῆ AESCH. *Pr.*97 *legătură de ocară*; ἀεικέα θεσμὸν ἔθηκεν A.RH. 2.5 *a impus o lege nedemnă*. **III** de nimic, sārăcacios: ἵνα παισὶν ἀεικέα μισθὸν ἄρηται IL. 12.435 *ca să le aducă copiilor o plată de nimic*; ἀεικεῖ σὺν στολᾷ SOPH. *El.*191 *cu o haină zdrențaroasă*; οὐ ἀεικέα ἄποινα IL. 24.594 *daruri nu sārăcaciouse*. **IV** neobișnuit, rar: οὐδὲν ἀεικές AESCH. *Pr.*1042 *nu-i nimic neobișnuit*; HDT. 3.33. // **αἰκῶς**, adv. **I** în mod cumplit, amarnic: σὲ μὲν κύνες ἠδ' οἰωνοὶ ἐλκήσουσ' ~ IL. 22.336 *câini și păsări sfâșiindu-te amarnic*. **II** în mod *injositor*, nedemn, rușinos: ~ ἐπράθην ὦν ἐλευθέρου πατρὸς AESCH. *Ch.*915 *deși [născut] dintr-un tată liber, am fost vândut în chip rușinos*; SOPH. *El.*216.

[ἀφεικῆς < ἀ-, (F)εἰκω]

αἰκία, ας, ἡ [κῆ] *subst.* |var. αἰκεία| {ion. ἀεικείη Hom., Hdt.} **I** tratament josnic, *injosire*, ocară: τοῖο δ' Ἀπόλλων πᾶσαν ἀεικείην ἄπεχε χροῖ IL. 24.19 *dar Apollon i-a ferit trupul [lui Hector] de toată injosirea*; OD. 20.308, ἐς τοσοῦτον αἰκίας πεσεῖν SOPH. *OC*748 *a cădea într-o asemenea injosire*; AESCH. *Pr.*599, AR. *Av.*1671. **II** *tortură*, chin, schingiuire: πᾶσαν αἰκίαν αἰκισάμενος PLUT. *Pomp.*80.6 *supus la toate felurile de tortură*; SOPH. *El.*487, LXX *2Mac.*7.42. **III** suferință: THUC. 7.75. **IV** (jur.) agresiune, ultraj, violență: βιαίων ... αἰκίας δίκαι PLAT. *R.*464e *procese de ultraj față de cei violenți*; τῆς δ' εἰς τὰ σώματ' αἰκίας ISOC. 20.15 *violență față de corpuri*; PLAT. *Lg.*869b, DEM. 54.1.

[ἀϊκῆς]

αἰκίζω, vb. |pas. aor. ἠκίσθη; med. impf. ἠκίζομην| {ep. ἀεικίζω} **I** a chinui, a maltrata, a tortura, a supune la cazne, a schingiui, (despre cadavre) a pângări: (act.) IL. 24.22, κωφὴν δὴ γαῖαν ἀεικίζει μενεαίνων IL. 24.54 *la mânia pângărește un pământ* (sc. trupul lui Hector) *fără simțire*; SOPH. *Tr.*839, id. *Ai.*402, (med.) ποῖω ... σε Ζεὺς

ἐπ' αἰτιάματι οὕτως ... πικρῶς αἰκίζεται AESCH. *Pr.*195 *din ce pricină Zeus te chinuiești atât de amarnic?*; μ' ... τάργ' αἰκίζεται EUR. *Or.*388 *cele săvârșite mă chinuiesc*; οὐδεὶς ἡμῶν οὕτως αἰκίζεται τοὺς οἰκέτας ὡς ἐκεῖνοι τοὺς ἐλευθέρους κολάζουσιν ISOC. 4.123 *nimeni de la noi nu-i torturează astfel pe sclavi precum aceia îi chinuiesc pe oamenii liberi*; συνδέτους αἰκίζεται SOPH. *Ai.*65 *îi chinuiesc pe cei prinși în lanțuri*; XEN. *Oec.*1.23, LXX *2Mac.*7.15, (pas.) ἐδέθη καὶ ἠκίσθη LYS. 6.27 *a fost închis și torturat*; δέμας καὶ πρὸς κυνῶν ἐδεστὸν αἰκισθὲν τ' SOPH. *Ant.*206 *leș mâncat de câini și pângărit*. **II** a devasta, a smulge: αἰκίζων φόβην ὕλης SOPH. *Ant.*419 *smulgând frunzișul pădurii*; DEM. 43.72.

[αἰκία]

αἰκισμα, ατος, τό *subst.* **I** *tortură*, *caznă*, chin: οὐκ ἔστιν αἰκισμ' ... ὅτω προτρέπεται με Ζεὺς AESCH. *Pr.*989 *nu-i caznă prin care Zeus m-ar putea convinge*; οὐ μόνον τὸν θάνατον ἐφοβεῖτο ἀλλὰ καὶ τὰ καθ' ἡμέραν αἰκίσματα LYS. 6.26 *se temeă nu doar de moarte, ci și de torturile zilnice*. **II** *mutilare*: αἰκίσματα νεκρῶν EUR. *Ph.*1529 *mutilări ale cadavrelor*.

[αἰκίζω]

αἰκισμός, οῦ, ὁ *subst.* **I** (despre cadavre, locuri sfinte) pângărire: LXX *2Mac.*8.17. **II** chin, *caznă*, *tortură*, schingiuire: δούλω δὲ πληγαὶ χῶ τοῦ σώματος ~ DEM. 10.27 *pentru sclav sunt lovituri și schingiuirii ale trupului*; LXX *4Mac.*7.4, id. *4Mac.*15.19, PLUT. *M.*8f.

[αἰκίζω]

αἰκῶς, adv. v. ἀϊκῆς:

αἰλίνος, ον *adj.* |var. αἰλινον| demn de plâns, trist: αἰλινον ἀρχὰν θρήνου EUR. *Or.*1395 *inceput trist al bocetului*; EUR. *Hel.*1164. //

αἰλινος, ὁ *subst.* bocet, cântec de jale (*după alții exclam. în ritualul funerar*): αἰλινον αἰλινον εἰπέ AESCH. *Ag.*121 *intonează un cântec de jale, de jale*; Pl. *Fr.*Thren.128c6, SOPH. *Ph.*218. // (neut. pl.) **αἰλίνα**, adv. cu tristețe: CALL. *Ap.*20.

[αἰ?, λίνος?]

αἰλουρος, ου, ὁ, ἡ *subst.* {ion. poet. αἰέλ- Hdt., Soph.; ac. pl. αἰελώρος Ar. *Ach.*879} (zool.) pisică: HDT. 2.66, AESOP. 1.81, LXX *Ep.*1er.21, PLUT. *M.*376f.

αἶμα, ατος, τό *subst.* |var. αἶμα Eur.| **I** sânge: ἔρρεεν ~ IL. 4.140 *a vărsa sânge*; κεῖσθαι

όμοῦ νεκύεσσι μεθ' αἵματι Il. 15.118 *a zăcea laolaltă cu leșuri mânjite de sânge*; (frecv. + epitet μελάν, κελαινόν, κελαινεφές „negru”) μέλαν δ' ἀνεκῆκίεν ~ Il. 7.262 *a țâșnit sângele negru*; OD. 11.98, (în cu op. ἰχώρ „sevă a zeilor”) Il. 5.339, (pl.) ἔταξεν τὰ αἵματα πολέμου ἐν εἰρήνῃ LXX 3Rg.2.5 *a vărsat sânge de război în timp de pace*; (despre sângele animalelor sacrificate) OD. 11.96, (pl. „vărsări de sânge”) παλαιῶν αἱμάτων μύσμασι AESCH. *Supp.*265 *mânjirile vechilor vărsări de sânge*; SOPH. *Ant.*121, (relig.) (despre om) οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλῃ πρὸς ~ καὶ σάρκα NT *Ef.*6.12 *noi nu ne lup-tăm cu sângele și cu carnea*. **II** curgere a sângelui, sângereare: ἐπεὶ τὸ μὲν ἔλκος ἐτέρ-σετο, παύσατο δ' ~ Il. 11.267 *după ce i s-a închis rana (propr. s-a uscat) și i s-a oprit sângerearea*. **III** vărsare de sânge, ucidere, crimă, măcel: φεύγων τόδ' ~ κοινόν AESCH. *Ch.*1038 *ca să evit această vărsare de sânge în familie*; τόδ' ~ χειμάζον πόλιν SOPH. *OT*101 *această vărsare de sânge zbuciumă cetatea [noastră]*; ~ καὶ φόνοσ LXX *Înț.*14.25 *vărsare de sânge și omor*. **IV** sânge, relație de rudenie, neam, spiță, rasă: ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὐχομαι εἶναι Il. 6.211 *acesta-i neamul și sângele din care mă fălesc că sunt*; αἱματός εἰς ἀγα-θοῖο OD. 4.611 *cu sânge bun (= de neam bun)*; κήδιστοι τελέθουσι μεθ' ~ τε καὶ γέ-νος αὐτῶν OD. 8.583 [*ἴτι*] *sunt foarte dragi prin sânge și neam*; Περσῆιον ~ THEOC. 24.73 *sânge perseic (= din neamul lui Per-seus)*; ἄν αἰσχύνοιμι τοὺς πρὸς αἵματος SOPH. *Ai.*1305 *i-aș dezonora pe cei de-un neam cu mine*. **V** (fig. despre lichide asemă-nătoare cu sângele) sânge: ~ σταφυλῆς LXX *Înț.*39.26 *sângele strugurelui (= vin)*. **VI** (fig.) moarte: (despre o spadă) νεακόνητον ~ χειροῖν ἔχων SOPH. *El.*1394 *având în mâini tăișul morții*; οὐπω μέχρις αἵματος ἀντικα-τέστητε NT *Evr.*12.4 *nu v-ați împotrivit până la sânge (sc. moarte)*.

[et. nec.]

αἱμᾶ-κουρία, ας, ἡ *subst.* ofrandă de sânge: (în cinstea morților) Pl. *O.*1.90, PLUT. *Arist.* 21.6.

[αἷμα, κορέννυμι]

αἱμακτός, ἡ, ὄν *adj.* însângerat: χερνίβων ῥανίσι ... αἱμακταῖς EUR. *IT*645 *stropi în-sângerați ai apeii lustrale*.

[αἱμάσσω]

αἱμάς, ἄδος, ἡ *subst.* șiroi de sânge: SOPH. *Ph.*696.

[αἷμα]

αἱμᾶσία, ἄς, ἡ *subst.* {ιον. αἱμασιή Hdt.} zid de piatră, pietre pentru zid de împrejmuire, gard: αἱμασιάς λέξοντες OD. 24.224 *achinând pietre pentru zidul de împrejmuire*; OD. 18.359, HDT. 1.191, THUC. 4.43, ARSTT. *HA*594a11, DEM. 55.12, PLUT. *M.*85f. (pl.) κῶρος ἐφ' αἱμασιᾶσι ... ἡμενος THEOC. 1.47 *copil care șade pe un zid de piatră*.

[cf. lat. *saepēs* „îngrăditură”]

αἱμασιώδης, ες *adj.* asemănător cu un zid de piatră: (împrejmuiri) PLAT. *Lg.*681a.

[αἱμασιά]

αἱμάσσω, *vb.* [impf. ἤμασσον, viit. αἱμάξω, aor. ἤμαξα, pas. aor. ἤμάχθην Eur. *El.*574, αἱμάχθην Soph. *Ai.*909] {att. -ττω Plut. *M.*503c} **I** (*tranz.*) a însângera, a umple de sânge: πότερος ἄρα πότερον αἱμάξει EUR. *Ph.*1289 *cine din cei doi îl va însângera pe celălalt? (= îl va lovi de moarte)*; βρότειον αἱμάσσοντες λαίμων EUR. *IA*1084 *făcând să sângereze gățul muritor*; AR. *Th.*275, PLUT. *M.*522c πῶς τὸ στόμα πατάξας ἤμαξε τὴν ἑαυτοῦ χεῖρα PLUT. *Ca.*Mi.68.5 *lovindu-l în gură cu pumnul și-a umplut de sânge mâna*; (fig.) ὁ ἐκ τῶν τοιοῦτων ἀναλογισμῶν δηγ-μός αἱμάσσει τὴν μνήμην PLUT. *M.*126f *mușcătura [pe care o simțim] în urma unor asemenea gânduri însângerează amintirea*. **II** (*intrans., act.*) a se înroși de sânge: τοῖς ... οὐχ ἤμασσε λογχωτὸν βέλος EUR. *Ba.*761 *lancea nu li se înroși de sânge*. **III** (*med., pas.*) **1** a se păta de sânge: AESCH. *Pers.*595, νᾶμα λευκὸν αἱμαχθήσεται EUR. *HF*573 *apa cea limpede va fi înroșită de sânge*; LUC. *Syr.*D.8. **2** a se răni: αὐτόχειρ δ' αἱμάσσεται SOPH. *Ant.*1175 *zace însângerat de propria mâna*.

[αἷμα]

αἱματ-εκχυσία, ας, ἡ *subst.* vărsare de sânge: NT *Evr.*9.22.

[αἷμα, ἐκχέω]

αἱμᾶτηρός, ἄ, ὄν *adj.* [var. -ός, -όν Eur. *Or.*962] **I** însângerat, pătat de sânge: AESCH. *Ag.*1067, (mâini) SOPH. *Ant.*975, EUR. *Anch.*502, (pumnal) EUR. *Ph.*625, (zăbală) EUR. *IT*935. **II** de sânge: (picături) EUR. *Ph.*1415, (rouă) EUR. *IT*443, (mare) EUR. *IT*300. **III** sângeros, dornic de sânge: (vrajbă) AESCH. *Ch.*474, αἱματηρὸν τεύχος AESCH. *Ag.*815 *urnă însetată de sânge*.

(despre un sacrificiu) φλόξ αἱματηρά SOPH. *Tr.*766 *flacără avidă de sânge*: (despre Oidip) τὰς αἱματηρὰς ὀμμάτων διαφθορὰς SOPH. OC552 *nimicirile sângeroase ale ochilor [tâi]*: (privire) EUR. *I.*4381, id. *Hel.*1104.

[αἷμα]

αἱμᾶτη-φόρος, ὄν *adj.* care poartă sânge, în-sângerat: (leșuri) AESCH. *Th.*420.

[αἷμα, φέρω]

αἱμᾶτίζω, *vb.* **I** a pᾶta de sânge: AESCH. *Supp.*662. **II** a suge sânge: (despre insecte) ARSTT. *HA*532a14.

[αἷμα]

αἱματικός, ἡ, ὄν *adj.* |superl. -ῶτατος| **I** de sânge, referitor la sânge, propriu sângelui: (fluid) ARSTT. *GA*777a7, (natură) ARSTT. *GA*776b12, (hrană) ARSTT. *GA*745b29. **II** care conține sânge: (op. ἄναιμος „lipsit de sânge”) ARSTT. *PA*665b5, (superl. despre ficat) ARSTT. *PA*673b27.

[αἷμα]

αἱμάτινος, η, ὄν [μᾶ] *adj.* sângeriu: (despre formarea gălbenușului) στιγμὴ αἱματίνη ARSTT. *HA*561a11 *punct sângeriu*.

[αἷμα]

αἱματίτις, ἴδος, ἡ *subst.* (prob.) haină roșie (de culoarea sângelui): ARSTT. *Col.*797a6.

[αἷμα]

αἱμᾶτοεῖς, εσσα, ἐν *adj.* **I** însângerat, pᾶtat de sânge: (mână) IL. 5.82, (armă) IL. 22.369, (pulbere) IL. 13.393, (haină) IL. 16.841, (rană) AESCH. *Ch.*468, (trupuri) EUR. *Tr.*599, (pleoapă) EUR. *Hec.*1066, (fig.) βλαχαὶ δ' αἱματοέσσαι τῶν ἐπιμαστιδίων AESCH. *Th.*348 *scâncetele însângerate ale pruncilor*. **II** de sânge, ca de sânge, de culoarea sângelui, sângeriu: (cucui) IL. 2.267, βρότον αἱματόεντα IL. 7.425, id. 14.7 *șiroi de sânge*: αἱματοέσσαι δὲ ψιάδας IL. 16.459 *picuri de sânge*: HES. *Th.*183, αἱματόεν ῥέθος SOPH. *Ant.*528 *chip vineșiu (sau aprins)*: σύριγξ αἱματοέσσα A.RH. 4.1647 *venă plină cu sânge*: αἱματόεντ' ἰχῶρα Προμηθεύς A.RH. 3.853 *seva de sânge a lui Prometheus*. **III** sângeros, crud, crâncen: (război) IL. 9.650, AESCH. *Supp.*1044, (vrăjba) AESCH. *Ag.*698, αἱματόεντα ... καθ' ὄμιλον THEOC. 22.7 *în valma crâncenă (a luptei)*.

[αἷμα]

αἱμᾶτο-λοιχός, ὄν *adj.* care linge sânge: (proftă) AESCH. *Ag.*1478.

[αἷμα, λείγω]

αἱμᾶτο-πότης, ὄν *adj.m.* băutor de sânge:

(sarpe) AR. *Eq.*198, id. *Eq.*208.

[αἷμα, πότης]

αἱμᾶτο-ρρόφος, ὄν *adj.* care soarbe sânge, ghiftuit de sânge: (leu) AESCH. *Eu.*193, SOPH. *Fr.*743.

[αἷμα, ῥοφέω]

αἱμᾶτό-ρρῦτος, ὄν *adj.* care picură sânge: (stropi) EUR. *I.*11515.

[αἷμα, ῥέω]

αἱμᾶτο-σπόδητος, ὄν *adj.* mănjit cu sânge: τὸν προβόμιον κλύω δαίμον' αἱματοσπόδητον SOPH. *Fr.*817 *aud că statuia zeului din fața altarului e mănjită de sânge*.

[αἷμα, σποδέω]

αἱμᾶτο-στάγης, ἐς *adj.* **I** care picură sânge: φόνον δόμοι πνέουσιν αἱματοσταγῆ AESCH. *Ag.*1309 *casele duhnesc de omor din care picură sânge*: Ἀχερόντιός τε σκόπελος ~ AR. *Ra.*471 *malul Acheronului care picură sânge*: (durere) AESCH. *Ch.*842, (pată) EUR. *Fr.*871.1. **II** acoperit de sânge: (trupuri) EUR. *Supp.*812, (cadavre) AESCH. *Th.*836.

[αἷμα, στάζω]

αἱμᾶτο-σφάγης, ἐς *adj.* făcut din sângele celor ucși: (despre o libație) AESCH. *Pers.* 816.

[αἷμα, σφάζω]

αἱμᾶτόω-ῶ, *vb.* |med.-pas. pf. ἡμᾶτομαι| **I** a (se) însângera, a stropi cu sânge: (act. tranz.) αἱματοῦτε χρωτᾶ EUR. *Supp.*77 *insângerati-vă pielea*: EUR. *Andr.*260, (frecv. med.-pas.) οὐδ' αἱματοῦται βωμός AR. *Pax*1020 *altarul nu este stropit cu sânge*: ὕδωρ ... ἡματομένον THUC. 7.84 *apă amestecată cu sânge*: AR. *Ra.*476, XEN. *Cyr.*1.4.10, IOS. *A13.*86. **II** a ucide: SOPH. *Fr.*987.

[αἷμα]

αἱματώδης, ἐς *adj.* |comp. -έστερος| **I** înroșit de sânge, sângeriu: THUC. 2.49, ARSTT. *GA*726b35, id. *HA*586a29. **II** roșu ca sângele: (nor) ARSTT. *Insomn.*459b30, ARSTT. *Mete.*342a36, PLUT. *M.*238f.

[αἷμα]

αἱμᾶτ-ωπός, ὄν *adj.* **I** cu privire de sânge: (despre Eryni) αἱματοπούς ... κόρας EUR. *Or.*256 *fete cu privire de sânge*: (zeițe) EUR. *Andr.*978 *δράκοντος αἱματοπὸν ὄμμα* EUR. *Fr.*870.1 *privirea injectată de sânge a șarpelui*. **II** pᾶtat de sânge, sângeros: (despre Oidip) αἱματοποὶ δερμάτων διαφθοραὶ EUR. *Ph.*870 *nimiciri sângeroase ale privirilor*. **III** roșu ca sângele: (culoare) PLUT.

M.565c.

[αἷμα, ῶψ]

αἱμᾶτ-ῶψ, ὄπως *adj.* sângieriu: EUR. *HF*933.

[αἷμα, ῶψ]

αἱμίονος, (eol.) *v.* ἡμίονος: SAPPH. 44.14.

αἱμισυς, (dor.) *v.* ἡμισυς: THEOC. 29.5.

αἱμιτύβιον, (eol.) *v.* ἡμιτύβιον: SAPPH. 119.1.

αἱμο-βᾶφής, ἐς *adj.* cufundat în sânge: (victimă) SOPH. *Ai*.219.

[αἷμα, βᾶπτω]

αἱμο-βόρος, ον *adj.* I care suge sânge, care se hrănește cu sânge: (despre insecte) ARSTT. *HA*596b13, (despre șerpi) γαστέρας ... αἰμοβόρους THEOC. 24.18 *pântece însetate de sânge*; (lup) AESOP. I.100b. II (fig.) însetat de sânge: (despre Antiochos) LXX *4Mac*.10.17.

[αἷμα, βιβρώσκω]

Αἱμονία, ας, ἡ *subst.* {ion. -η} Haimonia, vechi nume al Thessaliei.

Αἱμονίδης, ου, ὁ [vī] *adj.m.* {ep. gen. -ᾶο} urmaș al lui Haimon: IL. 4.394, id. 17.467.

[Αἱμων]

Αἱμονιεύς, έως, ὁ *adj.m.* {ep. pl. -ῆες} din Haimonia: A.RH. 2.507 ș.a.

[Αἱμονία]

Αἱμονίθευ, *adv.* din Haimonia: CALL. *Hec.fr*.304.1.

[Αἱμονία]

αἱμο-ρράγής, ἐς *adj.* care pierde mult sânge: (venă) SOPH. *Ph*.825.

[αἷμα, ρήγνυμι]

αἱμό-ρραντος, ον *adj.* stropit cu sânge: (jertfă) EUR. *Alc*.134, EUR. *IT*225.

[αἷμα, ραίνω]

αἱμορροέω-ῶ, *vb.* a pierde sânge, a sângera: γυνή αἱμορροούσα NT *Mt*.9.20 *femeie care avea o pierdere de sânge*; LXX *Lev*.15.33, APP. *Syr*.338.

[αἱμόρροος]

αἱμορροῖς, ἶδος, ἡ *subst.* I (medic.) scurgere de sânge, hemoragie: αἵματος ~ ARSTT. *HA*521a19 *scurgere de sânge*; ARSTT. *GA*727a12. II (zool.) *tip de moluscă, prob. murex, Bolinus brandaris sau Thais haemastoma*: ARSTT. *HA*530a19.

[αἱμόρροια]

αἱμό-ρροος, οον *adj.* [contr. -οος, -οον] din care curge sânge: (fig.) HES. *Fr*.381.1.

[αἷμα, ρέω]

αἱμό-ρρῦτος, ον *adj.* care face să curgă sânge, din care curge sângele: σοὶ δ' οὐκ

ἐνεστι κῆρυς οὐδ' αἱμόρρυτοι φλέβες AESCH. *Fr*.230.1 *nu mai ai vlagă și nici vene care să impingă sângele*: EUR. *Hel*.355.

[αἷμα, ρέω]

αἱμός, οὔ, ὁ *subst.* tufiș: AESCH. *Fr*.9

[cf. αἱμασιά]

Αἴμος, ου, ὁ *subst.* I (mitol.) Haimos, fiu al lui Boreas, rege în Thracia: LUC. *Salt*.51. II (geogr.) Haimos, lanț de munți în Thracia, Balcanii: HDT. 4.49, THUC. 2.96, PLB. 34.10.15.

αἱμο-σταγής, ἐς *adj.* din care picură sânge, însângerat: (neam) AESCH. *Eu*.365, (jet) EUR. *Fr*.384.3.

[αἷμα, στάζω]

αἱμο-φόρυκτος, ον *adj.* mănjit de sânge, cu sânge: (carne) OD. 20.348.

[αἷμα, φορύσσω]

αἱμό-φυρτος, ον *adj.* însângerat: (cadavre) PLB. 15.14.2.

[αἷμα, φύρω]

αἱμυλία, ας, ἡ *subst.* farmec, vrajă, drăgălășenie: δι' αἱμυλίαν λόγου PLUT. *Aem*.2.2 *prin farmecul vorbeii*; PLUT. *Num*.8.10, id. *M*.16b.

[αἱμύλος]

αἱμύλιος, ον [ῦ] *adj.* fermecător, seducător, abil: (cuvinte) OD. 1.56, HES. *Th*.890, id. *Op*.78, A.RH. 3.1141, (subst.) προσέννεπεν αἱμυλοισιν A.RH. 3.51 *i s-a adresat cu vorbe abile*.

[αἱμων?]

αἱμύλος, η, ον [ῦ] *adj.* [superl. -ώτατος] {dor. gen. pl. fem. αἱμυλᾶν Ar.} I (peior.) viclean, șiret, perfid, înșelător: (despre pers.) (Odysseus) EUR. *Rh*.498, PLAT. *Phdr*.8.33, (despre lucruri etc.) (vorbe) PL. *N*.8.33, AR. *Eq*.687, (urzelă) AESCH. *Pr*.206, τᾶν αἱμυλᾶν ἀλωπέκων παυαῖμεθα AR. *Lys*.1268-1269 *să terminăm cu șiretlicurile vulpești*; κλωπὸς ... φωτὸς αἱμύλον δόρυ EUR. *Rh*.709 *ispravă de arme perfidă a unui tâlhar*. II (în sens pozitiv) fermecător: (iubire) SOPH. *Fr*.816, PLUT. *M*.802a, αἱμύλον τι καὶ προσφιλὲς εἶχεν ἐν τῷ διαλέγεσθαι PLUT. *Sol*.29.3 *avea ceva fermecător și atrăgător în vorbire*.

[αἱμων?]

αἱμώδης, ες *adj.* roșu ca sângele, sângieriu: LUC. *Syr*.*D*.8.18.

[αἷμα]

αἰμωδία, ας, ἡ *subst.* iritație a dinților, streprezeală: ARSTT. *Pr.*63b11.

[αἰμωδέω]

αἰμωδιάω-ῶ, *vb.* a suferi de streprezeală a dinților, a se strepezi: ARSTT. *Pr.*886b12, τοῦ φαγόντος τὸν ὄμφακα αἰμωδιάσουσιν οἱ ὀδόντες αὐτοῦ LXX *Ier.*38.30 *se vor strepezi dinții celui care a mâncat aguridă.*

[αἰμωδία]

αἴμων, ον *adj.* I (prob.) iscusit, dibaci, pri-cerput: (+ gen.) Σκαμάνδριον αἴμονα θήρης IL. 5.49 *Scamandrios, cel iscusit la vân-toare.* II însângerat: εἶδον ... ἔλαφον λύκου αἴμονι χαλαῖ σφραζομένην EUR. *Hec.*90 *am văzut o ciută sfâșiată de gheara însângerată a unui lup.*

[et. nec. pt. sens I; pt. sens II, v. αἶμα]

Αἴμων, ονος, ὁ *subst.* I I Haimon, fiu al lui Creon: SOPH. *Ant.*626, ARSTT. *Po.*1454a2. 2 Haimon, vasal al lui Nestor: IL. 4.296 ș.a. II (geogr.) Haimon, râu în Beoția: PLUT. *Thest.*27.8.

αἶν, (fem. gen. / dat. du.) v. ὄς

αἶν-ἄρετης, ου, ὁ *adj.m.* |voc. -έτη| (despre Achilles) cumplit de viteaz: IL. 16.31.

[αἶνος, ἀρετή]

Αἰνέας, v. Αἰνείας

Αἰνείας, ου, ὁ *subst.* (mitol.) Aineias, fiu al lui Anchises și al Afroditei, căpetenie a Dardanilor: IL. 16.536, PLUT. *M.*275e ș.a.

αἶνεσις, εως, ἡ *subst.* laudă: LXX *IPar.*25.3, id. *Ps.*70.14, id. *Is.*42.21 ș.a.

[αἰνέω]

αἰνετός, ἡ, ὄν *adj.* (demn) de laudă, laudabil: ARSTT. *Rh.*1402b11, LXX *Lev.*19.24, id. *Ps.Sol.*8.34, id. *Dan.*3.55 ș.a.

[αἰνέω]

αἰνέω-ῶ, *vb.* |impf. ἵνουν, viit. αἰνέσω, aor. ἵνεσα, pf. inuz.; pas. part. aor. αἰνεθείς| {ep. aor. ἵνησα A.Rh.; att., poet. aor. ἵνεσα; ion. impf. αἶνεον, aor. αἶνεσα Hdt.; dor. aor. αἶνησα Pi.} I a fi de acord, a consimți, a aproba, a încuviința: IL. 3.461, ὧς ἔφατ' Εὐρύλοχος, ἐπὶ δ' ἵνεον ἄλλοι ἑταῖροι OD. 12.294 *astfel a vorbit Eurýlochos, iar ceilalți tovarăși încuviințau;* θέμις αἶνει AESCH. *Ag.*98 *o încuviințează legea.* II (gener.) a lauda, a slăvi, a spune că e bun, a elogia: ἵνα σ' αἰνήσωσιν Ἀχαιοί IL. 23.552 *ca să te laude aheii;* ~ εἶτε με ψέγειν θέλεις ὄμοιον AESCH. *Ag.*1403 *mi-e totuna de vrei să mă lauzi sau să mă condamnă;* MEN. *Gnom.*747, παύσομαι σ' αἰνῶν, ἐπεὶ βάρος

τι ... αἰνεῖσθαι λίαν EUR. *Or.*1162 *voi înceta să-ți aduc laude căci e o povară să fii laudat prea mult;* (med.-pas.) οὐ γὰρ ἔτ' ἄνδρες ἐπ' ἔργμασιν ... ἐσθλοῖς αἰνεῖσθαι σπεύδοντι THEOC. 16.15 *oamenii nu mai zoresc să fie laudați pentru faptele bune;* (frecv. relig.) (+ ac.) ἵνεσαν τοὺς θεοὺς αὐτῶν LXX *Jud.*16.24 *i-au slăvit pe zeii lor;* ἵνεσάν με φωνῇ μεγάλη ... ἄγγελοί μου LXX *Iov.*38.7 *îngerii mei m-au laudat cu glas puternic;* (+ dat.) ἵνεσαν τῷ κυρίῳ LXX *IPar.*16.36 *i-au adus slavă Domnului;* LXX *Dan.*5.23. III a prefera: (Paris pe Afrodita) τὴν δ' ἵνησ' IL. 24.30 *pe ea a preferat-o.* IV a recomanda, a îndemna: αἰνῶ δὲ κρύπτειν τάσδε συνθήκας ἐμάς AESCH. *Ch.*555 *te îndemn să ascunzi aceste înțelegeri ale mele;* (figură etimologică) ὃ δεινὸν αἶνον αἰνέσας SOPH. *Ph.*1380 *oh, cumplit îndemn îmi dai!* V a făgădui, a promite: ἄ δ' ἵνεσάς μοι ... ταῦτα μοι πρᾶξον SOPH. *Ph.*1398 *cele pe care mi le-ai făgăduit fă-le pentru mine.* VI a se mulțumi cu, a se resemna cu: ἔτλην ἐγὼ θῆσσαν τράπεζαν αἰνέσαι θεός περ ὧν EUR. *Ale.*2 *eu, deși zeu, am îndurat cu resemnare [să fiu așezat la] masa slugilor;* EUR. *Hipp.*37, PLAT. *R.*404d. VII a spune „mulțumesc”, (euf. pt.) a refuza: νῆ' ὀλίγην -, μεγάλη δ' ἐνὶ φορτία θέσθαι HES. *Op.*643 *spune „mulțumesc” unei corăbii mici, dar pune-ți în-căreătura într-una mare;* (sens explicat de) PLUT. *M.*22f.

[αἶνος]

αἶνη, ης, ἡ *subst.* laudă, cinste: HDT. 8.112, τοῖσι μετ' ἐκείνον ἐν αἶνῃ εὐδοσι HDT. 9.16 *celor ce se află în cinste imediat după acela;* ARR. *Ind.*27.8.

[αἶνος]

αἶνημι, *vb.* (ep. pt. αἰνέω) a recomanda: οὐ μιν ἔγωγε αἶνημι HES. *Op.*683 *eu nu o recomand (sc. navigarea primăvara).*

αἰνητός, ἡ, ὄν *adj.* (= αἰνετός) demn de laudă: αἰνέων αἰνητά PL. *N.*8.39 *laudând cele demne de laudă;* ARSTT. *Fr.*640.46.

Αἰνιάν, ἀνος, ὁ *adj.m.* |var. pl. Ἐνιήνες II. I enian, din regiunea eniană (Αἰνιακὴ χώρα), în Etolia: SOPH. *El.*724, (+ κόλπος) PLB. 10.42.5 *golful enian (alt nume al golfului Maliac).* // **Αἰνιᾶνες**, οἱ *subst.* Enieni, populație pelasgică între Etolia și Thessalia: IL. 2.749, XEN. *An.*1.2.6 ș.a.

[cf. Αἰνιακῆς]

αἰνιγμα, ατος, τό *subst.* enigmă, ghicitoare.

cimiliturā, șaradā: οὐκ ἐμπλέκων αἰνίγματ' AESCH. *Pr.*610 *fārā a împleți enigme*; τὸ γ' αἰνίγμ' οὐχὶ τοῦπιόντος ἦν ἀνδρὸς διειπεῖν SOPH. *OT*393 *ghicitoarea [ei] nu era [treabă] sã o dezlege primul venit*; EUR. *Ion*533, DEM. 19.328, τοῦτ' ἐκεῖν' ὁ μοι πάλαι ... αἰνίγμ' οὐ σαφῶς εἶπεν σαφές EUR. *Tr.*625 *e lămurită acea enigmă pe care mai demult mi-a spus-o nedeslușit*; (προβάλλειν, συντιθέναι, πλέκειν ~ = a propune / a formula o enigmă) PLAT. *Chrm.*162b, id. *Ap.*27a, ἔση ἐκεῖ ἐν αἰνίγματι LXX *Deut.*28.37 *vei fi acolo de cimiliturā*; περιάσαι αὐτὸν ἐν αἰνίγμασιν LXX 3Rg.10.1 *a-l încerca prin enigme*; βλέπομεν ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι NT *1Cor.*13.12 *vedem acum printr-o oglindă, în ghicitură (sc. neclar)*; LUC. *Vit.Auct.*14, (pl.) τὰ κλαῖν' αἰνίγματ' ἦδει SOPH. *OC*1525 *a știut [dezlega] vestita ghicitoare*; EUR. *Ph.*1688.

[αἰνίσσομαι]

αινιγματιστής, οὐ, ὁ *adj.m.* care vorbește în enigme: LXX *Nu.*21.27.

[αἰνιγματίζω]

αινιγματώδης, ἐς *adj.* [comp. -έστερος] enigmatic, tainic, misterios, obscur: αἰνιγματώδες τοῦπος· ἀλλ' ἀπλῶς φράσον AESCH. *Supp.*464 *vorbă enigmatică, vorbește însă pe înțeleș*; ἔστιν φύσει ποιητικὴ ἢ σύμπασα ~ PLAT. *2Alc.*147b *întreaga poezie este prin natura ei tainică*; PLB. 15.25.31, IOS. *AI.*8.143, PLUT. *M.*420f, (despre cuvintele lui Heraclit) PLAT. *Th.*180a, (comp.) PLAT. *Chrm.*164e, (subst. neut. pl. „enigme”) ARSTT. *Rh.*1394b35. // **αινιγματωδῶς**, *adv.* in chip enigmatic: ~ ῥηθέντα ARSTT. *Fr.*28.28 *cele spuse în chip enigmatic*.

[αἰνίγμα]

αινιγμός, οὐ, ὁ *subst.* enigmă, ghicitoare: (gener. pl.) σοὶ δι' αἰνιγμῶν ἐρῶ AR. *Ra.*61 *îți voi spune prin ghicitori*; Σφιγγὸς αἰνιγμοῖς EUR. *Ph.*1353 *de pe urma enigmelor Sfinxului*; EUR. *Rh.*754, PLAT. *Ti.*72b, PLUT. *Galb.*24.2, id. *M.*370f ș.a.

[αἰνίσσομαι]

αἰνίζομαι, *vb.* a lăuda: IL. 13.374, OD. 8.487. [cf. αἰνέω]

αἰνικτήρ, ἦρος, ὁ *adj.m.* care vorbește în enigme: (despre Apollon) (+ gen.) αἰνικτήρα θεσφάτων SOPH. *Fr.*771 *care vorbește în oracole enigmatice*.

[αἰνίσσομαι]

αἰνικτηρίως, *adv.* in chip enigmatic, tainic: AESCH. *Pr.*833.

[αἰνίσσομαι]

αἰνικτός, ἦ, ὄν *adj.* spus în enigme, încalcit: ὡς πάντ' ἄγαν αἰνικτὰ ... λέγεις SOPH. *OT*439 *ce încalcite sunt toate ce le spui!*

[αἰνίσσομαι]

αἰνίσσομαι, *vb.* [imprf. ἠνισσόμην, viit. αἰνίζομαι, aor. ἠνίζαμην, pf. ἠνίγμαι, inf. pf. ἠνίχθαι, part. aor. pas. αἰνιχθείς] {att. αἰνίττομαι} I a vorbi în enigme / încifrat, a vorbi cu un tâlc ascuns: (+ ac.) αἰνίσσεσθαι τάδε τὰ ἔπεα HDT. 5.56 *a roști aceste vorbe cu tâlc*; (abs.) SOPH. *Ai.*1158, ἡμῖν μὲν ἠνίζατο PLAT. *Th.*152c (*Protagoras*) *ne vorbea în enigme*; τί ποτε λέγει ὁ θεός, καὶ τί ποτε αἰνίττεται; PLAT. *Ap.*21b *oare ce spune zeul și care-i tâlcul?*; (+ ὅτι) PLAT. *Phd.*69c, (+ ὡς) ARSTT. *Fr.*76.32. II a face aluzie, a se referi, a da de înțeleș: (+ prep.) ἐς Κλέωνα τοῦτ' αἰνίσσεται AR. *Pax*47 *acest lucru face aluzie la Cleon*; PLUT. *Dio.*21.2, (+ ac. dublu) αἰνιττόμενος ... τὴν ... Πελοπόννησον τὸν βοῦν PLB. 7.12.3 *referindu-se prin „bou” la Pelopones*; (+ ac. și prep.) τὴν Κυλλήνην ... ἐς τὴν χεῖρ' ὀρθῶς ἠνίζατο τὴν Διοπείθους AR. *Eq.*1085 *prin Kyllene se referea tocmai la mâna lui Diopieithes*; (+ ac.) τὸν ψόφον αἰνισσόμενος ARR. *An.*2.5.4 *făcând o referire ascunsă [la cuvântul] „zgomot”*; PLUT. *M.*745d.

[αἶνος]

αἰνίττομαι, *v.* αἰνίσσομαι

αἰνό-γάμος, ὄν *adj.* cu nuntă funestă: (despre Paris) EUR. *Hel.*1120.

[αἶνός, γάμος]

αἰνο-γένειος, ὄν *adj.* cu fălci cumplite: (despre un șarpe) CALL. *Del.*92.

[αἶνός, γένειον]

αἰνό-δρυπτος, ὄν *adj.* sfâșiat cumplit, ext. bun de biciuit: (ca insultă la adresa unei sclave) THEOC. 15.27.

[αἶνός, δρύπτω]

αἰνόθεν, *adv.* *v.* αἶνός

Αἰνόθεν, *adv.* din Ainos, cetate în Tracia: IL. 4.520.

[Αἶνος]

αἰνο-λαμπής, ἐς *adj.* care strălucește cumplit: (lumină) AESCH. *Ag.*388-389.

[αἶνός, λάμπω]

αἰνό-λεκτρος, ὄν *adj.* cu pat nupțial funest: (despre Paris) AESCH. *Ag.*713.

[αἶνός, λέκτρον]

αἰνο-λέων, οντος, ὁ *subst.* leu cumplit: THEOC. 25.168, CALL. *Fr.*257.21(35).

[αἰνός, λέων]

αἰνό-μορος, ον *adj.* I cu soartă cumplită, cu destin funest: (despre Andromache) μ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐοῦσαν δύσμορος αἰνόμορον IL. 22.481 *bietul de el m-a crescut de mică pe mine cea cu soartă cumplită*: OD. 9.53, id. 24.169, HES. *Fr.*43a69 AESCH. *Th.*904. II care aduce o soartă cumplită: (boală) THEOC. 30.1.

[αἰνός, μόρος]

αἰνο-πᾶθής, ἐς *adj.* care pătimeste cumplit, biet: OD. 18.201, A.RH. 4.1078.

[αἰνός, πάθος]

Αἰνό-πᾶρις, ἰδος, ὁ *subst.* [ac. -iv Eur.] Paris cel funest: EUR. *Hec.*945.

[αἰνός, Πάρις]

αἰνο-πάτηρ, ὁ [πᾶ] *adj.m.* tată sārman: AESCH. *Ch.*315.

[αἰνός, πατήρ]

αἰνος, ου, ὁ *subst.* I poveste, vorbă: ἐπεὶ πάντ' αἶνον ἐπέκλυε IL. 23.652 *după ce a ascultat toată povestea*: OD. 14.508, κακὸν αἶνον AESCH. *Ag.*1483 *poveste tristă*: ἄκουε τὸν αἶνον CALL. *Iamb.fr.*194.6 *ascultă povestea*. II proverb, fabulă, pildă: αἶνον βασιλευσιν ἐρέω HES. *Op.*202 *voi spune regiilor o pildă*: ~ θην λέγεται τις THEOC. 14.43 *bine spune un proverb*. III (frecv.) laudă, elogiu: οὐ μὲν τοι μέλεος εἰρήσεται ~ IL. 23.795 *nu-ți va fi lauda în zadar*: ~ Ὀλυμπιονίκαις οὗτος ἄγκειται Pl. *O.*11.7 *acest elogiu este dedicat învingătorilor de la Olympia*: Pl. *O.*6.12, EUR. *Hipp.*484, LXX *Ps.*8.3, ἔδωκεν αἶνον τῷ θεῷ NT *Lc.*18.43 *a dat laudă lui Dumnezeu*. IV indemn, sfat: ὦ δεινὸν αἶνον αἰνέσας SOPH. *Ph.*1380 *oh, cumplit indemn îmi dai!*

[et. nec.]

αἰνός, ἦ, ὄν *adj.* [comp. -ότερος, superl. -ότατος] cumplit, groaznic, crud, care inspiră teamă, de temut: (durere) IL. 8.147, OD. 18.274, (soartă) IL. 18.465, (obârșie) SOPH. *OC*212, (leu) THEOC. 25.252 (șarpe) CALL. *Ap.*101, (neut. pl. adv.) ἔτρεφον αἰνὰ τεκοῦσα IL. 1.414 *te-am crescut născându-te în chin*. // **αἰνώς**, *adv.* în mod cumplit, groaznic, grozav, cu strășnicie, tare mult: ~ δειδοίκα IL. 1.555 *mă tem cumplit*: ~ αἰδέομαι IL. 6.441 *tare mult mă sfîesc*: ἦσατο δ' ~ ἠδὺ ποτὸν πίνων OD. 9.353 *se bucura grozav (=*

foarte mult) bând băutura cea dulce: φυλάσσονται ~ HDT. 1.144 *se feresc cu strășnicie*: AESCH. *Pers.*930. // **αἰνόθεν**, *adv.* cumplit, de groază: ἦ μὲν δὴ λάβη τάδε γ' ἔσσεται ~ αἰνώς IL. 7.97 *va fi de data aceasta o rusine groaznic de cumplită*.

[et. nec.]

Αἰνός, ου, ὁ *subst.* Ainos, cetate în Tracia: HDT. 4.90, TH. 4.28.

αἰνο-τάλας, αντος, ὁ *adj.m.* cumplit de nefERICIT: CALL. *Fr.*481.

[αἰνός, τάλας]

αἰνύμαι, *vb.* [impf. αἰνύμην] I a lua, a cuprinde, a prinde: χειράς τ' αἰνύμεναι OD. 22.500 *a-i cuprinde mâinile*: τοὺς ... συνέεργον ... σύντρεις αἰνύμενος OD. 9.429 *ii (sc. berbecii) legam prinzându-i trei căte trei*: ὄφρα οἱ εἴη πίνειν αἰνυμένω OD. 9.249 *ca să aibă de băut*: (+ gen. partitiv) τυρῶν αἰνυμένους OD. 9.225 *luând din brânzeturi*: κουριξ αἰνυμένους CALL. *Fr.*772 *apucând de păr*: αἶνυτο δόρπον THEOC. 24.139 *își lua masa*: (în compuzi, v. ἐξαινύμαι) ἐκ δ' αἶνυτο θυμόν IL. 4.531 *i-a luat viața*. II a smulge, a desprinde: αἶνυτο τεύχε' ἀπ' ὄμιον IL. 11.580 *ii smulgea armele de pe brațe (umeri)*: OD. 21.53, A.RH. 4.162. III a culege (*sau* a se hrăni): ὄσοι καρπὸν αἰνύμεθα χθονός PLAT. *Prt.*345c (Simon. 37.25 ap.) [noi] *cei care culegem rodul pământului*. IV (fig.) a cuprinde: μ' Ὀδυσσεὺς πόθος αἶνυται OD. 14.144 *mă cuprinde un dor aprins de Odysseus*. V (fig.) a absorbi: ἠελίοιο ἰκμάδας αἰνυμένου A.RH. 4.680 *soarele care absoarbe umiditatea*.

ἄϊξ, αἰγός, ὁ, ἡ *subst.* {ep. dat. pl. αἴγεσιν Il. 10.486} I (zool.) I capră, *Capra hircus*, (+ determinat ἄγριος) capră sălbatică, *Capra ibex* sau *Capra aegagrus*: IL. 11.245, OD. 2.56, THEOC. 10.30, (sălbatică) IL. 15.271, (prov.) οὐ δύναμαι τὴν αἴγα φέρειν, ἐπὶ μοι θέτε τὸν βοῦν PLUT. *M.*830a *nu pot purta capra (sc. sârăcia), pune-mi în spate un bou (sc. bani cu împrumut)*: αἴγας ἐς ἀγριάδας τὴν ἀποπεμπόμεθα CALL. *Aet.fr.*75.13 *să-i trimitem la capre sălbatică (sc. la naiba, la plimbare)*. 2 (ornit.) *specie de găscă*: ARSTT. *HA*593b23. II (astr.) meteor luminos: ARSTT. *Mete.*341b3.

[cf. arm. *aic* „capră”]

ἄϊξ, κος, ἡ [ᾗ] *subst.* vârtej: (al mării) A.RH. 1.1328, (de vânturi) A.RH. 4.820.

[αἰσσω]

αἴξας, v. αἴσσω

αἴξασκον, v. αἴσσω

Αἰολεύς, ἔως, ὁ *adj.m.* {ion. nom. pl. -έες Hdt., att. -εῖς, dar și -ῆς Th.} eolic. (frecv. pl.) eolieni: HDT. 1.28, Pl. N.11.35, Xen. HG3.4.11 ș.a.

[Αἰόλος]

αἰολέω-ᾶ, *vb.* a împodobi: (echivalat cu ποικίλλειν) PLAT. Cra.409a.

[αἰόλος]

Αἰολίδης, ου, ὁ *subst.* {ep. gen. sg. -ᾶο Call., A.Rh.} I fiu al lui Aiolos (Eol): (Sisyphos) IL. 6.154, HES. Fr.43a.75. II urmaș al lui Aiolos (Eol): (Bellerophon) Pl. O.13.67, (Phrixos) A.RH. 2.1141 ș.a. (pl.) HDT. 8.35.

[Αἰόλος]

αἰολίζω, *vb.* I a vorbi în dialect eolic, a folosi particularități ale dialectului eolic, a eoliza: PLUT. Cim.1.9, id. M.292d. II (fig.) a înșela în maniera eolică, a spune povești: (+ ac.) SOPH. Fr.912.

[αἰόλος]

Αἰολικός, ἡ, ὄν *adj.* eolic, din Eolia: THUC. 4.52, ARR. An.5.6.4, PLUT. Them.26.1.

[Αἰόλος]

Αἰόλιος, α, ὄν *adj.* {ep. fem. -η} al lui Aiolos: (insulă) OD. 10.1.

[Αἰόλος]

Αἰολίς, ἴδος {dat. pl. Αἰολίδεσσι Pl. P.2.69, Αἰολίσσιν Pl. N.3.79} I (*adj.f.*) I eolic, din regiunea Aiolia: HES. Op.636, HDT. 1.149, ARR. An.1.26.4, (coarde de liră) Pl. P.2.69. 2 fiică a lui Aiolos: CALL. Cer.99. II (*subst.*) Aiolia (Eolia), regiune în Asia Mică: HDT. 5.123 ș.a.

[Αἰόλος]

αἰόλισμα, ατος, τό *subst.* ton variat, modulație: (despre liră) SOPH. Fr.314.

[αἰολίζω]

αἰόλλω, *vb.* I a suci, a răsuci: (despre o frigare pe foc) OD. 20.27. II a se pârgui, a prinde culoare: (struguri) HES. Sc.399.

[αἰόλος]

αἰόλο-βρέντας, α *adj.* cu tunete schimbătoare: (Zeus) Pl. O.9.42.

[αἰόλος, βροντή]

αἰολο-θώρηξ, ηκος, ὁ *adj.m.* cu platoșă scilpitoare: (despre Antiphos) IL. 4.489, (despre Menesthios) IL. 16.173.

[αἰόλος, θώραξ]

Αἰολο-κένταυρος, ου, ὁ *subst.* Aiolokentaurus „Centaur iute”: LUC. VII.42.

[αἰόλος, κένταυρος]

αἰολό-μητις, ιος *adj.* cu gând iscusit, șiret: (Prometheus) HES. Th.511, (Sisyphos) HES. Fr.10.2, (Kypris) AESCH. Supp.1036.

[αἰόλος, μητις]

αἰολο-μίτρης, ου, ὁ *adj.m.* I cu cingătoare scilpitoare: IL. 5.707. II cu mitră vopsită: (despre persani) THEOC. 17.19.

[αἰόλος, μίτρη]

αἰολό-πῶλος, ὄν *adj.* cu mânji iuți: (frigieni) IL. 3.185, (Castor) THEOC. 22.34.

[αἰόλος, πῶλος]

αἰόλος, η, ὄν *adj.* {-ος, -ον Arstt. Pr.941b24}

{dor. fem. -α Soph.} I (despre aspect) a cărui nuanță se schimbă în funcție de lumină, șanjant, scilpitor, viu colorat, pătat: (arme) IL. 5.295, (șarpe, *dypā alții sens III*) IL. 12.208, SOPH. Tr.11, αἰόλα νύξ SOPH. Tr.94 *noapte înstelată*: σαρκὸς αἰόλας SOPH. Ph.1157 *carne pătată (de boală)*. II (de la „scilpire”, *ext.* despre mișcare) care se mișcă repede dintr-o parte în alta, iute, agil, svelt: πόδας ~ ἵππος IL. 19.404 *cal iute de picioare*: (viespi) IL. 12.167, (tăun) OD. 22.300, αἰόλαν νέκυσιν ἐπι πορείαν AR. Th.1054 *drum iute către cei morți*. III care se răsucește, care formează vâlătuci: (despre fum) αἰόλην πυρὸς κάσιν AESCH. Th.494 *frate vâlătucit al focului*. IV (despre sunete) cu modulații diverse, schimbător: αἰόλας ἰαχᾶς EUR. Ion499 *sunet schimbător*: (adv.) αἰόλα φωνέων THEOC. 16.44 *cântând felurit*. V (fig.) schimbător, nestatornic: αἰόλ' ἀνθρώπων κακά AESCH. Supp.328 *necazurile oamenilor sunt schimbătoare*: (zile) AESCH. Pr.941b24. VI viclean, perfid: Pl. N.8.25.

[εἰλέω? αἰών?]

Αἰόλος, ου, ὁ *subst.* I (mitol.) Aiolos (Eol), stăpânitor al vânturilor: OD. 10.2, A.RH. 4.765. II (mitol.) Aiolos, fiu al lui Hellen și al nimfei Orseis, strămoș al eolienilor: Pl. P.4.108, HDT. 7.197, AR. Ra.863.

αἰολό-στομος, ὄν *adj.* încâlcit, ambiguu: (oracole) AESCH. Pr.661.

[αἰόλος, στόμα]

αἰολωπός, ὄν *adj.* (prob.) cu aspect schimbător: SOPH. Fr.269a.

[et. nec.]

αἰονάω-ᾶ, *vb.* {viit. -ήσω, aor. ἤνησα} (medic.) a muia, a îmbăia: AESCH. Fr.425.

[et. nec.]

αἰπεινός, η, ὄν *adj.* {dor. fem. sg. αἰπεινάν Theoc.} I înalt, aflat la înălțime: ὀρέων τ'

αἰπεινά κάρηνα IL. 20.58 *creste înalte ale munților*; OD. 6.123, (vârî) A.RH. 1.1108, (despre cetâti) (Calydon) IL. 14.116, (Troia) IL. 13.773, (Eryca) THEOC. 15.101, (cu hípalagā despre Delphoi) αἰπεινῶν ἀπὸ σταθμῶν PI. P.4.76 *din așezările înalte*. II (fig.) I îndrăzneț, nerușinat: (cuvinte) PI. N.5.32. 2 anevoios: σοφία μὲν αἰπειναί PI. O.9.108 *cu-noașterea este o întreprindere anevoioasă*.

[αἰπύς]

αἶπερ (αἶ περ), v. εἶπερ (εἶ περ)

αἶπερ (αἶ περ), nom., fem. pl., v. ὅσπερ

αἰπήεις, ἦεσσα, ἦεν *adj.* I înalt, aflat la înălțime: IL. 21.87, (Caucaz) A.RH. 2.1267. II abrupt: (insulă) A.RH. 2.721.

[αἰπύς]

αἰπολέω-ῶ, *vb.* [impf. ἠπόλουν] a paște capre: THEOC. 8.85, (+ dat.) LYS. Fr.339.10, (pas.) AESCH. Eu.196.

[αἰπόλος]

αἰπολικός, ἦ, ὄν *adj.* propriu căprarului, de căprar: THEOC. 1.56, CALL. Fr.689, (subst., titlu) Αἰπολικὸν THEOC. 51 *cântec al căprarului*.

[αἰπόλος]

αἰπόλιον, ου, τό *subst.* turmă (de capre): (+ gen. αἰγῶν) IL. 11.679, HES. Th.445 ș.a., (fără gen.) HDT. 1.126, LXX Prov.30.31, LUC. Cat.3 ș.a.

[αἰπόλος]

αἰ-πόλος, ου, ὁ *subst.* păstor de capre, căprar: (+ gen.) αἰγῶν αἰπόλοι IL. 2.474 *păstorii de capre*; OD. 21.175, PLAT. Cra.408d, THEOC. 1.86, LXX Am.7.14 ș.a.

[αἶζ, πέλω]

αἶπος, εος, τό *subst.* I înălțime, culme: AESCH. Ag.285, Παρνάσιον ~ THEOC. 7.148 *culme a Parnasului*; A.RH. 2.505, (fig. despre destin) σκληρὸς αἶει καὶ πρὸς αἶπος ἔρχεται EUR. Alc.500 *este aspru și are de urcat pieptiș*. II istovire, efort: ~ ἐκβαλῶν ὁδοῦ EUR. Ph.851 *odihându-te după istovitorul drum*.

[cf. αἰπύς]

αἰπός, ἦ, ὄν *adj.* I construit pe o înălțime: (cetate) IL. 13.625, OD. 3.130. II care se prăvălește: (cascadă) IL. 8.369, HES. Fr.150.23, A.RH. 1.927.

[cf. αἰπύς]

αἰπύ-μήτις, ου *adj.m.* cu gând înalt sau îndrăzneț: (despre Prometheus) Θέμιδος αἰπυμήτα παῖ AESCH. Pr.18 *copil cu gând îndrăzneț*.

[αἰπύς, μήτις]

αἰπύ-νωτος, ον [ῦ] *adj.* așezat pe culmea înaltă a muntelui: (despre Dodona) AESCH. Pr.830.

[αἰπύς, νῶτον]

αἰπύς, εἶα, ῦ [ῦ] *adj.* [comp. -ύτερος A.Rh., superl. -ύτατος] I înalt, abrupt: (munte) IL. 2.603, OD. 3.287, (zid) OD. 14.472, (insulă) CALL. Del.66. II construit pe o înălțime, din înalt: (Olympos) IL. 5.367, (Troia) IL. 15.71, (cer) SOPH. Ai.845, (comp.) αἰπύτεροι δόμοι A.RH. 3.238 *case construite mai sus*. III care atârână de sus: (lat) OD. 11.278. IV (despre sunete) ascuțit: HES. Th.682. V (fig.) în care te prăvălești (de sus), în care te afunzi, adânc, greu, cumplit, crunt: ~ ὄλεθρος IL. 11.174 *piezarea în care te afunzi*; OD. 22.28, (impers.) αἰπύ οἱ ἔσσειται IL. 13.317 *ii va fi greu*; (durere) IL. 11.601, (mânie) IL. 15.223, (ucidere) IL. 17.365, (viclesug) HES. Th.589, (întuneric) PI. Fr.228.2.

[cf. αἶψα]

αἶρα, ας, ἦ *subst.* [gen. pl. αἰράων Call.] I ciocan: CALL. Aet.fr.114.12. II (bot.) sălbăție, *Lolium temulentum*: ARSTT. Somn.Vig. 456b30, PLUT. M.147d.

[et. nec.]

αἰρέσιμος, ον *adj.* care poate fi cucerit: (zid) XEN. Cyr.5.2.4.

[αἰρέω]

αἶρεσις, εος, ἦ *subst.* I luare, cucerire, capturare: (+ gen. obiectiv) τὴν Δήμου αἶρεσιν HDT. 6.136 *cucerirea Lemnosului*; ἦ ~ τῆς πόλεως THUC. 2.58 *cucerirea cetății*; IOS. A110.79, (+ gen. subiectiv) ἦ βασιλέος ~ HDT. 9.3 *capturare de către rege*. II dobândire: ἦ ~ ... τῆς δυνάμεως τῆς ἐν τῇ πόλει PLAT. Grg.513a *dobândirea puterii în cetate*. III (frecv. gener.) alegere: αἶρεσιν διδόναι / προτιθέναι / προβάλλειν / νέμειν / λαβεῖν / γίνεσθαι / ἔχειν *a da posibilitatea de a alege / a da ocazia / a oferi prilejul*; δίδωμι αἶρεσιν HDT. 1.11 [ἴτι] *dau ocazia*; δοθείσης αἰρέσεως πολέμου περί THUC. 5.111 *fiindu-vă dată alegerea în privința războiului*; αἶρεσιν προτίθης PLAT. Th.196c *mă pui în fața unei alegeri*; νῶν ~ ἔστιν ὅμιν DEM. 1.25 *acum trebuie să alegeți*; ταύτην δ' ἐποιησάμην τὴν αἶρεσιν PLAT. Ep.9.2 *am făcut o asemenea alegere*; (+ gen. obiectiv) EUR. Andr.384 *αἶρεσιν ... βίου* EUR. Andr.384 *alegere a vieții*; (despre alegerea magistraților) ARSTT. Pol.1266 a26, ἐξ αἰρέσεως αὐτῶν LXX 1Mac. 8.30

din voia lor. **IV** optiune, orientare, preferință: στοχαζόμενος ἐκ τοῦ βίου καὶ τῆς αἰρέσεως αὐτῶν PLB. 1.14.2 *bizuinđu-mă pe felul de viață și pe orientarea lor*; κατὰ τὴν ὄλην αἴρεσιν PLB. 2.70.7 *potrivit cu întreaga [sa] orientare (fel de a fi).* **V** studiu: τὴν αἴρεσιν τὴν Ἑλληνικὴν PLB. 39.1.3 *studiul literaturii grecești.* **VI** voință, inițiativă: ἄν προσενέγκῃ τὰ δῶρα ... κατὰ πᾶσαν αἴρεσιν αὐτῶν LXX *Lev.* 22.18 *va aduce daruri din propria voință.* **VII** comisie, persoane selecționate: PLAT. *Sp.* 367a. **VIII** facțiune: APP. *BC* 5.2. **IX** (relig.) sectă, școală: (a esenienilor) IOS. *BI* 2.118, (a creștinilor) NT *Fp.* 24.14, (a saducheilor) NT *Fp.* 5.17. **X** vrajbă, dezbinare: δεῖ καὶ αἰρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι NT *1 Cor.* 11.19 *intre voi trebuie să fie și dezbinări*; NT *Gal.* 5.20. **XI** erezie, eres: παρεισάξουσιν αἰρέσεις ἀπωλείας NT *2 Pt.* 2.1 *vor introduce erezii ale pierzaniei.*

[αίρέω]

αἰρετέος, α, ον *adj. vb.* care trebuie ales: PLUT. *M.* 441a. **αἰρετέον**, *adj. vb.* trebuie ales: τὸν θάνατον ἡμῖν μετ' εὐδοξίας ~ ἐστίν IOS. 6.91 *trebuie să alegem moartea împreună cu gloria*; XEN. *An.* 4.7.3, PLAT. *Grg.* 499e, ARST. *EE* 1237b36, LUC. *Herm.* 56 ș.a.

[αίρέω]

αἰρετίζω, *vb.* |viit. αἰρετιῶ, aor. ἡρέτισα, pf. ἡρέτικα| a alege, a prefera: εἰ αἰρετίζει ἡμᾶς κύριος LXX *Num.* 14.8 *dacă Domnul ne alege pe noi*; LXX *1 Ezr.* 4.19, (+ inf.) ἡρέτικεν δουλεύειν LXX *Iud.* 11.1 *a ales să slujească*; (med.) ὁδὸν ἀληθείας ἡρετισάμην LXX *Ps.* 118.30 *am ales calea adevărată.*

[αἰρετός]

αἰρετικός, ἦ, ὄν *adj.* **I** capabil de a alege: PLAT. *Def.* 412a. **II** sectar, răzvrătit, eretic: (om) NT *Tit.* 3.10.

[αἰρετός]

αἰρετίς, ἴδος, ἦ *adj. f.* care alege: (+ gen.) LXX *Inf.* 8.4.

[αίρέω]

αἰρετιστής, οὔ, ὁ **I** (*adj. m.*) care alege: (+ gen.) PLB. 21.23.11. **II** (*subst.*) **I** partizan: PLB. 1.79.10, id. 2.55.8. **2** membru al unei secte religioase: IOS. *BI* 2.119.

[αἰρετίζω]

αἰρετός, ἦ, ὄν *adj. vb.* |comp. -ώτερος, superl. -ώτατος| **I** ales: οἱ τῶν ἀστῶν αἰρετοῦς ἄνδρας τρεῖς HDI. 8.135 *trei bărbați aleși dintre cetățeni*; ὁ δικτάτωρ οὐκ ἐστίν ὑπὸ

τοῦ πλήθους ... ~ PLUT. *Marc.* 24.11 *dictatorul nu este ales de mulțime*; XEN. 1.3.21. **II** (frecv. comp.) mai de ales, mai de dorit, preferabil: ἡγεῖτο αἰρετώτερον εἶναι τοῦ βίου θάνατον XEN. *Ap.* 1.6 *socotea că moartea este mai de ales decât viața*; σιγὴ ποτ' ἐστὶν αἰρετώτερα λόγου MEN. *Gnom.* 709 *tăcerea este uneori preferabilă vorbei*; IOS. 4.95. **III** care poate fi ales, acceptabil: ἄρ' οὖν ~ ἡμῖν βίος ὁ τοιοῦτος; PLAT. *Phlb.* 21d *trebuie oare să alegem o asemenea viață?*; (op. φευκτός) PLB. 6.47.2, PLUT. *M.* 443e. **IV** care poate fi capturat: κατὰ μὲν τὸ ἰσχυρὸν οὐκ αἰρετοὶ εἶεν HDI. 4.201 *cei care nu pot fi capturați prin forță*; **V** care poate fi cuprins (cu mîntea), inteligibil: νοητὸν δὲ καὶ φιλοσοφία αἰρετόν PLAT. *Phd.* 81b *care poate fi înțeles și cuprins de filosofie*; XEN. *Mem.* 1.1.7.

[αίρέω]

αἰρέω-ῶ, *vb.* |impf. ἦρουν, viit. αἰρήσω, aor.2 εἶλον, aor.1 ἦρησα, pf. ἦρηκα, m.m.c.p. ἦρήκειν, de la tema de aor.2 conjct. ἔλω, opt. ἔλοιμι, imper. ἔλε, inf. ἐλεῖν, part. ἐλών; pas. αἰρεθήσομαι, aor. ἦρέθην, m.m.c.p. 3pl. ἦρηντο (dar. med. Thuc. 1.62), viit.2 3sg. ἦρήσεται; med. impf. ἦρούμην, viit. αἰρήσομαι, poster. ἐλοῦμαι, aor.2 εἰλόμην, aor.1 ἦρησάμην și εἶλα, pf. med.-pas. ἦρημαι, m.m.c.p. ἦρήμην, inf. aor. ἐλέσθαι, part. ἐλόμενος| {ερ. impf. ἦρεον / ἦρευν, aor. ἔλον / ἔλεσκον, 3du. ἐλέτην, aor. iter. 3sg. ἔλεσκε, inf. viit. αἰρησέμεν, aor. ἐλεῖν și ἐλέειν, conjct. aor. 3sg. ἔλησι, med. aor. ἐλόμην, part. aor. ἐλών, imper. 2sg. ἔλεν, 3sg. ἐλέσθω; ion. prez. 3sg. αἰρέει, 3pl. αἰρέουσι, impf. αἶρεον, pf. ἀραίρηκα, m.m.c.p. 3sg. ἀραιρήκεε, med. impf. 3sg. αἰρέετο, aor. 2sg. εἶλεν, part. prez. αἰρεύμενος, pf. pas. ἀραιρημένος, imper. 3pl. ἐλέσθων, pas. aor. αἰρέθην, m.m.c.p. 3sg. ἀραίρητο; eol. med. aor. 2sg. ἦλεο Sapph. 71.3} **I** (gener.) a apuca, a prinde, a lua, a smulge: λέβηθ' ἔλε IL. 23.619 *ia vasul*; εἰ γάρ σ' αἰρήσει IL. 24.206 *dacă te va prinde*; πεντήκοντα δ' ἔλον δίφρους IL. 11.748 *am luat cincizeci de care*; οὔδ' ἔλον ... οὔδας OI. 22.269 *am apucat cu dinții țărâna (= am mușcat din țărâna)*; σ' ἐν ἀφύκτοισι χερῶν εἶλε θεὰ δεσμοῖς EUR. *Alc.* 984 *o zeiță te-a prins în lațurile de nedesfăcut ale mâinilor sale*;

ὄχρὸς τέ μιν εἶλε IL. 3.35 *l-a cuprins paloa-rea*; (part. indicând forța) μιν ἐλὼν ρίψω ἐς Τάρταρον IL. 8.13 *il voi azvârli cu forța în Tartar*; ἐλὼν ἔχει γέρας IL. 1.356 *are darul meu de cinste dură ce mi l-a răpit*; (med.) ἀπὸ κρατὸς κόρυθ' εἶλετο IL. 6.472 *și-a luat coiful de pe cap*; (despre mâncare și băutură) ὅς ἄν μιν χανδὸν ἔλη OD. 21.294 *[tu] care îl (sc. vinul) bei hulprav*; IL. 2.399, δεῖπνον ἠρεῖτο XEN. Cyr.8.1.38 *lua masa*; (+ ac. și gen. partitiv) κόμης ἔλε Πηλεῖωνα IL. 1.197 *l-a prins de plete pe Peleian* (sc. *Achilleus*); χειρὸς ἐλὼν Ὀδυσῆα OD. 7.168 *apucându-l pe Odysseus de mână*; (+ gen.) μέσσου δουρὸς ἐλὼν IL. 3.78 *apucând sulita de la mijloc*. **II** a trage: τὴν δὲ προτὶ οἷ εἶλε πατήρ Κρονίδης IL. 21.508 *tatăl Cronidul a tras-o la el*. **III** a captura, a cuceri: κεν ... Τροίην ἔλον IL. 16.698 *ar fi capturat Troia*; Θήβης ἔδος εἶλομεν IL. 4.406 *am cucerit și sălaşul Thebei*; Μεσσήνην εἶλομεν ISOC. 6.26 *am capturat Messenia*; εἶλε τὴν νῆσον THUC. 1.109 *a capturat insula*; Τρωϊκὴν εἶλε χθόνα EUR. *El.1279 a cucerit rămăntul Troiei*; PLUT. *Marc.18.2*. **IV** a lua viața, a ucide, a doborî: Ἀντίλοχος Τρῶων ἔλεν ἄνδρα κορυστήν IL. 4.457 *Antilochos a doborât dintre troieni un războinic (cu coif)*; ἔγχει ἔλεσκον ἀνδρῶν δυσμενέων OD. 14.220 *ucideam cu sulita dintre vrăjmași*; φαρμάκοις αὐτοῦς ἐλείν EUR. *Med.385 să le iau viața prin otrăvuri*. **V** a obține, a captura: κῦδος ἔλον IL. 17.321 *au obținut izbândă*; (cu zeugmă, cf. sens IV) ἐλέτην δίφρον τε καὶ ἀνέρε IL. 11.328 *au capturat carul și au luat viața a doi bărbați*. **VI** a prinde asupra faptului, a surprinde, a prinde: τήνδ' εἶλομεν θάπτουσαν SOPH. *Ant.385 am surprins-o în timp ce[-l] îngropa [pe frate]*; φῶρα εἰς οἰκίαν εἰσιόντα ἐπὶ κλοπῇ ... ἐὰν ἐλὼν PLAT. *Lg.874b dacă surprinde un hoș care intră în casă pentru a fura*. **VII** (fig.) a cuprinde, a lua în stăpânire: μηδέ τιν' ὕπνος αἰρείτω IL. 10.193 *pe nimeni să nu-l cuprindă somnul*; μιν σκότος εἶλε IL. 5.47 *l-a cuprins întunericul (morții)*; ἥρωας δ' ἄχος εἶλε OD. 21.299 *pe eroi i-a cuprins mâhnirea*; OD. 24.533, σ' οἶκτος εἶλε EUR. *El.968 te-a cuprins mila*; τοὺς δ' ἄγριος ... εἶλε χόλος A.RH. 2.20 *i-a cuprins o mânie sălbatică*; (+ ac. de obiect și ac. de relație) τὸν δ' ἄτη φρένας εἶλε IL. 16.805 *un moment de rădăcire i-a cuprins mintea*.

VIII (fig.) a prinde cu mintea, a înțelege, a pricepe: PLAT. *Phlb.17e, id. Plt.282d*. **IX** a demonstra, a convinge: (gener.) ὁ λόγος αἰρεῖ *rațiunea demonstrează*; PLAT. *Cri.48c, id. Prm.141d*. (+ λόγος, γνώμη subiect și ac. pers) τὰ κρέα καὶ χρᾶται ὅ τι μιν λόγος αἰρέει HDT. 1.132 *se folosește de cărnuri dură cum îi dictează rațiunea (= dură cum dorește)*; PLUT. *M.1070b*, ὡς ... ἐμὴ γνώμη αἰρέει HDT. 2.43 *dură cum mă incredințează părerea mea*; μεγάλα μικροῖς ἐλείν PLUT. *M.762a a demonstra multe cu indicii puține*; παρὰ τὸν αἰροῦντα λόγον PLUT. *M.441d în ciuda a ceea ce rațiunea demonstrează*. **X** (jur.) a dovedi vina cuiva, a învinovăți: ἐλόντι τὰ διαμαρτυρηθέντα ISOC. 18.15 *cel ce dovedește falsitatea mărturii-lor*; (+ ac. și gen.) Κλέωνα ... δώρων ἐλόντες καὶ κλοπῆς AR. *Nu.591 prinzându-l pe Cleon cu mită și furt*; (+ part.) σε κλέπτονθ' αἰρήσω AR. *Eq.829 voi dovedi că ai furat*; (+ adj.) ἠρήσθαι κλοπεύς SOPH. *Ant.493 a fi prins că urzește pe ascuns*; (+ ac. intern, ~ δίκη sau γραφήν) a avea căstig într-un proces. ext. a duce la condamnarea cuiva într-un proces δίκας εἶλεν Εὐπολιν δύο IS. 7.10 *l-a condamnat pe Eupolis în două procese*; τὴν τῶν ψευδομαρτυριῶν δίκην εἶλομεν IS. 3.4 *l-am condamnat în procesul de falsă mărturie*; PLUT. *Ca.Ma.30.5*, (fără δίκη) IS. 5.19, (op. οἱ ἐαλωκότες) οἱ ἐλόντες DEM. 21.11 *cei care au avut căstig de cauză*. **XI** (spec.) a relua firul povestirii: ἐνθεν ἐλὼν [ἰοιδὴν] ὡς OD. 8.500 *reluând firul cântării de acolo de unde ...* **XII** (sensuri speciale la med.) **I** a alege: γυναῖκας ἐείκοσιν αὐτὸς ἐλέσθω IL. 9.139 *să-și aleagă însuși douăzeci de femei*; ἐκ δ' ἐμῶν λόγων ἐλοῦ τὰ βέλτισθ' EUR. *Fr.1054.2 din vorbele mele alege-le pe cele mai bune*; AESCH. *Pr.780*, (+ ac. dublu) τὸν μὲν δὴ ἑταρόν γ' αἰρήσει ὄν κ' ἐθέλησθα IL. 10.235 *să-l alegi drept tovarăș pe cel pe care l-ai dori*; (pas.) ἠρέθη *tovarăș pe cel pe care l-ai dori*; (pas.) ἠρέθη THUC. 2.34 *a fost ales să vorbească*; ἠρέθη ὑπατος Καῖσαρ PLUT. *Pomp.47.3 Caesar a fost ales consul*. **2** a prefera, a alege: (+ frecv. ideea de comp., +/- μᾶλλον) πόλεμον πρὸ εἰρήνης αἰρέεται HDT. 1.87 *preferă războiul în locul păcii*; μᾶλλον ἄν ἐλοῖτο μ' ἢ τοὺς πάντας Ἀργεῖους λαβεῖν SOPH. *Ph.47 m-ar alege mai degrabă pe mine decât să-i prindă pe toți aheii*; ἄρχειν ἐλέσθαι ζῆν φόβοισι μᾶλλον ἢ ἄτρεστον

εὔδοντ' SOPH. OT585 *ar alege cineva să domnească [mereu] cu frică mai degrabă decât să doarmă tihnit; (+ inf.)* ἐλοίμην ἄν ἀποθανεῖν ἤδη ... μᾶλλον ἢ ... ζῆν ISOC. 6.8 *as alege mai degrabă să mor acum decât să trăiesc.* **3** a accepta, a fi de acord: ὕπνου δῶρον ἔλοντο IL. 7.482 *să accepte darul somnului; τερασκόπον ... σ' αἰροῦμαι* AESCH. Ch.551 *sunt de acord că ești un pro-roc.* **4** a fi aliat: τοῖς τάκεινων ἐλομένοις THUC. 2.7 *cei ce îmbrățișează cauza ace- lora.*

[et. nec.]

αἰρό-πίνων, ου, τό *subst. securătoare* (pt. sălbăție): AR. Fr.480.1.

[αἶρα, πίνω]

ἄ-ἴρος, [ἴ] *adj.m. care nu este Iros: (doar în formula) Ἴρος ~ OD. 18.73 sārman Iros (propr. Iros, nici un Iros).*

[ἄ-, Ἴρος]

αἶρω, [ᾶρ] *vb.* [impf. ἦρον, viit. ἄρῶ, aor. ἦρα, pf. ἦρακα, imper. aor. ἄρον, inf. aor. ἄραι, part. aor. ἄρας; pas. viit. ἀρθήσομαι, aor. ἦρθην, de unde conjct. ἄρθω, opt. ἀρ- θείην, inf. ἀρθῆναι, part. ἀρθεῖς; med. impf. ἦρόμην, viit. ἀροῦμαι, aor. ἦράμην, m.m.c.p. 3sg. med. / pas. ἦρτο, inf. aor. ἄ- ρασθαι, part. aor. ἀράμενος; 1ep. ion. poet. αἶρω (< *ἄ-Φερ-), impf. αἶρον, aor. ep. αἶρα, 3sg. ἦειρεν, opt. 3sg. αἶραι, part. αἶρας; pas. aor. ep. ἀέρθην / ep. ion. ἦέρθην, 3sg. ἀέρθη, 3pl. ἄερθεν, part. ἀερθεῖς, contr. ἀρθεῖς; med. prez. αἶρομαι, aor. 2sg. ἦραο, 3sg. ἦρατο, 1pl. ἦράμεθα, m.m.c.p. 3sg. ἄωρτο (< ἦορτο), part. aor. αἰεράμενος, part. pf. ἠερμένος; eol. ἀέρρω, imper. ἀέρρετε Sapph. 111.3] **I (tranz.) I** (gener.) a ridica, a înălța: λᾶαν αἶρας IL. 7.268 *ridicând o piatră; ἔγχος αἶραι* IL. 8.424 *a ridica lancea; ἐπὶ στεφάνην κεφαλῆφιν αἶρας* IL. 10.30 *ridicându-și pe cap un coif; ἴστων ... στήσαν αἶραντες* OD. 15.290 *au înălțat catargul; ψῆφον ~ AESCH. Eu.709 a ridica votul; ὀφθαλμὸν ἄρας* SOPH. Tr.795 *ridicând privirea; (cu sens obscen) αἶρειν τῷ σκέλει* AR. Ec.265 *a ri- dica ambele picioare; ἄρας τὸ πρόσωπον εἰς τὸν οὐρανόν* LXX 1Ezr.4.58 *înălțând fața către cer; ἄρας τὸν κράβαττον* NT Mc.2.12 *ridicând patul; ἄρατε τὸν λίθον* NT In.11.39 *ridicați piatra; (pas.) τὰ σημεῖα ἦρθη* THUC. 1.63 *au fost înălțate semne.* **2** a ridica pt. a lua, pt. a duce etc.: **a** a (a)duce, a

purta, a conduce, a transporta: μὴ μοι οἶνον αἶρειε IL. 6.264 *nu-mi aduce vin; Ὀδυσσεῖα ... ἐκ νηὸς αἶειραν* OD. 13.117 *l-au adus pe Odysseus din navă; ἦρεν αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα* LXX 4Rg.4.20 *l-a dus la mama lui; THUC. 1.52. (fig.) ἦρθην φόβῳ* AR. Th.214 *a fost bântuit de spaimă.* **b** (milit., mar.) a ridica (tabăra), a ridica (pânzele / ancora): ἄρας τὰς ἀγκύρας PLB. 31.14.13 *ridicând ancorele; ἄρας ἐπλεῖ ἐπὶ τῆς Χίου* THUC. 8.32 *ridicând ancora, naviga către Chios; (abs.) ~ βουλομένου καὶ πλεῖν* PLUT. Them.11.2 *vrând să ridice ancora și să plece pe mare.* **c** a înrola: λεκτὸν ἀροῦμεν στόλον AESCH. Pers.795 *vom ridica oștire aleasă.* **d** a lua asupra sa, a asuma, a îndepărta: τοῦτον ἄρας ἄθλον SOPH. Tr.80 *inde- plinind această ispravă; αἶρονται φυγὴν* AESCH. Pers.481 *o iau la fugă; ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ ὁ αἶρων τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου* NT In.1.29 *mielul lui Dumnezeu care ia asupra sa păcatul lumii; ἄρατε τὸν ζυγὸν μου ἐφ' ὑμᾶς* NT Mt.11.29 *luați jugul meu asupra voastră.* **e** (fig.) a suferi, a suporta, a îndura: πολύστονον ἄλγος αἶρειν A.RH. 4.65 *a în- dura suferința plină de lacrimi; (med.) ὄσον δ' ἄρεισθε πένθος* SOPH. OT1225 *câtă jale veți suporta; SOPH. Ant.907.* **f** a îmbrăca, a purta: ~ εφοῦδ LXX 1Rg.2.28 *a purta ephu- dul (haina sacerdotală).* **g** (med.) a lua pen- tru sine, ext. a cuceri, a izbândi, a dobândi: ἦρατο κῦδος IL. 3.373 *dobândea izbândă; OD. 14.370, κλέος ἀρῆ μέγιστον* PLAT. Lg.969a *dobândește cea mai mare glorie.* **h** a trezi, a stârni, a suscita: φήμη κακὴ ... κούφη μὲν αἶραι HES. Op.761 *e ușor să faci să ne nască o reputație proastă; αἶρεσθαι ... τὸ ρόθιον* AR. Eq.546 *a stârni un ropot de aplauze; (război)* PLB. 11.4.6, (med.) AESCH. Supp.342. **i** (fig.) a spori, a mări: ὄλβον, ὃν Δαρεῖος ἦρεν AESCH. Pers.164 *hogăția pe care Dareios a sporit- o; ἀπὸ μικροῦ δ' ἄν ἄρειας μέγαν δόμον* AESCH. Ch.262 *din această [casă] mică ai putea înălța o casă mare; τῷ λόγῳ τὸ πρᾶγμ' ἐγὼ νῦν αἶρω* DEM. 21.71 *eu exage- rez acum situația prin cuvânt.* **3** a ridica pentru a îndepărta: **a** a scoate: ἄρτους ἐκ κανέοιο δῶω ... αἶρας OD. 18.120 *scoțând două pâini din coș; ἐκ ποταμῶν δρόσον ἄρατε* AR. Ra.1339 *scoateți ape din râuri.* **b** a îndepărta, a alunga, a exila, a elimina: ἄρας ἐκ τῆς πόλεως αὐτὸν PLAT. R.578e

alungându-l din cetate; τὰς τραπέζας αἶρετε MEN. Fr.273.1 *luați (= străngeți) mesele*; e a anula, a suspenda, a înlătura: ἵνα τὸν νόμον ἄρητε PLB. 18.4.8 *ca să înlăturați legea*; ἡ κρίσις αὐτοῦ ἦρθη LXX Is.53.8 *judecata lui a fost luată*. d a înlătura, a îndepărta, a lua: αἶρει κακά EUR. El.942 *înlătură relele*; τοῦ αἶροντός σου τὸ ἱμάτιον NT Lc.6.29 *cel ce-ți ia haina*; e (prin ext.) a nimici, a face să piară, a omori: ἄρον ἄρον, σταύρωσον αὐτόν NT In.19.15 *omoară-l, omoară-l (sau ia-l, ia-l), răstignește-l*; ὁ κατακλυσμὸς ἦρεν ἅπαντας NT Mt.24.39 *potopul i-a nimicit (i-a luat) pe toți*. II (intrans.) I a porni la drum: (+ dat.) ἄρας τῷ στρατῷ THUC. 2.12 *pornind la drum împreună cu armata (= ridicând tabăra)*; (abs.) THUC. 2.98, ἀρθεῖς νεικέων ἐξ ἀμφιλόγων SOPH. Ant.111 *pornind de la niște dispute care provoacă discuții*; (mar.) στόλω ... ἀερθέντας πλέειν ἐς Σαρδίω HDT. 1.170 *pornind cu o flotă să navigheze către Sardinia*. 2 (gener. med.-pas.) a se ridica, a se înălța, a face salturi: κονή ... ἀειρομένη IL. 2.151 *ridicându-se colbul*; τρίχες ... ἀειρόμεναι HES. Op.540 *zburlindu-se părul (de frig)*; οἱ ἵπποι ὑψόσ' ἀειρέσθην IL. 23.501 *caii făceau salturi*. 3 a lua naștere, a spori: πόλεμος αἶρεται AR. Av.1188 *ia naștere un război*; ἡ δύναμις τῶν Ἀθηναίων σαφῶς ἦρετο THUC. 1.118 *puterea atenienilor sporea în mod vădit*; ἡ πόλις ἦρθη μεγίστη PLUT. Ca.Ma.23.3 *orașul a devenit foarte mare*; (despre pers.) ἦρθη μέγας DEM. 2.8 *a devenit important*.

[et. nec.]

αἴσα, ης, ἡ *subst.* I *măsură, valoare*: τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴση IL. 9.378 *il prețuiesc cu valoarea unei așchii (= nu dau doi bani pe el)*; κατ' αἴσαν IL. 3.59 *cu (justă) măsură (cumpănit)*; ὑπὲρ αἴσαν IL. 3.59 *dincolo de (dreapta) măsură (= peste fire)*; = παρ' αἴσαν Pl. P.8.13. II *justă măsură, ext. νοιῖνᾶ, hotărâre (a zeilor)*: Ἀργεῖοι δέ κε κῦδος ἔλον καὶ ὑπὲρ Διὸς αἴσαν κάρτει καὶ σθένει σφετέρῳ IL. 17.321 *argivii au obținut izbândă peste voia lui Zeus*; OD. 11.61, *κακῆ Διὸς ~ OD. 9.52 voia cea rea a lui Zeus*; τεάν ... κατ' αἴσαν Pl. N.3.16 *potrivit cu voia ta*; EUR. Andr.1204, A.RH. 4.1468. III *parte, porție*: λιγίδος αἴσαν IL. 18.327 *parte din pradă*; OD. 5.40. IV *parte convenită potrivit cu onoarea*: (despre Hecate) τοῦτον

ἔχει αἴσαν ἀπάντων HES. Th.422 *are o parte din onoarea cedată de toți ceilalți*. V (despre timp) *moment, clipă, ceas*: κακῆ αἴση ... τόξα ... ἐλόμην IL. 5.209 *am apucat armele într-un ceas rău*. VI (frecv. despre muritori) *parte dată pentru a trăi, ext. soartă, destin*: ἰῆ ἄρα γεινόμεθ' αἴση ἀμφοτέροι IL. 22.477 *ne-am născut amândoi cu aceeași soartă*; (+ dat. și inf.) ὄσσα τοι αἴσα ... κίθε' ἀνασχέσθαι OD. 13.306 *câte nenorociri îți sunt date să înduri*; δύστανον ἐλπίζουσιν αἴσαν SOPH. Tr.111 *αστεπând o soartă crudă*. VII *soartă crudă, ext. moarte*: αἴση ἐν ἀργαλέῃ φθίσει IL. 22.61 [*mā*] *dă pieirii printr-o moartea cumplită*. VIII (person.) *Soartă*: IL. 20.127, AESCH. Ch.648. [cf. αἴνυμαι]

αἴσακος, ου, ὁ *subst.* ramură de mirt: PLUT. M.615b.

[et. nec., posib. cuvânt de substrat]

αἰσάλων, ωνος, ὁ *subst.* (ornit.) șoim (de iarnă), *Falco columbarius* L.: ARSTT. H.4609b9.

[et. nec., posib. cuvânt de substrat]

Αἴσηπος, ου, ὁ *subst.* I *Aisopos, râu în Troada*: IL. 2.825, (divinitate a râului) HES. Th.342, A.RH. 1.940 II *Aisepos, troian*: IL. 6.21.

αἰσθάνομαι, *vb.* [var. prez. αἰσθομαι; impf. ἦσθανόμην, viit. αἰσθήσομαι, aor.2 ἦσθόμην, aor.1 ἦσθησάμην, pf. ἦσθημαι, m.m.c.p. ἦσθήμην; tard. viit. 3sg. αἰσθανθήσεται LXX Is.49.26, 2pl. αἰσθηθήσεσθε LXX Is.33.11, conjct. aor. αἰσθηθῶ LXX, opt. prez. 3pl. αἰσθανοίατο Ar. Pax209] I *a cunoaște prin intermediul simțurilor, a percepe, a simți*: τῷ ~ τὸ ζῶον πρὸς τὸ μὴ ζῶον διορίζομεν ARSTT. Iuv.467b24 *o ființă se deosebește de alta prin felul de a percepe*; (θεωρεῖν) ARSTT. deAn.417b18, (ορ. φρονεῖν și νοεῖν) ARSTT. deAn.427a27, τὸ ζῆν εἶναι κυρίως τὸ ~ ἢ νοεῖν ARSTT. EN1170a19 *a trăi înseamnă prin esență a simți sau a gândi*. II (despre perceperea prin diverse simțuri) *a simți (a vedea, a auzi, a atinge, a mirosi)*: (+ ac.) *πολλὰς ... ὠδὰς, ... ἦσθου στέρνων πλαγὰς* SOPH. El.89 *ai auzit multe cântece, ai văzut loviturile în piept*; οὐδὲ τῶν ἐμῶν κακῶν κλέος ἦσθου ποτ' οὐδέν SOPH. Ph.252 *n-ai auzit nici o veste despre nenorocirile mele*; οὐκ εἶδον αὐτόν, ἦσθόμην δ' ἔτ' ὄντα νιν SOPH. Ph.445 *nu l-am văzut, dar am auzit că e*; εἰ λυπούμενην γ' αἰσθοίτο με AR. Pl.1010

dacă mă vedea tristă; (+ gen.) ἤσθου φωνῆς AR. Nu.292 *ai auzit glasul; EUR. Hipp.603, (despre miros) HDI. 3.87, (+ conj.) οὐκ ἤσθου ... ὅτι* PLAT. *Phdr.241e n-ai simțit că ...* III (despre un proces intelectual) *a-și da seama, a afla, a înțelege; (+ ac.) αἰσθάνομενοι δὲ καταβοῆν οὐκ ὀλίγην οὔσαν ἡμῶν* THUC. 1.73 *aflând de invectivele nu rușine împotriva noastră; (+ dat.) ἀκοῆ αἰσθάνομαι* THUC. 6.20 *aflu din auzite; (+ part.) ὁπότε τις αἰσθοῖτο κάμων* THUC. 2.51 *ori de câte ori cineva își dădea seama că este bolnav; (+ ὅτι) αἰσθανθήσεται πᾶσα σὰρξ ὅτι* LXX Is.49.26 *își va da seama tot trupul că ...* IV (part. abs.) *înzestrat cu capacitatea de a judeca, inteligent; αἰσθανόμενός τε τῇ ἡλικία* THUC. 5.26 *înzestrat cu judecată datorită vârstei; PLAT. R.360d.*

[cf. αἰώ¹]

αἴσθημα, ατος, τό *subst.* I *percepere, simțire; (+ gen.) ~ τοι κὰν νηπίοις γε τῶν κακῶν ἐγγίγνεται* EUR. *IA1243 și pruncii simt când se apropie nenorocirile.* II *senzație; (op. τὰ αἰσθητά)* ARSTT. *Metaph.1010b32, (despre vis)* ARSTT. *Somn. Vig.456a26.*

[αἰσθάνομαι]

αἴσθησις, εως, ἡ *subst.* I *simț; ἡ τοῦ ὁρᾶν ~* PLAT. *R.507e simțul văzului; οἷς ἀφ᾽ ἡ μόνον ὑπάρχει ~* ARSTT. *deAn.434a1 (animalele) care au un singur simț; pipăitul.* II (spec. pl.) *organe de simț; διὰ τῶν ὠτῶν καὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων* PLAT. *Phd.83a prin urechi și celelalte organe de simț.* III (gener. în sfera senzorială și intelectuală) *capacitatea de a percepe, ext. senzație, simțire, percepere; ἀντι πονηρῶν αἰσθήσεων* PLAT. *Thi.167c în locul unor senzații rele; ἐλύπησαν αὐτὸν ἐν αἰσθήσει* LXX *1Ezr.1.22 I-am mâhnit în simțirea lui; αἰσθησιν λαμβάνειν / αἰσθάνεσθαι a percepe / a simți / a lua la cunoștință; PLAT. Phd.76a, οὐχ οὕτω τῆς ἀρχῆς μνημονεύομεν, ὡς τῆς τελευτῆς αἰσθησιν λαμβάνομεν* ISOC. 1.47 *nu finem minte atât începutul, cât rămânem cu impresia sfârșitului; εἶ ... λάβοιεν ... τοῦ νυνὶ γιγνομένου πράγματος αἰσθησιν* DEM. 20.87 *dacă ar avea cunoștință de evenimentul de acum; DEM. 19.66, αἰσθησιν ποιεῖν (+ / - dat.) a da (cuiva) senzația / a lăsa se se vadă; DEM. 10.7, ποιεῖ δ' ἡ μὲν ψυχῆς καὶ σώματος μῖξις αἰσθησιν* PLUT. *M.943a imbinarea sufletului cu corpul oferă senzație; αἰσθησιν ἔχειν (+ / - gen.) a avea senzație /*

simț; αἰσθησιν μηδεμίαν μηδενὸς ἔχειν PLAT. *Ap.40c a nu avea senzația nici unui lucru; τὰ θηρία αἰσθησιν μὲν ἔχειν* ARSTT. *EN1139a20 animalele au senzație (= au simțuri); ARSTT. Cael.286a7, LXX Ep.1er.41, αἰσθησιν παρέχειν a oferi percepție / a lăsa să se vadă; αἰσθησιν παρεῖχον τοῦ ἀποβαίνοντος* THUC. 2.50 *ofereau o percepere a ceea ce se întâmpla (= arătau ceea ce se întâmpla); ARSTT. Fr.47.55. IV manifestare sensibilă, înfățișare; αἰσθήσεις τῶν θεῶν* PLAT. *Phd.111b infățisări ale zeilor.* V *capacitate de a înțelege, discernământ; ὁ ἀγαπῶν παιδείαν ἀγαπᾷ αἰσθησιν* LXX *Prov.12.1 cel ce iubește învățătura iubește discernământul.* VI *simțământ, sentiment; σοφοὶ κρύψουσιν αἰσθησιν* LXX *Prov.10.14 cei înțelepți își ascund simțământul.* VII *durere; κλαῖσονται ἐν αἰσθήσει* LXX *Iud.16.17 vor plânge de durere.*

[αἰσθάνομαι]

αἰσθητήριον, ου, τό *subst.* organ de simț, simț, simțire; ARSTT. *deAn.435a15, id. Sens.438b26, PLAT. Sp.366a, τῶν αἰσθητηρίων ἡ ἀκοῆ ταρακτικώτατόν ἐστι τῆς ψυχῆς* PLUT. *Crass.23.9 dintre simțuri auzul tulbură în cea mai mare măsură sufletul; (despre capacitatea intelectuală) τὰ αἰσθητήρια τῆς καρδίας* LXX *Ier.4.19 simțirile inimii; τὰ αἰσθητήρια ... πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ* NT *Evr.5.14 simțuri pentru a discerne binele de rău; LUC. Macr.22.*

[αἰσθάνομαι]

αἰσθητής, οῦ, ὁ *adj.m.* care are o senzație; πῶς ... οὐκ ἐπιστήμων ἂν εἶην ὄνπερ ~; PLAT. *Thi.160d cum aş putea să nu cunosc lucrurile a căror senzație o am?*

[αἰσθάνομαι]

αἰσθητικός, ἡ, ὄν *adj.* [comp. -ώτερος, superl. -ώτατος] I *care poate percepe prin simțuri, senzitiv, sensibil, simțitor; PLAT. Thi.182a, id. Ti.67c, φαντασία δὲ πᾶσα ἢ λογιστική ἢ αἰσθητική* ARSTT. *deAn.433b29 orice imaginație este fie rațională, fie sensibilă; καρδιά ἀνδρὸς αἰσθητική* LXX *Prov.14.10 inima omului e simțitoare.* II *care poate fi perceput, perceptibil; PLUT. M.90b. // αἰσθητικῶς, adv. cu capacitatea de a percepe; ARSTT. EE1230b37.*

[αἰσθάνομαι]

αἰσθητός, ἡ, ὄν *adj.* perceptibil cu ajutorul simțurilor, sensibil; PLAT. *R.507c, ARSTT. Metaph.1067a24, id. Top.125a29, PLUT.*

Num. 8.7. id. *M.* 436a s.a. (subst.) τὰ αἰσθητά
ARSTT. *Metaph.* 1010b32 *obiecte sensibile.*
// **αἰσθητῶς**, *adv.* in mod perceptibil:
ARSTT. *Col.* 793b27, PLUT. *M.* 953c.

[αἰσθάνομαι]

αἰσθομαι, v. αἰσθάνομαι

αἰσθῶ, *vb.* a suffla: (despre calul Pedasos)
Θυμὸν αἰσθῶν IL. 16.468 *dându-și duhul (=*
murind); (despre Hippodamas) IL. 20.403.

[cf. ἀάζω, cf. ἄσθημα]

αἰσιμία, *ac.* ἡ *subst.* [var. -ίη Call.] I ἰμπᾶ-
ῖρε dreaptā: (+ gen.) ἐν αἰσιμίαισι πλούτου
AESCH. *Eu.* 996 *in ἰμπᾶῖριλε drepte ale bo-*
gᾶῖcie. II oracol, divinație: CALL. *Aet. fr.*
18.9.

[αἰσιμος]

αἰσιμος, *ov adj.* I hotărât de soartă, fatal:
αἰσιμον ἦμαρ IL. 21.100 *zi fatală (= a mor-*
tii); αἰσιμόν (ἔστι) + dat. *a-i fi sortit (cuiva)*:
(+ inf.) ἡμῖν δὲ δὴ αἰσιμον εἶη φθίσθαι IL.
9.245 *ne-ar fi sortit să pierim*; IL. 21.291,
HES. *Sc.* 336, A.RH. 4.1226. II bine cumpā-
nit, cu dreaptă măsură, cumpānit, moderat:
ἀμείνω δ' αἰσιμα πάντα OD. 7.310 *mai bune*
sunt toate dură dreapta măsură; (abs. neut.
pl.) μηδὲ φρεσὶν αἰσιμα εἰδῶς OD. 2.231
fără să mai aibă dreptatea în inimă; (pl.
neut. adv.) μηδ' αἰσιμα πίνῃ OD. 21.294 *nu*
ar bea cu măsură.

[αἶσα]

αἰσιόομαι-οῦμαι, *vb.* a socoti de bun augur:
(+ ac.) PLUT. *M.* 774c, (+ inf.) APP. *Mith.* 76.
(abs.) APP. *BC* 5.97.

[αἶσα]

αἰσιος, *ov adj.* [-ος, -α, -ον Pi.: comp. -
ώτερος, superl. -ώτατος] potrivit cu voia sor-
ῖii, *ext.* cu auspicii favorabile, de bun augur,
fast, prielnic: ὄδοιπόρον ἀντιβολῆσαι αἰσιον
IL. 24.376 *a iesi în cale un călător prielnic*:
(mesager) SOPH. *OC* 34, ὄδιον κράτος αἰσιον
ἀνδρῶν ἐντελέων AESCH. *Ag.* 104 *plecare*
sub bune auspicii a comandanților (prop.
putere prielnică a drumului [constând în]
bărbați cu autoritate); AR. *Ra.* 1276, (pasăre)
SOPH. *OT* 52, XEN. *Cyr.* 2.4.19, THEOC. 17.72,
τέρας ἐγγυάλιξεν αἰσιον A.RH. 4.295 *a ară-*
tat un semn favorabil: οὐκ αἰσιον τὸ συμβᾶν
ἡγούμενος APP. *BC* 2.58 *socotind că ce s-a*
întâmplat nu e sub bune auspicii. // **αἰσιῶς**,
adv. în chip favorabil, prielnic: εἰ γὰρ ~
ἔλθοιμεν EUR. *Ion* 410 *de ne-ar fi fost priel-*
nică sosirea; EUR. *Fr.* 747.1.

[αἶσα]

αἶσμα, v. ἄσμα: LXX *Cânt.* 1.1

Αἰσινίδης, *ov.* ὁ *adj.m.* {ep. voc. -ίδη A.Rh.
1.1092, gen. -ίδαο A.Rh. 1.1084 și -ίδεο
A.Rh. 1.887, dor. nom. -ιδᾶς Theoc. 13.17,
ac. -ίδαν Pi. *P.* 4.217} fiu al lui Aison, sc.
Iason: CALL. *Aet. fr.* 18.5, A.RH. 4.1747.

[Αἴσων]

ἄ-ἴσος, *ov adj.* inegal, diferit: θνάσκομεν
ὁμοῦς ἅπαντες· δαίμων δ' ~ Pi. *I.* 7.43 *toți mu-*
rim deopotrivă, dar norocul ne e diferit.

[ἀ-, ἴσος]

αἴσσω, v. ἄσσω

ἄ-ἴστος, *ov adj.* [var. ἄστος Aesch. *Eu.* 565] I
care nu se (mai) vede, nevăzut: (despre
Odysseus) κείνον μὲν ἄιστον ἐποίησαν OD.
1.235 *(zeii) l-au făcut nevăzut*; OD. 1.242. II
neunoscut, uitat: AESCH. *Eu.* 565, A.RH.
4.746. III trimis spre pieire: (despre Hyr-
nos) μ' ἄιστον ἀπ' αἰθέρος ἔμβαλε πόντω
IL. 14.258 *m-a aruncat spre pieire din eter*
în mare. IV distrust, spulberat: αὐτὸν ἐκ
τυραννίδος ... ἄιστον ἐκβαλεῖ AESCH.
Pr. 910 *il va spulbera de la domnie*; (altare)
AESCH. *Pers.* 811. V care nu mai vede, ne-
unoscător: κόνις ... ἄιστον οἶκον ἐμῶν με
θήσει EUR. *Tr.* 1321 *praful mă va împiedica*
să-mi văd palatul: ἄτας ἐμᾶς ~ εἶ EUR.
Tr. 1314 *nu ai știre de soarta mea.*

[ἀ-, ἴστ- < εἶδω]

αἰστόω-ῶ, *vb.* [viit. αἰστόωσω, aor. ἤιστωσα,
contr. 2sg. ἦστωσας Soph. *Ai.* 515] {poet.
aor. 3sg. ἄιστώσεν Pi. *P.* 3.37} a face să dis-
pară, a da pieirii, a rustii, a spulbera: ἐμ'
αἰστόωσειαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες OD.
20.79 *m-ar face să dispar cei ce stăpānesc*
Olimpul; πατρίδ' ἦστωσας δορί SOPH.
Ai. 515 *ai rustiit țara cu lancea*: εὖ εἰδέναι
ὡς αἰστόώσει μιν HDT. 3.69 *știe bine că o va*
da pieirii; SOPH. *Fr.* 536, (pas.) αἰστόθησαν
ἀολλέες OD. 10.259 *au fost mistuiți cu toții*:
PLAT. *Prot.* 321a.

[αἶστος]

ἄ-ἴστωρ, *oros.* ὁ *adj.m.* neștiutor, neprice-
put: PLAT. *Lg.* 845b, (+ gen.) ὄπλων γὰρ ὄν-
τες καὶ μάχης αἰστορες EUR. *Andr.* 682 *fiind*
nepricepuți la arme și la luptă.

[ἀ-, ἴστωρ]

αἰσῦλος, *ov adj.* (doar neut. pl.) nelegiuit,
împriu: IL. 5.403, id. 20.202, αἰσυλα ρέζοι
OD. 2.232 *ar face fapte nelegiuite*: s.a.

[αἶσα?]

αἰσθμνάω-ῶ, *vb.* [impf. 2sg. ἦσθμνας, part.
αἰσθμνέων Call.] I a stăpāni, a comanda: (+
gen.) ὄς αἰσθμνᾶι χθονός EUR. *Med.* 19 *cel*

care stăpânește pământul; CALL. Iamb.fr. 192.6. II a îndeplini funcția de αἰσυμνήτης (v.): (+ gen.) CALL. *Aet.fr.*102.1.

[αἷσα?]

αἰσυμνητεία, ας, ἡ *subst.* magistratură a unui αἰσυμνήτης, tiranie aleasă: ARSTT. *Pol.* 1285b25.

[αἰσυμνήτης]

αἰσυμνητήρ, ἦρος, ὁ *subst.* conducător, print: (despre Hermes) κούρω αἰσυμνητήρι ἐοικώς IL. 24.347 *precum un tânăr print*.

[αἰσυμνάω; *sau* αἷσα + μνη-, μνάομαι „cel ce are în minte justa măsură”]

αἰσυμνήτης, ου, ὁ *subst.* I arbitru, judecător: (al unor jocuri) OD. 8.258. II conducător / dictator cu puteri depline: ARSTT. *Pol.*1286b39. III administrator, vătaf: (+ gen.) THEOC. 25.48.

[αἰσυμνάω]

αἰσυμνήτις, ἴδος *adj.f.* suverană: (despre o zeiță) CALL. *Hec.fr.*238.10.

[αἰσυμνάω]

Αἰσχίνης, ου, ὁ *subst.* I Aischines, orator atenian (sec. IV î.Hr.), adversar al lui Demosthenes: DEM. 18.21 ș.a. II Aischines, filosof, discipol al lui Socrates: PLAT. *Ap.*33e.

αἰσχιστος, superl. de la αἰσχρός

αἰσχίων, ἴων comp. de la αἰσχρός

αἰσχος, εος, τό *subst.* I rușine: οἱ τε κατ' ~ ἔχουε OD. 11.433 *s-a confundat în rușine; σοὶ κ' ~ ... πέλοιτο* OD. 18.225 *te-ai umple de rușine; A.RH.* 4.367, μηδ' ~ ἡμῖν AESCH. *Supp.*1008 *să nu ne facem de rușine; HES.* *Op.*211, (pl.) αἰσχεα OD. 1.229 *fapte de rușine. II* ocară, insultă: αἰσχεα δευδιότες IL. 3.242 *temându-se de ocări; OD.* 19.373. III urâtenie, diformitate: (op. κάλλος) PLAT. *Smp.*201a, (a trupului) PLAT. *Lg.*646b, LUC. *DDeor.*18.2.

[cf. αἶδομαι]

αἰσχροργία, ας, ἡ *subst.* comportament obscen: XEN. *Lac.*5.6.

[αἰσχροργός < αἰσχρός, ἔργον]

αἰσχροκέρδεια, ας, ἡ *subst.* [var. -ία Arstt., Dem., Men.] dorință rușinoasă de căștig, avariție, lăcomie: τὸ δ' ἐκ τυράννων αἰσχροκέρδειαν φιλεῖ SOPH. *Ant.*1056, *tagma regilor îndrăgește căștigul rușinos; ARSTT.* *IT*1251b4, PLB. 6.46.3, DEM. 18.295 ș.a.

[αἰσχροκερδής]

αἰσχρο-κερδής, ἐς *adj.* avid de căștig rușinos, hrăpăreț, ahtiat după căștig: HDT. 1.187, EUR. *Andr.*451, AR. *Pax*623, PLAT. *R.*408c.

NT *Titl.*7 ș.a. # **αἰσχροκερδώς**, *adv.* pentru căștig rușinos, din interes: NT *1Pt.*5.2.

[αἰσχρός, κέρδος]

αἰσχροκερδία, v. αἰσχροκέρδεια

αἰσχρολογέω-ῶ, *vb.* a folosi un limbaj obscen, a spune necuviințe: PLAT. *R.*395e, ARSTT. *Rh.*1405b9.

[αἰσχρολόγος < αἰσχρός, λόγος]

αἰσχρολογία, ας, ἡ *subst.* I vorbire indecentă / obscenă, cuvânt de rușine, limbaj trivial, obscenitate: τοῖς μὲν γὰρ ἦν γελοῖον ἢ ~ ARSTT. *EN*1128a23 (*în comediiile vechi*) *răsul era stărnit de obscenitate; XEN.* *Lac.*5.7, PLB. 31.6.4, NT *Col.*3.8, PLUT. *M.*361b ș.a. II insultă: PLB. 8.11.8.

[αἰσχρολόγος]

αἰσχρό-μητις, ἰος *adj.f.* cu gând nerușinat. AESCH. *Ag.*222.

[αἰσχρός, μῆτις]

αἰσχρο-ποιός, ὄν *adj.* care face fapte de rușine, nerușinat: (despre Medeia) EUR. *Med.* 1346.

[αἰσχρός, ποιέω]

αἰσχροπραγέω-ῶ, *vb.* a face o faptă rușinoasă / urâtă: ARSTT. *EN*1120a15.

[αἰσχρόπραγος < αἰσχρός, πράσσω]

αἰσχρορρημοσύνη, ης, ἡ *subst.* limbaj obscen: DEM. *Ep.*4.11.

[αἰσχρορρήμων]

αἰσχρός, ά, ὄν *adj.* [comp. αἰσχίων, tard. αἰσχροτέρος; superl. αἰσχιστος] I urât, diform, slut, sui: (superl. despre Thersites) αἰσχιστος δὲ ἀνὴρ IL. 2.216 *cel mai slut om; (fecioare)* HDT. 1.196, τοῖς αἰσχροῖς ἐνήφισται προτέροις βινεῖν AR. *Ec.*705 *s-a votat să te culci mai întâi cu cei urâți; (comp.) αἰσχίον τὸ στόμα ἔχειν* XEN. *Symp.*5.7 *a avea o gură mai urâtă; (despre abstr.) ἐπ' αἰσχροῦ τε αἰτία* THUC. 7.48 *din pricina unei învinuiri urâte. II* (frecv. gener.) rușinos, de rușine, josnic, blamabil: αἰσχροῖς γὰρ αἰσχροῦ πράγματ' ἐκδιδάσκεται SOPH. *El.*621 *faptele rușinoase se învață din fapte rușinoase; αἰσχροῦ ἢ εἰρήνη* DEM. 19.150 *pace rușinoasă; ἐκ τῶν γὰρ αἰσχροῶν ἐσθλά μηχανώμεθα* EUR. *Hipp.*331 *încercă să preschimbi fapte rușinoase în unele de cinste; αἰσχροῦ κέρδους χάριν* NT *Titl.*11 *pentru un căștig rușinos; αἰσchrón ἐστὶ* IL. 2.119 *este un lucru de rușine / este rușinos; αἰσchrón τοι δηρόν τε μένειν* IL. 2.298 *e rușinos să zăbovească vreme îndelungată; αἰσchrón εἰπεῖν* AR. *Lys.*713 *e un lucru rușinos să vorbești; (+*

dat.) αἰσχρόν γάρ ἐστὶν γυναικὶ λαλεῖν ἐν ἐκκλησίᾳ NT *1Cor.* 14.35 *e ruşinos pentru o femeie să vorbească în biserică;* (+ prop. inf.) XEN. *HG3.* 1.24. // **αἰσχρόν**, τό *subst.* ruşine, dezonoare: τὸ ~ τοῦ λόγου ἔφυγον THUC. 2.42 *au scăpat de ruşinea faimei;* ARSTT. *Metaph.* 985a1. **III** neruşinat, insultător, de ocară: (vorbe) IL. 3.38, A.RH. 4.1725. **IV** nepotrivit, inoportun: XEN. *Mem.* 3.8.7, DEM. 18.178. // **αἰσχροῶς**, *adv.* **I** ἰν mod ruşinos: ζῆν αἰσχρόν ~ τοῖς καλῶς πεφυκόσιν SOPH. *El.* 989 *pentru cei de viţă nobilă e o ruşine a trăi ἰν mod ruşinos;* αἰρετώτερόν ἐστὶν καλῶς ἀποθανεῖν ἢ ζῆν ~ ISOC. 4.95 *e mai de dorit să mori frumos decât să trăieşti ruşinos;* AESCH. *Pers.* 444, PLB. 18.53.3. **II** insultător: IL. 23.473, OD. 18.321.

[cf. αἰσχος]

αἰσχροτής, ητος, ἡ *subst.* **I** urâţenie, diformitate: PLAT. *Grg.* 525a, ARSTT. *Div.* 55.2. **II** purtare ruşinoasă, vorbire indecentă: NT *Ef.* 5.4.

[αἰσχροός]

αἰσχροουργία, ας, ἡ *subst.* comportament demn de ruşine, neruşinare, obscenitate: (despre menade) EUR. *Ba.* 1062, XEN. *Ages.* 9.1, PLUT. *M.* 1044c, LUC. *Pseudol.* 21.

[αἰσχροουργός < αἰσχροός, ἔργον]

Αἰσχύλειος, α, ον *adj.* al lui Aischylos, eschilean: PLUT. *Demetr.* 35.4, id. *M.* 827c.

[Αἰσχύλος]

Αἰσχύλος, ου, ὁ [ῶ] *subst.* Aischylos (Eschil), poet tragic (sec. VI / V î.Hr.): HDT. 2.156, AR. *Ra.* 1473, PLAT. *R.* 380a ş.a.

αἰσχύνη, ης, ἡ [ῶ] *subst.* **I** (gener. frecv.) ruşine, necinste, ocară, dezonoare, batjocură: ἄνδρα ὀφθῆναι γυμνὸν ἐς αἰσχύνην μεγάλην φέρει HDT. 1.11 *pentru un bărbat e spre mare ruşine să fii vazut gol;* εἴπερ κακὸν φέροι τις, αἰσχύνης ἄτερ ἔστω AESCH. *Th.* 683 *dacă cineva păţeste ceva rău (= moare), să fie lipsit de dezonoare;* αἰσχύνη πεση SOPH. *Tr.* 597 *ar cădea ἰν ruşine;* ἄγραφοι ὄντες αἰσχύνην ὁμολογουμένην φέρουσιν THUC. 2.37 (*legi*), *deşi nescrise, aduc o dezonoare unanim consimţită;* μὴ αἰσχύνην ὀφλεῖν THUC. 5.101 *să nu isprăşiţi vreo ruşine;* ἡμῖν δ' ἂν αἰσχύνην φέροι AR. *Ec.* 484 *ne-ar aduce ruşine;* αἰσχύνην τῇ πόλει περιάπτειν PLAT. *Ap.* 35a *umple cetatea de ruşine.* **II** dezonorare, necinstire, întinare, înjosire: (+ gen.) γυναικῶν αἰσχύνας

... τίς ἂν δύναίτο διεξελοθεῖν: ISOC. 4.114 *cine ar putea enumera necinstirile femeilor;* ἐγύμνωσαν μηρὸν εἰς αἰσχύνην LXX *Iud.* 9.2 *au dezgolit coapsa spre întinare;* IOS. *AI17.* 309, γραφέσθω μὲν αὐτὸν γένους αἰσχύνης PLAT. *Lg.* 919e *să fie acuzat de dezonorarea neamului.* **III** dizgraţie: ἐν αἰσχύνῃ γενόμενος IOS. *AI12.* 189 *căzând ἰn dizgraţie.* **IV** organe sexuale, părţi ruşinoase: μὴ φανερωθῆ ἢ ~ τῆς γυμνότητός σου NT *Apoc.* 3.18 *ca să nu se arate ruşinea goliciumii;* IOS. *AI1.* 44. **V** (ἰn sens pozitiv) ruşine, onoare, bună-cuviinţă: αἰδῶς σοφροσύνης ... μετέχει, αἰσχύνης δὲ εὐψυχία THUC. 1.84 *sentimentul onoarei se împleteşte cu înțelepciunea, iar curajul cu ruşinea;* ἐτοιμότερός ἐστὶν αἰσχύνῃ ἐμμένειν οἷς ξυνέθετο THUC. 4.19 *mai înclinat să respecte de ruşine cele stabilite;* (person.) AESCH. *Th.* 409. **VI** respect: ἢ πρὸς τοὺς γονέας καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ὑμῶν παρὰ τῶν νέων ~ DEM. 25.24 *respectul din partea tinerilor față de părinţi și cei mai ἰn vârstă;* SOPH. *Ai.* 1079. **VII** ruşine, sfială, timiditate, jenă, scrupul: ποιήσω, πᾶσαν αἰσχύνην ἀφείς SOPH. *Ph.* 120 *o voi face, lăsând la o parte toată sfiala.* **VIII** ruşine, timiditate: PLAT. *Phdr.* 237a.

[αἰσχύνω]

αἰσχυντέον, *adj.vb.* trebuie să te ruşinezi: XEN. *Civ.* 4.2.40, ARSTT. *EN* 1128b25.

[αἰσχύνω]

αἰσχυντηλία, ας, ἡ *subst.* ruşine, pudoare, sfială: PLUT. *M.* 66c, id. *M.* 443d, id. *M.* 528e.

[αἰσχυντηλός]

αἰσχυντηλός, ῆ, ὄν *adj.* **I** ruşinos, sfios, timid: PLAT. *Chrm.* 160e, ARSTT. *EN* 1128b20, (op. θεραπευτικός) PLUT. *M.* 622d, (subst. neut. sg.) τὸ αἰσχυντηλὸν αὐτοῦ τῇ ἡλικίᾳ ἔπρεπεν PLAT. *Chrm.* 158c *sfiala s-a potrivit cu vârsta.* **II** demn de ruşine, neruşinat: (vorbe) ARSTT. *Rh.* 1384b18. // **αἰσχυντηλῶς**, *adv.* cu sfială: PLAT. *Lg.* 665e.

[αἰσχύνω]

αἰσχυντήρ, ῆρος, ὁ *adj.m.* care atrage înfiorarea publică, infamant, adulter: (despre Aigisthos) AESCH. *Ch.* 990.

[αἰσχύνω]

αἰσχυντηρός, ἄ, ὄν *adj.* sfios, timid, ruşinos: (comp. du.) αἰσχυντηροτέρω μᾶλλον τοῦ δέοντος PLAT. *Grg.* 487b *fiind mai sfiosi decât trebuie;* (femeie) LXX *Sir.* 26.15, LXX *Sir.* 41.27.

[αἰσχύνω]

αἰσχύνω. [ῶ] *vb.* [impf. ἤσχυνον, viit. αἰσχύνῶ, aor. ἤσχυνα, pf. ἤσχυγκα: *pas.* viit. αἰσχυνθήσομαι, aor. ἤσχυθήν; *med.* impf. ἤσχυνόμην, viit. αἰσχυνοῦμαι, aor. ἤσχυνάμην, pf. *med.-pas.* ἤσχυμμαι, imper. 3sg. αἰσχυνέσθω NT *IPt.*4.16] {ep. inf. prez. αἰσχυνέμεν Il. 6.209; ion. inf. prez. αἰσχυνέειν Hdt. 9.53; poet. inf. aor. *pas.* αἰσχυνθήμεν Pi. *N.*9.27} **I** (concr.) **I** a uráti, a sluṭi: χαρίεν δ' ἤσχυνε πρόσωπον Il. 18.24 *ḡi-a uráti chipul frumos (sc. mân-jindu-l cu cenușă)*; ῥέθοσ αἰσχύνει SOPH. *Ant.*529 *uráteste chipul*; XEN. *Eq.*1.12. **2** a mutila, a ciopârṭi, a sluṭi: αἰδῶ τ' αἰσχύνουσι κύνες κταμένοιο γέροντος Il. 22.75 *cáinii sluṭesc pârṭile rușinoase ale bătrâmului mort*; Il. 24.418. (*pas.*) νέκυς ἤσχυμμένος Il. 18.180 *leș mutilat*. **II** (abstr.) **I** (gener.) a face de rușine, *ext.* a dezonora, a necinsti, a ἴnjosí, a umple de rușine, a defăima, (*despre relații sexuale*) a spurca: λέχοσ δ' ἤσχυνε ... Ἡφαίστοιο Il. 8.269 (*Ares*) *a spurcat patul de nuntă al lui Hephaistos*; Il. 23.571, EUR. *Hipp.*408, μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν Il. 6.209 *să nu fac de rușine neamul părinților*; ~ φίλουσ SOPH. *El.*518 *a-i defăima pe prieteni*; αἰσχύνεις πόλιν τὴν αὐτὸσ αὐτοῦ SOPH. *OC*929 *ἦi faci propria cetate de rușine*; (*pas.*) Pi. *N.*9.27. **2** a insulta: ἡμέασ αἰσχύνων OD. 2.86 *insultându-ne*; EUR. *Heracl.*285. **III** (*frecv. gener. med.*) a-i fi rușine (+ respect sau teamă), a se rușina, a se sfii: (*abs.*) (Odysseus urmând-o pe Nausicaa) δέισασ αἰσχυνόμενόσ τε OD. 7.305 *temându-mă ḡi fiind cuprins de sfială*; αἰσχύνομαι μέν, βούλομαι δ' εἰπεῖν ὁμοσ EUR. *El.*900 *mă rușinez, vreau totuși să vorbesc*; ἤσχυμμαι LXX *IEzr.*8.71 *sunt apăsāt de rușine*; (+ part.) οὐκ αἰσχύνει τάσ συνθήκασ παραβαίνων ISOC. 16.43 *nu fi-e rușine să încalci înțelegerile*; οὐκ αἰσχύνομαι τάγαθὰ δεινὰ καλῶν PLAT. *Prt.*341b *nu mi-e rușine să numesc cele bune grozave*; XEN. *Cyf.*5.1.21, DEM. 18.121, (+ ac.) αἰσχυνθέντες οὖν τάσ τε τῶν Ἑλλήνων ἐσ ὑμᾶσ ἐλπιδασ καὶ Δία THUC. 3.14 *rușinându-vă de speranțele pe care ḡi le-au pus grecii ἴn voi ḡi de Zeus*; τὸν ἑαυτοῦ πατέρ' αἰσχύνεσθαι DEM. 54.23 *a-i fi rușine de propriul tată*; (+ dat.) οὐδ' αἰσχύνομαι τοῖσ σοῖσ λόγοισι EUR. *Heracl.*541 *nu mi-e rușine (= sunt mândru) de vorbele tale*; (ἐπί + dat.) αἰσχύνεσθαι ἐπί

γέλωτι ἀνοήτων PLAT. *M.*241f *a simṭi rușine pentru că trezești răsul celor proști*; (ὕπερ + gen.) αἰσχυνοίμην γάρ ἄν ὕπερ ἡμῶν PLAT. *Th.*190e *m-as rușina pentru noi*; (+ inf.) δεῖξαι Ἀργείοισι σῶμ' αἰσχύνομαι EUR. *Hel.*98 *mi-e rușine să-mi arăt trupul (= să mă arăt) argeienilor*; ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι NT *Lc.*16.3 *mi-e rușine să cerșesc*; EUR. *IA*1341, IS. 5.39, (+ μῆ) αἰσχύνονται μῆ πράττειν DEM. 16.24 *se rușinează să nu facă*; (+ ὄτι) LUC. *Par.*52.

[cf. αἰσχος]

Αἰσών. ονοσ, ὁ *subst.* **I** (mitol.) Aison, fiu al lui Cretheus ḡi tată al lui Iason: OD. 11.259, A.Rh. 1.47. **II** (geogr.) Aison, râu ἴn Macedonia: PLAT. *Aem.*16.9.

Αἰσώπειοσ. *a. on adj.* a lui Aisopos (Esop): λόγοι ... Αἰσώπειοι ARSTT. *Rh.*1393a31 *fabule esopice*; (= Αἰσώπεια μυθάρια Plut. *M.*14e.) ἡ Αἰσώπειοσ ἀλώπηξ PLUT. *M.*790c *vulpea [din fabula] lui Aisopos*; (*prov., prob. despre o pată de neșters cu aluzie la asasinarea lui Aisopos la Delphoi*) Αἰσώπειον αἶμα PLUT. *Prov.*Alex.37 *sânge al lui Aisopos*.

[Αἰσωποσ]

Αἰσωπικόσ. ἡ, ὄν *adj.* esopic, ἴn felul lui Aisopos: (*despre o povestioară*) Αἰσωπικόν γέλοιον AR. *V.*1259 *distractiv ἴn felul lui Aisopos (Esop)*.

[Αἰσωποσ]

Αἰσωποσ. ον, ὁ *subst.* Aisopos (Esop), fabulist: HDT. 2.134, AR. *Av.*651 ḡa.

αἶτασ. *v.* αἶτης

αἶτε. (*dor.*) *v.* εἶτε

αἰτέω-ῶ. *vb.* [impf. ἤτουν, viit. αἰτήσω, aor. ἤτησα, pf. ἤτηκα, m.m.c.p. ἤτήκειν; *pas.* viit. αἰτηθήσομαι, aor. ἤτήθην; *med.* impf. ἤτούμην, viit. αἰτήσωμαι, aor. ἤτησάμην, pf. *med.-pas.* ἤτημαι; var. prez. αἶτημι Theoc. 28.5] {ep. ion. impf. ἤτεον Od. 10.17, Call. *Aet.*fr.67.10, αἶτεον Hdt. 5.18, Pi. *P.*9.107, part. prez. *med.-pas.* αἰτεόμενοσ Hdt. 8.112, αἰτεύμενοσ Theoc. 14.63, A.Rh. 2.486} **I** (*act., med.*) a cere: (+ ac.) ἤτεεν ἵππουσ Il. 5.358 *cerea cai*; (*spec.*) ὀδὸν ἤτεον OD. 10.17 *ceream voie să trec*; (+ ac. pers.) μ' ἤτεε δεύτερον OD. 9.354 *ἴmi cerea [băutură] pentru a doua oară*; τὸ δ' εὔχεσθαι ~ τοῦσ θεοῦσ PLAT. *Euthphr.*14c *a te ruga [inseamnă] a cere [ceva] de la zei*; (+ ac. dublu ~ τί τινα „a cere ceva de la cineva”) ἤτεε μιν δόρου Il. 22.295 *ἴi cerea o*

lance: τοῦ θεοῦ μ' αἰτεῖς δόσιν SOPH. OT1518 *imi ceri ce numai zeul poate da*: αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον NT *1Pt.3.15 vā cere socoteală*: (+ ac. și dat.) αἰτήσοντες γῆν τε καὶ ὕδωρ Δαρείω βασιλεῖ HDT. 5.17 *cerându-i regelui Dareios pământ și apă*: (τί παρά τινος) ~ τοῦμόν ὄνομ' ἐμοῦ πάρα EUR. *IA962 a cere numele meu de la mine*: ~ ἐλεημοσύνην παρά τῶν εισπορευομένων NT *Fr.3.2 a cere milostenie de la cei ce intrau*: (παρά τινος ~ τί πρός + ac.) (cf. sens III) παρ' Ἰέρωνος ~ ... τὴν θυγατέρα πρὸς γάμον PLUT. *Them.24.7 a cere de la Hieron pe fiica sa pentru căsătorie*: (τί ἀπό τινος) αἰτοῦσά τι ἀπ' αὐτοῦ NT *Mt.20.20 cerând ceva de la El*: (+ κατά „împotriva” și gen.) NT *Fr.25.3*, (+ ἐπί și dat.) ~ δεῖ οὐκ ἐπὶ παντί THEOC. 14.64 *nu trebuie să ceri în orice situație*: (~ + gen.) LXX *1Mac.15.35*, (+ inf.) ἦτε σῆμα ἰδέσθαι IL. 6.176 *cerea să vadă dovada*: (+ ἴνα) αἰτούμενοι ἴνα πληρωθῆτε NT *Col.1.9 cerând să vă împleteți*: spec. ~ + δίκην, δίκας *a cere răscumpărare / satisfacție*: EUR. *Andr.1002*, DEM. 23.85 *ș.a.*, (abs.) αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν NT *Mt.7.7 cereți și vi se va da*: (pas.) αἰτεύμενος οὐκ ἀνανεύων THEOC. 14.64 *nu refuză atunci când i se cere*. II *a cere bani*, *a cerși*: (+ ac.) αἰτήσων ἐνδέξια φῶτα ἕκαστον OD. 17.365 *cerșind de la fiecare de la dreapta la stânga*: AESCH. *Supp.341*, LUC. *Pisc.35*. III (+ ac. fem.) *a cere în căsătorie*, *a peῖ*: τὰν μάλα πολλοὶ ἀριστῆες ἀνδρῶν αἴτεον PL. *P.9.107 mulți bărbați de vază o peῖeau*. IV *a propune*: (+ ac. dublu) Λύσανδρον ἄρχοντα ἠτήσατο 12.59 *il propunea pe Lysandros comandant*. V (log.) *a postula*: ARSTT. *Top.163a6*.

[< *αἴτος (cf. ἔξαιτος), R. lui αἴνυμαι]

αἴτημα, ατος, τό *subst.* I *cerere*: PLAT. *R.566b*, αἰτῆσαι τι ~ καὶ δώσω σοι LXX *3Rg.12.24d cere-mi orice și îți voi da*; LXX *Ps.105.15*, NT *Lc.23.24*, APP. *BC3.5*. II (log.) *postulat*: ARSTT. *APr.Po.86a34*, PLUT. *Demetr.3.5*, id. *M.720e*.

[αἴνυμαι]

αἰτηματώδης, ες *adj.* *care face apel la un postulat, care se bazează pe un cerc vicios*: PLUT. *M.694e*.

[αἴτημα]

αἴτημι, (eol.) v. αἰτέω

αἰτής, ου *adj.m.* |gen. αἰτέω Theoc.| (tânăr) ἰνδράγῖτ, (în relațiile homosexuale): THEOC.

12.20.

[cf. αἰώ?]

αἰτήσις, εως, ἡ *subst.* *cerere* (imperativă), *solicitare*: ἀποπειροθέντες ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ γῆς αἰτήσιν HDT. 7.32 *irimisi în Grecia pentru a cere pământ*: ISOC. 6.31, LXX *Ion6.8*, IOS. *A18.83*, PLUT. *Them.6.3*.

[αἰτέω]

αἰτητέον, *adj.vb.* *trebuie cerut*: XEN. *Eq.Mag.5.11*.

[αἰτέω]

αἰτητικός, ἡ, ὄν *adj.* I (despre pers.) *solicitant*: ARSTT. *EN1120a33*. II (despre lucruri) *la cerere*: (vers) PLUT. *M.334e*.

[αἰτητής]

αἰτητός, ὄν *adj.* *cerut*: ἀρχῆς ἦν ἐμοὶ πόλις δωρητόν, οὐκ αἰτητόν SOPH. *OT384 putere pe care cetatea mi-a dat-o în dar, nu am cerut-o*.

[αἰτέω]

αἰτία, ας, ἡ *subst.* {-ῆ Hdt.} I (peior.) I *vină, responsabilitate*: αἰτίαν δ' ἔχω τῆς τοῦδε μητρὸς τοῦ φόνου AESCH. *Eu.579 port vina acestei ucideri a mamei*: ἐρωτᾷτ', αἰτίαν καθ' ἣντινα αἰκίζεται με AESCH. *Pr.226 întrebați care este vina pentru care sunt chinuit*: οὐδὲν ~ τέχνη *nu e de vină arta ta*: πολλῶν κακῶν Ἑλλησιν αἰτίαν ἔχει EUR. *El.213 poartă vina multor rele pentru greci*: γυνή 'στι τοῦ πολέμου τ' οὐκ ~ AR. *Ach.1062 femeia nu-i de vină pentru război*. 2 *înviniure, acuzație*: αἰτίαν ἔχειν (+ gen.) *a fi acuzat de*: αἰτίαν ἔχοντες ... μαλακίας περὶ τὸν πόλεμον PLUT. *Cic.6.2 acuzăți de lipsă de curaj în război*: (abs.) ἔχω μεγίστην αἰτίαν κείνων ὑπο AESCH. *Eu.99 mi se aduce o foarte gravă acuzație din partea aceluia*: (ἐν αἰτία ἔχειν + ac.) ἐν αἰτία δ' εἶχον ... πολλῆ τὸν Ἄγιν THUC. 5.60 *il acuzau foarte tare pe Agis*: (+ diverse vb.) (+ βάλλειν) μῆποτ' ἐν αἰτία ... βαλεῖν SOPH. *OT656 să nu învinuiești*: (αἰτίαν ὑπέχειν / ὑπομεῖναι / λαβεῖν / φέρεσθαι „a suporta o acuzație / a-și atrage o învinuire”) THUC. 2.18. (+ φεύγειν) οὐδὲ μὴ 'ν Αἴδου θανῶν φύγη ματαίων αἰτίας AESCH. *Supp.229 nici mort în Hades n-ar scăpa de învinuirile unor fapte desfrânate*: (αἰτίας περιπίπτειν / ἐνέξεσθαι „a se expune unor învinuirii”) PLAT. *Cri.52a*, (+ ἐμπίπτειν) εἰς ἐκείνην τὴν αἰτίαν... ἐμπέσωσιν PLAT. *Th.150a cad sub acea acuzație*: (+ προστιθέναι) αἰτίαν ἄν προστιθέντες ὡς AR. *Pax640 aducând drept*

invinuire cum că ...: (ἐν αἰτία εἶναι / γίνεσθαι „a fi acuzat”) XEN. Cyr.5.3.50. (jur.) οὐτ' ἔνοχός εἰμι ταύταις ταῖς αἰτίαις IS. 11.15 *nu cad sub aceste acuzații*. 3 reproș. muștrare: ~ φίλων ἀνδρῶν ἐστὶν ἀμαρτανόντων THUC. 1.69 *dojana se face asupra unor prieteni care greșesc*. II (în sens pozitiv) responsabilitate, ext. reputație, faimă, merit: εἰ μὲν γὰρ εὖ πράξαιμεν, αἰτία θεοῦ AESCH. Th.4 *dacă ne merge bine, e meritul zeului*; τούτων τῶν ἀγαθῶν τὴν αἰτίαν ἔξομεν ISOC. 8.138 *vom beneficia de faima acestor fapte bune*; αἰτίαν ἔχουσι Ἀθηναῖοι βελτίους γεγονέναι PLAT. Grg.503b *atenienii au o reputație de a fi mai buni*; ISOC. 15.58. III (frecv. gener.) cauză, pricină: ~ δὲ αὕτη πρώτη ἐγένετο τοῦ πολέμου THUC. 1.55 *aceasta a fost prima cauză a războiului*; οὔτε ἀγαθῶν οὔτε κακῶν αἰτίαν ποτὲ ἔσσεσθαι PLAT. R.491e *nu va fi vreodată pricină nici a unor lucruri bune, nici rele*; ARSTT. *Metaph*.1003a27, κατὰ πᾶσαν αἰτίαν NT Mt.19.3 *din orice pricină*. IV situație, caz: ἡ ~ τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναικός NT Mt.19.10 *situația raportului dintre bărbat și femeie*. V subiect, temă: μελίφορον' αἰτίαν ῥοαῖσι Μοισῶν ἐνέβαλε Pl. N.7.11 *a oferit cântecelor Muzelor un subiect dulce ca mierea*; (αἰτίαν παρέχειν + gen. „a oferi ocazia pentru”) LUC. Tyr.13.

[αἰτίος]

αἰτιάζω, *vb.* a acuza, (gener. pas.) a fi acuzat, a fi socotit răspunzător: ἡ πόλις ἡμῶν αἰτιάζεται XEN. HG1.6.5 *cetatea noastră este socotită răspunzătoare*.

[αἰτία]

αἰτίωμα, ατος, τό *subst.* acuzație, vină: ποῖω λαβὼν σε Ζεὺς ἐπ' αἰτιάματι AESCH. Pr.194 *cu ce vină te-a prins Zeus?*; EUR. Tr.918, διὰ τοῦτο τὸ ~ THUC. 5.72 *din pricina acestor acuzații*; (+ gen. obiectiv) PLUT. Cor.31.1, id. M.401b.

[αἰτιάομαι]

αἰτιάομαι-ῶμαι, *vb.* [impf. ἠτιώμην, viit. αἰτιάσομαι [iā], aor. ἠτιασάμην, pf. ἠτιᾶμαι; pas. viit. αἰτιαθήσομαι, aor. ἠτιάθην] {ep. 3pl. αἰτιόωνται Od., impf. 2pl. ἠτιάσθε Il., 3pl. ἠτιόωντο Il., inf. αἰτιάσθαι Il., Luc.} I a socoti vinovat, a învinovăți, a învinui, a acuza, a muștra: μ' ἠτιάσθε ἕκαστος Il. 16.202 *fiecare dintre voi mă învinuia*; θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται OD. 1.32 *muritorii îi so-*

cotesc vinovați pe zei: τὰ Φοίβου δ' αἰτιάσθε θεσφοτα EUR. Or.276 *aruncați vina asupra oracolelor lui Phoibos*; ἔξεστι μὲν τὸ θεῖον ~ XEN. HG7.5.12 *e permis a învinui divinitatea*; APP. BC3.55. (+ ac. și gen.) οὐ γὰρ ἑαυτὸν ~ τῶν κακῶν PLAT. R.619c *a nu te învinui singur de rele*; μὴ ἐμὲ ~ τούτων PLAT. Sph.218a *să nu mă învinovățească de acestea*; αἰτιασαίμην μὲν οὖν ἔγωγ' ἂν οὐδέν' ... τοῦ κακῶς τὰ πράγματα ἔχειν DEM. Prooem.31.2 *eu unul n-as socoti pe nimeni vinovat de situația rea*; (+ inf.) τίν' αἰτιάσομαι θεῶν μ' ἀπολλύνα; AR. Ra.310 *pe care dintre zei să-l acuz că mă dă pierzării?*; DEM. Prooem.9.1, (+ ὅτι) ἡμᾶς αὐτοὺς αἰτιασόμενοι ὅτι THUC. 6.77 *invinovățindu-ne pe noi înșine de faptele că ...*; (+ ὡς) THUC. 1.120, (pas.) XEN. HG2.1.32. II (fără sens peior.) a socoti drept cauză / autor, a considera responsabil: τίνα οὖν ἔχεις αἰτιάσασθαι τῶν ἐν οὐρανῷ θεῶν τούτου κύριον PLAT. R.508a *pe cine dintre zeii din cer îl socotești drept stăpân al acesteia* (sc. *luminii*); σὲ δὲ τίς αἰτιάται πόλις νομοθέτην ἀγαθῶν γεγονέναι PLAT. R.599e *ce cetate te socotește pe tine drept pricina pentru care a avut un legislator bun*; (+ inf.) DEM. 18.150.

[αἰτία sau αἰτίος]

αἰτιάσις, εως, ἡ *subst.* învinuire: ἀπὸ τῆς αἰτιάσεως τοῦ θανάτου ARSTT. Po.1455b31 *de la învinuirea de omor*.

[αἰτιάομαι]

αἰτιατέον, *adj.vb.* I trebuie învinuit: XEN. Cyr.7.1.11, (+ ac. și gen.) μηδέν' ἄλλον ~ τοῦ πάντα φαύλως ἔχειν DEM. 10.76 *a nu învinui pe nimeni altcineva pentru eșec*. II trebuie socotit drept cauză: PLUT. Art.8.6. (+ gen.) PLAT. R.379c, id. Ti.57c, ARSTT. Mete.339a32.

[αἰτιάομαι]

αἰτιατός, ἡ, ὄν *adj.* produs de o cauză, cauzat: ARSTT. APr.Po.76a20, id. *Metaph*. 1065a11. // **αἰτιατόν**, τό *subst.* efect: ARSTT. APr.Po.98a36.

[αἰτιάομαι]

αἰτίζω, *vb.* (ep. pt. αἰτέω) (frecv.) a cere, a cerși: ἄγει κειμήλια πολλὰ ... αἰτίζων ἀνὰ δῆμον OD. 19.273 *aduce multe comori cerându-le prin popor*; αἰτίζων ἀκόλους OD. 17.222 *cerșind coji de pâine*; ~ μάλα πάντας ἐποικόμενον μνηστήρας OD. 17.351 *a cerși mergând pe la toți peștorii*; αἰτίζητ' ἄρτον

πάππαν με καλοῦσαι AR. *Pax*120 *imī cerefī pāine strīgāndu-mā „papa”*: CALL *Cer.*115.

[v. αἰτέω]

αἴτιο-λογέω-ῶ, vb. a lămuri cauza, a explica; PLB. 12.25i.9, PLUT. *M.*689b.

[αἰτία, λέγω]

αἰτιολογία, ας, ἡ *subst.* explicare a cauzei; IOS. *AI.*29.

[αἰτιολογέω]

αἴτιος, α, ον *adj.* [fem. -ιος Ar. *Pl.*547] **I** (peior.) responsabil, făptaș, vinovat: ἐγὼ δ' οὐκ ~ εἰμι, ἀλλὰ Ζεὺς Il. 19.86 *nu eu sunt vinovat, ci Zeus*: (Antinoos către Telemachos) σοὶ δ' οὐ τι μνηστῆρες ... αἴτιοί εἰσιν, ἀλλὰ φίλη μήτηρ OD. 2.87 *ni peșitorii îți sunt de vină cu ceva, ci mama ta*: νοσοῦμεν δ' οὐδὲν ὄντες αἴτιοι EUR. *Hipp.*933 *suferim, deși nu suntem cu nimic vinovați*: (frecv. + gen.) OD. 22.48, τοῦ πολέμου ... αἰτίους εἶναι THUC. 2.27 *sunt vinovați de război*: μὴ λάθοι σε τῶνδ' ὅς ~ κακῶν EUR. *Med.*332 *să nu-ți scape cel vinovat pentru aceste rele*: ὁ θεὸς ~ μοι τῶν κακῶν AR. *Nu.*85 *zeul este pricina relelor mele*: SOPH. *Ph.*1426, DEM. 18.143, (+ inf.) οἱ δὲ ζῶντες αἴτιοι θανεῖν SOPH. *Ant.*1173 *cei ce trăiesc sunt vinovați de moartea [acelora]*: (subst.) τοῦ πατρὸς τοὺς αἰτίους AESCH. *Ch.*273 *cei vinovați deuciderea tatălui*. **II** (în sens pozitiv) autor, făuritor: τῆς πείρας αἴτιοι THUC. 3.22 *cei care au pus la cale încercarea*: πολλῶν μὲν γὰρ καὶ καλῶν αἴτιοι γεγένηνται τῇ εαυτῶν πατρίδι LYS. 2.70 *au fost la originea multor fapte bune pentru patria lor*: AR. *Pl.*547, (+ inf.) PLAT. *La.*190e, τοῦ καλῶς ζῆν αἴτιοι ISOC. *Fr.*18 *făptuitori ai unei vieți frumoase*. // **αἴτιον**, τό *subst.* **I** cauză, pricină, (log., filos.) principiu: ~ δ' ἦν οὐχ ἡ ὀλιγανθρωπία THUC. 1.11 *pricina nu era puținătatea oamenilor*: (log., filos.) ARSTT. *APr.Po.* 99a17, ~ δ' ὅτι ... ARSTT. *Metaph.*981a15 *cauza stă în faptul că ...*: ARSTT. *deAn.* 421a9. **II** (pl.) τὰ Αἴτια = Cauzele / Principiile / Originile: (operă a lui Callimachos) A.RH. *Fr.*13. **III** vină: οὐδὲν ~ θανάτου εὔρον ἐν αὐτῷ NT *Lc.*23.22 *nu am găsit la El nici o vină de moarte*.

[cf. αἰτέω, αἴνυμα]

αἰτιω-, (ep.) αἰτίαομαι

αἰτιώμα, ατος, τό *subst.* (= αἰτίαμα) învinuire: NT *Fp.*25.7.

[αἰτίαομαι]

Αἰτναῖος, α, ον *adj.* **I** al vulcanului Aitne (Etna): AESCH. *Pr.*365, EUR. *Cyc.*95. **II** din regiunea Aitne: (epitet al lui Zeus) Pl. *O.*6.96, (catărcă) SOPH. *OC*312, (cărăbuș) AR. *Pax*73.

[Αἴτνη]

Αἴτνη, ης, ἡ *subst.* {dor. dor. -α} **I** (geogr.) Aitne (Etna), vulcan în Sicilia: THUC. 3.116 ș.a. **II** (geogr.) Aitne (Etna), oraș la poalele vulcanului (azi Santa Maria de Licodia): Pl. *P.*1.60, THEOC. 1.65 ș.a.

αιτρία, v. αἰθρία: AR. *Th.*1001.

αιτρία, v. αἰθρία

Αἰτωλία, ας, ἡ *subst.* Etolia, regiune a Greciei: SOPH. *El.*704, THUC. 3.105 ș.a.

Αἰτωλικός, ἡ, ὄν *adj.* din Etolia, etolian: ἀπὸ δὲ τοῦ Αἰτωλικοῦ πάθους THUC. 4.30 *din pricina nenorocirii din Etolia*: PLB. 7.13.3, PLUT. *Arat.*31.1, LUC. *Sacr.*1.

[Αἰτωλία]

Αἰτώλιος, α, ον *adj.* din Etolia, etolian: (Tydeus) IL. 4.399.

[Αἰτωλία]

Αἰτωλῖς, ἶδος *adj.f.* etolian: (tinut) HDT. 6.127, (femeie) SOPH. *Tr.*8, Αἰτωλίδ' ἐς γῆν EUR. *Ph.*981 *pe pământ etolian*.

[Αἰτωλία]

Αἰτωλός, ἡ, ὄν *adj.* din Etolia, etolian: IL. 23.471, OD. 14.379, Pl. *O.*3.12, (subst.) οἱ Αἰτωλοῖ THUC. 3.102 *etolienii*: (despre Cleon, joc de cuvinte cu αἰτέω „a cere, a cerși”) AR. *Eq.*79.

[Αἰτωλία]

αἰφνης, adv. brusc, dintr-o dată, pe neașteptate: θαῦμα δ' ἦν ~ ὄρᾶν EUR. *IA*1581 *dintr-o dată s-a putut vedea o minune*: AESOP. 1.170, id. 1.268.

[cf. αἴψα]

αἰφνίδιος, ον [vī] *adj.* pe neașteptate, neprevăzut, fără veste, subit: ~ μόρος AESCH. *Pr.*680 *sfârșit neașteptat*: PLUT. *Rom.*24.1, ~ αὐτοῖς ἐφίσταται ὄλεθρος NT *ITes.*5.3 *va veni pieire peste ei fără de veste*: (teamă) LXX *Inf.*17.14, (despre pers.) προσβαλόντες τῇ Ἰάσφ αἰφνίδιοι THUC. 8.28 *atacând (cetatea) Iasos fără veste*: THUC. 8.14, (neut. subst.) δουλοῖ γὰρ φρόνημα τὸ αἰφνίδιον THUC. 2.61 *instantaneitatea reduce cugetul la sclavie*: διὰ τὸ τῆς παρουσίας αἰφνίδιον PLB. 5.6.3 *din pricina sosirii fără veste*: (neut. adv. **αἰφνίδιον**) τὸν ὕπνον αἰφνίδιον θορυβεῦντι ἐφιστάμεναι μελεδῶναι THEOC. 21.5 *griji sosite fără veste tulbură somnul*: ~ ἡ σελήνη πλήρης οὔσα

PLUT. *Aem.*17.7 *luna fiind pe neasteptate plină*. // **αἰφνιδίως**, *adv.* pe neasteptate. *subit*: ~ θνησκόντων THUC. 2.53 *mirind subit*: ποιησάμενοι δὲ τὴν ὁρμὴν ἐντεῦθεν ~ PLB. 4.6.11 *porind de aici pe neasteptate*; LXX 2.Mac.14.22, PLUT. *Caes.*20.7, LUC. *Merc. Cond.*26 §.a.

αἶγμα-, (dor.) v. αἰχμη-

αἰχμάζω, *vb.* |viit. -άσω, aor. ἤχμασα| {ep. viit. -άσσω II. 4.324} **I** a arunca, a azvârli: αἰχμάς δ' αἰχμάσσουσι IL. 4.324 *vor arunca lăncile*. **II** a înarma (cu lance): πρὸς Ἀτρεΐδαισιν ἤχμασας χέρας; SOPH. *Ai.*97 *ti-ai înarmat bratele împotriva atrizilor?* **III** a lupta, a purta război: τὸν δ' ἀνανδρίας ὑπο ἔνδον ~ AESCH. *Pers.*756 *a purta război în casă din pricina lașității*; SOPH. *Tr.*355, EUR. *Rh.*444, MEN. *Sam.*629.

[αἰχμή]

αἰχμάλωσία, *αζ.* ἡ *subst.* **I** prizonierat, captivitate, robie: PLB. 5.102.5, IOS. *API.*148, γυναῖκες ἐν αἰχμαλωσία πορεύονται LXX *Iez.*30.17 *femeile vor porni în robie*; PLUT. *Rom.*29.6 §.a. **II** pradă de robi: ἤγαγον ... τὴν αἰχμαλωσίαν LXX *Num.*31.12 *i-a luat pe toți cei robiți*; LXX *Ps.*13.7, NT *Ef.*4.8.

[αἰχμάλωτος]

αἰχμαλωτεύω, *vb.* **I** a lua prizonier, a lua în robie: LXX *Num.*24.22, id. *Ps.*136.3, (pas.) LXX *Am.*1.5, id. *Iez.*12.3. **II** a răpi: (pas.) IOS. *AI*6.p.

[αἰχμάλωτος]

αἰχμαλωτίζω, *vb.* a lua prizonieri, a (a)duce în robie, a robi: ~ τὸν λαὸν LXX *IMac.*15.40 *a robi poporul*; (med. = act.) αἰχμαλωτίζεται δὲ ὑπὲρ χιλίου IOS. 4.448 *ia prizonieri peste o mie*; (fig.) αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα NT *2Cor.*10.5 *robind tot gândul*: αἰχμαλωτίζοντά με ἐν τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας NT *Rom.*7.23 *făcându-mă rob în legea păcatului*: αἰχμαλωτίζοντες γυναῖκάρια σεσωρευμένα ἁμαρτίας NT *2Tim.*3.6 *robind femeilești împovărate de păcat*.

[αἰχμάλωτος]

αἰχμάλωτικός, ἡ, ὄν *adj.* de prizonier: δόμοις γὰρ τοῖσδ' ἐν αἰχμαλωτικοῖς EUR. *Tr.*871 *în aceeași casă de prizonieri*.

[αἰχμάλωτος]

αἰχμάλωτις, ἴδος *adj.f.* prizonieră, ostatecă, roabă: τὰς αἰχμαλωτίδας χέρας SOPH. *Ai.*71 *mâini robite*; EUR. *Hec.*1096, (subst.) SOPH. *Ai.*1228, LXX *Gen.*31.26, id. *Ex.*12.29 §.a.

[αἰχμάλωτος]

αἶχμ-άλωτος, ὄν *adj.* **I** (milit.) capturat, cucerit: τὸν αἰχμαλώτων χρημάτων λάχος μέγα AESCH. *Eu.*400 *o mare parte din bunurile capturate*: τὴν δύναμιν ... ἄπασαν αἰχμάλωτον ἔλαβεν ISOC. 6.53 *a făcut prizonieră întreaga armată*: (nave) PLB. 1.61.8 §.a.

// (neut. pl.) **αἰχμάλωτα**, τὰ *subst.* pradă / prăzi de război: ἀπολαβόντες πάντα τὰ ~ XEN. *HG*3.2.5 *luând cu ei toată pradă*: τὰ λοιπὰ τῶν αἰχμαλώτων PLB. 10.19.8 *partea rămasă din pradă*. **II** (despre pers.) prizonier, captiv, rob: ἀνδρας ἔχοντες αἰχμαλώτους οὐκ ἔλάσσουμεν χιλίων THUC. 1.54 *având nu mai puțin de o mie de prizonieri*: αἰχμάλωτον γυναῖκα HDT. 6.134 *prizonieră*: ἔσονται αἰχμάλωτοι οἱ αἰχμαλωτεύσαντες αὐτούς LXX *Is.*14.2 *cei ce au luat în robie vor fi robi*; κηρύξει αἰχμαλώτοις ἄφεςιν LXX *Is.*61.1 *a vesti robilor eliberarea*: NT *Lc.*4.18. // (fem. sg.) **αἰχμάλωτος**, ἡ *subst.* prizonieră, sclavă, roabă: AESCH. *Ag.*1440 τὴν αἰχμάλωτον, ἣν ἐπεμψας ἐς δόμους, κάτοισθα δῆπου; SOPH. *Tr.*417 *o știi pe prizoniera pe care ai adus-o în casă?*; EUR. *Andr.*908. **III** (despre animale) răpit: ἐάν ... κτήνος ... τελευτήσῃ ἢ αἰχμάλωτον γένηται LXX *Ex.*22.9 *dacă o vită moare sau este răpită*. **IV** de prizonier: ῥῦσαί με ... αἰχμαλώτου δουλοσύνης HDT. 9.76 *eliberează-mă de robia prizonieratului*; (culcus) AESCH. *Th.*364.

[αἰχμή, ἀλίσκομαι]

αἰχματάς, v. αἰχμητής: PI. *N.*5.7.

αἰχμή, ἡς, ἡ *subst.* {dor. αἰχμά PI., Aesch.}

I vârf (al unei arme), tăieș: ~ χαλκεῖη IL. 4.461 *vârf de aramă*; IL. 17.600, (despre săgeți) AESCH. *Pers.*239. **II** sulită, lance: αἰχμὰς δ' αἰχμάσσουσι IL. 4.324 *vor arunca lăncile*; αἰχμῆς ἀπέλαμπ' IL. 22.319 *din sulită a țâșnit o sclipire*: κνημίδας, αἰχμῆς καὶ πέτρων προβλήματα AESCH. *Th.*676 *enemide, apărătoare împotriva lăncii și a pietrelor*; αἰχμᾶν ταμών PI. *N.*3.33 *tăindu-și (făurindu-și) o lance*; HDT. 5.94, HES. *Sc.*193, (nume de câine) XEN. *Cyn.*7.6. **III** (despre alte obiecte) **I** seceră: ἡμῶν αἰχμῆς ὀξεῖησι ... πέτηλα ... σταχύων HES. *Sc.*288 *retezând cu seceri ascuțite spicele de grâu*. **2** trident: (al lui Poseidon) AESCH. *Pr.*925.

IV (fig. prin metonimie) **I** război, luptă: πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους κακῶς ἢ ~ ἐστήκεε HDT. 7.152 *războiul cu lacedemonienii a mers rău*; ἐν αἰχμαῖς Ἄρεος EUR.

Fr.16.1 *în luptele lui Ares*. 2 *inflăcărare în luptă*: θρέψε δ' αἰχμῶν Ἀμφιτρώωνος P1. N.10.13 (*Argos*) a *hrănit inflăcărarea lui Amphitryon*. 3 *stăpânire, domnie*: γυναικείαν ἄτολμον αἰχμῶν AESCH. Ch.630 *stăpânire fără sfruntare a femeilor*: AESCH. Ag.483, id. Pr.405. V *batalion de suliași / lăncieri*: ἦξω ... λαβῶν πάγκαλκον αἰχμηῶν EUR. *Heracl*.276 *voi veni luând cu mine un batalion de lăncieri*: P1. O.7.19.

[cf. ἄκων²]

αἰχμηεῖς, ἦεσσα, ἦεν *adj.* *inarmat cu suliași / lance*: AESCH. Pers.137.

[αἰχμηή]

αἰχμητά, (ep.) v. αἰχμητής: IL. 7.281, THEOC. 17.56.

αἰχμητής, οὐ *adj.m.* [var. nom. αἰχμητά [-ᾶ] Il. 5.197] {dor. αἰχμητάς} I *lăncier, suliaș, exl. războinic, viteaz*: IL. 2.543, (frecv. termen de apreciere) νῦν σε μάλα χρῆ αἰχμητήν τ' ἔμμεναι IL. 22.269 *acum trebuie să te arăți un mare războinic*: οὐ ~ πέφυκεν, ἐν γυναιξί δ' ἄλκιμος EUR. Or.754 *nu-i născut un războinic, e viteaz doar cu femeile*: (armatā) EUR. Hec.118, (despre Ptolemaios) THEOC. 17.56. II *războinic, inflăcărat*: (despre trăsnetul lui Zeus) P1. P.1.5, (inimă) P1. N.9.37.

[αἰχμηή]

αἰχμό-δετος, ον *adj.* *prizonier*: SOPH. Fr.47. [αἰχμηή, δέω]

αἰχμο-φόρος, ον *adj.* *purtător de suliași, suliaș, lăncier*: HDT. 1.215, id. 7.40 ș.a.

[αἰχμηή, φέρω]

αἰψᾶ, *adv.* *pe dată, brusc, pe loc, repede*: ~ δ' ἄρα Τροίην ... ἵκανε IL. 24.346 *și atunci pe dată a ajuns la Troia*: ~ δὲ δειπνον ἔλοντο OD. 9.86 *au luat masa repede*: ~ δὲ φεύγειν ὀρμήθη ποτι σῆμα πατρός THEOC. 22.198 *a pornit dintr-o dată să alerge către mormântul tatălui*: SAPPH. 1.13, P1. P.4.133, A.RH. 1.842 ș.a.

[cf. αἰπύς, αἰφνης]

αἰψηρο-κέλευθος, ον *adj.* *cu pas repede*: (epitet al lui Boreas) HES. Th.379.

[αἰψηρός, κέλευθος]

αἰψηρός, ἦ, ὄν *adj.* *rapid, grabnic, brusc*: ~ δὲ κόρος ... γόοιο OD. 4.103 *incetare bruscă din plâns*: πνοάς αἰψηρός P1. Fr.Parth.94b.17 *pale de vânt repezi*: (adv.) λῦσεν δ' ἀγορήν αἰψηρήν IL. 19.276 *a pus capăt brusc sfatului*: OD. 2.257.

[αἰψα]

αἰώ¹, [ᾶ-; dar ᾶ- Aesch. Supp.59. Soph. OC181] *vb.* [impf. ᾶιον ἢ ἦτον] {eol. αἰοισα Sapph. 1.6} I *a simți*: (+ gen.) τοῖ δὲ πληγῆς ᾶιοντες IL. 11.532 *ei (sc. caii) simțind lovitură*. II *a auzi, a asculta*: (abs.) ᾶιε δὲ Ζεὺς IL. 21.388 *Zeus auzea*: OD. 10.118, THEOC. 6.26, (+ ac.) ᾶιον ὅπα χάλκεον IL. 18.222 *auzeau glasul de aramă*: Νέστορ δὲ πρῶτος κτύπον ᾶιε IL. 10.532 *Nestor cel dintâi auzea ropotul*: (+ gen.) Γλαύκῳ ... φθογγῆς ᾶιοντι IL. 16.508 *Glaucos auzind glasul*: SOPH. Ph.1410. III *a da ascultare, a se surpune*: τοῦδ' ἄνακτος ᾶιον AESCH. Pers.874 *se surpuneau acestui rege*: αἰετέ μου EUR. Supp.820 *dați-mi ascultare*. IV *a înțelege, a pricepe*: οὐκ ᾶεις, ὅτι OD. 18.11 *nu pricepi că ...*: IL. 10.160. V *a vedea*: προβίβαζε, κούρα, πόρσω σὺ γὰρ ᾶεις SOPH. OC181 *adu-l mai în față, copilă, căci tu chiar vezi*. [R. lui αἰσθάνομαι, cf. lat. audio]

αἰώ², [ᾶ-] *vb.* *a-și da suflarea*: φίλον ᾶιον ἦτορ IL. 15.252 *imi dădeam suflarea*.

[cf. ἀάζω?]

αἰών, v. ἡϊών

αἰῶν, v. ἡϊών

αἰών, ὄνος, ὁ *subst.* [fem. Il. 22.58; P1. P.4.186; Eur. Ph.1484; ac. sg. αἰῶ Aesch. Ag.229, id. Ch.350] I *forță vitală, viață, durată sau curs al vieții*: με καὶ λίποι ~ IL. 5.685 *să mă părăsească viața*: μινυθᾶδιος δὲ οἱ ~ ἐπλεθ' IL. 4.478 *a avut o viață scurtă*: κατεῖβετο δὲ γλυκὺς ~ OD. 5.152 *i se scurgea viața cea dulce*: τελευτήσαντας τὸν αἰῶνα HDT. 9.27 *sfârșindu-și viața*: αἰῶνα τὸν σύμπαντα δουλεύειν θέλω EUR. Hec.757 *prefer să fiu toată viața sclavă*: ἀπ' αἰῶνος = δι' αἰῶνος *pentru întreaga viață / pentru vecie*: HES. Th.609, AESCH. Eu.563 *μακρὸς γὰρ ~ συμφορὰς πολλὰς ἔχει MEN. Gnom.482 o viață lungă are multe nenorociri*. II *vârsta, epocă, generație*: αἰῶ τε παρθένειον AESCH. Ag.229 *vârsta a fecioriei (= tinerete)*: τοῦ μέλλοντος αἰῶνος DEM. 18.199 *generație viitoare*: (+ num.) αἰῶνα δ' ἐς τρίτον AESCH. Th.744 *până la a treia generație*: ἄχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος PLUT. Marc.8.6 *până în vremea noastră*: οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου NT Lc.16.8 *fiii acestei epoci*. III (trad. a ebr. עוֹלָם) *univers, lume*: LXX Ex.15.18, τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰῶνων NT 1Tim.1.17 *pentru Împăratul lumilor*. IV *timp (fără capăt), veșnicie, vecie, eternitate, veac*: δι' αἰῶνος ... ἀπαύστου AESCH. Supp.574 *în veacul fără sfârșit*: ζοῆ

καὶ ~ συνεχῆς ARSTT. *Metaph.*1072b.29 *viață și durată nesfârșită*; ἄμναστοι ... μακροῦς αἰῶνας ἔκειντο THEOC. 16.43 *zăceau în uitaire lungi veacuri*; εἰς τὸν αἰῶνα *pentru totdeauna / pe vecie / în veac*; LXX *Ps.*85.12, NT *Mt.* 21.19, εἰς αἰῶνα αἰῶνος LXX *Ps.*36.27 *în veacul veacului*; (pl.) εἰς τοὺς αἰῶνας LXX *Ἰη.*3.8 *în veci*; εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων NT *Flp.*4.20 *în vecii vecilor*; ἐκ τοῦ αἰῶνος / ἀπ' αἰῶνος *din veac / din veșnicie*; NT *In.*9.32, id. *Fp.*15.18, εἰς ἡμέραν αἰῶνος NT *2Ptr.*3.18 *în ziua veacului*; εἰς πάσας τὰς γενεάς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων NT *Ef.*3.21 *în toate neamurile veacului veacurilor*; ἕως αἰῶνος LXX *2Rg.*3.28 *rână în veac*; ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος LXX *1Par.*16.36 *din veac și până în veac*; πρὸ τῶν αἰώνων NT *1Cor.*2.7 *mai înainte de veci*. V *vreme sau lume prezentă*, *veac*; συντέλεια αἰῶνός NT *Mt.*13.39 *săvârșirea veacului*; κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου NT *Ef.*2.2 *αἰ μέρμναι τοῦ αἰῶνος* NT *Mc.*4.19 *grijile lumii*. VI (person.) *Veșnicie*; ~ τε Χρόνου παῖς EUR. *Heracl.*900 *Veșnicia, copil al Timpului*.

[v. αἰεῖ, cf. lat. *aevum*]

αἰώνιος, ον *adj.* [var. ος, -α, -ον] *veșnic*, *etern*, *nesfârșit*; ἡγησάμενοι κάλλιστον ἀρετῆς μισθὸν μέθην αἰώνιον PLAT. *R.*363d *socotind că cea mai bună răsplată a virtuții este un chef veșnic*; PLAT. *Lg.*904a, (amintire) PLB. 8.12.8, ARR. *Peripl.M.Eux.*1.4, IOS. *AI.*235, (feciorie) CALL. *Dian.*6, (op. αἰδίοσ) τὸν αἰώνιον τοῦ τυράννου ὄλεθρον καὶ τὸν αἰδίοιον τῶν εὐσεβῶν βίον LXX *4Mac.*10.15 *pieire pe vecie a tiranului și viață veșnică a celor credincioși*; (viață) NT *Mt.*19.16, (pl. ebr. עוֹלָם) διαθήκην αἰώνιον διαθήσομαι LXX *Is.*61.8 *voi încheia legământ veșnic*. // **αἰωνίως**, *adv.* *fără încetare*; σπλάγχνα ~ ἐσθιόμενα καὶ γεννώμενα PLAT. *Sp.*371e *măruntaie mâncate din nou și nou și iar apărute*.

αἰώρα, ας, ἡ *subst.* [var. εἴωρα Soph.] I *hamac*, *balansoar*; PLAT. *Lg.*789d. II *oscilație*; αἰώραν τινὰ ἐνοῦσαν ἐν τῇ γῆ PLAT. *Phd.*111e *un fel de oscilație care se produce în pământ*. III (prin metonimie) *λαț*, *ștreang*; (despre locasta) *πλεκταῖς εἴωραις ἐμπεπλεγμένην* SOPH. *OT*1264 *sugrumată cu un ștreang impletit*. IV *balansare*; PLUT. *M.*130c, id. *M.*798d.

[cf. αἰεῖρω? αἰωρέω?]

αἰωρέω-ῶ, *vb.* [viit. -ήσω, aor. ἠώρεσα, pf. inuz.; pas. viit. αἰωρηθέσομαι, aor. ἠώρηθην, part. αἰωρηθείς, pf. ἠώρημαι] I *a mișca într-o parte și într-alta*, *a balansa*, *a agita*; τοὺς ὄφεις ... ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς αἰωρῶν DEM. 18.260 *agitând șerpilor deasupra capului*; (despre acvila lui Zeus) *νότον αἰωρεῖ Pl. P.*1.9 *își mișcă spinarea*. II *a arunca*, *a lansa*; οὐ Ζεὺς κεραυνοῦ τοῖον αἰωρεῖ βέλος LUC. *Trag.*299 *nici Zeus nu aruncă o asemenea săgeată a trăsnetului*. III *a stărni*, *a agita*, *a excita*; τὸ σῶμα ... τὴν διάνοιαν αἰωρεῖ PLUT. *Brut.*37.6 *trupul stărnește gândirea*. IV (med.) *a atârna*, *a se legâna*, *a se mișca dintr-o parte în alta*; δέρματα περὶ τοὺς ὄμους αἰωρεόμενα HDT. 7.92 *piei care le atârână pe umeri*; σύν χειρὶ μεγάλῃ περὶ τὰς πόλεις ἐκείνας αἰωρούμενος PLUT. *Cic.*15.5 *vânturându-se prin acele cetăți cu o armată mare*. V (med., pas.) (sensuri speciale) I *a pluti*, *a fi suspendat în aer*; (despre umbra lui Polidoros) *τριταῖον ἤδη φέγγος αἰωρούμενος* EUR. *Hec.*32 *plutind deja pentru a treia dimineată*; (despre un vis) SOPH. *El.*1390, (despre păsări) ARSTT. *Mir.*836a13, ἐν ᾧ φησι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλατταν αἰωρεῖσθαι PLB. 34.5.4 *în care se zice că plutesc pământul și marea*. 2 *a fi stărnit*, *a fi agitat / neliniștit*; τὸν βίον ὑπὲρ μεγάλων αἰωρηθέντα HDT. 8.100 *viață stărnită pentru înfăptuirea măreței*; ἐν τῷ αὐτῷ κινδύνῳ ... αἰωροῦμαι THUC. 7.77 *sunt tulburat de același pericol*; ἀπὸ τοῦ ἀληθῶς ἤδη αἰωρεῖσθαι τὴν ψυχὴν XEN. *Cyn.*4.4 *din pricina faptului că sufletul este cu adevărat neliniștit*; APP. *BC*2.6. 3 (fig.) *a amenința*; αἰωρουμένης δὲ Παρθικῆς στρατιᾶς περὶ τὴν Μεσοποταμίαν PLUT. *Ant.*28.1 *o armată parτὰ stând amenințător în Mesopotamia*; PLUT. *M.*252f. 4 *a depinde*; ἐς οὐδενὸς ἀνδρὸς ἐλπιδας αἰωρούμενοι APP. *BC*3.59 *fără să depindă de nădejțile nimănui*; PLAT. *Mx.*248a. 5 *a se urca (într-un vehicul)*; αἰωροῦντο μὲν ἐφ' ἀμάξης IOS. *AI*18.187 *se urcau în căruțe*.

[v. αἰρω]

αἰώρημα, ατος, τό *subst.* I *ștreang*, *lanț*; EUR. *Hel.*353a, id. *Or.*983a. II *atârna*; ὑπὲρ πυρᾶς δῶστηνον ~ *κουφίζω* EUR. *Supp.*1047 *plutesc, tristă atârna*, *deasupra rugului*.

[αἰωρέω]

αἰώρησις, εως, ἡ *subst.* *balansare*; PLAT.

Ti.89a.

[αἰωρέω]

ἀκᾶ, (dor.) v. ἀκή

Ἀκαδημαϊκός, ἢ, ὄν [ᾶκ] *adj.* adept al Academiei, academician: PLUT. *Ca.Ma.*22.1, id. *Comp.Dem.Cic.*1.3, (subst.) PLUT. *M.*1077c (neut. subst. iron. despre indecizia proverbială a filosofilor platonicieni) τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἐκεῖνο LUC. *Icar.*25 *acel stil academic (al Academiei).*

[Ἀκαδήμεια]

Ἀκαδήμεια, ας, ἡ *subst. I* (geogr.) Academia (Academia), loc în Atena, grădini consacrate eroului Academos: AR. *Nu.*1005, XEN. *HG*6.5.49, PLAT. *Lys.*203a, PLB. 16.27.1 ș.a. **II** (filos.) Academia, școală filosofică a lui Platon: PLAT. *Dio.*52.3, id. *M.*192a τὸν ἄνδρα τῶν ἐξ Ἀκαδημείας PLUT. *M.*1107e *om [dintre filosofi] din Academie.*

[Ἀκάδημος]

Ἀκαδημία, v. Ἀκαδήμεια

Ἀκαδημαϊκός, v. Ἀκαδημαϊκός

Ἀκάδημος, ου, ὁ [κᾶ] *subst.* Academos, erou eponim al Academiei: PLUT. *Thes.*32.4

ἀκαθαρσία, ας, ἡ *subst. I* (medic.) impuritate: ἀκαθαρσῖαι γίνωνται διὰ νόσους σώματος περὶ τὸ ἦπαρ PLAT. *Ti.*72c *din cauza bolilor trupului se ivesc impurități în zona ficatului.* **II** (frecv. în LXX și NT coner. și fig.) murdărie, necurățenie: LXX *Lev.*22.5, id. *2Par.*29.5, NT *Mt.*23.27, id. *Rom.*1.24 ș.a. **III** corupție, depravare: DEM. 21.119.

[ἀκάθαρτος]

ἀ-κάθαρτος, ον [κᾶ] *adj. I* (coner. și fig.) necurat, impur, murdar: PLAT. *Phd.*108b, ARSTT. *Pr.*883b27, DEM. 19.199, LXX *Nu.*19.10, NT *Mt.*10.1, APP. *BC*4.13, id. *Hisp.*422 ș.a. **II** neisprășit: SOPH. *OT*256. // **ἀκαθάρτως**, *adv.* în mod impur: τὴν ψυχὴν ... ~ ἐχόντων PLAT. *Ti.*92b *având sufletul impur.*

[ἀ-, καθαίρω]

ἀ-κάθεκτος, ον *adj.* nestăvilit, neîngrădit: (îndrăzneală) PLAT. *Nic.*8.5.

[ἀ-, κατέχω]

ἄκαινα, ης, ἡ *subst. I* strămurare: A.RH. 3.1323. **II** (metrol.) unitate de măsură de circa 10 picioare (aprox. 3 metri): CALL. *Aet.fr.*24.6.

[cf. ἀκή]

ἀκαιρέω-ῶ, *vb.* a nu avea prilejul, a-i lipsi ocazia: ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε ἡκαιρεῖσθε δέ

NT *Flp.*4.10 (*gând față de mine) de care vă îngrijăți, dar vă lipsea ocazia (să o demonstrați).*

[ἄκαιρος]

ἀκαιρία, ας, ἡ *subst. I* moment nepotrivit, circumstanță nefavorabilă, neoportunitate: τὴν ἀκαιρίαν τὴν ἐκείνου καιρὸν ὑμέτερον νομίσαντας DEM. 1.24 *socotind situația aceluia nefavorabilă drept o ocazie prielnică pentru voi: (pl.) ἐν ταῖς τοιαύταις ἀκαιρίαις* IS. 8.38 *în momente nepotrivite: (op. εὐκαιρία)* PLAT. *Phdr.*272a, (op. ἐγκαίρια) PLAT. *Plt.*305d. **II** perioadă nefavorabilă: PLAT. *Lg.*709a, ARSTT. *Pr.*941b25. **III** lipsă a măsurii, neînfrânare: τὴν μὲν περὶ τὸν λόγον ἀκαιρίαν ISOC. 12.86 *lipsa de măsură în discurs: γενομένης ἀκαιρίας καὶ πολυποσίας* PLB. 5.15.2 *creșcând neînfrânarea odată cu băutura consumată.* **IV** nepotrivire, lipsă de tact, stăruință, caracter inoportun, impertinență: φοβοῦμαι τὴν ἀκαιρίαν ISOC. *Ep.*2.13 *mă tem să nu fiu nepotrivit: PLAT. Smp.*182a ἤνεγκε τὴν ἀκαιρίαν πρώως PLUT. *Pomp.*60.5 *a suportat cu calm impertinența.* **V** poziție defavorabilă: τὴν κατὰ γῆν ἀκαιρίαν PLB. 4.44.11 *poziție defavorabilă pe uscat.* **VI** lipsă a timpului: PLUT. *M.*130e.

[ἄκαιρος]

ἄ-καιρος, ον *adj. I* care vine într-un moment nepotrivit, nepotrivit, inoportun, nelalocul lui: οὐκ ἄκαιρα φαίνεται λέγειν AESCH. *Pr.*1036 *nu pare să spună lucruri nepotrivite cu clipa: πολλῆς ... καὶ ἀκαίρου ἐλευθερίας* PLAT. *R.*569c *libertate prea multă și venită într-un moment nepotrivit: ἀκαίρους ἐπαίνους* PLAT. *Phdr.*240e *laude nelalocul lor: AR. Th.*462, THUC. 5.65, DEM. 60.6, LXX *Sir.*20.19, (neut. adv.) EUR. *Hel.*1081. **II** lipsit de măsură, excesiv: (câștiguri) XEN. *Cyr.*4.2.45. **III** inadecvat, lipsit de tact, deplasat: (neut. subst.) τὸ γὰρ ἀκαιρον πανταχοῦ λυπηρόν ISOC. 1.31 *lipsa de tact este în orice situație supărătoare.* **IV** impropriu, lipsit de rezultat: γνώμα δ' οἷς μὲν ~ ὄλβου EUR. *IT*420 *pentru unii strădania nu duce la bogăție.* **V** (despre pers.) inapt: (+ inf.) XEN. *Eq. Mag.*7.7. // **ἀκαίριος**, *adv.* la timp nepotrivit, în mod nepotrivit, cum nu se cade, inoportun: AESCH. *Ag.*808, PLAT. *R.*606b, LXX *Sir.*32.4, (op. εὐκαίριος) NT *2Tim.*4.2.

[ἀ-, καιρός]

ἀκάκᾶς, ου [κᾶ] *adj.m.* (dor.) neticălos:

AESCH. *Pers.* 855.

[ἄκακος]

Άκακήσιος, α, ον *adj.* Acakesios, epitet al lui Hermes în Arcadia: CALL. *Dian.* 143.

[cf. ἀκάκητα]

ἀκάκητᾶ, [ākā] *adj.m.* care nu face rău sau care înlătură răul, *ext.* binefăcător, izbăvitor, vindecător: (Hermes) IL. 16.185, OD. 24.10, HES. *Fr.* 137, (Prometheus) HES. *Th.* 614.

[explicat de obicei prin ά- + κακός, cf. ἄκακος; prob. un voc. transformat în nom.]

ἀκακία, ας, ἡ *subst.* lipsă a răutății, *ext.* inocență, candoare, nevinovăție: τῇ αὐτῶν ἀκακία τοὺς πέλας μετροῦσιν ARSTT. *Rh.* 1389b9 *ii māsōarā pe semenii lor dupā propria lor inocență*; DEM. 59.83, ἡ ~ τῆς ὁδοῦ σου LXX *Iov.* 4.6 *nevinovātia cāii tale*; LXX *Ps.* 83.12, id. *Ps.Sol.* 4.23, PLUT. *Demetr.* 1.4.

[ἄκακος]

ἄ-κάκος, ον *adj.* [comp. -ότερος] **I** lipsit de răutate, bun, benefic: βάσκε πάτερ ἄκακε AESCH. *Pers.* 663 *vino, tatā preabun*; ἄκακον ὄντα τὸν ἄνδρα καὶ πρᾶον τῇ φύσει PLB. 3.98.5 *om fără răutate și blând din fire*. **II** inocent, candid, nevinovat: ἐκ τῶν ἀκάκων ἄνδρῶν, κούφον δέ PLAT. *Ti.* 91d *dintre bărbații inocenți, dar cam săraci cu duhul*: ~ πιστεύει παντὶ λόγῳ LXX *Prov.* 14.15 *naivul crede în orice cuvânt*; LXX *Ps.* 24.21, id. *Iov.* 36.5, MEN. *Her.* 19. **III** teafăr, nevătămat: SAPPH. 171.1. // **ἀκάκος**, *adv.* fără răutate, în mod candid, inocent: DEM. 47.75, MEN. *Per.* 980, PLB. 2.9.3, PLUT. *Dio.* 4.7 ș.a.

[ά-, κακός]

ἀκᾶλανθίς, ἴδος, ἡ *subst.* (ornit.) sticlete, *Carduelis carduelis* L.: AR. *Pax* 1078, (epitet com. pt. Artemis) AR. *Pax* 871.

[v. ἀκανθίς]

ἀκάλα-ρρείτης, ου *adj.m.* [gen. ἀκαλαρρείταιο] cu șuvoaie line sau care curge tăcut: (Okeanos) IL. 7.422, OD. 19.434.

[ἀκαλός, ῥέω]

ἀκᾶλήφη, ης, ἡ *subst.* **I** urzieă, *Urtica dioica* L.: AR. *Eq.* 422, id. *V.* 884, (după alții sens **II** în *Lys.* 549). **II** (zool.) anemonă de mare, actinie: ARSTT. *HA* 531a31, PLUT. *M.* 670d.

[et. nec.]

ά-καλλής, ἐς *adj.* lipsit de frumusețe sau grație: PLUT. *M.* 395d, id. *M.* 754a, LUC. *Prom.* 14, id. *Hist.Consc.* 11.

[κάλλος]

ά-καλλιέρητος, ον *adj.* primit în mod nefavorabil: (despre sacrificiu) LUC. *Bis.Acc.* 2.

[ά-, καλλιέρεω]

ά-καλλόπιστος, ον *adj.* lipsit de podoabă: PLUT. *M.* 397a, LUC. *Pisc.* 12.

[ά-, καλλωπίζω]

άκᾶλός, ἡ, ὄν *adj.* domol, ușor: (neut. adv.) ἀκαλᾶ προρέων HES. *Fr.* 339.1 *curgând domol*.

[cf. ἦκα]

ά-κάλυπτος, ον [κᾶ] *adj.* **I** neacoperit, descoperit: (despre Oidip) τοιόνδ' ἄγος ἀκάλυπτον οὔτω δεικνύναι SOPH. *OT* 1426 [*mi arătați așa descoperită această spurcăciune*]; SOPH. *OT* 1427, (branhii) ARSTT. *HA* 489b5, (despre rechini) ARSTT. *HA* 505a2, id. *PA* 696b4, ἀκαλύπτω κεφαλῇ PLUT. *Ca.Mi.* 5.6 *cu capul descoperit*; LXX *Ep.Ier.* 30, (față) LXX *Tob.* 2.9, LUC. *Pseudol.* 21, (fete) PLUT. *M.* 232c, (bărbați) PLUT. *M.* 267b. **II** fără un acoperiș: (traii) MEN. *Fr.* 404.6. // **άκαλύπτως**, *adv.* fără a fi acoperit: ~ ἀγόμεναι LXX *3Mac.* 4.6 (*tinere*) *mānate fără a fi acoperite (de vâl)*.

[ά-, καλύπτω]

ά-καλύφης, ἐς *adj.* neacoperit, descoperit: (incintă sacră) SOPH. *Ph.* 1327, (organ de simț) ARSTT. *deAn.* 422a1.

[ά-, καλύπτω]

άκαμαντό-δετος, ον *adj.* legat fără a putea fi distrămat: (insulte) AESCH. *Pr.* 426.

[άκάμας, δέω]

άκάμαντο-λόγγᾶς, ᾶ *adj.m.* (dor.) cu lance neobosită: (spartani) PL. *I.* 7.10.

[άκάμας, λόγχη]

άκάμαντο-μάχᾶς, ᾶ *adj.m.* [μᾶ] neobosit în luptă: PL. *P.* 4.171, id. *Fr.Paen.* 52wf.6.

[άκάμας, μάχη]

άκάμαντό-πους, πουν *adj.* [gen. -ποδος] cu picior neobosit, *fig.* neobosit: (cai) PL. *O.* 3.3, (*fig.*) (care) PL. *O.* 5.3, (tunet) PL. *O.* 4.1.

[άκάμας, πούς]

άκάμαντο-χάρμας, ᾶ *adj.m.* (dor.) neobosit în luptă: (Aias) PL. *Fr.* 184

[άκάμας, χάρμη]

ά-κάμας, αντος [κᾶ] *adj.* **I** neobosit, neostenit: (luptă) IL. 16.823, (Spercheios) IL. 16.176, (soare) IL. 18.239, id. 18.484, HES. *Th.* 956, (mare) PL. *N.* 6.39, (cai) PL. *O.* 1.87, (vânt) SOPH. *Tr.* 112, (timp) EUR. *Fr.* 594.1, (soare) PLUT. *M.* 361c. **II** nesfârșit: (durere) ARSTT. *Fr.* 675.9.

[ά-, κάμνω]

ἀ-κάμᾱτος, ον [ἀκ- in dactili; kā] *adj.* |-ος, -η, -ον Hes. *Th.* 747; Soph. *Ant.* 339] neobosit, neostenit, neistovit: (foc) IL. 5.4, OD. 21.181, THEOC. 11.51, (picioare) HES. *Th.* 824, (vigoare) AESCH. *Pers.* 901-902, (luni) SOPH. *Ant.* 607, Γᾱν ... ἀκαμάταν SOPH. *Ant.* 339 *pāmānt neobosit* (sc. *care rodește neincetat*): (neut. pl.) SOPH. *El.* 164. [ἀ-, κάμνω]

ἀ-κάμπιος, ον *adj.* inflexibil: SOPH. *Fr.* 988. [ἀ-, κάμπω]

ᾱ-καμπτος, ον *adj.* rigid, inflexibil, lipsit de mlădiere, *fig.* neînduplecat, neîmblânzit: (op. καμπτικός) ARSTT. *HA* 493b29, (comp.) PLAT. *Ti.* 74b, XEN. *Eq.* 10.9, (frecv. *fig.*) ἀκάμπτω μένει AESCH. *Ch.* 455 *cu mânie neîmblânzită*; EUR. *Hipp.* 1268, (+ ac. de relație) ψυχᾶν ~ PI. *I.* 3/4.71b *neînduplecat în suflet*: (neut. subst.) PLUT. *Lyc.* 11.3.

[ἀ-, κάμπω]

ἀκαμψία, ας, ἡ *subst.* rigiditate, inflexibilitate: ARSTT. *GA* 786b11, id. *PA* 654a24.

[ᾱκαμπτος]

ᾱκαν, ανος, ὁ *subst.* spin: LXX *4Rg.* 14.9

ᾱκανθα, ης, ἡ [ᾱκ] *subst.* I (bot.) 1 scai, *prob.* scaiul dracului, *Eryngium campestre* L.: OD. 5.328, THEOC. 1.132, PLB. 3.71.1. 2 acant sau acacie, arborele de gumă, *Acacia arabica* sau *nilotica*: HDT. 2.96. 3 (gener.) mărăcine, mur sau osul iepurelui, *Ononis spinosa* L.: PLB. 3.71.4, ἐν ταῖς ᾱκάνθαις τῆς ἐρήμου LXX *Jud.* 8.7 *în mărăciniu desertului*; NT *Mt.* 13.7, (fig.) οὐ γὰρ ᾱκανθαί AR. *Fr.* 272 *fără dificultăți*; ᾱκάνθας τινὰς ἐκλέγεις LUC. *Hes.* 5 *selectezi cheștiuni spinoase*. II spin, ghimpe: AR. *Ra.* 657, ARSTT. *PA* 655a16, ἐν ἀτρίπτοισιν ᾱκάνθαις THEOC. 13.64 *prin spini neumblați (= în care nu există cărare)*; πλέξαντες στέφανον ἐξ ᾱκανθῶν NT *Mt.* 27.29 *împletind o coroană de spini*. III țeară: (despre arici) ARSTT. *GA* 717b31, (despre pești) ARSTT. *HA* 565b27. IV șiră a spinării, coloană vertebrală: HDT. 2.75, EUR. *El.* 492, id. *Tr.* 117, ARSTT. *PA* 654a26, THEOC. 24.32, A.RH. 4.150.

[cf. ᾱνθος?, ᾱκανος?]

ᾱκανθηρός, ᾱ, ὄν *adj.* înzestrat cu țepi, țepos: (comp.) ARSTT. *HA* 621b16.

[ᾱκανθα]

ᾱκανθίας, ον, ὁ *subst.* (iht.) *specie de rechin*, *Squalus acanthias* L.: ARSTT. *HA* 565b27, id. *HA* 621b17.

[ᾱκανθα]

ᾱκάνθινος, η, ον [kā] *adj.* I de spini: (coroană) NT *Mc.* 15.17, id. *In.* 19.5. II (din lemn) de acant sau acacie: (catarg) HDT. 2.96, (arbori) LXX *Is.* 34.13.

[ᾱκανθα]

ᾱκάνθιον, ον, τό *subst.* țeară mică: ARSTT. *HA* 516b19.

[dim. al lui ᾱκανθα]

ᾱκανθίς, ἰδος, ἡ *subst.* (ornit.) sticlete, *Carduelis carduelis* L., sau scatiu, *Carduelis spinus* L.: ARSTT. *HA* 592b30, id. *HA* 610a6, THEOC. 7.141.

[ᾱκανθα]

ᾱκανθο-πλήξ, ἦγος *adj.m.* (Odysseus) împuns de acul (unei pisici de mare): (titlu al unei piese a lui Sophocles) SOPH. *Fr.* 453-461a.

[ᾱκανθα, πλήσσω]

ᾱκανθος, ον, ὁ [ᾱκ] *subst.* (bot.) acantă, talpa-ursului, *Acanthus mollis*: THEOC. 1.55.

[ᾱκανθα]

ᾱκανθο-στεφής, ἐς *adj.* prevăzut cu spini: (despre un pește) ARSTT. *Fr.* 295.2.

[ᾱκανθα, στέφω]

ᾱκανθο-φάγος, ον *adj.* care se hrănește cu mărăcini: (despre păsări) ARSTT. *HA* 592b30.

[ᾱκανθα, φαγεῖν]

ᾱκανθυλλίς, ἰδος, ἡ *subst.* (ornit.) pițigoii pungar, boicus, *Remiz pendulinus* L.: ARSTT. *HA* 593a13, PLUT. *M.* 537b.

[ᾱκανθίς]

ᾱκανθώδης, ες *adj.* [comp. -έστερος] I plin de spini sau de ciulini: HDT. 1.126, (drum) APP. *BC* 2.105. II spinos, țepos, ghimpos: (trandafir) ARSTT. *Pr.* 907a22, (pești) ARSTT. *HA* 503a2, (limbă) ARSTT. *HA* 505a30, (despre șira spinării) ARSTT. *HA* 516b23, (arbore) PLB. 12.2.2, (fig.) λόγους ᾱκανθώδεις LUC. *DMort.* 20.8 *argumente spinoase*.

[ᾱκανθα]

ᾱ-καπνος, ον *adj.* lipsit de fum: ᾱκαπνα ξύλα PLUT. *M.* 632e *lemn din care nu iese fum*: (fig.) ᾱκαπνα αἰὲν αἰτιδοί θύομεν CALL. *Fr.* 494 *noi, cântăreții, mereu aducem sacrificiiu fără fum*.

[ᾱ-, καπνός]

ᾱκαπνώτως, *adv.* fără fum: EUR. *Phaeth.* fr. 263.

[ᾱκαπνος]

ᾱ-κάρδιος, ον *adj.* I fără inimă: (despre un animal sacrificat) PLUT. *Caes.* 63.5. II (fig.) lipsit de inimă (*ca sediu al rațiunii*), fără

minte, neștiutor, prost: LXX *Prov.* 10.13, id. *Sir.* 6.20, id. *Jud.* 5.21.

[ἀ-, καρδία]

ἀκαρεΐ, *adv.* instantaneu: PLUT. *Sert.* 16.8, id. *M.* 75c.

[ἀκαρήξ]

ἀ-κάρηξ, *έξ adj.* (propr. „care nu poate fi tuns, prea scurt pentru a fi tăiat”) I aflat pe punctul de a. cât pe ce, aproape că: *μαίνομαι δ' ~ πάνυ MEN. Asp.* 307 *sunt pe punctul de a-mi pierde mințile; ~ νῦν παραπόλωλας ἀρτίως MEN. Dysc.* 695 *n-a lipsit mult să-ți pierzi viața; παρά ἀκαρή PLAT. Sp.* 366c *puțin a lipsit / cât pe ce: ἀκαρές δέω δέ φάσκειν MEN. Pc.* 356 *puțin lipsește să spui. II mic, neg, nici un pic, nimic: οὐκ ἀπολαύεις πλὴν τοῦθ' ὃ φέρεις ἀκαρή AR. V.* 701 *n-ai parte decât de acest salariu de nimic; τῶν πατρῶων οὐδ' ἀκαρή μέταστί σοι AR. Av.* 1649 *din hunurile părintești nu-ți revine nimic. III (despre timp) scurt: ἐν ἀκαρεΐ χρόνου AR. Pl.* 244 *intr-un moment scurt de timp; LUC. Tim.* 23, ἐν ἀκαρεΐ LUC. 8 *intr-o clipă; LUC. Fug.* 21, ἀκαρή (sc. χρόνον) *διαλίπὼν AR. Nu.* 496 *lăsând să treacă un timp; (frecv. neut. sg. sau pl. subst.) κοιμᾶται δ' ἀκαρές χρόνου PLUT. M.* 670c *doarme puțin timp; ἀκαρές ὄρας PLUT. Ant.* 28.6 *în răstimpul scurt al unei ore; PLUT. M.* 75f, id. *M.* 938a, id. *M.* 1062a, (neut. pl.) *οὐκέτι πρεσβυτῶν ὄχλος χρήσιμος ἔστ' οὐδ' ἀκαρή AR. V.* 541 *ceata de bătrâni nu-i de folos în nici un moment.*

[ἀ-, κείρω]

ἀκαρί, *τό subst.* tip de larvă: (pe ceară) ARSTT. *HA* 557b8.

[ἀκαρήξ]

ἀκαριαῖος, *α, ov adj.* foarte scurt, foarte mic: (schimbări) ARSTT. *Mete.* 352a26, ARSTT. *Div.Somn.* 463a14, *τὸ ... ἀκαριαῖον ζῆν LXX 2Mac.* 6.25 *a trăi un scurt interval de timp; LUC. Hist.Consc.* 7 *ș.a.*

[ἀκαρήξ]

ἀκαρπία, *ας, ή subst.* nerodnicie, nerodire, sterpăciune, sterilitate: *μηδ' ἀκαρπίαν τεύξητ' AESCH. Eu.* 801 *nu aduceți nerodnicie; ARSTT. Mir.* 842a22, LXX *Prov.* 9.12c, IOS. *A18.* 115, id. *Ap.* 1.305, PLUT. *M.* 1126b, (op. πολυκαρπία) PLUT. *M.* 103b.

[ἀκαρπος]

ἀ-κάρπιστος, *ov adj.* neroditor, sterp: (despre mare) *ὑπὲρ ἀκαρπίστον πεδίων EUR. Ph.* 210 *peste câmpii neroditoare.*

[ἀ-, καρπίζω]

ἄ-καρπος, *ov adj.* I lipsit de rod, sterp, steril, neproductiv: PLAT. *Ti.* 91c, LXX *Ier.* 2.6, (câmpuri) EUR. *HF* 370, (pământ) IOS. *B15.* 383, (sămânță) PLUT. *Lyc.* 19.1. II (fig.) nerodnic, steril, van, lipsit de utilitate: (cuvântări) PLAT. *Phdr.* 277a, *τὰ καλὰ καὶ ἄκαρπα ARSTT. EN* 1125a11 *lucruri frumoase și inutile; (trudă) LXX Inf.* 15.4, NT *Mt.* 13.22, id. *Mc.* 4.19, id. *1Cor.* 14.14, PLUT. *M.* 57d. III care lipsește de rod, care face sterp: (boală) AESCH. *Eu.* 941. II **ἀκάρπος**, *adv.* fără roade: *~ καθέως ἐφθαρμένης SOPH. OT* 254 *(pământ) care acum se prăpădește fără roade și [prărsit de] zei; IOS. A12.* 213.

[ἀ-, καρπός]

ἀ-κάρπωτος, *ov adj.* care nu aduce roade, fig. zadarnic, van: (fig.) *χρησιμοῦς ... μηδ' ἀκαρπώτους κτίσαι AESCH. Eu.* 714 *a nu face zadarnice oracolele; τινος νίκας ἀκάρπωτον χάριν SOPH. Ai.* 176 *recunoștință care nu a adus un rod (= tribut) în urma unei victorii.*

[ἀ-, καρπός]

ἀ-καρτέρητος, *ov adj.* de nesuportat: PLUT. *M.* 733b.

[ἀ-, καρτερέω]

ἀκαρτέω-ῶ, *vb.* a nu putea stăpâni: (+ gen.) *ἀκαρτεῖ γλώσσης AESCH. Aet.fr.* 75.8 *nu-și poate ține în frâu limba.*

[cf. ἀκρατέω, ἀκρατής]

ἀκασκᾶ, *adv.* tăcut, gîngaș: Pl. *Fr.Isthm.* 6a-c.

[ἀκή]

ἀκασκαῖος, *α, ov adj.* gîngaș, delicat: *ἀκασκαῖον <τ> ἄγαλμα πλούτου AESCH. Ag.* 741 *gîngașă podobă a unei comori.*

[ἀκασκα]

ἀ-κατάβλητος, *ov adj.* de neînfrînt, imbatabil, irefutabil: (argument) AR. *Nu.* 1229.

[ἀ-, καταβάλλω]

ἀ-κατάγγελτος, *ov adj.* nedeclarat: (război) PLUT. *Num.* 12.7, APP. *Hisp.* 40.

[ἀ-, καταγγέλλω]

ἀ-κατάγνωστος, *ov adj.* I necondamnat: LXX *2Mac.* 4.47. II fără prihană, ireproșabil: (cuvânt) NT *Ti* 2.8.

[ἀ-, καταγιγνώσκω]

ἀ-καταγώνιστος, *ov adj.* de neînving, invincibil: AESOP. 1.53.

[ἀ-, καταγωνίζομαι]

ἀ-καταιτίατος, *ov adj.* neacuzat, neînvinuit, nevinovat: IOS. *B11.* 494, id. *B14.* 266.

[ἀ-, καταιτιάομαι]

- ἀ-κατακάλυπτος**, *ov adj.* descoperit, neacoperit, (despre femei) fără văl: PLB. 15.27.2, (femeie) NT *ICor.*11.13, (cap) LXX *Lev.*13.45, NT *ICor.*11.5, (+ ac. de relație) LUC. *Im.*6.
[ἀ-, κατακαλύπτω]
- ἀ-κατακόσμητος**, *ov adj.* nerânduit, neordonat: PLUT. *M.*424a.
[ἀ-, κατακοσμέω]
- ἀ-κατάκριτος**, *ov adj.* nejudecat, necondamnat: NT *Fr.*22.25.
[ἀ-, κατακρίνω]
- ἀ-κάτακτος**, *ov adj.* care nu poate fi rupt, de nefrânt: ARSTT. *Mete.*385a14.
[ἀ-, κατάγνυμι]
- ἀ-κατάληπτος**, *ov adj.* I neprins: (căprioară) AESOP. 1.76. II care nu poate fi stăpânit: IOS. *B13.*160. III (muz.) neatins: (sunet) ARSTT. *Pr.*921b23. IV (filos.) care nu poate fi cunoscut (în mod real), incomprehensibil: PLUT. *M.*1056f, (neut. pl. subst.) PLB. 12.26c.2.
[ἀ-, καταλαμβάνω]
- ἀ-κατάλλακτος**, *ov adj.* neîndurător. // *adv.* fără îndurare, neîndurător: τοῦ μὲν ἐχθρῶς καὶ ~ αἰεὶ ποτε πρὸς αὐτοὺς ἔχοντος PLB. 4.32.4 *πρωτάνδου-σε mereu dușmănos și neîndurător cu ei*; DEM. 11.4, IOS. *A113.*244, PLB. 18.37.6.
[ἀ-, καταλλάσσω]
- ἀ-κατάλληλος**, *ov adj.* I incoerent: ARSTT. *Mu.*397b31. II nepotrivit, diferit: (locuri) PLB. 6.42.4.
[ἀ-, κατάλληλος]
- ἀ-κατάλυτος**, *ov adj.* nesfârșit, veșnic: (chinuri) LXX *4Mac.*10.11, (viață) NT *Enr.*7.16.
[ἀ-, καταλύω]
- ἀ-καταμάχητος**, *ov adj.* de necucerit, nebivuit: LXX *Im.*5.19.
[ἀ-, καταμάχομαι]
- ἀ-κατάπαυστος**, *ov adj.* I neîncetat, necontenit, perpetuu: (vrajbe) PLB. 4.17.4, (domnie) PLUT. *Arat.*26.4, (suferință) PLUT. *M.*114f, IOS. *B17.*421, (neut. subst.) PLUT. *Caes.*57.2. II care nu se satură, nesățios: (+ gen.) ὀφθαλμοὺς ... ἀκαταπαύστους ἁμαρτίας NT *2Ptr.*2.14 *ochi nesățioși de păcat*.
[ἀ-, καταπαύω]
- ἀ-κατάπληκτος**, *ov adj.* care nu se tulbură, de nezdruncinat, impasibil: AR. *Fr.*928, IOS. *A115.*291, (îndrăzneală) APP. *BC4.*127. // **ἀκαταπλήκτως**, *adv.* fără a fi înfricoșat: APP. *BC3.*51, id. *Hann.*95, id. *Mith.*104.
[ἀ-, καταπλήσσω]
- ἀ-κατάποτος**, *ov adj.* de neînghițit: (carne) LXX *Iov.*20.18.
[ἀ-, καταπίνω]
- ἀ-κατασκευάστος**, *ov adj.* I neorânduit, înform: (pământ) LXX *Gen.*1.2. II neîntărit, nepregătit: ARSTT. *Div.*37col2.7.
[ἀ-, κατασκευάζω]
- ἀ-κατάσκευος**, *ov adj.* lipsit de pregătire, simplu: (despre Andokides) PLUT. *M.*835b. // **ἀκατασκευώς**, *adv.* fără pregătire, în mod natural: PLB. 6.4.7, id. 10.11.1.
[ἀ-, κατασκευή]
- ἀκαταστασία**, *ας, ή subst.* I neorânduială, dezordine, tulburare, răzmeriță: τὴν ἀκαταστασίαν τῆς βασιλείας PLB. 31.8.6 *neorânduiala domniei*; PLB. 1.70.1, id. 32.5.5, στόμα δὲ ἄστεγον ποιεῖ ἀκαταστασίας LXX *Prov.*26.28 *o gură neînfrănată pricinuieste tulburări*; LXX *Tob.*4.13, NT *Iac.*3.16, (op. εἰρήνη) NT *ICor.*14.33, ἐν ἀκαταστασίαις NT *2Cor.*6.5 *în tulburări*. II (+ gen.) slăbiciune, instabilitate: PLB. 7.4.8.
[ἀκατάστατος]
- ἀκαταστατέω-ῶ**, *vb.* |aor. ἠκαταστάτησα| a se tulbura, a deveni nesigur: (cetate) ARSTT. *Fr.*545.22, (drumuri) LXX *Tob.*1.15.
[ἀκατάστατος]
- ἀ-κᾰτάστᾰτος**, *ov adj.* I neorânduit, neregulat, instabil, agitat: ARSTT. *Pr.*941b29, ὁ μὲν δήμος ἐστὶν ... ὥσπερ ἐν θαλάττῃ κῦμ' ἀκατάστατον DEM. 19.136 *poporul este ca un val agitat pe mare*; τὴν δὲ γλῶσσαν ... ἀκατάστατον κακόν NT *Iac.*3.8 *limba este un rău fără astâmpăr*. II (despre pers.) nestatornic, schimbător, pribeag: PLB. 7.4.6, LXX *Is.*54.11, NT *Iac.*1.8. // **ἀκαταστάτως**, *adv.* în mod neorânduit, tulbure: ~ ἐχόντων τῶν ἐν τῇ πόλει ISOC. 21.7 *situația din cetate fiind tulbure*.
[ἀ-, καθίστημι]
- ἀ-κατάσχετος**, *ov adj.* de nestăvilit, de necontrolat, de nestăpânit: φόβος ἐμπίπτει τοῖς Ἰουδαίοις ~ IOS. *B12.*227 *iudeii sunt cuprinși de o frică de nestăvilit*; IOS. *B12.*407 LXX *3Mac.*6.17, (mânie) LXX *Iov.*31.11, PLUT. *Mar.*44.10, id. *M.*820a ș.a. // **ἀκατασχέτως**, *adv.* în mod necontrolat: PLUT. *Cam.*37.3.
[ἀ-, κατέχω]
- ἀ-κατάτριπτος**, *ov adj.* ineptizabil, neseecat: (resurse) PLB. 3.89.9.
[ἀ-, κατατρίβω]

ἀ-καταφρόνητος, ον *adj.* de nedisprețuit: XEN. *Ages.*6.8, IOS. *A19.*238, PLUT. *M.*483a. [ἀ-, καταφρονέω]

ἀ-καταζώριστος, ον *adj.* neîmpărțit, neordonat: ARSTT. *Pr.*949b3.

[ἀ-, καταζωρίζω]

ἀκάτειος, ον [ἄκᾱ] *adj.* (naut.) care aparține unei nave: (neut. subst. ἀκάτειον (sc. ἰστίον) „rânza mică”) (joc de cuvinte cu ἄκατος „corabie”, dar și „cupă”) ἢ γούν Θεογένους ὡς δεῦρ' ἰούσα τᾰκάτειον ἤρετο AR. *Lys.*64 *cel puțin soția lui Theogenes, pentru a veni aici, a ridicat rânza (se poate citi și „soția lui Theogenes a ridicat cupa [pentru a bea]”).*

[ἄκατος]

ἀ-κατέργαστος, ον *adj.* nesupus unui proces de transformare, netransformat, neșlefuit, nedigerat: (hrană) ARSTT. *PA*674b12, ARSTT. *GA*766b23, (neut. subst.) τὸ ἀκατέργαστόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου LXX *Ps.*138.16 *ochii tăi au văzut nefinisarea (după alții lipsa de plăsmuire sau diformitatea) mea.*

[ἀ-, κατεργάζομαι]

ἀ-κατηγόρητος, ον *adj.* neacuzat: IOS. *A1* 17.315.

[ἀ-, κατηγόρεω]

ἀκάτιον, ου, τό [ἄκᾱ] *subst.* I vas mic, luntre: THUC. 4.67, PLB. 1.73.3, PLUT. *Tim.*18.1, id. *Caes.*49.1, id. *M.*319c. II rânză mică: (op. τὰ μεγάλα ἰστία) XEN. *HG*6.2.27, LUC. *Lex.*15, id. *Hist.*Consc.45. III (pl.) tip de încălțări de femeie: AR. *Fr.*739b.

[ἄκατος]

ἀ-κατονόμαστος, ον *adj.* lipsit de nume: (subst.) PLUT. *M.*1118e (ap., Epic. 138).

[ἀ-, κατανομάζω]

ἄκᾱτος, ου, ἢ [ἄκ] *subst.* |masc. Hdt. 7.186| I navă ușoară, corăbioară, luntre: Pl. *N.*5.2, τὴν ἄκατον παραβάλλου AR. *Eq.*762 *adu la mal corăbioara*; THUC. 7.59, EUR. *Hec.*446, *Tr.*1100, PLUT. *M.*466b. II corabie de transport: σιταγωγοῖσι ἀκάτοισι HDT. 7.186 *corăbii de transportat grâne.*

[cuvânt tehnic, et. nec.]

ἀ-καυλος, ον *adj.* lipsit de vexil (ansamblul barbelor de aceeași parte a rahisului unei pene de pasăre): (despre aripile insectelor) ARSTT. *PA*682b18.

[ἀ-, καυλός]

ἀ-καυστος, ον *adj.* I nears: XEN. *An.*3.5.13.

II rezistent la foc, incombustibil, ignifug: (op. καυστός) ARSTT. *Mete.*387a18 PLUT. *M.*952c. III nestins: (foc) LXX *Iov.*20.26.

[ἀ-, καίω]

ἀκαχη-, v. ἄχομαι, ἀκαχίζω

ἀκᾱχίζω, [ἄκ] *vb.* |med. pf. ἀκηχέδαται Il. 17.637, m.m.c.p. ἀκαχίητο Il. 12.179, imper. ἀκαχίεο Il. 6.486, ἀκαχίεν Od. 11.486, part. ἀκαχήμενος Il. 19.312, Hes. *Th.*99| (cf. ἄχνημαι, ἄχομαι) I a provoca durere, a îndurera, a mâhni: ἐμὲ δὲ μεγάλως ἀκαχίζεις Il. 16.432 *mă mâhnești mult.* II (med.) a se mâhni, a se amări: (+ ac. de relație) θεοὶ δ' ἀκαχίητο θυμόν Il. 12.179 *zeii se mâhneau în sufletul lor*; OD. 9.62. (+ dat.) μή μοί τι λίην ἀκαχίεο θυμῷ Il. 6.486 *nu mi te mâhni prea tare în suflet.*

[cf. ἄχος]

ἀκαχμένος, η, ον [ἄκ] *adj.* cu vârful ascuțit, tăios: IL. 17.412, OD. 22.80, (+ dat. materiei) IL. 10.135, OD. 1.99, HES. *Sc.*135.

[part., cf. ἀκωκή]

ἀκαχοίμην, ἀκαχών, opt. și part. aor. de la ἄχομαι

ἀκάχοντο, aor. 3pl. med. de la ἀχέω: OD. 16.342.

ἀκειόμενος, part. de la ἀκέομαι²

ἀ-κειρε-κόμης, ου [ᾱ] *adj.m.* |var. ἀκερσεκόμης Hes. | {dor. ἀκερσεκόμᾱς Pi.} cu plete netăiate, cu părul lung: IL. 20.39, HES. *Fr.*60.3, Pi. *P.*3.14, id. *I.*1.7, id. *Fr.**Pae.*52k.45, LUC. *Alex.*36.

[ἀ-, κείρω, κόμη]

ἀ-κέλευστος, ον *adj.* fără a primi poruncă, neporuncit, neinvitat, de bună voie: μαντιπολεῖ δ' ~ ἄμισθος ἀοιδά AESCH. *Ag.* 979 *cântec neplătīt și neporuncit anunță viitorul*; AESCH. *Ag.*731, SOPH. *Ai.*1284, EUR. *El.*71, *Ion.*1359, PLAT. *Lg.*953d.

[ἀ-, κελεύω]

ἀ-κέντητος, ον *adj.* care nu are nevoie de pinten: (despre un cal) Pl. *O.*1.21.

[ἀ-, κεντέω]

ἀ-κεντρος, ον *adj.* lipsit de ac: (despre bondari, viespi, albine) PLAT. *R.*552c, ARSTT. *GA*759b4, id. *HA*553b11, id. *HA*629a24.

[ἀ-, κέντρον]

ἀκέομαι¹, *vb.* I a țese: (despre pânza păianjenului) ARSTT. *HA*623a18. II a cârpi: (despre haine) (+ ac.) MEN. *Fr.*863-864.2, (+ gen.) LUC. *Fug.*33, (despre încălțări) LUC. *Nec.*17.

[cf. ἀκεστής]

ἀκέομαι², [ἄκ] *vb.* [med. opt. aor. med. 2sg. ἀκέσαιο Eur. *Hec.*1067] [ep. aor. 3sg. ἠκέσατο Il. 5.402, imper. ἀκεσαι Il. 16.523, part. ἀκειόμενος Il. 16.29, Od. 14.383; ion. imper. ἀκέο Hdt. 3.41] **I** a vindeca, a tămădui, a lecuî: (despre o pers.) Il. 5.402, id. 5.448, (despre răni) Il. 16.29, τότε καρτερόν ἔλκος ἀκεσαι Il. 16.523 *vindecă această rană cumplită*: A.RH. 2.156. **II** a potoli, a astâmpăra: ἀκείοντό τε δίψαν Il. 22.2 *își astâmpărau setea*: Pl. *P.*9.104. **III** (abs.) a îndrepta situația: Il. 13.115, Od. 10.69, SOPH. *Ant.*1027, PLAT. *Phlb.*30b. **IV** a repara, a remedia: νῆας ἀκειόμενον Il. 14.383 *reparând corăbiile*: (fig.) HDT. 1.167, (păcatul) PLAT. *R.*364c.

[cf. ἄκος]

ἀκέραιος, *ov adj.* **I** neamestecat, pur, curat: σὺ δ' ... γένους ~ EUR. *Ph.*943 *doar tu din neam ești (cu sânge) neamestecat*: ὕδωρ καὶ ψυχρόν καὶ ἀκέραιον ARSTT. *HA*605a15 *apă rece și curată*. **II** intact, nevătămat, teafăr, nezdruncinat: τῆς γῆς ἔτι ἀκέραιου οὐσης THUC. 2.18 *fără fiind încă nevătămată*: (armată) THUC. 3.3, (cetate) HDT. 3.146, ISOC. 4.98, (corăbii) PLB. 1.28.7, (neut. pl.) ἐκβαίνωμεν εἰς ἀκέραια XEN. *Cyr.*6.2.31 *ajungem în locuri neprădate*: (despre abstr.) PLAT. *R.*342b, (speranțe) PLB. 3.48.4, (despre pers.) THUC. 2.61, PLUT. *Alc.*21.3 ἀκέραιους δὲ εἰς τὸ κακόν NT *Rom.*16.19 *teferi față de rău*. **III** (fig.) nestricat, inocent, pur, curat, nevinovat: (viață) EUR. *Or.*922, (state) PLB. 1.13.12, (despre pers.) ἀκέραιοι ὡς αἱ περισσότερα NT *Mt.*10.16 *nestricați ca porumbelii*. **IV** clar, precis, potrivit: (definiție) PLAT. *Plt.*268b. **V** neprihănit: (pat de nuntă) EUR. *Hel.*48. **VI** (folosiri adv.) (cf. lat. *ex integro*) ἐξ ἀκέραιου PLB. 6.24.9, id. 9.32.8 *de la capăt, din nou sau pe neașteptate*. // **ἀκέραιως**, *adv.* în mod onest, integru: IOS. *AII*7.94.

[cf. κεραῖζω?]

ἀκραιότης, ητος, ἡ *subst.* vigoare, impros-pătare: PLB. 3.73.6, id. 6.40.9.

[ἀκέραιος]

ἀ-κέραστος, *ov adj.* neamestecat, pur: (+ gen.) PLAT. *Plt.*310e.

[ἀ-, κεράννομι]

ἀ-κέρῶτος, *ov adj.* lipsit de corn: PLAT. *Plt.*276a, ARSTT. *HA*501a14, id. *PA*651a34 s.a.

[ἀ-, κέρας]

ἀ-κεραύνωτος, *ov adj.* nelovit de trăsnet: LUC. *ITr.*25.

[ἀ-, κεραυνόω]

ἀκέρδεια, ας, ἡ *subst.* lipsă de căstig, pagubă: ~ λέλογχεν θαμινὰ κακαγόρους Pl. *O.*1.53 *adesea cleveitorii s-au ales cu ne-căstig*.

[ἀκερδής]

ἀ-κερδής, ἐς *adj.* lipsit de căstig, dezinteresat: μηδ' ... ἀκερδῆ χάριν μετάσχοιμί πως SOPH. *OC*1484 *să nu am parte de o răsplătă lipsită de căstig*: τὸ πλεονεκτεῖν ἀκερδές ἐστι XEN. *HG*6.3.11 *pofta de acaparare este lipsită de căstig*: PLAT. *Cra.*417d, id. *Hipparch.*231e, (ambitiie) PLUT. *Arist.*1.5, (victorie) APP. *Hisp.*136. // **ἀκερδῶς**, *adv.* fără căstig, în mod dezinteresat: PLUT. *M.*27d, id. *M.*483e ~ ἄρχειν ARSTT. *Pol.*1309a13 *a conduce fără dorința de căstig*.

[ἀ-, κέρδος]

ἀ-κερκος, *ov adj.* lipsit de coadă: (despre om) ARSTT. *PA*689b5.

[ἀ-, κέρκος]

ἀ-κερμάτια, ας, ἡ *subst.* lipsă a banilor / monedelor: AR. *Fr.*15.

[ἀ-, κέρμα]

ἀ-κερμος, *ov adj.* lipsit de bani / monede: AESOP. *Prov.*39.

[ἀ-, κέρμα]

ἀ-κερος, *ov adj.* lipsit de carne: (op. κερατοφόρος) ARSTT. *HA*499b16.

[ἀ-, κέρας]

ἀκερσεκόμης, *v.* ἀκειρεκόμης

ἄ-κερως, *ov adj.* lipsit de carne: (turme) PLAT. *Plt.*265b.

[ἀ-, κέρας]

Ἀκεσίας, ου, ὁ *subst.* Akesias, nume de medic devenit proverbial pentru lipsa de pricepere: (prov.) Ἀκεσίας ... ἰάσατο AR. *Fr.*903 *a tratat Akesias*: PLUT. *Prov.*1.98.

ἀκέσιμος, *ov adj.* vindecător, de leac: (ape) PLUT. *M.*956f.

[ἀκέομαι²]

ἄκεσις, εως, ἡ *subst.* tămăduire, vindecare, lecuire: HDT. 4.90, (+ gen.) HDT. 4.109, IOS. *BI*4.481.

[ἀκέομαι²]

ἀκεσμα, ατος, τό [ἄκ] *subst.* leac, remediu: (+ gen.) Il. 15.394, Pl. *P.*5.64, κράσεις ἠπίων ἀκεσμάτων AESCH. *Pr.*482 *ameste-curii de leacuri de alinare*.

[ἀκέομαι²]

ἀκεστήρ, ἦρος *adj.m.* care potolește: τὸν ἀκεστήρα χαλινόν SOPH. *OC*714 *hături ce țin*

in frâu.
[ἀκέομαι²]
ἀκεστήριος, ον *adj.* vindecător, tămăduitor: φάρμακον δὲ κακῶν ἀκεστήριον λήθη APP. *Pun.*415 *uitarea este un leac care vindecă relele.*
[ἀκεστής]
ἀκεστής, οὔ, ὁ *adj.m.* care repară: (+ gen.) ἱματίων ῥαγέντων ... ἀκεσταί XEN. *Cyr.* 1.6.16 *cei care repară haine rupte.*
[ἀκέομαι²]
ἀκεστικός, ἤ, ὄν *adj.* potrivit pentru a repara: (subst.) ἡ ἀκεστική (sc. τέχνη) PLAT. *Pl.*281b *croitorie*: (despre pânza pãianjenului) PLUT. *M.*974a (DEMOCR. ap.).
[ἀκεστός]
ἀκεστορία, ης, ἡ [ᾶ] *subst.* arta de a vindeca, medicină: A.RH. 2.512.
[ἀκέστωρ]
ἀκεστός, ἤ, ὄν *adj.* care se poate remedia, care își are leacul: ἀκεσταί τοι φρένες ἐσθλῶν IL. 13.115 *sufletele celor buni își află leacul*: τὰ μὲν ἀκεστά τῆς εἰρήνης, τὰ δὲ ἀνήκεστα τοῦ πολέμου PLUT. *Ages.*28.2 *cele ce se pot rezolva prin pace, cele nu-si au leacul decât prin război.*
[ἀκέομαι²]
ἀκέστρα, ας, ἡ *subst.* ac de cusut / de cărpit: LUC. *DMort.*14.1.
[ἀκέομαι¹]
ἀκέστρια, ας, ἡ *subst.* croitoreasă: PLUT. *Aem.*8.11, id. *Arat.*54.8, id. *Galb.*9.1, LUC. *Rh.Pr.*24.
[ἀκέομαι¹]
ἀκεστρον, ου, τό [ᾶ] *subst.* leac: SOPH. *Fr.* 314.325, id. *Fr.*480.
[ἀκέομαι²]
ἀκέστωρ, ορος [ᾶ] *adj.m.* tămăduitor, vindecător: (Apollon) EUR. *Andr.*900, (subst.) AESOP. *Fab.dod.*16.
[ἀκέομαι²]
ἀκεσ-φόρος, ον *adj.* care aduce vindecare, tămăduitor: (+ gen. obiectiv) EUR. *Ion*1005.
[ἄκος, φέρω]
ἀ-κέφαλος, ον *adj.* I fără cap sau cu capul tăiat, lipsit de cap, descăpățânat: IOS. *BI*4.480. (corpuri) PLUT. *Mar.*44.9, PLUT. *Cic.*14.6, LUC. *Hist.Consc.*23, (fig.) PLAT. *Phdr.*264c. (masc. subst. despre o zeiitate identificată cu Osiris) HDI. 4.191. II (fig.) incomplet: (poveste) PLAT. *Lg.*752a, LUC. *Scyt.*9. III (metr.) achefal (despre versurile în care primul picior este incomplet): PLUT.

*M.*520a, id. *M.*611b.
[ἀ-, κεφαλή]
ἀκέω-ῶ¹, v. ἀκέομαι
ἀκέω², *vb.* a fi tăcut, a nu vorbi: (la Hom. doar part. ἀκέων, ουσα) μηδ' ~ ἐπ' ἐμ' ἔρχεο IL. 10.85 *nu trece pe lângă mine în tăcere*: IL. 1.512, id. 8.459, OD. 9.427, id. 21.89, (opt. prez. 2sg.) κείνους κ' εἰσορόων ἀκέοις A.RH. 1.765 *privindu-i, ai rămâne mut.*
[ἀκή]
ἀκή, ης, ἡ *subst.* tăcere, liniște: οἱ δ' ἄλλοι ... ἀκὴν ἔχον A.RH. 3.521 *iar ceilalți păstrau tăcere*: CALL. *Hec.fr.*238, (frecv. ac. adv.) ἀκὴν ἴσαν IL. 4.429 *mergeau în tăcere*: OD. 2.82, (frecv. în formula) πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ IL. 3.95 *toți au rămas în tăcere fără o vorbă*: IL. 7.92, OD. 20.320. [cf. ἦκα, lat. *segnis*]
ἀκηδεῖα, ἀκηδεῖη, v. ἀκηδία
ἀ-κήδεστος, ον *adj.* căruia nu i se acordă atenție, neglijat, *spec.* lipsit de rituri funerare: IL. 6.60, ἀκήδεστον γαίη ἐνι τόνγῃ λιπόντες A.RH. 2.151 *lăsându-l la pământ fără a-i acorda atenție*. // **ἀκηδέστως**, *adv.* fără grijă, fără milă: ἔλκον ~ IL. 22.465, id. 24.417 *il trăgeau fără milă*.
[ἀ-, κήδω]
ἀ-κήδευτος, ον *adj.* neîngropat: IOS. *A16.*375, PLUT. *Per.*28.3.
[ἀ-, κηδεύω]
ἀκηδέω-ῶ, *vb.* {ep. impf. 2sg. ἀκήδεῖς, aor. ἀκήδεσα} a nu se îngrijii, a nu se preocupa: (+ gen.) IL. 14.427, οὐ μὲν μεν ζῶοντος ἀκήδεῖς IL. 23.70 *nu mă lăsați fără îngrijire cât timp trăiam*: AESCH. *Pr.*508.
[ἀκηδής]
ἀ-κηδής, ἐς *adj.* I fără a se îngrijii de riturile funerare: IL. 21.123. II (despre cadavre) neîngrijit, neîngropat: (Hector) IL. 24.554, OD. 24.187. III lipsit de grijă, care nu se îngrijește, *ext.* fără teamă: (zei) IL. 24.526, HES. *Th.*489, (suflet) HES. *Th.*61, CALL. *Dian.*62. IV neglijent, nepăsător: OD. 17.319, (+ gen.) παιδῶν ~ PLAT. *Lg.*913c *care nu se preocupă de copii*. V lipsit de îngrijire, neîngrijit: (haine) OD. 6.26, (arme) OD. 19.18, (despre pers.) OD. 20.130.
[ἀ-, κηδοῦς]
ἀκηδία, ας, ἡ *subst.* [var. -εἰα] {ion. -εἴη} I nepăsare, indiferență: ἀκηδεῖη με λιπόντες A.RH. 3.260 *părăsindu-mă fără să vă pese*. II moleșeală, indiferență, lehamite: LUC.

*Herm.*77, LXX *Is.*61.3, id. *Sir.*29.5. **III** slăbire, amorfire: (a minții) A.RH. 3.298. **IV** măhnire, tristețe: ἔσταξεν ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ ἀκηδίας LXX *Ps.*118.28 *sufletul meu s-a istovit de măhnire.*

[ἀκηδής]

ἀκηδιάω-ῶ, *vb.* a-și pierde puterile, a fi istovit, a fi cuprins de tristețe / angoasă, a se sfârși: LXX *Ps.*60.3, id. *Ps.*142.4, id. *Sir.*22.13, id. *Dan.*7.15, id. *Ba.*3.1.

[ἀκηδία]

ἀκηδίη, *v.* ἀκηδία

ἀ-κλήριτος, *ov adj.* **I** care nu cedează la farmece, care nu se lasă sedus, de neamăgit: (minte) OD. 10.329, PLAT. *Phdr.*259b. **II** de neînduplecat, inflexibil: (despre Dioseuri) THEOC. 22.169 ἀπαθής ὢν πρὸς ἅπαντα καὶ ~ PLUT. *M.*711b *fiind impasibil și inflexibil față de toate*: SOPH. *Tr.*998. **III** de nestăpănit: ἀκήλητον μανίας ἄνθος SOPH. *Tr.*998 *înflorire a nebuniei de nestăpănit.*

[ἀ-, κηλέω]

ἀ-κηλίδωτος, *ov adj.* [ἴ] fără pată, curat. (fig.) pur: (oglinďă) LXX *Int.*7.26, (trai) LXX *Int.*4.9.

[ἀ-, κηλιδόω]

ἀκήν, *adv.* *v.* ἀκή

ἀκηράσιος, *ov [ρᾶ] adj.* neamestecat, pur: (vin) OD. 9.205, A.RH. 2.1272.

[ἀκήρατος]

ἀ-κλήρατος, *ov adj.* **I** neatins, întreg, intact: (avere) IL. 15.498, (bunuri) OD. 17.532, (hățuri) Pl. *P.*5.32, (corabie) AESCH. *Ag.*661, στέφανον ἐξ ἀκηράτου λειμώνος EUR. *Hipp.*76 *o cunună dintr-o pajistă neatinsă*: ἐμπόριον ... ἀκήρατον HDT. 4.152 *loc de negoț neexploatat*. **II** neatins, cu toată forța, zdrăvăn: (despre pers.) PLAT. *R.*413e, (leacuri) A.RH. 4.157. **III** neamestecat, pur, limpede, curat: (apă) IL. 24.303, THEOC. 22.38, (băutură) AESCH. *Pers.*614, (ploaie) SOPH. *OC*690. **IV** neatins, neîntinat, virgin: EUR. *Or.*575, (pat de nuntă) A.RH. 2.502. **V** (despre abstr.) fără pată, pur: τὸ <καθαρόν> αὐτοῦ καὶ <ἀκήρατον> τοῦ <νοῦ> PLAT. *Cra.*396b *ceea ce este curat și fără pată în cuget*: (inteligentă) PLAT. *Phdr.*247d. **VI** neatins, liber de: (+ dat.) οὐδεὶς δὲ θνητῶν ταῖς τύχαις ~ EUR. *HF*1314 *nici un muritor nu rămâne neatins de loviturile sorții*: ἀκήρατον ἄλγεσι θυμόν EUR. *Hipp.*1114 *suflet nebântuit de chinuri*: (+ gen.) EUR. *Hipp.*949, A.RH. 1.974. **VII** care nu se

strică, inalterabil: (despre eter) ARSTT. *Mu.*392a9.

[ἀ-, cf. κεράννυμι?, κηραίζω]

ἀ-κήριος¹, *ov adj.* **I** nelovit de destinul morții, ext. neatins, teafăr: (marinari) OD. 12.98, (oameni) OD. 23.328, CALL. *Ap.*41, A.RH. 3.466. **II** lipsit de κήρ „destin stabilit”: care nu este nici fast, nici nefast: neutru: (zile) HES. *Op.*823.

[ἀ-, κήρ]

ἀ-κήριος², *adj.* **I** fără inimă, lipsit de curaj, nevolnic: σέ που δέος ἴσχει ἀκήριον IL. 5.812 *frica nevolnică te stăpânește*: IL. 7.100, ἀκήριον ἦντ' ὄνειρον A.RH. 2.197 *precum un vis fără vlagă*. **II** lipsit de inimă, fără viață, mort: ἀκήριον αἶψα τίθησι IL. 11.392 (*arma*) *il răpune pe dată*: IL. 21.466.

[ἀ-, κήρ]

ἀκηρυκτεῖ, *adv.* fără a întrebuița crainicul: THUC. 2.1.

[ἀκήρυκτος]

ἀ-κήρυκτος, *ov adj.* **I** neanunțat de crainic, neașteptat: (război) HDT. 5.81, PLAT. *Lg.*626a. **II** necunoscut, fără faimă: οὐ γὰρ σῶμ' ἀκήρυκτον τόδε EUR. *Heracl.*89 *trupul pe care îl vedeți nu e lipsit de faimă*. **III** de la care nu există veste: SOPH. *Tr.*45. **IV** fără intervenția crainicului, ext. fără milă, necruțător: (război) XEN. *HG*6.4.21, id. *An.*3.3.5, DEM. 18.262, PLUT. *Arist.*1.5, id. *M.*1095f, LUC. *Alex.*25, (dușmănie) PLUT. *Per.*30.3, (subst. neut.) τὸ ἀκήρυκτον τῆς ὁδοῦ APP. *Mith.*489 *lipsa unui acord pentru traversarea unui drum*. **II** ἀκηρύκτως, *adv.* fără a recurge la crainic: παρ' ἀλλήλους ἐφοίτων ~ THUC. 1.146 *se duceau unii la alții fără crainic*: APP. *Pun.*367.

[ἀ-, κηρύσσω]

ἀ-κήρωτος, *ov adj.* nedat cu ceară: LUC. *Icar.*3.

[ἀ-, κηρόω]

ἀ-κίβδηλος, *ov adj.* **I** nefalsificat, autentic: PLAT. *Lg.*916d, ARSTT. *Ath.*51.1, LUC. *Herm.*68. **II** (fig.) sincer, onest: HDT. 9.7. **II** ἀκιβδήλως, *adv.* în mod sincer, cu onestitate: ISOC. 1.7.

[ἀ-, κίβδηλος]

ἀκιδνός, ἢ, ὄν [ᾶ] *adj.* [comp. -ότερος] firav, plărând: OD. 5.217, οὐδὲν ἀκιδνότερον ... ἀνθρώποιο OD. 18.130 *nu-i nimic mai plărând decât omul*.

[et. nec.]

ἀκιδωτός, ἢ, ὄν *adj.* ascuțit: LXX *Prov.*25.18.

[ἀκίς]

ἄ-κίθῆρις, ιος [ἄκι] *adj.* lipsit de ceterā: (Ares) AESCH. *Supp.*681.

ἄ-κίκυς, υ *adj.* |gen. -υος| lipsit de forță. firav. neputincios: OD. 9.515. id. 21.131. AESCH. *Pr.*548. THEOC. *Ep.*11.6.

[ἄ-, κίκυς]

ἄκινάκης, ου, ὁ [ἄ-ἄ] *subst.* |ion. gen. sg. -εω, ac. pl. -εας Hdt.; tip de sabie scurtă persană: HDT. 7.54. XEN. *An.*1.2.27. PLAT. *R.*553c. LUC. *Anach.*34.

[cuvânt persan sau de substrat]

ἄ-κινδύνος, ον *adj.* lipsit de pericol. fără primejdie, sigur: ἀκίνδυνον ... ἔπος Pl. *P.*2.66 *vorhā lipsitā de pericol (= inofensivā):* ἀκίνδυνοι ἀρεταί Pl. *O.*6.9 *virtuți lipsite de primejdie (= comode):* (viață) EUR. *Med.*248. (câstiguri) XEN. *Ages.*1.36. (vot) XEN. *HG*6.5.47. (victorie) PLUT. *Cam.*23.5. APP. *BC*4.118. (neut. subst.) τὸ δὲ ἀκίνδυνον τὴν εἰρήνην παρέχειν THUC. 5.16 *pacea aduce lipsa de primejdie. // ἄκινδύ- νως*, *adv.* |comp. -ότερον, superl. -ότατα| fără pericol / primejdie: THUC. 7.68. EUR. *Rh.*588. ~ τὸν βίον διαχεῖν LYS. 31.7 *a-și duce traiul fără pericol:* PLB. 2.64.3. (superl.) ἀκινδυνότατα ζῆν XEN. *Mem.*2.8.6 *a trăi fără nici o primejdie:* (comp.) XEN. *Eq.*Mag.4.14.

[ἄ-, κινδύνος]

ἄκίνησια, ας, ἡ *subst.* I lipsă a mișcării, imobilitate: ARSTT. *EN*1154b27, id. *Metaph.*988b3, id. *Ph.*228b3. PLUT. *M.*953d. (op. κίνησις) ARSTT. *Mete.*340b18. II pauză, întrerupere: (+ gen.) APP. *Pun.*333.

[ἄκίνητος]

ἄκίνητιζω, *vb.* a nu se mișca, a fi imobil: ARSTT. *GA*759a4, id. *HA*552a6, id. *Mete.*379a34, id. *PA*686b11 ș.a.

[ἄκίνητος]

ἄ-κίνητος, ον [ἴ] *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| I (gener. despre lucruri și pers. concr. și abstr.) lipsit de mișcare, nemișcat, imobil, neclintit, neatins: (despre Delos, de neclintit de cutremure) HDT. 6.98, ἐξ ἀκινήτου ποδός SOPH. *Tr.*875 *fără a mișca un pas:* (lațuri) EUR. *Andr.*996, (fund al mării.) A.RH. 4.1574, (despre pers.) ἀκίνητοι σιωπᾶ ἤπρως Pl. *P.*4.57 *eroi neclintiți în tăcere:* (străji) EUR. *IA*15. SOPH. *Ant.*1027. PLUT. *Lys.*2.2. II care nu se schimbă, imu(t)abil: (legi) THUC. 1.71, (bază) EUR. *Ion*474. PLUT. *Lyc.*13.1. III care nu trebuie schimbat, de neatins, sacru, secret: μηδ' ἐπ'

ἀκινήτοισι καθίζειν HES. *Op.*750 *a nu așeza [copilul] pe obiecte sacre:* τὰκίνητα διὰ φρενῶν φράσαι SOPH. *Ant.* 1060 *a dezvălui secretele ascunse în suflet:* ἐξ ἀκινήτων βάρθρων EUR. *IT*1157 *de pe sochul de neatins:* (prov.) τὰ ἀκίνητα κινεῖν PLUT. *M.*756b *a mișca cele care nu pot fi mișcate (sc. a comite un sacrilegiu):* HDT. 6.134. IV leneș, trândav, încet: (peior.) οὐδ' ἀκίνητοι φρένες AR. *Ra.*899 *nu aveți mintea încetată:* (feluri de viață) PLUT. *M.*1129d. // **ἀκινῆτως**, *adv.* fără a se mișca sau schimba: τὴν τῶν βασιλέων γνώμην ~ ἔχειν ISOC. 2.18 *judecata regilor rămâne neschimbată:* PLAT. *Euthphr.*11d. ISOC. 13.12. ARSTT. *EE*1230b13 ș.a.

[ἄ-, κινέω]

ἄ-κιος, ον *adj.* neros de viermi / cari: (superl.) δάφνης δ' ἢ πελέης ἀκιώτατοι ἰστοβοῆες HES. *Op.*435 *carnele plugului din lemn de dafin și ulm sunt în cea mai mică măsură mâncaute de viermi (cari).*

[ἄ-, κίς]

ἄκίρός, ἡ, ὄν *adj.* |eol. sg. gen. fem. ἀκίρας Theoc.; molău, neîndemânic: (subst., se- γονή) εἰς ἀκίρας THEOC. 28.15 *în casa unei femei neîndemânatic.*

[ἀκιδνός]

ἄκίς, ἰδος, ἡ [ἄκι] *subst.* I vârf, tăiș: PLUT. *Alex.*63.12, id. *M.*344c. II (fig.) săgeată: ἀκίσιν ὀφθαλμῶν ἐνήλατο LXX *Iov*16.10 *cu săgeți în ochi (= cu o privire tăioasă) s-a nărustit.*

[cf. ἀκή, ἀκμή]

ἄ-κίχητος, ον *adj.* I care nu poate fi prins / atins: ἀκίχητα διώκων IL. 17.75 *urmărind lucruri de neatins:* PLUT. *Ecl.*13. II la care nu poți ajunge, de necunoscut: (character) AESCH. *Pr.*184.

[ἄ-, κιχάνω]

ἄκκίζομαι, *vb.* |viit. contr. ἀκκιοῦμαι Men. aor. ἡκκισάμην| I a simula ignoranța sau indiferența, a se preface (că nu știe), a face pe nznaiul: Pl. *Fr.*203, PLAT. *Grg.*497a, LUC. *Merc.*Cond.14. II a se preface indignat: MEN. *Epit.*526, PLUT. *M.*620b.

[cf. Ἀκκώ]

Ἀκκώ, οὔς, ἡ *subst.* Akko (personaj imaginar feminin cu care sunt speriați copiii mici), baubau: PLUT. *M.*1040b.

[cuvânt din vocabularul infantil]

ἄ-κλαστος, ον *adj.* nefrânt, neîntrerupt, continuu: ARSTT. *Cael.*288a25.

[ἄ-, κλάω]

ἀκλαυτί, *adv.* fārā plānset: CALL. *Dian.*267.
[ἀκλαυτος]

ἄ-κλαυτος, *on adj.* [var. ἄκλαυστος] **I** ne-plāns, nebocit: IL. 22.386, OD. 11.54, AESCH. *Eum.*565, SOPH. *Ant.*847, ἄκλαυτ' ... τίκτειν τέκνα EUR. *Andr.*1235 *a naște coprii care nu urmează a fi plānși* (sc. *nemuritori*). **II** care nu plānge, fārā plānset sau lacrimi: OD. 4.494, (ochi) AESCH. *Th.*696, ἔξεστ' ἀκλαύτω ... ἀποστήναι SOPH. *El.*912 *poți pleca fārā plānset* (sc. *nepedepsitā*).

[ἄ-, κλαίω]

ἄ-κλειής, *és adj.* [superl. -εέστατος Lys. 13.45] {ac. sg. ἀκλέα Od. 4.728, nom. pl. ἀκλεέες Il. 12.318; ep. poster. ἀκλειής A.Rh. 3.932} **I** lipsit de glorie, fārā slavā, neștiut, neînsemnat: IL. 12.318, Pi. *O.*12.15, EUR. *IAl.*18, PLAT. *La.*179d ș.a., (neut. adv.) IL. 7.100. **II** fārā (a lāsa) veste: OD. 4.728.

[ἄ-, κλέος]

ἀκλειής, *v.* ἀκλειής

ἄκλειστος, (att.) *v.* ἄκλειστος

ἀκλειῶς, *adv.* (ep.) *v.* ἀκλεῶς

ἄ-κλεπτος, *on adj.* care nu furā; sincer, ade-vārat: SOPH. *Fr.*690.

[ἄ-, κλέπτω]

ἀκλεῶς, *adv.* [ep. ἀκλειῶς] **I** fārā glorie, fārā slavā: IL. 22.304, HDT. 5.77, EUR. *Or.*786. **II** fārā veste: OD. 1.241.

[ἀκλειής]

ἀκκληρέω-ῶ, *vb.* [aor. ἠκλήρησα] **I** a fi depōsedat (de bunuri și drepturi): τὰ τέκνα τῶν ἠκκληρηκότων PLB. 1.7.4 *copiii celor pro-scriși*; PLB. 9.30.3. **II** a fi nenorocit: LXX *2Mac.*14.8.

[ἀκκληρος]

ἀκκληρία, *ac. ἡ subst.* **I** lipsuri, sārācie: PLB. 22.8.9. **II** nenorocire: SOPH. *Fr.*989.

[ἀκκληρος]

ἄ-κληρος, *on adj.* **I I** care nu a primit partea sa de moștenire, fārā lot de pāmānt, dezmoș-tenit, sārāc: OD. 11.490, PLAT. *Lg.*924e, CALL. *Iamb.fr.*193.17, IOS. *Bl.*2.295. **2** (+ gen.) fārā parte, lipsit de: AESCH. *Eum.*352, IS. 2.46. **II** care nu a fost tras la sorți, neîm-pārțit, fārā proprietar: (despre sclavele tro-iene) EUR. *Tr.*32.

[ἄ-, κληρος]

ἀκκληρωτί, *adv.* fārā tragere la sorți: LYS. 16.16, ARSTT. *Ath.*30.5.

[ἀκκληρωτος]

ἄ-κλήρωτος, *on adj.* {dor. ἀκλάρ- [ā] Pi. *O.*7.59; **I** lipsit de lot, care nu are parte de:

(+ gen.) Pi. *O.*7.59. **II** neîmpārțit în loturi: (teren) PLUT. *M.*231d.

[ἄ-, κληρώω]

ἄκλειστος, *on adj.* {att. ἀκλειστος, ion. ἀκλήιστος} neînchis, neînchuiat, nezāvorāt: (poartā) EUR. *IAl.*40, XEN. *Cyr.*7.5.25, (casă) EUR. *Andr.*593, CALL. *Hec.fr.*231, (port) THUC. 2.93, (fig.) (gurā) PLUT. *M.*503c.

[ἄ-, κλείω]

ἄ-κλειτος, *on adj.* nechemat, neînviat, nepoșit: AESCH. *Pr.*1024, id. *Ch.*838, SOPH. *Ai.*289, THUC. 1.118, PLAT. *Smp.*174b ș.a.

[ἄ-, καλέω]

ἄ-κλινής, *és adj.* care nu se inclinā, neclintit, ferm, țearpān: PLAT. *Phd.*109a, PLUT. *M.*45c, (fig.) (rațiune) LXX *4Mac.*17.3, (mărturisire) NT *Evr.*10.23.

[ἄ-, κλίνω]

ἄ-κλυδώνιστος, *on adj.* nebătut de furtună, nebântuit de vijelii: (golf) PLB. 10.10.4.

[ἄ-, κλυδωνίζω]

ἄ-κλυστος, *on adj.* {dor. ac. fem. -ύστᾶν Eur.} nebătut de valuri: EUR. *IAl.*21, (port) IOS. *Al.*5.332, PLUT. *Mar.*15.4.

[ἄ-, κλύζω]

ἄ-κλυτος, *on adj.* neauzit, fārā zgomot, calm: (aer) PLUT. *M.*722e.

[ἄ-, κλύω]

ἀκμά, (dor.) *v.* ἀκμή

ἀκμάζω, *vb.* **I** a fi în toi, a se găsi în punctul culminant, a fi în toată vigoarea sau la maturitate, a înflori: (despre pers. și lucruri) ἡ Σύβαρις ἤκμαζε τοῦτον τὸν χρόνον μάλιστα HDT. 6.127 [forașul] *Sybaris atinsese în acea vreme culmea înfloririi sale*: τὰ δὲ τῶν Σιφνίων πρήγματα ἤκμαζε HDT. 3.57 *situatia siphnienilor era înfloritoare*: θέρουσ καὶ τοῦ σίτου ἀκμάζοντος THUC. 2.19 *în toiul verii și al coacerii grâului*: ἀνήρ ἀκμάζων EUR. *Rh.*795 *bărbat vânzos*: ἀκμάζει τὸ σῶμα ἀπὸ τῶν τριάκοντα ἐτῶν μέχρι τῶν πέντε καὶ τριάκοντα ARSTT. *Rh.*1390b9 *trupul este în toată vigoarea sa de la 30 de ani până la 35*: κατὰ Ἀλέξανδρον ἤκμαζεν ἡμῶν τὸ ἔθνος IOS. *Ap.*185 *neamul nostru prospera pe vremea lui Alexandru*: ὁ λιμὸς ἤκμαζε APP. *BC.*5.68 *foametea era în toi*: (+ dat.) ~ πλούτῳ HDT. 1.29 *a fi în culmea bogăției*: ἀκμάζοντές τε ἦσαν ἐς αὐτὸν ἀμφοτέροι παρασκευῇ τῇ πάσῃ THUC. 1.1 *și unii și ceilalți erau în culmea puterii și a pregătirii lor pentru război*: (+ inf.) ~ ἠγοῦμαι ἐρύκειν ἀπ' ἐμαυτοῦ τὰ κακά XEN.

An.3.1.25 *socotesc că am destulă tărie să țin relele departe de mine.* **II** (impers.) este momentul: (+ inf.) ἄκμάζει βρετέων ἔχθεσθαι AESCH. Th.98 *este momentul să ne prindem de (= să prindem în brațe) statuile [zeilor]:* AESCH. Ch.726.

[ἄκμη]

ἄκμαϊος, α. ον *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος **I** care se găsește în punctul culminant, aflat în toată vigoarea sau la maturitate, în toi, înfloritor: ἄκμαία ἦβη AESCH. Th.11 *floarea tinereții: ἐπιλέξας ... τοῦς ἄκμαϊοτάτους ἐκ παντός τοῦ στρατοπέδου* PLB. 5.52.10 *alegându-i pe cei mai vâjnjoși din toată armata: τῶν καρπῶν τοῦς ἄκμαϊοτάτους ἄρπάσαντες* IOS. B14.404 *punând mâna pe roadele cele mai coapte: (+ ac. de relație) ἄκμαϊοι φύσιν* AESCH. Pers.441 *în toată vigoarea trupului: ~ τὴν ὀργὴν* LUC. Tim.3.1 *în culmea mâniei: (subst.) τὸ ἄκμαϊον τοῦ χειμῶνος* ARR. An.4.7.1 *toiul iernii.* **II** care se întâmplă la momentul potrivit, oportun, nimerit, prielnic: ὡς ~ ... μὲλοι SOPH. Ai.921 *cât de nimerită ar fi venirea lui.*

[ἄκμη]

ἄκμαϊός, *adv.* în toată vigoarea: κατὰ τὴν ἡλικίαν ~ ἔχειν PLB. 31.29.7 *a fi în floarea vârstei.*

[ἄκμαϊος]

ἄκμη, ἦς, ἢ [ἄ-] *subst.* |dor. ἄκμά| **I** ascuțiș, tăiș, vârful ascuțit: (al armelor) PI. P.1.11, id. P.9.81, EUR. Supp.318, PLB. 15.16.3, (al dinților) PI. N.4.63, (prov.) ἐπὶ ξυροῦ ... ἄκμης IL. 10.173 *pe tăiș de brici (sau pe muchie de cuțit, sc. într-o situație critică): (spec.) (despre extremitățile corpului) ποδὸς ἄκμῶν* AESCH. Eum.374 *piciorul (prop. extremitatea piciorului):* SOPH. OT1034, πτερύγων ἄκμαῖς AR. Ra.1352 *vârful aripilor.* **II** (fig.) **I** culme, punctul cel mai înalt, (perioadă de) maximă înflorire, vigoare, tărie, toi: ἐν χειρὸς ἄκμῃ PI. O.2.63 *în tăria brațelor: ~ σώματος τε καὶ φρονήσεως* PLAT. R.461a *culme a maturității fizice și intelectuale: ἄκμῃν ἦβης* SOPH. OT741 *floarea vârstei: Θεσειδῶν ἄκμά* SOPH. OC1066 *forța theseizilor: πρὶν τὸν σίτον ἐν ἄκμῃ εἶναι* THUC. 4.2 *înainte ca grâul să fie complet copt: τῆς στάσεως ἄκμῃν λαβούσης* PLUT. Sol.12.3 *răscoala ajungând la culme: κατὰ θέρους ἄκμῃν* XEN. HG5.3.19

în toiul verii. **2** momentul potrivit (sau culminant), prilej: ~ οὐ μακρῶν ἡμῖν λόγων SOPH. Ph.12 *nu e momentul pentru lungi discuții: νῦν δ' ἐπ' αὐτὴν ἦκει τὴν ἄκμῃν* DEM. 4.41 *acum situația a ajuns la un moment hotărâtor: (+ inf.) κοῦκέτ' ἦν μέλλειν ~ AESCH. Pers.407* *nu mai era prilej de zăbavnă: σοὶ μὲν ~ φιλοσοφεῖν* ISOC. 1.3 *este momentul să te dedici filosofiei.* **II** ἄκμη, *adv.* |dor. -άν Theoc.| chiar acum sau atunci, și acum, încă: AESCH. Fr.339a, ἄκμῃν διέβαινε XEN. An.4.3.26 *chiar în momentul în care trecea [râul]:* PLB. 1.13.12, THEOC. 4.60, NT Mt.15.16.

[R. *ak- „ascuțit”, cf. ἀκή, ἄκρος etc., lat. ācer]

ἄκμηγός, ἦ, ὄν *adj.* matur, vâjnjos, viguros: OD. 23.191.

[ἄκμη]

ἄκμηγος, ον *adj.* nemâncat, flămând: IL. 19.346, A.RH. 4.1295, (+ gen.) ~ σίτοιο IL. 19.163 *lipsit de mâncare.*

[et. nec., v. κάμνω?]

ἄ-κμής, ἦτος *adj.* neobosit, neostenit: (despre pers.) IL. 11.802, PLUT. Cim.13.1, (taur) SOPH. Ant.352.

[ἄ-, κάμνω]

ἄκμó-θετος, ου, τό *subst.* postament (butuc, picior) al nicovalei: IL. 18.476, OD. 8.274.

[ἄκμων, τίθημι]

ἄκμων, ονος, ὁ *subst.* nicovală, ilău: IL. 18.476, OD. 3.434, HD. 1.68 s.a., (spec.) (prob. despre un meteorit) χάλκεος ~ οὐρανόθεν κατιῶν HES. Th.722 *o nicovală de aramă coborând din cer: (fig.) ἀψευδεὶ δὲ πρὸς ἄκμονι χάλκευε γλῶσσαν* PI. P.1.86 *făurește-ți limba pe nicovală adevărului: λόγχης ἄκμονες* AESCH. Pers.51 *nicovale de lance (sc. soldați dărji, care se împotrivesc lăncilor precum nicovală se împotrivesc barosului): (despre Heracles) Τυρύνθιος ~ CALL. Dian.146* *nicovală tiryinthiană.*

[cf. sanscr. āsman „piatră”; IE *ak- „ascuțit”]

ἄ-κνημος, ον *adj.* fără gambe, olog: PLUT. M.520c.

[ἄ-, κνήμη]

ἄ-κνηστις, ιος, ἢ *subst.* șiră a spinării: A.RH. 4.1403.

[cf. Od. 10.161, v. κνήστις]

ἄ-κνῖσος, ον *adj.* **I** fără fum sau miros de grăsimi arsă, fără fum de jertfe: (altar) LUC. I.Tr.6.30. **II** fără grăsimi, aromă sau gust: (aliment) PLUT. M.123b.

[ἄ-, κνῖσα]

ἄ-κνῖσωτος, ον [ῖ] *adj.* fără fum sau miros de grăsimi arsă, fără fum de jertfe: (casă) AESCH. Fr.292, LUC. Bis.Acc.2.

[ἄ-, κνῖσώω]

ἄκοή, ἦς, ἢ [ἄ-] *subst.* |ep. ἀκουή, dor ἀκοά, eol. pl. ἀκουαι| **I** ceea ce este auzit: **1** sunet: IL. 16.634. **2** vorbă, zvon, (po)veste, știre, faimă: OD. 17.43, PI. P.1.84, εἶπερ τι φιλεῖς ἀκοᾶν ἀδελῶν ... κλύειν PI. P.90 *dacă dorrești să auzi despre tine vorbe plăcute (= să ai faimă bună): ἀκοή* HD. 2.29, ἐξ ἀκοῆς PLAT. Phd.61d *din auzite: τὰς ἀκοὰς τῶν προγεγενημένων* THUC. 1.20 *roveștile înaintașilor: ἢ ~ ἦλθεν πρὸς Δαυὶδ* LXX 2Rg.13.30 *a venit vorba la David: τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν: NT Rom.10.16 cine a crezut celor auzite de la noi?* **3** (jur.) mărturie indirectă: DEM. 57.4. **4** propovăduire: ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς NT Evr.4.2 *cuvăntul propovăduirii.* **II** **1** auz, simț al auzului: PLAT. Phd.65b, NT 1Cor.12.17. **2** ureche, organ al auzului: (pl.) SAPPH. 31.12, A.RH. 4.17, τέρπει τὰς ἀκοὰς τῶν ἐντυγχανόντων LXX 2Mac.15.39 *farmecă urechile celor care o ascultă: (sg.) ἐς ἀκοᾶν ἐμῶν* AESCH. Pr.689 *în auzul meu (sau la urechea mea).* **3** auzire, ascultare: λόγους ... ἀξίους ἀκοῆς PLAT. Th.142d *cuvințe vrednice să fie auzite: ἀκοή* κλύειν SOPH. Ph.1412, ἀκοῆ ἀκούειν LXX Ex.15.26 *a asculta cu luare aminte: ἀκοῆν ὑπειπὼν* EUR. HF962 *cerând ascultare (= tăcere, atenție): ἐξ ἀκοῆς πίστεως* NT Gal.3.2 *din ascultarea credinței.*

[ἀκούω]

ἄ-κοῖλος, ον *adj.* neconșanț: ARSTT. HA 515a31.

[ἄ-, κοῖλος]

ἄ-κοίμητος, ον *adj.* care nu doarme: neadormit, neostoit, veșnic: (nimfe) THEOC. 13.44, (fig.) (despre mare) AESCH. Pr.140, (lumină) LXX Ἰm.7.10, (foc) PLUT. Cam.20.5.

[ἄ-, κοιμάω]

ἄκοινωνησία, ας, ἢ *subst.* lipsă de comunitate (a bunurilor): ARSTT. Pol.1263b22.

[ἀκοινωνητος]

ἄ-κοινωνητος, ον *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| **I** care nu este sau nu poate fi pus în comun, (de) neîmpărțit (cu alții): (pat de nuntă) EUR. Andr.470, (faimă) PLUT. M.487d. **2** care nu poate fi pus împreună: AESOP. 1.29. **3** incomunicabil: LXX Ἰm.14.12. **II** **1** care

nu are nimic în comun cu, care nu ia parte la, nepărtaş: (+ gen.) PLAT. Lg.768b, (+ dat.) ARSTT. Top.117b31. **2** fără legături sociale, nesociabil, retras: PLAT. Lg.774a, LUC. Vit.Auct.10.

[ἄ-, κοινωνέω]

ἄκοινωνία, ας, ἢ *subst.* lipsă de tovărășie, distanțare, instrăinare: PLAT. Ep.318e.

[ἄ-, κοινωνία]

ἄ-κοίτης, ου, ὁ [ἄ-] *subst.* |dor. ἀκοίτας PI.| tovarăș de pat, soț: IL. 15.91, OD. 5.120, HES. Sc.9, PI. N.5.28, SOPH. Tr.525 s.a.

[v. ἀκοιτις]

ἄ-κοιτις, ιος, ἢ *subst.* |ac. pl. ἀκοίτις Od. 10.7| tovarășă de pat, soață, soție: IL. 3.138, ποιεῖν ἄκοιτιν (+ dat.) IL. 24.537 *a da (cuiva) de soție: ποιεῖσθαι ἄκοιτιν (+ ac.)* OD. 7.66 *a lua (pe cineva) de soție: HES. Th.410, SAPPH. 58.22, PI. P.2.34, AESCH. Pers.684 s.a.*

[ἄ- copulativ (cu psiloză), κοίτη sau κοιτος „pat”]

ἄ-κολάκευτος, ον [ἄκ] *adj.* **I** (de) nelingușit, care nu atrage lingușiri sau lingușitori: (avere) PLAT. Lg.729a. **II** care nu se lasă lingușit: PLUT. Brut.6.9.

[ἄ-, κολακεύω]

ἄ-κολᾶσία, ας, ἢ *subst.* **I** nestăpânire de sine, necumpătare, neînfrânare: THUC. 3.37, PLAT. Phd.69a, ARSTT. EN1107b6, LYS. 16.11 s.a. **II** indisciplină: THUC. 6.89.

[ἄ-, κολᾶζω]

ἀκολασταίνω, *vb.* a fi neînfrânat, a duce o viață necumpătată: AR. Av.1227, PLAT. R.591a, ARSTT. EN1107a19, PLUT. Alc.36.2.

[ἀκόλαστος]

ἀκολάστημα, ατος, τό *subst.* **I** nestăpânire, neînfrânare, (pl.) excese: AR. Lys.398. **II** obscenitate: PLUT. Crass.32.5.

[ἀκολασταίνω]

ἄ-κόλαστος, ον *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| **I** **1** indisciplinat: (popor, vulg) HD. 3.81, (gloată) EUR. Hec.607, (armată) XEN. An.2.6.10. **2** nestăpânit, neînfrânat, necumpătat: (despre pers.) AR. Nu.1348, PLAT. Grg.507c, ARSTT. EN1117b32, ὕβριστης καὶ ~ PLAT. Ap.26e *obraznic și nestăpânit: (cal) PLAT. Phdr.255e* (trup) SOPH. Fr.744, (limbă) EUR. Or.10, (vin) LXX Prov.20.1. **3** desfrânat, destrăbălat: PLUT. Crass.32.5. **II** nepedepsit: PLAT. Lg.793e, (greșeli) XEN. Eq.Mag.7.10, ἀκόλαστ' ἕασας ... Θεσπίσματα EUR. Ph.971

neținând seama de oracole.

[ἄ-, κολλάω]

ἄκολάστως, *adv.* [comp. -τέρως] fără înfrânare, în mod nestăpănit, necumpătat sau destrăbălat: PLAT. *Grg.*493c. XEN. *Mem.* 2.1.1. ISOC. 15.239.

[ἀκόλαστος]

ἄ-κόλλητος, *ov adj.* nelipit, nefixat: SOPH. *Fr.*10c.8.

[ἄ-, κολλάω]

ἄκολος, *ov, ἡ* [ἄ-] *subst.* {dor. ac. pl. ἀκόλως Call.} dumicat sau fărâma de pâine: OD. 17.222. CALL. *Cer.*115.

[et. nec.]

ἄκολουθέω-ῶ, [ἄ-] *vb.* [viit. -ήσω, aor. ἠκολούθησα, pf. ἠκολούθηκα] {barbarism ἀκολουτέω Ag. *Th.*1198} **I** a însoți mergând în urmă: a urma pe, a merge cu sau în urma, a veni după (cineva): (+ dat.) AR. *Pl.*19, PLAT. *R.*474c. πάντες σοι Μῆδοι ἐκόντες ἠκολούθησαν XEN. *HG*5.2.26 *toți mezii te-au însoțit de bună voie*: ἠκολούθει τῷ Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος καὶ ἄλλος μαθητῆς NT *In.*18.15 *pe Iisus Îl urmau Simon Petru și un alt ucenic*: (+ μετά cu gen.) THUC. 7.57, (+ σύν și dat.) XEN. *An.*7.5.3. (+ κατόπιν și gen.) ἀκολουθεῖ κατόπιν ἀνθρώπου τυφλοῦ AR. *Pl.*13 *merge în urma unui om orb*: (+ ὀπίσω și gen.) LXX *3Rg.*19.20, (abs.) AR. *Ach.*261, PLAT. *La.*277e, MEN. *Asp.*98. **II** (fig.) **1** a urma, a se lua după, a se lăsa condus de, a se supune: (+ dat.) μὴ ὕστεροι ἀκολουθήσαι δοκεῖν τῇ γνώμῃ THUC. 3.38 *ca să nu pară că urmați părerea lor*: (un raționament) PLAT. *Phd.*107b, (natura) id. *Lg.*836c, (legile) LXX *2Mac.*8.36, ἀκολουθοῦντας τοῖς καιροῖς PLB. 4.2.28 *urmând ordinea cronologică*. **2** a urmări (cu mintea), a înțelege: ὑπέρευ. Θεαίτητε, ἀκολουθεῖς PLAT. *Th.*185d *m-ai urmărit foarte bine, Theaitetos*. **III** (ext.) **I** a urma, a decurge ca o consecință: εὐρυθμία εὐθεΐα ἀκολουθεῖ PLAT. *R.*400e *ritmul frumos urmează (= este o consecință a) simplității*: (impers.) δεῖν ὄντων ἀκολουθεῖ ... τὸ ἐν εἶναι ARSTT. *Cat.*14a31 *dacă există doi, urmează (= se deduce) că există unu*. **2** a corespunde, a fi conform, a se potrivi cu: ARSTT. *HA*499a10.

[ἀκόλουθος]
ἄκολουθήσις, *εως, ἡ subst.* **I** urmare, acțiunea de a urma: (op. ὑπομονή „rămânere”) ARSTT. *Rh.*1410a5. **II** secvență logică, consecință: ARSTT. *APr.*52b29. **III** conformare

cu, supunere față de: (+ dat.) PLAT. *Def.*412b.

[ἀκολουθέω]

ἄκολουθητέον, *adj.vb.* trebuie urmat: (+ dat.) XEN. *Oec.*21.7. PLAT. *R.*400d.

[ἀκολουθέω]

ἄκολουθητικός, *ἡ, ὄν adj.* dispus sau inclinat să urmeze: (+ dat.) ARSTT. *Rh.*1389a5. id. *EN*1095a4.

[ἀκολουθέω]

ἄκολουθία, *ας, ἡ* [ἄ-] *subst.* **I** suită, cortegiu, alai: SOPH. *Fr.*990, PLAT. *1Alc.*122c, PLB. 11.8.5. **II** succesiune, ordine, rânduială: LUC. *Merc.*Cond.15. **III** acțiunea de a urma sau de a se conforma, acord, supunere (față de): (+ dat.) ~ τοῖς πράγμασι PLAT. *Cra.*437c *urma a lucrurilor*: IOS. *Ap.*2.221.

[ἀκολουθέω]

ἄ-κόλουθος, *ov* [ἄ-] *adj.* **I** care însoțește sau urmează (pe cineva): (+ gen.) SOPH. *OC*719.

// (frecv.) **ἀκόλουθος**, *ov, ὁ, ἡ subst.* însoțitor, slujitor, servitor: THUC. 6.28, AR. *Av.*73, PLAT. *Smp.*203c, (milit.) οἱ ἀκόλουθοι XEN. *Cyr.*5.2.36 *cei care însoțesc [trupele], oamenii de corvoadă*. **II** **I** conform, consecvent, potrivit, în acord cu: (+ dat.) PLAT. *Grg.*457e, DEM. 18.257, τῇ φύσει ποιοῦντες ἀκόλουθα IOS. *AI*2.257 *procedând consecvent firii [lor]*: (+ gen.) AR. *Ach.*438, PLAT. *Phd.*111c. **2** care urmează, care vine după, următor: LXX *2Mac.*4.17, (subst.) τὸ ἀκόλουθον PLB. 2.61.5 *ceea ce urmează, urmarea*. **3** care este o urmare sau o consecință (a unui lucru), care rezultă din: (+ dat.) PLB. 4.11.9, (+ gen.) XEN. *Oec.*11.12, ἀκόλουθα τῆς ῥαθυμίας τάπιχειρα LUC. *Tim.*4.1 *răsplata cuvenită pentru nepăsare*.

[ἄ- copulativ, κέλευθος]

ἀκολουθός, *adv.* **I** în conformitate cu, în acord cu, potrivit: (+ dat.) DEM. 44.67, PLB. 3.116.2. **II** prin urmare, în consecință: PLUT. *M.*569d.

[ἀκόλουθος]

ἀκολουτέω, *v.* ἀκολουθέω

ἄ-κόλυμβος, *ov adj.* care nu știe să înoate: PLUT. *M.*599b.

[ἄ-, κόλυμβος]

ἀκομιστία, *ας, ἡ subst.* {ep. -ίη} lipsă de bună îngrijire, neîngrijire: OD. 21.284.

[ἀκόμιστος]

ἄ-κόμιστος, *ov adj.* neîngrijit, neglijent: SOPH. *Fr.*314.149.

[ἄ-, κομίζω]

- ἄ-κομος**, ον *adj.* fără păr, pleșuv: LUC. *VH*.23.
[ἄ-, κόμη]
- ἄ-κόμπαστος**, ον *adj.* neîngâmfat, lipsit de fală: AESCH. *Th*.538, EUR. *Fr*.872.
[ἄ-, κομπάζω]
- ἄ-κομπος**, ον *adj.* care nu se îngâmfează: AESCH. *Th*.554.
[ἄ-, κόμπος]
- ἄ-κομψος**, ον *adj.* **I** neîmpodobit, simplu: EUR. *Fr*.473. **II** nepriceput: (+ inf.) EUR. *Hipp*.986.
[ἄ-, κομψός]
- ἄκόμψος**, *adv.* fără eleganță: PLUT. *M*.4f.
[ἄκομψος]
- ἄκονάω-ῶ**, *vb.* [var. ἄκονέω Arstt. *Pr*.964b36; viit. -ήσω, aor. ἠκόνησα; pas. pf. ἠκόνημαι] **I** a ascuți: (sabia) AR. *Fr*.684, (lancea) XEN. *Cyr*.6.2.33, (dimții) AESOP. 1.252, ἠκόνησαν ὡς ῥομφαίαν τὰς γλώσσας αὐτῶν LXX *Ps*.63.4 *si-au ascuțit ca sabia limbile lor*. **II** (fig.) a stârni, a întărâta, a zădări: DEM. 25.46, (sufletele) XEN. *Oec*.21.3, PLB. 23.11.8.
[ἄκονη]
- ἄ-κόνδυλος**, ον *adj.* fără lovituri de pumn: LUC. *Com*.2.
[ἄ-, κόνδυλος]
- ἄκονη**, ης, ἡ [ἄ-] *subst.* {dor. ἄκόνα} **I** piatră de ascuțit, cute, gresie: PLUT. *Per*.33.8 (Hermip. ap.), (fig.) δόξαν ἔχω τιν' ἐπὶ γλώσσα λιγυρᾶς ἀκόνας Pl. *O*.6.82 *am senzația unei cute sonore pe limbă (sc. limba îmi este bine ascuțită sau pregătită pentru cântec)*; Pl. 1.6.73. **II** bucată (de piatră, de metal): ARSTT. *Fr*.212.
[v. ἀκή, ἀκμή, ἀκμων]
- ἄκονίτι**, [ἄ-] *adv.* [var. ἀκονίτεϊ] fără praf, fără a se umple de praf, sc. fără luptă, fără osteneală: THUC. 4.73, XEN. *Ages*.6.3, DEM. 18.200, PLB. 1.20.5.
[cf. κόνις]
- ἄκονιτικός**, ἡ, ὄν *adj.* de aconit: XEN. *Cyn*.11.2.
[ἄκόνιτον]
- ἄκόνιτον**, ου, τό [ἄ-] *subst.* (bot.) aconit, omag, *Aconitum anthora*: (plantă otrăvitoare) PLUT. *Dem*.20.3, LUC. *Herm*.62.
[et. nec.]
- ἄκοντί**, *adv.* fără voia sa: PLUT. *Fab*.5.2.
[ἄκων]
- ἄκοντίας**, ου, ὁ [ἄ-] *subst.* (zool.) șarpe de stepă, boa de nisip, *Eryx jaculus*: LUC. *Dips*.3.
[ἄκων¹]
- ἄκοντίζω**, *vb.* [impf. ἠκόντιζον, viit. ἀκοντιῶ, aor. ἠκόντισα] **I** (*trans.*) **I** a arunca (cu) lancea, a azvârli sulița: (abs.) IL. 4.498, OD. 22.252, τοξεύομέν τε καὶ ἀκοντίζομεν HDT. 1.114 *tragem cu arcul și azvârlim sulița*: (+ gen. pers.) IL. 14.402, (+ ac.) HDT. 1.43, (+ prep.) καθ' ὄμιλον ἀκόντισεν ὁξεῖ δουρί IL. 4.490 *dădu prin mulțime cu lancea sa ascuțită*: ἐξ αὐτῶν ἐς τοὺς ναύτας ἀκοντίζοντες THUC. 7.40 *zavârlind lănci de pe corăbiile lor împotriva corăbierilor [dușmani]*: ἠκόντιζον εἰς τὸ φῶς ἐκ τοῦ σκότους XEN. *An*.7.4.18 *își azvârleau lăncile din întineric spre lumină*: ἐς τοὺς ἵππους ~ ἀντὶ τῶν ἐπιβατῶν APP. *Syr*.172 *a trage în cai în loc de călăreți*: (+ adv.) ἠκόντισα κενὸν καὶ μάταιον PLUT. *Art*.15.6 *am tras în gol și zadarnic*: (fig.) ἀκοντίζων σκοποῦ ἄγχιστα Μοισᾶν Pl. *N*.9.55 *azvârlind cu lancea cât mai aproape de ținta Muzelor*. **2** a arunca, a (a)zavârli, a trage (sulițe, săgeți): (+ ac. obiect) IL. 12.44, OD. 22.265. **3** (pas.) a fi atins sau lovit: EUR. *Ba*.1098, XEN. *HG*4.5.13, παλτῶ κατὰ τὴν πλευρὰν ἀκοντίζεται IOS. *BI*.332 *a fost atins de o suliță la sold*. **II** (*intrans.*) **I** a nimeri sau a pătrunde ca o lance: εἶσω γῆς ἀκοντίζουσ' ἀραί EUR. *Or*.1241 *rugăciunile pătrund [ca niște lănci] în pământ*. **2** a săgeta, a împăriați raze: (despre lună) EUR. *Ion*1155, (med.) ARSTT. *Mu*.392b3.
[ἄκων¹]
- ἄκόντισις**, εως, ἡ *subst.* aruncare cu sulița: XEN. *An*.1.9.5.
[ἄκοντίζω]
- ἄκόντισμα**, ατος, τό *subst.* **I** aruncătură sau lovitură de lance: ἐντὸς ἀκοντίσματος XEN. *HG*4.4.16 *la o aruncătură de lance (= în bătaia sulițelor)*; PLB. 10.30.7, PLUT. *Tim*.4.3. **II** lance, suliță: PLUT. *Cam*.2.2. **III** (pl.) lăncieri, sulițași: PLUT. *Pyrrh*.21.8.
[ἄκοντίζω]
- ἄκοντισμός**, οῦ, ὁ *subst.* (= ἀκόντισις) aruncare cu sulița: XEN. *Eq*.Mag.3.6, ARR. *An*.1.2.6.
[ἄκοντίζω]
- ἄκοντιστήρ**, ἡρος, ὁ [ἄ-] *subst.* (= ἀκοντιστής) sulițaș: EUR. *Ph*.140.
[ἄκοντίζω]
- ἄκοντιστής**, οῦ, ὁ [ἄ-] *subst.* lăncier, sulițaș: IL. 16.328, OD. 8.262, HDT. 8.90, AESCH. *Pers*.52, THUC. 3.97, PLB. 2.30.1.
[ἄκοντίζω]

ἄκοντιστικός, ἢ, ὄν *adj.* [superl. -ότατος] indemânatic la aruncarea cu lancea: XEN. *Cyr.*7.5.63. // **ἄκοντιστικά**, τὰ *subst.* arta de a arunca cu lancea: PLAT. *Thg.*126b.

[ἄκοντίζω]

ἄκοντιστός, ύος, ἢ [ἄ-] *subst.* (întrecere de) aruncare cu sulița: IL. 23.622.

[ἄκοντίζω]

ἄκοντο-βόλος, ὄν *adj.* aruncător cu lancea: A.RH. 2.1000.

[ἄκων¹, βόλλω]

ἄκόντως, *adv.* I împotriva voinței sale, fără voia sa, pe nevrute: PLAT. *Prt.*333b, XEN. *HG*4.8.5. II fără (de) voie, (în mod) involuntar: PLAT. *Hp.Mi.*374d.

[ἄκων]

ἄ-κοπιάτος, ὄν *adj.* care nu provoacă oboseală, lesnicios: (drum) ARSTT. *Mu.*391a12.

// **ἄκοπιάτως**, *adv.* fără osteneală: LXX *Înf.*16.20.

[ἄ-, κοπιάω]

ἄ-κοπος, ὄν *adj.* [comp. -ότερος] I I care nu provoacă oboseală, neobositor, neistovitor: PLAT. *Ti.*89a, τοῖς τετράποσιν ἄκοπον τὸ ἐστάναι ARSTT. *PA*689b17 *pentru patru-pede nu este obositor să stea în picioare.* 2 care înlătura oboseala, înviorător: (plimbare) PLAT. *Phdr.*227a. // **ἄκοπον**, ὄν, τὸ *subst.* leac împotriva oboșelii sau durerii, întăritor, analgezic: LUC. *Alex.*22. II neobosit, neostenit, neistovit: PLAT. *Lg.*789d, γίνονται ἄκοπότεροι πολλοὶ ἐμέσαντες ARSTT. *Pr.*881a37 *după ce vomită, mulți se simt mai puțin osteniți.* III nedeteriorat, intact: (grâu) ARSTT. *Pr.*909a19. // **ἄκόπως**, *adv.* fără osteneală, lesne: AESOP. 8.30.

[ἄ-, κόπος (κόπτω)]

ἄ-κόρεστος, ὄν *adj.* [comp. -ότερος, superl. -ότατος] I I nesățul, nesățios, neîndestulat: (+ gen.) αἰχμῆς ἄκόρεστον AESCH. *Pers.*999 *nesățul de lupțe*; AESCH. *Ag.*1002, EUR. *Heracle.*927. 2 nepotolit, neostenit: (tânguire) AESCH. *Pers.*545, SOPH. *El.*123. II care nu satură, neîndestulător: AESCH. *Ag.*1331, XEN. *Smp.*8.15.

[ἄ-, κορέννωμι]

ἄ-κόρετος, ὄν *adj.* v. ἄκόρεστος; AESCH. *Ag.*1117.

ἄ-κορής, ἔς *adj.* [superl. ἄκορέστατος] nesățios, nerușinat: SOPH. *OC*120.

[ἄ-, κόρος]

ἄ-κόρητος¹, ὄν *adj.* nesățul, care nu se satură de: (+ gen.) IL. 7.117, id. 12.335, HES. *Sr.*346, A.RH. 1.616.

[ἄ-, κορέννωμι]

ἄ-κόρητος², ὄν *adj.* nemăturat, fără prea mare curățenie: AR. *Nu.*44.

[ἄ-, κορέω]

ἄκορία, ας, ἢ *subst.* {ion. -ίη} nesăț, nesăturare, lipsă de moderație (în alimentație): PLUT. *M.*129f (Hp. ap.).

[ἄκορος]

ἄ-κορος, ὄν *subst.* (v. ἄκόρεστος) I nesățios, nesățul de: AESCH. *Supp.*635. II nepotolit, neostenit: PL. *P.*4.202.

[ἄ-, κόρος]

ἄκος, εος, τὸ *subst.* I leac, remediu: (frecv. fig.) IL. 9.250, HDI. 1.94, SOPH. *Ai.*363, PLAT. *Lg.*910a, ~ (ἐν)τέμνειν AESCH. *Ag.*17, EUR. *Andr.*121 *a gâsi* (propr. *a tăia*) leac: (+ gen.) ~ κακῶν OD. 22.481 *leac pentru rele*: (+ inf.) ~ οὐδὲν τόνδε θρηνεῖσθαι AESCH. *Pr.*43 *nu ajuta la nimic a-l jeli.* II mijloc: σωτηρίας ~ EUR. *Hel.*1055 *mijloc de salvare.*

[et. nec.]

ἄκοσμέω-ῶ, *vb.* a provoca dezordine, a fi indisciplinat sau turbulent, a încălca ordinea (legea): SOPH. *Ant.*730, id. *Ph.*387, LYS. 14.13, PLAT. *Lg.*764b, ARSTT. *Ath.*3.6, DEM. 24.92.

[ἄκοσμος]

ἄ-κόσμητος, ὄν *adj.* I dezordonat, dezorganizat: (suflet) PLAT. *Grg.*506e. II neînșeztrat (cu), lipsit (de): PLAT. *Prt.*321c, (+ dat.) XEN. *Oec.*11.9. III neîmpodobit: (subst.) LUC. *Pisc.*12.

[ἄ-, κοσμέω]

ἄκοσμήτως, *adv.* fără ordine, în neorânduială: PLAT. *Lg.*781b.

[ἄκόσμητος]

ἄκοσμία, ας, ἢ *subst.* I I dezordine, neorânduială: PLAT. *Grg.*508a, τὸ θέατρον ~ κατέχεν PLUT. *Cic.*13.4 *neorânduiala a pus stăpânire pe teatru.* 2 neînfrânare, necuviință, exces: EUR. *IA*317, SOPH. *Fr.*846, PLAT. *Smp.*188b. II (în Creta) lipsă a cosmilor, suspendare a magistraturii cosmilor (v. κόσμοι): ARSTT. *Pol.*1272b8.

[ἄκοσμος]

ἄ-κοσμος, ὄν *adj.* [superl. -ότατος] I dezordonat, dezorganizat, în neorânduială: (fugă) AESCH. *Pers.*470, (luptă nocturnă) PLUT. *Mar.*20.3. II nepotrivit, necuviincios: (vorbe) IL. 2.213, PLUT. *Crass.*15.6, LXX *Pr.*25.26. III indisciplinat, turbulent: LYS. 3.45.

[ἄ-, κόσμος]

ἄκόσμως, *adv.* în mod dezordonat, în neorânduială, alandala: HDT. 7.220, AESCH. *Pers.*374.

[ἄκοσμος]

ἄκοστήω, [ἄ-] *vb.* |var. -έω: doar part. aor. ἄκοστήσας| a fi hrănit cu orz: (despre un cal) IL. 6.506.

[ἄκοστή „orz”]

ἄ-κοτος, *ov adj.* nepizmăreț, neranchiunos: Pl. *Fr.*52a.3.

[ἄ-, κότος]

ἀκούάζω, *vb.* (med.) I a asculta: (+ gen.) OD. 9.7. II a auzi de, a avea știre de: (+ gen.) IL. 4.343.

[ἀκούή]

ἀκούή, *v.* ἀκοή

ἄκουκα, *ind. pf. act. de la ἀκούω*

ἄ-κουρος¹, *ov adj.* fără fii: OD. 7.64.

[ἄ-, κουρος]

ἄ-κουρος², *ov adj.* neras, netuns: (barbă) AR. V.476.

[ἄ-, κείρω]

ἄκουσα¹, [ἄ-] *vb.* *ind. aor. act. de la ἀκούω*

ἄκουσα², [ἄ-] *adj.* *fem. de la ἄκων*

ἀκουσεῖω, [ἄ-] *vb.* a dori să audă: SOPH. *Fr.*991.

[deziderativ de la ἀκούω]

ἀκουσία, *αζ.* ἢ [ἄ-] *subst.* acțiune involuntară: SOPH. *Fr.*746.

[ἀκούσιος]

ἀκουσιάζομαι, *vb.* a păcătui fără voie sau din neștiință: LXX *Num.*15.28.

[ἀκουσία]

ἀκούσιμος, *η.* *ov* [ἄ-] *adj.* care se cuvine auzit: SOPH. *Fr.*745.

[ἀκούω]

ἀκούσιος, *ov* [ἄ] *adj.* {ion. ἀκούσιος; fem. -ίη Luc. *Syn.*D.18} I împotriva voinței sale, nedorit, nevoit: HDT. 2.162, ἐς ἀκουσίους ἀνάγκας πίπτειν THUC. 3.82 *a ajunge în situații nedorite; ἀκούσιον ἔργον* SOPH. *Tr.*1263 *mimcã silnicã*: (despre pers.) δεσπόζειν ἀκουσίων PLB. 5.11.6 *a domni peste oameni împotriva voinței lor.* II fără (de) voie, involuntar: (greșeli) THUC. 4.98, (omor) PLAT. *Lg.*867a, τὸ ἔκούσιον καὶ τὸ ἀκούσιον ARSTT. *EN*1132b31 *actul voluntar și actul involuntar.*

[ἄ-, ἐκούσιος]

ἀκουσις, *εως.* ἢ *subst.* auzire: ARSTT. *deAn.*426a1.

[ἀκούω]

ἀκουσίως, *adv.* |superl. -ότατα| I împotriva voinței sale, cu de-a sila, de nevoie: THUC.

3.31, EUR. *Tr.*1011, οὐκ ~ THUC. 2.8, EUR. *El.*670 *mi fără voie* (sc. *de bunăvoie, cu plăcere*). II fără (de) voie, involuntar, neintenționat: PLAT. *R.*451a, LXX *Lev.*4.2.

[ἀκούσιος]

ἄκουσμα, *ατος.* τὸ [ἄ-] *subst.* I ceea ce se aude, lucru auzit: XEN. *Mem.*2.1.31, ARSTT. *EN*1174b28, LUC. *Nigr.*19, (pl.) μουσικὰ ἀκουσματα PLAT. *Sp.*371d *concerte muzicale.* II poveste, zvon: SOPH. *OC*518. III învătătură (orală), lecție, povață: PLAT. *Ep.*314a, ISOC. 1.12.

[ἀκούω]

ἀκουστέον, [ἄ-] *adj.vb.* I trebuie auzit: SOPH. *OT*1170. II trebuie ascultat sau dat ascultare: (+ gen.) EUR. *IA*1010, (pl.) HDT. 3.61, SOPH. *El.*340, (+ ac.) PLAT. *R.*386a.

[ἀκούω]

ἀκουστής, *οῦ.* ὁ [ἄ-] *subst.* I ascultător: MEN. *Fr.*988, (+ gen.) LXX *Înf.*1.6. II discipol: ARSTT. *Mir.*847b7.

[ἀκούω]

ἀκουστικός, *ή.* ὁν *adj.* I referitor la auz: ἀκουστικὴ αἴσθησις PLUT. *M.*37f *simțul auzului.* II capabil să audă, dispus să asculte: ARSTT. *EN*1103a3, PLUT. *M.*436d. // **ἀκουστικόν**, *οῦ.* τὸ *subst.* ceea ce poate auzi, facultatea de a auzi: ARSTT. *deAn.*426a7.

[ἀκούω]

ἀκουστός, *ή.* ὁν [ἄ-] *adj.* I auzit, audibil: PLAT. *Ti.*33c, XEN. *Mem.*1.4.5, ISOC. 2.49, ἀκουστόν ποιήσόν μοι ... τὸ ἔλεός σου LXX *Ps.*142.8 *fă-mă să aud mila Ta.* II de auzit: SOPH. *OT*1312, EUR. *Andr.*1084.

[ἀκούω]

ἀκουτίζω, [ἄ-] *vb.* |viit. -ιῶ, aor. ἠκούτισα| a face (pe cineva) să audă, a face (ceva) auzit, a da să audă: LXX *Ps.*50.10, id. *Ps.*75.9.

[ἀκούω]

ἀκούω, [ἄ-] *vb.* |impf. ἤκουον, viit. ἀκούσομαι, aor. ἤκουσα, pf. ἀκήκοα, m.m.c.p. ἠκηκόειν (att. ἠκηκόη); pas. viit. ἀκουσθήσομαι, aor. ἠκούσθην, pf. ἤκουσμαι| {ep. inf. prez. ἀκούμεν(αι), impf. ἄκουον [ἄ-] (med. 3sg. ἀκούετο IL. 4.331), aor. ἄκουσα [ep. ἄ-, dor. ἄ-]; dor. prez. 3pl. ἀκούοντι Pl. *P.*5.101; ion. m.m.c.p. ἀκηκόειν Hdt. 2.52} I a auzi, a asculta: (+ ac. lucru) IL. 2.16, OD. 5.401, φωνᾶν ~ ψευδέων ἄγνωστον Pl. *O.*6.66 *a auzi glasul ce nu cunoaște minciuna*; (+ gen. pers. sau lucru) IL. 2.98, (tânquire) id. 22.447, ἀκούσεσθαι τοῦ ἁρίστου

ἀνθρώπων αἰδοῦ HDT. 1.24 *a-l asculta pe cel mai bun cântăreț din lume*; τῶν κατηγοριῶν ~ ἠδέως DEM. 18.3 *a asculta cu plăcere acuzățiile*; (spec. + gen. pers. și part. acordat) πατρὸς ἐγὼν εἰπόντος ἄκουσα OD. 8.564 *imi auzii tatăl zicând*; οὐπόποθ' οὕτω καθαρῶς οὐδενὸς ἤκούσαμεν ... λέγοντος AR. V.632 *niciodată n-am auzit pe cineva vorbind așa de limpede*; (+ ac. lucru și gen. pers.) χαίρω σεῦ ... τὸν μῦθον ἀκούσας IL. 19.185 *mă bucur să aud aceste vorbe de la tine*; (+ ac. lucru și prep. cu gen.) OD. 15.374, ἀκούσας ταῦτα [ἐκ] τοῦ κήρυκος HDT. 3.62 *auzind acestea de la crainic (sau cuvintele crainicului)*; παρ' ἄλλων ~ φανῶ τε καὶ καλῶ PLAT. R.506d *a auzi de la alții ceea ce e limpede și frumos*; (abs.) IL. 1.474, OD. 4.553, οἱ ἀκούοντες PLAT. Gorg.501e, NT Lc.6.27 *ascultătorii, auditorii*. II a afla, a auzi vorbindu-se despre (ceva sau cineva), a fi informat despre: ἀκούοντος κακῶ ἔργα IL. 9.595 *auzind [atâtea] nenorociri*; εἰ μὲν κεν πατρὸς βίοντος καὶ νόστον ἀκούσης OD. 1.287 *dacă afli că tatăl tău este în viață și că se întoarce*; (+ gen.) OD. 1.289, πῶς δὲ πιστεύσωσιν οὐ οὐκ ἤκουσαν; NT Rm.10.14 *cum vor crede [în Acela] de care n-au auzit?*; (+ περί și gen.) Ἡρακλῆος δὲ πέρι ... ἤκουσα, ὅτι εἶη τῶν δωώδεκα θεῶν HDT. 2.41 *despre Heracles am auzit că ar fi unul din cei doisprezece zei*; (+ ἐκ și gen.) ἤκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου NT In.12.34 *am auzit din Lege*; (abs.) ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς *auzind Iisus (sc. despre moartea lui Ioan Botezătorul)*; (pas.) ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία NT 1Cor.5.1 *se aude [că] la voi [e] desfrânare*. III a auzi vorbindu-se despre sine, a fi numit; (frecv. + adv. εὖ, κακῶς, ἄμεινον, ἄριστα etc.) εὖ ~ Pl. P.1.99 *a-și auzi vorbe bune, a avea o bună reputație*; ἐμὲ δὲ ἀκούσαντα πρὸς σέο κακῶς HDT. 7.16 *am auzit din partea ta vorbe grele*; ὦ κρατύνων, εἶπερ ὄρθ' ἀκούεις SOPH. OT904 *stăpâne, dacă pe drept ești numit așa*; σφόδρα καλῶς ἀκούων LXX 2Mac.14.37 *fiind foarte prețuit*; (+ inf. sau ὡς) ἤκουον μουσικὴν εἶναι Ἑλλήνων πρότοι HDT. 3.131 *se zicea că sunt cei dintâi (= treceau drept cei mai buni) cântăreți dintre greci*; (med.) ἀκούσομαι μὲν ὡς ἔφυν οἴκτου πλέως πρὸς τοῦδ' SOPH. Ph.1074 *acest om va spune despre mine că sunt plin de milă*; (+ nume predicativ) οὐ ... ἀκούσομαι κακός SOPH.

OC988 *nu voi accepta să fiu numit (sau mi vreau să mi se zică) rău*; κόλακες καὶ θεοὶς ἐχθροὶ ... ἀκούουσιν DEM. 18.46 *se aud numiți linguișitori și dușmani ai zeilor*. IV I a auzi, a asculta, a-și pleca urechea la; (despre rugăciuni, dorințe) (+ gen.) τοῖο δ' Ἀπόλλων εὐξαμένου ἤκουσεν IL. 1.381 *Apollon îi ascultă ruga*; ὁ δὲ ἀκούσειέν τε, καὶ ἀκούσας ἔλεως εὐμενῆς τε ἡμῖν ἔλθοι PLAT. Lg.712b *Zeul să ne audă [rugile] și, auzindu-le, să ne fie prielnic și binevoitor*; (rar + dat.) IL. 16.515. 2 a asculta (de), a da ascultare: θεοῦ δ' ὡς δῆμος ἄκουεν OD. 7.11 *poporul său îl asculta ca pe un zeu*; Ῥωμαίων ~ καὶ τούτοις πειθαρχεῖν ὑπὲρ τῶν παραγγελλομένων PLB. 3.4.3 *a asculta de romani și a se supune poruncilor lor*; ὑμῶν ~ μᾶλλον ἢ τοῦ θεοῦ NT Fp.4.19 *a asculta de voi mai mult decât de Dumnezeu*; (abs.) ἤκουσαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ LXX Gen.37.27 *frații lui [I]au ascultat*. V (prez. pt. pl.) a fi auzit, a auzi spunându-se, a cunoaște din auzite, a ști; τὰ δὲ μέλλετ' ἀκούμεν IL. 14.125 *trebuie să fi auzit de aceste lucruri*; (+ part.) Θεμιστοκλέα οὐκ ἀκούεις ἄνδρα ἀγαθὸν γεγονότα PLAT. Grg.503c *n-auzi spunându-se că Themistocles a fost un om bun?*; (+ inf.) σὲ ... ἀκούομεν ὄλβιον εἶναι IL. 24.543 *am auzit că erai fericit*; τὸν Κλεισθένης δ' ἀκούω ... προκτὸν τίλλειν ἑαυτοῦ AR. Ra.422 *despre Cleisthenes aud că își epilează amusul*; ἀκούω δὲ καὶ ἄλλα ἔθνη πολλὰ τοιαῦτα εἶναι XEN. An.2.5.13 *am auzit că sunt și alte popoare ca acestea*. VI (jur.) a asculta, a audia; τῶν κατηγορούντων κατὰ τῶν στρατηγῶν ... ἐν τῇ προτέρᾳ ἐκκλησίᾳ ἀκηκόασι XEN. HG1.7.9 *i-au audiat în adunarea precedentă pe acuzatorii strategilor*; NT In.7.51. VII a pricepe, a înțelege: κλύοντες οὐκ ἤκουον AESCH. Pr.448 *ascultau fără să priceapă*; λάλησον πρὸς τοὺς παῖδάς σου Συριστί ἀκούομεν γὰρ ἡμεῖς LXX Is.36.11 *vorbește către servitorii tăi în aramaică, fiindcă noi înțelegem*; ὁ ἔχων ὅτα ἀκούέτω NT Mt.11.15 *cine are urechi să audă*. [R. *ἀκουσ-γω (cf. ἀκουστός, ἤκουσμαι), v. got. *hausjan*]

ἄκρα, ας, ἡ *subst.* {ion. -η} I I culme, creastă; (a zidurilor) EUR. Tr.1297, (a unui val) AESCH. Eu.562, EUR. Fr.230. // (frecv. în locut.) **κατ' ἄκρας (-ης)**, de sus până jos, până la temelii, cu totul; IL. 13.772, HDT. 6.18, THUC. 4.112, μιν ... ἔλασεν μέγα κῦμα

κατ' ἄκρης OD. 5.313 *il izbi un val mare. [cǎzând] din înalțuri*; κατ' ἄκρας ... πορθούμεθα AESCH. *Ch.691 suntem cu totul distrusi*. 2 vârf, extremitate: λευκαίνεται ... ἀπ' ἄκρας ἢ θρίξ ARSTT. *HA518a9 firul de pâr începe să se albească de la vârf*. II promontoriu, cap: IL. 4.425, OD. 9.285, SOPH. *Tr.788*, HDI. 4.53, THUC. 7.4. III înălțime fortificată, cetățiuie, acropolă: OD. 8.508, XEN. *An.7.1.20*.

[ἄκρος]

ἀ-κράαντος, ον [-ᾱ-] *adj.* (poet.) I nedesăvârșit, neîndeplinit: (treabă) IL. 2.138. II care nu se îndeplinește, zadarnic, van: (vorbe) OD. 19.565, (vise) A.RH. 3.691.

[ἄκραντος]

ἀ-κράγης, ἐς *adj.* care nu latră: (câini) AESCH. *Pr.803*.

[cf. κράζω]

ἀκραεῖ, *adv.* cu vânt prielnic: ARR. *Ind.24.1*.

[v. ἀκραίης]

ἀκρ-αῖς, ἐς *adj.* care suflă tare (*propr.* de sus), bun, prielnic: (vânt) OD. 2.421, id. 14.253, HES. *Op.594*, A.RH. 1.606.

[ἄκρος, ἄημι]

ἀκραῖος, α, ον *adj.* care locuieste sau este venerat pe acropolă, din înaltul cetății: (epitet al Herei) EUR. *Med.1379*.

[ἄκρος]

ἀ-κράιπαλος, ον *adj.* scăpat de mahmureală: ARSTT. *Pr.873b11*.

[κραιπάλη]

ἀκραιφνής, ἐς *adj.* [comp. -έστερος, superl. -έστατος] I neamestecat, nevicinat, neprihănit, pur: (sânge) EUR. *Hec.537*, (apă) AR. *Fr.34*, (fig.) (virtute) IOS. *A1.23*. II I intact, neatins: (alianță militară) THUC. 1.19, (+ gen.) ἀκραιφνεῖς τῶν κατηπειλημένων SOPH. *OC1147 neatinse de amenințări*. 2 proaspăt, neostenit: (trupe) THUC. 1.52, IOS. *A118.366*.

[et. nec. (cf. χραίνω?)]

ἀκραντος, ον *adj.* care nu se îndeplinește, zadarnic: (vorbe) Pl. *O.1.86*, (speranțe) id. *P.3.23*, τέχνηαι δὲ Κάλχαντος οὐκ ἀκραντοῖ AESCH. *Ag.249 iscusințele (sc. profetiile) lui Calchas nu rămân neîmplinite*. II (neut. pl. adv.) **ἀκραντα**, în zadar, în van, fără rost: Pl. *O.2.87*, EUR. *Suppl.770*, id. *Ba.435* [ᾱ-, κραίνω]

ἀκράσια, ας, ἡ *subst.* nestăpânire, necumpărare, neînfrânare: XEN. *Mem.4.5.7*, ARSTT. *Rh.1368b14*, DEM. 26.25, (+ gen.) λαλιά ~

λόγου ἄλογος PLAT. *Def.416a flecăreală: nestăpânire irațională în vorbire*: τὴν καθ' ἡμέραν ἀκράσιαν τοῦ βίου DEM. 2.18 *des-tăbălarea de fiicare zi a vieții [lui]*; (+ πρός și ac.) PLB. 4.6.10, (+ περί și ac.) IOS. *Ap.2.244*.

[ἀκρατής]

ἀκράτεια, ας, ἡ [ᾱτ] *subst.* nestăpânire, neînfrânare: PLAT. *R.461b*, id. *Lg.734b*, XEN. *Cyr.6.1.35*, (+ gen.) ἡδονῶν ~ PLAT. *Ti.86d neputința de a-și stăpâni plăcerile*.

[ἀκρατής]

ἀκράτεομαι, *vb.* a fi nestăpânit, a nu avea stăpânire de sine: ARSTT. *EN1145b22*, MEN. *Fr.989*.

[ἀκρατής]

ἀκρατευτικός, ἡ, ὄν *adj.* care se datorează lipsei stăpânirii de sine: (nedreptăți) ARSTT. *Rh.1391a18*.

[ἀκρατεομαι]

ἀ-κράτης, ἐς *adj.* [comp. -έστερος, superl. -έστατος] I I neputincios, fără vlagă: (bătrânețe) SOPH. *OC1236*. 2 (medic.) invalid: PLUT. *Cor.24.4*. II I care nu are stăpânire sau control asupra, care nu își stăpânește: (+ gen.) (limba) AESCH. *Pr.885*, (mânia) THUC. 3.84, (râsul) LUC. *Pseudol.7*, οἴνου ἀκρατεῖς XEN. *Oec.12.11 care nu își stăpânesc pofta de vin (sc. dedați băuturii, bețivi)*: χρημάτων ἀκρατεῖς καὶ κέρδους καὶ τιμῆς ARSTT. *EN1147b33 nestăpâniți cu privire la bani, câștig și onoruri*; (+ πρός și ac.) ARSTT. *HA594a10*, (+ dat.) LXX *Pr.27.20a*, (+ inf.) PLAT. *Sph.252c*. 2 (abs.) nestăpânit, neînfrănat: (despre pers.) ARSTT. *EN1150b30*, PLB. 21.38.3, (fig.) (gură) AR. *Ra.838*. 3 necontrolat: PLUT. *M.997c*.

[ᾱ-, κράτος]

ἀ-κράτητος, ον *adj.* nestăpânit, nedomolit: ARSTT. *Mete.384a33*.

[ᾱ-, κρατέω]

ἀκράτεια, v. ἀκράτεια: PLAT. *Grg.525a*.

ἀκράτιζομαι, *vb.* [viit. -ιοῦμαι, aor. ἡκρατισάμην] a lua micul dejun (cu pâine și vin neamestecat), a mânca de dimineață: AR. *Pl.295*, (+ ac.) κοκκύμηλ' ἡκρατίσω; AR. *Fr.607 ai mâncat prune [la masa] de dimineață?*

[ἄκρατος]

ἀκράτισμα, ατος, τό *subst.* mic dejun (cu pâine înmuiată în vin neamestecat), gustare de dimineață: ARSTT. *HA564a20*, PLUT. *M.726c*.

[ἀκρατίζομαι]

ἄκράτιστος, ον [ἄτ] *adj.* (dub.) care ia gustarea de dimineată: THEOC. 1.51.

[ἀκρατίζομαι]

ἄκρᾶτοποσία, ας, ἡ *subst.* {ion. ἀκρητοποσίη} faptul de a bea vin curat, neamestecat cu apă: HDT. 6.84, PLB. 8.9.4, PLUT. Alex.70.1.

[ἀκρατοπότης]

ἄκρᾶτοποτέω-ῶ, *vb.* a bea vin neamestecat cu apă: ARSTT. Pr.871a28.

[ἀκρατοπότης]

ἄκρατο-πότης, ου, ὁ *subst.* {ion. ἀκρητοπότης} băutor de vin curat, neamestecat cu apă: HDT. 6.84.

[ἄκρατος, πίνω]

ἄ-κρᾶτος, ον *adj.* {comp. -έστερος (-ότερος Plut. M.677e), superl. -έστατος} {ion. ἄκρητος} I I neamestecat, nediluat, pur, curat:

(frecv. despre vin) OD. 24.73, HDT. 1.207, EUR. Cyc.149, σπονδαί ἄκρητοι IL. 2.341 *libații de vin curat*: (lapte) OD. 9.297, (sânge) AESCH. Ch.578, (culori) ARSTT. Col.795a9.

// **ἄκρατος**, ὁ *subst.* [var. ἄκρατον, τό] vin curat, neamestecat (cu apă): AR. Ec.1123, MEN. Sam.341, ARSTT. Po.1461a15. 2 ne-

compus, simplu: (trupuri) PLAT. Ti.57c, 3 complet, total: (întineric) PLUT. Nic.21.9, 4 (medic.) acut, sever: (diaree) THUC. 2.49. II

(fig.) I pur, nediluat, necontaminat, absolut: (dreptate) PLAT. R.545a, (libertate) id. R.562d, (spirit) XEN. Cyr.8.7.20, (oligarhie) ARSTT. Pol.1273b37. 2 nedomolit, neostoit,

nestăvilit, strașnic: (despre pers.) (+ ac. de relație) ~ ὄργην AESCH. Pr.678 *nedomolit în mânie*: ~ ἐλθέ EUR. Cyc.602 *vino neostoit* (sc. *cu toată strășnicia*): (dorință) SOPH. Fr.941.5.

[ἄ-, κεράννυμι]

ἄκρατο-φόρος, ον *adj.* care poartă vin neamestecat. // **ἄκρατοφόρον**, τό *subst.* vas folosit pentru vinul neamestecat: IOS. B15.563.

[ἄκρατος, φέρω]

ἄ-κράτωρ, ορος, ὁ [ἄτ] *adj.* (v. ἀκρατής) I neputincios: SOPH. Ph.486. II care nu are putere sau control asupra: (+ gen.) ἑαυτοῦ ... ~ PLAT. R.579c *incapabil să se stăpânească pe sine*.

[ἄ-, κράτος]

ἄκράτως, [ἄτ] *adv.* nediluat, cu totul: PLAT. Lg.731d, LUC. DMar.1.3.

[ἄκρατος]

ἄκρᾶτῶς, *adv.* fără stăpânire sau control, (în mod) nestăpânit: ~ ἔχειν πρὸς τὰς ἡδονὰς PLAT. Lg.710a *a fi nestăpânit în plăceri*; ζηλότυπος ~ IOS. A15.277 *nemăsurat de gelos*.

[ἀκρατής]

ἄκραζοῖεω-ῶ, *vb.* [doar part. prez.] a fi irascibil: PLAT. Lg.731d.

[ἀκράζολος]

ἄκραζοῖα, ας, ἡ *subst.* irascibilitate, iritabilitate: PLUT. M.454b.

[ἀκράζολος]

ἄκρά-ζολος, ον [ἄχ] *adj.* [superl. -ώτατος] I irascibil, coleric: (despre pers.) AR. Eq.41, PLAT. R.411c, (cățea) AR. Fr.608, (caractere) PLAT. Lg.791d. II agitat: THEOC. 24.61.

[*ἀκράς (v. ἄκρᾶτος), ζολή]

ἄκρεμών, ὄνος, ὁ *subst.* creangă, ramură, mladă: EUR. Cyc.455, A.RH. 2.1101, THEOC. 16.96.

[ἄκρος?]

ἄκρ-έσπερον, *adv.* pe inserate: THEOC. 24.77.

[ἄκρος, ἐσπέρα]

ἄκρη, (ion.) v. ἄκρα

ἄκρ-ηβος, ον *adj.* {dor. ἄκραβος} abia adolescent, foarte tânăr: THEOC. 8.93.

[ἄκρος, ἦβη]

ἀκρητοποσίη, **ἀκρητοπότης**, (ion.) v. ἀκρατοποσία, ἀκρατοπότης

ἀκρητος, (ion.) v. ἄκρατος

ἀκριβάζω, *vb.* a verifica, a dovedi: (pas.) LXX Sir.46.15.

[ἀκριβής]

ἀκριβασμός, οὔ, ὁ *subst.* examinare atentă, cercetare: LXX Jud.5.15.

[ἀκριβάζω]

ἀκρίβεια, ας, ἡ *subst.* I I exactitate, precizie: τὴν ἀκρίβειαν ... τῶν λεχθέντων διαμνημονεῦσαι THUC. 1.22 *a relata cu mare precizie cele spuse*; τὴν ἐν τοῖς χρόνοις ... ἐπίφασιν τῆς ἀκριβείας PLB. 12.10.4 *pretenția de exactitate în ceea ce privește datele*; τὴν ἀκρίβειαν ἀκούσαντας τῆς κατηγορίας DEM. 59.15 *după ce ați auzit în detaliu pledoaria acuzării*; (frecv. + prep.) δι' ἀκριβείας PLAT. Ti.23d, πρὸς (τὴν) ἀκρίβειαν PLAT. Lg.769d, μετὰ ἀκριβείας IOS. A11.325, ἐν ἀκριβείᾳ LXX Sir.16.25 *cu precizie*; εἰς τὴν ἀκρίβειαν φιλοσοφεῖν PLAT. Grg.487c *a practica filosofia cu (prea) mare rigoare*; (pl.) PLAT. R.504e. 2 sens precis: LXX Dan.7.16. II strictete, rigoare, severitate, scrupulozitate: πεπαιδευμένος κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ πατρῶου νόμου NT

[ἀκριβής]

[ἀκριβεία]

[ἀκριβής]

[ἀκριβής]

*Fr.*22.3 *educat strict după Legea părintească*; τῆ ἀκριβείᾳ τοῦ κινδύνου *ARR. An.*1.9.4 *prin gravitatea situației*; (spec.) τὴν ἀκριβείαν τοῦ ναυτικοῦ *THUC.* 7.13 *eficiența flotei*. **III** parcimonie, zgârcenie: χάλεπῶς ἔφερε τὴν τοῦ πατρὸς ἀκριβείαν *PLUT. Per.*36.2 *nu putea suferi zgârcenia tatălui*; εἰς δὲ δι' ἀκριβείας ἢ καὶ τοῖς γείτοσι *PLAT. Lg.*844b *dacă și la vecini [apa] este cu zgârcenie* (sc. doar strictul necesar).

[ἀκριβής]

ἀκριβής, ἑς *adj.* |comp. -έστερος, superl. -έστατος| **I I** exact, precis, sigur: (argumente) *AR. Nu.*130, (semn) *THUC.* 1.10, (știință) *PLAT. Prm.*134c, οὐκ ἔστ' ἀκριβὲς οὐδὲν εἰς εὐανδρίαν *EUR. El.*367 *nu există nici un semn sigur pentru virtute*; μὴ ἀκριβεῖς εἰσὶν μηδὲ σαφεῖς *PLAT. Phd.*65b (*simțurile*) *nu sunt nici exacte, nici clare*; κατὰ τὸν ἀκριβῆ λόγον *PLAT. R.*340e *în sens strict*; ~ ὄμμασι *THEOC.* 22.194 *cu ochi ageri*. **2** în sensul strict al cuvântului: (medic) *PLAT. R.*342d. **3** strict, riguros, scrupulos, sever: (judecător) *THUC.* 3.46, (legislator) *PLAT. Lg.*628d, κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην αἴρεσιν *NT Fr.*26.5 *după cea mai strictă sectă*. **4** care se potrivește perfect, nimerit: (platoșă) *XEN. Mem.* 3.10.15, (proverb) *LXX Sir.*18.29. **II** (peior.) parcimonios, zgârcit: *MEN. Fr.*198.4. [ἄκρος?, εἴβω?]

ἀκριβο-δίκαιος, ον *adj.* strict sau riguros în ceea ce privește dreptatea: *ARSTT. EN* 1138a1.

[ἀκριβής, δίκη]

ἀκριβολογέομαι-οὔμαι, *vb.* |viit. -ήσομαι| **I** (*intrans.*) **I** a fi exact, a vorbi cu precizie: κατὰ τὸν ἀκριβῆ λόγον, ἐπειδὴ καὶ σὺ ἀκριβολογῆ *PLAT. R.*340e *strict vorbind, fiindcă și ție îți place vorbirea precisă*; *ARSTT. EN*1139b19. **2** a discuta amănunțit, a fi excesiv de riguros sau de scrupulos: *PLAT. Cra.*415a, *DEM.* 18.240. **II** (*trans.*) a examina cu precizie sau în detaliu: *PLAT. R.*403d, *DEM.* 18.21.

[ἀκριβολόγος]

ἀκριβολογητέον, *adj.vb.* trebuie examinat cu rigoare sau cu minuțiozitate: *ARSTT. Rh.* 1404a38

[ἀκριβολογοῦμαι]

ἀκριβολογία, ας, ἡ *subst.* **I I** exactitate, precizie, rigoare: *ARSTT. Rh.*1361b34, *PLB.* 12.26d.3. **2** (pl.) calcule minuțioase: *PLUT.*

*Nic.*21.6. **II** parcimonie: *ARSTT. EN*1122b8. [ἀκριβολόγος, ἀκριβής, λόγος]

ἀκριβόω-ῶ, *vb.* |viit. -ῶσω, aor. ἠκρίβωσα, pf. ἠκρίβωκα| **I I** a face cu exactitate sau în chip desăvârșit, a întocmi bine, a aranja perfect: (acoperișul unei case) *EUR. Hipp.*469, (bărbi false) *AR. Ec.*274. **2** a cunoaște cu exactitate sau în detaliu: τοῦνομά μου σὺ ἀκριβοῖς *PLAT. Chrm.*156a *εἰσι σὺν μου? ἠκρίβωσεν παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος* *NT Mt.*2.7 *a aflat de la ei lămurit în ce vreme s-a arătat steaua*. **3** (med.) a trata în detaliu: *IOS. AI*17.28. **4** (pas.) a fi precis sau perfect: *AR. Ra.*1483, *ARSTT. Pol.*1279b1. **II** (*intrans.*) a fi exact: ἡ φύσις ... οὐκ ἀκριβοῖ *ARSTT. GA*778a6 *natura nu este exactă*.

[ἀκριβής]

ἀκριβῶς, *adv.* |comp. -έστερον, superl. -έστατα| **I I** exact, precis, cu acuratețe, cu rigurozitate: *AESCH. Pr.*328, *EUR. Med.*532, ~ εἰδέναι *ARSTT. EN*1146b27 *a ști exact*; εἰπεῖν ~ *PLAT. Men.*83e *a spune precis*; ἀκριβέστατα διεξελθεῖν πάντα *PLAT. Phd.*58d *a povesti totul cât mai detaliat*. **2** cu desăvârșire: λευκός ... ~ *LUC. DMar.* 15.2 *alb desăvârșit*. **II** parcimonios, cu zgârcenie: *DEM.* 59.50.

[ἀκριβής]

ἀκριδο-θήρα, ας, ἡ *subst.* capcană de lăcuste: *THEOC.* 1.52.

[ἀκρίς, θήρα]

ἀκρίζω, *vb.* a merge în vârful picioarelor: *EUR. Fr.*570.

[ἄκρος]

ἀκρίς, ἶδος, ἡ *subst.* **I** (zool.) lăcustă: *IL.* 21.12, *AR. Ach.*1116, *ARSTT. HA*550b32, *THEOC.* 5.34, (sg. pt. pl.) ἐπάγω ... ἀκρίδα πολλὴν ἐπὶ πάντα τὰ ὄριά σου *LXX Ex.*10.4 *voi aduce lăcuste multe peste toate ținuturile tale*. **II** (zool.) greier: *ARSTT. Aud.*804a23.

[v. κρίζω?]

ἀκρίς, ιος, ἡ *subst.* culme de deal sau de munte, pisc: *OD.* 9.400, *id.* 10.281, *A.RH.* 1.520.

[v. ἄκρος]

ἀκρισία, ας, ἡ *subst.* **I** confuzie, dezordine: *XEN. HG*7.5.27, *PLB.* 5.25.6, *IOS. AI*17.273. **II** lipsă de discernământ: (+ gen.) *PLB.* 2.35.3, *LUC. Tim.*8.

[ἄκριτος]

ἀκριτί, *adv.* fără a fi judecat: *LYS. Fr.*88.

[ἄκριτος]

ἀκριτό-μῦθος, *ov adj.* I care vorbeste confuz *sau* nesocotit: (despre Thersites) IL. 2.246. II cu grai nedeslușit, greu de priceput, obscur: (vis) OD. 19.560.

[ἄκριτος, μῦθος]

ἄ-κρίτος, *ov adj.* I I indistinct, nedeslușit, confuz: τύμβον ... ἄκριτον IL. 7.337 *mor-mânt comun*; PLAT. *Grg.*465d, DEM. 18.18. 2 nenumărat, neîncetat, continuu: (dureri) IL. 3.412, (certuri) id. 14.205, (neut. adv.) πενθήμεναι ἄκριτον αἰεὶ OD. 18.174 *a jeli neîncetat, mereu*. 3 nedecis, nehotărât, nesigur: (luptă) HES. *Sc.*311, PLB. 15.14.6, ἔτι δ' ὄντων ἀκριτῶν THUC. 4.20 *lucrurile fiind încă nedecise*. 4 fără discernământ, nesocotit: (vorbe) IL. 2.796, (curaj) PLB. 3.19.9, (mulțime) IOS. *B/3.*411. 5 nejudecat, fără judecată *sau* proces: (despre pers.) ἀκρίτους κτείνειν HDT. 3.80, ἀποκτεῖναι THUC. 2.67 *a ucide [oamenii] fără judecată*; ἄκριτοι ἀπέθανον LYS. 19.7 *au murit nejudecați*; (despre lucruri) ἄκριτον πρᾶγμα ISOC. 19.2 *chestiune nesurpusă judecării*; (spec.) πρῦτανις ~ AESCH. *Supp.*371 *suveran nesurpus judecării (sc. imun, inviolabil)*. II fără a fi luat o decizie: HDT. 8.124.

[ἀ-, κρίνω]

ἀκριτό-φύλλος, *ov adj.* cu frunziș des (*propr.* nedeslușit): (munte) IL. 2.868.

[ἄκριτος, φύλλον]

ἀκριτό-φυρτος, *ov adj.* amestecat fără deosebire: AESCH. *Th.*360.

[ἄκριτος, φύρω]

ἀκρίτως, *adv.* I în mod confuz, fără deosebire, în dezordine: PLUT. *M.*168a, IOS. *B/4.*92. II în mod nedecis: THUC. 7.71. III în chip nesocotit: PLB. 2.7.2. IV fără judecată, pe nedrept: LXX *IMac.*2.37.

[ἄκριτος]

ἀκροάζομαι, *vb.* [impf. ἤκροάζετο] v. ἀκροάομαι: MEN. *Fr.*137.

ἀκρόαμα, *ατος, τό subst.* I ceea ce se ascultă; audiție, recital, concert: XEN. *Smp.*2.2, ARSTT. *EN/173b*18, LXX *Sir.*32.4. II (pl.) artiști, muzicanți, cântăreți, actori, declamatori: PLB. 4.20.10, IOS. *Al*19.90, ἀκροαμάτων θίασος PLUT. *Ant.*24.2 *ceată de muzicanți*.

[ἀκροάομαι]

ἀκροάομαι-οῦμαι, [-οᾶ-, prez. -οᾶ-] *vb.* [viii. -άσομαι, aor. ἤκροᾶσάμην, pf. ἤκροᾶμαι; pas. aor. ἤκροᾶθην] I I a asculta cu atenție (ceva *sau* pe cineva): (+ gen. lucru

sau pers.) THUC. 2.21, XEN. *Smp.*3.6, ἀκροᾶσθαι ψαλλόντων PLUT. *Per.*1.6 *a asculta pe cei care cântă din liră*; (+ ac. lucru) THUC. 6.89, (+ ac. lucru și gen. pers.) PLAT. *Hp.Ma.*285d, (abs.) AR. *Ra.*315. 2 a asculta ca discipol, a fi auditor: (+ gen.) PLAT. *Ap.*37d, PLUT. *Brut.*24.1. II a asculta (de cineva), a da ascultare: (+ gen.) οὔτε ἤκροῶντο ἔτι τῶν ἀρχόντων THUC. 3.27 *n-au mai vrut să dea ascultare comandanților*: PLAT. *Grg.*488c.

[ἄκρος, οὐς]

ἀκρόασις, *εως, ἡ subst.* I I auzire, ascultare: THUC. 1.21, IOS. *Al*18.6, ἀκρόασιν ποιῆσθαι ISOC. 8.3 *a asculta*. 2 ascultare, supunere: THUC. 2.37. 3 ceea ce se ascultă; lectură publică, declamație, conferință, discurs, recitare: PLB. 32.2.5, LUC. *Peregr.*39, τὴν ἀκρόασιν ἀνέγραψεν PLUT. *Pomp.*42.5 *a publicat discursul*. II sală de conferințe, auditoriu: PLUT. *M.*58c.

[ἀκροάομαι]

ἀκροᾶτέον, *adj.vb.* trebuie dată ascultare: (+ gen.) AR. *Av.*1228.

[ἀκροάομαι]

ἀκροᾶτήριον, *subst.* I sală de audieri *sau* de conferințe, loc de ascultare, auditoriu: PLUT. *M.*45f, NT *Fp.*25.23. II auditoriu, ascultători, public: PLUT. *Cat.Ma.*22.2.

[ἀκροάομαι]

ἀκροᾶτής, *οῦ, ὁ subst.* I I ascultător: THUC. 3.38, PLAT. *Lg.*668c, DEM. 18.7. 2 discipol: ARSTT. *Pol.*1274a29. II cititor: PLB. 9.1.2, PLUT. *Lys.*12.5.

[ἀκροάομαι]

ἀκροατικός, *ἡ, ὄν adj.* destinat ascultării, oral, nescris, ezoteric: ARSTT. *Fr.*662, PLUT. *Alex.*7.5.

[ἀκροατής]

ἀκροβάτέω-ῶ, *vb.* a merge în vârful picioarelor: LUC. *Icar.*10.

[ἀκρόβατος]

ἀκροβολία, *ας, ἡ subst.* luptă de la distanță, hărțuială: APP. *BC/1.*84.

[ἀκροβόλος]

ἀκροβολίζομαι, *vb.* [aor. ἤκροβολισάμην] a azvârli de departe (săgeți, sulite, pietre), a trage *sau* a lupta de la distanță, a hărțui: πρὸς ἀλλήλους ἤκροβολίσαντο THUC. 4.34 *s-au hărțuit între ei*; οὔτε ἀκροβολίζονται ἔτι οὔτ' εἰς χεῖρας συνιόντες μάχονται XEN. *Cyr.*8.8.22 *nu se mai înfruntă nici în lupte de la distanță, nici în lupte corp la corp*.

- PLB. 1.19.6, PLUT. *Alex.*13.3 etc., (fig.) ἔπεσι ἀκροβολισάμενοι HDT. 8.64 *dupā ce s-au hāruiit în cuvinte*.
[ἀκροβολία]
- ἀκροβόλισις**, εως, ἡ *subst.* luptă de la distanță, hărțuială: XEN. *An.*3.4.18.
[ἀκροβολίζομαι]
- ἀκροβόλισμα**, ατος, τό *subst.* v. ἀκροβόλισις: APP. *Pun.*153.
[ἀκροβολίζομαι]
- ἀκροβολισμός**, οῦ, ὁ *subst.* I luptă de la distanță, aruncare de proiectile, hărțuială: THUC. 7.25, XEN. *HG*1.3.14, PLB. 1.18.2, (fig.) (despre cuvinte) LUC. *ITr.*33. II exercițiu de tir: PLAT. *Lg.*804c.
[ἀκροβολίζομαι]
- ἀκροβολιστής**, οῦ, ὁ *subst.* I (milit.) trăgător de la distanță, hărțuitor: XEN. *Cyr.*6.1.28. II arcaș călare: ARR. *Tact.*4.5.
[ἀκροβολίζομαι]
- ἀκρο-βόλος**, ον *adj.* azvârlit de departe: AESCH. *Th.*159.
[ἄκρος, βάλλω]
- ἀκροβυστία**, ας, ἡ *subst.* I prepuț: LXX *Gen.*17.11. II (fig.) netăiere împrejuri: NT *Rom.*2.25. III (sens colectiv) cei netăiați împrejuri, păgânii: NT *Rom.*3.30.
[v. πόσθη]
- ἀκρο-γένειος**, ον *adj.* cu bărbie proeminentă: ARSTT. *Phgn.*812b24.
[ἄκρος, γένειον]
- ἀκρο-γωνιαῖος**, α, ον *adj.* din capul unghiului, unghiular: (piatră) LXX *Is.*28.16, (fig.) (despre Hristos) NT *Ef.*2.20.
[ἄκρος, γωνιαῖος]
- ἀκρό-δρυα**, ὠν, τά *subst.* I fructe, roade (*spec.* cu coaja tare: nuci, castane ș.a.): ARSTT. *HA*606b2, LXX *Tob.*51.7, PLUT. *Art.*24.2. II pomi fructiferi: PLAT. *Criti.*115b, XEN. *Oec.*19.12, DEM. 53.15.
[ἄκρος, δρῦς]
- ἀκρόθεν**, *adv.* de la capăt, din vârful: ARSTT. *Phgn.*811a29.
[ἄκρος, -θεν]
- ἀκροθινιάζομαι**, *vb.* a lua ca pradă aleasă: EUR. *HF*476.
[ἄκροθις]
- ἀκρο-θίνιον**, ου, τό [θῆ] *subst.* vârful unei grămezi, de unde primele roade (oferite zeilor), partea cea mai aleasă (din pradă), priinos sau pradă de frunte: (freev. pl.) AESCH. *Eum.*834, HDT. 1.86, κτέατ' ἄγων Τροϊάθεν ἀκροθίνιον Pl. *N.*7.41, *aducând de la Troia prinoase din pradă de frunte*: (sg.) EUR. *Ph.*282, THUC. 1.132, PLAT. *Lg.*946c, (fig.) (despre Orestes și Pylades) EUR. *IT*459.
[ἄκρος, θίς]
- ἀκροθις**, ινος, ἡ *subst.* primele roade, pradă de frunte: Pl. *O.*2.4, id. *O.*10.57.
[v. ἀκροθίνιον]
- ἀκρο-θώραξ**, ἄκος *adj.* ușor amețit (de băutură), cherchelit: ARSTT. *Pr.*871a9, PLUT. *M.*656c, LUC. *Lex.*8.
[ἄκρος, θώραξ]
- ἀκρο-κελαινιάω-ω**, *vb.* {ep. part. prez. ἀκροκελαινιόων} a se întunece la suprafață: (despre un râu) IL. 21.249.
[ἄκρος, κελαινός]
- ἀκρο-κνέφαιος**, ον *adj.* la începutul nopții, în amurg: HES. *Op.*567.
[ἄκρος, κνέφας]
- ἀκρο-κνεφής**, ἐς *adj.* la sfârșitul nopții, în zori: LUC. *Lex.*11.
[ἄκρος, κνέφας]
- ἀκρό-κομος**, ον *adj.* I I cu părul strâns în creștetul capului, moțat: (despre traci) IL. 4.533. 2 cu un smoc de păr la capăt: PLB. 34.10.9. II pletos la vârful, cu coamă înaltă: (despre arbori) EUR. *Ph.*1516, THEOC. 22.41.
[ἄκρος, κόμη]
- ἀκρο-κυματόω-ω**, *vb.* a pluti pe creasta valurilor: LUC. *Lex.*15.
[ἄκρος, κυματόω]
- ἀκρο-κόλιον**, ου, τό *subst.* extremitate a corpului unor animale (labe, bot, urechi): (pl) AR. *Fr.*4, ARSTT. *Pr.*935b38, (sg.) AESOP. 1.67.
[ἄκρος, κῶλον]
- ἀκρολοφία**, ας, ἡ *subst.* creastă sau culme de deal: PLB. 2.27.5.
[ἀκρόλοφος]
- ἀκρό-λοφος**, ου, ὁ *subst.* v. ἀκρολοφία: PLUT. *Publ.*22.4.
[ἄκρος, λόφος]
- ἀκρο-μᾶνής**, ἐς *adj.* la limita nebuniei, aproape nebun: HDT. 5.42.
[ἄκρος, μᾶινομαι]
- ἄκρον**, ου, τό *subst.* I I vârful, culme, creastă: (de munte sau de deal) IL. 14.292, OD. 11.597, (pl) τὰ ἄκρα τῆς Εὐβοίης HDT. 6.100 *înălțimile Eubeei*. 2 partea cea mai de sus, suprafață: (a mării) PLAT. *Phd.*109d. 3 cap, promontoriu: OD. 3.278. 4 capăt, extremitate, margine: PLAT. *La.*184a, PLB. 1.42.1, ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς

LXX Deut.13.8 *de la un capăt al pământului la altul*; τὸ ~ τῆς χειρὸς LXX Ex.29.20 *vârful mâinii*; ἐπ' ἄκρων ὁδοιπορεῖν SOPH. Ai.1230 *a merge pe vârfuri* (sc. *a se făli, a-și da aere*). II (fig.) I vârf, culme: πρὸς ~ ἀρετᾶς ἦλθον Pl. N.6.23 *ai ajuns în culmea valorii*; PLAT. Pl.268e 2 răsplatā; THEOC. 12.31. 3 frunte, fală; THEOC. 15.142. III (log. mat.) termenii extremi: (ai unui silogism) ARSTT. APr.25b36. (ai unei proporții) id. EN1133b2.

[ἄκρος]

ἄκρό-νυξ, νύχος, ὁ *subst.* crepuscul, amurg; SOPH. Fr.991c.

[ἄκρος, νύξ]

ἄκρό-νύχος, ον *adj.* I în amurg: (neut. adv.) ARSTT. Pr.942a23. II (dub.) în zori; THEOC. Fr.3.3.

[ἄκρος, νύξ]

ἄκρό-πηλος, ου, ὁ *subst.* teren noroios la suprafață; PLB. 3.55.2.

[ἄκρος, πηλός]

ἄκρό-πλοος-ους, οον-ουν *adj.* care plutește la suprafață; PLUT. M.591e.

[ἄκρος, πλέω]

ἄκρο-ποδητί, *adv.* în vârfurile picioarelor, pe vârfuri; LUC. DMort.22.5.

[ἄκρος, πούς]

ἄκρό-πολις, εως, ἡ *subst.* {poet. ἄκρόπολις} I acropolă, cetățuie (aflată la înălțime), citadelă; OD. 8.494, Pl. O.7.49, AESCH. Th.240, (spec. despre acropola Ateinei) HDT. 1.59, THUC. 2.13, ἀνενεχθῆναι εἰς ἄκρόπολιν DEM. 58.19, ἐγγεγράφθαι ἐν ἄκροπόλει DEM. 58.48 *a avea numele înscris pe Acropolă* (sc. *ca datornic al statului*). II (fig.) fortăreață, bastion: γῆν Δελφιδ' ... Φωκέων ἄκρόπολιν EUR. Or.1094 *pământul delfic, fortăreața focenilor*; κατέλαβον τὴν ... τῆς ψυχῆς ἄκρόπολιν PLAT. R.560b *ai pus stăpânire pe cetățuia sufletului*.

[ἄκρος, πόλις]

ἄκρο-πόλος, ον *adj.* foarte înalt: ἐπ' ἄκροπόλοισιν ὄρεσσιν Il. 5.523 *pe crestele munților*; OD. 19.205.

[ἄκρος, πέλω]

ἄκρο-πόρος, ον *adj.* care străunge cu vârf, cu vârf ascuțit: (frigărui) OD. 3.463.

[ἄκρος, πείρω]

ἄκρο-ποσθία, ας, ἡ *subst.* prepuț; ARSTT. HA493a29.

[ἄκρος, πόσθη]

ἄκρόπολις, (poet.) v. ἄκρόπολις

ἄκρος, α, ον *adj.* {comp. -ότερος, superl. -ότατος} I situat în punctul cel mai îndepărtat: I (cel mai) înalt, de sus, din vârf: ἐν πόλει ἄκρη Il. 6.88 *în vârf de cetate* (= *în cetățuie, pe acropolă*): ἀκροτάτη κορυφή ... Οὐλύμποιο Il. 1.499 *pe culmea cea mai înaltă a Olimpului*; δρυς ἄκρη HES. Op.233 *vârf* (sau *coroana*) *stejarului*; βαλβίδων ἐπ' ἄκρων SOPH. Ant.132 *pe culmi de metereze*. 2 cel mai din afară, de deasupra, la suprafață: Il. 16.162, OD. 22.278, οὐκ ἀπ' ἄκρας φρενός AESCH. Ag.805 *din adâncul inimii*. 3 de la capăt, din margine, din vârf, extrem: ἄκρη χεῖρ Il. 5.336 *vârf* *al mâinii*; ἄκροι πόδες Il. 16.640 *vârf* *al picioarelor* (sc. *degete*): γλῶσσα ἄκρα SOPH. Ai.238 *vârf* *al limbii*; τὸ κέρασ ἄκρον THUC. 3.107 *extremitatea aripii*; ἐν ἄκρω τῷ σκῆπτρῳ LXX IRg.14.43 *cu vârf* *al toiagului*; ἀπ' ἄκρων ὀρίων Αἰγύπτου ἕως τῶν ἄκρων LXX Gen.47.21 *de la un capăt la altul al Egiptului*. 4 cel mai dinăuntru, adânc: πρὸς ἄκρον μυελὸν ψυχῆς EUR. Hipp.255 *până în măduva adâncă a sufletului*. II (cu sens temporal) aflat la sfârșit, la început sau în momentul culminant: ἄκρα σὺν ἐσπέρῳ Pl. P.11.10 *la sfârșitul serii, la căderea nopții*; ἄκρας νυκτός SOPH. Ai.285 *în toiul nopții*; χειμῶνος ἄκρω THEOC. 11.37 *la sfârșitul* (sau *în toiul*) *iernii*. III (fig.) I (despre pers.) de vârf, (cel mai) de seamă, (extrem de) bun, excelent, desăvârșit: (arcas) AESCH. Ag.628, (proroc) SOPH. El.1499, (cetățean) PLAT. Lg.823a, (+ ac. de relație) τὰ πολέμια ἄκροι HDT. 7.111 *extrem de pricepuți în arta războiului*; (subst.) οἱ ἄκροι ARSTT. EN1107b31 *cei care se află la o extremitate* (sau *alta*), *extremele*. 2 (despre abstr.) cel mai înalt, extrem, suprem: Pl. O.13.15, (libertate) PLAT. R.564a, (pedeapsă) PLUT. Cic.19.6.

[R. *ak- „ascuțit”, v. ἀκή, ἀκμή, lat. ācer]

ἄκρό-σοφος, ον *adj.* extrem de priceput sau de înțelept; Pl. O.11.19.

[ἄκρος, σοφός]

ἄκρο-στήθιον, ου, τὸ *subst.* capul pieptului; ARSTT. Phgn.810b17.

[ἄκρος, στήθος]

ἄκρο-στόλιον, ου, τὸ *subst.* parte înaltă, ornamentată, a extremităților unei corăbii; acrostol; PLUT. Demetr.43.5, id. Alc.32.1.

[ἄκρος, στόλος]

ἀκρο-σφᾶλής, ἐξ *adj.* I care se clatină (pe muchie), care se împleticește, nesigur (pe picioare); (din pricina băuturii) PLUT. *M.713a*, ἀκροσφαλεῖς ... ψυχαὶ πρὸς ὄργην PLUT. *M.68δ* *suflete inclinate spre mânie*: ἀκροσφαλεῖς ... πρὸς ὑγίειαν PLAT. *R.404b* *cu sânpătate subredă*. II care te poate face să cazi, primejdios; (scară) PLB. 9.19.7. // **ἀκροσφαλῶς**, *adv.* în mod instabil, nesigur: PLUT. *M.682c*.

[ἄκρος, σφάλλω]

ἀκρο-τελεύτιον, ου, τό *subst.* sfârșit (de oracol), vers final: THUC. 2.17.

[ἄκρος, τελευτή]

ἀκρότης, ητος, ἡ *subst.* extremitate, extremă: (op. μεσότης „medietate”) ARSTT. *EN1107a7*.

[ἄκρος]

ἀκροτομέω-ῶ, *vb.* [aor. ἠκροτόμησα] a tăia vârf, a secera; (despre grâu) XEN. *Oec.18.2*, (fig.) τῶν εὐγενεστάτων ἀνδρῶν ἀκροτομῆσαι τὴν πατρίδα IOS. *BI2.184* *a decapita patria de bărbații ei cei mai de vază*.

[ἄκρότομος]

ἀκρό-τομος, ου *adj.* I abrupt; (stâncă) PLB. 9.27.4, (munte) LXX *Iov.40.20*. II tăios, dur: LXX *Deut.8.15*. III cioplit, netezit; (piatră) IOS. *A18.69*.

[ἄκρος, τέμνω]

ἀκρ-ουλος, ου *adj.* încrețit la vârf; (despre pâr) ARSTT. *Phgn.812b33*.

[ἄκρος, οὖλος]

ἀκρ-ουρανία, ας, ἡ *subst.* înaltul cerului: LUC. *Lex.15*.

[ἄκρος, οὐρανός]

ἀκρ-ουχέω-ῶ, *vb.* a sălășlui pe înălțimi; (prob. despre Artemis) SOPH. *Fr.309*.

[ἄκρος, ἔχω]

ἀκρο-φύλαξ, ακος, ὁ *subst.* I comandant al cetățuții: PLB. 5.50.10. II paznic: LXX *4Mac.3.13*.

[ἄκρος, φύλαξ]

ἀκρο-φύσιον, ου, τό [ῦ] *subst.* tub (de fier) pentru foale: SOPH. *Fr.992*, THUC. 4.100, (fig.) AR. *Fr.699*.

[ἄκρος, φύσα]

ἀκρο-χάλιξ, ἴκος [-ᾶ-] *adj.* v. ἀκροθώρας: A.RH. 4.432.

[ἄκρος, χάλιξ]

ἀκροχειριασμός, ου, ὁ *subst.* luptă cu brațele: LUC. *Lex.15*.

[ἄκροχειρίζω]

ἀκρο-χειρίζω, *vb.* a lupta de la distanță brațelor (*sc.* apucând sau lovind doar cu mâinile și cu antebrațele), a boxa: ARSTT. *EN1111a15*, (+ dat.) PLAT. *IAlc.107e*.

[ἄκρος, χειρίζω]

ἀκροχολέω-ῶ, *vb.* (v. ἀκραχολέω) a fi irascibil: AESOP. 1.260.

[ἄκρόχολος]

ἀκροχολία, ας, ἡ *subst.* (v. ἀκραχολία) irascibilitate: ARSTT. *IT1251a3*.

[ἄκρόχολος]

ἀκρό-χολος, ου *adj.* (v. ἀκράχολος) irascibil, coleric: ARSTT. *EN1126a18*.

[ἄκρος, χόλος]

ἀκρο-χορδών, ὄνος, ἡ *subst.* (med.) verucă, neg: PLUT. *Fab.1.4*.

[ἄκρος, χορδή]

ἄ-κρυπτος, ου *adj.* neascuns: AESCH. *Supp.296*, EUR. *Andr.834*.

[ἄ-, κρύπτω]

ἄ-κρύσταλλος, ου *adj.* lipsit de gheață: (tinut) HDT. 2.22.

[ἄ-, κρύσταλλος]

ἀκρωλένιον, ου, τό *subst.* cot sau colț (al unei plase de vânatoare): XEN. *Cyn.2.6*.

[ἄκρος, ὠλένη]

ἀκρωμία, ας, ἡ *subst.* greabăn; (la cal) XEN. *Eq.1.11*, (la taur) ARSTT. *H4594b14*.

[ἄκρος, ὄμος]

ἀκρώμιον, ου, τό *subst.* greabăn, spete: (pl.) ARSTT. *H4606a16*.

[ἄκρωμία]

ἀκρωνία, ας, ἡ *subst.* amputare a extremităților corpului (mâini, picioare, nas, urechi), mutilare: AESCH. *Eum.188*.

[ἄκρος, ἄκρων]

ἀκρωνυχία, ας, ἡ *subst.* vârf (de unghie), ext. pisc: XEN. *An.3.4.37*, id. *HG4.6.7*.

[ἄκρωνύχος]

ἀκρ-ώνυχος, ου *adj.* (făcut) cu vârf unghiilor (de la picioare): (urmă) PLUT. *M.317e*.

[ἄκρος, ὄνυξ]

ἀκρ-ώρεια, ας, ἡ *subst.* vârf de munte, creastă, culme: XEN. *HG7.2.10*, CALL. *Dian.224*, PLB. 3.47.4.

[ἄκρος, ὄρος]

ἄκρωος, *adv.* I în cel mai înalt grad, extrem (de): ~ χαλεπὸν ARSTT. *EN1109a34* *extrem de dificil*; XEN. *Cyn.5.30*. II în mod desăvârșit, perfect: PLAT. *R.543a*.

[ἄκρος]

ἀκρωτηριάζω, *vb.* [aor. ἠκρωτηρίασα] I I a

tăia extremitățile. a amputa. a mutila: ἀκρωτηριάζων ... πολλοὺς ... τῶν Σελευκῶν PLB. 5.54.10 *tăind extremitățile multor cetătenii din Seleukia*; (med.) τὰ τοῦ σώματος μέλη ἀκρωτηριαζόμεθα LXX 4Mac.10.20 *ne lāsām amputate mădularele trupului*; (fig.) ἠκρωτηριασμένοι τὰς αὐτῶν ἕκαστοι πατρίδας DEM. 18.296 *fiicare mutilându-și propria patrie*. 2 a reteza ciocurile sau decorațiile (unei corăbii): τὰς πρόρας ἠκρωτηρίασαν HDT. 3.59 *retezarā ciocurile naveilor*; (med.) XEN. HG6.2.36. II (intrans.) a forma un promontoriu: PLB. 4.43.2.

[ἀκρωτήριον]

ἀκρωτήριον, ον, τό *subst.* I I vârf, pisc: (de munte) HDT. 7.217, Pl. O.9.7. 2 cap. promontoriu: HDT. 4.43, THUC. 1.30, PLB. 16.29.13 3 margine, ieșitură: (a unui vas) ARSTT. *Metaph.*1024a25. 4 extremitate: (a corpului) THUC. 2.49, LYS. 6.26, τὰ ἀκρωτήρια τῆς Νίκης DEM. 24.121 *aripile Victoriei* (sc. ale statuii Athenei Nike). II I cioc: (de corabie) HDT. 8.121, XEN. HG2.3.8. 2 (arhit.) acrotērā: PLAT. *Criti.*116d, PLUT. *Caes.*63.9.

[ἄκρος]

ἀκτάζω, *vb.* [conjct. aor. ἀκτάσσωμεν] a petrece pe plajă, a chefui la țărmul mării: PLUT. *M.*668b.

[ἀκτῆ I]

ἀκταινῶω-ῶ, *vb.* a ridica: PLAT. *Lg.*672c.

[cf. ἄγω?]

ἀκταίνω, *vb.* a ridica: ~ στάσιν AESCH. *Eum.*36 *a se ține pe picioare*.

[στάσιν]

ἀκταῖος, α, ον *adj.* care trăiește la țărmul mării, țărmurean: (pasăre) A.RH. 1.1087.

[ἀκτῆ¹]

Ἀκταίων, ονος, ὁ *subst.* Actaion (Acteon), vânător beoțian, transformat în cerb de zeița Artemis și vânat de propriii săi câini.

ἀκτέα, ας, ἡ *subst.* {cont. ἀκτῆ} (bot.) soc, *Sambucus nigra*: LUC. *Trag.*74.

[et. nec., v. ἰτέα]

ἀ-κτένιστος, ον *adj.* nepieptănat, neîngrijit: (păr) SOPH. OC1261.

[ἀ-, κτενίζω]

ἀκτέον, *adj.vb.* I trebuie (a)dus: PLAT. *R.*467e, ARSTT. *Pol.*1341a18. II trebuie păstrat: DEM. 8.5. III trebuie pornit (împotriva): XEN. HG6.4.5.

[ἄγω]

ἀ-κτέριστος, *adj.* neîngropat, lipsit de rituri

funerare: SOPH. *Ant.*1071.

[ἀ-, κτερίζω]

ἀκτῆ¹, ἤς, ἡ *subst.* {dor. ἀκτά} I I țărm, coastă, mal înalt și abrupt, margine stâncoasă, faleză: (de mare) IL. 18.68, OD. 5.82, HES. *Th.*848, HDT. 7.45, ποντίας ἀκτῆς ἐπι EUR. *Hec.*778 *pe țărmul mării*; (fig.) ἀκτῶν πρὸς ἑσπέρου θεοῦ SOPH. OT177 *înspre țărmul zeului de la apus* (sc. Hades); (rar despre ape curgătoare) Pl. *I.*2.42, AESCH. *Ag.*696. 2 limbă de pământ, peninsulă: HDT. 4.38, (despre Attica) EUR. *Hel.*1673, (Italia) ARSTT. *Pol.*1329b11. II înălțime, ridicătură: (tumul) AESCH. *Ch.*721, (altar) SOPH. OT183.

[R. ἀκ- „ascuțit”, cf. ἄκρος, ἄκων; v. ἰνσᾶ ὄχθη]

ἀκτῆ², ἤς, ἡ *subst.* {dor. ἀκτά} grâne, cereale, bucate: ἀλφίτου (ιεροῦ) ἀκτῆν IL. 11.631, OD. 2.355 *făină de orz (sacru)*; Δημήτερος ἀκτῆν IL. 13.322 *bucatele Demetrei* (sc. grâu); HES. *Op.*466, EUR. *Hipp.*138, A.RH. 3.413.

[et. nec.]

ἀ-κτῆμων, ον *adj.* [gen. -όνος] care nu are (în proprietate), lipsit de (bunuri), sărac: (+ gen.) ~ χρυσοῖο IL. 9.126 *fără să aibă aur*: (abs.) THEOC. 16.33, PLUT. *Lyc.*8.1.

[ἀ-, κτῆμα]

ἄ-κτῆτος, ον *adj.* care nu merită să fie dobandit sau avut, (de) nedorit: PLAT. *Hp.*Mi.374e.

[ἀ-, κτάομαι]

ἀκτινηδόν, *adv.* în chip de raze, radial: LUC. *Salt.*18.

[ἀκτίς]

ἀκτινοβολία, ας, ἡ *subst.* răspândire de raze, radiație, strălucire: PLUT. *M.*781a.

[ἀκτινοβολέω (ἀκτίς, βάλλω)]

ἄκτιος, α, ον *adj.* țărmurean: (epitet al lui Apollon) A.RH. 1.404, (Pan) THEOC. 5.14

[ἀκτῆ¹]

ἀκτίς, ἴνος, ἡ [-ῖ-] *subst.* {Hom. doar dat. pl. ἀκτίσι sau ἀκτίνεσσιν} I I rază: (de soare) IL. 10.547, OD. 5.479, HES. *Th.*760 etc., ὁ γενέθλιος ἀκτίνων πατήρ Pl. *O.*7.70 *părintele născător de raze* (sc. Helios); ἀνὰ μέσσαν ἀκτῖν' SOPH. OC1247 *de la miazăzi* (sc. din sud); πρὸς μέσας φλογὸς ἀκτίνας EUR. *Ion*1136 *spre vâpăile amiezii*. 2 strălucire, scâpărare, lumină: (despre fulgere) Pl. *P.*4.198, ὃ Διὸς -, παῖσον SOPH. *Tr.*1086 *o. trăsnet al lui Zeus, lovește!*: (despre ochi) AR. *V.*1032. II (fig.) strălucire, slavă: Pl. *P.*4.255, id. *P.*11.48.

[et. nec., cf. sanscr. aktī-]

ἄ-κτιστος, ον *adj.* necreat: PLUT. *Num.*8.7.

[ἄ-, κτίζω]

ἄκτωρ, ορος, ὁ *subst.* conducător, căpetenie: AESCH. *Pers.*557, id. *Eum.*399.

[ἄγω]

ἄ-κυβέρνητος, ον *adj.* fără cârmaci: PLUT. *Caes.*28.5, LUC. *ITr.*46.

[ἄ-, κυβερνάω]

ἄ-κῦθος, ον *adj.* steril, sterp: (οἱ) CALL. *Ap.*53.

[ἄ-, κύω]

ἄκῦλος, ου, ἡ *subst.* ghindă: OD. 10.242, ARSTT. *HA*595a29, THEOC. 5.94.

[et. nec.]

ἄ-κύμαντος, ον [-ῶ-] *adj.* I ferit de valurile mării: (despre nisipul din hipodrom) EUR. *Hipp.*235. II lipsit de valuri, calm: (despre mare) LUC. *DMar.*7.1.

[ἄ-, κυμαίνω]

ἄ-κύματος, ον *adj.* netulburat (de valuri), calm: (fig.) (despre viață) LXX *Ezr.*3.13b.

[ἄ-, κύμα]

ἄ-κῦμος, ον *adj.* I ferit de valurile mării: ARSTT. *Pr.*931b31. II (fig.) netulburat (de valuri), calm, liniștit: (viață) EUR. *HF*698.

[ἄ-, κύμα]

ἄ-κύμων¹, ον [-ῶ-] *adj.* I lipsit de valuri: (despre mare) PL. *Fr.*140b.16, AESCH. *Ag.*566, EUR. *IT*1444. II (fig.) netulburat (de valuri), calm, liniștit: (viață) PLUT. *M.*8a, (suflet) id. *M.*1090b.

[ἄ-, κύμα]

ἄ-κύμων², ον [-ῶ-] *adj.* steril, sterp: (pân-tece) EUR. *Andr.*158.

[ἄ-, κύω]

ἄ-κῦρος, ον *adj.* |comp. -ότερος| I fără autoritate sau valoare legală, invalid, nul: (despre legi, procese, convenții) THUC. 3.37, PLAT. *Lg.*954e, LYS. 18.15, ἄκυρον ποτεῖν PLAT. *Prt.*356d, IS. 1.21 *a invalida, a anula*. II lipsit de autoritate, fără drept sau putere: (despre pers.) XEN. *HG*5.3.24, LYS. 15.8, (+ gen.) ἀκύρους ... τῆς ὑπὲρ ἐκείνου ὁμολογίας PLAT. *Th.*169e *fără drept de a face această înțelegere în numele lui*. III ineficient, inutil: LXX *Pr.*1.5, (despre pers.) ἵνα μὴ τελευταῖοι ψηφίζόμενοι πάντων ὧσιν ἄκυροὶ APP. *BC*1.64 *ca nu cumva, votând ultimii, să rămână fără nici o influență*. IV fără importanță: ARSTT. *GA*778a1.

[ἄ-, κύρος]

ἄκῦρόω-ῶ, *vb.* I a anula, a abroga, a aboli: IOS. *AI*14.216, PLUT. *Lyc.*9.1. II a respinge:

LXX *4Mac.*2.3. III a desființa: NT *Mt.*15.6.

[ἄκυρος]

ἄκῦρωσις, εως, ἡ *subst.* anulare, abrogare: APP. *BC*3.82.

[ἄκυρόω]

ἄκῦρωτος, ον [-ῶ-] *adj.* neconfirmat, incert: (nume) EUR. *Ion*801.

[ἄκυρόω]

ἄ-κωδώνιστος, ον *adj.* neîncercat, neprobat: AR. *Lys.*485.

[ἄ-, κωδωνίζω]

ἄκοκῆ, ῆς, ἡ *subst.* vârful: (de lance) IL. 5.16, OD. 19.453, A.RH. 3.1047, THEOC. 22.195.

[v. ἀκή]

ἄ-κώλυτος, ον *adj.* neîmpiedicat (de ni-meni), liber: LXX *Int.*7.23, IOS. *AI*14.317, LUC. *Tim.*18. II **ἄκωλύτως**, *adv.* fără pi-edică: PLAT. *Cra.*415d, ARSTT. *Mu.*401b10.

[ἄ-, κωλύω]

ἄ-κωμωδήτως, *adv.* neluat în râs: οὐκ ~ LUC. *VH*1.2 *într-o manieră comică*.

[ἄ-, κωμωδέω]

ἄκων¹, οντος, ὁ [ἄ-] *subst.* suliță, lance: IL. 15.709, OD. 14.531, PL. *P.*9.20, EUR. *Ph.*1402, (fig.) (despre poezie) PL. *O.*13.93.

[v. ἀκή]

ἄκων², ἄκουσα, ἄκων [ἄ-] *adj.* {ep. ion. ἀέκιων} I împotriva voinei sale, nevrând, forțat, silit: (despre pers.) IL. 1.327, HDT. 2.131, PL. *N.*4.21, (gen. abs.) ἀέκοντος ἐμείο IL. 1.301 *împotriva voinei mele*: ἄκοντος Διός AESCH. *Pr.*771 *împotriva voinei (sau fără voia) lui Zeus*: ἡ ἐκόντος ἢ ἄκοντος XEN. *An.*7.6.40 *vrând-nevrând*: (cu litotă) οὐκ ~ EUR. *Ba.*437 *de bună voie*: (despre lucruri) SOPH. *OC*977, id. *OT*1230. II fără (de) voie, neintenționat, involuntar: IL. 16.264, HDT. 1.35, AR. *V.*1002, ἄκοντες ἀμαρτάνομεν PLAT. *R.*336e *am greșit fără voie*.

[ἄ-, (F)εκών, v. ἐκών]

ἄ-κωνος, ον *adj.* care nu este conic, fără vârful: IOS. *AI*3.157.

[ἄ-, κῶνος]

ἀλαβαρχέω-ῶ, *vb.* a îndeplini funcția de alabarh (v. ἀλαβάρχη): IOS. *AI*20.100.

[ἀλαβάρχη]

ἀλαβ-άρχης, ον, ὁ *subst.* alabarh, înalt magistrat din Alexandria Egiptului, însărcinat cu supravegherea bunelor moravuri și cu încasarea taxelor: IOS. *AI*18.159.

[et. nec., v. ἀλάβα „cerneală”]

ἀλαβάρχια, ας, ἡ *subst.* funcție de alabarh (v. ἀλαβάρχη): IOS. *AI*20.147.

[ἀλαβάρχη]

- ἀλᾶστρο-θήκη**, ης, ἡ [ᾶ-] *subst.* [var. ἀλᾶστρο-] cutie *sau* dulărieor pentru vasele de alabastru: AR. *Fr.*548, DEM. 19.237. [ἀλᾶστρος, θήκη]
- ἀλᾶστρον**, ου, τό [ᾶᾶ-] *subst.* v. ἀλᾶστρος: THEOC. 15.114. [ἀλᾶστρος]
- ἀλᾶστρος**, ου, ὁ [ᾶᾶ-] *subst.* [var. ἀλᾶστρος; fem. NT *Mc.*14.3] {dor. ac. pl. ἀλᾶστρος Call. *Lav.Pall.*13} vas de alabastru, flacon (de parfum): HDT. 3.20, AR. *Ach.*1053, id. *Lys.*947, MEN. *Fr.*307, LXX *4Rg.*21.13. [et. nec.]
- ἀλᾶστρο-φόρος**, ον [ᾶ-] *adj.* care poartă vase de alabastru: AESCH. *Fr.*409. [ἀλᾶστρος, φέρω]
- ἄλᾶ-δε**, [ᾶ-] *adv.* [scris și ἄλα δέ, v. II. 1.308] spre mare: εἰς ἄλαδε προρέουσι OD. 10.351 [rūuri care] *curg spre mare*. [ἄλ-ς]
- ἀλαζονεία**, ας, ἡ *subst.* I șarlatanie: AR. *Ra.*919. II lăudăroșenie, fanfaronadă: PLAT. *Grg.*525a, XEN. *HG7.*1.38, ἡ προσποιήσις ... ἐπὶ τὸ μεῖζον ~ ARSTT. *EN*1108a21 *tendința spre exagerare [proate și nimită] lăudăroșenie*: (fig.) (despre corzile instrumentelor muzicale) PLAT. *R.*531b. III vanitate, fălă, trufie: LXX *Înj.*5.8, NT *1In.*2.16. [ἀλαζόν]
- ἀλαζόνευμα**, ατος, τό [ᾶ-] *subst.* fanfaronadă, lăudăroșenie: AR. *Ach.*63. [ἀλαζονεύομαι]
- ἀλαζονεύομαι**, [ᾶ-] *vb.* [act. ἀλαζονεύω Aesop. 1.40] I a se făli, a se lăuda, a se îngâmfa: AR. *Ra.*280, XEN. *Mem.*1.7.5, ARSTT. *EN*1127b17, (+ περί și gen.) ISOC. 13.10. II a păcăli: PLAT. *Hp.Mi.*371a. [ἀλαζόν]
- ἀλαζονικός**, ἡ, ὄν *adj.* [comp. -ώτερος] lăudăros, fălos, afectat: (despre pers.) XEN. *Mem.*1.2.5, PLB. 27.7.12, (despre cuvinte) ISOC. 15.75, (subst.) ἀλαζονικόν ARSTT. *EN*1127b29 *lăudăroșenie*. // **ἀλαζονικῶς**, *adv.* cu făloșenie: PLUT. *Mar.*9.4. [ἀλαζόν]
- ἀλαζόν**, ὄνος, ὁ, ἡ [ᾶ-] *adj.* [superl. neut. -ίστατον Plat. *Phlb.*65c] I șarlatan, impostor, șmecher: (despre Socrate și sofīsti) AR. *Nu.*102, (despre Odysseus) PLAT. *Hp.Mi.*369e. II fanfaron, lăudăros: (despre pers.) HDT. 6.12, PLAT. *R.*486b, XEN. *Cyr.*2.2.12, - ὁ πλείω τῶν ὑπαρχόντων προσποιούμενος ARSTT. *EE*1221a24 *lăudăros este cel care* *pretinde că are mai multe [lucruri] decât în realitate*: (despre abstr.) ψευδεῖς καὶ ἀλαζόνες ... λόγοι PLAT. *R.*560e *cuvinte mincinoase și pline de lăudăroșenie*. III vanitos, fălos, trufaș: τὴν πόλιν ... καλλοπίζοντας ὥσπερ ἀλαζόνα γυναῖκα PLUT. *Per.*12.2 *infumusețând cetatea ca pe o femeie vanitoasă*: LXX *Ion.*28.8. [Ἀλαζόνες „alazoni, populație scitică”, v. Hdt. 4.17]
- ἀλάθε(ι)α**, ἀλαθέως, ἀλαθής, (dor.) v. ἀληθ-
- ἀλαθείς**, (dor.) part. aor. pas. de la ἀλάομαι
- ἀ-λάθητος**, ον *adj.* căruia nu-i scapă nimic, care vede totul: AESOP. 1.36. [ᾶ-, λανθάνω]
- ἀλαθινός**, (dor.) v. ἀληθινός
- ἀλαίνω**, [ᾶ-] *vb.* [ep. poet. ἡλαίνω Call., Theoc.] a rătăci, a pribegi: AESCH. *Ag.*82, EUR. *Or.*532, id. *El.*205, (+ ac.) ἀλαίνων γεραῖον πόδα EUR. *Ph.*1536 *plimbându-ți piciorul bătrân*. [ἀλάομαι]
- ἀλακάτα**, (dor.) v. ἡλακάτη
- ἀλαλά**, (dor.) ἀλαλή
- ἀλᾶλᾶγή**, ἡς, ἡ [ᾶ-] *subst.* {dor. ἀλαλαγά} strigăt: EUR. *Ion.*677, APP. *BC.*4.79. [ἀλαλάζω]
- ἀλάλαγμα**, ατος, τό [ᾶᾶ-] *subst.* strigăt: (de război) CALL. *Fr.*719, PLUT. *Mar.*45.10. [ἀλαλάζω]
- ἀλᾶλαγμός**, οῦ, ὁ [ᾶ-] *subst.* I strigăt: (de luptă) HDT. 8.37, PLUT. *Mar.*19.4, (de durere) PLUT. *Dio.*46.1 (de bucurie) LXX *3Mac.*4.1. II sunet puternic, zgomot: (de tamburine) EUR. *Cyc.*65, (de flaut) id. *Hel.*1352. [ἀλαλάζω]
- ἀλᾶλάζω**, *vb.* [impf. ἡλάλαζον, viit. ἀλαλάζω, aor. ἡλάλαξα] I I a striga ἀλαλά, a scoate un strigăt de luptă: XEN. *An.*4.2.7, PLUT. *Cat.Ma.*9.5, (+ ac.) νίκην ... ἀλαλάξει SOPH. *Ant.*133 *a-și striga izbânda*. 2 a scoate un strigăt sălbatic *sau* puternic: (de biruință, de bucurie) PL. *O.*7.37, EUR. *El.*855, (ritual) EUR. *Ba.*1133, (de durere) LXX *Ier.*4.8. II (despre instrumente muzicale) a răsuna: AESCH. *Fr.*57.7, NT *1Cor.*13.1. [interj. ἀλαλά]
- ἀλᾶλαί**, [ᾶ-] *interj.* alalai: (strigăt de biruință, de bucurie) AR. *Av.*1763, id. *Lys.*1291.
- ἀλαλατός**, (dor.) v. ἀλαλητός

ἀλλάλη, ἡς, ἡ [ᾱ-] *subst.* {dor. ἀλαλά} **I** strigăt de luptă: Pl. *N.*3.60, (fig.) καρτερᾶς Ἄδραστος ἐξ ἀλαλᾶς ἄμπεμνας Pl. *I.*7.11 *l-ai adus pe Adrastos din viuetul luptei*; (person.) Pl. *Fr.*78. **II** strigăt ritual: Pl. *Fr.*70b.13, EUR. *Hel.*1344. **III** țipăt de durere: EUR. *Ph.*335. **IV** chiot de bucurie: SOPH. *Tr.*206. [v. ἀλαλαί]

ἀλάλημαι, v. ἀλάομαι

ἀ-λάλητος, ον *adj.* (de) negrăit: NT *Rm.*8.26.

[ἀ-, λαλέω]

ἀλλάλητός, οῦ, ὁ [ᾱ-] *subst.* {dor. ἀλᾶλᾶτός} **I** strigăt de luptă: IL. 4.436, HES. *Th.*686. Pl. *P.*1.72. **II** (gener.) strigăt, viuet: IL. 2.149, (de spaimă) id. 21.10, (de nemulțumire) OD. 24.463.

[ἀλαλή]

ἀλλάλια, ας, ἡ *subst.* (dub.) vorbire aiurea, aiureală: SOPH. *Fr.*198c.

[ᾶλαλος]

ἀλαλκεῖν, v. ἀλέξω

ἀλαλκεῖν, ᾶλαλκε, v. ἀλέξω

ᾶ-λάλος, ον *adj.* care nu vorbește, mut: LXX *Ps.*37.14, PLUT. *M.*438b, NT *Mc.*7.37.

[ἀ-, λάλος]

ἀλαλύκτεμαι, (ep.) ind. pf. med. de la ἀλυκτέω

ἀλάμενος, part. aor. med. de la ἄλλομαι

ᾶ-λάμπητος, ον *adj.* neluminat, întunecos: SOPH. *OC*1662.

[ἀ-, λάμπω]

ᾶ-λαμπής, ἐς *adj.* **I** lipsit de lumină, întunecos: (+ gen.) ἀλαμπῆς ἡλίου ... δῶρον SOPH. *Tr.*691 *un dar ferit de lumina soarelui*; IOS. *BI*1.75, PLUT. *M.*933f. **2** fărâ strălucire: (despre culori) ARSTT. *Col.*793a12, (despre ochi) id. *Phgn.*807b35. **II** (fig.) fărâ glorie, obscur: (virtute) PLUT. *Phoc.*1.4.

[ἀ-, λάμπω]

ἀλάομαι-ῶμαι, [ᾱ-] *vb.* {impf. ἡλώμην, viit. inuz., aor. ἡλήθην, pf. ἀλάλημαι} {ep. ind. prez. 3sg. ἀλόονται Od. 3.73, impf. 3sg. ἀλᾶτο Il. 6.201, imper. 2sg. ἀλόω Od. 5.377, part. pf. cu accent de prez. ἀλαλήμενος Od. 14.122; dor. part. aor. ἀλᾶθεις Aesch. *Supp.*870} **I** a rățiaci, a hoinări, a cutreiera: IL. 2.667, OD. 3.73, HDT. 4.97, (despre umbra Clytaimnestrei) αἰσχροῦς ἀλῶμαι AESCH. *Eu.*98 *rătăcesc plină de rușine*; (frecv. + prep.) κατὰ νῆας ἀνὰ στρατὸν ... ἀλᾶσθε IL. 10.141 *hoinăriți pe la corăbii prin tabără*; ἀλόω κατὰ πόντον OD.

5.377 *rătăcesc pe mare*: (pf. cu sens de prez.) ἀλάλημαι ἀν' ... Ἄϊδος δῶ IL. 23.74 *rătăcesc pe la casa lui Hades*: (+ ac.) ἡ τιν' ἀπίαν γᾶν ἢ πόντιον κλύδων' ἀλώμεναι SOPH. *OC*1687 *rătăcind fie printre-o țară îndepărtată, fie pe valurile mării*: (+ gen. separativ) ἐν Σκύθαις ἀλᾶται στρατῶν AR. *Av.*941 *rătăcesc printre scîți, departe de oamenii săi*. **2** a pribegi, a fi surghiunit: THUC. 2.102, SOPH. *OC*444, DEM. 19.310, ἐκ σέθεν δ' ἀλώμενος SOPH. *OC*1363 *pribegind din cauza ta*. **II** (fig.) a fi rățacit, a bâjbâi, a orbecâi: SOPH. *Ai.*23.

[cf. lat. *ambulō*]

ἀλαός, ἡ, ὄν *adj.* **I** care nu vede, orb: (despre Teiresias) OD. 10.493, (despre ochi) SOPH. *OC*149, EUR. *Ph.*1531, ἀλαοῖσι καὶ δεδορκόσιν ποινάν AESCH. *Eu.*322 *pedeapsă pentru orbi (= morți) și pentru cei ce văd (= vii)*: (fig.) τὸ φωτῶν ἀλαὸν γένος AESCH. *Pr.*550 *neamul orb al oamenilor*. **II** care răpește vederea, care orbește: (rană) SOPH. *Ant.*974, (negură) A.RH. 2.259.

[et. nec., cf. λάω „a vedea”?]

ἀλαο-σκοπιή, ἡς, ἡ [ᾱ-] *subst.* veghe de om orb, sc. zadarnică: IL. 10.515, OD. 8.285, HES. *Th.*466.

[ἀλαός, σκοπιᾶ]

ἀλάδω-ῶ, [ᾱ-] *vb.* a orbi: (+ gen.) ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν OD. 1.69 *il orbi de-al lui ochi*.

[ἀλαός]

ἀλαπαδνός, ἡ, ὄν [ᾱ-] *adj.* {comp. -ότερος} sleit, lănced, slab: IL. 4.330, OD. 18.373.

[ἀλαπάζω]

ᾶ-λαπάζω, [ᾱ-] *vb.* {ep. impf. ἀλαπάζον, viit. ἀλαπάζω (inf. ἀλαπαξέμεν Call. *Dian.*251), aor. ἀλάπαξα} **I** a slei, a nimici, a distruge: (+ ac.) IL. 12.67, id. 5.166, (abs.) OD. 17.424. **II** a ucide: IL. 11.750. **III** a pusti, a prăda: (o cetate) IL. 2.367.

[cf. λάπαθος, λαπάρη?]

ᾶλᾶς, ατος, τό *subst.* sare: ARSTT. *Mir.*844b16, (fig.) τὸ ~ τῆς γῆς NT *Mt.*5.13 *sareea pământului*.

[ᾶλς]

ἀλαστέω-ῶ, [ᾱ-] *vb.* {ep. impf. ἡλάστεον, part. aor. ἀλαστήσας} a fi plin de ranchiună sau de obidă: IL. 12.163, CALL. *Del.*239.

[ᾶλαστος]

ἀλαστορία, ας, ἡ *subst.* răzbunare divină: IOS. *AI*7.1.

[ἀλάστωρ]

ἀλάστορος, ον [ᾱ-] *adj.* **I** (dub.) urmărit de

un duh răzbunător: AESCH. *Fr.*92a. **II** care cere răzbunare: SOPH. *Ant.*974.

[ἀλάστωρ]

ἄλαστος, ον [ἄ-] *adj.* **I** imposibil de uitat, (de) neuitat: (despre durere, suferințe) IL. 24.105, OD. 4.108, HES. *Th.*467, (subst.) AESCH. *Pers.*990, SOPH. *OC*538, (adv.) ἄλαστον ὁδύρομα OD. 14.174 *jelească neîncrețat*. **II** blestemat: IL. 22.261, SOPH. *OC*1483. **III** nenorocit, biet: CALL. *Lav.Pall.*87.

[λανθάνω]

ἀλάστωρ, ορος, ὁ [ἄ-] *subst.* **I** duh răzbunător, zeitate care nu uită (un rău comis, o crimă ș.a.): AESCH. *Pers.*354, id. *Ag.*1501, SOPH. *Tr.*1235, id. *OC*788, EUR. *Hec.*948, LUC. *Nec.*11. **II** blestem, năpastă: (despre leul din Nemeea) SOPH. *Tr.*1092. **III** blestemat: (despre Orestes) AESCH. *Eum.*236, (troieni) SOPH. *Ai.*373, (regele Filip) DEM. 19.305.

[v. ἄλαστος, ἀλαστέω]

ἀλάτας, ἀλατεία, ἀλατεύω, v. ἀλήτης, ἀλητεία, ἀλητεύω

ἀλάτο, ind. impf. med. de la ἀλάομαι

ἄλατο, (dor.) ind. aor. med. de la ἄλλομαι

ἀλατο-πολία, ας, ἡ *subst.* drept de a vinde sare: ARSTT. *Oec.*1346b21.

[ἄλας, πωλέω]

ἀλαωτύς, ὄος, ἡ [ἄ-] *subst.* orbire: OD. 9.503.

[ἀλαόω]

ἀλγεινός, ἡ, ὄν *adj.* [comp. -ότερος, superl. -ότατος (v. și ἀλγίων, ἄλγιστος)] **I** care provoacă durere sau suferință, dureros: AESCH. *Pr.*197, SOPH. *OT*1530, EUR. *Hipp.*775, μῦθος ... οὐθ' ἡδὺς οὐτ' ~ SOPH. *Ant.*12 *o veste nici bună, nici rea*; βίος ... ~ καὶ ἀβίωτος XEN. *Cyn.*3.3.52 *viață chinuitoare și care nu merită trăită*. // **ἀλγεινά**, τά *subst.* durere, suferințe: EUR. *Hel.*252, THUC. 2.39. **II** îndurerat, suferind: SOPH. *OC*1664.

[ἄλγος]

ἀλγεινῶς, *adv.* cu durere, (în mod) dureros: SOPH. *Ant.*436, id. *Ph.*1011, PLAT. *Grg.*476c.

[ἀλγεινός]

ἀλγεσί-δορος, ον [-i-] *adj.* care dăruiește sau pricinuieste durere: SAPPH. 172.

[ἄλγος, δῶρον]

ἀλγέω-ῶ, *vb.* [viii. -ήσω, aor. ἤλγησα] **I** a simți sau a îndura o durere (fizică), a avea durere, a suferi: IL. 2.269, HDT. 4.68, (+ dat.) ἀλγήσας ὁδύνησι IL. 12.206 *suferind (de) durere*, (+ ac. de relație) τὰς γνάθους ἀλγήσετε AR. *Pax*237 *o să vă doară fălcile*; τὸν

δάκτυλον ἀλγεί PLAT. *R.*462d *are dureri la deget*. **II** a suferi (sufletește, moral), a fi îndurerat, a fi măhnit, a se necăji: ἀλγοῦσι μᾶλλον οἱ ἀδικοῦντες ἢ οἱ ἀδικούμενοι PLAT. *Grg.*475c *cei ce nedreptățesc suferă mai mult decât cei nedreptățiți*; (+ ac.) τὴν ψυχὴν ἀλγήσεις HDT. 3.40 *te va durea sufletul*; ἀλγῶ μὲν ἔργα καὶ πάθος γένος τε πᾶν AESCH. *Ch.*1016 *sufăr pentru faptele și pentru rătimirea [ei] și pentru tot neamul [meu]*; (+ dat.) ἀλγήσαντα τῷ ὀνειδέει HDT. 3.120 *măhnit de ocară*; (+ gen.) παιδὸς ... ~ EUR. *Hec.*1256 *a fi îndurerată pentru copil*; (+ ἐπί și dat.) SOPH. *Ai.*377, (+ περί și gen.) EUR. *Andr.*240, (+ περί și ac.) THUC. 2.65.

[ἄλγος]

ἀλγηδών, ὄνος, ἡ *subst.* durere, suferință (fizică sau morală), chin: SOPH. *OC*514, EUR. *Andr.*259, PLAT. *Phlb.*42d, XEN. *Mem.* 1.2.54, PLB. 12.25.2, LXX 2Mac.6.30, (fig.) (despre femeii) ἀλγηδόνας ... ὀφθαλμῶν HDT. 5.18 *suferințe ale ochilor*.

[ἀλγέω]

ἀλγημα, ατος, τό *subst.* durere, suferință (fizică sau morală): SOPH. *Ph.*340, EUR. *Fr.*507, DEM. 54.11, PLUT. *Sull.*26.3.

[ἀλγέω]

ἀλγηρός, ἄ, ὄν *adj.* dureros: LXX *Ier.*10.19.

[ἀλγέω]

ἀλγησις, εως, ἡ *subst.* durere: SOPH. *Ph.*792, AR. *Th.*147.

[ἀλγέω]

ἀλγινόεις, εσσα, εν *adj.* care provoacă durere, care aduce suferință, dureros: HES. *Th.*214, A.RH. 4.64.

[ἄλγος]

ἀλγιστος, v. ἀλγίων

ἀλγίων, ον [Hom. -ῖον, trag. -ῖον] *adj.* **I** (ἀλγίων) mai dureros: AESCH. *Pr.*934, ISOC. 10.34. // (neut.) **ἀλγίον**, (+/- ἔσεται) mai dureros, (cu atât) mai rău: IL. 18.278, id. 18.306, OD. 16.147. **II** (ἀλγιστος) foarte dureros: SOPH. *Tr.*8, EUR. *El.*134, (subst.) τάλγιστα THUC. 7.68 *cele mai mari suferințe*; (+ inf.) ἀλγίστη δαμάσασθαι IL. 23.655 (*catărcă*) *foarte greu de îmblânzit*.

[ἄλγος]

ἄλγος, εος-ους, τό *subst.* **I I** durere, suferință (fizică): IL. 5.394, AESCH. *Eum.*183, SOPH. *Ph.*734, διὰ τὸ ~ τῶν ποδῶν XEN. *Cyn.*3.3 *din cauza durerii de picioare*. **2** durere (sufletească), suferință (morală), măhnire.

clin. necaz: IL. 3.97, OD. 13.319, AESCH. *Pr.*435, (frecv. pl.) IL. 1.2, OD. 1.4, παλαιά ... ἄλγη δύσοιστα AESCH. *Ch.*745 *sufērinṭe vechi, de neīndurat*: (person.) HES. *Th.*227. **II** motiv de suferință: THEOC. 1.103.

[cf. ἀλέγω]

ἀλγύνω, [-ῶ-] *vb.* [impf. ἤλγυονον, viit. ἀλγύνῶ, aor. ἤλγῶνα; *pas.* aor. ἤλγύνθη] **I** (*act.*) a îndurera, a face să sufere, a mâhni, a supăra: (+ ac.) ἐμῆν ἤλγυονεν ἐν στέρνοις φρένα AESCH. *Ch.*746 *mi-au îndurerat inima în piept*; SOPH. *Ph.*483, EUR. *Med.*398, (abs.) SOPH. *OT*446. **II** (*med.*, *pas.*) a simți durere, a se mâhni, a suferi pentru: (+ ac. de relație) ἤλγύνθη κέαρ AESCH. *Pr.*245 *mă doare sufletul*; (+ ac.) SOPH. *Ph.*1021, (+ dat.) id. *Ant.*468, (+ ἐπί și dat.) id. *Tr.*172.

[ἄλγος]

ἀλδαίνω, *vb.* {ep. ind. aor. 3sg. ἤλδᾶνε OD.18.70, part. ἀλδῶν Aesch. *Fr.*47a.815} a face să crească, a hrăni, a spori, a împlini, a învârtoșa: OD. 18.70, id. 24.368, AESCH. *Th.*12, id. *Pr.*539, ~ κακά AESCH. *Th.*557 *a spori nenorocirile*.

[cf. ἀλθαίνω, ἀναλτος, lat. *alō*]

ἀλδήσκω, *vb.* **I** (*intrans.*) a crește, a spori: IL. 23.599. **II** (*trans.*) a face să crească: THEOC. 17.78.

[v. ἀλδαίνω]

ἀλέα¹, ας, ἡ [ᾱ-] *subst.* {ep. ion. ἀλέη} căldură: (a focului, a soarelui) OD. 17.23, AESOP. 1.46, ἐν ταῖς ἀλέαις ARSTT. *Pr.*939b9 *pe călduri* (sc. *în timpul verii*); ἐν ἀλέα κατακείμενον AR. *Ec.*541 *culcat la căldură*; (a trupului) PLUT. *M.*131d.

[cf. εἶλη]

ἀλέα², ας, ἡ [ᾱ-] *subst.* {ep. ion. ἀλέη} fe-reală, scăpare: IL. 22.301, (+ gen.) HES. *Op.*545.

[ἀλέομαι]

ἀλεάζω, *vb.* a fi cald: ARSTT. *Pr.*863b22.

[ἀλέα¹]

ἀλεαίνω, *vb.* **I** (*trans.*) a încălzi: PLUT. *Fr.*74. **II** (*intrans.*) a se încălzi, a fi cald: AR. *Ec.*540, ARSTT. *PA*656a22.

[ἀλέα¹]

ἀλέασθαι, (ep.) inf. aor. med. de la ἀλέομαι
ἀλεγεινός, ἡ, ὄν [ᾱ-] *adj.* [superl. -ότατος] (ep. pt. ἀλεγεινός) **I** care provoacă durere sau suferință, care aduce nenorocire, dureros, funest, amar: (vârf de lance) IL. 5.658,

(rug) id. 4.99, (veste) id. 2.787. **II** care crează sau prezintă dificultăți, anevoios, oboșitor, trudnic, greu: (luptă cu pumnii) IL. 23.653, (vâslit) OD. 10.78, (pruncie) IL. 9.491, (+ inf.) ἀλεγεινοὶ ... δαμήμεναι IL. 10.402 (*cai*) greu de îmblânzit.

[ἄλγος]

ἀλεγίζω, [ᾱ-] *vb.* [doar prez. și impf.] a ține seamă de, a-i păsa de: (cu neg. și gen.) τῶν οὐ τι μετατρέπη οὐδ' ἀλεγίζεις IL. 1.160 *nu iei seamă la asta și nici nu îți pasă*: IL. 1.180, HES. *Th.*171, (+ ac.) A.RH. 3.193, (abs.) IL. 15.106.

[ἀλέγω]

ἀλεγύνω, [ᾱῶ] *vb.* {ep. aor. ἀλέγῶνα A.Rh. 1.394} a se îngriji de: ἄλλας ἀλεγύνετε δαίτας OD. 1.374 *îngrijiți-vă de (= pregătiți) alte ospete*: OD. 13.23, A.RH. 1.979.

[ἀλέγω]

ἀλέγω, [ᾱ-] *vb.* [doar prez.] **I 1** a ține seamă de, a-i păsa de, a respecta: (frecv. cu neg.) (+ ac.) θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες IL. 16.388 *fără să țină seamă de privirea* (sc. *răzbunarea, pedeapsa*) *zeilor*: (+ gen.) βωμῶν ἀλεγόντες οὐδέν AESCH. *Suppl.*752 *fără să le pese deloc de altare*: (abs.) (despre sclavele lui Odysseus) κύνας οὐκ ἀλεγούσας OD. 19.154 *cățele nerușinate*. **2** a se îngriji de: (+ ac.) νηῶν ὄπλα ... ἀλέγουσιν OD. 6.268 *se îngrijesc de sculele navelor*: (+ gen.) A.RH. 2.634. **3** a cinsti, a onora: (+ ac.) Pl. *O.*11.15, id. *I.*8.46a. **II** a socoti: (pas.) Πηλεὺς τε καὶ Κάδμος ἐν τοῖσιν ἀλέγονται Pl. *O.*2.78 *Peleus și Cadmos sunt socotiți printre ei*.

[et. nec., cf. ἄλγος, λέγω]

ἀλεινός, ἡ, ὄν *adj.* [comp. -ότερος, superl. -ότατος] **I** încălzit de soare, cald, fierbinte: (regiune) HDT. 2.25, XEN. *Cyr.*8.6.22, (anotimp) ARSTT. *Mete.*358a30, (vânt) id. *Mete.*358a30. **II** care dă căldură, călduros: (zăpadă) XEN. *An.*4.4.11, (veșminte) XEN. *Smp.*4.38.

[ἀλέα¹]

ἀλεινῶ, [ᾱ-] *vb.* {ep. doar prez. și impf.} **I** a evita, a ocoli, a (se) feri (de): (+ ac. lucru) κῆρ' ἀλεινῶν IL. 3.32 *ocolind moartea*: IL. 16.477, OD. 1.433, HES. *Op.*828, (+ ac. pers.) OD. 16.477, (+ inf.) κτεῖναι ... ἀλείνε IL. 6.167 *se ferea să-l omoare*: (abs.) OD. 4.251. **II** a (se) da înapoi: A.RH. 3.650.

[cf. ἀλάομαι]

ἀλέη, (ep. ion.) v. ἀλέα¹ sau ἀλέα²

ἀλεής, ἐς [ᾱ-] *adj.* (dub.) încălzit de soare,

ext. la soare, la amiază: (despre somn) SOPH. *Ph.* 858.
[ἀλέα²]
ἀ-λείοντος, ον *adj.* nemestecat: ARSTT. *PA* 674b28.
[ἀ-, λαιίω]
ἀλείατα, ον, τά [ā-] *subst.* făină de grâu: (op. ἀλφίτα) OD. 20.108.
[cf. ἀλέω, ἄλαρα]
ἀλειμμα, ατος, τό [ā-] *subst.* I ulei parfumat, untdelemn, unsoare, alifie, balsam: PLAT. *Ti.* 50e, IOS. *AI* 1.200, (fig.) ~ εὐφοροσύνης LXX *Is.* 61.3 *untdelemn de bucurie.* II (= ἄλειψις) ungeri: PLUT. *Alex.* 23.5.
[ἀλείψω]
ἀλείπτης, ου, ὁ *subst.* ungător (cu ulei parfumat), maseur, preparator fizic, antrenor: (în palestre și gimnazii) ARSTT. *EN* 1106b1, PLB. 27.7.1, (fig.) PLUT. *Per.* 4.2.
[ἀλείψω]
ἀλειπτικός, ή, ὄν *adj.* pasionat de atletism: PLUT. *M.* 619a.
[ἀλείπτεις]
ἀλειπτρία, ας, ή *subst.* ungătoare (cu ulei parfumat), maseuză: LYS. *Fr.* 88S.
[ἀλείπτεις]
ἀλείς, part. aor. pas. de la εἴω
ἄλεισον, ου, τό [ā-] *subst.* vas de băut (cu două toarte), cupă: IL. 11.774, OD. 3.50.
[et. nec.]
ἄλεισος, ου, ὁ [ā-] v. ἄλεισον: AR. *Fr.* 623
ἄλειται, ind. viit. med. 3sg. de la ἀλλομαι
ἀλειτήριος, ον *adj.* (v. ἀλιτήριος) nelegiuit: DEM. 19.197.
[v. ἀλιταίνω, ἀλιτήριος]
ἀλειτής, ου, ὁ [ā-] *subst.* criminal, sclerarat, nelegiuit: IL. 3.28, OD. 20.121, (+ gen.) A.RH. 1.1338.
[et. nec., v. ἀλιταίνω]
ἀ-λειτούργητος, ον *adj.* scutit de îndatoriri publice: DEM. 18.91.
[ἀ-, λειτουργέω]
ἄλειφα, v. ἄλειφαρ: AESCH. *Ag.* 322, CALL. *Act.* fr. 7.12
ἄλειφαρ, ατος, τό [ā-] *subst.* [var. ἄλειφα Aesch. *Ag.* 322] I ulei, untdelemn, balsam, unsoare (în scop ritual) IL. 18.351, id. 23.170, OD. 3.408, (dîn lemn de cedru) HDT. 2.87. II seu, grăsimi: HES. *Th.* 553. III rășină sau smoală: (pt. astuparea vaselor de vin) THEOC. 7.147.
[v. ἀλείψω]
ἀλειφό-βιος, ον [ā-] *adj.* care își câștigă viața

ungând cu ulei (atletii prin palestre): AR. *Fr.* 766.
[ἀλείφω, βίος]
ἄλείφω, [ā-] *vb.* [viit. ἀλείψω, aor. ἤλειψα, pf. ἀλήλιψα: pas. aor. ἠλείφθην, pf. ἀλήλιμμαι] [ep. aor. ἄλειψα OD. 12.177] I a unge (pielea cu ulei), a freca, a da cu (ulei parfumat, untdelemn, balsam); (ca măsură de îngrijire a corpului, după baie) IL. 10.577, OD. 19.505, (în scop ritual) λουῶν τε καὶ ἠλειψαν λίπ' ἐλάϊω IL. 18.350 *spălură [lesul] și îl unseră cu ulei gras;* (frecv. despre atleți) (med.) λίπα μετά τοῦ γυμνάζεσθαι ἠλειψαντο THEOC. 1.6 *s-au uns cu ulei la exercițiile gimnastice;* (în scop curativ) MEN. *Georg.* 60, (relig.) ἱερεῖς οἱ ἠλειμμένοι LXX *Num.* 3.3 *preoții cei unși.* 2 (fig.) a întârâta, a instiga: ἠλειφεν ἐπὶ τὸν Κλωδίον APP. *BC* 2.16 *il instigă împotriva lui Clodius.* II a unge, a da cu, a acoperi, a mânji, a vopsi: ἐπὶ δ' οὖατ' ἄλειψαι ... κηρόν OD. 12.47 *a acoperi (= a astupa) urechile cu ceară:* ἀλείφει τῷ σίματι ... λίθους ἑπτὰ HDT. 3.8 *mânjește cu sângele [lor] șapte pietre;* χρώματι τῷ ὀτιοῦν [τι] ἄλειψαι PLAT. *Ly.* 217d *a vopsi ceva într-o culoare;* μίλτω ἀλειφόμενος XEN. *Oec.* 10.5 *hoit cu roșu.*
[et. nec.]
ἄλειψις, εως, ή *subst.* ungeri: HDT. 3.22, ARSTT. *GA* 785a30.
[ἀλείψω]
ἀλεκτορίς, ίδος, ή *subst.* I găină: ARSTT. *HA* 558b13, PLUT. *M.* 637a. II galinacee: ARSTT. *HA* 544a32.
[ἀλέκτωρ¹]
ἀλεκτορο-φωνία, ας, ή *subst.* cântatul cocoșului: AESOP. 1.55, NT *Mc.* 13.35.
[ἀλέκτωρ¹, φωνή]
ἄ-λεκτος, ον *adj.* de negrăit, de nedescris: PLB. 30.22.12, LUC. *Anach.* 12.
[ἀ-, λέγω]
ἀλέκτρινος, (dor.) v. ἠλέκτρινος
ἄ-λεκτρος, ον *adj.* I fără pat de nuntă, nenunțită: SOPH. *Ant.* 917, EUR. *Tr.* 254, (neut. pl. adv.) SOPH. *El.* 962. II fără pat conjugal, nelegitim: SOPH. *El.* 492.
[ἀ-, λέκτρον]
ἀλεκτρούαινα, ης, ή [ā-] *subst.* (com.) cocoșoaică: (cuvânt creat de Aristophanes) AR. *Nu.* 666.
[ἀλεκτρούων]
ἀλεκτρούων, ὄνος, ὁ, ή *subst.* I I (masc.) cocoș: PLAT. *Phd.* 118a, ARSTT. *HA* 504b11.

PLB. 6.5.8 ἀλεκτρούων ἄδόντων PLAT. *Smp.* 223c *la cântatul cocoșilor.* 2 (fem.) găină: AR. *Nu.* 663. II (masc.) bibilică, *Numida meleagris:* LUC. *Nav.* 23.
[ἀλέκτωρ]
ἀλέκτωρ¹, ορος, ὁ [ā-] *subst.* cocoș: PI. *O.* 12.14, AESCH. *Ag.* 1671, id. *Eum.* 861, THEOC. 7.123, LXX *Pr.* 30.31, NT *Mt.* 26.34.
[v. ἀλέξω]
ἄ-λέκτωρ², ορος, ὁ [ā-] *subst.* (dub., v. ἀλέκτωρ¹) sot: SOPH. *Fr.* 851.
[ἀ-, λέκτρον]
ἀλέματος, (col. dor.) v. ἠλέματος
ἄλέν, v. ἄλεις
ἄλεν, (ep.) ind. aor. pas. 3sg. de la εἴω
ἀλεξ-αίθριος, ον [ā-] *adj.* care apără de aerul rece: SOPH. *Fr.* 117.
[ἀλέξω, αἰθρία]
Ἀλεξάνδρεια, ας, ή [ā-] *subst.* Alexandria (Alexandria), oraș în Egipt: PLB. 5.35.3.
[Ἀλέξανδρος]
Ἀλεξανδρεύς, εως, ὁ *adj.*, *subst.* alexandrin, din Alexandr(e)ia, locuitor al Alexandr(e)iei: PLUT. *Alex.* 26.3, NT *Fp.* 6.9.
[Ἀλεξάνδρεια]
Ἀλεξανδρινός, ή, ὄν *adj.* alexandrin, din Alexandr(e)ia: NT *Fp.* 27.6.
[Ἀλεξάνδρεια]
Ἀλέξανδρος, ου, ὁ *subst.* I (mitol.) Alexandros (Paris), fiu al lui Priam: IL. 3.16. II (ist.) Alexandru (Macedon, cel Mare), fiu al lui Filip al II-lea, rege al Macedoniei (356-323 î.Hr.): DEM. 17.4, PLUT. *Alex.* 1.1.
[ἀλέξω, ἀνήρ]
ἀλεξ-άνεμος, ον [āā] *adj.* care apără de vânt: (manta) OD. 14.529.
[ἀλέξω, άνεμος]
ἀλέξασθαι, inf. aor. med. de la ἀλέξω
ἀλεξέμεναι, (ep.) inf. prez. act. de la ἀλέξω:
ἀλέξημα, ατος, τό [ā-] *subst.* mijloc de apărare sau de tămăduire: AESCH. *Pr.* 479.
[ἀλέξω]
ἀλέξησις, εως, ή *subst.* apărare: HDT. 9.18.
[ἀλέξω]
ἀλεξητήρ, ηρος, ὁ [ā-] *adj.* care alungă (o primejdie); apărător, ocrotitor, proteguitor: (+ gen.) ἀλεξητήρα μάχης IL. 20.396 *apărător [pentru ai săi] în luptă;* λοιμοῦ ἀλεξητήρα A.RH. 2.519 *ocrotitor de molimă;* (+ dat.) XEN. *Oec.* 4.3.
[ἀλέξω]
ἀλεξητήριος, α, ον [ā-] *adj.* apărător, ocrotitor, proteguitor: (epitet al lui Zeus) AESCH. *Th.* 8, (despre ghioaga lui Heracles) EUR.

HF 470. // **ἀλεξητήριον**, τό *subst.* I apără-mânt, protecție: PLAT. *Plt.* 279d, XEN. *Eq.* 5.6. II (medic.) mijloc profilactic, leac: IOS. *BI.* 136.
[ἀλεξητήρ]
ἀλεξήτωρ, ορος, ὁ *adj.* m. v. ἀλεξητήρ: (epitet al lui Zeus) SOPH. *OC* 143.
[ἀλέξω]
ἀλεξιάρη, ης, ή [āā] *adj.* care alungă relele, care apără de blestem: HES. *Op.* 464.
[ἀλέξω]
ἀλεξί-κάκος, ον *adj.* care alungă răul, ocrotitor de rele: IL. 10.20, HES. *Op.* 123, (epitet al lui Hermes) AR. *Pax* 422, (Heracles) LUC. *Alex.* 4, (exclam.) ὦ 'λεξίκακε AR. *Nu.* 1372 *fervească Zeul!* (sc. Apollo).
[ἀλέξω, κακόν]
ἀλεξί-μβροτος, ον *adj.* care ocrotește muritorii: PI. *N.* 8.30, id. *P.* 5.91.
[ἀλέξω, βροτός]
ἀλεξί-μορος, ον [āi] *adj.* care alungă moartea, care apără de moarte: (despre Athena, Artemis și Apollo) SOPH. *OT* 164.
[ἀλέξω, μόρος]
ἀλεξί-φάρμακος, ον [ā-] *adj.* care acționează ca antidot, antitoxic: PLUT. *M.* 663c. // **ἀλεξίφάρμακον**, τό *subst.* I antidot, leac (împotriva): PLAT. *Plt.* 279c, DEM. 24.85, (+ gen.) PLAT. *Lg.* 957d, LUC. *Alex.* 36. II talisman: περιεσφάμενος ὥσπερ ~ τοῦ Δίονος PLUT. *Dio.* 49.6 *ținându-l ca pe un talisman împotriva lui Dion.* III formulă magică, descântec: MEN. *Fr.* 313.
[ἀλέξω, φάρμακον]
ἀλέξω, [ā-] *vb.* [viit. ἀλεξήσω (med. ἀλεξήσομαι Hdt. 8.81 sau ἀλέξομαι Soph. *OT* 171), aor. ἠλέξησα] [ep. inf. prez. act. ἀλεξέμεν(αι), med. ἀλέξασθαι: opt. aor. 3sg. ἀλεξήσειε OD. 3.346; ep. poet. aor. 2 3sg. ἄλαλκε IL. 23.185 sau ἄλκε PI. *O.* 10.105; inf. aor. 2 ἄλαλκεῖν IL. 19.30, ἀλαλκέμεναι IL. 17.153; part. aor. ἀλαλκίων IL. 9.605] I (act.) I a alunga, a abate, a ține la distanță: (+ ac.) κύνας μὲν ἄλαλκε ... Ἀφροδίτη IL. 23.185 *Afrodita a alungat câinii;* Ζεὺς τὸ γ' ἀλεξήσειε OD. 3.346 *Zeus să ferească aceasta.* 2 a apăra, a ocroti, a feri, a păzi de: (+ ac. și dat.) νήεσσιν ἀλεξέμεναι ... πῦρ IL. 9.347 *a apăra de foc corăbiiile (= a ține focul departe de corăbii);* IL. 9.251, PI. *O.* 10.105, (+ ac. și gen.) IL. 21.539, (+ dat.) ἀλεξέμεν ἀλλήλοισιν IL. 3.9 *a se apăra unii pe alții;* (abs.) IL. 11.469. II (med.) I a

alunga de la sine, a se apāra de, a respinge: (+ ac.) IL. 13.475, HES. *Op.*363, HDT. 7.207, τὰ κακὰ ἀλεξόμεθα XEN. *Mem.*4.3.11 *ne apārām de rele*; (+ περί și dat. *sau* gen.) A.RH. 4.551, id. 4.1488, (+ dat. instr.) ἐγγος ὃ τις ἀλέξεται SOPH. *OT*171 *armā cu care cineva să se apere*; (abs.) IL. 11.348, HDT. 1.211. 2 a rās-plāti; (+ ac. pers.) XEN. *An.*1.9.11.

[sanskrit. *rakṣati*, cf. ἀλκή]

ἀλέομαι, v. ἀλεύω

ἀλεπίδοτος, ον [ī] *adj.* lipsit de solzi: ARSTT. *PA*697a7.

[ἀ-, λεπίδοω]

ἀλές, (neut. sg.) v. ἀλής

ἄλεις, v. ἄλις

ἀλέσθαι, inf. aor. med. de la ἄλλομαι

ἄλεται, (ep.) conjct. aor. med. 3sg. de la ἄλλομαι

ἀλέτης, ου *adj.m.* care macină *sau* ajută la măcinat: ὄνος ~ XEN. *An.*1.5.5 *piatrā de moarā*.

[ἀλέω]

ἀλετός, οὔ, ὁ *subst.* măcinare, măcinat: PLUT. *Ant.*45.7.

[ἀλέω]

ἀλετρεύω, [ᾱ-] *vb.* a măcina: OD. 7.104, A.RH. 4.1095.

[ἀλέω]

ἀλε-τριβᾶνος, ου, ὁ [ᾱī] *subst.* pisălog: AR. *Pax*259.

[ἀλέω, τρίβω]

ἀλετρίς, ἴδος, ἡ *subst.* I sclavă folosită la măcinatul cerealelor, măcinătoare, rāșni-toare: OD. 20.105, CALL. *Del.*242. II (la Atena) fată care prepara făina pentru turtele sacre: AR. *Lys.*643.

[ἀλέω]

ἀλεύασθαι, v. ἀλεύω

ἄλευρον, ου, τό [ᾱ-] *subst.* I făină de grâu: (frecv. pl.) (op. ἄλιτα „făină de orz”) HDT. 7.119, PLAT. *R.*372b, XEN. *An.*1.5.6. II (gener.) făină: ~ κριθινον LXX *Num.*5.15 *făină de orz*.

[ἀλέω]

ἀλεύω, [ᾱ-] *vb.* [viit. ἀλεύσω, aor. ἤλευσα] {ep. ind. aor. ἤλεύατο IL. 13.184 *sau* ἀλεύατο IL. 3.360; forme fără υ: conjct. ἀλέηται OD. 4.396, ἀλεώμεθα IL. 5.34; opt. 3sg. ἀλείατο IL. 20.147; inf. aor. ἀλέασθαι IL. 13.436; imper. 2pl. ἀλέασθε OD. 4.774} I (*act.*) a feri (de), a alunga, a ține la distanță: (+ ac.) ἄλευσον ἀνδρῶν ὕβριν AESCH. *Supp.*528 *alungă sfruntarea oamenilor (sau*

de la oameni); (abs.) Κύπρις ... ἄλευσον AESCH. *Th.*141 *fereste-ne, Kypris*. II (*med.*) a se feri (de), a scăpa (de): (+ ac.) ἐγγεα δ' ἀλλήλων ἀλεώμεθα IL. 6.226 *să ne ferim de lancei între noi (sc. unul de lancea celuiilalt)*: Σειρήνων ... φθόγγον ἀλεύασθαι OD. 12.159 *a se feri de glasul sirenelor*; ὁ δ' ἐκλίνθη καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν IL. 3.360 *se aplecă într-o parte și scăpă de neagra pîiere*; (+ inf.) λίθου δ' ἀλέασθαι ἐπαυρεῖν IL. 23.340 *fereste-te să atingi piatra*; (abs.) τὸν μὲν ἀλεύαμενον, τὸν δὲ κτάμενον IL. 5.28 *unul scăpat, iar celălalt ucis*. [cf. ἀλάομαι]

ἄλω, [ᾱ-] *vb.* [impf. ἤλουν, viit. ἀλέσω (att. ἄλῶ), aor. ἤλεσα, pf. ἀλήλεκα; pas. aor. ἤλῃσθην, pf. ἀλήλε(σ)μαι] a măcina (cereale), a rāșni, a pisa: AR. *Nu.*1358, PLUT. *M.*157d, (pas.) σίτος ... ἀληλεσμένος HDT. 7.23 *grâu măcinat, făină de grâu*; THUC. 4.26.

[arm. *alewr* „făină”, cf. ἄλευρον]

ἄλεωρά, ᾱς, ἡ [ᾱ-] *subst.* {ep. ion. ἀλεωρή} I *ferire* (de), (mijloc de) apărare (impotriuva): (+ gen. obiectiv) δηῖων ἀνδρῶν ~ IL. 12.57 *ferire de dușmani (sc. apărare împotriva dușmanilor)*; HES. *Op.*404, AR. *V.*615, (+ dat.) ARSTT. *GA*754b8, (+ περί și ac.) id. *PA*687a30. II *scăpare*: IL. 24.216, HDT. 9.6. [ἀλέομαι, ἀλέα²]

ἄλη, ης, ἡ [ᾱ-] *subst.* I *rătăcire* (din loc în loc, continuă), *pribegie*: OD. 10.464, id. 15.342, CALL. *Del.*205, νιν ἐξέπεμπε δωμάτων ἄλαις EUR. *Med.*1285 *a izgonit-o să rătăcească departe de casă*; (ca etimologie pt. ἀλήθεια) PLAT. *Cru.*421b. II *pricină de rătăcire*: (+ gen.) (despre vânturile mării) βροτῶν ἄλαι AESCH. *Ag.*195 *împrăștierei de oameni*.

[ἀλάομαι]

ἄλ-ηγός, ὄν *adj.* care transportă sare: PLUT. *M.*685d, id. *M.*971b.

[ἄλις, ἄγω]

ἀλήθεια, ας, ἡ [ᾱ-] *subst.* {ep. ion. ἀληθειή, dor. ἀλάθεια, eol. ἀλάθεα} I *adevăr*: (op. ψεῦδος „minciună”) (frecv. cu vb. care înseamnă „a spune”) ἀληθειήν ἀποειπεῖν IL. 23.361, πᾶσαν ἀληθειήν καταλέξει, IL. 24.407, πᾶσαν ἀληθειήν μυθεῖσθαι OD. 11.507, τῇ ἀληθειῇ χρᾶσθαι HDT. 1.116, τὴν ἀληθειήν ἀσκέειν HDT. 7.209, λέγειν τὰς ἀληθείας MEN. *Fr.*87, ἀληθειαν λαλεῖν LXX *3Rg.*22.16 *a spune (tot, întreg) adevărul*; τὸ ψεῦδος ... μισεῖν, τὴν δ' ἀληθειαν

στέργειν PLAT. *R.485c a urī minciūna și a iubi adevărul*; ῥήματα ἀληθείας LXX *Iud.10.13 vorbe adevărate*. **II** veridicitate, sinceritate, bună credință, justete: (despre un oracol) HDT. 1.55, ἀληθεία φρενῶν AESCH. *Ag.1550 cu inimă curată (= din toată inima, în mod sincer)*; ὁμότης ... μετὰ ἀληθείας LXX *Ier.4.2 va jura cu adevăr*; οἰκέτην ἐργαζόμενον ἐν ἀληθεία LXX *Sir.7.20 slugă care lucrează cu credință*. **III** realitate, adevăr: (op. δόξα „aparență, părere”) ἀντι δόξης ἀλήθειαν καλῶν κτᾶσθαι PLAT. *Smp.218e a dobândi o frumusețe adevărată în locul unei aparente*; τὰν ἀλάθειαν ἰδέμεν PI. *N.7.25 a vedea adevărul*; ὁ τὴν ἀλήθειαν μὴ εἰδώς, δόξας δὲ τεθηρευκῶς PLAT. *Phdr.262c cel care nu cunoaște adevărul și s-a dus să vâneze opinii*; ἔργων ... ~ THUC. 2.41 *adevărul faptelor*; ἐρυθροτέρα ... τῆς ἀληθείας XEN. *Oec.10.2 mai rumenă decât în realitate*; εὐρεῖν τὴν ἀλήθειαν περὶ αὐτῶν ARSTT. *Pol.1318b3 a descoperi adevărul în privința lor*; ὃ τ' ἐξελέγχων μόνος ἀλάθειαν ἐτήτυμον Χρόνος PI. *O.10.54 singurul care scoate la lumină adevărul adevărat*, *Timpul*; ἀλόγιστος ... τῆς ἀληθείας κριτής MEN. *Asp.327 judecător incapabil să discearnă adevărul*; (locut. adv.) (τῆ) ἀληθεία, THUC. 4.120, PLAT. *Prt.343d*, σὺν ἀληθεία AESCH. *Ag.1567*, ἐπ' ἀληθεία AESCH. *Suppl.628*, ἐπ' ἀληθείας DEM. 18.17, μετ' ἀληθείας XEN. *Mem.2.1.27*, κατὰ (τὴν) ἀλήθειαν ISOC. 12.46 *cu adevărat, în realitate*. **IV** (ebr. אֱמֶת) simbol al adevărului, Adevăr: (obiect purtat de marele preot) ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ λογεῖον τὴν δῆλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν LXX *Lev.8.8 peste pieptar i-a pus Dezvăluirea și Adevărul*; LXX *Ex.28.30*. **V** (person.) Adevărul: **I** (mitol.) θυγάτηρ Ἀλάθεια Διός PI. *O.10.4 Adevărul, fiica lui Zeus*; LUC. *VH2.22*. **2** (filos.) τὸ ἀληθείας ... πεδίον PLAT. *Phdr.248b câmpia Adevărului*; (scriere a lui Protagoras) PLAT. *Cra.391c*. **3** (refig.) (despre Hristos) ἐγὼ εἶμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ~ καὶ ἡ ζωὴ NT *In.14.6 Eu sunt Calea și Adevărul și Viața*.

[ἀληθής]

ἀληθευτικός, ἡ, ὄν *adj.* inclinat a spune adevărul, franc, sincer: ARSTT. *EN1124b30*.

[ἀληθεύω]

ἀληθεύω, [ᾶ-] *vb.* |viit. -εύσω, aor. ἠλήθευσα, pf. ἠλήθευκα| **I** (*tranz.*) **I** a

spune adevărul: θεῶν θελόντων κᾶν ἀληθεύομαι' ἐγὼ AESCH. *Th.562 cu voia zeilor*, *cuvintele mele se vor adevăra*; PLAT. *R.589c*, PLB. 11.10.4, (+ ac.) EUR. *Fr.441*, XEN. *An.4.4.15*, τὰς δέκα ἡμέρας ἠλήθευσε XEN. *An.5.6.18 a spus adevărul despre cele zece zile*; πάντα ἀλήθευσον LXX *Gen.20.16 spune întreg adevărul*; (+ περί și ac.) PLAT. *Th.202c*. **2** a dovedi ca adevărat, a adevăra: LUC. *Iud.20*. **II** (*intranz.*) **1** a fi adevărat, a se adevăra: LXX *Sir.34.4*, (med.) XEN. *Cyr.4.6.10*, ARSTT. *Metaph.1062a24*. **2** a fi credincios adevărului: NT *Ef.4.15*.

[ἀληθής]

ἀληθέως, (ion.) *v.* ἀληθῶςἀλήθειαν, (ep.) *v.* ἀλάσομαι

ἀληθής, ἐς [ᾶ-] *adj.* |comp. -έστερος, superl. -έστατος| {dor. ἀλᾶθής} **I** adevărat: (cuvânt, rostire) HDT. 1.14, PLAT. *Cra.385b*, (subst.) ἀληθέα μυθήσασθαι IL. 6.382, ἀληθέα πάντ' ἀγορεύειν OD. 3.254 *a spune (întreg, tot) adevărul*; ὀλίγ' ἀληθῆ, πολλὰ δὲ ψευδῆ λέγει EUR. *IA957 spune puțin adevăruri și multe minciuni*. **II** care spune adevărul, sincer, cinstit, corect, drept, just: ἡ γλῶσσ' ~ γίγνεται κατήγορος AESCH. *Th.439 limba devine un acuzator cinstit*; ὁ θεὸς ~ ἡ μάτην μαντεύεται: EUR. *Ion1537 zeul spune adevărul sau face profeții deșarte?*; αὐδάσομαι <α> ἐνὸρκιον λόγον ἀλαθεῖ νόω PI. *O.2.92 voi rosti sub jurământ un cuvânt cu bună credință*; ἀληθεῖς κριταί THUC. 3.56 *judecători drepti*; (despre Dumnezeu) LXX *Înf.15.1*, (pron.) οἶνος ... ἦν ~ PLAT. *Smp.217e vinul este sincer (sc. te face să spui adevărul, cf. lat. in vino veritas)*. **III** adevărat, autentic, veritabil, real: ἀρὰν πατρῶων τιθεῖς ἀλαθῆ AESCH. *Th.946 care a făcut să devină realitate blestemul părintesc*; τὴν ἀληθεστάτην πρόφασιν THUC. 1.23 *adevărata cauză, motivul real*; ἡ σὰρξ μου ~ ἐστὶν βρῶσις NT *In.6.55 carnea Mea este mâncare adevărată*. // (neut. art.) τὸ ἀληθές, τᾶληθές, *subst.* |pl. τὰ ἀληθῆ, τᾶληθῆ| {ion. τῶληθές Hdt. 6.68} **I** adevărul: (cu vb. care înseamnă „a spune”) PLAT. *Hp.Ma.287e*. **II** adevărul (absolut), realitate: ἐξηλέγχθη ἐς τὸ ἀληθές THUC. 3.64 *s-a arătat în realitate*; μμείσθαι ... τὸ ἀληθές PLAT. *Plt.300d a imita adevărul*. // (proparoxiton) **ἄληθεος**, *adv.* (în interog. sau exclam. ret., frecv. iron.) adevărat?, serios?, pe bune?: SOPH. *OT350*, EUR. *Cyc.241*, AR. *Av.174*.

[ἀ-, R. λαθ- (cf. λήθη, λήθη, λαοθάναω)]
ἀληθίζομαι, *vb.* a spune adevărul: HDT. 1.136.
 [ἀληθής]

ἀληθινολογία, *αξ.* ή *subst.* caracter veridic, veridicitate: PLB. 12.26d.1.

[ἀληθινολογέω < ἀληθινός, λέγω]

ἀληθινός, ή, όν *adj.* [comp. -ότερος, superl. -ότατος] {dor. ἀλ.ᾰθίνος Theoc.} adevărat, veridic, autentic, veritabil, real: (gener. în op. cu o imitație sau ceva fals) (despre pers.) ὅσοι ήγεμόνος ἔτυχον ἀληθινοῦ και νοῦν ἔχοντος ISOC. 15.206 *cei care au avut parte de un adevărat îndrumător, înzestrat cu inteligență*; φίλων ἀληθινών εν τοῖς τοιούτοις καιροῖς παρεῖναι DEM. 9.12 [e de datoriat] *unor prietenii adevărați să fie prezenți în astfel de momente*; κρίνειν αὐτόν ένα τῶν ἀληθινῶν Ῥωμαίοις φίλων PLB. 31.8.8 *a-l socoti pe el drept unul dintre adevărații prietenii ai romanilor*; (op. ποιητός) παῖδες μή ποιητοί, ἀληθινοί PLAT. Lg.878e *copii nu adoptați, ci naturali*; (despre abstr.) κρίσιν ἀληθινήν και δικαίαν σὺ κρίνεις LXX Tob.3.2 *faci o judecată adevărată și dreaptă*; (comp.) ἀληθινότεροι ήσαν PLAT. R.522a (*discursuri*) *care erau mai aproape de adevăr*; τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν NT In.1.9 *lumina cea adevărată*; ἐγώ ειμι ή ἄμπελος ή ἀληθινή NT In.15.1 *eu sunt vița cea adevărată*; (op. ἄδικος „nedrept”) NT Lc.16.11 *ș.a.* // **ἀληθινός**, *adv.* **I** cu adevărat, în mod real: είτε ὑπὸ γραφῆς εἰργασμένα είτε και ζῶντα ~ PLAT. Ti.19b (*ființe*) *fie zugrăvite, fie cu adevărat vii*; οὐ γλίσχρος ἀλλ' ~ ISOC. 5.142 *nu din dorința de a fi cât mai apropiat, ci în chip adevărat*; ὁ ἄνθρωπος ὁ ~ ὀρῶν LXX Nu.24.3 *omul care vede cu adevărat*; XEN. Oec.21.12, PLB. 2.2.2, PLUT. M.44c *ș.a.* **II** în mod sincer: οὐκ ~ ἀλλὰ καταπεπλάσμενος ISOC. 6.98 *nu cu sinceritate, ci în mod prefăcut*; κοινωνεῖν ἀλλήλοις ~ PLB. 4.32.10 *a se întovărăși unii cu alții în mod sincer*.

[ἀληθής]

ἀληθινός, *v.* ἀληθινός

ἀληθόμαντις, εως [ἄλ] *adj.* profet care spune adevărul: (despre Cassandra) μ' ... ἄγαν γ' ἀληθόμαντιν ... ἐρεῖς AESCH. Ag. 1241 *vei spune că am fost o profetesă prea adevărată*.

[ἀληθής, μάντις]

ἀλήθω, [ᾰ] *vb.* a măcina: AESOP. 5.13, LXX Lu.11.8, δύο ἀλήθουσαι εν τῷ μύλῳ NT

Mt.24.41 *douā care macină la moară*.

[ἀλέω]

ἀληθῶς, [ᾰ-] *adv.* [comp. -έστερον, -εστέρος, superl. -έστατα] {ion. ἀληθέως, dor. ἀλ.ᾰθέως} **I** într-adevăr, cu adevărat, realmente: AESCH. Supp.585, ταῦτα ὡς ~ οὕτως ἔχει: PLAT. Phd.64b *lucrurile stau cu adevărat așa?* **II** pe drept cuvânt: AESCH. Supp.315. **III** în mod sincer: HDT. 1.158.

[ἀληθής]

ἀ-λήϊος, *ov adj.* lipsit de pradă, fără stare, sărac: Il. 9.125, id. 9.267.

[ἀ-, λεία]

ἄ-ληκτος, *ov adj.* {ep. poet. ἄλληκτος} **I** neconținut, neîncetat, fără oprire: (Notos) OD. 12.325, (jelanie) LXX 3Mac.4.2, ἀνέμου ἄλληκτον ἰοήν A.RH. 1.1299 *șuieratul de neoprit al vântului*; (durere) SOPH. Tr.985, LUC. Phal.1.11, id. Dips.4, (iuteală) APP. Hann.170. // (neut.) **ἄλληκτον, ἄλληκτα**, *adv.* fără oprire, cu răvnă: Il. 11.12, id. 14.152, A.RH. 2.940. **II** neîndurător, crâncen: (suflet) Il. 9.636.

[ἀ-, λήγω]

ἀλήλεμαι, ἀλήλεσμαι, *v.* ἀλέω

ἀλήλιμμα, *v.* ἀλείφω

ἄλημα, *ατος*, τὸ *subst.* fâină fină, fig. dibăcie, iscusință: (despre Odysseus) κακοπινέστατόν τ' ~ στρατοῦ SOPH. Ai.381 *preaspurcată dibăcie a oștirii*; SOPH. Ai.389.

[ἀλέω]

ἀλήμενοι, *v.* εἶλω

ἀλήμων, *ov* [ᾰ] *adj.* [gen. -ονος] pribeag, vagabond: OD. 19.74, id. 17.376.

[ἀλάομαι]

ἄληναι, *v.* εἶλω

ἄ-ληπτος, *ov* [ᾰ] *adj.* **I** care nu poate fi capturat, de neprins, de neînvinș: (comp.) μή ... αὐτοὺς ἀληπτοτέρους ἔχειν THUC. 1.82 *șă nu ajungă mai de neînvinș*; THUC. 1.143, IOS. A15.307, PLUT. Crass.18.3, id. M.181c.

II (fig.) de necuprins cu mintea, de neînțeleș, incomprehensibil: PLB. 36.17.12, ή τύχη πρᾶγμα και ἄληπτον λογισμῶ PLUT. Nic. 11.9 *soarta e ceva de necuprins cu mintea*; PLUT. M.701a, id. M.1118d.

[ἀ-, λαμβάνω]

ἀλής, ἐς [ᾰ] *adj.* (ion.) adunat, reunit: ἀλέες δὲ ἄριστοι ἀνδρῶν ἀπάντων HDT. 7.104 (*spartanii*) *strânși la un loc sunt cei mai buni dintre toți*; ή στρατιή ἔπλεε ~ HDT. 8.23 *armata a pornit în rânduri strânse*; HDT. 7.157, CALL. Iamb.fr.191.9.

[cf. ἄλις și ἀολλής]

ἀ-λήστευτος, ον *adj.* nejefuit: (pământ) IOS. A18.337.

[ἀ-, ληστεύω]

ἀ-ληστος, ον *adj.* de neuitat: PLUT. M.297a.

[ἀ-, λανθάνω]

ἀληται, conjct. aor. med. de la ἄλλομαι: IL. 21.536.

ἀλητεία, ας, ἡ [ἄλ] *subst.* {dor. ἀλᾶτεία} viață de pribeag, pribegie, rătăcire: AESCH. Pr.900, ἐκλιπὼν ... ἀλητεῖαν τε σὴν ἐς τὰς Ἀθήνας στείχε EUR. Ion576 *părăsind viața de pribeag îndreaptă-te către Atena*; EUR. Hel.934.

[ἀλήτης]

ἀλητεύω, [ἄ] *vb.* {dor. ἀλᾶτ-} a hoinări ca un pribeag, a rătăci: ξεινός τις ... ἀλητεύει κατὰ δῶμα OD. 17.501 *un străin rătăcește prin palat*: OD. 12.330, HES. Fr. astr. 7.7, EUR. Heracl.515, (+ ac.) ἀλητεύων χθόνα EUR. Hipp.1029 *rătăcind pe pământ*: EUR. El.131.

[ἀλήτης]

ἀλήτης, ου [ἄ] *adj.m.* {dor. ἀλάτᾱς [ἄλᾱ], voc. ἀλήτα Soph.} I pribeag, hoinar, vagabond: ἄνδρες ἀλήται OD. 14.124 *cerșetori*: (despre Iros) OD. 18.333, (frecv. trag.) AESCH. Ag.1282, id. Ch.1042, (despre Oidip) ξειν' ἀλήτα SOPH. OC1096 *pribeag străin*: EUR. El.202, ἀλήτην βίον εἴλεο HDT. 3.52 *ai ales o viață de pribegie*: IOS. A18.297. II (*subst.*) copil expus (abandonat): EUR. Ion1089.

[ἀλάομαι]

ἀλήτης, ἴδος, ἡ [ἄ] *adj.f.* „rătăcitoarea”, numele unui cântec în cinstea eroinei Erigone care îl căuta pe tatăl ei Icaros: ARSTT. Fr.515.2.

[ἀλήτης]

ἀλητός, ύος, ἡ *subst.* vagabond: CALL. Aet.fr.10.1.

[cf. ἄλη]

ἀλθαίνω, *vb.* {ep. aor.2 ἄλθετο} (*intrans.*) a se vindeca, a se îndrăveni: (mâna) IL. 5.417.

[cf. ἀλδαίνω]

ἄλια¹, ας, ἡ [ἄ] *subst.* {ion. -ίη} adunare (a poporului): (la Sparta) HDT. 7.134, (despre tebani) HDT. 5.79, (despre persi) HDT. 1.125 ș.a.

[ἀλής]

ἄλια², ας, ἡ [ἄ] *subst.* {ion. -ίη} solniță: CALL. Epigr.47.1

[ἄλς]

ἄλια³, v. ἄλιος

ἄλιαδας, α, ὁ [ἄλιᾶ] *subst.* om de mare, pescar: SOPH. Al.880.

[ἄλιος]

ἄλι-ἄετος, ον, ὁ *subst.* [poet. ἀλαιοῖτος] (ornit.) vultur pescar (vultur de mare), Pandion *haliaetus* sau codalb, *Haliaeetus albicilla*: AR. Av.891, EUR. Fr.636.3, ARSTT. H.4620a2, LXX Lev.11.13 ș.a.

[ἄλς, ἄετός]

ἄλι-ἄής, ἐς [ἄ] *adj.* care suflă peste mare: (vânturi) OD. 4.361.

[ἄλς, ἄημι]

ἄλαιοῖτος, (poet.) v. ἀλαιοῖτος

ἄλιάς, ἄδος, ἡ *subst.* (mar.) luntre (de pescuit): ARSTT. HA533b20, IOS. BI2.636, PLUT. Ant.29.6, id. Pomp.80.2, id. Nic.24.1.

[ἄλιας]

ἀ-λίσστος, ον *adj.* I care nu dă înapoi / nu cedează, neclintit, îndărjit, violent: (luptă) IL. 14.57, (război) IL. 2.797, id. 20.31, (supărare) HES. Th.611. II neîncetat, continuu: (jale) IL. 24.760, (larmă) IL. 12.471, id. 16.296. // ἄλίσστων, *adv.* fără oprire: μὴ δ' ~ ὀδύρεο IL. 24.549 *nu mai jeli fără oprire*; φρὴν ὄδ' ~ φρίσσει EUR. Hec.85 *inima mea zvăcnește fără oprire*. III de necuprins, imens: (val) A.RH. 1.1326. IV neostoit, neobosit: (trudă) A.RH. 2.649. V (despre pers.) de nestăvilit: (Pylades) EUR. Or.1479.

[ἀ-, λιάζομαι]

ἄλιβαντίς, ἴδος *adj.* [var. Ἄ.] al morților: (trib) LUC. Nec.20.

[cf. ἀλίβας]

ἄλιβας, αντος, ὁ [ἄλι] *subst.* I cadavru, mort: PLAT. R.387c, PLUT. M.736a, id. M.956a. II „vin mort”, oțet: ἔβηξαν οἶον ἀλίβαντα πίνοντες CALL. Iamb.fr.216.1 *au tușit după ce au băut oțet*.

[fie prin etimologie populară cu sensul de „uscat” (παρὰ τὸ μὴ λιβάδα ἔχειν), fie un împrumut, cf. lat. *Libitina*, zeiță a morților, și etruscă *lipu*]

ἄλιβατος, v. ἡλίβατος

ἄλι-βᾶφής, ἐς *adj.* scufundat în mare: (trupuri) AESCH. Pers.275.

[ἄλς, βάπτω]

ἄλι-βλητος, ον *adj.* bătut de apele mării: (stâncă) AESCH. Supp.80.

[ἄλς, βάλλω]

ἄλι-βροχος, ον [ἄ] *adj.* scăldat de apa mării: (stânci) A.RH. 2.731.

[ἄλς, βρέχω]

ἄλι-γενής, ἐς *adj.* născut din mare: (Aphrodita) PLUT. M.685e.

[ἄλς, γίγνομαι]

ἄλίγκιος, ἰα, ἰον *adj.* asemănător, asemenea: (+ dat.) (despre Astyanax) παῖδ' ... ἀλίγκιον

ἀστέρι IL. 6.40] *copilay asemenea unei stele*: OD. 8.174, AESCH. *Pr.*449, A.RH. 4.966.

[et. nec.]

ἀλιδύω, [ᾶ] *vb.* a se scufunda: (dub.) CALL. *Fr.*645.

ἀλειία, *ας*, ἡ *subst.* pescuit: ARSTT. *Pol.*1256a36, τῆς θαλάττης τὴν ἀλειίαν ARSTT. *Oec.*1346b20 (*dreptul*) *de a pescui în mare*: PLUT. *Tim.*20.6, ARR. *An.*1.3.6.

[ἀλειύς]

ἀλι-ερκής, ἐς [ᾶ] *adj.* încins de mare: (despre Eghina) PI. *O.*8.25, (despre Istm) PI. *I.*1.9, (despre Cumae) PI. *P.*1.18.

[ἄλις, ἔρκος]

ἀλειύς, ἑως, ὁ [ᾶ] *subst.* |nom. tard. ἀλεεύς LXX| {ep. ion. nom. pl. ἀλιῆες, ac. ἀλιῆας Od. 16.349; I pescar: OD. 12.251, τοὺς δ' ἀλιεῖς ἤγειρε φίλος πόνοσ THEOC. 21.20 *truda lor (de zi cu zi) i-a trezit pe pescari*: (adj.) ἀνήρ ~ HDT. 3.42 *pescar*: HES. *Sc.*214, LXX *Ion*40.31, (fig.) ποιήσω ὑμᾶς ἀλιεῖς ἀνθρώπων NT *Mt.*4.19 *vā voi face pescari de oameni*. II *marinar, năier*: OD. 24.419, ἐρέτας ἀλιῆας OD. 16.349 *vâslasi pe mare*. III (iht.) peștele pescar, *Lophius piscatorius* L.: ARSTT. *HA*620b12, PLUT. *M.*978d.

[ἄλιος¹]

ἀλιευτής, οὐ, ὁ [ᾶ] *subst.* pescar: ARSTT. *PA*693a22.

[ἀλειεύς]

ἀλιευτικός, ἡ, ὄν *adj.* I de pescuit: (corabie) XEN. *An.*7.1.20, id. *HG*5.1.23, PLAT. *Sph.*220b, PLUT. *M.*204d, (+ τέχνη „artă a pescuitului”) PLAT. *Ion*538d, ἀλειεύς ἀλιευτικῆς ἄπειρος AESOP. 1.11 *pescar fără experiență în pescuit*; (carcană) PLUT. *M.*983d. II de pescar: (viață) ARSTT. *Pol.*1256b2, (neut. sg.) τὸ ἀλιευτικόν ARSTT. *Pol.*1291b22 *grup de oameni care se ocupă cu pescuitul*.

[ἀλειεύς]

ἀλειύω, [ᾶ] *vb.* |impf. ἠλίευν, viit. ἀλειύσω, aor. ἠλίευσα| I a pescui, a fi pescar: ἀλειεύς ἔν τινι ποταμῷ ἠλίευσε AESOP. 1.26 *un pescar pescuia într-un râu*; οἱ ἀλειύοντες LUC. *Herm.*65 *pescari*: NT *In.*21.3, PLUT. *M.*965b, (com.) τοὺς λίθους ἀλειύσειν LUC. *Pisc.*47 *a pescui pietre*. II (fig.) a prinde, a captura: LXX *Ier.*16.16.

[ἀλειεύς]

ἀλιζω¹, [ᾶ] *vb.* I a uni, a reuni, a aduna, a strânge: προεΐπας ~ Πέρσησι στρατόν HDT. 7.12 *poruncind persilor să strângă oaste*:

ἰοιδούσ πάντας εἰς ἓν ἀλίσας EUR. *Heracle.*403 *adunându-i într-un singur loc pe cântăreți*: (med.-pas.) εἰς ὄν δέοι πάντας ἀλιζεσθαι XEN. *An.*6.3.3 *în [locul] în care ar trebui să se adune cu toții*: (ca etimologie pt. ἄλιος) PLAT. *Cra.*409a. II a concentra, a acumula: (despre umezeală) ARSTT. *Pr.* 869a17. [cf. ἀλής și ἄλις]

ἀλιζω², [ᾶ] *vb.* |impf. ἠλιζον, aor. ἠλισα: pas. viit. ἀλισθήσομαι, aor. ἠλίσθη| I a da sare: δεῖ δ' ~ πρὶν τεκεῖν ARSTT. *HA*574a9 *trebuie să li se dea sare [oilor] înainte de a naște*: ARSTT. *Mir.*844b20. II a săra: (pas.) ἀλιζομένη γὰρ πλείω μένει χρόνον ARSTT. *HA*570a1 *când e sărat (pește), se păstrează mai mult timp*; (pâini) ARSTT. *Pr.*927a36, ἐν τίνι ἀλισθήσεται; NT *Mt.*5.13 *cu ce se va săra?*: LXX *Le.*2.13.

[ἄλις]

ἀλί-ζωνος, ον [ᾶ] *adj.* |gen. -οιο Call.| încins de mare: CALL. *Car.*384.9.

[ἄλις, ζώννυμι]

ἀλίη, (ion.) ἀλία

ἀλιῆες, (ep.) ἀλειεύς

ἀλι-ήρης, ες [ᾶ] *adj.* care spintecă marea: (vâslă) EUR. *Hec.*455.

[ἄλις, ἐρέσσω]

ἀλίθιος, (dor.) v. ἠλίθιος

ἄ-λίθος, ον *adj.* fără pietre: XEN. *An.*6.4.5, ARR. *Fr.*19.

[ᾶ-, λίθος]

Ἀλικαρνασσεύς, gen. -έως *adj.* {ion. -νησσεύς Hdt., Call.} din Halicarnassos: HDT. 1.144 ș.a.

Ἀλικαρνασός, οὐ, ὁ *subst.* Halicarnassos, cetate din Asia Mică: HDT. 2.178, THUC. 8.42 ș.a.

ἀλί-κλυστος, ον [ᾶ] *adj.* scâldat de valul mării: SOPH. *Ai.*1219.

[ἄλις, κλύζω]

ἀλίκος, α, ον *adj.* (dor.) v. ἠλίκος

[ἄλις]

ἀλί-κτύπος, ον [ᾶ] *adj.* I bătut de valuri: ἀλίκτυποι κελαιναί νᾶες SOPH. *Ant.*953 *corăbii negre bătute de valuri*. II (despre mare) care izbește: (val) EUR. *Hipp.*754.

[ἄλις, κτύπος]

ἀλί-μέδων, οντος, ὁ [ᾶ] *adj.m.* (Poseidon) stăpân al mării: AR. *Th.*323.

[ἄλις, μέδων]

ἀ-λίμενος, ον [ῖ] *adj.* I lipsit de porturi: (pământ) AESCH. *Supp.*768, ἐπ' ἀκτὰν ἀλίμενον EUR. *Alc.*596 *pe un țărm fără porturi*:

THUC. 4.8, EUR. *Hel.*1211, PLUT. *Alc.*36.6. (mare) APP. *Pun.*569. **II** (fig.) care nu oferă un refugiu, crud, hain: ἀλιμενον αιθέρος αὐλακα τέμνον AR. *Av.*1400 *tāind o brazdă fără refugiu în aer: (căsătorie)* AESCH. *Fr.* 273.3. (inimă) EUR. *Cyc.*349. id. *Hec.*1025. [ἀ-, λιμήν]

άλιμενότης, ητος, ή *subst.* lipsă a porturilor: XEN. *HG*4.8.7, ARR. *Peripl. M.Eux.*25.2.

[άλιμενος]

άλιμος, ον *adj.* sărat. // (neut. pl.) **I** locuri sărate pe țărmul mării: LXX *Ier.*17.6. **II** plantă sărată care crește pe țărm, *Atriplex halimus* L.: LXX *Iov*30.4, id. *Ier.*17.6.

[άλς]

ἀ-λιμος, ον [ἄ] *adj.* care alungă foamea: PLUT. *M.*157d, id. *M.*940b, id. *Fr.*26.10.

[ἀ-, λιμός]

άλιμυρήεις, εσσα, εν [ἄ] *adj.* [gen. -εντος] care se varsă în mare: (răuri) IL. 21.190, (la înălțimea cu marea) OD. 5.460, A.RH. 2.936.

[άλς, μύρω]

άλιμυρής, ἐς [ἄ] *adj.* bătut de valuri: (stâncă) A.RH. 1.913, (țărmuri) A.RH. 4.645.

[άλιμυρήεις]

άλινδέομαι-οῦμαι, [ἄ] *vb.* **I** a tăvăli în țărnă: (despre cai) PLUT. *M.*396e. **II** a se învârti, a frecventa: ἡλινδημένω πολλὸν ἐν αὐναῖς σατραπικαῖς PLUT. *Agis/Cleom.*3.9 *cel care s-a tot învârtit pe la curțile satrapilor.* **III** (fig. cu sens obscen) a se tăvăli: (+ dat.) παρθένοις ἀλινδεῖσθαι CALL. *Iamb.fr.* 191.42 *a se tăvăli cu fecioare.*

[R. IE *wel-]

άλινδήθρα, ας, ή [ἄ] *subst.* loc de tăvălit caii (în țărnă pt. a li se usca sudoarea după curse): (fig. iron. despre Euripide) ἀλινδήθρας ἐπὼν AR. *Ra.*904 *rulări de cuvinte.*

[άλινδέομαι]

άλινος, η, ον [ἄ] *adj.* de sare: (bolovani, ziduri) HDI. 4.185.

[ἄλς]

άλινόω-ῶ, [ἄ] *vb.* a măcina fin: SOPH. *Fr.*995.

[cf. ἀλείφω]

άλιξ, (dor.) v. ἡλιξ
άλιος¹, α, ον *adj.* [-ος, -ον Soph. *Ai.*357, Eur. *Heracl.*82] de mare, marin, maritim: (despre Nereus) Θέτις θυγάτηρ ἀλίοιο γέροντος OD. 1.538 *Thetis, fiică a bătrânului mării*: OD. 4.349, (pl. fem. „zeițe ale mării”, despre Nereide) IL. 18.432, (val) AESCH. *Supp.*14, (arătare) A.RH. 4.1598 ș.a.

[ἄλς]

άλιος², α, ον *adj.* zadarnic, inutil, van: (trudă) IL. 4.26, (săgeată) IL. 11.376, (oaste) IL. 4.179, (vorbă) IL. 24.92, (drum) OD. 2.273, (despre pers.) οὐχ ~ σκοπὸς ἔσσομαι IL. 10.324 *nu voi fi un cercetaș inutil.* // **άλιον**, *adv.* fără rezultat, zadarnic: οὐδ' ~ ... ἀφῆκεν IL. 13.410 *nu a lansat zadarnic [lancea]*: IL. 16.615, οὐ γὰρ ~ ἀφορμᾶ ποτ' SOPH. *OC*1469 *căci nu tâșnește niciodată în zadar.* // **άλίως**, *adv.* zadarnic: θῆραν τήνδ' ~ ἔχομεν τόξων SOPH. *Ph.*840 *zadarnic am pus mâna pe arc.*

άλιος³, (dor.) v. ἡλιος: SOPH. *OC*661, THEOC. 1.102 ș.a.

άλιο-τρεφής, ἐς [ἄ] *adj.* care se hrănesc din mare: (foci) OD. 4.442.

[ἄλς, τρέφω]

άλιόω-ῶ, [ἄ] *vb.* [viii. ἀλιώσω, aor. ἡλιώσα] {ep. ἀλιώσα} **I** a face să nu aibă efect, a zădărnici: Διὸς νόον ... οὐθ' ἀλιώσαι OD. 5.104 *a face deșartă voia lui Zeus*: A.RH. 4. 21, id. 4.1755, κοῦχ ἡλιώσε τοῦπος SOPH. *Tr.*258 *și n-a vorbit în zadar.* **II** a folosi în zadar, a utiliza degeaba: οὐδ' ἀλιώσε βέλος IL. 16.737 *nu a aruncat în zadar sulița*: A.RH. 3.1176. **III** a distruge: (un măslin) SOPH. *OC*703.

[ἄλιος²]

ἀ-λιπής, ἐς *adj.* lipsit de grăsime: ARSTT. *Fr.*358.4.

[ἀ-, λίπος]

ἀλι-πλαγκτος, ον [ἄ] *adj.* rătăcitor pe mare: (Pan) SOPH. *Ai.*695. // *subst.* marinar: A.RH. 2.11.

[ἄλς, πλάζω]

ἀλί-πλακτος, ον *adj.* bătut de mare: (pământ) PI. *P.*4.14, (Salamina) SOPH. *Ai.*597.

[ἄλς, πλήσσω]

ἀλι-πλήξ, ἦγος [ἄ] *adj.* bătut de mare: CALL. *Del.*11.

[ἄλς, πλήσσω]

ἀλί-πλοος, ον [ἄ] *adj.* [contr. ἀλίπλους, -πλουv] acoperit de apa mării: ὄφρα κε ... ἀλίπλοα τείχεα θεῖη IL. 12.26 *până când cufundă zidurile sub mare.* // **ἀλίπλοος**, ὁ *subst.* om al mării, marinar: ἰχθυβολῆες ἀλίπλοοι CALL. *Del.*15 *oameni ai mării care aruncă cu harponul după pești*: A.RH. 3.1329.

[ἄλς, πλόος]

άλι-πόρος, ον [ἄ] *adj.* prin care curge apa: (strâmtoare) LUC. *Trag.*24.

[ἄλς, πόρος]

άλι-πόρφυρος, ον [ἄ] *adj.* pictat cu purpură

de mare (murex): (fuior) OD. 6.53, id. 6.306. (stofă) OD. 13.108.

[άλ-, πορφύρα]

άλι-ρροθος, ον [ἄ] *adj.* care vâiește de sunetul mării: (strămtori) AESCH. *Pers.*367, SOPH. *Ai.*412, (promontorii) EUR. *Hipp.* 1205.

[άλ-, ῥόθος]

άλι-ρρῦθος, ον [ἄ] *adj.* stropit de mare: (despre mare, considerată sanctuar al lui Poseidon) οἱ ἄλιρρυτον ἄλσος AESCH. *Supp.*868 *prin crângul băntut de valuri.*

[άλ-, ῥέω]

άλις, [ἄ] *adv.* **I** în masă, compact: (despre albine) αἶ μὲν τ' ἔνθα ~ πεποτήσεται IL. 2.90 *unele zboară încoace în voi: περι δὲ Τρωαὶ ~ ἦσαν* IL. 3.384 *troienele erau de jur împrejur buluc: IL. 22.473, OD. 16.389, CALL. Hec.fr.251.1. II din belșug, plin de: ~ δὲ οἱ ἦσαν ἄρουραι IL. 14.122 *avea belșug de ogoare: χρυσόν ~ ... δόντες* OD. 5.38 *dându-i aur din belșug: πλοῦτος δὲ καὶ εἰρήνη ~ ἔστω* OD. 24.486 *să aibă parte din plin de bogăție și pace. III* (frecv.) îndeajuns, suficient, destul: οὐχ ~ ὅττι IL. 5.349 *nu-i de ajuns că ...: ~ ἢ παροῦσα συμφορὰ* EUR. *Alc.*673 *e suficientă nenorocirea de față: ~ πάντεσσιν Ὀμηρος* THEOC. 16.20 *Homer e de-ajuns tuturor (= oamenii se mulțumesc cu Homer): (+ ἔχω) ὥς δὲ ~ ἔσχε τῆς ὄψεως* APP. BC2.132 *când s-a săturat de spectacol: (+ gen.) τῶν τεθνηκότων ~* EUR. *Hec.*278 *sunt destui morți (= ai murit destui): ~ λόγων* SOPH. OC1016 *gata cu vorbe! (+ dat. +/- εἶναι) ~ δὲ οἱ* IL. 9.376 *i-ajunge!:* οὐχ ~ σοι τῶν κατὰ Σπάρτην κρατεῖν; EUR. *Andr.*582 *nu-ți e de ajuns să fii stăpân peste Sparta?;* τῶν μὲν τοίνυν λόγων ~ ἡμῖν ἔστω ISOC. 15.74 *am citit destul din discursurile (mele): (+ part.) ~ νοσοῦσ' ἐγὼ* SOPH. OT673 *destul sufăr eu: (exclam.)* SOPH. *Ai.*1402, EUR. *Cyc.*582, (+ prep.) εἰς ~ THEOC. 25.17 *destul!**

[< Φάλις, cf. ἀλής, εἰλέω]

άλισγέω-ῶ, *vb.* |viit. ἀλισγήσω, aor. ἠλίσγησα; *med.-pas.* pf. ἠλίγημαι, *pas.* aor. ἠλισγήθην| a întina, a pângări: ἀλισγήσει ψυχὴν αὐτοῦ LXX *Înt.*40.29 *își va întina sufletul: (pas.) μὴ ἀλισγηθῆ ἔν τῷ δείπνῳ* LXX *Da.*1.8 *să nu se întineze prin ospăț: ἄρτους ἠλισγημένους* LXX *Mal.*1.7 *pâini pângărite: LXX Mal.*1.12.

[et. nec. cf. λιγνύς?]

άλισγημα, ατος, τό *subst.* pângărire, întina-re: (+ gen. subiectiv) NT *Frt.*15.20.

[άλισγέω]

άλισκομαι, [άλ-, dar ἄ în ἀλόντε IL.5.487, ἐάλω Ar. V.355] *vb.* |Hom. doar tema de aor. ἀλῶναι; impf. ἠλισκόμην, viit. ἀλώσομαι, aor. ἦλων și ἐάλων, pf. ἐάλωκα și ἦλωκα, m.m.c.pf. ἠλώκειν, conjct. aor. ἀλῶ, opt. aor. ἀλοίην, inf. aor. ἀλῶναι, part. aor. ἀλούς| {ep. ion. conjct. ἀλώω IL. 11.405, ἀλώη IL. 14.81, Hdt. 4.127, ep. inf. ἀλώμεναι, ion. m.m.c.pf. 3pl. ἠλώκεσαν, dor. pf. 3pl. ἀλώκαντι, inf. ἐαλώκειν| **I** (*med., pas.*) (cu pacient animat) **I** (cu agent animat) a fi prins, a fi capturat: βέλτερον ὅς φεύγων προφύγη κακὸν ἢ ἐ ἀλώη IL. 14.81 *e mai bine să scapi de necaz prin fugă decât să fii prins: AESCH. Ag.*473, (fig., cu aluzie la vânătoare) τοῖς αὐτῶν πτεροῖς ἀλισκόμεσθα AESCH. *Fr.*139 *suntem vânați de propriile noastre pene (sc. de săgeți): οὐ μανθάνειν ἠλωκότας* HDT. 1.191 *nu știau că erau capturați: DEM. 7.38, (despre pești) ARSTT. HA621a33. 2 (cu agent inanimat, gener. fig.) a fi cuprins de, a cădea pradă / în ghearele: (+ dat.) θανάτῳ ... ἀλῶναι IL. 21.280 *a cădea în ghearele morții: ἀνδρ' ἐκ θανάτου κομίσει ἤδη ἀλωκότα* Pl. *P.*3.57 *l-a adus înapoi din moarte pe omul ce deja fusese cuprins (sc. de moarte): ἀλούσας τάσδε ... ὄρῳς* AESCH. *Eu.*67 *le vezi învinse (sc. de somn): τὴν γὰρ Σελήνην ἔρωτι ἀλῶναι* LUC. *Alex.*35 *Selene căzu pradă iubirii. II* (cu pacient inanimat) a fi luat, capturat, (despre cetăți etc.) a fi ocupat, cucerit: ἄστῳ ἀλώη IL. 9.592 *cetatea e cotropită: AESCH. Th.*218, id. *Ag.*339, HDT. 1.85, 3.154, Troίας ἀλούσης EUR. *Hec.*304 *după căderea Troiei: (despre nave) XEN. HG6.2.35, ἐπεὶ ἐάλω τὸ πολέμιον στρατόπεδον* XEN. 7.5.50 *după ce a fost ocupată tabăra dușmană: εἰς Λακεδαίμονα γράμματα πεμφθέντα ἐάλωσαν εἰς Ἀθήνας* XEN. *HG* 1.1.23 *o scrisoare trimisă în Sparta a fost interceptată [și trimisă] la Atena. III I* a fi surprins, (jur.) a fi prins asupra faptului, a fi descoperit (de a fi săvârșit o faptă rea), a fi dat în vileag: πολλὰ μὲν δὴ καὶ ἠλίσκετο ὑπὸ τῶν μαντηῖων HDT. 2.174 *de multe ori era dat în vileag de oracole: οὐ γὰρ δὴ φωνεὺς ἀλώσομαι* SOPH. OT576 *doar nu voi fi descoperit [a fi] ucigaș: μὴ ποθ' ἀλῶ κακὰ**

πράσσωv EUR. *Fr.* 918.5 *sā nu fiu prins vre-odaṭā jācānd luciwri rele*; θάνατος μὲν οὖν κύνειος, ἦν ἅπαξ ἄλω AR. *Ve.* 898 *moarte de căine [il așteaptă], dacā e o datā prins [asupra faptului]*; ὁ δὲ μὴ πειθόμενος ... τεθνάτω ἀλοῦς τῇ δίκῃ PLAT. *Lg.* 955d *cel ce nu ascultā sā fie condamnat la moarte, odatā ce a fost dovedit (sc. ca infractor) în judecatā*; PLAT. *Ap.* 29c, ARSTT. *Fr.* 611.308. **2** a fi condamnat: (+ gen.) ἂν ἄλω θανάτου PLUT. *M.* 552d *dacā e condamnatā la moarte*; γραφὴν ἄλωναι παρανόμων DEM. 25.87 *a fi condamnat (prop. a se adopta o hotărâre) pentru încălcarea legii*; DEM. 21.105, τὴν κατὰ ταῦτα ἀλοῦσαν δίκην ἀνάδικον γίνεσθαι PLAT. *Lg.* 937d *sențința adoptată în legătură cu aceștia sâ fie supusă din nou judecării*. **IV** (despre abstr.) a fi obținut, dobândit, a fi cuprins: τυραννίδα θηρᾶν, ὃ πλήθει χρήμασιν θ' ἀλίσκεται SOPH. *OT* 542 *a vâna puterea, care se obține [doar] cu [sprijinul] multimei și cu bani*; ἐκείνη ... μάλιστα ἀλίσκεσθαι ὁ λόγος PLAT. *Th.* 179b *acolo e cel mai bine surprins argumentul*.

άλι-στονος, ον *adj.* care răsună de mugetul mării: (tărături) AESCH. *Pr.* 712.

[ἄλς, στένω]

ἄ-λιστος, ον *adj.* care nu imploră: AESCH. *Ag.* 413.

[ἄ-, λίσσομαι]

ἄλιτᾶίνω, [ἄλ] *vb.* [temă de prez. doar Hes. *Op.* 330; aor. ἤλιτον] {ep. part. ἀλιτῆμενος} a comite o greșeală, a se purta nelegiuit, a ofensa, a jigni: (+ ac.) ἐκ γὰρ δὴ μ' ἀπάτησε καὶ ἤλιτεν IL. 9.375 *m-a înșelat și s-a purtat nelegiuit față de mine*; HES. *Op.* 330, τις ἄλλος ἤλιτεν βροτῶν ἢ θεῶν ἢ ξένων AESCH. *Eu.* 269 *vreun altul dintre muritori a comis o nelegiuire față de un zeu sau un străin*; (med.) ἀθανάτους ἀλιτέσθαι OD. 4.378 *a-i jigni pe nemuritori*. // **ἀλιτῆμενος**, nelegiuit: (+ dat.) οὐ μὲν γάρ τι θεοῖσ' ~ ἐστι OD. 4.807 *nu a greșit cu ceva față de zei*; (abs.) HES. *Sc.* 91.

[ἀλείτης]

άλι-τενής, ἐς *adj.* **I** care se întinde în mare: (insule) EUR. *Fr.pap.* 151b.15, ARR. *Ind.* 21.9. **II** cu pescaj mic: (corăbii) PLUT. *Them.* 14.3. **III** puțin adânc: PLB. 4.39.4, APP. *Pun.* 588.

[ἄλς, τείνω]

ἀλιτῆμενος, (ep.) part. pf. de la ἀλιτᾶίνω

ἀλιτῆμων, ον [ἄ] *adj.* [gen. -ονος] care nescotește legile sfinte, păcătos, necredincios, proclat: IL. 24.157, id. 24.186, CALL. *Dian.* 3.123.

[ἀλιταίνω]

ἀλιτῆριος, ον [ἄ] *adj.* care comite o impietate, nelegiuit, vinovat față de: (+ gen.) ἀλιτῆριοι τῆς θεοῦ ἐκεῖνοι τε ἐκαλοῦντο THUC. 1.126 *aceia s-au numit vinovați față de zei*; AR. *Eq.* 445, PLUT. *Comp.Dem.Cic.* 4.2, IOS. *B1.* 500. // **ἀλιτῆριος**, ου, ὁ *subst.* ticălos, blestemat: τοῖς ἀλιτῆριοῖς ὑποχείριος γενέσθαι LXX 2Mac. 14.42 *a ajunge pe mâna unor ticăloși*; ὡσπερ ἀλιτηρίω οὐδεὶς ἀνθρώπων αὐτῷ διελέγετο LYS. 13.79 *nimeni dintre oameni nu vorbea cu el ca și cum ar fi fost blestemat*; MEN. *Epit.* 574.

[ἀλιταίνω]

ἀλιτηριώδης, ἐς *adj.* ticălos, funest, înflorător: (dezbinare) PLAT. *R.* 470d, (pasiune) PLAT. *Lg.* 854b, PLUT. *M.* 1101c.

[ἀλιτῆριος]

ἀλιτηρός, ὄν [ἄ] *adj.* nelegiuit: (minte) SOPH. *OC* 371.

[ἀλιταίνω]

ἀλιτραίνω, *vb.* a comite o impietate, a păcătuī: HES. *Op.* 241.

[ἀλιτρός]

ἀλιτρία, ας, ἡ *subst.* **I** nelegiuire, impietate: SOPH. *Fr.* 48. **II** răutate: (despre o maimuță) AR. *Ach.* 907.

[ἀλιτρός]

ἀλιτρός, ἡ, ὄν [ἄ] *adj.* nelegiuit, păcătos, impiu, ext. rău, ticălos, violent, abraj: (+ dat.) δαίμοσιν ... ~ IL. 23.595 *păcătos față de zei*; (abs.) δὴ ~ γ' ἐσσί OD. 5.182, *estī un adevărat ticălos*; (subst.) μομφάν δ' ἐπισπείρων ἀλιτροῖς PI. *N.* 8.39 *sădind oprobriu peste nelegiuiți*; CALL. *Ap.* 2. // (neut. pl.) **ἀλιτρά**, τά *subst.* nelegiuiri: ~ κατὰ γὰς δικάζει PI. *O.* 2.59 *judecă nelegiuirile de pe pământ*.

[ἀλιταίνω]

ἀλιτροσύνη, ης, ἡ *subst.* nelegiuire, impietate: (a unei crime) A.RH. 4.699.

[ἀλιτρός]

άλι-τρῦτος, ον [ἄ] *adj.* bătut sau istovit de mare: THEOC. 1.45.

[ἄλς, τρῦω]

άλι-τῦπος, ον [ἄλι] *adj.* bătut de mare: (cadavre) AESCH. *Pers.* 945. // marinar, pescar: EUR. *Or.* 373.

[ἄλς, τῦπω]

άλκά, (dog.) v. ἀλκή

[cf. ἀλέξω]

ἀλκάθω, [κᾶ] *vb.* a ajuta: AESCH. *Fr.*411, SOPH. *Fr.*996.

[ἀλέξω]

ἀλκαία, αζ, ἡ *subst.* coadă: CALL. *Aet.fr.* 177.23.

[ἀλκή]

ἀλκαῖος, α, ον *adj.* puternic, tare: (lance) EUR. *Hel.*1152.

[ἀλκή]

ἀλκᾶρ, τό *subst.* numai nom. și ac. I ajutor, sprijin, bastion: (+ dat. pers. apărare) σε Τρώεσσιν ὄτομαι ~ ἔσεσθαι IL. 5.644 *tu vei fi sprijin troienilor*; (+ gen.) IL. 11.823, EUR. *Tr.*590. II ocrotire, adăpost: ~ πέτρας PI. *P.*10.52 *adăpost împotriva stâncii*; A.RH. 2.1074.

[cf. ἀλκή]

ἀλκασμα, ατος, τό *subst.* act de forță: SOPH. *Fr.*314.253.

[ἀλκή]

ἀλκή, ἤς, ἡ *subst.* {dor. ἀλκά, -ᾶς} I forță, vlagă, snagă, putere: ἄσπετος ~ IL. 16.157 *forță nemărginită*; τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ~ IL. 19.161 *aceasta-i tăria și vlagă*; ἐν δ' αἰστοῖς τελέθοντος οὔτις ἀλκά AESCH. *Ag.*467 *nu mai e pic de vlagă în cel care se află printre cei ce nu se mai văd*. II (milit.) forță (armată, flotă etc.): ὄρων ἐν ἄρμασι καὶ ἵπποις τὴν βαρβαρικὴν οὔσαν ἀλκὴν PLUT. *Sull.* 15.3 *văzând că forța barbară constă în care și în călăreți*; THUC. 1.80. III (pl.) fapte vitejești, fapte de arme: ταῖ μεγάλαι ἀλκαὶ σκότον πολλὸν ὕμνων ἔχοντι δεόμεναι PI. *N.*7.12 *faptele vitejești au parte de mult întineric în lipsa imnurilor*; PI. *Fr.Pae.* 52b.37. IV luptă, înfruntare: ἐν ἀλκᾷ πρὸ Δαρδάνου τειχέων PI. *O.*13.55 *în lupta din fața zidurilor*; EUR. *Med.*264. V apăra, ajutor, sprijin, ocrotire: οὐτ' ἄρ κλέος ὄρνυται οὔτε τις ~ IL. 5.532 *nu au parte nici de glorie, nici de ajutor*; οὐδέ τις ~ γίνεθ' IL. 21.528 *nu aveau nici o apărare*; (+ gen. subiectiv) Διὸς ἀνδράσι γίνεταί ~ IL. 15.490 *ocrotire a lui Zeus pentru oșteni*; ἐς ἀλκὴν τραπόμενον HDT. 2.45 *replîindu-se pentru a se apăra*. VI curaj: ἀνδρίζονται ἐν οἷς ἐστὶν ~ ARSTT. *EN*115b4 *se poartă bărbătește acolo unde este nevoie de curaj*. VII avânt: μὴ πώ τι μεθίετε θούριδος ἀλκῆς IL. 4.234 *nu lăsați pic din avântul năvalnic*.

[ἀλέξω]

ἀλκήεις, εσσα, εν *adj.* {dor. ἀλκάεις PI.

*O.*9.72, id. *P.*5.71} viteaz, curajos: (despre pers.) (Danai) PI. *O.*9.72, A.RH. 1.71 ș.a.

[ἀλκή]

Ἀλκηστις, ἰδος, ἡ *subst.* Alkestis (Alcesta), fiică a lui Pelias, soție a lui Admetos: IL. 2.715, EUR. *Alc.*842 ș.a.

ἀλκί, (ep.) v. ἄλλξ

Ἀλκίβιάδης, ου, ὁ *subst.* Alkibiades, om politic atenian: THUC. 5.43, DEM. 21.143 ș.a.

ἄλκιμος, ον *adj.* {-ότερος, -ότατος} I viteaz, curajos, neînfricat, brav, vajnic: (troieni) IL. 11.483, ἄλκιμον ἦτορ IL. 17.111 *suflet neînfricat*; (Aias) IL. 12.349, (Heraclēs) THEOC. 25.42, XEN. *HG*7.2.16. II (despre arme) tare, vîduros: ἄλκιμα δοῦρε IL. 11.43 *sulițe tari*; EUR. *Fr.*243.1, id. *Heracl.*815. III violent, aprig: (luptă) EUR. *Heracl.*683. IV (despre animale) puternic, rezistent: θηρία ... ἐς ἀλκὴν ἄλκιμα HDT. 3.110 *jivine puternice la luptă*. V (dub.) care dă forță, întremător: (apă) PLUT. *M.*669b.

[ἀλκί]

Ἀλκίνοος, ου, ὁ *subst.* {contr. -νοος} Alkinoos, rege al feacilor: OD. 7.346, PLAT. *R.*614b.

ἀλκί-φρων, ον *adj.* {gen. -ονος} cu suflet dărz: (popor) AESCH. *Pers.*92.

[ἀλκί, φρήν]

Ἀλκμήνη, ης, ἡ *subst.* {dor. -ᾶ PI., Theoc. ș.a.} (mitol.) Alcmena (-a), soție a lui Amphitryon și mamă a lui Heracles: PI. *P.*4.172, THEOC. 24.2 ș.a.

ἀλκτῆρ, ἦρος, ὁ *adj.m.* care alungă sau apără (de), ocrotitor, ajutor (împotriva): (+ gen.) IL. 14.485, κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν OD. 14.531 *(lance) care să-l apere de câini și de oameni*; PI. *P.*3.7.

[ἀλκή, cf. ἀλέξω]

ἀλκτῆριον, ου, τό *subst.* leac (împotriva): CALL. *Hec.fr.*346.

[ἀλκτῆριος < ἀλκτῆρ]

ἀλκυονίς, ἰδος, ἡ I (subst.) alcion (femelă): A.RH. 1.1085. II (adj.f.) ἀλκυονίδες ἡμέραι ARSTT. *HA*542b6 *zile alcionice, sc. calme, liniștite (când alcionii își fac cuibul)*; (fig.) AR. *Av.*1594.

[ἀλκυόν]

ἀλκυόν, ὄνος, ἡ *subst.* {var. ἀλκυόν Arstt. *HA*542b4} (ornit.) alcion (pasăre marină legendară), prob. pescăruș albastru, *Alcedo atthis*: IL. 9.563, EUR. *IT*1090, AR. *Ra.*1309, THEOC. 7.57.

ἄλλᾶ, [λᾶ] *conj.* I (introduce prop. sau părți

de prop. adversative) **1** (după o afirmație) dar. însă, cu toate acestea: ἐγὼ μενέω ἀλλ' ἔταρον πέμπω IL. 16.240 *eu am să ră-mân [aici], dar trimiț un tovarăș*; τρηγεῖ, ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος OD. 9.27 *aspră (sc. Ithaca), dar bună crescătoare de tineri*; θέλω τί τ' εἶπην, ἀλλά με κωλύει αἰδώς SAPPH. 137.1 *vreau să îți spun ceva, dar mă împiedică rușinea*; (cu neg.) ἐκείθεν ἀλλ' οὐκ ἐνθένδε ἠρπάσθη PLAT. *Phdr.*229d *a fost răpită de acolo și nu de aici (sau de acolo, nu de aici)*. **2** (frecv. după neg.) **a** (legând prop. sau părți de prop.) **ci**: οὐ γάρ ἐγὼ γε ἀθανάτοισιν ἔοικα, ἀλλὰ θνητοῖσι βροτοῖσιν OD. 7.210 *eu unul nu mă asemăn [zeilor] nemuritori, ci oamenilor muritori*; οὐκέτι ἀνέστησαν, ἀλλ' ἐν τέλει τοῦτω ἔσχοντο HDT. 1.31 *nu s-au mai trezit, ci așa s-au săvârșit din viață*; οὔτοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν SOPH. *Ant.*523 *m-am născut să împărtășesc nu ură, ci dragoste*; οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς NT *In*15.16 *nu voi M-ați ales pe Mine, ci Eu v-am ales pe voi*; οὐ γάρ ἄλλοτρίοις ὑμῖν χρομένοις παραδείγμασιν, ἀλλ' οἰκείοις DEM. 3.23 *folosind exemple nu străine, ci familiare vouă*; (frecv.) οὐ (sau μὴ) μόνον ... ἀλλὰ (καί) LYS. 1.16, SOPH. *Ph.*556 *nu numai ..., ci (și) ...*; οὐ μόνον εἶναι, ἀλλὰ καὶ αἰεὶ εἶναι PLAT. *Smp.*206 *nu numai să fie [al lor], ci să fie [al lor] mereu*; οὐ μόνον ἅπαξ ἀλλὰ πολλάκις PLAT. *Phdr.*228a *nu numai o dată, ci de multe ori*. **b** (după οὐ, οὔτις, οὐδεῖς, cu sau fără ἄλλος sau ἕτερος) **ci** (numai), afară de, decât: οὐδὲ sau ἕτερος) **ci** (numai), afară de, decât: οὐδὲ τις ἄλλος ἦδεν ἀλλὰ Θέτις IL. 18.405 *τις ἄλλος ἦδεν ἀλλὰ Θέτις*; ἔπαισε *nici un altul nu știa, ci numai Thetis*; ἔπαισε *nici un altul nu știa, ci numai Thetis*; OT1332 *[ochii] ... νιν οὔτις, ἀλλ' ἐγὼ SOPH.* **OT**1332 *[ochii] nu mi-i lovi nimeni, ci numai eu (= nimeni afară de mine)*; οὐδὲν ἕτερον ἀλλ' ἠ φύσις τῶν πραγμάτων PLB. 16.10.3 *nimic altceva decât firea lucrurilor*; **c** (după comp.) **cât**, **decât**: ἔστιν ὁ πόλεμος οὐχ ὄπλων τὸ πλεον ἀλλὰ δαπάνης THUC. 1.83 *războiul este o chestiune nu atât de arme cât de bani*. **3** (în apodoză) **totuși**, **în orice caz**, **cel puțin**, **măcar**: εἰ ἀλλὰ ... IL. 1.82 *chiar dacă ... (totuși) ...*; εἶ περ γάρ σ' Ἔκτωρ γε κακὸν καὶ ἀνάγκιδα φήσει, ἀλλ' οὐ πείσονται Τρώες IL. 8.154 *chiar dacă Hector va spune că ești laș și nevolnic, (totuși) nu îi vor da ascultare troienii*; εἰ σῶμα δοῦλον, ἀλλ' ὁ νοῦς ἐλεύθερος SOPH. *Fr.*940 *chiar dacă*

trupul e rob, (totuși) mintea este a unui om liber; (frecv. cu γε) εἰ τοίνυν οὔτω γινώσκεις ἀλλὰ κρέα γε εὐωχοῦ XEN. *Cyr.*1.3.6 *chiar dacă așa crezi, mănăncă cel puțin carne*; εἰ δὲ μὴ (sc. ὀρῶ), ἀλλ' ἀκούω γε PLAT. *Grg.*470d *chiar dacă nu [il] văd, măcar aud [vorbindu-se de el]*; (după o prop. cauzală) **ε**πεὶ τοίνυν ὑμεῖς ... ἴστε οὐδὲν ἀλλ' ἐγὼ ἐρέω HDT. 9.42 *de vreme ce voi nu știți nimic, (atunci) o să vorbesc eu însumi*. **4** (la început de frază) **a** (arătând trecerea către o nouă idee) dar, **totuși**, **și**: IL. 1.116, LXX *Gen.*40.14. **b** (întărind o poruncă, un îndemn, o rugămintă) **ci**, **dar(ă)**, **hai!**: (frecv. cu imper. sau conjct.) ἀλλ' ἴθι IL. 1.32 *mergi dară*; ἀλλ' οὖν ἀκούετε PLAT. *Prt.*310a *dar ascultați*; ἀλλὰ ὑπάγετε εἶπατε NT *Mc.*16.7 *ci mergeți și spuneți*; ἀλλὰ πορευόμεθα XEN. *An.*4.7.7 *dar (hai) să mergem*; **c** (în dialoguri) dar (în acest caz), **atunci**, **ei bine**: {Πο.} πατέρα δέ μοι δὸς εἰσιδεῖν. {Ετ.} οὐκ ἂν τύχοις. {Πο.} ἀλλὰ παρθένους ἀδελφάς. EUR. *Ph.*615 – *Lasă-mă să-mi văd tatăl*. – *Nu se poate*. – *Atunci (măcar) pe surioare*; εἰ βούλει. Ἀλλὰ βούλομαι PLAT. *R.*429d *dacă vrei*. – *Ei bine, vreau*; ἀλλ' ἀνάγκη PLAT. *Prt.*357b *nearărat!* **d** (introduce o prop. interog.) **dar**, **oare**: ἀλλὰ ... οὐκ ἴσμεν, ὅτι ...; PLAT. *Smp.*197a *oare nu știm că ... ?*; ἀλλὰ πῶς ποιεῖ; XEN. *Cyr.*1.3.11 *dar cum face?* **5** (arată o încuviințare) dar (chiar), **da**, **desigur**: SOPH. *Ai.*1400, EUR. *Alc.*826, *νῆ τοὺς θεοὺς ἀλλ' ἐπιθυμῶ* PLAT. *Grg.*481b *pe zei, dar [fasta și] vreau*. **6** (adaugă o idee nouă) **mai mult decât atât**, **d-apoi**: **II** (cu alte partic.) **I** (ἀλλ' ἄρα) **și atunci**: (exprimă trecerea de la o idee la alta) IL. 6.418, (introducând o obiectie) PLAT. *Ap.*25a. **2** (ἀλλὰ γάρ) **dar**, **într-adevăr**: IL. 7.242, OD. 14.355, HDT. 2.120. **3** (ἀλλ' ἦ) **ci** (doar), **numai**, **afară de**, **decât**: (frecv. după ἄλλος) PLAT. *Phd.*81b, DEM. 37.53, (fără ἄλλος) THUC. 3.71, οὐδὲ ἐγὼ ἤκουσα ἀλλ' ἦ σήμερον LXX *Gen.*21.26 *eu nu am aflat decât astăzi*. **4** (ἀλλ' ἦ) **dar** **oare**, **oare chiar**, **nu cumva**: (interog. sau exclam.) AESCH. *Ch.*220, SOPH. *El.*879 EUR. *Hel.*490. **5** (ἀλλ' εἰ) **o**, **dacă**: *dacă numai*: IL. 16.559. **6** (ἀλλ' οὖν) **dar** (cu siguranță), **ei bine**, **atunci**, (concesiv) **în orice caz**: AR. *Ach.*610, PLAT. *Prt.*310a. **7** (οὐ μὴν ἀλλά) **totuși**, **cu toate acestea**: PLAT. *Lg.*722a, XEN. *Cyr.* 1.4.8, (οὐ μέντοι ἀλλά) THUC. 5.43. **8** (οὐ

γάρ ἄλλᾶ) dar (cu adevărat), de bună seamă:
EUR. *Ba.*785, AR. *Ra.*58.

[ἄλλος (neut. pl. ἄλλα)]

ἄλλο, ἄλλᾶ v. ἄλλη

ἀλλᾶγή, ἤς, ἡ *subst.* {dor. ἀλλᾶγά; I I schimbare, modificare: AESCH. *Ag.*482, SOPH. *OT*1206, ἡ κατὰ τόπον ~ ARSTT. *Spir.*485a22 *schimbare a locului (= deplasare)*, 2 alternanță, rotație: (a solstițiilor) LXX *Înr.*7.18. II (econ.) schimb (reciproc, comercial), troc, tranzacție, comerț: PLAT. *R.*371b, ARSTT. *EN*1133a19, PLB. 4.38.6, (fig.) ἡ ὀρθὴ πρὸς ἀρετὴν ~ PLAT. *Phd.*69a *schimbul corect pentru a obține virtutea*.

[ἀλλάσσω]

ἀλλαγμᾶ, ατος, τό *subst.* I I ceea ce se primește la schimb: LXX *Lev.*27.10, 2 pret, plată: LXX *Deut.*23.19, id. *Ps.*43.13. II vicisitudine, necaz: LXX *Sir.*2.4.

[ἀλλάσσω]

ἀλλακτέον, *adj. vb.* trebuie luat (în schimb), trebuie însușit: PLUT. *M.*53a.

[ἀλλάσσω]

ἀλλακτικός, ἤ, ὄν *adj.* (econ.) referitor la schimb, de schimb: PLAT. *Sph.*223c, ARSTT. *EN*1132b31. // **ἀλλακτική**, ἤς, ἡ *subst.* schimb comercial: SOPH. *Sph.*223c.

[ἀλλάσσω]

ἄλλᾶλος, v. ἀλλήλους

ἀλλᾶλοφόνος, **ἀλλᾶλοφονία**, (dor.) v. ἀλληλοφόνος, ἀλληλοφονία

ἀλλαντοπολιέω-ῶ, *vb.* {impf. ἠλλαντοπόλων} a vinde cărnați: AR. *Eq.*1242.

[ἀλλαντοπόλης]

ἀλλαντο-πόλης, ου, ὁ *subst.* cărnățar: AR. *Eq.*143.

[ἀλλᾶς, πωλέω]

ἀλλᾶξις, εως, ἡ *subst.* (econ.) schimb (reciproc, comercial): ARSTT. *MM*1194a24.

[ἀλλάσσω]

ἄλλᾶς, ἄντος, ὁ *subst.* cărnat (făcut din măruntaie umplute cu carne, sânge, grăsimi și mirodenii), sāngerete: AR. *Eq.*208, id. *Ach.*146, LUC. *Gall.*14.

[cf. lat. *alium*?]

ἀλλάσσω, *vb.* {viit. -άζω, aor. ἠλλαξα, pf. inuz.; pas. viit.2 ἀλλαγῆσομαι, aor. ἠλλαγῆν *sau* ἠλλάχθην, pf. ἠλλαγμαί, m.m.c.p. 3sg. ἠλλακτοί} {att. -άττω} I I a schimba, a modifica, a preface: PL. *I.*3.18, (culoarea) EUR. *Med.*1168, ἀλλάττοντα τὸ αὐτοῦ εἶδος εἰς πολλὰς μορφάς PLAT. *R.*380d *schim-*

bându-și înfățișarea în multe forme; (glasul) NT *Gal.*4.20, (pas.) IS. 4.13. 2 a înlocui: LXX *Ier.*2.11, 3 a înnoi: LXX *Is.*40.31. II I a da în schimb, a schimba, a plăti (cu): (+ ac. și gen.) τῆς σῆς λατρείας τὴν ἐμὴν δυσπραξίαν ... οὐκ ἂν ἀλλάξαιμ' ἐγὼ AESCH. *Pr.*967 *eu n-aș da nefericirea mea în schimbul slugăriei tale*; (med.) τὴν τελευταίην ἀντί τῆς τῶν ζῶντων σωτηρίας ἠλλάξαντο PLAT. *Mx.*237a *cu moartea lor au plătit izbăvirea celor rămași în viață*; ἀλλάττεσθαι νόμισμά τε χρημάτων καὶ χρήματα νομίσματος PLAT. *Lg.*849e *a schimba banii pe mărfuri și mărfurile pe bani*; (+ ac. și dat. pers.) φόνον φονεῦσι πατρὸς ἀλλάξων ἐμοῦ EUR. *El.*89 *ca să dai moarte pentru moarte celor ce l-au ucis pe tatăl meu*. 2 a schimba, a lăsa, a părăsi: (locul) PLAT. *Prm.*139a, οὐράνιον φῶς ἀλλάξει ... ἐν χαλκοδέτοις ἀυλαῖς SOPH. *Ant.*945 *a lăsa lumina cerească pentru o casă de aramă*; (vârsta) τὸν ἤδη ἐκ παιδὸς ἀλλάττοντα τὴν ἡλικίαν XEN. *Cyn.*2.1 *cel care deja lăsa în urmă copilăria*. 3 (abs.) a face schimb, a face negoț: (med.) PLAT. *Lg.*915d, ARSTT. *EN*1133b1. III I a lua în schimb: ὄφρος ἀλλάξει τύπον EUR. *Ba.*1331 *va lua formă de șarpe*. 2 a cumpăra: τὰ μὲν ἀντ' ἀργυρίου ἀλλάξασθαι PLAT. *R.*371d *a cumpăra lucruri pe bani*. 3 a merge în(spre): πόλιν ἐκ πόλεως ἀλλάττοντες PLAT. *Ph.*289e *mergând din cetate în cetate*; EUR. *Hec.*482. IV (intrans.) I (act.) a se schimba (unul pe altul), a se înlocui, a face schimb *sau* cu schimbul: ἐνταυτὸν ἀλλάσσοντ(ε) EUR. *Ph.*74 *cei doi făcând schimb (sc. la domnie) an de an*; PLAT. *Ti.*42c. 2 (med.) a a se schimba, a se modifica: HDT. 2.26. b a alterna, a varia: PL. *N.*11.38.

[ἄλλος, cf. ἀλλαγῆ]

ἀλλᾶχῆ, *ach.* {var. ἀλλαχῆ} într-altă parte, altundeva: AR. *An.*1020, ἄλλοτε ~ XEN. *Mem.*1.4.12, *când într-o parte, când într-alta*; ἄλλος ~ LXX *2Mac.*12.22 *fiecare într-altă parte*.

[cf. ἄλλος]

ἀλλᾶχόθεν, *ach.* I dintr-altă parte: ~ ἄλλος PLUT. *Phoc.*25.2 *fiecare dintr-altă parte*; LXX *4Mac.*1.7. II pe altă parte, printr-un alt loc: NT *In.*10.1.

[ἄλλος]

ἀλλᾶχόθι, *adv.* în altă parte, altundeva: PLUT. *Luc.*40.2, IOS. *AI*18.155.

[ἄλλος]

ἀλλᾶχόσε, *adv.* în altă direcție, în altă parte: ARSTT. *Fr.*420, IOS. *BI5.538*, LUC. *Herm.*27.

[ἄλλος]

ἀλλᾶχοῦ, *adv.* în altă parte, altundeva: SOPH. *OC*43, XEN. *HG*2.3.20, (cu vb. de mișcare) NT *Mc.*1.38.

[ἄλλος]

ἀλλεγον, ἀλλεξαί, (ep.) *impf.* și *inf.* aor. de la ἀναλέγω

ἀλλῆ, *adv.* {dor. ἄλλα *sau* ἀλλᾶ} **I** (de loc) **I** (cu vb. de stare) în alt loc, în altă parte, altundeva, aiurea: IL. 13.49, OD. 22.140, SOPH. *Ph.*23, τῆ ~ HDT. 2.36 *în orice altă parte, în celelalte părți*; οὐδαμῆ ~ HDT. 2.116 *nicăieri altundeva*; γέγραπται ~ XEN. *An.*2.6.4 *e rovestit altundeva*; (+ gen.) ἄλλοι ... ~ τῆς πόλεως ... ἀπόλλυντο THUC. 2.4 *alții au pierit într-o parte sau în alta a cetății*. **2** (cu vb. de mișcare) în altă direcție, într-altă parte, într-aiurea: ὅς τούτου βέλος ... ἔτραπεν ~ IL. 5.187 *care de la el îmi abātu săgeata într-aiurea*; ἔρχεται ~ IL. 1.120 *se duce într-aiurea* (sc. *se pierde*); διαπέμψας ἄλλους ~ HDT. 1.46 *trimitând soli într-o parte și în alta (= în diferite locuri)*; ~ δὲ κᾶλλη δωμάτων στρωφωμένη SOPH. *Tr.*907 *sucindu-se dintr-o parte în alta a palatului* (sc. *mergând de colo colo, încolo și încoace*); ἄλλοτε ~ ἀποβαίνων XEN. *HG* coace); ἄλλοτε ~ ἀποβαίνων XEN. *HG* 1.5.21 *debarcând aici și colo*. **II** (de mod) **I** intr-alt chip, altfel, altcum: IL. 15.51, SOPH. *Ant.*138, τῆ ~ πολλαχῆ HDT. 6.21 *în multe alte feluri*; πολλαχῆ μὲν καὶ ~ PLAT. *Smp.* 178a *în multe ale privințe, din multe pricini*.

[ἄλλος]

ἀλλ-ηγορέω-ῶ, *vb.* **I** **I** a formula *sau* a interpretă în chip alegoric: IOS. *AI*1.24, PLUT. *M.*363d. **2** a se referi alegoric la: PLUT. *M.*996b. **II** (pas.) a fi spus sub formă alegorică, a fi alegoric: NT *Gal.*4.24.

[ἄλλος, ἄγορεύω]

ἀλληγορία, *αζ.* ἡ *subst.* alegorie, explicație alegorică: IOS. *Ap.*2.255, PLUT. *M.*19e.

[ἄλληγορέω]

ἀλληκτος, (ep. poet.) *v.* ἀληκτος

ἀλληλοκτονέω-ῶ, *vb.* a se ucide unul pe altul: ARSTT. *Fr.*344.

[ἄλληλοκτόνος]

ἀλληλοκτονία, *αζ.* ἡ *subst.*ucidere reciprocă: IOS. *BI*7.38.

[ἄλληλοκτονέω]

ἀλληλοῦῖα, *interj.* [var. ἀλληλουῖά] aleluia.

aliluia: LXX *Ps.*104.1, NT *Ap.*19.1.

[ebr. לַהֲוֵי לַהֲוֵי „lăudați pe lahvē”]

ἀλλήλους, *αζ.* *a pron.* [forme de ac. pl., fără nom.: pl. gen. ἀλλήλων, dat. -οις, -αις, -οις; du. gen. dat. ἀλλήλοι, -αιν, -οιν, ac. -ω, -α, -ω] {ep. du. gen. ἀλλήλουιν *Pl.* 10.65; ion. gen. ἀλληλέων *Hdt.* 4.113; dor. ἀλλᾶλ- [λᾶ] *Pi.*, *Theoc.*} **I** (exprimă reciprocitatea cu referire la pers. I, a II-a sau a III-a) unul pe altul, unii pe alții, între ei, reciproc: (despre două sau mai multe pers.) ἀλλήλους ἐνάρτιζον IL. 9.530 *se omorau unul pe altul*; ἔσθθιν ἀλλήλους *HES. Op.*278 *(animalele) să se mănânce între ele*; ἡδίκουν ἀλλήλους *PLAT. Pri.*322b *își făceau nedreptăți unii altora*; γευσόμεθ' ἀλλήλων ... ἐγγείησιν IL. 20.258 *să gustăm cu lăncile unul din altul*; (frecv. cu prep.) ἐς ἀλλήλους δὲ ἴδοντο IL. 24.484 *priviră unii la alții (= schimbare priviri între ei)*; ἐπ' ἀλλήλοις ἔεσαν βέλεα *HES. Th.*684 *aruncau săgeți unii împotriva altora*; ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους NT *Mc.*4.41 *spuneau unii către alții*; κατέναντι ἀλλήλων *LXX Am.*4.3 *una înaintea alteia*. **II** (fără să exprime strict reciprocitatea) alții, ceilalți: κατεπατέοντο ζῶοι ὑπ' ἀλλήλων *HDT.* 7.223 *erau călcați în picioare de vii de proprii camarazi*; νεκροὶ ἐπ' ἀλλήλοις ἀποθνήσκοντες ἔκειντο *THUC.* 2.52 *trupurile muribunzilor zăceau unele peste altele*.

[ἄλλος, ἄλλος]

ἀλληλοφᾶγέω-ῶ, *vb.* a se mânca unul pe altul: ARSTT. *HA*591a17.

[ἄλληλοφάγος]

ἀλληλοφᾶγία, *αζ.* ἡ *subst.* faptul de a se mânca unul pe altul, canibalism: (între oameni) *HDT.* 3.25, (între animale) *PLAT. Epin.*975a.

[ἄλληλοφάγος]

ἀλληλο-φάγος, *ον* [φᾶγ] *adj.* care se mănâncă unul pe altul sau între ei: ARSTT. *HA*593b27.

[ἄλλήλους, φαγεῖν]

ἀλληλοφθορία, *αζ.* ἡ *subst.* distrugere reciprocă, nimicire provocată unul altuia: *PLAT. Pri.*321a.

[ἄλληλοφθόρος]

ἀλληλοφονία, *αζ.* ἡ *subst.* {dor. ἀλλᾶλ-}ucidere reciprocă, luptă fratricidă: *Pi.* *O.*2.42.

[ἄλληλοφόνος]

ἀλληλο-φόνος, *ον* *adj.* {dor. ἀλλᾶλ-} **I** care ia parte la un omor reciproc, (pl.) care se

ucid unul pe altul: XEN. *Hier.*3.8. **II** care provoacă ucidere reciprocă: (lânci) Pl. *Fr.*163. (măini) AESCH. *Th.*931. (nebunii) id. *Ag.*1576.

[ἀλλήλους, φόνοζ]

ἄλλην, *adv.* (întotdeauna repetat) **I** de colo (râpă) colo, încoace și încolo: ~ καὶ ~ ... διώκειν XEN. *Cyr.*4.1.15 *a urmări de colo colo*. **II** din când în când: ~ καὶ ~ ἀποβλέποντε εἰς ἡμᾶς PLAT. *Euthd.*273b *întorcând din când în când privirea către noi*.

[ac. fem. de la ἄλλοζ]

ἀλλυγᾶρε, *indecl.* (lat.) *alligare* („a lega”): PLUT. *M.*280a.

ἄλλιξ, ἴκοζ, ἡ *subst.* haină bărbătească (cu mâneci): CALL. *Hec.fr.*253.11.

[cf. lat. *allicula?*]

ἄλλο-γενής, ἐς *adj.* **I** de alt neam, străin: LXX *Gen.*17.27, NT *Lc.*17.18. **II** din altă familie, nelevit: LXX *Ex.*29.33. **III** din altă specie: PLUT. *M.*997c.

[ἄλλοζ, γένος]

ἄλλογλωσσία, *αζ*, ἡ *subst.* (folosire de) limbi diferite, amestec de limbi: IOS. *AI.*120.

[ἄλλόγλωσσοζ]

ἄλλο-γλωσσοζ, *ον adj.* **I** de altă limbă, cu grai străin: HDT. 2.154, LXX *Bar.*4.15. **II** (pl.) care vorbesc limbi diferite: (după prăbușirea Turnului Babel) IOS. *AI.*117.

[ἄλλοζ, γλωσσοζ]

ἄλλο-γνοέω-ῶ, *vb.* {ion. part. aor. -γνώσασζ} a lua (pe cineva) drept altul, a confunda: (+ ac.) HDT. 1.85.

[ἄλλοζ, γινώσκω]

ἄλλο-γνώζ, ὄτος *adj.* v. ἀλλόγνωτος: PLUT. *M.*998c (Emped. ap.).

ἄλλο-γνωτος, *ον adj.* necunoscut, străin: OD. 2.366.

[ἄλλοζ, γινώσκω]

ἄλλοδαπός, ἡ, ὄν *adj.* din altă țară, străin: (frecv. despre pers.) IL. 24.382, OD. 14.231, Pl. *P.*4.50, AESCH. *Th.*1076 ș.a. (*subst.*) μίχθεις ἄλλοδαποῖσι IL. 3.48 *amestecat cu (toamenii) străini*: OD. 3.74, SAPPH. *Fr.*106 ș.a., (despre pământ, țară) OD. 9.36, Pl. *P.*4.254. # **ἄλλοδαπή**, ἡς, ἡ *subst.* străinătate: ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ LUC. *Tox.*58 *în străinătate*.

[ἄλλοζ (cf. τηλεδαπός, παντοδαπός etc.)]

ἄλλοδημία, *αζ*, ἡ *subst.* țară străină, străinătate: PLAT. *Lg.*954e.

[ἄλλοδημοζ]

ἄλλο-δοξέω-ῶ, *vb.* a lua (un lucru) drept altul, a confunda, a se înșela: PLAT. *Th.*189d,

id. *Th.*190d.

[ἄλλοζ, δόξα]

ἄλλοδοξία, *αζ*, ἡ *subst.* opinie eronată, confuzie: PLAT. *Th.*189b.

[cf. ἄλλοδοξέω]

ἄλλο-εθνής, ἐς *adj.* de alt neam, străin: IOS. *AI.*9.291, LXX *3Mac.*4.6, (*subst.*) IOS. *AI.*15.417.

[ἄλλοζ, ἔθνος]

ἄλλο-ειδής, ἐς *adj.* **I** cu înfățișare diferită, străin, straniu: OD. 13.194. **II** de specie diferită: PLUT. *Fr.*179.26.

[ἄλλοζ, εἶδος]

ἄλλοθεν, *adv.* [var. ἄλλοθε Theoc. 9.6] dintr-altă parte, din alt loc, de altundeva: OD. 3.318, HDT. 3.84, THUC. 3.82, οὐδαμόθεν ~ γίνονται οἱ ζῶντες ἢ ἐκ τῶν τεθνεώτων PLAT. *Phd.*70d *cei vii nu se nasc din nici o altă parte (= de nicăieri altundeva) decât din cei morți*: ~ ἄλλοζ IL. 2.75, OD. 9.401, ἄλλοι ~ THUC. 3.97 *fiecare dintr-altă parte, dintr-o parte și din alta*; ποθεν ~ OD. 7.52 *din orice altă parte*; (+ gen.) ~ τῶν Ἑλλήνων PLAT. *Lg.*707e *din alte locuri ale Greciei*.

[ἄλλοζ, -θεν]

ἄλλοθι, *adv.* **I** în altă parte, în alt loc, altundeva, aiurea: OD. 4.684, EUR. *IA*647, μηδαμοῦ ~ PLAT. *Phd.*68a *în nici o altă parte, nicăieri altundeva*; ~ πολλαχῶ PLAT. *Smp.*182b *în multe ale locuri*; (+ gen.) ~ γαίης OD. 2.131 *într-altă parte a pământului, în țară străină*; ~ καὶ ~ τοῦ ἡμικυκλίου ARSTT. *Mete.*376b11 *în diferite alte puncte ale semicercului*; (cu vb. de mișcare) XEN. *HG*2.2.2. **II** în alt chip, altfel: THUC. 1.16.

[ἄλλοζ, -θι]

ἄλλο-θροος-ους, *οον-οον adj.* **I** care vorbește o altă limbă, (cu grai) străin: OD. 1.183, HDT. 1.78, AESCH. *Ag.*1200, (*subst.*) πᾶς τις ἐπειπεῖν ψόγον ἄλλοθροοῖς εὐτυκος AESCH. *Supp.*973 *oricine este gata să-i vorbească de rău pe străini*. **II** care aparține altuia, străin: ἀπ' ἄλλοθρου γνώμας SOPH. *Tr.*844 *dintr-o povară străină* (sc. a Centaurului).

[ἄλλοζ, θρέομαι]

ἄλλο-οινία, *αζ*, ἡ *subst.* amestec de vinuri diferite, vinuri amestecate: (pl.) PLUT. *M.*661d. [ἄλλοζ, οἶνος]

ἄλλοιός, *α*, *ον adj.* [comp. -ότερος] **I** de alt fel, altfel (de), diferit, deosebit: IL. 4.258.

OD. 16.181. ἄλλοτε δ' ~ Ζηνὸς νόος HES. *Op.*483 *cugetul lui Zeus [este] când într-un fel, când într-altul: ἄλλον ἄλλοῖον ἄχέων ἔξαγεν* PL. *P.*3.50 *pe fiecare il scâră de diferitele lui suferințe: οὗτος ... ὁ ἐμὸς λόγος ἐστὶ περὶ Ἐρωτος, ~ ἢ ὁ σὸς* PLAT. *Smp.*193d *acesta este discursul meu despre Eros, de un alt tip decât al tău. II* altfel (decât e bine), defavorabil, rău: (eufem.) ἵνα μὴ τι ἄλλοῖον περὶ σέο ... βουλευσονται HDI. 5.40 *ca mi cumva să ia o (cu totul) altă hotărâre în legătură cu tine: (compar.)* PLB. 2.50.8.

[ἄλλος]

ἄλλοιότης, ητος, ἢ *subst.* schimbare, alterare: PLAT. *Ti.*82b.

[ἄλλοιός]

ἄλλοιόω-ῶ, *vb.* |viit. -ῶσω, aor. ἠλλοίωσα, pf. ἠλλοίωκα; *pas.* aor. ἠλλοιῶθην, pf. ἠλλοιῶμαι | *(act.)* **I** a face să fie altfel sau diferit, a schimba: PLAT. *R.*381a, LXX *Ps.*33.1, τὴν ὄψιν ἄλλοιῶσαι PLB. 11.30.2 *a-și schimba expresia feței. 2* a schimba (în rău), a altera, a desfigura: (pas.) EUR. *Supp.*944 **3** a schimba, a înlocui: ἠλλοίωσεν τὰ ἱμάτια τῆς φυλακῆς αὐτοῦ LXX *4Rg.*25.29 *i-a schimbat hainele de temniță. II (med.)* **1** a deveni altfel, a suferi o prefacere, a se schimba: PLAT. *Prm.*139a, ARSTT. *Phys.*245b13, ἕως ἂν ὁ καιρὸς ἄλλοιωθῆι LXX *Dan.*3.9 *până se schimbă vremea: (+ ac.)* ἠλλοίοντο τὰς γνώμας THUC. 2.59 *și-au schimbat părerile. 2* a se schimba (în rău), a se altera, a se deteriora, a se strica: XEN. *Cyr.*3.3.9, ἄλλοιωθήσεται τὸ ἀργύριον τὸ ἀγαθὸν LXX *Plāng.*4.1 *se va strica argintul cel bun: (spec.)* ἠλλοιωμένων ὑπὸ τῆς μέθης PLB. 8.27.5 *amețiti de bătură. 3* a se înstrăina de: (+ dat.) LXX *1Mac.*11.12.

[ἄλλοιός]

ἄλλοιός, *adv.* |compar. -ότερον XEN. *Mem.* 4.8.2| altfel, (în mod) diferit: PLAT. *Ly.*212d.

[ἄλλοιός]

ἄλλοιόσις, εως, ἢ *subst.* **I** schimbare, modificare, alterare, prefacere: PLAT. *Phd.*78d, ARSTT. *GC*319b33, (despre fazele lunii) LXX *Sir.*43.8. **2** schimbare (în rău), alterare, deteriorare: (despre amețirea minții cu băutură) PLB. 3.81.5. **II** diferență, diversitate: (op. ὁμοίωσις „asemănare”) PLAT. *R.*454c.

[ἄλλοιόω]

ἄλλοιωτικός, ἢ, ὄν *adj.* care schimbă sau alterează, modificator: ARSTT. *Sens.*441b21,

(subst.) id. *Ph.*257a24.

[ἄλλοιόω]

ἄλλοιωτός, ἢ, ὄν *adj.* care se poate schimba, alterabil: ARSTT. *Ph.*201a12.

[ἄλλοιόω]

ἄλλοκα, (dor.) *v.* ἄλλοτε

ἄλλό-κοτος, ὄν *adj.* **I** diferit, potrivit: (+ gen.) ἄλλοκότῳ γνώμα τῶν πάρος SOPH. *Ph.*1191 *cu un gând diferit de cele dinainte: (+ dat.)* IOS. *API.*1.217. **II** **1** ieșit din comun, neobișnuit, ciudat, straniu, bizar: AR. *V.*71, PLAT. *Th.*182a, (subst.) τὸ ἄλλόκοτον τοῦ σχήματος LUC. *Nec.*1 *ciudățenia înfățișării (= aspectul bizar). 2* care provoacă aversiune, odios, nesuferit: THUC. 3.49, PLAT. *Prt.*346a. **3** extraordinar, uimitor: PLUT. *Num.*8.3.

[ἄλλος, κότος (cf. νεόκοτος)]

ἄλλομαι, *vb.* |imprf. ἠλλόμην, viit. ἀλοῦμαι, aor.1 ἠλάμην, aor.2 ἠλόμην| *ter.* aor. radical atematic 2sg. ἄλσο, 3sg. ἄλτο, conjct. 3sg. ἄλεται II. 11.192; dor. viit. ἀλεῦμαι Theoc. 3.25, aor.1 3sg. ἄλᾶτο [ᾶ-] Theoc. 19.4, part. ἀλάμενος [ᾶ-] Ar. *Av.*1395, dar ἀλόμενος [ᾶ-] Aesch. *Eu.*372| **I** a sări, a face un salt, a se arunca: (frecv. + prep.) εἰς ἄλα ἄλτο ... ἀπ' ... Ὀλύμπου IL. 1.532 *sări din Olimp în mare: ἐξ ὀχέων ... ἄλτο χαμᾶζε* IL. 3.29 *din car sări pe pământ: ἐς κύματα ... ἀλεῦμαι* THEOC. 3.25 *voi sări în valuri: κατὰ τῶν κρημνῶν ~* THUC. 7.45 *a sări de pe stânci: (fig.)* ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα ~ PLAT. *Cra.*413a *a depăși măsura, a exagera (prop. a sări peste șanturi, peste limitele trasate): εἰς πῦρ ἄλοίτο* XEN. *Mem.*1.3.9 *ar sări în foc: ἤλατο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα θεοῦ* LXX *1Rg.*10.10 *duhul lui Dumnezeu s-a pogorât peste el: (+ ac.)* ἤλατο πόντον CALL. *Dian.*195 *se aruncă în mare: (abs.)* ἀλεῖται ὡς ἔλαφος ὁ χολός LXX *Is.*35.6 *șchiopul va sări ca un cerb. II* (despre lucruri care se mișcă rapid) a (tre)sări, (tre)sălta, a zvăeni, a fâșni: (săgeată) IL. 4.125, (ecou) PLAT. *Phdr.*255c, (testicul) ARSTT. *HA*604a27, ἄλλεται ὀφθαλμός μεν ὁ δεξιός THEOC. 3.37 *mi se bate ochiul drept: (lumină)* PLUT. *M.*936b, (apă) NT *In.*4.14.

[cf. lat. *sālio*]

ἄλλο-πρός-ἄλλος, ἢ, ὄν *adj.* într-un fel față de unul și într-alt fel față de altul, cu două fețe, nestatornic, schimbător: (despre Ares) IL. 5.831.

[ἄλλο πρὸς ἄλλον]

ἄλλος, η, ον *adj., pron.* **I I** alt: ἄλλον οἷστον ... ἰάλλεν Il. 8.300 *trase o altā sāgeatā: ἄλλον αἰνήσεν γάμον* Pl. P.3.13 *incuviinḗā o altā cuminie: ὁ Λυδῶν τε καὶ ἄλλων ἐθνέων βασιλεύς* HDT. 1.53 *regele lydienilor și al altor neamuri: (cu gen. partitiv) ἐγὼ ... ἢ ἄλλος Ἀχαιῶν* Il. 2.231 *eu sau un altul dintre aheii: (cu pron. sau adj. indef.) οὐτ' ἐγὼ οὔτε τις ~ ἐταίρων* Od. 15.336 *nici eu, nici vreun alt tovarăș: ἄλλο τι* Od. 7.208 *alt lucr. altceva: ἄλλα τε πόλλ'* Il. 9.639, *πολλά καὶ ἄλλα* HDT. 2.45 *și multe altele: ἄλλοι μὲν πάντες* Il. 1.376 *toți ceilalți: ἄλλοι μὲν πολλοί* Isoc. 18.6 *mulți alții: ἄλλο* ὅτιοῦν PLAT. *Phd.90a orice altceva: (cu alt ἄλλος) (frecv.) ἄλλος μὲν ... ἄλλος (δέ) unul... altul: ἄλλοι μὲν ... ἄλλοι (δέ) unii ... alții: τῶν ~ μὲν ἀποφθίσθω, ~ δὲ βιώτω* Il. 8.429 *unul dintre ei să piarā, altul să trăiască: ἄλλον μὲν χλαίνης ἐρύων, ἄλλον δὲ χιτῶνος* Il. 22.493 *pe unul trăgându-l de manta, pe altul de tunică: ~ ἄλλα λέγει* Xen. *An.2.1.16 unul zice una și altul alta: ~ ἄλλω ἔλεγεν* PLAT. *Smp.220c își spuneau unul altuia: (cu adv. din același R.) ἄλλοθεν ~* Il. 2.75, Od. 9.401, *ἄλλοι ἄλλοθεν* Thuc. 3.97 *fiecare dintr-altă parte, dintr-o parte și din alta: ἄλλοθε ἄλλοι* Luc. *Cont.24 când unii, când alții.* **2** (cu num.) un alt, încă un: τρίτον ἄλλο γένος ... ἀνθρώπων Hes. *Op.143 un alt neam de oameni, al treilea: πέμπτος ποταμὸς ἄλλος* HDT. 4.54 *un al cincilea râu: ἄλλα δύο τάλαντα* NT *Mt.25.22 alți doi talanți.* **3** al doilea: (cu num.) μίαν ... ἄλλην ... τρίτην HDT. 4.161 *una ... alta ... a treia: (cu subst. care exprimă timpul, referindu-se la viitor sau la trecut) ἄλλης ἡμέρας* Soph. *El.698, τῆ ἄλλῃ ἡμέρᾳ* Xen. *HG1.1.13 a doua zi (sc. ziua următoare): τῷ ἄλλῳ ἔτει* Xen. *HG1.2.1 în anul următor: τῆς ἄλλης νυκτός* Plut. *M.587a noaptea trecută.* **4** pe de altă parte, de asemenea: (frecv. omis în traducere) ὑπὸ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων ξένων PLAT. *Gorg.473c de cetățeni și de străini: (cu neg.) οὐ γὰρ ἦν χόρτος οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν δένδρον* Xen. *An.1.5.5 nu exista iarbă și nici (măcar) un copac.* **5** un nou, un al doilea: ~ οὗτος Ἡρακλῆς Plut. *Thes.29.3 acesta (este) un nou Heracles.* **6** care aparține altuia (v. ἀλλότριος): ἰνατί γὰρ ἢ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως: NT *1Cor.10.29 de ce libertatea mea să fie*

judecatā de o altă constiință (= de constiința altuia)? **7** (cu art.) celălalt, cestălalt, (tot) restul: (uncori fără art. la Hom. și în trag.) Ζεὺ ἄλλοι τε θεοὶ Il. 6.476 *Zeus și voi, ceilalți zei: (frecv. cu art.) οἱ ἄλλοι (contr. ἰον. ὄλλοι, cf. lat. ceteri) Il. 3.73, HDT. 1.48 ceilalți: (pl. neut.) τὰ ἄλλα (contr. τάλλα, τᾶλλα, cf. lat. cetera) HDT. 1.119 toate celelalte, tot restul: ἢ ἄλλη Ἑλλάς* Thuc. 1.77 *restul Greciei: τὸν ἄλλον χρόνον* Lys. 14.4 *restul timpului (sc. în viitor): (spec.) (gen. pl. după comp. sau superl.) οἰζυρότατον ἄλλον* Od. 5.105 *cel mai nefericit dintre toți.* **II I** alt, diferit, deosebit: Il. 5.517, id. 13.64, (cu repetiție) ἄλλος ἄλλος ... τευχέων τρόπος Eur. *Ph.132 alt, alt fel de armă: (cu gen.) ἄλλο αὐτῆς τῆς ἐπιστήμης* PLAT. *Chrm.166a deosebit de știința propriu-zisă: (frecv. după neg.) (cu prep. πρό, ἀντί, παρά ș.a.) οὐδεὶς ~ πρό σέο* HDT. 3.85 *nimeni altul în locul tău: AESCH. Pr.467, Eur. HF519, AR. Nu.698, (frecv. cu adv. ἦ) τίς ~ ἦ γώ: AESCH. Pr.440 cine altul decât eu?: τί ἄλλο οὔτοι ἢ ἐπεβούλευσαν: Thuc. 3.39 ce altceva [au făcut] ei decât să conspiră?: (cu neg.) οὐδὲν ἄλλο ... ἢ AESCH. Pers.209, ἄλλο οὐδὲν ἢ Thuc. 4.14 nimic altceva decât: (spec.) (în întrebări) ἄλλο τι ἢ ce altceva [se poate întâmpla] decât, nu-i așa că, oare nu (cf. lat. nonne): ἄλλο τι ἢ ... πεινήσουσι: HDT. 2.14 ce altceva [se poate întâmpla] decât să flămânzească?: τὰ δὲ μὴ ὄντα ... ἄλλο τι ἢ οὐκ ἔστιν: PLAT. *Euthd.284b nu-i așa că lucrurile care nu sunt nu există?: (cu adv. πλὴν) τὸ μὴ παθεῖν ἂν ἄλλο πλὴν τὸ μόρσιμον* Soph. *Ant.236 a nu pătimi nimic altceva decât ceea ce a fost hărăzit.* **2** un altul, un străin: Il. 22.489, Od. 13.208, Soph. *OT230.* **3** altul (decât trebuie sau este bun), rău: ἄλλην ὁδὸν ἄλλα κέλευθα ἦλθομεν Od. 9.261 *am luat-o pe alt drum, alte cărări: εἰ γὰρ τοι καὶ χρῆμ' ... ἄλλο γένηται* Hes. *Op.344 dacă îți se întâmplă vreun necaz.* DEM. 21.218 [R. *al-, cf. lat. alius]*

ἄλλοσε, *adv.* **I I** într-altă parte, în alt loc, aiurea: (frecv. cu vb. de mișcare) Od. 23.184, Thuc. 1.53, Eur. *IT781, ποι ~* PLAT. *Phd.82a spre ce alt loc?: ~ οὐδαμῶσε* PLAT. *Cri.52b nicăieri într-altă parte: (cu ἄλλος sau cu adv. din același rad.) ἄλλος ~ AESCH. Pers.359 fiecare într-altă parte: (+ gen.) ~ ποι τῆς Σικελίας* Thuc. 7.51 *în altă*

parte a Siciliei. 2 în alte părți, în străinătate: XEN. HG6.1.11. **II** în alt scop: τὰ μὲν χρήματα ... μὴ ἐξεῖναι ~ δαπανῆσαι ἢ εἰς πόλεμον ARSTT. Ath.29.5 *să nu se permită a cheltui banii în alt scop decât pentru război.*

[ἄλλος, -σε]

ἄλλοτε, *adv.* {dor. ἄλλοκα Theoc. 1.37} altă dată, alteori, în alte rânduri: IL. 1.590, HDt. 4.134. πολλάκις μὲν καὶ ~ THUC. 7.8 *de multe alte ori*; οὔτε τότε οὔτε ~ PLAT. Ti.22e *nici atunci, nici altă dată*: (cu repetiție) ἄλλοτε μὲν ... ἄλλοτε (δὲ) *când ... când, ba ... ba*: ἄλλοτε μὲν πρόσθ' Ἔκτορος, ἄλλοτ' ὀπίσθε IL. 5.595 *ba înaintea lui Hector, ba în spatele lui*; ~ μητρὸν πελεῖ ἡμέρη, ~ μήτηρ HES. Op.825 *aceeași zi este când mașteră, când mamă*; ~ καὶ ~ XEN. An.2.4.26 *din când în când*; (cu ἄλλος sau adj. / adv. din același R.) ~ δ' ἄλλον ἐποπτεύει Χάρης Pl. O.7.11 *Charis își aruncă privirile când spre unul, când spre altul*; ~ ἄλλοι LUC. Cont.24 *când unii, când alții*; ~ δ' ἄλλοιός Ζηνὸς νόος HES. Op.483 *cugetul lui Zeus [este] când într-un fel, când într-altul.*

[ἄλλος]

ἄλλοτριάζω, *vb.* a fi dușmănos sau răuvoitor (față de): PLB. 15.22.1, (+ gen.) id. 15.25.34.

[ἄλλότριος]

ἄλλοτρι-επίσκοπος, *on adj.* care se amestecă în treburile altuia, indiscret sau intrigant: NT IPI.4.15.

[ἄλλότριος, ἐπίσκοπος]

ἄλλοτριο-νομέω-ῶ, *vb.* a atribui unei impresii diferite, a face asocieri greșite: PLAT. Th.195a.

[ἄλλότριος, νόμος]

ἄλλοτριο-πράγέω-ῶ, *vb.* a stârni răzmeriță: PLB. 5.41.8.

[ἄλλότριος, πράσσω]

ἄλλοτριοπραγία, *αζ.* ἢ *subst.* amestec în treburile altuia: PLUT. M.57d.

[ἄλλοτριοπραγέω]

ἄλλοτριοπραγμοσύνη, *ης.* ἢ *subst.* amestec în treburile altuia, imixtiune, ingerință: PLAT. R.444b.

[ἄλλότριος, πράσσω (cf. πράγμα)]

ἄλλότριος, *α.* *on adj.* [comp. -ώτερος, superl. -ώτατος] I care aparține altuia, al altuia, străin: (frecv. op. ἴδιος) IL. 20.298, OD. 1.160, ἄλλοτρίας διαί γυναϊκός AESCH. Ag.448 *pentru femeia altuia*; ἐς οἶκον ἄλλότριον EUR. Ion607 *în casa altora*; γναθμοῖσι

γελῶον ἄλλοτρίοισιν OD. 20.347 *rădeau din făci (parcă) străine (sc. cu răs forțat, fals)*: (subst.) ἄλλοτρίων χαρίσασθαι OD. 17.452 *a fi darnic cu lucrurile altuia*; οὐκ ἀπέχονται τῶν ἄλλοτρίων XEN. Cyr.5.1.13 *nu se țin departe de bunurile altora*: (pron.) ἄλλότριον κάματος ... ἀμῶνται HES. Th.599 *strâng roadele muncii altora. II* I care aparține sau este propriu străinilor, care nu este de-al casei sau de-al locului, care ține de altă familie sau țară, străin: (frecv. op. οἰκεῖος) ~ φῶς IL. 5.214 *un om (cu totul) străin*: ἐπὶ γαίης ἄλλοτρίης OD. 14.86 *într-o țară străină*; ἐπ' ἄλλοτρίαίς ψήφοισι ... ὑφέξω SOPH. El.1317 *voi surine judecării unor străini*; ὅς καὶ ἄλλοτριώτερός τοι τῶν παιδῶν HDt. 3.119 (frate) *care îți este mai străin decât copiii*; ἐν ἄλλοτρία ζυμμαχία THUC. 1.32 *într-o alianță cu străini*; μὴ ἄλλοτρίαίς γνώμαις καὶ ἐγκλήμασι πεισθέντες οἰκεῖον πόνον πρόσθησθε THUC. 1.78 *nu mai atrageți neplăceri asupra voastră, lăsându-vă convinși de păreri și învinuiri străine*; ἄρατε τοὺς θεοὺς τοὺς ἄλλοτρίους ... ἐκ μέσου ὑμῶν LXX Gen.35.2 *aruncați zeii străini din mijlocul vostru*; (+ dat.) οὐδ' ἄλλότριον τυγχάνομεν ὑμῖν ὄντες ISOC. 14.51 *nu vă suntem străini*: (subst.) ἐπὶ μὲν οὖν τῇ τοῦ οἰκεῖου ἔχθρᾳ στάσις κέκληται, ἐπὶ δὲ τῇ τοῦ ἄλλοτρίου πόλεμος PLAT. R.470b *dușmăniei față de cel din familie i se spune dezbinare, iar dușmăniei față de străin - război. 2* străin, dușman, potrivnic: ἐπὶ τὸ κατάστρομα τῆς ἄλλοτρίας νεῶς PLB. 1.22.8 *pe puntea corăbiei dușmane*: (subst.) ἄλλότριον εἰσήλθον εἰς πύλας αὐτοῦ LXX Abd.11.3 *străinii au pătruns prin porțile lui. III* (spec.) **1** impropriu: (nume) PLAT. Phd.99b. **2** nepotrivit, neadecvat: (hrană) PLAT. R.491d. **3** care iese din limitele obișnuitului, excesiv: πλουσίῳ ... πολλὰς ἔχοντι σάρκας ἄλλοτρίας PLAT. R.556d *un bogat care are multe cărnuri în plus (sc. este prea gras)*. **4** străin de subiect sau de realitate, nelalocul lui: (considerații) ARSTT. EN1159b24. **5** care vine din afară, extrinsec: (căldură) ARSTT. Mete.379a18. **6** străniu, ciudat: (amărăciune) LXX Is.28.21.

[ἄλλος]

ἄλλοτριότης, *ητος.* ἢ *subst.* **I** I însușirea de a fi (ca un) străin (față de cineva), (senti-

ment de) înstrăinare: οὗτος δὲ ἡμᾶς ἄλλοτριότητος μὲν κενοῖ, οἰκειότητος δὲ πληροῖ PLAT. *Smp.*197c *el (sc. Eros) ne goleşte de înstrăinare și ne umple de familiaritate*: LXX *Ps.Sol.*17.13. **2** dușmănie, ostilitate, aversiune: ARSTT. *Pol.*1311b15. (πρός + ac.) PLAT. *Ep.*318d, PLB. 20.7.3. **II** ceea ce este de la alții, putere împrumutată: PLAT. *Ph.*261a.

[ἄλλότριος]

ἄλλοτριω-φάγος, ον [φά] *adj.* care mănâncă mâncarea altuia *sau* pe cheltuiala altuia, parazit: SOPH. *Fr.*329.

[ἄλλότριος, φαγεῖν]

ἄλλοτριό-χωρος, ον *adj.* care este din altă țară, străin: IOS. *AI3.*281.

[ἄλλότριος, χώρα]

ἄλλοτριόω-ω, *vb.* |viit. -ώσω, aor. ἤλλοτριώσω, pf. ἤλλοτριώκα; *pas.* aor. ἤλλοτριώθη, pf. ἤλλοτριώμαι| **I** (*act.*) **I** a instrăina, a depărta (de, de la), a lipsi (de): (+ ac. și gen.) τῶν σωμάτων τὴν πόλιν οὐκ ἄλλοτριούντες THUC. 3.65 *nevădăvind cetatea de oameni*: τοὺς ἤλλοτριώκοντας αὐτοὺς ἀπὸ τῆς λητουργίας DEM. 51.17 *cei care s-au sustras de la îndatorire*. **2** a face (să fie) străin *sau* ostil: (+ dat.) XEN. *Cyr.*6.1.16. **II** (*med., pas.*) **I** a se instrăina, a se depărta (de cineva), *ext.* a deveni dușman: ἀδικουμένη δὲ ἄλλοτριούται THUC. 1.34 (*o colonie) nedreptătită se instrăinează (sc. de metropolă)*: (+ dat.) THUC. 8.73, (+ πρόσ și ac.) PLB. 29.6.5, (+ ἀπό și gen.) LXX *1Mac.*6.24. **2** a fi instrăinat, a cădea în mâini străine: HDI. 1.120, DEM. 18.88 **3** (filos.) a fi instrăinat, a fi scos din condiția sa naturală: PLAT. *Ti.*64e. **4** a se purta ca un străin: LXX *Gen.*42.7.

[ἄλλότριος]

ἄλλοτριώς, *adv.* |comp. -ώτερον, superl. -ώτατα| **I** ca un străin, cu răceală *sau* cu dușmănie: ~ διακεῖσθαι LYS. 33.1, ~ ἔχειν MEN. *Asp.*181 *a se purta ca un străin, a nutri dușmănie*: (comp.) ISOC. 12.159, DEM. 18.9. **II** în mod impropriu, nepotrivit, deplasat: ARSTT. *Cat.*2b35. **III** în chip străniu, ciudat: LXX *Is.*28.21.

[ἄλλότριος]

ἄλλοτριώσις, εως, ἡ *subst.* **I I** instrăinare: LXX *Ier.*17.17, ἐς ἄλλοτριώσιν τῶν κληρουχιῶν Καίσαρι APP. 3.39 *pentru a-l instrăina pe Cezar de coloniști*. **2** dușmănie,

aversiune: (eu ἐς + ac.) APP. 3.13. **II** neasumare, refuz, respingere: (a unei alianțe) THUC. 1.35.

[ἄλλοτριόω]

ἄλλοφορς, ον *adj.* fără panasă: (coif) IL. 10.258.

[ἀ-, λóφορς]

ἄλλο-φρονέω-ω, *vb.* **I I** a-și pierde cunoștința, a fi aiurit (de o lovitură): IL. 23.698, THEOC. 22.129. **2** a-și pierde mințile, a o lua razna: HDI. 5.85. **II** a fi cu mintea aiurea, a se gândi la altele: OD. 10.374.

[ἠλέός (?), φρονέω]

ἄλλοφῦλέω-ω, *vb.* a adopta obiceiuri străine: LXX *4Mac.*18.5.

[ἄλλόφυλος]

ἄλλοφυλισμός, οῦ, ὁ *subst.* fel de viață al străinilor, obiceiuri străine: LXX *2Mac.*6.24.

[ἄλλόφυλος]

ἄλλό-φῦλος, ον *adj.* **I I** de alt trib *sau* neam, de altă stirpe, străin: (armată) THUC. 4.92, (om) DEM. 18.185, ἐς ἄλλόφυλον ... χθόνα AESCH. *Eu.*851 *în țară străină*: (*subst.*) THUC. 1.2, PLAT. *Lg.*629d **2** (*spec.*) de alt neam, păgân: LXX *Ex.*34.15, IOS. 4.183, NT *Fr.*10.28. **3** împotriva străinilor: (război) PLUT. *Cam.*23.4. **4** aparținând unor neamuri diferite: PLB. 3.61.5, id. 23.13.2. **II** de altă natură, străin de propria fire: (*subst.*) PLUT. *M.*688c.

[ἄλλος, φυλή]

ἄλλοφωνία, ας, ἡ *subst.* v. ἄλλογλωσσία: IOS. *AI1.*118.

[ἄλλόφωνος]

ἄλλό-φωνος, ον *adj.* ἄλλογλωσσος

[ἄλλος, φωνή]

ἄλλο-χροέω-ω, *vb.* a-și schimba culoarea: ARSTT. *Pr.*880a25.

[ἄλλόχροος]

ἄλλό-χροος-ους, οον-ουν *adj.* care și-a schimbat culoarea, de altă culoare: EUR. *Hipp.*175.

[ἄλλος, χροά (χρός)]

ἄλλό-χρως, ον *adj.* străin *sau* ciudat la înfățișare: EUR. *Andr.*879, id. *Ph.*138.

[ἄλλος, χρός]

ἄλλῦδις, *adv.* în altă parte, în altă direcție: (în combinație cu ἄλλος) διέτρεσαν ~ ἄλλος IL. 11.486 *fugiră care încotro*: OD. 5.71, A.RH. 2.980, THEOC. 22.20, (cu adv. ἄλλῃ) ~ ἄλλῃ IL. 13.279, OD. 9.458 *incolo și încoaace, de colo colo*.

[ἄλλος]

ἄλλύω, v. ἀναλύω

ἄλλως, *adv.* **I** 1 intr-alt chip, în mod diferit, altfel: IL. 14.53, HDT. 6.124, πῶς γὰρ σωθησόμεθ' ~ ; AR. *Lys.*497 *cum altfel ne vom salva?*; οὕτω φῶμεν ἢ ~ σοι δοκεῖ; PLAT. *Euthd.*12d *asa sã spunem sau ai altã pãrere?*; εἰ μὲν οὖν ἄλλο τις βέλτιον ὄρᾱ, ~ ἐχέτω XEN. *An.*3.2.37 *dacã cineva vede altã [soluție] mai bunã, altfel sã fie*; ~ πῶς PLAT. *R.*343b *altcumva*; ~ οὐδαμῶς PLAT. *R.*526a *in nici un alt mod, nicicum altfel*. **2** în mod (foarte) diferit: **a** deosebit, mai bine: IL. 19.401, οὐδὲ κεν ~ οὐδὲ θεὸς τεύξειε OD. 8.176 *nici (mãcar) un zeu nu te-ar plãsmui mai bine*. **b** altfel (decât e bine), rãu: (op. ὀρθῶς) DEM. *Ep.*1.12. **3** în alte condiții: OD. 15.513, HDT. 1.42. **II** **I** în zadar, fãrã folos, degeaba: IL. 23.144, OD. 14.124, τὰ χρήματα ~ ἀνηλοῦτο THUC. 1.109 *banii se cheltuiu zadarnic*; δίδωμι δὲ ~ HDT. 3.139 *ti-o dãruiesc degeaba (= fãrã platã, gratis)*; ~ πονεῖ SOPH. *OT*1151 *degeaba se chĩnuiesc*; (spec.) τὴν ~ DEM. 3.21 *intr-o doarã*. **2** la nimerealã: τὰ δὲ νεογνὰ ... παραλείπουσαι ~ καὶ ~ LXX *3Mac.*1.20 *iși pãrãseau pruncii pe unde se nimerea*. **III** într-un fel sau altul, în orice caz, oricum: (cu prop. condiționale și cauzale) HDT. 7.16, id. 8.30, ἐπειπερ ~ ... εἰς Ἄργος κίεις AESCH. *Ch.*680 *dacã oricum te duci la Argos*. **IV** **I** de altfel, pe lângã aceasta, în rest: ~ δὲ παιδείας Ἑλληνικῆς ὀψιμαθῆς λέγεται γενέσθαι PLAT. *Cat.Ma.*2.5 *de altfel se zice cã [Porcius Cato] a fost un discipol târziu al culturii elene*; μειράκιον ... πενιχρὸν μὲν, ~ δ' εὐπρόσωπον AR. *Pl.*976 *un bãiat sãrac, e adevãrat, dar altfel drãguț la față*. **2** (precedat de καὶ) și așa, afarã de asta, altminteri: ἀγήνωρ ἐστὶ καὶ ~ IL. 9.699 *el și așa e semeț*; καὶ ~ εὐειδῆς HDT. 1.60 *altminteri frumoasã*. **3** (frecv. în formula ἄλλως τε καὶ) în special, mai cu seamã, mai ales (cã, dacã), îndeosebi: AESCH. *Suppl.*794, SOPH. *El.*1324, διαβῆναι οὐ ρãδιον ἦν, ~ τε καὶ νοκτός DEM. 59.99 (*rãul*) *nu era usor de trecut, în special noaptea*; (urmat de εἰ, εãν, ἐπειδῆ, ὅταν ș.a.) ~ τε καὶ εἰ δόξομεν ἄρξει μάλλον τῆς διαφορᾶς THUC. 1.81 *mai ales dacã va pãrea cã noi am început conflictul*; (fãrã καὶ) ~ τε ἐπειδῆ ἐν τῇ σῆ οικίᾳ γέγονεν PLAT. *Men.*85e *mai ales cã în casa ta s-a nãscut*. **V** (cu subst.) pur și simplu, nimic altceva decât, doar: εἶδωλον ~ SOPH. *Ph.*947 *o arãtare doar*; EUR. *Tr.*476, AR. *Nu.*1203. [ἄλλος]

ἄλμα, ατος, τό *subst.* **I** 1 săriturã, salt: (la întrecerile sportive) OD. 8.103, id. 8.128, (+ gen.) κοῦφον ~ ποδῶν Ἀχιλῆ EUR. *El.*439 *Achilleus, cel sprinten la săritura (picioarelor)*; (despre iepuri) XEN. *Cyn.*5.20. **2** săriturã, aruncare, zvãrlire: ἄλμ' ἐπὶ ξίφος EUR. *Hel.*96 *sãriturã în sabie*; πέτρας ... ἄλματα EUR. *HF*1148, πετραῖον ~ EUR. *Ion*1268 *sãriturã (sau zvãrlire) de pe o stãncã*; (în tragerea la sorți) SOPH. *Ai.*1287. **II** dãrã, dungã (*propr.* pe nisip, pt. executarea săriturilor): (despre o cometã) ARSTT. *Mete.*343b23, (fig.) *Pi.* N.5.20.

[ἄλλομαι]

ἄλμᾶ, (dor.) *v.* ἄλμη

ἄλμαία, ας, ἡ *subst.* apã săratã (de mare) sau saramurã: AR. *Fr.*419.

[cf. ἄλς]

ἄλμᾶς, ἄδος *adj.* în saramurã: (mãslinã) AR. *Fr.*140, PLUT. *M.*687d. // **ἄλμᾶς**, ἄδος, ἡ *subst.* mãslinã în saramurã: AR. *Fr.*392.

[ἄλλομαι]

ἄλμη, ης, ἡ *subst.* {dor. ἄλμᾶ *Pi.* N.4.36} **I** 1 apã săratã, apa mării, ext. mare: OD. 5.53, *Pi.* P.2.80, ἐπαισαν ἄλμην βρύχιον AESCH. *Pers.*397 *lovirã (sc. cu vãslele) apele adãnci ale mării*; EUR. *Cyc.*166. **2** apã cu sare, saramurã: (pt. conservarea alimentelor) HDT. 2.77. **3** (culin.) sos preparat cu sare și diferite condimente, marinatã: AR. *V.*1515. **II** **I** sare, crustã de sare: (lãsatã pe trup de apa mării, dupã uscarea) OD. 6.219, (pe pãmânt) ἄλμην ἐπανθέουσαν HDT. 2.12 *eflorescențã de sare*. **2** teren mlăștinos și sărat, slatinã, sărãturã: XEN. *Oec.*20.12, LXX *Ps.*106.34. **3** salinitate: PLAT. *Phd.*110e.

[cf. ἄλς]

ἄλμηεις, ἦεσσα, ἦεν *adj.* sărat: AESCH. *Supp.*844.

[ἄλμη]

ἄλμια, ων, τὰ *subst.* peștișori sărați, sărãturi: MEN. *Fr.*397.5.

[ἄλμη]

ἄλμυρίζω, *vb.* a fi sărat: (despre pãmânt) ARSTT. *HA*613a3.

[ἄλμυρίς]

ἄλμυρίς, ἴδος, ἡ *subst.* **I** 1 sediment salin, eflorescențã de sare, salitrã: ARSTT. *Mete.* 357b4, PLUT. *Eum.*16.10. **2** salinitate: ARSTT. *Pr.*933b24. **II** teren sărat, slatinã, sărãturã: LXX *Iov*39.6. **III** aliment sărat, sărãturã: PLUT. *M.*801a.

[ἄλμη]

ἀλμῦρός, ἄ, ὄν *adj.* I I sārat: (frecv. despre apa mării) OD. 4.511, HES. *Th.*107, SAPPH. 44.7, PL. *O.*7.57 ș.a., (despre Hellespont) – ποταμός HDI. 7.35 *shiviū sārat*: (despre umori) PLAT. *Ti.*84a, (despre laptele lăuzeilor) ARSTT. *HA*585a31. 2 sālciiu: THUC. 4.26. 3 sārat, picant: (despre alimente) XEN. *Cyr.*6.2.31, ARSTT. *Fr.*103. 4 sārat, sārācios: (despre un pāmânt neroditor) LXX *Ier.*17.6. II (fig.) I amar, neplăcut: PLAT. *Phdr.*243d, id. *Lg.*705a, (neut. adv.) ἀλμυρά κλάσεις THEOC. 23.34 *vei plānge amar*. 2 excitant, atrăgător: PLUT. *M.*685e.

[ἄλμη]

ἀλμῦρότης, ητος, ἡ *subst.* salinitate: ARSTT. *Mete.*356b4, PLUT. *M.*913d.

[ἀλμυρός]

ἀλμῦρόδης, ες *adj.* sārat, salmastru: IOS. *B14.*456.

[ἀλμυρός]

ἀλμώδης, ες *adj.* [comp. -έστερος] care conține multă sare, sārat, sārācios: (pāmânt) XEN. *Oec.*20.12.

[ἄλμη]

ἄλξ, *subst.* [doar dat. sg. ἀλκί] vlagă, forță, vigoare: ἀλκί πεποιθώς IL. 5.299, OD. 6.130 *increzător în forța sa*.

ἀλοάω-οῶ, *vb.* [viit. -οήσω, aor. ἠλόησα, pf. inuz.: *pas.* viit. ἀλοηθήσομαι, aor. ἠλοήθην, pf. ἠλόημα] [ion. poet. ἀλοιάω] I a bate, a lovi (repetat): γάϊαν ... χερσίν ἀλοία IL. 9.568 *bătea glia cu mâinile*: μητέρ' ἠλόησεν AR. *Ra.*149 *și-a snopit mama în bătaie*: (*pas.*) PLB. 10.12.9. II I a treiera: (grâu) THEOC. 10.48, LXX *Deut.*25.4, NT *1Cor.* 9.10, (part. subst.) οἱ ἀλοῶντες PLAT. *Thg.*124a, XEN. *Oec.*18.2 *treierătorii*. 2 (fig.) a zdrobi, a distruge: (cetăți) LXX *Ier.*5.17.

[cf. ἀλόη]

ἄ-λοβος, ὄν *adj.* (despre ficatul animalelor de jertfă) fără un lob, *ext.* de rău augur, neprielnic: XEN. *HG*3.4.15, PLUT. *Ages.*9.3, APP. *BC*2.152.

[ἄ-, λοβός]

ἀλογέω-ῶ, *vb.* [viit. -ήσω, aor. ἠλόγησα, pf. ἠλόγηκα: *pas.* aor. ἠλογήθην] I I a nesocoti, a nu ține seama *sau* cont (de): IL. 15.162, HDI. 8.116, (+ gen.) πάσης συμβουλῆς ἀλογήσας HDI. 3.125 *neținând seama de sfatul nimănui*: IOS. *A17.*174. 2 a nu băga în seamă, a disprețui, a desconsidera: (*pas.*) LXX *2Mac.*12.24. II (*med. pas.*) a greși (socotelile), a se înșela: PLB. 8.36.4, id. 28.9.8.

[ἀλογος]

ἀλόγημα, ατος, τό *subst.* eroare de calcul, greșeală: PLB. 9.16.5, id. 12.19.7.

[ἀλογέω]

ἀλογία, ας, ἡ *subst.* [ion. -ίη] I neluare în seamă, nesocotire, desconsiderare: ἀλογίην ἔχειν (+ gen.) HDI. 4.150, ἐν ἀλογίῃ ἔχειν / ποῖεσθαι (+ ac.) HDI. 6.75, id. 7.226 *a nu ține seama (sau cont) de*: ἀλογίης τε ἐκύρησε πολλῆς HDI. 7.208 *nu prea a fost luat în seamă*. II I lipsă de rațiune *sau* de logică, iraționalitate, incoerență, absurditate: πολλήν τε ἀλογίαν τῆς διανοίας παρέχετε THUC. 5.111 *dafi dovadă de multă iraționalitate în gândire*: PLAT. *Thi.*167e, id. *Phd.*67e, ARSTT. *Po.*1461b19. 2 dezordine, vâlmașag: PLB. 15.14.2. III lipsă a vorbirii, amuțire, tăcere: PLB. 36.7.4, LUC. *Lex.*15.

[ἀλογέω]

ἀλογιστέω-ῶ, *vb.* a se purta cu nesocotință: PLUT. *M.*656d.

[ἀλόγιστος]

ἀλογιστία, ας, ἡ *subst.* lipsă de judecată, nesocotință, nesăbuintă: PLB. 2.30.4, LXX *3Mac.*5.42, PLUT. *M.*466e.

[ἀλογιστέω]

ἄ-λόγιστος, ὄν *adj.* [comp. -ότερος, superl. -ότατος] I I care nu poate fi socotit *sau* cuprins cu mintea, de necrezut: SOPH. *OC*1675. 2 nesocotit, nemăsurat: ἀλόγιστον δέ τοι τὸ πλῆθος ἀντάλλαγμα γενναίου φίλου EUR. *Or.*1156 *valoarea unui prieten adevărat este nesocotit de mare (sau, după alții, este un lucru nesocotit să dai un prieten adevărat pe favoarea mulțimii)*. II I lipsit de judecată, nesocotit, nesăbuit, nechibzuit: (indrăzneală) THUC. 3.82, (plăcere) IOS. *A18.*193, (frecv. despre pers.) εἰ οὕτως ~ εἰμι ὥστε μὴ δύνασθαι λογίζεσθαι PLAT. *Ap.*37c *dacă sunt atât de lipsit de judecată încât să nu-mi pot da seama*: PLAT. *Gr.*522e, ARSTT. *EN*1149a10 ș.a., (neut.) ἀλόγιστόν ἐστι (+ inf.) PLUT. *M.*158e *este un lucru nesăbuit*. 2 (filos.) irațional: PLAT. *R.*439d.

[ἄ-, λογίζομαι]

ἀλογίστως, *vb.* I cu nesocotință, în chip nesăbuit: THUC. 3.45, LYS. 7.12, PLAT. *Phd.*62e, PLB. 11.32.6. II în mod irațional: PLAT. *Prt.*324b.

[ἀλόγιστος]

ἄ-λογος, ὄν *adj.* [comp. -ότερος, superl. -ότατος] I I fără cuvinte, fără grai, mut: (tăcere) PLAT. *Lg.*696e, ἡμέρα ~ LUC. *Lex.*9 *zi nefastă*

(sc. *in care nu se discută afaceri publice*, cf. lat. *dies nefastus*). **2** lipsit de elocință: LXX *Ex.*6.12. **3** inexprimabil: SOPH. *Fr.*262, PLAT. *Sph.*238c. **II** **1** lipsit de rațiune, irațional: (simțire) PLAT. *Ti.*69d, (mânie) PLB. 3.81.9, τὸ μὲν ἄλογον αὐτῆς εἶναι, τὸ δὲ λόγον ἔχον ARSTT. *EN*1102a28 *o parte a lui* (sc. *a sufletului*) *este irațională și cealaltă rațională*. **2** fără minte, fără judecată: (despre animale) XEN. *Hier.*7.3, PLB. 15.21.5, τὰ ἄλογα (sc. ζῷα) PLAT. *Pri.*321b *dobitoacele fără minte*; (despre copii) PLAT. *R.*534d, LXX *Înf.*12.25. **3** nesocotit, nesăbuit: (despre oameni) IOS. *AI*6.116. **4** contrar gândirii raționale *sau* bunului simț, fără noimă, nerațional, ilogic, absurd: πόλει ἀρχὴν ἐχούση οὐδὲν ἄλογον ὅτι ξυμφέρων THUC. 6.85 *pentru o cetate care posedă un imperiu [nu e] nimic ilogic, dacă aduce folos*; πάντων ἀλογώτατον PLAT. *Ap.*18c *lucrul cel mai absurd dintre toate*; τοῦτο δ' ἄλογον ARSTT. *Ph.*188a5 *dar acest lucru este absurd* (sc. *imposibil din punct de vedere logic*): κατέφευγε δ' εἰς προφάσεις ἀλόγους PLB. 3.15.9 *a recurs la pretexte absurde*. **5** inexplicabil: (+ dat.) THUC. 6.46, LYS. 26.19. **III** care nu este pus la socoteală, nesocotit, nul: αἱ ἡμέραι αἱ πρότεραι ἄλογοι ἔσονται LXX *Num.*6.12 *zilele de mai înainte nu vor fi socotite*. **IV** **1** (mat.) irațional: ARSTT. *APr.*76b9, (cu joc de cuvinte, v. sensul II.2) ἀλόγους ὄντας ὥσπερ γραμμὰς PLAT. *R.*534d (*copii*) *iraționali, ca niște linii*. **2** (muz.) irațional: PLUT. *M.*1026a.

[ἀ-, λόγος]
ἀλόγως, *adv.* **I** fără cuvinte, fără grai: SOPH. *OC*131. **II** în mod irațional, fără rațiune *sau* motiv, fără noimă, ilogic, absurd: THUC. 2.65, PLAT. *R.*439d, ~ ἔχειν DEM. 23.115 *a fi absurd*. **III** fără socoteală: LXX *3Mac.*6.25.

[ἄλογος]
ἀλόη, ης, ἡ *subst.* [var. αλωθ (ἄλώθ)] LXX *Cânt.*4.14 [bot.] aloe, *Aquilaria agallocha* sau *A. mallacensis*: (folosită la colorarea vinului) PLUT. *M.*693c, (la îmbalsămarea) NT *In.*19.39.

[împrumut oriental, cf. ἀγάλοχον]
ἀλοητός, οὔ, ὁ *subst.* {att. ἀλοατός} treier, treierat, treieris: XEN. *Oec.*18.5, LXX *Lev.*26.5.

[ἀλοάω]
ἀλόθεν, *adv.* din *sau* de la mare: (cu prep. ἐξ) IL. 21.335.
[ἄλς, -θεν]

ἀ-λοιδόρητος, ον *adj.* **I** neocărat, neinsultat: PLUT. *M.*757a. **2** care nu poate fi atins de ocări, ireproșabil: PLUT. *M.*89a. **II** (dub.) care nu ocărăște: (neut. pl. adv.) SOPH. *Fr.*210.8.

[ἀ-, λοιδορέω]
ἀ-λοιδορος, ον *adj.* (dub.) care nu ocărăște, care nu face reproșuri: AESCH. *Ag.*412.

[ἀ-, λοιδορος]
ἀλοίην, opt. aor. act. de la ἀλίσκομαι
ἀλοιμός, οὔ, ὁ [ἄ-] *subst.* tencuială: SOPH. *Fr.*69.

[ἀλείφω]
ἀλοίτης, ου [ἄ-] *adj.m.* răzbunător: CALL. *Hec.fr.*271.

[v. ἀλείτης]
ἀλοιφή, ἡς, ἡ *subst.* **1** untură, grăsime: (de porc) IL. 9.208, OD. 8.476. **2** unsoare: (folosită la argăsire) IL. 17.390, (pt. a unge coarda unui arc) OD. 21.179. **3** ulei, alifie, pomadă, ir: OD. 6.220, A.RH. 3.224. **4** pictură, zugrăveală: (pe zid) PLAT. *Criti.*116b, LXX *Iov.*33.24. **II** ungere: (cu uleiuri parfumate) PLAT. *IAlc.*122c. **III** ștergere: LXX *Ex.*17.14.

[ἀλείφω]
ἀλοκίζω, [ἄ-] *vb.* a trage brazde, a brăzda: (fig.) ~ ... τὸ χωρίον AR. *V.*850 *a trage o brazdă în ogoraș* (sc. *a trage o linie de condamnă pe o tâbliță cerată*).

[ἄλοξ]
ἄλοξ, οκος, ἡ [ἄ] *subst.* v. αὔλαξ
ἀλοπήγιον, ου, τό *subst.* ocnă (de sare), salină: PLUT. *Rom.*25.5.

[ἀλοπηγός]
ἄ-λοπος, ον *adj.* nemelițat, necurățat de coajă: (cu aluzie obscenă în context) AR. *Lys.*736.

[ἀ-, λέπω]
ἄλος, gen. sg. de la ἄλς
ἄλος, (dor.) v. ἦλος

ἄλοσ-ἄχνη, ης, ἡ *subst.* spumă de mare: ARSTT. *HA*616a28.

[ἄλς, ἄχνη]
ἄλοσ-ύδνη, ης, ἡ [ἄ-] *subst.* Halosydne, *posib.* fiică *sau* zână a mării: (epitet al lui Thetis) IL. 20.207, (Amphitrite) OD. 4.404, (despre Nereide) A.RH. 4.1599.

[ἄλς, ὕδωρ]
ἄλοσύνα, (eol.) v. ἡλοσύνη
ἄλοῦμαι, ind. viit. de la ἄλλομαι
άλουργής, ἐς [ἄ-] *adj.* **I** lucrat *sau* vopsit cu purpură, de purpură, purpuriu: (vesmânt)

IOS. *At*.183, PLUT. *Rom*.26.2. **II** de culoarea purpurei, purpuriu: (pāmānt) PLAT. *Phd*.110c. // **άλουργές**, τό *subst.* I țesătură, covor de purpură: AESCH. *Ag*.946. **II** (culoare) purpură, purpuriu: ARSTT. *Col*.792a7. [ἄλς, ἔργον]

άλουργίς, ἴδος, ἡ *subst.* mantie de purpură: AR. *Eq*.967, PLUT. *Rom*.14.5, LUC. *Hist.Consc*.8.

[άλουργής]

άλουργο-πώλης, ου, ὁ *subst.* negustor de purpură: ARSTT. *Mech*.849b34.

[άλουργός, πωλέω]

άλουργός, ὄν *adj.* purpuriu: PLAT. *R*.429d. // **άλουργόν**, τό *subst.* (culoare) purpură, purpuriu: PLAT. *Ti*.68c, ARSTT. *Mete*.372a8.

[v. άλουργής]

άλουσία, ας, ἡ *subst.* {ion. -ίη} nespălare, neîmbăiere, murdărie: HDT. 3.52, EUR. *Or*.226.

[ἄλουτος]

ἄλουτος, ὄν *adj.* nespălat, neîmbăiat: HDT. 2.64, EUR. *El*.1107, AR. *Lys*.280.

[ἄ-, λούω]

ἄ-λοχος¹, ου, ἡ [ἄ-] *subst.* I tovarășă de pat, soție (soață), nevastă: IL. 1.114, OD. 1.36, PL. *O*.9.62, AESCH. *Pers*.63 ș.a. **II** concubină: (despre Briseis) IL. 9.336.

[ἄ- (IE *sm), λέχος]

ἄ-λοχος², ου, ἡ [ἄ-] *subst.* care nu a născut, fecioară: (despre Artemis) PLAT. *Thi*.149b.

[ἄ- (IE *h), λέχος]

ἄλώω, (ep.) imper. prez. med. 2sg. de la ἄλάομαι

Ἄλπεις, εων, αἱ *subst.* munții Alpi: PLB. 2.14.6

ἄλς¹, ἄλός, ὁ *subst.* {ep. dat. pl. ἄλεσσι} **I** sare: (folosită drept condiment, pt. conserva ș.a.) IL. 9.214, HDT. 2.62, (frecv. pl.) ἄλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ OD. 11.123 *māncare amestecată cu sare*; ἄλσιν διασμηχθεῖς ὄναιτ' ἄν οὔτοσί AR. *Nu*.1237 *bine frecat cu sare*, [pântecetele] ἄστα ar fi de folos (sc. ar putea fi tăbăcit și transformat în burduf); ἀφίημι ... τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τῶν φόρων καὶ τῆς τιμῆς τοῦ ἄλός LXX *1Mac*.10.29 *scutesc iudeii de dări și de taxa pe sare*. **2** (mineral.) sare gemă: ἄλός τε μέταλλον HDT. 4.185 *mină de sare*; ARSTT. *Mir*.844b12. **3** saramură: CALL. *Hec.fr*.248.2. **II** (fig.) **I** bob de sare (sc. lucru mărunț, fără valoare): οὐδ' ἄλλα δοίης OD. 17.455 *n-ai da nici un bob de sare*; THEOC. 27.61. **2** sare: (ca simbol al ospitalității și al legăturii de

prietenie) ARSTT. *EN*1156b, DEM. 19.189, id. 19.191, μεταδοὺς ἄλῶν καὶ τραπέξης PLUT. *M*.295c *impărțind [cu el] sarea și masa*; (ca semn al legăturii sfinte și statornice cu Dumnezeu) διαθήκη ἄλός LXX *Num*.18.19 *legământ de sare*. **3** spirit, duh, farmec: αἱ Μενάνδρου κομωδοῖα ἀφθόνων ἄλῶν καὶ ἰλαρῶν μετέχουσιν PLAT. *M*.854c *comediile lui Menandru sunt pline de sare și de voieșie*.

[IE *sal-, cf. lat. *sāl*]

ἄλς², ἄλός, ἡ [ἄ-] *subst.* [masc. II. 20.229] (poet.) mare: IL. 1.141, OD. 1.162, HES. *Th*.791, PL. *O*.1.71 ș.a., πολίην ἄλα ναίεμεν IL. 15.190 *a sălășlui în marea cărunță*; ἡ ἄλός ἢ ἐπὶ γῆς OD. 12.27 *pe mare sau pe pământ*; (spec.) πόντος ἄλός IL. 21.59, πελαγίαν ἄλα AESCH. *Pers*.427 *întinsul mării*.

[v. ἄλς¹]

ἄλσηίς, ἴδος, ἡ *adj.f.* dumbrăveană, pădureană: (despre nimfe) A.RH. 1.1066.

[ἄλσος]

ἄλσις, εως, ἡ *subst.* I săritură, salt: ARSTT. *EN*1174a31. **II** tresărire, zvăcnire: (a inimii) ARSTT. *PA*669a18.

[ἄλλομαι]

ἄλσο, (ep.) aor. R. 2sg. de la ἄλλομαι

ἄλσος, εος-ους, τό *subst.* I crâng, dumbravă, zăvoi: IL. 20.8, OD. 10.350, HDT. 2.133, THEOC. 1.117. **II** I crâng, dumbravă sau pădure sfântă: OD. 6.291, SAPPH. 2.2, HDT. 2.138, SOPH. *OC*10. **2** (ext.) loc sfânt, incintă sacră, sanctuar: (despre cetatea Onchestos, unde se afla un sanctuar închinat lui Poseidon) IL. 2.506, (despre sanctuarul lui Zeus din Olympia) PL. *O*.10.45, πόντιον ~ AESCH. *Pers*.103 *dumbrava sfântă a mării* (sc. marea, sanctuarul lui Poseidon); (despre Egipt) AESCH. *Supp*.558.

[R. *al- „a hrăni, a crește” (?), cf. ἄλδαίνο, ἄναλτος]

ἄλσώδης, ες *adj.* din sau de dumbravă, păduratic: (izvor) EUR. *IA*141, (arbori) PLUT. *M*.648c, (locuințe) LXX *Ier*.3.6.

[ἄλσος]

ἄλτῆρες, ὄν, οἱ *subst.* haltere sau greutăți (de plumb): (folosite de atleți la săriturile în lungime) ARSTT. *IA*705a16, PLUT. *M*.793b.

[ἄλλομαι]

άλτικός, ἡ, ὄν *adj.* I bun la sărituri: (despre pers.) XEN. *Cyr*.8.4.20. **II** I care sare, săritor: (părți ale insectelor) ARSTT. *PA*683b3. **2** săltăreț: (dans) PLUT. *Num*.13.4.

[ἄλλομαι]

Ἄλτις, ιος, ἡ *subst.* Altis, dumbravă sau incintă sacră a lui Zeus în Olympia: PL. O.10.45, XEN. HG7.4.29.

[ἄλτος]

ἄλυκός, ἡ, ὄν [ἄ-] *adj.* |comp. -ότερος| sărat: AR. Lys.403, PLAT. Ti.86e, ἡ θάλασσα ἡ ἄλυκὴ LXX Num.34.3 *Mareea Sărată* (sc. *Mareea Moartă*): (subst.) τὸ ἄλυκόν PLUT. M.913c *salinitate*.

[ἄλς]

ἄλυκότης, ητος, ἡ *subst.* salinitate: (a mării) ARSTT. Fr.217.

[ἄλυκός]

ἄλυκρός, ἄ, ὄν *adj.* călduț: CALL. Hec.fr.270.

[cf. θαλυκρός, ἀλέα]

ἄλυκτάζω, *vb.* a fi agitat sau neliniștit: HDT. 9.70.

[cf. ἄλυω]

ἄλυκτέω, [ἄ-] *vb.* {ep. perf. ἀἄλυκτῆμαι} a fi tulburat: IL. 10.94.

[cf. ἄλυω]

ἄλυκτο-πέδη, ης, ἡ *subst.* (pl.) obezi, lanțuri de nedezlegat: HES. Th.521, A.RH. 2.1249.

[ἄλυτος (?), πέδη]

ἄ-λύμαντος, ὄν [ῶ] *adj.* nevătămat, nestruciat, neatins (de): (+ dat.) PLUT. M.5e.

[ἄ-, λυμαίνομαι]

ἄλυξις, εως, ἡ [ἄ-] *subst.* scăpare: AESCH. Ag.1299.

[ἄλυω, cf. ἀλύσσω]

ἄλύξω, ind. viit. act. de la ἀλύσσω sau ἄλύσσω

ἄ-λύπητος, ὄν [ῶ] *adj.* I lipsit de supărări: (viață) SOPH. Tr.168. II care nu aduce suferință sau supărare: EUR. Hyps.fr.1.9. // **ἄλυπῆτος**, *adv.* (în chip) nesupărător: (+ dat.) PLAT. Lg.958e.

[ἄ-, λυπέω]

ἄλυπία, ας, ἡ *subst.* lipsă de suferință sau de supărări: PLAT. Sp.371d, ARSTT. Rh. 1365b13, PLUT. M.103f.

[ἄλυπος]

ἄ-λύπος, ὄν *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| I lipsit de suferință sau de supărare, scutit de dureri, fără măhnire: (viață) EUR. Ba.1004, PLAT. Lg.729a, (suflet) PLAT. Sp.372a, (pers.) EUR. IA163, NT Flp.2.28, (moarte) LUC. Hist. Consc.21, (subst.) τὸ ἄλυπον PLAT. R.585a *lipsa de suferință*: (+ gen.) γῆρος ἄλυπα SOPH. OC1519 *lucruri neatinsse de bătrânețe*. II I care nu pricinuieste suferințe, supărări sau griji, care nu provoacă dureri, nesupărător: SOPH. OT

593, PLAT. Phlb.51b, ARSTT. EN 1119a29. 2 care alină sau alungă supărările: (despre vin) EUR. Ba.423. 3 nesupărător, inofensiv: (+ dat.) MEN. Dysc.663.

[ἄ-, λύπη]

ἄλύπος, *adv.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| I fără suferință, durere sau supărare: ~ ζῆν καὶ ἠδέως PLAT. Pri.358b *a trăi fără suferință și în chip plăcut*: PLAT. Phlb.43d, ARSTT. Rh.1387b17. II (în chip) nesupărător, fără a aduce suferință, fără a provoca dureri: (+ dat.) ISOC. 12.5, (+ πρὸς și ac.) XEN. Cyr.1.4.13.

[ἄλυπος]

ἄ-λύρος, ὄν *adj.* I fără liră, neacompaniat de liră, sc. trist, de doliu: SOPH. OC1222, EUR. Ale.447, id. Hel.185, id. IT146, ARSTT. Rh.1408a7. II nepotrivit pentru acordurile lirei, nemuzical: (despre operele epice sau în proză) PLAT. Lg.810b.

[ἄ-, λύρα]

ἄλυσ, υος, ὁ *subst.* I neliniște, angoasă: PLUT. M.78a. II plictiseală, urât: PLUT. Eum.11.5, id. Pyrrh.13.2.

[ἄλυω]

ἄλυσ, υος, ὁ *subst.* Halys, râu în Asia Mică: HDT. 1.6, AESCH. Pers.864, THUC. 1.16.

ἄλυσθενέω-ῶ, [ἄ-] *vb.* a fi bolnav, a suferi: CALL. Del.212.

[cf. ἄλυω]

ἄλυσιδωτός, ἡ, ὄν [ῶ] *adj.* făcut din ochiuri înlănțuite, de zale: (platoșă) PLB. 6.23.15, IOS. A17.299, (subst.) ἄνδρας τεθωρακισμένους ἐν ἄλυσιδωτοῖς LXX IMac.6.35 *oameni îmbrăcați în platoșe de zale*.

[ἄλυσις]

ἄλύσιον, ὄν, τὸ *subst.* lăntșor: MEN. Fr.224.

[ἄλυσις]

ἄλυσις, εως, ἡ [ἄ-] *subst.* I I lanț: (de aramă) HDT. 9.74, (de fier) THUC. 2.76, (de aur) EUR. Or.983b. 2 lăntșor: (folosit ca pozoabă) AR. Fr.321.13. 3 za: ARR. Tact.3.5. II lanțuri, închisoare: ὑπὲρ οὗ πρεσβεῦο ἐν ἄλύσει NT Ef.6.20 (*taina Evangheliei*) *al cărei sol în lanțuri sunt*.

[cf. εἰλύω, ἔλυτρον]

ἄλυσιτέλεια, ας, ἡ *subst.* dezavantaj, neajuns: PLB. 4.47.1.

[ἄλυσιτελής]

ἄ-λυσιτελής, ἐς *adj.* dezavantajos sau neavantajos, fără folos, neprofitabil: PLAT. Cra. 417d, ISOC. 8.31, (+ dat.) XEN. Oec.14.5.

PLB. 3.116.13. NT *Ev.* 13.17. # ἀλυσιτε-
λῶς, *adv.* fără folos: XEN. *Mem.* 1.7.2. (+
dat.) DEM. 61.3.

[ἀ-, λυσιτελής]

ἀλῦσιωτός, ὄν [ἀ-] *adj.* inlăntuit: PL. *Fr.*
169.28.

[ἀλυσις]

ἀλυσκάζω, [ἀ-] *vb.* |doar prez. I (*tranz.*) a
scăpa, a se feri de: OD. 17.581, II (*intrans.*) a
căuta scăpare, a se eschiva: IL. 5.253, id. 6.443.

[ἀλύσκω]

ἀλυσκάνω, [ἀ-] *vb.* |doar impf. ἀλύσκανε| a
căuta să scape, a se feri de: OD. 22.330.

[ἀλύσκω]

ἀλύσκω, [ἀ-] *vb.* |viit. ἀλύξω, aor. ἤλυξα
(poet. ἄλυξα PL.) I a scăpa, a se feri de: (+
ac.) (pieire, moarte) IL. 10.371, OD. 2.352.
(blesteme) AESCH. *Ag.* 1615, ἤλυξα ἐταί-
ρους OD. 12.335 *m-am dezbrătat (sc. m-am
depărtat, m-am răzlețit) de tovarășii mei*:
PL. *P.* 8.16. (rar + gen.) οὐκ ἀλύξετον μόρου
SOPH. *Ant.* 488 *nu vor scăpa de soartă*. 2 a
scăpa (cu fuga), a se salva: IL. 8.243, id.
10.348, OD. 4.416, II a rătăci, a hoinări:
A.RH. 4.53.

[cf. ἀλύω]

ἀλυσσον, ου, τό *subst.* (bot.) *alysson* (sau
alyssum), plantă folosită contra rabiei:
PLUT. *M.* 648a.

[ἀ-, λύσσα]

ἀλύσσω, *vb.* a-și ieși din fire *sau* din minți,
a turba: (despre câini după ce beau sânge)
IL. 22.70.

[cf. ἀλύω]

ἀλυτ-άρχης, ου, ὁ *subst.* șef de poliție: (la
jocurile olimpice) LUC. *Herm.* 40.

[ἀλύτης, ἄρχω]

ἄ-λύτος, ὄν *adj.* I I care nu poate fi dezlegat
sau rupt, de nedesfăcut: (despre legături,
lanțuri) IL. 13.37, OD. 8.275, AESCH. *Pr.* 155
ș.a., (fig.) ἄλυτον ... ἐξουσίαν PLUT. *Agis
Cleom.* 12.3 *putere de nezdruncinat (sc. ab-
solută)*. 2 insolubil: (substanțe) ARSTT.
Mete. 384b7. 3 iremediabil, fără leac: (neno-
rociri, dureri) SOPH. *El.* 230. 4 irefutabil:
ARSTT. *Rh.* 1357b17. II nedizolvat: (pă-
mânt) PLAT. *Ti.* 60e.

[ἀ-, λύω]

ἀλύτως, *adv.* în mod indisolubil, în așa fel
încât să nu poată fi dizolvat: PLAT. *Ti.* 60e.

[ἄλυτος]

ἄ-λυχνος, ὄν *adj.* fără opaiț *sau* lumină: EUR.
Fr. 421.

[ἀ-, λύχνος]

ἀλύω, [ῶ, dar ὦ în Od. 9.398, A.Rh. 3.866 și
mereu în trag.] *vb.* |doar prez. și impf. |att.
ἀλύω Luc. *DMar.* 13.1 | I (*intrans.*) I a ră-
tăci (cu mintea), a fi scos din fire *sau* din
minți, a fi agitat, a fi zălud: (de durere, de
disperare ș.a.) IL. 5.352, id. 24.12, OD.
9.398, SOPH. *Ph.* 1194, EUR. *Or.* 277, τῆς
ψυχῆς ἀλουούσης διὰ τὴν ἀπορίαν PLUT.
Brut. 15.7 *cu mintea rătăcită din pricina ne-
siguranței*: (de bucurie) OD. 18.333, AESCH.
Th. 391. 2 a rătăci, a hoinări: AR. *Th.* 2, PLB.
26.1.1. 3 a fi nerăbdător: MEN. *Epit.* *Fr.* 3. 4
a se plictisi: PLUT. *M.* 965a, II (*tranz.*) a
agita, a bate: (din aripi) EUR. *Cyc.* 434.

[cf. ἀλάομαι]

ἄλφα, τό *subst.*, indecl. alpha (alfă), prima
literă a alfabetului grec: PLAT. *Cra.* 431e,
(pl.) ARSTT. *Metaph.* 1087a8 ș.a., (fig.) ἐγώ
εἰμι τὸ ~ καὶ τὸ ὦ NT *Apoc.* 1.8 *Eu sunt Alfa
și Omega (sc. începutul și sfârșitul)*.

ἀλφάνω, [φᾶ] *vb.* |doar prez. și aor. 2 ἤλφον|
{ep. opt. aor. 3sg. ἄλφοι} a dobândi, a câș-
tiga, a obține, a produce (profit): IL. 21.79,
OD. 15.453, id. 17.250, AR. *Fr.* 318, (fig.)
φθόνον πρὸς ἄστων ἀλφάνουσι EUR.
Med. 297 *dobândesc invidie din partea con-
cetățenilor*.

[cf. sanscr. *ārhati* „a câștiga, a dobândi”, gr.
ἀλφεσίβοιος, ἀλφηστής]

Ἄλφειός, οὔ, ὁ *subst.* |var. Ἀλφεός| Alpheios
(Alfeios), râu în Pelopones *sau* zeu al aces-
tui râu: IL. 2.592, id. 5.545, HES. *Th.* 338 ș.a.

ἀλφεσί-βοιος, α, ὄν *adj.* I care câștigă *sau*
valorează mulți boi, *sc.* pețiță foarte mult:
(despre fetele de măritat ai căror părinți pri-
mesc vite în dar de la pețitori) IL. 18.593. II
care face vitele să prospere: (despre apa flu-
viului Nil) AESCH. *Supp.* 855.

[cf. ἀλφάνω, βοῦς]

ἀλφηστής, οὔ, ὁ *subst.* care muncește pentru
a-și câștiga traiul, întreprinzător, activ *sau*
mâncător de pâine: (despre oameni în gene-
ral) OD. 1.349, HES. *Th.* 512, SOPH. *Ph.* 709,
(spec. despre negustori și navigatori) OD.
13.261, AESCH. *Th.* 770.

[cf. ἀλφάνω „a câștiga, a produce” *sau* ἄλφι
„făină de orz”]

ἀλφηστικός, οὔ, ὁ *subst.* (iht.) pește buzat,
Labrus merula: ARSTT. *Fr.* 307.

[ἀλφηστής]

ἀλφινία, ας, ἡ *subst.* lepră: AESCH. *Fr.* 311.

[cf. ἄλφι]

άλφιτ-ἄμοιβός, οὐ, ὁ *subst.* negustor de făină (de orz), făinar: AR. *Ec.*424, id. *Av.*491. [ἄλφιτον, ἀμείβω]
άλφιτον, ου, τό *subst.* **I** I făină sau crupe de orz: (frecv. pl.) IL. 11.640, OD. 20.108, HDT. 7.119, THUC. 3.49 ș.a., (rar sg.) ἀλφίτου ἀκτῆ IL. 11.631 *făină de orz.* **2** (gener.) făină: PLAT. *Lg.*849c. **II** (fig.) aliment de bază, hrană de toate zilele, terci sau pâine: AR. *Pl.*219, id. *Nu.*106. [ἄλφι]
άλφιτοποιία, ας, ἡ *subst.* morărit: XEN. *Mem.*2.7.6. [ἄλφιτοποιός]
άλφιτο-πώλης, ου, ὁ *subst.* vânzător de făină (de orz): LUC. *DMeretr.*7.2. [ἄλφιτον, πωλέω]
άλφιτόπωλις, εως, ἡ *adj.f.* unde se vinde făină de orz: στοιά ~ AR. *Ec.*686 *riață de făină*. [v. ἄλφιτοπώλης]
άλφιτο-σιτέω-ῶ, *vb.* a se hrăni cu făină de orz: XEN. *Cyn.*6.2.28. [ἄλφιτον, σιτέω]
άλφιτό-χρως, ωτος *adj.* de culoarea făinii de orz, cărunt: (cap) AR. *Fr.*533. [ἄλφιτον, χρώς]
άλφοι, (ep.) v. ἀλφάνω
άλφός, οὐ, ὁ *subst.* (medic.) pecingine, spu-zeală albă: (pe piele) HES. *Fr.*133, PLAT. *Ti.*85a LXX *Lev.*13.39. [R. **albho-*, cf. lat. *albus*, gr. ἀλώπηξ]
άλῶ, conjct. aor. act. de la ἀλίσκομαι
ἄλω, gen. *sau* ac. sg. de la ἄλωος
άλωά, (dor.) v. ἀλωή
άλώδης, ες *adj.* sărat: PLUT. *M.*627f [ἄλς]
άλωεύς, εως, ὁ [ἄ-] *subst.* {ep. gen. pl. ἀλωήων} cultivator, grădinar: A.RH. 3.1401. [ἄλωή]
άλωή, ἤς, ἡ [ἄ-] *subst.* **I** arie (de treierat), arman: IL. 5.499, id. 20.496, HES. *Op.*599. **II** loc neted în apropierea casei, plantat cu legume, pomi sau viță de vie; grădină, livadă, vie: IL. 5.90, id. 18.561, OD. 6.293, A.RH. 3.158, THEOC. 1.46. [cf. ἄλωος]
άλωή, ἀλώη, (ep.) conjct. și opt. aor. act. de la ἀλίσκομαι
άλωθ, *subst.*, indecl. v. ἀλόη
άλων, ωνος, ἡ *subst.* arie (de treierat): ARSTT. *Vent.*973a14, LXX *Gen.*50.10, NT *Mt.*3.12. [v. ἄλωος]

άλωναι, v. ἀλίσκομαι
άλωνεύομαι, *vb.* a treiera: APP. *Mac.*13. [ἄλων]
άλωπεκῆ, ἤς, ἡ *subst.* {ion. -έη} piele de vulpe: HDT. 7.75, XEN. *An.*7.4.4, PLUT. *Lys.*7.4. [ἄλώπηξ]
άλωπεκία, ας, ἡ *subst.* (medic.) alopecie, chelie: (pl.) ARSTT. *Pr.*893b38. [ἄλώπηξ]
άλωπεκίας, ου, ὁ [ἄ-] **I** (*adj.m.*) tatuat cu o vulpe, sc. viclean (ca o vulpe): LUC. *Pisc.*47. **II** (*subst.*) (iht.) rechin-vulpe, *Alopecias vulpinus*: ARSTT. *Fr.*310. [ἄλώπηξ]
άλωπεκιδεύς, έως, ὁ [ἄ-] *subst.* pui de vulpe, vulpan: AR. *Pax*1067. [ἄλώπηξ]
άλωπεκίζω, [ἄ-] *vb.* a fi (viclean) ca o vulpe, a umbla cu șmecherii: AR. *J.*1241. [ἄλώπηξ]
άλωπέκιον, ου, τό *subst.* vulpiță, vulpișoară: AR. *Eq.*1076, PLUT. *M.*234a. [ἄλώπηξ]
άλωπεκίς, ίδος, ἡ *subst.* căine-vulpe (rasă de căini laconiană): XEN. *Cyn.*3.1. [ἄλώπηξ]
άλώπηξ, εκος, ἡ *subst.* **I** (zool.) **I** vulpe, *Canis vulpes*: HDT. 2.67, XEN. *Cyn.*6.3 ș.a., (fig.) (simbol al șireteniei) μητιν δ' ~ Pl. *I.3/4.65 la minte (ca) o vulpe*: τὰν αἰμυλᾶν ἀλωπέκιον παυαίμεθα AR. *Lys.*1268-1269 *să terminăm cu șiretlicurile vulpești*; εἴπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ NT *Lc.*13.32 *spuneți vulpii acesteia* (sc. lui Herodes Antipas): (al la-șității) οἴκοι μὲν λέοντες, ἐν μάχῃ δ' ἀλώπεκες AR. *Pax*1190 *acasă lei, în lupțā vulpi.* **2** vulpe egipteană, *Canis niloticus*: ARSTT. *HA*606a24. **3** neveriță zburătoare, *Pteromys volans*: ARSTT. *HA*490a7. **4** (iht.) rechin-vulpe, *Alopecias vulpinus*: ARSTT. *HA*566a31. **II** (medic.) alopecie: CALL. *Dian.*79. [cf. arm. *aluēs*]
άλωπός, οὐ, ὁ *adj.m.* (fig.) viclean, șiret (ca o vulpe), vulpoi: SOPH. *Fr.*263. [ἄλώπηξ]
ἄλωος, ω, ἡ [ἄ-] *subst.* |gen. ἄλω (tard. ἄλωος), dat. ἄλω, ac. ἄλω (ἄλωα Call. *Fr.*255); pl. nom. ἄλω și ἄλωος, ac. ἄλωος (tard. ἄλω)| **I** **I** arie (de treierat), arman: XEN. *Oec.*18.8, ARSTT. *Ph.*198b22, LXX *IRg.*23.1. **2** (fig.) disc: (al scutului) AESCH.

Th.489. **II** (astr.) halo: (în jurul soarelui și al lunii) ARSTT. *Mete.*344b2.

[cf. ἀλωή]

ἀλώσιμος, ον *adj.* **I** de cucerire: (pean) AESCH. *Th.*635, id. *Ag.*10. **II** **I** ușor de luat sau de cucerit: HDT. 3.153, THUC. 4.9. **2** ușor de prins sau de capturat: EUR. *Hel.*1622, XEN. *Cyr.*5.4.4. **3** care poate fi priceput: SOPH. *Ph.*862.

[ἀλίσκομαι]

ἄλωσις, εως, ἡ [ā-] *subst.* {ion. gen. -ιος Pi. *O.*10.42; **I** **I** luare, cucerire, ocupare: (frecv. a unei cetăți sau țări) AESCH. *Ag.*589, HDT. 1.5, THUC. 1.23, EUR. *El.*1024, (fig.) μόνην ἔχοντες τήνδ' ἄλωσιν Ἰλίου SOPH. *Ph.*61 *având doar această nădejde (= ca și cum tu ai fi fost singurul mijloc) de a cuceri Troia.* **2** capturare, prindere: (despre pers.) THUC. 5.15, (despre animale) ARSTT. *HA*593a20, γεγεννημένα ... εἰς ἄλωσιν καὶ φθοράν NT *2Pt.*2.12 (*dobitoace*) *facute să fie prinse și nimicite.* **II** (jur.) condamna, osândire: PLAT. *Lg.*920a.

[ἀλίσκομαι]

ἄλωτός, ἡ, ὄν [ā-] *adj. vb.* **I** care poate fi cucerit sau capturat: THUC. 6.77. **II** care poate fi prins sau obținut: τὸ ζητούμενον ἄλωτόν SOPH. *OT*111 *ce se caută se poate prinde*; MEN. *Dysc.*862.

[ἀλίσκομαι]

ἀλώφητος, ον *adj.* neîncetat: PLUT. *Fab.*23.3.

[ἀ-, λωφάω]

ἄλωω, *vb.* (ep.) conjct. aor. act. de la

ἀλίσκομαι

ἄμ. (poet. dor. ion.) v. ἀνά

ἄμᾶ. (dor.) v. ἄμα

ἄμᾶ. [ā-] {dor. ἄμᾶ Pi. și ἄμᾶ Theoc.} **I** (*adv.*) **I** împreună, laolaltă: ~ πάντες IL. 1.424 *toți laolaltă*; ~ ἀγόμενος τὸν παῖδα HDT. 1.114 *luând și băiatul cu el*; κατοικεῖν ~ LXX *Gen.*13.6 *a locui laolaltă*; (cu prep.) πηδῶν ... ~ σὺν Βάκχαις EUR. *Ion*717 *împreună cu bacantele.* **2** la un loc, în total: THUC. 3.17. **3** în același timp, totodată: ~ πρόσσω καὶ ὀπίσσω λεύσσει IL. 3.109 *privește înainte și (în același timp) înapoi* (sc. spre viitor și trecut); (cu *adj.* sau *adv.*) ~ πρότερος καὶ ἄρειον IL. 2.707 *mai vârstnic și totodată mai puternic*; ἄνους τε καὶ γέρον ~ SOPH. *Ant.*281 *bătrân și totodată smintit*; ~ μὲν ... ~ δέ (și) ... și (*totodată*), *pe de o parte ... pe de alta, nu numai ... ci și*; παραμυθούμενος ~ μὲν ὑμᾶς, ~ δ'

ἐμαυτόν PLAT. *Phd.*115d *ca să vă consolez pe voi și totodată pe mine*; ~ μῦθος ἔην, τετέλεστο δὲ ἔργον IL. 19.242 *odată cu vorba, le fu implinită și fapta*; ~ τε εἶπας ταῦτα ... ἀπέκλαιε ... τὴν ἔουτοῦ πρῆξιν HDT. 3.65 *rostind aceste [cuvinte], își plângea soarta*; ~ ταῦτ' εἰπόν ἀνέστη XEN. *An.*3.1.47 *îndată ce sfârși de vorbit, se ridică.* **II** (*prep.*) **I** (+ dat.) a cu, împreună cu, laolaltă cu: ἄμ' ἡγεμόνεσσιν IL. 3.1 *împreună cu căpeteniile lor*; ~ πνοιῆσ' ἀνέμοιο OD. 1.98 *împreună cu (= iute ca) suflările vântului.* **b** ca, potrivit cu, deopotrivă cu: HDT. 2.35. **c** odată cu, la: ~ δ' ἠελίῳ καταδύντι IL. 1.592 *la apusul soarelui*; ἄμ' ἠόι OD. 4.407 *în zori, de cu zori*; ἄμ' ἡμέρῃ HDT. 3.86, ἄμ' ἡμέρα THUC. 2.94 *la crăpătul zilei, de cu ziua*; ~ ἦρι ἀρχομένῳ THUC. 2.2 *la începutul primăverii.* **2** (rar + gen.) odată cu, la: ~ τοῦ ἀκοῦσαι τῶν λόγων τούτων LXX *1Mac.*13.7 *la auzul acestor cuvinte.* **III** (*conj.*) de îndată ce: ~ δ' ἂν ἠβήσῃ PLAT. *Lg.*928c *de îndată ce ajunge la pubertate.*

[IE *sm̥, cf. εἶς, ὄμος, lat. *semel*]

ἄμᾶ-δρυάς, ἄδος, ἡ *subst.* hamadriadă, nimfă a pădurilor: (pl.) PLAT. *Epigr.*9.823, PLUT. *M.*415d, (sg.) A.RH. 2.477.

[ἄμα, δρυάς]

ἄμαζονίς, ἴδος, ἡ {ep. dat. pl. -ιδεσσιν A.Rh.} **I** (*subst.*) amazoană: (pl.) Pl. *O.*13.87, HDT. 9.27. **II** (*adj. f.*) a amazoanelor: PLAT. *Sp.*365a.

[v. Ἀμαζών]

ἀ-μαζών, ὄνος *adj.* lipsit de pâine (turtă), sărman: CAILL. *Fr.*721.

[ἀ-, μάζα]

ἄμαζών, ὄνος, ἡ [ā-] *subst.* (mitol.) amazoană: (frecv. pl.) IL. 3.189, AESCH. *Supp.*287, HDT. 4.110.

ἀμάθεινω, *vb.* a fi neînvățat, a fi (un) ignorant: (abs.) PLAT. *R.*535e, (+ ac. de relație) PLAT. *Lg.*689c, (+ εἰς și ac.) *Lg.*689d.

[ἀμαθής]

ἀ-μαθής, ἐς [ā-] *adj.* |comp. -έστερος, superl. -έστατος| **I** **I** neînvățat, neștiutor, ignorant: (frecv. despre pers.) (+ gen.) ἀμαθέστερος γ' ὢν τοῦ καλοῦ καὶ τῆς δίκης EUR. *Or.*417 *nepreaștind ce-i binele și ce-i drepătatea*; (+ περί și gen.) PLAT. *Sp.*394e, (+ πρὸς și ac.) id. *Lg.*679d, (+ ac. de relație) id. *La.*194d, (despre abstr.) PLAT. *Phd.*105c. **2** prost, nerod, stupid: HDT. 1.33, THUC. 3.82

3 bādāran, grosolan, necioplit: AR. *Nu*.135. **II** fără minte, nătâng: (despre animale) XEN. *Mem*.4.5.11. ARSTT. *II*.4488b14. PLUT. *M*.962f.

[ἀ-, μανθάνω]

ἀμαθία, ας, ἡ *subst.* {ion. -ιη} **I I** ignorantă, neștiință: SOPH. *Fr*.924. THUC. 1.68. EUR. *Fr*.200.4. (op. σοφία) PLAT. *Thu*.170b. (+ gen.) διά τὴν τοῦ χαλκεύειν ἀμαθίαν XEN. *Mem*.4.2.22 *fiindcă nu se pricepe la fărâuri*. **2** prostie, nerozie, obtuzitate: AR. *Ra*.1109. MEN. *Dysc*.498. **II** lipsă sau tulburare a minții, inconștiență, sminteală: ἐξ τοῦτο δ' ἦκει ἀμαθίας EUR. *Andr*.170 *ai ajuns într-atât de smintită*.

[ἀμαθίης]

ἀμαθος, ου, ἡ [ἄ-] *subst.* {ep. gen. sg. -οιο} nisip: IL. 5.587.

[v. ψάμαθος]

ἀμαθώνω, [ἄ-] *vb.* a prefăce în praf sau în cenușă, a face pulbere, a distruge, a nimici: IL. 9.593, AESCH. *Eu*.937, A.RH. 3.295. THEOC. 2.26.

[ἄμαθος]

ἀμαθῶς, *adv.* |comp. -έστερον, superl. -έστατα| **I I** fără știință sau din neștiință, din ignorantă: EUR. *Ph*.874, ~ ἔχειν (+ gen.) IOS. *All*.168 *a nu cunoaște, a nu avea știința (unui lucru)*. **2** fără erudiție, simplu: AR. *Ra*.1445. **3** în mod grosolan, brutal: AR. *Lys*.1117. **II** în mod neprevăzut: THUC. 1.140.

[ἀμαθίης]

ἀ-μαιμάκετος, η, ον [μᾶ] *adj.* **I** de neînfrânt, de neînvinc, nebiruit, cumplit: (despre monstrul Chimaira) IL. 6.179, (despre focul suflat de Chimaira) HES. *Th*.319, (despre mare) id. *Sc*.207, (despre Furii) SOPH. *OC*127 ș.a., (fig.) (despre mânie) Pl. *P*.3.33. **II** zdravăn, rezistent: (catarg) OD. 14.311.

[et. nec., v. μαίμαω, μακρός, μάχομαι]

ἀ-μάλακτος, ον [μᾶ] *adj.* **I** care nu poate fi înmuiat (de căldură), nemaleabil, dur: ARSTT. *Mete*.385a13. **II** (fig.) nedomolit, vârtos: (frig) PLUT. *M*.953e.

[ἀ-, μαλάσσω]

ἀμαλάπτω, [ἄ-] *vb.* |aor. ἡμάλασα| (poet.) a nimici, a mistui: SOPH. *Fr*.465. (pas.) AESCH. *Pr*.899.

[ἀμαλός?]

ἀμαλδύνω, [ἄμ, δῦ] *vb.* |viit. -υνῶ, aor. ἡμάλδυνα; pas. viit. ἀμαλδυνθήσομαι, aor. ἡμαλδύνθην| **I** a năruși, a distruge: (un zid)

IL. 7.463, id. 12.18. (un om) AR. *Pax*380. **II** a șterge: (o urmă) A.RH. 4.112. **III** a ascunde: (o crimă) A.RH. 1.834. **IV** a prăpădi: (averea) THEOC. 16.59.

[v. lat. mollis?]

Ἀμάθεια, ας, ἡ [ἄμ] *subst.* {ion. -ειη} (mitol.) Amaltheia, capră sau nimfă care l-a alăptat pe Zeus în Creta: CALL. *Iov*.49. Ἀμαθείας κέρας AR. *Fr*.685a *cornul abundenței*.

ἀμαλθεύω, *vb.* a hrăni, a crește: SOPH. *Fr*.95.

[Ἀμάθεια]

ἀμαλλα, ης, ἡ [ἄμ-] *subst.* {ion. ἀμάλλη} mănunchi (de spice), snop: SOPH. *Fr*.607. CALL. *Aet.fr*.186.27, PLUT. *Publ*.8.2.

[ἀμάω]

ἀμαλλο-δετήρ, ἦρος, ὁ [ἄμ] *subst.* legător de snopi: IL. 18.553.

[ἄμαλλα, δέω I]

ἀμαλλο-δέτης, ου, ὁ [ἄμ] *subst.* legător de snopi: THEOC. 10.44.

[ἄμαλλα, δέω I]

ἀμαλός, ἡ, ὄν *adj.* **I** gingaș: (miel) IL. 22.310, (căței) OD. 20.14. **II** plăpând, fîrav: (bătrân) EUR. *Heracl*.75.

[v. ἀμαλδύνω]

ἀμάμαξυς, υος, ἡ [ἄμᾶ-] *subst.* {eol. gen. -ύδος} viță de vie susținută pe araci: SAPPH. 173.1.

[et. nec.]

ἄμ-αξα, ης, ἡ [ἄ-] *subst.* {ep. ion. ἄμαξα} **I I** car, căruță: (pt. transportarea poverilor și a oamenilor) IL. 7.426, OD. 6.37, HES. *Op*.426. ἄμαξαι τετράκυκλοι ἡμιόνεαι HDT. 1.188 *care cu patru roți, trase de catări: ἐτύγχανε ἐφ' ἀμάξης πορευόμενος* XEN. *An*.2.2.14 *călătorea într-o căruță*: (prov.) ἡ ~ τὸν βοῦν (sc. ἔλκει) LUC. *DMort*.16.2 *carul trage boul, sc. a pune carul înaintea boilor*: (spec.) (cu aluzie la anumite rituri din timpul procesiunilor dionisiace) βοῶς ... ὥσπερ ἐξ ἀμάξης DEM. 18.122 *strigi ca din car* (sc. folosind cuvinte grosolane, insultătoare). **2** (ext.) cantitate care poate fi încărcată într-o căruță: EUR. *Cyc*.385, PLAT. *Euthd*.299b. δέκα ἄμαξαι πετρῶν XEN. *An*.4.7.10 *zece căruțe de pietre*. **II** (astr.) Carul-Mare: IL. 18.487, OD. 5.273.

[ἄμα, ἄξων]

ἀμαξεύς, ἑως, ὁ *adj.m.* de tracțiune: (bou) PLUT. *Dio*.38.2.

[ἄμαξα]

ἀμαξεύω, [ᾱ-] *vb.* I a umbla cu carul, a străbate în căruță: (pas.) HDT. 2.108, ARR. *An.*2.3.2. II a fi căruțaș: PLUT. *Eum.*1.1.

[ἀμαξεύς]

ἀμαξ-ήρης, ες [ᾱ-] *adj.* I de car: (jeț) AESCH. *Ag.*1054. II de care, potrivit pentru care: (drum) EUR. *Or.*1251.

[ᾰμαξα, ἀραρίσκω]

ἀμαξιαῖος, α, ον [ᾱ-] *adj.* (mare) cât pentru a fi dus cu carul, *sc.* foarte mare, enorm: (pia-tră) XEN. *HG*2.4.27, ARSTT. *Mir.*838b1, DEM. 55.20.

[ᾰμαξα]

ἀμάξιον, ου, τό [ᾱ-] *subst.* căruț, cărucior: ARSTT. *MA*701b4, PLUT. *Dio.*9.2.

[ᾰμαξα]

ἀμαξίς, ἴδος, ἡ *subst.* căruț, cărucior: HDT. 3.113, (de jucărie) AR. *Nu.*864.

[ᾰμαξα]

ἀμαξιτός, ὄν [ᾱ-] *adj.* de care, bun de mers cu căruța: (drum) PL. *N.*6.54, XEN. *An.*1.2.21. // **ἀμαξιτός**, ου, ἡ (subînț. ὁδός) *subst.* drum de care, drumul mare: IL. 22.146 XEN. *HG*2.4.10, ~ μούνη HDT. 7.176 *drum pentru o singură căruță*; δίκροτον εἰς ἀμαξιτόν EUR. *El.*775 *pe drumul străbătut de care în ambele direcții* (propr. *care răsună din ambele părți*); ἐν τριπλαῖς ἀμαξιτοῖς SOPH. *OT*716 *la întretăierea a trei drumuri, la o răspântie*; (fig.) PL. *P.*4.247.

[ᾰμαξα, εἶμι]

ἀμαξο-κῦλισταιί, ὄν, οἱ *subst.* *amaxokylistai*, „rostogolitorii de care”: (nume dat unei familii din Megara) PLUT. *M.*304e.

[ᾰμαξα, κυλίω]

ἀμαξο-πηγός, οῦ, ὁ *subst.* rotar: PLUT. *Per.*12.6.

[ᾰμαξα, πηγνυμι]

ἀμαξο-πληθής, ἐς [ᾱ-] *adj.* care poate umple un car, *sc.* foarte mare, enorm: (bolovan) EUR. *Ph.*1158, LUC. *VII*1.41.

[ᾰμαξα, πληθός]

ἀμαξ-ουργός, οῦ, ὁ [ᾱ-] *subst.* rotar: AR. *Eq.*464.

[ᾰμαξα, ἔργον]

ἀμαξο-φόρητος, ον [ᾱ-] *adj.* purtat în căruță: PL. *Fr.*105b.2.

[ᾰμαξα, φορέω]

ἄμαρ, (dor.) v. ἡμαρ:

ἀμάρα, ας, ἡ [ᾰmā-] *subst.* {ion. ἀμάρη} canal (de scurgere pt. apă), șanț, jgheab: IL. 21.259, A.RH. 3.1392, CALL. *Cer.*29, THEOC. 27.53.

ἀμαράκινος, η, ον [ρᾱ] *adj.* de măghiran: (parfūm) PLB. 30.26.2.

[ἀμάρακον]

ἀμαράντινος, η, ον *adj.* care nu se ofilește, nevestejit: (fig.) NT *IPt.*5.4.

[ἀμαράντος]

ἄ-μαράντος, ον *adj.* care nu se ofilește, nevestejit: LUC. *Dom.*9, (fig.) LXX *Sup.*6.12, NT *IPt.*1.4.

[ᾰ-, μαραίνω]

ἀμάρη, (ion.) v. ἀμάρα

ἀμαρτάνω, [ᾰμαρτάν-] *vb.* |viit. ἀμαρτήσομαι (tard. -ήσω), aor. ἡμαρτον, pf. ἡμάρτηκα; *pas.* aor. ἡμαρτήθην, pf. ἡμάρτημαι |*sep.* poet. aor. 3sg. ἄμαρτε IL. 4.491, PL. *N.*7.37; ep. ind. aor.2 ἡμβροτον IL. 5.287, eol. 3sg. ἄμβροτε Sapph. 5.5; tard. aor. 3pl. ἡμάρτοσαν și aor.1 ἡμάρτησα} I I a nu ni-meri, a greși (lînta), a da greș, a rata: ἡμβροτες οὐδ' ἔτοχες IL. 5.287 *ai dat greș, n-ai nimerit*; (+ gen.) ἐκὼν δ' ἡμάρτανε φωτός IL. 10.372 *dinadins nu nimeri omul*; ἀμαρτόντες ἀλλήλων HDT. 4.136 *nedând unii de alții* (*sc. nereușind să se întâl-nească*); τῆς ὁδοῦ ... ἡμαρτήκαμεν AR. *Pl.*961 *am greșit (sau rătăcit) strada*. 2 (fig.) a greși, a rătăci, a se înșela: (+ gen.) οὐχ ἡμάρτανε μύθων OD. 11.511 *vorbele sale erau nimerite*; ἦν ... γνώμης μὴ ἀμάρτω HDT. 1.207 *dacă nu mă înșel (în judecata mea)*; ἀμαρτὼν τοῦ χρησιμοῦ HDT. 1.71 *scăpând [tălcul] oracolului*; (+ περί cu gen.) PLAT. *Lg.*891e. 3 a scăpa (din vedere), a uita de: (+ gen.) IL. 24.68, AESCH. *Ag.*213. 4 a fi *sau* a rămâne lipsit de: ἀπὸ πατρὸς ἀμαρτὼν IL. 22.05 *lipsit de tată*; (+ gen.) ἀμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς OD. 9.512 *că voi rămâne fără vedere*; τοῦ ῥυσίου ἡμαρτε AESCH. *Ag.*535 *a pierdut prada*. II (abs.) a săvârși o greșeală, a greși, (spec. în sens moral *sau* religios) a păcătui: IL. 9.501, OD. 13.214, HES. *Th.*222, ἐκὼν ἐκὼν ἡμαρτον AESCH. *Pr.*266 *de bună voie, de bună voie am greșit*; ἐπίστευσ', ἐξηπατήθην, ἡμαρτον, ὁμολογῶ DEM. 19.109 *am avut încredere, am fost înșelat, am făcut o greșeală*, [ο] μάρτυρισε: ὑπερβαίνοντες καὶ ἀμαρτάνοντες PLAT. *R.*366a *săvârșind fărădelegi și păcate*; (+ ac.) OD. 22.154, AESCH. *Supp.*915, (+ περί și ac.) PLAT. *Phdr.*242e, (+ περί și gen.) XEN. *HG*1.7.27, (+ ἐς/εἰς și ac.) HDT. 1.138, SOPH. *OC*968, ἡμαρτηκότας ... εἰς θεοὺς τε καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς (voi) *care ați greșit față de zei și chiar față de voi înșivă*;

εἰς Χριστόν ἀμαρτάνετε NT *1Cor.* 8.12 *pā-cātuīti impotriva lui Hristos*; (+ dat.) ~ αὐτῷ LXX *Ps.* 77.17 *a pācātuī impotriva Lui*; (pas.) εἰ ἄρα ἡμάρτηται τι THUC. 3.56 *dacā intr-adevār s-a făcut vreo greșeală*; συγγνώμην ... ἔχειν τῶν ἡμαρτημένων PLB. 1.78.14 *a ierta greșelile*.

[et. nec.]

ἀμαρτᾶς, ἄδος, ἡ [ᾶ-] *subst.* I greșeală, eroare: HDT. 3.25. II vină, păcat: HDT. 1.91, IOS. *A13.* 230.

[ἀμαρτάνω]

ἀμαρτέω-ῶ, *vb.* a însoți: EUR. *Fr.* 680.

[cf. ἀμαρεῖν, ὀμαρτέω]

ἀμαρτῆ, [ᾶ-] *adv.* în același timp: IL. 5.656, OD. 22.81.

[ᾶμα, ἀραρίσκω]

ἀμάρτημα, ατος, τό [ᾶ-] *subst.* I greșeală, eroare: THUC. 2.65, SOPH. *Ant.* 1261, PLAT. *Ap.* 22d, τὰ μὲν μετ' ἀγνοίας ἀμαρτήματά ἐστιν ARSTT. *EN1135b12 cele în care intervine ignoranța sunt greșeli*. II greșeală (morală), fărâdelege, păcat: HDT. 7.194, PLAT. *Phd.* 113e ș.a., (frecv. în literatura iudeo-creștină) LXX *Gen.* 31.36, ἔνοχος ἐστὶν αἰωνίου ἀμαρτήματος NT *Mc.* 3.29 *este vinovat de păcat veșnic*. III (rar) animal de jertfă pentru ispășirea păcatelor: LXX *Lev.* 4.29.

[ἀμαρτάνω]

ἀμαρτητικός, ἡ, ὄν *adj.* supus greșelii: ARSTT. *EN1104b33*, (subst.) τὸ ἀμαρτητικόν PLUT. *M.* 450a *tendința de a greși*.

[ἀμαρτάνω]

ἀμαρτία, ας, ἡ [ᾶ-] *subst.* I greșeală, eroare: SOPH. *Ph.* 1248, THUC. 1.32, ἔχει δ' ἕκαστον εἴκοσιν γ' ἀμαρτίας AR. *Ra.* 1131 *fiicare (vers) are douăzeci de greșeli*; Θησεύς τιν' ἡμάρτηκεν ἐς σ' ἀμαρτίαν; EUR. *Hipp.* 320 *Theseus ți-a greșit cu ceva?* II greșeală (voluntară, morală), fărâdelege, păcat: AESCH. *Ch.* 519, EUR. *Or.* 649, (frecv. în literatura iudeo-creștină) LXX *Gen.* 50.17, δι' ἐνὸς ἀνθρώπου ἡ ~ εἰς τὸν κόσμον NT *Rom.* 5.12 *printr-un om a intrat păcatul în lume*. III animal de jertfă pentru ispășirea păcatelor: LXX *Lev.* 4.29.

[ἀμαρτάνω]

ἀμαρτί-voos, οον *adj.* cu mintea rățăcită: (Epimetheus) HES. *Th.* 511, (Io) AESCH. *Supp.* 542.

[ἀμαρτάνω, νόος]

ἀμάρτιον, ου, τό *subst.* greșeală, păcat: AESCH. *Pers.* 676, id. *Ag.* 537.

[ἀμαρτάνω]

ἀμαρτο-επίς, ἐς [ᾶ-] *adj.* ale cărui vorbe nu sunt nimerite, care vorbește fără rost: (despre Aias) IL. 13.824.

[ἀμαρτάνω, ἔπος]

ἀ-μαρτύρητος, ον [ῶ] *adj.* care nu are nevoie de martori: EUR. *HF* 290.

[ἀ-, μαρτυρέω]

ἀ-μάρτυρος, ον *adj.* lipsit de martori, fără mărturie: THUC. 2.41, DEM. 30.38, ἀμάρτυρον οὐδὲν ἀεῖδω CALL. *Fr.* 612 *nu cânt nimic fără de mărturie* (sc. nedovedit, neatestat): NT *Fr.* 14.17, LUC. *Nigr.* 23. // **ἀμαρτύρος**, *adv.* fără martori sau mărturie: DEM. 30.21.

[ἀ-, μάρτυρ]

ἀμαρτωλός, ὄν [ᾶ-] [fem. -ή, barbarism. Ar. *Th.* 1111] I (*adj.*) I care greșește sau face să greșească: ARSTT. *EN1109a34*, PLUT. *M.* 25c, 2 *păcătoș, ticăloș, nemernic*: AR. *Th.* 1111. II (*subst.*) păcătoș: LXX *Ps.* 1.1, NT *Lc.* 15.17.

[ἀμαρτάνω]

ἀμάρυγή, ἡς, ἡ [ᾶ-, ep. -ῶ-] *subst.* {dor. ἀμαρυγά} I scânteiere, scăpărare: (a stelelor) A.RH. 2.42, (a ochilor) id. 3.1018. II (fig.) sprinteneală: (a cailor de curse) AR. *Av.* 925.

[ἀμαρύσσω]

ἀμάρυγμα, ατος, τό [ᾶμα-] *subst.* {eol. ἀμάρυγμα Sapph.} I scânteie(re), scăpărare, scâlpire: SAPPH. *Fr.* 16.18, A.RH. 3.288, THEOC. 23.7. II (fig.) sprinteneală: (pl.) HES. *Fr.* 73.3.

[ἀμαρύσσω]

ἀμάρύσσω, [ᾶ-] *vb.* [doar prez. și impf.] a scânteia, a scăpăra: (despre ochi) HES. *Th.* 827, (med.) A.RH. 4.178.

[cf. μαρμαίρω]

ἀμάρυγμα, (eol.) v. ἀμάρυγμα

[ἀ-, μασάομαι]

αμασενιθ, *subst., indecl.* (ebr.) amasenith, (prob.) octavă: LXX *1Par.* 15.21.

[ebr. תַּשְׁמֶשֶׁת]

ἀ-μάσητος, ον *adj.* nemestecat, care nu se poate mesteca: LXX *Ion.* 20.18.

[ἀ-, μασάομαι]

ἀμα-τροχιά, ᾶς, ἡ [ᾶ-] *subst.* I cursă (a două care) unul lângă altul, cioenire (a roților): IL. 23.422. II urmă de roți, făgaș: CALL. *Fr.* 383.10.

[ᾶμα, τρόχος]

αματταρι, *subst., indecl.* (dub.) țintă: LXX *1Rg.* 20.20.

[ebr. תַּרְטָר]

ἀμάτωρ, (dor.) v. ἀμήτωρ

ἀμαυρό-βιος, ον [ᾱ-] *adj.* care de-abia trăiește *sau* trăiește o viață obscură: AR. *Av.*685. [ἀμαυρός, βίος]

ἀμαυρός, ἄ, ὄν [ᾱ-] *adj.* **I** 1 abia perceptibil, nedeslușit, întunecat, neguros: (despre năluci, umbre ale morților) OD. 4.824, SAPPH. *Fr.*55.4, LUC. *Nec.*15. **2** lipsit de tărie, slab, șters, stins: (despre vedere) XEN. *Cyn.*5.26, (despre lumina unor corpuri cerești) ARSTT. *Mete.*367a21, THEOC. 22.21, ἀμαυρόν ἴχνος EUR. *HF*125 *urmă slabă*: (despre culori) ARSTT. *Mete.*375b3, (despre sunete) id. *Aud.*802a19. **3** nevăzător, orb: SOPH. *OC*182, id. *OC*1639 **II** (fig.) **I** nedeslușit, slab, vag, incert: (zvon) AESCH. *Ch.*853, (famă) PLUT. *Lyc.*4.6. **2** obscur, neînsemnat: HES. *Op.*284, AESCH. *Ag.*466, EUR. *Andr.*204. **3** înnegurat, mohorât: (suflet) AESCH. *Ag.*546, id. *Ch.*157. [et. nec.]

ἀμαυρόω-ῶ, [ᾱ-] *vb.* |viit. -ώσω, aor. ἡμαύρωσα, pf. ἡμαύρωκα; *pas.* aor. ἡμαυρώθην, pf. ἡμαύρωμαι| {aor. 3sg. ἀμαύρωσεν Pi. *P.*12.13, aor. *pas.* 3sg. ἀμαυρώθη Hdt. 9.10} **I** 1 a întuneca, a înnegura, a pune *sau* a lăsa în umbră, a orbi: (privirile) LXX *Sir.*43.4, IOS. *Al.*1.202, (fig.) τίς ἄρα σάν ... ἀμαυροῖ ζῶαν; EUR. *Hipp.*816 *oare cine ți-a înnegurat viața?*; ἀμαυρόσοντα τοὺς ἄλλους στρατηγούς PLUT. *Alc.*6.4 *va pune în umbră (sc. va eclipsa) pe ceilalți strategii.* **2** a slăbi, a nimici: Pi. *P.*12.13, AESCH. *Eu.*358, *χρῆ δὲ πᾶν ἔρδοντ' ἀμαυρόσαι τὸν ἐχθρόν* Pi. *I.3/4.*66 *trebuie folosit orice mijloc pentru a slăbi (sau a nimici) dușmanul; δόξαν ... ἡμαύρωσαν* PLB. 20.4.3 *și-au prăpădit bunul renume.* **II** (*med., pas.*) **I** a se întuneca, a se înnegura, a-și pierde strălucirea, a păli: (în timpul unei eclipse parțiale) ὁ ἥλιος ἀμαυρώθη HDT. 9.10 *soarele s-a întunecat*: (despre aur) LXX *Plang.*4.1, (despre ochi) IOS. *Al.*8.268. **2** a slăbi, a scădea: ἀμαυροῦται τὸ θερμὸν τὸ ἀπὸ τῆς σελήνης ARSTT. *Pr.*942a24 *scade căldura ce vine de la lună*: (fig.) (despre plăcere) ARSTT. *EN*1175a10.

[ἀμαυρός]

ἀμαύρωμα, ατος, τό *subst.* întunecare: (a soarelui) PLUT. *Caes.*69.4.

[ἀμαυρόω]

ἀμαυρῶς, *adv.* în mod nedeslușit, de-abia perceptibil: ARSTT. *Cael.*279a29.

[ἀμαυρός]

ἀμαύρωσις, εως, ἡ *subst.* **I** întunecare, slăbire: (a simțurilor) PLUT. *Ant.*71.8, (a minții) ARSTT. *deAn.*408b20. **II** ponegrire: PLUT. *M.*149a.

[ἀμαυρόω]

αμαφεθ, *subst., indecl.* (ebr.) *amaphet*, prag: LXX *IRg.*5.4.

[ebr. אַמָּפֶּת]

ἀμαχαν-, (dor.) v. ἀμηχαν-

ἀμάχει, *adv.* fără luptă: THUC. 1.143, XEN. *An.*1.7.9, PLB. 1.84.7.

[ἀμαχος]

ἀ-μάχετος, ον [ᾱμά-] *adj.* (poet.) împotriva căruia nu se poate lupta, (de) nebătut, (de) neînfrânt: AESCH. *Th.*85, SOPH. *Fr.*813.

[ἀ-, μάχομαι]

ἀμάχητί, *adv.* fără luptă, fără împotrivire: IL. 21.437, HDT. 1.174, XEN. *An.*4.2.15.

[ἀμάχητος]

ἀ-μάχητος, ον [ᾱμά-] *adj.* **I** împotriva căruia nu se poate lupta, (de) nebătut, (de) neînfrânt: (săgeți) SOPH. *Ph.*198. **II** care nu a intrat în luptă: (soldați) XEN. *Cyr.*6.4.14.

[ἀ-, μάχομαι]

ᾱ-μάχος, ον *adj.* |comp. -ώτερος, superl. -ώτατος| **I** 1 împotriva căruia nu se poate lupta, căruia nu i se poate rezista, (de) neînfrânt, (de) nebiruit, imbatabil: (despre pers. *sau* lucruri) Ἐκτορα ... Τροίας ἄμαχον ... κίονα Pi. *O.*2.82 *Hector, coloana de neînfrânt a Troiei*; HDT. 5.3, AESCH. *Pers.*90, id. *Pers.*855, (invidie) EUR. *Rh.*456, κάλλους ἀμάχου MEN. *Dysc.*193 *irezistibilă frumusețe!*; (+ inf.) ἄμαχον δὲ κρύψαι τὸ συγγενὲς ἦθος Pi. *O.*13.13 *firea înnăscută este imposibil de ascuns.* **2** de necucerit, inexpugnabil: (acropolă) HDT. 1.84, (suflet) PLAT. *R.*375b. **II** **I** care nu luptă, care nu intră în luptă: XEN. *Cyr.*4.1.16, τῆν ... ἡμέραν ἄμαχοι διήγαγον XEN. *HG*4.4.9 *au petrecut ziua fără să intre în luptă.* **2** nebătăios, pașnic: NT *Tit.*3.3.

[ἀ-, μάχη]

ἀμάχος, *adv.* (în mod) irezistibil: LUC. *Merc.*Cond.3.

[ᾱμαχος]

ἀμάω¹, [ᾱ-] *vb.* |impf. ἤμων, viit. ἀμήσω, aor. ἤμησα, pf. inuz.; *pas.* aor. ἤμήθην| {prez. inf. ἀμάειν [μᾱ] Hes. *Op.*392; part. ἀμῶων A.Rh. 3.1187, dat. pl. dor. ἀμάντεσσι Theoc. 10.16; dor. conjct. aor. 3sg. ἀμάση [μᾱ] Call. *Cer.*137} **I** 1 a secera (grânele, recolta), a culege: (abs.) IL.

18.551. HES. *Op.*392, THEOC. 10.16, σὺ σπερεῖς καὶ οὐ μὴ ἀμήσης LXX *Mi.*6.15 *ni vei semăna, dar ni vei culege*; (+ ac.) OD. 9.135, HDT. 6.28, (med.) id. 4.199. 2 a tāia, a reteza: ἤμων αἰχμῆς ὀξεῖησι ... πέτηλα ... σταχύων HES. *Sc.*288 *retezând cu seceri ascuțite spicele de grâu*; IL. 24.451, THEOC. 11.73. II (fig.) I a seceră (vieți), a ucide: SOPH. *Fr.*625, A.RH. 3.1187. 2 a culege (roadele), a recolta: ἤμησαν καλῶς AESCH. *Ag.*1044 *ai avut un seceriș bogat; τάλλότριον ἀμῶν θέρως* AR. *Eq.*392 *secerând recolta altuia; τὴν ἐλευθερίαν ἀμώμεθα* PLUT. *M.*210a *să culegem roadele libertății*.

[cf. lat. *meto*]

ἀμάω², [ᾶ-] *vb.* a strânge, a aduna, a (în)grāmādi: OD. 9.247, A.RH. 1.1305, (fig.) ἀλλότριον κάματον σφετέρην ἐς γαστέρ' ἀμῶνται HES. *Th.*599 *strâng în burta lor roadele muncii altora*.

[ᾶμα *sau* ἀμάω¹]

ἀμβ-, (ep. ion. poet.) v. ἀναβ-

ἄμβασε, (dor.) ind. aor. act. 3sg., v. ἀναβαίνω

ἀμβλακ-, v. ἀμπλακ-

ἀμβλήδην, (poet.) v. ἀναβλήδην

ἀμβλίσκω, *vb.* I (*trans.*) a face să lepede: PLAT. *Th.*149d. II (*intrans.*) a lepăda, a avorta: PLUT. *Lyc.*3.2.

[v. ἀμβλύς?]

ἀμβλουχία, *αζ.* ἡ *subst.* lepădare: SOPH. *Fr.*1000.

[v. ἄμβλωσις]

ἀμβλόω-ῶ, *vb.* a lepăda, a avorta: (+ ac.) IOS. *Ap.*2.202, (pas.) ARSTT. *GA*773a1.

[v. ἀμβλύς?]

ἀμβλύνω, [ῶ] *vb.* [impf. ἤμβλυνον, viit. ἀμβλυνῶ, aor. ἤμβλυνα; pas. aor. ἤμβλύνθη, pf. ἤμβλυμαι] I I a toci: (o sabie) PLUT. *M.*235f. 2 (fig.) a slăbi, a atenua: κόρος ἀμβλύνει ... ἐλπιδας Pl. *P.*1.82 *dezgustul slăbeshțe speranțele; τὸ ψυχρὸν ... τοὺς χυμοὺς ἀμβλύνει* ARSTT. *Sens.*443b15 *frigul slăbeshțe aromele*; PLUT. *M.*656a. 3 (fig.) a potoli, a domoli: (ura) PLB. 15.25.11 II (med.-pas.) I a se toci: (despre dinți) ARSTT. *PA*661b22. 2 (fig.) a-și pierde tăișul *sau* tāria, a slăbi: θεσσατ' οὐκ ἀμβλύνεται AESCH. *Th.*844 *oracolelor ni li se tocește tăișul*; THUC. 2.87, PLAT. *R.*490b, (despre simțuri) ἤμβλύνθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ LXX *Gen.*27.1 *ochii lui slăbiseră*.

[ἀμβλύς]

ἀμβλύς, εἶα. -ὸ *adj.* I I tocit, bont: (op. ὀξύς „ascuțit”) PLAT. *Lyc.*215e, (despre dinți) ARSTT. *H.*4501b13. 2 (geom.) obtuz: PLAT. *Ti.*55a, PLB. 4.43.9, (subst.) ἡ ἀμβλεῖα ARSTT. *Mech.*855a11 *unghiul obtuz*. 3 turtit, cârni: (nas) ARSTT. *Phgn.*811a32. II (fig.) I fărâ tărie, slab: tā τε ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἀμβλύτερα ἐποίουν THUC. 2.65 *ai slăbit forța armatei*; (despre vâz și auz) ARSTT. *Pr.*886b32, (neut. adv.) ἀμβλὺ ὄρων καὶ ἀκούων PLAT. *Euthd.*281d *cu vâzul și auzul slabe*. 2 (despre pers.) lipsit de agerime *sau* de energie, lănced, domol: EUR. *Fr.*821, XEN. *Mem.*3.9.3, (+ εἰς și ac.) ἀμβλύτερος ... εἰς τὰ πολιτικά γενέσθαι PLUT. *Cat.*Ma.24.10 *a deveni mai lănced în viața politică*; (+ πρὸς și ac.) LUC. *Tyr.*4.

[R. *ἀμλύς, cf. ἀμβλ(ακ)ίσκω]

ἀμβλύσκω, *vb.* v. ἀμβλίσκω: SOPH. *Fr.*132.

ἀμβλυτέρως, *adv.* v. ἀμβλύς: IOS. *A*118.173, id. *A*119.206.

ἀμβλύτης, *ητος*, ἡ *subst.* I I tocire: (a dinți-lor) ARSTT. *GA*789a11. 2 (geom.) obtuzitate: PLUT. *M.*1003d. II I lipsă de tărie, slăbiciune: (a vederii) PLUT. *M.*1110d, (a minții) id. *M.*42c. 2 lăncezime: PLUT. *Galb.*18.3, id. *M.*980c.

[ἀμβλύς]

ἀμβλῦ-φᾶέω-ῶ, *vb.* a-și pierde strălucirea, a slăbi: (despre vedere) SOPH. *Fr.*647.

[ἀμβλύς, φάος]

ἀμβλωπέω-ῶ, *vb.* a avea vederea slabă, a vedea prost: MEN. *Fr.*707, LXX *3Rg.*12.24i, PLUT. *M.*53f, LUC. *Peregr.*45.

[ἀμβλωπός]

ἀμβλωπία, *αζ.* ἡ *subst.* vedere slabă: PLAT. *Hr.*Mi.374d, ARSTT. *Mir.*847a2, PLUT. *M.*732c.

[ἀμβλωπός]

ἀμβλυ-ωπός, ὄν *adj.* [comp. -ότερος] care are vederea slabă: EUR. *Fr.*1096, ARSTT. *Fr.*588.

[ἀμβλύς, ὄψ]

ἀμβλωσσω, *vb.* {-ώττω} a avea vederea slabă, a vedea prost: AESCH. *Fr.*55.6, PLAT. *R.*508c, id. *Hr.*Mi.374d, XEN. *Cyn.*5.27, ἀμβλωττω πρὸς τὸ φῶς LUC. *Cont.*1 *mi se întunecă privirea din pricina luminii*.

[ἀμβλύς, ὄψ]

ἀμβλ-ωπός, ὄν *adj.* (despre vedere, lumină) slab *sau* slăbit, întunecat, încetșat: EUR. *Fr.*155a, (fig.) δακρύων βίον ἀμβλωπὸν AESCH. *Eum.*955 *un trai încetșat de lacrimi*. [ἀμβλύς, ὄψ]

ἄμβλωσις, εως, ἡ *subst.* Iepādare, avort: LYS. *Fr.* 10, ARSTT. *Pol.* 1335b25.

[ἄμβλώω]

ἄμβλώψ, ὄπος *adj.* v. ἄμβλωπόξ: SOPH. *Fr.* 1001, EUR. *Rh.* 737.

ἄμβρόμα, ατος, τό *subst.* (poet.) strigăt: AESCH. *Ch.* 34.

[ἄμβροάω]

ἄμβροάω, (poet.) v. ἀναβοάω

ἄμβολά, (poet.) v. ἀναβολή

ἄμβολάδην, (poet.) v. ἀναβολάδην

ἄμβολαδίς, [-ᾱ-] *adv.* pe rând *sau* cu brațele ridicate: CALL. *Dian.* 61.

[ἄμβολή]

ἄμβολάς, ἄδος *adj.f.* ridicat, înălțat: ἐπὶ τῆς ἄμβολάδος γῆς XEN. *Cyr.* 7.5.12 *pe terasă*.

[ἄμβολή]

ἄμβολι-εργός, ὄν *adj.* care amână *sau* întârzie treaba, zăbavnic, zăbovitor: (despre pers.) HES. *Op.* 413, (+ gen.) PLUT. *M.* 548d.

[ἄμβολή, ἔργον]

ἄμβολίη, ης, ἡ *subst.* (poet.) amânare, întârziere: A.RH. 3.144.

[v. ἀναβολίη]

ἄμβροσία, ας, ἡ *subst.* {ep. ion. -ίη} ambrozie: (hrană a zeilor) OD. 5.93, HES. *Th.* 640, PI. *O.* 1.62. ἀντί μὲν τυροῦ καὶ γάλακτος ἄμβροσίαν ἔδῃ καὶ νέκταρ πίη LUC. *DDeor.* 10.3 *în loc de brânză și lapte vei mânca ambrozie și vei bea nectar*; (mâncată de caii zeiței Hera) IL. 5.777, (folosită pt. curățarea și parfumarea trupului) IL. 14.170, ἄμβροσίην ... ἠδὲ μάλα πνεύσαν OD. 4.445 *ambrozie dulce mirositoare*; (pt. ungerea unui cadavru) IL. 16.670, (izvor de nemurire) HES. *Fr.* 23a.22, ARSTT. *Metaph.* 1000a12.

[ἄμβρόσιος]

ἄμβρόσιος, α, ὄν *adj.* {fem. -ιος Eur. *Med.* 982} {ep. ion. fem. -ίη} (poet.) nemuritor, zeiesc, ambroziac, divin: (despre lucruri care aparțin *sau* sunt proprii zeilor) (plete) IL. 1.529, (hrană) id. 5.369, (ulei) id. 14.172, (sandale) id. 24.341 ș.a., (spec.) (despre noapte și somn) IL. 2.19, ἄμβροσίην διὰ νόκτα IL. 2.57 *prin noaptea divină* (sc. *dăruită de zeii nemuritori*); (fig.) εὖρε παγὺν ἄμβροσίων ἐπέων PI. *P.* 4.299 *a găsit un izvor de versuri nemuritoare*.

[ἄμβροτος]

ἄμβροτό-πωλος, ὄν *adj.* cu cai nemuritori: (epitet al zeiței Pallas) EUR. *Tr.* 536.

[ἄμβροτος, πῶλος]

ἄ-μβροτος, ὄν *adj.* {dor. fem. ac. ἄμβρόταν PI. *Fr.* 75.16} nemuritor, divin: (despre pers. și lucruri) (zei) IL. 20.358, OD. 24.445, AESCH. *Eum.* 259, ἄμβροτ' Ἀθάνα SOPH. *OT* 159 *nemuritoare Athena*; (sânge) IL. 5.339, (cai) id. 16.381, (veșminte) id. 16.670, ἄμβροτα δῶρα OD. 18.191 *daruri divine*; (spec.) (despre noapte) OD. 11.330, (lumina zorilor) A.RH. 2.669.

[ἄ, *μβροτός (v. βροτός)]

ἄμβων, ὄνος, ὁ *subst.* {ep. dat. pl. -όνεσσιν CALL.} I culme: (a munților) AESCH. *Fr.* 150, CALL. *Aet.fr.* 75.34. II margine, buză: (a unei cupe) PLUT. *Lyc.* 9.5.

[et. nec.]

ἄμέ, (dor. pt. ἡμᾶς) v. ἐγώ

ἄ-μέγαρτος, ὄν *adj.* I de neînvidiat, ext. nenorocit, prăpădit: (peior. despre pers.) OD. 17.219, AESCH. *Supp.* 642. II jalnic, mizerabil, groaznic: (despre lucruri) IL. 2.420, OD. 11.400, μάχην δ' ἄμέγαρτον ἔγειραν HES. *Th.* 666 *porniră o luptă groaznică*: AESCH. *Pr.* 402, EUR. *Hec.* 192, AR. *Th.* 1049.

[ἄ-, μεγαίρω]

ἄ-μεγέθης, ες *adj.* care nu are mărime: ARSTT. *GC* 320b32, (subst.) id. *Ph.* 267a23, id. *Metaph.* 1075b29.

[ἄ-, μέγεθος]

ἄμέθυσος, ου, ἡ *subst.* ametist: IOS. *A13.* 168.

[v. ἀμέθυστος]

ἄμεθύστινος, η, ὄν *adj.* de ametist: LUC. *VH* 2.11.

[ἀμέθυστος]

ἄ-μέθυστος, ὄν *adj.* neîmbătat, care nu îmbată: ἡμέρας ... ἀμεθύστους PLUT. *M.* 464c *zile fără beție*. II **ἄμέθυστος**, ου, ἡ *subst.* I (bot.) plantă: (folosită ca leac împotriva îmbătării) PLUT. *M.* 647b. II (mineral.) ametist: LXX *Ex.* 28.19, PLUT. *M.* 15b, NT *Apoc.* 21.20.

[ἄ-, μεθύω]

ἄμειβω, [ᾱ-] *vb.* {viit. -είπω, aor. ἡμειψα, pf. inuz.; pas. viit. ἀμειφθήσομαι, aor. ἡμείφθη, pf. ἡμειμμαί} {ep. impf. ἄμειβον (-όμην), aor. ἄμειψα (-άμην); dor. aor. ἄμειψεν [ᾱ-] PI. *P.* 5.38} I (act.) I a schimba, a face schimb (de), a da în schimb: (+ ac.) ἔντε' ἄμειβεν IL. 17.192 (*își schimbă armele*); (+ ac. și gen.) πρὸς ... Διομήδεα τεύχε' ἄμειβε χρύσεια χαλκείων IL. 6.235 *dădu lui Diomedes armele sale de aur în schimbul unor arme de bronz*; (spec.) γόνυ

γονός ἀμείβων IL. 11.547 *alternând genunchi cu genunchi* (sc. *mişcând un genunchi după altul, retrăgându-se pas cu pas*). **2** a lua în schimb: (+ άντί și gen.) άντί δελφίνων ... ἵππους ἀμείβαντες PI. P.4.17 *în schimbul delfinilor luând iepre*: (+ εκ și gen.) μορφήν δ' ἀμείβας εκ θεοῦ βροτησίαν EUR. Ba.4 *schimbându-mi chipul din zeișe în omenesc*: (spec.) τίνος ἀ φυλακά: τίς ἀμείβει τάν ἐμάν: EUR. Rh.527 *a cui este straja? cine o schimbă pe a mea?* **3** a (pre)schimba, a modifica: ἀμείβων χρῶτα πορφυρᾶ βαφή AESCH. Pers.317 *schimbându-și culoarea într-o baie de purpură* (sc. *de sânge*). **4** a schimba (locul): a a trece (de), a străbate: (+ ac.) PI. P.5.38, τὰς θύρας ... ἀμείβαι HDT. 5.72 *a trece de porți*: πορθμόν ἀμείβας AESCH. Pers.68-69 *străbătând strămtoarea*. **b** a părăsi, a lăsa (în urmă): ἐστίαν ἀμείβας SOPH. Tr.659 *părăsind altarul*: SOPH. Ph.1262, EUR. El.750. **5** (intrans.) a se schimba, a urma: ἀμείβει καινόν εκ καινῶν τῶδε EUR. Or.1503 *un lucru ciudat urmează după altul*. **6** (part. subst.) (archit.) ἀμείβοντες IL. 23.712 *căpriori*. **II** (med.) **1** a se schimba, a face cu rândul sau cu schimbul: οἱ μὲν ἀμειβόμενοι φυλακάς ἔχον IL. 9.471 *faceau de strajă cu schimbul*: ἄειδον ἀμειβόμενοι IL. 1.604 *cântau cu rândul* (= *când una, când alta*; *alternativ*). **2** a răspunde: (+ ac. pers.) τὸν δ' ἡμειβετ(ο) IL. 1.121 *lui îi răspunde*: (+ ac. pers. și dat. instr.) μ' ἡμειβετο μύθῳ OD. 12.278 *îmi răspunse cu o vorbă*: (+ ac. pers. și ac. lucru) ταῦτα μὲν τοὺς φίλους ἀμείψατο HDT. 2.173 *iată ce răspunse el prietenilor*: (abs.) (part.) ἀμειβόμενος δὲ προσηῶδα IL. 14.270 *răspunzând, zise* (= *ii răspunse*). **3** a plăti (cu aceeași măsură), a răsplăti, a răzbuna: σ' εὖ δόροισιν ἀμειψάμενος OD. 24.285 *răsplătindu-te bine cu daruri*: ὀφείλεις ... χρηστὰ ἐς σὲ χρηστοῖσί με ἀμείβεσθαι HDT. 1.41 *εști dator să-mi răsplătești binele cu bine*: εἰ δ' ἀμειψεται φόνον δικάζων φόνος EUR. El.1093 *dacă e drept ca o crimă să răzbune o crimă*. **4** a face un schimb (comercial), a da sau a lua în schimb: σίτω δ' ἀμείβονται PLB. 4.38.5 *fac comerț cu grâu*: PLUT. Aem.23.9. **5** a se (pre)schimba, a se modifica: XEN. Cyn.9.14, τᾶ δὲ χολᾶ τὸ πρόσωπον ἀμείβετο THEOC. 23.13 *fața i se schimba de mânie*. **6** a (se) schimba, a se muta, a trece dintr-un loc în altul: θρόσκων

ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλον ἀμειβεται IL. 15.684 *sare schimbându-se de pe un [cal] pe altul*: (+ ac.) ἐπεὶ ἄρ κεν ἀμειψεται ἔρκος ὀδόντων IL. 9.409 *îndată ce (sufletul) trece de îngreditura dinților* (= *iese din gură*): ἄλλην ἐξ ἄλλης πόλεως ἀμειβομένῳ PLAT. Ap.37d *schimbând cetate după cetate*: (cu sens factitiv) δι' Ἀχέροντ' ἀμειβεται τάν ... θεωρίδα AESCH. Th.856 *face ca lumirea să treacă Acheronul*. **7** a depăși, a întrece: μελισσᾶν ἀμειβεται ... πόνον PI. P.6.54 *întrece truda albinelor*.

[cf. lat. *migrō?*]

ἀ-μειδής, ἐς *adj.* care nu surâde, posac, posomorât, sumbru: PLUT. M.477e.

[ἀ-, μειδᾶω]

ἀ-μειδήτος, ον *adj.* v. ἀμειδής: A.RH. 2.908, LXX *Înț.*17.4.

ἀμεικτος, v. ἄμικτος

ἀ-μειλικτος, ον *adj.* (de) neînduplecat, neîndurător, nemilos, amarnic: (despre voce, vorbe) IL. 11.137, (legături) HES. Th.659, (despre pers.) A.RH. 3.337, IOS. BII.523, (neut. pl. adv.) ἀμειλικτα ὀργίξεσθε LUC. Pisc.4 *nimic nu vă poate îndupleca mânia*.

// **ἀμειλικτος**, *adv.* în mod implacabil, fără milă: APP. BC4.54.

[ἀ-, μειλίσσω]

ἀ-μειλίχος, ον *adj.* (de) neînduplecat, neîndurător, nemilos, amarnic: (Hades) IL. 9.158, (inimă) IL. 9.572, (ranchiună) PI. P.8.8, (chinuri) AESCH. Ch.623.

[ἀ-, μειλίχος]

ἀμεινόνως, *adv.* mai bine: AR. Fr.340.

[ἀμείνων]

ἀμείνων, ον *adj.* [gen. -ονος] (folosit drept comp. al lui ἀγαθός) **1** (despre pers.) **1** mai bun (în luptă), mai puternic, mai tare, mai viteaz: IL. 2.239, OD. 18.334, HDT. 5.118 ș.a., (întărit cu adv.) δίοκε δὲ μιν μέγ' ~ IL. 22.158 *il urmărea unul mult mai viteaz*. **2** mai bun (la ceva), mai vrednic, mai destoinic, mai presus (de ceilalți), superior: χέρεια μάχη, ἀγορῆ δὲ τ' ἀμείνω IL. 4.400 *mai slab în luptă, dar mai destoinic în adunare* (= *mai bun de gură*): (+ ac. sau inf.) ~ παντοίας ἀρετάς, ἡμὲν πόδας ἡδὲ μάχεσθαι IL. 15.641 *mai bun în orice privință, fie la alergare, fie la luptă*; τὰ πολέμια ἀμείνονες HDT. 5.78 *superiori într-ale războiului*. **3** mai nobil, mai de vază: μητρὸς ἀμεινονος, πατρὸς δὲ ὑποδεεστέρου HDT. 1.91 *mamă de condiție nobilă, tată mai de jos*: EUR. El.338, PLAT.

Lg.627a. 4 (în sens moral și gener.) mai bun, mai virtuos: PLAT. *Phd.*63a, ARSTT. *EN*1162b1, φῦ.ους ἀμείνους κτᾶσθαι XEN. *Mem.*1.6.9 *a dobândi prieteni mai buni*. II (despre lucruri și abstr.) I mai bun, de calitate mai bună, preferabil: IL. 3.11, OD. 7.310, ἡ δὲ δωδεκάτη τῆς ἑνδεκάτης μέγ' ~ HES. *Op.*776 *a douâsprezecea [zi este] mult mai bună decât a unsprezecea*: (subst.) τὸ τε ἄμεινον ἢ χειρὸν ... προεώρα THUC. 1.138 *prevedea ceea ce era mai rău sau mai bine (= avantajele și dezavantajele)*. 2 (frecv.) ἄμεινον (ἔστι) (este) mai bine: σιγᾶν ἄμεινον SOPH. *El.*1238 (este) mai bine să tacî: ἔστιν ἄμεινον πενία πλούτου AR. *Pl.*573 *sārācia este mai bună decât bogăția*. 3 (neut. sg. adv.) ἄμεινον πρήξειν HDT. 4.156 *le va merge mai bine*; αἰσχροὺν περιορᾶν τὴν Ἀσίαν ἄμεινον πράττουσαν τῆς Εὐρώπης ISOC. 5.132 *este rușinos a trece cu vederea faptul că Asia o duce mai bine decât Europa*. [et. nec.]

ἀμειξία, v. ἀμιξία

ἀμείρω, vb. a lipsi de: (+ gen.) PL. *P.*6.27.

[cf. ἀμέρδω]

ἀμειψις, εως, ἡ subst. I I schimb (comercial): PLB. 10.1.5, APP. *BC*4.02. 2 schimbare: PLUT. *Arist.*16.6, (a culorii) id. *M.*978e. 3 schimbare, succesiune: (a generațiilor) PLUT. *Sull.*7.5. II răspuns: PLUT. *M.*803c.

[ἀμείβω]

ἀμέλω, [ἀ-] vb. [impf. ἤμελγον, viit. ἀμέλω, aor. ἤμελω] {dor. prez. 2sg. ἀμέλγεις THEOC. 4.3} I I a mulge: (+ ac.) (un animal) OD. 9.238, EUR. *Cyc.*389, THEOC. 4.3, (lapte) HDT. 4.2, THEOC. 11.65, (prov.) τὸν τράγον ~ PLB. 33.21.1 *a mulge țapul (sc. a face o muncă zadarnică, a pierde timp)*. 2 (fig.) a a stoarce, a exploata: AR. *Eq.*326, ὅσπερ γάλα με ἤμελξας LXX *Iov*10.10 *m-ai stors ca pe lapte*. b a suga, a bea: THEOC. 23.25. II (med.-pas.) a fi muls, a da (lapte): (+ ac.) ἀμελγόμενοι γάλα IL. 4.434 *când (toile) sunt mulse de lapte*; ARSTT. *HA*523a7.

[cf. lat. *mulgeo*]

ἀμέλει, adv. v. ἀμελέω

ἀμέλεια, ας, ἡ subst. [poet. ἀμελία Eur.] I I neglijență, nepăsare, indiferență: THUC. 1.122, EUR. *IA*850, δι' ἀμέλειαν PLAT. *Phdr.* 252a *din neglijență*: (+ gen. subiectiv) PLAT. *Lg.*905b. 2 (+ gen. obiectiv) neglijare, nepăsare (față de): PLAT. *Phdr.*231b, IOS.

*AI*19.136. II neîngrijire, lipsă de îngrijire: ἔθνησκον δὲ οἱ μὲν ἀμελεία THUC. 2.51 *unii mureau din lipsă de îngrijire*; PLUT. *M.*2.

[ἀμελής]

ἀ-μελέτητος, ον adj. neantrenat, neexersat, nepregătit: (περί + gen.) δοκῶ μοι περί ὧν πυνθάνεσθε οὐκ ~ εἶναι PLAT. *Smp.*172a *cred că nu sunt nepregătit în privința celor pe care vreți să le aflați*: (+ πρός și ac.) LUC. *Tox.*29, (+ inf.) PLAT. *Lg.*635c, (+ gen.) LUC. *Gall.*18, (abs.) (despre cai) XEN. *Eq.Mag.*1.19, (subst.) διὰ τὸ ἀμελέτητον IOS. *AI*8.367 *din pricina lipsei de antrenament*. // **ἀμελετήτως**, adv. I fără pregătire: οὐκ ~ ἔχω PLAT. *Smp.*173c *nu sunt nepregătit*. II fără grijă, fără a sta pe gânduri: AESOP. 1.9.

[ἀ-, μελετάω]

ἀμελέω-ῶ, [ᾶ-] vb. [viit. -ῆσω, aor. ἠμέλησα, pf. ἠμέληκα] (frecv. în litote) I I a nu se îngriji (de cineva sau de ceva), a neglija, a rămâne nepăsător sau indiferent (față de), a trece cu vederea, a nu lua în seamă, a nesocoti: (+ gen.) IL. 8.330, HDT. 2.121, AESCH. *Supp.*725, τῶν μὲν ἐν Λακεδαιμόνι πρέσβεων ... ἠμέλουν THUC. 5.44 *nu s-au mai îngrijit (= s-au dezinteresat) de solii din Sparta*; ἀμελοῦντες τῶν οἰκείων τῶν ἄλλοτρίων ἐπιμελοῦνται LYS. 25.1 *neglijându-și propriile [afaceri], se îngrijesc de cele ale altora*: (+ ac.) HDT. 7.163, (abs.) HES. *Op.*400, τὸ μὴ ~ μάθε AESCH. *Eum.*86 *învață să nu rămâi nepăsător*. 2 (+ inf.) a neglija să, în loc să (se îngrijească de): HDT. 2.66, PLAT. *Phd.*98e, ἀμελήσας τοῦ ξυλλέγειν πλοῖα XEN. *An.*5.1.15 *în loc să se îngrijească de a strânge corăbii*. II (pas.) a fi neglijat, a nu fi luat în seamă: ὑπὸ μὲν Ἀθηναίων ὑβριζόμενοι, ὑπὸ δὲ ὑμῶν ἀμελοῦμενοι THUC. 1.68 *fiind batjocoriți de atenieni și neglijăți de voi*: ἐκφεύγει δὲ ἀμελούμενον SOPH. *OT*111 *scarpă [doar] ce nu e luat în seamă*. III I (imper. ἀμέλει) n-ai grijă! stai liniștit!: ἀμέλει, ποιήσω ταῦτ' ἐγὼ AR. *Lys.*842 *n-ai grijă, le voi face!*: (imper. ἀμέλησον) LUC. *DMort.*5.2. 2 (adv. ἀμέλει) fără îndoială, desigur: PLAT. *R.*422c XEN. *Mem.*1.4.7, ὅσπερ ἀμέλει ARSTT. *Mu.* 396b9, LUC. *Peregr.*39 *exact precum, întocmai cum*.

[ἀμελής]

ἀ-μελής, ἔς adj. [comp. -έστερος] I I care nu se îngrijește (de cineva sau de ceva), nepreocupat, nepăsător, indiferent, neglijent:

(despre pers.) AR. *Lys.*882, PLAT. *R.*421d, XEN. *Mem.*2.6.19, (+ gen.) (despre zei) ἀμελεῖς τῶν σμικρῶν PLAT. *Lg.*901d *nu se preocupă de lucrurile mărunte*; (+ περί și ac.) ISOC. 19.32, (+ inf.) PLUT. *M.*64f. **II** (despre abstr.) neglijat, neluat în seamă, indiferent: XEN *HG*6.5.41, DEM. 50.15, οὐκ ἀμελεῖς γεγένηται μοι LUC. *Dips.*9 *nu am neglijat (= m-am îngrijit să)*.

[ἀ-, μέλω]

ἀμελητέος, *ov adj.vb.* de neluat în seamă: LUC. *Tim.*9, ARR. *An.*1.7.4. // (neut.)

ἀμελητέον, *adj.vb.* trebuie neglijat, trebuie trecut cu vederea: (+ gen.) ISOC. 9.7, LUC. *Hist. Consc.*40, (pl.) ARR. *An.*1.24.1.

[ἀμελέω]

ἀμελητί, *adv.* fără grijă, fără să se gândească: LUC. *Tim.*12.

[ἀμέλητος]

ἀμελία, (poet.) v. ἀμέλεια

ἀμελλητί, *adv.* fără întârziere: IOS. *AI*9.301.

[ἀμέλλητος]

ἀμέλλητος, *ov adj.* care nu trebuie amânat:

LUC. *Nigr.*27. // **ἀμελήτως**, *adv.* fără amânare, fără întârziere, (de) îndată: PLB. 4.71.10.

[ἀ-, μέλλω]

ἀμελις, *εως*, ή [ᾱ-] *subst.* mulgere, mulsoare: PI. *Fr.*106.4, LXX *Iov*20.17.

[ἀμέλω]

ἀμελῶς, *adv.* |comp. -έστερον sau -εστέρωσ| cu neglijență, cu nepăsare, cu neîngrijire: THUC. 2.11, PLAT. *Lg.*874a, ~ ἔχειν ... περί γονέας XEN. *Cyr.*1.2.7 *a nu arăta grijă cuvenită părintilor*; LXX *Ier.*31.10.

[ἀμελής]

ἀ-μεμπτos, *ov adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| **I I** ireproșabil, căruia nu i se poate aduce vreo învinuire, fără cusur, fără prihană: EUR. *IA*1158, id. *Cyc.*342, PLAT. *Lg.*924a, ἀμέμπτους ... ὑμᾶς αὐτοὺς ... ἐδειξατε DEM. 18.216 *v-ați dovedit ireproșabili*; (+ dat.) ἐτήρησεν αὐτὸν ἀμέμπτου θεῷ LXX *Înț.*10.5 *l-a păzit fără prihană în fața lui Dumnezeu*. **2** neocărât, neînvinuit: τάχυνε δ', ὡς ~ ὦ χρόνου AESCH. *Pers.*692 *grăbiți-vă, să nu fiu învinuit de zăbavă*; (ὕπο + gen.) XEN. *Ages.*6.8. **3** (despre lucruri) fără cusur, fără pată, desăvârșit: (judecată, proces) PLAT. *Lg.*945d, (ospăt) XEN. *Smp.*2.2.

II care nu are nici un motiv de reproș, mulțumit: XEN. *Cyr.*4.5.52, id. *Cyr.*8.4.28.

[ἀ-, μέφομαι]

ἀμέμπτως, *adv.* în mod ireproșabil, fără cusur, fără prihană: AESCH. *Supp.*269, SOPH. *Ph.*1465, PLAT. *Lg.*751d, τοῦτο δῶρα ~ ἐδίδου XEN. *Cyr.*4.2.37 *ii dădea daruri într-un chip fără reproș (sc. din belșug)*; LXX *Est.*3.13d.

[ἀμέμπτos]

ἀμεμφεία, *ας*, ή *subst.* lipsă de reproșuri, neînvinuire: AESCH. *Th.*909, SOPH. *Fr.*283.

[ἀμεμφής]

ἀ-μεμφής, *ές adj. I* ireproșabil, căruia nu i se poate aduce vreo învinuire, fără cusur, neprihănit: (despre lucruri și abstr.) PI. *O.*6.46, AESCH. *Pers.*168, A.RH. 4.1767, (despre pers.) AESCH. *Supp.*581. **II** care nu aduce reproșuri, îngăduitor: PLUT. *Aem.*3.4.

[ἀ-, μέφομαι]

ἀμεναι, (ep.) inf. prez. de la ᾄω

ἀ-μενηνός, ὄν [ᾱ-] *adj.* |comp. -ότερος| **I I** nevolnic, vlăguit: (despre pers.) IL. 5.887, HES. *Fr.*150.18, SOPH. *Ai.*890, AR. *Av.*686.2 fără vlagă, fără consistență, van, iluzoriu: (despre morți, vise, năluci) νεκῶν ἀμενηνὰ κάρηνα OD. 10.521 *capete fără vlagă ale celor răposați*; OD. 19.562, EUR. *Tr.*193, A.RH. 4.1688, LUC. *DMort.*6.2. **II** lipsit de vigoare, firav, slab: (viespi) ARSTT. *HA*628b4, (glas) id. *Pr.*899a30, (apă) ARR. *Ind.*6.3.

[ἀ-, μένος]

ἀμενηνόω-ῶ, *vb.* |doar aor. ἀμενηνώσεν| a lipsi de vlagă, a vlăgui, a zădărnici: IL. 13.562.

[ἀμενηνός]

ἀ-μενής, *ές adj.* (= ἀμενηνός) nevolnic, vlăguit: EUR. *Supp.*1116.

[ἀ-, μένος]

ἀμέρα, (dor. eol.) v. ἡμέρα

ἀμέργω, [ᾱ-] *vb.* |viit. ἀμέρξω| {eol. part. prez. fem. ἀμέργοισαν Sapph.} a culege, a strânge: (flori) SAPPH. 122, A.RH. 4.1144, (roade) AR. *Fr.*387b, EUR. *HF*396, (frunze) THEOC. 26.3.

[cf. ὁμόργυμι, lat. *merga* „furchiță”]

ἀμέρδω, [ᾱ-] *vb.* |viit. -έρσω, aor. ἡμερσα: pas. aor. ἡμέρθην| **I I** a lipsi (pe cineva de ceva al său), a priva, a văduvi de: (+ gen.) OD. 8.64, HES. *Sc.*331, PI. *O.*12.16, (pas.) μὴ ... φίλης αἰῶνος ἀμερθῆς IL. 22.58 *să nu îți pierzi viața*. **2** a prăda, a jefui: (+ ac.) IL. 16.53, (abs.) A.RH. 1.749. **3** a răpi: (+ ac.) (viața) EUR. *Hec.*1027. **II** a lua (ochii, văzul, lumina), a orbi: ὅσσε δ' ἄμερδεν ἀυγὴ χαλκεΐη IL. 13.340 *strălucirea (coifurilor) de*

aramă îți lua ochii; τά ... καπνός ἀμέρδοι
OD. 19.18 (*arme*) *căroră fumul le ia lumina*
(sc. *le murdărește, le întinează*).

[cf. ἀμείρω, ἀμέργω]

ἡ-μερήης, ἑς *adj.* **I** (filos.) fără părți, indivi-
zibil, simplu: PLAT. *Thi.*205e, ARSTT. *Me-*
*taph.*1073a6, (subst.) τὸ ἡμερές ARSTT.
*deAn.*407a19 *indivizibilul*; (log.) (pl.)
ARSTT. *APo.*100b2. **2** foarte mic: ἐν ἡμερεῖ
χρόνω LXX *3Mac.*6.29 *intr-o clipă, ime-*
diat. **II** imparțial, nepărtinitor: (judecâți)
LUC. *Cal.*8.

[ἡ-, μέρος]

ἡμεριμνία, ας, ἡ *subst.* lipsă de grijă, liniște:
IOS. *BI*1.627, PLUT. *M.*830a.

[ἡμεριμνος]

ἡ-μέριμνος, ον *adj.* **I** lipsit de îngrijire, pă-
răsit: SOPH. *Ai.*1207. **II** lipsit de grijă, fără
grijă: (viață) MEN. *Fr.*1083, (despre pers.)
LXX *Înt.*6.15, NT *ICor.*7.32, (subst.) PLUT.
*M.*101b.

[ἡ-, μέριμνα]

ἡμέριος, (dor.) v. ἡμέριος

ἡ-μέριστος, ον *adj.* (filos.) neîmpărțit, indi-
vizibil: PLAT. *Ti.*35a, id. *Thi.*205c, ARSTT.
*Metaph.*1066b17.

[ἡ-, μερίζω]

ἡμερόκοιτος, (dor.) v. ἡμερόκοιτος

ἡμερος, (dor.) ἡμερος

ἡμερσ-, v. ἀμέρδο

ἡμές, (dor.) v. ἡμεῖς

ἡ-μεσος, ον *adj.* (log.) fără termen mediu, ne-
mijlocit, imediat: ARSTT. *APr.*68b30, (subst.)
ARSTT. *APo.*72b19, LUC. *Hist.Cons.*32.

[ἡ-, μέσος]

ἡμεταβλησία, ας, ἡ *subst.* (filos.) lipsă de
schimbare, imuabilitate: ARSTT. *Ph.*230a10.
[ἡμετάβλητος]

ἡ-μετάβλητος, ον *adj.* **I** (filos.) neschimbător,
imuabil: ARSTT. *Metaph.*1014b28, PLUT.
*M.*99e, (subst.) id. *M.*953c. **II** neschimbat,
nealterat: IOS. *AI*15.236.

[ἡ-, μεταβάλλω]

ἡ-μετάβολος, *adj.* **I** de neschimbat, imuabil:
PLUT. *Mar.*42.7. **II** (muz.) fără modulații,
invariabil: PLUT. *M.*437d.

[ἡ-, μεταβολή]

ἡ-μετάγνωστος, ον *adj.* de neînduplecat,
implacabil: (ură) IOS. *AI*16.308.

[ἡ-, μεταγινώσκω]

ἡμεταδότος, *adv.* fără a împărtași nimic (cu
nimeni), (în mod) meschin: PLUT. *M.*525c.

[ἡμετάδοτος]

ἡ-μετάθετος, ον *adj.* **I** nestrămutat, (de) ne-
schimbat, imuabil: PLB. 2.32.5, LXX
*3Mac.*5.12, PLUT. *M.*675b, (subst.) τὸ ἡμετά-
θετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ NT *Ev.*6.17 *nestră-*
mutarea hotărârii Sale. **II** (despre pers.) (de)
neclintit: LXX *3Mac.*5.1.

[ἡ-, μετατίθημι]

ἡ-μετακίνητος, ον [Ὶ] *adj.* (de) nemîșcat, ne-
clintit, statornic: PLAT. *Ep.*343a, ARSTT.
*Ph.*212a15, (despre pers.) NT *ICor.*15.58. //
ἡμετακινήτως, *adv.* cu neclintire: ARSTT.
*EN*1105a33.

[ἡ-, μετακινέω]

ἡ-μετάκλητος, *adj.* irevocabil, (de) neoprit:
PLB. 36.15.7.

[ἡ-, μετακαλέω]

ἡ-μετάλλακτος, ον *adj.* (de) neschimbat,
(de) neclintit, încăpățânat: (subst.) IOS.
*AI*18.24.

[ἡ-, μεταλλάσσω]

ἡ-μεταμέλητος, ον *adj.* **I** **I** fără părere de
rău, (de) neregretat, care nu dă naștere la re-
mușcări: PLAT. *Ti.*59d, id. *Lg.*866e, PLB.
21.11.11, NT *2Cor.*7.10. **2** care nu poate fi
luat înapoi, irevocabil: NT *Rom.*11.29. **II**
(despre pers.) care nu se căiește, care nu își
regretă faptele: ARSTT. *EN*1150a22.

[ἡ-, μεταμέλομαι]

ἡ-μετανόητος, ον *adj.* **I** fără răzgândire, ire-
vocabil: LUC. *Abd.*11. **II** nepocăit, care nu
se pocăiește: NT *Rom.*2.5.

[ἡ-, μετανοέω]

ἡ-μετάπειστος, ον *adj.* (de) neînduplecat,
inexorabil: ARSTT. *APo.*72b3, id. *Me-*
*taph.*1015a32, PLUT. *Thes.*17.2.

[ἡ-, μεταπείθω]

ἡ-μετάπτωτος, ον *adj.* (de) neclintit, ferm,
statornic: PLAT. *Ti.*29b, ARSTT. *Top.*
139b33, PLUT. *Fab.*5.5. // **ἡμεταπτώτως**,
adv. fără clintire: PLUT. *Dio.*14.4

[ἡ-, μεταπίπτω]

ἡ-μετάστάτος, ον *adj.* nestrămutat, neschim-
bat, statornic: PLAT. *R.*361c, PLUT. *M.*675b. //
ἡμετάστατον, τό *subst.* imutabilitate, unifor-
mitate: PLUT. *M.*135b.

[ἡ-, μεθίστημι]

ἡμεταστρεπτί, *adv.* fără întoarcere, fără a se
(mai) întoarce (înapoi): PLAT. *Lg.*854c, id.
*R.*620e, XEN. *Smp.*4.50, LUC. *Nigr.*28.

[ἡμετάστρεπτος]

ἡ-μετάστροφος, ον *adj.* [comp. -ώτερος]
(de) neîntors, (de) nerăsucit, ireversibil:
PLAT. *R.*620e, id. *Lg.*960d, (subst.) id.

*Cra.*407d.
[ἀ-, μεταστρέφω]
ἀ-μετάτρεπτος, *ov adj.* (de) neîntors, inflexibil: PLUT. *Thest.*17.2.
[ἀ-, μετατρέπω]
ἀ-μεταχειρίστος, *ov adj.* greu de mânuit sau de administrat: AR. *Fr.*710.
[ἀ-, μεταχειρίζω]
ἀμέτερος, (dor.) v. ἡμέτερος
ἀ-μέτρητος, *ov adj.* {gen. fem. dor. -ήτας Pi.} I nemăsurat, nemărginit, imens, enorm: (despre mare) Pt. *I.*1.37, (văzduh) AR. *Nu.*264, (țară) LXX *Is.*22.18, (ext., despre abstr.) (jale) OD. 19.512, (chin) id. 23.249, EUR. *Hec.*783. II (pl.) nenumărat(e): (vâsle) EUR. *El.*433, // **ἀμετρήτως**, *adv.* fără măsură: IOS. *AI*1.269.
[ἀ-, μετρέω]
ἀμετρία, *ας, ἡ subst.* I lipsă de măsură, exces, disproporție: (op. ἐμμετρία) PLAT. *R.*486d, (op. συμμετρία) id. *Sph.*228c, ARSTT. *VI*1251b15, (+ gen.) διὰ χαρᾶς διὰ χαρᾶς PLUT. *Brut.*43.6 *din cauza bucuriei nemăsurate*. II infinitate, puzderie: PLAT. *Sp.*367a. III (muz.) lipsă de măsură, dizarmonie: PLAT. *Clit.*407c.
[ἀμετρος]
ἀμετρο-επιής, *ές adj.* (despre Thersites) care vorbește fără măsură, flecar: IL. 2.212.
[ἀμετρος, ἔπος]
ἀ-μετρος, *ov adj.* [comp. -ώτερος] I I lipsit de măsură sau de moderație, nemăsurat, enorm, excesiv: (op. ἐμμετρος „cu măsură”) ἡδονῆς ... οὐδέν τῶν ὄντων ... ἀμετρώτερον PLAT. *Phlb.*65d *nimic mai lipsit de măsură decât plăcerea*: XEN. *An.*3.2.16, PLUT. *Crass.*14.5, οὐχί εἰς τὰ ἄμετρα καυχήσομεθα NT *2Cor.*10.13 *nu ne vom lăuda fără măsură*: (subst.) PLAT. *Lg.*690e. 2 nenumărat: XEN. *Cyr.*5.2.7, THEOC. 15.45. II disproporționat: (trup) PLAT. *Ti.*87e, (suflet) id. *Sph.*228d. III (muz., metr.) I dizarmonic: PLAT. *Ti.*47d. 2 fără metru, în proză: ARSTT. *Po.*1451b1.
[ἀ-, μέτρον]
ἀμέτρως, *adv.* [comp. -ώτερον] fără măsură sau moderație, (în mod) excesiv: PLAT. *Phd.*86c, id. *Ti.*53a, XEN. *Cyr.*1.6.34.
[ἀμετρος]
ἀμεύομαι, [ἄ-] *vb.* [inf. viit. ἀμεύεσθαι Pi. *Fr.*23] a întrece, a birui: (+ ac.) Pi. *P.*1.45.
[cf. ἀμύω, lat. *moveo*]
ἀμευσι-επιής, *ές adj.* (dub.) care schimbă cuvinte: Pi. *Fr.*24.
[ἀμεύομαι, ἔπος]

ἀμεύσιμος, *ov adj.* pe unde se poate trece: A.RH. 4.297.
[ἀμεύομαι]
ἀμευσι-πορος, *ov* [ἀμευσι-] *adj.* unde se schimbă drumul: κατ' ἀμευσιπορον τρίοδον Pi. *P.*11.38 *la întretăiere de drumuri*.
[ἀμεύομαι, πόρος]
ἀμῆ, *adv.* într-un fel: ἀμῆ γέ πῃ (sau ἀμηγέπῃ) AR. *Ach.*608, PLAT. *Prt.*331d *într-un fel (sau altul), cumva*: (considerat aticism) LUC. *Rh.Pr.*16.
[ἀμός]
ἄμη, *ης, ἡ* [ἄ-] *subst.* I (uncultă agricolă) lopată, hârleț: AR. *Pax*299, id. *Av.*1145, XEN. *Cyr.*6.2.34, IOS. *BI*3.95. II găleată: (prov.) ἄμαις καὶ σκάφαις ... ἀρύσασθαι PLUT. *M.*963c *a scoate cu gălețile și cu cofele (sc. în cantitate mare)*.
[cf. ἀμάω²]
ἀμῆν, *adv.* așa să fie, cu adevărat, amin: (ca formulă liturgică) LXX *1Par.*16.36, NT *Rom.*1.25, (în declarații solemne și categorice) NT *Mt.*5.18, (subst.) ὁ Ἀμῆν NT *Ap.*3.14 *Aminul (sc. Hristos)*.
[ebr. אָמֵן]
ἀ-μηνις, *ιος adj.* v. ἀμήνιτος: IOS. *AI*19.272.
[ἀ-, μῆνις]
ἀ-μῆνιτος, *ov adj.* I nemânios, neranchiunos, care nu poartă pică: AESCH. *Supp.*975, HDT. 9.94, PLUT. *M.*90d. II care nu este produs de mânie: (furtună) AESCH. *Ag.*649. // **ἀμηνίτως**, *adv.* fără mânie sau ranchiună: AESCH. *Ag.*1036.
[ἀ-, μῆνίω]
ἀ-μῆρῦτος, *ov adj.* care nu poate fi depănat (până la capăt), care nu se mai termină, nesfârșit: (bătrânețe) A.RH. 2.221.
[ἀ-, μῆρῦω]
ἄμης, *ητος, ὁ* [ἄ-] *subst.* (un fel de) prăjitură sau plăcintă cu lapte: AR. *Pl.*999, MEN. *Fr.*425, PLUT. *M.*1112c.
[et. nec.]
ἀμητήρ, *ῆρος, ὁ* [ἄ-] *subst.* {dat. pl. ἀματήρεσσι Theoc.} secerător: IL. 11.67, THEOC. 7.29.
[ἀμάω¹]
ἄμητος, *ov, ὁ subst.* I seceriș, secerat, acțiunea de a secera: HES. *Op.*384, LXX *Gen.*45.6, LUC. *Hes.*1. II vremea secerișului: ἄμητον ... μένει HDT. 2.14 *asteaptă secerișul*: IOS. *AI*5.324. III recoltă: πλείστην μὲν καλάμην ... ~ δ' ὀλίγιστος IL. 19.223 *foarte multe paie, foarte mică recoltă*: LXX *Deut.*24.19.
[ἀμάω¹]

ἀ-μήτωρ, ορος *adj.* {dor. ἀμάτωρ} **I** fără mamă: **1** orfan de mamă: HDT. 4.154, EUR. *Ion*109. **2** zămislit fără mamă: (despre Athena) EUR. *Fr.Pap.*65.64, (Aphrodita Ourania) PLAT. *Smp.*180d **3** fără mamă cunoscută: EUR. *Ion*837, NT *Evr.*7.3. **II** care nu este mamă (cu adevărat): μήτηρ ~ SOPH. *El.*1154 *mamă ne-mamă* (sc. *rea, vitregă*).

[ἀ-, μήτηρ]

ἀμηχανέω-ω, *vb.* |impf. ἤμηχάνουν, viit. ἀμηχανήσω, aor. ἤμηχάνησα| **I** a fi lipsit de mijloace *sau* de resurse, a se afla în dificultate, a fi deznădăjduit: THUC. 7.48, XEN. *Cyr.*2.1.19, (+ gen.) ἀμηχανήσεις χρήματος οὐδενός HDT. 1.35 *nu vei duce lipsă de nimic*; τὸ φάρμακόν ... ἀμηχανέοντος ἔρωτος THEOC. 14.52 *leacul unei iubiri deznădăjduite*. **II** a fi în încurcătură, a sta la îndoială, a nu ști (ce *sau* cum să facă): ἀμηχανῶ δὲ καὶ φόβος μ' ἔχει φρένας AESCH. *Supp.*379 *nu știi ce să faci și frica îmi cuprinde mintea*; ἀμηχανῶ ... ὅπα τράπωμαι AESCH. *Ag.*1530 *nu știi încotro să mă întorc*; ἀμηχανῶ δὲ πότερον ... ἐλέγχω ... ἢ ... στένω SOPH. *Ph.*337 *nu știi dacă să cercețez sau să plâng*; ποῦ ποτ' ὦν ἀμηχανῶ EUR. *HF*1105 *nu știi unde mă aflu*; (+ inf.) ἀμηχανῶν τοῖς ἑαυτοῦ πολίταις ἀμύνειν PLUT. *Comp.Phil.Flam.*1.2 *nefiind în stare să vină în ajutorul concetățenilor săi*.

[ἀμήχανος]

ἀμηχανία, *as, ἡ subst.* {ion. -ίη Hdt., dor. ἀμά- Pi.} **I** lipsă de mijloace *sau* de resurse, neajutorare, neputință, deznădejde: ἀμηχανίη δ' ἔχει θυμόν OD. 9.295 *neajutorarea ne stăpânește sufletul*; ὑπ' ἀμηχανίας AR. *Av.*475 *din disperare* (sc. *neputând face altceva*); (pl.) ἀλκὰν ἀμαχανιᾶν δυσβάτων PI. *N.*7.97 *curaj în fața nepuțințelor greu de trecut*. **II** neajuns(uri): (ale iernii) HES. *Op.*496. **III** (person.) Neajutorarea: HDT. 8.111.

[ἀμήχανος]

ἀμηχανο-εργός, ὄν *adj.* incapabil de muncă: (despre satiri) HES. *Fr.*123.

[ἀμήχανος, ἔργον]

ἀ-μήχανος, ὄν *adj.* |comp. -ώτερος, superl. -ώτατος| {dor. ἀμά- Pi.} **I** **I** lipsit de mijloace *sau* de resurse, nepuțințios, neajutorat: (+ gen.) ἐγὼ σέο, τέκνον, ~ OD. 19.363 *n-am cum să te ajut, copile!*; (+ prep.) ἐς μὲν ἔσθλ' ἀμηχανώταται EUR. *Med.*408 (*femei*) *tare nepuțințioase la fapte bune*. **2** aflat în dificultate *sau* în încurcătură (neajunsuri),

deznădăjduit: AESCH. *Th.*227, EUR. *Heracle.*472. **3** nepricéput, neiscusit, neîndemănat, nedestoinic: EUR. *Hipp.*643, δύσερῶς τις ἄγαν καὶ ~ ἐσσί THEOC. 1.85 *nu știi să iubești și ești neîndemănat*. **4** (+ inf.) incapabil (să): SOPH. *Ant.*79, DEM. 60.12. **II** **1** imposibil, dificil: (+ inf.) ~ ἐσσι ... πιθέσθαι IL. 13.726 *ești imposibil de convins* (= *nu există mijloc care să te facă să dai ascultare*); (despre lucruri) ὁδὸς ... ~ ... στρατεύματι XEN. *An.*1.2.21 *drum impracticabil pentru o armată*; (frecv. neut. sg. cu *sau* fără inf.) ἀμήχανόν (ἐσσι) *este cu nepuțință*; PI. *O.*7.25, HDT. 1.48, ἀμήχανον δὲ παντὸς ἀνδρὸς ἐκμαθεῖν ψυχὴν SOPH. *Ant.*175 [*este*] *cu nepuțință a cunoaște sufletul omului*; (subst.) ἀπορεῖν πρὸς τὸ ἀμήχανον τοῦ τόπου IOS. *BI*1.310 *a ezita în fața dificultății terenului*. **2** (despre pers.) neînduplecat: IL. 10.167, id. 15.14. **3** (despre lucruri) împotriva căruia nu există mijloc (de împotrivi, de scăpare), fără speranță (de îndreptare), fără leac, fără ieșire: IL. 8.130, HES. *Th.*589, ἔρος ... γλυκύπικρον ἀμάχανον ὄρπετον SAPPH. 130.2 *dragostea, creatură dulce-amară, căreia nu i te poți împotrivi*; SOPH. *Ant.*363. **4** (despre vise) de nedeslușit, încurcat: OD. 19.560. **III** de neajuns, de neconceput, extraordinar, nemăsurat, enorm: ποταμῶν ἀμήχανα μεγέθη PLAT. *Phd.*111d *râuri neajuns de mari*; ἀνθρωποι ... ἦκον ἀμήχανοι τὸ πλῆθος XEN. *Cyr.*7.5.38 *a venit o mulțime extraordinară de oameni*; (frecv. cu pron rel.) ἀμήχανον ὅσον χρόνον PLAT. *Phd.*80c *un timp peste măsură de lung*; PLAT. *R.*588a.

[ἀ-, μηχανή]

ἀμηχάνως, [ᾶ] *adv.* **I** fără mijloace (de acțiune, de trai), în dificultate: AESCH. *Ch.*407. **II** în mod extraordinar: ~ ὡς εὖ PLAT. *R.*527e *extraordinar de bine*.

[ἀμήχανος]

ἀμία, *as, ἡ subst.* |var. ἀμίας, ὁ Plut. (iht.) specie de ton, (prob.) pālămidă, *Palamys sarda* sau bonită, *Sarda sarda*: ARSTT. HA506b13.

[et. nec.]

ἀ-μίαντος, ὄν *adj.* **I** neatins de murdărie, curat, pur: (lumină) PI. *Fr.*108b.2, (ulei) PLUT. *M.*395e. **II** (fig.) neîntinat, neprihănit, fără pată: (despre pers. și lucruri) PLAT. *Lg.*777e, LXX *Inf.*8.20, κοίτη ~ NT *Evr.*13.4 *pat neîntinat*. // **ἀμίαντος**, ἡ *subst.* (poet.) cea curată *sau* neîntinată, sc. marea: ἀναύδων ...

παίδων τὰς ἀμιάντου AESCH. *Pers.* 578
odraslele mute ale mării (sc. peștii).

[ἄ-, μιάνω]

ἀμίας, ν. ἀμία

ἄ-μιγής, ἐξ *adj.* [comp. -έστερος] **I** neamestecat, pur: (plăceri) ARSTT. *EN*1173a23, (intellect) id. *Metaph.* 989b15, (apă) LUC. *DMar.* 3.1, ἀμιγεῖς βαρβάρων PLAT. *Mx.* 245d *neamestecați cu barbari*. **II** care nu se amestecă, nu se încruciează cu: (+ πρὸς și ac.) PLAT. *Plt.* 265e.

[ἄ-, μίγνυμι]

ἀμιθρέω-ῶ, *vb.* ν. ἀριθμέω: CALL. *Cer.* 86.

ἄ-μικτος, ον *adj.* [var. ἄμεικτος; comp. -ότερος, superl. -ότατος] **I** neamestecat, pur: (plăceri) PLAT. *Phlb.* 50e, (pământ) PLUT. *M.* 954c, (+ dat.) ~ γεννωμένη σόφρονι φύσει PLAT. *Plt.* 310d (*curajul*) *nefiind amestecat cu o fire moderată*. **II** **1** care nu se amestecă sau nu poate fi amestecat (cu alteeva), incompatibil: βοῖν ἄμεικτον AESCH. *Ag.* 321 *strigăte care nu se amestecă bine* (sc. *distonante*): THUC. 1.77. **2** care nu se amestecă (cu alții), nesociabil, sălbatic: (despre centauri și ciclopi) SOPH. *Tr.* 1095, EUR. *Cyc.* 429, (despre pers.) DEM. 25.52. **3** (despre animale) care nu se încruciează, de rasă pură: PLAT. *Plt.* 276a. **4** (despre locuri) sălbatic, neprimitor: EUR. *IT* 402, ISOC. 9.67.

[ἄ-, μίγνυμι]

ἀμικτός, *adv.* [superl. ἀμεικτότατα] în chip neamestecat: PLAT. *Phlb.* 59c.

[ἀμικτός]

ἄμιλλα, ης, ἡ [ἄ-] *subst.* întrecere, competiție, luptă, dispută, rivalitate: (despre competiții sportive și artistice, curse, controversate ș.a.) PI. *O.* 5.6, AR. *Eq.* 556, πολλή ~ ἐγένετο THUC. 8.6 *s-a stărnit o mare dispută*; ἄμιλλαν τιθέναι EUR. *Andr.* 1020, ἄμιλλαν προτιθέναι EUR. *Med.* 546 *a propune o întrecere, a provoca la luptă*; κακῶ κακὸν εἰς ἄμιλλαν ἔρχεται EUR. *Tr.* 621 *rău cu rău se iau la întrecere*; ἐκάλει τὸν Δία ἐπὶ τὴν ἄμιλλαν LUC. *Peregr.* 5 *il provoca pe Zeus la întrecere*; (+ gen.) νεῶν ~ HDT. 7.44 *întrăcercere de corăbii*; ~ ἵππων HDT. 7.196 *discursă de cai*; ~ λόγων EUR. *Med.* 546 *dispută verbală, controversă*; ἄμιλλαν ποιήσεσθαι τῆς ... εὐεργεσίας PLB. 3.98.10 *a se întrece în dărnicie*; (+ prep.) ἄμιλλαν ... περι τῆς ἀρετῆς ἐποίησεν ISOC. 10.35 *a instituit o competiție bazată pe merit*; διὰ τὴν τῶν βασιλέων πρὸς ἀλλήλους ἄμιλλαν

IOS. *AI* 3.326 *datoriă rivalității reciproce dintre regi*.

[cf. ἄμα?]

ἀμιλλάομαι-ῶμαι, [ἄ-] *vb.* [viii. -ήσομαι, aor. ἡμιλλήθην (tard. ἡμιλλησάμην), pf. ἡμίλλημαι] **I** a se întrece, a se lua la întrecere, a (se) lupta, a (se) înfrunta, a rivaliza: ὅστις ἀμιλλᾶται πέρι ἐσχάτων <ἀε>θλων κορυφαῖς PI. *N.* 10.31 *cel care luptă pentru cele mai înalte răsplăți*; (+ ὑπὲρ și gen.) PLB. 5.86.8, (+ περί și gen.) LUC. *Cont.* 20, (+ πρὸς și ac. pers.) ὄπλων καὶ τῶν περὶ τὸ σῶμα σκευῶν ... πρὸς ἀλλήλους ἀμιλληθέν THUC. 6.31 [*soldatii*] *se întrecuseră între ei în ceea ce privește armele și efectele personale*; (+ dat. pers.) EUR. *Andr.* 127, (+ dat. instr.) ἄκουε δὴ νυν, ὡς ἀμιλληθῶ λόγοις πρὸς νοθετήσεις σάς EUR. *HF* 1255 *acum ascultă, ca să răspund muștrărilor tale*; (+ inf.) ἀμιλλώμενοι ... ὡς μέγιστον ποιῆσαι HDT. 4.71 *întrecându-se să-l facă cât mai mare*; (abs.) ὅταν ἀμιλλᾶται PLAT. *Ly.* 208a *când participă la întreceri*. **II** a se strădui, a se sfârși, a (se) zori: πρὸς τὸ ὄν ... ἀμιλλᾶσθαι PLAT. *R.* 490a *a se strădui [să meargă] înspre ceea ce este*; γέροντι δεῦρ' ἀμιλλᾶται ποδί EUR. *Or.* 456 *zorește încoace cu pasul său bătrân*.

[ἄμιλλα]

ἀμίλλημα, ατος, τό *subst.* întrecere, strădanie: SOPH. *El.* 493.

[ἀμιλλάομαι]

ἀμιλλητέον, *adj.vb.* trebuie concurat, trebuie rivalizat: ISOC. 7.73.

[ἀμιλλάομαι]

ἀμιλλητήρ, ἦρος [ἄ-] *adj.* care se întrece, care dă zor: κάτισθι μὴ πολλοὺς ἔτι τρόχους ἀμιλλητήρας ἡλίου τελῶν SOPH. *Ant.* 1065 *să știi că nu o să mai duci la capăt multe rotiri din cursa soarelui* (sc. *nu vei mai trăi multe zile*).

[ἀμιλλάομαι]

ἀμιλλητικός, ἡ, ὄν *adj.* competițional: (subst.) τὸ ἀμιλλητικόν PLAT. *Sph.* 225a *competiția*.

[ἀμιλλάομαι]

ἀμιμητό-βιοι, ον, οἱ *adj.* cei ce duc o viață de neimitat: (numele unei asociații din Alexandria) PLUT. *Ant.* 28.2.

[ἀμίμητος, βίος]

ἄ-μίμητος, ον [ῆ] *adj.* **I** neimitat: PLUT. *M.* 53d. **II** de neimitat, inimitabil: PLB.

3.47.7. (+ dat.) ARSTT. *Pr.*951a6. // ἀμμη-
τωσ, *adv.* I într-un mod inimitabil: PLUT.
*Nic.*1.1. II în mod nemimetic, într-o imitație
proastă: ARSTT. *Po.*1460b32.

[ἀ. μιμέομαι]

ἀμῖν, (dor. pl. ἡμῖν) v. ἡμεῖς, ἐγώ

ἀμειξία, *ας*, ἡ *subst.* [var. ἀμειξία] {ion.
ἀμειξίη Hdt.} I neamestec: ARSTT. *Spir.*
485b18. II I neamestecare, lipsă de relații
(cu alții), izolare: ~ ... χρημάτων HDT.
2.136 *lipsă de legături comerciale (sau de
bani în circulație)*; δι' ἀσθένειαν καὶ
ἀμειξίαν ἀλλήλων THUC. 1.3 *din pricina
slăbiciunii și a izolării dintre ei*; (+ πρός și
ac. pers.) PLUT. *Mar.*11.4, LUC. *Tim.*42. 2
nesociabilitate, sălbăticie: ISOC. 6.67. III
răzvrătire, răscoală: LXX 2*Mac.*14.3.

[ἄμικτος]

ἄμ-ιππος, *ον* [ἄ-] *adj.* iute ca un cal: SOPH.
*Ant.*985. // ἄμῖπποι, οἱ *subst.* soldați auxiliari
pentru cavalerie, pedestri însoțitori: THUC.
5.57, XEN. *HG*7.5.23, ARSTT. *Ath.*49.1.

[ἄμα, ἵππος]

ἀμῖς, ἴδος, ἡ [ἄ-] *subst.* [var. ἀμῖς] oală de
noapte, țucal: AR. *V.*807, id. *Th.*633, ARSTT.
*Pr.*895b7 DEM. 54.4, (prov.) σιτίον εἰς
ἀμῖδα μὴ ἐμβάλλειν PLUT. *M.*12f *a nu
arunca mâncarea în țucal (sc. a nu arunca
mărgăritare la porci).*

[et. nec.]

ἀμίσαιλος, *ον* *adj.* posac, ursuz: CALL.
*Fr.*738.

[et. nec.]

ἀ-μῖσής, *ές* *adj.* [comp. -έστερος] (de) neu-
rât, plăcut: XEN. *Eg.*8.9, PLUT. *M.*10a.

[ἀ-, μῖσος]

ἀμισθοί, *adv.* [var. ἀμισθειί] fără (răs)plată, în
mod gratuit, (pe) degeaba: EUR. *Tr.*409,
DEM. 24.99, LXX *Iov*24.6, (+ gen.) PLUT.
*Arist.*3.4.

[ἄμισθος]

ἀμισθία, *ας*, ἡ *subst.* lipsă de plată, neplată:
(a soldelor) APP. *Hann.*17.

[ἄμισθος]

ἄ-μισθος, *ον* *adj.* I lipsit de salariu, soldă sau
(răs)plată; neplătit: (frecv. despre pers.)
SOPH. *Fr.*829, ARSTT. *Pol.*1320a18 ș.a.,
(despre cântecul profetic al corului)
ἀκέλευστος ~ ἀοιδά AESCH. *Ag.*979 *cântare
necerută (și) neplătită*; λύπη δ' ~ ἐστί σοι
ξυνέμπορος AESCH. *Ch.*733 *durerea îți este
tovarășă de drum nearvunită*. II care nu
plătește, fără plată: LUC. *DMeretr.*12.1.

ἀ-μισθωτος, *ον* *adj.* neînchiriat: DEM. 30.6
[ἀ-, μισθόω]

ἀ-μιστύλλος, *ον* *adj.* netăiat în bucăți: CALL.
*Aet.fr.*23.15.

[ἀ-, μιστύλλω]

ἄ-μιτρος, *ον* [ἄ-] *adj.* fără cingătoare, neîn-
cins(ă), sc. care nu a ajuns la vârsta măriti-
șului: CALL. *Dian.*14.

[ἀ-, μίτρα]

ἀμιτρο-χίτων, *ωνος* [χι] *adj.* care poartă tu-
nica fără cingătoare, cu tunica neîncinsă:
(despre lycieni) IL. 16.419.

[ἄμιτρος, χιτών]

ἀμιγθῶλόεις, *εσσα*. *εν* *adj.* I bogată în mig-
dală: (epitet al insulei Lemnos) IL. 24.753. II
(prin analogie cu ὀμίγλη) neguros: CALL.
*Aet.fr.*18.8.

[ἀμύγδαλον]

ἄμμ-, (poet.) v. ἀναμ-

ἄμμα, *ατος*, τό *subst.* I I nod: HDT. 4.98,
PLAT. *Ti.*76a, EUR. *HF*1035. 2 legătură, laț:
EUR. *Ba.*696, id. *Hipp.*781. II (în luptele
corp la corp) înnodare (a brațelor), încles-
tare: PLUT. *Fab.*23.2, id. *Alc.*2.2.

[ἄπτω]

ἄμμε, ἄμμες, (ep. eol.) v. ἡμεῖς

ἄμμένο, (poet.) v. ἀναμένο

ἄμμέτερος, (eol.) v. ἡμέτερος

ἄμμι, v. ἡμεῖς

ἄμμῖγᾶ, v. ἀνάμιγα

ἄμμῖγνυμι, (poet.) v. ἀναμ(ε)γνυμι

ἄμμορή¹, *ης*, ἡ *subst.* nenoroc: OD. 20.76

[ἄμμορος]

ἄμμορή², *ης*, ἡ *subst.* hotar: DEM. 7.40
(Epiqr. ap.).

[ἄρος?]

ἄ-μμορος, *ον* *adj.* I care nu are parte sau no-
roc de, lipsit de: (+ gen.) (despre constelația
Ursa Mare) ~ ἐστί λοετρῶν Ωκεανοῖο IL.
18.489 *nu se îmbăiază niciodată în Ocean
(sc. nu dispăre sub linia orizontului)*; OD.
5.275, Pl. *O.*1.84, SOPH. *Ph.*182, EUR.
*Hec.*421. II (abs.) fără noroc, nenorocit: IL.
6.408, Pl. *N.*6.14.

[ἀ-, μέρος (R. *smer-)]

ἄμμος, *ου*, ἡ *subst.* I nisip: PLAT. *Phd.*110a,
ARSTT. *HA*543b18 ș.a., ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς
θαλάσσης NT *Apoc.*12.18 *pe nisipul mării
(sc. pe plajă)*; (fig. despre lucruri imposibil
de numărat) PLAT. *Euthd.*294b, LXX *Gen.*
28.14 II teren nisipos: XEN. *Mem.*3.3.6.

[v. ἄμαθος, ψάμαθος]

ἄμμώδης, *ες* *adj.* nisipos: ARSTT.

- HA569a29, (despre Lybia) PLB. 12.3.2.
[ἄμμος]
- Ἄμμων**, ὄνομα, ὁ *subst.* Ammon, divinitate egipteană (asimilată lui Zeus): HDT. 2.42. Pl. P.4.16. AR. Av.716.
- ἄμνός**, ἄδος, ἡ *subst.* mie, mielușea: THEOC. 8.35, LXX Gen.21.28, IOS. A17.149.
[fem. al lui ἄμνός]
- ἄμνας-**, (dor. pt. ἀναμνησ-) v. ἀναμνησκω
- ἄμναστέω**, (dor.) v. ἀμνηστέω
- ἄμναστος**, (dor.) v. ἄμνηστος
- ἄμνεῖος**, α, ον *adj.* de miel, din piele de miel: THEOC. 24.62.
[ἄμνός]
- ἄμνημόνευτος**, ον *adj.* I care nu își aduce aminte de, care a uitat de: (+ gen.) EUR. IT1419. II neamintit, nepomenit: ARSTT. Mir.839a10, PLB. 2.35.4.
[ἄ-, μνημονεύω]
- ἄμνημονέω-ᾧ**, vb. [viit -ήσω, aor. ἤμνημόνησα] {tard. ἀμνημονεύω IOS. A12.75} I (abs.) a nu ține minte, a fi uituc: AESCH. Eu.24, EUR. Or.216, PLAT. Phdr.254d. II a uita (de): (+ gen.) THUC. 3.40, EUR. IT361, τοὺς τε κακοὺς τιμᾶν καὶ τῶν ἀγαθῶν ~ LYS. 31.25 *a-i cinsti pe cei răi și a uita de cei buni*: (+ ac.) DEM. 6.12, (+ ὅτι) PLAT. R.474d.
[ἄμνήμων]
- ἄμνημοσύνη**, ης, ἡ [ῥ] *subst.* {dor. ἀμνημοσύνα} I neținere de minte, uitare: ARSTT. VI1251a3. II nerecunoștință: EUR. Ion1100.
[ἄμνήμων]
- ἄ-μνήμων**, ον *adj.* [gen. -ονος; compar. -ονέσ-τερος] {dor. ἀμνάμων} I fără ținere de minte, care uită de, uituc: Pl. I.7.17, SOPH. Fr.920, PLAT. Ti.88b ș.a., (+ gen.) ἀνδράσιν ... θεῶν ἀμνήμοσιν AESCH. Th.606 *oameni care uită (sc. nu în seama) de zei*: EUR. HF1397, A.RH. 2.469. II uitat, dat uitării: EUR. Ph.64, APP. BC3.32.
[ἄ-, μνήμη]
- ἄμνησία**, ας, ἡ *subst.* uitare: LXX Sir.11.25.
[ἄ-, μμνήσκω]
- ἄμνησικάκητος**, ον *adj.* neținut minte (ca fiind rău), uitat, iertat: PLB. 39.7.5.
[ἄμνησικακέω]
- ἄμνησικακία**, ας, ἡ *subst.* uitare (a răului, a insultelor), iertare: LXX 3Mac.3.21.
[ἄμνησικάκος]
- ἄ-μνήστευτος**, ον *adj.* necerută în căsătorie, nelogodită: ~ γυνή EUR. Fr.818 *fiitoare*: LXX Ex.22.15.
[ἄ-, μνηστεύω]
- ἄμνηστέω-ᾧ**, vb. {dor. ἀμνάστ-} a uita: SOPH. EL482, (+ gen.) EUR. Fr.148.13A, (pas.) THUC. 1.20.
[ἄμνηστος]
- ἄμνηστία**, ας, ἡ *subst.* I uitare: PLAT. Mx.239c, (+ gen.) LXX Inf.14.26, IOS. B15.279. II iertare: IOS. A114.403. III (jur.) amnistie: PLUT. Cic.42.3.
[ἄμνηστος]
- ἄ-μνηστος**, ον *adj.* {dor. ἄμναστος Theoc.} uitat: THEOC. 16.42, IOS. Ap.1.9.
[ἄ-, μμνήσκω]
- ἄμνιον**, ον, τὸ *subst.* vas pentru sânge: (folosit în sacrificii) OD. 3.444.
[et. nec., ἀμάω?]
- ἄμνίς**, ἴδος, ἡ *subst.* mie, oaie tânără: THEOC. 5.3.
[ἄμνός]
- ἄμνο-κῶν**, ὄντος *adj.* (com.) care pricepe cât un miel, sc. nătâng, naiv: AR. Eq.264.
[ἄμνός, κοέω]
- ἄμνός**, οἶ, ὁ *subst.* [fem. Theoc. 5.144] miel: SOPH. Fr.751, AR. Av.1559, LXX Gen.30.40, (fig.) ἐσόμεθ' ἀλλήλοισιν ἄμνοι τοὺς τρόπους AR. Pax935 *ne vom purta unii cu alții [ca] miei*: (despre Hristos) ὁ ~ τοῦ θεοῦ NT In.1.29 *mielul lui Dumnezeu*.
[cf. lat. agnus]
- ἄμογητί**, [-τ] *adv.* fără osteneală, fără efort, cu ușurință: IL. 11.637, CALL. Diam.25, LUC. Nav.21.
[ἄμότης, cf. μογέω]
- ἄμόθεν**, [ἄ-] *adv.* din orice loc: (al povestirii) OD. 1.10, ~ γέ ποθεν PLAT. Grg.492d *de oriunde*.
[ἄμός, -θεν]
- ἄμόθι**, *adv.* (lacon.) împreună, în comun: THUC. 5.77.
[ἄμα]
- ἄμοιβάδις**, [ἄ-] *adv.* (rând) pe rând: THEOC. 1.34, A.RH. 1.980.
[ἄμοιβάς]
- ἄμοιβάδόν**, [ἄ-] *adv.* v. ἄμοιβαδῖς: A.RH. 2.1226.
[ἄμοιβάς]
- ἄμοιβαῖος**, α, ον [ἄ-] *adj.* {ion. fem. -ἡ A.Rh. 3.82} I (dat) în schimb, reciproc: ἀμοιβαῖα θ<εοῖ>σι δεῖπνα παρέχων Pl. O.1.39 *oferind zeilor la rândul său un ospaț*: μή τις ἀμοιβαίη χάρις ἔστω A.RH. 3.82 *nu cer nici o favoare în schimb*: τὰ ἀμοιβαῖα (sc. βιβλία) HDT. 6.4 *scrisorile de răspuns*. II care răspunde (prin procedeul alternării):

τὰ ἀμοιβαῖα PLAT. *R.*394b *pār̄tite dialogice*: (despre cântecele amebeice) THEOC. 8.31. (despre replicile corale) PLUT. *Pomp.*48.7.

[ἀμοιβή]
ἀμοιβάς, ἄδος *adj.f.* de schimb: (manta) OD. 14.521.

[ἀμοιβή]
ἀμοιβή, ἥς, ἡ [ā-] *subst.* †dor. ἀμοιβά Pi., eol. ἀμοίβα Sapph.; **I** schimb *sau* schimbare: EUR. *HF*564, ἐν ταῖς τῶν ὀχημάτων ἀμοιβαῖς PLUT. *Galb.*8.4 *atunci când schimbau trăsurile*: (în sens comercial) δέκα μνῶν ~ PLUT. *Lyc.*9.2 *echivalentul a zece drahme*. **II** 1 răsplată, recompensă: σοὶ δ' ἄξιον ἔσται ἀμοιβῆς OD. 1.318 *îți va aduce răsplata cuvenită*: ἐπὶ μεγίσταις ἀμοιβαῖς APP. *BC*2.86 *în speranța unor recompense foarte mari*: (+ gen.) γλυκεῖαν ... μόχθων ἀμοιβάν Pi. *N.*5.48 *dulce răsplată a muncilor tale*: ἀμοιβάς τῶν θυσιῶν PLAT. *Smp.*202e *răsplăți pentru jertfe*. **2** pedeapsă, răzbunare: HES. *Op.*334, EUR. *El.*1147, A.RH. 1.619. **III** alternanță, succesiune: τὰς τῶν ἑορτῶν ἀμοιβάς PLAT. *Lg.*653d *alternanța sărbătorilor*. **IV** răspuns: HDT. 7.160. [ἀμείβω]

ἀμοιβήδην, [ā-] *adv.* pe rând, cu schimbul: A.RH. 2.1071.

[ἀμοιβή]
ἀμοιβηδῆς, [ā-] *adv.* (rând) pe rând: IL. 18.506, OD. 18.310, A.RH. 3.226.

[ἀμοιβή]
ἀμοιβός, ἡ, ὄν *adj.* (dat) în schimb: SOPH. *Ant.*1067. # **ἀμοιβοί**, οἱ *subst.* (soldați) de schimb, înlocuitori: IL. 13.793.

[ā-]
ἀμοιρέω-ω, *vb.* a nu avea parte de, a fi lipsit de: (+ gen.) ἀμοιρεῖ δ' οὐθ' ὕδατος οὔτε φωτός PLUT. *Crass.*4.5 *nu duce lipsă nici de apă, nici de lumină*: IOS. *A18.*240.

[ἀμοιρος]
ἄ-μοιρος, ὄν *adj.* **I** care nu are parte de, nepărtăș la, lipsit de: (+ gen.) AESCH. *Th.*733, ταφῆς ἄμοιρον SOPH. *Ai.*1327 *fără [să aibă] parte de îngropăciune (= neîngropat)*: PLAT. *Smp.*202d, ARSTT. *ENI*102b12, PLB. 1.56.4. **II** (abs.) nevoias: EUR. *Ph.*609, PLAT. *Smp.*197d.

[ā-, μοῖρα]
ἀμολγαῖος, ἡ, ὄν [ā-] *adj.* făcut cu lapte: (turtă) HES. *Op.*590.

[ἀμέλω]
ἀμολγός, ἄδος [ā-] *adj.f.* (bună) de lapte, cu lapte: (despre vaci) SOPH. *Fr.*314.11.

[ἀμέλω]

ἀμολγεύς, ἑως, ὁ [ā-] *subst.* vas pentru muls, doniță, șistar: THEOC. 8.87.

[ἀμέλω]
ἀμόλγιον, ὄν, τό [ā-] *subst.* șistar (mic): THEOC. 25.106.

[ἀμέλω]
ἀμολγός, ὄν, ὁ [ā-] *subst.* (dub.) întuneric: (ἐν) νυκτὸς ἀμολγῶ IL. 11.173, id. 15.324, id. 22.28, OD. 4.841 *în tărâia nopții, în amurgul nopții*: ἱερᾶς νυκτὸς ἀμολγόν AESCH. *Fr.*69 *întunericul sfintei nopți*. // **ἀμολγός**, ὄν *adj.* întunecat, negru: EUR. *Fr.*104.

[et. nec., cf. ἀμέλω „a mulge” (?); în acest caz, ἀμολγός este posibil să fi însemnat „muls, vremea când se mulg animalele”]

ἄ-μολύντος, ὄν *adj.* nepătat, nepângărit: LXX *Înt.*7.22.

[ā-, μολύνω]
ἄ-μορφος, ὄν *adj.* **I** căruia nu i se poate aduce nici o învinuire, fără cusur, ireproșabil: AESCH. *Eum.*475, id. *Eu.*678. **II** care nu are nici un motiv de reproș: AESCH. *Eum.*413.

[ā-, μέφομαι]
ἀμόρα, ἄς, ἡ *subst.* turtă cu miere: LXX *Cânt.*2.5.

[cf. ἀμορίτης]
ἀμορβάς, ἄδος [ā] *adj.f.* însoțitoare, în alai: (nimfe) A.RH. 3.881.

[ἀμορβός]
ἀμορβεύω, *vb.* [impf. iter. ἀμορβεύεσκεν] a însoți, a întovărăși: CALL. *Hec.fr.*271.

[ἀμορβός]
ἀμορβός, ὄν, ὁ [ā-] *subst.* **I** însoțitor, tovarăș: CALL. *Dian.*45. **II** păstor: CALL. *Hec.fr.*301.

[et. nec.]
ἀμόργη, ἡς, ἡ *subst.* spumă de drojdie (obținută prin tescuirea măslinelor), drojdie de măslină: PLUT. *M.*702a.

[ἀμέργω]
ἀμόργης, ὄν, ὁ *subst.* v. ἀμόργη: ARSTT. *Col.*796a27.

[ἀμέργω]
ἀμόργινος, ὄν [ā-] *adj.* țesut din fire de nalbă sau făcut în Amorgos: (despre un veșmânt foarte fin, transparent) AR. *Lys.*150, PLAT. *Ep.*363a.

[ἀμοργίς, Ἄμοργος]
ἀμοργίς, ἴδος, ἡ [ā-] *subst.* [var. ἀμοργίς] tulpină (fibră) de nalbă de pădure (*Malva silvestris*): AR. *Lys.*735.

[Ἄμοργος]

Αμοργός, οὔ, ἡ *subst.* Amorgos, insulă în Marea Egee: PLUT. *Dem.*11.4.

ἀμορίτης, οὔ *adj.m.* (făcut) cu miere, dulce: LXX *1Par.*16.3.

[v. ἀμόρα]

ἄ-μορος, οὔ *adj.* **I** care nu are parte de, lipsit de: (+ gen.) EUR. *Med.*1395. **II** nenorocit: SOPH. *OT*248.

[ἀ-, μείρομαι]

ἀμορφία, ας, ἡ *subst.* **I** lipsă de formă: PLUT. *M.*428f. **II** lipsă de frumusețe, diformitate, urâtenie: (despre pers.) EUR. *Or.*391, ARSTT. *Ph.*190b15, (casă) LUC. *Dom.*14.

[ἀμορφος]

ἄ-μορφος, οὔ *adj.* [comp. -ότερος, superl. -ότατος (*sau* -έστατος Hdt.)] **I** lipsit de formă, inform, amorf: PLAT. *Ti.*51a, ARSTT. *Cael.*306b17, LXX *Înt.*11.17, (+ gen.) πλὴν ἄμορφον ὄν ἐκείνων ἀπασῶν τῶν ἰδεῶν PLAT. *Ti.*50d *doar dacă ar fi lipsit de toate acele forme*: (subst.) ARSTT. *Ph.*191a10. **II** diform, urât: HDT. 1.196, EUR. *Hel.*554, (+ ac. de relație) τὸ μὲν σῶμ' οὐκ ~ εἶ EUR. *Ba.*453 *nu ești urât la trup*.

[ἀ-, μορφή]

ἀμόρφωτος, οὔ *adj.* neformat, inform: SOPH. *Fr.*249.

[ἀ-, μορφώω]

ἄμός, ἄ, ὄν [ἀ-] *adj.* [var. ἄμός] (= ἡμέτερος) **I** al nostru: IL. 13.96, AR. *Lys.*1181. **II** (pl. cu sens de sg.) al meu: IL. 6.414, Pl. *P.*3.41, AESCH. *Th.*417, SOPH. *El.*279, THEOC. 5.108.

[v. ἡμέτερος]

ἄμος, v. ἦμος

ἄμοτον, [ἄ-] *adv.* **I** nepotolit, neîncetat, nemăsurat: IL. 4.440, id. 19.300, OD. 6.83, HES. *Sc.*361, THEOC. 25.202. **II** cu inversunare: A.RH. 2.78.

[et. nec.]

ἄμοτος, οὔ [ἄ-] *adj.* nepotolit, inversunat: (fiară) THEOC. 25.242.

[ἄμοτον]

ἀμοῦ, *adv.* undeva: ~ γέ που LYS. 24.20 *într-un loc sau în altul*.

[ἄμός]

ἀμουσία, ας, ἡ *subst.* **I I** neînsoțire cu Muzele: EUR. *HF*676. **2** incultură, lipsă de educație artistică *sau* de gust: EUR. *Fr.*1033, PLAT. *R.*403c. **3** nemuzicalitate: ARSTT. *GC*319b27. **II** lipsă de armonie: PLAT. *Lg.*691a.

[ἄμουσος]

ἄ-μουσος, οὔ *adj.* [comp. -ότερος, superl. -ότατος] **I** (despre pers.) **I** care nu are nimic în comun cu Muzele, nepriceput *sau* ignorant într-ale muzicii și ale poeziei, fără gust artistic, nemuzical: ἄρ' οὖν τῇ μουσικῇ οἱ μουσικοὶ ἀμούσους δύνανται PLAT. *R.*335c *oare muzicienii pot face, prin muzică, [oameni] nemuzicali?*: PLAT. *R.*455e, XEN. *Oec.*12.18, LUC. *ITr.*26. **2** necioplit, neinstruit, incult: EUR. *Ion*526, AR. *V.*1074. **II I** nemuzical, nemelodios: (despre sunete) EUR. *Alc.*760, id. *Ph.*807. **2** nerafinat, grosolan: (plăcere) PLAT. *Phdr.*240b.

[ἀ-, μουσα]

ἀμούσως, *adv.* **I** în mod nemuzical, nearmonios, fals: PLAT. *Hp.Ma.*292c, PLUT. *Am.*29.4. **II** în mod grosolan, fără gust *sau* rafinement: PLUT. *M.*107e.

[ἄμουσος]

ἀμοχθεῖ, *adv.* [var. ἀμοχθί] fără osteneală, fără trudă, cu ușurință: AESCH. *Pr.*208, EUR. *Ba.*194, id. *Fr.*978.

[ἄμοχθος]

ἄ-μοχθος, οὔ *adj.* **I I** fără osteneală, trudă *sau* chin: AESCH. *Fr.*99.3, τίς δ' ~ εὐκλείης: EUR. *Fr.*240 *cine ajunge vestit fără osteneală?*: (viață) SOPH. *Tr.*147. **2** neobișnuit cu truda: (inimă) Pl. *N.*10.30. **II** care nu a trudit, care nu este obosit: XEN. *Mem.*2.1.33.

[ἀ-, μόχθος]

ἀμπ-, (poet.) v. ἀναπ-

ἄμπαλος, (poet.) v. ἀνάπαλος

ἀμπαχόνω, *vb.* (med.-pas.) a (se) îngrășa: AR. *Ach.*791.

[ἀνά, παχόνω]

ἀμπελ-άνθη, ης, ἡ *subst.* floare a viței de vie: LUC. *VH*2.5.

[ἄμπελος, ἄνθος]

ἀμπελεών, ὄνος, ὁ *subst.* viță de vie: THEOC. 25.157.

[ἄμπελος]

ἀμπέλινος, οὔ *adj.* de viță de vie: (rod) HDT. 1.212, οἶνος ~ HDT. 2.37 *vin de struguri*: (frunze) ARSTT. *PA*668a21, (ramuri) PLUT. *Caes.*9.5, (băt) PLB. 29.27.5, (fig.) ἀμπέλινους τόξους δαμέντες Pl. *Fr.*124ab (*minti*) *îmblânzite de săgețile viței de vie* (sc. de vin).

[ἄμπελος]

ἀμπέλιον, οὔ, τό *subst.* viță de vie mică (*sau* dragă), vișoară: AR. *Ach.*512, id. *Pal.*596.

[dim. al lui ἄμπελος]

ἀμπελίσ, ἴδος, ἡ *subst.* **I** viță de vie tânără:

AR. *Ach.*995. **II** (ornit.) pasăre cântătoare, (posib.) presură cu cap negru, *Emberiza melanoccephala*: AR. *Av.*304.

[ἀμπελος]

ἀμπελο-γενής, ἐς *adj.* (subst.) lăstar de viță de vie: ARSTT. *Ph.*199b12.

[ἀμπελος, γένος]

ἀμπελόεις, εσσα, εν *adj.* bogat în vii, acoperit cu vii: (despre locuri) IL. 2.561, id. 3.184, PI. *I.*8.49.

[ἀμπελος]

ἀμπελο-μιξία, ας, ἡ *subst.* împreunare cu vița de vie: LUC. *VII.*9.

[ἀμπελος, μίγνυμι]

ἀμπελος, ου, ἡ *subst.* {dor. ἀπέλος Theoc.} **I I** (bot.) viță de vie, *Vitis vinifera*: OD. 9.110, HDT. 1.108, SOPH. *Tr.*704, EUR. *Ba.*651, AR. *Nu.*1124, (fig.) (despre Hristos) ἐγώ εἰμι ἢ ~ ἢ ἀληθινή NT *In.*15.1 *Eu sunt Vița cea adevărată*. **2** plantație de viță, vie: ἐν ταῖς ἀπέλοις σκάπτων MEN. *Georg.*47 *săpând în vie*. **II** vin: LXX *4Rg.*18.31.

[et. nec.]

ἀμπελο-σκάφος, ου, ὁ [-ᾱ-] *subst.* săpător la vie, viticultor, vier: AESCH. *Fr.*46a.18.

[ἀμπελος, σκάπτω]

ἀμπελοργέω-ῶ, *vb.* a lucra via: PLUT. *Phil.*4.4, LUC. *VII.*39.

[ἀμπελοργός]

ἀμπελοργία, ας, ἡ *subst.* lucrare sau cultiva a viței de vie: LUC. *Salt.*40.

[ἀμπελοργός]

ἀμπελοργικός, ἡ, ὄν *adj.* privitor la cultivarea viței de vie. // **ἀμπελοργική**, ἡ *subst.* viticultură: PLAT. *R.*333d.

[ἀμπελοργός]

ἀμπελοργός, οὔ, ὁ *subst.* podgorean, viticultor, vier: AR. *Pax*190, LXX *Is.*61.5, NT *Lc.*13.7.

[ἀμπελος, ἔργον]

ἀμπελών, ὄνος, ὁ *subst.* vie, podgorie: LXX *Gen.*9.20, NT *Mt.*20.1, IOS. *AI*8.359.

[ἀμπελος]

ἀμπεπαλών, (ep.) v. ἀναπάλλω

ἀμπετής, ἐς *adj.* care își ia zborul: AESCH. *Supp.*781.

[v. ἀναπετής, ἀναπέτομαι]

ἀμπεφλασμένος, v. ἀναφλάω

ἀμπεχόνη, ης, ἡ *subst.* **I** veșmânt, îmbrăcămintă: PLAT. *R.*425b, XEN. *Mem.*1.2.5, ARSTT. *Rh.*1381b1. **II** veșmânt femeiesc, mantelă, șal: THEOC. 27.59.

[ἀμπέχω]

ἀμπέχονον, ου, τό *subst.* mantelă, mântăluță: THEOC. 15.21.

[v. ἀμπεχόνη]

ἀμπέχω, *vb.* [var. ἀμφέχω: viit. ἀμφέξω] {ep. impf. act. ἀμπεχον Od. 6.225; impf. med. ἡμπείχeto Plat. *Phd.*87b; aor. ἡμπέσχον Ar. *Lys.*1156} **I** (act.) **I** a acoperi, a înveșmânta, a înveli, a cuprinde: οἱ νῶτα καὶ εὐρέας ἄμπεχεν ὄμους OD. 6.225 (*crusta de sare*) *ii acoperirea spatelui și umerii lași*; (+ ac. dublu) τὸν δῆμον ὑμῶν γλαῖναν ἡμπέσχον πάλιν AR. *Lys.*1156 *ai învelit din nou poporul vostru cu o manta de lână*; (fig.) κελαινὴ δ' οὐρανὸν ἀγλῶς ἄμπεχεν A.RH. 2.1104 *o ceață întunecată învelia cerul*. **2** a ascunde, a proteja: SOPH. *OC*314, EUR. *Med.*480. **II** (med.) a se acoperi / înveșmânta cu, a (se) îmbrăca, a purta: (+ ac.) EUR. *Med.*1159, AR. *Ec.*374, LUC. *Peregr.*15, (+ ac. dublu) δέρμα δ' ὁ μὲν ταύροιο ... ἀμφέχετ' ὄμους A.RH. 1.324 *purta pe umeri o piele de taur*; (abs.) ἀμπεχόμενοι PLAT. *Grg.*523c *îmbrăcați*; (pas.) ἡμπέσχετο πορφυρίσιν ὁ νεκρὸς IOS. *AI*17.197 *lesul era înveșmântat în purpură*.

[ἀμφί, ἔχω]

ἀμπήδησε, (poet.) v. ἀναπηδάω

ἀμπισχοῦμαι, *vb.* a se înveșmânta cu, a îmbrăca, a purta: (+ ac.) AR. *Av.*1090.

[v. ἀμπέχω]

ἀμπ-ίσχω, *vb.* [doar prez. și impf. ἡμπισχον] **I** (act.) a acoperi, a înveli, a îmbrăca, a cuprinde: EUR. *Ion*1159, γόνυ σὸν ~ χερὶ EUR. *Supp.*165 *să-ți cuprind genunchii cu mâinile*; (+ dublu ac.) τοὺς βασιλεύοντας ῥάκι' ἀμπισχόν AR. *Ra.*1063 *ai îmbrăcat regii în zdrențe*; (fig.) PLAT. *Prt.*320c. **II** (med.) a se acoperi / înveșmânta cu, a (se) îmbrăca, a purta: (+ ac.) EUR. *IA*1438, AR. *Ec.*332, καλῶς ἡμπίσχετο AR. *Th.*165 *se îmbrăca frumos*.

[v. ἀμπέχω]

ἀμπλάκημα, ατος, τό [-ᾱ-] *subst.* {poet. ἀπλάκημα Aesch. *Eum.*934} rătăcire, greșeală, păcat: AESCH. *Pr.*112, SOPH. *Ant.*51, EUR. *Ph.*23.

[ἀμπλακίσκω]

ἀμπλάκία, ας, ἡ *subst.* [var. ἀμβλ- LXX *3Mac.*2.19] {ion. -ίη} rătăcire, greșeală, păcat: PI. *O.*7.24, ἀμπλακίαισι φρενῶν PI. *P.*3.13 *în rătăcirile minții [sale]*; AESCH. *Pr.*563, EUR. *Med.*116, CALL. *Del.*245, A.RH. 1.1054.

[ἀμπλακίσκω]

- ἀμπλάκιον**, ου, τό [-ᾱ-] *subst.* greșeală, păcat: Pl. *P.*11.26.
[ἀμπλακίσκω]
- ἀμπλᾶκίσκω**, *vb.* |aor. ἤμπλᾶκον; *pas.* pf. 3sg. ἤμπλάκηται Aesch. *Supp.*916| {poet. part. aor. ἀπλακόν Eur. *Alc.*242} **I I** a rata, a nu nimeri, a nu avea parte de: (+ gen.) Pl. *O.*8.67, SOPH. *Ant.*554, ἐκ δ' ὀρωμένον πατρός φυγαῖσιν ἤμπλακ' SOPH. *Ant.*1234 *tatăl său a luat-o la fugă și [el] nu l-a nimerit.* 2 a pierde, a fi lipsit de: (+ gen.) SOPH. *Ant.*910, EUR. *Alc.*1083. **II** (abs.) a greși, a cădea în greșeală, a păcătui: EUR. *Andr.*948, id. *Hipp.*892, (+ ac. intern) ὡς τάδ' ἤμπλακον AESCH. *Ag.*1212 *după ce am făcut această greșeală.*
[et. nec., cf. ἀμβλίσκω?]
- ἀμπν-**, (poet.) v. ἀναπν-
- ἀμποτάομαι**, *vb.* |opt. aor. ἀμποταθείην| (poet.) a se avânta în zbor: SOPH. *Fr.*476.
[v. ἀναπέτομαι]
- ἀμπρευτής**, οὔ *adj.m.* de rovară: (măgar) SOPH. *Fr.*820.
[ἀμπρεύω]
- ἀμπρεύω**, *vb.* a trage, a târi: EUR. *Fr.*646a, CALL. *Hec.fr.*272.
[ἄμπρον „frânghie de tras poveri”]
- ἀμπτ-**, (poet.) v. ἀναπτ-
- ἀμπυκτήρ**, ἦρος, ὁ *subst.* curea pe fruntea calului, fruntar: AESCH. *Th.*461.
[ἄμπυξ]
- ἀμπυκτήριον**, ου, τό *subst.* fruntar: SOPH. *OC*1069.
[ἄμπυξ]
- ἀμπύκωμα**, ατος, τό [-ῶ-] *subst.* diademă: AESCH. *Supp.*235, SOPH. *Fr.*1002.
[ἄμπυξ]
- ἄμπυξ**, ὕκος, ἡ *subst.* **I** bentiță (de pâr), diademă: IL. 22.469, AESCH. *Supp.*431, EUR. *Hec.*465, THEOC. 1.33. **II** cerc de roată: SOPH. *Ph.*678.
[et. nec.]
- ἄμπωτις**, v. ἀνάπωτις
- ἄμπωτις**, v. ἀνάπωτις
- ἀμυγδάλη**, ης, ἡ [ᾱᾶ] *subst.* migdală: MEN. *Fr.*133, PLUT. *M.*233a.
[euvânt de substrat]
- ἀμυγδάλῃ**, ης, ἡ *subst.* **I** (bot.) migdal, *Prunus amygdalus*: ARSTT. *HA*627b18. **II** migdală: AR. *Fr.*590.
[ἀμυγδάλη]
- ἀμυγδάλινος**, η, ον *adj.* de migdale: (ulei) XEN. *An.*4.4.13.
[ἀμυγδάλη]
- ἀμυγδάλις**, ἰδος, ἡ [ī] *subst.* migdală (mică): PLUT. *M.*624d.
[ἀμυγδάλη]
- ἀμύγδαλον**, ου, τό *subst.* **I** migdală: ARSTT. *HA*614b15. **II** migdal.: LXX *Ecl.*12.5.
[ἀμυγδάλη]
- ἀμύγδαλος**, ου, ἡ [ᾱ-] *subst.* migdală: LUC. *Apol.*5.
[ἀμυγδάλη]
- ἄμυγμα**, ατος, τό [ᾱ-] *subst.* sfășiere, zgâriere: SOPH. *Ai.*634, (pl.) EUR. *Andr.*827.
[ἀμύσσω]
- ἄμυγμός**, οὔ, ὁ [ᾱ-] *subst.* v. ἄμυγμα: AESCH. *Ch.*24.
[ἀμύσσω]
- ἄμυγνός**, ὄν *adj.* nepătat, neprihănit, pur: SOPH. *Fr.*1005.
[cf. ἀμυχρός]
- ἄμῦδις**, [ᾱ-] *adv.* **I** împreună, laolaltă: IL. 10.524, A.RH. 1.311. **II** în același timp, totodată: OD. 12.415, HES. *Th.*689, A.RH. 4.482.
[eol. pt. ἄμα]
- ἄμυδρός**, ἄ, ὄν [ᾱ-] *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| **I I** greu de deslușit, neclar, șters, slab: (litere) THUC. 6.54, (culori) ARSTT. *Met.*372a2, (sunete) PLUT. *M.*745e. **2** lipsit de tărie, slab: (vedere) PLUT. *M.*920d, δι' ἀμυδρῶν ὀργάνων PLAT. *Phd.*250b *prin intermediul unor organe puțin pătrunzătoare: (lovitură)* PLUT. *Eum.*7.12. **II** (fig.) nelămurit, vag, obscur, difuz: ἀμυδρὸν ... πρὸς ἀλήθειαν PLAT. *R.*597a (*chestiune*) *obscură în raport cu adevărul: (profeții)* PLAT. *Ti.*72b, (speranță) PLUT. *Alc.*38.3.
[et. nec., cf. ἀμαυρός]
- ἄμυδρῶς**, *adv.* |comp. -ότερον| **I** în mod nedeslușit, nelămurit, confuz: ARSTT. *Metaph.*985a13. **II** fără tărie, slab: ~ βλέπειν ARSTT. *HA*537b11 *a avea vederea slabă.*
[ἀμυδρός]
- ἄ-μύελος**, ον *adj.* fără măduvă: ARSTT. *PA*655a35.
[ᾱ-, μυελός]
- ἄ-μύθητος**, ον *adj.* neinițiat, profan: (frecv. despre misteriile eleusine) LYS. 6.51, PLAT. *Phd.*69c, ARSTT. *Rh.*1405a20, (fig.) (despre cei neinițiați în filosofie) PLAT. *Th.*155e.
[ᾱ-, μύεω]
- ἄ-μύθητος**, ον [ῶ] *adj.* nespūs (de mare *sau* de mult), (de) negrăit, nenumărat: DEM. 4.34, ARSTT. *HA*580b16, PLB. 2.26.5, LXX *Iov.*8.7.
[ᾱ-, μυθέομαι]

ἄ-μυθος, ον *adj.* fără mituri: PLUT. *M.*16c. LUC. *Electr.*6.

[ἄ-, μῦθος]

ἄμυκλῆδες, ον, αἱ [ἄ-] *subst. v.* ἀμύκλαι: AR. *Fr.*769.

ἄμύκλαι, ὄν, αἱ [ἄ-] *subst.* încălțări fabricate în Amyclai sau în stilul celor purtate în Amyclai: THEOC. 10.35.

[Ἀμύκλαι]

Ἄμύκλαι, ὄν, αἱ *subst.* Amyclai, oraș în Laconia: IL. 2.584, EUR. *Tr.*986, AR. *Lys.*1299.

ἀμυκτικός, ἦ, ὄν *adj.* care zgâraie, iritant: PLUT. *M.*642c.

[ἀμύσσω]

ἀμύλιον, ου, τό *subst. I* amidon: ARSTT. *Pr.*879a10. **II** prăjiturică: PLUT. *M.*466d.

[ἄμυλος]

ἄ-μύλος, ου, ὁ [ἄ-] *subst.* prăjitură făcută din amidon de grâu, brânză, lapte și miere: AR. *Ach.*1092, id. *Pax*1195, THEOC. 9.21.

[ἄ-, μύλη „nemăcinat (la moară)"]

ἀμύμων, ον [ῶ] *adj.* [gen. -ονος] ireproșabil, fără cusur, fără prihană, bun, desăvârșit, ales: (epitet generic despre pers. și lucruri) (pro-roc) IL. 1.92, (medic) id. 4.194, (Peleus) id. 20.206, (Odysseus) OD. 1.29, (Kyknos) HES. *Sc.*65, (Kteatos) Pl. *O.*10.27, (etiopieni) IL. 1.423, (soție) id. 6.374, (nimfă) id. 14.444, ὅς δ' ἄν ~ αὐτὸς ἔη καὶ ἀμύμονα εἰδῆ OD. 19.332 *cel ce însuși este fără prihană și are gânduri fără prihană*; (despre un cal) IL. 16.152, (arc) id. 15.463, (casă) OD. 1.232, (insulă) id. 12.261, (gând) IL. 10.19, (lucrări) id. 9.128.

[cf. μῦμαρ sau ἀμεύομαι]

ἄμῦνα, ης, ἦ [ἄ-] *subst. I* apărare, ocrotire: PLUT. *Thes.*30.3, APP. *BC*2.118, (+ gen. obiectiv) εἰς ἄμῦναν ἐχθρῶν LXX *Int.*5.17 *spre apărare de dușmani. II* răzbunare, represalii: IOS. *A12.*48.

[ἀμύνω]

ἀμύνάθω, [ἄᾶ] *vb. I (act.)* a sări în apărarea (cuiva), a da ajutor: (+ dat.) EUR. *Andr.*1079, id. *IA*910, AR. *Nu.*1323, (abs.) αἱ δὲ συμφοραὶ αὐτοῦ πανώλεις, ἄξια δ' ἀμυναθεῖν SOPH. *OC*1015 *nenorocirile lui sunt cumplite, dar merită să-i dăm ajutor. II (med.)* a se apăra de, a respinge: (+ ac.) AESCH. *Eum.*438, EUR. *Andr.*721.

[ἀμύνω]

ἀμύν-ανδρος, ον [ἄμῦ] *adj.* care apăra de dușmani: SOPH. *Fr.*1003. // ἀμυνάνδρος, *adv.* respingând dușmanii: AESCH. *Fr.*411a. [ἀμύνω, ἀνήρ]

ἀμύνιας, ου, ὁ [ἄ-] *subst.* gata să se apere, (de) strajă: AR. *Eq.*570.

[ἀμύνω]

ἀμυντέον, [ἄ-] *adj.vb. I* trebuie sărit în ajutor, este de apărat: (+ dat.) SOPH. *Ant.*677, XEN. *Cyr.*8.6.6. **II** trebuie respins, trebuie luptat cu: AR. *Lys.*661.

[ἀμύνω]

ἀμυντήρ, ἦρος, ὁ *subst. (pl)* apărători: (despre protuberanțele de pe coarnele cerbului) ARSTT. *HA*611b5.

[ἀμύνω]

ἀμυντήριος, ον [ἄ-] *adj.* de apărare, defensiv: PLAT. *Lg.*920e, (arme) id. *Lg.*920e. //

ἀμυντήριον, τό *subst. I* mijloc de apărare, protecție: PLAT. *Plt.*279c, LUC. *Anach.*16. **II** bastion: PLB. 18.41a.2.

[ἀμύνω]

ἀμυντικός, ἦ, ὄν [ἄ-] *adj. I* de apărare, care se apăra, defensiv: PLAT. *Ep.*322d, ARSTT. *EN*1126a7, ἀμυντικαὶ ὀρμαὶ PLUT. *M.*457c *instinct de apărare. II* care apăra de, care oferă protecție împotriva: (+ gen.) PLAT. *Plt.*280e.

[ἀμύνω]

ἀμυντρόν, οῦ, τό [ἄ-] *subst. (dub.)* recompensă pentru apărare, răsplată: AESCH. *Fr.*756.

[ἀμύνω]

ἀμύντορ, ορος, ὁ [ἄ-] *adj.m., subst. I* care sare în apărarea (cuiva), care vine în ajutor, apărător, ocrotitor: IL. 14.449, OD. 2.326, CALL. *Fr.*635. **II** răzbunător: (+ gen.) EUR. *Or.*1588.

[ἀμύνω]

ἀμύνω, [ῶ la prez. și aor., ῶ în rest] *vb.* [impf. ἤμυνον, viit. ἀμύνῶ, aor. ἤμῦνα] {ep. inf. prez. ἀμυνέμεν II. 13.109 și ἀμυνέμεναι II. 5.486; ep. poet. impf. ἄμῦνον; ion. viit. ἀμυνέω Hdt. 9.60; aor. ep. ἄμῦνα [ἄ-], dor. ἄμῦνα [ἄ-]} **I (act.) I** a respinge, a (în)depărta, a alunga, a scăpa de: (+ ac.) τῷ δ' αἰεὶ πάρα εἶς γε θεῶν, ὅς λογιὸν ἀμύνει IL. 5.603 *veșnic îi stă alături un zeu, care depărtează năpasta*; ~ ἄνδρας μνηστήρας OD. 24.380 *a scăpa de petitori*; πολεμίους ~ PLAT. *Phdr.*260b *a respinge dușmanii (sc. a sili dușmanii să se retragă)*; ἰππότας ~ ὀπλιτικῆ φάλαγγι PLUT. *Arist.*14.4 *a respinge călăreții cu falanga de hopliți*; (+ ac. lucru și dat. pers.) Δαναοῖσιν ἀεικέα λογιὸν ἀμυνον IL. 1.456 *alungă de la Danai cumplita năpastă*; (+ ac. pers. și gen. lucru) ἔγχεῖ ... Τρωᾶς

ἀμυνε νεῶν IL. 15.731 *cu lancea îi îndepărta pe troieni de la nave*; (+ ac. lucru și gen. pers.) αὐτοῦ κῆρας ἀμύνει IL. 4.11 *ține moartea departe de el*; (rar pas.) φθονεροὶ δ' ἀμύνονται Pl. P.11.54 *invidioșii sunt ținuți la distanță*; PLAT. Lg.845c. 2 a sări în apărarea (cuiva), a veni în ajutor, a apăra, a ocroti, a ajuta: (+ dat.) ἀμύνει οἷσι τέκεσσι IL. 16.265 *își apără puii*; τῆ μητρὶ τυπομένη ~ PLAT. R.378d *a sări în apărarea mamei sale bătute*; ἀμύνετε ... τῷ τῶν Ἑλλήνων νόμῳ THUC. 3.67 *veniți în ajutorul legii elenilor*; (abs.) ἐξελεῖν καὶ ἀμῦναι IL. 9.576 *să iasă și să ia parte la apărare*; ἀμύνετε AR. V.197 *ajutor! veniți în apărarea mea!*; (part. subst.) τὰ ἀμύνουonta HDT. 3.155 *arme de apărare*. 3 a lupta să apere, a se bate pentru: (+ gen.) ἀμυνέμεν οὐκ ἐθέλουσι νηῶν IL. 13.109 *nu vor să se bată pentru corăbiu*; (+ περί și gen.) IL. 17.182, (+ ὑπέρ și gen.) PLAT. Lg.692d. 4 a răzbuna, a răsplăti; (+ ac.) SOPH. Ph.602, id. OC1128 II (med.) I a ține departe de sine, a respinge, a alunga, a se feri de: (+ ac.) ἀμύνετο νηλεῆς ἦμαρ IL. 11.484 *încerca să alunge de la sine zăua nemiloasă* (sc. moartea); ὡς μήτε φεῦγειν μήτ' ἀμύνεσθαι μόρον AESCH. Ag.1381 *astfel încât să nu poată fugi și nici să fe-rească de moarte*; ἡμύνοντο τὴν Δαρείου στρατιὴν προσβάλλουσιν HDT. 3.158 *respingeau atacul armatei lui Darius*. 2 a-și apăra / ocroti, a (se) apăra: (+ gen.) ἀμυνόμενοι Καλυδῶνος IL. 9.531 *apără-rând(u-și) Calydomul*; (+ dat. instr.) τῆ αἰχμητῆ ἡμύνετο HDT. 3.78 *se apăra cu lancea*; (abs.) ἀμύνασθαι ἐκ χειρός XEN. An.5.4.25 *a se apăra în lupte corp la corp*; (part. subst.) οἱ ἀμυνόμενοι THUC. 3.102, XEN. HG7.5.10 *apărătorii*. 3 a se lupta pentru sau în apărarea: ἀμύνεσθαι περί νηῶν IL. 12.142 *a se lupta pentru corăbiile lor*; ἄνδρας θηρητηῆρας ἀμύνονται περί τέκνων IL. 12.170 *se bat cu vânătorii ca să-și apere puii*. 4 (posthomic) a (se) răzbuna (pe), a se revanșa, a recurge la represalii (împotriva), a răsplăti, a pedepsi: (+ ac. pers.) τοὺς πατέρας ἀμύνεται AR. Nu.1428 *se răzbună pe părinți* (sau *își țin părinții la respect*); τὸν εὖ καὶ κακῶς δρῶντα ἐξ ἴσου ἀρετῆ ἀμυνοῦμεθα THUC. 4.63 *vom răsplăti cu onoare și în chip egal pe cel care ne face bine și pe cel care ne face rău*; ἡμεῖς δ' οὐδ' ὑπέρ ὧν κακῶς ἐπάθομεν ἀμύνεσθαι τολμῶμεν

αὐτοὺς ISOC. 5.125 *noi nu îndrăznim nici să ne răzbunăm pe ei pentru relele pe care le-am pățimit*; (+ gen.) ἀμύνεσθαι ὧν ἔπαθον THUC. 1.96 *a se răzbuna de cele suferite*; (abs.) εἰ γὰρ ἐμφανῶς ἡμύνατο. Ζεὺς τᾶν συνέγνω SOPH. Tr.278 *de s-ar fi răzbunat fățiș, Zeus l-ar fi iertat*; (rar în sens pozitiv) ἀμύνεται εὖ δρῶν ARSTT. EN1162b10 *se revanșează făcând la rândul său binele*; εἰ μὲν γὰρ ἀμύνεσθε τοὺς ἀδικοῦντας, τί σεμνύνετε τὴν ἐλευθερίαν; IOS. B1 *dacă nu căutați decât să vă răbunați pe cei ce vă nedreptățesc, de ce proslăviți libertatea?* [cf. ἀμεύομαι?]

ἄ-μῦρος, ov *adj.* umed: (locuri) SOPH. Fr.512. [ἄ-, μύρον]

ἀμύσσω, [ἄ-] *vb.* |viit. -ύξω, aor. ἦμυξα| {-ύττω} I (act.) I a sfâșia, a zgâria, a zdreli: (în semn de doliu) χερσὶ δ' ἄμυσσε στήθεα IL. 19.284 *își sfâșia pieptul cu mâinile*; (despre păsări de pradă) HDT. 3.76, ARSTT. H4619a23, (fig.) ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξετε IL. 1.243 *îți vei sfâșia sufletul pe dinăuntru* (sc. te va roade ciuda); AESCH. Pers.161, THEOC. 13.71. 2 a pișca: (despre insecte) LUC. *Musc.Enc.*6. 3 a irita: (porii) PLUT. M.624d. II (med., pas.) a fi sfâșiat: (fig.) φρὴν ἀμύσσεται φόβῳ AESCH. Pers.116 *mintea mea este sfâșiată de spaimă*.

[R. *meuk-/*muk-, cf. lat. mūrō „vârf ascuțit, tăiș”]

ἀμυστί, [ἄ] *adv.* fără a închide gura, dintr-o înghițitură, de dușcă: LUC. *Lex.*8.

[ἄ-, μύω]

ἀμυστίζω, [ἄ-] *vb.* |aor. ἦμυστίσα| a bea dintr-o înghițitură: EUR. *Cyc.*565, PLUT. M.650b.

[ἀμυστί]

ἀμυστις, ιος (sau ἴδος), ἡ *subst.* înghițitură, sorbitură, dușcă: EUR. *Rh.*438, id. *Cyc.*417 CALL. *Aet.fr.*178.11, ἄκρατον ἐγγέας ἀμυστιν ἐξέλαψα AR. *Ach.*1229 *am turnat vin neamestecat și l-am băut de dușcă*.

[ἀμυστί]

ἀμυχή, ἥς, ἡ [ἄ-] *subst.* I I sfâșietură, zgârietură: EUR. *Fr.*925a, DEM. 47.59, LUC. *Symp.*20. 2 suprafață zgâriată: PLUT. M.473e. II sfâșiere, zgâriere: (în semn de doliu) PLUT. *Sol.*21.6.

[ἀμύσσω]

ἀμυχαιῖος, α. ov *adj.* superficial: (plăceri) PLAT. *Sp.*366a.

[ἀμυχή]

ἀμυχμός, οῦ, ὁ *subst.* zdrelire: THEOC. 24.126. [ἀμύσσω, v. ἀμυγμός]

ἀμυγνός, ὄν *adj.* v. ἀμυγνός: SOPH. *Fr.*1005.
ἀμυγρός, ὄν *adj.* v. ἀμυγνός: SOPH. *Fr.*1005.
ἀμύω, [ᾶ-] *vb.* a se înclina, a se (a)pleca: HES. *Fr.*204.124.

[cf. ἡμύω]

ἀμφ-, (în compunerea cuvintelor) **I** (înaintea vocalelor) v. ἀμφί **II** (poet. pt.) ἀναφ-

ἀμφ-ἄγᾶπάω, *vb.* {ep. impf. ἀμφαγάπαζον} **I** (*act.*) a primi cu drag, a îmbrățișa de bun venit: OD. 14.381, A.RH. 3.258. **II** (*med.*) a înconjura cu dragoste: IL. 16.192.

[v. ἀμφαγαπάω]

ἀμφ-ἄγᾶπάω-ῶ, *vb.* a primi cu drag, a îmbrățișa de bun venit: HES. *Op.*58.

[ἀμφί, ἀγαπάω]

ἀμφ-ἄγείρομαι, *vb.* {ep. aor.2 3pl. ἀμφαγέροντο, poster. prez. 3pl. ἀμφαγέρονται Theoc.} a se aduna împrejurul (cuiva): (+ ac.) IL. 18.37, A.RH. 4.1527, THEOC. 17.94

[ἀμφί, ἀγείρω]

ἀμφ-ἄγνῦμαι, *vb.* a se frânge de jur împrejur: (despre mare) IOS. *B/4.*614.

[ἀμφί, ἄγνυμι]

ἀμφᾶδιος, η, ὄν [φᾶ] *adj.* care se face la vedere, public, legal: (nuntă) OD. 6.288. // **ἀμφᾶδίν**, *ach.* pe față, la iveală: IL. 13.356.

[ἀμφαδός]

ἀμφᾶδός, ή, ὄν *adj.* vădit: OD. 19.391, A.RH. 3.615. // **ἀμφᾶδόν**, *ach.* pe față, la iveală: IL. 7.243, OD. 1.296.

[cf. ἀναφαίνω]

ἀμφαίνω, (poet.) v. ἀναφαίνω

ἀμφαλλάξ, *ach.* în mod alternativ, rând pe rând: HES. *Fr.*372.13.

[ἀμφαλλάσσω]

ἀμφανδόν, (poet.) v. ἀναφανδόν

ἀμφ-ἄραβέω-ῶ, *vb.* {doar aor. 3sg. ἀμφαράβησε} a zăngăni de jur împrejur: (despre arme) IL. 21.408.

[ἀμφί, ἀραβέω]

ἀμφ-ἄραβίζω, *vb.* v. ἀμφααραβέω: HES. *Sc.*64.

ἀμφ-ἄριστερος, ὄν *adj.* (com.) care are două mâini stângi, sc. foarte stângaci, neîndemânatie: AR. *Fr.*512.

[ἀμφί, ἀριστερός]

ἀμφᾶσίη, ης, ή *subst.* amuțire: IL. 17.695, OD. 4.704.

[φημί, v. ἀφασία]

ἀμφ-ἄϋτέω-ῶ, *vb.* a răsună prelung sau de jur împrejur, a hăui: IL. 12.160.

[ἀμφί, ἄϋτέω]

ἀμφ-ἄφᾶω-ῶ, *vb.* **I** a atinge de jur împrejur, a pipăi: (+ ac.) OD. 4.277, A.RH. 2.199.

(abs.) OD. 8.196. **II** a apuca (cu mâna), a mânui: (+ ac.) (arcul) OD. 19.586, (med.) id. 8.215, (fig.) (despre Hector ucis) μαλακότερος ἀμφαφάσθαι IL. 22.373 *mai moale la atingere* (sc. *mai puțin dur, mai ușor să te porți cu el*).

[ἀμφί, ἀφᾶω]

ἀμφελικτός, (poet.) v. ἀμφιελικτός

ἀμφελίσσω, (poet.) v. ἀμφιελίσσω

ἀμφέξω, ind. viit. act. de la ἀμπέχω

ἀμφέπω, (poet.) v. ἀμφιέπω

ἀμφ-έρχομαι, *vb.* {doar aor. 3sg. ἀμφήλυθε} a veni de jur împrejur, a înconjura, a împresura: (+ ac.) OD. 6.122, id. 12.369.

[ἀμφί, ἔρχομαι]

ἀμφέρω, (poet.) v. ἀναφέρω

ἀμφέχω, v. ἀμπέχω

ἀμφ-ηγερέθομαι, *vb.* {doar impf. în tmeză} a se aduna în jurul (cuiva): (+ ac.) IL. 19.303, (abs.) OD. 17.34.

[ἀμφί, ἠγερέθομαι]

ἀμφ-ήκης, ες *adj.* {dor. ἀμφάκης [φᾶ]} **I** cu două tășuri: (despre arme) IL. 10.256, OD. 16.80, AESCH. *Ag.*1149, id. *Pr.*692, SOPH. *Ai.*286, id. *El.*485, EUR. *El.*688, (fig.) ~ γλωττα AR. *Nu.*1160 *limbă cu două tășuri* (sc. *ambivalentă*): {χρησιμός} ~ LUC. *ITr.*43 *oracol cu două tășuri* (sc. *cu două înțeleșuri, ambiguu*). **II** cu două vărfuri, bifurcat: (fulger) AESCH. *Pr.*1044.

[ἀμφί, ἀκή]

ἀμφήλυθε, (ep.) v. ἀμφέρχομαι

ἀμφημερινός, ὄν *adj.* zilnic, cotidian: (febră) PLAT. *Ti.*86a.

[ἀμφήμερος]

ἀμφ-ήμερος, ὄν *adj.* zilnic, cotidian: (febră) SOPH. *Fr.*507.

[ἀμφί, ἡμέρα]

ἄμφην, (eol.) v. ἀυχήν: THEOC. 30.28.

ἀμφ-ηρεφής, ἐς *adj.* acoperit sau închis în ambele părți: (tolbă) IL. 1.45.

[ἀμφί, ἐρέφω]

ἀμφ-ήρης¹, ες *adj.* potrivit pe toate părțile, bine rânduit: (cort) EUR. *Ion*1128, (lemne de rug) id. *HF*243.

[ἀμφί, ἀραρίσκω]

ἀμφ-ήρης², ες *adj.* cu vâsle de o parte și de alta, sc. cu vâslaşi care trag la două vâsle (nu la una singură): (corabie) EUR. *Cyc.*15.

[ἀμφί, ἐρέσσω]

ἀμφηρικός, ή, ὄν *adj.* v. ἀμφήρης²: THUC. 4.67.

ἀμφ-ήριστος, ὄν *adj.* **I** disputat de ambele părți, controversat, discutabil, îndoielnic:

καί ... κεν ... ἀμφήριστον ἔθηκεν IL. 23.382 *i-ar fi pus la îndoială izbânda*; (origine) CALL. Ion.5. (ceartă) A.RH. 3.627. (speranțe) PLB. 5.85.6. II comparabil, potrivit: (+ dat.) APP. BC1.121.

[ἀμφί, ἐρίζω]

ἀμφί. [ī] Iuneori postpus Od. 10.218| I (*adv.*)

I de o parte și de alta, de ambele părți: IL. 13.439. 2 în jur, împrejur, primprejur: ἀμφί δ' ἑτάροι εὐδον IL. 10.151 *în jur dormeau tovarășii [săi]*; OD. 3.32. PI. P.4.81, SOPH. Tr.787 ș.a., (întârit cu περί) ἀμφί περί ... ἴαχον IL. 21.10 *răsunau de jur împrejur*. II (*prep.* + *dat.*) I (exprimând un raport spațial) a în *sau* de ambele părți, în jurul, împrejurul, primprejurul: ἀμφί δ' ἄρ' ὅμοισιν βάλετο ξίφος IL. 2.45 *își zăvârlî sabia pe după umeri* (sc. *își legă sabia cu o curea prinsă împrejurul umerilor*); ἀμφί δ' ἀχέσιν τεύχη φέρονται κενά EUR. Cyr.87 *pe după grumaz* (sc. *în spinare*) *poartă coșuri goale*; μοι ἀμφ' αὐτῷ ... ἴαρον IL. 9.470 *își petrecură noaptea primprejurul meu*; ἀμφί δὲ τεῖχος ἔλασσε πόλει OD. 6.9 *trase un zid în jurul cetății*; ἀμφ' Ὀδυσῆϊ ... χεῖρε βαλόντε OD. 21.223 *azvârlindu-și brațele în jurul lui Odysseus* (sc. *cuprinzându-l în brațe*); ἀμφ' ἁπάλαι δέραϊ SAPPH. 96.16 *în jurul gâtului gingaș*; ἀμφί κρουνοῖς PI. O.13.63 *primprejurul izvorului*. b peste: (spec. după verbe care înseamnă „a cădea”) IL. 3.362, ἔπεσ' ἀμφί νεκροῖσιν EUR. Ph.1578 *căzu peste cadavrele [fiilor săi]*. 2 (rar temporal) în cursul: ἀλίφ' ἀμφ' ἐνί PI. O.13.37 *în cursul unei singure zile*. 3 (exprimând o relație sau un raport cauzal) despre, în legătură cu, din pricina, pentru: ἀμφ' Ἐλένη ... μάχεσθαι IL. 3.70 *a lupta pentru Elena*; δικάζόμενος ... τεύχεσιν ἀμφ' Ἀχιλλῆος OD. 11.546 *la judecata pentru armele lui Achilles*; εἰπὼν ἀμφ' Ὀδυσῆϊ OD. 14.364 *vorbind despre Odysseus*; ἀμφί μὲν μάχη τοσαῦτα εἰρήσθω HDT. 4.127 *atât am avut de spus despre război*; οὐδὲν φοβηθεῖς ἀμφί τῇ γυναικί HDT. 6.62 *fără să aibă vreo teamă în legătură cu soția sa*; ἀμφί δὲ νόστῳ τῷ βασιλείῳ ... ὀρσολοπεῖται θυμός AESCH. Pers.8 *înima îmi este tulburată de întoarcearea regelui*; ἀμφί τάρβει ... ἐπὶ μῶξεν AESCH. Ch.547 *strigă de spaimă*; κοῦκέτι ... ἔξετ' ἀμφ' ἐμοὶ τροφήν SOPH. OC1614 *nu veți mai avea grijă hranei mele*; Πέργαμος ἀμφί τεαῖς, ... χερὸς ἐργασίας

ἀλίσκεται PI. O.8.42 *Pergamos va fi cucerit din pricina lucrărilor mâinii tale* (sau *pe unde a lucrat mâna ta*). III (*prep.* + *ac.*) I (raport spațial) în ambele părți, în jurul, împrejurul, primprejurul, în *sau* prin preajma: IL. 1.409. id. 16.481. ἀμφί δὲ μιν φάρος ... βάλων IL. 24.588 *l-au investăntat într-o mantie*; Καῦστρίου ἀμφί ῥέεθρα IL. 2.461 *primprejurul apelor [râului] Caustros* (sc. *pe ambele maluri*); μολεῖν ... ἀμφί Ταρτάρου βάθη AESCH. Pr.1029 *a coborî în adâncurile Tartarului*; ἀμφί ὧτ' ἑτάθη πάταγος SOPH. Ant.124 *zgomotul s-a întins în spatele [său]*; ἀμφί Σικελίαν PLAT. Mx.242e *prin preajma Siciliei* (sc. *pe tărâmurii*); (frecv. despre pers. care se găsește în jurul sau în preajma cuiva: suită, armată, discipoli) οἱ δ' ἀμφί Πρίαμον IL. 3.146 *cei din jurul lui Priam* (sc. *Priam și ai săi*); οἱ δ' ἀμφί Ξέρξην HDT. 8.25 *Xerxes și trupele sale*; οἱ ἀμφί Πρωταγόραν PLAT. Euthd.286c *școala lui Protagoras*. 2 (temporal) în jurul, pe la: ἀμφί Πλειάδων δύσιν AESCH. Ag.826 *pe la apusul Pleiadelor* (sc. *la începutul lui Noiembrie*); ἀμφί μέσον ἡμέρας XEN. An.4.4.1 *pe la amiază*; ἀμφί κνέφας XEN. An.4.5.9 *pe înserate*; ἀμφί τὴν τελευταίαν φυλακὴν XEN. An.4.1.5 *pe la ultima strajă*. 3 (cu num.) în jur de, pe la, circa: πελτασταὶ ἀμφί τοὺς δισχιλίους XEN. An.1.2.9 *circa 2.000 de peltaști*; LUC. VII.15. 4 (relație sau raport cauzal) despre, în legătură cu, din pricina, pentru: τάδε δ' ἀμφί πονησόμεθ' IL. 23.159 *ne vom ocupa de acestea*; τὰ ἀμφί τὸ ἄριστον THUC. 7.40 *pregătirile pentru prânz*; ἀμφί τὰ στρατεύματα δαπανᾶν XEN. An.1.1.8 *a face cheltuieli militare*; (idiom.) ἀμφί τι ἔχειν (*sau* εἶναι) XEN. Cyr.5.4.10. id. Cyr.7.1.1 *a se ocupa de sau cu (ceva)*. IV (*prep.* + *gen.*) I (exprimând un raport spațial) în jurul, în preajma: τοῖσι ἀμφί ταύτης οἰκέουσι τῆς πόλιος HDT. 8.104 *celor ce locuiesc în jurul acestui oraș*; EUR. Hipp.1133. 2 (relație sau raport cauzal) despre, în legătură cu, pentru: μάχεσθον πίδακος ἀμφ' ὀλίγης IL. 16.825 *luptă pentru un izvor mititel*; ἀεΐδεν ἀμφ' Ἄρεος φιλότητος ... τ' Ἀφροδίτης OD. 8.267 *a cânta despre iubirea lui Ares și Afrodita*; ἔστι δ' ἀνδρὶ φάμεν εὐικός ἀμφί δαιμόνων καλά PI. O.1.35 *se cuvine ca omul să vorbească frumos despre zei*; οὐκ ἔχουσι κύρος οὐδὲν ἀμφί σοῦ AESCH. Supp.391 *nu au nici*

o auctoritate asupra ta.

[cf. lat. *ambiti*-]

ἀμφιάζω, *vb.* |aor. ἠμφίασα| {var. ἀμφιέζω|
I (*act.*) a îmbrăca: LXX *Iov*31.19, PLUT. *TCG*23.3, (fig.) NT *Lc.*12.28. **II** (*med.*) a se îmbrăca, a se înveșmânta: (+ ac.) IOS. *A110*.11, (fig.) ἠμφιασάμην δὲ κριμα ἴσα διπλοῖδι LXX *Iov*29.14 *m-am înveșmântat în judecată ca într-o mantie.*

[cf. ἀμφιέννυμι]

ἀμφι-ἄλος, *ov adj.* **I** înconjurat de mare: (Ithaca) OD. 1.386, (Lemnos) SOPH. *Ph.*1464, (Dia) A.RH. 4.425. **II** scâldat de două mări: (Istmul Corint) PI. *O.*13.40. // (dub.) **ἀμφι-ἄλος**, ἡ *subst.* drum pe țărmul mării: XEN. *HG*4.2.13. **III** marin: (animal) PLUT. *M.*667c.

[ἀμφί, ἄλς]

ἀμφιανακτίζω, *vb.* a cânta nomos-ul (*sau* în stilul) lui Terpandros: AR. *Fr.*59.

[ἀμφι]

Ἀμφιάρῃος, *ov, ó subst.* {ion.-att. -ἄρεως, dor. -ἄρηος| Amphíaraos, rege clarvăzător în Argos: OD. 15.244.

ἀμφιάσις, *εως, ἡ subst.* îmbrăcăminte: LXX *Iov*22.6.

[ἀμφιάζω]

ἀμφ-ιάχω, *vb.* |part. pf. fem. ἀμφιάχουσα| a țipa (zburând) împrejur: (despre o pasăre) IL. 2.316.

[ἀμφί, ἰάχω]

ἀμφι-βαίνο, *vb.* |viit. -βήσομαι, aor.2 ἀμφέβην, pf. ἀμφιβέβηκα| **I I** a merge (*pf.* a sta) împrejurul *sau* deasupra cuiva (pt. a-l proteja), a da ocrotire, a lua sub pază: (+ dat.) ἀμφί κασιγνήτω βεβαώς IL. 14.477 *fratelui dând ocrotire.* **2** a încăleca: (+ dat.) ἀμφ' ἐνὶ δούρατι βαῖνε OD. 5.371 *încălecă (pe) un buștean;* (+ ac.) (un cal) CALL. *Del.*113. **3** (fig.) a apăra, a proteja, a ocroti: (+ ac.) IL. 1.37, OD. 9.198, AESCH. *Th.*175. **4** a parcurge: Ἡέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει IL. 8.68 *soarele ajunsese în (propr. încălecase) mijlocul cerului;* OD. 4.400. **II I** a înconjura din toate părțile, a impresura, a cădea asupra: (+ dat.) Τρώων νέφος ἀμφιβέβηκε νηυσίν IL. 16.66 *un nor de troieni (sc. troienii, ca un nor) impresoară corăbiile;* (+ ac.) OD. 12.74. **2** (fig.) a impresura, a coplesi, a cotropi: (despre dureri, necazuri) IL. 6.355, OD. 8.541, EUR. *Andr.*1082, (despre „flacăra” vinului) id. *Alc.*758.

[ἀμφί, βαίνω]

ἀμφι-βάλλω, *vb.* |impf. ἀμφέβαλλον, viit. ἀμφιβαλῶ, aor.2 ἀμφέβαλον, pf. ἀμφιβέβηκα| {frecv. cu tmeză la Homer: ep. viit. ἀμφιβαλεῦμαι OD. 22.103| **I** (*act.*) **I** a arunca *sau* a pune împrejur, a cuprinde (în brațe): (+ ac. și dat.) ἀμφ' Ὀδυσῆϊ ... χεῖρε βαλόντε OD. 21.223 *aruncându-și brațele împrejurul lui Odysseus (sc. cuprinzându-l în brațe);* (într-un gest de suplicație) ἀμφί ... βάλε γούνασι χεῖρας OD. 7.142 *ii cuprinse genunchii cu brațele;* (+ ac.) ἀμφιβαλόντε ἀλλήλους IL. 23.97 *îmbrățișându-ne unul pe altul;* (spec.) ἀμφί δὲ χεῖρας βάλλομεν OD. 4.454 *încolăcim brațele în jurul lui (sc. îl înșfăcăm, punem mâna pe el).* **2** a pune în jur, a înconjura (cu un zid), a încercui: τῷ δ' ἐγὼ ἀμφιβαλὼν θάλαμον OD. 23.192 *în jurul lui construindu-mi iatacul;* (fig.) πόλιν ... ἀμφέβαλε φόνῳ EUR. *Andr.*799 *a împrejmuț cetatea cu moarte.* **3** a arunca *sau* a pune (o haină, o armă ș.a.) în jurul *sau* peste (umeri); a îmbrăca, a înveli, a acoperi cu: ἀμφί δ' Ἀθῆνη ὄμοις ... βάλ' αἰγίδα IL. 18.204 *Atena îi aruncă pe umeri egida;* ζυγὸν ἀμφιβαλεῖν ... Ἑλλάδι AESCH. *Pers.*50 *a arunca peste Hellada jugul robiei;* βέλεσι τ' ἀμφέβαλ' <ἰόν> EUR. *HF*422 *a înmuț săgețile în otravă.* **4** a arunca (plasa, năvodul), a prinde în plasă: (+ ac.) SOPH. *Ant.*343, (abs.) NT *Mc.*1.16. **5** (intrans.) a fi în dubiu, a fi nesigur: ARSTT. *EE*1243a12, (+ περί și gen.) PLB. 39.5.2. **II** (*med.*) **I** a arunca *sau* a pune (o haină) pe sine, a-și pune, a se îmbrăca cu: (+ ac.) OD. 6.178, EUR. *Alc.*217, (fig.) λευκὴν ... ἐκ μελαινης ἀμφιβάλλομαι τρίχα SOPH. *Ant.*1093 *din negru părul mi-e cărunt.* **2** a se înfășura în jurul, a cuprinde: (+ dat.) PI. *O.*10.8.

[ἀμφί, βάλλω]

ἀμφιβῶσις, *εως, ἡ [ἴ] subst.* venire în apărare: (împrejurul unui mort) IL. 5.623.

[ἀμφιβαίνω]

ἀμφι-βάσσω, *vb.* a impresura, a coplesi: SAPPH. 21.7.

[v. ἀμφιβαίνω]

ἀμφί-βιος, *ov adj.* **I** care trăiește în apă și pe uscat, amfibiu: (despre animale) PLAT. *Sp.*368b, ARSTT. *Fr.*320, PLUT. *M.*636e. **II** (fig.) cu două vieți: (despre Teiresias, bărbat și femeie) LUC. *Astr.*11.

[ἀμφί, βίος]

ἀμφίβλημα, *ατος, τό subst.* **I I** veșmânt: EUR. *Hel.*423. **2** armură: EUR. *Ph.*779. **II**

portic: EUR. *Hel.*70.

[ἀμφιβάλλω]

ἀμφιβληστροικός, ὄν *adj.* asemănător unei plase (de vânătoare): PLAT. *Sph.*235b.

[ἀμφιβληστρον]

ἀμφιβληστρον, οὐ, τό *subst.* **I** 1 plasă (de pescuit *sau* de vânătoare): năvod, prostovol, mreajă: HES. *Sc.*215, HDT. 1.141, MEN. *Fr.*27, LXX *Av.*1.15, NT *Mt.*4.18. **2** (fig.) plasă, cursă: (despre veșmântul aruncat pe Agamemnon) AESCH. *Ag.*1382, (tunica lui Nessos) SOPH. *Tr.*1052, (zdrențe) EUR. *Hel.*1079. **II** îngrăditură: EUR. *IT*96.

[ἀμφιβάλλω]

ἀμφι-βόητος, ὄν *adj.* înconjurat de strigăte, răsunător: (insula Delos) CALL. *Del.*303

[ἀμφί, βοάω]

ἀμφιβολεύς, ἕως, ὁ *subst.* pescar cu năvodul, năvodar: LXX *Is.*19.8.

[ἀμφιβάλλω]

ἀμφιβολία, ας, ἡ *subst.* {ion. -ιη} **I** atac din două părți, pe două fronturi: HDT. 5.74. **II** 1 cuvânt *sau* vorbire cu două înțelesuri, ambiguitate, echivoc: ARSTT. *Po.*1461a25, PLUT. *Rom.*4.3. **2** dubiu, îndoială: ἄπασαν ἀναιρῶν ἀμφιβολίαν PLUT. *M.*1050a, *inlăturând orice îndoială*; PLUT. *Sull.*31.2, LUC. *Nec.*3.

[ἀμφίβολος]

ἀμφίβολος, ὄν *adj.* **I** 1 pus de jur împrejur, care înfășoară: (scutece) EUR. *Ion*1490. **2** atacat pe două fronturi *sau* din toate părțile, împresurat, încercuit: AESCH. *Th.*298, THUC. 4.32, PLUT. *Cam.*34.2. **II** (fig.) **1** îndoielnic, nesigur: τάγαθὰ ἐς ἀμφίβολον ἀσφαλῶς ἐνθεντο THUC. 4.18 *își asigură bunurile împrotriva unui viitor nesigur*; εἰς ἀμφίβολον ... θέσθαι PLUT. *M.*756c *a pune la îndoială*; ἐν ἀμφιβόλω εἶναι LUC. *DMort.*1.1 *a fi îndoielnic, a trezi îndoieli*. **2** cu două înțelesuri, ambiguu, echivoc: (nume) PLAT. *Cra.*437a, (cuvinte) ARSTT. *Rh.*1407a37, (argumente) ISOC. 12.240. **III** (despre pers.) **1** care stă la îndoială, ezitant, șovăitor, nesigur: ~ ἦν πρὸς τὰ λοιπὰ τῆ γνώμη PLUT. *Alex.*17.2 *era șovăitor în privința celorlalte măsuri*; LUC. *Dhud.*11. **2** dubios: APP. *BC*5.55.

[ἀμφιβάλλω]

ἀμφιβόλως, *adv.* **I** în mod îndoielnic, cu îndoială: οὐκ ~ AESCH. *Th.*863 *fără îndoială*.

II în mod ambiguu: IOS. *B13.*352.

[ἀμφίβολος]

ἀμφι-βόσκομαι, *vb.* a devora, a roade de jur

împrejur: LUC. *Trag.*303.

[ἀμφί, βόσκω]

ἀμφι-βουλος, ὄν *adj.* care stă la îndoială, ezitant, nesigur: AESCH. *Eum.*733.

[ἀμφί, βουλή]

ἀμφι-βροτος, η, ὄν *adj.* care acoperă *sau* învește omul în întregime: (scut) IL. 2.389, id. 11.32 ș.a., (fig.) (despre trup ca înveliș al sufletului) PLUT. *M.*683e (Emped. ap.).

[ἀμφί, βροτός]

ἀμφι-βώμιος, ὄν *adj.* care are loc în jurul *sau* în preajma altarului: (măcel) EUR. *Tr.*562.

[ἀμφί, βωμός]

ἀμφι-γιγνώσκω, *vb.* a recunoaște: AESOP. 1.125.

[ἀμφί, γιγνώσκω]

ἀμφι-γνοέω-οῦ, *vb.* [impf. ἡμφεγνόουν, aor. ἡμφεγνόησα] **I** (act.) **1** a se îndoii, a sta la îndoială *sau* în culpă, a nu fi sigur de: (+ ac) PLAT. *Sph.*228e, (+ ἐπί și gen.) id. *Grg.*466, (+ περί și gen.) ISOC. 2.28, (+ part.) ἡμφεγνόησα κατιδῶν τὸν ... χορόν PLAT. *Plt.*291b *a rămas descumpănit văzând corul*. **2** a nu ști sigur, a fi nelămurit: ὁ τι ἐποίουν ἡμφεγνόουν XEN. *An.*2.5.33 *erau nelămuriiți ce făceau*; ARR. *An.*2.12.6. **3** a nu (re)cunoaște: ἀμφιγνοούντων τὸν τόπον PLUT. *Pel.*20.7 *fiindcă nu cunoșteau locul*; **II** (pas.) **1** a nu fi recunoscut: τις ἀμφιγνοηθεὶς διέφυγε XEN. *HG*6.5.26 *a fugit fără a fi recunoscut*. **2** a fi discutabil: ARR. *Tact.*6.2.

[ἀμφί, γιγνώσκω]

ἀμφι-γυήεις, *adj.m.* cu picioarele încovoiate: (epitet al lui Hephaistos) IL. 1.607, id. 14.239, HES. *Th.*571 ș.a., (despre pasărea αἴγιθος) CALL. *Fr.*469.

[ἀμφί, γυῖός]

ἀμφι-γυος, ὄν *adj.* **I** încovoiat de ambele părți, cu vârf în formă de frunză: (sulite) IL. 13.147, OD. 16.474, A.RH. 3.1356. **II** (fig.) adversar, potrivnic, rival: SOPH. *Tr.*504.

[ἀμφί, γυῖον]

ἀμφι-δαίω, *vb.* [pf. 3sg. ἀμφιδέδηε] a arde de jur împrejur: (+ ac.) IL. 6.329, HES. *Sc.*62, (abs.) A.RH. 4.397.

[ἀμφί, δαίω]

ἀμφι-δάκρυτος, ὄν *adj.* scâldat în lacrimi: EUR. *Ph.*330.

[ἀμφί, δάκρυ]

ἀμφι-δάσυς, εια, υ *adj.* tivit *sau* acoperit cu șuvițe de lână, mișos: (egida) IL. 15.309.

[ἀμφί, δασύς]

ἀμφι-δέα, αζ, ἡ *subst.* I brătară: HDT. 2.69, AR. *Fr.*321.11. II inel de fier, belciug: (de închis poarta) LYS. *Fr.*100S.

[ἀμφί, δέω]

ἀμφιδέδηε, v. ἀμφιδαίω

ἀμφι-δέμομαι, vb. |aor. 3pl. ἀμφεδείμαντο| a construi de jur împrejur: IOS. *BIS.*187.

[ἀμφί, δέμω]

ἀμφι-δέξιος, ov *adj.* I I ambidextru, foarte îndemânic: (despre arcași) ἀμφιδεξίους χειρσί AESCH. *Fr.*410 *cu mâini la fel de îndemânatic*: ARSTT. *EN*1134b34. 2 de la ambele mâini, ambii: κόμην σπῶσ' ἀμφιδεξίους ἀκμαῖς SOPH. *OT*1243 *smulgându-și părul cu degetele de la ambele mâini*: SOPH. *OC*1112. II I cu două tășuri: (săbie) EUR. *Hipp.*780. 2 (fig.) cu două înțeleșuri, ambiguu: (oracol) HDT. 5.92e, LUC. *ITr.*43. // **ἀμφιδεξίως**, adv. bine și într-un fel și în celălalt: ~ ἔχει AESCH. *Fr.*266 *este totuna*.

[ἀμφί, δεξιός]

ἀμφι-δέω, vb. |impf. ἀμφέδεον| a lega de jur împrejur, a înfășura: A.RH. 2.64.

[ἀμφί, δέω]

ἀμφι-δήρῖτος, ov *adj.* disputat, îndoielnic, cu rezultat nedecis: (victorie) THUC. 4.134, PLB. 4.33.8. (bătălie) id. 4.33.8.

[ἀμφί, δηρίαομαι]

ἀμφι-δίνεομαι, vb. |pf. 3sg. ἀμφιδεδίνηται| (pas.) a fi așezat împrejur, a cuprinde din toate părțile, a împejura: IL. 23.562, OD. 8.405.

[ἀμφί, δινέω (cf. δίνη)]

ἀμφιδοξέω-ω̄, vb. I a sta la îndoială, a fi în dubiu, a se îndoii: ARSTT. *Rh.*1389b19, (+ περί și gen.) PLB. 32.16.5, (+ ac.) ARSTT. *SE*176b15. II a fi supus îndoielii: ARSTT. *SE*176b20, PLUT. *Thes.*23.1.

[ἀμφιδοξος]

ἀμφι-δοξος, ov *adj.* I îndoielnic, indecis, nesigur: (victorie) PLB. 11.1.8, (speranțe) id. 15.1.12, τὸ τέλος ἀμφιδοξον ἔσχεν ὁ ἀγών PLUT. *Pomp.*19.2 *lupta a avut un deznodământ îndoielnic*: LUC. *Harm.*4. II (despre pers.) nehotărât, șovăitor: EUR. *Fr.*1132.52, PLUT. *M.*11c.

[ἀμφί, δόξα]

ἀμφι-δοχμος, ov *adj.* mare cât căușul mânilor: (piatră) XEN. *Eq.*4.4.

[ἀμφί, δοχημή]

Ἀμφιδρόμια, ων, τὰ *subst.* Amphidromia, ritual în cadrul căruia copilul nou-născut era arătat vecinilor și primea un nume: AR.

*Lys.*757.

[ἀμφιδρομος]

ἀμφι-δρομος, ov *adj.* I care curge sau năvălește din toate părțile, coplesitor: (val) SOPH. *Ai.*352. II care are curenți în ambele direcții, supus fluxului și refluxului: (strâmtoare) PLB. 34.2.5.

[ἀμφί, δραμεῖν]

ἀμφι-δρῦφής, ἐς *adj.* sfâșiat pe ambii obraji, cu obrazii sfâșiați: (în semn de doliu) IL. 2.700, HDT. 6.77 (Oracl. ap.).

[ἀμφί, δρύπτω]

ἀμφι-δρῦφος, ov *adj.* (despre obraji) sfâșiați și unul și altul: IL. 11.393.

[v. ἀμφιδρυρής]

ἀμφι-δῦμος, ov *adj.* dublu: λιμένες ... ἀμφιδυμοι OD. 4.847 *două porturi (sau de o parte și de alta a insulei)*: CALL. *Aet.fr.*15, A.RH. 1.940.

[ἀμφί, cf. δίδυμος]

ἀμφι-δύομαι, vb. |viit. -δύσομαι| a-și pune (o haină), a se îmbrăca: SOPH. *Tr.*605.

[ἀμφί, δύω]

ἀμφιέζω, v. ἀμφιάζω

ἀμφι-έλικτος, ov *adj.* |poet. ἀμφελικτός| incolăcit: (șarpe) EUR. *HF*398.

[ἀμφιελίσσω]

ἀμφιέλισσα, ης *adj.f.* rotunjit de o parte și de alta, legănător: (despre corăbii) IL. 2.165, OD. 3.162, HES. *Fr.*205.6.

[ἀμφιέλιξ]

ἀμφι-ελίσσω, vb. |poet. ἀμφελίσσω| a incolăci, a înfășura: (brațele) EUR. *Andr.*425, id. *Tr.*762, (med.) (despre șerpi) τέκνοισιν ... γνώθους ἀμφελίξασθαι Pl. *N.*1.43 *a-și incolăci fălcile în jurul copiilor (sc. a-i înșfăca între fălci)*.

[ἀμφί, ἐλίσσω]

ἀμφι-έννυμι, vb. |impf. ἤμφιέννυον, viit. ἀμφιέσω (med. -έσομαι), aor. ἤμφιεσα (med. -εσάμην); *med.-pas.* pf. ἤμφιεσμαι (part. ἤμφιεσμένος)] {tard. prez. ἀμφιεννύω Plut. *Per.*9.2; ep. aor. med. 3pl. ἀμφιέσαντο Od. 23.142} I (*act.*) a îmbrăca, a înveșmânta: (+ ac. dublu) ἐμὲ χλαῖναν ... ἀμφιέσσασα OD. 15.369 *după ce m-a îmbrăcat cu o manta*: τὸν μὲν ἑαυτοῦ (χιτῶνα) ἐκείνον ἤμφιεσε XEN. *Cyr.*1.3.17 *îl îmbrăcă cu propria haină*: (+ ac. lucrul) OD. 5.167, (+ ac. pers.) AR. *Pl.*936, τῶν ἀπαλλαττομένων τοὺς πλείστους ἀμφιέσας PLB. 5.10.4 *dând veșminte celor mai mulți dintre cei eliberați*: γυμνὸν ... οὐκ ἤμφιασα LXX *Iov*31.19

pe cel gol nu l-am îmbrăcat; (rar + ac. pers. și dat. instr.) PLAT. *Prt.*321a. **II** (*med.*) a-și pune (o haină), a (se) îmbrăca, a se înveșmânta: (+ ac. lucru) OD. 23.131, AR. *Th.*92, τὴν ὑπατον ἐσθῆτα ἡμφιέσατο APP. *BC*2.122 *și-a pus haina de consul*; μέλαν ἱμάτιον ἡμφιεσμένη LYS. 13.40 *îmbrăcată într-un veșmânt negru*; (fig.) ἀρετὴν ἀντι ἱματίων ἀμφιέσονται PLAT. *R.*457a *se vor înveșmânta în virtute în loc de haine*; (+ dat.) PLB. 13.7.2, (+ ἐν și dat.) NT *Lc.*7.25, (abs.) AR. *Fr.*431a.

[ἀμφί, ἐννομι]

ἀμφιεννύω, v. ἀμφιέννυμι

ἀμφι-έπω, vb. |poet. ἀμφέπω; doar prez. și impf. ἀμφίεπον *sau* ἀμφέπον| **I** **1** a înconjură din toate părțile, a împresura, a cuprinde: (despre foc) πρὸ μνην πῦρ ἀμφεπεν IL. 16.124 *focul cuprinse pira*; IL. 18.348, OD. 8.437, τοὺς δ' ἀμφεπε θερμὸς ἀυτμὴ Τιτῆνας HES. *Th.*696 *un abur fierbinte cuprinse Titanii*. **2** (cu tmeză) a înmări, a încolți: (+ ac. pers.) IL. 11.483, (*med.*) id. 11.474. **3** a înveli: PI. *N.*3.78. **II** **1** a se ocupa de, a se îngriji de: (+ ac.) ἀμφίεπον τάφον Ἑκτορος IL. 24.804 *ai prăznuit îngroparea lui Hector*; ἀμφέπει Δάματρα PI. *O.*6.95 *o cinsteste pe Demeter*; ὅς ἀμφέπεις Ἰταλίαν ... ὦ Βακχεῖ SOPH. *Ant.*1118 *tu, care priveghezi Italia...* o, *Bacchos*; (spec.) (part.) ἵππους ... ἀμφιέποντες ζεύγνου IL. 19.392 *înhamă caii cu grijă*; OD. 3.118. **2** a pregăti (de mâncare); πολλὰ δὲ ἴφια μῆλα ... ἔδερον τε καὶ ἀμφεπον IL. 23.167 *ai juruit și ai pregătit multe oi grase*. **3** a întreține, a avea, a se bucura de: κάλλιστον ὄλβον ἀμφέπων PI. *L.*3/4.77 *bucurându-se de o fericire desăvârșită*; PI. *P.*4.268, EUR. *Ph.*340.

[ἀμφί, έπω]

ἀμφίεσμα, atos, τό *subst.* veșmânt: PLAT. *R.*381a, (fig.) (despre trup) id. *Grg.*523d.

[ἀμφιέννυμι]

ἀμφιέσομαι, v. ἀμφιέννυμι

ἀμφι-ετής, ές *adj.* anual: CALL. *Del.*278.

[ἀμφί, έτος]

ἀμφι-ζάνω, [-ᾶ-] vb. a se depune: χιτῶνι ... ἀμφίζανε τέφρη IL. 18.25 *cenușa se pune pe tunică*.

[ἀμφί, ἴζάνω]

ἀμφι-ζευκτος, ov *adj.* înjugat de o parte și de alta: (cu aluzie la podul construit de Xerxes peste Hellespont, care lega Asia de Europa) AESCH. *Pers.*130.

[ἀμφί, ζεύγνουμι]

ἀμφι-θάλασσο, ov [θᾶ] *adj.* {att. -θάλαττος} **I** înconjurat de mare: (Rhodos) PI. *O.*7.33. **II** scâldat de mare de ambele părți: (Attica) XEN. *Vect.*1.7.

[ἀμφί, θάλασσα]

ἀμφι-θαλής, ές *adj.* **I** care are ambii părinți în viață: (copil) IL. 22.496, PLAT. *Lg.*927d, CALL. *Aet.*fr.75.3. **II** înfloritor, atotputernic: (Zeus) AESCH. *Ch.*394, (Eros) AR. *Av.*1737, (fig.) ἀμφιθαλή κακοῖς ... βίον AESCH. *Ag.*1144 *viață plină de nenorociri*: ~ ἀλήθεια PLAT. *Sp.*370d *adevăr deplin*.

[ἀμφιθάλλω]

ἀμφι-θάλλω, vb. a încălzi din toate părțile, (fig.) a alinta, a dezmiarda: LUC. *Trag.*28.

[ἀμφί, θάλλω]

ἀμφι-θέατρον, ου, τό *subst.* amfiteatru: IOS. *A.*15.268.

[ἀμφί, θέατρον]

ἀμφι-θετος, ov *adj.* cu toate de ambele părți, cu două toarte: (vas) IL. 23.270, id. 23.616.

[ἀμφί, τίθημι]

ἀμφι-θέω, vb. a alerga de jur împrejurul: (+ ac.) OD. 10.413.

[ἀμφί, θέω]

ἀμφι-θηκτος, ov *adj.* cu două tășuri: (săbie) SOPH. *Ant.*1309.

[ἀμφί, θήγω]

ἀμφι-θρεπτος, ov *adj.* închegat împrejur: (sânge) SOPH. *Tr.*572.

[ἀμφί, τρέφω]

ἀμφι-θρόσκω, vb. |part. aor.2 pl. ἀμφιθρόροντες| a sări împrejur: A.RH. 3.1373.

[ἀμφί, θρόσκω]

ἀμφι-θύρος, ov *adj.* cu două uși *sau* intrări: (casă) SOPH. *Ph.*159, LYS. 12.15. // **ἀμφιθύρον**, ου, τό *subst.* {dor. gen. ἀμφιθύρω} tindă: THEOC. 14.42.

[ἀμφί, θύρα]

ἀμφι-κάλυπτο, vb. |viit. -ύψω, aor. ἀμφεκάλυψα; pas. aor. ἀμφεκαλύφθην| **I** (*act.*) **1** a acoperi de jur împrejur *sau* cu totul, a înveli, a învălui, a cuprinde: (despre îmbrăcămintă) IL. 2.262, (urnă funerară) id. 23.91, (nor) HES. *Op.*555, (val) A.RH. 2.583, (fig.) θάνατος δέ μιν ἀμφεκάλυψε IL. 5.68 *il învălui moartea*; ὕπνον ἐπ' ὄμμασι χεῖ' ... βλέφαρ' ἀμφικάλυψας OD. 5.493 *îi turcă somn pe ochi, învelindu-i pleoapele*. **2** a primi: OD. 4.688, id. 8.511. **3** a pune împrejur *sau* peste, a acoperi cu, a ascunde, a

ἀμφι-πᾶλύνω, *vb.* [impf. 3sg. ἀμφεπάλυνεν] a stropi de jur împrejur: A.RH. 3.1247.

[ἀμφί, παλύνω]

ἀμφί-πεδος, *ov adj.* înconjurat de câmpii: PI. P.9.55.

[ἀμφί, πέδον]

ἀμφι-πέλομαι, *vb.* (despre cântec) a fi sau a veni în jurul, a înconjura: (+ dat.) OD. 1.352.

[ἀμφί, πέλομαι]

ἀμφι-πένομαι, *vb.* [impf. ἀμφεπένομην] **I** a se îngriji de, a se ocupa de, a-și da osteneala pentru: (+ ac. pers.) OD. 15.467, (spec. despre un rănit sau un bolnav) IL. 4.220, OD. 19.455, (+ ac. lucru) (daruri) IL. 19.278, (mormânt) A.RH. 2.925, (iron.) τὸν μὲν ... ἰχθύες ἀμφεπένοντο IL. 21.203 *de trupul lui se ocupau peștii*: IL. 23.184. **II** a înconjura, a încolți: A.RH. 2.27.

[ἀμφί, πένομαι]

ἀμφι-περιστείνομαι, *vb.* a deveni strâmt de jur împrejur, a se îngusta: CALL. Del.179.

[ἀμφί, περιστείνω]

ἀμφι-περιστροφάω-ῶ, *vb.* a învăti împrejur, a roti în toate părțile: (caii) IL. 8.348.

[ἀμφί, περιστροφάω]

ἀμφι-πιάζω, *vb.* [doar aor. 3sg. ἀμφεπίαζε] a înșfăca, a inhăța: THEOC. Ep.6.4.

[ἀμφί, πιάζω]

ἀμφι-πίπτω, *vb.* **I** a cădea luând în brațe (pe cineva), a îmbrățișa: (+ ac.) OD. 8.523, A.RH. 1.270, (fig.) PI. O.10.98. **II** a cădea, a se arunca (asupra): (+ dat.) (spec.) ἀμφιπίπτων στόμασιν SOPH. Tr.938 *sărutându-i buzele* (propr. *aruncându-se asupra gurii ei*).

[ἀμφί, πίπτω]

ἀμφι-πίτνω, *vb.* (poet. = ἀμφιπίπτω) a cădea îmbrățișând: EUR. Supp.278

[ἀμφί, πίτνω]

ἀμφι-πλέκτος, *ov adj.* întretesut, împletit: (despre niște procedee de luptă) SOPH. Tr.520.

[ἀμφιπλέκω]

ἀμφι-πλέκω, *vb.* a țese împrejur, a împleti, a înfășura: (+ ac.) EUR. Fr.369.

[ἀμφί, πλέκω]

ἀμφι-πληκτος, *ov adj.* care izbește împrejur sau din toate părțile: (despre valori) SOPH. Ph.688.

[ἀμφί, πλήσσω]

ἀμφι-πλήξ, ἦγος, ὄ, ἡ *adj.* care lovește cu ambele laturi, cu tăiș dublu: (despre o sabie) SOPH. Tr. 930, (fig.) ~ ... ἀρά SOPH. OT4] *7 blestem dublu*.

[ἀμφί, πλήσσω]

ἀμφι-πλίξ, *adv.* încolăcit: (despre șerpi) SOPH. Fr.596.

[ἀμφί, πλίσσομαι]

ἀμφι-πολεύω, *vb.* **I** a înconjura cu grijă, a avea grijă (de ceva sau de cineva), a veghea (asupra), a îngriji: (+ ac.) OD. 18.254, (concr. despre o livadă) id. 24.257, Hes. Op.803, (euf.) [τὰς κούρας] ἔδοσαν στυγερῆσιν Ἐρινύσιν ~ OD. 20.78 *dādura [fetele] cumplitelor Erinyi să aibă grijă [de ele]*. **II** (într-un cult religios) a fi slujitoare sau preoteasă, a sluji: (+ ac.) ἀμφιπολεύουσιν ἐν Θήβησι ἱερὸν Διὸς HD. 2.56 *care slujise în Theba templul lui Zeus*.

[ἀμφίπολος]

ἀμφιπολέω-ῶ, *vb.* [aor. act. 3pl. ἀμφεπόλησαν PI. N.8.6] **I I** a avea grijă (de ceva), a veghea (asupra): λίσσομαι, παῖ Ζηνὸς ... Ἴμέραν εὐρυσθενέ' ἀμφιπόλει PI. O.12.2 *mă rog ție, fiică a lui Zeus, să ai grijă de puternica (cetate) Himera*: THEOC. 1.124. **2** a îngriji, a trata: (o rană) PI. P.4.271. **II I** a umbra, a cutreiera, a da târcoale: A.RH. 4.1547, (fig.) ἦδη με γηραιὸν μέρος ἀλικίας ἀμφιπολεῖ PI. P.4.158 *vârsta bătrâneții deja îmi dă târcoale* (sau, după alții, *mă are în grijă*). **2** a ține tovărășie (cuiva), a însoți: (+ dat.) SOPH. OC680.

[ἀμφίπολος]

ἀμφι-πολος, *ov* [doar fem. la Hom. și Hdt.] **I** (*adj.*) **I** îngrijitoare, slujitoare: IL. 24.302, OD. 1.191, HD. 5.92e, (fig.) (despre Aphrodita, care s-a pus în slujba dragostei lui Heraclides) ἀ δ' ~ Κύπρις ἀναυδος SOPH. Tr.860 *[zeița] Kypris, slujitoare fără grai*. **2** slujitoare (a unui zeu), preoteasă: EUR. IT1114. **3** (pas.) umblat (de lume), frecventat: (despre un mormânt) PI. O.1.93. **II** (*subst.*) (ὄ, ἡ) **I** (frecv.) slujitoare, servitoare, slujnică: ἄμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δὴ' ἔποντο IL. 3.143 *în urma ei mergeau și două slujnice*: OD. 1.331, PI. O.6.32, HD. 2.131 ș.a. **2** slujitor (al unui zeu), preot: ~ Ἄρεος EUR. Fr.992 *slujitor al lui Ares*: PLUT. M.297a.

[ἀμφί, πέλω]

ἀμφι-πονέομαι, *vb.* **I** a se ocupa, a se îngriji: (+ ac.) ἀντὶ γάμοιο πατὴρ τάφον ἀμφεπονέϊτο OD. 20.307 *în loc de nuntă tatăl său s-ar fi ocupat de înmormântare*: IL. 23.681. **II** a se necăji: THEOC. 7.74.

[ἀμφί, πονέω]

ἀμφι-πορφύρεος, *α, ov* [ῶ] *adj.* tivit cu purpură: EUR. Or.1457.

[ἀμφί, πορφύρα]

ἀμφι-ποτάομαι-ῶμαι, *vb.* [impf. 3sg. ἀμφεποτάτο] a zbură împrejur, a se roti în zbor: (despre o pasăre) IL. 2.315. (fig.) (despre dorință) SAPPH. 22.12.

[ἀμφί, πέτομαι]

ἀμφ-ιπποι, ὄν, οἱ *subst.* (milit.) călăreți care poartă fiecare un al doilea cal (de rezervă), putând sări de pe unul pe celălalt: ARR. *Tact.* 2.3.

[ἀμφί, ἵππος]

ἀμφι-πρόσωπος, ὄν *adj.* cu două fețe: (= lat. *bifrons*) (epitet al zeului Ianus) PLUT. *Num.* 19.11

[ἀμφί, πρόσωπον]

ἀμφί-πρυμνος, ὄν *adj.* I (mar.) cu două pufe, *sc.* cu cărmă în față și în spate: (despre o corabie) SOPH. *Fr.* 131. II (fig.) cu dublu sens: SOPH. *Fr.* 955d.

[ἀμφί, πρύμνα]

ἀμφί-πτολις, εὼς *adj.* [ac. -πτολιν] care cuprinde *sau* înconjoară cetatea: AESCH. *Ch.* 75.

[ἀμφί, πόλις]

ἀμφι-πτῦχή, ἦς, ἡ *subst.* îmbrățișare: EUR. *Ion* 519.

[ἀμφί, πτυχή]

ἀμφί-πῦλος, ὄν *adj.* cu două porți: EUR. *Med.* 135.

[ἀμφί, πύλη]

ἀμφί-πῦρος, ὄν *adj.* I I cu foc la ambele capete: (despre fulger) EUR. *Ion* 212, id. *Hipp.* 559, id. *Hec.* 473. 2 care poartă o torță în fiecare mână: (despre Artemis) SOPH. *Tr.* 214, (despre Bacchos) ἀμφιπύρους ἀνέχων πεύκας EUR. *Ion* 716 *ținând o torță aprinsă în fiecare mână*. II cu foc împrejur, cuprins de flăcări: (despre un tripod) SOPH. *Ai.* 1405.

[ἀμφί, πῦρ]

ἀμφίρρυτος, *v.* ἀμφίρυτος

ἀμφιρρώξ, ὄγος, ὄ, ἡ *adj.* abrupt (împrejur): A. RH. 1.995.

[ἀμφιρρήγνυμι]

ἀμφί-ρῦτος, ἡ, ὄν *și* ος, ὄν *adj.* [var. ἀμφίρῦτος, -όν Hes. *Th.* 983, fem. gen. sg. ἀμφίρῦτου Soph. *Ai.* 134] udat de jur împrejur, înconjurat de mare, împrejmuț de ape: (frecv. despre insule) OD. 1.50, Pl. *I.* 1.8 ș.a., (spec.) μὴ ἐσέλθης ἐς τὴν ἀμφίρρυτον HDT. 4.163 (Oracl. ap.) *nu intra în [cetatea] împrejmuț de ape*.

[ἀμφί, ῥέω]

ἀμφίς, [ἴ] I (*adv.*) I de ambele părți, de o

parte și de cealaltă: IL. 11.559, ~ ἀρωγοί IL. 18.502 *susținători de ambele părți (sc. fiecare având susținătorii săi)*. 2 deoparte, separat: κίονας ... αἶ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ~ ἔχουσι OD. 1.54 *coloanele care țin deoparte (= despărțite) și pământul și cerul: oῦ γὰρ ἔτ' ~ ... φράζονται* IL. 2.13 *nu mai stau la îndoială*. 3 între: ὀλίγη δ' ἦν ~ ἄρουρα IL. 3.115 *doar puțin spațiu era între cele două*. 4 departe, absent: ἀργαλέον τόσσον χρόνον ~ ἔόντα εἰπεῖν OD. 19.221 *e greu să vorbesc, atâta timp fiind departe (= absent)*: OD. 24.218, HDT. 1.85 (Oracl. ap.). 5 împrejur, de jur împrejur: ~ εὐῶσα IL. 7.342 [*un șant*] *fiind de jur împrejur: πάντα μάλ' ~ ἰδὼν* HES. *Op.* 701 *uitându-te bine împrejur (sc. fiind cu ochii în patru)*. II (*prep.*) I (+ gen.) a la distanță de, departe de: IL. 8.444, OD. 14.352. b de o parte și de alta, împrejurul: ἄρματος ~ ἰδὼν IL. 2.384 *uitându-se de o parte și de alta a carului (= examinând carul de jur împrejur, din toate părțile)*. c pentru: Pl. *P.* 4.253. 2 (+ dat.) în jurul: IL. 5.723. 3 (+ ac.) împrejurul, lângă: δοῖαι δὲ πελειάδες ~ ἕκαστον χρόσειαι νεμέθοντο IL. 11.634 *doi porumbei de aur ciuguleau împrejurul fiecărei [toarte]*: OD. 6.266, HES. *Th.* 851.

[*v.* ἀμφί]

ἀμφίς-βαίνα, ἡς, ἡ *subst.* (mitol.) *amphibaina*, șarpe fabulos (care se poate deplasa înainte și înapoi, având un alt cap în loc de coadă), balaur cu două capete: AESCH. *Ag.* 1233, AR. *Fr.* 18, LUC. *Dips.* 3.

[ἀμφίς, βαίνω]

ἀμφισ-βάσις, ἡς, ἡ *subst.* (ion.) discuție, dispută, divergență: HDT. 4.14, id. 8.81.

[ἀμφισβητέω]

ἀμφισβᾶτέω, (ion.) *v.* ἀμφισβητέω

ἀμφισ-βητέω-ῶ, *vb.* [impf. ἡμφεσβήτων, viit. ἀμφισβητήσω (med. cu sens pas. -ἴσομαι Plat. *Th.* 171b), aor. ἡμφεσβήτησα *sau* ἡμφισβήτησα, pf. ἡμφεσβήτηκα *sau* ἡμφισβήτηκα Plb. 36.9.4; pas. aor. ἡμφεσβητήθη] {ion. ἀμφισβᾶτέω Hdt.} I (*act.*) I a merge separat, *de unde* a fi în dezacord, a fi de altă părere, a intra în dispută (cu cineva), a discuta (în contradictoriu), a se orpune: (abs.) HDT. 4.14, (+ dat. pers.) ἀμφισβητούμεν ἀλλήλοις τε καὶ ἡμῖν αὐτοῖς PLAT. *Phdr.* 263a *suntem în dezacord unii cu alții, și chiar cu noi înșine: ἐνίκησεν ... ἅπαντας τοὺς ἀμφισβητήσαντας ἑαυτῇ* DEM. 43.6 *îi învinse pe toți cei care i se împotriveau: (+*

dat. pers. și prep.) βουκόλω γε οὐδεὶς ἀμφισβητήσει περὶ τούτων οὐδενός PLAT. *Plt.*268a *cu un văcar nimeni nu va intra în dispută în legătură cu nici unul dintre aceste lucruri*; (+ πρός și ac.) πρὸς τίνα (sc. λόγον) τὸν παρ' ἡμῖν ~ PLAT. *Phlb.*11a *ἰμποτρινα cārei [teze] a noastră urmează să te îndrepti*; (+ ac.) ἐν μὲν τούτῳ ἀμφισβητοῦμεν PLAT. *Grg.*472d *iată un punct asupra căruia suntem în dezacord*; (jur.) οἱ ἀμφισβητοῦντες ARSTT. *Rh.*1354a31 *pārtille adverse (într-un proces)*. 2 a contesta, a disputa, a lupta (cu cineva) pentru (ceva); (+ dat. pers. și gen. lucrului) (despre romani) πρῶτον ἐτόλμησαν ~ Καρχηδονίοις τῆς θαλάττης PLB. 2.71.7 *pentru prima dată au îndrăznit să dispute cartaginezilor [stăpânirea] mării*; DEM. 32.9. 3 (jur.) a revendica, a reclama, a pretinde: (+ gen.) (despre bani, moșteniri ș.a.) οὐ γάρ τῶν Κλεωνύμου μόνον ἀμφισβητοῦσιν, ἀλλὰ καὶ τῶν πατρώων IS. 1.1 *ei revendică nu numai cele ale lui Kleonimos, ci și bunurile noastre patrimoniale*; ἀμφισβητεῖ τῆς ἡγεμονίας ISOC. 4.20 *pretinde hegemonia*; (abs.) ARSTT. *Pol.*1283a24. 4 a pretinde, a contesta, a pune la îndoială, a tăgădui: (+ inf.) PLAT. *Grg.*452c. ἡμφεσβήτει μὴ ἀληθῆ λέγειν ἐμέ DEM. 19.19 *pretindea că eu nu spuneam adevărul*; (+ conj. ὡς sau ὅτι) ὅτι ... τὸ γε εἶδος ὁμοίος εἶ τούτοις, ὃ Σώκρατες, οὐδ' αὐτὸς ἄν που ἀμφισβητήσαις PLAT. *Smp.*215b *că semenii la înfățișare cu aceștia (sc. cu silenii, satirii), nici tu însuși, Socrate, nu ai putea contesta*. II (pas.) a fi în discuție sau în dispută, a fi controversat: PLAT. *R.*581e, ἀμφισβητεῖται ποτέρα βελτίων ARSTT. *APr.*85a15 *se pune în discuție care [formă] este mai bună*; χώραν ... ἀμφισβητούμενην ISOC. 6.24 *pământ aflat în dispută*; (part. subst.) πολλὰ τὰ ἀμφισβητούμενα ἔχομεν THUC. 6.10 *avem multe lucruri în discuție (= chestiuni controversate, divergente)*.

[ἀμφίς, βαίνω]

ἀμφισβήτημα, ατος, τό *subst.* I chestiune controversată, dispută, neînțelegere: τὸ τοιόνδε ~ ... περὶ τοῦ ὄναρ τε καὶ ὕπαρ PLAT. *Th.*158b *disputa similară despre somn și trezie*; ARSTT. *Pol.*1275b37 PLUT. *Sol.*18.4, id. *Pomp.*39.3 ș.a. II afirmație (într-o discuție), teză: PLAT. *Phlb.*11b.

[ἀμφισβητέω]

ἀμφισβητήσιμος, ον *adj.* I aflat în dispută, disputat, litigios: ἐκ τῆς ἀμφισβητήσιμου

χώρας Φωκεῦσί τε καὶ ἑαυτοῖς XEN. *HG*3.5.3 *din teritoriul aflat în dispută între phocidieni și ei înșiși*; PLAT. *Lg.* 954c, ARSTT. *Rh.*1362b29. II discutabil, contestabil, îndoielnic: ἀμφισβητήσιμον καὶ τοῦτο λέγεις καὶ οὐδέν πω σαφές PLAT. *Grg.*451d *spui un lucru discutabil și cătuși de puțin limpede*; ~ ὡσπερ ὄναρ PLAT. *Smp.*175e *[înțelepciunea mea] îndoielnică precum un vis*; ARSTT. *Metaph.*996b27, PLUT. *M.*665d, (subst.) οὐκέτ' ἐν ἀμφισβητήσιμῳ τὰ πράγματ' ἦν DEM. 18.139 *situația nu mai era în dubiu (= discutabilă)*.

[ἀμφισβητήσις]

ἀμφισβήτησις, εως, ἡ *subst.* I dispută, controversă, neînțelegere, ceartă: PLAT. *Phlb.*15a, id. *R.*533d, ~ ἔσται τίνας ἄρχειν δεῖ ARSTT. *Pol.*1283b3 *va fi o controversă [pentru a ști] cine trebuie să exercite puterea*; διὰ τὴν Ἀρκάδων ἀμφισβήτησιν περὶ Λασιῶνος PLB. 4.74.1 *din cauza disputei arcadienilor pentru Lasion*; (spec.) ἔχει μὲν καὶ τοῦτ' ἀμφισβήτησιν τίνα ARSTT. *EN*1100a18 *și această prilejuiește o oarecare dispută (sc. motiv de discuție)*. II (jur.) pretenție, reclamație, revendicare: διέγραψεν ὁ ἄρχων ... τὴν τουτοῦ Ὀλυμπιοδώρου ἀμφισβήτησιν DEM. 48.26 *arhonteale a radiat pretenția lui Olimpiodoros*; LYS. 17.5. [ἀμφισβητέω]

ἀμφισβητητέον, *adj. vb.* trebuie intrat în dispută (cu ceva), este de contrazis: (+ dat.) ARSTT. *EN*1113b17.

[ἀμφισβητέω]

ἀμφισβητητικός, ἡ, ὄν *adj.* inclinat spre dispută, cărcotas: PLAT. *Plt.*306a. // (subînț. τέχνη) **ἀμφισβητητική**, ἡ *subst.* artă a disputei, a controverselor: PLAT. *Sph.*226a. // **ἀμφισβητητικόν**, τό *subst.* controversă: PLAT. *Sph.*225b.

[ἀμφισβήτητος]

ἀμφισβήτητος, ον *adj.* disputat, contestat: (despre pământ) THUC. 6.6.

[ἀμφισβητέω]

ἀμφι-στέλλομαι, *vb.* [part. aor. ἀμφιστελλόμενα] a se înfășura, a se îmbrăca: (+ ac.) THEOC. 2.74.

[ἀμφί, στέλλω]

ἀμφ-ίστημι, *vb.* [prez. med. ἀμφίσταμαι, impf. med. ἀμφιστάμην, aor. 3pl. ἀμφέστησαν și ἀμφέστησαν, pf. 3pl. ἀμφεστᾶσι] a sta împrejur sau lângă, a înconjuira: (abs.) IL. 18.233, id. 23.695, κλαίων δ' ἀμφίσταθ'

ὄμιλος IL. 24.712 *o multime plângând [le] stă împrejur*; (+ ac.) IL. 11.733. (cu tmeză) OD. 24.58. τὸ Θῆβης πεδίων ἀμφεστᾶσι πᾶν SOPH. OC1312 *au înconjurat (= asediază) întreaga câmpie a Thebei*; (+ dat.) SOPH. El.192.

[ἀμφί, ἴστημι]

ἀμφί-στομος, ον *adj.* **I** 1 cu două guri *sau* intrări: ὄρυγμα ... ἀμφίστομον HDT. 3.60 *tunel cu două guri (sc. cu o intrare la fiecare capăt)*; (despre celulele de fâgure) ARSTT. H.4624a8. **2** care se găsește de ambele părți ale gurii: (despre toartele unui vas) SOPH. OC473. **II** (ext.) cu două gheare: (despre ancore) LUC. Lex.15. **III** (milit.) cu două fronturi, în front dublu: ἀμφίστομον ἠναγκάσθησαν ποιῆσαι τὴν τάξιν τῆς ἴππου ARR. An.5.17.1 *au fost nevoiți să-și așeze cavaleria în front dublu*; PLB. 2.28.6, PLUT. Crass.23.3, ARR. Tact.29.1.

[ἀμφί, στόμα]

ἀμφι-στράταομαι, *vb.* |doar. impf. 3pl. ἀμφεστρατόοντο| a împresura, a asedia: (+ ac.) IL. 11.713.

[ἀμφί, στρατός]

ἀμφι-στρεφής, ἐς *adj.* care se răsucește de jur împrejur *sau* în toate părțile: (despre cele trei capete ale unui balaur) IL. 11.40.

[ἀμφί, στρέφω]

ἀμφι-στρογγύλος, ον *adj.* (arhit.) rotunjit la ambele capete *sau* eliptic: LUC. Hipp.6.

[ἀμφί, στρογγύλος]

ἀμφι-στροφος, ον *adj.* care se răsucește înainte și înapoi, sprinten *sau* cu margini rotunjite *sau* legănat într-o parte și în alta: (epitet al lui βάρης „corabie egipteană”) AESCH. Supp.882.

[ἀμφί, στρέφω]

ἀμφί-ωπος, ον *adj.* vizibil de jur împrejur: AESCH. Fr.41.

[ἀμφίς, ὤψ]

ἀμφί-ταπος, ου, ὁ *subst.* velință cu două fețe, cergă: LXX 2Rg.17.28. (din Egipt) id. Pr.7.16.

[ἀμφί, τάπησ]

ἀμφι-τειχής, ἐς *adj.* care se află împrejurul zidurilor (unei cetăți), care împresoară cetatea: (despre oștire) AESCH. Th.290.

[ἀμφί, τεῖχος]

ἀμφιτέρμος, *adv.* hotărât: SOPH. Fr.123.

[ἀμφιτέρμος < ἀμφί, τέρμα]

ἀμφι-τίθημι, [τί] *vb.* |aor. ἀμφέθηκα| **I** a pune împrejur: (cu tmeză) IL. 10.261, (+ dat. și ac.) τύμβοι δ' ἀμφέθηκα μυσίνας EUR. El.512 *am pus ramuri de mirt împrejurul*

mormântului: (+ ac.) ἀμφίθεξ ἐκ ρεθέων σῶν εἶματα καὶ κρύψον με THEOC. 23.39 *pune[-mi] veșminte de pe trupul tău și acoperă-mă*: (pas.) IL. 10.271. **II** (*med.*) a-și pune împrejur, a se încinge: ἀμφέθετο ξίφος OD. 21.431 *își încinse o sabie*: (fig.) PLUT. M.870f.

[ἀμφί, τίθημι]

ἀμφι-τιτῦβίζω, *vb.* a piui, a ciripi (împrejur): AR. Av.235.

[ἀμφί, τιτῦβίζω]

ἀμφί-τομος, ον *adj.* cu două tășuri: (despre arme) AESCH. Ag.1496, EUR. Hipp.1375, id. El.164.

[ἀμφί, τέμνω]

ἀμφι-τορνος, ον *adj.* bine rotunjit, rotund: (despre un scut) EUR. Tr.1156.

[ἀμφί, τόρνος]

ἀμφι-τρέχω, *vb.* a alerga împrejur, a cuprinde: (despre flacăra focului) PL. P.3.39.

[ἀμφί, τρέχω]

ἀμφι-τρής, ἦτος, ὁ, ἡ *adj.* găurit la ambele capete: δι' ἀμφιτρῆτος αὐλίου SOPH. Ph.19 *prin peștera cu două intrări*: (subst.) EUR. Cyc.707.

[ἀμφί, τετραίνω]

ἀμφι-τρομέω, *vb.* a tremura (din tot trupul) pentru (cineva): (+ gen.) OD. 4.820.

[ἀμφί, τρομέω]

ἀμφί-φάλος, ον *adj.* cu pană dublu: (despre coif) IL. 5.743, id. 11.41.

[ἀμφί, φάλος]

ἀμφι-φάνης, ἐς *adj.* **I** vizibil de jur împrejur, văzut de toți, bine cunoscut: EUR. Andr.834.

II vizibil în ambele părți ale cerului (*sc.* la est și la vest *sau* dimineața și seara): ARSTT. Mu.395b14.

[ἀμφί, φαίνομαι]

ἀμφι-φοβέομαι-οὔμαι, *vb.* |doar ep. aor. pas. 3pl. ἀμφεφόβηθεν| a fugi înspăimântat (dimprejurul cuiva), a se împrăstia: (+ ac.) IL. 16.290.

[ἀμφί, φοβέω]

ἀμφι-φορέυς, ἕως, ὁ *adj.* {ep. gen. -ῆος} vas mare cu două toarte, amforă: (pentru păstrarea osemintelor) IL. 23.92, (pentru vin) OD. 2.290, A.RH. 4.1187 ș.a.

[ἀμφί, φέρω, v. ἀμφορεύς]

ἀμφι-φράζομαι, *vb.* a examina (un lucru) pe ambele părți, a cerceta cu luare aminte, a chibzui bine: (cu tmeză) IL. 18.254.

[ἀμφί, φράζω]

ἀμφι-χάσκω, *vb.* |aor. ἀμφέχωνον| a-și căsca

gura (larg împrejur), a prinde cu gura, a înghiți: (+ ac.) ἔμε μὲν κῆρ ἀμφέχανε στυγερή IL. 23.79 *o moarte cumplită și-a căscat gura împrejurul meu*; μαστὸν ἀμφέχασκ' ἐμὸν θρεπτήριον AESCH. Ch.545 [*sarpele*] *prindea cu gura sânul care m-a hrănit*; SOPH. Ant.118.

[ἀμφί, χάσκο]

ἀμφι-ζέω, *vb.* [aor. pas. ἀμφεχόθη] [ep. aor. med. 3sg. ἀμφέχουτο] **I** (*act.*) a vărsa, a turna împrejur: (cu tmeză) OD. 8.278. *ζάριν ἀμφιζέαι κεφαλῇ χρυσέην Ἀφροδίτην* HES. Op.65 *Aphrodita de aur să-i toarne farmec pe creștet*. **II** (*med., pas.*) **1** a se revărsa (împrejur): πάρος κόνιν ἀμφιζυθῆναι IL. 23.764 *înainte ca praful să se așterne (la loc)*: (fig.) (despre somn) IL. 23.63. **2** a se răspândi împrejurul (cuiva), a cuprinde: (+ ac.) θεῖη δέ μιν ἀμφέχουτ' ὀμφή IL. 2.41 *glasul divin continua să se răspândească (= să răsune) împrejurul lui*; OD. 4.716. **3** a cuprinde cu brațele, a îmbrățișa: (+ ac.) OD. 16.214, id. 22.498.

[ἀμφί, ζέω]

ἀμφι-χρίομαι, *vb.* a se unge pe toate părțile: (cu tmeză) OD. 6.219.

[ἀμφί, χρίω]

ἀμφι-χρῦσος, *ov adj.* aurit împrejur: (despre o sabie) EUR. Hec.543.

[ἀμφί, χρυσός]

ἀμφιζῦτος, *ov adj.* revărsat împrejur. *ext.* făcut din pământ îngrămădit: (despre un zid) IL. 20.145.

[ἀμφιζέω]

ἀμφόδιον, *ov, τό subst.* străduță sau cartier mic, mahala: LUC. Rh.Pr.24.

[dim. al lui ἀμφοδον]

ἀμφοδον, *ov, τό subst.* **I** stradă: AR. Fr.328, ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφοδου NT Mc.11.4 *afară, în stradă*: (prov.) PLB. 39.3.2. **II** bloc de locuințe (înconjurat de străzi), cartier: LXX Ier.17.27.

[ἀμφί, ὁδός]

ἀμφορεᾶφορέω-ῶ, *vb.* a purta amfore: AR. Fr.299.

[ἀμφορεαφόρος]

ἀμφορεᾶ-φόρος, *ov, ὁ subst.* purtător de amfore (de apă): MEN. Fr.364.

[ἀμφορεῦς, φέρω]

ἀμφορείδιον, *ov, τό subst.* amforă mică: AR. Pax202.

[dim. al lui ἀμφορεῦς]

ἀμφορεῦς, *ἑως, ὁ subst.* [att. pl. ἀμφορης

Ar. Nu.1203] **I** amforă: vas mare de lut, cu gâtul strâmt și două toarte: (pt. păstrarea și transportarea lichidelor și a grânelor) PL. Fr.104b.4, HDT. 4.163, (pt. apă) THUC. 4.115, (pt. vin) AR. Pl.807, (pt. lapte) EUR. Cyc.327, (pt. carne în saremură) XEN. An.5.4.28, (pt. grâu) PLUT. M.697b. **II** (metrol.) amforă, măsură de capacitate pt. lichide (= aprox. 40 l.): HDT. 1.51, DEM. 43.8. [ἀμφορεῦς]

ἀμφορίσκος, *ov, ὁ subst.* amforă mică: DEM. 22.76.

[dim. al lui ἀμφορεῦς]

ἀμφοτεράκις, *adv.* ambele dați, în ambele cazuri: ARSTT. Pr.902b31, id. Mech.855b32.

[ἀμφοτέρος]

ἀμφοτέρη, *adv.* v. ἀμφοτέρος

ἀμφοτερό-γλωσσος, *ov adj.* cu două limbi: (fig.) (despre Zenon din Elea, care, prin contradicții, își încurea adversarii) PLUT. Per.4.5 (Timon 45 ap.).

[ἀμφοτέρος, γλωσσα]

ἀμφοτερο-δέξιος, *ov adj.* ambidextru: LXX Jud.3.15.

[ἀμφοτέρος, δεξιός]

ἀμφοτερό-πλουv, *ov, τό subst.* sumă de bani pentru o călătorie pe mare dus-întors, împrumut maritim: DEM. 34.6, (adj.) id. 34.25.

[ἀμφοτέρος, πλοῦς]

ἀμφοτέρος, *a, ov adj.* **I I** (du. și frecv. pl.) amândoi, ambii, și unul și altul: **a** (despre două ființe sau obiecte) ἐξαίνυτο θυμὸν ἀμφοτέρω IL. 5.156 *le smulse amândurora suflarea (= viața)*: ἀμφοτέρησιν [χερσίν] IL. 5.416, OD. 4.116 *cu ambele mâini*: ἐπ' ἀμφοτέροις (subînț. ποσί) βεβακώς THEOC. 14.66 *înându-te bine pe ambele picioare*: ἐβούλετο τὸ παιδε ἀμφοτέρω παρεῖναι XEN. An.1.1.2 *voia ca amândoi copiii să-i fie alături*: ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων LXX Ex.22.10 *între cei doi*: ἐπ' ἀμφοτέρα HDT. 2.125, id. 4.157, κατ' ἀμφοτέρα THUC. 2.62 *și într-un sens și în altul, în ambele feluri, de ambele părți*: (spec.) ἀπ' ἀμφοτέρων ἀδελφεῖ HDT. 3.31 *soră bună (sc. din același tată și aceeași mamă)*. **b** (despre două grupuri de persoane) Ἐκτοῦ δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ἔειπε IL. 3.85 *Hector vorbi către cele două oștiri (sc. către troieni și aheii)*: (despre Zeus) ἀμφοτέροις ὁμαίμων AESCH. Supp.402 *de același sânge și cu unii și cu alții (sc. părintele nostru și al vostru)*: πε-

σόντων ἀμφοτέρων πολλῶν HDT. 1.76 *cā-zând mulți [oameni] de ambele părți*; XEN. Cyr.3.2.4. 2 (rar sg.) și unul și altul, ambii; ποιήμα ἢ πάθος ἢ ἀμφοτέρων; PLAT. Sph.248d *o stare activă sau pasivă? sau și una și alta?*; Pl. N.7.94, AESCH. Pers.131 s.a. 3 (tard.) (f. rar) τοῖ: Σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ λέγουσιν μὴ εἶναι ἀνάστασιν μῆτε ἀγγελον μῆτε πνεῦμα. Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσιν τὰ ἀμφοτέρα NT Fr.23.8 *saducheei sic cā nu este inviere, nici inger, nici duh, iar fariseii le mărturisesc pe toate [aces-tea]*; NT Fr.19.16. II (subst. neut. *sau* adv.) (sg. ἀμφοτέρον, pl. ἀμφοτέρα) și una și alta, totodată: (despre Agamemnon) ἀμφοτέρον βασιλεὺς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής IL. 3.179 *și una și alta: și rege nobil și războinic puternic*; νικήσαντες ἀμφοτέρα THUC. 1.112 *obținând victoria în amândouă [luptele] (sc. pe uscat și pe mare)*; PLAT. La.187a. // **ἀμφοτέρως**, adv. și într-un fel și în altul, în ambele moduri *sau* cazuri: (op. ἐτέρως) PLAT. Th.181d, ~ ἰστορεῖται PLUT. Mar.39.2 *se povestește și într-un fel și în altul*. // **ἀμφοτέρη**, adv. în ambele locuri: HDT. 1.75. id. 7.10β. [ἄμφο]

ἀμφοτέρωθεν, adv. de o parte și de alta, din *sau* în ambele părți: IL. 5.726, OD. 5.135, Pl. P.1.6, HDT. 2.29, ἢ μὲν Μυτιλήνη ... ~ καὶ ἐκ γῆς καὶ ἐκ θαλάσσης εἶργετο THUC. 3.18 *Mytilene era asediată din ambele părți, și de pe uscat, și de pe mare*: (+ gen.) ~ τῆς ὁδοῦ XEN. HG5.2.6 *de o parte și de alta a drumului*. [ἀμφοτέρος, -θεν]

ἀμφοτέρωθι, adv. într-o parte și în alta, în ambele (privințe): XEN. Mem.3.4.12. [ἀμφοτέρος, -θι]

ἀμφοτέρως, adv. v. ἀμφοτέρος

ἀμφοτέρωσε, adv. de o parte și de alta, în ambele direcții: IL. 8.223 s.a. [ἀμφοτέρος, -σε]

ἀμφοῦδῖς, adv. (hapax dub.) de urechi: ἀμφοῦδῖς ἀείρας OD. 17.237 *ridicându-l de urechi (sau, după alții, de mijloc sau de la sol)*. [ἀμφί, οὔς?]

ἀμφράζομαι, vb. [opt. aor. 3sg. ἀμφράσσαι-το] a recunoaște: (o cecatrice) OD. 19.391. [ἀμ- (ἀνα-), φράζω]

ἄμφο, οἶν, τῶ num. [nom. și ac. ἄμφο, gen. și dat. ἀμφοῖν; frecv. în acord cu pl.: uniori

indecl. Arstt. Top.118a28] amândoi (-două). ambii (-ele): (despre două ființe *sau* două lucruri) (abs.) ἴνα εἶδομεν ~ IL. 1.363 *ca să știm amândoi*; OD. 3.344, HES. Op.774 s.a.. (+ subst. *sau* pron.) ~ χεῖρε IL. 4.523 *amândouă mâini*: ὑμῖν ἀμφοῖν SOPH. Ai.1264 *vouă amândurora*: HES. Sc.171 s.a.. (despre două grupuri de persoane) IL. 2.124, PLB. 1.46.9, (spec.) σφῶν θάνατον ἐξ ἀμφοῖν θροεῖ SOPH. OC1425 *vestește moartea amândurora, unul de mâna celuilalt*. [v. ἀμφί, cf. lat. *ambo*]

ἀμφόβολος, ου, ὁ subst. suliță *sau* frigare cu două vârfuri: EUR. Andr.1133. // **ἀμφόβολα**, τὰ subst. măruntaie puse în frigare (ca mijloc de divinație): SOPH. Fr.1006. [ἀμφί, ὀβολός]

ἀμφώδων, ουν adj. [neut. -ουν Arstt. HA 507b34, gen. -οντος] cu dinți pe ambele maxilare: ARSTT. HA501a11, id. GA745b30 s.a. [ἀμφί, ὀδούς]

ἀμφ-ώης, ες adj. cu două urechi (sc. toarte): THEOC. 1.28. [ἀμφί, οὔς]

ἀμφ-ωτίς, ἶδος, ἢ [ῖ] subst. apărătoare de urechi (în luptele sportive): (pl.) AESCH. Fr.102, PLUT. M.38a. [ἀμφί, οὔς]

ἄμφ-ωτος, ουν adj. cu două urechi (sc. toarte): OD. 22.10. [ἀμφί, οὔς]

ἄ-μωλόπιστος, ουν adj. (conjectură) fără pată, desăvârșit: (despre bucurie) PLUT. M.1091e. [ἄ, μωλοπίζω]

ἄ-μώμητος, ουν adj. ireproșabil, fără cusur, fără pată, fără prihană, desăvârșit: (despre pers.) IL. 12.109, HES. Sc.102, (despre lucruri) Pl. P.2.74, PLUT. M.489a, (spec. despre creștini) NT 2Pt.3.14. // **ἄμωμήτως**, adv. fără reproș: HDT. 3.82. [ἄ, μωμέομαι]

ἄμωμον, ου, τό subst. (bot.) amom (plantă aromatică orientală, posib. *Amomum Cardamomum*), mirodenie, balsam: ARSTT. Fr.110, NT Apoc.18.13.

ἄ-μομος, ουν adj. I ireproșabil, fără cusur, fără pată, desăvârșit: εἶδος ~ HES. Th.259 *fără cusur la înfățișare*: εὐντι ἄμώμω νόμω HDT. 2.177 *fiind o lege desăvârșită*: AESCH. Pers.185, THEOC. 18.25, LXX 2Rg.22.24. II (spec. despre animalele de sacrificiu) fără cusur, fără prihană, neprihănit: LXX

Num.6.14, NT 1Pt.1.19.

[ἀ. μῶμος]

ἀμῶς, *adv.* [var. ἀμῶς] (în literatura noastră doar în compunere: ἀμῶς γέ πως *sau* ἀμωσγέπως) intr-un fel sau altul, într-un mod oarecare, cumva: AR. Th.429, LYS. 13.7. PLAT. Phdr.228c, ARSTT. Metaph.1022a2 ș.a.

[ἀμός]

ἀμωσγέπως, [var. ἀμωσγέπος] *v.* ἀμῶς

ᾶν¹, [ᾶ] *partic.* {ep. poet. κε(v), dor. κᾶ} (marchează faptul că acțiunea verbală este dependentă de anumite circumstanțe sau condiții) **I** + *ind.*: **I** cu timpurile trecute ale ind. (impf. și aor., *mai rar* m.m.c.p.) exprimă frecv. irealitatea (nerealitatea) *sau* posibilitatea (potențialitatea) în prezent *sau* în trecut, traducându-se în rom. prin forme vb. de condițional (prez. sau pf.) și de impf.: **a** în prop. principale, frecv. în apodoză (protaza fiind uneori implicită): (+ impf., irealitate în prezent) εἰ γὰρ ἐβούλοντο βίον πορίσαι τῷ δήμῳ, ῥάδιον ἦν ᾶν AR. V.706 *dacă voiaiu (dar nu vor) să procure poporului mijloacele de trai, [facest lucru] le era ușor*; (+ aor., irealitate în trecut) οὐδ' ᾶν ἐγώγε ἐστασίαζον, εἰ ἄλλον εἴλεσθε XEN. An.6.1.32 *nu m-aș fi răzvrătit dacă ați fi ales pe altcineva*; (+ m.m.c.p., irealitate în trecut) ὃ εἰ ἀπεκρίνω, ἰκανῶς ᾶν ἤδη παρὰ σοῦ τὴν ὀσιότητα ἐμεμαθήκη PLAT. Euthphr.14c *dacă-mi răspundeai, aș fi aflat în chip îndestulător ce este pietatea*; (+ impf., posibilitate în prezent) ἀριθμὸν δὲ γράψαι ... οὐκ ᾶν ἐδυνάμην ἀκριβῶς THUC. 5.68 *dar n-aș putea scrie exact care era numărul*; ἐβουλόμην ᾶν ... οὕτως ἔχειν XEN. Cyr.7.2.16 *aș fi vrut să fi fost așa*. **b** în prop. secundare (în măsura în care au valoare de prop. principale): ὑμεῖς δ' ... τὴν εἰρήνην ὁμῶς ἤγετε οὐ γὰρ ἦν ὃ τι ᾶν ἐποιεῖτε DEM. 18.43 *voi totuși păstrați pacea, fiindcă nu era nimic ce ați fi putut face (= nu aveți ce face)*. **2** cu ind. impf. *sau* aor. poate exprima repetiția în trecut (valoare iterativă), traducându-se în rom. prin simplu impf., prin locut. vb. („obișnuia să...”) sau adv. („tot”, „întruna”): κλαίεσκε ᾶν καὶ ὀδυρέσκετο HDI. 3.119 *plângea și se tânguia întruna*; καὶ ὅσοι ᾶν ἦσαντο αὐτοῦ ἐσφύζοντο NT Mc.6.56 *și câți se atingeau de El, se vindecau*. **3** cu ind. viit. indică o limitare sau o condiție, traducându-se în rom. prin viit.,

prezuntiv *sau* condițional: (frecv. ep. și mai ales sub forma κε(v)) πληθὺν δ' οὐκ ᾶν ἐγὼ μυθήσομαι ... οὐδ' εἰ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι IL. 2.488 *gloată nu aș putea-o (sau nu o voi putea) spune nici dacă aș avea zece limbi*; OD. 3.80, (f. rar în proza att.) PLAT. R.615d **II** + *conject.*: **I** în prop. principale indică eventualitatea, traducându-se în rom. prin viit., prezuntiv *sau* condițional (ca ᾶν + ind. viit.): τάχ' ᾶν ποτε θυμὸν ὀλέσσει IL. 1.205 *curând (posibil, probabil) își va pierde viața*. **2** frecv. în prop. secundare, unde are valoare eventuală *sau* iterativă, frecv. omis în traducere: **a** în protaza unor prop. condiționale, în combinație cu εἰ (att. εἰ ᾶν > εἰάν, ἦν *sau* ᾶν (ᾶ), Hom. εἰ κε *sau* αἶ κε *sau* ἦν): εἰ δ' ᾶν ἐμοῖς ἐπέεσσι πιθώμεθα ... νύκτα μὲν εἰν ἀγορῇ σθένος ἐξομεν IL. 18.273 *dar dacă (eventual) vom da ascultare cuvintelor mele, noaptea o să fim puternici [ostirii] în piață*. **b** în prop. rel., temp., finale, de mod ș.a., în combinație cu ὅς, ὅτε, ὁπότε, ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ὡς, ὅπως, ἵνα ș.a.: τῷ ἀνδρὶ ὄν ᾶν ἔλησθε πείσομαι XEN. 1.3.15 *oricare va fi cel pe care îl alegeți, eu îi voi da ascultare*: οὕτω γὰρ ποιήσω ὅπως ᾶν σὺ κελεύης PLAT. Euthd.295b *voi face așa cum tu poruncești*; πορεύεσθε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς μου, αἷς ᾶν ἐντείλωμαι ὑμῖν, ὅπως ᾶν εὐ ἦ ὑμῖν LXX Jer.7.23 *umblați în toate căile Mele, pe care vi le-am poruncit vouă, ca să vă fie bine*. **III** + *opt.* (prez. și aor.): **I** în prop. principale exprimă posibilitatea (valoare potențială), traducându-se în rom. prin condițional *sau* prin condiționalul vb. „a putea” + inf. vb. la opt. *sau* prin condiționalul vb. „a fi” + *conject.* vb. la opt.: **a** în prop. independente cu valoare potențială *sau* ca formulă de politețe, pentru a atenua duritatea unei afirmații (altfel exprimate prin ind. *sau* prin imper.): κείνοισι δ' ᾶν οὐ τις τῶν οἰ νῦν βροτοὶ εἰσιν ἐπιχθόνιοι μαχέοιτο IL. 1.271 *cu aceia nici unul dintre muritorii care sunt azi pe pământ nu ar putea să se bată*: ἀρετὴ μὲν ἄρα, ὡς εἰκεν, ὑγιειὰ τέ τις ᾶν εἴη PLAT. R.444d *așadar virtutea, pe cât se pare, ar fi o formă de sănătate*: (în întrebări retorice) πῶς ᾶν γένοιτο ἀνθρώπος μιαιώτερος; LYS. 13.77 *cum ar putea fi un om mai ticălos [de atât]?* **b** în apodoza perioadelor condiționale: οὐ πολλὴ ᾶν ἀλογία εἴη εἰ φοβοῖτο τὸν θάνατον ὁ τοιοῦτος; PLAT. Phd.68b *nu ar fi o mare neferocitate dacă un*

astfel de om s-ar teme de moarte?: φαίη δ' άν ή θανουδά γ', ει φωνήν λάβοι SOPH. *El.548 la fel ar vorbi [copila mea] moartă* (sc. *Iphigeneia*), *dacă ar (putea) prinde glas. 2* în prop. secundare: **a** în protaza perioadelor condiționale: IL. 2.597, *καί έγώ είπερ άλλω τω ανθρώπων πειθοίμην άν, και σοί πείθομαι* PLAT. *Prt.329b și eu, dacă ar fi să dau crezare unui alt om, ție îți dau crezare. b* în prop. rel., interrog. ș.a.: τοιούτοις χρώμεθα συμβούλοις ών ουκ έστιν όστις ουκ άν καταφρονήσειεν ISOC. 8.52 *ne folosim de asemenea sfătuitoari încât nu există om care nu i-ar disprețui. IV + inf. și part., pt. a indica posibilitatea sau irealitatea (corespunzând unui ind. + άν sau unui opt. + άν): 1* cu inf. (prez., aor. și pf., rar viit.): *εί πέπαυται, κάρτ' άν εύτυχείν δοκώ* SOPH. *Ai.263 dacă s-a potolit, s-ar putea ca totul să fie bine: ουδ' άν κρατήσαι (= ουδ' άν κρατήσειαν) αύτους της γής ήγούμαι* THUC. 6.37 *consider că ei nici (măcar) nu vor putea coborî pe uscat; τοίς μέν άεί (subînt. δοκεί) πάντα κινείσθαι, τοίς δ' ουδέν άν ποτε κινήθηναι* XEN. *Mem.1.1.14 unii [cred] că toate lucrurile sunt în mișcare, alții că nimic nu ar putea fi pus vreodată în mișcare. 2* cu part. (prez., aor. și pf., f. rar viit.): *ούτε όντα ούτε άν γενόμενα λογοποιοούσιν* THUC. 6.38 *vorbesc despre lucruri care nici nu există, nici nu ar putea exista.*

[cf. lat. *an?*]

άν², [ā] conj. [crază kān < και άν] {att. și koiné pt. *έάν, ήν*} *dacă, în cazul că: (frecv. + conjct.) άν θεός θέλη* PLAT. *Phd.80d, DEM. 4.7* *dacă zeul vrea (= cu voia divinității): σκέψαι άν τί σοι δόξω είπειν* PLAT. *Cra.397e vezi dacă are să-ți fie pe plac ce spun; άν τι αίτήσητε τόν πατέρα έν τώ όνόματί μου δώσει ύμίν* NT *In16.23* *dacă cereți ceva (= orice veți cere) de la Tatăl în numele Meu, El vă va da; (+ opt.) ουδ' άν έκκόψείας μου τά όμματα* LXX *4Mac.5.30* *nici dacă mi-ai scoate ochii.*

[εί άν]
άν³, άν, άν, v. ανά

άν¹, (dor. pt. ήν) ac. sg. fem. de la ός
άν², crază pt. ā άν: SOPH. *OT281, id.OT580*
ανά, [ānā] [cu eliziune άν' și άν-], var. cu apocorā άν Od. 5.456, asimilată la άμ Il. 5.87 *sau la άγ Aesch. Supp.550; cu accent retras ca adv. άνα Il. 6.331 | I (adv.) I* în sus: άλλ'

άνα IL. 6.331 *sus dară!, hai sus!;* (fără eliziune) IL. 9.247, SOPH. *Ai.193, (cu apocorā) όρνυτο δ' ... Άγαμέμνων, άν δ' Όδυσσεύς* IL. 3.268 *se ridică Agamemnon; totodată [se ridică] și Odysseus. 2* peste tot: *μέλανες δ' άνά βότρυες ήσαν* IL. 18.562 *peste tot erau ciorchini negri; OD. 24.343. II (prep.) I* (f. rar + gen.) *pe: άν δ' άρα Τηλέμαχος νηός βαίν'* OD. 2.416 *iar Telemachos se urcă pe corabie. 2* (poet. + dat.) *pe, deasupra: (cu vb. de stare) χρυσέω άνά σκήπτρω* IL. 1.15 *pe toiagul de aur; άμ πέτρησι και ήϊόνεσσι καθίζων* OD. 5.156 *șezând pe stânci și pe țărături; (rar cu vb. de mișcare) χρυσέαισι τ' άν' ήπιοις ... ποτί δώμα Διός μεταβάσαι* Pl. *O.1.41 pe caii săi (sc. în carul său) de aur el te-a purtat spre casa lui Zeus. 3* (frecv. + ac.) **a** (*raport local*) de jos în sus, în sus(ul), *pe, în, prin, printre: (frecv. cu vb. de mișcare) θήκεν άνά μυρίκην* IL. 10.466 *puse [prada] sus pe o cătină; θύνε άμ πεδίον* IL. 5.87 *năvălea pe câmpie; πολλαί Άχαιΐδες εισίν άν' Έλλάδα* IL. 9.395 *sunt multe aheence prin Ellada; πολλα δ' άγειρα χρήματ' άν' Αιγυπτίους άνδρας* OD. 14.286 *am adunat multă bogăție printre egipteni; άνά θυμόν* IL. 2.36 *în inimă (= în mintea sa); άνά τόν ποταμόν* HDT. 1.194 *în susul fluviului (= în amonte); άνά πρώτους* HDT. 9.86 *printre frunțași; (spec. locut. prep. + gen.) άνά μέσον în mijloc(ul), între, printre; επέσπειρεν ζιζάνια άνά μέσον τοῦ σίτου* NT *Mt.13.25 a semănat neghină printre grâu; θήσομαι τήν διαθήκην μου άνά μέσον έμοῦ και άνά μέσον σοῦ* LXX *Gen.17.2 voi încheia legământul Meu între Mine și tine. b* (*raport temporal*) *pe durata, în timpul, în cursul: άνά νόκτα* IL. 14.80 *pe noaptea, în timpul nopții; άνά τόν πόλεμον τοῦτον* HDT. 8.123 *pe durata acestui război; άνά χρόνον* HDT. 1.173 *în timp, cu vremea; άνά πᾶν έτος* HDT. 1.136 *în fiecare an, anual; c* (*raport distributiv*) *câte: (+ num.) έποίησαν έξ λόχους άνά εκατόν άνδρας* XEN. *An.3.4.21 formară șase lohosuri de câte o sută de oameni fiecare; εκατόν άνδρας άνά πεντήκοντα έν σπηλαίω* LXX *3Rg.18.13 o sută de oameni, câte cincizeci în (fiecare) peșteră; άνά δηνάριον* NT *Mt.20.9 câte un dinar. d* (*raport modal*) *după, conform cu: άνά λόγον* PLAT. *Phd.110d (în mod) proporțional, corespunzător; άνά κύκλον* AR. *Av.1379 în cerc; άνά μέρος* ARSTT.

*Pol.*1287a17, *PLB.* 4.20.10 *pe rând*: (fig.) ἀνά κράτος *XEN.* *Cyr.*4.2.30 *din toate puterile*.

[cf. ἄνω]

ἄνᾶ¹. (voc.) v. ἀναξ

ἄνᾶ². (adv.) v. ἀνά

ἄνᾶ. (dor.) v. ἄνη

ἀναβάδην. [βᾶ] *adv.* cu picioarele în sus *sau* în aer: πεινῶν ~ ἀναπαύομαι *AR.* *Pl.*1123 *lîhnit de foame, cu picioarele în sus, mă odihnesc*: *AR.* *Ach.*399, *PLUT.* *M.*336c.

[ἀναβαίνω]

ἀναβάδων. *adv.* prin suire, în picioare: (despre împerechere) *ARSTT.* *HA*579a19.

[ἀναβαίνω]

ἀναβαθμίζ. ἴδος, ἡ *subst.* treaptă: *LXX Ex.*20.26.

[cf. ἀναβαθμός]

ἀναβαθμός. οὐ, ὁ *subst.* **I** treaptă (a unei scări), scară: (pl.) *HDT.* 2.125, *ARSTT.* *Oec.*1347a5, *LXX 3Rg.*10.19, *NT Fp.*21.35. **II** treaptă, grad: (la un cadran solar) *LXX Is.*38.8.

[ἀνά, βαθμός]

ἀναβαίνω. *vb.* |viit. ἀναβήσομαι, aor.1 ἀνέβησα și frecv. aor.2 ἀνέβην (conjct. ἀναβῶ, inf. ἀναβῆναι, imper. 2sg. ἀνάβηθι), pf. ἀναβέβηκα| *ἱερ.* aor. med. 3sg. ἀνεβήσετο *Od.* 23.1, dor. viit. ἀναβάσομαι *Pi.* *P.*2.62, aor.1 act. 3sg. ἄμβᾶσε *Pi.* *P.*4.191, imper. aor. 2pl. ἄμβᾶτε *Ar.* *Ach.*732| **I** (*intrans.*) **1** a merge în sus, a (se) urca, a (se) sui: **a** (+ ac.) ἀνέβη ... οὐρανὸν Οὐλύμπόν τε *Il.* 1.497 *sui către cer și Olymp*; *Od.* 18.302. **b** (+ prep. εἰς, ἐς, ἀνά, ἐπί, παρά) *Il.* 14.287, *Od.* 1.362 ș.a., ἀναβάντες ἐς τὸ ὄρος τὴν Ἰστονὴν *THUC.* 3.85 *urcând pe muntele Istone*; ἀναβάς ἐπὶ τὸν ἵππον *XEN.* *An.*1.8.3 *suiindu-se pe cal*; ἀνέβαιναν ἐπὶ τὸ ἄρμα *XEN.* *Cyr.*6.4.10 *se sui în car (= încălca)*; ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα *NT Mt.*20.17 *ne suim la Ierusalim*; ἀναβάς ἐπὶ τὴν σελήνην *LUC.* *Icar.*11 *înălțându-te pe lună*; **c** (rar + dat.) *Il.* 10.493. **2** a urca pe o navă, a se imbarca: *Il.* 1.312, πρὶν γε τὸν ἐς Τροίην ἀναβήμεναι *Od.* 1.210 *până să urce pe navă spre Troia*. **3** (abs.) a încălca: *XEN.* *Cyr.*7.1.3. **4** (despre oratori și actori) a (se) urca la tribună, a veni pe scenă: *AR.* *V.*963, *DEM.* 18.66, ἀναβαίνομεν εἰς τὸ πλῆθος *PLAT.* *Ap.*31c *venind în fața multimii*. **5** (despre lucruri și abstr.) a a se ridica, a se înălța, a crește, a se revârsa: (despre râuri, fluvii)

HDT. 1.193, (despre plante) *XEN.* *Oec.*19.18, (despre fum) *LXX Ex.*19.18, (despre construcții) *PLUT.* *Per.*13.1, (fig.) φάτις ἀνθρώπου ἀναβαίνει ἐσθλή *Od.* 6.29 *bumul venime crește (= se răspândește) printre oameni*: (despre strigăte, rugăciuni) *LXX Ex.*2.23. **b** a trece, a ajunge: ἐς τὴν θυγατέρα ταύτην ἀναβῆναι ἢ τυραννίς *HDT.* 1.109 *domnia trece la această fiică*. **c** a merge, a ieși (bine, rău etc.): ἦν μὲν τῇ σὺ λέγεις ἀναβαίνη βασιλεῖ τὰ πρήγματα *HDT.* 7.10 *dacă lucrurile îi merg regelui cum zici tu*. **d** a ieși (la suprafață), a-și face apariția: (despre animale) ἀναβήτω ἄκρις ἐπὶ τὴν γῆν *LXX Ex.*10.12 *să apară lăcuste pe pământ*; τὸν ἀναβάντα πρῶτον ἰχθὺν ἄρον *NT Mt.*17.27 *primul pește care ieșe, ia-l*; (despre zorii zilei) *LXX Gen.*32.27, (fig.) (semilitism) οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ καρδίαν *LXX Jer.*3.16 *nu se va sui la inimă (sc. nu le va veni în minte)*. **6** a se întoarce, a reveni: ἀναβήσομαι δὲ ἐς τὸν κατ' ἄρχας ἦμα λέξων λόγον *HDT.* 4.82 *mă voi întoarce la povestirea pe care mă pregăteam la început să o spun*; ἐνταῦθα ἀναβεβήκαμεν τοῦ λόγου *PLAT.* *R.*445c *am ajuns (prop. am suit) în acest punct al discuției*. **II** (*trans.*) **1** (facitiv) a face să urce, a pune să suie: (pe o corabie) *Od.* 15.475, *Pi.* *P.*4.191, ἄνδρας ἐπ' αὐτὰς ἀνέβησε *HDT.* 1.80 *puse oamenii să suie pe ele (sc. pe cămile)*. **2** a încălca (o femelă), a călări, a prăsi: οἱ μὲν ἀναβαίνοντες τὰς θηλέας *HDT.* 1.192 *armăsarii pentru prăsilă*; (obscen despre oameni) *AR.* *Fr.*329.

[ἀνά, βαίνω]

ἀνα-βακχεύω. *vb.* **I** (*trans.*) **1** a umple de furie bacchică, a scoate din minți (pe cineva): *EUR.* *Or.*338. **2** a atâta, a stârni: (despre partimi) *PLUT.* *Ant.*25.1. **II** (*intrans.*) a fi cuprins de furie bacchică: *EUR.* *Ba.*864, (+ ac. de direcție) *HF*1086, *PLUT.* *Crass.*33.4.

[ἀνά, βακχεύω]

ἀνα-βάλλω. *vb.* |viit. ἀναβαλῶ, aor.2 ἀνέβαλον, pf. ἀναβέβληκα, *pas.* aor. ἀνεβλήθη, pf. ἀναβέβλημαι, viit. pf. ἀναβληθήσομαι| *ἱερ.* dor. poet. ἀμβάλ-, dor. imper. med. 2sg. ἀμβάλειν *Theoc.* 10.22| **I** **1** a arunca, a azvârli (de jos în sus): ἐκ τοῦ ὀρύγματος ἀνέβαλλον ... τὸν χοῦν *THUC.* 4.90 *aruncau din groapă pământul*; ἐκράτησεν τὸν ἰχθὺν ... καὶ ἀνέβαλεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν *LXX Tob.*6.3 *aruncă peștele și îl aruncă pe pământ*

māni: ἄν ... ὁ ἵππος ... ἀναβάλλοι τὸν ἀναβάτην XEN. *Eq.*8.7 *calul sã azvãrle cãlãretul [din sa]*; (idiom.) ἀναβάλλει τὰ ὄμματα ARSTT. *Pr.*876a31 *dã ochii peste cap*: (pas.) XEN. *An.*5.2.5. (fig.) (de la jocul cu zaruri) (cu tmezã) κἀνὰ κίνδυνον βαλῶ AESCH. *Th.*1028 *voí infrunta primejdia*. **2** a amãna, a tãragãna: μηκέτι νῦν ἀνάβαλλε ... τοῦτον ἀεθλον OD. 19.584 *acum nu mai amãna aceastã întrecere*; DEM. 4.14. **II** (med.) **1** (muz.) a (se) porni, a începe (sã cânte): (+ inf.) ἀνεβάλλετο καλὸν ἀεΐδειν OD. 1.155 *se porni sã cânte frumos*: (abs.) PL. *N.*7.77, AR. *Pax*1269. (+ ac.) THEOC. 10.22. **2** a amãna, a lãsa pentru mai târziu: (+ ac.) IL. 2.436, HES. *Op.*410, PL. *O.*1.80. (abs.) ἐξ ἡμέρης ἐξ ἡμέρην ἀναβαλλόμενοι HDf 9.8 *amãnãnd de pe o zi pe alta*: (spec.) τὸ δ' ἀναβαλοῦ μοι AR. *Nu.*1139 *amãnã-mi (plata, datorìa)*: (+ inf.) ἀναβάλλεται ποιήσιν τὰ δέοντα DEM. 3.9 *amãnã (= întârzie) sã facã ceea ce trebuie*. **3** (despre îmbrãcãminte) **a** a-și arunca pe umeri, a-și pune (o hainã): AR. *V.*1132, ἀναβάλλεσθαι ... ἐπιδέξια ἐλευθερίως PLAT. *Th.*175e *a-și arunca vezmãntul peste umãrul drept, ca un om liber*. **b** a-și ridica, a-și sufleca: (abs.) AR. *Ec.*97. **4** a arunca (o rãspundere): ἐπὶ σὲ τὸ πãν ἀνεβαλόμεθα LUC. *Pisc.*15 *am aruncat totul pe seama ta*. **5** (dub.) a se porni, a se mãnia: LXX *Ps.*77.21.

[ἀνά, βάλλω]

ἀνα-βαπτίζω, *vb.* a scufunda: (despre corãbii) PLUT. *Marc.*15.3.

[ἀνά, βαπτίζω]

ἀνάβασις, *εως*, ἢ *subst.* [poet. ἄμβασις Soph.] **I** urcare, urcus, suis, ascensiune, escaladare: (despre munți, ziduri de apãrare ș.a.) HDf. 1.181, THUC. 7.42, PLAT. *Smp.*190b, PLB. 8.37.3. (op. κατάβασις) ὄλην τὴν ἡμέραν ἢ ~ αὐτοῖς ἐγένετο καὶ κατάβασις XEN. *An.*4.1.10 *urcusul lor și suisul duravã întreaga zi*: (spec.) (titlu la Xen. și la Arr.) *Anabasis*, propr. *Urcusul*, sc. *expediția dinspre mare spre interiorul Asiei*: (fig.) LXX *Ps.*83.6. **II** urcare pe cal, încãlecare: XEN. *Eq.*3.11. (fig.) <νεαρὸν> ἄμβασις SOPH. *OC*1070 *oaste de tineri cãlare*. **III** creștere, înãlțare: (despre apele Nilului) PLUT. *M.*368b. (despre plante) LXX *Iez.*47.12. (despre zorii zilei) LXX *2Ezr.*14.15. **IV** scarã: LXX *IPar.*26.16.

[ἀναβαίνω]

ἀναβασμός, *οὐδ*, ὁ *subst.* treaptã (a unei

scãri), scarã: (pl.) AR. *Fr.*687a.

[v. ἀναβαθμός]

ἀνα-βαστάζω, *vb.* a ridica, a lua (pe sus): LXX *Jud.*16.3, IOS. *AI*19.220, LUC. *Anach.* 24. [ἀνά, βαστάζω]

ἀναβãτήριον, *ουδ*, τὸ *subst.* jertfã de bunã cãlãtorie (pe mare): PLUT. *M.*984b.

[ἀναβατήριος < ἀναβαίνω]

ἀναβάτης, *ουδ*, ὁ [βã] [var. ἀμβάτης Eur., Xen.] **I** (*adj.*) ureat, cãțarat: (despre Pentheus, suit într-un brad) EUR. *Ba.*1107. **II** (*subst.*) **1** cãlãret: PLAT. *Criti.*119a, XEN. *HG*5.3.1, LXX *Zah.*10.5 ș.a. **2** (posib. = II.1) vizitiu: LXX *Ex.*14.23.

[ἀναβαίνω]

ἀναβάτικός, ἢ, ὄν *adj.* **1** priceput la cãlãrie: (comp.) XEN. *Mem.*3.3.5. **II** care poate fi cãlãrit, de cãlãrie: IOS. *AI*15.176.

[ἀναβάτης]

ἀναβãτός, ὄν *adj.vb.* [poet. ἀμβãτός Hom., Pi, var. ἄμβãτος Hes.] **I** care poate fi ureat, lesne de suit, accesibil: (despre cetatea Troiei) IL. 6.434. (despre cer) OD. 11.316, PL. *P.*10.27. (despre muntele Sinai) IOS. *AI*3.76. (despre un templu) id. *BI*5.195. **II** navigabil: (despre mare) HES. *Op.*681.

[ἀναβαίνω]

ἀναβέβροχεν, (ep.) *ind. pf. act.* 3sg. de la ἀναβρόχω

ἀνα-βιβάζω, *vb.* [viit. ἀναβιβάσομαι, -βιβάσω și -βιβῶ, aor. ἀνεβίβασα și ἀνεβίβασα-μην] **I** a face sã urce, a urca, a sui, a înãlța: ἀναβιβάσας τοὺς παῖδας ἐπὶ ἵππους HDf. 1.63 *suindu-și copiii pe cai*: (med.) ἀκοντιστάς τέ τινας ... ἀναβιβάζονται ἐπὶ τὰς ναὺς THUC. 7.33 *urcãnd pe corãbii (= imbarcãnd) niște sulitași*: ὁ Κλέαρχος οὐκ ἀνεβίβαζεν (τὸ στράτευμα) ἐπὶ τὸν λόφον XEN. *An.*1.10.14 *Clearchos nu urcã [armata] pe colinã*. **2** a trage pe useat (o navã, o plasã de pescuit): πρὸς τὴν γῆν ἀνεβίβαζε τὰς αὐτοῦ τριήρεις XEN. *HG*1.1.2 *cãuta sã-și tragã triremele la țãrm*; NT *Mt.*13.48. **3** a urca la tribunã sau pe scenã, de unde: **a** a-și aduce (rude, martori) în fața unei instanțe de judecatã, a prezenta: (frecv. med.) παιδία τε αὐτοῦ ἀναβιβασάμενος ἵνα ὅτι μάλιστα ἐλεηθῆι PLAT *Ap.*34e *aducãndu-și copiii [în fața judecãtorilor] pentru a stãrni cât mai multã milã*; IS. 9.30. **b** a aduce în scenã, a înfãțișa: (fig.) PLB. 11.5.9. **4** a oferi (jertfe), a înãlța: LXX *Ex.*32.6. **5** a ridica (pe cineva împotriva cuiva), a porni la luptã: (+

ἐπί) LXX *IEzr.* 1.49. 6 (fig.) a ridică: (pas.) εἰς τὴν ἄκραν τιμὴν καὶ δόναμιν ἀναβιβαζομένων PLUT. *Cat. Ma.* 16.4 [oameni] *ridicati pânã la cea mai înaltã cinstire și putere.* II (muz.) a regla, a tempera (sunetele, tonul): PLUT. *TG* 2.6.

[ἀνά, βιβάζω]

ἀναβίβαστέον. *adj. vb.* trebuie să suie (pe cal): PLAT. *R.* 467e, XEN. *Hipparch.* 1.2.

[ἀναβιβάζω]

ἀνα-βίω-ω. *vb.* |aor.2 ἀνεβίωv. aor.1 ἀνεβίωσα. pf. ἀναβεβίωκα I a reveni la viață, a (re)învia: (glum.) (vorbește un mort) ἀναβιοίην νυν πάλλιν AR. *Ra.* 177 *mai bine viu!* (propr. *mai degrabă m-aș întoarce la viață*): PLAT. *R.* 614b ș.a., (fig.) IOS. *AI* 1.9. II a readuce la viață: (med.) εἴνπερ γε ἡμῖν ὁ λόγος τελευτήση καὶ μὴ δυνώμεθα αὐτὸν ἀναβίωσασθαι PLAT. *Phd.* 89b *dacã ne moare argumentul și nu putem să îl readucem la viață.*

[ἀνά, βίωω]

ἀναβίωσις. εὖς, ἡ [ῖ] *subst.* întoarcere la viață, (re)înviere: LXX *2Mac.* 7.9, PLUT. *Luc.* 18.1, APP. *Gall.* 1.9.

[ἀναβιόω]

ἀνα-βιόσκομαι. *vb.* I a reveni la viață, a (re)învia: PLAT. *Phd.* 71e, id. *Smp.* 203e. II a readuce la viață: PLAT. *Cri.* 48c.

[ἀναβιόω]

ἀνα-βλαστάνω. *vb.* |viit. -βλαστήσω, aor.2 ἀνέβλαστοv; var. ἀμβλ- AR. *Lys.* 384 I a încolți, a răsări: (despre plante) PLAT. *Lg.* 845d, LXX *Iov.* 8.19, (despre carne) IOS. *AI* 10.271. II (fig.) I a răsări, a se naște, a apărea: HDT. 5.92δ, LXX *Iov.* 5.6, PLUT. *M.* 769a. 2 a reinmuguri, a reinverzi: AR. *Lys.* 384.

[ἀνά, βλαστάνω]

ἀναβλάστησις. εὖς, ἡ *subst.* încolțire, răsărire, creștere: (despre carne) IOS. *AI* 10.274. [ἀναβλαστάνω]

ἀνάβλεμμα. ατος, τό *subst.* uitătură în sus, înălțare a privirii: (despre câini) XEN. *Cyn.* 4.4. [ἀναβλέπω]

ἀνα-βλέπω. *vb.* |viit. -βλέψω și -βλέψομαι, aor. ἀνέβλεψα I I a privi (în sus sau spre ceva), a ridică privirea, a(-și) înălța ochii: ἦδη ποτ' ἀναβλέψας εἶδες νεφέλην AR. *Nu.* 346 *privind (în sus, la cer), ai văzut vreodată un nor;* (frecv. + prep. πρὸς, εἰς) PLAT. *R.* 515c, LXX *Gen.* 15.5 ș.a., οὐδ' ~ πρὸς τὸν πάππον ἐκ τοῦ ἴσου ἔτι δύναιμι XEN. *Cyr.* 1.4.12 *nu mai pot să-l privesc în*

față pe hunicul meu; (poet. + dat.) EUR. *Ion* 1467. (+ ac. intern) id. *Ion* 1263. (fig.) id. *Ba.* 1318. 2 a deschide ochii: PLAT. *R.* 621b, XEN. *Cyr.* 8.3.29. II a vedea din nou, a-și recăpăta vederea: HDT. 2.111, PLAT. *Phdr.* 243b, AR. *Pl.* 126, NT *Mt.* 11.5.

[ἀνά, βλέπω]

ἀνάβλεψις. εὖς, ἡ *subst.* I vedere, privire (în sus): ARSTT. *Ph.* 247b21. II vedere din nou, recăpătare a vederii: LXX *Is.* 61.1, NT *Lc.* 4.18.

[ἀναβλέπω]

ἀναβλήδην. *adv.* {poet. ἀμβλήδην} cu ton ridicat sau profund: ~ γοώωσα IL. 22.476 *hocind adânc.*

[ἀμβάλλω (= ἀναβάλλω), -δην]

ἀνάβλησις. εὖς, ἡ *subst.* amânare: IL. 2.380, id. 24.655, CALL. *Ap.* 46.

[ἀναβάλλω]

ἀνα-βλύζω. *vb.* |aor. ἀνέβλυσα I (*intrans.*) I a tâșni, a izvorî, a izbucni: (despre flăcări) ARSTT. *Mu.* 400a32, (despre apă) LUC. *DMar.* 3.2. 2 a da în clocot, a se revârsa: (despre fluviul Nil) THEOC. 17.80, (despre Charybda) A.RH. 4.928. II (*trans.*) a face să tâșnească, a izvorî: ARSTT. *Mir.* 841a17, PLB. 12.4d.8.

[ἀνά, βλύζω]

ἀνάβλύσις. εὖς, ἡ *subst.* tâșnire: (despre izvoare) ARSTT. *Mu.* 396a22.

[ἀναβλύω]

ἀνα-βλύω. *vb.* {ep. impf. ἀναβλύεσκε [ῦ] A.Rh.} (= ἀναβλύζω) a tâșni, a izvorî: PLB. 34.9.7, A.RH. 3.223.

[ἀνά, βλύω]

ἀνα-βοάω-ω. *vb.* |viit. -βοήσομαι, aor. ἀνεβόησα {dor. viit. ἀναβοάομαι AR. *Pl.* 639; ion. aor. ἀνέβωσα Hdt. 1.10 (part. ἀμβώσας Hdt. 1.8)} I a scoate strigăte puternice, a striga, a urla: HDT. 1.8, (+ ac.) ἀμβόασον οὐράνι' ἄχη AESCH. *Pers.* 572 *urlați-vă durerile pânã la cer;* EUR. *Hel.* 184, PLAT. *Ep.* 348b. (+ inf.) ἀνεβόησεν εὐθύς λαβεῖν τε αὐτοὺς καὶ ἀποκτεῖναι THUC. 1.53 *au strigat îndată să pună mâna pe ei și să-i omoare;* (pas.) EUR. *Or.* 103. II a striga, a chema, a invoca: ἀνεβόησε συμμάχους EUR. *Hel.* 1592 *strigă spre tovarășii săi;* AR. *Pl.* 639.

[ἀνά, βοάω]

ἀναβολεύς. εὖς, ὁ *subst.* slujitor (care ajută călărețul să încalce și îl escortează): PLUT. *TGG* 28.4, APP. *Pun.* 500, ARR. *An.* 1.15.6.

[ἀναβάλλω]

ἀναβολή, ἡς, ἡ *subst.* |poet. ἀμβολή Eur. | {dor. ἀμβολά Pi.} **I** amânare, întârziere: HDT. 8.21, THUC. 2.42, δέκα ἔτη ἀναβολὴν ἐποίησε τῆς νόσου PLAT. *Smp.* 201d *a reușit să amâne boala cu zece ani*; οὐκ ἐς ἀμβολάς / οὐκ εἰς ἀναβολάς EUR. *Hel.* 1297, ISOC. *Ep.* 1.10 *fārā întârziere, numaidecăt*; (spec.) ἐπὶ ἀναβολῇ PLAT. *Lg.* 915e *pe credit*. **II** **I** ridicătură, val de pământ: XEN. *An.* 5.2.5. **2** ridicare, înălțare: ἡ ~ τῶν πομπολύγων ARSTT. *Pr.* 936b1 *inălțarea bulelor (de aer)*. **3** suire, urcare (pe un munte): PLB. 3.39.9. **4** (despre îmbrăcăminte) a manta, haină: PLAT. *Pr.* 342c, LXX *Iez.* 5.3. **b** fel de a se îmbrăca: LUC. *Pisc.* 31. **5** (muz.) preludiu: PI. *P.* 1.4, AR. *Av.* 1385.

[ἀναβάλλω]

ἀνα-βορβορύζω, *vb.* a bombăni, a huidui: AR. *Ec.* 433.

[ἀνά, βορβορύζω]

ἀνα-βράζω, *vb.* v. ἀναβράσσω

ἀνα-βράσσω, *vb.* |aor. ἀνέβρασα| {att. ἀναβράττω} **I** **I** a fierbe, a da în clocot, a găti: AR. *Pax* 1197, id. *Ra.* 510. **2** (fig.) a clocoti: (despre apa mării) A.RH. 2.566. **II** **I** a arunca în sus, a azvârli: ἐκ βάθους ἀβύσσου ἀνέβρασεν αὐτούς LXX *Înf.* 10.19 *i-a azvârlit din adâncul hăului*; (pas.) ARSTT. *Mete.* 368b29. **2** a sălta, a se hurduca: (despre un car) LXX *Na.* 3.2.

[ἀνά, βράσσω]

ἀνάβραστος, *ov adj.* fiert: AR. *Ra.* 553.

[ἀναβράσσω]

ἀνα-βραχεῖν, *vb.* |doar ind. aor. 3sg. ἀνέβραχε| **I** a produce un zgomot puternic, a răsună: (despre arme) IL. 19.13, (despre uși) OD. 21.48. **II** a țâșni cu zgomot, a izvorî: (despre apă) A.RH. 1.1147.

[ἀνά, *βράχω]

ἀνα-βρόζω, *vb.* |opt. aor. ἀναβρόζειε Od. 12.240, part. fem. -βρόζασα A.Rh. 4.826, part. aor. pas. -βροχέν Od. 11.586, ind. perf. ἀναβέβροχε (*sau* ἀναβέβρυχε) Il. 17.54| **I** a înghiți, a sorbi: OD. 12.240, A.RH. 4.826. **II** (dub.) a țâșni cu zgomot, a izvorî: (despre apă) IL. 17.54.

ἀνα-βρυχάομαι-ῶμαι, *vb.* a urla, a hohoti (de durere): PLAT. *Phd.* 117d.

[ἀνά, βρυχάομαι]

ἀνά-γαιον, *ov*, τό *subst.* odaie de sus, cameră la etaj: NT *Mc.* 14.15, id. *Lc.* 22.12.

[ἀνω, γαῖα (γῆ)]

ἀν-αγγέλλω, *vb.* |viit. -αγγελῶ, aor. -ήγειλα|

I a vesti, a anunța, a raporta, a relata, a comunica, a proclama: ἦκον δ' ἀναγγέλλοντες αἰολοστόμους χρησμούς AESCH. *Pr.* 661 *s-au întors vestind oracole încâlcite*; (frecv. + ac. lucrului și dat. pers.) EUR. *IT* 761, THUC. 4.122 ș.a., ἀνάγγειλον τῷ λαῷ μου τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν LXX *Is.* 58.1 *vestește poporului Meu păcatele lor*; (+ part.) ὡς ἀνηγγέλθη τεθνεώς PLUT. *Per.* 18.3 *când s-a vestit că fusesse ucis*. **II** a face cunoscut, a dezvălui, a mărturisi: ἀνήγγειλεν αὐτῇ τὴν πᾶσαν καρδίαν αὐτοῦ LXX *Jud.* (B) 16.17 *i-a dezvăluit toată inima sa*; NT *Fp.* 19.18.

[ἀνά, ἀγγέλλω]

ἀνα-γελάω, *vb.* |aor. ἀνεγέλασα| a izbucni în râs, a râde cu hohote: XEN. *Smp.* 4.5, PLUT. *Alex.* 74.5, (+ prep.) ἀναγελάσας ἐπὶ τῷ κρείττονι τοῦ ἔρωτος φάσκοντι εἶναι XEN. *Cvr.* 6.1.34 *râzând cu hohote de cel care susține că este mai tare decât dragostea*: LUC. *Tox.* 26.

[ἀνά, γελάω]

ἀνα-γεννάω-ῶ, *vb.* **I** a naște din nou, a face să renască: (fig.) NT *1Pt.* 1.3. **II** a se ivi din nou, a reapărea: IOS. *BI* 4.484.

[ἀνά, γεννάω]

ἀνα-γεύω, *vb.* a da (cuiva) să guste (din nou): (fig.) (+ac.) AR. *Nu.* 523.

[ἀνά, γεύω]

ἀνα-γιγνώσκω, *vb.* |viit. ἀναγνώσσομαι, aor.1 ἀνέγνωσα (sens factitiv, v. III), aor.2 ἀνέγνω, pf. ἀνέγνωκα; pas. viit ἀναγνωσθήσομαι, aor. ἀνεγνώσθην, pf. ἀνέγνωσμαι| {ion. și poster. ἀναγινώσκω, ep. doar aor.2 ἀνέγνω} **I** **I** a cunoaște în profunzime, a ști bine: IL. 13.734, OD. 1.216, ἐπεὶ δὴ τῶν γε νόον νημερτέ' ἀνέγνω OD. 21.205 *după ce le cunoscuse mintea fără de greș*. **2** a recunoaște: OD. 4.250, HDT. 2.91, ἀνεγνώρισέν τέ με ἐκ τῆς προτέρας ἐπιδημίας PLAT. *Par.* 127a *mă recunoscuse de la vizita precedentă*; (pas.) EUR. *Hel.* 290, ARSTT. *Po.* 1452b6. **3** a sesiza, a zări: THEOC. 24.23. **II** a citi (*de obicei* cu voce tare), a da citire: PI. *O.* 10.1, THUC. 3.49 ș.a., ἀναγινώσκοντί μοι τὴν Ἀνδρομέδαν πρὸς ἑμαυτόν AR. *Ra.* 52 *pe când citeam, pentru mine, (tragedia) Andromeda*; λαβέ μοι τὰς μαρτυρίας καὶ ἀναγίνωσκε DEM. 27.26 *ia-mi mărturiile și dă-le citire*; ἀναγνώσεσθε τὸν νόμον τοῦτον ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ εἰς τὰ ὄψα αὐτῶν LXX *Deut.* 31.11 *citiți legea aceasta înaintea întregului Israel, în urechile lor*;

(despre lecturi publice) ἀνέστη ἀναγνῶναι NT Lc.4.16 *S-a ridicat să citească (Scripturile)*; (part.) οἱ ἀναγινώσκοντες PLUT. Alex.1.1 *cititorii*. III (la Hdt.) a îndemna, a convinge: (+ ac. pers. și inf.) τίς σε ἀνθρώπων ἀνέγνωσε ... πολέμιον ἀντί φίλου ἐμοὶ καταστῆναι: HDT. 1.87 *ce om te-a îndemnat să mi te faci dușman în loc de prieten?*; (pas. + inf.) ὡς δὲ ἀνεγνώσθη Ξέρξης στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα HDT. 7.7 *când Xerxes a fost convins (= s-a hotărât) să pornească împotriva Elladei*; (abs.) HDT. 4.154. [ἀνά, γινώσκω]

ἀνα-γινώσκω, v. ἀναγινώσκω

ἀνάγκισμα, ατος, τό *subst.* ofrandă: AR. Fr.488.12.

[ἀνά, ἀγίζω]

ἀναγκάζω, vb. [viit. ἀναγκάσω, aor. ἠνάγκασα, pf. ἠνάγκακα, m.m.c.p. ἠναγκάκειν; pas. viit. ἀναγκασθήσομαι, aor. ἠναγκάσθη, pf. ἠνάγκασμαι] I a sili, a obliga, a constrânge, a forța: (frecv. + ac. pers. și inf.) με ἀναγκάζεις δεσπότην τὸν ἐμὸν κτείνειν HDT. 1.11 *mă silești să-miucid stăranul*; SOPH. El.256, EUR. IA513 s.a., οὐδεὶς ὑμᾶς ἀναγκάζει παρὰ τὴν ἑμετέραν γνώμην ψηφίζεσθαι LYS. 12.91 *nimeni nu vă obligă să votați împotriva opiniei voastre*; (+ ac. pers.) ἀναγκάσαι θεοὺς ἂν μὴ θέλωσιν οὐδ' ἂν εἰς δύναιτ' ἀνήρ SOPH. OT280 *nici un om nu i-ar putea sili pe zei dacă nu vor (sc. să facă ceea ce nu vor)*; (+ prep.) ἀναγκάσαι ἐς τὸ πολεμεῖν THUC. 1.23 *i-au silit să poarte război*; (pas. + inf.) ἠναγκάσθη ναυμαχῆσαι πρὸς τῷ λιμένι XEN. HG1.6.17 *fu nevoit să lupte în fața portului*; (part.) οὐδ' ἀναγκασθεὶς ἀλλ' ἐκόν ISOC. 16.44 *nici cu de-a sila, ci de bună voie*. II a impune cu forța: Ἀργεῖος οὐκ Ἀργεῖος, ἠναγκασμένος EUR. Or.904 *un argeian ne-argeian, impus (nouă) cu sila (= un intrus)*. III a constrânge prin argumente, a face să accepte, a convinge: οὐ γάρ με σὺ ἀναγκάζεις PLAT. Grg.472b *nu reușești să mă convingi*; μὴ τοίνυν ἀνάγκαζε ὃ μὴ καλὸν ἐστὶν αἰσχροὺν εἶναι PLAT. Smp.202b *nu afirmă că ceea ce nu este frumos este neapărat urât*. IV a aplica forța, violența: (în revoluții) ARSTT. Pol.1304b9.

[ἀνάγκη]

ἀναγκαίη, ης, ἡ *subst.* [instr. ἀναγκαίηφι II. 20.143] (ep. ion.) v. ἀνάγκη.

ἀναγκαῖος, α, ον și (att.) ος, ον *adj.* [comp. -

ότερος, superl. -ότατος] (ep. ion. fem. ἀναγκαίη; I (pas.) I (despre pers.) constrâns, obligat, silit: ἀναγκαῖοι πολεμισταὶ OD. 24.499 *războinici de nevoie*; (despre sclavi) OD. 24.210. 2 necesar, trebuincios, neapărat: τῆς καθ' ἡμέραν ἀναγκαίου τροφῆς ... ἐπικρατεῖν THUC. 1.2 *a obține hrana zilnică necesară*; (frecv.) ἀναγκαῖον (ἐστί) (+ inf.) *este necesar, trebuie să*; (superl.) γίνεται μοι ἀναγκαϊότατον HDT. 3.65 *devine absolut necesar pentru mine, mă văd nevoit să*; ἀναγκαῖον ἡγησάμην LXX 2Mac.9.21 *am considerat necesar*; (în sens logic) ἄνευ τε εἰκότων καὶ ἀναγκαῖων ἀποδείξεων λέγουσιν PLAT. Ti.40e *vorbesc fără argumente plauzibile sau necesare*; (subst.) τῶν ἀναγκαῖων ἀπορούμενος LUC. Abd.24 *lipsit de toate cele trebuincioase*. 3 strict sau minim necesar, neapărat trebuincios, indispensabil: (frecv. superl.) ἀπομάχεσθαι ἐκ τοῦ ἀναγκαιοτάτου ὕψους THUC. 1.90 *a se lupta de la înălțimea strict (sau minim) necesară*; ἡ ἀναγκαιοτάτη πόλις PLAT. R.369d *cetatea minimală (sc. minimum necesar pentru a fi considerat o cetate)*; τὰ ἀναγκαιοτάτα' εἰπεῖν DEM. 18.126 *a spune strictul necesar*. 4 strâns legat (de cineva), apropiat (prin rudenie sau prin prietenie): PLAT. R.574b, οἱ ἀδελφοὶ καὶ οἱ ἄλλοι ἀναγκαῖοι XEN. An.2.4.1 *frății și alte rude ale sale*; τοὺς ἀναγκαίους φίλους EUR. Andr.671, NT Ep.10.24 *prietenii apropiați*. II (act.) constrângător, siluitor, presant: ἡμαρ ἀναγκαῖον II. 16.836 *ziua silniciei (= ziua sclaviei)*; μῦθος ἀναγκαῖος OD. 17.399 *eu vorbă amenințătoare*; τὸ ἀναγκαῖον λέχος Pl. P.12.15 *patul siluirii (sc. al căsătoriei cu forța)*; ἀντί τῶν ἐκ θεοῦ ἀναγκαῖων XEN. HG1.7.33 *în fața celor sortite de divinitate*; (subst.) ἐξ ἀναγκαίου THUC. 7.60 *de nevoie*; τὸ ἀναγκαῖον ARSTT. Ph.200a15 *necesitatea*; THEOC. 24.33.

[ἀνάγκη]

ἀναγκαιότης, ητος, ἡ *subst.* legătură de rudenie: LYS. 32.5, PLB. 4.48.9.

[ἀναγκαῖος]

ἀναγκαῖος, adv. [superl. -ότατα] I în mod necesar, neapărat: (frecv.) ~ ἔχει (+ inf.) HDT. 1.89 *este necesar, neapărat, trebuie să*; AESCH. Ch.239, SOPH. Tr.723 s.a. II forțat de împrejurări, cu sila, de nevoie: φέρειν δὲ χρὴ τὰ τε δαιμόνια ~ THUC. 2.64 *cele ce vin de la zei trebuie suportate de nevoie*; τὰ

~ πινόμενα τῶν ὑδάτων PLUT. *Lyc.*9.5 *apele băute de nevoie*; PLAT. *R.*527a.

[ἀναγκαῖος]

ἀνάγκασμα, ατος, τό *subst.* constrângere, obligație; IOS. *AI*18.38.

[ἀναγκάζω]

ἀναγκαστέος, α, ον *adj.* **I** care trebuie constrâns; PLAT. *R.*539e. **II** (neut.) trebuie să silească, este necesar să obligăm; PLAT. *R.*378d, XEN. *Hier.*8.9.

[ἀναγκάζω]

ἀναγκαστικός, ή, όν *adj.* **I** constrângător, coercitiv; (despre lege) PLAT. *Lg.*930b, ARSTT. *EN*1180a21. **II** convingător; (despre argumente) ARSTT. *GC*315b21.

[ἀναγκάζω]

ἀναγκαστός, ή, όν *adj.vb.* silit, constrâns, obligat; HDT. 6.58, THUC. 7.58, PLUT. *M.*503a. // **ἀναγκαστώς**, *adv.* cu (de-a) sila, cu forța; PLAT. *Sp.*366a, NT *IP*1.5.2.

[ἀναγκάζω]

ἀνάγκη, ης, ή [ἄν] *subst.* {ep. ion. ἀναγκαίη, dor. ἀνάγκᾱ} **I I** necesitate, nevoie, constrângere; IL. 6.458 s.a., (dat. ca adv.) ἀνάγκη (-αίη) IL. 4.300, id. 11.150, OD. 1.154 *cu sila, de nevoie*; (+ prep.) ὑπ' ἀνάγκης OD. 2.110, σύν ἀνάγκᾱ Pl. *P.*1.51, ἐξ ἀνάγκης SOPH. *Ph.*73, δι' ἀνάγκης THUC. 7.48, κατ' ἀνάγκην XEN. *Cyr.*4.3.7 *de nevoie, cu (de-a) sila, (în chip) necesar, vrând-nevrând*; (frecv.) ἀνάγκη (ἔστί) (+ inf.) *este necesar, trebuie*; (+ dat. pers.) οἷσιν ~ IL. 10.418 *cei pentru care este necesar*; ἐπί δὲ χιόνι πεσοῦση πᾶσα ~ ἔστί ὕσαι ἐν πέντε ἡμέρησι HDT. 2.22 *după căderea zăpezii trebuie nămaidecât să plouă în cinci zile*. **2** necesitate divină, destin ineluctabil, (person.) Necesitatea, Soarta; AESCH. *Pr.*105, EUR. *Ph.*1000. Ἀνάγκη καὶ οὐκ ἔρωτι γεγονέναι PLAT. *Smp.*195c *se datorează Necesității, nu Dragostei*. **3 a** necesitate fizică, nevoie a firii, trebuință; γαστρος ἀνάγκαις AESCH. *Ag.*726 *silit de necesitățile pântecelui (= de foame)*; οὐ γεωμετρικαῖς γε ... ἀλλ' ἐρωτικαῖς ἀνάγκαις PLAT. *R.*458d *de necesități nu geometrice, ci erotice*; AR. *Nu.*1075. **b** (pl.) legi ale naturii; XEN. *Mem.*1.1.11. **4** (filos.) necesitate, constrângere logică, rigoare; ARSTT. *Metaph.*1064b33, (frecv. în răspunsuri și concluzii) πολλή ~ PLAT. *R.*373e *este necesar, neapărat, inevitabil, logic*. **II** constrângere (fizică sau psihică), violență, forță, silnicie, tortură; (frecv. pl.) HDT.

1.116, THUC. 1.99 s.a., μὴ φοβηθέντα σου τὰς μέχρι θανάτου ἀνάγκας LXX *4Mac.*5.37 *fără să mă fi temut de constrângerile tale până la moarte*; τὰ πρὸς ἀνάγκας ὄργανα PLB. 15.28.3 *instrumentele de tortură*; (sg.) XEN. *Hier.*9.4. **III I** suferință (fizică sau psihică), durere, situație grea, nevoie, strâmtorare; πταίων ὑπ' ἀνάγκας SOPH. *Ph.*215 *schiorătănd de durere*; ἡμέρα θλίψεως καὶ ἀνάγκης LXX *Soph.*1.15 *zi de strâmtorare și de nevoie*; διὰ τὴν ἐνεστώσαν ἀνάγκην NT *ICor.*7.26 *pentru situația (grea) de acum*. **2** situație de necesitate, caz de forță majoră; THUC. 3.82.

ἀναγκό-δακρυς, υ *adj.* care varsă lacrimi cu forța, care plânge din obligație; AESCH. *Fr.*172a.

[ἀνάγκη, δάκρυ]

ἀναγκο-φᾶγία, ας, ή *subst.* regim alimentar strict, dietă; (despre antrenamentul tinerilor) ARSTT. *Pol.*1339a6.

[ἀναγκοφαγέω < ἀνάγκη, φαγεῖν]

ἀναγλύφή, ής, ή *subst.* sculptură în relief, basorelief; *AI*12.64.5.

[ἀναγλύφω]

ἀνα-γλύφω, *vb.* a sculpta în relief, a cizela; IOS. *AI*12.75.

[ἀνά, γλύφω]

ἀνα-γνάμπτω, *vb.* [aor. 3pl. ἀνεγναμψαν, aor. pas. 3sg. ἀνεγνάμθοη] **I** (pas.) a se îndoi, a se încovoia (înapoi); (despre vârful lăncii) IL. 3.348, id. 7.259. **II** a dezlega, a desface, a slăbi (o legătură); OD. 14.348.

[ἀνά, γνάμπτω]

ἀναγνεία, ας, ή *subst.* necurăție, ticăloșie; LXX *2Mac.*4.13.

[ἀναγνος]

ἀν-αγνος, ον *adj.* necurat, impur, spurcat; AESCH. *Ag.*220, id. *Ch.*994, SOPH. *OT*823, EUR. *Hipp.*1448.

[ἀν-, ἀγνός]

ἀνα-γνωρίζω, *vb.* **I** a recunoaște; PLAT. *Prm.*127a, id. *Plt.*258a, (în teoria literară) ARSTT. *Po.*1452a36. **II** a se face cunoscut; ARSTT. *Po.*1454b31, (med., pas.) (+ dat. pers.) ἀνεγνωρίζετο τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ LXX *Gen.*45.1 *s-a făcut cunoscut fraților săi*; NT *Fp.*7.13.

[ἀνά, γνωρίζω]

ἀναγνώρισις, εως, ή *subst.* recunoaștere; PLAT. *Th.*193c, (în teoria literară) ARSTT. *Po.*1452a29.

[ἀναγνωρίζω]

ἀναγνωρισμός, οὔ, ὁ *subst.* (= ἀναγνώρισις) recunoaștere: ARSTT. *Po.*1452a16, MEN. *Epit.*1121.

[ἀναγνωρίζω]

ἀνάγνωσις, εὼς, ἡ *subst.* I recunoaștere: HDT. 1.116. II fapțul de a citi (*de obicei* cu voce tare), citire, citit, lectură: PLAT. *Euthd.* 279e, ARSTT. *Rh.*1414a19, (despre lecturi publice) PLAT. *Lg.*810e, LXX *IEzr.*9.48 ș.a., (despre lecturi private) PLUT. *M.*604d, LUC. *VH1.*1.

[ἀναγι(γ)ώσκω]

ἀνάγνωσμα, ατος, τό *subst.* ceea ce este citit, lectură: PLUT. *Phil.*4.8, LUC. *VH1.*2.

[ἀναγι(γ)ώσκω]

ἀναγνώστης, ου, ὁ *subst.* I anagnost, sclav însărcinat cu citirea: PLUT. *Crass.*2.7. II cititor (public): LXX *IEzr.*8.8, IOS. *AI1.*123.

[ἀναγι(γ)ώσκω]

ἀναγνωστικός, ἡ, ὄν *adj.* I (pl.) poezi ale căror piese sunt destinate lecturii (publice): ARSTT. *Rh.*1413b12. II pasionat de lectură: PLUT. *M.*514a.

[ἀναγι(γ)ώσκω]

ἀναγόρευσις, εὼς, ἡ *subst.* I proclamație, declarație publică: DEM. 18.118 (Decr. ap.), (= lat. *renuntiatio*) PLUT. *Marc.*4.3. II declarație solemnă, oracol: PLUT. *M.*492b.

[ἀναγορεύω]

ἀν-ἄγορεύω, *vb.* [impf. ἀνηγόρευον, viit. ἀναγορεύσω, aor. ἀνηγόρευσα, pf. ἀνηγόρευμαι I a anunța în mod public, a declara sau a numi în mod oficial, a proclama: τόδε (τὸ) κήρυγμ' ἀνηγόρευσεν PLB. 18.46.4 *dādu strigare acestei proclamații*; (pas.) PLAT. *Lg.*730d, DEM. 18.319, XEN. *Cyn.*1.14, βασιλεὺς ἀνηγορεύθη Μακεδονίας PLUT. *Pyrrh.*7.2 *a fost proclamat rege al Macedoniei*. II a denumi (pe cineva după ceva), a striga pe numele: (+ gen.) ARSTT. *Ath.*21.4.

[ἀνά, ἄγορεύω]

ἀναγραπτέον, *adj.vb.* trebuie înscris: LUC. *DMort.* 24.2.

[ἀναγράφω]

ἀνάγραπτος, ον *adj.* înscris, notat: THUC. 1.129, APP. *BC*3.43. // **ἀνάγραπτον**, τό *subst.* înscris, act: APP. *BC*4.22.

[ἀναγράφω]

ἀναγράφεύς, εὼς, ὁ *subst.* registrator: LYS. 30.2.

[ἀναγράφω]

ἀναγρᾶφή, ἡς, ἡ *subst.* I I înscriere, înregistrare: PLAT. *Lg.*850a, ARSTT. *Pol.*1322b34. 2 codificare: (a legilor) LYS. 30.25. 3 relatare, descriere: ARSTT. *Mir.*839a11, PLB. 3.33.17. 4 înscriere, gravare: PLUT. *M.*852e. II I înscris, document (public), registru, arhivă, cronică: PLB. 12.10.9, LXX *2Mac.*2.13. 2 listă, inventar, catalog: PLUT. *Ant.*83.5. id. *Sol.*11.1.

[ἀναγράφω]

ἀνα-γράφω, *vb.* [viit. ἀναγράψω, aor. ἀνεγράψα; pas. aor. ἀνεγράφη, pf. ἀναγράμμαι I I a înscrie (în mod public, oficial), a consemna în scris, a înregistra, a menționa: τὰς ξυνοθήκας ... ἀναγράψαι ἐν στήλῃ λιθίνῃ THUC. 5.47 *acordurile să le înscrie pe o stelă de piatră*; (pas.) εὐεργέτης βασιλέος ἀνεγράφη HDT. 8.85 *a fost înscris ca binefăcător al regelui*; ἀναγράφεσθαι δεῖ τὰ τε ἴδια συμβόλαια καὶ τὰς κρίσεις [ἐκ] τῶν δικαστηρίων ARSTT. *Pol.*1321b34 *trebuie înregistrate atât contractele private, cât și sentințele din tribunale*; (fig.) μέγιστος εὐεργέτης παρ' ἐμοὶ ἀναγεγράφη PLAT. *Grg.*506c *o să mi te înscriu drept cel mai mare binefăcător al meu*. 2 a îndeplini funcția de registrator (ἀναγραφεύς): LYS. 30.4. II a expune în scris, a descrie, a relata, a povesti: τὰς τοῦ Ἀγαμέμνονος πράξεις ~ PLUT. *M.*668d *a povesti isprăvile lui Agamemnon*: ARR. *An.*1.p.1. III I a desena (figuri geometrice), a trasa: (med.) PLAT. *Men.*83b. 2 (spec.) a completa (un desen): (op. περιγράφω „a schița”) ARSTT. *EN1098a22*. IV a intitula: PLUT. *Luc.*42.4.

[ἀνά, γράφω]

ἀναγρία, ας, ἡ *subst.* (perioadă de) opreliște a vânătorii: XEN. *Cyn.*5.34.

[ἀν-, ἄγρα]

ἀνα-γρύζω, *vb.* a bombăni, a crâcni: AR. *Nu.*945, XEN. *Oec.* 2.11.

[ἀνά, γρύζω]

ἀνάγυρος, ου, ὁ *subst.* (bot.) arbust mediteraneean, *Anagyris foetida*, cu frunze toxice și urât mirositoare: (cu aluzie la demulatic *Ἀναγυροῦς*) AR. *Lys.*68.

ἀν-άγω, *vb.* [impf. ἀνήγων, viit. ἀνάξω, aor.2. ἀνήγαγον; pas. aor. ἀνήχθη] I (ἀνά „de jos în sus”) I a duce (în sus), a (con)duce spre un loc mai înalt, a face să urce, a sui: αὐτοὺς ἀναγαγὼν ... ἐπὶ πύργον HDT. 4.79 *suindu-i pe un foisor*: EUR. *Ba.*289, XEN. *An.*3.4.28 ș.a., (despre morți)

σφραγῶν ... ἀνήγαγον ἐς φάος HES. *Th.*626 *i-ad adus la lumină*; τὸν Κέρβερον ἀναγαγεῖν ISOC. 10.24 *a aduce Cerberul (din infern)*; κατὰγει εἰς ἄδου καὶ ἀνάγει LXX *1Rg.*2.6 [*Domnul*] *face să coboare în lăcașul morților și [tot El] face să urce*; (dinspre țărni spre interiorul Asiei) HDT. 2.115, (dinspre Egipt spre Canaan) LXX *Gen.*50.24, 2 a duce (corabia) în larg, a porni pe mare, a ridică ancora; (+ ac.) HDT. 6.12, (abs.) id. 8.76, (freev. med./pas.) IL. 1.478, AESCH. *Ag.*626 *ș.a.*, ἐπλήρουν τὰς ναῦς ὡς ἀναξόμενοι THUC. 6.30 *s-au imbarcat pe corăbii ca să pornească (pe mare)*; ἀναθρεῖς ἐκ τῶν Πατρῶν PLB. 5.3.3 *ridicând ancora din Patriai*; (fig.) PLAT. *Chrm.*155d, 3 a ridica, a înălța; ἀνάγει κάρα SOPH. *Ph.*866 *își ridică capul*; (despre cântece, strigăte) SOPH. *Tr.*211, EUR. *Ph.*1350, (fig.) εἰς τιμὰς ... ἀνήγε PLUT. *Num.*16.4 *ii ridică la cinstiri*, 4 a înălța, a construi; PLUT. *Nic.*18.1, 5 a aduce (jertfă), a închina, a celebra; HDT. 2.48, id. 2.60, LXX *3Rg.*3.15, 6 a da afară, a vomita, a scuipa; PLUT. *AgisCleom.*51.4, 7 a face să crească; (despre apele Nilului) LUC. *DDeor.*7.1, II (ἀνά „înapoi”, „din nou”) I a aduce, a conduce; γυναικ' εὐειδὲ' ἀνήγετ' ἐξ ἀπίης γαίης IL. 3.48 *îi-adu soție frumoasă dintr-o țară îndepărtată*; OD. 3.272, HDT. 2.107 *ș.a.*, 2 a aduce înapoi, a readuce, a raporta; DEM. 45.81, ἀνάξω αὐτὸν πρὸς σέ LXX *Gen.*42.37 *o să îl aduc înapoi la tine*; (fig.) τὸν λόγον ... ἐπ' ἀρχὴν ἀναγαγὼν PLAT. *Lg.*626d *aducând discuția înapoi la punctul de plecare*, 3 a aduce la judecată sau înainte a unei autorități, a înfățișa; XEN. *HG.*3.11, (+ πρὸς) PLB. 8.20.8, (+ dat.) ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ NT *Fr.*12.4 *să îl înfățișeze poporului*, 4 a pune în mișcare, a întinde (hora); HES. *Sc.*280, EUR. *Tr.*326, 5 (milit.) a desfășura (trupele); PLUT. *Crass.*23.3, 6 a trage, a trasa; (o linie dreaptă) ARSTT. *Metaph.*1051a25, 7 (intrans.) a se retrage; (milit.) ἐπὶ πόδ' ~ XEN. *Cyr.* 3.3.69 *a se retrage cu fața la dușman*; AR. *Av.*400, 8 (log.) a reduce; (despre silogisme) ARSTT. *APr.*29b1, 9 a reconstrui, a restaura; (un templu) PLUT. *Publ.*15.2, 10 a calcula, a socoti; PLUT. *Rom.*12.4.

[ἀνά, ἄγω]

ἀναγωγή, ἡς, ἡ *subst.* I I ieșire în larg, plecare pe mare (sau pe fluviu), imbarcare; THUC. 4.29, PLAT. *Plt.*298b, XEN. *HG.*1.6.28

ș.a., τῆ σάλπιγγι τὴν ἀναγωγήν ἐσήμαιεν ἀπὸ τῆς ναυαρχίδος PLUT. *Lys.*11.2 *s-a sunat din trâmbiță semnalul de ieșire în larg de pe corabia-amiral*, 2 vomitare, vărsare; εἰς αἵματος ἀναγωγήν ... ἐμπεσὼν PLB. 2.70.6 *începu să verse sânge*, 3 evocare, celebra; PLUT. *M.*293d, II I aducere înapoi, restituire, rediție; (a unui sclav bolnav) PLAT. *Lg.*916a, 2 referire, raportare; ARSTT. *Metaph.*1027b14, 3 (log.) reducere; (a unui silogism) ARSTT. *APo.*90a37, 4 trageră înapoi; (despre coarda arcului) ARSTT. *Aud.*800b15, 5 (dub.) repetare; ἐξ ἀναγωγῆς ARSTT. *HA*550b11 *de mai multe ori*.

[ἀνάγω, cf. ἀγωγή]

ἀναγωγή, ας, ἡ *subst.* I lipsă de educație, proastă creștere, grosolanie, bătănie; PLB. 7.10.5, PLUT. *Comp.Alc.Cor.*1.3, II dezmăț; PLUT. *M.*37d.

[ἀνάγωγος]

ἀν-ἀγωγος, ον *adj.* [superl. -ότατος] I lipsit de educație, needucat, grosolan, prost crescut; (despre oameni) PLB. 12.25.6, (despre câini și cai) XEN. *Mem.*3.3.4, id. *Mem.*4.1.3, II dezmățat; PLUT. *Eum.*13.10, // **ἀναγώγος**, αὐς, cu grosolanie; (comp.) LXX *2Mac.*12.14.

[ἀν-, ἀγωγή]

ἀν-αγώνιστος, ον *adj.* care nu ia parte efectiv la întreceri sau la lupte, necombatant; XEN. *Cyr.*1.5.10, PLUT. *Agex.*5.3, (fig.) PLAT. *Lg.*845c.

[ἀν-, ἀγωνίζομαι]

ἀνα-δαίομαι, vb. (pas.) a fi împărțit; (despre pământ) HDT. 4.159 (Oracl. ap.).

[ἀνά, δαίομαι, cf. ἀναδατέομαι]

ἀνα-δαίω, vb. [poet. ἀνδαίω] a aprinde, a face să ardă; AESCH. *Ag.*305, (fig.) (med.) A.RH. 4.1726.

[ἀνά-δαίω]

ἀναδασμός, οῦ, ὁ *subst.* (re)împărțire, redistribuire; (a pământului) HDT. 4.159, PLAT. *R.*566a *ș.a.*, (a bunurilor) LUC. *Sat.*31.

[ἀναδαίομαι]

ἀνάδαστος, ον *adj.* I reîmpărțit, redistribuit; (despre pământ, terenuri) ἀνάδαστον ποιεῖν τὴν χώραν ARSTT. *Pol.*1307a2 *a face o reîmpărțire a pământului*; PLAT. *Lg.*843b *ș.a.*, (despre prada de război) PLUT. *Cam.*8.1, II anulat, nul; LUC. *Abd.*11.

[ἀναδαίομαι]

ἀναδατέομαι-οὔμαι, vb. [inf. aor. ἀναδάσασθαι] a reîmpărți, a redistribui; (pământ) THUC. 5.4, IOS. *A15.*110.1, (pas.) PLUT. *AgisCleom.*8.1.

[ἀναδαίομαι]

ἀνα-δείκνυμι, var. ἀναδεικνύω *vb.* |viit. -δείξω, aor. ἀνέδειξα, pf. ἀναδέδειχα| {ion. aor. act. ἀνέδεξα Hdt. 7.128, aor. pas. ἀνεδέχθη Hdt. 6.124; **I I** a arăta în sus, a ridica sã se vadã, a înãlța: (ca semnal) ἀναδέξει ἀσπίδα Hdt. 6.115 *a înãlța (în aer) un scut*: PLB. 8.28.10. **2** a arăta, a face cunoscut, a dezvălui: LXX 2Mac.2.8, PLUT. *Caes.*38.5. **II I** a deschide (pentru a face vizibil): ~ πύλας SOPH. *El.*1458 *a deschide larg porțile*: (med.) AR. *Nu.*304. **2** a inaugura: (un teatru) PLUT. *Pomp.*52.5. **III I** a proclama, a declara: PLB. 2.46.5, τὴν ἀγίαν πόλιν ... ἐλευθέρων ἀναδείξει LXX 2Mac.9.14 *a declara liber orașul sfânt*. **2** a desemna, a numi: βασιλέα ... αὐτὸν ἀναδεδειχώς PLB. 4.48.3 *care se proclamase rege*: LXX 1Ezr.8.23, NT *Luc.*10.1.

[ἀνά, δείκνυμι]

ἀνάδειξις, εως, ἡ *subst.* **I I** arătare, învedereare, *de unde* proclamare, desemnare: (a regelui) πρὸς τὴν τοῦ διαδήματος ἀνάδειξιν PLB. 15.26.7 *pentru ceremonia de încoronare*: (a candidaților la magistraturi) ἡ κυρία τῆς ἀναδείξεως PLUT. *Cat.Mi.*44.10 *ziua alegerilor*: PLUT. *Mar.*8.7 **2** apariție publică, arătare, prezentare: NT *Lc.*1.80. **II** indicare: (a timpurilor) LXX *Sir.*43.6.

[ἀναδείκνυμι]

ἀναδέκομαι, (ion.) *v.* ἀναδέχομαι

ἀν-ἀδελφος, ον *adj.* lipsit de frate sau de soră, fără frați: EUR. *Or.*310, id. *IT*475, XEN. *Mem.*2.3.4, (subst.) PLUT. *M.*480e.

[ἀν-, ἀδελφός]

ἀνα-δέμομαι, *vb.* |inf. aor. ἀναδείμασθαι| a înãlța, a construi: IOS. *BI*2.574.3.

[ἀνά, δέμω]

ἀνα-δενδράς, ἄδος, ἡ *subst.* viță de vie cãtãrãtoare (sc. agãtatã pe copaci), boltã de viță: DEM. 53.15, LXX *Iez.*17.6, PLUT. *M.*290e.

[ἀνά, δένδρον]

ἀναδενδρίτης, ον, ὁ *subst.* (subint. οἶνος) vin de viță cãtãrãtoare: PLB. 34.11.1.

[ἀναδενδράς]

ἀναδέξαι, (ion.) inf. aor. act. de la ἀναδείκνυμι

ἀνάδεξαι, imper. aor. med. 2sg. de la ἀναδέχομαι

ἀνα-δέρκομαι, *vb.* |doar aor.2 act. 3sg. ἀνέδρακεν| a privi în sus, a-și înãlța privirea: IL. 14.436, A.RH. 3.1010.

[ἀνά, δέρκομαι]

ἀνα-δέρω, *vb.* |aor. ἀνέδειρα| {dor. ind.

pres. 3pl. ἀνδέροντι| **I** a jurui: (pielea) Pl. *Fr.*203, PLUT. *M.*567b. **II** (fig.) a despuia, a dezgoli, a da pe față: ἀνά <δὲ> δέρετον τὰ τε παλαιὰ καὶ τὰ καινὰ AR. *Ra.*1106 *despuiați scrierile vechi și noi*: LUC. *Pseudol.*20. [ἀνά, δέρω]

ἀνάδεσις, εως, ἡ *subst.* **I** legare sau strângere în sus: (a pãrului într-o coafurã) LUC. *ITr.*33. **II** legare pe cap: (de cununii) PLUT. *Sert.*22.3.

[ἀναδέω]

ἀναδέσμη, ης, ἡ *subst.* legãturã (pentru pãr)-panglicã: IL. 22.469, EUR. *Med.*978.

[ἀναδέω]

ἀνάδετος, ον *adj.* care strãnge (pãrul) în sus: EUR. *Hec.*923.

[ἀναδέω]

ἀνα-δέυω, *vb.* a imbiba, a impregna, inmuia: PLUT. *M.*954e, (fig.) id. *Comp.Lyc.Num.*4.5.

[ἀνά, δεύω]

ἀνα-δέχομαι, *vb.* |viit. -δέξομαι, aor. ἀνεδέξαμην, pf. ἀναδέδεγμα| {proet. ἀνδέχομαι Pl., ion. ἀναδέκομαι Hdt., ep. aor. ἀνεδέγμην Hom.} **I** a primi, a cãpãta: (lovituri-rãni) IL. 5.619, πολλὰς πληγὰς ἐκ χειρὸς ἀναδεξάμενος εἰς τὸ σῶμα PLUT. *Tim.*4.3 *dupã ce promise multe lovituri de sabie pe corp*: (un mesaj) Pl. *P.*2.41. **II I** a lua asupra sa, a accepta, a suporta: (un necaz) OD. 17.563, (moartea) LXX 2Mac.6.19, εἰς σεαυτὸν ἀναδέχει τὴν αἰτίαν MEN. *Sam.*482 *iei vina asupra ta*. **2** a-și asuma, a se angaja, a lãgãdui: (+ inf.) HDT. 5.91, XEN. *Cyr.*6.1.17. **3** a se face garant (pentru cineva), a garanta (cuiva ceva): THUC. 8.81, τὸν Μεγαλέαν Λεόντιος ἀνεδέξατο τῶν χρημάτων PLB. 5.16.8 *pentru Megaleas garantã Leontios suma de bani*: PLB. 11.25.9, PLUT. *Caes.*11.2. **4** a lua înapoi: (un copil) DEM. 59.58, (o soție) APP. *BC*2.99 **5** a accepta, a obține: (o moștenire) PLUT. *Cic.*43.8, (hegemonia) id. *Arist.*23.4 **6** a admite, a permite: τὰ ἐπὶ γῆς ... πολλὰς ἑτεροιώσεις καὶ πάθη ἀναδέδεται ARSTT. *Mu.*400a24 *cele de pe pãmânt admit multe schimbãri și afecțiuni*. **III** a primi (ca oaspete): NT *Ep.*28.7. **IV** a aștepta: PLB. 1.52.8. [ἀνά, δέχομαι]

ἀνα-δέω-ῶ, *vb.* |viit. -δήσω, aor. ἀνέδησα: pas. aor. ἀνεδέθην, pf. ἀναδέδεμαι| **I I** a lega (în sus), a strãnge sau a prinde (pe cap), a (se) încununa, a (se) încinge: δάφνα τε χρυσέα κόμας ἀναδήσαντες Pl. *P.*10.40

prin zându-și pletele cu tcumuni din) laur de aur: σέ μὲν ἀνέδησα PLAT. *Smp.*213e *te-am încumunat pe tine: (med.) τὰς κεφαλὰς μίτρησι ἀναδέονται* HDT. 1.195 *își încing capetele cu mitre: κροβύλον ἀναδόμενοι τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριζῶν* THUC. 1.6 *strângându-și în coc părul de pe cap: (despre boi) ἀναδησαι δᾶδα πρὸς ἕκαστον κέρασ* PLUT. *Fab.*6.6 *a lega o torță de ficcare corn.* **2** (fig.) a căștiḡa, a obiține: (med.) μέχρι τῆν ἀρχὴν ἀνεδήσατο Σύλλας APP. *BC*1.84 *până când Sylla a obținut puterea supremă.* **3** (fig.) a răsplăti, a dărui: (pas.) τροφή τε καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν ὄσων βίος δεῖται ... ἀναδοῦνται PLAT. *R.*465d *sunt răsplătiți cu hrană și cu toate cele necesare traiului.* **II** a lega înapoi, *de unde* a lega prin descendență: οὔτε ἐς θεὸν οὔτε ἐς ἥρωα ἀνέδησαν αὐτοὺς HDT. 2.143 *mi le-au legat obârșia de nici un zeu sau erou.* **III** **1** (med.) a lega (de sine sau pentru a trage la sine), a prinde, *de unde* (mar.) a amara, a remorca: THUC. 1.50, XEN. *HG*5.1.9, DEM. 50.20, τὰ δυνάμενα κινεῖσθαι τῶν πλοίων ἀναδησάμενοι PLB. 3.96.6 *remorcând corăbiile care puteau fi puse în mișcare: (fig.)* PLB. 30.17.4, PLUT. *M.*243a. **2** a agăta, a atârna: ῥυτῆρσι ... εἰς τὴν ὀροφήν ἀναδεδεμένοις ὑποζώσας PLUT. *Eum.*11.7 *legând (caii) pe dedesubt cu niște chingi atârnavate de tavan.*

[ἀνά, δέω]

ἀνάδημα, ατος τό *subst.* [poet. ἀνδημα] legătură (pentru păr), cunună, diademă: PL *Fr.*179, EUR. *Hipp.* 83, id. *El.*882, XEN. *Smp.*5.9.

[ἀναδέω]

ἀνα-διδάσχω, *vb.* [viit. -διδάξω, aor. ἀνεδίδαξα] **I** a învâta (pe cineva) (din nou sau mai bine), a convinge: (+ ὡς) HDT. 4.95, (+ ὅτι) PLAT. *Hp.*Ma.301e, (+ ac. și inf.) IOS. *Vit.*150. **II** a arăta (în mod deslușit), a lămurii, a explica: THUC. 1.32, AR. *Pl.*563, (+ ac. dublu) ἐν οὐκ ἀναδιδάσκει σε τῶν λογίων AR. *Eq.*1045 *un singur lucrul [zeul] mi fi-l lămureste din oracol.* **III** (med.) a se instrui, a învăța (din nou): IOS. *Af.*2.203.

[ἀνά, διδάσχω]

ἀνα-διδράσχω, *vb.* a fugi, a scăpa (din nou): PLB. 29.19.1.

[ἀνά, διδράσχω]

ἀνα-δίδομι, *vb.* [viit. -δώσω, aor.1 ἀνέδοκα (poet. 3sg. ἀνδοκε Pi.), aor.2 ἀνέδων, pf. ἀναδέδοκα; pas. viit. ἀναδοθήσομαι, aor.

ἀνεδόθη] **I** (*tranz.*) **1** a ridica pentru a da, a întinde, a oferi, a da: ἀνδοκε δ' αὐτῷ ... οἰνοδόκον φιάλαν PL. 1.6.39 *îi întinse o cupă primitoare de vin: XEN. Smp.*2.8. **2** a da la iveală, a trimite în sus, a face să iasă, a produce: (plante și fructe, foc, apă ș.a.) ὅσα ἢ γῆ ἡμῶν ἀνεδίδου ὠραῖα THUC. 3.58 *câte roade produce pământul nostru: HDT.* 1.179, THUC. 3.88, (animale) PLAT. *Mx.*237d, (o mireasmă) PLUT. *M.*645e. **3** a da, a preda, a înmâna: (arme) PLB. 5.64.1, (scrisori) id. 29.25.7, ψῆφον ἀναδοῦναι PLUT. *TCG*11.7 *a (supune) la vot.* **4** a transmite, a distribui, a comunica, a răsplândi: (o parolă) LXX *2Mac.*13.15, (un zvon) PLUT. *Aem.*25.5, (idiom.) ~ διαβούλιον PLB. 5.58.2 *a se sfătui, a discuta, a delibera.* **II** (*intrans.*) **1** a izvorî, a țâșni: (despre apă) HDT. 7.26, ARSTT. *Met.*351a15, (despre foc) AESOP. 1.1, (fig.) (despre bucurie) LXX *Sir.*1.23. **2** a da înapoi, a regresa: ARSTT. *Rh.*1390b28.

[ἀνά, δίδωμι]

ἀναδικία, ας, ἡ *subst.* (jur.) recurs: LYS. *Fr.*370.6.

[ἀνάδικος]

ἀνάδικος, ον *adj.* (jur.) care trebuie judecat din nou, nul: PLAT. *Lg.*937d, DEM. 24.191.

[ἀνά, δίκη]

ἀνα-διπλόω-ῶ, *vb.* (med.) a se dubla, a se face dublu: XEN. *Cyr.*7.5.5.

[ἀνά, διπλόω]

ἀναδίπλωσις, εως, ἡ *subst.* reîndoire, răsucire: (a intestinului) ARSTT. *HA*508b13.

[ἀνα-διπλόω]

ἀνάδοσις, εως, ἡ *subst.* **I** **1** dare afară, ieșire la iveală, țâșnire, izvorâre: (despre aer) ARSTT. *Mu.*395a9, (despre apă) IOS. *Bl* 7.187.2, (despre insule) LUC. *Salt.*50. **2** emanație: PLUT. *M.*31e. **3** creștere, răsărire: (despre fructe) IOS. *Ap.*2.192. **4** (fig.) pornire, impuls: PLUT. *Per.*2.2. **II** **1** distribuire: IOS. *Ap.*2.283. **2** distribuire a alimentelor în corp, asimilare, digestie: PLB. 3.57.8.

[ἀναδίδωμι]

ἀνάδοτος, ον *adj.* (de) restituit: THUC. 3.52.

[ἀναδίδωμι]

ἀνα-δουλόω-ῶ, *vb.* a face din nou sclav: APP. *BC*4.29.

[ἀνά, δουλόω]

ἀναδοχή, ἡς, ἡ *subst.* {dor. ἀναδοχά} **I** acceptare, asumare: SOPH. *Tr.*825. **II** cautiune, garanție: PLB. 5.27.4.

[ἀνά, δέχομαι]

ἀνάδοχος, ον *adj.* garant, chezas: MEN. *Fr.*449, PLUT. *Dial.*18.5

[ἀνά, δέχομαι]

ἀναδράμειν, inf. aor.2 de la ἀνατρέχω

ἀναδρομή, ἤζ, ἡ *subst.* I înmugurire, lăstar: EUR. *Fr.*766.1. II I retragere: IOS. *BI5.*58. 2 (poet.) refugiu: PLB. *Fr.*102.

[ἀναδρόμοζ]

ἀνα-δύνω, *vb.* a ieși la suprafață, a reapărea: (despre animale marine) ARSTT. *Fr.*335, (despre râuri) id. *Mete.*356a25, PLB 12.4d.6.

[ἀναδύομαι]

ἀνα-δύομαι, [prez. ὄ, în rest ὄ] *vb.* [viit. -δύσομαι, aor.2 ἀνέδῶν] {ep. prez. 3sg. ἀνδύεται II. 13.225, aor. 3sg. ἀνεδύσεται II. 1.496}

I a se ridica, a se înălța, a ieși (din sau la suprafața): (+ gen.) ἀνέδῶν πολιῆς ἀλόζ II. 1.359 *ieși din marea căruntă*; (+ ac.) ἀνεδύσεται κῦμα θαλάσσης II. 1.496 [*Thetis*] *se înălța din valul mării*; (+ prep. ἐκ, ἀπό) PLUT. *M.*399d, LUC. *D. Mar.*3.2, (abs.) εἶπερ ἀναδύσει πάλιν AR. *Ra.*1460 *dacă vreî „să te înalți” din nou* (sc. *dacă vreî să te întorci la viață, pe pământ*). II a se retrage, a (se) da înapoi, a se feri: ἀναδύναι ἄψ λαῶν ἐξ ὀμίλον II. 7.217 *a se retrage* (sau *a se adânci*) *la loc în mulțimea luptătorilor*; (+ ac.) ἀνδύεται πόλεμον II. 13.225 *se ferește de luptă*: (fig.) μὴ ἀναδύου τὰ ὀμολογημένα PLAT. *Th.*145c *nu da înapoi de la cele convenite* (= *respectă înțelegerile*): ἀναδύεται διὰ γῆρας PLUT. *Cic.*37.4 *refuză din cauza bătrâneții*: (+ inf.) ἔτοιμός εἰμ' ἔγωγε, κοῦκ ἀναδύομαι δάκνειν AR. *Ra.*860 *eu sunt gata și nu mă dau înapoi* (= *nu mă feresc, nu mă codesc*) *să mușc*: (abs.) OD. 9.377, XEN. *Smp.*5.2 ș.a.

[ἀνά, δύομαι]

ἀναδύσις, εως, ἡ *subst.* I înălțare, ieșire (la suprafață): LXX *Inf.*19.7, IOS. *BI7.*27. II retragere, scăpare: PLAT. *Euthd.*302e, PLUT. *Cim.*18.5.

[ἀναδύομαι]

ἀναδωδωναῖος, *adj.* (epitet al lui Zeus, inventat ca explicație glumeată la II. 16.233: Ζεὺ ἀνα Δωδωναίε) anadodoneu (aprox. „sus-dătăreț”): PLUT. *M.*31e.

ἀνά-εδνος, ον *adj.* fărâ daruri (de nuntă): II. 9.146, A. RH. 2.1149.

[ἀν-, ἔδνον]

ἀν-αίρω, *vb.* (ep. ion.) v. ἀναίρω

ἀνάελπος, ον *adj.* nesperat: HES. *Th.*660.

[ἀν-, ἔλπω < *ἔλπω*]

ἀνα-ζάω-ῶ, *vb.* a reveni la viață, a învia: (fig.) NT *Lc.*15.24.

[ἀνά, ζάω]

ἀνάξεισις, εως, ἡ *subst.* fierbere, clocotire: (despre lavă) ARSTT. *Mir.*833a22.

[ἀναξέω]

ἀνα-ζεύγνυμι, var. ἀναζευνύω *vb.* [impf. ἀνεζεύγνυν, aor. ἀνέζευξα și ἀνεζεύγνυσα, I (*tranz.*) a înjuga din nou, de unde a ridica (tabăra), a pune (oastea) în mișcare, a porni: HDT. 9.41, id. 9.58, ἀναζεύξης πρὸς τὸν Ἴσθμὸν τὰς νέας HDT. 8.60 *să-ți pornești* (= *să retragi corăbiile spre Istm*). II (*intrans.*) a ridica tabăra, a porni, a mărșălui: (frecv. part.) THUC. 8.108, XEN. *An.*3.4.37, LXX *Iud.*7.1, πρὸ φωτὸς ἀναζεύξαντες προηγὼν παρὰ θάλατταν PLB. 2.26.7 *ridicară tabăra înainte de a se lumina de zi și înaintară pe lângă mare*; ἀναζεύγνυσι πεζῆ διὰ Συρίας PLUT. *Ant.*84.2 *pornește cu pedestreimea prin Syria*.

[ἀνά, ζεύγνυμι]

ἀνάξεισις, εως, ἡ *subst.* I ridicare a taberei, pornire: PLUT. *Ages.*22.8. II plecare, retragere: PLUT. *Cor.*31.3, APP. *Hisp.*352.

[ἀναζεύνυμι]

ἀνα-ζέω, *vb.* [viit. -ζέσω, aor. ἀνέζεσα] I a fierbe, a clocoti: ἐκ δὲ γῆς ... ἀναζέουσι θρομβώδεις ἀφροί SOPH. *Tr.*702 *din pământ clocotesc spume (de sânge) cu cheaguri*: (despre lavă) ARSTT. *Mir.*833a19, (fig.) (despre mânie) ARSTT. *Pr.*947b32, A. RH. 4.391. II a musti, a supura: (despre bube) LXX *Ex.*9.9. III a coleăi: (despre viermi) LXX *2Mac.*9.9, PLUT. *Art.*16.6.

[ἀνά, ζέω]

ἀνα-ζητέω-ῶ, *vb.* [aor. ἀνεζήτησα] I a cerceta (în amănunt), a investiga: HDT. 1.137, AR. *Lys.*26, THUC. 2.8, PLAT. *Lg.*693a ș.a. II a căuta: PLB. 11.24.11, NT *Fp.*11.25.

[ἀνά, ζητέω]

ἀναζήτησις, εως, ἡ *subst.* I cercetare, investigație: PLAT. *Criti.*110a, IOS. *BI7.*60. II căutare: PLUT. *M.*316a.

[ἀναζητέω]

ἀναζυγή, ἤζ, ἡ *subst.* ridicare a taberei, plecare (a armatei), retragere: PLB. 2.54.10, PLUT. *Pomp.*12.1, LXX *Ex.*40.38.

[ἀναζεύνυμι]

ἀνα-ζυγῶ-ῶ, *vb.* a trage zăvorul, de unde a deschide: (o poartă) AR. *Fr.*654.

[ἀνά, ζυγῶ]

ἀνα-ζώννυμι, *vb.* [aor. med. ἀνεζωσάμην] a

(se) încinge: LXX *Prov.* 31.17, (fig.) ἀναζω-
σάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν NT
1Pt. 1.13 *încingând coapsele cugetului vos-
tru* (sc. *pregătindu-vă*).

[ἀνά, ζώννυμι]

ἀνα-ζωπυρέω-ῶ, *vb.* **I** (*tranz.*) a reaprinde
(focul), a atâta: (fig.) EUR. *El.* 1121, NT
2Tim. 1.6. **II** (*intrans.*) a se reaprinde, a se
înlăcăra, a se înviora, a prinde din nou vi-
ață: (med.-pas.) PLAT. *R.* 527d, XEN. *HG*
5.4.46 ș.a., (act.) ἀνεζωπύρησεν τὸ πνεῦμα
τοῦ λαοῦ LXX *1Mac.* 13.7 *s-a înviorat du-
hul poporului*; PLUT. *Tim.* 24.1.

[ἀνά, ζωπυρέω]

ἀναζωπύρησις, *ewz*, ἡ [ῶ] *subst.* reaprin-
dere, revigorație: IOS. *AI* 2.327.

[ἀναζωπυρέω]

ἀνα-θάλλω, *vb.* a înmuguri, a înfrunzi *sau* a
înflori din nou: (propr. despre plante) LXX
Înf. 4.4, (fig.) id. *Ps.* 27.7 ș.a., (cu sens facti-
tiv) ἀναθάλλον ξύλον ξηρόν LXX *Iez.* 17.24
care face să reînmușurească pomul uscat;
NT *Flp.* 4.10.

[ἀνά, θάλλω]

ἀνα-θάλλω, *vb.* a reîncălzi: IOS. *AI* 17.172,
(fig.) PLUT. *M.* 600b.

[ἀνά, θάλλω]

ἀνα-θαρρέω-ῶ, *vb.* {att. ἀναθαρσέω} a
prinde din nou curaj: AR. *Eq.* 806, THUC.
5.82, PLAT. *Chrm.* 156d ș.a., ἀναθαρρήσαν-
τες ταῖς ψυχαῖς PLB. 8.28.10 *prinzând suflet
din nou*.

[ἀνά, θαρρέω]

ἀνα-θαρρύνω, *vb.* **I** (*tranz.*) a încuraja, a îm-
bărbăta: XEN. *Cyr.* 5.4.23. **II** (*intrans.*) a
prinde din nou curaj; PLUT. *Luc.* 14.8.

[ἀνά, θαρρύνω]

ἀνα-θεάομαι-ῶμαι, *vb.* a examina *sau* a ob-
serva din nou: MEN. *Pc.* 817, PLUT. *M.* 586a.

[ἀνά, θεάομαι]

ἀνάθεμα, *ατος*, τὸ *subst.* [poet. ἄνθεμα] **I**
ofrandă votivă, danie: CALL. *Epigr.* 5.2,
THEOC. *Ep.* 13.2, LXX *2Mac.* 2.13. **II** lucru
blestemat, dat Domnului spre nimicire (cf.
ebr. עֲרִירָה); anatemă: LXX *Ios.* 6.17, (despre
pers.) NT *Rom.* 9.3, (spec.) ~ ἔστω NT
Gal. 1.8 *să fie anatemă (= blestemat)!* **III**
blestem: NT *Fr.* 23.14.

[ἀνατίθημι]

ἀναθεμάτιζω, *vb.* a închina ca anatemă, a
anatemiza, a blestema: LXX *Num.* 21.3,
(pas.) id. *Num.* 18.14, (abs.) ἤρξατο ~ καὶ
ὀμνύνα NT *Mc.* 14.71 *a început să se bles-
teme* (sc. *să se lege cu blesteme*) și *să jure*.

[ἀνάθεμα]

ἀνα-θερμαίνω, *vb.* a încălzi (din nou), (fig.)
a înfierbânta, a înflăcăra: SOPH. *Fr.* 822,
PLUT. *Phoc.* 6.3, (med.-pas.) ARSTT. *HA*
569b11.

[ἀνά, θερμαίνω]

ἀνάθεσις, *ewz*, ἡ *subst.* acțiunea de a așeza
(în templu) ca ofrandă, consacrație, închi-
nare: LYS. 21.2, PLUT. *Demetr.* 13.1, IOS.
AI 18.271.

[ἀνατίθημι]

ἀναθετέον, *adj.vb.* **I** trebuie atribuit: PLAT.
Mx. 240e, PLB. 3.28.5. **II** trebuie revenit:
PLAT. *Lg.* 935e. **III** trebuie amânat: PLUT.
M. 817c.

[ἀνατίθημι]

ἀνα-θέω, *vb.* [ind. prez. 3sg. ἀναθεῖ] a sui
(repede), a alerga (în sus), a se înălța: (des-
pre aer) PLAT. *Ti.* 60c, (despre pers.) PLB.
8.37.8, LUC. *Sat.* 7.

[ἀνά, θέω]

ἀνα-θεωρέω-ῶ, *vb.* a privi cu luare aminte,
a cerceta cu atenție: PLUT. *Cat.Mi.* 14.4, NT
Fr. 17.23, LUC. *Nec.* 15.

[ἀνά, θεωρέω]

ἀναθεώρησις, *ewz*, ἡ *subst.* cercetare (amă-
nuniță), reexaminare, chibzuială: PLUT.
Lyc. 19.1, (pl.) id. *M.* 470a.

[ἀναθεωρέω]

ἀνα-θηλέω-ῶ, *vb.* a înfrunzi *sau* a înflori din
nou: IL. 1.236.

[ἀνά, θηλέω]

ἀνάθημα, *ατος*, τὸ *subst.* **I** dar pus într-un
templu și închinat unei divinități, ofrandă
sau monument votiv, prinos: HDT. 1.14,
SOPH. *Ant.* 286, THUC. 1.132 ș.a., (despre un
rob al lui Apollon) ~ πόλεως ἢ τινος πραθεῖς
ῦπο: EUR. *Ion* 310 [*εἶμι*] *închinat de o cetate
sau vândut de cineva?*: (fig.) τῆς σοφίας ~
PLAT. *Hp.Mi.* 364b *un monument de înțelep-
cime*. **II** podoabă, odor: (despre cântec și
dans) OD. 1.152, (despre copii) ~ βιότου
EUR. *Fr.* 518 *odor al vieții*. **III** anatemă (cf.
ἀνάθεμα): LXX *Deut.* 7.26.

[ἀνατίθημι]

ἀναθηματικός, ἡ, ὄν *adj.* care constă în
ofrande votive: (despre statui) PLB. 27.18.2.

[ἀνάθημα]

ἀνα-θλίβω, *vb.* a apăsa să iasă (în sus), a
scoate prin străngere: PLUT. *M.* 688d, IOS.
BI 5.432.

[ἀνά, θλίβω]

ἄν-αθλος, *ov adj.* nesportiv *sau* slab la întreceri:
LUC. *Cal.* 12.

[ἀν-, ἄθλος]

ἀνα-θολόω-ῶ, *vb.* a tulbura: ARSTT. *GA753a30*, PLUT. *M.702a*.

[ἀνά, θολόω]

ἀναθλόωσις, *εως*, ἡ *subst.* amestec tulbure: PLAT. *Lg.824a*.

[ἀναθολόω]

ἀνα-θορυβέω-ῶ, *vb.* I a aproba zgomotos, a aclama, a striga, a aplauda: PLAT. *Prt.334c*, XEN. *An.5.1.3*. II a face gălăgie, a vocifera: IOS. *A119.254*.

[ἀνά, θορυβέω]

ἀνάθρεμμα, *ατος*, τό *subst.* copil adoptiv, pui: (de leoaică) THEOC. 23.19.

[ἀνατρέφω]

ἀνά-θρεπτος, *ον* *adj.* (selav) crescut în casă (cf. lat. *verna*): APP. *BC4.43*.

[ἀνατρέφω]

ἀν-αθρέω-ῶ, *vb.* a privi cu luare aminte, a observa cu atenție, a examina: EUR. *Hec.808*, AR. *Fr.58.5*, (pas.) τὰ ἔργα ἐκ τῶν λόγων ἀναθροῦμενα THUC. 4.87 *faptele măsurate după vorbă*; (ca etimologie pt. ἄν-θροπος) PLAT. *Cra.399c*.

[ἀνά, ἀθρέω]

ἀνα-θρόσσω, *vb.* [aor.2 ἀνέθροπον, inf. ἀναθροεῖν] {ion. poet. ἀνθρόσσω} I a sări (în sus), a sălta: (despre un bolovan) IL. 13.140, (pe cal) HDI. 3.64, (despre copii) XEN. *Lac.2.3* ș.a., ἀναθρόων ἀπήντησε PLUT. *Cat.Mi.14.3* a sărit (de pe scaun) în întâmpinare. II a sări (îndărăt): (cu tmeză) EUR. *Or.1416*, A.RH. 4.42.

[ἀνά, θρόσσω]

ἀνα-θυάω-ῶ, *vb.* a intra în călduri (din nou): (despre scroafă) ARSTT. *HA546a28*.

[ἀνά, θυάω]

ἀναθυμίασις, *εως*, ἡ *subst.* emanație, exalație, abur: ARSTT. *Mete.341b7*, PLUT. *Rom.28.9*.

[ἀναθυμιάω]

ἀνα-θυμιάω-ῶ, *vb.* I a emana, a exala, a degaja, a ridica (aburi sau sub formă de abur): PLUT. *Cam.28.2*, (med.-pas.) ARSTT. *PA653a4*, (despre fum) LUC. *VIII.23*. II a se transforma în aburi, a se evaporă: ARSTT. *GA782a32*, οἶνος ἀναθυμιαθεῖς PLUT. *M.432e* vin urcat la cap. III a scoate aburi: (despre pământ) ARSTT. *Mete.360b32*, (fig.) (despre ură) PLB. 15.25.24.

[ἀνά, θυμιάω]

ἀνα-θύω, *vb.* a țâșni: (despre apă) CALL. *Cer.29*.

[ἀνά, θύω]

ἀναιδέεια, *ας*, ἡ *subst.* [var. ἀναιδεΐα] {ep. ion. ἀναιδέϊη} nerușinare, neobrăzare, obrăznicie, cutezantă, sfruntare: IL. 1.149, OD. 22.424, HES. *Op.324* ș.a., εἰ ἢ ~ ἐξ ἀνδρείας καὶ ψευδοῦς δόξης ARSTT. *Top.150b3* *nerușinarea ar fi [definită ca] produs al curajului și al falsei opinii*; (person.) XEN. *Smp.8.35*.

[ἀναιδέης]

ἀναιδέομαι, *vb.* a se purta cu nerușinare: AR. *Eq.397*.

[ἀναιδέης]

ἀναιδέως, (ion.) *v.* ἀναιδῶς

ἀν-αιδής, *adj.* [comp. -έστερος, superl. -έστατος] I nerușinat, neobrăzat, obraznic, sfruntat, cutezător: (frecv. despre pers.) IL. 1.158, OD. 1.254 ș.a., ἐς τὸ ἀναιδέστερον ἐτρέπεο HDI. 7.39 *te-ai abătut către o prea mare nerușinare*; (subst.) EUR. *IA379*. II nemilos, nepăsător (față de alții), crud, atroce: (despre o piatră folosită ca armă) IL. 4.521, (despre Cerber) HES. *Th.312*, (despre moarte) PL. *O.10.105* ș.a., ἔθνος ἀναιδῆς προσώπων LXX *Deut.28.50* *un neam nemilos la chip*.

[ἀν-, αιδῶς]

ἀναιδήτος, *ον* *adj.* nerușinat: A.RH. 3.92.

[ἀναιδέης]

ἀναιδῶς, *adv.* [ion. -έως Ar. *Pax48*] (în mod) nerușinat, neobrăzat, fără rușine sau sfială: SOPH. *OT354*, EUR. *Alc.694* ș.a.

[ἀναιδέης]

ἀν-αιθύσσω, *vb.* a ațâța (focul): EUR. *Tr.344*.

[αἶθω]

ἀν-αἶθω, *vb.* a aprinde (focul): EUR. *Cyc.331*, (med.) AESCH. *Ch.536*.

[ἀνά, αἶθω]

ἀν-αίμακτος, *ον* *adj.* neînsângerat, nepătat sau nemânjit de sânge: EUR. *Rh.222*, (despre jertfe) PLUT. *Num.8.8*, (fig.) (despre lăgă) AESCH. *Supp.196*.

[ἀν-, αἰμάσσω]

ἀν-αίματος, *ον* *adj.* = ἄναιμος: AESCH. *Eu.302*.

[ἀν-, αἶμα]

ἀναιμία, *ας*, ἡ *subst.* lipsă a sângelui: ARSTT. *PA652b26*.

[ἀναιμος]

ἄν-αιμος, *ον* *adj.* [comp. -ότερος, superl. -ότατος] I lipsit de sânge, fără sânge: (despre organe) PLAT. *Prt.321b*, ARSTT. *HA495a4*, (despre unele animale, op. ἔναιμος) id. *deAn.420b10*. II care nu varsă sânge, nesângeros: (despre tunet) EUR. *Fr.982*.

[ἀν-, αἶμα]

ἀναιμότης, ητος, ἡ *subst.* = ἀναιμία: ARSTT. P.4676a31.

[ἀναιμος]

ἀναίμων, ον *adj.* lipsit de sânge, fără sânge: (despre zei) IL. 5.342, (fig.) (despre vin) PLUT. M.692e.

[ἀναιμος]

ἀναιμωτί, *adv.* fără vărsare de sânge: IL. 17.363, OD. 18.149, A.RH. 2.986, PLUT. Caes.35.4 ș.a.

[ἀναιμος]

ἀναινομαι, *vb.* [impf. ἠναινόμην, aor. ἠηνάμην] [poet. impf. 3sg. ἀναίνετο IL. 18.500, aor. 3sg. ἀνήνατο IL. 23.204, conjct. 3sg. ἀνήνηται IL. 9.510] **I** a refuza, a respinge: OD. 4.651, HES. Fr.76.6, AESCH. Ag.300 ș.a., ὥς μηδὲν ἀναίνοιντο ἔργον XEN. Cyr.2.1.31 *să nu se dea în lături de la nici o muncă*. **II** a respinge (cu dispreț), a disprețui, a nu lua în seamă: σὲ δ' ἀναίνεται ἡδὲ σὰ δῶρα IL. 9.679 *te respinge pe tine și darurile tale*: οὐ γὰρ ἔγωγε πότνια σὰς ὠδίννας ἀναίνομαι CALL. Del.123 *eu nu disprețuiesc durerile tale*, Stăpână: OD. 8.212, THEOC. 25.6. **III** a refuza, a tăgădui, a spune nu, a nu vrea: (+ inf.) ἢ δ' αὖθ' ἔξεσθαι μὲν ἀνήνατο IL. 23.204 *ea refuză să șadă*: οὐκ ἀναίνομαι θανεῖν AESCH. Ag.1652 *nu mă dau înapoi de la moarte (= sunt gata să mor)*: (+ part.) νικώμενος λόγοισιν οὐκ ἀναίνομαι AESCH. Ag.583 *nu tăgăduiesc a fi fost învins (= convins) de vorbele tale*: (abs.) IL. 7.93.

ἀναίρεσις, εως, ἡ *subst.* **I** ridicare, luare: (a armelor) PLAT. Lg.814a, (a unor premii) LUC. Anach.9, (freev. despre ridicarea cadavrelor după o luptă) EUR. Or.404, THUC. 3.109 ș.a., (abs.) ἀναίρεσιν δοῦναι EUR. Supp.18 *a face un armistițiu pentru ridicarea morților*. **II** asumare, angajare: μισθῶν δὲ αὐτοῖς πέρι καὶ τῶν ἀναιρέσεων τῶν ἔργων PLAT. Lg.847b *despre salariile datorate [meseriașilor] și despre lucrările angajate*. **III** **I** distrugere, nimicire: (a unor cetăți) XEN. HG6.3.5, DEM. 19.141. **2** omorâre, ucide: PLB. 5.36.1, LXX Num.11.15, NT Fp.8.1. **3** anulare, abrogare: (despre cinstiri) PLB. 28.7.5, (despre hotărâri) PLUT. Cic.34.2. **4** (filos.) respingere: (op. διαίρεσις) ARSTT. SE183a10.

[ἀναιρέω]

ἀναιρέτων, *adj.vb.* trebuie respins sau eliminat: (despre premise) ARSTT. SE176a29.

[ἀναιρέω]

ἀναιρετικός, ἡ, ὄν *adj.* distrugător, distructiv, nimicitor: ARSTT. Rh.1386a6, (+ gen.) id. EE1229a40, PLUT. M.427e.

[ἀναιρέω]

ἀν-αιρέω-ῶ, *vb.* [mit. ἀναιρήσω (poster. ἀνελῶ), aor.2 ἀνείλων (poster. aor.1 ἀνείλα), pf. ἀνήρηκα] **I** a lua de jos și a duce (în sus): a a ridica, a sălta: OD. 3.453, Pl. P.9.61, (spec. despre oseminte și cadavre) THUC. 1.126, ἡδὴ γὰρ ἦσαν πεμπταῖοι καὶ οὐχ οἶόν τε ~ ἔτι ἦν XEN. An.6.4.9 *erau morți deja de cinci zile și încă nu putuseră fi ridicați*. **b** (gener.) a lua: HES. Op.749, c a obține (izbânda), a căștiga (premii): IL. 23.736, Ὀλύμπια ἀναραιρηκός HDT. 6.36 *care fusese învingător la jocurile olimpice*. **2** a face să dispară, a elimina: a a omori, a ucide: (despre oameni) AESCH. Ch.990, EUR. Andr.517, ἐαυτὸν ~ NT Fp.16.27 *a se omori, a-și lua viața*: (despre animale) LXX Is.27.1. **b** a distruge, a nimici: (turnuri) XEN. Cyr.7.5.12, (orașe) DEM. 16.26, (pas.) ἔθνος ... ἀνηρημένον DEM. 9.26 *popor nimicitor*; c (jur.) a anula, a respinge: (un testament) Is. 1.14, (o mărturie) DEM. 28.5. **d** (filos.) a respinge, a suprima: PLAT. R.533c, Πλάτων ἀναιρεῖ ὅτι οὐκ ἔστιν ἡδονὴ τὰγαθόν ARSTT. EN1172b29 *Platon respinge [teoria] că plăcerea este Binele*. **3** (despre oracole) a menii, a răspunde, a porunci: (+ ac. și inf. sau ὥς) HDT. 1.13, THUC. 1.126, τὰ μαντήια ... ἀνείλε ὥς δέοι αὐτὸν Αἰγύπτου βασιλεῦσαι HDT. 2.139 *oracolele au menit că el avea să domnească peste Egipt*: (+ ac.) PLAT. Lg.865d. **II** (*med.*) **I** a-și ridica, a lua la sine sau asupra sa: a a(-și) lua, a lua cu sine: κλισίηθεν ἀνείλετο χάλκεον ἔγχος IL. 13.296 *își luă din baracă o lance de bronz*: HES. Th.553, Πανδαρέου κούρας ἀνέλοντο θύελλαι OD. 20.66 *furtuna a luat (cu sine, pe sus) fetele lui Pandareos*: ἀνελόμενος ... ἕκαστος λίθον ἀράτω ἐπὶ τῶν ὄμων LXX Is.4.5 *luând fiecare o piatră, să și-o ridice pe umeri*: (spec. despre cadavrele luate pentru a fi înmormântate) EUR. Supp.1167, THUC. 4.97. **b** a obține (izbânda), a căștiga: HDT. 6.70, (fig.) τυχεῖν δ' ἐν' ἀδύνατον εὐδαιμονίαν ἅπασαν ἀνελόμενον Pl. A.7.56 *este cu neputință ca un singur [om] să izbândească întreaga fericire*. c a lua (sus) în brațe, (fig.) a adopta, a recunoaște: (un copil) IL. 16.8, AR. Nu.531, (un

nume) HDT 2.52. **d** a lua în pânțee, a zămisli: HDT. 6.69. **2** a lua asupra sa, a-și asuma (o muncă), a îndura, a întreprinde: OD. 19.22. πόλεμον βασιλεύει τῷ Περσέων ἀναίρεσθαι HDT. 5.36 *a întreprinde (sau a se ridica cu) război împotriva regelui persilor*; PLAT. *Lg.*921d. **3** a rezilia: (un contract) DEM. 34.31.

[ἀνά, αἰρέω]

ἀν-αίρω, *vb.* {ep. ion. ἀναείρω Hom.} **I** a ridică, a înălța: IL. 7.130, OD. 7.130. (spec. despre un luptător care își ridică adversarul de la pământ) IL. 23.724. **II** (med.-pas.) a se ridică, a se înălța: (despre zorii zilei *sau* despre soare) ἔω λευκὸν ὄμμα' ἀναίρεται EUR. *El.*102 *se înalță chipul (sau ochiul) strălucitor al zorilor*: (despre o furtună) A.RH. 1.1078.

[ἀνά, αἶρω (ἀείρω)]

ἀναισθησία, *αξ. ἢ subst.* **I** lipsă de simțire, insensibilitate: PLAT. *Ti.*74e, ARSTT. *EN* 1119a7, PLUT. *M.*465c. **II** stare de inconștientă: ARSTT. *HA*514a7. **III** lipsă de înțelegere *sau* de pătrundere, obtuzitate, prostie: ISOC. 7.9. DEM. 18.128.

[ἀναίσθητος]

ἀναισθητέω-ῶ, *vb.* **I** a nu simți, a fi insensibil (la ceva): (+ gen.) PLUT. *M.*1062c, IOS. *AI*1.176. **II** a fi prost, naiv: τυχὸν μὲν ἀναισθητῶν DEM. 18.221 *poate în mod prostesc*.

[ἀναίσθητος]

ἀν-αίσθητος, *ov adj.* **I I** care nu simte, lipsit de sensibilitate, insensibil, nesimțitor: PLAT. *Ti.*75e, ARSTT. *HA*517b31. **2** care nu suferă, nepăsător: (+ gen.) ~ τῶν ἀπ' αὐτοῦ κακῶν γίγνοιτ' ἄν PLAT. *Lg.*843a *nu va suferi relele pricinuite de ea (sc. de lege)*: LUC. *Peregr.*42. **3** (fig.) fără simțul realității, care nu pricepe, tâmp: THUC. 6.86, DEM. 18.43. (superl.) PLB. 36.14.2. // **ἀναίσθητον**, *τό subst.* lipsă de perspicacitate, de atenție: THUC. 1.69. **II** (*pas.*) **I** care nu poate fi simțit, imperceptibil: PLAT. *Ti.*52a, ARSTT. *Ph.*222b15. **2** care nu se face simțit: (despre moarte) THUC. 2.43.

[ἀν-, αἰσθάνομαι]

ἀναισθήτως, *adv.* fără simțire *sau* agerime (a minții), insensibil, nepăsător, prosteste: THUC. 1.82. (+ gen.) XEN. *Cyn.*12.13 ș.a. ~ ἔχειν πρὸς τὸ κοινόν PLUT. *Sol.*20.1 *a fi nepăsător față de obște*.

[ἀναίσθητος]

ἀναισιμώω-ῶ, *vb.* {ion. impf. 3sg. ἀναισίμου, aor. ἀνησίμωσα, att. pf. 2sg. ἀνησίμωκας Xen. *Cyn.*2.2.15; *pas.* ion. aor. 3sg. ἀναισιμώθη, pf. 3pl. ἀναισίμονται} a cheltui, a consuma, a folosi: (despre materiale, alimente, bani) HDT. 1.185, id. 2.60, id. 2.125. (fig.) (despre timp) HDT. 1.72.

[ἀναισιμωζ]

ἀναισίωμα, *ατος, τό subst.* cheltuială, cost: (pl. întreprinerea armatei) HDT. 5.31, CALL. *Iamb.fr.* 196.45.

[ἀναισιμώω]

ἀν-αἴσσω, [ἀνᾶ] *vb.* {prez. contr. ἀνάσσω, viit. ἀναἴξω, aor. ἀνήϊξα și ἀνήϊξα} **I** a se ridică, a se scula (repede, brusc), a sări (în picioare): ἀναἴξας δέπας ... μητρὶ φίλῃ ἐν χειρὶ τίθει IL. 1.584 *sculându-se îndată (sau sărind în picioare), el pune pocălul în mâna iubitei sale mame*: IL. 3.216, OD. 1.410, EUR. *Ba.*693 ș.a. **II** a sări, a sui (în): (+ ac.) ἀναἴξας ... ἄρμα καὶ ἵππους IL. 24.440 *sărind (sus) în carul cu cai*. **III** a sări, a țâșni: (despre un izvor) IL. 22.148, (despre un iepure) XEN. *Cyn.*6.17.

[ἀνά, αἴσσω]

ἀναισχυντέω-ῶ, *vb.* **I** (*intrans.*) a fi nerușinat, a nu avea rușine *sau* respect, a se purta cu nerușinare: THUC. 1.37, AR. *Lys.*460 ș.a. (+ part.) ἀναισχυντήσεις διαλεγόμενος PLAT. *Cri.*53c *vei avea obrazul să discuți*. **II** (*trans.*) a trata cu nerușinare: (*pas.*) ARSTT. *Rh.*1412a6.

[ἀναισχυντος]

ἀναισχυντία, *αξ, ἢ subst.* nerușinare, neobrăzare: PLAT. *Smp.*192a, AR. *Th.*702, XEN. *Cyn.*1.2.7 ș.a.

[ἀναισχυντος]

ἀναισχυντο-γράφος, *ου, ὁ subst.* scriitor obscen, pornograf: PLB. 12.13.2.

[ἀναισχυντος, γράφω]

ἀν-αἰσχυντος, *ov adj.* {comp. -ότερος, superl. -ότατος} **I** lipsit de rușine, nerușinat, neobrăzat, indecent: THUC. 8.45, EUR. *IA*327, AR. *Pax*182 ș.a., ὁ ~ ἐστὶν ὁ ἐν παντὶ καὶ πρὸς πάντας λέγων καὶ πράττων ἃ ἐτυχεν ARSTT. *MM.*29.1 *nerușinatul este cel care spune și face orice lucru în orice moment și față de toți*: (*subst.*) EUR. *IA*1144. **II** rușinos, dezgustător, oribil: THUC. 2.52, EUR. *Cyc.*416.

[ἀν-, αἰσχύνομαι]

ἀναισχύντως, *adv.* {superl. -ότατα Dem. 27.18} (în mod) nerușinat, cu nerușinare: PLAT. *Ap.*31b, PLB. 28.4.9 ș.a.

[ἀναισχυντος]

άν-αίτιος, *ov adj.* [fem. άναίτια Aesch. *Ch.* 873, ion. -ίη Hdt. 9.110] nevinovat, fārā (de) vinā, neprihānit, inocent: (frecv. despre pers.) άναίτιον αίτιάσθαι IL. 13.775 *a acuzā un nevinovat*: OD. 20.135, PLAT. *R.*617e ș.a., (+ dat.) ~ άθανάτοισιν HES. *Op.* 827 *neprihānit fațā de [zeii] nemuritori*: (+ gen.) HDT. 1.129, ~ ... τοϋδε φόνου AESCH. *Ag.*1505 *nevinovatā de acest omor*: (despre lucruri) αίμα άναίτιον LXX *Deut.*19.10 *sānge nevinovat*. # (log.) **άναίτιον**, *tó subst.* ceea ce nu este cauzā: ARSTT. *APr.*65b16, id. *Rh.*1401b30.

[άν-, αίτιος]

άναίτιως, *adv.* I fārā vinā: LXX *4Mac.*12.14. II fārā (o) cauzā: PLUT. *M.*369d.

[άναίτιος]

άνα-καγχάζω, *vb.* a izbucni în rās, a rāde cu hohote: PLAT. *R.*337a, id. *Euthd.*300d, PLUT. *Am.*20.4, LUC. *ITr.*31.

[άνά, καγχάζω]

άνα-καθαίρω, *vb.* [aor. άνεκάθηρα și άνεκάθαρα, *pas.* aor. άνεκαθάρθην] I I a curāta (complet): IOS. *A1*3.67, *Ap.* *BC*2.86, (med.) PLUT. *Caes.*58.10, (*pas.*) ARSTT. *Mir.* 834a27. 2 (despre metale) a extrage, a purifica: PLAT. *Lg.*678d. 3 (despre aer) a (se) limpezi: PLUT. *Flam.*8.3. II (fig.) I a curāta, a mātura, a izgoni: PLAT. *Mx.*241d, PLB. 10.30.8, τήν παραλίαν άνακαθίρασθαι PLUT. *Alex.*17.5 *a curāta țărml mării (de dușmani)*. 2 a extrage, a lāmuri: (un subiect) PLAT. *Lg.*642a.

[άνά, καθαίρω]

άνακάθαρσις, *εως, ή subst.* curățire: PLB. 5.100.6.

[άνακαθαίρω]

άνα-καθίζω, *vb.* a se ridica (în capul oaselor, pe șezut), a ședeā drept: PLUT. *Phil.*20.2, NT *Lc.*7.15, (despre un iepure) XEN. *Cyn.*5.7, (med.) PLAT. *Phd.*60b.

[άνά, καθίζω]

άνα-καινίζω, *vb.* I I a (re)ίnnoi, a relua: (un război) PLUT. *Marc.*6.3, *APP.* *Mith.*144 2 a restaura: (un templu) IOS. *A19.*161. II (fig.) a (se) ίnnoi, a (se) ίmprospāta, a (se) redeștea: (dușmānia) ISOC. 7.8, (tinerețea) LXX *Ps.*102.5, (spre pocāintā) NT *Ev.*6.6.

[άνά, καινίζω]

άνα-καινώ-ω, *vb.* a ίnnoi: (fig.) (med.-*pas.*) NT *2Cor.*4.16.

[άνά, καινός]

άνακαινώσις, *εως, ή subst.* ίnnoire: (fig.) NT *Rom.*12.2.

[άνακαινώω]

άνα-καίω, *vb.* [aor. άνεκαυσα] I (*tranz.*) I a aprinde, a ațāta: (focul) OD. 7.13, HDT. 1.132, EUR. *Cyc.*383 ș.a., (fig.) (pofta) PLUT. *M.*1089a. 2 a arde: (în foc) LXX *Iez.*5.2. II (*intrans.*) (fig.) a se aprinde: (de mānie) HDT. 5.19, (de dragoste) LUC. *DMetr.*12.2.

[άνά, καίω]

άνα-κάλέω-ω, *vb.* [viit. άνακαλέσω, aor. άνεκάλεσα] {poet. άγκ- Aesch. *Ag.*1021, eol. όγκ- Sapph. 44.33} I (άνά „în sus”) I a chema (cu glas tare), a striga, a ίnvoaca, a evoca: (spec. despre divinitāți și despre morți) HDT. 9.90, EUR. *Ph.*608, DEM. 25.97, (med.) τόν τε δαίμονα Δαρειον άνακαλεϊσθε AESCH. *Pers.*621 *ίnvoacați duhul lui Dारेios*: SOPH. *OC*1376. 2 a chema (la sine), a striga (sā vinā *sau* sā se adune): άνακαλέσασθαι τούς παϊδας HDT. 2.121a *a-și chema corpii*: XEN. *Cyn.*1.6.19, ~ τήν συναγωγήν LXX *Num.*10.2 *a chema adunarea*. 3 a chema, a numi: Δαναούς δέ εν τοις έπεσι και Άργείους και Άχαιοϋς άνακαλεϊ THUC. 1.3 [*Homer*] *în poemele sale îi numește danai, argieeni și ahei*: PLAT. *R.*471d, (*pas.*) SOPH. *El.*693. 4 (jur.) a chema în fața unei instanțe de judecatā, a cita: LYS. 15.5, PLB. 4.4.2. 5 (spec.) a proscrive: (*pas.*) *APP.* *BC*4.25. II (άνά „din nou”, „ίnapoi”) I a chema *sau* a ίnvoaca din nou: EUR. *Supp.*626. 2 a chema ίnapoi, a rechema: THUC. 1.131, (med.) PLAT. *Phd.*89a, άνακαλεσάμενοι τή σάλπιγγι XEN. *An.*4.4.22 *sunānd retragerea cu trāmbița*: (*pas.*) ώσπερ κύων ύπό νομέως ... άνακληθείς PLAT. *R.*440d *precum un cāine chemat (ίnapoi) de cioban*. 3 a retrage, a anula: (o promisiune) LUC. *Hes.*2, ποία άμαρτήματα άνακαλεσάμενος LYS. 6.49 *ce greșeli ți-ai ispășit*.

[άνά, καλέω]

άνα-καλπάζω, *vb.* a merge la trap *sau* în galop: SOPH. *Fr.*1007, AR. *Fr.*48, (fig.) (despre o fatā care dansează pe vārfuri) AR. *Th.*1174.

[άνά, καλπάζω]

άνακαλυπτήριον, *ov, τό subst.* dar de nuntā: (pt. mireasā) PLUT. *Tim.*8.8, (pl.) LYS. 331.27.

[άνακαλύπτω]

άνα-κάλυπτο, *vb.* I I a descoperi, a dezveli:

EUR. *Or.* 294. (pas.) τὸ πρόσωπόν μου ἀνακαλύμμενον διὰ τὸ καῶμα LXX *Tob.* 52.9 *facta mea [era] discoveritā din pricina arși-tei*; (despre comori) PLUT. *Luc.* 32.6. (med.) XEN. *HG* 5.4.6. 2 a ridica (un vāl), a deschide; (despre pleoape) ARSTT. *Sens.* 444b25. NT *2Cor.* 3.14. II (fig.) a descoperi, a dezvălui, a destăinui: ἀνακαλύψω γὰρ λόγου EUR. *IA* 1146 *vai vorbi deschis*; PLB. 4.85.6. (pas.) LXX *Is.* 22.14.

[ἀνά, καλύπτω]

ἀνακάλυψις, εως, ἡ *subst.* descoperire, dezvăluire; (fig.) PLUT. *M.* 518d.

[ἀνακαλύπτω]

ἀνα-κάμπω, *vb.*, *intrans.* I a se curba (în sus), a se încovoia, a fi convex; (med.) ARSTT. *Mete.* 385b33. II I a se întoarce, a coti, a reveni: ἀνακάμπει ἐς τὰ εἴρηται τὸ ὄρος HDT. 2.8 *muntele cotește spre [întutul] despre care am vorbit*; ἀνέκαμψεν Ἰεροβοαμ ἐξ Αἰγύπτου LXX *3Rg.* 13.20 *s-a întors Ieroboam din Egipt*; PLAT. *Phd.* 72b s.a. 2 (log.) a constitui un cerc (vicios), a fi reversibil; ARSTT. *APo.* 72b36. 3 a merge în-colo și încoace; PLUT. *M.* 796d.

[ἀνά, κάμπω]

ἀνακαμπ-ἔρωξ, ωτος, ὁ *subst.* iarbă cu puteri magice, „întoarce-dragostea”; PLUT. *M.* 939d.

[ἀνακάμπω, ἔρωξ]

ἀνακαμπί-πνοος, *on adj.* care suflă în cerc, care face vârtejuri; (despre vânturi) ARSTT. *Mu.* 394b36.

[ἀνακάμπω, πνέω]

ἀνάκαμψις, εως, ἡ *subst.* I (op. κατάκαμψις) îndoire, încovoiere (în sus sau spre înapoi); ARSTT. *Mete.* 386a5. II întoarcere (înapoi); ARSTT. *Ph.* 262a11.

[ἀνακάμπω]

ἀν-ἄκανθος, *on adj.* nevertebrat, fără oase; (despre sturioni) HDT. 4.53.

[ἀν-, ἄκανθα]

ἀνα-κάπτο, *vb.* a înghiți (pe nemestecate), a îngurgita; HDT. 2.93, AR. *Av.* 579, ARSTT. *HA* 541a13 s.a.

[ἀνά, κάπτο]

ἀνάκαυσις, εως, ἡ *subst.* aprindere; IOS. *Ap.* 2.282.

[ἀνακαίω]

ἀνάκαυσις, εως, ἡ *subst.* înghițire; ARSTT. *GA* 756b4.

[ἀνακάπτο]

ἀνακέσται, (ion.) *ind. prez.* 3pl. de la ἀνακείμαι

ἀνά-κειμαι, *vb.* [poet. ἀγκ- Pi., Call.] [ion. prez. 3pl. ἀνακέσται Hdt.] I (despre lucruri, frecv. ca pas. al vb. ἀνατίθημι) I a fi așezat, depus, dedicat, închinat; (despre ofrande, altare, imagini, statui ș.a.) κρητῆρές οἱ ἀριθμὸν ἐξ χρύσειοι ἀνακέσται HDT. 1.14 *șase cratere de aur sunt închinat de el*; THUC. 3.114, LYS. 10.28 s.a., (fig.) PL. *O.* 11.8, ὁ παρ' ἐμοῦ λόγος ... τῷ θεῷ ἀνακείσθω PLAT. *Smp.* 197e *cuvântarea mea să fie dedicată zeului*. 2 a se afla, a se găsi, a fi; EUR. *Ba.* 1386, A.RH. 2.628. 3 a fi pus (în seama cuiva), a atârna, a ține, a depinde (de cineva sau de ceva), a reveni; (+ ἐξ) HDT. 1.97, THUC. 7.71, (+ dat.) EUR. *Ba.* 934, (+ ἐπί) ἐπί σοὶ τάδε πάντ' ἀνάκειται AR. *Av.* 638 *toate astea țin de tine*; PLUT. *Arist.* 15.5. II a ședeă culcat sau la masă; SOPH. *Fr.* 756, PLB. 13.6.8, LXX *IEzv.* 4.11, NT *Mt.* 9.10. II **ἀνα-κεείμενος**, ὁ *subst.* comesean, invitat, oaspete; NT *Mt.* 22.10.

[ἀνά, κείμαι]

ἀνάκειον, *on.* τὸ *subst.* [var. ἀναγκαῖον] loc de detenție, închisoare; XEN. *HG* 5.4.8.

[ἀναγκαῖος]

ἀνα-κεράννυμι, *vb.* [var. -ύω Plut. *M.* 949f] a amesteca; (despre vin) OD. 3.390, AR. *Ra.* 511, (despre metale) ἀνακεραννόντες ἀργύρω χρυσόν PLUT. *M.* 395c *amestecând aur cu argint*; (pas.) PLAT. *Criti.* 121a, (fig.) PLUT. *Rom.* 29.6.

[ἀνά, κεράννυμι]

ἀνα-κεφαλαίω-ᾶ, *vb.* I a recapitula, a rezuma; ARSTT. *Fr.* 133. II a aduna, a însuma; (pas.) NT *Rom.* 13.9.

[ἀνά, κεφαλαίω]

ἀνα-κηκίω, *vb.* [doar. prez.] a țâșni, a izvorî; (despre sânge) IL. 7.262, (despre sudoare) id. 13.705, (fig.) (despre suflul) ζεῖ ... καὶ ἀνακηκίει PLAT. *Phd.* 251c *fierbe și zvâcnește*; (+ ac.) A.RH. 4.600.

[ἀνά, κηκίω]

ἀνακήρυξις, εως, ἡ *subst.* proclamare; IOS. *Ap.* 2.218.

[ἀνακηρύσσω]

ἀνα-κηρύσσω, *vb.* [att. -κηρύττω] I I a aduce (ceva) la cunoștința publică (printr-un crainic), a da de veste, a anunța; (o crimă) SOPH. *OT* 450, (o recompensă) XEN. *Mem.* 2.10.2, (niște voturi) LUC. *Pr.* *Im.* 29. 2 a proclama (pe cineva); (învingător) AR. *Pl.* 585, (pas.) HDT. 6.103, THUC. 5.50, (binefăcător) PLB. 9.36.3. II a scoate la licitație; HDT. 1.196.

[ἀνά, κηρύσσω]

ἀνα-κινδυνεύω, *vb.* a se expune unor primejdii, a risca: (+ dat.) HDT. 8.68a, (+ inf.) id. 8.100, (+ part.) id. 9.26.

[ἀνά, κινδυνεύω]

ἀνα-κινέω-ω, *vb.* **I** a mișca într-o parte și în alta, a legăna: (un om) HDT. 4.94, (despre pești) ~ τὴν οὐράν ARSTT. *Mir.*835b.10 *a da din coadā*. **II** (fig.) **I** a agita (din nou), a răscoli, a trezi: (o boală) SOPH. *Tr.*1259, PLUT. *M.*656e. **2** a stârni, a agita, a provoca, a ațâța: (cocoșii la luptă) PLAT. *Lg.*789c, (un război) PLUT. *Luc.*5.1, (o discuție) LUC. *Gall.*27, (pas.) ὡσπερ ὄναρ ... ἀνακεκίνηται αἱ δόξαι αὐται PLAT. *Men.*85c *aceste opinii au fost stârnite [în el] ca un vis*.

[ἀνά, κινέω]

ἀνακίνησις, *εως, ἡ* [ἴ] *subst.* **I** mișcare (a brațelor) într-o parte și în alta, exercițiu pregătitor, încălzire: (fig.) (despre începutul unui discurs) PLAT. *Lg.*722d. **II** agitare, tulburare: SOPH. *OT*727.

[ἀνακινέω]

ἀνα-κίρνᾶμαι, *vb.* |doar prez.| **I** (*intrans.*) a se amesteca: (despre băutură) SOPH. *Fr.*255, (despre aer) PLAT. *Sp.*371d. **II** (*trans.*) a lega, a închea: (o prietenie) EUR. *Hipp.*254.

[ἀνά, κίρνημι]

ἀνα-κλάζω, *vb.* |aor.2 ἀνέκλαγον| **I** a striga (tare), a țipa: EUR. *IA*1062, CALL. *Hec.fr.*260. **II** a urla: (despre un câine) XEN. *Cyr.*1.4.15.

[ἀνά, κλάζω]

ἀνα-κλαίω, *vb.* |viit. -κλαύσομαι, aor. ἀνέκλαυσα și ἀνεκλαυσάμην| {att. ἀνακλάω} a plânge (zgomotos), a (se) jel(u)i, a boci: HDT. 3.14, (med.) (+ ac.) SOPH. *Ph.*939, (abs.) PLUT. *Cic.*47.4.

[ἀνά, κλαίω]

ἀνάκλασις, *εως, ἡ* *subst.* **I** cotitură, curbă: (despre curentul apei) PLB. 4.43.9. **II** reflectare, reverberare, reflexie: (despre lumină și sunete) ARSTT. *APo.*98a29 ș.a., (fig.) PLUT. *M.*765f. **III** elasticitate: (despre carne) ARSTT. *Pr.*966b17.

[ἀνακλάω]

ἀνακλάω, *vb.* **I** a răsuci, a întoarce, a îndoii: ὅμοιος ἀριστεροῖσιν ἀνακλάσας δέραν EUR. *Or.*1471 *rāsucindu-i gâtul spre umărul stâng (sc. pt. a o sacrifica)*: PLUT. *Pel.*35.1, (pas.) LXX *4Mac.*11.10. **II** a arunca înapoi, a respinge, a abate: (despre mașinării de luptă) THUC. 2.76, APP. *BC*5.106. **III** a trimite înapoi, a (se) reflecta, a (se) răsfrânge:

(frecv. despre lumină) PLUT. *M.*696a, (med.-pas.) ARSTT. *Mete.*375b23 ș.a., (despre o minge) ARSTT. *Ph.*255b27, (fig.) (despre glorie) PLB. 18.39.5.

[ἀνά, κλάω]

ἀνα-κλέπτω, *vb.* |poet. ἀγκλέπτω| a fura: THEOC. 5.9.

[ἀνά, κλέπτω]

ἀνάκλησις, *εως, ἡ* *subst.* **I** chemare, invocare: (a zeilor) THUC. 7.71, (a unui mort) IOS. 15.241. **2** salutare: PLUT. *M.*35a. **3** chemare, strigăt: (despre broaște) PLUT. *M.*982e. **II** (milit.) retragere: PLUT. *Alex.*33.11.

[ἀνακαλέω]

ἀνακλητήρια, *ων, τά* *subst.* ceremonie de proclamare: (despre festivitățile prilejuite de majoratul regelui Ptolemaios) PLB. 18.55.3.

[ἀνακαλέω]

ἀνακλητικός, *ἡ, ὄν* *adj.* care cheamă sau îndeamnă: PLUT. *Lyc.*4.2. // **ἀνακλητικόν**, *τό* *subst.* (semnal de) retragere: IOS. *A17.*242.

[ἀνακαλέω]

ἀνα-κλίνω, [ἴ] *vb.* |aor. ἀνέκλινα, pas. aor. ἀνεκλίθην și ἀνεκλίθην| {ep. poet. ἀγκλίνω} **I** a apleca sau a culca (pe spate), a înclina, a rezema: (un arc) IL. 4.113, (un om) μιν ποτὶ ἔρκιον αὐλῆς εἶσεν ἀνακλίνας OD. 18.103 *l-a așezat jos, rezemându-l de zidul curții*; (despre pruncul Iisus) ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν φάτνῃ NT *Lc.*2.7 *L-a culcat în iesle*. **2** a face să se așeze, a (se) așeza (la masă): ἀντικρυς ἀνακλίνει αὐτοῦ LXX *3Mac.*5.16 *să se așeze în fața lui*; PLB. 30.26.5, NT *Lc.*12.37, (pas.) id. *Mt.*14.19. **II** a împinge înapoi, a da în lături, a deschide: (o poartă) OD. 22.156, HDT. 5.16, (fig.) (despre porțile cerului, făcute din nori) IL. 5.751, (despre privire) PLAT. *R.*540a. **III** (med.-pas.) a se lăsa sau a se rezema pe spate, a se apleca (înapoi sau pe o parte): OD. 9.371, (despre vâslași) id. 13.78, (despre un elefant) ARSTT. *HA*498a11.

[ἀνά, κλίνω]

ἀνάκλισις, *εως, ἡ* *vb.* **I** culcare (pe spate), poziție culcată: ARSTT. *Cat.*6b11. **II** acțiunea de a se așeza (la masă): LXX *Cânt.*1.12.

[ἀνακλίνω]

ἀνάκλιτος, *ον* *adj.* cu spătar înclinat, lăsat pe spate: (despre un tron) PLUT. *Rom.*26.2. // *subst.* rezemătoare, spătar: LXX *Cânt.*3.10.

[ἀνακλίνω]

ἀνα-κλύζω, *vb.* **I** a scâlda: (despre valuri)

- A.RH. 2.551. **II** (fig.) a se ridica în valuri: PLUT. *M.*590f. [ἀνά, κλώζω]
- ἀνα-κλώθω**, *vb.* a toarce din nou sau înapoi. (fig.) a întoarce (faptele, soarta): (despre moira Klotho) LUC. *Hist. Conscr.*38. [ἀνά, κλώθω]
- ἀν-ακμάζω**, *vb.* a atinge un nou punct culminant, a se reînteți: IOS. *B15.*2.4. [ἀνά, ἀκμάζω]
- ἀνα-κογγυλιάζω**, *vb.* **I** a desface o cochilie, ext. a desigila, a dezvirgina: (fig. despre un testament) (cu aluzie obscenă în context) AR. *V.*589. **II** a face gargară: PLAT. *Smp.*185d. [ἀνά, κογγύλη]
- ἀνα-κοινώω-ῶ**, *vb.* **I** a comunica, a împărtăși, a da de știre (cuiva ceva), a consulta (pe cineva), a se consulta (cu cineva): (+ dat.) AR. *Lys.*1177, PLAT. *Lg.*913b, ἀνακοινῶσαι τῷ θεῷ περὶ τῆς πορείας XEN. *An.*3.1.5 *a cere sfatul zeului în privința călătoriei*; (frecv. med) καὶ Σωκράτει τῷδε ἀνακοινώσμεθα τὸν λόγον; PLAT. *Cra.*383a *să-i împărtășim discuția noastră și lui Socrate?*; (pas.) XEN. *An.*5.6.36. **II** a pune în comun, a amesteca: ἀνακοινούται τῷ Ἰστροῦ τὸ ὕδωρ HDT. 4.48 *își amestecă apele cu Istrul*. [ἀνά, κοινώω]
- ἀνα-κομάω-ῶ**, *vb.* a redobândi plete, a-i crește din nou părul: LUC. *VH2.*41. [ἀνά, κομάω]
- ἀνακομιδή**, ἤς, ἡ *subst.* **I I** aduce înapoi, însoțire (acasă): PLB. 3.99.1. **2** recuperare, redobândire: DEM. 18.75 (Decr. ap.). **II I** întoarce, revenire: ARSTT. *HA597b9*, PLB. 1.68.13. **2** călătorie, expediție: PLB. 12.4a.2. [ἀνακομίζω]
- ἀνα-κομίζω**, *vb.* {inf. aor. ἀγκομίσαι Pi. *P.*4.9} **I** a duce, a transporta în sus: ἀνακομισάντες ταῦτα εἰς τὴν ἀκρόπολιν XEN. *HG2.*3.20 *cărându-le (sc. armele) sus pe Acropolă*; (pas.) (în susul fluviului) HDT. 2.115. **II I** a (a)duce, a transporta (înapoi): ἀνακομίσαι τὰ ξύλα εἰς τὴν οἰκίαν DEM. 49.26 *a aduce lemnele acasă*; ARSTT. *Oec.*1347a9. **2** (fig.) a duce la îndeplinire, a împlini: τὸ Μηδείας ἔπος ἀγκομίσαι Pi. *P.*4.9 *să împlinească profeta Medeei*; (med.) EUR. *Hipp.*831. **III** (med.) **I** a (a)duce, a lua cu sine: (+ ac.) HDT. 5.85, THUC. 6.7, τὰ σώματα τῶν προπεπτοκότων ἀνακομίσασθαι LXX *2Mac.*12.39 *a duce cu sine trupurile celor căzuți*. **2** (intrans.) a se întoarce (acasă): HDT. 2.107, THUC. 2.31, (spec.) (pas.) τῶν ἐκ τῆς ναυαγίας ἀνακομισθέντων PLB. 1.38.5 *supraviețuitorii naufragiului*. **3** a recâștiga, a redobândi: LXX *2Mac.*2.22, PLUT. *Thes.*35.8. [ἀνά, κομίζω]
- ἀνακοπή**, ἤς, ἡ *subst.* **I** dare înapoi, retragere a apelor, reflux: PLUT. *Pyrrh.*15.8. **II** oprire în loc, împiedicare, piedică: PLUT. *M.*76f, IOS. *B11.*412. **III** stagnare, băltire: PLUT. *Alex.*44.2. [ἀνακόπτω]
- ἀνα-κόπτω**, *vb.* **I** a împinge înapoi, a trage: θυρέων δ' ἀνέκοπτεν ὄχληας OD. 21.47 *împinse înapoi zăvorul ușii*. **II** a împinge sau a arunca înapoi, a respinge (un atac, un dușman), a opune rezistență: θυμῷ τοὺς προσμαχομένους ἀμυνόμενος καὶ ἀνακόπτων PLUT. *Alex.*60.13 *ținând piept atacatorilor și respingându-i cu curaj*; (pas.) πειρώμενος ἀποβαίνειν ἀνεκόπη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων THUC. 4.12 *încercând să debarce, a fost împins înapoi de către atenieni*. **III** a opri, a ține în loc, a înfrâna: τὸν θ' ἵππον ~ PLUT. *Crass.*31.5 *a ține calul în loc*; (pas.) ἀνεκόπτην τῆς ὀρμῆς LUC. *Alex.*57 *am fost oprit din elanul meu*. **IV** (intrans.) (med.-pas.) a se rupe, a se sparge: (despre nori) ARSTT. *Mu.*394a34. [ἀνά, κόπτω]
- ἀνα-κουφίζω**, *vb.* **I** a ridica, a înălța (ușor): ἀνακουφίσαι κάρα βυθῶν SOPH. *OT23* *a-și înălța capul din adâncuri*; XEN. *Eq.*7.2. **II** a face ușor, a ușura: (un burduf) ARSTT. *Pr.*939a35, (pas.) (fig.) ἀνεκουφίσθη δέμας EUR. *Hipp.*1392 *trupul meu s-a simțit ușurat*. [ἀνά, κουφίζω]
- ἀνακούφισις**, εὼς, ἡ *subst.* ușurare, alinare: SOPH. *OT218*. [ἀνακουφίζω]
- ἀνα-κράζω**, *vb.* |viit. -κράξομαι, aor.2 ἀνέκρᾱγον, tard. aor.1 ἀνέκραξα| **I** a striga (cu glas tare), a țipa, a răcnii, a urla: OD. 14.467, οἱ δ' ἐξ ἐνὸς στόματος ἅπαντες ἀνέκραγον AR. *Eq.*670 *strigară toți într-un (singur) glas*; ἀνέκραγε πολεμικόν XEN. *An.*7.3.33 *scoase un strigăt de război*; (+ ὡς, ὅτι) AR. *Ec.*431, XEN. *An.*5.8.10, (+ inf.) PLUT. *Phoc.*34.6, (despre strigătul cucuvelei) MEN. *Fr.*620.11. **II** a ridica glasul: εἶ τι πέραν ἀερθεῖς ἀνέκραγον Pi. *N.*7.76 *dacă am ridicat glasul peste cuvîntă*. **III** a proclama (prin strigăte): ὁ δῆμος ... ἀνέκραγον εὐθὺς

- ἓνα φιλόσοφον LUC. *Peregr.* 15 *poporul îl proclamă îndată singurul filozof.*
[ἀνά, κράζω]
- ἀνάκρῳσις**, εως, ἡ *subst.* amestecare, amestec: PLUT. *Alex.* 47.5, id. *M.* 712b.
[ἀνακεράννυμι]
- ἀνα-κρεμάννυμι**, *vb.* {poet. ἄγκρ-} **I** a atârna, a spânzura: (+ dat.) πασσάλῳ ἄγκρεμάσσα OD. 1.440 *atárnând [cămaşa] într-un cui;* (despre răstignire) <πρὸς> σανίδα; προσπασσαλεύσαντες ἀνεκρέμασαν HDT. 9.120 *il spânzurară întuit de nişte scânduri;* PLAT. *Ti.* 90a. **II** (fig.) a face să atârne sau să derindă: ἀνακρεμαννύς ἐξ ἀλλήλων τήν δύναμιν PLAT. *Ion* 536a *făcând ca puterea umii să atârne de a celuilalt;* PLB. 8.19.3.
- ἀνακρημνάομαι-ῶμαι**, *vb.* a rămâne spânzurat: IOS. *A17.* 239.
[ἀνακρεμάννυμι]
- ἀνα-κρήμνημι**, *vb.* **I** a ține suspendat, a susține: IOS. *B15.* 469.3. **II** a slăbi, a șubrezi: (un zid) APP. *Mith.* 75.
[ἀνακρεμάννυμι]
- ἀνα-κρημνίζω**, *vb.* a susține, a propti: IOS. *B12.* 435.
[ἀνακρεμάννυμι]
- ἀνα-κρίμνημι**, *vb.* a spânzura: (fig.) PL. *Fr.Pae.* 521.79.
[ἀνά, κρίμνημι]
- ἀνα-κρίνω**, *vb.* **I I** a cerceta, a întreba, a interoga: (frecv. jur.) μετεπέμποντο Πausανίαν ἀνακρινούντες THUC. 1.95 *il rechemară pe Pausanias ca să-l cerceteze;* ἀνακρίνας τοὺς φύλακας NT *Fp.* 12.19 *interogând paznicii;* PLAT. *Smp.* 201e. **2** a cerceta, a examina, a supune judecării, a judeca: (spec. la Atena) (despre verificarea competențelor unor magistrați) DEM. 57.66, (despre audierea preliminară a reclamanților într-un proces) DEM. 48.31. **3** (gener.) a cerceta, a întreba, a examina: ἀνακρινῶ τὸν πατέρα μου ... τρισῶς LXX *IRg.* 20.12 *il voi întreba pe tatăl meu de trei ori;* NT *Fp.* 17.11. **II** (med.) a discuta aprins, a purta o dispută: ἀνακρινόμενους πρὸς ἑωυτούς HDT. 9.56 *ciorovăindu-se unii cu alții.*
[ἀνά, κρίνω]
- ἀνάκρισις**, εως, ἡ *subst.* {poet. ἄγκρ- Aesch. *Eu.* 364} **I I** cercetare, investigare, interogatoriu: HDT. 3.53, (fig.) PLAT. *Phdr.* 277e. **2** (jur.) cercetare, examinare prealabilă, audiere preliminară, instrucție (într-un proces). PLAT. *Lg.* 766d, XEN. *Smp.* 5.2, Is. 6.12 ș.a.
- II** discuție, dispută: HDT. 8.69.
[ἀνακρίνω]
- ἀνάκρουσις**, εως, ἡ *subst.* **I I** tragere înapoi, retragere: (despre corăbii) THUC. 7.36, (despre cai) PLUT. *M.* 549c. **2** reacție, respingere: (fig.) PLUT. *M.* 78a. **II** (muz.) preludiu, sunet prevestitor: IOS. *A118.* 320.
[ἀνακρούω]
- ἀνακρουστέον**, *adj.vb.* trebuie strunit, hăruit: XEN. *Eq.* 10.12.
[ἀνακρούω]
- ἀνακρουστικός**, ἡ, ὄν *adj.* reflectant: (despre lumină) PLUT. *M.* 936f.
[ἀνακρούω]
- ἀνα-κρούω**, *vb.* {poet. ἄγκρ- Theoc. 4.31} **I I** a împinge sau a da sau a vâsli înapoi, a bate în retragere: (frecv. med.) (mar.) HDT. 8.84, AR. *V.* 399, (abs.) τῆς δὲ ἡμέρας ἐπὶ πολὺ προσπλέοντες καὶ ἀνακρουόμενοι THUC. 7.38 *cea mai mare parte a zilei s-au atacat și s-au retras;* (fig.) PLAT. *Phlb.* 13d. **2** a trage înapoi, a ține din scurt, a struni: (un cal) XEN. *Eq.* 11.3, (câini) PLUT. *M.* 520e. **3** a trage, a întinde: (parâme) A.RH. 1.1277. **II** (muz.) a începe să cânte, a intona, a cânta: LXX *Iez.* 23.42, (fig.) ἔτι δ' αὐτοῦ ταῦτ' ἀνακρουομένου PLB. 4.22.11 *când încă intona aceste cuvinte (sc. începea să vorbească astfel).*
[ἀνά, κρούω]
- ἀνα-κτάομαι-ῶμαι**, *vb.* **I I** a lua înapoi, a obține din nou, a recăpăta, a redobândi, a recăștiga: ~ τὴν ἀρχὴν HDT. 3.73 *a recăpăta stăpânirea;* μακάριον βίον ἀνακτήσασθαι IOS. *A112.* 303 *a redobândi o viață fericită;* AESCH. *Ch.* 237, HDT. 1.61, THUC. 6.92. **2** a (re)înviora, a (re)însufleți, a întrema: ἀνεκτάτο καὶ τὰς ψυχὰς ἅμα καὶ τὰ σώματα τῶν ἀνδρῶν PLB. 3.60.7 *învioră atât sufletele cât și trupurile oamenilor.* **3** a îndrepta, a repara: PLB. 10.33.4. **II** a câștiga (de partea sa), a câștiga bunăvoința (cuiva): (+ ac.) HDT. 1.50, XEN. *Cyr.* 1.3.9, τὴν δὲ μητέρα ... ἀνακτήσασθ' ὅλωσ MEN. *Pc.* 313 *pe mamică-mea [trebuie] să o câștig cu totul de partea mea.*
[ἀνά, κτάομαι]
- ἀνακτέον**, *adj.vb.* trebuie raportat: ARSTT. *GA778b1.*
[ἀνάγω]
- ἀνα-κτίζω**, *vb.* a reconstrui: IOS. *A110.* 162.
[ἀνά, κτίζω]
- ἀνάκτισις**, εως, ἡ *subst.* reconstrucție: IOS.

A115.421.
[ἀνακτίζω]
ἀνακτορίη, ης, ἡ *subst.* domnie, stăpânire: A.RH. 1.839, CALL. *Aet.fr.*184.
[ἀνάκτωρ]
ἀνακτόριος, α, ον *adj.* al stăpânului, al regelui, regesc: (despre porci) OD. 15.397.
[ἀνάκτωρ]
ἀνάκτορον, ου, τό *subst.* templu, sanctuar: HDT. 9.65, EUR. *Antr.*43, CALL. *Ap.*77 ș.a.
[ἀνάκτωρ]
ἀνάκτωρ, ορος, ὁ *subst.* stăpân(itor), domn, rege: (despre Agamemnon) AESCH. *Ch.*356, (despre Dareios) id. *Pers.*651, (despre Poseidon) EUR. *IT*1414.
[ἀνάσσω, ἄναξ]
ἀνα-κῦϊσσω, *vb.* a face să lepede (un făt), a rămâne grea: (despre oi) ARSTT. *HA*573b18.
[ἀνά, κῦϊσσω]
ἀνα-κυκάω, *vb.* a amesteca: AR. *Pl.*302, id. *Ach.*671.
[ἀνά, κυκάω]
ἀνα-κυκλέω, *vb.* a întoarce, a răsuci: ~ τὰ ἠνυσμένα APP. *BC*4.103 *a face cale întoarsă*.
[cf. ἀνακυκλέω]
ἀνα-κυκλέω-ᾶ, *vb.* I (*tranz.*) I a întoarce, a răsuci: EUR. *Or.*231, PLUT. *M.*968c. 2 (fig.) a învârti, a repeta: τοὺς αὐτοὺς ἀνακυκλῶν λόγους PLUT. *Dem.*29.5 *invârtind (= repetând) aceleași cuvinte*; LUC. *Nigr.*6. II (*intrans.*) a se întoarce, a se răsuci, a reveni (periodic): ARSTT. *GC*338a4, (med.) (despre suflet) ἀνακυκλουμένη πρὸς αὐτήν PLAT. *Ti.*37a *întorcându-se către sine însuși*: ARSTT. *EN*1100b3.
[ἀνά, κυκλέω]
ἀνακύκλισις, εως, ἡ *subst.* mișcare circulară, rotire, întoarcere: PLAT. *Ph.*269e, PLUT. *Sol.*4.2.
[ἀνακυκλέω]
ἀνακύκλωσις, εως, ἡ *subst.* rotație, ciclu: (despre constituțiile politice) PLB. 6.9.10.
[ἀνακυκλόω]
ἀνα-κῦλιω, *vb.* I a rostogoli (în sus): LUC. *Luct.*8. II a răsturna: PLUT. *M.*304f.
[cf. ἀνακυλίνδω]
ἀνα-κυμβᾶλιάζω, *vb.* a se răsturna (cu zgomot): II. 16.379.
[ἀνά, κύμβαλον]
ἀνα-κῦπτω, *vb.* [viit. -κῦφομαι (tard. -κῦφο), aor. ἀνέκυψα, pf. ἀνακέκῦφα] I I a ridica, a înălța, a scoate capul: ἀνακύψας ἐκ

τῆς θαλάττης PLAT. *Phd.*109d *înălțându-și capul (afară) din mare*: ARSTT. *HA*620a9. 2 a da capul pe spate (pentru a privi), a se îndrepta (de spate), a se ridica, a sta drept: πρὸς αὐτὸν τὸν Δῖ' ἀνακεκύφαμεν EUR. *Cyc.*212 *capul ne este îndreptat spre Zeus însuși*: PLAT. *R.*529b, ἦν συγκύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνακῦμαι NT *Lc.*13.11 *era gârbovă și nu se putea ține dreaptă*. II (fig.) I a(-și) înălța capul, a prinde curaj: ἀνέκυψα ἀκούσας XEN. *Oec.*11.5 *am prins curaj când am auzit*: HDT. 5.91, LXX *Iov*10.15 ș.a. 2 a(-și) scoate capul, a se ivi (pe neașteptate), a răsări: περί τοὺς ἰχθῦς ἀνέκυψεν AR. *Ra.*1068 *își scoate capul pe la [rița de] pești*. 3 a ieși (la iveală), a rezulta: PLAT. *Euthd.*302a.

[ἀνά, κῦπτω]

ἀνα-κοδωνίζω, *vb.* a face să sune: AR. *Fr.*303.

[ἀνά, κοδωνίζω]

ἀνα-κοκύω, [ῦ] *vb.* a scoate țipete (de jale), a țipa: AESCH. *Pers.*468, (+ ac. intern) SOPH. *Ant.*423.

[ἀνά, κοκύω]

ἀνάκωλος, ον *adj.* scurt: (despre o tunică) PLUT. *M.*261f.

[ἀνά, κῶλον]

ἀνα-κομωδέω-ᾶ, *vb.* a aduce pe scenă, a lua în răs: PLUT. *M.*10c.

[ἀνά, κομωδέω]

ἀνακῶς, *ach.* cu luare-aminte, cu băgare de seamă: ~ ἔχειν HDT. 1.24 *a fi cu băgare de seamă*: THUC. 8.102, PLUT. *Thes.*33.2.

[ἀνάσσω?]

ἀνακοχεύω, (ion.) v. ἀνοκοχεύω

ἀνακοχή, v. ἀνοκοχή

ἀν-ἄλαλάζω, *vb.* I a scoate strigăte (de război): XEN. *An.*4.3.19, EUR. *Ph.*1395. II a urla (de bucurie) EUR. *Supp.*719.

[ἀνά, ἄλαλάζω]

ἀνα-λαμβάνω, *vb.* [viit. -λήψομαι, aor.2 ἀνέλαβον etc.] I (ἀνά „în sus”) I a lua (sus), a ridica: ἀναλαβὼν τὸ παιδίον HDT. 1.111 *luând copilul [în brațe]*; ἀναλαβόντας τὰ ὄπλα HDT. 6.78 *luându-și armele*: (pas.) ἐπ' ὄμμων ἀνελήμφθην LXX *Iez.*12.7 *am fost luat pe umeri*: (abs.) ἀνελήμφθην NT *Fp.*1.2 *a fost ridicat (= S-a înălțat) [la cer]*. 2 (spec.) a lua pe o corabie sau într-un vehicul, a urca, a sui: HDT. 1.166, THUC. 7.25, ἀναβαλόντες ἐπὶ τὴν ἄρμάμαξαν XEN. *HG*6.5.9 *după ce i-au suit într-un car*:

ἐκεῖθεν μέλλοντες ~ τὸν Παῦλον NT *Fr.*20.13 *urmând de acolo să îl luăm* (sc. *pe corabie*) *pe Pavel*. **3** (spec.) a îndrepta în sus, a ridica, a înălța; (ochii) LXX *Ier.*13.20, (inimile) id. *Plâng.*3.41. **4** a lua cu sine, a purta (dintr-un loc în altul), a duce: ἀναλαμβάνοντες τοὺς ... Ἀρκάδων ξυμμάχους THUC. 5.64 *luându-i pe aliații arcadienilor*; XEN. *An.*7.3.36, ἀναλαβέτω τὰ ὄρη εἰρήνην τῷ λαῷ σου LXX *Ps.*71.3 *muștii să poarte pace poporului* Tău. **5** a primi (pe cineva), a întâmpina: HDT. 9.51, EUR. *Or.*1531, φιλοφρόνως πάντα ἀνελάμβανεν PLAT. *Ep.*329d *ne primea (= ne trata) pe toți cu multă prietenie*. **6** a lua asupra sa; a a pune pe sine, a îmbrăca: ἐσθῆτα ... ἀναλαβεῖν PLUT. *Arist.*21.4 *a îmbrăca un veșmânt*; πρόσωπον ἀνειληφότες LUC. *Nigr.*11 *după ce și-au pus masca*. **b** (fig.) a prelua, a-și asuma: ἀναλαμβάνει τὴν μοναρχίην Ἰπποκράτης HDT. 7.154 *conducerea [statului] a fost preluată de Hippocrates*; τὸν πόλεμον ~ PLB. 3.8.9 *a accepta războiul*; (med.) κίνδυνον ἀναλαβέσθαι HDT. 3.69 *a-și asuma un risc*; (idiom.) ἀναλάβοι θάρσος LXX *Ion*17.9 *să prindă curaj*. **c** a lua în grijă, a adopta: (un copil) ARSTT. *Fr.*76. **d** a învăța pe de rost: PLUT. *Ages.*20.4. **7** a confisca: LXX *Dan.*2.5. **II** (ἀνά „din nou”, „înapoi”) **1** a lua din nou, a recâștiga, a recăpăta, a redobândi: HDT. 3.73, EUR. *IA*390, ἀναλαμβάνομεν τὰς ἐπιστήμας ἄς ποτε καὶ πρὶν εἶχομεν PLAT. *Phd.*75e *redobândim cunoștințele pe care le-am avut anterior*. **2** a face să-și revină, a reface, a restabili: ἀνειλήφει ἡ πόλις ἑαυτὴν ἀπὸ τῆς νόσου THUC. 6.26 *cetatea se refăcuse după boală*; XEN. *HG*6.5.21. **3** (fig.) a repara, a îndrepta: (o învinuire) HDT. 7.231, τὴν ἁμαρτίαν ... ἀναλαβεῖν πειράσομαι SOPH. *Ph.*1249 *voi încerca să îndrept greșeala*. **4** a relua, a reîncepe: (o povestire) HDT. 5.62, (spec.) ἀναλάβωμεν πάλιν μνήμη τὰς ... ἐπιτάξεις PLAT. *Ph.*294d *să reamintim (propr. să reluăm în memorie) prescripțiile*. **5** a trage înapoi, a ține în frâu: (despre cai) XEN. *Eq.*3.5, (despre câini) id. *Cyn.*7.10, (fig.) (despre discurs) οἷόνπερ ἵππον τὸν λόγον ... ~ PLAT. *Lg.*701c *a ține în frâu discursul, ca (pe) un cal*.

[ἀνά, λαμβάνω]

ἀνα-λάμπω, *vb.* **I 1** a lua foc, a se aprinde: XEN. *An.*5.2.24, (fig.) (despre dragoste)

PLUT. *Ant.* 36.1, (despre război) id. *Sull.*6.2. **2** a străluci: (despre soare) LXX *2Mac.*1.22, (fig.) (despre un chip) id. *Ion.*11.15. **3** (*tranz.*) a face să strălucească: PLUT. *Alex.*30.6. **II** a se înviora, a-și reveni: PLUT. *Brut.*15.9.

[ἀνά, λάμπω]

ἀνάλαμψις, *εως*, ἡ *subst.* strălucire: PLUT. *M.*419f.

[ἀναλάμπω]

ἀναλγής, *ές* *adj.* **I** nedureros: (despre moarte) PLUT. *Sol.*27.7. **II** (fig.) insensibil: PLUT. *M.*528d.

[ἀν-, ἄλγος]

ἀναλγησία, *ας*, ἡ *subst.* **I** insensibilitate (la durere), nepăsare: ARSTT. *EN*1100b32, DEM. 18.35, PLUT. *Publ.*6.5. **II** nerozie, neghibie: LUC. *Nigr.*30.

[ἀνάλγητος]

ἀνάλγητος, *ον* *adj.* **I** (despre pers.) **I** insensibil, nesimțitor: (la durere) ARSTT. *EN*1115b26, LUC. *Sat.*6. **2** nepăsător, nemilos, crud: SOPH. *Ai.*946, (comp.) THUC. 3.40. **II** (despre lucruri) **I** nedureros: SOPH. *Tr.*126. **2** necruțător, crud: EUR. *Hipp.*1386.

[ἀν-, ἀλγέω]

ἀναλγήτως, *αδν.* **I** cu nepăsare: ARSTT. *MM*1.7.4. **II** cu cruzime, fără milă: SOPH. *Ai.*1333.

[ἀνάλγητος]

ἀν-αλδής, *ές* *adj.* necrescut, pipernicit, sfrijit, sterp: (fig.) AR. *V.*1045.

[ἀν-, ἀλδαίνω]

ἀναλδήσکو, *vb.* a crește, a răsări: (despre războinici) A.RH. 3.1363.

[ἀν-, ἀλδαίνω]

ἀνα-λέγω, *vb.* [viit. -λέξω, aor. ἀνέλεξα] {ep. impf. ἄλλεγον, inf. aor. ἀλλέξει Hom.} **I** a aduna, a culege, a lua: (arme) IL. 11.755, (oase) id. 21.321, (fig.) LXX *3Rg.*21.33. **II** (*med.*) **I** a aduna, a culege, a lua (pentru sine): HDT. 3.130, ARSTT. *HA*614b1, (spec.) ἀναλεξάμενος αὐτόν LXX *3Mac.*2.24 *după ce și-a venit în fire (propr. s-a adunat)*. **2** a citi (complet): CALL. *Epigr.*23, PLUT. *Lys.*19.7. **3** a socoti, a calcula: (timpul) PLUT. *Lyc.*1.2, (pas.) XEN. *An.*2.1.17. **4** a re-memora: APP. *BC*3.90.

[ἀνά, λέγω]

ἀνα-λείχω, *vb.* a linge, a suga: (sângele) HDT. 1.74.

[ἀνά, λείχω]

ἀν-ἄλήθης, *ες* *adj.* neadevărat, prefăcut,

fals: PLB. 12.25i.5. (despre Alkibiades)
PLUT. *Comp. Alc. Cor.* 2.

[ἀν-, ἀληθής]

ἀνάλημμα, ατος, τό *subst.* I (archit.) zid de susținere, întăritură: LXX *Sir.* 50.2. II te-
rasă: IOS. *Ap.* 1.151.

[ἀναλαμβάνω]

ἀναλημπτήρ, ἦρος, ὁ *subst.* vas, lighean:
LXX *2Par.* 4.16.

[ἀναλαμβάνω]

ἀναληπτέος, *adj. vb.* |var. ἀναληπτ- LXX| I
trebuie confiscat: LXX *2Mac.* 3.13. II tre-
buie reluat: PLUT. *M.* 1116e. // **ἀναληπτέον**,
adj. vb. I trebuie luat (în discuție), trebuie
definit: PLAT. *Plt.* 261c, id. *Phlb.* 33c. II tre-
buie readus: (în memorie) PLAT. *Lg.* 864b.
III trebuie recuperat: ~ εαυτούς PLUT.
M. 136a *trebuie să ne recuperăm [fortele].*

[ἀναλαμβάνω]

ἀνάληψις, εως, ἡ *subst.* |var. ἀνάληψις
LXX| I I luare (în sus), adunare, culegere:
ARSTT. *HA* 624b9. 2 înălțare, ridicare (la
cer), moarte: LXX *Ps.Sol.* 4.18, NT *Lc.* 9.51.
3 luare în considerare: PLUT. *M.* 351e. II I
recăpătare, recuperare: (a memoriei)
ARSTT. *Mem.* 451a20, (a domniei) PLUT.
Publ. 9.1. 2 întremare, însănătoșire: PLAT.
Ti. 83e, PLB. 3.87.1. 3 reparare (a unei gre-
șeli), îndreptare: THUC. 5.65. 4 restaurare,
reconstrucție: PLUT. *Caes.* 57.8. 5 reprimire:
(în familie) LUC. *Abd.* 5.

[ἀναλαμβάνω]

ἀν-ἀλίσκω, var. **ἀνᾶλώω** *vb.* |impf. ἀνήλις-
κον, ἀνάλουν *sau* ἀνάλισκον, viit. ἀνᾶλώ-
σω, aor. ἀνήλωσα *sau* ἀνάλωσα [ᾶ], pf.
ἀνήλωκα *sau* ἀνάλωκα, m.m.c.p. ἀνηλώ-
κειν; pas. viit. ἀνᾶλωθήσομαι, aor. ἀνηλώ-
θην *sau* ἀνᾶλώθην, pf. ἀνηλωμαι *sau* ἀνά-
λωμαι |dor. part. prez. fem. ἀναλίσκοισα
Pi. *P.* 9.25; I (despre lucruri) I a cheltui
(bani): THUC. 7.83, AR. *Pl.* 381 ș.a., (abs.)
ὅτε πλούσιος ὢν ἀνήλισκεν PLAT. *R.* 552b
când era bogat și cheltuia; (pas.) τὰ εἰς τὸν
πόλεμον ἀνηλωμένα χρήματα ARSTT.
Oec. 1349b20 *banii cheltuiți pentru (= chel-
tuielele de) război.* 2 a consuma, a mistui, a
mânca: τοὺς λελειμμένους ... δαῖτ' ἀναλώ-
σεις πικράν EUR. *Cyc.* 308 *pe cei rămași o
să-i mănânci într-un ospăț amar;* πῦρ ἀνή-
λωσεν τὰ ὄρατα τῆς ἐρήμου LXX *Ioel* 1.19
focul a mistuit frumusețile mustiei; (pas.)
PLAT. *Prt.* 321b. 3 a folosi: (pas.) LXX
I Ezz. 6.29. 4 (fig.) a cheltui, a prăpădi, a
irosi: τίνος χάριν τοσόνδ' ἀνήλωσας λόγον;

SOPH. *Ai.* 1049 *de ce faci atâta risipă de cu-
vinte?;* AR. *Th.* 1131, PLAT. *R.* 369e ș.a. II
(despre pers.) a distruge, a nimici, a da
pierzării, a ucide: αὐτὸς δ' ἀναλοῖ ... δύσ-
ποτμον γένος AESCH. *Th.* 814 *el singur (sc.
daimonul) vrea să nimicească acest neam
nenorocit;* SOPH. *OT* 1174. EUR. *El.* 681,
(pas.) AESCH. *Ag.* 570. (spec.) οἱ δὲ ἄλλοι
πάντες ... ἀνήλωνται PLAT. *Plt.* 289c *toți ce-
ilalți au fost eliminați.* III (intranz.) (med.)
a pieri, a dispărea: PLAT. *Plt.* 272d.

[v. ἀλίσκομαι]

ἀνα-λιχμάομαι-ῶμαι, *vb.* (= ἀναλείχω) a
linge: IOS. *A18.* 417.

[ἀνά, λιχμάω]

ἀναλκείη, ης, ἡ *subst.* nevolnicie, slăbiciune
(a sufletului), lașitate: IL. 6.74, A.RH. 2.145.
[ἀναλκίς]

ἀναλκῆς, ἔς *adj.* nevolnic: (comp.) ARSTT.
Phgn. 809a39.

[ἀναλκίς]

ἀν-ἀλκίς, ιδος, ὁ, ἡ *adj.* |ac. sg. -ίδα Il.
8.153, -iv Od. 3.375| (poet.) nevolnic, slab
(de fire, de înțger), fricos, laș: (frecv. despre
oameni) IL. 2.201, AESCH. *Pr.* 868, Pi.
O. 1.81, HDT. 2.102 ș.a., (despre Afrodită)
IL. 5.331, (despre un leu) AESCH. *Ag.* 1224,
(despre fugă) IL. 15.62, (despre suflet)
16.656.

[ἀν-, ἀλκή]

ἀν-αλλοίωτος, ον *adj.* inalterabil: ARSTT.
Metaph. 1073a11, IOS. *Ap.* 2.167.

[ἀν-, ἀλλοίωω]

ἀν-ἀλλομαι, *vb.* |aor. ἀνηλάμην| {dor. aor.
ἀνάλατο Theoc. 8.88} a sări (în sus), a face
salturi: AR. *Ach.* 669, XEN. *Eq. Mag.* 8.3.

[ἀνά, ἄλλομαι]

ἀναλλος, ον *adj.* pe dos, răsturnat: THEOC.
1.134.

[v. ἐναλλος]

ἀν-αλμος, ον *adj.* fără sare, nesărat: XEN.
Oec. 20.12.

[ἀν-, ἄλμη]

ἀναλογέω-ῶ, *vb.* a fi analog, a corespunde:
ARSTT. *Fr.* 334, PLUT. *M.* 725b, IOS.
A14. 196.

[ἀνάλογος]

ἀναλογία, ας, ἡ *subst.* I I (mat.) proporție:
PLAT. *Ti.* 31c, ARSTT. *EMI* 106a36 ș.a. 2 (ge-
ner.) proporție, potrivire (de cantitate): κατὰ
τὴν ἀναλογίαν ARSTT. *Pol.* 1282b40 *propor-
țional;* κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως NT
Rom. 12.6 *după măsura credinței.* II analogie,
asemănare, corespondență: ARSTT. *HA*
486b19.

[ἀνάλογος]

ἀναλογίζομαι, *vb.* [αογ. ἀνελογισάμην] **I I** a socoti, a lua în calcul *sau* în considerare, a ține seama, a examina prin comparație: ἐξιστάμενοι τοῦ τὰ δεινὰ ~ XEN. *Mem.*2.1.4 *nemaitinând seama de primejdii*: LYS. 14.47, ISOC. 8.142 ș.a., (+ πρός) THUC. 5.7, ἀναλογιζομένη ἐν ἑαυτῇ τὰ γεγονότα καὶ τὰ παρόντα πρὸς τὰ μέλλοντα PLAT. *Th.*186a [*sufletul*] *socotind în sine trecutul și prezentul în relație cu viitorul*; (+ ἐκ) ἐκ τῶν προειρημένων ... ἀναλογίζου PLAT. *R.*524d *dāti seama din cele spuse anterior*. **2** (concr.) a socoti, a calcula: LUC. *Gall.*31. **II** a chibzui, a judeca, a (se) gândi: PLAT. *R.*441b, (+ ὅτι *sau* ὡς) THUC. 8.83, PLB. 5.109.1, (+ εἰ) PLUT. *M.*42a. **III** a recapitula: PLAT. *Pr.*332d.
[ἀνάλογος]
ἀναλογικός, ἡ, ὄν *adj.* proportional: PLUT. *M.*1144f.
[ἀνάλογος]
ἀναλόγισμα, ατος, τό *subst.* raționament: PLAT. *Th.*186c.
[ἀναλογίζομαι]
ἀναλογισμός, οὔ, ὁ *subst.* **I** proporție: κατὰ τὸν ἀναλογισμὸν DEM. 18.106 *proportional*. **II** reflecție, gând, raționament: THUC. 3.36, XEN. *HG*5.1.19. **III** socoteală, cont: IOS. *A12*.18.
[ἀναλογίζομαι]
ἀνάλογος, ὄν *adj.* **I** proportional, potrivit: ἀνάλογα καὶ σύμμετρα PLAT. *Ti.*69b *proportionale și armonioase*; (mat.) ARSTT. *Mete.*376a30, (gram.) (subst.) τὸ ἀνάλογον ARSTT. *Po.*1457b16 *analogia*. **II** corespondent, similar, analog: PLAT. *R.*508b, ἀνάλογον δὲ καὶ οἰκοδόμοι ARSTT. *EN*1103b9 *la fel și [în ceea ce-i privește pe] constructorii de case*. // **ἀναλόγως**, *adv.* în mod analog, similar, la fel: LXX *Int.*13.5, PLUT. *Lyc.*8.4.
[ἀνά, λέγω]
ἀναλοκίζω, *vb.* a sfâșia, a rupe: (pas.) SOPH. *Fr.*369a.
[ἀλοκίζω]
ἀν-ἄλος, ὄν *adj.* fără sare, nesărat, searbăd: ARSTT. *Pr.*927a35, NT *Mc.*9.50.
[ἀν-, ἄλς]
ἀναλούμενος, *v.* ἀναλίσκω
ἀν-ἄλω-ῶ, *vb.* (var.) *v.* ἀναλίσκω: AESCH. *Th.*814, EUR. *Med.*325 ș.a.
ἀν-άλτος, ὄν *adj.* nesătul, nesățios, lacom: (despre pântece) OD. 17.228, (despre Iros) id. 18.114.
[cf. lat. *alo*]

ἀνα-λύζω, *vb.* a plânge cu sughitură, cu suspine: LUC. *DMeretr.*11.1.
[ἀνά, λύζω]
ἀνάλυσις, εως, ἡ *subst.* **I I** dezlegare, eliberare: (de rele) SOPH. *El.*142 **2** destrămare, descompunere: ARSTT. *Mu.*394b17. **3** despărțire (în elemente), analiză: ARSTT. *EN*1112b23. **4** (mat.) dezlegare, soluție: (a problemelor) PLUT. *Rom.*12.4. **5** (log.) reduce: (a silogismelor) ARSTT. *APr.*51a18. **II I** retragere, plecare: IOS. *A119*.239, (fig.) ὁ καιρὸς τῆς ἀναλύσεώς μου NT *2Tim.*4.6 *vremea plecării (sc. a morții) mele*. **2** întoarcere, regres: PLUT. *M.*76d.
[ἀναλύω]
ἀναλύτης, ἦρος, ὁ *adj.m.* eliberator, dezrobitor: AESCH. *Ch.*160.
[ἀναλύω]
ἀναλυτικός, ἡ, ὄν *adj.* analitic: ARSTT. *Rh.*1359b10, (subst.) δι' ἀπαιδευσίαν τῶν ἀναλυτικῶν ARSTT. *Metaph.*1005b4 *din cauza ignorării principiilor analitice (sau a Analiticelor - tratatul de logică al lui Aristotel)*. // **ἀναλυτικῶς**, *adv.* analitic, prin analiză: ARSTT. *APo.*84a8.
[ἀναλύω]
ἀνα-λύω, *vb.* {ep. dor. ἀλλύω Hom.} **I (inanz.) I** a desface, a dezlega, a da drumul: (despre Penelopa) νύκτας δ' ἀλλύεσκεν OD. 2.105 *noaptele ea desfacea [rânza]*; (fig.) ἀνά δ' ἔλυσεν μὲν ὀφθαλμὸν, ἔπειτα δὲ φωνάν ... Κάστωρος Pl. *N.*10.90 *dezlegă [din moarte] ochiul, apoi glasul lui Castor (sc. îl readuce la viață)*. **2** a dezlega, a elibera: (din legături) OD. 12.200, (dintr-o vrajă) LUC. *Vit.Auct.*25, (fig.) ἀπολελύκαμεν πάσης ... αἰτίας LXX *3Mac.*7.7 *i-am dezlegat de toată învinuirea*. **3** (fig.) a desface, a desființa, a anula: Pl. *Fr.Pae.*52f, DEM. 21.218. **4** (mat., log.) a descompune (în elemente), a despărți, a analiza: ARSTT. *EN*1112b20. **5** (log.) a reduce (un silogism): ARSTT. *APr.*47a4. **II (inanz.) I** a se retrage, a pleca: PLB. 3.69.14, ἀνέλυσεν εἰς τὸν κοιτῶνα LXX *1Ezr.*3.3 *s-a retras în dormitor*; (fig.) τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλύσαι NT *Flp.*1.23 *am dorința să plec [din viață] (sc. să mor)*. **2** a se întoarce: LXX *Int.*2.1, NT *Lc.*12.36. **3** (med.) a se topi: (despre zăpadă) PLUT. *M.*898a. **4** (med.) a se destinde, a se relaxa: ARSTT. *GA*728a15.
[ἀνά, λύω]
ἀνάλωμα, ατος, τό [ἄῶ] *subst.* **I** cheltuială,

pierdere, risipă: AESCH. *Supp.*476, THUC. 1.99 ș.a., (fig.) σκαίων γε τάνάλωμα τῆς γλώσσης τόδε EUR. *Supp.*547 *prosteascā [feste] această risipă de cuvinte*. II degajare, emanație: PLUT. *M.*384a. III captură, pradă: AESOP. 1.212.

[ἀναλίσκω]

ἀνάλωσα, (aor.) v. ἀναλίσκω

ἀνάλωσις, εως, ἡ [ᾱ̄] *subst.* I cheltuire, cheltuială: (de bani) THUC. 6.31, PLAT. *R.*591e ș.a. II consumare: (de mâncare și băutură) PLAT. *Lg.*781c. III mistuire, pieire: LXX *Iez.*15.4, id. *Deut.*28.20.

[ἀναλίσκω]

ἀνάλωτέος, α, ον *adj.vb.* care trebuie cheltuit sau consumat: PLAT. *Lg.*847e.

[ἀναλίσκω]

ἀνάλωτής, οὔ, ὁ *adj.m.* cheltuitor, risipitor: PLAT. *R.*552b.

[ἀναλίσκω]

ἀνάλωτικός, ἡ, ὄν *adj.* care duce la risipă, cheltuitor: (despre plăceri) PLAT. *R.*558d.

[ἀναλίσκω]

ἀν-άλωτος, ον [ᾱ̄] *adj.* I neluat, necucerit: (despre cetăți) THUC. 4.70, PLB. 4.63.9. II I care nu poate fi cucerit, inexprugnabil, inaccesibil: HDT. 1.84 ș.a., (fig.) DEM. 61.37. 2 care nu se lasă cucerit, incoruptibil, imun: XEN. *Ages.*8.8, ὅς αὐτὸς ὄν ~ ὑπὸ χρημάτων PLUT. *Lyc.*30.1 *deși el însuși nu se lasa cucerit de bani*. 3 irefutabil: PLAT. *Th.*179c.

[ἀν-, ἀλίσκομαι]

ἀνα-μαιμάω, *vb.* a se năpusti cu furie prin: (+ ac.) (despre foc) IL. 20.490.

[ἀνά, μαιμάω]

ἀνα-μανθάνω, *vb.* a cerceta, a căuta să afle: HDT. 9.101.

[ἀνά, μανθάνω]

ἀν-αμάξευτος, ον *adj.* care nu poate fi trecut cuarele: HDT. 2.108.

[ἀν-, ἀμαξέω]

ἀνα-μαρμαίρω, *vb.* a ațâța (focul): A.RH. 3.1300.

[ἀνά, μαρμαίρω]

ἀναμαρτησία, ας, ἡ *subst.* nevinovăție: APP. *Hann.*234.

[ἀναμάρτητος]

ἀν-αμάρτητος, ον *adj.* I care nu greșește, fără greșeală, infailibil: (despre conducători) PLAT. *R.*339c, (despre ordinea divină) XEN. *Cyr.*8.7.22 ș.a., (superl.) XEN. *Ages.*6.7. II fără (de) păcat, nevinovat: ἐγὼ πρὸς σὲ γινόμενος ~ HDT. 1.117 *fără a mă face*

vinovat față de tine: (relig.) LXX *Deut.*29.18, NT *In.*8.7. // **ἀναμαρτήτως**, *adv.* I fără greșeală, ferit de greșeli: XEN. *Mem.*2.8.5. II fără de vină: DEM. 61.21.

[ἀν-, ἀμαρτάνω]

ἀνα-μᾶρुकάομαι-ῶμαι, *vb.* a rumega: LUC. *Gall.*8.

[ἀνά, μηρुकάομαι]

ἀνα-μᾶσόομαι-ῶμαι, *vb.* a rumega: AR. *V.*783.

[ἀνά, μασάομαι]

ἀνα-μάσσω, *vb.* |viit. -μάζω, aor. ἀνέμαξα| {att. ἀναμάττω,} I a freca (o pată), a șterge: (fig.) ἔργον, ὃ σῆ κεφαλῇ ἀναμάξεις OD. 19.92 *fașta pe care o vei șterge pe capul tău (sc. pentru care vei plăti cu capul)*: HDT. 1.155. II (*med.*) I a se șterge, a-și șterge: τῷ προσώπῳ τοῦ αἵματος ἀναματτομένη PLUT. *Ant.*77.5 *ștergându-se pe față de sânge*. 2 a-și frământa (pâinea): (cu aluzie obscenă) AR. *Nu.*676.

[ἀνά, μάσσω]

ἀνα-μάχομαι, *vb.* I a se lupta din nou, a relua lupta, a porni iar la război: HDT. 5.121, THUC. 7.61, XEN. *Cyr.*3.1.20 ș.a., (fig.) ἀναμαχοῦμενος τὸν λόγον PLAT. *Hp.Ma.*286d *pentru a reîncepe războiul vorbelor*. II a îndrepta (printre-o nouă luptă), a contracara: ARSTT. *GA*755a31, PLB. 1.55.5 ș.a.

[ἀνά, μάχομαι]

ἀν-ἀμβάτος, ον *adj.* neîncălecat, neîmblânzit: (despre cai) XEN. *Cyr.*4.5.46.

[ἀν-, ἀμβατος]

ἀνα-μείγνυμι, var. **ἀναμίγνυμι** *vb.* |viit. -μίξω, aor. ἀνέμ(ε)ιξα| {poet. ἀμμ(ε)ίξας II. 24.529, col. ὄν- Sapph., ion. pf. pas. 3pl. ἀναμείχεται Hdt. 1.146} I a amesteca (împreună): IL. 24.529, OD. 4.41, ἀναμείξαντες πάντα τὰ κρέα HDT. 4.26 *amestecând laolaltă toate cărnurile*: οὐδ' ἀνέμιξα ἑμαυτὸν τοῖς ἄλλοις LUC. *DMort.*22.6 *nu m-am amestecat cu ceilalți*. II (*med., pas.*) I a (se) amesteca, a fi amestecat: (despre lucruri) SAPPH. 44.30, (fig.) κάμοι μὴ ~ τύχας τὰς σάς EUR. *Supp.*591 *nu amesteca soarta ta cu a mea*: (despre pers.) HDT. 1.146, SOPH. *El.*715 ș.a. 2 a se întâlni, a avea relații (cu cineva): ὡς δ' ἀνμείχθημεν DEM. 54.8 *în încâierare* (propr. *îndată ce ne-am întâlnit*): PLUT. *Num.*20.5.

[ἀνά, μείγνυμι, cf. ἀναμίγγω]

ἀνάμειξις, εως, ἡ *subst.* relație (sexuală), împreunare: LXX *Ps.Sol.*2.13.

[ἀναμείγνυμι]

ἀνα-μέλω, *vb.* a intona, a înălța (un cântec), a cânta: THEOC. 17.113 (pas.) PLUT. *M.Fr.*157.100.

[ἀνά, μέλω]

ἀνα-μένω, *vb.* [viii. -μενῶ, aor. ἀνέμεινα] {poet. ἀμι- Soph.} **I I** a aștepta (să vină), a adăsta: (pe cineva sau ceva) OD. 19.342. HDT. 7.42. AESCH. *Eu.*243 ș.a., (+ ac. și inf.) HDT. 8.15, THUC. 4.135, (abs.) SOPH. *El.*1397, (spec.) ἀναμείναις στρατάρχων Αἰθιοπῶν Pi. *P.*6.31 *asēptāndu-l* (sc. *infruntāndu-l*) pe comandantul etiopienilor. **2** a răbda, a păsui: XEN. *Mem.*2.1.30. **II** a lăsa să aștepte, a amâna, a întârzia: (+ inf.) ~ τὸ πορίζεσθαι τὰ ἐπιτήδεια XEN. *Cyr.*1.6.10 *amāna procurarea proviziilor*: DEM. 19.224, LXX *Sir.*5.7.

[ἀνά, μένω]

ἀνά-μεσος, *on adj.* aflat la mijloc, sc. în interiorul (inima) țării: (despre orașe) HDT. 2.108.

[ἀνά, μέσος]

ἀνα-μεστόμαι-οὔμαι, *vb.* a se umple (până sus), a fi plin cu totul de: (+ gen.) AR. *Ra.*1084.

[ἀνάμεστος]

ἀνά-μεστος, *adj.* plin de: (+ gen.) AR. *Nu.*984, DEM. 25.32.

[ἀνά, μεστός]

ἀναμεταξύ, *adv.* între, în spațiul intermediar: ARSTT. *Ph.*243a15.

[ἀνά, μεταξύ]

ἀνα-μετρέω-ῶ, *vb.* **I** a măsura drumul (iarăși sau înapoi), a face cale întoarsă: (+ ac. de direcție) OD. 12.428. **II I** a măsura (cu grijă): (despre pământ) HDT. 2.109, (despre sunete) PLAT. *R.*531a, (med.) (com.) οὐκ ἀναμετρήσει σαυτὸν ἀπιὼν ἀλλαχῆ; AR. *Av.*1020 *hai, nu te cari să-ți faci măsurătorile în altă parte?* **2** a lua măsura, a evalua, a aprecia: EUR. *Ion*1271. **3** a enumera, a repeta, a înșira: EUR. *Or.*14. **4** a socoti, a calcula: PLUT. *M.*76c, (fig.) τὴν παλαιὰν τύχην ἀναμετρομένω LUC. *Nec.*18 *socotind (= găndindu-se la) norocul lor de altă dată*. **5** a străbate, a parcurge de la un capăt la altul: (un deșert) IOS. *B/3.*515. **6** a da o măsură, a plăti: ἐξ θουμόφυλον ἀναμετρομένη δάκρυ EUR. *IT*346 *plătind tribut de lacrimi celor din neamul meu*.

[ἀνά, μετρέω]

ἀναμέτρισις, *ewos*, ή *subst.* măsurare, apreciere: PLUT. *Sol.*27.6.

[ἀναμετρέω]

ἀνα-μηρόομαι, *vb.* a se încolăci trăgându-se înapoi: (despre sepie) PLUT. *M.*978d.

[ἀνά, μηρόομαι]

ἀνάμιγα, *adv.* [doar poet. ἀμιγῆ] **I** în mod amestecat, în dezordine, de-a valma: SOPH. *Tr.*839, DEM. 21.52, (+ dat.) A.RH. 1.573. **II** totodată: THEOC. *Ep.*5.3.

[ἀναμιξ]

ἀνάμιγδα, *adv.* v. ἀνάμιγα: SOPH. *Tr.*519.

[ἀναμιξ]

ἀναμίγνυμι, (var.) v. ἀναμείγνυμι

ἀνα-μιμέομαι-οὔμαι, *vb.* a imita: PLUT. *M.*303a.

[ἀνά, μιμέομαι]

ἀνα-μιμνήσκω, *vb.* [viii. ἀναμνήσω, aor. ἀνέμνησα; pas. aor. ἀνεμνήσθη] {dor. viii. ἀμνάσει Pi. *P.*4.54, opt. aor. ἀμνάσειεν Pi. *P.*1.47; eol. inf. aor. act. ὀμναισαι Sapph. 94.10, inf. aor. pas. ὀμνάσθην Theoc. 29.26} **I I** a aminti, a aduce aminte (cuiva ceva): (+ ac. pers. și ac. obiect) ταῦτά μ' ἀνέμνησας OD. 3.211 *mi-ai adus aminte de acestea*: HDT. 6.140, THUC. 6.6 ș.a., (+ ac. pers. și gen. obiect sau pers.) EUR. *Alc.*1045, με Γοργίου ὁ λόγος ἀνεμίμησεν PLAT. *Smp.*198c *discursul [său] îmi aducea aminte de Gorgias*: (+ ὅτι, ὡς) THUC. 2.89, XEN. *HG*6.5.33. **2** a aminti, a menționa, a pomeni: DEM. 18.213, (pas.) ἀναμνησθήσεσθε ἔναντι κυρίου LXX *Num.*10.9 *veți fi pomeniți înaintea Domnului*. // **ἀναμνήσκων**, ὁ *subst.* croniciar: LXX *2Rg.*20.24. **II (med.)** a-și aminti, a-și aduce aminte: (+ gen.) HDT. 2.151, THUC. 2.54 ș.a., (+ ac.) AR. *Ra.*661, PLAT. *Phd.*72e, (+ part.) ἐγκάναζον, ὡς ἀναμνησθῶ πίων EUR. *Cyc.*153 *toarnă să gâlgăie [vinul], să-mi amintesc cum e să bei*: (abs.) HDT. 3.51.

[ἀνά, μιμνήσκω]

ἀνα-μίμνω, *vb.* (poet. pt. ἀναμένω) a aștepta, a adăsta: (+ ac.) IL. 11.171, (abs.) id. 16.363.

[v. ἀναμένω]

ἀναμίξ, *adv.* **I** în mod amestecat, în dezordine, de-a valma: HDT. 1.103, THUC. 3.107, PLB. 1.45.9, (+ dat.) ARSTT. *HA*621b25. **II** totodată: XEN. *Smp.*4.29.

[ἀναμείγνυμι]

ἀνάμιξις, *ewos*, ή *subst.* amestec, amestecătură (de lume): ARSTT. *Pr.*952b3, PLUT. *Num.*17.3.

[ἀναμείγνυμι]

ἀνα-μίσγω, *vb.* {doar prez. și impf.} **I** a amesteca: OD. 10.235, IOS. *B15*.459. **II** (*med.*) **I** a se amesteca, a fi amestecat cu: (+ dat.) CALL. *Del*.217. **2** a se amesteca, a avea relații cu: (+ dat.) HDT. 1.199, (abs.) XEN. *Ath*.21.4.

[ἀνά, μίσγω, cf. ἀναμείγνυμι]

ἀνα-μισθαρνέω-ῶ, *vb.* a munci din nou pe bani: PLUT. *Nic*.2.3.

[ἀνά, μισθαρνέω]

ἀν-άμματος, *ov adj.* fără noduri: XEN. *Cyr*.2.4.

[ἀν-, ἄμμα]

ἀνάμνησις, *εως, ἡ subst.* **I** (re)amintire, aducere aminte: (+ gen.) LYS. 2.39, LXX *Isa*.16.6, PLB. 3.36.3. **II** (*filos.*) reamintire, reminiscență, anamneză: PLAT. *Men*.81d, ARSTT. *Mem*.453a15. **III** (*relig.*) pomenire: LXX *Lev*.24.7, NT *Lc*.22.19.

[ἀναμνήσκω]

ἀναμνηστικός, *ἡ, ὄν adj.* care își reaminteste ușor, capabil de reminiscență: ARSTT. *Mem*.449b7.

[ἀνάμνησις]

ἀναμνηστός, *ὄν adj.* care poate fi reamintit: PLAT. *Men*.87b.

[ἀναμνήσκω]

ἀναμνήσω, (*viit.*) *v.* ἀναμνήσκω

ἀνα-μολύνω, *vb.* a murdări (din cap până în picioare): PLUT. *M*.580f.

[ἀνά, μολύνω]

ἀνα-μορμύρω, [*ῶ*] *vb.* {impf. iter. ἀναμορμύρεσκε} a clocoli zgomotos: (despre Charybda) OD. 12.238.

[ἀνά, μορμύρω]

ἀνα-μοχλεύω, *vb.* **I I** a ridica cu o pârghie: LUC. *Cont*.4. **2** a desface cu o pârghie: LXX *4Mac*.10.5. **II** a dezăvori, a forța, a sparge: (porțile) EUR. *Med*.1317.

[ἀνά, μοχλεύω]

ἀν-αμπλάκτητος, *ov [ᾶ] adj.* {var. ἀναπλάκτητος} **I** care nu dă greș: (despre Furii) SOPH. *OT*472. **II** care nu greșeste, nu păcătuiește (față de cineva): (+ dat.) AESCH. *Ag*.345.

[ἀν-, ἀμπλακίσκω]

ἀνάμπυξ, *ῶκος, ὁ, ἡ adj.* fără panglică (pe frunte), cu capul gol: CALL. *Cer*.124.

[ἀν-, ἄμπυξ]

ἀνα-μυχθίζομαι, *vb.* a mugii (tare): (despre Io) AESCH. *Pr*.743.

ἀναμφιβόλως, *adv.* neîndoielnic, fără îndoială: LUC. *Anach*.24.

[ἀν-, ἀμφιβολός]

ἀναμφιδόξως, *adv.* în mod neîndoios: PLUT.

M.441f.

[ἀμφίδοξος]

ἀν-αμφίλεκτος, *adj.* indiscutabil, fără crâcnire: IOS. *A14*.61. // **ἀναμφιλέκτως**, *adv.* în mod indiscutabil: LUC. *Rh.Pr*.15.

[ἀν-, ἀμφίλεκτος]

ἀν-αμφίλογος, *ov adj.* indiscutabil, neîndoios: (*superl.*) XEN. *Mem*.4.2.34. // **ἀναμφιλόγως**, *adv.* **I** în mod neîndoios: XEN. *Ages*.2.12. **II** fără discuții, fără crâcnire: XEN. *Cyr*.8.1.44.

[ἀν-, ἀμφίλογος]

ἀν-αμφισβήτητος, *ov adj.* **I I** indiscutabil, neîndoielnic, netăgăduit: (despre dovezi) THUC. 1.132, (despre dans) PLAT. *Lg*.815b, (despre renume) PLB. 18.35.12. **2** nesupus discuției, bine cunoscut: XEN. *Cyr*.8.5.6. **II** care nu pune în discuție *sau* nu intră în dispute: PLAT. *Lg*.794c, IS. 8.44. // **ἀναμφισβητήτως**, *adv.* fără (putință de) tăgadă, fără (urmă de) împotrivire, fără crâcnire: PLAT. *Sph*.259b, XEN. *HG*4.3.19 ș.a.

[ἀν-, ἀμφισβήτητος]

ἀνανδρία, *ας, ἡ subst.* **I** lipsă de bărbăție, lașitate: AESCH. *Pers*.755, PLAT. *Phdr*.254c, THUC. 1.83 ș.a. **II** nemăritiș, necăsnicie: XEN. *Lac*.9.5, PLUT. *M*.302f.

[ἀνανδρος]

ἀνανδρος, *ov adj.* **I I** lipsit de bărbăție, laș: (*superl.*) HDT. 4.142, PLAT. *Grg*.522e ș.a., (*subst.*) τὸ σῶφρον τοῦ ἀνάνδρου πρόσχημα THUC. 3.82 *cumpătarea [a fost numită] paravan al lașității*. **2** efeminat: (mod de viață) PLAT. *Phdr*.239c. **II I** fără bărbat, *sc.* nemăritată, nenuntită *sau* văduvă: (despre amazoane) AESCH. *Supp*.287, (despre Antigona și Ismena) SOPH. *OT*1506, (despre o văduvă) PLAT. *Lg*.930c. **2** lipsit de bărbat *sau* de oameni: χρημάτων ἀνάνδρων πλήθος AESCH. *Pers*.166 *mari bogății fără oameni [care să le apere]*: (despre o cetate) SOPH. *OC*939.

[ἀν-, ἀνήρ]

ἀνάνδρως, *adv.* fără bărbăție, în mod laș: PLAT. *Th*.177b, ISOC. 4.184 ș.a.

[ἀνανδρος]

ἀν-ἀνδρωτος, *ov adj.* fără bărbat, văduv: (*fig.*) (despre un pat) SOPH. *Tr*.110.

[ἀν-, ἀνδρόω]

ἀνα-νεάζω, *vb.* a înnoi, a (re)întineri: AR. *Ra*.592, (*intrans.*) LXX *4Mac*.7.13.

[ἀνά, νεάζω]

ἀνα-νέμω, *vb.* {poet. ἀννέμω Theoc.} **I** a

citi: THEOC. 18.48. **II** (*med.*) a socoti (înapoi), a enumera: τῆς μητρὸς ἀνανεμέεται τὰς μητέρας HDT. 1.173 *va enumera mamele mamei sale.*

[ἀνά, νέμω]

ἀνα-νέομαι, *vb.* {doar ep. 3sg. ἀννεῖται} a se înălța, a răsări: (despre soare) OD. 10.192.

[ἀνά, νέομαι]

ἀνα-νεόω-ῶ, *vb.* {poet. inf. aor. ἀννεώσασθαι Soph. Tr.396} **I** a înnoi, a întineri: (trupul) LXX *Iov*33.24, (pas.) (în duh) NT *Ef*.4.23. **II** (*med.*) **I** a (re)înnoi, a restabili, a întări: (un jurământ) THUC. 5.18, (o prietenie) DEM. 23.121, (o alianță) PLB. 22.7.1, τὴν τῶν προγόνων ἀννεώσαντο ... τύχην PLUT. *Brut*.31.7 *reinnoiră soarta străbunilor*: **2** a înnoi, a relua, a-și aminti (de): (o discuție) SOPH. Tr.396, (un cântec de nuntă) EUR. *Hel*.722.

[ἀνά, νεόω]

ἀνάνευσις, *ewos*, *ή subst.* (dub.) tăgadă: LXX *Ps*.72.4.

[ἀνανεύω]

ἀνα-νεύω, *vb.* |viit. -νεύσομαι (tard. -νεύσω), aor. ἀνένευσαι| **I** a da capul pe spate, a da din cap *sau* a face semn (că nu), a ridica bărbia *sau* sprâncenele (în semn de refuz *sau* de interdicție), *de unde* a tăgădui, a refuza, a se împotrivi: (+ dat. instr.) λαοῖσιν δ' ἀνένευε καρῆατι ... οὐδ' ἔα ἰέμεναι ... βέλεμνα IL. 22.205 *făcu semn din cap spre oaste să nu tragă săgeți*: ἀνὰ δ' ὄφρυσι νεῦον ἐκάστω OD. 9.468 *făcui fiecăruiă semn din sprâncene*: (abs.) IL. 6.311, HDT. 5.51, AR. *Lys*.126 ș.a., (+ ac.) IL. 16.250, (+ inf.) id. 16.252, (+ τοῦ și inf.) LXX *Ne*.9.17.

II a înălța capul, a ridica vârful: παρὰ τοῦς ὤμους τῶν προηγουμένων ἀνανενευκυίας φέρουσι PLB. 18.30.3 *în [sarisele] ridicare pe umerii celor din fața lor*: PLB. 1.23.5.

[ἀνά, νεύω]

ἀνανεώσις, *ewos*, *ή subst.* **I** înnoire, restaurare: (a unui templu) IOS. *A19*.161. **II** **I** reinnoire: (a unei alianțe) THUC. 6.82, (a frățietății) LXX *IMac*.12.17. **2** readucere aminte, amintire: PLB. 12.6b.1.

[ἀνανεόω]

ἀνανεωτικός, *ή, ὄν adj.* de reinnoire, înnoitor: (despre jertfe) IOS. *A11*.107.

[ἀνανεόω]

ἀνα-νήφω, *vb.* |aor. ἀνένηψα| **I** a-și reveni (din beție), a redeveni treaz: AESOP. 1.278, PLUT. *Cam*.23.7, LUC. *Herm*.83. **II** a-și veni

în fire, a se dezmetici: ARSTT. *Mir*.847b9, ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος NT *2Ti*.2.26 *să se dezmeticească din cursa diavolului.*

[ἀνά, νήφω]

ἀνα-νήχομαι, *vb.* **I** a ieși la suprafață: (despre delfini) PLUT. *M*.985b. **II** a înota: ARSTT. *Resp*.475b1.

[ἀνά, νήχω]

ἀν-ανθής, *ēs adj.* fără floare, care nu înflorește: PLUT. *M*.684c, (fig.) PLAT. *Smp*.196a.

[ἀ-, ἄνθος]

ἀνανομή, *ής, ή subst.* reîmpărțire: EUR. *Fr*.748.

[ἀνανέμω]

ἀνα-νοσέω-ῶ, *vb.* a se îmbolnăvi din nou, a recădea în boală: (fig.) IOS. *B15*.255.3.

[ἀνά, νοσέω]

ἀνα-νοστέω-ῶ, *vb.* a se întoarce: SOPH. *Fr*.314.166.

[ἀνά, νοστέω]

ἀναντα, *adv.* la deal, în sus: (op. κάτωτα) IL. 23.116.

[ἀνάντης]

ἀν-αντάγωνιστος, *ov adj.* **I** **1** fără împotrivire *sau* luptă, neînfruntat: THUC. 4.92. **2** fără rivalitate, la adăpost de dispute: (despre bunăvoință) THUC. 2.45, (despre domnie) IOS. *B17*.74. **II** fără rival, de neînfrânt, irezistibil: PLUT. *Pomp*.64.1. // **ἀνανταγωνίστως**, *adv.* fără luptă: PLUT. *M*.1128b.

[ἀν-, ἀνταγωνιστος]

ἀνάντης, *es adj.* abrupt, pieptis: (tinut) HDT. 2.29, (drum) PLAT. *R*.364d. // **ἀναντες**, *τό subst.* povârniș, suiș, pantă (ascendentă): PLAT. *Phdr*.247b, (pl.) XEN. *Cyn*.5.17, (fig.) PLAT. *R*.568c.

[ἀνά, ἄντην]

ἀν-αντίβλεπτος, *ov adj.* care nu poate fi privit în față, *sc.* care nu trebuie disprețuit: PLUT. *M*.67b.

[ἀν-, ἀντίβλεπτος]

ἀν-αντίλεκτος, *ov adj.* incontestabil, de netăgăduit: LUC. *Eun*.13, IOS. *A19*.24. //

ἀναντιλέκτως, *adv.* în mod incontestabil, fără tăgadă: LUC. *Cal*.6.

[ἀν-, ἀντίλεκτος]

ἀν-αντίρρητος, *ov adj.* care nu poate fi contrazis, de netăgăduit: PLB. 6.7.7, PLUT. *Them*.24.4, NT *Fp*.19.36. // **ἀναντιρρήτως**, *adv.* fără împotrivire: PLB. 22.8.11, NT *Fp*.10.29.

[ἀν-, ἀντίρρητος]

ἄναξ, *ακτος, ὁ [ἄν] subst.* |voc. sg. ἄναξ *sau*

ἀνα Il. 3.351, dat. pl. ἀνάκτεσι Od. 15.557, frecv. în crază ὄναξ (= ὄ ἄναξ) Pi. P.8.67; f. rar fem. ὄ ἄνα (= ἄνασσα) Pi. P.12.4| **I** stăpân (ocrotitor), domn, rege, print: (ca titlu pe lângă un nume sau termen descriptiv) (frecv. despre zei, regi, eroi) Ζεὺ ἄνα Il. 3.351 *Zeus Stăpâne*; ~ ἀνάκτων ... Ζεὺ AESCH. *Supp.*524 *Stăpân al stăpânilor*; Ζεὺ; ἄγουσι δῶρα ἀνακτι Il. 1.390 *aduc daruri Stăpânului (sc. lui Apollon)*; ~ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων Il. 1.172 *Agamemnon, regele oamenilor (sau ocrotitor al poporului [său])*; πόλις Πριάμοιο ἀνακτος Il. 2.373 *cetatea stăpânului Priam*; ἀνάκτων παῖδες Od. 13.223 *flăcăii stăpânilor [tării]*; (spec. despre fiii și frații regelui din Cipru) ARSTT. *Fr.*526. **2** (gener.) stăpân: ἐγὼν οἴκοιο ~ ἔσομ' ἡμετέροιο Od. 1.397 *eu voi rămâne stăpânul casei noastre*; ὡς δ' ὅτ' ἄν ἀμφὶ ἀνακτα κύνες ... σαίνωσ' Od. 10.216 *după cum câinii se gudură în jurul stăpânului*. **II** (fig.) stăpânitor, print, mai-mare: κόπης ~ AESCH. *Pers.*378 *stăpânitor al vășlei (= vășlas)*; ψευδῶν ἀνακτες EUR. *Andr.*447 *prinți ai minciunilor*; (despre lucruri sau abstr.) Πότιμος ~ Pl. N.4.42 *stăpânul nostru, Destinul*.

[Fánaξ, micen. wa-na-ka]

ἀνα-ξάϊνω, vb. a zgândări, a redeschide (o rană): (med.) (fig.) PLB. 27.7.6, PLUT. M.610d.

[ἀνά, ξάϊνω]

ἀνα-ξηραίνω, vb. [aor. ἀνέξηρᾶνα] {ep. conjct. aor. 3sg. ἀγξηράνη, ion. ind. aor. 3sg. ἀνεξήρηνε} **I** a usca (complet), a seca: (+ ac.) Il. 21.347, HDT. 7.109. **II** (fig.) a usca, a secătui: CALL. *Cer.*114, VT *Sir.*14.9.

[ἀνά, ξηραίνω]

ἀναξηραντικός, ή, ὄν *adj.* care usucă, siccativ: PLUT. M.624d.

[ἀναξηραίνω]

ἀναξία, ας, ή *subst.* stăpânire, domnie, putere: (pl.) Pl. N.8.10, AESCH. *Fr.*283.

[ἀνάσσα]

ἀναξία, ας, ή *subst.* nevrednicie, inferioritate: PLAT. *Prt.*356a.

[ἀνάξιος]

ἀναξιοπάθεια, ας, ή *subst.* revoltă în fața unei nedreptăți, suferință sau mânie provocată de un tratament nemeritat: IOS. *Al* 15.38.

[ἀναξιοπαθέω]

ἀναξιο-παθέω-ᾶ, vb. a fi cuprins de revoltă

față de un tratament nemeritat, a suferi pentru o nedreptate: AESOP. 1.44, PLUT. *Cat.Mi.* 59.10.

[ἀνάξιος, πάθος]

ἀν-άξιος, ὄν și ὄς, α, ὄν *adj.* **I** (despre pers.) **I** nevrednic, vrednic de dispreț, inferior: (abs.) HDT. 7.9, SOPH. *Ph.*439 ș.a., (subst.) ARSTT. *Pol.*1333b40. **2** nevrednic, nedemn (de ceva sau de cineva), care nu merită (ceva): (+ gen.) παῖδα ... ἀνάξιον μὲν σοῦ SOPH. *Ph.*1009 *un copil nevrednic de tine (sc. prea bun pentru tine, pe care nu-l meriți)*; (+ inf.) SOPH. *OC*1446, ἀναξίων ὄντων νικᾶν PLAT. *Prt.*356a *sunt nedemne să învingă*. **II** (despre lucruri) **I** nevrednic, nemeritat, nedemn: (abs.) παθοῦσ' ἀνάξια EUR. *IA*852 *pățimind pe nedrept (propr. un tratament nemeritat)*; (adv.) τῶν ἀνάξια δυναστευόντων LXX *Est.*8.12g *care aveau putere fără să o merite*; (+ gen.) HDT. 1.73, PLAT. *Cri.*53e, οὐδὲν ἀνάξιον ὑμεῖς ἐπράξατε τῆς πόλεως DEM. 4.3 *nu ați săvârșit nimic nevrednic de cetate*; ș.a. **2** fără valoare, inutil, netrebnic: PLAT. *Euthd.*304e, LXX *Ier.*15.19.

[ἀν-, άξιος]

ἀναξίς, εως, ή *subst.* înălțare, ridicare sau aducere înapoi: LXX *Ps.Sol.*18.5.

[ἀνάγω]

ἀναξιοφόρμιγξ, ιγγος, ὄ, ή *adj.* stăpân sau print al lirei: Pl. *O.*2.1.

[ἀναξ, φόρμιγξ]

ἀναξίως, *adv.* **I** în chip nevrednic, în mod nedemn: SOPH. *Ai.*1392, PLAT. *R.*388d ș.a. **II** în mod nemeritat: (+ gen.) ἐφθάρησαν ~ ἐουσιῶν HDT. 7.10 [*oamenii*] *pier așa cum n-ar merita*: (abs.) ARSTT. *Rh.*1387a9.

[ἀνάξιος]

ἀναξυρίς, ἶδος, ή *subst.* [frecv. pl. ἀναξυρίδες] pantaloni, nădragi (purtați de perși, sciți ș.a.), șalvari: HDT. 1.71, XEN. *An.*1.5.8, PLB. 2.28.7, (sg.) LUC. *Hist.Cons.*19.

ἀνα-ξύω, [ῦ] vb. a răcăi, a scormoni: (pământul) ARSTT. *HA*569b7, PLUT. *M.*637e.

[ἀνά, ξύω]

ἀνάξω, ind. viit. act. de la ἀνάγω sau ἀνάσσω

ἀνα-οίγω, (poet.) v. ἀνοίγω

ἀνα-παιδεύω, vb. a educa din nou: SOPH. *Fr.*487, AR. *Eq.*1099.

[ἀνά, παιδεύω]

ἀνάπαιστος, ὄν, ὄ *subst.* [var. neut. ἀνάπαιστον] (metr.) anapest (picior metric

compus din două silabe scurte și una lungă UU —): (despre metru *sau* vers) ARSTT. *Po.*1452b23, (despre parabaza comică) πρὸς τὸ θέατρον παραβάς ἐν τοῖς ἀναπαίστοις AR. *Pax*735 *durā ce a venit spre public in anapesti*; (despre versuri cu caracter satiric) PLUT. *Per.*33.8.

[adj. ἀνάπαιστος „bătut înaroi” < ἀνά, παίω]

ἀνα-πᾶλαιώ, *vb.* a îndrepta, a repara (prin lurță): IOS. *BI*4.42.

[ἀνά, πᾶλαιώ]

ἀνά-πᾶλιν, *adv.* **I I** înaroi, invers, în sens contrar, în direcție opusă: ~ iέναι PLAT. *Ph.*269d, *a merge înaroi*; PLAT. *Ti.*82c, XEN. *Cyr.*2.2.2 ș.a., ~ ἢ ἐχρῆν LUC. *Herm.*66 *invers decăt ar trebui*. **2** (log.) în sens invers: (cu referire la conversiune) οὕτω ~ ἢ πρότασις ARSTT. *APr.*58a26 *astfel propoziția este răsturnată (sc. permutată)*. **3** dimpotrivă, în schimb: LXX *In.*19.21. **II** din nou, iarăși: PLAT. *Th.*192d, id. *R.*451c.

[ἀνά, πάλιν]

ἀνα-πάλλω, *vb.* [aor. ἀνέπηλα] {ep. ind. aor. med. 3sg. ἀνέπαλτο II. 8.85, part. aor. ἀμπεπαλὼν II. 3.355; poet. ἀμπ-} **I I** a agita înaintea și înaroi, a mișca încoace și încolo, a scutura: ἀμπεπαλὼν προίει ... ἔγχος II. 3.355 *scuturând (sau luându-și avânt)*, *aruncă sulita*; κῶλα ἀμπάλλετε AR. *Ra.*1358 *scuturați membrele*; (med.) EUR. *Or.*322. **2** a pune în mișcare, a stărni: (menadele) EUR. *Ba.*1191. **II** (med.) a (tre)sări, a (tre)sălta: ἀλγήσας δ' ἀνέπαλτο II. 8.85 *sări de durere*; ἀνά δ' ἔπαλτ' ὀρθῶ ποδί PI. *O.*13.72 *sări drept în picioare*; (fig.) ἢ καρδίη ἀνεπάλλετο LUC. *Syr.*D.17 *fi tresărea inima*; A.RH. 3.1377.

[ἀνά, πάλλω]

ἀνά-πᾶλος, *ov.* ὁ *subst.* nouă aruncare a sorților: PI. *O.*7.61.

[ἀνά, πᾶλος]

ἀνα-πάσσω, *vb.* a revărsa, a presăra: (+ dat.) τὴν ... λύρα ... ἀναπάσσει χάριν PI. *O.*10.94 *asupra ta lira presară farmec*.

[ἀνά, πάσσω]

ἀνα-πατάσσω, *vb.* a lovi: MEN. *Epit.*468.

[ἀνά, πατάσσω]

ἀνάπαυλα, *ης.* ἡ *subst.* **I I** odihnă, tihnă, răgaz, astâmpăr(are): SOPH. *Ph.*638, (+ gen.) φέρω ἡδονάς τε κἀνάπαυλαν ... κακῶν SOPH. *El.*873 *aduc vești bune și astâmpăr(al) nenorocirilor*; THUC. 2.38, PLAT.

*Phlb.*30e ș.a. **2** schimb (pt. odihnă), tură: διηρημένοι κατ' ἀναπαύλας THUC. 2.75 *impartiti în schimburi*. **II** loc de odihnă, popas, liman: EUR. *Hipp.*1137, PLAT. *Lg.*625b, AR. *Ra.*195.

[ἀναπαύω]

ἀνάπαυμα, *ατος.* τὸ *subst.* [poet. ἀμπαυμα] odihnă, tihnă, astâmpăr: LXX *Iov.*3.23, (+ gen.) HES. *Th.*55.

[ἀναπαύω]

ἀνάπαυσις, *εως.* ἡ *subst.* **I** odihnă, tihnă, astâmpărare, relaxare: PI. *N.*7.52, PLAT. *Ti.*59c ș.a., (+ gen.) οὐκ ἔστι πόνων ~ EUR. *Hipp.*190 *chinurile (oamenilor) nu-și află astâmpăr*; THUC. 4.20. **II** oprire, încetare: ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν ... λέγοντες NT *Ap.*4.8 *zic fără încetare*. **III** loc de odihnă, popas: LXX *Gen.*8.9, LXX *Mt.*12.43.

[ἀναπαύω]

ἀναπαυστήριος, *ov.* *adj.* [var. ἀναπαυτήριος] {ion. ἀμπ-} de odihnă, destinat odihnei: HDT. 1.181. // **ἀναπαυτήριον**, *ov.* τὸ *subst.* perioadă de odihnă, repaus: XEN. *Mem.* 4.3.3.

[ἀναπαύω]

ἀνα-παύω, *vb.* [viit. -παύσω (med. -παύσομαι), aor. ἀνέπαυσα (med. ἀνεπαυσάμην); pas. aor. ἀνεπαύθην, viit.2 ἀναπαίσομαι NT *Ap.*14.13] {poet. și ion. ἀμπ-} **I I** a face să înceteze, a pune capăt, a opri, a potoli, a astâmpăra: (+ ac. pers. și gen. lucrului) ἔργων ἀνθρώπων ἀνέπαυσεν II. 17.550 *(iar) îi oprește pe oameni din munci (= oprește munca oamenilor)*; (+ ac. lucru) ἀνάπαυε βοῆν SOPH. *Tr.*1262 *potolește [forice] țipăt*. **2** a face să se odihnească, a da tihnă *sau* răgaz, a odihni: ἀπειρηκὸς σῶμ' ἀναπαύσω EUR. *Hipp.*1353 *să dau tihnă trupului meu istovit*; εἰς τρεῖς ἀνέπαυσε τὸ στράτευμα XEN. *Cyr.*7.1.4 *făcu popas de trei ori pentru a odihni armata*; ἀναπαύσει σε ὁ θεὸς ἐκ τῆς ὀδύνης ... καὶ τῆς δουλείας σου τῆς σκληρᾶς LXX *Is.*14.3 *Dumnezeu te va odihni de durerea și de aspra ta robie*; (fig.) ἀνάπαυσόν μου τὰ σπλάγχχνα ἐν Χριστῷ NT *Flm.*20 *odihnește (= revigorează) inima mea în Hristos*; (pas.) ἀναπέπαιται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν NT *2Cor.*7.13 *duhul său a fost liniștit de voi toți*. **3** a păsui, a degreva, a scuti: DEM. 42.25. **4** (rar intranz.) a se odihni: THUC. 4.11, XEN. *HG.*5.1.21. **II** (med., pas.) **I** a se odihni, a fi în repaus: (abs.) HDT. 1.181, (+

prep. și gen.) THUC. 7.73. ὄϊον ἐκ μακρᾶς ἀναπεπαισμένος ὁδοῦ PLAT. Criti.106a *de parca m-as odihni dupa un drum lung*; (+ gen.) ἵνα ἀναπαύσωμαι τῶν μόχθων καὶ τῶν ὀδυνῶν LXX Iov2.9d *ca să mă uşurez de chinuri și de dureri*. 2 a se opri, a poposi: ἀναπαύσονται ἐν ταῖς φάραγξι τῆς χώρας LXX Is.7.19 (*insectele*) *se vor opri în văile țării*; τὸ τοῦ θεοῦ πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπαύεται NT 1Pt.4.14 *Duhul lui Dumnezeu se odihnește peste voi (sau poposește asupra voastră)*; (milit.) XEN. Cyr.2.4.3. 3 a se culca, a dormi: HDT. 1.12. (în sens sexual) EUR. Cyc.582. 4 a se odihni (în mormânt), a fi mort: CALL. Epigr.13.1. 5 a rămâne necultivat: (despre ogor) PI. N.6.11. [ἀνά, παύω]

ἀνα-πείθω, vb. {poet. opt. aor. 3sg. ἀμπείσειεν Ar. Lys.171} I 1 a convinge, a îndupleca, a determina: (+ ac. pers.) HDT. 3.74, EUR. Hel.825, ἄκοντ' ἀναπείσας AR. Nu.868 *el nu voia, dar eu l-am înduplecat*; (+ ac. lucru) AR. Ec.196, (+ ac. pers. și ac. lucru) τοῦτ' ~ ἡμᾶς AR. Pl.573 *a ne convinge de acest lucru*; (frecv. + ac. pers. și inf.) Πέρσας ἀναπείσας ἀπίστασθαι HDT. 1.124 *fă-i pe perși să se răscoale*; (+ ὡς / ὅπως) HDT. 1.37. 2 a ademeni, a seduce, a corupe: HDT. 5.66, AR. Eq.473. II (med.) a se îndupleca, a se lăsa convins: THUC. 6.89, PLB. 29.4.3. [ἀνά, πείθω]

ἀνά-πειρα, ας, ἡ subst. I încercare, probă: PLB. 25.4.8. II (milit.) manevre (navale): (pl.) PLB. 1.59.12.

[ἀνά, πείρα]

ἀνα-πειράομαι, ὄμαι, vb. I a încerca, a proba: (+ ac.) DEM. 51.5. II (intrans.) a face exerciții sau manevre navale, a se antrena: HDT. 6.12, THUC. 7.7.

[ἀνά, πειράομαι]

ἀνάπειρος, v. ἀνάπηρος

ἀνα-πείρω, vb. {aor. ἀνέπειρα; pas. aor. ἀνεπάρην} {poet. ἀμπ-} I a pune pe frigare, a străpunge: IL. 2.426, AR. Ach.1007, LXX 2Mac.12.22. II a trage în țeară: HDT. 4.103, EUR. Rh.514, (pas.) HDT. 4.94.

[ἀνά, πείρω]

ἀναπειστήριος, α, ov adj. convingător, persuasiv: AR. Nu.875.

[ἀναπείθω]

ἀνα-πεμπάζομαι, vb. a socoti din nou, a cântări în minte, a reflecta (la ceva): PLAT. Ly.222e, id. Lg.724b, PLUT. M.605a.

[ἀνά, πεμπάζω]

ἀνα-πέμπω, vb. {poet. ἀμπ-} I 1 a trimite în sus: Ζεῦ, κάτωθεν ἀμπέμπων ... ἄταν AESCH. Ch.382 *Zeus, care din adâncul pământului trimiți [în sus] năpastă*; AR. Th.585, XEN. Cyr.7.5.34. 2 a face să iasă sau să răsară, a arunca, a scoate: Αφάιστοιο κρουνοῦς ἐρπετόν δεινοτάτους ἀναπέμπει PI. P.9.46 *balaurul aruncă șuvoaie îngrozitoare de foc*; (despre plante) PI. P.9.46. 3 a trimite spre interiorul țării sau spre capitală: THUC. 2.67, ISOC. 8.98, PLB. 29.27.9. 4 a trimite la o autoritate superioară: PLUT. Mar.17.3, NT Lc.23.7. II 1 a trimite înapoi: PI. P.7.10, NT Lc.23.11, (pas.) PLB. Sol.4.6 2 a reflecta (lumina): PLUT. M.931b.

[ἀνά, πέμπω]

ἀνα-πετάννυμι, vb. {viii. -πετάσω (att. -πετώ Men.), aor. ἀνεπέτασα; med.-pas. pf. ἀναπέταμαι} {poet. part. aor. ἀμπέτασας Eur. IA34; eol. imper. aor. ὀμπέτασον Sapph. 138.2} I 1 a întinde, a desface, a desfășura: ἀνά θ' ἰστία λευκά πέτασαν IL. 1.480 *întinșeră rânzele albe*; ἀναπέτασας τὰς πτέρυγας LXX Iov39.26 *desfăcându-și aripile*; EUR. Hipp.202. 2 (fig.) a răspândi: (grație) SAPPH. 138.2, (lumină) EUR. IA34. II 1 a deschide larg, a căsca: (porțile) IL. 12.122, HDT. 3.146, (ochii) XEN. Mem.2.1.22, (urechile) LUC. Cal.30 2 (spec. pf. med.-pas.) a se deschide, a fi sau a sta (larg) deschis: ἐν πελάγει ἀναπεπταμένῳ HDT. 8.60 *în largul mării (progr. în mare deschisă)*; πρὸς μεσημβρίαν ἀναπέπταται XEN. Oec.9.4 *[casa] se deschide (sc. este orientată) către miazăzi*; ἀντι καθαρᾶς καὶ ἀναπεπταμένης (διαίτης) PLUT. Per.34.5 *în locul unei vieți curate și în aer liber*; παρρησία ... ἀναπεπταμένη PLAT. Phdr.240e *libertate de limbaj nerușinată*; ἀναπεπταμένη τῇ ψυχῇ LUC. Nigr.4 *cu inima deschisă*.

[ἀνά, πετάννυμι; cf. ἀναπεταννύω, ἀναπετάω, ἀναπίτημι]

ἀναπεταννύω, vb. a deschide larg: (porțile) XEN. An.7.1.17.

[cf. ἀναπετάννυμι]

ἀναπετάω, vb. a deschide larg: (porțile) LUC. Cal.21.

[cf. ἀναπετάννυμι]

ἀνα-πέτομαι, vb. {viii. -πτήσομαι, aor.2 ἀνεπτόμην} {poet. ἀμπ-; dor. aor. ind. 1sg. ἀνέπταν Soph. Ant.1307, 3sg. ἀνέπτα Eur. Med.440, med. 1sg. ἀνεπτάμαν Soph. Ai.693} I a-și lua zborul, a zbură: ἦν μὴ

ὄρνιθες γενόμενοι ἀναπτήσθε ἐς τὸν οὐρανόν HDT. 4.132 *dacã, prefãciui în pã-sãri, nu veți zburã în înaltul cerului*; EUR. *Hec.* 1100, PLAT. *Phd.* 109e s.a. **II** (fig.) a-și lua zborul, a se avânta, a tresãri: περιχαρὴς δ' ἀνεπτάναν SOPH. *Ai.* 693 *îmi iau de bucurie zborul (sau bucuria îmi dã aripi)*; ἀνέπταν φόβῳ SOPH. *Ant.* 1307 *tresar de spraimã*; (glum.) ἀνεπτόμεθ' ἐκ τῆς πατρίδος ἀμφοῖν τοῖν ποδοῖν AR. *Av.* 35 *am zburat-o din patrie cu ambele picioare*; EUR. *Andr.* 1219.

[ἀνά, πέτομαι]

ἀνα-πήγνυμι, *vb.* **I** a înfige: (pe frigare) AR. *Ec.* 843, (în sulihã) PLUT. *Crass.* 26.4. **II** a rãstigni: PLUT. *Art.* 17.7.

[ἀνά, πήγνυμι]

ἀνα-πηδάω-ῶ, *vb.* {poet. ἀμπ-} **I** a sãri, a sãlta, a se ridica (dintr-o sãriturã): IL. 11.379, (de pe tron) HDT. 3.155, (la tribunã) AR. *Ec.* 428, (pe cal) XEN. *Cyr.* 7.3.6, ἀναπηδῶσιν πάντες ἐπ' ἔργον AR. *Av.* 490 *toți sar [în picioare] sã se aruce de muncã*; ἀναπηδῆσαι πρὸς τὸν πάμπον XEN. *Cyr.* 1.3.8 *sãrind în poala unchiului*; ἀνεπήδησεν ἰχθὺς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ LXX *Tob.* 6.2 *sãri un pește din râu*. **II** a țãșni: (despre apã) ARSTT. *HA* 596b18.

ἀναπήδησις, *εως*, ἡ *subst.* palpitație: (a ini-mii) ARSTT. *Resp.* 480a13.

[ἀναπηδάω]

ἀναπηδύω, *v.* ἀναπιδύω

ἀνα-πηνίζομαι, *vb.* a depãna, a descãlci: ARSTT. *HA* 51b14, id. *HA* 568a24.

[ἀνά, πηνίζομαι]

ἀναπηρία, *ας*, ἡ *subst.* betesug, infirmitate, deficientã: AR. *Fr.* 445, ARSTT. *GA* 796b30.

[ἀνάπηρος]

ἀνά-πηρος, *ον adj.* [var. ἀνάπειρος LXX] schilod, infirm, neputincios, deficient: LYS. 24.13, PLAT. *Cri.* 53a s.a., ἐγένετο ἀνάπειρος τοῖς ὀφθαλμοῖς LXX *Tob.* S14.2 *a rãmas neputincios la ochi (sc. și-a pierdut vederea)*; (fig.) ἀνάπηρον ψυχὴν PLAT. *R.* 535d *suflet schilod*.

[ἀνά, πηρός]

ἀνα-πηρόω-ῶ, *vb.* a schilodi, (pas.) a fã sau a deveni infirm: PLAT. *Plt.* 310e, ARSTT. *Pr.* 960b37, (act.) PLUT. *M.* 373d.

[ἀνάπηρος]

ἀνα-πιδύω, *vb.* [var. ἀναπηδύω LXX *Prov.* 18.4] **I** a izvorî, a țãșni (apã): PLUT. *Aem.* 14.7. **II** a pictura: PLUT. *Ant.* 60.3, IOS.

AI 60.3.

[ἀνά, πιδύω]

ἀνα-πίμπλημι, *vb.* [impf. ἀνεπίμπλην, viit. ἀναπλήσω, aor. ἀνέπλησα] {prez. act. 3sg. -πιμπλῶ Arist. *Pr.* 967b4; poet. ἀμπ-; part. prez. ἀμπιπλάντες Pi. *N.* 10.57, part. viit. ἀμπλήσων A.Rh. 2.1995} **I** **1** a umple (pãnã sus): (un butoi) LUC. *Dips.* 6 (Epigr. ap.) **2** a acoperi (peste tot), a împresura: ARSTT. *Pr.* 967b4, (pas.) χιόνος ἀναπιμπλαμένους PLUT. *Luc.* 32.2 *plini de zãpadã*. **II** (fig.) **1** a împlini, a pune vãrf: πότμιον ἀναπλήσαντες IL. 11.263 *implinindu-și destinul*; Pi. *N.* 10.57. **2** a îndura (pãnã la capãt), a rãbda: ἀναπλήσας κακὰ πολλὰ IL. 15.132 *îndurãnd rele multe*; OD. 5.302, HDT. 5.4. **3** a umple, a acoperi, a pãta, a mãnji, a infecta: (+ ac. pers. și gen. lucrui) AR. *Ach.* 847, PLAT. *Phlb.* 42a, τῆς αἰσχύνης ὄλην ἀναπίμπλησι τὴν πόλιν DEM. 20.28 *umple de rușine întreaga cetate*. **4** a contamina, a molipsi, a infecta: ἕτερος ἀφ' ἑτέρου θεραπειᾶς ἀναπιμπλάμενοι THUC. 2.51 *contaminați de la cei cãroara le dãdeau îngrijire*.

[ἀνά, πίμπλημι]

ἀνα-πίνω, [τῆ] *vb.* a se resorbi: (med.) ARSTT. *Pr.* 864b22.

[ἀνά, πίνω]

ἀνα-πίπτω, *vb.* [viit. -πεσοῦμαι, aor. 2 ἀνέπεσον (tard. ἀνέπεσα)] {poet. ἀμπ-} **I** **1** a cãdea sau a se trãnti pe spate: AESCH. *Ag.* 1599, EUR. *Cyc.* 410. **2** a se lãsa pe spate, a se trage înapoi, a se rezema: ὥσπερ ἀπὸ ὕσπληγος ἀναπεσῶν PLAT. *Phdr.* 254b (*vizitiul*) *trãgându-se înapoi ca înaintea unei opreliști*; (despre vãslași) XEN. *Oec.* 8.8. **3** a da înapoi, a ceda (teren): νικῶμενοι ἐπ' ἐλάχιστον ἀναπίπτουσιν THUC. 1.70 *înfrãnți, dau înapoi cât se poate de puțin*. **4** a se așeza (la masã sau pentru odihnã), a ședeã, a se culca: LXX *Iud.* 12.16, NT *Lc.* 11.27. **II** (fig.) **1** a (se) pãbuși, a (se) descuraja: DEM. 19.224, PLB. 4.51.8. **2** a abandona, a renunța la: DEM. 21.163.

[ἀνά, πίπτω]

ἀνα-πίτνημι, *vb.* **I** a deschide larg: (porțile) Pi. *O.* 6.27. **II** (med.) a se arunca pe spate: Pi. *I.* 3/4.65.

[poet. pt. ἀναπετάννυμι]

ἀναπλασμός, *οῦ*, ὁ *subst.* plãsmuire, imaginație: PLUT. *M.* 113d.

[ἀναπλάσσω]

ἀνα-πλάσσω, *vb.* {att. ἀναπλάττω} **I** **1** a

plāsmui din nou. a remodela: PLUT. *M.*367c. (med.) LXX *Ἰηf.*15.7. **2** a reconstrui: (med.) HDT. 8.109. **II 1** a plāsmui, a modela: PLAT. *IAlc.*121d. ARSTT. *HA*624b18. **2** (fig.) a-și închîpui, a născoci, a scorni: PLB. 3.94.2. LUC. *Hist.Consc.*12. **3** a compune, a serie: PLUT. *M.*351a.

[ἀνά, πλάσσω]

ἀνα-πλάτύνομαι. [vb.] a se lăți, a se întinde: (despre noapte) PLUT. *Fr.*157.4.

[ἀνά, πλάτύνω]

ἀνα-πλέκω. vb. **I 1** a împleti: ὄρμοισι τῶν ζέρας ἀναπλέκοντι Pl. *O.*2.74 *ἰσι impletesc mâinile cu ghirlande [de flori]*. **2** (fig.) a însăila: LUC. *BisAcc.*28. **II** (med.) **I** a-și împleti (rârul): LUC. *Nav.*3. **2** a se înghesui: PLUT. *Bru.*17.7.

[ἀνά, πλέκω]

ἀνά-πλέως. a, on adj. {att. ἀνάπλεως, -ων} **I** plin (râna sus, cu totul) de: (+ gen.) HDT. 4.31. AR. *Ec.*1072, PLAT. *R.*516e ș.a. **II** contaminat de, infectat cu: (+ gen.) (ψυχῇ) τοῦ σώματος ἀναπλέα PLAT. *Phd.*83d (*suflet*) *contaminat de trup*; PLAT. *Smp.*211e.

[ἀνά, πλέως]

ἀνα-πλέω. vb. [viit. -πλεύσομαι, aor. ἀνέπλευσα] {ep. ἀναπλείω, ion. ἀναπλώω} **I** a pluti în susul apei, a naviga contra curențului, a urca, a merge (pe râu în sus): HDT. 2.97, THUC. 1.104 ș.a., (despre peștii care înoată în susul râului) HDT. 2.93, (pas.) ὁ Νεῖλος ἀναπλεῖται μέχρι τῆς Ἐλεφάντων κάλουμένης πόλεως IOS. *BI*4.611 *Nilul este navigabil (sau poate fi urcat) până la așazisul Oraș al Elefanților*. **II** a ieși în larg, a pleca (pe mare), a naviga: ἐς Τροίην νήεσσιν ἀναπλεύσεσθαι ἔμελλον IL. 11.22 *urtau să plece spre Troia cu corăbiile lor*; DEM. 38.14, PLB. 1.25.9. **III** a naviga prin, a traversa: (o strămtoare) OD. 12.234. **IV** a urca sau a pluti la suprafața apei: (despre o eravă) ARSTT. *Pr.*932a1.

[ἀνά, πλέω]

ἀνάπλεως. (att.) v. ἀνάπλεος

ἀνα-πλήρω-ῶ. vb. **I 1** a umple (un spațiu), a ocupa (un loc): τὸ κενῶθεν τότε πάλιν ἀνεπλήρωσεν PLAT. *Ti.*81b *reumple spațiul golit în acel moment*; ἀνεπλήρωσεν σάρκα ἀντ' αὐτῆς LXX *Gen.*2.21 *locul ei (sc. al coastei) l-a umplut cu carne*; NT *1Cor.* 14.16. **2** a împlini (o lipsă), a completa (ceea ce lipsește), a suplini: PLAT. *Smp.*188e, ἀνεπλήρου τὴν συνηγορίαν PLUT. *Crass.*3.4

suplinea apărarea: τὸ ὑμέτερον ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν NT *1Cor.*16.17 *lipsa voastră ei au împlinit-o*. **3** a împlini măsura, a (re)întregi, a completa, a complini: ἡ μὲν ... ἀνεπληρώθη ταῖς ἑκατόν ARSTT. *Ath.*10.2 *mina a fost întregită la o sută [de drahme]*; ἀνεπλήρωσε τὴν βουλὴν PLUT. *Publ.*11.2 *a completat senatul*; (fig.) οὐπο ἀναπεπλήρονται αἱ ἀμαρτίαι LXX *Gen.*15.16 *păcatele nu și-au împlinit măsura*. **4** a achita, a compensa: ἃ δ' ἔπταιεν ἑτέροις βουλόμενος ~ πράγμασιν PLUT. *Pyrrh.*30.3 *vrând să compenseze loviturile prin alte acțiuni*. **5** (fig.) a împlini, a îndeplini, a satisface: μέχρι οὗ ... τὴν ἐργασίαν ἀναπλήρωσσι IOS. *AI*8.58 *râna când își vor îndeplini munca*; (med.) ἀναπληροῦται αὐτοῖς ἡ προφητεία NT *Mt.*13.14 *li se împlinesc profeția*. **II** (med., pas.) **I** a se împlini, a se întregi: (după o eclipsă) ὁ ἥλιος ... πάλιν ἀνεπληρώθη THUC. 2.28 *soarele s-a împlinit din nou*. **2** a se împlini, a trece: ἀνεπληρώθησαν ἑπτὰ ἡμέραι LXX *Ex.*7.25 *s-au împlinit șapte zile*.

[ἀνά, πληρόω]

ἀναπλήρωμα. atos, τὸ subst. umplutură: ARSTT. *Mir.*833b4.

[ἀναπληρόω]

ἀναπλήρωσις. εως, ἡ subst. **I 1** umplere, împlinire (a unei lipse): ARSTT. *EN*1118b18. PLUT. *M.*686e. **2** completare: ἐς ἀναπλήρωσιν τῆς φάλαγγος ARR. *An.*2.9.4 *spre completarea falangei*. **3** satisfacere: (a dorinței) ARSTT. *Pol.*1267b4. **4** împlinire, îndeplinire: (a cuvântului) LXX *1Ezr.*1.54. **II** restaurare, restabilire: ARSTT. *Pol.*1257a30.

[ἀναπληρόω]

ἀναπληρωτέον. adj.vb. trebuie împlinit, satisfăcut: PLUT. *Cim.*2.5.

[ἀναπληρόω]

ἀναπληστικός. ἡ, ὄν adj. care are capacitatea să umple (un spațiu), capabil de umplere: (despre lichide) ARSTT. *PA*649b16.

[ἀναπίμπλημι]

ἀναπλήσω. ind. viit. de la ἀναπίμπλημι **ἀνάπλοος-ους**. ὄου-ου, ὁ subst. **I 1** călătorie în susul apei, navigare: HDT. 2.4. **2** ieșire în larg, plecarea pe mare, expediție: DEM. 50.18, PLB. 1.53.13. **II** canal (navigabil): PLAT. *Criti.*115d.

[ἀναπλέω]

ἀνά-πλύσις. εως, ἡ subst. spălare: ARSTT. *Insomn.*460a17.

[ἀνά, πλύνω]

ἀνα-πλώω, *vb.* (ion. poet. pt. ἀναπλέω) **I** a pluti *sau* a înota în susul apeii, a urca (pe râu): HDT. 2.93, id. 4.89. **II** a naviga (înapoi), a se întoarce pe mare: HDT. 1.78, A.RH. 1.905.

ἀνάπνευμα, ατος, τό *subst.* {poet. ἄμπνευμα} loc de odihnă: PI. N.1.1. [ἀναπνέω]

ἀνάπνευσις, εως, ἡ *subst.* **I** tragere a sufletului, respiro, răgaz, odihnă: (+ gen.) IL. 11.801, A.RH. 2.474. **II** **1** inspirare: (op. ἔκπνευσις „expirare”) ARSTT. HA492b8. **2** respirare, respirație: ARSTT. Pr.904b12, (+ gen.) PLAT. Ti.92b.

[ἀναπνέω]

ἀναπνευστικός, ἡ, ὄν *adj.* **I** care ține de respirație, respirator: ARSTT. Sens.445a27. **II** care respiră: ARSTT. Spir.482a8.

[ἀναπνέω]

ἀναπνευστός, ὄν *adj.* respirabil: ARSTT. Top.135a35, (subst.) id. Top.135a33.

[ἀναπνέω]

ἀνά-πνευστος, ὄν *adj.* (poet. pt. ἄμπνευστος) fără (ră)suflare: HES. Th.797.

[ἀνά, πνέω]

ἀνα-πνέω-ῶ, *vb.* [viit. -πνεύσομαι (poster. -πνεύσω), aor. ἀνέπνευσα] {ep. poet. ἄμπν-: impf. ἀμπνείεσκον A.Rh. 3.231, aor.2 pas. ἀμπνύθη II. 14.436, imper. aor. contr. ἄμπνυε II. 22.222, part. ἀμπνείων Hes. Fr.76} **I** **1** a răsufla, a-și trage sufletul (*sau* suflarea): στήθι καὶ ἄμπνυε IL. 22.222 *stai și răsuflă*; (+ gen.) IL. 11.382, SOPH. Ai.274, (+ prep.) πρὶν ... ἀναπνεύσαι σφραγῆς ἕκ τῆς ναυηγίης HDT. 8.12 *înainte să fi avut vreme să-și tragă sufletul după naufragiu*. **2** a inspira: (op. ἔκπνέω „a expira”) PLAT. Phd.112b, ARSTT. HA492b6. **3** a respira, a răsufla: ὁ κημὸς ~ μὲν οὐ κωλύει XEN. Eq.5.3 *botnița nu-l împiedică să respire*: ARSTT. Metaph.1015a21. **4** (fig.) **a** a răsufla ușurat: ἀνέπνευσέ τε καὶ εἶπεν XEN. Cyr.5.4.38 *răsuflă ușurat și zise*. **b** a aspira, a trăi (pentru): ἀναπνέομεν οὐχ ἅπαντες ἐπὶ ἴσα PI. N.7.5 *nu toți aspirăm la aceleași lucruri*. **c** a se îngâmfa: EUR. Tr.1277. **5** a sufla, a răspândi, a scoate: (fum) PI. O.8.36, (boare) A.RH. 2.737. **II** (*pas.*) a-și recăpăta suflarea, a-și veni în fire: ἀμπνύθη καὶ ἀνέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν IL. 14.436 *își recăpătă suflarea și deschise din nou ochii*: THEOC. 25.263.

[ἀνά, πνέω]

ἀναπνοή, ἡς, ἡ *subst.* {poet. dor. ἀμπνοά} **I**

1 răsuflare, răgaz, respiro: τῶν μόχθων ἀμπνοάν PI. O.8.7 [*o clipă de*] *răgaz după muncă*: EUR. IT92, PLAT. Ti.70d. **2** inspirare, inspirație: (op. ἔκπνοή „expirație”) PLAT. Ti.78e, ARSTT. Resp.480b10, PLUT. Cam. 28.2. **3** respirație, răsuflare, suflu: PI. P.3.57, SOPH. Ai.416, ~ καλεῖται, ταύτης δὲ τὸ μὲν ἐστὶν εἰσπνοή, τὸ δ' ἔκπνοή ARSTT. Resp.471a7 *se vorbește despre respirație, dar o fază a acesteia este inspirația, cealaltă expirația*; ὑπὸ τὴν ἀναπνοήν PLB. 10.47.9 *dintr-o răsuflare*: (person.) ἡ Ἀναπνοή AR. Nu.627 *Răsuflarea* (sc. *suflet universal*). **4** (fig.) răsuflare de ușurare, curaj: ἀμπνοάν δ' ἥρωες ἔστασαν PI. P.4.199 *eroii răsuflară ușurați*. **II** **1** răsuflătoare, gură (de aerisire): PLAT. Ti.85a, PLUT. Aem.14.1. **2** sistem respirator (sc. nas și gură): LUC. Nigr.32.

[ἀναπνέω]

ἀνάπνοια, ας, ἡ *subst.* respirație: ARSTT. Pr.962a26.

[ἀναπνέω]

ἀν-ἀπόδεικτος, ὄν *adj.* **I** nedovedit, nedemonstrat: ARSTT. EN1143b12, PLB. 7.13.2. // **ἀναποδείκτος**, *adv.* fără dovadă: PLUT. TCG31.4. **II** nedemonstrabil, care nu necesită dovezi: PLAT. Def.415b, ARSTT. MM1.34.13.

[ἀν-, ἀποδείκνυμι]

ἀνα-ποδίζω, *vb.* **I** (*intrans.*) a merge de-a îndărâtelea, a se da înapoi: LXX Sir.46.4, LUC. Nec.7. **II** (*trans.*) a face să se întorcă pe propriii pași *sau* să revină asupra celor spuse: **1** a iscodi: HDT. 5.92ζ, **2** a contrazice, a dezminți: οὐδαμῆ ἄλλη ἀνεπόδισε ἐωυτόν HDT. 2.116 *în nici un alt loc nu s-a contrazis*.

[ἀνά, ποδίζω]

ἀναποδισμός, οὔ, ὁ *subst.* întoarcere (de-a îndărâtelea), dare înapoi: (+ gen.) LXX Inj.2.5.

[ἀναποδίζω]

ἀν-ἀπόδοτος, ὄν *adj.* care nu trebuie dat înapoi, restituit: ARSTT. Top.125a18.

[ἀν-, ἀποδίδωμι]

ἀν-ἀπόδραστος, ὄν *adj.* inevitabil: ARSTT. Mu.401b13, PLUT. M.166e.

[ἀν-, ἀποδιδράσκω]

ἀνα-ποιέω-ῶ, *vb.* a (pre)găti: θυσία ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ LXX Lev.7.10 *jerfă [de grâne] pregătită în untdelemn*: LXX Is.30.24.

[ἀνά, ποιέω]

- ἀν-άποινος**, *ov adj.* fără răspărare: IL. 1.99.
[ἀν-, ἄποινα]
- ἀν-ἀπόκρίτος**, *ov adj.* I fără (a primi) răspuns: PLB. 4.34.1. II fără (a da) răspuns: PLB. 8.23.6.
[ἀν-, ἀποκρίνω]
- ἀν-ἀπόλαυστος**, *ov adj.* de care nu te poți bucura: PLUT. M.829d.
[ἀν-, ἀπολάω]
- ἀνα-πολέω-ῶ**, *vb.* {poet. inf. ἀπολεῖν Pi.} I a repeta: PI. N.7.104, SOPH. Ph.1238. II a aduce aminte, a aminti: PLAT. Phlb.34b, (pas.) IOS. A/13.168.
[ἀνά, πολέω]
- ἀνα-πολίξω**, *vb.* a ara, a munci (pământul): (fig.) PI. P.6.3.
[ἀνά, πολίξω]
- ἀν-ἀπολόγητος**, *ov adj.* I care nu poate fi dezvinovățit, fără scuză, de neiertat: PLB. 12.21.10, PLUT. Brut.46.2, NT Rom.1.20. II lipsit de apărare, fără răspuns: IOS. Ap. 2.137.
[ἀν-, ἀπολογέομαι]
- ἀν-ἀπόλυτος**, *ov adj.* care nu se poate desprinde, fix: (despre moluște) ARSTT. HA599a15.
[ἀν-, ἀπόλυω]
- ἀναπομπή**, ἤξ, ἡ *subst.* I trimitere (înapoi): PLB. 30.9.10. II scoatere la lumină, descoperire: (despre comori) LUC. Alex.5.
[ἀναπέμπω]
- ἀναπόμπιμος**, *ov adj.* I trimis (înapoi): LUC. Lucr.10. II (jur.) trimis, remis (unei instanțe superioare): LUC. Eum.12.
[ἀναπέμπω]
- ἀναπομπός**, οὐδ, ὁ *subst.* care trimite sus sau înapoi pe pământ (sufletele morților): (despre Hades) AESCH. Pers.650.
[ἀναπέμπω]
- ἀν-ἀπόνιπτος**, *ov adj.* nespălat: AR. Eq.357.
[ἀν-, ἀπονίπτομαι]
- ἀν-ἀπόσβεστος**, *ov adj.* nestins, veșnic: (despre lumină) IOS. Ap.1.199.
[ἀν-, ἀποσβέννυμι]
- ἀν-ἀπόστυτος**, *ov adj.* de care nu se poate scăpa: PLUT. M.166e.
[ἀν-, ἀφίστημι]
- ἀνα-πράσσω**, *vb.* I a face să plătească, a pretinde, a reclama (o plată): THUC. 8.107, LYS. 16.6, παρά Σεύθου ἡμῖν τὸν μισθὸν ἀναπρᾶσαι XEN. An.7.6.40 a-l face pe Seuthes să ne plătească solda: (med.) PLUT. M.295d. II a cere să (se) îndeplinească: (o promisiune) THUC. 2.95, AR. Av.1621.
[ἀνά, πράσσω]
- ἀνα-πρεσβεύω**, *vb.* a trimite ambasadori: IOS. A/18.51.
[ἀνά, πρεσβεύω]
- ἀνα-πρήθω**, *vb.* a face să izbucnească: δάκρυ ἀναπρήσας IL. 9.433 izbucnind în lacrimi: OD. 2.81.
[ἀνά, πρήθω]
- ἀνα-πτερόω-ῶ**, *vb.* I a zbârli (*propr.* despre rene): κρατι δ' ὀρθίους ἐθείρας ἀνεπτέρωσα EUR. Hel.633 mi s-a zbârliț pârul pe cap (*sc. de emoție*). II (fig.) I a face să i se ridice pârul pe cap (de teamă), a înspăimânta: φόβος μ' ἀναπτεροῖ EUR. Supp.89 frica mă înspăimântă: SOPH. Fr.355. 2 a da aripă, a însufleți: AR. Lys.669, ἐνόπνια ἀναπτεροῦσιν ἄφρονας LXX Inf.34.1 visele dau aripă neghiobilor: 3 a atâța, a seduce: HDT. 2.115. III (med.-pas.) I a fi înaripat din nou, a primi noi aripă: PLAT. Phdr.249d. 2 a prinde aripă, a fi însuflețit: AESCH. Ch.228, πάντες τοι λόγοις ἀναπτεροῦνται AR. Av.1449 prin vorbe, toți [oamenii] prind aripă: (pas.) ἀναπτερωθεῖς ὑπὸ τινῶν ὡς XEN. HG3.1.14 însuflețit de unii care ziceau că.
[ἀνά, πτερόω]
- ἀναπτέρωσις**, εως, ἡ *subst.* înaripare, atâțare: LXX Ps.Sol.4.12.
[ἀναπτερόω]
- ἀνάπτεισθαι**, ἀναπτῆναι, *inf. aor. med. și act. de la ἀναπέτομαι*
- ἀνα-πτοέω-ῶ**, *vb.* (med.-pas.) a se speria, a fi cuprins de spăimă: PLUT. Pel.16.
[ἀνά, πτοέω]
- ἀν-απτος**, *adj.* intangibil, impalpabil: ARSTT. deAn.424a12.
[ἀν-, ἄπτομαι]
- ἀναπτοκτικός**, ὄν *adj.* = ἀναπτοκτός: ARSTT. PA683b15.
- ἀναπτοκτός**, ὄν *adj.* care se poate deschide: (despre moluște bivalve) ARSTT. HA528a14.
[ἀναπτύσσω]
- ἀνάπτυξις**, εως, ἡ *subst.* I deschidere: (a gurii) ARSTT. PA662a29. II dezvăluire, descoperire: PLUT. M.382d.
[ἀναπτύσσω]
- ἀνα-πτύσσω**, *vb.* [viit. -πτύξω, aor. ἀνέπτυξα] I I a desfășura, a desface, a deschide: ἀναπτύξας τὸ βιβλίον HDT. 1.125 desfășurând sulul (cartea); τὴν ἐπιστολὴν ἀναπτύξας IOS. Vit.223 desfășurând scrisoarea: ἀναπτύξουσιν τὸ ἱμάτιον LXX

*Deut.*22.17 *sā desfacă veșmântul*: ἀναπτύξας χέρας EUR. *Hipp.*1190 *desfăcând (= in-tinzând) mâinile*: ἀναπτύξαντες ... πύλας EUR. *IT*1286 *deschizând porțile*: ἀναπτύξας κύτος EUR. *Ion*39 *deschizând coșul*. **2** (milit.) **a** a desfășura, a întinde: ~ τὸ κέρας XEN. *An.*1.10.9 *a-și desfășura aripa*: PLUT. *Pel.*23.2. **b** a îndoi, a strânge: (falanga) XEN. *Cyr.*7.5.3. **II** (fig.) **I** a descoperi, a dezvălui, a exprime: πᾶν ἀναπτύξαι πάθος AESCH. *Pers.*254 *a dezvălui toată suferința*: πᾶντ' ἀναπτύσσει χρόνος SOPH. *Fr.*301 *toate le descoperă timpul*: ἀναπτύξω φρένα EUR. *Tr.*662 *imi voi deschide inima*. **2** a explica, a lămurii: EUR. *HF*1256.

[ἀνά, πτύσσω]

ἀναπτυχή, ἡς, ἡ *subst.* [doar pl.] {poet. ἀμπτ-} deschidere, întindere: (a cerului) SOPH. *Fr.*956, EUR. *Ion*1445, ἡλίου ἀναπτυχαί EUR. *Hipp.*601 *disc strălucitor al soarelui*: ὄμμα τοῦμόν ἀμπτυχαί τ' ἐλεύθεροι EUR. *El.*868 *ochii mei se deschid liberi*.

[ἀναπτύσσω]

ἀνα-πτύω, *vb.* **I** a scuipa (în sus): (salivă) PLB. 12.13.11. **II** (fig.) a stropi, a împrosca: SOPH. *Ant.*1009, A.RH. 2.570.

[ἀνά, πτύω]

ἀν-άπτω, *vb.* [viit. -άπτω, aor. ἀνήψα] **I I** a agăța, a atârna: (ca ofrandă într-un templu) πολλὰ δ' ἀγάλματ' ἀνήψεν OD. 3.274 *atârână multe daruri*: (med.) οὐκ ἀφιᾶσ' ἀλλ' ἀνάπτωνται πέπλων EUR. *HF*629 *nu mă lasă, ci se agată de veșmintele mele*. **2** a prinde, a lega, (mar.) a amara: πρυμνήσι' ἀνάψαι OD. 9.137 *a lega odgoanele*: (+ dat.) A.RH. 2.177, (med.) (fig.) ἐκ τοῦδ' ἀναψόμεσθα πρυμνήτην κάλων EUR. *Med.*770 *de el am să-mi prind parăma [de pupa]*. **3** (fig.) a lega, a atribui, a pune pe seama: μῶμον ἀνάψαι OD. 2.86 *a face de ocară*: αἶμα ... ἐς θεὸν ἀνάψαι EUR. *Andr.*1196 *a pune sângele pe seama zeului*: τὴν αἰτίαν τῆς πολιτείας εἰς τὸν Πύθιον ἀνήψε PLUT. *Lyc.*6.2 *i-a atribuit lui [Apollon] Pythios cauza constituției*: (med.) EUR. *Ph.*569. **II** a aprinde, a face să ardă: (lămpi) HDT. 2.133, (focul) EUR. *Or.*1137, (o lumină) PLAT. *Ti.*39b s.a., (pas.) πῦρ ἀνήφθη ἐν Ἰακωβ LXX *Ps.*77.21 *foc s-a aprins în Iacob*: (intrans.) ARSTT. *Mir.*841a32, (fig.) νέφος οἰμωγῆς ... ἀνάψει μείζονι θυμῶι EUR. *Med.*107 *norul de jale va izbucni cu și mai multă furie*.

[ἀνά, ἄπτω]

ἀνα-πυνθάνομαι, [θᾶ] *vb.* a întreba, a se informa, a se interesa de: τὰς πάτρας τε αὐτῶν ἀνεπύθετο καὶ γένος ἐκάστου HDT. 6.128 *ii întreba de patria lor și de neamul fiecăruia*: AR. *Av.*403, PLAT. *Hr.Mi.*363b, (abs.) ταῦτα οἱ στρατιῶται ἀνεπύθοντο ταραττόμενα XEN. *An.*5.7.1 *soldatii aflară de [toate] aceste târâșenii*.

[ἀνά, πυνθάνομαι]

ἀνα-πύρώ-ω, *vb.* (med.) a se aprinde, a lua foc: ARSTT. *Mu.*395a22.

[ἀνά, πῦρ]

ἀνάπυστος, *ov adj.* (bine) cunoscut: OD. 11.274, HDT. 6.64.

[ἀναπυνθάνομαι]

ἀνάπωτις, *εως, ἡ subst.* [var. ἄμπωτις] **I** reflux, maree: ῥηγίη ... καὶ ἄμπωτις HDT. 2.11 *flux și reflux*: Pl. *O.*9.52, PLB. 1.39.3 s.a., (pl.) ARSTT. *Mu.*396a26. **II** resorbire: (a apelor unui râu) CALL. *Del.*130.

[ἀναπίνω?]

ἀν-ἀρβύλος, *ov adj.* fără încălțări, desculț: EUR. *Fr.*530.7.

[ἀν-, ἀρβύλη]

ἀν-ἀργύρος, *ov adj.* care nu are argint (*sau* arginți), sărac: LYS. *Fr.*342, PLAT. *Lg.*679b.

[ἀν-, ἄργυρος]

ἀναρθεῖς, *part. aor. pas.* de la ἀναίρω:

ἀναρθρία, *ας, ἡ subst.* slăbiciune a articulațiilor, debilitate: ARSTT. *Pr.*894b21.

[ἀναρθρος]

ἀν-αρθρος, *ov adj.* **I I** nearticulat, fără articulații *sau* cu încheieturi slabe: PLAT. *Ti.*75a, ARSTT. *HA*583b10. **2** (fig.) fără vlagă, slab, moale: SOPH. *Tr.*1103, ~ εἰμι κᾶσθενῶ μέλη EUR. *Or.*228 *sunt moale și fără vlagă în mădule*. **II** (despre sunete) nearticulat, nelămurit, confuz: PLUT. *Caes.*63.8, id. *M.*613e. // **ἀνάρθρος**, *ach.* nedetaliat: PLUT. *M.*611b.

[ἀν-, ἄρθρον]

ἀνᾶριθμέομαι-οῦμαι, *vb.* **I** a socoti (din nou), a recapitula, a enumera: DEM. 19.18 **II** a reconsidera: PLAT. *Sp.*372a.

[ἀνά, ἀριθμέω]

ἀν-ἀριθμητος, *ov adj.* **I I** nenumărat, fără număr: Pl. *O.*7.25, HDT. 1.126, AR. *V.*1011 s.a. **2** (despre timp) nemăsurat, infinit: SOPH. *Ai.*646. **II** (fig.) nepus la socoteală, de nimic, neînsemnat: (op. eūγενής) EUR. *Ion*837, id. *Hel.*1679.

[ἀν-, ἀριθμέω]

ἀνᾶριθμος, *ov* [ἀνᾶ-, dar ἀνή-] Soph. *Ai.*604

și ἄνᾱ- Theoc. 15.45] *adj.* nenumărat, nemăsurat, fără număr *sau* socoteală: SAPPH. 44.10, Pl. I.5.50 ș.a., (+ ac. de relație) πλῆθος τ' ἀνᾱριθμοι AESCH. Pers.40 *multime nenumărată*; (+ gen.) ὄν πόλις ~ ὄλλυται SOPH. OT179 *fără a mai ține socoteala morților, cetatea piere*; SOPH. Tr.247, id. El.232.

[ἀν-, ἀριθμός]

ἀνᾱρίστητος, *ov adj.* (= ἀνᾱρίστος) nemâncat: AR. Fr.454.

[ἀναριστέω]

ἀνᾱρίστος, *ov adj.* care n-a luat masa de prânz, neprânzit, nemâncat: ἄδειπνοι ἦσαν ... καὶ ἀνᾱρίστοι XEN. An.1.10.19 *nu mâncară de seară și nici de prânz*; THEOC. 15.147, PLB. 3.72.3.

[ἀν-, ἀριστον]

ἀν-αρκτος, *ov adj.* I lipsit de legi, anarhic: (despre viață) AESCH. Eu.526. II nesupus, neatârnat, independent: THUC. 5.99.

[ἀν-, ἄρχω]

ἀναρμοστέω-ῶ, *vb.* a fi în dezacord, a nu se armoniza, a nu concorda (cu ceva): (+ dat.) PLAT. R.462a, (+ πρός) PLAT. Sph.253a.

[ἀνάρμοστος]

ἀναρμοστία, *αζ, ἡ subst.* I nepotrivire, dezacord, discordanță: PLAT. Phd.93c, id. Plt.273c, ARSTT. Ph.188b14 ș.a. II (muz.) lipsă de armonie, disonanță: PLAT. R.401a, PLUT. M.439c.

[ἀνάρμοστος]

ἀν-ἀρμοστος, *ov adj.* I (despre lucruri) I nepotrivit, inadecvat: (despre o platoșă) XEN. Mem.3.10.13. ῥῆμα ... πρὸς τὴν προκειμένην χρεῖαν ἀνάρμοστος PLUT. Per.8.7 *un cuvânt nepotrivit cu trebuința de față*; (fig.) HDT. 3.80. 2 lipsit de armonie, nearmonizat, discordant: (despre suflet) PLAT. Phd.93c. 3 (muz.) dizarmonic, discordant: (despre sunete) PLAT. Ti.80a, (op. εὐἀρμοστος) ARSTT. EE1230b28. II (despre pers.) I neadaptat, nefamiliarizat, nepregătit: THUC. 7.67. 2 sărit de pe fix, țienit: AR. Nu.908.

[ἀν-, ἀρμόζω]

ἀναρμόστος, *adv.* în mod nepotrivit *sau* dizarmonic: PLAT. R.590b.

[ἀνάρμοστος]

ἀναρπάγη, *adv.* în chip prădalnic: A.RH. 4.579.

[ἀναρπάζω]

ἀναρπάγη, *ἦξ, ἡ subst.* răpire: EUR. Hel.50.

[ἀναρπάζω]

ἀν-αρπάζω, *vb.* [viit. -άσω, aor. ἀνήρπασα (-αζα Hom.), pf. ἀνήρπακα; pas. aor. I ἀνήρπασθην, aor.2 ἀνήρπαγην] {dor. part. aor. ἀναρπάσαις Pl. O.9.58} I I a prinde și a duce în sus, a răpi, a înhăța, a înșfăca: IL. 9.564, OD. 4.515, Pl. O.9.58 ș.a., μιν ἀναρπάξασα θύελλα OD. 4.515 *luându-l furta pe sus*; ἀνήρπασεν ... Κέφαλον ἐς θεοῦς Ἔως EUR. Hipp.454 *Eos îl răpi pe Cephalos [ducându-l sus] la zei*; αἰετὸν ... ἀναρπάσαντα τοῖς ὄνουξιν ἄσπίδα AR. V.17 *un vultur care înhățase în gheare un scut*; ἀναρπάσαντες τὰ ὄπλα XEN. An.7.1.15 *înșfăcând armele*. 2 a prinde și a duce cu sine, a răpi, a înhăța, a prăda, a fura: μ' ἀνήρπαξαν Τάφιοι ληῖστορες ἄνδρες OD. 15.427 *mă răpîră pirații din Taphos*; ὄν πολλοὺς καὶ πολλὰ χρήματα ἔχομεν ἀνήρπακότες XEN. An.1.3.14 *căroră le-am înhățat mulți oameni și multe prăzi*; ἀνήρπαζον ... τοὺς διαπορευομένους ἐπ' αὐτοῦς LXX Jud.9.25 *îi prădau pe cei care treceau pe la ei*: (pas.) φροῦδος ἀναρπασθεῖς SOPH. El.848 *răpit [de moarte]*; δεῖ μ' ἀνήρπασθαι DEM. 21.120 *trebuie să fiu înșfăcat (= dus la închisoare sau eliminat)*. 3 a scoate dintr-o primejdie, a smulge, a scăpa: PLUT. Pyrrh. 16.16. II I (med.) a distruge, a prăpădi, a extermina: ὡς ἀναρπασόμενοι τοὺς Φωκέας HDT. 8.28 *cu gândul să-i distrugă pe focidienii*. 2 (pas.) a fi luat *sau* prădat: κοῦκ ἀνήρπασται πόλις EUR. Ph.1079 *cetatea nu a fost luată*; EUR. Hel.751, DEM. 9.47.

[ἀνά, ἀρπάζω]

ἀναρπαστός, *όν adj.vb.* [var. ἀνάρπαστος] {dor. fem. ac. ἀναρπαστάν Eur.} I răpit, înșfăcat, smuls: EUR. Hec.207, PLAT. Phdr.229c ș.a. II prădat, jefuit: ποιῶν ἀναρπαστοὺς αὐτῶν τοὺς βίους PLB. 9.26.7 *făcând ca bunurile lor să fie prădate*.

[ἀναρπάζω]

ἀνα-ρραῖνω, *vb.* a face să țâșnească, a izvorî: ARSTT. Mir.841a22.

[ἀνά, ραῖνω]

ἀνα-ρραψφδέω-ῶ, *vb.* a recita (precum rapsozii): LUC. ITr.14.

[ἀνά, ραψφδέω]

ἀνα-ρρέω-ῶ, *vb.* a curge înapoi, a reflua: PLAT. Ti.78d.

[ἀνά, ρέω]

ἀνα-ρρήγνυμι, *vb.* [var. -νόω App. BC4.115; viit. -ήξω, aor. ἀνέρρηξα, pf. ἀνέρρωγα] I (act., tranz.) I a despica, a spinteca, a căsca.

a face să se deschidă: μὴ οἱ ὑπερθε γαῖαν ἀναρρήξειε Ποσειδάων IL. 20.63 *ca Poseidon sã nu îi despice pãmântul deasupra*: (femei gravide) LXX 4Rg.8.12. 2 a tăia, a săpa: (brazde) HDT. 2.14, (o groapă) EUR. *Tr.*1153. 3 a sparge, a distruge *sau* a deschide prin forțare: (un zid) IL. 7.461, (corăbii) THUC. 7.40, (un tunel) PLB. 5.71.9, (un depozit de arme) IOS. *BI*2.56. 4 a sfășia, a rupe: (despre lei) IL. 18.582, (despre câini) XEN. *Cyn.*7.9. 5 a smulge: THEOC. 22.208. 6 (fig.) a face să izbucnească, a dezlănțui, a da drumul: a (cuvinte) Pl. *Fr.*180, AR. *Eq.*626 b a stârni, a agita (prin discursuri): (cetățile) PLUT. *Flam.*10.2. II (*intranz., med.*) I a se căsca, a se deschide (larg): στόματα ἀερωγότα ARSTT. *HA*502a6 *guri larg deschise*; LUC. *Nec.*10. 2 a se sparge, a se rupe, a erupe: (despre vulcani) ARSTT. *Mir.*846a9, (despre ape) id. *Mete.*368a26. 3 (fig.) a izbucni, a exploda: δέδοιχ' ὅπως μὴ 'κ τῆς σιωπῆς τῆσδ' ἀναρρήξει κακά SOPH. *OT*1075 *mi-e teamă ca din această tăcere să nu izbucnească nenorociri*; PLUT. *Brut.*18.13.

[ἀνά, ῥήγνυμι]

ἀναρρηξίς, εως, ἡ *subst.* despiciare, spargere, ciocnire: (de corăbii) PLUT. *Ant.*66.1. [ἀναρρήγνυμι]

ἀναρρησις, εως, ἡ *subst.* proclamare: DEM. 18.58.

[v. ἀναρρηθῆναι, *ἀνείρω]

ἀναρρῖνον, ου, τό *subst.* (bot.) creson, hreniță, *Lepidium sativum*: ARSTT. *Pr.*925a30.

[ἀνά, ῥίς]

ἀνα-ρριτίζω, vb. I a reaprinde, a reanima: ARSTT. *Fr.*233, LUC. *Tim.*6. II (fig.) a aprinde, a atăta (din nou): PLUT. *Dem.*23.1, LUC. *Anach.*21.

[ἀνά, ῥιπίζω]

ἀνα-ρρίπτω, vb. [var. ἀναριπτέω Hdt., Thuc.] {viii. -ρρίπω, aor. ἀνέρριψα} I I a arunca în sus, a azvârli, a ridica (în aer): ~ ἄλα πηδῶ OD. 7.328 *a zvârli marea cu vâsla (= a vâsli cu putere)*; (abs.) OD. 10.130, (despre bizon) ἀναρρίπτει τὴν κόριν ARSTT. *HA*630b5 *ridică praful; ανέρριψα ... τὸν δίσκον εἰς τὸ ἄνω* LUC. *DDeor.*16.2 *am azvârli discul în sus*. 2 a răsturna: PLUT. *Aem.*20.4. II (spec.) a arunca zarul, (fig.) a juca la zaruri, a risca: διὰ μιᾶς μάχης ἀναρρίψαι τὸν περὶ τῆς πατρίδος κύβον PLUT. *Brut.*40.3 *a arunca zarul (sau a juca soarta)*

patriei intr-o singură luptă: (idiom.) κίνδυνον ~ HDT. 7.50, THUC. 4.85 *a înfrunta sau a-și asuma o primejdie, a se expune riscurilor*: ἀναρρίψαι μάχην PLUT. *Caes.*40.2 *a-și asuma riscul unei lupte*: (abs.) ἐς ἅπαν τὸ ὑπάρχον ἀναρριπτοῦσι THUC. 5.103 *pun în joc tot ce au*.

[ἀνά, ῥίπτω]

ἀνα-ρριχάομαι-ῶμαι, vb. [impf. ἀνηρριχώμην, aor. ἀνερριχησάμην] a se cățăra: AR. *Pax*70, LUC. *Lex.*8.

ἀναρρίχησις, εως, ἡ [ῖ] *subst.* cățărare: ARSTT. *Fr.*84.

[ἀναρριχάομαι]

ἀναρριψίς, εως, ἡ *subst.* aruncare, azvârlire (în sus): PLUT. *M.*398e.

[ἀναρρίπτω]

ἀνάρροια, ας, ἡ *subst.* reflux: ARSTT. *Mir.*843a27.

[ἀνάρρους]

ἀνα-ρροιβδέω-ῶ, vb. [var. ἀνα(ρ)ρυβδέω] a înghiți cu zgomot, a sorbi, a suga: (despre Charybda) OD. 12.104, SOPH. *Fr.*440.

[ἀνά, ῥοιβδέω]

ἀνα-ρροιζέω-ῶ, vb. I a face să șuiere, a azvârli: (proiectile) IOS. *BI*3.167. II (*intranz.*) a se azvârli în sus: (despre delfini) PLUT. *M.*979d.

[ἀνά, ῥοιζέω]

ἀνα-ρροφέω-ῶ, vb. (= ἀναρροιβδέω) a înghiți (cu zgomot), a sorbi: (despre Charybda) ARSTT. *Mete.*356b13, LUC. *VIII.*30.

[ἀνά, ῥοφέω]

ἀναρρυβδέω, v. ἀναρροιβδέω

ἀνάρρυσις, εως, ἡ *subst.* [var. ἀνάρυσις] I acțiunea de a trage *sau* de a scoate apă: PLUT. *M.*951c. II *Anarrysis*, sc. „Ziua jertfelor” (prob. a doua zi a sărbătorii de Apaturii): AR. *Pax*890.

[ἀναρρύω]

ἀνα-ρρύω, vb. {ep. poet. ἀερεύω (aor. ἀερεύσα) Hom., Theoc.} I a trage în sus, a smulge, a scoate (din pământ): IL. 12.261. II I a trage înapoi, a întinde (coarda unui arc): IL. 8.325, THEOC. 25.241. 2 a trage spre înapoi, a răsuci (capul unui animal de jertfă), a jertfi: IL. 1.459, Pl. *O.*13.81.

[ἀνά, ῥύω]

ἀνα-ρρώννυμι, vb. [aor. ἀνέρρωσα] I (*intranz.*) a-și recăpăta forța, a-și veni în puteri, a se întrema: PLUT. *Pomp.*57.1, (med.-pas.) THUC. 7.46, (fig.) PLUT. *Cic.*43.1. II (*tranz.*) a da putere, a întări: PLUT. *M.*694d.

[ἀνά, ῥώννυμι]

άν-άρσιος, ον *adj.* |fem. -ία Soph. *Tr.*641| **I** potrivnic, dușman, hain: IL. 24.365, OD. 10.459, AESCH. *Ag.*511 ș.a., (subst.) SOPH. *Tr.*854. **II** cumplit, teribil, nemairomenit: HDT. 3.10, (spec.) άνάρσια πρήγματα έφη πεπονθέναι HDT. 1.114 *ή spuse că a suferit lucruri nepotrivite [pentru condiția sa].* [άν-, άρσιος (άρτιος)]

άν-αρτάω-ώ, *vb.* **I** a atărna, a agăța, a spânzura: λαιμόν άναρτήσασα μελάθρω A.RH. 3.789 *agățându-mi gâtul de o grindă (= spânzurându-mă);* (pas.) παραδείγματα άνηρτημένους έκει έν Άδου PLAT. *Grg.* 525c *atárnati ca exemplu acolo în Hades.* **II** (fig.) **I** a face să atărne sau să depindă (de ceva sau de cineva), a lăsa în seama: EUR. *Ph.*705, τοίς εις τόν δήμον άναρτήσασιν έαυτούς DEM. *Ep.*3.23 *celor care se atárnă de popor* (sc. *se țin de partea poporului*): (+ dat.) EUR. *Fr.*626. **2** a supune: άνηρτήσατο ... φύλα XEN. *Cyr.*1.1.5 *a supus triburi.* **3** (med.-pas.) a atărna, a depinde: πάντα εις την ψυχήν άνηρτήσθαι PLAT. *Men.*88e *toate depind de suflet;* PLAT. *Lg.*729e. **4** a spânzura, a atinti: πρός αυτόν άνηρτημένους έώρα ταίς όψεσιν PLUT. *Oth.*3.5 *ή vedea spânzurati cu privirile de el* (sc. *cu privirile atintite asupra sa*); DEM. 19.18.

[άνά, άρτάω]

άν-αρτέομαι, *vb.* |doar pf. ion. άνάρτημαι| a fi pregătit, hotărât să: (+ inf. prez.) HDT. 1.90, id. 6.88, id. 7.8γ.

[άνά, άρτέομαι]

άνάρτησις, εως, ή *subst.* atárnare: PLUT. *M.*156b.

[άναρτάω]

άν-άρτιος, ον *adj.* impar: PLAT. *Phd.*104e.

[άν-, άρτιος]

άνάρυσις, ν. άνάρρυσις:

άν-αρύτω, *vb.* a scoate apa din fântână: PLUT. *M.*949e.

[άνά, άρύτω]

άναρχία, ας, ή *subst.* **I** lipsă a unui comandant: άναρχίης έούσης HDT. 9.23 *neavând comandant;* AESCH. *Supp.*907. **II** lipsă de autoritate, stare de neorânduială, anarhie, insubordonare, nesupunere: άναρχίας μεζον ούκ έστιν κακόν SOPH. *Ant.*672 *nu există rău mai mare ca neorânduiala;* AESCH. *Ag.*883, THUC. 6.72, PLAT. *R.*575a ș.a. **III** (la Atena) an fără arhonți: XEN. *HG2.*3.1 ARSTT. *Ath.*3.1.

[άναρχος]

άν-αρχος, ον *adj.* fără comandant, fără conducător: IL. 2.703, EUR. *IA*914, PLAT. *R.*558c ș.a., θρέμμα άναρχον PLAT. *Lg.*639a *animale fără stăpân.* // **άναρχον**, τó *subst.* anarhie: AESCH. *Eu.*696.

[άν-, άρχω]

άνα-σαλεύω, *vb.* a clătina, a face să sară: LUC. *Astr.*29.

[άνά, σαλεύω]

άνα-σάσσω, *vb.* a umple, a îndesa: (pas.) (άνασεσ)αγμένων θυλάκων PLB. 12.25h.2 *saci îndesați* (sc. *manechine impăiate*).

[άνά, σάσσω]

άνα-σβέννυμι, *vb.* a stinge, a astâmpăra: PLUT. *M.*917c.

[άνά, σβέννυμι]

άνα-σειράζω, *vb.* **I 1** a trage înapoi cu odgoane: A.RH. 1.391. **2** (fig.) a înfrâna, a potoli: AR. *Fr.*561. **II** a trage de hături, (fig.) a abate de la drumul cel bun: EUR. *Hipp.*237.

[άνά, σειράζω]

άνα-σειώ, *vb.* {poet. ep. άνασσειώ} **I** a scutura (în sus), a agita (în aer), a flutura: Άθήνη αιγίδ' άνασσειόσασα HES. *Sc.*344 *Athena fluturându-și egida;* (măinile) THUC. 4.38, (pletele) EUR. *Ba.*240, (hainele, așternuturile) XEN. *Oec.*10.11. **II** (fig.) **1** a amenința cu: (+ ac.) (un țipăt) AR. *Ach.*347, (un denunț) DEM. 25.47, (abs.) ει δ' άνασειείς MEN. *Epit.*458 *dacă faci atâtea vâlvă.* **2** a agita, a atăta, a întărâta: (mulțimea) NT *Mc.*15.11, (poporul) id. 23.5.

[άνά, σειώ]

άν-ασελαίνω, *vb.* a trata cu obrăznicie, a batjocori: AR. *V.*61.

[άνά, άσελαίνω]

άνα-σεδομαι, *vb.* |aor. άνέσσυτο| (despre sânge) a țâșni: IL. 11.458.

[άνά, σεύω]

άνα-σηκόω-ώ, *vb.* a contrabalansa, a compensa: AR. *Fr.*743.

[άνά, σηκόω]

άνά-σιλλος, ον *adj.* (despre pâr) zbârlit în partea dinainte a capului: PLUT. *Crass.*24.2. [άνά, σιλλός]

άνά-σίμος, ον *adj.* **I** cărn: AR. *Ec.*940. **II** încovoiat, răsucit în sus: (despre colții elefantului) ARSTT. *HA*501b33.

[άνά, σιμός]

άνα-σκάπτω, *vb.* |aor. άνέσκαψα| **I 1** a dezgropa: (comori) IOS. *B17.*115, (pas.) ARSTT. *Mir.*835b22. **2** a săpa, a excava: (o groapă) LXX *Ps.*7.16, (abs.) PLUT. *Thes.*36.2. **II 1** a

scoate din rădăcini: ἀνεσκαμμένη LXX Ps.79.17 (νιῖᾱ-de-vie) δεζρᾱδᾱcinatᾱ. 2 (fig.) a stârpi, a distruge: τοὺς ναοὺς ἐκ θεμελίων ἀνεσκαψε PLB. 16.1.6 *distrose templele din temelii*: APP. BC1.77.
[ἀνά, σκάπτω]

ἀνα-σκεδάννυμι, *vb.* a împrăstia, a dispersa: PLUT. *Pyrrh.*22.9.
[ἀνά, σκεδάννυμι]

ἀνα-σκέπτομαι, *vb.* a examina, a cerceta: PLAT. *R.*619b, PLUT. *M.*438d ș.a.
[ἀνά, σκέπτομαι]

ἀνα-σκευάζω, *vb.* I 1 a strămuta: τὴν ἀγορὰν εἴσω ἀνεσκεύασαν XEN. *An.*6.2.8 *strămutarᾱ piața în interiorul zidurilor*: (med.) PLUT. *Cam.*20.3. 2 (med.) a-și strânge lucrurile, a-și face bagajele, a ridica tabăra: ἀνασκευασάμενοι ἐς τὰς ναῦς ἐσβάντες THUC. 1.18 *luându-și avuțul, s-au imbarcat pe corăbii*: XEN. *Cyr.*8.5.2. II 1 a demola, a distruge, a nimici: (o fortăreață) THUC. 4.116, (o armată) PLUT. *Caes.*23.1. 2 a ruina, a declara în faliment: τῆς τραπέζης ἀνασκευασθείσης DEM. 33.9 *banca a dat faliment*: (fig.) ἢ πάντ' ἀνεσκευάσμεθ', ὥσπερ αἱ τύχαι: SOPH. *El.*602 *sau suntem cu totul ruinați, precum soarta noastră?* 3 a desface, a încâlca: (tratate, jurăminte) PLB. 9.31.6. 4 (log.) a distruge (un argument), a respinge: τὸ ~ ἐστὶ τοῦ κατασκευάζειν ῥᾶον ARSTT. *APr.*43a15 *este mai ușor a respinge decât a dovedi*. 5 (fig.) a devasta, a răvăși, a tulbura: (sufletele) NT *Fp.*15.24. III a clădi, a (re)construi: (case) IOS. *B16.*282.
[ἀνά, σκευάζω]

ἀνασκευαστικός, ἢ, ὄν *adj.* (log.) distructiv, bun pentru respingere: ARSTT. *Top.*109a3. //

ἀνασκευαστικῶς, *adv.* în mod distructiv, prin respingere: ARSTT. *APr.*52a38.
[ἀνασκευάζω]

ἀν-ἄσκητος, ὄν *adj.* neexersat, nepregătit, neantrenat: XEN. *Cyr.*8.8.24, PLB. 3.70.10, PLUT. *Cam.*18.5. // **ἀνασκήτως**, *adv.* fără exersare: PLUT. *M.*112d.
[ἀν-, ἄσκητός]

ἀνα-σκιρτάω-ῶ, *vb.* I a sări: (despre un cal) PLUT. *Crass.*25.8, (despre un catâr) AESOP. 1.285. II a țopâi: (de bucurie) IOS. *B16.*175.
[ἀνά, σκιρτάω]

ἀνα-σκολοπίζω, *vb.* I a trage în țearpă: HDT. 1.128. II a crucifica, a răstigni: PLB. 10.33.8, LUC. *IConf.*4.
[ἀνά, σκολοπίζω]

ἀνα-σκοπέω-ῶ, *vb.* a privi cu atenție, a examina (cu grijă), a lua în considerare, a analiza, a cântări: AR. *Th.*666, THUC. 1.132 ș.a., (abs.) PLAT. *Phd.*116a, (med.) AR. *Ec.*827.
[ἀνά, σκοπέω]

ἀνα-σοβέω-ῶ, *vb.* I a speria, a agita, a alunga: ἀνασοβοῖ ... καὶ δυσαλωτοτέραν τὴν ἄγρην ποιοῖ PLAT. *Ly.*206a *sperie vântul și îl face mai greu de prins*: PLB. 38.9.8, PLUT. *M.*44c. II (med.) a se ridica, a se scula: κόμη ἀνασοβουμένη LUC. *ITr.*30 *chică sculată*: LUC. *Tim.*54.
[ἀνά, σοβέω]

ἀνα-σπᾶράσσω, *vb.* a smulge: EUR. *Ba.*1104.
[ἀνά, σπαράσσω]

ἀνασπαστήριον, ου, τὸ *subst.* scripete: APP. *BC*4.78.
[ἀνασπάω]

ἀνασπαστός, ὄν *adj.* *vb.* [var. ἀνάσπαστος Hdt.] I 1 tras (în sus), smuls: ~ γέγονε DEM. 10.32 *a fost înhățat (= arestat)*: AR. *V.*382, LUC. *IConf.*4. 2 tras (spre interiorul țării), deportat, strămutat: ἀνασπάστους ποιῆσαι ἐκ τῆς Εὐρώπης ἐς τὴν Ἀσίην HDT. 5.12 *i-a strămutat din Europa în Asia*: XEN. *Mem.*4.2.33. II 1 care se trage înapoi, sc. se deschide spre interior: (despre o poartă) SOPH. *Ant.*1186. 2 care se retrage: PLB. 2.53.5.
[ἀνασπάω]

ἀνα-σπάω-ῶ, *vb.* [viit. -σπάσω, aor. ἀνέσπασα, pf. ἀνέσπακα] {poet. ἀνσπ- Pi.} I 1 a trage în sus, a scoate, a smulge: τὴν βύβλον ... ἐπεὶ ἀνασπάσωσι ἐκ τῶν ἐλέων HDT. 2.92 *după ce smulg papirusul din mlaștini*: (med.) οἱ ἐκ χροῶς ἔγχος ἀνεσπάσατ' IL. 13.574 *își trase sulfa din carne*. 2 a smulge, a desprinde cu forța, a sfărâma, a sparge: (statui) HDT. 5.86, (o palisadă) THUC. 6.100, τυμβοὺς ἀνασπῶν EUR. *Med.*1381 *spărgându-le mormântul*. 3 (despre corăbii) a trage la țarm, a acosta: PI. *P.*4.27, HDT. 7.188, THUC. 4.9. 4 a scoate, a ridica: (un coș din apă) HDT. 5.16, (apă din puț) THUC. 4.97, (un om din groapă) LXX *Dan.*6.18, ἀνασπάσας τὰς ἀγκύρας PLB. 5.110.4 *ridicând ancorele*: ἀνασπάσας τὸ ξίφος PLUT. *Brut.*17.4 *scoțând pumnalul*. 5 (despre sprâncene) a ridica, a înălța, a în-erunta: (ca semn de amănințare sau pl. a-și da importanță) τὰς ὄφρῶς ἀνεσπακῶς AR. *Ach.*1069 *ridicând din sprâncene*: τὰ

μέτωπ' ἀνέσπασεν AR. *Eq.*631 *ἴσι ἰνερυντᾶ [ameninḗtor] fruntea*; XEN. *Smp.*3.10. 6 (fig.) (despre cuvinte) a trage, a scoate (afară), a lăsa să scape: ὅσπερ ἐκ φαρέτρας ῥηματίσκια αἰνιγματώδη ἀνασπῶντες PLAT. *Th.*1.80a *ca dintr-o tolbă scoțând la iveală mici formule enigmatice*; SOPH. *Ai.*302, (+ dat.) AR. *Ra.*903. 7 a trage, a suga, a sorbi: ἐπειδὴν αἶμ' ἀνασπάσῃ κόνις AESCH. *Eu.*647 *când praful soarbe sângele*; ARSTT. *HA*495a26. **II** 1 a trage înapoi, a retrage: τὴν χεῖρα πάλιν ἀνέσπασεν AR. *Pl.*691 *ἴσι τρᾶσε μάνα ἰναροί*; EUR. *Ba.*949. 2 (med.) a se retrage, a se contracta: ARSTT. *GA*717b4. [ἀνά. σπάω]

ἄνασσα, ης, ἡ *subst.* **I** stăpână (ocrotitoare), doamnă, regină: (frecv. ca termen de adresare *sau* epitet al unci zeițe, regine, prințese) (despre Demeter) IL. 14.326, (despre Athena) OD. 3.380, (despre Nausicaa) id. 6.149, (în jurământ) μὰ τὴν ἄνασσαν EUR. *Andr.*934 *pe Hera!* (propr. „Stăpâna”); (+ gen.) Δήμητερ, ἀγνῶν ὄργιων ~ AR. *Ra.*384 *Demeter, stăpână a sacrelor misterii*; ~ Περσίδων ὑπερτάτη AESCH. *Pers.*155 *stăpână preainaltă a femeilor persane*. **II** stăpână (conducătoare), regină: ~ πράγους τοῦδο: καὶ βουλευμάτος AR. *Lys.*705 (= Eur. *Fr.*699) *regină a faptelor și a voii noastre*. [ἀναξ]

ἀνάσσω, [ᾶ] *vb.* [impf. ἦνασσον, viit. ἀνάξω, aor. poet. ἀναξα] {impf. ep. ἄνασσον [ᾶ] IL. 1.252, dor. ἄνασσον [ᾶ] Pi. *O.*6.34} **I** 1 a stăpâni, a domni (peste), a fi stăpân, rege, prinț *sau* conducător: (frecv. + dat.) Μυρμιδόνεσσιν ἄνασσε IL. 1.180 *[mergi și] fii stăpân myrmidonilor*: πολλῆσιν νήσοισι καὶ Ἄργεϊ παντὶ ~ IL. 2.108 *să domnească în multe insule și în tot Argosul*; (+ gen.) πάντων Ἀργείων ἦνασσε IL. 10.33 *a domni peste toți argivii*: ὄς ... Τενέδοιο ... ἀνάσσεις IL. 1.38 *[Apollon] care stăpânește peste (= ocrotești) Tenedos*; (+ prep. μετά, ἐν, παρά, ὑπό) IL. 4.61, ἀνδράσιν ἐν πολλοῖσι ... ἀνάσσων OD. 19.110 *care domnește peste oameni mulți*; (+ ac. de relație) Ζεῦ, πάντ' ἀνάσσων SOPH. *OT*904 *atotputernice Zeus*; (abs.) τῶν ἀνασσόντων ὑπο SOPH. *Ph.*6 *de către mai-marii [mei]*: δῆμος δ' ἀνάσσει EUR. *Supp.*406 *[în Atena] poporul domnește, este suveran*; (pas.) OD. 4.177, (f. rar med.) OD. 3.245. 2 a stăpâni, a

avea (în posesie *sau* în grijă): (+ gen.) ἐλπόμενον Τρώεσσιν ἀνάξειν ... τιμῆς τῆς Πριάμου IL. 20.180 *trăgând nădejde să ai prințre troieni cinstirea lui Priam*. 3 a conduce: (o armată) EUR. *IT*17, (un car) οἴτινες τετραζύγων ὄχων ἀνάσσωσ' EUR. *Hel.*1040 *viziții de cvadrige*. **II** (fig.) a stăpâni, a ține, a fi maestru: (+ gen.) τίς ὁ ... πηδῆματος εὐπέτεος ἀνάσσων: AESCH. *Pers.*110 *cine este stăpânul un salt atât de ușor?*; EUR. *Fr.*705. [ἀναξ]

ἀνάσσω, v. ἀναίσσω

ἀνάστα, imper. aor. de la ἀνίστημι

ἀναστᾶδόν, *adv.* în picioare: IL. 9.671, id. 23.469.

[ἀνίστημι, -δόν]

ἀναστᾶσις, εως, ἡ *subst.* **I** 1 ridicare (în picioare), sculare: (de pe scaun) LXX *Plang.*3.63, (din somn) SOPH. *Ph.*276, πόδας δὲ τροφῆς χάριν καὶ ἀναστάσεως ARSTT. *Spir.*485a19 *[zburătoarele au] picioare pentru a se hrăni și a sta ridicate*. 2 ridicare, pornire: (a armatei) THUC. 7.75, εἰς ἡμέραν ἀναστάσεώς μου εἰς μαρτύριον LXX *Soph.*3.8 *în ziua ridicării Mele spre mărturie*. 3 înălțare (din morți), înviere: ἅπαξ θανόντος, οὔτις ἔστ' ~ AESCH. *Eu.*648 *odată ce [omul] este mort, nu mai încapă înviere*; σοὶ ~ εἰς ζοὴν οὐκ ἔσται LXX *2Mac.*7.14 *pentru tine nu va fi înviere spre viață*; (despre învierea lui Hristos) NT *Fr.*1.13. 4 ridicare, înălțare: (despre construcții, monumente, statui) DEM. 20.72. PLUT. *M.*873a, IOS. *AI*18.301. **II** 1 evacuaire, părăsire, surghiun: ἐβουλεύοντο περὶ ἀναστάσιος τῆς Ἰωνίης HDT. 9.106 *tinură sfat în legătură cu părăsirea Ioniei*; THUC. 1.133. 2 răscolire, distrugere, pustiire: ἄλωσιν Ἰλίου τ' ἀνάστασιν AESCH. *Ag.*589 *cucerirea și distrugerea Troiei*; AESCH. *Pers.*105. EUR. *Tr.*364, DEM. 1.5.

[ἀνίστημι]

ἀναστᾶτήρ, ἦρος, ὁ *subst.* distrugător, pustiitor: AESCH. *Th.*1015, id. *Ch.*303.

[ἀνίστημι]

ἀναστάτης, ου, ὁ *subst.* = ἀναστατήρ: AESCH. *Ag.*1227.

ἀνάστατος, ον *adj.vb.* **I** 1 alungat (din țară *sau* din casă), lăsat pe drumuri, surghiunit, pribeag: Συρίουσ ... ἀναστάτους ἐποίησε HDT. 1.76 *i-a alungat pe syrieni [de pe pământurile lor]*; SOPH. *OC*429, ISOC. 4.108. 2 distrus, răscolit, pustiit, nimicit: (frecv.

despre orașe, ținuturi) HDT. 1.155, THUC. 6.76 ș.a., ~ ἡ πόλις αὐτῶν γέγονε DEM. 19.39 *cetatea lor a fost pustită*: (spec.) οὐ ... ἀνάστατον γένος γενέσθαι δεῖ τὸ σὸν EUR. *Andr.*1249 *nu este hărăzit ca neamul tău să fie nimicit*. II răsturnat: PLAT. *Sph.*252a.

[ἀνίστημι]

ἀναστατόω-ῶ, *vb.* I a răscoli, a răscula: (pământul) LXX *Dan.*7.23. (lumea) NT *Fp.*17.6, (abs.) ὁ ... ἀναστατόσας NT *Fp.*21.38 *răsculatul*. II (fig.) a agita, a tulbura: NT *Gal.*5.12.

[ἀνάστατος]

ἀνασταυρόω-ῶ, *vb.* I I a trage în țeară: HDT. 4.103. 2 a răstigni, a crucifica: PLB. 1.11.5, (pas.) THUC. 1.110, PLAT. *Grg.*473c. II a răstigni din nou: NT *Evr.*6.6.

[ἀνά, σταυρόω]

ἀναστάζωω, *vb.* I a da spice, a se umple de spice: A.RH. 4.271. II (fig.) a crește (des) precum spicele: A.RH. 3.1054.

[ἀνά, στάζω]

ἀνάστεiros, *ον* *adj.* cu prora înaltă: PLB. 16.3.8.

[ἀνά, στεῖρα]

ἀναστέλλω, *vb.* I a trage în sus, a-și ridica, a-și sumeți: (med.) (despre îmbrăcăminte) AR. *Ba.*696, AR. *Ec.*268, (pas.) ἀνεσταλμένω τῷ χιτῶνι PLUT. *M.*178c *cu tunica sumețită*. II I a împinge, a da înapoi: (norii) ARSTT. *Pr.*943a35, (med.-pas.) ἀνεστάλη ἡ γῆ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ LXX *Na.*1.5 *pământul s-a dat înapoi de la fața Lui*. 2 a face să se retragă, a respinge (un atac): EUR. *IT*1378, THUC. 6.70, τούτους ἀνέστελλον οἱ τοξόται καὶ πελτασταί XEN. *An.* 5.4.23 *arcașii și peltaștii îi făcură să se retragă*: (med.-pas.) ἀνεστέλλοντο πρὸς τὴν ἀκρόπολιν PLUT. *Dio.*30.11 *s-au retras (= s-au repliat) spre acropolă*. 3 a (se) reține, a (se) înfrâna: PLB. 9.22.92, (+ gen.) δέει ἀνεστέλλοντο τῆς πλειονος ἀρπαγῆς IOS. *BI*4.401 *teama îi reținea să jefuiască mai mult*.

[ἀνά, στέλλω]

ἀνάστημα, *v.* ἀνάστημα

ἀναστενάζωω, *vb.* I (*intrans.*) a suspina, a ofta, a geme adânc: HDT. 1.86, EUR. *IA*1549, XEN. *Smp.*1.15 ș.a. II (*trans.*) a plânge din adâncul inimii (ceva sau pe cineva), a boci, a jeli: AESCH. *Ch.*335, SOPH. *Ai.*930, EUR. *IT*656 ș.a.

[ἀνά, στενάζω]

ἀναστενάχίζωω, *vb.* a suspina din rărunchi:

IL. 10.9.

[ἀναστενάχω]

ἀναστενάχωω, [ἄχ] *vb.* a suspina adânc (după cineva), a plânge, a jeli: (+ ac.) IL. 23.211, (med.) id. 18.315.

[ἀναστένω]

ἀναστένωω, *vb.* I (*intrans.*) a geme adânc: AESCH. *Ag.*546, A.RH. 1.1138. II (*trans.*) a plânge (ceva sau pe cineva), a jeli: EUR. *IT*551, id. *Or.*1018 ș.a.

[ἀνά, στένω]

ἀναστέφωω, *vb.* a încunună: EUR. *Fr.*241, ἀνέστεφον ἐλαία καὶ δάφνη τὰς θύρας PLUT. *M.*754f *împodobeau porțile cu coroane de măslin și de laur*: (med.) ἀνέστεμμαι κάρα πλεκτοῖσι φύλλοις EUR. *Hipp.*806 *mi-e capul încununat cu frunze împletite*:

[ἀνά, στέφω]

ἀναστηλόω-ῶ, *vb.* a înălța pe (sau ca) o colană: PLUT. *M.*1033e.

[ἀνά, στηλόω]

ἀνάστημα, *ατος*, *τό* *subst.* [var. ἀνάστημα] I 1 statură: IOS. *AI*2.231. 2 înălțime: (a unei cetăți) LXX *Soph.*2.14. 3 înălțime, zonă înaltă: (pl.) PLB. 34.1.16. 4 ridicătură, înălțătură: ὑποστήσομαι τῷ οἴκῳ μου ~ LXX *Zach.*9.8 *voi pune sub casa Mea ridicătură*. II (fig.) demnitate, rang: LXX *Iud.*9.10.

[ἀνίστημι]

ἀναστολή, *ἡς*, *ἡ* *subst.* ridicare sau trageră înapoi: ἦν δέ τις καὶ ~ τῆς κόμης ἀτρέμα PLUT. *Pomp.*2.1 *avea părul ridicat, ușor dat pe spate*.

[ἀναστέλλω]

ἀναστομόω-ῶ, *vb.* I I a dota cu o gură (sau orificiu), a deschide: ἀνεστόμωσε τὰς τάφρους πρὸς τὸν ποταμὸν XEN. *Cyr.*7.5.15 *a deschis canalele înspre râu*: EUR. *Cyc.*357, PLB. 5.62.4. II (*med., pas.*) a se deschide, a se dilata: (despre pori) ARSTT. *GA*751a2, (despre mare) κατὰ στενοπόρους ἀχένας ἀνεστομομένος ARSTT. *Mu.* 393a23 *deschizându-se [către alte mări] prin strâmtoni înguste*.

[ἀνά, στομόω]

ἀναστόμωσις, *εως*, *ἡ* *subst.* gură (de râu, de mare), estuar: PLUT. *M.*590f.

[ἀναστομόω]

ἀναστρατεύωω, *vb.* a înrola, a recruta: APP. *BC*3.66.

[ἀνά, στρατεύω]

ἀναστρατοπεδεία, αζ. ή *subst.* ridicare a taberei; PLB. 6.40.1.

[ἀναστρατοπεδεύω]

ἀνα-στρατοπεδεύω, *vb.* (milit.) a ridica tabăra, a pleca; PLB. 1.24.4, LXX 2Mac.3.35 ș.a.

[ἀνά, στρατοπεδεύω]

ἀναστρεπτέον, *adj.vb.* trebuie răsucit, inversat; ISOC. 5.132.

[ἀναστρέφω]

ἀνα-στρέφω, *vb.* {ep. poet. ἀνστρ- II. 23.436; I 1 a întoarce cu susul în jos, a răsturna, a răsuci, a învârti: (carele) IL. 23.436, (cortul) LXX *Jud.(B)*7.13, (mesele) NT *In*.2.15, (fig.) ὁ θεὸς πάντ' ἀναστρέφει πάλιν EUR. *Supp*.331 *divinitatea le răstoarnă pe toate din nou; τὸν λόγον ἀναστρέψωμεν* PLAT. *Lg*.626e *să răsucim raționalamentul*. 2 a răscolii, a da peste cap; ἀνέστρεφε (τὴν καρδίαν) THUC. 2.49 *răscolea stomacul*: (pas.) ὄρος ... ἀνεστραμμένον HDT. 6.47 *munte răscolit*: (fig.) ἀναστραφήσεσθαι τὰ τῆς Ἑλλάδος πράγματα ISOC. 5.64 *situația Greciei va fi dată peste cap*. II 1 a întoarce (înapoi sau într-o parte), a suci, a înturna: τὰ πανούργα ... χαίρουσ' ἀναστρέφοντες ἐξ Ἄιδου SOPH. *Ph*.449 [zeii] *au bucuria să întoarcă din Hades toate lucrurile ticăloase*; τὰ <ὄπα ἀναστρέφει> PLAT. *Crat*.409c *sucește ochii*; ἀνέστρεψαν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ κενούς LXX *Jud*.1.11 *i-au făcut pe solii lui să se întoarcă cu mâinile goale*. 2 (intrans.) a se întoarce, a o lua înapoi: ὀπίσω ἀνέστρεφον HDT. 1.80 (*caii*) *o luară înapoi*; φράσον μοι τοῦτ' ἀναστρέψας πάλιν AESCH. *Pers*.333 *întoarce-te [cu vorba] înapoi și spune-mi asta*. b (milit.) a executa o mișcare de întoarcere, a contraataca; THUC. 4.43, XEN. *HG*6.2.21. III (med.) 1 a se întoarce, a se învârti, a se plimba (încolo și încoace), a circular: (despre sânge) PLAT. *Ti*.85c, (despre soare) XEN. *Mem*.4.3.8, κατὰ τὴν πόλιν ἀναστρέφεσθαι PLUT. *Cam*.10.1 *a se plimba prin cetate*. 2 a se învârti, a se afla, a-și petrece timpul, a trăi, a locui, a sta, a fi: τιν' ἄλλην γαίαν ἀναστρέφομαι OD. 13.326 *mă aflui în altă țară*; μενόντων τε καὶ ἀναστρεφόμενων ἐν μέσῳ PLAT. *R*.558a *rămânând și trăind în mijlocul oamenilor*; ἐν τῷ φανερῷ ἀναστρεφόμενους XEN. *HG*6.4.16 *arătându-se în public*; ἐν τοῖς κατὰ τὴν Ἰταλίαν τόποις ἀνεστρέφετο PLB. 3.33.18 *se*

învârtea prin (= era în) Italia; οἱ ἐν τῇ γεωργίᾳ ἀναστρεφόμενοι XEN. *Oec*.5.13 *cei ce se ocupă cu agricultura*; ἀνεστράφημεν ... ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν NT *Ef*.2.3 *am petrecut în postele trupului nostru*. 3 a se comporta, a se purta: ὡς δεσπότης <ἄν> ἀναστρέφοιο XEN. *An*.2.5.14 *te-ai purtea purta ca un stăpân*: (+ adv.) θρασεὺς καὶ προπετῶς ἀναστρεφόμενους PLB. 1.9.7 *purtându-se îndrăzneț și nesăbuit*; ἴνα εἰδῆς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ θεοῦ ἀναστρέφεσθαι NT *1Ti*.3.15 *să știi cum trebuie să te porți în casa lui Dumnezeu*.

[ἀνά, στρέφω]

ἀναστροφή, ἡς. ή *subst.* I 1 răsturnare, răsucire, învârtire: (a destinului) μοῖραν εἰς ἀναστροφήν δαίμων EUR. *Andr*.1007 *divinitatea răstoarnă soarta*. 2 răsucire, învârtejire; ARSTT. *Mir*.843a30. II 1 întoarcere, răsucire (spre înapoi): ὁδοῖς κυκλῶν ἐμαυτὸν εἰς ἀναστροφήν SOPH. *Ant*.226 *rotindu-mă spre a mă întoarce din drum*; XEN. *Cyn*.6.25 2 (milit.) întoarcere (spre inamic), rotire, stânga-împrejur: (despre corăbii) THUC. 2.89, (despre trupe) XEN. *HG*4.3.6. III 1 loc frecventat, teritoriu, sălaş; AESCH. *Eu*.23, PLUT. *M*.216a. 2 răgaz, timp: ἀναστροφήν διδόναι PLB. 1.66.3 *a da răgaz, a lăsa timp*. 3 purtare, comportare, fel de viață; PLB. 4.82.1, LXX 2Mac.6.23, δεῖξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ NT *Iac*.3.13 *să arate, din buna-i purtare, faptele sale*. 4 preocupare, ocupație: οἷς περὶ ὄνειράτων ἦσαν αἱ ἀναστροφαί IOS. *A1*7.345 *care se ocupau cu visele*.

[ἀναστρέφω]

ἀναστροπή, ἡς. ή *subst.* (inuz.) *anastropē* (cuvânt inventat de Platon ca explicație etimologică pentru ἀστραπή); PLAT. *Crat*.409c. [ἀναστρέφω, ὄψ]

ἀναστροφάω-ῶ, *vb.* I (trans.) 1 a suci și răsuci, a învârti pe toate părțile: (un arc) OD. 21.394. 2 a plimba încolo și încoace: (un cal) HES. *Sc*.121, (med.) SOPH. *Fr*.945. II (intrans.) a se mișca, a trăi; EUR. *Fr*.1063.5. [ἀναστρέφω]

ἀνα-στύρω, [ῶ] *vb.* a scula: (despre penis) SOPH. *Fr*.421.

[ἀνά, στύρω]

ἀνα-σύρω, *vb.* I a-și sumeți hainele, a-și ridica poalele; HDT. 2.60, (+ ac.) IOS. *BI*2.224. II 1 a(-și) dezgoli: (pulpele) LXX *Iso*.47.2. 2 (fig.) a despuia, a jefui; PLUT. *M*.330d.

[ἀνά, σύρω]

ἀνα-σφάλλω, *vb.* a se ridica, a-și reveni (dintr-o boală), a se întrema: PLAT. *Sp.*364c, LUC. *Abd.*32, (abs.) IOS. *AI*17.171.

[ἀνά, σφάλλω]

ἀνασχεθῶ, *vb.* {inf. contr. ἀνσχεθέειν Od. 5.320} **I** a ține sus, a înălța: IL. 7.412, EUR. *Med.*1027 ș.a. **II** a ieși (la suprafață): OD. 5.320.

[cf. ἀνέχω]

ἀνασχεῖν, inf. aor.2 de la ἀνέχω

ἀνάσχεσις, εως, ἡ *subst.* **I** înălțare, ridicare: PLUT. *M.*972b. **2** răsărit: (pl.) ARSTT. *Mu.*393b2. **II** suspendare, încetare: PLUT. *Num.*13.10.

[ἀνέχω]

ἀνασχετικός, ἡ, ὄν *adj.* răbdător, îngăduitor: PLUT. *M.*31a.

[ἀνασχετός]

ἀνασχετός, ὄν *adj.* {ep. ἀνσχ-} care poate fi suferit, suportabil, tolerabil: (frecv. cu neg.) OD. 2.63, AESCH. *Pr.*919, ὕβριν οὐκ ἀνασχετόν φαίνων HDT. 7.163 *arátand o trufie de nesuferit*; (+ dat.) ἦν οὐκ ~ ἡ τῶν Ἀρμενίων ἀρχή τοῖς Ἑλλησιν, ἀλλά χαλεπή PLUT. *Luc.*21.3 *dominația armenilor le era greilor nu numai de nesuferit, ci și grea*; (+ inf.) οὐκ ἀνασχετόν HDT. 1.207 *este un lucru de neîndurat*; (abs.) οὐκέτι ἀνασχετόν ἐποιοῦντο THUC. 1.118 *socotivă că nu se mai poate răbda*.

[ἀνέχω]

ἀνα-σχίζω, *vb.* **I** a spinteca: (burta unui iepure) HDT. 1.123, (pânțele femeilor însărcinate) ARSTT. *EN*1148b20. **2** a despica, a ara: (pământul cu plugul) PI. *P.*4.228. **II** **I** a tăia, a desface: (pielea) THEOC. 25.277. **2** (fig.) a tăia, a deschide: (o cărare) PLUT. *M.*161e.

[ἀνά, σχίζω]

ἀνα-σχινδουλεύω, *vb.* a trage în țearpă: PLAT. *R.*362a.

[att. pt. ἀνασκινδουλεύω]

ἀνα-σώζω, *vb.* **I** a salva, a scăpa, a mântui: μ' ἀπό τε φόνου ἔρυστο κἀνέσωσεν SOPH. *OT*1351 *m-a scăpat de la moarte și m-a întors la viață*; ARSTT. *EN*1165b22, LXX *Zah.*8.7. **2** a păstra în amintire, a(-și) aduce aminte: HDT. 6.65 **3** a recupera: (bunurile) PLAT. *Phlb.*32e, (prizonierii) DEM. 19.166. **II** (*med.*) **I** a salva, a scăpa: HDT. 3.140, (+ gen.) SOPH. *El.*1133. **2** a recupera (pentru sine), a redobândi: (domnia) HDT. 1.106. **3** (*med.-pas., intrans.*) a se salva, a se refugia, a se

pune la adăpost, a se întoarce viu și nevătămat: LYS. 20.24, XEN. *HG*4.8.28 ș.a., (subst.) τῶν ἀνασωθέντων τις LXX *Gen.*14.13 *unul dintre cei scăpați (= supraviețuitori)*.

[ἀνά, σώζω]

ἀνα-σωρεύω, *vb.* a îngămădi: PLB. 8.33.5.

[ἀνά, σωρεύω]

ἀνα-τάνύω, *vb.* {poet. ἀντ- Call.} a întinde (în sus), a înălța: CALL. *Ion.*30, (*med.*) A.RH. 1.344.

[cf. ἀνατείνω]

ἀνα-τάρασσω, *vb.* {att. -άττω} **I** **I** a agita, a tulbura: ARSTT. *HA*620b16. **2** a pune în dezordine: (o armată) ARR. *An.*3.13.5, (pas.) XEN. *An.*1.7.20. **II** (fig.) **I** a tulbura, a răvăși: PLAT. *Phd.*88c. **2** a stârni (pe cineva sau ceva): SOPH. *Tr.*218, PLAT. *Ti.*80b.

[ἀνά, τάρασσω]

ἀνάτασις, εως, ἡ *subst.* **I** întindere, înălțime: PLB. 5.44.3 τὴν ἀνάτασιν τοῦ αὐχένου εἰς εὐδόνυμον ... κεκλιμένου PLUT. *Alex.*4.2 *înclinarea gâtului spre [umărul] stâng*. **II** (fig.) **I** amănințare: PLB. 4.4.7. **2** tensiune, sfortare: (despre abțință) PLUT. *M.*62a. **3** intensitate, rigiditate: PLUT. *Mar.*6.4, APP. *BC*2.135.

[ἀνατείνω]

ἀνα-τάσσομαι, *vb.* **I** a pune în ordine, *de unde* a compune (în scris), a alcătui, a redacta: NT *Lc.*1.1. **II** a repeta, a recita: PLUT. *M.*968c.

[ἀνά, τάσσω]

ἀνατατικός, ἡ, ὄν *adj.* amănințător: PLB. 5.43.5. // **ἀνατατικῶς**, *adv.* (cu un aer) amănințător: PLB. 4.4.7.

[ἀνατείνω]

ἀνα-τείνω, *vb.* [viit. -τενώ, aor. ἀνέτεινα] {poet. ἀντ- Pi.} **I** **I** a întinde (în sus), a înălța, a ridica: (frecv. mâinile, brațele) (pentru a jura) PI. *O.*7.65, (pentru a se ruga) id. *I.*6.41, (pentru a vota) ὅτω δοκεῖ ταῦτ'... ἀνατεινάτω τὴν χεῖρα XEN. *An.*3.2.9 *cine este de acord să ridice mâna*: (despre alte părți ale corpului) ὁ δ' ὀρθὸν μὲν ἀντεινεὶν κἀρα PI. *N.*1.43 [ῖσι] *înălță capul drept*: (coada) XEN. *Eq.*10.5, (ochii) LXX *4Mac.*6.6, (sprâncenele) LUC. *Cat.*4. **2** (*gener.*) a întinde, a înălța, a ridica: (pânțele unei corăbii) PI. *N.*5.51, (un premiu) id. *N.*8.25, τὸν θυρεὸν ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἀνατεινας IOS. *Bl.*6.58 *ridicând scutul deasupra capului*. **3** (fig.) **a** a înălța, a ridica în slăvi: τῶν ἀφάντων κῶδος ἀντεινεῖ σαθρόν PI.

N.8.34 [inșelătorie] înaltă faima putredă a celor obscuri; LUC. DMort.20.9. **b** a trezi atenția: PLUT. M.60c. **4** (milit.) a întinde, a desfășura: (aripile) XEN. Cyr.7.1.6. **5** (intrans.) a se întinde (în înălțime sau în lungime), a ajunge: πέδιλα ἐς γόνυ ἀνατείνοντα HDT. 7.67 *incălțări care ajung până la genunchi*; ἀνατείνον ἐς τὴν Οἴτην HDT. 7.176 *se întinde până la [muntele] Oita*. **II** (med.) **I** a ridica, a flutura (amenințător), a amenința (cu): ἀνατεταμένος ... τὴν μάχαιραν ὡς παίσων πολέμιον XEN. Cyr.4.1.3 *chiar dacă își ridicase sabia să lovească un dușman*; (fig.) ἄς μὲν πείθων αἰς δὲ τὸν φόβον ἀνατεινόμενος PLB. 2.52.1 *pe unele orașe convingându-le, pe altele înfricoșându-le*. **2** a(-și) întinde, a spori: (puterea) PLUT. AgisCleom.31.5.

[ἀνά, τείνω]

ἀνα-τειγίζω, *vb.* **I** (act.) a ridica din nou, a reconstrui: XEN. HG4.4.18. **II** (med.) a înălța, a construi: IOS. B/5.188.

[ἀνά, τειγίζω]

ἀνατειγισμός, οὐδ, ὁ *subst.* reconstrucție: (a zidurilor) XEN. HG4.8.9.

[ἀνατειγίζω]

ἀνα-τέλλω, *vb.* |viit. -τελῶ, aor. ἀνέτειλα, perf. ἀνατέταλκα| {poet. ἀντ- Aesch. Th.535, dor. prez. 3pl. ἀντέλλονται Theoc. 13.25} **I** (trans.) a face să răsară, să iasă (în sus), să izvorască sau să crească, a scoate, a isca, a naște: ἀμβροσίην ... ἀνέτειλε IL. 5.777 *făcu să răsară ambrozia*; ἀγνὸν ὕδωρ, τὸ ... ἀνέτειλαν Pl. I.6.75 *apă curată, pe care o făcură să izvorască*; ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀνατελεῖ σοὶ LXX Gen.3.18 [*pământul*] *va scoate ciulinii și mărarăcinii*; τὸν ἥλιον ... ἀνατέλλει NT Mt.5.45 [El] *face să răsară soarele*; (fig.) μυρὶ ἄπ' αἰσχροῦν ἀνατέλλονθ' SOPH. Ph.1138 *care din fapte sale nerușinate face să iasă nenumărate rele*; ἀνατελάτω ἡ γῆ ἔλεος LXX Is.45.8 *să odrăslească pământul milostivire*. **II** (intrans.) **I** (despre corpuri și fenomene cerești) a răsări, a se ridica (deasupra orizontului), a ieși, a apărea: (frecv. despre soare) πρὸς ἡὸ τε καὶ ἥλιον ἀνατέλλοντα HDT. 1.204 *spre zori și soare-răsare (= spre răsărit)*; πάρεστε ... πρὶν ἥλιον ~ XEN. Cyr.8.3.2 *veniți înainte de răsăritul soarelui*; (despre lună) AR. Nu.754, (despre Sirius) A.RH. 3.959 (despre Pleiade) THEOC. 13.25, (despre un nor) NT Lc.12.54, (fig.) ἡ δόξα κυρίου ἐπὶ σὲ ἀνατέταλκεν LXX

Is.60.1 *slava Domnului peste tine a răsărit*. **2** (despre răuri) a izvorî, a se naște: HDT. 4.52. **3** (despre plante, păr. unghii ș.a.) a răsări, a crește, a apărea: AESCH. Th.535, LXX Gen.2.5, (fig.) ἀλήθεια ἐκ τῆς γῆς ἀνέτειλεν LXX Ps.84.12 *adevărul din pământ a răsărit*. **4** (despre munți) a răsări, a se ivi (la orizont): A.RH. 1.601. **5** (despre pers.) a răsări, a odrăsli, a ieși: ἐξ Ἰουδα ἀνατέταλκεν ὁ κύριος ἡμῶν NT Evr.7.14 *Domnul nostru a ieși din Iuda*.

[ἀνά, τέλλω]

ἀνα-τέμνω, *vb.* |var. -τάμνω Hdt.| **I** a tăia (de jos în sus sau în lung), a spinteca, a diseca: HDT. 2.87, ARSTT. GA773a28, LXX Tob. 6.4. **II** a sfâșia: LUC. Prom.21.

[ἀνά, τέμνω]

ἀνα-τήκω, *vb.* a topi: (med.) (despre zăpadă) PLB. 2.16.9, (fig.) ταῖς ἡδοναῖς ... ~ τὰ σώματα PLUT. M.136b *a moleși trupurile prin plăceri*.

[ἀνά, τήκω]

ἀνάτηξις, εως, ἡ *subst.* topire: PLB. 9.43.5.

[ἀνατήκω]

ἀνατί, [τ] *adv.* |var. ἀνατεί| fără a avea de suferit, fără pagubă, nepedepsit: AESCH. Eu.59, SOPH. Ant.485, THUC. 8.67 ș.a.

[ἀνατος]

ἀνα-τίθημι, *vb.* |viit. -θήσω, aor. ἀνέθηκα etc.| {poet. ἀντ- (ἀνθ-); ἀντιθεῖσ' Pl. O.3.30, aor. med. 3sg. ἄνθετο A.Rh. 1.1237} **I I a** a pune sus, a ridica pentru a pune, a încerca: γυνὴ φέροι ἄχθος, ἐπεὶ κεν ἀνὴρ ἀναθήη AR. Eq.1056 *femeia poate căra o povară doar dacă un bărbat i-o pune în cărcă*; σκευὴ ἀναθέντας XEN. 3.1.30 *punându-i bagajele în spinare*; τοῦτον ἀνέθεσαν ζῶντα PLB. 1.86.6 *il puseră de viu [pe cruce]*; (med.) ἀνατίθεσθε ἐπὶ τὰ ὑποζύγια XEN. An.2.2.4 *încărcați-vă bagajele pe animalele de povară*; (abs.) ἀναθέμενος LYS. 7.19 *după ce și-a încărcat [căruta]*. **b** (fig.) a pune sau a lăsa pe seama / în sarcina cuiva, a atribui, a încredința, a imputa: μοι ... ἐλεγχέην ἀναθήσει IL. 22.100 *mă va dojenii (propr. va pune dojană pe seama mea)*; Φοίβωι τήνδ' ἀναθήσω πρᾶξιν φονίαν EUR. El.1296 *pe seama lui Phoibos voi pune acest omor*; ὢν ἂν ἐκεῖνος ἀμάρτη, σοὶ τὰς αἰτίας ἀναθήσουσιν ISOC. 1.37 *orice greșeli va face el, în sarcina ta le vor pune*; τὰ πράγματα πάντα ἀνετίθεσαν THUC. 8.82 *le-au încredințat toate treburile*; (+ inf.) HDT.

2.134. **2 a** a pune ca ofrandă, a oferi, a dedica, a închina, a consacra: HES. *Op.*658, PI. *O.*3.30. ἐξ Δελφοῦς ἀνέθηκε ἀναθήματα HDT. 1.14 *a închinat ofrande la Delphoi*: ἀναθεῖς τὴν φιάλην εἰς τὸ ἱερόν τοῦ θεοῦ PLAT. *Criti.*120b *punându-și pocalul ca ofrandă la altarul zeului*: Ῥήνειαν ἐλὼν ἀνέθηκε τῷ Ἀπόλλωνι THUC. 1.13 *capturând [insula] Rheneia, a consacrat-o lui Apollon*: (pas.) AR. *Eq.*849. (fig.) ἀναθέμεν πᾶσαν μακραγορίαν λύρα PI. *P.*8.29 *a închina (sau a încredința) livei întreaga [lor] lungă poveste*: τοῖς ἀκροάμασι τὰς ἀκοὰς ἀνατεθεικός PLB. 23.5.9 *dedicându-și atenția spectacolelor muzicale*. **b** a înălța (ca ofrandă), a ridica: κολοσσοὺς μεγάλους ... ἀνέθηκε HDT. 2.175 *a ridicat niște coloși uriași*: PLB. 5.93.10. **3** (med.) a expune, a prezenta, a comunica, a relata, a povesti: ἀνέθεντο περὶ τούτων εἰς τὴν σύγκλητον PLB. 21.46.12 *trimiseră chestiunea în fața senatului*: ἀνέθετο περὶ τοῦ γεγονότος ἐμφανισμοῦ LXX *2Mac.*3.9 *i-a povestit despre ce i se dezvăluise*: τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν Παῦλον NT *Fr.*25.14 *prezentă regelui cele privitoare la Pavel*. **II I** a pune îndărăt, a înapoi, a amâna: προσθεῖσα κἀναθεῖσα τοῦ γε κατθανεῖν SOPH. *Ai.*476 [*zi*] *care ne apropie sau ne depărtează de moarte*: (med.) ταῦτα μὲν εἰς τὸν οἰκεῖον ἀναθώμεθα τοῦ λόγου τόπον PLUT. *M.*54b *să amânăm (sau să păstrăm) această chestiune pentru locul potrivit al discuției*. **2** (med.) **a** (la jocul de dame πεττεῖα) a muta înapoi, a (se) retrage: PLAT. *Hipparch.*229e. **b** (fig.) a-și retrage părerea, a da înapoi, a se dezice: PLAT. *Grg.*462a. ἀνατίθεμαι γὰρ τὸ ΧΕΝ. *Mem.*1.2.44 *retrag spusele că: οὐκ ἀνατίθεμαι μὴ οὐχί* PLAT. *Phd.*87a *nu dau înapoi zicând că nu (= nu neg că)*: ἀνατίθεμαι τὰ κατηγορούμενα LUC. *Pisc.*38 *îmi retrag învinuirile*.

[ἀνά, τίθημι]

ἀνα-τίκτω, *vb.* a naște din nou: LXX *4Mac.*16.13.

[ἀνά, τίκτω]

ἀνα-τιμάω-ῶ, *vb.* a crește prețul, a pune un preț mare: HDT. 9.33.

[ἀνά, τιμάω]

ἀνατιναγμός, οὐδ. ὁ *subst.* scuturătură, cutremur(are): LXX *Na.*2.11.

[ἀνατινάσσω]

ἀνα-τινάσσω, *vb.* a scutura (cu putere), a cutremura: EUR. *Ba.*80, id. *Or.*341.

[ἀνά, τινάσσω]

ἀνα-τλήναι, *vb.* [tard. prez. ἀνατλάω LXX *Ion*19.26] a suferi, a răbda, a îndura: OD. 3.104, AESCH. *Ag.*716, SOPH. *OC*239 ș.a.

[ἀνά, τλήναι]

ἀνατολή, ἦς, ἡ *subst.* **I I** faptul de a răsări, răsărire, răsărit: (frecv. despre soare) (pl.) OD. 12.4, (sg.) PLAT. *Plt.*269a ș.a., (despre stele) AESCH. *Pr.*457. (fig.) (despre venirea lui Mesia) ~ ἐξ ὕψους LXX *Od.*9.78, NT *Lc.*1.78 *Răsăritul din înalt[ul cerului]*. **2** zona unde răsare soarele, răsărit, est: (frecv. pl.) ἀπὸ ἡλίου ἀνατολέων HDT. 4.8 *de la soare-răsare (= dinspre răsărit)*: AESCH. *Pr.*707 ș.a., (spec.) θερινῶν ἀνατολῶν *răsăritul de vară (sc. nord-est)*. **3** răsărire, ieșire, creștere: (despre iarbă) LXX *Ps.*Sol.5.9, (despre dinți) ARSTT. *HA*501b28. **II I** izvor: PLB. 2.17.4. **2** vlăstar, odraslă: ἀναστήσω τῷ Δαυὶδ ἀνατολὴν δικαίαν LXX *Ier.*23.5 *voi ridica lui David odraslă dreaptă*.

[ἀνατέλλω]

ἀνατολικός, ἦ, ὄν *adj.* răsăritean, oriental: IOS. *BI*4.581.

[ἀνατολή]

ἀνα-τολμάω-ῶ, *vb.* a recăpăta curaj: PLUT. *Luc.*31.2, id. *Ant.*50.4.

[ἀνά, τολμάω]

ἀνατομή, ἦς, ἡ *subst.* **I** tăiere (de jos în sus sau în lung), incizii, disecții: (spec.) (despre niște planșe anatomice) ARSTT. *HA*509b22. **II** diviziune: ARSTT. *APo.*98a2.

[ἀνατέμνω, cf. τομή]

ἀν-ᾶτος, ὄν *vb.* **I** nevătămat, neatins, cruțat, ferit (de ceva): (+ dat.) AESCH. *Ag.*1211, (+ gen.) SOPH. *OC*786. **II** care nu dăunează, nevătămător, inofensiv: AESCH. *Supp.*356.

[ἀν-, ᾶτη]

ἀνατρέπελος, ὄν [-τρᾶ-] *adj.* (dub.) răsturnat: CALL. *Fr.*7.30.

[v. ἐκτρέπελος]

ἀνατρεπτέον, *adj.vb.* trebuie respins, infirmat: LUC. *Herm.*49.

[ἀνατρέπω]

ἀνατρεπτικός, ἦ, ὄν *adj.* care răstoarnă, care zdruncină: PLAT. *R.*389d.

[ἀνατρέπω]

ἀνα-τρέπω, *vb.* [viit. -τρέπω, aor. ἀνέτρεψα, pl. ἀνατέτροφα: pas. aor.2 ἀνετράπην] {poet. ἀντρ-} **I I** a răsturna, a prăvăli, a trânti: ἀνατρέπουσι ναῦς τε καὶ ναῦτας

PLAT. *Lg.*906e *care răstoarnă corăbiile și pe corăbieri*; αἱ δ' ἐλήφθησαν, αἱ δ' ἀνετρέπησαν APP. BC5.104 *unele [corăbii] au fost capturate, altele scufundate*; τοὺς ὀρθοὺς ... ἀνέτρεπον XEN. *Cyr.*7.1.31 *pe cei [ce se țineau] drepti îi trânteau [la pământ]*; DEM. 19.198. 2 (fig.) a a aduce cu susul în jos, a răsturna, a dărâma, a distruge, a răvăși; ὁ θεὸς προρρίζους ἀνέτρεψε HDT. 1.32 [*pe mulți*] *divinitatea i-a distrus din rădăcini*; οἰκίας ~ PLAT. *R.*471b *a dărâma casele*; ἀνατρέπουσιν τὴν τινῶν πίστιν NT *2Tim.*2.18 *răstoarnă credința unora*; (pas.) AESCH. *Th.*1076, ἀνετρέπησαν ταῖς ψυχαῖς PLB. 21.25.8 *au fost dărâmați (= foarte tulburați, descurațați) în sufletele lor*. b a răsturna, a învinge: ἀνατρέπει τὸν κρείττονα AR. *Nu.*884 *răstoarnă [fracționamentul] mai bun*; c a răscoli: (o durere) SOPH. *Tr.*1009, (pas.) (despre mare) ARSTT. *HA*600a4. d a potoli: (mânia) LXX *Pr.*21.14. 3 a face să se întoarcă, a întoarce, a răsuci: LXX *1Mac.*6.6, (fig.) id. *2Mac.*5.18. II (intrans.) a se răsturna, a cădea pe spate: (med.-pas.) IL. 6.64, AR. *Ra.*543, γελῶσιν, ἐπειδὴν ἴδωσιν ὕπτιον ἀνατετραμμένον PLAT. *Euthd.*278c *răd când îl văd răsturnat pe spate*; (act.) PLUT. *M.*631c.

[ἀνά, τρέπω]

ἀνα-τρέφω, vb. [viit. -θρέψω] I 1 a hrăni, a crește: (frecv. pas.) ταῦτα ἀνθρώπων ἔνεκα γίγνεται τε καὶ ἀνατρέφεται XEN. *Mem.*4.3.10 *aceste [viețuitoare] se nasc și sunt hrănite pentru oameni*; ὑπ' αἰγὸς ἀνετρέφη LUC. *Sacr.*5 *a fost hrănit de o capră*; ἐν σπαργάνοις ἀνετρέφην καὶ φροντίσιν LXX *Ἰη.*7.4 *în scutece am fost crescut, și cu grijă*. 2 a (se) îngrășa: (despre pești) ARSTT. *HA*608a2. II (fig.) a hrăni, a întări (cu hrană), a revigora: (dub.) AESCH. *Eu.*523, εἴτ' ἀνέτρεφον μονοδίας AR. *Ra.*944 *apoi am hrănit-o (sc. arta) cu monodii*; XEN. *Cyr.*5.2.34, LXX *4Mac.*10.2.

[ἀνά, τρέφω]

ἀνα-τρέχω, vb. [viit. -δραμοῦμαι, aor. ἀνέδραμον, pl. ἀναδεδράμηκα (poet. -δέδρομα)] I 1 a alerga în sus, a urca în fugă, a sui: THUC. 3.89, XEN. *HG*4.4.4, ἀναδραμῶν γενναίως ἐπὶ τὸ τεῖχος LXX *2Mac.*14.43 *sui vitejește pe ziduri*. 2 a se înălța, a se ridică, a (se) urca, a crește: ὁ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἴσος IL. 18.56 *s-a înălțat (= a crescut repede) ca o mlădiță*; ἀναδέδρομε πέτρη

OD. 5.412 *se înălța stânca*; ἀπὸ θαλάσσης ἀνέδραμε νέφη PLUT. *Arat.*21.2 *dinspre mare s-au ridicat niște nori*; (fig.) (despre spartani) ἀνά τε ἔδραμον αὐτίκα καὶ εὐθενήθησαν HDT. 1.66 *imediat au crescut și au prosperat*; ἀνέδραμεν εἰς τὸ πρῶτον ἀξίωμα PLUT. *Publ.*21.10 *a urcat (= a ajuns) repede la rangul cel mai mare*. 3 a se întinde, a urca: (roșeața în obraji) CALL. *Lav.Pall.*27, (amorteala pe braț) PLUT. *M.*978c. 4 a țâșni, a sări: ἐγκέφαλος ... ἀνέδραμεν ἐξ ὠτειλῆς IL. 17.297 *creierul țâșni din rană*; HDT. 3.36. II 1 a fugi înapoi, a se retrage în grabă: IL. 11.354. 2 a (se) da înapoi, a se întoarce: ἀνέτρεχον εἰς τὰς ἐξ ἀρχῆς τάξεις PLB. 2.67.6 *se întoarseră [repede] la posturile lor de la început*; PLUT. *M.*915a. 3 a recurge: LUC. *Abd.*11. III (trans.) 1 a slăvi sau a povesti din nou, a rememora: εἰ δ' ἐγὼ Μελησία ... κῦδος ἀνέδραμον ὕμῳ Pl. *O.*8.54 *dacă în cântecul meu am slăvit gloria lui Melesias*. 2 a repara, a îndrepta: (o greșală) MEN. *Fr.*680, (o deficiență) PLUT. *M.*2c.

[ἀνά, τρέχω]

ἀνάτρεψις, εὐς, ἡ *subst.* răsturnare, răscolire: ARSTT. *Mete.*368a32.

[ἀνατρέπω]

ἀνάτρησις, εὐς, ἡ *subst.* I (med.) perforație, trepanație: PLUT. *Cat.Ma.*9.1. II orificiu: PLUT. *M.*968b.

[ἀνατιτράω]

ἀνα-τρίβω, vb. I a freca tare, a bate: (med.-pas.) HDT. 3.113, (despre lichide) ARSTT. *Pr.*881a5. II a freca, a fricționa, a masa: XEN. *Cyn.*6.26, (pas.) (cu sens obscen) ἀνατριβομένῳ γε τὸ δεῖνα AR. *Ach.*1149 *fre-cându-i-se „chestia”*.

[ἀνά, τρίβω]

ἀνατροπεύς, εὐς, ὁ *subst.* răsturnător, distrugător: PLUT. *M.*5b.

[ἀνατρέπω]

ἀνατροπή, ἡς, ἡ *subst.* I 1 răsturnare, răsucire: (a unei corăbii) ARSTT. *Ph.*195a14, (fig.) (a formei de guvernământ) PLUT. *Mar.*30.2. 2 dărâmare, prăbușire: (pl.) AESCH. *Eu.*355, PLAT. *Pr.*325c, (sg.) IOS. *A15.*28. II vărsare: LXX *Av.*2.15.

[ἀνατρέπω]

ἀνατροφή, ἡς, ἡ *subst.* hrănire, creștere: (fig.) educație: LXX *4Mac.*16.8, PLUT. *TCG*8.4.

[ἀνατρέφω]

ἀνα-τυλίσσω, *vb.* [att. -ίττω] **I** a desfășura, a derula: (cărți) LUC. *Ind.*16. **II** a derula în minte, a depăna: (cuvinte) LUC. *Nigr.*7.

[ἀνά, τυλίσσω]

ἀνα-τυπόω-ω, *vb.* a(-și) imagina, a(-și) închiui: (med.) LXX *Im.*14.17, PLUT. *M.*329b.

[ἀνά, τυπόω]

ἀνα-τύπτομαι, *vb.* a-și lovi: (capul) IOS. *A117.*187.

[ἀνά, τύπτο]

ἀνα-τυρβάζω, *vb.* [part. perf. ἀνατετυρβάκως] a tulbura adânc, a răscoli, a răvăși: AR. *Eg.*310.

[ἀνά, τυρβάζω]

ἀν-αύγητος, *ov adj.* lipsit de lumină, neluminat: (despre Hades) AESCH. *Pr.*1028.

[ἀν-, αὐγέω]

ἀναύδητος, *ov adj.* {dor. ἀναυδάτος} **I** de negrăit, înflorător: AESCH. *Th.*897, EUR. *Ion*783. **II** de necrezut, imposibil: SOPH. *Ai.*714. **III** fără grai, mut: SOPH. *Tr.*968.

[ἀν-, αὐδάω]

ἀν-αυδος, *ov adj.* **I I** fără grai, mut, tăcut: ἴσος ἀναυδῶ OD. 10.378 *ca un mut*: OD. 5.456, HES. *Th.*797, AESCH. *Th.*82 ș.a. **2** care face să amuțească: AESCH. *Ag.*238 **II** de negrăit, cumplit: SOPH. *Ai.*947. //

ἀναυδως, *adv.* în tăcere: IOS. *A116.*374.

[ἀν-, αὐδή]

ἀν-αυλος, *ov adj.* [superl. -ότατος] **I** fără acompaniament de flaut, străin de fluiet, trist: (despre alaiul lui Ares, op. cel al lui Bacchos) EUR. *Ph.*791, (neut. pl. ca adv.) PLUT. *M.*277f. **II** nemuzical, neplăcut la auz: SOPH. *Fr.*699.

[ἀν-, αὐλός]

ἀ-ναυμάχητος, *ov adj.* nepricinuit de o luptă pe mare: LYS. *Fr.*2.

[ἀ-, ναυμαχέω]

ἀν-αυξής, *ές adj.* care nu crește: ARSTT. *HA*569a30, PLUT *Sull.*20.5.

[ἀν-, αὐξάνω]

ἀν-αύξητος, *ov adj.* care nu crește: ARSTT. *Cael.*270a25.

[ἀν-, αὐξάνω]

ἀν-αυξος, *ov adj.* care nu crește, nedevelopat: PLUT. *M.*981f.

[ἀν-, αὐξάνω]

ἀναυς, *adj.f.* care nu mai este corabie: νᾶες ἀναυς AESCH. *Pers.*680 *corăbii necorăbii* (sc. *distruse*).

[ἀ-, ναῦς]

ἀναῦω, [ῶ] *vb.* {aor. dor. ἀνάυσαν Theoc., ep. ἀνήυσεν A.Rh.} a țipa: THEOC. 4.37,

A.Rh. 4.75.

[ἀνά, αὐώ]

ἀνα-φαίνω, *vb.* [viit. -φανῶ, aor. ἀνέφηνα, pf. ἀναπέφαγκα și ἀναπέφηνα: *med.-pas.* aor. intrans. ἀνεφάνην] {poet. ἀμφ-} **I** (*tranz.*) **I** a face să lumineze, a aprinde: (făclii) OD. 18.310. (jertfe) AESCH. *Ag.*101. (stele) XEN. *Mem.*4.3.4. **2** a face să apară, a scoate la lumină, a da la iveală: ὄφης ... πολλοὺς ... ἢ χόρη ἀνέφαινε HDT. 4.105 *pământul lor scoase la lumină șerpi mulți*.

3 a face să se vadă, a arăta: ποδῶν ἀρετήν ἀναφαίνων IL. 20.411 *pentru a arăta iuțeala picioarelor sale*: OD. 4.159, EUR. *Ba.*538. **4** a destăinui, a pronunța, a scoate: (despre oracole, prorociri ș.a.) Δαναοῖσι θεοπροπίας ἀναφαίνεις IL. 1.87 *destăinui prorociri Danailor*: (un strigăt) AESCH. *Supp.*829. **5** a face cunoscut, a proclama, a declara, a decreta: ἔνθα νικάσαις ἀνέφανε Κυράναν Pl. *P.*9.73 *prin biruința sa a făcut cunoscută* [scetatea] *Kyrene*: τὸ πένθος ἀνέφηναν τοῖς πολλοῖς PLB. 15.25.4 *decretară doliu pentru populație*: (pas.) HDT. 3.82. **6** (mar.) a zări, a vedea apărând: ἀναφάναντες τὴν Κύπρον NT *Fr.*21.3 *după ce am zărit Ciprul*. **II** (*intrans.*) **I** a-și face apariția, a se ivi, a se arăta, a apărea: IL. 11.62, OD. 10.29 ș.a., ἐξαπίνης ἀναφανίς THUC. 4.36 *făcându-și apariția deodată*: ἐκ δὲ μερίμνης ... ἀναφανεῖται σοι εἰρήνη LXX *Ion*11.18 *după neliniște și se va arăta iar pacea*. **2** (spec.) a se arăta, a se vădi, a apărea: (+ nume predicativ) κλέπτης ἄρα τις ὁ δίκαιος ... ἀναπέφανται PLAT. *R.*334a *omul drept s-a arătat a fi un fel de hoț*: (+ part.) ἀναφανόμεθα σεσωσμένοι XEN. *Cyr.*3.2.15 *apare că suntem salvați*: (+ inf.) LXX *4Mac.*1.4. **3** a se ivi iarăși, a apărea din nou (la suprafață): (despre ape subterane) HDT. 6.76, LUC. *DMar.*3.1.

[ἀνά, φαίνω]

ἀν-αφαίρετος, *ov adj.* **I** care nu este sau nu poate fi luat, irevocabil, inalienabil: τοῦτό μοι περίεστιν ἀναφαίρετον PLUT. *Cor.*23.6 *acesta (sc. numele) nu-mi poate fi luat*. **II** care nu este scăzut, diminuat: PLUT. *M.*5e.

[ἀν-, ἀφαίρεω]

ἀναφαλανθίασις, *εως, η̄ subst.* calviție frontală: ARSTT. *HA*518a28.

[ἀναφαλαντίας]

ἀναφαλαντίας, *ov, ὁ subst.* pleșuv în partea dinainte (a capului), cu fruntea pleșuvă:

[ἀνά, φαίνω]

[ἀν-, ἀφαίρεω]

[ἀν-, ἀφαίρεω]

[ἀν-, ἀφαίρεω]

LUC. Tim.47.

[ἀνά, φάλαντίας]

ἀνα-φάλαντος, *on adj.* pleșuv în partea dinaintea (a capului): LXX Lev.13.41.

[ἀνά, φάλανθος]

ἀναφάλαντωμα, *ατος, τό subst.* porțiunea pleșuvă dinaintea capului: LXX Lev.13.42

[ἀναφάλαντος]

ἀναφανδᾶ, [-ᾶ] *adv.* la vedere, la iveală, pe față: OD. 3.221, A.RH. 4.84.

[ἀναφαίνω]

ἀναφανδόν, *adv.* {poet. ἀμφ- Pi. P.9.41} la vedere, pe față, în mod deschis sau public: IL. 16.178, HDT. 2.35, PLAT. Prt.348e ș.a.

[ἀναφαίνω]

ἀνα-φέρω, *vb.* [viit. ἀνοίσω, aor.1 ἀνήνεγκα, aor.2 ἀνήνεγκον] {poet. ἀμφ- Pi. N.11.38, ep. ion. aor. med. 3sg. ἀνενείκατο Il. 19.314, inf. aor. ἀνοῖσαι Hdt. 1.157} **I I** a (a)duce sus, a face să suie, a urca, a ridica: τὸν ... ἀνενεικα ... ἐξ Ἄϊδαο OD. 11.625 *I-am adus sus (sc. pe Kerberos) din casa lui Hades*; ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλόν NT Mt.17.1 *i-a dus pe un munte înalt*; (med.) ἐς τὸ Κοῦρῶκιον ἄντρον ἀνηνεύκοντο HDT. 8.36 *iși suiră [savuțiile] în peștera Coryciană*: (pas.) (spec.) εἰς ἀκρόπολιν ἀνενεχθῆναι DEM. 58.19 *a avea numele înscris pe Acropolis (sc. ca datornic al statului)*. **2** (intrans.) a duce (sus), a (se) ridica, a urca: κατὰ τὴν εἰς τὸν Πειραιᾶ ἀμαξίτων ἀναφέρουσαν XEN. HG2.4.11 *pe drumul care urcă spre Piraeus*; ἐκ τῶν παρόντων ἀνέφερε τις ἐλπίς ἀμυδρά PLUT. Alc.38.3 *din situația de față se ridica o slabă nădejde*. **3** a face să iasă (în sus), a produce, a scoate, a da: (lacrimi) AESCH. Ch.447, (vlăstari) LXX Gen.40.10, (sânge) PLUT. Cleom.15.3, (gemete) id. Alex.52.1, (med.) (cuvinte) A.RH. 3.463, (fig.) ἀρχαῖαι δ' ἀρεταὶ ἀμφέρωντ' ... σθένος Pl. N.11.38 *virtuțile străvechi dau putere*. **4** a înălța, a aduce: (jertfe) ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ... τὴν θυσίαν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἔναντι κυρίου LXX Ex.30.20 *preotul să aducă jertfa pe altar, înaintea Domnului*; ἑαυτὸν ἀνενέγκας NT Evr.7.27 *aducându-Se jertfă pe Sine însuși*. **5** a aduce (o chestiune) în fața cuiva, a face cunoscut, a prezenta, a raporta: HDT. 1.157, THUC. 5.28, τὸ ῥῆμα τὸ ὑπέρογκον ἀνοίσουσιν ἐπὶ σέ LXX Ex.18.22 *pricina grea o vor aduce în fața ta*; ἀνήνεγκε περι τοῦτων πρὸς τὴν σύγκλητον PLUT. Cam.7.7

a făcut un raport senatului în legătură cu aceste chestiuni; ἴδιον τινα ... λόγον ὁ Ἴστρος ... ἀναφέρει περὶ Αἰθρας PLUT. Thes.34.3 *Istros prezintă o versiune particulară cu privire la Aithra*. **6** a lua asupra sa, a purta (provara), a suporta: ἡ πόλις ... τὰ μὲν ἄλλα ἑτέροις δίδωσιν, αὐτὴ δὲ τοὺς κινδύνους ἀναφέρει THUC. 3.38 *cetatea dă altora premiile [victoriei], iar primejdiile le ia asupra sa*: (păcate) LXX Is.53.12, (calomnii) PLB. 1.36.3. **7** a pune în sarcina sau pe seama cuiva, a da vina, a face răspunzător: ἐς Φοῖβον ἀναφέρουσα τὴν ἁμαρτίαν EUR. Or.76 *pe seama lui Phoibos pun păcatul [vostru]*; LYS. 22.8. **8** a aduce (un venit), a plăti: ARSTT. Pol.1321b32. **9** (fig.) a face să se ridice sau să-și revină, a întreprinde, a restabili: ἐκ πονήρων τῶν πραγμάτων ... ἀνήνεγκε τὴν πόλιν THUC. 8.97 *a ridicat cetatea din situația dezastruoasă*; (intrans.) εἰ μὴ τῷ πόματι ἀνέφερον HDT. 3.22 *dacă nu s-ar întreprinde cu băutura*. **II I** a (a)duce sau a trage înapoi: λαῖον μὲν ἐς τοῦπισθεν ἀναφέρει πόδα EUR. Ph.1410 *iși trage înapoi piciorul stâng*; ἐκ τῆς ἄλλοτριᾶς ἐς τὴν ἑαυτῶν ~ THUC. 5.16 *să aducă din altă țară în țara lor*; θηριάλωτον οὐκ ἀνενήνοχά σοι LXX Gen.31.39 *nu ți-am adus înapoi nici o vită sfâșiată*. **2** (spec.) a duce înapoi sau a urca: (despre originile unei familii) προγόνων ... ἀναφερόντων εἰς Ἡρακλέα PLAT. Th.175a *strămoșii care urcă până la Hercules*; PLUT. Brut.1.5 **3** a face referire, a se raporta, a trimite (la): εἰς ἀξιόχρεων ὑμῖν τὸν λέγοντα ἀνοίσω PLAT. Ap.20e *voi trimite la un vorbitor vrednic de încrederea voastră*. **4** a lua în considerare, a aminti, a evoca: ἦν ἀνενέγκης αὐτῶν τὰς πράξεις ISOC. 5.32 *dacă îmi în considerare faptele lor*: (abs.) PLAT. Lg.829e. **III (med.) I** a se ridica, a urca: τὰ ἀναφερόμενα θερμὰ ἐκ τοῦ ὕδατος ARSTT. Cael.313a23 *particulele calde care se ridică din apă*; (astr.) PLB. 9.15.8. **2** a înălța sau a scoate un oftat, a suspiņa: ἀδινῶς ἀνενεύκατο Il. 19.314 *scoase un oftat adânc*; HDT. 1.86. **3** a-și veni în fire: (med.-pas.) μόγεις ... ἀνενεύχθεις HDT. 1.116 *veniindu-și cu greu în fire*.

[ἀνά, φέρω]

ἀνα-φεύγω, *vb.* **I I** a fugi (în sus), a se refugia: (pe un munte) XEN. An.6.4.24, (fig.) LUC. Fug.15. **2** (gener.) a scăpa: XEN. HG6.5.40. **II I** a fugi înapoi: PLUT.

*Lys.*28.5, *IOS.* *Bl*2.619. **2** (fig.) a se pierde, a dispărea: (despre un zvon) *PLUT.* *Aem.*25.6. [ανά, φεύγω]
άν-αφής, *ές* *adj.* **I** impalpabil, intangibil: *PLAT.* *Phdr.*247c, *PLUT.* *M.*721c. **II** imperceptibil, slab: (despre vinul diluat) *PLUT.* *M.*650b. [άν-, άπτω]
άνα-φθέγγομαι, *vb.* a rosti cu glas tare, a pronunța: *PLB.* 18.5.6, *PLUT.* *Dem.*35.4, *LUC.* *Macr.*19. [ανά, φθέγγομαι]
άνα-φθειρομαι, *vb.* a veni la pierzanie: *κατά τί δεδρ' άνεφθάρης*; *AR.* *Av.*916 *la ce naibii ai venit aici?* [ανά, φθειρώ]
άνα-φλάω-ῶ, *vb.* {lacon. part. pf. med. ac. pl. άμπεφλασμένως *Ar.* *Lys.*1099} a mas-turba, a excita: *AR.* *Fr.*36, *LUC.* *Peregr.*17. [άναφλέγω]
άνα-φλεγμαιίνω, *vb.* a se inflama, a fi inflamat: (despre piept) *PLUT.* *Ant.*82.3. [ανά, φλεγμαιίνω]
άνα-φλέγω, *vb.* **I** a aprinde, a înflăcări, a atâta: *EUR.* *Tr.*320, (fig.) (o dorință) *PLUT.* *Alc.*17.2. **II** (med., pas.) a se aprinde, a lua foc: *LUC.* *DDeor.*12.2, (fig.) (de mânie) *PLAT.* *Ep.*349a. [ανά, φλέγω]
άναφλεξις, *εως*, *ή* *subst.* aprindere: *PLUT.* *Lys.*12.3, (fig.) *id.* *M.*681c. [άναφλέγω]
άνα-φλύω, *vb.* a clocoti, a fierbe: *IL.* 21.361. [ανά, φλύω]
άνα-φοβέω-ῶ, *vb.* a înspăimânta: *AR.* *V.*670. [ανά, φοβέω]
άναφορά, *ᾶς*, *ή* *subst.* **I I** urcare, ridicare: *τήν άναφοράν ποιησάμενος κάτωθεν έκ τοῦ βυθοῦ* *ARSTT.* *HA*622b7 *după ce s-a ridicat de pe fundul mării*; *διὰ τήν άναφοράν τοῦ πνεύματος* *ARSTT.* *Pr.*947b,36 *datorită ridicării suflului*. **2** ofrandă, prinos: *LXX Num.*4.19, *id.* *Ps.*50.21. **3** (jur.) apel, recurs: *DEM.* 24.13, *PLB.* 31.21.5. **4** atribuire, învinovățire: *PLB.* 36.17.5. **5** plată: *IOS.* *Al*17.190. **6** (fig.) ridicare, întremare, îndreptare: *έστιν ήμῖν ~ τῆς ξυμφορᾶς* *EUR.* *Or.*414 *există un mijloc de a mă ridica din nenorocire*; *PLUT.* *Fab.*14.3. **II I** retragere, cale de ieșire, scăpare: *DEM.* 18.219, *PLB.* 15.8.13. **2** referire, relație, raport: *ARSTT.* *EN*1101b20, *ποιεῖσθαι τήν άναφοράν επί* (+

ac.) *PLB.* 2.17.2 *a face referire la*. [άναφέρω]
άναφορεῦς, *έως*, *ό* *subst.* pârghie, prăjină, drug (de ridicat, cărat greutăți): *LXX Ex.*25.13. [άναφέρω]
άναφορέω-ῶ, *vb.* **I** a duce sus: *HDT.* 3.111, *THUC.* 4.115. **II** a săpa, a excava: *HDT.* 3.102. [άναφορά]
άνάφορον, *ον*, *τό* *subst.* prăjină (de ridicat, cărat greutăți), cobiliță: *AR.* *Ra.*8, *id.* *Ec.*833. [άναφέρω]
άναφράζω, *v.* άμφράζομαι
άνα-φράζω, *vb.* {poet. άμφρ-} (med.) a băga de seamă, a recunoaște: (o cicatrice) *OD.* 19.391. [ανά, φράζω]
άνα-φράσσω, *vb.* {att. -άπτω} a bloca, a închide: *IOS.* *Al*15.264, (pas.) *LXX 2Ezr.*14.1. [ανά, φράσσω]
άνα-φρίζω, *vb.* a face spume: (la gură) *MEN.* *Asp.*453. [ανά, φρίζω]
άν-αφρόδιτος, *ον* *adj.* **I** care este potrivit sau nu se află în grațiile Afroditei: ~ *ειμι εις τὰ έρωτικά* *LUC.* *DDeor.*17.2 *sunt nefericit în dragoste*. **II** lipsit de farmec, neatrăgător, fără lipici: *PLUT.* *Ant.*4.5. **III** insensibil la dragoste, rece: *PLUT.* *M.*57d. [άν-, Άφροδίτη]
άνα-φρονέω-ῶ, *vb.* a-și veni în simțiri, a-și reveni: *XEN.* *An.*4.8.21. [ανά, φρονέω]
άνα-φροντίζω, *vb.* a chibzui, a se gândi, a medita (la ceva): *Pl.* *O.*1.69. [ανά, φροντίζω]
άναφϋγή, *ῆς*, *ή* *subst.* {poet. άμφ-} **I** fugă, scăpare: *AESCH.* *Ch.*943, *id.* *Supp.*806. **II** loc de retragere, refugiu: *PLUT.* *Aem.*16.9. [άναφεύγω]
άνάφυξις, *εως*, *ή* *subst.* fugă, scăpare: *PLAT.* *Lg.*713e. [άναφεύγω]
άνα-φύρω, [ῶ] *vb.* {part. pf. pas. άναπεφυρμένος} **I** a amesteca: *HDT.* 1.103, *PLUT.* *Mar.*19.9. **II** a mânji, a acoperi: (cu sânge) *HDT.* 3.157, *EUR.* *Ba.*742. [άνά, φύρω]
άνα-φῦσάω-ῶ, *vb.* **I I** a sufla în sus: (despre vulcani) *PLAT.* *Phd.*113b, (despre cetacee) *ARSTT.* *PA*669a7, (despre elefanți) *id.* *HA*497b30. **2** (muz.) a sufla, a suna (din flaut): *AR.* *V.*1219. **II** (fig.) a se îngâmfa, a

se umfla în pene: (med.) XEN. *HG7.1.24*, id. *Cyr.7.2.23*.

[ἀνά, φύσάω]

ἀναφύσημα, ατος, τό *subst.* suflare, exalație (de foc *sau* de aer), erupție: ARSTT. *Mu.396a21*, PLB. 34.11.17.

[ἀναφυσάω]

ἀναφύσεις, εως, ἡ *subst.* exalație, erupție (vulcanică): ARSTT. *Mu.395b21*.

[ἀναφυσάω]

ἀνα-φυσιάω-ῶ, *vb.* **I** a sufla (apă) în sus *sau* a ieși la suprafață pentru a răsufla: (despre delfini) HES. *Sc.211*. **II** a sufla: (despre vânt) A.RH. 2.431.

[ἀναφυσάω]

ἀνα-φυτεύω, *vb.* a replanta: ARSTT. *Mir.838b29*.

[ἀνά, φυτεύω]

ἀνα-φύω, *vb.* [viit. -φύσω, aor. I tranz. ἀνέφουσα și aor. 2 intrans. ἀνέφουν, pf. ἀναπέφυκα; *pas.* aor. ἀνέφύην] **I** (intrans.) **I** a crește, a ieși: (despre iarbă) HDT. 4.58, PLAT. *Plt.272a*, (despre spice) LXX *Gen.41.6*, (despre coarne) LXX *Dan.7.8*, (fig.) αὐτόματοι ἀναφύονται PLAT. *Tht.180c* [ἰνβάτᾱσει] *cresc (= se formează) de la sine*. **2** a se ridica, a se înălța: (despre un munte) PLUT. *Arat.16.5*. **3** a ieși, a apărea: (despre șoareci) LXX *IRg.5.6*, (fig.) ἀνεφύοντο δίκαι τοῖς νόθοις PLUT. *Per.37.4 s-au iscat procese împotriva bastarților*. **4** a a crește din nou: (despre păr) HDT. 5.35, ARSTT. *HA518a15*. **b** a reînverzi: ARSTT. *Fr.252*. **II** (tranz.) **I** a crește, a hrăni, a nutri: (un șarpe) A.RH. 2.1209, (fig.) (speranțe) PLUT. *Arat.49.1*. **2** a face *sau* a lăsa să crească *sau* să iasă: (coarne) ARSTT. *HA611b1*, (barba) THEOC. 10.40.

[ἀνά, φύω]

ἀνα-φωνέω-ῶ, *vb.* **I** (intrans.) **I** a striga: PLB. 3.33.4, NT *Lc.1.42*. **2** a suna, a cânta (dintr-un instrument): LXX *IPar.15.28*. **3** a vorbi cu glas tare, a declama: PLUT. *M.130c*. **II** (tranz.) **I** a rosti (cu emfază), a glăsuire: ARSTT. *Mu.400a18*, PLUT. *Cor.32.2*. **2** a proclama: PLUT. *Demetr.18.1*.

[ἀνά, φωνέω]

ἀναφώνημα, ατος, τό *subst.* **I** exclamație, strigăt: PLUT. *Mar.19.6*. **II** aclamație: PLUT. *Pomp.13.5*.

[ἀναφωνέω]

ἀναφώνησις, εως, ἡ *subst.* **I** declamație: PLUT. *M.1071c*. **II** glăsuire: PLUT. *Brut.24.7*.

[ἀναφωνέω]

ἀνα-χάζω, *vb.* {poet. part. aor. med. ἀναχασσάμενος II. 7.264, imper. ἄγχαζε Soph. *Fr.973*} **I** (tranz.) a da înapoi, a respinge: PL. *N.10.69*. **II** (intrans.) (med.) a (se) da înapoi, a se trage îndărăt, a se retrage: IL. 5.443, OD. 7.280, HES. *Sc.336*, ἐπὶ πόδα ἀνεχάζοντο XEN. *Cyr.7.1.34 se retrăgeau pas cu pas*; (+ gen.) A.RH. 4.1241, (act.) XEN. *An.4.1.16*.

[ἀνά, χάζομαι]

ἀνα-χαίνω, *vb.* a căsca, a deschide gura: AR. *Eq.641*, LXX *2Mac.6.18*.

[v. ἀναχάσκω]

ἀνα-χαιτίζω, *vb.* **I I** a-și scutura coama: (despre cai) EUR. *Rh.786*. **2** (tranz.) a răsturna, a da peste cap: EUR. *Hipp.1232*, MEN. *Sam.209*, (fig.) DEM. 2.9. **3** (fig.) a-și scutura grumazul, a deveni năraș, a se împotrivi: SOPH. *Fr.179*, PLUT. *Demetr.34.7*, πρὸς ἔλευθερίαν ἀναχαιτίσαντες IOS. *BI.2.370 care și-au scuturat grumazul pentru libertate*. **4** (fig.) a se scutura, a se dezbara: (de treburile) PLUT. *Ant.21.1*. **II** a trage înapoi (de coamă), de unde a înfrâna, a opri: LUC. *Lex.15*.

[ἀνά, χαιτή]

ἀνα-χάλαω-ῶ, *vb.* {poet. ἀγχ-} **I** a relaxa, a slăbi, a destinde, a dilata: (porii) PLUT. *M.647c*, (o legătură) PLB. 6.23.11. **II** a lăsa slobod: (despre o corabie) A.RH. 2.585.

[ἀνά, χαλάω]

ἀναχάραξις, εως, ἡ *subst.* zgâriere: PLUT. *M.979c*.

[ἀναχαράσσω]

ἀνα-χαράσσω, *vb.* **I** a zgâria, a răzui: PLUT. *M.454c*. **II** a produce (prin coroziune): PLUT. *M.396a*.

[ἀνά, χαράσσω]

ἀνα-χάσκω, *vb.* a căsca, a deschide gura: AR. *Av.502*, LUC. *VH2.1*.

[ἀνά, χάσκω]

ἀνα-χέω, *vb.* **I** a revărsa: IOS. *AII.31*. **II** (med.) **I** a se revărsa, a se întinde: (despre Ocean) ARSTT. *Mu.393a20*, (despre mare) ARR. *An.7.16.2*. **2** (fig.) a (se) revărsa, a se răspândi: (despre călăreți) PLUT. *Caes.45.2*, (despre un zvon) id. *Aem.24.5*, (ext.) ἐνθ' ἐτι νῦν περ ἀγκέχεται τόδε σῆμα A.RH. 1.1062 *unde și acum se înalță acest monument*.

[ἀνά, χέω]

ἀνα-χλαιίνω, *vb.* a încălzi puțin, a face căldicel: ARSTT. *Pr.889a8*.

[ἀνά, χλαιίνω]

ἀνα-γχοιαίνομαι, *vb.* {aor. ἀνεγχοιάνθημι} a

se acoperi cu puf, a-i crește ceva păr: (context obscen) AR. *Ach.*791.

[ἀνά, χοῦς]

ἀνα-χορεύω, *vb.* **I** a dansa, a dăntui, a juca: AR. *Th.*994, (fig.) EUR. *Ion*1079, id. *HF*783 **II** (*tranz.*) **1** a celebra prin dansuri: (orgii bacchice) EUR. *Ba.*482. **2** a face să dăntuiască: οὐκ ἄν με ... ἀνεχόρευ' Ἐρινύσιν: EUR. *Or.*582 *nu m-ar fi făcut să dăntuiască cu Erinyle?*

[ἀνά, χορεύω]

ἀνα-χόω, *vb.* |part. prez. dat. pl. -χοῦσι| *v.* ἀναχώννυμι: LUC. *Lex.*2.

[ἀνά, χόω]

ἀνα-χρώννυμι, *vb.* |aor. ἀνέχρωσα| **I** a colora: PLUT. *M.*930f. **II** (fig.) a mânji: PLUT. *M.*89d.

[ἀνά, χρώννυμι]

ἀνάχρωσις, *εως*, *ή subst.* pătare, infecție: PLUT. *M.*53c.

[ἀναχρώννυμι]

ἀν-ἄχυρωτος, *ov adj.* fără paie: AR. *Fr.*56.

[ἀν-, ἄχυρώω]

ἀνάχυσις, *εως*, *ή subst.* revărsare: (fig.) NT *1Pt.*4.4.

[ἀναχέω]

ἀνα-χώννυμι, *vb.* a înălța (printr-un terasament): DEM. 55.28, LUC. *Tox.*43.

[ἀναχόω]

ἀνα-χωρέω-ῶ, *vb.* **I** **1** a da înapoi, a se retrage: (frecv. în contexte militare) μηδ' ἀναχωρεῖτω IL. 4.305 *să nu dea înapoi*: OD. 17.453, HDT. 5.61 ș.a., ἀνεχώρησε πρὸ τῆς μάχης PLUT. *Ant.*22.2 *s-a retras înainte de luptă*; (abs.) PLAT. *Smp.*175a. **2** a pleca, a se duce, a se îndepărta: ἀναχωρῆσαι ἐκ τῆς πρύμνης ἐς μέσην νέα HDT. 1.24 *se duseră de la pupă spre mijlocul corăbiei*; LXX *2Mac.*10.13, NT *Mt.*2.13, (fig.) ἀνακεχωρηκὸς ἀπὸ τῆς θαλάττης PLB. 2.11.16 [*oras*] *depărtat de mare*. **3** a merge îndărăt: (despre animale) HDT. 4.183. **4** (fig.) a da înapoi, a bate în retragere, a se retrage: ὕστερον δ' ἀνεχώρησας PLAT. *R.*528d *apoi însă ai dat înapoi (= ai renunțat la cele spuse)*; (+ prep.) ἀνεχώρησαν ἐκ τῶν πραγμάτων PLB. 29.25.5 *s-au retras din negociere*. **II** **1** a se întoarce, a se înapoia: IL. 10.210, THUC. 8.15, ἀνεχώρησαν εἰς τὴν οἰκείαν PLB. 2.21.7 *se întoarseră acasă*; NT *Mt.*2.12. **2** a reveni, a trece (prin succesiune): *ή βασιλιή ἀνεχώρησε ἐς τὸν παῖδα* HDT. 7.4 *domnia îi reveni fiului*.

[ἀνά, χωρέω]

ἀναχώρημα, *ατος*, *τό subst.* retragere (a mării), reflux: ARSTT. *Mu.*396a18.

[ἀναχωρέω]

ἀναχώρησις, *εως*, *ή subst.* **I** **1** retragere, plecare (înapoi): HDT. 9.22, THUC. 1.12, σημαίνειν ... ἐκέλευεν ἀναχώρησιν THUC. 5.10 *a dat semnalul de retragere*; ἐπὶ σκέλος ποιούμενοι τὴν ἀναχώρησιν PLUT. *Pel.*32.8 *retrăgându-se pas cu pas*: (spec.) μετὰ τὴν ἐκ Βαβυλῶνος ἀναχώρησιν IOS. *BI*2.86 *dură plecarea din Babylon*. **2** întoarcere: PLAT. *Phlb.*32b. **II** loc de retragere, refugiu: THUC. 1.90, DEM. 19.41.

[ἀναχωρέω]

ἀναχωρητέον, *adj.vb.* **I** trebuie să se retragă: PLAT. *Cri.*51b. **II** trebuie să se întoarcă: PLAT. *Ti.*48b.

[ἀναχωρέω]

ἀνα-χωρίζω, *vb.* **I** a ordona retragerea: XEN. *An.*5.2.10. **II** a trage *sau* a aduce (la adăpost): XEN. *Eq.Mag.*7.6.

[ἀνά, χωρίζω]

ἀνα-ψάω-ῶ, *vb.* (med.) a se freca: PLUT. *The.*22.7.

[ἀνά, ψάω]

ἀνα-ψηφίζω, *vb.* a pune din nou la vot: THUC. 6.14.

[ἀνά, ψηφίζω]

ἀναψις, *εως*, *ή subst.* aprindere, ardere: PLUT. *M.*355b.

[ἀνάπτω]

ἀναψυκτήρ, *ῆρος*, *ὀ subst.* care alină *sau* astâmpără: (+ gen.) EUR. *Fr.*146.

[ἀναψύχω]

ἀνάψυξις, *εως*, *ή subst.* răgaz, ușurare, alinare: LXX *Ex.*8.11, NT *Fp.*3.20.

[ἀναψύχω]

ἀναψύχή, *ῆς*, *ή subst.* **I** ventilare: PLAT. *Ti.*84d. **II** răcorire: PLAT. *Lg.*919a. **III** (fig.) răgaz, ușurare, alinare: (+ gen.) EUR. *Supp.*615, id. *Ion*1604, (abs.) δέομαι ἀναψυχῆς τινος PLAT. *Smp.*176a *am nevoie de un răgaz oarecare*.

[ἀναψύχω]

ἀνα-ψύχω, *vb.* **I** (*tranz.*) **1** a răcori: (o rană) IL. 5.795, (despre briza mării) OD. 4.568, ἀναψύχουσι θηλύπουν βάσιν EUR. *IA*421 *își răcoresc [în apă] picioarele delicate*: (pas.) PLAT. *Ti.*78e. **2** a usca (la vânt), a lăsa să se zvânte: (despre corăbii) HDT. 7.59, XEN. *HG*1.5.10, τὰς αὐλαίας ... ἐκπετάσαντες ἀνέψυχον PLUT. *Them.*30.5 *au întins pânzele [cortului] ca să se zvânte*. **3** (fig.) a lăsa să răsuflă, a da răgaz, a înviora *sau* a odihni,

a alina: (inima) IL. 13.84, (genunchii) HES. *Op.*608, *πολλάκις με άνέψυξεν* NT 2*Ti.*1.16 *de multe ori m-a însuflețit*: (+ gen.) EUR. *Hel.*1094, (pas.) *άνεψύχθησαν οί τών Λακεδαιμονίων σύμμαχοι* XEN. *HG*7.1.19 *ai mai prins suflet și aliații lacedemonienilor*. **II** (*intrans.*) **I** a se răcori: LXX 2*Mac.*4.46. **2** a-și trage răsufllarea, a se odihni: *άνες μοι, ίνα άναψύξω* LXX *Ps.*38.14 *dă-mi răgaz ca să-mi trag răsufllarea*: LXX *Ex.*23.12.

[άνά, ψύχω]

άνδαίω, (poet.) v. *άναδαίω*

άνδάνω, [dã] *vb.* [impf. ήνδανον, viit. άδήσω, aor.2 έάδον (conjct. 3sg. άδη, opt. 3sg. άδοι, inf. άδεϊν)] {ep. impf. ήήνδανον II. 24.25 (ion. έάνδανον Hdt.), aor.2 άδον și εϋάδον (έ*F*αδον) Hom., pf. έάδα A.Rh. (part. έαδός II. 9.173)} **I** **I** a fi pe plac, a fi plăcut, a plăcea (cuiva): (+ dat.) IL. 12.80, OD. 2.114, HES. *Th.*917, Pl. *O.*3.1 ș.a., (+ dublu dat.) οϋκ ... Άγαμέμνονι ήνδανε θυμῷ IL. 1.24 *nu era pe plac [în suflet] lui Agamemnon*; (fără dat.) οϋκέτι ήνδανε νόμφη OD. 5.153 *nu-i mai plăcea Nimfa*. **II** (impers., cf. lat. *placet*) a fi pe plac, a fi (cuiva) vrerea, a socoti, a hotărî: (+ dat.) έπει νύ τοι εϋαδεν οϋτως IL. 17.467 *de vreme ce așa fi-e pe plac (= dacã asta fi-e vrerea)*: (+ dat. și inf.) OD.16.28, τήσι λοιπήσι πόλισι έαδε κοινή Ίωσι έπεσθαι HDT. 1.151 *celelalte cetăți hotărârã de comun acord să-i urmeze pe ionieni*.

[cf. ήδομαι, ήδύς, lat. *suãdeō*]

άνδέχομαι, (poet.) v. *άναδέχομαι*

άνδημα, (poet.) v. *άνάδημα*

άνδηρον, ου, τό *subst.* **I** mal: CALL. *Fr.*814, LUC. *Lex.*2. **II** răzor (de flori): THEOC. 5.93, PLUT. *M.*649d. **III** rigolã: PLUT. *M.*650c.

άνδίκτης, ου, ό *subst.* cursã de șoareci: CALL. *Aet.fr.*177.33.

[άνά, v. δίκω]

άν-δίχα, **I** (*adv.*) **I** în douã (pãrți, jumãtãți): IL. 16.412, id. 18.511. **2** departe: A.RH. 4.31. **3** separat, altminteri: IOS. *Bf*7.82. **II** (*prep.*) departe de: (+ gen.) A.RH. 1.908.

[άνά, δίχα]

Άνδοκίδης, ου, ό *subst.* Andokides, orator atenian (sec. V-IV î.Hr.): PLUT. *M.*834b.

άνδρ-αγαθέω-ῶ, *vb.* a împlini fapte de vitejie, a se purta voinicește: LXX 1*Mac.*5.61, PLB. 1.45.3, (part. pas. subst.) PLUT. *Fab.*20.8.

[άνήρ, άγαθός]

άνδραγάθημα, ατος, τό *subst.* faptã de vitejie: PLUT. *Sert.*10.4

[άνδραγαθέω]

άνδράγαθία, ας, ή *subst.* {ion. -ία} **I** **I** virtute bãrbãteascã, bãrbãție, voinicie, vitejie: HDT. 1.99, THUC. 2.42, XEN. *An.*5.2.11 ș.a. **2** virtute, probitate, cinste: THUC. 3.57, XEN. *Cyr.*3.3.55, ARSTT. *Pol.*1270b.38. **II** faptã de vitejie, ispravã: LXX 1*Mac.*5.56.

[άνδραγαθέω]

άνδραγαθίζομαι, *vb.* **I** a se purta cumsecade: (iron.) THUC. 2.63. **II** a se purta bãrbãtește, vitejește: ARSTT. *VV*1250b4.

[άνδραγαθέω]

άνδρ-άγρια, ων, τά *subst.* prãzi de război (luate de la un dușman cãzut): IL. 14.509.

[άνήρ, άγρια]

άνδρãκãs, *adv.* **I** om cu om, unul câte unul, fiecare: OD. 13.14. **II** (dub.) deoparte: AESCH. *Ag.*1595.

[άνήρ]

άνδραποδίζω, *vb.* [viit. -τῶ Xen. *HG*2.2.20 (med. cu sens pas. 3sg. άνδραποδιεϊται Hdt. 6.17), aor. ήνδραπόδισα; *pas.* aor. ήνδραποδίσθην, pf. ήνδραπόδισμαι] a vinde ca sclav, a reduce la sclavie, a face sclav, a (în)robi, a aservi: (despre oameni, popoare, cetãți) HDT. 1.151, THUC. 1.98 ș.a., (med.) εϊλε τῶν Πτερίων τήν πόλιν και ήνδραποδίσατο HDT. 1.76 *cucerii cetatea pterienilor și-i înrobi [pe locuitorii ei]*: (pas.) HDT. 6.106, XEN. *HG*1.6.14.

[άνδράποδον]

άνδραπόδιον, ου, τό *subst.* mic sclav: MEN. *Asp.*55.

[άνδράποδον]

άνδραπόδισις, εως, ή *subst.* v. άνδραποδισμός: XEN. *Ap.*25.

[άνδραποδίζω]

άνδραποδισμός, οϋ, ό *subst.* vânzare de oameni liberi ca sclavi, reducere la sclavie. (în)robire, aservire: THUC. 2.68, PLAT. *R.*469b ș.a., ό τής πόλεως παντελής ~ ARR. *An.*1.9.6 *aservirea totalã a cetãții*.

[άνδραποδίζω]

άνδρãποδιστής, οϋ, ό *subst.* rãpitor și vânzãtor de oameni, înrobitor, negustor de sclavi: AR. *Pl.*521, PLAT. *R.*344b ș.a., (fig.) άνδραποδιστãς εαντῶν άπεκãλει XEN. *Mem.*1.2.6 *ii numea „traficãnti de sine” (sc. oameni care își vând libertatea)*.

[άνδραποδίζω]

άνδραποδιστικός, ή, όν *adj.* privitor la cap-

turarea și vânzarea sclavilor: ή άνδραποδική (τέχνη) PLAT. *Sph.*222c *meztesugul lutarii de sclavi.*

[άνδραποδίζω]

άνδραποδο-κάπηλος, ου, ό *subst.* negustor de sclavi: LUC. *Ind.*24.

[άνδράποδον, κάπηλος]

άνδρά-ποδον, ου, τό *subst.* {ep. dat. pl. άνδραποδέσσει II. 7.475} **I I** prizonier de război (vândut ca sclav), captiv: (op. δουλος) HDT. 3.125, THUC. 6.62 §.a. 2 sclav, rob: IL. 7.475, HDT. 4.142, THUC. 1.139 §.a. **II** (injur.) sclav, om josnic: PLAT. *Grg.*483b, XEN. *Mem.*4.2.39.

[άνήρ, πούς]

άνδραποδώδης, ες *adj.* de rob. servil, josnic: PLAT. *Phd.*69b, XEN. *Mem.*4.2.22 §.a., (superl.) ώ Καρών άνδραποδωδέστατε LUC. *DMort.*29.3 *tu, cel mai josnic dintre carieni.*

// **άνδραποδωδώς**, *adv.* în mod servil, ca un rob: PLAT. *Smp.*215e.

[άνδράποδον]

άνδραποδώδία, ας, ή *subst.* atitudine servilă, servilism, slugărnicie: ARSTT. *Pol.* 1336b12, PLUT. *M.*7b.

[άνδραποδώδης]

άνδράποδώνης, ου, ό *subst.* negustor de sclavi: AR. *Fr.*312.

[άνδράποδον, ώνέομαι]

άνδράριον, ου, τό [άρ] *subst.* om de nimic, omuleț: AR. *Ach.*517.

[dím. peior. de la άνήρ]

άνδράσι, dat. pl. de la άνήρ

άνδρ-αχθής, ες *adj.* atât (de greu) cât poate căra un om, cât povara omului: OD. 10.121, A.RH. 3.1334.

[άνήρ, άχθος]

άνδράχνη, ης, ή *subst.* (bot.) iarbă-grasă, grașiță, *Portulaca oleracea*: ARSTT. *Col.* 797a27, LUC. *Trag.*151.

άνδρεία, ας, ή *subst.* [var. άνδρία] {ion. -ηίη} **I I** bărbăție, vitejie, curaj: HDT. 7.99, AESCH. *Th.*52 §.a., περί φόβους και θάρρη ~ μεσότης ARSTT. *EN*1107a33 *în privința fricii și a temerității calea de mijloc este curajul.* **2** vrednicie: LXX *Ecl.*4.4. **II** (pl.) fapte de vitejie: PLAT. *Lg.*922a, (iron.) DEM. *Prooem.*45.2.

[άνήρ]

άνδρεία, nom. sg. fem. de la άνδρείος

άνδρ-εϊκελος, ου *adj.* care înfățișează un om: PLUT. *Alex.*72.7. // **άνδρείκελον**, ου, τό *subst.* **I** înfățișare, imagine sau statuie de om: PLAT. *R.*501b, APP. *BC*2.147. **II** culoare

(pigment) a carnației umane: PLAT. *Cra.*424e, XEN. *Oec.*10.5.

[άνήρ, εϊκελος]

άνδρείος, α, ου *adj.* {ion. -ήιος, -η, -ον} **I I** bărbătesc, de bărbat, viril: ύποδήματα ποιεί ό μέν άνδρεία ό δέ γυναικεία XEN. *Cyr.*8.2.5 *umul face încălțări bărbătești, altul femeiești: άνικα τάν γέννυν άνδρείαν έχης* THEOC. 29.33 *când o să ai barba de bărbat: (traducând lat. uirilis) άνδρείον ιμάτιον* PLUT. *Brut.*14.4 *toga virilă.* **2** (fig.) cu sunet grav, jos: (despre flaute) HDT. 1.17. **II I** viteaz, curajos, cutezător, brav, bărbat: HDT. 1.123, (op. θαρραλέος) οί ούτω θαρραλέοι όντες ούκ άνδρείοι αλλά μαινόμενοι φαίνονται PLAT. *Prt.*350c *cei care sunt îndrăzneți în acest chip par a fi nu curajoși, ci nebuni; (comp.) τίς άνδρείότερος ήν: AR. Nu.*1052 *cine a fost mai viteaz [ca Hercules]?* **2** îndrăzneț: LUC. *Ind.*3. **3** vajnic, strășnic: γυνή άνδρεία LXX *Sir.*26.2 *o soție vajnică (propri. o femeie bărbată).* **4** vrednic, harnic: LXX *Pr.*11.16. // **άνδρείον**, τό *subst.* **I** bărbăție, vitejie, curaj: THUC. 2.39, EUR. *Supp.*510. **II** membru viril, mădular: LUC. *DMort.*9.2. **III** (pl.) mese comune (ale bărbaților, în Creta): ARSTT. *Pol.*1272a3, PLUT. *Lyc.*12.1.

[άνήρ]

άνδρειότης, ητος, ή *subst.* bărbăție, vitejie, curaj: XEN. *An.*6.5.14.

[άνδρείος]

άνδρειώ-ω, *vb.* a îmbărbăta, a da curaj: LXX *4Mac.*15.23.

[άνδρείος]

άνδρειστέον, v. άνδριστέον: IL. 2.651.

άνδρει-φόντης, ου, ό *adj.m.* ucigaș de oameni: (epitet al zeului Enyalios) IL. 2.651.

[άνήρ, φονεύς]

άνδρείως, *adv.* bărbătește, vitejește, voinicește, ca bărbații, cu bărbăție, cu curaj: φέρειν χρή ... τὰ από τών πολεμίων ~ THUC. 2.64 *trebuie să îndurăm cele ce ne vin de la dușmani cu bărbăție: εϋ και ~* PLAT. *Th.* 157d *bine și bărbătește; (superl.)* PLAT. *Ph.*262a.

[άνδρείος]

άνδρ-εράστρια, ας, ή *adj.f.* iubăreață de bărbați: AR. *Th.*392.

[άνήρ, έράστρια]

άνδρες, **άνδρεσσι**, v. άνήρ

άνδρεών, v. άνδρών

άνδρηιή, **άνδρήιος**, (ion.) v. άνδρεία, άνδρείος

άνδρηλάτέω-ῶ, *vb.* a alunga (un om), a izgoni, a surghiuni: ἐκ γῆς ... ~ AESCH. *Ag.* 1419 *a izgoni din țară*; AESCH. *Eu.*221, SOPH. *OT*100, PLAT. *R.*565e.
[άνδρηλάτης]
άνδρ-ηλάτης, ου, ὁ [λα̅] *adj.m.* izgonitor: AESCH. *Th.*637.
[άνήρ, ἐλαύνω]
άνδρία, (var.) *v.* άνδρεία
άνδριαντίσκο, ου, ὁ *subst.* statueta: PLUT. *Dem.*19.3.
[dim. al lui άνδριάς]
άνδριαντοποιέω-ῶ, *vb.* a face statui, a sculpta: XEN. *Mem.*3.1.2.
[άνδριαντοποιός]
άνδριαντοποιητική, ἡς, ἡ *subst.* = άνδριαντοποιία: ARSTT. *PA*640a30.
[άνδριαντοποιητικός]
άνδριαντοποιία, ας, ἡ *subst.* arta de a face statui, sculptură (în bronz): PLAT. *Grg.*450c, XEN. *Mem.*1.4.3, ARSTT. *Pol.*1256a7.
[άνδριαντοποιός]
άνδριαντοποιική, ἡς, ἡ *subst.* = άνδριαντοποιία: ARSTT. *Ph.*195a6.
[άνδριαντοποιός]
άνδριαντο-ποιός, οῦ, ὁ *subst.* I sculptor: Pl. *N.*5.1, PLAT. *R.*540c *ș.a.* II (spec.) sculptor în bronz: (op. λιθοργός „sculptor în marmură”) ARSTT. *EN*1141a11 *ș.a.*
[άνδριάς, ποιέω]
άνδριάς, άντος, ὁ *subst.* statuie (de om): Pl. *P.*5.40, HDT. 2.110, ποιησάμενοι χαλκοῦς άνδριάντας δύο ... άνέθεσαν TIUC. 1.134 *au făcut două statui de bronz și le-au dedicat*; AR. *Pax*1183, PLAT. *R.*420c *ș.a.*, ~ ... ἔφιππος PLUT. *Publ.*19.8 *statuie ecvestră*; (fig.) ἐγὼ λάλος, οὐκ ~ εἶναι βούλομαι LUC. *Vit.Auct.*3 *eu vreau să fiu om vorbitor, nu statuie.*
[άνδριον]
άνδρίζω, *vb.* [doar prez.] I (*act.*) a face (pe cineva) bărbat, a însufla bărbăție, a îmbărbăta, a întări: γεωργοῦντας άνδρίζει XEN. *Oec.*5.4 [*pământul*] ἡ *întăreste pe cei ce se ocupă cu agricultura*; PLAT. *Th.*151d. II (*med.*) I a ajunge la vârsta bărbăției: AR. *Fr.*744, LUC. *Anach.*15. 2 a se purta bărbătește, a fi bărbat (adevărat), a se îmbărbăta, a rezista: XEN. *An.*4.3.34, ARSTT. *EN*1115b4, άνδρίζου και ἴσχυε: LXX *Deut.*31.6 *fii bărbat și ai putere*; NT *1Cor.*16.13, (iron.) ἐν οἴνω μὴ άνδρίζου LXX *Înt.*31.25 *la vin să nu faci pe bărbatul (sau să nu te dai viteaz).*
[άνήρ]

άνδρικός, ἡ, ὄν *adj.* I bărbătesc, alcătuit din bărbăți: (cor) XEN. *HG*6.4.16, LYS. 21.1. II I bărbătesc, masculin, de bărbat: (gândire) XEN. *Oec.*10.1, (sudoare) AR. *Ach.*695. 2 bărbătos, viril: PLAT. *R.*474e, πέρα τοῦ εὐπρεποῦς ~ ὁ Πρίαπος LUC. *DDeor.*3.1 *Priape este mai viril decât se cade.* 3 curajos, viteaz, bătaios: PLAT. *Phdr.*273b, XEN. *Cyr.*1.2.12, (comp.) AR. *V.*1090, (superl.) id. *V.*1077.
[άνήρ]
άνδρικῶς, *adv.* I bărbătește, vitejește, voinicește, cu curaj *sau* cu vigoare: PLAT. *Th.*205a, AR. *V.*153, (comp.) id. *Pax*515, (superl.) id. *Eq.*82. II ca oamenii: AR. *Eq.*599.
[άνδρικός]
άνδριον, ου, τό *subst.* I (iron.) bărbățel, tinețel: AR. *Pax*51. II (injur.) homuncuț, stărpitură: THEOC. 5.40.
[dim. al lui άνήρ]
άνδριστέον, *adj.vb.* [var. άνδρει- Men. *Cith.*76] trebuie să ne purtăm bărbătește: PLAT. *Phd.*90c.
[άνδρίζω]
άνδριστί, [ἴ] *adv.* bărbătește, ca un bărbat, ca bărbății: AR. *Ec.*149, THEOC. 18.23.
[άνήρ]
άνδρό-βουλος, ον *adj.* cu voință de bărbat, cutezător: AESCH. *Ag.*11.
[άνήρ, βουλή]
άνδρο-βρώς, ῶτος, ὁ, ἡ *adj.* mâncător de oameni, canibalic: EUR. *Cyc.*93.
[άνήρ, βιβρώσκω]
άνδρο-γίγας, αντος, ὁ *adj.m.* namilă de om, uriaș: CALL. *Cer.*34.
[άνήρ, γίγας]
άνδρο-γόνος, ον *adj.* bun pentru a naște băieți: (despre unele zile ale lunii) HES. *Op.*783.
[άνήρ, γίγνομαι]
άνδρό-γῦνος, ον *adj., subst.* I bărbat-femeie, androgin, hermafrodit: HDT. 4.67, PLAT. *Smp.*189e. II bărbat efeminat, molatec: PLB. 38.12.9, LXX *Prov.*18.8.
[άνήρ, γυνή]
άνδρο-δάϊκτος, ον *adj.* ucigaș de oameni, ucigător: AESCH. *Ch.*860.
[άνήρ, δαΐζω]
άνδρο-δάμας, αντος, ὁ, ἡ *adj.* I care împlânzește, subjugă oamenii: (despre frică) Pl. *N.*3.39. II care își ucide bărbatul: Pl. *N.*9.16.
[άνήρ, δαμάζω]

άνδρο-θνής, ἦτος, ό, ή *adj.* ucigaş: AESCH. *Ag.*814.

[άνήρ, θνήσκω]

άνδρο-κμής, ἦτος, ό, ή *adj.* I istovitor (de oameni), trudnic: AESCH. *Eu.*248, EUR. *Supp.*525. II ucigător, nimicitor: AESCH. *Ch.*889.

[άνήρ, κάμνω]

άνδρό-κμητος, ον *adj.* trudit, făcut de oameni: (mormânt) IL. 11.371.

[άνήρ, κάμνω]

άνδρο-κτάσια, ας, ή *subst.* {ep. -ιη} ucidere (de oameni), omor, măcel, masacu: IL. 5.909, AESCH. *Th.*693, (person.) HES. *Th.*228.

[άνήρ, κτείνω]

άνδροκτονέω-ω, *vb.* a-şi ucide bărbatul: (despre Clytaimnestra) AESCH. *Eu.*602.

[άνδροκτόνος]

άνδρο-κτόνος, ον *adj.* I ucigaş de oameni: (despre amazoaie) HDT. 4.110, (despre ciclopi) EUR. *Cyc.*22. II ucigaşă de soţ: SOPH. *Fr.*187.

[άνήρ, κτείνω]

άνδρ-ολέτειρα, ας, ή *adj.f.* care aduce pierzanie oamenilor, ucigător, funest: AESCH. *Ag.*1465, id. *Th.*314.

[άνήρ, όλετειρα]

άνδροληψία, ας, ή *subst.* luare de ostatici: (ca răzbunare pentru omorârea de către un străin a unui cetăţean atenian) DEM. 23.82.

[άνδρολήψιον]

άνδρο-λήψιον, ου, τό *subst.* I drept de a lua ostatici: DEM. 23.83. II arestare: APP. *BC*4.6.

[άνήρ, λαμβάνω]

άνδρο-λογέω-ω, *vb.* a înrola, a recruta: (gladiatori) LUC. *Tox.*58.

[άνήρ, λέγω]

άνδρολογία, ας, ή *subst.* colectă: LXX *2Mac.*12.43.

[άνδρολογέω]

άνδρο-μᾶνης, ἐς *adj.* (injur.) nebună după bărbati, obsedată de bărbati: PLUT. *Comp. Lyc.Num.*3.6.

[άνήρ, μαινομαι]

άνδρόμεος, α, ον *adj.* de om sau de oameni, omenesc: (piele) IL. 20.100, (carne) OD. 9.297, (sânge) id. 22.19, HES. *Sc.*256, ὄμιλον άνδρόμεον IL. 11.538 *mulţime de oameni*: (glas) A.RH. 1.258.

[άνήρ]

άνδρο-μήκης, ἐς *adj.* de statura (*propr.* lungimea) unui om: XEN. *HG*3.2.3, PLB. 8.5.6, IOS. *BIS.*210.

[άνήρ, μήκος]

άνδροόω-ω, *vb.* |aor. ἠνδρωσα: *pas.* aor. ἠνδρόθην |part. dat. άνδρευμένω Hdt. 1.123} I (*act.*) a face bărbat, a creşte până la vârsta de bărbat: PLUT. *M.*490a. II (*med.*, *pas.*) I a se face bărbat, a ajunge la vârsta bărbăţiei: HDT. 1.123, EUR. *HF*42, ἐπειδάν άνδρωθῶσι παιδεραστοῦσι PLAT. *Smp.*192a *odată ajunsă bărbati, ei iubesc băieţii*. 2 a face pe bărbatul: PLUT. *M.*288b.

[άνήρ]

άνδρό-παις, αιδος, ό *adj.m.* bărbat-copil, *sc.* bărbat cu trăsături de copil: AESCH. *Th.*533, SOPH. *Fr.*619.

[άνήρ, παῖς]

άνδρο-πλήθεια, ας, ή *subst.* mulţime de oameni: AESCH. *Pers.*235.

[άνήρ, πλήθος]

άνδρο-ποιός, όν *adj.* creator de oameni: (despre muzică) PLUT. *M.*334f.

[άνήρ, ποιέω]

άνδρό-πρωρος, ον *adj.* cu faţă de om: ARSTT. *Ph.*198b32.

[άνήρ, πρόρα]

άνδρό-σφιγξ, ιγγος, ό *subst.* sfînx cu cap de bărbat: HDT. 2.175.

[άνήρ, σφιγξ]

άνδροτις, ἦτος, ή *subst.* bărbăţie, forţă, vigoare: IL. 16.857, id. 24.6.

[άνήρ]

άνδρο-τύχης, ἐς *adj.* care îşi găseşte bărbat: AESCH. *Eu.*960.

[άνήρ, τυγχάνω]

άνδρο-φάγος, ον [ᾶ] *adj.* mănecător de oameni, antropofag: (despre Ciclop) OD. 10.200, (despre o populaţie din nordul Scitiei) HDT. 4.18.

[άνήρ, φαγεῖν]

άνδρο-φθόρος, ον *adj.* prăpăditor de oameni, funest: Pl. *Fr.*177b, SOPH. *Ph.*266

[άνήρ, φθείρω]

άνδρό-φθορος, ον *adj.* (care provine) de la un om ucis, de om mort: (sânge) SOPH. *Ant.*1022.

[άνήρ, φθείρω]

άνδροφονέω-ω, *vb.* a omorî, a ucide: LXX *4Mac.*9.15.

[άνδροφόνος]

άνδρο-φόνος, ον *adj.* I I ucigaş de oameni, omorător, ucigător, crâncen, letal: (epitet al lui Hector) IL. 1.242, (al lui Ares) id. 4.441, HES. *Sc.*98, φάρμακον άνδροφόνον OD. 1.261 *otrăvă ucigătoare*. 2 (gener.) ucigaş, criminal: EUR. *Hec.*1061, PLAT. *Phd.*114a.

- LYS. 10.7 §.a. **II** ucigaşă de bărbat, care și-a ucis sotul: Pl. P.4.252.
[άνήρ, φόνος]
- άνδρο-φόντης**, ου, ὁ *subst.* ucigaş de oameni: AESCH. Th.572.
[άνήρ, φόνος]
- άνδρό-φρων**, ον *adj.* cu minte (sau simțăminte) de bărbat: SOPH. Fr.943.
[άνήρ, φρήν]
- άνδρώδης**, ες *adj.* plin de bărbăție, viril, viguros, viteaz: ISOC. 5.76, ARSTT. EN1109b18, PLB. 2.1.8 §.a. // **άνδρωδώς**, *adv.* cu bărbăție, ca un bărbat, vitejește: ISOC. 12.31, PLB. 1.14.3, (superl.) XEN. Mem.4.8.1.
[άνήρ, -ωδης]
- άνδρών**, ὄνος, ὁ *subst.* {ion. άνδρεών} odaie a bărbaților, sală de ospete: AESCH. Ag.244, HDT. 1.34, EUR. HF954, XEN. Smp.1.4 §.a.
[άνήρ]
- άνδρῶν**, gen. pl. de la άνήρ
- άνδρωνίτις**, ιδος, ή *subst.* odăi ale bărbaților: (op. γυναικωνίτις „odăi ale femeilor”) LYS. 1.9, XEN. Oec.9.6.
[άνδρόν]
- άνέβραχε**, v. αναβραχεῖν: IL. 19.13, OD. 21.48.
- άν-έγγυος**, ον *adj.* **I** lipsit de garanție, nesigur: άνέγγυοι γάμοι EUR. Fr.369a *nuntă fără zestre*. **II** **1** nelegitim: (copil) PLAT. R.461b. **2** nelogodită, nemăritată: PLUT. Caes.14.7.
[άν, έγγυος]
- άν-εγείρω**, *vb.* [aor. άνήγειρα] {poet. aor.2 med. 3sg. άνήγηρο Soph. Fr.824, άνέγηρο A.Rh. 1.522} **I** **1** a scula, a trezi: (din somn) IL. 10.138, (din pat) OD. 4.730. **2** (fig.) a deștepta, a însufleți, a înviora, a stârni: άνέγειρα έταίρους μελιχίσις' έπέεσσι OD. 10.172 *mî-am însuflețit tovarășii cu vorbe blânde: (o amintire) Pl. O.8.74, (o cântare) AR. Ra.370*. **3** (med.-pas.) a se scula, a se trezi, a se deștepta: EUR. HF1055, PLAT. Phd.72b, XEN. An.3.1.12 §.a. **II** a ridica (din nou), a (re)înălța: (o construcție) LXX *Înt.*49.13.
[άνά, έγειρω]
- άνέγερσις**, εως, ή *subst.* trezire, deșteptare: PLUT. M.378e.
[άνεγειρω]
- άν-έγερτος**, ον *adj.* fără trezire: (despre somn) ARSTT. GA779a3.
[άνεγειρω]
- άνεγκλητεί**, *adv.* la adăpost de orice învinuire, în mod ireproșabil: ISOC. 15.28
[άνέγκλητος]
- άν-έγκλητος**, ον *adj.* **I** care nu poate fi învinuit (de nimic), ireproșabil, fără de prihană, nevinovat: XEN. HG6.1.13, άνέγκλητον έμαυτόν μέχρι ταυτησί της ήλικίας παρεσχηκώς ISOC. 15.97 *nedând nici o pricină a fi învinuit (= purtându-mă ireproșabil) până la această vârstă: LXX 3Mac.5.31*. **II** care nu dă prilej disputelor: PLAT. Lg.737a.
[άν-, έγκαλέω]
- άνεγκλήτως**, *adv.* **I** la adăpost de orice învinuire, în mod ireproșabil: DEM. 17.2. **II** fără a pricinui dispute: ARSTT. Pol.1321b22. **III** fără a se plânge: PLUT. M.102e.
[άνέγκλητος]
- άν-εγκωμιάστος**, ον *adj.* nelăudat: ISOC. 9.73.
[άν-, έγκωμιάζω]
- άνέγνω**, (aor.) v. αναγιγνώσκω
- άνέγρομαι**, *vb.* a se scula, a se trezi: PLUT. M.75e, LUC. DMar.14.2.
[prez. tard. de la aor.2 άνηγρόμην, v. άνεγειρω]
- άν-εδάφιστος**, ον [δά] *adj.* nenivelat: (teren) ARSTT. Pr.934b22.
[άν-, έδαφίζω]
- άνέδη**, *adv.* **I** **1** fără reținere, liber, slobod, nestânjenit: φεύγειν ~ AESCH. Supp.14 *a fugi nestânjenit (sau în grabă): SOPH. Ph.1153, PLAT. Pri.342c, ARSTT. EN 1151a23, DEM. 18.11*. **2** fără măsură, fără scrupule: PLB. 15.20.3. **II** fără rezerve, pur și simplu: PLAT. Grg.494e.
[άνήμι]
- άνέδρακον**, aor. de la αναδέρκομαι
- άνέδραμον**, aor. de la ανατρέχω
- άν-έδραστος**, ον *adj.* fără bază, instabil: PLUT. M.654a.
[άν-, έδράζω]
- άν-έζω**, *vb.* **I** **1** a așeza, a pune (sus): (+ εις) IL. 13.657, id. 14.209. **2** a pune înapoi, a întoarce: οὐκ οἶδ', ή κέν μ' άνέσει θεός OD. 18.265 *nu știu dacă zeul mă va întoarce [în patrie]*. **II** (med.) a se așeza: A.RH. 1.1170.
[άνά, έζομαι]
- άνήκα**, (poet.) aor. de la άνήμι
- άν-εθέλητος**, ον *adj.* nevoit, nedorit: HDT. 7.88.
[άν-, έθέλω]
- άν-ειδωλοποιέω-ῶ**, *vb.* a imagina: PLUT. M.1113a.
[άνά, είδωλοποιέω]

ἀν-εἰκαστος, *ov adj.* neasemānat, de nedescris, imens: LXX 3*Mac.* 1.28.

[ἀν-, εἰκάζω]

ἀν-εὐλειθία, *ας, ἡ adj.f.* neajutatā (la naștere) de zeița Eileithyia: (despre Athena) σὲ τὰν ὠδίνων λοχίᾱν ἀνελειθίαν EUR. *Ion* 453 *pe tine, ce nu te-ai născut în dureri cu ajutorul [zeiței] Eileithyia.*

[ἀν-, Εὐλειθία]

ἀν-εὐλέω-ῶ, *vb. I* (med.-pas.) a se strânge, a se retrage: (despre soldați) THUC. 7.81, (despre albine) ARSTT. *HA* 627b12, ἐὰν ... μὴ ὑπακούῃ μηδ' ἀνελιῆται PLUT. *M.* 503c *dacă [limba] nu ascultă și nu se reține.* II a desfășura, a deschide: (un sul de carte) LXX *Iez.* 2.10, (o scrisoare) PLUT. *M.* 109d.

[ἀνά, εἶλω]

ἀνείλιξις, *εως, ἡ subst.* inversare a mișcării de rotație, rotire inversă, reversiune: (a univ. versului) PLAT. *Plt.* 270d, id. *Plt.* 286b.

[ἀνελίσσω]

ἀνελίσσω, (ep. ion.) v. ἀνελίσσω

ἀνείλλομαι, *vb. I* a se strânge, a se trage înapoi: PLAT. *Smp.* 206d. II a se desfășura: (despre un discurs) PLAT. *Criti.* 109a.

[v. ἀνειλέω]

ἀνειμένως, *adv. I* slobod, fără reținere sau măsură, în mod neglijent: THUC. 2.39, XEN. *Cyr.* 4.5.8, ARSTT. *EM* 114a5. II în mod liber, cu sinceritate: ISOC. 8.41.

[ἀνειμένος, part. pf. pas. de la ἀνίημι]

ἀν-ειμι, *vb.* [impf. ἀνίειν sau (ep. ion.) ἀνήϊον] [att. folosit ca viit. al lui ἀνέρχομαι] I I a merge sus, a urca, a sui: ἀνήϊον ἐς περιωπήν OD. 10.146 *m-am suit într-un loc cu vederea jur-împrejur*; ἀνίων ἐκ Πειραιῶς PLAT. *R.* 439e *suind din Pireu.* 2 a se ridica, a răsări, a ieși (la vedere): ἄμ' ἠελίῳ ἀνίοντι IL. 18.136 *odată cu răsăritul soarelui*; ἰδρῶς ἀνήϊε χρωτί SOPH. *Tr.* 767 *îi ieși sudoare pe piele.* 3 (despre corăbii) a se duce în larg, a pleca: OD. 10.332, A.RH. 4.238. II a merge la cineva, a ajunge, a sosi: ἄνεισι πάϊς ἐς πατρός ἐταίρους IL. 22.492 *merge copil, la ai tatei tovarăși*; ἡ ἀγγελίη ... παρὰ βασιλέα ἀνήϊε HDT. 5.108 *sosi vestea la rege.* III a se întoarce: IL. 6.480, OD. 1.259, (fig.) ἄνειμι ἐπὶ τὸν πρότερον λόγον HDT. 1.140 *mă întorc la ce spuneam mai înainte.*

[ἀνά, εἶμι]

ἀν-εἴμων, *ov adj.* [gen. -ονος] neîmbrăcat, despuțat: OD. 3.348.

[ἀν-, εἶμα]

ἀνεῖναι, *inf. aor. act.* de la ἀνίημι

ἀνεῖπον, *vb.* [doar aor.: pas. ἀνερρήθη] I a proclama, a anunța (cu glas tare), a vesti: (frecv. prin intermediul unui crainic) (+ ac. pers.) PL. *P.* 1.32, (pas.) ἀναρρηθῆεις ... ἡγεμόν XEN. *HG* 1.4.20 *proclamat conducător*; (+ inf.) ἀνεῖπεν ὁ κήρυξ, εἴ τις βούλεται ... ξυμμαχεῖν, τίθεσθαι παρ' αὐτοῦς τὰ ὄπλα THUC. 2.2 *crainicul a dat de veste ca toți cei care doresc să intre în alianță să depună armele la ei*; (+ ac. și inf.) EUR. *Med.* 272, AR. *Pax* 550, (spec.) εὐφημίαν ἀνεῖπε καὶ σιγὴν στρατῶι EUR. *IA* 1564 *ceru armatei tăcere smerită.* II a striga (în gura mare): LUC. *Alex.* 46. III a invoca: (zeii) PLUT. *Comp. Thes.Rom.* 6.5.

[ἀνά, εἶπον]

ἀν-εἶργω, *vb.* [aor. ἀνεῖρξα] {ep. ion. impf. ἀνέεργον} I a împinge înapoi, a ține la distanță, a opri, a alunga: Τρώων ἀνέεργε φάλαγγας IL. 3.77 *împinse înapoi rândurile troienilor*; XEN. *HG* 7.1.31, PLB. 15.29.13 ș.a., τοὺς ἐπὶ τοῦ τείχους ~ IOS. *BIB.* 487 *a-i alunga pe cei aflați pe metereze.* II (fig.) a reprima, a înfrâna: (mânia) PLAT. *Lg.* 731d.

[ἀνά, εἶργω]

ἀνεῖρξις, *εως, ἡ subst.* reprimare, înfrânare: PLUT. *M.* 584e.

[ἀνεῖργω]

ἀν-εἶρομαι, *vb.* [aor. ἀνηρόμην] a întreba: (+ ac. pers.) IL. 21.508, PLAT. *Smp.* 173b, ἀνήρετ' αὐτὸν Χαίρεφῶν AR. *Nu.* 156 *Chairephon l-a întrebat*; (+ ac. lucru) OD. 13.238, (+ dublu ac.) τοῦτο δέ τοι ἐρέω ὃ μ' ἀνεῖραι IL. 3.177 *am să-ți spun ce mă întrebă*; (+ prop. interrog.) SOPH. *OC* 210.

[ἀνά, εἶρομαι]

ἀνεῖρῶ, (ion. poet.) v. ἀνερύω

ἀν-εἶρω, *vb. I* a înșira: HDT. 3.118. II a împleți: AR. *Ach.* 1006.

[ἀνά, εἶρω]

ἀν-εἶσοδος, *ov adj.* fără intrare, inaccesibil: PLUT. *Dio* 7.7.

[ἀν-, εἶσοδος]

ἀνεισφορία, *ας, ἡ subst.* scutire de impozite: PLUT. *Eum.* 4.3.

[ἀνεισφορος]

ἀν-εἰσφορος, *ov adj.* scutit de impozite: PLUT. *Cam.* 2.5, (subst.) IOS. *AI* 13.213.

[ἀν-, εἰσφορά]

ἀνέκᾱθεν, *adv.* [var. ἀνάκᾱθεν] I de sus, din înalt: AESCH. *Ch.* 427, id. *Eu.* 373, HDT. 4.57

II de demult, de la început, de (la) obârșie:

HDT. 5.65, (+ art.) τὰ ~ γένος ἔοντος Φοίνικος HDT. 1.170 *la obârşie fiind de neam fenician*; PLB. 2.35.10.

[ἀνεκός]

ἀνεκός, [-ᾶ-] *adv.* în sus, spre înalt: PI. O.2.22, AR. V.18.

[ἀνά, ἐκός]

ἀν-έκβατος, *ov adj.* fără ieşire: THUC. 3.98.

[ἀν-, ἐκβαίνω]

ἀν-εκβίαστος, *ov adj.* care nu poate fi alungat cu forţă: PLUT. M.1055e.

[ἀν-, ἐκβιάζομαι]

ἀν-εκδήμητος, *ov adj.* (zi) nefavorabilă pentru a călători: PLUT. M.269e.

[ἀν-, ἐκδημέω]

ἀν-εκδιήγητος, *ov adj.* care nu poate fi descris (în cuvinte), de negrăit: NT 2Cor.9.15

ἀν-εκδίκητος, *ov adj.* IOS. A117.61.

[ἀν-, ἐκδικέω]

ἀν-ἐκδοτος, *ov adj.* nedată în căsătorie, nemăritată: LYS. 13.45, DEM. 45.74, IS. 6.14 ş.a.

[ἀν-, ἐκδίδωμι]

ἀν-εκλόλητος, *ov adj.* inexprimabil, de negrăit: NT 1Pr.1.8.

[ἀν-, ἐκλαλέω]

ἀν-ἐκλειπτος, *ov adj.* care nu se isprăveşte, inepuizabil, nesfârşit, neseccat: PLUT. M.438c, NT Lc.12.33.

ἀν-εκλιπής, *έξ adj.* inepuizabil, nesfârşit: LXX Iht.7.14.

[ἀν-, ἐκλείπω]

ἀν-ἐκπληκτος, *ov adj.* I care nu se lasă impresionat sau speriat, imperturbabil, impasibil, neînfricat: PLAT. R.619a, ARSTT. EN115b11, ~ *παρά τὰ δεινά* PLUT. Ser.10.2 *imperturbabil în faţa primejdiiilor*:

(superl.) (subst.) τὸ ἀνεκπληκτότατον XEN. Ages.6.7 *totală impasibilitate, sânge rece*.

II care nu face impresie, fără efect: PLUT. M.7a. // **ἀνεκπλήκτως**, *adv.* imperturbabil, fără teamă: PLUT. Alex.12.4.

[ἀν-, ἐκπλήσσω]

ἀνεκπληξία, *ας, ή subst.* impasibilitate, sânge rece: PLAT. Def.412c.

[ἀνεκπληκτος]

ἀν-ἐκπλύτος, *ov adj.* care nu se poate spăla, de neşters: PLAT. Ti.26c.

[ἀν-, ἐκπλύω]

ἀν-ἐκπυστος, *ov adj.* care nu se poate afla, ascuns: IOS. A117.309.

[ἀν-, ἐκπυθάνομαι]

ἀνεκτέος, *α, ov adj.vb.* care trebuie răbdat: SOPH. OC 883.

[ἀνέχω]

ἀνεκτός, *ov adj.vb.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| care poate fi răbdat, ușor de îndurat, suportabil, tolerabil, acceptabil: IL. 1.573.

OD. 20.83 ş.a., ἀνεκτοὶ οἱ ἔπαινοί εἰσι περὶ ἑτέρων λεγόμενοι THUC. 2.35 *sunt supportabile laudele aduse altora*:

(neut.) οὐκ ἀνεκτόν (ἔστι) AESCH. Ag.1364, PLAT. Th.154c *nu se poate îndura, este de nesuportat*:

λέγεις οὐκ ἀνεκτὰ SOPH. Ant.282 *sprei lucruri care nu pot fi răbdate (= intolerabile, de neîngădui)*. // **ἀνεκτός**, *adv.*

OD. 9.350, ISOC. 5.11, οὐκ ~ ἔχειν XEN. HG7.3.1 *nu e de suportat*.

[ἀνέχω]

ἀν-ἐκφευκτος, *adj.* de care nu se poate fugi, inevitabil: PLUT. M.166e.

[ἀν-, ἐκφεύγω]

ἀν-ἐλεγκτος, *ov adj.* I I nesupus judecării, nejudecat: THUC. 6.53. 2 necombătut, necontestat, nemustrat: PLAT. Grg.467a, PLUT. Ages.5.3. II I nesupus discuţiei: PLAT. Philb. 41b. 2 netemeinic: DEM. Ep.2.16. 3 irefutabil, de necombătut: PLAT. Ap.22a.

[ἀν-, ἐλέγχω]

ἀνελέγκτως, *adv.* în mod netemeinic: PLUT. TCG31.4.

[ἀνέλεγκτος]

ἀν-ἐλέγχομαι, *vb.* a fi silit să mărturisească: EUR. Ion1471.

[ἀνά, ἐλέγχω]

ἀν-ελεήμων, *ov adj.* fără milă, nemilos, neîndurător, crud: LXX Pr.5.9, NT Rom.1.31. // **ἀνελεημόνως**, *adv.* fără milă, fără îndurare: LXX Ion6.21.

[ἀν-, ἐλεέω]

ἀνελέητος, *v.* ἀνηλέητος

ἀν-έλεος, *ov adj.* fără milă: NT Iac.2.13.

[ἀν-, ἐλεέω]

ἀνελευθερία, *ας, ή subst.* I condiție nevrednică de un om liber, atitudine servilă, slugarnicie, meschinărie, josnicie: PLAT. R.577d, id. Smp.183b, ARSTT. Pol.1336b3, PLUT. Dem.12.1. II lipsă de generozitate, zgârcenie, calicie: XEN. Cyr.8.4.32, ARSTT. EN1107b10.

[ἀνελεύθερος]

ἀνελευθεριότης, *ητος, ή subst.* servilism: ARSTT. MM1.24.1.

[ἀνελεύθερος]

ἀν-ελεύθερος, *ov adj.* |superl. -ότατος| I I nevrednic de un om liber, propriu condiției de sclav: πρᾶξαι οὐδὲν ἀνελεύθερον PLAT. Ap.38e *a nu face nimic nevrednic de un om*

liber: XEN. *Lac.*8.2. 2 nedemn. josnic. servil. slugarnic, meschin, ticălos: ἀνελεύθερον ... θάνατον AESCH. *Ag.*1521 *moarte nedemnă* (sau *meschină*): δειλῆ καὶ ἀνελευθέρω φύσει PLAT. *R.*486b *natură lașă și josnică*: (subst.) τὸ ἀνελεύθερον XEN. *Mem.*3.10.5 *servilism. supunere josnică*. 3 zgârcit, calic: AR. *Pl.*591, (op. ἄσωτος „risipitor”) ARSTT. *EN* 1107b13. 4 grosolan, necioplit: (despre vorbire) AR. *Fr.*685. II josnic, perfid: (despre șerpi) ARSTT. *HA*488b16.

[ἀν-, ἐλεύθερος]

ἀνελευθέρως, *adv.* ca un sclav, fără demnitate, în chip josnic sau slugarnic: XEN. *Ap.*9, PLUT. *Luc.*19.9, PLB. 28.4.9.

[ἀνελεύθερος]

ἀνελίξις, *εως*, ἡ *subst.* desfășurare sau răsucire: (intr-un dans) PLUT. *Thes.*21.1.

[ἀνελίσσω]

ἀνελίσσω, *vb.* [aor. ἀνείλιξα] {att. ἀνε(ι)λίττω} I (*tranz.*) I a derula (un sul, un volum), de unde a citi, a frunzări: XEN. *Mem.*1.6.14, LUC. *Ind.*27, (pas.) ARSTT. *Pr.*914a26. 2 (fig.) a desfășura: PLAT. *Phlb.*15e. 3 a învăți (în sens invers), a răsuci, a întoarce: EUR. *Or.*171, ARSTT. *Metaph.*1074a9, ὅπως ἂν στρέφῃ καὶ ἀνελίττῃ τὸν βίον ἡμῶν ὁ θεός PLUT. *Num.*14.5 *oricum ne-ar suci și ne-ar răsuci viața zeul*: τὴν φάλαγγα ἀνελίσσων APP. *BC*4.111 *intorcând frontul*. II (*intrans.*) I a se întinde, a se desfășura, a se răsuci: (despre limbă) AR. *Ra.*827. 2 a se întoarce: ARSTT. *GA*741b21.

[ἀνά, ἐλίσσω]

ἀνελκτος, *ον* *adj.* neextensibil: ARSTT. *Mete.*385a16.

[ἀν-, ἔλκω]

ἀνελκῶ, *v.* ἀνέλκω

ἀν-έλκω, *vb.* [var. prez. ἀνελκῶ, impf. ἀνεἰλκων, viit. ἀνείλκυσω, aor. ἀνείλκυσα; pas. aor. ἀνείλκυσθην, pf. ἀνείλκυσμαι] I I a trage în sus, a ridica: (talerele balanței) IL. 12.434, (niște grinzi) THUC. 2.76, (fig.) σεαυτὸν ἀνέλκεις ἐκ τῆς ἀτυχίας PLUT. *M.*112c *te ridici din nenorocire*. 2 a trage, a târî, a scoate: εἰς τὸ φῶς ἀνελκῶσαι AR. *Pax*307 *a scoate la lumină* (sc. *imaginea Păcii*): (la tribuna de judecată) AR. *Ach.*687. 3 (spec.) a trage (pe uscat), a scoate (la mal): (frecv. despre corăbii) HDT. 7.59, THUC. 3.89 ș.a., (despre pești) LUC. *Herm.*65. 4 (med.) a-și trage, a-și smulge: (părul din cap) IL. 22.77, (lancea dintr-un trup) OD.

22.97. II a trage înapoi: ὁ δὲ τόξου πῆχυν ἀνέλκε καὶ βάλεν IL. 11.375 *întinse cotul arcului și trase*.

[ἀνά, ἔλκω]

ἀν-ελληγόστολος, *ον* *adj.* care poartă îmbrăcăminte negrecescă: (despre Danaide) AESCH. *Supp.*234.

[ἀν-, Ἑλλην. στόλος]

ἀν-ελλίπις, *ές* *adj.* fără lipsă, neîntrerupt, continuu: PLUT. *M.*495c.

[ἀν-, ἐλλείπω]

ἀν-ελπις, ἴδος *adj.* fără nădejde: (+ gen.) EUR. *IT*487.

[ἀν-, ἐλπίς]

ἀνελπιστία, *ας*, ἡ *subst.* disperare, deznădejde: IOS. *AI*2.336.

[ἀνελπιστος]

ἀν-ἐλπιστος, *ον* *adj.* I nesperat, neașteptat, neprevăzut: AESCH. *Supp.*330, SOPH. *Tr.*673, EUR. *Hel.*412 ș.a., οὐκ ἀνελπιστόν μοι γέγονεν τὸ γεγονός τοῦτο PLAT. *Ap.*36a *acest fapt nu a fost ceva neașteptat pentru mine*; ~ εὐτυχία PLUT. *Dem.*31.6 *șansă nesperată*. II I (despre lucruri) fără speranță, care nu mai lasă speranță, disperat: ἐμὲ ὁ πολὺς ἀπολέλοιπεν ἤδη βίος ~ SOPH. *El.*186 *mai toată viața mi s-a scurs deja fără speranță* (= în deznădejde): (neut.) (comp.) ὁρῶν τὰ ἐκ τῆς γῆς ... ἀνελπιστότερα ὄντα THUC. 7.4 *văzând că situația de pe uscat era tot mai disperată*. 2 (despre pers.) care nu are speranță sau așteptări, deznădăjduit: ἔθνος ἀνελπιστον καὶ καταπεπατημένον LXX *Is.*18.2 *neam deznădăjduit și călcat în picioare*: (+ prep.) οὔτε ἀνελπιστοὶ πω μᾶλλον... ἐς ἡμᾶς ἐγένοντο THUC. 6.17 *niciodată n-au tras mai puțin speranțe în ceea ce ne privește*: (+ inf.) ἀνελπιστοὶ ἦσαν ... σωθήσεσθαι THUC. 8.1 *își pierduseră nădejdea de a mai fi salvați*.

[ἀν-, ἐλπίζω]

ἀνελπίστως, *adv.* I în mod nesperat sau neașteptat: LYS. 2.4, PLB. 1.6.3s. II fără speranță: ~ ἔχει PLAT. *Phlb.*36b *nu are nici o speranță* (este deznădăjduit): ISOC. 14.41.

[ἀνελπιστος]

ἀν-ἐλυτρος, *ον* *adj.* (entom.) fără elitre: ARSTT. *HA*490a15.

[ἀν-, ἐλυτρον]

ἀν-έμβᾶτος, *ον* *adj.* unde nu se poate intra, inaccesibil: PLUT. *M.*300d.

[ἀν-, ἐμβαίνω]

ἀ-νεμέσητος, *ov adj., adv.* care nu atrage dojana sau ranchiuna (zeilor, oamenilor), fără prihană: PLAT. *Cra.*401a, PLUT. *Luc.*13.4, (neut.) (+ inf.) εἰ θέμις καὶ ἀνεμέσητον εἰπεῖν PLAT. *Smp.*195a *dacă este legiuit și nu mi se ia în nume de rău a spune.* // **ἀνεμεσήτως**, *adv.* fără ranchiună: PLAT. *Lg.*684e.

[ἀ. νεμεσάω]

ἀν-εμέω-ῶ, *vb.* a vomă, a regurgita: ARSTT. *HA*594a29.

[ἀνά, ἐμέω]

ἀ-νέμητος, *ov adj.* I neîmpărțit: DEM. 44.10, PLUT. *M.*390c. II fără parte (din patrimoniu), fără resurse: PLUT. *Cat.Mi.*26.1.

[ἀ. νέμω]

ἀνεμιαῖος, *a, ov adj.* I plin de vânt, nefecundat, infertil: (despre ouă) AR. *Fr.*62.21. II (fig.) gol, deșert, steril: (op. γόνιμος „rodnic”) PLAT. *Th.*151e.

[ἀνεμία]

ἀνεμίζω, *vb.* a fi mișcat de vânt: NT *Iac.*1.6.

[ἀνεμος]

ἀνεμόεις, *όεσσα, όεν adj.* {ep. ion. ἠνεμ-} I bătut de vânt(uri), vântos: (epitet al Troiei) IL. 3.305, (despre înălțimi) OD. 9.400, EUR. *Heracl.*781, (despre un smochin) IL. 22.145, ἐξείει ὡσπερ κυβερνάτας ἀνήρ ιστίον ἀνεμόεν PL. *P.*1.92 *lasă-ți, precum cărmaciul, pânza în vânt;* CALL. *Del.*11. II iute, furtunos, aprig: AESCH. *Ch.*592, SOPH. *Tr.*953. III (fig.) iute ca vântul: (despre gând) SOPH. *Ant.*353.

[ἀνεμος]

ἀνεμος, *ou, ó [ã-] subst.* I I curent de aer, vânt: ἐν δ' ~ πρῆσεν μέσον ιστίον IL. 1.481 *vântul umflă pânza în mijloc;* ἴς ἀνέμου IL. 15.383 *forța vântului;* ἐς πνοιᾶς ἀνέμων OD. 4.839 *în boarea vântului;* πνεύματα ἀνέμων HDT. 7.16, AESCH. *Pr.*1085 *rafale de vânt;* (în apozitie cu numele vântului) ξὺν Βορρῆ ἀνέμῳ IL. 15.26 *cu ajutorul vântului Boreas;* ~ ζέφυρος HDT. 8.96 *zefir.* 2 (fig.) a pornire, impuls: SOPH. *Ant.*929, περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας NT *Ef.*4.14 *purtați încoace și încolo de orice vânt al învățăturii.* b deșertăciune: οὗτος ποιμανεῖ ἀνέμους LXX *Pr.*9.12a *acesta păstorește vânturi;* LXX *Ecl.*5.15. II punct cardinal, vânt: ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων LXX *Zah.*2.10 *din cele patru vânturi;* NT *Mt.*24.31.

[cf. lat. *animus*]

ἀνεμο-σκεπής, *ἐς [ã-] adj.* care apără de vânt: (despre îmbrăcăminte) IL. 16.224.

[ἀνεμος, σκέπη]

ἀνεμο-σφάραγος, *ov adj.* care răsună de vânturi sau în vânt: PL. *P.*9.5.

[ἀνεμος, σφαραγέομαι]

ἀνεμο-τρεφής, *ἐς [ã-] adj.* I hrănit (*sc.* ridicat, umflat) de vânt: (despre un val) IL. 15.625. II hrănit (*sc.* făcut din lemn întărit) de vânt: (despre o sulită) IL. 11.256.

[ἀνεμος, τρέφω]

ἀνεμοφορία, *ας, ἡ subst.* vânt nimicitor: LXX *Deut.*28.22.

[ἀνεμόφορος]

ἀνεμό-φορος, *ov adj.* stricat, prăpădit de vânt: LXX *Gen.*41.6.

[ἀνεμος, φθείρω]

ἀνεμο-φόρητος, *ov adj.* care poate fi dus de vânt, ușor (ca fulgul): LUC. *Lex.*7.

[ἀνεμος, φορέω]

ἀνεμπλήκτως, *adv.* fără uimire: PLUT. *Galb.*23.3.

[ἀνέμπληκτος, v. ἐμπλήσσω]

ἀν-εμπόδιτος, *ov adj.* I neîmpiedicat, nestânjenit, liber: ARSTT. *EN*153a15, PLB. 10.11.3, LXX *Inf.*17.19. II care nu împiedică, nu deranjează: ARSTT. *PA*663b11. // **ἀνεμποδίστως**, *adv.* fără opreliște: IOS. 16.172.

[ἀν-, ἐμποδίζω]

ἀν-έμπωτος, *ov adj.* care nu cade (pradă): (+ εις) PLAT. *Def.*412c.

[ἀν, ἐμπίπτω]

ἀν-έμφαντος, *ov adj.* inexpressiv: (+ gen.) PLUT. *M.*45c.

[ἀν-, ἐμφαίνω]

ἀνεμόδης, *ες adj.* I bătut de vânt(uri), cu mult vânt, vântos: SOPH. *Fr.*553, ARSTT. *Mete.*360b5. II care anunță vânt: (despre valuri) ARSTT. *Pr.*932b29. III purtat de vânt: (despre ecou) THEOC. *Syr.*6.

[ἀνεμος, -ωδης]

ἀνεμ-ώκης, *ες [ã-] adj.* iute ca vântul: EUR. *Ph.*163, AR. *Av.*697.

[ἀνεμος, ὠκύς]

ἀνεμώλιος, *ov [ã-] adj.* I ca vântul, în vânt, zadarnic: ταῦτ' ἀνεμώλια βάζεις IL. 4.355 *spui doar vorbe în vânt;* τί νυ τόζον ἔχεις ἀνεμώλιον αὐτως; IL. 21.474 *de ce fii un arc doar așa, în vânt (= zadarnic)?;* THEOC. 25.239. II nevolnic: IL. 20.123.

[cf. ἀνεμος (disimulare de la *ἀνεμώντος?)]

ἀνεμώνη, *ης, ἡ subst.* {dor. ἀνεμώνᾱ} (bot.)

- anemonă. *Anemone coronaria*: THEOC. 5.92. (fig.) άνεμώναι τῶν λόγων LUC. *Lex.23 floricele ale vorbirii.*
[άνεμος?]
- άν-ενδεής**, ἐς *adj.* care nu are nevoie de nimic, desăvârșit: PLUT. *M.1068c.*
- άν-ένδεκτος**, ον *adj.* imposibil, cu nepuțință: NT *Lc.17.1.*
[άν-, ένδέχομαι]
- άν-ενδοίαστος**, ον *adj.* indubitabil, neîndoielnic, neîndoios: LUC. *Herm.67.* IOS. *A117.246.*
[άν-, ένδοιάζω]
- άνένεικα**, (ion.) v. άναφέρω
- άν-ενθουσίαστος**, ον *adj.* lipsit de entuziasm, fără pasiune, rece: PLUT. *M.751b.* //
- άνενθουσιάστως**, *adv.* fără inspirație sau ardoare: PLUT. *M.346b.*
[άν-, ένθουσιάζω]
- άν-εννόητος**, ον *adj.* care nu are idee (de ceva), fără habar: (+ gen.) PLB. 2.35.6, IOS. *A115.130.*
[άν-, έννοέω]
- άν-έντευκτος**, ον *adj.* I de care nu te poți apropia, nesociabil, ursuz: PLUT. *M.10a.* II încoruptibil: PLUT. *M.355a.*
[άν-, έντυγχάνω]
- άν-εξάλειπτος**, ον *adj.* de neșters, fără sfârșit: ISOC. 5.71, PLUT. *M.1a.*
[άν-, έξαλείφω]
- άν-εξάπτητος**, ον *adj.* care nu se poate înșela, infailibil: ARSTT. *Top.132a32.*
[άν-, έξαπατάω]
- άν-εξέλεγκτος**, ον *adj.* I I nepus la încercare, neîncercat, nedovedit: άνεξέλεγκτον και τὸ άνδρεῖον ἔχει THUC. 4.126 *și vitejia lor rămâne neîncercată.* 2 neverificabil, insondabil, de nepătruns: THUC. 1.21, LXX *Pr.25.3.* II de nerespins, de necombătut, irefutabil: ARSTT. *SE176b24.* III fără cusur, fără prihană, ireproșabil: XEN. *Cyn.13.7.* DEM. 25.39, XEN. *Pel.4.2.*
[άν-, έξελέγω]
- άνεξέλεγκτως**, *adv.* fără a putea fi dovedit: XEN. *Oec.10.8.*
[άνεξέλεγκτος]
- άν-εξεραύνητος**, ον *adj.* de nepătruns, de neînțeleas: NT *Rom.11.33.*
[άν-, έξερευνάω]
- άν-εξέργαστος**, ον *adj.* neisprăvit, neterminat: LUC. *Fug.21.*
[άν-, έξεργάζομαι]
- άν-εξέταστος**, ον *adj.* nesupus cercetării, neexaminat, necercetat: PLAT. *Ap.38a.* ISOC. 9.42, DEM. 4.36 *ș.a.* // **άνεξετάστως**, *adv.* fără cercetare: PLUT. *M.94c.*
[άν-, έξετάζω]
- άν-εξεύρετος**, ον *adj.* care nu poate fi găsit sau investigat, incalculabil: THUC. 3.87, ARSTT. *Mu.392a17.*
[άν-, έξευρίσκω]
- άνεξικᾶκία**, ας, ἡ *subst.* răbdare, resemnare: LXX *Înt.2.19.* PLUT. *Cor.15.5.*
[άνεξικακος]
- άνεξι-κᾶκος**, ον [ἰ] *adj.* răbdător, îngăduitor, tolerant: NT *2Tim.2.24.* LUC. *Jud.Voc.9.*
[άνέχω, κακόν]
- άν-εξίκμαστος**, ον *adj.* care nu se usucă: ARSTT. *Pr.928a29.*
[άν-, έξικμάζω]
- άν-εξιχνίαστος**, ον *adj.* căruia nu i se poate lua urma, *de unde* de nepătruns, de neînțeleas: LXX *Iov5.9.* NT *Rom.11.33.*
[άν-, έξιχνιάζω]
- άν-έξοδος**, ον *adj.* I I fără ieșire, fără întoarcere: (despre râul Acheron) THEOC. 12.19. 2 nefavorabil pentru a pleca la drum: (despre o zi) PLUT. *M.269e.* 3 inextricabil, încalcit: PLUT. *M.1034b.* LUC. *Herm.15.* II care nu iese (în lume), retras, nesociabil: PLUT. *M.242e.*
[άν-, έξοδος]
- άν-έξοιστος**, ον *adj.* inexprimabil, incomunicabil: PLUT. *M.728d.*
[άν-, έκφέρω]
- άν-εόρταστος**, ον *adj.* nepotrivit pentru o sărbătoare: PLUT. *M.1102b.*
[άν-, εορτάζω]
- άν-έορτος**, ον *adj.* care nu ia parte la sărbători, care nu sărbătorește: (+ gen.) EUR. *El.310.*
[άν-, εορτή]
- άν-επαίσθητος**, ον *adj.* I care nu simte, nu bagă de seamă: (+ gen.) PLB. 38.1.6. II care nu poate fi simțit, imperceptibil: PLUT. *M.1062d.* IOS. *A12.86.* LUC. *Nav.40.*
[άν-, επαισθάνομαι]
- άν-επαίσχοντος**, ον *adj.* care nu are de ce să se rușineze: NT *2Tim.2.15.* IOS. *A118.243.*
[άν-, επαισχύνομαι]
- άν-επαιτιάτος**, ον *adj.* neînvinuit: IOS. *A14.287.*
[άν-, επαιτῖαομαι]
- άν-επάλλακτος**, ον *adj.* care nu alternează, *sc.* cu dinți de aceeași lungime: (despre cal

- și bou) ARSTT. HA501a17.
 [άν-, έπαλλάσσω]
- άν-επάλλομαι**, vb. |part. aor. άνεπάλλμενος| a sări, a țâșni: (despre un mistreț) A.RH. 2.825.
 [v. άναπάλλω]
- άνεπάλοτο**, (ep.) ind. aor. med. de la άναπάλλω
- άν-επανόρθωτος**, on *adj.* imposibil de îndreptat, de neîndreptat, fără leac: PLUT. M.49b, IOS. A116.372.
 [άν-, έπανορθόω]
- άν-έπαφος**, on *adj.* I neatins, intact: DEM. 35.11. II care nu trebuie atins: MEN. Per.Fr.7.
 [άν-, έπαφή]
- άν-επαφρόδιτος**, on *adj.* lipsit de farmec, fără putere de seducție: (comp.) XEN. Smp.8.15.
 [άν-, έπαφρόδιτος]
- άν-επαχθής**, ές *adj.* neîmpovărător, nesupărător: PLUT. Cat.Mi.8.5, LUC. Hist.Consc. 44. // **άνεπαχθώς**, *adv.* I în mod neîmpovărător, fără a pricinui supărare: THUC. 2.37, PLUT. Num.3.1. II fără a se supăra sau a se plânge: PLUT. M.102e.
 [άν-, έπαχθής]
- άν-επηρέαστος**, on *adj.* nevătămat, neînjosit: IOS. A113.53. // **άνεπηρέάστως**, *adv.* fără înjosire, în pace: IOS. A116.63.
 [άν-, έπηρέάζω]
- άν-επιβάτος**, on *adj.* inaccesibil: PLUT. M.216a, IOS. A13.181.
 [άν-, έπιβαίνω]
- άν-επιβούλευτος**, on *adj.* I care nu țese intrigi, nu complotează: (neut.) τὸ άνεπιβούλευτον THUC. 3.37 *lipsă a intrigilor, siguranță*: IOS. A119.43. II neamenințat de comploturi, scutit de intrigi: PLB. 7.8.4.
 [άν-, έπιβουλεύω]
- άν-επίγνωστος**, on *adj.* care nu se poate recunoaște sau desluși: (neut. subst.) IOS. A112.90. // **άνεπιγνώστως**, *adv.* fără să se poată recunoaște, imperceptibil: PLB. 18.18.16.
 [άν-, έπιγνώσκω]
- άν-επίγραφος**, on *adj.* neinscripționat, nemarcat: PLB. 8.31.6, (neut. subst.) LUC. Herm.39.
 [άν-, έπιγραφή]
- άν-επιδεής**, ές *adj.* care nu are nevoie (de ceva): (+ gen.) LUC. DMort.8.2.
 [άν-, έπιδεής]
- άν-επίδικος**, on *adj.* (jur.) care nu trebuie adjudecat printr-un proces, *de unde* necontestat, necontestabil: (despre moștenire) IS. 3.59, DEM. 46.22.
 [άν-, έπίδικος]
- άνεπεικεία**, ac, ή *subst.* lipsă de justete sau de îngăduință, asprime: DEM. 29.3.
 [άνεπεικείης]
- άν-επεικής**, ές *adj.* necumprătat, nepotrivit, injust: LXX Prov.12.26, (comp.) THUC. 3.66. // **άνεπεικῶς**, *adv.* fără îngăduință: ARR. An.7.29.1.
 [άν-, έπεικείης]
- άν-επικλήτος**, on *adj.* |comp. -ότερος Xen. Ages.1.5| căruia nu i se pot aduce obiectii, mai presus de orice critică, ireproșabil: XEN. Cyr.2.1.22, IOS. A15.298. // **άνεπικλήτως**, *adv.* fără a face vreo plângere: THUC. 1.92.
 [άν-, έπικαλέω]
- άν-επικλύστος**, on *adj.* care nu poate fi inundat: IOS. A12.250.
 [άν-, έπικύζω]
- άν-επικώλυτος**, on *adj.* neîmpiedicat, nestânjenit (de nimic), ferit de piedici: IOS. A11.262. // **άνεπικωλύτως**, *adv.* fără nici o opreliște, liber: IOS. A116.169.
 [άν-, έπικωλύω]
- άν-επίληπτος**, on *adj.* care nu este expus atacurilor sau învinuirilor, ferit de critici, ireproșabil, fără pată: THUC. 5.17, XEN. Cyr.1.2.15, PLB. 30.7.6, (comp.) PLAT. Phlb.43c. // **άνεπιλήπτως**, *adv.* fără a fi atacat, fără primejdie: XEN. An.7.6.37.
 [άν-, έπιλαμβάνω]
- άνεπιλογίστος**, *adv.* fără chibzuială, în mod nesocotit: PLAT. Sp.365d.
 [άνεπιλόγιστος, v. έπιλογίζομαι]
- άν-επίμ(ε)ικτος**, on *adj.* I neamestecat, pur: ARSTT. Spir.483b1. II fără relații (cu alții), izolat, rupt (de lume), separat: (despre o regiune) PLUT. M.604b, (despre un mod de viață) id. Rom.3.4, (subst.) τὸ λίαν άνεπίμικτον IOS. Ap.1.68 *neamestecarea totală, izolarea completă*.
 [άν-, έπιμίγνυμι]
- άνεπιμιξία**, ac, ή *subst.* lipsă a relațiilor (cu alții), izolare: PLB. 16.29.12.
 [άνεπίμικτος]
- άν-επίμονος**, on *adj.* fără efect de durată, vremelnic, trecător: PLUT. M.7b.
 [άν-, έπιμένω]
- άν-επίξεστος**, on *adj.* cu ieșituri, neșlefuit, neisprăvit: HES. Op.746.

- [ἀν-, ἐπιξέω]
ἀν-επίπληκτος, ον *adj.* I de nedojenit, ireprosabil: (despre viață) EUR. *Or.*922, MEN. *Epit.*910. II nedojenit, indisciplinat, dezmățat: PLAT. *Lg.*695b.
 [ἀν-, ἐπιπλήσσω]
ἀνεπιπληξία, ας, ἡ *subst.* nedojenire, indisciplină, dezmăț: PLAT. *Lg.*695b.
 [ἀνεπίπληκτος]
ἀν-επίρρεκτος, ον *adj.* care n-a fost folosit la jertfe, nesfințit: HES. *Op.*748.
 [ἀν-, ἐπιρρέξω]
ἀν-επισήμαντος, ον *adj.* I nemarcat printr-un semn distinctiv, (de) nedeslușit: PLB. 5.81.3. II nesemnălat, nementionat: PLB. 11.2.1.
 [ἀν-, ἐπισημαίνω]
ἀν-επίσκεπτος, ον *adj.* neluat în considerație, nebăgat de seamă, trecut cu vederea: XEN. *Mem.*2.4.3, PLB. 32.13.5. // **ἀνεπισκέπτως**, *adv.* fără băgare de seamă, cu nesocotință: HDT. 2.45, ARSTT. *GA*778b10.
 [ἀν-, ἐπισκέπτομαι]
ἀνεπισκεψία, ας, ἡ *subst.* nebăgare de seamă, lipsă de observație: ARSTT. *APo.*79a6.
 [ἀνεπίσκεπτος]
ἀν-επιστάθμευτος, ον *adj.* scutit de obligația de a cartirui (trupe): PLB. 15.24.2.
 [ἀν-, ἐπισταθμεύω]
ἀνεπιστασία, ας, ἡ *subst.* neatenție, zăpăceală: PLAT. *Sp.*365d.
 [ἀνεπίστατος]
ἀν-επίστατος, ον *adj.* I neatent: PLB. 5.34.4. II nechibzuit, irațional: PLB. 27.10.4.
 [ἀν-, ἐπίστημι]
ἀν-επιστάτως, *adv.* I fără băgare de seamă: ἔἴσσαι παρελθεῖν ~ PLB. 1.4.4 *a lăsa să treacă nebăgat de seamă (= în uitare)*. II fără întrerupere: PLB. 10.47.9.
 [ἀνεπίστατος]
ἀνεπιστημόνως, *adv.* fără pricepere: PLAT. *Lg.*636e XEN. *Cyn.*3.11.
 [ἀνεπιστήμων]
ἀνεπιστημοσύνη, ης, ἡ *adj.* neștiință, necunoaștere, nepricepere, ignoranță: THUC. 5.7, (op. ἐπιστήμη „știință”) PLAT. *R.*350a, (despre albine) ARSTT. *HA*626b4, (+ gen.) ~ ὕγιεινῶ PLAT. *R.*560b *necunoașterea a ceea ce este sănătos*.
 [ἀνεπιστήμων]
ἀν-επιστήμων, ον *adj.* [gen. -ονος] I neștiutor, nepricăput, ignorant: HDT. 9.62, THUC. 7.67 ș.a., (+ gen.) PLAT. *Grg.*459b, (+ inf.) XEN. *Mem.*2.3.8, (+ ὅτι) THUC. 5.111, (fig.)
 ναῦς ἀνεπιστήμονας THUC. 2.89 *corăbii lipsite de experiență (sc. cu echipaj neexperimentat)*: (subst.) τὸ ἀνεπιστήμον ARSTT. *Top.*147a19 *ignoranța*. II neștiințific: (comp.) ἢ δ' ἐτέρη ἀνεπιστημονεστέρα μὲν ἐστὶ τῆς λελεγμένης HDT. 2.21 *a doua [interpretare] este și mai puțin științifică decât cea pomenită mai înainte*.
 [ἀν-, ἐπιστήμων]
ἀνεπιστρεπτεῖ, *adv.* fără a întoarce capul, fără a privi înapoi, cu dispreț sau indiferență: PLUT. *M.*46e.
 [ἀνεπίστρεπτος]
ἀνεπιστρέπτως, *adv.* fără a se întoarce (din drum), fără a da atenție, cu nepăsare: LXX *3Mac.*1.20.
 [ἀνεπίστρεπτος, cf. ἐπιστρέφω]
ἀνεπίσχετος, ον *adv.* de neoprit, de nestăvilit: IOS. *Vit.*265, PLUT. *Cat.Mi.*47.2. // **ἀνεπισχέτως**, *adv.* fără să poată fi oprit: PLUT. *Agēs.*27.2.
 [ἀνεπίσχετος]
ἀν-επίτακτος, ον *adj.* care nu primește porunci (de la nimeni), nesupus vreunei constrângerii, neatârnat, independent: THUC. 7.69, PLUT. *M.*987b.
 [ἀν-, ἐπιτάσσω]
ἀν-επιτήδειος, ον *adj.* {ion. -εος, -έη, -εον} I nepotrivit (pentru ceva), inadecvat, rău: (+ πρός) PLAT. *Sph.*219a, id. *Ti.*20d ș.a., (+ περί) ἐξέφερον ... λόγους περί τῶν Ματέρων ἀνεπιτηδείους PLUT. *Marc.*20.7 *a rostit cuvinte nepotrivite (= necuviincioase) despre zețele mame*: (+ inf.) LYS. 31.2, (prin eufemism) τι ... ἀνεπιτήδεον ἔσεσθαι HDT. 1.175 *a se întâmpla ceva rău*; μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν THUC. 3.71 *a nu întreprinde nici o acțiune nepotrivită*; οἰωνίζοντο ἀνεπιτήδειον εἶναι καὶ αὐτῷ καὶ τῇ πόλει XEN. *HG*1.4.12 *socoteau că este de rău augur atât pentru el, cât și pentru cetate*. II neprietenos, inamic: XEN. *HG*7.4.6, LYS. 8.1, (despre oponenți politici) ἄλλους τινὰς ἀνεπιτηδείους ... ἀνήλωσαν THUC. 8.65 *au eliminat alți câțiva [adversari] incomozi*.
 [ἀν, ἐπιτήδειος]
ἀνεπιτηδείως, *adv.* [-ότερον Plat. *Lg.*813b] în mod nepotrivit: πράττειν ... ~ LYS. 31.5 *a o duce prost*.
 [ἀνεπιτήδειος]
ἀν-επιτήδευτος, ον *adj.* I nepracticat, neîncercat: PLUT. *Alc.*23.5. II lipsit de afectare,

necăutat: LUC. *Hist. Cons.*44. // **άνεπιτηδέυ-
τως**, *adv.* fără afectare, (în mod) necăutat,
natural: LUC. *Pisc.*12.

[άν-, επιτηδέυω]

άν-επιτίμητος, *ov* [τῖ] *adj.* I care nu este *sau*
nu poate fi criticat, fără reproș: IOSC.
12.245, (+ gen.) DEM. 61.54. II nepedepsit:
PLB. 35.2.8.

[άν-, επιτιμάω]

άν-επιφανής, *έξ adj.* care nu iese în evi-
dență, obscur, neînsemnat: IOS. *AI*7.278.

[άν-, επιφανής]

άν-επίφθονος, *ov* *adj.* [comp. -ώτερος
Isc.15.100, superl. -ώτατος Dem. 18.321]
care nu trezește invidia *sau* muștrarea, fără
dojană, ireproșabil: SOPH. *Tr.*1033, THUC.
7.77, PLAT. *Sph.*243a ș.a., (subst.) τῆς
διαίτης τὸ άνεπίφθονον LUC. *Nigr.*14 *viata*
fără cusur [a ateniilor]. // **άνεπιφθόνως**,
adv. fără a trezi invidie *sau* ură: THUC. 6.54,
IOSC. 15.8.

[άν-, επίφθονος]

άν-επιχειρήτος, *ov* *adj.* I neîntreprins, neîn-
cercat: PLUT. *M.*1075d. II inatacabil, de
neatins: PLUT. *AgisCleom.*24.8.

[άν-, επιχειρέω]

άν-έραμαι, *vb.* [aor. άνηράσθη] a se rein-
drăgosti: (+ gen.) XEN. *Mem.*3.5.7.

[άνά, έραμαι]

άν-έραστος, *ov* *adj.* I I lipsit de dragoste,
fără dragoste: PLUT. *M.*406a, id. *M.*752c. 2
neiubit: LUC. *DMort.*16.3. II care nu iu-
bește, nesimțitor, crud: LUC. *DDeor.*14.1,
(superl.) CALL. *Epigr.*32.4, (subst.) τὸ
άνέραστον PLUT. *M.*634b *lipsa de afecțiune*
(*nepăsarea*).

[άν-, έραστός]

άν-έργαστος, *ov* *adj.* I nepreparat: IOS.
*B15.*427. II I neelaborat: ARSTT. *Metaph.*
1048b4. 2 netratat: (despre un subiect) PLB.
10.43.1.

[άν-, έργάζομαι]

άνέργεια, *ας, ή subst.* inactivitate, încetare a
lucrului: IOS. *B14.*582.

[άνεργος]

άν-εργος, *ov* *adj.* I inactiv: IOS. *AI*16.46. II
nefăcut: έργ' άνεργ[α] EUR. *Hel.*363 *facte*
nefapte (sc. nereale).

[άν-, έργον]

άν-ερεθίζω, *vb.* I a atăta, a întărâta, a pro-
voca: PLUT. *Thes.*6.9. II (*med., pas.*) a fi ată-
tat, întărâtat: THUC. 2.21, XEN. *An.*6.6.9.

[άνά, έρεθίζω]

άν-ερείπτομαι, *vb.* [var. άνερέπτομαι] {ep.

ind. aor. med. 3pl. άνηρείψαντο II. 20.234.
aor. 3sg. άνερέψατο Pi. *Fr.*52f.136} a lua pe
sus, a răpi, a înhăta: (despre Ganymedes) IL.
20.234, (despre Harpii) OD. 1.241, (despre
o vîjelie) 4.727, (despre Phaeton) HES.
*Th.*990 ș.a.

[άνά, έρέπτο]

άν-ερεύγομαι, *vb.* I a vărsa, a vomita: MEN.
*Asp.*451. II a se vărsa: (despre râuri) ARSTT.
*Mu.*392b16, A.RH. 2.744.

[άνά, έρεύγομαι]

άν-ερευνάω-ω, *vb.* a cerceta, a investiga, a
examina, a iscodi: PLAT. *Phd.*63a, (med.) id.
*Lg.*816c, LXX *4Mac.*3.13, (pas.) IOS.
*B12.*136.

[άνά, έρευνάω]

άν-ερεύνητος, *ov* *adj.* necercetat, neinvesti-
gat, neexaminat: PLAT. *Hp.Ma.*298c,
ARSTT. *EN*1181b12.

[άν-, έρευνάω]

άν-ερμάτιστος, *ov* *adj.* I (mar.) fără lest, ba-
last: (despre corăbii) PLAT. *Th.*144a. II
(fig.) I instabil, nesigur: PLUT. *M.*501d. 2
fără greutate: PLUT. *M.*704b.

[άν-, έρματίζω]

άν-ερμήνευτος, *ov* *adj.* I care nu se poate
explica, de neînțeleș: EUR. *Ion*255. II neîn-
țeleș (de nimeni): EUR. *Hyps.fr.*1.4.18.

[άν-, έρμηνεύω]

άν-ερπύζω, *vb.* a se cătăra (pe furieș): IOS.
*A16.*113, LUC. *Nec.*22, (fig.) εις άγρόν
άνερπύσαι AR. *Pax*585 *a o șterge la țară*.

[v. άνέρπω]

άν-έρπω, *vb.* I a se cătăra, a se târi (în sus,
pe furieș), a (se) sui: (despre icderă) EUR.
*Fr.*88, (pe o scară) id. *Ph.*1178, (despre ani-
male) ARSTT. *P4688a*10. II a se strecura, a
se furiaș: (despre apa unui izvor) CALL.
*Ap.*111.

[άνά, έρπω]

άνερρωγός, *part. pf. act.* de la άναρρήγνυμι:

άν-ερυθριάω-ω, *vb.* a se înroși, a se îmbu-
jora: PLAT. *Chrm.*158c, XEN. *Smp.*3.12.

[άνά, έρυθριάω]

άν-έρυω, *vb.* [viit. -ύσω, aor. άνείρυσαι] {ion.
și dor. άνειρύω Hdt., Theoc.} I a trage în
sus, a ridica: (pânzele unei corăbii) OD.
9.77, (o rochie) THEOC. 14.35. II a trage pe
uscat: (corăbii) HDT. 9.96.

[άνά, έρύω]

άν-έρχομαι, *vb.* [viit. άνελεύσομαι, aor. 2
άνήλθον, pf. άνελήλυθα] I I a merge sus, a
(se) urca, a (se) sui: OD. 10.97, SOPH.

Ph.625. AR. *Pax*184 §.a., ἐξ Ἰαίδου ... εἰς θεοὺς ἀνελθεῖν PLAT. *R.*521c *a sui de la Hades către zei*; ἀνελθόντες ... εἰς τὴν ἀκρόπολιν XEN. *HG*2.4.39 *urcând pe acropolă*; ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ μέγιστον δένδρον LUC. *VH*2.42 *urcându-mă în cel mai înalt corac*; ἀνήλθεν ἐπὶ τὸν βομόν IOS. *AI*15.51 *s-a suit la altar*; (abs.) ἀνελθὼν PLUT. *Aem.*31.4 *urcând la tribună*. 2 a se înălța, a se ridica, a crește: (despre plante) OD. 6.163, (despre soare) AESCH. *Ag.*658, (+ gen.) ἀνέρχεται Ὠκεανοῖο A.RH. 3.1230 *se ridică din Ocean*; (despre apa mării) ARSTT. *Mete.*358b32. II 1 a merge înapoi, a se întoarce: IL. 4.392, OD. 1.317. 2 (spec.) a se întoarce, a reveni (într-o discuție): ἀνελθέ μοι πάλιν EUR. *Ph.*1207 *întoarce-te și zi-mi (continuă-ți povestirea)*; PLAT. *R.*511c. 3 (fig.) a reveni, a trece, a ajunge: EUR. *Hec.*802. III (tranz.) a străbate: CALL. *Aet.*fr.24.4.

[ἀνά, ἔρχομαι]

ἀν-ερωτάω-ῶ, *vb.* {ion. impf. 3pl. ἀνειρώτευν Od. 4.251 și ἀνειρώτων Hdt. 9.89, dor. ἀνηρώτευν Theoc. 1.81} a întreba, a lua la întrebări, a cerceta, a iscodi: (+ ac. pers.) OD. 4.251, μιν ... ἀνειρώτων περι τῆς στρατιῆς HDT. 9.89 *il întrebară despre oștire*; (+ ac. pers. și ac. lucru) PLAT. *Chrm.*153d, (+ ac. lucru) τὰς τούτου δόξας ἀνερωτῶντα PLAT. *Men.*84d *iscodind propriile lui opinii*; (+ interog. indir.) ἀνηρώτα τί βούλοιντο XEN. *An.*2.3.4 *ii întrebă ce doresc*; LUC. *Pisc.*11.

[ἀνά, ἐρωτάω]

ἀνερωτητέον, *adj.vb.* trebuie întrebat: PLAT. *Phlb.*63c.

[ἀνερωτάω]

ἀνεσαν, (ep.) ind. aor. 3pl. de la ἀνίημι

ἀνεσις, *εως*, ή *subst.* I 1 lăsa-re, relaxare, slăbire, destindere: ἐν τῇ ἐπιτάσει καὶ ἀνέσει τῶν χορδῶν PLAT. *R.*349e *în privința întinderii și destinderii strunelor*. 2 (fig.) dezlegare, îngăduință: ARSTT. *Somn.*Vig.454b27, (+ inf.) οὐκ ἔδωκεν ἀνεσις οὐδενὶ ἀμαρτάνειν LXX *Sir.*15.20 *n-a dat nimămui îngăduința de a păcătui*. 3 scădere, scuti-re: (de impozite) PLUT. *Sert.*6.7. 4 topire: (a gheturilor) PLUT. *Sert.*17.7. II 1 scădere, slăbire, ușurare, alinare, domolire: (a nenorocirilor) HDT. 5.28, (a tristeții) PLUT. *M.*102b. 2 voie, slobozenie, libertate, desfrânare: PLAT. *Lg.*637c, ARSTT. *Pol.*1313b35. 3 delăsare:

LXX *2Ezr.*4.22. 4 destindere, relaxare, răgaz, tihnă: PLAT. *Lg.*724a, PLB. 1.66.10, οὐκ ἔσχηκα ἀνεσις τῷ πνεύματί μου NT *2Cor.*2.13 *n-am avut tihnă în duhul meu*.

[ἀνίημι]

ἀνέσσυτο, (ep.) ind. aor. med. 3sg. de la ἀνασεύομαι

ἀνέστα, **ἀνέστακα**, *v.* ἀνίστημι

ἀν-έστιος, *ov adj.* fără vatră, fără cămin, vagabond: IL. 9.63, SOPH. *Fr.*4. AR. *Eq.*1266 §.a.

[ἀν-, ἐστία]

ἀνέσχεθον, ind. aor. de la ἀνέχω

ἀνέσω, *v.* ἀνίημι

ἀν-ετάζω, *vb.* I a cerceta, a căuta să afle, a întreba: LXX *Jud.*6.29. II a cerceta (la judecată), a interoga, a tortura: NT *Fp.*22.24.

[ἀνά, ἐτάζω]

ἀν-έταιρος, *ov adj.* lipsit de tovarăși, fără prieteni: PLUT. *M.*807a.

[ἀν-, ἐταῖρος]

ἀνετέον, *adj.vb.* trebuie lăsat, slăbit sau dat drumul: PLAT. *Sph.*254b, PLUT. *M.*793b.

[ἀνίημι]

ἀν-ετεροίωτος, *ov adj.* neschimbător, imuabil: ARSTT. *Mu.*392a32.

[ἀν-, ἐτεροίω]

ἀν-έτοιμος, *ov adj.* I care nu este la îndemână, nesigur: HES. *Fr.*61. II nepregătit: IOS. *Vit.*106, (comp.) PLB. 12.20.6. // **ἀνετοίμως**, *adv.* fără a fi pregătit: APP. *Mith.*40.

[ἀν-, ἐτοίμος]

ἀνετος, *ov adj.* I 1 destins, lăsat liber, relaxat: (despre părți ale corpului) ARSTT. *GA*738a2. 2 dezlegat, deslăcut, despletit: (despre pâr) LUC. *Alex.*13. 3 (fig.) liber, neatârnat: (despre discurs) (subst.) LUC. *BisAcc.*28. II scutit de muncă, slobod: (despre animale consacrate unei divinități) APP. *BC*1.110, (glum. despre muscă) LUC. *Musc.*Enc.8.

[ἀνίημι]

ἀνέτως, *adv.* slobod: SOPH. *Fr.*641.

[ἄνετος]

ἄνευ, [ἄ-] *prep.* [în anastrofă începând cu Xen. *Cyr.*6.1.14] {megar. ἄνις Ar. *Ach.*798} (+ gen.) I 1 fără, lipsit de, în absența, fără ajutorul: ~ ἔθεν, οὐδὲ σὺν αὐτῷ IL. 17.407 *nici fără, nici cu el*; ~ δεσμοῖο OD. 13.100 *fără (nevoie de) vreo parămă*; εἰ δὲ τις ὄλβος ἐν ἀνθρώποισιν, ~ καμάτου οὐ φαίνεται Pl. *P.*12.28 *dacă există ceva bunăstare printre oameni, ea nu apare fără muncă*; ~ τε

δόλου καὶ ἀπάτης HDT. 1.69 *fārā de viclesug și înșelăciune*; ~ ἀλλήλων THUC. 5.39 *unii fārā alții*; (postpusă) ἀπάσης αἰδοῦς ~ LXX 3Mac.4.5 *fārā (absolut) nici o rușine*. 2 *fārā*, departe de: ~ δηίων IL. 13.556 *departe de vrăjmași*. 3 *fārā* voia (*sau* știrea), în ciuda, împotriva: ~ ἐμέθεν IL. 15.213 *fārā voia mea, în ciuda mea*; ~ οὐ πατρός ὑμῶν NT Mt.10.29 *fārā știrea Tatălui vostru*; (cu neg.) οὐ τοι ~ θεοῦ OD. 2.372 *nu fārā voia unui zeu*; AESCH. Pers.164. **II** cu excepția, în afară de: (în enumerări) ἄνευ τῆς θεραπείης τῆς ἐπομένης HDT. 7.184 *în afară de (= ca să nu mai socotesc) slujitorii care urmau [armata]*; πάντα ... ~ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου PLAT. Criti.112c *totul, cu excepția aurului și a argintului*; (+ τοῦ și inf.) DEM. 18.89.

[cf. got. *imi*]

ἀν-εὐάζω, *vb.* a striga εὐα *sau* εὐοῖ, a proslăvi prin strigăte de bucurie: (pe Dionysos) ARR. An.2.5.7.

[ἀνά, εὐάζω]

ἀνευθε(ν), [ἀ-] |uneori în anastrofă| {rar și tard. în proză} **I** (*adv.*) departe: ~ ἐόντι IL. 4.277 *departe fiind*; ἐγγύθι μοι θάνατος κακός, οὐδ' ἔτ' ~ IL. 22.300 *aproape mi-este moartea cea rea, nu departe*; OD. 4.356, Pl. P.1.10. **II** (*prep.*) (+ gen.) **I** *fārā* (de): IL. 22.39, OD. 7.192, δόξας ~ Pl. I.1.68 *fārā de glorie*. 2 *fārā* voia *sau* ajutorul: ~ θεοῦ IL. 5.185 *fārā voia unui zeu*; A.RH. 4.746. 3 departe de: σεῦ ~ ἐόν IL. 2.27 (*fiind*) *departe de tine*; ~ ... πατρός τε φίλων τε IL. 21.78 *departe de tata și de-ai mei*. 4 în afară de: APP. BC5.5.

[ἄνευ]

ἀν-εὐθετος, *on adv.* rău așezat, nepotrivit: ἀνευθέτου τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν NT Fr.27.12 *fiindcă portul nu era bun de iernat*.

[ἀν-, εὐθετος]

ἀν-εὐθύνος, *on adj.* **I** (jur.) care nu dă socoteală, care nu este tras la răspundere, lipsit de răspundere: τῆ ἔξεστι ἀνευθύνῳ ποιέειν τὰ βούλεται HDT. 3.80 [*monarhie*] *îi este îngăduit să facă ce vrea fārā să dea socoteală*; THUC. 3.43, ARSTT. Pol.1271a5 ș.a., (subst.) τὸ ἀνεῦθυνον τοῦ φόνου APP. BC3.15 *înlăturarea răspunderii pentru asasinat*. **II I** nevinovat: (+ gen.) LUC. Nigr.9. 2 ireproșabil: LUC. Abd.22.

[ἀν-, εὐθύνος]

ἀν-εὐθύντος, *on adj.* care nu poate fi îndreptat, neredresabil: ARSTT. Mete.386a8.

[ἀν-, εὐθύνω]

ἀνεύρεσις, *εὼς, ἡ subst.* descoperire: EUR. Ion569, PLUT. Thes.12.4.

[ἀνευρίσκω]

ἀνευρετέον, *adj.vb.* trebuie descoperit: PLAT. Plt.294d.

[ἀνευρίσκω]

ἀν-εὔρετος, *on adj.* nedescoperit, care nu poate fi descoperit: PLAT. Lg.874a, IOS. B12.255, PLUT. M.700d.

[ἀν-, εὐρίσκω]

ἀν-ευρίσκω, *vb.* |viit. ἀνευρήσω, aor.2 ἀνεῦρον și ἀνηῦρον (tard. ἀνεῦρα), pf. ἀνηῦρηκα; *med.* tard. aor. 3sg. ἀνεύρατο A.Rh. 4.1133| **I** a descoperi, a găsi, a afla, a da de: AESCH. Ag.1094, HDT. 1.67 ș.a., τινα θησαυρὸν ὑπὸ τῆ κλίνῃ ἀνευρεῖν LUC. Nav.20 *a descoperi o comoară sub pat*: (pas.) ὡς ὕστερον ἀνηυρέθη THUC. 1.128 *așa cum s-a descoperit mai târziu*; (+ part.) τὰ ἄλλα ἀνεύρηται ὅμοια παρεχομένη τῆ Λιβύῃ HDT. 4.44 *în rest, s-a descoperit că [Asia] are o mare asemănare cu Libya*. **II** a descoperi, a inventa, a născoci: τέχνας πάσας ... ἀνεῦρε τὸ πῦρ PLUT. M.958d *focus a născocit toate meșteșugurile*.

[ἀνά, εὐρίσκω]

ἀ-νευρος, *on adj.* **I** *fārā* nervi, cu tendoane slabe: ARSTT. GA787b12, (comp.) id. HA538b7. **II** (fig.) slab, moale: SOPH. Fr.314.149.

[ἀ, νεῦρον]

ἀν-ευρύνω, *vb.* **I** a lărgi, a lăți: (o rană) PLUT. M.977b, (peșteri) IOS. B14.512. **II** (*med., intrans.*) a se lărgi: (despre Okeanos) ARSTT. Mu.393b6, (despre străzi) LUC. Nigr.16.

[ἀνά, εὐρύνω]

ἀν-ευφημέω-ῶ, *vb.* **I** a scoate strigăte de înflorare *sau* de durere, a se tângui (*propr.* a striga εὐφήμει): ἄπας ἀνηυφήμησεν οἰμωγῆ λεός SOPH. Tr.783 *întreg poporul scoase un strigăt de înflorare*; EUR. Or.1335, PLAT. Phd.60a. **II** a aclama: IOS. B14.113.

[ἀνά, εὐφημέω]

ἀν-εὔχομαι, *vb.* a-și retrage o rugămintă *sau* o rugăciune: PLAT. 2Alc.142d.

[ἀνά, εὔχομαι]

ἀ-νέφελος, *on adj.* |var. ἀννέφελος| **I** *fārā* nori, neînnorat, senin: OD. 6.45, ARSTT.

Mu.394a23, PLUT. Arat.21.2. II (fig.) neîn-văluit, împede: SOPH. El.1246.

[ἀ. νεφέλη]

ἀν-έφικτος, ον *adj.* imposibil de ajuns, inaccesibil: LXX *3Mac.2.15, PLUT. M.54d.*

[ἀν-, ἐφικνέομαι]

ἀν-εγγυος, ον *adj.* neîncrăzător (în sine însuși), nesigur: THUC. 4.55.

[ἀν-, ἐγγυος]

ἀν-έχω, *vb.* [var. prez. ἀνίσχω, impf. ἀνεῖχον, viit. ἀνέξω *sau* ἀνασχήσω, aor.2 ἀνέσχον, pf. ἀνέσχηκα; *med.* impf. ἠνειχόμενη Aesch. *Ag.905, viit. ἀνέξομαι Soph. El.1028 sau* ἀνασχήσομαι Aesch. *Th.252, aor. ἠνεσχόμενη Aesch. Ag.1274 sau* ἀνεσχόμενη Il. 18.430] {*esp. conjct. prez. 3sg. ἀνέχησι Od. 19.111, aor.2 3sg. ἀνέσχεθε Il. 7.412, inf. ἀνασχέμεν Il. 24.301; med. inf. viit. contr. ἀνσχίσεσθαι Il. 5.104, aor. poet. ἠνσχόμενη Soph. Ant.467, imper. 2sg. ἄνσχεο Il. 23.587*} **I (tranz.)** I a ridică, a înălța: τὸ σκηπτρον ἀνέσχεθε Il. 7.412 *înălțã scēptul; θεοῖσι χεῖρας ἀνέσχον Il. 3.318* *înălțarã mâinile [a rugã] spre zei; ἀνεχε χέρας, ἀνεχε λόγον EUR. El.592* *înălțã mâinile, înălțã glasul [tãu spre cer]; λαμπάδας ἀνασχεθεῖν EUR. Med.1027 a purta (prop. a ridică) torțe; κενεὰς ὁ γερατὸς ἀνέσχε γλήνας A.RH. 2.254* *bãtrânul își ridicã purpilele goale; (med.) Il. 5.655. 2 (fig.) a înălța, a închina: εὐχὰς ~ SOPH. El.636 a* *înălța rugi; δάφνα ἱεροῦς ἀνέσχε πτόρθους Λατοῖ EUR. Hec.459* *dafinul își închinã Latonei sfintele ramuri; ὅταν ὄργια σεμνὰ θεοῖν ... ἀνέχομεν AR. Th.948* *când închinãm sfinte misterii celor douã zeițe. 3 a ține sus, a susține, a sprijini, a menține: εὐδικίας ἀνέχησι Od. 19.111* *susține buna dreptate; αἱ περιουσίαι τοὺς πολέμους μᾶλλον ἢ αἱ βίαιτοι ἐσφοραὶ ἀνέχουσιν THUC. 1.141* *rezervele bănești, mai degrabă decât contribuțiile obligatorii, sunt cele care susțin războaiele. 4 (med.) a suferi, a îndura, a răbda: (nenorociri) Il. 24.518, (sclavia) HDT. 1.169* *ș.a., καῦμα καὶ ψῦχος ἀνέχεσθαι PLUT. Cat.Ma. 20.6 a* *îndura arșița și gerul; (frecv. cu part.) μόνης ... σοῦ κλύων ἀνέξεταί AESCH. Pers.838* *doar pe tine va răbda să te asculte; (+ gen.) μηδὲ τῆς ὁσμῆς αὐτοῦ δυνάμενος ἀνέχεσθαι LXX 2Mac.9.12* *neputând să-și mai suporte duhoarea; ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ NT Ef.4.2* *îngăduindu-vă unii pe alții în dragoste; (rar*

act., v. Il.5) (+ gen.) οὔτε τόκοισιν ἡτῶν καμμάτων ἀνέχουσι γυναῖκες SOPH. OT174 *la nașteri, femeile nu [mai] răbdă chinurile și țipetele [facerii]. 5 a se menține, a continua: σε ... στέρξας ἀνέχει SOPH. Ai.212* *continuă să te iubească; THUC. 7.48. 6 a ține (îndărăt sau pe loc), a înfrâna, a opri: ἀνεχ' ἵππους Il. 23.426* *ține-ți caii; ἀνέιχε τὰς ἑαυτοῦ [ναῦς] PLUT. Ant.65.6 a* *ținut pe loc navele sale; οὐκ ἀνείχες σαυτόν AR. Fr.621* *nu te-ai înfrânat; (+ ac. și inf.) ἀνέχοντας τὴν Σικελίαν ... μὴ ὑπ' αὐτοῦς εἶναι THUC. 6.86* *care au împiedicat Sicilia să fie sub dominația lor. II (intranz.) 1 a se ridică, a se înălța, a ieși (în sus, la suprafață sau în afară), a răsări: αἰχμηὴ ... παρὰ ... ὤμιον ἀνέσχε Il. 17.310* *vârful [lâncii] ieși pe la umăr; οὐδὲ δυνάσθη ... ἀνσχεθέειν ... ὑπὸ κύματος ὀρμῆς Od. 5.320* *nu izbuti să iasă de sub năvala valului; σκόπελοι ἐν τῷ Νείλω ὄξεες ἀνέχουσι HDT. 2.29* *în Nil se ridică stânci ascuțite; ἄμα ἡλίω ἀνέχοντι XEN. An.2.1.3* *odată cu răsăritul soarelui; (despre un promontoriu care înaintează în mare) HDT. 7.123. 2 (fig.) a ieși, a se ivi, a se întâmpla: HDT. 5.106, SOPH. Tr.204. 3 (med.) a se ține, a-și ține firea, a îndura, a răbda: οὐδὲ σ' ὄϊω δηρὸν ἐτ' ἀνσχίσεσθαι Il. 5.285* *nu cred că o mai fii mult; ἀνάσχεο Il. 1.586, ἄνσχεο Il. 23.587* *îndură, răbdă, ține-te (tare); μὴ καὶ αἰε σιωπήσομαι καὶ ἀνέξομαι; LXX Is.42.14* *oare pururea voi tăcea și voi răbda? 4 a se ține liniștit, a aștepta: ταύτη ~ THUC. 8.94 a* *asteptat acolo; ~, μὴ καὶ στασιάζειν δοκοῖεν IOS. BI17.209* *să se liniștească, ca să nu pară că se răzvrătesc. 5 a se opri, a înceta: ἐπεὶ δὲ ἀνέσχεν XEN. HG1.6.28* *când încetă [ploaia]; (+ gen.) οὐκ ἀνέσχε δρόμου APP. BC2.81* *nu s-a oprit din alergare.*

[ἀνά, ἔχω]

ἀνεψιά, ἄς, ἡ *subst.* fiică a unchiului sau a mătușii, vară *sau* verișoară (primară): XEN. *Mem.2.7.2, ISOC. 19.8* *ș.a.*

[fem. al lui ἀνεψιός]

ἀνεψιάδης, ου, ὁ [ἄᾱ] *subst.* văr de-al doilea: AR. *Fr.745.*

[ἀνεψιός]

ἀνεψιάδοῦς, οὔ, ὁ *subst.* fiu al vărului sau al verei primare, văr de-al doilea: IS. 9.2, DEM. 44.26.

[ἀνεψιός]

ἀνεψιός, οὔ, ὁ [ἄ-] *subst.* fiu al unchiului sau

al mătușii, vār (primar, bun): IL. 9.464, Pl. P.4.127. (+ gen.) HDT. 5.30, (+ dat.) id. 7.5 ș.a., ἀνεψιῶ ἐκ πατρός THEOC. 22.170 *veri buni după tată*.

[cf. lat. *nepos*]

ἀνεψιότης, ητος, ἡ *subst.* rudenie între veri, verie: PLAT. Lg.871b.

[ἀνεψιός]

ἀνεω, [ᾶ-] *adv.* |var. ἄνεω cu vb. la sg. Od. 23.93| în tăcere: IL. 2.323, OD. 7.144 ș.a.

ἀνέωγα, **ἀνέωξα**, **ἀνέωχα**, v. ἀνοίγω

ἀνεόνται, (ion.) ind. pf. med. 3pl. de la ἀνίημι
ἄνη, ης, ἡ *subst.* îndeplinire, săvârșire, realizare: AESCH. Th.713, CALL. Iov.90.

[ἄνω]

ἀν-ηβάω-ῶ, vb. **I** a redeveni tânăr, a întineri: AESCH. Supp.606, EUR. Ion.1465, PLAT. Lg.666b, (cu πάλιν) AR. Lys.666-9. **II** a deveni tânăr, a crește: CALL. Iov.56.

[ἀνά, ἡβάω]

ἀνηβητήριος, α, ον *adj.* (re)întineritor: EUR. Andr.552.

[ἀνηβάω]

ἀν-ηβος, ον *adj.* {dor. ἄναβος Theoc. 5.87} care încă nu a ajuns la pubertate, impuber, nevârșnic, fraged: LYS. 14.25, PLAT. Lg. 833c ș.a, (subst.) LXX 2Mac.5.13.

[ἀν-, ἡβη]

ἀν-ηγεμόνευτος, ον *adj.* fără conducător, necărmuit: LUC. Icar.9.

[ἀν-, ἡγεμονεύω]

ἀν-ηγέομαι-οὔμαι, vb. {dor. ἀναγ-} **I** (*intrans.*) a merge înainte, a înainta: Pl. O.9.80. **II** (*trans.*) a povesti, a enumera: HDT. 5.4, Pl. N.10.19.

[ἀνά, ἡγέομαι]

ἀν-ήδονος, ον *adj.* neplăcut: IOS. A17.50.

[ἀν-, ἡδονή]

ἀν-ήδωντος, ον *adj.* |var. ἀνήδυστος| **I** care (încă) nu este dulce, neîndulcit, necopt: ARSTT. Pr.925b18. **II** (fig.) neîndulcit, searbăd, fad: ARSTT. Pol.1340b16, PLUT. Phoc.5.4, PLUT. M.142b.

[ἀν-, ἡδύνω]

ἀνήειν, ind. impf. act. de la ἀνειμι (εἶμι)

ἀνήη, (ep.) conjct. aor. act. 3sg. de la ἀνίημι
ἀνήθινος, η, ον *adj.* |var. ἀνήτινος| de mărar: THEOC. 7.63.

[ἄνηθον]

ἀνηθον, ου, τὸ *subst.* |var. ἄνηθον Ar. Nu.982| {eol. ἀνητον Sapph. 81b.2} (bot.) mărar, *Anethum graveolens*: ARSTT. Pr. 949a2, THEOC. 15.119, NT Mt.23.23.

ἀνήϊξα, (ep. poet.) ind. aor. act. de la ἀνάϊσσω

ἀνήϊον, (ep.) ind. impf. act. de la ἀνειμι (εἶμι)

ἀν-ήκεστος, ον *adj.* **I I** incurabil, iremediabil. fără leac *sau* lecuire, de nevindecat, de neîndreptat: (durere) IL. 5.394, (rău) HES. Th.612, (nenorociri) THUC. 5.111, ἐωυτόν λωβᾶται λώβην ἀνήκεστον HDT. 3.154 *se mutilă fără putință de lecuire*; (euf.) μηδέν παθεῖν ἀνήκεστον THUC. 3.39, PLB. 4.18.11 *a nu păți nimic iremediabil* (sc. *a nu fi distrus definitiv, a nu pieri*); (subst. neut.) ἀνήκεστα ARSTT. Rh.1399b4 *lucruri ireparabile*. **2** (de) neîmpăcat, neînduplecat, neostoit: XEN. Oec.14.8, PLUT. Per.36, μηδὲ χρῆσασθαι τι τῶν ἐχθρῶν ὡς ἀνηκέστῳ PLUT. Per.39.1 *a nu trata pe nimeni ca pe un dușman de neîmpăcat*. **II** nimicitor, funest: SOPH. El.888, id. Ai.52.

[ἀν-, ἀκέομαι]

ἀνηκέστος, *adv.* fără leac *sau* lecuire, în mod iremediabil: σεωυτόν ~ διαθεῖναι HDT. 3.155 *te-ai pocit fără (putință de) lecuire*; τοῦτο τοὺς Ἰουδαίους ~ παρώξυνεν *aceasta a provocat iudeilor o mânie fără (de) leac*: PLB. 36.9.8.

[ἀνήκεστος]

ἀν-ηκῆς, ἐς *adj.* fără leac, incurabil: SOPH. Fr.49.

[ἀν-, ἄκος]

ἀν-ηκίδωτος, ον [ῖ] *adj.* fără vârf, neascuțit: AESCH. Fr.206.

[ἀν-, ἀκίς]

ἀνηκοῖα, ας, ἡ *subst.* **I** slăbiciune a auzului, neauzire, surzenie: PLUT. M.38b. **II** ignorantă: PLUT. M.676e.

[ἀνήκοος]

ἀν-ήκοος, ον *adj.* **I** care nu aude, fără auz, surd: (despre oamenii care dorm) ARSTT. Pr.903b38, (idiom.) ἐς ἀνήκοον APP. BC5.89 *de-a surda*. **II** care nu aude *sau* nu a auzit (de ceva *sau* de cineva), *de unde* fără habar, ignorant, neștiutor: PLAT. Phdr.243e, (+ gen.) id. Phdr.261b, XEN. Mem.2.1.31, οὐδεὶς οὕτως ~ Ὀμήρου LUC. Par.44 *nimeni nu e așa neștiutor de Homer*; (+ ac.) PLAT. 2Alc.141d. **III** care nu vrea să asculte, neascultător, nesupus: CALL. Del.116, (op. ὑπήκοος „ascultător”) LXX Prov.13.1.

[ἀν-, ἀκούω]

ἀνηκουστέω-ῶ, vb. {ion. impf. ἀνηκούσ- τεε} a nu asculta (de cineva *sau* de ceva), a

nu da ascultare, a se împotrivi: (+ gen.) IL. 15.236, ~ τῶν πατρὸς λόγων AESCH. *Pr.*40 a nu asculta de cuvintele tatălui; THUC. 1.84, (+ dat.) HDT. 6.14, (abs.) id. 1.115.

[ἀνήκουστος]

ἀνηκουστία, ας, ἡ *subst.* neascultare: PLAT. *Lg.*671b, PLUT. *M.*12b.

[ἀνήκουστος]

ἀν-ήκουστος, ον *adj.* **I** I care nu poate fi auzit, inaudibil: ARSTT. *deAn.*421b5. **2** (fig.) de neauzit, groaznic: ἤκουσ' ἀνήκουστα ..., ὥστε φριζᾷ SOPH. *El.*1407 am auzit lucruri de neauzit, infricoșătoare; EUR. *Hipp.*362.

II care nu ascultă: (subst.) τὸ ἀνήκουστον XEN. *Cyn.*3.8 neascultare.

[ἀν-, ἀκούω]

ἀνηκώς, *adv.* fără să fi auzit (de ceva), fără habar: (+ gen.) PLUT. *M.*145c.

[ἀνήκοος]

ἀν-ήκω, *vb.* **I** I a se sui, a ajunge, a se întinde (până la): πυραμίδα ... ἐς τὰ ἐκείνου μέτρα οὐκ ἀνήκουσαν HDT. 2.127 *pyramidā care nu ajunge până la (= atinge) dimensiunile celei a lui [Keops]*; χώραν ἀνήκουσαν ἀπὸ θαλάττης εἰς τὴν μεσόγειον PLUT. *Dio.*37.1 *ogor care se întinde de la mare până la mijlocul uscatului*; (fig.) τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκετε ἀρετῆς πέρι HDT. 5.49 *într-ale războiului, ați ajuns la cea mai mare valoare*; μεῖζον ἀνήκει ἢ κατ' ἐμὴν ῥώμαν SOPH. *Tr.*1018 *este peste puterile mele*; τοῦτο μὲν ἐς οὐδὲν ἀνήκει HDT. 2.104 *asta nu dovedește nimic*. **2** a reveni, a fi responsabilitatea (cuiva): ἐς σέ ... ἀνήκει ... τὸ κῦρος ἔχειν HDT. 6.109 *ție îți revine dreptul de a hotărî*. **3** a avea legătură (cu), a privi: ὅσα ... ἀνήκει εἰς τὰ ἦθη καὶ τὰ πάθη ARSTT. *EN*1155b10 *cele privitoare la caracter și la pasiuni*; πάντα τὰ ἀνήκοντα ὑμῖν LXX *Iis.Nav.*23.14 *toate care vă privesc pe voi*; DEM. 60.6. **4** a aparține (de drept), a se cuveni, a fi propriu sau potrivit: διὰ τὸ ~ αὐτὰ τοῖς ἱερεῦσιν LXX *IMac.*10.49 *deoarece ei (sc. banii) se cuvin preoților*; (subst.) τὸ ἀνήκον NT *Fln.*1.8 *ceea ce se cuvine*. **II** a ajunge înapoi, a (se) întoarce: PLAT. *Th.*196b.

[ἀνά, ἦκω]

ἀν-ήλᾶτος, ον *adj.* **I** nemaleabil, neductil: ARSTT. *Mete.*385a16. **II** nelovit de ciocan: (despre nicovală) LXX *Iov*41.16.

[ἀν-, ἐλαύνω]

ἀν-ηλεής, ἐς *adj.* (= ἀνελεής) fără milă, nemilos: MEN. *Epit.*899, CALL. *Del.*106, LXX *3Mac.*5.10.

[ἀν-, ἔλεος]

ἀν-ηλέητος, ον *adj.* [var. ἀνελέητος] nemilos: ARSTT. *Phgn.*808b1. // **ἀνηλεήτως**, *adv.* fără milă: PLAT. *Lg.*697d.

[ἀν-, ἐλεέω]

ἀνηλειψία, ας, ἡ *subst.* neungere (cu ulei), murdărie: PLB. 3.87.2.

[ἀνάλειπτος]

ἀνηλθον, ind. aor. act. de la ἀνέρχομαι

ἀν-ήλιος, ον *adj.* {dor. ἀνάλιος} lipsit de soare, neînsorit, unde nu pătrunde soarele, întunecat: (despre Hades) AESCH. *Th.*859, (despre frunziș) SOPH. *OC*676 (despre un izvor) EUR. *Andr.*534, (despre o regiune) PLUT. *M.*330d.

[ἀν-, ἦλιος]

ἀνήλωσα, **ἀνήλωκα**, *v.* ἀναλίσκω

ἀν-ήμελκτος, ον *adj.* nemuls: (despre oi) OD. 9.439.

[ἀν-, ἀμέλω]

ἀν-ήμερος, ον *adj.* neîmblânzit, sălbatic, crud: (despre oameni și animale) AESCH. *Pr.*716, IOS. *BI*1.632, NT *2Tim.*3.3, ἀνήμερόν τι πρᾶγμα τελέως, ἀνόσιος γέροντων MEN. *Dysc.*122 *o chestie cu totul sălbatică, un moș blestemat*; (regiune) AESCH. *Eu.*14, (viată) PLUT. *M.*86d.

[ἀν-, ἦμερος]

ἀν-ημερόω-ω, *vb.* a curăța (de sălbăticiuni), a desălbătici: (un drum) SOPH. *Fr.*905.

[ἀνά, ἡμερόω]

ἀνημέρωτος, ον *adj.* nelucrat, sălbatic: (pământ) SOPH. *Fr.*825.

[ἀνήμερος]

ἀνημιωβολιαῖος, α, ον *adj.* (în valoare) de jumătate de obol bucata: AR. *Ra.*554.

[cf. ἡμιώβολον]

ἀνήνεγκα, ind. aor. act. de la ἀναφέρω

ἀνηνεμία, ας, ἡ *subst.* lipsă a vânturilor, acalmie: LUC. *Pseudol.*29.

[ἀνήνεμος]

ἀν-ήνεμος, ον *adj.* **I** fără vânt, nebătut de vânturi: SOPH. *OC*677. **II** (fig.) calm: PLUT. *M.*713f.

[ἀν-, ἄνεμος]

ἀνήνοθε, *vb.* [ep. pf. 3sg. cu sens de aor. (II. 11.266) sau de prez. (Od. 17.270, ἐνήνοθεν?)] a răsări, a țâșni, a se înălța: (despre sânge) IL. 11.266, (despre fum) OD. 17.270.

[cf. ἄνθος?]

άν-ήνυστος, ον *adj.* I *fără isprăvire*: OD. 16.111, A.RH. 4.1307. II *care nu poate fi săvârșit, imposibil*: ARSTT. Xen.975b2.

[άν-, άνύω]

άν-ήνυτος, ον *adj.* {dor. άνά- Theoc. 15.87} I *fără isprăvire, fără capăt, fără sfârșit, interminabil*: SOPH. *El.*167, (despre munca Penelopei) άνήνυτον έργον PLAT. *Phd.*84a *lucrare fără sfârșit*; PLAT. *Lg.*735b. DEM. 16.26 *ș.a.* II *fără (nici ο) ispravă, fără folos, zadarnic*: EUR. *Hel.*1285, IOS. *BI2.*218, (neut. pl. ca adv.) άνήνυτα ... πονοϋσιν PLAT. *R.*531a *trudesc fără nici ο ispravă*.

[άν-, άνύω]

άνηνύτως, *adv.* *fără nici ο ispravă, în zadar*: SOPH. *Fr.*557.

[άνήνυτος]

άν-ήνωρ, ορος, ό *adj.m.* *nebărbat*: OD. 10.301, HES. *Op.*751.

[άν-, άνήρ]

άν-ητύω, *vb.* *a cânta, a intona*: A.RH. 4.1197.

[άνά, ήτύω]

άνήρ, άνδρός, ό [ἄ, dar uneori ep. poet. ἄ] *subst.* [sg. voc. άνερ, dat. άνδρί, ac. άνδρα; pl. nom. άνδρες, gen. άνδρῶν, dat. άνδράσι, ac. άνδρας; du. nom.-ac. άνδρε, gen.-dat. άνδροϊν] {ep. sg. voc. άνερ, gen. άνέρος, dat. άνέρι, ac. άνέρα; pl. nom. άνέρες, gen. άνέρων, dat. άνδρεςσι, ac. άνέρας; du. άνέρε: crază ό άνήρ > att. άνήρ, ion. ώνήρ (gen. τάνδρός, dat. τάνδρι etc.), οί άνδρες > att. άνδρες, ion. ώνδρες} I I *bărbat, persoană de sex bărbătesc*: (op. γυνή „femeie”) ή θέμις άνθρώπων πέλει άνδρῶν ήδє γυναικῶν IL. 9.134 *cum este legea între oamenii, printre bărbați și femei*; OD. 4.142, HES. *Th.*592 *ș.a.*, τῶν άνδρῶν ἄπαις PLAT. *Lg.*877e *fără copii de sex bărbătesc*; άνδρα γινώσκειν LXX *Gen.*19.8, NT *Lc.*1.34 *a cunoaște bărbatul, sc. a avea relații (sexuale) cu un bărbat*. 2 *bărbat, soț*: ότ' άνδρ' έμὸν ... Αχιλλεύς εκτεινεν IL. 19.295 *când Achilles imi ucise bărbatul*; άνέρι μητέρα δοῦναι OD. 1.292 *să-ți dăruiești mama unui soț*; τὸν άνδρα μου τὸν πρότερον LXX *Os.*2.9 *bărbatul meu dintâi*. 3 *bărbat, spec. adult, bărbat în putere, om în toată firea*: (op. copiii și bărâni) έν παισι νέοισι παῖς, έν {δ'} άνδράσιν -, τρίτον έν παλαιτέροισι Pl. *N.*3.72 *copil între tineri copii, bărbat între bărbați și, în al treilea rând, printre cei vârstnici*: παῖς ... καὶ μειράκιον καὶ ~ καὶ

πρεσβύτης XEN. *Smp.*4.17 *copilul, tânărul, omul matur și bătrânul*; οί τέλειοι άνδρες XEN. *Cyr.*1.2.4 *bărbații maturi, oamenii mari*; πρὶν εις άνδρας έγγράψαι DEM. 19.230 *înainte de a-l înscrie în rândul adulților (sc. înainte de 18 ani)*; ό [σὺ] μαθῶν ~ έσει AR. *Nu.*823 *când vei afla, om te-ai făcut*; ότε έγενόμην ~ LXX *Tob.*1.9 *când am ajuns bărbat*. 4 *amant, iubit*: (op. πόσις „soț legitim”) φοβούμαι μή πόσις μὲν Ηρακλῆς έμός καλῆται, τῆς νεωτέρας δ' ~ SOPH. *Tr.*550 *mă tem ca Heracles să nu-mi fie soț doar cu numele și-n fapt bărbat al celei mai tinere*; EUR. *Hipp.*491, THEOC. 15.131. 5 (cu valoare emfatică *sau* implicând diverse aspecte ale bărbăției) a *bărbat adevărat, viteaz*: ό φίλοι άνέρες έστε IL. 5.529 *dragii mei, fiți bărbați*; πολλοί μὲν άνθρωποι ..., όλίγοι δέ άνδρες HDT. 7.210 *mulți oameni, dar puțini bărbați*. b *războinic*: ~ έλεν άνδρα IL. 15.328 *fiecare războinic prinse un războinic*; ίέναι επί τούς άνδρας XEN. *An.*4.6.9 *a porni împotriva dușmanilor*; c *viril*: (op. eunucii) HDT. 8.106. 6 (despre animale) mascul, bărbătuș: THEOC. 8.49. II I *om, ființă umană*: (op. θεός „zeu”) πατήρ άνδρῶν τε θεῶν τε IL. 1.544 *părinte al oamenilor și al zeilor*; Αθήνη άνδρι δέμας εικῦα OD. 8.194 *Athena, ca un om la furtură*; (cu *adj.*) βροτός *sau* θνητός ~ IL. 5.361, id. 10.403 *om muritor*; κατ' άνδρὸς βίον EUR. *Hipp.*938 *pe parcursul vieții omenești*; (op. animalele) HDT. 1.39. 2 *locuitor, cetățean, soldat, corăbier*: (frecv. la pl.) πλήθει οὐκ όλίγω άνδρῶν HDT. 1.66 *cu populație numeroasă*; άνδρες γάρ πόλις, καὶ οὐ τείχη οὐδє νῆες άνδρῶν κενάι THUC. 7.77 *oamenii [constituie] ο cetate, nu zidurile și nici corăbiile goale de oameni*. 3 *om adevărat, important*: μέμνησ' ότι ~ γεγένησαι δι' έμέ AR. *Eq.*1255 *amintește-ți că ai ajuns om datorită mie*; νῦν σοι έξεστιν ... άνδρὶ γενέσθαι XEN. *An.*7.1.21 *ai acum prilejul să te dovedești un om adevărat*. 4 *bărbat, om*: (despre Iisus) μέλλει κρίνειν τήν οίκουμένην ... έν άνδρὶ ό̄ ώρτισεν NT *Fp.*17.31 [*Dumnezeu*] *va judeca lumea prin Omul pe care L-a rânduit*. III I (pleonastic, cu diverse ocupații *sau* calități) (frecv. omis în traducere) ~ βουλευφόρος IL. 1.144 *sfetnic*; αἰοδός ~ OD. 3.267 *aed*; ~ μάντις HDT. 6.83 *ghicitor*; ποίμενες άνδρες SAPPH. 105c.1 *păstori*: (cu nume proprii) IL. 5.649.

(cu nume de popoare) Σίντιες άνδρες IL. 1.594 *sintieni*: Φοίνιξ ~ OD. 14.288 *un fenician*: ~ Μεγαρικός AR. *Ach.750 megarian*: (in discursuri) άνδρες πολίται AESCH. *Ag.855 oameni ai cetății, cetățeni*: ὧ άνδρες Αθηναῖοι LYS. 12.69 (*cetățeni*) *atenieni*: ὧ άνδρες δικασταί DEM. 21.1 (*domnitor*) *judicătorii*. 2 (cu valoare indefinită) un om, cineva, cutare: πᾶς ~ HDT. 1.98, PLAT. *Lg.856c tot omul, oricine*: ~ ἀπὸ τοῦ ὄχλου NT *Lc.9.38 un om din mulțime*. 3 (cu valoare distributivă) ~ άντ' άνδρός ἐλόθησαν THUC. 2.103 *fuseseră eliberați om contra om*: κατ' άνδρα ISOC. 12.180, IOS. *AI14.417 pe fiecare cap, unul câte unul, individual*: (cu influență ebr.) δότε μοι ~ ἐνώτιον LXX *Jud.8.24 dați-mi fiecare un cercel*: άνήρ άνήρ LXX *Lev.15.2 orice bărbat, oricine*. 4 (cu valoare deictică) (frecv. in trag.) ~ ὅδε *sau ὅδ' ~ HDT. 1.108, SOPH. Ant.1034 acest om de aici, omul din fața ta sc. eu*: ὁ άνήρ, cu *crază* άνήρ, ὄνιρ SOPH. *Ai.228 acela, el*. [IE R. **ner*, cf. lat. *Nero*]

άνήρετο, v. άνείρομαι

άν-ηρεφής, ἐς *adj.* fărǎ acoperis, neacoperit: A.RH. 2.1171.

[άν-, ἐρέφω]

άνήριθμος, v. άνάριθμος

άνηρόμην, ind. aor. med. de la άνείρομαι
άν-ήροτος, ov *adj.* I nearat, necultivat: OD. 9.109, AESCH. *Pr.708*. II (fig.) I necultivat: PLUT. *M.987b*. 2 (despre o femeie) virgină LUC. *Lex.19*.

[άν-, ἀρόω]

άνηρώτευν, (dor.) ind. impf. act. 3pl. de la άνεροτάω

άνησι-δώρα, ας, ή *adj.f.* care produce dǎruri, roditoare: (epitet al Demetrei) SOPH. *Fr.826*, PLUT. *M.745a*, (despre Roma) id. *M.317a*.

[άνημι, δῶρον]

άνήσσατος, (dor.) v. άήσητος

άνήσω, ind. viit. act. de la άνήμι

άνήτινος, (dor.) v. άνήθινος

άνητον, (eol.) v. άνηθον

άνήυσε(v), v. άναύω

άν-ήφαιστος, ov *adj.* care nu este al lui He-faistos: (fig.) (despre vrajbă) ~ πῦρ EUR. *Or.621 foc care nu este foc*.

[άν-, "Ηφαιστος]

άνήρθω, imper. pf. med. 3sg. de la άνάπτω

άνθ', (inaintea unui spirit aspru) v. άντί

άνθ-αιρέομαι-οῦμαι, vb. [viit. -αιρήσομαι,

aor.2 άνθειλόμην] I 1 a alege (pe cineva) in locul (altcuiva): τοὺς στρατηγούς ... ἔπαυσαν ... καὶ ἄλλους άνθειλοντο THUC. 6.103 *au destituit comandanții și in locul lor au ales pe alții*: PLAT. *Lg.765d*, XEN. *HG6.2.13*. 2 a alege (ceva) in schimb, a prefera, a pune inainte: μητ' άνθελέσθαι τοῦμόν EUR. *IA482 nu pune folosul meu inainte*: (+ ac. și gen.) EUR. *Cyc.311*, Διὸς δ' άνθειλετο πόντον CALL. *Del.248 a ales marea in schimbul lui Zeus*. II a lua (ceva) in locul (altcuiva), a disputa, a rivaliza pentru: EUR. *Hec.660*.

[άντί, αἰρέω]

άνθ-άλίσκομαι, vb. [opt. aor. 3pl. άνθαλοῖεν] a fi prins *sau* cucerit la rândul său: AESCH. *Ag.340*.

[άντί, ἀλίσκομαι]

άνθ-αμιλλάομαι-ῶμαι, vb. a lupta impotriva (cuiva), a se lua la intrecere: PLAT. *Lg.731a*, XEN. *HG6.2.28*, (+ dat.) LUC. *Trag.248*.

[άντί, ἀμιλλάομαι]

άνθ-άμιλλος, ου, ὁ *subst.* rival, potrivnic: EUR. *Ion606*

[άντί, ἀμιλλα]

άνθ-άπτομαι, vb. [aor. άνθηψάμην] {ion. άντ-} I a apuca (ceva) la rândul său: (+ gen.) HDT. 3.137, EUR. *Hec.275*. II (fig.) I a se ține de, a se ocupa cu, a se dedica (+ gen.) ~ τοῦ πολέμου HDT. 7.138 *a se ține de război*: THUC. 8.97, PLAT. *R.525c*. 2 a se lega de, a critica: (+ περί) THUC. 8.50. III a apuca, a (se) prinde (de), a lovi: (frecv. despre durere, suferință) (+ gen.) SOPH. *Tr.778*, EUR. *Med.55*, τῆς σῆς ... καρδίας άνθηψάμην EUR. *Med.1360 te-am lovit in inimă*.

[άντί, ἄπτομαι]

άνθειον, ου, τό *subst.* [var. άνθιον] (beot.) floare: AR. *Ach.869*.

[άνθος]

άνθεκτέον, *adj.vb.* trebuie să se țină de, să se aplece asupra: (+ gen.) THUC. 1.93, PLAT. *R.424b*, ARSTT. *EN1126b9*.

[άντέχω]

άνθ-έλκω, vb. [aor. άνθειλκον] I a trage in sens contrar *sau* spre sine: THUC. 4.14, LUC. *Symp.42*. II (fig.) I a atrage in directie opusă *sau* inapoi: PLAT. *Lg.644e*, id. *R.439b*. 2 a distraze: PLUT. *Cat.Mi.59*.

[άντί, ἔλκω]

άνθεμιζομαι, vb. a culege flori: (fig.) γοεδνά δ' άνθεμιζομαι AESCH. *Supp.73 culeg flori*

de jale (= mā jelesc).

[ἀνθεμίζ]

ἀνθέμιον, ου, τό *subst.* floricea, floriceică: (ca tatuaj) XEN. *An.*5.4.32, (ca element decorativ) LXX *Ecl.*12.6.

[ἀνθεμίζ]

ἀνθεμίζ, ἴδος, ἡ *subst.* floricea: (ca ornament pe un vas) IOS. *AI*12.80.

[ἄνθος]

ἀνθεμόεις, εσσα, εν *adj.* [fem. -εις II. 2.695, Hes. *Fr.*34] I acoperit cu flori, înflorit: IL. 2.467, OD. 12.159, HES. *Th.*878. II împodobit cu flori (sculptate în relief), înflorat: IL. 23.885, OD. 24.275.

[ἄνθεμον]

ἄνθεμον, ου, τό *subst.* (poet.) floare: SAPPH. 132.1, AR. *Ach.*992, (de aur) PI. *O.*2.72, (spec.) λείριον ~ PI. *N.*7.79 *floare de crin (rosu)* (sc. coral); (fig.) γλυκέρας ~ ἄβας THEOC. 30.20 *floarea dulcii tinereți.*

[cf. ἄνθος]

ἀνθεμό-ρρῦτος, ον *adj.* care curge din flori: (despre miere) EUR. *IT*634.

[ἄνθεμον, ῥέω]

ἀνθεμό-στροφος, ον *adj.* așternut cu flori: EUR. *Fr.*11a.1.

[ἄνθεμον, στρώννυμι]

ἀνθεμ-ουργός, ον *adj.* care muncește prin flori: (despre albină) AESCH. *Pers.*612.

[ἄνθεμον, ἔργον]

ἀνθεμόδης, ες *adj.* înflorit, în floare: SAPPH. 96.14, AESCH. *Pr.*455.

[ἄνθεμον]

ἀνθεξίς, εως, ἡ *subst.* tinere (reciprocă), legătură: PLAT. *Ep.*323b.

[ἀντέχω]

ἀνθεξίω, ind. viit. act. de la ἀντέχω

ἀνθερεών, ὄνος, ὁ *subst.* bărbie: IL. 1.501, id. 5.293.

[cf. ἀθήρ]

ἀνθερίκος, ου, ὁ *subst.* I tulpină de asfodel: HDT. 4.190, THEOC. 1.52. II asfodel (fruct sau floare): CALL. *Del.*193, PLUT. *M.*157f.

[cf. ἀθήρ, ἄνθος]

ἀνθερίξ, ἴκος, ὁ *subst.* barbă a spicului, pai din barba spicului, *de unde* spic: IL. 20.227, HES. *Fr.*62.

[cf. ἀθήρ, ἀνθερίκος]

ἀνθ-εστιάω-ῶ, vb. a întoarce o invitație la masă, a ospăta la rândul său: PLUT. *Ant.* 27.1, (pas.) id. *Ant.*32.8.

[ἀντί, ἐστιάω]

ἀνθεστώς, part. pf. act. de la ἀνθίστημι

ἀνθεσ-φόρος, ον *adj.* care poartă flori, înflorit: EUR. *Ba.*703, id. *IA*1544

[ἄνθος, φέρω]

ἀνθετο, (ep. poet.) ind. aor. med. 3sg. de la ἀνατίθημι

ἀνθέω-ῶ, vb. [viit. -ήσω, aor. ἤνθησα, pf. ἤνθηκα] {ion. dor. prez. ἀνθευ-, lacon. impf. ἤνσεεν AR. *Lys.*1257} I I a înflori: (despre plante) HES. *Op.*582, SOPH. *Fr.*395, THEOC. 5.56. 2 a răsări, a crește, a mijii: (despre barbă) OD. 11.320. II a înflori, a se acoperi de flori: (+ dat.) (despre pământ) PI. *I.*3.36b.

(fig.) ὀρῶμεν ἀνθοῦν πέλαγος Αἰγαῖον νεκροῖς AESCH. *Ag.*659 *vedem marea Egee înflorind de cadavre*; (+ prep.) ἀμφὶ τὰς γέννας ἀφρὸς ἤνσεεν AR. *Lys.*1257 *spuma [ne] înfloarea pe la fălci.* III (fig.) I a înflori, a fi înfloritor, a prospera: λαοὶ ἀνθεῦσιν ἐν αὐτῇ HES. *Op.*227 *poporul înflorește în ea* (sc. în cetate); ἐκ θεοῦ ἀνὴρ σοφαῖς ἀνθεῖ πραπίδεςσιν PI. *O.*11.10 *cu ajutor de la Zeu un om înflorește în gânduri înțelepte*;

ἀνθεούσης τῆς Ἀσίης ἀνδράσι HDT. 4.1 *fiindcă Asia avea o populație înfloritoare*;

Ἔκτορος ἦνθει δόρυ EUR. *Hec.*1210 [*când] lancea lui Hector era în floare* (sc. în toată puterea): τῶν ἀνθοῦντων ἐν ὄρα PLAT. *R.*475a *dintre cei care sunt în floarea vârstei*; τὸ ἀνθοῦν ... τῆς δυνάμεως PLUT. *Cor.*39.13 *floarea oștirii.* 2 a fi în floare, a fi în vogă: (despre faimă, popularitate) AR. *Eq.*530, PLUT. *Dem.*5.1. 3 a fi la apogeu, a se manifesta cu toată puterea: (despre suferință, boală) AESCH. *Ch.*1009, SOPH. *Tr.*1089. 4 a fi în toată frumusețea, a străluci: (despre veșminte) XEN. *Cyr.*6.4.1, PLUT. *M.*352d.

[ἄνθος]

ἀνθη¹, (pl.) v. ἄνθος

ἄνθη², ης, ἡ *subst.* înflorire: PLAT. *Phdr.*230b.

[ἀνθέω]

ἀνθημέρον, adv. astăzi: (dub.) SOPH. *Fr.*168.

[ἀντί, ἡμέρα]

ἀνθηρός, ἄ, ὄν *adj.* I înflorit, plin de flori: AR. *Av.*1093 EUR. *Cyc.*541 ș.a., (subst.) τὰ ἀνθηρά PLUT. *M.*770b *pajiști înflorite.* II (fig.) I în floare, proaspăt, tinerec, viu: (despre muzică) XEN. *Cyr.*1.6.38, (despre oameni) PLUT. *Pomp.*69.5. 2 la culme, excesiv: (despre mânie) SOPH. *Ant.*960. 3 înfloritor, fermecător, splendid: EUR. *IA*73. 4 înflorit, elegant, rafinat: (despre stil) PLUT.

[ἄνθος]

[ἄνθος]

[ἄνθος]

[ἄνθος]

[ἄνθος]

[ἄνθος]

[ἄνθος]

[ἄνθος]

M.648b. 5 strălucitor: (subst.) τοῦ χαλκοῦ τὸ ἀνθηρόν PLUT. M.395b *strălucirea aurului*: LUC. *Nigr.*13.

[ἄνθος]

ἀνθηρῶς, *adv.* |comp. -ότερον Isoc. 13.18| splendid, elegant: (exclam.) PLUT. M.46a.

[ἄνθηρός]

ἀνθησις, *εως*, ἡ *subst.* înflorire: PLUT. M.647f.

[ἀνθέω]

ἀνο-ησυχάζω, *vb.* a sta tăcut la rândul său: APP. BC2.93.

[ἀντί, ἡσυχάζω]

ἀνο-ηττάομαι-ῶμαι, *vb.* a ceda, a face concesii la rândul său: (+ dat.) THUC. 4.19.

[ἀντί, ἡττάομαι]

ἀνοθίας, *ου*, ὁ *subst.* (iht.) pește marin, prob. biban-de-mare, *Anthias sacer*: ARSTT. HA620b33, PLUT. M.977c. (= ἀλωπίας) ARSTT. HA570b19.

ἀνοίζω, *vb.* {aor. ἤνθισα: *pas.* pf. ἤνθισμαι} I (*act.*) I a împodobi cu flori, a înflora: (dub.) EUR. *Ion*890. 2 a colora, a vopsi (în culori vii): ARSTT. HA547a18, (pas.) HDT. 1.98, (despre un bătrân) ὧδ' ἤνθισμένον SOPH. *El*.43 *așa încărunțit*. II (*med.*) a culge flori: APP. BC4.105.

[ἄνθος]

ἀνοθίνος, *η*, *ον* *adj.* [var. ἀνθινός] I de flori, făcut din *sau* cu flori: (despre Lotofagi) ἀνοθινον εἶδαρ ἔδουσιν OD. 9.84 *mănâncă hrană de flori* (*sc. se hrănesc cu flori sau cu vegetale*): (despre miere) ARSTT. *Mir.* 831b18, (despre cununii) PLUT. M.645d. II I înflorat, viu colorat: (despre îmbrăcăminte) PLUT. M.304e. 2 ca o floare: (despre un ornament pe o cămașă) (subst.) ἀνοθινον LXX *Ex*.28.34 *floare*.

[ἄνθος]

ἀνο-ιππασία, *ας*, ἡ *subst.* (exercițiu de) înfruntare a două escadroane de cavalerie: XEN. *Eq. Mag.*1.20.

[ἀντί, ἰππασία]

ἀνο-ιππεύω, *vb.* a călări împotriva: (+ dat.) XEN. *Eq.*8.12.

[ἀντί, ἰππεύω]

ἀνο-ίστημι, *vb.* |viit. ἀντιστήσω, aor.1 ἀντέστησα, aor.2 ἀντέστην, pf. ἀνθέστηκα: *pas.* aor. ἀντεστάθην| {ion. ἀντίστημι} I (*intrans.*) (prez. și viit. med., aor.2, pf. med. și act.) I a sta în față *sau* împotriva, a se împotrivi, a se opune: (frecv. în luptă) (+ dat.) Ἦρη δ' ἀντέστη ... Ἄρτεμις Il. 20.70 *Herei îi stete în față Artemis*: HDT. 6.117, AESCH.

*Pr.*354 ș.a., (+ πρός) THUC. 1.93, XEN. *Smp.*5.1, (+ ἐναντίον) LXX *Dan.*10.13. (rar + gen.) ἐπεὶ δέος ... σοὶ φρενῶν ἀνοίσταται AESCH. *Pers.*703 *fiindcă teama îți împiedică gândirea*. 2 a se lupta (pentru cineva *sau* ceva): (+ ὑπέρ) SOPH. *Ai.*1231, id. *Ant.*518. 3 (abs.) a face față, a se împotrivi, a rezista, a opune rezistență: IL. 16.305, HDT. 5.72, SOPH. *OC*645, ἀν δέ τις ἀνοίστηται, σὺν ὑμῖν πειρασόμεθα χειροῦσθαι XEN. *An.*7.3.11 *dacă cineva se împotrivesște, cu ajutorul vostru vom încerca să îl surpinem*. 4 a se ridica (împotriva), a se răscula: LXX *Os.*14.1. 5 a se ridica (în locul): LXX *Bar.*4.19. 6 (despre lucruri) a lua o întorsătură nefavorabilă: THUC. 5.4, DEM. 19.340. II (*tranz.*) (prez. și viit. act., aor.1 act. și med.) I a ridica *sau* a pune (în față, împotriva), a opune, a contrapune: (un turn) THUC. 4.115. 2 a pune față în față, a compara: AR. *Ra.*1389, PLUT. *Thes.*1.5. 3 a pune în locul, a înlocui: PLAT. *Lg.*834a.

[ἀντί, ἴστημι]

ἀνοθοβαφία, *ας*, ἡ *subst.* vopsire în culori vii *sau* pestrițe: PLUT. *Fr.*147.9.

[ἀνοθοβάφος]

ἀνοθο-βάφος, *ου*, ὁ [ἄ] *subst.* vopsitor în culori vii *sau* pestrițe: PLUT. M.830e.

[ἄνθος, βάπτω]

ἀνοθοβολέω-ῶ, *vb.* a arunca flori (în semn de cinste), a acoperi cu flori: PLUT. *Caes.*30.3, (pas.) id. *Pomp.*57.2.

[ἀνοθόβολος]

ἀνοθο-βοσκός, *όν* *adj.* care se hrănește cu flori: SOPH. *Fr.*31.

[ἄνθος, βόσκω]

ἀνοθο-κρατέω-ῶ, *vb.* (iron.) a stăpâni asupra florilor: LUC. *Pseudol.*24.

[ἄνθος, κρατέω]

ἀνοθό-κροκος, *ον* *adj.* brodat cu flori: EUR. *Hec.*471.

[ἄνθος, κρόκη]

ἀνοθολκή, *ἡς*, ἡ *subst.* I contragreutate, contrapondere: PLUT. M.20c. II rezistență, împotrivire: (pl.) PLUT. *Luc.*11.7.

[ἀνοθέλκω]

ἀνοθολογέω-ῶ, *vb.* I (*tranz.*) a culege flori: PLUT. M.917f, LUC. *VH*2.14. II (*med., intrans.*) a culege nectar din flori: (despre albine) ARSTT. HA628b32.

[ἀνοθολόγος]

ἀνοθολογία, *ας*, ἡ *subst.* culegere de flori: LUC. *Pisc.*6.

[άνθολόγος]

άνθ-ομολογέομαι-οὔμαι, *vb.* **I** (*trans.*) **1** a recunoaște (în fața cuiiva), a mărturisi: PLB. 15.25.4, IOS. *A18.257*. **2** a admite, a afirma: PLB. 29.17.1. **II** (*intrans.*) **1** a face o înțelegere (mutuală), a se învoi, a se înțelege (cu cineva): (+ πρός) DEM. 33.8. άνθομολογησάμενοι προς σφᾶς ὑπὲρ τῶν κατὰ μέρος PLB. 5.105.2 *înțelegându-se între ei asupra chestiunilor de detaliu*. **2** a fi de acord (cu ceva): (+ dat.) PLB. 28.4.4. **3** a-și mărturisi vina, a se căi: LXX *IEzr.8.88*, id. *Înt.20.3*. **4** a-și mărturisi recunoștința, a aduce mulțumire: LXX *Ps.78.13*, NT *Lc.2.38*.

[άντί, όμολογέομαι]

άνθομολόγησις, *εως*, ή *subst.* **I** înțelegere (mutuală), acord: PLB. 31.24.12. **II** mărturie de recunoștință, mulțumire: LXX *Înt.17.27*. [άνθομολογέομαι]

άνθονομέω-ῶ, *vb.* care paște flori: (despre vaca Io) AESCH. *Supp.42*.

[άνθονόμος]

άνθο-νόμος, *ov adj.* unde se pasc flori, înflorit: AESCH. *Supp.539*.

[άνθος, νέμω]

άνθ-οπλίζω, *vb.* |aor. άνθόπλισα; *pas.* pf. άνθόπλισμαι **I** (*med.*) a se înarma la rândul său: XEN. *HG6.5.7*. **II** (*pas.*) a fi înarmat (în fața sau împotriva cuiiva): EUR. *Supp.666*, XEN. *Oec.8.12*.

[άντί, όπλίζω]

άνθ-ορμέω-ῶ, *vb.* (mar) a sta ancorat în fața: (+ dat.) THUC. 2.86, (+ πρός) id. 7.34.

[άντί, όρμέω]

άνθος, *ους*, τό *subst.* |forme necontrase: gen. pl. άνθέων Soph. *El.896*, ac. pl. άνθρα Pi. *O.2.50* | **I** floare: IL. 2.89, OD. 6.231, HES. *Op.75* ș.a., (cu sens colectiv) βρύει άνθει λευκῶ IL. 17.56 *înflorește cu floare albă*; (despre ghirlande și cununi ale victoriei) άνθεσι ... έστεφανόσατο Pi. *O.7.80 a fost încununat cu flori*; (prov.) ώς ~ χόρτου LXX *Is. 40.6*, NT *Iac.1.10 ca floarea ierbii* (sc. *efemer*). **2** ornament floral, înfloritură, broderie: PLAT. *R.557c*, LXX *Ex.28.14*. **II** (fig.) **1** floare, putere, culme: έχει ήβης ~ IL. 13.484 *este în floarea vârstei*; ἅμα τῷ τοῦ σώματος άνθει λήγοντι PLAT. *Smp.183e îndată ce se vestejește floarea trupului*; τό τοι καλόν ~ άπορει THEOC. 7.121 *și se duce floarea frumuseții*; μανίας ~ SOPH. *Tr.999 culme (/ înflorire) a nebuniei*. **2** partea cea mai aleasă, cea mai de seamă; floare, frunte,

elită: ~ Αργείων AESCH. *Ag.197 floarea argenilor*; ~ πόλεος EUR. *HF876 floarea cetății*; άνθρα ὕμνων Pi. *O.9.48 florile imnelor*; ~ σμύρνης έκλεκτής LXX *Ex.30.23 floare de smirnă aleasă* (sc. *smirnă de cea mai bună calitate*). **3** elegantă, splendoare: τὰ τέρπν' άνθε' Αφροδίτια Pi. *N.7.53 florile desfătătoare ale Afroditei*; AR. *Nu.1025*. **III** culoare (strălucitoare), strălucire: χροιάς ... ~ AESCH. *Pr.23 culoarea pielii*; (frecv. despre purpură) PLAT. *R.429d*, ARSTT. *HA547a7*. **IV** (ornit.) pasăre mică, *posib.* floarean, florinte: ARSTT. *HA592b25*.

[sanscr. *andhas*]

άνθ-οσμίας, *ov adj.m.* **I** care miroase a flori, parfumat: (despre vin) AR. *Ra.1150*, id. *Pl.807*, (despre pajști) LUC. *Lex.2*. **II** (*subst.*) vin parfumat: XEN. *HG6.2.6*, PLUT. *M.663d*.

[άνθος, όσμή]

άνθοφορέω-ῶ, *vb.* a duce nectarul florilor: (despre albine) ARSTT. *HA625b19*.

[άνθοφόρος]

άνθο-φόρος, *ov adj.* care poartă sau produce flori, înflorit: (dumbravă) AR. *Ra.441*.

[άνθος, φέρω]

άνθράκεύς, *εως*, ό *subst.* cărbunar: AESOP. 29.1, MEN. *Epit.257*, APP. *BC4.40*.

[άνθραξ]

άνθρακευτός, ή, όν *adj.* carbonizabil: ARSTT. *Mete.387b19*.

[άνθρακεύω]

άνθράκεύω, *vb.* a carboniza sau a frige: AR. *Lys.340*.

[άνθραξ]

άνθράκιά, *ας*, ή *subst.* {ep. ion. -ιή, -ιής} foc de cărbuni, jar, jărătic: IL. 9.213, EUR. *Cyc.358*, AR. *Eq.780, από σπινθηρος πυρός πληθύνεται* ~ LXX *Sir.11.32 de la o scântie de foc se înmulțește jarul*; άνθρακιάν πεποιηκότες NT *Iac.18.18 făcând un foc de cărbuni*.

[άνθραξ]

άνθρακίας, *ov adj.m.* negru ca un tăciune, carbonizat: LUC. *Icar.13*.

[άνθραξ]

άνθρακίζω, *vb.* a prăji, a frige (pe cărbuni): AR. *Pav.1136*.

[άνθραξ]

άνθράκινος, η, *ov adj.* de granat: LXX *Est.1.7*.

[άνθραξ]

άνθράκω-ῶ, *vb.* |doar part. pf.

ήνθρακωμένος] a carboniza, a transforma în scrum: AESCH. *Pr.*372, EUR. *Cyc.*614.

[άνθραξ]

άνθρακώδης, ες *adj.* de cărbune, ca de jăra-
tic, roși aprins: PLUT. *M.*922a, id. *M.*933f.
(subst.) ARSTT. *Sens.*437b17.

[άνθραξ]

άνθραξ, άκος, ό *subst.* I cărbune, tăciune,
jar: EUR. *Cyc.*244, (frecv. pl.) THUC. 4.100,
AR. *Ach.*34 ș.a., (fig.) (cu aluzie obscenă)
έχονθ' έταίραν και σκαλεύοντ' άνθρακας
AR. *Pax*440 *având o iubită și scormonindu-
i jarul*: σβέσουσιν τόν άνθρακά μου τόν κα-
ταλειφθέντα LXX 2Rg.14.7 *vor stinge tă-
ciunele (= speranța) care mi-a mai rămas*;
(prov.) άνθρακες ήμιν ό θησαυρός πέφηνε
LUC. *Philops.*32 *comoara noastră s-a dove-
dit a fi [doar] cărbune*. II (mineral.) granat,
rubin: ARSTT. *Mete.*387b18, LXX *Ex.*28.18.

άνθρήνη, ης, ή *subst.* (entom.) bărăzun, bon-
dar: AR. *Nu.*947, ARSTT. *HAS*21b23.

[v. άθήρ?]

άνθρήνιον, ου, τό *subst.* cuib de bărăzuni,
viespar: AR. *V.*1080.

[άνθρήνη]

άνθρηνιώδης, ες *adj.* ca un viespar, cu
structură în fagure: PLUT. *M.*916e.

[άνθρήνιον]

άνθρυσκον, ου, τό *vb.* (bot.) hasmațuchi,
Scandix australis: SAPPH. 96.14.

[v. άνθος?]

άνθρωπ-άρεσκος, ου, ό *adj.* care caută să
placă oamenilor: LXX *Ps.*52.6, NT *Ef.*6.6,
id. *Col.*3.22.

[άνθρωπος, άρέσκω]

άνθρωπάριον, ου, τό [-άρ-] *subst.* omuleț,
piticanie: AR. *Pl.*416.

[άνθρωπος]

άνθρώπειος, α, ον *adj.* {ion. -ήϊος, -η, -ον}
omenesc, de om: (glas) HDT. 2.55, (sânge)
id. 1.214, (chinuri) AESCH. *Pers.*706, (meș-
tesug) THUC. 2.47, τὰ ανθρώπια πρήγματα
HDT. 1.32, PLAT. *Prm.*134e *treburile ome-
nești* (op. cele divine): τὸ μὲν δεῖσαι ... κά-
ρτα ανθρώπιον ήν HDT. 8.144 *temerea era
cu totul omenească (= foarte firească)*;
άδύνατον και οὐκ ανθρώπειον PLAT.
*Prt.*344c *este cu neputință și dincolo de pu-
terile omenești*. // **άνθρωπέη**, ης, ή *subst.*
piele de om: HDT. 5.25. // **άνθρώπειον**, τό
subst. firea omenească: THUC. 4.61. // **άν-
θρώπεια**, τά *subst.* cele ce țin de viața omu-
lui, lucrurile omenești: SOPH. *Ai.*132, PLAT.
*Phd.*89e, XEN. *Mem.*1.1.15.

[άνθρωπος]

άνθρωπείως, *adv.* I cu mijloace omenești:
THUC. 5.103. II omenește, ca oamenii: AR.
*Ra.*1058.

[άνθρώπειος]

άνθρωπεύομαι, *vb.* a trăi ca un om, a duce o
viață omenească: ARSTT. *EN*1178b7.

[άνθρωπος]

άνθρωπιῆτος, (ion.) v. ανθρώπειος

άνθρωπίζω, *vb.* I a se purta ca un om, a face
pe omul: LUC. *Demon.*21. II (med.) a se
face om: AR. *Fr.*37.

[άνθρωπος]

άνθρωπικός, ή, όν *adj.* I omenesc, de om,
propriu omului: (op. θεῖος „divin”) PLAT.
*Sph.*268d, (virtute) ARSTT. *EN*1102b12, (+
inf.) ανθρώπικόν (έστι) *stă în firea omului*;
(comp.) ανθρώπικότερον τὸ τιμωρεῖσθαι
ARSTT. *EN*1126a30 *este mai omenesc a te
răzbuna*; (subst.) LUC. *Cont.*1. II care se re-
feră la oameni: AR. *Fr.*3.

[άνθρωπος]

άνθρωπικῶς, *adv.* omenește, în felul oame-
nilor: PLUT. *M.*999b, LUC. *Zeux.*4.

[άνθρωπικός]

άνθρώπινος, η, ον *adj.* [fem. -ος Plat.
*Lg.*737b] omenesc, uman, de om, propriu
omului: (viață) HDT. 7.46, (putere) THUC.
6.78, (natură) PLAT. *Tim.*29d ș.a, μεστὸν
όστέων ανθρώπινων LXX *Iez.*37.1 (*câmpie*)
plină de oase de oameni: κατὰ τὸ
άνθρώπινον THUC. 1.22 *potrivit firii ome-
nești*: ανθρώπινά μοι δοκεῖς άμαρτεῖν XEN.
*Cyr.*3.1.40 *greșelile tale mi se par ome-
nești*: ανθρώπινα πάσχειν PLUT. *Pyrrh.*8.9 *a
suferi soarta comună tuturor oamenilor (sc.
a murii)*: ανθρώπινον λέγω NT *Rm.*6.19
spun lucrul omenesc, vorbesc omenește;
(comp.) LUC. *DMort.*20.9. // **άνθρώπινον**,
τό *subst.* neamul omenesc, omenirea: HDT.
1.86. // **άνθρώπινα**, τά (cu crază τάνθρώπι-
να) *subst.* treburile omenești, activitățile
umane: PLAT. *Th.*170b, XEN. *Cyr.*8.7.21,
μηδέν ... τῶν ανθρώπινων βέβαιον ISOC.
1.41 *nimic din cele omenești nu este sigur*.

[άνθρωπος]

άνθρωπίνως, *adv.* I omenește, în felul oa-
menilor, ca oamenii: THUC. 3.40, ~
ελάλησεν ό άλεκτρύων LUC. *Gall.*2 *cocoșul
a vorbit ca un om (= cu glas omenesc)*;
(comp.) PLAT. *Cra.*392b. II cu omenie, cu
bunăvoință, cu moderație: DEM. 23.44, PLB.
4.14.8, MEN. *Asp.*166.

[άνθρώπινος]

άνθρῶπιον, ου, τό *subst.* om mărunt, omuleț: EUR. *Cyc.*185, (frecv. peior.) AR. *Pax*263, XEN. *Mem.*2.3.16, LUC. *Nigr.*13 ș.a.

[άνθρωπος]

άνθρωπίσκος, ου, ὁ *subst.* om mărunt, omuleț: EUR. *Cyc.*316, PLAT. *R.*495c, (frecv. peior.) id. *Phdr.*243a, AR. *Pax*751 ș.a., (pleonastic) μικρός τις ~ LUC. *Nav.*6 un mic omuleț.

[άνθρωπος]

άνθρωπιστί, [τῆ] *adv.* în grai omenesc: SOPH. *Fr.*827, LUC. *Peregr.*39.

[άνθρωπίζω]

άνθρωπό-γλωττος, ον *adj.* cu limbă de om, sc. care vorbește precum omul: (despre papagal) ARSTT. *HA*597b27.

[άνθρωπος, γλωττα]

άνθρωπογονία, ας, ἡ *subst.* nașterea omenirii, crearea omului: IOS. *Ap.*1.39.

[άνθρωπογονέω]

άνθρωπο-δαίμων, ονος, ὁ *subst.* om-zeu, sc. venerat ca un zeu: (despre Rhesos) EUR. *Rh.*971.

[άνθρωπος, δαίμων]

άνθρωπο-ειδής, ἐς *adj.* cu formă sau înfățișare de om, antropomorf, antropoid: HDT. 2.86, (despre zei) id. 2.142, (despre maimuțe) ARSTT. *HA*502a24.

[άνθρωπος, είδος]

άνθρωπο-θηρία, ας, ἡ *subst.* vânătoare de oameni: PLAT. *Sph.*223b.

[άνθρωπος, θήρα]

άνθρωπό-θυμος, ον *adj.* cu inimă de om, sc. viteaz ca un om: PLUT. *M.*988d.

[άνθρωπος, θυμός]

άνθρωπο-θυσία, ας, ἡ *subst.* jertfă omenescă, sacrificiu uman: PLUT. *M.*417c.

[άνθρωπος, θύω]

άνθρωπο-κτόνος, ον *adj.* I ucigător de oameni, ucigaș, asasin: EUR. *IT*389, NT *In.*8.44. II de om ucis: (despre mâncare) EUR. *Cyc.*127.

[άνθρωπος, κτείνω]

άνθρωπο-λόγος, ον *adj.* care obișnuiește să vorbească despre oameni, bârfitor: ARSTT. *EN*1125a5.

[άνθρωπος, λέγω]

άνθρωπό-μορφος, ον *adj.* cu formă de om, asemănător unui om, antropomorf: PLUT. *M.*149C, LUC. *Alex.*16.

[άνθρωπος, μορφή]

άνθρωπο-νομικός, ή, ὄν *adj.* care păstorește oamenii: ή ~ τέχνη SOPH. *Plt.*266e *arta de a*

păstori (sc. a conduce) *oamenii*.

[άνθρωπος, νομικός]

άνθρωπόμαι-οὔμαι, vb. a concepe ideea de om: PLUT. *M.*1120d.

[άνθρωπος]

άνθρωποποιία, ας, ἡ *subst.* facerea, plămădirea omului: LUC. *Prom.*5.

[άνθρωποποιός]

άνθρωπο-ποιός, ὄν *adj.* care face statui de oameni, sculptor de oameni: LUC. *Philops.*18.

[άνθρωπος, ποιέω]

άνθρωπος, ου, ὁ, ἡ *subst.* {cu crază: ὁ άνθρωπος > att. άνθρωπος, ion. ὄνθρωπος}

I I om, ființă umană, persoană, muritor, pl. oameni, lume: (în sens general sau particular) μῶν ἀνθρώπου IL. 16.315 *muşchiul omului*; ἀνθρώπων γένος HDT. 2.15 *neamul oamenilor*; πολύ διαφέρειν οὐ δεῖ νομίζειν ἄνθρωπον ἀνθρώπου THUC. 1.84 *nu trebuie să considerăm că există o mare diferență între un om și alt om*; κατ' ἄνθρωπον AESCH. *Th.*425 *pe măsura omului*: (op. zeii) οὔτε θεῶν ... οὔτ' ἀνθρώπων IL. 1.548 *nici dintre zei, nici dintre oameni*; θεός τις, οὐκ ~ AESCH. *Ag.*663 *vreun zeu, nu un om*; (op. animalele și plantele) χαλεπὸς προβάτοισ, χαλεπὸς δ' ἀνθρώποις HES. *Op.*558 [*lună*] *haină pentru oameni, haină pentru turme*; εἰάν τε κτήνος εἰάν τε ~, οὐ ζήσεται LXX *Ex.*19.13 *fie dobitoc sau om, nu va trăi*: (pl. cu sens generic) IL. 21.569, OD. 1.351, ἐν ἀνθρώποισι HDT. 1.86 *pe lume*; ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις NT *Lc.*18.27 *cu neputință la oameni*; (după superl.) ἀκούσεσθαι τοῦ ἀρίστου ἀνθρώπων ἰοῖδοῦ HDT. 1.24 *a-l asculta pe cel mai bun cântăreț din lume*: (spec.) οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων LXX *Gen.*11.5 *fiii oamenilor (= oamenii, lumea)*: (în sens hristologic) ὁ πρῶτος ~ ἐκ γῆς χοϊκός, ὁ δεῦτερος ~ ἐξ οὐρανοῦ NT *1Cor.*15.47 *omul dintâi* (sc. Adam) *este din pământ, pământesc*; *omul al doilea* (sc. *Iisus Hristos*) *este din cer*: (voc.) (fam. și peior.) ὄνθρωπε și ἄνθρωπε ion. ὄνθρωπε HDT. 3.63, SOPH. *Ai.*791, AR. *Ach.*818 *omule!* (sau *hei, tu! amice!*). 2 (spec.) a *bărbat, adult*: (op. γυνή „femeie”) τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἀχρειοτάτους ξὺν γυναιξὶ καὶ παισὶν ἐξεκόμισαν THUC. 2.6 *au evacuat bărbații cei mai puțin trebuincioși, împreună cu femeile și copiii*: LXX 2.24. b soț: (op. γυνή „nevastă”) NT *Mt.*19.10. c

fiu: (op. πατήρ „tată”) LXX *Im.*3.11, NT *Mt.*10.35. **d** sclav sau lucrător: XEN. *Mem.*2.1.15, NT *Lc.*12.36. **3** (în sens slab) a (pleonastic, cu diverse ocupații sau calități, v. άνήρ) ~ οδίτης IL. 12.263 *un drumeț*; ~ ύφάντης PLAT. *Phaed.*87b *tesător*; πολίται άνθρωποι DEM. 22.54 *cetățeni*. **b** (= τις) un om, cineva, (vre)unul: ~ ἐξ ύμῶν LXX *Lev.*1.2 *cineva dintre voi*; (cu neg.) άνθρωπον οὐκ ἔχω NT *In.*5.7 *n-am pe nimeni*. c oricine, fiicare: LXX *Lev.*17.3, NT *ICor.*4.1. **II** (fem.) femeie, ființă umană, murgitoare: (fără art.) τίς ανθρώπων σε ... ἐξαναήκεν γαστρός; Pl. *P.*4.98 *ce femeie te-a scos din pântece?*; AR. *Lys.*936. (cu art.) HDT. 1.60, ARSTT. EN1148b20.

άνθρωπο-σφάγέω-ῶ, vb. a înjunghia, a jertfi oameni: EUR. *Hec.*260.
[άνθρωπος, σφάζω]

άνθρωποφάγέω-ῶ, vb. a mânca carne de om: HDT. 4.106, (despre lupi) ARSTT. H4594a30.
[άνθρωποφάγος]

άνθρωποφάγία, ας, ή *subst.* antropofagie, canibalism: ARSTT. *Pol.*1338b20, PLUT. *Luc.*11.2.
[άνθρωποφάγος]

άνθρωπο-φάγος, ον [ἄ] *adj.* mîncător de oameni, antropofag: (despre animale) ARSTT. H4501b1, (despre oameni) LUC. *DDeor.*18.
[άνθρωπος, φαγεῖν]

άνθρωπο-φνής, ἐς *adj.* cu fire omenească: (despre zei) HDT. 1.131.
[άνθρωπος, φύω]

άνθ-υβρίζω, vb. a jigni la rîndul său, a întoarce o ocară: PLUT. *Ant.*24.11, LUC. *DMe-retr.*3.3, (pas.) EUR. *Ph.*620.
[άντι, ύβρίζω]

άνθ-υπάγω, vb. a da în judecată la rîndul său: THUC. 3.70.
[άντι, ύπάγω]

άνθ-υπάρχω, vb. a se opune la rîndul său: PLUT. *M.*960c.
[άντι, ύπάρχω]

άνθυπατεύω, vb. a fi proconsul: PLUT. *Comp.Dem.Cic.*3.7.
[άνθύπατος]

άνθυπατικός, ή, όν *adj.* proconsular: ~ δεκαδαρχία PLUT. *M.*277f *colegiul celor zece tribuni militari cu putere consulară* (lat. *tribuni militum consulari potestate*).
[άνθύπατος]

άνθ-ύπατος, ου, ό *subst.* proconsul: PLB.

21.10.11, PLUT. *Caes.*21.5, NT *Fp.*13.7.
[άντι, ύπατος]

άνθ-υπείκω, vb. a ceda la rîndul său: (+ dat.) PLUT. *Cor.*18.1, (abs.) id. *M.*485b.
[άντι, ύπείκω]

άνθύπειξις, εως, ή *subst.* cedare reciprocă: PLUT. *Sol.*4.3.
[άνθυπείκω]

άνθ-υπερβάλλω, vb. a întrece la rîndul său: IOS. *A116.*189.
[άντι, ύπερβάλλω]

άνθ-υπηρετέω-ῶ, vb. a face servicii la rîndul său, a întoarce serviciile: (+ dat.) ARSTT. EN1133a4.
[άντι, ύπερετέω]

άνθ-υποκρίνομαι, vb. {ion. άντ-} **I** a răspunde la rîndul său, a întoarce vorba: HDT. 6.86β. **II** a se preface la rîndul său: IOS. *B11.*230.
[άντι, ύποκρίνομαι]

άνθ-υπόμνυμαι, vb. a jura la rîndul său, a se opune printr-o depozitie sub jurămant: DEM. 48.25.
[άντι, ύπόμνυμι]

άνθ-υποπτεύω, vb. a bănui la rîndul său: (pas.) THUC. 3.43.
[άντι, ύποπτεύω]

άνθ-υπουργέω-ῶ, vb. {ion. άντ-} a face (ceva) în schimb, a întoarce un serviciu: HDT. 3.133, EUR. *Hipp.*999.
[άντι, ύπουργέω]

άνθ-υποφέρω, vb. a duce în direcție opusă, a face să regreseze: PLUT. *M.*76d, (pas.) id. *M.*939a.
[άντι, ύποφέρω]

άνθ-υφαιρέω-ῶ, vb. a deduce, a scădea (o sumă de bani): (pas.) LXX *Lev.*27.18.
[άντι, ύφαιρέω]

άνθ-υφίστημι, vb. [inf. aor. άνθυποσστηναι] a-și asuma sarcina, a se însărcina la rîndul său: DEM. 21.68.
[άντι, ύφίστημι]

άνία, ας, ή [ἄϊ sau ἄϊ] *subst.* {ion. άνιη, eol. όνία} supărare, neplăcere, necaz, năpastă: (despre Scylla) ἄπρηκτον άνιην OD. 12.223 *năpastă fără leac*; OD. 7.192, SAPPH. 1.3, HES. *Th.*611, AESCH. *Pers.*1055 ș.a., (op. ήδονή „plăcere”) PLAT. *Grg.*498d.
[cf. lat. *onus?*]

άνία, (dor.) v. ήνία:

άνιάζω, [ἄ-, ῖ sau ῖ] vb. [doar prez. și impf.] {ion. impf. άνιάζεσκον A.Rh. 3.1138} **I** (trans.) a necăji, a supăra: IL. 23.721, OD.

19.323. **II** (*intrans.*) a se necăji, a se neli-niști: θυμῷ ἀνιάζων IL. 21.270 *necăjindu-se în inima sa*; IL. 18.300, OD. 4.460.

[ἀνία]

ἀνιᾶρός, ἄ, ὄν [ᾶ-, ἱ sau ἰ] *adj.* {ep. ion. ἀνιηρός, -ή, -όν, comp. ἀνιηρέστερος Od. 2.190} **I** necăjos, supărător, vătămător, obositor, nesuferit, rău: (despre oameni) OD. 17.220, αἰαῖ Ἔρωος ἀνιαρῆ THEOC. 2.55 *vai, vai! nesuferitule Eros!*; (+ dat.) AR. *Pl.*561, THEOC. 22.134, (despre animale) HDT. 3.108. **2** (despre lucruri) supărător, chinuitor, neplăcut, amarnic: ἀνιαρῆς ἀντικύρσαντες ζάλας *Pl. O.*12.11 *după ce au înălțat furtuni amarnice*; EUR. *Or.*230, CALL. *Epigr.*12.3 *ș.a.* (op. ἡδύς „plăcut”) PLAT. *R.*584a, (subst.) DEM. 18.291. **II** necăjit, trist: XEN. *Cyr.*1.4.14.

[ἀνία]

ἀνιᾶρῶς, *adv.* **I** supărător, enervant: SOPH. *Ant.*316. **II** cu mâhnire sau întristare: ~ ζῆν XEN. *Mem.*1.6.4 *a duce o viață necăjită*; ~ φέρειν PLAT. *Sp.*364b *a suporta cu mâhnire, a se necăji*; PLUT. *Dem.*26.3.

[ἀνιαρῶς]

ἀν-ιάτος, ὄν [ἰ] *adj.* **I** incurabil, de nevindecat, de nelecuit: (despre boli, răni) PLAT. *Grg.*512a, id. *Lg.*877a, (fig.) ἡ ἀνελευθερία ~ ἐστίν ARSTT. *EN*1121b13 *avaritia este incurabilă*: ἔρωος ἀδύνατος καὶ ~ PLUT. *Dem.*38.6 *dragoste imposibilă și de nevindecat*. **2** implacabil: ἡμέρα κυρίου ~ ἔρχεται LXX *Is.*13.9 *ziua Domnului vine fără scăpare*. **3** putred: (despre lemn) LXX *Iov*24.20 **II** (despre pers.) incurabil, incorigibil: PLAT. *R.*410a, ARSTT. *EN*1165b18.

[ἀν-, ἰάομαι]

ἀν-ιάτρος, ὄν *adj.* ne-medic, incapabil să vindece: ARSTT. *Ph.*191b6.

[ἀν-, ἰατρός]

ἀν-ιάχω, *vb.* a țipa tare: EUR. *Or.*1465, A.RH. 2.270.

[ἀνά, ἰάχω]

ἀνιάω-ῶ, [ᾶ-, ἱ sau ἰ] *vb.* |impf. ἠνίων, viit. ἀνιάσω [ᾶσ], aor. ἠνιάσα, pf. ἠνιάκα; *pas.* aor. ἠνιάθην | ion. opt. prez. 3pl. ἀνιάωτο Hdt. 4.130; impf. 3sg. ἠνία Soph. *Ai.*273, impf. med. 3pl. ἠνιώντο Xen. *Cyr.*6.3.11; ep. viit. ἀνιήσω Od. 2.115; dor. aor. ἀνιάσα Theoc. 2.23} **I** (*act.*) a necăji, a mâhni, a supăra: (+ ac.) OD. 2.115, SOPH. *Ai.*266, PLAT. *Grg.*485b, (+ ac. dublu) ὁ ὄρων σ' ἀνιά τὰς

φρένας, τὰ δ' ὄτ' ἐγὼ SOPH. *Ant.*319 *făptașul își necăjește mintea. eu [doar] urechile*; (+ ac. adv.) παῦρ' ἀνιάσας, πόλλ' εὐφράνας AR. *Pax.*764 *după ce am adus oleacă supărări, dar multă veselie*. **II** (*med., pas.*) a se necăji, a fi mâhnit sau supărat sau ostent: (+ dat.) οὐ γάρ τις τοι ἀνιάται παρεόντι OD. 15.335 *nimeni nu e necăjit de prezența ta*; (+ prep.) ἐπὶ τῷ τῶν τέκνων ἠνιάθη θανάτῳ AESOP. 1.3 *a fost mâhnită de moartea puilor*; (+ part.) ἀνιώμαι ὑπομιμνήσκων τὰς γεγενημένας συμφορὰς τῆ πόλει LYS. 13.43 *mă necăjesc amintindu-mi nenorocirile întâmplate cetății*; (part. pas.) ἀνιηθεῖς IL. 2.291, OD. 3.117 *necăjit, descărujat*.

[ἀνία]

ἀνιγρός, ἄ, ὄν *adj.* {ion. fem. -ή} (dub.) vătămător, rău: CALL. *Aet.fr.*75.

[v. ἀνιαρῶς?]

ἀν-ιδίτι, *adv.* fără sudoare, fără efort PLAT. *Lg.*718e.

[ἀν-, ἰδίω]

ἀν-ιδίω, *vb.* a transpira, a asuda: PLAT. *Ti.*74c.

[ἀνά, ἰδίω]

ἀνιδρῦτος, v. ἀΐδρυτος

ἀν-ιδρωτί, [-ἰ] *adv.* **I** fără sudoare, fără să asude: XEN. *Cyr.*2.1.29. **II** (fig.) **1** fără efort sau luptă: IL. 15.228. **2** fără a-și da toată silița: XEN. *Cyr.*2.2.30.

[ἀνιδρωτός]

ἀν-ιδρωτος, *adj.* neasudat: XEN. *Cyr.*2.1.29.

[ἀν-, ἰδρώω]

ἀν-ιερός, ὄν [ἰ] *adj.* **I** nesfânt, nelegiuit, necurat: AESCH. *Ag.*220, id. *Supp.*757, τῆν ὕν ἀνιερον ζῶον ἠγοῦνται PLUT. *M.*353f. *consideră scroafa un animal necurat*. **2** nelegitim: (fiu) PLAT. *R.*461b. **II** care nu primește jertfe: (despre Ares) EUR. *Fr.*992.

[ἀν-, ἱερός]

ἀν-ιερόω-ῶ, *vb.* a consacra, a dedica: ARSTT. *Oec.*1346b5, PLUT. *M.*676a, (pas.) LXX *IEzr.*9.4.

[ἀνά, ἱερώω]

ἀνίσκε, impf. iter. de la ἀνίημι

ἀνίη, (ion.) v. ἀνία

ἀν-ίημι, [ep. -ἱ- sau -ἰ-; att. -ἰ-] *vb.* |impf. ἀνίην, viit. ἀνίησω, aor. ἀνίηκα, pf. ἀνεῖκα; *pas.* prez. ἀνίεμαι, viit. ἀνεθήσομαι, aor. ἀνείθην (part. ἀνεθείς), pf. ἀνεῖμαι | ep. poet. ind. prez. 2sg. ἀνιεῖς II. 5.880, ion. 3pl. ἀνιεῖσι Hdt. 2.36; ep. att. impf. 1sg. ἀνιέιν, iter. 3sg. ἀνίσκε Hes. *Th.*157; ep. ion. aor.

ind. ἀνέηκα II. 5.882 (ep. 3pl. ἄνεσαν II. 21.537); ep. conjct. 3sg. ἀνήη II. 2.34; imper. 2sg. ἄνες Aesch. *Ch.*489; ion. ind. pf. med.-pas. 3pl. ἀνέονται Hdt. 2.165} **I** (*tranz.*) **1** a a arunca *sau* a trimite în sus, a face să urce *sau* să iasă *sau* să răsără, a da (afară), a produce, a scoate: (fum) IL. 21.523, (vânt) OD. 4.568, (despre Carybda) τρις μὲν γάρ τ' ἀνίησιν ἐπ' ἡματι, τρις δ' ἀναρυβδεῖ OD. 12.105 *de trei ori pe zi azvârle [apă], de trei ori o înghite*: (plante și fructe) εὐχομαι θεοὺς μήτ' ἀροτὸν αὐτοῖς γῆς ἀνιέναι τινά, μήτ' οὖν γυναικῶν παῖδας SOPH. *OT*270 *mă rog ca zeii să nu le dea nici din pământ recoltă, nici din femei copii*: μηδὲν ὦν ἡ γῆ ἀνίησιν XEN. *Cyr.*6.25.4 *nimic din ce produce pământul*: (izvoare) ἄς ἀνῆκ' αὐταῖς θεός EUR. *Ba.*766 *pe care zeul le-a făcut să răsără pentru ele*: (foc, flăcări) THUC. 2.77, (spec.) (despre Hades) ὅς γε καὶ τοῖς ἐνθάδε τοσαῦτα ἀγαθὰ ἀνίησιν PLAT. *Cra.*403e *care trimite atâtea bunătăți și celor de pe pământ*: τίς ... σε δαιμόνων ἄρα εἰς φῶς ἀνῆκεν; LUC. *Trag.*8 *ce zeu te-a scos la lumină?* **b** a lăsa să crească: (părul) PLUT. *Lys.*1.2 **c** a ridica glasul: LXX *Is.*42.2. **2** a da drumul, a lăsa slobod, a lăsa să meargă, a elibera: (despre viperă) οὐκ ἀνιεί πρὶν ἂν διαφάγη HDT. 3.109 *nu-i dă drumul răpă nu l-a mâncat de tot*: τὰ τέκνα αὐτοῦ ἀνῆκεν ἡ σύγκλητος IOS. *AI*4.97 *pe fiii lui i-a eliberat senatul*: εἰς τάχος ἀνιέναι τοὺς ἵππους XEN. *Eq. Mag.*3.2 *a lăsa caii (slăbind hăturile) în galop*: (fig.) τῷ δήμῳ τὰς ἡνίας ἀνείς PLUT. *Per.*11.4 *dând frâu liber poporului*. **3** a a dezlega, a desface, a slăbi: (lanțuri, legături) OD. 8.359, ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλιῶν NT *Fp.*27.40 *slăbind funiile cărmelor*. **b** a rupe: (o pecete) EUR. *IA*325. **c** a deschide: (poarta) IL. 21.537. **d** (med.) a-și desface, a-și dezgoli: κόλπον ἀνιεμένη IL. 22.80 *dezgolindu-și pieptul*. **e** (med.) a jupui: (capre) OD. 2.300. **4** a dezlega, (fig.) a asmuți, a întărâta, a îndemna: (câinii) XEN. *Cyn.*7.7, (fig.) σοὶ ἐπὶ τοῦτον ἀνῆκε IL. 5.405 *asupra ta l-a asmuțit pe acest om*: (+ inf.) Μοῦσ' ... ἀοιδὸν ἀνῆκεν ἀειδέμεναι OD. 8.72 *Muza a îndemnat aedul să cânte*. **5** a lăsa, a permite, a îngădui: ἄνες ἡμῖν ἐπτὰ ἡμέρας, καὶ ἀποστελοῦμεν ἀγγέλους LXX *IRg.*11.3 *lasă-ne șapte zile, ca să trimitem soli*: (+ inf.) τὸν λεῶν ... ἀνεῖναι πρὸς ἔργα

τε καὶ θυσίας HDT. 2.129 *a lăsa poporul să-și vadă de treburi și de jertfe*: ἀνεῖναι αὐτοῖς ὅτι βούλονται ποιεῖν PLAT. *La.*179a *a-i lăsa să facă ce vor*. **6** a lăsa, a părăsi, a abandona: ἐμὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν IL. 2.71 *m-a lăsat (= s-a dus) somnul cel dulce*: ἄνετε μ', ἄνετε SOPH. *El.*229 *lăsați-mă, lăsați-mă!*: ἀνήσω τὸν ἀμπελώνά μου LXX *Is.*5.6 *voi lăsa via Mea [în paragină]*: **7** a lăsa nefolosit, a consacra, a închina: (un pământ pentru zei) THUC. 4.116, (fig.) ἀνέωνται ἐς τὸ μάχιμον HDT. 2.165 *și închină viața nimai armelor, se dedică războiului*. **8** a lăsa să scape, a lăsa nepedepsit, a ierta: οὔτε ὄσιον οὔτε νόμιμον ὑμῖν ἔστιν ἀνεῖναι Ἀγόρατον LYS. 13.93 *nu este nici sfânt, nici legal să-l lăsați să scape (= să-l achitați) pe Agoratos*: ἄνες θάνατόν μοι EUR. *Andr.*531 *scapă-mă de moarte*: οὗτος οὐκ ἀνήσει ὑμῶν τὰ ἀμαρτήματα καὶ τὰ ἀνομήματα ὑμῶν LXX *Is.*Nav.24.19 *El nu va ierta păcatele și fărâdelegile voastre*. **9** a destinde, a relaxa, a slăbi, a potoli: (coarda unui arc) HDT. 3.22, (corzile lirei) PLAT. *Ly.*209b, (fig.) ~ τὴν φυλακὴν THUC. 4.27 *a slăbi raza*: μὴ ἀνήσουσι τὴν τῆς ἀρετῆς ἄσκησιν XEN. *Cyr.*7.5.70 *să nu se relaxeze în practicarea virtuții*: τὴν τοῦ Μῆδου ἔχθραν ἀνιέντας THUC. 3.10 *potolindu-și ura împotriva medului*: (pas.) ἡδοναὶ ἀνεμιέναι PLAT. *R.*573a *plăceri neînfrânate*: χεῖρες ἀνεμιέναι LXX *Is.*35.3 *mâini slăbănogite (= neputincioase)*. **II** (*intrans.*) a slăbi (în intensitate, din încordare), a se lăsa, a se potoli, a scădea, a înceta, a renunța: οὐ γὰρ ἀνιεί τὰ πνεύματα HDT. 2.113 *fiindecă vânturile nu slăbeau*: ἕως ἀνῆ τὸ πῆμα τοῦτο τῆς νόσου SOPH. *Ph.*764 *până slăbește criza aceasta a bolii*: οὐδὲν ἀνίεσαν XEN. *HG*2.3.46 *nu ne slăbeau [cu războiul]*: (+ part.) ὕων οὐκ ἀνιεί HDT. 4.28 *nu contenește să plouă*: (+ gen.) οὐκ ἀνιείς μωρίας EUR. *Med.*457 *nu te lași din (= nu încetezi cu) nebunia ta*: τῆς ὄργης ἀνέντες AR. *Ra.*700 *renunțând la mânie*.

[ἀνά, ἦμι]

ἀνίκα, (dor.) v. ἡνίκα

ἀν-ἰκέτευτος, ov *adj.* nerugat, neimplorat: EUR. *IA*1003.

[ἀν-, ἰκετεύω]

ἀν-νίκητος, ov [ῆ] *adj.* {dor. -ατος} de neînving, de nebiruit, invincibil: (despre Zeus) HES. *Th.*489, (despre Heracles) APP. *BC*2.76,

(despre Eros) SOPH. *Ant.* 781. (despre lucruri și abstr.) (cu hipalagă) βέλως ... ἐξ ἀνικάτου φαρέτρας ὀρνύμενον Pl. *P.* 4.91 *sāgeatā por-nitā dintr-o tolbă de nebiruit*; HDT. 3.52, XEN. *Cyn.* 1.17, LXX *4Mac.* 11.21 ș.a.

[ἀ-, νικάω]

ἀν-ικμάω-ῶ, *vb.* a vântura (grăul): (pas.) PLAT. *Ti.* 53a.

[ἀνά, ικμάω]

ἀν-ικμος, *ov adj.* lipsit de umiditate, uscat, sec: ARSTT. *Pr.* 906b19, PLUT. *M.* 951b.

[ἀν, ικμάς]

ἀν-ἰ.αστος, [ἴ] *adj.* de înduplecat, crud: PLUT. *M.* 170c.

[ἀν-, ἰλάσκομαι]

ἀν-ἰμάω-ῶ, *vb.* [aor. ἀνίμησα [ἴ]; *pas.* pf. ἀνιμήθην, pf. ἀνιμημαι] a trage în sus (*prop.* cu o curea sau funie), a ridica: ἀνιμών ἀλλήλους τοῖς δόρασι XEN. *An.* 4.2.8 *se trăgeau unii pe alții cu ajutorul lăncilor*; (med.) AESOP. 122.1, PLUT. *M.* 773d, LUC. *Alex.* 14.

[ἀνά, ἰμάω]

ἀνῖος, *ov adj.* amarnic, cumplit: AESCH. *Pers.* 256.

[ν, ἀνιάρως]

ἀνίοχος, (dor.) *v.* ἠνίοχος

ἀν-ἰππος, *ov adj.* I care nu are cal, lără cal: Pl. *Fr.* 52d.27, AR. *Nu.* 125. // (subst.) pedestraș: ἰππῶται δὲ εἰσι καὶ ἄνιπποι HDT. 1.215 *huptā atāt cālare, cāt și pe jos*. II nepriceput la călărie: PLUT. *M.* 100a. III dificil de traversat cu caii: (despre Egipt) HDT. 2.108.

[ἀν-, ἴππος]

ἀν-ἰπτωμαί, *vb.* a-și lua zborul, a zbura: LXX *Is.* 16.2.

[ἀνά, πέτομαι]

ἀνιπτό-πους, ποδός, ὁ *adj.m.* nespălat pe picioare, care nu-și spală (niciodată) picioarele: (despre preoții lui Zeus din Dodona) Il. 16.235.

[ἀ-, νίπτω, πούς]

ἄ-νιπτος, *ov adj.* I nesplălat, murdar: Il. 6.266, HES. *Op.* 725, (prov.) ἀνίπτοις ποσί LUC. *Pseudol.* 4 *cu picioarele nespălate (sc. pe nepregătite)*. II care nu poate fi splătat: (despre sânge) AESCH. *Ag.* 1460.

[ἀ-, νίπτω]

ἀνις, (megar.) *v.* ἄνευ

ἀν-ισάζω, *vb.* a echilibra, a egaliza: ARSTT. *IA* 708b14, (pas.) id. *Cael.* 297b12.

[ἀνά, ἰσάζω]

ἀν-ἴσος, *ov adj.* I inegal, neegal: (în geometrie) ἐπτά κύκλους ἀνίσους PLAT. *Ti.* 36d

șapte cercuri inegale: (fig.) τοῖς ἀνίσουσι τὰ ἴσα ἄνισα γίγνεται ἄν, εἰ μὴ τυγχάνοι τοῦ μέτρου PLAT. *Lg.* 757a *pentru cei inegali egalitatea poate deveni inegalitate, dacă lipsește măsura*: ~ ἦν ἡ μάχη PLB. 10.12.6 *lupta era inegală*. II lipsit de echitate, injust, nedrept, pãrtinitor: ARSTT. *EN* 1129a33, (subst.) DEM. 26.13.

[ἀν-, ἴσος]

ἀνισότης, ητος, ἡ *subst.* inegalitate: PLAT. *Phd.* 74c, ARSTT. *Pol.* 1302a26.

[ἀνισος]

ἀν-ισόω-ῶ, [ἴ] *vb.* I 1 a face egal, a egala, a egaliza: XEN. *Cyn.* 7.5.65. 2 a distribui în mod echitabil: PLAT. *Plt.* 289e. 3 a echilibra, a compensa: ARSTT. *PA* 666b8. 4 a nivela: IOS. *B15.* 188.4. II (*pas.*) a fi egal: (+ dat.) ἀνισοθέντας πλήθει HDT. 7.103 *egali în număr*.

[ἀνά, ἰσόω]

ἀν-ιστάω-ῶ, *vb.* a ridica, a înălța: PLUT. *M.* 210d.

[ν, ἀνίστημι]

ἀν-ίστημι, *vb.* [impf. ἀνίστην, viit. ἀναστήσω, aor.1 ἀνέστηκα, aor.2 ἀνέστην, pf. ἀνέστηκα; *pas.* viit. ἀνασταθήσομαι, aor. ἀνεστάθην, pf. ἀνέστημαι] {ep. poet. viit. ἀνστήσω Il. 15.64, aor. 3pl. ἀνέστᾱν Il. 1.533, inf. aor. act. ἀνστήμεναι Il. 10.55, imper. ἀνστήσον Il. 10.176, dor. imper. ἀνστάθι Theoc. 24.35, ion. pf. 3pl. ἀνεστέασι 3.62, tard. ἀνέστακα LXX *IRg.* 15.12} I (*tranz.*) (prez. și viit. act., aor.1 act. și med., pf. -ᾱκα) I a a ridica sau a face să se ridice, a scula, a face să stea (în picioare sau drept): (despre pers.) γέροντα δὲ χειρὸς ἀνίστη Il. 24.515 *il ridică pe bătrân de braț*; τί μ' αὖ ... ἐξ ἔδρας ἀνίσταται: SOPH. *Ai.* 788 *de ce m-ați sculat de pe scaun?*; ἀνέστησε τὴν ἐκκλησίαν XEN. *HG* 2.4.43 *a ridicat [ședința] adunării*. b a scula (din pat, din somn), a trezi: Il. 10.32, AR. *Ec.* 740, (fig.) οὐ μὴ ... ἀναστήσεις ... νόσον SOPH. *Tr.* 979 *nu trezi boala*. c a ridica (din infern), a scula (din morți), a învia: Il. 24.551, AESCH. *Ag.* 1361, SOPH. *El.* 139, ὁ τοῦ κόσμου βασιλεὺς ... εἰς αἰώνιον ἀναβίωσιν ζωῆς ἡμᾶς ἀναστήσει LXX *2Mac.* 7.9 *Regele lumii ne va ridica la învierea vieții de veci*. d a face să urce: (la tribună) PLUT. *M.* 784c, (jur.) εἰὼν δὲ τίς τινα δικάζοντα ἀναστήσεται μάρτυρα PLAT. *Lg.* 937a *dacă cineva citează un judecător*

ca martor; e a face să se ridice (vânatul): XEN. *An.*1.5.3. id. *Cyn.*6.23. f a face să apară sau să existe: ἀνάστησον σπέρμα τῷ ἀδελφῷ σου LXX *Gen.*38.8 *ridicā urmasi fratelui tău*; προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος NT *Fp.*3.22 *Domnul vă va ridica un proroc.* 2 a a ridica, a înălța, a construi: (un oraș) (med.) HDT. 1.165, (turnuri) XEN. *Cyr.*7.5.12, (un templu) LXX *2Mac.*14.33, χαλκοῦν αὐτὸν ἀναστήσατε LUC. *Anach.* 17.21 *ridicați-i o statuie de bronz.* b a stabili, a înfăptui: (un legământ) LXX *Gen.*9.9. 3 a a pune în mișcare, a porni, a stârni: ὁ δ' ἀναστήσει ὄν ἐταῖρον IL 15.64 *el îl va porni pe tovarășul său*; (fig.) πόλεμον ~ PLUT. *Cor.*21.6 *a porni un război.* b a ridica (oaste), a recruta: THUC. 2.68. 4 a a face (un popor) să migreze, a strămuta, a alunga, a izgoni: OD. 6.7, HDT. 4.158, ἀνέστησαν ... Αἰγινήτας ... ἐξ Αἰγίνης THUC. 2.27 *i-au izgonit pe egineți din Egina*; (fig.) (iron.) ἀνέστησεν αὐτὴν ἀπὸ ταύτης τῆς καλῆς ἐργασίας DEM. 18.129 *a îndepărtat-o de la această frumoasă ocupație.* b a ridica (de la altar), a face să părăsească (un sanctuar): HDT. 5.71, THUC. 1.137. 5 a ridica din nou, a reînălța, a reconstrui: (ziduri) DEM. 20.68, (fig.) θεῶν ἀνέστησεν ... τιμᾶς EUR. *HF*852 *a reînălțat cultul zeilor.* II (intrans.) (prez. și viit. med., aor.2, pf. -ηκα, aor. și viit. pas.) I a a se ridica, a se scula, a sta (în picioare sau drept): Πάτροκλος, ἐπεὶ ἴδε φῶτας, ἀνέστη IL 9.195 *când văzu oamenii, Patroclos se ridică*; (spec.) (pt. a vorbi) IL 1.68, ἀναστὰς εἶπε EUR. *Or.*885 *se ridică și spuse*; (pt. a profeti) (+ inf.) OD. 20.380, (+ prep.) ἐς ὄρησιν ~ HDT. 1.202 *a se ridica la dans.* b a se scula (din pat, din somn), a se trezi: ὀτρυνέω ἀνστήμεναι IL 10.55 *il îndemni să se scoale*; ἀστὰς ἐξ εὐνῆς OD. 15.58 *sculându-se din pat*; (fig.) ἐκ τῆς νοῦσου ἀνέστη HDT. 1.22 *se ridică din boală* (sc. de pe patul de boală). c a se ridica (din infern), a se scula (din morți), a învia: IL 21.56, HDT. 3.62, οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον NT *ITes.*4.16 *cei morți întru Hristos vor învia întâi.* d a se ridica (împotriva cuiva), a înfrunta, a se răzdiica (împotriva cuiva), a înfrunta, a se răzdiica (+ vrăti: (+ dat.) IL 23.635, OD. 18.334, (+ prep.) ἀνέστη Καὶν ἐπὶ Ἀβελ LXX *Gen.*4.8 *s-a ridicat Cain asupra lui Abel.* e a se ridica, a fi gonit: (despre vânat) XEN. *Cyr.*2.4.20. f a se ridica, a a se ivi, a apărea:

ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος ἐπ' Αἴγυπτον LXX *Ex.*1.8 *s-a ridicat un alt rege peste Egipt*; οἱ υἱοὶ ὑμῶν, οἱ ἀναστήσονται μεθ' ὑμᾶς LXX *Deut.*29.21 *fiii voștri, care se vor ridica după voi*: (fig.) μὴ τι νεώτερον ἐξ αὐτῶν ἀναστήη κακόν Pl. *P.*4.155 *să nu se ivească vreo neplăcere din ele.* 2 a a se ridica, a se înălța: (un turn) EUR. *Ph.*824, (temple, altare) PLB. 16.1.5, (statui) PLUT. *M.*91a, (fig.) (despre Oidip) θανάτων ἐμᾶ χώρα πύργος ἀνέστα SOPH. *OT*1201 *se înălțase țării noastre [ca un] turn împotriva morții.* b a se înfăptui, a se împlini: (dub.) LXX *IEzr.*1.22. 3 a a se ridica (pentru a pleca), a porni, a se retrage: ἀνίστασθαί σε χρή ἐς Ἄργος EUR. *Heracl.*59 *trebuie să te ridici [și să pornești] spre Argos*; THUC. 1.87, PLAT. *Phd.*116a. b a fi strămutat, a fi izgonit sau pustiit: (despre populații) THUC. 1.12, (despre regiuni) <έν> ἀνεστηκυῖη τῆ χώρα HDT. 5.29 *în mijlocul aceluia ținut devastat*; πόλις πᾶσ' ἀνέστηκεν δορί EUR. *Hec.*494 *cetatea toată a fost pustiită cu lancea.*

[ἀνά, ἴστημι]

ἀν-ιστορέω-ῶ, vb. a întreba, a cerceta: (+ ac. pers.) πύση οὐδὲν ὦν ἀνιστορεῖς ἐμέ AESCH. *Pr.*963 *nu o să aflî nimic din cele ce mă întrebi*; SOPH. *OC*991, (+ ac. pers. și περί) EUR. *Hipp.*92, (+ interrog. indir.) id. *Rh.*297.

[ἀνά, ἴστορέω]

ἀν-ιστόρητος, ov adj. I necercetat, nementionat (de istorie), necunoscut: PLUT. *M.*731c, IOS. *BI*2.363.5. II lipsit de informații, necunosător: PLB. 12.3.2.

[ἀν-, ἴστορέω]

ἀνιστορήτως, adv. fără informații, în necunoștință (de ceva): (+ gen.) PLUT. *Demetr.*1.6.

[ἀνιστόρητος]

ἀν-ίσχιος, ov vb. fără șolduri sau fese: ARSTT. *HA*499b1.

[ἀν-, ἴσχιον]

ἀν-ίσχυρος, adj. fără putere, slab: AESOP. 8.9.

[ἀν-, ἴσχυρός]

ἀν-ισχυς, v adj. fără putere, fără vlagă: LXX *Is.*40.30.

[ἀν-, ἴσχύς]

ἀν-ίσχω, vb. [doar prez. și impf.] I (tranz.) a ridica, a înălța: θεοῖσι χεῖρας ἀνίσχοντες IL 8.347 *înălțând brațele către zei*; τὰ δόρατα ... ~ ὀρθά APP. *BC*2.11.76 *a ține lăncile ridicate.* II (intrans.) I a se ridica, a se înălța,

a rāsāri: (despre o flacără) AESCH. *Ag.*93, (frecv. despre astre) HDT. 2.136, THUC. 2.9, ἄμα τῷ ἡλίῳ άνίσχοντι XEN. *HG*2.1.23 *odatā cu rāsāritul soarelui*; (despre un promontoriu) (med.) A.RH. 2.729. 2 a ieși, a izvorii: (despre rāuri) PLUT. *Pomp.*33.1.

[v. άνέχω]

άνισως, *adv.* în mod inegal sau inechitabil, nedrept: ARSTT. *Col.*793a1, id. *Pol.* 1282 b24, DEM. 24.168.

[άνισος]

άνισωσις, *εως*, ἡ [ἴ] *subst.* menținere într-o situație de egalitate, egalizare: THUC. 8.87, PLAT. *Lg.*740e.

[άνισόω]

άν-ιχνεύω, *vb.* I a lua urma, a adulmeca: (despre un câine la vânătoare) IL. 22.192, (despre albine) ARSTT. *HA*624a28. II (fig.) a urmări, a căuta: (adevărul) PLUT. *M.*694d.

[άν-, ιχνεύω]

άνιώατο, (ion.) v. άνιάω

άνιών, part. prez. de la άννειμι

άν-ιώτος, *ov adj.* care nu ruginește, inoxidabil: ARSTT. *Mir.*833b31.

[άν-, ιόω]

άννέομαι, *vb.* [doar ep. 3sg. άννεῖται] a se înălța, a rāsāri: (despre soare) OD. 10.192.

[άνά, νέομαι]

άννέφελος, v. άνέφελος

άννηθον, v. άνηθον

άννησον, *ov, τό subst.* (bot.) anason, *Pimpinella anisum*: HDT. 4.71.

άν-όδευτος, *ov adj.* fără drumuri, de nestrăbătut: ARSTT. *BC*4.13.106.

[άν-, όδεύω]

άνοδιά, *ας, ἡ subst.* drum greu, impracticabil: PLUT. *Ant.*47.2, (frecv. dat.) άνοδιά PLB. 3.19.8, άνοδιάς PLB. 4.57.8 *pe cāi neumblate, prin coclauri*.

[άνοδος]

άν-οδμος, *ov adj.* inodor: ARSTT. *Pr.*873a2.

[άν-, όδμή]

άνόδοντος, *ov adj.* fără dinți: ARSTT. *PA*674b20.

[άν-, όδούς]

άν-οδος¹, *ov adj.* fără drumuri, greu de trecut, impracticabil: (poet.) δι' όδοὺς άνόδους EUR. *IT*889 *pe drumuri nedrumuri*; (op. εὐοδος) XEN. *An.*4.8.10.

[άν-, όδός]

άν-οδος², *ov, ἡ subst.* I I drum în sus, urcuș, suis: (spre Acropola din Atena) HDT. 8.53, (fig.) PLAT. *R.*517b. 2 călătorie spre interiorul țării: HDT. 5.50, XEN. *An.*2.1.1. II urcare,

suire: έποιεῖτο τήν άνοδον IOS. *AI*3.100.4 *se urca [pe munte]*; (despre aburi) ARSTT. *Mete.*355a6.

[άνά, όδός]

άν-όδους, *ovv adj.* v. άνόδοντος

άν-οδύρομαι, [ῦ] *vb.* a se vāita, a jeli, a bocii: EUR. *Hyps.fr.*1.4, XEN. *Cyr.*5.1.6, PLUT. *M.*123c.

[άνά, όδύρομαι]

ά-νοήμων, *ov adj.* [gen. -ovος] neghiob, netot: OD. 2.270.

[ά-, νοήμων]

άνοηταίνο, *vb.* a fi lipsit de minte, neghiob: PLAT. *Phlb.*12d, id. *Ep.*359c.

[άνόητος]

άνοητία, *ας, ἡ subst.* AR. *Fr.*746.

[άνόητος]

ά-νόητος, *ov adj.* I I lipsit de minte, fără judecată, necugetat, neghiob, prost, smintit:

οὐδεὶς οὕτω ~ ἐστὶ όστις πόλεμον πρό ειρήνης αἰρέεται HDT. 1.87 *nimeni nu este atât*

de nesăbuit să aleagă războiul în locul păcii; οὶ έχθροὶ ἡμῶν άνόητοι LXX *Deut.*

32.31 *dușmanii noștri sunt fără minte*; LYS. 13.18, XEN. *Mem.*1.3.9 ș.a., (injur.) ὡς άνόητοι AR. *Lys.*572 *ce proaste!*; (subst.) SOPH.

*Ai.*162. 2 (spec.) fără minte, fără judecată: (despre copii) παιδα άνόητον χαίροντα ἤδη

εἶδες; PLAT. *Grg.*497e *ai văzut vreodată bucurându-se un copil fără minte?*; (despre animale) ARSTT. *HA*610b23, LXX *Ps.*48.13.

II (despre lucruri și abstr.) necugetat, nesăbuit, prostesc, nebunesc: άνοήτων δοξῶν

καὶ ἐλπίδων μεστόν PLAT. *Phlb.*12d *plin de opinii și de speranțe nesăbuite*; (neut. + inf.) άνόητον (έστί) THUC. 6.11 *este o nesăbuiță, o nebunie (să)*; (subst.) τὸ άνόητον

PLAT. *R.*605b *partea irațională [a sufletului]*.

[ά-, νοέω]

άνοήτως, *adv.* în chip nesăbuit, necugetat, prosteste, nebuneste: LYS. 10.14, AR. *Lys.*518, PLAT. *R.*336e ș.a.

[άνόητος]

ά-νόθευτος, *ov adj.* fără vreun adulter, curat: (căsătorie) ARSTT. *Mir.*846a30.

[ά-, νοθεύω]

άνοια, *ας, ἡ subst.* [var. άνοιά Aesch. *Th.*402] {ion. άνοίη} I nesăbuiță, nesocotință, prostie, sminteală, nebunie: ὑπ' άνοΐας

AESCH. *Pr.*1079 *din pricina nesăbuiței*: πολλή ~ πολεμήσαι THUC. 2.61 *este o mare nebunie a intra în război*; EUR. *Ba.*345.

PLAT. R.382c s.a., (spec.) (despre animale)
ARSTT. HA610b22. **II** mânia: ἐπλήσθησαν
άνοιας NT Lc.6.11 *s-au umplut de mânia.*
[άνοος]
άν-οίγνυμι, vb. [impf. ἀνεώγνυν ἢ
ἀνεώγνουν] **I** (act.) a deschide: LYS. 12.10,
DEM. 24.209. **II** (med.) a se deschide: AR.
Eq.1326, (fig.) EUR. Ion923.
[άνά, οἶγνυμι, v. άνοίγω]
άν-οίγω, vb. [impf. ἀνέωγον ἢ ἀνῶγον (att.
ἤνοιγον), viit. άνοίξω, aor. ἀνέωξα ἢ
ἤνοιξα, pf. ἀνέωγα; med.-pas. impf. ἀνεω-
γόμην, viit. άνοίξομαι (tard. άνοιγήσομαι ἢ
άνοιθήσομαι), aor. ἀνέωχθην, pf. ἀνέωγα-
μαι, m.m.c.p. ἀνεώγμην (3sg. ἀνέωκτο Xen.
HG5.1.14), viit. pf. ἀνέωξομαι] {ep. impf.
iter. άναοίγεσκον II. 24.455, ion. aor.
άνοιξα Hdt. 1.68, poet. άνῶξα Theoc. 14.15,
tard. ἤνέωξα LXX Gen.8.6; pas. aor. tard.
ἤνέωχθην LXX Gen.7.11, ἤνοιγην NT
Mc.7.35; med.-pas. pf. poet. άνῶγμαι
Theoc. 14.47, tard. ἤνοιγμαι Ios. Ap.2.120}
I (tranz.) **I** a deschide: (o poartă) OD.
10.389, (o încăpere) HDT. 2.121b, (o pecete)
XEN. Lac.6.4, (ochii) LXX 4Rg.19.16, (ure-
chile) id. Is.42.20, (o carte) NT Apoc.5.2
s.a., (spec.) άνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα
μου LXX Ps.77.2 *voi deschide în pilde gura
mea (= voi vorbi în pilde);* (abs.) ἐπειδὴ
αὐτῷ ἀνέωξέ τις PLAT. Prt.310b *după ce îi
deschise cineva [poarta];* (fig.) άνοίξαντα
κληῖδα φρενῶν EUR. Med.661 *deschizându-
și inăurul inimii;* άλός βαθεῖαν κέλευθον
άνοίγων PI. P.5.88 *deschizând cărare
adâncă prin mare;* (pas.) άνοιγομένοισι
τοῖσι κτήνεσι HDT. 4.58 *când le sunt despi-
cate* (sc. *disecate*) *vitele.* 2 a dezvălui, a des-
tăinuī: (un nume) AESCH. Supp.322, (fapte)
SOPH. OC515, άνοίξω πικρίαν ψυχῆς μου
LXX Ion7.11 *voi dezvălui amarăciunea su-
fletului meu.* **II** (intrans.) a se deschide, a fi
deschis: ὀπισθε τῆς άνοιγομένης θύρης
HDT. 1.9 *în spatele ușii deschise;* δικαστή-
ριά τε καὶ ἰατρεῖα ... άνοίγεται PLAT.
R.405a *se deschid tribunale și cabinete me-
dicale;* τὸ στόμα ἡμῶν άνέωγεν πρὸς ὑμᾶς
NT 2Cor.6.11 *gura noastră s-a deschis că-
tre voi* (sc. *v-am vorbit deschis*).
[άνά, οἶγω]
άν-οιδέω-ῶ, vb. [aor. άνοίδησα (άνῶδησα),
pf. άνῶδηκα] a se umfla: (despre aer) PLAT.
Ti.84e, (despre un val) EUR. Hipp.1210,
(fig.) θυμός ... άνοιδέει HDT. 7.39 *sufletul*

se umflă de mânia.

[άνά, οιδέω]

άνοιδησις, εως, ἡ *subst.* umflare: (a burții)
ARSTT. PA655a2, (a mamelelor) id.
HA574b16, (a mării) id. Mu.399a27.

[άνοιδέω]

άν-οίκειος, ον *adj.* **I** impropriu, nepotrivit:
PLUT. M.102a. Ios. AI16.262.3. **II** străin
(de), deosebit: (+ gen.) ἔστι γὰρ οὐκ ~ ὁ λό-
γος τῆς προθέσεως PLB. 6.10.1 *fiindcă acest
subiect nu este străin de proiectul meu;* (+
dat.) PLB. 5.96.8.

[άν-, οίκειος]

άν-οίκητος, ον *adj.* nelocuit: HDT. 4.31.

[άν-, οικέω]

άν-οικίζω, vb. [aor. άνῶκισα] **I** a face să se
stabilească într-un loc mai înalt, în interio-
rul țării sau în alt loc, a strămuta: APP.
Hisp.181, (frecv. med.-pas.) πείθει Χαλ-
κιδέας τὰς ἐπὶ θαλάσση πόλεις ἐκλιπόντας
άνοικίσασθαι ἐς Ὀλυνθον THUC. 1.58 *ii
convinge pe chalcidieni să-și părăsească
cetățile de la mare și să se strămute la
Olynthos;* AR. Pax207. **II** a reconstrui, a re-
popula: Ios. BI4.443.1, PLUT. M.458c.

[άνά, οικίζω]

άνοικίσις, εως, ἡ *subst.* strămutare: APP.
Pun.397.

[άνοικίζω]

άν-οικοδομέω-ῶ, vb. [aor. άνφοδόμησα] **I**
a construi, a zidi, a consolida: HDT. 1.186.
II a reconstrui, a rezidi: τὴν πόλιν ~
παρεσκευάζοντο καὶ τὰ τεῖχη THUC. 1.89 *se
pregăteau să rezidească cetatea și zidurile;*
XEN. HG4.4.19, PLUT. Them.19.1 s.a., (fig.)
(pas.) άνοικοδομοῦνται πάντες ποιούμετες
άνομα LXX Ma.3.15 *se zidesc din nou (=*
prosperă) toți cei ce se săvârșesc nelegiuiri.

[άνά, οικοδομέω]

άνοικοδόμησις, εως, ἡ *subst.* reconstruire,
rezidire: ARSTT. Ath.23.4.

[άνοικοδομέω]

άν-οικονόμητος, ον *adj.* rău gospodar, risi-
pitor: PLUT. M.517e.

[άν-, οικονoméω]

άν-οικος, ον *adj.* fără locuință sau adăpost:
HDT. 3.145.

[άν-, οίκος]

άνοικτέον, *adj.vb.* trebuie deschis: EUR.
Ion1387.

[άνοίγω]

άνοικτίρων, ον *adj.* nemilos, crud: SOPH.
Fr.659.

[άν-, οικτίρων]

- ἀν-οἰκτιστος**, ον *adj.* neplâns, nejelit: ARSTT. *Fr.*640.90.
[ἀν-, οἰκτίζω]
- ἀν-οικτός**, ἤ, ὄν *adj.* care poate fi deschis: LUC. *VH*1.24.
[ἀνοίγω]
- ἀν-οικτος**, ον *adj.* fără milă, nemilos, crud: EUR. *Tr.*787, AR. *Th.*1022, LXX *3Mac.*4.4.
// **ἀνοικτος**, *adv.* fără a stârni milă: SOPH. *OT*181, EUR. *Tr.*756.
[ἀν-, οἰκτος]
- ἀν-οιμώζω**, *vb.* a geme, a plânge, a se văita, a jeli: AESCH. *Pers.*465, THUC. 3.113, PLB. 4.54.4.
[ἀνά, οἰμώζω]
- ἀνοιμωκτί**, [-ῖ] *adv.* [var. ἀνοιμωκτεῖ] fără a plânge, sc. nepedepsit: SOPH. *Ai.*1227.
[ἀνοιμωκτος]
- ἀν-οἰμωκτος**, ον *adj.* neplâns, nejelit: AESCH. *Ch.*433, id. *Ch.*511.
[ἀν-, οἰμώζω]
- ἀνοιξις**, εως, ἡ *subst.* deschidere: THUC. 4.67, PLUT. *M.*738c, (fig.) ἐν ἀνοιξει τοῦ στόματός μου NT *Ef.*6.19 *când îmi deschid gura.*
[ἀνοίγω]
- ἀνοῖσαι**, inf. aor. act. de la ἀναφέρω
- ἀνοιστέος**, ον *adj.vb.* trebuie dus înapoi sau raportat: EUR. *Fr.*970, (frecv. neut.) SOPH. *Ant.*272, EUR. *HF*1221, ARSTT. *Phgn.*814a4 ș.a.
[ἀναφέρω]
- ἀνοιστος**, ον *adj.* adus (la cunoștință), raportat: HDT. 6.66.
[ἀναφέρω]
- ἀν-οιστρέω-ῶ**, *vb.* a băga strechea (în cineva), (fig.) a întârâta, a zădări: EUR. *Ba.*979.
[ἀνά, οἰστρέω]
- ἀνοίσω**, ind. viit. act. de la ἀναφέρω
- ἀνοιχθήσομαι**, ind. viit. pas. de la ἀνοίγω
- ἀνοκοχεύω**, *vb.* {ion. ἀνακοχεύω Hdt.} I (tranz.) I a reține, a opri: (un car) SOPH. *El.*732. 2 (mar.) a opri la ancoră, a ancora: (corăbii) HDT. 6.116. 3 a ține, a menține: ἵνα ἀνακοχεύῃ τὸν τόνον τῶν ὀπλων HDT. 7.36 *ca să țină încordate odgoanele:* (la suprafață) ARSTT. *Cael.*313a23. II (intrans.) I a se reține, a rămâne (nemisecat), a sta în așteptare: HDT. 9.13. 2 a rămâne la ancoră, a ancora: APP. *BC*5.12.112.
[ἀνοκοχή]
- ἀνοκοχή**, ἡς, ἡ *subst.* [var. ἀνακοχή] I oprire, încetare (temporară), întrerupere: (a suferințelor) THUC. 4.117, (+ gen. obiectiv) διατριβῆς ἕνεκα καὶ ἀνοκοχῆς τῶν Ἑλληνικῶν THUC. 8.87 *pentru a măcina și a ține pe loc forțele elene.* II armistițiu: THUC. 1.40, id. 5.32.
[ἀνά, *ἀκοχή (cf. pf. ὄκοχα de la ἔχω)]
- ἀνολβίη**, ης, ἡ *subst.* nefericire: HES. *Op.*319.
[ἀνολβος]
- ἀν-ὄλβιος**, ον *adj.* nefericit: HDT. 1.32.
[ἀν-, ὄλβος]
- ἀν-ὄλβος**, ον *adj.* nenorocit, nefericit, sârman: (despre pers.) AESCH. *Eu.*551, SOPH. *Ai.*1156, (despre lucruri) HDT. 1.85, EUR. *Hel.*247, (subst.) ὅμοι ἐμῶν ἀνολβα βουλευμάτων SOPH. *Ant.*1265 *vai, nenorocite hotărâri ale mele!*
[ἀν-, ὄλβος]
- ἀν-ὄλεθρος**, ον *adj.* fără de pierzare, scăpat de moarte, neprăpădit: IL. 13.761.
[ἀν-, ὄλεθρος]
- ἀν-ολισθάνω**, *vb.* a aluneca înapoi: CALL. *Fr.*191.75.
[ἀνά, ὄλισθάνω]
- ἀνολκή**, *subst.* tragere în sus, ridicare: THUC. 4.112.
[ἀνέλκω]
- ἀν-ολολύζω**, *vb.* [aor. ἀνωλόλυξα] I 1 a înălța un strigăt (ritual), a hăuli, a urla: (de bucurie) AESCH. *Ag.*587, (de durere) PLUT. *Brut.*15.8, (+ ac. intern) EUR. *Tr.*1000. 2 a plânge cu hohote: (+ ac.) στρατός ... ἀνωλόλυξε τὸν νεανίαν SOPH. *El.*750 *multimea îl plânse cu hohot pe tânăr.* II a face (pe cineva) să scoată strigăte (rituale): EUR. *Ba.*24.
[ἀνά, ὄλολύζω]
- ἀν-ολοφύρομαι**, [ῶ] *vb.* [aor. ἀνωλοφυράμην] a (se) jeli, a boci: (+ ac.) THUC. 8.81, (abs.) XEN. *Cyr.*7.3.14, (+ part.) PLAT. *Prt.*327d.
[ἀνά, ὄλοφύρομαι]
- ἀν-ομαλίζω**, *vb.* a egaliza: ARSTT. *Rh.* 1412a16.
[ἀνά, ὀμαλίζω]
- ἀνομάλωσις**, εως, ἡ *subst.* egalizare: ARSTT. *Pol.*1274b9.
[ἀνομαλίζω]
- ἀν-ομβρέω-ῶ**, *vb.* [ἀνώμβρησα] a ploaia, a revărsa ca o ploaie: (fig.) LXX *Sir.*18.29.
[ἀνά, ὀμβρέω]
- ἀνομβρία**, ας, ἡ *subst.* lipsă a ploilor, secetă: ARSTT. *HA*606b20, IOS. *AI*8.320.2.
[ἀνομβρος]

ἀν-ομβρος, ον *adj.* lipsit de ploi, secetos: (despre un ținut) HDT. 2.22, (despre râuri) id. 2.25, EUR. *Ba.*408.

[ἀν-, ὄμβρος]

ἀνομέω-ῶ, *vb.* **I** a săvârși fărâdelege, a se purta nelegiuit: HDT. 1.144, LXX *Ex.*32.7, (+ ac.) ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἠνομοῦσαν LXX *Iez.*22.11 *fiicare s-a purtat nelegiuit cu femeia aproapei său.* **II** a arăta sau a trata ca nelegiuit: (pas.) LXX *3Rg.*8.32.

[ἄνομος]

ἀνομία, ας, ἡ *subst.* {ion. ἀνομίη} **I** absență a legilor sau dispreț față de lege, dezordine, anarhie: HDT. 1.96, THUC. 2.53, PLAT. *R.*575a ș.a. **II** fărâdelege, nelegiuire: LXX *Is.*5.7, NT *Evr.*8.12.

[ἄνομος]

ἀν-ομίλητος, ον [τ] *adj.* **I** necomunicativ, nesociabil: PLAT. *Lg.*951b, PLUT. *Comp.Alc.Cor.*4.7, (+ gen.) ~ παιδείας PLAT. *Ep.*332d *lipsit de educație.* **II** needucat, prost-crescut: LUC. *Merc.Cond.*14.

[ἀν-, ὀμιλέω]

ἀν-ὀμιχλος, ον *adj.* fărâ ceață: ARSTT. *Mu.*394a23.

[ἀν-, ὀμίχλη]

ἀν-ὀμμάτος, ον *adj.* nevăzător: SOPH. *Ph.*856.

[ἀν-, ὀμμα]

ἀ-νομοθέτητος, ον *adj.* nereglementat prin lege, lipsit de legi: PLAT. *Lg.*781a, ARSTT. *Pol.*1269b19.

[ἀ-, νομοθετέω]

ἀν-ομοιοβαρής, ἐς *adj.* cu greutate diferită sau inegal distribuită: ARSTT. *Cael.*273b23.

[ἀν-, ὀμοιοβαρής]

ἀν-ομοιοειδής, ἐς *adj.* eterogen: ARSTT. *EN*1163b32.

[ἀν-, ὀμοιοειδής]

ἀν-ομοιομερής, ἐς *adj.* alcătuit din părți diferite, neomogen: ARSTT. *HA*486a7.

[ἀν-, ὀμοιομερής]

ἀν-ὀμοιος, ον *adj.* [fem. -οία Isoc. 12.225] neasemănător, neasemenea, diferit, deosebit: PL. *N.*8.28, PLAT. *Phd.*74d, ὡς ἀνομοίαν ἔρχεσθον ὁδόν AR. *Ach.*1144 *cât de diferite sunt drumurile pe care apucați voi doi;* (+ dat.) PLAT. *Grg.*513b, ~ πολίτης Χαρικλεῖ ISOC. 16.42 *un cetățean care nu e asemenea lui Charicles;* (subst.) ἐξ ἀνομοίων ἡ πόλις ARSTT. *Pol.*1277a5 *cetatea [este alcătuită] din elemente deosebite.* // **ἀνομοίως**, *adv.* în

mod diferit, deosebit: THUC. 1.84, PLAT. *Ti.*36d, ~ ἔχειν XEN. *An.*7.7.49 *a fi într-o situație diferită.*

[ἀν-, ὀμοιος]

ἀνομοιότης, ητος, ἡ *subst.* neasemănare, diferență, deosebire: PLAT. *Prm.*159e, PLUT. *Cic.*43.2 ș.a., (pl.) ARSTT. *Po.*1448a10.

[ἀνόμοιος]

ἀνομοιόω-ῶ, *vb.* **I** a face să fie diferit, a deosebi: PLAT. *Prm.*148b. **II** (*med.*) a se diferenția, a se deosebi: PLAT. *Ti.*57c, (abs.) id. *Th.*159a.

[ἀνόμοιος]

ἀνομοίωσις, εως, ἡ *subst.* diferențiere: PLAT. *Th.*166b.

[ἀνομοιόω]

ἀν-ομολογέομαι-οῦμαι, *vb.* **I** **1** a fi sau a se pune sau a cădea de acord, a se învoi: ἀνομολογούμενοι πρὸς ἀλλήλους PLAT. *R.*348b *rupându-ne de acord unii cu alții;* (+ περί) PLAT. *R.*442e. **2** a conveni, a admite, a recunoaște: (+ inf.) ἀνομολόγημαι τὰ ἄριστα πράττειν τῇ πόλει DEM. 18.86 *s-a convenit că am acționat în interesul cetății;* (+ ac. cu inf.) PLUT. *Cic.*22.6. **II** a recapitula, a rezuma: PLAT. *Smp.*200e.

[ἀνά, ὀμολογέω]

ἀνομολογέω-ῶ, *vb.* a nu fi de acord, a fi în dezacord (cu cineva): (+ dat.) PLUT. *M.*1070d.

[ἀνομόλογος]

ἀνομολογητέον, *adj.vb.* trebuie convenit: PLAT. *R.*452e.

[ἀνομολογέομαι]

ἀνομολογία, ας, ἡ *subst.* dezacord: PLUT. *Comp.Nic.Crass.*1.4.

[ἀνομόλογος]

ἀνομολογούμενος, η, ον *adj.vb.* **I** în dezacord, contradictoriu: PLAT. *Grg.*495a, (+ dat.) ARSTT. *APr.*48a21. **II** neconvenit, neacceptat: (subst.) τὰ ἀνομολογούμενα ARSTT. *Rh.*1396b28 *lucrurile asupra cărora nu s-a căzut de acord.*

[ἀνομολογέω]

ἄ-νομος, ον *adj.* **I** nelegiuit, ticălos: (despre pers. și lucruri) HES. *Th.*307, (jertfă) AESCH. *Ag.*150, (masă) HDT. 1.162, μή μ' ... προσίδητ' ἄνομον SOPH. *OC*142 *nu mă priviți ca pe un nelegiuit;* θάνατον ἄνομον ISOC. 10.27 *moarte nelegiuită;* (subst.) ἄνομα HDT. 1.8 *nelegiuiti;* ὁ ~ ἔαν ἀποστρέψη ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ LXX *Iez.*18.21 *dacă nelegiuitul se va întoarce de la toate*

nelegiurile lui. II care nu se supune legilor, fără lege sau legi, în afara legii: (despre monarhie) PLAT. *Plt.*302e, ὁ νόμιμος δίκαιός ἐστιν, ὁ δὲ ~ ἄδικος XEN. *Mem.*4.4.14 *cel ce se supune legilor este drept, iar cel ce nu li se supune [este] nedrept;* (cu referire la legea mozaică) τοῖς ἀνόμοις NT *1Cor.*9.21 *celor fără de lege (sc. păgânilor).*

[ἀ-, νόμος]

άνόμως, *adv.* **I** în chip nelegiuit: EUR. *Med.*1000, THUC. 4.92, LXX *2Mac.*8.17. **II** fără lege: NT *Rom.*2.12.

[ἀνομος]

άν-όνητος, *ov adj.* {dor. ἀνονάτος Eur. *Or.*1501} **I** fără folos, nefolositor, inutil, zadarnic: SOPH. *Ai.*758, EUR. *Hel.*886 ș.a., ~ τοῖς πρεσβυτέροις ἢ χάρις παρὰ τῶν τέκνων ARSTT. *Pol.*1334b40 *recunoștința fiilor [devine] inutilă pentru părinții prea vârstnici;* (neut. pl. adv.) ἀνόνητα πονῶν PLAT. *R.*486c *dacă trudește zadarnic. II* care nu trage folos (din ceva): (+ gen.) DEM. 18.141, PLUT. *M.*800d.

[άν-, ὀνήμη]

ἀ-νοος-ους, *oov-ouv adj.* {comp. ἀνούστερος Aesch. *Pr.*987} fără minte, fără judecată, ne-*cugetat*, neghiob, prost: (despre pers. și lucruri) IL. 21.441, SOPH. *Ant.*99, PLAT. *Ti.*44a, τίς οὕτως ~ ὅς ὑμέ κα πρίαίτο, φανεράν ζαμίαν; AR. *Ach.*737 *cine-i atât de neghiob să vă cumpere pe voi, curată pagubă?;* (despre animale) LXX *Os.*7.11.

[ἀ, νόος]

ἀνοπαῖα, *adv.* (dub.) (despre Athena) ὄρνις δ' ὄς ~ διέπτατο OD. 1.320 *ca o pasăre se înalță în zbor până se pierdu din vedere (după alții: prin lucrarnă sau ca un pescăruș).*

[άν-, ὀπ- (v. ὀράω), ὀπή?]

ἀν-οπλος, *ov adj.* fără arme (grele), neînarmat: HDT. 9.62, PLAT. *Euthd.*299b ș.a., (despre corăbii) PLB. 2.12.3.

[άν-, ὀπλον]

άν-όρατος, *ov adj.* invizibil: PLAT. *Ti.*51a.

[άν-, ὀράω]

άν-οράω-ῶ, *vb.* {doar inf. aor. ἀνιδεῖν} a înălța privirea: (fig.) AESCH. *Ch.*808.

[ἀνά, ὀράω]

άν-όργᾶνος, *ov adj.* **I** fără instrumente, care nu are nevoie de unelte: (despre gândire) PLUT. *Per.*16.7. **II** fără membre: PLUT. *M.*381a.

[άν-, ὀργανον]

άν-οργιάστος, *ov adj.* care nu este celebrat

prin rituri orgiastice sau mistice: PLAT. *Epin.*985d, AR. *Lys.*898.

[άν-, ὀργιάζω]

άνορέα, (dor.) v. ἠγορέη

άν-ορέγω, *vb.* a întinde în sus, a ridica: ARSTT. *HA*497b28.

[ἀνά, ὀρέγω]

άν-όρεκτος, *ov adj.* **I** lipsit de poftă, care nu are poftă de: (+ gen.) ARSTT. *VI*1250b9, PLUT. *M.*460a. **II** care nu este poftit: (despre mâncare) PLUT. *M.*664a.

[άν-, ὀρέγω]

άνόρεος, *α, ov adj.* bărbătesc, viteaz: (război) SOPH. *Fr.*436.

[ἀνήρ]

άν-ορθόω-ῶ, *vb.* {aor. ἀνώρθωσα} **I I** a (re)pune drept, a îndrepta: πειρῶ ~ σῶμ' ἐμόν EUR. *Ba.*364 *încearcă să îndrepti trupul meu;* (pas.) NT *Lc.*13.13, (fig.) ἀνώρθωσον πόλιν SOPH. *OT*46 *îndreaptă iar cetatea [noastră]. 2* a ridica, a statornici: (lumea) LXX *Ier.*10.12. **II** a ridica (înălța) din nou, a reconstrui, a restaura: (un templu) HDT. 1.19, (un zid) id. 7.208, (o tabără militară) THUC. 6.68. **III** a îndrepta, a corecta: EUR. *Supp.*1228, PLAT. *R.*346e.

[ἀνά, ὀρθόω]

άν-ορμος, *ov adj.* fără loc de ancorare, ext. inospitalier, neprimitor: (fig) (despre nunta lui Oidip) SOPH. *OT*423.

[άν-, ὀρμος]

άν-όρνυμι, *vb.* {doar cu tmeză} **I** a ridica: PL. *N.*9.8, A.RH. 4.1352. **II** a se ridica: IL. 23.812, OD. 8.3, A.RH. 1.349.

[ἀνά, ὀρνυμι]

άν-ορούω, *vb.* {doar prez. și aor.} {eol. part. aor. ἀνορούσαισ(α) Pi. *O.*7.37} a se ridica (repede, brusc), a sări (în sus): ταφῶν δ' ἀνορούσεν IL. 9.143 *uimit, sări în sus (de pe scaun);* IL. 11.273, (despre soare) OD. 3.1, SAPPH. 44.11 ș.a., (rar în proză) XEN. *Eq.*3.7.

[ἀνά, ὀρούω]

άν-όροφος, *ov adj.* fără acoperiș, neacoperit: EUR. *Ba.*38.

[άν-, ὀροφος]

άν-ορροπύγιος, *ov adj.* **I** lipsit de coadă: ARSTT. *HA*525b31. **II** care nu întrebuintează coada: (despre zborul albinelor) ARSTT. *HA*532a24.

[άν-, ὀρροπύγιον]

άν-ορτάλιζω, *vb.* a bate din aripi (ca un cocoș), *fig.* a se umfla în pene, a-și da aere: AR. *Eq.*1344.

[ἀνά, ὀρταλιζω]

άν-ορύσσω, *vb.* [aor. άνόρυξα: *med.-pas.* pf. άνορύρυγμα] {att. -ύττω} **I** a dezgropa (ceva *sau* pe cineva), a scoate săpând: (ose-minte) HDT. 2.41, AR. *Pax*372, PLUT. *Sol.*12.4. **II** a săpa, a scormoni, a deschide, a sparge: (un mormânt) HDT. 1.68, ISOC. 16.26, (fig.) άνορύσσοντες ώσπερ θησαυρούς LXX *Iov*3.21 *săpând [după moarte] ca după comori.*
[άνά, ορύσσω]
άν-ορχέομαι-οὔμαι, *vb.* a dăntui (de bucurie): EUR. *Supp.*719.
[άνά, ορχέομαι]
άν-ορχος, *ov adj.* fără sâmburi: ARSTT. *Fr.*267.
[άν-, ορχις]
άν-νοσήλευτος, *ov adj.* lăsat fără îngrijire, neîngrijit: (despre un bolnav) SOPH. *Fr.*264.
[άν-, νοσηλεύω]
άν-νόσητος, *ov adj.* neatins de boală: SOPH. *Fr.*1014.
[άν-, νοσέω]
άν-όσιος, *ov adj.* potrivit legilor divine, care nu respectă cele sfinte, necuvios, necu-cernic, nelegiuit, nesfânt, profan: (despre pers. și lucruri) AESCH. *Th.*611, HDT. 3.65 ș.a., οί σόφρονες οὔδεν δήπου ἄδικον οὔδὲ άνόσιον ποιουῖσιν XEN. *HG*7.3.6 *oamenii chibzuiți nu făptuiesc nimic potrivit legilor omenești sau divine:* (superl.) άνοσιώτατε άνθρώπων HDT. 1.159 *tu, cel mai nelegiuit dintre oameni:* (subst. neut. pl.) άνόσια μὲν δρῶν, ἀλλὰ τιμῶν πατρί EUR. *Or.*563 *am săvârșit lucruri nelegiuite, dar mi-am răzbinat tatăl:* (spec.) άνόσιον νέκυν SOPH. *Ant.*1071 *leș lipsit de cinstirile cuvenite morților, spurcat.*
[άν-, όσιος]
άνοσιότης, ητος, ή *subst.* impietate, nelegiuire: PLAT. *Euthphr.*5d, ISOC. 12.121, IOS. *AI*20.167.1.
[άνόσιος]
άνοσιουργέω-ῶ, *vb.* a comite o impietate, a săvârși nelegiurii: PLAT. *Lg.*905b.
[άνοσιουργός]
άνοσιουργία, ας, ή *subst.* sacrilegiu, impietate, nelegiuire: PLAT. *Ep.*335b, PLUT. *Arat.*54.4.
[άνοσιουργός]
άν-οσιουργός, *ov adj.* care săvârșeste nelegiurii, nelegiuit: PLAT. *Ep.*352c, ARSTT. *EN*1166b5.
[άν-, όσιουργός]

άνοσιός, *adv.* fără respectarea *sau* împotriva legilor divine, în chip nesfânt, nelegiuit: SOPH. *Ph.*257, EUR. *El.*677, PLAT. *Lg.*907a ș.a., οὔτε λαβόντα τήν ἀρχήν καλῶς, ἀλλ' ~ και παρανόμως PLUT. *Publ.*1.3 *care luase puterea nu cum se cuvine, ci călcând legile divine și omenești.*
[άνόσιος]
άν-οσμος, *ov adj.* fără miros, inodor: ARSTT. *HA*634b19.
[άν-, όσμή]
άν-νοσος, *ov adj.* {ion. și ep. άνουσος} **I** neatins (ferit) de boală, sănătos, imun: (despre pers.) OD. 14.255, HDT. 1.32 ș.a., (+ gen.) ~ κακῶν EUR. *IA*982 *neatins de rele:* (+ prep.) ἔτος ... άνουσον ἐς τὰς ἄλλας ἀσθενείας THUC. 2.49 *am ferit de orice alt fel de boli.* **II** neaducător de boală, nevătămător, inofensiv: EUR. *Ion*1201.
[άν-, νόσος]
άν-όστεος, *ov adj.* fără oase: ARSTT. *PA*666b17, (subst.) (prob. despre caracatiță) HES. *Op.*524.
[άν-, όστεών]
άν-νόστιμος, *ov adj.* care nu se poate întoarce, fără întoarcere: (despre un mort) OD. 4.182, (despre drumul spre Hades) EUR. *HF*431.
[άν-, νόστιμος]
άν-νοστος, *ov adj.* care nu se întoarce (acasă), fără întoarcere: OD. 24.528, (într-un jurământ) ~ εἶην EUR. *IT*751 *să nu mă întorc acasă [niciodată].*
[άν-, νόστος]
άν-όσφραντος, *ov adj.* nemirositor, inodor: ARSTT. *deAn.*421b6.
[άν-, όσφραίνομαι]
άν-νόπιστος, *ov adj.* neumezit, care nu necesită umezală: PLUT. *M.*915e.
[άν-, νοτίζω]
άν-οτοτύζω, *vb.* a striga ότοτοί, a înălța strigăte de jale, a țipa ca o bocitoare: (+ ac. intern) AESCH. *Ag.*1074, EUR. *Hel.*371.
[άνά, ότοτύζω]
άν-ούτᾶτος, *ov adj.* fără urechi: THEOC. *Ep.*4.3.
[άν-, οὔς]
άν-νουθέτητος, *ov adj.* care nu primește povață *sau* dojană, nepovățuit: IS. 2.4, DEM. *Ep.*3.11, (subst.) PLUT. *M.*283f.
[άν-, νουθετέω]
άνους, (contr.) v. άνουος
άνουσος, (ion.) v. άνουος
άν-ούτᾶτος, *ov adj.* nerănit, nevătămat: IL.

4.540, A.RH. 2.75.
[άν-, οὐτάω]
άνουτητί, [ἄ] *adv.* fără a face o rană, fără a da o lovitură: IL. 22.371.
[άνουτάτος]
άν-όγευτος, *ov adj.* I care nu se împreunează: ARSTT. HA546b16. II nefecundat: ARSTT. GA751a14.
[άν-, όγεύω]
άνοχή, ἤς, ἡ *subst.* I I întrerupere (a ostilităților), armistițiu: (frecv. pl.) XEN. Mem.4.4.17, DEM. 18.164 (Decr. ap.), άνοχάς ποιήσασθαι τετραμήνους PLB. 5.66.2 a face un armistițiu de patru luni: (sg.) IOS. A16.72.3. 2 răgaz: LXX 1Mac.12.25. II îngăduință, răbdare: (+ gen. subiectiv) NT Rm.2.4.
[άνέχω]
άν-ογλίζω, *vb.* I a ridica (cu o părghie): A.RH. 1.1167. II a mișca (din loc), a clinti: A.RH. 3.1298.
[άνά-, όγλίζω]
άν-ογλος, *ov adj.* care nu deranjează, nu încurcă: (despre coarne) ARSTT. PA663b20.
[άν-, όγλέω]
άνοψία, *ας, ἡ subst.* lipsă de alimente: PLUT. M.237e.
[άνοψος]
άν-οψος, *ov adj.* neapetisant: (despre mâncare) PLUT. M.123b.
[άν-, όψος]
άνπερ. (= εἰάν περ) *dacă*.
[v. εἰάν, άν]
άνρεια, *ας, ἡ subst.* (inuz.) *anreia*, cuvânt creat de Platon (de la άνά „în sus, înaroi” și ῥέω „a curge”) ca etimon al lui άνδρεία: PLAT. Cra.413e.
άνσ-, v. άνάσ-:
άντᾶ. I (*adv.*) în față, față în față, (drept) înainte, împotrivă: ~ ιδεῖν IL. 13.184 a se uita în față, a privi înainte; ~ μάχεσθαι IL. 19.163 a lupta față în față, sc. om cu om; ἔλλομαι ... σκοποῦ ~ τυχεῖν Pl. N.6.27 sper să nimeresc ținta de-a dreptul. II (*prep. cu gen.*) I în față, înaintea: Ἥλιδος ~ IL. 2.626 în fața Elidei; ~ σέθεν OD. 4.160 în fața ta, de față cu tine; ~ παρεάων σχομένη ... κρήδεμνα OD. 1.334 trăgându-și vâul peste obrăji. 2 împotriva: Διός ~ ... ἔγχος αἰεῖραι. Il. 8.424 a ridica lancea împotriva lui Zeus; οἱ μὲν θεοὶ ~ θεῶν ἴσαν Il. 20.75 zcii mergeau să se înfrunte cu zcii.
[cf. άντί]

άντ-άγοράζω, *vb.* a cumpăra în schimb, sc. cu banii dintr-o vânzare anterioară: ἐπόλουν καὶ άνταγοράζοντες σῖτον XEN. An.1.5.5 vindeau (pietre de moară), cumpărând în schimb grâu; DEM. 35.24.
[άντί, άγοράζω]
άντ-άγορεύω, *vb.* {dor. aor. 3sg. άντᾶγόρευσεν} I a răspunde: Pl. P.4.156. II a vorbi împotrivă, a contrazice: (+ dat.) AR. Ra.1072.
[άντί, άγορεύω]
άντ-άγωνίζομαι, *vb.* I a se lupta (împotriva sau cu): (+ dat. pers.) Φοίνιξι άνταγωνιεύμενους HDT. 5.109 ca să ne luptăm cu fenicienii; THUC. 6.72, XEN. Cyr.1.6.8 ș.a. (fig.) πρὸς τὴν άμαρτίαν άνταγωνιζόμενοι NT Evr.12.4 luptându-vă cu păcatul. II I a se împotrivi, a rivaliza cu: (+ dat.) άνταγωνιζόμενοι τοῖς τοιαῦτα λέγουσι THUC. 3.38 împotrindu-vă celor care spun astfel de lucruri; (abs.) (într-un proces) οἱ άνταγωνιζόμενοι XEN. Cyr.8.2.27 părțile adverse. 2 a se întrece (într-o competiție), a concura: XEN. Cyr.3.3.10. 3 a lupta pentru (ceva), a disputa: (+ περί) ARSTT. Rh.1366b8, τοὺς ~ μοι περὶ τῆς άληθείας ἐπιχειρηκότας IOS. Ap.1.56 cei care au încercat să-mi dispute veridicitatea. 4 (la teatru) a juca rolul de άνταγωνιστής, a se împotrivi (într-o tragedie): PLUT. Dem.29.2.
[άντί, άγωνίζομαι]
άνταγωνιστέω-ῶ, *vb.* a fi adversar sau rival: ARSTT. Rh.1416b14.
[άνταγωνιστής]
άνταγωνιστής, *οῦ, ὁ subst.* potrivnic, adversar, competitor, rival: (abs.) AR. V.1497. PLAT. IAlc.122b ș.a., (+ gen.) ἔρωτος ~ EUR. Tr.1006 potrivnic în dragoste; (+ dat.) ἱκανὸς ~ Ῥωμαίοις PLB. 27.10.5 un adversar pe măsura romanilor; (+ gen. lucru și dat. pers.) τούτους γὰρ άνταγωνιστὰς ἡγεῖται αὐτῷ τοῦ πλούτου εἶναι XEN. Hier.4.6 căci îi consideră a-i fi rivali în bogăție.
[άνταγωνίζομαι]
άντ-άδικέω-ῶ, *vb.* a nedreptăți la rândul său, a răspunde printr-o nedreptate: PLAT. Cri.49b, id. Th.173a.
[άντί, άδικέω]
άντ-άδω, *vb.* [viit. -άσομαι, part. aor. άντάσας; pas. inf. aor. άντασθῆναι] a cânta la rândul său sau împotriva (cuiva), a răspunde printr-un cântec, a se întrece în cântec: ἐγὼ δ' ἦν τοῦτο δρᾶς άντάσομαι AR.

Ec.887 dar dacă faci asta (sc. să cânti), am să cânt și eu: (despre potârniche) ARSTT. HA614a11, (fig.) (+ dat.) PLUT. M.794c. LUC. Pisc.6.

[ἀντί, ἄδω]

ἀνταίρω, (ion.) v. ἀνταίρω

ἀνταίεις, εσσα, εν *adj.* potrivnic, dușman: PI. P.9.93.

[v. ἀντήεις]

ἀντ-αιδέομαι-οῦμαι, *vb.* a respecta la rândul său: XEN. Cyr.8.1.28, PLUT. Ant.40.9.

[ἀντί, αἰδέομαι]

ἀνταῖος, α, ον *adj.* **I** 1 drept în față, din față, frontal: ἀνταῖα ... πλαγὰ SOPH. El.195 *lovitură din față, frontală*: EUR. Andr.843, (fem. ca adv.) SOPH. Ant.1308. **2** potrivnic, dușman: AESCH. Ch.588, EUR. IA1323. **II** înduplecat prin rugăciuni: (despre zei) AESCH. Fr.361, A.RH. 1.1141.

[ἀντα]

Ἀνταῖος, ου, ὁ *subst.* (mitol.) Antaios (Anteu), gigant, fiu al lui Poseidon și Gea, ucis de Heracles: PI. P.9.106 ș.a.

ἀνταίρω, *vb.* [viit. ἀνταρῶ, aor. ἀντήρα] {ion. ἀνταίρω} **I** 1 (*trans.*) a ridica (mâinile, armele) împotriva (cuiva), a porni (război), a opune (rezistență): (+ dat.) (med.) οὔτε τις σφι χεῖρας ἀνταίρεται HDT. 3.144 οὔτε τις σφι χεῖρας ἀνταίρεται HDT. 3.144 *nimeni nu-și ridică mâinile împotriva lor (= nimeni nu li se împotrivi)*; ἤμῃν ... ὄπλα ἀνταίρομενοι THUC. 1.53 *ridicându-și armele contra noastră*; (ext.) Ῥωμαίοις ... ἀντᾶραι πόλεμον PLB. 15.7.8 *a porni război împotriva romanilor*. **2** (*intrans.*) a se ridica împotriva (cuiva), a se împotrivi, a se răscula: (+ dat.) ὥστε μηδ' ἄν ἓνα αὐτοῖς οἶόν τ' εἶναι μηδ' ἀντᾶραι PLAT. Euthd.272a *incât nimeni nu ar fi în stare să li se împotrivească*; Λακεδαιμονίοις ... ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων ἀντήρατε DEM. 2.24 *v-ați ridicat împotriva lacedemonienilor în apărarea drepturilor ellenice*; (+ πρός) DEM. 6.5, PLUT. Pyrrh.15.9. **II** a se ridica în față: (despre o regiune muntoasă) PLUT. Aem.6.2. **III** a ridica la rândul său: PLB. 10.44.10.

[ἀντί, αἶρω]

ἀντ-αιτέω-ῶ, *vb.* a cere la rândul său sau în schimb: THUC. 4.19, PLUT. M.384e.

[ἀντί, αἰτέω]

ἀντακαῖος, ου, ὁ *subst.* (iht.) specie de sturion, *prob.* morun sau nisetru: HDT. 4.53.

ἀντ-ακολουθέω-ῶ, *vb.* a urma la rândul său, a fi subsecvent sau interdependent: PLUT. M.1046e.

[ἀντί, ἀκολουθέω]

ἀντ-ἄκούω, *vb.* a auzi sau a asculta la rândul său: (abs.) AESCH. Eu.198, *χρῆ λέγειν μὲν ὑμᾶς, ἐμὲ δὲ ...* ~ PLAT. Ti.27a *trebuie [acum] să vorbiți voi, iar eu, la rândul-mi, să ascult*; (+ ac.) ἀντί τῶν εἰρημένων ἴσ' ἀντάκουσον SOPH. OT544 *ascultă răspunsul meu pe potrivă celor spuse [de tine]*; (+ gen.) κάμοῦ νυν ἀντάκουσον EUR. Supp.569 *ascultă acum răspunsul meu*: (med.) LXX Iov11.2

[ἀντί, ἀκούω]

ἀντ-ακροόομαι-ῶμαι, *vb.* a asculta la rândul său: (+ gen.) AR. Lys.527.

[ἀντί, ἀκροόομαι]

ἀντ-ἀλάζω, *vb.* [aor. ἀντηλάαξα] a striga la rândul său, a răspunde cu strigăt: (despre ecou) AESCH. Pers.390, (despre soldați) PLUT. Pyrrh.32.5.

[ἀντί, ἀλαλάζω]

ἀντάλλαγμα, ατος, τό *subst.* ceea ce este luat sau dat în schimb, obiect de schimb, răsculată: (+ gen.) EUR. Or.1157, *δῶσω σοι ἀργύριον ~ τοῦ ἀμπελωνός σου LXX 3Rg.20.2 o să-ți dau bani în schimbul viei tale*: (abs.) IOS. B11.355.5.

[ἀνταλλάσσω]

ἀντάλλαγος, ον *adj.* înlocuitor, la schimb: MEN. Fr.16.

[ἀνταλλάσσω]

ἀνταλλακτέον, *adj.vb.* trebuie dat în schimb: DEM. 19.223.

[ἀνταλλάσσω]

ἀντ-αλλάσσω, *vb.* {att. -ττω} **I** (*act.*) a schimba: δάκρυά τ' ἀνταλλάσσετε τοῖς τῆσδε μέλεσι EUR. Tr.351 *răspundeți cu lacrimi cântecelor ei de nunta*; τὴν εἰωθυῖαν ἀξίωσιν τῶν ὀνομάτων ... ἀντηλάαξαν THUC. 3.82 *au schimbat (sau inversat) valoarea obișnuită a cuvintelor*: (pas.) THUC. 4.14. **II** (*med.*) a(-și) schimba, a face schimb, a lua sau a da în schimb: AESCH. Ch.133, (+ ac. și gen.) πέπλων τε λευκῶν μέλανας ἀνταλλάξομαι EUR. Hel.1088 *voi lua veșminte negre în schimbul celor albe (= îmi voi schimba veșmintele albe cu unele negre)*; πολλοὶ ... τὰς κτήσεις ἐνὸς ἀντηλλάξαντο μέτρου πυρῶν IOS. B15.427.2 *mulți și-au dat averiile pentru o singură măsură de grâu*; (+ ac. dublu) <τι> τῶν ὄντων ἄλλο αὐτῶν ὄντων ἀνταλλάζόμενος τῇ διανοίᾳ PLAT. Tht.189c *schimbând în gândirea sa ceva existent cu altceva, tot existent*.

[ἀντί, ἀλλάσσω]

άντ-ἄμειβομαι, *vb.* **I** a răspunde la fel *sau* la rândul său, a răspłati: παθὼν κακῶς κακοῖσιν άντημείβετο AESCH. *Th.*1049 *rāu pā-timind, el a răspuns, la rândul său, cu rele;* (+ ac. pers.) AR. *Th.*721. **II** a întoarce (vorba), a răspunde: ὁ δ' άνταμείβετο τοῖσδε HDT. 9.78 *dar acesta i-o întoarce cu următoarele cuvinte: οὐδ' άνταμείβη μ' οὐδέν ...;* SOPH. *OC*1273 *nu imi răspunzi nimic?;* (+ ac. pers. și instr.) EUR. *Andr.*154.

[άντί, ἄμειβομαι]

άντάμειψις, *εως*, *ή subst.* răspłătire: LXX *Ps.*118.112.

[άνταμείβομαι]

άντ-ἄμύνομαι, [ῶ] *vb.* **I** a se apăra, a se împotrivi: AESCH. *Fr.*530.7. **II** a se răzbuna, a pedepsi (drept represalii): τὸν ἐχθρὸν άνταμύνωνται κακοῖς SOPH. *Ant.*643 *să pedepsească dușmanul cu rele;* THUC. 3.84, id. 4.19.

[άνταμύνομαι]

άντ-αναβιβάζω, *vb.* a urca la rândul său: XEN. *HG*3.2.15.

[άντί, ἀναβιβάζω]

άντ-αναβοάω-ῶ, *vb.* a striga la rândul său, a răspunde strigând: APP. *BC*2.18.131.

[άντί, ἀναβοάω]

άντ-ανάγω, *vb.* **I** (*tranz.*) a porni împotriva, a scoate în întâmpinare: (corăbii) HDT. 6.14, THUC. 7.37. **II** (*intrans.*) **1** a porni (cu corăbii) împotriva (dușmanului), a ieși în întâmpinare: οἱ Ἀθηναῖοι άντανήγον ναυσὶν ἐξ καὶ ὀγδοήκοντα THUC. 7.52 *atenienii (le)iau ieșit în întâmpinare cu optzeci și șase de corăbii;* (abs.) (act.) THUC. 8.38, XEN. *HG*2.1.23. (frecv. med.) THUC. 1.29, XEN. *HG*1.1.5. PLB. 1.46.12 ș.a. **2** (fig.) a se porni împotriva (cuiva), a ieși la contraatac: (+ πρός și ac.) PLAT. *Sp.*398e.

[άντί, ἀνάγω]

άνταναίρεσις, *εως*, *ή subst.* scădere *sau* eliminare reciprocă: ARSTT. *Top.*158b33.

[άνταναιρέω]

άντ-αναιρέω-ῶ, *vb.* [aor.2 άντανεῖλον] **I** a scoate (dintr-un bilanț), a elimina, a anula: DEM. 18.231. **II** a face să dispară, a înlătura, a suprima (la rândul său): τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιόν σου μὴ άντανέλης ἀπ' ἐμοῦ LXX *Ps.*50.13 *duhul Tău cel sfânt nu-l înlătura de la mine;* (pas.) ARSTT. *Metaph.*1040a22.

[άντί, ἀναιρέω]

άντανάκλασις, *εως*, *ή subst.* reflectare, reflexie: (despre lumină) PLUT. *M.*930d, (despre sunet, ecou) id. *M.*502d.

[άντανακλάω]

άντανάκλαστος, *ον adj.* (gram.) reciproc: (despre participii) PLUT. *M.*1011d.

[άντανακλάω]

άντ-ανακλάω-ῶ, *vb.* a se reflecta: (despre lumină) IOS. *A*18.186.1, (despre sunet, ecou) LXX *Inf.*17.18.

[άντί, ἀνακλάω]

άντανακοπή, *ης*, *ή subst.* răsfrângere: (despre valori) ARSTT. *Mu.*396a19.

[άντανακόπτω]

άντ-ανακράζω, *vb.* a țipa ca răspuns, a răspunde cu țipăt: APP. *Mith.*104.

[άντί, ἀνακράζω]

άντ-αναλίσκω, *vb.* a distruge, a nimici la rândul său: EUR. *Or.*1165.

[άντί, ἀναλίσκω]

άντ-αναμένο, *vb.* a aștepta la rândul său: (+ inf.) THUC. 3.12.

[άντί, ἀναμένο]

άντ-αναπληρόω-ῶ, *vb.* a împlini (la rândul său), a completa, a compensa: (+ ac. lucru) NT *Col.*1.24, (+ ac. pers.) DEM. 14.17.

[άντί, ἀναπληρόω]

άντ-αναφέρω, *vb.* a readuce în schimb: PLUT. *M.*20c.

[άντί, ἀναφέρω]

άντ-ανδρος, *ον adj.* care înlocuiește un om, înlocuitor: LUC. *DMort.*16.2.

[άντί, ἀνήρ]

άντ-άνειμι, *vb.* a se ridica la rândul său (în fața *sau* în ritmul), a ține pasul cu: (+ dat.) τὸ χῶμα ... άντανήει αὐτῷ THUC. 2.75 *rampa se ridica și ea în fața lui* (sc. a zidului).

[άντί, ἀνειμι]

άντ-άνιστημι, *vb.* [aor.2 intrans. άντανέστη] **I** (*intrans.*) **1** a se ridica împotriva, a se împotrivi: (+ dat.) Ἔρωτι ... άντανίσταται ... ἐς χεῖρας SOPH. *Tr.*441 *se ridică împotriva dragostei în luptă strânsă;* (abs.) PLUT. *Alex.*51.3. **2** a se ridica în locul: LXX *Bar.*3.19. **II** (*tranz.*) a ridica împotriva *sau* la rândul său: (fig.) PLUT. *M.*40e.

[άντί, ἀνίστημι]

άντανίσωμα, *ατος*, *τό subst.* echivalent: IOS. *A*18.367

[άντανισόω]

άντ-ἄξιος, *α*, *ον adj.* [fem. -ος Theoc. 17.114] de valoare egală, echivalent: (+ gen.) ἱητρὸς ἀνὴρ πολλῶν ~ ἄλλων II. 11.514 *un medic face cât mulți alții la un loc;* ἕκαστος δέκα ἀνδρῶν τῆς στρατιῆς τῆς ἐμῆς ~ ἐστι HDT. 7.103 *fiecare face cât zece*

oameni din oștirea mea; PLAT. *Lg.728a*. XEN. *Mem.2.10.3* ș.a., (abs.) IL. 1.136.

[άντι, ἄξιος]

άντ-αξιόω-ῶ, *vb.* a pretinde în schimb *sau* la rândul său; THUC. 6.16.

[άντι, ἄξιόω]

άντ-απαιτέω-ῶ, *vb.* a cere, a pretinde în schimb *sau* la rândul său; THUC. 3.58, PLUT. *Sol.3.1*, (pas.) id. *Cat.Mi.53.3*.

[άντι, ἀπαιτέω]

άντ-απαμβίβομαι, *vb.* a răspunde la rândul său; CALL. *Fr.238.8*.

[άντι, ἀπαμβίβομαι]

άντ-απατάω-ῶ, *vb.* a înșela la rândul său; IOS. *A15.308*.

[άντι, ἀπατάω]

άντ-αποδείκνῶμι, *vb.* |aor. άνταπέδειξα| **I** a arăta la rândul său; XEN. *Smp.2.22*. **II** a demonstra la rândul său *sau* în schimb; ARSTT. *Rh.1403a27*.

[άντι, ἀποδείκνυμι]

άντ-αποδίδωμι, [-ῖ-] *vb.* **I** (*tranz.*) **I** a da în schimb *sau* în compensație *sau* la rândul său, a (răs)plăti: τὸ ὅμοιον ~ HDT. 1.18, τὸ ἴσον ~ THUC. 1.43, τὰ αὐτὰ ~ PLAT. *Ti.79e* a plăti cu aceeași monedă, a răspunde în același fel; τί ὄτι άνταπεδώκατε πονηρὰ άντι καλῶν; LXX *Gen.44.4* de ce ați răsplătit binele cu rău?; άντι μιᾶς ἡμέρας παροικεσίας σου διπλᾶ άνταποδώσω σοι LXX *Zah.9.12* pentru fiecare zi a pribegiei tale îți voi plăti de două ori pe-atăta; τίνα εὐχαριστίαν δυνάμεθα τῷ θεῷ άνταποδοῦναι NT *ITes.3.9* ce mulțumire putem să dăm în schimb lui Dumnezeu? **2** (în sens negativ) a pedepsi, a (se) răzbuna: ἐμιάνθη ἡ γῆ, καὶ άνταπέδωκα ἀδικίαν αὐτοῖς δι' αὐτήν LXX *Lev.18.25* pământul a fost pângărit, și eu l-am pedepsit pentru nedreptatea lor; (abs.) LXX *Deut.32.35*. **3** a da ca răspuns, a trimite înapoi, a întoarce: (o parolă) XEN. *Cyr.3.3.58*, (un sunet) PLUT. *Sull.19.4*. **4** a expune *sau* a explica la rândul său; PLAT. *Ti.87c*. **5** a pune în corelație, a face să corespondă; PLAT. *Phd.71e*, (gram.) ARSTT. *Rh.1407a23*. **II** (*intrans.*) a răspunde, a corespunde, a fi în corelație: εἰ μὴ ἀεὶ άνταποδοιοῖη τὰ ἕτερα τοῖς ἑτέροις γιγνόμενα PLAT. *Phd.72a* dacă nu ar fi întotdeauna o corelație între cele ce devin unele din altele; (gram.) ARSTT. *Rh.1407a23*.

[άντι, ἀποδίδωμι]

άνταπόδομα, ατοζ, τὸ *subst.* **I** răsplată, recompensă, plată; LXX *Is.1.23*, NT *Lc.14.12*. **II** (în sens negativ) răsplată, pedeapsă; LXX *Iud.7.15*, NT *Rm.11.9*.

[άνταποδίδωμι]

άνταπόδοσις, εως, ἡ *subst.* **I** **1** dare în schimb *sau* în compensație, restituire, returnare: (a unor poziții ocupate) THUC. 4.81. **2** răsplătire, răsplată, plată, recompensă: ποιεῖσθαι τὴν άνταπόδοσιν ARSTT. *EN1163a11* a da răsplata, a plăti în compensație; LXX *Ps.18.12*, NT *Col.3.24*. **3** (în sens negativ) răsplătire, pedeapsă: ἡμέρα άνταποδόσεως ἐπῆλθεν αὐτοῖς LXX *Is.63.4* ziua răsplătirii a venit pentru ei. **4** sunet trimis înapoi, răspuns; ARSTT. *Aud.803a31*. **II** **1** întoarcere, schimbare de direcție: (despre cursul apei) PLB. 4.43.5. **2** (fig.) întorsătură: (a lucrurilor) PLB. 27.2.4.

[άνταποδίδωμι]

άνταποδοτέον, *adj.vb.* **I** trebuie dat în schimb *sau* răsplătit; ARSTT. *EN1163a2*. **II** trebuie atribuit în schimb *sau* pus în corelație; PLAT. *Phlb.40d*.

[άνταποδίδωμι]

άντ-αποθνήσκω, *vb.* a plăti cu viața; LXX *Ex.22.2*.

[άντι, ἀποθνήσκω]

άντ-αποκρίνομαι, *vb.* a răspunde (la rândul său *sau* împotriva), a replica; LXX *Jud.5.29*, σὺ τίς εἶ ὁ άνταποκρινόμενος τῷ θεῷ; NT *Rom.9.20* cine ești tu ca să răspunzi împotriva lui Dumnezeu?

[άντι, ἀποκρίνομαι]

άνταπόκρισις, εως, ἡ *subst.* răspuns; LXX *Ion.13.22*.

[άνταποκρίνομαι]

άντ-αποκτείνω, *vb.* a omori în schimb *sau* la rândul său, a ucide drept răzbunare, a pedepsi cu moartea: (+ ac. pers.) HDT. 7.136, EUR. *Hec.262*, AR. *Ach.326*, (abs.) AESCH. *Ch.121*, XEN. *HG2.4.27*.

[άντι, ἀποκτείνω]

άντ-απολαμβάνω, *vb.* |viit. med. άνταπολήψομαι| a primi în schimb *sau* la rândul său; PLAT. *Ti.27b*, DEM. 20.46.

[άντι, ἀπολαμβάνω]

άντ-απόλλῶμι, *vb.* **I** (*act., tranz.*) a face să piară la rândul său, a pedepsi cu moartea; EUR. *Ion.1328*, PLAT. *Cri.51a*. **II** (*med., intrans.*) a pieri în schimb *sau* la rândul său, a plăti cu moartea: ὑπὲρ ἀνδρὸς ἐκάστου δέκα Αἰγυπτίων ... άνταπόλλυσθαι HDT. 3.14

pentru fiecare om să piară în schimb zece egipteni; EUR. *Hel.*106, id. *IT*715.

[ἀντί, ἀπόλλυμι]

ἀντ-απολογέομαι-οὔμαι, *vb.* a se apăra la rândul său, a răspunde în apărarea sa: IS. 5.17.

[ἀντί, ἀπολογέομαι]

ἀντ-αποπάλλω, *vb.* a trimite vibrații în direcție opusă: (despre unele cutremure) ARSTT. *Mu.*396a9.

[ἀντί, ἀποπάλλω]

ἀντ-αποπέρω, *vb.* (vulg.) a se pârtași împotriva *sau* la rândul său, a trage înapoi părțuri (vânturi): AR. *Nu.*293.

[ἀντί, ἀποπέρω]

ἀντ-αποστέλλω, *vb.* **I** a trimite în schimb: PLB. 21.43.22. **II** a trimite ca răspuns: LXX *3Rg.*21.10. **III** a trimite înapoi *sau* la rândul său: IOS. *Ap.*1.111, PLUT. *M.*248c.

[ἀντί, ἀποστέλλω]

ἀντ-αποταφρεύω, *vb.* a săpa șanțuri de apărare împotriva: (+ ac.) APP. *BC*2.9.61.

[ἀντί, ἀποταφρεύω]

ἀντ-αποτίνω, [-ῖ-] *vb.* a răsplăti: LXX *1Rg.*24.20.

[ἀντί, ἀποτίνω]

ἀντ-αποφαίνω, *vb.* **I** (*act.*) a arăta *sau* a demonstra la rândul său: THUC. 3.38, id.3.67. **II** (*med.*) a-și expune în schimb *sau* la rândul său: IOS. *AI*19.178.5.

[ἀντί, ἀποφαίνω]

ἀντ-αποθέω-ῶ, *vb.* a împinge în direcție opusă, a respinge la rândul său: ARSTT. *Pr.*936b35.

[ἀντί, ἀποθέω]

ἀντ-αρκέω-ῶ, *vb.* **I** a fi de ajuns pentru a face față, a rezista: (+ dat.) THUC. 7.15, PLAT. *Ep.*317c, (+ πρὸς cu ac.) PLUT. *Cleom.*30.3. **II** (*abs.*) a se ține tare, a rezista: AR. *Eq.*540, ISOC. 6.79.

[ἀντί, ἀρκέω]

ἀντ-αρκτικός, ἡ, ὄν *adj.* antarctic: (despre polul sud) ARSTT. *Mu.*392a5.

[ἀντί, ἀρκτικός]

ἀντ-ασπάζομαι, *vb.* a îmbrățișa la rândul său, a întoarce o salutare, a răspunde la salut: XEN. *Cyr.*1.3.3, IOS. *BI*2.319.4, (*abs.*) PLUT. *Tim.*38.6.

[ἀντί, ἀσπάζομαι]

ἀντ-ἀτιμάζω, *vb.* a necinsti la rândul său, a întoarce o necinstire: SOPH. *Ai.*1339.

[ἀντί, ἀτιμάζω]

ἀνταύγεια, *ac.* ἡ *subst.* reflectare, reflexie, răsfrângere (a luminii): XEN. *Cyn.*5.18,

PLUT. *M.*591e.

[ἀνταύγέω]

ἀντ-αυγέω-ῶ, *vb.* a reflecta lumina, a luci: (despre mare) ARSTT. *Pr.*932a27, IOS. *BI*4.478, (fig.) (+ ac.) ἀνταυγεί φόνον EUR. *Or.*1519 (*spada*) *lucește a moarte.*

[ἀντί, αὐγέω]

ἀνταυγής, ἐς *adj.* care reflectă lumina, lucitor: (despre pupilele ochilor) AR. *Th.*902.

[ἀντί, αὐγή]

ἀντ-αυδάω-ῶ, *vb.* a vorbi (în față), a se adresa: (+ dat.) SOPH. *El.*1478.

[ἀντί, αὐδάω]

ἀντ-αὔω, [ῶ] *vb.* |aor. 3sg. ἀντάυσε| a răsuna, a răspunde: (despre tunete) PL. *P.*4.197.

[ἀντί, αὔω]

ἀντ-αφεστιάω-ῶ, *vb.* a primi la rândul său în ospetie, a întoarce ospetia: PLAT. *Ti.*17b.

[ἀντί, *ἀφεστιάω]

ἀντ-αφήμι, [-ῖ-] *vb.* a lăsa să cadă, a slobozi la rândul său: (o lacrimă) EUR. *IA*478.

[ἀντί, ἀφήμι]

ἀντάω-ῶ, *vb.* |viit. ἀντήσω, aor. ἤντησα| {ion. impf. ἤντεον II. 7.423; dor. viit. și aor. ἀντᾶσ-} **I** a ieși înainte *sau* în cale, a veni în întâmpinare, a întâlni: (frecv. + dat.) IL. 6.399, AESCH. *Supp.*36 ș.a., ὅπως ... ἀντῶν πατρί SOPH. *Tr.*902 *ca să-i iasă înainte lui taică-său*; (+ ac.) AESCH. *Supp.*324, EUR. *IA*150. **II** a veni împotriva, a întâlni (în luptă), a înfrunta: (+ gen.) IL. 16.423, OD. 16.254. **III** a da de, a avea parte de: (+ gen.) (luptă) IL. 7.158, (ospați) OD. 3.44, μὴ ποτ' ἀντῆσαι κακῶν SOPH. *OC*1445 *să nu aveți niciodată parte de rele*; ἀποικτίζετο τῶν ὑπὸ Κύρου ἤντησε HDT. 1.114 *se plânse de cele pățite din partea lui Kyros*; (rar + ac.) SOPH. *Ant.*982.

[ἀντα]

ἀντ-εγγράφω, [-ᾶ-] *vb.* **I** a înscrie (pe cinea) în locul (altecui): ARSTT. *Ath.*36.2, (pas.) DEM. 25.73. **II** a scrie ca răspuns: THUC. 1.129.

[ἀντί, ἐγγράφω]

ἀντ-εγείρω, *vb.* a înălța în față *sau* împotriva: (+ dat.) APP. *Pun.*544.

[ἀντί, ἐγείρω]

ἀντ-εγκαλέω-ῶ, *vb.* (jur.) a reclama la rândul său, a face o cerere reconvențională, a întoarce o învinuire: DEM. 40.14, (+ dat.) ISOC. 17.12, PLUT. *M.*66e.

[ἀντί, ἐγκαλέω]

ἀντ-εικάζω, *vb.* |viit. -εικάσομαι, aor.

- ἀντήκασα| a compara la rândul său: AR. *V.*1311, PLAT. *Men.*80c.
[ἀντί, εἰκάζω]
- ἀν-τείνω**, *vb.* (poet.) v. ἀνατείνω
- ἀντεῖπον**, v. ἀντιλέγω
- ἀντ-εἶρομαι**, *vb.* {att. aor. 3sg. ἀντήρετο, ion. ἀντείρετο} a întreba la rândul său: HDT. 1.129, XEN. *Cyr.*2.2.22.
[ἀντί, εἶρομαι]
- ἀντ-εισάγω**, *vb.* **I** a introduce în locul, a substitui: PLAT. *Sp.*369e, LUC. *Hist.*32. (pas.) DEM. 9.39. **II** a băga (într-o funcție), a sprijini la rândul său: PLUT. *Caes.*14.8.
[ἀντί, εἰσάγω]
- ἀντ-εισφέρω**, *vb.* **I** a plăti în schimb: AR. *Lys.*654. **II** a introduce în schimb, a înlocui: (o lege) DEM. 20.97.
[ἀντί, εἰσφέρω]
- ἀντ-εκθέω**, *vb.* a alerga împotriva *sau* din direcție opusă: ARR. *An.*1.21.3.
[ἀντί, ἐκθέω]
- ἀντ-εκκαίομαι**, *vb.* a arde la rândul său: (fig.) IOS. 15.214.3.
[ἀντί, ἐκκαίομαι]
- ἀντ-εκκλέπτω**, *vb.* a fura în schimb *sau* la rândul său: AR. *Ach.*527.
[ἀντί, ἐκκλέπτω]
- ἀντ-εκκόπτω**, *vb.* a scoate în schimb *sau* la rândul său: (un ochi) DEM. 24.140, ARSTT. *MMI.*33.14.
[ἀντί, ἐκκόπτω]
- ἀντ-εκπέμπω**, *vb.* a trimite la rândul său împotriva: XEN. *HG*4.8.25.
[ἀντί, ἐκπέμπω]
- ἀντ-εκπλέω**, *vb.* a ieși în larg, a porni (pe mare) împotriva: (+ dat.) THUC. 4.13, (abs.) PLUT. *Cim.*12.6.
[ἀντί, ἐκπλέω]
- ἀντ-εκτάσσω**, *vb.* (milit.) a desfășura (trupe) împotriva: APP. *BC*4.14.108.
[ἀντί, ἐκτάσσω]
- ἀντ-εκτείνω**, *vb.* a întinde împotriva, a compara: AR. *Ra.*1042.
[ἀντί, ἐκτείνω]
- ἀντ-εκτίθημι**, *vb.* **I** a expune, a arăta în schimb: PLUT. *Arat.*1.2. **II** a publica împotriva *sau* la rândul său: (un edict) PLUT. *TCG*33.3.
[ἀντί, ἐκτίθημι]
- ἀντ-εκτρέφω**, *vb.* a hrăni la rândul său: (pas.) ARSTT. *HA*615b25.
[ἀντί, ἐκτρέφω]
- ἀντ-εκτρέχω**, *vb.* [aor. -εξέδραμον] a ieși la rândul său alergând împotriva (dușmanului): XEN. *HG*4.3.17.
[ἀντί, ἐκτρέχω]
- ἀντ-εκφέρω**, *vb.* (dub.) a contrapune: PLUT. *M.*72e.
[ἀντί, ἐκφέρω]
- ἀντ-ελαύνω**, *vb.* (*intrans.*) a porni împotriva: (cu trireme) PLUT. *Nic.*24.2.
[ἀντ-ελαύνω]
- ἀντ-ελεέω-ῶ**, *vb.* a avea la rândul său milă de: MEN. *Mis.*317.
[ἀντί, ἐλεέω]
- ἀντ-ελπίζω**, *vb.* a spera în schimb: ἀντελπίσαντες ἄλλα THUC. 1.70 *făcându-și în schimb alte speranțe.*
[ἀντί, ἐλπίζω]
- ἀντ-εμβάλλω**, *vb.* a face o incursiune (a năvăli) la rândul său, a contraataca: (+ εἰς) XEN. *HG*3.5.4, PLB. 5.96.3, (abs.) PLUT. *Phil.*18.9.
[ἀντί, ἐμβάλλω]
- ἀντ-εμβιβάζω**, *vb.* a îmbarca în schimb *sau* în locul: THUC. 7.13, DEM. 4.36
[ἀντί, ἐμβιβάζω]
- ἀντ-εμμάσασθαι**, *vb.* a întoarce (o lovitură, o insultă): EUR. *Fr.*611.
[ἀντί, ἐμμάσσομαι]
- ἀντ-εμπήγνυμι**, *vb.* [conjct. aor. pas. ἀντεμπαγῶ] a (se) înfițe la rândul său în: (+ dat.) AR. *Ach.*230.
[ἀντί, ἐμπήγνυμι]
- ἀντ-εμπίμπλημι**, *vb.* **I** a umple la rândul său: XEN. *HG*2.4.12 **II** a umple în schimb *sau* în loc: XEN. *An.*4.5.28, (med.-pas.) PLAT. *Lg.*705b.
[ἀντί, ἐμπίμπλημι]
- ἀντ-εμπίμπρημι**, *vb.* {ion. ind. aor. ἀντενεπίμπρασαν} a aprinde la rândul său, a se răzbuna incendiind: HDT. 5.102.
[ἀντί, ἐμπίμπρημι]
- ἀντ-εμπλέκω**, *vb.* a îmbrățișa la rândul său, a schimba îmbrățișări: (med.) IOS. *A/16.*61.
[ἀντί, ἐμπλέκω]
- ἀντ-εμφαίνω**, *vb.* a arăta împotriva, a aduce obiectii: (+ dat.) PLB. 18.28.12.
[ἀντί, ἐμφαίνω]
- ἀντ-ενδίδωμι**, *vb.* [ind. aor. ἀντενέδοκε] a da drumul, a lăsa (la rândul său): (despre tăietorii cu ferăstrăul) ὁ μὲν ἔλκει, ὁ δ' ἀντενέδοκεν AR. *V.*694 *unul trage, altul lasă.*
[ἀντί, ἐνδίδωμι]
- ἀντενδύομαι**, *vb.* a îmbrăca în schimb: (fig.)

PLUT. *M.*139c.

[ἀντί, ἐνδύομαι]

ἀντ-ενέδρα, *αζ.* ἡ *subst.* contraambuscadă: PLB. 1.57.3.

[ἀντί, ἐνέδρα]

ἀντ-ενοικίζομαι, *vb.* a se întoarce să locuiască: (+ dat.) IOS. *B13.*374.

[ἀντί, ἐνοικίζω]

ἀντ-εξάγω, *vb.* **I** a exporta în schimb *sau* la rândul său: XEN. *Vect.*3.2. **II I** a scoate *sau* a duce (trupe) împotriva: PLB. 2.18.6, IOS. *A17.*236, PLUT. *Publ.*9.2. **2 (intransz.)** a porni împotriva: (+ dat.) PLB. 3.66.11.

[ἀντί, ἐξάγω]

ἀντ-εξαιτέω-ῶ, *vb.* a cere în schimb: PLUT. *Alex.*11.8.

[ἀντί, ἐξαιτέω]

ἀντ-εξανίσταμαι, *vb.* a se ridica împotriva, a se opune unul altuia: PLUT. *M.*946d.

[ἀντί, ἐξανίσταμαι]

ἀντ-ἔξειμι, *vb.* a ieși împotriva: XEN. *HG4.*5.10, PLB. 1.24.10.

[ἀντί, ἔξειμι]

ἀντ-ἐξελαύνω, *vb.* a porni (la atac), a năvăli împotriva: (+ dat.) PLUT. *Phil.*18.9, (abs.) id. *M.*143c.

[ἀντί, ἐξελαύνω]

ἀντ-ἐξέρχομαι, *vb.* a ieși împotriva: XEN. *HG7.*2.12, id. *Cyr.*6.3.13.

[ἀντί, ἐξέρχομαι]

ἀντ-ἐξετάζω, *vb.* **I (act.) I** a cerceta în schimb *sau* la rândul său: LUC. *Eun.*5. **2** a măsura cu, a compara, confrunta: μὴ στρατιωτικοῦ λόγον ἀνδρὸς ~ πρὸς δεινότητα ῥήτορος PLUT. *Caes.*3.4 *să nu măsoare cuvântul unui militar cu priceperea unui rector*: LUC. *Herm.*30. **II (med.) I** a se măsura cu, a se confrunta cu: (dat.) LUC. *DMort.*25.2. **2 (jur.)** a disputa, a contesta: LUC. *DMort.*29.1.

[ἀντί, ἐξετάζω]

ἀντ-ἐξιππεύω, *vb.* a ataca la rândul său cu călărima: PLUT. *Pomp.*7.3.

[ἀντί, ἐξιππεύω]

ἀντεξόρμησις, *εως*, ἡ *subst.* (milit.) contraatac: THUC. 2.91, PLUT. *Pomp.*69.5.

[ἀντεξορμάω]

ἀντ-επάγω, *vb.* a duce, a avansa (trupe) împotriva (dușmanului), a contraataca: (+ ac.) APP. *BC4.*12.99, (abs.) THUC. 4.124, PLB. 12.18.11.

[ἀντί, ἐπάγω]

ἀντ-επαινέω-ῶ, *vb.* **I** a lăuda la rândul său:

XEN. *Cyr.*8.3.49. **II (pas.)** a fi elogiat în comparație cu: (+ dat.) LUC. *Pr.Im.*19.

[ἀντί, ἐπαινέω]

ἀντ-επανάγομαι, [ἄγ] *vb.* a se duce (pe mare) împotriva: (+ πρὸς și ac.) THUC. 4.25 [ἀντί, ἐπανάγομαι]

ἀντ-επαφίημι, *vb.* a da drumul, a slobozi la rândul său împotriva: (+ dat.) LUC. *Zeux.*9.

[ἀντί, ἐπαφίημι]

ἀντ-ἔπειμι, *vb.* a porni împotriva: (+ dat.) THUC. 7.6, PLB. 11.1.4, (abs.) THUC. 4.33.

[ἀντί, ἔπειμι]

ἀντ-επελαύνω, *vb.* a goni (la rândul său) împotriva: APP. *Pun.*107.

[ἀντί, ἐπελαύνω]

ἀντ-επεξάγω, [-ᾶ-] *vb.* **I (intransz.)** (milit.) a extinde la rândul său linia de luptă, a se răndui împotriva: THUC. 8.104, LUC. *Bacch.*3. **II (transz.)** a aduce (oastea) împotriva (dușmanului): (+ dat.) IOS. *A16.*170.

[ἀντί, ἐπεξάγω]

ἀντ-επέξειμι, *vb.* a ieși împotriva *sau* în întâmpinare: (+ πρὸς și ac.) THUC. 7.37, (abs.) XEN. *Cyr.*3.3.30.

[ἀντί, ἐπέξειμι]

ἀντ-επεξελαύνω, *vb.* a ieși împotriva, a lansa la rândul său un atac (de cavalerie): THUC. 4.72.

[ἀντί, ἐπεξελαύνω]

ἀντ-επεξέρχομαι, *vb.* a ieși împotriva *sau* în întâmpinare: THUC. 4.131.

[ἀντί, ἐπεξέρχομαι]

ἀντ-επηγέω-ῶ, *vb.* a striga împotriva *sau* la rândul său, a răspunde cu strigăte (prelungi): LUC. *Cat.*19.

[ἀντί, ἐπηγέω]

ἀντ-επιβουλεύω, *vb.* a întinde curse la rândul său, a pregăti contra-uneltiri: THUC. 1.33, IOS. *B14.*59.1, PLUT. *Demetr.*36.9.

[ἀντί, ἐπιβουλεύω]

ἀντ-επιγράφω, *vb.* **I (act.)** a înscrie în loc, a trece (o inscripție) în locul (alteia): DEM. 22.72. **II (med.)** a-și trece (numele) în loc, a-și atribui: θεωρῶν ἀντεπιγραφομένους ἐπὶ τὸ νίκημα PLB. 18.34.2 *văzându-i cum își atribuie victoria*.

[ἀντί, ἐπιγράφω]

ἀντ-επιδείκνυμι, *vb.* **I (transz.) I** a arăta la rândul său: PLAT. *Th.*162b. **2** a arăta în schimb: XEN. *Ages.*1.12. **3** a arăta în comparație: (med.) PLUT. *Ant.*23.3. **II (intransz.)** a se întrece într-un spectacol, a rivaliza cu: (med.) PLUT. *M.*674b.

[ἀντί, ἐπιδείκνυμι]

- ἀντ-επιθυμέω-ῶ**, *vb.* a dori la rândul său: (pas.) XEN. *Mem.*2.6.28.
[ἀντί, ἐπιθυμέω]
- ἀντ-επικαλέω-ῶ**, *vb.* a acuza *sau* a imputa la rândul său: APP. *BC*5.6.59.
[ἀντί, ἐπικαλέω]
- ἀντ-επικουρέω-ῶ**, *vb.* a veni în ajutor la rândul său: (+ dat.) XEN. *HG*4.6.3.
[ἀντί, ἐπικουρέω]
- ἀντ-επιλαμβάνομαι**, *vb.* a (se) apuca la rândul său: LUC. *Symp.*43.
[ἀντί, ἐπιλαμβάνομαι]
- ἀντ-επιμελέομαι-οὔμαι**, *vb.* a se îngriji la rândul său: XEN. *An.*3.1.16.
[ἀντί, ἐπιμελέομαι]
- ἀντ-επινοέω-ῶ**, *vb.* a născoci în schimb *sau* împotrivă: IOS. *B/3*.225.1, (+ inf.) APP. *BC*4.14.109.
[ἀντί, ἐπινοέω]
- ἀντ-επιπλέω**, *vb.* a naviga împotrivă, a porni (cu corăbiile) împotriva (dușmanului): THUC. 1.54.
[ἀντί, ἐπιπλέω]
- ἀντ-επισκώπτω**, *vb.* a-și bate joc la rândul său, a întoarce o batjocură: (+ ac.) PLB. 18.7.5.
[ἀντί, ἐπισκώπτω]
- ἀντ-επιστέλλω**, *vb.* a răspunde printr-o scrisoare *sau* în scris: LUC. *Sat.*19, IOS. *A/15*.172.2.
[ἀντί, ἐπιστέλλω]
- ἀντ-επιστρατεύω**, *vb.* a porni la rândul său (cu oaste) împotriva: (+ dat.) XEN. *HG*4.8.33.
[ἀντί, ἐπιστρατεύω]
- ἀντ-επιστρέφω**, *vb.* a se întoarce împotrivă: PLUT. *M.*810e.
[ἀντί, ἐπιστρέφω]
- ἀντ-επιτάσσω**, *vb.* a cere, a porunci la rândul său: THUC. 1.135, PLAT. *Ti.*20b.
[ἀντί, ἐπιτάσσω]
- ἀντ-επιτείνω**, *vb.* a întinde *sau* a intensifica în sens opus: PLUT. *M.*933c.
[ἀντί, ἐπιτείνω]
- ἀντ-επιτειχίζω**, *vb.* a ridica fortificații împotriva: (+ dat.) THUC. 1.142.
[ἀντί, ἐπιτειχίζω]
- ἀντ-επιτίθημι**, *vb.* a da (o scrisoare) ca răspuns, a răspunde printr-o scrisoare: (+ ac.) THUC. 1.129, (abs.) IOS. *A/17*.83.
[ἀντί, ἐπιτίθημι]
- ἀντ-επιχειρέω-ῶ**, *vb.* I a lua măsuri împotriva, a trece la contraofensivă: (+ dat.) PLUT. *Them.*31.4. II a aduce obiecții: ARSTT. *Top.*160b10.
[ἀντί, ἐπιχειρέω]
- ἀντ-εραστής**, οὐδ. ὁ *subst.* I rival în dragoste: AR. *Eq.*733, XEN. *Cyn.*1.7, ARSTT. *Rh.*1388a14 ș.a. II (ext.) rival, adversar: PLAT. *R.*521b.
[ἀντερᾶω]
- ἀντ-εράω-ῶ**, *vb.* I a iubi la rândul său, a răspunde dragostei cuiva: AESCH. *Ag.*544, (pas.) ἐρῶν τῆς γυναικὸς ἀντερᾶται XEN. *Smp.*8.3 ἴσθι ἰubește soția și este iubit de ea. II a fi rival în dragoste: (+ dat.) EUR. *Rh.*184, PLUT. *M.*972d, (subst.) τὸ ἀντερᾶν PLUT. *Lyc.*18.9 rivalitatea în dragoste, *ge-lozia*: (pas.) LUC. *Musc.*Enc.10.
[ἀντί, ἐράω]
- ἀντ-ερείδω**, *vb.* I (*tranz.*) I a propti, a sprijini, a rezema de: ξύλα ἀντήρειδον XEN. *HG*5.2.5 *au proptit lemne (sc. au sprijinit turnul cu bârne)*; χειρὶ οἱ χεῖρ' ἀντερείσας Pl. *P.*4.37 *rezemându-și mâna în mâna lui*; ἀντερείδε νῦν βᾶσιν σὴν SOPH. *Ph.*1403 *acum proptește-ți piciorul [în rământ]!* 2 a propti, a înfige: ἀντερείδε τοῖς Ἐρεχθεΐδαις δόρυ EUR. *Supp.*702 *proptește lancea în Erechteizi!* II (*intrans.*) I a sta tare, a opune rezistență, a se opune: PLAT. *Ti.*45c, XEN. *Cyr.*8.8.16 οὔτε πτήσις ἢ νεῦσις, εἰ μὴ ὁ ἄηρ ἢ ἡ θάλαττα ἀντερείδοι ARSTT. *MA*698b18 [*nu există*] *nici zbor sau înot dacă aerul sau marea nu opun rezistență.* 2 a se propti unul de altul: ARSTT. *GA*720b16. 3 (med.) a se lua la întrecere cu: (+ dat.) LXX *Înt.*15.9.
[ἀντί, ἐρείδω]
- ἀντέρεισις**, εὼς, ἡ *subst.* rezistență, împotrivire: (a aerului) ARSTT. *Cael.*294b18, PLUT. *Lys.*12.2.
[ἀντερείδω]
- ἀντ-ερίζω**, *vb.* a lupta cu, a înfrunta: (+ dat.) PLUT. *M.*321e.
[ἀντί, ἐρίζω]
- ἀντ-έρομαι**, *vb.* {ion. ἀντεῖρ-} a întreba la rândul său: HDT. 1.129, XEN. *Cyr.*2.2.22.
[ἀντί, ἔρομαι]
- ἀντ-έρως**, ὠτος, ὁ *subst.* contra-dragoste, dragoste în oglindă: PLAT. *Phdr.*255d.
[ἀντί, ἔρωσ]
- ἀντ-ερωτάω-ῶ**, *vb.* a întreba la rândul său: PLAT. *Euthd.*295b, PLUT. *Cor.*18.7.
[ἀντί, ἐρωτάω]
- ἀντέστην, ἀντέστησα**, *v.* ἀνθίστημι
- ἀντεστραμμένως**, *adv.* (în chip) invers, de-a-ndoaselea: ARSTT. *Ph.*206b5.
[v. ἀντιστρέφω]

ἀντ-ευεργετέω-ῶ, *vb.* a întoarce o binefacere, a răspunde la binefaceri cu binefaceri: XEN. *Mem.*2.6.4.

[ἀντί, εὐεργετέω]

ἀντευεργετικός, ἢ, ὄν *adj.* dispus să întoarcă o binefacere, să răspundă la binefaceri cu binefaceri: ARSTT. *EN*1124b11.

[ἀντευεργετέω]

ἀντ-ευποιέω-ῶ, *vb.* a se purta la rândul său bine (cu cineva), a întoarce o binefacere, a răspândi: IS. 7.8, ARSTT. *Rh.*1374a24, id. *EN*1179a28.

[ἀντί, εὖ, ποιέω]

ἀντ-εφευρίσκω, *vb.* a născoci la rândul său (împotriva): IOS. *A*110.133.5.

[ἀντί, ἐφευρίσκω]

ἀντ-εφοδιάζω, *vb.* a aproviziona, a furniza în schimb: (pas.) (fig.) IOS. *A*15.300.4.

[ἀντί, ἐφοδιάζω]

ἀντ-εφορμέω-ῶ, *vb.* a sta ancorat în fața (dușmanului): (+ dat.) PLUT. *Alc.*36.6.

[ἀντί, ἐφορμέω]

ἀντ-εφόρμησις, *subst.* contraatac: THUC. 2.91.

[ἀντί, ἐφορμάω]

ἀντ-ἔχω, *vb.* [impf. ἀντεῖχον, viit. ἀντισχίσω, aor.2 ἀντέσχον] **I** a ține sau a pune în față: ὀμμάτων ἐπίσκιον χεῖρ' ἀντέχοντα κρατὸς SOPH. *OC*1651 *finându-și mâna la frunte, streășină ochilor*: SOPH. *Ph.*830. **II**

I a ține piept, a se ține tare, a rezista: (+ dat.) ἀντέσχον χρόνον Ἀρπάγω HDT. 1.175 *i-au ținut piept o vreme lui Harpagos*; ἀντεῖχε παρά δόξαν τῆ ταλαιπωρία THUC. 2.49 *rezista în chip neașteptat suferinței*; PLAT. *Ti.*81d, PLB. 31.5.2, (+ πρὸς și ac.) οὐ ἀντέσχε πρὸς τὴν πολιορκίαν IOS. *A*15.248.2 *nu a rezistat la asediu*: (frecv. abs.) HDT. 8.16, AESCH. *Pers.*413 ș.a., λίθος ἐν πυρὶ ὄν οὔτε λάμπει οὔτε πολὺν χρόνον ἀντέχει XEN. *Mem.*4.7.7 *o piatră în foc nu strălucește și nici nu rezistă mult timp*: (rar + ac.) τὰ τοῦ πολέμου ~ THUC. 8.63 *a menține eforturile de război*: (med.) PLAT. *R.*574b. **2**

a răbda, a îndura: (+ inf.) ὃ τι δέοιτο αὐτοῦ ... οὐδὲν ἐδύνατο ~ μὴ οὐ χαρίζεσθαι XEN. *Cyr.*1.4.2 *orice i-ar fi cerut, nu putea răbda să nu-i dăruiască (= era incapabil să-i refuze)*: PLUT. *M.*708a. **3** a ține, a se întinde, a dura: ἔστ' ἂν αἰὼν οὐμὸς ἀντέχει EUR. *Alc.*337 *cât ține viața mea*: ἐς ὅσον ἢ ἐπιστήμη ἀντέχει THUC. 6.69 *atât cât ținea știința lor (militară)*. **4** a fi de ajuns: οὐκ ἀντέσχε τὸ ὕδωρ παρέχων τῷ Ξέρξεω

στρατῶ HDT. 7.108 (*râu*) *nu avu apă să dea de ajuns armatei lui Xerxes*. **III** (med.) **I** a se ține de: (frecv. + gen.) νομίζουσιν αὐτοῦ ἐκείνου τῆς χειρὸς ~ HDT. 1.121e *crezând că se ține (= se apucă) de mâna lui*: EUR. *Tr.*750, AR. *Lys.*161 ș.a., (abs.) ἴστω τε καὶ τὸς ἀντέχου SOPH. *Ph.*893 *ridică-te și ține-te singur*. **2** (fig.) **a** a se ține pe lângă sau aproape de, a se lipi de: τῶν ὄχθων ἀντεῖχοντο HDT. 9.56 *se țineau pe lângă coline*. **b** a se lipi de (cineva), a fi atașat, a fi devotat: ἐγὼ δ' Ἡρακλέος ἀντέχομαι Pl. *N.*1.33 *eu mă țin de (= îi sunt devotat lui) Heracles*: μηδὲ ἐγκαταλίπησ αὐτήν, καὶ ἀνθέξεταί σου LXX *Prov.*4.6 *n-o părăsi, și ea se va lipi de tine*. **c** a se ține de (ceva), a se dedica, a se ocupa cu: ἀντέχεσθαι τοῦ πολέμου HDT. 7.53 *a se dedica acestui război*: τῆς θαλάσσης μᾶλλον ἀντεῖχοντο THUC. 1.13 *se dedicai și mai mult mării*: μὴ νυν ἔτ' οἴκτων ... ἀντεχόμεθα EUR. *Ion*970 *să nu ne mai ținem acum de jelanii*: οἱ ἀντεχόμενοι τοῦ νόμου LXX *Ier.*2.8 *cei ce se țin de Lege*. **d** a fi (strâns) legat de, a adera la: τῆς ἀληθείας ἀντέχεσθαι PLAT. *Phlb.*58e *a fi strâns legat de adevăr*: e a se agăța: ταύτης ἀντεῖχοντο τῆς ἐλπίδος PLB. 8.7.10 *se agățau [doar] de această speranță*. **f** a se îngrijii de, a sprijini, a ajuta: ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν NT *I*Thes.5.14 *ajutați-i pe cei slabi*.

[ἀντί, ἔχω]

ἀντέω, (ion.) *v.* ἀντάω

ἄντη, ης, ἢ *subst.* rugă: SOPH. *El.*139.

[ἄντομαι]

ἀντ-ἡλιος, ὄν *adj.* **I** în bătaia soarelui, expus la soare: (despre statui ale zeilor) AESCH. *Ag.*519, (despre un munte) PLUT. *M.*248c. **II** cu fața spre soare, orientat către răsărit: SOPH. *Ai.*805, EUR. *Ion*1550. // **ἀντήλιος**, ὄν, ὁ *subst.* (astr.) parhelie, soare fals: MEN. *Fr.*511.

[ἀντί, ἡλιος]

ἀντ-ημοιβός, ὄν *adj.* corespunzător, potrivit sau în schimb, drept răsplăta: CALL. *Del.*52.

[ἀντί, ἀμοιβός]

ἄντην, *adv.* **I** în față, înainte, împotriva: ἐσέδρακον ~ Il. 24.223 *am văzut-o în fața mea*: θεῶ ἐναλίγκιος ~ OD. 2.5 *ca un zeu la înfățișare*: οὐ μιν ἔγωγε φεύξομαι ... ἀλλὰ μάλ' ~ στήσομαι Il. 18.307 *eu unul nu voi fugi, ci îi voi sta în față*. **II** de față cu toți, în văzul lumii: ~ οὐκ ἂν ἐγὼ γε λοέσομαι OD.

[ἀντί, ἡλιος]

[ἀντί, ἀμοιβός]

[ἀντί, ἡλιος]

[ἀντί, ἀμοιβός]

- 6.221 *nu o să mă spāl de față cu voi*: IL 24.464, OD. 8.158.
[v. ἄντα]
- ἀντ-ήνωρ**, ορος, ὁ, ἡ *adj.* care este în loc de oameni: (despre cenușă) AESCH. Ag.442.
[ἀντί, ἀνίρ]
- ἀντ-ηρέτης**, ου, ὁ *subst.* care vâslește împotriva, *fig.* protivnic, vrăjmaș: AESCH. Th.283.
[ἀντί, ἐρέτης]
- ἀντήρης**, ες *adj.* {dor. ἀντάρης} **I** I aflat în față, dinaintea: (+ gen.) EUR. Tr.221, (+ dat.) id. IA224, (abs.) καί μοι γένοιτ' ἀδελφὸν ἀντήρη λαβεῖν EUR. Ph.754 *de-aș putea să-mi prind fratele față în față!* **2** protivnic, vrăjmaș: SOPH. Fr.747. **II** primit din față: ἀντήρεις ... στέρνων πλαγὰς SOPH. El.89 *lovituri date în piept*.
[ἀντην]
- ἀντηρίς**, ἴδος, ἡ *subst.* **I** proptea, par, reazem: EUR. Fr.1111, XEN. Cyn.10.7, PLB. 8.4.6, (spec.) (la prora corăbiilor) THUC. 7.36. **II** (dub.) nări: (ale unui cal) EUR. Rh.785.
[ἀντερειδῶ]
- ἀντησις**, εως, ἡ *subst.* (prob.) întâmpinare: κατ' ἀντησιν OD. 20.387 *în față, înainte*.
[ἀντην, ἴστημι]
- ἀντ-ηχέω-ῶ**, *vb.* {dor. ἀνταχεῦσι, aor. ἀντάχισ(α) EUR. Med.427} **I** a răsună, a face ecou: ARSTT. Pr.919b16, PLUT. M.414c. **II** a cânta la rîndul său, a face să răsună (un cântec): ἀντηχίσατε παιᾶνα τῶι ... θεῶι EUR. Alc.423 *cântați-i (și voi) zeului un psalm*; EUR. Med.426. **III** a răspunde, a striga împotriva sau la rîndul său: ἀντήχει δ' ἀσύμφωνος ἔχθρῶν ἢ βοῆ LXX Sap.18.10 *(cântărilor) le răspundea strigătul neorânduit al dușmanilor*: (+ dat.) THEOC. Ep.4.11, PLUT. Mar.19.6.
[ἀντί, ἡχέω]
- ἀντήχισις**, εως, ἡ *subst.* răsunet, ecou: PLUT. M.589c.
[ἀντηχέω]
- ἀντί**, *prep. cu gen.* [i] **I** (rar) în față: ἀνθ' ὧν (δένδρων) ἐστηκεότες ἄνδρες XEN. An.4.7.6 *dacă oamenii ar sta în față (= la adăpostul) corăcilor*. **II** în locul, în loc de: Ἐκτορος ... ἀντί IL. 24.254 *în locul lui Hector*; καί κέ τοι ἀντί γάμοιο πατῆρ τάφον ἀμφεπονείτο OD. 20.307 *și-n loc de nuntă tatăl ți se va îngriji de înmormântare*: ἐλπίζον ἡμίονον οὐδαμὰ ἀντ' ἀνδρὸς βασιλεύσειν Μήδων HDT. 1.56 *crezând că niciodată un catâr nu va domni peste mezi în locul unui om*: τὸν πόλεμον ἀντ' εἰρήνης μεταλαμβάνειν THUC. 1.120 *a alege războiul în loc de pace*: ἔχει ... βράγchia ἀντί τοῦ πλεῦμονος ARSTT. PA676a28 *cu brahii în loc de plămâni*: ἀντί ἰχθύος ὄφιν αὐτῷ ἐπιδώσει: NT Lc.11.11 *în loc de pește îi va da șarpe?*: (+ art. neut. și inf.) τοσοῦτον πίνουσιν ὥστε ἀντί τοῦ εἰσφέρειν αὐτοὶ ἐκφέρονται XEN. Cyr.8.8.10 *beau atât de mult, încât, în loc să [mai] aducă [ceva], ei înșiși sunt duși afară*. **III** ca, la fel ca, deopotrivă cu, cât: ἀντί νυ πολλῶν λαῶν ἐστὶν ἀνίρ IL. 9.117 *este un bărbat care face cât mulți oșteni*: ἀντί κασιγνήτου ξεῖνος ... τέτυκται OD. 8.546 *oaspetele este ca un frate*: τοῦτ' ὄφιν ἀντί λουτροῦ ἐστὶ HDT. 4.75 *aceasta le ține loc de baie*: δουλεύειν ἀντί τῶν ἀργυρωνήτων DEM. 17.3 *a sluji ca sclavii cumpărați pe bani*: κόμη ἀντί περιβολαίου δέδοται [αὐτῆ] NT 1Cor.11.15 *părul i-a fost dat ca acoperământ*. **IV** în schimbul, în compensație, pentru, contra: σοὶ δὲ θεοὶ τῶνδ' ἀντί χάριν ... δοῖεν IL. 23.650 *zeii să-ți acorde favoare în schimbul acelor lucruri*: νῆσον ἀντί χρημάτων παρέλαβον HDT. 3.59 *au obținut insula pe bani*: ἵνα σε ἀντί χρηστῆς συμβουλῆς ... ἀμείψωμαι HDT. 4.97 *ca să te răsplătesc pentru sfatul [tău] bun*: εἰ ... ἀντί τῆς κακῆς γλώττης ... πυροῦς πρίαμο AR. V.1404 *dacă ai putea cumpăra ceva grație în schimbul limbii tale rele*: ψυχὴν ἀντί ψυχῆς, ὀφθαλμὸν ἀντί ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντί ὀδόντος LXX Ex.21.24 *suflet pentru suflet, ochi pentru ochi, dinte pentru dinte*: ὀρᾶτε μὴ τις κακὸν ἀντί κακοῦ τινὶ ἀποδῶ NT 1Tes.5.15 *vedeți ca nimeni să nu întoarcă altuia rău pentru rău*. **V** (cu idee de comp.) în loc de, față de, decât: ἄλλος ἀντ' ἐμοῦ AESCH. Pr.467 *altul decât mine*: μήτιν' εἰσίδὼν στέρξει γυναῖκα ... ἀντί σοῦ πλέον SOPH. Tr.577 *nu va iubi mai mult decât pe tine nici o altă femeie pe care o vede*: (+ art. neut. și inf.) ἀντί τοῦ ζῆν ἀποθνήσκειν ... αἰρουμένους ISOC. 9.3 *alegând să moară în loc să (= decât să) trăiască*. **VI** pentru, în folosul: σ' ἀντί παιδῶν τῶνδε καὶ ψυχῆς ... ἱκετεύομεν SOPH. OC1326 *te implorăm pe acești copii și pe sufletul tău*: ἀντί σοῦ γε καταναεῖν ὑφειμένην EUR. Alc.524 *s-a oferit să moară pentru tine*: ἐκεῖνον λαβὼν δὸς αὐτοῖς ἀντί ἐμοῦ καὶ σοῦ NT Mt.17.27 *ia-l (sc. staterul)*

și dă-l lor pentru Mine și [pentru] tine. VII din cauza, pentru: (interog.) άντι τοῦ: SOPH. OT1021 *de ce? din ce cauză?*; άντι τούτου NT Ef.9.3 *de aceea*; (frecv.) άνθ' ὄν SOPH. Ant.1068, XEN. An.1.3.4 *pentru că, fiindcă*; άνθ' ὄν ὑπήκουσας τῆς ἐμῆς φωνῆς LXX Gen.22.18 *fiindcă ai ascultat glasul Meu*; (cu accent pe rezultat) άνθ' ὄν ... τήνδε φρουρήσεις πέτρων AESCH. Pr.31 *de aceea vei păzi această stâncă*.

[v. άντα, cf. lat. ante]

άντια, fem. sg. sau neut. pl. de la άντιος

άντιάζω, vb. [impf. ήντιάζον, viit. άντιάσω [ᾶ], aor. ήντιᾶσα] {ion. impf. άντιάζον Hdt. 1.166, dor. viit. άντιάζω Pi. O.10.84} **I** a ieși (cuiva) înainte sau în cale, a întâlni, a întâmpina: (+ dat.) μηδ' άντιάσειας ἐκείνω OD. 18.147 *fie ca tu să nu îi ieși înainte*; (+ ac.) AESCH. Ag.1557, (abs.) IL. 10.551, OD. 17.442, (fig.) Pi. N.10.20. **2** a ieși (cuiva) împotriva, a întâlni (în luptă), a înfrunta: (+ gen.) IL. 7.231, (+ dat.) ὅταν θεοὶ ... Γυγάντεσσιν μάχαν άντιάζωσιν Pi. N.1.68 *când zeii vor întâlni în luptă gigantii*; (+ ac.) άντιάζων τὸν Ἀραβίων στρατόν HDT. 2.141 *dacă înfruntă armata arabilor*. **3** a ieși (cuiva) înainte ca suplicant, a ruga (cu umilință), a implora: (+ ac.) HDT. 1.105, σ' άντιάζω πρὸς ... Διός SOPH. Ai.492 *te rog pe Zeus*; (abs.) ἄκουσον, ὦ μήτερ, άντιάζω EUR. Alc.400 *ascultă-mă, rogu-te, mamă*. **II** (+ gen. lucru) **I** a întâlni, a întâmpina, a da de, a primi, a avea parte de: (despre un zeu) ἀρνῶν κνίσης ... άντιάσας IL. 1.67 *întâmpinând (= primind) fum [de la jertfe] de miei*; οὐκέτ' ἀέθλων ἄλλων άντιάσεις OD. 22.28 *nu o să mai ai parte de alte întreceri* (sc. *aceasta este ultima ta întrecere*); οὔτε του τάφου άντιάσας οὔτε γόων παρ' ήμῶν SOPH. El.869 *fără să fi primit de la mine nici mormânt, nici jelanii*. **2** a întâlni, a ajunge la, a lovi: (despre un proiectil) στέρνων ή νηδύος άντιάσειε IL. 13.290 *ar întâlni pieptul sau rântecele tău*. **III** a răspunde: (+ πρὸς și ac.) Pi. O.10.84.

[άντι]

άντι-άνειρα, ac [ιᾶ] *adj.f.* **I** care este deopotrivă cu bărbații, bărbată: (despre Amazoane) IL. 3.189. **II** în care oamenii se înfruntă unii cu alții: (despre un război civil) Pi. O.12.16.

[άντι, άνήρ]

άντιος, ov *adj.* (dub.) ocrotitor al suplicanților: (epitet al lui Zeus) SAPPH. 17.9.

[άντιώω]

άντ-ιᾶχέω-ῶ, vb. {ep. aor. άντιάχησα} a striga la rândul său, a răspunde strigând: A.RH. 2.828.

[άντι, ιαχέω]

άντ-ιᾶχω, [-ᾶ-] vb. v. άντιαχέω: A.RH. 4.76.

[άντι, ιᾶχω]

άντιᾶω-ῶ, vb. [viit. și aor. άντιᾶσ-, v. άντιᾶζω] {ep. prez. άντιῶω Il. 12.268, inf. άντιᾶν Il. 13.215; col. part. aor. άντιᾶσαι Pi. I.6.15} **I** a merge să întâlnească, a întâlni, a afla, a avea parte de, a lua parte la: (+ ac.) IL. 1.31, (+ gen.) OD. 24.56, (fig.) πολέμοιο μενοίνα άντιᾶν IL. 13.215 *jin-duia să ia parte la luptă*. **II** a ieși în întâmpinare, a veni să înfrunte: (+ dat.) ἐμῶ μένει άντιῶωσιν IL. 6.127 *vin să-mi înfrunte mânia*. **III** a veni ca suplicant, a ruga: (+ gen.) A.RH. 1.703, (+ ac.) άνυστά περ άντιῶωσαν A.RH. 3.717 *dacă ceri ceva ce pot face*.

[άντι]

άντιβάδην, *adv.* împotriva, în sens contrar: PLUT. M.381a.

[άντιβαίνω]

άντι-βαίνω, vb. **I** a se împotrivi, a se opune: ὅς δ' ἄν ~ πειρᾶται HDT. 3.72 *cel care va încerca să se împotrivească*; καίπερ άντιβαίνοντος τοῦ χωρίου PLB. 5.100.3 *deși teremul era potrivit*; SOPH. El.575, EUR. IA1016 ș.a., (+ dat.) HDT. 5.40, AESCH. Pr.234, (+ πρὸς și ac.) PLAT. Lg.634a. **II** a-și propti picioarele, a se propti: AR. Ra.202, (+ dat.) EUR. Ba.1126.

[άντι, βαίνω]

άντι-βάλλω, vb. **I** a arunca (proiectile) la rândul său sau înapoi, a riposta aruncând: THUC. 7.25, PLB. 6.22.4, (+ dat. instr.) άντέβαλλον ἄκοντίοις καὶ τοξεύμασιν PLUT. Nic.25.3 *ripostau aruncând cu sulite și cu săgeți*. **II** a lovi în: (+ dat.) LUC. Lex.5. **III** a arunca (vorbe) unul altuia, a schimba cuvinte: λόγοι ... οὗς άντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους NT Lc.24.17 *cuvinte pe care le schimbați unul cu altul*. **IV** a discuta, a cum-păni (în minte): (+ ac.) LXX 2Mac.11.13.

[άντι, βάλλω]

άντι-βασιλεύω, vb. a fi rege rival: IOS. B14.396.

[άντι, βασιλεύω]

άντιβασις, εως, ή *subst.* împotrivire, rezistență: PLUT. Caes.38.4, (+ πρὸς și ac.) id.

M.584f.
 [άντιβαίνω]
άντιβατικός, ή, όν *adj.* protivnic, contrar: PLUT. *Phoc.*2.6.
 [άντιβαίνω]
άντιβίην, [βί] *adv.* față în față, împotrivă, în față: IL. 1.278, HES. *Sc.*150 ș.a.
 [άντίβιος]
άντί-βιος, α, ον *adj.* care opune forță, protivnic, ostil: (despre vorbe) IL. 1.304, OD. 18.415. // **άντίβιον**, *adv.* față în față, împotrivă: άντίβιον μαχέσασθαι IL. 3.20 *a lupta față în față* (sau *om cu om*); IL. 3.435.
 [άντί, βία]
άντι-βλάπτω, *vb.* a vătămă la rândul său, a răspunde unui prejudiciu cu un prejudiciu: ARSTT. *EN*1138a8.
 [άντί, βλάπτω]
άντι-βλέπω, *vb.* I a privi (pe cineva sau ceva) (drept) în față, a se uita în ochii (cuiva): (+ dat.) τῷ ἐμῷ πατρὶ οὐδ' ~ δύναμαι XEN. *HG*5.4.27 *nici nu pot să mă uit în ochii tatălui meu*; (+ πρός și ac.) DEM. 25.98, (+ εἰς și ac.) XEN. *Mem.*4.7.7, (+ ac.) MEN. *Fr.*598, (abs.) ARSTT. *HA*611a4. II **άντι-βλέπω**, I a face față: (+ dat.) IOS. *A*16.10.7. 2 a privi cu dispreț, a rezista: (+ πρός și ac.) PLUT. *Comp.**Dem.**Cic.*3.6.
 [άντί, βλέπω]
άντιβλεψις, εως, ή *subst.* privire reciprocă, schimb de priviri: XEN. *Hier.*1.35, PLUT. *M.*681b.
 [άντιβλέπω]
άντι-βοάω-ῶ, *vb.* a striga la rândul său, a răspunde prin strigăte: IOS. *B*3.92.
 [άντί, βοάω]
άντι-βοηθέω-ῶ, *vb.* a da ajutor la rândul său, a întoarce un ajutor: (+ dat.) XEN. *HG*7.4.2, PLAT. *R.*559e, THUC. 6.18.
 [άντί, βοηθέω]
άντί-βοιος, ον *adj.* care valorează un bou, oferit în schimbul unui bou: (jertfă) SOPH. *Fr.*405.
 [άντί, βοῖς]
άντιβολέω-ῶ, *vb.* [impf. ήντεβόλουν și ήντιβόλουν, viit. άντιβολήσω, aor. ήντιβόλησαι] βόλουν, viit. άντιβολήσω, aor. ήντιβόλησαι {att. aor. 3sg. ήντεβόλησε Ar. *Fr.*38, ep. άντεβόλησε II. 11.809} I I a ieși înainte sau în cale, a întâlni, a da de (cineva): (+ ac.) IL. 10.546, (+ dat.) id. 11.809, OD. 10.277. 2 a întâlni în luptă, a da piept cu (dușmanul), a înfrunta: (+ dat.) καὶ δ' Ἀχιλεὺς τούτῳ γε ...

ἔρριγ' άντιβολήσαι IL. 7.114 *Achilleus însuși se înfioară să dea piept cu el.* II I a întâmpina, a avea parte de, a lua parte la: (+ gen.) (luptă) IL. 4.342, (mormânt) OD. 4.547, (nuntă) HES. *Op.*784, (spec.) στυγερός γάμος άντιβολήσει ... ἐμέθεν OD. 18.272 *o nuntă groaznică va veni asupra mea.* 2 a fi prezent la: (+ dat.) OD. 11.416, id. 24.87. III a veni ca suplicant, a ruga (umil, fierbinte), a implora: (+ ac.) AR. *Nu.*110, LYS. 4.20, (+ ac. și inf.) ήντεβόλει γ' αὐτοὺς ὀλίγον μείναι χρόνον AR. *Eq.*667 *ii implora să aștepte puțin timp*: (abs.) AR. *V.*559, (pas.) id. *V.*660.
 [cf. άντιβάλλω]
άντιβόλησις, εως, ή *subst.* rugămintе (umilă, fierbinte), suplicație: PLAT. *Ap.*37a, id. *Smp.*183a.
 [άντιβολέω]
άντιβολία, ας, ή *subst.* = άντιβόλησις: THUC. 7.75.
 [άντιβολέω]
άντι-βουκολέω-ῶ, *vb.* a păcăli la rândul său: AESOP. 1.28.
 [άντί, βουκολέω]
άντι-βροντάω-ῶ, *vb.* a tuna la rândul său, a răspunde unor tunete: LUC. *Tim.*2.
 [άντί, βροντάω]
άντι-γενεηλογέω, *vb.* a respinge o genealogie, a da o genealogie diferită sau opusă: HDT. 2.143.
 [άντί, γενεαλογέω]
άντι-γεραίρω, *vb.* a cinsti, a onora la rândul său: APP. *BC*2.19.140.
 [άντί, γεραίρω]
άντι-γνωμονέω-ῶ, *vb.* a fi de altă părere, a contrazice: XEN. *Cyr.*4.3.8.
 [άντί, γνώμων]
Άντιγόνη, ης, ή *subst.* Antigona, fiica lui Oidip și a Iocastei: AESCH. *Th.*862, SOPH. *Ant.*11 ș.a.
άντιγράμμα, ατος, τό *subst.* literă corespunzătoare, duplicat: LUC. *Herm.*40.
 [άντιγράφω]
άντιγραφεύς, εως, ὁ *subst.* revizor, supervisor: DEM. 22.70, PLB. 6.56.13.
 [άντιγράφω]
άντιγραφή, ης, ή *subst.* I răspuns scris, replică: PLUT. *Caes.*3.4, id. *M.*1098b. II (jur.) I întâmpinare, opoziție: (în apărare) DEM. 45.46, (în acuzare) AR. *Nu.*472, PLAT. *Ap.*27c. 2 excepție: LYS. 23.10.
 [άντιγράφω]

ἀντίγραφον, ου, τό *subst.* copie (a unui document), replică, duplicat, exemplar: (despre diverse înscrisuri) LYS. 32.7, ARSTT. Pol.1309a11, DEM. 25.47, LXX 1Ezr.6.7 ș.a., (fig.) PLUT. M.480f.

[ἀντιγράφω]

ἀντίγραφος, ον *adj.* aflat în copie, duplicat: (despre înscrisuri) DEM. 20.36, id. 45.10. // **ἀντίγραφος**, ου, ὁ *subst.* copie, replică: (a unei picturi) LUC. Zeux.3.

[ἀντιγράφω]

ἀντι-γράφω, [ᾗφ] *vb.* I (act.) I a scrie (la rândul său, ca răspuns), a răspunde în scris: PLB. 23.5.17, LXX 1Ezr.2.19, IOS. A1 9.127.1 ș.a. 2 a transcrie: LXX 1Mac.8.22. II (med.) I a superviza sau a transcrie: ARSTT. Ath.54.3. 2 (jur.) a formula (pretenții) împotriva (reclamantului), a susține în apărare: IS. 11.17, DEM. 48.31, (spec.) μοι αὐτήν ἀντεγράψατο μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι LYS. 23.5 a ridicat o excepție împotriva plângerii mele, susținând că nu era admisibilă.

[ἀντί, γράφω]

ἀντι-δάκνω, *vb.* a mușca la rândul său: HDT. 4.168.

[ἀντί, δάκνω]

ἀντιδανειστέον, *adj.vb.* trebuie să împrumuți la rândul tău: ARSTT. EN1165a8.

[ἀντιδανείζω]

ἀντι-δειπνος, ον *adj.* care ține locul altuia într-un banchet: LUC. Gall.9.

[ἀντί, δεῖπνον]

ἀντι-δεξιόμοι-οὔμαι, *vb.* a întinde mâna dreaptă la rândul său, a întoarce un salut: XEN. Cyr.4.2.19, IOS. A117.201, LUC. Laps.13.

[ἀντί, δεξιόμοι]

ἀντι-δέομαι, *vb.* a cere, a ruga la rândul său: PLAT. La.186d.

[ἀντί, δέομαι]

ἀντι-δέркоμαι, *vb.* a privi (drept) în față: EUR. HF163.

[ἀντί, δέρκομαι]

ἀντι-δέχομαι, *vb.* a primi în schimb sau la rândul său: AESCH. Ch.916, EUR. IA1222.

[ἀντί, δέχομαι]

ἀντι-δημάγωγέω-ῶ, *vb.* a face demagogie la rândul său: ARSTT. Ath.27.3, (despre senatul roman) PLUT. TC'G29.4.

[ἀντί, δημαγωγέω]

ἀντι-διαβαίνω, *vb.* a traversa la rândul său: (un teritoriu) XEN. Ages.1.8, (un fluviu) IOS. A113.14.

[ἀντί, διαβαίνω]

ἀντι-διαβάλλω, *vb.* a acuza la rândul său: ARSTT. Rh.1416a26.

[ἀντί, διαβάλλω]

ἀντι-διαίρέω-ῶ, *vb.* (med.) a se distinge într-o opoziție reciprocă: ARSTT. Cat.14b34, id. Top.143a34.

[ἀντί, διαίρέω]

ἀντι-διακοσμέω-ῶ, *vb.* a dispune (trupe) împotriva: APP. BC2.11.75.

[ἀντί, διακοσμέω]

ἀντι-διανυκτερεύω, *vb.* a petrece noaptea în față: (+ dat.) APP. BC4.17.130.

[ἀντί, διανυκτερεύω]

ἀντι-διατίθημι, *vb.* (med.) a sta împotriva, a se opune: NT 2Tim.2.25.

[ἀντί, διατίθημι]

ἀντι-διδάσκω, *vb.* I a informa la rândul său: APP. BC5.3.19 II a disputa un premiu într-un concurs poetic: AR. V.1410.

[ἀντί, διδάσκω]

ἀντι-δίδωμι, *vb.* I I a da în schimb, a (răs)plăti: (frecv. + ac. lucru și dat. pers.) δῶρον βουλόμενοι ἀντιδοῦναι Κροίσῳ HDT. 1.70 *vrând să-i dăruiască lui Cresus ceva în schimb*; HDT. 3.135, AESCH. Ch.94 ș.a., (+ ac.) σὺ δ' ἀντιδώσεις ... χρυσὸν πόσον; EUR. Cyc.138 *cât aur o să-mi dai în schimb?*; τὴν τιμωρίαν ἀντιδοῦναι THUC. 2.53 *a ispăși pedeapsa*; (+ ac. și gen.) σὺ δ' ἀντιδοῦσα τῆς ἐμῆς τὰ φίλτατα ψυχῆς ἔσωσας EUR. Alc.340 *tu m-ai salvat dăruind ce ai mai drag în schimbul vieții mele*. 2 (+ inf.) a îngădui, a lăsa: AESCH. Ch.498, SOPH. OC232. II (jur.) (la Atena) I a pretinde cuiva să-și asume (o îndatorire) ori să facă schimb de averi (v. ἀντίδοσις): DEM. 21.78. 2 a accepta schimbul de averi: LYS. 24.9.

[ἀντί, δίδωμι]

ἀντι-διεξέρχομαι, *vb.* a ține un discurs împotriva: (+ dat.) PLAT. Th.167d.

[ἀντί, διεξέρχομαι]

ἀντι-δικάζομαι, *vb.* a acuza la rândul său: LYS. Fr.370.

[ἀντί, δικάζω]

ἀντιδικέω-ῶ, *vb.* [impf. ἠντιδίκουν și ἠντεδίκουν, viit. ἀντιδικήσω, aor. ἠντεδίκησα și ἀντεδίκησα] I a fi parte într-un proces, a se judeca, a se apăra în justiție: (+ περί) XEN. Mem.4.4.8, (+ πρός) IS. 11.9, (+ ac.) ὃς ἀντεδίκησεν αὐτόν LXX Jud.6.31 *cine-i va sta împotriva la judecată*; (abs.) τοὺς ὄρκους τῶν ἀντιδικούντων ἐκατέρων PLAT. Lg.

948d *jurāmintele ambelor părți*; AR. Nu.776. II (partic.) a răspunde unei acuzații, a susține în apărarea sa: DEM 40.12, (+ inf.) LYS. 6.12.

[ἀντίδικος]

ἀντίδικία, ας, ἡ *subst.* (jur.) apărare în justiție, contestație: PLUT. M.483b.

[ἀντίδικος]

ἀντί-δίκος, ου, ὁ, ἡ [i] *subst.* I (jur.) parte adversă într-un proces, împlicinat sau reclamant, potrivit: IS. 1.29, PLAT. Phdr.261c, ISOC. 15.5 ș.a., ἀντίδικοι οἱ κοινωνοῦντες τῶν πραγμάτων περὶ ὧν ἂν δικάζεται τις αὐτοῖς DEM. 40.58 *implicinații [sunt] cei implicați în chestiunile pentru care cineva îi implică în judecată.* II (gener.) adversar, potrivit, vrăjmaș: AESCH. Ag.41, κύριος ἀσθενῆ ποιήσει ἀντίδικον αὐτοῦ LXX IRg.2.10 *Domnul îl va slăbi pe potrivitnicul lui.*

[ἀντί, δίκη]

ἀντι-δοξάζω, *vb.* a fi de părere opusă sau diferită: (+ dat.) PLAT. Tht.170d.

[ἀντί, δοξάζω]

ἀντιδοξέω-ῶ, *vb.* a fi de părere opusă sau diferită: (+ dat.) LXX Est.4.17b, (+ ἐν) PLB. 2.56.1, (+ πρός) id. 16.14.4.

[ἀντιδοξος]

ἀντί-δοξος, ον *adj.* care este de părere opusă sau diferită: LUC. Herm.17, id. Par.29.

[ἀντί, δόξα]

ἀντίδοσις, εως, ἡ *subst.* I dare în schimb, schimb (reciproc), răsplătire: ARSTT. EN 1133a6, CALL. Fr.593, ἀντίδοσιν δὴ τινα ποιούμενοι LUC. IConf.7 *făcând un fel de schimb*; LUC. Alex.50. II (jur.) (la Atena) acțiune judiciară prin care un cetățean însărcinat cu o îndatorire publică putea pretinde unui alt cetățean, pe care îl considera mai bogat, să-i preia îndatorirea ori să facă schimb de averi: LYS. 3.20, XEN. Oec.7.3, ISOC. 15.4, DEM. 4.36 ș.a.

[ἀντιδίδωμι]

ἀντιδοτος, ον *adj.vb.* dat în schimb. // **ἀντι-δοτον**, τό (*sau* ἀντιδοτος, ἡ) *subst.* antidot, leac: PLUT. M.42d, id. 54d.

[ἀντιδίδωμι]

ἀντι-δουλεύω, *vb.* a sluji la rândul său: EUR. Supp.362.

[ἀντί, δουλεύω]

ἀντί-δουλος, ον *adj.* care ține loc de sclav, tratat ca un rob: (despre Electra) AESCH. Ch.135, (neutr. pl. adv.) ἀντίδουλα AESCH. Fr.336b *în loc de sclavi.*

[ἀντί, δούλος]

ἀντί-δουπος, ον *adj.* care răspunde în ecou, răspunător: AESCH. Pers.121, id. Pers.1040.

[ἀντί, δούπος]

ἀντι-δράω-ῶ, [ᾱ] *vb.* a face împotriva sau la rândul său, a răspunde la fel, a întoarce (o faptă), a reacționa: SOPH. OC271, EUR. Andr.438, κακῶς πάσχοντα ἀμύνεσθαι ἀντιδρῶντα κακῶς PLAT. Cri.49d *a se apăra făcând rău ca răspuns la un rău suferit*: (+ ac. pers.) κείνον ἀντιδρᾶν κακῶς SOPH. OC1191 *a-i face rău la rândul tău*; EUR. Supp.1179, PLUT. Marc.16.2.

[ἀντί, δράω]

ἀντιδρομέω-ῶ, *vb.* a alerga în direcție opusă: LUC. Astr.12.

[ἀντιτρέχω]

ἀντι-δωρεά, ᾶς, ἡ *subst.* dar făcut în schimb unui alt dar, răsplătire: ARSTT. EN1123a3.

[ἀντί, δωρεά]

ἀντι-δωρέομαι-οῦμαι, *vb.* a dăruii în schimb, a răsplăti: (+ ac. pers. și dat lucru) ὁ δὲ σφεας τῷδε ἀντιδωρέεται HDT. 2.30 *iar acesta îi răsplăti astfel*: (+ dat. pers. și ac. lucru) EUR. Hel.159, (+ ac.) PLAT. Lg.938a, PLB. 1.83.8, (abs) XEN. Cyr.5.4.32.

[ἀντί, δωρέομαι]

ἀντί-δωρον, ου, τό *subst.* dar făcut în schimb unui dar, răsplătă: AESCH. Fr.336a.

[ἀντί, δῶρον]

ἀντί-ζηλος, ον *adj.* rival, potrivit: (despre soții în poligamie) γυναῖκα ἐπὶ ἀδελφῆ αὐτῆς οὐ λήμψη ἀντιζήλον LXX Lev.18.18 *să nu iei o femeie odată cu sora ei, să-i fie potrivitnică*; LXX Inj.26.6.

[ἀντί, ζῆλος]

ἀντι-ζητέω-ῶ, *vb.* a căuta la rândul său: XEN. Oec.8.23.

[ἀντί, ζητέω]

ἀντι-ζυγος, ον *adj.* în contragreutate, care se echilibrează reciproc, dispus simetric: ARSTT. PA666a27, PLUT. M.723c.

[ἀντί, ζυγόν]

ἀντι-θάλλω, *vb.* a încălzi la rândul său: IOS. B14.290.

[ἀντί, θάλλω]

ἀντί-θεος, η, ον *adj.* precum un zeu, asemenea zeilor, mândru: (despre diverși eroi) IL. 4.88, OD. 1.21, Pi. P.1.53 ș.a., (despre popoare) IL. 12.408, (fem., despre Penelopa) OD. 11.117, (ca epitet convențional) ἀντίθειοι μνηστῆρες OD. 14.18 *mândrii pețitori.*

[ἀντί, θεός]

άντι-θεραπέω, *vb.* **I** a avea grijă sau a cinsti la rândul său: XEN. *Cyr.*8.3.49, id. *Mem.*1.4.18 **II** a curta la rândul său: APP. *BC*3.3.23.

[άντι, θεραπεύω]

άντι-θεσις, *εως*, ή *subst.* **I** contrapunere, opoziție: (despre degetul opozabil) ARSTT. *HA*503a25. **II** (filos., log.) opoziție, antiteză: PLAT. *Sph.*257e, ARSTT. *Metaph.*1054a23, id. *Int.*19b20. **III** **1** (ret.) antiteză: ISOC. 12.2, ARSTT. *Rh.*1410a24, LUC. *DMort.*10.10. **2** contrazicere, împotrivre: NT *1Tim.*6.20.

[άντιτιθημι]

άντιθετέον, *adj.vb.* trebuie contrapus sau obiectat: ARSTT. *Pol.*1286b2.

[άντιτιθημι]

άντι-θετος, *ον adj.* opus, contrar: PLUT. *M.*672b, APP. *BC*4.17.134. // **άντιθετον**, *τό subst.* **I** (ret.) antiteză: AR. *Fr.*327. **II** obiecție, contraargument: LXX *Iov*32.3.

[άντιτιθημι]

άντιθέτως, *adv.* prin contrapunere, în opoziție: PLUT. *M.*1022e.

[άντιθετος]

άντι-θέω, *vb.* {ion. part. viit. άντιθευσόμενοι} a alerga într-o competiție, a concura: HDT. 5.22.

[άντι, θέω]

άντι-θήγω, *vb.* a ascuți la rândul său: LUC. *Par.*51.

[άντι, θήγω]

άντι-θλίβω, *vb.* a apăsa, a presa în direcție opusă: (pas.) ARSTT. *GA*768b20.

[άντι, θλίβω]

άντι-θύρον, *ου, τό subst.* **I** spațiu din fața ușii, prispă, pridvor: OD. 16.159, (pl.) SOPH. *El.*1433. **II** perete opus ușii: LUC. *Alex.*16.

[άντι, θύρα]

άντι-καθέζομαι, *vb.* **I** (milit.) a se așeza (cu tabăra) împotrinvă, a sta față în față: THUC. 1.30, id. 4.124. **II** a se împotrivi: IOS. *A*18.274.

[άντι, καθέζομαι]

άντι-κάθημαι, *vb.* {ion. άντικάτημαι} (milit.) a ședeă împotrinvă, a ocupa poziții (în fața dușmanului): HDT. 9.39, THUC. 5.6, XEN. *Eq.*8.12, (+ dat.) συνιδών τους ... άντικαθημένους τοῖς λογχοφόροις PLB. 3.94.6 *vázându-i pe [dușmanii] care ocupau poziția în fața lăncierilor.*

[άντι, κάθημαι]

άντι-καθίζω, *vb.* {ion. άντικατίζομαι} **I**

(*med.*) (milit.) a se așeza (cu tabăra) împotrinvă, a ocupa poziții (în fața dușmanului): (+ dat.) HDT. 4.3, (abs.) id. 5.1. **II** (*act.*) a așeza (în schimb): LXX *4Rg.*17.26.

[άντι, καθίζω]

άντι-καθίστημι, *vb.* {aor.1 άντικατέστησα, aor.2 άντικατέστην} {ion. άντικατίστημι Hdt.} **I** (*tranz.*) (prez. și viit. act., aor.1) **I** a așeza sau a pune în loc, a înlocui, a substitui: (+ ac.) HDT. 9.93, THUC. 2.13, PLAT. *R.*591a ș.a., άντι τούτων άντικατέστησεν τους υἱούς αὐτῶν LXX *Iis.Nav.*5.7 *in locul acestora i-au pus pe fiii lor:* (pas.) HDT. 2.37. **2** a pune la loc, a întoarce: THUC. 2.65. **3** a așeza în față sau împotrinvă, a opune: THUC. 4.93. **II** (*intrans.*) (prez. și viit. med., aor.2 și pf.) a se așeza împotrinvă, a se opune, a se împotrivi: (frecv. despre armate) άντικαθίσταντο και αὐτοῖ THUC. 1.62 *s-au rânduie și ei împotriva [lor]:* (+ dat.) XEN. *Eq.Mag.*7.5, (+ πρός și ac.) PLUT. *Arat.*5.4. (fig.) μέχρι αἵματος άντικατέστητε NT *Evr.*12.4 *v-ați împotrivit până la sânge (sc. până la moarte).*

[άντι, καθίστημι]

άντικαίω, *v.* άντικάω

άντι-κακουργέω-ῶ, *vb.* a face rău la rândul său, a răspunde la rău prin rău: PLAT. *Cri.*49c, id. *Cri.*54c.

[άντι, κακουργέω]

άντι-κακόω-ῶ, *vb.* a pricinui daune la rândul său: IOS. *B*13.288.

[άντι, κακόω]

άντι-καλέω-ῶ, *vb.* a chema (invita) la rândul său: NT *Lc.*14.12, (pas.) XEN. *Smp.*1.15.

[άντι, καλέω]

άντι-καλλωπίζομαι, *vb.* a rivaliza împodobindu-se: PLUT. *M.*406d.

[άντι, καλλωπίζω]

άντι-καταθνήσκω, *vb.* {inf. aor. άντικαθθανεῖν} a muri (pieri) la rândul său: AESCH. *Ch.*144.

[άντι, καταθνήσκω]

άντι-καταλείπω, *vb.* a lăsa în schimb sau în loc: PLAT. *R.*540b.

[άντι, καταλείπω]

άντικαταλλαγή, *ης, ή vb.* schimbare: PLUT. *M.*49d.

[άντικαταλλάσσω]

άντικατάλλαγμα, *ατος, τό subst.* lucru dat în schimb, compensație: IOS. *A*15.315.

[άντικαταλλάσσω]

άντι-καταλλάσσομαι, *vb.* {att. -άττομαι} **I**

I a da în schimb: ISOC. 5.135, PLB. 2.42.6, χρήματα περί τοῦ ζῆν ἀντικαταλασσόμενοι ἀδεῶς LXX 3Mac.2.32 *dând bani ca să poată trăi liniștiți*. **2** a primi în schimb: ἀντί θνητοῦ σώματος ἀθάνατον δόξαν ἀντικαταλλάξασθαι ISOC. 6.109 *în schimbul unui trup muritor a dobândi glorie veșnică*; (+ ac. și gen.) τὴν εἰρήνην ἀντικαταλλάξαμενος τῶν χρημάτων IOS. A110.87 *cumpărându-și pacea cu bani*. **3** a schimba (reciproce), a face schimb de: (+ ac.) ARSTT. EN1157a12. **II I** a se reînnoi: LXX Sir. 46.12. **2** a se pune (din nou) de acord, a se reîmpăca: PLB. 15.20.5.
[ἀντί, καταλλάσσω]
ἀντι-καταπλήττω, *vb.* a înspăimânta la rândul său: (+ ac.) APP. BC3.13.91.
[ἀντί, καταπλήσσω]
ἀντι-κατασκευάζω, *vb.* a prezenta în mod deformat, a răstălmăci: IOS. A116.184.
[ἀντί, κατασκευάζω]
ἀντικατάστασις, *εως*, ή *subst.* împotriviire, confruntare, dispută: PLB. 4.47.4, IOS. A116.58.
[ἀντικαθίστημι]
ἀντικατάσχεσις, *εως*, ή *subst.* reținere, retenție: (a aerului) ARSTT. Pr.961b22.
[ἀντικατέχω]
ἀντι-κατατείνω, *vb.* a întinde în direcție opusă, a contrapune: PLAT. R.348a, PLUT. M.669e.
[ἀντί, κατατείνω]
ἀντι-κατηγορέω-ῶ, *vb.* **I** (jur.) a acuza la rândul său: (+ gen.) ISOC. 12.22, LYS. 6.42. **II** (*med., pas.*) (log.) a fi convertibil ca predicat: ARSTT. Top.102a19, (*subst.*) ἀντικατηγορούμενα ARSTT. APO.73a16 *propoziții convertibile* (sc. *în care există un raport reciproc de predicăție*).
[ἀντί, κατηγορέω]
ἀντικάθημαι, (*ion.*) *v.* ἀντικάθημαι
ἀντικατίζομαι, (*ion.*) *v.* ἀντικαθίζω
ἀντικατίστημι, (*ion.*) *v.* ἀντικαθίστημι
ἀντι-κάω, *vb.* {att. pt. ἀντικαίω} a arde la rândul său: PLAT. Ti.65e.
[ἀντί, καίω]
ἀντί-κειμαι, *vb.* **I** a fi așezat în față sau împotriva: (+ dat.) τῇ πόλει πρὸς ἀνατολήν ἀντίκειται IOS. B15.70.3 (*muntele*) este așezat în față orașului, spre răsărit: PLB. 10.10.9 ș.a., (*fig.*) τιμὰ δ' ἀγαθοῖσιν ἀντίκειται Pl. I.7.26 *în fața celor bravi stă (ca răsplată) cinstirea*. **II I** a sta împotriva, a se opune:

PLAT. Sph.258b, ARSTT. GA768a26, ἀντίκειται ὡς τῷ λαμπρῷ τὸ ζοφερὸν οὕτω τῷ θερμῷ τὸ ψυχρὸν PLUT. M.948d *lumina se opune întinericului precum frigul căldurii*: NT Gal.5.17. **2** (*mat., log., ret.*) a fi opus sau antitetic: ARSTT. Cael.277a22, id. Rh. 1409b35. **III** a fi potrivnic, a se împotrivi: ἀντικείσομαι τοῖς ἀντικειμένοις σοι LXX Ex.23.22 *voi fi potrivnic potrivnicilor tăi*: NT Lc.13.17.
[ἀντί, κείμαι]
ἀντικειμένως, *adv.* în opoziție sau în antiteză: ARSTT. Metaph.1054b15, id. Rh.1401a5.
[*v.* ἀντίκειμαι]
ἀντι-κελεύω, *vb.* a porunci la rândul său, a cere în schimb: THUC. 1.128, (*pas.*) id. 1.139.
[ἀντί, κελεύω]
ἀντί-κέντρον, *ου*, τό *subst.* (ceva) ca un bold: AESCH. Eu.136, id. Eu.466.
[ἀντί, κέντρον]
ἀντι-κηδεύω, *vb.* a îngriji la rândul său: σ(ε) ... ἀντικηδεύω πατρός EUR. Ion734 *am grija de tine ca de un tată*.
[ἀντί, κηδεύω]
ἀντι-κηρύσσω, *vb.* {att. -ύττω} a răspunde prin intermediul unui crainic, a vesti deopotrivă: EUR. Supp.673, APP. BC1.13.107.
[ἀντί, κηρύσσω]
ἀντι-κινέω-ῶ, *vb.* a mișca împotriva sau la rândul său: ARSTT. Mem.453a26, id. Ph.257b21, (*med.*) διὰ τὸ πρὸς πᾶν ἐτοίμως ἀντικινεῖσθαι τὸν Κλεομένη PLB. 2.66.4 *deoarece Cleomenes era pregătit să reacționeze la orice mișcare*.
[ἀντί, κινέω]
ἀντι-κλάζω, *vb.* a răsuna: EUR. Andr.1145, (+ ac. intern) id. Ba.1057.
[ἀντί, κλάζω]
ἀντι-κλαίω, *vb.* a plânge la rândul său: HDT. 3.14.
[ἀντί, κλαίω]
ἀντι-κνήμιον, *ου*, τό *subst.* tibie, fluierul piciorului: AR. Ach.219, XEN. Cyr.2.3.19, ARSTT. HA494a6.
[ἀντί, κνήμη]
ἀντι-κολάζω, *vb.* a pedepsi în schimb sau la rândul său: (*pas.*) LUC. Tyr.12.
[ἀντί, κολάζω]
ἀντι-κολακεύω, *vb.* a linguși la rândul său: PLUT. Alc.24.6.
[ἀντί, κολακεύω]
ἀντι-κομίζω, *vb.* **I** a aduce în schimb: PLUT. Lys.26.2. **II** (*med.*) a primi în schimb: IOS.

B/2.127, APP. BC4.9.70.

[ἄντί, κομίζω]

ἄντι-κομπάζω, *vb.* a se fâli la rândul său, a răspunde cu falosie: (+ dat.) PLUT. *Ant.62.4.*

[ἄντί, κομπάζω]

ἄντικοπή, ἤς, ἡ *subst.* respingere, împotrivi: PLUT. *M.77a.*

[ἄντικόπτω]

ἄντι-κόπτω, *vb., intrans.* **I** a lovi împotrivă, a bate: (+ dat.) APP. *BC4.10.79,* (despre vânt) ARSTT. *HA599a1. II 1* (despre lucruri) a opune rezistență, a constitui un obstacol: ἄν δέ τι ἀντικόπη XEN. *HG2.3.31 dacă arare vreun obstacol;* ARSTT. *PA642b1. 2* (despre pers.) a se opune, a se împotrivi: XEN. *HG2.3.15.*

[ἄντί, κόπτω]

ἄντι-κοσμέω-ῶ, *vb.* a aranja sau a împodobi la rândul său: PLUT. *M.813c, id. M.828a.*

[ἄντί, κοσμέω]

ἄντι-κράζω, *vb.* a striga la rândul său: IOS. *B/6.121.2.*

[ἄντί, κράζω]

ἄντι-κρίνω, *vb.* (med.) a se certa (cu cineva): (+ dat.) LXX *Iov9.32, id. Iov11.3.*

[ἄντί, κρίνω]

ἀντίκρουσις, εως, ἡ *subst.* **I** rezistență, împotrivi, obstacol: ARSTT. *Mete.371a11, PLUT. Marc.28.3. II* (ret.) încheiere bruscă: ARSTT. *Rh.1409b22.*

[ἄντικρούω]

ἄντι-κρούω, *vb.* **I** a lovi (împotrivă), a (se) izbi, a (se) ciocni: (+ dat.) ARSTT. *Cael.313b2, (abs.) PLAT. Lg.857c. II* (fig.) a fi un obstacol (pentru), a opune rezistență, a se împotrivi: (abs.) DEM. 18.198, ARSTT. *Rh.1379a12, (+ dat.) αὐτοῖς τοῦτο πρῶτον ἀντεκεκρούκε* THUC. 6.46 *s-au lovit de acest prim obstacol;* ὁ δῆμος ἀντέκρουσεν αὐτῷ λέγοντι PLUT. *TCG21.8 poporul i s-a împotrivit când vorbea;* (+ πρὸς și ac.) ARSTT. *EE1233b31, PLUT. Cat.Ma.24.11.*

[ἄντί, κρούω]

ἀντικρύ, [ῶ, dar ὅ II. 5.130, id. 5.819] *adv.* **I** (v. ἄντην) (față) în față, înainte, împotrivă, contra: (+ dat.) θεοῖς ~ μάχεσθαι IL. 5.130 *a lupta față în față cu zeii;* (+ gen.) IL. 8.301. **II** (v. ἀντικρύς) **I** drept (în față), direct: IL. 13.137, OD. 10.162, (frecv. cu prep.) ~ δι' ὄμου ... ἔγχος ἦλθεν IL. 4.481 *lancea veni drept prin umăr;* XEN. *Cyr.7.1.30. 2* de-a dreptul, pe față, cu totul: ~ δ' ἀπόφημι IL. 7.362 *o spun de-a dreptul;* A.RH. 4.1612.

[ἄντί, κρούω? κέρας?]

ἀντίκρῶς, *adv.* **I 1** drept (în față), direct: χωρεῖν ~ AR. *Lys.1068 a merge drept în față;* οἰόμενοι ... εἶναι καὶ ~ δίοδον ἐς τὸ ἔξω THUC. 2.4 *crezând că și pe acolo era o ieșire directă înspre afară;* PLAT. *Smp.223b. 2* de-a dreptul, pe față, cu totul: AESCH. *Ch.192, οὐκ ἄλλο τι φέρουσαν ἢ ~ δουλείαν* THUC. 1.122 *(înfrângerea) nu va aduce nimic altceva decât de-a dreptul sclavie;* ὁ χρησμός ~ λέγει AR. *Eq.128 oracolul spune de-a dreptul (= fără ocolișuri, împede);* ~ μηδέν AR. *Th.442 absolut nimic;* ὁ ... νόμος ~ εἶρηκεν DEM. 23.215 *legea spune explicit. 3* (cu valoare temporală) îndată, imediat: PLAT. *Spr.367a, LYS. 13.78. II* (v. ἀντικρύ) **I** în față, înainte, împotrivă: ARSTT. *EE 1243a37, ἀπεπέρασαν εἰς τὴν ~ νῆσον* PLUT. *Mar.37.2* *au trecut în insula din față;* ~ ἔχων ναόν IOS. *A/8.134.3 având în față un templu. 2* (prep. + gen.) în fața: ~ Χίου NT *FA20.15 în fața insulei Chios.*

[v. ἀντικρύ]

ἀντίκτησις, εως, ἡ *subst.* dobândire în schimb: PLUT. *M.481e.*

[ἄντικτάομαι]

ἄντι-κτόνος, ον *adj.* care ucide în schimb, care răzbună un omor: AESCH. *Eu.464.*

[ἄντί, κτείνω]

ἄντι-κύρω, [ῶ] *vb.* |aor. ἀντέκυρσα| a întâlni, a da peste (ceva, cineva): (+ dat.) PI. *O.12.12, SOPH. OC99, (abs.) id. Ph.545.*

[ἄντί, κύρω]

ἄντι-κομφοδέω-ῶ, *vb.* a răspunde în batjocură: (+ ac.) PLAT. *Flam.9.4.*

[ἄντί, κομφοδέω]

ἀντιλαβή, ἤς, ἡ *subst.* **I** prindere, priză: THUC. 7.65. **II** (fig.) loc de prindere, punct slab sau vulnerabil: PLAT. *Phd.84c, LUC. Tim.29.*

[ἄντιλαμβάνω]

ἄντι-λαγχάνω, *vb.* {aor.2 ἀντέλαχον, pf. ἀντέιληχα} (jur.) **I** a introduce o acțiune în anulare, a declara recurs împotriva: (+ ac.) DEM. 21.86, id. 21.90. **II** a ridica (excepții): DEM. 37.33.

[ἄντί, λαγχάνω]

ἄντι-λάζομαι, *vb.* |var. -λάζῶμαι| **I** a primi la rândul său: (+ ac.) EUR. *Supp.363. II (+ gen.) **I** a apuca, a (se) prinde: (de bărbie) EUR. *IA1227, (abs.) id. Med.1216. 2* a lua la rândul său, a împărtași: ἀντιλάζου καὶ πόνων ἐν τῷ μέρει EUR. *Or.452 ia asupra ta și o parte din necazuri.**

[άντι, λάζομαι]

άντι-λακτίζω, *vb.* a trage Ioviturī (de pi-
cior), a Iovī la rāndul sāu: (+ dat.) AR.
Ρακ613. (+ ac.) PLUT. M.10c.

[άντι, λακτίζω]

άντι-λαμβάνω, *vb.* |viit. -λήψομαι, aor.2
άντέλαβον, pf. άντειλήφα| |viit. med. άντι-
λήψομαι LXX} **I** (frecv. act.) a primi *sau*
a lua în schimb: (+ ac. și gen.) μη χρυσοῦ
δώματα πλήρη τᾶς ἡβας άντιλαβεῖν EUR.
HF646 *nu [aș dori] să primesc palate pline*
de aur în schimbul tinereții; (+ ac.) οὐχ
ἔξουσιν ἄλλην [χώραν] άντιλαβεῖν THUC.
I.143 *nu vor putea lua în schimb alt terito-
riu*; (med.) EUR. Andr.741. **II** (frecv. med.)
I a lua, a prinde, a (se) apuca, a se agăța de:
(+ gen.) PLAT. La.184a, LXX Gen.48.17,
τοῦ Τιβερίου φεύγοντος άντελάβετό τις τῶν
ιματίων PLUT. TCG19.9 *Tiberius fugea,*
când cineva l-a prins de haine: (+ από și
gen.) THUC. 3.22, (spec.) άντιλαβέσθαι ...
τῆς φλογός AR. Th.242 *a lua foc*: άντελά-
βοντο θεῶν ἄλλοτριῶν LXX 3Rg.9.9 *s-au*
luat din răzăni: (fig.) άντελάβετο τοῦ
θρόνου ἴν' Αἰσχύλος καθῆστο AR. Ra.777 *s-*
a agățat de (= a pretins) tronul unde șezuse
Eschil. **2** a a prinde, a atinge, a ajunge la: (+
gen.) ἦν άντιλαβόμεθᾶ του φιλίου χωρίου
THUC. 7.77 *dacă vom ajunge la regiunea*
prietenoașă; PLUT. Mar.36.3. **b** a pune
mâna / stăpânire pe: (+ gen.) τὸ τῆς θαλάτ-
της άντιλαμβάνεσθαι PLB. 8.34.2 *domina-*
rea mării; (fig.) οὐπω σου άντειληπται
φιλοσοφία PLAT. Prm.130e *încă nu te-a*
prins filosofia. **c** a trage (de partea sa): (+
gen.) LXX Mich.6.6. **d** a prinde cu mintea
sau cu simțurile, a percepe: (+ gen.) PLAT.
Sp.370a, IOS. BI6.299.4. **3** a ține (pe cineva
sau partea cui), a veni în ajutor, a sprijini:
οὐκ άντιλήψεσθ(ε); EUR. Tr.464 *nu o sprijini-
ți?*: (+ gen.) κύριος άντιλήμψεταιί μου
LXX Ps.3.6 *Domnul îmi va ține partea*; άν-
τιλαμβάνεσθαι τῶν ἄσθενοῦντων NT
Fr.20.35 *a veni în ajutorul celor slabi*: (+
dat.) LXX IPar.22.17. **4** a lua în mâini *sau*
asupra sa, a-și asuma răspunderea (unui lu-
asupra sa): (+ gen.) εἰ μὲν οἱ δυνατοί ... άντιλήψ-
ουται τῶν πραγμάτων XEN. Cyr.2.3.6 *dacă*
cei puternici își vor asuma răspunderea lu-
cilor: (abs.) ἀρχόμενοι πάντες ὀξύτερον
άντιλαμβάνονται THUC. 2.8 *la început toți*
se apucă de treabă cu multă însuflețire. **5** a
se ține de, a lua parte la, a se dedica, a se

ocupa cu: τῆς παιδείας άντιλαμβάνεσθαι
PLAT. R.534d *a se ține de (= a se ocupa cu)*
acea educație: άντιλαμβανόμενος ἀληθείας
LXX Is.26.3 *care se ține de partea adevă-*
rului. **6** a se lua de (cineva *sau* ceva), a
ataca: (gen.) άντιλαμβανόμενος ἡμῶν PLAT.
Sph.239d *luându-se de noi*: PLUT.
Pyrrh.25.2. (+ ὡς) άντιλαβέσθαι ... ὡς ἀδύ-
νατον PLAT. Sph.251b *a obiecta că este im-*
posibil.

[άντι, λαμβάνω]

άντι-λάμπω, *vb.* **I** a aprinde la rāndul sāu (o
flacără): AESCH. Ag.294. **II** a străluci dim-
potrivă, a reflecta lumina: XEN. Cyr.5.18,
PLUT. Arat.21.2. **III** a lumina în față (cui),
a lua ochii, a orbi: (despre soare) (+ dat.)
PLUT. Mar.26.7, (fig.) σοβαρὰ λέξις άντι-
λάμπει τῷ ἀκροατῇ PLUT. M.41c *o vorbire*
potproasă ia ochii ascultătorului.

[άντι, λάμπω]

άντίλαμψις, εως, ἡ *subst.* reflexie a luminii:
PLUT. M.930d.

[άντιλάμπω]

άντι-λέγω, *vb.* |viit. άντιλέξω (frecv.
άντερῶ), aor. άντέλεξα (frecv. άντειπον),
pf. άντειρηκα| **I I** a vorbi împotriva, a se im-
potrivi, a contrazice (pe cineva *sau* ceva): **a**
(+ dat. pers.) άντειπεῖν ἐμοί SOPH. OC999 *a*
vorbi împotriva mea; THUC. 1.136, PLAT.
R.580a ș.a., (+ dat. abstr.) μη άντίλεγε τῇ
ἀληθείᾳ LXX Sir.4.25 *să nu vorbești împo-*
triva adevărului; (rar + ac. pers.) οὐ
βούλομαι τὸν μάντιν άντειπεῖν κακῶς SOPH.
Ant.1053 *nu vreau să răspund cu ocări pro-*
rocului. **b** (+ πρὸς și ac.) πρὸς τοῦτο μὲν
οὐκ άντιλέγω XEN. Mem.1.2.17 *nu mă opun*
acestui lucru, nu zic că nu; **c** (+ ὑπὲρ și gen.)
ὑπὲρ ἀνδρὸς άντειπεῖν AR. Th.545 *a lua*
apărarea unui om. **d** (+ περί și gen.) ISOC.
6.25. **e** (+ ὡς) χρησιμοῖσι οὐκ ἔχω ~ ὡς οὐκ
εἰσὶ ἀληθεές HDT. 8.77 *nu am să contrazic*
oracolele cum că n-ar fi adevărate. **f** (+ inf.)
άντέλεγε ... μη ἀποκτεῖναι Μυτιληναίους
THUC. 3.41 *vorbise împotriva propunerii ca*
mytilienii să fie ucși: οἱ άντιλέγοντες
ἀνάστασιν μη εἶναι NT Lc.20.27 *care spun*
că nu există înviere. **g** (frecv. abs.) άντέλεγε
οὐδεῖς HDT. 9.42 *nu i se împotrivi nimeni*:
SOPH. Ant.47, THUC. 5.112 ș.a., (part.
subst.) οἱ άντιλέγοντες LYS. 34.3 *oponenții*,
adversarii (într-o dezbatere). **2** a se opune,
a contesta, a refuza, a tăgădui: (+ dat.) ταῖς
Ἀλεξάνδρου τιμαῖς ... άντέλεγον PLB.

12.12b.3 *i-au refuzat lui Alexandru onorurile*: (abs.) δώσω τὴν δόξαν Δαυιδ αὐτῷ ... καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀντιλέγων LXX *Is.22.22 ii voi da slava lui David și nu va avea potrivnic*. 3 a spune împotrivă *sau* ca răsپuns, a obiecta, a răsپunde: (+ ac.) SOPH. OT409, EUR. IA1391, βούλομαι μῦθόν τιν' ὑμῖν ἀντιλέξει τῷ Μελανίονι AR. *Lys.806 vreau să vă spun o poveste ca răsپuns lui Melanion*; ~ τὸν ἐναντίον λόγον LYS. 8.11 *a susține cauza contrară*. II (*pas.*) a fi contestat *sau* disputat: SOPH. Tr.1184, XEN. HG6.5.37, ἀντιλεγόμενος ἱερεὺς LXX *Os.4.4 preot căruia i se aduc învinuiri*; ὧν ἀντιλέγονται δύο PLUT. M.839c (*tragedii*) *dintre care două sunt contestate [ca neautentice]*.

[ἀντί, λέγω]

ἀντιλεκτέον, *adj.vb.* trebuie contrazis, tăgăduit: EUR. *Heracl.975*.

[ἀντιλέγω]

ἀντιλεκτέος, α, ον *adj.vb.* care trebuie spus împotrivă: LUC. *Anach.17*.

[ἀντιλέγω]

ἀντίλεκτος, ον *adj.vb.* disputabil, contestabil: THUC. 4.92.

[ἀντιλέγω]

ἀντίεξις, εως, ἡ *subst.* I răsپuns, replică: IOS. A117.126. II contrazicere: IOS. A118.12.

[ἀντιλέγω]

ἀντίηξις, εως, ἡ *subst.* (jur.) recurs: DEM. 39.38.

[ἀντιλαγχάνω]

ἀντιληπτέον, *adj.vb.* I trebuie pus mâna pe treabă: AR. *Pax.485*. II trebuie apucat *sau* asumat: (+ gen.) DEM. 1.2. III trebuie susپnut, ajutat: τοῦ ἵππου ~ τῷ χαλινῷ XEN. *Eq.8.8 calul trebuie susپnut cu frâul*.

[ἀντιλαμβάνω]

ἀντιληπτικός, ἡ, ὄν *adj.* I capabil să perceapă, sensibil: PLUT. M.98b. II capabil să tragă înapoi, să oprească: PLAT. *Def.416a*.

[ἀντιλαμβάνω]

ἀντιλήπτωρ, ορος, ὁ *subst.* [var. ἀντιλήμπτωρ] ajutător, apărător: LXX *Ps.3.4*, id. *Ps.Sol.16.4*.

[ἀντιλαμβάνω]

ἀντίληψις, εως, ἡ *subst.* I primire în schimb: THUC. 1.120 II I prindere, susپnere, sprijin: XEN. *Eq.5.7*, PLUT. M.966e. 2 ajutor, ajutare: LXX *Ps.21.20*, (pl.) NT *1Cor.12.28*. 3 îngrijire, preocupare: διαγίνονται πρὸς τῆ τῶν ἰδίων ἀντιλήμψει LXX *2Mac.11.26 să se ocupe [fiececare] de treburile sale*. 4 faptul de

a pretinde (ceva), revendicare: (+ gen.) XEN. *HG3.5.5*, IOS. A118.4. 5 faptul de a prinde (cu mintea *sau* cu simțurile), percepere: PLUT. M.625b. 6 prindere, atac (al unei boli), infectare: (+ gen.) THUC. 2.49. 7 obiectie, critică, atac: οὐ συγχωρῶ τῆ Σιμμίου ἀντιλήμψει PLAT. *Phd.87a nu sunt de acord cu obiectia lui Simmias*; (pl.) PLAT. *Sph.241b*.

[ἀντιλαμβάνω]

ἀντι-λιτάνεύω, *vb.* a ruga la rândul său, a întoarce o rugăciune: PLUT. M.1117c.

[ἀντί, λιτανεύω]

ἀντιλογέω-ῶ, *vb.* (cf. ἀντιλέγω) I a vorbi împotrivă, a se împotrivi, a contrazice: (+ dat.) AR. *Nu.321*. II a tăgădui: (+ ac. și inf.) SOPH. *Ant.377*.

[ἀντιλογος]

ἀντιλογία, ας, ἡ *subst.* {ion. -ιη} I I cuvânt de împotrivire, împotrivire (prin cuvinte), obiectie: ἀντιλογίας χρησμῶν περὶ ... λέγειν HDT. 8.77 *a cărți împotriva oracolelor*; THUC. 8.53, XEN. *HG6.3.20*. 2 (discurs de) respingere, refutație, replică: (despre Euripide) οἱ δ' ἀκροῶμενοι τῶν ἀντιλογιῶν AR. *Ra.775 ascultându-i replicile (sc. arti-ficiile dialectice)*; PLAT. R.539b. 3 contradicție: PLUT. M.743a. II I dezbatere publică, discuție (în contradictoriu), controversă: (într-un proces) HDT. 9.87, καταστάσης δὲ ἐκκλησίας ἐς ἀντιλογίαν ἦλθον THUC. 1.31 *s-a intrunit o adunare și au trecut la dezbatere*; PLAT. R.454b. 2 discuție, pricină, sfadă: LXX *Ex.18.16*, id. *Num.20.13*, χωρίς πάσης ἀντιλογίας NT *Evr.7.7 fără nici o îndoială, fără discuție*. III împotrivire, răzvrătire: LXX *Prov.17.11*, IOS. A12.43.6, τῆ ἀντιλογία τοῦ Κόρε ἀπώλοντο NT *Juda.11 au pierit (ca) în răzvrătirea lui Core*.

[ἀντιλογος]

ἀντι-λογίζομαι, *vb.* a calcula în schimb *sau* la rândul său: XEN. *HG6.5.24*.

[ἀντί, λογίζομαι]

ἀντιλογικός, ἡ, ὄν *adj.* I propriu discuției *sau* controversēi, dialectic: (despre sofști) οἱ περὶ τοῦ ἀντιλογικοῦ λόγου διατριψαντες PLAT. *Phd.90c cei ce își petrec timpul în discuții pro și contra*; (subst.) ἡ ἀντιλογική (sc. τέχνη) PLAT. R.454a (= τὸ ἀντιλογικόν PLAT. *Sph.225b*) *arta controversēi, dialectica*. II (despre pers.) căruia îi place să contrazică *sau* să discute în contradictoriu, maestru al discuțiilor, controversist: (spec.

- despre sofîști) AR. *Nu.*1173, PLAT. *Sph.* 232b s.a. (subst.) οἱ ἀντιλογικοί PLAT. *Phd.*101e *contrazicătorii de profesie.*
[ἀντίλογος]
- ἀντιλογικῶς**, *adv.* în maniera controversiștilor: PLAT. *Th.*164c.
[ἀντιλογικός]
- ἀντί-λογος**, *ov adj.* (dub.) contradictoriu: EUR. *Hel.*1142.
[ἀντί, λόγος]
- ἀντι-λοιδορέω-ῶ**, *vb.* a ocări (batjocori) la rândul său, a răspunde cu ocară: PLUT. *Ant.*42.5, NT *IPt.*2.23, (pas.) PLUT. *M.*88e.
[ἀντί, λοιδορέω]
- ἀντι-λυπέω-ῶ**, *vb.* a supăra la rândul său, a pedepsi: PLUT. *Demetr.*22.3, LUC. *DMeretr.*3.3.
[ἀντί, λυπέω]
- ἀντιλύπησις**, *εως, ἡ subst.* răzbunare, revanșă: ARSTT. *deAn.*403a30.
[ἀντιλυπέω]
- ἀντί-λύρος**, *ov adj.* asemănător lirei, ca de liră: (despre sunetul flautului) SOPH. *Tr.*643.
[ἀντί, λύρα]
- ἀντί-λutron**, *ov, τό subst.* răscumpărare: NT *1Tim.*2.6.
[ἀντί, λutron]
- ἀντιλutronτέον**, *adj.vb.* trebuie să răscumpere la rândul său: ARSTT. *EN*1164b35.
[*ἀντιλutronόω, cf. ἀντίλutron]
- ἀντι-μαίνομαι**, *vb.* a-și pierde mințile (de dragoste) la rândul său: LUC. *DMeretr.*2.12.
[ἀντί, μαίνομαι]
- ἀντι-μανθάνω**, *vb.* a învăța în schimb *sau* la rândul său: AR. *V.*1453.
[ἀντί, μανθάνω]
- ἀντι-μαρτυρέω-ῶ**, *vb. I* a mărturisi împotriva, a contrazice, a infirma: AR. *Fr.*437, τῆς ἐπιγραφῆς ἀντιμαρτυρούσης PLUT. *Alc.*21.3 *deși inscripția mărturisește contrariul;* (+ dat.) PLUT. *M.*418a. **II** a mărturisi (în fața cuiva): LXX *2Mac.*7.6.
[ἀντί, μαρτυρέω]
- ἀντιμαρτύρησις**, *εως, ἡ subst.* mărturie împotriva: PLUT. *M.*1121e.
[ἀντιμαρτυρέω]
- ἀντι-μαρτύρομαι**, [ῶ] *vb.* = ἀντιμαρτυρέω: LUC. *Symp.*47.
[ἀντί, μάρτυς]
- ἀντι-μάχομαι**, [ᾶ] *vb.* a lupta împotriva, a se împotrivi: THUC. 4.68.
[ἀντί, μάχομαι]
- ἀντιμάχος**, *ov adj.* adversar (pe măsură): APP. *Hisp.*35.
[ἀντιμάχομαι]
- ἀντι-μεθίστημι**, *vb. I (tranz., act.)* a schimba (dintr-un loc în altul), a întoarce pe dos, a răsturna: (legile) AR. *Th.*362. **II (intrans., med.)** a-și schimba reciproc locul, a face schimb de locuri: ARSTT. *Ph.*209b25.
[ἀντί, μεθίστημι]
- ἀντι-μειράκιδεομαι**, *vb.* a se răzbuna ca un copil, a răspunde cu aceeași ambiție copilărească: (+ πρός și ac.) PLUT. *Sull.*6.4.
[ἀντί, μειρακιδεομαι]
- ἀντι-μέλλω**, *vb.* [inf. aor. ἀντιμελλῆσαι] a zăbovi la rândul său: THUC. 3.12.
[ἀντί, μέλλω]
- ἀντι-μέφομαι**, *vb.* a reproșa la rândul său: HDT. 2.133.
[ἀντί, μέφομαι]
- ἀντι-μεσουρανέω-ῶ**, *vb.* (astr.) a fi la nădir: (despre soare) PLUT. *M.*284e.
[ἀντί, μεσουρανέω]
- ἀντι-μεταλαμβάνω**, *vb.* a lua *sau* a primi în schimb: PLUT. *M.*785c, IOS. *AI*16.66.
[ἀντί, μεταλαμβάνω]
- ἀντιμετάληψις**, *εως, ἡ subst.* schimbare: PLUT. *M.*466c.
[ἀντιμεταλαμβάνω]
- ἀντι-μεταλλεύω**, *vb.* (milit.) a săpa mine împotriva (minelor dușmane), a contra-mina: PLB. 1.42.12.
[ἀντί, μεταλλεύω]
- ἀντι-μετασπάω-ῶ**, *vb.* a trage în direcție opusă, a abate: IOS. *AI*13.143.
[ἀντί, μετασπάω]
- ἀντιμετάστασις**, *εως, ἡ subst.* schimbare reciprocă de locuri: ARSTT. *Ph.*208b2.
[ἀντιμεθίστημι]
- ἀντι-μετατίθεμαι**, *vb.* a fi schimbat *sau* înlocuit: IOS. *AI*16.228.
[ἀντί, μετατίθεμι]
- ἀντι-μεταχωρέω-ῶ**, *vb.* a se duce în direcție opusă: (fig.) (+ dat.) ἀντιμετεχώρει ταῖς ἐλπῖσιν IOS. *AI*15.16 *și-a făcut noi speranțe.*
[ἀντί, μεταχωρέω]
- ἀντι-μέτειμι**, *vb.* a fi competitor, a contracandida: ARSTT. *Comp.Arist.Cat.*2.
[ἀντί, μέτειμι]
- ἀντι-μετρέω-ῶ**, *vb.* a măsura în schimb *sau* la rândul său: (pas.) NT *Lc.*6.38.
[ἀντί, μετρέω]
- ἀντιμέτωπος**, *ov adj.* drept în față, față în față: XEN. *HG*4.3.19, APP. *Pun.*593.
[ἀντί, μέτωπον]

ἀντι-μηχανάομαι-ῶμαι, *vb.* a născoci *sau* a unelti (ceva) împotriva *sau* la rândul său: (+ ac.) HDT. 8.52, EUR. *Ba.*291, (+ πρὸς și ac.) XEN. *HG*5.3.16, PLB. 16.30.2, (+ dat. pers.) APP. *BC*4.16.118, (abs.) ARSTT. *HA*613b27. [ἀντί, μηχανάομαι]

ἀντιμηχάνημα, *ατος*, τό [-ᾶ-] *subst.* (milit.) contra-mașinărie, mijloc de împotrivire *sau* de apărare: IOS. *A*10.132. [ἀντιμηχανάομαι]

ἀντι-μιμέομαι-οῦμαι, *vb.* a imita, a urma exemplul (cuiva): APP. *BC*5.5.41. [ἀντί, μιμέομαι]

ἀντιμίμησις, *εως*, ἡ *subst.* imitare, copiere: THUC. 7.67. [ἀντιμιμέομαι]

ἀντί-μιμος, *ον* *adj.* care imită *sau* reproduce, imitativ: (+ dat.) ὄφθαλμὸν ἀντίμιμον ἡλίου τροχῷ AR. *Th.*17 *ochiul care imită discul soarelui*: (abs.) ARSTT. *Rh.*1406a29 (Alcid. ap.). [ἀντί, μῆμος]

ἀντι-μισέω-ῶ, *vb.* a urî la rândul său: AR. *Lys.*816. [ἀντί, μισέω]

ἀντιμισθία, *ας*, ἡ *subst.* plată, răsplată, recompensă: NT *Rom.*1.27, (ac. de relație) id. *2Cor.*6.13. [ἀντίμισθος]

ἀντί-μισθος, *ον* *adj.* care recompensează, drept răsplată: AESCH. *Supp.*270. [ἀντί, μισθός]

ἀντι-μοιρεί, *adv.* în părți proporționale: DEM. 36.8. [ἀντίμοιρος]

ἀντί-μολπος, *ον* *adj.* care răsună în schimb *sau* împotriva: (+ gen.) ὕπνου τόδ' ἀντίμολπον ἐντέμων ἄκος AESCH. *Ag.*17 *folosindu-mă de acest cântec ca leac împotriva somnului*: EUR. *Med.*1176. [ἀντί, μολπή]

ἀντι-ναυπηγέω-ῶ, *vb.* a construi *sau* a adapta corăbii împotriva (celor dușmane): THUC. 7.36. [ἀντί, ναυπηγέω]

ἀντι-νήχομαι, *vb.* a înota împotriva curentului: PLUT. *M.*979b. [ἀντί, νήχω]

ἀντι-νικάω-ῶ, *vb.* a învinge la rândul său: AESCH. *Ch.*499. [ἀντί, νικάω]

ἀντινομία, *ας*, ἡ *subst.* contradicție între legi: PLUT. *Cæs.*13.1, id. *M.*742a. [ἀντί, νόμος]

ἀντινομικός, ἡ, ὄν *adj.* care implică o contradicție între legi, antinomic: PLUT. *M.*741d.

[ἀντινομία]

ἀντι-νομοθετέω-ῶ, *vb.* a institui legi, a le-giui împotriva: (+ dat.) PLUT. *M.*1044c. [ἀντί, νομοθετέω]

ἀντι-νουθετέω-ῶ, *vb.* a atrage (cuiva) aten-ția la rândul său, a întoarce o avertizare: PLUT. *M.*72e.

[ἀντί, νουθετέω]

ἀντί-νωτος, *ον* *adj.* așezat spate în spate: ARR. *Tact.*29.1.

[ἀντί, νότος]

ἀντιξοέω-ῶ, *vb.* a se pune împotriva, a se împotrivi: PL. *O.*13.34.

[ἀντίξοος]

ἀντί-ξοος, *ον*, *adj.* |contr. -ους, -ουν| I *opus*, contrar, potrivnic: (+ dat.) ἐγίνοντο αὐτῷ ἀντίξοοι HDT. 6.50 *i se împotriva*: (fig.) ἐν μωρίησι γνώμησι μίαν οὐκ ἔχω ἀντίξοον HDT. 8.119 *între zeci mii de păreri nu gă-sesc una opusă*: (subst.) HDT. 1.174, LUC. *Astr.*12. II (dub.) care este în față *sau* pe po-trivă: A.RH. 2.79.

[ἀντί, ξέω]

ἀντίον¹, *ου*, τό *subst.* parte a războiului de țesut, *prob.* sul de urzeală, cilindru: AR. *Th.*822, LXX *2Rg.*21.19.

[ἀντίος?]

ἀντίον², *adv.* v. ἀντίος

ἀντιόομαι-οῦμαι, *vb.* a întâmpina (cu oaste), a înfrunta, a se împotrivi: (+ dat.) AESCH. *Supp.*389, HDT. 4.126, οὐδεὶς ἠντι-ώθη ἐς μάχην HDT. 7.9 *nimeni nu m-a în-fruntat în luptă*: (abs.) HDT. 1.207.

[ἀντίος]

ἀντίος, *α*, *ον* *adj.* |fem. ep. -ῆ| {ion și poet. (att. frecv. ἐνάντιος)} I care stă (*sau* vine) în față, în întâmpinare *sau* împotriva: ἀντίοι ἔσταν ἅπαντες IL. 1.535 *cu toții se ridicară să-l întâmpine*; ἡ δ' οὐτ' ἀθρήσαι δύναντ' ἀντίη OD. 19.478 *ea nu putea să [o] vadă, deși stătea (drept) în față*; (în sens ostil) ~ στήναι IL. 11.94 *a sta împotriva, a înfrunta*: (+ gen.) IL. 17.31, OD. 16.14, ἐστὶ χῶρος τῆς Μυσηῖς, Λέσβου ~ HDT. 1.160 *acest ținut se află în Mysia, în fața Lesbosului*: (+ dat.) οἱ ~ ἤλοε IL. 15.584 *ii iesi în întâmpinare (= împotriva)*: PL. *N.*10.79, XEN. *An.*1.8.17, (subst.) ἐκ τῆς ἀντίης HDT. 8.6, ἐκ τοῦ ἀντίου XEN. *Cyv.*1.4.8 *din față, din partea opusă*. II (fig.) *opus*, potrivnic, contrar:

AESCH. *Ag.*499. EUR. *Supp.*198. οἱ λόγοι οὗτοι ἀντίοι εἰσὶν ἢ οὐς ἐγὼ ... ἤκουον XEN. *An.*6.6.34 *aceste vorbe sunt opuse celor pe care eu le-am auzit*: (subst. neut. pl.) σοὶ μὲν δοκεῖτω ταῦτ', ἐμοὶ δὲ τάντια EUR. *Supp.*466 *gāndește tu așa, eu dimpotrivă*: (subst. masc. pl.) (intr-o competiție) οἱ ἀντίοι Pl. *P.*1.45 *adversarii, rivalii*. // **ἀντίον**, **ἀντία**, *adv., prep.* **I** (*prep.*) in față, înaintea, împotriva: (+ gen.) ἀντίον ἴζεν Ὀδυσσεὺς IL. 9.218 *se așeză în față lui Odysseus*; τὴν ἀληθείην ἀσκέειν ἀντία σέο HDT. 7.209 *a susține adevărul în față ta*; στρατηγὸς ἀντία σέο HDT. 1.124 *comandant împotriva ta*; (rar + dat.) HDT. 7.236, Pl. *P.*4.285. **II** (*adv.*) in față, împotrivă: OD. 14.79, AESCH. *Pers.*695, ἀντία δ' Ἡρακλῆος ἔδρα ... ἴδρῡται THEOC. 17.20 *în față se află șezământul lui Heracles*; (spec.) τὴν δ' ... ἀντίον ἠῶδα IL. 3.203 *îi răspunse*.

[ἀντί]

ἀντιο-στᾶτέω-ῶ, *vb.* a fi potrivnic: (despre vânt) SOPH. *Ph.* 640.

[ἀντίος, ἴστημι]

ἀντιόω, (ep.) v. ἀντιᾶω

ἀντιπάθεια, *ας*, ἡ [-ᾶ-] *subst.* **I** faptul de a suferi în schimb: (+ gen.) PLAT. *Sp.*370a. **II** **I** opoziție (între lucruri contrare), incompatibilitate: PLUT. *M.*952d. **2** antipatie, aversiune: PLUT. *M.*554a.

[ἀντιπαθής]

ἀντι-πάθης, *ἔς* *adj.* opus, contrar, incompatibil: PLUT. *M.*664c. // **ἀντιπαθές**, *τό* *subst.* leac împotriva suferinței, antidot: PLUT. *Ant.*45.12.

[ἀντιπάσχω]

ἀντι-παίζω, *vb.* **I** a (se) juca unul cu altul: (despre iepuri) XEN. *Cyn.*5.4. **II** a juca împotrivă, a fi adversar (intr-un joc): PLAT. *Sp.*395b.

[ἀντί, παίζω]

ἀντί-παις, -παιδος *adj.* **I** ca un copil: (despre o bătrână) AESCH. *Eu.*38. **II** **I** care nu mai e un copil, trecut de vârsta copilăriei: SOPH. *Fr.*564. **2** care este încă *sau* abia un copil, copilândru: EUR. *Andr.*326, PLB. 15.33.12, ἔτι ~ ὦν περὶ τεσσαρεσκαίδεκατον ἔτος IOS. *Vit.*9 *când încă eram copilândru, pe la paisprezece ani*; LUC. *Somm.*16.

[ἀντί, παῖς]

ἀντι-παίω, *vb.* **I** a lovi împotrivă, a opune rezistență, a repercuta: ARSTT. *Pr.*902b13. **II** (fig.) a contracara, a împiedica: PLB. 18.46.15. [ἀντί, παίω]

ἀντί-πᾶλος, *ον* *adj.* **I** (despre pers.) **I** care luptă împotrivă, care se bate cu, rival, adversar, potrivnic: (+ dat.) γίγαντ' ἀντίπαλον θεοῖς EUR. *Ba.*544 *un urias care se bate cu zeii*: (fig.) χερσὶ δεξιόν, νόω ἀντίπαλον Pl. *I.*5.61 *cu brațe dibace și la minte potrivă*. //

ἀντίπαλος, *ὁ* *subst.* adversar, rival, oponent, vrăjmas (în luptă *sau* în diverse competiții): (sg.) SOPH. *Ant.*125, (frecv. pl.) HDT. 7.236, Pl. *N.*11.26 ș.a., (despre adversari politici) XEN. *Ages.*2.23. **2** care luptă pentru (cineva), campion: AESCH. *Th.*417 **II** (despre lucruri) **I** contrar, potrivnic: (+ dat.) μηδ'ἀμ' ... θεῖτ' ἐμᾶ γνώμα κράτος ἀντίπαλον Ζεῦς AESCH. *Pr.*528 *niciodată Zeus să nu pună puterea sa împotriva vouinței mele*: (+ gen.) Pl. *O.*8.71, EUR. *Alc.*922, (abs.) PLB. 10.35.5. **2** adecvat, potrivit: ποιναὶς δοῦσ' ἀντιπάλους EUR. *IT*446 *plătind pedepșă potrivită* (sc. *dreaptă, meritată*): (+ dat.) THUC. 2.61. **3** deopotrivă de (puternic, mare ș.a.), echivalent: (+ dat.) THUC. 1.11, ~ τριήρης THUC. 4.120 *o trivemă deopotrivă de mare*; ἀντίπαλον δέος THUC. 3.11 *teamă reciprocă*: (neutr. adv.) ἀντίπαλα καταστήσαντος THUC. 4.117 *stabilind un echilibru de forțe*; ναυμαχίσαντες δὲ ἀντίπαλα THUC. 7.34 *lupta navală a fost echilibrată*.

[ἀντί, πάλη]

ἀντίπαλος, *adv.* pe picior de egalitate: THUC. 8.87.

[ἀντίπαλος]

ἀντι-παραβάλλω, *vb.* **I** **I** a pune alături *sau* față în față (pentru comparație), a compara, a confrunta: ἀντιπαραβάλλοντι τὰ ἐμαυτοῦ πάθη πρὸς τὰ ἐκείνων PLAT. *Ap.*41b *comparând suferințele mele cu ale aceluia*: (+ παρά și ac.) PLAT. *Hp.*Mi.369c, (+ dat.) PLUT. *Them.*18.6. **2** (med.) a se compara, a se măsura cu: (+ dat.) APP. *BC*2.15. **II** a aduce în schimb: XEN. *Lac.*5.3.

[ἀντί, παραβάλλω]

ἀντιπαραβολή, *ἡς*, ἡ *subst.* comparație, comparație, contrapunere: ARSTT. *Rh.* 1414b10, (pl.) PLUT. *M.*40f.

[ἀντιπαραβάλλω]

ἀντιπαραγγελία, *ας*, ἡ *subst.* competiție (pentru o funcție publică), contracandidatură: PLUT. *Arat.*35.7.

[ἀντιπαραγγέλλω]

ἀντι-παραγγέλλω, *vb.* **I** a da ordine la rândul său: (+ inf.) XEN. *HG*4.2.19. **II** a-și prezenta candidatura *sau* a contracandida (la o

funcție publică): PLUT. *Caes.*7.1, (+ ac.) *Mar.*29.1.

[άντί, παραγγέλλω]

άντι-παράγω, *vb.* **I** (*tranz.*) **1** a muta împotriva, a deplasa (pt. a rezista unui atac): (saci) IOS. *B/3.*224. **2** a aduce *sau* a prezenta la rândul său, a opune: (o opinie) PLUT. *M.*719c. **II** (*intrans.*) **1** a se deplasa împotriva (dușmanului): XEN. *Cyr.*1.6.43. **2** a înainta în paralel cu, a urmări: (+ dat.) PLB. 1.77.4, ARR. *An.*6.18.3.

[άντί, παράγω]

άντιπαραγωγή, *ης, ή subst.* **I** înaintare în paralel cu (dușmanul), mărșăluire în flanc, urmărire: PLB. 11.18.2, (pl.) PLUT. *Pyrrh.*21.9. **II** împotrivire, dușmănie: PLB. 10.37.2, LXX *Est.*3.13c.

[άντιπαράγω]

άντι-παραδίδομι, *vb.* a preda *sau* a transmite la rândul său: (o funcție) IOS. *A/15.*41.

[άντί, παραδίδομι]

άντιπαράθεσις, *εως, ή subst.* comparație: IOS. *Ap.*2.238.

[άντιπαρατίθημι]

άντι-παραθέω, *vb.* (milit.) a alergera pieziș împotriva (dușmanului), a ataca dintr-o parte, a flanca: XEN. *An.*4.8.17.

[άντί, παραθέω]

άντι-παρακαλέω-ω, *vb.* **I** a chema *sau* a îndemna la rândul său *sau* dimpotrivă: THUC. 6.86, PLAT. *Grg.*526e, XEN. *Cyr.*2.2.24. **II** a ruga la rândul său: IOS. *B/1.*508.

[άντί, παρακαλέω]

άντι-παράκειμαι, *vb.* a fi situat în fața: (+ dat.) PLB. 3.37.7.

[άντί, παράκειμαι]

άντι-παρακελεύομαι, *vb.* a îndemna la rândul său *sau* dimpotrivă: THUC. 6.13, XEN. *Cyr.*3.3.42.

[άντί, παρακελεύομαι]

άντιπαράκλησις, *εως, ή subst.* îndemnare reciprocă: PLB. 11.12.2.

[άντιπαρακαλέω]

άντι-παραλύπέω-ω, *vb.* a produce necazuri la rândul său: THUC. 4.80.

[άντί, παραλύπέω]

άντι-παραπέμπω, *vb.* (med.-pas.) a fi însoțit în schimb de: (+ dat.) PLUT. *M.*1099d.

[άντί, παραπέμπω]

άντι-παραπλέω, *vb.* a naviga de-a lungul (coastei) la rândul său *sau* în partea opusă: THUC. 2.83.

[άντί, παραπλέω]

άντι-παραπορεύομαι, *vb.* a mărșălui în paralel cu: (+ dat.) PLB. 5.7.11.

[άντί, παραπορεύομαι]

άντι-παρασκευάζω, *vb.* a se pregăti la rândul său împotriva *sau* în fața (cuiva): (abs.) THUC. 1.80, XEN. *An.*1.2.5, DEM. 10.29, (+ dat.) THUC. 7.3.

[άντί, παρασκευάζω]

άντιπαρασκευή, *ης, ή subst.* pregătire *sau* organizare militară potrvnică: THUC. 1.141.

[άντιπαρασκευάζω]

άντιπαράταξις, *εως, ή subst.* împotrivire, opoziție: ~ τής γνώμης IOS. *A/18.*277 *incă-pătănare*.

[άντιπαρατάσσω]

άντι-παρατάσσομαι, *vb.* [tard. act. LXX *I/Ezr.*2.21] {att. -άττομαι} **I** (milit.) a se așeza în linie de bătaie împotriva (dușmanului): (+ dat.) THUC. 6.98, XEN. *HG*1.3.5, (+ πρός și ac.) PLUT. *AgisCleom.*48.11, (abs.) THUC. 1.48, (+ ac.) οἱ Ἕλληνες *άντιπαρετάξαντο φάλαγγα* XEN. *An.*4.8.9 *grecii au aliniat falanga (spre înfruntare)*. **II** (fig.) a se împotrivi, a se opune: (+ dat.) LXX *I/Ezr.*2.21.

[άντί, παρατάσσω]

άντι-παρατείνω, *vb.* a întinde alături (spre comparație), a confrunta: (un discurs) PLAT. *Phdr.*257c.

[άντί, παρατείνω]

άντι-παρατίθημι, *vb.* a pune față în față (spre comparație), a contrapune, a compara: PLAT. *Ap.*40d.

[άντί, παρατίθημι]

άντι-πάρειμι, *vb.* a merge în paralel *sau* pe alături, a înainta de partea cealaltă: (+ dat.) XEN. *HG*5.4.38, (abs.) id. *An.*4.3.17.

[άντί, πάρειμι]

άντι-παρεκτείνω, *vb.* (milit.) a desfășura (trupe) de-a lungul *sau* în paralel cu: (+ dat.) IOS. *B/3.*255.

[άντί, παρεκτείνω]

άντι-παρεξάγω, [άγ] *vb.* **I** (*tranz.*) **1** a conduce *sau* a scoate împotriva (dușmanului): PLUT. *Luc.*27.5, id. *Pyrrh.*16.12. **2** a stărni împotrivă: (pe Dumnezeu) IOS. *A/18.*260. **II** (*intrans.*) **1** a merge în paralel cu: (+ dat.) PLUT. *Aem.*30.3. **2** a merge *sau* a ieși (cu oastea) împotrivă: DEM. 18.39. **3** a se întrece, a rivaliza cu: (+ dat.) PLUT. *Nic.*3.2.

[άντί, παρεξάγω]

άντιπαρεξαγωγή, *ης, ή vb.* poziție adversă (într-o controversă): PLUT. *Lib.*5.

[άντιπαρεξάγω]

άντι-παρέξειμι, *vb.* **I** a merge în paralel *sau* pe alături: IOS. *A/2.221*, PLUT. *M.195c*. **II** (fig.) a păstra distanța: PLUT. *Cic.43.8*.

[άντί, παρέξειμι]

άντι-παρέρχομαι, *vb.*, *intrans.* **I** a trece pe alături *sau* pe partea cealaltă: NT *Lc.10.31*.

II a veni în ajutor (împotriva unui dușman): LXX *În.16.10*.

[άντί, παρέρχομαι]

άντι-παρέχω, *vb.* a furniza la rândul său, a oferi în schimb: THUC. 6.21, DEM. 21.123, IOS. *B/1.520*, (med.) XEN. *Hier.7.12*.

[άντί, παρέχω]

άντι-παρηγορέω-ῶ, *vb.* a consola (mângâia) la rândul său: PLUT. *M.118a*.

[άντι-παρηγορέω-ῶ]

άντι-παρήκω, *vb.* a se întinde de partea cealaltă *sau* în paralel cu: (+ dat.) ARSTT. *Mu.393a31*, PLUT. *Ant.61.6*.

[άντί, παρήκω]

άντι-παριππεύω, *vb.* (milit.) a porni (din flanc) cu cavaleria împotriva (dușmanului): ARR. *An.5.16.3*.

[άντί, παριππεύω]

άντι-παροδεύω, *vb.* a străbate un drum în paralel: APP. *BC2.55*, (+ dat.) id. *Pun.107*.

[άντί, παροδεύω]

άντι-παρρησιάζομαι, *vb.* a vorbi la rândul său în toată libertatea, a răspunde cu aceeași sinceritate: PLUT. *M.72e*.

[άντί, παρρησιάζομαι]

άντι-πάσχω, *vb.* [viit. -πέισομαι, aor.2 άντέπασχον] **I** a suferi (păți, pătimi) în schimb *sau* la rândul său, a-și primi răsplata: (+ ac.) δρῶν άντιπάσχω χρηστά SOPH.

Ph.584 bine fac, bine găsesc; (abs.) πολλὰ ἡμᾶς ἔβλαπτον, άνθ' ὧν καί άντέπασχον THUC. 3.61 *ne-au dat multe lovituri, pentru care au avut de suferit la rândul lor; XEN.*

An.2.5.17, ARSTT. *EN1163a1* ș.a., (part. subst.) τὸ άντιπεπονθός ARSTT. *EN1132b21 reciprocitatea*. **II** **I** a suferi un fenomen invers: (+ dat.) PLB. 34.9.5. **2** (mat.) a fi invers proporțional: (+ πρὸς și ac.) ARSTT. *Mech.850b2*.

[άντί, πάσχω]

άντι-πατάγέω-ῶ, *vb.* a face gălăgie la rândul său, a acoperi un zgomot cu un alt zgomot: THUC. 3.22, ARR. *An.5.12.3*, (fig.) PLUT. *M.1000c*.

[άντί, παταγέω]

άντι-πέμπω, *vb.* **I** a trimite împotriva *sau* la rândul său: THUC. 6.99. **II** a trimite răspuns,

[άντί, πέμπω]

a răspunde: HDT. 2.114, SOPH. *OT306*, (despre ecou) ARR. *An.6.3.3*. **III** a trimite în schimb *sau* ca răsplată: τοιάδ' Ἡρακλῆς ... οἰκούρι' άντέπεμψε SOPH. *Tr.542 asemenea lucruri mi-a trimis Heracles ca răsplată pentru a-i fi avut grija de casă*. **IV** a trimite (pe cineva) în loc(ul cuiva): THUC. 8.54.

[άντί, πέμπω]

[άντί, πέμπω]

άντίπεμψις, *εως, ἡ subst.* ecou: ARR. *An.6.3.3*.

[άντιπέμπω]

άντι-πενθής, *ές adj.* care aduce jale la rândul său: AESCH. *Eu.782*.

[άντί, πένθος]

άντιπέρα, *adv.* (v. άντιπέραν) în față, în partea opusă, vizavi: PLB. 4.57.5, (prep. + gen.) NT *Lc.8.26*.

[άντί, πέρα]

άντι-πέραν, *adv.* {ion. -ην} (situat) în față, în partea opusă, dincolo, vizavi: XEN. *Cyn.9.3*, A.RH. 2.177. (+ gen.) κατ' άντιπέραν τῆς διαβάσεως XEN. *An.4.8.3 de cealaltă parte a vadului*.

[άντί, πέραν]

άντι-πέρας, *adv.* **I** (*adv.*) v. άντιπέραν: THUC. 1.100, PLB. 1.17.4, *έκ τῆς ~ Γαλατίας* PLUT. *Caes.23.4 din Gallia de vizavi (= de pe țărmul opus al Galliei)*. **II** (*prep. + gen.*) în fața: THUC. 2.66, XEN. *HG6.2.9*.

[άντί, πέρας]

άντιπέρηθεν, *adv.* de pe partea opusă, de dincolo (de mare): A.RH. 1.613, (+ gen.) id. 2.1030.

[v. άντιπέραν]

άντι-περιάγω, *vb.* a roti, a învărti împotriva: ARSTT. *Mir.844b27*, PLB. 1.22.8.

[άντί, περιάγω]

άντι-περιχέω-ῶ, *vb.* a răsuna de jur împrejur: PLUT. *M.502d*.

[άντί, περιχέω]

άντι-περίστημι, *vb.* **I** (*act., tranz.*) **I** a comprima: ARSTT. *Mete.382b10*. **2** (fig.) a așeza împrejur la rândul său, a pricinui deopotrivă: (+ dat. pers. și ac.) PLB. 4.50.1. **II** (*med., intrans.*) **I** a se concentra, a se restrânge, a se deplasa: (despre căldură, frig ș.a.) ARSTT. *Mete.348b6*, PLUT. *M.915b*. **2** a se preschimba: ARSTT. *Pr.961b15*. **3** a se ridica de jur împrejur *sau* a se roti împotriva: (despre niște mașinării de luptă) PLB. 1.23.10, (fig.) (despre primejdii) IOS. *A/17.5*.

[άντί, περίστημι]

[άντί, περίστημι]

[άντί, περίστημι]

[άντί, περίστημι]

[άντί, περίστημι]

[άντί, περίστημι]

ἀντι-περιλαμβάνω, *vb.* a cuprinde (cu brațe), a îmbrățișa la rândul său: XEN. *Smp.* 9.4. [ἀντί, περιλαμβάνω]

ἀντιπερίσπασμα, ατος, τό *subst.* (milit.) diversivune: PLB. 3.106.6.

[ἀντιπερισπάω]

ἀντι-περισπάω-ῶ, *vb.* I (*act., tranz.*) a trage în sens opus, (milit.) a abate (printr-o diversivune), a distra: PLB. 2.24.8, IOS. *B13.* 199.

II (*med., intranz.*) a se retrage: ARSTT. *PA670b10.*

[ἀντί, περισπάω]

ἀντιπερίστύσις, εως, ἡ *subst.* I deplasare (ca efect al unei comprimări), restrângere: ARSTT. *Somn.Vig.* 457b2, id. *Pr.* 962a2. II substituție reciprocă: ARSTT. *Ph.* 215a15.

[ἀντιπερίστημι]

ἀντι-περιχωρέω-ῶ, *vb.* a înconjura din cealaltă parte: PLUT. *Ages.* 39.5.

[ἀντί, περιχωρέω]

ἀντι-περιψύχω, *vb.* a răci, a răcori la rândul său: PLUT. *M.* 691f.

[ἀντί, περιψύχω]

ἀντι-περιοθέομαι-οὔμαι, *vb.* a (se) împinge la rândul său din toate părțile: PLUT. *M.* 1005e.

[ἀντί, περιοθέω]

ἀντιπερίωσις, εως, ἡ *subst.* împingere din toate părțile, presiune: PLUT. *M.* 1005d.

[ἀντιπεριοθέομαι]

ἀντί-πετρος, ον *adj.* I ca de piatră, stâncos: SOPH. *OC* 192. II înlocuit cu o piatră: (despre Zeus copil) THEOC. *Syr.* 2.

[ἀντί, πέτρα]

ἀντι-πέττομαι, *vb.* [conjet. aor. pas. 3sg. ἀντιπεφθῆ] a digera complet: ARSTT. *Pr.* 884a2.

[ἀντι-πέττομαι]

ἀντί-πηξ, ηος, ἡ *subst.* coș de răchită (pentru purtat coriții): EUR. *Ion* 19.

[ἀντιπήγνυμι]

ἀντι-πίπτω, *vb.* [aor. ἀντέπεσον (rar ἀντέπεσα Plb. 3.19.5)] I a cădea împotriva sau asupra (unui lucru), a întâlni un obstacol, a se ciocni de (ceva): ARSTT. *Pr.* 915b18. 2 (milit.) a cădea asupra (dușmanului), a ataca: PLB. 3.19.5. 3 (despre obiecte care se îmbină) a cădea (unul) în față (celuilalt), a se potrivi: LXX *Ex.* 26.5. II I a sta împotriva, a se opune, a se împotrivi: (+ dat.) ὁπότε ... ἀντιπίπτου τις ... τοῖς ὑπὸ Ῥωμαίων γραφομένοις PLB. 24.11.5 *ori de câte ori vreo [lege] se opunea dispozițiilor*

venite de la Roma: (+ inf.) LXX Num. 27.14. (fig.) NT *Fr.* 7.51. 2 a aduce obiectii, a contrazice: (+ dat. pers.) PLUT. *Thest.* 28.3. 3 a fi potrivit: (despre circumstanțe, întâmplări) PLB. 2.49.8, APP. *BC* 4.124, (despre vânt) PLB. 4.44.9.

[ἀντί, πίπτω]

ἀντίπλαστος, ον *adj.* făurit pe potrivă, potrivit cu: (+ gen.) SOPH. *Fr.* 284.

[ἀντιπλάσσω]

ἀντί-πλευρος, ον *adj.* cu o latură opusă, paralel: (+ gen.) SOPH. *Fr.* 24.

[ἀντί, πλευρόν]

ἀντιπλήξ, ηγος *adj.* bătut de valuri: SOPH. *Ant.* 592.

[ἀντιπλήσσω]

ἀντιπλήξ, ηγος *adj.* bătut de valuri: SOPH. *Ant.* 592.

[ἀντιπλήσσω]

ἀντι-πληρόω-ῶ, *vb.* I I a umple la rândul său (cu oameni), a echipa: (corăbii) THUC. 7.69. 2 a împlini, a completa, a suplini: (rândurile de luptă) XEN. *Cyr.* 2.2.26, (fig.) IOS. *B12.* 502. II a umple la loc sau din nou: IOS. *B12.* 190.

[ἀντί, πληρόω]

ἀντι-πλήσσω, *vb.* a lovi la rândul său: (pas.) ARSTT. *EM* 1132b29.

[ἀντί, πλήσσω]

ἀντι-πλοια, ας, ἡ *subst.* (dub.) navigare în contra curentului: PLB. 6.10.7.

[ἀντιπλέω]

ἀντι-πνέω, *vb.* [ἀντέπνευσα] I a sufla împotriva: (prop. despre vânt) (+ πρός și ac.) ARSTT. *Pr.* 940b34, (+ ac. intern și dat.) PLUT. *M.* 309a, (despre Dumnezeu) IOS. *Ap.* 1.75. II (fig.) a fi potrivit: (despre soartă) PLB. 25.3.9, (+ dat.) LUC. *Tox.* 7.

[ἀντί, πνέω]

ἀντίπνοια, ας, ἡ *subst.* vânt potrivit: APP. *Hann.* 100.

[ἀντιπνέω]

ἀντί-πνοος-ους, οον-οον *adj.* pricinuit de vânturi potrivit: AESCH. *Ag.* 147, id. *Pr.* 1087.

[ἀντιπνέω]

ἀντι-ποθέω-ῶ, *vb.* a dori la rândul său: XEN. *Mem.* 2.6.28.

[ἀντί, ποθέω]

ἀντι-ποιέω-ῶ, *vb.* I (*act.*) a face în schimb sau la rândul său, a răspunde (făcând la fel), a riposta: PLAT. *Cri.* 50e, XEN. *An.* 3.3.7 s.a., (pas.) ὡς ἐποίησεν αὐτῷ, ὡσαύτως ἀντιποιήσεται αὐτῷ LXX *Lev.* 24.19 *după cum a făcut aceluia, tot așa să i se facă lui.* II (*med.*) I a se strădui să dobândească (ceva),

a pretinde, a reclama, a revendica: (+ gen.) τῆς πόλεως ἀντεποιοῦντο THUC. 4.122 *ridicau pretenții asupra cetății*; οὐκ ἀντεποιεῖτο τῶν νικητηρίων PLAT. *Phlb.23a nu ar putea pretinde locul întâi*: οἱ δόξης ἢ γένους ἀντιποιοῦμενοι APP. *BC1.100 cei ce se pretindeau a fi neam ilustru*: παιδείας ἀντιποιοῦμένους ISOC. 1.2 *avizi de educație*: (+ inf.) PLAT. *Men.91c. 2 a disputa, a lupta* (cu cineva pt. ceva): (+ dat. pers. și gen. lucru) τίς αὐτῷ ἔστιν ὅστις τῆς ἀρχῆς ἀντιποιεῖται; XEN. *An.2.1.11 cine ar putea să-i dispute puterea?*: ὅσοι τῆς ἱερωσύνης ἀντιποιεῖσθε IOS. *A14.32 cei ce vă disputați preoția*: (+ περί și gen.) XEN. *An.5.2.11. 3 a se opune, a se împotrivi*: (în luptă) PLB. 1.12.4, (într-o discuție) PLAT. *Prt.336c.*

[ἀντί, ποιέω]

ἀντίποινος, *ov adj.* care servește drept răsplată sau ispășire: AESCH. *Eu.268.* // **ἀντίποινα**, *τά subst.* plată (în schimb), răsplată, pedearsă: AESCH. *Pers.476*, τῆς θυγατρὸς ἀντίποινα λαμβάνεις; SOPH. *El.592 te răzbuni pentru [moartea] fiicei tale*; SOPH. *Ph.316*, EUR. *HF755.*

[ἀντί, ποινή]

ἀντι-πολεμέω-ῶ, *vb.* a porni cu război împotriva (cuiva), a se război cu: THUC. 3.39, (+ dat.) PLAT. *Criti.112e*, XEN. *Cyr.7.2.24*, (+ ac.) LXX *Is.41.12.*

[ἀντί, πολεμέω]

ἀντι-πόλεμος, *ov adj.* [var. -ιος] beligerant, vrăjmaș, dușman: HDT. 4.134, THUC. 3.90.

[ἀντιπολεμέω]

ἀντι-πολίζω, *vb.* a construi o cetate rivală: (fig.) IOS. *B15.73.*

[ἀντί, πολιζώ]

ἀντι-πολιορκέω-ῶ, *vb.* a asedia la rândul său: THUC. 7.28, (pas.) IOS. *B13.213.*

[ἀντί, πολιορκέω]

ἀντιπολιτεία, *ας, ἡ subst.* opoziție politică: PLB. 20.5.5, PLUT. *Caes.11.1*, (pl.) PLB. 11.25.5.

[ἀντιπολιτεύομαι]

ἀντι-πολιτεύομαι, *vb.* a fi sau a se comporta ca adversar politic, a fi în opoziție, a se opune: ARSTT. *Pol.1274a14*, PLB. 1.8.4, (+ dat.) PLUT. *Luc.38.3*, (+ πρός și ac.) LXX *4Mac.4.1.*

[ἀντί, πολιτεύω]

ἀντι-πονέομαι-οὔμαι, *vb.* a (se) trudi la rândul său: APP. *BC5.33.*

[ἀντί, πόνος]

ἀντι-πορεύομαι, *vb.* a merge la rândul său: XEN. *HG7.3.5.*

[ἀντί, πορεύομαι]

ἀντι-πορθέω-ῶ, *vb.* a dărâma la rândul său: EUR. *Tr.359.*

[ἀντι-πορθέω]

ἀντί-πορθμος, *ov adj.* situat de cealaltă parte a unei strămtori: EUR. *Ion1585*, ARSTT. *Mu.392b24.*

[ἀντί, πορθμός]

ἀντί-πορος, *ov adj.* I situat de cealaltă parte a unei strămtori, aflat pe țărnul opus: εἰς ἀντίπορον γείτονα χώραν AESCH. *Pers.66 în meleagul vecin de dincolo de strămtoare* (sc. *Hellespont*): EUR. *A1494.* II așezat în fața: (+ dat.) XEN. *An.4.2.18.*

[ἀντί-πορος]

ἀντί-πους, *ovv adj.* aflat la antipozi: PLAT. *Ti.63a*, ARSTT. *Cael.380a20*, (subst.) οἱ ἀντίποδες PLUT. *M.869c antipozii* (sc. *oamenii care locuiesc de cealaltă parte a pământului*).

[ἀντί, πούς]

ἀντι-πράσσω, *vb.* {att. -πράττω, ion. -πρήσσω} I a acționa împotriva, a se împotrivi, a se opune: (+ dat.) XEN. *Ath.2.17*, LXX *2Mac.14.29*, (+ πρός și ac.) ARSTT. *Pol.1320a6*, PLB. 6.17.9, (+ ἔς și ac.) APP. *BC2.37*, (+ ac. intern) XEN. *HG2.3.14*, (abs.) HDT. 1.92, PLAT. *R.440b*, ἡκιστα ἀντιπράξουσιν οὗτοι καὶ μάλιστα συνεργήσουσι PLUT. *M.819b aceștia se vor împotrivi cel mai puțin și (te) vor ajuta cel mai mult.* II a împiedica, a pune piedici: (+ dat.) PLUT. *M.407a.*

[ἀντί, πράσσω]

ἀντι-πρεσβεύω, *vb.* a trimite la rândul său o solie: APP. *Mith.393*, (med.) THUC. 6.75, LUC. *Peregr.16.*

[ἀντί, πρεσβεύω]

ἀντιπρήσσω, (ion.) v. ἀντιπράσσω

ἀντιπροαίρεσις, *εως, ἡ subst.* preferință sau alegere reciprocă: ARSTT. *EE1236b3.*

[ἀντί, προαίρεσις]

ἀντι-προβάλλω, *vb.* a propune (pe cineva) în schimb sau în loc: (med.) PLAT. *Lg.755d.*

[ἀντί, προβάλλω]

ἀντιπροβολή, *ἡς, ἡ subst.* contrapropunere: PLAT. *Lg.755e.*

[ἀντιπροβάλλω]

ἀντι-πρόειμι, *vb.* a înainta împotriva, a ieși înainte: (+ dat.) THUC. 6.66, (abs.) APP. *Pun.505.*

[ἀντί, πρόειμι]

ἀντί-προικα, *adv.* ca în dar, la preț foarte mic, aproape gratis: XEN. *Ages.*1.18.

[ἀντί, προῖκα]

ἀντι-προκαλέομαι-οὔμαι, *vb.* (jur.) a face o somație la rândul său: DEM. 37.43.

[ἀντι-προκαλέομαι]

ἀντι-προπίνω, [πῖ] *vb.* a bea la rândul său în sănătatea (cuiiva): (+ dat.) IOS. *B15.*440.

[ἀντί, προπίνω]

ἀντι-προσαγορεύω, *vb.* [ind. aor. pas. ἀντι-προσερρήθη Xen. *Mem.*3.13.1' a saluta la rândul său, a întoarce o salutare: PLUT. *Crass.*3.6.

[ἀντί, προσαγορεύω]

ἀντι-προσάμωμαι-ῶμαι, *vb.* a îngrămădi (pământ) la rădăcina unei plante, a mușuroi: XEN. *Oec.*17.13.

[ἀντί, πρόσ, ἀμώω]

ἀντι-πρόσειμι, *vb.* a merge împotriva, a porni în întâmpinare: (+ dat.) XEN. *Cyr.*3.3.24.

[ἀντί, πρόσειμι]

ἀντιπροσερρήθη(ν), *v.* ἀντιπροσαγορεύω

ἀντι-προσκαλέομαι-οὔμαι, *vb.* (jur.) a cita la rândul său: DEM. 47.45.

[ἀντί, προσκαλέομαι]

ἀντι-προσκυνέω-ῶ, *vb.* a se închina (prosterna) la rândul său: PLUT. *M.*1117c.

[ἀντί, προσκυνέω]

ἀντι-προσφέρω, *vb.* [inf. aor. ἀντιπροσενεγκεῖν] a aduce la rândul său în fața *sau* aproape de: (+ dat.) XEN. *Smp.*5.9.

[ἀντί, προσφέρω]

ἀντι-πρόσωπος, *ov adj.* față în față, în fața *sau* cu fața la: ἀντιπρόσωποι μὲν μαχόμενοι XEN. *HG6.*5.26 *luptând față în față*: ἀντιπρόσωποι στοά *LXX Iez.*42.3 *porticuri așezate unul în fața altuia*: (+ dat.) XEN. *Cyr.*7.1.25. // **ἀντιπρόσωπος**, *ὁ subst.* portivnic, vrăjmaș: IOS. *B15.*62. // **ἀντιπρόσωπον**, *τό subst.* (milit.) front: *LXX 2Rg.*10.9.

// **ἀντιπροσώπως**, *adv.* față în față: ARSTT. *Mir.*835b11.

[ἀντί, πρόσωπον]

ἀντιπροσώπως, *adv.* față în față: ARSTT. *Mir.*835b11.

[ἀντιπρόσωπος]

ἀντι-προτείνω, *vb.* a întinde la rândul său: (mâna dreaptă) XEN. *HG4.*1.31.

[ἀντί, προτείνω]

ἀντί-πρωρος, *ov adj.* [var. -πρωρος Plb.] I cu prora (prova) înainte *sau* întoarsă împotriva: (+ dat.) ἀντίπρωροι τοῖσι βαρβάρουσι

γενόμενοι HDT. 8.11 *îndreptându-și prorele împotriva barbarilor*: ἀντιπρόρρους ποιεῖν τὰς ναῦς PLB. 16.2.8 *a întoarce corăbiile cu prora înainte*: THUC. 7.34, XEN. *HG6.*2.28 ș.a., (fig.) ἀντιπρόρρους ἰστάντα τοὺς ἐλέφαντας PLUT. *Alex.*60.1 *rânduind elefanții cu fața înainte (sc. spre dușman)*. II așezat în față, față în față: τὰδ' ἀντίπρωρα δὴ σοι βλέπειν πάρεστ' ἐναργῆ SOPH. *Tr.*223 *iată-le chiar în fața ta, le poți vedea clar*: EUR. *Rh.*136, id. *El.*846.

[ἀντί, πρῶρα]

ἀντίπτωμα, *ατος, τό subst.* I poticneală, împiedicare: *LXX Sir.*32.20. II ciocnire, conflict: *LXX Sir.*31.29.

[ἀντιπίπτω]

ἀντί-πῦγος, *adj.* dos în dos, de-a îndărătelea: (despre acuplare) ARSTT. *HA540a*14.

[ἀντί, πυγή]

ἀντί-πύλος, *ov adj.* poartă în poartă, cu porțile față în față: HDT. 2.148.

[ἀντί, πύλη]

ἀντί-πύργος, *ov adj.* (înălțat) ca un turn: EUR. *Ba.*1097.

[ἀντί, πύργος]

ἀντιπυργόω-ῶ, *vb.* a ridica în față ca un turn *sau* zid: (despre Areopag, situat în fața acropolei din Atena) AESCH. *Eu.*688.

[ἀντίπυργος]

ἀντι-πυρσεύω, *vb.* a aprinde la rândul său un foc (ca semnal): PLB. 8.28.3.

[ἀντί, πυρσεύω]

ἀντι-ρρέπω, *vb.* a înclina balanța (de cealaltă parte), a cumpăni, a contrabalansa: (fig.) AESCH. *Ag.*574.

[ἀντί, ρέπω]

ἀντι-ρρήγνυμι, *vb.* [part. aor. ἀντιρραγείς] a rupe împotriva *sau* la rândul său: (pas.) PLUT. *M.*1005b.

[ἀντί, ρήγνυμι]

ἀντίρρησις, *εως, ἡ subst.* I discuție în contradictoriu, controversă, ceartă: PLB. 2.7.7. II cuvânt de împotrivire, respingere, replică, obiecție: IOS. *Ap.*2.1, *LXX Ecl.*8.11.

[ἀντεῖρω]

ἀντιρρητέον, *adv.vb.* trebuie vorbit împotriva, trebuie contrazis: (+ πρός și ac.) PLAT. *Plt.*297b.

[ἀντεῖρω]

ἀντι-ρρητορεύω, *vb.* a declama împotriva, a răspunde cu elocvență: (+ dat.) *LXX 4Mac.*6.1.

[ἀντί, ρητορεύω]

ἀντί-ρροπος, *ov adj.* I care înclină balanța (de cealaltă parte), care contrabalansează sau compensează: (+ gen.) DEM. 1.10, (+ πρός și ac.) PLAT. *Def.*412a, (abs.) ἄγειν οὐκέτι σωκῶ λύτης ἀντίρροπον ἄχθος SOPH. *El.*120 *nu mai pot duce povara dure-rîi care îmi ține cumpănă* (sc. *mă copleșește*). II echivalent: (+ dat.) XEN. *Oec.*3.15, PLUT. *Phoc.*5.10, ARR. *An.*3.11.7.

[ἀντιρρέπω]

ἀντιρρόπως, *adv.* în echilibru (de forțe) cu: (+ dat.) XEN. *HG5.*1.36.

[ἀντίρροπος]

ἀντι-σέβομαι, *vb.* a cinsti (venera) la rândul său: PLUT. *M.*1117c.

[ἀντί, σέβομαι]

ἀντι-σειώ, *vb.* a scutura: (fructul unui arbore) AESOP. 1.224.

[ἀντί, σειώ]

ἀντι-σέληνος, *ov adj.* (strălucitor) ca luna: (dub.) AESCH. *Fr.*343.74.

[ἀντί, σελήνη]

ἀντι-σεμνύω, [ῶ] *vb.* (med.) a se purta la rândul său cu demnitate sau cu mândrie: ARSTT. *Pol.*1314a7.

[ἀντί, σεμνύω]

ἀντι-σηκώω-ῶ, *vb.* a ridica balanța (punând greutate de cealaltă parte), a contrabalansa, a cumpăni, a compensa: (+ dat.) τοῖσδε καὶ δις ἀντισηκῶσαι ῥοπή AESCH. *Pers.*437 *trage în cumpănă și de două ori mai greu decât aceste [necazuri]:* (+ gen.) EUR. *Hec.*57, (+ dat. și ac.) LUC. *Trag.*243, (abs.) PLB. 29.22.2.

[ἀντί, σηκώω]

ἀντισηκώσις, *εως, ἡ subst.* cumpănire, compensație: HDT. 4.50.

[ἀντισηκώω]

ἀντι-σημαίνω, *vb.* a da un semn la rândul său: IOS. *A119.*61.

[ἀντί, σημαίνω]

ἀντι-σιωπάω-ῶ, *vb.* a tăcea la rândul său: AR. *Lys.*528.

[ἀντί, σιωπάω]

ἀντι-σκευάζομαι, *vb.* a-și găti (aranja) în chip cu totul diferit: (casa) XEN. *Ages.*8.6.

[ἀντι-σκευάζω]

ἀντι-σκόπτω, *vb.* a lua în bătaie de joc la rândul său: PLUT. *Tim.*15.6, id. *Ant.*24.11.

[ἀντί, σκόπτω]

ἀντι-σοφίζομαι, *vb.* a folosi șiretlicuri sau trucuri contrare: ARSTT. *Pol.*1297a36.

[ἀντί, σοφίζομαι]

ἀντισοφιστής, *οὔ, ὁ subst.* antisofist, sc. care respinge sau combate (cu șiretlicuri): (+ gen.) LUC. *Alex.*43.

[ἀντισοφίζομαι]

ἀντ-ἰσόω-ῶ, *vb.* (med.) a fi egal, a egala: THUC. 3.11, IOS. *A118.*66.

[ἀντί, ἰσόω]

ἀντίσπασμα, *ατος, τό subst.* I trageră înapoi, distragere, abatere (a atenției): PLB. 2.18.3, IOS. *A119.*65. II (motiv de) împotrivi: IOS. *A117.*36.

[ἀντισπάω]

ἀντισπασμός, *οὔ, ὁ subst.* convulsie, spasm: AR. *Lys.*967.

[ἀντισπάω]

ἀντισπαστικός, *ἡ, ὄν adj.* retractil: ARSTT. *H4638a31.*

[ἀντισπάω]

ἀντίσπαστος, *ov adj.* I convulsiv, spasmodic: SOPH. *Tr.*770. II (muz.) cântat pe acorduri diferite: SOPH. *Fr.*412.

[ἀντισπάω]

ἀντι-σπάω-ῶ, *vb.* I 1 a trage în direcție opusă, a smuci înapoi: AESCH. *Pr.*337, AR. *Pax*492, τὴν ναῦν κρούοντες ἐπὶ πρῶμιναν ~ APP. *BC5.*119 *a trage corabia înapoi vâslind de-a îndărătelea:* ARSTT. *Rh.*1409b21. 2 a se împotrivi, a opri: (+ dat.) ARSTT. *Sens.*442a11. 3 a se ține de, a apuca: (+ gen.) A.RH. 2.598. II a trage spre sine, a atrage: XEN. *Cym.*5.1, (med.) PLB. 22.10.14.

[ἀντί, σπάω]

ἀντί-σταθμος, *ov adj.* I care ține în cumpănă, de greutate egală: (+ dat.) PLAT. *Sph.*229c. II care are același preț sau valoare, echivalent: (+ gen.) ὡς ... ἀντίσταθμον τοῦ θηρὸς ἐκθύσειε τὴν αὐτοῦ κόρην SOPH. *El.*571 *în schimbul fiarei să-și jertfească fiica.*

[ἀντί, σταθμός]

ἀντι-στᾶσιάζω, *vb.* a alcătui o tabără (facțiune) rivală, a se împotrivi: (+ dat.) XEN. *An.*4.1.27, (abs.) οἱ ἀντιστασιάζοντες XEN. *Cyr.*7.4.3, PLUT. *M.*91f *cei din cealaltă tabără, adversarii.*

[ἀντί, στασιάζω]

ἀντιστασιαστής, *οὔ, ὁ subst.* v. ἀντιστασιώτης: IOS. *A114.*326.

[ἀντιστασιάζω]

ἀντίστασις, *εως, ἡ subst.* I contrarevoluție: PLAT. *R.*560a. II împotrivi, adversitate: (a sorții) PLUT. *Aem.*36.1. III cumpănire, echilibru: ARSTT. *Mu.*397a1.

[ἀνθίστημι]

ἀντιστασιώτης, ου, ὁ *subst.* membru al unei facțiuni rivale, om din tabara adversă, adversar politic, oponent: HDT. 1.92, XEN. *An.*1.1.10, ARSTT. *Ath.*14.1 ș.a.

[ἀντίστασις]

ἀντιστάτέω-ῶ, *vb.* a opune rezistență, a se împotrivi: HDT. 3.52, (+ dat.) PLAT. *Grg.* 513c, (+ πρὸς și ac.) PLUT. *M.*802b.

[ἀντιστάτης]

ἀντιστάτης, ου, ὁ [ᾶ] *subst.* oponent, adversar, protivnic: AESCH. *Th.*517, PLUT. *M.*1084b.

[ἀνθίστημι]

ἀντιστήριγμα, *subst.* sprijinitor sau sprijin, reazem: (fig.) LXX *Ps.*17.19, id. *Iez.*30.6.

[ἀντιστηρίζω]

ἀντι-στηρίζω, *vb.* I a opune rezistență, a ține contra: ARSTT. *Pr.*940a11. II a oferi reazem, a sprijini: (+ ac.) LXX *Ps.*36.24, (med.) id. *Is.*48.2.

[ἀντί, στηρίζω]

ἀντιστοιχέω-ῶ, *vb.* a se așeza (unul în față altuia) simetric sau pe șiruri opuse: (+ dat.) XEN. *An.*5.4.12, id. *Smp.*2.20.

[ἀντίστοιχος]

ἀντιστοιχία, ας, ἡ *subst.* așezare simetrică, poziție opusă, corespondență: (a picioarelor) ARSTT. *Pr.*894a19, PLUT. *M.*474a.

[ἀντίστοιχος]

ἀντί-στοιχος, ον *adj.* I așezat în față: σκιά ~ ὡς φωνήν ἔχεις EUR. *Andr.*745 *ca o umbră așezată în față mea, așa ai glasul.* II așezat simetric sau pe șiruri opuse: (despre picioarele insectelor) ARSTT. *IA*708b8, (despre coloanele unui portic) IOS. *AI*5.413.

[ἀντί, στοιχος]

ἀντί-στομος, ον *adj.* așezat față în față (*propr.* gură la gură): ARR. *Tact.*29.2.

[ἀντί, στόμα]

ἀντι-στρατεύω, *vb.* a lupta sau a porni cu război împotriva: IOS. *AI*2.240, (med.) (+ dat.) XEN. *Cyr.*8.8.26, (fig.) NT *Rom.*7.23.

[ἀντί, στρατεύω]

ἀντιστρατηγέω-ῶ, *vb.* (milit.) a comanda o armată împotriva, a se război cu, a înfrunta: (+ πρὸς și ac. pers.) ISOC. 16.30, (+ dat.) ARR. *An.*2.7.5, IOS. *Vit.*289.

[ἀντιστράτηγος]

ἀντι-στράτηγος, ου, ὁ *subst.* I (milit.) comandant sau general dușman: THUC. 7.86, PLUT. *Sert.*12.3. II (la Roma) locțiitor de comandant: I proconsul: PLB. 3.106.2. 2 proprietar: PLB. 15.4.1, πρεσβευτής καὶ ~ IOS. *AI*4.230 *sol și proprietar (lat. legatus*

pro praetore).

[ἀντί, στρατηγός]

ἀντιστρατοπεδεία, ας, ἡ *subst.* (milit.) așezare a taberelor una în față celeilalte: PLB. 3.101.8.

[ἀντιστρατοπεδεύω]

ἀντι-στρατοπεδεύω, *vb.* (milit.) a-și așeza tabăra în față sau împotriva (dușmanului): (+ dat.) ISOC. 6.80, PLB. 1.74.13, ἀντεστρατοπέδευσε τῷ Καίσαρι περι Φάρσαλον APP. *BC*2.65 *își așeză tabăra în față lui Caesar, lângă [orașul] Pharsalos;* (med.) HDT. 1.76, THUC. 4.124, (abs.) XEN. *HG*7.4.13.

[ἀντί, στρατοπεδεύω]

ἀντιστρέπτέος, α, ον *adj.vb.* care trebuie convertit: ARSTT. *APr.*51a23.

[ἀντιστρέφω]

ἀντι-στρέφω, *vb.* I (*tranz.*) a întoarce în sens opus, a răsuși: (pas.) στρατιάς ... ἀντεστραμμένας αὐταῖς PLB. 6.32.6 *armate întoarse cu spatele una față de alta.* II (*intrans.*) I a se întoarce, a schimba direcția: XEN. *Ages.*1.16. 2 (log.) a a fi convertibil: (frecv. despre termenii sau propozițiile unui silogism) αἱ μὲν ἄλλαι προτάσεις ἀντιστρέφουσιν, ἡ δὲ στερητικὴ οὐκ ἀντιστρέφει ARSTT. *APr.*53a8 *celelalte propoziții sunt convertibile, doar cea negativă nu admite conversiune;* ARSTT. *Metaph.*1061a17. b a fi într-un raport de reciprocitate sau de corespondență: (impers.) ἀντιστρέφει ARSTT. *GC*337b23 *relația este reciprocă.*

[ἀντί, στρέφω]

ἀντιστροφή, ἧς, ἡ *subst.* I inversiune: κατὰ τὴν ἀντιστροφήν τῆς ἀναλογίας ARSTT. *Ph.*266b18 *după o analogie inversă.* II (log.) conversiune: (despre termenii unei propoziții) ARSTT. *APr.*29a27.

[ἀντιστρέφω]

ἀντίστροφος, ον *adj.* I întors (împotriva), invers, contrar, opus: σοὶ τὰ τῆς διαίτης πρὸς τὸν πάλαι βίον ἀντίστροφα LUC. *Merc.Cond.*31 *în cazul tău, felul de trai [este] inversul vieții pe care ai dus-o înainte;* (+ gen.) ISOC. 5.61, PLUT. *Cam.*5.8. II I contrapus, corespunzător, corelativ: PLAT. *Th.*158c, (+ dat.) ἀντίστροφον τῆ ἱατρικῆ τὴν δικαιοσύνην PLAT. *Grg.*464b *partea care coresponde medicinei este dreptatea;* ARSTT. *Rh.*1354a1, (+ gen.) PLAT. *R.*530d. 2 (în lirica corală) antistrofic: ARSTT. *Pr.*918b27. // **ἀντίστροφος**, ἡ *subst.* antistrofă: ARSTT. *Rh.*1409a26.

[ἀντιστρέφω]

ἀντιστρόφως, *adv.* **I** în mod invers, contrar: PLUT. *M.*660e. **II** în mod corespunzător, analog: PLAT. *R.*539d, ARSTT. *PA*661a27. **III** (log.) în mod reciproc sau prin conversiune: ARSTT. *Ph.*265b8.

[ἀντίστροφος]

ἀντι-σύγκλητος, *ov*, *ή subst.* (iron.) antisenat: (nume dat unei gărzi personale) PLUT. *Mar.*35.2, id. *Sull.*8.3.

[ἀντι-σύγκλητος]

ἀντι-συλλογίζομαι, *vb.* a întocmi un raționament contrar, a face un contrasilogism: ARSTT. *Rh.*1402a31.

[ἀντί, συλλογίζομαι]

ἀντι-συμποσιάζω, *vb.* a scrie un „Banchet” (Συμπόσιον) după modelul sau la concurență cu (Platon): (+ dat.) LUC. *Lex.*1.

[ἀντί, συμποσιάζω]

ἀντι-σφαιρίζω, *vb.* a se juca cu mingea (într-un joc pe echipe): XEN. *Lac.*9.5.

[ἀντί, σφαιρίζω]

ἀντι-ισχυρίζομαι, *vb.* a stăruî în susținerea unei opinii contrare: THUC. 3.44, (+ πρός și ac.) PLUT. *M.*535e.

[ἀντί, ισχυρίζομαι]

ἀντι-ἰσχω, *vb.* **I** (*tranz.*) a ține în față: (med.) (+ ac. și gen.) ἀντίσχεσθε τραπέζας ἰδὼν OD. 22.74 *țineți mesele (ca scut) în fața săgeților*; (act.) (+ dat. și ac.) SOPH. *Ph.*830. **II** (*intrans.*) a ține, a dura: THUC. 1.7.

[ἀντί, ἰσχω]

ἀντίταγμα, *ατος, τό subst.* **I** (milit.) detașament de împotrîvire, forță de reacție: PLUT. *AgisCleom.*44.1. **II** (despre pers.) contraforță, adversar politic, rival: PLUT. *Nic.*2.2.

[ἀντιτάσσω]

ἀντιτακτέον, *adj.vb.* **I** trebuie așezat în față sau împotrîvă: (+ πρός și ac.) PLUT. *M.*127f. **II** trebuie opusă rezistență: ARSTT. *Top.*134a4.

[ἀντιτάσσω]

ἀντιτακτικός, *ή, όν adj.* așezat împotrîvă, (capabil) de împotrîvire, rezistent: PLUT. *M.*759e.

[ἀντίτακτος]

ἀντι-ταμίας, *ov*, *ό subst.* procvestor: IOS. *A114.*230.

[ἀντί, ταμίας]

ἀντίταξις, *εως, ή subst.* **I** (milit.) acțiunea de a așeza (trupe) în față (dușmanului), rânduire împotrîvă: THUC. 7.17. **II** (fig.) împotrîvire: PLUT. *Comp.Publ.Sol.*4.3.

[ἀντιτάσσω]

ἀντι-τάσσω, *vb.* {att. -τάττω} **I** (*tranz.*) a

rânduî (oștirea) în față (dușmanului), a așeza împotrîvă, a opune: AESCH. *Th.*395, HDT. 5.110 ș.a. τοῖς ἰππεῦσιν ἀντέταξε τοὺς ἐλέφαντας APP. *Hann.*25 *împotrîva călăreților așeză elefanții*; (fig.) (med.) ἀρετήν τῆ Ἐέρξου δυνάμει ἀντιτάξασθαι THUC. 2.87 *a-și pune vitejia împotrîva (= a se împotrîvi cu vitejia) puterii lui Xerxes*. **II** (*intrans., med.*) **I** (milit.) a se rânduî în față (dușmanului), a se așeza împotrîvă, a se împotrîvi: (+ dat.) HDT. 4.134, XEN. *HG*3.1.6. (+ πρός și ac.) HDT. 7.103, XEN. *Cyr.*3.1.18. (+ κατά și ac.) XEN. *HG*4.2.18, (abs.) ἀντιτάξομαι κτενῶν σε EUR. *Ph.*622 *o să mă așez în fața ta să teucid*. **2** (fig.) a sta împotrîvă, a se împotrîvi, a înfrunta: (+ dat.) DEM. 3.27, PLB. 31.25.8, κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται LXX *Prov.*3.34 *Domnul stă împotrîva celor trufași*; (+ πρός și ac.) PLAT. *Lg.*634b, (abs.) NT *Fp.*18.6.

[ἀντί, τάσσω]

ἀντι-τείνω, *vb.* **I** (*tranz.*) **I** a întinde în sens opus, a trage dîmpotrîvă sau înapoi: (capetele unei funii) ARSTT. *Pr.*888a20, (frăiele) PLUT. *M.*13d, εἰ ἀντιτείνεις ἀπὸ τῶν δεραίων τὰς κύννας ἐς τοῦπίσω ARR. *Cyn.*5.8 *dacă tragi de zgârzi căinii înapoi*. **2** a întinde sau a oferi în schimb: ~ νῆπι' ἀντι νηπίων EUR. *Med.*891 *a răspunde la copilării cu copilării*. **II** a se întinde (opinti) împotrîvă, ext. a se opune, a se împotrîvi: (+ dat.) PI. *N.*4.37, HDT. 7.161, βιαζομένων καὶ ἀντιτείνόντων ἀλλήλοις PLAT. *R.*547b *după ce se sforțază și se opintesc unii împotrîva altora*; (+ πρός și ac.) PLAT. *Phdr.*256a, ARSTT. *EN*1126b15, PLUT. *Dem.*14.3, (abs.) HDT. 7.219, SOPH. *Ant.*714, PLAT. *Lg.*727d.

[ἀντί, τείνω]

ἀντι-τειχίζω, *vb.* **I** (*intrans.*) a ridica ziduri sau fortificații (împotrîva): (+ πρός și ac.) IOS. *A114.*475. **II** (*tranz.*) a zidi în schimb: IOS. *B15.*346.

[ἀντί, τειχίζω]

ἀντιτειχισμα, *ατος, τό subst.* (milit.) fortificație: THUC. 2.77.

[ἀντιτειχίζω]

ἀντι-τέμνω, *vb.* a tăia (ca remediu): φάρμακα ... ἀντιτεμῶν βροτοῖσιν EUR. *Alc.*971 *tăind buruieni de leac pentru oameni*.

[ἀντί, τέμνω]

ἀντι-τέρπω, *vb.* a desfăta la rîndul său: PLUT. *M.*334a.

[ἀντί, τέρπω]

ἄντι-τεχνάζω, *vb.* a folosi șiretlicuri la rândul său: IOS. *Al1.305.*

[ἄντι, τεχνάζω]

ἄντι-τεχνάομαι-ᾠμαι, *vb.* a născoci în schimb, a unelti împotriva: (+ *ac.*) HDT. 5.70. (+ *πρός* și *ac.*) IOS. *Al14.474*, (*abs.*) PLUT. *Sert.18.2.*

[ἄντι, τεχνάομαι]

ἀντιτέχνησις, *εως*, *ή subst.* rivalitate (într-un meșteșug), emulație: THUC. 7.70.

[ἀντιτεχνέω]

ἀντί-τεχνος, *ov adj.* rival (într-un meșteșug *sau* artă), concurent: AR. *Ra.816*, PLAT. *R.493a*, (+ *dat.*) *id. Phd.60d*, (+ *gen.*) LUC. *Alex.43.*

[ἀντί, τέχνη]

ἀντι-τίθημι, *vb.* **I** a pune în față *sau* împotriva, a contrapune, a opune: ἴσους ἴσοισι πολεμίοισιν ἀντιθείς EUR. *Ph.750 punând împotriva dușmanilor un număr egal [de oameni]*; AR. *Eq.353*, PLB. 2.66.7 ș.a., (*pas.*) HDT. 8.83, τῷ καλῷ τι ... μόριον ἀντιτιθέμενον PLAT. *Sph.257d o parte care se opune frumosului.* **2** a pune față în față, a compara: HDT. 1.207, EUR. *Or.551*, (+ *ac.* și *gen.*) ἀντιθέεντες τὴν Ἀθηναίων ἐκ πολλοῦ ἐμπειρίαν τῆς σφετέρας δι' ὀλίγου μελέτης THUC. 2.85 *comparând experiența îndelungată a atenienilor cu scurta lor antrenare.*

II a pune în schimb *sau* în loc: EUR. *Hipp.620*, XEN. *Mem.3.14.1*, λίθους ... ἀντιθήσουσιν ἀντι τῶν λίθων LXX *Lev.14.42 vor pune pietre în locul pietrelor.*

III a întoarce (un argument), a spune împotriva, a răspunde (+ ὅπως) SOPH. *El.1049*, (+ ὅτι) THUC. 6.18.

[ἄντι, τίθημι]

ἀντι-τιμάω-ᾠ, *vb.* **I** a cinsti la rândul său: XEN. *HG3.1.13*, (*pas.*) *id. Oec.9.11.* **II** (*med.*) a face o contra-propunere, a cere la rândul său ca pedeapsă (pentru sine): (+ *gen.* prețului) PLAT. *Ap.36b*, DEM. 24.138.

[ἄντι, τιμάω]

ἀντι-τιμωρέομαι-οῦμαι, *vb.* a se răzbuna la rândul său: (+ *ac.*) EUR. *IT357*, THUC. 3.82, (*abs.*) AR. *Pax134*, XEN. *HG5.4.42.*

[ἄντι, τιμωρέω]

ἀντι-τίνω, *vb.* **I** a plăti în schimb *sau* la rândul său, a ispăși: (*abs.*) SOPH. *Ai.1086.* **II** a face să plătească: (+ *ac.* și *gen.*) ἐμῆς ἀγωγῆς ἀντιτίσεισθαι φόνον AESCH. *Ag.1263 a-l face să plătească cu moartea pentru aduce-reaua mea:* (+ *ac.* dublu) EUR. *Med.261.*

[ἄντι, τίνω]

ἀντι-τολμάω-ᾠ, *vb.* a îndrăzni să reziste, a rezista cu curaj: THUC. 2.89, (+ *πρός* și *ac.*) *id. 7.21*, PLUT. *Fab.19.2.*

[ἄντι, τολμάω]

ἀντί-τολμος, *ov adj.* care îndrăznește să se împotrivească: AESCH. *Eu.553.*

[ἄντι, τόλμα]

ἀντί-τομος, *ov adj.* tăiat ca leac împotriva: (*subst.*) (+ *gen.*) ἀντίτομα ... ὀδυνᾶν Pl. *P.4.221 leacuri împotriva durerilor.*

[ἄντι, τέμνω]

ἀντί-τονος, *ov adj.* întins împotriva, *ext.* țearpân, rezistent: PLAT. *Ti.62c.* // **ἀντίτονα**, *τά subst.* cabluri *sau* funii rigide: PLUT. *Marc.15.3.*

[ἄντι, τείνω]

ἀντι-τοξεύω, *vb.* a săgeta împotriva, a riposta trăgând cu săgeți: XEN. *An.3.3.15.*

[ἄντι, τοξεύω]

ἀντι-τορέω-ᾠ, *vb.* a pătrunde: (+ *gen.*) IL. 5.337, (+ *ac.*) *id. 10.267.*

[ἄντι, τορέω]

ἀντίτος, *ov adj.* **I** plătit în schimb: ἀντίτα ἔργα IL. 24.213, OD. 17.51 *răsplată, răzbunare.* **II** pedepsit: AESCH. *Ag.1429.*

[haplogogie de la ἀντίτιτος, v. ἀντιτίνω]

ἀντι-τρέφω, *vb.* a hrăni *sau* a întreține la rândul său: XEN. *Cyr.8.3.38.*

[ἄντι, τρέφω]

ἀντι-τυγχάνω, *vb.* **I** a întâlni, a da de: (+ *gen.*) Pl. *N.7.42.* **II** a obține în schimb: (+ *gen.*) THUC. 6.87.

[ἄντι, τυγχάνω]

ἀντιτύπεω-ᾠ, *vb.* **I** a se lovi de: (+ *dat.*) ARSTT. *Mete.370b18.* **II** a opune rezistență, a se împotrivi: PLAT. *Cra.420d.*

[ἀντίτυπος]

ἀντιτυπία, *ας*, *ή subst.* **I** rezistență (a unui corp dur), duritate: PLUT. *M.599d*, κατ' ἀντιτυπίαν IOS. *B13.224 prin amortizare (a loviturilor).* **II** reverberație: PLUT. *M.490c.*

[ἀντίτυπος]

ἀντί-τύπος, *ov adj.* {dor. fem. -α Soph. *Ant.134*} **I** care (este lovit și) lovește înapoi, care respinge: (despre ciocan și nicovală) τύπος ~ HDT. 1.67 *lovitură și contra-lovitură.* **2** (despre sunet) care se răsfrațe, care face ecou: SOPH. *Ph.694*, (*subst.*) LUC. *Dom.3.3* (despre culori) bătător la ochi, frapant, strident: PLUT. *Dem.22.6.* **II** **I** care opune rezistență, care se împotrivesc, tare, dur: (despre pământ) SOPH. *Ant.134*, PLAT. *Ti.62c*, (*comp.*) XEN. *Eq.1.4*, (*op.* μαλακός

„moale, slab”) PLUT. *Crass.*24.3. 2 (fig.) potrivnic, dur, respingător: (despre oameni) PLAT. *Th.*156a. (despre luptă) XEN. *Ag.*6.2. III care este contrapus, potrivnic, opus: (+ gen.) Διὸς ἀντίτυπον ... δέμας AESCH. *Th.*521 *figura vrăjmașului lui Zeus*: (+ dat.) PLB. 6.31.8. IV care corespunde (unui model), corespunzător: NT *IPr.*3.21. // ἀντίτυπον, τό *subst.* copie, reprezentare, închipuire: χειροποίητα ἅγια ... ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν NT *Evr.*9.24 *sanctuar făcut de mâini (omenești), o (simplă) copie a celui adevărat.*

[ἀντιτύπτω]

ἀντι-τύπτω, *vb.* a bate *sau* a lovi la rândul său: (+ ac.) AR. *Nu.*1424, (abs.) PLAT. *Cri.*51a.

[ἀντί, τύπτω]

ἀντίφαντος, *ov adj.* care strălucește în față *sau* împotriva: AESCH. *Fr.*342.10.

[ἀντιφαίνω]

ἀντι-φάρμακον, *ov, τό subst.* antidot: ARSTT. *Mir.*837a18.

[ἀντί, φάρμακον]

ἀντιφᾶσις, *εως, ἡ subst.* (log.) propoziție *sau* afirmație contradictorie, contradicție: ARSTT. *Int.*17a33, id. *APo.*72a11.

[ἀντιφημι]

ἀντι-φατέω-ῶ, *vb.* (dub.) a afirma în schimb, a contrazice: AESCH. *Fr.*186.15.

[ἀντί, φάσκω]

ἀντιφατικῶς, *adv.* (log.) în mod contradictoriu: ARSTT. *Int.*17b17.

[ἀντιφατικός, *v.* ἀντιφασίς]

ἀντιφερίζω, *vb.* a se pune împotriva, a se măsura *sau* a se compara (cu cineva): (+ dat.) IL. 21.357, HES. *Th.*609, σὺ Θεμιστοκλεῖ ἀντιφερίζεις; AR. *Eq.*813 *tu te pui cu Themistocles?*; (+ dat. și ac. de relație) μοι μένος ἀντιφερίζεις IL. 21.488 *te măsoară cu mine în mână*; (+ prep.) PI. *P.*9.50.

[ἀντιφέρω]

ἀντι-φερνος, *ov adj.* care ține loc de zestre, ca zestre: AESCH. *Ag.*406.

[ἀντί, φερνή]

ἀντι-φέρω, *vb.* [aor. pas. ἀντηνέχθη] I (act.) a duce *sau* a mișca împotriva: (piesele la joacă de dame) PLAT. *Sp.*395b. II (med.) I a se duce *sau* a se pune împotriva, a (se) înfrunta, a se pune cu, a se împotrivi: ἀργαλέος γὰρ Ὀλύμπιος ἀντιφέρεσθαι IL. 1.589 *cumplit este Olympianul (= Zeus), dacă i te împotrivesți*; IL. 5.701, id. 21.482. 2 a se duce în direcție opusă, a se mișca în

sens contrar: (+ dat.) ARSTT. *Cael.*291b2.

[ἀντί, φέρω]

ἀντι-φεύγω, *vb.* a pleca *sau* a fi în exil (surghiun) la rândul său: EUR. *El.*1091.

[ἀντί, φεύγω]

ἀντι-φημι, *vb.* a spune că nu, a contrazice, a se opune: PLAT. *Grg.*501c, ARSTT. *APr.*65b1, (+ dat.) id. *Insomn.*462a7.

[ἀντί, φημί]

ἀντι-φθέγγομαι, *vb.* I 1 a răspunde: PI. *O.*6.61. 2 a răsună, a face ecou, a repeta: EUR. *Hipp.*1216, ARSTT. *GA*781a26. II a vorbi împotriva, a contrazice: (+ ac.) IOS. *A118.*252, (+ dat.) LUC. *Salt.*23.

[ἀντί, φθέγγομαι]

ἀντι-φθογγος, *ov adj.* care întoarce sunetul, care răspunde: PI. *Fr.* *Encom.*125.3.

[ἀντιφθέγγομαι]

ἀντι-φιλέω-ῶ, *vb.* a iubi în schimb *sau* la rândul său, a întoarce dragostea (cuiva): PLAT. *Ly.*212d, ARSTT. *Eud.*1239a20, THEOC. 12.16, (pas.) PLAT. *Ly.*212b, XEN. *Mem.*2.6.28.

[ἀντί, φιλέω]

ἀντιφιλήσις, *εως, ἡ subst.* *v.* antiφιλία: ARSTT. *EN*1155b28.

[ἀντιφιλέω]

ἀντιφιλία, *ας, ἡ subst.* iubire *sau* afecțiune reciprocă: ARSTT. *EE*1236b2.

[ἀντιφιλέω]

ἀντι-φιλοδοξέω-ῶ, *vb.* a se lua la întrecere (din ambiția de a dobândi faimă), a rivaliza: (+ πρός și ac.) PLB. 1.40.11.

[ἀντί, φιλοδοξέω]

ἀντι-φιλονικέω-ῶ, *vb.* [var. -νικέω] a se împotrivi (din invidie *sau* rivalitate), a se opune: (+ πρός și ac.) PLB. 3.103.7, (+ dat.) id. 32.3.16, (abs.) IOS. *A12.*204, PLUT. *Mar.*32.5.

[ἀντί, φιλονικέω]

ἀντι-φιλοσοφέω-ῶ, *vb.* a se împotrivi filozofând: (+ dat.) LXX *4Mac.*8.15, LUC. *Bi-SAcc.*21.

[ἀντί, φιλοσοφέω]

ἀντι-φιλοτιμέομαι-οὔμαι, *vb.* *v.* ἀντιφιλοδοξέω: PLUT. *Per.*14.2.

[ἀντί, φιλοτιμέομαι]

ἀντι-φιλοφρονέομαι-οὔμαι, *vb.* I a primi prieteneste (pe cineva) la rândul său: (+ ac.) IOS. *A114.*287. II a se arăta la fel de afectuos: PLUT. *Cat.Ma.*17.4.

[ἀντί, φιλοφρονέομαι]

ἀντι-φλέγω, *vb.* [aor. ἀντέφλεξα] a aprinde (dinaintea cuiva), a face să strălucească: (despre lumina lunii) PI. *O.*3.20.

[ἀντί, φλέγω]

ἀντί-φονος, ον *adj.* care aduce moarte pentru moarte, care răzbună o moarte: ἀντιφόνων <ἐκ> θανάτων ἀραί AESCH. *Th.*894 *blesteme de moarte pentru moarte*; AESCH. *Eu.*982, SOPH. *El.*248, id. *Ph.*1156.

[ἀντί, φόνος]

ἀντιφορτίζω, *adj.* I a încărea (pe corabie) în schimbul (mărfii vândute), a lua ca încărcătură de înapoiere: (med.) (+ ac.) ARSTT. *Mir.*844a18, DEM. 35.25, (pas.) id. 35.11. II a importa în schimbul exporturilor: XEN. *Vect.*3.2.

[ἀντιφορτος]

ἀντίφραγμα, ατος, τό *subst.* barieră, stavilă: PLUT. *M.*558d.

[ἀντιφράσσω]

ἀντίφραξις, εως, ή *subst.* I interpunere (a unui corp în fața altuia): (despre eclipse) ARSTT. *APo.*90a16, PLUT. *M.*169a. II barieră, stavilă: (nume pitagoreic dat celei de-a șaptesprezecea zi a lunii) PLUT. *M.*367e.

[ἀντιφράσσω]

ἀντι-φράσσω, *vb.* {att. -άπτω} I a bloca, a bara, a închide: (un drum) PLUT. *M.*548d, (pas.) id. *Nic.*23.9. II a se interpune sau a ridica o barieră (în fața), a reprezenta un obstacol (pentru), a sta în cale: (despre nas) XEN. *Smp.*5.6, (despre eclipse) διὰ τὸ ἀπολείπειν τὸ φῶς ἀντιφραττούσης τῆς γῆς ARSTT. *APo.*90a18 *din cauza lipsei luminii prin interpunerea pământului*; (+ dat.) ARSTT. *Met.*345a29, (pas.) PLAT. *Ti.*66e.

[ἀντί, φράσσω]

ἀντι-φρίσσω, *vb.* a se zbârli împotriva sau la rândul său: ARSTT. *HA*630a2.

[ἀντί, φρίσσω]

ἀντιφῦλακή, ης, ή *subst.* I pază, precauție, (strigăt de) avertizare reciprocă: THUC. 2.84. II contragardă: LUC. *Hist.Cons.*28.

[ἀντιφυλάσσω]

ἀντι-φυλάσσω, *vb.* {att. -άπτω} I a păzi (veghea) la rândul său: PLAT. *Lg.*705e. II (med.) a se păzi la rândul său, a lua contramăsuri de apărare: XEN. *An.*2.5.3, PLUT. *Demetr.*36.10.

[ἀντί, φυλάσσω]

Ἀντιφῶν, ὄντος, ὁ *subst.* Antiphon, orator atenian (sec. al V-lea î.Hr.): THUC. 8.68.

ἀντιφωνέω-ῶ, *vb.* I I a glăsi împotriva, a răspunde: AESCH. *Eu.*303, SOPH. *Ant.*271, (+ ac.) πόλλ' ἀντιφωνεῖς SOPH. *El.*1501 *vorbești prea mult*: (+ ac. dublu) μή μ' ἀντιφώνει μηδέν SOPH. *Ph.*1065 *nu-mi răspunde*

nimic. 2 a răspunde în scris: PLB. 8.16.11, IOS. *A114*.265. II a fi în discordanță sau în contradicție cu: (+ dat.) LUC. *Apol.*4.

[ἀντιφονος]

ἀντί-φονος, ον *adj.* I care glăsuiește sau răsună împotriva, care răspunde, (muz.) aflat în acord sau în antifonie: (+ gen.) ἀντιφών' ἐμῶν στεναγμάτων κλύουσαι EUR. *Supp.* 800 *drept răspuns la auzul suspinelor mele*; (op. σύμφωνος) PLAT. *Lg.*812d, (subst.) ARSTT. *Pr.*918b30, (fig.) PLUT. *M.*412b. II discordant, contrar: (+ dat.) PLUT. *M.*36e, id. *M.*361a.

[ἀντί, φωνή]

ἀντιφωτισμός, οῦ, ὁ *subst.* reflexie, răsfrângere a luminii: PLUT. *Nic.*21.10, id. *M.*625e.

[ἀντιφωτίζω]

ἀντι-χαίρω, *vb.* (med.-pas.) a se bucura la rândul său sau deopotriva cu: (+ dat.) ἀντιχαρεῖσα Θήβα SOPH. *Ant.*149 *răspunzând bucuriei Thebei*.

[ἀντί, χαίρω]

ἀντι-χάλεπαίνω, *vb.* a se necăji la rândul său: PLUT. *M.*468b.

[ἀντί, χαλεπαίνω]

ἀντι-χαρίζομαι, *vb.* a întoarce o favoare, a-și arăta recunoștința față de: (+ dat.) HDT. 7.114, XEN. *Cyr.*4.1.20.

[ἀντί, χαρίζομαι]

ἀντι-χασμάομαι-ῶμαι, *vb.* a căsca la rândul său: AR. *Pr.*886a24.

[ἀντί, χασμάομαι]

ἀντί-χειρ, χειρος, ὁ *subst.* degetul gros de la mână, policar: PLUT. *Lys.*9.5.

[ἀντί, χείρ]

ἀντι-χειροτονέω-ῶ, *vb.* a vota împotriva (prin ridicarea mâinii), a se împotrivi: THUC. 6.13, AR. *Ec.*423, (+ ὡς) DEM. 59.5.

[ἀντί, χειροτονέω]

ἀντί-χθων, ονος, ή *subst.* anti-pământ: (în doctrina pitagoreică) ARSTT. *Cael.*293a24, id. *Metaph.*986a12.

[ἀντί, χθών]

ἀντί-χορδος, ον *adj.* discordant: PLUT. *M.*663f.

[ἀντί, χορδή]

ἀντι-χορηγέω-ῶ, *vb.* I a fi rival la choregie (funcția de χορηγός): (+ dat.) DEM. 21.62, (abs.) PLUT. *Alc.*16.5. II a furniza în schimb sau la rândul său: IOS. *B12*.584.

[ἀντί, χορηγέω]

ἀντι-χόρηγος, ου, ὁ *subst.* choreg (χορηγός) rival: DEM. 21.59.

[ἀντί, χορηγός]

ἀντι-χράω-ῶ, *vb.* |doar aor. 3sg. ἀντέχρησε|

- a fi de ajuns: (+ dat.) HDT. 7.127, id. 7.187.
[ἀντί, χράω]
- ἀντί-χριστος**, ου, ὁ *subst.* antihrist: NT *In.*2.18.
[ἀντί, Χριστός]
- ἀντι-ψάλλω**, *vb.* a răspunde ciupind (coardele unui instrument muzical), a acompania cu: AR. *Av.*218.
[ἀντί, ψάλλω]
- ἀντί-ψαλμος**, ον *adj.* care răspunde (unei cântări): EUR. *IT*179.
[ἀντί, ψαλμός]
- ἀντι-ψηφίζω**, *vb.* a vota împotrivă: IOS. *A1*8.212, (med.) PLUT. *Lys.*27.
[ἀντί, ψηφίζομαι]
- ἀντι-ψηφος**, ον *adj.* care votează împotrivă, care se împotrivesc: (+ dat.) PLAT. *2Alc.*150b.
[ἀντί, ψηφος]
- ἀντι-ψύχος**, ον *adj.* dat în schimbul vieții, care servește drept răscumpărare: LUC. *Lex.*10, *LXX 4Mac.*6.29.
[ἀντί, ψυχή]
- ἀντλέω-ῶ**, *vb.* [impf. ἦντλον, viit. ἀντλήσω, aor. ἦντλησα, pf. ἦντληκα] **I** (mar.) a scoate apa de pe fundul unei corăbii: PLUT. *M.*127c, LUC. *Cat.*19. **2** a scoate (apă sau un alt lichid): HDT. 6.119, *LXX Gen.*24.20, οἱ διάκονοι ... οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ NT *In.*2.8 *slujitorii care scoseseră apa*: (spec.) οἶον ἐκ κρήνης ἐπ' ὄχετους ἐπὶ τὰς φλέβας ἀντλοῦν αὐτά PLAT. *Ti.*79a *ca dintr-un izvor pe canale [de irigație], le scoți și le varsă în vene*: (prov.) ἦθμῶ ἀντλεῖν ARSTT. *Oec.*1344b25 *a scoate apa cu ciurul (sc. a munci în zadar)*: XEN. *Oec.*7.40. **II** (fig.) **I** a scoate cât mai mult din (ceva), a folosi cât mai bine, a epuiza: PI. *P.*3.62. **2** a istovi, a slei, a îndura până la capăt: τὴν παροῦσαν ἀντλήσω τύχην AESCH. *Pr.*375 *o să-mi îndur soarta de acum*: AESCH. *Ch.*748, EUR. *Hipp.*898. **3** a secătuî, a irosi: (averea) SOPH. *El.*1291.
[ἀντλος]
- ἀντλημα**, ατος, τό *subst.* găleată (pentru a scoate apă): PLUT. *M.*974e, NT *In.*4.11.
[ἀντλέω]
- ἀντλία**, ας, ἡ *subst.* **I** (mar.) fundul calei, santină: SOPH. *Ph.*482, AR. *Eq.*434. **II** apă de santină, (fig.) cloacă, putoare: οὐ ἔθ' οἶός τ' εἶμ' ὑπερέχειν τῆς ἀντλίας AR. *Pax*17 *nu mai pot suporta putoarea*: ARSTT. *HA*534a28.
[ἀντλος]
- ἀντλιαντλητήρ**, ἦρος, ὁ *subst.* v. ἀντλίον: MEN. *Fr.*269.4.
[ἀντλίον]
- ἀντλίον**, ου, τό *subst.* găleată: AR. *Fr.*470.
[ἀντλος]
- ἀντλος**, ου, ὁ *subst.* **I** (mar.) fundul calei, santină: OD. 12.411, LUC. *Cat.*1, (fig.) PI. *P.*8.12. **II** apă murdară care bălțește la fundul unei corăbii, apă de santină: ἀντλον εἶργων ναός EUR. *Tr.*691 *scoțând apa de pe fundul corăbiei*: (fig.) πόλις ... ἀντλον οὐκ ἐδέξατο AESCH. *Th.*796 *cetatea nu a luat apă*: ἐς ἀντλον ἐμβήσῃ πόδα EUR. *Heracle.*168 *îți pui piciorul în cloacă (sc. te bagi în incurcătură)*. **III** apă multă rămasă după inundații, apăraie, lăcăraie: PI. *O.*9.53.
[v. lat. *sentina*]
- ἀντ-οδύρομαι**, *vb.* a se tângui la rândul său: APP. *BC*1.10.
[ἀντί, ὀδύρομαι]
- ἀντ-οικοδομέω-ῶ**, *vb.* **I** a construi în față sau împotrivă, a ridica contra-întărituri: APP. *BC*2.61, ARR. *An.*1.23.2. **II** a zidi în loc, a ridica ziduri noi sau a întări cu zidărie: PLB. 1.42.12, (med.) ARR. *An.*1.21.4.
[ἀντί, οικοδομέω]
- ἀντοικοδομία**, ας, ἡ *subst.* construcție de apărare, contra-întăritură: PLB. 1.48.1.
[ἀντοικοδομέω]
- ἀντ-οικτιζέω**, *vb.* a se arăta milostiv la rândul său: THUC. 3.40
[ἀντί, οἰκτιζέω]
- ἀντ-οικτίρω**, *vb.* a-i fi milă de, a compătîmi, a căina la rândul său: (+ ac.) EUR. *Ion*312.
[ἀντί, οἰκτίρω]
- ἀντ-οίομαι**, *vb.* a crede dimpotrivă, a avea o opinie contrară: PLAT. *Th.*178c.
[ἀντί, οἶομαι]
- ἀντ-ολοφύρομαι**, [ῶ] *vb.* a se jelui în schimb sau la rândul său: IOS. *BI*4.309.
[ἀντί, ὀλοφύρομαι]
- ἄντομαι**, *vb.* [impf. (aor.) ἦντόμην] **I** a întâmpina, a (se) întâlni (cu), a da peste (cineva sau ceva): (abs.) IL. 2.595, A.RH. 1.771, (+ dat.) (în luptă) IL. 15.698, ἀργύρω ἄντομένη μόλιβος ὡς ἐτράπετ' αἰχμῇ IL. 11.237 *întâlnind argintul, vârful (lâncii) se întoarce ca plumbul*: ὄθι ... διπλόος ἦντετο θόρηξ IL. 4.133 *acolo unde pieptarul dublu întâmpina [loviturile] (sau, după alții, se întâlnea, se îmbina)*. **II** a ieși în întâmpinare, a primi cu toată cinstea: (+ gen.) PI. *P.*2.71. **III** a ieși înainte (ca rugător), a ruga, a implora: (+

πρός ἑῖ ac. pers.) πρὸς σ' ὅ τι σοι φίλον ἐκ σέθεν ἄντομαι SOPH. OC250 *te rog pe ce ai mai drag*; EUR. Alc.1098, (+ ac. pers.) id. Med.709, AR. Th.977, (abs.) id. Th.1155.

[ἄντα, ἀντί]

άντ-όμνῦμι, *vb.* **I** a jura la rândul său: XEN. HG3.4.6. **II** (jur.) a presta jurământ, a jura (ca parte într-un proces): (+ ac.) ταῦτα ἀντομόσαμεν IS. 5.4 *am declarat acestea sub prestare de jurământ*; ISOC. 16.2, DEM. 43.3, (med.) IS. 5.16.

[ἀντί, ὀμνῦμι]

άντ-ονομάζω, *vb.* **I** a numi în schimb, a schimba numele în: τὴν πόλιν ... Μεσσήνην ... ἀντονόμασεν THUC. 6.4 *a schimbat numele cetății în Messene*. **II** (ret.) a opune cuvinte, a crea antiteze sau metafore: AR. Th.55.

[ἀντί, ὀνομάζω]

άντ-ορύσσω, *vb.* (milit.) a săpa contramine: HDT. 4.200.

[ἀντί, ὀρύσσω]

άντ-ορχέομαι-οῦμαι, *vb.* a imita un dans: ARSTT. HA597b24.

[ἀντί, ὀρχέομαι]

άντ-οφείλω, *vb.* a datora un serviciu (în reciprocitate): THUC. 2.40.

[ἀντί, ὀφείλω]

άντ-οφθαλμέω-ῶ, *vb.* **I** a privi ochi în ochi, a da ochii cu: PLB. 18.46.12. **II** a înfrunta, a sfida, a face față, a se împotrivi: (+ dat.) PLB. 1.17.3, LXX *Int.* 12.14, (despre o corabie) ~ τῷ ἀνέμῳ NT *Fr.* 27.15 *a înfrunta vântul*; (+ πρὸς ἑῖ ac.) PLB. 2.24.1.

[ἀντόφθαλμον]

άντ-οχυρόω-ῶ, *vb.* a ridica în loc sau a înțări (un zid): IOS. B11.350.

[ἀντί, ὀχυρόω]

άντραϊος, *ov adj.* care are sau umblă prin grote: EUR. *Fr.* 13.

[ἄντρον]

άντρέπω, (poet.) v. ἀνατρέπω

άντρόθε, *adv.* din grotă (peșteră): Pl. P.4.102.

[ἄντρον, -θε]

άντρον, *ov, τό subst.* **I** grotă, peșteră, văgăună: (a Ciclopului) OD. 9.216, (a lui Zeus) HES. Th.483, Pl. O.5.18, HDT. 4.9, (a unui leu) AESCH. *Eu.* 193 ș.a. **II** încăpere întunecoasă, tainică: (a casei) LXX 3Rg.16.18.

[arm. *ayr?*]

άντρώδης, *es adj.* **I** care are multe grote, bogat în peșteri, cavernos: XEN. *An.* 4.3.11, ARSTT. *Pr.* 932a2. **II** asemănător unei grote: (despre o locuință) LXX 2Mac.2.5.

[ἄντρον]

άντυγός, *άδος, ή subst.* (dub.) margine a scutului sau scut: CALL. *Aet.fr.* 114.16.

[ἄντυξ]

άντυξ, *ύγος, ή subst.* **I** margine (de piele sau de metal) din jurul unui scut, tiv, chenar: IL. 6.118, id. 18.479. **II** **I** bordură (de fier) montată în partea frontală și laterală a unui car: arc, frunte sau margine a carului: (de care se prind frâiele) IL. 5.262, (frecv. pl.) id. 5.728, HES. Sc.64, SOPH. *Ai.* 1030, EUR. HF948, PLAT. *Th.* 207a, IOS. A18.83.2 (ext.) car: SOPH. *El.* 746, EUR. *Ph.* 1193, (sg.) THEOC. 2.166. **III** cadru, ramă: (a lirei) EUR. *Hipp.* 1135.

[ἄνά, τεύχω]

άντ-ωδός, *όν adj.* care răspunde sau repetă (cântând): (despre ecou) (+ gen.) AR. Th.1059.

[ἀντί, ὠδή]

άντ-ωθέω-ῶ, *vb.* a împinge împotriva sau la rândul său: (pas.) ARSTT. GA768b19.

[ἀντί, ὠθέω]

άντωμοσία, *ας, ή subst.* (jur.) jurământ (depus de reclamant sau de pârât), declarație sub jurământ: LYS. 23.13, AR. V.1041, PLAT. *Ap.* 19b, IS. 3.6.

[ἀντόμνυμι]

άντ-ωνέομαι-οῦμαι, *vb.* **I** a cumpăra în schimb: XEN. *Oec.* 20.26, MEN. *Fr.* 371.1. **II** a licita împotriva, a face o contraofertă de cumpărare: (+ dat.) LYS. 22.9, (abs.) PLUT. *Alc.* 5.2, (subst.) ὁ ἀντωνούμενος DEM. 18.239 *contraofertantul*.

[ἀντί, ὠνέομαι]

άντωνυμία, *ας, ή subst.* (gram.) pronume: PLUT. *M.* 1009c.

[ἀντώνυμον]

άντώπιος, *ον adj.* = ἀντωπός: A.RH. 4.729.

άντ-ωπός, *όν adj.* care privește în față, așezat în față: ἐν ἀντωποῖς βλεφάροις EUR. IA584 [*privind-o*] ochi în ochi: (subst.) LUC. *Im.* 6.

[ἀντί, ὠψ]

άντ-ωφελέω-ῶ, *vb.* **I** a aduce un folos în schimb sau la rândul său, a întoarce un beneficiu: (+ ac.) XEN. *Mem.* 2.10.3, id. *Oec.* 5.6. **II** (med.) a trage foloase în schimb sau la rândul său: XEN. *Cyr.* 1.6.11.

[ἀντί, ὠφελέω]

άν-ύβριστος, *ον adj.* **I** fără ocară, nebatjocorit, nesiliuit: PLUT. *Luc.* 18.8, id. *Pel.* 9.13, γυναῖκα πᾶσαν ἀνύβριστον ἐφύλαξα IOS. Vit.80 *am păstrat cinstea fiicărei femei*:

- (subst.) PLUT. *M.*92d. **II** care nu aduce ocară, lipsit de obrăznicie, decent: PLUT. *M.*46c.
[ἀν-, ὑβρίζω]
- ἀνυβρίστωϛ**, *adv.* fără a suferi ocară sau siluire, la adăpost de împilări: IOS. *A*17.308.
[ἀνύβριστος]
- ἀν-υγραίνω**, *vb.* **I** a umezi: PLUT. *Aem.*14.7. **II** (fig.) a înmuia, a îndulci: (obiceiurile) PLUT. *M.*156d.
[ἀνά, ὑγραίνω]
- ἀνυγραντικός**, ἢ, ὄν *adj.* care umezește, umidificator: PLUT. *M.*659c.
[ἀνυγραίνω]
- ἀνυδρία**, *αϛ*, ἢ *subst.* lipsă de apă, uscăciune, secetă: THUC. 3.88, XEN. *Cyr.*8.6.21, PLB. 5.71.10.
[ἀνυδρος]
- ἀν-υδρος**, *ov adj.* **I** fără apă, uscat, sec, scetos, arid: (frecv. despre țări, ținuturi) HDT. 2.32, EUR. *Alc.*115 ș.a., (despre smirnă) EUR. *Ion*89, (subst.) ἢ ~ HDT. 3.4 *desertul*: (fig.) (despre păcătoși) πηγαί ἀνυδροί NT *2Pt.*2.17 *izvoare fără apă*. **II** fără abluțiune, nespălat cu apă lustrală, neîmbăiat: (despre un mort) EUR. *Tr.*1085.
[ἀν-, ὑδωρ]
- ἀν-ὑμέναιος**, *ov adj.* **I** căreia nu i s-au cântat cântece de nuntă, nenuntită, nemăritată: SOPH. *Ant.*876, EUR. *HF.*834 ș.a. // **ἀνυμέναια**, *adv.* fără (de) nuntă: SOPH. *El.*962. **II** fără cântece de nuntă: (despre Moῖρα lui Hades) SOPH. *OC*1221.
[ἀν-, ὑμέναιος]
- ἀνυμναιιόω-ῶ**, *vb.* a sărbători cu cântece nupțiale, a celebra: (o nuntă) SOPH. *Fr.*725.
[ἀνά, ὑμναιιόω]
- ἀνῦμι**, *vb.* [var. ἀνύω] {dor. ind. act. impf. 1pl. ἀνυμες Theoc. 7.10; med. impf. ἤνυτο Od. 5.243, dor. ἄνυτο Theoc. 2.92} a săvârși, a isprăvi: OD. 5.243, THEOC. 2.92.
[cf. ἀνύω]
- ἀν-υμνέω-ῶ**, *vb.* a cânta într-un oracol, a vesti în chip profetic: (+ ac.) SOPH. *El.*1190.
[ἀνά, ὑμνέω]
- ἀν-νυμφος**, *ov adj.* **I** (despre pers.) **I** care nu a cunoscut măritișul, nenuntită, nemăritată: EUR. *Hipp.*547. **2** care nu este cu adevărat mireasă: (despre Polyxena) νόμφην ἀνυμφον EUR. *Hec.*612 *mireasă nemireasă*. **3** neînsurat: MEN. *Fr.*795.5. **II I** fără mireasă sau soție: (fig.) ἀνυμφο δὲ μέλαθρα κείται EUR. *Hel.*1125 *casele stau fără mirese* (sc. *in case nu mai sunt mirese, ci văduve*). **2** fără nuntă: (despre unirea nelegiuită dintre Aigisthos și Clytaimnestra) SOPH. *El.*492, id. *El.*1183.
[ἀ-, νόμφη]
- ἀν-ὑπαρκτος**, *adj.* inexistent, în afara realității: PLUT. *Lyc.*31.2, id. *M.*439c.
[ἀν-, ὑπάρχω]
- ἀν-υπέρβατος**, *ov adj.* de netrecut, de nederpășit: (fig.) AESCH. *Fr.*145.22.
[ἀν-, ὑπερβαίνω]
- ἀν-υπέρβλητος**, *ov adj.* **I** de neîntrecut, de nederpășit, de neînvinș: (despre adâncimea unui lac) ARSTT. *Mir.*839a17, (fig.) (despre prietenie) XEN. *Cyr.*8.7.15, DEM. 2.18 ș.a. **II** nemăsurat, extrem, exagerat: PLB. 8.10.12.
[ἀν-, ὑπερβάλλω]
- ἀνυπερβλήτωϛ**, *adv.* în chip nemăsurat, extrem: ARSTT. *Rh.*1370b31.
[ἀνυπερβλητος]
- ἀνυπερθέτωϛ**, *adv.* fără amânare, de îndată: LXX *3Mac.*5.20.
[ἀνυπερθετος (ἀν-, ὑπερτίθημι)]
- ἀν-υπεύθυνος**, *ov adj.* care nu trebuie să dea socoteală, care nu este răspunzător (în fața nimănui), fără a (putea) fi tras la răspundere: (despre magistrați sau jurați) ταῦτ' ἀνυπεύθυνοι δρῶμεν AR. *V.*587 *acestea le facem fără să avem a da [cuiva] socoteală*: PLAT. *Lg.*761e, DEM. 57.5. (despre tirania absolută) ARSTT. *Pol.*1295a20, (subst.) τὸ ἀνυπεύθυνον PLUT. *Cat.Mi.*11.8 *privilegiul de a nu da [nimănui] socoteală*.
[ἀν-, ὑπεύθυνος]
- ἀν-υπήκοος**, *ov adj.* care nu ascultă de, nesupus: (+ gen.) PLAT. *Ti.*91b.
[ἀν-, ὑπήκοος]
- ἀνυποδε-**, *v.* ἀνυποδη-
- ἀνυποδησία**, *αϛ*, ἢ *subst.* faptul de a fi sau a umbla neîncălțat, mers desculț: PLAT. *Lg.*633c, XEN. *Lac.*2.3, PLUT. *M.*634a.
[ἀνυπόδητος]
- ἀνυποδητέω-ῶ**, *vb.* [var. ἀνυποδετέω] a fi neîncălțat, a umbla desculț: ARSTT. *Fr.*74.
[ἀνυπόδητος]
- ἀν-υπόδητος**, *ov adj.* [var. ἀνυπόδετος] desculț, neîncălțat, cu picioarele goale: AR. *Nu.*103, LYS. 32.16, PLAT. *R.*372a ș.a.
[ἀν-, ὑποδέω]
- ἀν-υπόδικος**, *ov adj.* care nu este sau nu poate fi supus judecării: (subst.) τὸ ἀνυπόδικον PLUT. *Cat.Mi.*11.8 *impunitate*.
[ἀν, ὑπόδικος]

- ἀν-υπόθετος**, *ov adj.* **I** fără temei *sau* fundament: PLUT. *M.*358f. **II** (filos.) neîntemeiat pe ipoteze (supoziții), non-ipotetic, absolut: PLAT. *R.*510b, ARSTT. *Metaph.*1005b14. [ἀν-, ὑποτίθημι]
- ἀνυποθέτως**, *adv.* fără temei, fără o bază reală: PLUT. *M.*399b. [ἀνυπόθετος]
- ἀν-υποιστος**, *ov adj.* de neîndurat, intolerabil, insuportabil: IOS. *A1*9.175. [ἀν-, ὑποίσω (cf. ὑποφέρω)]
- ἀν-υπόκριτος**, *ov adj.* nefățarnic, neprefăcut: LXX *Înt.*5.18, NT *Rom.*12.9. [ἀν-, ὑποκρίνομαι]
- ἀν-υπομόνητος**, *ov adj.* de răbdat, de neîndurat, insuportabil: (+ inf.) ARSTT. *Mir.*843a15, (subst.) LXX *Ex.*18.18. [ἀν-, ὑπομονητός]
- ἀν-υπονόητος**, *ov adj.* **I I** în afara oricărei bănuieli, nebănuît, nesuspectat: DEM. 61.11, PLB. 13.6.8. **2** (ext.) neașteptat, surprinzător: PLB. 1.84.8. **II** nebănuitor, care nu își imaginează: (+ gen.) τοῦ μέλλοντος ἀνυπονοήτοις PLB. 4.10.7 *care nu bănuiau ce-i aștepta*; PLB. 5.56.2. [ἀν-, ὑπονοέω]
- ἀνυπονοήτως**, *adv.* **I** fără nici o bănuială: PLB. 5.39.2. **II** pe neașteptate, fără veste: PLB. 1.84.9. [ἀνυπονόητος]
- ἀν-υπόπτος**, *ov adj.* **I I** care nu trezește bănuială (suspicione), care nu dă de bănuît, nesuspectat, nebănuît: (comp.) THUC. 3.43, (despre pers.) XEN. *Cyr.*5.3.11, ὡς ~ εἶη IOS. *B1*1.604 *ca să nu trezească bănuieli*. **2** neașteptat, neprevăzut: PLB. 7.17.2. **II** care nu are bănuială, nebănuitor: (+ gen.) PLB. 8.27.2. [ἀν-, ὑπόπτος]
- ἀνυλόπτως**, *adv.* **I** fără a trezi bănuieli (suspicioni): MEN. *Fr.*617. **II** fără bănuială, fără a fi bănuitor: THUC. 1.146, ARSTT. *Top.*156b18, PLUT. *Tim.*16.6. [ἀνυλόπτος]
- ἀν-υπόστατος**, *ov adj.* **I** căruia nu i se poate sta împotriva, irezistibil, de neînfrânt, de nebiruit, invincibil: PLAT. *Lg.*686b, XEN. *Cyr.*5.2.33, DEM. 54.38 ș.a., ἀνυπόστατοι τὰ φρονήματα PLUT. *Pel.*17.12 *de neînfrânt în mândria lor*; τὸ ὕδωρ τὸ ἀνυπόστατον LXX *Ps.*123.5 *apa nestăvilită*. **II** lipsit de fundament, fără bază (solidă), netemeinic: PLB. 1.5.3. [ἀν-, ὑπόστατος]
- ἀν-υπόστολος**, *ov adj.* lipsit de rețineri *sau* de ascunzișuri, sincer: (subst.) IOS. *A1*16.69. [ἀν-, ὑποστέλλω]
- ἀν-υπότακτος**, *ov adj.* **I I** nesupus: NT *Evr.*2.8. **2** (despre pers.) nesupus, insubordonat, neascultător, răzvrătit: IOS. *A1*1.217, NT *1Tim.*1.9. **II** dezordonat, confuz: (despre povestire) PLB. 3.36.4. [ἀν-, ὑπότακτος]
- ἀν-υποτίμητος**, *ov [τ] adj.* care nu poate rămâne nepedepsit: IOS. *A1*15.265, id. *A1*16.402. // **ἀνυποτιμήτως**, *adv.* fără (a primi) pedeapsă: IOS. *A1*16.277. [ἀν-, ὑποτιμάω]
- ἀνῦσί-εργος**, *ov [ᾱ-] adj.* care face treabă de ispravă, vrednic, harnic: THEOC. 28.14. [ἀνύω, ἔργον]
- ἀνῦσίμος**, *ov [ᾱ, ὕ] adj.* [comp. -ώτερος, superl. -ώτατος] **I** care izbutește, eficient: PLAT. *Lg.*716d, XEN. *Cyr.*1.6.22, ἔργον ... ἀνῦσιμον πρὸς τὸ τέλος PLUT. *Luc.*6.2 *acțiune eficientă pentru atingerea scopului*. **II** care poate fi izbutit, realizabil: IOS. *B1*5.189. [ἀνύω]
- ἀνῦσίμως**, *adv.* în mod eficient, eficace: PLAT. *Th.*144b, (superl.) id. *R.*518d [ἀνῦσιμος]
- ἀνῦσις**, *εως, ἡ [ᾱ-] subst.* **I** isprăvire, izbucire: IL. 2.347, OD. 4.544. **II** capăt, sfârșit: THEOC. 25.93, A.RH. 2.310. [ἀνύω]
- ἀνυστικός**, *ἡ, ὄν adj.* eficient, care dă rezultate, practic, folositor: ARSTT. *Phgn.*813a4, (comp.) PLB. 8.3.3. [ἀνύω]
- ἀνυστός**, *ὄν adj.vb.* {att. ἀνυστός} realizabil, posibil: EUR. *Heracl.*961, A.RH. 3.717, (frecv.) ὡς ἀνυστόν XEN. *An.*1.8.11 *atât cât este posibil*: PLUT. *Lyc.*29.1. [ἀνύω]
- ἀνυτικός**, *ἡ, ὄν adj.* {att. ἀνυτικός} **I I** eficient, eficace: XEN. *Oec.*20.22. **2** (despre pers.) de ispravă, vrednic: IOS. *B1*1.344. **II** eficace, expeditiv, rapid: ARSTT. *PA*682b1. [ἀνύω]
- ἀνύτω**, *vb.* [doar prez. și impf. ἦνυτον; pt. celelalte forme, v. ἀνύω] {att. ἀνύτω Thuc. 2.75; dor. med. Isg. ἦνυτόμαν} **I** a săvârși, a isprăvi, a izbuti, a da rezultat: συμκρὸν ~ PLAT. *Sph.*230a *a fi de mic folos (sau a da puține rezultate)*; THUC. 2.76. **II** a face un drum, a merge spre: (+ ac.) καὶ πρὸς τὸ ~ τὴν ὁδὸν καὶ πρὸς τὸ μάχεσθαι XEN. 2.4.32

fie pentru marș, fie pentru luptă: (+ ac. de direcție) SOPH. Ant.805.

[άνύω]

άν-υφαίνω, *vb.* a țese din nou: PLAT. *Phd.87d.*

[άνά, ύφαίνω]

άν-υπόω-ω, *vb.* **I** a înălța, a ridica: (un templu) LXX *Sir.49.12*, (fig.) άπό κοπρίας άνυψών πένητα LXX *Ps.112.7 din mizerie il ridică pe cel sărac: (slavă) LXX Sir.1.19.*

II a spori: (mânia) LXX *Sir.28.10.*

[άνά, ύπόω]

άνύω, [άνϋ-] *vb.* [impf. ήνυον, viit. άνύσω, aor. ήνυσα, pf. ήνυκα; *pas.* viit. άνυσθήσομαι, aor. ήνύσθην, pf. ήνυσμαι] {att. άνύω *Ar. Pl.196*, dor. impf. act. άνυε *Theoc. 21.19*; aor. poet. ήνυσσα și άνυσσα (dor. άν-); ep. inf. viit. med. άνύσσεσθαι *Od. 16.373*} **I** (*tranz.*) **I** a săvârși, a isprăvi, a izbuti, a duce (până) la capăt, a realiza, a reuși: *IL. 4.56*, (med.) *OD. 16.373*, μέγα έργον ... άνύσσας *HES. Th.954 după ce a săvârșit o mare ispravă; οὐδέν ήνυε HDT. 9.66 n-a izbutit nimic; οὐ τοσοῦτον ήνυσε διά τῶν όπλων όσον διά τής έπεικειάς PLB. 5.10.1 a izbutit nu atât prin arme, cât prin blândete: ήνύσατ' έκτοπίαν φλόγα πήματος SOPH. OT166 ați izbutit să alungați văpaia nenorocirii: (fig.) ζυγά δ' ήνυσε δούλια Τροίαι EUR. *Tr.600 a pus jugul sclaviei pe Troia. 2* a împlini, a înfăptui: (un oracol, o profecție) παλαίφαθ' ά μοι Φοίβος ήνυσέν ποτε SOPH. *OC454 vechile profetii pe care Phoibos mi le-a împlinit deja: (med.) θεός άπαν έπί έλπιδεσσι τέκμαρ άνύεται Pl. P.2.49 zeul își împlinește orice țel după dorința sa. 3* a realiza, a obține, a izbândi: πλιν ... εἰ ποτε ... άνύσειε γαστρι φορβάν SOPH. *Ph.711 afară doar dacă obțineva ceva mâncare pentru pântecul său. 4* a face, a înfăptui: εκ ποδός άνυε κράναν *THEOC. 7.6 cu piciorul a făcut (să iasă) un izvor. 5* a sfârși, a mistui, a distruge: έπει δή σε φλόξ ήνυσεν *OD. 24.71 după ce te-a mistuit văpaia. 6* a face (un drum), a străbate: νηϋς άνύσειε θεούσα θαλάσσης άλμυρον ύδωρ *OD. 15.294 corabia să străbată în fugă apa sărată a mării: πολλήν κέλευθον ήνυσεν πολλῶ στρατῶ AESCH. *Pers.744 a făcut (= a deschis) cale largă pentru οστρεα sa largă: άνύσειν τόν ... Άιδαν SOPH. *Ai.606 a face drumul lui Hades (= a muri). II* (*intrans.*) **I** a o scoate la capăt, a reuși, a izbuti, a sfârși: εὐδαίμων***

άνύσει *SOPH. Ph.720 va sfârși fericit (sc. va reuși să fie fericit): μυρία δὴ λέγων οὐκ άν τίς ποτε άνύσειεν PLAT. *Lg.650a aducând mi de [alte] exemple, tot n-ar izbuti vreo-dată să spună. 2* a răzbi, a ajunge: πριν τάνδε προς πόλιν άνύσειε *SOPH. *Tr.657 înainte să ajungă în acest oraș: EUR. *Hipp.742. 3* a da zor, a se grăbi: (frecv. com.) οὐ μέλλειν χριήν σ', άλλ' ~ *AR. *Pl.607 nu zăbovi, ci grăbește-te: (+ part.) άνοιγ' άνοιγ' άνύσας AR. *Nu.181 deschide, deschide de grabă!******

[cf. sanscr. *sanóti*]

άνω **1**, [ά-, cu excepția *IL. 18.473*] *vb.* [impf. ήνον, opt. med. 3 sg. άνοιτο, imper. prez. άνέτω, inf. act. άνειν] **I** **I** a săvârși, a isprăvi, a duce (până) la capăt: ήνον όδόν *OD. 3.496 ai isprăvit drumul. 2* a izbuti, a realiza, a obține: *AESCH. *Fr.279a, οὐδέν ήνον EUR. *Andr.1132 nu izbuteau nimic. 3* (intrans.) a răzbi, a ajunge la: *AR. *V.369, PLAT. *Cra.415a. II* (med.-pas.) **I** a se săvârși, a se isprăvi, a ajunge la capăt: *IL. 18.473, (despre timp) νύξ άνεται IL. 10.251 noaptea se isprăvește: πέμπτω δέ έτεἰ άνομένω HDT. 7.20 spre sfârșitul celui de-al cincilea an. 2* a se împlini, a se înfăptui: *Pl. O.8.8.*****

[v. άνωμι, άνύω]

άνω άτρέπτως, [ά] *adv., prep.* [comp. άνωτέρω *Aesch.* și άνώτερον *Plb.*, superl. άνωτάτω *Hdt.*] **I** (*adv.*) **I** (cu mișcare) în sus, sus: λᾶαν ~ ώθεσκε ποτι λόφον *OD. 11.596 împingea un holovan în sus, spre culme: αἰ γε μὲν άνδρῶν πόλλ' ~, τὰ δ' αυ κάτω ... κυλίνδοντ' έλπίδες Pl. O.12.6 speranțele oamenilor se rostogolesc [ca valurile] adesea în sus și apoi iar în jos: τοξέοντες ~ προς τόν ουρανόν *HDT. 4.94 săgetând în sus, spre cer; περιπατεῖν ~ κάτω AR. *Lys.709 a umbla în sus și în jos (sc. de colo colo): ~ και κάτω πεποίηκε τὰ τῶν Έλλήνων πράγματα DEM. 9.36 a întors cu susul în jos (= a dat peste cap, a bulversat) situația grecilor: (cu repetiție) άναβήσεται επί σέ άνω άνω *LXX Deut.28.43 se va ridica împotriva ta sus-sus (sc. foarte sus): ήρεν τούς όφθαλμούς ~ NT *In.11.41 a ridicat ochii în sus: (superl.) άνωκίσανθ' όπως άνωτάτω AR. *Pax207 (zeii) s-au mutat cât mai sus [posibil]: (adj.) τής ~ όδοῦ άει έξόμεθα PLAT. *R.621c vom fine mereu calea [ce duce] în sus. 2* (fără mișcare) sus, deasupra: έπει δέ ~ ήσαν *XEN. *An.5.4.25 când se aflară sus:********

(adj.) τὴν ~ γνάθον HDT. 2.68 *falca de sus*: τὰς ὑπερβολὰς τὰς ἀνωτάτω τῶν Ἄλπειων PLB. 3.53.6 *culmile cele mai înalte ale Alpiilor*; (subst.) οἱ ἄνω THUC. 4.48 *cei de sus* (sc. *soldatii de deasupra*). **3** sus, în cer: ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ~ καὶ ... ἐν τῇ γῆ κάτω LXX Ex.20.4 *câte [sunt] sus, în cer, și jos, pe pământ*; οἱ ~ θεοὶ SOPH. Ant.1073 *zeii de sus* (sc. *din Olimp*); ἡ ~ Ἱερουσαλήμ NT Gal.4.26 *Ierusalimul cel de sus* (sc. *ceresc sau viitor*); (subst.) τὴν περι τὰ ~ μάθησιν PLAT. R.529a *în vâltătura despre cele de sus*. **4** sus, pe pământ: SOPH. OT416, PLAT. Phaed.109c, (subst.) οἱ ἄνω SOPH. Ant.1068 *cei vii* (op. οἱ κάτω *morții*). **5** în susul apei: HDT. 2.7, EUR. Med.410. **6** în nord: τὰ ἄνω ... χωρία HDT. 1.142 *regiunile așezate la miazănoapte* (sc. *la nordul Ioniei*); (adj.) ἀπὸ τῶν ~ ζυμμάχων THUC. 2.100 *de la aliații din nord*. **7** în susul (sau în inima) țării, în interior: μετὰ τῶν κάτω Περσῶν τινὸς πορευθεὶς ~ THUC. 1.137 *pornind în susul țării cu unul din perșii de pe coastă*; ἡ ~ πόλις THUC. 1.93 *cetatea de sus* (sc. *Atena, în raport cu portul Pireu*); ὁ ~ βασιλεὺς XEN. An.7.1.28 *regele Persiei* (sc. *din inima țării, din interiorul Asiei*). **8** (muz.) înalt, ascuțit: PLUT. Cic.3.7. **9** (fίλος.) superior, mai general: ARSTT. APo.82a23. **10** (într-un discurs, un text) mai sus, deasupra: ~ ἐκεῖ ἐν τοῖς πρόσθεν λόγοις PLAT. Grg.508e *deasupra, în discuția de dinainte*; ὅσπερ εἴρηται καὶ ἐν τοῖς ~ ARSTT. Rh.1412b33 *cum a fost spus și în cele de mai sus*. **11** (cu referire la timp) înainte, înainte, în trecut: ἀπ' Ἀμφιτρυωνος εἰς τὸ ~ PLAT. Th.175b *de la Amphitryon înainte* (sc. *în trecut*); Θησέως τῶν ~ PLAT. Criti.110b *cei de dinainte de Theseus*; ἐν τοῖς ~ χρόνοις DEM. 18.310 *în vremurile de dinainte*; (comp.) πρότερον δὲ νεώτερος ἀνωτέρω δὲ μεираκίον ἦν PLUT. M.559a *înainte a fost tânăr și mai devreme adolescent*. **11** (prep. + gen.) deasupra, peste, dincolo de: τὴν Ἄλφος ποταμοῦ ~ Ἀσίην HDT. 1.130 *Asia de dincolo de fluviul Halys*; ~ τῶν ἰπέων XEN. An.4.3.3 *deasupra călăreților*; (comp.) ἀνωτέρω τῶν μαστῶν XEN. An.1.4.17 *mai sus de piept*.

[v. ἀνά]

ἄνωγα, (ep.) pf. de la ἀνώγω

ἀνώγασιον, ου, τό *subst.* [var. ἀνώγειον] pod (al casei), hambar: XEN. An.5.4.29.

[ἄνω, γαῖα]

ἀνώγειον, v. ἀνώγασιον

ἀνωγή, ἡς, ἡ *subst.* poruncă, îndemn: A.RH. 1.1134.

[ἀνώγω]

ἀνώγον, ἀνώγμα, v. ἀνοίγω

ἀνώγω, vb. [prez. (pf.) 3sg. ἀνώγει II. 6.439, impf. (m.m.c.p.) ἤνωγον, viit. ἀνώξω, aor. ἤνωξα, pf. (cu sens de prez.) ἄνωγα (-ας, -ε), m.m.c.p. (cu sens de impf.) ἤνώγειν] {ep. ion. impf. ἄνωγον II. 5.805, m.m.c.p. ἤνώγεα Od. 9.44; imper. ἄνωγε și ἄνωχθι, 3sg. ἀνωγέτω și ἀνώχθω, 2pl. ἀνώγετε și ἄνωχθε; inf. ἀνωγέμεν II. 13.56} a porunci, a îndemna, a cere: (+ ac. și inf.) λαοὺς δ' Ἀτρεΐδης ἀπολυμαίνεσθαι ἄνωγεν IL. 1.313 *Atridul porunci oștenilor să se purifice*; OD. 1.269, HES. Op.367, AESCH. Pr.1037 ș.a., (+ dat. și inf.) OD. 10.531, (+ inf.) IL. 4.263, σιγᾶν ἄνωγα SOPH. El.1458 *tăcere, am zis!*; (+ ac.) αὐτὸν θυμὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει IL. 15.43 *sufletul îl îndeamnă și îi poruncește*; (+ ac. dublu) τὰ με θυμὸς ... ἀνώγει IL. 19.102 *cele ce mă îndeamnă sufletul [să spun]*.

[(pf. ἄνωγα >) ἀνά, R. *ōg- (cf. lat. aio)]

ἄν-ωδος, ον *adj.* care nu cântă, necântător: ARSTT. HA488a34.

[ἀν-, ὤδη]

ἀνωδύνια, ας, ἡ *subst.* {ep. -ίη} lipsă a durerii: PLUT. M.118e (Protag. ap.).

[ἀνώδυνος]

ἀν-ώδυνος, ον *adj.* **I** lipsit de durere, fără dureri: SOPH. Ph.883, ARSTT. Xen.974a19. **II** care nu provoacă durere, nedureros: (despre τὸ γελοῖον „ridicolul”) ARSTT. Po.1449a35, (subst.) PLUT. Ant.71.6. **III** (medic.) care ia durerea, calmant: PLUT. M.614c.

[ἀν-, ὠδύνη]

ἀνωδύνως, adv. **I** fără dureri: PLUT. Cic.2.1.

II fără a provoca durere, în chip nedureros: PLUT. AgisCleom.31.7.

[ἀνώδυνος]

ἄνωθεν, [ᾶ] *adv., prep.* [var. ἄνωθε] **I** (adv. de loc) **I** (cu mișcare) a de sus, de deasupra: AESCH. Ag.875, HDT. 1.84, καὶ κάτωθεν καὶ ~ ... βάλλοντες THUC. 3.23 *aruncând [cu proiectile] și de jos și de sus*; τὰ ὕδατα τὰ καταβαίνοντα ~ LXX Iis.Nav.3.16 *apele ce coborau de sus*. **b** din cer, din înalt: AESCH. Ag.1579, ὅταν ~ ὄμβρον ἐκχέη EUR. Cyc.323 *când toarnă ploaie din cer*; σοφία ~ κατερχομένη NT Iac.3.15 *înțelepciune care vine de sus*. **c** din susul țării, din interior: HDT. 2.17, THUC. 1.59. **d** din nord:

HDT. 4.105. **2** (fără mișcare) a sus, deasupra: (op. κάτω) AESCH. *Supp.*597, (subst.) οἱ ~ THUC. 7.63 *cei de deasupra* (sc. *oamenii de pe punte*). **b** în sus, în cer, în aer: SOPH. *El.*1058, LXX *Iez.*1.11 **e** pe pământ: (subst.) οἱ ~ AESCH. *Ch.*834 *cei de deasupra* (sc. *oamenii vii*). **3** (filos.) (mai) înalt, (mai) general, superior: τὰς δ' ἔτι τούτων ἀρχὰς ~ PLAT. *Ti.*53d *principiile mai înalte decât acestea*. **II** (adv. de timp) **1** de (mai) sus, de la început: PLAT. *Phlb.*44d, DEM. 44.5. μικρὸν ~ ἀρκτέον ARSTT. *EN*1144a13 *trebuie să începem de mai sus puțin*; NT *Lc.*1.3. **2** de mult timp, de demult, din vechime: φίλοι ~ ἦσαν IOS. *AI*15.250 *erau prietenii vechi*; NT *Fp.*26.5. **3** din nou, iarăși: LXX *Înt.*19.6, IOS. *AI*1.263, γεννηθῆναι ~ NT *In.*3.7 *a se naște din nou*. **III** (prep. + gen.) (de) deasupra, (de) pe: (despre un șanț) ~ τοῦ στρατοπέδου ἀρξάμενον HDT. 1.75 *începând de deasupra taberei*; AR. *Ach.*433, LXX *Ex.*25.22.

[ἄνω, -θεν]

ἀνωθέω-ῶ, *vb.* **I 1** a împinge (în larg): (o corabie) OD. 15.553, (fig.) τὴν πόλιν ... ἐς τοὺς πολεμίους ἀνωσαι THUC. 8.93 *a împinge cetatea în brațele dușmanilor*. **2** a împinge în sus: ARSTT. *Mete.*348a20. PLUT. *Thes.*6.3, (pas.) ARSTT. *Pr.*931b35. **3** (intranz.) a (se) împinge (în sus), a sui: IOS. *B13.*151. **II** a împinge înapoi, a respinge, a alunga: ἀνωθοῦσι τοὺς κυκλωσαμένους IOS. *B15.*119 *sparg încercuirea*; (med.) HDT. 7.139.

[ἀνά, ὠθέω]

ἀνωϊστί, [ἄτι] *adv.* pe negândite, pe neașteptate: OD. 4.92.

[ἀνώϊστος]

ἀν-ώϊστος, *ov adj.* nepănuț, neprevăzut, neașteptat: τῷ δ' ἄρ' ἀνώϊστον κακὸν ἦλυθε διος Ἀχιλλεύς IL. 21.39 *asupra lui se abătu o urgie nepănuță, divinul Achilleus*; A.RH. 3.670. // **ἀνωϊστως**, *adv.* pe negândite, pe neașteptate: A.RH. 1.680.

[ἀν-, οἴομαι]

ἀν-ώλεθρος, *ov adj.* nepieritor, indestructibil, nestrucăcios: (despre suflet) PLAT. *Phd.*88b, (despre univers) ARSTT. *Mu.* 396a31.

[ἀν-, ὄλεθρος]

ἀν-ωμᾶλής, *és adj.* [comp. -έστερος Arstt. *HA*581a18] inegal, neregulat, neuniform: ARSTT. *Pr.*918a11. // **ἀνωμαλῶς**, *adv.* în mod neuniform: ARSTT. *Ph.*265b12.

[v. ἀνώμαλος]

ἀνωμαλία, *ας*, ἡ *subst.* **I** inegalitate, neregularitate, lipsă de uniformitate: ARSTT. *Mete.*369b1, PLB. 9.41.4, διὰ τὴν στενότητα καὶ τὴν ἀνωμαλίαν τοῦ τόπου PLUT. *Dio.*46.5 *datorită îngustimii și neregularității terenului*. **II** (fig.) **1** inegalitate, neregularitate, anomalie, dezechilibru, inconsecvență: ~ ἀνάμοστος PLAT. *R.*547a *dezechilibru lipsit de armonie*; ISOC. 2.6, IOS. *Ap.*2.250. **2** (despre stil) caracter inegal, lipsă de uniformitate: PLUT. *M.*45b. **3** (despre pers.) inconstanță, incoerență, nestatornicie: PLUT. *Alc.*16.9, APP. *BC*3.56.

[ἀνώμαλος]

ἀν-ώμᾶλος, *adj.* **I** inegal, neregulat, neuniform: (despre un teren) PLAT. *Lg.*625d, (despre mișcare) ARSTT. *Ph.*228b16, (despre voce) id. *GA*788a1, αἰτία δὲ ἀνισότης αὐτῆς ἀνωμάλου φύσεως PLAT. *Ti.*58a *cauza lipsei de uniformitate este inegalitatea*. **II** (fig.) **1** inegal, neuniform, lipsit de echilibru sau de constantă, nestatornic: (despre cetate) PLAT. *Lg.*773b, (despre soarta oamenilor) EUR. *Fr.*684, (despre onoruri) IOS. *B11.*459, (subst.) τὸ <ἀνώμαλον> τῆς ναυμαχίας THUC. 7.71 *nestatornicia luptei navale*. **2** (despre pers.) inconstant, nestatornic, capricios: ARSTT. *Po.*1454a26, PLUT. *Them.*2.7.

[ἀν-, ὀμᾶλος]

ἀνωμαλότης, *ητος*, ἡ *subst.* neregularitate, neuniformitate: PLAT. *Ti.*57e.

[ἀνώμαλος]

ἀνωμάλως, [μᾶ] *adv.* **I** în mod neregulat, neuniform sau dezechilibrat: PLAT. *Ti.*52e, ARSTT. *Ph.*238a22. **II** în mod nestatornic, capricios: ISOC. 9.44.

[ἀνώμαλος]

ἀνωμοτί, *adv.* fără jurământ: HDT. 2.118.

[ἀνώμοτος]

ἀν-ώμοτος, *ov adj.* **I** care nu a jurat, care nu este legat prin jurământ: ἡ γλῶσσ' ὀμόμοχ', ἡ δὲ φρήν ~ EUR. *Hipp.*612 *limba [mea] a jurat, nu mintea*; PLAT. *Lg.*948d, Is. 5.32. **II** neconsfințit prin jurământ: (despre pace) DEM. 19.204.

[ἀν-, ὀμνυμι]

ἀν-ωνόμαστος, *ov adj.* care nu poate fi numit sau pomenit, de nedescris: EUR. *Hec.*714, AR. *Av.*1715.

[ἀν-, ὀνομάζω]

ἀνώνυμος, *ov adj.* **I 1** lipsit de nume, fără nume, nenumit: οὐ μὲν γάρ τις πάμπαν ~

ἐστ' ἀνθρώπων OD. 8.552 *printre oameni nu este nimeni cu totul fără nume*; (despre Europa) πρότερον δὲ ἦν ἄρα ~ ὡςπερ αἱ ἕτεραι HDT. 4.45 *înainte vreme era fără nume, ca și celelalte două [continente]*; ἕτερα τε ἀνώνυμα εἶδη PLAT. *Ti.58d și alte feluri, fără nume*. **2** cu nume necunoscut, anonim: ἀνώνυμον τὴν μήνυσιν ποιήσασθαι LYS. 13.22 *a face un denunț anonim*; PLB. 12.13.3. **3** (fig.) *fără renume, fără faimă, neștiut, obscur: ἀνώνυμον γήρας Pl. O.1.82 bātṛāneje fārā faimā: ἦ τάρ' ὀλοίμην ἀκλεῆς ~ EUR. Hipp.1028 [dar-ar zeii] sã pier fārā glorie și fārā renume!*; AR. *Lys.854, PLAT. Lg.721c*. **II** care nu trebuie numit, de penumit: (despre Eryni) EUR. *IT944*.

[ἀν-, ὄνομα]

ἀνώξ-, viit. *sau* aor. v. ἀνώγω

ἀνώξαι. (poet.) ind. aor. de la ἀνοίγω

ἀνωρία, ας, ἡ *subst.* {ion. -ίη} anotimp nepotrivit (pt. a purta război): HDT. 8.113.

[ἀνωρος]

ἀνώσαι, inf. aor. de la ἀνωθέω

ἀνώτατος, ον *adj.* cel mai de sus: HDT. 2.125, PLAT. *Def.411c*, (subst.) τὰ ἀνώτατα Αἰγύπτου LXX *Tob.8.3 pārtile cele mai de sus ale Egiptului*.

[superl. al lui ἄνω]

ἀνωτάτω, *adv.* (superl.) v. ἄνω

ἀνωτερικός, ἡ, ὄν *adj.* de sus, din interior: τὰ ἀνωτερικά μέρη NT *Fp.19.1 pārtile de sus, interiorul (unei țări)*.

[ἀνώτερος]

ἀνώτερος, ον *adj.* situat mai sus, mai ridicat: ARSTT. *HA497a1*. // **ἀνώτερον**, *adv.* **I** mai sus: NT *Lc.14.10*, (+ gen.) ἀνώτερον μὲν ὀλίγω τῶν ὀφθαλμῶν ARSTT. *HA503b18 puțin mai sus de ochi*. **II** (într-un discurs, un text) mai sus, mai înainte: PLB. 1.10.1. **III** (cu referire la timp) mai înainte, mai demult: PLB. 1.7.2. **IV** mai elevat, în termeni mai înalți: ARSTT. *EN1155b2*.

[comp. al lui ἄνω]

ἀνωτέρω, (comp.) v. ἄνω

ἀν-οφελής, ἐς *adj.* [comp. -έστερος, superl. -έστατος] **I** *fără folos, nefolositor, inutil, zadarnic*: AESCH. *Pr.33*, SOPH. *El.1159*, THUC. 2.47 *ș.a.*, (+ dat.) ~ αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις PLAT. *R.496d nefolositor sieși, cât și celorlalți*; (subst.) τὸ ἀνοφελές τοῦ λέγειν LUC. *DMort.26.4 inutilitatea vorbirii*. **II** *dăunător, vătămător*: THUC. 6.33, PLAT. *Pri.334a*. [ἀν-, ὄφελος]

ἀν-οφέλιτος, ον *adj.* care nu aduce folos, nefolositor, inutil: (+ dat.) AESCH. *Ch.752*, (abs.) SOPH. *Ant.645*, id. *El.1144*, XEN. *Cyr.1.6.11*.

[ἀν-, ὄφελῶ]

ἀνοφελῶς, *adv.* *fără folos, în mod inutil*: ARSTT. *EN1095a5*.

[ἀνοφελής]

ἀνω-φερής, ἐς *adj.* care urcă sau tinde să urce, suitor, ascendent: (despre mirosurii) ARSTT. *Pr.908a25*, (subst.) PLUT. *M.649c*.

[ἀνω, φέρω]

ἀνωχοι, **ἀνωχοε**, (imper.) v. ἀνώγω

ἀν-ὄχυρος, ον *adj.* neîntărit, nefortificat: XEN. *Ages.6.6*.

[ἀν-, ὄχυρός]

ἄξαι, v. ἄγνωμι

ἄξεινος, v. ἄξενος

ἄξέμεν, **ἄξέμεναι**, (ep.) v. ἄγω

ἄ-ξενος, ον *adj.* {ep. ion. ἄξεινος} inospitalier, neprimitor (de străini), necivilizat: (despre pers. *sau* locuri) HES. *Op.715*, SOPH. *Ph.217*, PLAT. *Sph.217e ș.a.* // **ἄξεινος**, (subst. πόντος) *prop.* „marea inospitalieră”, *sc.* Marea Neagră (*euf.* Pontul Euxin): PL. *P.4.203*.

[ἀ-, ξένος]

ἄ-ξεστος, ον *adj.* neșlefuit, aspru, zgrunțuros: SOPH. *OC19*.

[ἀ-, ξέω]

ἀξία, ας, ἡ *subst.* {ion. ἀξίη, -ης Hdt.} **I** *valoare, preț*: (a unor mărfuri) HDT. 4.196, (a unui sclav) PLAT. *Lg.936d, ἀποτιμᾶσθαι τὴν ἀξίαν εἰς τὸ δεκαπλάσιον* PLUT. *Cat.Ma.18.2 a evalua prețul de zece ori mai mult*: (fig.) ἄρ' ... εἰσὶ τινες ἀξία φίλων, ὡςπερ οἰκετῶν; XEN. *Mem.2.5.2 există oare un preț pentru prieteni, ca pentru sclavi?* **2** *valoare, măsură, mărime*: κατ' ἀξίην ... ἀδικήματος ἐδικαίου HDT. 1.100 *il pedepsea pe măsura greșelii*; XEN. *Cyr.8.4.32*. **3** *tribut convenit*: HDT. 4.201. **II** *ceea ce merită cineva, lucru convenit, răsplată sau pedeapsă*: κατ' ἀξίαν EUR. *Hec.374*, PLAT. *R.496a după merit, cum se cuvine*; μείζους ποιοῦμαι τοὺς λόγους ἢ κατὰ τὴν ἀξίαν τῶν γεγενημένων ISOC. 20.5 *fac caz mai mare decât merită cele întâmplate*; ὑπὲρ τὴν ἀξίαν EUR. *HF146*, DEM. 2.3 *peste cuviință*; ταῖς παρὰ τὴν ἀξίαν νῦν κακοπαθῆναι THUC. 7.77 *pentru suferințele nemeritate de acum*; ἀποτίνειν τὴν ἀξίαν δίκαιον LUC. *DMort.24.1 a plăti drecapta pedepsei*. **III** *vrednicie,*

- demnitate, cinste, reputație: THUC. 6.68, DEM. 13.18, πρὸς τὴν τῆς ἀρχῆς ἀξίαν PLAT. *Lg.*945b *faṣā de demnitatea funcṣiei [sale]*; εἶναι ... ἐν ἀξίᾳ IOS. *AI*8.10 *a ocupa o demnitate*; οἱ ἐπ' ἀξίας LUC. *Nigr.*24 *demnitarii*. [ἄξιος]
- ἄξι-άγαστος**, ὄν [iāγ] *adj.* vrednic de admirație, admirabil: XEN. *Lac.*10.2. [ἄξιος, ἄγαμαι]
- ἄξι-ἀκουστος**, ὄν [ἄκ] *adj.* vrednic de auzit sau de ascultat: XEN. *Oec.*8.3, (subst.) id. *Smp.*4.44. [ἄξιος, ἀκούω]
- ἄξι-ακρόατος**, ὄν *adj.* vrednic de ascultat: (superl.) XEN. *Lac.*4.2. [ἄξιος, ἀκροάομαι]
- ἄξιαπήγητος**, (ion.) v. ἀξιαφήγητος
- ἄξιαφήγητος**, ὄν *adj.* [superl. -ότατος] {ion. ἀξιαπήγητος} vrednic de povestit sau de lua-re aminte, notabil, remarcabil: HDT. 1.16, IOS. *AI*15.412, APP. *BC*4.16. [ἄξιος, ἀφηγεῖομαι]
- ἄξι-ἐπαινος**, ὄν *adj.* vrednic de laudă: XEN. *HG*4.4.6, id. *Cyr.*3.3.6, DEM. 61.15. [ἄξιος, ἐπαινοῦ]
- ἄξι-ἐραστος**, ὄν *adj.* vrednic de a fi iubit, demn de dragoste: XEN. *Cyr.*5.2.9, id. *Smp.*8.14, (+ dat.) PLUT. *Comp.Thes.Rom.*1.7. [ἄξιος, ἐράω]
- ἄξινάριον**, ὄν, τό [ἄρ] *subst.* toporișcă, topo-raș: IOS. *B12.*137. [ἄξινη]
- ἄξινη**, ης, ἡ [ἄ] *subst.* {dor. ἀξίνα} secure, topor: (ca armă de luptă) IL. 13.612, id. 15.711, HDT. 7.64, (pt. tăiat lemne) SOPH. *Ant.*1109, XEN. *An.*1.5.12, LXX *Ps.*73.6. [lat. *ascia*?]
- ἄξινίδιον**, ὄν, τό *subst.* v. ἀξινάριον: IOS. *B12.*148. [ἄξινη]
- ἄξιο-εργός**, ὄν *adj.* capabil să muncească, bun de muncă: XEN. *Oec.*7.34. [ἄξιος, ἔργον]
- ἄξιο-ζήλωτος**, ὄν *adj.* vrednic de invidiat: PLUT. *Flam.*20.11. [ἄξιος, ζηλόω]
- ἄξιο-θαύμαστος**, *adj.* vrednic de admirație, admirabil, minunat: (comp.) XEN. *Mem.*1.4.4, PLUT. *M.*983d. [ἄξιος, θαυμάζω]
- ἄξιο-θέατος**, ὄν *adj.* {ion. ἀξιοθέητος} vrednic de văzut sau de privit, spectaculos, admirabil, minunat: HDT. 1.14, XEN. *Smp.*1.10, PLUT. *AgisCleom.*14.4. [ἄξιος, θεάομαι]
- ἄξιό-θρηνος**, ὄν *adj.* vrednic de plâns, jal-nic: EUR. *Alc.*904. [ἄξιος, θρηῖνος]
- ἄξιο-κοινώνητος**, ὄν *adj.* I vrednic să parti-cipe la treburile obștești, valoros pentru so-cietate: PLAT. *R.*371e. II care merită să facă parte din: (+ gen.) PLAT. *Lg.*961a. [ἄξιος, κοινώνέω]
- ἄξιό-κτητος**, *adj.* vrednic de dobândit, valo-ros, prețios: XEN. *Cyr.*5.2.10. [ἄξιος, κτάομαι]
- ἄξιό-λογος**, ὄν *adj.* [comp. -ώτερος, superl. -ώτατος] vrednic de amintit, demn de menṣi-onat, remarcabil, însemnat, important, de seamă: (despre lucruri și pers.) HDT. 2.148, THUC. 1.1, PLAT. *Ti.*69b ș.a., οὐδὲν ἀξιόλο-γον πράττοντες PLB. 1.39.2 *fārā a săvārși nimic de seamă*; (subst.) (la Roma) οἱ ἀξιό-λογοι PLUT. *Oth.*3.3 *optimaṣii*. // **ἄξιολό-γως**, *adv.* în chip vrednic de amintit, în mod însemnat, remarcabil: XEN. *Mem.*1.5.5, ARSTT. *Ph.*203a2. [ἄξιος, λόγος]
- ἄξιο-μᾶκάριστος**, ὄν [ἄρ] *adj.* vrednic de a fi considerat fericit: (superl.) XEN. *Ap.*34. [ἄξιος, μακαρίζω]
- ἄξιό-μάχος**, ὄν *adj.* I vrednic de a se împo-trivi în luptă, capabil sau pregătit să lupte cu: (+ dat.) ἀξιώμαχοι γινόμεθα τοῖσι ἐπιου-σι HDT. 7.157 *am fi capabili să ținem piept invadatorilor*; THUC. 8.38, (+ πρὸς și ac.) IOS. *AI*12.424, PLUT. *Cat.Ma.*12.2, (abs.) HDT. 3.19, THUC. 4.57, PLB. 4.12.6. II (+ inf.) în stare sau suficient să: νέες ... ἀξιώ-μαχοι τῆσι Αἰγινητέων συμβαλεῖν HDT. 6.89 *corăbii în stare să se măsoare în luptă cu cele ale eginetilor*; APP. *BC*5.137. // **ἄξι-ομάχως**, *adv.* cu suficientă forță (de luptă): PLUT. *Sull.*19.3. [ἄξιος, μάχομαι]
- ἄξιο-μῖσής**, ἐς *adj.* (dub.) v. ἀξιόμισος: AESCH. *Fr.*472.5. [ἄξιος, μῖσος]
- ἄξιο-μίσσητος**, ὄν *adj.* v. ἀξιόμισος: PLUT. *M.*10a, id. *M.*537c. [ἄξιος, μισέω]
- ἄξιό-μισος**, ὄν *adj.* vrednic de ură sau de a fi urât: AESCH. *Eu.*366. [ἄξιος, μῖσος]
- ἄξιο-μνημόνευτος**, ὄν *adj.* vrednic de amin-tit, memorabil: PLAT. *Pri.*343a, XEN.

HG4.8.1, PLUT. *Ages*.29.2.

[ἄξιος, μνημονεύω]

ἄξιό-νῆκος, *ov adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| **I** vrednic de biruință, care merită să învingă: XEN. *Cyr.*1.5.10, LUC. *Anach.*36. **II** (+ inf.) vrednic să: HDT. 7.187.

[ἄξιος, νίκη]

ἄξιο-πενθής, *ēs adj.* vrednic de plâns, jalnic: EUR. *Hipp.*1465.

[ἄξιος, πένθος]

ἄξιοπιστία, *ας, ἡ subst.* credibilitate, aparentă sinceritate: IOS. *A1*3.403.

[ἄξιόπιστος]

ἄξιο-πιστος, *ov adj.* **I** vrednic de încredere, credibil *sau* care inspiră încredere, sigur: (despre pers. și lucruri) PLAT. *IAlc.*123b, XEN. *HG*3.3.6, DEM. 1.3 ș.a., όταν οὕτω λεχθῆ ὁ λόγος ὥστε ἀξιόπιστον ποιῆσαι τὸν λέγοντα ARSTT. *Rh.*1356a5 *când discursul este spus în așa fel încât să-l facă pe vorbitor demn de încredere; οὐκ ὦν ἐν τοῖς ὀπλοῖς* ~ PLUT. *Dem.*14.2 *neinsuflând încredere când se afla sub armă. II* capabil să câștige încrederea, aparent sincer, amăgitor: LUC. *Alex.*4.

[ἄξιος, πίστις]

ἄξιοπιστως, *adv.* **I** în mod credibil: ARSTT. *GA*741a34. **II** în mod verosimil, plauzibil *sau* amăgitor: PLB. 3.33.17.

[ἄξιόπιστος]

ἄξιο-πρεπής, *ēs adj.* |comp. -έστερος, superl. -έστατος| **I** care este așa cum se cuvine (meritului *sau* demnității), falnic, mândru, impunător: XEN. *Smp.*8.40. **II** măreț, splendid: IOS. *A1*7.81. // **ἄξιοπρεπῶς**, *adv.* așa cum se cuvine, cu mare cinste: IOS. *A1*1.336.

[ἄξιος, πρέπω]

ἄξι-ὄρατος, *ov adj.* vrednic de a fi văzut: LUC. *Hist.Cons.*32.

[ἄξιος, ὄραω]

ἄξιος, *ία, ιον adj.* |comp. -ώτερος, superl. -ώτατος| **I** care are valoare, care valorează: (+ gen.) οὐδ' ἐνὸς ἀξιοῖ εἶμεν Ἔκτορος IL. 8.234 *noi (toți) nu facem cât unul (singur), cât Hector; λέβητ' ἄπυρον βοὸς ἀξίων* IL. 23.885 *cazan nears, preț de un bou; οὐ πλείονος ἀξία ἐστὶν ἢ τεττάρων καὶ δέκα ταλάντων* LYS. 19.47 *nu valorează mai mult de paisprezece talanți; οὐδενὸς ἀξίων* THUC. 8.76 *fără nici o valoare; (+ gen. și dat.) παντὸς ἀξίος εἰμί σοι* PLAT. *IAlc.*105e *valorez totul pentru tine. 2* (abs.) de (mare) valoare, de preț: ἀξία δῶρα IL. 9.261 *daruri*

de preț; ἄξιον ὄνον ἔδωκε OD. 15.388 *plăti preț bun; ἄγοντες ὁ τι ἕκαστος ἄξιον εἶχε* XEN. *Cyr.*3.3.2 *aducând fiecare (tot) ce avea mai de preț. 3* care are preț bun, sc. ieftin: AR. *Eq.*645, XEN. *Vect.*4.6, ὡς ἀξιώτατον LYS. 22.8 *la un preț cât mai bun (= cât mai ieftin). 4* meritat, cuvenit, potrivit: ἀξία δράσας, ἀξία πάσχων AESCH. *Ag.*1527 *pătimind pe potrivă faptelor sâvârșite; τείσουσά γ' ἀξίαν δίκην* SOPH. *El.*298 *vei plăti pedeapsă cuvenită; τὸν ἀξίων ἀπολήψεται μισθόν* PLUT. *Art.*14.9 *va primi plata meritată. 5* de valoare egală, echivalent, comparabil: HDT. 1.32, EUR. *Alc.*300, πᾶν τίμιον οὐκ ἀξίον αὐτῆς ἐστὶν LXX *Prov.*3.15 *nici un lucru de preț nu este pe măsura ei (sc. a înțelepciunii); οὐκ ἀξία τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν* NT *Rom.*8.18 *pătimirile vremii de acum nu sunt vrednice de (sc. nu se compară cu) slava viitoare. 6* suficient, destul pentru: (+ gen.) DEM. 14.27. **II** **I** care merită, vrednic de, demn de: (+ gen.) θέης ἀξίων HDT. 1.25 *vrednic de văzut; οὐδὲν λόγου ἀξίων* HDT. 1.133 *nimic demn de menționat; ἀξιοὶ ἐπαίνοῦ* THUC. 2.36 *vrednici de laudă; εἰάν ~ ἢ πληγῶν ὁ ἀσεβῶν* LXX *Deut.*25.2 *dacă nelegiuitul merită lovituri; (+ gen. și dat.) ἡμῖν δ' Ἀχιλλεὺς ~ τιμῆς* EUR. *Hec.*309 *Achilleus, pentru noi, este vrednic de cinstire; ~ ... θανάτου τῆ πόλει* XEN. *Mem.*1.1.1 *merită (pedeapsa cu) moartea din partea cetății; (+ inf.) ~ εὐλογίας ἀστῶν μεμίχθαι* Pl. *I.3.3* *vrednic [este] să primească laudele concetățenilor săi; τί παθεῖν φήσεις ~ εἶναι; AR. Ra.*1012 *ce pedeapsă crezi tu că meriți? 2* (spec.) ἀξίων (ἐστί) + inf. = merită, face, este potrivit, se cuvine să: IL. 13.446, HDT. 1.14, ἀξίων ... καὶ τοῦτ' εἰπεῖν DEM. 24.123 *merită spus și acest lucru; οὐκ ἀξίων θαυμάζειν* ISOC. 8.106 *nu este de mirare; καθὼς ἀξίον ἐστὶν* NT *2Tes.*1.3 *precum se cuvine; (+ dat. și inf.) τί σοι ζην ἀξίων, τούτων εἰάν στερηθῆς; ce rost are (sau merită) să trăiești, dacă ești lipsit de toate acestea?*

[v. ἄγω, cf. lat. *agere*]

ἄξιό-σκεπτος, *ov adj.* vrednic de luat în seamă, demn de considerație: XEN. *HG*6.1.13. [ἄξιος, σκέπτομαι]

ἄξιο-σπούδατος, *ov adj.* |comp. -ότερος| vrednic de sârguință, care merită efortul *sau* preocuparea: XEN. *Lac.*10.3, PLUT. *M.Sc.*

[ἄξιος, σπουδάζω]

ἄξιο-στράτηγος, ον [ἄτ] *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| vrednic de comandă sau de a fi comandant (general): XEN. An.3.1.24, ARR. An.4.11.5.

[ἄξιος, στρατηγός]

ἄξιο-τέκμαρτος, ον *adj.* |comp. -ότερος| care are valoarea de dovadă, doveditor, convingător: XEN. Mem.4.4.10.

[ἄξιος, τεκμαίρομαι]

ἄξιο-τίμος, ον *adj.* |superl. -ότατος| vrednic de cinste, care merită stimă, prețuit: APP. BC3.19.

[ἄξιος, τιμῆ]

ἄξιο-φίλητος, ον *adj.* vrednic de a fi iubit, demn de dragoste: XEN. Oec.10.3.

[ἄξιος, φιλέω]

ἄξιο-χρεως, εων *adj.* |gen. -εω; comp. -εώτερος, superl. -εώτατος| {ion. ἀξιοχρεως, -ον} **I** 1 potrivit, suficient, destul, bun: (pretext) HDT. 1.156, (motiv) id. 3.35, (+ πρόσ și ac.) PLB. 1.19.1, PLUT. Caes.56.1. **2** (despre pers.) vrednic de încredere, sigur: (în context obscen) ἐγγυητάς σοι καταστήσω δύο ἀξιοχρεως AR. Ec.1065 o sā-ti dau doi chezași de încredere; PLAT. Ap.38b, id. Lg.914d. **3** (+ gen.) vrednic de: DEM. 8.49. **4** (+ inf.) capabil, în stare să: HDT. 4.126, THUC. 5.13, ἢ οὐκ ~ ὁ θεός ... μίασμα λῦσαι; EUR. Or.597 oare zeul nu este în stare să șteargă o întinăciune? **II** important, însemnat: (despre o cetate) THUC. 1.10, ἐπ' ἀξιοχρεοῖς ἀμαρτήμασιν IOS. B12.143 pentru păcate (destul de) grele; (despre pers.) HDT. 5.111.

[ἄξιος, χρέος]

ἄξιώ-ω, vb. |impf. ἤξιουν, viit. ἀξιώσω, aor. ἤξισα, pf. ἤξισκα| **I** 1 a socoti vrednic, a considera demn (pe cineva de ceva), a învrednici: (+ ac. pers. și gen. lucru) οὐδὲ ἀνακρίσιος ἤξιώσε τὸν φέροντα τὴν ἀγγελίην HDT. 3.53 nu-l învrednici pe mesager nici măcar cu o cercetare; εἶπερ ἡμᾶς ἀξιοῖ λόγου τινὸς γυνή EUR. Med.962 dacă soția mă consideră demn de o oarecare considerație (= mă apreciază); τοὺς Ἰουδαίους ... μηδὲ ταφῆς ἀξιώσαι LXX 2Mac.9.15 a nu-i socoti pe iudei vrednici nici de mormânt: (pas.) μέγα μὲν ποιεῦμαι ἀξιούμενος θυγατρός τῆς σῆς HDT. 9.111 consider o mare onoare faptul că sunt socotit vrednic de fiica ta. **2** (concr.) a prețui, a evalua: ὀπόσις ἂν τιμῆς ἀξίωση τὸ πωλούμενον PLAT.

Lg.917d potrivit prețului la care a evaluat marfa de vânzare. **3** (fig.) a aprecia, a prețui, a cinsti: (+ ac. pers. și dat. instr.) τοιοῖσδὲ τοῖ νιν ἀξιώ προσφθέγμασιν AESCH. Ag.903 de aceste nume îl socotesc vrednic (= cu aceste nume îl cinstesc); (+ ac.) οὐ γὰρ ἤξιου τοὺς μηδένας SOPH. Ai.1114 nu-i prețuia pe neica nimeni. **II** 1 a socoti potrivit sau vrednic sau cuvenit, a accepta, a vrea: (+ inf.) οὐκ ἀξιώ μνησθῆναι HDT. 2.20 nu socotesc vrednic să pomenească; τῆς ἐκείνων δουλείας ... μετέχειν οὐκ ἤξιώσαν LYS. 2.64 au considerat nevrednic (= nu au acceptat, au refuzat) să ia parte la sclavia acesor oamenii; οὐκ ἀξιώσαντες ... τοῦτο παθεῖν THUC. 1.102 socotind că nu merită să sufere acest [tratament]; ἀξιώσαι ἀνδρὸς ἀθλίου θιγεῖν SOPH. OT1413 binevoii să atingeți un om nenorocit! **2** a îndrăzni, a curteza: ἀξιώσαι Περσικῶ στρατεύματι μάχην συνάψαι AESCH. Pers.335 a îndrăzni să lege luptă cu armata persană; ἀντιστῆναι οὐδεῖς ... ἡμῖν ἤξιώσεν THUC. 7.63 nici unul n-a îndrăznit să se împotrivescă. **3** a pretinde, a cere: (+ ac. pers. și inf.) αὐτὸν ἀξιοῦν ... ἰέναι HDT. 2.162 îi cerea să meargă; ὑμᾶς ... ἀξιοῦντες οὐ ξυμμαχεῖν, ἀλλὰ ξυναδικεῖν THUC. 1.39 cerându-vă să le fiți aliați nu în lupte, ci în nedreptăți; ἀξιώ ὑμᾶς ἀλλήλους διδάσκειν PLAT. Ap.19d vă rog (sau consider potrivit) să vă informați unii pe alții; (+ inf.) εἶπερ ἀξιοῦμεν ἐλεύθεροι εἶναι XEN. Cyr.8.1.4 dacă pretindem a fi liberi; (+ ac. pers. și conj.) ἀξιώ σε, μὴ ὀκνήσης ἐλθεῖν πρὸς με LXX Nu.22.16 rogu-te, nu pregeta să vii la mine; (+ ac. lucru) PLAT. R.406d. **4** a considera, a socoti, a susține, a crede: ἀξιοῦντες ἀδικέεσθαι HDT. 6.87 socotind că sunt nedreptății; ἐκότεροι νικᾶν ἤξιουν THUC. 1.54 și unii și alții se socoteau învingători (sau pretindeau victoria); ποῖον δὲ κέρδος ἀξιοῖς ἤκειν φέρων; SOPH. OC579 și ce castig crezi că aduce? **III** (log.) a susține ca axiomă: ARSTT. APr.41b10.

[ἄξιος]

ἄξιομα, ατος, τό *subst.* **I** 1 demnitate, considerație, reputație, prestigiu, vază: EUR. Supp.424, ὢν ἐν ἀξιώματι ὑπὸ τῶν ἀσπῶν THUC. 6.15 bucurându-se de considerație din partea cetățenilor; οἱ ἐν ἀξιώματι THUC. 4.86 oamenii de vază; τὸ τῆς πόλεως ~ DEM. 18.149 prestigiul cetății. **2** valoare,

calitate: (despre soldați) νομίζων ὑποδεεστέρους εἶναι, οὐ τῷ πλήθει ... ἀλλὰ τῷ ἀξιώματι THUC. 5.8 *considerând că sunt inferiori nu în privința numărului, ci în privința calității*. 3 cinstire, cinste, onoare: γάμων Κρεούσης ἀξίωμ' ἐδέξατο EUR. *Ion*62 *a primit cinstea căsătoriei cu Creousa*; EUR. *Or*.9. 4 demnitate, rang: ISOC. 19.7, ~ ἰππικὸν ἔχων PLUT. *Pomp*.23.1 *având rangul de cavaler*; ὕβρισε τὸ ~ IOS. *A14*.238 *și-a făcut rangul de ocară*. II I ceea ce este considerat potrivit sau de cuviință, de unde normă, vrere, hotărâre: (a zeilor) SOPH. *OC*1452, (a străbunilor) DEM. 18.210, δώσει μετὰ ἀξιώματος LXX *Ex*.21.22 *va plăti potrivit hotărârii (judecătorilor)*. 2 pretenție, cerere, rugă: SOPH. *OC*1459, LXX *Ps*.118.170. III I (filos., log., mat.) axiomă: ARSTT. *Metaph*.997a7. 2 (log., gram.) propoziție, aserțiune, enunț: PLUT. *M*.1009c.

[ἀξίωω]

ἀξιοματικός, ἢ, ὄν *adj.* I I care arată demnitate sau bună cuviință, demn, respectabil: PLB. 10.18.8, PLUT. *Alex*.12.4. 2 de rang înalt: (subst.) οἱ ἀξιοματικοί PLUT. *M*.617d *oamenii de vază*. II care exprimă o cerere sau o rugămintă, rugător: PLB. 20.9.9.

[ἀξίωμα]

ἀξίως, *adv.* I în chip vrednic, demn (de): (+ gen.) ἐμάχοντο ~ λόγου HDT. 6.112 *se luptară în chip vrednic de pomenit*; οὔτε εἴωτοῦ ~ HDT. 3.125 *în chip nedemn de sine*; ~ τῆς Σπάρτης THUC. 1.86 *într-un mod demn de Sparta (= așa cum cere prestigiul Spartei)*; (abs.) SOPH. *OT*133, EUR. *IA*1466. II pe merit, după cuviință: THUC. 3.40.

[ἀξίως]

ἀξίωσις, εως, ἢ *subst.* {ion. gen. -ιος} I I reputație, prestigiu, faimă: EUR. *Fr*.15, THUC. 1.138. 2 demnitate, cinste, rang: PLAT. *Def*.412e. 3 valoare, sens: τὴν εἰωθυῖαν ἀξίωσιν τῶν ὀνομάτων THUC. 3.82 *valoarea obișnuită a cuvintelor*. II I voință, bunăvoință: HDT. 6.130. 2 apreciere, considerație, opinie, idee: THUC. 2.88. 3 pretenție, cerere, revendicare: THUC. 1.37, PLB. 1.67.10, ἔγγραφους ἀξιώσεις PLUT. *Demetr*.42.4 *petiții scrise*.

[ἀξίωω]

ἀξιωπτεόν, *adj.vb.* I trebuie socotit vrednic sau potrivit: (+ ac.) ARSTT. *EN*1159b18. II trebuie pretins, trebuie susținut (ca axiomă), trebuie postulat: ARSTT. *Top*.109b27.

[ἀξίωω]

ἀ-ξόανος, ὄν *adj.* lipsit de imagini sculptate sau de statui: (despre temple) LUC. *Syr*:D.3. [ἀ-, ξόανον]

ἀξον-ήλατος, *adj.* mânat de osie, care se rotește pe osie: (despre butucii roților) AESCH. *Supp*.181.

[ἀξων, ἐλαύνω]

ἀ-ξοος, ὄν *adj.* care nu este netezit: CALL. *Fr*.100.2.

[ἀ-, ξέω]

ἀ-ξυγκρότητος, ὄν *adj.* nebătut împreună, neîmbinat, (fig.) neantrenat să vâslească împreună: (despre echipajul unei corăbii) THUC. 8.95.

[ἀ-, συγκροτέω]

ἀξύλια, ας, ἢ *subst.* {ep. ion. -ίη} lipsă de lemn: HES. *Fr*.314, CALL. *Fr*.176.4.

[ἀξυλος]

ἀ-ξύλος, ὄν *adj.* I din care nu s-au tăiat lemne, des, stufos sau (cu ἀ- intensiv) plin de lemne: (despre o pădure) IL. 11.155. II care duce lipsă de lemn, fără păduri: (despre țări, regiuni) HDT. 4.61, XEN. *Ath*.2.12.

[ἀ-, ξύλον]

ἀξυμ-, ἀξυν-, v. ἀσυμ-, ἀσυν-

ἀξύστατος, v. ἀσύστατος

ἀξω, ind. viit. act. de la ἄγω sau ἄγνυμι

ἀξων, ονος, ὄ *subst.* I I osie a carului, ax: (din fier) IL. 5.723, (din lemn de stejar) id. 5.838, HES. *Op*.424, AESCH. *Th*.153, PLAT. *Th*.207a ș.a. 2 (geom.) axă a conului: ARSTT. *Mete*.375b22. 3 ax al cerului sau al lumii: ARSTT. *Mu*.391b26, PLUT. *M*.923a. 4 (fig.) curs, cale (de acțiune): LXX *Pr*.2.9. II (la Atena) placă de lemn, pivotantă, pe care erau scrise legile lui Solon: DEM. 23.31, (pl.) PLUT. *Sol*.25.1.

[v. lat. axis]

ἀοζέω, vb. a sluji: AESCH. *Fr*.270.

[ἀοζος]

ἀ-οζος, ου, ὄ *subst.* slujitor, ajutor: (într-un sacrificiu) AESCH. *Ag*.231.

[ἀ-, ὀδός]

αοιδή, v. ᾠδή

αοιδιάω-ῶ, vb. [doar prez.] (poet.) a cânta: (despre nimfa Calypso) OD. 5.61, (despre Kirke) id. 10.227.

[αοιδός]

αοίδιμος, ὄν *adj.* I cântat, vrednic de cântare sau de cinstire, (motiv) de cântec, faimos, celebru: ὡς ... ἀνθρώποισι πελώμεθ' αοιδίμοι ἐσσομένοισι IL. 6.358 *ca să ajungem de*

cântec pentru oamenii ce o să vină: γᾶς ὀμφαλὸν παρ' αἰοῖδιμον Pl. P.8.59 *la vestitul buric al pământului*; ~ ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα HDT. 2.135 *faimoasă în toată Grecia*: CALL. *Lav.Pall.* 121, LXX 4Mac. 10.1 §.a. **II** câştigat sau biruit prin cântec: (despre prada Sfīnχului) SOPH. *El.* 471.

[αἰοιδίη, αἰοιδιάω]

αἰοιδός, v. ᾠδός

ἀ-οίκητος, ov *adj.* **I I** nelocuit, pustiu: (despre țări, regiuni) HDT. 2.34, PLAT. *Lg.* 778b, LXX *Deut.* 13.17, PLB. 2.15.10. **2** de nelocuit, nelocuibil: ISOC. 15.22, ARSTT. *Mete.* 362b9. **II** (despre pers.) fără casă, fără adăpost: DEM. 45.70.

[ἀν-, οἰκέω]

ἀ-οικος, ov *adj.* **I** fără casă sau adăpost sau familie: θῆτά τ' ᾄοικον ποιεῖσθαι ... κέλομαι Hes. *Op.* 602 *te sfătuiesc să-ți faci rost de un argat fără casă*; SOPH. *Tr.* 300, PLAT. *Smp.* 203d. **II** care nu este cu adevărat o casă, sc. neprimitor, sărman: (despre o peșteră) SOPH. *Ph.* 534.

[ἀ-, οἶκος]

ἀ-οινος, ov *adj.* **I** lipsit de vin, fără vin: (despre libații) AESCH. *Eu.* 107, PLAT. *Phlb.* 61c, (comp.) τροφή ... αἰνοτέρα ARSTT. *Pol.* 1336a8 *alimentație cât mai săracă în vin*. **II** care nu produce vin: (despre o regiune) XEN. *Cyr.* 6.2.26. **III** care nu bea vin: (despre Eryni) SOPH. *OC* 100.

[ἀ-, οἶνος]

ἀοκνία, ας, ἡ *subst.* {ion. -ίη} nepreget, îndurare fără șovăire: PLUT. *M.* 129f (Hippocrates ap.).

[ἀοκνος]

ἀ-οκνος, ov *adj.* |superl. -ότατος| **I** care nu pregetă, neșovăitor, hotărât, activ, harnic: (despre pers.) Hes. *Op.* 495, SOPH. *Ai.* 563, XEN. *Cyr.* 2.1.31, LXX *Prov.* 6.11a, (+ πρὸς și ac.) ἄοκνοι πρὸς ὑμᾶς μελλήτας THUC. 1.70 *ei sunt hotărâți, iar voi șovăielnici*. **II** care nu se gândește dinainte, neprevăzător, fără teamă de: (+ gen.) SOPH. *Tr.* 841.

[ἀ-, ὄκνος]

ἀοκνω, *adv.* |superl. -ότατα| fără preget, fără șovăială: PLAT. *Lg.* 649b, DEM. *Ep.* 3.4, PLB. 31.8.8, (superl.) XEN. *Cyr.* 1.4.2.

[ἀοκνος]

ἀολλής, ἐς *adj.* |doar pl.| adunat, strâns laolaltă, împreună, în grup compact, grămadă: ὑπέμειναν ἀολλέες οὐδὲ φόβηθεν IL. 5.498 *au rămas laolaltă, fără să fugă*; OD. 3.412,

THEOC. 12.30, (despre doar două persoane) SOPH. *Tr.* 513, (despre albine) A.RH. 2.132, (despre lucruri) OD. 8.394.

[v. ἀλής]

ἀολλίζω, vb. a strânge (laolaltă), a aduna: IL. 6.270, A.RH. 1.863, (med.-pas.) ἐπεὶ δὴ πάντες ἀολλίσθησαν IL. 19.54 *după ce s-au strâns cu toții laolaltă*; CALL. *Del.* 18.

[ἀολλής]

ἄοπλος, ov *adj.* **I I** neînarmat, fără arme (grele): (despre soldați) THUC. 4.9, PLUT. *Cam.* 23.7. **2** (spec.) care nu este prevăzut cu coase: (despre care de luptă) XEN. *Cyr.* 6.4.16. **II** (fig.) lipsit de apărare, neînarmat, dezarmat: PLAT. *Pr.* 321c, DEM. 13.15, (despre spate) XEN. *Cyr.* 3.3.45.

[ἀ-, ὄπλον]

ἄορ, ἄορος, τό [ᾱ- în formele bisilabice IL. 14.385 etc., dar ᾱ- Hes. *Sc.* 221; în formele trisilabice ᾱ- IL. 11.240 și ᾱ- IL. 10.484] *subst.* |var. ἄορ Hes. *Sc.* 221; ac. pl. masc. ἄορας Od. 17.222| **I** sabie, paloș: IL. 10.484, OD. 8.403, Hes. *Th.* 283, SOPH. *El.* 476 etc. **II** armă: (despre trident) CALL. *Del.* 31.

[v. ἀείρω.]

ἀορᾶσία, ας, ἡ *subst.* lipsă a vederii, nevvedere, orbire: LXX *Gen.* 19.11, (fig.) PLB. 12.25g.4.

[ἀόρατος]

ἀ-όρᾶτος, ov *adj.* **I I** care nu se vede, nevăzut, invizibil: (despre suflet) PLAT. *Ti.* 46d, (despre armonie) id. *Phd.* 85e, (despre voce) ARSTT. *Phys.* 204a4, (despre zeul unic) ~ ἡμῖν XEN. *Mem.* 4.3.13 *nevăzut pentru noi*; (despre locuri) PLB. 3.36.7, (despre comori ascunse) LXX *Is.* 45.3, (subst.) τὸ ἀόρατον PLAT. *Sph.* 246a *invizibilul, lumea nevăzută*. **2** (fig.) neprevăzut, imprevizibil: (despre vizitor) ISOC. 1.29. **II** nevăzător, care nu a văzut sau nu a cunoscut: (+ gen.) PLB. 2.21.4, id. 3.108.6.

[ἀ-, ὄρατός]

ἀοράτως, *adv.* fără a (putea) fi văzut, în mod invizibil: IOS. *B17.* 345.3, PLUT. *M.* 1029d.

[ἀόρατος]

ἀοργησία, ας, ἡ *subst.* **I** neirascibilitate, impasibilitate, indiferență: ARSTT. *EN* 108a8, id. *MM* 1.22.1. **II** înfrânare a mâniei, calm: (titlul unei lucrări de Plutarh) PLUT. *M.* 452d.

[ἀόργητος]

ἀ-όργητος, ov *adj.* **I** neirascibil, indiferent, impasibil, flegmatic: ARSTT. *EN* 108a8. **II**

lipsit de mânie, calm, liniștit: PLUT. *M.*464c, LUC. *Herm.*12, (subst.) PLUT. *M.*10b.

[ἀ-, ὀργάω]

ἀοργήτως, *adv.* fără mânie, cu calm, în liniște: IOS. *A13.*19, LUC. *Demon.*51.

[ἀοργητος]

ἀοριστέω-ῶ, *vb.* I a fi nedeterminat: ARSTT. *Pr.*941b26. II (despre pers.) a fi nehotărât, a nu avea idei precise: ARSTT. *Pr.*917b2.

[ἀοριστος]

ἀοριστία, *ας*, ἡ *subst.* caracter nedefinit sau nedeterminat, nedeterminare: ARSTT. *Mete.*361b34.

[ἀοριστος]

ἀ-ὄριστος, *ov adj.* I I care nu are hotare (precise), fără granițe, nedelimitat: (despre un teritoriu) THUC. 1.139. 2 nehotărât, nedeterminat, nedefinit, indefinit: PLAT. *Lg.*643d, ARSTT. *Metaph.*1087a17. 3 fără limită (de timp), nelimitat: (despre durata unor funcții) ARSTT. *Pol.*1275a26, εἰς ἀόριστον LUC. *Nigr.*26 *pe duratā nelimitatā (sau nedeterminatā)*. 4 fără limite, fără margini, nemăsurat, infinit: (despre puterea tiraniei) ARSTT. *Rh.*1366a2, (despre bogăție) PLUT. *Crass.*2.9. 5 neprecizat: DEM. 4.36. 6 imprecis: IOS. *Ap.*2.155. 7 (gram.) nedeterminat, indefinit: ARSTT. *Int.*16a32. II indeterminabil: ARSTT. *APr.*32b19, PLB. 10.43.6.

[ἀ-, ὀρίζω]

ἀορίστως, *adv.* în mod nedeterminat: PLAT. *Lg.*916e, ARSTT. *deAn.*434a4.

[ἀοριστος]

ἀ-ορνος, *ov adj.* fără pășari, de care pășările nu se apropie: (despre vârfuri foarte înalte) PLUT. *M.*327c.

[ἀ-, ὄρνης]

ἀορτή, ἤς, ἡ *subst.* I (medic.) aortă: ARSTT. *HA*495b7, id. *PA*667b13. II (dub.) desagă, traistă: MEN. *Fr.*331.

[ἀείρω]

ἀορτήρ, ἦρος, ὁ [ᾱ-] *subst.* |dat. pl. ἀορτήρεσσι| curea, cingătoare, centură, bandulieră: (de care se prinde sabia) IL. 11.31, OD. 11.609, (pt. traistă) id. 13.438.

[ἀείρω]

ἀ-οσμος, *ov adj.* inodor: ARSTT. *Sens.*443a10.

[ἀ-, ὀσμή]

ἀοσσητήρ, ἦρος, ὁ *adj., subst.* (persoană) care vine în ajutor; ajutor, apărător: IL. 15.254, id. 22.333, OD. 4.165, A.RH. 1.471.

[ἀοσσεῶ, cf. lat. *socius*]

ἀ-ουτος, *ov adj.* care nu a fost rănit, teafăr, nevătămat: IL. 18.536, HES. *Sc.*157.

[ἀ-, οὐτάω]

ἀ-ὄκλητος, *ov adj.* nesupărător, netulburat, calm, liniștit: (subst.) LUC. *Par.*11.

[ἀ-, ὀχλέω]

ἄπα, ὁ *subst., indecl.* |var. ἄππα| (fam.) tată, tătuc: CALL. *Dian.*6.

[v. πάππα]

ἀπαγγελία, *ας*, ἡ *subst.* I I mesaj (de răspuns), vestire, înștiințare, informare, raport: DEM. 19.5, PLB. 10.43.4, ἀπαγγελίαν ποιεῖσθαι PLB. 23.9.8, IOS. *A118.*320 *a face o dare de seamă, a raporta*. 2 relatare, povestire, expunere: (istorică) THUC. 3.67, (literară) PLAT. *R.*394c, ARSTT. *Po.*1449b26.

II stil, expresie: τὸ τῆς ἀπαγγελίας κάλλος IOS. *A114.*2 *frumusețea expresiei*; PLUT. *M.*45a, id. *Dem.*2.4.

[ἀπαγγέλλω]

ἀπ-αγγέλλω, *vb.* |viit. -ελῶ, aor. ἀπήγγελα, pf. ἀπήγγελκα; pas. aor. ἀπηγγέλθην (tard. ἀπηγγέλην), pf. ἀπήγγεμαι| {impf. iter. 3sg. ἀπαγγέλλεσκε II. 17.409} I I a aduce vești sau un răspuns, a da (de) veste, a vesti, a anunța, a raporta: (abs.) OD. 9.95, HDT. 1.78, (+ ac. și dat.) ἀπαγγεῖλαι ... χρή μῦθον Δαναοῖσι IL. 9.627 *trebuie să vestim [această] vorbă Danailor*; (+ ac.) PI. *P.*6.18, HDT. 3.25, (+ prep.) ὅπως ... πάντ' ἀπαγγελεῖ τάδε πρὸς τοὺς κρατοῦντας AESCH. *Ch.*266 *să dea de veste toate aceastea celor ce au puterea*; ἀπήγγελλεν ἐς τὰς Ἀθήνας ... περί αὐτῶν THUC. 4.122 *a adus la Atena veste despre cele petrecute*; (+ ὅτι sau ὡς, tard. πῶς) HDT. 1.127, LYS. 9.6, NT *Lc.*8.36, (+ inf.) ἔθνεσιν ἀπήγγελλον μετανοεῖν NT *Fp.*26.20 *neamurilor le-am vestit să se pocăiască*; (pas.) ὡς αὐτῷ ἀπηγγέλεθι ... ὁ νέκυς ἐκκεκλεμμένος HDT. 2.121ε.1 *când i s-a dat de știre că leșul a fost furat*. 2 a relata, a povesti, a transmite, a face cunoscut, a expune, a spune (în mod public, deschis sau cu voce tare): ἀπαγγείλαντες τὰ ποτε ρηθέντα ὑπὸ τῶν ἱερέων PLAT. *Criti.*108d *dacă putem povesti cele spuse cândva de preoți*; ARSTT. *Po.*1448a21, DEM. 21.72, (pas.) PLB. 1.15.11. 3 a transmite, a traduce: ἀπήγγελλεν ὁ γραμματεὺς ἃ εἶπεν ὁ Ἀθηναῖος XEN. *HG*7.1.37 *secretarul a tradus cele ce a spus atenianul*; PLUT. *Cat.Ma.*12.7. II a explica,

a interpreta, a desluși: οὐκ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων αὐτὸ τῷ Φαραῶ LXX *Gen.41.8 nu a fost nimeni care să i-l deslușească* (sc. visul) lui Faraon; (o ghicitoare) LXX *Jud.14.12. III* a proclama, a declara: (război) PLB. 3.10.1. [ἀπό, ἀγγέλλω]

ἄπαγε, (imper.) v. ἀπάγω

ἀ-πάγής, ἑς *adj.* I neîntărit, moale: (despre căciuli de păsle) HDT. 7.61. II fără consistență, fluid, lichid: (despre apă) PLUT. *M.949b*. [ἀ-, πήγνυμι]

ἀπ-ἀγίνέω-ῶ, *vb.* I a duce, a căra: (mărfuri) HDT. 1.1. II a plăti: (tribut) HDT. 3.89. [ἀπό, ἀγινέω]

ἀπαγόρευσις, εως, ἡ *subst.* I interdicere, interdicție: PLUT. *M.291a*, IOS. *Ap.1.90*. II oboseală, extenuare: PLUT. *Ant.45.5*, LUC. *Anach.37*. [ἀπαγορεύω]

ἀπαγορευτέον, *adj.vb.* trebuie renunțat sau cedat: LUC. *Herm.47*. [ἀπαγορεύω]

ἀπαγορευτικός, ἡ, ὄν *adj.* care interzice, prohibitiv: PLUT. *M.1037f*. [ἀπαγορεύω]

ἀπ-ἀγορεύω, *vb.* [imperf. ἀπιγόρευον, viit. ἀπαγορεύσω, aor. ἀπιγόρευσα, pf. ἀπιγόρευκα; *pas.* aor. ἀπιγορεύθην, pf. ἀπιγόρευμαι] {forme supletive în att.: viit. ἀπερῶ (ion. ἀπερέω), aor.2 ἀπειπον (rar aor.1 ἀπεῖπα), pf. ἀπεῖρηκα, *pas.* aor. ἀπερρήθην} I (*trans.*) a interzice, a opri: (+ ac.) HDT. 3.124, τὸν γὰρ νόμον οὐ ταῦτ' ~ LYS. 10.6 *căci legea mi o interzice*; (frecv. + μή și inf.) βασιλεὺς Δαρεῖος ἀπαγορεύει ὑμῖν μὴ δορυφορεῖν Ὀροίτην HDT. 3.128 *regele Darius vă oprește să mai stați de strajă lui Oroites*; ἀπαγορεύω μὴ ποεῖν ἐκκλησίαν AR. *Ach.128 mă opun să se mai țină adunare*; (+ μή și conjct. sau opt.) ἔμοιγε ἀπιγόρευες ὅπως μὴ τοῦτο ἀποκρινοίμην PLAT. *R.339a pe mine m-ai oprit să dau acest răspuns*; (+ ac. și inf.) XEN. *Cyr.1.4.14*, (*pas.*) τὰ ἀπιγορευμένα ARSTT. *Pol.1336b9 cele interzise*; LXX *4Mac.1.34. II (intrans.)* I a renunța la: (+ dat.) ἐπειδὴ ἑώρα Λακεδαιμόνιους τῷ κατὰ θάλατταν πολέμῳ ἀπαγορευόντας PLAT. *Mx.245b vâzând că lacedemonienii renunță la războiul pe mare. 2* a obosi, a osteni, a ceda: (despre dropii) πέτονται βραχὺ ὥσπερ πέρδικες καὶ ταχὺ ἀπαγορεύουσι XEN. *An.1.5.3 zboară scurt, ca potârnichile, și obolesc repede*: (+ part.)

οὔτε λέγων οὔτ' ἀκούων περὶ ἐκείνου οὐδεὶς ἀπαγορεύει XEN. *Cyr.1.16 nimeni nu ostenește să povestească sau să asculte povestindu-se despre el*; ISOC. 10.56. 3 a renunța, a ceda, a se lăsa: PLAT. *R.368c*, XEN. *An.5.8.3*, πρὸς μηδένα τῶν πόνων ~ PLUT. *Caes.17.1 a nu se da în lături de la nici o muncă*: (*subst.*) τὰ ἀπαγορευόντα XEN. *Cyr.6.2.33 lucruri care cedează* (sc. care devin inutilizabile).

[ἀπό, ἀγορεύω]

ἀπ-ἀγρίομαι-οῦμαι, *vb.* I a deveni sălbatic, a se sălbătici (cu totul): (despre animale) PLAT. *Plt.274b*, (despre oameni) SOPH. *Ph.226*, ARSTT. *EN1148b22. II (fig.)* a se sălbătici, a se înfuria: (despre mare) AESOP. 1.178, (despre suflet) PLUT. *Tim.1.6*.

[ἀπό, ἀγρίω]

ἀπαγρονίζω, *vb.* a desugruma, a da drumul, a desprinde (dintr-un laț): LUC. *Lex.11*.

[ἀπάγχω]

ἀπ-ἀγχω, *vb.* [aor. ἀπήγξα] I I a strangula, a sugruma, a spânzura: (despre un câine la vânătoare) ὁ μὲν λάε νεβρὸν ἀπάγχων OD. 19.230 *unul ținea puiul de cerb, sugrumându-l*; AR. *Pax795*, PLB. 16.34.9. 2 (fig.) a sufoca, a gătui (de mânie), a enerva (de moarte): AR. *V.686*, (med.) id. *Nu.988. II (med.)* a se spânzura: AESCH. *Supp.465*, HDT. 2.131, ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγχοντο THUC. 3.81 *unii s-au spânzurat de coraci*; LXX *2Rg.17.23*.

[ἀπό, ἀγχω]

ἀπ-άγω, *vb.* [viit. -άξω, aor.2 ἀπήγαγον (tard. aor.1 ἀπήξα); *pas.* viit. ἀπαχθήσομαι, aor.1 ἀπήχθην, pf. ἀπήγμαι, m.m.c.p. 3sg. ἀπήκτο] I I a duce cu sine sau dintr-un loc (în altul): ἀπάγουσι βόας καὶ ἴφια μῆλα OD. 18.278 *mână [cu ei] vite și oi grase*; ἀπάγετ' ἐκτόπιον ὅτι τάχιστά με SOPH. *OT1340 duceți-mă de aici cât mai degrabă!*; τὰ κτήνη μετ' αὐτῶν ἀπήγαγον PLB. 4.4.1 *ii luară împreună cu vitele*; (despre obiecte) ἐν ἀριστερᾷ μὲν τόξον ~ PLAT. *Lg.795a a duce arcul în mâna stângă*; ἀπήγαγεν πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ LXX *Gen.31.18 a dus cu sine toate averile sale. 2* a răpi, a robi: γυναικας καὶ παῖδας ἀπήγαγον IOS. *AI9.247 au luat ca robi femei și copii*; LXX *Ps.136.3. 3 (gener.)* a duce, a conduce: ἤξσαντο ... θεορίαν ἀπάξειν εἰς Δῆλον PLAT. *Phd.58b fägăduiră să ducă o procesiune la Delos. 4 (jur.)* a duce, a târi (la judecată, la închisoare

sau la moarte): εἴ τις σοῦ λαβόμενος ... εἰς τὸ δεσμοκτήριον ἀπάγοι PLAT. *Grq.*486a *dacă te-ar lua cineva să te ducă la închisoare*; ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα NT *Mc.*14.53 *L-au dus pe Iisus înaintea arhierelui*; (*fără prep.*) ἀδικεῖτε τὴν ἐκκλησίαν τὸν ἄνδρ' ἀπάγοντες AR. *Ach.*57 *arestând acest om, sfidați Adunarea*. **5** (milit.) a retrage (oastea, soldații): HDT. 1.164, THUC. 1.28, ἀπήγαγε τὸ στράτευμα καὶ διέλυσε XEN. *HG4.*7.7 *isi retrase armata și o demobiliză*. **6** a îndepărta, a abate: ἀπαγαγὼν αὐτὸν τῆς ὁδοῦ ἔξω XEN. *Cyr.*5.5.7 *trăgându-l la o parte din drum*; (fig.) ἐπειρῶτο ... ἀπὸ τῶν παρόντων δεινῶν ~ τὴν γνώμην THUC. 2.65 *încerca să le îndepărteze gândurile de la greutățile prezente*. **7** a duce, a conduce, a împinge la: ὁ μάντις ... ἐμέ ἀπήγαγ' ἐς τοιάσδε θανασίμους τύχας AESCH. *Ag.*1276 *prorocul m-a dus spre acest destin de moarte*; (intrans.) ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν NT *Mt.*7.13 *calea ce duce la pierire*. **8** (part. pf. pas.) a se termina: ἐς ὃξυ ἀπηγμένως HDT. 7.64 (*turbane*) *ascuțiți la vârf*. **9** (log.) a reduce: (la imposibil) ARSTT. *APr.*29b8. **II** **1** a aduce, a conduce (ἴναροι, acasă): φῆν δέ οἱ εἰς Ὀπόεντα ... υἱὸν ἀπάξειν IL. 18.326 *am spus că o să-i aduc fiul [ἴναροι] în Opoeis*; OD. 15.436, HDT. 2.122. **2** a aduce (ceva datorat), a plăti: εἰσὶν γε πόλεις χίλιαί αἱ νῦν τὸν φόρον ἡμῖν ἀπάγουσιν AR. *V.*707 *sunt mii de cetăți care acum ne plătesc tributul*; (un sacrificiu) THUC. 5.53. **3** (gener.) a aduce, a conduce: (un prizonier) ἄνδρα τοῦτον ... συλλαβόντες ἀπάγετε παρ' ἐμέ HDT. 2.114 *pe acest om luați-l și aduceți-l la mine*. **III** (med.) a-și (a)duce, a-și lua: (fiul) AR. *Nu.*1105, (slujitorii, bunurile) XEN. *An.*6.6.1, (spec.) (soție) ἀπαγαγέσθαι τὴν παρθένον πριάμενον HDT. 1.196 *a-și duce acasă fata cumpărată*. **IV** (intrans., subint. εαυτὸν) a se duce, a pleca: (imper.) ἀπαγε ἐς μακαρίαν AR. *Eq.*1151 *du-te la naiba!*

[ἀπό, ἄγω]

ἀπάγωγῆ, ἡς, ἡ *subst.* **I** **1** faptul de a duce cu sine *sau* dintr-un loc, (milit.) retragere: XEN. *An.*7.6.5. **2** răpire: LUC. *Phal.*1.3. **3** (jur.) a arestare: (despre cineva prins în flagrant delict și dus înaintea unui magistrat) LYS. 13.85, DEM. 24.113, (despre cineva dus la închisoare) PLB. 5.27.5, LXX *Izr.*8.24. **b** cerere *sau* mandat de arest:

LYS. 13.85-6. **4** (log.) *reducere*: (la absurd) ARSTT. *APr.*Po.29b6. **5** *ducere*, *împingere*: PLUT. *M.*22b. **II** *plată*: (a tributului) HDT. 1.6, IOS. *AI*13.374.

[ἀπόγω]

ἀπαδεῖν, (ion.) inf. aor. de la ἀφανδάνω **ἀπ-αδικέω-ω**, *vb.* a reține pe nedrept: LXX *Deut.*24.14.

[ἀπό, ἀδικέω]

ἀπ-ᾶδω, *vb.* |viit. -ᾶσομαι| **I** (muz.) a cânta în dezacord, a falsa: ὄλη γε ἄρμονία ~ PLAT. *Lg.*802e *a cânta în dezacord cu întreaga armonie*; ARSTT. *Pr.*919b23, (+ ac.) LUC. *Icar.*17, (abs.) PLAT. *Hp.*Mi.374c. **II** (fig.) **1** a distona, a fi în dezacord *sau* discrepant: PLAT. *Lg.*662b, οὐκ ἀπασόμεθα λέγοντες PLAT. *Ti.*26d *nu vom distona dacă spunem*: (+ πρὸς și ac.) PLUT. *Lyc.*27.4, (+ gen.) LUC. *Anach.*6. **2** a se îndepărta de: (+ ἀπό și gen.) PLAT. *Hp.*Ma.292c. **3** a se deosebi de, a fi inferior: (+ gen.) IOS. *BI*3.508.

[ἀπό, ἀεῖδω]

ἀπ-ᾶείρω, *vb.*, *intrans.* a pleca, a se îndepărta: (med.) (+ gen. și ac. de direcție) ἀπαειρόμενον πόλιος πεδίων IL. 21.563 *luând-o de la cetate spre câmpie*; (act.) EUR. *Fr.*773.68

[ἀπό, ἀείρω]

ἀπ-αθανατίζω, *vb.* a face (pe cineva) nemuritor: PLAT. *Ch.*156d, LUC. *Scyth.*1.

[ἀπό, ἀθανατίζω]

ἀπάθεια, *ας*, ἡ *subst.* **I** faptul de a nu suferi, de a nu fi afectat: (despre lucruri) ARSTT. *Ph.*217b26. **II** **1** lipsă de patimi *sau* de emoții, nepăsare, impasibilitate, indiferență, apatie: (frecv. în sens pozitiv) PLAT. *Def.*413a, ARSTT. *EN*1104b24, τὴν ἐν ἡδοναῖς καὶ πόνοις καὶ ὑπὸ χρημάτων ἀπάθειαν PLUT. *Cor.*1.4 *nepăsarea în plăceri, în suferințe și față de bani*; (în sens negativ) PLUT. *M.*165b. **2** (spec. în filosofia stoică) impasibilitate, calm sufletească, seninătate: PLUT. *M.*82f.

[ἀπαθής]

ἀ-παθής, ἐς *adj.* |comp. -έστερος, superl. -έστατος| **I** **1** care nu suferă *sau* nu a avut de suferit, nepătimitor, neafectat, neatins de: (+ gen.) ~ κακῶν HDT. 1.32 *neatins de rele*; (boli) DEM. 60.33, (cutremurări ale trupului) PLAT. *Phlb.*33e, (+ prep.) ὑπὸ θερμότητος ἀπαθῆ ARSTT. *Mete.*380b10 *neafectate de căldură*. **2** care nu a cunoscut, nu are habar de: (+ gen.) εἰσὶ ... καλῶν μεγάλων ἀπαθέες HDT. 1.207 *habar n-au de mari desfătări*. **3**

(abs.) fără să îi pătit nimic (rău), nevătămat, teafăr: AESCH. *Pers.* 861, PL. *P.* 4.297, HDT. 9.79, ἀπαθεῖς ἀπέναί THUC. 1.26 *a pleca fără să să fi pătit nimic* (sc. *nevătămați, nepedepsiți*). 4 nealterat, nestricat, bun: (despre apă) PLUT. *M.* 725b. 5 (filos.) neafectat sau lipsit de determinări calitative, fără calități: (despre μονάδες „unități, monade”) ARSTT. *Metaph.* 991b26. II care nu are patimi (pasiuni) sau emoții, nepăsător, indiferent, impasibil, insensibil: (în sens pozitiv) ARSTT. *Top.* 125b23, PLB. 1.58.5, πρὸς πᾶσαν ὀργὴν καὶ ἡδονὴν καὶ πλεονεξίαν ~ PLUT. *Brut.* 29.3 *nepăsător față de orice mânia, plăcere și ambiție*; (în sens negativ) ARSTT. *Rh.* 1378a5, (comp.) λίθων ἀπαθέστεροι IOS. *B15.* 417 *mai nesimțitori ca pietrele*. III care este lipsit de suferință sau nu trezește emoții: ARSTT. *Po.* 1453b39.

[ἀ-, πάθος]

ἀπαθῶς, *adv.* cu nepăsare, cu indiferență: PLUT. *Sol.* 20.1, IOS. *A116.* 222.

[ἀπαθής]

ἀ-παιδαγωγῆτος, *ov adj.* I lipsit de îndrumător sau de îndrumare: ARSTT. *EN* 1121b11. II neinstruit, needucat: ARSTT. *Po.* 1338b33.

[ἀ-, παιδαγωγέω]

ἀ-παιδευσία, *αζ, ἡ subst.* I lipsă de educație, de cultură sau de bună creștere, necioplire: THUC. 3.42, (op. παιδεία „educație”) PLAT. *R.* 514a. II ignoranță, neștiință, necunoaștere: PLAT. *Grg.* 527d, δι' ἀπαιδευσίαν ARSTT. *Metaph.* 1006a5 *din pricina ignoranței*. III lipsă de stăpânire, neînfrânare: (+ gen.) THUC. 3.84, LXX *Os.* 7.16.

[ἀπαιδευτος]

ἀ-παιδευτος, *ov adj.* I I needucat, neinstruit, neînvățat, ignorant: (frecv. despre pers.) EUR. *Cyc.* 493, PLAT. *Pr.* 345d ș.a., (+ gen.) τοὺς ἀπαιδευτοὺς μουσικῆς XEN. *Cyr.* 3.3.55 *cei ce nu au primit o educație muzicală*. 2 grosolan, necioplit, prost: ἀπαιδευτον τροφήν PLAT. *Ti.* 86e *proastă educație*; (cuvânt) PLAT. *Phdr.* 269b, (speculații) NT *2Tim.* 2.23. II nestăpânit, neînfrânat: (mânie) IOS. *A119.* 175.

[ἀ-, παιδεύω]

ἀπαιδευτός, *adv.* fără educație, fără învățatură, în mod grosolan: EUR. *Ion* 247, PLAT. *R.* 559d, οὐκ ~ ἀλλὰ νοῦν ἔχοντος IOS. 12.218 *nu ca un [om] needucat, ci inteligent*.

[ἀπαιδευτος]

ἄπαιδία, *αζ, ἡ subst.* {ion. -ίη} lipsă de copii, de urmași: HDT. 6.139, SOPH. *OT* 1024, EUR. *Supp.* 170, IS. 2.7 ș.a.

[ἄπαις]

ἀπ-αιθριάζω, *vb.* a aerisi, *de unde* a însemina, a alunga: (norii) AR. *Av.* 1502.

[ἀπό, αιθριάζω]

ἀπ-αίνυμαι, *vb.* I a prăda, a despuia, a lipsi (pe cineva de ceva): (+ ac. și gen.) IL. 11.582, id. 15.595. II a lua: (de pe foc) CALL. *Fr.* 244.

[ἀπό, αίνυμαι]

ἀπ-αιολέω-ῶ, *vb.* [var. ἀπαιολλάω, -ῶ] a zăpăci, a tulbura, a nedumeri: EUR. *Ion* 549.

[ἀπό, αιολάομαι]

ἀπαιόλη, *ηζ, ἡ subst.* I pierdere (prin înșelătorie), șmecherire: (+ gen.) AESCH. *Fr.* 186. II înșelăciune, șmecherie: (person.) AR. *Nu.* 1150.

[ἀπαιολέω]

ἀπαιόλημα, *ατος, τό subst.* înșelătorie, înșelăciune, șmecherie: AESCH. *Ch.* 1002, SOPH. *Fr.* 1018, AR. *Nu.* 729.

[ἀπαιολέω]

ἀπαιρέω, (ion.) v. ἀφαιρέω

ἀπ-αίρω, *vb.* [viit. ἀπαρῶ, aor. ἀπῆρα (part. aor. ἀπάρας), pf. ἀπῆρα: *pas.* aor. ἀπῆραθη] {ion. impf. iter. ἀπα(ε)ίρεσκον Hdt. 1.186} I (*intrans.*) a lua, a ridica, a îndepărta: (o platformă de lemn) HDT. 1.186, (+ gen.) ἀπαίρε θυγατρὸς φάσγανον EUR. *Or.* 1608 *depărtează sabia de fiica mea*; μελάθρων τῶνδ' ἀπῆραμεν πόδα EUR. *El.* 774 *am ridicat piciorul (= am plecat) din acest palat*; (+ prep.) ἦν ἀπάρωσι τὰς νέας ἀπὸ Σαλαμίνοσ HDT. 8.57 *dacă [grecii] iau corăbiile* (propr. *fac să ridice ancora) din Salamina*: (spec.) ~ τὴν τράπεζαν PLUT. *M.* 702d *a strânge masa*. II (*intrans.*) I a pleca, a se îndepărta, a se duce: (frecv. + prep.) ἀπαίρετ' ... ἀπὸ τῶν καλπίδων AR. *Lys.* 539 *îndepărtați-vă de urnele cu apă*; ἀπῆρεν ἐκ τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν Ἑλλάδα PLUT. *Ant.* 2.7 *plecă din Italia în Elada*; (+ ac.) ἀπῆρομεν πρεσβείαν DEM. 19.163 *am plecat în solie*. 2 (spec.) a a se ridica (în zbor): (despre păsări) ARSTT. *HA* 597b3. b a ridica ancora: HDT. 8.60, THUC. 4.26. c a ridica tabăra, a se retrage: THUC. 5.83.

[ἀπό, αίρω (αείρω)]

ἄ-παις, *αιδος adj.* I care nu are copii, fără urmași: (despre Eryni) Νυκτὸς παῖδες ἄπαιδες AESCH. *Eu.* 1034 *copile fără copii*

(sc. *fecioare*, sau, după alții, *necopile*, *care nu mai sunt tinere*) ale *Noptii*; HDT. 6.38, EUR. *IT*697, (+ gen.) ~ ἔρσενος γόνου HDT. 1.109 *lipsit de copii de parte bărbătească*; PLAT. *Lg*.925c. **II** *fără fiu sau fii*: AESCH. *Pers*.580, HDT. 5.48.

[ἄ, παῖς]

ἄπ-αἴσιος, ον *adj.* nefast, de rău augur: (glas) PLUT. *M*.266d, (colonie) APP. *BCI*.24, (zi) LUC. *Pseudol*.12.

[ἄπό, αἴσιος]

ἄπ-αἴσσω, *vb.* |aor. ἀπήξα| **I** 1 a sări, a țâșni: (+ gen.) κρημονῶ ἀπαΐξας IL. 21.234 *sărind de pe malul abrupt*. 2 a pleca în fugă, a o zbughi: (abs.) SOPH. *Tr*.190, AR. *Ra*.468. **II** (fig.) a se depărta, a se abate (de la ceva): (+ gen.) SOPH. *Ai*.448.

[ἄπό, αἴσσω]

ἄπ-αἰσχύνομαι, *vb.* a fi reținut de rușine, a se sfii, a se jena: PLAT. *Grg*.494c.

[ἄπό, αἰσχύνω]

ἄπ-αιτέω-ῶ, *vb.* |impf. ἀπῆτουν, viit. ἀπαιτήσω, aor. ἀπήτησα, pf. ἀπήτησα; *pas.* aor. ἀπητήτην| a cere (înapoi *sau* în baza unui drept), a solicita (spre restituire), a reclama, a pretinde, a revendica: (fîica) HDT. 1.2, (banii) AR. *Nu*.1247, (morții) THUC. 3.113 etc., οὔτε ἤτησα ... εἰς τὸ ἴδιον τὰ ἐκείνων οὔτε ἄ ὑπέσχου μοι ἀπήτησα XEN. *An*.7.7.39 *nici n-am cerut pentru mine lucrurile ce li se cuveneau lor, nici [măcar] cele ce mi-ai promis mie n-am pretins*; δίκαν ἐξ ἀδίκων ἀπαιτῶ AESCH. *Ch*.398 *cer dreptate de pe urma (sau împotriva) unor nedreptăți*; (+ ac. pers. și ac. lucru) τὴν ἀρχὴν τὸν Δί' ~ AR. *Av*.554 *a cere de la Zeus stăpânirea (lumii)*; (+ inf.) ἀπαιτῶ ... ἡμᾶς ὁμολογεῖν PLAT. *R*.612d *cer să recunoaștem*; (subst.) οἱ ἀπαιτοῦντες LXX *Is*.3.12 *cei care cer plata datoriiilor* (sc. *creditorii*); (*pas.*) {Πο.} ἀπαιτῶ σκιῆπτρα καὶ μέρη χθονός. {Et.} οὐκ ἀπαιτούμεσθ' EUR. *Ph*.602 {Πο.} *Cer înapoi sceptrul și partea mea de pământ*. {Et.} *Nu primesc cererile tale*.

[ἄπό, αἰτέω]

ἄπαιτήσις, εως, ἡ *subst.* cerere (înapoi *sau* în baza unui drept), reclamare, solicitare: HDT. 5.85, DEM. 33.26 ἐπὶ ... τῶν ἰδίων ἀπαιτήσιν χρημάτων IOS. *AI*6.343 *pentru a-și cere banii înapoi*.

[ἄπαιτέω]

ἄπαιτητέος, α, ον *adj.vb.* care trebuie cerut

sau pretins: ARSTT. *EN*1104a3. // **ἄπαιτητέον**, *adj.vb.* trebuie cerut, pretins: ARSTT. *EN*1098a33, IOS. *AI*6.178.

[ἄπαιτέω]

ἄπαιτιζέω, *vb.* a cere înapoi: OD. 2.78, CALL. *Hec.fr*.286.

[ἄπό, αἰτιζέω, cf. ἀπαιτέω]

ἄ-παίων, ονος, ὁ, ἡ *adj.* unde nu se cântă paianul, trist: (despre malurile Acheronului) SOPH. *Fr*.523.

[ἄ-, παῖαν]

ἄ-παίωνιστος, ον *adj.* = ἀπαίων: EUR. *Fr*.77.

[ἄ, παιωνίζω]

ἄπ-αιωρέω-ῶ, *vb.* {impf. med. 3pl. ἀπρωρεῦντο Hes.} **I** (*med.*) 1 a atârna, a spânzura: HES. *Sc*.234, IOS. *AI*5.395, (+ gen.) (despre Phaeton) πολλὸν τῆς γῆς ἀπαιωρούμενος LUC. *Astr*.19 *atârând foarte departe de pământ*. 2 a flutura: (despre coama cailor) ARR. *Tact*.34.4. **II** (*act.*) a ridică, a ține atârnat: IOS. *AI*1.234.

[ἄπό, αἰωρέω]

ἄπαιωρίζω, *vb.* |aor. ἀπῳρίσα| a spânzura: AESOP. 1.81.

[cf. ἀπαιωρέω]

ἄπ-ἄκονάω-ῶ, *vb.* |part. pf. pas. ἀπηκονημένος| a ascuți: IOS. *AI*6.108.

[ἄπό, ἀκονάω]

ἄπ-ακοντίζω, *vb.* a azvârli, a arunca (precum o sulită): ARSTT. *HA*501a32.

[ἄπό,]

ἄπ-ακριβόω-ῶ, *vb.* |part. pf. pas. ἀπηκριβωμένος| a face (ceva) exact *sau* perfect (în raport cu ceva), a desăvârși: (despre un discurs) PLAT. *Ti*.29c, ISOC. 4.11, (despre o pictură) πάσαις ταῖς γραμμαῖς ἀπηκριβωμένη LUC. *Im*.16 *desăvârșită în toate trăsăturile sale*; (despre pers.) PLAT. *Lg*.810b, PLUT. *Ag.Cleom*.2.1, (subst.) τὰ μάλιστα ἀπηκριβωμένα ARSTT. *PA*666a28 *animalele cele mai desăvârșite*.

[ἄπό, ἀκριβόω]

ἄπακτέον, *adj.vb.* trebuie dus departe, trebuie îndepărtat de: (+ gen.) PLUT. *M*.9f.

[ἄπάγω]

ἄ-πάλαιστος, ον [πᾶ] *adj.* care nu poate fi bătut într-o luptă corp la corp, de nebiruit: (fig.) Pl. *N*.4.94.

[ἄ, παλαίω]

ἄπ-άλαλκε, *vb.* {poet. inf. aor. ἀπαλάλκεμεν Theoc.} a alunga, a ține la distanță (o priemie): (+ ac. și gen.) οὐκ ἔσθ' ὃς σῆς γε κύνας κεφαλῆς ἀπαλάλκοι IL. 22.348 *nu are*

cine să țină căinii departe de căpătâna ta: (peitorii) OD. 4.766, (bolile) PI. O.8.85, THEOC. 28.20.

[v. ἀλέξω]

ἀ-πάλαμνος, ον [πᾶ] *adj.* I fără apărare (*propr.* palme, mâini), neajutorat, neputincios: IL. 5.597, CALL. Fr.737, (dub., v. sensul II) PI. O.2.57. II netrebnic, nelegiuit: τι ... παθεῖν ἀπάλαμνον EUR. Cyc.598 *a pāfi ceva netrebnic (sc. a fi violat).*

[v. παλάμη, ἀπάλαμος]

ἀ-πάλαμος, ον [πᾶ, dar ἀπαλά- Hes. Op.20, metri causa] *adj.* I care are brațe (*propr.* palme) neputincioase sau leneșe: HES. Op.20. II netrebnic: PI. O.1.59.

[ἀ-, παλάμη]

ἀπ-ἄλαομαι, *vb.* [viit. ἀπαλήσεται] a rătăci, a se abate (de la drum), a cutreiera: HES. Sc.409.

[ἀπό, ἀλάομαι]

ἀπ-αλέω-ᾶ, *vb.* [viit. -ήσω, aor. ἀπήγησα, pf. ἀπήγηκα] I a înceta să sufere pentru, a deveni insensibil, a fi nesimțitor la (ceva): (+ ac.) THUC. 2.61, PLUT. Ag.Cleom.43.3. II a fi deznădăjduit: ἀπαλοῦντες ταῖς ἐλπίσι PLB. 9.40.4 *din deznădejde*: PLB. 1.35.5, NT Ef.4.19.

[ἀπό, ἀλέω]

ἀπ-αλείφω, *vb.* a șterge, a înlătura prin ștergere, a anula: (declarații) DEM. 45.44, (sume de bani) ARSTT. Ath.48.1, (un nume) IOS. A13.272, (fig.) ἀπαλείψω τὸν ἄνθρωπον ... ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς LXX Gen.6.7 *voi șterge omul de pe fața pământului*: PLUT. Alex.39.13.

[ἀπό, ἀλείφω]

ἀπ-ἄλέξω, *vb.* I (*act.*) I a alunga, a ține departe (o primejdie, un rău) (de cineva): (+ ac. lucru și gen. pers.) IL. 24.371, (+ ac. și dat. pers.) AESCH. Supp.1052. 2 a proteja, a apăra, a feri (pe cineva de ceva): τιν' ... ἀπαλεξήσειν κακότητος OD. 17.364 *a feri pe vreunul de moarte*. II (*med.*) a se apăra: SOPH. Ai.166.

[ἀπό, ἀλέξω]

ἀπ-ἄληθεύω, *vb.* a spune adevărul, a fi cu totul sincer: XEN. Oec.3.12.

[ἀπό, ἀληθεύω]

ἀπ-αλθαίνομαι, *vb.* [ind. viit. 3du. ἀπαλήσεισθον] a vindeca complet: IL. 8.405.

[ἀπό, ἀλθαίνω]

ἀπαλλάγη, ἤς, ἡ *subst.* I I alungare, izgonire: PLAT. Lg.736a. 2 scăpare, ieșire: οὐδέ

οἱ ἦν ~ οὐδεμία HDT. 1.12 *n-avea nici o scăpare*. 3 plecare, depărtare (de ceva), separare, despărțire: σπεύδειν ... περὶ τῆς ἐξ Ἀλεξανδρείας ἀπαλλαγῆς PLB. 5.35.4 *a se grăbi să plece din Alexandria*: ἡ ~ ἐγένετο ἀλλήλων THUC. 1.51 *s-au îndepărtaț unii de alții*: (a sufletului de trup) PLAT. Phd.64c. ~ τοῦ βίου XEN. Cyr.5.1.13 *despărțire de viață (sc. moarte)*. 4 despărțire, divorț: EUR. Med.236. II (+ gen. obiectiv sau abs.) I scăpare, izbăvire de: (+ gen.) ~ πόνων AESCH. Ag.1 *izbăvire de chinuri*: οὐδ' ἔστι μοίρας τοῦ χρεῶν τ' ~ EUR. Hipp.1256 *nu există scăpare de soartă și destin*; ~ δουλείας IOS. A16.21 *scăpare de robie*. 2 lăsare, terminare: ~ τοῦ πολέμου THUC. 7.2 *lăsare a războiului (sc. ieșire din război)*: IOS. A17.337. 3 achitare, descărcare (de obligații, datorii): DEM. 33.3.

[ἀπαλλάσσω]

ἀπαλλακτέον, *adj.vb.* I trebuie să ne depărtăm sau să ne retragem; trebuie să scăpăm de: (+ gen.) LYS. 6.8, PLAT. Phd.66d, (abs.) id. Ph.304e. II trebuie să ținem departe sau să izbăvim (pe cineva de vină): (+ ac. și gen.) PLUT. Cor.32.8.

[ἀπαλλάσσω]

ἀπαλλακτικός, ἡ, ὄν *adj.* care scapă (de boală), curativ: ARSTT. Pr.959b26.

[ἀπαλλάσσω]

ἀπαλλαξείω, *vb.* a dori să se retragă din sau scape de: (război) TH. 1.95.

[ἀπαλλάσσω]

ἀπάλλαξις, εως, ἡ *subst.* (cale de) retragere, scăpare: HDT. 9.13.

[ἀπαλλάσσω]

ἀπ-αλλάσσω, *vb.* [impf. ἀπήλασσον, viit. ἀπαλλάξω, aor. ἀπήλαξα, pf. ἀπήλλαχα (ἀπήλλαγα); pas. viit. ἀπαλαχθήσομαι (ἀπαλαγήσομαι), aor. ἀπηλλάχθην (ἀπηλλάγην), pf. ἀπήλλαγμα] {att. -άττω; ion. aor pas. ἀπαλλάχθην, pf. pas. ἀπάλλαγμα} I (*tranz.*) I a (în)depărta, a alunga, a izgoni (de undeva sau de la cineva): τοὺς Πελοποννησίους ἀπαλλάξαι ἐκ τῆς χώρας THUC. 8.46 *a-i izgoni pe peloponesienii din țară*; ἀπαλλαξάτω ἀπ' ἐμοῦ τὴν ῥάβδον LXX Ion.9.34 *să depărteze varga de la mine*: (+ ac. și gen.) τὴν γραῦν ἀπαλλάξασά μου AR. Ec.1046 *gonind-o pe baba asta de la mine (= descotorosindu-mă de babă)*: οὐτ' ἀπαλλάσσουσα γῆς πρόσωπον EUR. Med.27 *fără să-și lase chipul din pământ*. 2 a ține

departe (pe cineva de un rău), a scăpa, a izbăvi, a elibera, a scuti: (+ ac. pers. și gen. lucrui) σε τῶνδ' ἀπαλλάζει πόνων AESCH. *Eu.83 a te izbăvi de aceste suferințe*; HDT. 6.61, SOPH. *El.292*, (+ gen.) τῶν εἰσφορῶν ἀπήλλαξεν IOS. *AI16.26 i-a scutit de biruri*. 3 a scăpa (de cineva sau de ceva), a se des-cotorosi de: (+ ac.) ἀπαλλάζει τοῦς κατηγοροῦς LYS. 2.1 *a scăpa de acuzatori*; τῶν ἄλλων σκευῶν τὰ περιττὰ ἀπαλλάζωμεν XEN. *An.3.2.28 dintre cele-lalte bagaje, să scăpăm de cele de prisos*. 4 a lăsa, a părăsi, a slăbi: (+ gen.) ἀπαλλάζει χερὸς EUR. *Hec.1222 a lăsa din mână*; (+ ac.) ἤνικ' ἄν κόπος μ' ἀπαλλάξει ποτέ SOPH. *Ph.880 când mă mai lasă durerea*; γυμνασάμενον μὲν εὖ ... ἀζήμιον ἀπαλλάττοις ἄν PLAT. *Lg.648c pe cel bine exersat l-ai lăsa nepedepsit*; (spec.) τόνδ' ἀπαλλάσσω λόγον EUR. *Med.790 las acest discurs* (sc. *închei sau schimb subiectul*). 5 a îndepărta, a elibera (dintr-o funcție), a destitui: (un satrap) THUC. 1.129, (slujitori) PLUT. *Lyc.11.2*, Ῥωμαῖοι δὲ Λαιβῖνον μὲν οὐκ ἀπήλλαξαν τῆς ἀρχῆς PLUT. *Pyrrh.18.1 romanii nu l-au îndepărtat pe Laevinus de la comandă*. 6 a elimina, a nimici, a omori: μῆποτε ἀπαλλάξει ἄπ' αὐτῶν κύριος LXX *Ex.19.22 ca nu cumva Domnul să nime-cească [pe unii] dintre ei*; ἀπήλλαξεν ἑαυτόν PLUT. *Cat.Mi.70.8 s-a sinucis*. 7 a achita, a plăti, a satisface: (o datorie) DEM. 36.25, (creditorii) id. 34.22. II (intrans.) a scăpa, a ieși, a o sfârși (bine sau rău): ἀπὸ ... τούτων οὐκ ὡς ἤθελε ἀπήλλαξε HDT. 1.16 *din această [expediție] nu ieși așa cum și-ar fi dorit*; (+ adv.) HDT. 5.63, PLAT. *R.491d* ș.a., οὐ πονήρως ἀπήλλαξεν LUC. *Alex.19 n-a sfârșit-o rău (= s-a descurcat bineșor)*; (+ part.) χαίροντα ~ HDT. 3.69 *a scăpa nepedepsit*. III (med.-pas.) I a se (în)depărta sau a fi alungat, a se retrage, a pleca (dintr-un loc), a părăsi: (+ gen.) AESCH. *Eu.180*, EUR. *Hel.437*, (+ prep.) ἀπαλλάσσετο ἐκ τῆς χώρας HDT. 1.61 *părăsi ținutul*; ἀπαλλάσσεσθαι ... ἐς τὴν ἑωυτοῦ HDT. 1.82 *a pleca acasă* (sau *a se întoarce la vatră*). 2 (spec.) (euf.) a pleca (din viață), a se duce, a muri: (+ gen.) EUR. *Hel.102*, τοῦ ζῆν ἀπηλλάχθαι IOS. *BI7.359 a părăsi această viață*. 3 a se ține sau a fi ținut departe, a se elibera, a fi izbăvit, a scăpa sau a fi scăpat de: κινδύνων ... ἀπηλλάχθαι

THUC. 8.2 *a scăpa de primejdii*; μεγάλη δ' εὐτυχία τὸ τοιούτων πολιτῶν ἀπαλλαγῆναι <τῆ> πόλει LYS. 14.47 *mare noroc pentru cetate [este] să scape de asemenea cetățeni*; τοῦ τε σώματος ἄμ' ἀπηλλάχθαι καὶ τῆς αὐτῶν κακίας PLAT. *Phd.107c a fi despărțit* (sau *scăpat, izbăvit*) *de trup și totodată de propria răutate*; ὅταν τῆς ὀφθαλμίας ἀπαλλάττηται PLAT. *Grg.496a când scapă de oftalmie*. 4 a fi departe de, a se deosebi: θεῶν δὲ πολλὸν ἀπαλλαγμένους HDT. 2.144 *foarte departe de a fi zei*. 5 a sfârși, a isprăvi: εἰπὼν ἀπαλλάγηθι PLAT. *Grg.491c isprăvește de zis*; οὐκουν ἐρεῖς ποτ', εἴτ' ἀπαλαχθεῖς ἄπει; SOPH. *Ant.244 nu ai să spui odată și, după ce ai sfârșit, să pleci?* 6 a se lăsa, a se separa, a se despărți: (despre soți) PLAT. *Lg.868d*.

[ἀπό, ἀλλάσσω]

ἀπ-αλλοτριόω-ῶ, vb. I (tranz.) I a înstrăina, a lipsi (pe cineva de ceva): (+ ac. și gen.) ἀπαλλοτριώσει σε τῶν ἰδίων σου LXX *Sir.11.34 te va înstrăina de ale tale*; ~ αὐτῶν ... τὸν θεόν IOS. *AI4.3 a-L înstrăina pe Dumnezeu de ei*; (pas.) Σαρδῶ ... ἀπηλλοτριώθη Καρχηδονίων PLB. 1.79.6 *Sardinia a fost pierdută de cartaginezi*; ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ θεοῦ NT *Ef.4.18 înstrăinați de viața lui Dumnezeu*. 2 a înstrăina, a vinde: (+ ac.) (o proprietate) ARSTT. *Rh.1361a22*. 3 a izgoni, a surghiuni: LXX *Iis.Nav.22.25*. II (intrans.) I a se înstrăina: τῶν πατρίων δογμάτων ἀπηλλοτριωμένος LXX *3Mac.1.3 înstrăinându-se de învățăturile strămoșești*; (+ πρὸς și ac. pers.) πρὸς ἐκεῖνον ... ἀπηλλοτριώθην ISOC. *Ep.7.13 am rupt relațiile cu el*. 2 a se altera: PLAT. *Ti.65a*.

[ἀπαλλότριος]

ἀπαλλοτριώσις, εως, ἡ *subst. I* înstrăinare: ARSTT. *Rh.1361a22*. II izgonire: LXX *Iov31.3*.

[ἀπαλλοτριόω]

ἀπ-ἄλοόω, vb. |part. pf. pas. ἀπηλοημένος| {ep. poet. -οιάω II. 4.522} I a zdrobi: II. 4.522. II a treiera (grâu): (pas.) DEM. 42.6. [ἀπό, ἀλοόω]

ἀπᾶλό-θριξ, τρίχος [ᾶ-] *adj.* cu păr gingaș, delicat: EUR. *Ba.1186*.

[ἀπαλός, θρίξ]

ἀπαλοῖσω, v. ἀπαλοόω:

ἀπᾶλός, ἡ, ὄν [ᾶ-] *adj.* |comp. -ώτερος, su-

perl. -ώτατος| {eol. ἀπαλός Sapph.} **I I** gingaș, delicat, fin, moale (la atingere): (gât) IL. 3.371, (obraji) id. 18.123, (mâini) OD. 21.151, πόσσ' ἀπαλοῖσιν ὀρχεῦνται HES. *Th.3 [muzele] dansează cu picioare gingașe*; (prunc) EUR. *IA1286*, (pământ) LXX *Inf.15.7*, (zăpadă) PLB. 3.55.1. **2** fraged: (iarbă) HDT. 1.132, (carne) AR. *Lys.1062*. **II** (fig.) gingaș, delicat, blând: (inimă) IL. 11.115, (suflet) PLAT. *Phdr.245a*, (raze de soare) PLAT. *Sp.371d*, (neut. adv.) ἀπαλὸν γελάσαι OD. 14.465 *a râde blajin*.

ἀπαλο-σώματος, ον *adj.* cu trup gingaș, efeminat: AR. *Fr.54*.

[ἀπαλός, σώμα]

ἀπαλότης, ητος, ή *subst.* **I** gingășie, moli-ciune: PLAT. *Smp.195d*, XEN. *Mem.2.1.22*, ARSTT. *Pol.1336a10*. **II** frăgezime: τὰ ἄκρα τῆς ἀπαλότητος LXX *Iez.17.4 vârfurile [ramurilor] fragede*.

[ἀπαλός]

ἀπαλο-τρεφής, ἐς *adj.* hrănit cu gingășie, (bine) îngășat, gras: (despre un porc) IL. 21.363.

[ἀπαλός, τρέφω]

ἀπαλό-χρως, ωτος *adj.* |gen. sg. ἀπαλόχροος Hes., ac. sg. -χροα Eur. | cu piele gingașă, fragedă: HES. *Op.519*, EUR. *Hel.373*.

[ἀπαλός, χρώς]

ἀπαλύνω, [ἄῶ] *vb.* **I** a face moale, a (în)muia: XEN. *Eq.4.5*, (fig.) (inima) LXX *4Rg.22.19*. **II** a face gingaș sau efeminat, a slăbi: XEN. *Lac.2.1*.

[ἀπαλός]

ἀπ-ἄμαυρόω-ω, *vb.* a lipsi de (lumină), a orbi: LXX *Is.44.18*.

[ἀπό, ἄμαυρόω]

ἀπ-ἄμάω-ω, [ἄῶ- Soph. *Ph.749*] *vb.* a tăia (de tot), a reteza: IL. 18.34, (cu tmeză) OD. 21.300, HES. *Th.181*.

[ἀπό, ἄμάω]

ἀπ-ἀμβλίσκω, *vb.* |aor. ἀπήμβλωσα| **I** (*tranz.*) a lepăda (înainte de termen): (roadele) PLUT. *Arat.32.3*. **II** (*intrans.*) a lepăda, a avorta: PLUT. *Pomp.53.4*.

[ἀπό, ἀμβλύς]

ἀπ-ἀμβλύνω, [ῶ] *vb.* |viit. -υνῶ Aesch. | **I** (*tranz.*) **1** a face să devină mai puțin ascuțit sau tăios, a toci: (fig.) τεθηγμένον τοί μ' οὐκ ἀπαιμβλυνεῖς λόγῳ AESCH. *Th.715 sunt tăios [ca o sabie]: nu mă vei toci cu vorba ta*. **2** a face să lepede: IOS. *BI4.460*. **II** (*intrans.*) (med.-pas.) a se toci, a slăbi: AESCH.

Pr.866, HDT. 3.134, PLAT. *R.442d*.

[ἀπό, ἀμβλύς]

ἀπ-ἄμειβομαι, *vb.* |aor. 3sg. ἀπαμείψατο Call. *Cer.62: pas.* (cu sens activ) aor. 3sg. ἀπημείφθη Xen. *An.2.5.15*] (poet.) a răspunde: ἀπαμειβόμενος προσέφη IL. 1.84 *dând răspuns, glăsui*; IL. 20.199, OD. 7.298, THEOC. 8.8 ș.a., (rar în proză) XEN. *An.2.5.15*.

[ἀπό, ἀμείβω]

ἀπ-ἄμείρω, *vb.* **I** a lua, a lipsi, a deposea (pe cineva de ceva): (+ ac. pers. și ac. lucru) A.RH. 3.186. **II** a fi lipsit sau despărțit de: (+ gen.) HES. *Th.801*, A.RH. 3.785.

[ἀπό, ἀμείρω]

ἀπ-ἄμελέω-ω, *vb.* a neglija complet, a uita cu totul: (pas.) HDT. 3.129, SOPH. *Ph.652*.

[ἀπό, ἀμελέω]

ἀπαμμένος, (ion.) *v.* ἀφάπτω:

ἀπ-ἀμπλάκειν, *vb.* |doar aor.2 ἀπήπλαχ'| a se înșela: SOPH. *Tr.1139*.

[ἀπό, ἀμπλακίσκω]

ἀπ-ἄμύνω, [ῶ] *vb.* **I** (*act.*) a (în)depărta sau a ține departe, a apăra de (un rău), a respinge, a alunga: (+ ac. lucru și dat. pers.) Αἰτωλοῖσιν ἀπήμυεν κακὸν ἡμαρ IL. 9.597 *îndepartă de la etolieni ziua cea rea*: (+ ac.) ~ ἀπό τῆς Ἑλλάδος τὸν βάρβαρον HDT. 7.176 *a ține barbarul departe de Ellada (= a apăra Ellada de invazia barbarilor)*: AR. *V.597*, PLAT. *R.415e*, LXX *4Mac.14.19*. **II** (*med.*) a depărta sau a ține departe de sine, a se apăra de: (un om) IL. 24.369, (sărăcie) HDT. 7.102, (abs.) IL. 15.738, OD. 11.579.

[ἀπό, ἀμύνω]

ἀπ-ἀμφιάζω, *vb.* a dezbrăca: PLUT. *M.406d*.

[ἀπό, ἀμφιάζω]

ἀπαμφίσις, εως, ή *subst.* dezbrăcare, dezbrăcare: IOS. *AI19.211*.

[ἀπαμφιάζω]

ἀπ-ἀμφιέννυμι, *vb.* **I** a dezbrăca, a despuia: PLUT. *M.516f*. **II** a descoperi: MEN. *Mis.364*.

[ἀπό, ἀμφιέννυμι]

ἀπ-ἀναγκάζω, *vb.* a sili, a constrânge: (dub.) PLB. 4.46.6.

[ἀπό, ἀναγκάζω]

ἀπ-ἀναίνομαι, *vb.* |aor. ἀπηνάμημι| {dor. aor. 3sg. ἀπάνάνατο [ἄν] Pi. *N.5.33*} a spune că nu, a tăgădui, a refuza, a respinge: (abs.) IL. 7.185, HES. *Op.454*, AESCH. *Eu.972*, (+ ac.) ~ θεοῦ εὐνήν OD. 10.297 *a tăgădui culcușul (sau a refuza patul) unei zeițe*: (+ inf.) LXX *Ps.76.3*.

[ἀπό, ἀναίνομαι]

ἀπ-αναισχυντέω-ῶ, *vb.* a se purta cu nerușinare, a fi obraznic: PLAT. *Ap.*31b, DEM. 29.20, (+ πρόσ și ac.) LXX *Ier.*3.3.

[ἀπό, ἀναισχυντέω]

ἀπ-ἀνάλισκω, *vb.* |aor. ἀπανάλωσα, pf. ἀπανάλωκα; *pas.* aor. ἀπανηλώθη| I a folosi în întregime: (o parte din hopliți) THUC. 7.11. II a cheltui cu totul, a consuma: (talanți) THUC. 2.13, (rezerva de cereale) IOS. *A/12.*378. III a prăpădi, a nimici, a distruge: τοσοῦτον ἀπανάλωσε τοῦ δήμου μέρος PLUT. *Caes.*55.6 (*războiul civil*) *prăpădise o atât de mare parte din popor;* (*pas.*) THUC. 7.30.

[ἀπό, ἀναλίσκω]

ἀπανάστασις, *εως*, ἡ *subst.* plecare (din loc), strămutare: IOS. *A/14.*397.

[ἀπανίστημι]

ἀπ-ἀνδρόω-ῶ, *vb.* (med.-*pas.*) a se face bărbat, a deveni adult: EUR. *Ion*53.

[ἀπό, ἀνδρόω]

ἀπ-ἀνευθε(v), I (*adv.*) I departe: IL. 9.478. 2 la o parte, deoparte: IL. 10.425, OD. 6.204. II (*prep.*) (+ gen.) I departe de: (ai săi) IL. 19.378, (luptă) id. 17.192, HES. *Th.*386. 2 la o parte de: (zei) IL. 1.549. 3 fără: THEOC. 16.70.

[ἀπό, ἀνευθε(v)]

ἀπ-ανθέω-ῶ, *vb.* a-și pierde floarea, a se ofili, a se veșteji: PLUT. *Caes.*69.5, LUC. *Sat.*9, (frecv. fig.) PLAT. *Smp.*196a, ARSTT. *Rh.*1406b37, AR. *Ec.*1121, (despre femeie) LUC. *DMort.*5.2.

[ἀπό, ἀνθέω]

ἀπ-ανθίζω, *vb.* I (*act.*) a culege floarea, a lua pe alete: (fig.) (dub.) τοῦσδε μοι ματαίαν γλῶσσαν ὧδ' ἀπανθίσαι AESCH. *Ag.*1662 *aceștia culeg împotriva mea floarea unei limbi zălude* (sc. *aleg cele mai rele ocări*).

II (*med.*) a culege nectarul din flori (ca o albină), (fig.) a aduna ce e mai bun (din ceva): PLUT. *M.*30d, LUC. *Pisc.*6.

[ἀπό, ἀνθος]

ἀπ-ανθράκίζω, *vb.* a frige pe cărbuni: AR. *Ra.*506, (abs.) id. *Av.*1546.

[ἀπό, ἀνθραξ]

ἀπανθρακώ-ῶ, *vb.* a carboniza, a face scrum: LUC. *DMort.*6.4, (med.) id. *Pe-regr.*1.

[ἀπό, ἀνθραξ]

ἀπανθρωπία, *ας*, ἡ *subst.* I neomenie, cruzime, sălbăticie: IOS. *A/16.*161. II mizantropie, caracter nesociabil: LUC. *Tim.*44.

[ἀπάνθρωπος]

ἀπ-ἀνθρωπος, *ov adj.* |comp. -ότερος Pl. *Ep.*309b| I care este departe *sau* nelocuit de oameni, retras, pustiu, sălbatic: (despre locuri) AESCH. *Pr.*20, LUC. *Prom.*11. II (despre pers.) I lipsit de omenie, neomenos: SOPH. *Fr.*1020. 2 nesociabil, mizantrop: MEN. *Dysc.*6. III impropriu *sau* străin omului, neomenos, neplăcut, rece: (zâmbet) PLUT. *Cat.Mi.*5, (cântec) LUC. *Phal.*1.13.

[ἀπό, ἀνθρωπος]

ἀπανθρώπως, *adv.* neomeneste, în chip neomenos, fără omenie: PLUT. *Pomp.*10.4, LUC. *Tim.*35.

[ἀπάνθρωπος]

ἀπ-ανίστημι, *vb.* I (*tranz.*) (prez. și viit. act., aor.1) a face să se ridice *sau* să plece, a retrage: (armata) HDT. 3.156, THUC. 2.70. II (*intrans.*) (diat. med., aor.2 ἀνέστην, pf. act.) I a se ridica (dintr-un loc, dintr-o încercuire), a pleca, a se retrage: (frecv. despre armate) (+ prep. ἐκ, ἀπό) ἀπανεστη ἐκ τῶν χωρέων τουτέων HDT. 6.45 *s-a retras din aceste (inuturi)*; HDT. 9.86, THUC. 1.61 ș.a., (+ gen. separativ) THUC. 1.139, (abs.) IOS. *B/1.*46, (fig.) ἀπαναστήσεται ἀπὸ λογισμῶν ἀσυνέτων LXX *Înf.*1.5 *va sta departe de gândurile nesăbuite*. 2 a se strămuta: THUC. 1.2.

[ἀπό, ἀνίστημι]

ἀ-πάνουργος, *ov adj.* lipsit de viclenie, care nu umblă cu șiretlicuri, simplu: PLUT. *M.*716b.

[ἀ-, πανούργος]

ἀπαντᾶχόθεν, *adv.* din toate părțile: LUC. *Anach.*11.

[ἀπαντᾶχῆ, v. ἅπας]

ἀπαντᾶχόθι, *adv.* în tot locul, pretutindeni: LUC. *Prom.*12.

[ἀπαντᾶχῆ, v. ἅπας]

ἀπαντᾶχοῖ, *adv.* în orice loc *sau* direcție, pretutindeni: IS. 9.14.

[ἀπαντᾶχῆ, v. ἅπας]

ἀπανταχόσε, *adv.* peste tot, pretutindeni: PLUT. *M.*80f.

[ἀπαντᾶχῆ, v. ἅπας]

ἀπανταχοῦ, *adv.* în toate părțile, peste tot, pretutindeni: EUR. *IT*517, MEN. *Epit.*233.

[ἀπαντᾶχῆ, v. ἅπας]

ἀπ-αντάω-ῶ, *vb.* |impf. ἀπῆντων, viit. ἀπαντήσομαι (poster. ἀπαντήσω), aor. ἀπῆντησα, pf. ἀπῆντηκα; *pas.* aor. ἀπῆντήθη| I (despre pers.) I a porni *sau* a ieși în întâmpinare, a ieși (cuiva) înainte *sau* împotriva.

a întâmpina (cu ostilitate), a întâlni (în luptă), a se împotrivi: (+ dat.) HDT. 8.9, THUC. 2.20, εἰ μὲν κατὰ γῆν τοῖς βαρβάροις ἀπαντήσονται LYS. 2.32 *dacā barbarilor le vor iesi în întâmpinare pe rământ*; τοῖς κατὰ πρόσωπον ~ PLB. 11.14.6 *a-i întâmpina [printr-un atac] frontal*; ἀπαντήσομαι αὐτοῖς ὡς ἄρκος LXX Os.13.8 *le voi iesi înainte ca o ursoaică*; (+ πρόσ ἑ ac.) ISOC 4.86. 2 a se împotrivi (cu vorba), a se opune, a răspunde: (+ dat.) νομοθέτη ... πᾶς ἀπαντᾷ λέγων PLAT. Lg.684d *toatā lumea se împotrivese legiuitorului, zicând*; ἴσως ἂν τοῖς εἰρημένους ἀπαντήσεως ISOC. 11.30 *proate te vei împotrivi spusele mele*. 3 a întâlni, a întâmpina (fără ostilitate); a ajunge, a veni (intr-un loc): ἀπαντᾷ κήρυκι Βοιωτῶ THUC. 4.97 *întâlni un crainic beoțian*; ἐς τῶυτό ~ HDT. 6.84 *a se întâlni în același loc*; δεῦρο πάλιν ἀπαντῶμεν PLAT. Tht.210d *să ne întâlnim din nou aici*; τοῖς ... πρέσβεις ~ ἐκέλευσεν εἰς Κύζικον XEN. HG1.3.13 *le ceru solilor să se întâlnească [cu el] la Κυζικος*; ἀπήντησαν αὐτοῖς εἰρηνικῶς LXX 1Mac.5.25 *i-au întâmpinat cu pace*; (abs.) ἐμβάλλοντες τῷ αἰὶ ἀπαντῶντι PLAT. R.563c *aruncându-se asupra oricui le iese înainte*; (fig.) ἀπαντῶσιν εἰς τὰς χρείας ARSTT. EN1158a8 *vin [în ajutor] la nevoie*; θηρίων ... ὧν εἰς ὄψιν οὐδεὶς ἀπηντήκει πρότερον IOS. A12.303 *[sălbăticiuni] cum nu mai văzuse nimeni până atunci*. 4 (jur.) a se infățișa, a se prezenta, a apărea (în fața unui tribunal, a unui judecător): (+ πρόσ ἑ ac.) PLAT. Lg.936e, DEM. 40.11, (abs.) ἀπήντησε κοσμιῶς ἀπολογησόμενος PLUT. Sol.31.3 *s-a infățișat cuvințios ca să se apere*. 5 (fig.) a veni (în întâmpinare), a ajunge, a da peste: (+ πρόσ ἑ ac.) PLAT. Tht.144b, οὐ κατὰ θύρας πρὸς τὸ πρόβλημα ἀπαντῶσιν ARSTT. Ph.213b3 *nu ajung [nici măcar] la poarta problemei*. II (despre lucruri) a se întâmpla, a se face, a ieși: ἀπαντᾷ δάκρυά μοι τοῖς σοῖς λόγοις EUR. Ion940 *imi dau lacrimi în întâmpinarea cuvintelor tale*; τοιαῦτ' ἀπήντηκ' εἰς ταυτὶ πράγματα AR. Lys.420 *asemenea fapte au dus la aceeași situație*; πᾶν ἄρρώστημα οὐ μὴ σοι ἀπαντήσῃ LXX Sir.31.22 *nici o boală nu va da peste tine*; τά γε πρῶτα λαμπρῶς ἀπήντα τῷ Τιβερίῳ PLUT. TGC17.7 *la început lucrurile mergeau splendid pentru Tiberius*. [ἀπό, ἀντάω]

ἀπαντή. ἦς, ἡ *subst.* întâmpinare: LXX Jud.4.22.

[ἀπαντάω]

ἀπάντη. *adv.* [var. ἀπάντη] în toate părțile sau direcțiile, peste tot: IL. 7.183, OD. 8.278, HES. Th.524, PLAT. Lg.752a.

[ἄπας]

ἀπάντημα. ατος, τό *subst.* I întâlnire: EUR. Or.514. II întâmplare: LXX Ec.9.11.

[ἀπαντάω]

ἀπάντησις, εως, ἡ *subst.* I I întâmpinare, întâlnire: SOPH. Fr.828, PLB. 5.26.8, ἀπέστειλέν σε ... εἰς ἀπάντησίν μου LXX 1Rg.25.32 *te-a trimis în întâmpinarea mea*; σκιᾶς πρὸς σελήνην ~ PLUT. M.169a *întâlnire a unei umbre cu luna*. 2 bună primire, atitudine primitoare: PLB. 5.43.3, LXX 2Mac.12.30. II replică, răspuns, obiecție: ARSTT. Metaph.1009a20, (pl.) id. Ph.208a8.

[ἀπαντάω]

ἀπαντητέον, *adj.vb.* I trebuie să mă infățișez (intr-un loc): PLAT. Tht.210d. II trebuie să răspundem: ARSTT. Ph.263a4.

[ἀπαντάω]

ἀπ-αντικρύ, *adv.* (drept) în față, vizavi: XEN. HG6.4.4, (+ gen.) DEM. 8.36, PLUT. M.371d.

[ἀπό, ἀντικρύ]

ἀπ-αντίον, *adv.* (drept) în față: HDT. 7.34.

[ἀπό, ἀντίον]

ἀπ-αντλέω-ῶ, *vb.* [impf. ἀπηντλούν, aor. ἀπηντλησα] I a scoate, a trage, a elimina (un lichid), a scurge, a drenea: PLAT. R.407d, ARSTT. Pr.870b16, (pas.) PLUT. Alex.57.6. II (fig.) a ușura, a curăța: τί σοι οἰοί τε θνητοὶ τῶνδ' ἀπαντλήσαι πόνων; AESCH. Pr.84 *de ce chinuri te pot ușura muritorii?*: EUR. Alc.354, id. Or.1641.

[ἀπό, ἀντλέω]

ἀπάντλησις, εως, ἡ *subst.* elimina, drenare: ARSTT. Pr.869b38, (fig.) PLUT. M.1049b.

[ἀπαντλέω]

ἀπ-άντομαι, *vb.* a ruga să nu, a se împotrivi: (cu tmezā) EUR. Rh.901.

[ἀπό, ἄντομαι]

ἀπ-άνύω, *vb.* a isprăvi (o călătorie), a ajunge: OD. 7.326.

[ἀπό, ἀνύω]

ἀπ-άνωθεν, [ἄν] I (*adv.*) de sus: LXX Iov31.2. II (*prep.* + *gen.*) I din susul, din înaltul: LXX 2Rg.11.20. 2 de la: LXX 3Rg.1.53.

[ἀπό, ἄνωθεν]

ἄπαξ, [ā-] *adv.* **I** 1 o dată, o singură dată: ἄλλοι ~ θνήσκουσ' ἄνθρωποι OD. 12.22 *alți oameni mor o singură dată*; οὐχ ~ μόνον AESCH. *Pr.*209 *nu doar o dată*; ~ ἔτι AESCH. *Ag.*1322, ἔτι ~ LXX *Gen.*18.32 *încă o dată*; ~ ... οὐχὶ δὶς SOPH. *OC*1208 *o dată, nu de două ori*; ~ καὶ δὶς LXX *Deut.*9.13 *o dată și încă o dată (= iar și iar, în mod repetat)*; τὸ ~ LXX *Jud.*15.3 *de data asta*; καθὼς ~ καὶ ~ LXX *Jud.*20.30 *ca alte dăți*; (+ gen.) ~ τοῦ ἐνιαυτοῦ HDT. 2.59 *o (singură) dată pe an*. **2** (mat.) înmulțit cu unu, ori unu: ~ ἂν ἦν δύοιν ποδοῖν τὸ χωρίον MEN. *Men.*82c *suprafața ar fi de două picioare ori unu*; ARSTT. *Pr.*916a14. **II** 1 o dată pentru totdeauna, o dată și bine, definitiv: OD. 12.350, EUR. *Cyc.*600, ἀπόλοινο οἱ ἄμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου κυρίου ~ LXX *Ps.*Sol.12.6 *să piară păcătoșii de la fața Domnului o dată pentru totdeauna*. **2** (dură ei, εἰν, ἦν, ἄν, ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ἐπειδάν, ὥς, ὅταν ș.a.) o dată, odată (ce): ἐπεὶ ~ ἐταράχθησαν THUC. 7.44 *odată ce au fost aruncați în dezordine*; ἦν ~ εἰς χεῖρας ἔλθη τὰς ἐμάς AR. *Pax*317 *dacă o dată (= odată ce) ajunge în mâinile mele*: ὁ δ' ὥς ~ ἐτρέψατο, οὐκ ἀνῆκεν ... διώκων XEN. *HG*5.3.2 *îndată ce i-a făcut să se întoarcă, nu s-a oprit din urmărirea*. **3** (cu part.) o dată, odată (ce): ~ θανόντος, οὐτίς ἔστ' ~ AESCH. *Eu.*648 *odată (ce omul e) mort, nu mai există înviere*; μη(δένα) δύνασθαι διαφυγεῖν τῶν ~ προελθόντων PLB. 1.69.13 *oricine ieșea o dată în față [să vorbească] nu mai avea scăpare*. [ἀ- (IE *sḡ), -παξ (cf. πῆγνυμι)]

ἄπαξ-ἄπῶς, ἄσα, ἄν [ξᾶ] *adj.* (pl.) toți/toate odată sau fără excepție: AR. *Pl.*111, id. *Ra.*161.

[ἄπαξ, ἄπας]

ἄπαξ-ἀπλῶς, *adv.* în general, fără deosebire: LUC. *Peregr.*3.

[ἄπαξ, ἀπλῶς]

ἀπ-ἄξιος, *ov adj.* nevrednic: (+ gen.) PLAT. *Lg.*645c, (+ inf.) οὐκ ἀπίσιον ἀκοῦσαι PLAT. *Ep.*324b *merită să fie ascultat*.

[ἀπό, ἄξιος]

ἀπ-ἀξίω-ῶ, *vb.* [aor. ἀπηξίωσα] a socoti nevrednic (pe cineva sau ceva), a respinge ca nevrednic, a disprețui, a refuza: (+ ac.) σ' ἀπαξίων EUR. *El.*256 *socotindu-te nevrednică*; THUC. 1.5, PLB. 1.67.13, (+ ac. și gen.) ARSTT. *Mu.*391a6, (+ inf.) μεταβαλεῖν ἐσθῆτα φαιάν ἀπαξίωσαντος PLUT. *Cic.*35.5

nesocotind vrednic (= refuzând) să îmbrace un veșmânt cernit: (med.) AESCH. *Eu.*366.

[ἀπό, ἀξίω]

ἀπαξίωσις, *εως, ἡ subst.* dispreț, refuz: PLB. *Fr.*10.

[ἀπαξίω]

ἀπάρορος, (dor.) *v.* ἀπήρορος

ἀπάπαϊ, [ā-] *interj.* [var. ἀπαπαῖ Ar. *V.*235, ἀπαπαπαπαῖ Soph. *Ph.*746] (exprimând tristețea sau durerea) ai, ai! vai! văleu! văleleu!: AR. *V.*309.

[ἄ, παπαῖ]

ἄ-παππος, *ov adj.* fără unchi, (fig.) fără înrudire cu, străin de: (+ gen.) φάος ... οὐκ ἄπαππον Ἰδαίου πυρός AESCH. *Ag.*311 *lumina care nu este neînrudită (= neam cu) focul de pe [muntea] Ida*.

[ἀ-, πάππος]

ἀπάπτω, (ion.) *v.* ἀφάπτω

ἄ-παράβᾶτος, *ov adj.* **I** care nu poate fi încălcat, inviolabil: PLUT. *M.*568d. **II** netrecător, neschimbător, veșnic: NT *Ev.*7.24. **III** (despre pers.) care nu încalcă (legea): IOS. *A*18.266.

[ἀ-, παραβαίνω]

ἄ-παραγγέλτως, *adv.* fără poruncă, fără vreun semnal (de luptă): PLB. 16.3.1.

[ἀ-, παραγγέλλω]

ἄ-παραγρᾶφος, *ov adj.* care nu poate fi delimitat, indefinit: PLB. 16.12.10.

[ἀ-, παραγράφω]

ἀπᾶραι, *inf. aor. act. de la ἀπαίρω*:

ἄ-παραίτητος, *ov adj.* **I** 1 care nu poate fi înduplecat (prin rugăminti); (de) neînduplecat, neîndurător, neiertător, necruțător: (despre zei și oameni) LYS. 2.78, PLAT. *Lg.*907b, (+ dat.) PLUT. *Comp.*Dio.*Brut.*2.3, (+ prep.) δύσκολοι καὶ ἀπαραίτητοι πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς εἰσιν PLUT. *M.*482c *sunt durî și neînduplecați cu frații lor*; (fig.) (despre Dreptate) DEM. 25.11, (mânie) PLB. 1.82.9, (ploaie) LXX *Înf.*16.16. **2** implacabil, iremediabil: (hotărâre) PLB. 4.24.6, (greșeală) id. 33.10.5. **II** 1 care nu poate fi respins; ineluctabil, inevitabil: (emigrare) PLUT. *M.*113c. **2** indispensabil, neapărat trebuincios, necesar: (aliment) PLUT. *M.*668f, LUC. *Rh.*Pr.9.

[ἀ-, παραιτέω]

ἀπαραίτητος, *adv.* în mod neînduplecat, necruțător, fără îndurare: THUC. 3.84, πρὸς ἐκείνους ἔχειν ~ PLB. 21.31.15 *a fi neînduplecat față de ei*; ~ κολάζειν PLUT. *Sol.*23.2 *a pedepsi necruțător*.

[ἀπαραίτητος]

ἀ-παρακάλυπτος, ον *adj.* neacoperit, dezvelit: (cap) PLUT. *M.*266e. // **ἀπαρακαλύπτως**, *adv.* în mod deschis, fără ascunzîşuri *sau* sfială: PLAT. *R.*538c, IOS. *A*15.29.

[ἀ-, παρακαλύπτω]

ἀ-παράκλητος, ον *adj.* nechemat, fără a primi poruncă *sau* rugămintе, voluntar, spontan: πολλοί ... ἀπαράκλητοι ἐφ' ἀπαγὴν ἠκολούθουν THUC. 2.98 *multîi îl urmau pentru pradă, fără a fi fost chemați*; PLUT. *M.*403b.

ἀ-παράλλακτος, ον *adj.* neschimbat, (de) nedeosebit, cu totul asemănător, întocmai: IOS. *A*10.269, PLUT. *Alex.*57.6. // **ἀπαρἀλλάκτως**, *adv.* neschimbat, nestrămutat: LXX *Est.*3.13c.

[ἀ-, παραλλάσσω]

ἀπαρἀλαξία, ας, ἡ *subst.* lipsă de deosebire, asemănare perfectă: PLUT. *M.*1077c.

[ἀπαράλλακτος]

ἀ-παραμίλλητος, ον *adj.* fără rival, (de) neîntrecut: IOS. *A*18.184.

[ἀ-, παραμιλλῶμαι]

ἀ-παραμύθητος, ον [ῶ] *adj.* (de) neînduplecat, neîndurător, necruțător: (despre zei) PLAT. *Epin.*980d, (fig.) (subst.) τὸ τῆς ὄψεως ἀπαραμύθητον PLAT. *Crass.*22.1 *priveliștea neîndurătoare*. // **ἀπαραμυθήτως**, *adv.* (în mod) iremediabil: PLAT. *Lg.*731d.

[ἀ-, παραμυθεῖμαι]

ἀ-παράμυθος, ον [ῶ-] *adj.* I (de) neînduplecat: AESCH. *Pr.*185. II nemângâiat: EUR. *I*4620.

[ἀ-, παραμυθεῖμαι]

ἀ-παραπόδιςτος, ον *adj.* neîmpiedicat, fără piedică: LXX *3Mac.*6.28.

[ἀ-, παραποδίζω]

ἀ-παρασήμαντος, ον *adj.* neînsemnat, ne-luat în seamă: LXX *2Mac.*15.36.

[ἀ-, παρασημαίνω]

ἀ-παράσημος, ον *adj.* fără titlu *sau* anonim: (titlu) LYS. 21.

[ἀ-, παρασήμος]

ἀ-παρασκευάστος, ον *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| nepregătit, care nu este gata: XEN. *An.*1.5.9, IOS. *A*14.293, NT *2Cor.*9.4.

[ἀ-, παρασκευάζω]

ἀ-παράσκευος, ον *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| nepregătit: THUC. 1.69, LYS 3.33, DEM. 48.23 *ș.a.*, ἵνα ὑμᾶς τε ἀπαρασκευοῦς λάβοι XEN. *An.*2.3.21 *ca să vă*

prindă nepregătiți: (+ prep.) ἀπαρασκευοῦν εἶναι πρὸς τὸ μέλλον PLB. 1.49.4 *nu era pregătit pentru această eventualitate*. // **ἀπαρασκευῶς**, *adv.* fără pregătire: PLB. 1.45.7, APP. *BC*3.60.

[ἀ-, παρασκευή]

ἀπ-ἄράσσω, *vb.* |viit. ἀπαράξω, aor. ἀπήραξα| I a reteza, a tăia (dintr-o lovitură), a zbură: ἀπήραξεν δὲ χαμᾶζε ... κάρη IL. 14.497 *îi zbură capul la pământ*; SOPH. *Tr.*1015, HDT. 5.112, (pas.) IOS. *B*13.245. II a doborî, a mătura: (de pe puntea unei corăbii) HDT. 8.90, THUC. 7.63.

[ἀπό, ἄράσσω]

ἀπαρᾶτηρήτως, *adv.* fără măsuri de precauție, fără nici o prevedere: PLB. 3.52.7, IOS. *B*14.136.

[ἀπαρᾶτηρήτος, cf. παρᾶτηρέω]

ἀ-παράτιλτος, ον *adj.* neepilat, neras: AR. *Lys.*279, LUC. *Salt.*5.

[ἀ-, παρατίλλω]

ἀπαραφυλάκτως, *adv.* fără a se păzi, fără băgare de seamă: AESOP. 1.26.

[ἀπαραφύλακτος, cf. παραφύλασσω]

ἀ-παράχυτος, ον *adj.* în care nu s-a vărsat nimic, neamestecat, curat, pur: (fig.) PLUT. *M.*968c.

[ἀ-, παραχέω]

ἀ-παραχώρητος, ον *adj.* I care nu dă înapoi, neclintit, ferm: PLB. 1.61.3. II încăpățânat: PLUT. *M.*10a.

[ἀ-, παραχωρέω]

ἀπαραχωρήτως, *adv.* fără să cedeze, fără a da înapoi: PLB. 5.106.5.

[ἀπαραχώρητος]

ἀπαργμα, ατος, τό *subst.* pârgă, trufanda: (pl.) AR. *Pax*1056, PLUT. *M.*323b.

[ἀπό, ἄργμα]

ἀ-παρεγγείρητος, ον *adj.* I (de) neatins, intact *sau* intangibil, inviolabil: IOS. *A*15.267. II care nu poate fi înșelat: AESOP. 1.36.

[ἀ-, παρεγγείρητος]

ἀ-παρέκτρεπτος, ον *adj.* (de) neabătut: PLUT. *M.*745d.

[ἀ-, παρεκτρέπω]

ἀ-παρενόκλητος, ον *adj.* netulburat, liniștit: PLUT. *M.*118b.

[ἀ-, παρενοχλέω]

ἀπ-ἄρέσκω, *vb.* |impf. ἀπήρεσκον, viit. ἀπαρέσω, aor. ἀπήρεσα| {ep. inf. aor. med. ἀπαρέσσασθαι} I (*med.*) a îmbuna, a mulțumi (pe cineva): (+ ac.) IL. 19.183. II (*act.*) a displicea, a nu plăcea, a nemulțumi: (+

dat.) THUC. 1.37, PLB. 21.26.10, τὸ τοῖς πολλοῖς ἀρέσκειν τοῖς σοφοῖς ἔστιν ~ PLUT. *M.6b a plăcea celor mulți înseamnă a displăcea celor înțelepți*; (+ ac. pers.) PLAT. *Th.202d*.

[ἀπό, ἀρέσκω]

ἀ-παρηγόρητος, ον *adj.* **I** nemângâiat, neconsolat *sau* inconsolabil: PLUT. *Dem.22.6*. **II** de neînduplecat: IOS. *A17.118*. **III** care nu poate fi cumiñit, de neînfrñat: (dragoste) MEN. *Fr.569*, PLUT. *Mar.2.4*.

[ἀ-, παρηγορέω]

ἀ-παρθένευτος, ον *adj.* **I** care nu și-a pierdut fecioria: SOPH. *Fr.304*. **II** care nu este potrivit pentru o fecioară: EUR. *IA993*, (neut. pl. adv.) ἀπαρθένευτα EUR. *Ph.1739 cum nu se cade unei fecioare*.

[ἀ-, παρθενεύω]

ἀ-πάρθενος, ον *adj.* **I** care nu poate fi numită fecioară: (despre Polyxena, jertfītă fecioară și „māritatā” în moarte cu Achilles) παρθένον τ' ἀπάρθενον EUR. *Hec.612 fecioară nefecioară*. **II** care nu mai este fecioară, deflorată: THEOC. 2.41.

[ἀ-, παρθένος]

ἀπ-ἄριθμέω-ῶ, *vb.* **I** **1** a număra (unul câte unul), a enumera, a socoti, a face socoteala: XEN. *Oec.9.10*, MEN. *Epit.381*, (abs.) ISOC. 5.26 **2** a conta pe: XEN. *Cyr.5.2.35*. **II** a achita, a plăti: XEN. *Cyr.3.1.42*, τῷ βασιλεῖ τοὺς φόρους ~ IOS. *A12.201 a achita dările către rege*. **III** a povesti, a relate: ARSTT. *Po.1453a18*.

[ἀπό, ἀριθμέω]

ἀπαρίθμησις, εως, ἡ *subst.* enumerare, socoteală: THUC. 5.20.

[ἀπαριθμέω]

ἀπῤρίνη, ης, ἡ [ῤ] *subst.* (bot.) turifă, *Galium aparine*: PLUT. *M.94e*.

ἀπ-αρκέω-ῶ, *vb.* |viit. -έσω, aor. ἀπήρκεσα| a fi îndeajuns (destul), a ajunge: AESCH. *Pers.474*, id. *Ag.379*, SOPH. *OC1769*, οὐκ ἀπαρκεῖ EUR. *Fr.892 nu este îndeajuns*.

[ἀπό, ἀρκέω]

ἀπ-αρκτίας, ου, ὁ *subst.* vânt dinspre nord, vânt de miazānoapte: ARSTT. *Mete.363b14*, PLUT. *Dio.25.5*.

[ἀπό, ἄρκτος]

ἀπ-αρνέομαι-οῦμαι, *vb.* |imprf. ἀπηνούμην, viit. ἀπαρνήσομαι, aor. ἀπηνήθην, pf. ἀπήρνημαι| **I** a spune că nu, a nega, a tăgădui: φραμένη αὐτὸν οὐ καλῶς ποιεῖν ἀπαρνεόμενον HDT. 6.69 *zicându-i că nu*

face bine să tăgăduiască: EUR. *El.1057*, PLAT. *Th.165a*, (+ μὴ și inf.) κομίζετ' αὐτόν. ... τὸν τᾶμ' ἀπαρνηθέντα μὴ χρᾶναι λέχη EUR. *Hipp.1266 aduceți-l pe cel care tăgăduia că mi-ar fi răngărit culculșul*. **II** **1** a refuza, a respinge: (+ ac.) THUC. 6.56, PLAT. *Sph.217c*, μηδενὶ ἐξεῖναι ἀπαρνηθῆναι ὄν ἄν βούληται φυλεῖν PLAT. *R.468c nimănu-i să nu-i fie îngăduit să-l refuze pe acela care ar voi să-l sārute*. **2** a tăgădui, a renega, a se lepăda de: LXX *Is.31.7*, NT *Mt.26.34*.

[ἀπό, ἀρνέομαι]

ἀπ-αρνος, ον *adj.* **I** care tăgăduiește: (+ gen.) ~ δ' οὐδενὸς καθίστατο SOPH. *Ant.435 nu a tăgăduit nimic*: (+ μὴ și inf.) ~ ἔστι μὴ ... νοσέειν HDT. 3.99 *tăgăduiește că este bolnav*. **II** tăgăduit, refuzat: (+ dat.) AESCH. *Supp.1039*.

[ἀπό, ἀρνέομαι]

ἀ-παρρησίαστος, ον *adj.* **I** **1** care nu are libertatea cuvântului *sau* de exprimare: (despre un stat) PLB. 22.12.3. **2** care nu vorbește liber *sau* tot ceea ce gândește: IOS. *BI4.338*. **II** nesincer, prefăcut: LUC. *Cal.9*.

[ἀ-, παρρησιάζομαι]

ἀπαρσις, εως, ἡ *subst.* plecare: LXX *Num.33.2*, IOS. *A17.213*.

[ἀπαίρω]

ἀπ-αρτώω-ῶ, *vb.* **I** (*tranz.*) **1** a atărna (ceva de ceva), a spânzura: ἀπαρτῆσαι δέρην EUR. *Andr.412 a spânzura (de gât)*: (pas.) LUC. *VH2.31*. **2** (fig.) a face să atărne *sau* să derindă: ἐξ αὐτοῦ ἐμοῦ τὰς ἐλπίδας ἀπαρτήσασά μοι τοῦ βίου LUC. *Tim.36 făcând să atărne de mine însumi nădejtile vieții mele*: (pas.) με περιίδης ... ἐκ τῶν ὧτων ἀπρητημένον LUC. *Icar.3 nu mă lăsa spânzurat de urechi (= cu sufletul la gură)*: (med.) PLUT. *TCG29.3*. **3** a separa, a depărta: DEM. 18.59.

II (*intrans.*) **1** a atărna, a sta suspendat: XEN. *Eq.10.9*. **2** (fig.) a depinde: PLUT. *M.105e*. **3** a se (în)depărta, a se duce: ἐς ἄλλοτρίαν πᾶσαν ἀπαρτήσοντες THUC. 6.21 *îndepărtându-vă spre [o țară] cu totul străină*. **4** a fi separat *sau* depărtat: οὐκ ἔχουσι ἀπρητημένα κῶλα οἱ ἰχθύες ARSTT. *PA 657a13 peștii nu au membre separate (de corp)*: τοῖς καιροῖς οὐ μακρὰν ἀπρητῆσθαι PLB. 12.17.1 *a nu fi prea depărtat în timp*.

[ἀπό, ἀρτάω]

ἀπάρτησις, εως, ἡ *subst.* atárnare *sau* depărtare, ieșire în afară: ARSTT. *GA720b12*.

[ἀπαρτάω]

ἀπαρτί, [-ī] *adv.* **I** exact, precis, cu totul: ἡμέραι ~ ἐνενήκοντα HDT. 5.54 *exact nouăzeci de zile*; AESCH. *Fr.*14. **II** de acum (înainte): AR. *Pl.*388.

[ἀπό, ἄρτι]

ἀπάρτι, *adv.* de acum (înainte): AESOP. 1.51.

[ἀπό, ἄρτι]

ἀπαρτία, *ας, ἡ subst.* **I I** bunuri (transportate), bagaj, rovară: σὺν τῇ ἀπαρτίᾳ αὐτῶν LXX *Ex.*40.36 *cu toate ale lor*: (pl.) LXX *Num.*10.12. **2** oameni (transportați), pradă: LXX *Num.*31.17. **II** bunuri casnice (scoase la licitație): PLUT. *Cic.*27.6.

[v. ἀπαίρω]

ἀπ-αρτίζω, *vb.* [viit. -ιώ, aor. ἀπήρτισα; *pas.* aor. ἀπήρτισθην, pf. ἀπήρτισμαι] **I** (*tranz.*)

1 a potrive, a face uniform *sau* regulat, a regla, a rândui: σπουδῆ ... οὐκ ἀπαρτίζει πόδα AESCH. *Th.*374 *graba [ii] face pasul nepotrivit (sc. neregulat)*. **2** a (de)săvârși, a isprăvi, a încheia, a duce la bun sfârșit: PLB. 31.12.10, IOS. *A18.*130. **II** (*intrans.*) **1** a se potrive, a corespunde (perfect): ἀδύνατον γὰρ μὴ ~ τὸν τόπον καὶ τὸ σῶμα ARSTT. *Ph.*205a32 *este imposibil ca locul și corpul să nu corespundă [unul altuia]*: (+ πρὸς și ac.) ARSTT. *Pol.*1313a7. **2** a fi desăvârșit *sau* perfect: ARSTT. *Mete.*340b35. **3** (med.) a se încheia, a se sfârși, a se termina: (despre un zid) ἐπὶ τὴν ἐσπέριον τοῦ ἱεροῦ στοᾶν ἀπήρτιζετο IOS. *B15.*144 *se sfârșea la porticul de apus al Templului*.

[ἀπό, ἀρτίζω]

ἀπ-αρτιλογία, *ας, ἡ subst.* {ion. -ίη} cifră rotundă, sumă rotunjită: HDT. 7.29.

[ἀπό, ἀρτιλογία]

ἀπαρτισμός, *οῦ, ὁ subst.* desăvârșire, isprăvire, terminare: NT *Lc.*14.28.

[ἀπαρτίζω]

ἀπαρυστέον, *adj.vb.* trebuie luată spuma: (fig.) (+ gen.) AR. *Eq.*921.

[ἀπαρῦω]

ἀπ-αρύτω, *vb.* a lua, a scoate, a îndepărta (ceva în exces): PLUT. *Aem.*34.8, (med.) id. *M.*610e.

[v. ἀπαρῦω]

ἀπ-αρύω, [ῦ] *vb.* [viit. -ύσω, aor. ἀπήρυσα] **I** a lua spuma, a smântâni (laptele): HDT. 4.2.

II a lua, a scoate, a îndepărta (preaplinul): PLUT. *M.*463c.

[ἀπό, ἀρύω]

ἀπαρχή, *ῆς, ἡ subst.* **I I** jertfă de început *sau* început al jertfei: (constând din suvițe de pâr

tăiate de pe fruntea victimei) EUR. *Or.*96. **2** primele roade (ale recoltei), pârğă, trufanda, primiții (aduse ca prinos zeilor *sau* lui Dumnezeu): (frecv. pl.) EUR. *Fr.*516, THUC. 3.58, θεοῖς ἀπαρχὰς ... παρέχει XEN. *Oec.*5.10 *oferă zeilor pârğă*: αἱ πλεῖσται τῶν πόλεων ... ἀπαρχὰς τοῦ σίτου καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ὡς ἡμᾶς ἀποπέμπουσιν ISOC. 4.31 *cele mai multe cetăți ne trimit în fiecare an pârğă de grâu*: ἀπαρχὰς ... τῷ θεῷ πάντων τῶν ἐκ τῆς γῆς φυομένων καρπῶν ἐπιφέρειν IOS. *A14.*70 *a-I închina lui Dumnezeu pârğa tuturor roadelor născute din pământ*. **3** prinos, ofrandă, daruri alese: ταυροκτονεῖ μὲν δώδεκ' ... λείας ἀπαρχὴν βοῦς SOPH. *Tr.*761 *jertfește doisprezece boi ca prinos de pradă*: (parte din averea pârrintească) HDT. 1.92, (aur, argint, mătase ș.a.) LXX *Ex.*35.5. **4** (fig.) partea cea mai bună și mai aleasă dintr-un lucru; pârğă, trufanda, frunte, floare: τῶν ἐμῶν προσφθεγμάτων ... ἀπαρχὰς EUR. *Ion.*402 *fruntea spuselor mele*: ἀπαρχὴν τῆς σοφίας ἀνέθεσαν τῷ Ἀπόλλωνι PLAT. *Prt.*343b *i-au închinat lui Apollon (drept) trufanda a înțelepciunii*: (despre Hristos) ~ τῶν κεκοιμημένων NT *1Cor.*15.20 *pârğa celor adormiți*. **II** cotă-parte (din producție), venit (agricol): PLAT. *Lg.*806d. **III** ospăț (cu prilejul oferirii de prinoase): PLUT. *M.*40b.

[ἀπάρχω]

ἀπ-αρχος, *ου, ὁ subst.* căpetenie, căpitan: AESCH. *Pers.*327.

[ἀπό, ἀρχός]

ἀπ-άρχω, *vb.* **I** (*act.*) a domni departe (de patrie): PL. *N.*4.46. **II** (*med.*) **1** a începe un sacrificiu printr-o ofrandă, a jertfi *sau* a tăia (ca) prinos: (cu tmeză) IL. 19.254, ὄ γ' ἀπαρχόμενος κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλεν OD. 14.422 *tăie câteva fire de pâr de pe capul [vierului] și le aruncă în foc*: (+ gen.) τοῦ ὠτὸς ἀπάρχωνται τοῦ κτήneos HDT. 4.188 *jertfesc ca prinos o bucată din urechea vitei*: (abs.) OD. 3.446, AR. *Pax.*1056. **2** a închina pârğa (roadelor), a aduce prinoase: (+ gen.) HDT. 3.24, PLUT. *Thes.*6.1, ἀπάρχου αὐτῷ ἀπὸ σῶν καρπῶν LXX *Pr.*3.9 *închină-I pârğă din roadele tale*: (abs.) THEOC. 7.33. **3** (fig.) a închina *sau* a da ca prinos: (un judecător) PLAT. *Lg.*767d, ἀπάρχασθαι τῷ θεῷ τῆς φίλης μαθηματικῆς PLUT. *M.*387e *să dăm zeului prinosul dragei noastre matematici*.

[ἀπό, ἀρχω]

ἅπᾱς, ἅπᾱσα, ἅπαν [ἅπᾱ- Od. 24.185; neut. ἅπᾱν, dat -ᾱν Men. Fr.117] *adj.* [gen. ἅπαντος, -άσης, -αντος] {ep. gen. pl. fem. ἅπᾱσέων Od. 8.284} **I** (sg.) **I** tot, întreg: τῶν δ' ἅπαν ἐπλήσθη πεδίον ... ἀνδρῶν ἠδ' ἵππων IL. 20.156 *întreaga câmpie se umplu de oameni și cai*; οἶκον ἅπαντα OD. 2.48 *casa întreagă, toată casa*; εἰς ἅπαντα ... χρόνον AESCH. Eu.484 *pentru todeauna*; ἅπαντι θυμῷ AESCH. Eu.738 *din toată inima*; ~ λεῶς SOPH. Tr.194 *întreg poporul, toată lumea*; ἔγνωσ ἅπασαν τὴν βουλὴν αὐτῶν LXX Jer.18.23 *ai cunoscut tot sfatul lor*; ἅπαντα τὰ γενόμενα DEM. 47.68 *toate cele întâmplăte*. **2** orice: ὁμολογεῖς ἅπασαν ἔνδειαν καὶ ἐπιθυμίαν ἀνιαρὸν εἶναι; PLAT. Grg.496d *mărturisești că orice nevoie, orice dorință este un lucru neplăcut?*; ~ ἄνθρωπος ARSTT. EN1155a22 *tot omul, orice om*; (abs.) PLAT. Phd.108b. **3** total, perfect, maxim: ἐς ἀπορίαν ἐλθόντες τὴν ἅπασαν PLAT. Ep.353a *ajunși într-o încurcătură totală*; ~ κίνδυνος (+ inf.) Pl. N.8.21 [*este o*] *foarte mare primejdie*. **4** (+ *adj.*) în totalitate, în întregime, cu totul, complet: (despre un vas de vin) ἀργύρεος δὲ ἔστιν ~ OD. 4.616 *este cu totul de argint*; ~ μὲν οὐ γένοιτ' ἂν εἰς ἡμᾶς φίλος EUR. Ion427 *n-ar putea să-mi fie prieten cu totul (= pe de-antregul)*. **II** (pl.) toți, cu toții, toți laolaltă (*sau fără excepție*): εἰμὶ θεῶν κάρτιστος ἅπάντων IL. 8.17 *sunt cel mai puternic dintre toți zeii*; ἅπαντες ἡμεῖς AESCH. Pers.785 *noi toți*; (pron.) ἀντίοι ἔσταν ἅπαντες IL. 1.535 *cu toții se ridicară să-l întâmpine*; ὁ γάρ τ' ἐπέλησεν ἅπάντων, ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν OD. 20.85 *el (sc. somnul) te face să uiți de toate, bune și rele*. **III** (neut. adv. *sau* pron.) τὸ ἅπαν PLAT. Phdr.241b *cu totul, în întregime (sau totul)*; τοῖς ἐς ἅπαν τὸ ὑπάρχον ἀναρριπτοῦσι THUC. 5.103 *cei ce își riscă întreaga avere pe o singură aruncare (= pun totul în joc)*; ἐξ ἅπαντος ... κερδαίνειν SOPH. Ant.312 *a scoate câștig din orice (lucru)*; ἅπασι HDT. 1.1 *în toate (privețile)*.

[ἀ- (IE *sm*, cf. εἶς), πᾱς]

ἅπ-ασκᾶρίζω, *vb.* a se zbate, a se zvârcoli: (ca un pește) AR. Fr.495, (de răs) MEN. Fr.798.

[ἀπό, ἄσκαρίζω]

ἅπ-ασπάζομαι, *vb.* a se îmbrățișa (de plecare), a-și lua rămas bun: (+ ac.) NT

Fr.21.6, (abs.) LXX Tob.S10.12.

[ἀπό, ἄσπάζομαι]

ἅπ-ασπαίρω, *vb.* a zvâcni: EUR. Ion1207.

[ἀπό, ἄσπαίρω]

ἅπαστία, *ας*, ἡ *subst.* ajunare, post: AR. Nu.621.

[ἄπαστος]

ἄ-παστος, *ον adj.* nemâncat, care ajunează, flămând: IL. 19.346, ARSTT. HA563a23, CALL Cer.6, (+ gen.) OD. 4.788.

[ἀ-, πατέω]

ἅπ-αστράπτω, *vb. I* (*intrans.*) a luci (ca un fulger), a scâpăra, a scânteia: (despre pietre prețioase) IOS. A13.217. **II** (*trans.*) a scâpăra, a imprăștia (lumină): PLUT. M.323c, (despre aur) LUC. Gall.7.

[ἀπό, ἀστράπτω]

ἅπ-ασχολέω-ῶ, *vb.* [aor. ἀπησχόλησα] **I** (*act.*) a nu lăsa timp liber, a ține ocupat: (+ ac.) LUC. Philops.14. **II** (*med.*) a se ocupa cu, a se dedica (în întregime): (+ εἰς și ac.) AESOP. 1.114.

[ἀπό, ἀσχολέω]

ἅπᾱτάω-ῶ, [ἅπ-] *vb.* [impf. ἤπατων, viit. ἀπατήσω, aor. ἠπάτησα, pf. ἠπάτηκα; *pas.* viit. ἀπατηθήσομαι, aor. ἠπατήθην, pf. ἠπάτημαι] **I** (*act.*) **1** a amăgi, a înșela, a ademeni: (+ ac.) IL. 9.344, HDT. 6.80, THUC. 5.9 ș.a., μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις NT Ef.5.6 *nimeni să nu vă amăgească cu vorbe deșarte*; (fig.) οὐ σ' ἀπατήσει HES. Op.462 [*ogorul*] *nu te va înșela (sc. nu-ți va înșela speranțele)*; (*pas.*) IS. 5.14. **2** (*intrans.*) a aduce amăgire, a fi înșelător: OD. 4.348, ARSTT. Rh.1376b28. **II** (*med., pas.*) a se înșela, a fi înșelat (amăgit): SOPH. OT594, PLAT. Phdr.262b, (+ gen.) ἔγνωκα ... φωτὸς ἠπατημένη SOPH. Ai.807 *imi dau seama că am fost înșelată de acest om*; (+ περί și ac. *sau* gen.) ARSTT. Rh.1368b22, id. Sens.442b8, (+ ὡς) ἀπατᾶσθαι ὡς PLAT. Prt.323a *a se înșela [admițând] că ...*.

[ἀπάτη]

ἅπ-ἀτερθε(v), [ἅπᾱ-] **I** (*adv.*) deoparte, la o parte, separat: IL. 2.587, Pl. O.7.74. **II** (*prep.* + *gen.*) departe de, separat de: IL. 5.445.

[ἀπό, ἀτερθε(v)]

ἅπατέων, ὄνος, ὁ *adj., subst.* amăgitor, înșelător, șarlatan: PLAT. R.451a, XEN. Cyr.1.6.27, IOS. A18.232.

[ἀπατάω]

ἀπάτη, *ης, ἡ subst.* {dor. ἀπάτα} **I** amăgire, înșelăciune, înșelare: IL. 2.114, id. 4.168,

(person.) HES. *Th.*224, ἄνευ τε δόλου καὶ ἀπάτης HDT. 1.69 *fārā viclesug și înșelăciune*; (op. βία „forță, violență”) ἢ βία ἢ ἀπάτη THUC. 4.86 *cu forța sau prin înșelăciune*; (oximoronic) μετὰ ἀπάτης βιαίου PLAT. *Lg.*863b *prin înșelăciune silnică*; ἢ ~ τοῦ πλοῦτου NT *Mt.*13.22 *amăgirea bogăției*; (pl.) οὐδ' ἀπάταισι θυμὸν τέρπεται P1. *P.*2.74 *nu-și desfătă inima cu amăgiri*; OD. 13.294. **II** (spec.) amăgire, desfătare, plăcere, distracție: (la teatru) διὰ τὴν ἀπάτην τῶν θεωμένων PLB. 2.56.12 *pentru desfătarea spectatorilor*; (la ospete) NT *2Pt.*2.13. **III** rălăcire, eroare: (în raționamente) ARSTT. *Int.*23b13. [prob. ἀπό, ἄτη]

ἀπατήλιος, ον *adj.* (poet.) amăgitor, înșelător: (neut. pl.) ἀπατήλια βάζει OD. 14.127 *în drugă amăgiri*; OD. 14.288. [ἀπάτη]

ἀπατηλός, ὄν *adj.* [fem. -ή Plat. *Grg.*465b] amăgitor, înșelător: (despre lucruri și pers.) IL. 1.526, PLAT. *Lg.*892d, XEN. *Oec.*1.20, τὸ ἀπατηλὸν ἐν λόγοις PLAT. *Cra.*408a *faptul de a fi amăgitor în vorbe*. [ἀπάτη]

ἀπάτησις, εως, ἡ *subst.* amăgire, ademenire: LXX *Iud.*10.4. [ἀπατάω]

ἀπατητικός, ἢ, ὄν *adj.* [comp. -ώτερος Xen. *Eq. Mag.*5.5] **I** amăgitor: PLAT. *Sph.*240d. **II** eronat: (silogism) ARSTT. *APo.*80b15. [ἀπατητής]

ἀπ-ἄτιμάζω, *vb.* [part. pf. pas. ἀπητιμασμένη] a necinsti, a disprețui (cu totul): AESCH. *Eu.*95. [ἀπό, ἀτιμάζω]

ἀπ-ἄτιμάω-ῶ, *vb.* [aor. ἀπητίμησα] a necinsti, a face de ocară: IL. 13.113. [ἀπό, ἀτιμάω]

ἀπ-ατμίζω, *vb.* **I** (*tranz.*) a exala, a degaja (sub formă de vapor): ARSTT. *Pr.*925a36. **II** (*intrans.*) a se evaporă: ARSTT. *Mete.*359a31. [ἀπό, ἀτμίζω]

Ἀ-πᾶτούρια, ων, τά [ᾶ-] *subst.* Apatouria (Apaturiile), sârbătoare ateniană și ioniană, în timpul căreia tinerii erau primiți în frații: HDT. 1.147, AR. *Ach.*146, PLAT. *Ti.*21b, XEN. *HG*1.7.8. [ᾶ- (IE *sm*, cf. εἶς, psiloză ion.), πατορF- (cf. lat. *patruus*)]

ἄ-πάτωρ, ορ [πᾶ] *adj.* [gen. -ορος] **I** *fārā* tată, care nu are tată: PLAT. *Euthd.*298b, (frecv. despre copiii orfani *sau* părăsiți)

SOPH. *Tr.*300, EUR. *Or.*310, ἀμήτωρ ~ τε γεγώς EUR. *Ion*109 *fiind fără mamă și fără tată*: (fig. despre preotul Melchisedec) NT *Ev.*7.3. **2** cu tată necunoscut: PLUT. *M.*288f. **II** renegat de tată, nerecunoscut ca fiu, repudiat: (+ gen.) ~ ἐμοῦ SOPH. *OC*1383 *fiu căruia eu nu-i sunt tată*: (subst.) PLAT. *Lg.*928d. **III** care nu este tată adevărat, vitreg: (despre destin) EUR. *IT*864. [ᾶ-, πατήρ]

ἀπάτωρος, ον *adj.* *fārā* tată: HES. *Fr.*268. [ᾶ-, πατήρ]

ἀπ-αυγάζω, *vb.* (med.) a vedea de departe, a zări: CALL. *Del.*181. [ἀπό, αὐγή]

ἀπαύγασμα, ατος, τό *subst.* strălucire: LXX *În.*7.26, NT *Ev.*1.3. [ἀπαυγάζω]

ἀπαυγασμός, οῦ, ὁ *subst.* strălucire *sau* răsfângere a luminii, reflexie: PLUT. *M.*83d, id. *M.*934d. [ἀπαυγάζω]

ἀπ-αυγή, ἡς, ἡ *subst.* strălucire: CALL. *Fr.*273. [ἀπό, αὐγή]

ἀπ-αυδάω-ῶ, *vb.* [aor. ἀπηύδησα, pf. ἀπηύδηκα] **I** (*tranz.*) **I** a interzice, a spune nu, a opri, a se împotrivi (prin viu grai): (abs.) SOPH. *Ph.*1293, (+ μὴ și inf.) SOPH. *Ai.*741, ἐγὼ δ' ἀπαυδῶ ... Ἄδραστος ἐς γῆν τήνδε μὴ παριέναι EUR. *Supp.*467 *eu interzic ca Adrastus să vină în această țară*; AR. *Eq.*1072. **2** a refuza: EUR. *Supp.*342. **3** a renunța la, a se lăsa de: THEOC. 12.129. **II** (*intrans.*) **I** a se dezice, a se lepăda de: (+ dat.) ἀπαυδαῖς ἐν κακοῖς φίλοισι σοῖς EUR. *Andr.*87 *în necazuri te lepezi de prietenii tăi*. **2** a se declara învins, a renunța: PLUT. *M.*189e, (+ πρὸς și ac.) id. *Dio.*30.10. **3** a rămâne fără grai, a amuți: PLUT. *M.*431b. **4** a leșina: (de foame) LUC. *Luct.*24. [ἀπό, αὐδάω]

ἀπ-αυθαδίζομαι, *vb.* a fi arogant (încrezut), a vorbi *sau* a se purta cu prea multă îndrăzneală: PLAT. *Ap.*37a, PLUT. *M.*250b, IOS. *B13.*179. [ἀπό, αὐθαδίζομαι]

ἀπ-αυθημερίζω, *vb.* a se duce *sau* a se întoarce în aceeași zi: XEN. *An.*5.2.1. [ἀπό, αὐθημερίζω]

ἀπανράω, v. ἀπηύρω

ἀπανστί, *adv.* *fārā* încetare: SOPH. *Fr.*687a. [ἀπανστος]

ἄ-παυστος, ον *adj.* **I** neîncetat, *fārā* încetare,

fără sfârșit: (veac) AESCH. *Supp.*574, (viață) PLAT. *Ti.*36e, (nenocire) SOPH. *Ai.*1186, ~ τις και ἀθάνατος κίνησις ARSTT. *Phys.* 259b25 *o mișcare fără încetare și fără moarte;* (războaie) PLUT. *Sert.*9.1. II (de) nepotolit: (sete) THUC. 2.49.

[ἀ-, παύομαι]

ἀπαύστως, *adv.* fără încetare, fără oprire: ARSTT. *Mu.*391b18, APP. *BC*3.54.

[ἀπαυστος]

ἀπ-αυτομάτιζω, *vb.* a (se) produce de la sine sau spontan: PLUT. *M.*717b.

[ἀπό, αὐτοματιζω]

ἀπ-αυτομολέω-ῶ, *vb.* |aor. ἀπηυτομόλησα, pf. aor. ἀπηυτομόληκα| a fugi (dintr-un loc), a dezerta: THUC. 7.75, LXX *Pr.*6.11a, (+ gen.) id. *4Mac.*12.16.

[ἀπό, αὐτομολέω]

ἀπάφισκω, [ἀπ-] *vb.* |aor. ἤπαφον| a amăgi, a înșela, a ademeni: OD. 11.217, A.RH. 3.130, (med.) OD. 23.216.

[ἀποφώλιος?]

ἀπέγνων, *v.* ἀπογιγνώσκω

ἀπεγνωσμένως, *adv.* fără judecată, la dispare: PLUT. *Nic.*21.3.

[ἀπογιγνώσκω (parf. pf. ἀπεγνωσμένος)]

ἀπεδέδεκτο, (ion.) *v.* ἀποδέχομαι

ἀπεδέχθη, *aor. pas.* de la ἀποδέχομαι *sau* (ion.) de la ἀποδείκνυμι

ἀπεδήδοκα, **ἀπεδήδημαι**, *ind. pf. act.* și *med.* de la ἀπεσθίω

[ἀ-, πέδιλος]

ἀ-πέδιλος, *on adj.* neîncălțat, desculț: AESCH. *Pr.*135.

[ἀ-, πέδιλον]

ἀπεδίλωτος, *on [-ī-] adj.* neîncălțat, desculț: CALL. *Cer.*124.

[ἀπέδιλος]

ἄ-πεδος, *on adj.* plan, neted, întins: (câmpie) HDT. 1.110, THUC. 7.78, XEN. *Cyn.*6.9,

(subst.) τὸ ἄπεδον HDT. 4.62 *suprafață plană.*

[ἀ-, πέδον]

ἀπέδραμεν, **ἀπέδραν**, *ind. aor. act.* 1pl. și 3pl. de la ἀποδιδράσκω

ἀπέδραμον, *ind. aor. act.* de la ἀποτρέχω

ἀπέεργεν, (ep.) *impf. act.* 3sg. de la ἀπείργω

ἀπέην, *impf. act.* de la ἄπειμι

ἄπεθανον, *ind. aor. act.* de la ἀποθνήσκω

ἀπ-εθίζω, *vb.* |part. pf. act. ἀπειθικώς, pas. ἀπειθισμένος| a dezobișnui, a dezvăța: PLUT. *Alex.*40.3, (pas.) IOS. *B15.*549.

[ἀπό, ἐθίζω]

ἀπέθρισε, *ind. aor.* 3sg. de la ἀποθερίζω

ἀπειθεια, *ας*, ἡ *subst.* nesupunere, neascultare: XEN. *Mem.*3.5.5, PLB. 32.13.4, LXX *4Mac.* 8.9, δίκην τῆς ἀπειθείας δοῦναι PLUT. *TCG*9.2 *a condanna pentru nesupunere;* (despre cei ce se împotrivesc lui Dumnezeu) υἱοὶ τῆς ἀπειθείας NT *Ef.*2.2 *fii ai neascultării.*

[ἀπειθής]

ἀπειθέω-ῶ, *vb.* |impf. ἠπειθουν, aor. ἠπέιθησα| I a fi neascultător, a nu se supune, a nu da ascultare: (abs.) AESCH. *Ag.*1049, PLAT. *Phdr.*271b ș.a., (+ dat.) EUR. *Or.*31, τὸν ἀπειθοῦντα ἅμα νόμῳ και τῷ θεῷ PLAT. *Lg.*741d *cel ce nu ascultă deopotrivă de lege și de zeu;* μὴ ~ ἄρχοντι XEN. *Cyr.*1.2.2 *a da ascultare conducătorului;* ἀπειθοῦσι τῇ ἀληθείᾳ πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ NT *Rom.*2.8 *nu se supun adevărului, ci se supun nedreptății;* (+ gen.) LXX *Iis.Nav.*5.6, (despre animale) XEN. *Cyr.*7.5.62. II a nu se lăsa convins, a refuza, a nu vrea: (+ gen.) ἠπειθήσαν τοῦ προσέχειν LXX *Zah.*7.11 *nu au vrut să ia aminte;* LXX *Ps.*67.19.

[ἀπειθής]

ἀ-πειθής, *ές adj.* |comp. -έστερος, superl. -έστατος| I care nu se lasă convins; neascultător, nesupus, recalcitrant, rebel: (despre pers.) SOPH. *Fr.*50, XEN. *Mem.*3.5.19, λαὸς ~ LXX *Is.*30.9 *popor neascultător;* (+ dat.) ~ τοῖς νόμοις PLAT. *Lg.*936b *neascultător de legi;* γονεῦσιν ἀπειθεῖς NT *Rom.*1.30 *nesupuși părinților;* (despre cai) XEN. *Eq.Mag.*1.3, (fig.) (despre corăbii greu manevrabile) THUC. 2.84, (inimă) LXX *Ier.*5.23, (subst.) (neut. pl.) ἀπειθεᾶ CALL. *Dian.*66 *neascultări.* II (de) neînduplecat: (soartă) PI. *Fr.*40.

[ἀ-, πείθω]

ἀπειθῶς, *adv.* cu nesupunere, cu neascultare: PLAT. *R.*391b.

[ἀπειθής]

ἀπ-εικάζω, *vb.* |impf. -εικάζων (-ήκαζον), viit. -εικάσομαι (tard. -εικάσω), aor. -είκασα (-ήκασα), pf. inuz.; pas. aor. -εικάσθη, pf. -είκασμαι (-ήκασμαι)| I a reprezenta, a înfățișa (după un model), a reda: τῷ τετραγώνῳ τὸ σχῆμα ἀπεικάσαντες PLAT. *Th.*147e *[I-am reprezentat ca figură printr-un pătrat;* (despre pictori) PLAT. *Cra.*432b, XEN. *Mem.*3.10.1, ARSTT. *Po.* 1447a19, (pas.) (despre zeul Anubis) κυνὶ τὸ εἶδος ἀπεικάζεται PLUT. *M.*368e *este înfățișat cu chip de câine.* 2 a reproduce, a imita, a copia: PLAT. *R.*511a, (+ πρὸς și ac.)

[ἀ-, πείθω]

ἀπειθῶς, *adv.* cu nesupunere, cu neascultare: PLAT. *R.*391b.

[ἀπειθής]

ἀπ-εικάζω, *vb.* |impf. -εικάζων (-ήκαζον), viit. -εικάσομαι (tard. -εικάσω), aor. -είκασα (-ήκασα), pf. inuz.; pas. aor. -εικάσθη, pf. -είκασμαι (-ήκασμαι)| I a reprezenta, a înfățișa (după un model), a reda: τῷ τετραγώνῳ τὸ σχῆμα ἀπεικάσαντες PLAT. *Th.*147e *[I-am reprezentat ca figură printr-un pătrat;* (despre pictori) PLAT. *Cra.*432b, XEN. *Mem.*3.10.1, ARSTT. *Po.* 1447a19, (pas.) (despre zeul Anubis) κυνὶ τὸ εἶδος ἀπεικάζεται PLUT. *M.*368e *este înfățișat cu chip de câine.* 2 a reproduce, a imita, a copia: PLAT. *R.*511a, (+ πρὸς și ac.)

id. *Ti.*29c. **3** a compara, a asemăna: (+ ac. și dat.) τὴν ψυχὴν κοσκίνω ἀπήκασεν τὴν τῶν ἀνοήτων PLAT. *Gorg.*493c *sufletul celor ne-chibzuți l-a asemănat cu un ciur*; EUR. *Supp.*146, DEM. 21.143. **4** a(-și) închipui, a(-și) imagina: ὡς ἀπεικάσαι SOPH. *Tr.*141, EUR. *Or.*1298 *după cum se poate închipui*.

II (med.-pas.) a se asemui, a se da drept, a imita: (+ dat.) οἱ μὲν νέοι πρεσβυτέροις ἀπεικάζονται PLAT. *R.*563a *tinerii se dau drept bătrâni*; ἀπεικασθεὶς θεῶ EUR. *El.*979 *luând înfățișarea zeului*.

[ἀπό, εικάζω]

ἀπεικασία, ac, ἡ *subst.* reprezentare: PLAT. *Lg.*668b, id. *Criti.*107b.

[ἀπεικάζω]

ἀπεικασμα, ατος, τό *subst.* reprezentare, imagine, copie: PLAT. *Cra.*402d, LXX *În.*13.10.

[ἀπεικάζω]

ἀπεικαστέον, *adj.vb.* **I** trebuie reprezentat: XEN. *Mem.*3.10.8. **II** trebuie comparat, trebuie asemănat: PLAT. *Phdr.*270e.

[ἀπεικάζω]

ἀπεικότως, v. ἀπέοικα

ἀπεικός, v. ἀπέοικα

ἀπ-ειλέω-ῶ, *vb.* [impf. ἠπειλουν, viit. ἀπειλήσω, aor. ἠπειλήσα, pf. ἠπειλήκα; *pas.* aor. ἠπειλήθη] {ep. ion. impf. ἀπείλεον II. 13.220, 3du. ἀπειλήτην Od. 11.313} **I** a împinge, a (a)duce: ἀπειληθέντες ἐς στεινόν HDT. 9.34 *aduși la strămtoare*; HDT. 1.24, id. 8.109. **II** **I** a amenința: (+ dat.) IL. 1.181, Od. 20.272, τοὺς μὲν ἐνουθέτει, τοῖς δ' ἠπειλεῖ ISOC. 7.46 *pe unii îi muștra, pe alții îi amenința*; (+ ac.) ἠπειλήσεν μῦθον IL. 1.388 *roști un cuvânt de amenințare*; πύργους δ' ἀπειλεῖ δεῖν' AESCH. *Th.*426 *azvârle amenințări grozave împotriva turnurilor*; θάνατον ἀπείλεε HDT. 4.81 *amenința cu moartea*; πόλεμον ἀντικρυς Ῥωμαίοις ~ IOS. *AI*8.302 *a-i amenința pe romani cu războiul*; (frecv. + inf. viit.) IL. 1.161, Od. 11.313, οἱ ἠπειλήσε ... παρθενεύσσεσθαι HDT. 3.124 *o amenință că avea să rămână fecioară*; ἠπειλήσε μαστιγώσειν εἰ μὴ ταῦτα πράττοι PLUT. *Alc.*5.3 *il amenință că o să-l biciuiască dacă nu face așa*; (+ inf. prez.) IL. 9.682, PLUT. *Caes.*2.4, (+ inf. aor.) XEN. *HG*5.4.7, (+ ὡς sau ὅτι) AR. *Pl.*88, XEN. *An.*5.5.22, (abs.) ἀπειλήσας προσηύδα IL. 7.225 *îi spuse (pe ton) amenințător*; (med.) ἀπειλησόμεθα αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν

NT *Fp.*4.17 *să-i amenințăm să nu mai vorbească*: (*pas.*) οὐκέτι δὲ ἀπειλοῦμαι, ἀλλ' ἤδη ἀπειλῶ ἄλλοις XEN. *Smp.*4.31 *nu mai sunt amenințat, ci acum eu îi ameninț pe alții*; LXX *Num.*23.19. **2** a se lăuda, a se fâli: IL. 8.150, (+ inf.) OD. 8.383. **3** a fâgădui: (+ dat. și inf. viit.) ἠπειλήσεν ἄνακτι ... ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην IL. 23.863 *fâgădui Stă-rânuului (sc. lui Apollon) că-i va aduce o jertfă măreață* (prop. *hecatombă*).

[ἀπό, ειλέω]

ἀπειλή, ἦς, ἡ *subst.* **I** **I** amenințare: (frecv. pl.) IL. 13.219, OD. 13.126, AESCH. *Pr.*174 ș.a., δειναὶ ἀπειλαὶ EUR. *IA*53 *amenințări terribile*; δοκεῖς ἀπειλῶν σῶν μέλειν τι δαίμοσιν; EUR. *HF*1242 *crezi că zeilor le pasă vreun pic de amenințările tale?*; ἐν ἀπειλαῖς ... γενόμενοι PLUT. *Cor.*22.2 *ajungând la amenințări*; (sg.) HDT. 1.189, THUC. 8.40, ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου NT *Fp.*9.1 *sufărând amenințare și ucidere*. **2** (spec.) pericool, risc: διὰ τὴν ἐκ λιβὸς ἀπειλὴν IOS. *BI*1.409 *din cauza amenințării vântului de sud-vest*. **II** fâgăduință lăudăroasă, lăudăroșenie: (pl.) IL. 20.83.

[ἀπειλέω]

ἀπειλήμα, ατος, τό *subst.* amenințare: SOPH. *OC*660.

[ἀπειλέω]

ἀπειλητήρ, ἦρος, ὁ *adj.m.* **I** lăudăros, fanfaron: IL. 7.96. **II** amenințător: CALL. *Del.*69.

[ἀπειλέω]

ἀπειλητήριος, α, ον *adj.* amenințător: HDT. 8.112.

[ἀπειλέω]

ἀπειλητής, οῦ, ὁ *adj.m.* amenințător: IOS. *BI*1.201.

[ἀπειλέω]

ἀπειλητικός, ἦ, ὄν *adj.* amenințător: PLAT. *Phdr.*268c, id. *Lg.*823c, XEN. *Mem.*3.10.8 ș.a.

[ἀπειλέω]

ἄπ-ειμι¹, *vb.* [impf. ἀπῆν, viit. ἀπέσομαι] {ep. impf. 3sg. ἀπέην II. 20.7, 3pl. ἄπεσαν II. 10.357; viit. 3sg. ἀπέσεται Od. 2.285, ἀπεσσεῖται Od. 19.302; conjct. 3sg. ἀπέησι Od. 19.169; part. ἀπεών, -όντος II. 6.362} **I** **I** a fi departe (de), a fi absent, a fi lipsă, a nu fi (de față): (+ gen.) φίλων καὶ πατρίδος αἴης ... ἀπέσσεσθαι OD. 18.146 *va rămâne departe de ai săi și de rământul părintesc*; ἀπεών τοῦ λόγου HDT. 7.10 *absent de la discuție* (= *care nu asistă la conversație*); (+ ἀπό și gen.) ἀπὸ τῶν ἰδίων ... ἀπόντες

THUC. 1.141 *fiind departe de proprietățile lor*; (abs.) λαῶν ἀπεόντων IL. 8.522 *cât timp oștenii sunt departe (sau în absența oștenilor)*; οἱ τ' ὄντες οἱ τ' ἀπόντες SOPH. *Ant.*1109, οἱ παρόντες καὶ οἱ ἀπόντες XEN. *Cyr.*8.7.28 *cei prezenți și cei absenți*; ἀπὼν γράφω NT 2Cor.13.10 [vā] *scriu nefiind de față*. 2 a fi străin de: Ισραηλ οὐκ ἄπεστιν ἀπ' ἐμοῦ LXX *Os.*5.3 *Israel nu este departe (= străin) de Mine*. II (despre lucruri) a nu fi, a lipsi: γνώμης δ' ἀπούσης πῆμα γίνεταί μεγα AESCH. *Eu.*750 *un vot lipsă devine o mare nenorocire*; SOPH. *El.*306, XEN. *Smp.*2.4, (+ gen.) SOPH. *Ant.*1169, (+ dat.) τῆς δὲ ὀφελίας ἄπεστιν ἔτι ἡ δῆλωσις ἄπασι THUC. 2.61 *evidența folosului le lipsește încă tuturilor*.

[ἀπό, εἰμί]

ἄπ-ειμι², vb. |mpf. ἀπῆειν, inf. ἀπιέναι, imper. prez. 2sg. ἄπιθι| I 1 a se duce, a pleca: Γλαύκου ἀπιόντος IL. 12.392 *la plecarea lui Glaucos*; ἄπιθ' ἄλλη OD. 17.478 *du-te în altă parte*; (cu sens de viit.) ἄπειμι σύας καὶ κεῖνα φυλάζων OD. 17.593 *mă duc să văd de porci și de cele de acolo*; (+ gen.) γῆς ἄπεισιν SOPH. *OT*229 *va părăsi țara*; (+ prep.) ἀνανταγώνιστοι ἀπ' αὐτῶν οὐκ ἀπίασιν THUC. 4.92 *de la ei nu vor pleca fără luptă*; οὐδεὶς ἀπῆει πρὸς βασιλέα XEN. *An.*1.9.29 *nimeni nu a trecut de partea regelui (sc. nu a dezertat)*; ἀπῆει εἰς τὸ ἱερόν LXX 4Mac.4.8 *a plecat spre templu*; (+ ac. intern) ἵνα μὴ μάτην πολλὴν ἀπῆει καὶ τραχεῖαν (sc. ὁδόν) PLAT. *Phdr.*272c *pentru a nu bate în zadar o cale lungă și aspră*. 2 (euf.) a muri: LUC. *Tim.*15. 3 (cu referire la timp) a se sfârși: μαιμακτηριῶνος δεκάτη ἀπιόντος DEM. 18.37 *în a zecea zi de dinaintea sfârșitului lunii Maimacterion (= pe data de 21 a lunii M.)*. 4 (despre lucruri) a se duce, a trece, a dispărea, a se stinge: (despre soare) ARSTT. *Mete.*361a11, (fig.) (despre mânie) XEN. *Cyr.*4.5.21, πάντα κατ' ὀλίγον ὑπορρεῖ καὶ ἄπεισιν ἀμελούμενα LUC. *Nav.*40 *puțin câte puțin toate trec și dispar în uitare*. II 1 a se întoarce: (despre un mesager) IL. 10.289, ἀπιέναι ἕκαστον ἐπὶ τὰ ἐσωτοῦ HDT. 1.63 *fiecare să se întoarcă la casa sa*. 2 a da înapoi, a se retrage: (despre soldați) HDT. 8.60, (despre Nil) ὄκος τε ἀπίοι ὁ ποταμός HDT. 2.108 *ori de câte ori fluviul se retrăgea (= scădea)*.

[ἀπό, εἶμι]

ἄπ-εἶπον, vb. |pt. prez. v. ἀπαγορεύω, ἀπαυδάω, ἀπόφημι, ἀπολέγω; supletiv: viit. ἀπερῶ, pf. ἀπείρηκα, pf. pas. ἀπείρημαι, part. pf. pas. ἀπειρημένος| 1er. ἀπόειπ- (< ἀπόφειπ-): inf. ἀποειπεῖν II. 9.309, part. ἀποειπῶν II. 19.35, ind. aor. ἀπέειπε II. 7.416; aor.1 ἀπέιπα Hdt. 3.153, Soph. *Ant.*405; inf. med. ἀπέιπασθαι Hdt. 1.59| I a anunța, a declara, a rosti, a spune (în mod deschis sau public): τὸν μῦθον ἀπληγέως ἀποειπεῖν IL. 9.309 *a spune lucrurile pe față*; IL. 7.416, OD. 16.340, (abs.) id. 1.91. II 1 a zice nu, a tăgădui, a refuza, a respinge: IL. 1.515, σύμφαθι ἢ ἄπειπε PLAT. *R.*523a *încuviințează sau tăgăduiește*; (+ ac.) εἰάν ... οἱ Κορίνθιοι ... ἀπέιπωσι τὴν βοήθειαν PLUT. *Tim.*2.4 *dacă corintienii vor refuza ajutorul*; ἀπειπεῖν τὴν ἐκεχειρίαν THUC. 5.32 *a denunța armistițiul*; (med.) ἐς τῶν ἀπειταμένων τὴν σφετέρην συμμαχίην HDT. 4.125 *spre înțiturile celor care le refuzaseră alianța*. 2 a interzice, a opri: (+ dat. și ac.) τοῖς δούλοις ... μόνον ἀπειρήκασι τὰ γυμνάσια ARSTT. *Pol.*1264a21 *le-au interzis sclavilor doar exercițiile gimnice*; (frecv. + μῆ și inf.) HDT. 1.155, SOPH. *OC*1760, τοῖσι θεοῖσιν ἀπειπεῖν ... μὴ διαφοιτῶν AR. *Av.*556 *a interzice zeilor să hălăduiască*; (+ inf., fără μῆ) PLB. 2.52.8, (pas.) πολλὰ ... τῶν ἀπειρημένων ὑπὸ τῶν νόμων DEM. 23.57 *multe lucruri oprite de legi*. 3 a renunța la, a abandona, a lăsa: (+ ac.) μῆνιν ἀποειπῶν Ἀγαμέμνονι IL. 19.35 *renunțând la mânia [ta] împotriva lui Agamemnon*; τὴν στρατηγίαν ἀπειπῶν XEN. *An.*7.1.41 *renunțând la comandă*; (med.) ἅμα τῷ κλήρῳ τὴν θέσιν ἀπέιπασθαι APP. *BC*3.11 *a renunța atāt la adopție, cât și la moștenire*. 4 a renega, a repudia, a se lepăda de: εἰ δ' ἀπειπεῖν χρὴν με κηρύκων ὑπο τὴν σὴν πατρώϊαν ἐστίαν, ἀπεῖπον ἄν EUR. *Alc.*737 *iar de-ar trebui să mă lepăd cu crainici (= în mod public) de vatra ta părintească, m-aș lepăda*; τὸν ὕδον ὑπὸ κήρυκος ... ἀπειπεῖν PLAT. *Lg.*928e *a-și repudia fiul prin vocea unui crainic*; ἀπέιπασθαι τήνδε τὴν γαμετήν IOS. *AI*17.48 *lepădă-te de această nevastă*. III (intrans.) I a se dezice, a renunța, a se lăsa, a da înapoi: οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπως ἀπειπεῖν ἄν δοκῶ μοι τήμερον AR. *Pax*306 *nu cred că am cum să mă las azi [de treabă]*; AESCH. *Th.*840, PLAT. *Th.*200d. 2 a obosi, a osteni, a (se) istovi: (+ part.) πρὶν

ἄν πανταχῆ σκοπῶν ἀπέιπῃ τις PLAT. *Phd.*85c *înainte ca cineva să se istovească cercetând [lucru] pe toate fețele; μὴ ... ἀπειπόμεν λέγοντες* PLAT. *Lg.*669b *să nu ostenim zicând; (fără part.) ἕως ἄν ἀπειπῶσιν* DEM. 54.25 *rână ce se vor istovi.* **3** a ceda, a se da bătut; (+ dat.) ἀπέιπον ἄλγει EUR. *Hec.*942 *am cedat durerii; ταῖς ψυχαῖς νικῶντες τοῖς σώμασιν ἀπέιπον* ISOC. 4.92 *deși biruitori în suflet, au cedat cu trupul; (+ prep.) ἕως ἄν ὑπὸ πλήθους κακῶν ἀπειπόμεν* XEN. *HG*6.3.15 *rână o să cedăm sub mulțimea nenorocirilor.*

[ἀπό, εἶπον]

ἀπειρ-ἀγάθος, ον [ἄγ] *adj.* care nu știe ceea ce e bine, ignorant: LXX *Est.*8.12d.

[ἀπειρος, ἀγαθός]

ἀπειράκις, *adv.* de nenumărate ori, la infinit: ARSTT. *Ph.*193a28, id. *Mete.*339b30, PLUT. *M.*426e.

[ἀπειρος, -ακίς]

ἀπειραντος, v. ἀπέραντος

ἀ-πειραστος, ον *adj.* care nu poate fi ispătit: NT *Iac.*1.13.

[ἀ-, πειράζω]

ἀ-πειράτος, ον *adj.* {ep. ion. ἀπείρητος} **I** (pas.) nepus la încercare, neîncercat: IL. 17.41, ἔστω δ' ὄν μηδὲν ἀπείρητον HDT. 7.9 *nimic să nu rămână neîncercat; DEM.* 18.249, LUC. *Tox.*3. **II** (act.) **I** care nu încearcă sau nu a încercat: (+ gen.) IL. 12.304, (abs.) τῶν ἀπειράτων γὰρ ἄγνωτοι σιωπαί Pl. *I.*3/4.48 *pentru cei ce nu încearcă [există doar] tăcere și uitare (propr. tăceri neștiute).* **2** fără experiență sau știința (unui lucru); neexperimentat, necunosător: (+ gen.) Pl. *O.*11.18, IOS. *B13.*63, ~ παρρησίας LUC. *Nigr.*15 *care nu știe [ce înseamnă] sinceritatea; (abs.) OD.* 2.170, Pl. *O.*8.61.

[ἀ-, πειράω]

ἀπειραχῶς, *adv.* în nenumărate feluri: PLUT. *M.*732e.

[ἀπειρος]

ἀπ-ειργάθω, *vb.* {ep. impf. 3sg. ἀποέργαθε} **I** a (in)depărta, a înlătura: (+ ac. și gen.) IL. 21.599, OD. 21.221. **II** a împiedica, a oprî: ἦν μὴ μ' ... ἀπειργάθη SOPH. *OC*862 *numai să nu mă împiedice.*

[v. ἀπείρω]

ἀπ-είρω, *vb.* {impf. ἀπείρων, viit. ἀπείρω, aor. ἀπείρξα; pas. aor. ἀπείρχομαι} {ep. ion. ἀπεργ- (Hom. și ἀποεργ- pt. ἀποΦεργ-), cf. ἀπειργάθω; ep. impf. ἀπέεργεν Il. 24.238} **I**

1 a despărți, a separa: ὅθι κληῖς ἀποέργει ἀρχένα τε στήθός τε IL. 8.325 *unde clavicula desparte gâtul și pieptul.* **2** (geogr.) a a delimita: (despre un fluviu) HDT. 1.72. **b** a lăsa (la stânga, la dreapta): (despre călători) ἐν ἀριστερῇ μὲν ἀπέργων Ῥοίτειον πόλιν HDT. 7.43 *lăsând la dreapta orașul Rhoition.* **c** a îngădi, a mărgini: περικληίουσαι τὴν ἄλλην χώραν καὶ ἐντὸς ἀπέργουσαι HDT. 3.116 *care împrejmuiesc și îngădesc înlăuntrul celelalte ținuturi; (pas.) ARR.* *An.*3.23.1. **3** a închide: ἐπολιόρκεε Τάβαλον ἀπεργμένον ἐν τῇ ἀκροπόλει HDT. 1.154 *il impresură pe Tabalos, care se închisese în acropole.* **II 1** a ține departe, a îndepărta, a alunga: (+ ac. și gen.) Τρῶας ... αἰθοῦσης ἀπέεργεν IL. 24.238 *alungă troienii din prieteni; πόλεως ~ τῆσδε δούλιον ζυγόν* AESCH. *Th.*471 *a ține jugul sclaviei departe de această cetate; νόσους ἀπείργει* EUR. *Ion*1013 *alungă bolile; (med.) AESCH.* *Ch.*569. **2** a respinge, a oprî, a stăvili: μικρὸς δὲ λίθος μέγα κῦμ' ἀποέργει OD. 3.296 *stâncă mică stăvilește (sau sparge) valul mare.* **3** a înlătura (pe cineva), a exclude: (de la jertfe) HDT. 2.124, (de la învățătură) THUC. 2.39 **4** a feri: ἀπέργουσα τοῦς φίλους ... ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων HDT. 9.68 *ferind camarazii de atacul grecilor; (abs.) ἀλλ' ἀπείργοι θεός SOPH.* *Ai.*949 *ferescă Zeul! III* a oprî, a împiedica, a interzice: (+ inf.) ὀμμάτων ... ἀγᾶς ἀπείρωσ σὴν πρόσοψιν εἰσιδεῖν SOPH. *Ai.*70 *voi oprî lumina ochilor [săi] să vadă chipul tău; τοῦ δὲ δραπετεύειν δεσμοῖς ἀπείρουσι* XEN. *Mem.* 2.1.16 *împiedică (sclavii) să scape punându-i în lanțuri; οὔτε νόμος οὔδεις οὔθ' ὄρκος ἡμᾶς ἀπείργει μὴ ... ἀποδέχεσθαι* PLUT. *M.*44e *nici o lege, nici un jurământ nu ne interzice să primim; (abs.) THUC.* 2.53.

[ἀπό, εἶρω]

ἀπειρέσιος, α, ον *adj.* {var. ἀπερείσιος Hom., Hes.} (poet.) **I** infinit, nemărginit, nesfârșit, nemăsurat: (pământ) IL. 20.58, (jale) OD. 11.621, (frumusețe) HES. *Fr.*22.7, (bogăție) A.RH. 2.1182. **II** nenumărat: (odoare de răscumpărare) IL. 1.13, (capre) OD. 9.118.

[ἀπειρος²]

ἀπείρηκα, ἀπείρημαι, v. ἀπέιπον

ἀπείρητος, v. ἀπείρατος

ἀπειρία¹, ας, ἡ *subst.* neîncercare, lipsă de experiență, necunoaștere, ignoranță, nepri-cerere: (op. ἐμπερία) EUR. *Fr.*619, THUC.

1.80, ὑπὸ ἀπειρίας PLAT. *Th.*167b, δι' ἀπειρίαν PLAT. *Grg.*518d *din nepricepere*; (+ gen. obiectiv) τοῦ θανεῖν δ' ἀπειρία πᾶς τις φοβεῖται φῶς λιπεῖν τόδ' ἡλίου EUR. *Fr.*816.10 *pentru că n-a încercat moartea, oricine se teme să părăsească lumina soarelui*; διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν τόπων PLB. 14.8.9 *din pricina necunoașterii locurilor*. [ἄπειρος¹]

ἀπειρία², ας, ἡ *subst.* I infinitate, număr infinit: ARSTT. *Metaph.*988a28. II nelimitare: PLAT. *Phlb.*16c, id. *Prm.*158d. III eternitate, veșnicie: ARSTT. *Cael.*279a26. [ἄπειρος²]

ἀπειρίτος, ον *adj.* I fără margini, nesfârșit, imens: (despre mare) OD. 10.195. (pământ) HES. *Th.*878, (un tufiș) PI. *O.*6.54, (fig.) (bogăție) HES. *Sc.*204. II (neut. adv.) fără capăt, neîncetat: A.RH. 3.971.

[ἄπειρος]

ἀπειρό-δακρυς, υ *adj.* care nu cunoaște lacrimile, neînvațat cu plânsul: AESCH. *Supp.*71. [ἄπειρος¹, δάκρυ]

ἀπειρό-δροσος, ον *adj.* care nu cunoaște roua, arid: EUR. *El.*735.

[ἄπειρος¹, δρόσος]

ἀπειρό-κᾶκος, ον *adj.* neîncercat de rele, care nu știe ce înseamnă nenorocirea: EUR. *Alc.*927. // **ἄπειρόκακον**, τό *subst.* inocență: THUC. 5.105.

[ἄπειρος¹, κακός]

ἀπειροκᾶλία, ας, ἡ *subst.* necunoaștere a ceea ce este frumos, lipsă de gust sau prost gust, grosolanie, vulgaritate: PLAT. *R.*403c, ARSTT. *EMI* 107b19 ș.a., (pl.) XEN. *Cyr.*1.2.3. [ἀπειρόκαλος]

ἀπειρό-κᾶλος, *adj.* care nu cunoaște sau nu are simțul frumosului, lipsit de gust, necioplit, vulgar: PLAT. *Lg.*775b, DEM. 22.75, PLUT. *Lyc.*13.4 ș.a., (subst.) τὸ ἀπειρόκαλον XEN. *Mem.*3.10.5 *grosolană*. // **ἀπειροκᾶλως**, *adv.* fără a ști ce este frumos, cu prost gust, în chip grosolan: PLAT. *Phdr.*244c, (comp.) LUC. *Nigr.*25.

[ἄπειρος¹, καλός]

ἀπειρο-λεχής, ἐς *adj.* care nu cunoaște patul nupțial, fecioară: (despre Artemis) AR. *Th.*119.

[ἄπειρος¹, λέχος]

ἀπειρο-μάχης, ᾧ, ὁ [μᾶ] *adj.* neîncercat în lupte: PI. *N.*4.30.

[ἄπειρος¹, μάχη]

ἀπειρό-πλοῦς, ουν *adj.* fără experiență în

navigație, neobișnuit să navigheze: LUC. *Dom.*12.

[ἄπειρος¹, πλοῦς]

ἀπειρο-πόλεμος, ον *adj.* care nu are experiență războiului: APP. *BC2.*74. // **ἀπειροπολέμω**, *adv.* fără experiență în război: APP. *BC2.*71.

[ἄπειρος¹, πόλεμος]

ἄ-πειρος¹, ον *adj.* [comp. -ότερος, superl. -ότατος] fără experiența sau știința (unui lucru); neexperimentat, neștiutor, nepriceput, neînvațat cu: (abs.) PI. *I.*8.48, AESCH. *Ch.*118, (frecv. + gen. obiectiv) PI. *I.*8.70, SOPH. *Ant.*1250, ἄλλων ἀνδρῶν εἰσοῦσα ~ HDT. 2.111 [femeie] *care nu a cunoscut alți bărbați*; ἄπειροι πολέμων THUC. 2.11 *neîncercați în războaie*: σὺ δὲ ἄλλων πολλῶν ἔμπειρος ὢν ταύτης ~ εἶναι φαίνη PLAT. *Prt.*341a *tu, cu toate că te pricepi la multe altele, pari a nu te pricepe la aceasta*; ~ τοιῶνδε λόγων AR. *Ra.*355 *nepriceput în asemenea cuvinte*.

[ἀ-, πείρω]

ἄ-πειρος², ον *adj.* I infinit, nelimitat, nemărginit, nesfârșit: (intuneric) PI. *Fr.*130, (timp) HDT. 5.9, ~ ἀριθμὸς πλήθει PLAT. *Prm.*144a *număr infinit în multiplicitate*: (timp) ARSTT. *Cael.*272b9, (mișcare) id. *Cael.*273a16. II (spec.) 1 fără capăt, circular: (inel) ARSTT. *Ph.*207a2. 2 din care nu există scăpare, încălcit: (despre veșmântul aruncat ca o plasă peste Agamemnon) AESCH. *Ag.*1382 EUR. *Or.*25. // **ἄπειρον**, τό *subst.* infinitul, nelimitatul: PLAT. *Phlb.*27b, ARSTT. *Ph.*203a3, εἰς ἄπειρον ARSTT. *APo.*72b8 *la infinit*. // **ἀπείρω**, *adv.* în număr infinit: ARSTT. *Pr.*899b16.

[ἀ-, πείρω, cf. πέρας]

ἄπειρος³, (dor.) v. ἡπειρος

ἀπειροσύνη, ης, ἡ *subst.* neîncercare, necunoaștere: EUR. *Hipp.*195, id. *Med.*1094.

[ἄπειρος¹, cf. ἀπειρία¹]

ἀ-πείρων¹, ον *adj.* [gen. -οιος] neștiutor, necunoscător: ~ ... οὐκ ἔση SOPH. *OT*1088 *nu vei rămâne fără să știi (sc. vei ști, o să vezi)*. [ἄπειρος¹]

ἀ-πείρων², ον *adj.* [gen. -οιος] I I infinit, nemărginit, nesfârșit: (despre mare) IL. 1.350, OD. 4.510, (pământ) IL. 7.446 OD. 1.98, HES. *Th.*187 ș.a., (fig.) (slavă) PI. *P.*2.64. 2 nemăsurat, nenumărat: (mulțime de oameni) IL. 24.776, HES. *Sc.*472. II (spec.) I

fără capăt, adânc: (somm) OD. 7.286. 2 în-călcit: (legături) OD. 8.340. 3 circular, rotund: (inel) AR. Fr.250.

[ἀπειροῦς²]

ἀπειρώς, *adv.* [comp. -ότερον Thuc.1.49, -οτέρως Isoc.12.37] fără experiența sau știința (unui lucru), cu nepricepere: PLB. 1.74.2, (+ gen.) τῆς Αἰγυπτίων φύσιος καὶ τῶν νόμων πάμπαν ~ ἔχειν HDT. 2.45 *a nu cunoaște deloc firea și obiceiurile egiptenilor*: (+ πρός și ac.) XEN. Mem.2.6.29, (+ περί și gen.) ISOC. 5.19

[ἀπειροῦς¹]

ἀπείς, (ion.) v. ἀφίημι

ἀπ-εκδέχομαι, *vb.* a aștepta cu nerăbdare: NT Flp.3.20, id. Rom.8.19.

[ἀπό, ἐκδέχομαι]

ἀπ-εκδίδωμι, *vb.* a da în căsătorie sau de nevastă: LXX Tob.5.3.8.

[ἀπό, ἐκδίδωμι]

ἀπ-εκδύομαι, *vb.* I a se dezbrăca de, a scăpa de: (+ ac.) NT Col.3.9. II a dezbrăca (pe cineva), a dezarma: (ac.) NT Col.2.15.

[ἀπό, ἐκδύω]

ἀπέκδυσις, *εως, ή subst.* dezbrăcare: (fig.) NT Col.2.11.

[ἀπεκδύομαι]

ἀπ-εκλανθάνομαι, *vb.* [imper. aor. med. 2pl. ἀπεκλεάθεσθε] a uita (cu totul) de, a lăsa deoparte: (+ gen.) OD. 24.394.

[ἀπό, ἐκλανθάνω]

ἀπεκτακ-, ἀπεκταν-, v. ἀποκτείνω

ἀπέκτασις, *εως, ή subst.* întindere, împrăștiere: (a norilor) LXX Iov.36.29.

[ἀπεκτείνω]

ἀπεκτον-, v. ἀποκτείνω

ἀπέλασις, *εως, ή subst.* retragere: ARR. Tact.16.10.

[ἀπελαύνω]

ἀπ-ελαύνω, *vb.* [viit. -ελάσω, aor. ἀπήλασα, pf. ἀπελήλακα; pas. aor. ἀπηλάθην, pf. ἀπελήλαμαι] {lacon. aor. 3pl. ἀπήλαάν Ar. Lys.1001} I (*tranz.*) I a mâna (dintr-un loc sau înapoi), a (a)duce: (prop. despre animale) ἀπελαύνουσι ἐς τοὺς Ἀρμενίους HDT. 1.194 *mānā [māgarīi] înapoi în Armenia*: ἀπελάσω αὐτὰ ἀπὸ παντὸς τόπου LXX Iez.34.12 *le voi aduce (sc. oile) de prin tot locul*: (ext.) (armata) HDT. 4.92. 2 a izgoni, a alunga, a îndepărta, a exclude, a expulza: (+ ac. pers. și gen. locului) εἰ δόμων σφε καὶ πόλεως ἀπήλασα EUR. Alc.553 *dacă l-aș fi izgonit din casa mea și din cetate*: δειμάτα

καὶ ταραχὰς ~ ψυχῆς LXX *Înt.* 17.8 *a alunga temerile și tulburările din suflet*: τοῦτον τοῦ λέγειν ἀπήλασεν ἡ βουλή DEM. 18.136 *consiliul i-a luat cuvântul*: (+ ἀπό și gen.) XEN. Cyr.3.2.16, (+ ἐκ și gen.) ARSTT. Pol.1311a14, (+ ac.) HDT. 8.109, SOPH. OC93, τὰς τε πόλεις δεομένας χρημάτων ἀπήλασεν THUC. 8.45 *când cetățile au venit să ceară bani, le-a izgonit (= refuzat)*: (pas.) HDT. 5.94, ἀπελαύνεσθαι τῶν ἀρχῶν PLAT. R.564d *a fi izgonit (sau exclus) din magistratură*. II (*intrans.*) a pleca, a se întoarce, a se înapoia (călare, cu carul): ἀναβάντες ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀπήλαυνον πρὸς τὰς ἐαυτῶν γυναῖκας XEN. Smp.9.7 *au încălecat și s-au înapoia la soțiile lor*: (împreună cu armata) ἀπήλαυνε ἐς τὰς Σάρδις HDT. 1.77 *se înapoie la Sardes*.

[ἀπό, ἐλαύνω]

ἀπέλαυσα, *ind. aor. de la ἀπολαύω*

ἀπ-ελάω-ῶ, *vb.* [doar prez.] a pleca, a se întoarce: HDT. 8.102, ἀπέλα. ἀναβὰς ἐπὶ τὸν ἔμὸν ἵππον XEN. Cyr.8.3.32 *încelecă pe calul meu și pleacă!*

[v. ἀπελαύνω]

ἀπελεγμός, *οῦ, ὁ subst.* mustrare (publică), discreditare: NT Fr.19.27.

[ἀπελέγχω]

ἀπ-ελέγχω, *vb.* I a da la iveală sau în vileag, a vădi, a expune: (adevăru) IOS. A11.56. II a mustra, a critica (în mod public): LXX 2Mac.4.33.

[ἀπό, ἐλέγχω]

ἀ-πέλεθρος, *ον adj.* nemăsurat, imens: IL. 5.245, OD. 9.538, (neut. adv.) ἀπέλεθρον IL. 11.354 *la distanță foarte mare, foarte departe*.

[ἀ-, πέλεθρον]

ἀ-πελέκητος, *ον adj.* necioplit, nelucrat: (pietre) LXX 3Rg.6.1a, (lemn) id. 3Rg.10.11.

[ἀ-, πελεκάω]

ἀπελευθέρα, *ας, ή subst.* sclavă eliberată, libertă: IS. 6.19, DEM. 59.18.

[ἀπελεύθερος]

ἀπελευθερικός, *ή, ὄν adj.* având condiția de sclav eliberat, libert: PLUT. Cic.7.6, id. Sull.1.4.

[ἀπελεύθερος]

ἀπελεύθερος, *ου, ὁ subst.* sclav eliberat, libert: SOPH. Fr.314.199, (op. δοῦλος „sclav” și ἐλεύθερος „om liber”) PLAT. Lg.930d, (op. μέτοικος „metec”) XEN. Ath.1.10, (fig.) ~ κυρίου NT 1Cor.7.22 *libert(a)t al Domnului*.

[ἀπό, ἐλεύθερος]

ἀπελευθερώ-ω, *vb.* a elibera (un sclav): PLAT. *Lg.*915a, (pas.) ARSTT. *Rh.*1408b25, LXX *Lev.*19.20.

[ἀπελευθερός]

ἀπελευθέρωσις, *εως*, ἡ *subst.* eliberare (a unui sclav): DEM. 17.15, PLUT. *Publ.*7.8.

[ἀπελευθερώω]

ἀπέλκω, (ion.) *v.* ἀφέλκω

ἀπελλάζω, *vb.* (lacon.) a întruni adunarea porocului (ἀπέλλα): PLUT. *Lyc.*6.1.

[ἀπέλλα]

Ἀπελλῆς, οὐδ, ὁ *subst.* Apelles, pictor grec celebru (sec. IV î.Hr.): PLUT. *Alex.*4.3.

ἀπέλλητος, ου, ὁ *subst.* rival: AESCH. *Fr.*757.

[ἀπειλέω]

ἀπ-επιζω, *vb.* [aor. ἀπήλισα] **I** a-și pierde speranța, a deznădăjdui, a dispera: (+ ac.)

ἀπελίσας Ἄννιβας τὰ πράγματα PLB. 1.19.12 *Hannibal, fiind într-o situație disperată*; (+ gen) τῆς γῆς οὐχ ὄλωσ ἀπήλιζον

PLB. 1.55.2 *în privința uscatului nu-și pierduseră cu totul nădejdea*; (pas.) ὑπὸ τῶν ἱατρῶν ἀπηλίσθη AESOP. 1.34 *medicii nu-i dădură nici o speranță [de însănătoșire]*: ἀπηλιτισμένων σοτήρ LXX *Iud.*9.11

izbăvitorul celor deznădăjduiți. **II** a nădăjdui *sau* a aștepta în schimb: NT *Lc.*6.35.

[ἀπό, ἐπιζω]

ἀπελιτισμός, οὐδ, ὁ *subst.* deznădejde, dispera: PLB. 30.32.11.

[ἀπελιζω]

ἀπ-εμέω-ω, *vb.* [viit. -έσω, aor. ἀπήμεσα] [ep. aor. ἀπέμεσσα] a vărsa, a vomita: IL. 14.437, ARSTT. *Pr.*871a21, (fig.) LUC. *Cont.*7, (pas.) ARSTT. *Pr.*926b26.

[ἀπό, ἐμέω]

ἀπ-εμπολώ-ω, *vb.* [var. -έω] a da la schimb, a vinde (ca marfă): τοὺς δ' ἄρνας ... ἀντ' οἴνου ... ἀπηπόλα EUR. *Cyc.*256 *vindea mieii pe vin*; ὁ χρημάτων ἀπεπολῶν τὴν ὄραν XEN. *Smp.*8.21 *cel care își vinde frumusețea pe bani*: Ἄργος βαρβάροις ἀπηπόλα EUR. *Tr.*973 *vindea barbarilor Argosul*; (pas.) λανθάνουσ' ἀπεπολούμενοι AR. *Ach.*374 *nu-și dau seama când sunt vânduți (sc. trădați)*.

[ἀπό, ἐμπολή]

ἀπεμπολή, ῆς, ἡ *subst.* vânzare: CALL. *Fr.*203.27.

[ἀπό, ἐμπολή]

ἀπ-εμφαίνω, *vb.* a fi nepotrivit *sau* absurd: PLB. 6.47.10.

[ἀπό, ἐμφαίνω]

ἀπ-έναντι, **I** (*adv.*) înainte, dinainte: LXX *Deut.*32.52. **II** (*prep.* + *gen.*) **I** înaintea, în față: PLB. 1.86.3, LXX *Lev.*6.7, NT *Mt.*27.61. **2** împotriva, contra: NT *Fp.*17.7.

[ἀπό, ἔναντι]

ἀπ-εναντίον, **I** (*adv.*) din față, dinainte: (ἄρμ) HDT. 7.55. **II** (*prep.* + *gen.*) dinaintea: LXX *Cânt.*6.5.

[ἀπό, ἔναντίον]

ἀπ-ενᾶρίζω, *vb.* a despuia, a jefui (pe cineva de arme): τοὺς ἐνᾶρίζον ἀπ' ἔντεα IL. 12.195 *ii despuiară de arme*.

[ἀπό, ἐναρίζω]

ἀπενάσθην, **ἀπενάσσατο**, *v.* ἀποναίω

ἀπένεικα, **ἀπενείχθην**, *v.* ἀποφέρω

ἀπενέπω, *v.* ἀπεννέπω:

ἀ-πενθής, ἔς *adj.* neatins de durere, lipsit de suferințe: AESCH. *Pr.*956, PLUT. *TCG*40.3.

[ἀ-, πένθος]

ἀ-πένθητος, ον *adj.* **I** neîndurerat: AESCH. *Ag.*895, id. *Eu.*912. **II** neplâns, nejeluit: LXX *2Mac.*5.10.

[ἀ-, πενθέω]

ἀπ-ενιαυτέω-ω, *vb.* a pleca în exil: (timp de un an) PLAT. *Lg.*866c, (timp de trei ani) id. *Lg.*868c.

[ἀπό, ἐνιαυτός]

ἀπενιαύτησις, *εως*, ἡ *subst.* exilare timp de un an, *ext.* exil: PLAT. *Lg.*868e.

[ἀπενιαυτέω]

ἀπενιαυτίζω, *vb.* a pleca în exil timp de un an: XEN. *Mem.*1.3.13.

[ἀπό, ἐνιαυτός]

ἀπ-εννέπω, *vb.* [var. ἀπενέπω] **I** a interzice, a opri: AESCH. *Th.*1053, (+ ac.) SOPH. *OC*209, (+ ac. și inf.) δρᾶν σ' ἀπεννέπω τάδε EUR. *Med.*813 *te opresc să faci aceste lucruri*: (cu μη) EUR. *Ion*1282. **II** a zice să plece, a alunga, a blestema: AESCH. *Eu.*957.

[ἀπό, ἐννέπω]

ἀπ-εντεῦθεν, *adv.* de aici, din acest moment: PLB. 39.1.1.

[ἀπό, ἐντεῦθεν]

ἀπ-εοικα, *vb.* **I** a fi diferit, a se deosebi: (+ gen.) ARR. *Ind.*6.8. **II** a fi neverosimil *sau* absurd: PLUT. *Per.*8.3, id. *M.*369a, (part. neut.) οὐκ ἀπεικός PLB. 2.62.8 *verosimil, probabil*. **III** a fi indiferent: PLB. 6.26.12.

[ἀπό, εοικα]

ἀπεικότης, *adv.* [var. ἀπεικότης] în chip neverosimil, nefirec *sau* absurd, fără motiv: (frecv. cu neg.) THUC. 1.73, id. 6.55,

οὐκ ~ THUC. 2.8. PLUT. *M.3d pe bună drep-tate, firește.*

[ἀπέοικα]

ἄ-πεπλος, ον *adj.* fără peplu, sc. doar în tunică: (despre Alcmena) PI. *N.1.50.* (+ gen.) ~ φαρέων λευκῶν EUR. *Ph.324 neînves-mântată în mantii albe.*

[ἄ-, πέπλον]

ἄπεπτέω-ῶ, *vb.* a face indigestie: PLUT. *M.136d, LUC. Par.57.*

[ἄπεπτος]

ἄ-πεπτος, ον *adj.* [comp. -ότερος, superl. -ότατος] **I** necopt, crud: (despre sudoare și alte umori) ARSTT. *Pr.866b25, id. Mete.384a33,* (despre vin) LUC. *Lex.6. 2* nedigerat: (despre alimente) ARSTT. *deAn.416b5. II* (fig.) necopt, imatur, neisprăvit: (despre un fel de uragan) ARSTT. *Mete.371a3,* (principii) PLUT. *M.495b.*

[ἄ-, πέσσω]

ἄπερ, v. ὄσπερ:

ἄπεραντολογία, *subst.* vorbărie fără sfârșit, trāncāneală: LUC. *DMort.10.10.*

[ἄπεραντολόγος (< ἄπεραντος, λέγω)]

ἄ-πέραντος, ον *adj.* [var. ἀπείραντος PI. *P.9.35]* **I** nesfârșit, nemărginit, infinit, imens: (cāmpie) PI. *N.8.38,* (mare) EUR. *Med.212,* (văzduh) AR. *Nu.393,* (timp) PLAT. *Plt.302a,* (fig.) ἀσθένεια ... λύπας ἄπεράντους ἐπάγεται PLUT. *Sol.7.5 slābi-ciunea aduce suferințe nemărginite. 2* fără sfârșit sau capăt, interminabil: ἐπειδὴ δὲ ἄπεραντον ἦν THUC. 4.36 *fiindcă [lupta] pārea fără sfârșit: ἄπεραντον ὁδόν* PLAT. *Tht.147c drum fără sfârșit: ἄπεραντοι ... τιμωρία* DEM. 23.39 *rāzbunāri interminabile; IOS. A117.131. 3* neterminat, neisprăvit: μηδὲν ... ἄπεραντον ἀπολιπεῖν PLB. 4.75.3 *a nu lāsa nimic neterminat. II* fără ieșire: (despre Tartar) AESCH. *Pr.153.*

[ἄ-, περαίνω]

ἄπεράντως, *adv.* fără margini, la infinit: ARSTT. *Ph.204b21.*

[ἄπεραντος]

ἄπερασις, εως, ἡ *subst.* vărsare, vomitare: PLUT. *M.134c.*

[ἀπεράω]

ἄ-πέρῃτος, ον *adj.* **I** care nu poate fi traversat, de netrecut: (rāu) PLUT. *Pyrrh.2.4. II (fig.) de nepătruns: (despre gândirea lui Zeus) AESCH. *Supp.1049.**

[ἄ-, περάω]

ἄ-περάτωτος, ον [ἄτ] *adj.* nemărginit, nelimitat: PLUT. *M.424d.*

[ἄ-, περατόω]

ἄπ-εράω-ῶ, *vb.* a vărsa, a vomita: AESCH. *Ag.1599.*

[ἀπό, ἐράω (R. *ers-, cf. lat. rōs, gr. ἐρωή)]

ἄπ-εργάζομαι, *vb.* [vīt. -άσομαι, aor. ἀπεργασάμην, pf. ἀπείργασμαι] **I** (*tranz.*) **1** a desăvârși, a îndeplini, a termina: ~ τοῦτο ἐφ' ᾧ ἂν μισθὸν λάβωσιν XEN. *Mem.1.6.5 a duce la îndeplinire lucrul pentru care sunt plătiți: ἀκριβῶς ~* PLAT. *R.548d a desăvârși (un desen) (= a completa detaliile). 2* a săvârși, a realiza, a înfăptui, a produce, a face: τὰ ξύλινα τοῦ τείχους τίνες ἀπηργάσαντ'; AR. *Av.1154 lemnăriile zidului cine le-a săvârșit?; οὐ μόνη ἀπεργάζεται τοῦτο τὸ ἔργον* PLAT. *Grg.454a nu este singura [artă] care realizează acest lucru: τούναντίον ἀπεργάζοιτ' ἂν* ARSTT. *GA781b27 ar produce efectul contrar: ταραχὴν ἀπεργάζεται μεγάλην* PLUT. *M.655b provoacă o mare tulburare. 3* a face, a transforma: (+ *subst.* și nume predicativ) ἵνα μὴ ... τοὺς παῖδας ἀπεργάζωνται δειλοτέρους PLAT. *R.381e ca să nu-i facă pe copiii mai fricoși: τὰ δὲ πυρὸς ... ὄπερ ὕδωρ γῆν, τοῦτο πῦρ [ἀέρα] ἀπεργάζομενα* PLAT. *Ti.61b particulele de foc acționează precum apa asupra rământului și focul asupra aerului: δυναμένη λίθον αὐτὴν ὡσπερ τὴν Νιόβην ~* LUC. *Pr.Im.27 deși putea să o preschimbe în piatră, ca pe Niobe. 4* a plăti muncind, a achita: (o datorie) MEN. *Her.36. II* (*in-tranz.*) a se desăvârși, a se realiza sau a fi realizat: (part. pf. pas.) τέχνη ἀπειργασμένη PLAT. *Phdr.272a artă desăvârșită: ἄνδρα ἀπειργασμένον καλόν τε κάγαθόν* XEN. *Oec.11.3 un domn desăvârșit.*

[ἀπό, ἐργάζομαι]

ἀπεργασία, ας, ἡ *subst.* **I** săvârșire, îndeplinire, realizare, execuție: πρὸς τὴν ἀπεργασίαν τὴν τῶν εἰκόνων PLAT. *Prt.312d privitor la realizarea imaginilor; ARSTT. Po.1448b18. II* producere: PLAT. *Grg.462c, PLUT. Dem.1.3.*

[ἀπεργάζομαι]

ἀπεργαστικός, ἡ, ὄν *adj.* care produce, care face: (+ gen.) PLAT. *R.527b,* (*subst.*) ἡ ἀπεργαστικὴ PLAT. *Epin.975b arta de a produce. [ἀπεργάζομαι]*

ἄπεργω, (ion.) v. ἀπείργω

ἀπ-έρδω, *vb.* |part. aor. ἀπέρξαντες| a termina de făcut, a isprăvi: HDT. 4.62.

[ἀπό, ἔρδω]

ἀπερ-εῖ, *adv.* ca și cum, de parcă, precum: SOPH. *El.*189.

[ἄπερ, εῖ]

ἀπ-ερείδω, *vb.* |aor. med. ἀπειρησάμην| **I** (*tranz.*) **I** a sprijini, a rezema, a fixa, a țintui, a(-și) aținti: (privirile) PLUT. *M.*681e, LUC. *Dem.Enc.*17, τὴν χεῖρα πρὸς αὐτὸν ἀπηρεῖσατο PLUT. *Sull.*35.4 ἴσι ἰντῖνσε μάνα σπρε el; εἰς ἐν ἀπερειδόμενοι σῶμα πληγᾶς PLUT. *Caes.*66.14 ἀτῖντῖνδ ἀτάεα λοβιτῖρι ἀσῖνρα ὑνῖι σῖνγῖνρ τῖνρ. **2** (med.) a-și (de)pune, a-și așeza: τὴν λείαν ... εἰς τοιοῦτον ἀπερείσασθαι τόπον PLB. 3.92.9 a-și pune prada ἰντῖρ-ῦν ἀσῖνρ de loc; θῆρες ἐν οὔρεσι πολλακί σείο ... ὠδῖνας ἀπηρεῖσαντο λέαιναί CALL. *Del.*120 leoaiice sálbatice și-ai așezat deseori puii în munții tăi. **3** (fig.) (med.) a-și rezema, a-și aținti, a-și pune: ἀπερείσονται ... τὴν ... ὀργὴν εἰς αὐτοῦς PLB. 1.69.7 ἴσι vor ἀτῖντι μάνια ἀσῖνρα lor; ἀπερειδόμενοι πάσας τὰς ἐλπίδας ἐπὶ Ῥωμαίους PLB. 28.2.3 πῦνάνδῦ-și toate speranțele în romani. **II** (*intrans.*) **I** a se fixa, a se înțepeni: (despre privire) LUC. *Dhud.*8.5. **2** (med.) a se sprijini, a se rezema, a se bizui: τοῖς μέλεσιν ἀπερειδόμενοι ταχὺ ἐφέροντο κύκλῳ PLAT. *Smp.*190a se mișcau repede în cerc, sprijinindu-se în membre; (+ ἐν și dat.) XEN. *Eq.*10.7, (εἰς + ac.) PLAT. *R.*508d. **3** (med.) a se pune împotriva, a se abate asupra: (despre un asediu) ἀπηρεῖσατο βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ Ἱερουσαλήμ LXX *Iez.*24.2 regele Babilonului s-a abătut asupra Ierusalimului.

[ἀπό, ἐρείδω]

ἀπερεῖν, *inf.* viit. de la ἀπερῶ, v. ἀπεῖπον

ἀπερείσιος, v. ἀπειρέσιος;

ἀπέρεισις, *εὼς*, ἢ *subst.* **I** sprijinire, rezemare: PLAT. *Cra.*427a, ARSTT. *IA*705a18. **II** aplicare: (a unei pedepse) PLUT. *M.*1130d.

[ἀπερείδω]

ἀπ-ερημόομαι-οὔμαι, *vb.* **I** a rămâne fără, a fi lipsit de: (+ gen.) PLAT. *Pl.*274b. **II** a fi izolat: (+ ἀπό și gen.) PLAT. *Sph.*237d.

[ἀπό, ἐρημόω]

ἀπ-ερητύω, *vb.* |impf. 3sg. ἀπερήτυε| a opri, a reține: A.RH. 1.772.

[ἀπό, ἐρητύω]

ἀ-περιεργος, *on adj.* necomplicat, nedichisit, simplū: (dub.) PLUT. *M.*353d.

[ἀ-, περιεργος]

ἀ-περιήγητος, *on adj.* nedescris, neexplicat: PLAT. *Lg.*770b.

[ἀ-, περιηγέομαι]

ἀ-περικάθαρτος, *on adj.* necurățit, necurat, impur: LXX *Lev.*19.23.

[ἀ-, περικαθαίρω]

ἀ-περιάλητος, *on [lā] adj.* palavragiu de neoprit (*sau* nepricerut la digresiuni): (despre Eschil) AR. *Ra.*839.

[ἀ-, περιλαλέω]

ἀ-περύληπτος, *on adj.* **I** necuprins, nemărginit: ἀπερίληπτον ποιῆσαι τὸν λόγον IOS. *AI*16.49 a vorbi la nesfârșit; (subst.) PLUT. *Pomp.*25.3. **II** incomprehensibil: PLUT. *M.*1114b.

[ἀ-, περιλαμβάνω]

ἀ-περιμερίμνος, *adv.* fără nici o jenă, fără a se sinchisi: AR. *Nu.*136.

[ἀ-, *περιμέριμνος (v. μέριμνα)]

ἀπερίνοήτως, *adv.* (în mod) necugetat *sau* neprevăzător: PLB. 4.57.10.

[ἀ-, περινοέω]

ἀ-περίοπτος, *on adj.* care nu are în vedere *sau* nu ia în seamă, indiferent, neatent: (+ gen.) τὸν ἀπάντων ἀπερίοπτοὶ εἰσι παρὰ τὸ νικᾶν THUC. 1.41 nu ai nimic altceva în vedere decât victoria; IOS. *AI*18.171.

[ἀ-, περιοράω]

ἀ-περίπτυκτος, *on adj.* neînfașurat, neacoperit: IOS. *AI*3.162.

[ἀ-, περιπτύσσω]

ἀ-περίσκεπτος, *on adj.* nechibzuit, necugetat, nesocotit, nesăbuit: (despre pers.) APP. *BC*2.10, (nădejde) THUC. 4.108, (+ gen.) ~ αισχροῦ καὶ παντὸς κακοῦ PLUT. *Sull.*8.1 care nu se reține de la nici o nerușinare *sau* ticăloșie; (subst.) τὸ ἀπερίσκεπτον ἐν πολέμῳ IOS. *BI*4.45 necugetarea în război.

// ἀπερισκέπτως, (comp. -ότερον) *adv.* fără chibzuință, în mod necugetat *sau* nesocotit: THUC. 4.10, ISOC. 13.1.

[ἀ-, περικέπτομαι]

ἀ-περίσπαστος, *on adj.* **I** care nu este distras *sau* preocupat (de ceva), lipsit de grijă, netulburat: PLB. 4.32.6, LXX *Sir.*41.1, (+ gen.) μὴ ... ἀπερίσπαστοι γένωνται τῆς σῆς εὐεργεσίας LXX *Ἰη.*16.11 sã nu ajungã nepăsători la binefacerea Ta; (subst.) PLUT. *M.*521d. **II** neîntrerupt, continuu: τῷ ἀπερισπαστῷ τῆς ἐξουσίας PLUT. *Arist.*5.3 prin exercitarea neîntreruptă a puterii. // ἀπερισπαστως, *adv.* fără a se lăsa distras (de ceva), fără piedici, neabătut: PLB. 2.20.10, NT *ICor.*7.35.

[ἀ-, περισπάω]

ἀ-πέρισσος, *ov adj.* {att. -ιττος} care nu are nimic de prisos, *ext.* lipsit de excese, cum-pătat, simplu: PLUT. *M.*267f. (subst.) τῆς τροφῆς τὸ ἀπερίττον LUC. *Nigr.*26 *frugalitatea mesei.*

[ἀ-, περισσότες]

ἀ-περίστᾶτος, *ov adj.* neîmpresurat, nepri-mejduit, liniştit: PLB. 6.2.5.

[ἀ-, περιστατέομαι]

ἀ-περίτμητος, *ov adj.* netăiat împrejur, necircumcis: (despre evrei) LXX *Gen.*17.14, IOS. *AI*20.45, (fig.) LXX *Lev.*26.41, ἀπερίτμητοι τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσίν NT *Fr.*7.51 *netăiaţi împrejur* (sc. *de alt neam, necredincioşi*) *la inimă şi la urechi.*

[ἀ-, περιτέμνω]

ἀ-περίτρεπτος, *ov adj.* care nu se poate răsturna: PLUT. *M.*983c.

[ἀ-, περιτρέπω]

ἀ-περίτροπος, *ov adj.* nepăsător, indiferent: SOPH. *El.*182.

[ἀ-, περιτροπος]

ἀπερίττος, *v.* ἀπέρισσος: PLB. 6.2.5.

ἀπ-έρρω, *vb.* a pleca, a se duce, a dispărea: EUR. *HF*260, (com.) ἄπερρε AR. *Nu.*783, id. *Rax*1294 *du-te* (*la naiba*)! *dispari!* *sterge-o!*

[ἀπό, ἔρρω]

ἀπ-ερυγγάνω, *vb.* [aor.2 ἀπήρυγον] a vomita, a răgâi: ARSTT. *Pr.*962a8.

[ἀπό, ἐρυγγάνω]

ἀπ-ερυθριάω-ῶ, *vb.* [aor. ἀπηρυθρίασα, pf. ἀπηρυθρίακα] I a nu se ruşina, a lăsa ruşinea deoparte, a fi neruşinat: AR. *Nu.*1216, MEN. *Fr.*527. II a-şi pierde roşeaţa, a nu mai fi roşu *sau* inflammat: (despre ochi) LUC. *Lex.*4

[ἀπό, ἐρυθριάω]

ἀπ-ερύκω, [ῶ] *vb.* [impf. ἀπήρυκον, aor. ἀπήρυξα] I (*act., tranz.*) I a (in)depărta *sau* a ţine la depărtare, a alunga, a (iz)goni: (+ ac.) IL. 4.542, OD. 18.105, HDT. 2.63, ἀπερύκοι καὶ Ζεὺς κακὰν καὶ Φοῖβος Ἀργείων φάτιν SOPH. *Ai.*186 *Zeus şi Phoibos să alunge vorbele rele ale argeienilor;* (+ ἀπό şi gen.) ἵνα σοι τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύκωσι XEN. *Mem.*2.9.2 *pentru a goni lupii de la oile tale;* (+ ac. şi dat.) HDT. 1.32. 2 (fig.) a ascunde: ὁ δὲ σῖγα νόον βουλήν τ' ἀπερύκων A.RH. 3.174 *cel care îşi ascunde în tăcere cugetul şi vrerea.* II (*med., intranz.*) a se ţine departe, a se abţine: ἀπερύκου SOPH. *OC*169 *abţine-te* (sc. *nu vorbi*).

[ἀπό, ἐρύκω]

ἀπ-ερύω, *vb.* a smulge, a sfâşia: ῥινὸν ἀπ' ὀστεόφιν ἐρύσαι OD. 14.134 *a sfâşia pielea de pe oase.*

[ἀπό, ἐρύω]

ἀπ-έρχομαι, *vb.* [viit. ἄπειμι, aor. ἀπῆλθον (tard. -ῆλθα), pf. ἀπελήλυθα] {dor. ind. aor.2 ἀπῆνθον Theoc. 2.84} I I a se duce, a pleca, a se îndepărta: (+ gen.) ἐμῆς ἀπελήλυθα πάτρης IL. 24.766 *sunt plecată din patria mea;* OD. 2.136, (+ ἐκ şi gen.) THUC. 1.89, DEM. 18.244, (+ ἀπό şi gen.) THUC. 8.92, (abs.) αἱ μὲν προσέρχονται, αἱ δὲ ἀπέρχονται HDT. 1.199 *unele vin, altele pleacă;* ἄπελθε SOPH. *El.*1031 *pleacă! du-te!*; (+ ἐς, εἰς, ἐπί, πρὸς şi ac.) HDT. 1.22, LXX *Gen.*3.19, ~ οἴκαδε AR. *Lys.*726 *a se duce acasă;* (idiom.) (despre discipoli) ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ NT *In.*12.19 *s-au dus dură* *El.* 2 a părăsi, a se opri din: (+ gen.) ἄπελθε τοῦ λόγου τούτου EUR. *IT*546 *conţeneşte vorba aceea* (sc. *nu mă mai întreba, schimbă subiectul);* (+ ἐκ şi gen.) EUR. *Or.*295. 3 a pleca, a ajunge: (+ part.) ὀφλὼν ἀπέρχεται AR. *Ach.*689 *pleacă amendat;* ἐρῶν ἀπῆλθε MEN. *Dysc.*52 *te-ai îndrăgostit;* (+ adj.) παρὰ πολὺ βελτίων ἀπῆλθε LUC. *Nigr.*13 *a ajuns mult mai bine.*

4 a trece, a dispărea: (despre boli) SOPH. *Ph.*808, NT *Mc.*1.42, ὁ πρῶτος οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ ἀπῆλθαν NT *Apoc.*21.1 *cerul dintâi şi pământul cel dintâi au trecut.* 5 a pleca (dintre cei vii), a pieri, a muri: EUR. *Alc.*379. 6 a se răspândi: ἀπῆλθεν ἡ ἀκοή αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν NT *Mt.*4.24 *s-a dus vestea despre El în toată Siria.* II a pleca (înapo), a se întoarce, a se retrage: (+ adv. ὀπίσω, πάλιν etc.) HDT. 2.19, EUR. *Rh.*779, (fără adv., în funcţie de context) ἀπῆλθον ἐπὶ τὸ στρατόπεδον XEN. *Cyr.*3.2.2 *s-au întors în tabără;* (fig.) εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀπελθὼν φύσιν PLAT. *Smp.*193c *întorcându-se la vechea sa fire.*

[ἀπό, ἔρχομαι]

ἀπερῶ, *v.* ἀπεῖπον

ἀπερωεύς, ἑως, ὁ *subst.* persoană care opreşte *sau* înfrânează (dorinţele cuiva), opritor, frână: (+ gen.) IL. 8.361.

[ἀπερωέω]

ἀπ-ερωέω, *vb.* [opt. aor. 2sg. ἀπερωήσειας] a se retrage din: (+ gen.) IL. 16.723.

[ἀπό, ἐρωέω]

ἀπ-έρωτος, *ov adj.* lipsit de dragoste, crud: ~ ἔρωσ AESCH. *Ch.*600 *dragoste fără dragoste.*

[ἀπό, ἔρωσ]

ἄπες, (ion.) imper. aor. act. 2sg. de la ἀφίημι

ἄπεσαν, (ep.) ind. impf. 3pl. de la ἄπειμι
ἀπ-εσθέομαι, vb. |doar part. pf. ἀψησθημέ-
νοσ| a se dezbrăca: LUC. *Lex*.5.

[ἀπό, ἐσθήσ|]

ἀπ-εσθίω, vb. |pf. ἀπεδήδοκα| a mânca, a de-
vora, a hăli: AR. *Ra*.984, DEM. 25.61, (pas.)
ARSTT. *HA*591a5.

[ἀπό, ἐσθίω]

ἀ-πεσκής, ἐξ *adj.* neînvelit în piele sau fără
tolbă: (arc) SOPH. *Fr*.626.

[ἀ-, πέσκος|]

ἀπέσκληκα, ind. pf. de la ἀποσκέλλω

ἀπεσσεῖται, ind. viit. 3sg, v. ἄπειμι¹

ἀπεσсу-, ἀπεσσου-, v. ἀποσεύω

ἀπεστραμμεν-, v. ἀποστρέφω

ἀπεστώ, οὖς, ἡ *subst.* absentă, lipsă (de la):
(+ gen.) HDT. 9.85.

[ἄπειμι¹]

ἀπ-ευθανατίζω, vb. a muri cu cinste: LXX
2Mac.6.28.

[ἀπό, εὐθανατέω]

ἀ-πενυθής, ἐξ *adj.* I necunoscut, neauzit, as-
cuns: (moarte) OD. 3.88. II fără a fi auzit (sau
aflat) nimic, necunoscător, neștiutor: OD.
3.184, (fig.) (despre ochi) CALL. *Hec.fr*.282.

[ἀ-, πυνθάνομαι]

ἀπ-ευθύνω, vb. I a îndrepta, a face drept:
PLAT. *Ti*.71d, PLB. 2.33.3, τὰς καμπύλας
τὼν ὑποκριτῶν βακτηρίας ~ PLUT. *M*.2d a
ἰνδρεπτα *cârjele îndoite ale actorilor*; σὲ
τὸν τὰς αἰμαλωτίδας χέρας δεσμοῖς ἀπευ-
θύνωτα SOPH. *Ai*.72 tu, *care îndrepti cu le-
gături* (sc. *legi la spate, drepte*) *mâinile pri-
zonierilor*. II a îndruma (pe calea cea
dreaptă), a călăuzi, a cărmui, a dirija: (+ ac.)
ἐὰν δαίμων Ὀρέστην δεῦρ' ἀπευθύνη
μολεῖν AESCH. *Ag*.1667 *dacă un zeu îl va în-
druma pe Orestes să vină aici*; ~ πόλιν
SOPH. *OT*104 a *cârmui cetatea*; PLAT.
Criti.109c. III I a potrivii, a ajusta, a regla,
a corecta: κλήρω ἀπευθύνων ... αὐτήν
PLAT. *Lg*.757b *reglând-o* (sc. *egalitatea*) *cu
ajutorul sorților*; (despre dulgheri) πρὸς
τοὺς κανόνας ἀπευθύνοντας τὰ ξύλα LUC.
Icar.14 *potrivind lemnele după regulile lor*.
2 a așeza în rând, a alinia: ARR. *Tact*.32.1.

[ἀπό, εὐθύνω]

ἀπευκταῖος, α, ον *adj.* de nedorit, detestabil,
execrabil: PLAT. *Sp*.369b, PLUT. *M*.289b.

[ἀπεύχομαι]

ἀπευκτός, ἡ, ὄν *adj.* |superl. -ότατος Luc.
Laps.2| de nedorit, detestabil, execrabil,
odios: AESCH. *Ag*.638, id. *Supp*.790, PLAT.

Lg.628c, (subst.) id. *Ep*.353e.

[ἀπεύχομαι]

ἀπεύχτος, ον *adj.* v. ἀπευκτός: AESCH.
Ch.155, id. *Ch*.625.

ἀπ-εὔχομαι, vb. |aor. ἀπευξάμην| I a se ruga
sau a-și dori să nu se întâmple (ceva): τοῦτο
... μὴ γένοιτο μηδαμῶς, ἀπεύχομαι AR.
Th.714 *mă rog să nu se întâmple niciodată
asa ceva*; (+ inf.) PLAT. *Lg*.687d, DEM. 6.23.
(+ ac.) APP. *BC*4.85. II I a-și retrage (o ru-
găciune sau un blestem): EUR. *Hipp*.891. 2
a se lepăda de, a tăgădui, a repudia: (sângele
mamei) AESCH. *Eu*.608.

[ἀπό, εὐχομαι]

ἀπ-ευωνίζω, vb. a vinde la preț mic, a scă-
dea (prețul), a reduce: LUC. *Nigr*.23.

[ἀπό, εὐωνίζω]

ἀπέφθιθεν, (ep.) ind. aor. pas. 3pl. de la
ἀποφθίω

ἄπεφθος, *adj.* rafinat, lămurit, curat, fin:
(despre aur) HDT. 1.50, THUC. 2.13, IOS.
*A1*5.272.

[ἀφέψω]

ἀπ-εχθαίρω, vb. I a urî, a dușmăni: (+ ac.) IL.
3.415. II a face (ceva) (să fie) urât (cuiva, de
cineva), a face (pe cineva) să urască (ceva): (+
ac. lucru și dat. pers.) OD. 4.105.

[ἀπό, ἐχθαίρω]

ἀπ-εχθάνομαι, vb. |impf. ἀπηχθάνομην, viit.
ἀπεχθήσομαι, aor.2 ἀπηχθόμην, pf. ἀπήχ-
θημαι| I a fi sau a se face urât (cuiva, de ci-
neva), a-și atrage ura, ranchiuna sau dușmă-
nia, a supăra: (+ dat. pers.) σφιν πᾶσιν
ἀπήχθετο IL. 3.454 *el le era urât tuturor*;
Καμβύση ἀπέχθοιτο HDT. 3.1 *și-ar fi atras
ura lui Cambyses*; Ἀθηναίους ~ THUC. 1.136
a-și atrage dușmănia atenienilor; δεδιὼς μὴ
αὐτῷ ἀπεχθάνοιτο PLAT. *Ly*.207b *de teamă
să nu-l supere*; (+ πρὸς și ac.) EUR.
Med.290, (+ dat. instr.) αὐτοῖς τούτοις ἀπεχ-
θάνομαι PLAT. *Ap*.24a *îmi fac dușmani cu
aceste [cuvinte]*; (abs.) OD. 2.202. II I a fi
plin de ură, a urî, a dușmăni: OD. 16.114, (+
πρὸς și ac.) PLUT. *Galb*.18.2. 2 a stârni ură:
λόγοι ... ἀπεχθανόμενοι XEN. *Smp*.4.58 *cu-
vinte care stârnesc ura*.

[ἀπό, ἐχθος]

ἀπέχθεια, ας, ἡ *subst.* ură, dușmănie, ostili-
tate, ranchiună, pică: θεοῖς δι' ἀπέχθειας
ἐλθεῖν AESCH. *Pr*.121 *a-și atrage ura zeilor*
(sau *a ajunge urât de zei*); προάγειν
ἐμαυτὸν εἰς ἀπέχθειαν DEM. 23.1 *a mă ex-
pune dușmăniei [sale]*; (pl.) πολλὰ μὲν

ἀπέχθειαι μοι γεγόνασι PLAT. *Ap.*23a *s-au iscat multe dușmăniî împotriva mea*; ἀναλαμβάνειν τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἀπέχθειαν PLB. 4.30.4 *a reîncepte ostilitățile cu romanii*; μετὰ πολλῆς ἀπεχθείας PLB. 1.66.9 *cu multă dușmănie* (sc. *trezind multă ranchiună*); οὐκ ἐξ ἀπεχθείας, ἀλλὰ φιλοτιμία πολιτικῇ PLUT. *Caes.*54.4 *nu din ranchiună, ci dintr-o ambiție politică*.

[ἀπεχθής]

ἀπέχθημα, ατος, τό *subst.* obiect de ură, urăciune: EUR. *Tr.*425.

[ἀπεχθάνομαι]

ἀπεχθής, ἐς *adj.* [superl. -έστατος] **I** urât (cuiuva, de cineva), urăcios, nesuferit, anti-patic: (+ dat.) SOPH. *Ant.*50, ISOC. 1.20, θνατοῖσιν ~ THEOC. 1.101 *urâtă de oameni*; οὐ βουλόμενος ~ εἶναι τῷ παιδί IOS. *Al.*266 *nevând să-și supere copilul*. **II** ostil, dușmănos: (atitudine) LXX *2Mac.*5.23.

[ἀπεχθάνομαι]

ἀπεχθητικός, ὄν *adj.* urăcios, ranchiunos: ARSTT. *MM*1193a22.

[ἀπεχθής]

ἀπ-έχθομαι, *vb.* (v. ἀπεχθάνομαι) a fi sau a se face urât (cuiuva, de cineva), a-și atrage ura: (+ dat. pers.) THEOC. 7.45, PLUT. *Marc.*22.6, LUC. *Tox.*51.

[ἀπεχθής]

ἀπεχθῶς, *adv.* cu ură, cu dușmănie: ~ ἔχειν DEM. 5.18 *a fi dușmănos*; ~ πρὸς αὐτοῦς ... διακείμενοι IOS. *Al.*11.114 *puritându-le ranchiună*; LXX *Înf.*19.15.

[ἀπεχθής]

ἀπ-έχω, *vb.* [impf. ἀπεῖχον, viit. ἀφέξω (rar ἀποσχίσω Od. 19.572), aor.2 ἀπέσχον] **I** (*tranz.*) **I** a ține departe de, a (in)depărta, a despărți: (+ ac. și gen.) IL. 6.96, OD. 15.33, ἄπεχε τῆς βοῦς τὸν ταῦρον AESCH. *Ag.*1125 *ține taurul departe de vacă!*; (med.) οὐκ ἀφέξεται μου τὸ χεῖρε PLAT. *Smp.*214d *nu-și va ține mâinile departe de mine* (sc. *mă va lua la bătaie*); (+ prep. παρά, ἀπό) ἐγὼ μὲν οὖν αὐτὰς ἀποσχεῖν οὐκέτι οἷα τ' ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν AR. *Lys.*718 *eu una nu mai sunt în stare să le țin departe de bărbați*; EUR. *Ba.*427, AR. *Pax*162, (+ ac. și dat.) Ἀπόλλων πάσαν ἀεικείην ἄπεχε χροῖ IL. 24.19 *Apollon ferea trupul (lui Hector) de orice înjosire*; (+ ac.) ἄπεχε φάσγανον EUR. *Or.*1519 *dă mai încolo sabia!*; (pas.) ἀπέιχετο τῶν ... ἱρῶν τὰ πάντα HDT. 1.160

*de la ceremoniile religioase erau îndepărtate toate [produsele]. 2 a (re)ține, a opri, a împiedica: εἶ κ' ἄνεμοί γε κακὰς ἀπέχουσιν ἄητας HES. Op.*645 *dacă vânturile își țin suflările rele* (sc. *nu suflă în rafale*); (+ inf.) οὐδὲν ἀπέχει PLAT. *Cra.*407b *nimic nu [ne] împiedică*. **3 a primi: CALL. Epigr.54, LXX *Gen.*43.23. ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν NT *Mt.*6.2 *își primesc răsplată*. **II** (*intrans.*) **I** (med.) a a se ține departe de, a se feri de, a se (in)depărta de la: (+ gen.) πολέμου μὲν ἀφεξόμεθ' IL. 8.35 *ne vom ține departe de luptă*; τῶν πεδινῶν τόπων ἀπέιχοντο PLB. 1.84.4 *se fereau de locurile plane*; (+ ἀπό și gen.) οὐκ ἀπέχεσθε ἀπὸ τῶν ἀδικιῶν τῶν πατέρων ὑμῶν LXX *Mal.* 3.6 *nu v-ați îndepărtați de la nedreptățile părinților voștri*. **b** a se abține de la, a se feri, a nu se atinge de: (+ gen.) τῶν βοῶν ἀπεχώμεθα OD. 12.231 *să nu ne atingem de vite*; οἶνον τ' ἀπέχει καὶ γυμνασίων καὶ τῶν ἄλλων ἀνοήτων AR. *Nu.*417 *te ții departe de vin, de gimnaziu și de celelalte prostii*; ἀπόσχονται τε φαλήτων AR. *Lys.*771 *se abțin de la falusuri*; ἀπέχεσθαι εἰδωλοθῦτων καὶ αἵματος καὶ πνικτῶν καὶ πορνείας NT *Fp.*15.29 *să vă feriți de cele jertfite idolilor și de sânge și de (animale) sugrumate și de desfrâu*; (+ ἀπό și gen.) ἀπὸ γυναικὸς ἀπεσχήμεθα LXX *1Rg.*21.6 *nu ne-am atins de femeie* (sc. *am fost abstinenți*); (+ inf.) ἀπέσχοντο μὴ ... στρατεῦσαι THUC. 5.25 *s-au abținut de a porni expediții*. **c** a lăsa (în pace), a nu face rău (cuiuva): OD. 19.489, Ἀρκάδων τῶν ἄλλων ἀπέιχοντο HDT. 1.66 *ii lăsară în pace pe ceilalți arcadieni*. **d** (abs.) a se reține: DEM. 21.61. **2** (act.) a a fi departe sau la o anumită depărtare de: ἀπέχον τῆς πόλιος εἴκοσι σταδίουσ HDT. 2.122 *care se află la o depărtare de douăzeci de stadii de oraș*; ἴσον ~ HDT. 8.132 *a se afla la aceeași distanță*; ὅθενπερ Σικελία ἐλάχιστον δυοῖν ἡμερῶν καὶ νυκτὸς πλοῦν ἀπέχει THUC. 7.50 *de care Sicilia se află la o depărtare de cel puțin două zile și o noapte de plutire*; (abs.) ἄπεχε AESCH. *Pr.*687 *pleacă!* (sau *oprește-te!*). **b** (fig.) a fi depărtat sau străin de: ἀπεῖχον τῆς ἐξευρέσιος οὐδὲν ἔλασσον HDT. 1.67 *nu erau mai puțin departe de a găsi [mormântul]*; φιλοσοφίας τοσοῦτον ἀπέχεις ὅσον καὶ ἡ κακία LUC. *Par.*1 *de filosofie ești tot atât de departe cât [este] răutatea*. **c** (impers.) a ajunge, a fi destul:**

ἀπέχει NT *Mc.*14.41 *destul!*

[ἀπό, ἔχω]

ἀπεψία, ας, ἡ *subst.* necoacere, nedigerare, indigestie: ARSTTT. *Mete.*379b13, id. *Pr.*959b23, PLUT. *M.*125e.

[ἄπεπτος]

ἀπέψω, (ion.) v. ἀφέψω

ἀπεών, (ep. ion.) part. prez. de la ἄπειμι¹

ἀπεωσ-, v. ἀπωθέω

ἀπήγαγον, ind. aor.2 de la ἀπάγω

ἀπήγγειλα, ind. aor.1 de la ἀπαγγέλλω

ἀπηγέομαι, ἀπήγημα, ἀπέγησις (ion.) v. ἀφηγ-

ἀπ-ηγορέω-ῶ, *vb.* (med.) a se apăra, a se justifica: ARSTT. *Pr.*951a23.

[ἀπό, ἄγορεύω]

ἀπηγόρημα, ατος, τό *subst.* apăra, a aproba: PLAT. *Lg.*765b.

[ἀπηγορέω]

ἀ-πηδάλος, ον *adj.* fără cârmă: ARSTT. *IA*710a8.

[ἀ-, πηδάλον]

ἀπήειν, ind. impf. de la ἄπειμι²

ἀπ-ηθέω-ῶ, *vb.* a stoarce, a strecura: AR. *Ra.*943, PLUT. *M.*700a.

[ἀπό, ἡθέω]

ἀπήκα, (ion.) ind. aor. de la ἀφήμι

ἄ-πηκτος, ον *adj.* care nu se poate solidifica: ARSTT. *Mete.*385b1.

[ἀ-, πήγνυμι]

ἀπηλεγέως, *adv.* fără a-i păsa (de consecințe), fără grijă, fără sfială, cu sinceritate (*sau* nepăsare), pe față: τὸν μῦθον ~ ἀποειπεῖν IL. 9.309 *a spune lucrurile pe față*; OD. 1.373, A.RH. 1.785.

[ἀπηλεγής (< ἀπό, ἀλέγω)]

ἀπηλεγέω-ῶ, *vb.* a nu-i păsa (de ceva): A.RH. 2.17.

[ἀπηλεγής]

ἀπ-ηλιαστής, οὔ, ὁ *subst.* (com.) anti-heliast, *sc.* care fuge de tribunale *sau* urăște procesele: μὴν ἡλιαστά; - μάλλὰ ... ἀπηλιαστά AR. *Av.*110 *nu cumva [simteți doi] heliaști? - ba dimpotrivă, [doi] anti-heliaști!*

[ἀπό, ἡλιαστής]

ἀπήλιξ, (ion.) v. ἀφήλιξ: HDT. 3.14.

ἀπ-ηλιώτης, ου, ὁ *adj.m., subst.* (vânt) de răsarit, *ext.* răsărit, est: (cu *sau* fără ἄνεμος) HDT. 4.22, EUR. *Cyc.*19, THUC. 3.23, LXX *Ex.*27.11.

[ἀπό, ἡλιώτης (ἥλιος)]

ἀπηλιωτικός, ἡ, ὄν *adj.* răsăritean, estic: ARSTT. *Mete.*364a21.

[ἀπηλιώτης]

ἀπηλλαγμένως, *adv.* lăsând la o parte, fără: (+ gen.) IOS. *AI*17.124.

[ἀπαλλάσσω]

ἄ-πηλος, ον *adj.* lipsit de noroi, nenoroios: (drum) SOPH. *Fr.*828b.

[ἀ-, πηλός]

ἀ-πήμαντος, ον *adj.* I I nevătămat, teafăr: (despre pers.) OD. 19.282, HES. *Th.*955, LXX *2Mac.*12.25. 2 neatins de suferințe, fără dureri: (viață) Pl. *O.*8.87. II care aduce nevătămare, nevătămător, prielnic: AESCH. *Supp.*576, LXX *Inf.*7.22.

[ἀ-, πημαίνω]

ἀπήμβροτον, (ep și ion.) v. ἀφαρμάρτανω

ἀπημονίη, ης, ἡ *subst.* nevătămare: CALL. *Ion.*92.

[ἀπήμων]

ἄ-πήμων, ον *adj.* [gen. -ονος] I I nevătămat, teafăr, sănătos: πᾶρ νηῶν ἔλθωμεν ἀπήμονες IL. 13.744 *să ne întoarcem (incă) teferi de la corăbii*; OD. 4.487, HDT. 1.42. 2 fără suferință, fără durere: IL. 1.415, Pl. *P.*10.22, τίς δὲ πλὴν θεῶν ἄπαντ' ~ τὸν δι' αἰῶνος χρόνον; AESCH. *Ag.*554 *cine, afară de zei, este fără durere întreaga viață de-a pururi?*; PLAT. *Phdr.*248c. II I nevătămător: AESCH. *Supp.*186. 2 prielnic, bun: (cuvânt) IL. 12.80, (somm) id. 14.164, OD. 8.566, (mare) HES. *Op.*670, (soartă) A.RH. 1.422.

[ἀ-, πήμα]

ἀπήν, impf. act. de la ἄπειμι¹

ἀπηναῖος, α, ον *adj.* de car: CALL. *Aet.fj.*85.5.

[ἀπήνη]

ἀπήνεια, ας, ἡ *subst.* neîndurare, cruzime: (pl.) A.RH. 2.1202.

[ἀπηνής]

ἀπήνη, ης, ἡ [ἄ-] *subst.* {dor. ἀπήνα} I I car *sau* căruță cu patru roți (trasă de obicei de catări și folosită pt. transportul poverilor *sau* al persoanelor): IL. 24.447, OD. 6.57, HES. *Sc.*273, AESCH. *Ag.*906, SOPH. *OT*753 etc. 2 (ext.) vehicul: ναῖα ~ EUR. *Med.*1123 *corabie*. II atelaj, pereche: (fig.) (despre frații Eteocles și Polyneikes) EUR. *Ph.*328.

ἀπηνήναντο, v. ἀπαναίνομαι

ἀπηνής, ἔς *adj.* [comp. -έστερος, superl. -έστατος] I I neîndurător, dur, aspru, crud, nemilos: (rege) IL. 1.340, (inimă, fire) id. 15.94, (minte) OD. 18.381, THEOC. 22.169, (+ dat.) IOS. *B1*1.494. 2 (spec.) aspru, dur, neplăcut: (ton) PLUT. *Phoc.*2.7, (zgomot) LXX *Inf.*17.19, (voce) LUC. *Nec.*18. II nepotrivit, indecent, obscen: AR. *Nu.*974.

ἀπῆνθον, (dor.) ind. aor.2, v. ἀπέρχομαι
 ἀπῆντων, ind. impf. act. de la ἀπαντάω
 ἀπηνῶς, *adv.* cu asprime, cu duritate, fără
 îndurare: PLUT. *M.*525c.
 [ἀπηνής]
 ἀπ-ήορος, *ov adj.* {dor. ἀάορος} care se
 înalță mult deasupra, se ține la depărtare sau
 se ferește de: (+ gen.) PI. *P.*8.86.
 [ἀπό, ἀείρω (v. ἀπήωρος)]
 ἀ-πρηής, *ές adj.* nevătămat, teafăr: A.RH.
 1.888.
 [ἀ-, πηρός (v. ἀπηρός)]
 ἀ-πρηος, *ov adj.* nemutilat, nevătămat, zdra-
 vãn: HDT. 1.32.
 [ἀ-, πηρός]
 ἀπρητημένως, *adv.* (dub.) legat de, în legă-
 tură cu: (+ dat.) PLUT. *M.*105f.
 [ἀπαρτάω]
 ἀπρησθημένος, v. ἀπεσθέομαι
 ἀπήσω, (ion.) ind. viit. de la ἀφήμι
 ἀπηύρων, *vb.* {ep. ind. aor. (sau impf.) 2sg.
 ἀπηύρας II. 8.237, 3sg. ἀπηύρα II. 6.17, 3pl.
 ἀπηύρων II. 1.430, part. ἀπούρας II. 1.356}
 I a lua, a răpi, a lipsi de: (+ ac.) IL. 9.107, (+
 ac. și gen.) τὴν ῥα βίη ἀέκοντος ἀπηύρων
 IL. 1.430 (*femeie*) *pe care i-o luaseră cu*
forța și în ciuda voinei sale: (frecv. + ac.
 dublu) ἀμφω θυμὸν ἀπηύρα IL. 6.17 *le luă*
amândurora viața: Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας
 ἐλεύθερον ἤμαρ ἀπούρας IL. 16.831 *femei-*
lor troiene răpindu-le ziua libertății (= li-
bertatea): (+ ac. și dat. pers.) IL. 17.236
 πόντος δέ οἱ οὐ τιν' ἀπηύρα OD. 3.192 *ma-*
rea nu-i răpi pe (sau nu-l lipsi de) nici unul:
 (med.) HES. *Sc.*173. II a trage de pe urma, a
 suferi din vina: (+ gen.) HES. *Op.*240.
 [v. ἀπούρας]
 ἀπήχεια, *ας, ἡ subst.* disonanță, discordie:
 LYS. *Fr.*88.
 [ἀπηχής]
 ἀπ-ηχέω-ῶ, *vb.* a răsună: (despre voce)
 ARSTT. *Pr.*899a24, IOS. *AI*12.15.
 [ἀπό, ἤχέω]
 ἀπήχημα, *ατος, τό subst.* răsunet, ecou:
 PLAT. *Sp.*366c.
 [ἀπηχέω]
 ἀπ-ηχής, *ές adj.* disonant, strident, supără-
 tor: PLAT. *Phdr.*257b, LUC. *Vit.Auct.*10.
 [ἀπό, ἦχος]
 ἀπ-ήωρος, *ov adj.* care se înalță departe în
 aer: (despre ramurile unui copac) OD.
 12.435.
 [v. ἀπήορος]

ἀπιάλλω, *vb.* (dor.) a trimite: THUC. 5.77.
 [ἀπό, ἰάλλω]
 ἀπ-ιάπτω, *vb.* a azvârli, a trimite: HES.
*Fr.*204.118.
 [ἀπό, ἰάπτω]
 ἀπίγουον, *τό subst.* parâmă, odgon: PLB.
 33.9.6.
 [cf. ἀπόγειος]
 Ἀπίδανός, *οὔ, ὁ [ᾱ-] subst.* {ion. Ἠπιδανός
 Hdt. 7.196} Apidanos, râu în Thessalia:
 THUC. 4.78.
 ἀ-πίεστος, *ov adj.* necompresibil: ARSTT.
*Mete.*386b10.
 [ἀ-, πιέζω]
 ἀπίημι, (ion.) v. ἀφήμι
 ἀ-πίθανος, *ov [-ῖ] adj.* [comp. -ώτερος, su-
 perl. -ώτατος] I I neconvingător, nepersua-
 siv: (despre pers.) MEN. *Dysc.*145, LUC.
*Ind.*22, (despre abstr.) οὐ παντάπασιν ἀπί-
 θανον λόγον PLAT. *Phdr.*265b *un discurs nu*
cu totul neconvingător: ARSTT. *Rh.*
 1408b22. 2 neverosimil, incredibil, de ne-
 crezut, absurd: (povestire) PLAT. *Lg.*663e,
 (minciună) PLB. 2.58.12, (defăimare) IOS.
*Ap.*1.279, ἀπίθανον λέγεις LUC. *Gall.*28
spre ceva de necrezut. II neconvins, neîndu-
 plecat, neîncrezător: PLAT. *Prm.*133c, (+
 inf.) PLUT. *Nic.*3.2.
 [ἀ-, πιθανός]
 ἀπιθάνότης, *ητος, ἡ subst.* neverosimilitate:
 IOS. *Ap.*1.304.
 [ἀπιθανός]
 ἀπιθάνως, *adv.* I în chip neconvingător sau
 grosolan: ISOC. 5.26. II în mod neverosimil:
 PLUT. *Num.*4.4.
 [ἀπίθανος]
 ἀ-πιθέω-ῶ, [ᾱ-] *vb.* a fi neascultător, a nu se
 supune, a nu da ascultare: (mereu cu litotă)
 (+ dat.) οὐδ' ἀπίθησε μύθῳ Ἀθηναίης IL.
 1.220 *dădu ascultare vorbei Athenei*: IL.
 3.120, OD. 23.369, (abs.) IL. 8.319, PI.
*P.*4.36.
 [v. ἀπειθέω]
 ἀπιθι, *imper. prez.* 2sg. de la ἀπειμι²
 ἀπικ-, (ion.) v. ἀφικνέομαι
 ἀ-πικρος, *ov adj.* neamar: ARSTT.
*VV*1250a42.
 [ἀ-, πικρός]
 ἀ-πίλητος, *adj.* necompresibil, neaplatiza-
 bil: ARSTT. *Mete.*385a17.
 [ἀ-, πιλέω]
 ἀπ-ίλλω, *vb.* a bloca, a împiedica: (+ dat.)
 LYS. 10.17.
 [ἀπό, ἰλλω]

ἀ-πίμελος, [ῥ] *adj.* care nu e gras, lipsit de grāsime: ARSTT. HA519b8.

[ἀ-, πίμελή]

ἀ-πίνύσσω, *vb.* a-și pierde simțirea, a fi năuc: IL. 15.10, OD. 5.342.

[ἀ-, πινυτός]

ἄπιξις, (ion.) *v.* ἄφριξις

ἀπιο-μήδης, *es* [ᾶ-] *adj.* cu bune intenții: Pl. Fr.52g.7.

[ἄπιος, μήδομαι]

ἄπιον, *ov.* τό [ᾶ-] *subst.* |gen. sg. -οιο Theoc. 7.120| *parā*: PLAT. Lg.845b.

[*v.* ἄπιος¹]

ἄπιος¹, *ov.* ἡ *subst.* (bot.) **I** *pār.* *Pyrus communis*: ARSTT. HA552b2. **II** *parā*: AR. Fr.569.3, PLUT. Cat.Mi.46.4.

[*cf.* lat. *pirum*]

ἄπιος², *η.* *ov* [ᾶ-, dar ᾶ- Soph. OC1685] *adj.* (in)depărtat: IL. 1.270, OD. 16.18.

[ἄπό]

Ἄπιος, *α.* *ov* [ᾶ-] *adj.* al lui Apis, *sc.* peloponesian: Ἀπία (χώρα, γθών, γῆ) AESCH. Supp.260, id. Ag.256, SOPH. OC1303 *ἄρα lui Apis, Peloponesul (sau Apia).*

[Ἄπις]

ἄπ-ἰπόω-ῶ, *vb.* a stoarce: HDT. 2.94.

[ἄπό, ἰπόω]

Ἄπις, *ἰδος* ὁ *subst.* {ion. gen. Ἄπιος, dat. Ἄπι} **I** (mitol.) **I** Apis, zeu egiptean: HDT. 2.153. **2** Apis, rege în Argos. **II** (geogr.) Apis, oraș în Egipt: (fem.) HDT. 2.18.

ἄπ-ἰσόω-ῶ, *vb.* a face să fie egal, la fel cât *sau* potrivit cu: (+ dat.) PLUT. Thes.11.1, LUC. Pr.Im.13, (pas.) HDT. 4.196.

[ἄπό, ἰσόω]

ἀπιστέω-ῶ, *vb.* |viit. -ήσω, aor. ἠπίστησα, pf. ἠπίστηκα| **I** a nu crede, a nu da crezare, a nu avea *sau* a nu acorda încredere, a fi neîncredzător, a se îndoii: (+ ac.) ἐγὼ τὸ μὲν οὐ ποτ' ἀπίστεον OD. 13.339 *eu nu mă-ndoii niciodată de asta*; (+ dat.) ἀπιστέων τῷ χρησμῷ HDT. 1.158 *fîndcă nu dădea crezare oracolului*; (+ dat. și ac.) εἰ δέ μοι ἀπιστέεις τὰ περὶ τῶν χρημάτων HDT. 3.122 *iar dacă nu mă crezi în privința banilor*; εἰ τῶν πολιτῶν οἷσι νῦν πιστεύομεν, τούτοις ἀπιστήσασμεν AR. Ra.1447 *dacă n-am mai acorda încredere cetățenilor în care acum avem încredere*; (+ μὴ și inf.) THUC. 1.10, PLAT. R.555a, (+ μὴ și conjct.) ἀπιστεῖς μὴ οὐκ ἐπιστήμη ἢ ἡ ἀρετή; PLAT. Men.89d *te îndoiești că virtutea ar fi o știință?*; (+ inf.) οἷς ἠπίστησαν ἔχειν κεκρυμμένον διάφορον

PLB. 4.18.8 *despre care credeau (= pe care îi bănuiau) că în ascunse diverse lucruri de valoare*: (+ πῶς, ὡς, ὅτι) PLAT. Phd.73b, id. R.450c, (abs.) εἰ ζῆτι γ' ἀπιστῶ δ' EUR. Hec.429 *numai să fie viu, dar mă îndoiesc*: (pas.) ὡς δυνατὰ λέγεται, ἀπιστοῖτ' ἄν PLAT. R.450c *nu se va crede că spun lucruri cu putință*; πιστεῦεσθαι ὑπὸ τῆς πατρίδος μᾶλλον ἢ ἀπιστεῖσθαι XEN. Smp.4.9 *a se bucura mai degrabă de încrederea decât de neîncrederea patriei*; δεῖ μὴ τοῖς ἀπιστοῦσιν ὀργίζεσθαι τῶν συμμάχων, ἀλλὰ τοῖς ἀπιστοῦμένοις τῶν στρατηγῶν PLUT. Phoc.14.5 *trebuie să se mânie nu pe aliații care nu ai încredere, ci pe comandantii care nu se bucură de încredere*. **2** (relig.) a refuza să creadă, a nu avea credință, a fi necredincios: (+ dat.) LXX *Înf.* 1.2, οἱ ἀπιστοῦντες NT *IPt.* 2.7 *necredincioșii*. **II** **I** a nu da ascultare, a nu se supune, a se împotrivi: οὐκ οἶδ' ὅπως ὑμῖν ἀπιστήσαι με χρῆ AESCH. Pr.640 *nu știu cum aș putea să nu vă dau ascultare*; SOPH. Ant.381, PLAT. Ap.29c, (abs.) HDT. 6.108. **2** a nu arăta credință *sau* loialitate, a fi neascultător, necredincios *sau* neloial (cuiva): (+ dat) (despre soldați) XEN. An.2.6.19, (față de Dumnezeu sau de Hristos) NT *2Tim.* 2.13.

[ἄπιστος]

ἀπίστημι, (ion.) *v.* ἀφίστημι

ἀπιστητέον, *adj.vb.* nu trebuie dat crezare, trebuie să ne îndoim: (+ dat.) PLB. 4.41.8.

[ἄπιστέω]

ἀπιστία, *ας*, ἡ *subst.* {ion. -ίη} **I** **I** faptul de a nu crede *sau* de a nu da crezare; neîncredere, îndoială: AESCH. Ag.268, HDT. 1.24, THUC. 1.10, τοῖς μὲν ἀπιστίαν <ἄν> παράσχοι PLAT. Chrm.168e *inora li s-ar părea îndoielnice*; ἀπιστίαν ἔτι ἔχειν ... περὶ τῶν εἰρημένων PLAT. Phd.107b *a-și păstra o [anumită] neîncredere în legătură cu cele spuse*; διὰ τὴν ἀπιστίαν τὴν πρὸς ἀλλήλους ARSTT. Pol.1297a5 *din cauza neîncrederei reciproce*; (pl.) HES. Op.370. **2** (relig.) necredință, necredincioșie: NT *Mt.* 13.58. **3** caracter incredibil, neverosimilitate: ISOC. 17.48, DEM. 10.44. **II** lipsă de credință *sau* de loialitate (față de cineva), perfidie, rea credință, trădare: θνήσκει δὲ πίστις, βλαστάνει δ' ~ SOPH. OC611 *moare credința, încolțește reaua credință*; XEN. An.3.2.4, IOS. Vit.97.

[ἄπιστος]

ἄ-πιστος, *ov adj.* |comp. -ότερος, superl. -

ότατος| **I I** în care nu poți avea încredere, nevrednic de crezare, nesigur, îndoielnic, perfid, amăgitor: IL. 3.106, (comp.) HDT. 1.8, ὀράτ' ἀπιστον ὡς γυναικεῖον γένος EUR. *IT*1298 *vedeți cât de perfid e neamul femeiesc!*: (subst.) (neut.) τὸ ἀπιστον THUC. 8.66 *neîncredere, îndoială*: (masc.) PLAT. *Lg*.730c. **2** de necrezut, incredibil: PL. *O*.1.31, HDT. 3.80, ἀπιστα λέγεις XEN. *Hier*.1.9 *spui lucruri de necrezut*: NT *Fr*.26.8. **II I** care nu crede *sau* nu dă crezare, neîncredător, bănuitor: (suflet) OD. 14.150, ἀπιστότεροι καὶ δυσμενέστεροι γίνονται πρὸς τοὺς φιλανθρωποῦντας PLB. 1.81.8 *devin mai neîncredători și mai dușmănoși față de cei ce se poartă omenos*. **2** care nu arată credință *sau* loialitate (față de cineva), necredincios, trădător: (+ dat.) οὐδ' αἰσχύνομαι ἔχουσ' ἀπιστον τήνδ' ἀναρχίαν πόλει AESCH. *Th*.1030 *nu mă rușinez de această răzvrătire care refuză să arate credință cetății*: (+ gen.) AESCH. *Th*.876. **3** (relig.) care nu are credință, necredincios: NT *Mt*.17.17.

[ἄ-, πιστός]

ἀπιστοσύνα, ac, η̄ *subst.* (dor.) (poet.) perfidie: EUR. *Med*.423.

[v. ἀπιστία]

ἀπίστως, *adv.* **I** cu neîncredere: THUC. 3.83, DEM. 20.22. **II** în chip de necrezut: THUC. 1.21, PLB. 1.58.3. **III** în mod perfid, cu rea credință: IOS. *AI*15.130.

[ἄπιστος]

ἀπ-ισχναίνω, *vb.* **I** a slăbi, a scădea, a reduce: (med.) ARSTT. *HA*574b6. **II** a usca: PLUT. *M*.624d.

[ἀπό, ισχναίνω]

ἀπισχναντέον, *adj.vb.* trebuie să slăbească: ARSTT. *Pr*.865a37.

[ἀπισχναίνω]

ἀπ-ισχυρίζομαι, *vb.* a se ține tare, a se împotrivi *sau* a refuza cu fermitate, a nu ceda: THUC. 1.140, PLUT. *Per*.31.1, (+ πρὸς și ac.) id. *AgisCleom*.4.2.

[ἀπό, ισχυρίζομαι]

ἀπ-ίσχω, *vb.* a ține la depărtare, a (în)depărta: OD. 11.95.

[v. ἀπέχω]

ἀπιτε, imper. prez. act. 2pl. de la ἄπειμι²

ἀπιτέον, *adj.vb.* trebuie să plece, trebuie mers: XEN. *An*.5.3.1.

[ἄπειμι²]

ἀπιτητέον, *adj.vb.* = ἀπιτέον: LUC. *Herm*. 82, (neut. pl.) id. *Lex*.2.

[v. ἀπιτέον]

ἄπ-ιχθους, *v. adj.* care nu mănâncă pește: EUR. *Fr*.366.

[ἀπό, ιχθύς]

ἀπιών, οὔσα, ὄν, part. prez. act. de la ἄπειμι²

ἀπλακ-, *v.* ἀμπλακ-

ἄ-πλᾶνής, ἔς *adj.* **I I** care nu rătăcește, nemîșcător, fix, imobil: PLAT. *Ph*.288a, (+ gen.) ἀπλανές ἀπηργάσατο ἐκείνων PLAT. *Ti*.34a *a făcut (lumea) să nu rătăcească în funcție de acele (mișcări)*. **2** stabil, statornic: PLAT. *Lg*.775c. **3** (astr.) nerătăcitor, fix: (despre stele, op. planetele) PLAT. *Ti*.40b, ARSTT. *Mete*.343b9. **II** fără abatere *sau* eroare: IOS. *AI*20.261.

[ἄ-, πλανάω]

ἀπλανώς, *adv.* **I** fără rătăcire, (în mod) nemîșcător, fix: ARSTT. *Mu*.392a10. **II** fără abatere: PLUT. *M*.565e.

[ἀπλανής]

ἀπλαστία, ac, η̄ *subst.* neprefăcătorie, sinceritate: PLAT. *Def*.412e.

[ἄπλαστος]

ἄ-πλαστος¹, *ov. adj.* **I I** neplăsmuit, informal: LUC. *Peregr*.10. **2** (fig.) a neprefăcut, natural, simplu LXX *Gen*.25.27, PLUT. *Aem*.37.1. **b** ne-fictiv, real: PLUT. *M*.16c. **II** nemodelabil: ARSTT. *Mete*.385a15.

[ἄ-, πλάσσω]

ἄ-πλαστος², *ov. adj.* (dub.) de care nu te poți apropria, înspăimântător: HES. *Th*.151, id. *Op*.148.

[v. ἄπλητος și ἄπλαστος¹]

ἀπλάστως, *adv.* în mod neprefăcut, natural: PLUT. *M*.634e.

[ἄπλαστος¹]

ἄ-πλάτης, ἔς *adj.* fără lărgime *sau* lățime: ARSTT. *Top*.49b36, LUC. *Herm*.74.

[ἄ-, πλάτος]

ἄπλᾶτος, (dor. poet.) *v.* ἄπλητος

ἄ-πλετος, *ov. adj.* nemăsurat (de mult *sau* de mare), nesfârșit, imens, enorm: (aur) HDT. 1.14, (greutate) SOPH. *Tr*.982, (zăpadă) XEN. *An*.4.4.11, (fig.) (slavă) PL. *I*.3/4.29, (luptă) PLAT. *Sph*.246c.

[cf. gr. πλήθω, lat. plēbes]

ἄ-πλευρος, *ov. adj.* [comp. -ότερος] **I** lipsit de coaste, îngust: (despre piept) ARSTT. *Phgn*. 809b7. **II** cu pieptul îngust: (despre pers.) ARSTT. *Phgn*.810b13.

[ἄ-, πλευρά]

ἄ-πλευστος, *ov. adj.* ne-navigat, pe care nu s-a mai plutit: (despre mare) (subst.) XEN. *Cyv*.6.1.16.

[ἄ-, πλέω]

ἀπληγίς, ίδος, ἡ *subst.* mantie simplă, neîndoită: SOPH. *Fr.* 777.

[cf. ἀπλοῖς]

ἄ-πληκτος, ον *adj.* I nelovit, nerănit: EUR. *Rh.* 814, (fig.) (subst.) PLUT. *M.* 721d. II care nu trebuie lovit (cu biciul *sau* cu pintenii), care nu are nevoie de vreun imbold: (despre un cal) PLAT. *Phdr.* 253d.

[ἀ-, πλήσσω]

ἀπλήξ, ἦγος *adj.* nelovit, nerănit: IOS. *B/6.* 90.

[v. ἄπληκτος]

ἄ-πλήρωτος, ον *adj.* neîndestulat, nesățios (după), nesățul (de): IOS. *B/4.* 560, LUC. *Merc. Cond.* 39, (+ gen.) PLUT. *M.* 524b.

[ἀ-, πληρόω]

ἀπληστία, ας, ἡ *subst.* dorință nesățioasă, neîndestulare, nesaț, lăcomie: (+ gen.) EUR. *Ankr.* 218, PLAT. *R.* 562b, διὰ τὴν ἀπληστίαν τῆς εὐχῆς ARSTT. *Pol.* 1257b16 *din pricina rugii sale nesățioase*; (abs.) LYS. 12.19.

[ἀπληστος]

ἄ-πληστος, ον *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| I care nu poate fi îndestulat, care nu se (mai) sătură, nesățios (după), nesățul, lăcom (de): (+ gen.) HDT. 1.187, AESCH. *Eu.* 976, PLAT. *R.* 442a, πολέμων ~ PLUT. *Ages.* 35.3 *nesățul de războaie*; (abs.) ARSTT. *EN* 119b8. II (fig.) care nu se (mai) termină: (strigăt) SOPH. *El.* 1336, (chefuri) PLB. 6.8.5.

[ἀ-, πίμπλημι]

ἀπλήστως, *adv.* fără saț, în chip nesățios, cu lăcomie: PLAT. *Grg.* 493c, IOS. *A/4.* 140, (+ πρός și ac.) XEN. *Cyr.* 4.1.14, ISOC. 8.7.

[ἀπληστος]

ἄ-πλητος¹, ον *adj.* {dor. poet. ἄπλᾶτος} de care nu te poți apropia, însăimântător: (foc) PI. *P.* 1.21, (despre capetele Gorgonelor) id. *P.* 12.9, (despre leul din Nemeia) SOPH. *Tr.* 1093, (soartă) id. *Ai.* 256 τίς σοί ποτε τὰς ἀπλάτου κοίτας ἔρος; EUR. *Med.* 151 *ce poftă [simți] pentru însăimântătorul culcuș* (sc. al mormântului, al morții)?

[ἀ-, cf. πελάζω]

ἄ-πλητος², ον *adj.* (ep. poet.) v. ἄπλετος
ἄπλοια, ας, ἡ *subst.* {ion. poet. ἀπλοῖη Call. *Dian.* 230} neputință de a pluti (din pricina lipsei vântului *sau* a vânturilor potrivnice), condiții nefavorabile pentru navigație, vreme potrivnică: AESCH. *Ag.* 188, THUC. 2.85, EUR. *I/488*, PLB. 34.11.19, (pl.) HDT. 2.119.

[ἀπλοος]

ἀπλοῖζομαι, *vb.* a se purta cu simplitate, a fi

sincer *sau* cinstit: (+ πρός și ac. pers.) XEN. *Mem.* 4.2.18.

[ἀπλόος]

ἀπλοϊκός, ἡ, ὄν *adj.* |superl. -ώτατος| simplu, natural, cinstit, neprefăcut: (despre pers.) LUC. *Tim.* 56, (despre stil) id. *Electr.* 6. // **ἀπλοϊκῶς**, *adv.* cu simplitate: AESOP. 8.54.

[ἀπλόος]

ἀπλοῖς, ίδος *adj./f.* simplă, neîndoită: (mantie) IL. 24.230, OD. 24.276.

[ἀπλόος, cf. διπλοῖς]

ἀπλο-κύων, υνός, ὁ *subst.* câine simplu, adevărat: (despre un filosof cinic) PLUT. *Brut.* 34.7.

[ἀπλόος, κύων]

ἀ-πλόος-οὐς, ὄη-ῆ, ὄον-οῦν *adj.* |comp. ἀπλούστερος, superl. ἀπλούστατος| I I simplu, singur, unic: (op. dublu *sau* multiplu) δις τόσ' ἐξ ἀπλῶν κακῶν SOPH. *Ai.* 277 *două nenorociri [născute] dintr-una singură*; τεῖχος ἀπλοῦν THUC. 3.18, id. 7.4 *zid simplu, unic*; (subst.) διάδοτε ... ἰππεῖ μὲν τὸ διπλοῦν, πεζῶ δὲ τὸ ἀπλοῦν XEN. *Cyr.* 4.5.41 *dați călăreșilor două părți (= dublu) și pedestrașilor o parte*. 2 simplu, neamestecat, necompus, neîmpodobit, pur: (op. amestecat, compus, complex, variat) ARSTT. *Metaph.* 989b17, ἀνδριάς ... ~ καὶ ἀρχαϊκὸς τῆ ἐργασίᾳ PLUT. *Publ.* 10.10 *statuie simplă și arhaică după lucrătură*; (spec.) ἀπλῆ διηγῆσει PLAT. *R.* 392d *narațiune simplă* (sc. *fără dialog*): ἀπλᾶ (χρώματα) ARSTT. *Col.* 791a1 *culori simple* (sc. *elementare*). 3 direct, scurt: ἀπλῆν οἶμον ... εἰς Ἄϊδου φέρειν AESCH. *Fr.* 409a *simplă e calea care duce la Hades*. 4 (gram.) simplu: ἀπλοῦν (ὄνομα) ARSTT. *Po.* 1457a31 *nume simplu* (op. διπλοῦν „dublu, compus”). II (fig.) I a simplu, natural, neprefăcut, sincer, deschis, cinstit: (despre pers.) ἄνδρα ἀπλοῦν καὶ γενναῖον PLAT. *R.* 361b *bărbat simplu și nobil*; τὸ φρόνημα ~ καὶ μέγας καὶ ἄκακος APP. *BC* 5.136 *un om sincer, mărinimos și fără răutate*: (suflet) LXX *Prov.* 11.25, (despre animale) PLAT. *Phdr.* 230a, (neut.) ὄμην ἀπλοῦν τι τοῦτο εἶναι LUC. *Alex.* 56 *credeam că asta e ceva cinstit*. b curat, bun: (op. ponihros) (ochi) NT *Mt.* 6.22, id. *Lc.* 11.34. c (rar peior.) prost, naiv, rudimentar: ISOC. 2.46, ARSTT. *Mete.* 339b34. 2 modest: κελεύθοις ἀπλόαις ζωᾶς PI. *N.* 8.36 *drumuri simple ale vieții*: (viață) PLB. 9.10.5. 3 necomplicat, ușor: SOPH. *OT* 519, οὐχ ἀπλοῦν

ἔτι τοῦτο ἐρωτᾷς PLAT. *Grg.*503a *nu este chiar așa simplu ceea ce întrebă (= întreba-rea ta nu este ușoară)*. 4 simplu, clar, limpede, deslușit: (despre cuvinte, discursuri) AESCH. *Ch.*554, EUR. *Hel.*979, οὐδὲν ἔχω ... ἀπλούστερον εἰπεῖν XEN. *Cyr.*3.1.32 *nu am să-ți propun nimic mai simplu*; (subst.) PLAT. *Cra.*405c. 5 pur, total, propriu-zis: (nenorocire) LYS. 24.8, (nestăpânire) ARSTT. *EN1*149a2. 6 general: (op. ἀκριβής „exact”) ARSTT. *Metaph.*1025b7.

[ἄ- (IE *sm̥, cf. ἄπαξ), IE *pel (cf. lat. *simplu*, gr. διπλοῦς)]

ἄ-πλοος-ους, οον-ουν *adj.* |comp. -οώτερος| I pe care nu se poate pluti, nenavigabil: (mare) DEM. 18.241, PLB. 4.38.7, A.RH. 4.1271. II care nu poate pluti, care nu este bun pentru navigație: πλείους ... ναῦς ἄπλους ἐποίησαν THUC. 7.34 *scosese ră din uz mai multe corăbii*; THUC.7.60.

[ἄ-, πλέω]

ἄπλοσύνη, ης, ἡ *subst.* simplitate, sinceritate: LXX *Iov*21.23.

[v. ἀπλότης]

ἀπλότης, ητος, ἡ *subst.* I I simplitate: (în muzică și gimnastică) PLAT. *R.*404e. 2 unitate, singularitate: (a vocii) ARSTT. *Aud.*801a19. II (fig.) I simplitate, sinceritate, curăție sufletească: XEN. *HG*6.1.18, PLB. 1.78.8, ἐν ἀπλότητι καρδίας LXX *Ἰη.*1.1 *în simplitatea inimii* (sc. *cu inimă sinceră* sau *curată*); NT *2Cor.*11.3. 2 bunătate, mărinimie: NT *Rom.*12.8. 3 simplitate, modestie: (a vieții) IOS. *B12.*151.

[ἀπλός]

ἀπλοῦς, v. ἀπλόος

ἄπλους, v. ἄπλοος

ἄ-πλουτος, ον *adj.* nebogat, sărac: SOPH. *Fr.*835, PLUT. *Lyc.*10.2.

[ἄ-, πλοῦτος]

ἀπλώω-ω, *vb.* |viit. ἀπλώσω| a desfășura, a întinde: LXX *Iov*22.3.

[ἀπλός]

ἀπλύσια, ας, ἡ *subst.* (zool.) specie de burete: ARSTT. *HA*549a4.

[ἀπλυτος]

ἀπλύτος, ον *adj.* nespălat, murdar: AR. *V.*1035, id. *Pax*758, ARSTT. *HA*548b29.

[ἄ-, πλύνω]

ἀπλῶς, *adv.* |comp. ἀπλούστερον (rar - ἐρώς), superl. ἀπλούστατα| I simplu, doar într-un fel: PLAT. *R.*381c, (op. πολλαχῶς) ARSTT. *Top.*158b10. II I cu simplitate, fără

ocolișuri sau gând ascuns, pe șleau, direct, deschis, cu sinceritate sau bună credință: ἀλλ' ~ φράσον AESCH. *Supp.*464 *vorbește fără ocolișuri!*; ~ καὶ ἀτέχνως καὶ ἴσως εὐήθως PLAT. *Phd.*100d *simplu, nemeșteșugit și poate naiv*; XEN. *HG*4.1.37, DEM. 23.178, LXX *Pr.*10.9. 2 într-un cuvânt, pe scurt: EUR. *Rh.*851, THUC. 3.45, XEN. *Cyr.*1.6.33. 3 cu ușurință, lesne: EUR. *IA*899. 4 (peior.) cu simplitate, în mod naiv, prosteste: ISOC. 4.16, PLUT. *M.*72a. 5 în general: (op. ἀκριβῶς „exact, precis”) ISOC. 4.11, ARSTT. *Pol.*1341b39. 6 (cu adj. sau subst.) pur și simplu, cu totul, absolut: τὸ ~ δίκαιον ARSTT. *EN1*134a25 *dreptatea absolută*; ~ οὐδὲν PLB. 3.106.10 *absolut nimic*.

[ἀπλός]

ἀπλωστί, *adv.* (în mod) simplu, sincer: AESCH. *Ch.*121.

[ἀπλός]

ἄ-πλωτος, ον *adj.* nenavigat, nenavigabil: ARSTT. *Mir.*839b13, IOS. *B14.*608.

[ἄ-, πλώω]

ἄ-πνεύματος, ον *adj.* fără vânt: ARSTT. *Pr.*911b2.

[ἄ-, πνεῦμα]

ἀπνευστί, *adv.* |var. -εῖ| I fără a respira: ARSTT. *Pr.*898b24, ~ ἔχειν PLAT. *Smp.*185d *a-și ține respirația*. II I pe nerăsuflare: DEM. 18.308, PLUT. *M.*650b. 2 într-o suflare: LUC. *Nav.*1. III fără suflare, neînsuflețit: PLUT. *M.*642d.

[ἄπνευστος]

ἀπνευστία, ας, ἡ *subst.* nerăsuflare, ținere a respirației: ARSTT. *Pr.*881b13.

[ἄπνευστος]

ἀπνευστιάζω, *vb.* a-și ține respirația: ARSTT. *Pr.*962b31.

[ἄπνευστος]

ἄ-πνευστος, ον *adj.* fără suflare: OD. 5.456, THEOC. 25.271. // **ἀπνεύστως**, *adv.* pe nerăsuflare: PLUT. *M.*844f.

[ἄ-, πνέω]

ἄπνοια, ας, ἡ *subst.* I absență a vântului, calm (atmosferic): ARSTT. *Pr.*944b12. II protecție contra vântului: ARSTT. *GA*785a29.

[ἄπνοος]

ἄ-πνοος-ους, οον-ουν *adj.* I I fără vânt: ARSTT. *Mete.*361b6. 2 neventilat, neaerisit: (casă) PLUT. *M.*515b. II I care nu respiră, care nu servește la respirație: (despre ureche) ARSTT. *HA*492a14. 2 fără suflare, neînsuflețit, mort: A.RH. 4.1403, LXX *Ἰη.*15.5.

III fārā miros, neīnmiresmat: CALL. Fr.43.14. [ἀ-, πνέω]
ἀπό. [ἀ-] ἄπο ca adv. *sau* prep. in anastrofā [eol. ἀπό Sapph., Theoc.] **I** (*adv.*) (poet., Hdt.) (in tmezā, precizând *sau* completând sensul vb., frecv. omis în traducere) **1** (separativ) departe, la (oarecare) distanță: ἀπό δὲ χλαῖναν βάλε IL. 2.183 *īsi lepādā mantaua*; νίζοντες ἄπο βρότον IL. 7.425 *spālāndu-i de sânge*. **2** (intensiv) cu totul, de tot: ἀπό θυμὸν ὄλεσσαν IL. 8.90 *si-ar fi pierdut viața*. **II** (*prep.* + *gen.*) **1** (exprimând un raport spațial) a de la, din, de: (cu *sau* fārā mišcare) ἦλθες ἀπ' Οὐλύμποιο IL. 7.25 *ai venit din Olimp*; τοῖο δ' ἀπ' ὀφθαλμῶν χύτο δάκρυα IL. 23.385 *din ochi i se vāsarā lacrimi*; νέκταρ ἀπό κρητῆρος ἀφύσσω IL. 1.598 *scofând nectar din vasul cel mare*; με ... ἀπό μεγάροιο κάλεσσε OD. 23.43 *veni sã mã cheme din salã*; μάχοντο ... οἱ μὲν ἀφ' ἵππων, οἱ δ' ἀπό νηῶν IL. 15.387 *unii luptau din care, alții din corăbii*; ἀπό Ἡλίου πόλιος ἐς Θήβας HDT. 1.50 *de la Heliopolis pânã la Theba*; (pleonastic cu sufixul -θεν) ἀπό Τροίηθεν IL. 24.492 *de la Troia*; (spec.) ἀψαμένη βρόχον ... ἀφ' ὑψηλοῖο μελάθρου OD. 11.278 *prinzând un laf de o grindã inaltã*. **b** de, din: ἀπό δ' αὐχένος ὦμον ἐέργαθεν IL. 5.147 *ī despārți umărul de ceafã*; περιειλατο τὴν στολὴν αὐτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ LXX Iona3.6 *s-a dezbrãcat de vezmântul sãu*; (ext.) οἱ Ἴωνες καὶ ὄσοι ἀπό βασιλέως ... ἠλευθέρωντο THUC. 1.95 *ionienii și cei care se eliberaserã de Rege*; (fig.) ἀπ' αἰῶνος νέος ὄλλεο IL. 24.725 *ai plecat tânãr din viață*. **c** la depãrtare de, departe de, fārã: μένων ἀπό ἧς ἀλόχοιο IL. 2.292 *rãmânând departe de soția sa*; ὀλίγον ... ἀπό τοῦ ποταμοῦ HDT. 1.185 *la micã depãrtare de fluvii*; αἱ δὲ παλαιαὶ ... ἀπό θαλάσσης ... ὠκίσθησαν THUC. 1.7 *vehile [cetãți] fuseserã întemeiate departe de mare*; (fig.) ἀπό θυμοῦ ... ἐμοὶ ἔσσει IL. 1.563 *îmi vei fi departe de inimã* (sc. *îmi vei ieși din suflet*); οὐκ ἀπό γνώμης λέγεις SOPH. Tr.389 *vorbești nu fārã judecatã*. **2** (temporal) de la, dupã: ἀπό δειπνοῦ IL. 8.54, HDT. 1.126 (*imediat*) *dupã masã*; ἀφ' ἐσπέρας THUC. 7.29, AR. V.100 *de cu searã, odatã cu venirea serii*; ἀπ' ἀρχῆς PLAT. Ti.48b *de la început*; ἀπό παιδῶν XEN. Cyr.1.5.11 *de (mici) copii, din copilãrie*;

ἔτη ἑπτὰ ἀπό τῆς παρθενίας αὐτῆς NT Lc.2.36 *șapte ani de la fecioria sa*; ἀφ' οὗ SOPH. OT758, XEN. Smp.4.62 *de când, dupã care*; ἀπό τούτου HDT. 1.4 *de atunci (încoace)*. **3** (indicând origine, descendență, proveniență) din, de la: οὐ γὰρ ἀπό ὀρυός ἔσσει ... οὐδ' ἀπό πέτρης OD. 19.163 *ni te-ai nãscut din stejar sau din stâncã*; τρίτος ἀπό Διός PLAT. R.391c *a treia generație [caborând] de la Zeus*; ὄσοι ἀπ' Ἀθηνέων γεγόνασι HDT. 1.147 *cei care își trag obârșia din Atena*; (in construcții nominale) βόος τ' ἀφ' ἀγνῆς ... γάλα AESCH. Pers.611 *lapte de (la) vacã neprihãnitã*; οἱ ἀπό Πλάτωνος PLUT. Brut.2.2 *ucenicii lui Platon*; (fig.) Χαρίτων ἄπο κάλλος OD. 6.18 *frumusețe [datã] de Grație*. **4** (exprimând un raport de agent) de cãtre, de, din partea: (cu vb. pas. *sau* intrans.) οὐδὲν μέγα ἀπ' αὐτοῦ ἔργον ἄλλο ἐγένετο HDT. 1.14 *nici o altã faptã de seamã nu a mai fost sãvãrșitã de el*; (cu vb. act.) ἀφ' ἑαυτῶν ... εἶπον THUC.5.60 *au vorbit din proprie inițiativã*; οὐ δύνата ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ οὐδὲν NT In.5.19 *Fiul nu poate face nimic de la Sine*; (in construcții nominale) ὁ ἀπό τῶν πολεμίων φόβος XEN. Cyr.3.3.53 *teama (provocatã) de dușmani*. **5** (cauzal) din cauza, din pricina, ca urmare, datoritã, pentru: ἀπό τούτου τοῦ τολμήματος ... ἐπνέθη ἐν Σπάρτη THUC. 2.25 *datoritã acestui act de curaj a fost elogiãt în Sparta*; ἐπιγνοῦς τὸν Μαχανίδα ἀπό τῆς πορφυρίδος PLB. 11.18.1 *recunoscându-l pe Machanidas dupã mantaua de purpurã*; ἀπό τοῦ γήρου LXX Gen.48e *din pricina bãtrãneții*; ἀπό τῆς θλίψεως NT Fp.11.19 *din cauza persecuției*; ἀπό φόβου NT Lc.21.26 *de fricã*. **6** (instrumental) cu, din, de pe urma, cu ajutorul: τοὺς ... πέφνεν ἀπ' ἀργυρέοιο βιοῖο IL. 24.605 *ī ucise cu arcul de argint*; λόγισαι φαύλως, μὴ ψήφοις ἀλλ' ἀπό χειρός AR. V.656 *fã un calcul simplu, nu cu pietricele, ci pe degete* (propr. *din mãnã*); ἀπό καρπῶν στόματος ἀνὴρ πῖμπλησιν κοιλίαν αὐτοῦ LXX Prv.18.20 *cu roadele gurii omul își umple pãntecele*; (ext.) ἀπό κτηνέων ζώουσι καὶ ἰχθύων HDT. 1.216 *trãiesc de pe urma vitelor și a peștilor*; (spec.) λέγειν ἀπό στόματος PLUT. Sol.8.1 *a spune pe dinafarã*. **7** (indicând materia) din, de: ὅταν δὲ τεύχη Ζεὺς ἀπ' ὄμφακος ... οἶνον AESCH. Ag.970 *când Zeus face din strugure vin* (sc.

când se coc strugurii); εἴματα ... ἀπὸ ξύλων πεποιημένα HDT. 7.65 *haine confecționate din humbac*; (fig.) κρᾶσις ἀπὸ τε τῆς ἡδονῆς συγκεκραμένη ... καὶ ἀπὸ τῆς λύπης PLAT. *Phd.*59a *un amestec de plăcere și de durere*. 8 (partitiv) *din, dintre*: ἀπ' ἑκατὸν καὶ εἴκοσι παίδων εἰς μόνος ἀπέφυγε HDT. 6.27 *dintre-o sută douăzeci de copii numai unul a scăpat [cu viață]*; ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν ἐπ' οἴκου ἀπενόστησαν THUC. 7.87 *rușini din mulți sau întors acasă*; ἔλαβεν ἀπὸ τῶν λίθων τοῦ τόπου LXX *Gen.*28.11 *a luat [o piatră] din cele care erau acolo*; ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψυχίων NT *Mt.*15.27 *mănâncă din firmituri*. 9 (exprimând un raport de relație) *de, despre, cu privire la*: τὰ ἀπὸ τῆς νήσου ... οἰκότα ἐστὶ ἀληθείη HDT. 4.195 *cele [ce se spun] despre insulă ar putea fi adevărate*; ἐξιστορήσαντες τὰ ἐβούλοντο πυθέσθαι ἀπὸ τῆς Ξέρξεω στρατιῆς HDT. 7.195 *după ce aflară cele ce voiau să știe despre armata lui Xerxes*. 10 (indicând prețul) *în valoare de*: (cu num.) δεξαμένη τὸν στέφανον ... ἀπὸ μυρίων καὶ πεντακισχιλίων χρυσῶν PLB. 23.1.7 *primind coroana în valoare de 15.000 de galbeni*; ἤνεγκαν ἀσπίδα χρυσοῦν ἀπὸ μῶν χιλίων LXX *1Mac.*15.18 *au adus un scut de aur de o mie de mine*. 11 (alte utilizări) **a** (introducând un termen de comparație) *decât, de*: ἀπὸ θαλάσσης ἐπληθύνθη LXX *Sir.*24.29 *este mai întins decât marea*; τόπος ... στενὸς ἀφ' ἡμῶν LXX *4Rg.*6.1 *loc [prea] strâmt de noi*. **b** (cu puncte cardinale) *la*: ἀπὸ ἀνατολῶν, πυλῶνες τρεῖς NT *Ap.*21.13 *la răsărit [erau] trei porți*. **c** (în locuțiunii adv. *sau* prep.) ἀπὸ μακρόθεν LXX *Ps.*137.6 *de departe*; ἀπὸ μιᾶς NT *Lc.*14.18 *deopotrivă*; ἀπὸ χειρὸς τοῦ θεοῦ ἐστὶν LXX *Ecl.*2.24 *vine din mâna lui Dumnezeu*; ἀπὸ προσώπου (+ gen.) LXX *Ps.*67.3 *de la față, din față, dinaintea*. [cf. sanscr. *apa*, lat. *ab*]

ἀπο-αἰνῶμαι, vb. [doar prez. și impf. 3sg. ἀποαίνυτο] *a lua, a prăda, a lipsi (pe cineva de ceva)*: (+ ac. și gen.) IL. 13.262, OD. 17.322, (+ ac.) OD. 12.419. [v. ἀπαίνυμαι]

ἀποαιρέομαι, (ep.) v. ἀφαιρέω

ἀπο-βαδίζω, vb. *a se duce, a pleca*: AR. *Fr.*475. [ἀπό, βαδίζω]

ἀποβάθρα, ας, ἡ *subst.* {ion. -βάθρη} (mar.) *scară, punte, pasarelă*: (de abordaj) HDT.

9.98, (de debarcare) THUC. 4.12, (de pasageri) LUC. *Nav.*1. [ἀποβαίνω]

ἀπο-βαίνω, vb. [viii. -βήσομαι, aor.2 ἀπέβην (aor.1 tranz. ἀπέβησα), pf. ἀποβέβηκα] {ep. aor. med. 3sg. ἀπεβήσετο II. 2.35} **I** (*intrans.*) *1 a se duce, a pleca*, (fig.) *a pieri*: ὡς ἄρα φωνήσασ' ἀπεβήσετο IL. 1.428 *astfel grăind, ea se duse*; (+ πρός și ac.) ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὀλυμπον IL. 24.468 *plecă spre Olympul cel mare*; (+ gen.) Τροίας πεδίων ἀπέβησαν EUR. *Hec.*140 *au plecat din câmpiile Troiei*; (cu -θε) PI. N.10.43, (+ ἀπό și gen.) XEN. *Eq. Mag.*1.16, (spec.) τῷ ἀποβεβηκότι ARSTT. *IA706a9 cu partea de dindărăt*; (fig) αἱ μὲν τελευτῶσιν ἐν ὄλβωι ... αἱ δ' ἀπέβασαν EUR. *Ba.*909 *unele [speranțe] aduc fericire, altele se duc*; EUR. *Andr.*1022. **2** *a coborî, a se da jos*: **a** (din car) (+ ἐξ și gen.) ἐξ ἵππων ἀποβάντες ἐπὶ χθόνα IL. 3.265 *coborând din car pe pământ*; (+ gen.) IL. 5.227, EUR. *Tr.*626, (abs.) IL. 11.619. **b** (din corabie) *a debarca*: (+ gen.) OD. 13.281, (+ ἀπό și gen.) HDT. 5.86, (+ ἐκ și gen.) THUC. 4.31, (+ prep. și ac.) ἐς τὴν γῆν ἀπέβησαν THUC. 1.100 *au debarcat pe uscat*: ἀποβαίνει ἐπὶ τὰ ὄρια τῆς Θράκης XEN. *An.*6.2.19 *debarcă la hotarele Traciei*; (abs.) ἀποβάντες NT *Lc.*5.2 *coborând [din ele] (sc. din corăbii)*. **c** (de pe scări) IOS. *BI6.*224. **3** (despre lucruri, evenimente) **a** *a ieși (bine, rău), a se sfârși, a se întâmpla, a (se) ajunge la (un rezultat)*: HDT. 1.32, EUR. *Med.*1419 *ș.a.*, παρὰ δόξαν αὐτοῖς ἀπέβη THUC. 3.93 *lucrurile le-au ieșit (= s-au întâmplat) altfel decât se așteptau*; δεδιώς τὸ μέλλον ὅπῃ ἀποβήσεται PLAT. *Ly.*206a *fiindcă se teme de viitor, cum se va sfârși*; ἀπέβη ἐς μουναρχίην HDT. 3.82 *se ajunge la monarhie*; τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν NT *Fip.*1.19 *aceasta îmi va fi mie spre mântuire*; (part.) (subst.) τὸποβαῖνον HDT. 2.82 *urmarea, rezultatul*; τὰ ἐξ αὐτῶν ἀποβησόμενα THUC. 3.38 *consecințele lor*; αἴσθησιν παρεῖχον τοῦ ἀποβαίνοντος THUC. 2.50 *ofereau o percepere a ceea ce se întâmpla*; **b** (despre pers.) *a deveni, a ajunge, a se face, a se transforma în*: ἀγριώτεροι τοῦ δέοντος ἀποβαίνουσιν PLAT. *R.*410d *ajung mai brutali decât trebuie*; τύραννος ἐκ βασιλέως ἀπέβη PLB. 7.13.7 *din rege s-a transformat în tiran*; **c** (local) *a ajunge, a se întinde*: (despre Acropolă) ἦν πρὸς τὸν

Ἠριδανόν ... ἀποβεβηκυῖα PLAT. *Criti.* 112a *ajungea răpă la Eridanos*; **d** (fig.) a reuși, a se realiza, a se îndeplini: (o promisiune) THUC. 4.39, (o precizare) XEN. *An.* 7.8.22 **II** (*tranz.*) a face să coboare, a debarca: (armata) HDT. 5.63
[ἀπό, βαίνω]

ἀπο-βάλλω, *vb.* **I** a arunca (de la sine), a azvârli, a lepăda: (arme) IL. 21.51, PLAT. *Smp.* 179a, ἀπέβαλεν ... τὴν ἀσπίδα AR. *V.* 22 *și-a aruncat scutul*; (haine) IL. 2.183, PLB. 26.1a.2, ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ NT *Mc.* 10.50 *lepădând haina de pe el*; (despre cerb) ἀποβάλλει τὰ κέρατα ARSTT. *HA* 500a10 *își leapădă coarnele*; (despre coraci) τερέβινθος ἀποβεβληκυῖα τὰ φύλλα LXX *Is.* 1.30 *terebint care și-a lepădat frunzele*; (fig.) (despre grâu) οὐκ εἰκῆ αὐτὸν ... ἀπέβαλον XEN. *Oec.* 20.28 *nu se descotorosesc de el* (sc. *nu îl vând*) *la nimereală*; **2** a alunga, a izgoni (cu dispreț), a respinge: (+ gen. și ac.) ἀποβαλοῦσαι ... ὀμμάτων ὕπνον EUR. *Ba.* 692 *alungându-și somnul de pe pleoape* (prop. *din ochi*); (+ ac.) ἀποβαλόντα μουσικὴν AR. *Ra.* 1493 *respingând* (sau *disprețuind*) *muzica*; (med.) τί τὸν φιλέοντ' ἀποβάλλη; THEOC. 11.19 *de ce își alungi iubitul?*; ὅς ἀποβάλλεται πατέρα ἢ μητέρα LXX *Prov.* 28.24 *cine-și alungă tatăl sau mama*. **II** a pierde: (trupe, corăbii) HDT. 1.128, id. 6.15, ὀλίγους μὲν τινὰς ἀποβαλόντων THUC. 1.63 *după ce a pierdut rușini oameni*; (orașe, regiuni) HDT. 1.150, (averea) HDT. 3.53, AR. *Ec.* 811, νῦν ... ἀποβάλλω μὲν οὐδέν (οὐδὲ γὰρ ἔχω) XEN. *Smp.* 4.32 *acum nu pierd nimic, fiindcă nu am [ce pierde]*; (ext.) (puterea) HDT. 1.60, (speșanța) EUR. *Ion* 1452, (faima) ISOC. 6.12, (viața) IOS. *A18.* 225, (spec.) ἀποβαλέεις τὴν κεφαλὴν HDT. 8.65 *îți vei pierde capul* (sc. *vei plăti cu capul, vei fi condamnat la moarte*).

[ἀπό, βάλλω]

ἀπο-βάπτω, *vb.* **I** a (s)cufinda, a (în)muia, a scâlda: ἀποβάψαντες ἕς τὴν κύλικα ἀκινάκην HDT. 4.70 *cufindând în cură un ruman*; φάρμακον, ᾧ ἀποβάπτουσι τοὺς ὀϊστοὺς ARSTT. *Mir.* 845a1 *venin, în care își moaie săgețile*; (fig.) δεῖ τὸν φιλόσοφον εἰς νοῦν ἀποβάπτοντα προφέρεσθαι τὴν λέξιν PLUT. *Phoc.* 5.4 *filosoful trebuie să-și rostiască cuvântul după ce l-a înmuiat în gânde*; (pas.) AR. *Fr.* 416. **II** a scoate (apa din

fântână): LXX *2Mac.* 1.20.

[ἀπό, βάπτω]

ἀπόβῦσις, εως, ἡ *subst.* **I** ieșire *sau* coborâre (din corabie), debarcare: ἀπόβασιν ποιῆσθαι THUC. 2.33 *a debarca*; ἀπὸ τῶν νεῶν ... ἕς τὴν Λοκρίδα ἀποβάσεις ποιησάμενοι THUC. 3.103 *făcând câteva debarcări în Locrida*; PLB. 3.76.2, PLUT. *Alex.* 16.2, (+ gen.) ἐν ἀποβάσει τῆς γῆς THUC. 1.108 *după ce au debarcat pe teritoriul lor*. **2** (concr.) loc de debarcare, chei: IOS. *A15.* 337. **3** (ext.) cale de ieșire, scăpare, retragere: PLUT. *Sol.* 14.8, id. *Nic.* 22.4. **4** (fig.) rezultat, consecință: (pl) LUC. *Hes.* 6. **II** distanță, depărtare: (a scării de asalt față de zid) PLB. 8.4.4, id. 9.19.7.

[ἀποβαίνω]

ἀποβατήριος, α. ον *adj.* **I** protector al debarcării, ocrotitor al celor ce debarcă: (epitet al lui Zeus) ARR. *An.* 1.11.7. **II** de debarcare: (loc) IOS. *A11.* 92.

[ἀποβαίνω]

ἀποβάτης, ου, ὁ [ᾗ] *subst.* apobat, sc. luptător care sărea din carul de luptă în plină viteză, alerga o porțiune din cursă alături de cai și apoi sărea din nou în car, lângă vizitiu: (la întrecerile Panatenee) PLUT. *Phoc.* 20.1.

[ἀποβαίνω]

ἀπο-βιάζομαι, *vb.* **I** a împinge înapoi, a da la o parte (cu forța), a respinge: ARSTT. *IA* 714a19, (pas.) XEN. *Cyr.* 4.2.24. **II** a sili, a forța: (+ ac.) PLB. 16.24.5, LXX *Pr.* 22.22, ἡμᾶς ἢ ἱστορία πολλοῖς ἀποβιάζεται ... μάρτυσιν PLUT. *Cor.* 38.4 *istoria ne silește cu dovezi multe*; (abs.) XEN. *Cyr.* 3.1.19.

[ἀπό, βιάζω]

ἀπο-βιβάζω, *vb.* a face să coboare (din corabie), a debarca: (+ ac. pers.) THUC. 6.97, PLB. 3.41.6, (+ ἕς și ac.) HDT. 8.76, THUC. 7.29, PLAT. *Grg.* 511e, εἰς τὴν πολεμίαν ἀποβιβάζων τὸν πόδα AR. *V.* 1163 *făcându-mi piciorul să coboare pe pământ dușman*; (+ πρός și ac.) XEN. *HG* 1.2.7, (med.) HDT. 9.32.

[ἀπό, βιβάζω]

ἀποβίωσις, εως, ἡ *subst.* încetare din viață, moarte: AESOP. 1.42.

[ἀποβιόω]

ἀπο-βλάπτω, *vb.* **I** a vătăma (în întregime), a strica (de tot): PL. *N.* 7.60, PLAT. *Lg.* 795d. **II** (pas.) a fi lipsit de, a pierde: (+ gen.) SOPH. *Ai.* 941.

[ἀπό, βλάπτω]

ἀπο-βλαστάνω, *vb.* a încolți, a răsări, a se

- naște din: (+ gen.) SOPH. OC533, PLUT. M.954c.
[ἀπό, βλαστώνω]
- ἀποβλάστημα**, ατος, τό *subst.* vâstar: (fig.) PLAT. *Smp.*208b.
[ἀποβλαστώνω]
- ἀπόβλεπτος**, *adj.* privit de toți, admirat: EUR. *Hec.*355.
[ἀποβλέπω]
- ἀπο-βλέπω**, *vb.* |viit. -βλέψομαι, aor. ἀπέβλεψα| **I** a privi (cu luare aminte), a se uita (cu stăruință sau cu atenție), a-și aținti sau a-și întoarce privirile (spre), a lua seama (la): (+ ἐς/εἰς și ac.) HDT. 7.135, THUC. 3.58, πρὸς τοὺς τῶν ἀντιπάλων ἡγεμόνας ~ PLAT. *Alc.*119d *a lua seama la conducătorii protivnicilor*: (+ πρὸς și ac.) PLAT. *Phd.*115c, (+ ἐπί și ac.) PLAT. *Phlb.*61e, (fig.) ἀποβλέπουσιν ἐπὶ θεοὺς ἄλλοτρίους LXX *Os.*3.1 *își întorc privirile către zei străini*: (+ ac.) PLUT. *Luc.*26.6. **2** a avea în vedere, a căuta (la), a se preocupa, a se interesa (de): (+ εἰς și ac.) AR. *Ra.*1171, NT *Evr.*11.26, (+ πρὸς și ac.) ἔργων ὕπο οὐκ ἂν δύναίτο πρὸς τὰ κοῖν' ~ EUR. *Supp.*422 *din pricina muncilor nu ar mai putea căuta la treburile obștești*. **3** a se uita (cu admirație, cu respect), a admira: (+ ἐς/εἰς și ac.) ἢ σὴ πατρίς εἰς σὲ ἀποβλέπει XEN. *HG*6.1.8 *patria ta te admira*: (+ πρὸς și ac.) EUR. *IT*928, (+ ac.) SOPH. *Fr.*879a, LUC. *Vit.Auct.*10. **II** a privi (spre), a fi orientat (către): (despre o statuie) EUR. *Andr.*246, πρὸς τὴν πύλην τὴν ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν ἀποβλέπουσαν IOS. *AI*1.154 *spre poarta orientată către răsărit*. **III** a-și întoarce privirea (de la): (+ ἀπό și gen.) (dub.) XEN. *HG*2.3.31, (abs.) LXX *Mal.*3.9.
[ἀπό, βλέπω]
- ἀπόβλημα**, ατος, τό *subst.* lepădătură, rămășiță: LXX *În.*13.12.
[ἀποβάλλω]
- ἀποβλητέος**, *adj.vb.* trebuie alungat sau respins: PLAT. *R.*387b, LUC. *Herm.*18.
[ἀποβάλλω]
- ἀπόβλητος**, *ov adj.vb.* de aruncat, de lepădat, vrednic de dispreț: οὗτοι ἀπόβλητον ἔπος ἔσσεται ὅτι κεν εἶπω IL. 2.361 *nu este de lepădat cuvântul pe care ți-l voi spune*: IL. 3.65, PLUT. *M.*584d, NT *ITim.*4.4, (despre pers.) LUC. *Merc.Cond.*27.
[ἀποβάλλω]
- ἀπο-βλίττω**, *vb.* |aor. ἀπέβλισα| a lua miera, a strecura miera din faguri, (fig.) a șterpeți: AR. *Av.*498.
[ἀπό, βλίττω]
- ἀπο-βλύζω**, *vb.* a da afară, a scuipe: (+ gen. partitiv) IL. 9.491.
[ἀπό, βλύζω]
- ἀπο-βλώσκω**, *vb.* a pleca, a se duce: A.RH. 3.1143.
[ἀπό, βλώσκω]
- ἀποβολεύς**, ἑως, ὁ *subst.* cel care și-a lepădat sau pierdut (arcele): (+ gen.) PLAT. *Lg.*944b.
[ἀποβάλλω]
- ἀποβολή**, ἦς, ἡ *subst.* **I** aruncare, azvârlire, lepădare: (a armelor) PLAT. *Lg.*943e. **2** (fig.) alungare, înlăturare: (a poporului lui Israel de către Dumnezeu) NT *Rom.*11.15. **II** pierdere: (a averii) PLAT. *La.*195e, (a memoriei) id. *Phlb.*33e, ~ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν. πλὴν τοῦ πλοίου NT *Fr.*27.22 *nici un suflet dintre voi nu va pieri, ci numai corabia*: (pl.) ARSTT. *Rh.*1362a36.
[ἀποβάλλω]
- ἀποβολιμαῖος**, *ov adj.* v. ἀποβολεύς: AR. *Rax*678.
[ἀποβολή]
- ἀπο-βόσκομαι**, *vb.* a paște, a se hrăni cu: (+ ac.) AR. *Av.*749.
[ἀπό, βόσκω]
- ἀπο-βουκολέω-ω̄**, *vb.* **I** a lăsa să se rătăcească sau să se piardă de turmă (un animal): (fig.) εἰ ... τῇ θυγατρὶ τὸν παῖδα ἀποβουκολήσαιμι XEN. *Cyr.*1.4.13 *dacă i-aș rătăci fiicei [mele] copilul*. **2** (med.-pas.) a se rătăci: LUC. *Nav.*4. **II** a rătăci mințile, a seduce: LUC. *BisAcc.*13.
[ἀπό, βουκολέω]
- ἀπο-βράσσω**, *vb.* |aor. ἀπέβρασα| a cerne, a separa, a curăța (făina de țărâțe): CALL. *Fr.*334.
[ἀπό, βράσσω]
- ἀπόβρεγμα**, ατος, τό *subst.* infuzie: PLUT. *M.*614b.
[ἀποβρέχω]
- ἀπο-βρίζω**, *vb.* |aor. ἀπέβριξα| a (a)dormi: OD. 9.151, THEOC. *Ep.*19.4, (+ ac.) CALL. *Epigr.*16.3.
[ἀπό, βρίζω]
- ἀπο-βροχθίζω**, *vb.* |inf. aor. -ίσαι| a înghiți (de tot): AR. *Fr.*236.
[ἀπό, βροχθίζω]
- ἀπο-βώμιος**, *ov adj.* care se ține departe de altare, nelegiuit, păgân: EUR. *Cyc.*365.
[ἀπό, βώμιος]

ἀπο-γαλακτίζω, *vb.* |aor. ἀπεγαλάκτισα| a întârca: LXX 1Rg.1.22, (pas.) id. Gen.21.8. [ἀπό, γάλα]

ἀπογαλάκτισις, *εως*, ἡ *subst.* întârcare: ARSTT. GA788b24.

[ἀπογαλακτίζω]

ἀπο-γαληνίζω, *vb.* a calma, a liniști: PLUT. M.655b.

[ἀπό, γαληνίζω]

ἀπό-γειος, *α, ον adj.* |var. ἀπόγεος Arstt. Pr.945a4; ἀπόγε(ι)ος, -ον Arstt., Plut. I I de pe pământ, (care sullă) dinspre uscat: (despre vânturi) ARSTT. Mu.394b14, (subst.) ἡ ἀπογεία ARSTT. Pr.940b24 *briză dinspre uscat*; (pl) τὰ ἀπογεία ARSTT. Pr.940b18. **2** (care trăiește) pe pământ, pământean: LUC. Lex.15. **II** depărtat de pământ: (despre lună) PLUT. M.933b. // **ἀπό-γειον**, τὸ *subst.* odgon, parâmă: IOS. A118.159, LUC. VH1.42.

[ἀπό, γῆ]

ἀπο-γεισόω-ῶ, *vb.* |var. -γεισόω Arstt. I a apăra, a proteja (ca o streășină): (despre sprâncene) XEN. Mem.1.4.6. **II** (pas.) a ieși în afară (ca o streășină): (despre urechi) ARSTT. GA781b13.

[ἀπό, γεισόω]

ἀπογείσωμα, *ατος, τὸ subst.* (fig.) (despre sprâncene) streășină: ARSTT. PA658b16.

[ἀπογείσῶω]

ἀπο-γεύω, *vb.* (med.) a gusta din, a degusta, a încerca: (+ gen.) PLAT. R.354b, XEN. Cyr.1.3.4, PLB. 3.57.8, (fig.) παρατίθημι ἐκάστων τῶν σοφῶν ἀπογεύσασθαι PLAT. Th.157c ἴτι δαυ σᾱ degusti (din) fiecare înțelept.

[ἀπο-γεύω]

ἀπο-γεφυρόω-ῶ, *vb.* |inf. aor. ἀπογεφυρῶσαι| a îndigui, a înconjura cu diguri: HDT. 2.99.

[ἀπό, γεφυρόω]

ἀπο-γηράσκω, *vb.* a îmbătrâni: ARSTT. PA658b20, (despre vin) PLUT. M.702c.

[ἀπό, γηράσκω]

ἀπο-γίγνομαι, *vb.* |viit. -γενήσομαι, aor.2 ἀπεγενόμην| {ion. și att. tard. -γίνομαι} **I I** a fi absent, a lipsi: PLAT. Phd.69b, DEM. 8.35. **2** a se ține departe de, a nu lua parte la: (+ gen.) (luptă) HDT. 9.69, (greșeli) THUC. 1.39, μείζονος κακοῦ, ἵνα ἀπογένηται ARSTT. Po.1461a9 *pentru a se feri de un rău mai mare*. **3** a se duce, a muri, a pieri, a se

prăpădi, a dispărea: (despre oameni sau animale) HDT. 2.85, id. 3.111, οἱ ἀπογενόμενοι THUC. 2.34 *cei morți*. **4** a fi luat, a fi eliminat: PLAT. Ti.82b, ARSTT. *Metaph.*1049a11. **II** a deveni, a se transforma: (+ εις și ac.) ARSTT. HA595b1.

[ἀπό, γίγνομαι]

ἀπο-γιγνώσκω, *vb.* |viit. -γνώσομαι, aor.2 ἀπέγνω, pf. ἀπέγνωκα| {ion. și att. tard. -γινώσκω} **I I** a nu recunoaște, a respinge: ἀπογνῶναι ... τὴν θεiότητα τῆς ἀρετῆς PLUT. Rom.28.7 *a nu recunoaște caracterul divin al virtuții*. **2** a renunța la, a abandona ideea, a părăsi gândul: (+ inf.) ~ τοῦ μάχεσθαι XEN. An.1.7.19 *a părăsi gândul de luptă*; (+ inf. fără art.) Πάρθους ... διώκειν ἀπέγνω PLUT. Ant.34.4 *a renunța la a-i urmări pe parți*; (+ μὴ și inf.) ἀπέγνω μὴ βοηθεῖν DEM. 15.9 *abandonă ideea de a da ajutor*. **3** a renunța la, a se lepăda de (cineva): (+ ac.) DEM. 6.16, (+ gen.) IOS. A111.321. **4** a pierde nădejdea, a nu mai spera, a deznădăjdui: (abs.) DEM. 4.42, (+ gen.) τοὺς ἀπογνόντας τῆς ἐλευθερίας LYS. 2.46 *cei care își pierduseră nădejdea libertății*; πρὸς ἀνθρώπους ἀπεγνωκότας PLUT. Alex.16.14 *împotriva unor oameni disperati*; (+ ac.) ἀπεγνώκασι τὴν σωτηρίαν ARSTT. EN1115b2 *își pierd speranța în salvare*; ἀπογνοὺς αὐτόν PLB. 21.26.14 *lăsând orice nădejde în privința sa*; οὐκ ἀπογινώσκων τὰ κατ' ἐμαυτόν LXX 2Mac.9.22 *fără să-mi pierd nădejdea pentru starea mea*; (pas.) ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ἀπεγνωσμένος PLUT. Per.13.13 *cărui medicii nu-i mai dădeau nici o speranță*. **II** (jur.) **I** a nu admite, a respinge: (o acuzație) DEM. 22.39, (un denunț) id. 58.17. **2** a absolvi, a achita, a dezvinovăți: (+ gen.) ὁ δαιτητῆς ἀπέγνω μου DEM. 40.39 *judecătorul m-a dezvinovățit* (sc. *a respins acuzația împotriva mea*); (+ gen. și inf.) ἐμοῦ ... οἱ μὲν νόμοι ... ἀπεγνωκότες εἰσὶ μὴ ἀδικεῖν LYS. 1.34 *legile mă absolvă de orice infracțiune*. **3** (pas.) a fi condamnat: (dub.) PLUT. M.280e.

[ἀπό, γιγνώσκω]

ἀπο-γλαυκόομαι-οῦμαι, *vb.* (medic.) a suferi de cataractă, glaucom (γλαύκωμα): ἀπογλαυκοῦσθαι τὴν ὄψιν αὐτοῦ PLUT. Tim.37.9 *vederea lui a fost atinsă de glaucom*.

[ἀπό, γλαυκόω]

ἀπο-γλύφω, [ῶ] *vb.* a răzui: AESOP. 8.54.

[ἀπό, γλύφω]

ἀπο-γλωττίζω, *vb.* a tăia limba: (part. pf. pas.) ὡς ἀστόμοις οὐσι καὶ ἀπεγλωττισμένους LUC. *Lex. 15 precum mușilor și celor cu limba tăiată.*

[ἀπό, γλωττίζω]

ἀπόγνοια, *αζ.* ἡ *subst.* disperare: ὅπως ~ ἢ τοῦ ἄλλο τι ἢ κρατεῖν τῆς γῆς THUC. 3.85 *pentru a nu mai exista nimic altceva decât disperarea de a cuceri pământul.*

[ἀπογιγνώσκω]

ἀπόγνωσις, *εως.* ἡ *subst.* lipsă a speranței, disperare, deznădejde: (frecv. + gen. obiectiv) ἀπογνώσει τῆς ἐλευθερίας PLUT. *Pomp. 5.2 fără speranță în [dobândirea] libertății; ἀπογνώσει σωτηρίας IOS. B16.5 fără speranța salvării; AESOP. 1.116, LUC. Abd. 28 §.a.*

[ἀπογιγνώσκω]

ἀπό-γονος, *ου.* ὁ *subst.* I *fiu, fiică:* σαί ... ἀπόγονοί τ' εἰσὶ SOPH. *OC534 sunt fiicele tale;* HDI. 6.86d, LXX *1Par. 20.6.* II (gener.) urmaș, descendent: τίνων ἦν ~ ISOC. 9.12 *cei din care te tragi; ὁ λαὸς οὕτως εἰσὶν ἀπόγονοι Χαλδαίων LXX Iud. 5.6 acest popor este urmașul (= se trage din) caldeenilor;* HDI. 7.154, THUC. 1.101, DEM. 21.148 §.a.

[ἀπογίγνομαι]

ἀπογράφη, *ἦς.* ἡ *subst.* I *propri.* înscriere în registru, ext. registru, listă, inventar: τὴν τῶν πεντηκωστολόγων ἀπογραφὴν DEM. 34.7 *registru al colecțiilor de taxe; τὴν τῶν χρημάτων ... ἀπογραφὴν MEN. Asp. 392 inventar al humilor; (fig.) ἐν ἀπογραφῇ ἀληθείας LXX Dan. 10.21 în înscrierea adevărului; PLAT. Lg. 745d, LXX 3Mac. 4.15 §.a.* II *cens, numărătoare, recensământ* (în vederea colectării taxelor): ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς NT *Fr. 5.37 în zilele numărării;* NT *Lc. 2.2, PLUT. Cat. Ma. 16.* III (jur.) depoziție, denunțare în scris, cerere de confiscare: ἀπογραφὴν ἐποιήσαμην DEM. 53.1 *am făcut o cerere de confiscare;* LYS. 13.65.

[ἀπογράφω]

ἀπο-γράφω, *vb.* [aor. ἀπέγραψα] I a transcrie, a transpune, a copia: (despre transpunerea numelor dintr-o limbă în alta) PLAT. *Criti. 113b, ἀπογράφομαι ... παρὰ σοῦ τὴν ἐπὶδὴν PLAT. Chrm. 156a voi copia descântecul de la tine; (gen. abs.) ἀπογράφοντος αὐτοῦ XEN. HG3.1.25 în timp ce el transcria [răspunsurile].* II a înregistra, a enumera, a nota: ἀπογραφόμενοι τὰ ἔτεα HDI. 2.145 *înregistrând anii; παραθαλάσσια ...*

ἀπεγράφοντο HDI. 3.136 însemnau margi-nile țărnicilor; DEM. 42.16. III (f. rar) a scrie: (despre istorie) PLB. 39.1.7. IV (jur.) I a prezenta un act de acuzare scris, a denunța, a reclama, (pas.) a fi acuzat: ἀπογράφει ... τῶν αὐτοῦ ἐγγυητῶν τὰ ὀνόματα LYS. 13.30 *denunță numele garanților; (med.) οὐδὲ ἀπεγράψατο διαδικασίαν πρὸς οὐδένα DEM. 47.28 nu a depus reclamație împotriva nimănui; (pas.) ἀπογραφεῖς εἰς τὴν βουλὴν κακουργῶν IS. 4.28 acuzat în Sfat ca răufăcător; XEN. HG3.3.11.* 2 a (se) înscrie, a (se) înregistra, a lua în evidență (bunuri, persoane), a inventaria: τὰς οἰκίας ... ~ DEM. 24.166 *a inventaria casele; ἀπεγράψατο μὲν ἐν τοῖς τιμήμασιν ὡς δοῦλον ISOC. 17.49 I-a înregistrat în declarația de avere ca sclav; (pas.) ἀπογραφῆναι δὲ πᾶν τὸ φῦλλον ἐξ ὀνόματος LXX 3Mac. 4.14 a fi înregistrată [pe liste] toată seminția după nume; NT Lc. 2.1.*

[ἀπό, γράφω]

ἀπο-γυῖόω-ῶ, *vb.* a înmuia mădulele, a slăbi: μὴ μ' ἀπογυῖώσης μένεος IL. 6.265 *să nu-mi slăbești forța.*

[ἀπό, γυῖόω]

ἀπο-γυμνάζω, *vb.* a antrena (din greu): κάπογυμνάζων στόμα χαρᾶ ματαῖα AESCH. *Th. 441 silindu-și limba cu o bucurie nelegiuită; ARSTT. HA624a25.*

[ἀπό, γυμνάζω]

ἀπο-γυμνώω-ῶ, *vb.* [impf. ἀπεγύμνων, viit. ἀπογυνώσω, aor. ἀπεγύμνωσα, pf. ἀπογεγύμνωκα] I a dezgoli, a dezbrăca, a despuia: ἀπογυμνοῦσα ἐπὶ πολὺ τὰ σφυρά LUC. *DMeretr. 3.2 dezgolindu-și picioarele până sus; (pas.) OD. 10.301, HES. Op. 730, XEN. Mem. 3.4.1, τὰ ἰμάτια μὴ ἀπογυμνοῦσθω ARSTT. Pr. 866a21 să nu-și lepede hainele.* II (fig.) a dezvălui, a lămurii: ἀπεγύμνουν ... τὸ ἐνθῦμημα τοῦ Σύλλα APP. *BC1.57 dezvăluiau intențiile lui Sulla.*

[ἀπό, γυμνώω]

ἀπογύμνωσις, *εως.* ἡ *subst.* I dezbrăcare, dezgoliere: ἀπογυμνώσεις τῶν νέων ... εἰς τὰ γυμνάσια PLUT. *M. 751f dezbrăcarea tinerilor în gimnazii; (fig.) τὴν φωνὴν ὡς ἀπογύμνωσιν αἰδεῖσθαι PLUT. M. 142d a te rușina de glas ca de dezbrăcare.* II dezveliere: ἀπογύμνωσιν ... τῶν ξιφιδίων APP. *BC1.64 scoatere din teacă a pumalelor.* III (fig.) dezvăluire: ~ τῶν ἀπορρήτων PLUT. *M. 519c dezvăluire a secretelor.*

[ἀπογυμνόω]

ἀπο-γυναικωσις, εως, ἡ *subst.* efeminare, slăbire: (fig.) PLUT. *M.*987f.

[ἀπό, γυναικώ]

ἀπο-δάκνω, *vb.* |part. pf. med. ἀποδεδηγ-
μένος| **I** a mușca, a lua o mușcătură: (abs.)
~ ἔνεκα XEN. *Smp.*5.7 *pentru a mușca*; μῆ-
λά τινα ἀποδεδηγμένα LUC. *Tox.*13 *mere*
din care s-a mușcat. **II** a pișca limba:
ARSTT. *Pr.*958b7.

[ἀπό, δάκνω]

ἀπο-δακρύω, [ῶ] *vb.* **I** a vărsa lacrimi, a
plânge: (+ ac.) με ἀποδακρῦει PLAT.
*Phd.*116d *varsă lacrimi pentru mine*. **II**
(medic.) a lăcrima: ARSTT. *Pr.*958b6, LUC.
*Peregr.*45. **III** a picura: (despre arbori) ~
ρήτινη PLUT. *M.*640c *a picura rășină*.

[ἀπό, δακρύω]

ἀπόδαμ-, (dog.) v. ἀπόδημ-

ἀπο-δαρθάνω, *vb.* a αἰρί: (inf. aor.) μικρὸν
ἀποδαρθεῖν ὑπὸ κόπου PLUT. *Dio.*26.8 *a*
αἰρί rușin din cauza oboselii.

[ἀπό, δαρθάνω]

ἀποδάσμιοσ, on *adj.* separați de restul, răz-
vrățiți: (despre foceni) HDT. 1.146.

[ἀποδατέομαι]

ἀπο-δασμός, οῦ, ὁ *subst.* **I** parte separată, ra-
mură (de populație): THUC. 1.12. **II** sepa-
rare: IOS. *All.*146.

[ἀποδατέομαι]

ἀπο-δατέομαι, *vb.* |viit. ἀποδάσομαι| {ep.
viit. ἀποδάσομαι **II**. 17.231, aor. 2sg.
ἀπεδάσσαο Theoc. 17.50, inf. aor. ἀποδάσ-
σασθαι Pi. *N.*10.86} **I** a împărți, a da o
parte: ἡμισυ τῷ ἐνάρων ἀποδάσομαι IL.
17.231 *voi împărți jumătate din pradă*; ἕως
δ' ἀπεδάσσαο τιμᾶς THEOC. 17.50 *ai făcut-*
o părtaşă la cinstire; IL. 22.118, Pi. *N.*10.86,
(fig.) Δήλω νῦν οἴμης ἀποδάσομαι CALL.
*Del.*9 *voi da o parte (= voi dedica) din cân-*
tecul meu de acum Delosului. **II** a des-
prinde, a separa: ἀποδασάμενος τῆς ἑωυτοῦ
στρατιῆς μόριον HDT. 2.103 *desprinzând o*
parte din armata sa.

[ἀπό, δατέομαι]

ἀποδέδρακα, v. ἀποδιδράσκω

ἀπο-δεής, ἔς *adj.* **I** gol, neumplut: ἀποδεῆς
... ἀγγεῖον ARSTT. *Fr.*224.6 *vas gol*; PLUT.
*M.*702a, (fig. despre pers.) PLUT. *M.*473d. **II**
incomplet: ναῦς ... ἀποδεεῖς PLUT. *Ant.*62.2
corăbii cu echiraj incomplet.

[ἀποδέω²]

ἀπο-δειδίσσομαι, *vb.* a înspăimânta: (cu
tmeză) ἀπὸ γὰρ δειδίσσετο τάφρος εὐρεῖ IL.

12.52 *șanțul adânc te băga în sperietți*;

[ἀπό, δειδίσσομαι]

ἀπο-δεικνύμι, *vb.* |imprf. ἀπεδείκνυν și
ἀπεδείκνυον, viit. ἀποδείξω, aor. ἀπέδειξα,
pf. ἀποδέδειχα; med. imprf. ἀπεδεικνύμην și
ἀπεδεικνύομην, viit. ἀποδείξομαι, aor.
ἀπεδειξάμην, pf. ἀποδέδειγμαι| {ion. freqv.
Hdt. -δέκνυμι, viit. ἀποδέξω, aor. ἀπέδεξα,
perf. pas. ἀποδέδεγμαι, 3pl. ἀποδέδεχεται,
m.m.c.p. pas. ἀπεδεδέγμην; part. pas.
ἀποδεχθείς| **I** a arăta, a vădi, a prezenta, a
face cunoscut: (+ ac. și dat.) ἀπεδείκνυεν
αὐτοὺς τοῖς στρατιώταις XEN. *An.*6.6.4 *ii*
prezenta în fața soldaților; (pas.) ἔς τὸ
ἀποδεδεγμένον ... χωρίον HDT. 4.92 *în lo-*
cul arătat; **II** a arăta prin cuvinte, ext. a ex-
prima, a lămuri, a demonstra: ἀπεδείκνυτο
γνώμην HDT. 3.82 *și-a expris părerea*; οἱ
ἱρέες ἔμοι ἀπεδείκνυσαν παῖδα πατρός
ἑωυτῶν ἕκαστον ἔοντα HDT. 2.143 *preoții*
m-au lămurit că fiecare copil era urmașul
tatălui său; πολλὰ εἰπὼν οὐδὲν τρανῶς
ἀπέδειξας EUR. *Rh.*40 *deși ai spus multe, n-*
ai lămurit nimic clar; σοι ἀποδείκνυμι
PLAT. *Euthd.*285e *îți aduc ca dovadă*; (+ ac.
și element predicativ) οὓς ἀποδείξω ...
προδότας EUR. *Ion*879 *pe care îi voi dovedi*
drept trădători; (+ conj.) Ἀγησίλαος μὲν
λέγων ὅτι ... ἀπεδείκνυε XEN. *HG*5.4.13
Agésilaios demonstra prin cuvinte că **III**
a aduce pe lume: κάπεδειξατε πατέρας,
ἀδελφούς, παῖδας SOPH. *OT*1405 [numită].
ai adus pe lume părinți, frați, fi. **IV** a ob-
ține, a procura: σοὶ χρήματα πλεῖστ'
ἀπέδειξα AR. *Eq.*774 *ți-am procurat mulți*
bani. **V** a săvârși, a îmfăptui, a realiza: οὐδὲν
λαμπρὸν ἔργον ἀποδεξάμενοι HDT. 1.174
fără să fi săvârșit o faptă măreață. **VI** a in-
stitui, a desemna, a proclama: τὴν τρίτην
ἀπέδειξαν ἐκκλησίαν DEM. 24.25 *au insti-*
tuit a treia adunare; Καρίας βασιλίσσαν
ἀπέδειξεν PLUT. *Alex.*22.8 *a desemnat-o re-*
gina Cariei; LXX *Dan.*2.48. **VII** a tran-
sforma, a face: ἐκ χρηστῶν καὶ γενναίων
μοχθηροτάτους ἀπέδειξας AR. *Ra.*1011 *din*
onești și generoși i-ai transformat în niște
stricați. **VIII** a consacra: (despre un teatru)
PLUT. *Luc.*29.4. **IX** (jur.) a promulga: διὰ
τὸν νόμον ὃν Νικόμαχος ἀπέδειξεν LYS.
30.13 *prin legea pe care a promulgat-o Ni-*
comachos.

[ἀπό, δεικνύμι]

ἀποδεικτέον, *adj.vb.* **I** trebuie demonstrat.

arātat: ἡμῖν ~ αὐτῶν τούναντίον, ὡς PLAT. *Phdr.* 245b noi, *dimprotrivā, trebuie să demonstrām că*; ARSTT. *Top.* 160b37, (+ ὅτι) PLUT. *M.* 1021e. II *trebuie făcut*: (+ ac.) LUC. *Vit. Auct.* 7.

[ἀποδεικνυμι]

ἀποδεικτικός, ἢ, ὄν *adj.* [superl. -ώτατος] I demonstrativ, apodictic: ἐπιστήμη ἀποδεικτική ARSTT. *APr.Po.* 75a19 *știință demonstrativă*; ARSTT. *Metaph.* 996b28, id. *Rh.* 1377b23, id. *EN* 1139b32 *ș.a.* II *amānunțit, tratat în mod riguros*: (despre istorie) PLB. 2.37.3, PLUT. *M.* 243a.

[ἀποδεικτός]

ἀποδεικτικῶς, *adv.* in mod demonstrativ: ARSTT. *APr.Po.* 75a12, id. *Rh.* 1418a39

[ἀποδεικτικός]

ἀπο-δεικτός, ἢ, ὄν *adj.vb.* I demonstrabil: ἀρχαί ἀποδεικταί ARSTT. *APr.Po.* 90b26 *principii demonstrabile*. II demonstrat: τὸ ἐπιστητὸν ἀποδεικτὸν ARSTT. *EN* 1140b35 *obiectul științei este demonstrat*.

[ἀποδεικνυμι]

ἀποδειλιάσις, *εως*, ἢ *subst.* lașitate, frică: πρὸς Ἴνδουὺς τῶν Μακεδόνων ἀποδειλίασιν PLUT. *Alex.* 13.4 *lașitatea macedonenilor în fața indienilor*; PLB. 3.103.2, id. 35.4.4.

[ἀποδειλιάω]

ἀποδειλιάτέον, *adj.vb.* *trebuie avută frică*: PLAT. *Cra.* 411a, id. *R.* 374c.

[ἀποδειλιάω]

ἀπο-δειλιάω-ῶ, [ᾶ] *vb.* [inpf. ἀπεδειλίων, viit. ἀποδειλιάσω, aor. ἀπεδειλιάσα, pf. ἀποδεδειλίακα] I a se înspăimânta, a se înfricoșa, a-i fi frică, a se lăsa pradă lașității, a se codi, a da bir cu fugiții: (abs.) PLAT. *Euthphr.* 15c, (+ dat.) ταῖς ψυχαῖς ἀποδεδειλιακότας PLB. 1.15.7 *infricoșafi în sufletele [lor]*: (ἐν + dat.) PLAT. *R.* 535b, (διά, πρὸς + ac.) οὐδὲ πρὸς τὸν κίνδυνον ἀπεδειλίασα LUC. *Tyr.* 7 *fără să se înspăimânta în fața pericolului*; PLAT. *Prt.* 326c, (+ ac.) ~ τὸν πόλεμον PLB. 35.3.5 *a se teme de război*. II (part. pf.) dezertor: PLB. 6.38.3. II a renunța (de frică) Ia: (+ gen.) εἰ δὲ τις ἀποδειλιάσειε τοῦ τὰ νόμιμα διαπονεῖσθαι XEN. *Lac.* 10.7 *dacă vreunul renunța de frică în indeplinirea sarcinilor sale legale*; PLB. 4.11.4.

[ἀπό, δειλιάω]

ἀπόδειξις, *εως*, ἢ *subst.* {ion. ἀπόδεξις Hdt.} I expunere, prezentare: τῆς ἀρχῆς ἀπόδειξιν ... τῆς τῶν Ἀθηναίων THUC. 1.97 *expunerea dominației atenienilor*: τὴν

ἀπόδειξιν τῆς ἱστορίας LXX *4Mac.* 3.19 *expunerea istoriei*; HDT. 1p. II *actiunea de a arăta (prin cuvinte)*: (+ gen.) κοῦκ ἀπόδειξιν τῶν ὑπὸ γαίας EUR. *Hipp.* 196 *nu se pot arăta cele de sub pământ*. III *înfăptuire, săvârșire*: ~ ἔργων μεγάλων HDT. 1.208 *sāvârșirea unor fapte mărețe*. IV (frecv.) probă, dovadă, demonstrație: τίς ἂν ἀπόδειξιν ἔχει σαφεστέραν ISOC. 15.118 *cine ar putea avea o dovadă mai clară?*; ἄνευ ἀποδείξεως PLAT. *Phd.* 92d *în lipsa unei demonstrații*; τοῦ σοφοῦ ... ἔχειν ἀπόδειξιν ἔστιν ARSTT. *EN* 1141a3 *filosoful are în sânge demonstrația*; μετὰ ἀποδείξεως LXX *3Mac.* 4.20 (*făcând dovada*) *prin arătare*: (frecv. + gen. obiectiv) τοῦ τρόπου τοῦ αὐτῶν ἀπόδειξιν ἐποίησαντο LYS. 12.19 *au făcut dovada felului lor de a fi*. V manifesta-tare, semn: ἐν ἀποδείξει πνεύματος NT *1Cor.* 2.4 *printr-o manifesta-tare a duhului*. VI (log.) demonstrație, probă deductivă pe baza unui silogism: ~ συλλογισμός τις ARSTT. *APr.Po.* 25b30 *demonstrația este un fel de silogism*; ARSTT. *Metaph.* 1039b28.

[ἀποδεικνυμι]

ἀπο-δειροτομέω-ῶ, *vb.* I a tăia capul, a decapita, a descăpățana: (+ ac. pers.) ἀποδειροτομήσιν Τρώων ... τέκνα IL. 23.22 *voi tăia capul copiilor troienilor*; IL. 18.336, LUC. *DMeretr.* 13.3. II (gener.) a tăia, a înjunghia: μῆλα ... ἀπεδειροτόμησα OD. 11.35 *am înjunghiat oi*; κεφαλὴν ἀπεδειροτόμησεν HES. *Th.* 280 *a tăiat capul*; LXX *4Mac.* 15.20.

[ἀπό, δειροτομέω]

ἀποδείρω, (ion.) v. ἀποδέρω

ἀποδεκάτιζω, *vb.* (= ἀποδεκατόω) a plăti a zecea parte: τὴν δεκάτην τὴν δευτέραν ἀπεδεκάτιζον ἀργυρίῳ LXX *Tob.* 1.7 *plăteam a doua zeciuală în schimbul argintului*.

[ἀποδεκατόω]

ἀπο-δεκάτω-ῶ, *vb.* I a da sau a plăti a zecea parte (zeciuală): (+ ac. intern) δεκάτην ἀποδεκατώσω LXX *Gen.* 28.22 *îți voi da a zecea parte*; (+ ac. intern și gen.) δεκάτην ἀποδεκατώσεις ... τοῦ σπέρματος LXX *Deut.* 14.22 *vei lua zeciuală din sămânță*; (+ ac.) ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον NT *Mt.* 23.23 *dați zeciuală din mentă*. II a încasa zeciuală, a lua a zecea parte (zeciuală) din: (+ ac.) ~ τὸν λαόν NT *Evr.* 7.5 *a lua zeciuală de la popor*: τοὺς ἀμπελῶνας ἡμῶν ἀποδεκατώσει LXX *IRg.* 8.17 *va lua zeciuală din viile voastre*.

[ἀπό, δεκατόω]

ἀποδέκομαι. (ion.) v. ἀποδέχομαι

ἀποδεκτέον. *adj.vb.* **I** trebuie primit: XEN. *Oec.* 7.36. **II** trebuie acceptat, adoptat: (+ ac. *sau* gen.) PLAT. *Ti.* 29d, id. *Phdr.* 272b. ARSTT. *EN* 1095a12, PLB. 6.52.5 ș.a.

[ἀποδέχομαι]

ἀποδεκτήρ, ἦρος, ὁ *subst.* încasator, preceptor: XEN. *Cyr.* 8.1.9 ARSTT. *Mu.* 398a25.

[ἀποδέχομαι]

ἀποδέκτης, ου, ὁ *subst.* încasator, preceptor: ARSTT. *Pol.* 1321b33, DEM. 24.197, IOS. *A/18.* 117.

[ἀποδέχομαι]

ἀποδεκτός, ὄν *adj.vb.* [var. ἀπόδεκτος] **I** plācut, primit: ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ NT *1Tim.* 5.4 *plācut in fața lui Dumnezeu.* **II** acceptabil: PLUT. *M.* 1061a.

[ἀποδέχομαι]

ἀπο-δενδρόομαι-οῦμαι, *vb.* a fi transformat în arbore: PLUT. *Prov. Alex.* 43, (despre Daphne) LUC. *VH/1.* 8.

[ἀπό, δενδρόω]

ἀποδέξασθαι, **I** inf. aor. de la ἀποδέχομαι. **II** (ion.) inf. aor. med. de la ἀποδείκνυμι.

ἀπόδεξις¹, εως, ἡ *subst.* acceptare: ἀγάπησις ~ παντελής PLAT. *Def.* 413b *iubirea este o acceptare totală;*

[ἀποδέχομαι]

ἀπόδεξις², εως, ἡ *subst.* (ion.) v. ἀπόδειξις

ἀποδέρκομαι, *vb.* a privi fix: SOPH. *Fr.* 1131.

[ἀπό, δέρκομαι]

ἀπόδερμα, ατος, τό *subst.* piele jupuită: (despre om) HDT. 4.64.

[ἀπό, δέρμα]

ἀποδερμάττομαι-οῦμαι, *vb.* a pierde învelişul de piele, a se jupui: (despre scuturi) PLB. 6.25.7.

[ἀπόδερμα]

ἀπο-δέρω, *vb.* [aor. ἀπέδειρα] {ion. ἀποδείρω} a lua pielea, a jupui, a belii: ἀποδείρωσι τὰ ἱρήια HDT. 4.61 *jupoaie victimele; κεφαλήν ... ἀποδείρει* HDT. 4.64 *scalpează;* (+ ac. intern) δέρμα λέοντος ... ἀπέδειρα THEOC. 25.278 *am jupuit pielea leului;* (fig. cu aluzie la tâbăcarul Cleon) ἀπεδειρόμην AR. *V.* 1286 *eram tâbăcit;* (obscur despre decalotarea membrului viril) AR. *Lys.* 739.

[ἀπό, δέρω]

ἀπόδεσις, εως, ἡ *subst.* legare: τὴν τοῦ ὀμφαλοῦ ἀπόδεσιν ARSTT. *HA* 587a12 *legarea cordonului ombilical.*

[ἀποδέω]

ἀπο-δεσμεύω, *vb.* a fixa: ἀποδεσμεύει λίθον

ἐν σφενδόνη LXX *Prov.* 26.8 *fixează piatra în praxtie.*

[ἀπόδεσμος]

ἀπόδεσμος, ου, ὁ *subst.* **I** brâu, cingătoare: AR. *Fr.* 321, LUC. *DMeretr.* 12.1. **II** săculeț: PLUT. *Dem.* 30.2. **III** legătură: ~ τῆς στακτῆς LXX *Cânt.* 1.13 *legătură de smirnă.*

[ἀποδέω]

ἀποδεχθεῖς, (ion.) part. aor. pas. de la ἀποδείκνυμι

ἀπο-δέχομαι, *vb.* [impf. ἀπεδεχόμεν, viit. ἀποδέξομαι, aor. ἀπεδεξάμην, pf. ἀποδέδεγα] {ion. ἀποδέκομαι} **I** a primi, a accepta: (+ ac. concr. sau abstr.) οὐκ ἀπεδέξατ' ἄποινα IL. 1.95 *n-a acceptat o răscumpărare;* ἀποδέχομαι τὰ ... χρήματα AR. *Ec.* 712 *să primesc banii;* μὴ τὸ ταρβοῦν ... ἀποδέχου EUR. *Or.* 313 *nu accepta teama.* **II** a primi în mod favorabil, a admite, a aproba: διαβολάς ~ THUC. 6.29 *a fi de acord cu acuzății;* (+ ac. pers.) ἀποδεξάμενος δὲ τοὺς παρόντας φιλανθρώπος PLB. 3.66.8 *primindu-i cu omenie pe cei de față;* (+ gen. pers.) οὐκ ἀποδέξομαι σου PLAT. *R.* 337b *nu voi fi de acord cu tine;* (+ ac. și gen. pers. +/- prep.) ἀπόδεξαί μου ὃ λέγω PLAT. *Cra.* 430d *admite-mi ceea ce îți spun;* (+ gen. pers. și part.) ἄλλου ~ λέγοντος PLAT. *Phd.* 92e *a nu accepta ca altul să spună;* (+ conj.) οὐκ ἀποδέξομαι εἴαν PLAT. *R.* 336d *nu voi îngădui să.* **III** a înțelege: (superl.) ἱκανώτατα ... ἀπεδέξω PLAT. *R.* 511d *ai înțeles în chipul cel mai adecvat.*

[ἀπό, δέχομαι]

ἀπο-δέω¹, *vb.* [impf. ἀπέδουν, med. pf. ἀποδέδεμα] **I** a lega: (despre buric) PLAT. *Smp.* 190e, ARSTT. *HA* 587a14 ș.a. **II** a coase, a petici: ἀσκούς ... ἀποδεδεμένουσ LXX *Iis. Nav.* 9.4 *burdufuri peticite;* PLAT. *Sp.* 400a.

[ἀπό, δέω¹]

ἀπο-δέω², *vb.* [impf. ἀπέδεον, aor. ἀπέδεησα] **I** a lipsi, a duce lipsă: (frecv. + num.) ὀκτώ ἀποδέοντες τριακόσιοι THUC. 4.38 *trei sute fără opt (= 292);* PLUT. *Eum.* 12.6, (fig.) τῆς ἀληθείας ἀποδεῖ PLAT. *Sp.* 369d *este lipsit de adevăr;* ἀποδέω τοῦ δεδοικέναι τὸν θάνατον PLAT. *Sp.* 372a *îmi lipsește frica de moarte.* **II** a fi inferior, a fi mai prejos: ἄσματα οὐ πολὺ τῆς Σαφροῦς ἀποδέοντα LUC. *Merc. Cond.* 36 *ode nu cu mult mai prejos decât cele ale lui Sappho;* οὐ πολὺ ἀποδέον τῆς Ἰνδῶν γῆς ARR.

An.7.20.8 *nefiind cu mult inferioară Indiei*; PLUT. M.364e κολοσσός Καίσαρος οὐκ ἀποδέων τοῦ ... Διός IOS. B11.414 *colos al lui Caesar cu nimic mai prejos decât cel al lui Zeus*.

[ἀπό, δέω²]

ἀπο-δηλώ-ω, *vb.* a dezvălui, a lămuri, a explica: (+ ac.) ἀποδηλοῖ τὸν ἐχθρόν PLUT. Cim.18.3 *dezvăluie dușmanul*; (+ conj.) ἀποδηλοῦντες ὅτι PLB. 21.37.8 *explicând că*; (intrans.) ἀποδηλοῖ τοῦτο ARSTT. Mir. 834b33 *acest lucru devine clar*; AESCH. Fr.609a2.

[ἀπό, δηλώω]

ἀπο-δημέω-ω, *vb.* {dor. ἀποδαμέω Pi., Theoc.} **I** a fi plecat din țară / de acasă, a călători în străinătate: (frecv. + prep. ἐκ, ἀπό „din” și εις „spre, către”) ἐὰν μὲν εις Θετταλίαν ἀποδημήσης PLAT. Cri.54a *dacă ai pleca în Thessalia*; (+ adv.) PLAT. R.579b ș.a. **II** (gener.) a fi absent: ὑμῖν ἐστὶν ἀποδημῶν ἀνὴρ AR. Lys.101 *aveți câte un soț plecat de acasă*; (fig.) Μοῖσα δ' οὐκ ἀποδαμεῖ Pi. P.10.37 *miza nu este absentă*; τοῦς δέ σου παρὼν ἀποδημεῖ AR. Eq.1120 *mintea ta, deși prezentă, e plecată cu sorcova*.

[ἀπόδημος]

ἀποδημητής, οὖ, ὁ *adj.m.* doritor de călătorie în afara patriei: THUC. 1.70.

[ἀποδημέω]

ἀποδημητικός, ἦ, ὄν *adj.* afară din țară: ἀποδημητικός ... τὰς παραστάσεις ARSTT. Pol.1308b19 *izgoniri în afara țării (= ostracizări)*.

[ἀποδημέω]

ἀποδημία, ας, ἡ *subst.* {ion. -ίη Hdt., Luc.} **I** călătorie în afara țării, ext. călătorie: οὗτε ἄλλην ἀποδημίαν ἐποιήσω PLAT. Cri.52b *nu ai întreprins nici o altă călătorie*; XEN. HG4.1.40 ș.a. **II** absentă (din patrie): εἵνεκα ... τῆς ἐξ οἴκου ἀποδημίας HDT. 6.130 *pentru lipsa de acasă*.

[ἀπόδημος]

ἀπό-δημος, ὄν *adj.* {dor. -δᾶμος Pi.} care se află sau pleacă într-o țară străină: οὐκ ἀποδάμ<ου> Ἀπόλλωνος τυχόντος Pi. P.4.5 *Apollon nefiind plecat din țară*; ἄνθρωπος ~ NT Mc.13.34 *om plecat în altă țară*; PLUT. M.799c.

[ἀπό, δῆμος]

ἀποδία, ας, ἡ *subst.* lipsă a picioarelor: (despre șerpi) ARSTT. IA708a9, id. PA690b15.

[ἀπους]

ἀπο-δαιτάω-ω, *vb.* {aor. ἀπεδίητησα} a pronunța o sentință în favoarea cuiva: (+ gen.) ἀπεδίητησέ μου ὁ δαιτητής DEM. 40.31 *arbitrul a judecat în favoarea mea (m-a achitat)*; IS. 12.12, (+ ac. intern) ἀποδαιτήσας τούτου τὴν δαιταν DEM. 49.20 *judecând în favoare lui*; (pas.) DEM. 40.43.

[ἀπό, δαιτάω]

ἀπο-διαστέλλω, *vb.* **I** a împărți: ἀποδιαστελεῖς τῷ λαῷ ... τὴν γῆν LXX Is.Nav.1.6 *vei împărți pororului pământul*. **II** (pas.) a fi interzis: LXX 2Mac.6.5.

[ἀπό, διαστέλλω]

ἀπο-διατρίβω, *vb.* **I** a-și petrece timpul, a se întreține cu: (+ ac.) APP. BC2.117. **II** a amâna: APP. BC2.20. **III** a întârzia: APP. BC2.13.

[ἀπό, διατρίβω]

ἀπο-διδράσκω, *vb.* {imprf. ἀπεδίδρασκον, viit. ἀποδράσομαι (tard. ἀποδράσω), aor. ἀπέδρᾶν și ἀπέδρασα, pf. ἀποδέδρακα, m.m.c.pf. ἀποδεδράκειν, part. pf. ἀποδεδρακώς} {ion. ἀποδιδρήσκω, aor. ἀπέδρην, opt. ἀποδραίην, inf. ἀποδρῆναι} a fugi sau a încerca să fugi (pe ascuns), a scăpa, a evita, a evada (despre sclavi, dezertori): (+/- prep.) (+ gen.) νηὸς ἀποδράς OD. 17.516 *scăpând de pe navă*; ἀπέδρα ἀπὸ προσώπου αὐτῆς LXX Gen.16.6 *a fugit din / de la fața ei*; (+ ac.) φέρ' αὐτὸν ἀποδρῶ AR. Pax234 *hai să scap de el*; ἀποδιδράσκοντα μὴ δύνασθαι ἀποδρᾶναι PLAT. Pri.317a *încercând să scape n-ar reuși să fugă*; ș.a.

[ἀπό, διδράσκω]

ἀπο-δίδωμι, *vb.* {imprf. ἀπεδίδουν, viit. ἀποδώσω, aor. ἀπέδωσα, pf. ἀποδέδωκα} {lacon. inf. ἀποδόμην AR. Lys.1163} **I** (trans.) **1** a da înapoi sau celui ce i se cuvine, a înapoia: οὐδὲ τοκεῦσι θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε IL. 17.302 *nu a înapoiait părinților dragi răsplata cuvenită*; τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδωσαν THUC. 4.101 *au înapoiait morții prevăzuți în armistițiu*. **2** a da în schimb: τὴν ὁμοίην ὑμῖν ἀποδιδούσι HDT. 4.119 *vă dau același lucru în schimb (= vă plătesc cu aceeași monedă)*. **3** a da, a plăti: ἀπόδος τὸν ναῦλον AR. Ra.270 *plătind transportul*; (fig.) χάριν ἀποδοίητε XEN. HG6.5.48 *le arătați recunoștință*; ἀποδίδωμι τὰς εὐχάς μου LXX Prov.7.14 *mi se implinesc rugile*; (fig.) τὸ μόρσιμον ἀπέδωκεν Pi. N.7.44 *s-a achitat de datorii față de destin (= a murit)*. **4** a atribui, a acorda, a lăsa, a transmite: εις τοὺς

ἀπέδυνε βοεῖην OD. 22.364 *dādea la o parte pielea de bou.*

[cf. ἀποδύω]

ἀπ-οδύρομαι. *vb.* a jeli, a se tângui: (+ ac.) AESCH. *Pr.*637, SOPH. *El.*1122, LXX *3Mac.*4.12, (abs.) PLAT. *R.*606a ș.a.

[ἀπό, οδύρομαι]

ἀπόδύσις, εως, ἡ *subst.* dezbrăcare: IOS. *A112.241*, PLUT. *Lyc.*15.1, id. *M.*751f.

[ἀποδύω]

ἀπο-δυσπετέω-ῶ. *vb.* a renunța, a-și pierde speranța: (+ prep.) ARSTT. *Top.*163b19, PLUT. *M.*502e, LUC. *Rh.Pr.*3, (abs.) PLB. 33.17.2.

[ἀπό, δυσπετέω]

ἀποδύτέον. *adj.vb.* trebuie să (se) dezbrace: (intrans.) PLAT. *R.*457a, (+ ac.) LUC. *Herm.*38

[ἀποδύω]

ἀποδύτήριον, ου, τό *subst.* vestiar, loc pentru dezbrăcare (la baie sau palestră): PLAT. *Lys.*206e, id. *Euthd.*272e, XEN. *Ath.*2.10.

[ἀποδύω]

ἀπο-δύω, *vb.* [impf. ἀπέδουν, viit. ἀποδύσω, aor.1 ἀπέδουσα și aor.2 ἀπέδῶν, pf. ἀποδέδουκα: imper. aor. ἀπόδῶθι I (*trans.*) (la prez., viit., aor.1 act., pf.) a despuia, a dezbrăca: *τεύχεα δ' οὐκ ἀπέδουσε* IL. 4.532 *nu i-a despuiat armele;* (cu tmeză) *ἀπὸ φίλα εἴματα δύσω* IL. 2.261 *te voi despuia de haine;* (+ ac. pers.) *ἀπόδυσσον αὐτόν* AR. *Th.*636 *dezbracă-l;* (+ ac. dublu) LUC. *Nigr.*13, (pas.) *τοῦτον ἀποδύθησομαι* AR. *V.*1122 *nu-mi voi scoate această [manta].* II (*intrans.*) (la prez., viit., aor.1 med. și aor.2, pf. act.) a se dezbrăca: (+ ac. de relație) *εἴματα ταῦτ' ἀποδύς* OD. 5.343 *dezbrăcându-te de aceste haine;* (+ gen.) AR. *Th.*656, (despre atleti) *ἐς τὸ φανερόν ἀποδύντες* THUC. 1.6 *dezbrăcându-se în public.* III a se antrena (dezbrăcat): *ἀπεδύσατο μὲν εἰς τὴν αὐτὴν πάλαιστραν* LYS. *Fr.*6.1 *se antrena în aceeași palestră.* IV (fig.) a renunța: *ἀπεδύσατο τὴν ὑπόκρισιν* IOS. *A113.220* *a renunțat la prefăcătorie;* PLUT. *M.*819e.

[ἀπό, δύω]

ἀποδύσι, v. ἀποδίδομι

ἀπο-εἶκω, *vb.* a se retrage: (imper. + gen.) *θεῶν δ' ἀπόεικε κελεύθου* IL. 3.406 *retrage-te din calea zeilor.*

[ἀπό, εἶκω]

ἀποείπ-, (ep. ion.) v. ἀπεῖπον

ἀπόερσε, *vb.* [conjct. ἀποέρση, opt. ἀποέρσειε] (ep. aor.) a lua: *ἐνθά με κῦμ'*

ἀπόερσε IL. 6.348 *m-a luat un val.*

ἀπο-ζάω-ῶ. *vb.* [var. ἀποζήω] I a avea cât să trăiești: *ὄσον ~* THUC. 1.2 *cât să aibă din ce trăi.* II a trăi: (+ ac.) IOS. *A19.227*, (abs.) LUC. *Tox.*59.

[ἀπό, ζῶ]

ἀπο-ζεύγνυμι. *vb.* [med.-pas. aor.1 ἀπεζεύχθην, aor.2 ἀπεζύγην] (+ gen.) *propr.* a dezjuga, *ext.* a fi lipsit de, a fi despărțit de: *σῶν ἀπεζύγης τέκνων* EUR. *Med.*1017 *ai fost lipsită de copiii tăi;* *εἰ γάμων ἀπεζύγην* EUR. *Supp.*791 *dacă erai lipsită de jugul căsătoriei;* (despre Electra și Orestes) *νέα ... ἀπεζεύχθης νέου* EUR. *El.*284 *tânără fiind ai fost despărțită de cel tânăr;* EUR. *HF*1375, (fig.) *ὥσπερ δεῦρ' ἀπεζύγην πόδας* AESCH. *Ch.*676 *propr.* *cum aici mi-am dezjucat picioarele, sc. m-am oprit.*

[ἀπό, ζεύγνυμι]

ἀπ-όζω, *vb.* I a miroși a (+ gen.): *κινάβρας ἀπόζων* LUC. *DMar.*1.5 *mirosind a capră.*

II (impers.) a răspândi un miros: *ἀπόζει τῆς χόρης τῆς Ἀραβίης* HDT. 3.113 *din țara Arabiei se răspândește un miros.*

[ἀπό, ὀζω]

ἀπο-ζωγράφω-ῶ. *vb.* a da o formă, a zugrăvi: *φαντάσματα ἀποζωγραφοῖ* PLAT. *Ti.*71c *zugrăvește imagini.*

[ἀπό, ζωγράφω]

ἀποθανετέον, *adj.vb.* trebuie acceptată moartea: ARSTT. *EN*1110a27.

[ἀποθνήσκω]

ἀπο-θαρρέω-ῶ, *vb.* I a prinde curaj: *ἱκανῶς ἤδη μοι δοκῶ ἀποτεθαρρηκέναί* XEN. *Oec.*16.6 *cred că am prins suficient curaj.*

II (+ inf.) a insufla curaj: *ἀπεθάρρησαν ... τὸ παραπλήσιον ποιεῖν* PLB. 1.47.3 *au insuflat curaj să facă ceva asemănător;* IOS. *A115.214.*

[ἀπό, θάρρος]

ἀπο-θαυμάζω, *vb.* {ion. ἀποθωμάζω Hdt.} a fi uimit, a se mira, a fi uluit / năucit: (+ ac.) *ἀπεθαύμασ' ὄνειρον* OD. 6.49 *a fost uimită de vis;* *ἀπεθώμαζε τὰ λεγόμενα* HDT. 1.11 *a rămas uluit la auzul vorbelor;* (+ conj.) *ἀπεθαύμαζον ὅτι* IOS. *Vit.*174 *se miră de faptul că;* (+ part.) *καταμαθὼν ... ἀπεθαύμασα* XEN. *Oec.*2.17 *s-a mirat aflând;* (abs.) AESCH. *Ag.*318, LXX *Dan.*4.19 ș.a.

[ἀπό, θαυμάζω]

ἀπο-θεάομαι-εἶμαι, *vb.* a privi cu atenție: (var.) IOS. *A118.346.*

[ἀπό, θεάομαι]

ἄποθεν, v. ἄποθεν

ἄπό-θεος, ον *adj.* fārā zeu, impiu: SOPH. Fr.267.

[ἄπό, θεός]

ἄπο-θεόω-εῶ, vb. a zeifica, a diviniza: ἄπο-θεοῦν Ἀλέξανδρον ἐβουλήθη PLB. 12.23.4 a dorit să-l divinizeze pe Alexandru: PLUT. M.210d.

[ἄποθέος]

ἄποθεράπεια, ας, ἡ *subst.* cult, adorare: θεῶν ἀποθεραπείαν ARSTT. Pol.1335b15 *cult al zeilor.*

[ἀποθεραπεύω]

ἄπο-θεράπευω, vb. a îngriji, a tămădui: τὸ ἀλγοῦν τῆς ψυχῆς ~ PLUT. M.118c a tămădui suferința sufletului: (pas.) AESOP. 1.23.

[ἄπό, θεραπεύω]

ἄπο-θερίζω, vb. a secera. (fig.) a distruge: ἀπεθέρισα τοὺς προφῆτας ὑμῶν LXX Os.6.5 i-am secerat (sc. nimicit) pe profetii voștri.

[ἄπό, θερίζω]

ἄποθέσιμος, ον *adj.* păstrat: ἀποθέσιμα χρήματα IOS. AI16.181 bani puși deoparte.

[ἀποτίθημι]

ἀπόθεσις, εως, ἡ *subst.* I depozitare, stocare: PLAT. Lg.845b, ARSTT. HA622b26. II vestiar: LUC. Hipp.5. III exprunere (a corpiilor), abandonare: περι δὲ ἀποθέσεως καὶ τροφῆς τῶν γιγνομένων ARSTT. Pol.1335b19 despre exprunerea sau hrănirea celor ce vin pe lume. IV acțiunea de a abandona / renunța, refuz: ἀπόθεσιν ... πένθους PLUT. M.119d renunțare la doliu; σαρκὸς ~ ῥύπου NT 1Pt.3.21 renunțare la mizeria trupului; NT 2Pt.1.14. V demisie: APP. BC1.Pr.3.

[ἀποτίθημι]

ἄπο-θεσπίζω, vb. a pronunța ca un oracol: ~ τόδε τὸ ἠρῶν PLUT. Num.4.5 a rosti ca un oracol acest hexametrū: PLUT. Brut.29.11, id. M.585f ș.a.

[ἄπό, θεσπίζω]

ἄπό-θεστος, ον *adj.* I pārăsit: (despre căinele lui Odysseus) OD. 17.296, PLUT. M.159f. II disprețuit: CALL. Hec.fr.325.

[ἄπό, θέσσομαι]

Ἀπόθεται, ον, αἱ *subst.* loc lângă muntele Taugeton unde spartanii abandonau bebelușii cu malformații: PLUT. Lyc.16.1.

[ἀποτίθημι]

ἀπόθετος, ον *adj.* I pus deoparte, conservat: (subst.) ἐκ τῶν ἀποθέτων χρήματα PLUT. Caes.35.6 bani din tezaur: IOS. AI20.220. II

tainic, ascuns: ἀράς ἀποθέτους PLUT. Crass.16.8 blesteme tainice; LYS. 8.17. PLAT. Phdr.252b. PLUT. M.728f. III special. prețios: δωρεάν τὴν ἀπόθετον DEM. 59.93 dar prețios. IV bun de conservat: LUC. Merc.Cond.5.

[ἀποτίθημι]

ἄπο-θέω, vb. a fugi: ὄχοντο ἀποθέοντες XEN. Cyr.7.5.40 au plecat în fugă.

[ἄπό, θέω]

ἄπο-θεωρέω-ῶ, vb. I a observa, a întrezări: ἀποθεωροῦσιν ... πλοῖα ARSTT. Mir.839b3 întrezăresc corăbii. II a lua în considerare, a socoti: ἀποθεωροῦντας τὸ γινόμενον PLB. 27.4.5 luând în considerare ceea ce se întâmplă: PLUT. Lyc.4.3, id. Marc.22.9, id. M.467e ș.a.

[ἄπό, θεωρέω]

ἀποθεώρησις, εως, ἡ *subst.* observare: λαβεῖν ἐκ παραλλήλου τῶν βίων τὴν ἀποθεώρησιν PLUT. Comp.AgisCleom.TCG 1.2 a observa de pe urma comparației vieților: PLUT. Pelop.25.15, id. M.1045b.

[ἀποθεωρέω]

ἀποθεωρητέον, *adj.* vb. trebuie observat: PLUT. M.30a.

[ἄπό, θεωρέω]

ἀποθέωσις, εως, ἡ *subst.* divinizare, apoteoză: PLUT. Demetr.30.7, id. M.210c.

[ἀποθεόω]

ἀποθήκη, ης, ἡ *subst.* I depozit: THUC. 6.97, PLUT. M.770e. II hambar: NT Mt.3.12, id. Lc.3.17. III bibliotecă: LUC. Ind.5. IV provizii, păstrare: καταλίπετε ... εἰς ἀποθήκην LXX Ex.16.23 rimeți la păstrare. V cimitir: LUC. Cont.22. VI (fig.) garanție: ἀποθήκην μέλλων ποιήσεσθαι HDT. 8.109 cu gândul de a obține o garanție.

[ἄπό, τίθημι]

ἀπο-θηλύνω, [ῶ] vb. [aor. ἀπεθήλωνα] a efemina, fig. a înmuia, a slăbi, a înduioșa: πολλοὺς καὶ ἀποθηλύνοντα ... τῷ λόγῳ PLUT. Dem.22.7 înduioșându-i pe mulți prin discurs; PLUT. Ant.53.11, id. M.692c, (med.) PLB. 32.13.6.

[ἄπό, θηλύνω]

ἀπο-θηριόω-ῶ, vb. [aor. ἀπεθηρίωσα, m.m. c.p. ἀπετεθηρίωκειν] I a (se) sălbătici, ext. a (se) infuria: ἀποθηριώσειαν τὰ πλήθη πρὸς τοὺς Καρχηδόνιους PLB. 1.79.8 ar infuria mulțimile împotriva cartaginezilor: PLB. 4.21.6, PLUT. M.995d. II a se agrava: PLB. 1.81.5.

[ἄπό, θηριόω]

ἀπο-θησαυρίζω, *vb.* a strânge comori, a agonisi: ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον NT *1Tim.*6.19 *strângând ca pe o comoară o temelie bună pentru viitor*; AESOP. 1.175, LXX *1Inj.*3.4.

[ἀπό, θησαυρίζω]

ἀπο-θινόομαι-οὔμαι, *vb.* a fi înnisipat: (part.) ἀποθινούμενον τὸ στόμα PLB. 1.75.8 *gură (de rău) înnisipată*.

[ἀπό, θίς]

ἀπο-θλίβω, [τ] *vb.* I a presa, a înghesui: ἀπέθλιψεν τὸν πόδα LXX *Nu.*22.25 *a presat piciorul*; οἱ ὄχλοι ... σε καὶ ἀποθλίβουσιν NT *Lc.*8.45 *mulțimile te înghesuie*; ARSTT. *HA587a22*. II a extirpa (prin presare): τοὺς ὄρχεις ἀποθλίβουσιν ARSTT. *HA632a17 extirpă (prin presiune) testiculele*. III a stoarce: (despre ciorchini) IOS. *A12.64*, (despre lapte) LUC. *VH2.3*. IV a izgoni: LUC. *Iud.Voc.2*.

[ἀπό, θλίβω]

ἀπόθλιψις, *ewos*, ἡ *subst.* izgonire: LUC. *Iud.Voc.2*.

[ἀποθλίβω]

ἀπο-θνήσκω, *vb.* [imprf. ἀπέθνησκον, viit. ἀποθάνομαι, aor.2 ἀπέθᾶνον, pf. ἀποτέθηκα] {ep. m.m.c.p. 3pl. ἀποτέθνασαν Od., part. pf. ἀποτεθνήως Il.; ion. viit. ἀποθανέομαι ἢ ἀποθανοῦμαι, inf. aor. ἀποθανέειν, part. ἀποθανέων Hdt.; poster. imprf. 3pl. ἀπεθνήσκοσαν LXX} a muri, a pieri: (despre oameni, animale, plante) σεῦ ἀποτεθνηῶτος IL. 22.432 [*de vreme ce*] *tu ești mort*; βόες ἀποτέθνασαν OD. 12.393 *vitele muriseră*; (+ compl. +/- prep.) ~ ἐν τοῖς πολέμοις ISOCR. 5.135 *a muri în războaie*; ἀποθνήσκει νόσω XEN. *An.*7.2.32 *moare de boală*; (fig.) (a muri de răs) AR. *Ach.*15, (a muri de frică) ARSTT. *MM1191a35*, (+ dat.) NT *Rom.*6.2.

[ἀπό, θνήσκω]

ἀπο-θρᾶσύνομαι, *vb.* a fi îndrăzneț, a vorbi cu îndrăzneală: DEM. 61.20, PLUT. *M.*64f.

[ἀπό, θρασύνω]

ἀπόθραυσις, *ewos*, ἡ *subst.* rupere, breșă: (despre nori) ARSTT. *Mu.*394a33.

[ἀποθραύω]

ἀπο-θραύω, *vb.* a rupe, a sfărâma: κάποθραύει ... νεὼς κόρυμβ' AESCH. *Pers.*410 *sfărâmă ornamentul de pe prora corabiei*; ARSTT. *Pr.*967b5, (med.) (despre colții elefantului) μῆ ~ εὐπετῶς ARR. *Tact.*2.5 *ca să nu se sfărâme ușor*; (fig.) (pas.) μῆ ... τῆς εὐκλείας ἀποθραυσθῆς AR. *Nu.*997 *ca să*

nu-ți ruinezi reputația.

[ἀπό, θραύω]

ἀπο-θρηνέω, *vb.* a boci, a jeli: (+ ac.) ἀποθρηνῆσαι τὸν υἱόν PLUT. *Crass.*27.3 *a-l boci pe fiu*; IOS. *A14.257*, (abs.) PLUT. *Fab.*18.1.

[ἀπό, θρηνέω]

ἀπο-θριάζω, *vb.* a smulge frunze de smochin, *ext.* a circumcide *sau* a decalota: τὸ πέος ἀποτεθρίακεν AR. *Ach.*158 „*a desfrunzi*” *mădularul*.

[ἀπό, θριάζω]

ἀπο-θρίζω, *vb.* [aor. ἀπέθρισα] a tăia: ἀπέθρισεν τρίχας EUR. *Or.*128 *a tăiat părul*; EUR. *Hel.*1188 CALL. *Aet.fr.*43.

[cf. ἀποθερίζω]

ἀπο-θρύπτω, *vb.* I a fărâma, a face bucăți IOS. *B13.243*. II (fig.) a înmuia: (part. pf. pas.) τὰς ψυχὰς ... ἀποτεθρυμμένοι PLAT. *R.*495e *cu suflați înmuiați*.

[ἀπό, θρύπτω]

ἀπο-θρώσκω, *vb.* I a sări, a țâșni: νηὸς ἀποθρώσκον IL. 16.748 *sărind de pe corabie*; HDT. 3.129, HES. *Sc.*375. II a se ridica: καπνὸν ἀποθρώσκοντα OD. 1.58 *fum care se ridică*.

[ἀπό, θρώσκω]

ἀπο-θυμαίνω, *vb.* (dub.) a adulmeca: SOPH. *Fr.*314.128.

[ἀπό, θυμαίνω]

ἀπο-θυμιάω-ῶ, *vb.* a afuma: ARSTT. *HA5* 80b23.

[ἀπό, θυμιάω]

ἀπο-θύμιος, *on* [ῶ] *adj.* nesuferit, neplăcut: μὴ Νυκτι ... ἀποθύμια ἔρδοι IL. 14.261 *să nu-i provoace neplăceri Noptii*; HDT. 7.168, HES. *Op.*710, CALL. *Del.*245.

[ἀπό, θυμός]

ἀπο-θυννίζω, *vb.* a fi considerat bun pentru toni, *ext.* de mică valoare: LUC. *ITr.*25.

[ἀπό, θυννίζω]

ἀπο-θύω, *vb.* a aduce ca ofrandă, a jertfi: τὴν δεκάτην ἀποθύσας XEN. *HG3.3.1 aducând ca ofrandă zeciuiala*; XEN. *An.*4.8.25, PLUT. *M.*862c.

[ἀπό, θύω]

ἀ-ποίητος, *on adj.* I nefăcut: νῦν ἔτι ἀποίητα πάμπολλ' ἐστὶν ἡμῖν MEN. *Fr.*100.4 *pe cele mai multe încă nu le-am făcut*; PI. *O.*2.16, IOS. *B17.142*. II irealizabil: PLUT. *Cor.*38.6. [ποιητός]

ἀποικεσία, *ας*, ἡ *subst.* exil: (frecv. despre evreii) οἱ ἀπὸ τῆς ἀποικεσίας LXX *2Ezr.*6.21

cei întorşi din exil; LXX 4Rg.25.27. id. Ps.Sol.9.1.

[ἀποικέω]

ἀπ-οικέω-ῶ. *vb.* [viii. -ήσω. aor. ἀπόκησα. pf. ἀπόκηκα] **I** a trāi departe de patrie: ὑμῶν μακρὰν ἀποικούντων THUC. 3.55 *voī locuīfi la o distanţā mare;* (pas.) ἢ Κόρινθος ἐξ ἑμοῦ πάλαι μακρὰν ἀποικεῖτ' SOPH. OT998 *de mult am trāit departe de Corint.* **II** a sta departe: (+ gen.) πατρὸς ἀποικήσειν EUR. IA680 *vei sta departe de tatāl tāu;* THEOC. 15.7. **III** a emigra, a se stabili drept colonist: εἰς Μασσαλίαν ἀπόκησαν ISOC. 6.84 *s-au stabilit coloniști în Massalia;* PLAT. *Euthd.* 271c. **IV** a coloniza: (+ ac.) PI. P.4.258.

[ἀποικος]

ἀποικία. *ας.* ἢ *subst.* {ion. -ῆ Hdt.} **I** (frecv.) colonie: ἀποικίαν ... κτίσαι AESCH. *Pr.*814 *a întemeia o colonie;* PI. I.7.12. XEN. *An.*4.8.22 *ș.a.* **II** expediție de colonizare: τὴν ἀποικίαν ἐκπέμπειν THUC. 3.92 *a trimite o expediție de colonizare;* HDT. 4.150. **III** (spec.) surghiun, exil: υἱοὶ τῆς ἀποικίας LXX 2Ezr.10.16 *fii ai surghiunului;* LXX *Ier.*13.19.

[ἀποικος]

ἀποικίζω. *vb.* [viii. -ίσω. aor. ἀπόκισα. pf. ἰπυζ.; pas. ἀποκίσθην. pf. ἀπόκισμαι] {att. viii. ἀποικίω Ar.} **I** a trimite departe de patrie *sau* de casă: ἐς νῆσον ἀπόκισε τηλόθι ναίειν OD. 12.135 *le-a trimis [pe nimfe] să locuiască departe în insulă;* SOPH. *Tr.*955. **II** a alunga, a strămuta, a surghiuni: τὰ ἔθνη, ἃ ἀπόκισας LXX 4Rg.17.26 *neamurile pe care le-ai strămutat;* (+ gen.) μ' ἀπόκισας δόμων EUR. *El.*1008 *m-ai gonit din casă;* LXX *Plâng.*4.22, (pas.) LXX *Ier.*24.5. **III** a trimite o colonie, a coloniza: (frecv. + ac. locului) Λιβύην ~ HDT. 4.155 *a coloniza Libya.* **IV** (med.) a emigra, a se stabili: ἐν μακάρων νήσοις ... ἀποκίσθαι PLAT. *R.*519c *a se stabili în Insulele Fericirilor.*

[ἀπό, οἶκος]

ἀποικίς, ἴδος, ἢ *adj.f.* (+ πόλις) oraș colonie: HDT. 7.167, PLUT. *Tim.*3.1, APP. *BC*5.31.

[ἀποικος]

ἀποικισμός, οὐδ, ὁ *subst.* **I** întemeiere a unei colonii: ARSTT. *Pol.*1304b32. **II** surghiun: εἰς ἀποικισμὸν οὐκ ᾤχετο LXX *Ier.*31.11 *nu pleca în surghiun.*

[ἀποικίζω]

ἀπ-οικοδομέω-ῶ. *vb.* a baricada: τὰς ὁδοὺς

ἀποικοδομήσαι THUC. 7.73 *a baricada drumurile;* AR. *Pax*100, DEM. 55.12, PLUT. *Caes.*24.6.

[ἀπό, οἰκοδομέω]

ἄπ-οικος, ον *adj.* **I** (frecv.) colonist, colon: HDT. 5.9, THUC. 7.57 *ș.a.*, (fig. despre Χάλυβος (= fier) AESCH. *Th.*728. **II** colonie: πόλεις, ὀπόσαι τῆς γῆς τῆσδ' εἰσὶν ἄποικοι AR. *Lys.*582 *cetăți care sunt colonii pe acest pământ.* **III** alugat din propria țară, surghiunit: γῆς μ' ὀπως πέμψεις ἄποικον SOPH. OT1518 *să mă alungi din țară.*

[ἀπό, οἶκος]

ἀπ-οικτιζομαι. *vb.* a se plânge de: (+ gen.) ἀποικτιζετο τῶν ὑπὸ Κύρου ἦντησε HDT. 1.114 *se plângea de cele pe care le-a suferit din partea lui Kyros.*

[ἀπό, οἰκτιζω]

ἀπ-οιμῶζω. *vb.* [imprf. ἀπόμωζον. aor. ἀπόμωξα] a jeli, a geme, a plânge: (+ ac.) ἀποιμῶζουσι φιλτάτων μόνον AESCH. *Ag.*329 *jelesc moartea celor dragi;* SOPH. *Ant.*1224, (+ ac. pers.) ἀποιμῶζων ἐμὴν δέσποιναν EUR. *Alc.*768 *plângând-o pe stăpâna mea;* (abs.) MEN. *Dys.*649.

[ἀπό, οἰμῶζω]

ἄ-ποινα. ὠν. τὰ *subst.* **I** daruri de răscumpărare, răscumpărare: νεκροῖο δέξει ~ IL. 24.137 *a primi daruri de răscumpărare pentru mort.* **II** ispășire: μισμάτων ~ AESCH. *Ag.*1420 *ispășire a fărâdelegilor.* **III** recompensă: νίκας ~ PI. 1.8.4 *recompensă a victoriei.*

[ἀπό, ποινή]

ἀποινώ-ῶ. [ἄπ] *vb.* **I** a cere o răscumpărare pentru o crimă: DEM. 23.33. **II** a obține ca răsplată: (med.) τίν' οὖν Ἀχαιῶν ζῶντ' ἀποινώσθαι θέλεις; EUR. *Rh.*177 *pe care dintre ahei îl dorești viu ca răsplată.*

[ἄποινα]

ἀποινιμος, ον *adj.* pentru care nu există pedeapsă: ὄρκον ... ἀποινιμιον HES. *Fr.*124 *jurământ care poate fi călcat fără a fi pedepsit.*

[ἀ-, ποινή]

ἄποιος¹, ον *adj.* lipsit de calitate sau atribut: PLUT. *M.*1015a *ș.a.*

[ἀ-, ποιός]

ἄποιος², ον *adj.* inert: PLUT. *M.*374e.

[ἀ-, ποιέω]

ἀπ-οίχομαι. *vb.* **I** (intrans.) **I** (frecv.) a fi plecat, a fi departe, a fi absent: (+ gen.) κακοὶ ἀποίχονται πολέμοιο IL. 11.408 *cei răi se țin departe de război;* HDT. 3.30. 2 (fig.) a fi mort.

a fi dat pierzării: ἀπολιπόν μ' ἀποίχεται AR. Ra.83 *dacă mă răzăsește, e pierdut*; Pl. P.1.93. 3 a pleca: ἔξω ἀποίχεται THEOC. 14.36 *a ieșit afară*; LXX Gen.14.12. II (tranz.) a trimite: τὸν Ἰακωβ ... ἀπόχεται εἰς τὴν Μεσοποταμίαν LXX Gen.28.6 *I-a trimis pe Jacob în Mesopotamia*.

[ἀπό, οἰχομαι]

ἀπο-καθαίρω, vb. |viit. ἀποκαθαρῶ, aor. ἀπεκάθηρα| I (tranz., act., pas.) I a curăța: ἀποκαθαίρω τὴν τράπεζαν AR. Pax1218 *curăț masa*; XEN. Cyr.1.3.5, (pas.) πληρούμενος τῶν ἀποκαθαίρομένων PLAT. Ti.72d *plin de impurități*; σελήνην ἀποκαθαίρομένην PLAT. Aem.17.11 *lună clară*. 2 a respinge ca impur: τὰς βαναύσους ἀποκαθαίρουσα τέχνας PLUT. Comp.Lyc.Num.2.3 *abandonând meșteșugurile vulgare*. II (intrans., med., pas.) I a se curăți, a (se) limpezi, a (se) purifica: ἀποκαθαίρεται τῆς ἀβελτερίας PLUT. M.75c [*sufletul*] *se purifică de murdărie*; (despre puritatea limbii) LUC. Hist.Cons.21. 2 a se desprinde, a se exfolia: ARSTT. HA568b9.

[ἀπό, καθαίρω]

ἀπο-κάθαρίζω, vb. |viit. -ιῶ| a curăța, a purifica: ἀποκαθαίρει πᾶσαν ἀμαρτίαν LXX Tob.12.9 *va curăța orice păcat*; (inf. aor.) LXX Ion25.4.

[ἀπό, καθαρίζω]

ἀποκάθαρμα, ατος, τό [kã] *subst.* secreție, reziduu: ~ ἔστιν ἡ χολή ARSTT. PA677a29 *fierea este o secreție*; ARSTT. HA546b25.

[ἀποκαθαίρω]

ἀποκάθαρσις, εως, ἡ [kã] *subst.* I (medic.) expectorație, eliminare: ἀποκαθάρσεις χολῆς THUC. 2.49 *eliminări de fiere*. II menstruație: PLUT. M.650c. III curățire, ștergere, ext. purificare: τὴν δὲ διὰ τοῦ γάλακτος ἀποκάθαρσιν PLUT. Rom.21.9 *ștergere cu lapte*.

[ἀποκαθαίρω]

ἀπο-κάθημαι, vb. {ion. ἀποκάτημαι, prez. 3pl. ἀποκατέαται Hdt.} I a sta la o parte: ἠτιμωμένοι ἀποκατέαται HDT. 4.66 *rămân la o parte coplesțiți de dispreț*; ARSTT. HA625a26. II (in LXX part. subst. ἡ ἀποκαθημένη) *prop.* cea care șade deoparte, sc. femeie aflată în perioada menstruației: κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς ἀποκαθημένης LXX Iez.36.17 *în vremea necurățirii celei ce șadea deoparte*; LXX Lev.20.18.

[ἀπό, κάθημαι]

ἀπο-καθίζω, vb. a șede deoparte, ext. a sta: ἀποκαθίσας Ἀθήνησι σχεδὸν ἔτη πενήκοντα PLB. 12.25d.1 *stând la Atena aproape cincizeci de ani*; (pt. a se odihni) PLUT. M.649b.

[ἀπό, καθίζω]

ἀπο-καθιστάνω, vb. a pune la loc, a restaura: ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ NT Fr.1.6 *îi așezi lui Israel la loc împărăția*; PLB. 3.98.9, NT Mc.9.12.

[v. ἀποκαθιστάω]

ἀποκαθιστάω-ῶ, vb. |impf. ἀπεκαθίστων LXX Gen.29.3| v. ἀποκαθίστημι: ARSTT. Metaph.1074a3.

ἀπο-καθίστημι, vb. |viit. ἀποκαταστήσω, aor.1 ἀποκατέστησα, aor.2 ἀποκατέστην, pf. ἀποκαθέστακα| I (tranz.) (la prez., impf. și viit. act., aor.1 act. și med.) I a pune la loc, a restitui, a restabili, a înaropa, a refăce: τὸ πάτριον ὑμῖν ἀποκατέστησε πολίτευμα PLB. 9.36.5 *v-a redat orânduirea strămoșească*; NT Mc.17.11. 2 a vindeca: ἀλγεῖν ποιεῖ καὶ πάλιν ἀποκαθίστησιν LXX Ion5.18 *te face să suferi și din nou te vindecă*. 3 a plăti: LXX Gen.23.16. II (intrans.) (la prez. și viit. med., aor.2, pf., aor. și viit. pas.) I a reveni la o stare anterioară sau normală: ἀποκατέστησαν εἰς τὴν ἐξ ἀρχῆς κατάστασιν PLB. 23.17.1 *au ajuns în situația de la început*; ARSTT. Cat.9b25. 2 a se preschimba: ἀποκαταστῆ ὁ χρῶς ὁ ὑγιής καὶ μεταβάλη λευκή LXX Lev.13.16 *pielea să-nătoască se preschimbă și devine albă*. 3 a fi vindecat: NT Mc.8.25.

[ἀπό, καθίστημι]

ἀπο-καίνυμαι, vb. |doar prez. și impf. ἀπεκαίνυτο| a întrece pe cineva, a învinge: με Φιλοκτήτης ἀπεκαίνυτο τόξω OD. 8.219 *Philoctetes mă întrecea în mânuirea arcului*; OD. 8.127, A.Rh. 2.783.

[ἀπό, καίνυμαι]

ἀπο-καίριος, ον *adj.* neprielnic: τὸ γάρ μοι μαθεῖν οὐκ ἀποκαίριον SOPH. Ph.155 *mi-ar prii să știu*.

[ἀπό, καίριος]

ἀπο-καίω, vb. |impf. med. ἀπεκαίωμην, aor. απέκασα,| {att. ἀποκάω, part. ἀποκάων, pas. impf. 3pl. ἀπεκάοντο} I a arde, a răzoli: σάρκας τέκνων ἀποκαίωμενας LXX 4Mac.15.20 *cărnurile arse ale copiilor*; ARSTT. Pr.928a21. II a arde din pricina frigului intens, a degera: (tmeză) ἀπὸ Τρώων κεφαλὰς καὶ τεύχεα κῆαι Il. 21.336 *să ardă capetele și armele troienilor*; ρίνες

ἀπεκαίοντο XEN. *An.*7.4.4 *le degerai nasurile*; ARR. *Cyn.*14.5. **III** (medic.) a caute-giza: XEN. *Mem.*1.2.54, DEM. 25.95.

[ἀπό, καίω]

ἀπο-κακέω-ῶ, *vb.* a fi coplesit de rele: LXX *Ier.*15.9.

[ἀπό, κακός]

ἀπο-κᾶλέω-ῶ, *vb.* **I** a (re)chema: (din exil)

HDT. 4.203. **II** a chema deoparte: XEN.

*An.*7.3.35. **III** a (de)numi: (frecv. peior.) ἐν

ὄνειδει ἀποκαλέσασι ἄν μηχανοποιόν PLAT.

*Grg.*512c *l-ai numi cu dispreț constructor*

de mașini: κόλακας ἀποκαλοῦμεν ISOC.

10.57 *ii numim lingusitori*: τὸς φίλους

ἐχθροὺς ἀποκαλεῖς APP. *BC*5.61 *pe prieteni*

ii numesti dușmani.

[ἀπό, καλέω]

ἀπο-κάλυμμα, ατος, τό *subst.* dezvăluire:

LXX *Jud.*(B)5.2.

[ἀποκαλύπτω]

ἀπο-κᾶλύπτω, *vb.* **I** (*tranz., act., pas.*) **1**

(concr.) a dezveli, a dezgoli: ἀποκαλύψας

καὶ τὰ στήθη PLAT. *Prt.*352a *dezgolindu-și*

pieptul; HDT. 1.119, LXX *Gen.*8.13. **2**

(frecv. abstr.) a dezvălui: ἀποκαλύψαι τὴν

τῆς ρητορικῆς δύναμιν PLAT. *Grg.*455d *a*

dezvălui puterea retoricii: (pas.) ἀποκα-

λυφθῆσεται ἢ ἀδικία LXX *Os.*7.1 *va fi dez-*

văluită nedreptatea: LXX *Lc.*12.2. **3** (+ ac.

pers.) a demasca, a arăta: ἀποκαλύψω σοι

τὸν ἄνδρα LUC. *Cat.*26 *îți voi demasca*

omul: (pas.) ἀποκαλυφθῆσεται ὁ ἄνομος

NT *2Tes.*2.8 *se va arăta cel fără de lege*. **II**

(*intrans., med.*) **1** a se dezgoli: PLUT.

*Crass.*6.5, id. *M.*266c. **2** a se arăta: ὁ υἱὸς

τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται NT *Lc.*17.30

fiul omului se arată. **3** a se retrage: (despre

o membrană) ARSTT. *deAn.*422a2.

[ἀπό, καλύπτω]

ἀποκάλυψις, εως, ἡ [κᾶ] *subst.* **I** dezgoliere:

εις αἰσχύνην ἀποκαλύψεως μητρὸς σου

LXX *1Rg.*20.30 *spre rușinea dezgolirii ma-*

mei tale. **II** (frecv.) dezvăluire, descoperire:

πλὴν ... μυστηρίου ἀποκαλύψεως LXX

*Sir.*22.22 *cu excepția dezvăluirii unei taine*:

(titlu în NT) ~ IQANNOY *Apocalipsa lui*

Ioan. **III** lumineare: φῶς εἰς ἀποκάλυψιν

ἐθνῶν NT *Lc.*2.32 *lumină spre luminearea*

neamurilor. **IV** (f. rar) captare: (despre iz-

voare subterane) PLUT. *Aem.*14.3.

[ἀποκαλύπτω]

ἀπο-κάμνω, *vb.* a fi descurajat, a renunța, a

da înapoi: οὐ δεῖ μ' ~ SOPH. *OC*1776 *ni tre-*

buie să renunț: πόνον τε μηδένα ~ XEN.

*HG*7.5.19 *a nu fi descurajat de nici un efort*:

(+ prep.) PLAT. *Grg.*491b, (+ inf.) EUR.

*Ion*135, APP. *BC*4.36.

[ἀπό, κάμνω]

ἀπο-κάμπτω, *vb.* a coti, a face un ocol: (în

echitație) XEN. *Eq.*7.14, (+ gen.) ἀποκάμπτ-

οντες τοῦ τέρματος ARSTT. *Rh.*1409b23

ocolind borna.

[ἀπό, κάμπτω]

ἀπο-κάπύω, *vb.* a emana: (aor. cu tmeză)

ἀπὸ δὲ ψυχὴν ἐκάπυσσε IL. 22.467 *și-a dat*

sufletul.

[ἀπό, καπύω]

ἀπο-κᾶρᾶδοκέω-ῶ, *vb.* a aștepta nerăbdă-

tor: ~ τὴν Ἀντιόχου παρουσίαν PLB. 18.48.4

a aștepta apariția lui Antiochos: IOS.

*BI*3.264, PLUT. *M.*310e.

[ἀπό, καραδοκέω]

ἀποκαραδοκία, ας, ἡ *subst.* așteptare nerăb-

dăitoare: NT *Frp.*1.20, (+ gen.) NT *Rom.*8.19.

[ἀποκαραδοκέω]

ἀπο-καρτερέω-ῶ, *vb.* a se lăsa să moară

prin înfometare: PLUT. *Luc.* 22.7, *M.*690a,

*LUC. Macr.*19.

[ἀπό, καρτερέω]

ἀπο-καταλλάσσω, *vb.* a împăca: ἀποκατα-

λάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους NT *Ef.*2.16 *să-i îm-*

pace pe amândoi: NT *Col.*1.20.

[ἀπό, καταλλάσσω]

ἀποκατάστασις, εως, ἡ *subst.* **I** revenire (la

o stare anterioară), restabilire, restituire:

ἀποκατάστασιν τῶν ὁμήρων PLB. 3.99.6

restituirea ostaticilor: ARSTT. *MM*2.7.16,

NT *Frp.*3.21. **II** (astr.) reintegrare: (după o

eclipsă) PLAT. *Sp.*370c, PLUT. *M.*937f. **III**

reorganizare: PLB. 39.8.7.

[ἀποκαθίστημι]

ἀπο-κατατίθημι, *vb.* [med. aor. ἀποκάθητο]

a pune jos, a lăsa: κυνέην δ' ἀποκάθηε'

ἐρείσας A.RH. 3.1287 *și-a lăsat coiful sprî-*

jinindu-l: (+ ac. și gen.) A.RH. 3.817.

[ἀπό, κατατίθημι]

ἀποκατέεται, (ion. ind. prez. med. 3pl.) v.

ἀποκάθημαι: HDT. 4.66.

ἀπο-κατορθόω-ῶ, *vb.* a izbuti: ARSTT.

*EE*1247b10.

[ἀπό, κατορθόω]

ἀπο-καυλίζω, *vb.* a izbi, a distruge:

ἀπεκαύλιζε τὸ προῦχον τῆς ἐμβολῆς THUC.

2.76 *distrugea capul herbecelui*: EUR.

*Supp.*717, APP. *Mith.*320.

[ἀπό, καυλίζω]

ἀποκαύλις, εως, ἡ *subst.* rupturā: LUC. *Merc. Cond.* 1.

ἀποκάω, (att.) v. ἀποκαίω

ἀπό-κειμαι, vb. [impf. ἀπεκείμην, viit. ἀποκείσομαι] I a rămâne departe: προμαθείας δ' ἀπόκεινται ῥοαί Pl. N. 11.46 *izvoarele prevederii rămân departe (de noi)*. II (despre concr. și abstr.) a fi pus departe, a fi depozitat, a fi rezervat, a fi hărăzit, a fi dat: ἀποκειμένας παρ' αὐτῶ ... μνᾶς LYS. 19.22 *mine depozitate la el*; (fig.) ἐν οἷς χάρις ἢ χθονία ζύν' ἀπόκειται SOPH. OC 1752 *cei cănora le este rezervată bunăvoia patriei*; ἕως ἄν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῶ LXX Gen. 49.10 *rānā n-ar sosi cele ce-i sunt hărăzite*; ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν NT Evr. 9.27 *oamenilor le este dat să moară o singură dată*. III a fi abandonat: PLUT. M. 159f.

[ἀπό, κεῖμαι]

ἀπο-κείρω, vb. [impf. ἀπέκειρον, viit. ἀποκερῶ, aor. ἀπέκειρα, pf. inuz., m.m.c.pf. ἀποκεκάρκειν; *med.-pas.* pf. ἀποκέκαρμαι] {ερ. aor. ἀπό ... κέρσα Pl. 10.456} I a tăia, a reteza: (cu tmeză) ἀπό δ' ἄμφω κέρσε τένοντε Il. 14.466 *i-a tăiat cele două vene*; HES. Sc. 419, XEN. Eq. 5.8. II a rade, a tunde: ἀπεκείραντο τὰς κεφαλὰς HDT. 6.21 *și-au ras capetele*; ἀποκείρας ... τὸν πώγωνα LUC. Pisc. 46 *tăind barba*; AR. Th. 838. III a distruge: ἀποκείρεται ... ἄνθος πόλεος EUR. HF 875 *este distrusă ... floarea cetății*; (cu tmeză) EUR. Hec. 910. IV (fig.) a înșela: LUC. Alex. 6.

[ἀπό, κείρω]

ἀπο-κεκάλυμμένος, adv. în mod deschis, pe față: ~ ... λέγειν ISOC. 8.62 *a vorbi deschis*.

[ἀποκαλύπτω]

ἀπο-κενόω-ῶ, vb. I a goli: ἀποκενοῖ τοῦς πόδας LXX Jud. 3.24 (euf. pt. τὴν γαστέρα) *își golește pântecul* (prop. picioarele); ARSTT. Fr. 224.4. II a secătui, a jefui: συμβιώσεται σοι καὶ ἀποκενώσει σε LXX Sir. 13.5 *va trăi alături de tine și te va secătui*. [ἀπό, κενόω]

ἀπο-κεντέω-ῶ, vb. a străpunge: ἀποκέντησόν με LXX IRg. 31.4 *străpunge-mă*; LXX Iez. 21.16, id. Soph. 1.10.

[ἀπό, κεντέω]

ἀποκέντησις, εως, ἡ *subst.* străpungere: ἐξαγαγεῖν εἰς ἀποκέντησιν τὰ τέκνα LXX Os. 9.13 *a scoate copiii pentru a-i străpunge*.

[ἀποκεντέω]

ἀπο-κερδαίνω, vb. I a trage un folos, a se bucura de: (+ gen.) κάποκερδαίνων ποτοῦ EUR. Cyc. 432 *bucurându-se de băutura*. II a procura: (inf. aor.) LUC. DMort. 14.1.

[ἀπό, κερδαίνω]

ἀπο-κεφαλίζω, vb. a tăia capul, a decapita: LXX Ps. 151.7, NT Mc. 6.27, id. Lc. 9.9.

[ἀπό, κεφαλίζω]

ἀποκεφαλίσμός, οὔ, ὁ *subst.* decapitare: PLUT. M. 358e.

[ἀποκεφαλίζω]

ἀπο-κηδεύω, vb. a jeli: (+ ac.) HDT. 9.31.

[ἀπό, κηδεύω]

ἀποκηδέω-ῶ, vb. [part. aor. du. ἀποκηδήσαντε] a fi nepăsător: Il. 23.413.

[ἀποκηδής]

ἀποκήρυκτος, ον *adj.* dezmoștenit: LUC. Icar. 14.

[ἀποκηρύσσω]

ἀποκήρυξις, εως, ἡ *subst.* dezmoștenire: PLUT. Them. 2.8, LUC. Abd. 20.

[ἀποκηρύσσω]

ἀπο-κηρύσσω, vb. {att. -ύττω} I (despre bunuri) a scoate la mezat / la vânzare: οἱ τὰ μικρὰ ... ἀποκηρύττοντες DEM. 23.201 *cei ce scot la mezat mărunțișuri*. II (despre pers.) a dezmoșteni: ἐξέσω τῷ πατρὶ τὸν ὕον ~ PLAT. Lg. 929c *să-i fie îngăduit tatălui să-și dezmoștenească fiul*; (titlu) Ἀποκηρυττόμενος LUC. Abd. *Dezmoștenitul*; DEM. 39.39. III (+ inf.) a interzice (public): ἀποκεκήρυκται μηδένα ... στρατεύειν XEN. HG 5.2.27 *a fost interzis ca cineva să lupte*.

[ἀπό, κηρύσσω]

ἀπο-κιδάρω-ῶ, vb. a scoate boneta (κίδαρις): τὴν κεφαλὴν οὐκ ἀποκιδάρωσε LXX Lev. 21.10 *nu-și va scoate boneta de pe cap*.

[ἀπό, κίδαρις]

ἀπο-κιδνάμαι, vb. a se separa: (despre un rău) A. RH. 4.133.

[ἀπό, κιδνάμαι]

ἀπο-κίκω, vb. a împrăștia: τάνθια ... ἀπέκισαν χαμαί AR. Ach. 869 *a împrăștiat pe jos florile*.

[ἀπό, κίκω]

ἀπο-κινδυνεύω, vb. a înfrunta o primejdie, a risca: τὸ ~ πρὸς ἀνθρώπους ἀπονενονήμενους THUC. 7.81 *a înfrunta o primejdie în fața unor oameni disperati*; ὁ εἰς πατρίδος ἀποκινδυνεύων σωτηρίαν PLUT. Phoc. 32.7 *cel ce se pune în primjdie pentru salvarea patriei*; (+ inf.) κάποκινδυνεῖτον λεπτὸν τι

... λέγειν AR. Ra.1108 *riscăți să spuneti ceva subtil*; XEN. Mem.4.2.5, IOS. A115.281. [ἀπό, κινδυνεύω]

ἀπο-κινέω-ῶ, *vb.* |aor. iter. ἀποκινήσασκε II. 11.636| a înlătura, a îndepărta: ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης IL. 11.636 *altul ar fi înlăturat-o cu greutate de pe masă*; μὴ μ' ἀποκινήσωσι θυράων OD. 22.107 *să nu mă abată de la uși*; LUC. DMar.2.3.

[ἀπό, κινέω]

ἀπόκτινος, ου, ὁ *subst.* (tip de dans comic) „fugă”: AR. Fr.275, (fig.) εὐρέτιν' ἀπόκτινον ἀπὸ τοῦ δεσπότη AR. Eq.20 *găsește o „fugă” de stăpân*.

[ἀποκινέω?]

ἀπο-κλάζω, *vb.* a striga: τοιάδε Κάλχας ... ἀπέκλαξεν μόρσιμ' AESCH. Ag.156 *Calchas a strigat un astfel de destin amar*.

[ἀπό, κλάζω]

ἀπο-κλαίω, *vb.* |viii. ἀποκλαύσομαι, aor. ἀπέκλαυσα| {att. ἀποκλάω [λᾱ]} I a vărsa lacrimi, a (de)plânge: (+ ac.) AESCH. Pr.637, (med. ind. prez.) ἀποκλάονται πένιαν αὐτῶν AR. V.564 *își plâng sârăcia*; AESOP. 1.189, SOPH. OT1467, (abs. med.) ἀποκλαιόμενος ἔχθρός LXX Prov.26.24 *dușman plângăcios*. II a se opri din bocit: LUC. Syr.D.6.

[ἀπό, κλαίω]

ἀπόκλαζον, v. ἀποκλήζω

ἀπόκλαρος, v. ἀπόκληρος: PI. P.5.54.

ἀπο-κλάω-ῶ¹, [λᾱ] *vb.* a rupe, a sfâșia: (pas.) ἄρμενα ... ἀποκλασθέντα THEOC. 22.14 *rânze rupte*: φοῖνιξ ... ὑπὸ τῶν πνευμάτων ἀποκλασθεῖς PLUT. Nic.3.8 *dafin rupt de vânturi*; PLUT. M.341b.

[ἀπό, κλάω]

ἀποκλάω², [λᾱ] (att.) v. ἀποκλαίω

ἀπόκλεισις, εως, ἡ *subst.* {att. ἀπόκλησις Thuc. 4.85} I închidere, încuiere: ἀποκλήσει ... τῶν πυλῶν THUC. 4.85 *închiderea porților*; IOS. A17.436. II bloca: THUC. 6.99, id. 7.60.

[ἀποκλείω]

ἀπόκλεισμα, ατος, τό *subst.* închisoare: δώσεις αὐτὸν εἰς τὸ ~ LXX Jer.36.26 *il vei rupe în închisoare*.

[ἀποκλείω]

ἀπο-κλείω, *vb.* |viii. ἀποκλείσω ἢ ἀποκλήσω, aor. ἀπέκλεισα ἢ ἀπέκλησα, pf. ἀποκέκλεικα| {att. ἀποκλήω Ag., Xen.; ion. ἀποκλήϊω Hdt.} I a închide, a încuia:

ἀπέκλησε τὰς πόλεις THUC. 5.80 *a închis porțile*: (fig.) ἀποκλείσει σε κύριος ... εἰς τὴν χεῖρά μου LXX IRg.17.46 *Domnul te va închide* (propri. *te va închide*) *în mâna mea*. II a împiedica, a bloca, a întrerupe: ἀποκλήει τὴν βλάβστην τοῦ πτεροῦ PLAT. Phdr.251d *împiedică mișturul aripei (să crească)*: ἀποκλείσαντες τὰς ἐφόδους τῶν ἐπιτηδείων XEN. HG2.4.3 *blocând liniile de aprovizionare*: (frecv. + ac. pers. ἢ gen. locului) αὐτοὺς ... ἀποκλήσασθαι τῆς διαβάσεως THUC. 6.101 *a le tăia trecerea*: AR. Lys.423. III a exclude, a lipsi, a priva: ἀποκεκλήκαμεν ... θεοὺς μηκέτι ... διαπερᾶν πόλιν AR. An.1262 *am interzis zecilor să traverseze cetatea*: (+ ac. pers. ἢ gen.) με κἀπέκλησε δωμάτων AESCH. Pr.670 *m-a exclus din casă*: μ' ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν οἴων ἀποκλείεις AR. V.601 *de la bunurile de care mă ții departe*.

[ἀπό, κλείω]

ἀποκλή-, (att.) v. ἀποκλει-

ἀποκλήζω, *vb.* {dor. ἀποκλάζω Theoc., imper. aor. ἀπόκλαζον, part. ἀποκλάζας} a încuia, a închide: THEOC. 15.43, id. 15.77.

[v. ἀποκλείω]

ἀποκλήϊω, (ion.) v. ἀποκλείω

ἀπό-κληρος, ον *adj.* {dor. ἀπόκλαρος PI.} I lipsit de: (+ gen.) πόνων δ' οὐ τις ἀπόκλαρός ἐστίν PI. P.5.54 *nu e cineva lipsit de eforturi*. II dezmoștenit: ARSTT. Top.112b19.

[ἀπό, κλήρος]

ἀπο-κληρώω-ῶ, *vb.* I a trage la sorți, a alege (prin tragere la sorți): τοὺς ὀπλίτας ἀποκληρώσαντες ἀπὸ πάντων τῶν λόχων THUC. 4.8 *tragând la sorți hopliții din toate unitățile*: HDT. 2.32, PLAT. Lg.756c, τὴν ἀποκληρωθεῖσαν δύναμιν PLUT. Fab.11.1 *oaste trasă la sorți*. II a oferi prin tragere la sorți: ἐκάστῳ δραχμᾶς ... ἀπεκλήρωσε PLUT. Caes.51.2 *a oferit bani*. III a elimina prin tragere la sorți: ἀποκληροῦν τοὺς πλείους ARSTT. Pol.1298b26 *îi elimină prin tragere la sorți pe cei care sunt prea mulți*.

[ἀπό, κληρώω]

ἀποκλήρωσις, εως, ἡ *subst.* tragere la sorți, alegere la întâmplare: PLUT. M.1045f.

[ἀποκληρώω]

ἀποκληρωτέον, *adj. vb.* trebuie ales prin tragere la sorți: ARSTT. Pol.1318b1.

[ἀποκληρώω]

ἀπόκλησις, (att.) v. ἀπόκλεισις

ἀπόκλητος, ον *adj.* ales, chemat. II (ist.)

ἀπόκλητος, ὁ *subst.* apoclet (membru în adunarea Ligii Etoliene): POL. 4.5.9. id. 20.10.13.

[ἀποκάλειω]

ἀπο-κλίνω, [ἴ] *vb.* [pas. part. aor. ἀποκλινθεῖς Theoc. 3.38] **I** (*tranz.*) **1** a devia, a abate: ὄνειρον ἄλλη ἀποκλίναντ' OD. 19.556 *dând o altă interpretare visului*. **2** a înclina: ἀπέκλινε τὴν κεφαλὴν PLUT. *Dem.*29.5 *a înclinat capul*; CALL. *Del.*236. **3** a duce: ἀπέκλινεν αὐτὴν ... εἰς οἶκον LXX 2Rg.6.10 *a dus [chivotul] în casă*. **II** (*intrans.*) **1** a se abate, a devia: XEN. *HG*4.4.11. **2** (frecv. + prep. πρὸς, εἰς, ἐπί, παρά + ac.) a se îndrepta, a se înclina, a se orienta: ἐπὶ θυμοειδέις ... ~ PLAT. *R.*547e *înclină către caractere înflăcărate*; ἀποκλίνας ἐπ' ἄριστέρα THEOC. 7.130 *cotind la stânga*; PLUT. *Ant.*36.4. **3** a fi în favoarea, a trece de partea cuiua: πρὸς Κερσοβλέπτῃν δ' ~ ὑμᾶς DEM. 23.105 *noi suntem în favoarea lui Kersobletes*; (ἐπί + dat.) DEM. 32.26. **4** a arune: (med.) ἀποκλινομένης τῆς μεσαμβρίας HDT. 3.104 *când amiaza se îndreaptă [către asfințit]*. **5** a recădea: SOPH. *OT*1192.

[ἀπό, κλίνω]

ἀπόκλισις, εως, ἡ *subst.* **I** balans, ruliu: (despre navă) PLUT. *Pom.*47.2, (despre mulțime) PLUT. *Pyrrh.*33.8. **II** (astr.) declinație: (despre soare) PLUT. *Aem.*17.13. **III** coborâre, declin: PLUT. *M.*970d, (fig.) PLUT. *M.*611a.

[ἀποκλίνω]

ἀποκλιτέον, *adj.vb.* trebuie înclinat: ARSTT. *EN*1165a4.

[ἀποκλίνω]

ἀπόκλιτος, ον *adj.* care scade (*propr.* înclinat): (despre zile) PLUT. *M.*273d.

[ἀποκλίνω]

ἀπο-κλύζω, *vb.* a spăla, a elimina prin spălare, a șterge: LXX 2Par.4.6, (pas.) ARSTT. *Mu.*397a34, (fig.) ἄν θεῖον ὄνειρον ἀποκλύσω AR. *Ra.*1340 *să spăl visul divin*; τὸν λόγον ὡσπερ βαφὴν ἀποκλύσαι τῆς ψυχῆς PLUT. *Cic.*32.7 *a șterge rațiunea sufletului ca pe o culoare*; PLAT. *Phdr.*243d.

[ἀπό, κλύζω]

ἀποκμητέον, *adj.vb.* trebuie să te lași păgubaș: PLAT. *R.*445b.

[ἀποκάμνω]

ἀπο-κναίω, *vb.* [viit. ἀποκναίω, aor. ἀπέκναισα] {att. ἀποκνάω} **I** a jupui, a sfărteca: AR. *Ec.*1087. **II** a chinui, a slei, a epuiza: (act.) AR. *V.*681, MEN. *Mis.fr.*3, (pas.) PLAT. *R.*406b

ἀποκναϊόμενοι ... εἰσφοραῖς XEN. 6.2.1 *sleiți de taxe*. **III** a nimici: PLAT. *Phlb.*26b.

[ἀπό, κναίω]

ἀπ-οκνέω-ῶ, *vb.* a șovăi, a da înapoi, a se codi, a ezita, a evita: ~ τὴν ἐς τὴν Σικελίαν ... στρατείαν THUC. 6.92 *a evita expediția în Sicilia*; λέγε μηδὲν ... ἀποκνών PLAT. *Ph.*277e *spune fără să eziti*; (+ inf.) μηδὲν ἀποκνήσητε καὶ αὐτοὶ εἰπεῖν PLAT. *Phd.*84c *să nu vă codiți să spuneti*; DEM. 5.4, APP. *BC*2.58 ș.a.

[ἀπό, ὀκνέω]

ἀπόκνησις, εως, ἡ *subst.* șovăială, indecizie, aversiune: διὰ γὰρ τὴν ἀπόκνησιν ταύτην τῶν στρατειῶν THUC. 1.99 *din pricina aces-tei indecizii în privința campaniilor militare*; PLUT. *M.*783b.

[ἀποκνέω]

ἀπόκνησμα, ατος, τό *subst.* răzuire, răzuială: AR. *Pax.*790-791.

[ἀποκνίζω]

ἀποκνητέον, *adj.vb.* trebuie să șovăi (eziti): (abs.) σκεπτέον καὶ οὐκ ~ PLAT. *R.*372a *să cercetăm și să nu ne ferim*; (+ inf.) οὐκ ~ ἀποφήνασθαι ISOC. 8.62 *nu trebuie să șovăi să fac cunoscut*; ARSTT. *Top.*160a21.

[ἀποκνέω]

ἀπο-κνίζω, *vb.* **I** a zgâria: CALL. *Iamb.fr.* 203.61. **II** a tăia, a reteza: ἀπέκνισεν ξύλον LXX 4Rg.6.6 *a tăiat un lemn*. **III** a mușca, a mesteca: (+ gen.) ἀποκνίζει τοῦ δελέατος PLUT. *M.*977b *mușcă hrana*; LXX 1Rg.9.24.

[ἀπό, κνίζω]

ἀπο-κοιμάομαι-ῶμαι, *vb.* **I** a dormi, a ațipi: τί οὐκ ἀπεκοιμήθημεν ὅσον ὅσον στίλην AR. *V.*213 *de ce n-am dormi puțin?*; HDT. 8.76, XEN. *Cyr.*2.4.22, PLB. 3.79.11. **II** a dormi în afara casei: PLAT. *Lg.*762c.

[ἀπό, κοιμάω]

ἀποκοιτέω-ῶ, *vb.* a-și petrece noaptea afară din post: DEM. 18.38.

[ἀπόκοιτος]

ἀπόκοιτος, ον *adj.* **I** care doarme departe de: (+ gen.) μηδέποτε ~ μου γενόμενος LUC. *DMeretr.*10.2 *n-a lipsit din patul meu*; (prep. + gen.) LUC. *DDeor.*14.2. **II** care doarme în afara casei: MEN. *Epit.*136.

[ἀπό, κοίτη]

ἀπο-κολούω, *vb.* a împiedica: (cu tmeză) CALL. *Iov.*90.

[ἀπό, κολούω]

ἀπο-κολπόομαι-οὔμαι, *vb.* a forma un golf: ARSTT. *Mu.*393a26.

[ἀπό, κολπόω]

ἀπο-κολυμβάω-ῶ, *vb.* a se salva înotând: THUC. 4.25. [ἀπό, κολυμβάω]
ἀπο-κομάω-ῶ, *vb.* a cheli: (+ ac. de relație) LUC. Lex.5. [ἀπό, κομάω]
ἀποκομιδή, ἤς, ἡ *subst.* I întoarcere, retragere: THUC. 1.137. II trimiterre: PLB. 24.6.3. [ἀποκομίζω]
ἀπο-κομίζω, *vb.* I (*tranz.*) a duce, a conduce, a escorta: ~ εἰς τὴν Ῥώμην τὸν στόλον PLB. 1.29.9 *a conduce flota la Roma*; ἀποκομίζοντος ἀγγελίαν LXX Prov.26.16 *cel ce aduce o veste*: (pas.) ἀποκομισθεῖς εἰς Λακεδαίμονα XEN. HG5.4.58 *fiind dus la Sparta*: MEN. Asp.241. (cu tmeză) A.RH. 4.1106. II (*intrans., med., pas.*) a se duce, a se întoarce: τὸ πλῆθος ... ἀπεκομίσθη ἐπ' οἴκου THUC. 4.100 *mulțimea s-a întors acasă*: PLUT. Ages.19.3. [ἀπό, κομίζω]
ἀπόκομμα, ατος, τὸ *subst.* I bucată, tăietură: πέτρας ἀπόκομμ' ἀτεράμνω THEOC. 10.7 *stană de piatră nefrântă*. II fir: ἀραχνίου ἀποκόμματι LUC. VHI.19 *fir de păianjen*. [ἀποκόπτω]
ἀπο-κομπάζω, *vb.* a se fâli: ἠλάλαξε κάπεκόμπασεν τάδε EUR. HF981 *a strigat și s-a fâlit cu acestea*. [ἀπό, κομπάζω]
ἀποκοπή, ἤς, ἡ *subst.* [var. ἀποκοπά Aesch.] I retezare, amputare: ~ κρατός AESCH. Supp.841 *retezare a capului*. II (frecv.) anulare, ștergere: χρεῶν ἀποκοπᾶς ISOC. 12.259 *ștergeri de datorii*: PLAT. R.566a. APP. BC2.48. III pantă abruptă: PLUT. Phil.4.9. IV (gram.) arocopă (dispariția unui sunet sau a unui grup de sunete de la sfârșitul unui cuvânt): ARSTT. Po.1458b2. [ἀποκόπτω]
ἀπο-κόπτω, *vb.* I (frecv.) a tăia (separând), a reteza: κάρη ἀπέκοψε IL. 11.261 *a retezat capul*; χεῖρα ~ XEN. HG2.1.31 *a tăia mâna*; ὕδρειας ἀπέκοπτε PLUT. Sert.13.4 *tăia sursele de apă*. II a castra: ἀποκεκομμένος LXX Deut.23.2 *scopit*: NT Gal.5.12. III a respinge (violent): (despre dușmani) XEN. An.3.4.40. IV a pierde, a dispărea (despre coner. și abstr.): ἀποκεκομμένης αὐτῷ τῆς φωνῆς PLUT. Dem.25.6 *pierzându-și vocea*; ἀποκεκομμένης ... ἐλπίδος PLB. 3.63.8 *fiind pierdută speranța*. V a se lovi: (în semn de doliu) κάπεκοψάμην νεκρόν EUR. Tr.627

imi loveam pieptul cu pumnii deasupra cadavrului. VI (metr.) a încheia: (despre frază) τῇ μακρῇ ἀποκόπτεσθαι ARSTT. Rh.1409a19 *a se încheia printr-o silabă lungă*.

[ἀπό, κόπτω]

ἀπο-κορσόομαι-οὔμαι, *vb.* a rade: AESCH. Fr.248.

[ἀπό, κορσόω]

ἀπο-κορυφώω-ῶ, *vb.* I a face vârful, a ascuți: PLB. 3.49.6. II (fig.) a vorbi pe scurt: ἀπεκορύφου σφι τάδε HDT. 5.73 *le-a spus pe scurt acestea*.

[ἀπό, κορυφώω]

ἀπο-κοσμέω-ῶ, *vb.* I a strânge: ἀπεκόσμεον ἔντεα δαιτός OD. 7.232 *strângeau tacâmurile de la banchet*. II a scoate (dintre cei vii), a ucide: τὸν μαιφόνον ἀπεκόσμησεν LXX 2Mac.4.38 *l-a scos dintre cei vii pe ticălos*. III a smulge: IOS. AI16.258.

[ἀπό, κοσμέω]

ἀπο-κοττάβίζω, *vb.* a azvârli ce mai e pe fundul unei cupe: XEN. HG2.3.56.

[ἀπό, κοτταβίζω]

ἀπο-κουφίζω, *vb.* a ușura: ἡμᾶς κάπικούφισον κακῶν EUR. Or.1341 *ușurează-ne (scapă-ne) de rele*; ἀποκουφίζων μὲν ἀργού ... ὄχλου τὴν πόλιν PLUT. Per.11.6 *ușurând cetaatea de mulțimea trândavă*: EUR. Hec.104.

ἀπο-κραιπάλλω-ῶ, *vb.* I a fi beat: MEN. Dysc.457. II a se trezi din beție: PLUT. Ant.30.3.

[ἀπό, κραιπαλλάω]

ἀπο-κράτέω-ῶ, *vb.* I (*intrans.*) a depăși, a întrece: HDT. 4.50. id. 4.75. II (*tranz.*) I a reține: PLUT. M.494d. 2 a se abține de la: (+ gen.) IOS. BI4.340.

[ἀπό, κρατέω]

ἀπο-κρεμάννυμι, *vb.* [viii. ἀποκρεμάσω, aor. ἀπεκρέμασα] [att. viii. ἀποκρεμῶ] a lăsa să atârne, a atârna, a anina: (despre o pasăre pe moarte) αὐχέν' ἀπεκρέμασεν IL. 23.879 *și-a lăsat gâtul să atârne*; τὸν φαρετρεῶνα ἀποκρεμάσας HDT. 1.216 *atârându-și tolba*: AESOP. 1.229, PLB. 33.5.3. (pas.) ARSTT. Pr.948b4.

[ἀπό, κρεμάννυμι]

ἀπο-κρεμάω-ῶ, *vb.* (= ἀποκρεμάννυμι) a atârna: (pas.) ARSTT. HA540b26.

[ἀπό, κρεμάω]

ἀπόκριμος, ον *adj.* I abrupt, prăpăstios: HDT. 3.111, XEN. Cyn.8.4. (fig.) DEM. 25.76. II ascuțit: LXX 2Mac.13.5.

[ἀποκρεμάννυμι]

ἀποκριδόν, *adv.* departe de: (+ gen.) ~ ... ὁμίλου A.RH. 2.15 *departe de mulțime*.

[ἀποκρίνω]

ἀποκρίμα, ατος, τό *subst.* I *sentință, condamnație*: ~ τοῦ θανάτου NT 2Cor.1.9 *condamnație la moarte*. II *răspuns*: ~ δοῦναι PLB. 12.26b.1 *a da un răspuns*; IOS. A114.210.

[ἀποκρίνω]

ἀπο-κρίνω, [ῖ] *vb.* [viii. ἀποκρινῶ, aor. ἀπέκρινα: pas. aor. ἀπεκρίθη] I (*act.*) I a separa, a despărți: τῷ ... ἀποκρινθέντε IL. 5.12 *cei doi (luptătorii) separați (de armată)*; ἀπέκρινε τοῦ στρατοῦ ὡς πέντε μυριάδας HDT. 3.25 *a despărțit de armată cam cincă mii*. 2 a alege: δύοῖν ἀποκρίνας κακοῖν SOPH. OT640 *alegând între două rele*; PLAT. Tim.73c.3 a distinge, a clasifica: τὴν ὀρθὴν χωρὶς ἀποκρίναντες PLAT. Pti.302c *clasificând separat (forma de guvernământ) corectă*. 4 a exclude, a respinge: ἀποκρίναντα τῆς νίκης αὐτῶν ... ἐστεφάνωσεν ARSTT. Pol.1315b19 *l-a încununat pe cel exclus de la victorie*. II (*med., pas.*) I (frecv. + dat., πρὸς ἑῖς ac.) a răspunde: ἀποκρίνομαι σοι σαφῶς AR. Nu.1245 *îți voi răspunde lămurit*; (pas.) ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος NT In.19.22 *Pilat a răspuns*; (spec.) ἀποκρίνασθαι δεῖται AR. Ach.632 *dorește să răspundă (pentru a se apăra)*. 2 a distinge: νόσημα δὲ τι ἀποκεκριμένον PLAT. R.407d *o anumită boală*. 3 (εἰς + ac.) a se transforma: ἐς τοῦτο πάντα ἀπεκρίθη THUC. 2.49 *toate (afecțiunile) s-au transformat în aceasta (sc. ciută)*.

[ἀπό, κρίνω]

ἀπόκρισις, εως, ἡ *subst.* I (f. rar) *separare*: κάθαρσις ~ χειρόνων ἀπὸ βελτιόνων PLAT. Def.415d *purificarea este separarea celor mai rele de cele mai bune*. II (frecv.) *răspuns*: ἡ σιωπὴ τοῖς σοφοῖσιν ~ EUR. Fr.977 *pentru cei înțelepți tăcerea este un răspuns*; πρὸς τὴν ἀπόκρισιν οὐδὲν ἀντεῖπον THUC. 4.22 *n-au spus nimic la acest răspuns*; NT In.19.9. III (*medic.*) *secreție*: ARSTT. GA751a1, id. PA681b35.

[ἀποκρίνω]

ἀποκριτέον, *adj.vb.* I *trebuie respins*: ἐγκριτέον ... ἀποκριτέον PLAT. R.377c *trebuie ales ... trebuie respins*. II *trebuie răspuns*: PLAT. Pti.351d, LUC. DMort.10.1.

[ἀποκρίνω]

ἀπό-κροτος, ον *adj.* *bătătorit, ext. dur, tare*:

(despre pământ) THUC. 7.27, XEN. Eq.7.16. PLUT. Eum.16.10. (despre armă) PLUT. M.98d.

[ἀπό, κρότος]

ἀπο-κρουνίζω, *vb.* a țâșni: PLUT. M.699e.

[ἀπό, κρουνίζω]

ἀπο-κρούω, *vb.* I a alunga, a respinge, a rupe pe fugă: ἀπέκρουε φύλακας XEN. HG5.3.22 *rupea pe fugă santinelele*; (frecv. med.) τὰς προσβολὰς ἀπεκρούοντο HDT. 4.200 *respingeau asalturile*; APP. Hann.55. (pas.) ἀποκρούεσθαι ἀπὸ τῶν ἵππων XEN. Eq.Mag.3.14 *a fi dat jos de pe cai*. II a sprage: κοτυλίσκιον τὸ χεῦλος ἀποκεκρουμένον AR. Ach.459 *strachină cu buza ciobită*. III (*med.-pas. + gen. abstr.*) a fi împiedicat, a eșua: ἀποκρουσθέντες τῆς πείρας THUC. 8.100 *eșuând în încercare*.

[ἀπό, κρούω]

ἀποκρυβή, ἡς, ἡ *subst.* *ascundere, vâl*: ἀποκρυβὴν προσώπου LXX Iov24.15 *ascundere a feței*.

[ἀποκρύπτω]

ἀπο-κρύπτω, *vb.* {ep. impf. iter. ἀποκρύπτασκε Hes. Th.157; eol. ἀπυ- Sapph. 34.2} I (*tranz.*) I a ascunde, a tăinu: ἀπέκρυψεν δὲ μοι ἵππους IL. 11.718 *mi-a ascuns caii*; ἄστερες μὲν ἀμφὶ ... σελάνναν ἄψ ἀπυκρύπτοισι ... εἶδος SAPPH. 34.2 *stele în jurul lunii îi ascund dindărăt lumina*; XEN. An.4.4.11, (+ ac. pers. și gen.) μὴν θανάτοιο ... ἀποκρύψαι IL. 18.465 *a-l ascunde de moarte*; (med.) οὐ γὰρ ἐν σκότῳ ὑμᾶς οἱ θεοὶ ἀποκρύπτονται XEN. Cyr.8.7.23 *zeii nu vă ascund în întuneric*; (despre abstr.) οὐκ ἀποκρύψω ὑμῖν μυστήρια LXX Înt.6.22 *nu vă voi ascunde tainele*. 2 a acoperi: χιῶν ... ἀπέκρυψε ... τὰ ὄπλα XEN. An.4.4.11 *zărada a acoperit armele*. 3 a pierde din priviri: ἀποκρύψαντα γῆν PLAT. Pti.338a *pierzând pământul din ochi*. 4 (+ inf.) a se feri: ἀπεκρύπτετο μὴ καθ' ἡδονὴν ποιεῖν THUC. 2.53 *se ferea să nu [pară] că le face cu plăcere*. II (*intrans.*) a arune, a dispărea: ἀποκρύπτουσι Πελειάδες HES. Fr.astr.3.2 *Pleiadele arun*; ἀναχωροῦντες ἐκεῖνοί τε ἀπέκρυψαν THUC. 5.65 *aceia, îndepărându-se, au dispărut*.

[ἀπό, κρύπτω]

ἀποκρυφή, ἡς, ἡ *subst.* *ascunziș*: νέφη ~ αὐτοῦ LXX Iov22.14 *norii sunt ascunzișul lui*; LXX Ps.17.12, id. 2Rg.22.12.

[ἀποκρύπτω]

ἀπόκρυφος, ον *adj.* I ascuns, tăinuit, secret: ἀπόκρυφον δέμας EUR. HF1070 *trup ascuns*: NT Col.2.3, ἐν ἀποκρύφῳ HDT. 2.35 *in secret*: LXX Deut.27.15, ἐν ἀποκρύφῳ τοῦ προσώπου σου LXX Ps.30.21 *in taina feței Tale*. II (fig.) de neînteles, obscur, enigmatic: οὐδὲν ἀπόκρυφον δοκεῖ μοι εἶναι XEN. Mem.3.5.14 *nu mi se pare de neînteles*: CALL. Fr.468.
[ἀποκρύπτω]
ἀπόκρυψις, εως, ἡ *subst.* (astr.) ocultatie: (despre soare) ARSTT. Cael.294a2, PLUT. M.284d.
[ἀποκρύπτω]
ἀποκτάμεν(αι), (ερ.) inf. aor. act. de la ἀποκτείνω
ἀποκτείνωμι ἢ ἀποκτεινύω, *vb.* v. ἀποκτείνω
ἀπο-κτείνω, *vb.* |viit. ἀποκτενῶ, aor. I ἀπέκτεινα, aor.2 ἀπέκτανον, pf. ἀπέκτονα ἢ tard. ἀπεκτόνηκα ἢ ἀπέκταγκα, part. ἀπεκτακότες Plb., inf. pf. ἀπεκτάνθαι Plb. | {ερ. aor. I pl. ἀπέκταμεν Od., inf. ἀποκτάμεν Pl. med. aor. 3sg. ἀπέκτατο Pl., part. gen. sg. ἀποκταμένοιο, ion. viit. ἀποκτενέω, m.m.c.pf. 3sg. ἀπεκτόνεε Hdt.} I a ucide, a omori: μοι παῖδας ἀπέκτανε IL. 22.423 *mi-a ucis corpii*: (pas.) ἀπεκτάνθη τὰ νήπια LXX IMac.2.9 *au fost ucși pruncii*. II a condamna la moarte: THUC. 6.61, XEN. HG2.3.32. III (fig.) a chinui, a ucide: σὺ μὴ μ' ἀπόκτειν' EUR. Or.1027 *să nu mă întristezi de moarte*: AR. Eq.898.
[ἀπό, κτείνω]
ἀπο-κτένω, *vb.* (tard. pt. ἀποκτείνω) a ucide: (frecv. LXX) LXX 2Rg.4.12 *ș.a.*, (fig.) τὸ γράμμα ἀποκτέννει NT 2Cor.3.6 *littera ucide*.
ἀποκτείνωμι ἢ ἀποκτινύω, *vb.* v. ἀποκτείνω
ἀπόκτισις, εως, ἡ *subst.* întemeiere a unei colonii: CALL. Ap.75.
[ἀπό, κτίσις]
ἀπο-κυέω-ῶ, *vb.* a aduce pe lume, a naște: θυγάτριον ἀπεκύησεν PLUT. Sull.37.4 *a născut o fetiță*: (pas.) ἀποκυηθὲν ἄρρεν PLUT. Lyc.3.3 *s-a născut un băiat*: AESOP. 1.251, (fig.) ἡ ἀμαρτία ... ἀποκύει θάνατον NT Iac.1.15 *păcatul naște (sc. aduce după sine) moartea*: LXX 4Mac.15.17.
[ἀπό, κυέω]
ἀποκύησις, εως, ἡ *subst.* naștere: PLUT. M.965e, id. M.1053d.
[ἀποκυέω]

ἀπο-κῦλινδέομαι-οῦμαι, *vb.* a se rostogoli: (+ gen.) IOS. B13.273.
[ἀπό, κυλινδέω]
ἀπο-κῦλίω, *vb.* a rostogoli: ἀποκυλίσωσιν τὸν λίθον LXX Gen.29.8 *să rostogolească piatra*: NT Mc.16.3, LUC. Rh.Pr.3.
[cf. ἀποκυλινδέομαι]
ἀπο-κῦμάτιζω, *vb.* a isca valuri, a undui: PLUT. M.734e, id. M.943d.
[ἀπό, κυματίζω]
ἀπο-κύω, *vb.* a aduce pe lume: PLUT. M.312a.
[ἀπό, κύω]
ἀπο-κωκύω, *vb.* a boci: ἄνδρα τὸν αὐτῆς ἀποκωκύσαι AESCH. Ag.1544 *a-ți boci bărbatul*.
[ἀπό, κωκύω]
ἀποκώλῳσις, εως, ἡ *subst.* piedică: XEN. Eq.3.11, IOS. A114.285.
[ἀποκωλύω]
ἀπο-κωλύω, *vb.* I a pune stavilă, a se opune: ~ δυνατοὶ ὄντες THUC. 3.28 *nefiind în stare să se opună*. II a împiedica, a opri: οὐδὲν ἀποκωλύει ζῆν PLAT. Phlb.33a *nu[-l] împiedică să trăiască*: τὸ χρυσίον μου οὐκ ἀπεκώλυσα ἀπ' αὐτοῦ LXX 3Rg.21.7 *nu l-am împiedicat [să]-mi [ia] aurul*: (abs.) οὐδὲν ἀποκωλύει PLAT. R.372e *nu există nici o piedică*. III a include: τὰ τέκνα αὐτῶν ἀπεκώλυσαν εἰς οἶκον LXX 1Rg.6.10 *au închis viței lor în casă*.
[ἀπό, κωλύω]
ἀπο-κωφόω-ῶ, *vb.* I a surzi: τὰ ὄτα αὐτῶν ἀποκωφωθήσονται LXX Mich.7.16 *urechile lor vor surzi*: LXX Iez.3.26. II a amuți: LXX Iez.3.26, id. Iez.24.27.
[ἀπό, κωφόω]
ἀπο-λαγχάνω, *vb.* |aor.2 ἀπέλαχον| I (trans.) a obține, a căpăta: ἀπολάχετε τῶν κτημάτων τὸ μέρος HDT. 4.114 *obțineți-vă partea din avere*: ταῦτά γ' ἀπολάχουσ' οἶκον πατρὸς EUR. HF331 *să le capete pe acestea din averea tatălui*: HDT. 4.145. II (intrans.) I a nu fi ales (într-o demnitate publică): LYS. 4.3, PLUT. M.102e. 2 a nu-i cădea sortul, ext. a fi cuprins de obidă: EUR. Ion609, PLUT. Ca.Mi.6.1.
[ἀπό, λαγχάνω]
ἀπο-λάζυμαι, *vb.* a recăpăta: κάπολάζυσθαί θέλει EUR. Hel.911 (Menelaos) *vrea să [mă] recapete*.
[ἀπό, λάζυμαι]
ἀπο-λακτίζω, *vb.* I a lovi cu piciorul, ext. a

scutura, a da un brânci: (fig.) κάπολακτίσασ' ὕπνον AESCH. *Eu.*141 *dā somnului un brânci*: ἀπελάκτισεν ὁ ἠγαπημένος LXX *Deut.*32.15 *cel iubit a dat cu piciorul (= a fost nerecunoscător)*. **II** a călca în picioare: ἀπολακτίσας τὰ καλά PLUT. *Ant.*36.2 *căl-când în picioare toate lucrurile frumoase*: AESCH. *Pr.*651.

[ἀπό, λακτίζω]

ἀπολακτισμός, οὐδ. ὁ *subst.* Ioniturā cu piciorul, *ext.* îmbrâncire: κάπολακτισμοί βίου AESCH. *Supp.*937 *îmbrânceli ale vieții (= morți violente)*.

[ἀπολακτίζω]

ἀπο-λάλω-ω, *vb.* a sporovăi, a flecări: IOS. *A16.*178, LUC. *Nigr.*22.

[ἀπό, λαλέω]

ἀπο-λαμβάνω, *vb.* {ιον. viit. ἀπολάμνομαι, *pf.* ἀπολέλαμμαι, *pas.* aor. ἀπελάμφθην} **I** a lua, a primi (în schimb): ἀπολαμβάνων καὶ ὁ ἀποδιδούς PLAT. *R.*332b *cel ce primește și cel ce dă*. **II** a recupera: τὴν ἡγεμονίαν ἀπολαβεῖν ISOC. 4.21 *a recupera conduce-re*. **III** a lua deoparte, a pune deoparte, a izola: (med.) ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου NT *Mc.*7.33 *luându-l la o parte din mulțime*: HDT. 1.209, (fig.) μὴ μόνος τὸ χρηστὸν ἀπολαβὼν ἔχε EUR. *Or.*451 *nu lua doar pentru tine ce e bun*. **IV** a înconjură, a împresura, a încercui: ἀπολαβόντες τὸν ... ἰσθμόν THUC. 4.45 *înconjurând istmul*: PLAT. *Phd.*58c. **V** a oprî: τὴν ἀναπνοὴν ἀπολαβεῖν PLUT. *Rom.*27.5 *a oprî respirația (= a sufoca)*. **VI** a lua dintr-un întreg mai mare, a separa, a alege: οὐ κατὰ ὄλον ἀλλ' ἀπολαβὼν μέρος τι PLAT. *R.*392d *nu în întregime, ci luând doar o parte*: ἀπολαβὼν σκόπει PLAT. *Grg.*495c *cercetează separat*. **VII** (mat.) a separa printr-o linie: (pas.) ARSTT. *Mete.*375b27.

[ἀπό, λαμβάνω]

ἀπο-λαμπρύνω, [ῶ] *vb.* a deveni faimos: (viit. med.) ἀπολαμπρυνέαι τοῖσι ἔργοις HDT. 1.41 *te vei distinge prin fapte*: HDT. 6.70.

[ἀπό, λαμπρύνω]

ἀπο-λάμπω, *vb.* **I** a străluci, a scripi: ἀστὴρ ὡς ἀπέλαμπεν IL. 19.381 *precum strălucea o stea*: OD. 15.108, AR. *Av.*1009, (+ gen.) αἰχμῆς ἀπέλαμπ' IL. 22.319 *din sulică a tășnit o scripire*: (med.) πῦρ δ' ὡς ὀφθαλμῶν ἀπελάμπετο HES. *Sc.*72 *lumina ochilor scripea*: (fig. med.) OD. 18.298. **II** (*tranz.*) a iradîia: LUC. *Dom.*8.

[ἀπό, λάμπω]

ἀπο-λάπτω, *vb.* a lipăi, a ronțăi: (fig. despre pers.) ἀπολάψεις ὅτι πλεῖστον δύνασαι AR. *Nu.*810-811 *vei lipăi cât poți mai mult*.

[ἀπό, λάπτω]

ἀπόλαυσις, *εως*, ἡ *subst.* plăcere, desfătare: (+ gen. obiectiv) τερπνῶν ὕπνων ἀπόλαυσιν EUR. *IT*455 *desfătare de pe urma viselor plăcute*: (abs.) τὰς ἀπολαύσεις τὰς σωματικὰς ARSTT. *Pol.*1314b28 *plăcerile trupеști*: NT *1Tim.*6.17 ș.a.

[ἀπολαύω]

ἀπόλαυσμα, *ατος*, τό *subst.* desfătare, plăcere: ἀπολαύσματος χρῆσθαι IOS. *A1*18.227 *a se desfăta*: ἀπολαύσματος ὀρέξει PLUT. *M.*460c *poftă de plăcere*: PLUT. *Aem.*28.9.

[ἀπολαύω]

ἀπολαυστικός, ἡ, ὄν *adj.* **I** dedat plăcerii: τὸν βίον ἀγαπῶσι τὸν ἀπολαυστικόν ARSTT. *EN*1095b17 *îndrăgesc o viață dedată plăcerii*: PLUT. *M.*8a. **II** care produce plăcere, ales: οἶνος ... ~ PLB. 12.2.7 *vin ales*.

[ἀπολαύω]

ἀπολαυστικῶς, *adv.* în desfătare: ARSTT. *Pol.*1312b24.

[ἀπολαυστικός]

ἀπολαυστός, ὄν *adj.vb.* de care te poți desfăta: ἀπολαυστὸν ὁ πλοῦτός ἐστι PLUT. *Comp.Arist.Cat.Ma.*4.4 *hogăria este un lucru de care te poți desfăta*.

[ἀπολαύω]

ἀπο-λάω, *vb.* [viit. ἀπολαύσομαι (tard. ἀπολεύσω), aor. ἀπέλαυσα, *pf.* ἀπολέλαυκα, *pas.* part. *pf.* ἀπολελευσμένος] **I** a se bucura de, a obține un profit de pe urma, a se folosi de: (+ gen.) τῆς γῆς ~ THUC. 7.27 *a trage profit de pe urma rămăntului*: τῶν καλῶν μὲν ὅστις ~ θέλει EUR. *HF*1224 *cel ce vrea să se bucure de situația [sa] bună*.

II (iron.) a se bucura de, *ext.* avea parte de, a se alege cu, a suferi de pe urma: ἦς ἀπολαύων Ἄϊδην χθόνιον καταβήσῃ EUR. *Andr.*543 *bucurându-te de ea vei coborî în Hades*: ἀπέλαυσα κἀγὼ δὴ τι τῶν κείνης γάμων EUR. *IT*526 *am suferit și eu de pe urma iubirilor ei*: ἀπ' ἄλλου ὀφθαλμίας ἀπολελευκός PLAT. *Phdr.*255d *s-a pricopsit cu o boală de ochi de la altul*. **III** a profita de, a abuza de (+ gen.): τῆς σιωπῆς ἀπολαύων DEM. 21. 203 *profitând de tăcere* (*voastră*). **IV** a lua în răs, a-și bate joc de (+ gen.): ἱκανῶς δ' ἀπολαύσασά μου PLUT. *M.*587f *luându-mă destul în răs*: LYS. 6.38.

[ἀπό, cf. lat. *lucrum*]

ἀπο-λεαίνω, *vb.* a șlefui, a lustrui: (fig.) τὰς περιόδους ἀπολεαίνων PLUT. *M.350e șlefui-ind fraze*; PLUT. *M.384a*.

[ἀπό, λεαίνω]

ἀπο-λέγω, *vb.* [αογ. ἀπέλεξα] **I** a alege, a selecta: ἀπολέξας τριακοσίους τοῦ στρατοῦ THUC. 4.70 *alegând trei sute (de soldați) din armată*; ἰππόται ... ἀπολελεγμένοι HDT. 7.40 *călăreți aleși*; HDT. 3.14, AR. *V.580*. **II** a îndepărta, a smulge: τοὺς τριβόλους ἀπολέξει AR. *Lys.576 a smulge spinii*. **III** a renunța, a abandona, a refuza, a respinge, a se orpune: τὸ χορηγεῖν ἀπολέγει PLB. 2.63.1 *refuză să-i acorde sprijin material*; οὐδὲ πόνον ἀπολεγομένοις PLUT. *Oth.6.2 fărǎ să se dea înapoi de la nici un efort*; (med.) ἀπελέγετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ LXX *Iona4.8 renunța la sufletul lui*.

[ἀπό, λέγω]

ἀπο-λείβω, *vb.* **I** (*act.*) a face o libație: HES. *Th.793*. **II** (*med.*) a se scurge: ἀπολείβεται ... ἔλαιον OD. 7.107 *se scurge uleiul*; HES. *Sc.268*.

[ἀπό, λείβω]

ἀπολειπτέον, *adj.vb.* trebuie abandonat, trebuie să rămână în urmă: MEN. *Fr.2*, XEN. *Oec.7.38*, PLUT. *M.948a*.

[ἀπολείπω]

ἀπο-λείπω, *vb.* **I** (*tranz.*) **I** a lăsa, a părăsi: μέλισσαι ... οὐδ' ἀπολείπουσιν κοῖλον δόμον IL. 12.169 *albinele nu-și lasă casa scobită*; (+ ac. pers.) ἐμὲ μὲν ὁ πολὺς ἀπολέλοιπεν ἤδη βίωτος ἀνέλπιστος SOPH. *El.185 cea mai mare parte din viață m-a părăsīt*; (+ ac. abstr.) ἀπόλειπε ἀμαρτίας LXX *Sir.17.25 părăsește păcatele*. **2** a lăsa în urmă, a întrece: ἀπέλιπεν ... τῷ ἵππῳ τοὺς ἄλλους ἵππους XEN. *Cyr.8.3.25 a întrecut cu calul pe ceilalți călăreți*; (fig.) ISOC. 4.50. **3** a omite: ἄλλα τοιαῦτα ... τῆς κατηγορίας ἀπολείπεις PLAT. *R.420a omiți din acuzație altele de felul acesta*. **4** (despre sprățiu) a lăsa între / la mijloc: μεταίχμιον ... ἀπολιπόντες HDT. 6.77 *lăsând între ei o bucată de rămâni*. **5** a lipsi: μέγαθος ἀπό τεσσέρων πῆχεων ἀπολείπουσα τρεῖς δακτύλους HDT. 1.60 *în înălțime de patru coți fărǎ trei degete*; οὐδὲν ἀπολείποντες προθυμίας ... ἀποστήσαι τὰς πόλεις THUC. 8.22 *fărǎ să le lipsească însuflețirea de a răscula cetățile*; βραχὺ ἀπέλιπον + inf. THUC. 7.70 *a fost cât pe ce să ...*. **6** a per-

mite: XEN. *Oec.1.22*. **II** (*intrans.*) **I** a rămâne înapoi, *fig.* a fi inferior: XEN. *Cyr.1.4.20*, (fig.) τὴν ἐν ἅπασι τούτοις ἀπολελειμμένην ISOC. 12.61 (*cetate*) *rămasă în urmă în toate privințele*; PLAT. *Th.192d*. **2** a fi lipsit de, a duce lipsă de, a pierde: τῆς ἀληθείης ἀπολελειμμένοι HDT. 2.106 *sunt departe de adevăr*; οὐκ ἀπολείπονται τῶν καιρῶν ISOC. 3.19 *nu pierd nici o ocazie*; EUR. *HF440*. **3** a înceta (să vorbești): PLAT. *Grg.497c*. **4** a înceta, a scădea, a fi diminuat: καρπὸς ἀπόλλυται οὐδ' ἀπολείπει χεῖματος OD. 7.117 *rodul nu se strică, nici nu încetează iarna*; (despre Nil) HDT. 2.14, (despre lună) ARSTT. *APr.Po.98a33*.

[ἀπό, λείπω]

ἀπο-λείχω, *vb.* a linge: (+ gen.) τρεῖς δ' ἀπέλειξε φόνου A.RH. 4.478 *de trei ori a lins sângele*.

[ἀπό, λείχω]

ἀπόλειψις, *εως*, ἡ *subst.* **I** părăsire, plecarea, (milit.) dezertare, abandonare: (+ gen. obiectiv) ἐν τῇ ἀπολείψει τοῦ στρατοπέδου THUC. 7.75 *în timpul părăsirii taberei*; (+ gen. subiectiv) XEN. *HG4.1.28*, (părăsire a soțului de către soție) DEM. 30.15. **II** scădere, încetare, dispariție: (despre căldură) ARSTT. *Mete.346b30*, (despre lună) ARSTT. *GA767a5*, (despre râuri) ARSTT. *Mete.351a21*.

[ἀπολείπω]

ἀπόλεκτος, *ov adj.* ales: (despre soldați) THUC. 6.68, XEN. *An.2.3.15*, (*subst.*) ἵππέων ἀπόλεκτοι PLB. 6.31.2 *elita cavalerilor*.

[ἀπολέγω]

ἀπολέλαμμα, (*ion.*) *ind. pf.* de la ἀπολαμβάνω

ἀ-πολέμητος, *ov adj.* ferit de război: PLB. 3.90.7, ~ ἡμῖν ἢ τοῦ πατρὸς ἀρχῆ LUC. *Dlud.12 regatul tatălui meu este ferit de război*; APP. *Mith.344*.

[ἀ-, πολεμέω]

ἀ-πόλεμος, *ov adj.* {ep. ἀπτόλεμος II., Eur., Xen.} **I** (despre pers.) care nu ia parte la război, *ext. peior.* nevolnic: ἀπολέμῳ χειρὶ EUR. *Hec.1034 cu o mână care nu lupă (= de femeie)*. **II** (despre lucruri, nerăzboinic, liniștit: Pl. *P.5.66*, ἀπολέμοισι ... βάκτροις EUR. *Ion.217 cu băte nerăzboinice*; ἀπόλεμον ... γῆρας PLUT. *Comp.Cim.Luc.1.7 bătrânețe*

departe de război. III de neînvinc, de nebiruit: AESCH. *Ag.*769, id. *Ch.*55. *IV* care nu e război: ~ ὁ πόλεμος *război nerăzboi* (sc. *în care nu ai victorie*); (despre un muritor împotriva unui zeu) AESCH. *Pr.*904, (despre un tată împotriva fiilor) EUR. *HF*1133.

[πόλεμος]

ὑπολέμωσ, *adv.* fără o pornire războinică: ~ ἴσχοντες PLAT. *Plt.*307e *actionând fără o pornire războinică*; PLUT. *Phil.*18.1, id. *Flam.*18.1.

[ὑπόλεμος]

ὑπο-λεπτύνω, *vb.* **I** a înlătura: (pas.) ὑπολεπτυνθέντος ... τοῦ πικροῦ PLAT. *Ti.*83b *partea amară fiind înlăturată. II* a reduce: (act.) τὸ θερμόν ~ PLUT. *M.*695e *febra scade*.

[ὑπό, λεπτύνω]

ὑπο-λέπω, *vb.* **I** a tăia, a ciunti: (ep. inf.) ἀπολεψέμεν οὖατα IL.21.455 *a ciunti urechile. II* a lua pielea / învelișul: (prin lovire) EUR. *Cyc.*237, (despre un ou) AR. *Av.*673.

[ὑπό, λέπω]

ὑπολέσκετο, *ind. aor. med. iter.* de la ἀπόλλυμι: OD. 11.586.

ὑπο-λευκαίνω, *vb.* a înălbi: κόνιν ... ἀπολευκαίνουσιν τὸν ἀέρα PLUT. *Eum.* 16.10 *praf care înălbește aerul*; (med.) AR. *Fr.*350.6, PLUT. *M.*590f.

[ὑπό, λευκαίνω]

ὑπο-λήγω, *vb.* **I** (*intrans.*) **I** a înceta, a se stinge, a se termina: ἀνδρῶν γενεὴ ἢ μὲν φύει ἢ δ' ἀπολήγει IL. 6.149 *neamul oamenilor, unul se naște, altul se stinge*; ἀπολήγουσ' ἄνεμοι THEOC. 22.19 *vânturile se potolesc*; LXX *Dan.*5.26-28. **2** a pune capăt, a înceta: (+ part.) οὐδ' ἀπολήγει χαλκῶ δηϊῶων IL. 17.565 *nu încetează să omoare cu arma*; (+ gen.) οὐκ ἀπολήγει ἀλκῆς IL. 21.577 *nu-i slăbește forța*; PLAT. *R.*490b. **II** (*trans.*) a oprî: ἀήτας ... πάντας ἀπολλήξειεν A.RH. 4.767 *de-ar oprî toate vânturile*.

[ὑπό, λήγω]

ὑπο-ληρέω-ῶ, *vb.* **I** a trāncăni: ἀπελήρησέ τι DEM. 19.182 *a trāncănit ceva. II* a depăși în flecăreală: PLB. 34.6.15.

[ὑπό, ληρέω]

ἀπόληψις, *εως, ἡ subst.* interceptare, tăiere a drumului: ἀπολήψεως τῶν ὀπλιτῶν THUC. 7.54 *interceptarea hopliților*.

[ἀπολαμβάνω]

ὑπο-λιβάζω, *vb.* a-și strānge catrafusele, a se cărābāni: AR. *Av.*1467.

[ὑπό, λιβάζω]

ὑπο-λιγαίνω, *vb.* a țipa, a scoate un sunet ascuțit: (despre pers.) AR. *Ach.*968. (despre un instrument) PLUT. *M.*713a.

[ὑπό, λιγαίνω]

ὑπο-λιθόω-ῶ, *vb.* a împietri, a pietrifica, a încremeni: τὸ θερμόν ὑπολιθοῖ ARSTT. *Pr.* 937a17 *căldura transformă în piatră*; μεγέθει βραχίονός σου ὑπολιθωθήτωσαν LXX *Ex.*15.16 *să încremenească de mărăția brațului tău*; CALL. *Fr.*407.

[ὑπό, λιθόω]

ὑπολιθωσις, *εως, ἡ subst.* pietrificare: ARSTT. *Fr.*145.12.

[ὑπολιθόω]

ὑπο-λιμπάνω, *vb.* {eol. ὑπυλιμπάνω Sapph.} (= ἀπολείπω) a părăsi, a lāsa: σ' ἀέκοισ' ὑπυλιμπάνω SAPPH. 94.5 *te părăsesc fără să vreau*; LUC. *Icar.*7.

[ὑπό, λιμπάνω]

ὑπο-πολιόρητος, *ον adj.* de necucerit: PLUT. *M.*1057e.

[πολιορκέω]

ὑπο-πολις, *adj.* {gen. -ίδος, pl. -ίδες} {ion. dat. sg. ἀπόλι Hdt.} **I** fără cetate sau patrie: HDT. 7.104, SOPH. *Ph.*1018, EUR. *Med.*255, id. *Tr.*1186. **II** pribeag, exilat: κάθηκας ὑπολιν SOPH. *OC*1357 *m-ai făcut pribeag*; DEM. 57.70. **III** lipsit de cetățeni: (despre o țară) PLUT. *Tim.*1.3. **IV** lipsit de constituție: PLAT. *Lg.*766d. **V** care nu este cetate: (despre Troia) μεγαλόπολις ~ ὄλωλεν EUR. *Tr.*1293 *marea cetate a pierit [și a ajuns] neceate*; AESCH. *Eu.*457.

[ὑ-, πόλις]

ὑπο-ολισθάνω, *tard. ὑποολισθαίνω, vb.* {aor. ἀπόλισθον} **I** a aluneca: ὅπως ἂν ἀπολισθάνοι ... ἡ χεῖρ THUC. 7.65 *ca să alunece gheara*: (com.) κοῦκ ἂν ἀπολίσθοι τρέχοντος AR. *Lys.*678 *nu ar aluneca (din șa) nici în galop*; ARSTT. *HA*583a17, IOS. *BI*5.239, LUC. *DMar.*15.2. **II** a scăpa de: (+ gen.) ἀπολίσθανε τοῦ Σωκράτους PLUT. *Alc.*6.1 *ii scăpa (printre mâini) lui Socrate. III* (fig.) ἀπολίσθαίνουσι τοῦ ρ PLUT. *M.*277d *celor ce le scapă pronunțarea corectă a lui „r”*.

[ὑπό, ὀλισθάνω]

ὑπο-λιταργίζω, *vb.* {att. viit. -ιῶ} a se cărābāni, a o șterge: οὐκουν ... ἀπολιταργιῆς ἀπὸ τῆς θύρας; AR. *Nu.*1253 *n-o vei șterge din fața usii?*

[ὑπό, λιταργίζω]

ἀ-πολίτευτος, ον [τ] *adj.* I lipsit de organizare politică: ἔθνη ... ἀπολίτευτα ARSTT. *Pol.*1327b26 *populații lipsite de organizare politică.* II departe de viața politică / publică: ἀπολίτευτον γῆρας PLUT. *Comp. Cim.Luc.*1.7 *bătrânețe departe de viața publică:* (despre moarte) PLUT. *Lyc.*29.5. (despre viață) PLUT. *M.*1098d. III (despre pers.) nefăcut pentru viața politică: PLUT. *Mar.*31.3. IV nepopular: PLUT. *Crass.*12.3. id. *M.*1034b.

[ἀ-, πολιτεύω]

ἀπο-λιχμάομαι, *vb.* a linge: αἷμ' ἀπολιχμῶσονται IL. 21.123 *vor linge sângele.*

[ἀπό, λιχμάω]

ἀπ-όλλυμι și **ἀπολλύω**, *vb.* [imprf. ἀπόλλυν, viit. ἀπολέσω, aor.1 tranz. ἀπόλεσα, aor.2 med. intrans. ἀπωλόμην, pf. tranz. ἀπολώλεκα, pf. intrans. ἀπόλωλα] {ερ. imprf. iter. 3sg. ἀπολέσκετ' Od. 11.586, viit. ἀπολέσσω freqv. cu tmeză; ion. viit. ἀπολέω Hdt.; att. viit. ἀπολώ; pf. barbar ἀπόλωλο Ar. *Th.*1212} I (*tranz.*) (prez. și viit. act., aor. în -σα și pf. în -κα) a da pierzării, a distruge, a nimici: (despre pers. și lucruri) ἀπόλεσεν Ἴλιον IL. 5.648 *a dat pierzării Troia;* μ' ἀπόλεσεν τῆ δαδὶ παίων AR. *V.*1389 *m-a omorât lovindu-mă cu torța;* (fig.) με λόγοις ἀπόλλυς SOPH. *El.*1360 *mă nimiceai cu vorbele.* II (*intrans.*) (prez. și viit. med., aor.2 med., pf. radical) I (despre animate) a muri, a pieri: μῆ ... ἀκλειῶς ἀπολοίμην IL. 22.304 *să nu pier fără slavă;* ἀπόλωλα SOPH. *Ph.*745 *sunt pierdut;* (freqv. injur.) νῆ Δί' ἀπολοίμην AR. *Lys.*933 *pe Zeus, de-aș muri!* 2 (despre lucruri și abstr.) a fi distrus, a se pierde: ὕδωρ ἀπολέσκετ' OD. 11.586 *apa dispărea;* γέλως ... ἀπόλωλεν XEN. *Smp.*1.15 *a pierit răsul.*

[ἀπό, ὄλλυμι]

ἀπόλλω, *vb.* v. ἀπόλλυμι: LXX 4Mac.6.14. **Ἀπόλλων**, ωνος, ὁ [ᾶ] *subst.* [voc. Ἄπολλον Od., Aesch., ac. Ἀπόλλω Soph.] Apollon, zeu, fiul al lui Zeus și al lui Leto: IL. 1.182, Pl. 4.87, Hdt. 4.155 ș.a.

ἀπολογέομαι-οὔμαι, *vb.* [viit. ἀπολογέομαι, aor. ἀπελογισάμην, pf. ἀπολελόγημαι] {ion. imprf. 3sg. ἀπελογέετο Hdt.} a se apăra, a vorbi în apăra: (freqv. + prep.) (πρὸς τινα / τι „a se apăra înaintea cuiva / față de ceva”) πρὸς ὑμᾶς ἀπολογήσασθαι PLAT. *Phd.*63b *a se apăra înaintea voastră;*

πρὸς τὰ κατηγορημένα μηδὲν ~ LYS. 12.38 *a nu se apăra în fața acuzațiilor:* (ὑπὲρ + gen. „a se apăra pentru / față de”) ὑπὲρ ἑμαυτοῦ ~ PLAT. *Ap.*30d *a se apăra pentru propria persoană;* ~ ὑπὲρ τῆς ἀδικίας PLAT. *Grg.*480b *a se apăra de acuzația de nedreptate;* EUR. *Ba.*41, (περί + gen. „a se apăra în legătură cu”) PLUT. *Mar.*25.8, (tard. + dat.) ἀπολογουμένου ... ταῖς ... κατηγορίας PLUT. *Them.*23.4 *apărăndu-se de acuzații:* (+ ac.) θανάτου δίκην ἀπολογησάμενος THUC. 8.68 *apărăndu-se în fața condamnării la moarte;* τὰς διαβολὰς ... ἀπολογήσεται THUC. 8.109 *va respinge învinuirile;* (part. subst.) δάκνων ... τὸν ἀπολογοῦμενον AR. *V.*778 *mușcându-l pe apărător.*

[ἀπόλογος]

ἀπολόγημα, ατος, τὸ *subst.* I apăra, justifica: PLAT. *Cra.*436c, PLUT. *M.*316c. II temeii de apăra, pledoarie: ὑπὲρ τῆς πόλεως ~ PLUT. *Cim.*1.5 *pledoarie pentru cetate;* LXX *Ier.*20.12.

[ἀπολογέομαι]

ἀπολογητέον, *adj.vb.* trebuie apărat: PLAT. *Ap.*18e, id. *Ep.*318e.

[ἀπολογέομαι]

ἀπολογητικός, ῆ, ὄν *adj.* de apăra, apologetic: ARSTT. *Div.*11col2.9.

[ἀπολογέομαι]

ἀπολογία, ας, ἡ *subst.* I apăra, discurs de apăra: THUC. 3.61, PLAT. *Ap.*24b, τὴν ἀπολογίαὶν ποιήσασθαι ISOC. 11.9 *a se apăra.* II răspuns, justifica: ἔτοιμοι αἶε πρὸς ἀπολογίαὶν NT *1Pt.*3.15 *pregătiți mereu pentru răspuns.*

[ἀπόλογος]

ἀπολογίζομαι, *vb.* [viit. ἀπολογοῦμαι, aor. ἀπελογισάμην, pf. ἀπολελόγημαι] I a ține socoteala, fig. a da socoteală, a explica: ἀπελογίζετο κατ' ἐνιαυτόν XEN. *HG6.*1.3 *ține socoteala pentru un an;* (+ ac.) ἀπολογιζόμενοι τὴν ... ἀπορίαὶν PLB. 5.26.2 *explicând dificultatea;* (+ ὡς) PLB. 4.25.4. II a socoti, a calcula: (εις + ac.) εἰς ἐνιαυτόν ἀπολελογισμένα XEN. *Oec.*9.8 [*provizii*] *socotite pentru un an;* ταῦτα σύμπαντα εἰς τὸ πέρας ἀπολογιζόμενοι PLAT. *Phlb.*25b *toate acestea socotite (asociate) cu limita;* (+ ac. și inf.) DEM. 19.20.

[ἀπόλογος]

ἀπολογισμός, οὔ, ὁ *subst.* I dare de seamă: ἐν τῷ τῆς στρατηγίας ἀπολογισμῷ PLUT. *Per.*23.1 *în darea de seamă despre felul în*

care a condus; PLB. 6.2.2, IOS. A/16.63. **II** ex-rupere de motive, *pl.* argumente, dovezi: ἀπολογισμοὺς ποιησάμενος PLB. 4.85.3 *ofe-rind argumente*; φερόντων ἀπολογισμοὺς ἐναργεῖς PLB. 4.14.2 *aducând dovezi clare*. **III** apărare, justificare: ἀπολογισμὸν ... τῶν πράξεων PLUT. *Sull.*34.2 *justificare a faptelor*. [ἀπολογίζομαι]

ἀπό-λογος, ου, ὁ *subst.* poveste (lungă): ἐν Ἀλκίνου ἀπολόγῳ ARSTT. *Po.*1455a2 *în povestea lui Alkinoos*; PLAT. *R.*614b, PLUT. *M.*1093c.

[ἀπό, λόγος]

ἀπολοιδορέω-ῶ, *vb.* a insulta: PLB. 15.33.4. [ἀπό, λοιδορέω]

ἀπολοιμία, ου *adj.* (dub.) care îndeprătează ciurma: SOPH. *Fr.*1138b.

[ἀπό, λοιμός]

ἀπό-λοιπον, ου, τό *subst.* spațiu liber (al unei clădiri): LXX *Iez.*41.13.

[ἀπολείπω]

ἀπο-λοπίζω, *vb.* a lua pielea: AR. *Fr.*134.

[ἀπό, λοπίζω]

ἀπολοῦμαι, viit. de la ἀπόλλυμι

ἀπόλουσις, εως, ἡ *subst.* purificare: PLAT. *Cra.*405b.

[ἀπολούω]

ἀπο-λούω, *vb.* [impf. 3sg. act. ἀπέλου Ar. *V.*118, part. prez. med. ἀπολούμενος Luc. *Lex.*2] **I** a (se) spăla, a (se) curăța: (act.) (+ ac. dublu) Πάτροκλον λούσειαν ἄπο βρότον IL. 18.345 *să-l spele pe Patroclos de sânge*; νήπιον ... ἀπολοῦσαι PLUT. *Lys.*28.4 *a spăla pruncul*; (med.) ἄλμην ὄμοιῖν ἀπολούσομαι OD. 6.219 *să-mi spăl sarea de pe umeri*; PLUT. *Alex.*20.12. **II** (fig.) a purifica, a curăța: ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας NT *Fr.*22.16 *a curăța păcatele*: LUC. *Cat.*24.

[ἀπό, λούω]

ἀπ-ολοφύρομαι, *vb.* a jeli, a plânge: τοὺς τετελευτηκότας ἀπολοφυράμενοι PLAT. *Mx.*249c *jelindu-i pe cei morți*; THUC. 2.46.

[ἀπό, ὀλοφύρομαι]

ἀπο-λῦμαίνομαι, *vb.* a se curăți, a se purifica: IL. 1.313, A.RH. 4.702.

[ἀπό, λυμαίνομαι]

ἀπολῦμαντήρ, ἦρος, ὁ *subst.* persoană care strică: δαιτῶν ἀπολυμαντήρα OD. 17.220 *stricător de banchete*.

[ἀπολυμαίνομαι]

ἀπόλῦσις, εως, ἡ *subst.* **I** eliberare, anulare: τὴν ἀπόλυσιν τοῦ θανάτου HDT. 6.136 *anularea pedepsei cu moartea*: PLAT. *Cra.*405b,

PLUT. 1045b. **II** ejaculare: ARSTT. *GA* 718a14. **III** plecarea: τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν εἰς τὰ ἴδια LXX 3*Mac.*6.37 *plecareea lor la treburile fiecăroră*: PLB. 1.12.1. **IV** (fig. + gen.) moarte: ἡ τῆς ψυχῆς ~ ARSTT. *Resp.*479a2 *prop. plecarea sufletului*.

[ἀπολύω]

ἀπόλυτος, ου *adj.* **I** eliberat, achitat: PLUT. *M.*426b. **II** încheșat, complet: LUC. *Hist. Consc.*55.

[ἀπολύω]

ἀπο-λυτρόω-ῶ, *vb.* a elibera printr-o răscumpărare: (+ ac. pers.) ἐλεύθερα σώματα ... ἀπολυτρόσαντες PLB. 2.6.6 *eliberând în schimbul răscumpărării oamenii liberi*: MEN. *Mis.*298, LXX *Ex.*21.8, (+ ac. pers. și gen. prețului) PLUT. *M.*343b, DEM. *Ep.*3.6 ș.a.

[ἀπό, λυτρόω]

ἀπολύτρωσις, εως, ἡ *subst.* **I** răscumpărare: PLUT. *Pom.*24.4, LXX *Da.*4.34. **II** răscumpărare, mântuire: NT *Col.*1.14 ș.a.

[ἀπολυτρόω]

ἀπο-λύω, *vb.* **I** (tranz.) **1** a desface: (cu tmeză) ἀπὸ κρήδεμνον ἔλυσε OD. 3.392 *i-a desfăcut pecetea (urciorului)*. **2** a elibera printr-o răscumpărare, ext. a elibera: (+ ac.) IL. 24.115, (+ ac. și gen. prețului) Τιγράνην ... χρημάτων πολλῶν ἀπέλυσεν XEN. *HG*4.8.21 *i-a eliberat pe Tigranes în schimbul unei mari sume de bani*; (frecv. + ac. pers. și gen. abstr.) λόγου δέ σε μακροῦ ἀπολύσω EUR. *Supp.*639 *am să te scutesc de o vorbă prea lungă*. **3** a absolvi, a cruța: (+ ac. și gen.) παῖδας ... ἀπέλυσε τῆς αἰτίας HDT. 9.88 *i-a dezlegat pe copiii de vină*. **4** (milit.) a lăsa la vatră, a concedia, a dizolva: Σπαρτιάτας ἀπέλυσεν οἴκαδε XEN. *HG*6.5.21 *i-a trimis acasă pe spartiați*; AR. *Ach.*1155. **5** (+ ac. fem.) a repudia, a părăsi: ἀπολύσαι τὴν γυναῖκα NT *Mt.*19.3 *a părăsi femeia*; LXX *IEzr.*9.36. **6** a respinge, a respinge (o acuzație) = a se dezvinovăți: ἀπολύσασθαι τὰ κατηγορημένα DEM. 18.4 *a respinge acuzațiile*; PLAT. *Ap.*37b, ὁ ἀπολυόμενος ἔφη HDT. 8.59 *dezvinovățindu-se a spus*. **7** a separa, (pas.) a fi independent: ARSTT. *HA*500b2. **II** (intrans.) **I** a se retrage, a pleca, (fig.) a muri: ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο NT *Fr.*28.25 *neînțelegându-se unii cu alții, au plecat*; (fig.) ἀπελύθη SOPH. *Ant.*1268 *ai plecat (dintre cei vii)*. **2** a se desprinde: οὐ

- ῥαδίως ἀπελύοντο THUC. 1.49 *ni se puteau desprinde ușor*.
[ἀπό, λύω]
- ἀπο-λωβάω-ῶ**, *vb.* a dezonora: (aor. pas.) Αἴας ἀπελωβήθη SOPH. *Ai.*217 *Aias a ajuns de răsul lumii*.
[ἀπό, λωβάομαι]
- ἀπο-λωπίζω**, *vb.* a despuia: SOPH. *Fr.*1021.
[ἀπό, λωπίζω]
- ἀπο-λωτίζω**, *vb.* a smulge, a reteza: κόμας ... ἀπολωτιεῖ EUR. *IA*793 *va smulge pletele*; (fig.) κάπολωτιζήτι νέους EUR. *Supp.*449 *ii retează pe cei tineri*.
[ἀπό, λωτίζομαι]
- ἀπο-λωφάω-ῶ**, *vb.* a potoli, a calma: (cu tmeză) ἀπό δίψαν ... λωφήσομεν A.RH. 4.1418 *vom astâmpăra setea*.
[ἀπό, λωφάω]
- ἀπομαγδάλια**, *ας, ἡ subst.* [var. -ιά, -ιάς] *colocoloș de pâine (cu care mesenii își curățau mâinile și apoi îl aruncau câinilor)*: AR. *Eq.*415, PLUT. *Lyc.*12.5.
[ἀπομάσσω]
- ἀπόμαγμα**, *ατος, τό subst.* *murdărie, deșeu*: SOPH. *Fr.*34.
[ἀπομάσσω]
- ἀπο-μαδάω-ῶ**, *vb.* a cădea: (despre păr) ARSTT. *Mir.*836a1.
[ἀπό, μαδάω]
- ἀπο-μαίνομαι**, *vb.* [aor.2 pas. ἀπεμάνην] **I** *a-și pierde mințile, a înnebuni*: MEN. *Sam.*419. **II** *a-și recăpăta chibzuința*: LUC. *DDeor.*20.1.
[ἀπό, μαίνομαι]
- ἀπομακτέον**, *adj.vb.* *trebuie șters: ~ δέ σουστίν* EUR. *Cyc.*561 *trebuie să te ștergi*:
[ἀπομάσσω]
- ἀπόμακτρον**, *ου, τό subst.* *rămășiță*: AR. *Fr.*712.
[ἀπομάσσω]
- ἀπο-μαλᾶκίζομαι**, *vb.* *a da dovadă de slăbiciune: ἀπομαλακίζεται πρὸς τὴν εἴσοδον τῆς νεοτιᾶς* ARSTT. *HA*613a1 *se lasă greu să intre în cuib: ὕπ' ἐλπίδων τινῶν ἀπομαλακισθεῖς* PLUT. *Aem.*34.4 *slăbit de unele nădejdi*; PLUT. *Lyc.*10.3.
[ἀπό, μαλακίζομαι]
- ἀπο-μαλθακίζομαι**, *vb.* (= ἀπομαλακίζομαι) *a fi curgins de moleșală: ἀπομαλθακισθεῖς a fi curgins de moleșală a dus de răpă expediția*: PLUT. *M.*1097a.
[ἀπό, μαλθακίζω]
- ἀπο-μανθάνω**, *vb.* *a pierde o deprindere, a uita: μὴ ἀπομανθάνωσιν ἃ αὐτοὶ διδάσκουσιν* PLAT. *Pr.*342d *ca să nu uite ceea ce ei îi învață*: XEN. *Cyr.*4.3.14, LUC. *Merc.*Cond.39.
[ἀπό, μανθάνω]
- ἀπο-μαντεύομαι**, *vb.* *a prezice, a prevesti: (+ ac.) ἀπομαντευομένω τὸ μέλλον* PLAT. *R.*516d *cel ce prezice viitorul: (+ ac. dublu)* PLAT. *Sph.*250c, (abs.) PLAT. *Lyc.*216d.
[ἀπό, μαντεύομαι]
- ἀπόμαξις**, *εως, ἡ subst.* *acțiunea de a spăla sau ștergere*: PLUT. *Rom.*21.6.
[ἀπομάσσω]
- ἀπο-μαραίνω**, *vb.* *a slăbi, a păli, a se veșteji: αἱ κατὰ τὸ σῶμα ἡδοναὶ ἀπομαραίνονται* PLAT. *R.*328d *plăcerile pălesc în trup: ἡ ῥητορική ... ἀπομαραίνεται* PLAT. *Th.*177b *retorica se veștejește*: ARSTT. *Mete.*375a15, LUC. *DMeretr.*8.1 *ș.a.*, (euf. pt. „a muri”) XEN. *Ap.*7.
[ἀπό, μαραίνω]
- ἀπο-μαρτύρέω-ῶ**, *vb.* *a depune mărturie*: PLB. 31.10.4, LXX *2Mac.*12.30.
[ἀπό, μαρτυρέω]
- ἀπο-μαρτύρομαι**, [ῶ] *vb.* *a susține cu tărie: (aor.)* PLAT. *Sph.*237a.
[ἀπό, μαρτύρομαι]
- ἀπο-μάσσω**, *vb.* {att. -ττω} **I** *a curăța: (act.) (în ritualuri)* DEM. 18.259, (med.) *σὺ δ' Ἀχιλλεῖον ἀπομάττει* AR. *Eq.*819 *tu îți ștergi mâinile cu prăjituri „Achilleus” (= trăiești în lux)*: (med.) *τὸν κονιορτὸν ... ἀπομασσόμεθα* NT *Lc.*10.11 *curățăm praful*. **II** *a șterge, a usca: ἀπομάξαι δάκρυον* PLUT. *M.*168d *a șterge o lacrimă*: CALL. *Del.*14. **III** *a întipări, a fixa: ἐν τισιν τῶν μαλακῶν σχήματα ~* PLAT. *Ti.*50e *a întipări figură pe suprafețe moi*. **IV** (med.) *a configura, a modela: (fig.) ἀπομάττονται παρ' ἀλλήλων* ARSTT. *EN*1172a13 *se modelează reciproc*: AR. *Ra.*1041. **V** (spec.) *a nivela (grâu)*: (pron.) *μὴ μοι κενεᾶν ἀπομάξης* THEOC. 15.95 *nu-mi nivela o [baniță] goală (= nu face un lucru inutil)*. **VI** (med.) *a imita*: PLUT. 984b.
[ἀπό, μάσσω]
- ἀπο-μαστιγώω-ῶ**, *vb.* *a biciui cu putere: θάλασσαν ἀπεμαστιγώωσε* HDT. 8.109 *a biciuit marea*: HDT. 3.29.
[ἀπό, μαστιγώω]
- ἀπομαστίδιον**, *ου, τό subst.* *copil de țâță, sugar*: EUR. *Hyps.*fr.64.94.
[ἀπό, μαστός]
- ἀπο-ματᾶίζω**, *vb.* *a trage vânturi*: HDT. 2.162.
[ἀπό, ματᾶίζω]

ἀπο-μάχομαι, *vb.* **I** (milit.) **I**. a lupta (de pe o poziție mai înaltă), a se apăra, a opune rezistență: THUC. 1.90, XEN. *An.*6.2.6, PLB. 8.5.6 §.a. **2** a respinge: τὸν βάρβαρον κοινῇ ἀπεμαχέσαντο XEN. *HG*6.5.34 *I-au respins împreună pe barbari*. **II** a se opune (verbal), a argumenta împotriva: λέγων τοιαῦτα ἀπεμάχετο HDT. 1.9 *se împotriva cu astfel de vorbe*; APP. *Syr.*316.

[ἀπό, μάχομαι]

ἀπό-μάχος, *on adj.* incapabil de luptă, scos din luptă: πολλοὶ γάρ ἦσαν οἱ ἀπόμαχοι XEN. 3.4.32 *căci erau mulți [soldați] scoși din luptă*; XEN. *An.*4.1.13, ARR. *Ind.*1.4, id. *Tact.*12.4.

[ἀπό, μάχη]

ἀπο-μεθίημι, *vb.* a abandona: (cu tmeză) ἀπό ψυχὴν μεθέμεν A.RH. 1.280 *a-și da sufletul*.

[ἀπό, μεθίημι]

ἀπο-μειλίσσομαι, *vb.* a îmblânzi, a îmbuna: ἀπεμειλίξατο Κάσσιον IOS. *AI*19.366 *I-a îmbunat pe Cassius*; IOS. *BI*.221.

[ἀπό, μειλίσσω]

ἀπο-μείρομαι, *vb.* a rămâne cu o parte: HES. *Op.*578.

[ἀπό, μείρομαι]

ἀπο-μέμφομαι, *vb.* a reproșa, a învinovăți: κοῦτε τι τήνος ἐμὶν ἀπεμέμψατο THEOC. 2.144 *nimeni nu s-a plâns de mine*; ἀπομέμψεται ἄνθρωπος αὐτὸς ἑαυτῷ LXX *Ion*33.27 *omul își va reproșa*; EUR. *Rh.*900.

[ἀπό, μέμφομαι]

ἀπο-μερίζω, *vb.* **I** a separa: τῆς αὐτοῦ τροφῆς ἀπομερίζων PLUT. *M.*320d *punând deoparte din mâncarea sa*; PLAT. *Plt.*304a. **II** a alege, a selecționa: PLAT. *Lg.*855d, PLB. 10.16.2. **III** a despărți: (+ ac. și dat.) ἀπεμέρισε τῆς δυνάμεως ... τῷ Ἄνωονι πεζοῦς μυρίους PLB. 3.35.5 *a despărțit din armata sa pentru Hannon zece mii de pedestrași*. **IV** a împărți: τοὺς μὲν ... ~ τοὺς δ' PLB. 3.101.9 *a împărți pe unii ... pe alții*.

[ἀπό, μερίζω]

ἀπο-μερμηρίζω, *vb.* a dormi fără grijă: μικρὸν ἀπομερμηρίσαι AR. *V.*5 *a trage un pui de somn lipsit de griji*.

[ἀπό, μερμηρίζω]

ἀπο-μεστόομαι-οὔμαι, *vb.* a fi preaplin: PLAT. *Phdr.*255c.

[ἀπό, μεστόω]

ἀπο-μετρέω-ῶ, *vb.* **I** a măsură: μεδίμνω ἀπομετρήσασθαι <τό> ... ἀργύριον XEN.

*HG*3.2.27 *argintul este măsurat cu banița*; PLB. 6.28.1. **II** a împărți alimente: XEN. *Oec.*10.10, IOS. *AI*2.90.

[ἀπό, μετρέω]

ἀπο-μηκύνω, *vb.* a întinde, a prelungi: ~ λόγον PLAT. *Sph.*217e *a lungi vorba*; APP. *Syr.*41, (abs. „a se explica complicat”) PLAT. *Pri.*336d, (med.) ἡ πρῶρα ... ἀπομηκνυμένη LUC. *Nav.*5 *proră care se întinde*.

[ἀπό, μηκύνω]

ἀπο-μηνίω, *vb.* a fi mâniat: (+ dat.) κεῖτ' ἀπομηνίσας Ἀγαμέμνονι IL. 2.772 *șade mâniat pe Agamemnon*; IL. 19.62, OD. 16.378.

[ἀπό, μηνίω]

ἀπο-μῖμέομαι, *vb.* a imita, a copia, a reproduce: PLAT. *Cri.*107c, XEN. *Mem.*3.10.8, ARSTT. *Ath.*14.4, PLUT. *M.*621c §.a.

[ἀπό, μιμέομαι]

ἀπομίμησις, *εως, ἡ [μί] subst.* imitare: PLUT. *Num.*14.4, id. *M.*293c, IOS. *AI*3.180.

[ἀπομιμέομαι]

ἀπο-μινήσκομαι, *vb.* a-și aminti, *ext.* a fi recunoscător: χάριν ~ *a oferi recunoștință*; HES. *Th.*503, EUR. *Alc.*299, THUC. 1.137, (+ dat.) οἱ ἀπεμνήσαντο IL. 24.428 *și-au amintit de el (= i-au fost recunoscători)*.

[ἀπό, μινήσκω]

ἀπό-μισθος, *on adj.* neplătit, căruia nu i se mai dă solda: XEN. *HG*6.2.16, DEM. 23.154, (fig.) λευκή με θριξ ἀπόμισθον ἐντεῦθεν ποιεῖ; PLUT. *M.*789c *părul alb mă scoate din joc?*

[ἀπό, μισθός]

ἀπο-μισθόω-ῶ, *vb.* **I** a da în arendă, a închiria: τὴν γῆν ... ἀπεμισθωσαν ἐπὶ δέκα ἔτη THUC. 3.68 *au dat pământul în arendă pe zece ani*; LYS. 7.9, PLUT. *M.*287b, (fig.) ὥσπερ ἀπομεμισθωκότες τὰ ὄτα PLAT. *R.*475d *ca și cum și-ar închiria urechile*. **II** a adjuca, a scoate la licitație: ἀπομισθωσάτω + inf. DEM. 43.58 *să scoată la licitație*.

[ἀπόμισθος]

ἀπομνημόνευμα, *ατος, τό subst.* amintire, faptă memorabilă, *pl.* „Memorii”: (titlul unei lucrări de Xen.) βιβλίδιον μικρὸν ἀπομνημονευμάτων PLUT. *Brut.*13.3 *o cârticică de „Memorii”*; PLUT. *Lyc.*19.3.

[ἀπομνημονεύω]

ἀπομνημόνευσις, *εως, ἡ subst.* rememoraire, menționare: (+ gen.) ARSTT. *Top.*164a3, PLUT. *M.*44e.

[ἀπομνημονεύω]

ἀπο-μνημονεύω, *vb.* I a spune din amintire, a povesti, a-și aminti: ἄπαξ ἀκούσας πεντήκοντα ὀνόματα ἀπομνημονεύσω PLAT. *Hr.Ma.*285e (+ adv.) ὀρθῶς ἀπεμνημόνευσας PLAT. *Sph.*241b *ti-ai amintit bine: ἀπομνημονεύεις ὃ φασὶ γενέσθαι τότε* PLAT. *Plt.*268e *ἴτι ἀμίντεσθι ceea ce se spune cā s-a întâmplat atunci*. II a ține minte (= a purta ranchiună): οὐ μεγαλοψύχου τὸ ~ ARSTT. *EN*1125a4 *nu e în firea unui om cu suflet mare să păstreze ranchiună*. III a hotărî spre / în amintire: (+ inf.) τὸντὸ οὖνομα ἀπεμνημόνευσε ... τῷ παιδί θέσθαι HDT. 5.65 *a hotărât ca, spre aducere aminte, să pună copilului același nume*.
[ἀπό, μνημονεύω]
ἀπο-μνησικᾶκέω-ῶ, *vb.* a purta pică: (+ dat.) HDT. 3.49.
[ἀπό, μνησικακέω]
ἀπ-ὀμνῶμι, *vb.* [var. ἀπομνύω Od., Pi.: impf. 3sg. ἀπώμνυ Od.] I a jura că nu, a tăgădui prin jurământ: ἡ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυεν, ὡς ἐκέλευον OD. 10.345 *ea îndată a jurat că nu, așa cum i-am cerut*: (+ ac.) μέγαν ὄρκον ἀπώμνυ OD. 2.377 *a tăgăduit cu greu jurământ*: (ἴτερον, + μῆ) ἀπομνύω μῆ ... ὄρσαι θοάν γλῶσσαν PI. *N.7.70 jur că nu am slobozit limba rapidă*: SOPH. *Ph.*1289, EUR. *Cyc.*266, AR. *Nu.*1232 ș.a. II (med.) a abjura, a abdica: ἀπωμόσατο τὴν ἀρχὴν PLUT. *Cic.*19.3 *a abdicat de la magistratură*: PLUT. *M.*802a.
ἀπό-μοιρα, *ας*, ἡ *subst.* parte, parte cuvenită (= tribut): ἀπομοίρας τῶν λαφύρων IOS. *A16.367 pârți din prăzi*: LXX *Iez.*45.20.
[ἀπό, μοῖρα]
ἀπομοιράομαι-ῶμαι, *vb.* a atribui, a reparați: IOS. *A118.293*.
[ἀπόμοιρα]
ἀπο-μονόομαι-ῶμαι, *vb.* I a exclude, a izola: ἀπομονωθήσονται τῆς ξυμβάσεως THUC. 3.28 *sunt excluși de la înțelegere*: PLAT. *Ti.*60d. II a fi lăsat singur: PLUT. *Phil.*18.11, id. *Nic.*18.2.
[ἀπό, μονόω]
ἀπο-μόργνυμι, *vb.* {ep. act. impf. 3sg. ἀπομόργνυ II.} a șterge, a curăța: αἶμ' ἀπομόργνυ IL. 5.798 *ștergea sângele*: (med.) ἀπομόρξατο δάκρυ IL. 2.269 *și-a șters o lacrimă*: ἀπομόρξατο χερσὶ παρειάς OD. 18.200 *și-a șters cu mâinile obrazii*: (fig. pas.) τὴν ὄργην ἀπομορξοίς AR. *V.*560

după ce mi-am șters mânia: (abs. despre lacrimi) AR. *Ach.*706.
[ἀπό, ὀμόργνυμι]
ἀπό-μορφος, *ον* *adj.* cu formă ciudată: SOPH. *Fr.*1022.
[ἀπό, μορφή]
ἀπό-μουσος, *ον* *adj.* lipsit de darul Muzelor, incult: EUR. *Med.*1089, LUC. *Ind.*9.
[ἀπό, Μοῦσα]
ἀπομούσως, *adv.* fărâ artă: κάρτ' ~ ἦσθα γεγραμμένος AESCH. *Ag.*801 *te-am zugrăvit cu atât de puțină artă*.
[ἀπόμουσος]
ἀπο-μῦθέομαι-οὔμαι, *vb.* a face să-și schimbe gândul: IL. 9.109.
[ἀπό, μῦθέομαι]
ἀπο-μυκτίζω, *vb.* a strâmba din nas (în semn de refuz): (+ ac.) LUC. *DMeretr.*7.3.
[ἀπό, μυκτίζω]
ἀπόμυξις, *εως*, ἡ *subst.* suflare a nasului: PLUT. *M.*1084c.
[ἀπομύσσω]
ἀπο-μύσσω, *vb.* [part. aor. pas. ἀπομυγέντες Luc. *DMort.*16.3] {att. -ττω} I a șterge / a sufla nasul: (act.) οὐκ ἀπομύττει δεόμενον PLAT. *R.*343a *(doica) nu te șterge la nas atunci când ai nevoie*: (med.) ἀπομυξάμενος AR. *Eq.*910 *după ce ți-ai suflat nasul*: ARSTT. *Pr.*897a32, XEN. *Smp.*1.15. II (fig.) a duce de nas, a păcăli: γέρον ἀπεμέμυκτ' MEN. *Fr.*493 *bătrânul este dus de nas*: LUC. *DMort.*16.3.
[ἀπό, μύσσω]
ἀπόν, part. prez. neut. de la ἄπειμι¹
ἀπόναιο, **ἀποναιατο**, (ep.) opt. aor. med. de la ἀπονίναμαι: IL. 24.556, SOPH. *El.*211.
ἀπο-ναίω, *vb.* [doar aor. ἀπένασσα, med. ἀπενάσσατο, pas. ἀπενάσθη] I (intrans.) a-și părăsi patria: Δουλίχιον δ' ἀπενάσσατο πατρί χολοθεῖς IL. 2.629 *a plecat din Doulichion supărat pe tatăl său*: OD. 15.254. II (trans.) a duce cu forța, a obliga să meargă: κούρην ἄψ ἀπονάσσωσιν IL. 16.86 *să-mi aducă îndărăt fecioara*: A.RH. 4.1492. (pas.) ὃ πάτερ, ὃ πόλις, ὢν ἀπενάσθη EUR. *Med.*166 *tată, oraș, de care am fost îndepărtată*: EUR. *IT*175 și 1260.
[ἀπό, ναίω]
ἀπο-ναρκάω-ῶ, *vb.* a fi lipsit de vlagă, toropit: PLUT. *M.*8f.
[ἀπό, ναρκάω]
ἀπονάρκησις, *εως*, ἡ *subst.* moleșală, toropială: (despre membre) PLUT. *M.*652e.
[ἀπονάρκooμαι]

ἀπο-ναρκόομαι-οὔμαι, *subst.* a fī amorṭit, toropit: PLAT. *R.*503d.

[ἀπό, ναρκόω]

ἀπονάρκωσις, εως, ἡ *subst.* moleșeală, tororeală: ARSTT. *Pr.*875b37.

[ἀποναρκόομαι]

ἀπο-νεκρόω-ῶ, *vb.* I a pieri: AESOP. 81.2. II a se descompune: LUC. *VH*2.1.

[ἀπό, νεκρόω]

ἀπονεμητέον, *adj.vb.* trebuie oferit: ARSTT. *EN*1165a18.

[ἀπονέμω]

ἀπονεμητέος, α, ον *adj.vb.* care trebuie oferit: PLUT. *M.*441a, id. *M.*1034c.

[ἀπονέμω]

ἀπο-νέμω, *vb.* I a atribui, a oferi, a aloca: τὸ πρέπον ἑκατέροις ἀπονέμει PLAT. *Lg.*757c *atribuie ceea ce se cuvine fiicăruia; ἀπονέμοντες τιμὴν NT IP*1.3.7 *oferind cinstire; ș.a.* II a împărtași: ταῦτα ... ἀπόνειμον Pl. *I.*2.47 *împărtașește-le pe acestea.* III a împărți, a separa: ἀπονεμηθεῖσαι μόρια PLAT. *Pl.*280d *sunt separate ca părți; (med.)* PLAT. *Sph.*267a.

[ἀπό, νέμω]

ἀπονενοημένως, *adv.* I cu disperare, nebu-nește: XEN. *HG*7.2.8, LUC. *DMor*27.2 ~ βεβιωκότι LUC. *Peregr.*38 *care a dus o viață nebunească.* II cu indiferență: ISOC. 6.75.

[de la part. pf. med. al lui ἀπονοέω]

ἀπο-νέομαι, [în final de vers ἀπονε] *vb.* |nu-mai temă de prez.| a se întoarce: (impf.) προτὶ Ἴλιον ἀπονέοντο IL. 3.313 *se întorceau către Ilion; (conjct.)* OD. 5.27, (frecv. inf.) IL. 14.46.

[ἀπό, νέομαι]

ἀπο-νεοττεύω, *vb.* a părăsi cuibul: ARSTT. *HA*563a3.

[ἀπό, νεοττεύω]

ἀπονέστερος, (comp.) v. ἄπονος: Pl. *O.*2.62.

ἀπο-νεύω, *vb.* I a se înclina, a se îndrepta: δεξιὸς ἀπονεύων PLB. 2.16.4 [*Apeninul*] *se înclină către dreapta; LUC. BisAcc.*9. II (fig.) a înclina, a fi de partea: ἐκ ... λόγων πρὸς τὴν γεωμετρίαν ἀπενεύσαμεν PLAT. *Th.*165a *am abandonat raționamentele pentru geometrie; πρὸς τοὺς Καρχηδονίους ~ PLB.* 3.67.8 *a fi de partea cartaginezilor; ἀπονεύοντα τῇ φύσει* PLUT. *M.*620d *cu o tendință naturală.*

[ἀπό, νέω]

ἀπο-νηόμαι, *vb.* I a stivui: (cu tmeză) ἀπό

δ' εἶματ' ἐπήτριμα νηήσαντο A.RH. 1.364 *și-au pus hainele grămădă.* II a desponăra: (fig.) EUR. *Ion*875.

ἀπονήμενος, **ἀπόνητο**, v. ἀπονίναμαι

ἀπονητί, *adv.* fără trudă / greutate: ~ πόλιν ... περιεβεβλέατο HDT. 6.24 *au pus mâna fără greutate pe oraș; EUR. Ep.Alc.*1.5, LUC. *Rh.Pr.*11 ș.a.

[ἀπόνητος]

ἀ-πόνητος, ον *adj.* nepedepsit: SOPH. *El.*1065.

[ἀ-, πονέω]

ἀπονητότατα, *adv.* (superl.) cu cel mai mic efort: HDT. 2.14, id. 7.234.

[adv. ἀπονήτως < ἀπόνητος]

ἀπο-νήχομαι, *vb.* I a se salva înot: ῥίψας ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν ἀπενήξατο μόλις PLUT. *Caes.*49.7 *aruncându-se în mare abia s-a salvat înot; (+ ac. de direcție)* PLB. 16.3.14, LUC. *Tox.*6. II a scăpa: (+ gen.) IOS. *BI*2.556, PLUT. *M.*476a.

[ἀπό, νήχω]

ἀπονία, ας, ἡ *subst.* I absență a oboselii: ARSTT. *GA*775a37, PLUT. *Rom.*6.5. II lene: ARSTT. *VV*1251a15, XEN. *Cyr.*2.2.25.

[ἀπονος]

ἀπο-νίζω, *vb.* a (se) spăla, a (se) curăța: τὴν ἀπονίζουσα OD. 23.75 *spălând [cicatricea];* PLAT. *Smp.*175a, (med.) ἰδρῶ ... ἀπενίζοντο IL. 10.572 *se spălau de sudoare; (+ ac. de relație)* ἀπενίψατο τὰς χεῖρας NT *Mt.*27.24 *se spăla pe mâini; AR.* *V.*608 ș.a.

[ἀπό, νίζω]

ἀπο-νικάω-ῶ, *vb.* a învinge, a fi mai puternic: τοῦ πάθους ἀπονικῶντος αὐτόν IOS. *AI*15.60 *învingându-l pasiunea; ARSTT. MA*703a27, IOS. *AI*16.395.

[ἀπό, νικάω]

ἀπό-νιμμα, ατος, τό *subst.* apă în care te-ai îmbăiat, apă murdară: PLUT. *Sull.*36.2.

[ἀπονίζω]

ἀπ-ονίναμαι, *vb.* |viit. ἀπονήσομαι, aor. ἀπωνάμην| {ep. aor. R. atem. ἀπόνητο Od., A.Rh., opt. 2sg. ἀπόναιο Pl., inf. ἀπόνασθαι A.Rh., part. ἀπονήμενος Od.} a se bucura (de ceva), a trage folos: (+ gen.) τιμῆς ἀπονήμενος OD. 24.30 *bucurându-se de cinstire; IL.* 17.25, A.RH. 1.88, (abs.) οὐδ' ἀπόνητο OD. 16.120 *dar fără folos.*

[ἀπό, ὀνίνημι]

ἀπόνιπτρον, ον, τό *subst.* apă cu care te-ai spălat, apă murdară: AR. *Ach.*616.

[ἀπονίπτω]

ἀπο-νίπτω, *vb.* (cf. ἀπονίζω) a (se) spăla, a

(se) curăța: (med.) ἀπονιγόμενοι χειρᾶς τε πόδας τε OD. 22.478 *spălându-se pe mâini și pe picioare*: IOS. A112.106. (pas.) AR. V.1217 ș.a.

[ἀπό, νίπτω]

ἀπο-νίσομαι, [ῶ] *vb.* a pleca: A.RH. 3.899.

[ἀπό, νίσομαι]

ἀπο-νοέω-ῶ, *vb.* **I** (med., pas.) **I** a fi cuprins de deznădejde, a fi disperat: ἀνθρώπους ἀπονενοημένους THUC. 7.81 *oameni disperati*: ἀπονοηθέντας διαμάχεσθαι XEN. HG6.4.23 *a lupta cu disperare*: PLB. 16.31.2. **2** a-și ieși din minți: (part. pf.) ἀπονενοημένος ISOC. 8.93 *cel ce și-a pierdut mințile*: DEM. 19.69. **3** a se răscula: LXX 2Mac.13.23. **II** (act.) (tard.) a duce la desperare: IOS. A118.287.

[ἀπό, νοέω]

ἀπόνοια, *ας*, ἡ *subst.* **I** deznădejde, desperare: ἐς ἀπόνοιαν καταστήσαντας THUC. 1.82 *împingându-i la disperare*: (numele unui decret al foceenilor) PLUT. M.244d. **II** sminteală, nebunie: DEM. 18.249, λατρεύοντες εἰς ἀπόνοιαν ἄγουσιν LUC. Nigr.23 *adorându-l îl fac să-și piardă mințile*: LXX Sir.22.13, (pl.) PLB. 1.70.5. **III** îndrăzneală (nebunească): PLB. 2.35.2.

[ἀπονοέω]

ἀ-πνοος, *ον* *adj.* [comp. -ώτερος și -έστερος Pl. O.2.62, superl. -ώτατος] **I** lipsit de efort, trudă sau chin: ἄπνονον δ' ἔλαβον χάσμα Pl. O. 10.22 *ai atins bucuria fără trudă*: πᾶν ἄπνονον δαιμονίων AESCH. Supp.100 *pentru zei orice este netrădnic*: (comp. adv.) ἀπνώτερον τὴν Τροίαν εἶλον THUC. 1.11 *ai capturat fără efort Troia*: (superl.) ἀπνώτατος τῶν θανάτων PLAT. Ti.81e *cel mai lipsit de chin mod de a muri*. **II** care nu trebuie să trudească: (despre cer) ARSTT. Cael.284a15. **III** molatic, leneș: PLAT. R.556b, XEN. HG3.4.19.

[πόνος]

ἀπο-νοστέω-ῶ, *vb.* a se întoarce, a reveni în patrie: ἄψ ἀπονοστήσειν IL. 1.60 *se va întoarce îndărăt*: (+ gen.) ἀπονοστήσας χθονός EUR. IT731 *întorcându-se de pe acest pământ*: HDT. 1.82, ARR. An.7.12.2 ș.a.

[ἀπό, νοστέω]

ἀπονόστησις, *εως*, ἡ *subst.* întoarcere (acasă): ARR. An.7.4.3, id. An.7.12.2.

[ἀπονοστέω]

ἀπο-νόσφι(ν), *adv.* deoparte, aparte: (abs.)

IL. 17.664 ~ τραπεῖσθαι OD. 5.350 *a se întoarce într-o parte*: (+ gen.) OD. 5.113, ~ θεῶν A.RH. 3.9 *departe de zei*.

[ἀπό, νόσφι]

ἀπο-νοσφίζω, *vb.* **I** a lua cu forța, a spolia, a lipsi: (+ ac. pers. și gen.) με κάπονοσφίσας ὀπλων SOPH. Ph.979 *luându-mi cu forța armele*: A.RH. 4.36. **II** a evita, a încerca să scape: ἀπονοσφίζων μαντεῖα SOPH. OT480 *încercând să scape de oracole*.

[ἀπό, νοσφίζω]

ἀπο-νυκτερεύω, *vb.* a petrece noaptea afară: (abs.) PLUT. M.195e. (+ gen.) PLUT. Fab.20.7.

[ἀπό, νυκτερέω]

ἀπονῶχίζω, *vb.* **I** a smulge cu unghiile: AR. Eq.709. **II** a tăia unghiile: MEN. Fr.996.

[ἀπό, ὄνυχίζω]

ἀπόνως, *αὐτ.* *adv.* fără trudă, efort sau chin: ἡμᾶς ~ χειρώσονται THUC. 1122 *ne vor surprinde fără efort*: HDT. 9.2, XEN. Cyr.7.5.74, PLUT. Cic.2.1 ș.a.

[ἄπνοος]

ἀπο-νοτίζω, *vb.* **I** a întoarce spatetele: SOPH. Fr.713. **II** a pune pe fugă: κάπενότιζον φυγήι γυναῖκες EUR. Ba.763 *le-au pus pe fugă pe femei*.

[ἀπό, νοτίζω]

ἀπο-ξάινω, *vb.* a stășia, a jurui: (pas.) ἀπεξάινετο ταῖς μᾶστιξιν τὰς σάρκας LXX 4Mac.6.6 *cărmurile îi erau juruite cu lovituri de bici*.

[ἀπό, ξάινω]

ἀπο-ξενολογέω-ῶ, *vb.* a recruta ca mercenar: IOS. A113.414.

[ἀπό, ξενολογέω]

ἀπό-ξενος, *ον* *adj.* **I** neprimitor: ἐς τὸν ἀπόξενον ... Θρήκιον κλύδωνα SOPH. OT196 *spre talazul neprimitor al Mării Thrace*. **II** alungat, izgonit, surghiunit: (+ gen.) τῆσδε γῆς ~ AESCH. Ch.1042 *alungat de pe acest pământ*: AESCH. Ag.1282, id. Eu.884.

[ἀπό, ξένος]

ἀπο-ξενόω-ῶ, *vb.* **I** (tranz.) a exila, a surghiuni, a alunga, a izgoni: (+ ac. și gen.) ἀποξενώσαντα τῆς πατρίδος ἑαυτὸν PLUT. Alex.69.2 *exilându-se din țară*: LXX 2Mac.5.9, (pas.) LXX Prov.27.8. **II** (intrans.) **I** a trăi departe de patrie: φυγὰς ἀπεξενούτο SOPH. El.777 *a trăi fugăr departe de patrie*: EUR. Hec.1221, (despre serviciul militar în afara țării) ARSTT. Pol.1270a2. **2** a emigra: PLAT. Lg.708b. **3** (fig.) a fi străin față de, a fi indiferent: τῶν

καλλίστων ~ LUC. *Dom.2 a rămâne străin față de cele mai frumoase lucruri. 4 a se deghiza: LXX 3Rg.14.5.*

[ἀπόζενος]

ὑποζένωσις, εως, ἡ *subst.* ședere într-o țară străină: διεμάχεται πρὸς τὴν ὑποζένωσιν PLUT. *M.649e lupta într-o țară străină: PLUT. Pomp.80.3.*

[ἀποζενόω]

ἀπο-ξέω, *vb.* {att. ἀποξῶ} **I** a răzui: ἀποξέων τὸν κηρὸν LUC. *Somn.2 răzuind ceară. II* a reteza: (cu tmeză) ἀπὸ δ' ἔξεσε χεῖρα IL. 5.81 *a retezat brațul.*

[ἀπό, ξέω]

ἀπο-ξηραίνω, *vb.* {viit. ἀποξηρανῶ, aor. ἀπεξηράνω} **I** a usca / a seca complet: (tranz.) τὰ φλέβια ἀποξηραίνει PLAT. *Ti.65d usucă venele; (intrans.) ἀπεξηρασμένου τοῦ ἀρχαίου ῥεέθρου HDT. 1.186 vechea albie secând; (pas.) ἱμάτιον ἀποξηραίνεται PLUT. *M.696d haina este uscată; LXX Is.Nav.4.7, (fig. despre necredincioși) LXX Ps.36.2. II* a trage pe uscat: (despre corăbii) THUC. 7.12.*

[ἀπό, ξηραίνω]

ἀπο-ξυλίζω, *vb.* a îndepărta fibra lemnoasă ARSTT. *Pr.873b4.*

[ἀπό, ξύλον]

ἀπο-ξυλόμαι-οὔμαι, *vb.* a deveni tare ca lemnul: (fig.) MEN. *Dys.534.*

[ἀπό, ξύλον]

ἀπο-ξύνω, [ῦ] *vb.* **I** a ascuți: ἀποξύνουσιν ἐρετμά OD. 6.269 *ascut vasele; OD. 9.326, LUC. DMar.2.2, (med.) PLB. 18.18.14. II a spori, a face mai pătrunzător: φωνὴν ~ PLUT. *TGG2.5 a intensifica vocea; (despre căldură) PLUT. M.695d.**

[ἀπό, ξύνω]

ἀπο-ξυράω-ῶ, *vb.* {var. ἀποξυρέω-ῶ} a rade, a tunde: ἀποξυρώσας τὴν κεφαλὴν HDT. 5.35 *răzând capul; (despre barbă) AR. Th.215, (med.) PLUT. Oth.2.3.*

[ἀπό, ξυράω]

ἀπόξυρος, ον *adj.* ascuțit, abrupt: LUC. *VH2.30, id. Rh.Pr.7.*

[ἀπό, ξυρόν]

ἀπο-ξυστρόομαι-οὔμαι, *vb.* a se toci, a deveni bont: PLB. 2.33.3.

[v. ἀποξύω]

ἀπο-ξύω, [ῦ] *vb.* {part. ἀπεξυσμένος LXX} a îndepărta răzuind, a ciopli: PLUT. *M.913e, (pas.) λίθους ἀπεξυσμένους LXX Lev.14.42 pietre cioplite; (fig.) γῆρας ἀποξύσας IL.*

9.446 *netezind (= îndepărtând) bătrânețea: LUC. Vit.Auct.10.*

[ἀπό, ξύω]

ἀπο-πάλλω, *vb.* **I** a reflecta: ἀπέπαλλεν αὐγὴν IOS. *B15.222 a reflectat o rază. II a sări înapoi, a ricoșa: PLUT. *Alex.35.14. ARSTT. Pr.891a3.**

[ἀπό, πάλλω]

ἀπόπαλις, εως, ἡ *subst.* scuturare violentă: (despre cutremure) ARSTT. *Mu.396a9.*

[ἀποπάλλω]

ἀπο-παπταίνω, *vb.* {ion. viit. 3pl. ἀποπαπτανέουσιν} a privi îndărăt: (pt. a fugi) IL. 14.101.

[ἀπό, παπταίνω]

ἀπο-παρθενόω-ῶ, *vb.* a dezvirgina, a deflora: (+ ac.) LXX *Sir.20.4.*

[ἀπό, παρθένος]

ἀποπάτεω-ῶ, *vb.* a-și ușura pântecul, a defeca: (abs.) AR. *Ec.354, PLUT. M.Fr.98.6, (+ ac.) ἱμονιάν τιν' ἀποπατεῖς AR. Ec.351 τραγί αἶμαρ ὁ δῖταμαι funia; (med.) AR. Pl.1184.*

[ἀπόπατος]

ἀποπάτητέον, *adj.vb.* trebuie ușurat pântecul: AR. *Ec.326.*

[ἀποπατέω]

ἀπό-πάτος, ου, ὁ *subst.* **I** excrement: PLUT. *M.727d, LUC. Trag.168. II latrină: εἰς ἀπόπατον ᾤχετο AR. *Ach.81 se îndreptă spre latrină.**

[ἀπό, πάτος]

ἀπο-παύω, *vb.* **I** (tranz.) a opri, a împiedica: (+ ac.) νῦξ ἀπέπαυσε ... Πηλεΐωνα IL. 18.267 *noaptea l-a oprit pe peleian; (+ ac. și inf.) τὸν ἀναλτον ἀλητεύειν ἀπέπαυσας OD. 18.114 oprindu-l pe cel nesătul să mai umble. II* (intrans.) a înceta, a termina: (+ gen.) τίπτε μάχης ἀποπαύεαι; IL. 16.721 *de ce încetezi lupta; (abs.) τόσσι' εἰπὼν ἀπεπαύσατο THEOC. 1.138 spunând acestea a terminat (de vorbit); ἀπόπαυσον EUR. Fr.118.2 încetează!*

[ἀπό, παύω]

ἀπό-πειρα, ας, ἡ *subst.* încercare, probă: ἀπόπειραν αὐτῶν ποιήσασθαι ... τῆς μάχης HDT. 8.9 *a-i pune la încercare în privința luptei; ναυμαχίας ἀπόπειραν λαμβάνειν THUC. 7.21 să încerce să dea o luptă navală; ἀπόπειραν λαμβάνειν τῆς ἐκάστων προαιρέσεως PLB. 27.4.3 a-și face o idee despre intenția ambelor părți; ARR. An.2.20.4, APP. Syr.34.*

[ἀπό, πείρα]

- ἀπο-πειράζω**, *vb.* **I** a pune la încercare, a dovedi: ARSTT. *Mir.* 831a29. **II** a avea o tentativă (împotriva): (+ gen.) APP. *Pun.* 554. [ἀπό, πειράζω]
- ἀποπειρατέον**, *adj.vb.* trebuie pus la încercare: (+ gen.) ISOC. 9.11. [ἀπο-πειράζω]
- ἀπο-πειράω-ῶ**, [pā] *vb.* |pas. aor. ἀπεπειράθην| {ion. aor. -ήθην} **I** a pune la încercare, *ext.* a ataca: (+ gen.) μηχαναῖς ... ἀποπειράσαι τοῦ παρατειχίσματος THUC. 7.43 *a ataca zidul cu mașini de război:* (med.) τῶν ἐσωτοῦ ἀποπειρώμενος HDT. 7.196 *dorind să-i pună la încercare pe ai săi.* **II** (doar med.-pas.) a încerca, a testa: (+ gen. abstr. sau pers.) τῆς γνώμης ἀποπειρῶ AR. *Nu.* 477 *pune-i la încercare judecata:* ἀποπειρώμενος ἡμῶν PLAT. *Ap.* 27e *pinându-ne la încercare:* (+ ac. de relație) XEN. *Oec.* 19.13. [ἀπόπειρα]
- ἀπο-πέκομαι**, *vb.* a pieptăna: (cu tmeză) ὡς ἀπὸ χαίταν πέζηται CALL. *Lav.Pall.* 32 *ca să pieptăne părul.* [ἀπό, πέκω]
- ἀπο-πελεκάω-ῶ**, *vb.* a tăia (*propr.* cu lovitură de secure): (despre păsări-tâmplar) AR. *An.* 1156. [ἀπό, πελεκάω]
- ἀπο-πεμπτόω-ῶ**, *vb.* a plăti a cincea parte: ἀποπεμπτωσάτωσαν πάντα τὰ γενήματα τῆς γῆς LXX *Gen.* 41.34 *să plătească a cincea parte din toate roadele pământului:* LXX *Gen.* 47.26. [ἀπό, πέμπτος]
- ἀπο-πέμπω**, *vb.* |var. ἀπέμπω Od. 15.83, Sapph. 27.10| {ep. inf. prez. ἀποπεμπέμεν Od.} **I** a trimite, a lăsa să plece: (despre pers.) ἀπέπεμπεν ἀδελφεόν IL. 10.72 *I-a trimis pe frate;* πρέσβεις ~ AR. *Lys.* 1010 *a trimite ambasadori:* (despre lucruri) ~ ἐς Δελφοῦς τὰ χρήματα HDT. 7.166 *a trimite bani la Delphoi.* **II** a alunga: ἀπέπεμπε δόμων βαρέα στενάχοντα OD. 10.76 *m-a alungat din palat printre grele suspine.* **III** (spec.) a repudia, a divorța (de): DEM. 59.52, (med.) HDT. 6.63. **IV** a respinge, a îndepărta: (ἡδονήν) ἀποπεμπόμενοι ARSTT. *EN* 1109b11 *respingând plăcerea:* ἀποπέμπομαι ἔννοχον ὄψιν EUR. *Hec.* 72 *alung din fața ochilor vedenia din noapte.* **V** a emana, a elibera: οὐδὲ πᾶν τὸ ὕδωρ ... ἀποπέμπεσθαι τοῦ Νείλου ὁ ἥλιος HDT. 2.25 *soarele nu eliberează toată apa (absorbită) din Nil.* **VI** a exporta: τὰ πόρρητ' ἀποπέμπει ἐξ Αἰγίνης AR. *Ra.* 362 *exportă mărfuri interzise din Aigine:* (med.) XEN. *Vect.* 1.7. [ἀπό, πέμπω]
- ἀπόπεμψις**, *εως*, ἡ *subst.* **I** trimitere, plecare: ἀπόπεμψιν τῶν κατασκόπων HDT. 7.148 *plecareea iscoadelor.* **II** repudiere, divorț: DEM. 59.59, *Lys.* *Fr.* 370.11. [ἀποπέμπω]
- ἀπο-πενθέω-ῶ**, *vb.* a jeli: PLUT. *Cor.* 39.10. [ἀπό, πενθέω]
- ἀπο-περάω-ῶ**, *vb.* a traversa: PLUT. *Caes.* 22.5, *ARR.* *Bith.* 46. [ἀπό, περάω]
- ἀπο-πέρδω**, *vb.* |viit. ἀποπαρδήσομαι, aor. ἀπέπαρδον; conjct. ἀποπάρδω| a trage vânturi: AR. *Nu.* 293, id. *V.* 394, id. *An.* 792, id. *Ra.* 10 ș.a., (prov.) PLUT. *Ecl.* 29. [ἀπό, πέρδω]
- ἀπο-περκόομαι-οῦμαι**, *vb.* a se colora, a se înnegri: (despre struguri) SOPH. *Fr.* 255. [ἀπό, πέρκος]
- ἀπο-πέτομαι**, *vb.* |viit. 3sg. ἀποπετήσει Ar. *Pax* 1126, aor. 2 3sg. ἀπέπτετο Ar. *An.* 90, inf. ἀποπτάσθαι Hdt. 7.12, part. aor. ἀποπτάμενος Il., Hes. | a-și lua zborul: ὄχρετ' ἀποπτάμενος IL. 2.71 *a plecat luându-și zborul:* AR. *Pax* 1126, ARSTT. *HA* 627b11 ș.a., (fig.) PLUT. *M.* 752f. [ἀπό, πέτομαι]
- ἀπο-πεφασμένος**, *adv.* în mod evident, deschis: DEM. 59.67. [part. pf. med. de la ἀποφαίνω]
- ἀπο-πήγνυμι**, *vb.* a îngheța: (tranz.) ἀποπήγνυσι τάντικνήμια AR. *Ra.* 126 *îngheață și picioarele:* (intrans.) XEN. *An.* 5.8.15, ARSTT. *Mir.* 845a14. [ἀπό, πήγνυμι]
- ἀπο-πηδάω-ῶ**, *vb.* **I** a sări (jos), (spec.) a descăleca: PLAT. *Lg.* 706c, ἀποπηδήσας τοῦ ἵππου PLUT. *Marc.* 7.3 *descălecând de pe cal.* **II** a se îndepărta rapid: οἴχεται ἀποπηδήσας πρὸς ... οἰκέτην PLAT. *Lg.* 720c *pleacă îndepărtându-se către alt sclav:* ὀξέως ἀποπηδῶσιν PLAT. *R.* 613b *pornesc cu iuțea!*: (+ gen. abstr.) ἀποπηδήσαντες ἀπὸ τοῦ λόγου PLAT. *Th.* 164c *îndepărtându-se de la subiect:* (fig.) ἀποπηδήσαντε Σωκράτους XEN. *Mem.* 1.2.16 *îndepărtându-se de Socrate (= nedorind să mai știe*

de el); LXX *Prov.*9.18a, id. *Na.*3.7. **III** a rīcoşa: (despre sunete) ARSTT. *Aud.*803b1.

[ἀπό, τηδᾶω]

ἀποπήδησις, εως, ἡ *subst.* separare: PLUT. *M.*769f, id. *M.*1112c.

[ἀποπηδᾶω]

ἀπο-πιάζω, *vb.* a arăsa: ἀπεπίασεν τὸν πόκον LXX *Jud.*6.38 *a arăsat lăna.*

[ἀπό, πιάζω]

ἀπο-πιέζω, *vb.* a stoarce: ARSTT. *Pr.*889b28.

[ἀπό, πιέζω]

ἀπο-πίμπλημι, *vb.* **I** a completa: (despre bani) HDT. 7.29. **II** a satisface, a sătura, a rotoli: τὰς ἐπιθυμίας ~ PLAT. *Grg.*503c *a sătura dorințele*; βουλόμενοι ἀποπιμπλάναι με PLAT. *Cra.*413b *vrând să-mi satisfacă [curiozitatea]*; ἀποπιμπλησι ... τὸ διψῶδες PLUT. *Cor.*4.1 *ἵσι potolesc setea*. **III** a se îm- plini: (pas., despre un oracol) HDT. 8.96.

[ἀπό, πίμπλημι]

ἀπο-πίνω, [π] *vb.* a bea, a sorbi rână la fund: HDT. 4.70.

[ἀπό, πίνω]

ἀπο-πίπτω, *vb.* {poet. ἀμπ- Aesch. *Ag.*1599; ep. conjct. aor. 3sg. ἀποπέσησιν Od.} **I** a că- dea, a se prăvăli, a se prăbuși: ἀπέπιπτον ἔερσαι IL. 14.351 *cădeau picături*; ἀμπίπτει δ' ἀπὸ σφαγῆν ἔρων AESCH. *Ag.*1599 *se prăbușește vomitând peste măcel*; (+ gen. sau prep.) ἀποπίπτει δὲ τῆς κεφαλῆς ἡ τίαρα PLUT. *Art.*11.4 *tiara îi cade de pe cap*; ἀποπίπτοντας ἀπὸ τῶν φιαλέων στατήρας HDT. 3.130 *stateri care cădeau din talgere*; NT *In.*13.25. **II** a se lăsa pe spate: ὅσπερ ἀπὸ ὕσπληγος ἀναπεσῶν PLAT. *Phdr.*254e (*vizitiu*) *lăsându-se pe spate ca în fața unei stavile*. **III** a sări (jos): ὀρθὸς ἀπέπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν PLB. 35.5.2 *a sărit în picioare pe ră- mânt*; PLB. 11.21.3. **IV** (fig.) a destitui: IOS. *B/I.*527. **V** a nu izbuti, a da greș, a eșua: (+ gen. abstr.) ἀποπεσῶν καὶ ταύτης τῆς ἐπιβολῆς PLB. 2.53.6 *dând greș și în această încercare*; (+ prep.) ἀποπεσάτωσαν ἀπὸ τῶν διαβουλιῶν αὐτῶν LXX *Ps.*5.11 *să dea greș în uneltirile lor*. **VI** a-și pierde culoa- rea, a se ofili: ὡσεὶ λάχανα χλόης ταχὺ ἀποπεσοῦνται LXX *Ps.*36.2 *se vor ofili pre- cum firele de iarbă*.

[ἀπό, πίπτω]

ἀπο-πιστεύω, *vb.* a avea deplină încredere: PLB. 12.26d.4, (+ dat.) PLB. 3.71.2.

[ἀπό, πιστεύω]

ἀπο-πλάζω, *vb.* **I** (despre pers.) a se inde- părta, a rătăci: (+ gen.) ἀπεπλάγθησ ἰσῆς πατρίδος OD. 15.382 *a rătăcit din patria ta*; αὐτὰς μὴ ἀποπλάγθησ THEOC. 15.67 *nu te îndepărta de ea*. **II** (despre lucruri) a sări, a rīcoşa: ἀπὸ θόρηκος ... ἀποπλάγθεις ... ὀϊστός IL. 13.592 *săgeată rīcoșând din pla- toșă*; (fig.) ἀποπλάγξειεν ἀοιδῆς A.RH. 1.1220 (*acestea*) *m-ar îndepărta de cântec*.

[ἀπό, πλάζω]

ἀπο-πλάνάω-ῶ, *vb.* **I** (*intrans.*) a devia, a se abate, a rătăci: μὴ ... τῆς ὑποθέσεως ἀπο- πλανηθῶ ISOC. 7.77 *să nu mă abat de la su- biect*; PLAT. *Sp.*369d, (+ dat.) μὴ ἀποπλανη- θῶσιν ταῖς διανοίαις LXX *2Mac.*2.2 *să nu rătăcească în cugete*; ARSTT. *HA*554b2. **II** (*trans.*) a abate, a rătăci, a înșela: πρὸς τὸ ~ ... τοὺς ἐκλεκτοὺς NT *Mc.*13.22 *pentru a-i rătăci pe cei aleși*; ἀποπλανήσει σε LXX *Sir.*13.6 *te va înșela*; PLB. 3.57.4.

[ἀπό, πλανάω]

ἀποπλάνησις, εως, ἡ [πλᾶ] *subst.* **I** digresi- une, divagare: PLAT. *Plt.*263c, ARSTT. *Rh.*1414b18. **II** rătăcire: πολλὰ εἴωρακα ἐν τῇ ἀποπλανήσει μου LXX *Sir.*34.11 *am vă- zut multe în rătăcirea mea*; (fig.) ἐν τῇ ἀπο- πλανήσει τῆς καρδίας LXX *Deut.*29.18 *în rătăcirea inimii*.

[ἀποπλανάω]

ἀπο-πλάσσομαι, *vb.* **I** a imita: CALL. *Aet.*fr.45. **II** a reprezenta, a înfățișa: τὸν Ὅμηρου Δία Φειδίας ἀποπλάσαιτο PLUT. *Aem.*28.6 *Pheidias l-a reprezentat pe Zeus al lui Homer*.

[ἀπό, πλάσσω]

ἀποπλείω, *v.* ἀποπλέω

ἀποπλευστέον, *adj.vb.* *v.* ἀποπλέω: AR. *Fr.* 142.

ἀπο-πλέω, *vb.* [viit. ἀποπλεύσω, aor. ἀπέ- πλευσα, ἀποπέπλευκα] {ep. ἀποπλείω; aor. 3sg. ἀπέπλω Od. 14.339} **I** a porni pe mare, a ridica ancora: οἴκαδ' ἀποπλείειν IL. 9.685 *porniți pe mare acasă*; HDT. 3.57, THUC. 2.33 *ș.a.* **II** a se întoarce pe mare: (+ adv.) XEN. *HG*2.1.23.

[ἀπό, πλέω]

ἀποπληκτικός, ἡ, ὄν *adj.* apoplectic, parali- tic: ARSTT. *Pr.*874b29, id. *Rh.*1411a21.

[ἀπόπληκτος]

ἀπόπληκτος, ὄν *adj.* **I** (medic.) parali- tic: HDT. 1.167, ~ ... τὰς γνάθους AR. *V.*948 *cu fălcile înțelestate (= mut)*. **II** (fig.) prost, ne- săbuit: MEN. *Asp.*239, DEM. 21.143, ὁ μὲν

νονί ποεῖς ἀπόπληκτόν ἐστιν MEN. *Pe.496 ce faci acum e un lucru nesăbuit. III* incremenit: ~ ὄδ' ἔχη SOPH. *Ph.731 esti asa incremenit.*

[ἀποπλήσσω]

ἀποπληξία, ας, ἡ *subst.* paralizie, apoplexie: PLUT. *M.124d, ARSTT. Pr.905a17.*

[ἀπόπληκτος]

ἀπο-πληρόω-ῶ, *vb.* **I** a umple din nou: (despre o lampă) PLUT. *M.702e. II a împlini, a satisface: οὔτε τὴν ἰδίαν ὀργὴν ἀποπληρῶν τὸ κοινὴ συμφέρον DEM. *Ep.1.10 mi-mi satisfac mânia personală pe interesul comun: PLAT. Ph.286a, id. Phlb.45b, LUC. Apol.15.**

III a celebra: ὅπως γένηται κάποπληρωθῆι τάφος EUR. *Oen.fr.28 ca să se celebreze ritul funerar. IV a lua naștere: ἀποπληροῦται ... ὄχλοκρατία PLB. *6.4.10 ia naștere ohlocrația.**

[ἀπό, πληρόω]

ἀποπλήρωσις, εως, ἡ *subst.* împlinire, satisfacere: ἀποπλήρωσιν ὀρέξεως PLUT. *M.132a împlinirea poftei: PLUT. Them.28.4, id. M.1125a.*

[ἀποπληρόω]

ἀποπληρωτής, οῦ, ὁ *adj.m.* cel care duce la îndeplinire: ἀποπληρωτὴν τῶν αἰρεθέντων PLAT. *R.620e împlinitor al faptelor alese.*

[ἀποπληρόω]

ἀπο-πλήσσομαι, *vb.* **I** (intrans.) a rămâne înnămurit: SOPH. *Ant.1189. II (trans.) a respinge: ARSTT. *Pr.899b24.**

[ἀπό, πλήσσω]

ἀπο-πλίσσομαι, *vb.* [aor. 3sg. ἀπεπλίξατο] a scâra prin fugă: AR. *Ach.218.*

[ἀπό, πλίσσομαι]

ἀπόπλοος, ου, ὁ *subst.* [contr. -πλους] **I** ridicare a ancorei, *ext.* plecarea pe mare: περι ἀποπλόου τοῦ ἐνθεῦτεν HDT. *8.79 despre plecarea pe mare de aici: ἐποίει τὸν ἀπόπλουν PLB. 13.9.5 ridică ancora. II întoarcere pe mare: ARSTT. *Po.1454b2, PLB. 4.58.11, APP. Pun.180.**

[ἀποπλέω]

ἀπο-πλύνω, [ῶ] *vb.* **I** a spăla (complet): PLAT. *Ti.65d, τὰς χεῖρας ~ IOS. A13.114 a se spăla pe mâini: (fig.) ἀπόπλυε ἀπὸ κακίας τὴν καρδίαν σου LXX Ier.4.14 spală-ti inima de răutate. II a dizolva: (pas.) ARSTT. *Sens.443b7.**

[ἀπό, πλύνω]

ἀποπλώω, (ion.) *v.* ἀποπλέω

ἀπο-πνέω, *vb.* {ep. ion. ἀποπνεῖω} **I** (trans.)

I a sufla, a emana, a exala: (despre Chimaira) ἀποπνεύουσα πυρὸς μένος IL. *6.182 suflând ditamai focul: θυμὸν ἀποπνεύων IL. 4.524 dându-și (ultima) suflare: Pl. N.1.47, ἀποπνεύουσαι ... ὄδμῆν OD. 4.406 emanând un miros: (fig.) τὴν δυσμένειαν ... ἀποπνεύοντος PLUT. Them.22.5 emanând ură. 2 a-și da ultima suflare, a muri: LXX *4Mac.15.18. II* (intrans.) **1** a sufla: (despre vânt) HDT. *2.27, ARSTT. Pr.943b4. 2 a emana un miros: ἀγροῖκος ... πονηρὸν ἀποπνεῖ LUC. *DMetetr.7.3 țărâmul miroase urât. 3 a respira: ARSTT. *HA587a5. 4 a se evaporă: ARSTT. *GA735b34.*****

[ἀπό, πνέω]

ἀπο-πνίγω, [ῶ] *vb.* **I** (act., trans.) a strânge de gât, a sugruma, a sufoca: με νῦν ἀποπνίξαι βούλεται AR. *V.1134 vrea acum să mă strângă de gât: LXX Tob.3.8, (despre animale în sacrificii) HDT. 4.60. II* (med., intrans.) a se sufoca, a se îneca: εἰ μὴ με βούλεσθ' ἀποπνιγέμεντα περιδεῖν AR. *Pax10 dacă nu vreți să mă vedeți sufocându-mă: AR. Nu.1504, (în apă) ARSTT. HA592a19, (fig.) ἀποπνιγήση ὑπὸ τοῦ γέλωτος LUC. ITr.31 să se sufocă de râs: ἐφ' οἷς ἔγωγ' ἀποπνίγομαι DEM. 19.199 din aceste motive mă sufoc (de indignare).*

[ἀπό, πνίγω]

ἀποπνοή, ἡς, ἡ *subst.* **I** exhalare: ARSTT. *Pr.863a7. II* briză: ~ θερμαινομένων ARSTT. *Pr.943b12 briză a curenților de aer cald.*

[ἀποπνέω]

ἀπόπνοια, ας, ἡ *subst.* emanație: PLUT. *M.383d.*

[ἀποπνέω]

ἀπο-ποιέω-ῶ, *vb.* a respinge, a lepăda: οὐ μὴ ἀποποιήσῃται τὸν ἄκακον LXX *Iov.8.20 mi-l va lepăda pe cel nevinovat: PLUT. M.385f.*

[ἀπό, ποιέω]

ἀπο-πολεμέω-ῶ, *vb.* a folosi pentru război: PLAT. *Phdr.260b.*

[ἀπό, πολεμέω]

ἀπό-πολις, ι *adj.* [var. ἀπόπολις Soph.: gen. -εως] alungat din cetate, exilat: AESCH. *Ag.1410, SOPH. OT1000, id. OC207.*

[ἀπό, πόλις]

ἀποπομπαῖος, ον *adj.* care trebuie izgonit: (ca trad. a ebr. חַיִּיב) ὁ κληρὸς τοῦ ἀποπομπαίου LXX *Lev.16.10 sorțul celui de izgonit. [ἀποπομπή]*

ἀποπομπή, ἡς, ἡ *subst.* **I** îndepărtare (a unui

rāu), exorcizare: ἀποπομπὰς αὐτῶν ἡμᾶς ποιουμένους ISOC. 5.117 *incercām sã-i îndepãrtãm pe aceștia*; LUC. *Philops.*9. **II** izgonire: LXX *Lev.*16.10. **III** trimitere: LUC. *Alex.*54.

[ἀποπέμπω]

ἀπο-πονέω-ῶ, *vb.* a înceta să suferi: τὰ πλεῖστα γὰρ ἀποπεπόνηκας AR. *Th.*245 *ai terminat cu cele mai multe dintre suferințe.*

[ἀπό, πονέω]

ἀπο-πορεύομαι, *vb.* **I** a pleca, a se îndepărta: XEN. *HG7.*1.29, id. *An.*7.7.8, ARSTT. *Oec.*1350a33. **II** a se întoarce: PLB. 24.7.6.

[ἀπό, πορεύω]

ἀπο-πρῶτιζομαι, *vb.* a vinde: LXX *Tob.*1.7.

[ἀποπιπράσκω]

ἀπο-πρᾶῦνω, *vb.* a potoli: PLUT. *Sert.*25.5.

[ἀπό, πρᾶῦνω]

ἀποπρεσβεία, *ας*, ἡ *subst.* raport al unui ambasador: PLB. 23.9.5, id. 24.10.14.

[ἀποπρεσβεύω]

ἀπο-πρεσβεύω, *vb.* a informa ca ambasador: (+ *ac.*) PLAT. *Lg.*941a, (*abs.*) PLB. 7.2.5, PLUT. *M.*816d.

[ἀπό, πρεσβεύω]

ἀπο-πρίαμαι, [ἰ] *vb.* [doar imper. aor. ἀποπρίω] a cumplăra: AR. *Ra.*1227.

[ἀπό, πρίαμαι]

ἀπο-πρίω¹, *vb.* a reteza, a tăia: HDT. 4.65, μὴ ἀποπρίση τοῖς ὁδοῦσι LUC. *Pisc.*51 *sã nu taie cu dinții*; (*pas.*) PLUT. *M.*924b.

[ἀπό, πρίω]

ἀπο-πρίω², *v.* ἀποπρίαμαι

ἀποπρό, [scris și ἀπό πρό] **I** (*adv.*) departe (în față): ἀπὸ πρό φέρον IL. 16.669 *ducându-l departe*; EUR. *Or.*142-143. **II** (*prep.*) departe de: (+ *gen.*) EUR. *Ph.*1738, id. *Or.*1502 *ș.a.*

ἀπο-προάγω, *vb.* [part. pf. *pas.* ἀποπροηγμένος] a respinge: προηγμένον καὶ ἀποπροηγμένον LUC. *BisAcc.*22 *lucru proprius și respins*; LUC. *Vit.Auct.*21.

[ἀπό, προάγω]

ἀπο-προαιρέω-ῶ, *vb.* a aruca: (*part. aor.* + *gen.*) σίτου ἀποπροελών OD. 17.457 *arucând o bucată de pâine.*

[ἀπό, προαιρέω]

ἀπο-προβάλλω, *vb.* a arunca departe în față: A.RH. 3.1311.

[ἀπό, προβάλλω]

ἀπόπροθε(ν), *adv.* departe în față: μὴ δὴ μοι ~ ἰσχέμεν ἵππους IL. 17.501 *sã nu-mi (ii caii) prea departe în față*; OD. 6.218, SOPH. *Fr.*314, THEOC. 25.252, A.RH. 4.1675.

[ἀποπρό]

ἀπόπροθι, *adv.* departe: μάλα πολλὸν ~ πίονες ἀγροὶ IL. 23.832 *ogoarele mănăoase [sunt] mult mai departe*; OD. 4.811, A.RH. 4.555, φιν ἀπόπροθι μακρὸν ἄυσε CALL. *Hec.fr.*260 *i-a strigat de departe*; (+ *gen.*) HES. *Op.*390.

[ἀποπρό]

ἀποπροθορών, *v.* ἀποπροθρόσκω

ἀπο-προθρόσκω, *vb.* a sări departe de: νηὸς ἀποπροθορών A.RH. 3.1280 *sãrind din corabie.*

[ἀπό, προθρόσκω]

ἀπο-προίημι, *vb.* **I** a trimite înainte: τὸν δὲ τέταρτον ἀποπροέηκε πόλινδε OD. 14.26 *l-a trimis pe al patrulea în cetate*. **II** a da drumul: ἰὸν ἀποπρόιει OD. 22.82 *dã drumul săgeții*. **III** a lăsa să cadă: ἀποπροέηκε χαμάζε OD. 22.327 *a lăsat [rumnalul] sã-i cadã pe jos.*

[ἀπό, προίημι]

ἀπο-προλείπω, *vb.* a lăsa în urmă, a abandona: HES. *Fr.*257.3 τὸν ἄριστον ἀποπρολιπόντες A.RH. 1.1285 *abandonându-l pe cel mai bun*; A.RH. 2.1230.

[ἀπό, προλείπω]

ἀπό-προσθεν, *adv.* departe în față: (+ *gen.*) PLAT. *Epin.*987a, LUC. *Astr.*29.

[ἀπό, πρόσθεν]

ἀπο-προτέμνω, *vb.* a tăia (smulgând): νότου ἀποπροταμών OD. 8.475 *tãind o bucată de spatã.*

[ἀπό, προτέμνω]

ἀποπτάμενος, *part. aor. de la ἀποπέτομαι*

ἀπο-πτεύω, *vb.* a avea vedere: ~ εἰς τὴν θάλασσαν IOS. *A115.*341 *a avea vedere spre mare.*

[ἀποπτος]

ἀπόπτισμα, *ατος*, τό *subst.* rezultat al răzuirii, strujitură: ARSTT. *Mir.*841a16.

[ἀποπτίσσω]

ἀπο-πτοέω-ῶ, *vb.* [var. -πτοιέω] **I** a izgoni: PLUT. *M.*1129e. **II** (*med.*) a se înspăimânta: πολλοὺς ἵππους τῶν ἀπεπτοημένων PLB. 3.53.10 *mulți dintre cai se înspăimântaserã.*

[ἀπό, πτοέω]

ἀπόπτολις, *v.* ἀπόπολις

ἄποπτος¹, *ον* *adj.* ascuns vederii, invizibil, depãrtat: πλεῖστον εἶη τοῦδ' ~ ἄστεως SOPH. *OT762* *sã fie cât mai departe de vederea acestei cetãți*; ἐξ ἀπόπτου PLUT. *Eum.*15.10 *de departe*; SOPH. *Ph.*467, PLAT. *Sp.*369a, AESOP. 1.229 *ș.a.*

[ἀπό, ὄραω]

ἄποπτος², *ον* *adj.* vizibil: μὴ ~ ἔσται ἡ

Κορινθία ARSTT. *Pol.*1274a40 *sā nu fie vizibil pāmântul corintian*; ἐν ἀόπτῳ IOS. *B15.349 intr-un loc vizibil*; ARR. *An.*2.10.3. [ἀπό, ὄραω]

ἀπόπτυστος, ον *adj.* care merită să fie scuipat, *ext.* mârşav, detestabil, dezgustător: SOPH. *OC*1383. (+ dat.) ἀπόπτυστοι θεοῖς AESCH. *Eu.*191 *mârşavi în ochii zeilor*; λείχων τὴν ἀπόπτυστον δρόσον AR. *Eq.*1285 *lingând secreția dezgustătoare*; EUR. *Med.*1373.

[ἀποπτύω]

ἀπο-πτύω, *vb.* I a scuipa: ὄνθον ἀποπτύων IL. 23.781 *scuipând gumoiul*; XEN. *Mem.* 1.2.54, (despre mare) ἀποπτύει δ' ἄλῳς ἄχνην IL. 4.426 *stropind spuma mării*; (aor. ἀπέπτυσσα „am scuipat” = „ferească zeii!”, *frecv.* pentru îndepărtarea unei prevestiri rele) EUR. *Hipp.*614, id. *Hec.*1276. II (fig.) a respinge, a azvârli, a gonî: ἦν χρῆν σ' ἀποπτύσαντα EUR. *Andr.*607 *se civeneia s-o fi gonit*; τόνδ' ἀποπτύσαι πλόκον AESCH. *Ch.*197 *a azvârli această şuviță*; HES. *Op.*726, ἀποπτύεις λόγους ἐμοί AESCH. *Eu.*303 *îmi scuipi cuvintele*; ἀποπτύω τὸ φίλαμα THEOC. 27.5 *scuip sǎrutarea*.

[ἀπό, πτύω]

ἀπόπτωμα, ατος, τό *subst.* cǎdere, *ext.* nenorocire, necaz: PLB. 11.2.6, LXX *Jud.* (B)20.6-10.

[ἀποπίπτω]

ἀπόπτωσις, εως, ἡ *subst.* cǎdere, *ext.* ruină: PLUT. *M.Fr.*31.5.

[ἀποπίπτω]

ἀπο-πυδᾶρίζω, *vb.* a dansa (un tip de dans laconian): (aor.) AR. *Eq.*697.

[ἀπό, πυδᾶρίζω]

ἀπο-πυθάνομαι, *vb.* a cǎuta să afle, a întreba: ἀπεπυθάνετο εἰ HDT. 3.154 *cǎutau să afle dacă ...*; (παρά + gen. „de la”) IOS. *A1*12.215.

[ἀπό, πυθάνομαι]

ἀπο-πυτίζω, *vb.* I a scuipa (cu forță): (+ ac.) ἀποπυτίζει τὴν θάλατταν ARSTT. *HA*527b22 *scuipă ara mării*. II a τᾶσνι: (intrans.) θαῖμα κάποπυτίζει καλῶς AR. *Lys.*205 *și ce frumos τᾶσνεște sǎngele*.

[ἀποπτύω]

ἀπορ-, *v.* ἀπορρ-

ἀπο-οργίζομαι, *vb.* a se mânia: διὰ τὰς ἁμαρτίας ... ἀπόργισται LXX *2Mac.*5.17 *a fi mâniat din pricina păcatelor*; MEN. *Sam.*683.

[ἀπό, οργίζομαι]

ἀ-πόρευτος, ον *adj.* de netrecut, de nestrăbătut: PLUT. *Cam.*26.4, id. *Mar.*39.9.

[ἀ-, πορεύομαι]

ἀπορέω¹, (ion.) *v.* ἀφοράω

ἀπορέω-ῶ², *vb.* [viii. -ήσω, aor. ἠπόρησα, pf. ἠπόρηκα] (propr. *a nu ști pe unde să mergi*) I a se îndoî, a nu ști, a fi nedumerit sau în cumpănă: (+ pron. interog. și relat.) ὅ τι λέξω δ' ἀπορῶ SOPH. *OT*486 *nu știu ce să spun*; ~ ὅπη διέλθωσιν THUC. 1.107 *neștiind pe unde să treacă*; XEN. *HG*5.4.44, (+ prep.) ἐγένετο ἐν τῷ ἀπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τοῦτου NT *Lc.*24.4 *ele erau nedumerite în privința acestuia*; ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν NT *Gal.*4.20 *nu știu ce să cred despre voi*; SOPH. *Tr.*1243, (+ ac.) αἰτίας ~ PLUT. *M.*680d *a nu ști cauzele*; (+ inf.) κρῖναι μέγα πράγμ' ἀπορήσει AR. *V.*590 *nu știe cum să judece o afacere importantă*. II a fi în dificultate, a fi în impas: ~ ἐν τῷ παρόντι καὶ οὐκ ἂν ἔχειν ἀποδοῦναι ISOC. 7.9 *a fi în dificultate în prezent și a nu avea de unde înapoia (banii)*; LXX *Is.*24.19. III (în dialectică) a prezenta o dificultate, a ridica o problemă: ἀπορία ..., ἦν ἀπορεῖς PLAT. *Prt.*324d *problema pe care o pui*; (impers.) ἀπορεῖται *se naște o dificultate (sau se pune întrebarea)*; ARSTT. *EN*1099b9, id. *EE*1228b39, (part. subst.) τὸ ἀπορούμενον = ἀπορηθέν *lucru care ne pune în dificultate*; PLAT. *Sph.*243b, ARSTT. *Cael.*291a8. IV a duce lipsă de: (+ gen.) οὐ ... λόγων ἀπορήσει καὶ μαρτύρων LYS. 7.23 *nu va duce lipsă de argumente și martori*; οὐκ ἀπορήσουσιν ἀφορμῆς ISOC. 10.69 *nu vor duce lipsă de un motiv*; σκύλων οὐκ ἀπορήσει LXX *Prov.*31.11 *nu va duce lipsă de prăzi*; PLB. 3.79.2. V a fi sărac: οὔτε ἀπορεῖ Ἔρωσ ποτὲ οὔτε πλουτεῖ PLAT. *Smp.*203e *Eros nu e nici sărac vreodată, nici bogat*.

[ἄπορος]

ἀπόρημα, ατος, τό *subst.* I dificultate teoretică, problemă, aporie: προυθέμεθα ἀπορήματα PLAT. *Phlb.*36e *dificultățile pe care le punem înainte*; ARSTT. *APr.*Po.71a29, (log. *aporemă*, silogism din care se deduc două propoziții contradictorii) ARSTT. *Top.* 162a17. II nelămurire: PLB. 1.12.6. III dificultate: PLB. 31.13.8.

[ἀπορέω]

ἀπορητέον, *adj.vb.* trebuie pusă problema: PLUT. *Pars.*An.6.

[ἀπορέω]

ἀπορητικός, ἡ, ὄν *adj.* cel ce pune la îndoială, sceptic: PLUT. *Aem.*14.9.

[ἀπορέω]

ἀ-πόρθητος, ὄν *adj.* necucерit, nedistrus: ~ πόλις IL. 12.11 *cetate necucерitā*: AESCH. *Pers.*348, HDT. 6.28, LYS. 33.7 *ς.а.*

[ἀ-, πορθέω]

ἀπ-ορθόω-ῶ, *vb.* a conduce drept, a îndruma: μ' ἀπορθοῖς ὅστε μὴ 'ζαμαρτάνειν EUR. *Supp.*1228 *mā conduci drept pentru a nu greși*: SOPH. *Ant.*636, PLAT. *Lg.*757e.

[ἀπό, ὀρθόω]

ἀπορία, *ας*, ἡ *subst.* {ion. -ίη} I *dificultate de a trece*: οὔτε πεζῆ οὔτε κατὰ θάλατταν ~ XEN. *An.*5.6.10 *nu se putea merge nici pe uscat, nici pe mare*. II *dificultate, impas, cumpănă, lipsă a resurselor, sărăcie*: ἐς ἀπορίην πολλήν ἀπιγμένος HDT. 1.79 *ajuns în mare impas*; ἀπορία ἀπορηθῆσεται ἡ γῆ LXX *Is.*24.19 *pământul va fi la ananghie în sărăcie*. III (în dialectică) *aporie, dificultate logică*: πάντα ταῦτᾶ ἐστι μεστὰ ἀπορίας PLAT. *Sph.*236e *toate acestea sunt pline de dificultăți*; ἀπορίαν λύειν, διαλύειν *a rezolva o dificultate*: ARSTT. *Metaph.*1062b31 *ς.а.* IV (+ gen.) I *neputință*: ἡ ~ τοῦ μὴ ἡσυχάζειν THUC. 2.49 *neputința de a-și găsi liniște*. 2 (frecv.) *nevoie, lipsă*: τῆς τροφῆς ἀπορία THUC. 1.11 *din lipsă de hrană*; ἀπορία λόγων PLAT. *Ap.*38d *din lipsă de argumente*; δι' ἀπορίαν δραχμῆς XEN. *HG2.*3.48 *din cauza nevoii de o drahmă*. 3 *teamă*: ἐν ἀπορία ἦχος θαλάσσης NT *Lc.*21.25 *de teama vuietului mării*. V *renunțare*: (în. op. cu πόρος „dobândire”) PLAT. *Men.*78e. VI (person. „Lipsa”, „Sărăcia”) PLUT. *Them.*21.2.

[ἄπορος]

ἀπορίπτω, *v.* ἀπορρίπτω

ἀπ-ὄρνυμαι, *vb.* a pleca: με ... ἀπορνύμενον Λυκίηθεν IL. 5.105 *pe mine plecat din Lykia*: HES. *Th.*9, A.RH. 1.800, id. 4.631.

[ἀπό, ὄρνυμι]

ἄ-πορος, ὄν *adj.* I *de netrecut, impracticabil*: εἰς ἄπορόν ... κλύδωνα EUR. *Med.*362 *într-o vâltoare fără ieșire*; χωρίον ἄπορον ARR. *An.*4.21.4 *loc impracticabil*; PLAT. *Ti.*25d. II (despre abstr.) *imposibil, fără ieșire, dificil*: ἄπορον χρῆμα EUR. *Or.*70 *situație fără ieșire*; ἄπορα ... πάθη SOPH. *Ph.*854 *suferințe de nesuportat*; (subst.) ἐς ἄπορον ἦκεις EUR. *Hel.*813 *ai ajuns într-o mare în-*

circătură: (ἄπορον / ἄπορα εἶναι / γίνεσθαι + inf. „este imposibil / dificil să”) ἐμοὶ δ' ἄπορα ... εἰπεῖν PI. *O.*1.52 *nu-mi este cu putință să numesc*; ἄπορον ἐγίγνετο περιορμεῖν THUC. 4.26 *era imposibil să se instituie o blocadă*. III (despre pers.) *de care nu te poți apropia, de neînduplecat, neprietenos*: ἀπόροι γε τῶιδε συμπεπλεγμένα ξένων EUR. *Ba.*800 *ținem piept unui străin de neînduplecat*; (despre sciti) ἄμαχοι τε καὶ ἄποροι HDT. 4.46 *de neînving și de care nu te poți apropia*. IV *lipsit de mijloace / de resurse, sărac, nevoiaș*: ἔρημος ~ SOPH. *OC*1735 *părăsită și săracă*; ἐς ἀνθρώπους ἀπόρους THUC. 1.9 *la niște oameni lipsiți de resurse materiale*; ἀποροι καθεστῶτες THUC. 3.53 *fiind strămtorați*; τοὺς ἔχειν τι δοκοῦντας τοῖς ἀπόροις ἐξισώσουσιν ISOC. 8.131 *a-i aduce pe cei ce cred că au ceva la același nivel cu cei nevoiași*; (fig.) ἄπορον ἐπὶ φρόνιμα SOPH. *OT*690 *cu o minte săracă*.

[ἀ-, πόρος]

ἀπ-ορούω, *vb.* [aor. ἀπόρουσα] {poet. aor. ἀπόρουσα} I *a se repezi, a pleca*: ἀπόρουσε λιπὼν ... δίφρον IL. 5.20 *s-a repezit lă-sându-și carul*; IL. 5.297. II *a se trage înapoi*: OD. 22.95. III *a ridica deasupra* (+ gen.): (despre coloane) PI. *Fr. Hymn.*33d.6.

[ἀπό, ὀρούω]

ἀπο-ρραθῶμέω-ῶ, *vb.* I *a renunța de lene*: (+ gen.) XEN. *Mem.*3.7.9. II *a alege calea ușoară, a fi indolent*: PLAT. *R.*449c.

[ἀπό, ραθῶμέω]

ἀπο-ρραίνω, *vb.* *a scoate afară, a expulza*: (+ gen.) τῶν ψῶν ἀπορραίνουσι HDT. 2.93 *lasă icrele*; (+ ac.) ARSTT. *HA*567a32, (abs.) ARSTT. *GA*757a24.

[ἀπό, ραίνω]

ἀπο-ρραῖω, *vb.* *a smulge*: (+ ac. dublu) τὸν ... ἀπορραῖσαι φίλον ἦτορ OD. 16.428 *să-i smulgă inima*; OD. 1.404, (+ ac. pers. și gen. lucrului) μὴ τιν' ἀπορραῖσειν γεράων HES. *Th.*393 *nu i-ar smulge darul de cinste*: AR. *Fr.*3-5.

[ἀπό, ραῖω]

ἀπορραντήριον, ὄν, τό *subst.* *vas pentru apă lustrală*: EUR. *Ion*435.

[ἀπορραίνω]

ἀπο-ρραπίζω, *vb.* *a respinge*: (pas.) ARSTT. *Div. Somn.*464a26.

[ἀπό, ραπίζω]

ἀπο-ρράπτω, *vb.* *a coase din nou*: ἀπορράψας τοῦ λαγοῦ τὴν γαστέρα HDT.

1.123 *cosând din nou burta iepurelui*; PLUT. M.526d, id. M.997a.
 [ἀπό, ῥάπτω]
ἀπο-ρραψωδέω-ῶ, *vb.* a recita ca un rap-
 sod: (part. aor.) XEN. Cyr.3.3.54.
 [ἀπό, ῥαψωδέω]
ἀπο-ρρέζω, *vb.* a jertfi: THEOC. Ep.9.437.15.
 [ἀπό, ῥέζω]
ἀπόρρευσις, *εως*, ἡ *subst.* scurgere: PLUT.
 M.933c.
 [ἀπορρέω]
ἀπο-ρρέω, *vb.* |aor. ἀπέρρευσα, aor.2 intraz.
 ἀπερρύην, part. ἀπορρυσίς| **I** a se scurge, a
 curge: HDT. 2.94, (fig.) ἀπορρεῖ ἐκ τῆς
 γλώττης τὸ μέλι LUC. *Herc.4 ἡ curge miere*
de pe limbă. **II** a emana: φλόγα τῶν σωμα-
 τῶν ἀπορρέουσιν PLAT. *Ti.67c flacără care*
emană din corpuri. **III** a se scutura, a se des-
 prinde, a cădea: (despre fructe) HDT. 1.193,
 ~ τὰ φύλλα DEM. 22.70 *a se scutura frun-*
zele; σάρκες δ' ἀπ' ὀστέων ... ἀπέρρεον
 EUR. *Med.1201 cārmurile se desprindeau de*
pe oase; ἀπορρυσίς τοῦ ἵππου PLUT. M.288a
căzând de pe cal; (fig. despre tinerete) τὸ
 τοι καλὸν ἄνθος ἀπορρεῖ THEOC. 7.121 *ἡ se*
scutură floarea frumoașă. **IV** (despre ab-
 str.) a dispărea, a se pierde: ἀπορρεῖ μνήστις
 SOPH. *Ai.523 dispăre amintirea.* **V** a se des-
 părți: PLAT. *Lg.776a, PLB. 5.26.11.*
 [ἀπό, ῥέω]
ἀπόρρηγμα, *ατος*, τὸ *subst.* fragment: PLUT.
Dio.46.4.
 [ἀπορρήγνυμι]
ἀπο-ρρήγνυμι, *vb.* |impf. ἀπερρήγνυν, viit.
 ἀπορρήξω, aor. ἀπέρρηξα, pf. ἀπέρρωγα| **I**
 (*tranz.*) **I** a frânge, a rupe: δεσμὸν ἀπο-
 ρρήξας IL. 15.264 *rupându-și hamul*; LXX
Lev.13.56, τείχη ἀπορρήξαντες ἀπὸ τῆς ...
πόλεως THUC. 4.69 dărâmând zidurile cetă-
ții; (fig.) πνεῦμ' ἀπέρρηξεν βίου AESCH.
Pers.507 a frânt suflarea vieții (= a murit);
 ἀπέρρηξεν τὴν ψυχὴν LXX *4Mac.9.25 și-a*
frânt (=dat) sufletul; EUR. *Or.864. 2 a se-*
para, a despărți: (+ ac. pers. și gen. separa-
 tiv) ἀπέρρηξεν ἑαυτὸν τοῦ Μαρκέλλου
 PLUT. *Marc.27.1 s-a despărțit de Marcellus*;
 IOS. *AI10.37. 3 a da drumul*: τοσοῦτον
 ἀπέρρηξεν APP. *BC2.81 a dat drumul unei*
asemenea [vorbe]. **II** (*intrans.*) (pf. act. și la
 med.-pas.) **I** a se frânge, a se rupe, a se des-
 prinde: εὐθὺς ἀπορραγὲν ἔφρευγεν THUC.
 5.10 [*aripa armatei*], *după ce s-a desprins.*
a luat-o la fugă. **2** (fig.) a izbucni, a se isca:

πόλεμος ... ἀπερρήγνυτο APP. *Syr.61 răz-*
boiul a izbucni. **3** a se despărți: ἀπορρήξ-
 ουσιν τὰ τέκνα αὐτῶν LXX *Ion39.4 se vor*
despărți [de ele] puii lor. **III** (part. pf.
 ἀπερρωγός) *propr.* care a întrecut orice li-
 mită, *ext. desfrânat*: LUC. *Pseudol.17.*
 [ἀπό, ῥήγνυμι]
ἀπορρηθῆναι, *v.* ἀπεῖπον
ἀπόρρημα, *ατος*, τὸ *subst.* interdicție: PLAT.
Plt.296a.
 [*ἀπεῖρω, *v.* ἀπεῖπον]
ἀπόρρηξις, *εως*, ἡ *subst.* separare: IOS.
AI19.212.
 [ἀπορρήγνυμι]
ἀπόρρησις, *εως*, ἡ *subst.* **I** refuz, renunțare:
 ἀπόρρησιν τῆς μαρτυρίας PLUT. *Mar.5.8 re-*
fuțul de a depune mărturie; PLAT. *R.357a. II*
 interdicție: PLAT. *Sph.258c δίκην τῆς ἀπο-*
ρήσεως IS. 2.29 *acțiune judecătorească im-*
potrivă refuzului; DEM. 33.31. **III** denunțare:
 (despre o înțelegere) PLB. 14.2.14.
 [*ἀπεῖρω, *v.* ἀπεῖπον]
ἀπόρρητος, *ον* *adj.* **I** interzis: ἐξάγων γε
 τὰπόρρηθ' AR. *Eq.282 exportând mărfuri*
interzise. **II** care nu poate fi spus, secret:
 νοσεῖς τι τῶν ἀπορρήτων κακῶν EUR.
Hipp.293 suferi de un rău ce nu poate fi
spus; τὰ ἔπεα ... ἀπόρρητα ποιούμενος
 HDT. 9.45 *ținând în secret cuvintele*;
 (*subst.*) τὰ ἀπόρρητα *secrete*; PLB. 3.20.3,
 ἐν ἀπορρήτῳ / δι' ἀπορρήτων *în taină / în*
secret; PLAT. *Thl.152c, PLUT. Dio.21.3. III*
 (despre lucruri sfinte) *tainic, inefabil, mis-*
terios, esoteric: ἀπόρρητον φλόγα EUR.
IT1331 flacără tainică; (*neut. pl. „miste-*
rii”) AR. *Ec.442. IV* care nu poate fi spus,
 oribil: PLAT. *Lg.854e. V* rușinos, indecent:
 (*neut. pl. despre organele sexuale*) μηρῶν
 εἰς ἀπορρήτους μυχοῦς AR. *Ec.12 în ascun-*
zișurile rușinoase ale coapselor; PLUT.
M.284a. VI (*f. rar*) care nu trebuie spus,
 prostesc: LXX *Sir.13.22.*
 [*ἀπεῖρω, *v.* ἀπεῖπον]
ἀπο-ρριγέω-ῶ, *vb.* |pf. 3pl. ἀπερρίγασι| a se
 codi, a evita: (+ inf.) OD. 2.52.
 [ἀπό, ῥιγέω]
ἀπο-ρριγέω-ῶ, *vb.* a dărdăi: (de frig)
 ARSTT. *Pr.862b38.*
 [ἀπό, ῥιγέω]
ἀπο-ρριπίζω, [πῖ] *vb.* a risipi suflând:
 ARSTT. *Pr.947a21.*
 [ἀπορρίπτω]

ὑπο-ρριπτέω-ῶ, *vb.* a lāsa, a pārāsī: ὑπορριπτούντες ὄν εἰλήφεσαν καρπὸν XEN. HG5.4.42 *pārāsīnd recolta pe care o strānseseră*.

[ὑπό, ρίπτω]

ὑπο-ρρίπτω, *vb.* |viit. ἀπορρίψω, aor. ἀπέρριψα, pf. ἀπέρριφα| {poet. și tard. ἀπορί-} I (*transz.*) I a arunca, a azvârli: κείραι τὴν κεφαλὴν σου καὶ ἀπόρριπτε LXX Jer.7.29 *tunde-ți capul și aruncă [părul]*; APP. BC5.96. 2 (fig. și despre abstr.) a îndepărta, a lepăda, a retrage: μηνιθμόν ἀπορρίψαι IL. 16.282 *a îndepărta mânia; ἀπέρριψας ὀπίσω μου ... τὰς ἁμαρτίας μου* LXX Od.11.17 *ai lepădat în urma mea păcatele mele*. 3 (despre pers.) a alunga: σ' ἀπέρριψ' ἐς δόμους AESCH. Ch.914 *te-am alungat într-o casă; (person.) τήνδ' ἀπορρίψαντες αἰσχρῶς* AR. Pax624 *alungând-o (sc. Pacea) în chip rușinos*. 4 (despre cuvinte) a lansa, a arunca: ἀπορρίψαι ἔπεα ἐς ἄνδρα HDT. 7.13 *a arunca o vorbă hărbatului; Pl. P.6.37, (pas.) AESCH. Supp.484*. II (*intransz.*) (tard.) a se arunca: ἀπορίψαντας πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι NT Fr.27.43 *aruncându-se primii (în apă) să iasă pe uscat*.

[ὑπό, ρίπτω]

ὑπόρριψις, *εως*, ἡ *subst.* aruncare: (despre monede) LUC. Symp.15.

[ὑπορρίπτω]

ὑπορροή, ἡς, ἡ *subst.* I *curgere*, și *roii*: αἵματος ὑπορροαί EUR. Hel.1587 *șiroaie de sânge*. II *exhalare* (despre vapori, miros): ὑπορροὴν ἀφίησι PLUT. Sol.23.8 *degajă un miros*. III *scurgere*: (despre ochi) PLUT. M.53c. IV *emanație*: ~ σώματος ARSTT. deAn.418b15 *emanație a unui corp; τοῦ κάλλους τὴν ὑπορροὴν* PLAT. Phdr.251b *emanația frumuseții*; PLAT. Men.76c.

[ὑπορρέω]

ὑπόρροια, *ας*, ἡ *subst.* I *curent*, *curs* (al râului): ἐμφραχθείσης τῆς ὑπορροίας XEN. HG5.2.5 *cursul (râului) fiind oprit*. II *emanație*, *spec.* *emanație divină*, *revărsare*: ARSTT. Sens.440a16 ~ τῆς τοῦ παντοκράτορος δόξης LXX Inj.7.25 *revărsarea slavei Celui Atotputernic*.

[ὑπορρέω]

ὑπο-ρροιβδέω-ῶ, *vb.* a cărâi, a croneâni: οὐδ' ὄρνις ... ἀπορροιβδεῖ βοάς SOPH. Ant.1021 *nici o pasăre nu croneâne ciripituri*.

[ὑπό, ροιβδέω]

ὑπόρροος-ους, *οον-οον* *adj.* *care se scurge*.

// **ὑπόρροος**, ὁ *subst.* *șuvoi*: κρήνης ~ EUR. Antiof.fr.48.84 *șuvoi al izvorului*.

[ὑπορρέω]

ὑπο-ρρῦπαίνω, *vb.* a murdări, a spurca: (pas.) SOPH. Fr.314.159.

[ὑπό, ρῦπαίνω]

ὑπο-ρρῦπτω, *vb.* a (se) spăla / curăța: (act.) LUC. Gall.9, (med.) PLUT. Sull.36.3.

[ὑπό, ρῦπτω]

ὑπόρρῦσις, *εως*, ἡ *subst.* I *scurgere*: PLB. 4.39.10. II *braț* (al unui râu): PLB. 10.28.4.

[ὑπορρέω]

ὑπόρρῦτος, *ον* *adj.* I *care țâșnește*, *curgător*: HES. Op.595, PLAT. Ti.43a. II *din care se scurge*: σῶμα ὑπόρρῦτον PLAT. Ti.43a *trup din care se scurge*; ARSTT. Mete.353b33. III *prevăzut cu scurgere*: XEN. Eq.4.3.

[ὑπορρέω]

ὑπορρώξ, *adj.* |gen. -ῶγος| {ep. dat. pl. ὑπορρώγεσσιν Call.} *abrupt*, *prăpăstios*: ἄκται ὑπορρώγες OD. 13.98 *piscuri abrupte*; XEN. An.6.4.3, LXX 2Mac.14.45.

// **ὑπορρώξις**, ἡ *subst.* I *braț* (al unui râu): ὑδατός ~ IL. 2.755 *braț al unei ape*; OD. 10.514. II *pană abruptă*, *râpă*, *prăpastie*: φαράγγων ὑπορρώγας LXX 4Mac.14.16 *răpile văilor*; IOS. B11.405. III (fig.) *urmas*, *vâstar*: (despre vinul Ciclopului) νέκταρός ~ OD. 9.359 *urmas al nectarului*; Ἐρινύων ~ AR. Lys.811 *vâstar al Eryniilor*.

[ὑπορρήγνυμι]

ὑπ-ορφανίζω, *vb.* I *a lipsi*, *a separa*: ὑπορφανισθέντες ἄφ' ὑμῶν ... προσώπῳ οὐ καρδίᾳ NT 1Tes.2.17 *separați de voi fizic, nu cu inima*. II (pas.) *a fi orfan*: AESCH. Ch.249.

[ὑπό, ὀρφανίζω]

ὑπόρφυρος, *ον* *adj.* I *nebrodat cu purpură*: PLUT. Ant.71.3. II *neîmbrăcat cu purpură*: PLUT. M.528b.

[ὑ-, πορφύρα]

ὑπ-ορχέομαι-οὔμαι, *vb.* a pierde dansând: ἀπορχήσαό γε μὲν τὸν γάμον HDT. 6.129 *și-a dansat nunta (= și-a irosit nunta)*.

[ὑπό, ὀρχέομαι]

ὑπόρως, *adv.* |comp. -ώτερον, superl. -ώτατα| *în dificultate*, *la ananghie*, *fără ieșire*, *în incurcătură*: τὸ πρᾶγμα δ' ~ εἶχε Τυνδάρεωι EUR. IA55 *Tyndareos era în dificultate*; ISOC. 21.4, ~ γινώσκετε ἔχοντα τὰ ἡμέτερα XEN. HG7.4.8 *vedeți că situația noastră e fără ieșire*: (despre situația economică) LYS. 18.23.

[ἄπορος]

- ἀπο-σαλεύω**, *subst.* **I** (mar.) a sta ancorat (în larg): ἀποσαλεύσας ἡμέραν καὶ νύκτα THUC. 1.137 *stând ancorat o zi și o noapte*; DEM. 50.22, PLUT. *Pomp.*77.3, APP. BC2.54. **II** a se ține departe: PLUT. M.493d. **III** (fig.) a se tulbura: IOS. B17.62. [ἀπό, σαλεύω]
- ἀπο-σαρκόω-ω**, *vb.* a deveni flasc: ἡ σάρξ ... ἀποσαρκοῦνται ARSTT. *Pr.*884a38 *carnea devine flască*. [ἀπό, σαρκόω]
- ἀπο-σάττω**, *vb.* a desponăra: ἀπέσαξεν τὰς καμήλους LXX *Gen.*24.32 *a desponărat cămilele*. [ἀπό, σάττω]
- ἀπο-σᾶφέω-ω**, *vb.* a lămuri, a explica: οὐτε ἀποσαφεῖ οὐδὲν PLAT. *Cra.*384a *nu lămureste nimic*; IOS. A117.347, LUC. *IConf.*14. [ἀπό, σαφής]
- ἀπο-σβέννυμι**, *vb.* |viit.-σβέσω, aor. ἀπέσβεσα, pf. ἀπέσβηκα| **I** (*tranz.*) a stinge: (o lampă) AR. V.255, (fig. despre rău) PLAT. R.556a. **II** (*intrans.*) (pf. și med.-pas.) a se stinge, a dispărea, *ext.* a muri: λύχνος ἀπεσβήκει PLAT. *Smp.*218b *lampa s-a stins*; EUR. *Med.*1218, THEOC. 4.39, PLUT. M.402b. [ἀπό, σβέννυμι]
- ἀπο-σβεννύω**, *vb.* (= ἀποσβέννυμι) a slăbi, a tulbura: ἀποσβεννύουσι τὰς ὀράσεις PLUT. M.681e *slăbesc vederile*.
- ἀπόσβεσις**, *εως*, ἡ *subst.* stingere, extincție: ~ φωτός ARSTT. *Sens.*437b16 *stingere a luminii*; ARSTT. *Apr.*Po.93b8. [ἀποσβέννυμι]
- ἀπο-σειώ**, *vb.* **I** (*med.*) a scutura: (despre un cal) ἀποσειέται τὸν Μασίστιον HDT. 9.22 *il scutură (prăvălindu-l la pământ) pe Masiștii*; PLUT. *Fab.*16.4, τὰς χεῖρας ἀποσειόμενος ἀπὸ δῶρων LXX *Is.*33.15 *scuturăndu-și mâinile de pe daruri*; (frecv. fig.) κάποσεισασθαι τὸ γῆρας τόδε AR. *Lys.*670 *să scuturăram rovara bătrâneții*; AR. *Ra.*346. **II** (*med.*) a se smulge: τοὺς ἐταίρους ἐπιλαμβανομένους ἀποσεισάμενος LUC. *DMetr.*13.2 *smulgându-mă din mâinile tovarășilor care mă țineau*. **III** (*intrans.*) a se agita: (despre păsări) ARSTT. HA560b8. **IV** (*act.*) a scutura, a zgâlțâi: MEN. *Fr.*61.2. [ἀπό, σειώ]
- ἀπο-σεμνύνω**, [ῶ] *vb.* **I** (*act.*) a preamări, a scoate în relief: ἀποσεμνύνων δὲ τὸ πάντων μέτρον PLAT. *Th.*168d *preamărind [dictonul] „măsura tuturor lucrurilor”*; LUC. *ITr.*6. **II** (*med., pas.*) a lua o atitudine gravă: AR. *Ra.*703, (despre tragedie) ARSTT. *Po.*1449a20. [ἀπό, σεμνός]
- ἀπο-σεύω**, *vb.* {ep. med. aor.2 3sg. ἀπέσσυτο II.15.572, Hes. *Th.*859; pas. 3pl. ἀπέσσυθεν Hes. *Th.*183; lacon. aor. ind. ἀπεσσύα Xen. *HG*1.1.23} **I** a pleca în fugă, a purcede cu grabă: ἀπέσσυτο ... Ἔκτωρ τὴν αὐτὴν ὁδὸν IL. 6.390 *Hector plecă în fugă pe același drum*. **II** a alunga: ἀπεσεύοντο γυναῖκας A.RH. 1.805 *alungau femeile*. **III** a țâșni, a împrosca: ῥαθάμιγγες ἀπέσσυθεν αἱματόεσσαι HES. *Th.*183 *au țâșnit stropi de sânge*. **IV** (fig.) a se duce = a muri: Μίνδαρος ἀπεσσύα XEN. *HG*1.1.23 *Mindaros a murit*. [ἀπό, σεύω]
- ἀπο-σημαίνω**, *vb.* {ion. viit. 2pl. ἀποσημανέετε Hdt.} **I** (*intrans.*) **I** (*medic.*) a se manifesta: (despre simptome) ARSTT. *Pr.*954b30. **2** a oferi o lămurire: τούτου μὲν περὶ αὐτοῖ ἀποσημανέετε HDT. 5.20 *despre aceasta chiar ei vă vor lămuri*. **3** a da un semnal: ὑπὸ διδασκάλου χορὸς ἀποσημῆναντος PLAT. *Euthd.*276b *la semnalul îndrumătorului de cor*. **II** (*tranz.*) **I** a însemna, a denumi: ἔχθραν ἀποσημαίνει τὸ ὄνομα IOS. A11.262 *numele [ei] înseamnă „ură”*. **2** a face aluzie: ἐς Νικίαν ... ~ (+ inf.) THUC. 4.27 *facea aluzie la Nikias că ...*. **3** a dovedi: HDT. 9.71. **4** (*med.*) a confiscă, a proscribe: τοὺς φιλότατους τῶν ἡμετέρων ἀποσημαίνοντο XEN. *HG*2.4.13 *i-au proscris pe cei mai dragi dintre noi*. [ἀπό, σημαίνω]
- ἀπο-σήπω**, *vb.* (*medic.*) a putrezi, a se necroza: ἀποσήπασθαι τοὺς τῶν ποδῶν δακτύλους XEN. *An.*5.8.15 *a se necroza (de frig) degetele de la picioare*; XEN. *An.*4.5.13, LUC. *Ind.*6. [ἀπό, σήπω]
- ἀπόσηψις**, *εως*, ἡ *subst.* putrefacție, necroză: (pl.) PLUT. M.1087e. [ἀποσήπω]
- ἀπο-σίμω-ω**, *vb.* **I** (mar.) a ridica prora (prin așezarea mărfii la pupa), a prezenta arupare: THUC. 4.25. **II** a fi cărn: LUC. *DMort.*29.2. [ἀπό, σιμώω]
- ἀποσίμωσις**, *εως*, ἡ *subst.* (mar.) arupare, înclinare a navei către pupa: APP. BC4.71. [ἀποσιμώω]

ὑποσιόομαι. (ion.) v. ἄφοσιόω

ὑποσιούμενος. (ion.) part. de la ἄφοσιόω

ἄπό-σιτος. ον *adj.* I care nu a mâncat, nemâncat: LUC. *Hist. Consc.* 21, id. *Luct.* 24. II fără poftă de mâncare: PLUT. *M.* 635c, id. *M.* 687d.

[ἄπό, σίτος]

ὑπο-σιωπάω-ῶ. *vb.* I (*intrans.*) a păstra tăcere. a tăcea: ἄπεσιώπησε περι τῆς δωρεᾶς PLUT. *Phil.* 15.9 *a păstrat tăcerea în legătură cu darul*; ISOC. 12.215, LXX *Ier.* 45.27, PLB. 18.34.3, PLUT. *M.* 182e. II (*trans.*) a ține sub tăcere, a tăinui: LUC. *Pseudol.* 21.

[ἄπό, σιωπάω]

ὑποσιώπησις. εως, ἡ *subst.* I încetarea a vorbirii, amuțire, tăcere: δείσαντες ... τὴν ὑποσιώπησιν PLUT. *Alex.* 52.2 *temându-se de tăcerea [lui]*. II (ret.) reticență, aposiopeză: PLUT. *M.* 1009e.

[ὑποσιωπάω]

ὑπο-σκάπτω. *vb.* a săpa tranșee / șanțuri: (de arărare) PLAT. *Lg.* 760e, (pt. a tăia un drum) XEN. *An.* 2.4.4.

[ἄπό, σκάπτω]

ὑπο-σκάριζω. *vb.* a muri zvârcolindu-se: LXX *Jud.* 4.21.

[ἄπό, σκαρίζω]

ὑπο-σκεδάννυμι. *vb.* [viit. -σκεδάσω (contr. -δῶ Soph. OT 138)] I (*trans.*) a risipi, a împrăștia, a dispersa, a îndeparta: ἄλλους μὲν ἀπεσκεδάσεν βασιλῆς Il. 19.309 *i-a îndepartat pe ceilalți regi*; OD. 11.385, A.RH. 3.214, (despre abstr.) τοῦτ' ὑποσκεδῶ μῦθος SOPH. OT 138 *voi risipi această mizerie*; οὐκ ... ἀποσκεδάσεις τῶν λογισμῶν σου τὸν λῆρον LXX 4Mac. 5.11 *nu vei risipi trănăneala raționamentelor*. II (*intrans., med., pas.*) a se împrăștia, a se risipi: τῶν ἐκ Τροίης ὑποσκεδασθέντων HDT. 7.91 *dintre cei ce s-au risipit de la Troia*.

[ἄπό, σκεδάννυμι]

ὑποσκεδῶ. viit. de la ὑποσκεδάννυμι

ὑπο-σκέλλω. *vb.* [aor. ἀπέσκλην; inf. aor. ἀποσκληῖναι, pf. ἀπεσκληκέναι] a se usca (râna la moarte), a se sfriji: AR. *V.* 160, λιμῶ ... ἀπεσκληκέναι LUC. *DMort.* 22.7 *a se sfriji de foame*; MEN. *Her.* 31.

[ἄπό, σκέλλω]

ὑποσκεπτεύω. *adj. vb.* trebuie ținut seama: ARSTT. *Pol.* 1327b4.

[ὑποσκέπτομαι]

ὑπο-σκέπτομαι. *vb.* a ține seama de, o observa: (+ ac.) PLUT. *M.* 582d.

[ἄπό, σκέπτομαι]

ὑπο-σκευάζω. *vb.* I a demonta, a dezmembra: ὑποσκευάσαι τὴν οἰκίαν LXX *Lev.* 14.36 *a demonta casa*; PLUT. *Publ.* 13.2. II a pune la adăpost: (despre bagaje) PLB. 2.26.6. III (despre abstr.) a respinge, a demonta: ὑποσκευάσασθαι τὰ ἐγκλήματα IOS. *BI.* 618 *a respinge acuzațiile*. IV (+ ac. pers.) a se debarasa, a scăpa de: PLUT. *Galb.* 13.2, LUC. *Tyr.* 1.

[ἄπό, σκευάζω]

ὑπο-σκευή. ἡς, ἡ *subst.* I (milit.) bagaje, echipament, efecte: PLUT. *Alex.* 24.1, APP. *BC* 3.11. II (frecv. în LXX) familie (femei, copii și sclavi): ἔλαβον δὲ καὶ τὸν Λωτ ... καὶ τὴν ὑποσκευὴν αὐτοῦ LXX *Gen.* 14.12 *l-au luat pe Lot și pe toți ai lui*; PLB. 1.66.7, (spec. trad. a ebr. לֶחַי „copii mici”) LXX *Ex.* 12.37. III agoniseală, provizii: LXX *2Par.* 32.29, PLB. 4.75.2. IV suprimare, eliminare: IOS. *A18.* 41.

[ἄπό, σκευή]

ὑπόσκημμα. ατος, τό *subst.* sprijin: AESCH. *Fr.* 18.

[ὑποσκήπτω]

ὑπο-σκηνέω-ῶ. *vb.* a pune cortul în altă parte: πόρρω ἀπεσκῆνουν τῶν Ἑλλήνων XEN. *An.* 3.4.36 *punea cortul departe de greci*.

[ὑπόσκηνος]

ὑπό-σκηνος. ον *adj.* care trăiește sub un alt cort: XEN. *Cyr.* 8.7.14.

[ἄπό,]

ὑπο-σκηνώω-ῶ. *vb.* I a strânge cortul: LXX *Gen.* 13.18. II a pune cortul departe: PLUT. *Eum.* 15.4, id. *Demetr.* 9.6, (fig.) μὴ μακρὰν οὕτως ὑποσκῆνου τῶν ἰδίων PLUT. *M.* 627a *nu pune atât de departe cortul de aceleași (subiecte)*. III (fig.) a ține departe: μακρὰν ἀπεσκηνώκει τὰ ὄτα τῶν Μουσῶν PLUT. *M.* 334b *a ține urechile departe de muze*.

[ὑπόσκηνος]

ὑπο-σκήπτω. *vb.* I (*trans.*) a arunca de sus, a lăsa să cadă: ἐς δὲ παῖδ' ἐμὸν ... ἀπέσκηψεν τελευτὴν θεσφάτων AESCH. *Pers.* 740 *a lăsat asupra fiului meu să se împlinească profetia*; ἐς οἰκῆματα τὰ μέγιστα ... ἀποσκήπτει τὰ βέλεα HDT. 7.10 *lasă să cadă săgețile (sc. fulgerele) asupra celor mai mari case*; IOS. *A17.* 328. II (*intrans.*) I a se abate: ὄργαι δ' ἐς σ' ἀπέσκηψαν θεᾶς EUR. *Hipp.* 438 *mâniile zeiței s-au abătut asupra ta*; PLUT. *Pomp.* 19.2, APP. *Mac.* 19.3, (medic.) ARSTT. *Mir.* 846a2. 2 a rezulta, a avea ca efect: ἀποσκήψαντος τοῦ

ἐνυπνίου ἐς φλαῦρον HDT. 1.120 *visul dovedindu-se fără însemnătate.*

[ἀπό, σκίηπτω]

ἀπο-σκιάζω, *vb.* a proiecta ca o umbră: (pas.) σκιάς ... ἀποσκιαζομένας PLAT. *R.532c umbre proiectate ca niște umbre.*

[ἀπό, σκιάζω]

ἀποσκίασμα, ατος, τό *subst.* umbră, zonă de umbră: NT *Jac.1.17.*

[ἀποσκιάζω]

ἀποσκιασμός, οῦ, ὁ *subst.* umbrire: γνωμόνων ἀποσκιασμούς PLUT. *Per.6.5 umbriri ale indicatoarelor solare.*

[ἀποσκιάζω]

ἀπο-σκιόδημι, *vb.* (med.) a se împărăștia, a se risipi: (inf. prez.) Μυρμιδόνας δ' οὐκ εἶα ἀποσκιδνασθαι IL. 23.4 *nu-i lasă pe mirmidoni să se împărăștie*: THUC. 6.98, (part.) ἐς εὐμαρείην ἀποσκιδνάμεναι HDT. 4.113 *risipindu-se pentru a-și face nevoie.*

[cf. ἀποσκεδάννυμι]

ἀπο-σκιόπτω, *vb.* a azvârli: (inf. pf.) ἐκ ναὸς ἀπεσκιόφθαι δὲ ἄγκυραι Pi. *O.6.101 sunt azvârlite două ancora din corabie.*

[ἀπό, σκίωπτω]

ἀπο-σκιρτάω-ῶ, *vb.* I a sări agitat: (despre căini) ARR. *Cyn.12.2.* II (fig.) a se revolta: LUC. *Merc. Cond.23.*

[ἀπό, σκιρτάω]

ἀποσκληῖναι, *v.* ἀποσκέλλω

ἀπο-σκληρύνω, [ῶ] *vb.* I a se întări: ARSTT. *Mir.836b5.* II a trata cu asprime: ἀπεσκληρυνεν τὰ τέκνα αὐτῆς LXX *Iov39.16 îi trata cu asprime pe copiii ei.*

[ἀπόσκληρος]

ἀπο-σκολύπτω, *vb.* a despielița: SOPH. *Fr.423.*

[ἀπό, σκολύπτω]

ἀπο-σκοπεύω, *vb.* a privi de departe, a zări: ἀπεσκόπευον αὐτὴν οἱ ἄνδρες LXX *Iud.10.10 bărbaiții o priveau de departe*: LXX *Ps.Sol.3.5, id. Av.2.1, id. Plâng.4.17.*

[ἀπό, σκοπεύω]

ἀπο-σκοπέω-ῶ, *vb.* I a se uita, a zări: EUR. *Hec.939, LUC. Sacr.9.* II a examina, a ține cont, a se gândi la: εἰς ἐκεῖνα ... ἀποσκόπει SOPH. *OC1195 gândeste-te la acele [sufărințe]*: οὐκ ἀποσκοπῶν τὸ πλῆθος EUR. *Supp.236 fără să țină seama de mulțime*: PLAT. *Phl.291e, id. R.585a, (med.) PLUT. Romp.79.3.*

[ἀπό, σκοπός]

ἀπο-σκορακίζω, *vb.* I *propr.* a trimite la corbi, *ext.* a blestema, a alunga: μὴ

ἀποσκορακίσης με LXX *Ps.26.9 nu mă alunga*: LXX *Is.17.13, AESOP. 4.1.* II a împărăștia: αἱ δυνάμεις, ἃς ἀπεσκοράκισεν Δημήτριος LXX *1Mac.11.55 forțele pe care Demetrios le-a împărăștit.*

[ἀπό, σκορακίζω]

ἀποσκορακισμός, οῦ, ὁ *subst. propr.* trimițere la corbi, *ext.* alungare: LXX *Is.66.15.*

[ἀποσκορακίζω]

ἀπο-σκοτίζω, *vb.* a înlătura umbra: σμικρὸν ἀποσκοτίσαι κελεύσαντος PLUT. *M.605e cerându-i să se dea un pic din fața soarelui.*

[ἀπό, σκοτίζω]

ἀπο-σκοτόω-ῶ, *vb.* I a orbi: ἀποσκοτουμένους ὑπὸ τῆς ... λιγνύος PLB. 1.48.6 *orbii de finingine.* II a întuneca: PLUT. *Sert.17.12.* III (med.) a fi umbrît: (în pictură) AR. *Fr.712.*

[ἀπό, σκοτόω]

ἀπο-σκυδμαίνω, *vb.* a se mânia: (+ dat.) μὴ ... ἀποσκύδμαινε θεοῖσιν IL. 24.65 *să nu te mânie pe zei.*

ἀπο-σκυθίζω, *vb.* I a scalpa în felul sciților: LXX *4Mac.10.7.* II a rade: (med.-pas.) κρᾶτ' ἀπεσκυθισμένην EUR. *Tr.1026 cu capul ras.*

[ἀπό, σκυθίζω]

ἀπο-σκυλεύω, *vb.* a prăda: ὄπλον ἀπεσκύλευσε THEOC. 24.5 *a prădat o armă.*

[ἀπό, σκυλεύω]

ἀπο-σκώπτω, *vb.* a lua în răs, a lua peste picior: (+ ac.) Θαλήν ... ἀποσκῶψαι PLAT. *Thl.174a a-l lua peste picior pe Thales*: οὔτε ἀποσκώπτει ἐξ τινα τῶν παρόντων LUC. *DMeretr.6.3 nu ia în răs pe cineva din cei prezenți.*

[ἀπό, σκώπτω]

ἀπο-σμάω-ῶ, *vb.* a șterge, a curăța: LUC. *Anach.29, id. Pisc.14.*

[ἀπό, σμάω]

ἀπο-σμήχω, *vb.* a șterge: τὰ τρύβλια τῷ λιχανῶ ἀποσμήχων LUC. *Tim.54 ștergând talerele cu degetul arătător.*

[ἀπό, σμήχω]

ἀπο-σμηκρύνομαι, *vb.* a micșora, a diminua: LUC. *Merc. Cond.22.*

[ἀπό, σμηκρύνομαι]

ἀπο-σοβέω-ῶ, *vb.* I (tranz.) I a speria, a gonî, a alunga, a pune pe fugă: (com.) ἀποσοβεῖ τοὺς ῥήτορας AR. *Eq.60 pune pe fugă retorii*: ὁ ἀποσοβῶν (πετεινά) LXX *Deut.28.26 cel ce alungă (zburătoare)*: AESOP. 1.235, (med.) XEN. *Eq.5.7.2* (fig.) a evita, a înlătura, a înăbuși: ἀποσοβῆσαι τὸν

γέλων AR. *Ra.45 a inăbuși răsul. II (intrans.)* 1 a pleca, a o lua la sănătoasa: οὐκ ἀποσοβήσεις; AR. *Av.1032 nu faci pași de aici?* 2 (med.-pas.) a se neliniști: πάλιν ἀπεσοβήθησαν ταῖς διανοίαις PLB. 30.5.16 *s-au neliniștit din nou în gândurile lor.*

[ἀπό, σοβέω]

ἀπο-σπῦράσσω, *vb.* a smulge: ἀπεσπάραξεν ὄμον EUR. *Ba.1127 i-a smuls umărul.*

[ἀπό, σπαράσσω]

ἀπόσπασμα, ατος, τό *subst. I* fragment: οἱ ῥύακες ἀποσπάσματα ἀναφυσῶσιν PLAT. *Phd.113b scurgerile de lavă fac să țâsnească fragmente. II (dub.)* smulgere, desprindere: (trad. a ebr. פָּרַץ „fânțar, tăun”) ~ ἀπό βορρᾶ ἦλθεν ἐπ' αὐτήν LXX *Ier.26.20 smulgere de către miazănοapte a venit asupra ei;* (trad. a ebr. פָּרַץ) σαπφείρου τὸ ~ αὐτῶν LXX *Plâng.4.7 desprinderea lor era de safir.*

[ἀποσπάω]

ἀποσπασμός, οῦ, ὁ *subst.* separare, smulgere: PLUT. *M.77c.*

[ἀποσπάω]

ἀπο-σπᾶω-ῶ, *vb. I (trans.)* 1 a smulge, a despărți, a separa, a îndepărta: ἀποσπᾶσας μου τὴν μόνην ξυνωρίδα SOPH. *OT895 smulgându-mi singura pereche de telegari;* ἀποσπᾶσαι ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τὸ δεξιὸν κέρας XEN. *An.1.8.13 a îndepărta de râu aripa dreaptă (a armatei);* (pas.) ἀπεσπᾶσθη τε καὶ ἀτακτότερον ἐχώρει THUC. 7.80 (*armata*) *a fost despărțită și mergea mai în dezordine;* (fig.) ψυχὴν ... ἀποσπᾶ φιλοσοφίας PLAT. *R.491b îndepărtează sufletul de la filosofie;* (pas.) ζῆν ἀποσπασθεῖσα σοῦ EUR. *Alc.287 a trăi despărțită de tine.* 2 a atrage: ~ τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν NT *Fr.20.30 a-i atrage pe ucenici în urma lor.*

II (intrans.) a se îndepărta: πολὺ ἀπέσπα φεύγουσα XEN. *An.1.5.3 se depărta mult fugind. III (part. pf. ἀπεσπασμένος)* căruia i-au fost smulse testiculele = castrat: LXX *Lev.22.24.*

[ἀπό, σπᾶω]

ἀπο-σπεῖρω, *vb.* a arunca ca o sămânță: ἀποσπεῖρων τι εἰς τὴν γῆν LUC. *Somn.15 aruncând ca o sămânță ceva pe pământ.*

[ἀπό, σπεῖρω]

ἀπο-σπένδω, *vb.* a face libații: Ἀθήνη εὐχετ' ἀποσπένδων OD. 3.394 *înaltă rugă Athenei aducându-i libații;* OD. 19.288, ἀπέσπεισαν μέθυ EUR. *Ion1198 au făcut libații cu vin;* ἐς

τρὶς ἀποσπένδω THEOC. 2.43 *fac libații de trei ori;* (+ dat.) PLAT. *Phd.117b, PLUT. M.677d.*

[ἀπό, σπένδω]

ἀπο-σπερμάτιζω, *vb.* a ejacula: ARSTT. *GA728a11.*

[ἀποσπεῖρω]

ἀπο-σπεύδω, *vb.* a îndemna să nu, a se orpune: (+ inf.) ὁ ἀποσπεύδων Ξέρξην στρατεύεσθαι HDΤ. 7.17 *cel care îl îndeamnă pe Xerxes să nu lupte;* (abs.) τῶν ἀποσπευδόντων τὴν συμβολήν HDΤ. 6.109 *părerea celor care se orpune (bătăliei);* THUC. 6.29.

[ἀπό, σπεύδω]

ἀπο-σπινθηρίζω, *vb.* a scoate scântei: ARSTT. *Mete.341b30.*

[ἀπό, σπινθηρίζω]

ἀπο-σποδέω-ῶ, *vb.* a toci: ἀποσποδήσαι τοὺς ὄνυχας AR. *Av.8 a toci unghiile.*

[ἀπό, σποδέω]

ἀποσσεύω, *v.* ἀποσεύω

ἀπόστα, imper. aor. act. 2sg. de la ἀφίστημι
ἀποστᾶδά, [-δᾶ] *adv.* de departe: OD. 6.143, id. 6.146.

[ἀφίστημι]

ἀποστᾶδόν, *adv.* (= ἀποσταδά) de departe: IL. 15.556.

[ἀφίστημι]

ἀπο-στάζω, *vb.* |aor. ἀπέσταξα| a curge picătură cu picătură, a picura, a se scurge: (trans.) δακρῶν δ' ἀποστάζει ... αἰδῶ AESCH. *Supp.579 lasă să picure rușinea lacrimilor;* στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν LXX *Prov.10.31 gura celui drept picură înțelepciune;* (intrans.) τᾶς μανίας δεινὸν ἀποστάζει ... μένος SOPH. *Ant.959 abia mai picură cumplita mânia a nebuniei;* χρυσὸς ... ἀποστάζει τῶν λόγων LUC. *Electr.6 aur picură din cuvinte;* EUR. *Ion1011, LXX Prov.5.3, CALL. Ap.39 ș.a.*

[ἀπό, στάζω]

ἀποστᾶλάζω, *vb.* a picura: ἀποσταλάξει τὰ ὄρη γλυκασμῶν LXX *Ioel4.18 munții vor picura must;* LXX *Am.9.13.*

[ἀποστάζω]

ἀποστάς, part. aor. act. de la ἀφίστημι

ἀποστᾶσία, ας, ἡ *subst. I* revoltă, răzvrătire: PLUT. *Galb.1.5, IOS. Vit.43, PLUT. M.253f. II (relig.)* apostazie, lepădare (de credință): ἀποστασίαν διδάσκει ἀπὸ Μωϋσέως NT *Fr.21.21 înveți lepădarea de Moise;* LXX *Iis.Nav.22.22, id. 2Par.29.19 ș.a.*

[ἀφίστημι]

ἀποστάσιον, ου, τό [στᾶ] *subst.* I abandonare: ἀποστασίου (δίκη) DEM. 25.65 *proces împotriva unui libert care și-a abandonat patrimoniul*; ș.a. II despărțire, divorț: βιβλίον ἀποστασίου LXX Deut.24.1 *scrisoare de despărțire*; NT Mt.19.7, LXX Is.50.1.

[ἀπόστασις]

ἀπόστασις, εως, ἡ *subst.* I separare, desprindere, dezertare: ξυμμάχων ~ THUC. 1.122 *desprinderea aliațiilor*. II revoltă, răzvrățire: ἐβουλεύετο ἀπόστασιν HDT. 5.35 *plănuia să se revolte*; HDT. 6.2, LXX IEzr.2.21. III abandonare, renunțare: τῶν κτημάτων ἀπόστασιν DEM. 19.146 *renunțare la bunuri*; (ἴγ.) ἀπόστασιν βίου EUR. Hipp.277 *abandonarea vieții (= moarte)*. IV distantă, îndepărtare: ἀποστάσεις αὐτῶν ἀπὸ τῆς γῆς XEN. Mem.4.7.5 *distanțele (stelelor) față de pământ*; ἀπέστη ἀποστάσει ἀπὸ κυρίου LXX 2Par.28.19 *s-a îndepărtat de Domnul*: ἐξ ἀποστάσεως / ἐν ἀποστάσει PLB. 9.19.8, id. 18.25.3 *la distantă*. V diferență: ἀφεστάναι τῇ αὐτῇ ἀποστάσει PLAT. Phd.111b *există aceeași diferență*.

[ἀφίστημι]

ἀποστάτειον, *adj.vb.* trebuie stat departe, trebuie să se abțină, trebuie abandonat: (+ gen.) οὐκ ~ ἔτι τοῦ πολέμου THUC. 8.2 *nu trebuie să se abțină de la război*; DEM. 20.139, οὐκ ~ πρὶν PLAT. Plt.257c *nu trebuie încetat mai înainte să ...*; (abs.) ARSTT. Top.107b9.

[ἀφίστημι]

ἀποστάτέω-ῶ, *vb.* I (frecv. + gen.) a se depărta, a se distanța: ἄτα δ' ἀποστατεῖ φίλων AESCH. Ch.826 *năpasta să stea departe de cei dragi*. II a se deosebi: τοῦ Σόλωνος ἀποστατεῖς τῇ γνώμῃ DEM. 20.104 *te deosebesti de părerea lui Solon*. III a se răzvrăți, a se răscula: ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμεῖς ἀποστατεῖτε; LXX 2Ezr.12.19 *vă veți răzvrăți împotriva regelui?*; LXX 2Mac.5.11. IV a fi departe, a fi absent: ἀλλὰ δ' ἑκάς ἀποστατεῖ departe, a fi absent: ἀλλὰ δ' ἑκάς ἀποστατεῖ AESCH. Ag.1104 *ajutorul este departe*. V a abandona: κοῦκ ἀποστατῶ φίλων AR. Av.312-313 *nu-i voi abandona pe prietenii*. VI a lipsi: οὐδενὸς ἀποστατεῖ τῶν ὄντων PLAT. Prm.144b *(ființa) nu lipsește nimănui din cele ce sunt*.

[ἀποστάτης]

ἀποστατήρ, ἦρος, ὁ *adj.m.* (dor.) care poate destitui: PLUT. Lyc.6.4.

[ἀφίστημι]

ἀποστάτης, ου, ὁ [στᾶ] *adj.m.* I răzvrătit, dezertor, fugar: PLB. 5.52.9, IOS. A11.24, κύνας ἀποστάτας PLUT. M.821b *căini fugari*. II (relig.) apostat (cel ce se abate de parte de Dumnezeu): ἀπὸ τοῦ κυρίου μὴ ἀποστάται γίνεσθε LXX Num.14.9 *să nu vă depărtați de Domnul*.

[ἀφίστημι]

ἀποστατικός, ἡ, ὄν *adj.* de răzvrătit, răzvrățitor: θράσους ἀποστατικοῦ PLUT. Rom.7.2 *indrăzneală de răzvrătit*; ἐν σάλῳ ... ἀποστατικῷ PLUT. Galb.10.1 *într-o mișcare de răzvrățire*.

[ἀποστάτης]

ἀποστατικῶς, *adv.* cu gând de revoltă: τοῦς ἀποστατικῶς τῶν Ἑλλήνων ἔχοντας PLUT. Pel.15.2 *grecii puși pe răzvrățire*; PLUT. Luc.32.3.

[ἀποστατικός]

ἀποστάτις, ἰδος, ἡ [στᾶ] *adj.f.* răzvrătită: πόλις ~ LXX 2Ezr.4.15 *cei care răzvrățită*; LXX IEzr.2.17, IOS. A11.22.

[ἀποστάτης]

ἀπο-σταυρόω-ῶ, *vb.* a înconjura cu metereze: (+ ac.) φυλακὴν ... ἀποσταυροῦσαν τὸν πόρον THUC. 7.80 *gardă care înconjura cu metereze trecerea*; PLUT. Dio.48.2, (abs.) XEN. HG7.4.32 ș.a.

[ἀπό, σταυρόω]

ἀπο-στεγάζω, *vb.* I a desface, a da la o parte: ἀπεστέγασαν τὴν στέγην NT Mc.2.4 *au dat la o parte acoperișul*. II a reacoperi: ARSTT. Pr.924a37, id. Resp.473b22.

[ἀπό, στέγος]

ἀπο-στέγω, *vb.* I a pune la adăpost, a păzi, a proteja: δυσμενέων δ' ὄχλον πύργος ἀποστέγει AESCH. Th.234 *turnul ne păzește de hoarda dușmanilor*; ἀποστέγει πληγὰς λίθων PLB. 6.23.5 *protejează împotriva loviturilor de pietre*; ARSTT. Pr.958b6. II a reține, a împiedica: (despre apă) PLAT. Lg.844b.

[ἀπό,]

ἀπο-στεινόω-ῶ, *vb.* |m.m.c.p. 3sg. ἀπεστεινώτο Theoc.22.101| (ion.) v. αποστενώω

ἀπο-στείχω, *vb.* |aor.2 ἀπέστιχον Od., imper. ἀπόστιχε Il. 1.522| a se duce, a pleca, a se retrage: ἐς Ὀλυμπον ἀπέστιχε OD. 20.55 *s-a dus în Olimp*; ἐς νύκτ' ἀποστείχοντος ἡλίου AESCH. Supp.769 *soarele se retrage în noapte*; HDT. 9.56, SOPH. El.799, A.RH. 4.686, CALL. Aet.fr.59 ș.a.

[ἀπό, στείχω]

ἀπο-στέλλω, *vb.* **I** (*tranz.*) **I** (frecv.) a trimite: (despre pers. și abstr.) ἀποστέλλει τινά εἰς τὴν Ῥόδον DEM. 56.9 *trimite pe cineva în Rhodos*; βοήθειαν ~ THUC. 3.13 *a trimite ajutor*. **2** a trimite soli / mesageri: ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀχθῆναι αὐτοῦς *au trimis mesageri la temniță să-i aducă*. **3** a face să plece, *ext.* a alunga: τὸν σκοπὸν πρὸς ναῦν ἀποστελεῶ SOPH. Ph.125 *pe cel ce stă la rândă îl voi face să plece la corabie*; στρατὸν μὲν ἔξω τῆσδ' ἀποστεῖλαι χθονός EUR. Ph.485 *a alunga armata de pe acest pământ*. **4** a îndepărta: ἀπὸ τῶν γαστέρων θαίματι' ἀποστέλλοντας AR. Lys.1084 *îndepărtându-și hainele de pe pânțele*. **II** (*intrans.*) a se retrage, a pleca: ~ τὴν θάλασσαν THUC. 3.89 *a se retrage marea (în urma unui cutremur)*; (med.) ἀποστέλλω χθονός EUR. Supp.582 *pleacă din țară*.
[ἀπό, στέλλω]

ἀπο-στενῶ-ω, *vb.* (med.) a se strânge, a se chirci: ἡ δὲ καρδία αὐτῆς ἀπεστενωμένη ἀπὸ τοῦ φόβου LXX Est.5.1b *inima ei strânsă de frică*; ὄμματα ... ἀπεστείνωτο THEOC. 22.101 *ochii îi erau strânși*.
[ἀπό, στενῶω]

ἀπο-στέργω, *vb.* **I** a înceta să iubesti, a scoate de la inimă: THEOC. 14.50. **II** a se înfiora de, a respinge: τὸν ἀντίον ... ἀποστέργω λόγον AESCH. Ag.499 *mă înfior de vorba potrivnică (+ dat.)*. **III** a goli de dragoste: οὐκ ἀποστέρξεις τὴν καρδίαν σου LXX Deut.15.7 *să nu-ți goleşti de dragoste inima ta*.
[ἀπό, στέργω]

ἀπο-στερεῶ-ω, *vb.* (med.) a se solidifica: ARSTT. Mir.837b13.
[ἀπό, στερεῶω]

ἀπο-στερέω-ω, *vb.* **I** (frecv.) a lipsi (pe cineva de ceva), a deposeda, a priva: (frecv. + ac. și gen.) Σαρδίῳ με ἀπεστέρησε HDT. 5.106 *m-a lăsat fără Sardes*; ἐν τῇ ὀλιγαρχία πάντων ἀπεστερούμην LYS. 25.13 *eram lipsit de toate în oligarhie*. **II** a tăgădui: τήνδ' ἀποστερῶν φάτιν SOPH. OT323 *tăgăduind răspunsul*. **III** a înșela: (com.) λέγειν μὲν οὐκ ἔνεστ', ἀποστερεῖν δ' ἐνι AR. Nu.487 *nu mi-e dat să vorbesc, ci să înșel*. **IV** (f. rar) a obține o concluzie negativă: ARSTT. APr.Po.44b23.
[ἀπό, στερέωω]

ἀποστέρησις, *εως*, ἡ *subst.* **I** lipsire, privare: (+ gen.) ἀποστέρησιν τῆς ἀκοῆς THUC. 7.70

neruțința de a auzi; PLAT. Lg.936d. **II** (spec. despre taxe, datorii) fraudare: ISOC. 17.46, DEM. 24.111.

[ἀποστερέω]

ἀποστερητέον, *adj.vb.* trebuie deposedat: IOS. A14.288 (+ ac. și gen.) οὐ ~ σε τῶν ἰδίων PLUT. M.931d *nu trebuie să ți se ia ceea ce îți aparține*.

[ἀποστερέω]

ἀποστερητής, *οὔ*, ὁ *subst.* escroc, pungăș: PLAT. R.344b, ARSTT. EE1232a15.

[ἀποστερέω]

ἀποστερητικός, ἡ, ὄν *adj.* înșelător: τόκου γνώμην ἀποστερητικὴν AR. Nu.747 *ideea care să mă scape prin înșelăciune de plata de dobânzi*; AR. Nu.728.

[ἀποστερητής]

ἀποστερητρίς, ἴδος *adj.f.* care ia prin înșelăciune, prădătoare: (com.) γνώμην ἀποστερητρίδα AR. Nu.730 *idee prădătoare*.

[ἀποστερέω]

ἀπο-στερίσκω, *vb.* a lipsi (pe cineva de ceva): Πολυνείκη θρόνων ἀποστερίσκει SOPH. OC376 *îl lipsește pe Polydeukes de tron*.

ἀπο-στεφανῶ-ω, *vb.* a lua coroana: (pas.) LUC. ITr.10.

[ἀπό, στεφανῶω]

ἀπόστημα, *ατος*, τό *subst.* **I** distanță, depărtare: ~ τοῦ ἡλίου πρὸς τὴν γῆν ARSTT. Cael.294a5 *distanța soarelui față de pământ*; PLUT. M.925c, ἐν ἀποστήματι / ἐξ ἀποστήματος PLB. 5.96.6, id. 9.14.11 *la distanță / de la distanță*; (despre grade de rudenie) ARSTT. EM1100a26. **II** (medic.) abces, tumoare: ARSTT. Pr.885b31, PLUT. Sull.37.3, (fig.) PLUT. M.809e.

[ἀφίστημι]

ἀπο-στηρίζομαι, *vb.* **I** a se sprijini: ARSTT. MA699a7, id. Pr.882b35. **II** (medic.) a se localiza: εἰς πολλὰ ... ἀποστηρίζονται αὐταῖς οἱ πόνοι ARSTT. HA586b28 *durerile sunt localizate la acestea în multe locuri*.

[ἀπό, στηρίζω]

ἀπο-στίβης, *ές* *adj.* care se află în afara drumului: SOPH. Fr.558.

[ἀπό, στείβω]

ἀπο-στίλβω, *vb.* a străluci, a luci: ἀποστίλβοντες ἀλείφατος OD. 3.408 (*pietre*) *strălucind de grăsimi*; ARSTT. Mete.370a14, LUC. Cont.11, id. DMeretr.13.2.

[ἀπό, στίλβω]

ἀπόστιγε, *imper. aor. act. 2sg.* de la

ἀποστείχω: II. 1.522.

ἀπο-στλεγγίζω. *vb.* a curăța cu strigilul (dură baie): μὴ φοβεῖθ' ἡμῖν ... ἀπεστλεγγισμένοις AR. *Eq.* 580 *ni ne învidiați pe noi bine curățați cu strigilul (= curăți)*; XEN. *Oec.* 11.18. ARSTT. *Pr.* 867b4. LUC. *Rh.Pr.* 17.

[ἀπό, στλεγγίζ]

ἀποστολεύς. ἕως, ὁ *subst.* (la Atena) ofițer de marină: DEM. 18.107.

[ἀποστέλλω]

ἀποστολή. ἤς, ἡ *subst.* I trimitere, plecare, îndemn: αἴτιον ... ἀποστολῆς τῶν νεῶν THUC. 8.9 *motivul trimiterii corăbiilor*; Πυθίαις ἀποστολαῖσιν EUR. *Ph.* 1043b *îndemnurile oracolului delphic*; ARSTT. *Rh.* 1400b12, LXX *Ps.* 77.49. II călătorie, expediție: τὸ χρυσίον ... ὅπερ ἔδωκας εἰς ἀποστολήν PLAT. *Ep.* 309c *aurul pe care mi l-ai dat pentru călătorie*; THUC. 8.8. III despărțire: (despre căsătorii) ἀποστολαὶ μακάριαι EUR. *IA* 688 *despărțiri fericite*; ARSTT. *EN* 123a3. IV surghiun, alungare: LXX *Jer.* 39.36, LXX *Bar.* 2.25. V dar, cadou trimis: ἀποστείλατε ἀποστολάς τοῖς μὴ ἔχουσιν LXX *IEzr.* 9.51 *trimiteți daruri celor ce nu au*; LXX *IMac.* 2.18. VI zestre: ἔδωκεν αὐτάς ... ἀποστολάς θυγατρί LXX *3Rg.* 5.14b *le-a dat ca zestre fiicei*. VII (relig.) apostolat, apostolie: ἡ σφραγίς μου τῆς ἀποστολῆς NT *ICor.* 9.2 *pecetea apostoliei mele*; NT *Gal.* 2.8. VIII lăsa-re la vatră, permisiune de a pleca: οὐκ ἔστιν ~ ἐν τῷ πολέμῳ LXX *Ec.* 8.8 *nu există lăsa-re la vatră în război*; PLUT. *Dio.* 20.4. IX (dub. fig.) mugur, mlădiță: (prob. despre sâniile femeii) LXX *Cânt.* 4.13.

[ἀποστέλλω]

ἀπόστολος. *on adj.* trimis: ἐν τοῖς ἀποστόλοις πλοίοις PLAT. *Ep.* 346a *în navele trimise*. // (frecv.) **ἀπόστολος.** οὐ, ὁ *subst.* I trimis: HDT. 1.21. II trimitere: IOS. *A1* 17.300. III expediție (navală): ἀργυρίου δ' εἰς τὸν ἀπόστολον ἠπόρουν LYS. 19.21 *le lipseau banii pentru expediția navală*. IV (frecv. relig.) apostol: τῶν δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματα NT *Mt.* 10.2 *numele celor doisprezece apostoli*; NT *Apoc.* 21.14 *ș.a.*

[ἀποστέλλω]

ἀπο-στοματίζω. *vb.* I a spune din memorie, a dicta: PLAT. *Euthd.* 276c, (pas.) ARSTT. *SE* 165b32. II a întreba, a trage de limbă: (+ ac. și gen) ~ αὐτὸν περὶ πλειόνων NT

Lc. 11.53 *a-l întreba despre multe*. III a repeta: (despre un oracol) PLUT. *Thest.* 24.6.

[ἀπό, στόμα]

ἀπο-στομόω-ῶ. *vb.* I a bloca, a astupa: τὰς διώρυχας ἀποστομοῦν PLB. *Fr.* 117 *astupă canalele*. II a tocii: (fig. despre fulgerele lui Zeus) LUC. *Tim.* 10.

[ἀπό, στόμα]

ἀποστόμωσις. εὖς, ἡ *subst.* deschidere: ARSTT. *Pr.* 888a28.

[ἀποστομόω]

ἀπό-στοργος. *on adj.* lipsit de afecțiune: (despre animale) PLUT. *M.* 491c.

[ἀποστέργω]

ἀπο-στράπτω. *vb.* a scânteia, a sclipi: (cu imeză) A.RH. 3.1018.

[ἀπό, στράπτω]

ἀπο-στράτεύομαι. *vb.* (milit.) a lăsa la vatră: ἐδίδου τοῖς θέλουσιν ἀποστρατεύεσθαι APP. *BC* 5.129 *celor ce doreau le permitea lăsarea la vatră*; APP. *BC* 2.120.

[ἀπό, στρατεύω]

ἀπο-στράτηγος. *on* ὁ [στρᾶ] *subst.* ex-general (destituit sau care și-a încheiat mandatul): τὸν Ἰφικράτην ἀποστράτηγον ἐποιήσατε DEM. 23.149 *l-ați retras din funcția de general pe Iphicrates*; PLUT. *Marc.* 22.9.

[ἀπό, στρατηγός]

ἀπο-στράτοπεδεύομαι. *vb.* a pune tabăra la o distanță, a cantona: XEN. *Cyr.* 6.1.24. (+ gen.) ἀπεστρατοπεδεύοντο οἱ βάρβαροι τοῦ Ἑλληνικοῦ XEN. *An.* 3.4.34 *barbarii puneau tabăra la o distanță de armata grecească*.

[ἀπό, στρατοπεδεύω]

ἀπο-στρεβλόω-ῶ. *vb.* a chinui, a zdrobi: τὰ μέλη τοῦ σώματος ἀποστρεβλοῦσθαι LXX *2Mac.* 9.7 *mădulele trupului sunt zdrobite*.

[ἀπό, στρεβλόω]

ἀπο-στρέφω. *vb.* {ion. aor. iter. ἀποστρέψασκε II. 22.197, Od. 11.597; eol. ἀψυσ- Sapph. 81b.4} I (tranz.) I a întoarce (pe cineva din drum), a aduce înapoi, a răsuși: τοὺς ἀπὸ Κορίνθου ... ξυμμάχους ἀπέστρεψαν THUC. 5.75 *i-au întors pe aliați de la Corint*; ἀπέστρεψεν πᾶσαν τὴν ἵππον LXX *Gen.* 14.16 *a adus înapoi toată călărima*; ISOC. 16.20. ἀποστρέφετε τὰς χεῖρας αὐτῶν AR. *Lys.* 455 *răsuciți-le mâinile la spate*: ἀποστρέψαι ἄνθρωπον ἐξ ἀδικίας LXX *Iov.* 33.17 *a-l întoarce pe om de la nedreptate*. 2 a îndepărta, a alunga, a pune pe fugă: Ἀχαιοὺς ... αὐτίς ἀποστρέψισιν II. 15.62 *ii pun din nou pe fugă pe ahei*; τίς σ'

ἀποστρέφει φόβος: AESCH. *Ag.*1306 *ce spraimă te alungă?* 3 (med., pas.) a întoarce spatele cuiva, a răgăsi: μή μ' ἀποστρέφου EUR. *IT*801 *nu-mi întoarce spatele.* 4 a convinge să nu: XEN. *Eq.*Mag.1.12. 5 a ațâța la revoltă: ἀποστρέφοντα τὸν λαόν NT *Lc.*23.14 *αἰτῶνând poporul să se revolte.* 6 a respinge, a evita: ὅπως ἀποστρέψαις ἄν ἀντιδικῶν δίκην AR. *Nu.*776 *cum ai putea într-un proces să eviți o condamna.* II (intrans.) 1 a se întoarce, a se îndepărta, a se retrage: ἀποστρέψας ὀπίσω HDT. 4.43 *făcând cale întoarsă;* (med.-pas.) SOPH. *OT*326. 2 a se întoarce împotriva: ἀπεστραμμένους τοὺς λόγους HDT. 7.160 *cuvinte potrivnice.*

[ἀπό, στρέφω]

ἀποστροφή, ἡς, ἡ *subst.* I cotitură, curbură: τοῦ ρεύματος ἀποστροφῆν PLUT. *Luc.*27.5 *curbura râului;* PLUT. *M.*335b. II întoarcere, rotire: ἐν ἀποστροφῇ προσώπου LXX *Sir.*18.24 *întoarcerea chipului.* III mijloc (de a obține), posibilitate: ὕδατος ... ~ HDT. 2.13 *mijloc de a obține apă;* ἀποστροφῆν σωτηρίας THUC. 8.75 *mijloc de salvare.* IV (frecv.) scăpare, salvare: ~ τύχης AESCH. *Pr.*769 *scăpare de soartă;* οὐτ' ~ κακῶν EUR. *Med.*799 *nu-i chip să scapi de rele;* οὔσης ἐκάστοις ... ἀποστροφῆς THUC. 4.76 *fiecare având posibilitatea să se salveze;* EUR. *Fr.*444, *αἰτίας ἀποστροφῆν* EUR. *Hipp.*1036 *scăpare de acuzație;* HDT. 8.109, ISOC. *Ep.*2.18. V rătăcire, abatere: ἴσχυσαν ἐν ταῖς ἀποστροφαῖς αὐτῶν LXX *Ier.*5.6 *au prins putere în abaterile lor;* LXX *Ier.*6.19, id. *Iez.*16.53. VI înclinare, întoarcere: LXX *Gen.*3.16. VII returnare: ἀποστροφῇ ἀποστρέψεις LXX *Deut.*22.1 *vei returna.* VIII întoarcere: LXX *IRg.*7.17. IX mijloc de distracție: οἱ φιλόλογοι ... ἀποστροφὰς ἔχουσιν PLUT. *M.*133b *filologii au mijloace de distracție.*

[ἀποστρέφω]

ἀπόστροφος, ον *adj.* I abătut: ὀμμάτων ἀποστρόφους αὐγὰς SOPH. *Ai.*69 *luminile abătute ale ochilor.* II dosnic, lăturalnic: ἕκτινος δὲ ἀποστρόφου ... ἐξόδου LUC. *Merc.*Cond.42 *pe o ușă dosnică;* ARR. *Tact.*8.2.

[ἀποστρέφω]

ἀπο-στῦγέ-ω, *vb.* [aor.1 ἀπεστύγησα și ἀπέστυσσα, aor.2 ἀπέστυγον, pf. (cu sens prez.) ἀπεστύγηκα] a se feri cu groază de, a

urî, a detesta: ὅ τι ... ἄφιλον ~ SOPH. *OT*186 *a detesta ceea ce nu-i e drag (cetății);* ἀποστυγῶντες τὸ πονηρὸν NT *Rom.*12.9 *urând ceea ce este rău;* HDT. 6.129, EUR. *Ion*488, A.RH. 1.804 ș.a.

[ἀπό, στυγέω]

ἀπο-στῦφελίζω, *vb.* a alunga, a îndepărta cu forța: (+ ac.) τρίς δ' αὐτὸν ἀπεστυφέλιξεν IL. 16.703 *[I-Ja îndepărtat de trupul mort (sc. al lui Hector);* (+ gen. separativ) IL. 18.158.

[ἀπό, στυφελίζω]

ἀπο-στύφω, [ῦ] *vb.* a contracta (cu efect astringent): (medic.) ARSTT. *Pr.*863a18.

[ἀπό, στύφω]

ἀπο-σῦκάζω, *vb.* a pipăi smochine (pt. a vedea dacă sunt coapte), *ext. fig.* despre Cleon care își spoliază victimele: AR. *Eq.*259.

ἀπο-σῦλάω-ω, *vb.* I a smulge: (+ ac. și gen.) νιν ... ἀποσυλάσαι βιαίως ... τοκέων Pl. *P.*4.110 *I-a smuls părinților cu forța.* II a lipsi (pe cineva de ceva), a jefui: (+ ac. și gen.) μ' ... κάπεσῦλησεν πάτρας SOPH. *OC*1330 *m-a lipsit de patria mea;* (pas.) σκῆπτρον τιμάς τ' ἀποσυλάται AESCH. *Pr.*171 *este lipsit de sceptru și onoruri;* (+ ac.) IS. 5.30.

ἀπο-συνάγω, *vb.* a tămădui, a scăpa (pe cineva de o boală): ἀποσυνάξει αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας LXX *4Rg.*5.3 *a-I scăpa de lepră.*

[ἀπό, συνάγω]

ἀπο-συνάγωγος, ον *adj.* dat afară din sinagogă: ἀποσυναγωγούς ποιήσουσιν ὑμᾶς NT *In.*16.2 *vă dau afară din sinagogă;* NT *In.*9.22.

[ἀπό, συναγωγή]

ἀπο-σῦρίζω, *vb.* a suna ca un șuierat: LUC. *VH*2.5.

[ἀπό, συρίζω]

ἀπόσυρμα, ατος, τό *subst.* pilitură: ARSTT. *Mir.*833a29.

[ἀποσύρω]

ἀπο-σύρω, [ῦ] *vb.* I a smulge: τὰς ἐπάλξεις ἀπέσυρον THUC. 7.43 *au smuls crenelurile;* τὸ ἰμάτιον ἀπέσυρον ἀπὸ τοῦ σώματος APP. *BC*4.19 *și-a smuls haina de pe trup;* LUC. *Nav.*9. II a răsturna: (de pe zid pe dușmani) PLB. 10.13.9. III a sfărâma, a zdrumica: ἀποσύραντι τὴν ἐπιπολῆς γῆν PLB. 34.10.10 *sfărâmând suprafața pământului;* ἀπέσυρε μέτωπον ἐς ὀστέον THEOC. 22.105 *i-a sfărâmat fruntea până la os.*

[ἀπό, σύρω]

ἄπο-συσσιτέω-ῶ, *vb.* a absenta de la banchetele publice: PLAT. *Lg.*762c.
[ἄπό, συσσιτέω]
ἄπο-σφάζω, *vb.* {att. -σφάττω Xen., Plat., Plut. s.a.} a tăia gâtul / beregata, *ext.* a ucide: ἀποσφάζουσι τοὺς ἀνθρώπους ἐς ἄγγος HDT. 4.62 *taie beregata oamenilor deasupra unui vas (pt. ca sângele să curgă înăuntru)*: XEN. *HG*3.1.27, AR. *Th.*750, MEN. *Ep.*401, ARR. *An.*6.25.1.
[ἄπό, σφάζω]
ἄπο-σφαιρίζω, *vb.* a forma bulbuci: ARSTT. *Pr.*936b36.
[ἄπό, σφαιρίζω]
ἄπο-σφακελίζω, *vb.* **I** a degera: (despre cai) HDT. 4.28. **II** a avea convulsii: PLUT. *Lyc.*16.2.
[ἄπό, σφακελίζω]
ἄπο-σφάλλω, *vb.* [pas. aor.2 ἀπεσφάλην] **I** (propr.) a o aruca pe un drum greșit: (pe mare) OD. 3.320. **II** a se împiedica: ἀποσφαλείς ἐξ ὕψους ἔπεσε PLUT. *Per.*13.13 *împiedicându-se a căzut de la înălțime*. **III** a lipsi (pe cineva de ceva): (+ ac. și gen.) σφας ἀποσφήλειε πόνοιο IL. 5.567 *să le irosească truda*. **IV** a se înșela: (+ gen. abstr.) ἐλπίδος δ' ἀπεσφάλην EUR. *IA*742 *m-am înșelat în speranța mea*: AESCH. *Pr.*472, PLAT. *Lg.*950b, DEM. 26.3. **V** a nu reuși, a da greș: ἀπεσφαλμένος τοῦ κυριωτάτου PLB. 4.81.8 *dând greș în partea cea mai importantă*.
[ἄπό, σφάλλω]
ἄπο-σφαλμάω-ῶ, *vb.* a cădea cu capul înainte: (despre cal) PLB. *Fr.*18.
[ἄπό, σφαλμάω]
ἄποσφάττω, *v.* ἀποσφάζω
ἄπο-σφενδονάω-ῶ, *vb.* **I** a trage cu praștia: (fig.) ἀποσφενδονῶντες ἀλλήλοις ... λοιδορούμενοι LUC. *ITr.*33 *împrosicându-se cu insulte unii pe alții*. **II** a zvârli, a arunca: εἰς κάμινον πυρὸς ἀπεσφενδονήθησαν LXX *4Mac.*16.21 *au fost zvârliți în cuptorul de foc*: PLUT. *M.*1062a.
[ἄπό, σφενδονάω]
ἄποσφενδόνητος, *ov adj.* respins cu lovituri de praștie: (despre eritreeni) PLUT. *M.*293a.
[ἄποσφενδονάω]
ἄπο-σφίγγω, *vb.* a strânge, a încleșta: τὰς σιαγόνας ἀπεσφίγγατε LUC. *Luct.*19 *mi-ați încleștat fălcile*: IOS. *AI3.*152, (fig.) παραδείγματα ... τῶν λόγων ἀπεσφιγμένα LUC. *Rh.Pr.*9 *modele de discursuri dense*.
[ἄπό, σφίγγω]

ἄπο-σφραγίζω, *vb.* a pune pecete, a sigila: πάντ' ἀποσφραγίζεται EUR. *Or.*1108 *toate sunt închise cu peceti*: LXX *4Mac.*15.4, PLUT. *Alex.*2.5, id. *M.*784e.
[ἄπό, σφραγίζω]
ἄποσφράγισμα, *ατος, τό [pā] subst.* pecete: (fig.) ~ ὁμοιώσεως LXX *Iez.*28.12 *pecetea asemănării*: LXX *Ier.*22.24.
[ἄποσφραγίζω]
ἄπο-σχάζω, *vb.* (medic.) a face o incizie, a tăia: ARSTT. *HA*512a30.
[ἄπό, σχάζω]
ἄποσχάλιδωμα, *ατος, τό [ī] subst.* tăruș (pt. susținerea plaselor de vânatoare): ἐπιβάλλοντα τοὺς βρόχους ἐπὶ ἀποσχαλιδώματα τῆς ὕλης XEN. *Cyn.*10.7 *așezând plasele pe tăruși*.
[ἄπό, σχαλίζω]
ἄπο-σχεδιάζω, *vb.* **I** a compune în mod neglijent: (despre o lege) ARSTT. *EN*1129b25. **II** a improviza: (despre Timaios) PLB. 12.3.7.
[ἄπό, σχεδιάζω]
ἄποσχεῖν, ἀποσχέσθαι, *inf. aor. act. și med.* de la ἀπέχω
ἀπόσχεσις, *εως, ἡ subst.* abținere: PLUT. *M.*125d, (+ gen.) PLUT. *M.*123c.
[ἀπέχω]
ἀποσχήσω, *ind. viit. act.* de la ἀπέχω
ἄπο-σχίζω, *vb.* **I** a desprinde: (cu tmeză) ἀπό δ' ἔσχισεν αὐτήν OD. 4.507 *a desprins-o (sc. piatra)*. **II** a rupe, a tăia: ἀποσχίζουσα μυσίνης φόβην EUR. *Alc.*172 *rupând o creangă de mirt*: (fig.) ἀπέσχισάς με τοῦ λόγου AR. *Nu.*1408 *tâindu-mi vorba*. **III** a separa, a despărți, a întrerupe: πολιήτας ... ἀποσχίζων ἀπὸ τοῦ ... συμμαχικοῦ HDT. 6.9 *separând cetățenii de armata aliată*: (med.-pas.) ἀποσχίσθητε ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς LXX *Num.*16.21 *despărțiți-vă de mijlocul adunării*, τὸ Γερμανικόν ... τῶν Σπαρτακείων ἀποσχισθέν PLUT. *Crass.*9.9 *grup de germani separat de oamenii lui Spartacus*: ARSTT. *HA*514b7.
[ἄπό, σχίζω]
ἀπόσχισις, *εως, ἡ subst.* ramificație: φλεβὸς ἀπόσχισεις ARSTT. *HA*514a35 *ramificații ale venei*.
[ἀποσχίζω]
ἄπο-σχοινίζω, *vb.* a separa printr-o sfoară întinsă, *fig. med.* a fi separat, exclus: ἀπεσχοινισμένος πᾶσι τοῖς ... δικαίοις DEM. 25.28 *separat ca printr-o sfoară de toate cele drepte*.
[ἄπό, σχοινίζω]

ἀπο-σχολάζω, *vb.* a petrece timpul liber, a se recrea: ARSTT. *EN*1176b17.

[ἀπό, σχολάζω]

ἀπο-σφίζω, *vb.* I a (se) salva, a scăpa teafăr: οὐδένα ἄν σφεων ἀποσφίζεσθαι HDT. 3.105 *nici unul dintre ei nu s-ar salva*: MEN. *Ep.*1108, PLUT. *Crass.*9.3 *ș.a.* II (despre abstr.) a păstra, a conserva: PLAT. *Lg.*692c.

[ἀπό, σφίζω]

ἀποτάδην, [τᾶ] *adv.* în mod întins, extins: LUC. *Zeux.*4.

[ἀποτεινῶ]

ἀποτακτός, *on adj.* |var. ἀποτακτός Hdt.| pus deoparte, rezervat: σιτία ἀποτακτά HDT. 2.69 *alimente puse deoparte (pt. crocodili)*.

[ἀποτάσσω]

ἀποτάμνω, *v.* ἀποτέμνω

ἀπότῃσις, *εως*, ἢ *subst.* emisie (a vocii), prelungire: ARSTT. *deAn.*420b8, id. *HA*545a17.

[ἀποτεινῶ]

ἀπο-τάσσω, *vb.* {att. -ττω} I (*tranz.*) I a pune deoparte, a rezerva: μηδέ τιν' αὐτῶ χώραν ἀποτάξῃς PLAT. *Th.*153e *nu-i rezerva vreun loc*. 2 a așeza, a dispune, a rămâni, a statornici: ἀπέτασε τὰς δυνάμεις LXX *IMac.*11.3 *așeza trupele*; δραχμάς τέσσαρας εἰς ἡμέραν ἐκάστην ἀπέταξεν PLUT. *Arist.*27.2 *a dispus patru drahme pentru ficcare zi*. II (*intrans.*, *med.*, *pas.*) I a renunța la, a se lepăda de: (+ dat.) ὅς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσιν τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν NT *Lc.*14.33 *cine nu se leapădă de toate ale sale*: ἀποτάσσομαί σου τῇ φιλίᾳ AESOP. 1.35 *renunț la prietenia ta*; LXX *Ecl.*2.20. 2 a se despărți de: (+ dat.) ἀποταξάμενος αὐτοῖς NT *Mc.*6.46 *despărțindu-se de ei*.

[ἀπό, τάσσω]

ἀπο-ταυρόομαι-οῦμαι, *vb. propr.* a privi ca un taur, *ext.* a arunca priviri fioroase: ἀποταυροῦται δμωσίν EUR. *Med.*188 *aruncă priviri fioroase către sclavi*.

[ἀπό, ταυρόω]

ἀπό-ταυρος, *on adj.* care nu a fost dată la montă: (despre vaci) ARSTT. *HA*595b19.

[ἀπό, ταῦρος]

ἀπο-ταφρεύω, *vb.* a săpa un șanț de apărare, a apăra cu un șanț de apărare: XEN. *An.*6.5.1, APP. *Mith.*314, LUC. *Hist. Consc.*38 *ș.a.*

[ἀπό, ταφρεύω]

ἀπο-τείνω, *vb.* [viit. ἀποτενῶ, aor. ἀπέτεινα, pf. ἀποτέτακα] I (*tranz.*) I a întinde, a extinde: ἀποτεῖναι τοὺς πόδας LUC. *ITr.*48 *a întinde picioarele*: τὰ ὄπτα ~ XEN. *Cyn.*18.1

a ciuli urechile. 2 (despre discurs, cuvinte, sunete) a desfășura, a prelungi, a lungi: ἀπότεινε καὶ σὺ λόγον PLAT. *Grg.*466a *desfășoară și tu un discurs*; μακροὺς ~ τοὺς λόγους LUC. *BisAcc.*33 *a lungi vorba*. 3 a spori: ἀποτεινουσιν μισθοὺς παρὰ θεῶν PLAT. *R.*363d *își sporesc răsplățile de la zei*. II (*intrans.*) I a se întinde, a se prelungi, a se extinde: ἡ ἄορτή ... ἀποτεινομένη πόρρω πρὸς τε τὴν κεφαλὴν ARSTT. *HA*513b10 *artera care se prelungeste departe până la cap*; μαχόμενοι ... ἀπέτεινον PLUT. *M.*60a *continuu să se înfrunte*. 2 a face aluzie: LUC. *Nigr.*13.

[ἀπό, τείνω]

ἀποτειστέον, *adj.vb.* |var. ἀποτισ-| trebuie plătit: XEN. *Lac.*9.5.

ἀπο-τειχίζω, *vb.* I a împrejmuī cu un zid, a bloca cu un zid: HDT. 6.37, THUC. 3.94, XEN. *HG*2.4.3, APP. *BC*5.33, ὁ τοὺς θεοὺς ἀποτειχίσας AR. *Av.*1576 *cel ce i-a blocat pe zei printr-un zid*. II a construi (un zid): THUC. 1.64, XEN. *HG* 2.4.3. III (fig.) a proteja: ἀποτειχίζουσι τὴν κεφαλὴν PLUT. *M.*647c *protejează capul*.

[ἀπό, τειχίζω]

ἀποτειχίσις, *εως*, ἢ *subst.* blocare (printr-un zid): μετὰ τῆς Ποτειδαίας τὴν ἀποτειχίσιον THUC. 1.65 *după blocarea Potideei*; APP. *BC*5.59.

[ἀποτειχίζω]

ἀποτειχίσμα, *ατος*, τό *subst.* zid pentru blocare, fortificație, parapet: THUC. 6.99, XEN. *HG*1.3.7.

[ἀποτειχίζω]

ἀποτειχισμός, *οῦ*, ὁ *subst.* construire a unui zid, *ext.* blocare: PLUT. *Nic.*18.9, id. *Crass.*10.9.

[ἀποτειχίζω]

ἀπο-τεκμαίρομαι, *vb.* a presupune pe baza unor indicii: πόρους τ' ἀπετεκμαίροντο λίμνης ἐκπρομολεῖν A.RH. 4.1538 *încerca să găsească căi de ieșire din lac*.

[ἀπό, τεκμαίρομαι]

ἀποτέλειος, *ου*, ὁ *subst.* general (din liga aheană): PLB. 10.23.9, id. 16.36.3.

[ἀπό, τέλειος]

ἀπο-τελειόω-ῶ, *vb.* a ajunge la maturitate: (despre cai) ἀποτελειοῦται δὲ τὰ θήλια τῶν ἄρρένων ἐμπροσθεν ARSTT. *HA*576b7 *femelele ajung la maturitate înaintea masculilor*.

[ἀποτέλειος]

16.254 *a pus cura într-un cufăr*; τὰς ἀποσκευὰς ~ PLB. 11.27.2 *a pune deoparte bagajele*. **II** *a lăsa deoparte, a abandona*: ὄφρ' ... ἀποθείομαι ὄπλά τε πάντα IL. 18.409 *rână să-mi las deoparte toate armele*; τεύχεα ... ἀποθέσθαι ἐπὶ γθονί IL. 3.89 *a lăsa la râmânt armele*. **III** (+ ac. pers.) **1** (despre nou născuți) *a exprune (a abandona un copil în vederea unei posibile adopții)*: τόνδε παῖδα κἀπέθου ἐν σπαργάνοισιν EUR. Ion1598 *I-ai exprus pe acest copil cu semnele de recunoaștere*. **2** *a pune, a așeza*: τὸν Ἰωάννην ... ἐν φυλακῇ ἀπέθετο NT Mt.14.3 *I-a pus pe Ioan în temniță*. **3** *a pune în mormânt, a îngора, a înhuma*: δωδεκῆτη τὸν παῖδα πατῆρ ἀπέθηκε CALL. Epigr.19.1 *tatăl și-a îngropat copilul de doisprezece ani*. **IV** (despre abstr.) *a renunța la, a lepăda, a elimina, a abandona*: ἀποθέσθαι ἐνιπήν IL. 5.492 *a renunță la reproș*; ἀποτίθεσθαι τὰς τυραννίδας PLB. 2.44.3 *a renunța la tiranii*; ἀποθώμεθα τὰ ἔργα τοῦ σκότους NT Rom.13.12 *să lepădam lucrurile întinericului*. **V** (despre haine) *a lăsa să cadă, a scoate*: τὴν στολὴν ἀποθέμενος τὴν Σκυθικὴν HDT. 4.78 *scoțându-și veșmântul scitic*. **VI** (despre pâr) *a tăia*: (în semn de doliu) ἀπὸ δὲ παρθένοι κόμας ἔθεντο EUR. Hel.369a *fecioave își tăiau pletele*. **VII** *a înregistra*: εἰς γραφὴν ἀπετίθεντο PLUT. M.686d *au înregistrat în scris*.

[ἀπό, τίθημι]

ἀπο-τίκτω, *vb.* **I** *a aduce pe lume, a da naștere, ext. a produce*: τὰ ὄψα ... ἀποτίκτουσιν ARSTT. GA757a23 *aduc pe lume ouă*; LXX 4Mac.14.16, (fig.) εὐδὸς ἀποτίκτει τοῦ νέου ἢ διάνοια PLAT. Th.150c *mîntea unui tânăr dă naștere unei minciuni*.

[ἀπό, τίκτω]

ἀπο-τίλλω, *vb.* **I** *a smulge*: τὰς τρίχας ~ HDT. 3.16 *a smulge părul*; PLUT. M.565a, (pas.) κοψίχω γε σκάφιον ἀποτετιλμένω AR. Av.806 (semeni cu) *o mîerlă tunsă „castron”*: (fig.) τὰς κεφαλὰς ἀποτίλλαι AR. Lys.578 *să le smulgem capetele unul câte unul*. **II** *a epila*: AR. Ec.724.

[ἀπό, τίλλω]

ἀπότιλμα, *ατος, τό subst.* *piele smulsă*: γραιῶν ἀποτίλματα πηρᾶν THEOC. 15.19 *piei smulse de pe traiste vechi*.

[ἀποτίλλω]

ἀπο-τιμάω-ῶ, *vb.* **I I** *a evalua, a prețui*: σφραεὶς δῖμνεως ἀποτιμησάμενοι HDT. 5.77

evaluându-i la două mine; IOS. A15.76. 2 (jur.) *a pune ipotecă, a ipoteca*: τῶν μὲν χιλίων δραχμῶν ... ἀπετίμησέ μοι τὴν οἰκίαν DEM. 41.19 *mi-a ipotecat casa cu 1.000 de drahme*; (pas.) DEM. 30.26. **II** *a nu prețui*: CALL. Aet.fr.59.8.

[ἀπό, τιμάω]

ἀποτίμημα, *ατος, τό subst.* *proprietate ipotecată*: DEM. 30.7, id. 49.11, Is. 6.36.

[ἀποτιμάω]

ἀποτίμησις, *εως, ἡ subst.* **I** *ipotecă*: DEM. 31.11. **II** (în sistemul roman) *cens, lat. census*: PLUT. Crass.13.1, IOS. A118.26.

[ἀποτιμάω]

ἀποτιμητής, *ου, ὁ subst.* *evaluator*: LYS. Fr.340.22.

[ἀποτιμάω]

ἀπό-τίμος, *ον adj.* *lipsit de stimă, neslăvit*: (despre Ares) τὸν ἀπότιμον ἐν θεοῖς θεόν SOPH. OT215 *zeul neslăvit între zei*: (comp.) ἀποτιμότερους τῶν ἄλλων ... πολιητέων HDT. 2.167 *mai lipsiți de stimă decît ceilalți cetățeni*.

[ἀπό, τιμή]

ἀποτίναγμα, *ατος, τό [τ] subst.* *câlți*: κλώσμα τοῦ ἀποτινάγματος LXX Jud.16.9 *fir de călți*.

[ἀποτινάσσω]

ἀπο-τινάσσω, *vb.* **I** *a face să cadă prin scuturare, a scutura*: οὐκ ἀποτινάξεις κισσόν; EUR. Ba.253 *nu vei scutura iedera?*; τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάσσετε NT Lc.9.5 *scuturați-vă praful de pe picioare*. **II** *a zgudui, ext. a distruge*: ἀπετίναξεν ἀγίασμα αὐτοῦ LXX Plâng.2.7 *a distrus lăcașul lui sfânt*. **III** (med. fig.) *a se descotorosi*: ἀποτετίνακται τὸ ῥῆμα τῶν ὄνων LXX IRg.10.2 *s-a descotorosit de problema magarilor*.

[ἀπό, τινάσσω]

ἀπο-τινύω, *vb.* *a plăti, a despăgubi*: ἀποτινύων αὐτὰ ἑπταπλάσιον LXX Sir.20.12 *le plătește de șapte ori*; ἀπετινύων παρ' ἑμαυτοῦ LXX Gen.31.39 *am despăgubit de la mine*; LXX Ps.68.5.

[ἀπό, τίνω]

ἀπο-τίνυμι, *vb.* [var. ἀποτείν- Hes. Op.247] **I** *a plăti*: πενήτηκοντα σίκλους ἀποτινύτω τῷ πατρί IOS. A14.248 *să-i plătească tatălui cincizeci de sicli*; IOS. A112.146. **II** *a se răzbuna*: (+ ac. și gen.) πολέων δ' ἀπετινύτο ποιήν IL. 16.398 *se răzbuna pe mulți*: (+ gen.) OD. 2.73, ἀποτινύμενοι τῶν ...

κατακαυθέντων ἱρῶν HDT. 6.101 *răzbu-nându-se pentru templele arse*; HES. *Op.*247. HDT. 6.65.

[ἀπό, τίνω]

ἀπο-τίνω, [poet. ion. ἱ, att. ἰ] *vb.* [viit. ἀποτ(ε)ίσω, aor. ἀπέτ(ε)ισα, pf. ἀποτέτικα; pas. aor. ἀπετείσθην| 1er. inf. prez. ἀποτινέμεν II. 3.459] **I** a plāti în schimb, a răsplăti, a răscumpăra, a recompensa: τιμὴν δ' Ἀργείοις ἀποτινέμεν II. 3.286 *a plāti ar-geienilor răsplata*; εὐεργεσίας ~ OD. 22.235 *a răsplāti faptele bune*; ἀποτείσαι κύριος τὴν ἐργασίαν σου LXX *Ruth*2.12 *Domnul să răsplătească fapta ta*; AESCH. *Ag.*1503. **II** a plāti (pentru), a ispăși: ὑπερβασίας ἀποτείσει OD. 22.168 *să plătească pentru excese*; ἀποτίνει ζημίην HDT. 2.65 *plătește răscumpărarea*; τὸν σὸν Ἑλλὰς ἀποτείσει φόνον EUR. *IT*338 *Grecia va ispăși omorârea ta*; τὸ δ' ἀργύριον ἔτοιμος ἦν ~ ISOC. 17.16 *era pregătit să plătească banii*; (abs.) παθεῖν ἢ ἀποτεῖσαι DEM. 20.156 *să sufere (o pedeapsă corporală) sau să plătească (o amendă)*. **III** (*med.*) **I** a pedepsi: πολέων δ' ἀπετίνοτο ποιήν IL. 16.398 *le venea de hac multora*; τὰ παράνομα ... θεὸς ... ἀποτίνεται AR. *Th.*686 *zeul pedepsește faptele nedrepte*. **2** a se răzbuna, a-și lua re-vașa: ὡς ἦ τοι κείνους Ὀδυσσεὺς ἀποτείσεται OD. 5.24 *ca Odys(s)eus să se răzbune pe aceia*; IOS. *A16*.433.

[ἀπό, τίνω]

ἀπο-τμήγω, *vb.* [viit. ἀποτμήξω] **I** a tăia, a reteză: ἀποτμήξας κεφαλὴν OD. 10.440 *re-tezând capul*; κλιτῶς τότε' ἀποτμήγουσι χαράδραι IL. 16.390 *șiroaie retează văi*; HES. *Th.*188. **II** (*despre pers.*) a tăia calea, a separa: (+ ac. și gen.) Ἔκτορα ... Ἀχιλλεὺς μούνον ἀποτμήξας πόλιος IL. 22.456 *Achil-leus izolându-l pe Hector de cetate*; (pas.) μούνοι ἀποτμηγέντες ἔασι A.RH. 4.1052 *fi-înd singuri și izolați*.

[ἀπό, τμήγω]

ἀποτμήξ, ἦγος *adj.* abrupt: ἀποτμήγι σκοπιῇ A.RH. 2.581 *vârful abrupt*.

[ἀποτμήγω]

ἀποτμητέον, *adj.vb.* trebuie tăiat / luat: (+ dat. și gen.) τῆς ... χώρας ἡμῖν ~ PLAT. *R.*373d *trebuie să ne însușim pământul*.

[ἀποτέμνω]

ἀ-ποτμος, ον *adj.* [comp. -ότερος, superl. -ότα-τος] fără noroc, bătut de soartă, nefericit:

οἶτον ἀπότμου παιδός IL. 24.388 *soarta co-pilului fără noroc*; OD. 20.140 πότμος ~ EUR. *Ph.*1306 *soartă nefericită*; AESCH. *Pers.*280.

[ἀ-, πότμος]

ἀπο-τολμάω-ῶ, *vb.* a îndrăzni, a cuteza: (+ inf.) τίς ἂν ἀπετόλμησε ... ἐπιχειρήσαι LYS. 7.28 *cine ar cuteza să întreprindă*; PLB. 2.45.2, (abs.) THUC. 7.67, NT *Rom.*10.20, (part. pf. pas.) τὰ νῦν ἀποτετολημένα PLAT. *R.*503b *cele îndrăznite acum*; (subst.) ὀλιγότητα τῶν ἀποτετολημένων PLUT. *Galb.*25.2 *puținătatea celor care îndrăz-neau (= atentatorilor)*.

[ἀπό, τολμάω]

ἀποτολμητέον, *adj.vb.* trebuie îndrăznit: (+ inf.) PLUT. *M.*11d.

[ἀποτολμάω]

ἀποτομή, ἦς, ἡ *subst.* **I** tăiere, amputare: περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν XEN. *HG*2.1.32 *despre amputarea mâinilor*; APP. *BC*4.13. **II** (*astr.*) secțiune: (a orizontului) ARSTT. *Cael.*297b25, (într-o eclipsă) ARSTT. *Cael.*297b25. **III** ramificație, secți-une: αἱ ἀποτομαὶ τῶν φλεβίων ARSTT. *HA*497a17 *ramificații ale vaselor*. **IV** alee care întretaie: (în tabăra romanilor) PLB. 6.29.9. **V** (*trad. a ebr. מַצְלָחַ*) mai, ciocan: LXX *Jud.*5.26.

[ἀποτέμνω]

ἀποτομία, ας, ἡ *subst.* asprime, severitate: ἀποτομίαν θεοῦ NT *Rom.*11.22 *asprimea lui Dumnezeu*; PLUT. *M.*13d.

[ἀπότομος]

ἀπό-τομος, ον *adj.* **I** abrupt: ~ ... ἡ ἀκρόπολις HDT. 1.84 *cețaiuie abruptă*; τόπος ... ~ ἐκ θαλάττης PLAT. *Criti.*118a *loc abrupt dinspre mare*; XEN. *An.*4.1.2. **II** scurt, concis: ἀπότομόν τινα συγκεφαλαί-ωσιν PLB. 9.32.6 *o scurtă trecere în revistă*. **III** (*fig.*) implacabil, năprasnic, aspru, se-ver, arzig: ἀπότομον ὄρουσεν εἰς ἀνάγκαν SOPH. *OT*877 *se năpustește în prăpastia ne-voii*; ἀποτόμου λήματος EUR. *Alc.*982 *do-riță năprasnică*; κρίσις ~ LXX *Înt.*6.5 *ju-decată aspră*; (*despre pers.*) LXX *Înt.*11.10. [ἀποτέμνω]

ἀποτόμως, *adv.* **I** cu asprime, necruțător, ne-îndurător: ἀπῆται ~ PLUT. *Crass.*3.1 *cereea neîndurător (împrumutul)*; PLB. 18.11.3, LXX *Înt.*5.22, NT *2Cor.*13.10, PLUT. *M.*315c. **II** în mod holărât: πᾶσαν ~ σφίσι

παρείχοντο τὴν χρείαν PLB. 3.95.7 *le acordau cu hotărâre sprîjîmul*. III rîguros, absolut: ISOC. 9.10.

[ἀπότομοξ]

ἀπο-τοξέω, *vb.* I a săgeta: (fig.) PLAT. *Th.*180a. (+ dat. instr.) LUC. *Vit. Auct.*24. II a alunga cu săgeți: ἀποτοξεύοντα τὸν λοιμόν LUC. *Alex.*36 *îndepărtând cu săgeți molima*.

[ἀπό, τοξέω]

ἀπο-τορνεύω, *vb.* a modela: (fig.) ἕκαστα τῶν ὀνομάτων ἀποτετόρνευται PLAT. *Phdr.*234e *fiicare dintre cuvinte este modelat*; PLUT. *M.*45a.

[ἀπό, τορνεύω]

ἄ-ποτος, *ον adj.* I care nu poate fi băut, de nebăut, nepotabil: ὕδωρ ἄποτόν PLUT. *M.*86e *arā care nu poate fi băută*; HDI. 4.81. II (despre pers.) care nu bea, nebăut: ἄσιτος ἀνήρ, ~ SOPH. *Ai.*324 *om flāmânzit și nebăut*; XEN. *Cyr.*7.5.53, (despre animale) HDI. 4.192, ARSTT. *HA*594a1.

[ἄ-, πίνω]

ἀποτρέκω, (barbarism pt.) ἀποτρέχω: AR. *Th.*1214.

ἀποτρεπτέον, *adj.vb.* trebuie evitat: PLUT. *M.*125d.

[ἀποτρέπω]

ἀποτρεπτικός, ή, ὄν *adj.* disuasiv: ARSTT. *Div.*58.7.

[ἀποτρέπω]

ἀπο-τρέπω, *vb.* I (*act., tranz.*) I a întoarce din drum, a abate, a îndepărta: ἀπέτραπε λαὸν Ἀθήνη IL. 11.758 *Athena a întors din drum multimea*: (despre abstr.) συμφορὰν ... ~ PLAT. *Phdr.*231d *a îndepărta o nenorocire*. 2 (despre cuvinte, argumente) a abate pe cineva de la o hotărâre, a disuada: μηδέ σε ... ἐπέεσσιν ἀποτρεπέτω καὶ ἀρειῆ IL. 21.339 *să nu te abată cu vorbe și amenințare*: πειρώμενος ~ ὕμῳς THUC. 3.39 *încercând să vă abat*; (+ ac, pers. și gen.) τοῦ πολέμου τὸν δῆμον ἀποτρέψαι PLUT. *Nic.*14.2 *a îndepărta poporul de la război*. 3 (despre abstr.) a împiedica: ~ τὴν εἰρήνην XEN. *HG*6.3.12 *a împiedica pacea*. II (*med., pas., intrans.*) I a se îndepărta: (+ prep.) ἀπετρέποντο ἐς τὴν πόλιν THUC. 3.24 *s-au depărtat înspre oraș*; (+ ac.) τούτους ἀποτρέπου NT *2Tim.*3.5 *îndepărtează-te de aceștia*. 2 a se feri: φόβω ... ἀποτρέπεται THUC. 4.59 *se ferește de frică*. 3 (medic.) a recircula: ἀποτρεπόμενος ὁ ἄηρ PLAT.

*Ti.*79c *aer care recirculă*.

[ἀπό, τρέπω]

ἀπο-τρέχω, *vb.* [viit. med. ἀποθρέζομαι și ἀποδράμομαι. aor.2 ἀπέδραμον, pf. inuz.] {barbarism ἀπότρεκ' Ar. *Th.*1214} a alerga, a scăpa, a se retrage, *ext.* a merge: οὐκ ἐδύναντο ~ XEN. *An.*5.2.6 *nu puteau să scape*; (+ prep.) ἀποτρέχω παρὰ τὴν μητέρα LUC. *DMeretr.*13.4 *fug la mama*; LXX *Gen.*32.10 ș.a.

[ἀπό, τρέχω]

ἀποτριβή, ής, ή *subst.* uzare: ἀποτριβής τῶν σκευῶν DEM. 50.28 *uzare a echipamentelor*.

[ἀποτριβω]

ἀπο-τρίβω, [τ] *vb.* I (despre animate) a freca, a răzui: ἀποτρίβεσθαι γλῶτταν AESOP. 8.5 *a răzui limba*; XEN. *Eq.*6.2. II (despre abstr.) a îndepărta, a înlătura, a elimina: ἀποτρίψασθαι τὸν πόλεμον PLB. 4.45.2 *a îndepărta războiul*: πρὶν γῆρας ἀποτρίψαι νεότητα THEOC. 24.133 *mai înainte ca bătrânețea să-i alunge tinerețea*: ἀποτριβόμενος τὸ γῆρας PLUT. *Mar.*34.5 *căutând să înlătura bătrânețea*; ARSTT. *EN*1105a2. III (despre lucruri) a strica (prin frecare / lovire): πολλά ... σφέλα ... πλευραὶ ἀποτρίψουσι OD. 17.232 *coastele vor strica multe scaune (ale celor ce le aruncă)*: ἀπέτριψεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ LXX *Jud.*5.26 *i-a zdrobit capul*; LXX *Os.*8.5.

[ἀπό, τρίβω]

ἀποτρόπαιος, α, ὄν *adj.* I care alungă sau ține departe răul, apotropaic, tutelar: (+ nume de zei) Ἄπολλον ἀποτρόπαιε AR. *V.*161 *Apollon, păzitorule de rău*; LUC. *Alex.*4. // (masc. pl.) *subst.* zei protectori: τοῖς ἀποτροπαιοῖς θύεις XEN. *Smp.*4.33 *aduci sacrificii zeilor protectori*. // (neut. pl.) *subst.* sacrificii apotropaice: (pentru Hecate) PLUT. *M.*290d. II (despre pericole iminente) de care trebuie să te ferești, de rău augur, *ext.* groaznic: ἀποτρόπαιον θέαμα LUC. *Tim.*5 *privești groaznică*.

[ἀποτροπή]

ἀποτροπή, ής, ή *subst.* I îndepărtare: (frecv. + gen.) τῶν μελλόντων κακῶν ἀποτροπήν ISOC. 20.12 *îndepărtare a relelor viitoare*: AESCH. *Pers.*217, PLAT. *2Alc.*138c. II acțiunea de a convinge să nu, împiedicare: ἀποτροπής ... ἔνεκα κολάζει PLAT. *Pri.*324b *pedepsește pentru a împiedica*: THUC. 3.45. III deviere: (despre cursul unei

are) PLAT. *Lg.*845d. **IV** retragere, refuz: ἀποτροπῆς πρόφασις THUC. 3.82 *pretextu retragere*.

[ἀποτρέπω]

ἀποτροπία, ας, ἡ *subst.* {ion. -η A.Rh.} inderpārtare: ~ θανάτοιο A.RH. 4.1504 *inderpārtare a morṭii*.

[ἀπότροπος]

ἀποτροπιάζω, *vb.* a face sacrificii expiatorii, a inderpārta răul: LXX *Iez.*16.21, PLUT. *Prov.*2.9.

[ἀποτρόπιμος]

ἀποτροπιασμός, οῦ, ὁ *subst.* alungare a răului, rit apotropaic: IOS. *AI*3.241, AESOP. 56.3.

[ἀποτροπιάζω]

ἀπότροπος, ον *adj.* **I** care trăiește departe de oameni, răzlețit, izolat: παρ' ὕεσσιν ~ OD. 14.372 [*stau*] *rāzlețit lângă porci*. **II** care ține departe (relele), protector, tutelar: (frecv. + gen.) ~ γένοιό μοι πημάτων EUR. *HF*821 *sā-mi fii pāzitor de rele*; EUR. *Ph.*586, AESCH. *Ch.*42. **III** de care trebuie să te ferești, groaznic, teribil: τὸν ἀπότροπον ... Ἄϊδαν SOPH. *Ai.*606 *groaznicul Hades*: σκότορ νέφος ἔμὸν ἀπότροπον SOPH. *OT*1314 *nor de beznă ce mă împresori cumplit*; AR. *Ec.*792. **IV** dușmănos (*propr.* întors cu spatele): ἀποτρόπω γνώμα σεσεισμένον PL. *P.*8.94 *scuturat de o voință dușmănoasă*.

[ἀποτρέπω]

ἀπότροφος, ον *adj.* **I** crescut departe de părinți: (despre Ares) HDT. 2.63, (despre pāsari) ARSTT. *HA*536b16. **II** separat de: (+ gen.) PLUT. *M.*917c, id. *M.*973b.

[ἀποτρέφω]

ἀπότροχος, ου, ὁ *subst.* pistă de alergare: AR. *Fr.*637.

[ἀποτρέχω]

ἀπο-τρύγῳ-ῶ, *vb.* a culege: (fig.) ἀπετρύγησαν ἀρχὰς ἐθνῶν LXX *Am.*6.1 *au cules rărga neamurilor*.

[ἀπό, τρυγάω]

ἀπο-τρύχω, *vb.* a obosi, a epuiza: PLUT. *Cam.*31.1, id. *Ant.*24.2.

[ἀπό, τρύχω]

ἀπο-τρώω, *vb.* a istovi, a obosi: (fig.) οὐκ ~ ἐλπίδα SOPH. *Tr.*124 *nu-ți pierde speranța*; PLUT. *Aem.*13.5, (med.) Γᾶν ... ἀποτρέεται SOPH. *Ant.*339 *istovește pământul*; (pas.) PLUT. *TCG*27.3.

[ἀπό, τρώω]

ἀπο-τρώγω, *vb.* [impf. ἀπέτρωγον, aor.2

ἀπέτρωγον] a roade, a ronțăi: ARSTT. *HA*605a4 s.a., (fig.) τοὺς μισθοὺς τῶν ποιητῶν ... ἀποτρώγει AR. *Ra.*367 *roade plățile poezilor*; (+ gen. partitiv) τᾶς αὔλακος οὐκ ἀποτρώγεις THEOC. 10.6 *nu rozi din spic*. [ἀπό, τρώγω]

ἀπο-τρωπάω-ῶ, *vb.* **I** (*act.*) **I** a abate, a inderpārta: μιν ἀποτρωπῶμεν ὀπίσσω IL. 20.119 *sā-l abatem îndărăt*: εἰ δέ κ' ἀποτρωπῶσι θεοί OD. 16.405 *dacă zeii ne-ar abate de aici*. **2** a împiedica: CALL. *Del.*69. **II** (*med.*) a se feri: (+ gen.) μηδ' ἔτι τόξου δηρὸν ἀποτρωπᾶσθε τανυστύος OD. 21.112 *nu vă feriți prea mult de întinderea arcului*; (+ ac.) A.RH. 3.16.

[ἀπό, τρωπάω]

ἀπο-τυγχάνω, *vb.* **I** (+ gen.) a nu obține, a da greș, a se înșela, a rata: οὐδ' ἀπέτυχε τῆς ἐξ ἀρχῆς προθέσεως PLB. 3.17.11 *n-a dat greș în ce și-a propus de la început*: ἀποτυγχάνω τοῦ σκοποῦ PLAT. *Lg.*744a *ratez scopul*: ὀργῆς τῆς τῶν ἀποτυχουσῶν ISOC. 10.47 *mânia celor ce au suferit o înfrângere*: χρεῖαν ... οὐκ ἀπέτυχον LXX *Iov*31.16 *nu au dus lipsă de ceea ce aveau nevoie*. **II** (+ gen. pers.) a nu se întâlni cu: τοῦ βασιλέως ἀπέτυχε PLB. 5.81.5 *nu a dat peste rege*. **III** a fi lipsit de noroc: XEN. *HG*7.5.14.

[ἀπό, τυγχάνω]

ἀπο-τυμπανίζω, *vb.* a lovi cu bâta, a ciomăgi, *ext.* a executa (pentru delict de drept comun), a ucide: μέλλων ἀποτυμπανίζεσθαι ARSTT. *Rh.*1385a11 *urmând să fie supus loviturilor cu bâta*; DEM. 19.137, LXX *3Mac.*3.27, PLUT. *Galb.*8.5, id. *M.*523a s.a.

[ἀπό, τυμπανίζω]

ἀπό-τύπος, ον *adj.* reproduc: (despre imagini) IOS. *AI*20.212.

[ἀποτυπώω]

ἀπο-τύπόω-ῶ, *vb.* **I** a imprima: ἀπετύπου ... τὴν σφραγίδα LUC. *Alex.*21 *a imprimat pecetea*. **II** a reproduce: πρὸς τὴν τοῦ παραδείγματος ἀποτυπούμενος φύσιν PLAT. *Ti.*39e *reproduc după natura modelului*; PLAT. *Epin.*990e. **III** (*intrans.*) a se întipări: PLAT. *Th.*191d.

[ἀπό, τυπόω]

ἀπο-τύπτω, *vb.* a înceta să-și lovească (pieptul): HDT. 2.40, LUC. *Syr.*D.6.

[ἀπό, τύπτω]

ἀποτύωμα, ατος, τό *subst.* întipăritură (în

relief): PLAT. *Thl.*194b.

[ἀποτυπόω]

ἀπο-τυφλόω-ῶ, *vb.* **I** a orbi: ARSTT. *Mir.*845a23 *ῥ.α.* (fig.) δῶρα ἀποτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς σοφῶν LXX *Sir.*20.29 *darurile orbesc ochii ințeleptilor*. **II** a astupa, a obtura: πηγὴν ἀποτυφλοῦν PLUT. *M.*703b *asturā un izvor*. **III** a lipsi de: δεδιῶς μὴ τι τοῦ ὑγιαίνοντος ἀποτυφλώσῃ PLUT. *M.*529b *temându-se să nu lipsească (planta) de o parte sănătoasă*.

[ἀπό, τυφλόω]

ἀποτύφλωσις, *εως*, ἡ *subst.* orbire: τοὺς ἵππους ... πατάξω ἐν ἀποτυφλώσει LXX *Zah.*12.4 *voi lovi caii cu orbire*.

[ἀποτυφλόω]

ἀποτυχῆς, *ἔς adj.* [comp. -έστερος] care nu izbutește: ἀποτυχεύστερος εἶη τοῦ μὴ ὄντος PLAT. *Sp.*391c *ar fi mai lipsit de izbândă [în aflarea] a ceea ce nu este*.

[ἀποτυγχάνω]

ἀποτυχία, *ας*, ἡ *subst.* {ion. -η Luc.} neizbucire, nereușită, eșec (în a obține + gen.): οὐ δεῖ λυπεῖσθαι ἐπὶ ταῖς ἀποτυχίαις AESOP. 1.13 *nu trebuie să te întristezi la nereușite*: PLB. 5.98.5, (+ gen.) IOS. *AI*16.275 *ῥ.α.*

[ἀποτυχῆς]

ἀπούατος, *ον adj.* de rău augur: ~ ἄγγελος CALL. *Hec.fr.*315 *inger de rău augur*.

Ἀπουλία, *ας*, ἡ *subst.* Apulia, regiune în sud-estul Italiei: PLUT. *Marc.*24.4, APP. *BC*2.2.

ἀπ-ουλόω-ῶ, *vb.* a cicatriza: (fig.) PLUT. *M.*46f.

[ἀπό, οὐλή]

ἀπ-ουρῶ-ῶ, *vb.* (milit.) a asigura retragerea, a conduce ariergarda: (+ dat.) ἀπουραγούτων μὲν αὐτῷ τῶν Κρητῶν PLB. 5.7.11 *cretanii protejându-i spatele*: PLB. 3.49.13.

[ἀπό, οὐραγέω]

ἀπούρας, *v.* ἀπὴρῶν

ἀπ-ουρέω-ῶ, *vb.* a urina: LUC. *VH*1.23.

[ἀπό, οὐρέω]

ἀπουρίζω, (ion.) *v.* ἀφορίζω

ἄπουρος, *ον adj.* departe de hotare, exilat: πάτρας ἄπουρον SOPH. *OT*194 *departe de hotarele patriei*.

ἀπ-ουρῶω-ῶ, *vb.* (mar.) a întâlni vânturi potrivnice: PLB. 16.15.4.

[ἀπό, οὐρός]

ἄ-πους, *ουν adj.* [gen. -ποδος; ac. sg. ἄπουν Soph., Plat.] I fără picioare: PLAT. *Phdr.*264c, id. *Ti.*34a. **II** cu picioare slabe, debile:

ἐχίδνης ... μ' ἔθηκεν ὄδ' ἄπουν SOPH. *Ph.*632 *viperă m-a ologit așa*: (despre căini) XEN. *Cyn.*3.3. // (ornit.) ἄπους, ἡ *subst.* lăstun. *Cypselus apus*: ARSTT. *HA*487b25.

[ἀ-, ποῦς]

ἀπουσία, *ας*, ἡ *subst.* **I** absență, lipsă, despărțire, abținere: μακρὰ γὰρ ἡμῖν ἡ 'πιούσ' ~ EUR. *IA*651 *ne așteaptă o lungă despărțire*: ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου NT *Flp.*2.12 *în lipsa mea*: THUC. 1.70, id. 6.80, ARSTT. *Mete.*382a33 *ῥ.α.* **II** diminuaire, pierdere: οὐσίας ἀπουσίαν PLAT. *Prm.*163c *absența ființei*: DEM. 22.12. **III** deficit: (despre trupe) PLB. 12.19.3. **IV** revoluție: PLUT. *M.*364d.

[ἄπειμι]

ἀποφᾶγεῖν, *vb.* (inf. aor.) *v.* ἀπεσθίω

ἀπο-φαίνω, *vb.* **I** (*tranz.*) **I** (frecv.) a arăta, a scoate la iveală: ἀποφαίνουσαι τὴν φύσιν αὐτοῦ AR. *Nu.*352 *arată firea*. **2** a demonstra, a dovedi: τὴν ἡδονὴν κινήσιν ... ~ ARSTT. *EN*1173a30 *demonstrează că plăcerea este mișcare*: ὑμετέρας τὰς τοιαύτας προαιρέσεις ἀποφαίνω DEM. 18.206 *demonstrez că asemenea alegeri vă aparțin*: (+ part.) ἀποφαίνοντες πεφευγότας HDT. 1.82 *demonstrând că sunt fugari*: (+ ὅτι sau ὡς) κάποφανῶ ... ὡς ἐν δίκῃ σ' ἔτυπτον AR. *Nu.*1331 *voi demonstra că te-am lovit pe bună dreptate*: HDT. 5.84. **3** a declara, a exprima, a defini: (med.) μοῦσαν στυγερὰν ἀποφαίνεσθαι AESCH. *Eu.*309 *a exprima cântecul cumplit*: τὴν ἑαυτοῦ γνώμην ἀπεφήνατο PLAT. *Prt.*340b *și-a exprimat părerea*. **4** a proclama, a alege: λέγοντες τοὺς τε πεντακισχιλίους ἀποφανεῖν THUC. 8.93 *spunând că vor alege pe cei cincî mii*: (med.) ἕτερον οὐ τινα οἶκον ἀπεφάνατο ... ταμίαν στεφάνων Pl. *N.*6.25 *n-au proclamat nici o altă casă păstrătoare a coroanelor*. **5** a da socoteală: ἔργον μὲν οὐδὲν ἀποφαίνουσι τοῖς χρήμασιν DEM. 27.38 *nu dau socoteală pentru bani*. **6** a aduce pe lume, a zămisi: ἔφεδρον βασιλέα Σπαρτιήτησι ἀπέφαινε HDT. 5.41 *zămislea spartanilor un rege moștenitor*. **7** a dovedi: ὁ διὰ πάντων κριτῆς ἀποφαίνεται PLAT. *R.*580b *se dovedește a fi judecător în toate aspectele*. **8** a face: περιβλεπτον δὲ ἀποφανεῖς καὶ τὴν πατρίδα LUC. *Somn.*8 *vei face vestită și patria*: AR. *Eq.*817. **II** (*intrans.*, *med.*) a se arăta, a se vădi: δίκαιος ἡμῖν ἀναπέφανται ὢν ἀγαθός PLAT. *R.*350c *omul drept ne apare ca fiind bun*: PLUT. *Rom.*12.5.

[ἀπό, φαίνω]

ἀπό-φρανσις, εως, ἡ *subst. enunţ. aserţiune*: ἡ γνώμη ... ~ καθόλου ἐστίν ARSTT. *Rh.* 1395b5 *maxima este un enunţ a ceea ce este general*: ARSTT. *Int.* 16a2, PLUT. *M.* 1029f.

[ἀποφραίνω]

ἀποφραντικός, ἡ, ὄν *adj. care exprimă un enunţ, enunţiativ, explicativ*: λόγος ~ ARSTT. *Int.* 17a10 *propozitie enunţiativă*.

[ἀποφραίνω]

ἀπόφᾶσις¹, εως, ἡ *subst. negaţie*: ἡ φάσις ἢ ἡ ~ ARSTT. *Metaph.* 1062a24 *afirmaţia sau negaţia*; PLAT. *Cra.* 426d ῥ.α.

[ἀπόφρημι]

ἀπόφᾶσις², εως, ἡ *subst. I afirmatie, judecată*: ἀσφαλεῖς ... ἀποφάσεις PLB. 4.2.4 *afirmaţii sigure*; PLB. 1.14.8. **II** *răspuns*: PLB. 23.2.5. **III** (jur.) *sentinţă, hotărâre*: ~ ... δίκης DEM. 47.45 *sentinţă a judecării*. **IV** *declaraţie*: τὴν ἀπόφρασιν δοῦναί ... τῆς οὐσίας DEM. 42.1 *a da o declaraţie de avere*.

[ἀποφραίνω]

ἀπο-φάσκω, *vb. I* a spune că nu, a dezminţi: οὔτε δοκοῦντ' οὔτ' ἀποφάσκονθ' SOPH. *OT* 486 *nici să-i dau crezare, nici să dezmint (nu pot)*; ARR. *Bith.* 14. **II** a exclude: PLUT. *M.* 393b.

[ἀπό, φάσκω]

ἀποφᾶτικός, ἡ, ὄν *adj. negativ*: λόγος καταφατικός ἢ ~ ARSTT. *APr.Po.* 24a16 *principiu afirmativ sau negativ*; ARSTT. *Cat.* 12b8, PLUT. *M.* 732f, id. *M.* 1047e.

[ἀπόφρημι]

ἀποφατικῶς, *adv. în mod negativ*: ARSTT. *APr.Po.* 65a32.

[ἀποφατικός]

ἀπο-φέρω, *vb.* [viit. ἀποίσω, aor. I ἀπήνεγκα, aor. 2 ἀπήνεγκον, pf. ἀπενήνοχα] {dog. viit. ἀποισῶ Ar. *Ach.* 779} **I** (*tranz.*) **I** a purta, a duce: (+ ac.) ἀπήνεγκεν βρέφος ἐς ... ἄντρον EUR. *Ion* 16 *a dus pruncul în peşteră*; τάλαντον ... τῷ Διὶ ~ THUC. 5.31 *a duce un talant lui Zeus*: οὐκ ἀποίσεις τοὺς νόμους; AR. *Av.* 1044 *nu vei aduce legile?*; (med.) ἀπενέγκαιτο αὐτὴν σκότος LXX *Ion* 3.6 *intimetricul să o poarte pe ea*: (pas.) ἀπηνέχθη μὲν εἰς Λακεδαιμόνα ἔτι ζῶν XEN. *HG* 3.3.1 *a fost dus la Sparta încă în viaţă*; (despre abstr.) "Ἐκτορι μῦθον ἀποίσειν IL. 10.337 *să poarte o vorbă (= să-i dea de ştire) lui Hector*; (+ prep. ῥι ac. de direcţie) ὡς ἄλλην χθόνα ... ἀποίσειν SOPH. *OT* 1179 *il va duce în altă ţară*. **2** a aduce înapoi: οὐδ' ἀποίσεται βίον τῆι ... μητρὶ EUR. *Ph.* 1161

nu se va întoarce viu la mama sa. **3** a da socoteală, a face o dare de seamă: λόγον αὐτὸς ἀπενήνοχεν ἀναλωμάτων DEM. 27.20 *a dat socoteală pentru costuri*; ἀπενεγκεῖν τοὺς ἰππεύσαντας LYS. 16.6 *a întocmi o listă cu foştii cavaleri*. **4** (jur.) a formula (o acuzaţie), a prezenta: ἀποφέρει γραφὴν κατ' αὐτοῦ DEM. 58.32 *formulează o acuzaţie împotriva lui*; ISOC. 15.103. **5** a obţine: μετὰ Πᾶνα τὸ δεῦτερον ἄθλον ἀποισῆι THEOC. 1.3 *după Pan vei obţine a doua răsplată*. **II** (*intrans.*) a pleca: ἀπόφερ' ἐς κόρακας ἀπὸ τῆς οἰκίας AR. *Pax* 1221 *pleacă la corbi din casă!*

[ἀπό, φέρω]

ἀπο-φρεύω, *vb.* [viit. ἀποφρεύομαι, aor. 2 ἀπέφυγον, pf. ἀποπέφρευγα] {dog. viit. ἀποφρευοῦμαι} **I** a scăpa (de), a se elibera, a evita: (+ ac.) θανάτου λεύσιμον ἄταν ἀποφρεύουσα EUR. *Ion* 1241 *scăpând de grozăvia lapidării până la moarte*; ὅπως ἀποφρεύεται ... θάνατον PLAT. *Ap.* 39a *ca să evite moartea*; ἀπέφυγον πελασταὶ ὀπλίτας XEN. *HG* 3.2.4 *peltaştii scărau de hopliţi*; SOPH. *Ph.* 1166, NT *2Pt.* 2.18, (abs.) τῶν στρατηγῶν ... δύο μὲν ἀποφρεύουσι HDT. 9.102 *doi dintre strategii reuşesc să scape*; (+ gen.) ἀποφυγόντες τῆς ... φθορᾶς NT *2Ep.Petr.* 1.4 *scăpând de stricăciune*; (+ inf.) ἀπέφυγε ... <τὰ> σφῶν τὸ μὴ πίτνειν κακῶς SOPH. *OC* 1738 *a evitat să nu se prăbuşească viaţa voastră în necaz*. **II** a se refugia: (+ prep.) ἀποφρεύουσιν ἐς τὰς Συρακούσας THUC. 7.25 *se refugiază la Syracuse*; THUC. 1.114, XEN. *An.* 7.1.20. **III** a o lua la fugă: ἐν τούτοις ἀποφρεύεται πᾶς φίλος LXX *Sir.* 22.22 *din aceste pricini va fugi orice prieten*. **IV** (jur.) a scăpa de o condamnă, a fi achitat: ἄν ἀποφύγοι δίκην AR. *Nu.* 167 *aş scăpa de proces*; (+ ac. dublu) ἀπέφυγον αὐτοὺς τὰς δίκας ἄς μοι ἐνεκάλουν DEM. 40.19 *am fost achitat de procesul pe care mi-l intentau*.

[ἀπό, φρεύω]

ἀποφρευκτικός, ἡ, ὄν *adj. care înlesneşte fuga*: (subst.) τὰ ἀποφρευκτικά XEN. *Ap.* 8.3 *mijloace de scăpare*.

[ἀποφρεύω]

ἀπόφρευξις, εως, ἡ *subst.* [var. ἀπόφρευξις Ar.] (jur.) *arta de a scăpa, achitare*: ἀπόφρευξιν δίκης AR. *Nu.* 874 *arta de a scăpa de o condamnă*; ἰέντων εἰς ἀπόφρευξιν AR. *V.* 562 *străduindu-se să fie achitaţi*.

[ἀποφρεύω]

ἀπό-φημι, *vb.* [viit. -φήσω, aor. ἀπέφησα] **I** a afirma categoric: ἀντικρὺ δ' ἀπόφημι γυναῖκα μὲν οὐκ ἀποδώσω IL. 7.362 *spun categoric că nu voi da femeia*; (imper. aor. 2pl.) ἀγγελίην ἀπόφασθε IL. 9.422 *dați de veste*. **II** a spune nu, a nega, a lăgădui, a dezaproba: φημί κάποφημι SOPH. OC317 *pot să spune da și nu*: οὔτε σὺ φῆς ἄ ἐρωτῶ οὔτε ἀπόφης PLAT. *Prt.*360d *nici nu aprobi, nici nu negi ceea ce te întreb*; XEN. *Cyr.*1.6.13, ARSTT. *deAn.*431a16, id. *Metaph.*1008a18 *ș.a.* **III** a contrazice: ARSTT. *Rh.*1412b10. **IV** a refuza: XEN. *Cyr.*6.1.32.

[ἀπό, φημί]

ἀπο-φθέγγομαι, *vb.* **I** a rosti (în mod deschis), a grăi, a glăsu: σωφοροσύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι NT *Fr.*26.25 *grăiesc cuvintele înțelepciunii*. **II** a profeti, a ghici: LUC. *Alex.*25, (dub.) LXX *Mich.*5.11. **III** a cânta: τοὺς ἀποφθεγγομένους ἐν κινύραις LXX *1Par.*25.1 *cei ce cântau din kinyra*. **IV** a răsună: LUC. *Par.*4.

[ἀπό, φθέγγομαι]

ἀπόφθεγμα, ατος, τό *subst.* **I** vorbă de duh, maximă, sentență, apoftegmă: ARSTT. *Metaph.*1009b26, PLUT. *M.*1111c *ș.a.*, (pl.) (titlul unui tratat al lui Plut.) τὰ Λακωνικὰ ἀποφθέγματα ARSTT. *Rh.*1394b35 *vorbe de duh ale spartanilor*. **II** învățătură, doctrină: προσδοκάσθω ὡς ὑετός τὸ ἀπόφθεγμά μου LXX *Deut.*32.2 *să fie așteptată ca o ploaie învățătura mea*; LXX *Od.*2.2. **III** prorocie: μάταια ἀποφθέγματα LXX *Iez.*13.19 *prorocii deșarte*.

[ἀποφθέγγομαι]

ἀποφθεγματικός, ή, όν *adj.* care se exprimă prin vorbe de duh, sentențios: PLUT. *Lyc.*19.3, id. *Ca.Ma.*7.1, id. *Brut.*2.5, id. *M.*510f.

[ἀπόφθεγμα]

ἀπο-φθείρω, *vb.* [viit. ἀποφθερῶ] **I** a nimici, a distruge: νεοσσούς τοὺςδ' ἀποφθείρας AESCH. *Ch.*256 *nimicind acești prunci*. **II** a pieri, a muri: EUR. *Supp.*1106, MEN. *Sam.*373, id. *Sic.*343, (frecv. în imprecării) οὐκ εἰς κόρακας ἀποφθερεῖ; AR. *Nu.*789 *n-ai să pieri (ducându-te) la corbi?*; AR. *Eq.*892, οὐ γῆς τῆςδ' ἀποφθαρήσεται; EUR. *HF*1290 *nu va pieri departe de acest pământ?*

[ἀπό, φθείρω]

ἀπο-φθινύθω, [ῶ] *vb.* **I** (tranz.) **I** a pierde: θυμὸν ἀποφθινύθουσι IL. 16.540 *își pierd suflarea*. **2** a scădea: τὰ μὲν αὔξεις, τὰ δ'

ἀποφθινύθεις EUR. *Fr.*916 *pe unele le sporrești, pe altele le scazi*. **II** (intrans.) a pieri: ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί IL. 5.643 *pier oștiri*: HES. *Op.*243, A.RH. 1.683.

[ἀπό, φθινύθω]

ἀπο-φθίνω, [ep. ἱ. trag. ἱ] *vb.* [viit. -φθίσω, aor. ἀπέφθισα] {ep. med. aor. 3sg. ἀπέφθιτο Od., opt. ἀποφθίμην Od., imper. aor. ἀποφθίσθω Il., part. ἀποφθίμενος Il.; pas. aor. 3pl. ἀπέφθιθεν Od.} **I** (intrans.) a pieri, a muri, a dispărea: ἐν χρόνῳ δ' ἀποφθίνει τὸ τάρβος ἀνθρώποισιν AESCH. *Ag.*857 *cu timpul, oamenilor le piere frica*; SOPH. *Ph.*457, (despre pers.) ἀπέφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι OD. 5.110 *mândri tovarăși ai pierii*; (part.) εἰ κεν τοῦ πατρὸς ἀποφθιμένοιο πυθοίμην IL. 19.322 *de-az afla că tata e mort*; PI. *Fr.Thren.*128c5. **II** (tranz.) a da pierzării, a distruge: ἀποφθίσει ... ἔθελγέ μ' SOPH. *Tr.*709 *voia să mă dea pierzării*; SOPH. *Ai.*1027, A.RH. 4.1292 *ș.a.*

[ἀπό, φθίνω]

ἀποφθορά, ἄς, ή *subst.* nimicire: σπέρματός τ' ἀποφθορᾷ AESCH. *Eu.*187 *spre nimicirea seminței (= castrare)*.

[ἀποφθείρω]

ἀπο-φλαυρίζω, *vb.* {dor. part. aor. ἀποφλαυρίζαισα PI.} a disprețui: πάντα τὸν ἔωυτοῦ ὄλβον ἀποφλαυρίσειε HDT. 1.86 *i-ar fi disprețuit toată averea*; PI. *P.*3.12.

[ἀπό, φλαυρίζω]

ἀπο-φλεγμαίνω, *vb.* (medic.) a calma, a potoli: (fig. despre mânie) PLUT. *M.*13e.

[ἀπό, φλεγμαίνω]

ἀπο-φλύζω, *vb.* a scuipa: (fig.) ὄφρ' ἄλεγεινὴν ὕβριν ἀποφλύξωσιν A.RH. 3.583 *ca să scuipe obrăznicia dureroasă*.

[ἀπό, φλύζω]

ἀπο-φοιβάζω, *vb.* a prezice: περὶ τοῦ μέλλοντος ἀποπεφοίβακεν PLB. 29.21.7 *a prezis cu privire la viitor*.

[ἀπό, φοιβάζω]

ἀπο-φοιτάω-ῶ, *vb.* **I** a înceta să frecventeze, a se îndepărta: ἵνα μὴ ἀποφοιτήσω παρὰ σοῦ PLAT. *Grg.*489d *ca să nu mă îndepărtez de tine*; PLUT. *M.*408d. **II** a se îndrepta, a se orienta: ἀπεφοίτων ... πρὸς τοὺς πλέον διδόντας PLUT. *Lys.*4.4 *se îndreptau către cei ce plăteau mai mult*.

[ἀπό, φοιτάω]

ἀπό-φονος, ον *adj.* care depășește un omor: ἀπόφονον ... φόνον EUR. *Or.*163 *omor împotriva firii*; ἀπόφονον αἶμα EUR. *Or.*192

crimă monstruoasă.

[ἀπό, φόνος]

ἀποφορά, ἄς, ἡ *subst.* I dare, tribut: ἀποφορῆν ἐπιτελέειν HDT. 2.109 *a plāti o dare*; PLUT. *Thes.*23.5. II rentă, redevență: ARSTT. *Pol.*1264a33, (dată de un sclav stăpânului) ἐπ' ἔργον ἐξορμησομεν τὴν ἀποφορὰν ἀποδόντες MEN. *Epit.*380 *ne vom întoarce la muncă după ce plătim renta*; ARSTT. *Ath.*1.11. III efluviu, emanație, miros: αἱ τῶν στεφάνων ἀποφοραὶ PLUT. *M.*647f *miresmele cuminelor*; PLUT. *M.*993b. IV elimina: ~ θατέρου ARSTT. *Metaph.*1046b15 *eliminarea termenului contrar*.

[ἀποφορέω]

ἀπο-φορτίζομαι, *vb.* I a descărca: τὸ πλοῖον ἦν ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον NT *Fr.*21.3 ἦν ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον NT *Fr.*21.3 *descorabia avea de descărcat povara*. II (despre pers.) a se descotorosi: IOS. *Al.*266.

[ἀποφορέω]

ἀπο-φράγνυμι, *vb.* a tăia calea, a închide: ἐβούλοντο ἀποφάρεσθαι αὐτοὺς οἱ ἐναντίοι THUC. 8.104 *dusmanii voiaiu să le taie calea*; THUC. 7.74, (fig.) ἀποφράγνυσαι κύκλω τὸ πρᾶγμα SOPH. *Ant.*241 *incifrezi pe căi întortocheate făpta*.

[ἀπό, φράγνυμι]

ἀπόφραξις, εως, ἡ *subst.* blocaje: τὴν ἀπόφραξιν τῆς ὁδοῦ XEN. *An.*4.2.25 *blocarea drumului*.

[ἀποφράσσω]

ἀποφράς, ἄδος, ἡ, rar ὁ *adj.* de care nu trebuie să se vorbească, ext. nefast (cf. lat. *nefandus, infandus*): (frecv. despre zile) ἡμέραι μὴ καθαραὶ τινες ἀλλὰ ἀποφράδες ἡμέραι μὴ καθαραὶ τινες ἀλλὰ ἀποφράδες PLAT. *Lg.*800d *zile care nu sunt faste, ci nefaste*; LYS. *Fr.*9.2, PLUT. *M.*417c, LUC. *Tim.*43, (despre porțile de la Roma prin care treceau condamnații) PLUT. *M.*518b, (com. despre viață) LUC. *Pseudol.*32.

[ἀποφράζω]

ἀπο-φράσσω, *vb.* {att. -άττω} I a împedica, a bloca, a astupa: τὰς τοῦ πνεύματος διεξόδους ἀποφράττων PLAT. *Ti.*91c *blocând căile de respirație*; ~ τὰ ὄτα LUC. *Cal.*30 *a astupa urechile*; DEM. 55.17, IOS. *Bl.*148, PLUT. *Alc.*2.6. II a îngradi: ἀπέφραξεν προσευχῆν μου LXX *Plang.*3.8 *mi-a îngradit rugăciunea*.

[ἀπό, φράσσω]

ἀποφυάς, ἄδος, ἡ *subst.* I ramificație: (despre vene) ARSTT. *PA*667b15. II apendice: ἀποφυάδας τῶν ἐντέρων ARSTT. *HA*507b33 *apendice ale intestinelor*. III vertebră:

ARSTT. *HA*501a32.

[ἀποφύω]

ἀπο-φυγγάνω, *vb.* (jur.) a fi achitat: DEM. 23.74.

[ἀποφεύγω]

ἀποφυγή, ἦς, ἡ *subst.* refugiu, scăpare, fugă de: ὁ Ἑλλησποντος βραχείας τὰς ἀποφυγὰς ... παρείχε THUC. 8.106 *Hellespontul oferea puștine locuri de refugiu*; (+ gen.) ~ κακῶν PLUT. *M.*1091a *scăpare de rele*; PLUT. *M.*1107b, LUC. *Phal.*1.2 ș.a.

[ἀποφεύγω]

ἀπο-φύλιος, ον [ῦ] *adj.* fără neam, străin: AESCH. *Fr.*287.

[ἀπό, φύλον]

ἀπόφυξις, *v.* ἀπόφευξις: AR. *V.*558.

ἀπο-φυσάω, *vb.* I a spulbera printr-o suflare, a risipi suflând, a spulbera: ἀποφυσῶντες τὰ συνιστάμενα νέφη ARSTT. *Mete.*364b9 *risipind norii adunați*; (com.) ἀνελὼν μ' ἀποφυσήσας AR. *V.*330 *înșfăcându-mă și suflând peste mine*; LUC. *Icar.*25, (pas.) χνοὺς ἀποφυσώμενος LXX *Os.*13.3 *pleavă spulberată de vânt*. II a exala: ἀποφυσήσας τὸ ψυχίδιον LUC. *Nav.*26 *exalând sufleteleul*. III a elimina: ἀποφυσᾷ τοῦ σπέρματος τὸ ὑγρότερον ARSTT. *HA*582b28 *uterul elimină partea mai umedă din spermă*.

ἀπόφυσις, εως, ἡ *subst.* mlădiță, rămurică: PLB. 18.18.10.

[ἀποφύω]

ἀποφύτεία, ἄς, ἡ *subst.* plantare prin butași: ARSTT. *Iuv.*468b23, id. *Long.*467a26.

[ἀποφυτεύω]

ἀπο-φυτεύω, *vb.* a planta un butaș: ARSTT. *GA*723b16, id. *Iuv.*468a32, id. *Long.*467a26.

[ἀπό, φυτεύω]

ἀποφώλιος, ον *adj.* I zadarnic, van: οὐκ ἀποφώλιοι εἶναι ἀθανάτων OD. 11.249 *culcușul lângă zei nu e zadarnic*; HES. *Fr.*31. // (subst. neut. pl.) nimicuri: οὐκ ἀποφώλια εἰδῶς OD. 5.182 *ni-i știutor de lucruri de nimic*. II neștiutor: νόον δ' ~ ἔσσι OD. 8.177 *ești sărac cu duhul*; OD. 14.212. III monstruos, cumplit: (despre Minotaur) κάποφώλιον βρέφος EUR. *Fr.pap.*80.1 *prunc cumplit*.

[cf. ἀπαφεῖν și ἀποφεῖν; poate din *ἀποφαFόλιος, compus cu prefixul ἀπο-, „fără” și o formă înrudită cu φάος „lumină”]

ἀπο-χάζομαι, *vb.* a se îndepărta: ἀποχάζεο βόθρου OD. 11.95 *îndepărtează-te de groapă*.

[ἀπό, χάζομαι]

ἀπο-χῶ-λάω-ῶ, *vb.* a lăsa liber, a relaxa: ἀποχάλα τὴν φροντίδ' εἰς τὸν ἄερα AR. Nu.762 *lasă-ți liber spiritul în aer.*

[ἀπό, χαλάω]

ἀπο-χῶ-λινώω-ῶ, *vb.* a scoate frăul: (+ ac.) IOS. B16.153, (med.) XEN. Eq.11.7, (fig.) ἀποχαλινοῦντα τὴν ... αἰδῶ τῶν νέων PLUT. M.794c *cel ce ia tinerilor frăul respectului.*

[ἀπό, χαλινώω]

ἀπο-χῶ-κεύω, *vb.* a forja în bronz: (despre o sulită) κνώδοντας ἀπολεχαλκευμένους XEN. Cyn.10.3 *crestături forjate în bronz.*

[ἀπό, χαλκεύω]

ἀπο-χῶ-ράκω-ῶ, *vb.* a înconjura cu o palisadă: (pas.) ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἀποκεχαρακωμένον PLUT. Pomp.35.1 (*Kyrnos*) *înconjurat cu o palisadă de către barbari.*

[ἀπό, χαρακώω]

ἀποχάραξις, *εως, ἡ* [χῶ] *subst.* incizii: ἀποχαράξεις ... βαθμοειδεῖς PLUT. M.1079e *incizii în formă de trepte.*

[ἀποχαράσσω]

ἀπο-χειμάζω, *vb.* a înceta vremea urâtă: (conjct. aor.) ARSTT. Pr.943b31.

[ἀπό, χειμάζω]

ἀπο-χειρο-βίωτος, *ον adj.* |var. -ωτος Hdt.] care trăiește din munca brațelor, pālμας: HDT. 3.42, XEN. Cyr.8.3.37, LUC. Somn.9.

[ἀπό, χεῖρ, βίωτος]

ἀπό-χειρος, *ον adj.* nepregătit: PLB. 22.14.8.

[ἀπό, χεῖρ]

ἀπο-χειροτονέω-ῶ, *vb.* (*propr.* a vota prin ridicare de mână) I (+ ac.) (despre pers.) a destitui prin vot, (despre abstr.) a respinge prin vot, a se orpune prin vot: (act.) τὸν Ἀλκιβιάδην ὁ ... δῆμος ... ἀπεχειροτόνησεν PLUT. Lys. 5.2 *poporul l-a destituit prin vot pe Alcibiade:* (pas.) ἀποχειροτονηθῆναι τρίς ἐν τήκκλησίᾳ AR. Pax667 (*înțelegerile*) *au fost respinse de trei ori în adunare:* ἀντὶ Ἀυτοκλέους ἀποχειροτονηθέντος DEM. 50.12 *în locul lui Autocles care a fost destituit:* ARSTT. Ath.61.2, APP. BC4.38 ș.a. II (+ gen.) a achita prin vot: DEM. 21.214.

[ἀπό, χειροτονέω]

ἀποχειροτονία, *ας, ἡ subst.* destituire: DEM. 59.28.

[ἀποχειροτονέω]

ἀπ-οχετεύω, *vb.* I a devia printr-un canal, a canaliza: ὕδωρ ... ἀποχετεύοντας PLAT. Lg. 736b *canalizând apa:* ARSTT. Pr. 867b14, (pas.) PLAT. R.485d. II (fig.) a devia, a abate: πρὸς ἑτέρους ~ τὸ βάσκανον PLUT. M.485e a

abate sentimentul de invidie către alții.

[ἀπό, ὀχετεύω]

ἀπο-χέω, *vb.* |var. ἀποχεύω Od. 22.20, id. 22.85, Eur. Ion148; viit. contr. ἀποχεεῖς LXX] I a (re)vârsa: (cu tmeză) ἀπὸ δ' εἶδατα χεῦεν ἔραζε OD. 22.20 *vârsa bucatele pe ră-mânt;* (med.) παγάν. ἂν ἀποχεύονται Κασταλίας δῖναι EUR. Ion148 *izvor pe care îl răs-rândesc curenții Castaliei;* ἀποχεομένων τῶν ὑδάτων PLB. 34.9.10 *revârsându-se apele.* II a turna: ἀποχεεῖς εἰς τὰ σκευή LXX 4Mac.4.4 *toarnă [untdelemn] în vasele acestate;* LXX Plâng.4.21. III a cădea: φύλλα ... ἀποχυθέντα PLUT. M.332b *frunze căzute.*

[ἀπό, χέω]

ἀποχή, *ἡς, ἡ subst.* abținere: (+ gen.) τροφῆς ἀποχῆ PLUT. Demetr.38.2 *prin abținere de la hrană;* PLUT. M.351f, id. M.584f, id. M.730d.

[ἀπέχω]

ἀπο-χηρόω-ῶ, *vb.* a lipsi: (+ gen.) ἀποχηρωθεῖς AR. Pax1013 *lipsit de ...*

[ἀπό, χηρόω]

ἀπο-χραίνω, *vb.* I a estompa o culoare: PLAT. Lg.769a. II a colora: (med. despre plante) ARSTT. Col.796a24, (fig. pas.) PLAT. R.586c.

[ἀπό, χραίνω]

ἀπο-χράω-ῶ, *vb.* |imprf. ἀπέχρην, viit. ἀποχρήσω, aor. ἀπέχρησα, inf. ἀποχρήν| {ion. prez. 3sg. ἀποχρᾶ, imprf. 3sg. ἀπέχρα, med. ἀπεχρᾶτο, inf. ἀποχρᾶν Hdt.; dor. prez. ἀποχρέω, 3sg. ἀπόχρη} I a fi îndeajuns, a fi suficient, a ajunge: (frecv. impers.) ἔμοι μὲν ἀπόχρη ταῦτα AR. Av.1603 *imi ajung acestea;* οὐ ἀπόχρη τὸ ἔχειν ἄ δεῖ λέγειν ARSTT. Rh.1403b15 *nu-i suficient a avea ce trebuie să spui;* (+ dat. și part.) σφι ἀποχρᾶν κατὰ τὸ ἥμισυ ἠγεομένοισι HDT. 7.148 *le ajungea să conducă pe jumătate;* ἀποχρῶν οὗτος ἦν ... ὁ λόγος PLUT. M.656d *acest argument era suficient.* II (med.) a se mulțumi, a fi satisfăcut: ἀποχρεομένων δὲ τοῦτοισι τῶν Μυσῶν HDT. 1.37 *mysienii fi-înd mulțumiți de aceste răspunsuri;* τοῖς δ' ὀνόμασι μόνον αὐτῶν ἀποχρόμενοι DEM. 17.13 *mulțumindu-se doar cu numele lor.* III (med.) a se folosi: ἀποχρήσασθαι τῆ παρούση τοῦ στρατεύματος ἐκπλήξει THUC. 7.42 *a se folosi de teama prezentă pe care o inspira armata;* τῆ πρὸς Αἰγινήτας ὀργῆ ... ἀποχρησάμενος PLUT. Them.4.3 *folosindu-se de ura împotriva eginetilor;*

THUC. 6.17. ISOC. 5.122. **IV** a abuza, a se folosi rău de: ἀποχρησθαι τῷ πλουτεῖν DEM. 21.124 *a abuza de bogăție*. **V** a ucide: καθεζομένους δέ τινας ... τοῖς βωμοῖς ... ἀπεχρήσαντο THUC. 1.126 *pe unii care mergeau să se așeze la altare i-au ucis*.

[ἀπό, χράω]

ἀποχρέω, ἀπόχρη, v. ἀποχράω

ἀπο-χρήματος, ον *adj.* bănesc: ἀποχρημάτοισι ζημίαις AESCH. *Ch.275 pedepse ce te desproaie de avere*.

[ἀπό, χρήμα]

ἀπόχρησις, εως, ἡ *subst.* I întrebuițare, folosire: ἅ ἐστιν πάντα εἰς φθοράν τῇ ἀποχρήσει NT *Col.2.22 cele sortite să dispară prin întrebuițare*. II eliberare, descotorosire: PLUT. *M.267f*.

[ἀποχράομαι]

ἀποχρόντως, *adv.* destul, suficient, îndeajuns: ~ ἥδη τετιμωρήμεθα THUC. 7.77 *am fost pedepsiți deja îndeajuns*; ISOC. 3.27. PLAT. *Criti.107c*, PLUT. *Caes.39.1* ș.a.

[ἀποχράω]

ἀπό-χρωσις, εως, ἡ *subst.* decolorare, atenuare (a unei culori): (în pictură) ἀπόχρωσιν σκιάς PLUT. *M.346a atenuare a umbrei*.

[ἀποχρόννυμι]

ἀπο-χύννω, *vb.* (tard. pt. ἀποχέω) a curge: ἀπέχυννε τὸ αἷμα ἐκ τῆς πληγῆς LXX *3Rg.22.35 sângele îi curgea din rană*.

[v. ἀποχέω]

ἀπο-οχῦρόω-ῶ, *vb.* a întări: (fig.) οὐδὲ πρὸς τὸ λαμβάνειν παντάπασιν ἀποχωρωμένως PLUT. *Dem.14.2 nefiind complet incoruptibil la mită*.

[ἀπό, οχῦρόω]

ἀπο-χωλεῦω, *vb.* a face șchiop: μὴ ἀποχωλεῦσαι τὸν ἵππον XEN. *Oec.11.18 ca să nu ologească calul*.

[ἀπό, χολός]

ἀπο-χωλόομαι-οῦμαι, *vb.* a șchiopăta: (despre cai) οἱ μὲν ἀπεχωλοῦντο THUC. 7.27 *unii șchiopătau*.

[ἀπό, χολός]

ἀπο-χώννυμι, *vb.* a stăvili, a zăgăzui: ἀπέχωσε τὸν ῥέοντα ποταμὸν διὰ τῆς πόλεως XEN. *HG5.2.4 a stăvilit cursul râului care curgea prin oraș*; PLUT. *Phoc.11.1*.

[ἀπό, χώννυμι]

ἀπο-χωρέω-ῶ, *vb.* I a se îndepărta, a se retrage, a pleca, a abandona: (abs.) σπένδονται ... ~ κατὰ τάχος THUC. 3.109 *cad la întârziere să se retragă cât mai repede*; (frecv.

+ prep.: ἐκ „din”, ἀπό „de la”, πρὸς „către”, εἰς „în”, ἐπὶ „la”) ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ NT *Mt.7.23 îndepărtați-vă de la Mine*: ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου THUC. 1.111 *s-au întors acasă*. II (spec.) a trece de partea cuiwa (= a trăda): ἀπεχώρησάν τινες πόλεις οὐ πολλαί THUC. 7.82 *câteva cetăți, nu multe, au trecut (la ei)*. III a elimina, a evacua: τὸ ~ ARSTT. *GA725b15 secreția*: (spec. despre excremente) τὰ ἀποχωροῦντα XEN. *Mem.1.4.6 dejectiile*; XEN. *Cyr. 1.2.16*. IV a recurge la: εἰς τὰς λητουργίας ἀποχωρήσεται DEM. 25.78 *va recurge la servicii în folosul statului*. V a fi îndepărtat / retras: εἰς τινα μέρη τῆς αὐλῆς ἀποκεχωρηκότα PLB. 15.27.8 *în unele părți retrase ale palatului*.

[ἀπό, χωρέω]

ἀποχώρησις, εως, ἡ *subst.* I (frecv.) îndepărtare, întoarcere, retragere: οὐκέτι ἐς ἀναβολὰς ἐποιεῦντο τὴν ἀποχώρησιν HDT. 8.21 *nu zăboveau întoarcerea*: ἐχρῶντο δὲ τῇ φυγῇ κατὰ τὴν ἀποχώρησιν PLB. 4.12.13 *fugeau în timpul retragerii*; ARR. *An.5.24.3*. II loc de adăpost: πολλὰς τὰς ἀποχωρήσεις THUC. 8.76 *multe locuri de adăpost*. III evacua, golire, eliminare: ὁ δὲ τρόπος τῆς πληρώσεως ἀποχωρήσεως τε PLAT. *Ti.81a modul de umplere și de golire*. IV loc retras (= closet, latrină): ἐν ἀποχωρήσει θακεύοντα PLUT. *M.232f șezând la latrină*; PLUT. *Lyc.20.6*, LXX *Jud.3.24*.

[ἀποχωρέω]

ἀπο-χωρίζω, *vb.* I a (se) separa, a (se) desprinde: τό γε πᾶν ἀπὸ παντός ... ~ PLAT. *Sph.59e a separa fiecare lucru de întreg*: (+ gen.) ἀποχωρίζομένη δέρματος ἐκάστη θρίξ PLAT. *Ti.76c fiecare fir desprins de piele*: (pas.) ARR. *Peripl.M.Eux.13.6* ș.a., (part. subst.) ἐν τῷ ἀποκεχωρισμένῳ τοῦ οἴκου LXX *lez.43.21 în locul ferit al casei*. II a se retrage: ὁ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον ἐλισσόμενον NT *In.6.14 cerul s-a retras ca o carte făcută sul*.

[ἀπό, χωρίζω]

ἀπόχωσις, εως, ἡ *subst.* stavilă, dig: PLUT. *Ant.41.5*.

[ἀποχώννυμι]

ἀπο-ψάω-ῶ, *vb.* [viit. ἀποψησω, aor. ἀπέψησα] I a șterge (îndepărtând), a curăța: (impf. 3sg.) ἀφρόν τ' ἀπέψη EUR. *IT311 ștergea spuma*: ἀποψησω σ' ἐγὼ AR. *Lys.1035 te voi șterge eu*: ἀπομυζάμενος ...

μου πρὸς τὴν κεφαλὴν ἀποψῶ AR. *Eq.*910 *dură ce ți-ai suflat nasul, șterge-te pe capul meu;* (med.) ἀποψήση ἀπὸ τῶν βλεφάρων τὸ μέλι LUC. Gal. *șterge-ți miera de pe pleoape* (= *ia-ți vâlul de pe ochi*); (fig.) ἀποψῶσι τὰς λοιδορίας PLUT. *M.*89d *fac sã disparã injuriile*. II (spec.) a șlefui: χρυσίον καθαρῶτατον ἀποψήσας HDT. 4.166 *șlefui-nd aurul cel mai curat*.

[ἀπό, ψάω]

ἀπο-ψεύδομαι, *vb.* I (*tranz.*) a nãscoci: IOS. *B14.*146. II (*intrans.*, *pas.*) a fi înșelat: οὐδ' ἀπεψεύσθη τῆς ἐλπίδος PLUT. *Marc.*29.7 *n-a fost înșelat în speranță*.

[ἀπό, ψεύδω]

ἀπόψηκτος, *on adj.* curățat, *fig.* curat, subtil: βάζιν ... ἀπόψηκτον SOPH. *Fr.*314.372 *rãsrups subtil*.

[ἀποψηχώ]

ἀπο-ψηφίζομαι, *vb.* I (sens neg. al lui ἀπό) I a vota împotrivã, a respinge prin vot: τὸν νόμον ἄρ' οὐκ ἀποψηφίζόμεθα: PLAT. *Lg.*800d *nu respingem legea?*; (+ μή *și inf.*) ἀποψηφίζονται μὴ εἶναι ἐλεύθερον ARSTT. *Ath.*42.1 *votază sã nu fie liber*. 2 (pas.) a nu fi admis, a fi exclus: (despre dem, familie, familie) τὸν ἀποψηφισθέντ' Ἀντιφῶντα DEM. 18.132 *Antiphon, exclus din dem*; PLUT. *Phoc.*28.7. 3 a renunța: ἀποψηφισσῶμαι τοῦ μάρτυρος τουτουί IS. 2.44 *a renunța la acest martor*. II (sens separativ al lui ἀπό) I a achita: (+ gen.) ἀποψηφίσασθ' Αἰσχίνου DEM. 19.219 *achitați-l pe Aischines*; (abs.) τοῖς δὲ ἀποψηφισαμένοις ἡδέως ἂν διαλεχθεῖν PLAT. *Ap.*39e *m-aș întretine cu plăcere cu cei care au votat pentru achitare*. 2 a aproba o lege: εἰάν δ' ἀποψηφίσῃσθε DEM. 20.164 *dacă aprobați legea*.

[ἀπό, ψήφος]

ἀποψήφισις, *εως, ἡ subst.* excludere (prin vot): τὴν τῶν δημοτῶν ἀποψήφισιν DEM. 57.6 *excluderea membrilor demului*; DEM. 57.2.

[ἀποψηφίζομαι]

ἀποψηφιστέον, *adj.vb.* trebuie achitat: DEM. 22.44.

[ἀποψηφίζομαι]

ἀπο-ψήχω, *vb.* a smulge, a rade: ἀποψηχεσθαι τὰς τρίχας τῶν κυνῶν ARSTT. *Mir.*830a20 *este ras părul câinilor*; ARSTT. *HA*630b11.

[ἀπό, ψήχω]

ἀπο-ψιλῶ-ῶ, *vb.* I a epila, a rade: ἀποψιλῶσομεν τὸν χοῖρον AR. *Th.*538 *îi vom epila*

„porcul” (= *pârțile intime*): (pas.) ἀπεψιλῶμενον τῷ λύχνῳ AR. *Lys.*828 *epilatã cu lampã*. II (fig.) a lipsi de, a despuia: τὸν Κύρου οἶκον ἀποψιλῶσας HDT. 3.32 *despuind casa lui Kyros*; φίλων ἀποψιλοῖς με AESCH. *Ch.*695 *mã despoi de toți ai mei*.

[ἀπό, ψιλῶω]

ἀπ-οψις, *εως, ἡ subst.* I vedere: ἄπειρον ἔς ἄποψιν HDT. 1.204 *cât vezi cu ochii*; ἐκ τῆς ἀπόψεως PLB. 11.31.8 *la vedere*; IOS. *A120.*192. II panoramã, perspectivã: ARSTT. *Mir.*843a17, (fig.) PLUT. *M.*133b. III punct de observație, belvedere: PLUT. *Comp. Cim.Luc.* 1.5.

[ἀπό, ὄψις]

ἀπο-ψοφέω-ῶ, *vb.* a trage vânturi: ARSTT. *Pr.*948b26, (despre pãsãri) ARSTT. *HA* 633b7, id. *Pr.*895b17.

[ἀπό, ψοφέω]

ἀποψόφησις, *εως, ἡ subst.* pârț, vânt: PLUT. *M.*866c.

[ἀποψοφέω]

ἀπο-ψύχω, [ῶ] *vb.* |viit. ἀποψύξω, aor. ἀπέψυξα: *pas.* aor. ἀπεψύχθην *și* ἀπεψύχην, tard. ἀπεψύγην, part. ἀποψυχθεῖς] I (*tranz.*) I a usca (la aer, în bãtaia vântului): ἰδρῶ ἀπεψύχοντο IL. 22.2 *își uscau (= răcoreau) sudoarea*; IL. 21.561. 2 a exala: ἀπέψυξεν βίον SOPH. *Ai.*1031 *și-a dat viața*. II (*intrans.*) I a-și da ultima suflare, a-și da suflatul, a muri: μέλλοντος αὐτοῦ ~ THUC. 1.134 *fiind pe punctul de a-și da suflatul*; ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου NT *Lc.*21.26 *oamenii dându-și suflatul de frică*; LXX *4Ma.*15.18. 2 a-și pierde suflarea, a leșina: εἶλεν ἀποψύχοντα OD. 24.348 *l-a prins pe cel ce cădea în leșin*. 3 a se răcori: (3sg. impers.) τάχα ἐπειδὰν ἀποψυχῆ ἴμεν PLAT. *Phdr.*242a *îndată ce se răcorește, pornim*. 4 a îngheța, a împietri: (fig.) μου τὰ σκέλη ... ἀπεψύχετο LUC. *Vit.Auct.*25 *mi-au împietrit picioarele*. 5 a fi indiferent: ἀπεψυγμένοι πρὸς τὸ μέλλον ARSTT. *Rh.*1383a4 *indiferenți față de viitor*.

[ἀπό, ψύχω]

ἀπο-ψωλέω-ῶ, *vb.* a decalota membrul viril, a belii: τί μ' οὐκ ἀπεψώλησας; AR. *Ach.*592 *de ce nu mi-ai belit-o?*; (pas. part. pf.) ἀπόλλυμαί γ' ἀπεψωλημένος AR. *Lys.*1136 *simt că mor cu mădularul belit*; AR. *Pax*903, id. *Pl.*295.

[ἀπό, ψωλή]

ἀποψύχω, *v.* ἀποψηχώ

ἄλλα, v. ἄλλα

ἄλλακαί, *interj.* (exprimând bucuria sau durerea) oh! vai!: AR. *Ve.*235.

ἄλλέμψει, v. ἀποπέμνω: OD. 15.83.

Ἀππία, ας, ἡ *subst.* Appia, stradă de la Roma la Carua: PLUT. *Caes.*5.9, APP. *BC*1.69.

Ἀππιανός, οῦ, ὁ *subst.* Appianus (lat. Appianus), istoric roman (sec. II d.Hr).

ἄ-πρᾶγέω-ῶ, *vb.* a fi inactiv, a nu face nimic: Θεοῦς ἀπρηγεῦντας CALL. *Iamb.fr.* 193.32 *fără ca zeii să intervină*; τῶν Καρχηδονίων ἀπραγούντων PLB. 3.70.4 *caraginezii rămânând inactivi*; PLB. 4.64.7, id. 28.13.8.

[ἄπρακτος]

ἄπρᾶγία, ας, ἡ *subst.* inactivitate, inerie: τὴν ἀπραγίαν ... τῶν στρατοπέδων PLB. 3.103.2 *inertia legionilor*; PLUT. *Fab.*1.6.

[ἀπραγέω]

ἄ-πραγματεύτος, ον *adj.* de nebiruit, inexorabil: PLB. 4.75.3.

[ἀ-, πραγματεύομαι]

ἀπραγμόνως, *adv.* |comp. -έστερον Xen., Luc. | **I** fără a cauza greutăți, fără bătaie de cap, fără grijă: διαφοραὶ ~ παύονται THUC. 4.61 *disputele se aplanează fără bătaie de cap*; XEN. *HG*6.4.27, PLUT. *Sull.*37.2, id. *M.*134e, LUC. *Herm.*6 ș.a. | **II** în liniște, fără grijă: παρῆν ~ EUR. *Fr.*787.1 *mă aflam lipsit de griji*.

[ἀπράγμων]

ἀπραγμοσύνη, ης, ἡ *subst.* | **I** neparticipare la treburile statului, indiferență, neimplicare: ἡ Νικίου τῶν λόγων ~ THUC. 6.18 *neimplicarea din vorbele lui Nikias*; THUC. 1.32, XEN. *Mem.*3.11.16. | **II** inactivitate, nepăsare, lăncezeală: ἀσχολία καὶ ~ DEM. 21.141 *lipsa timpului liber și nepăsarea*; THUC. 2.63. | **III** liniște, tihnă: τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν ἀπραγμοσύνην ἀγαπῶν ISOC. 15.151 *îndrăgind liniștea și tihna*; (com.) ὄζων ... ἀπραγμοσύνης AR. *Nu.*1007 *mirosind a tihnă*; LUC. *Nigr.*14.

[ἀπράγμων]

ἄ-πράγμων, ον *adj.* |gen. -ονος; comp. -έστερος, superl. -έστατος | **I** care nu se implică, indiferent, care nu participă la treburile cetății, inactiv: βίον ἀνδρὸς ἰδιότου ἀπράγμονος PLAT. *R.*620c *viața unui particular inactiv*; (despre abstr.) ἡσυχίαν ἀπράγμονα THUC. 1.70 *pace inactivă*; εἰς ἀπράγμονα βίον PLUT. *Pyrrh.*20.6 *într-o viață lipsită de activitate*. | **II** (conotat neg.) leneș, indolent,

fără ambiție: ἀπράγμων' ὄντα καὶ κεχηνότα AR. *Eq.*261 *fiind leneș și gură-cască*; DEM. 47.82, (neut. subst.) IOS. *A*13.408. | **III** (conotat pozitiv) liniștit, tihnit: ἡγησάμενος δ' ἐγὼ καὶ μετρίου καὶ ἀπράγμονος εἶναι πολίτου DEM. 42.12 *socotind că stă bine unui cetățean echilibrat și liniștit*. | (neut.) τὸ ἀπραγμον THUC. 2.63 *traiul în tihnă*. | **IV** care nu produce neplăcere / durere: ζητοῦντε τόπον ἀπράγμονα AR. *Av.*44 *căutând un loc fără bătaie de cap (sc. fără procese)*; ἀπραγμονεστάτη τοῖς φίλοις XEN. *Ap.*7.6 *(sfârșit) foarte puțin dăunător prietenilor*.

[ἀ-, πρᾶγμα]

ἀπρακτέω-ῶ, *vb.* | **I** a nu face nimic, a fi inactiv: ἐκὼν πράττει ἢ ἀπρακτεῖ ARSTT. *EE*1226b32 *de bună voie acționează sau nu acționează*; ~ διὰ βίου ARSTT. *EN*1095b33 *a-și petrece viața în inactivitate*; ARSTT. *Pol.*1325a31, (tranz.) ~ τὰ αἰσχροῦ ARSTT. *EE*1228a6 *a nu face lucruri rușinoase*. | **II** a nu obține un beneficiu: παρὰ ἀνθρώπων ~ XEN. *Cyr.*1.6.6 *a nu obține nimic din partea oamenilor*.

[ἄπρακτος]

ἄπρακτος, ον *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος | {ion. ἄπρηκτος Hom., A.Rh., Call., Luc. ș.a.} | **I** (frecv.) care nu obține nimic, fără efect, zadarnic, van: ἀπρηκτον πόλεμον IL. 2.121 *război zadarnic*; ἀπρήκτους ἐριδας IL. 2.376 *dispute vane*; οἱ ... πρέσβεις ἄπρακτοι ἀπῆλθον THUC. 5.38 *solii s-au întors fără nici un rezultat*; ἄχρηστα, ἄπρακτα, ἀνόνητα DEM. 9.40 *lucruri nefolositoare, fără efect și fără profit*; ἄπρακτοι ἴκωνται THEOC. 16.12 *(Muzele) sosesec fără să fi făcut vreoa ispravă*; PLAT. *Prt.*345c, (+ vb.) οὐδέ σέ φημι ἀπρηκτόν γε νέεσθαι IL. 14.221 *spun că nu te vei întoarce fără rezultat*. | **II** împotriva căruia nu poți face nimic, fără leac: ἀπρηκτον ἀνίην OD. 12.223 *năpastă fără leac*; παυσάμενοι δ' ἀπράκτων κακῶν Pl. 1.8.7 *despovârșiți de rele de neocolit*; OD. 2.79. | **III** de nefăcut, greu: πόνοσ δ' ~ ἰοῦσιν A.Rh. 1.246 *osteneala e grea pentru cei care pleacă*. | **IV** nefăcut: εἰ τοίνυν τι τούτοις ἀπρακτόν ἐστι DEM. 19.278 *dacă este ceva nefăcut de aceștia*; XEN. *Mem.*2.1.2. | **V** neafectat, scutit de: κούδὲ μαντικῆς ~ ὑμῖν εἰμι SOPH. *Ant.*1035 *nu sunt la adăpost de arta voastră divinatorie*. | **VI** (despre timp) în care nu se lucrează: PLB. 2.31.10, PLUT. *M.*270a.

[ἀ-, πρᾶσσω]

ἀπραξία, ας, ἡ *subst.* **I** lipsă a acțiunii, nefacere: τὸ μέλλον δ' ἴσον ἀπραξίαι EUR. *Or.*426 *amânarea e totuna cu nefarta; ἀνάπαυσις ἐστὶ τῶν κακῶν ~ MEN. Mon.*1.644 *lipsa acțiunii este o pauză de la rele; PLAT. Sph.*262c. **II** inactivitate, repaos: ἐν ἀπραξίᾳ καὶ σχολῇ PLUT. *Ca. Ma.*11.4 *in inactivitate și trândăvie. III* (spec.) suspendare a activității judiciare: (pl. = lat. *iustitium*) ἀπραξίας ... τῶν ὑπᾶτων ψηφισαμένων PLUT. *Sull.*8.3 *consulii hotărând încetarea activității judiciare.*

[ἄπρακτος]

ἀπρῶσία, ας, ἡ *subst.* nevindere, lipsă a cumpărătorilor: ἀπρασίαν τῶν φορτίων DEM. 34.22 *nevinderea produselor; DEM.* 27.21.

[ἄπρατος]

ἀ-πρῶτος, ον *adj.* **I** nevândut: εἰξεῖτ' οἴκαδις ἄπρατα AR. *Ach.*743 *vă duc acasă nevândute; LYS.* 7.6, LUC. *Vit. Auct.*12. **II** care nu poate fi vândut, de nevândut: DEM. 34.9.

[ἀ-, πιπράσκω]

ἀπρέπεια, ας, ἡ *subst.* **I** indecență, nevrednicie, necuviință: PLAT. *Lg.*893a *ἀπρέπειάν τινα ... τῆς πολιτείας PLAT. Pol.*1270a13 *un fel de indecență a constituției. II* lucru care nu este potrivit, inadecvare: λέγοντες τῇ ἀπρέπειᾳ ARSTT. *Rh.*1406a32 *vorbind în mod inadecvat; PLAT. Phdr.*274b. **III** moment nepotrivit: δι' ἀπρέπειαν ὀκνῶ καὶ λέγειν PLAT. *R.*465b *din pricina lipsei momentului potrivit ezit să-ți vorbesc; PLAT. Ep.*344d.

[ἀπρεπής]

ἀπρεπής, ἑς *adj.* [comp. -έστερος, superl. -έστατος] **I** necuviincios, nedemn, dezonorant, nerușinat, indecent: οἱ ἀπρεπές τι πάσχοντες THUC. 3.67 *cei ce-au suferit ceva dezonorant; διὰ τοὺς ἀπρεπεῖς ἔρωτας PLB.* 5.34.10 *din pricina amorurilor nerușinate; (+ dat.) ἀπρεπές ἡμῖν δρᾶμα LXX 4Mac.*6.17 *piesă nedemnă de noi; ISOC.* 12.83, (despre pers.) ἀπρεπές ἀνδρίων THEOC. 5.40 *stărpitură (= piticanie) nerușinată. II* nepotrivit, inadecvat: μεταφοραὶ ἀπρεπεῖς ARSTT. *Rh.*1406b6 *metafore nepotrivite; PLAT. Lg.*788b. // **ἀπρεπές**, τὸ *subst.* **I** dezonoare: ἐν δὲ τῷ ἐκείνων ἀπρεπεῖ τὸν πόλεμον ἀναβάλλεσθαι THUC. 5.46 *războiul este amânat spre dezonoarea acelorora. II* urâtenie: τὸ ... ἀπρεπές καλύπτουσα IOS. *A13.*158 *ascunzând urâtenia.*

[ἀ-, πρέπω]

ἀπρεπῶς, *adv.* **I** în mod necuviincios, nerușinat, indecent: πρὸς τὰς γυναῖκας ~ καὶ ἀκολάστως εἰρημένων PLUT. *M.*520b *cele spuse în mod necuviincios și nerușinat împotriva femeilor; ISOC.* 14.48, PLB. 8.10.2 **II** în mod nepotrivit, inadecvat, inoportun: μεταφοραῖς ... χρώμενος ~ ARSTT. *Po.* 1458b14 *folosindu-se în mod inadecvat de metafore; PLAT. Phdr.*274b ș.a.

[ἀπρεπής]

ἄπρηκτος, ον *adj.* (ion.) v. ἄπρακτος
ἀπριάτην, [ᾗτ] *adv.* fără plată, fără răscum-părare, gratuit: δόμεναι ... κούρην ~ IL. 1.99 *a-și da fiica fără de plată; OD.* 14.317.

[ἀ-, πρίαμαι]

ἀπριάτος, η, ον *adj.* v. ἀπριάτην: Pl. *Fr.*169a.

[ἀ-, πρίαμαι]

ἄπριγδα, *adv.* străngând cu forță: AESCH. *Pers.*1057-63.

[ἀ- intensiv, πρίω, cf. ἀπρίξ]

ἀπρικτό-πληκτος, ον *adj.* lovit fără încetare: ASCH. *Ch.*425.

[ἀπρίξ, πλήσσω]

Ἀπρίλιος, ου, ὁ [var. Ἀπρίλλιος] **I** (*subst.*) Aprilie, a patra lună a calendarului roman: PLUT. *Rom.*4.5, id. *M.*272f. **II** (*adj.*) (-ιος, -ία, -ιον) a lui Aprilie: εἰδοῖς Ἀπριλίας PLUT. *Rom.*23.7 *la idele lui Aprilie; IOS.* A114.219.4.

[lat. *Aprilis*]

ἀ-πρίξ, *adv.* cu putere, strâns: κόμην ~ ... συλλαβῶν SOPH. *Ai.*310 *smulgându-și părul cu putere; ~ ἔχευ THEOC.* 15.68 *ține-te strâns; PLAT. Th.*155e, PLB. 12.10.6, LUC. *Nec.*5.

[ἀ- intensiv, πρίω]

ἀ-προαίρετος, ον *adj.* nepremeditat, involuntar: PLUT. *M.*745d, ARSTT. *EN1*135b10.

[ἀ-, προαιρέω]

ἀπροαιρέτως, *adv.* în mod involuntar, spontan: φοβούμεθα ~ ARSTT. *EN1*106a3 *ne temem în mod involuntar.*

[ἀπροαίρετος]

ἀ-προβούλευτος, ον *adj.* **I** care nu a fost prevăzut, nepremeditat: ARSTT. *EN1*135b11. **II** nedeliberat (de către boală „Sfat”): ἀπροβούλευτον εἰς ἐκκλησίαν PLUT. *Sol.*19.1 *stupus adunării fără să fi fost deliberat în prealabil; DEM.* 22.5, ARSTT. *Ath.*45.4, (despre senatul roman) APP. *BC*1.59. **III** (despre pers.) care nu a cugetat mai înainte: ARSTT. *EN1*151a3.

[ἀ-, προβουλεύω]

ἀπροβουλεύτως, *adv.* fără a gândi / delibera înainte, nepremeditat: (+ gen.) ~ τοῦ ἀποκτεῖναι PLAT. *Lg.*866e *a ucide fără premeditare*; PLAT. *Lg.*867a.
[ἀπροβούλευτος]

ἀπροβουλία, *αξ. ή subst.* lipsă a deliberării: PLAT. *Lg.*867b.
[ἀ-, προβουλεύω]

ἀ-προθέτως, *adv.* în mod involuntar: PLB. 9.12.6.
[ἀ-, προθίτημι]

ἀ-πρόθυμος, *ον adj.* [superl. -ότατος Plut.] lipsit de însufletire, fără tragere de inimă, fără elan: οἱ ἄλλοι ξύμμαχοι ἀπρόθυμοι ἦσαν THUC. 8.32 *ceilalți aliați erau fără tragere de inimă*; HDT. 7.220, XEN. *An.*6.2.7, PLUT. *Cor.*28.5, id. *Lys.*4.4, id. *Ages.*28.3.
[ἀ-, πρόθυμος]

ἀπροθύμως, *adv.* fără elan, fără tragere de inimă: ~ ὑπηρετούντων XEN. *HG.*1.6.4 *dând ascultare fără tragere de inimă*; PLAT. *Lg.*665e, PLUT. *Pomp.*59.2, id. *M.*74a ș.a.
[ἀπρόθυμος]

ἀ-προικος, *ον adj.* fără zestre / dotă: λαμβάνειν αὐτήν ἀπροικον MEN. *Dysc.*308 *a o lua în căsătorie fără zestre*; LYS. 19.15, IS. 3.38, DEM. 40.25, LUC. *Tox.*35 ș.a.
[ἀ-, προίξι]

ἀ-προμήθεια, *αξ. ή subst.* [var. -ία Plat.] lipsă de prevedere: PLAT. *La.*197b, IOS. *B/3.*100.
[ἀ-, προμήθεια]

ἀ-προμηθής, *ές adj.* lipsit de prevedere: (*subst. neut.*) τοῦ ἀπρομηθοῦς τῶν γεγονότων IOS. *A/19.*218 *lipsa de prevedere a evenimentelor*; IOS. *A/18.*175.
[ἀπρομηθεια]

ἀ-προμήθητος, *ον adj.* neprevăzut: μηδ' ἐξ ἀέλπτων κάπρομηθήτων AESCH. *Supp.*357 *nu fără nădejde și neprevăzut*.
[ἀπρομηθής]

ἀ-προνόητος, *ον adj.* I neprevăzut, nepremeditat: ὑπὸ τῆς ἀπρονοήτου συμφορᾶς IOS. *A/10.*279 *în urma unei nenorociri neprevăzute*; δυνάμεις ἀπρονοήτους PLUT. *Nic.*23.4 *puteri neprevăzute*; ή ὀργή ἀπρονόητον XEN. *HG5.*3.7 *mânia este ceva neprevăzut*; ARSTT. *MM2.*6.35. II neexplorat: εἰς ἀπρονοήτους ... τόπους PLB. 3.48.4 *în locuri neexplorate*. III care nu a primit atenție (= nepăzit): PLB. 4.5.5. IV (despre pers.) luat prin surprindere: ἀπρονόητοι και

παντελῶς ἀπαράσκευοι PLB. 5.7.2 *luați prin surprindere și complet nepregătiți*. V neprevăzător: IOS. *Vit.*73, LUC. *Bis.Acc.*2.

[ἀ-, προνοέω]

ἀπρονοήτως, *adv.* fără prevedere, în mod imprudent: ~ φέρεται πρὸς κάπρον XEN. *Cyr.*1.4.21 (*câinele*) *se năpustește nesăbuit către mistreț*; LXX *3Mac.*1.14, ARR. *Parth.*52, PLB. 10.14.8.

[ἀπρονόητος]

ἀ-πρόξενος, *ον adj.* lipsit de un protector într-o țară străină: AESCH. *Supp.*239.

[ἀ-, πρόξενος]

ἀ-προοιμίαςτος, *ον adj.* lipsit de exordiu / introduce: ἀπροοιμίαςτον ... τὴν ἀρχὴν LUC. *Hist.Consc.*52 *început lipsit de exordiu (= abrupt)*.

[ἀ-, προοιμιάζομαι]

ἀ-πρόοπτος, *ον adj.* neașteptat, neprevăzut: ὑμᾶς εἰς ἀπρόοπτον πῆμ' εἰσέβαλεν AESCH. *Pr.*1074 *v-a prăvălit într-o năpastă neașteptată*.

[ἀ-, προοράω]

ἀ-πρόπτωτος, *ον adj.* chibzuit, sigur: τῆ τῶν θεῶν ἀπροπτῶτῳ συμμαχίᾳ LXX *3Mac.* 3.14 *datorită alianței sigure a zeilor*.

[ἀ-, προπίπτω]

ἀπροπτῶτως, *adv.* fără grabă: PLUT. *M.*1038f.

[ἀπρόπτωτος]

ἀ-πρόρρητος, *ον adj.* care nu poate fi prezis, nespus mai înainte: PLAT. *Lg.*968e.

[ἀ-, *προεῖρω]

ἀ-προσαύδητος, *ον adj.* I căruia nu i se adresează un cuvânt, neabordat: τὸν Σθένελον ἀπροσαύδητον παρήλαθε PLUT. *M.*29b *a trecut pe lângă Sthenelos fără să i spună un cuvânt*; PLUT. *M.*356e. II nemenționat: PLUT. *M.*921f.

[ἀ-, προσαυδάω]

ἀ-πρόσβατος, *ον adj.* {dor. ἀποτίβατος Soph.} I inaccesibil: πέτραν, ἀπότομον οὖσαν και ἀπρόσβατον PLUT. *Alex.*58, *stâncă ascuțită și inaccesibilă*; ARSTT. *HA563a5*, LUC. *Prom.*1, IOS. *A/2.*325. II (fig.) de nevindecat, incurabil: ἀποτίβατος ... νόσος SOPH. *Tr.*1030 *boală de nevindecat*.

[ἀ-, προσβαίνω]

ἀ-προσδεής, *ές adj.* I care nu are nevoie de, care se poate lipsi de: (+ gen.) Γλαῦκον ... ἀπροσδεῖ φιλοσοφίας PLUT. *M.*122e *Glaukos care nu are nevoie de filosofie*; ἡμεις ἀπροσδεεις τούτων LXX *1Mac.*12.9 *noi ne*

putem lipsi de acestea; LXX 2Mac.14.35, IOS. A13.45, PLUT. M.1010c. II autosuficient: ~ ἀπλῶς ὁ θεός PLUT. *Comp. Arist. Cat. Ma.4.2 divinitatea nu are nevoie de nimic*; PLUT. M.381b, id. M.992a.

[ἄ-, προσδέω]

ἄ-προσδέητος, *on adj.* care nu are nevoie de: (+ gen.) ὑμᾶς δὲ πάντων τούτων ἀπροσδεήτους (οἱ θεοὶ) πεποιήκασι PLB. 21.23.4 (*zeii*) *v-au făcut să nu aveți nevoie de toate acestea*.

[ἄ-, προσδέω]

ἄ-πρόσδεικτος, *on adj.* care nu poate fi văzut: ~ ... πέτρα AESCH. *Supp.795 piatră ascunsă vederii*.

[ἄ-, προσδείκνυμι]

ἄ-πρόσδεκτος, *on adj.* inadmisibil, inacceptabil: φύσει μὲν ~ ἔστιν ὁ τοιοῦτος λόγος PLB. 36.12.4, *prin natura lui un asemenea raționament este inacceptabil*; ARSTT. *Div.23col2.22*.

[ἄ-, προσδέχομαι]

ἄ-προσδιόνυσος, *on adj.* care nu se referă la cultul lui Dionysos; PLUT. M.671e, id. M.612e, LUC. *Bacch.6*.

[ἄ-, πρὸς, Διόνυσος]

ἄ-προσδόκητος, *on adj.* I care nu poate fi prevăzut, neașteptat, imprevizibil: ἀπροσδοκῆτον οὐδὲν εἶρηκας SOPH. *El.1017 n-ai spus nimic neașteptat*; ἀπροσδοκῆτου κακοῦ ... γενομένου THUC. 2.5 *când are loc un rău neașteptat*; ἀπροσδόκητα δὲ βροτοῖς τὰ τῶν θεῶν EUR. *IA1610 [dorințele] zeilor sunt imprevizibile pentru muritori*; ~ φόβος LXX *Înf.17.14 spaimă neașteptată*; AESCH. *Supp.712*, AR. *Lys.352*, ἐξ ἀπροσδοκῆτου HDT. 1.191 *pe neașteptate*; XEN. *An.4.1.10*.

II (despre pers.) care nu se așteaptă, luat prin surprindere: ἀπροσδοκῆτοις τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιχειρῶσιν THUC. 7.39 *îi atacă pe atenieni prin surprindere*; (+ ac. și inf.) THUC. 7.23.

[ἄ-, προσδοκάω]

ἀπροσδοκῆτως, *adv.* pe neașteptate, în mod imprevizibil: ἦκον ~ LYS. 1.11 *au venit pe neașteptate*; THUC. 7.21, LXX 2Mac.12.37, PLB. 1.62.1 ș.a.

[ἀπροσδοκῆτος]

ἀπροσδοκία, *ας, ἡ subst.* faptul de a nu se aștepta: θάρσος ~ κακοῦ PLAT. *Def.412c increderea este starea celui care nu se așteaptă la rău*.

[ἄ-, προσδοκάω]

ἄ-πρόσειλος, *on adj.* neînsorit: EUR. *Fr.845.1*. [ἄ-, πρόσειλος]

ἄ-προσηγορία, *ας, ἡ subst.* neîntreținerea legăturilor (de prietenie): ARSTT. *EN1157b13* (Lyr. *Eleg. Adesp. ap.*).

[ἀπροσήγορος]

ἄ-προσήγορος, *on adj.* I căruia nu-i poți vorbi, *ext.* cumplic: ἀπροσήγορον στόμα SOPH. *OC1277 gură căreia nu-i chip să-i vorbești*; (despre leul din Nemea) SOPH. *Tr.1093*. II la care nu se poate vorbi: συνουσίαν ... ἀπροσήγορον PLUT. M.679a *întâlnire la care nu se poate sta de vorbă*.

[ἄ-, προσήγορος]

ἄ-πρόσικτος, *on adj.* la care nu se poate ajunge, neîmplinit: ἀπρόσικτων δ' ἐρώτων ὄξυτεραι μανίαι PI. *N.11.48 nebunii mai aprige [se nasc] din dorințe neîmplinite*.

[ἄ-, προσικνέομαι]

ἄ-πρόσιτος, *on adj.* de care nu te poți apropia, inaccesibil, inatacabil: PLB. 1.57.6, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον NT *1Tim.6.16 Cel ce locuiește într-o lumină la care nu poți ajunge*; (fig. despre pers.) λόγοις ἀπρόσιτον PLUT. *Alc.4.2 neatins de cuvinte*; ἀπρόσιτον μορμολυκεῖον LUC. *Tox.24 pocitanie de care nu te poți apropia*.

[ἄ-, πρόσειμι]

ἀπρόσιτως, *adv.* în mod inaccesibil: PLUT. M.45f.

[ἀπρόσιτος]

ἄ-πρόσκεπτος, *on adj.* I neprevăzut: XEN. *Lac.13.8*. II neprevăzător: τοὺς μετὰ τοῦ παθεῖν μανθάνοντας ἀπροσκέπτους ὀνομάζομεν DEM. 51.15 *pe cei ce trag învățăminte dură ce au rățit ceva îi numim „neprevăzători”*.

[ἄ-, προσκέπτομαι]

ἄ-πρόσκλητος, *on adj.* (jur.) care nu a fost confruntat sau citat: ἀπρόσκλητον ... ἐπιβολήν DEM. 14.5 *acțiune juridică în care nu a fost citat*; DEM. 21.92.

[ἄ-, προσκαλέω]

ἄ-πρόσκοπος¹, *on adj.* I pur, fără păcat, neîntinat: ἀσκῶ ἀπρόσκοπον συνειδήσιν ἔχειν NT *Fr.24.16 mă străduiesc să am un cuget neîntinat*. II care nu stă în cale, care nu-i motiv de poticnire, care nu dăunează: ἀπρόσκοποι καὶ Ἰουδαίους γίνεσθε καὶ Ἑλλησιν NT *1Cor.10.32 nu stați în cale nici iudeilor, nici elenilor*; NT *Flp.1.10*.

[ἄ-, προσκόπτω]

ἄ-πρόσκοπος², *adj.* I care nu vede: μοῖρ' ~

- βροτῶν AESCH. *Eu.*105 *soarta muritorilor* [*care nu-i lasă*] *să vadă*. II *nemaivăzut*: συνδρομὰς ἀπροσκόπους LXX *3Mac.*3.8 *nāvalā nemaivāzūtā*. III *necercetat*, *neexplorat*: ἐν ὁδῷ ἀπροσκόπῳ LXX *Sir.*32.21 *într-un drum necercetat*.
[ἀ-, προσκέπτομαι]
- ἀ-πρόσκρουστος**, *on adj.* *care nu dăunează*: PLAT. *M.Fr.*86.18.
[ἀ-, προσκρούω]
- ἀ-προσλόγως**, *adv.* *în mod nepotrivit*: POL. 9.36.6.
[ἀπρόσλογος < ἀ-, πρὸς λόγον]
- ἀ-πρόσμᾶχος**, *on adj.* *împotriva căruia nu se poate lupta, de neînving*: ἀπρόσμαχον τέρας SOPH. *Tr.*1098 *dihanie de neînving*; PLUT. *Sert.*7.2, *id. Arat.*9.7, ARR. *Parth.*52, LUC. *Dom.*22 ș.a.
[ἀ-, προσμάχομαι]
- ἀ-πρόσμικτος**, *on adj.* *care nu are legături (tratate) cu: (+ dat.) ξείνοισι ἀπρόσμικτοι* HDT. 1.65 *fără să aibă legături cu străinii*: ARR. *PostAlex.*19.
[ἀ-, προσμίγνυμι]
- ἀ-πρόσοιστος**, *on adj.* *căruia nu i se poate împotrivi, de neoprit*: ~ ὁ Περσῶν στρατός AESCH. *Pers.*91 *oastea de neoprit a persilor*.
[ἀ-, προσφέρω]
- ἀπροσοίστως**, *adv.* *de neabordat*: ~ ... εἶχον ISOC. 9.49 *era de neabordat (= nesociabil)*.
[ἀπρόσοιστος]
- ἀ-πρόσμίλος**, *on adj.* *care trăiește izolat, în sihăstrie*: ἀπροσμίλον γῆρας SOPH. *OC* 1236 *bătrânețe în sihăstrie*.
[ἀ-, προσομιλέω]
- ἀ-προσόρᾶτος**, *on adj.* *de neprivit, cumplit*: ἀπροσόρατον ... πόνον PI. *O.*2.67 *suferință cumplită*.
[ἀ-, προσοράω]
- ἀ-προσπέλαστος**, *on adj.* *inaccesibil*: ἀπροσπέλαστον ἀνθρώπῳ ... τὸν τάφον PLUT. *Ant.*70.6 *mormânt inaccesibil omului*; PLUT. *M.*300f, *id. M.*359b, *id. M.*414b.
[προσπελάζω]
- ἀ-προστάσιον**, *on, τό subst.* (doar în formula ἀπροστασίου δίκη) *acțiune judiciară împotriva unui metec fără protector*: ARSTT. *Ath.*58.3, DEM. 35.48.
[ἀ-, πρόστασις]
- ἀ-προστάτητος**, *on [tā] adj.* *lipsit de apăra-re / apăraitor*: ἐν ἀπροστατήτῳ πόλει IOS. 20.180 *într-un oraș fără apăra-re*; IOS. *A*113.6.1.
[ἀ-, προστατεύω]
- ἀ-πρόσφθεγκτος**, *on adj.* *căruia nu i se vorbește*: EUR. *I*7951.
[ἀ-, προσφθέγομαι]
- ἀ-πρόσφορος**, *on adj.* *periculos*: νήσουσ ναυβάταισ ἀπροσφόρουσ EUR. *I*A287 *insule periculoase pentru navigatori*.
[ἀ-, πρόσφορος]
- ἀπροσφωνητί**, *adv.* *fără a vorbi*: AESOP. *I.*22.
[ἀ-, προσφωνέω]
- ἀ-προσφώνητος**, *on adj.* *neamintit, nementionat*: PLUT. *M.*575b.
[ἀ-, προσφωνέω]
- ἀπροσωπολήμπτος**, *adv.* *fără a face distincție între persoane, fără părtinire*: τὸν ~ κρίνοντα NT *1Pt.*1.17 *cel ce judecă fără părtinire*.
[ἀπροσωπόληπτος < ἀ-, πρόσωπον, λαμβάνω]
- ἀ-πρόσωπος**, *on adj.* *fără chip*: PLAT. *Chrm.*154d.
[ἀ-, πρόσωπον]
- ἀ-προτί-μαστος**, *on [i] adj.* *neatins*: (despre Briseis) IL. 19.263.
[ἀ-, προτί, μαίομαι]
- ἀ-προφάσιστος**, *on [φᾶ] adj.* **I** *care nu caută pretexte, care nu dă înapoi, nedezmințit, devotat*: προθυμίαν ἀπροφάσιστον THUC. 6.83 *avânt nedezmințit*: φίλουσ ἀπροφασίστουσ XEN. *HG*6.5.41 *prietenii devotați*; DEM. 60.22, XEN. *Cyr.*2.4.10, *id. Ages.*6.4, (iron.) PLUT. *M.*62c. **II** *care nu admite scuze, de neiertat*: κακίαν ἀπροφάσιστον PLUT. *Ca.Ma.*44.14 *rău de neiertat*; PLUT. *M.*742c. **III** *de neînduplecat, implacabil*: θάνατος ~ EUR. *Ba.*1002 *moarte de neînduplecat*.
[ἀ-, προφασίζομαι]
- ἀπροφασίστως**, *adv.* *fără ezitare, cu hotărâre, în mod decis*: ~ τολμᾶν THUC. 3.82 *a îndrăzni fără ezitare*; DEM. 59.101, XEN. *Hier.*7.2, PLB. 1.55.4, PLUT. *M.*64d.
[ἀπροφασίστος]
- ἀ-πρόφᾶτος**, *on adj.* **I** *neasteptat*: A.RH. 2.268. **II** *de nespus, cumplit*: Ἀχέροντος δίνασ ἀπροφάτουσ A.RH. 1.645 *undeale cumplite ale Acheronului*.
[ἀ-, πρόφατος]
- ἀπροφάτως**, *adv.* **I** *pe neasteptate*: A.RH. 1.1201, *id.* 3.1117. **II** *fără o vorbă*: A.RH. 2.62, *id.* 4.1005.
[ἀπρόφατος]
- ἀπταισία**, *as, ή subst.* (muz.) *virtuozitate*: PLAT. *Lg.*669e.
[ἀ-, πταίω]

ἄ-πταιστος, ον *adj.* [comp. -όπτερος] **I** *propr.* care nu se poticnește, *ext.* constant: ἀπταιστότερον ... τὸν ἵππον XEN. *Eq.*1.6 *cal mai puțin expus la poticneli*; (fig.) φυλάξαι ὑμᾶς ἀπταιστους NT *Iuda*24.1 *să vă răzească pe voi de orice cădere*; διαγενέσθαι ~ PLUT. *Comp.Per.Fab.*1.1 *a-și duce viața fără zdruncinări*; PLUT. *M.*83b, id. *M.*317c. **II** nevătămat, intact: ἀπταιστους αὐτοῦς ἐρρύσατο LXX *3Mac.*6.39 *i-a păstrat nevătămați*; ἄπταιστον διατηροῦσιν PLUT. *M.*691d *păstrează intactă (zăpada)*.

[ἄ-, πταίω]

ἀπταίστως, *adv.* fără poticneli, constant, lin: ~ ἔρχεται ἐπὶ τὰς μαθήσεις PLAT. *Th.*144b *înaștează lin către învățură*; PLUT. *Marc.*14.13, id. *M.*76c.

[ἄπταιστος]

ἀπτέον, *adj.vb.* trebuie folosit: ψεῦδος ... ἰδιώταις δὲ οὐχ ἀπτέον PLAT. *R.*389b *particularii nu trebuie să se folosească de minciună*; (+ gen.) PLAT. *R.*377a, id. *Lg.*891d.

[ἄπτω]

ἄπτερέως¹, *adv.* fără un cuvânt: HES. *Fr.*204.84.

ἄπτερέως², *adv.* rapid: A.RH. 4.1765.

[ἄπτερος² < ἄ- intensiv, πτερόν]

ἄ-πτερος, ον *adj.* **I** fără aripi, neînaripat: AESCH. *Fr.*312, (despre insecte) ARSTT. *HA*523b17, (fig.) (despre cor) ~ ὄρνις EUR. *IT*1095 *pasăre neînaripată*. **II** (fig. despre cuvinte) care nu zboară, neînaripat: τῆ δ' ~ ἐπλετο μῦθος OD. 19.29 *cuvântul i-a rămas fără aripi*; ~ φάτις AESCH. *Ag.*276 *zvon fără aripi (= deșart)*. **III** fără pene: ἄνθρωπος ζῶον ἄπτερον PLAT. *Def.*415a *omul este un animal fără pene*; (despre Harpii) AESCH. *Eu.*51, (despre sāgeti) HDT. 7.92, (despre suflet) PLAT. *Phdr.*256d.

[ἄ-, πτερόν]

ἀπτῆν, ἦνος *adj.* **I** fără pene sau aripi, golaș, care nu zboară încă: (pl. dat.) ἀπτῆσι νεοσσοῖσι IL. 9.323 *pui golași de pasăre*; EUR. *Ph.*847, A.RH. 4.1299. **II** neînaripat: (despre muritori) AR. *Av.*687, PLAT. *Pl.*276a. **III** care nu mai are pene, care nu mai zboară: ὄρνιν ὑπὸ γήρωι ἀπτῆνα PLUT. *Flam.*21.1 *pasăre care nu mai zboară din pricina bătrâneții*.

[ἄ-, πτήν]

ἀπτικός, ἦ, ὄν *adj.* [superl. -ώτατος] **I** sensibil la atingere: ἀπτικώτατη ARSTT. *PA* 660a21 *(limbă) foarte sensibilă la atingere*.

II referitor la atingere, tactil: τὴν ἀπτικὴν αἴσθησιν ARSTT. *An.*413b9 *simțul tactil*. // **ἀπτικόν**, οὔ, τό *subst.* simțul tactil: ARSTT. *An.*423b30.

[ἄπτω]

ἄπτο-επής, ἐς *adj.* care spune ceea ce nu trebuie spus sau care atacă cu vorbe, îndrăzneată la vorbă: (epitet al Herei) IL. 8.209. [dub., poate din ἄ-Fepto-Feπής „care spune vorbe de nespus”, cf. ἔπος]

ἀ-πτόλεμος, ον *adj.* (ep. pt. ἀπόλεμος) **I** care nu e bun pentru război, *peior.* nevolnic: υἱὰς Ἀχαιοῦν ἀπτολέμους IL. 9.41 *nevolnicii fii ai aheilor*; IL. 2.201. **II** (fig.) plărând, moale: ἀπτολέμους εὐνάς EUR. *Med.* 642-643 *culcușuri moi*.

[cf. ἀπόλεμος]

ἄπτός, ἦ, ὄν *adj.* care poate fi atins, tangibil: ὄρατός ~ τέ PLAT. *Ti.*28b *vizibil și tangibil*; ARSTT. *An.*422a8, id. *EE*1230b25, id. *Ph.*214a11, PLUT. *M.*1016d ș.a.

[ἄπτω]

ἄπτω, *vb.* [impf. ἤπτον, viit. ἄψω, aor. ἤψα, pf. inuz.; *med.* impf. ἤπτόμην, viit. ἄψομαι, aor. ἤψάμην, pf. ἤμμαι; *pas.* aor. ἤφθην | ἴιον. *med.* aor. ἀψάμην, pf. ἄμμαι; *pas.* aor. ἄφθην] **I** (*med.*) (frecv. + gen.) a atinge: γούνων ἄψασθαι IL. 21.65 *a atinge genunchii*; τετράποδα ὅσα ἀνθρώπων ἄπτεται THUC. 2.50 *patrupede care se ating de oameni*; ὁ ὄχλος ἐξήτουν ἄπτεσθαι αὐτοῦ NT *Lc.*6.19 *lumea căuta să-l atingă*; (+ prep.) ἄψηται ἀπὸ ἀκαθαρσίας ἀνθρώπου LXX *Lev.*5.3 *a se atinge de necurățirea omului*.

II (fig.) a atinge sufletește, a afecta, a impresiona: ἄπτει ... μου τοῖς λόγοις τῆς ψυχῆς PLAT. *Ion*535a *imi atinge (= impresionează) prin cuvinte sufletul*; θανόντων δ' οὐδὲν ἄλγος ἄπτεται SOPH. *OC*955 *pe morți nu-i atinge nici o durere*. **III** a prinde, a lega, a uni: βρόχους ~ κρεμαστοὺς EUR. *Or.*1036 *a lega ștreangul ce atârână*; χορὸν ἄψωμεν AESCH. *Eu.*307 *să ne prindem în dans*; πάλην ... ἄψει AESCH. *Ch.*868 *a se prinde în luptă*. **IV** a aruca, a ține: ἄπτεσθαι νηῶν ἠδ' ἐλκόμεν εἰς ἄλλα IL. 2.152 *a aruca de nave și a le arunca în mare*; ὄπλων ἄπτεσθαι OD. 2.423 *a aruca de funii*; φέρε δεῦρό μοι τὴν χεῖρ', ἴν' ἄψωμαι AR. *Th.*1115 *dă-mi mâna s-o aruc*; (fig.) μὴ τῶν ἀρίστων ἄπτεται βουλευμάτων SOPH. *Ant.*179 *nu se ține de cele mai bune hotărâri*. **V** a se ține aproape, a fi strâns legat de, a lua contact

cu: (+ gen.) ἄπτεσθαι τῶν ἀνδρῶν XEN. HG5.4.43 *a intra in contact cu dușmanii*; οὐχ ἦψατο τὸ πῦρ τοῦ σώματος αὐτῶν LXX Dan.3.94 *focul nu s-a atins de trupul lor*; (fig.) πότε ... ἡ ψυχὴ τῆς ἀληθείας ἄπτεται; PLAT. Phd.65b *când ajunge sufletul să fie străns legat de adevăr?*; βία Ἔρωτος οὐχ ἄπτεται PLAT. Smp.196c *violenta nu-l poate atinge pe Eros*. VI a lovί, a ataca, a dăuna: τοῦδε τάνδρὸς ἠψάμην AESCH. Ag.1608 *am lovit pe acest om*; τῆς οὐραγίας ἀψάμενοι Pl.B. 2.34.12 *atacând ariergarda*; (com.) ἄψαι ... Στρατυλλίδος τῷ δακτύλῳ AR. Lys.365 *s-o atinge cu degetul pe Stratyllis*; (fig.) ἔοικεν ἀπτομένῳ τοῦ λόγου PLAT. Phd.86d *pare că a zdruncinat argumentația*. VII a se apuca de, a întreprinde, a se dedica, a se angaja: (+ gen.) ἄπτεσθαι διεννοοῦντο τοῦ πολέμου THUC. 8.2 *plănuiau să întreprindă război*; πολλῶν πραγμάτων ἄψασθαι ISOC. 8.27 *a se referi la multe lucruri*; στρατείας τότε πρῶτον ... ἀπτόμενον PLUT. Demetr.5.3 *angajându-se atunci pentru prima dată într-o campanie militară*; (+ dat.) ἄπτεσθαι ... ταῖς διανοίαις AR. Ec.581 *a pune în practică planurile*. VIII a percepe, a primi: φῶς ... ἔσχατόν σου οὐμὸν ἄπτεται δέμας SOPH. OC1550 *lumina pe care trupul meu o primește pentru ultima dată*. IX a avea o legătură, a avea o relație sexuală: (+ gen.) καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἄπτεσθαι NT 1Cor.7.1 *e bine pentru un om să nu aibă contact cu o femeie*; PLAT. Lg.840a, (fig.) μὴ γὰρ εὐνής ἦψατ' EUR. Ph.946 *nu a intrat în patul nupțial*. X a fi în contact: ARSTT. Metaph. 1002a34. XI a aprinde, a fi cuprins de flăcări, a lua foc, a incendia: ἐρείκης θωμὸν ἄψαντες πυρί AESCH. Ag.295 *dând foc unui morman de merisor*; ἄψαντες πυρὰν NT Fr.28.2 *aprinzând foc*; HDT. 8.52, LXX Iud.13.13, APP. BC4.80, (med.) (despre Troia) ἦπται ... πυρί EUR. Hel.107 *este lăsată pradă focului*.

[cf. ἀφή]

ἀ-πτώς, ὄτος *adj.* care nu cade, solid, stabil: ἀθληταὶ ... ἀπτῶτες PLUT. Eum.16.7 *atleți nedoborâți*; PLUT. M.455b, (fig.) ἀπτῶτι τῷ λόγῳ PLAT. R.534c *cu un argument infailibil*.

[ἀ-, πίπτω]

ἀ-πτωτί, *adv.* fără a cădea: Pl. O.9.92.

[ἀ-, πίπτω]

ἀπύ, (eol.) v. ἀπό: SAPPH. 98a.11, THEOC. 28.16 s.a.

ἀπυλιμπάνω, (eol.) v. ἀπολείπω

ἀ-πύλωτος, ον [ῦ] *adj.* I lipsit de porți, *ext.* deschis: τὸν Πειραιᾶ καταλήψεσθαι, ὅτι δὴ ~ ἦν XEN. HG5.4.20 *să cucerească Pireul, pentru că era [un port] deschis*. II (fig.) fără barieră, slobod: ἀπύλωτον στόμα AR. Ra.838 *gură spartă*.

[ἀ-, πυλόω]

ἀ-πυνδάκωτος, ον [δᾶ] *adj.* lipsit de fund: ~ ... κύλιξ SOPH. Fr.611 *vas fără fund*.

[ἀ-, πύνδαξ]

ἀ-πυργος, ον *adj.* lipsit de turnuri, nefortificat: EUR. Fr.749.1.

[ἀ-, πύργος]

ἀ-πύργωτος, ον *adj.* nefortificat cu turnuri, fără metereze: (despre Theba) OD. 11.264, A.RH. 1.736.

[ἀ-, πυργόω]

ἀ-πύρετος, ον [ῦ] *adj.* fără febră: LUC. Philops.25.

[ἀ-, πυρετός]

ἀ-πύρηνος, ον [ῦ] *adj.* |comp. -ότερος Arstt. Pr.925b23| fără sâmburi sau seminte: (despre fructe) AR. Fr.118, ARSTT. deAn. 422a29, id. Metaph.1023a1.

[ἀ-, πυρήν]

ἀ-πῦρος, ον *adj.* I la care nu este folosit focul, fără foc: Pl. O.7.48, ἀπύρους ἱερουργίας PLUT. M.578b *sacrificii în care nu este folosit focul*; EUR. Fr.912.4, ἄπυρον τὴν νόκτα APP. Hisp.346 *noapte neluminată*. II care n-a fost pus pe foc / vatră, *ext.* nou, nefolosit: ἄπυρον ... λέβητα IL. 23.267 *cazan nepus încă pe vatră*; IL. 9.122, PLAT. Plt.287e, id. Lg.679a. III (despre minerale) netopit, brut: (despre aur) HDT. 3.97, AESCH. Pr.880, ARSTT. Mir.833b8, LXX Is.13.12. IV (despre alimente) nesupus acțiunii focului, necopt, negătît: δίαιταν ἄπυρον PLUT. Ser.12.7 *regim alimentar cu alimente negătite*; PLUT. M.201c, id. M.349a. V care trebuie ferit de foc: φάρμακον ... ἄπυρον SOPH. Tr.685 *leac de nepus în foc*; AR. Fr.532.1. VI în care nu se face focul, rece: ἐν τ' ἀπύρῳ οἴκῳ HES. Op.525 *în casa în care nu se face focul*. VII care nu arde: (despre sacrificiile care nu sunt pe placul zeilor) ἀπύρων ἱερῶν AESCH. Ag.70 *jertfe respinse de văraia focului*.

[ἀ-, πῦρ]

ἀ-πύρωτος, ον [ῦ] *adj.* nepus pe foc, *ext.*

που: φιάλην ἀπύρωτον IL. 23.270 *vas nepus incā pe foc.*

[ἄ-, πυρόω]

ἄ-πυστος, *ov adj.* **I** despre care nu s-a auzit vorbind, neștiut: OD. 1.242. ἄπυστα ... ἴχνια CALL. *Cer.9 urme de pas neștiute.* **II** care nu roate fi auzit, de neauzit: ἄπυστα φωνῶν SOPH. *OC489 spunând ce nu poate fi auzit.* **III** care n-a auzit vorbindu-se, care nu știe: OD. 5.127, (+ gen.) ~ μύθων OD. 4.675 *neștiutoare de cuvinte*; CALL. *Del.215.*

[ἄ-, πυνθάνομαι]

ἀπύω, *v.* ἠπύω

ἀφύς, ὕος, ὁ *subst.* tātic: THEOC. 15.14.

[ἄφρα „drag”]

ἀπ-ωδός, *ov adj.* [var. ἀπωιδός Eur.] **I** (despre pers.) care cântă fals: EUR. *Cyc.490.* **II** care falsează: LUC. *DMar.1.4.* (*subst.*) ἀπωδᾶ φθεγγομένων LUC. *Icar.17 scofând sunete false.* **III** (fig.) în dezacord cu: LUC. *Demon.1.* **IV** care încetează să mai cânte: LUC. *Lex.6.*

[ἀπό, ὠδή]

ἄπωθεν, [ἄ] *adv.* [var. ἄποθεν Aesop., Arstt., ἀποθε Call.] **I** (*adv.*) **I** de departe: φωνῆς ~ ... κλύει SOPH. *Ant.1206 aude de departe glasul*; ~ δὲ σφενδονόντων THUC. 2.81 *trăgând cu praștia de departe.* **2** departe: ἡ μὲν ~, ἡ δὲ πέλας A.RH. 2.981 *un braț (al apei) departe, altul aproape*; AR. *Av.1184.* **3** (+ art.) cei aflați la distanță: τοῖς ἄπωθεν φαίνεται ARSTT. *Metaph.1010b5 li se pare celor aflați la distanță.* **II** (*prep.*) (+ gen.) departe de: οὐκ ~ μὲν ἐστι θαλάσσης PLUT. *Crass.4.5 nu este departe de mare*; AR. *Av.674, IOS. AI19.91,* (*postpoziție*) ὀφθαλμῶν ἐμῶν ... ~ SOPH. *Tr.816 departe de ochii mei*; EUR. *IT108.*

[cf. ἀπό]

ἀπ-ωθέω-ῶ, *vb.* [viit. ἀπόσω (tard. ἀποθήσω), aor. ἀπέωσα (tard. ἀπόθησα); med. viit. ἀπόσομαι și ἀποθήσομαι, aor. ἀποσάμην și ἀπεωσάμην, pf. med.-pas. ἀπῶσμαι și ἀπέωσμαι; pas. aor. ἀπεώσθην și ἀπόσθην] {ep. act. inf. viit. ἀπωσέμεν, aor. ἄπωσα, conjct. 1pl. ἀπόσομεν Hom.; ion. part. ἀπωσμένος Hdt.} **I** (freqv. med.) a îndepărta (pe cineva sau ceva de ceva), a alunga, a respinge, a lepăda: (+ ac. și gen. sau prep. + gen.) μ' ... πᾶρ νηῶν πρὸς τεῖχος ἀπόσεται IL. 8.533 *mă va alunga de la corăbii la zid*; μνηστῆρας ἀπόσσαι ἐκ μεγάρου OD. 1.270 *a-i alunga pe peftori*

din palat; (+ ac.) τοὺς ἀμείνους ξυμμάχους ... ἀπέωσαντο THUC. 3.67 *i-au respins pe aliații mei buni*; ἀπωσάμενον τὸν ὕπνον PLAT. *R.571c alungând somnul*; τὸν νόμον μου ἀπόσαντο LXX *Ier.6.19 au lepădat legea mea*; (pas.) ἀπῶσμαι ἐξ ὀφθαλμῶν σου LXX *Iona2.5 am fost alungat din ochii tăi.*

II (despre obiecte) a trage înapoi, a înlătura, a îndepărta, a urni: ἀπῶσαν ὀχῆας IL. 21.537 *au înlăturat zăvoarele*; χερσὶν ἀπόσασθαι λίθον OD. 9.305 *a urni piatra cu mâinile*; ἀπόσατο τὴν σκηνήν LXX *Ps.77.60 a îndepărta cortul.* **III** a refuza, a respinge: τὰ δ' ἐξ ἀδικίας κέρδη ἀπωσόμεθα PLAT. *R.366a vom refuza foloasele nedreptății*; THUC. 5.22, (abs.) ποιήσω, κοῦκ ἀπόσομαι SOPH. *Tr.1249 voi face și nu voi refuza.* **IV** (despre fenomene naturale) a risipi: ἀπῶσεν ὀμίχλην IL. 17.649 *a risipit negura.* **V** (despre răni, rele ș.a.) a îndepărta: Μοῦσα ... πολέμους ἀπωσαμένη AR. *Pax.774 muză care trimite la plimbare războaiete.* **VI** (mar.) a abate (din drum): με ... βορέης ἀπέωσε OD. 9.81 *m-a abătut din drum Boreas.*

[ἀπό, ὠθέω]

ἀπόλεια, *ας, ἡ subst.* **I** pierzanie, pieire, distrugere: εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπόλειαν NT *Mt.7.13 calea cea lată ce duce la pierzanie*; ἀπολεία ἀπολεῖσθε LXX *Deut.30.18 veți pieri cu totul*; ARSTT. *EN1120a2, LXX Iov28.22 ș.a.* **II** pierdere, pagubă: LXX *Ex.22.8.* **III** risipă: ~ ... τοῦ μύρου NT *Mc.14.4 risipă de parfum.* **IV** moarte: AESOP. 1.91, IOS. *AI5.351.*

[ἀπόλλυμι]

ἀπόμοτος, *ov adj.* **I** tăgăduit printr-un jurământ: βροτοῖσιν οὐδέν ἐστ' ἀπόμοτον SOPH. *Ant.388 muritorii nu trebuie să jure pe nimic*; PLAT. *Lg.814a, IOS. AI17.341, PLUT. M.285f.* **II** (despre pers.) care jură că nu: δι' ὄρκων καίπερ ὄν ~ SOPH. *Ant.394 deși am jurat că nu.*

[ἀτόμυμι]

ἀπόρυξ, *υγος, ἡ subst.* vlăstar: (despre viță) LXX *Iez.17.6.*

[ἀπορύσσω]

ἀπωσέμεν, *inf. viit. de la ἀποθέω*

ἄπωσις, *εως, ἡ subst.* **I** împingere: τὴν τοῦ ἀνέμου ἄπωσιν αὐτῶν ἐς τὸ πέλαγος THUC. 7.34 *vântul care îi împinge în larg.* **II** respingere: ARSTT. *Ph.243b3.*

[ἀποθέω]

ἄπωσμός, οὐδ. ὁ *subst.* izgonire, lepădare: LXX *Plâng.* 1.7.

[ἄπωθέω]

ἄπωστέον, *adj.vb.* trebuie respins: ἐμοί τε μίμημι' ἀνδρὸς οὐκ ~ EUR. *HF*294 *pentru mine exemplul sorului meu nu trebuie respins.*

[ἄπωθέω]

ἄπωστός, ὄν *adj.* izgonit, alungat: ~ γῆς ἀπορριφθήσομαι SOPH. *Ai.* 1019 *voi fi izgonit din țimut*; ~ τῆς ἐωυτοῦ HDT. 6.5 *alungat din țara lui*; HDT. 1.71.

[ἄπωθέω]

ἄπωτάτω, *adv.* foarte departe, cel mai departe: (concr.) ~ τῆς Θράκης DEM. 23.166 *foarte departe de Thracia*; PLUT. *Nic.* 15.3, IOS. *A17.* 287, (fig.) ~ τοῦ νόμου ... γεγονότων PLUT. *M.* 645b *fiind mult în afara legii.*

[ἄπό]

ἄπωτέρω, *adv.* mai departe: ~ στάς AR. *Av.* 771 *stând mai departe*; ὑπὲρ οὐχὶ τῶν ἀπωτέρω φίλων SOPH. *OT* 137 *nu pentru prieteni depărtați*; (prov.) ἀπωτέρω ἢ γόνυ κνάμα THEOC. 16.18 *tibia e mai departe decât genunchiul (= cămașa e mai aproape de piele decât haina)*; PLB. 15.6.2, LXX *Dan.* 9.7, PLUT. *Alex.* 63.6 ș.a.

[ἄπό]

ἄρ *și* **ἄρ'**, (ep.) v. ἄρα

ἄρα, [poet. ἄρᾱ] *partic.* |crază: τοὶ ἄρα > τᾶρα, δῆξομαι ἄρα > δῆξομάρ', Ar. *Ach.* 325] {ep. freqv. ἄρ înainte de consoană; ep. poet. enclitic ῥα după monosilabice; elidat ἄρ sau ῥ'} **I** (marcând tranziția, uneori intraductibil) apoi, atunci, iar: (freqv. la Hom. cu καί, δέ, τε) ὁ δ' ἄρα πρηνῆς ἐλιάσθη IL. 15.543 *iar aceștia s-a prăvălit cu fața în jos*; οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἠδὺ γέλασσαν IL. 23.784 *iar ei atunci au râs dulce cu toții de el*; (+ adv. de timp) αἴψα δ' ἄρα Τροίην ... ἴκανε IL. 24.346 *și atunci pe dată a ajuns la Troia*; (cu valoare corelativă) ὅτε δὴ ῥ' τότε δὴ (ῥα) IL. 493-4 *și când ... atunci*; (+ part. temp.) ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔξετο IL. 1.101 *după ce a grăit astfel, atunci s-a așezat.* **II** (freqv. + μέλλειν indicând o realitate diferită față de cea așteptată) de fapt, în realitate: τῷ δ' ἄρ' ἔμελλεν αὐτῷ κῆδε' ἔσσεσθαι OD. 4.107 *el, de fapt, urma să aibă parte de suferințe.* **III** prin urmare, așa-dar: (marcând o consecință) ὡς ἄρα φωνήσας OD. 16.213 *grăind astfel așa-dar*; (în exclamații) (+ imper.) ἄλλ' ἄγε δὴ κατ' ἄρ' ἔξευ IL. 24.522 *dar hai, șezi odată*; (+

pron. interrog. marcând nerăbdarea celui care întreabă) τίς ἄρα με πότμος ἐπιμένει SOPH. *OC* 1715 *oare ce soartă mă așteaptă?*; τί μ' ἄρα τί μ' ὀλέκει; SOPH. *Ant.* 1285 *prin urmare de ce, de ce mă duci la pierzanie?*; (cu valoare deductivă) οὐκ ἄρα σοὶ γε πατήρ ἦν ... Πηλεὺς IL. 16.33 *prin urmare Peleus nu-ți era tată.* **IV** (cu valoare explicativă, despre lucruri bine cunoscute sau evidente) căci, desigur, într-adevăr: (despre Eros) ἦ ῥα λεαίνας μαζῶν ἐθήλαζεν THEOC. 3.16 *căci a supt sân de leoaică*; (+ conj. condițională εἰ / εἴν / ἦν ἄρα „dacă desigur”) DEM. 14.34, (εἰ / εἴν μὴ ἄρα (= lat. *nisi forte*) „dacă nu cumva / afară doar dacă”) ἦν ἄρα μὴ δηλώσωσιν οἱ πολέμιοι THUC. 2.13 *afară doar dacă dușmanii nu ar distruge [ogoaarele]*. **V** (log.) ca atare, prin urmare, în consecință: οὐδὲ ὅμοια ἄρα καὶ ἀνόμοια οὔτε αὐτὰ ἐστὶ τῷ ἐνὶ τὰ ἄλλα PLAT. *Prm.* 159e *ca atare, celelalte nu sunt nici asemenea, nici neasemenea cu unu*; ἄρα γε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτοὺς NT *Mt.* 7.20 *prin urmare, după roadele lor îi veți cunoaște.*

[R. *r, cf. ἀραρίσκω]

ἄρα, *partic.* {ep. att. ἦ ἄρα / ἦ ἄρ / ἦ ῥα, scris adesea ἦρα} **I** (cu valoare interogativă) oare? cumva? poate?: ἄρα τοῦτό ἐστιν ὁ βούλονταί σου οἱ λόγοι PLAT. *Prm.* 127e *oare aceasta vor [să arate] argumentele tale?*; (freqv. marcând doar interogația, intraductibil) ἄρα γρυκτόν ἐστιν ὑμῖν; AR. *Lys.* 656 *aveți ceva de crăcnit?*; (în interogații duble) ἄρα ... ἦ (= lat. *utrum ... an*) oare ... sau; ἄρα γ' ὁμοίως ἢ παραπλησίως; DEM. 3.27 *oare la fel sau aproape la fel?*; EUR. *Ion* 275, (+ adv. neg.) ἄρ' οὐχὶ / οὐκ / οὐχ (= lat. *nonne*) oare nu? (răspuns așteptat afirmativ) ἄρ' οὐχὶ μῶρόν ἐστί τοῦ γχειρημιά σου SOPH. *OT* 540 *oare nu-i neghioabă încercarea ta?*; ἄρ' οὖν οὐ(κ) = ἄρ' οὖν oare nu? = nu cumva?; ἄρ' οὖν οὐχ ὁμοίον ἐστί τὸ γιγνόμενον; PLUT. *M.* 168e *nu cumva este la fel situația de față?*; ἄρα μὴ = (lat. *num*) oare? poate că? (răspuns așteptat negativ); ἄρα μὴ δοκεῖς λυτήρι' αὐτῇ ταῦτα τοῦ φόνου φέρειν; SOPH. *El.* 446 *oare crezi că aceste [daruri] îi pot aduce ispășire pentru omor?* **II** (fără valoare interogativă, cf. ἄρα) **I** (cu valoare conclusivă) deci, prin urmare: οὐκ ἄρ' ἐμοῦ γε μὴ κρατήσωσιν ποτε SOPH. *OC* 408 *deci nu vor fi stăpâni asupra mea*

niciodată. 2 desigur: ἔσται ποτ' ἄρα τοῦτο Καδμείους βάρος SOPH. OC409 *aceasta le va aduce desigur Cadmeenilor un necaz apăsător cândva; σκήπτρῳι τάχ' ἄρα σὸν καθαιμάξω κἀρα* (in exclam.) οἴμοι βαρείας ἄρα τῆς ἐμῆς τύχης SOPH. Ai.980 *vai, desigur. soartă grea mai am!*

[contr. ἦ, ἄρα]

ἀρά. ἄς, ἦ [ep. ἄρ, att. ἄρ] *subst.* {ep. ion. ἄρή, ep. dat. pl. ἀρήσιν, gen. pl. ἀράων ἢ ἀρέων bisilabic Hom.; dor. gen. pl. ἀρᾶν Pi.; eol. ἄρα Sapph.} **I** (cu sens pozitiv) *rugă, rugămintă: ἀράων αἴουσα* IL. 23.199 *aizind rugile; ἀρῆν ἐποιήσαντο παῖδα γενέσθαι* HDT. 6.63 *au făcut rugă (publică) să se nască un copil.* **II** (cu sens negativ) *blestem: ἀρῆν καὶ λοιγὸν ἀμῦναι* IL. 24.489 *a alunga blestemul și năpasta; πολυκρατεῖς ἀραὶ φθινομένων* AESCH. Ch.406 *blesteme atotputernice ale morților; πατρὸς τάλαιν' ~* EUR. Hipp.1241 *blestem amarnic al tatălui; SOPH. OT418, (+ vb. ἀρᾶσθαι sau ἐπεύχεσθαι „a arunca blesteme”)* EUR. Ph.67, PLAT. Criti.119e, *δώσει κύριος ὁ θεός σου τὰς ἀράς ταύτας ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς* LXX Deut.30.7 *Domnul Dumnezeu al tău va arunca aceste blesteme asupra dușmanilor.* **III** *jurământ: γενέσθω ~ ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ* LXX Gen.26.28 *să fie un jurământ între noi și tine.*

[dub., cf. lat *oro?*]

Ἀρά, ἄς, ἦ *subst.* (person. pt. ἀρά) *Blestem, zeiță a răzbunării, frecv. pl. Ἀραί „Blesteme”:* (sg.) AESCH. Th.833, *τάσδε συλλαβὸν Ἀράς* SOPH. OC1384 *luând cu tine aceste Blesteme; (= Eryniile) Νυκτὸς ... τέκνα, Ἀραί δ' ἐν οἴκοις γῆς ὑπαὶ κεκλήμεθα* AESCH. Eu.417 *copile ale Norții, suntem numite Blesteme în casele de sub pământ.*

[ἀρά]

ἀραβ-αρχία, ἄς, ἦ *subst.* *conducere asupra arabilor:* IOS. A115.167.

[Ἀραβία, ἄρχω]

Ἀραβες, v. Ἄραψ

ἀράβέω-ῶ, [ἄρ] *vb.* [aor. poet. ἀράβησα] **I** *a zornâi, a zuru:* (despre un luptător care se prăbușește) *ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ* IL. 5.42 *zalele au zornăit pe el; OD. 24.525.* **II** (despre dinți) *a scrâșni, a clănțâni: ἀράβησαν ὀδόντες* THEOC. 22.126 *i-au scrâșnit dinții; (+ ac.) Κῆρες ... ἀραβεῦσαι ὀδόντας* HES. Sc.249 *zeițele morții fac să clănțâne*

dinții; A.RH. 2.281.

[ἄραβος]

Ἀράβια. ἄς, ἦ [ἄρ] *subst.* {ion. -ίη; poet. Ἀρᾶβία Theoc.} *Arabia, regiune în Asia: AESCH. Pr.420, XEN. An.1.5.1, (despre partea de sud, mai bogată) Ἀραβίαν τ' εὐδαίμονα* EUR. Ba.16 *Arabia fericită.*

[Ἄραψ]

Ἀράβικός, ἦ, ὄν [ἄρ] *adj.* *din Arabia, arab: εἰς τὸν Ἀραβικὸν κόλπον* PLUT. Ant.69.4 *în golful arabic (= persic); ARSTT. Mu.393b.32.*

[Ἀραβία]

Ἀράβιος, α, ὄν [ἄρᾶ] *adj.* {ion. fem. -ίη} **I** *din Arabia, arab: HDT. 2.11.* **II** (despre un râu din Gedrosia) *ARR. An.6.21.3. // (pl.) Ἀράβιοι, οἱ* *subst.* *arabi: HDT. 1.132.*

[Ἀραβία]

Ἀράβισσα, ἦς *adj.f.* *din Arabia: LXX Ion.42.17c.*

ἄρᾶβος, ὄν, ὁ [ἄρ] *subst.* **I** *clănțânit: ~ ... ὀδόντων* IL. 10.375 *clănțânit de dinți.* **II** *trosnet: ~ σάκεος* HES. Sc.404 *trosnetul scutulului.*

[onomat., cf. ἄραδος ἢ ἀράζω]

Ἄραβος, ὄν, ὁ *subst.* {ep. gen. -οιο Hes. Fr.137.1} *arab: AESCH. Pers.318*

[Ἄραψ]

ἀραγμα, ατος, τὸ [ἄρ] *subst.* *acțiunea de a lovi: τυμπάνων τ' ἀράγματα* EUR. Cyc.205 *răpăieli de tamburine.*

[ἀράσσω]

ἀραγμός, ὄν, ὁ *subst.* *sunet produs prin lovire, lovitură: ~ δ' ἐν πύλαις ὀφέλλεται* AESCH. Th.249 *lovitura în porți sporește; PLUT. M.594e, οὐδ' ἀνίσταν στέρνων ἀραγμούς* SOPH. OC1609 *n-au încetat loviturile în piept; πέτρων τ' ἀραγμοῖς* EUR. Ph.1143 *cu lovituri de pietre; δεσμῶν ἀραγμῶν ἱπικῶν* EUR. Rh.569 *zângănit de lanțuri de cai.*

[ἀράσσω]

ἄρᾶδος, ὄν, ὁ [ἄρ] *subst.* *agitație, mișcare violentă: ἀπεψία δέξατο τὸν ἐκ τῆς συνουσίας ἄραδον* PLUT. M.654b *după agitația împreunării ar surveni indigestie.*

[onomat.]

ἄραι, inf. aor. ἢ imper. med. 2sg. de la αἶρω **ἀραίμην,** opt. aor. med. de la αἶρω: EUR. Cyc.473.

ἀραι-όδους, ὄντος *adj.* *cu dinți rari: ARSTT. HA501b23.*

[ἀραιός, ὀδοῦς]

ἀραιός, ἄ, ὄν *adj.* [comp. -ότερος, superl. -ότα-

strânge la un loc: ἀμφὶ πόδεσσιν εἰοῖς ἀράρισκε πέδιλα OD. 14.23 *își potrivea sandale pentru picioarele sale*; πόμασιν ἄρσον ἅπαντας OD. 2.353 *prinde-le pe toate cu peceți*; ἀλλήλους ἄραρον τυκτῆσι βόεσσι IL. 12.105 *s-au strâns unii în alții scut lângă scut*; ἴν' εὖ ἀραροῖατο γόμοφοις δούρατα A.RH. 1.369 *ca să prindă bine cu piroane scheletul (navei)*. 2 a înzestra cu, a echipa: νῆ' ἄρσας ἐρέτησιν OD. 1.280 *echipând nava cu vâsλαși*. 3 a meșteri, a construi: τοῖχον ... ἀράρη πυκνοῖσι λίθοισι IL. 16.212 *construieste un zid cu pietre dese*; (pas.) σάκος ... ἀρσάμενος παλάμησι HES. Sc.320 *scut meșterit cu palmele (sale)*. 4 a așeza (potrivind): ἔρριπον ἄρσον ἅπαντα OD. 2.289 *așeză-le pe toate în vase*. 5 (fig.) a urzi, a pregăti: μνηστῆρσιν θάνατον ... ἀραρόντε OD. 16.169 *urzind peștorilor moartea*. 6 a întări: ἤραρε θυμόν εὐωδῆ OD. 5.95 *și-a întărit sufletul cu hrană*. II (intranz.) 1 a îmbina, a asambla, a prinde, a fixa: κνημίδας ... ἐπισφυρίοις ἀραρυίας IL. 16.132 *pulpare prinse cu aparători*; σαπίδες πυκινῶς ἀραρυῖται OD. 2.344 *uși bine îmbinate*; IL. 7.438. 2 a adapta, a potrivi: κόρυθα ... κροτάφοις ἀραρυῖται IL. 18.61 *coif potrivit pentru tâμπλε*; ἔγχος, ὃ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει IL. 3.338 *suliță ce i se potrivea în palme*. II (part.) ἄρμενος, η, ον I bine fixat, potrivit: (frecv. despre obiecte) ἐπίκριον ἄρμενον OD. 5.254 *catarg potrivit*. II propice, convenit, potrivit: οὐδὲ ... κούρη γε γενέσθαι ἄρμενος HES. Op.786 *(zi) care nu-i propice pentru nașterea unei fete*. 3 a întări cu, a prevedea cu: (+ dat. instr.) πόλις πύργοις ἀραρυῖα IL. 15.737 *oras întărit cu turnuri*. 4 (fig.) a înzestra: (+ dat.) οὔτε φρεσὶν ἦσιν ἀρηρῶς OD. 10.553 *n-avea prea multă minte*; κάλλει τ' ἀραρόως EUR. El.948 *dăruit cu frumusețe*; Pl. 1.2.19. 5 a menține drept / fix / neclintit: δρύες ... ῥίζησιν μεγάλῃσι ... ἀραρυῖται IL. 12.134 *stejari bine înfiți cu mari rădăcini*; ἄραρεν ἦδε γ' ὀλένη AESCH. Pr.60 *brațul acesta este fixat*; (fig.) θεῶν δ' οὐκέτι πίστις ἄραρεν EUR. Med.413 *nici credința în zei n-a rămas în picioare*; θυμόν ... ἀρηρότα THEOC. 25.113 *inimă neîndoită*; οὐκ ἀραρῶς δὲ τὴν γνώμην PLUT. Di.32.3 *fără să fie inflexibil în judecată*. 6 a pregăti, a organiza: νότοι ἄρμενον ἦεν Ἡρακλῆα λιπεῖν A.RH. 1.1290 *tu ai organizat părăsirea lui*

Heracles. 7 a fi potrivit, a fi făcut pentru: (εις + ac.) ἄρμενοι ἐς τόδε ἔργον A.RH. 4.1461 *(eroi) făcuți pentru această ispravă*. [R. *Hzer-, „a potrivi”, cf. ἀριθμός, ἀρτύς, ἄρθρον]

ἀραρότως, [ἄρ] adv. I în mod ferm, de neclintit: μένειν ~ AESCH. Supp.945 *a sta fix*; EUR. Med.1192, PLB. 3.46.1, PLUT. Caes.44.7. II întocmai, cu bunăvoință: προσταγὲν ~ LXX 3Mac.5.4 *a îndeplini întocmai*; ~ ... ὑπηρετεῖν PLAT. Phdr.240d *a sluji cu bunăvoință*.

[ἀραρός < part. pf. ἀραρίσκω]

ἀραρός, part. pf. act. de la ἀραρίσκω

ἄρας, part. aor. act. de la αἶρω

ἀρασθαι, inf. aor. med. de la αἶρω

ἀράσθαι, inf. prez. med. de la ἀράσμαι

ἀράσσω, [ἄρ] vb. [viii. (συν-) ἀράξω II. 23.673, aor. ἤραξα] {att. ἀράττω Ar. Luc.: ion. și poet. impf. 3pl. ἀράσσεσκον Pi. P.4.226; dor. viit. 3sg. ἀραξεῖ Theoc. 2.160} I a prinde, a fixa: γόμοφοισιν δ' ἄρα τὴν ... ἄρασσειν OD. 5.248 *a prins plută în piroane*. II a lovi, a izbi, a bate: ὀπλαῖς ἄρασσεσκον χθόν' Pl. P.4.226 *izbeau cu corăbii pitele rămânând*; ἤρασσ' ... βλέφαρα SOPH. OT1276 *și-a izbit ochii*; ἄρασσε κρᾶτα EUR. Tr.1235 *lovește capul*; τὰν Αἰδαο πύλαν ... ἄραξεῖ THEOC. 2.160 *va bate la poartă lui Hades*; (abs.) βάλλων ἀράσσειν EUR. IT310 *aruncând și lovind*; AR. Lys.459, (pas.) πρὸς τὰς πέτρας ἀρασσόμενοι HDT. 6.44 *izbiti de stânci*. III (fig.) a ataca: ἀράττω πολλοῖς κακοῖς AR. Nu.1373 *il atac cu multe (vorbe) urâte*; SOPH. Ph.374, id. Ai.725.

[poate onomat., cf. ἄραβος]

ἀράτειρα, v. ἀρήτειρα

ἀράτός, ἢ, ὄν [ep. ion. ἄρ, eol. ἄρ] adj. {ep. ion. ἀρητός II., Call.; eol. ac. sg. ἀράταν Sapph.} I (în sens neg.) care atrage blestem, de blestem: ἀρητόν δὲ τοκεῦσι γόνον ... ἔθηκας IL. 24.741 *ai adus părănșilor un geamăt ce atrage blestem*; SOPH. Ant.972. II (în sens pozitiv) I care cedează rugilor, prielnic: (despre Hera) SAPPH. 17.3. 2 (neut. adv.) de bună voie: CALL. Del.205.

[ἀράσμαι]

ἀράττω, imper. aor. act. 3sg. de la αἶρω

ἄ-ραφος, ον adj. [var. ἄρρ-] necusut: χιτῶν ~ NT In.19.23 *cămasă fără cusătură*.

[ἄ-, ῥάττω]

αραρόθ, indecl. grăunțe zdrobite: LXX

2Rg.17.19.

[ebr. נִרְצָה]

ἀράχνη, ης, ἡ *subst.* I (entom.) pāianjen: ἀράχνης ἐν ὑφάσματι AESCH. Ag.1492 *in fir de pāianjen*; ἰστόν ἀράχνης LXX Is.59.5 *pânzã de pāianjen*; ARSTT. HA555a24. II *pânzã de pāianjen*: ~ δὲ αὐτοῦ ἀποβήσεται ἡ σκιηνή LXX Ion.8.14 *coriul lui se va transforma în pânzã de pāianjen*; LXX Ps.38.12. [cf. micenianã a-wa-ra-ka-na (?), cf. lat. *arãnea*]

ἀράχνης, ου, ὁ *subst.* pāianjen: HES. Op.777, ARSTT. HA623a30

[cf. ἀράχνη]

ἀράχχιον, ου, τό [ãrã / ã] *subst.* I *pânzã de pāianjen*: XEN. Mem.3.11.6, (despre lucruri abandonate) ἀράχχια κεῖται ἔχουσα OD. 16.35 (*patul*) *zace strãngãnd pânze de pāianjeni*; ἀράχχια δ' εἰς ὄπλ' ἀράχχαι λεπτὰ διαστήσαντο THEOC. 16.96 *pāianjenii sã întindã pânze subțiri peste arme*; HES. Op.475. II *fir din pânza de pāianjen*: LUC. Cont.16. III *pāianjen*: ARSTT. HA542a13.

[ἀράχνης]

ἀραχνιόω-ῶ, *vb.* a țese pânzã de pāianjen. (pas.) a fi acoperit cu pânzã de pāianjen: ARSTT. HA605b.10. id. HA625a8.

[ἀράχχιον]

ἀραχνιῶδης, ες *adj.* I ca o pânzã de pāianjen: ARSTT. HA554b28, id. HA557b16, (despre lichide) ἀραχνιῶδες τὸ γάλα ARSTT. HA583a34 *lapte cu caimac ca o pânzã de pāianjen*. II *fin ca pânza de pāianjen*: ARSTT. HA551a21.

[ἀράχχιον]

ἀραχνος, -ου, ὁ [ãr] *subst.* pāianjen: AESCH. Supp.887.

[cf. ἀράχνη]

Ἄραψ, ἄβρος [ãr] *adj.* din Arabia, arab: PLB. 5.85.4, LXX I Mac.11.17 ș.a.

ἀρβύλη, ης, ἡ [ũ] *subst.* I tip de încălțãminte: (frecv. în trag.) τις ἀρβύλας λύοι AESCH. Ag.944 *cinewa sã-mi desfacã încãlțãrile*; EUR. Or.140, id. Ba.1134 ș.a. II *încãlțãri* (modelate în structura carului în care vizi-tiul își așeza picioarele): αὐταῖς ἐν ἀρβύ-ταισιν ἀρμόσας πόδας EUR. Hipp.1189 *po-laiνdu-și picioarele în cele două încãlțãri [ale carului]*.

ἀρβυλίς, ἴδος, ἡ *subst.* v. ἀρβύλη: (dat. pl.) ἀρβυλίδεσσιν THEOC. 7.26.

ἀργαῖνω, *vb.* a fi alb: EUR. Fr.73.1.

[ἀργός¹]

ἀργαλέος, α, ον *adj.* [comp. -ώτερος, superl. -ώτατος] {ep. ion. fem. -η, gen. -οιο, pl. dat. -ησι} I *dueros, cumplit, crunt, greu*: ἐν ἀργαλέῃσι φωνῆσιν IL. 10.521 *in omoruri cumplite*; ἐκ χόλου ἀργαλέοιο IL. 10.107 *dintr-o cruntã mânie*: (neut. + εἶναι) ἀργαλέον δέ μοί ἐστι διασκοπιᾶσθαι IL. 17.252 *imi e greu sã zãresc*: (rar + ac. și inf.) ἀργαλέον δέ με ... ἀγορεῦσαι *e greu sã spun*: (rar în prozã) PLUT. M.749c. II (despre fenomene naturale) *groaznic, teribil, cumplit*: θυέλλας ἀργαλέας A.RH. 4.587 *furtuni cumplite*: (despre vânturi) IL. 14.254. III (despre pers.) *groaznic, insuportabil*: Ἔρωτος ὑπ' ἀργαλέω THEOC. 1.98 *de cãtre groaznicul Eros*: (despre un poet) PLUT. M.348b.

[< *ἀλαγέος, < ἄλγος]

Ἀργεῖος, α, ον *adj.* {ep. ion. fem. -εῖη, Hom., Hes., Hdt.; dor. pl. ac. Ἀργεῖως Thuc.} din Argos, argean / argian: THUC. 8.92, (gener. despre greci) IL. 1.79, ἡ Ἀργεῖα (γῆ) *teritoriul Argosului (Argolida)*; XEN. HG4.7.4 ș.a.

[Ἄργος]

Ἀργεῖ-φόντης, ου, ὁ *adj.m.* [voc. -όντα Luc.] I (epitet al lui Hermes) *ucigaș al lui Argos*: IL. 24.182, OD. 5.94, HES. Op.77. II (epitet al lui Apollon) (dub.) *ucigãtor al șarpelui* SOPH. Fr.1024.

[etimologie popularã: Ἄργος, φονεύς „ucigaș al lui Argos”; altã interpretare: ἄργος, -φόντης „care se distinge prin viteza razei”; sau din *ἄργει și φάων „care se aratã în toatã splendoarea”]

ἀργέ-λοφοι, ων, οἱ *subst.* resturi de piele de oaie, *ext. fig.* resturi: τῆς ἀρχῆς τοῦς ἀργελόφους περιτρώγων AR. V.672 *ronțã-ind resturi de putere*.

[ἀργός, λόφος]

ἀργεμον, ου, τό *subst.* albeață (a ochilor): SOPH. Fr.198d.

[ἀργός]

ἀργεννόεις, v. ἀργινόεις

ἀργεννός, ἡ, ὄν *adj.* [pl. dat. fem. ἀργεννῆς II. 6.424 și ἀργεννῆσι II. 3.141, Od. 17.472] alb, dalb: πώεα καλὰ ἀργεννέων οἰῶν IL. 18.529 *lãnã frumoasã de la dalbe mioare*: EUR. IA574.

[col. din *ἀργεσνός; cf. ἀργός¹]

ἀργεστής, οῦ, ὁ *adj.m.* [var. ἀργέστης Arstt.] {ep. gen. ἀργεστῆο II. sau ἀργεστέω Hes. sau ἀργέσταο A.Rh.} (epitet al lui Notos

strânge la un loc: ἀμφὶ πόδεσσιν ἑοῖς ἀράρισκε πέδιλα OD. 14.23 *își potrivea sandale pentru picioarele sale*; πόμασιν ἄρσον ἅπαντας OD. 2.353 *prinde-le pe toate cu peceți*; ἀλλήλους ἄραρον τυκτῆσι βόεσσι IL. 12.105 *s-au strâns unii în alții scut lângă scut*; ἴν' εὖ ἀραροῖατο γόμοις δούρατα A.RH. 1.369 *ca să prindă bine cu piroane scheletul (navei)*. **2** a înzestra cu, a echipa: νῆ' ἄρσας ἐρέτησιν OD. 1.280 *echipând nava cu vâslăși*. **3** a meșteri, a construi: τοῖχον ... ἀράρη πυκινοῖσι λίθοισι IL. 16.212 *construieste un zid cu pietre dese*; (pas.) σάκος ... ἄρσάμενος παλάμησι HES. Sc.320 *scut meșterit cu palmele (sale)*. **4** a așeza (potrivind): ἄγγεσιν ἄρσον ἅπαντα OD. 2.289 *așează-le pe toate în vase*. **5** (fig.) a urzi, a pregăti: μνηστήρσιν θάνατον ... ἀραρόντε OD. 16.169 *urzind peștorilor moartea*. **6** a întări: ἤραρε θυμὸν ἐδωδῆ OD. 5.95 *și-a întărit sufletul cu hrană*. **II** (intrans.) **1** a îmbina, a asambla, a prinde, a fixa: κνημῖδας ... ἐπισφυρίοις ἀραρυίας IL. 16.132 *pulpare prinse cu ἀρᾶτόρι*; σαπίδες πυκινῶς ἀραρυῖαι OD. 2.344 *uși bine îmbinate*; IL. 7.438. **2** a adapta, a potrivi: κόρυθα ... κροτάφοις ἀραρυῖαν IL. 18.611 *coif potrivit pentru tâμπλε*; ἔγχος, ὃ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει IL. 3.338 *sulică ce i se potrivea în palme*. // (part.) **ἄρμενος**, η, ον **I** bine fixat, potrivit: (frecv. despre obiecte) ἐπίκριον ἄρμενον OD. 5.254 *catarg potrivit*. **II** propice, convenit, potrivit: οὐδὲ ... κούρη γε γενέσθαι ἄρμενος HES. Op.786 (zi) *care nu-i propice pentru nașterea unei fete*. **3** a întări cu, a prevedea cu: (+ dat. instr.) πόλις πύργοις ἀραρυῖα IL. 15.737 *oras întărit cu turnuri*. **4** (fig.) a înzestra: (+ dat.) οὔτε φρεσὶν ἤσιν ἀρηρώς OD. 10.553 *n-avea prea multă minte*; κάλλει τ' ἀραρώς EUR. El.948 *dăruit cu frumusețe*; Pl. 1.2.19. **5** a menține drept / fix / neclintit: δρύες ... ῥίζησιν μεγάλῃσι ... ἀραρυῖαι IL. 12.134 *stejari bine înfiți cu mari rădăcini*; ἄραρεν ἤδε γ' ὠλένη AESCH. Pr.60 *brațul acesta este fixat*; (fig.) θεῶν δ' οὐκέτι πίστις ἄραρεν EUR. Med.413 *nici credința în zei n-a rămas în picioare*; θυμὸν ... ἀρηρότα THEOC. 25.113 *inimă neîndoită*; οὐκ ἀραρώς δὲ τὴν γνώμην PLUT. Di.32.3 *fără să fie inflexibil în judecată*. **6** a pregăti, a organiza: νό τοι ἄρμενον ἦεν Ἡρακλῆα λιπεῖν A.RH. 1.1290 *tu ai organizat părăsirea lui*

Heracles. **7** a fi potrivit, a fi făcut pentru: (εἰς + ac.) ἄρμενοι ἐς τόδε ἔργον A.RH. 4.1461 *(eroi) făcuți pentru această ispravă*. [R. *Hzer- „a potrivi”, cf. ἀριθμός, ἀρτύς, ἄρθρον]

ἀρᾶρότως, [ᾶρ] *adv.* **I** în mod ferm, de neclintit: μένειν ~ AESCH. Supp.945 *a sta fix*; EUR. Med.1192, PLB. 3.46.1, PLUT. Caes.44.7. **II** întocmai, cu bunăvoință: προσταγὲν ~ LXX 3Mac.5.4 *a îndeplinit întocmai*; ~ ... ὑπηρετεῖν PLAT. Phdr.240d *a sluji cu bunăvoință*.

[ἀραρός < part. pf. ἀραρίσκω]

ἀραρώς, part. pf. act. de la ἀραρίσκω

ἄρας, part. aor. act. de la αἶρω

ἄρασθαι, inf. aor. med. de la αἶρω

ἀράσθαι, inf. prez. med. de la ἀράομαι

ἀράσσω, [ᾶρ] *vb.* [viit. (συν-) ἀράζω IL. 23.673, aor. ἤραξα] {att. ἀράττω Ar., Luc.; ion. și poet. impf. 3pl. ἀράσσεσκον Pl. P.4.226; dor. viit. 3sg. ἀραξεῖ Theoc. 2.160} **I** a prinde, a fixa: γόμοισιν δ' ἄρα τὴν ... ἄρασεν OD. 5.248 *a prins plută în piroane*. **II** a lovi, a izbi, a bate: ὄπλαῖς ἀράσσεσκον χθόν' Pl. P.4.226 *izbeau cu corpile pământul*; ἤρασσ' ... βλέφαρα SOPH. OT1276 *și-a izbit ochii*; ἄρασσε κράτα EUR. Tr.1235 *lovește capul*; τὰν Αἶδαο πύλαν ... ἀραξεῖ THEOC. 2.160 *va bate la poarta lui Hades*; (abs.) βάλλων ἀράσσω EUR. IT310 *aruncând și lovind*; AR. Lys.459, (pas.) πρὸς τὰς πέτρας ἀρασσόμενοι HDT. 6.44 *izbiți de stânci*. **III** (fig.) a ataca: ἀράττω πολλοῖς κακοῖς AR. Nu.1373 *il atac cu multe (vorbe) urâte*; SOPH. Ph.374, id. Ai.725.

[roate onomat., cf. ἄραβος]

ἀράτειρα, v. ἀρήτειρα

ἀράτος, ἦ, ὄν [ep. ion. ᾶρ, eol. ᾶρ] *adj.* {ep. ion. ἀρητός Il., Call.; eol. ac. sg. ἀράταν Sapph.} **I** (în sens neg.) care atrage blesteme, de blestem: ἀρητόν δὲ τοκεῦσι γόνον ... ἔθηκας IL. 24.741 *ai adus părăntilor un geamăt ce atrage blesteme*; SOPH. Ant.972. **II** (în sens pozitiv) **I** care cedeză rugilor, prielnic: (despre Hera) SAPPH. 17.3. **2** (neut. adv.) de bună voie: CALL. Del.205.

[ἀράομαι]

ἀράττω, imper. aor. act. 3sg. de la αἶρω

ἄ-ραφος, ον *adj.* [var. ἄρρ-] necusut: χιτῶν ~ NT In.19.23 *cămașă fără cusătură*.

[ἀ-, ῥάπτω]

αραφώθ, indecl. grăunțe zdrobite: LXX

2Rg.17.19.

[ebr. נִשְׂרָה]

ἀράχνη, ης, ἡ *subst.* I (entom.) pāianjen: ἀράχνης ἐν ὑφάσματι AESCH. Ag.1492 *in fir de pāianjen*; ἰστὸν ἀράχνης LXX Is.59.5 *pānzā de pāianjen*; ARSTT. HA555a24. II pānzā de pāianjen: ~ δὲ αὐτοῦ ἀποβήσεται ἡ σκηνή LXX Ion.8.14 *cortul lui se va transforma in pānzā de pāianjen*; LXX Ps.38.12. [cf. micenianā a-wa-ra-ka-na (?), cf. lat. arānea]

ἀράχνης, ου, ὁ *subst.* pāianjen: HES. Op.777, ARSTT. HA623a30

[cf. ἀράχνη]

ἀράχνιον, ου, τό [ārā / ā] *subst.* I pānzā de pāianjen: XEN. Mem.3.11.6, (despre lucruri abandonate) ἀράχνια κεῖται ἔχουσα OD. 16.35 (*patul*) *zace străngând pânze de pāianjeni*; ἀράχνια δ' εἰς ὄπλ' ἀράχνια λεπτά διαστήσαιντο THEOC. 16.96 *pāianjenii sã întindã pânze subțiri peste arme*; HES. Op.475. II fir din pânza de pāianjen: LUC. Cont.16. III pāianjen: ARSTT. HA542a13.

[ἀράχνης]

ἀραχνιώ-ω, vb. a țese pânza de pāianjen. (pas.) a fi acoperit cu pânza de pāianjen: ARSTT. HA605b.10, id. HA625a8.

[ἀράχνιον]

ἀραχνιώδης, ες *adj.* I ca o pânza de pāianjen: ARSTT. HA554b28, id. HA557b16, (despre lichide) ἀραχνιώδες τὸ γάλα ARSTT. HA583a34 *lapte cu caimac ca o pânza de pāianjen*. II în ca pânza de pāianjen: ARSTT. HA551a21.

[ἀράχνιον]

ἀραχνος, -ου, ὁ [ār] *subst.* pāianjen: AESCH. Supp.887.

[cf. ἀράχνη]

Ἄραψ, ἄβος [ār] *adj.* din Arabia, arab: PLB. 5.85.4, LXX IMac.11.17 ș.a.

ἀρβύλη, ης, ἡ [v] *subst.* I tip de încălțăminte: (frecv. în trag.) τις ἀρβύλας λύοι AESCH. Ag.944 *cineva sã-mi desfacã încãlțãrile*; EUR. Or.140, id. Ba.1134 ș.a. II încălțãri (modelate în structura carului în care vizi-tiul își așeza picioarele): αὐταῖς ἐν ἀρβύ-λαισιν ἀρμόσας πόδας EUR. Hipp.1189 *po-trivindu-și picioarele în cele două încãlțãri [ale carului]*.

ἀρβυλίς, ἰδος, ἡ *subst.* v. ἀρβύλη: (dat. pl.) ἀρβυλίδεσσιν THEOC. 7.26.

ἀργαῖνω, vb. a fi alb: EUR. Fr.73.1.

[ἀργός¹]

ἀργαλέος, α, ον *adj.* [comp. -ώτερος, superl. -ώτατος] {ep. ion. fem. -η, gen. -οιο, pl. dat. -ησι} I dureros, cumplit, crunt, greu: ἐν ἀργαλέησι φονήσιν IL. 10.521 *in omoruri cumplite*; ἐκ χόλου ἀργαλέοιο IL. 10.107 *dintr-o cruntã mânie*; (neut. + εἶναι) ἀργαλέον δέ μοι ἐστὶ διασκοπιᾶσθαι IL. 17.252 *imi e greu sã zãresc*; (rar + ac. și inf.) ἀργαλέον δέ με ... ἀγορευῶσαι *e greu sã spun*; (rar în prozã) PLUT. M.749c. II (despre fenomene naturale) groaznic, teribil, cumplit: θυέλλας ἀργαλέας A.RH. 4.587 *furuni cumplite*; (despre vânturi) IL. 14.254. III (despre pers.) groaznic, insuportabil: Ἐρωτος ὑπ' ἀργαλέω THEOC. 1.98 *de câtre groaznicul Eros*; (despre un poet) PLUT. M.348b.

[< *ἀγαλέος, < ἀλγος]

Ἀργεῖος, α, ον *adj.* {ep. ion. fem. -εῖη, Hom., Hes., Hdt.; dor. pl. ac. Ἀργεῖως Thuc.} din Argos, argean / argian: THUC. 8.92, (gener. despre greci) IL. 1.79, ἡ Ἀργεῖα (γῆ) *teritoriul Argosului (Argolida)*; XEN. HG4.7.4 ș.a.

[Ἄργος]

Ἀργεῖ-φόντης, ου, ὁ *adj.m.* [voc. -όντα Luc.] I (epitet al lui Hermes) ucigaș al lui Argos: IL. 24.182, OD. 5.94, HES. Op.77. II (epitet al lui Apollon) (dub.) ucigător al șarpelui SOPH. Fr.1024.

[etimologie populară: Ἄργος, φονεύς „ucigaș al lui Argos”; altã interpretare: ἄργος, -φόντης „care se distinge prin viteza razei”; sau din *ἀργεῖ și φάων „care se aratã în toatã splendoarea”]

ἀργέ-λοφοι, ων, οἱ *subst.* resturi de piele de oaie, ext. fig. resturi: τῆς ἀρχῆς τοὺς ἀργελόφους περιτρώγων AR. V.672 *ronțã-ind resturi de putere*.

[ἀργός, λόφος]

ἀργεμον, ου, τό *subst.* albeață (a ochilor): SOPH. Fr.198d.

[ἀργός]

ἀργεννόεις, v. ἀργινόεις

ἀργεννός, ἡ, ὄν *adj.* [pl. dat. fem. ἀργεννῆς II. 6.424 și ἀργεννήσι II. 3.141, Od. 17.472] alb, dalb: πῶεα καλὰ ἀργεννέων οἰῶν IL. 18.529 *lãnã frumoesã de la dalbe mioare*; EUR. IA574.

[eol. din *ἀργεσνός; cf. ἀργός¹]

ἀργεστής, οὔ, ὁ *adj.m.* [var. ἀργέστης Arstt.] {ep. gen. ἀργεστῆο II. sau ἀργεστέω Hes. sau ἀργέσταο A.Rh.} (epitet al lui Notos

„vântul de sud”) cel ce limpezește (cerul de nori): IL. 11.306, id. 21.334. // ἀργεστής, οὔ, ὁ *subst.* vântul de nord-vest: πνοιαί ... ἀργέσταιο A.RH. 2.993 *adierile vântului de nord-vest*; ARSTT. *Mete.*364a18, id. *Mu.*394b25.

[ἀργός¹]

ἀργέω-ῶ, *vb.* [viit. ἀργήσω, aor. ἤργησα] **I** (cu sub. o persoană) **1** a nu munci, a fi inactiv: XEN. *Cyr.*1.2.15, (despre celebrarea Sabatului) λαβὼν ἀργοῦντας τοὺς Ἰουδαίους LXX 2*Mac.*5.25 *surprinzându-i pe iudei în odihnă*. **2** a abandona, a înceta: (+ gen.) ἀργήσει τῆς αὐτοῦ δημιουργίας PLAT. *R.*371c *a-și abandona propria meserie*; AESOP. *Sent.*35. **II** (despre lucruri) a fi nefolositor / inactiv, a fi în repaus: οὐκέθ' ... τοῦμόν ἀργήσει ζίφος EUR. *Ph.*625 *spada mea nu va mai rămâne nefolositoare*; ἀργήσαι τὸ ἐργαστήριον DEM. 27.19 *atelierul nu are de lucru*; οὐκ ἀργήσιν τὴν ὑπόθεσιν PLB. 3.5.8 *subiectul nu va fi abandonat*; (despre ogor) XEN. *Cyr.*1.6.11 *necultivat*; (încetarea muncii de construcție) LXX 2*Ezr.*4.24, PLUT. *M.*322b.

[ἀργός²]

ἀργήεις, εσσα, εν *adj.* [contr. -ῆς, -ῆσσα, -ῆν; gen. masc. / neut. -ῆεντος] {dor. ἀργάεις Pi. și contr. ἀργᾶς, -ᾶντος Aesch. *Ag.*115} alb strălucitor: θύων ταῦρον ἀργ<άε>ντα Pi. *O.*13.69 *sacrificând un taur alb*; LUC. *Tim.*1

[ἀργός¹]

ἀργής, ἦτος *adj.* {ep. dat. ἀργέτι Il. 11.818, Hes. *Th.*541, ac. ἀργέτα Il. 21.127} **I** sclipitor: ἀργῆτα κεραυνόν IL. 8.133 *trăsnet sclipitor*; OD. 5.128, AR. *Av.*1747. **II** alb (strălucitor): ἀργέτα δημόν IL. 21.127 *osânză albă*; πέπλον ... ἀργῆτ' SOPH. *Tr.*675 *veșmânt alb*; (despre solul calcaros) τὸν ἀργῆτα Κολωνόν SOPH. *OC*670 *dalbul Colonos*; AESCH. *Eu.*45 ș.a.

[ἀργός¹]

Ἄργης, ου, ὁ *subst.* Arges, ciclop ucis de către Apollon: HES. *Th.*140.

ἀργεστής, οὔ *adj.m.* alb, strălucitor: ~ ἀφρός AESCH. *Th.*60 *spumă albă*; κύκνοι ἀργεσταί THEOC. 25.131 *lebede albe*; AESCH. *Pers.*308, (despre o săgeată) πτηνὸν ἀργεστήν ὄφιν AESCH. *Eu.*181 *șarpe strălucitor înaripat*.

[ἀργής]

ἀργία, ας, ἡ *subst.* {ep. ion. ἀεργίη Od.,

Hes.} **I** (frecv. în sens neg.) lene, trândăveală, moliciune: οὐ μὲν ἀεργίης γε ἄναξ ἔνεκ' οὐ σε κομίζει OD. 24.251 *stăpânul te neglijează nu din pricina lenei*; ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργίη δέ τ' ὄνειδος HES. *Op.*311 *nu munca-i o rușine, ci trândăveala*; ἀργίας ὕπο EUR. *Hipp.*381 *din pricina moliciunii*; ἡ τῶν σωμάτων ἕξις οὐχ ὑπὸ ἡσυχίας μὲν καὶ ἀργίας διόλλυται PLAT. *Th.*153b *forma trupurilor se pierde din pricina lipssei activității și a moliciunii*; (+ gen. subiectiv) ἐν ἀργία χειρῶν LXX *Ec.*10.18 *când mâinile vor lenevi*. **II** lipsă a activității, tihnă, repaus: ἀργίαν καὶ τὴν ἀμέλειαν XEN. *Mem.*2.7.7 *repaus și lipsă de griji*; (+ gen. subiectiv) ἐν ἐπιμελείᾳ ἀργίας αὐτοῦ LXX *Înf.*13.13 *ca să-și ocupe timpul*; SOPH. *Fr.*479. **III** (ab)ținerea de la lucru, ext. zile libere, zile de sărbătoare: νηστείαν καὶ ἀργίαν LXX *Is.*1.13 *post și nelucrare*; (= lat *feriae*) APP. *BC*1.55.

[ἀργός²]

ἀργί-βρέντας, ὁ *adj.m.* (epitet al lui Zeus) cu tunet strălucitor / sclipitor: Pi. *Fr.**Pae.*52m.9.

[ἀργός¹, βροντή]

ἀργί-κέραυνος, ον *adj.* cu trăsnet strălucitor / sclipitor: IL. 19.121, id. 20.16, id. 22.178, Pi. *O.*8.3.

[ἀργός¹, κεραυνός]

ἄργιλος, ου, ἡ *subst.* argilă, lut: ARSTT. *Pr.*890a26, PLUT. *M.*676b.

[ἀργός¹]

ἀργί-λοφος, ον [i] *adj.* cu vârful alb: Pi. *Fr.*140b4.

[ἀργός¹, λόφος]

ἀργιλώδης, ες *adj.* [comp. -έστερος] argilos: ἐν ἀργιλώδεσι τόποις PLUT. *M.*676a *în locuri argiloase*; HDT. 2.12, ARSTT. *Mete.*352b11.

[ἄργιλος]

ἀργί-νεφής, ἐς *adj.* ca un nor alb: SOPH. *Fr.*534.

[ἀργός¹, νέφος]

ἀργινόεις, εσσα, εν *adj.* [var. ἀργεννόεις Pi. *P.*4.8] alb, strălucitor: ἐν ἀργενν<όε>ντι μαστῶ Pi. *P.*4.8 *pe un sân alb*; IL. 2.647, A.RH. 4.1607.

[ἀργός¹]

Ἀργινοῦσαι, ῶν, αἱ *subst.* Arginousai, arhipelag de trei insule mici între insula Lesbos și coasta asiatică: THUC. 8.101, XEN. *HG*1.6.27.

căine al lui Odysseus: OD. 17.292.

Ἄργος², εος, τό *subst.* |gen. -ους Aesch., Ar., Isoc| Argos, cetate în nord-estul Pelopone-sului, capitală a Argolidei: IL. 4.52. EUR. *Ph.* 77 ș.a., (*ext.* „Argolida”) IL. 2.108.

ἀργῦρ-ἀγχη, ης, ἡ *subst.* boală a banilor: (iron. despre Demosthenes) οὐχ ὑπὸ συνάγχης ἔφραζον, ἀλλ' ἀργυράγχης εἰλήφθαι PLUT. *Dem.* 25.6 *spuneau că a fost cuprins nu de anghină, ci de „argyran-ghină”*.

[ἄργυρος, (συν)ἀγχη]

ἀργῦραμοιβικός, ἡ, ὄν *adj.* referitor la schimbarea banilor: (*subst.*) Ἀργυραμοιβική LUC. *BisAcc.* 13 *bancă*; LUC. *BisAcc.* 24.

[ἀργυραμοιβός]

ἀργυραμοιβικῶς, *adv.* în felul bancherilor: LUC. *Hist.Consc.* 10.

[ἀργῦραμοιβικός]

ἀργῦρ-ἀμοιβός, οὔ, ὁ *subst.* cel ce schimbă sau verifică banii, zaraf, bancher: χρυσὸν ὁποῖη πεύθονται, μὴ φαῦλος, ἐτήτυμον ἀργυραμοιβοί THEOC. 12.37 [*piatră*] *cu care zarafii pot deosebi aurul adevărat de cel fals*; PLAT. *Pl.* 289e.

[ἄργυρος, ἀμείβω]

ἀργῦρ-ἀσπίδες, ὄν, οἱ *subst.* cei înarmați cu scuturi de argint, corp de elită în armata macedoneană: PLB. 5.79.5, id. 30.25.5, PLUT. *Eum.* 19.3, APP. *Syr.* 164, ARR. *An.* 7.11.3.

[ἄργυρος, ἀσπίς]

ἀργῦρειος, ὄν *adj.* |var. ἀργυρεῖος Isoc. 8.117| de argint: τὰ ἀργῦρεια μέταλλά THUC. 2.55 *mine de argint*; PLB. 10.10.11, τὰ ἔργα τὰ ἀργῦρει' DEM. 21.167 *mine de argint*; ș.a. // **ἀργῦρεια**, τά *subst.* I mine de argint: PLB. 3.57.3, XEN. *Mem.* 2.5.2, id. 3.6.12, id. *Vect.* 4.1. II rezerve de argint: PLAT. *Lg.* 742d.

[ἄργυρος]

ἀργῦρεος, α, ὄν [ῦ] *adj.* |frecv. contr. -οῦς, -ᾶ, -οῦν| {ion. fem. -ἒη Hom.} I de argint: ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις IL. 16.132 *cu ἀρᾶ-ῤῥᾶτορι de argint*; μέταλλα ἀργῦρεια HDT. 5.23 *mine de argint*; PI. *N.* 9.51, THEOC. 15.114 ș.a., (fig.) γένος ... ἀργῦρεον HES. *Op.* 128 *vârsta de argint*. II argintat: κίσοισιν ἀργυρέοισι HES. *Th.* 5.23 *cu coloane argin-tate*. // **ἀργυροῦς**, ὁ *subst.* monedă de argint: ἔλαβον τοὺς τριάκοντα ἀργυροῦς LXX *Zah.* 11.13 *am luat cei treizeci de arginți*.

[ἄργυρος]

ἀργῦρ-ἡλᾶτος, ὄν *adj.* lucrat în argint:

ἀργυρηλάτους χρυσέας τε φιάλας EUR. *Ion* 181 *cupe lucrate în argint și în aur*: AESCH. *Fr.* 185.

[ἄργυρος, ἐλαύνω]

ἀργῦρίδιον, ου, τό [ρῖ] *subst.* cantitate mică de argint sau de bani / arginți: διαριθμῶν ~ AR. *Av.* 1622 *numărând puținul argint*; εἴ τις ~ δεῖται λαβεῖν AR. *Lys.* 1050 *dacă cineva are nevoie de ceva bănuți*; ISOC. 13.4.

[ἀργῦριον]

ἀργῦρίζομαι, *vb.* |aor. ἡργυρισάμην| a face rost de bani, a storce bani de la cineva: (+ ac.) IOS. *A* 14.393, (+ prep.) id. *B* 1.530.

[ἄργυρος]

ἀργυρικός, ἡ, ὄν *adj.* referitor la bani (*prop.* de argint), pecuniar: ἀργυρικῆ ζημία LXX *2Ezr.* 8.24 *cu amendă constând în bani*; PLUT. *Sol.* 23.2.

[ἀργῦριον]

ἀργῦριον, ου, τό [ῦ] *subst.* I argint: περι πολλοῦ ποιούμεθα χρυσίον καὶ ~ PLAT. *Lys.* 220a *punem mare preț pe aur și argint*; HDT. 3.13 ș.a. II I monedă de argint, pl. arginți: ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργῦρια NT *Mt.* 26.15 *i-au pus înainte treizeci de arginți*; HDT. 1.199. 2 sumă de bani, bani: ~ ῤῥτὸν ἐτοιμάζειν THUC. 2.7 *să pregătească o anumită sumă de ani*; οὔτοι διδάσκουσ', ~ ἦν τις διδῶ AR. *Nu.* 98 *aceștia te învață, dacă cineva le dă bani*; διὰ τὰργῦριον πολεμοῦμεν γάρ; AR. *Lys.* 489 *pentru bani facem noi război?*; μικρὸν ~ λαμβάνων DEM. 58.34 *luând o sumă mică*; ἀργυρίου τοῦ ἄξιου δότω μοι LXX *Gen.* 23.9 *să-mi dea pe bani*.

[ἄργυρος]

ἀργῦριος, α, ὄν *adj.* (eol. pt. ἀργῦρεος) argintat: (despre lună) SAPPH. 34.5.

[ἄργυρος]

ἀργῦρίς, ἶδος, ἡ *subst.* |pl. dat. ἀργυρίδεσσιν Pi.| vas sau cupă de argint: PI. *O.* 9.90.

[ἄργυρος]

ἀργυρίτης, ου *adj.m.* cu premii în bani: (despre un concurs, αγών) PLUT. *M.* 820d.

[ἄργυρος]

ἀργυρίτις, ἶδος *adj.f.* care conține argint: PLB. 34.9.10. // *subst.* mină de argint: ἔχων τὸ ἀργῦριον τὸ ἐκ ταύτης τῆς ἀργυρίτιδος DEM. 37.28 *având argintul din această mină de argint*; XEN. *Vect.* 4.6 ș.a.

[ἄργυρος]

ἄργυρο-γνώμων, ονος, ὁ *subst.* expert în argint: PLAT. *Sp.* 378e, ARSTT. *Rh.* 1375b5,

PLUT. *Crass.*2.7, LUC. *Herm.*68 §.a.
[ἀργυρος, γνῶμη]
ἀργῦρο-δίνης, ου, ὁ [ῖ] *subst.* {ion. sg. gen. -εω Hes.} (despre râuri) cu unde *sau* vârtejuri argintate: IL. 2.753, id. 21.8, id. 21.130, HES. *Th.*340, id. *Fr.*26.19.
[ἀργυρος, δίνη]
ἀργῦρο-ειδής, ἐς *adj.* care pare de argint, argintiu: ἀργυροειδεῖς ... δίνας EUR. *Ion*95 unde *argintii*: EUR. *IA*752, LUC. *DMar.*3.2.
[ἀργυρος, εἶδος]
ἀργῦρό-ηλος, ον *adj.* împodobit / bătut cu ținte de argint: (despre pumnal, sabie, jilț) IL. 16.135, id. 23.807, Od. 8.65 §.a.
[ἀργυρος, ἦλος]
ἀργυροκοπεῖον, ου, τό *subst.* loc unde se lucrează argintul / se bate monedă (de argint): ARSTT. *Pr.*936b26, PLB. 26.1.2.
[ἀργυρόκοπος]
ἀργῦροκοπέω-ῶ, *vb.* a lucra argintul / a bate monedă (de argint): LXX *Ier.*6.29.
[ἀργυρόκοπος]
ἀργῦρο-κόπος, ου, ὁ *subst.* argintar: LXX *Ier.*6.29, id. *Ier.*17.4, NT *Fp.*19.24, PLUT. *M.*830e.
[ἀργυρος, κόπτω]
ἀργῦρολογέω-ῶ, *vb.* [viit. -ήσω, aor. ἠργυρολόγησα, pf. ἠργυρολόγηκα] a colecta bani, a impune taxe: (+ ac.) τά τε τῶν lecta bani, a impune taxe: (+ ac.) τά τε τῶν ξυμμάχων ἠργυρολόγησεν THUC. 8.3 *a strâns dări de la aliați*: ~ πάντας τοὺς Ἕλληνας PLB. 6.49.10 *a strâns bani de la toți grecii*: PLB. 3.13.7, IOS. *AI*5.p.6, PLUT. *Ant.*23.1, (+ prep.) XEN. *HG* 4.8.30, (abs.) PLUT. *Alc.*35.6.
[ἀργυρολόγος]
ἀργυρολόγητος, ον *adj.* supus impozitului: (despre lăcașul sfânt, τὸ ἱερόν) LXX *2Mac.*11.3.
[ἀργυρολογέω]
ἀργῦρολογία, ας, ἡ *subst.* contribuție bănească: XEN. *HG*1.1.8, id. *HG*4.8.35.
[ἀργυρολόγος]
ἀργῦρο-λόγος, ον *adj.* însărcinat cu strângerea banilor, taxelor: (despre corăbii) AR. *Eq.*1071, THUC. 3.19, id. 4.50 §.a.
[ἀργυρος, λέγω]
ἀργῦρό-πεζα, ης, ἡ *subst.* cu glezne argintii: (epitet al lui Thetis) IL. 1.556, id. 24.89, OD. 24.92, HES. *Th.*1006, (despre Afrodita) PI. *P.*9.9.
[ἀργυρος, ποῦς]

ἀργῦρό-πους, ουν *adj.* [gen. -ποδος] cu picioare de argint: (despre paturi) XEN. *An.* 4.4.21, LUC. *Cat.*16, PLUT. *Lyc.*13.4, (despre un car) DEM. 24.129.
[ἀργυρος, ποῦς]
ἀργῦρό-ρρυτος, ον *adj.* scaldat de un curent de argint: (despre malurile râului Hebrus) EUR. *HF*387.
[ἀργυρος, ῥυτός]
ἀργῦρος, ου, ὁ *subst.* **I** (mineral.) **I** (frecv.) argint: ἄρμα ... χρυσῶ τε καὶ ἀργῦρῳ εὖ ἠσκηται IL. 10.438 *carul e frumos lucrat cu aur și argint*: NT *ICor.*3.12 §.a. **2** ~ χρυτὸς = mercur: ARSTT. *Mete.*385b5. **II** argint, bani: οὐδὲν ἀνθρώποισιν οἶον ~ κακὸν νόμισμα' ἐβλαστε SOPH. *Ant.*295 *nici o altă născocire n-a răsărit mai rea pentru oameni decât banul*: ξὺν ἀργῦρῳ SOPH. *OT*124 *pe argint*: AESCH. *Supp.*935, SOPH. *Ant.*322.
[R. *H₂erg- „alb”, „strălucitor”, cf. lat. *argutus* și, cu o temă diferită, *argentum*]
ἀργῦρο-στερής, ἐς *adj.* care jefuieste banii: κάργυροστερῆ βίον AESCH. *Ch.*1002 *viață de tâlhărie*.
[ἀργυρος, στερέω]
ἀργῦρό-τοιχος, ον *adj.* cu pereți de argint: AESCH. *Ag.*1538-1539.
[ἀργυρος, τοίχος]
ἀργῦρό-τοξος, ον *adj.* cu arc de argint: (epitet al lui Apollon) IL. 1.451, Od. 15.410, HES. *Fr.*185.9 §.a.
[ἀργυρος, τόξον]
ἀργῦροῦς, ἄ, οὖν *v.* ἀργῦρεος
ἀργῦρο-φάλαροι, ων, οἱ [φᾶ] *subst.* cu hamuri de argint: (despre călăreți) PLB. 30.25.7.
[ἀργυρος, φάλαρα]
ἀργυρο-χόος, ου, ὁ *subst.* argintar: LXX *Int.*15.9.
[ἀργυρος, χέω]
ἀργῦρόω-ῶ, *vb.* [med.-pas. part. pf. ἠργυρωμένος; pas. part. aor. ἀργυρωθεῖς] **I** a arginta, a polei cu argint: ἐπὶ ξυστῶν ἠργυρωμένων ARR. *Fr.*156 *pe sulite argintate*: (fig.) ῥῦπος γυνὴ πέφυκεν ἠργυρωμένος MEN. *Gnom.*702 *femeia e o murdărie poleită cu argint*. **II** a răsplăti, a recompensa: ἀργυρωθέντες ... ἀπέβαν PI. *N.*10.43 *s-au întors acoperiți de argint (= premiați)*.
[ἀργυρος]
ἀργῦρώδης, ἐς *adj.* bogat în argint: XEN. *Vect.*4.3.
[ἀργυρος]

ἀργύρωμα, ατος, τό [ῥ] *subst.* vas de argint, *pl.* argintărie: ἀργυρώματα τε ἢ χρυσώματα LYS. *Fr.*352 *vase de argint și de aur*; MEN. *Fr.*537, PLB. 5.2.10, id. 30.25.16, LXX *Iud.*15.11, id. *1Ma.*15.32.

[ἀργυρόω]

ἀργυρ-ώνητος, ον *adj.* cumpărat pe bani (*prop.* pe argint): ἀργυρώνητους θ' ὑφάς AESCH. *Ag.*949 *rânze cumpărate pe argint (= pretioase)*; ἀργυρώνητοι δὲ οὐκ εἰσὶ σφι θεράποντες HDT. 4.72 *la ei slujitorii nu sunt cumpărați pe bani*; LXX *Iud.*4.10 *ș.a.* // **ἀργυρώνητος**, ου, ὁ *subst.* sclav cumpărat pe bani: EUR. *Alc.*676, οἱ οἰκογενεῖς καὶ οἱ ἀργυρώνητοι LXX *Gen.*17.27 *slujitori născuți în casă și slujitori cumpărați*; ISOC. 14.18, DEM. 17.3.

[ἀργυρος, ὠνόμασι]

ἀργύ-φεος, η, ον [ῥ] *adj.* sclipitor ca argintul: ἀργύφειον ... σπέος IL. 18.50 *peșteră sclipitoare*; OD. 10.543, HES. *Th.*574, A.RH. 4.474 *ș.a.*

[ἀργυφος]

ἀργυῦφος, ον *adj.* alb, strălucitor: ἀργυφα μῆλα OD. 10.85 *mioare albe*; IL. 24.621, HES. *Fr.*198.11.

[cf. ἀργυρος]

Ἀργώ, οὔς, ἡ *subst.* (mitol.) Argo, corabie cu care argonauții conduși de către Iason au călătorit în Colchida în căutarea Lânii de Aur: OD. 12.70, XEN. 6.2.1, EUR. *Hyps.fr.*64.93, A.RH. 1.386 *ș.a.*

Ἀργῶς, η, ον *adj.* I referitor la corabia Argo: Ἀργῶιον σκάφος EUR. *Med.*477 *corabia Argo*; EUR. *Andr.*794. II λιμὴν ~ = port în insula Aithalia (azi Elba), corespondent modernului Portoferraio: A.RH. 4.1620.

[Ἀργώ]

ἀργῶς, *adv.* cu nepăsare, pe tânjală, alene.; οὐ παντάπασιν ~ ἔχων πρὸς χρηματισμόν PLUT. *Per.*16.3 *nefiind cu totul nepăsător față de câștig*; XEN. *Mem.*2.4.7, DEM. 6.4, PLB. 1.45.7 *ș.a.*

[ἀργός²]

ἀρδάλω-ῶ, *vb.* |aor. ἠρδάλωσα; *med. part.* pf. ἠρδαλωμένος| a murdări, a întina: λίθῳ ἠρδαλωμένῳ συνεβλήθη ὀκνηρός LXX *Inf.*22.1 *un lenes se aseamănă cu o piatră murdărită (= întinată)*.

[ἀρδαλος]

ἀρδεῖα, ας, ἡ *subst.* irigație, stropire: AESOP. 1.96, IOS. *BI.*4.459, PLUT. *M.*688a.

[ἀρδεύω]

ἀρδευσίς, εως, ἡ *subst.* stropire: PLB. 9.43.6. [ἀρδεύω]

ἀρδεύω, *vb.* a stropi, a iriga: Νεῖλος ἀρδεύει χθόνα AESCH. *Pr.*852 *Nilul irigă pământul: iva τὰ λάχανα ἀρδευθῆ* AESOP. 1.96 *pentru ca legumele să fie stropite*; PLB. 10.28.3. ARSTT *HA*601b13, APP. *Syr.*288.

[cf. ἄρδω]

ἄρδην, *adv.* |var. ἀέρδην Aesch. *Ag.*234| I de *sau* în sus: εἰς ... Τάρταρον ~ ῥίψει AESCH. *Pr.*1051 *m-a aruncat de sus în Tartar*; πηδῶντος ~ Ἔκτορος τάφρων ὑπερ SOPH. *Ai.*1279 *Hector sărind cu avânt peste șanțuri*; SOPH. *Ant.*430. II (frecv.) cu totul, în întregime: τί μ' ~ ᾧδ' ἀποκτείνεις; EUR. *Ph.*1620 *de ce mă duci la pierzanie cu totul?*; τοὺς δὲ Φωκέας ~ ἀπολώλεκε DEM. 19.112 *i-a distrus în întregime pe foceni*; PLB. 1.82.2. LXX *Mal.*3.23.

[αἶρω]

ἄρδις, ιος, ἡ *subst.* {ion. *pl. gen.* ἀρδίων, ac. ἄρδις Hdt.} I ac: οἴστρου ~ AESCH. *Pr.*879 *acul tăunului*. II vârf (de săgeată sau suliță): HDT. 1.215, id. 4.81, CALL. *Aet.*70.2.

ἄρδμός, οὔ, ὁ *subst.* apă pentru adăpat: ἄρδμοὶ ἐπηγετανοὶ OD. 13.247, *izvoare de adăpat din helșug*; IL. 18.521, A.RH. 4.1247.

[ἄρδω]

ἄρδω, *vb.* |impf. ἦρδον, viit. ἄρσω, aor. ἦρσα, pf. inuz.| {ion. *impf. iter.* ἄρδεσκε Hdt. 2.13; *dor. prez.* 3pl. ἄρδοντι Pi. 1.6.64} I (despre ființe) a da de băut, a adăpa: ἄρδει στρατόν Pi. *O.*5.12 *astâmpără setea multimii*; ἵππον ~ PLUT. *Aem.*23.4 *a adăpa calul*. II (despre pământuri, etc.) a iriga, a stropi: ταύτην τὴν ὁ Νεῖλος ἐπιὼν ἄρδει HDT. 2.18 [tinutul] *pe care Nilul îl irigă acoperindu-l (cu apă)*; AESCH. *Pers.*487, XEN. *An.*2.3.13, PLUT. *M.*377c. III (frecv. gener.) a uda, a stropi: τί μεν τὸ χιτώνιον ἄρδεις; THEOC. 15.31 *de ce mă stropеști pe haină?*; (com.) ἄρδω σ', ὅπως ἀμβλαστάνης AR. *Lys.*384 *te stropesc, ca să reînverzești*; (fig.) πάτραν Χαρίτων ἄρδοντι καλλίστα δρόσω Pi. 1.6.64 *stropesc patria cu cea mai frumoasă apă a Grațiilor*; τὸ λογιστικὸν ἐν τῇ ψυχῇ ἄρδοντός τε καὶ αὖξοντος PLAT. *R.*550b *udă și sporește rațiunea în suflet*. IV (fig.) a spori, a întări, a revigora: εἴ τις ὄλβον ἄρδει Pi. *O.*5.23 *dacă cineva sporește averea*; PLAT. *Phdr.*255d.

[dub.]

Ἀρέθουσα, ης, ἡ *subst.* {ion. -η; *dor.*

Ἀρέθοισα Pi., Theoc.} Arethousa, nume al unor nimfe și fântâni: OD. 13.408, Pi. P.3.69, EUR. *IA*170, THEOC. 16.102 ș.a.

ἀρειή, ἤς, ἡ *subst.* (ion.) amenințare: πολλά δὲ μελιχίοισι προσηύδα, πολλά δ' ἀρειή IL. 17.431 *a spus multe când cu vorbe mieroase, când cu amenințare*; IL. 20.109, id. 21.339.

ἀρει-θύσᾶνος, ου, ὁ [ἄρ. θῶ] *subst.* ciucure / podoabă a lui Ares: AESCH. *Fr*.203.

[Ἄρειος, θύσανος]

ἀρει-μᾶνής, ἔς [ἄρ] *adj.* războinic, crud: ἔθνος ἀρειμανές APP. *Mith*.53 *neam războinic*; PLUT. *Rom*.17.7.

[Ἄρης, μαινομαι]

ἀρειμάνιος, ον [ἄᾱ] *adj.* războinic: PLUT. *M*.268b, id. *M*.321f.

[cf. ἀρειμανής]

Ἀρειμάνιος, ου, ὁ *subst.* Areimanios, spirit al răului în religia persilor, opus lui Ormazdes: PLUT. *M*.369e, id. *M*.369f.

Ἄρειος și **ἄρειος**, α, ον [ἄ] *adj.* {ep. ion. Ἀρήτιος / ἄρητιος / ἄρητιος Hom., Hdt., Hes., A.Rh. ș.a.} **I** referitor la Ares, *ext.* războinic, luptător, *bătaios*, de război: (despre pers., locuri) ἀρήτιοι υἱες Ἀχαιῶν IL. 21.376 *fiii războinici ai aheilor*; OD. 3.167, Πρωτεσίλαος ἀρήτιος IL. 2.698 *Protesilaos cel războinic*; ἄγαν ~ AESCH. *Pers*.1026 *prea bătaios*; (despre o amazoană) κόρας Ἀρείας EUR. *HF*413 *fata lui Ares*; (în Thracia) πεδῖον τὸ Ἀρήτιον A.Rh. 2.1268 *câmpia lui Ares*; (la Roma = lat. *Campus Martius*) πεδῖον τὸ Ἄρειον APP. *BC*5.16 *Câmpul lui Marte*; PLUT. *Cic*.44.5, (despre lucruri și abstr.) Ἀρήτια τεύχεα IL. 6.340 *arme de război*; φόβος δ' ἄρειων ὄπλων AESCH. *Th*.121 *frica de armele care ucid*; τινος ἀρητίου πνεύματος ὑποπιμπλάμενοι IOS. *B13*.92 *cuprinși de un suflu războinic*. **II** (frecv.) **Ἄρειος πάγος** colină a lui Ares, *Areopag*, loc la poalele Acropolei din Atena unde se țineau judecăți: AESCH. *Eu*.685, HDT. 8.52, DEM. 18.134, NT *Fp*.17.19, (pl.) EUR. *Or*.1651, εἰς Ἄρειον ὄχθον EUR. *IT*961 *pe colina lui Ares*; (frecv.) ἡ (ἔξ) Ἀρείου πάγου βουλὴ *tribunalul Areopagului*; ARSTT. *Ath*.60.2 ș.a.

ἀρεῖται, viit. med. 3sg. de la αἶρω

ἀρεί-φᾶτος, ον [ἄρ] *adj.* {ep. ion. ἀρηίφατος} **I** *propr.* II. 19.31, id. 24.415, Od. 11.41} **I** *propr.* ucis de către Ares, *sc.* în război, în luptă: ἄνδρες ἀρηίφατοι OD. 11.41 *oșteni uciși în luptă*; IL. 24.415 *ἀρείφατοι φόνοι* EUR.

Supp.603 *morți în luptă*. **II** care ucide în luptă, războinic: τῶν ἀρειφάτων ... ἀγώνων AESCH. *Eu*.913 *înfruntările aducătoare de moarte*; EUR. *Rh*.124.

[Ἄρης, θείνω]

ἀρείων, ον *adj.* [gen. -ονος] (utilizat drept comp. al lui ἀγαθός; superl. ἀριστος) **I** mai bun: Μενέλαε. σὺ δὲ πρότερος καὶ ~ IL. 23.588 *Menelaos, tu mai vârstnic și mai bun*; (+ compl. comp. în gen.) παιδὸς δ' οὐδὲν ~ AESCH. *Ag*.81 [*bătrân*] *cu nimic mai bun decât un copil*; OD. 6.182, (+ dat.) ἢ ἄρ τι τόδ' ἀμφοτέροισιν ἄρειον IL. 19.56 *cu ce a fost mai bine pentru amândoi*; (+ inf.) τὸ δὲ πρὸ ποδὸς ἄρειον αἰεὶ βλέπειν χρῆμα πᾶν Pi. *I*.8.13 *mai bine să privești în orice situație ce se află înaintea piciorului (= prezentul)*. **II** favorabil: (despre o prevestire) Pi. *P*.8.49.

[*ἀρε-ισ-ον, R. ἀρε-, la fel poate în ἀρετή] **ἄρεκτος**, ον [ἄ] *adj.* nefăcut: ἔργον ἄρεκτον IL. 19.150 *treabă nefăcută*.

[ἄ-, ῥέζω]

ἀρέομαι, v. ἄρνημαι

Ἀρεοπαγίτης, ου, ὁ [ἰ] *subst.* areopagit, membru al tribunalului Areopag: ἡ δὲ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν βουλὴ ARSTT. *Ath*.3.6 *Sfatul (Tribunalul) membrilor Areopagului*; DEM. 59.83, LUC. *DMeretr*.7.2, PLUT. *Sol*.19.5, (supranume) Διονύσιος ὁ ~ NT *Fp*.17.34 *Dionysios Areopagitul*.

[Ἄρειος, πάγος]

Ἀρεοπαγιτικός, η, ὄν *adj.* al Areopagului, areopagitic: (subst., titlu al discursului lui Lysias rostit în fața Areopagului) LYS. 7, (cf.) ISOC. 7.

[Ἄρειος, πάγος]

Ἀρεοπαγίτις, ἡ *adj.f.* τὴν Ἀρεοπαγίτην βουλὴν ARSTT. *Ath*.41.2 *tribunalul Areopagului*.

[Ἄρειος, πάγος]

Ἄρεος, sg. gen. v. Ἄρης

ἀρέσαι, ἀρέσασθαι, inf. aor. act. / med. de la ἀρέσκω

ἀρέσθαι, inf. aor. med. de la αἶρω

ἀρέσκεια, ας, ἡ [ἄρ] *subst.* **I** (peior.) adulare, slăvire, slugărnicie: πρὸς τὴν τοῦ βασιλέως ἀρέσκειαν PLB. 6.11a.7 *spre slăvirea regelui*; ARSTT. *EE*1233b35, id. *MM*1.28.1, PLB. 5.86.11. **II** (sens pozitiv) dorința de a fi pe plac: (+ gen. subiectiv) ψευδεῖς ἀρέσκειαι ... γυναικός LXX *Prov*.31.30 *mincinoase [sunt] desfătățile femeii*; (+ gen. obiectiv)

περιπατήσαι τοῦ κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρεσκειάν NT Col.1.10 *să trăîți cu vrednicie spre a fi pe plac Domnului.*

[ἀρέσκω]

ἀρέσκευμα, ατος, τό *subst.* lingușire: περιττῶν καινουργῶς ἀρεσκευμάτων PLUT. *Demetr.*11.1 *inițiator al unor lingușiri excessive.*

[ἀρεσκευομαι]

ἀρεσκευομαι, [ᾗρ] *vb.* (peior.) a încerca să fii pe plac, a fi adulator: PLUT. *M.*4d.

[ἀρέσκω]

ἀρεσκόντως, [ᾗ] *adv.* în mod plăcut, pe plac, *după* voia: (+ dat.) εἶ σοι τάδ' ~ πόλις ... τελει EUR. *IT*581 *dacă cetatea le îndeplinește pe acestea după placul tău*; PLAT. *R.*504b, XEN. *Oec.*11.19, MEN. *Dysc.*69.

[ἀρέσκω]

ἀρεσκος, η, ον *adj.* dornic cu tot dinadinsul să placă, slugarnic: ARSTT. *EE*1233b37, id. *EN*1171a17, id. *MM*1.28.2.

[ἀρέσκω]

ἀρέσκω, [ᾗ] *vb.* [impf. ἤρεσκον, viit. ἀρέσω, aor. ἤρεσα, pf. ἀρήρεκα; *med.* viit. ἀρέσομαι, aor. ἤρεσάμην; *pas.* aor. ἤρέσθη] {ep. viit. ἀρέσσομαι Hom., aor. 3pl. ἀρέσαντο Hes., A.Rh., imper. ἀρεσσάσθω Od., part. nom.pl. ἀρεσσάμενοι Hom., A.Rh.} **I** (*act.*) a fi pe plac, a plăcea: (+ dat. pers.) δεῖ μ' ~ τοῖς κάτω SOPH. *Ant.*75 *trebuie să fiu pe plac celor de jos (sc. din infern)*; οὗτοι ἀρέσκω; THEOC. 14.36 *nu-ți plac?*; καθὼς κἀγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω NT *ICor.*10.33 *precum și eu plac tuturor în toate*; (inf. subst.) τὸ πᾶσιν ~ ... ἀδύνατον DEM. *Ep.*3.27 *a fi pe placul tuturor este un lucru imposibil*; (+ sub. abstr. și ac.) εἰ οὖν τί σε τούτων ἀρέσκει THUC. 1.128 *dacă îți surâde vreuna din aceste (propuneri)*; οὐδέ σ' ἀρέσκει τὸ παρόν EUR. *Hipp.*184 *nimic din ce ai nu te bucură*; (+ prep.) ἤρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς μου LXX *Jud.*14.3 *a plăcut ochilor mei*. // (part.) **ἀρέσκων, ουσα, ον**, plācut, agreabil: ὅσοις τάδ' ἔστ' ἀρέσκονθ' SOPH. *OT*274 *celor care aceste [vorbe] le sunt pe plac*; ἀρέσκοντας ὑμῖν λόγους ἐροῦσιν ISOC. 8.5 *să spună cuvinte plăcute vouă*. **II** (*med.*) a se mulțumi cu, a fi satisfăcut de: (+ dat.) οὐκ ἀρεσκόμενος τῇ ἐν Ἄργει καταστάσει THUC. 2.68 *fiind nemulțumit de situația din Argos*; HDT. 4.78. **III** (*med.*) **I** a se revanșa sau a face pe plac: ἄψ ἐθέλω ἀρέσαι δόμεναί τ' ... ἄποινα IL. 9.120

vreau în schimb să mă revanșez și să-i dau odoare; IL. 19.138. (cu idee de plată) ἄμμες ὀπισθεν ἀρεσσάμενοι κατὰ δῆμον OD. 22.55 *revanșându-ne [dând bani] înarpoi de prin popor*. **2** a îmbuna / împăca (pe cineva cu ceva), a mulțumi: (+ ac. pers. și dat. instr.) μιν ἀρεσσάμενοι πεπιθῶμεν δώροισιν τ' ἀγανοῖσιν IL. 9.112 *să-l convințim îmbunându-l cu daruri plăcute*; (+ ac.) τὸν ξεῖνον ἀρεσσομαι, ὡς σὺ κελεύεις OD. 8.402 *il voi mulțumi pe străin, după cum poruncești*. **3** a îndrepta, a corecta: (+ ac.) ταῦτα δ' ὀπισθεν ἀρεσσόμεθ' εἴ τι κακὸν νῦν εἴρηται IL. 4.362 *să le îndreptăm pe cele din urmă, dacă a fost spus acum ceva rău*. **IV** (+ inf.) a conveni, a hotărî, cf. lat. *placet*: ταῦτα ἤρεσέ σφι ποιέειν HDT. 8.19 *le-a convenit (= au hotărât) să facă acestea*.

[*posib.* R. lui ἀρετή cu sufixul -σκ-; nesigură legătura cu ἀραρίσκω.]

ἀρεστός, ή, ὄν [ᾗ] *adj.* plăcut, drag, mulțumitor, ext. potrivit: ἀρεστοί σοί εἰσιν οἱ φίλοι XEN. *Mem.*3.11.10 *prietenii îți sunt dragi*; (neut. + dat.) ἐμοὶ τῶν σῶν λόγων ἀρεστὸν οὐδέν SOPH. *Ant.*500 *nu mi-e plăcută nici una din vorbele tale*; (neut. și εἶναι + ac. și inf.) οὐκ ἀρεστὸν ἐστὶν ἡμᾶς ... διακονεῖν τραπέζαις NT *Fp.*6.2 *nu e potrivit ca noi să slujim la mese*; (subst.) τὸ ἀρεστὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου LXX *Deut.*12.25 *ceea ce este plăcut înaintea Domnului Dumnezeuului tău*; HDT. 2.64, IOS. *AI*6.266 ș.a.

[ἀρέσκω]

ἀρεστῶς, *adv.* în mod mulțumitor, satisfăcător: (+ dat.) ἐωυτῷ μὲν ~ ὀρχέετο HDT. 6.129 *dansa ca și cum prinsese drag de el însuși*; PLUT. *M.*6b.

[ἀρεστός]

ἀρετᾶλογία, ας, ή *subst.* laudare a minunilor divine: πλῆσον Σιων ἀρεταλογίας σου LXX *Înt.*36.13 *umple Sionul de lauda minunilor Tale*.

[ἀρεταλόγος]

ἀρετᾶω-ῶ, [ᾗρ] *vb.* a prospera, a fi cu priință: ἀρετῶσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτοῦ OD. 19.114 *popoarele prosperă sub el*; οὐκ ἀρετᾶ κακὰ ἔργα OD. 8.329 *faptele rele nu sunt cu priință*.

[ἀρετή]

ἀρετῆ, ης, ή [ᾗ] *subst.* [ἀρετή crază pt. ή ἀρετή] {dor. ἀρετά Pi.; eol. ἀρέτα Sapph.} **I** (gener.) excelență, merit, calitate, destoinicie: (despre zei) ~ τιμή τε βίη τε IL. 9.498

Lykomides) IL. 17.346, (despre ahei) IL. 6.73, (despre Iolaos) HES. Th.317, (despre Telamon) A.RH. 3.1174 ș.a., (+ subst.) Pl. 1.8.25.

ἀρήμεναι, (ep.) inf. prez. de la ἀράομαι
ἀρημένος, η, ον [ᾱ] *adj.* (part. pf.) împovărat, doborât: γῆραϊ ... ~ IL. 18.435 *împovărat de bătrânețe*; OD. 11.136, id. 23.283 ὕπνω καὶ καμάτῳ ~ OD. 6.2 *doborât de somn și de trudă*.

[cf. ἀρή²]

ἀρήν, ἄρνός, ὁ *subst.* [nom. tard., dat. ἀρνί, ac. ἄρνα, pl. nom. ἄρνες, gen. ἀρνῶν, dat. (tard.) ἀρνάσι, ac. ἄρνας] {ep. pl. dat. ἄρνεσσι(v) Il., Theoc., du. ἄρνε Il.} I miel: ὡς δὲ λύκοι ἄρνεσσι ἐπέχραον IL. 16.352 *precum lupii dau năvală peste miei*; ἀπαλωτέρα ἄρνός THEOC. 11.20 *mai gingașă decât un miel*; AR. V.572, PLAT. Phdr.241d, NT Lc.10.3 ș.a. II (gener. pl.) mioare: LXX Gen.30.32 ș.a.

[R. *H₂er- „lână” / *H₂ren- „miel”]

Ἄρην, (ac.) v. Ἄρης

Ἀρήνη, ης, ἡ [ᾱ] *subst.* Arene, cetate în Elida: IL. 2.591, id. 11.723.

Ἀρήνηθεν, [ᾱ] *adv.* din Arene: A.RH. 1.152 și 471.

[Ἀρήνη]

ἄρηξις, εως, ἡ *subst.* ajutor, sprijin: (+ gen. obiectiv) τῶν ἐμῶν σὺ πημάτων ἄρηξιν SOPH. El.876 *sprijin pentru nenorocirile mele*; (+ gen. subiectiv) τίς ἐφαμερίων ~; AESCH. Pr.547 *care e ajutorul celor pieritori?*; SOPH. OC829.

Ἄρης, v. Ἄρης:

ἄρηρα, (ion.) ind. pf. de la ἀραρίσκω

ἀρήρει, m.m.c.pf. 3sg. de la ἀραρίσκω

ἀρηρέμενος, part. pf. de la ἀραρίσκω

ἀρηρομένος, (ion.) part. pf. med. de la ἀρόω

ἀρηρώς, part. pf. de la ἀραρίσκω

Ἄρης, εως, ὁ [frecv. ᾱ, dar și ᾱ la Hom. și trag.] *subst.* {Hom., ep. ion. voc. Ἄρες, gen. Ἄρης, Ἄρεος, dat. Ἄρηϊ, Ἄρηι, Ἄρει, Ἄρη, ac. Ἄρηα; att. ac. Ἄρη; eol. voc. Ἄρευ, gen. Ἄρευος, dat. Ἄρευι, ac. Ἄρευα} I (mitol.) Ares, fiu al lui Zeus și al Herei, zeu al războiului: IL. 7.208, EUR. Rh.385 ș.a. II (frecv. fig. metonimie) război, furie războinică, luptă, ucidere în luptă, moarte: ξυνάγωμεν Ἄρηα IL. 2.381 *să stărnim lupta*; ἐξ ἴσου δ' ~ ἦν EUR. Ph.1402 *lupta era la egalitate*; λιθόλευστον Ἄρη SOPH. Ai.252 *moarte prin lapidare*. III tărie în luptă: γυνή

μονωθεῖσ' οὐδέν' οὐκ ἔνεστ' ~ AESCH. Supp.749 *o femeie lăsată singură nu [valorează] nimic: în ea nu sălășluiuște tăria în luptă*; κὰν γυναιξιν ὡς ~ ἔνεστιν SOPH. El.1243 *și în femei își face cuib „Ares”*. IV (astr. Ἄρεως ἀστήρ) planeta Marte: ARSTT. Cael.292a5. V (geogr. Ἄρης νῆσος) insula lui Ares, pe coasta Pontului Euxin: A.RH. 2.1230. VI (muz. Ἄρεος νόμος) nomos dedicat lui Ares: PLUT. M.1141b.

[prob. R. lui ἀρή²]

ἀρήσιν, (ep.) dat. pl. de la ἀρά: OD. 17.496.

ἄρηται, conjct. aor. 3sg. de la ἄρνωμαι
ἀρήτειρα, ας, ἡ [ᾱρ] *subst.* {dor. ἀράτειρα Call. Cer.42} preoteasă, sacerdotese: A.RH. 1.312, id. 3.252.

[ἀράομαι]

Ἀρήτη, ης, ἡ [ᾱ] *subst.* (mitol.) Arete, soția lui Alkinoos, regele feacilor: OD. 7.231 ș.a.

ἀρητήρ, ἦρος, ὁ [ᾱ] *subst.* preot, sacerdot: τὸν Χρύσην ἠτίμασεν ἀρητήρα IL. 1.11 *l-a tratat fără cinstire pe preotul Chryses*; IL. 5.78, ARSTT. Po.1457b35.

[ἀράομαι]

Ἀρητιάδης, ου, ὁ [ᾱ, ᾱ] *subst.* {ep. gen. -άδαο Od.} I urmaș al lui Aretes: OD. 16.395. II fiu al lui Ares: HES. Sc.57.

Ἀρητιάς, άδος, ἡ [ᾱ, ᾱ] *adj.* I urmașă a lui Ares, despre amazoana Melanippe: A.RH. 2.966. II (+ νῆσος) v. Ἄρης V: A.RH. 2.1031.

[Ἄρης]

ἀρητός, v. ἀρατός

Ἄρητος, v. Ἄρατος

ἄρθεις, (ep.) aor. pas. de la αἶρω

ἄρθεν, (ep.) ind. aor. pas. 3pl. de la ἀραρίσκω: IL. 16.211.

ἄρθη-, viit. și aor. pas. de la αἶρω

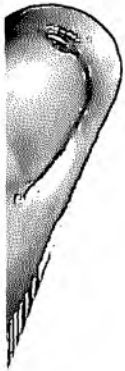
ἄρθμέω-ω, vb. a uni, a lega: (part. aor. du.) ἐν φιλότῃ διέτμαγεν ἄρθμήσαντε IL. 7.302 *s-au despărțit fiind uniți în prietenie*; (pas.) A.RH. 1.1344.

[ἄρθμός]

ἄρθμιος, α, ον *adj.* unit prin prietenie: οἱ δ' ἡμῖν ἄρθμοι ἦσαν OD. 16.427 *aceștia erau legați prin prietenie de noi*; HDT. 7.101, A.RH. 3.1101. // (neut. pl.) **ἄρθμια**, τά *subst.* relații de prietenie: ἦν ~ ἐς ἀλλήλους HDT. 6.83 *între ei erau relații de prietenie*.

[ἄρθμός]

ἄρθμός, οὔ, ὁ *subst.* prietenie, legătură de prietenie: εἰς ἄρθμόν ἐμοὶ καὶ φιλότῃ ... ἤξει AESCH. Pr.191 *vei ajunge să fii cu mine într-o relație de prietenie și de înțelegere*;

CALL. *Fr.* 497a, A.RH. 2.755.

[din **Hzer-* „a potrivii”, cf. ἀραρίσκω]

άρθρο-έμβολος, ον *adj.* de smuls membre, de torturā: άρθρεμβόλοις ὀργάνοις LXX 4Mac.10.5 *instrumente de smuls membre*. // (neut. pl.) *instrumente pentru smuls membre*: LXX 4Mac.8.13.

[ἄρθρον, ἐμβάλλω]

άρθρο-κηδής, ἐς *adj.* care sleiește articulațiile: (despre gută) ἀρθροκηδέσιν πόνοις LUC. *Trag.* 15 *dureri care sleiesc articulațiile*.

[ἄρθρον, κηδος]

ἄρθρον, ου, τό *subst.* I articulație, legătură: συνάπτων ἄρθρον ἄρθρω PLAT. *Ti.* 75d *legând articulație de articulație*; νωτιαία ... ἄρθρα EUR. *El.* 842 *șira spinării*; ἄρθρον τι τῆς φωνῆς ποιεῖν ARSTT. HA536a4 *a realiza un limbaj articulat*: LXX 4Mac.9.17, PLUT. *M.* 1087e. II (gener.) membru: φροῦδα δ' ἄρθρα μου κάτω EUR. *Andr.* 1078 *mi se întoarcie membrele*; ἅπαν κατ' ἄρθρον SOPH. *Tr.* 769 *în tot trupul*; (abs. despre organele genitale) HDI. 3.87, (forme perifrastice) συνθέντες ἄρθρα στόματος EUR. *Cyc.* 625 *închizând gurile*; ποδὸς ἄρθρον SOPH. *Ph.* 1202 *picioar*; ἄρθρα τῆς καρδίας LXX *Iov* 17.11 *inimă*. III (gram.) element de legătură: (despre prep., etc.) ARSTT. *Po.* 1457a6.

[cf. ἀραρίσκω]

ἄρθρῶ-ῶ, νβ. |ἥρθρωσα, *med.-pas.* pf. ἥρθρωμαι I (*tranz.*) a articula: ἀρθροῦν τὴν φωνήν XEN. *Mem.* 1.4.12 *articulează glasul*. II (*intrans.*) a fi bine înzestrat cu articulații: <κνήμας> ἔχουσιν ἥρθρωμένας ARSTT. *Phgn.* 810a29 *au glezne bine articulate*: ARSTT. *Pr.* 896b2.

[ἄρθρον]

ἄρθρῶδης, ες *adj.* |comp. -έστερος| I bine articulat / îmbinat: (despre căini) κεφαλὰς ... ἀρθρῶδεις XEN. *Cyn.* 4.1 *capete bine articulate*; σῶμα ~ ARSTT. *Phgn.* 809b31 *corp bine articulat*; ARR. *Cyn.* 4.4. II articulat, înzestrat cu articulații: (comp.) ARSTT. *PA* 667a9.

[ἄρθρον]

ἀρῖ-, [ᾶ] (ep. poet.) (prefix inseparabil exprîmând superioritatea) foarte, mult, prea. **Ἀριάδνη**, ης, ἡ [ᾶρῖ] *subst.* {dor. Ἀριάδνα Theoc. 2.46} (mitol.) Ariadne (Ariadna), fiica lui Minos și a lui Pasiphae: IL. 18.592, OD. 11.321, HES. *Th.* 947, PLUT. *Th.* 19.10.

ἀρι-γνός, ὁ, ἡ [ᾶ] *adj.* |gen. -ῶτος| preacunoscut *sau* bine cunoscut: ἀριγνώτες υἱοὶ PI. *N.* 5.12 *fii prea bine cunoscuți*: (dub.) SAPPH. 96.5.

[ἀρι-, γιγνώσκω]

ἀρί-γνωτος, η, ον [ᾶ] *adj.* |var. -ος, -ον II. 15.490| I ușor de recunoscut: ἀρίγνωτοι θεοὶ IL. 13.72 *zei ușor de recunoscut*; ρεῖα δ' ~ γόνος ἀνέρος OD. 4.207 *ușor de recunoscut e viața eroului*: (despre unica sanda a lui Iason) PI. *P.* 4.95 ș.a. II *prea cunoscut, faimos*: κούρην ... ἀριγνώτην ... Πασιφάης A.RH. 3.1075 *faimoasă fiică a lui Pasiphae*: (iron.) ὦ ἀρίγνωτε συβῶτα OD. 17.375 *preacunoscutule porcar*.

[ἀρι-, γιγνώσκω]

ἀρῖ-δάκρυος, ον [ᾶρ] *adj.* care plânge mult. plângăcios: οἱ μεθύοντες ἀριδάκρυοι ARSTT. *Pr.* 874b8 *cei băuți plâng mult*: CALL. *Fr.* 700.

[ἀρι-, δάκρυ]

ἀρί-δακρῦς, ὅ [ᾶρῖ] *adj.* |gen. -υος| I plin de lacrimi: γόον ἀριδάκρυον AESCH. *Pers.* 948 *boțet înecat în lacrimi*. II care varsă multe lacrimi, care plânge mult: γυνὴ ἀνδρὸς ... ~ μάλλον ARSTT. HA608b9 *femeia plânge mai mult decât bărbatul*: ARSTT. *Pr.* 953b11.

[ἀρι-, δάκρυ]

ἀρι-δείκετος, ον *adj.* vestit, faimos: (frecv. + gen.) ~ ἀνδρῶν IL. 11.248 *vestit printre bărbați*: OD. 8.382, id. 9.2, HES. *Th.* 543 ș.a.

[ἀρι-, δεικνυμι]

ἀρί-δηλος, ον [ᾶρῖ] *adj.* I ales, vestit, distincts: Ἡελίου γενεῆ ~ A.RH. 4.727 *spița aleasă a Soarelui*. II splendid, strălucitor: ἀγῶνά ... πολὺ τι τῶν ἄλλων τῶν πρόσθεν ἀριδηλότερον ARR. *An.* 7.14.10 *concurș cu mult mai strălucitor decât toate de până atunci*. III clar, evident: τάδε ἀρίδηλα HDI. 8.65 *aceste lucruri sunt evidente*; ἀρίδηλα καὶ ἀμφοδῶ ἔργα A.RH. 3.615 *fapte clare și cunoscute tuturor*; μὴ ἀρίδηλον εἶναι τοῖσι θηρίοισι ARR. *Ind.* 13.5 *ca să nu-și dea seama animalele*.

[ἀρι-, δηλος]

ἀρί-ζηλος, ον *adj.* |fem. -ήλη II. 18.219| {dor. -ζαλος Call. *Ep.* 5.146} I strălucitor, vizibil: ἀρίζηλοι δέ οἱ αὐγαὶ IL. 13.244 *razele strălucitoare*; ἀστήρ ~ PI. *O.* 2.55 *stea scânteietoare*: SOPH. *Fr.* 314.77, A.RH. 3.958. II (despre ființe) sclipitor, radios, măreț: (despre Ares și Athena) θεῶ ... ἀρίζηλω IL. 18.519 *doi zei sclipitori*:

(subst.) ἀριζήλον μινύθει HES. *Op.6 il face mic pe cel măreț*; (despre Berenike) THEOC. 17.57. (despre un taur) THEOC. 25.141. **III** clar, răsunător: ἀριζήλη φωνή Il. 18.219 *glas răsunător*.

[ἀρι-, -δηλος < R. „a străluci”]

ἀριζήλως, *adv.* in mod clar, limpede: ~ εἰρημένα OD. 12.453 *cele spus clar*; PLUT. *M.764a*.

[ἀριζήλως]

ἀρι-ζήλωτος, *ov adj.* prea demnă de invidie: (despre cetatea Atena) AR. *Eq.1329*.

[ἀρι-, ζηλόω]

ἀρι-ήκοος, *ov [ἄ] adj.* I care dă ascultare numaidecât, supus: A.RH. 4.1707. **II** despre care se vorbește, vestit: (despre o statuie) CALL. *Del.308*.

[ἀρι-, ἀκούω]

ἀριθμέω-ῶ, [ἄ] *vb.* [impf. ἠρίθμουν, viit. ἀριθμήσω, aor. ἠρίθμησα, pf. ἠρίθμηκα; *med.* viit. (sens pas.) ἀριθμήσομαι E. *Ba.1317*] {ep. impf. trisilabic ἠρίθμεον Od. 10.204, inf. aor. ἀριθμηθήμεναι Il. 2.124; dor. ἀριθμεῦντι Theoc. 8.16} **I** (gener.) a număra, a socoti, a calcula: τὰ χρήματ' ἀριθμήσω OD. 13.215 *voi număra avuțiile*; τὸ δὲ ~ γε οὐκ ἄλλο τι ... τοῦ σκοπεῖσθαι πόσος τις ἀριθμὸς τυγχάνει ὦν PLAT. *Thi.198c „a număra” nu-i nimic altceva decât a cerceta cât de mare poate fi un număr*; (pas.) ἠριθμήθη τε καὶ διετάχθη ὁ στρατός HDI. 7.100 *s-a făcut numărătoarea armatei și a fost împărțită*; (in vederea unui recensământ) LXX *1Par.27.24*. **II** a împărți: δίχα πάντα ... εταίρους ἠρίθμεον OD. 10.204 *ii împărțeam în două pe toți camarazii*. **III** a enumera: ~ τὰ τῶν πολιτειῶν εἶδη ARSTT. *Pol.1293a41 a enumera tipurile de constituții*. **IV** a trece în revistă, a convoca: ἠρίθμησεν τοὺς ἰδίους οἰκογενεῖς αὐτοῦ LXX *Gen.14.14 și-a trecut în revistă slujitorii născuți în casă*. **V** a număra (pt. a plăti), a plăti: ἠρίθμησε τὸ ἀργύριον DEM. 49.30 *a plătit suma de bani*. **VI** (fig.) a socoti, a număra printre: τοῦτ' ἐν εὐεργεσίας ἀριθμήσει μέρει DEM. 21.166 *o va socoti în rândul acțiunilor de binefacere*; (pas.) Ἕλας μακάρων ἀριθμεῖται THEOC. 13.72 *Hylas este socotit printre cei fericiți*; EUR. *Hel.729*.

[ἀριθμός]

ἀριθμημα, *ατος*, τὸ [ἄ] *subst.* număr:

τἀριθμημα τῶν πάλων AESCH. *Eu.753 numărul sortilor*.

[ἀριθμέω]

ἀριθμησις, *εως*, ἡ *subst.* numărătoare: (in alcătuirea unei genealogii) HDI. 2.143.

[ἀριθμέω]

ἀριθμητής, *οῦ*, ὁ *subst.* socotitor: PLAT. *Sp.373b*.

[ἀριθμέω]

ἀριθμητικός, ἡ, ὄν *adj.* **I** (despre pers.) priceput la calcul, aritmetician: PLAT. *Grg.453e*, τὰ θεωρήματα τῶν ἀριθμητικῶν ARSTT. *Metaph.1090a14 teoremele aritmeticienilor*; PLUT. *M.391e*. **II** referitor la numere, aritmetic: τὴν ἀριθμητικὴν ἀναλογίαν ARSTT. *EN1106a35 proporție aritmetică*; PLUT. *M.719a*. // (frecv.) **ἀριθμητική**, ἡ *subst.* știință a numerelor, aritmetică: ἀριθμητικὴν λέγεις τέχνην; PLAT. *Thi.198a numești aritmetică o știință?*; PLAT. *Grg.450e*, LUC. *Par.27* ș.a.

[ἀριθμητής]

ἀριθμητικῶς, *adv.* aritmetic: (ορ. γεωμετρικῶς „geometric”) PLUT. *M.643c*.

[ἀριθμητικός]

ἀριθμητός, ἡ, ὄν *adj.* **I** ușor de numărât, numărabil: ποσόν ... ἀριθμητόν ARSTT. *Metaph.1020a9 cantitate numărabilă*; ἄμμες ... οὔτ' ἀριθμητοὶ THEOC. 14.48 *noi nici nu intrăm în calcul*; ἐχθροὺς ... ἀριθμητοὺς ἀπὸ πολλῶν THEOC. 16.87 *pușini dușmani din mulți*; ἦν ... φόνοσ οὐκ ~ PLUT. *Lys.19.3 măcelul era fără număr*; ARSTT. *Ph.190b25*. **II** numărât: ἀριθμηταὶ ... σταγόνες ὑετοῦ LXX *Iov.36.27 sunt numărâte picăturile de ploaie*; ἀριθμητοὶ μῆνες αὐτοῦ παρὰ σοί LXX *Iov.14.5 lunile lui sunt numărâte la Tine*.

[ἀριθμέω]

ἀρίθμιος, *α*, *ov adj.* numărât, inclus: CALL. *Aet.fr.110*.

[ἀριθμός]

ἀριθμός, *οῦ*, ὁ [ἄ-] *subst.* **I** (gener.) număr: τὸν ἀριθμὸν ἕξ ARSTT. *IA705a26 șase la număr*; (ac. de relație) οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὡς πεντακισχίλιοι NT *In.6.10 oamenii în număr cam de cinci mii*; (frecv. + gen.) ~ τῆς ἵππου HDI. 7.87 *numărul călărimii*; οὔτις ~ ἐν ἡέρι γίνεται ἰόντων οὐδ' ἄνυσις THEOC. 25.92 *nici număr, nici sfârșit nu au [norii] care merg prin aer*; (prov. arătând imposibilitatea) λέγειν ποντιᾶν ψάφων ἀριθμὸν Pl. *O.13.46 a spune numărul pietricelelor din*

mare. II *cifră, calcul, socoteală*: εἶ τι δυνατὸν ἐς ἀριθμὸν ἐλθεῖν THUC. 2.72 *dacă se poate ajunge la o cifră* (= *dacă se poate face un calcul*): παντὸς λήμματος δι' ἀριθμοῦ καὶ μέτρου βαδίζοντος PLUT. *Per.16.6 orice venit să treacă prin socoteală și măsură*: ἀριθμὸν τῶν Ἑλλήνων ἐποίησεν XEN. *An.1.2.9 a făcut socoteala grecilor* (= *i-a trecut în revistă*). III *număr, cantitate*: ἀριθμὸν οὐκ ἔγραψα τῶν ἀποθανόντων THUC. 3.113 *n-am notat numărul morților*: ἀριθμῶ μὲν οὐκ ἐλάττους XEN. *HG6.5.7 nu mai puțin la număr*: οὐκ ἦν ~ τῶν θησαυρῶν αὐτῶν LXX *Is.2.7 comorile lor sunt fără număr*: XEN. *Cyr.8.2.16*. IV (fig.) *număr, rang, rând, loc*: μετ' ἀνδρῶν ἵζει ἀριθμῶ OD. 11.449 *șade în rând cu bărbații*: τυχὼν ἐμοὶ ξενίας τ' ἀριθμῶι πρῶτα τῶν ἐμῶν φίλων EUR. *Hec.794 s-a bucurat din partea mea de primul loc în ospetie printre prietenii mei*. V *știință a numerelor, aritmetică*: ἀριθμὸν ... ἐξηῦρον αὐτοῖς AESCH. *Pr.459 le-am dezvăluit știința numerelor*. VI (fig.) *număr (fără importanță), șir, mulțime confuză*: ταῦτ' οὐκ ~ ἐστίν ... λόγων SOPH. *OC382 aceștia nu sunt doar un șir de cuvinte*: ἐτέων ~ SOPH. *Ai.1185 șir al anilor*. VII *parte, fragment, proporție*: ἀριθμοὺς ... ναυαγίων EUR. *Hel.410 fragmente de epave*: τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ σώματος PLAT. *Lg.668d proporțiile corpului*. VIII (despre distanță) *lungime*: ~ τῆς ὁδοῦ XEN. *An.2.2.6 lungimea drumului*. IX (gram.) *ritm*: (= ῥυθμός) ARSTT. *Rh. 1408b29* (despre cadența versurilor) PLUT. *M.747c*. X (carte a LXX) οἱ Ἀριθμοὶ „Numerii”.

[R. **Hzer-* „a potrivi”, cf. ἀραρίσκω]
ἀρι-πρεπής, ἐς *adj.* I *vădit, strălucitor, lucitor*: ἄστρα φαεινὴν ἀμφὶ σελήνην ... ἀριπρεπέα IL. 8.556 *stele lucitoare în jurul lunii luminoase*: αἰγίδα ... ἀριπρεπέ' IL. 15.309 *egidă strălucitoare*: χηλὸν ἀριπρεπέ' OD. 424 *cufăr lucitor (ornat)*. II *preadistins, de vază, ales*: παῖδ' ... ἀριπρεπέα Τρώεσσιν IL. 6.477 *copil de vază printre troieni*: ἵνα τ' ἄνδρες ἀριπρεπέες τελέθουσι IL. 9.441 *acolo unde se disting bărbați aleși*: δεινότητι λόγων ~ APP. *Hisp.160 distins prin asprimea cuvintelor*: PLAT. *Grg.485d*, (despre un cal) IL. 23.453.

[ἀρι-, πρέπω]
ἀρι-σημος, ον *adj.* *ușor de zărit, foarte vizibil*: τριβὼν ... οὔτι λίην ~ ἐν ὕλῃ THEOC. 25.158

cărașe care nu se mai zărește în pădure.

[ἀρί-, σῆμα]

ἀρισθ-ἀρμᾶτος, ον [ᾶ, ᾷ] *adj.* *care se cuvine celui mai bun în întrecerea de care*: ἀρισθάρματον ... γέρας Pl. *P.5.30 răsplată cuvenită celui mai bun în întrecerea de care*.

[ἀριστος, ἄρμα]

ἀρι-σκυδής, ἐς *adj.* *foarte mânios*: CALL. *Aet.fr.55*.

[ἀρί-, σκύζομαι]

ἀριστάω-ῶ, [frecv. ᾶ] *vb.* [impf. ἤριστων, viit. ἀριστήσω, aor. ἤριστησα, pf. ἤριστηκα, med. pf. 3sg. ἤρισθηται] *a prânzi, a lua masa de prânz, ext. gener. a lua masa, a mânca*: ἤριστησεν ἐλθὼν οἴκαδε AR. *Av.788 a prânzit ducându-se acasă*: χωρὶς ὄξους ~ οὐ δύναται PLUT. *M.70e nu poate lua masa de prânz fără oțet*: (pas. impers.) ἤρισθηται δ' ἐξαρκούντως AR. *Ra.376 s-a luat masa suficient*: AR. *Ec.470*, XEN. *Cyr.3.3.40*, LXX *Gen.43.25*, NT *In.21.15* ș.a.

[ἀριστον]

ἀριστεία, ας, ἡ [ᾶρ] *subst.* I *valoare, excelență*: κράτος ἀριστείας SOPH. *Ai.443 puterea celui mai bun*: μήποτε τῆς ὄλης ἀριστείας ἀγωνιστῆ γενέσθαι PLAT. *Lg. 943b să nu mai ia parte la nici un fel de competiție privind excelența (ostășească)*. II (frecv. pl.) *fapte vitejești, isprăvi*: ἀπιθάνους ἀριστείας διεξιών LUC. *DMe-retr.13.5 înșirând isprăvi de neerezut*: PLB. 36.8.7, LXX *4Mac.12.16*.

[ἀριστεύω]

Ἀριστείδης, ου, ὁ [ᾶ] *subst.* *Aristeides (Aristide), om politic atenian, arhonte (489/8 î.Hr.)*: HDT. 8.79, PLUT. *Arist.22.1* ș.a.

ἀριστεῖον, ου, τό *subst.* {ion. -ήϊον Hdt.} I *propr. ceea ce se cuvine celui mai bun, ext. premiu / răsplată pentru valoare*: μὲν ἀνδρείας, ... δὲ σοφίας ~ PLUT. *Them.17.3 [unui] premiu pentru vitejie, [altuia] premiu pentru înțelepciune*: ISOC. 16.31, EUR. *Fr.27.9* ș.a. II (gener.) *premiu, răsplată*: φτάλην ... ~ ἔδωκε PLUT. *M.198c i-a dat drept răsplată o cupă*. III (spec.) *ofrandă*: ἔπλεον οἱ Ἕλληνες ἐς τὸν Ἴσθμὸν ἀριστήια δώσοντες HDT. 8.122 *grecii au navigat în Isim pentru a aduce ofrande*. IV *trofeu*: ἔστηκεν, ἦν ... ~ ἡ πόλις τοῦ πρὸς τοὺς βαρβάρους πολέμου DEM. 19.272 *[statuie] pe care cetatea a înălțat-o drept trofeu pentru războiul împotriva barbarilor*: DEM. 24.180.

[ἀριστος]

ἀριστεῖος, ον *adj.* dat ca răsplată pentru valoare: PLUT. *Thest.*26.1.

[ἄριστος]

ἀριστερά, v. ἀριστερός

ἀριστερός, ἄ, ὄν [ᾶ] *adj.* {ep. pl. instr. ἀριστερόφιν II. 13.309} I stâng. din stânga: ἵππος ~ II. 23.338 *calul din stânga*; τὸν ἀριστερόν ... πόδα THUC. 3.22 *piciorul stâng*; λύων ἠνίαν ἀριστεράν SOPH. *El.*743 *scăpând hățul din partea stângă*; τὼν ὄπλων ... ἀριστερῶν NT 2Cor.6.7 *armele purtate în mâna stângă (sc. de apărare)*. // (frecv. subinj. χεῖρ) ἀριστερά, ἡ *subst.* mâna stângă: (op. ἡ δεξιὰ „mâna dreaptă”) τί ἄρα ἐν τῇ ἀριστερᾷ ἔχεις ὑπὸ τῷ ἱματίῳ PLAT. *Phdr.*228d *ce ai în mâna stângă sub manta*; τῇ μὲν ἀριστερᾷ ἄγων τὸν ἵππον, τῇ δὲ δεξιᾷ τὸ δόρυ ἔχων XEN. *Eq.*7.3 *cu stânga mânănd calul, cu dreapta ținând arma*; (adv. prep. ἐν + dat., ἐξ + gen.) ἐν ἀριστερᾷ *la stânga*; ἐξ ἀριστερᾶς *din stânga*; (ac.) παρελθεῖν τὴν λατρείαν ἡμῶν δεξιᾶν ἢ ἀριστεράν LXX 1Mac.2.22 *a se abate de la religie la dreapta sau la stânga*. II din stânga, sc. de rău augur: ~ ἤλυθεν ὄρνις OD. 20.242 *pasărea a venit din stânga*; οὐ ... φρενόθεν γ' ἐπ' ἀριστερά ... ἔβας SOPH. *Ai.*182 *nu din voia ta te-ai năprustit nebuneste*; PLUT. *M.*378b.

[cf. ἀρείων]

ἀριστερόφιν, v. ἀριστερός

ἀριστεύς, ἕως, ὁ [ᾶ] *adj.m.* {ep. gen. -ῆος, pl. nom. -ῆες, Hom., du. -έοιν Soph. *Ai.* 1304} *propr.* cel ce se distinge prin valoare, ext. ales, de vază, de seamă: γέροντας ἀριστεῆας II. 2.404 *bătrâni de vază*; ἄνδρας ἀριστεῆας OD. 14.218 *oameni unul și unul*; PI. *P.*9.107, A.RH. 1.229 §.a.

[ἀριστεύω]

ἀριστευτικός, ἡ, ὄν *adj.* privitor la fapte eroice: (despre *Fortuna* / Τύχη) PLUT. *M.*319b.

[ἀριστεύω]

ἀριστεύω, [ᾶ] *vb.* {impf. ἠρίστευον, viit. ἀριστεύσω, aor. ἠρίστευσα, pf. ἠρίστευκα} {ep. impf. iter. 3sg. ἀριστεύεσκε II. 6.460, conjct. prez. 3sg. ἀριστεύῃσι II. 11.409} I a se distinge (prin valoare), a excela, a fi cel dintâi: (frecv. despre tăria în luptă) μοι ... ἐπέτελλεν αἰὲν ~ II. 6.208 *îmi cerea să fiu mereu în frunte*: (+ ac.) στάδιον ἀρίστευσεν PI. *O.*10.64 *a ieși pe primul loc la cursa de*

alergare: (+ inf.) (despre Hector) ἀριστεύεσκε μάχεσθαι II. 6.460 *era cel dintâi la luptă*; (+ gen. partitiv) τῆσδ' ἀριστεύων χθονός EUR. *Rh.*194 *cel dintâi de pe acest pământ*; (+ dat.) ἀριστεύοντες ἐρετμοῖς THEOC. 12.27 *meșteri în mânuitul vâslelor*; II. 11.627. II a câștiga ca răsplată a valorii: τὰ πρῶτα καλλιστεῖ ἀριστεύσας στρατοῦ SOPH. *Ai.*435 *obținând pentru valoarea sa cel dintâi loc în armată*.

[ἄριστος]

ἀριστήιον, v. ἀριστεῖον

ἀριστήιος, v. ἀριστεῖος

ἀριστίξω, [ᾶ] *vb.* a oferi masa de prânz, a hrăni la prânz: ἀπὸ συμκρῦς δαπάνης ὑμᾶς ἀριστίξων AR. *Eq.*538 *oferindu-vă prânzul cu mică cheltuială*; τούτους ... ἀρίστισον εὖ AR. *Av.*659 *hrănește-i bine la prânz*.

[ἄριστον]

ἀριστίνδην, [ᾶ] *adv.* I potrivit cu propria noblețe: οὔτε ~ οὔτε πλουτίνδην PLUT. *Lys.*13.4 *nici după noblețe, nici după avere*; τριακοσίων ~ δικαζόντων PLUT. *Sol.*12.4 *cei trei sute care judecă potrivit cu noblețea lor*; ARSTT. *Pol.*1293b10, ARR. *Ind.*8.3. II datorită valorii, pentru merit: οὐκ ~ ἐπιλεγμένους ISOC. 4.146 *aleși nu după valoare*; PLAT. *Lg.*855c.

[ἄριστος]

ἀρίστ-ἵππος, ον [ᾶ] *adj.* foarte bun pentru cai: χιῶν ~ AESCH. *Fr.*343 *zăpadă foarte bună pentru cai*.

[ἄριστος, ἵππος]

ἀριστό-γονος, ον *adj.* de neam nobil: PI. *P.*11.3.

[ἄριστος, γίγνομαι]

ἀριστό-δειπνον, ου, τό *subst.* (com.) dejun cină: MEN. *Fr.*998.1.

[ἄριστον, δεῖπνον]

ἀριστοκράτεομαι-οὔμαι, *vb.* a avea un stat / regim aristocratic: ~ δῆλος εἶ ζητῶν AR. *Av.*125 *e clar că tu cauți un stat aristocratic*; PLAT. *R.*338d, id. *Pol.*1273b1, XEN. *HG.*6.4.18, IOS. *At.*6.84.

[ἀριστοκρατία]

ἀριστοκρατία, ας, ἡ [ᾶρ] *subst.* aristocrație, regim aristocratic: THUC. 8.64, PLAT. *R.*547c, ARSTT. *EM.*1161a23, id. *Pol.* 1289b3, PLUT. *Cim.*15.3 §.a.

[ἄριστος, κρατέω]

ἀριστοκρατικός, ἡ, ὄν [ᾶρ] *adj.* {comp. -ώτερος Arstt. *Pol.*1265b33} I aristocratic: ἡ πολιτεία ... ἀριστοκρατική ARSTT. *Pol.* 1293b12

statul aristocratic; PLB. 6.13.9 ș.a., (subst.) ARSTT. EN1160b33. II aristocrat, nobil: ἀνὴρ ~ PLUT. M.203e *om care aparține regimului aristocratic*; PLAT. R.587d.

[ἀριστοκρατία]

ἀριστοκρατικῶς, *adv.* potrivit regimului aristocratic; ARSTT. Pol.1300b1.

ἀριστό-μαντις, *εως*, ὁ *subst.* prezicător, zodiacier foarte bun; (despre Helenos) SOPH. Ph.1338.

[ἀριστος, μάντις]

ἀριστό-μαχος, *ον* [ᾶ, μᾶ] *adj.* cel mai bun în luptă; (despre Heracles) PI. P.10.3.

[ἀριστος, μάχη]

ἀριστον¹, *ου*, τό [ᾶ] *subst.* I masă de dimineață, mic dejun: ἐντύνοντ' ~ ἄμ' ἠϊό OD. 16.2 *ἴσι pregăteau masa în zori*; (cf. falsă etimologie Plut. M.726d), IL. 24.124. II masă de prânz, prânz: ARSTT. HA619a15, (op. δειπνον) ὅταν ποιῆς ~ ἦ δειπνον NT Lc.14.12 *când faci prânz sau cină*; (*gener.*) ~ οὐ δώσουσι AR. Ec.469 *nu [ne] vor da de mâncat*; *gener.* + *vb.* τυχεῖν, ποιεῖσθαι, αἰρεῖν „a lua masa, a mânca”; HDT. 6.78, XEN. HG4.5.3 ș.a.

[R. lui ἦρι, R. lui ἐσθίω]

ἀριστον², [ᾶ] *v.* ἀριστος

ἀριστοποιεῖμαι-οὔμαι, [ᾶρ] *vb.* I a lua masa de prânz, a prânzi, *gener.* a mânca: ~ τὸ στράτευμα ἢ δειπνοποιεῖσθαι XEN. HG6.2.28 *armata ia prânzul sau cina*; THUC. 8.101, PLUT. Alex.32.2, APP. Syr.127.

II a pregăti masa: (pas.) καταλιπόντες ... τὰ ἀριστοποιούμενα XEN. HG4.5.1 *părăsind mesele pregătite*.

[ἀριστον, ποιέω]

ἀριστό-πονός, *ον* [ᾶ] *adj.* care trudește cu iscusință, dibace: ἀριστόπονοις χερσὶ PI. O.7.51 *mâini dibace*.

[ἀριστος, πόνος]

ἀριστό-ποσις, *ιος*, ἡ *adj.f.* măritată cu cel mai bun soț; PI. Fr.Pae.52v.

[ἀριστος, πόσις²]

ἀριστος, *η*, *ον* [ᾶ] *adj.* [crază ᾧριστος < ὁ ᾧριστος] (folosit ca superl. al lui ἀγαθός) I (despre ființe) foarte *sau* cel mai bun, *ext.* cel mai ales, cel mai de seamă, cel mai nobil: (frecv. + gen. partitiv) Ἐκτωρ Αἰνεΐας θ', οἱ Τρώων εἰσὶν ἀριστοὶ IL. 17.514 *Hector și Aineiias, cei mai buni dintre troieni*; τῶν δὲ ἀριστῶν οἱ ἀριστοὶ PLAT. Grg.448c *cei mai buni dintre cei mai buni*; ἀριστοὶ ἔππων IL. 5.266 *cei mai buni (dintre) cai*; (+ inf.)

ἀριστοὶ ... μάχεσθαι XEN. Cyr.5.4.44 *cei mai buni să se lupte*; (+ ac. de relație) ἀριστοὶ τὰ πολέμια HDT. 7.9 *neîntrecuți în treburile războiului*; (+ dat.) πόλει τ' ~ EUR. Fr.1942 *foarte bun pentru cetate*; ἔγχεσιν εἶναι ἀρίστους OD.4.211 *foarte buni în mănuirea sulitelor*; (frecv. voc. în dialog) ὦ ἀριστε PLAT. Phlb.54c *preabunule / dragule meu*; (întărit de un adv.) ἐσθλὸς ἀνὴρ, μέγ' ~ THEOC. 7.100 *nobil om, tare bun*. II (despre lucruri, abstr.) foarte *sau* cel mai bun, foarte util, excelent, perfect: ἀριστον μὲν ὕδωρ PI. O.1.1 *apa e ceva tare bun*; νόμοι ἀριστοὶ PLAT. Min.318a *cele mai bune legi*; (despre vin) HES. Op.585 ș.a. // (neut. sg.)

ἀριστον, τό *subst.* binele suprem: σκοπεῖν ... τὸ ~ καὶ τὸ βέλτιστον PLAT. Phd.97d *a cerceta binele suprem și perfecțiunea*. // (neut. pl.) **ἀριστα**, τὰ *subst.* lucru bun, răsplată: σφῶν δ' ὅπως ~ συμφέροι θεός SOPH. Ph.627 *să vă dea zeul tot ce-i mai bun (= să vă ocrotească)*; φερομέναν ~ τᾶ Ζηνὸς εὐσεβείᾳ SOPH. El.1097 *obținând o răsplată pentru pioșenia față de Zeus*. // (neut. pl.)

ἀριστα, *adv.* cel mai bine: καθ' ὅτι ~ ἡ πόλις οἰκίησεται THUC. 8.67 *în ce fel cetatea va fi cărmuită cel mai bine*; IL. 3.110.

[cf. ἀρείων]

Ἀριστοτέλης, *ους*, ὁ [ᾶ] *subst.* [ac. sg. -ην Xen., Plb., Luc. sau -η Plat., Luc.] Aristotel, filosof din Stagira, profesor al lui Alexandru cel Mare; PLAT. Prm.136e, PLUT. M.1096a, LUC. Pisc.26 ș.a.

Ἀριστοτελικός, *ή*, ὁν *adj.* aristotelic; LUC. Demon.56.

[Ἀριστοτέλης]

ἀριστο-τέχνης, *ου*, ὁ *adj.m.* cel mai bun meșter: (despre Zeus) PI. Fr.Pae.57.2, PLUT. M.807c.

[ἀριστος, τέχνη]

ἀριστο-τόκεια, *ας*, ἡ *adj.f.* născătoare de copii de seamă: (despre Alcmena) THEOC. 24.73.

[ἀριστοτόκος]

ἀριστο-τόκος, *ον* *adj.* {ep. gen. -οιο} născut cel mai nobil; EUR. Rh.909.

[ἀριστος, τίκτω]

Ἀριστοφάνειος, *α*, *ον* [ᾶρ, φᾶ] *adj.* al lui Aristofan, aristofanesc: τὸ Ἀριστοφάνειον PLUT. Per.26.4 *vers al lui Aristophan*; PLUT. M.712d.

[Ἀριστοφάνης]

Αριστοφάνης, ους, ὁ [ᾶ, ᾷ] *subst.* Aristophanes (Aristofan), poet comic (sec. V/IV î.Hr.); PLAT. *Smp.* 188e, PLUT. *Alc.* 1.7 s.a.
ἀριστό-χειρ, [ᾶ] *adj.* |gen. -χειροσ| care hotărește cel mai bun luptător: (despre ἄγών „întrecere”) SOPH. *Ai.* 935.
 [ἄριστος, χεῖρ]
ἀρι-σφάλῃς, ἔς [ᾶ] *adj.* pe care poți cădea, alunecos: ἀρισφαλᾶ' ... οὐδὸν OD. 17.196 *drum lunecos*.
 [ἀρι-, σφάλω]
ἀριφραδέως, *adv.* deslușit, limpede: ~ ἀγορεύει THEOC. 25.175 *spui deslușit*; A.RH. 3.315.
 [ἀριφραδῆς]
ἀρι-φραδῆς, ἔς *adj.* I vădit, foarte vizibil, ușor de recunoscut: σῆμα ... ἀριφραδῆς IL. 23.326 *semn vădit*; (pl.) OD. 23.225, ὅστέα Πατρόκλιοιο ... ἀριφραδέα IL. 23.240 *oase ale lui Patroclus ușor de recunoscut (pe rug)*. II strălucitor: τοῖχοι ... ἀριφραδέες THEOC. 24.39 *pereții [erau] strălucitori*.
 [ἀρι-, φράζομαι]
ἀριζόμαι, v. ἀρριζόμαι: ARSTT. *HA* 624a34.
Ἀρκᾶδία, ας, ἡ *subst.* Arcadia, regiune în Pelopones: THUC. 5.29, XEN. *HG* 7.4.35 s.a.
Ἀρκᾶδίηθεν, *adv.* din Arcadia: A.RH. 1.161.
 [Ἀρκαδία, -θεν]
Ἀρκᾶδίηδε, *adv.* în Arcadia: A.RH. 2.1052.
 [Ἀρκαδία, -δε]
Ἀρκᾶδικός, ἡ, ὄν *adj.* din Arcadia, arcadian: THUC. 5.61, PLUT. *Per.* 29.3. // **Ἀρκαδικόν**, τό *subst.* I liga arcadică / arcadiană: ἡλαττοῦτο τὸ ~ XEN. *HG* 7.1.38 *liga arcadică ieșea micșorată*. II neamul arcadian: XEN. *HG* 6.5.11.
 [Ἀρκαδία]
ἀρκεῖος, ὄν *adj.* |var. ἄρκετος Aesch.| de nord, septentrional: AESCH. *Fr.* 127.
 [ἄρκεος]
ἀρκεσί-γυιος, ὄν *adj.* care întărește membrele: EUR. *Fr.* 1098.1.
 [ἀρκέω, γυῖον]
ἀρκεσίμος, ὄν *adj.* suficient: AESCH. *Fr.* 355.
 [ἄρκεσις]
ἀρκεσις, εως, ἡ *subst.* ajutor, sprijin: τίς πρὸς ἄνδρὸς μὴ βλέποντος ~; SOPH. *OC* 73 *ce ajutor poate veni din partea unui om care nu vede?*
 [ἀρκέω]
ἀρκετός, ἡ, ὄν *adj.* care este îndeajuns, destul, suficient: ~ ὁ παρεληλυθὸς χρόνος NT *1Pt.* 4.3 *este suficient timpul trecut*; ἀρκετόν

(ἔστι) *este suficient / ajunge*; ἀρκετόν τῆ ἡμέρα ἢ κακία αὐτῆς NT *Mt.* 6.34 *ajunge zilei răutatea ei*; IOS. *AI* 6.111, NT *Mt.* 10.25.
 [ἀρκέω]

ἀρκεύθινος, η, ὄν *adj.* de ienupăr: ξύλα ... ἀρκεύθινα LXX *2Par.* 2.7 *lemn de ienupăr*; LXX *3Rg.* 6.33, PLUT. *M.* 383e.

[ἄρκευθος]

ἀρκευθίς, ἴδος, ἡ *subst.* sāmânță de ienupăr: PLUT. *M.* 383e.

[ἄρκευθος]

ἀρκευθος, ου, ἡ *subst.* {ep. gen. -οιο A.Rh.} (bot.) ienupăr, *Juniperus oxycedrus* și *Juniperus communis*: THEOC. 5.97, A.RH. 4.156, LXX *Os.* 14.9, PLUT. *M.* 383c.

[R. *H₂erk- > ἀρκ-, cf. lat. *arcus*]

ἀρκέω-ῶ, *vb.* |impf. ἤρκουν, viit. ἀρκέσω, aor. ἤρκεσα, pf. inuz.: *pas.* viit. ἀρκεσθήσομαι, aor. ἤρκεσθην| {ep. act. inf. aor. ἀρκέσαι A.Rh. 2.1124; ion. med. inf. ἀρκεέσθαι Hdt. 9.33} I (*tranz.*) I a îndeapărta, a ține departe, a alunga: (frecv. despre rele, nenorociri etc. în ac. + dat. pers.) οἱ οὐ τις ... ἤρκεσε ... ὄλεθρον IL. 6.16 *nimeni n-a ținut departe de el pieirea*; οὐ ... τοι Ἄρης θανάτοιο τελευταῖν ἀρκέσει HES. *Sc.* 358 *nu Ares va ține departe de tine moartea*. 2 (numai cu ac.) a evita: 'φύλαξα τοῦτό γ' ἀρκέσαι SOPH. *Ai.* 535 *am vegheat să evit acest (pericol)*. 3 a săvârși, a fi în stare: οὐδ' ἔργα μείω χειρὸς ἀρκέσας ἐμῆς SOPH. *Ai.* 439 *sāvârșind prin forța mea fapte nu mai puțin mărețe*; οὐκ ἤρκεσθη εἰπεῖν LXX *Prov.* 30.15 *n-a apucat să spună*. II (*intranz.*) I (frecv. impers.) a fi îndeajuns, a fi suficient: (+ dat.) οὐχ ὑμῖν Ἄιδης μῦθος ἀρκέσει SOPH. *Ant.* 308 *nici moartea nu vă va fi [o pedeapsă] îndeajuns*; οὐκ ἤρκεσέν σοι τὸ ... αἷμα μητέρος; EUR. *Or.* 1589 *mi ția fost suficient sângele mamei?*; ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου NT. *2Cor.* 12.9 *îți este de ajuns harul meu*; (+ inf. sub. și dat.) οὐκ ἤρκεσέ σοι μόρον Ἀδμήτου διακωλύσαι EUR. *Alc.* 32 *nu-i suficient că l-ai scăpat pe Admetos de ceasul morții*; (+ inf. final) λιμὴν αὐτὸς ἤρκεσεν ... πεσεῖν SOPH. *OT* 1209 *același liman a fost îndeajuns pentru a te adăposti*; (abs.) ἀρκεῖ EUR. *Med.* 754 *destul!*; (part. neut. subst.) τάρκοῦντα XEN. *Mem.* 2.3.2 *cele necesare / strictul necesar*. 2 a veni în ajutor, a păzi, a proteja: (+ dat.) οὐδ' ὑμῖν ποταμός περ ἔῤῥοος ... ἀρκέσει IL. 21.131 *nici râul cu ape năvalnice nu vă*

va *pāzi*: (abs.) οὐδ' ἦρκεσε θώρηξ χάλκεος IL. 13.371 *nu l-a protejat platoșa de aramă; τέθνηκ'*; Ἀπόλλων δ' ὁ κακὸς οὐδὲν ἦρκεσεν; EUR. *Ion*952 *e morti? nu [i-]a venit în ajutor hainul Apollon?* 3 a rezista, a ține: ἐπὶ πλεῖστον ~ THUC. 1.71 *a rezista cât mai mult timp*. III (med., pas.) a se mulțumi cu (+ dat.): ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἄρκεσθησόμεθα NT 1Tim.6.8 *având de-ale gurii și haine, cu aceștea vom fi îndestulați*; ἄρκεῖσθαι ὀλίγοις δυνάμενος LUC. *Tox*.34 *putând să se mulțumească cu puține*; HDT. 9.33.

[R. *H₂erk- > ἄρκ-, cf. lat. *arceo*]

ἄρκιος, α, ον *adj.* I suficient, îndeajuns, mulțumitor: μισθὸς δὲ οἱ ~ ἔσται. IL. 10.304 *răsplata îi va fi îndeajuns*; OD. 18.358, τί νυ θησεύμεσθ' ὃ κεν ἀμῖν ἄρκιον εἶη; THEOC. 8.13 *ce [răsplată] vom hotărî care să ne fie îndeajuns?* βίος ~ HES. *Op*.501 *viață mulțumitoare (sc. sigură)*; HES. *Op*.501. // **ἄρκιον**, τό *subst.* ajutor: ἐς ὕστερον ἄρκιον εὐρησῆς HES. *Op*.370 *să găsești ajutor pentru mai târziu*. II (+ inf.) capabil, în stare (să): ~ εἶμι + inf. A.RH. 2.799 *sunt în stare*; CALL. *Hec.fr*.236. III (neut. nume predicativ + inf.) posibil: οὐ οἱ ... ἄρκιον ἔσσειται φυγέειν κύνας IL. 2.393 *nu va fi posibil să scape de câini*; νῦν ἄρκιον ἢ ἀπολέσθαι ἠὲ σαωθῆναι IL. 15.502 *acum e posibil fie să murim, fie să ne salvăm*.

[ἄρκέω]

ἄρκος, οὔ, ὁ *subst.* v. ἄρκτος

ἄρκούντως, *adv.* de ajuns, îndeajuns, suficient, destul: μισθὸς ἐδίδοτο ~ THUC. 8.36 [li] *se dădea plată îndeajuns*; κεί σμίκρ' ἔχοιμι πάντ' ἂν ἄρκούντως ἔχοι EUR. *Hec*.318 *și de-aș avea puțin, mi-ar fi îndeajuns*; AESCH. *Ch*.892, XEN. *Cyr*.5.5.16, IS. 8.5, ARSTT. *EN*1102a27 ș.a.

[part. de la ἄρκέω]

ἄρκτέον, *adj. vb.* I trebuie început / pornit: ~ τὸ πρᾶγμα σὺν τάχει τινί SOPH. *Ai*.853 *fapta trebuie săvârșită degrabă*; ~ ἀπὸ τῶν γνωρίμων ARSTT. *EN*1095b2 *trebuie pornit de la lucrurile cunoscut*; PLAT. *Tim*.48b, LUC. *Hist.Consc*.6 ș.a., (+ gen.) XEN. *Oec*.16.12. II trebuie condus: οὐ τῶν ἄλλων αὐτοῖς ~ ISOC. 14.10 *nu trebuie să conducă peste alții*. III trebuie a te supune: ~ γ' ὁμοῦ SOPH. *OT*628 *chiar și așa, trebuie să te lași condus*.

[ἄρχω]

ἄρκεύω, *vb.* (cf. ἄρκτος, Βραυρώνιος) „a fi ursoaică”, ritual al fetelor de la Atena în cinstea zeiței Artemis Brauronia: LYS. *Fr*.363.15, DEM. *Fr*.7.2.

[ἄρκτος]

ἄρκτικός, ἦ, ὄν *adj.* arctic, septentrional: (πόλος) ~ ARSTT. *Mu*.392a3 *polul arctic*; PLUT. *M*.429f. // **ἄρκτικά**, τὰ *subst.* regiuni septentrionale: PLB. 34.5.13.

[ἄρκτος]

ἄρκτος, ου, ἡ *subst.* [fem. despre ambele sexe Arstt. *H*.4539b33] {dor. sg. gen. Ἄρκτω Theoc. 7.112} I (zool.) urs / ursoaică, *Ursus arctos*: OD. 11.611, AESOP. 1.152, THEOC. 1.115 ș.a. II (spec. la Atena) „ursoaică”, fată consacrată lui Artemis Brauronia: ~ ἡ Βραυρώνιος AR. *Lyn*.645 *am fost „ursoaică” la sărbătoarea Brauronia*. III (astr.) Ursa Mare: Ἄρκτων θ', ἦν καὶ Ἄμαξαν ἐπὶ κλησιν καλέουσιν IL. 18.487 *Ursa, pe care unii o mai numesc și Carul*; OD. 11.611, νεφέλαι δ' ἐνυδροὶ πρὸς ἄρκτον EUR. *El*.733 *norii apoși [se îndreaptă] către Ursa*; ἀστέρες Ἄρκτου A.RH. 3.1195 *stele ale Ursei*; THEOC. 7.112. IV (geogr.) nord: πρὸς δὲ ἄρκτου τῆς Εὐρώπης HDT. 3.116 *spre nordul Europei*; πρὸς ἄρκτον καὶ πρὸς νότον ARSTT. *Mete*.343a8 *către nord și către sud*; ș.a.

[R. **arksos*, cf. lat. *ursus*]

ἄρκτοῦρος, ου, ὁ *subst.* {ep. gen. -οιο A.Rh.} (astr.) Arctouros (Arcturus), *prop.* „paznic al Ursei”, cea mai luminoasă stea din constelația Boarului, își făcea apariția pe bolta cerului puțin înainte de echinocțiul de toamnă (20-21 sept): ἐξ ἦρος εἰς ἄρκτοῦρον SOPH. *OT*1137 *din primăvară până la Arctouros (sc. toamnă)*; περὶ ἄρκτοῦρου ἐπιτολάς THUC. 2.78 *pe la răsăritul Arcturului*; HES. *Op*.566, PLAT. *Lg*.844e, LXX *Iov*9.9, PLUT. *Dio*.25.6.

[ἄρκτος, οὔρος]

ἄρκτώος, α, ον *adj.* arctic, septentrional: IOS. *A14*.95, (neut. pl.) τὰ ἄρκτῶα *zona arctică*; LUC. *Cont*.5.

[ἄρκτος]

ἄρκυς, υος, ἡ *subst.* [pl. ac. ἄρκυς, dar și ἄρκυας Aesch. *Pers*.112] plasă de vânatoare (de mici dimensiuni, folosită de obicei la prins iepuri, mistreți etc; forma un fel de „buzunar” în care se prindea animalul), laț: ἐξ ἄρκύων πέπτοκεν AESCH. *Eu*.147 *a scăpat din plase*; AESCH. *Ag*.1116, ἴστανται

μὲν αὐτοῖς αἱ ἄρκυς XEN. *Cyn.*10.19 *li se in-tind plase*; (+ vb. πλέκω) AR. *Lys.*790. (fig.) ὡς ἐγγὺς ἤδη γ' ἐσμὲν ἄρκύων ζίφους EUR. *Med.*1278 *cāt de aproape suntem acum de tăişul spadei* (propr. *plasele spadei*).

ἄρκυστασία, ας, ἡ *subst.* aşezare a plaselor (de vânătoare): XEN. *Cyn.*6.7.

[ἄρκύστατος]

ἄρκυστάσιον, ου, τό *subst.* plasă de vânătoare: XEN. *Cyn.*6.6.

[ἄρκύστατος]

ἄρκυστᾶτος, η, ον *adj.* prevăzut cu plase (de vânătoare). // (pl. neut.) **ἄρκύστατα**, τά *subst.* plase vânătoreşti, curse, capcane: ἄρκύστατ' ἄν φράζειεν AESCH. *Ag.*1375 *ar întinde curse*; ἐν μέσοις ἄρκυστάτοις SOPH. *El.*1476 *în mijlocul capcanei*; ἐς ἄρκυστάτων μηχανὰν ἐμπλέκειν EUR. *Or.*1422 *a se prinde în urzeala plaselor vânătoreşti*; AESCH. *Eu.*112.

[ἄρκυς, ἴστημι]

ἄρκῦ-ωρός, οῦ, ὁ *subst.* paznic al plaselor (de vânătoare), pândar: XEN. *Cyn.*2.3, id. *Cyn.*9.6 §.a.

[ἄρκυς, οὔρος]

ἄρμα, ατος, τό *subst.* aliment: HES. *Sc.*84.

[αἶρω]

ἄρμα, ατος, τό *subst.* {col. ἄρμα Sapph. 16.19} I car: (frecv. despre carul / atelajul de luptă) ἵππους ἔασε καὶ ἄρματα IL. 4.226 *a lăsat caii și carul*; OD. 15.145, HDT. 7.40, LXX *Gen.*46.29, Φαέθων πέσεν ἄρματος Ἡελίοιο A.RH. 4.598 *Phaethon a căzut din carul lui Helios*; THEOC. 21.19. II cai ai carului: ἄρμασι δ' ἐνδίδωσι κέντρον EUR. *HF*881 *ατάτᾱ cu boldul caii*; AR. *Pax*902, PLAT. *Lg.*834b, XEN. *Hier.*11.5.

[R. *ar-mh < *Hzer- „a potrivî”, cf. ἀραρίσκω, lat. *arma*]

ἄρμαλία, ἄς, ἡ *subst.* {ep. -ιή Hes. *Op.*560, A.R.1.393} rație de hrană, merinde, provizii: ἄρμαλιὴν दाτέασθαι HES. *Op.*767 *a stabili rația*; SOPH. *Fr.*828d, THEOC. 16.35.

[cf. poate ἄρμα]

ἄρμ-άμαξα, ης, ἡ [μᾶμ] *subst.* car acoperit, vehicul oriental de lux: HDT. 7.83, AR. *Ach.*70, XEN. *HG*3.1.13, ARR. *An.*3.21.10 §.a.

[ἄρμα, ἄμαξα]

ἄρμασί-δουπος, ον [ἰ] *adj.* care răsună de huruitul carelor: Pl. *Fr.**Isthm.*17.1.

[ἄρμα, δοῦπος]

ἄρμάτειος, ον [μᾶ] *adj.* I al carului, de car: EUR. *IA*230, ἄρμάτειοι τροχοί PLUT. *M.*2d

roți de care; τὰς θύρας τοῦ ἄρματείου δίφρου XEN. *Cyr.*6.4.9 *usile locului unde stă vizitiul carului*. II (muz. + νόμος sau μέλος) melodie a carului: EUR. *Or.*1384, (acompaniată de fluiet) PLUT. *M.*335a.

[ἄρμα]

ἄρματεύω, vb. a conduce carul: EUR. *Or.*995.

[ἄρμα]

ἄρματηλασία, ας, ἡ *subst.* conducere sau utilizare a carelor: τὴν Κυρηναίων ... ἄρματηλασίαν κατέλυσε XEN. *Cyr.*6.1.27 *a interzis conducerea carelor în stilul civic*.

[ἄρματηλάτης]

ἄρματηλατέω-ῶ, vb. a folosi (conduce) carul: ἄρματηλατέειν ... τοὺς ἐπιχωρίους HDT. 5.9 *cei din partea locului folosesc carul*; XEN. *Smp.*4.6.

[ἄρματηλάτης]

ἄρματ-ηλάτης, ου, ὁ [λᾱ] *subst.* {dor. -ᾱς Pl. *P.*5.115} conducător de car, vizitiu: εἰσηλθε πολλῶν ἄρματηλατῶν μέτα SOPH. *El.*700 *a venit cu mulți conducători de cai*; XEN. *Cyr.*7.1.29, id. *Smp.*2.27, LXX *2Mac.*9.4, IOS. *AI*6.40, LUC. *Zeux.*9.

[ἄρμα, ἐλαύνω]

ἄρματῆλάτος, ον *adj.* învârtit de o roată: (despre Ixion) EUR. *HF*1297.

[ἄρματηλάτης]

ἄρματό-κτυπος, ον *adj.* răsunând de zgomotul carelor: τὸν ἄρματόκτυπον ὄτοβον AESCH. *Th.*204 *huruitul răsunător al carelor*.

[ἄρμα, κτυπέω]

ἄρματο-πηγός, ὄν *adj.* făuritor de care, roatar: IL. 4.485, THEOC. 25.247.

[ἄρμα, πηγνυμι]

ἄρματο-ποιός, ὄν *adj.* care făurește care, roatar: IOS. *AI*6.40.

[ἄρμα, ποιέω]

ἄρματο-τροφέω-ῶ, vb. a întreține cai de curse: XEN. *Ages.*9.6.

[ἄρμα, τρέφω]

ἄρματο-τροφία, ας, ἡ *subst.* întreținere a cailor de curse: XEN. *Hier.*11.5.

[ἄρματοτροφέω]

ἄρματο-τροχία, ἄς, ἡ *subst.* {ep. ἄρματροχίη Pl.} dără lăsată de roata carului: οὐδὲ τι πολλὴ γίγνεται ... ἄρματροχίη κατόπισθεν (ἐν λεπτῇ κονίῃ) IL. 23.505 *n-a rămas multă dără în urmă (în praful fin)*.

ἄρματροχίη, ν. ἄρματοτροχία

ἀρματολία, ας, ἡ *subst.* conducere defectuoasă a carului: (com., joc de cuvinte cu ἀμαρτωλία „fraudă” și cu referire la o reformă a calendarului atenian) τοῦ κύκλου (sc. ἡμερῶν) παρέτρωγον ὑφ' ἀρματολίας AR. Pax415 *ronḗaiou din orbita (sc. zilelor) din pricina conducerii aiurea a carului.*

Ἀρμενία, ας, ἡ *subst.* Armenia, regiune în Asia: XEN. An.4.4, PLUT. M.203a, LUC. Peregr.9 ș.a.

ἄρμενον, ου, τὸ *subst.* I instrument: (fig.) <ἐν> ἄρμενοισι πᾶσι θυμὸν αὔξων Pl. N.3.58 *intremându-i sufletul cu toate cele trebuincioase.* II (mar.) greement (ansamblu format din catarcele, velele și parâmele unei nave): THEOC. 22.13.

[part. aor. de la ἀραρίσκω]

ἄρμενος, (ep.) part. aor. med. de la ἀραρίσκω

ἄρμένοσ, part. pf. med. de la αἰρω

ἄρμογή, ἡς, ἡ *subst.* {dor. ἀρμογά Luc.} I asamblare, îmbinare, întocmire: τὴν ... ἀρμογὴν τῶν ὀπλῶν PLB. 11.9.1 *buna întocmire a armelor*: IOS. AI15.399. II sigilare: (a unui recipient) LUC. Alex.14. III (fig.) îmbinare, armonie: τὴν τῶν ὄλων ἀρμογὴν εἶχε PLB. 6.51.2 *avea o armonie a tuturor (formelor de guvernământ).* IV unire, împerechere: (despre trupuri) LUC. Zeux.6, id. Trag.89.

[ἀρμόζω]

ἄρμόδιος, α, ον *adj.* [comp. -ώτερος, superl. -ώτατος] I potrivit, adaptat, proporționat: μοι ἀρμόδιον δεῖπνον κεκόσμηται Pl. N.1.21 *mi-a fost pregătit un prânz pe măsură mea*: AESOP. 1.142, PLUT. M.793a, (superl.) LUC. Laps.5, ARR. Tact.16.4. II (despre pers.) plăcut, agreabil: LUC. Vit.Auct.26, PLUT. Sol.2.3.

[ἀρμόζω]

ἄρμόδιως, *adv.* în mod potrivit, proporționat: IOS. AI1.30.

[ἀρμόδιος]

ἄρμοζόντως, *adv.* în mod potrivit, adecvat: ~ λέγειν τοῖς παροῦσιν IOS. AI6.10 *a vorbi adecvat celor de față.*

[ἀρμόζω]

ἄρμόζω, *vb.* [impf. ἤρμοζον, viit. ἀρμόσω, aor. ἤρμοσα, pf. ἤρμοκα] {att. ἀρμόττω Arstt., Xen., Isoc., Plut. ș.a.; dor. impf. ἄρμοζον Pl. N.8.11} I (tranz.) I a potrivi, a prinde: τέτρηθεν ... καὶ ἤρμοσεν ἀλλήλοισι Od. 5.247 *a găurit și a prins unul de altul*

(*trunchiurile*): βάσει βάσιν ἄρμοσαι SOPH. OC199 *potrivește pasul (tău) cu pasul (meu)*: αὐταῖς ἐν ἀρβύλαισιν ἀρμόσας πόδαξ EUR. Hipp.1189 *potrivindu-și picioarele în cele două încălțări ale carului.* 2 a pune, a așeza, a aplica: Ἐκτορι δ' ἤρμοσε τεύχε' ἐπὶ χροῖ IL. 17.210 *i-a așezat lui Hector pe trup armele*: SOPH. Tr.687. 3 a îmbina, a construi: ναυπηγίαν ... ἀρμόζων EUR. Cyc.460 *construind nava.* 4 a conduce, a guverna: ἄρμοζον στρατόν Pl. N.8.11 *conduceau poporul*: (abs.) XEN. Lac.14.2. 5 a uni, a lega (prin căsătorie): (+ dat.) Pl. P.9.13, ἀρμόζων κόρα νομφίον ἄνδρα Pl. P.9.117 *unindu-și fiica cu un mire*: (med.) ἀρμόζεται γυνή ἄνδρι Pl. Prov.19.14 *femeia se unește cu bărbatul*: (fig.) NT 2Cor.11.2. 6 a împodobi: χαίταν στεφάνοισιν ἀρμόζων Pl. 1.7.39 *împodobind părul cu cununii.* 7 (muz.) a struni: (med.) λύραν ἀρμόσασθαι PLUT. Them.2.4 *a struni lira*: (act.) LXX Ps.151.2. II (intrans.) (gener.) a se potrivi, a fi adecvat: (despre concr. și abstr.) (+ dat.) οὐτ' ἂν ὁ λόγος ἴσως τοῖς καιροῖς ἀρμόσειεν ISOC. 9.34 *poate discursul nu ar fi potrivit cu împrejurările*: ὁ κόθορνος ~ τοῖς ποσὶν ἀμφοτέροις XEN. HG2.3.31 *coturnul se potrivește ambelor picioare*: εἰ μὴ τάδε χειρόδεικτα πᾶσιν ἀρμόσει βροτοῖς SOPH. OT901 *dacă aceste [prorocii] nu se potrivește, astfel încât toți oamenii să le arate [ca pilde]*: (+ prep.) τάδ' οὐκ ἐπ' ἄλλον βροτῶν ... ἀρμόσει SOPH. Ant.1318 *acestea nu vor fi puse pe seama altui muritor*: εἷς τι τοῦτων δυνατὸν ~ PLAT. Ph.289b *este posibil să intre într-una din aceste (specii)*: (pers. 3sg. impers.) ἀρμόζει *se potrivește / este adecvat / șade bine*: οὐ πάσι δ' ἡλικία τὸ πάθος ἀρμόζει ARSTT. EN1128b16 *pasimea nu se potrivește oricărei vârste.*

[ἄρμα]

ἄρμοῖ, *adv.* de puțin timp, abia, tocmai, chiar acum: ~ πέπαιμαι τοὺς ἐμοὺς ... πόνους AESCH. Pr.615 *abia mi-am potolit suferințele*: ἄ γὰρ ἄκανθα ~ μ' ὄδ' ἐπάταξ THEOC. 4.51 *spimul tocmai m-a înțepat*: Pl. Fr.Isthm.10.1, CALL. Hec.fr.274.1, id. Car.383.4.

[cf. ἀρμός]

ἄρμονία, ας, ἡ *subst.* {ion. ep. -ῆ Od.} I (concr.) I element de prindere, legătură, builon: γόμοφοισιν δ' ἄρα τὴν γε καὶ ἄρμονίησιν ἄρασσεν Od. 5.248 *a prins plută în piroane*

și legăturii; OD. 5.361, ἔσωθεν τὰς ἁρμονίας ... ἐπάκτωσαν τῇ βύβλω HDT. 2.96 *au întârit pe dinăuntru legăturile (navei) cu papyrus*; (despre o liră) AR. *Eq.*533. **2** (medic.) articulație, încheietură: (vertebre) ARSTT. *PA*654b18, (oase) LXX *Iez.*37.7. **II** (abstr.) armonie, echilibru al proporțiilor: **1** acord, înțelege: μάρτυροι ἔσσονται καὶ ἐπίσκοποι ἁρμονιάων IL. 22.255 *vor fi martori și paznici ai acordurilor*. **2** ordine: τὰν Διὸς ἁρμονίαν θνατῶν παρεξίασι βουλαί AESCH. *Pr.*551 *voințele muritorilor nu vor tulbura ordinea lui Zeus*. **3** caracter, temperament: τᾷ δυστρόπῳ γυναικῶν ἁρμονία EUR. *Hipp.*162 *characterul ursuz al femeilor*. **4** (frecv. muz.) a acord, ton, interval armonic: (despre liră) ὄρους τρεῖς ἁρμονίας PLAT. *R.*443d *trei tipuri de interval armonic*. **b** armonie muzicală, armonie a cântării, ext. gener. cântec, melodie, muzică: ~ ἄορατον ... ἐστὶν ἐν τῇ ἡρμωσμένη λύρᾳ PLAT. *Phd.*85e *într-o liră acordată armonia este ceva nevăzut*; μέλπει ... ἀηδῶν ἁρμονίαν EUR. *Phaëth.fr.*68 *privighetoarea glăsuiește un cântec*; εὖ τὰν ἰδέαν τᾶς ἁρμονίας ἐμέτρησεν THEOC. 10.39 *a măsurat bine felul cântării*; (+ ῥυθμός „ritm”) PLAT. *Symp.*187d, PLUT. *M.*746c, (fig., despre cumpătare) συμφωνία τινὶ καὶ ἁρμονία PLAT. *R.*430e *(cumpătarea seamănă) cu o potrivire de sunete și cu o armonie*. **5** armonie (celestă), relație armonioasă a sferelor potrivit pitagoricienilor: ὄλον οὐρανὸν ἁρμονίαν εἶναι καὶ ἀριθμόν ARSTT. *Metaph.*986a3 *întreg cerul este armonie și număr*; PLAT. *Ti.*90d, ARSTT. *Mu.*399a12. **6** (despre suflet) armonie, echilibru: PLAT. *Phd.*88d. **7** (ret.) proporție bună, adecvare: οὐδὲ γ' ἁρμονίαν λόγων λαβόντος PLAT. *Thi.*175e *fără să aleagă cuvinte potrivite (o bună adecvare a cuvintelor)*. **8** (dub.) înțelege, îngăduință: εὐχομαι ... κατὰ τιν' ἁρμονίαν βλέπειν Pl. *P.*8.68 *îmi doresc să arunci de sus o privire îngăduitoare*.

[R. *Hzer- „a potrivi”, cf. ἀραρίσκω, ἄρμα] **Ἀρμονία**, ας, ἡ *subst.* {ion. -ίη Hes.} **I** (mitol.) Harmonia, fiică a lui Ares și a Afroditei, soție a lui Cadmos: HES. *Th.*975, Pl. *P.*3.91, EUR. *Ba.*1332, A.RH. 4.517 ș.a. **II** (person.) Harmonia, armonie a Muzelor: ἐννέα Πιερίδας Μούσας λέγουσι ξανθὰν Ἀρμονίαν φυτεῦσαι EUR. *Med.*832 *se spune că cele nouă Pieride, Muzele, au zămislit*

Harmonia bălaie.

ἁρμονικός, ἡ, ὄν *adj.* **I** (muz.) **I** (despre pers.) stăpân pe arta armoniei: ἐντυχῶν ἀνδρὶ οἰομένῳ ἁρμονικῶ εἶναι PLAT. *Phdr.* 268e *întâlnind un om care își închipuie că e stăpân pe arta armoniei*; PLUT. *M.*618c, id. *M.*827a. **2** (gener.) conform cu legile armoniei, armonios, muzical: PLUT. *M.*1142f. // **ἁρμονικά**, τὰ **și ἁρμονική**, ἡ *subst.* știință a armoniei: ARSTT. *Metaph.*1077a5, id. *Ph.* 194a8. **II** (fig.) echilibrat: PLUT. *M.*618c.

[ἁρμονία]

ἁρμόνιος, ον *adj.* potrivit, adecvat: ἄρτον ... πρὸς πᾶσαν ἁρμόνιον γεῦσιν LXX *Ps.Sol.*16.20 *pâine potrivită pentru orice gust*. // **ἁρμόνιον**, τό *subst.* armonie: IOS. *B15.*191.

ἁρμόνιος, *adv.* armonios: IOS. *A18.*83, PLUT. *Arist.*24.2.

[ἁρμόνιος]

ἁρμός, ου, ὁ *subst.* **I** îmbinare, încheietură: ὁμοίον ἐστὶ πρὸς ἁρμόν XEN. *Cyn.*5.29, [nici un alt animal] la fel în privință bunei alcătuirii (a trupului); ἐξ ἁρμῶν ... ἐξεμέλιζον LXX *4Mac.*10.5 *i-au tras membrele din încheieturi*; ἀνὰ μέσον ἁρμῶν λίθων LXX *Înt.*27.2 *printre îmbinările pietrelor*; IOS. *A13.*118, NT *Evr.*4.12, PLUT. *M.*138f. **II** zăvor, ivăr: ἐκλύεθ' ἁρμούς EUR. *Med.*1315 *dați jos zăvoarele*; EUR. *Hipp.*809, id. *Phaëth.fr.*254. **III** fisură, crăpătură: (în pământ) SOPH. *Ant.*1216.

[cf. ἄρμα]

ἁρμοσμα, ατος, τό *subst.* îmbinare, osatură: (a unei corăbii) EUR. *Hel.*411.

[ἁρμόζω]

ἁρμοστήρ, ἦρος, ὁ *subst.* (= ἁρμοστής) XEN. *HG4.*8.39.

ἁρμοστής, οὔ, ὁ *subst.* **I** (ist.) harmoste, guvernator spartan stabilit în cetățile sau coloniile aliate: THUC. 8.5, XEN. *HG3.*2.20, PLUT. *Lys.*15.5 ș.a. **II** (gener.) guvernator, prefect al unei colonii: XEN. *HG* 7.1.43, LUC. *Tox.*17 ș.a., (fig. despre Alexandru) PLUT. *M.*329b. **III** triumvir: (despre Lepidus, Antonius și Caesar) APP. *BC4.*7.

[ἁρμόζω]

ἁρμοστός, ἡ, ὄν *adj.* prins, prevăzut: PLB. 21.28.12.

[ἁρμόζω]

ἁρμόστωρ, ορος, ὁ *subst.* căpetenie, maimare: (Agamemnon) ἀνδρῶν ναυβατῶν

ἀρμόστορα AESCH. *Eu.*456 *căpetenia soldașilor din flotă.*

[ἀρμόζω]

ἀρμόττω. (att.) v. ἀρμόζω

ἄρνα, v. ἀρήν

ἀρνακίς, ἴδος, ἡ *subst.* piele de miel: (folosită pt. încălzări) PLAT. *Smp.*220b, THEOC., 5.50, (com., joc de cuvinte cu ἐξαρνεῖσθαι „a nega”) τίς ἄν δῆτ' ἐπιβάλοι ἐξ ἀρνακίδων γνώμην ἀποστερητρίδα; AR. *Nu.*730 *cine mi-ar arunca o idee prădătoare [făcută] din piele de miel?*

[ἀρήν]

ἀρνεῖός, οὐ, ὁ *subst.* {att. ἀρνεός Soph.} I berbec: IL. 3.197, (frecv. în sacrificii alături de ταῦρος și τράγος) OD. 9.239, id. 23.278. // *adj.* ὄϊς ~ = berbec: ὄϊν ἀρνεῖόν ῥέζειν Θηλόν τε OD. 10.527 *a sacrificia un berbec și o oaie.* II (spec.) Θηλὸν ἀρνεῖόν A.RH. 3.1033 *oaie.*

[cf. ἄρσην]

Ἀρνεῖος, οὐ, ὁ *subst.* Arneios, lună în calendarul argean: CALL. *Aet.fr.*26.

ἄρνειος, α, ον *adj.* de miel: ἀρνεῖου φόνου SOPH. *Ai.*309 *măcel al mieilor;* κρέα ἄρνεια XEN. *An.*4.5.31 *cârnuri de miel;* EUR. *Fr.*467.3, LUC. *IConf.*14 ș.a.

[ἀρήν]

ἀρνεόμαι-οὔμαι, *vb.* {impf. ἤρνούμην, viit. ἄρνησομαι, aor. ἤρνήθην, pf. ἤρνημαι} a spune că nu, a nega, a tăgădui, a refuza, a renega: (+ ac.) οὐτ' ἤρνεῖτο στυγερὸν γάμον OD. 24.126 *nu refuza cumplită însoțire;* τὰδ' οὐκ ἄρνησομαι AESCH. *Ag.*1380 *nu voi tăgădui aceste fapte;* τὸ τὰ φανερά ~ ARSTT. *Rh.*1380a20 *a nega evidentă;* (+ ac. pers.) οὐ μὴ σε ἀπαρνήσομαι NT *Mt.*26.35 *nu Te voi tăgădui;* (+ inf.) οὐδ' ἤρνεῖτο τύραννος εἶναι PLUT. *Comp.Dio.Brut.*2.1 *nu nega că este tiran;* EUR. *IA*966, (μὴ + inf.) ἤρνούοντο μὴ αὐτόχειρες γεγενῆσθαι XEN. *HG*7.3.7 *spuneai că ei nu au fost ucigași;* (+ ὅτι οὐ / ὥς οὐ) ὁ ἀρνούμενος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ Χριστός NT *1In.*2.22 *cel ce tăgăduiește că Iisus este Hristosul;* (abs.) ἐκὼν ἡμάρτον, οὐκ ἄρνησομαι AESCH. *Pr.*266 *am greșit cu bună știință, nu voi nega.*

[cf. lat. *ōrō?* (**erH³-*)]

ἀρνεοσι, dat. pl. de la ἀρήν

ἀρνευτήρ, ἦρος, ὁ *subst.* săritor, scufundător: ἀρνευτήρι ἐοικώς IL. 12.385 *asemănător unui scufundător;* IL. 16.742, OD. 12.413.

[ἀρνεῖός]

ἀρνεός, v. ἀρνεῖός

ἀρνηΐς, ἴδος, ἡ *adj.f.* {ac. pl. Ἀρνηΐδας (sc. ἡμέρα) sârbătore la Argos în luna Arneios: CALL. *Aet.fr.*26.2.

ἀρνησίμος, ον *adj.* care poate fi negat: ἐμοὶ τούτων οὐδέν ἐστ' ἀρνησίμων SOPH. *Ph.*74 *nu pot tăgădui nimic din [toate] acestea.*

[ἀρνησις]

ἀρνησις, εως, ἡ *subst.* I negare, tăgduire: AESCH. *Eu.*588, ~ οὐκ ἔνεστιν ὢν ἀνιστορεῖς SOPH. *OT*578 *dacă asta mă întreb, nu pot spune că nu;* SOPH. *El.*527, οὐδ' ~ ἔστιν αὐτοῖς + inf. DEM. 19.163 *ei nu pot nega;* EUR. *Or.*1582, IOS. *AI*8.8, PLUT. *M.*507f. II (jur.) recuzare: τὴν ἀρνησιν γράψαντα PLAT. *Lg.*948d *scriindu-și recuzarea.*

[ἀρνεόμαι]

ἀρνητέον, *adj.vb.* trebuie negat: (op. dotέον) ARSTT. *Top.*160a25, id. *Top.*159b29.

[ἀρνεόμαι]

ἀρνίον, οὐ, τὸ *subst.* (dim.) I mielușel, mieluț, ext. miel: LYS. 32.21, AESOP. 5.19, ἀρνία προβάτων LXX *Ps.*113.6 *miei de oi;* LXX *Ier.*27.45, id. *Ps.Sol.*8.23, IOS. *AI*3.251, (fig. despre Hristos) NT *Apoc.*5.8 ș.a. II lână: τὸ χρυσοῦν ~ LUC. *Salt.*43 *lână de aur.*

[ἀρήν]

ἀρνό-γλωσσον, οὐ, τὸ *subst.* (propr. „limba mielului”) (bot.) pătlagină, *Platago maior* L.: LUC. *Trag.*150.

[ἀρήν, γλῶσσα]

ἀρνόν, v. ἀρνίον

ἀρνός, οὐ, ὁ *subst.* miel: AESOP. 1.100b.

[cf. ἀρήν]

ἀρνύμαι, [ἄρ] *vb.* {viit. ἀροῦμαι (poet. ἀρέομαι Pi.), aor.2 ἀρόμην, conjct. aor. 3sg. ἄρηται, opt. aor. ἀροίμην, inf. aor. ἀρέσθαι, imper. prez. 2sg. ἄρnyσο, part. prez. ἀρνύμενος} I a obține, a dobândi, a primi, a căpăta: (despre concr. și abstr.) ἀρnyμένους μισθὸν παρὰ τῆς πόλεως PLAT. *Lg.*813e *primind un venit din partea cetății;* λέχος ἄρnyσο νεώτερον SAPPH. 121.2 *caută-ți o soție mai tânără;* τιμὴν ἀρnyμένοι Menelaos: IL. 1.159 *obținând cinste pentru Menelaos;* (glorie / slavă) IL. 5.3, OD. 13.422, ἀρnyμένος λώβας ... ἀντίποιν' ἐμᾶς EUR. *Hec.*1073 *obținând răzbunare pentru ruina mea.* II a încerca să obțină: οὐχ ἱερήτιον οὐδὲ βοεῖην ἀρnyσθην IL. 22.160 *căutai să castige nu o victimă, nici o piele de bou;* ἀρnyμένος ἦν

τε ψυχὴν καὶ νόστον ἐταίρων OD. 1.5 *lup-tând pentru viața lui și pentru întoarcerea tovarășilor*. **III** a purta, a duce, a căra, a lua: οὐδ' ἂν νηῦς ... ἄχθος ἄροιτο IL. 20.247 *nici o navă n-ar căra povara*; βλοσυρὸν ἀρόμενον ἄγος AESCH. *Eu.*167 *ducând cu sine o pângărire înspăimântătoare*; (fig.) τὴν μάθησιν ἄρнуμα SOPH. *Tr.*711 *trag în-vățământ (mă dumiresc)*.

[cf. arm. *arnum*]

ἀρξ-, forme de viit. și aor. de la ἄρχω

ἀροίμην, opt. aor. de la ἄρнуμα

ἀρόμην, (poet.) ind. aor. de la ἄρнуμα

ἄρον, ου, τό *subst.* (bot.) rodul-pământului, *Arum italicum*: ARSTT. HA611b35, PLUT. M.974b.

ἄρον, imper. aor. act. 2sg. de la αἶρω

ἄρος, εος, τό *subst.* ajutor: AESCH. *Supp.*885.

[cf. ἀρή și Ἄρης]

ἄροσις, εως, ἡ [ἄ] *subst.* **I** ogor, pământ arabil: ψιλὴν ἄροσιν IL. 9.580 *ogor fără arbori*; λιπαρὴν ἄροσιν A.RH. 1.868 *ogor mănos*; OD. 9.134. **II** arătură, plugărie: γῆς ἀρόσεις ARSTT. *Mu.*399b17 *arăturile pământului*.

[ἀρόω]

ἀροτήρ, ἦρος, ὁ [ἄ] *subst.* **I** plugar, arător: οὐ ... ποιμὴν οὐδ' ~ IL. 23.835 *nici plugar, nici păstor*; HES. *Sc.*286. **II** (gener.) cultivator, agricultor, țaran: EUR. *El.*104, (op. νομάς „nomad”) HDT. 7.50, (despre sciți) HDT. 4.17, ARR. *Ind.*40.8 ș.a. // *adj.* de muncă, lucrător: βοῦν ἀροτήρα HES. *Op.*405 *bou de muncă*; PLUT. *Pyrrh.*5.7, LUC. *Sacr.*12. **III** (fig.) părinte: (despre Priam) πεντήκοντ' ἀροτήρα τέκνων EUR. *Tr.*135 *părinte a cincizeci de copii*.

[ἀρόω]

ἀρότης, ου, ὁ [ἄ] *subst.* plugar, lucrător al pământului: (despre sciți) οὐ ἀρόται εἰσὶ ἀλλὰ νομάδες HDT. 4.2 *nu sunt plugari, ci nomazi*; AESOP. 1.38 ș.a., (fig.) (despre poeti) Περιδῶν ἀρόταις PI. *N.*6.32 *plugari ai Pieridelor*; (despre marinari) CALL. *Fr.*572. // *adj.* βοῦν ἀρότην A.RH. 1.1217 *bou de muncă*.

[ἀρόω]

ἀροτος, ου, ὁ *subst.* **I** ogor, câmp cultivat: νῆσος ... καταίσχεται οὔτ' ἀρότοισιν OD. 9.122 *insula nu este acoperită de ogoare*; (fig.) τὸν ἀρότοις θερίζοντα βροτούς ἐνάλλοις AESCH. *Supp.*637 (*Ares*) *cel care seceră muritorii pe alte câmpuri*. **II** arat,

plugărie: ἀρότοιο καθ' ὄρην HES. *Op.*458 *în perioada aratului*; ζῶοντες μὴ ἀπ' ἀρότου ἀλλ' ἀπὸ κτηνέων HDT. 4.46 *cei ce trăiesc nu de pe urma lucrării pământului, ci de pe urma animalelor*; βοῶν ~ A.RH. 2.1002 *aratul cu boi*; AR. *Ra.*1034, EUR. *Supp.*29, LUC. *Hes.*1, (ritual la Atena) ἀρότους ἱεροῦς PLUT. *M.*144a *arături sacre*. **III** vreme pentru arătură, ext. an: ἀρότοιο τε σῆμα φέρει HES. *Op.*450 *poartă semnalul vremii de arătură*; τὸν παρελθόντ' ἀροτον SOPH. *Tr.*69 *anul care a trecut*; SOPH. *Tr.*825. **IV** recoltă: (fig.) τέκνων ... ἔτεκες ἄροτον EUR. *Med.*1281 *rod de copii pe care l-ai născut*; EUR. *Ion.*1095. **V** însămintare, procreare: (ca etimologie pentru Artemis) ἄροτον μισησάσης PLAT. *Cra.*406b *cea care urăște însămintarea*.

[ἀρόω]

ἀροτός, ἡ, ὄν *adj.* arabil: (subst.) ἀροτὸν αὐτοῖς γῆς ἀνιέναι τινά SOPH. *OT*270 *a le da vreo parte din recoltă*.

ἀροτρεύς, εως, ὁ [ἄ] *subst.* plugar: THEOC. 25.1, id. 25.51, A.RH. 1.1172.

[ἀροτρεύω]

ἀροτρίασις, εως, ἡ [ἄρ] *subst.* arătură: οὐκ ἔσται ~ οὐδὲ ἄμητος LXX *Gen.*45.6 *nu va fi nici arătură, nici seceris*.

[ἀροτριάω]

ἀροτριάω-ῶ, *vb.* [impf. ἦροτρίων, viit. ἀροτριάσω, aor. ἦροτρίασα, pf. inuz.] a ara, a plugări: μέλλει ὁ ἀροτρίων ~ LXX *Is.*28.24 *plugarul urmează să are*; οὐκ ἀροτρίασεις ἐν μόσχῳ LXX *Deut.*22.10 *nu vei ara cu un bou*; δοῦλον ... ἀροτρίωντα ἢ ποιμαίνοντα NT *Lc.*17.7 *sclav care ară sau duce la păscut*; CALL. *Dian.*161, APP. *BC*1.101, (pas.) Σιων ὡς ἀγρὸς ἀροτριάθησεται LXX *Ier.*33.18 *Sionul va fi arat ca un ogor*; LXX *Is.*7.25, (fig.) μὴ ἀροτρία ψεῦδος ἐπ' ἀδελφῷ σου LXX *Sir.*7.12 *să nu cultivi o minciună împotriva fratelui tău*.

[ἀροτρον]

ἀροτρον, ου, τό [ἄ] *subst.* plug: πηκτὸν ~ IL. 10.353 *plug bine-nlocmit*; ὑπὸ βῶλος ἀρότρῳ OD. 18.374 *bulgăre de pământ sub plug*; PI. *P.*4.224, HDT. 4.5, LXX *Sir.*38.25, APP. *BC*1.101 ș.a.

[v. ἀρόω, cf. lat. *aratrum*]

ἀροτρό-πους, ποδος, ὁ *subst.* brăzdar, fierul plugului: LXX *Jud.*3.31.

[ἀροτρον, ποδς]

ἄρουρα, ας, ἡ [ἄρ] *subst.* {ion. -α, -ης} **I**

ogor, teren cultivat, câmp; ζειδωρος ~ IL. 2.548 *ogor mānos*; ἐφύτευσεν ... ἀρουραν LXX Gen.21.33 *a însămânțat teremul*; (pl.) καρποφόροις ἀρουραῖσιν Pl. 6.9 *câmpuri aducătoare de rod*; (fig.) ματρὸς ἀγνάν σπείρας ἀρουραν AESCH. Th.754 *insămânțând ogorul sfânt al mamei*; μητρώαν ... διπλῆν ἀρουραν SOPH. OT1257 *mama, ogorul care rodise de două ori*. II (gener.) pământ, glie, ext. regiune, patrie: σέο δ' ὅστέα πύσει ~ IL. 4.174 *pământul îți va putrezi oasele*; ποῦ δέ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρίς ~; OD. 1.407 *de unde-i e neamul și glia pârinatească?*; Pl. O.2.14 s.a. III (metrol.) *arura*, unitate de măsură de suprafață în Egipt echivalentă cu 2.756 m²; HDT. 2.168.

[v. ἀρόω]

ἀρουραῖος, α, ον *adj.* {hiperdorism ἀρουραῖος Ar. Ach.762} I de câmp, de la țară, țărănesc; (op. ἀστικός „de la oraș”) μῦς ~ AESOP. 3.16 *șoarece de la țară*; HDT. 2.141. (com. despre originea umilă a lui Euripide) παῖ τῆς ἀρουραίας θεοῦ AR. Ra.840 *copil al unei zeițe țărănești*. II din provincie, provincial; DEM. 18.242.

[ἀρουρα]

ἀροῦσιν, ind. viit. 3pl. de la αἶρω sau (ᾶ) ind. prez. act. 3pl. de la ἀρόω

ἀρόω-ᾶ, [ᾶ] *vb.* |viit. ἀρόσω (var. -ῶσω sau -όσω), aor. ἤροσα; pas. aor. ἠρόθην| |ep. aor. 3sg. ἄροσε Call. Cer.137; inf. pres. ἀρόμεναι Hes. Op.22, aor. ἀρόσσαι A.Rh. 3.497; ion. part. pf. ἀρηρομένος Il., Hdt., A.Rh.} I a ara, a plugări, a brâzda; διερίην ἀρόων (sc. γῆν) Hes. Op.460 *lucrând pământul uscat*; (abs.) οὔτε φυτεύουσιν ... οὔτ' ἀρόωσιν OD. 9.108 *nici nu sădesc, nici nu ară*; (pas.) (ἀρουρα) ... ἀρηρομένη δέ ἐφκει IL. 18.548 *ogorul părea arat*; HDT. 4.97, A.Rh. 3.1336, (fig.) πολὺς πόντος ... ἠρόθη δορί AESCH. Supp.1007 *multă mare a fost arată (= străbătută) cu văsla*. II a semăna, a însămânța; κολοκύντας ... ἀροῦσιν AR. Fr.569 *seamănă dovleci*; (fig.) τὴν τεκοῦσαν ἤροσεν SOPH. OT1497 *a arat (= a însămânțat) brazda născătoareii sale*. III a zămislî; (pas.) πατήρ ἐφάνθην ἐνθεν αὐτὸς ἠρόθη SOPH. OT1485 *a devenit părinte [în brazda] de unde el însuși fu zămislit*.

[R. *H₂erH²- „a ara”, cf. lat. arare]

ἀρπάγδην, *adv.* prin smulgere; τὸν ~ χαμάδις βάλε A.Rh. 4.876 *il smulse și îl aruncă*; A.Rh. 1.1017.

[ἀρπάζω]

ἀρπάγή, ἤς, ἡ *subst.* {dor. -ᾶ Eur. Ph.1021} I prădare, jaf, jefuire; ἡ ~ μέγιστον ἀνθρώποις κακόν MEN. Mon.1.212 *jaful e răul cel mai mare pentru oameni*; AR. Eq.248, ἀρπαγὴν ποιεῖν, ποιεῖσθαι *a face prădăciuni, a prăda, a jefui*; THUC. 6.52, ARSTT. Mir.836b20, ἐφ' ἀρπαγὴν τῷ στρατῷ τραπέσθαι THUC. 4.104 *a se deda jafului cu armata*; XEN. HG6.5.30, APP. BC2.22, ἔδωκας ἡμᾶς εἰς ἀρπαγὴν LXX Tob.S3.4 *ne-am dat spre jefuire*. II (despre pers.) răpire; αἰτέειν δίκας τῆς ἀρπαγῆς HDT. 1.2 *a cere socoteală pentru răpire*; (despre Elena) ὀφλὼν ἀρπαγῆς ... δίκην AESCH. Ag.534 *condamnat pentru răpire*. III (pas.) pradă; βαλεῖν ἄθαπτον, ἀρπαγὴν κυσίν AESCH. Th.1014 *a-l arunca neîngropat, pradă câinilor*; AESCH. Pers.752. IV lâcomie; ἔσθθεν γέμουσιν ἐξ ἀρπαγῆς καὶ ἀκρασίας NT Mt.23.25 *pe dinăuntru sunt pline de lâcomie și nestăpânire*; XEN. Cyr.5.2.17. V impuls; (despre dragoste) PLUT. M.755c.

[ἀρπάζω]

ἀρπάγη, ἤς, ἡ [πᾶ] *subst.* I cărlig; MEN. Fr.657. II greblă; σιδηρᾶι ... ἀρπάγη EUR. Cyc.33 *greblă de fier*; MEN. Dys.599.

[ἀρπάζω]

ἀρπάγιμος, ἡ, ον *adj.* răpit; ἀρπαγίμας ... μετέστιχεν ἶχθια κώρας CALL. Cer.9 *a porni pe urmele fetei răpite*; CALL. Lyr.fr.228.46.

[ἄρπαξ]

ἀρπαγμα, ατος, τό *subst.* I jaf; ἐπὶ ~ μὴ ἐπιποθεῖτε LXX Ps.61.11 *să nu tânjiți dură jaf*; ἐκχέαι τὴν ὀργὴν αὐτῶν εἰς ἡμᾶς ἐν ἀρπάγματι LXX Ps.Sol.2.24 *varsă mânia asupra noastră prin jaf*. II lucru răpit, pradă; ἀποδοῦ τὸ ~ LXX Lev.5.23 *voi înapoi prada*; ~ ... εὐτυχίας PLUT. M.330d *câștig nesperat*; LXX Iov.29.17, id. Iez.18.12.

[ἀρπάζω]

ἀρπαγμός, οῦ, ὁ *subst.* I răpire; PLUT. M.12a. II obiect de răpit, pradă de luat; οὐχ ἀρπαγμὸν ἠγήσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ NT Flp.2.6 *n-a socotit că e o pradă de luat a fi asemenea lui Dumnezeu*.

[ἀρπάζω]

ἀρπάγος, ου, ὁ *subst.* gheară încovoiată; (despre Harpii) AESCH. Fr.259a. II *adj.* aruncător, răpitor; SOPH. Fr.706.

[ἄρπαξ]

ἀρπάζω, [πᾶ] *vb.* |impf. ἤρπαζον, viit. ἀρπάσω, aor. ἤρπασα, pf. ἤρπακα; med.

viit. άρπάσομαι (contr. άρπῶμαι), aor. ήρ-
 πασύμην; pas. viit. άρπαγήσομαι sau άρ-
 πασθήσομαι, aor. ήρπάσθην, m.m.c.pf. 3sg.
 ήρπαστο| {ep. ion. viit. -άξω, aor. ήρπαξα}|
I a lua cu forța, a smulge, a însăfăca, a inhăța,
 a aruca: (cu sens negativ) άπ' Ασκαλάφου
 πήληκα ... ήρπασε IL. 13.528 *i-a smuls coi-
 ful lui Ascalaphos*; εκ χροός άρπάξας δόρυ
 IL. 16.814 *smulgând vârful (săgeții) din
 carne*; γνούς ότι μέλλουσιν έρχεσθαι και ~
 αυτόν NT In.6.15 *aflând că urmează să vină
 și să-l ia cu forța*; (fără sens negativ, exprî-
 mând rapiditatea) άρπάξας λᾶαν IL. 12.445
însfăcând o piatră; τούς δ' αἰψ' άρπάξασα
 φέρεν πόντονδε θύελλα OD. 10.48 *vijelia,
 luându-i cu forța, îi purta către mare*; EUR.
 Cyc.109, τάγαθόν ... ~ PLAT. R.521a *a pune
 mâna pe ceea ce este bun*. **II** **1** a răpi: (frecv.
 despre femei) Έλέναν Πάρις ήρπασε
 THEOC. 27.1 *Paris a răpit-o pe Elena*; Κέρ-
 κυραν ... άρπάξας ύπ' έρωτι A.RH. 4.569
răpînd-o pe Kerkyra din dragoste;
 άρπάξουσι τὰς παρθένους PLUT. Rom.15.1
răpesc fecioare; THEOC. 17.48, (abs.)
 τουπίοντος άρπάσαι SOPH. OC752 (*Anti-
 gona*) *e pradă orîșicui*. **2** (relig.) a răpi (la
 cer): άρπαγέντα ... έως τρίτου ουρανοῦ NT
 2Cor.12.2 *a fost răpit pînă în al treilea cer*.
III a prăda, a fura: ήρπασε πλεῖν η̄ πέντε
 τάλαντα DEM. 21.173 *a furat mai mult de
 cinci talanți*; χρυσίον <η̄> ήρπακός PLAT.
 Grg.481a *a furat mult aur (= bani)*; (abs.) ~
 βλέπει MEN. Epit.398 *se uită ce să fure*; AR.
 Eq.428. **IV** (milit.) a prinde, a intercepta:
 τούτους ... άρπάσαντες πέραν τοῦ ποταμοῦ
 ές τὸ άσφαλές THUC. 6.101 *prinzându-i din-
 colo de râu într-un loc sigur*. **V** (fig.) a
 prinde, a cuprinde: γλωσσαν άρπάζει φόβος
 AESCH. Th.259 *frica pune stăpînire pe
 limbă*; πειρᾶν τιν' έχθρῶν άρπάσαι
 θηρόμενον SOPH. Ai.2 *a prinde o ocazie să-
 i vânezi pe dușmani*; άρπάσαι τὸν καιρόν
 PLUT. Dio.26.2 *a prinde timpul prielnic*. **VI**
 (fig.) a răpi, a captiva: τὸ σανδάλιον αὐτῆς
 ήρπασεν όφθαλμόν αὐτοῦ LXX Iud.16.9
sandala ei i-a răpit ochiul (= privirea). **VII**
 a selecta, a alege: εκ τούτου δὲ τοῦ λόγου
 ... Αἰσχύλος ... ήρπασε τὸ ἐγὼ φράσω HDI.
 2.156 *din această poveste a ales Aischylos
 ceea ce vā voi spune*.
 [cf. άρπαξ, R. *rep-, cf. lat. rāpio]

άρπακτήρ, ήρος, ό *subst.* răpitor, jefuitor,
 prădător: άρνῶν ... άρπακτῆρες IL. 24.262

jefuitori de miei.
 [άρπάξω]
άρπακτής, οὔ, ό *subst.* jefuitor, prădător: ό
 πάντων ~ Αἰδης CALL. Epigr.2.6 *Hades, cel
 ce le răpește pe toate*.
 [άρπάξω]
άρπακτικός, ή, όν *adj.* [comp. -ότερος] jefui-
 tor, hrăpăreț: άρπακτικότεροι τῶν γαλῶν
 LUC. Pisc.34 *mai hrăpăreți decît nevăstnicile*.
 [άρπακτός]
άρπακτός, ή, όν *adj.* **I** luat prin jaf: χρήματα
 δ' οὐχ άρπακτά HES. Op.320 *averea nu tre-
 buie căstigată prin jaf*. **II** primejdios, aven-
 turos: πλόος ... ~ HES. Op.684 *călătorie
 primejdioasă pe mare*.
άρπακτός, υός, ή *subst.* răpire: CALL. Ap.95.
 [άρπαξ]
άρπαλέος, α, ον *adj.* **I** atrăgător, seducător:
 κερδέων άρπαλέων OD. 8.164 *căstiguri
 atrăgătoare*. **II** dorit, râvnit: άρπαλέαν
 δόσιν Pl. P.8.65 *dar dorit*; Pl. P.10.62.
 [cf. άρπάξω]
άρπαλέως, *adv.* **I** cu lăcomie, cu nesat: ήσθε
 ... ~ OD. 6.250 *a mâncat cu lăcomie*; OD.
 14.110, A.RH. 2.306. **II** viguros, aprig: ~
 άραμένη AR. Lys.331 *apucând (urciorul)
 viguros*; A.RH. 4.56.
 [άρπαλέος]
άρπαλίξω, *vb.* [inf. aor.] **I** a primi pe dată:
 AESCH. Th.243. **II** a îndeplini cu nesat:
 άντιφόνους άτας άρπαλίσαι AESCH. Eu.983
*a îndeplini cu nesat nenorociri în schimbul
 sângelui vărsat*.
 [άρπαλέος]
άρπαξ, άγος **I** (*adj.*) răpitor, hrăpăreț: (des-
 pre pers.) AR. Eq.137, NT Lc.18.11, id.
 1Cor.5.11, (despre animale) λύκος ~ LXX
 Gen.49.27 *lup răpitor*; NT Mt.7.15, CALL.
 Iamb.fr.202.70. **II** (*subst.*) **1** jefuire, pră-
 dare: δὼς άγαθή, ~ δὲ κακή HES. Op.356 *a
 da e un lucru bun, a jefui e un lucru rău*. **2**
 hoț, tâlhar: (+ gen.) άρπαγα τῶν δημοσίων
 AR. Nu.351 *tâlhar al fondurilor publice*. **3**
 (mar.) cărlig, gheară: APP. BC5.118.
 [cf. άρπάξω]
άρπάξ-ανδρος, α, ον *adj.* răpitor de oameni:
 (despre sfînx) AESCH. Th.776.
 [άρπάξω, άνήρ]
άρπασμα, ατος, τό *subst.* jaf, pradă, rapț:
 PLAT. Lg.906d, MEN. Epit.1082, PLUT.
 Ca.Ma.13.5.
άρπασμός, οὔ, ό *subst.* furt: PLUT. M.644a.
 [άρπάξω]

- ἄρπᾶσος**, ου, ὁ *subst.* (orinit.) specie de pasăre răpitoare: CALL. *Act.fr.*43.61.
[ἄρπάζω]
- ἄρπαστικός**, ἡ, ὄν *adj.* răpitor: (despre păsări de pradă) ARSTT. *Phgn.*813a19.
[ἄρπάζω]
- ἄρπεδόνη**, ης, ἡ *subst.* I fir: (al unui pieptar) HDI. 3.47, ARSTT. *HA*527a29. II lat: (de vânatoare) XEN. *Cyr.*1.6.28.
- ἄρπεδόν**, ὄνος, ἡ *subst.* fir: (al unei mantale) IOS. *AI*3.156.
- ἄρπη**, ης, ἡ *subst.* I (ornit.) tip de pasăre răpitoare, gaie, uliu: IL. 19.350, (pasăre marină) ARSTT. *HA*609a24. II instrument curb de tăiat: I seceră: ἄρπην εὐκαμπῆ A.RH. 3.1388 *secerā curbatā*: HES. *Th.*175, A.RH. 4.987. 2 sabie curbată, iatagan: χρυσέαις ἄρπαις EUR. *Ion*192 *cu sabbii de aur*: IOS. *AI*14.426, LUC. *Alex.*11, id. *DMar.*14.2.
[prob. R. lui ἄρπάζω, ἄρπαξ, cf. lat. *sarpo*, *scarpio* „a tăia, a curăța”]
- ἄρπης**, ἴδος, ἡ *subst.* [var. ἄρπις Call., pl. dat. ἄρπίδεσσιν Call.] încălțăminte de înălțime medie: CALL. *Hec.fr.*235, id. *Fr.*282.
[cf. ἄρπη?]
- ἄρρ-**, frecc. pt. ἄρ-
- ἄ-ρράβδωτος**, ὄν *adj.* lipsit de striatii: (despre moluște) ARSTT. *HA*528a26, id. *Fr.*39.304.
[ἄ-, ῥάβδος]
- Ἀρραβία**, ν. Ἀραβία
- ἄρράβών**, ὄνος, ὁ *subst.* I avans, acout: IS. 8.23, ARSTT. *Pol.*1259a12. II arună, zălog: ~ τῆς κληρονομίας ἡμῶν NT *Ef.*1.14 *arvuna moștenirii noastre*: LXX *Gen.*38.17, NT *2Cor.*1.22, id. *2Cor.*5.5. III dar, plocon: PLUT. *Galb.*17.2.
[origine semitică, cf. ebr. רַבָּעַ]
- ἄ-ρράγης**, ἑς *adj.* care nu e rupt, nefrânt: (fier) PLUT. *Demetr.*21.5, (falangă) ARR. *Tact.*12.4, (fig.) ἄρραγῆς ὄμμα SOPH. *Fr.*736 *ochi care nu plânge*. II *subst.* (neut.) su-prafață neîntreruptă: ARSTT. *Pr.*899b20.
[ἄ-, ῥήγνυμι]
- ἄ-ρράτος**, ὄν *adj.* care nu poate fi frânt, ext. dârz: PLAT. *Cra.*407d, id. *R.*535c, id. *Sp.*365a.
[ἄ-, ῥαίω]
- ἄρραφος**, ν. ἄραφος
- ἄρρεν**, (neut.) ν. ἄρρην
- ἄρρεν-**, ν. ἄρσεν-
- ἄρρενογονία**, ας, ἡ *subst.* naștere, zămislire de ființe de sex bărbătesc: (op. θηλυγονία) ARSTT. *HA*585b11, id. *GA*767a14.
[ἄρρενογόνος]
- ἄρρενο-γόνος**, ὄν *adj.* care naște ființe de sex bărbătesc: (op. θηλυγόνος) ἄνδρες θηλυγόνου καὶ γυναῖκες ἄρρενογόνου ARSTT. *HA*585b22 *bărbați care nasc [mai ales] fete și femei care nasc [mai ales] băieți*: PLUT. *M.Fr.*105.17.
[ἄρρην, γίγνομαι]
- ἄρρενοτοκέω-ῶ**, νβ. a naște ființe de sex bărbătesc: (op. θηλυτοκέω „a naște fete”) θηλυτοκοῦσι μᾶλλον ἢ ἄρρενοτοκοῦσιν ARSTT. *HA*585b26 *nasc mai mult fete decât băieți*: ARSTT. *GA*765a24, id. *HA*574a3.
[ἄρρενοτόκος]
- ἄρρενο-τόκος**, ὄν *adj.* care naște ființe de sex bărbătesc: (op. ἄρρενοτόκος „care naște fete”) ἐκ θηλυτόκων ἄρρενοτόκοι ARSTT. *GA*723a27 *după ce nasc fete, [femeile] nasc apoi băieți*.
[ἄρρην, τίκτω]
- ἄρρενοδῶς**, αὐν. cu bărbăție, cu curaj: προσβαλόντες τῷ τείχει ~ LXX *2Mac.*10.35 *aruncându[-i] cu curaj de pe zid*.
[ἄρρενοδῆς]
- ἄρρενοπία**, ας, ἡ *subst.* aspect bărbătesc, bărbăție: PLAT. *Smp.*192a.
[ἄρρενοπόζ]
- ἄρρεν-ωπός**, ὄν *adj.* [fem. -ή Luc. *Fug.*27] I (despre pers.) cu aspect bărbătesc sau masculin: (+ ac. de relație) ~ τὸ βλέμμα LUC. *Rh.Pr.*9 *cu privire bărbătească*: γυναῖκας ἄρρενωπούς LUC. *DMeretr.*5.2 *femei bărbătoase*: ARSTT. *GA*747a1. II ἄρρενωπὸν, τὸ *subst.* aspect bărbătesc: PLUT. *Ant.*4.2, id. *M.*335c. III (despre lucruri și abstr.) propriu unui bărbat, viril: PLAT. *Lg.*802e, LUC. *Scyth.*11.
[ἄρρην, ὤψ]
- ἄ-ρρεπιής**, ἑς *adj.* care nu se înclină în nici o parte, ext. lipsit de greutate sau importanță, indiferent, irelevant: PLUT. *M.*1015a, id. *M.*1062b, id. *M.*1070b.
[ἄ-, ῥέπω]
- ἄ-ρρηκτος**, ὄν *adj.* I de nefrânt, de nerupt, de nesfărâmat: (legătură) IL. 15.20, OD. 8.275, (piedici de picioare) IL. 13.37, AESCH. *Pr.*6, (piele de crocodil) HDI. 2.68, ARSTT. *HA*503a10, (scut) SOPH. *Ai.*576, (fig.) πτολέμοιο πείραρ ... ἄρρηκτον IL. 13.360 *frânghie a războiului nefrântă*: (jurământ) A.RH. 4.1205. II de nedărâmat, de nesurpat, de necucerit: (zid) IL. 14.56, OD. 10.4, (cetate) IL. 21.447, (despre cutia Pandorei) HES. *Op.*96. III de nepătruns:

ἄρρηκτον νεφέλην IL. 20.150 *negură de ne-pătruns*; IOS. B13.270. **IV** neclintit, neabătut, ferm, neistovit: (despre pers.) A.RH. 1.63, ἄρρηκτόν ... θυμόν THEOC. 25.112 *cu inimă neclintită*; (glas) IL. 2.490. **V** invulnerabil: (trup) Pl. 1.6.47. **VI** de neoprit: (grindină) THEOC. 22.16.

[ἄ-, ῥέγνυμι]

ἄρρηκτως, *adv.* de nerupt, în mod inviolabil: ὅπως ἄν ~ ἔζη AR. Lys.182 *ca [inviolata] să nu mai poată fi ruptă*; (var. pt. ἄρρηκτως) σιωπᾶν ~ ARSTT. Fr.44.25 *a tăcea mâlc*.

ἄρρηγν. v. ἄρσην

ἄρρηγής, *εὖς adj.* aprig, feroce: (despre câine) THEOC. 25.83.

[cf. ἄρράζω?]

ἄρρηγς. v. ἄρσην

ἄρρητο-ποιός, *ὄν adj.* care celebrează misterii: LUC. Lex.10.

[ἄρρητος, ποιέω]

ἄ-ρρητος, *ὄν adj.* {dor. fem. ac. -αν Eur.

Hec.200} **I** nespus, nepronunțat: ἔπος ..., ὃ πέρ τ' ἄρρητον ἄμεινον OD. 14.466 *vorba ce*

mai bine să nu fi fost spusă; οὐκ ἐπ' ἄρρητοις γε τοῖς ἔμοις λόγοις SOPH. Ant.556

nu prin cuvinte care nu au fost spuse (= nu

fără să îți spun). **II** (despre cele sacre) care

nu poate fi spus, tainic, secret: τὰ ἐς ἔρσηνα

γόνον ἄρρητα ἰρά HDT. 6.135 *misterii care*

nu pot fi spuse sexului masculin; ἄρρητους

... θέμιστας A.RH. 1.917 *rituri sacre*; (despre

Persephone) ~ Κόρη EUR. 60 *feciora cu*

nume oprit a-1 rosti; AR. Nu.302, XEN. HG6.3.6. **III** de nespus, de nerostit, cumplit,

groaznic: ἄρρητ' ἄρρητων τελέσαντα SOPH. OT465

a săvârșit lucruri [atât de] cumplite;

ῥητόν ἄρρητόν τ' ἔπος SOPH. OC1001 *cuvânt*

ce poate fi rostit și de nespus; τὴν ἄρρητον

μεῖξιν PLUT. Caes.32.9 *împreunare cumplită*;

EUR. Hipp.602. **IV** care nu poate fi exprimat,

inefabil: ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι NT 2Cor.12.4

a auzit cuvinte care nu se pot spune și pe care nu-i este îngăduit unui om să le rostească.; PLAT. Sph.238c. **V** uriaș,

nețârmurit: μῖσος ἄρρητον ἐξ ἄρρητου εὐνοίας ... ἐγήγερτο APP. BC3.4 *o ură nețârmurită se născu dintr-o simpatie nespūsă*. **VI** (mat. despre numere) irațional: PLAT. R.546c.

[ἄ-, ῥητός]

ἄρρηκτως, *adv.* fără a vorbi: σιωπᾶν ~ PLUT. M.115d *a tăcea mâlc*.

[ἄρρητος]

ἄρρηφορέω-ῶ, *vb.* [impf. ἤρρηφόρουν] a servi ca *arrepheore* (v. ἄρρηφόρος): AR. Lys.641-642.

[ἄρρηφόρος]

ἄρρηφόρος, *οὐ, ἡ subst.* *arrepheore*, purtătoare de obiecte sacre (prob. reprezentări ale organelor sexuale bărbătești) în ceremonii consacrate Athenei cu prilejul sărbătorii Panateneelor: PLUT. M.839c, (titlul unei comedii a lui Menandru) MEN. Fr.59.

[prob. haplogogie pt. ἄρρηνοφόρος < ἄρρηγν + R. *bher „a purta”]

ἄ-ρρηγος, *ὄν adj.* [superl. -ότατος] insensibil la frig: (despre ochi) ARSTT. Sens.438a22.

[ἄ-, ῥίγος]

ἄ-ρρηζος, *ὄν adj.* **I** fără rădăcini: PLUT. M.665a, LUC. VH2.42. **II** (fig. despre pers.)

dezrădăcinat: ~ γενοίμην ἐπὶ γῆς LXX Ion31.8 *să ajung fără rădăcini pe pământ*.

[ἄ-, ῥίζα]

ἄ-ρρηζωτος, *ὄν adj.* fixat fără rădăcini: (despre scoici) ARSTT. HA548a5.

[ἄ-, ῥιζόω]

ἄ-ρρης, *ἰνος adj.* lipsit de simțul mirosului: (despre o rasă de câini) XEN. Cyn.3.3.

[ἄ-, ῥίς]

ἄρρηγος, *οὐ, ἡ subst.* *cos*: τὰς ἄρρηγους ... ἐμπίμπλη πτερῶν AR. Av.1309 *umple coșurile cu pene*: PLUT. M.527d.

[ἄρρηγος]

ἄρρηθμέω-ῶ, *vb.* a fi lipsit de ritm, a fi contra timp: PLAT. Lg.802e.

[ἄρρηθμος]

ἄρρηθμία, *ας, ἡ subst.* lipsă a ritmului: PLAT. R.401a, id. R.411e, ARSTT. Div.55.4, DEM. 61.12, LUC. Salt.27.

[ἄρρηθμος]

ἄρρηθμιστος, *ὄν adj.* neorganizat: ARSTT. Metaph.1014b28, id. Ph.193a11.

[ἄ-, ῥυθμίζω]

ἄ-ρρηθμος, *ὄν adj.* **I** lipsit de ritm: (despre sunete, op. εὐρυθμος) PLAT. R.400d, (ret.) ARSTT. Rh.1408b22. **II** lipsit de măsură, în

exces: (despre dragoste) EUR. Hipp.529. **III** disproportionat: (trupuri) XEN. Mem. 3.10.11, LUC. Salt.27. **IV** lipsit de ordine: PLUT. M.429a.

[ἄ-, ῥυθμός]

ἄρρηθμως, *adv.* fără grație: συνέπαιζον οὐκ ~ PLUT. Ant.29.4 *luau parte la joc nu fără grație*.

[ἄρρηθμος]

ἄ-ρρυθμίαστος, *ὄν adj.* neînrobît: AESCH.

Supp.610.

[ἀ-, ῥυσιάζω]

ἄρρωδ-, (ιον.) v. ὄρρωδ-

ἄ-ρρωξ, ὄγος *adj.* I nearat: (pāmānt) SOPH. *Ant.*251. II de nerupt: ὄπλοις ἄρρωξίν SOPH. *Fr.*156 *arme de nefrānt.*

[ἀ-, ῥήγνυμι]

ἄρρωστέω-ᾶ, *vb.* [impf. ἤρρωσθουν, viit. ἄρρωστήσω, aor. ἤρρώστησα, pf. ἤρρώστηκα] a nu se simți bine, a fi bolnav: ~ προφασίζεται DEM. 19.124 *pretexteză că este bolnav*: ἤρρώστησεν ... εἰς θάνατον LXX 4Rg.20.1 *s-a îmbolnăvit de moarte*: ARSTT. HA604b26, XEN. *Mem.*3.11.10, id. *Eq.*6.12, IOS. *AI*10.221, LUC. *Syr.D.*18.

[ἄρρωστος]

ἄρρώσθημα, ατος, τό *subst.* I boală, afecțiune: τὰ ἄρρωσθήματα τῆς ὄψεως ARSTT. GA780a14 *afecțiunile ochiului*: DEM. 26.26, MEN. *Phasm.*45, LXX *Sir.*38.9, IOS. *Ap.*1.230. II slăbiciune / infirmitate morală, viciu: τῶν δὲ τῆς ψυχῆς ἄρρωσθημάτων ... ἡ φιλοσοφία μόνη φάρμακόν ἐστι PLUT. *M.*7d *filosofia este singurul leac al suferințelor sufletului*: ~ πατῶο PLUT. *Nic.*28.4 *viciu moștenit.*

[ἄρρωστέω]

ἄρρωστία, ας, ἡ *subst.* I slăbiciune, șubrezeală, debilitate: ~ σώματος PLUT. *Cam.*37.1 *slăbiciune a trupului*: ARSTT. GA785a20, id. *Pr.*868b37, ISOC. 19.21, DEM. 24.161. II boală: ἤρρωσθησεν τὴν ἄρρωστίαν LXX 4Rg.13.14 *s-a îmbolnăvit de boală*. III lipsă de vlagă, descurajare, nerutință: πρὸς τὴν παροῦσαν ἐν τῷ στρατοπέδῳ ... ἄρρωστίαν THUC. 7.47 *descurajarea care domnea în tabără*: (+ gen.) ἄρρωστία τοῦ στρατεύειν THUC. 3.16 *fără tragere de inimă pentru a pleca în expediție*: ἄρρωστία τοῦ ἀδικεῖν PLAT. *R.*359b *nerutința de a comite o nedreptate.*

[ἄρρωστος]

ἄ-ρρωστος, ον *adj.* [comp. -ότερος] I fără vlagă, neputincios, slab *ext.* suferind, bolnav: τὴν φύσιν ... πρὸς τὰς πράξεις ἄρρωστοτέραν ISOC. 12.9 *cu o fire prea slabă pentru acțiune*: ἐθεράπευσεν τοὺς ἄρρωστους NT *Mt.*14.14 *i-a vindecat pe cei suferinzi*: LXX *Sir.*7.35, NT *Mc.*6.5, id. *1Cor.*11.30, PLUT. *M.*831c, APP. *BC*4.44, (despre suflet) XEN. *Ap.*30. II reținut, puțin dispus: ἐς τὴν μισθοδοσίαν ... ἄρρωστότερον THUC. 8.83 *nu prea dispus pentru a plăti.*

[ἀ-, ῥώννυμι]

ἄρρόστωζ, *adv.* fără vlagă, în suferință: ~ διακείμενον ISOC. 19.20 *simțindu-se rău*: τῆ πολιορκία οὐκ ~ προσέκειντο ARR. *An.*2.1.3 *mențineau asediul nu fără vlagă (= cu strășnicie)*: PLUT. *Ages.*27.2.

[ἄρρωστος]

ἄρσαι, ἄρσον, ἄρσαντες, ἄρσάμενος, inf. imper. / part. aor. act. și med. de la ἀραρίσκω

ἄρσενικός, ἡ, ὄν *adj.* [att. ἀρρениκός Plut., Luc.] I bărbătesc, de parte bărbătească, masculin: LUC. *DDeor.*18.1, (despre dragoste) ἄρσενικῶ ... πυρί CALL. *Epigr.*25.5 *passiune (foc) produsă de un bărbat*: (frecv. LXX subst.) ἀπὸ ἀρσενικοῦ ἕως θηλυκοῦ LXX *Nu.*5.3 *de la bărbat și până la femeie*: πᾶν ἀρσενικόν LXX *Gen.*17.10 *toți cei de parte bărbătească*. II (gram.) de genul masculin: (op. θηλυκός) PLUT. *M.*1011c. // **ἄρσενικόν**, τό *subst.* arsenic: ARSTT. *Pr.*966b28. // **ἄρσενικῶζ**, *adv.* la genul masculin: PLB. 7.14d.

[cf. ἄρσην]

ἄρσενο-γενῆς, ἐς *adj.* bărbătesc: γένος ... ἀρσενογενές AESCH. *Supp.*818 *neam de bărbati.*

[ἄρσην, γίγνομαι]

ἄρσενογονία, ας, ἡ *subst.* [att. ἀρρени-} naștere, zămislire de ființe cu sex bărbătesc: ARSTT. GA765a30, id. HA585b11.

[ἄρσενογόνοζ]

ἄρσενο-γόνοζ, ον *adj.* [att. ἀρρени-} care naște ființe de sex bărbătesc: (op. θηλυγόνοζ) γυναῖκες ἀρρениγόνοι ARSTT. HA585b22 *femei care nasc băieți*: PLUT. *M.Fr.*105.

[ἄρσην, γίγνομαι]

ἄρσενό-θηλυς, υ *adj.* hermafrodit, de ambele sexe: (despre lună) PLUT. *M.*368c.

[ἄρσην, θήλυς]

ἄρσενο-κοίτης, ου, ὁ *subst.* pederast, sodomit, homosexual: NT *1Cor.*6.9, id. *1Tim.*1.10.

[ἄρσην, κοίτη]

ἄρσενο-πληθής, ἐς *adj.* plin de bărbati: ἀρσενοπληθῆ δ' ἐσμόν AESCH. *Supp.*29 *roi de bărbati.*

[ἄρσην, πλήθος]

ἄρσην, ἄρσεν *adj.* [gen. ἄρσενος] [att. ἄρρην, ion. ἔρρην] I care aparține sau este propriu bărbatilor: bărbătesc, de parte bărbătească, mascul: (op. θήλυς) μήτέ τις οὖν θήλεια θεός ... μήτέ τις ~ II. 8.7 *nici vreoa zeică femeie, nici vreun zeu bărbat*: ἄρρην

παιδίον AR. *Lys.*748 *báieíel*; ἄρσενά τέκνα THUC. 22.4 *feciori*; LXX *Tob.*6.12, (fig. despre Electra) τὰς φρένας μὲν ἄρσενας κεκτημένη EUR. *Or.*1204 *cea care a dobândit o minte de bărbat* (= *curajoasă*); (despre animale) ἦ ~ τευθίς ARSTT. *HA*550b17 *calmarul masculin*. // ἄρσην, ὁ subst. bărbat: εἴη νίκη ... τοῖς ἄρσεσιν AESCH. *Supp.*951 *victoria să aparțină bărbaților*; πῶς γυναιξὶν ἄρσένων ἔσται κράτος; EUR. *Hec.*883 *cum va ajunge puterea bărbaților în mâinile femeilor?*; ἐν τοῖς ἄρσεσι THUC. 2.45 *printre bărbați*; NT *Rom.*1.27. // ἄρσεν, τὸ subst. parte bărbătească, sex masculin: τὸ δ' ~ αἰνῶ πάντα AESCH. *Eu.*737 *prețuiesc în general neamul bărbaților*; ~ καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοῦς LXX *Gen.*1.27 *i-a făcut parte bărbătească și parte femeiască*. II violent, năprasnic, vijelios: κτύπος ~ πόντου SOPH. *Ph.*1455 *viuet vijelios al mării*. III puternic, vânjos: ἄρσεν' ... ἔλαιον SOPH. *Tr.*1196 *măslin vânjos*. IV (gram.) de genul masculin: ἄρσενά δὲ ποῖα τῶν ὀνομάτων; AR. *Nu.*685 *dintre nume care sunt masculine?*

ἄρσης, v. ἄρσην

Ἀρσινόη, ης, ἡ subst. {dor. Ἀρσινόα Theoc. 15.111} Arsinoe I, soție a lui Ptolemaios Lagos și mamă a lui Ptolemaios I; Arsinoe II, fiică a lui Ptolemaios I Soter, soție a lui Lysimachos și apoi a propriului frate, Ptolemaios Philadelphos (sec. III î.Hr.); PLB. 15.25.2, PLUT. *M.*11a ș.a.

ἄρσις, εως, ἡ subst. I ridicare: ἄρσιν τῶν σκελῶν ARSTT. *IA*711b25 *ridicare a picioarelor*; τὴν ἄρσιν τοῦ μηχανήματος PLB. 8.4.6 *ridicare a mecanismului*; (despre mișcarea piciorului) πᾶσα πορεία ἐξ ἄρσεως καὶ θέσεως συντελεῖται ARSTT. *Pr.*885b6 *toată deplasarea se realizează din ridicare și punere jos*. II înălțare, mișcare: (despre valuri) ARSTT. *Mu.*396a26. III (muz.) timp slab: (op. θέσις) LUC. *Harm.*1. IV (frecv. în LXX) încărcătură, povară: ἄρσιν τεσσαράκοντα καμήλων LXX *4Rg.*8.9 *încărcătură a patruzeci de cămile*; αἶροντες ἄρσιν LXX *3Rg.*2.35d *cei ce încărcă povara*; ~ τοῦ βασιλέως LXX *2Rg.*11.8 *ceea ce a fost luat de la masa regelui*; ἀπέστησεν ἀπὸ ἄρσεων τὸν νότον αὐτοῦ LXX *Ps.*80.7 *i-a eliberat spatele de poveri*. V eliminare: PLUT. *M.*1130a.

[αἶρω]

ἄρσω, v. ἄρδω

ἄρτάβη, ης, ἡ subst. I (metrol.) *artabe*, măsură de capacitate persană echivalentă cu 56 de litri: (= o medimnă și trei hoinice atice) HDI. 1.192. II *artabe*, măsură de capacitate egipteană echivalentă cu 39 de litri: ARSTT. *Oec.*1351a10, PLB. 5.89.1.

ἄρταμένος, v. ἄρτάω

ἄρτάμεω-ῶ, vb. a rupe în bucăți, a ciopârți, a sfărteca, a hărtăni: ἄνδρας ἀρταμοῦσι ... γνάθοις EUR. *Alc.*494 *sfărtecă oamenii cu fălcile*; (despre un taur) EUR. *El.*816.

[ἄρταμος]

ἄρτάμος, ου, ὁ subst. I măcelar, bucătar: XEN. *Cyr.*2.2.4. II (fig.) asasin: SOPH. *Fr.*1025.

[ἄρτιος, τέμνω]

ἄρτάνη, ης, ἡ [τᾶ] subst. laț, frânghie (pentru spânzurătoare): χαλᾶ κρεμαστὴν ἀρτάνην SOPH. *OT*1266 *desface lațul de care atârână*; (pl.) πολλὰς ἄνωθεν ἀρτάνας ἐμῆς δέρης ἔλυσαν AESCH. *Ag.*875 *adeseaori micui dezlegat lațul de pe gât*; ἀρτάναισι λωβᾶται βίον SOPH. *Ant.*54 *își curmă viața în laț*; AESCH. *Supp.*160.

[ἄρτάω]

Ἄρταξέρξης, ου, ὁ subst. Artaxerxes, nume al mai multor regi persani: Artaxerxes I (465-424 î.Hr.), Artaxerxes II (405-362 î.Hr.), Artaxerxes III (362-338 î.Hr.); HDI. 6.98, XEN. *HG*5.1.31, ARR. *An.*1.16.3 ș.a.

ἄρτάω-ῶ, vb. [impf. ἤρτων, viit. ἀρτήσω, aor. ἤρτησα, pas. pf. med. ἤρτημαι,] {ion. pf. 3pl. ἀρτέαται Hdt. 1.125} I (tranz.) a lega, a atârna: δοκοὺς μεγάλας ἀρτήσαντες ἀλύσεσι THUC. 2.76 *legând grinzi mari cu lanțuri*; ἀρτήσαι δέρην EUR. *Andr.*811 *a pune gâtul în laț*; ἱμάσιν ... ἀρτήσας δέμας EUR. *Hipp.*1222 *legând trupul cu hățuri*; XEN. *An.*3.5.10, (pas.) κρεμαστοῖς ἐν βρόχοις ἤρτημένη EUR. *Hipp.*779 *legată în lanțurile ce o țin atârnată*; ARSTT. *HA*527a11. II (med., pas.) 1 a fi înlântuit, a fi legat: PLAT. *Ion*536b. 2 a proveni: ἐξ ὧν ὄλλοι πάντες ἀρτέαται Πέρσαι HDI. 1.125 *din aceste (triburi) provin toți ceilalți persi*. 3 (fig.) a atârna, a depinde: τῶν ἐξ ὧμων ἤρτημένων πόλεων XEN. *HG*6.1.8 *orașele dependente de voi*.

[*αἴφερτάω < αἶρω]

ἀρτέαται, (ion.) pf. 3pl. de la ἄρτάω.

ἄρτεμής, ἐς adj. {ep. pl. dat. ἀρτεμέεσσιν Od., A.Rh.} teafăr, nevătămat, sănătos:

εἶδον ζωόν τε καὶ ἄρτεμέα IL. 5.515 *I-au vă-zut și în viață și teafăr*; IL. 7.308, OD. 13.43, CALL. *Iamb.fr.*194.31, (ca explicație pt. etimologia lui Ἄρτεμις) PLAT. *Cra.*406b.

Ἄρτεμις, ἴδος, ἡ *subst.* [ac. Ἄρτεμιν, voc. Ἄρτεμι, ἡ Ἄρτεμις] (mitol.) Artemis, zeiță, fiică a lui Zeus și a lui Leto, soră a lui Apollon; IL. 6.428, OD. 4.122, SOPH. *El.*563 ș.a.
ἄρτέμων, ονος, ὁ *subst.* (mar.) pânză la artimon, vântrea; NT *Fr.*27.40.

[ἄρτάω]

ἄρτέομαι, *vb.* (ion.) a se pregăti; (+ inf.) πολεμεῖν ἐξ ἀρχῆς ἀρτέοντο HDT. 5.120 *se pregăteau să lupte din nou*; (+ ac.) ναυμαχίην ἀρτέεσθαι HDT. 7.143 *a se pregăti de o bătălie navală*; (+ prep.) HDT. 8.97. [cf. ἀραρίσκω]

ἄρτημα, ατος, τό *subst.* I obiect care atârână, cercel; HDT. 2.69. II (mar.) plută, geaman-dură; PLUT. *Ca.Mi.*38.1. III rezistență; ARSTT. *Mech.*853b26.

[ἄρτάω]

ἄρτήρ, ἦρος, ὁ *subst.* car (pt. transportat materiale de construcție); LXX *2Ezr.*14.11.

[*ἄφερτήρ < αἶρω]

ἄρτηρία, ας, ἡ *subst.* I arteră; ἐκκαθαίρει φλέβα, πᾶσαν δ' ἄρτηριαν ἀνοίγει PLUT. *M.*130c (*aerul*) *curăță vena, deschide întreaga arteră*. II (artera) trahee; PLAT. *Ti.*78c, ARSTT. *HA*493a8, LUC. *Hist.Consc.*7. III căi respiratorii, gener. bronhii; πλεύμονός τ' ἄρτηρίας ῥοφεῖ SOPH. *Tr.*1054 (*haina*) *îmi golește vinele plămâmului*.

[αἶρω]

ἄρτησις, ιος, ἡ *subst.* găteală; ~ περὶ τὸ σῶμά HDT. 1.195 *găteală în privința trupului*.

[cf. ἄρτάω, ἀρτίζω]

ἄρτι, *adv.* I (+ *vb.*) I (cu referire la trecutul imediat; + prez., pf. și timpuri ale trecutului) tocmai, abia, adineauri, de curând, numai-decât; ὅπερ καὶ ~ ἐδηλώσαμεν THUC. 1.71 *ceea ce tocmai am arătat*; χνοάζων ~ λευκανθῆς κάρα SOPH. *OT*742 *capul abia încărunit*; ἤκουσαν ἄρτι AR. *Lys.*71 (*tu*) *care vii abia acum*. 2 (cu referire la prezent; + prez., imper. și viit.) acum, în acest moment, în acest ceas; ~ μανθάνω EUR. *El.*940 *abia acum înțeleg*; ἀπὸ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου ... ἕως ~ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται NT *Mt.*11.12 *din zilele lui Ioan până acum Împărăția cerurilor se ia cu sila*; ἄφες ~ NT *Mt.*3.15 *lasă acum*. 3 (+ *gen. abs.*) îndată, imediat, abia; ~ τῆς μάχης

γεγενημένης THUC. 2.79 *imediat ce s-a terminat lupta*; ~ τῆς εἰρήνης γεγούσιας DEM. 9.15 *îndată ce se făcu pace*. II (+ *nume* și *abs.*) I de puțin timp, de mai înainte; ἐπόμεθα τῷ ~ λόγῳ PLAT. *Th.*153e *să urmăm raționamentul anterior*; ἡ ~ ἔξοδος τῶν λόγων PLAT. *Pri.*361a *încheierea de mai înainte a discuției*. 2 (tard.) de acum; ἄχρι τῆς ~ ὥρας NT *1Cor.*4.11 *până în ceasul de acum*; ἀπ' ~ NT *In.*13.19 *începând de acum*.

[prob. R. *Hzer- „a potrivi”, cf. ἀραρίσκω, lat. *ars*]

ἄρτιάζω, *vb.* [impf. ἤρτιάζον] *propr.* a face pariu dacă iese par sau impar, *ext.* a se juca cu; (+ *dat.*) ἤρτιάζον ἀστραγάλοις PLAT. *Lys.* 206e *se jucau cu arșice*; SOPH. *Fr.*275.816, AR. *Pl.*816, (fig.) PLUT. *M.*741c, (abs.) PLAT. *Sp.*387e, ARSTT. *Div.Somn.*463b20.

[ἄρτιος]

ἄρτιάκις, [ἄκ] *adv.* de un număr par de ori; (op. περιττάκις) ἄρτια περιττάκις καὶ περιττὰ ~ PLAT. *Prm.*143e *parul de un număr impar de ori și imparul de un număr par de ori*; PLUT. *M.*429d.

[ἄρτιος]

ἄρτιασμός, οῦ, ὁ *subst.* joc cu numere pare și impare; ARSTT. *Rh.*1407b3.

[ἄρτιάζω]

ἄρτι-γάμος, ον [ἰ] *adj.* proaspăt căsătorit; AESCH. *Fr.*355.

[ἄρτι, γάμος]

ἄρτι-γένειος, ον *adj.* I cu barba abia mijită, *ext.* tânăr; (subst.) ἔχων ἄμφ' αὐτὸν ἀρτιγενεῖους APP. *Pun.*30 *având în jurul său tineri*. II (fig. despre solecism) abia comis; LUC. *Sol.*2.

[ἄρτι, γένειον]

ἄρτι-γενής, ἐς *adj.* abia făcut, abia născut; PLUT. *M.*496b.

[ἄρτι, γίγνομαι]

ἄρτι-γέννητος, ον *adj.* abia născut; ἀρτι-γέννητα βρέφη NT *1Ptr.*2.2 *prunci abia născuți*; LUC. *Alex.*13, id. *DMar.*12.1.

[ἄρτι, γεννάω]

ἄρτι-γλύφης, ἐς *adj.* abia tăiat sau sculptat; THEOC. *Ep.*4.2.

[ἄρτι, γλύφω]

ἄρτι-γνωστος, ον *adj.* abia cunoscut; APP. *BC*3.12.

[ἄρτι, γινώσκω]

ἄρτι-γραφής, ἐς *adj.* (subst. neut.) carte nou

apārutā: LUC. Lex.1.

[ἄρτι, γράφω]

ἀρτί-δακρυς, υ [ἴ] *adj.* care este gata să izbucnească în lacrimi: ~ εἰμι καὶ φόβου πλέα EUR. *Med.*903 *sunt gata să plâng;* AESCH. *Fr.*600a, LUC. *Lex.*4.

[ἄρτι, δάκρυ]

ἀρτί-δίδακτος, ον [δῖ] *adj.* abia instruit: APP. *BC*3.20.

[ἄρτι, διδάσκω]

ἀρτί-δροπος, ον *adj.* cules în floare, fraged: AESCH. *Th.*333.

[ἄρτι, δρέπω]

ἀρτι-επής, ἐς *adj.* {ep. fem. ἀρτίεπεια Hes. *Th.*29} **I** gata să dea replică, grabnic la vorbă, vorbăreț; (despre Achilleus) IL. 22.281, (despre Muze) HES. *Th.*29. **II** care spune pe față, fără înconjur, ceea ce gândeste, franc, deslușit: ~ γλῶσσα P1. 1.5.46 *limbă ce spune adevărul;* ἀντεφθέγξατο ~ P1. 0.6.61 *i-a răspuns deslușit.*

[ἄρτι, ἔπος]

ἀρτι-ζυγία, ας, ἡ *subst.* căsătorie recentă: ἀνδρῶν ... ἀρτιζυγίαν AESCH. *Pers.*542 *proaspăta căsătorie cu soții [lor].*

[ἄρτι, ζεύγνυμι]

ἀρτίζω, *vb.* {impf. med. ἀρτίζοντο Theoc.} a rândui, a pregăti: Νύμφαι χορὸν ἀρτίζοντο THEOC. 13.43 *nimfele rânduiau un dans.*

[ἄρτι]

ἀρτί-θάνης, ἐς *adj.* mort de curând: EUR. *Alc.*600.

[ἄρτι, θνήσκω]

ἀρτί-κόλλος, ον [ἴ] *adj.* **I** lipit complet: (despre haina lui Nessos) πλευραῖσιν ~ SOPH. *Tr.*768 *lipită de toate părțile.* **II** (fig.) bine potrivit: ὅπως ἂν ἀρτίκολλα συμβαίῃη τάδε AESCH. *Ch.*580 *ca toate să fie bine potrivite între ele;* ἐς ἀρτίκολλον AESCH. *Th.*373 *la momentul potrivit.*

[ἄρτι, κόλλα]

ἀρτι-κροτέω-ῶ, *vb.* **I** *propr.* a bate ritmic: (fig.) κᾶν ... λόγους ἀρτικροτήσης PLAT. *Sp.*369d *chiar dacă mi-ai turna unul după altul cuvinte.* **II** (pas.) a fi pus de acord, a fi stabilit: δεῖ δὲ ἀμφοτέρα ἀρτικροτεῖσθαι ARSTT. *Po.*1456a10 *cele două (aptitudini) trebuie puse de acord;* ἀρτικροτοῦνθ' οἱ γάμοι MEN. *Fr.*904 *sunt stabilite căsătoriile.*

[ἄρτι, κροτέω]

ἀρτί-ληπτος, ον *adj.* abia capturat: APP. *Mith.*514.

[ἄρτι, λαμβάνω]

ἀρτί-μάθης, ἐς *adj.* care abia a aflat: (+ gen.) ~ κακῶν EUR. *Hec.*687 *(eu) care abia am aflat de nenorociri.*

[ἄρτι, μανθάνω]

ἀρτι-μελής, ἐς *adj.* cu membre bine proporționate: PLAT. *R.*536b.

[ἄρτι, μέλος]

ἀρτιο-πέρισσος, ον *adj.* {att. -ττος Arstt.} par-impair: (despre cifra 1) ARSTT. *Fr.*199.

[ἄρτιος, περισσός]

ἄρτιος, α, ον *adj.* **I** potrivit, care concordă: οἱ φρεσὶν ἄρτια ἤδη IL. 5.326 *era într-un gând cu el;* OD. 19.248. **II** (despre abstr.) echilibrat, chibzuit: οὐ ἄρτίας ἔχεις φρένας EUR. *Tr.*417 *nu ai mintea chibzuită;* ἄρτια βάζειν IL. 14.92 *a spune vorbe cumpănite;* OD. 8.240, (subst. neut. pl.) ἄρτια μηδόμενος P1. 0.6.94 *punând la cale lucruri chibzuite.* **III** (despre pers.) dispus, (bine) pregătit: (+ inf.) ἄρτιοι ἐόντες ποιέειν ταῦτα HDT. 9.48 *fiind gata să facem acestea;* HDT. 9.27, (abs.) ἴνα ~ ἧ ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος NT 2Tim.3.17 *pentru ca omul lui Dumnezeu să fie bine pregătit (= desăvârșit).* **IV** (frecv. mat.) par: (în op. περισσός „impar”) PLAT. *Th.*185d, ARSTT. *APr.Po.*76b8, ἀρτίους ἔχει τοὺς πόδας ARSTT. 1A704a14 *(animalele) au un număr par de picioare.*

[ἄρτι]

ἀρτιότης, ητος, ἡ *subst.* (mat.) însușirea de a fi par, parul: (op. περιττότης „imparul”) ARSTT. *Metaph.*1004b11.

[ἄρτιος]

ἀρτιό-φρων, *adj.* {gen. -ονος} cu minte chibzuită: AESCH. *Fr.*451r.

[ἄρτιος, φρήν]

ἀρτί-πύγης, ἐς *adj.* abia fixat: (despre țărusi pe care se prind plase de vânătoare) THEOC. *Ep.*3.2.

[ἄρτι, πήγνυμι]

ἀρτί-πλουτος, ον *adj.* de curând îmbogățit: ἀρτίπλουτα χρήματα AESCH. *Supp.*742 *averi de curând dobândite.*

[ἄρτι, πλοῦτος]

ἀρτι-πόλεμος, ον *adj.* novice în război, recrut: APP. *Syr.*191.

[ἄρτι, πόλεμος]

ἀρτίπος, υ, ἀρτίπους

ἀρτί-πους, ουν [ἴ] *adj.* {gen. -ποδος, ac. -πουν Hdt.} {ep. -πος} **I** cu picioare bine conformate: (despre Ares, op. Hephaistos) OD. 8.310, (op. χωλός „șchiop”) HDT. 4.161, LUC. *Tim.*25. **II** iute la mers, grabnic, zorit.

- sprinten: αὐτὸς ~ θρώσκει δόμους SOPH. *Tr.*58 *se avántā grabnic spre palat*; (despre Ate) IL. 9.505, PLAT. *Lg.*795d.
[ἄρτι, ποῦς]
- ἄρτί-στομος**, ον *adj.* care pronunță clar / corect: PLUT. *Cor.*38.3.
[ἄρτι, στόμα]
- ἄρτι-στράτευτος**, ον *adj.* înrolat de curând (în armată), recrut: APP. *BC*3.49.
[ἄρτι, στρατεύω]
- ἄρτι-τελής**, ἐς *adj.* inițiat de curând: PLAT. *Phdr.*251a.
[ἄρτι, τέλος]
- ἄρτί-τοκος**, ον [ἴ] *adj.* abia născut: βρέφος ἄρτίτοκον APP. *BC*4.4 *prune abia născut*; LUC. *DDeor.*11.1.
[ἄρτι, τίκτω]
- ἄρτί-τόκος**, ον *adj.* care a născut de curând: (despre animale) IOS. *A16.*11.
[ἄρτι, τίκτω]
- ἄρτί-τομος**, ον [ἴ] *adj.* abia tăiat: (despre capul Gorgonei) A.RH. 4.1515.
[ἄρτι, τέμνω]
- ἄρτι-τρεφής**, ἐς *adj.* care este încă alăptat: (cu hipalagă) βλαχαὶ δ' αἱματόεσσαι τῶν ἐπιμαστιδίων ἄρτιτρεφεῖς βρέμονται AESCH. *Th.*350 *răsună scâncetele însângerate ale pruncilor încă alăptați la sân*.
[ἄρτι, τρέφω]
- ἄρτι-φάνης**, ἐς *adj.* care abia se arată, care mijeste: (aurora) EUR. *Phaëth.fr.*63.
[ἄρτι, φαίνω]
- ἄρτι-φρων**, ον *adj.* I cu spiritul bine proporționat, chibzuit, cumprănit, întreg la minte: οὐ τι μάλ' ~ OD. 24.261 *nu-i în toate mințile*; EUR. *I*877, id. *Med.*294, PLAT. *R.*536b, PLUT. *M.*88b. II conștient, lămurit: (+ gen.) ἐγένετο ... ἀθλίων γάμων AESCH. *Th.*778 (*Oidip*) *și-a dat seama de cumplita căsătorie*.
[ἄρτι, φρήν]
- ἄρτί-χειρ**, ειρος *adj.* cu mâini zdravene: PLAT. *Lg.*795d.
[ἄρτι, χεῖρ]
- ἄρτί-χριστος**, ον *adj.* proaspăt uns: SOPH. *Tr.*687.
[ἄρτι, χρίω]
- ἄρτίως**, *adv.* cu puțin (timp) înainte, adineauri, nu demult, de curând, tocmai acum: ὄναρ θαυμαστὸν εἶδον ~ AR. *V.*13 *am avut adineauri un vis uimitor*; γυναικὸς ~ μεμνήμεθα EUR. *Alc.*531 *femeia de care tocmai am amintit*; SAPPH. 123.1, SOPH. OC892, PLB. 14.1.15, LXX 2Rg.15.34 ș.a.
[ἄρτιος]
- ἄρτοκοπικός**, ἢ, ὄν *adj.* de brutărie, ars în cuptor: ἄρτον ... ἄρτοκοπικόν LXX *I*Par.16.3 *pâine de cuptor*.
[ἄρτοκόπος]
- ἄρτο-κόπος**, ου, ὄ, ἢ *subst.* brutar: (în serviciul regilor persi) HDT. 1.51, id. 9.82, XEN. *HG*7.1.3, id. *An.*4.4.22, PLAT. *Grg.*518b.
[ἄρτος, κόπος < *ποκ^u- din R. *pek^u „a coace” cu disimilare]
- ἄρτοποιέω-ῶ**, *vb.* I a face pâine: (med.) IOS. *A14.*72. II a transforma în pâine: τὴν πῶαν ἤρτοποιοῦν APP. *BC*2.61 *făceau pâine din iarbă*.
[ἄρτοποιός]
- ἄρτοποιία**, ας, ἢ *subst.* fabricare a pâinii, panificație: XEN. *Mem.*2.7.6.
[ἄρτοποιός]
- ἄρτο-ποιός**, οὔ, ὄ, ἢ *subst.* brutar, brutăreasă: XEN. *Cyr.*5.5.39, IOS. *A15.*309, PLUT. *Alex.*22.9, (fēm.) PLUT. *M.*401e.
[ἄρτος, ποιέω]
- ἄρτοπόλιον**, ου, τὸ *subst.* brutărie: AR. *Ra.*112, id. *Fr.*1.
[ἄρτοπόλις]
- ἄρτόπωλις**, ἰδος, ἢ *subst.* vânzătoare de pâine, brutăreasă: AR. *V.*238, LUC. *Demon.*63.
[ἄρτοπόλις]
- ἄρτός**, ἢ, ὄν *adj.vb.* care este de luat: LXX *Nu.*4.27.
[αἶρω]
- ἄρτος**, ου, ὄ *subst.* pâine: ἄρτους ἐκ κανέοιο δύο παρέθηκεν OD. 18.120 *a luat două pâini din coș*; (op. μᾶζα) XEN. *Cyr.*1.2.11, (de obicei din grâu) HDT. 2.4, (despre diverse sortimente) μέγας ~ Δωρικός THEOC. 24.137 *pâine mare doriană*; (relig.) τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως NT *Mc.*2.26 *pâinile punerii înainte*.
[posib. R. *ar- < *H₂er- „a lucra pământul”, cf. ἄροτος]
- ἄρτο-σιτέω-ῶ**, *vb.* a mânca pâine (de grâu): (op. ἀλφίτοσιτέω) XEN. *Cyr.*6.2.28, LUC. *Lex.*2.
[ἄρτος, σιτέω]
- ἄρτο-στροφέω-ῶ**, *vb.* a frământa pâine: AR. *Fr.*748.
[ἄρτος, στρέφω]
- ἄρτοφάגעω-ῶ**, *vb.* a mânca pâine: HDT. 2.77.
[ἄρτοφάγος]
- ἄρτῦμα**, ατος, τὸ *subst.* condiment, mirodenie: διαβρέχεις τὰρτύματα AESCH. *Fr.*306 *pui la înmuiat condimentele*; SOPH. *Fr.*675,

(in sacrificii) SOPH. *Fr.*709. (fig.) ἡ ἀνά-
 παυσις τῶν πόνων ἐστὶν ~ PLUT. *M.*9c *repa-*
usul in eforturi e ca o mirodenie.

[ἀρτύω]

ἀρτύνας, α, ὁ *subst.* magistrat ordinar: (la
 Argos) THUC. 5.47.

[ἀρτύνω]

ἀρτύνω, ου, ὁ *subst.* v. ἀρτύνας: (la Epida-
 uros) PLUT. *M.*291d.

ἀρτύνω, [ῶ] *vb.* [impf. ἤρτυνον, aor. ἤρτυνα,
 pf. inuz.] {ion. viit. -έουσιν Od.1.277} **I** a
 aranja așa cum trebuie, a pune în ordine, a
 rândui, a rostui: (med.-pas.) ἤρτυναντο δ'
 ἐρετμὰ τροποῖσ' ἐν δερματίνοισι OD. 8.53
potriveau vâslele în chingile lor de piele;
 A.RH. 1.523, ἀρτύνη μάχη IL. 11.216 *a fost*
rânduită lupta. **II** a pregăti: ἀρτυνέουσιν
 ἔεδνα OD. 1.277 *pregătesc daruri de nuntă.*
III a urzi: ἀρτύνετο βουλὴν IL. 2.55 *a urzit*
sfat; μνηστήρσιν θάνατον ... ἀρτυναντε
 OD. 24.153 *urzesc pețitorilor moartea;*
 (minciuna) OD. 11.366.

[ἀρτύω]

ἀρτύς, ὄς, ἡ *subst.* prietenie, relație: CALL.
*Aet.fr.*80.19.

[cf. lat. *artus* „articulație”]

ἀρτυσις, εως, ἡ *subst.* **I** preparare, condi-
 mentare: περὶ ἀρτυσιν ὄψων PLUT. *M.*9c
despre prepararea mâncărurilor; PLUT.
*M.*395c. **II** aliaj: (despre metale) PLUT.
*M.*395c.

[ἀρτύω]

ἀρτύω, [ῶ, dar ῦ înainte de vocală la Hom.]
vb. [impf. ἤρτυον, viit. ἀρτύσω, aor.
 ἤρτυσα, pf. ἤρτυκα; pas. viit. ἀρτυθήσομαι,
 aor. ἤρτυθη] **I** (concr.) **1** a (în)tocmi: τὰ ῥ'
 ἤρτυε, κόπτε δὲ δεσμούς IL. 18.379 *intoc-*
mea (toartele trepiedului), le ciocănea nitu-
rile. **2** (cul.) a condimenta, a prepara, a
 drege: εἰν δὲ τὸ ἄλας ἀναλον γένηται, ἐν
 τίνι αὐτὸ ἀρτύσεται; NT *Mc.*9.50 *dacă sare*
devine nesărată cu ce o veți drege?; ARSTT.
*EN*1118a29, (fig.) ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν
 χάριτι, ἄλατι ἤρτυμένος NT *Col.*4.6 *vorba*
voastră [să fie] mereu plăcută, dreasă cu
sare. **II** (fig.) a urzi, a pune la cale, a pregăti:
 δόλον ἤρτυε OD. 11.439 *a urzit viclesug;*
 ἀρτύσαι φόνον Λυσιμάχῳ PLB. 15.25.2 *a*
pune la cale uciderea lui Lysimachos;
 γάμον ἄμμι ... ἀρτύει OD. 4.771 *ne pregă-*
tește căsătorie.

[cf. ἀραρίσκω]

ἀρύ-βαλλος, ου, ὁ [ἄρῦ] *subst.* carafă, dami-
 geană: AR. *Eq.*1094.

[prob. / posib. ἀρύω, βάλλω]

ἀρυθ-, v. ἀρρυθ-

ἀρύσσομαι, *vb.* (ion. = ἀρύω) a scoate: HDT.
 6.119.

ἀρυστήρ, ἦρος, ὁ [ἄ] *subst.* **I** cupă, pahar:
 CALL. *Aet.fr.*178.17. **II** (metrol.) *arystera*,
 măsură de lichide (27 centilitri): οἴνου
 τέσσερες ἀρυστήρες HDT. 2.168 *patru ary-*
stere de vin.

[ἀρύω]

ἄρυστις, εως, ἡ *subst.* (dub.) cupă: SOPH.
*Fr.*764.

[ἀρύω]

ἀρύστῖχος, ου, ὁ [ἄ] *subst.* ciutorea, cupă:
 (pt. vin) AR. *V.*855.

[ἀρυστις]

ἀρύταινα, ης, ἡ [ἄρῦ] *subst.* căldare, oală:
 (folosită de băieși) AR. *Fr.*435, (fig.) τοῦ
 δήμου καταχεῖν ἀρυταίνη πλουθυγίαιαν AR.
*Eq.*1091 *varsă peste Demos cu căldarea bo-*
găție și sănătate.

[ἀρυτήρ]

ἀρύτω, *vb.* (att. pt. ἀρύω) a scoate: (+ gen.
 partitiv) ὑδάτων χρυσέαις ἀρύτεσθε πρό-
 χοισιν AR. *Nu.*272 *scoateți apă în cupe de*
aur; (+/- prep. + gen. separativ) PLAT.
*Criti.*120a, id. *Lg.*636d, (fig.) ἐκ Διὸς
 ἀρύτωσιν ὥσπερ αἱ βάκχαι PLAT.
*Phdr.*253a *sorb de la Zeus (= se inspiră)*
precum bacantele.

[v. ἀρύω]

ἀρύω, [ἄρῦ] *vb.* [impf. ἤρυνον, viit. ἀρύσω,
 aor. ἤρυσσα, pf. ἤρυκα] {ep. med. part. aor.
 ἀρυσσάμενος Hes. *Op.*550} **I** a scoate apă
 sau vin: (+ gen.) ἀήρ ... ἀρυσσάμενος πο-
 ταμῶν ἀπὸ HES. *Op.*550 *o boare scoțând*
apa din râuri; XEN. *Cyr.*1.3.9, PLUT.
*M.*516c, id. *M.*690b, (+ ac.) ἄν δροσερᾶς
 ἀπὸ κρηνίδος ... πῶμ' ἀρυσσάμαν EUR.
*Hipp.*209 *as scoate apă din izvorul de rouă;*
 (despre alte lichide) αἱ βάκχαι ἀρύονται ἐκ
 τῶν ποταμῶν μέλι PLAT. *Ion*534a *bacantele*
scot miere din râuri. **II** a lua, ext. a exploata,
 a extrage: ἐς τὸν κόλπον τρις ἀρυσσάμενος
 τοῦ ἡλίου HDT. 8.137 *luând de trei ori în*
sân din (razele) soarelui (reflectat); τὸν
 Γαλατικὸν πλοῦτον ἀρύεσθαι PLUT.
*Caes.*29.3 *a exploata bogăția din Gallia.*

[*F*ἀρύω < **H*^ur- „apă”]

ἀρχαγ-, v. ἀρχηγ-

ἀρχ-ἀγγελος, ου, ὁ *subst.* arhanghel: NT

1 Tes. 4.16.

[ἀρχω, ἄγγελος]

ἀρχαῖζω, *vb.* a-i imita pe cei vechi: τῆ χάριτι τῆς τιμῆς ... ἀρχαῖζούσης PLUT. M.558a *farmecul unei cinstiri care imită vremurile de demult*.

[ἀρχαῖος]

ἀρχαῖκός, ἢ, ὄν *adj.* [var. ἀρχαικός AR. Nu.821, superl. -ότατος] I vechi, arhaic, antic: τὸν Τέρπανδρον ἀρχαῖκώτατον ... τὸν ... κίθαρωδὸν PLUT. M.238e *Terpanchos, cel mai vechi dintre cântăreții la cîteră: ἀνδριάς ...* ~ PLUT. Publ.19.10 *statuie arhaică*. II (peior.) învechit: παιδάριον εἶ και φρονεῖς ἀρχαῖκά AR. Nu.821 *estī un pară-lapte și ai mintea plină de idei învechite*. II **ἀρχαῖκῶς**, *adv.* I în manieră antică, precum cei din vechime: PLUT. M.677d. II (peior.) în mod învechit: ἀπορήσαι ~ ARSTT. *Metaph.* 1089a2 *a pune problema în mod învechit*.

[ἀρχαῖος]

ἀρχαῖό-γονος, ὄν *adj.* de origine veche, nobilă: σπέρμα ... ἀρχαῖογόνων ... Ἐρεχθεῖδαν SOPH. Ant.981 *sămânță din vechii urmași ai lui Erechtheus*.

[ἀρχαῖος, γίνομαι]

ἀρχαῖο-λογέω-ω, *vb.* I (peior.) a spune lucruri arhicunoscute: οὐ πρὸς τὸ δοκεῖν τινὶ ~ φυλαξάμενοι THUC. 7.69 *fără să se fe-rească să pară cuiva că spun lucruri știute de toată lumea*. II a povesti istoria veche: (+ ac.) IOS. B1.17. III a folosi un stil arhaic: LUC. Lex.15.

[ἀρχαῖος, λέγω]

ἀρχαῖολογία, ας, ἡ *subst.* istorie veche, legendă antică: PLAT. *Hp.Ma.* 285d, PLUT. *Thest.* 1.5, id. M.855d, (titlul unei lucrări de IOS.) Ἰουδαϊκὴ ~ *Antichitatea Iudaică*.

[ἀρχαῖολογέω]

ἀρχαῖο-μελί-σιδωνο-φρυνίχ-ήρατα, *adj.* (neut. pl. com.) μινυρίζοντες μέλη ~ AR. V.220 *fredonând vechi și dulci cântece si-doniene ale lui Phrynichos*.

[ἀρχαῖος, μέλος, Σιδών, Φρυνικός, ἔραμαι]

ἀρχαῖό-πλοτος, ὄν *adj.* bogat de demult: ἀρχαῖοπλοτὸν δεσποτὸν πολλῆ χάρις AESCH. Ag.1043 *mare mulțumire [să ajungi pe mâinile] unor stăpâni îmbelșugați de multă vreme*; LYS. 19.4, (op. νεόπλοτοι „proaspăt îmbogățiți”) ARSTT. *Rh.* 1387a23, (despre lucruri) ἀρχαῖόπλοτα ... εἰς ἐδώλια SOPH. *El.* 1393 *în căminul cu vechi bogății*.

[ἀρχαῖος, πλοῦτος]

ἀρχαῖο-πρεπής, ἐς *adj.* antic, venerabil: AESCH. *Pr.* 409, PLAT. *Sph.* 229e.

[ἀρχαῖος, πρέπω]

ἀρχαῖος, α, ὄν *adj.* [comp. -ότερος, (var. -έστερος Pi.), superl. -ότατος, var. ἀρχέστατος Aesch.] ἰον. fem. -ίη Hdt.] I vechi, stră-vechi, de demult, antic, arhaic: ~ Θεός HDT. 2.43 *zeu străvechi*; ἀρχαῖον ἐννέπεις κακὸν SOPH. OT1033 *imi vorbești de un necaz vechi*; ~ νόμος DEM. 20.135 *lege (tobiceii) veche*; ἐκ γενεῶν ἀρχαῖον NT *Fr.* 15.21 *din generații străvechi*; ναός ~ PLUT. *Arist.* 11.6 *templu vechi*; (despre diavol) ὁ ὄφις ὁ ~ NT *Apoc.* 20.2 *șarpele cel străvechi*. II **ἀρχαῖοι**, οἱ *subst.* cei din vechime, anticii: οἱ πλείους τὸν τε ἀρχαῖον καὶ τὸν ὕστερον THUC. 2.16 *cei mai mulți dintre cei din vechime și dintre urmașii lor*; PLAT. *Cra.* 418c, ἐρρέθη τοῖς ἀρχαῖοις NT *Mt.* 5.33 *s-a zis celor din vechime*. II **ἀρχαῖον**, τό *subst.* {att. τάρχαῖον, ἰον. τὸρχαῖον} (în construcții *adv.*) din vremuri străvechi: AESCH. *Supp.* 326, HDT. 1.173, ἀπὸ τοῦ ἀρχαῖου HDT. 4.117 *din vremuri de demult*. II anterior, de mai înainte: ὑπειζόμεν τοῦ ἀρχαῖου λόγου HDT. 7.160 *vom remuța la propunerea de mai înainte*; οὐ ... τὸδ' ἀρχαῖον δέμας SOPH. OC110 *acesta mi-i trupul lui de mai înainte*; ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαῖον NT *Fr.* 15.7 *de mai multe zile*. III (termen economic) principal, capital: τό τε ἀρχαῖον δάνειον καὶ τὸν τόκων μέρος τι DEM. 56.37 *datoria principală și o parte dintre dobânzi*; (subst.) τάρχαῖα καὶ τόκοι τόκων AR. *Nu.* 1156 *capitaluri și dobânzi peste dobânzi*. IV (cu sens pozitiv) venerabil, vechi: (despre abstr. și pers.) (despre victoria de la Troia) ἀρχαῖον γάμος AESCH. *Ag.* 579 *podobă a trecutului*; πίστιν ἀρχαῖαν SOPH. OC1632 *veche dovadă de credință*; ~ γέρον EUR. *El.* 287 *bă-trân venerabil*. V (ca epitet al pers.) (cel) Bătrân: PLB. 12.25k.2. VI (peior.) I învechit, depășit, vechi: ἴσως ἀρχαῖα καὶ πόρρω τὸν νῦν παρόντων λέγειν ἂν δοκοῖν IOSOC. 6.42 *poate pare că spun lucruri depășite și îndepărtate de vremurile noastre*. 2 (despre obiecte) vechi, jerpelit: (încălțări) XEN. 4.5.14. 3 (despre pers.) nerod, simplist: ἀρχαῖότερος εἶ τοῦ δέοντος PLAT. *Euthd.* 295c *estī mai nerod decât ar trebui*; AR. *Nu.* 915.

[ἀρχή]

ἀρχαιότης, ητος, ἡ *subst.* vechime, antichitate, (peior.) învechire: PLAT. *Lg.*797d, ὑπόνοιαν ἀρχαιότητος PLUT. *Lyc.*1.3 *bānuială în privința vechimii*; (cu sens pozitiv) διά τε τὴν τῆς οἰκίας ἀρχαιότητα PLB. 5.64.6 *datorită vechimii casei (i.e. familiei)*; (peior.) PLAT. *Lg.*797d, (titlu de operă) περὶ ἀρχαιότητος Ἰουδαίων IOS. *Ap.*1.1 *despre vechimea iudeilor*.

[ἀρχαῖος]

ἀρχαιοτροπία, ας, ἡ *subst.* fel vechi de a se purta: (despre Cato) PLUT. *Phoc.*3.3.

[ἀρχαιοτρόπος]

ἀρχαιό-τροπος, ον *adj.* (peior.) învechit: ἀρχαιοτροπα ... τὰ ἐπιτηδεύματα THUC. 1.71 *obiceiuri învechite*.

[ἀρχαῖος, τρόπος]

ἀρχαιρεσία, ας, ἡ *subst.* {ion. -ίη Hdt. 6.58, pl. ἀρχαιρέσια, -ων, τὰ Plb. 3.106.1} **I** alegere a magistraților, *ext.* alegeri: οὐδ' ἀρχαιρέσιη συνίξει HDT. 6.58 *nu se strânge adunare pentru alegerea magistraților*; PLAT. *Lg.*752c, PLB. 4.82.6 *ș.a.* **II** adunare: ἐν ἀρχαιρέσιαις IS. 7.28 *în adunări*; XEN. *Mem.*3.4.1.

[ἀρχή, αἰρέω]

ἀρχαιρεσιάζω, *vb.* **I** a ține o adunare pentru a alege magistrați, *ext.* a alege: τοὺς στρατιώτας ἀποστέλλων ἀρχαιρέσιάζοντας PLUT. *Pomp.*58.1 *trimițând soldați pentru a participa la alegeri*; PLUT. *Cam.*9.1, *APP.* BC4.17. **II** a vota: τοὺς πλείστους ὑπὲρ Ὄθωνος ἀρχαιρέσιάζοντας PLUT. *Galb.* 23.1 *cei mai mulți votând pentru Otho*. **III** a face campanie electorală: ψηφον αἰτοῦντας ἢ φωνὴν ἀρχαιρέσιάζουσιν PLUT. *M.*794c *cei ce cer votul sau glasul care face campanie pentru a fi votat*; PLB. 26.1.5.

[ἀρχαιρεσία]

ἀρχαῖος, *adv.* **I** (în sens pozitiv) în manieră clasică (antică): περὶ τῶν νεωστὶ γεγεννημένων ~ εἰπεῖν ISOC. 4.8 *a vorbi în manieră clasică despre evenimente recente*; ARSTT. *Ath.*14.4. **II** (în sens peior.) în mod învechit, arhaic: οὕτω ~ εἶχον, ... ὥστ' DEM. 9.48 *se purta atât de învechit, încât ...; φαίνεσθαι ποιουδσιν ... καινά ~* PLAT. *Phdr.*267b *fac să pară învechite cele noi*; ARSTT. *Pol.*1330b33.

[ἀρχαῖος]

ἀρχε-, prefix în compuși de la ἀρχω

ἀρχέ-γονος, ον *adj.* originar: ARSTT. *Mu.*399a26.

[ἀρχι-, γίνομαι]

ἀρχε-δίκας, α, ὁ [i] *subst.* conducător legitim: Pl. *P.*4.110.

[ἀρχι-, δίκη]

ἀρχεθεωρέω, *v.* ἀρχιθεωρέω

ἀρχεῖον, ου, τὸ *subst.* **I** reședință a magistraților: (la Sparta) πορευθεῖς ... εἰς τὸ ~ PLUT. *Lys.*20.3 *intrând în reședința magistraților*; (pl.) ἐν μέση τῇ πόλει πρὸς αὐτοῖς τοῖς ἀρχεῖοις ISOC. 5.48 *în mijlocul orașului, chiar lângă reședințele magistraților*; XEN. *HG*5.4.58. **II** registru public, arhivă: τὸ ὄνομα ... ἐν τοῖς ... ἀρχεῖοις ἀναγράφεται IOS. *AI*9.283 *numele este scris în arhivă*. **III** (milit.) cartier general, comandament: (lat. *principia*) PLUT. *Galb.*12.2. **IV** (pl.) magistrați: οἱ νόμοι καὶ τὰ ἀρχεῖα PLUT. *M.*218c *legile și magistrații*. **V** magistratură, funcție publică: τὰς ἐκ τῶν ἀρχεῖων προσόδους ISOC. 7.24 *incasări de pe urma funcțiilor*; ARSTT. *Pol.*1304a36. **VI** colegiu: τὸ τῶν ἐφόρων ~ PLB. 4.35.10 *colegiul eforilor*.

[ἀρχή]

ἀρχέ-κῶκος, ον *adj.* care se află la originea răului: νῆας ... ἀρχεκάκους, αἱ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γέγοντο Il. 5.63 *nave la obârșia răului, care au adus năpastă tuturor troienilor*; PLUT. *M.*861a.

[ἄρχω, κακός]

ἀρχέ-λῶος, ου, ὁ *adj.m.* [contr. ἀρχέλῶς Ar. *Eq.*164] {poet. gen. pl. ἀρχελείων Aesch.} conducător al poporului, suveran: AESCH. *Pers.*297.

[ἀρχή, λαός]

ἀρχελείων, *v.* ἀρχέλαος

ἀρχέ-πλουτος, ον *adj.* stăpân peste propria aruție: (Orestes) SOPH. *El.*72.

[ἀρχή, πόλις]

ἀρχέ-πολις, ἡ *adj.f.* suverană a cetății: viv ἀρχέπολιν θήσεις Pl. *P.* 9.54 *o vei face regină a cetății*.

[ἀρχή, πόλις]

ἀρχέστατος, *v.* ἀρχαῖος

ἀρχεῦς, α, ὁ *subst.* (dor.) căpetenie, conducător: EUR. *El.*1149, id. *Phaeth.fr.*100. // *adj.* regesc: θρόνον ἀρχεῦαν EUR. *Heracle.*753 *tron regesc*.

[ἀρχή]

ἀρχέ-τύπος, ον *adj.* care e primul exemplar, original. // *subst.* **I** (despre cărți, statui) original: LUC. *Zeux.*3. **II** model: PLUT. *M.*489a.

[ἀρχή, τύπος]

ἀρχεῦω, *vb.* a domni, a porunci: (+ dat) Τρώεσσι ~ Il. 5.200 *a porunci troienilor*:

Il. 2.345. (+ gen.) A.RH. 1.347.

[ἀρχή]

ἀρχέ-χορος, ὄν *adj.* care conduce corul: (pior) EUR. *Tr.* 151.

[ἀρχή, χόρος]

ἀρχή, ἡς, ἡ *subst.* {dor. ἀρχά Pi. *O.* 11.5, Ar. *Ach.* 821} **I** inceput, origine: νεῖκεος ~ Il. 22.116 *inceput al vrajbei*: ἡ ~ τοῦ πολέμου THUC. 5.20 *inceputul războiului*: τίς ~ τοῦ κακοῦ προσέπτατο: SOPH. *Ai.* 282 *care a fost originea răului?*: ἀρχὴν ποιήσασθαι λαβεῖν / ἀρχεσθαι *a incepe*: ISOC. 8.1, id. 8.104, PLUT. *Rom.* 25.2, HDT. 3.39, DEM. 23.180, ARSTT. *Pol.* 1254b20, (+ prep.) (+ dat.) ἐν ἀρχῇ *la inceput*: ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος NT *In.* 1.1 *la inceput era Cuvântul*: τὸ μῆμα ἀρχῇ πᾶν τέλος καταφαίνεσθαι HDT. 7.51 *a întrezări dintr-un inceput tot sfârșitul*: (+ gen.) ἀπ' ἀρχῆς *de la inceput*: EUR. *IA* 1541, PLUT. *Lyc.* 7.3, ἐξ ἀρχῆς *din nou / (de) la inceput / din vechime*: οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώοι εἰσιν εταῖροι OD. 2.254 *ii sunt prin părinți din vechime tovarăși*: ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον NT *In.* 16.4 *nu ne-au spus de la inceput*: (+ ac.) κατ' ἀρχάς *la inceput*: κατ' ἀρχάς τοῦ πολέμου THUC. 2.67 *la inceputul războiului*: (pt. ebr. אֲרִיבָּ) ἀρχὴν θερισμοῦ LXX *Ex.* 34.22 *pârġā (primele roade)*: ~ τέκνων μου LXX *Gen.* 49.3 *inceputul (sc. primul dintre) copiilor mei*. **II** (în filosofie sau știință) prim element, ext. principiu, fundament: ἀποδείξεως ~ ARSTT. *Metaph.* 1011a13 *principiu al demonstrației*: ~ κινήτικῃ ARSTT. *Metaph.* 1049b9 *principiu de mișcare*: (log.) αἰτεῖσθαι τὸ ἐν ἀρχῇ ARSTT. *Metaph.* 1006a17 *pretinde [să demonstreze] chiar din punctul de plecare*. **III** (ἀρχὴν ἰν constructiī neg.) ἰν mod absolut, deloc: ἄλλα δένδρεα οὐδὲ πειράται ἀρχὴν φέρειν HDT. 1.193 *nu încearcă din capul locului să aducă alți arbori*: ἀρχὴν κλύειν ἄν οὐδ' ἄπαξ ἐβουλόμην SOPH. *Ph.* 1239 *n-as vrea să aud nici măcar o dată*: (fără neg.) ἑόντες ἀρχὴν ἑπτά HDT. 8.132 *fiind cu totul șapte*. **IV** (despre coner.) **I** capăt, extremitate: πλεκτάς πεισμάτων ἀρχάς EUR. *Hipp.* 763 *capetele împletite ale funiilor*: HDT. 4.60. **2** (despre ape) curs, braț: ἀφορίζεται εἰς τέσσαρας ἀρχάς LXX *Gen.* 2.10 *se împarte în patru brațe*. **V** (după Hom.) cărmuire, putere, stăpânire, guvernare, ext. magistratură, autoritate, funcție publică, demnitate: τὰς ἐμὰς ἀρχὰς σέβων

SOPH. *Ant.* 744 *slujindu-mi cărmuirea*: ἔχων μὲν ἀρχὰς ἄς ἐκεῖνος εἶχε πρὶν SOPH. *OT* 259 *având puterea pe care acela a avut-o înainte*: πατρικῇ ~ ARSTT. *EN* 1160b27 *gubernare paternă*: PLAT. *Ap.* 32d, ὑπὸ μίαν ἀρχὴν ἔπεσε PLB. 1.1.5 *a căzut sub o singură stăpânire*: NT *Col.* 1.16, αἱ ἐνδημοὶ ἀρχαί THUC. 5.47 *autoritățile locale*: ἐγγίνετό τε λόγῳ μὲν δημοκρατία, ἔργῳ δὲ ὑπὸ τοῦ πρώτου ἀνδρὸς ~ THUC. 2.65 *cu numele era o democrație, în realitate era autoritatea unui singur om (sc. Pericles)*. **VI** imperiu, regat: HDT. 3.89, THUC. 4.128. **VII** ceată, unitate: ἐξῆλθεν ἐν τρισὶν ἀρχαῖς LXX *1Mac.* 5.33 *a ieșit cu trei cete*: LXX *IRg.* 13.17. **VIII** cens, numărătoare: λάβετε ἀρχὴν πάσης συναγωγῆς LXX *Nu.* 1.2 *faceți numărătoarea întregii adunări*.

[ἀρχο]

ἀρχη-γενής, ἐς *adj.* care este la originea: (+ gen.) τᾶπη κλαυμάτων ἀρχηγενῆ AESCH. *Ag.* 1628 *vorbe care nasc plânsete*.

[ἀρχι-, γίνομαι]

ἀρχηγετέω, *vb.* a fi stăpân: (+ gen.) ~ τὸν κάτω HDT. 2.123 *a fi stăpân peste cei de jos (sc. în infern)*.

[ἀρχηγέτης]

ἀρχηγετέω-ῶ, *vb.* a începe: SOPH. *El.* 83.

[ἀρχηγέτης]

ἀρχηγέτης, ου, ὁ *subst.* {dor. ἀρχαγέτας Pi. *P.* 5.60, Aesch. *Th.* 999 ș.a.} **I** întemeietor, fondator, ctitor: γένους ἀρχηγέτη EUR. *Or.* 555 *ctitor al spiței*: Pi. *O.* 7.78, XEN. *HG* 7.3.12, (despre zei și eroi) (Apollon) Pi. *P.* 5.60, (Heraclēs) XEN. *HG* 6.3.6, (eroi) DEM. 43.66, (despre eroul tutelar) PLAT. *Lyc.* 205d, (metonimie despre statui) AR. *Fr.* 125. **II** șef, stăpân, (la Sparta) rege: ἀνὴρ ~ SOPH. *OT* 751 *conducător*: EUR. *Tr.* 447, PLUT. *Lyc.* 6.2. **III** făuritor, autor: τύχης ἀρχηγέτας EUR. *El.* 891 *făuritori ai sorții*: τῆς ἱστορίας ἀρχηγέτη LXX *2Mac.* 2.30 *cel ce compune istoria*: EUR. *El.* 891.

[ἀρχή, ἡγεομαι]

ἀρχηγέτης, ἰδος, ἡ *subst.* {dat. ἀρχηγέτη Ar.} **I** (epitet al zeitelor) stăpână, întemeietoare: (Athena) AR. *Lys.* 644, PLUT. *Ale.* 2.6. **II** sediu principal, capitală: PLB. 5.58.4.

[ἀρχηγέτης]

ἀρχηγός, ὄν *adj.* {dor. ἀρχαγός Eur. *Tr.* 196, id. *Ion* 723} **I** (subst.) fondator, întemeietor, ctitor: τοῦ γένους ~ PLUT. *Demetr.* 40.8 *in-*

temeietor al neamului; (despre statuia eroului Colonos) SOPH. OC60, ISOC. 3.28. **II** care se află la origine, cauzator, începător: κακῶν ἀρχηγόν ... λόγον EUR. Hipp.881 *cuvânt la originea multor rele*; ἀρχηγόν τῆς ζωῆς NT Fp.3.15 *începător al vieții*; LXX Ex.6.14, NT Eyr.2.10. // **ἀρχηγόν**, τό *subst.* punct de plecare: PLAT. Cra.401d. **III** (*subst.*) șef, conducător: ἀρχηγοὶ στρατοῦ EUR. Tr.1267 *conducători ai armatei*; EUR. IT1303, THEOC. 22.110. **IV** regal: ἀρχαγούς εἶχον τιμάς EUR. Tr.196 *primeam cinstiri regale*. **V** (*subst.*) inițiator, promotor, instigator: ἀγαθὸν ... ἀπάντων ἀρχηγοὶ ISOC. 4.61 *inițiatori ai tuturor bunurilor*; ISOC. 12.101, XEN. HG3.3.4.

[ἀρχή, ἄγω]

ἀρχῆθεν, *adv.* {dor. ἀρχᾶθεν Pi. O.9.55, id. I.3/4.25} **I** de la început, de la origine: φθόνος ~ ἐμφύεται ἀνθρώπῳ HDT. 3.80 *pizma este innăscută de la început în om*; AESOP. Fab.dod.254, PLB. 1.45.11, LXX 3Mac.3.21, IOS. A14.196 ș.a. **II** imediat, de îndată: παρήγγειλεν ~ βοηθεῖν PLUT. Cat.Mi.28.6 *a ordonat să dea ajutor de îndată*. **III** deloc: κρέσσον εἶναι ~ μὴ ἐλθεῖν HDT. 5.18 *mai bine ca femeile să nu vină deloc*.

[ἀρχή]

ἀρχιεῖς, ἶδος, ἢ *adj.f.* stăpână: (titlu sacerdotal) PLUT. M.364e.

[ἄρχω]

ἀρχῆν, (ac. *adv.*) v. ἀρχή

ἄρχι-, prefix în compuzi de la ἄρχω

ἀρχι-γραμματεὺς, ἑως, ὁ *subst.* secretar-șef: PLB. 5.54.12, PLUT. Eum.1.4.

[ἀρχι-, γραμματεὺς]

ἀρχι-δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ [ῦ] *subst.* temnicier-șef: LXX Gen.39.21.

[ἀρχι-, δεσμοφύλαξ]

ἀρχι-δεσμώτης, ου, ὁ *subst.* mai-marele temniței: LXX Gen.40.4.

[ἀρχι-, δεσμώτης]

ἀρχι-δικαστής, οὔ, ὁ *subst.* judecător-șef: (în Egipt) PLUT. M.355a.

[ἀρχι-, δικαστής]

ἀρχιδιον, ου, τό *subst.* funcție mică / modestă: (iron.) AR. Av.1111, ὑπηρετεῖν τοῖς ἀρχιδίοις DEM. 18.261 *a da ascultare unor funcții mărunte*.

[ἀρχή]

ἀρχιεράομαι-ῶμαι, *vb.* a fi arhieru: (în cultul evreiesc) LXX 4Mac.4.18, IOS.

A17.207, id. B11.270.

[ἀρχιερεὺς]

ἀρχι-ερατεύω, *vb.* a fi arhieru: LXX 1Mac.14.47, IOS. A120.198, id. Vit.4 ș.a.

[ἀρχι-, ιερατεύω]

ἀρχιεράτικός, ἦ, ὄν *adj.* al unui arhieru. arhieresc: ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ NT Fp.4.6 *din neamul arhieresc*; IOS. A114.195, id. B14.164 ș.a.

[ἀρχιερατεία]

ἀρχ-ιερεὺς, ἑως, ὁ *subst.* |pl. gen. ἀρχιέρεων Pl. Lg.947a, ac. ἀρχιερέας Hdt. 2.142, IOS. A17.222| mare preot, arhieru: (în Egipt) Hdt. 2.143, (în Siria) LUC. Syr.D.36, (la Roma = *pontifex maximus*) PLB. 22.3.2, APP. BC1.16, (în cultul iudeo-creștin) LXX Lev.4.3, NT Mt.26.3.

[ἀρχι-, ιερεὺς]

ἀρχιερωσύνη, ης, ἢ *subst.* **I** arhierie: LXX 2Mac.4.29, IOS. A120.237, id. B14.155. **II** (la Roma = *pontificatus maximus*) mare pontificat PLUT. Pomp.67.5, id. Caes.42.2, id. M.206a, APP. BC2.69.

[ἀρχιερεὺς]

ἀρχι-ευνούχος, ου, ὁ *subst.* șef al eunucilor (mai-mare al eunucilor): LXX Dan.1.8 ș.a.

[ἀρχι-, ἐταῖρος]

ἀρχιθεωρέω-ῶ, *vb.* |var. ἀρχε- Dem.| a conduce o solie sfântă (θεωρία): DEM. 21.115.

[ἀρχιθεωρος]

ἀρχιθεωρία, ας, ἢ *subst.* conducere a unei solii sfinte (θεωρία): LYS. 21.5.

[ἀρχιθεωρος]

ἀρχι-θέωρος, ου, ὁ *subst.* trimiteru a unei delegații solemne (θεωρία): ARSTT. Ath.56.3, id. EN1122a25.

[ἀρχι-, θεωρός]

ἀρχι-κλωψ, οπος, ὁ *subst.* șef al hoților: PLUT. Arat.6.2.

[ἀρχι-, κλώψ]

ἀρχικός, ἦ, ὄν *adj.* |comp. -ώτερος, superl. -ώτατος| **I** regal, regesc: ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ γένους THUC. 2.80 *din neam regal*; ~ ... πυθμὴν AESCH. Ch.260 *trunchi regesc*. **II** potrivit pentru a conduce, în stare să conducă, conducător: βασιλέως ... ἀρχικοῦ PLAT. Phdr.248d *rege priceput să conducă*; τοιοῦτόν τι ... οὐδ' ἡγεμονικόν PLAT. Prt.352b *se crede că (știința) nu-i în stare să conducă*; ἀρχικοῦ γένους PLAT. R.444b *neam de conducător*; ᾤετο ἀρκεῖν πρὸς τὸ ἀρχικόν XEN. An.2.6.20 *credea că e îndeajuns pentru a fi un bun conducător*; ~ εἶναι

- βούλου ISOC. 2.24 *gândește-te cum să fii un bun conducător*: (subst.) τί ~ ἀνθρώπων XEN. *Mem.*1.1.16 *ce este un conducător de oameni*: ARSTT. *Pol.*1299a27. **III** dornic de a conduce: ἀρχικώτατα τῶν γενῶν ISOC. 4.67 *neamurile cele mai dornice de a conduce*. **IV** fundamental, important, suveran: ἀρχικωτάτη τῶν ἐπιστημῶν ARSTT. *Metaph.*982b5 *cea mai importantă dintre științe*: (comp.) τὸ πρόσθεν τιμιώτερον καὶ ἀρχικότερον PLAT. *Ti.*45a *partea din față este mai de cinste și cea mai importantă*. **V** (neut. subst.) autoritate: φύσει τε ἀρχικὸν πατήρ υἱῶν ARSTT. *EN*1161a18 *în mod natural tatăl are autoritate față de fiii lui*. [ἀρχή]
- ἀρχι-κυβερνήτης**, ου, ὁ *subst.* șef-cârmaci: (despre Onesicritos) PLUT. *Alex.*66.4. [ἀρχι-, κυβερνήτης]
- ἀρχι-κύνηγός**, ου, ὁ *subst.* maestru de vânătoare: IOS. *A1*6.316. [ἀρχι-, κυνηγός]
- ἀρχι-ληστής**, ου, ὁ *subst.* șef al tâlharilor: IOS. *A1*6.274, id. *Fit.*105, id. *B1*4.135 ș.a. [ἀρχι-, ληστής]
- Ἀρχίλοχος**, ου, ὁ *subst.* Archilochos (Arhiloh), poet iambograf în sec. VII î.Hr.: PLAT. *Ion*531a, PLUT. *Num.*4.6 ș.a.
- ἀρχι-μάγειρος**, ου, ὁ *subst.* bucătar-șef: LXX *Gen.*41.10, id. *4Rg.*25.10. PLUT. *M.*11b. [ἀρχι-, μάγειρος]
- ἀρχι-μῖμος**, ου, ὁ *subst.* mim-șef sau actor de comedie: PLUT. *Sull.*36.1. [ἀρχι-, μῖμος]
- ἀρχιοινοχοεῖα**, ας, ἡ *subst.* [var. -οῖα] dregătorie de mare paharnic: LXX *Gen.*40.13. [ἀρχιοινοχόος]
- ἀρχι-οινοχόος**, ου, ὁ *subst.* mare paharnic: LXX *Gen.*40.1, id. *Tob.*S1.22, PLUT. *Pyrrh.*5.9, id. *Alex.*74.2. [ἀρχι-, οἰνοχόος]
- ἀρχι-πατριώτης**, ου, ὁ *subst.* căpetenie a tribului: LXX *Iis.Nav.*21.1, id. *Dan.*3.94. [ἀρχι-, πατριώτης]
- ἀρχι-πειρατής**, ου, ὁ *subst.* șef al piratilor: PLUT. *Pomp.*45.4. [ἀρχι-, πειρατής]
- ἀρχι-πλάνος**, ου, ὁ *subst.* șef al nomazilor: LUC. *Tox.*39. [ἀρχι-, πλάνος]
- ἀρχι-ποιμήν**, ενος, ὁ *subst.* mai-mare al păstorilor, baci: (fig. despre Iisus) NT *1Pt.*5.4. [ἀρχι-, ποιμήν]
- ἀρχι-σιτοποιός**, ου, ὁ *subst.* mare pitar: LXX *Gen.*40.22 ș.a. [ἀρχι-, σιτοποιός]
- ἀρχι-στράτηγος**, ου, ὁ *subst.* căpetenie a oștirii: LXX *Gen.*21.22, id. *Iis.Nav.*5.14, IOS. *A17.*134 ș.a. [ἀρχι-, στρατηγός]
- ἀρχι-συναγωγός**, ου, ὁ ἡ *subst.* mai-marele sinagogii: NT *Mc.*5.36, id. *Lc.*13.14, id. *Fr.*13.15. [ἀρχι-, συναγωγή]
- ἀρχι-σωματοφύλαξ**, ακος, ὁ [ῶ] *subst.* căpetenie a străjilor (a gărzilor de corp): LXX *IRg.*28.2, id. *Est.*2.21, IOS. *A12.*50. [ἀρχι-, σωματοφύλαξ]
- ἀρχιτεκτονέω-ῶ**, vb. **I** a fi arhitect: PLUT. *Per.*13.12. **II** a proiecta, a desena: ἡρχιτεκτόνησεν τὰ ὕφαντά LXX *Ex.*37.21 *a proiectat țesăturile*: (abs.) LXX *Ex.*31.4, id. *Ex.*35.32. **III** (fig.) a îndruma lucrări: AR. *Pax*305. [ἀρχιτέκτων]
- ἀρχιτεκτονία**, ας, ἡ *subst.* construire, clădire: τὰ ἔργα τῆς ἀρχιτεκτονίας LXX *Ex.*35.32 *lucrări de clădire*. [ἀρχιτέκτων]
- ἀρχιτεκτονικός**, ἡ, ὄν *adj.* (propr. „referitor la arhitectură”, ext.) **I** creativ, cărmuitor: διάνοιαν ἀρχιτεκτονικὴν ἢ πρακτικὴν ARSTT. *EE*1217a7 *inteligentă creativă și practică*. **II** profesionist: ARSTT. *Pol.*1282a4. // **ἀρχιτεκτονικόν**, τό *subst.* știință a arhitecturii: PLAT. *Ph.*261c. // **ἀρχιτεκτονική**, ἡ *subst.* **I** meșteșug, competență profesională: ARSTT. *Po.*1456b11. **II** supraveghere, supervizare: τῆς ποιητικῆς ἢ ~ ARSTT. *Ph.*194b2 *supraveghere a fabricării (de obiecte)*. **III** știință superioară, știință cu cea mai înaltă organizare: ARSTT. *EN*1094a27, id. *Metaph.*1013a14. [ἀρχιτέκτων]
- ἀρχι-τέκτων**, ονος, ὁ *subst.* **I** arhitect, meșter constructor, director de lucrări: ~ πᾶς οὐκ αὐτὸς ἐργατικὸς ἀλλ' ἐργατῶν ἀρχῶν PLAT. *Ph.*259e *orice arhitect nu este el lucrător, ci conducător al muncitorilor*: HDT. 3.60, id. 4.87, ὡς ... ~ θεμέλιον ἔθηκα NT *1Cor.*3.10 *am pus temelia ca un meșter*: XEN. *Mem.*4.2.10, ARSTT. *MM1.*34.28, (despre mașini de război) PLB. 8.7.2. **II** (spec.) inginer naval: ARSTT. *Ath.*46.1. **III** (spec.) administrator de teatru: (la Atena) DEM. 18.28. **IV** (fig.) autor, artizan: EUR. *Cyc.*477, τοῦ πάντων τούτων ἀρχιτέκτονος

DEM. 40.32 *autor al tuturor acestor lucruri*: ARSTT. EN1152b2.

[ἄρχι-, τέκτων]

ἄρχι-τελώνης, ου, ὁ *subst.* mai-marele vamășilor: NT Lc.19.2.

[ἄρχι-, τελώνης]

ἄρχι-τρίκλιος, ου, ὁ *subst.* organizator al unei mese, nun: NT In.2.9.

[ἄρχι-, τρίκλιον]

ἄρχι-υπασπιστής, ου, ὁ *subst.* comandant al scutierilor: PLUT. Eum.1.6.

[ἄρχι-, υπασπιστής]

ἄρχι-φύλος, ου, ὁ *subst.* prieten foarte bun: IOS. A17.216.

[ἄρχι-, φύλος]

ἄρχι-φύλος, ου, ὁ [ἴ] *subst.* căpetenie de trib: LXX Deut.29.9, id. Iis.Nav.21.1, id. IEzr.2.5.

[ἄρχι-, φυλή]

ἄρχο-ειδής, ἑς *adj.* [comp. -έστερος] fundamental, de bază: ἄρχοειδές τὸ ἐν ἔστιν ARSTT. Metph.999a2 *umul este un element de bază*: ARSTT. APr.Po.86b38, id. HA590a4, id. PA666a27, PLUT. M.1085c, id. M.Fr.194a.6.

[ἄρχος, εἶδος]

ἄρχινογῶος, *subst.* v. ἄρχινοχοός

ἄρχος, ου, ὁ *subst.* I căpetenie, șef, conducător: (despre Odysseus, Achilles etc.) IL. 1.311, id. 2.685, (despre Helios) Pl. O.7.71, (Zeus) ARSTT. Mu.401b5, (+ gen.) Ἴασος ... ~ Ἀθηναίων IL. 15.337 *Iasos, căpetenie a atenienilor*; (spec.) ~ ναυτῶων OD. 8.162 *căpitan al marinarilor*; (fig. despre acvilă) Pl. P.1.7. II (în anatomie) intestin, rect, anus: ARSTT. PA675b11, id. Pr.876b15, id. HA507a33.

[ἄρχω]

ἄρχω, *vb.* [impf. ἤρχων, viit. ἄρξω, aor. ἤρξα. pf. ἤρχα; pas. viit. ἄρξομαι, aor. ἤρχθην, pf. ἤργμαι] [ep. inf. ἀρχέμεναι Il. 20.154, med. part. atematic ἄρχμενος Call. Dian.4; dor. viit. ἀρξεδῦμαι Theoc. 15.135] I a fi în frunte: I (milit.) a conduce, a fi în frunte, a comanda: (+ gen.) τῶν δ' ἐτέρων Πάρις ἤρχε IL. 12.93 *pe ceilalți îi conducea Paris*: (+ dat.) ἤρχε ... σφιν Ἐκτωρ IL. 16.552 *în fruntea lor era Hector*: (+ dat. și inf.) ἄρχε δὲ Μυρμιδόνεσσι ... μάχεσθαι IL. 16.65 *condu-i pe mirmidoni la luptă*: (abs.) IL. 17.262, (pas.) οἱ ἀρχόμενοι XEN. An.2.6.19 *cei conduși (= subalternii)*. 2 (gener.) a stăpâni, a domni, a guverna, a deține

puterea, a conduce, a cârmui: (+ gen.) ~ πολιτῶν AESCH. Ag.1639 *a-i conduce pe cetățeni*; βαρβάρων Ἑλλήνας ~ EUR. IA1400 *grecii sunt stăpâni peste barbari*: οὐ δῆτ' ἐμοῦ γ' ἄρξει ποτ' AR. Eq.1307 *nu mă va conduce vreodată*: ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης LXX Gen.1.26 *să stăpânească peste peștii mării*: ναῦς, ὧν ἤρχε Μικιάδης THUC. 1.47 *corăbii al căror comandant a fost Mikiades*: (+ dat.) βάσσαισι ~ Παλίου Pl. P.3.4 *a stăpâni peste văile Pelionului*: (+ adv.) κακῶς γ' ἄρχοντος SOPH. OT629 *cel ce conduce rău*: (abs.) ἐμοῦ δὲ ζῶντος οὐκ ἄρξει γυνή SOPH. Ant.525 *cât timp eu trăiesc, nu va conduce o femeie*: ἰσότης τοῦ ~ καὶ ἄρχεσθαι ARSTT. EN1134b15 *egalitatea în a guverna și a fi guvernat*: (pas.) βία ἀρχόμενον THUC. 3.46 *condus cu forță*: (despre părți ale corpului, pasiuni, spirit) τοῦ παντός νοῦς ἄρχει PLAT. Phlb.30d *spiritul stăpânește totul*. 3 (spec.) a fi arhonte (la Atena), a îndeplini o funcție sau o magistratură: (+ ac. figură etimologică) ἀρχὴν sau ἀρχῶς ~ a îndeplini o funcție: ἤρξαν τὴν ἐνιαύσιον Ἀθηναίους ἀρχὴν THUC. 6.54 *au exercitat funcția de arhonte timp de un an la Atena*: ἤρχε αἰρεθεὶς ἀρχὴν HDT. 6.67 *a îndeplinit o funcție după ce a fost ales*: PLUT. Them.5.5, (subst. fem.) (com.) ἄρχουσα AR. Ec.237 (femeie) *arhonte*. 4 a conduce pe un drum, a arăta calea, a ghida: (+ dat. și ac.) ἤρχε δὲ τῷ αὐτῆν ὁδόν OD. 8.107 *l-a condus pe aceeași cale*: (+ gen.) ἤρχε δ' ὁδοῖο νήσου ἐπ' ἔσχατῆν OD. 5.237 *i-a arătat drumul până în capătul insulei*. II a fi primul: I a începe, a se apuca, a fi capul, a fi la origine: (frecv. + gen.) μάχης ~ HDT. 9.37 *a începe lupta*: ἤρχε φόβοιο IL. 17.597 *a fost cel dintâi cuprins de panică*: ~ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός LXX Gen.1.18 *a fi la originea zilei și a nopții*: (jur.) ~ χειρῶν (ἀδίκων) *a fi cel dintâi care ridică mâna asupra cuiva (= a fi agresor)*: οὗτος ἤρχε χειρῶν ἀδίκων ἢ ἐγὼ πρότερος τοῦτον ἐπάταξα LYS. 4.11 *acesta a ridicat mâna primul sau eu l-am lovit mai întâi*: (+ ac.) ἄρχε ... ὕμνον Pl. N.3.10 *începe (să intonezi) imnul*: (+ dat.) σπονδαῖσιν ἄρξει Pl. I.6.37 *a face începutul libățiilor (= a turna cel dintâi)*: (+ gen. lucrului și dat. pers.) τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε ... Νέστωρ IL. 10.203 *Nestor le-a vorbit cel dintâi*: ἦδε ἡ ἡμέρα τοῖς Ἑλλησι μεγάλων

κακῶν ἄρξει THUC. 2.12 *această zi va fi începutul unor mari rele pentru greci*: (med.) (+ gen.) πάντων ἀρχόμενος μελέων OD. 14.428 *apucându-se (să taie) toate membrele*: (abs.) ἀρχόμενος τᾶς αὐλακος οὐκ ἀποτρόγεις THEOC. 10.6 *de te apuci, nu seceri nimic din holdă*: ἦν Ἰησοῦς ἀρχόμενος ὡσεὶ ἑτῶν τριάκοντα NT *Lc.3.23 Iisus era cam de treizeci de ani când a început (să propovăduiască)*: (+ part.) ἄρχεται ῥέων HDT. 4.51 *incepe să curgă*: (+ inf.) μελοποιεῖν ἄρχεται AR. *Th.67 incepe să compună*: (+ prep.) κάπρου ἀπὸ τρίχας ἀρξάμενος IL. 19.254 *incepând cu firele de păr ale mistrețului*. 2 a prezida, a ocupa locul dintâi: ἄρχε τῶν ἐμῶν γάμων EUR. *Hel.1231 ocupă locul cel dintâi la nunta mea*.

[cf. ἀρχή]

ἄρχων, οντος, ὁ *subst.* I (milit.) I comandant, căpetenie, șef: προσετέτακτο ... ~ THUC. 8.8 *a fost rânduit comandant*: ὁ ~ τῆς δυνάμεως LXX *Jud.4.2 căpetenia ostirii*. 2 (despre diverse grade în armată) căpitan, ofițer: XEN. *Mem.2.2.11, PLB. 9.17.3, LXX 2Par.32.21*. 3 (mar.) căpitan, amiral: XEN. *HG7.4.12 δώδεκα τριήρεις καὶ ἄρχοντα αὐτῶν* THUC. 7.39 *douăsprezece triere și căpitanul lor*. II (frecv. gener.) rege, suveran, cărmuitor, fruntaș: Ἀσίας ... ~ AESCH. *Pers.73 suveran al Asiei*: αὐτὸς ~ ... Αἴας SOPH. *Ai.1234 Aias, comandant lui însuși*: οἱ ἄρχοντες τῶν ἔθνῶν NT *Mt.20.25 cărmuitorii neamurilor*: (despre Iisus) NT *Apoc.1.5*. III (despre diverși magistrați) I (la Sparta) efor: HDT. 6.106. 2 (la Atena) arhonte: οἱ ἐννέα ἄρχοντες THUC. 1.126 *cei nouă arhonți*: PLAT. *Phdr.235d*. (despre arhonte eponim) XEN. *HG1.2.1*. 3 (la Roma) a consul: PLB. 1.39.1. b tribun al plebei: PLUT. *Ca.Mi.34.7*. 4 guvernator, prefect: PLB. 6.21.5, id. 21.32.6. 5 (în Persia) satrap: HDT. 3.39. 6 (pl.) dregători, autorități publice, ocărmuitori: συγκαλεσάμενος τοὺς ἄρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας NT *Lc.23.13 chemându-i pe arhierii și pe dregători*. IV făptuitor, executor: ~ παντὸς παραγγέλματος σου LXX *IRg.22.14 făptuitor al oricărui ordin al tău*. V (spec.) conducător al sinagogii, rabin: NT *Mt.9.18*.

ἄρῶ¹, [ᾶ] ind. prez. act. de la ἄρῶ

ἄρῶ², [ᾶ] viit. de la αἶρω

ἄρωγή, ἦς, ἡ [ᾶ] *subst.* {dor. -ᾶ Aesch.,

Soph., Ar.} I pârținire, pârțășie: ἐς μέσον ἀμφοτέροισι δικάσσετε, μὴ δ' ἐπ' ἄρωγῇ IL. 23.574 *judecați cu dreaptă măsură și nu cu pârținire*: τί μοι ἔριδος καὶ ἄρωγῆς; IL. 21.360 *ce-mi pasă de sfadă sau pârțășie?* II (frecv.) ajutor, ocrotire, sprijin: Ζηνὸς ἄρωγῇ IL. 4.408 *ocrotirea lui Zeus*: πόνων ἄρωγὴν PLAT. *Mx.238a [măslinul], sprijin împotriva durerilor*: (despre pers.) AESCH. *Ag.47*. (despre Artemis și Apollon) διπλᾶς ἄρωγᾶς μολεῖν SOPH. *OC1094 să vină cu un dublu ajutor*.

[ἀρήγω]

ἄρωγός, ὄν [ᾶ] *adj.* I care vine în ajutor, de sprijin, de apărare: (+ dat.) ὅσοι Δαναοῖσιν ἄρωγοί IL. 8.205 *cei ce sunt de partea danailor*: ἐμοὶ δ' οὐκ εἰσὶν ἄρωγοί OD. 18.232 *nu am ajutoare*: ἄρωγούς ξυνδίκους θ' ἦξω λαβῶν AESCH. *Supp.726 voi veni cu apărători în sprijin*: κασιγνήτας ... αἱ μοι ἄρωγοὶ ἔσσονται A.RH. 4.839 *surori care îmi vor fi de ajutor*: PI. *O.2.45*, THEOC. 17.125. (+ gen.) τίς ἂν θεῶν ~ ... ἀδίκων ἔργων EUR. *Hipp.675 ce zeu m-ar putea sprijini în fapte nedrepte?*: SOPH. *El.454*. (+ prep.) οὐ ἐπὶ ψευδέσσει ... Ζεὺς ἔσσει' ~ IL. 4.235 *Zeus nu-i va ajuta pe cei ce înșală*: οὐδεὶς ~ ἐν κακοῖς ἐγίγνετο SOPH. *OT127 nu ne-a fost nimem ajutor în neazuri*: SOPH. *OC1012*. II (despre lucruri) folositor, util, benefic, trebuincios: τὸ ἔλαιον ... ταῖς (θριξίν) τοῦ ἀνθρώπου ἄρωγόν PLAT. *Prt.334b uleiul de măslină este benefic pentru părul omului*: (+ gen.) πόνων ἄρωγόν ... βάκτρον LUC. *Trag.54 baston, util pentru (a-mi alina) durerile*. III care atrage: χοᾶς ... νεκρῶν ἄρωγούς EUR. *Hec.536 libații care îi atrag pe morți*.

[ἀρήγω]

ἄρωμα¹, ατος, τό [ᾶ] *subst.* iarbă sau plantă aromatică, ext. parfum, pl. miresme: ἠγόρασαν ἄρώματα ἵνα ... ἀλείψωσιν αὐτόν NT *Mc.16.1 au cumpărat miresme ca să-L ungă*: ARSTT. *Pr.907a35*, XEN. *An.1.5.2*, LXX *4Rg.20.13*, id. *Cânt.4.10*, LUC. *Nigr.31*, (în rituri funerare) PLB. 15.25.7.

ἄρωμα², ατος, τό [ᾶ] *subst.* arătură, ogor: κόφελουῖντος τοῦ θεοῦ τάρωματα AR. *Pax1158 zeul dă o mână de ajutor arăturilor*: SOPH. *Fr.75*, LUC. *Lex.2*.

[ἀρόω]

ἄρωματίζω, vb. a avea un miros aromatic:

εὐωδίας ἀρωματιζούσης PLUT. *M.*623e *miros dulce aromatic.*

[ἄρωμα¹]

ἀρωματικός, ἢ, ὄν *adj.* aromatic: PLUT. *M.*383f. // **ἀρωματικόν**, τό *subst.* proprietate aromatică: PLUT. *M.*791b.

[ἄρωμα¹]

ἀρωματοφόρος, ὄν *adj.* I producător de parfum sau de arome: (subst.) (despre Arabia și Orientul Apropiat) ὅταν ... τῆς ἀρωματοφόρου κρατήσης PLUT. *Alex.*25.7 *când vei pune stăpânire peste locul de unde se extrag arome*; LUC. *Macr.*17. II (subst.) purtător de arome: IOS. *AI*17.199, id. *BI*1.673.

[ἄρωμα¹, φέρω]

ἀρωραῖος, v. ἀρουραῖος: AR. *Ach.*762.

ἀρόσιμος, v. ἀρόσιμος: SOPH. *Ant.*569.

ἄς, ac. pl. fem. de la ὄς

ἄς¹, {dor. eol. ἄς} = ἔως

ἄς², (= ἦς) (dor.) gen. sg. fem. de la ὄς

ἄσαι¹, inf. aor. act. de la ἄω³

ἄσαι², {part. ἄσας} inf. aor. act. contr. de la ἄω

ἄσαι, {part. ἄσας și ἄσας Theoc. 1.24} inf. aor. act. de la ἄω

ἀ-σακτος, ὄν *adj.* nebătătorit: (despe pământ) XEN. *Oec.*19.11.

[ἀ-, σάττω]

ἀ-σάλαμίνιος, ὄν [Ἦ] *adj.* care nu a luptat la Salamina: AR. *Ra.*204.

[ἀ-, Σαλαμίς]

ἀ-σάλευτος, ὄν *adj.* nezdruncinat, neclintit, imobil, ext. netulburat, statornic, sigur: γῆ ... ἀκίνητος καὶ ~ ARSTT. *Mu.*392b34 *pământ nemișcat și nezdruncinat*; NT *Fp.*27.41, (frecv. fig.) τὸ φρονεῖν ἀσάλευτόν τε μένει EUR. *Ba.*391 *chibzuința păstrează o situație nezdruncinată*; κατευζαμένου διαμένειν τὴν τυραννίδα ἀσάλευτον PLUT. *Dio.*13.5 *rugându-se ca tirania să rămână neclintită*; ἀσαλεύτῳ ἡσυχία PLAT. *Sp.*370d *tihnă netulburată*; NT *Evr.*12.28, (neut. subst.) ἔσται ... ἀσάλευτον πρὸ ὀφθαλμῶν σου LXX *Ex.*13.16 *va fi lucrul neclintit înaintea ochilor tăi*; LXX *Deut.*6.8, PLUT. *Per.*39.2, id. *M.*83e, (apā) IOS. *BI*1.405. // **ἀσαλεύτως**, *adv.* nemișcat: PLB. 9.9.8.

[ἀ-, σαλεύω]

ἀ-σάλης, ἔς *adj.* lipsit de griji: (nebuie) AESCH. *Fr.*319.

[ἀ-, σάλος]

ἀ-σάλος, ὄν *adj.* liniștit: (neut. subst.) τῶν ... ὑδάτων ... τὸ ἄσαλον PLUT. *M.*981c *zona liniștită a apelor.*

ἀ-σάλπικτος, ὄν *adj.* care nu răsună de cântecul trompetei: (miezul porții) SOPH. *Fr.*389.

[ἀ-, σαλπίζω]

ἀσάμινθος, ου, ἢ [σᾶ] *subst.* loc de scaldat, scaldătoare, scaldă: IL. 10.576, OD. 8.450, id. 10.361 ș.a.

Ἀσαν-, (lacon.) v. Ἀθην-

ἀ-σαντος, ὄν *adj.* neînduplecat, neîmblânzit: (inimă) AESCH. *Ch.*421.

[ἀ-, σαίνω]

ἀ-σάπης, ἔς *adj.* care nu putrezește, neputrezit: ARSTT. *Pr.*909b4, (comp.) τὸ ξηρότερον ἀσαπέστερον εἶναι ARSTT. *Pr.*909b27 *par-tea mai uscată putrezește mai greu.*

[ἀ-, σήπομαι]

ἀσαρκία, ας, ἢ *subst.* lipsă a cărnii: (ορ-εὐσαρκία) ARSTT. *HA*493b23, (ορ-πολυσαρκία) LUC. *Anach.*25.

[ἄσαρκος]

ἀ-σαρκος, ὄν *adj.* {comp. -ότερος Arstt. *Phgn.*807b17, superl. -ότατος Arstt. *HA*517b33} cu puțină carne, puțin cărnos: (în sacrificii) ἄσαρκα μέλη PLUT. *Prov.*1.73 *membre cu puțină carne*; ARSTT. *HA*499a32, id. *PA*695a14, XEN. *Cyn.*4.1, LUC. *VH*2.12 ș.a.

[ἀ-, σάρξ]

ἄσαρος, (eol.) v. ἀσηρός: SAPPH. 103.11, (comp.) SAPPH. 91.1.

ἄσασθαι, inf. aor. med. de la ἄω³

ἄσατο, ind. aor. med. de la ἄω: IL. 19.95.

ἀσάφεια, ας, ἢ [σᾶ] *subst.* lipsă a clarității, neclaritate, obscuritate: PLAT. *R.*509d, id. *Ep.*343c, ~ τοῦ γράμματος PLUT. *Sol.*19.5 *neclaritate a scrierii*; ARSTT. *Aud.*801b13, PLB. 1.67.11, PLUT. *Pel.*9.5, ARR. *Tact.*1.3.

[ἀσαφής]

ἀ-σαφής, ἔς *adj.* puțin clar / limpede, neclar, nedeslușit, nelămurit: βουλήσει ... ἀσαφεῖ ἢ προνοία ἀσφαλεῖ THUC. 4.108 *cu o voință mai degrabă neclară decât cu o judecată sigură*; τοῦτ' ἀσαφές ἐν κοινῶι σκοπεῖν EUR. *Or.*27 *a scoate la iveală acest lucru nedeslușit*; ἀσαφῆ τὰ ἐκμαγεῖα PLAT. *Th.*194e *în-tipărituri nelimpede*; ἀσαφῆ τὰ λεγόμενα PLB. 1.41.7 *vorbe neclare*; (noapte) XEN. *Mem.*4.3.4, AR. *Ra.*1122, ARSTT. *Rh.*1369b32, LUC. *VH*2.32, id. *Gall.*18 ș.a. // **ἀσαφῶς**, *adv.* I în mod puțin clar / limpede,

neclar: πολεμοῦνται ~ ὀποτέρων ἀρξάντων THUC. 4.20 *sunt tārāti in rāzboi fārā sã se mai ŝtie clar cine a încerpit*; τὸ πρόσθεν ~ ῥηθέν PLAT. *Ti.54b ceea ce mai înainte nu a fost spus suficient de împede*; PLAT. *Cra.427d, ARSTT. Top.140a16, XEN. Cyn.3.10, PLB. 12.28.12, II fārã sã ŝtie de ce, fārã motiv*; ~ ἐκπλήγνυσθαι THUC. 4.125 *a se îmbulzi fārã motiv*.

[ἀ-, σαφής]

ἄσάω-ῶ, [ἄσ] *vb.* [eol. med. opt. prez. ἄσαιο Sapph. 3.7] **I** a avea greatã: (despre gravide) ARSTT. *H.4584a22, II (fig.) a fi înciudat, a se necãji: τὴν ψυχὴν ἀσηθείη HDI. 3.41 *ar simți pãrere de rãu în suflet*; ἄσώμενος ἐν φρεσίν THEOC. 25.240 *inciudat în inima [mea]*.*

[ἄση]

ἄ-σβεστος, *ov adj.* [fem. -η II. 16.123] **I** care nu poate fi stins, de nestins: ἀσβέστη ... φλόξ II. 16.123 *foe de nestins*; NT *Mt.3.12, id. Lc.3.17, PLUT. Num.9.5, id. M.410b, CALL. Dian.118, II (fig.) nestãpãnit, neostoit, nesfãrșit: βοῆ ~ II. 16.267 *zarvã nestãpãnitã*; ~ ... γέλως OD. 8.326 *hohot de rãis de nestãpãnit*; ἄσβεστον ... μένος II. 22.96 *tãrie nestinsã*; ἄσβεστον κλέος OD. 4.584 *slavã nesfãrșitã*; ἐργμάτων ἀκτίς καλῶν ~ slavã nesfãrșitã: *razã veșnic nestinsã a faptelor frumoase*; HES. *Th.849, AESCH. Pr.531-532, AR. Pax1287, // (subînț. κοινά sau τίτανος) **ἄσβεστος**, ἡ *subst.* var nestins: PLUT. *Eum.16.10, id. Sert.17.4*.**

[ἀ-, σβέννυμι]

ἄσβόλη, ης, ἡ *subst.* funingine, negru de fum: ἐσκότασεν ὑπὲρ ἀσβόλην τὸ εἶδος αὐτῶν LXX *Plang.4.8 li s-a întunecat chirul mai mult decât funinginea*; AESOP. 1.29.

[ἄσβολος]

ἄσβολος, ου, ἡ *subst.* funingine: AR. *Th.245, ARSTT. Pr.967b4, LUC. Tim.2, id. Sat.2* §.a.

[cf. ἄζω]

ἄσβολόω-ῶ, *vb.* [viit. -ώσω] a înnegri cu funingine sau fum: (op. λευκαίνω) AESOP. 1.29, Ἀσβολωμένους καλοῦσι PLUT. *Cim.1.9 îi numesc „cei înnegriți de fum”*.

[ἄσβολος]

ἄσβολώνω, *vb.* v. ἀσβολόω

[ἄσβολος]

ἄσε, ind. aor. act. de la ἄσάω

ἄσεβεια, ας, ἡ *subst.* **I** lipsã de respect față de zei (sau Dumnezeu), necredință, necucernicie, impietate, sacrilegiu: ἄσεβειαν

ἀσκοῦντ' EUR. *Ba.476 cel ce comite un sacrilegiu*; EUR. *Or.823, ἐκείνοις μὲν ἀντὶ τῆς ἀσεβείας τὴν ἑαυτῶν ἀρετὴν ἐπεδειξαντο* LYS. 2.10 *în schimbul impietãtii lor le-au arãtat virtutea*; διὰ τὴν ἀσεβειαν τῶν ἐθνῶν LXX *Deut.9.4 din pricina necredinței neamurilor*; XEN. *An.3.2.4, PLB. 2.7.10, NT Rom.1.18, IOS. A120.45, (pl.) ἐν σοὶ εὐρέθησαν ἀσεβειαὶ τοῦ Ἰσραηλ* LXX *Mich.1.13 în tine s-au aflat necucerniciile lui Israel, II (jur.) delict de impietate: δίκη ἀσεβείας *proces pentru lipsã de respect față de zei*; PLAT. *Lg.910d, PLUT. Per.32.1, ἀσεβείας γραφὴ acuzãtie de delict de impietate*; DEM. 22.2, id. 24.7, LUC. *Nec.2, ἀσεβείας οὐδένα γραφόμεθα* DEM. 35.48 *ni intentãm nimãnu proces de impietate*; ἀσεβείας φεύγοντα PLAT. *Ap.35d fiind acuzat de impietate*.*

[ἄσεβής]

ἄσεβέω-ῶ, *vb.* **I** a comite un act de impietate, a sãvãrși o nelegiuire: (+ ac.) ἢ θεὸν ἢ ξένον τιν' ἀσεβῶν AESCH. *Eu.271 nelegiuind fie un zeu, fie un oaspete*; PLUT. *M.291c, (+ prep.) εἰς τὸ θεῖον ~ DEM. 26.27 a fi impiu față de divinitate*; εἰσαγγειλαντος Ἀλκιβιάδην ~ περὶ τὸ θεὸ PLUT. *Ale.19.3 acuzându-l pe Alkibiades cã sãvãrșeste nelegiuiri față de cele două zeițe*; LYS. 6.12, (abs.) μὴ με ~ δίδασκε LXX *Iov.10.2 nu mã învăța sã fac nelegiuiri*; THUC. 4.98, XEN. *Cyn.5.2.9, (med.-pas.) τις ... ἀσεβηθῆ τῶν οἴκων* PLAT. *Lg.877e dacã cineva din casã suferã o nelegiuire*; IOS. *A17.151, (part. subst.) τὰ ἡσεβημένα* LYS. 6.5 *acte de impietate*. **II** a pãngãri: ἀσεβοῦσιν τὰς ἑαυτῶν ψυχάς LXX *Prov.8.36 își pãngãresc sufletele*.

[ἄσεβής]

ἄσεβημα, ατος, τὸ *subst.* act de impietate, nelegiuire, necredință: LYS. 6.16, (despre mutilarea Hermelor) THUC. 6.27, *περὶ τοὺς θεοὺς ἀσεβήματα* DEM. 21.130 *acte de impietate față de zei*; ποῖον οὖν μεῖζον ἂν γένοιτο ~ ἢ πρέσβεις ἀποκτεῖναι IOS. *A15.137 ce nelegiuire mai mare decât sã-ucizi pe soli?*; τὰ ἀσεβήματα καὶ τὰ ἀμαρτήματα αὐτῶν LXX *Deut.9.27 necredințele și păcatele lor*; PLAT. *Lg.900a, MEN. Sam.493, PLB. 2.1.3* §.a.

[ἄσεβέω]

ἄσεβής, ἐς *adj.* [comp. -έστερος, superl. -έστατος] (despre pers.) care nu respectã cele

sfinte, nelegiuit, neevlavios, necredincios, impiu; τὸν ἀσεβῆ μ' ἀπολλύναι SOPH. OT1441 *sā piarā nelegiuitul de mine!*; EUR. Ba.502, οὐ μόνον εἰσὶ περι ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περι θεοὺς ἀσεβέστατοι XEN. HG2.3.53 *nu sunt doar foarte nedrepti față de oameni, dar și foarte nelegiuiti față de zei*; ISOC. 8.120, DEM. 18.241, (op. θεοσεβῆς) PLAT. Cra.394d, οἱ δὲ ἀσεβεῖς πλησθήσονται κακῶν LXX Ps. 12.21 *necredincioșii se vor umple de rele*; (despre abstr.) ἀσεβεῖ θανάτῳ βίον ἐκπνέων AESCH. Ag.1493 *dându-și sufletul printr-o moarte nelegiuită*; λόγον εἰρηκῶς ἀσεβῆ καὶ ψευδῆ ISOC. 12.203 *finând un discurs impiu și mincinos*; οὐκ ἀσεβέστατον ἔργον ... πράξουσιν; DEM. 20.126 *nu vom face o faptă prea nelegiuită?*; (neut. subst.) τὸ ἀσεβές PLAT. Euthphr.5c *impietate*.

[ἀ-, σέβω]

ἀ-σείρωτος, ον *adj.* lipsit de cai de tracțiune: (despre carul Noptii) EUR. Ion1150.

[ἀ-, σεῖρω]

ἀσελγαίνω, *vb.* [impf. ἠσέλγαῖνον, viit. ἀσελγᾶνω; *med.* m.m.c.p. 3sg. ἠσέλγητο] a se obrăznicii, a fi nerușinat / insolent: LYS. 26.5, PLAT. Smp.190c, id. Lg.879d, PLUT. M.253c, (pas.) τὰ εἰς ἐμὲ ... ἠσελγημένα DEM. 21.19 *actele de insolentă la adresa mea*.

[ἀσελγήσ]

ἀσέλγεια, *ας*, ἡ *subst.* I neobrăzare, obrăznicie, insolentă, sfruntare: αἱ δημοκρατίαι ... μεταβάλλουσι διὰ τὴν τῶν δημαγωγῶν ἀσέλγειαν ARSTT. Pol.1304b21 *democrațiile se schimbă din pricina insolentei demagogilor*; PLAT. R.424e, DEM. 10.2, id. 21.1, AESOP. Prov.3, (εἰς + ac.) PLB. 1.6.5. II dez-măi, nerușinare, desfrâu: μετὰ πλείστης ἀσελγείας τὸν βίον διάξουσιν ISOC. Ep.7.4 *își petrec viața în plin dez-măi*; LXX Int.14.26, NT Mc.7.22, id. 2Cor.12.21 *ș.a.*

[ἀσελγήσ]

ἀσελγημα, *ατος*, τὸ *subst.* faptă nerușinată: PLUT. M.Fr.85.5.

[ἀσελγέω]

ἀσελγής, ἔς *adj.* [comp. -έστερος] I neobrăzat, obraznic, nerușinat: βίαιοι καὶ ἀσελγεῖς ἀνθρώποι DEM. 43.23 *oameni violenți și neobrăzați*; IS. 8.43, ~ ἀνὴρ καὶ θρασύς PLUT. Marc.2.5 *bărbat nerușinat și nesăbuit*; PLUT. Arat.51.4, (neut. sg.) μὴ ποιεῖν ἐξ ἀρχῆς ἀσελγές μηδέν DEM. 21.125 *a nu face*

de la început nimic nerușinat; (neut. pl.) βλάβσημα καὶ ἀσελγῆ PLUT. Oth.4.3 (*vorbe*) *jignitoare și nerușinate*; ISOC. 15.101. II depravat, desfrânat: PLB. 8.10.9, LUC. DMeretr.6.3, (Clodia) PLUT. Luc.38.1. // **ἀσελγῶς**, *adv.* I cu nerușinare, cu nesimțire, cu obrăznicie, în mod grosolan: πίνονές εἰσιν ~ AR. Pl.560 *sunt nesimțit de grași*; λοιδοροῦσι λίαν ~ ISOC. 16.22 *insultă cu atâtea nerușinare*; βίαιοι καὶ λίαν ~ διακείμενος LYS. 24.15 *violent și foarte grosolan*; ARSTT. Pol.1305b40, IOS. Ap.1.147. II în mod depravat: τοῖς ~ καὶ τεθρυμμένως ζῶσιν PLUT. M.801a *cei ce trăiesc în depravare și pradă plăcerilor*.

[prob. din ἀ-, θέλγω]

ἀ-σέληνος, ον *adj.* fără lună: (noapte) THUC. 3.22, PLB. 7.16.4, PLUT. Cat.Ma.13.2, id. Alex.60.3, id. AgisCleom.11.4, APP. Hann.175 *ș.a.*

[ἀ-, σελήνη]

ἀ-σεμνος, ον *adj.* [comp. -ότερος] nedemn, lipsit de însemnătate, fără importanță: ARSTT. Mu.398b4, μὴ χρῆσθαι λόγοις ἀσεμνοτέροις τοῦ βίου PLUT. M.348b *să nu fie mai puțin demnă în vorbe decât în felul de a fi*; οὐκ ~ τὴν ὄψιν LUC. DMort.22.3 *nu lipsit de prestanță la înfățișare*; LUC. Im.23, PLUT. Comp.Aem.Tim.2.11.

[ἀ-, σεμνός]

ἀσεπτέω-ῶ, *vb.* a comite un sacrilegiu / o impietate: τὰ γ' εἰς θεοὺς μηδέν ~ SOPH. Ant.1350 *a nu săvârși nici un sacrilegiu față de zei*.

[ἄσεπτος]

ἄ-σεπτος, ον *adj.* lipsit de evlavie, impiu, nelegiuit: EUR. Hel.542, (subst.) θηρῶσιν τὸν ἄσεπτον EUR. Ba.890 *il vânează pe cel nelegiuit*; (subst. sg. neut.) τὸ ἄσεπτον ἔχει δύνασιν EUR. IA1092 *impietatea definește puterea*; (pl. neut.) εἰ μὴ ... τῶν ἀσέπτων ἔρξεται SOPH. OT890 *dacă nu se ține de parte de pângăriți*.

[ἀ-, σέβω]

ἄσεσθε, ind. viit. *med.* 2pl. de la ᾠ³: IL. 24.717.

ἄσεῦμαι, (dor.) ind. viit. *med.* de la ᾠδω: THEOC. 3.38.

ᾄση, *ης*, ἡ [ᾄ] *subst.* {col. ᾄσα Sapph.} durere, suferință, amărăciune: μὴ μ' ᾄσαισι ... δάμνα ... Θῦ[μον SAPPH. 1.3 *nu-mi supune sufletul la suferințe*; μηδεμίαν ᾄσην τῶ

πατρί προσβάλη HDT. I.136 *pentru a nu primi durere tatălui*; ἔπαυσε καρδίαν ἄσης EUR. *Med.*245 *a pus capăt amărăciunii sufletului*; PLAT. *Ti.*71c.

[cf. ἄω³]

ἄση, ind. viit. med. 2sg. de la ἄδω

ἄ-σήμαντος, ov *adj.* I lipsit de paznic sau de stăpân: λέων μῆλοισιν ἄσημάντοισιν ἐπελθὼν IL. 10.485 *un leu se apropie de oi nepăzite*. II lipsit de semn, nemarcat: (joc de cuvinte cu sensul lui σῆμα „semn” și „mormânt”) ἄσημαντοὶ τούτου ὃ νῦν δὴ σῶμα περιφέροντες ὀνομάζομεν PLAT. *Phdr.*250c *neînsemnați cu acest mormânt pe care îl cărăm după noi și îl numim corp*. III lipsit de pecete, neînsemnat: ἄσημαντον θύσαντι HDT. 2.38 *cel ce sacrifică [o vită] fără pecete*. IV nesigilat: PLAT. *Lg.*954a. V lipsit de sens: IOS. *BI6.*75, PLUT. *M.*1026a. VI (despre metale prețioase) nebătut (în monede): APP. *Hisp.*90, id. *Pun.*293. VII neînsemnat, fără importanță: APP. *BC*3.58.

[ἄ-, σημαίνω]

ἄ-σημος, ov *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| I lipsit de un semn distinctiv, fără (a lăsa) urmă: ~ οὐργάτης τις ἦν SOPH. *Ant.*252 *nici urmă de făptură*; τὰ πρόβατα ... ἄσημα LXX *Gen.*30.42 *oile fără nici un semn*; EUR. *Ph.*1112, τὰ ποδήρη ... ἔθρυπτε' ... ἄσημ' AESCH. *Ag.*1596 *a ciopârțit picioarele fără a lăsa urme*. II (despre metale prețioase) nemarcat, în lingouri, masiv: τάλαντα ἄσημου ἀργυρίου THUC. 6.8 *talanti de argint masiv*; HDT. 9.41, THUC. 2.13, PLUT. *Mar.*12.6. III (despre sunete) de neînțelese, nedeslușit, confuz, neinteligibil, indistinct: ἄσημα λέγεις EUR. *Alc.*522 *spui vorbe fără noimă*; ARSTT. *Po.*1457a4, κραυγή ... ~ PLUT. *Arat.*21.7 *strigăt confuz*; PLUT. *M.*438b, πτερῶν ροῖβδος οὐκ ~ ἦν SOPH. *Ant.*1004 *un falfăit de aripi nu nedeslușit*; (despre oracole) AESCH. *Pr.*662, SOPH. *Ant.*1013, HDT. 5.92b. IV necunoscut, lipsit de vază, neînsemnat, fără renume, obscur: οὐκ ~ Ἑλλήνων πόλις EUR. *Ion*8 *cetate a grecilor nu fără renume*; γένος ... οὐκ ἄσημότατον ἐν πόλει PLUT. *Sert.*2.1 *neam nu prea lipsit de vază în cetate*; NT *Ep.*21.39, IOS. *Vit.*1, PLUT. *Fab.*14.2. //

ἄσημος, *adv.* I fără a lăsa urmă: (despre câini) πορεύονται ~ XEN. *Cyn.*3.4 *înaintea fără a lăsa vreo urmă*. II într-un mod obscur: APP. *BC*2.113.

[ἄ-, σῆμα]

ἄ-σήμων, ov *adj.* |gen. -ονος| lipsit de înțelese: γόνων οὐκ ἄσημονες φθόγγοι SOPH. *OC*1668 *sunetele nu lipsite de înțelese din vaietele lor*.

[ἄ-, σῆμα]

ἄ-σηπτος, ov *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| care nu putrezește, neputrezit: ξύλα ἄσηπτα LXX *Ex.*35.7 *lemne care nu putrezește*; ARSTT. *HA*552b6, id. *Long.*466a24, XEN. *Cyn.*9.13, (trupuri) PLUT. *M.*665c, (cârnuri) PLUT. *M.*659c ș.a.

[ἄ-, σῆπω]

ἄσηρός, ov *adj.* |eol. ἄσαρος, comp. -ότερος Sapph.} care provoacă suferință: SAPPH. 103.11, SOPH. *Fr.*628, (pl. subst.) PLUT. *M.*713a.

[ἄση]

ἄσθενεία, ας, ἡ *subst.* |ion. ἀσθενείη Hdt. 2.47| I lipsă a puterii, slăbiciune, șubrezeală, neputință, debilitate: ἰσχύος πέρι ἡ ἀσθενείας THUC. 2.51 *cu privire la putere sau slăbiciune*; ἐν δ' ἀσθενείαι τὸν πόθον διώλεσαζ EUR. *HF*269 *mistuindu-și dorința din pricina slăbiciunii*; (milit.) τὴν τῆς πόλεως ἀσθενείαν καὶ τὴν τῶν πολέμιων δύναμιν ISOC. 6.58 *slăbiciunea orășului și puterea dușmanilor*; (fig.) τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀσθενείαν PLAT. *Lg.*854a *slăbiciunea naturii omenești*; δι' ἀσθενείαν τῆς σαρκός NT *Gal.*4.13 *din pricina slăbiciunii cărnii*. II afecțiune, suferință, boală: τὸ ἔτος ... ἄνοσον ἐς τὰς ἄλλας ἀσθενείας THUC. 2.49 *anul a fost ferit de boli în privința altor afecțiuni*; ἐν ἀσθενείᾳ THUC. 7.16 [aflat] *în suferință*; ἐκ τῆς ἀσθενείας οὐπω ἴσχυεν XEN. *HG*6.4.18 *nu putea lua comanda din pricina bolii*; τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβεν NT *Mt.*8.17 *a luat asupra sa suferințele noastre*. III (în sens economic) lipsă, sărăcie: ὑπ' ἀσθενείης βίου HDT. 8.51 *din pricina lipsei mijloacelor de trai*.

[ἀσθενής]

ἄσθενέω-ῶ, vb. |viit. -ήσω, aor. ἡσθένησα, pf. ἡσθένηκα| I a fi slab, a fi neputincios: τοῖς ἀσθενούσιν ἡ ... τοῖς ἰσχύουσιν ARSTT. *Metaph.*1010b8 *celor slabi sau celor puternici*; τόξον δυνατῶν ἡσθένησεν LXX *IRg.*2.4 *arcul celor puternici a slăbit*; EUR. *Or.*228. II a fi bolnav, a suferi: ἡσθένησα καὶ ἐπεσκεπασθῆ με NT *Mt.*25.36 *am fost bolnav și ați avut grijă de mine*; ἡσθένησεν ταύτην τὴν νόσον ISOC. 19.24 *a suferit de această boală*; PLAT. *Euthd.*299b, PLUT.

*Brut.*11.3. **III** a fī sārāc: AR. *Pax*636. δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων NT *Fr.*20.35 *trebuie să-i ajutați și pe cei săraci*. **IV** a fī prea slab pentru, a nu fī în stare: (+ inf.) IOS. *BJ*2.329. **V** (tard.) a apune: ἡσθένησεν ἡ ἡμέρα εἰς τὴν ἐσπέραν LXX *Jud.*19.9 *ziua a apus către seară*. **VI** a se veșteji, a se ofili: οὐ μὴ ἀσθενήση ὑμῶν ἡ ἄμπελος LXX *Mal.*3.11 *nu vi se va ofili via*. [ἀσθενής]

ἀσθένημα, ατος, τό *subst.* slăbiciune, infirmitate, betesug: ARSTT. *GA*726a15, id. *HA*638a37, (fig.) τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων NT *Rom.*15.1 *slăbiciunile celor neputincioși*.

[ἀσθενέω]

ἀ-σθενής, ἐς *adj.* |comp. -έστερος, superl. -έστατος| **I** (gener.) lipsit de putere, fără vlagă, slab, nevolnic, neputincios: ἀσθενεῖς γέροντας ἄνδρας ἦδη AR. *Pl.*258 *hārbați fără vlagă, deja bătrâni*; ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί NT *ICor.*4.10 *noi suntem slabi, voi însă sunteți tari*; EUR. *Cyc.*432, PLUT. *M.*343c. **II** bolnav: ἰᾶσθαι [τοὺς ἀσθενεῖς] NT *Lc.*9.2 *a-i vindeca pe cei bolnavi*. **III** lipsit de rezistență, șubred, slab: μὴ ... ἀσθενὲς εἶναι τὸ οἰκοδόμημα THUC. 2.75 *construcția să nu fie lipsită de rezistență*; ~ ἐστιν ἡ ὄψις XEN. *Mem.*1.4.6 *simțul vederii este slab*. **IV** lipsit de resurse, sărac: τοὺς χρήμασι ἀσθενεστέρους HDT. 2.88 *cei care o duc mai prost cu banii*; τὰμὰ ἀσθενῆ, τοῖς δ' ὄλβος EUR. *Med.*739 *eu sunt săracă, ei au bogăție*. **V** lipsit de valoare sau de importanță: ἐς ἀσθενὲς ἔρχεται HDT. 1.120 *duce la ceva lipsit de importanță*; (discurs) THUC. 6.9. **VI** lipsit de consistență: ἀσθενὲς τὸ ὕδωρ HDT. 3.23 *apă moale*.

[ἀ-, σθένος]

ἀσθενικός, ἡ, ὄν *adj.* bolnăvicios, neputincios: ARSTT. *HA*587a20, id. *Po.*1458b27, MEN. *Phasm.*47, LUC. *Philops.*6 ș.a. // **ἀσθενικῶς**, *adv.* în chip bolnăvicios: ARSTT. *Insomn.*462a21.

[ἀσθενής]

ἀσθενο-ποιέω-ῶ, *vb.* a slăbi, a vlăgui: (pe Philippos) APP. *Mac.*9.7.

[ἀσθενής, ποιέω]

ἀσθενό-ψυχος, ὄν *adj.* cu suflet slab: LXX *4Mac.*15.5.

[ἀσθενής, ψυχή]

ἀσθενόω-ῶ, *vb.* a slăbi, a vlăgui: XEN. *Cyc.*1.5.3.

[ἀσθενής]

ἀσθενῶς, *adv.* |comp. -έστερον, -εστέρος, -έστερα, superl. -έστατα| *fără vlagă, fără energie, în mod slab*: ~ ἔχειν PLUT. *Demetr.*19.8 *a fī lipsit de vlagă*; ~ ζητεῖται PLAT. *R.*528b *se cercetează fără energie*; ~ μαχόμενοι APP. *BC*1.7.58 *luptând fără vlagă*; XEN. *Eq.Mag.*5.3, PLB. 1.19.1.

ἄσθμα, ατος, τό *subst.* |var. ἄσθ-| gâfăit, răsuflare grea, horcăit, gener. răsuflare: ~ καὶ ἰδρῶς IL. 15.241 *gâfăit și sudoare*; PLAT. *R.*556d, ὑπ' ἄσθματος κενοί AESCH. *Pers.*484 *fără suflu*; οὐλοὸν ~ A.RH. 2.85 *cu respirația tăiată*; (ca semn al morții) ἀργαλέω ἔχει' ἄσθματι IL. 15.10 *cu un greu horcăit*; Pl. *N.*10.74, (gener.) πυρπνόον φυσῶντας ~ LXX *Înt.*11.18 *scoțând suflarea de foc*; APP. *Gall.*7.1, LUC. *DMeretr.*12.4 ș.a.

[*ἀν-σθμα, cf. prob. άνεμος]

ἀσθμαίνω, *vb.* |impf. ἡσθμαινον| **I** a gâfăi, a respira cu greutate, a horcăi: (frecv. despre muribunzi) τὸν σκότος ὄσσε κάλυπεν ἀσθμαίνοντ' IL. 21.182 *întunericul i-a acoperit ochii în timp ce horcăia*; ἔτι μὲν ἐμπνέει, βραχὺ δ' ἀνασθμαίνει EUR. *Or.*155-156 *respiră încă, gâfăie întrerupt*; σώματα ... ἀσθμαίνοντα Pl. *N.*3.48 *trupuri (încă) horcăinde*; (ca semn al efortului) ἀσθμαίνοντα καὶ ἰδρῶτι πολλῶ συνόντα LUC. *Rh.Pr.*10 *gâfăind și plin de sudoare*; ARSTT. *Resp.*472b35, PLUT. *Mar.*26.10, (ca semn al plăcerii) ἡσθμαίνει καὶ ἐδόκει μοι ἐς ὑπερβολὴν ἦδεσθαι LUC. *DMeretr.*5.4 *gâfăia și mi se părea că simțea o plăcere fără margini*. **II** (spec.) a sforăi: ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ οὐκ ἀσθμαίνει LXX *Înt.*31.19 *nu sforăie pe patul său*. **III** (fig.) a se neliniști: (despre o nimfă) ἡλικος ἀσθμαίνουσα περὶ δρυός CALL. *Del.*81 *neliniștindu-se pentru stejarul de-o vârstă cu ea*.

[ἄσθμα]

Ἀσία, ας, ἡ [ἄ, ἰ] *subst.* {ion. -ίη} **I** (geogr.) **1** Asia, *spec.* Asia Mică sau Anatolia: Pl. *O.*7.18, HDT. 1.72 ș.a. **2** Asia, provincie romană constituită în anul 133 î.Hr., la moartea lui Attalos al III-lea: PLUT. *Brut.*19.5. **II** (mitol.) Asia, fiică a lui Okeanos și a lui Thetis: HES. *Th.*359.

Ἀσιανός, ἡ, ὄν *adj.* **I** (geogr.) asiatic, din Asia: THUC. 1.6, ARR. *An.*4.4.2. **II** (ret.) asiatic: PLUT. *Ant.*2.8.

[Ἀσία]

ἄσι-ἀρχης, ου, ὁ *subst.* dregător (în cultul imperial din provincia romană a Asiei): NT

*Fp.*19.31.

[Ἀσία, ἄρχω]

Ἀσιός, ἄδος *adj.f.* asiatic(ā): κιθάρας Ἀσιάδος EUR. *Hyps.fr.*64.101 *citerā asiaticā*: AESCH. *Pers.*249, EUR. *Cyc.*443, id. *Ion.*74, id. *Or.*1397. **II subst.** **I** Asia: EUR. *Tr.*927. **II asiatica**, numele unei citere cu trei corzi: Ἀσιάδος ποδί AR. *Th.*120 *in ritmul Asiaticei*.

[Ἀσία]

Ἀσιῶτις, ἰδος [ἄσ] *adj.* [ion. Ἀσιήτις Aesch. *Pers.*61, Eur. *HF*642] asiatic(ā): EUR. *IT*396, (subst.) EUR. *Tr.*1219.

[Ἀσία]

Ἀσιῶτο-γενής, ἔς [ἄσ] *adj.* născut în Asia: EUR. *Pers.*12.

[Ἀσία, γένος]

ἄσιγησία, ας, ἡ *subst.* nepuința de a tăcea: PLUT. *M.*502c.

[ἄσιγητος]

ἄ-σίγητος, ον [ἴ] *adj.* care nu tăce: ἄσιγήτοτο λέβητος CALL. *Del.*286 *bazin de bronz niciodată mut* (i.e. lovit de preoți pentru a-i interpreta sunetele).

[ἄ-, σιγάω]

ἄσιδα, ἡ *subst.* barză: LXX *Iov*39.13.

[ebr. אֲשִׁיָּדָה]

ἄ-σιδήρος, ον [ἴ] *adj.* **I** lipsit de fier, care nu este de fier: (despre crengi folosite la săpat) ἄσιδήροις μοχλοῖς EUR. *Ba.*1104 *cu răngi care nu sunt de fier*: ARR. *Tac.*34.8, LUC. *Bacch.*1, τὴν ἄσιδήρον εἰρκτήν LXX *Înt.*17.15 *temniță fără zăvoare*. **II** lipsit de armă: χειρὸς ἄσιδήρου μέτα EUR. *Ba.*736 *cu o mână nemarmată*: PLUT. *Crass.*31.2.

[ἄ-, σίδηρος]

Ἀσίη, v. Ἀσία

ἄ-σικχος, ον *adj.* [superl. -ότατος] **I** care mănâncă de toate, care nu e mofțuros: (despre copiii spartani) PLUT. *Lyc.*16.3. **II** care nu provoacă dezgust: (vin) PLUT. *M.*132b.

[ἄ-, σικχός]

ἄσιλλα, ης, ἡ [ἄσ] *subst.* băț folosit pentru a purta poveri în echilibru: ARSTT. *Rh.*1365a26 (Simon. ap.).

Ἀσιναρία, ας, ἡ *subst.* Asinaria, sârbătoare la Siracuză în amintirea capitulării ateniului Nikias (413 î.Hr.) lângă râul Asinaros.: PLUT. *Nic.*28.1.

[Ἀσίναρος]

ἄ-σίνης, ἔς [ἄ] *adj.* [comp. -έστερος, superl. -έστατος] [ep. ion. forme necontr. -έα, -έας

Od., Hdt.: eol. ἄσίνης Sapph.148.1] **I** nevătămat, tealăr, evt. intact: τὰς (βόας) εἰ μὲν κ' ἄσινέας ἔαας OD. 11.110 *de-ați lăsa teferu (vitele)*: ~ αἰὼνα διοιχεῖ AESCH. *Eu.*315 *ἰσι petrece viața nevătămat*: οἰκημα ἄσινές HDT. 2.121g *incăpere neatinsă (sau intactă)*: HDT. 2.114, LXX *3Mac.*7.20, PLB. 2.22.5 ș.a. **II** care nu face rău, nevătămător, inofensiv: ἄσινεῖ δαίμονι AESCH. *Ag.*1341 *destin lipsit de vătămare*: οἱ ὄνοι οἱ ἄγριοι ἄσινεῖς εἰσιν XEN. *Cyr.*1.4.7 *măgarilor sălbatici sunt inofensivi*: PLB. 15.18.2, (neut. pl. adv.) διαπορεύεσθαι τὴν χώραν ὡς ἂν δυνόμεθα ἄσινέστατα XEN. *An.*3.3.3 *a străbate teritoriul cât mai nevătămător putem*: (despre abstr.) ἄσινέσταται ... τῶν ἡδονῶν PLAT. *Hp.Ma.*303e *cele mai inofensive dăruie plăceri*. **II ἄσινῶς**, adv. în mod nevătămător: πορεύεσθαι ... ~ XEN. *An.*2.3.27 *a înainta fără a produce vătămări (pagube)*: ARSTT. *HA*617a3, PLUT. *Sol.*23.7.

[ἄ-, σίνομαι]

Ἄσιος¹, α, ον *adj.* din Asia (zona dominată de lidieni lângă râul Caÿstros): (pășune) IL. 2.461.

[Ἀσία]

Ἄσιος², ου, ὁ [ἄ] *subst.* Asios, frate al Hecubei: IL. 12.95 ș.a.

ἄσις, εως, ἡ [ἄ] *subst.* nămol, mâl: IL. 21.321.

Ἀσίς, ἰδος [ἄ] *adj.f.* din Asia, asiatic: AESCH. *Supp.*547 A.RH. 1.444. **II subst.** Asia: AESCH. *Pers.*763.

[Ἀσία]

ἄσιτέω-ῶ, vb. [viit. ἄσιτήσω, aor. ἡσίτησα, pf. ἡσίτηκα] a nu mânca, a sta nemâncat, a ajuna: ἄσιτεῖ γ' εἰς ἀπόστασιν βίου EUR. *Hipp.*277 *se înfometează [asteptând] să se despartă de viață*: ARSTT. *HA*594b20, PLAT. *Smp.*220a, XEN. *Lac.*2.5, LXX *Est.*4.16, PLUT. *M.*237e.

[ἄσιτος]

ἄσιτί, adv. pe nemâncate: LXX *Iov*24.6.

[ἄσιτος]

ἄσιτία, ας, ἡ *subst.* **I** lipsă a hranei: (pl.) ἀλουσίησί τε καὶ ἄσιτήσι συμπεπτοκότα HDT. 3.52 *fiind nespălat și lihnit de foame*: EUR. *Supp.*1105, (sg.) APP. *Hisp.*108. **II** (medic.) **1** abținere de la hrană, ajunare: ARSTT. *EN*1180b9. **2** lipsă a poftei de mâncare, anorexie: PLUT. *M.*132e, NT *Fp.*27.21. [ἄσιτος]

ἄ-σίτος, ον *adj.* lipsit de hrană, fără mân-care, nemâncat: OD. 4.788, EUR. *Hipp.*275, THUC. 7.40, NT *Fr.*27.33 ș.a.

[ἄ-, σίτος]

ἄσκάλᾶβώτης, ου, ὁ *subst.* (zool.) salaman-dră gecko, *Platydactylus mauretanicus*: AR. Nu.170, ARSTT. HA599a32, id. IA713a17, id. *Mir.*831b6.

[ἄσκάλαβος]

ἄσκάλαφος, ου, ὁ *subst.* (ornit.) *prob.* cucu-vea: ARSTT. HA509a21.

ἄ-σκαλος, ον *adj.* care nu a fost plivit: τὰ πρὸ θυρᾶν μοι ὑπὸ σπόρω ἄσκαλα πάντα THEOC. 10.14 *in fața uzii* (i.e. casei) *întreg rământul îmi e neplivit de la semănat* (= *lăsat în paragină*).

[ἄ-, σκάλλω]

ἄσκαλώπᾶς, ου, ὁ *subst.* (ornit.) sitar, becață, *Scolorax rusticola*: ARSTT. HA617b23.

[cf. σκολόπαξ, *prob.* cuvânt de substrat]

ἄσκάντης, ου, ὁ *subst.* pat de scânduri, prici: AR. Nu.633, CALL. *Hec.fr.*240, LUC. *Lex.*6.

[*posib.* cuvânt de substrat]

ἄσκαρδαμυκτί, *adv.* fără a clipi, cu privire fixă: ὄρᾶν ... ~ XEN. *Cyr.*1.4.28 *a privi fără să clipească*; LUC. *Cat.*26, id. *Icar.*14, id. *Tim.*14.

[ἄσκαρδάμυκτος]

ἄ-σκαρδάμυκτος, ον [δᾶ] *adj.* care nu clipește: βλέπων εἰς μ' ~ AR. *Eq.*292 *privește-mă fără să clipești*.

[ἄ-, σκαρδαμύσσω]

ἄσκαρίς, ἴδος, ἡ *subst.* (entom.) larvă (de țânțar): ARSTT. HA487b5, id. 551a10.

[ἄσκαρίζω]

ἄ-σκελής¹, ἔς *adj.* lipsit de gambe: PLAT. *Ti.*34a, ARSTT. GA717b17, THEOC. *Ep.*4.3.

[ἄ-, σκέλος]

ἄ-σκελής², ἔς *adj.* I uscat, *ext.* vlăguit, isto-vit, sleit: OD. 10.463. II // (neut. sg.)

ἄσκελής, *adv.* de neînduplecat, cu îndârjire, insistent, fără încetare: ~ αἰὲν Κύκλωπος κεχόλωται OD. 1.68 (*Poseidon*) *e mánios neînduplecat mereu [pentru a-l răzbuna] pe Cíclop*: μηκέτι ... πολὺν χρόνον ~ οὕτω κλαῖ' OD. 4.543 *nu plânge mult timp atât de stăruitor*. // **ἄσκελέως**, *adv.* fără încetare: ~ αἰεὶ μενεαινέμεν IL. 19.68 *a fi mánios mereu, fără încetare*.

[ἄ⁻¹ sau ἄ⁻², σκέλλω]

ἄ-σκέπαρνος, ον *adj. propr.* care nu a fost cio-plit, *ext.* neșlefuit, zgrunțuros: SOPH. OC101.

[ἄ-, σκέπαρνον]

ἄ-σκεπτος, ον *adj.* [comp. -ότερος] I negân-dit, neobservat, neprevăzut, necercetat: ἐκεῖνο μόνον ἄσκεπτον AR. *Ec.*258 *acel sin-gur lucru a rămas neprevăzut*; τοῦτο ἡμῖν ἔτι ἄσκεπτον PLAT. *Euthd.*282c *n-am mai cercetat acest lucru*; PLAT. *Th.*184a, XEN. *Mem.*4.2.19, PLB. 3.21.9. II care nu poate fi observat: ARSTT. *APr.Po.*89b10. III care nu observă, care nu se preocupă, indiferent, ne-chibzuit: μήτοι τις ... ἄσκέπτους ἡμᾶς ὄντας θορυβήσῃ PLAT. *R.*438a *să nu ne tul-bure cineva ca pe unii care n-am reflectat*: PLUT. *M.*45d, (+ gen.) τούτων ἄσκέπτους γεγονέναι τοὺς παλαιοὺς PLUT. *M.*646f *cei din vechime [nu] au fost indiferenți la aces-tea*; (despre abstr.) ~ ἐλπὶς IOS. *B15.66 spe-ranță nechibzuită*. // (comp. neut. sg.) **ἄσκεπτότερον**, *adv.* în mod nesăbuit: τῶν δὲ κεχρημένων ~ αὐτοῖς PLUT. *Demetr.*1.5 *cei care s-au comportat cu nesăbuiță*: ARSTT. *Pol.*1274a30. // **ἄσκέπτως**, *adv.* fără a gândi / chibzui, *ext.* în mod nesăbuit: τὸ πρῶτον ~ βουλευσαμένους THUC. 6.21 *ca unii care mai întâi am chibzuit în mod nesăbuit*; ISOC. 15.158, οὐδὲ νυνὶ ~ ἔχω PLAT. *Cra.*440d *nici acum nu sunt lipsit de dorința de a cerceta*: ARSTT. *GA* 756b17, id. HA538a7, PLB. 5.98.2, IOS. *A15.35*, (+ gen.) PLAT. *Grg.*501c.

[ἄ-, σκέπτομαι]

ἄ-σκευής, ἔς *adj.* lipsit de instrumente: (me-dic.) HDT. 3.131.

[ἄ-, σκευή]

ἄ-σκευος, ον *adj.* I lipsit de echipament, *ext.* nepregătit: ναύτησιν ἄσκεύοις AESCH. *Fr.*127 *năieri lipsiți de echipament*; οὐ ψιλὸν οὐδ' ἄσκευον SOPH. OC1029 *nu fără apărare și nepregătit*; LUC. *ITr.*30. II (+ gen.) lipsit de: (cu hendiadă) ἄσκευον ... ἀσπίδων τε καὶ στρατοῦ SOPH. *El.*36 *lipsit de scuturile oastei*.

[ἄ-, σκευή]

ἄσκεψία, ας, ἡ *subst.* lipsă de gândire: ἄσκεψίας ... σημεῖον PLB. 2.63.6 *semn al lipsei de gândire*.

[ἄσκεπτος]

ἄσκέω-ῶ, *vb.* [impf. ἤσκουν, viit. ἀσκήσω, aor. ἤσκησα, pf. ἤσκηκα] {ion. inf. prez. ἀσκέειν Hdt.} I (+ ac. coner.) I a făuri, a fabrica (cu meșteșug), a meșteri, a întocmi: (tron) IL. 14.240, (vas) IL. 23.743, (trunchi) OD. 23.198, χορὸν ... ἤσκησεν IL. 18.592 *a*

făurit (pe scut) un dans. 2 a lucra (un material brut): (lână) IL. 3.388. (coarne) IL. 4.110. 3 a aranja (cu grijă): τὸν πτόξασα καὶ ἀσκήσασα χιτῶνα OD. 1.439 *impāturind și aranjând cămașa.* 4 a împodobi, a găti, a aranja: (med.) κόσμον τ' εὐπρεπῶς ἡσκήσατο EUR. *Alc.*161 *īși împodobea cunvīncios ținuta;* (pas.) ἄρμα δέ οἱ χρυσῶ ... ἡσκηται IL. 10.438 *carul îi e împodobit cu aur;* (abs.) ἐν οἰκίματι ἡσκημένῳ HDT. 2.130 *într-o încăpere frumos împodobită.* 5 a echipa, a înzestra: (med.) σῶμ' ὄπλιος ἡσκήσατο EUR. *Hel.*1379 *īși echipa trupul cu arme.* II (relig.) a practica, a ține, a slăvi, a cinsti: PI. *P.*3.109, ~ τὴν ἐβδομάδα LXX 2*Mac.*15.4 *a cinsti ziua a șaptea (sc. saba-tul);* (pas.) ἀσκεῖται Θέμις PI. *O.*8.22 *Themis este slăvită;* PI. *N.*8.22. III (+ ac. abstr.) I a se indeletnici cu, a practica, a cultiva, a întrebuinta, a uza de, a (se) folosi: δίκαι' ἀσκοῦσαν ... πόλιν SOPH. *OC*913 *cetate ce practică dreptatea;* ~ σῶφρον' εὐοργησίαν EUR. *Ba.*641 *a practica o înțeleaptă cumpă-tare;* τὸ μηδὲν ~ ὑγιές AR. *Pl.*50 *a nu practica nimic sănătos;* τὴν ἀληθειὴν ἀσκεῖν HDT. 7.209 *a sluji adevărul;* ἡσκησα τὴν σωφροσύνην ISOC. 3.44 *am practicat cumpătarea;* οὐδὲ τὰς τόλμας τὰς αὐτῶν ἡσκουν ISOC. 4.77 *nu foloseai gesturi îndrăznețe;* τὰς ἀρετὰς ~ καὶ τὰς κακίας φεύγειν ISOC. 8.120 *a se indeletnici cu virtuțile și a evita răutățile;* σωφροσύνην μετ' ἀνδρείας ἀσκοῦντες PLUT. *Rom.*28.3 *folosindu-se de înțelepciune dimpreună cu curaj.* 2 a se dedica, a se preocupa, a se strădui: σαυτὸν ἡσκησας σέβειν EUR. *Hipp.*1080 *ai căutat să te cinstesti pe tine;* κρατεῖν ἡσκησεν ἐπὶ τὸ τῶν πέλας ἄρχειν ARSTT. *Pol.*1333b30 *l-a preocupat să aibă putere pentru a putea stăpâni peste cei din jur;* μουσικὴν ἡσκησε IOS. *Al.*64 *a practicat muzica;* (+ inf.) ἀσκῶ ἀπρόσκοπον συνείδησιν ἔχειν NT *Fp.*24.16 *mă străduiesc să am un cuget neîntinat.* IV (+ ac. pers.) a educa, a instrui: EUR. *Rh.*947, XEN. *Cyr.*3.3.36. V a antrena, a pregăti: ἡσκησε τὸ σῶμα πρὸς ἅπασαν ἰδέαν μάχης PLUT. *Cor.*2.1 *și-a antrenat trupul pentru orice fel de luptă;* τὴν ψυχὴν ~ ὅπως ἄξιος ἔσει ISOC. 9.80 *a antrena sufletul pentru a fi demn.*

[cf. ἀσκόζ�]

ἀσκηθής, ἐς *adj.* {ep. nom. pl. ἀσκηθέες Od., A.Rh.} nevătămat, teafăr: εἰς ἡμέας

ἐλθοι ~ IL. 10.212 *să se întoarcă teafăr la noi;* OD. 5.144, id. 14.255, CALL. *Aet.fj.* 75.69, ἀσκηθεά νόστον A.Rh. 2.690 *întoarcere în siguranță.*

[prob. ἀ-, *σκήθος]

ἄσκημα, ατος, τό *subst.* I punere în practică, antrenament, exercițiu: τούτοις τοῖς ἀσκήμασι πλεονεκτεῖν XEN. *Cyr.*7.5.79 *a avea un avantaj în aceste antrenamente;* τοῖς εἰς τὸν πόλεμον ἀσκήμασι XEN. *Oec.*11.19 *pregătirile pentru război;* τῶν γυμνικῶν ἀσκημάτων XEN. *Eq.Mag.*8.6 *exerciții fizice;* PLUT. *M.*512c, LUC. *Anach.*18. II (milit.) corp de armată: XEN. *Tact.*19.6.

[ἀσκέω]

ἄσκηνος, ου, ὁ *subst.* lipsit de cort, în aer liber: δίαιταν ἄπυρον καὶ ἄσκηνον PLUT. *Sert.*12.7 *stil de viață cu mâncare nepregătită la foc și în aer liber;* APP. *BC*5.117.

[ἀ-, σκηνή]

ἄσκησις, εως, ἡ *subst.* I (gener.) antrenare, exersare, practică: ἄσκησιν τῶν ἐς τὸν πόλεμον δημοσία παρέιχε THUC. 5.67 *(li) s-a oferit antrenament pentru război pe chel-tuiala statului;* πρὸς τὸν ... πόλεμον τὴν ἄσκησιν ποιοῦνται XEN. *HG*7.1.8 *se antrenează pentru război;* (despre abstr.) τὴν τῆς φρονήσεως ἄσκησιν ISOC. 15.209 *antrenarea minții;* ARSTT. *EN*1170a11, XEN. *Cyr.*7.5.71 *ș.a.* II (spec.) antrenament fizic, exercițiu: ἐπιπόνῳ ἀσκήσει THUC. 2.39 *printr-un exercițiu oboșitor;* σωμάτων ~ XEN. *Oec.*5.1 *antrenare a corporilor;* τὰς γυμνικὰς ἀσκήσεις IOS. *Al*5.270 *exerciții fizice;* PLAT. *Pl.*294d. III disciplină, mod de viață: τὴν ἄσκησιν τὴν Κυνικήν ἀσκούμενος LUC. *Tox.*27 *dedicându-se modului de viață al cinicilor;* IOS. *Al*6.296.

[ἀσκέω]

ἀσκητέον, *adj.vb.* (neut.) I trebuie exersat / practicat: τὴν σοφίαν ἀσκητέον PLAT. *Gr.*487c *trebuie exersată înțelepciunea;* ARSTT. *Pol.*1325a13, XEN. *Mem.*2.1.28, id. *Eq.*4.3. II trebuie antrenat: πρὸς τοὺς στρατιωτικοὺς ἀγῶνας τοὺς παῖδας ~ PLUT. *M.*8d *copiii trebuie să se antreneze pentru exerciții de luptă.*

[ἀσκέω]

ἀσκητέος, α, ον *adj.vb.* trebuie utilizat: σιωπὴ ἀσκητέα XEN. *Cyr.*5.3.44 *trebuie păstrată tăcerea.*

[ἀσκέω]

ἀσκητής, οὔ, ὁ **I** (*adj. m.*) care exercită o activitate, deprins cu, *ext. priceput, iscusit*: (+ gen.) ἀσκητάς ... τῶν πολεμικῶν ἐν ἵπικῃ ἔργων XEN. *Eq. Mag.* 8.1 *deprinsi cu operatiunile militare de cavalerie*; ἀσκηταὶ ὄντες τῶν καλῶν ... ἔργων XEN. *Cyr.* 1.5.11 *deprinsi cu faptele bune*; τοὺς τῆς εὐσεβείας ἀσκητάς LXX *4Mac.* 12.11 *cei ce practicā evlaviaz*; ὀπλιτικῶν ... ~ ... ἀγώνων PLUT. *Sert.* 12.7 *iscusit în luptele cu armele*; ARR. *Ind.* 12.3. **II** (*subst.*) atlet: PLAT. *R.* 404a, XEN. *Cyr.* 1.5.10, PLUT. *M.* 668f.

[ἀσκέω]

ἀσκητικός, ἦ, ὄν *adj.* **I** specific atleților: (com. joc de cuvinte cu ἀσκήτης „hidropizie”) ἀσκητικὸν τὸ χρῆμα τοῦ νοσήματος AR. *Lys.* 1085 *un soi de boală (hidropică) a atleților*; **II** activ: (viață) PLAT. *Lg.* 806a.

[ἀσκητής]

ἀσκητός, ἦ, ὄν *adj.* **I** bine lucrat, frumos întocmit: ἐν λέξει ἀσκητῶ OD. 23.189 *intr-un pat frumos întocmit*; OD. 4.134, HES. *Op.* 546, εἶματα οὐκ ἀσκητά THEOC. 24.140 *haine lucrate fără rafinement*. **II** improdubit, gătit: (+ dat.) γυνά ... ἀσκητά πέπλω THEOC. 1.33 *femeie gătită cu perlu*. **III** (abs. despre pers.) dibaci: PLUT. *Lyc.* 30.2. **IV** (despre abstr.) care poate fi deprins prin exercițiu: (virtutea) PLAT. *Men.* 70a, id. *Clit.* 407b, XEN. *Mem.* 1.2.23.

[ἀσκέω]

ἀσκίδιον, ου, τό [κῖ] *subst.* (dim.) burduf mic: AR. *Ec.* 307.

[ἀσκός]

ἀσκίον, ου, τό *subst.* (dim.) burduf mic: PLUT. *Art.* 12.5, id. 14.2.

[ἀσκός]

ἄσκιος, α, ον *adj.* care nu face umbră, lipsit de umbră: PLB. 16.12.7, PLUT. *M.* 411a, APP. *Ind.* 25.8.

[ἀ-, σκιά]

ἀσκήτης, ου, ὁ *subst.* (medic.) ciroză hidrică, hidropizie, acumularea patologică de apă în cavitățile naturale ale corpului sau în țesuturi: PLUT. *M.* 1097e.

Ἀσκληπιός, (dor.) v. Ἀσκληπιός: PI. *P.* 3.6, id. *N.* 3.54.

Ἀσκληπιάδης, ου, ὁ *subst.* Aesclepiad, fiu sau urmaș al lui Asclepios, *ext. fig. gener.* despre medici: EUR. *Alc.* 970, PLAT. *Phdr.* 270c, id. *Prt.* 311b, id. *R.* 405d.

[Ἀσκληπιός]

Ἀσκληπιεῖον, ου, τό *subst.* templu al lui Asclepios: (la Agrigent) PLB. 1.18.2, (la Epidaurus) PLUT. *M.* 286d, (la Atena) LUC. *Pisc.* 42 ș.a.

[Ἀσκληπιός]

Ἀσκληπίειος, ον *adj.* al lui Asclepios, în cinstea lui Asclepios: APP. *Pun.* 621. // **Ἀσκληπίεια**, τά *subst.* sărbătoare în cinstea lui Asclepios: PLAT. *Ion* 530a.

[Ἀσκληπιός]

Ἀσκληπιός, οὔ, ὁ *subst.* {dor. Ἀσκληπιός PI.} (mitol.) Asclepios (lat. *Aesculapius*), fiu al lui Apollon, zeu al medicinei: IL. 2.731, εἰς Ἀσκληπιοῦ AR. *V.* 123 *la [templul] lui Asclepios*; Ἀσκληπιοῦ παῖδας PLAT. *R.* 408b *copii ai lui Asclepios (= medici)*.

ἄσκο-θύλακος, ου, ὁ [ῶ] *subst.* sac de piele: AR. *Fr.* 174.

[ἀσκός, θύλακος]

ἄσκο-πήρα, ας, ἦ *subst.* desagă: AR. *Fr.* 577.

[ἀσκός, πήρα]

ἄσσκοπος, ον *adj.* **I** care nu vede, care nu ține seama, năuc: (Achilleus) οὔτε ἔστ' ἄφρων οὔτ' ~ IL. 24.157 *nu-i nici smintit, nici năuc*; οὐκ ἄσκοποι θεοὶ AESCH. *Ag.* 462 *zeii nu întărzie să vadă*. **II** care nu poate fi observat, invizibil: ~ ἄλώβα SOPH. *El.* 864 *răul [vine] pe nesimțite*; ἄσκοποι πλάκες SOPH. *OC* 1681 *câmpuri invizibile*; MEN. *Dysc.* 715, LUC. *Trag.* 298. **III** care nu poate fi imaginat sau înțeles, inimaginabil, de neînțeles, grozav: τὸν ἄσκοπον χρόνον SOPH. *Tr.* 246 *o groază de timp*; πρᾶγος ἄσκοπον SOPH. *Ai.* 9.21 *faptă de neimaginat*; ἄσκοπα κρυπτά τ' ἔπη SOPH. *Ph.* 1111 *vorbe de neînțeles sau ascunse*; AESCH. *Ch.* 816, SOPH. *El.* 1315. **IV** fără țel: LUC. *Tox.* 62. // **ἄσκόπως**, *adv.* **I** fără un țel precis, fără intenție, la întâmplare: IOS. *B13.* 52, PLUT. *Dio.* 49.5. **II** nehibzuit: PLB. 4.14.6.

[ἀ-, σκοπός]

ἄσκο-πυτίνη, ης, ἦ [τῖ] *subst.* burduf: MEN. *Fr.* 266, (de vin) LXX *Iud.* 10.5.

[ἀσκός, πυτίνη]

ἄσκός, οὔ, ὁ *subst.* **I** *propr.* piele (jupuită), *ext. gener.* burduf: IL. 3.247, αἶγεον ἄσκον ... οἶνοιο OD. 9.196 *burduf de vin din piele de capră*; PLUT. *Pomp.* 35.2, ἄσκον δεῖρειν AR. *Nu.* 442 *a jupui de viu*: (com. despre burta unui personaj gras) AR. *Ach.* 1002. **II** pânțec, burtă: (răspunsul unui oracol despre abținerea sexuală a bărbatului) ἀσκοῦ με τὸν

προύχοντα μὴ λῦσαι πόδα EUR. *Med.*679 *sā mi dezleg piciorul care iese din burduf*; LXX *Iov.*32.19, III foale; PLB. 21.28.15.

ἀσκολιάζω, *vb.* I a șchiopăta; PLAT. *Smp.*190d, ARSTT. *L4705b33* II (spec.) a sări într-un picior pe un burduf uns cu grăsimi: (la sărbătoarea Ascolia) AR. *Pl.*1129. LUC. *Lex.*2.

[Ἀσκόλια]

ἄσκομα, ατος, τό *subst.* (mar.) cordon de piele agățat de sabordul corabiei prin care erau trecute vâslele; AR. *Ach.*97, id. *Ra.*364. [ἄσκόζ]

ἄσμα, ατος, τό *subst.* {ion. poet. ἄεισμα Hdt. 2.79, Call. *Epigr.*27.1} cântec, poezie; PLAT. *Grg.*484b, XEN. *Cyr.*3.3.55, IOS. *Ap.*1.12, LUC. *Salt.*63, ~ ἄσμάτων LXX *Cânt.* (titlu) *Cântarea Cântărilor*.

[ἄδω]

ἄσματο-κάμπτης, ου, ὁ *subst.* (plăsmuitor de versuri) (peior. despre poeții tragici și lirici) AR. *Nu.*333.

[ἄσμα, κάμπτω]

ἄσμενέστατα, v. ἄσμενος

ἄσμενίζω, *vb.* |aor. ἡσμένισα| I (*trans.*) a primi cu mulțumire: ἄσμενίζοντες τὴν ἐπιτροπὴν PLB. 6.8.3 *primind cu mulțumire însărcinarea*; (med.) AESOP. 1.6. II (*intrans.*) a fi mulțumit, a se bucura: (+ dat.) ἄσμενίζοντες τῇ τῶν ἐπὶ τάδε φίλῃ PLB. 3.97.5 *mulțumindu-se cu prietenia*; PLB. 6.9.4, (+ prep.) LXX *IRg.*6.19, PLB. 5.87.3, (+ part.) ἄρτον ... ἄσμενίζουσιν ἐσθίοντες PLUT. *M.*101d *sunt mulțumiți mâncând pâine*; IOS. *Al*3.413, APP. *Hann.*220.

[ἄσμενος]

ἄσμενιστός, ἤ, ὄν *adj.* primit cu mulțumire, plăcut; IOS. *Al*19.313.

[ἄσμενίζω]

ἄσμενος, η, ὄν *adj.* |var. ἄ-; comp. -ώτερος, superl. -ώτατος| bucuros, mulțumit: φύγεν ~ ἐκ θανάτοιο IL. 20.350 *a scăpat bucuros de moarte*; OD. 10.134, THUC. 5.29, ἄσμενοι ἔλαβον πρόφασιν στρατεύειν XEN. *HG*3.5.5 *au primit bucurosi pretextul de a lupta*; (+ dat.) ἐμοὶ δέ κεν ἄσμένω εἶη IL. 14.108 *mi-ar fi pe plac*; AESCH. *Pr.*23, SOPH. *Tr.*18. //

ἄσμένως, *adv.* |var. -ά; superl. ἄσμενέστατα| cu bucurie, de bună voie; AESCH. *Pr.*728, ~ ἐπὶ τὸ μανθάνειν ἰόντα PLAT. *R.*475c *cel ce se îndreaptă cu bucurie spre învățătură*; LXX *3Mac.*3.15, NT *Fp.*21.17, PLUT. *M.*512f.

[part., v. ἴδομαι, *sau* νέο-μαι; după alții cf. ἄση, ἄδηv]

ἄ-σόλοικος, ὄν *adj.* I (gram.) lipsit de solecism, nebarbar, corect, pur; SOPH. *Fr.*629. II (fig. despre pers.) educat, rafinat; PLUT. *AgisCleom.*34.8.

[ἄ-, σόλοικος]

ἄσομαι, viit. de la ἄδω

ἄ-σοφία, ας, ἡ *subst.* {ion. -ίη Luc. *Astr.*26} lipsă de înțelepciune, ignoranță, prostie; PLUT. *Pyrrh.*29.4, LUC. *Syr.D.*35.

[ἄσοφος]

ἄ-σόφιστος, ὄν *adj.* insensibil la sofisme; (legi) IOS. *Ap.*2.292.

[ἄ-, σοφίζω]

ἄ-σοφος, ὄν *adj.* neînțelept, neștiutor, nesăbuit, prost: Φοίβου τ' ἄσοφοι γλώσσης ἐνοπαί EUR. *El.*1302 *poruncile neînțelepte rostite de Phoibos* (prop. ale limbii lui Phoibos); XEN. *Mem.*3.9.4, PLUT. *M.*330a, LUC. *Alex.*32, (op. σοφός) τὸ πόρσω δ' ἐστὶ σοφοῖς ἄβατον κάσόφοις Pl. *O.*3.45 *mai departe drumul e de nestrăbătut atât pentru cei înțelepți, cât și pentru cei neștiutori*; NT *Ef.*5.15.

[ἄ-, σοφός]

ἀσπάζομαι, *vb.* |impf. ἡσπαζόμενην, viit. ἀσπάσομαι, aor. ἡσπασάμην, pf. ἡσπασμαι| I (gener.) a primi cu bucurie, a întâmpina cu drag, a îmbrățișa, a saluta: χαρέντες δεξιῇ ἡσπάζοντο ἔπεσσι τε μελιχίοισι IL. 10.542 *il întâmpinau bucurosi strângându-i mâna dreaptă și cu vorbe ca mierea*; OD. 19.415, μ' ... στρατὸς ... πᾶς ἡσπάζετ' SOPH. *Ph.*357 *întreaga armată mă întâmpina cu drag*; πρόσωθεν αὐτὴν ἀγνὸς ὦν ἀσπάζομαι EUR. *Hipp.*102 *fiind fără prihană, o salut* (pe *Kypris*) *de departe*; ἡρξάντο ~ αὐτόν, Χαῖρε, βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων NT *Mc.*15.18 *au început să-l salute, Bucură-te, rege al iudeilor*; ἀλλήλους ἡσπάσαντο PLUT. *Mar.*40.13 *s-au îmbrățișat*; (fig.) τὴν μὲν συμφορὰν ἀσπάζομαι, πατέρα σ' ἀνευρών EUR. *Ion*587 *binecuvântează prilejul de a te fi găsit ca tată*. II a îndrăgi, a fi strâns legat de, a iubi: τὰ σώματα τὰ καλὰ μᾶλλον ἢ τὰ αἰσχροῦ ἀσπάζεται PLAT. *Smp.*209b *îndrăgește mai degrabă corpurile frumoase decât pe cele urâte*; ἀσπαζόμενοι δὲ καὶ τιμῶντες τὸν Τίτον PLUT. *Flam.*6.1 *îndrăgindu-l și pretuiindu-l pe Titus*; LYS. 2.75, PLAT. *R.*330c, (spec. despre câinii de vânătoare) ἀσπαζόμεναι τὰ ψευδῆ XEN. *Cyn.*3.7

prin zând drag de urmele false. III a se mulțumi: δημοτικὴν ἀσπαζόμενος οἴκησιν PLUT. *Ca.Ma.4.2 mulțumindu-se cu o locu-ințã ca a celor din popor.* IV (în contexte de despărțire) a-și lua rămas bun, a saluta: ἀσπάζωμαι τὴν ταλαίπωρον πόλιν EUR. *Tr.1276 sã-mi iau rămas bun de la nefericita cetate;* (în formule epistolare de încheiere) ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας NT *1Cor.16.19 bisericile Asiei vã salutã;* NT *Flp.4.22.* V a sãruta: σ' ὡς τεκοῦσ' ἀσπάζομαι EUR. *Ion1363 te sãrut ca una ce te-am adus pe lume.*

[proate din ἀ-³ (sau *η- grad 0 al lui ἐν), σπάω]

ἀ-σπάθητος, ον [πᾶ] *adj.* cu o țesătură nu foarte strânsă: SOPH. *Fr.877.*

[ἀ-, σπαθάω]

ἀ-σπαίρω, *vb.* I a se zvârcoli, a se zbate: (despre pers. și animale) ζῶν ἔτ' ἀσπαίροντα IL. 12.203 *trăind zvârcolindu-se încă;* OD. 8.526, ὀρέω παιδίον ... ἀσπαῖρον HDT. 1.111 *vãd un copil care se zbãtea;* AESCH. *Pers.977,* (despre pești) HDT. 9.120, EUR. *IA1587.* II a se împotrivi, a rezista: Ἀδείμαντος ... ἤσπαιρε μῶνος HDT. 8.5 *Adeimantos era singurul care se împotrivea.*

[ἀ-³, σπαίρω, cf. lat. *sperno*]

ἀσπάλαθος, ου, ὁ [πᾶ] *subst.* (bot.) arbust cu spini, *Astragalus*, ghimpoasă, acant, *gener.* spini: εἴλκον ... ἐπ' ἀσπαλάθων κνάμποντες PLAT. *R.616a i-au tãrat zgãriindu-i prin spini;* AR. *Fr.749,* THEOC. 4.57, id. 24.89, (din care se extrage un ulei parfumat) ARSTT. *Pr.906b.11, LXX Inf.24.15.*

ἀ-σπάλαξ, ακος, ὁ *subst.* (zool.) cârțiță: AESOP. 1.234, ARSTT. *An.425a11,* id. *HA491b28,* id. *Metaph.1022b26, LXX Lev.11.30* ș.a.

[ἀ-³, σπάλαξ]

ἀσπαλιευτής, ου, ὁ *subst.* pescar: PLAT. *Sph.221c.*

[ἀσπαλιεύω]

ἀσπαλιευτικός, ή, ὄν *adj.* de pescuit: τὸν ἀσπαλιευτικὸν κάλαμον PLUT. *M.976e bãt de trestie de pescuit (= undiã).* // (sc. τέχνη) **ἀσπαλιευτική**, ή *subst.* pescuit cu undița: PLAT. *Sph.221c* ș.a.

[ἀσπαλιευτής]

ἀσπάραγος, v. ἀσφάραγος²

ἀσπαρίζω, *vb.* a se zvârcoli: ARSTT. *PA696a20,* id. *Resp.471b13.*

[ἀ-³, σπαίρω]

ἄ-σπαρτος, ον *adj.* I necultivat, sălbatic: (despre insula Ciclopilor) OD. 9.123. II sălbatic, spontan: (plante) OD. 9.109, LUC. *Phal.2.8.*

[ἀ-, σπείρω]

Ἀσπασία, ας, ή *subst.* Aspasia, iubită a lui Pericles: PLAT. *Mx.236b,* PLUT. *Per.30.4*

ἀσπάσιος, α, ον [πᾶ] *adj.* |var. -ος, -ον OD. 23.233, Luc. *Nec.1*| {ep. ion. -ιη II. 8.488} I primit cu bucurie, plăcut: (+ dat.) ἦλθον ὀμίλῳ ἀσπάσιοι προτὶ ἄστῳ IL. 21.607 *au venit în cetate spre bucuria mulțimii;* ἀσπάσιοι δὲ φίλοις' ἐτάροισι φάνημεν OD. 9.466 *au fost primiți cu bucurie de tovarășii noștri;* OD. 11.431, τῆ δ' ἀσπάσιον βάλε φέγγος ἠριγενῆς A.RH. 3.823 *Aurora a trimis lumina ce i-a adus bucurie;* PLUT. *Crass.16.1, ARR. BC.1.21,* (abs.) οὐδὲ ~ ἢ ὁδός LUC. *Nec.1 drumul nu era plăcut.* II bucurios, mulțumit: ἀσπάσιοι δ' ἐπέβαν γαίης OD. 23.296 *au pãșit bucurișii pe pãmânt;* OD. 23.238. // **ἀσπασίως**, *adv.* I cu bucurie, cu veselie, de bună voie: ~ Πάτροκλον ὑπ' ἐκ βελέων ἐρύσαντες IL. 18.232 *luându-l cu bucurie pe Patroclus de sub ploia de sulici;* ~ γόνου κάμψειν IL. 7.118 *a îngemunchea de bună voie;* OD. 4.523, HDT. 7.152, HES. *Sc.45,* THEOC. 16.7. II cu gingășie, cu drag: Ἰφιγένειά νιν ~ ... φιλήσει AESCH. *Ag.1555 Iphigeneia îl va sãruta cu gingășie;* A.RH. 1.270.

[ἀσπάζομαι]

ἀσπασμα, ατος, τό *subst.* I (pl.) îmbrățișări, sãrutãri: EUR. *El.596,* id. *Tr.1187,* id. *IT376,* τὼν ἐν εὐνήϊ φιλάτων ἀσπασμάτων χάριν EUR. *Hec.829 pentru îmbrãțișãrile dragi din așternut.* II (sg.) persoană iubită: PLUT. *M.279f,* id. *M.608e.*

[ἀσπάζομαι]

ἀσπασμός, οῦ, ὁ *subst.* I salutare: τὼν θελόnton ... ἀσπασμοῦς ἐν ταῖς ἀγοραῖς NT *Mc.12.38 cei ce vor salutãri în picioare;* ἀσπασμοῦς τε καὶ δεξιῶσεις PLUT. *Aem.2.6 salutãri și strãngerii de mãnã;* NT *Lc.1.44,* id. *1Cor.16.21,* PLUT. *Cat.Ma.48.2* ș.a. II afecțiune, dragoste: PLAT. *Lg.670e,* id. *Def.413b.* III sãrutare, îmbrãțișare: AESOP. *Fab.dod.297.*

[ἀσπάζομαι]

ἀσπαστέον, *adj.vb.* trebuie primit cu bucurie: PLAT. *Phlb.32d.*

[ἀσπάζομαι]

ἀσπαστικός, ή, ὄν *adj.* prietenos: PLB. 28.3.10.

[ἀσπάζομαι]

ἄσπαστός, ἡ, ὄν *adj.* primit cu bucurie, binevenit, *ext.* plăcut: OD. 23.60, ἦκαις ... ~ EUR. *Rh.*348 *vii binevenit*: τῷ δ' ἄσπαστόν ἔπος γένετ' A.RH. 1.1103 *a primit cu plăcere vorba*; τοῖσι ἡ τυραννίς πρὸ ἐλευθερίας ἦν ἄσπαστότερον HDT. 1.62 *cei pentru care tirania era mai plăcută decât libertatea*: PLAT. *Phlb.*32d. (neut. adv.) τῷ δ' ἄσπαστόν εἰσατο κοιμηθῆναι OD. 7.343 *i-a fost pe plac să meargă la culcare*: HES. *Sc.*42. // **ἄσπαστός**, in mod plăcut, cu plăcere: ~ κε παραί σέο καὶ τὸ δαείην A.RH. 2.415 *mi-ar face plăcere să aflu aceeașta de la tine*: HDT. 4.201.

[ἄσπάζομαι]

ἄσπειστος, ὄν *adj.* de neînduplecat prin lăbații, *ext.* neîndurător, necruțător: DEM. 25.52 ~ ἐχθρός APP. *Hisp.*34 *dușman necruțător*; ἄσπειστους ... πολέμους PLUT. *M.*537b *războaiie neîndurătoare*: APP. *Mith.*56.

[ἄ-, σπένδω]

ἄσπερμος, ὄν *adj.* lipsit de sămânță, *ext.* sterp, fără urmaș: ὄφρα μὴ ~ γενεῇ ... ὀλιγται IL. 20.303 *ca neamul să nu piară* *fără urmă*; (despre animale, ὄρ. πολύσπερμα și ὀλιγόσπερμα) ARSTT. *G.*4725b30.

[ἄ-, σπέρμα]

ἄσπερχές, *adv.* cu avânt, cu zel neostoit, cu înverșunare: ~ μενεαίνεις Ἰλίου ἐξαλαπάξει ... πτολιέθρον IL. 4.32 *te înverșunezi cu zel să nimicești cetatea Ilionului*; ~ κεχολῶσθαι IL. 16.61 *a urî cu înverșunare*: OD. 1.20, EUR. *Fr.*1132.51, A.RH. 1.1002.

[ἄ⁻², σπέρχω]

ἄσπετος, ὄν *adj.* I (despre mărire, întindere) de nespus, negrăit, *ext.* de necuprins, nemărginit, întins, imens, falnic: ~ αἰθήρ IL. 8.558 *eter (vâzduh) nemărginit*; ἄσπετα οὐδ' ας IL. 22.269, *ρᾶμάντ ἰντίνσ*; ἄσπετα δῶρα OD. 20.342 *daruri nenumărate*; δρυὸς ἄσπετον ἔρνος EUR. *Cyc.*615 *falnicul ram al stejarului*; HES. *Th.*698, (ploaie) EUR. *Tr.*78, (despre abstr.) ~ ἀλκή IL. 16.157 *forță nemărginită*; ζώῃ ... ~ OD. 14.96 *bu-năstare nespūsă*. II (despre nr.) nenumărat: ἄσπετα μῆλα A.RH. 2.143 *oi nenumărate*: A.RH. 4.316, (armată) A.RH. 4.1001. III grozav, cumplit: βρυχή ... ὀδόντων ~ A.RH. 2.84 *scrâșnet de dinți grozav*; ἄσπετόν τι θαῦμα SOPH. *Tr.*961 *priveștieste cumplită*. IV (neut. adv.) nespus, grozav: τρεῖτ' ἄσπετον IL. 17.332 *fugiți grozav*.

[ἄ-, R. *sek^u- „a spune”, cf. ἐννέπω]

ἄσπιδ-ἄποβλής, ἦτος, ὁ *adj.m.* care își aruncă scutul cât colo, dezertor: AR. *V.*592. [ἄσπις, ἀποβάλλω]

ἄσπιδη-φόρος, ὄν *adj.* purtător de scut: AESCH. *Th.*19, id. *Ag.*825, EUR. *Supp.*390, id. *Ph.*1096, (subst.) EUR. *Ba.*781.

[ἄσπις, στρέφω]

ἄσπίδιον, ὄν, τὸ *subst.* scut mic: MEN. *Fr.*765.1, PLUT. *M.*743c.

[dim. al lui ἄσπις]

ἄσπιδίσκη, ἦς, ἡ *subst.* disc: (ca ornament) LXX *Ex.*28.13, id. *IMac.*4.57, IOS. *BI5.*233.

[dim.al lui ἄσπις]

ἄσπίδιτης, ὄν, ὁ [δῖ] *adj.m.* purtător de scut: SOPH. *Fr.*426.

[ἄσπις]

ἄσπίδιότης, ὄν, ὁ *adj.m.* purtător de scut, înarmat cu scut: IL. 2.554, THEOC. 14.67, id. 17.93, PLB. 10.29.6, PLUT. *M.*615e.

[ἄσπις]

ἄσπίδο-δουπος, ὄν *adj.* care răsună de scuturi: ἐν τ' ἄσπιδοδοῦποισιν ὀπλίταις δρόμοις PI. *I.*1.23 *în cursele hopliților ce răsună de zgomotul scuturilor*.

[ἄσπις, δουπος]

ἄσπιδοπηγεῖον, ὄν, τὸ *subst.* fabrică de scuturi: DEM. 36.6 ș.a.

[ἄσπιδοπηγός]

ἄσπίδοῦχος, ὄν, ὁ *adj.m.* AESCH. *Supp.*1143, SOPH. *Fr.*427.

[ἄσπις, ἔχω]

ἄσπίδο-φέρμων, ὄν *adj.* care trăiește de pe urma scutului, sc. războinic: EUR. *Ph.*796.

[ἄσπις, φέρβω]

ἄσπίλος, ὄν *adj.* fără pată, neprihănit: NT *1Tim.*6.14, id. *Iac.*1.27, id. *1Pt.*1.19, id. *2Pt.*3.14.

[ἄ-, σπίλος]

ἄσπις, ἶδος, ἡ *subst.* I (frecv. gener.) scut: ἄσπίδα νύξεν IL. 7.260 *a izbit scutul*: βάλεν ... κατ' ἄσπίδα πάντοσε ἴσην IL. 3.347 *i-a lovit chiar sub mijlocul scutului*: + λαβεῖν AR. *Lys.*52 *a arunca scutul*: + ἀποβαλεῖν AR. *V.*17 *a arunca scutul (= a o lua la fugă)*: οἱ τὴν ἄσπίδα τιθέμενοι PLAT. *Lg.*756a *cei ce pot ridica scutul (= cei ce pot servi ca soldați)*: παρ' ἄσπίδα στήναι EUR. *Med.*250 *a sta lângă scut (= în luptă)*: EUR. *Ph.*1001, id. *Or.*653, (+ prep. indicând partea în care este ținut scutul) παρ' ἄσπίδα IL. 16.400, παρ' ἄσπίδος AESCH. *Th.*624, ἐπ' ἄσπίδα XEN. *Cyr.*7.5.6, ἐξ ἄσπίδος PLB. 11.23.5 = pe partea cu scutul (= din stânga), (+ prep.

și num. indicând adâncimea liniei de luptă) ἐπ' ἄσπίδας δὲ πέντε μὲν καὶ εἴκοσι Θηβῶιτο ἐτάξαντο THUC. 4.93 *tebanii s-au așezat pe douăzeci și cinci de rânduri în adâncime; ἐπὶ μιᾶς ἄσπίδος ISOC. 6.99 pe un singur rând. II* (sg. cu sens colectiv) corp de armată. trupă: ὀκτακισχλίην ἄσπίδα HDT. 5.30 *opt mii de purtători de scut (= soldați); πολλήν ἀθροίσας ἄσπίδ' Ἀργείων EUR. Ph.78 adunând o numeroasă armată a argenilor; XEN. An.1.7.10. III* (fig.) ravăză, ocrotire: (despre Aigisthos) οὗτος ἡμῖν ~ οὐ σμικρὰ θράσους AESCH. Ag.1437 *aceasta ne e ravăza nu mică a îndrăznelii; λήμψεται ἄσπίδα ... ὀσιότητα LXX Int.5.19 va lua drept ravăză sfîntenia. IV* (zool.) I aspidā, vipereā, șarpe veninos: ἰὸς ἄσπίδων NT Rom.3.13 *venin de viperă; LXX Ps.13.3, id. Od.2.33, id. Is.59.5. 2* specie de nevertebrată, *Pennatula Rubra*: ARSTT. HA532b22. [et. nec.]

ἄσπιστήρ, ἦρος, ὁ *adj.m.* înarmat cu scut, *ext.* soldat: SOPH. Ai.565, EUR. Heracl.277. [ἄσπίς]

ἄσπιστής, οὐδ, ὁ *subst.* [gen. pl. ἄσπιστάων] {dor. ἄσπιστάς Eur.} I războinic înarmat cu scut: IL. 11.412, σὺν Μυρμιδόνων ἄσπισταῖς EUR. Ion198 *împreună cu soldații înarmați cu scut ai mirmidonilor. II* (adj.) I înarmat cu scut: στίχες ἄσπιστάων λαῶν IL. 4.90 *șiruri de soldați înarmați cu scut; IL. 16.541, EUR. HF1192 ș.a. 2* constând în scuturi: EUR. El.443.

[ἄσπίς]

ἄσπιστωρ, ορος *adj.m.* în care intervin scuturi: ἄσπιστορας κλόνουσ AESCH. Ag.403 *cioșniri de scuturi.*

[ἄσπίς]

ἄ-σπλαγχνος, ον *adj.* fără măruntaie, *fig.* fără curaj: δηλώσω πατρί μὴ τοι φύσιν γ' ~ ἐκ κείνου γεγώς SOPH. Ai.472 *îi voi arăta tatălui că nu sunt lipsit de curaj.*

[ἄ-, σπλάγχνον]

ἄ-σπονδος, ον *adj.* I fără libație, *ext.* care nu a încheiat o înțelegere (statornicită printr-o libație) *sau* nestabilit printr-o înțelegere *sau* neinclus într-o înțelegere: ἀπιέναι ἄσπόνδους THUC. 3.111 *a pleca fără să fi ajuns la o învoială; THUC. 3.113, ἀνοκωχὴ ~ THUC. 5.32 armistițiu nestatornicit printr-o libație; ἀνεῖλοντο ... αὐτοὺς (νεκροὺς) ... ἄσπόνδους THUC. 2.22 au ridicat cadavrele, desi nu se ajunsesse la o învoială; ἄσπονδοι*

οὶ κρατῆρες LUC. Bis.Acc.2 *vase din care nu se toarnă libații; (subst.) τὸ εὐπρεπὲς ἄσπονδον THUC. 1.37 mândră neparticipare la alianțe. II* care nu admite o înțelegere, neîndurător, de neînduplecat, de neîmpăcat: ἄσπόνδοισι νόμοισιν EUR. El.905 *prin legi de neînduplecat; PLUT. Per.30.3. (frecv.) ~ ... πόλεμος PLUT. Arist.1.5 război neîmpăcat; AESOP. 5.21, DEM. 18.262, PLB. 1.65.6, LUC. Alex.25. (despre pers.) (Ares) AESCH. Ag.1235, (cu hipalagă) ἀντηγήσατε παιᾶνα τῷ κάτωθεν ἄσπονδον (var. ἄσπόνδῳ) θεῷ EUR. Alc.424 *intonati un cântec zeului infernal neîndurător; NT 2Tim.3.3, PLUT. Tim.30.4.**

[ἄ-, σπονδή]

ἄ-σπορος, ον *adj.* I nesemănat: (ogor) AESOP. Prov.145, (ținut) PLUT. Alex.66.6, DEM. 19.123, IOS. B12.200, (pământ) LUC. Sat.20, APP. Pun.21. II care nu este rezultatul însământării, sălbatic: LUC. Rh.Pr.8. III (fig.) necultivat, înnăscut: PLUT. M.987b.

[ἄ-, σπείρω]

ἄ-σπουδάστος, ον *adj.* care nu e demn de a fi dorit: σπεύδοντά τ' ἄσπουδάστα EUR. Ba.913 *năzuind spre cele ce nu sunt de dorit; EUR. IT 201.*

[ἄ-, σπουδάω]

ἄ-σπουδεῖ, *adv.* [var. ἄσπουδί IL. [1]] I fără trudă: IL. 8.512. II fără luptă.: μὴ ~ ... ἀπολοίμην IL. 22.304 *să nu pier fără luptă; IL. 15.476, ARR. An.6.9.5.*

[ἄ-, σπουδή]

ἄσσα sau **ἄσσα**, v. τις

ἄσσάριον, ον, τό *subst.* as, monedă romană de bronz, a șaisprezecea parte dintr-un dinar de argint: NT Mt.10.29, id. Lc.12.6, PLUT. Cam.13.1, id. Marc.8.9, id. Ca.Ma.4.4.

[lat. assarius]

ἄσσαρῶν, ὄνος, ὁ *subst.* (metrol.) assaron, măsură de capacitate ebr., a zecea parte dintr-un ephah: IOS. A13.142, id. A13.233.

[ebr.]

ἄσσιστα, *adv.* foarte apropiat: AESCH. Fr.66. [superl. de la ἄγχι]

ἄσσον, *adv.* [var. ἄσσον] mai apropiat: ἄσσον ἴτ' IL. 1.335 *veniți mai aproape; OD. 13.368, THEOC. 1.112, (+ gen.) γυναῖχ' ὀρῶ στείχουσαν ἡμῶν ~ SOPH. OC312 vād o femeie ce se îndreaptă către noi; (+ dat.) ~ ἔρχεται Κρέων ὄδ' ἡμῖν SOPH. OC722 Creon se apropie de noi.*

[comp.de la ἄγχι]

ἀσσοτέρω, *adv.*: mai aproape: (+ gen.) OD. 9.506. (+ dat.) OD. 17.572.

[comp.de la ἄγχι]

Ἀσσυρία, *αζ.* ἡ *subst.* ἰον. -ῆ Hdt., A.Rh., Luc.; Assyria, regiune cuprinsă între Mesopotamia, Babylonia și Armenia, *ext.* teritoriul format de Assyria sau Mesopotamia sau Syria: XEN. Cyr.2.4.17, ARR. An.7.7.3 ș.a.

Ἀσσύριος, *ιά.* -ον [ῶ] *adj.* ἰdor. gen. -ῶ Theoc.; asirian, din Assyria: HDT. 1.95, THUC. 4.50. (subst.) (pl.) PLUT. M.935b. (sg.) ὁ ~ XEN. Cyr.2.4.8 *regele asirienilor.*

[Ἀσσυρία]

Ἀσσυρίς, *ἰδος* *adj.f.* asirian: APP. Syr.288, id. BC2.153.

[Ἀσσυρία]

ἄσσω, [ἄ Hom. Pi.; ἄ lir. trag., exceptia Eur. Tr.1086] *vb.* [impf. ἦσσον, viit. ἄζω, aor. ἦξα; part. aor. ἄξας, ἄξαντες] ἰep. ion. ἄισσω, impf. ἦισσον și ἦισσον, aor. ἦξα, imper. iter. ἄϊξασκε II. 23.369, *pas.* aor. ἦχθην și αἰχθην; att. ἄττω, ἄττω] I (*intrans.*) I a se năpusti, a se repezi, a se avânta: (+ dat. instr.) Il. 8.88, ἦισσον λόγχαις EUR. Ph.1382 *se năpusteau cu lăncile:* (+ adv.) δεῦρ' ἦξα θάσσον ἢ καθ' ἡδονὴν ποδός SOPH. OC890 *m-am repezit aici mai repede decât dorea piciorul meu:* (+ prep.) εἰς ὄπλ' ἦισσον EUR. Ph.1382 *se repezeau la arme:* οὐδ' ἦιξας εἰς ἔρευναν EUR. Ion328 *nu te-ai avântat spre a ști.* 2 a lășni: ὡπόσε δ' αὐγὴ γίγνεται αἰσσοῦσα Il. 18.212 *văpaie lășnește în înalt.* 3 a crește: χεῖρες ἄπ' ὤμων αἰσσοντο HES. Th.150 *brațele creșteau din umeri:* (fig.) (virtutea) Pl. N.8.40, διὰ δὲ στέρνων φόβος αἰσσοῖ EUR. Tr.156 *frica ne crește în piept.* 4 (despre pâr) a flutura: ἀμφὶ δὲ χεῖται ὅμοις αἰσσονται Il. 15.267 *coama îi flutură pe umeri.* 5 a scăpa: ἐκ δ' ἄρα χερῶν ἠνία ἦχθησαν Il. 16.404 *i-au scăpat hăturile din mâini.* II (*trans.*) a agita, a mișca: ἦξεν χέρα SOPH. Ai.40 *a agitat mâna:* αὔραν ... αἰσσω EUR. Or.1430 *mișcând o boare.*

[αιόλος?]

ἀσπάγης, *ἔς* *adj.* care curge din belșug: CALL. Hec.fr.317, (neut. adv.) A.RH. 3.805.

[ἀ-, σπάζω]

ἀσπᾶθής, *ἔς* *adj.* nestatornic: (gândire) LXX 3Mac.5.39.

[ἀ-, ἴστημι]

ἀσπᾶθμεντος, *ον* *adj.* care nu a așezat tăbăra: APP. BC2.74.

[ἀ-, σταθμεῖω]

ἀ-σπᾶθμητος, *ον* *adj.* I cu mișcare neregulată, *fig.* neliniștit, nestatornic: ἀσταθμητοῦς ἀστέρας XEN. Mem.4.7.5 *stele cu traiectorie neregulată (sc. comete):* ἄνθρωπος ὄρνις ~ AR. Av.169 *omul este o pasăre fără astâmpăr:* (superl.) δῆμός ἐστιν ἀσταθμητότατον πρᾶγμα τῶν πάντων DEM. 19.136 *poporul este lucrul cel mai nestatornic dintre toate:* PLAT. Ly.214d. II nesigur, imprevizibil: βροτῶν ... ~ αἰῶν EUR. Or.981 *viață nesigură a muritorilor:* (subst.) τὸ ἀσπᾶθμητον τοῦ μέλλοντος THUC. 4.62 *nesiguramța viitorului:* THUC. 3.59.

[ἀ-, σταθμάω]

ἀσπᾶκός, *οῦ*, ὁ *subst.* (zool.) I homar, *Hommarus gammarus*, sau langustă, *Palinurus vulgaris:* ARSTT. HA525b11, id. PA683b27.

II rac (de apă dulce), *Astacus fluviatilis:* ARSTT. HA530a28.

[cf. ὄστακός]

ἀ-στακτί, *adv.* care nu curge picătură cu picătură, *ext.* din belșug, în șiroaie: δὲ ὄμματος ~ λείβων δάκρυον SOPH. OC1251 *din ochi îi curge șiroi de lacrimi:* ~ ... στένοντες SOPH. OC1646 *plângând în hohote:* PLAT. Phd.117c.

[ἀ-, σπᾶζω]

ἀ-στακτος, *ον* *adj.* care curge neîntrerupt: (ape) EUR. IT1242.

[ἀ-, σπᾶζω]

ἀ-σπᾶλακτος, *ον* *adj.* lipsit de umiditate: (aer) PLUT. Crass.4.7.

[ἀ-, σπᾶλάζω]

ἀσπᾶνδης, *ον*, ὁ *subst.* sol, mesager: PLUT. Alex.18.7, id. M.326e.

[imprumut iranian]

ἀσπᾶς, *part. aor.* de la ἀνίστημι

ἀ-σπᾶσίαστος, *ον* *adj.* [comp. -ότερος, superl. -ότατος] neînvrăjbit, nedezbinat, lipsit de discordii: πολίτας ... ἀσπᾶσίαστους PLAT. Euthd.292b *cețățeni nedezbinati:* ἀσπᾶσίαστοι δὲ πρὸς σφᾶς αὐτοῦς ISOC. 4.106 *neînvrăjbiți între noi:* THUC. 1.2, LYS. 33.7, ARSTT. Pol.1286b2, PLB. 6.48.3, LUC. Phal.1.3, (despre abstr.) ἀσπᾶσιαστοτάτην μεῖζιν PLAT. Phlb.63e *amestec lipsit cu totul de învrăjbiere:* (neut. pl. adv.) PLAT. R.520d.

II **ἀσπᾶσίαστος**, *adv.* fără discordii: ARR. PostAlex.1.45.

[ἀ-, σπᾶσίαζω]

ἀσπᾶτέω-ῶ, *vb.* I a nu sta locului, a fi agitat: (mare) PLUT. Crass.17.1. II a fi rătăcitor, pribeag: NT 1Cor.4.11.

[ἀστατος]

ἀστῦτος, ου, ὁ *subst.* soldat înarmat cu su-
liță: PLB. 6.23.1, id. 15.14.5.

[lat. *hastatus*]

ἄ-στῦτος, ου *adj.* I fără repaus, în continuă
mişcare: ἄστατον τὸ κύκλω σῶμα ARSTT.
*Metaph.*1073a.31 *corp fārā mișcare aflat*
într-o mișcare circulară. II (fig.) nesigur,
nestatornic, instabil: ἄστατον ... ἐκάστω
τόπον τῆς στρατοπεδείας PLB. 6.42.4 *loc*
nesigur pentru fiecare în tabără; ἀνόμαλοι
πλάστιγγες ἀστάτου τύχης MEN. *Gnom.*82
talere inegale ale sorții nesigure; ἄστατον
... τὴν θεωρίαν PLB. 6.57.2 *observare nesi-*
gurā: (neut. subst.) τὸ τῆς τύχης ἄστατον
ARSTT. *Ep.*4.4 *nestatornicia sorții;* AESOP.
1.13, IOS. *Al*20.57, PLUT. *M.*103f.

[ἄ-, ἴστημι]

ἄ-στῦφίς, ἶδος, ἡ *subst.* [var. σταφίς Arstt.,
Theoc., LXX, Plut.] (sg. cu sens colectiv)
stafidă / stafide, struguri uscați la soare:
HDT. 2.40, PLAT. *Lg.*845b, XEN. *An.*4.4.9,
PLB. 6.11a.4, (pl.) ARSTT. *HA*595b10, LUC.
*Cat.*5.

[ἄ-³, cf. σταφυλή]

ἄσταχυς, v. σταχύς

ἄ-στέγαστος, ου *adj.* neacoperit: (neut.
subst.) διὰ τὸ ἀστέγαστον THUC. 7.87 *din*
pricina neacoperirii.

[ἄ-, στεγάω]

ἄ-στεγος, ου *adj.* I fără acoperiș: πτωχοῦς
ἀστέγους LXX *Is.*58.7 *sāraci lipsiți de un*
acoperiș; APP. *Hisp.*336. II (fig.) neînfrā-
nat, nestăpānit: στόμα ἄστεγον LXX
*Prov.*26.28 *gurā neîmunită în frâu;* (subst.) ὁ
~ χεῖλεσιν LXX *Prov.*10.8 *cel ce nu poate*
pune acoperământ buzelor (= nu-și poate
ține gura).

[ἄ-, στέγη]

ἀστειεύομαι, vb. a face glume: AESOP. 1.93.

[ἀστεῖος]

ἀστείζω, vb. I a vorbi în glumă: PLUT.
*Marc.*21.6. II a lua în rās: IOS. *Ap.*2.114.

[ἀστεῖος]

ἀστεῖος, α, ου *adj.* I de la oras: I fin, rafinat,
subtil, urban, civilizat: ἀστεῖον καὶ γλαφυ-
ρὸν βίον PLUT. *Mar.*3.1 *viață civilizată și*
rafinată; ἀστεῖοι καὶ δημοφειλεῖς εἶεν οἱ
λόγοι PLAT. *Phdr.*227d *demonstrații subtile*
și folositoare obștei; λογισμὸν ἀστεῖον
LXX *2Mac.*6.23 *judecată aleasă;* PLAT.
*Phd.*116d. 2 minunat, grozav: ἀστεῖον λέ-
γεις AR. *Nub.*204 *spui un lucru minunat;*
(du.) ἀστεῖω γε τὸ βοσκήματε AR. *Ach.*811

ce pereche de animale grozave!; (iron.) ἀσ-
τεῖὸν κέρδος AR. *Nu.*1064 *câstig grozav;*
(neut.) ἀστεῖον πάνυ εἰ ... MEN. *Sam.*364 *ar*
fi grozav dacă ... 3 drăguț, trupeș: ἀστεῖον
τὸ παιδίον NT *Ev.*11.23 *copil drăguț;* LXX
*Jud.*3.17. II de bună calitate, bun: (condu-
cător) PLUT. *Them.*5.7, (vin) PLUT. *M.*620d.
[ἀστν]

ἀστεῖως, adv. I în mod elegant, cu rafina-
ment: ἔχει ~ MEN. *Dysc.*569 *se poartă cu*
elegantă; IOS. *Al*12.177, PLUT. *M.*7d, LUC.
*Demon.*12 ș.a. II în chip nobil: LXX
*2Mac.*12.43.

[ἀστεῖος]

ἄ-στεκτος, ου *adj.* care nu poate fi acoperit,
fig. de neîndurat: AESCH. *Fr.*224, LXX
*Od.*12.5.

[ἄ-, στέγω]

ἄ-στεμφής, ἐς *adj.* I nemîșcat, neclintit, țea-
pân: σκῆπτρον ... ἀστεμφές ἔχεσκεν Il.
3.219 *ținea toiagul neclintit;* HES. *Th.*812.
II (fig.) I de neclintit, de nezdruncinat:
ἔχων ἀστεμφέα βουλὴν Il. 2.344 *având o*
voiață de neclintit; A.RH. 4.1375, (despre
Telamon) THEOC. 13.37. 2 (peior.) grosol-
an, necioplit: ποιηταῖσι ... ὁ δῆμος ἦδεται
κάστεμφέσιν AR. *Fr.*579 *poporul e încântat*
de poeți neciopliți. II ἀστεμφέως, adv. ne-
mîșcat: ~ ἐχόμεν OD. 4.419, *a ține nemîșcat:*
OD. 4.459.

[ἄ- / ἄ-, στέμβω?]

ἄ-στενακτί, adv. fără a geme: ~ ... ἠνείχeto
AESCH. *Fr.*307 *suporta fără geamăt;* PLAT.
*Sp.*364c, (com.) ~ περδόμενος οἴκοι μενεῖς
AR. *Ec.*464 *vei sta acasă tragând vânturi*
fără grijă.

ἄ-στενάκτος, ου *adj.* I care nu geme, care nu
se tânguie: ἄκλαυτος ~ EUR. *Alc.*173 *fără să*
plângă și să geamă; SOPH. *Tr.*1074, id.
*Tr.*1200, PLUT. *M.*171d, id. *M.*305e. II lipsit
de gemete: οὐδέ ποτ' ~ ἀδάκρυτος ἀμέρα
EUR. *Hec.*691 *nici o zi fără gemete și fără*
lacrimi; PLAT. *Sp.*370d. II ἀστενάκτως,
adv. fără a se tângui: PLUT. *M.*107a.

[ἄ-, στενάω]

ἄστέον, *adj.* vb. trebuie cântat: AR. *Nu.*1205,
PLAT. *R.*390e.

[ἄδω]

ἄ-στεπτος, ου *adj.* neîncununat: τίς γὰρ ~
θεῶν; EUR. *Heracl.*440 *care zeu [a rămas]*
fără cunună? (= neînvocat).

[ἄ-, στέφω]

ἄ-στεργ-άνωρ, ορος [ἄν] *adj.* f. neiubitoare

- de bārbat: (fēciorie) AESCH. *Pr.*898.
[ἀ-, στέργω, ἀνήρ]
- ἀ-στεργής**, ἐς *adj.* I de neîndurat, neplăcut: πείσεται ἄλλο μὲν ἀστεργές οὐδέν SOPH. *OT*229 *nu va suferi nici o altă neplăcere.* II neîndurător: (mănie) SOPH. *Ai.*776.
[ἀ-, στέργω]
- ἀστερίας**, ου, ὁ *subst.* (denumire populară pentru diverse animale cu pete în formă de stele) I (iht.) specie de rechin. *Mustelus mustelus*, *prob.* rechinul-șobolan: ARSTT. *HA*543a17, id. *HA*566a17. II (ornit.) I specie de bătlan sau de stârc: ARSTT. *HA*609b22, id. *HA*617a5. 2 specie de șoim: ARSTT. *HA*620a18.
[ἀστήρ]
- ἀστερίος**, α, ου *adj.* înstelat: ἀστερίαν ὕπ' ἄμαξαν CALL. *Lyr.fr.*228.5 *sub Carul Mare.*
[ἀστήρ]
- ἀστερίσκοσ**, ου, ὁ *subst.* stea mică, steluță: CALL. *Iamb.fr.*191.55.
[dim. al lui ἀστήρ]
- ἀστερο-ειδής**, ἐς *adj.* I înstelat: ἀστεροειδέα νῶτα EUR. *Fr.*114.3 *bolta înstelată:* AR. *Th.*1067. II asemănător unei stele: PLUT. *M.*933f, ARR. *Phys.*6.23.
[ἀστήρ, εἶδος]
- ἀστερόεις**, εσσα, εν *adj.* I înstelat: (cer) IL. 5.769, id. 19.128, OD. 9.527, HES. *Th.*106. (despre constelația Ariadne = coșta Berenicei) ~ στέφανος A.RH. 3.1003 *cunună înstelată.* II strălucitor ca o stea: (platoșă) IL. 16.134, (palat) IL. 18.370.
[ἀστήρ]
- ἀστερ-οπή**, ἦς, ἡ *subst.* fulger: IL. 13.242, id. 11.184, AR. *Av.*1746, A.RH. 4.510, PLUT. *Sol.*3.7 ș.a.
[ἀστήρ, ὀπή]
- ἀστεροπητής**, ουδ, ὁ *adj.m.* care aruncă fulgere, fulgerător: (epitet al lui Zeus) IL. 1.609, id. 7.443, HES. *Th.*390, SOPH. *Ph.*1198, LUC. *Tim.*1.
[ἀστεροπή]
- ἀστερ-ωπός**, ὄν *adj.* I strălucitor ca o stea: AESCH. *Fr.*170, EUR. *Phaëth.fr.*238, id. *Ph.*129. II înstelat, scăpărând de stele: νυκτός ἀστεροπὸν σέλας EUR. *Hipp.*851 *lumina scăpărând de stele a nopții:* (eter) EUR. *Ion*1078.
[ἀστήρ, ὄψ]
- ἀ-στέφανος**, ου *adj.* lipsit de cunună, sc. fără premii: κάστέφανοι κόμαι EUR. *Supp.*974 *plete fără cunună:* φονίους ... ἀμίλλας ...
- ἀστεφάνους EUR. *Andr.*1021 *înfruntări sângeroase lipsite de izbândă:* EUR. *Hipp.*1137.
[ἀ-, στέφανος]
- ἀ-στέφανωτος**, ου [φᾶ] *adj.* lipsit de cunună, neîncununat: ἐκ τῆς Ὀλυμπίας ~ ἀπῆει DEM. 18.319 *se întorcea de la Olympia neîncununat:* SAPPH. *Fr.*81b4, PLAT. *R.*613c, PLUT. *Cor.*4.4, LUC. *Harm.*3 ș.a.
[ἀ-, στεφανόω]
- ἀστή**, ἦς, ἡ *subst.* locuitoare a unui oraș, orășencă: HDT. 4.78, IS. 6.25, DEM. 59.75, MEN. *Car.*39 ș.a.
[ἀστός]
- ἀ-στηνος**, ου *adj.* nenorocit, nefericit: CALL. *Hec.fr.*275.
[ἀ-, *στᾶνον, cf. δύστηνος]
- ἀστήρ**, ἔρος, ὁ *subst.* [dat. pl. ἀστράσι II.] I (gener.) stea: ~ δ' ὡς ἀπέλαμπεν IL. 6.295 *strălucă ca o stea:* EUR. *Hel.*1096, (despre steaua Sirius) οὐλιος ~ IL. 11.62 *stea neprielnică:* διατρέχοντες ἀστέρες AR. *Pax*833 *stele căzătoare:* (despre planeta Venus, luceafăr de dimineață) OD. 13.93, (despre Arcturus) HES. *Op.*565 ș.a., (fig. despre pers.) EUR. *Hipp.*1123, AR. *Ra.*342. 2 cometă, meteorit: ARSTT. *Mete.*343b5. 3 vâpăie: δόλιον ... ἀστέρα λάμπας EUR. *Hel.*1131 *aprinzând o vâpăie vicelană.* 4 (arhit.) stea, element de arhitectură închinat zeilor: HDT. 8.122. II (iht.) stea de mare: ARSTT. *HA*548a7.
[R. IE *ster- „a străluci”, cf. lat. *stella*]
- ἀ-στήρικτος**, ου *adj.* nestatornic: NT *2Pt.*2.14, id. *2Pt.*3.16.
[ἀ-, στηρίζω]
- ἀ-στίβης**, ἐς *adj.* [superl. -έστατος Xen.] I necălcat, neumblat: ὕλας ἀστιβεῖς PLUT. *Comp.Cim.Luc.*3.1 *păduri neumblate:* SOPH. *Ai.*657, ARR. *An.*5.11.1, (+ dat.) AESCH. *Th.*858-859. II unde nu se poate păși, ext. sfânt: ἀστιβές ἄλσος SOPH. *OC*126 *dumbravă sfântă:* XEN. *Mem.*3.8.10.
[ἀ-, στείβω]
- ἀστικός**, ἡ, ὄν *adj.* I de la oraș, din cetate, orășenc: ~ λεός AESCH. *Eu.*997 *popor din cetate:* (op. Dionysiile de la țară = Micile Dionysii) ἐκ Διονυσίων ... τῶν ἀστικῶν THUC. 5.20 *de la Dionysiile de la oraș (= Marile Dionysii):* (op. άρουραῖος „de la țară”) μῦς ~ AESOP. *Fab.dod.*245 *șoarece de la oas:* LYS. 17.3, PLUT. *Sull.*7.6 ș.a. II (fig.) de la oraș, rafinat. Iin: ἀστικὰ χεῖλεα THEOC. 20.4 *buze fine.* // *subst.* I (sg. masc.)

om de la oraș, orășean: LUC. *Dlud.*7. **II** (neut. pl.) (peior. despre o curtezană) τὰ δ' ἄστικά μ' οὐκ ἐφίλασεν THEOC. 20.31 „chestia de la oraș” nu m-a sărutat.

[ἄστυ]

ἄ-στικτος, ον *adj.* **I** neîntepat, netatuat: (subst.) τὸ δὲ ἄστικτον ἀγεννές HDT. 5.6 *a fi netatuat e un semn de lipsă de noblețe*. **II** neipotecat: ἄστικτον χωρίον MEN. *Fr.*968.1 *parte neipotecatā*; MEN. *Fr.*127.6.

[ἀ-, στίζω]

ἄ-στιπτος, ον *adj.* neumblat: ἀκτὴ ... βροτοῖς ~ SOPH. *Ph.*2 *promontoriu neumblat de muritori*.

[ἀ-, σπιπτός]

ἄστίτης, ου, ὁ [1] *subst.* orășean: SOPH. *Fr.*92.

[ἄστυ]

ἄ-στολος, ον *adj.* care nu acoperă tot corpul: (tunică) SOPH. *Fr.*872.

[ἀ-, στολή]

ἄ-στομος, ον *adj.* **I** fără gură: PLUT. *M.*940b, id. *M.*938c. **II** cu bot îndărătnic, sc. care nu suferă frâu: (despre cai) SOPH. *El.*724, PLUT. *Art.*9.1. **III** (fig.) mut, tăcut: ὡς ἀστόμοις οὔσι καὶ ἀπεγλωτισμένοις LUC. *Lex.*15 *precum mușilor și celor cu limba tăiată*: SOPH. *Fr.*76. **IV** (despre câini) cu gură moale, care nu apucă cu dinții: XEN. *Cyn.*3.3. **V** (despre metale) care nu poate fi ascuțit, care nu poate primi o margine fină: PLUT. *Lys.*17.2.

[ἀ-, στόμα]

ἀστό-ξενος, ου, ὁ, ἡ *subst.* oaspete al cetății *sau* care este deopotrivă cetățean și străin: AESCH. *Supp.*356.

[ἄστυ, ξένος]

ἀστοργία, ας, ἡ *subst.* lipsă de emoție, insensibilitate: MEN. *Fr.*522.1.

[ἄστοργος]

ἄ-στοργος, ον *adj.* **I** care nu simte iubire, ne-iubitor, lipsit de afecțiune, crud: ἀστόργου δὲ γυναικὸς ἐπ' ἀλλοτρίῳ νόος αἰεὶ THEOC. 17.43 *mintea unei femei care nu iubește e mereu la altul*: NT *Rom.*1.31, id. *2Tim.*3.3, (fig. despre moarte) THEOC. *Ep.*16.4. **II** neatrăgător: PLUT. *M.*926e.

[ἀ-, στέργω]

ἀστός, οὔ, ὁ *subst.* locuitor al unui oraș, orășean, ext. cetățean, concetățean: OD. 13.192, AR. *Lys.*638, (op. ξένος) τοῖς μὲν ἀστοῖς φθονεῖται ... πρὸς δὲ τοὺς ξένους ... ἰσχύς

φαίνεται THUC. 6.16 (*coregiile*) *trezesc invidia concetățenilor, străinilor le apar ca o forță*: SOPH. *OC*13, THEOC. *Ep.*14.1 ș.a.

[ἄστυ]

ἄστος, |var. ἄστος| v. ἄϊστος

ἀστοχέω-ῶ, vb. |impf. ἡστόχουν, viit. ἀστοχήσω, aor. ἡστόχησα, pf. ἡστόχηκα| a rătăci, a se îndepărta, a se abate de la: (frecv. + gen.) ἀστοχήσειν αὐτοὺς τοῦ τῆ πατρίδι συμφέροντος PLB. 16.26.6 *se vor abate de la interesul patriei*; μὴ ἀστόχει διηγήματος γερόντων LXX *Înl.*8.9 *nu te îndepărta de tradiția bătrânilor*; ~ ... τοῦ πρέποντος PLUT. *Galb.*16.1 *a se îndepărta de ceea ce se cuvine*; PLUT. *M.*414f. (+ prep.) περὶ τὴν πίστιν ἡστόχησαν NT *1Tim.*6.21 *s-au abătut de la credință*; PLB. 3.21.10 ș.a.

[ἄστοχος]

ἀστόχημα, ατος, τό *subst.* greșeală: PLUT. *M.*520b.

[ἀστοχέω]

ἀστοχία, ας, ἡ *subst.* **I** lipsă de chibzuință: διὰ τὴν ἀστοχίαν τοῦ προεστῶτος PLB. 2.33.9 *din pricina nechibzuinței comandantului*. **II** imprudență, lipsă de tact: εἰς τηλικαύτην ἀστοχίαν ἐνέπεσε PLB. 7.5.6 *a comis o asemenea imprudență*; PLB. 7.3.3. **III** greșeală: ἡ ἀγνοια τῶν ἠθῶν ἀστοχίας φέρει PLUT. *M.*800 *pecunoașterea caracterelor conduce la greșeli*; PLB. 12.26c.4.

[ἄστοχος]

ἀστοχίζομαι, vb. v. ἀστοχέω: SOPH. *Fr.*442.

ἄ-στοχος, ον *adj.* **I** care ratează ținta: (Eros) LUC. *DDeor.*23.1, IOS. *BI*4.579. **II** care nu reușește să înțeleagă: τὸ δὲ τῶν σοφιστῶν γένος ... φοβουμαι δὲ μὴ πως ... ἄστοχον ἅμα φιλοσόφων ἀνδρῶν ἢ καὶ πολιτικῶν PLAT. *Ti.*19e *mă tem că tagma sofistilor nu-i poate înțelege pe cei ce sunt deopotrivă filosofi și politicieni*. **III** lipsit de scop, la întâmplare, absurd: ἀστόχους δὲ καὶ ψευδεῖς ... κατηγορίας PLB. 5.49.4 *invinuire absurde și mincinoase*: ARSTT. *HA*587a9. //

ἀστόχως, adv. ratând scopul, neîndemânatic: τοῖς καιροῖς ~ ἐχρήτο PLB. 1.74.2 *se folosea neîndemânatic de prilejuri*.

[ἀ-, στοχάζομαι]

ἀστράβη, ης, ἡ [τρᾶ] *subst.* șa de catârcă, cu spătar (foarte comodă): ἐπ' ἀστράβης δ' ὀχοῦμενος ἀργυρᾶς DEM. 21.133 *călătorind pe o șa de argint*; LYS. 24.11, LUC. *Lex.*2.

[cf. ἀστραβής]

ἀστραβ-ηλάτης, ου, ὁ *subst.* catârgiu: LUC.

Lex.2.

[ἀστράβη, ἐλαύνω]

ἀ-στράβης, ἐς *adj.* ne(rā)sucit, nedeformat, drept, regulat: Τροίας ... ἀστραβῆ κίονα Pl. O.2.82 (*Hector*), *coloană dreaptă a Troiei*: σῶμα ποιεῖ ... ἀστραβές ARSTT. Pol. 1336a12 *menține corpul drept*: PLUT. M.780b, ὀρθά καὶ ἀστραβῆ PLUT. M.3e (*membre*) *drepte și nerăsucite*: (triumphi) PLAT. Ti.73b, PLUT. M.718e.

[ἀ-, cf. στραβός, στρεβλός]

ἀστράβιζω, *vb.* a călări pe o șa comodă: (pe cămile) AESCH. Supp.285.

[ἀστράβη]

ἀστράγαλιζω, *vb.* a juca (cu) arșice: PLAT. Ly.206e, LUC. DDeor.8.2.

[cf. ἀστράγαλος]

ἀστραγάλισις, εὖος, ἡ *subst.* joc cu arșice: ARSTT. Rh.1371a2.

[ἀστραγαλιζω]

ἀστράγαλος, ου, ὁ [ρά] *subst.* I vertebră a gâtului: IL. 14.466, ἐκ δὲ οἱ αὐχὴν ἀστραγάλων ἐάγη OD. 10.560 *i-a smuls vertebrele gâtului*. II os al gleznei: ὁ οἱ ~ ἐξεχώρησε ἐκ τῶν ἄρθρων HDT. 3.129 *osul de la gleznă i-a ieșit din încheieturi*. III (frecv. pl.) arșice, ext. joc cu arșice: ἀμφ' ἀστραγάλοισι χολωθεῖς IL. 23.88 *mâniș din pricina unui joc de arșice*: ἡρτῖαζον ἀστραγάλους PLAT. Ly.206.e.7 *se jucau cu arșice*: HDT. 1.94, AR. V.296, A.RH. 3.117, (într-o comparație cu conotație pozitivă) οἱ μὲν πόδες ἀστράγαλοὶ τευς THEOC. 10.36 *picioarele tale sunt ca două arșice (= bine făcute)*. IV (despre animale) arșic: XEN. Eq.1.15, PLB. 26.1.8, LXX Zah.11.16. V os al articulației, ligament: PLAT. Th.155b. VI os (al mâinii), falangă: LXX Dan.ῐ5.24.

[R. *H₂est-(r), cf. ὀστέον, ὄστακον, ὄστρεον]

ἀστράγαλωτός, ἡ, ὄν *adj.* făcut din vertebre (arșice): (biei) PLUT. M.1127c.

[ἀστράγαλος]

ἀστράπαιος, α, ὄν *adj.* I aruncător de fulgere: (Zeus) ARSTT. Mu.401a17. II însoțit de fulgere: PLUT. M.664f, id. M.912f.

[ἀστραπή]

ἀστράπη, ἡς, ἡ *subst.* {dor. -ά Soph.} I fulger, trăsnet: βροντὰς τε ἄμα τινὰς γενέσθαι καὶ ἀστραπάς THUC. 6.70 *s-au produs tunete și fulgere*: οὐράνια ἀστραπά SOPH. OC1467 *fulger pe cer*: AESCH. Th.430, LXX Ἰηf.32.10, PLUT. Dio.25.6, LUC. DDeor.10.2 ș.a. II (fig.) licărire (a ochilor).

privire: ἀστραπήν τιν' ὀμμάτων SOPH. Fr.474 *o licărire în ochi*: στίλβει νοσώδεις ἀστραπάς EUR. Or.480 *străfulgeră priviri bolnave*: AR. Ach.566. III strălucire (a unei torțe): ὁ λύχνος τῆ ἀστραπῆ φωτίζει σε NT Lc.11.36 *te luminează făclia cu strălucirea ei*: LXX Iez.1.13.

[cf. ἀστράπτω]

ἀστράπηφορέω-ῶ, *vb.* ὑφ' ἄρματ' ἐλθὼν Ζηνὸς ἀστραπηφορεῖ EUR. Fr.312 = Ar. Pax722 *poartă fulgere înhamat la carul lui Zeus*.

[ἀστραπηφόρος]

ἀστράπη-φόρος, ὄν *adj.* purtat de fulgere *sau* care poartă fulgere: (foc) EUR. Ba.3.

[ἀστραπή, φέρω]

ἀστράπτω, *vb.* [aor. ἤστραψα] I (*intrans.*) a arunca fulgere, a fulgera, a trăsni: Ζεὺς δὲ σφι ... ἐνδέξια σήματα φαίνων ἀστράπτει IL. 9.237 *Zeus aruncă cu fulgere arătându-le semne bune*: HES. Th.690, ἡ ἀστραπή ἀστράπτουσα NT Lc.17.24 *fulger ce scapără*: AR. Ach.531. II (fig.) a scânteia, a scăpăra, a străluci: ἐξ ὀμμάτων δ' ἤστραπτε γοργωπὸν σέλας AESCH. Pr.356 *o lumină simplă îi scăpăra din ochi*: κατὰχαλκον ἅπαν πεδίον ἀστράπτει EUR. Ph.111 *toată câmpia acoperită de aramă străfulgeră*: τὴν ὄψιν τὴν τῶν παιδικῶν ἀστράπτουσαν PLAT. Phdr.254b *privirea scânteietoare a iubitelui*: SOPH. OC1067, XEN. Cyn.6.15, LXX Ἰηf.11.18, PLUT. Aem.18.8 ș.a.

[ἀστραπή]

ἀστράσι, dat. pl. de la ἀστήρ

ἀ-στρατεία, ας, ἡ *subst.* I scutire de serviciu militar, demobilizare: AR. Pax526. II neîndeplinire a serviciului militar, dezertare: ἀστρατείας ... ἀλῶναι LYS. 14.7 *a fi condamnat pentru neîndeplinirea serviciului militar*: δίκην ἀστρατείας DEM. 39.16 *acuzare de dezertor de la recrutare*: PLAT. Lg.943a, PEUT. Cim.11.3, id. M.987d, APP. BC1.7 ș.a. [ἀ-, στρατεία]

ἀ-στράτευτος, ὄν [στρά] *adj.* I care nu îndeplinește *sau* a îndeplinit serviciul militar: τοὺς ἀστρατεύτους καταλέξειν LYS. 9.15 *a înrola [cetățeni] care nu au îndeplinit serviciul militar*: AR. V.1117. II care refuză să îndeplinească serviciul militar, dezertor: DEM. Tim.107, PLUT. Cic.41.6, (fig. despre Eros) PLUT. M.760d. III incapabil *sau* inutilizabil pentru serviciul militar: APP. BC1.10.

[ἀ-, στρατεύω]

ἄ-στρατήγητος, ον *adj.* I care nu a fost comandant: εὐχεσθαι ἀστρατηγήτους εἶναι PLAT. *2Alc.*142a [ἴσι] *doreau să nu fi fost comandanți.* II lipsit de comandă: IOS. *B14.*136, id. *B15.*122. // **ἄστρατηγήτως**, *adv.* fără comandant: APP. *BC1.*47.

[ἄ-, στρατηγέω]

ἄ-στραφής, ἐς *adj.* care nu se îndoiaie, rigid: SOPH. *Fr.*418.

[ἄ-, στρέφω]

ἄ-στρεπτος, ον *adj.* care nu se întoarce: ἄψ δὲ νεέσθω ~ THEOC. 24.96 *să revină fără să privească înapoi.*

[ἄ-, στρέφω]

ἄστρις, ιος, ἡ *subst.* |ac. pl. ἄστριας| arșic: CALL. *Hec.fr.*276.

[ἄστράγαλος]

ἄστρο-βλής, ἦτος, ὅ, ἡ *adj.* lovit de insolație: (peștele somn) ARSTT. *HA602b22.*

[ἄστρον, βάλλω]

ἄστρο-βλητος, ον *adj.* bătut de soare, (*despre plante*) vestejit: (arbori) ARSTT. *Iuv.*470a32.

[ἄστρον, βάλλω]

ἄστρο-γείτων, ον *adj.* |gen. -ονος| învecinat cu stelele: (piscuri) AESCH. *Pr.*721.

[ἄστρον, γείτων]

ἄστρολογέω-ῶ, *vb.* |ion. part. dat. pl. ἄστρολογέουσιν Luc.| a studia stelele, a se dedica astronomiei: PLB. 9.20.5, LUC. *Asr.*22.

[ἄστρολόγος]

ἄστρολογία, ας, ἡ *subst.* astronomie: XEN. *Mem.*4.7.4, ISOC. 15.265, ARSTT. *Cael.* 291a32, PLB. 9.14.5 ș.a.

[ἄστρολόγος]

ἄστρολογικός, ἡ, ὄν *adj.* I privitor la astronomie, astronomic: ASRTT. *APr.Po.*46a19, PLUT. *M.*838d, (neut. pl. adv.) ARSTT. *Cael.*291b21. II care se ocupă cu astronomia: ἄστρολογικῆς γυναικός PLUT. *M.*417a *femeie specialistă în astronomie.*

[ἄστρολογία]

ἄστρο-λόγος, ου, ὁ *subst.* I astronom: XEN. *Mem.*4.2.10, AESOP. 1.40, PLUT. *Nic.*13.7, id. *M.*405e ș.a. II astrolog: οἱ ἄστρολόγοι τοῦ οὐρανοῦ LXX *Is.*47.13 *astrologii cerului.*

[ἄστρον, λόγος]

ἄστρον, ου, τό *subst.* astru, stea: (gener. pl. și despre planete) ἄστρα φαεινὴν ἀμφὶ σελήνην φαίνετ' ἀριπρεπέα IL. 8.555 *stele clare lucesc în jurul lunii strălucitoare*; OD. 12.312, ἕως ἔτ' ἐστὶν ἄστρα κατὰ τὸν οὐρανόν AR. *Ec.*83 *cât timp mai sunt stele pe cer*; κατ'

ἄστρα SOPH. *Tr.*1106 *sub cer*; (prov. despre cei plecați în exil care calculează poziția patriei lor privind stelele) τὴν Κορινθίαν ἄστροις τὸ λοιπὸν ἐκμετρούμενος χθόνα SOPH. *OT795 māsarānd pāmântul corintian [dow] după stele*; (sg.) ἐχθροῖς ~ ὡς λάμπειν SOPH. *El.*66, (*Orestes*) *va străluci ca o stea în fața dușmanilor*; LXX *Num.*24.17, NT *Fp.*7.43, (sg. despre steaua Sirius) PLAT. *Def.*411b, (despre Soare) φαεινὸν ἄστρον Pl. *O.*1.6 *astru strălucitor.*

[ἄστήρ]

ἄστρονομέω-ῶ, *vb.* a studia stelele, a se dedica studiului astronomiei: AR. *Nu.*194, PLAT. *Th.*174a, LUC. *Icar.*1, (pas.) ὡς νῦν ἄστρονομεῖται PLAT. *R.*530c *așa cum se studiază acum astronomia.*

[ἄστρονόμος]

ἄστρονομία, ας, ἡ *subst.* astronomie: AR. *Nu.*201, PLAT. *Th.*145d, id. *Grg.*451c, XEN. *Mem.*4.7.5, LUC. *Vit.Auct.*2.12 ș.a.

[ἄστρονόμος]

ἄστρονομικός, ἡ, ὄν *adj.* |superl. -ώτατος Plat.| I privitor la astronomie: ἄστρονομικὰ ἄττα PLAT. *Pr.*315c *chestiuni legate de astronomie.* II priceput la astronomie: ὄντα ἄστρονομικώτατον ἡμῶν PLAT. *Ti.*27a *fiind cel mai priceput la astronomie dintre noi*: PLAT. *Th.*145a, id. *R.*530a.

[ἄστρονομία]

ἄστρο-νόμος, ου, ὁ *subst.* astronom: PLAT. *Euthd.*290c, id. *Hp.Mi.*367e, id. *R.*531a, ARSTT. *Pr.*917a8.

[ἄστρον, νέμω]

ἄ-στροφος, ον *adj.* I care nu întoarce spațele, care nu se uită înapoi: ἀφέρπειν ~ SOPH. *OC*490 *a pleca fără a se uita înapoi*: ἄστροφοῖσιν ὄμμασιν AESCH. *Ch.*99 *fără a întoarce privirea.* II netors: (despre firul de țesătură) PLAT. *Plt.*282d.

[ἄ-, στρέφω]

ἄστρο-ωπός, ὄν *adj.* strălucitor (ca o stea): ἄστροπούς ... οἴκους ... θεῶν EUR. *HF*406 *sălaş strălucitor al zeilor.*

[ἄστήρ, ὄψ]

ἄστροσία, ας, ἡ *subst.* dormire direct pe pământ (*sc.* fără pat): (pl.) PLAT. *Lg.*633c.

[ἄστροτος]

ἄ-στροτος, ον *adj.* I lipsit de acoperământ, gol: ἄστροτῶται πέδοι EUR. *HF*52 *pe pământul gol*; PLAT. *Plt.*272a, id. *Smp.*203d, LUC. *Trag.*65. II fără șa: ARR. *Tact.*2.3.

[ἄ-, στρώννυμι]

ἄστν, εως, ὁ [gen. sg. ἄστεως trisilabic, dar bisilabic în Eur. *El.*298, id. *Ba.*840, dat. sg. ἄστει Od. 8.525] *subst.* [pl. nom. / ac. contr. ἄστη] {ep. ion. gen. sg. -εως, pl. ἄστεα Hom., Hdt., Theoc., A.Rh. ș.a.} **I** (gener.) cetate, oraș; ~ μέγα Πριάμοιο IL. 17.160 *marea cetate a lui Priam*; (+ gen. numelui cetății sau al populației) ~ Θήβης SOPH. *OC*1372 *cetatea Thebei (= Theba)*; AESCH. *Pers.*535, ~ Καδμείων AESCH. *Th.*47 *cetate a cadmeenilor*; („cetatea de jos” op. ἀκρόπολις „cetătuia”) HDT. 1.176. **II** (spec. în Attica) Cetatea, sc. Atena: (în op. cu ἀγρός) ἐξ ἄστεως νῦν εἰς ἀγρὸν χωρῶμεν AR. *Fr.*15 *plecăm acum din cetate la țară*; AR. *Nu.*47, PLAT. *R.*327b. **III** capitală: φάσκοντας αὐτὴν ~ τῆς Ἑλλάδος εἶναι ISOC. 16.27 *afirmând că ea este capitala Greciei*; ISOC. 15.299.

[< *F*ἄστν]

Ἀστυάναξ, ακτος, ὁ *subst.* (mitol.) Astyanax, fiul lui Hector și al Andromacăi: IL. 22.500, EUR. *Tr.*571, PLAT. *Cra.*92d ș.a.

ἄστν-ἄναξ, -ακτος, ὁ [ἄν] *adj.m.* apărător al cetății; (zei) AESCH. *Supp.*1018.

[ἄστν, ἄναξ]

ἄστν-βοώτης, ου, ὁ *adj.m.* care strigă prin cetate: (crainic) IL. 24.701.

[ἄστν, βοάω]

ἄστνγειτονέομαι-οῦμαι, *vb.* a locui ca vecin: AESCH. *Supp.*286.

[ἄστνγειτών]

ἄστνγειτονικός, ή, ὄν *adj.* care se desfășoară între cetăți vecine: (război) PLUT. *M.*87e.

[ἄστνγειτών]

ἄστν-γείτων, ον *adj.* [gen. -ονος] învecinat (cetății), vecin: ἄστνγειτονας πόλεις EUR. *Hipp.*1161 *cetăți învecinate*; ἄστνγειτονας πολέμους ARSTT. *Pol.*1330a18 *războaie învecinate (cu vecinii)*; AESCH. *Ag.*309, LXX

*2Mac.*6.8, PLUT. *Rom.*23.6 ș.a. // (pl.) **ἄστν-γείτονες**, οἱ *subst.* (gener.) vecini: THUC. 4.92, ISOC. 8.87, PLB. 4.30.3 ș.a.

[ἄστν, γείτων]

ἄστνδε, *adv.* spre cetate: ~ νῦν ἰέναι IL. 18.255 *a se îndrepta spre cetate*; OD. 10.104, id. 15.503, id. 19.190 ș.a.

[ἄστν]

ἄστν-δρομέομαι-οῦμαι, *vb.* (pas.) a fi luat cu asalt (ext. cotropit) de dușman: (despre Theba) AESCH. *Th.*221.

[ἄστν, δραμεῖν]

ἄστν-νίκος, ον *adj.* victorios: (cetatea Atena) AESCH. *Eu.*915.

[ἄστν, νίκη]

ἄστννομέω-ῶ, *vb.* a avea grijă de cetate (ca ἄστννόμος), la Atena: DEM. *Proem.*55.3.

[ἄστννόμος]

ἄστννομία, ας, ή *subst.* însărcinare a unui ἄστννόμος (v.): (la Atena) ARSTT. *Pol.* 1321b23.

[ἄστννόμος]

ἄστννομικός, ή, ὄν *adj.* referitor la însărcinarea unui ἄστννόμος (v.): ἄστννομικὸν καὶ ἀγορανομικὸν ARSTT. *Pol.*1264a31 *cele privitoare la întreținerea și paza orașului și inspectarea piețelor*; PLAT. *R.*425d.

[ἄστννομία]

ἄστννόμιον, ου, τό *subst.* loc de întâlnire al celor ce îndeplinesc funcția de ἄστννόμος (v.): PLAT. *Lg.*918a.

[ἄστννόμος]

ἄστν-νόμος, ον *adj.* **I** păzitor al cetății; (zei) AESCH. *Ag.*88. **II** care rânduiește cetatea, civilizator: ἄστννόμους ὄργας ἐδιδάξατο SOPH. *Ant.*354 *i-a învățat pornirile civilizației*. **III** care aparține cetății: ἀγλαΐαισιν ἄστννόμοις Pl. *N.*9.31 *festivaluri ale cetății*.

// **ἄστννόμος**, ὁ *subst.* (la Atena) *astynomos*, magistrat care avea în grijă paza cetății (poliția), străzile și edificiile: PLAT. *Lg.*763c, IS. 1.15, DEM. 24.112, PLUT. *M.*1077a ș.a.

[ἄστν, νόμος]

Ἀστυρηνή, ή *adj.f.* (epitet al lui Artemis) cea din Astyra (oraș în Misia): XEN. *HG*4.1.41.

[ἄστν, νέμω]

Ἀστυρα, ή *adj.f.* (epitet al lui Artemis) cea din Astyra (oraș în Misia): XEN. *HG*4.1.41.

[ἄστν]

ἄστυρον, ου, τό *subst.* cetate mică, orașel: CALL. *Hec.fr.*261, id. *Aet.fr.*75.74 ș.a.

[ἄστν]

ἄ-στνφέλικτος, ον *adj.* de neclintit, statornic: (domnie) XEN. *Lac.*15.7, (zeu) CALL. *Del.*26.

[ἄ-, στυφελίζω]

ἄ-σνγγνώμων, ον *adj.* [gen. -ονος] care nu iartă, neiertător, fără milă: DEM. 21.100, PLUT. *M.*59e.

[ἄ-, σνγγνώμων]

ἄ-σνγγύμναστος, ον *adj.* nepracticat: αἱ τῶν ἄλλων τεχνῶν καταλήψεις ... ἄσνγγύμναστοι LUC. *Par.*6 *noțiunile referitoare la celelalte arte [rămân] nepracticate*.

[ἄ-, σνγγυμνάζω]

ἄ-σνγκατάθετος, ον *adj.* care nu consimte.

// **ἄσνγκαταθέτως**, *adv.* fără a consimți: PLUT. *M.*1057a (Chrysipp. *Stoic.* ap.).

[ἄ-, σνγκατατίθημι]

- ἄ-σύγκλειστος**, *ov adj.* care nu este închis: ARSTT. PA688b35.
[ἄ-, συγκλείω]
- ἄ-συγκόμιστος**, *ov adj.* neadunat la un loc: (rod) XEN. Cyr.1.5.10.
[ἄ-, συγκομίζω]
- ἄ-σύγκρατος**, *ov adj.* I nepotrivit: (însușiri) PLAT. M.134d. II discordant, incompatibil: (opinii) PLUT. M.418d, (principii) PLUT. M.1112c.
[ἄ-, συγκεράννυμι]
- ἄ-σύγκριτος**, *ov adj.* I care nu poate fi comparat, de necomparat: (+ dat.) ἀσύγκριτα μὲν ὄντα τοῖς ἄλλοις PLUT. Marc.17.7 fiind de necomparat cu celelalte. II care nu poate fi egalat, inegalabil: PLUT. Dio.47.2, id. Comp.Lys.Sull.4.1.
[ἄ-, συγκρίνω]
- ἄ-σύγγυτος**, *ov adj.* neamestecat, neîncurcat: PLUT. M.735b, ARR. Tact.35.7.
[ἄ-, συγγέω]
- ἄσυκοφαντήτως**, *adv.* I fără ascunzișuri: PLUT. M.529d. II fără intrigi, lipsit de delațiuni: PLUT. Prov.1.80.
[ἄσυκοφάντητος]
- Ἀσύλαιος**, *a. ov adj.* Asylaios „cel ce oferă azil”, epitet al zeului care oferea protecție sclavilor și fugarilor în primul sanctuar întemeiat de Romulus: PLUT. Rom.9.3.
[ἄσυλος]
- ἄ-σύλητος**, *ov [v] adj.* care nu suferă o violență sau un jaf, inviolabil: (neam) EUR. Hel.449, (templu) IOS. A119.7.
[ἄ-, συλάω]
- ἄσυλία**, *ας, ἡ subst.* caracter sacru inviolabil, inviolabilitate, imunitate, drept de azil: (despre suplicanți) ζῦν τ' ἀσυλία βροτῶν AESCH. Supp.610 prin imunitatea sacră în fața oame-nilor; τοῦ θεοῦ μὴ παρέχοντος αὐτῷ τὴν ἀσυλίαν PLUT. Comp.Dem. Cic.5.2 atunci când zeul nu i-a mai oferit imunitate; ἀσυλίαν ὀδοῦν IOS. A118.326 imunitate în parcurgerea drumurilor; PLUT. Rom.9.3, id. Aem.26.1, M.828d, PLB. 4.74.2, IOS. A116.168, (a unui templu) LXX 2Mac.3.12.
[ἄσυλος]
- ἄ-συλλόγιστος**, *ov adj.* I lipsit de logică, ilogic, care nu aparține unui silogism: οἱ λόγοι ... ἀσυλλόγιστοι ARSTT. Ph.185a10 argumente lipsite de logică; τὰ μὲν ἀσυλλόγιστα ἔστι τὰ δὲ συλλελογισμένα ARSTT. Rh.1357b24 (premise) care nu pot fi încadrate într-un silogism și cele care pot fi incluse într-un silogism; ARSTT. APr.Po. 91b23, id. SE167b34. II care nu poate fi explicat prin rațiune, de neînțeles: MEN. Fr.295, PLUT. M.580d. III care nu poate fi calculat, incalculabil: (mulțime) IOS. A14.161. IV care are o judecată strâmbă, care nu ține seama: τοῦ συμφέροντος ~ ὁ βασιλεύς IOS. A19.255 rege care nu ține seama de propriul interes; PLB. 12.3.2. // **ἄσυλλογίστως**, *adv.* în lipsa rațiunii, fără logică, fără a ține seama: ~ λέγειν ARSTT. APr.Po.77b40 a vorbi fără logică; ~ ἄπτεται τοῦ μέλλοντος PLUT. M.432d intuieste viitorul fără a face apel la rațiune; ~ εἶχον PLUT. Caes.59.3 nu puteau face nici un calcul.
[ἄ-, συλλογίζομαι]
- ἄσυλλωτος**, *ov adj.* (dub.) neacoperit: ἄσυλλωτοι δὲ φιν ὄμοι CALL. Dian.213 aveau umerii neacoperiți.
[cf. ἄσυλος]
- ἄ-σύλος**, *ov adj.* I care nu a suferit un act de violență, aflat în siguranță: εἰς ἐμοῦς ἔλθεις δόμους, μενεῖς ~ EUR. Med.728 dacă vei veni în casa mea, te vei afla în siguranță; EUR. Hel.1587, PLAT. Lg.866d, ῥύσῃ σὴν ἄσυλον ψυχὴν LXX Prov.22.23 îți vei păstra sufletul în siguranță. II (gener.) care oferă inviolabilitate sau drept de azil, inviolabil: γῆν ἄσυλον EUR. Med.387 rămân cemi va oferi protecția; PLAT. Sp.371a, LXX 2Mac.4.33, IOS. A1.13.51, PLUT. Arist.21.2, ἱερὸς καὶ ~ APP. BC2.144 sacrosanct și inviolabil. III neatins de: (+ gen.) ~ ἡ γάμων EUR. Hel.61 am rămas neatinsă de căsătorie. // (neut.) ἄσυλον, *τό subst.* azil, loc inviolabil, loc de scăpare: LXX 2Mac.4.34, PLUT. Sull.12.3, id. Brut.20.6.
[ἄ-, σύλη]
- ἄ-σύμβατος**, *ov adj.* I care nu se potrivește, ireconciliabil: PLUT. M.946e. II care nu produce un acord: ἀσύμβατον ποιησάμενοι τὴν κοινολογίαν PLB. 15.9.1 având o întâlnire în care nu s-a ajuns la nici un acord. // **ἄσυμβάτως**, *adv.* de neîmpăcat, în mod ireconciliabil: ἐγνωσανοὶ Ῥωμαῖοι τὸν Βρέννον ~ ἔχοντα PLUT. Cam.17.6 romanii și-au dat seama că nu se pot înțelege cu Brennus; PLUT. Cic.46.3, id. Dio.21.6.
[ἄ-, συμβαίνω]
- ἄ-σύμβλητος**, *ov adj.* [var. ἀξύμ- Soph.

Tr.694, id. Fr.387] **I** care nu poate fi combinat, necombinabil: ἀσύμβλητοι αἱ μονάδες ARSTT. *Metaph.*1081a17 *unitātile sunt necombinabile*. **II** care nu poate fi comparat, necomparabil: ἀσύμβλητα τὰ τάχη ARSTT. *Ph.*217a10 *vitezele nu sunt comparabile*: (+ dat.) PLUT. *M.*1125c. **III** care nu poate fi calculat, incalculabil: ARSTT. *PA*677a11. **IV** care nu poate fi cuprins (cu mintea), de negândit: ἀξύμβλητον ἄνθρωπῳ μαθεῖν SOPH. *Tr.*694 *ce nu-i poate trece omului prin gând*.

[ἀ-, συμβάλλω]

ἀ-σύμβολος, ον *adj.* **I** care nu contribuie cu partea sa: ὄν τρέφουσ' ἀσύμβολον MEN. *Sam.*603 *pe care îl întreține fără ca el să contribuie cu nimic*: ~ τοῦ λόγου μετασχεῖν PLUT. *M.*635c *a fi prezent la o discuție fără a participa*: [οὐκ] ἀργός οὐδ' ~ αὐτῷ συστρατεύειν PLUT. *Alex.*26.3 *a luptat alături de el nu fără treabă și nu fără să fie de folos*: ~ ὄν πρὸς αὐτὴν LUC. *Rh.Pr.*26 *fiind incapabil să-i plătesc partea mea*. **II** care nu aduce un beneficiu: (plăcere) PLUT. *M.*646b. **III** care nu participă: ἀσύμβολον τὸν βίον PLUT. *M.*957a *viață nesociabilă (sau solitară)*.

[ἀ-, συμβάλλω]

ἀ-σύμμαχος, ον *adj.* lipsit de aliați: θανοῦμαι πρὸς δυοῖν ~ EUR. *Antiop.fr.*48.59 *fără aliați voi muri în fața celor doi*.

[ἀ-, σύμμαχος]

ἀσυμμετρία, ας, ἡ *subst.* **I** lipsă a proporțiilor sau a armoniei: PLAT. *Grg.*525a, ARSTT. *Mete.*380a32, PLB. 9.18.8. **II** incomensurabilitate: ARSTT. *Metaph.*983a16.

[ἀσύμμετρος]

ἀ-σύμμετρος, ον *adj.* {att. ἀξύμ- Arr.} **I** de nemăsurat, incomensurabil: PLAT. *Ti.*87d, (diagonala și laturile pătratului) ARSTT. *EN*112a23. **II** disproporționat, asimetric: PLUT. *Per.*3.4, μὴ ἀσύμμετροι τὰ πάχη πρὸς τὰ μήκη PLUT. *Cyn.*2.8 *proporționali în lătime față de lungime*. **III** diform, hād: (trup) ARSTT. *Pol.*1461a13. **IV** nepotrivit, inadecvat: ἀσυμμέτρον πρὸς δημοκρατίαν ... ὑπεροχῆς PLUT. *Per.*16.1 *putere nepotrivită cu democrația*. **V** (mat.) irațional: (op. κατὰ λόγον) ARSTT. *Sens.*439b30.

[ἀ-, σύμμετρος]

ἀ-συμπαγῆς, ἐς *adj.* care nu e bine legat împreună, neîmbinat, neînchegat: ἐκλυτα καὶ ἀσυμπαγῆ LUC. *Abd.*28 (*trupurile femeilor*)

sunt lipsite de vână și nelegate: LUC. *Anach.* 24.

[ἀ-, συμπήγνυμι]

ἀ-συμπαθῆς, ἐς *adj.* **I** lipsit de compasiune, crud: (+ dat.) ~ ἑαυτῷ PLUT. *Cor.*21.1 *neîmpresionat*: (πρὸς + ac.) PLUT. *M.*976c. **II** lipsit de sentimente: PLUT. *M.*329f. **III** neclintit: (atomi) PLUT. *M.*1112b.

[ἀ-, συμπάσχω]

ἀ-συμπέραντος, ον *adj.* neconcludent: (concluzie) ARSTT. *Ph.*186a26.

[ἀ-, συμπεραίνω]

ἀ-σύμπτωτος, ον *adj.* care nu are legătură cu: (+ dat.) PLUT. *Lib.*7.

[ἀ-, συμπίπτω]

ἀ-συμφανῆς, ἐς *adj.* invizibil: (tunel) ARSTT. *Mir.*836b19.

[ἀ-, συμφαίνω]

ἀ-σύμφορος, ον *adj.* {comp. -ώτερος, superl. -ώτατος} {att. ἀξύμ- Thuc., Arstt., Arr.} care nu folosește, nefolositor, inutil, ext. dăunător, răgubitor: (+ dat.) ~ ἐστι φυτοῖσιν HES. *Op.*782 *nu e de folos plantărilor*: ἃ δ' ἐστί γήραι τῶιδ' ἀσυμφωρότατα EUR. *Tr.*491 *cele ce sunt de neîndurat la bătrânețe*: ἐλαίῳ δ' ἀσύμφορον παλαιώσις PLUT. *M.*702c *vechimea dăunează uleiului*: DEM. 24.187, (+ inf.) ὁ λόγος ... ῥηθῆναι δ' οὐκ ~ ISOC. 15.115 *răspuns care nu este inutil (= nu-i rău) să fie dat*: (subst. neut. pl.) τὸ ἀσύμφορα ποιεῖν PLAT. *R.*339e *a face lucruri nefolositoare*. // **ἀσυμφόρως**, *adv.* *fără folos*: πολεμεῖν ... ~ ἔχειν ἐλογίζοντο XEN. *HG*6.3.1 *socoteau că e fără folos să vină cu război*: ARSTT. *Pol.*1255b9, id. *Pol.*1308b21.

[ἀ-, συμφέρω]

ἀ-σύμφυλος, ον *adj.* **I** care nu este de același tip / clasă, diferit: τοὺς τοῖς ἐπιτηδεύμασι ... συμφύλους ... ἐδυσχέρανε PLUT. *Agis Cleom.*10.5 *i-a urât pe cei ce se deosebeau prin obiceuri*: τὸ πρὸς τὴν θάλατταν ἔχθος ὡς ἀσύμφυλον ἡμῖν PLUT. *M.*729a *ură față de mare ca un element străin nouă*: PLUT. *M.*709b, LUC. *Rh.Pr.*16, (subst.) LUC. *Hist.Consc.*11. **II** nefiresc: (plăceri) PLUT. *M.*993d. **III** nepotrivit: (alimente) PLUT. *M.*996a. **IV** care duce o viață diferită, ext. antisocial: IOS. *AI*1.212.

[ἀ-, σύμφυλος]

ἀσυμφωνία, ας, ἡ *subst.* **I** lipsă a armoniei, disonanță: PLAT. *Lg.*861a. **II** incoerență: PLUT. *M.*1015f.

[ἀσύμφωνος]

ἀ-σύμφωνος, ον *adj.* [comp. -ότερος] [att. ἀξύμ- Arr.] **I** care nu vorbește aceeași limbă; γένεσιν ... ἀσυμφώνοις πρὸς ἄλληλα PLAT. *Plt.*262d *neamuri care nu se înțeleg în vorbire unele cu altele*; PLAT. *Lg.*777d. **II** (fig.) discordant, diferit, potrivnic: (+ dat.) ἑμαυτῷ ἀσύμφωνον PLAT. *Grg.*482c *în dezacord cu propria persoană*; ἀσύμφωνα τὰ σχήματα τοῖς σώμασιν ARSTT. *Cael.*306b30 *figuri care nu corespond corpurilor*; μή τί σοι ἀσύμφωνον γηγένηται LXX *Bel*15-17.5 *să nu se întâmple ceva potrivnic vouinței tale*; (+ prep.) ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους NT *Fr.*28.25 *neînțelegându-se unii cu alții*; PLAT. *R.*402d, IOS. *B*11.2. **III** confuz, neorânduit: ~ ἐχθρῶν ἢ βοῆ LXX *Înt.*18.10 *strigătul confuz al dușmanilor*. // **ἀσυμφώνως**, *adv.* în dezacord, în mod absurd: PLAT. *Lg.*860c.

[ἀ-, σύμφωνος]

ἀ-συνάλλακτος, ον *adj.* lipsit de legătură: τὰ τῶν θεῶν καὶ ἀνθρώπων ποιούσι καὶ ἀσυνάλλακτα PLUT. *M.*416c *fac să dispară legăturile dintre zei și oameni*.

[ἀ-, συναλλάσσω]

ἀ-σύναπτος, ον *adj.* lipsit de legătură, nelegat: ἀσύναπτοι οἱ συλλογισμοὶ πρὸς ἀλλήλους ARSTT. *APr.Po.*42a21 *silogisme nelegate între ele*; (concr.) ARSTT. *HA*516a30.

[ἀ-, συνάπτω]

ἀ-συνάρμοστος, ον *adj.* (despre pers.) incompatibil, ireconciliabil: PLUT. *M.*709b.

[ἀ-, συναρμόζω]

ἀ-σύνδετος, ον *adj.* **I** care nu este unit împreună, nelegat, fără legătură: XEN. *Cyr.*5.30, PLUT. *M.*416c. **II** independent: (miscare) PLUT. *M.*386a. **III** (gram.) **I** fără legătură gramaticală, fără conjuncție: ARSTT. *Int.*17a17. // **ἀσύνδετον**, τό *subst.* *asyndeton*, asindet(on), figură de stil constând în suprimarea conjuncțiilor: PLUT. *M.*1011a. **2** legătură logică: ἄνευ μὲν συνδέσμου, μὴ ἀσύνδετα δέ ARSTT. *Rh.*1407b39 *fără conjuncție, dar nu fără legături logice*.

[ἀ-, συνδέω]

ἀ-συνδήλος, ον *adj.* ascuns, dosit: εἰς ἀσυνδήλους διασπειρόμενοι τόπους PLUT. *Lyc.*28.2 *împrăștiându-se în locuri dosite*.

[ἀ-, συνδήλος]

ἀσυνειδήτως, *adv.* fără știrea, pe ascuns: (+

dat.) ~ τοῖς ἄλλοις PLUT. *M.*214e *fără ca ceilalți să bage de seamă*.

[ἀσυνειδήτως]

ἀσυνεσία, ας, ἡ *subst.* [att. ἀξύν- Thuc., Eur.] lipsă a inteligenței, nesăbuiță: Δίκα ... οὐδ' ἀμείβεται βροτῶν ἀσυνεσίας EUR. *Ph.*1727 *Dreptatea nu pedepsește nesăbuițele muritorilor*; THUC. 1.122, id. 6.36, EUR. *Fr.*257, XEN. *Oec.*8.18.

[ἀσύνετος]

ἀ-σύνετος, ον *adj.* [comp. -ότερος, superl. -ώτατος] [att. ἀξύν- Thuc., Arstt., Eur., Plut. ș.a.] **I** (despre pers. și animate) **I** lipsit de inteligență, fără minte, nesăbuit, smintit: τούτου τίς ἀνδρῶν ἐγένετ' ἀσυνετώτερος; EUR. *Or.*493 *ce om a fost mai smintit ca acesta?*; EUR. *IA*691 ~ ... καρδία NT *Rom.*1.21 *inimă nesocotită*; (neut. pl. *adv.*) ἀσύνετα δ' ἦλθεσ EUR. *Ph.*570 *ai venit ca un nesăbuit*; LXX *Deut.*32.21, NT *Mt.*15.16, id. *Mc.*7.18, LUC. *DMort.*8.1, (superl.) THUC. 6.39. **2** care nu înțelege: (+ gen.) ὑπὸ πολυφωνίας ποιήσας ἑαυτῶν ἀσυνέτους εἶναι IOS. *AI*1.117 *facându-i să nu se mai înțeleagă unii cu alții din pricina graiurilor deosebite*. **II** (despre lucruri și abstr.) **I** de neînțeles, fără noimă: κατεστομύλατο ... ἀσύνετ', ἀλλὰ πιθανά AR. *Th.*464 *a rostit vorbe nu lipsite de înțeles, ci demne de crezare*; ὅπα ἀξύνετον EUR. *Ion*1205 *glas de neînțeles*; (enigmă) EUR. *Ph.*1731. **2** absurd, prostesc: ἀσύνετὰ νυν ἐροῦμεν EUR. *IA*654 *vom spune acum nerozii*; (comp.) ὁμίλου ἀχρήσιου οὐδέν ἐστι ἀσυνετώτερον HDT. 3.81 *nimic nu-i mai smintit decât o multime netrebnică*. // **ἀσυνέτως**, *adv.* fără inteligență: MEN. *Gnom.*836, IOS. *AI*2.17, PLUT. *M.*141c.

[ἀ-, συνήμι]

ἀσυνήθεια, ας, ἡ *subst.* lipsă de obișnuință, neobișnuință, lipsă de experiență: ARSTT. *Metaph.*995a2, PLB. 12.4.4, (+ gen. obiectiv) (despre Isocrates) διὰ τὴν ἀσυνήθειαν τοῦ δικολογεῖν ARSTT. *Rh. din pricina neobișnuinței de a pleda*; PLB. 16.19.4.

[ἀσύνθετος]

ἀ-συνήθης, ες *adj.* **I** (despre lucruri și abstr.) neobișnuit, neuzual: καινήν καὶ ἀσυνήθη πεῖραν PLUT. *TCG*29.4 *încercare nouă și neobișnuită*; ἐπιθυμίας ... ἀσυνήθεις PLUT. *M.*127a *dorințe neobișnuite*; ἀσυνήθεις ... ἐστίν ARSTT. *HA*606b26 *este un lucru neobișnuit*; ARSTT. *Pr.*964b32. **II** (despre pers.)

I necunoscut: (subst.) (op. συνήθης „apropiat”) ARSTT. EN1126b26, PLUT. Phoc.5.2.

2 lipsit de experiență: (+ gen.) PLB. 10.47.7.

// **ἀσυνήθως**, adv. fără deprindere sau experiență: PLUT. M.678a.

[ἀ-, συνήθης]

ἀ-συνήμων, ov adj. [gen. -ονος] {att. ἄξυν-} incapabil de a înțelege: (despre Cassandra) ει δ' ~ οὔσα μὴ δέχη λόγον AESCH. Ag.1060 *iar dacā, fără putința de a mă înțelege, numai prinzi vorba.*

[ἀ-, συνήμι]

ἀσυνθεσία, ας, ή subst. călcare a unui legământ, necredință: ἐπὶ ἀσυνθεσία τῆς ἀποικίας LXX 2Ezr.10.6 *din pricina necredinței [celor veniți din] surghiun*; LXX Ier.3.7.

[ἀσύνθετος]

ἀσυνθετέω-ω, vb. [aor. ἠσυνθέτησα] a călca un legământ, a fi necredincios: (+ dat.) τῆ γενεᾷ τῶν υἱῶν σου ἠσυνθέτηκα LXX Ps.72.15 *am călcat legământul cu neamul fiilor Tai*; ἠσυνθετήσαμεν τῷ θεῷ ἡμῶν LXX 2Ezr.10.2 *am fost necredincioși față de Dumnezeu nostru*; (abs.) LXX 2Ezr.11.8.

[ἀσύνθετος]

ἀ-σύνθετος, ov adj. **I** (de la συντίθημι) necompus, simplu: τὸ σύνθετον μέχρι τῶν ἀσυνθέτων ... διαίρειν ARSTT. Pol.1252a19 *a descompune un compus până la elementele lui necompuse*; ή ἐν τοῖς ἀσυνθέτοις διαφορά ARSTT. Cael.311a31 *diferența în părțile necompuse*; ARSTT. HA486a5. (comp.) ARSTT. Metaph.1040a23, (neut. sg. sau neut. pl. subst., op. σύνθετα „compuse”) τὰ ἀσύνθετα PLAT. Phd.78c *cele necompuse (sc. simple)*. **II** (de la συντίθημι) **I** care calcă un legământ, nestatornic, necredincios: ὁ δῆμός ἐστιν ... πρᾶγμα τῶν πάντων καὶ ἀσυνθετότατον DEM. 19.136 *poporul este lucrul cel mai nestatornic dintre toate*; (louda) LXX Ier.3.11, (neamuri) NT Rom.1.31. **2** care nu convine, neprielnic: ή πρὸς τὸν βίον ἡμῶν ~ τύχη PLB. 29.21.5 *soarta care nu convine vieții noastre.*

[ἀ-, συντίθημι]

ἀ-σύννους, ov adj. neluat în seamă: (întârziere) PLAT. Sph.267d.

[ἀ-, σύννους]

ἀ-σύνοπτος, ov adj. care nu poate fi cuprins cu privirea: οὐδὲ ... ἀσύνοπτον ἦν IOS. A116.300 *nu trecuse neobservat*; IOS. B17.167.

[ἀ-, συνοράω]

ἀ-σύντακτος, ov adj. {att. ἄξύν- Thuc.} **I**

neorânduit, dezorganizat, dispersat, neunit: ἔπαιον ... συντεταγμένοι ἀσυντάκτους XEN. HG7.1.17 *cei aflați în ordine de luptă i-au lovit pe cei aflați în neorânduială*; δρόμος ~ APP. BC2.35 *goană neorânduitală*; DEM. 13.15, IOS. B13.475, PLUT. Tim.12.6.

II (fig.) dezordonat, indisciplinat; (anarhie) THUC. 6.72, XEN. Cyr.7.5.21, APP. BC2.22.

III dezorganizat, încurcat: XEN. Cyr.4.5.37.

IV disproportionat, diform: (trupuri) XEN. Cyr.3.3. **V** nepregătit: (discurs) PLUT. M.6d.

// **ἀσυντάκτως**, adv. în dezordine, fără rânduială: ~ ἀποβαινόντων PLUT. Nic.3.5 *coborând fără rânduială*; AESOP. 8.46, APP. BC4.112.

[ἀ-, συντάσσω]

ἀσυνταξία, ας, ή subst. lipsă a rânduiei, dezordine: τὴν ἀσυνταξίαν τῆς πολιτείας APP. BC2.20 *neorânduiala din stat*; APP. Gall.15.3.

[ἀσύντακτος]

ἀ-συντέλεστος, ov adj. incomplet: PLUT. M.1056d, id. M.1083a.

[ἀ-, συντελέω]

ἀ-σύντονος, ov adj. lănced, fără energie: (superl. neut. pl. adv.) ἀσυντονότατα πρὸς τὴν πορείαν εἶχον XEN. Cyr.4.2.32 *erau foarte înceti la drum.*

[ἀ-, σύντονος]

ἀ-σύρης, ἐς adj. josnic, nerușinat: (om) PLB. 4.4.5, (viață) PLB. 18.55.8, (insultă) PLB. 38.20.6, (grosolanie) LXX Inj.23.13.

[ἀ⁻², σύρω]

ἀ-συσκευάστος, ov adj. nepregătit, neorânduit: XEN. Oec.8.13.

[ἀ-, συσκευάζω]

ἀ-σύστατος, ov adj. {att. ἄξυσ- Aesch., Ar., Arr.} **I** care nu este unit, neînchegat, lipsit de consistență sau substanță: γῆν ἀσύστατον PLAT. Ti.61a *pământ necomprimat*; (apă) PLUT. M.949b, (fig.) τῆς δικαιοσύνης ... ἀσυστάτου PLUT. M.963f *dreptate lipsită de substanță*; (subst.) τοῦ ὕγρου τὸ ἀσύστατον PLUT. M.697a *lipsa de consistență a elementului umez*; PLUT. M.949b. **II** incoerent: (despre Aischylos) AR. Nu.1367. **III** de nedomolit: (durere) AESCH. Ag.1467.

[ἀ-, συνίστημι]

ἀσύφηλος, ov [ἄσῦ] adj. de batjocură, nedemn, fără valoare: μ' ἀσύφηλον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν IL. 9.647 *m-a făcut de ocară printre argivi*; ἔπος ... ἀσύφηλον IL. 24.767 *vorbă de ocară.*

[dub., poate în relație cu Σίσυφος și σέσσυφος]
 ἄσυχ-, (dor.) v. ἠσυχ-

ἄ-σφάδαστος, ον [φᾶ] *adj.* |var. ἀσφάδαστος Soph.] fărǎ zbateri, fărǎ spasme: ~ ... ὄμμα συμβάλω τόδε AESCH. Ag.1293 *sǎ închid acest ochi fărǎ sǎ mă zbat*; SOPH. Ai.833.

[ἄ-, σφαδάζω]

ἄ-σφακτος, ον *adj.* nesugrumat, nesacrificat: (oi) EUR. Ion228.

[ἄ-, σφάζω]

ἄσφαλ-, v. ἀσπαλ-

ἄσφάλεια, ας, ἡ [φᾶ] *subst.* {ion. gen. -είης Hdt.} **I** (concr.) stabilitate, menține a echilibrului: τὸν ἀριστερόν μόνον πόδα ὑποδεδεμένοι ἀσφαλείας ἔνεκα τῆς πρὸς τὸν πηλόν THUC. 3.22 *incălțați numai cu stângul pentru a avea stabilitate în noroi*. **II** (frecv. gener.) siguranță, securitate: ἐν ἀσφαλείῃ τὰ χρήματα θησαυρίζειν HDT. 2.121a *a strânge banii în siguranță*; μετὰ πολλῆς μὲν ἀσφαλείας τὴν πόλιν οἰκήσομεν ISOC. 8.20 *vom locui cetatea în deplină siguranță*; ἐν ἀσφαλείᾳ / μετ' ἀσφαλείας / κατὰ ἀσφάλειαν *la adăpost / în siguranță*; ISOC. 9.30, PLUT. Them.3.3, THUC. 4.128 *ș.a.*, πρὸς ἀσφάλειαν PLB. 4.38.1 *pentru siguranță*; (pl.) τὴν δημοκρατίαν ... ἐν μὲν ταῖς ἠσυχίαις καὶ ταῖς ἀσφαλείαις ἀξαναομένην ISOC. 8.51 *democrația sporește în perioade de liniște și de securitate*. **III** refugiu: ἔστι ~ τοῖς φεύγουσιν PLB. 6.14.8 *fugarii găsec refugiu*. **IV** siguranță, certitudine, temeinicie: ~ πολλῆ εἶναι μὴ ἂν ἔλθῃν τοὺς ἐναντίους ἡμῖν THUC. 2.11 *există certitudinea că dușmanii nu vor veni împotriva noastră*; κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν NT Lc.1.4 *temeinicia învățăturii*. **V** liniște: ~ ἔσται ἐν τῇ ἐμῇ πόλει LXX Is.18.4 *va fi liniște în cetate*. **VI** asigurare sau garanție a securității, protecție, cheazăsie: δεηθεὶς τῆς ἀσφαλείης ἔτυχε HDT. 3.7 *i-a cerut asigurarea (unei treceri fărǎ primejdii)*; διδοὺς ... πλέουσιν ἀσφάλειαν XEN. HG2.2.2 *oferind celor ce navigau o trecere în siguranță*; ὁ θεὸς ἤγαγεν αὐτὸν μετὰ ἀσφαλείας LXX Ps.Sol. 8.19 *Dumnezeu l-a adus pe el cu cheazăsie (i.e. dând asigurări că nu va face nici un rău)*. **VII** precauție, prudentă: δι' ἀσφαλείας ... τὰς πόλεις ᾠκουν THUC. 1.17 *administrau cetățile cu prudentă*. **VIII** construcție prin care asigură siguranța, întăritură: ἐκτὸς τοῦ δεινοῦ πάντες ἦσαν ὑπὸ ταῖς αὐτῶν

ἀσφαλείας POL. 1.57.8 *toți erau în afara pericolului datorită propriilor întărituri*.

[ἀσφαλής]

ἀσφάλειος, ον *adj.* |var. -ιος Plut.] ocrotitor, protector: (epitet al lui Poseidon) AR. Ach.682, PLUT. Thes.36.6, id. M.Fr.106.15.

[ἀσφαλής]

ἀσφαλέως, (ion.) v. ἀσφαλῶς (s.u. ἀσφαλής)

ἄ-σφαλής, ἐς *adj.* |comp. -έστερος, superl. -έστατος| **I** (despre lucruri și abstr.) **I** *prop.* care nu cade, ext. neclintit, fix: θεῶν ἔδος ἀσφαλές OD. 6.42 *sălas neclintit al zeilor*; HES. Th.117, πύργος ~ EUR. Med.390 *turm de apărare de neclintit*; (neut. adv.) ἔμπεδον ἀσφαλές αἰεὶ θρόσκων IL. 15.683 *sărind mereu sigur fărǎ sǎ cadă*. **2** (frecv.) care nu este expus riscurilor, sigur, în siguranță: τὴν δὲ πορείαν ὥστ' ἀσφαλῆ ... εἶναι αὐτοὶ φυλάξατε THUC. 7.77 *aveți grijă ca drumul să fie cât mai în siguranță*; ἀσφαλές ἔστι λέγειν DEM. 8.66 *se poate vorbi fărǎ nici un risc*; ἐν τῷ ἀσφαλεῖ THUC. 1.137 *în siguranță (= fărǎ primejdie)*; (subst.) τὸ ἀσφαλές THUC. 3.82 *siguranță*. **3** (despre cuvinte) sigur, cert, neîndoielnic: EUR. Hel.121, THUC. 7.86, (neut. adv.) γνῶναι τὸ ἀσφαλές NT Fp.21.34 *a înțelege adevărul*. **4** temeinic, neclintit: ἀσφαλῆ βουλευόμενα AESCH. Ag.1347 *hotărâri de neclintit*. **II** (despre pers.) **I** demn de încredere, sigur: ~ φίλος EUR. Antiop.fr.17.1 *prieten de încredere*; (superl.) γυναικὲς ἔσμεν ... σώξιν τε κοινὰ πράγματ' ἀσφαλέσταται EUR. IT1062 *suntem femei, cele mai de încredere atunci când e vorba să păstrăm lucrurile comune*. **2** *în siguranță*, nevătămat: γῆς δ' ἄπεισιν ~ SOPH. OT229 *va părași țara nevătămat*. **3** prevăzător: ~ ἔστ' ἀμείνων ἢ θρασὺς στρατηλάτης EUR. Ph.599 *un comandant prevăzător este mai bun decât unul îndrăzneț*. // **ἀσφαλῶς**, *adv.* |comp. -έστερον, -εστέρος, superl. -έστατα| {ion. -έως Hom., Hes., Hdt., Theoc.} **I** neclintit, ferm, sigur: μένον ἀσφαλέως IL. 17.436 *stăteau neclintiti*; ἵνα βαδίσῃ Ἰσραηλ ~ LXX Bar.5.7 *pentru ca Israel să pășească sigur*. **II** fărǎ a se abate, fărǎ șovăire: ἀσφαλέως θεεὶ ἔμπεδον IL. 13.141 *aleargă de-a dura fărǎ a se abate*; ἀσφαλέως ἀγορεύει OD. 8.171 *grăiește fărǎ șovăire*. **III** *în siguranță*, fărǎ riscuri: ~ ἐκπλεῦσαι THUC. 6.24 *a naviga în siguranță*; τὰ γ' ἔνδον ~ ἔχει πόλις EUR. Ph.117 *în interior cetatea e în siguranță*;

SOPH. OT1165. **IV** in mod prudent, chib-zuit: τάγαθὰ ἐς ἀμφίβολον ~ ἔθεντο THUC. 4.18 *socoteau cu prudentă că bumurile sunt nesigure*; PLB. 9.9.11. **V** in mod sigur: ἐν χρόνῳ γνώση τάδ' ~ SOPH. OT613 *in timp o sa-ti dai bine seama de asta*.

[ἀ-, σφάλλω]

ἀσφαλίζω, *vb.* [imprf. ἡσφάλιζον, aor. ἡσφάλισα; *pas.* aor. ἡσφαλίσθην] **I** (milit.) a pune în siguranță, a întări, a fortifica: τὴν δ' ἀπὸ τοῦ ρεύματος πλευρὰν ἡσφαλίζοντο τοῖς ... ἐπιγυοῖς PLB. 3.46.3 *întăreau cu frânghii latură expusă curentului*; ἀσφαλίσεσθαι τὴν χώραν PLB. 4.60.6 *a pune la adăpost teritoriul*; τὴν Ἰουδαίαν ἄπασαν φρουραῖς ἀσφαλισάμενος IOS. A113.22 *întărind întreaga Iudee cu garnizoane*; PLB. 3.118.7. **II** (fig.) a consolida, a întări: (regatul) PLB. 11.34.15, ἡσφαλισάμην σε τῇ δεξιᾷ τῇ δεξιᾷ μου LXX *Is.41.10 te-am întărit cu dreapta Mea cea dreaptă*. **III** a include (pentru a asigura), a fixa, a prinde, a întepeni, a sigila: ἐν τοίχῳ ἔθηκεν αὐτὸ ἀσφαλισάμενος σιδήρῳ LXX *În.13.15 l-a pus în zid prinzându-l cu fier*; τοὺς πόδας ἡσφαλίσατο αὐτῶν εἰς τὸ ξύλον NT *Fr.16.24 ἡ τινυτῖαι πιτσιοarele cu lemn*; (*pas.*) ἡσφαλισμένας ἐπιστολάς IOS. A111.271 *scrisori sigilate*. **IV** a pune la adăpost, a feri, a proteja, a răzi: ἡσφαλίσατο αὐτὸν ὁ κύριος LXX *În.4.17 Domnul l-a pus la adăpost*; σιδηροῦν σιάλωμα, δι' οὗ τὰς τε καταφοράς τῶν μαχαίρων ἀσφαλίζεται PLB. 6.23.4 *întăritură de fier, prin care este protejată împotriva loviturilor cu tăișul săbiilor*; ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον NT *Mt.27.64 a fi pus sub rază mormântul*; PLB. 5.7.12.

[ἀσφαλής]

Ἀσφάλιος, *v.* ἀσφάλειος

ἀσφαλτό-πισσα, *ης, ἡ subst.* amestec din asfalt (bitumen) și smoală: LXX *Ex.2.3*.

[ἀσφαλτος, πίσσα]

ἄσφαλτος, *ου, ἡ subst.* **I** asfalt, bitumen de Iudeea: τεῖχος ἀσφάλτῳ δῆσασα THEOC. 16.100 *închegând un zid din asfalt*; HDT. 1.179, id. 6.119, ARSTT. *deAn.421b24*, XEN. *An.2.4.12*, PLUT. *Alex.35.2*, id. *M.383e* ș.a.

II smoală: τὴν κιβωτὸν ... ἀσφαλτώσεις αὐτήν ... τῇ ἀσφάλτῳ LXX *Gen.6.14 sã cã-lãfãtuiești arca cu smoalã*; LXX *Gen.11.3*.

[ἀ-, σφάλλω (?)]

ἀσφαλο-φόρος, *ον adj.* care produce bitumen (asfalt): (despre Mare Moartă) IOS. A117.171.

[ἀσφαλτος, φέρω]

ἀσφαλτόω-ῶ, *vb.* a cãlãfãtui, a unge cu smoalã (interiorul unei nave în vederea etanșãrii): LXX *Gen.6.14*.

[ἀσφαλτος]

ἀσφαλτώδης, *ες adj.* bituminos: (neut. pl. subst.) τῶν ἀσφαλτώδων ARSTT. *Sens. 444b33 substantę bituminoase*.

[ἀσφαλτος]

ἀσφαλῶς, (*adv.*) *v.* ἀσφαλῆς

ἀσφάρῳγος¹, *ου, ὁ [φᾶ] subst.* gâtlej, beregată: οὐδ' ἄρ' ἀπ' ἀσφάραγον μελίη τάμε IL. 22.328 *sulița nu i-a strãpuns beregata*; PLUT. *M.698d*.

[ἀ-¹, cf. φάρυγξ și σφαραγέομαι]

ἀσφάρῳγος², *ου, ὁ [φᾶ] subst.* [var. ἀσπ- PLB., Plut., Luc.] (bot.) sparanghel: PLB. 34.8.5, PLUT. *Theo.8.4*, id. *Caes.17.9*, id. *M.553c*.

[R. *sperH^u- / *spreH^u- „a rãsarì”]

ἀσφαρα-γωνία, *ας, ἡ subst.* coroană din frunze de sparanghel: PLUT. *M.138d*.

[ἀσφάραγος², γωνία]

ἄσφε, **ἄσφι**, (*col.*) *v.* σφεῖς; SAPPH. 149.1.

ἀσφοδέλιος, *η, ον adj.* din (lemn) de asfodel: (corabie) LUC. *VH2.26*.

[ἀσφόμελος]

ἀσφόμελος, *ου, ὁ subst.* (bot.) asfodel, aișor, *Asphodelus aestivus* și *A. fistulosus*: HES. *Op.41*, ARSTT. *HA627a8*, THEOC. 7.68, LUC. *Cat.2*, id. *Luct.5* ș.a.

ἀσφοδέλος, *όν adj.* plin de asfodel: (poiană) OD. 11.539, id. 24.13, LUC. *Cont.22*, id. *Nec.21*.

[ἀσφόμελος]

ἄσφυκτος, *ον adj.* **I** lipsit de puls, *ext. fig.* calm, moderat: PLUT. *M.446d*, id. *M.500c*. **II** care nu accelerează pulsul: ἡπιος ἢ τοῦ ὕδατος ὑγρότης καὶ ~ PLUT. *M.132e* *umiditatea apei este calmantă și nu accelerează pulsul*.

[ἀ-, σφύζω]

ἀσχαδής, *ές adj.* neînfrânat: AESCH. *Fr.418*.

[ἀ-, σχάζω]

ἀσχαλάω-ῶ, *vb.* [frecv. forme în -ῶω] {ep. prez. 3sg. ἀσχαλάω, inf. ἀσχαλάαν Hom.} a fi mânios, a-și ieși din fire, a fi plin de ne-caz, a fi trist: (despre Priam la moartea lui Hector) IL. 22.412, ἀμφὶ δὲ κηδεῖη νέκυος μένον ἀσχαλόωντες A.RH. 2.836 *pentru îngropăciunea celui mort au rămas plini de tristețe*; (+ part.) τίς θ' ἔνα μῆνα μένον ἀπὸ ἧς ἀλόχοιο ἀσχαλάω σὺν νῆϊ IL. 2.293 *ci-*

neva își iese din fire în corabie lipsit de soție o lună; (+ gen.) ἀσχάλαα δὲ πάϊς βίοντον κατεδόντων OD. 19.159 *copilul se mânie pe cei ce toacă avutul*; (+ dat. instr.) ἐπίσταμαι δὲ τοῖς κακοῖσι τ' ἀσχαλᾶν EUR. IA920 *știe a-și stăpâni mânia în fața relelor*; (+ prop.) THEOC. 25.236.

[cf. ἔχω]

ἀσφάλλω, vb. [frecv. prez. și impf., dar viit. 3sg. ἀσχαλεῖ Aesch. Pr.764] (cf. ἀσχαλάω) a fi necăjit / înciudat / abătut / mahnit: (abs.) ἀσφάλλοισ δ' ἴσως SOPH. OT937 *te-ar putea totodată măhni*; HDT. 3.152, (+ part.) θοῖην ... ἦν κ' ἐνὶ θυμῷ τίνων ἀσφάλλης OD. 2.193 *dare ce-ți va aduce măhnire plătind-o*; (+ dat. instr.) γαμεῖ γάμον τοιοῦτον ᾧ ποτ' ἀσχαλεῖ AESCH. Pr.764 *va face o căsătorie de care cândva se va căi*; PLB. 11.29.1, (+ ac. de relație) θάνατον ἀσφάλλων πατρῷον EUR. Or.785 *necăjit de moartea tatălui*; (ἐπί + dat.) θεραπεύων τοὺς πολλοὺς ... ἀσφάλλοντας ἐπὶ τῷ πολέμῳ PLUT. Per.34.2 *îngrijindu-i pe mulți care erau necăjiți din pricina războiului*.

[denominativ de la *ἄσχαλος < ἀ-, R. *segh- din ἔχω]

ἀσχέδωρος, ου, ὁ *subst.* mistreț; AESCH. Fr.261.

[*ἀνσχεδορφοϛ < ἀνασχεῖν, δόρυ]

ἄ-σχετος, ον *adj.* {ep. ἀσχετος II.} I neînfrânat, nestăpânit: (mânie) IL. 5.892, OD. 2.85, HES. Th.832, (neut. adv.) ἄσχετον ἱμερθεῖς A.RH. 4.1738 *râvnind fără a se putea stăpâni*. II de nesuportat, căruia nu-i poți ține piept: (jale) IL. 24.708, (vorbă) A.RH. 1.1334, (flacăra) A.RH. 3.1048, (lance) A.RH. 3.1322, (sete) LUC. Dips.9 ș.a. II **ἄσχετως**, adv. fără încetare, nestânjenit: (falsă etimologie pt. ἀρετή) τὸ ~ ... ἀεὶ ρέον PLAT. Cra.415d *ceea ce curge mereu nestânjenit*; APP. BC2.81, id. BC4.129.

[ἀ-, ἔχω]

ἀ-σχημάτιστος, ον *adj.* I lipsit de formă, in-form: (materie) PLAT. Phdr.247c, ARSTT. Ph.191a2, PLUT. M.97a, id. M.719d ș.a. II (ret.) lipsit de figuri (retorice): PLUT. M.835b. [ἀ-, σχηματίζω]

ἀσχημονέω-ῶ, vb. [impf. ἠσχημόνου, viit. ἀσχημονήσω, aor. ἠσχημόνησα] I a se face de rușine, a se purta nedemn: σφαλεῖς ἦττον ἀσχημονήσει PLAT. Th.165b *dacă greșește, se va face mai puțin de rușine*; κἂν τὰ δεινότατ' ἀσχημονήσῃ DEM. 60.25 *chiar*

dacă s-ar deda la cele mai cumplite fapte de rușine; γυμνή καὶ ἀσχημονοῦσα LXX Iez.16.22 *goală și rușinată*; EUR. Hec.407, LXX Deut.25.3 ș.a. II a fi lipsit de cuviință, a se purta indecent: τὰ παρόντα φέρειν ἄδυνατοῦντες ἠσχημόνου PLAT. Cri.121b *se purtau fără cuviință nemairputând susporta cele prezente*; ἡ ἀγάπη ... οὐκ ἀσχημονεῖ NT 1Cor.13.5 *dragostea nu se poartă cu necuviință*.

[ἀσχήμων]

ἄσχημος, ον *adj.* diform, urât: (cămilă) AESOP. I.142.

[ἀσχήμων]

ἀσχημοσύνη, ης, ἡ *subst.* I (concr.) I lipsă a formei, absență a unei figuri: ὁ ἀνδρίας καὶ τῶν ἐσχηματισμένων τι ἐξ ἀσχημοσύνης ARSTT. Ph.188b20 *statuia și orice are o figură [se naște] dintr-o absență a unei figuri*; ARSTT. Ph.190b15. 2 diformitate, urățenie: διὰ τὴν ἀσχημοσύνην τοῦ προσώπου ARSTT. Pol.1341b5 *din pricina urățeniei chipului*; ἀσχημοσύνη καὶ Ἔρωτι πρὸς ἀλλήλους ἀεὶ πόλεμος PLAT. Smp.196a *într-un aspect urât și dragoste există întotdeauna un conflict*. 3 necurăție, necurățire: (euf. pt. scârână) ἐπαγαγὼν καλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην LXX Deut.23.15 *atunci când pleci, să-ți acoperi necurățirea*. II I neînde-mănare, stângăcie: PLAT. Th.174c, id. R.401a. 2 dezonoare: ARSTT. EN1126b34. 3 grosolanie: ἀσχημοσύνης γίνετ' ἐνίοις αἴτιος MEN. Fr.323.2 *pe unii bogăția îi face grosolani*. 4 rușine, necuviință: τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι NT Rom.1.27 *să-vârșind rușinea*; (despre goliciune) μὴ ἀποκαλύψῃς τὴν ἀσχημοσύνην σου LXX Ex.20.26 *să nu-ți arăți rușinea*; ἴνα μὴ ... βλέπωσιν τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ NT Apoc.16.15 *ca să nu vadă rușinea lui*; LXX Lev.18.10 ș.a.

[ἀσχήμων]

ἀ-σχήμων, ον *adj.* [gen. -ονος; comp. -έστερος] (*propr.* lipsit de formă) I (despre abstr. și lucruri) I diform: τῆς ἀμούσου τε καὶ ἀσχήμονος φύσεως PLAT. R.486d *natură lipsită de har muzical și diformă*. 2 înjositor, lipsit de cuviință, rușinos, indecent: ἀσχήμονες μὲν ἀγχόναι EUR. Hel.299 *spânzurări înjositoare*: θανάτῳ ἀσχήμονι LXX În.2.20 *moarte rușinoasă*; ἀσχημονέστερα διηγήσεως δρῶντες IOS. A119.358 *făcând*

lucruri mai neruşinate decăt se poate po-vesti: ἔργα ἀσχήμονα PLUT. *M.236b fapte neruşinate*: ARSTT. *EN1123a33*. NT *1Cor.12.23. 3* insuportabil, oribil: APP. *BC4.58. II* (despre pers.) lipsit de cuviință, needucat: οὐ με ἐπεισας ἀσχήμονα ἐν τῇ ἀμοιβῇ γενέσθαι HDT. 7.160 *n-ai izbutit să mă faci să fiu fără cuviință în răsprins. II* **ἀσχημόνωζ**, *adv.* |superl. -έστατα Plat. | in mod înjositor, fără ruşine, cu neruşinare: IOS. *B12.224* καθυποκρινομένης ~ IOS. *A115.234* *prefăcându-se fără ruşine*: ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς ἐνίστατο ~ APP. *BC2.132* *insistase cu neruşinare asupra magistraturii*: LUC. *Hist. Consc.10*.

[ἀ-, σχῆμα]

ἀ-σχιδής, ἐς *adj.* neîmpărțit, fără despica-tură: (despre copite) ARSTT. *H.4499b11*, id. *PA642b30*. (smochine) ARSTT. *Pr.930b33*.

[ἀ-, σχίζω]

ἀ-σχιστος, ον *adj.* I neîmpărțit, nedespicat, nedisociat: (degete) ARSTT. *H.4517a32*. ἀσχιστον τὸ πτερόν ARSTT. *H.4519a28* *αἰρή δινtr-o singură bucată*: (op. τὸ σχιζό-πουν) τὸ ἀσχιστον ARSTT. *Metaph.1038a14* *animal cu picior nedespicat*: τὸ πεζὸν εἰάσαμεν ἀσχιστον PLAT. *Sph.221e* *să lă-săm genul pedestru nedisociat*: PLAT. *Ti.36d*. ARSTT. *PA642b27*, id. *Resp.475a20*. II *care nu poate fi separat, indivizibil*: (op. σχιστός) ARSTT. *Mete.385a16*.

[ἀ-, σχίζω]

ἀσχολέω-ῶ, *vb.* |impf. ἡσχόλουν, viit. ἀσχολήσω, aor. ἡσχόλησα I (*intrans.*) (gener. med.-pas.) I a fi ocupat, a avea o ocupație, a munci: ἀσχολούμεθα ἵνα σχολάζωμεν ARSTT. *EN1177b5* *ne ocupăm timpul cu activități pentru a avea [apro] răgaz*: ἀσχολοῦμαι ... σήμερον, ἐστιᾶν μέλλων ξένους PLUT. *Nic.7.7* *azi sunt ocupat, urmează să ospătez niște oas-petii*: PLB. 8.3.5. 2 a fi ocupat cu, a se îndeletici cu: (frecv. περί + ac.) τῆς Ἀρτέμιδος ἀσχολουμένης περί τὴν Ἀλεξάνδρου μαίωσιν PLUT. *Alex.3.6* *Artemis ocupată cu mosirea lui Alexandru*: ἀσχολουμένων περί τὰ ναύαγια APP. *BC5.87* *fiind ocupate cu naufragiile*: (ἐν + dat.) ἐν προφητείας ἀσχοληθήσεται LXX *Sir.39.1* *se va îndeletici cu prorociile*. 3 a se ocupa cu propriile treburi: δεῖ ~ δόνασθαι καὶ πολεμεῖν ARSTT. *Pol.1333a41* *trebuie creată posibilitatea de a-ți vedea de treburi și de a lupta*. II (*trans.*) a ține ocupat, a preocupa: (+ ac. pers.) ὀπόσους μηδὲν τῶν ἀναγκασιωτέρων

ἀσχολεῖ LUC. *Bis.Acc.11* *cei pe care nu-i pre-ocupa nimic presant*: αὐτοὺς ἀσχολεῖ ἢ ὑπόθεσις LUC. *Zeux.7* *ii preocupă subiectul*.

[ἄσχολος]

ἀσχολία, αζ, ἡ *subst.* I lipsă a timpului liber: ἀπαίδευτον ὑπὸ ἀσχολίας PLAT. *Th.174d* *neînvațat din pricina lipsei timpului liber*: + εἰμί, ἔχω, ἄγω +/- inf. a nu avea timp să de: πολλήν ἀσχολίαν ἔχειν τοῦ ἐπιμεληθῆναι XEN. *Mem.1.3.11* *a avea pu-țin timp liber de a se preocupa*: ἀσχολίαν ἔχει τὸ μὴ [εἰς τὸ] πράττειν ἀεὶ τὸ δεόμενον XEN. *HG6.1.16* *își găsește timp să facă in-toidauma ceea ce trebuie*: ἐκ τούτου ἀσχολίαν ἄγομεν φιλοσοφίας περὶ PLAT. *Phd.66d* *de aceea nu avem timp pentru filo-sofie*: DEM. 41.17. II ocupație, activitate, muncă: διήρηται δὲ καὶ πᾶς ὁ βίος εἰς ἀσχολίαν καὶ σχολήν ARSTT. *Pol.1333a31* *întreaga viață se împarte în muncă și re-paraș*: τὴν ὑπερόριον ἀσχολίαν THUC. 8.72 *activitate dincolo de frontieră (= externă)*: (op. ἡσυχία) THUC. 1.70. III obligație, an-gajament: τὸ τεόν ... πρᾶγμα καὶ ἀσχολίας ὑπέρτερον θήσομαι Pl. 1.1.2 *voi pune fapta cuvenită ție mai presus de orice obligație*: ἐμοί τις ~ ἐστίν PLAT. *Pr.335c* *am un an-gajament (= nu prea am timp)*. IV (peior.) ne-odihnă, efort, trudă: ~ μεγάλη ἔκτισται παντὶ ἀνθρώπῳ LXX *Sir.40.1* *o mare trudă e dată fiecărui om*: XEN. *Cyr.4.3.12*.

[ἄσχολος]

ἄ-σχολος, ον *adj.* I (despre pers.) I lipsit de timp liber: (+ inf.) εἰμί ~ ἀναθέμεν πᾶσαν μακραγορίαν Pl. *P.8.29* *n-am timp să dedic un întreg discurs*: ARSTT. *Pol.1313b20*. 2 (frecv.) ocupat, care are de lucru: ~ γε συγγόνου προσεδρία EUR. *Or.93* *sunt ocu-pată să stau la căpătâiul fratelui*: (+ prep.) Ἕλληνας ... ἀσχόλους εἶναι ἐς πᾶσαν σοφίην HDT. 4.77 *grecii sunt neobosiți în a-și însuși fel de fel de învățături*: Θηβαίων δ' ἀσχόλων διὰ τὸν ... πόλεμον γενομένων DEM. 10.47 *tebanii fiind ocupați cu războ-iul*: περί σκηνᾶς καὶ δεῖπνον ἀσχόλοις PLUT. *Tim.12.7* *ocupându-se cu corturile și cu cina*: PLAT. *Lg.832b*, LUC. *Anach.30*. II (despre lucruri și abstr.) I care nu conte-nește, neîncetat: (mișcare) ARSTT. *Cael.284a31*. 2 care ocupă timpul: (activi-tăți) ARSTT. *EN1177b8*. 3 neodihnit: ἀσχολον ποιοῦσι τὴν διάνοιαν ARSTT.

Pol.1337b14 [*arte care*] *fac inteligența neodihnită*. // **ἄσχύλιως**, *adv.* fără timp liber: τότε ~ εἶχεν περὶ ἀναγωγὴν ὧν DEM. 33.25 *era atunci ocupat cu plecarea*; APP. Sic.6.6. [ἄ-, σχολ.ή]

ἄσχυ, τό *subst.* *aschy*, suc gros și negru extras din fructul unui arbore din Scitia, poate mălin, *Prunus padus*; HDT. 4.23.

ἄσῶ, (dor.) ind. viit. act. de la ἄδω; THEOC. 1.145.

ἄσω, viit. / conjct. aor. act. de la ἄδω; LXX Ps.12.6.

ἄσώδης¹, ες [ἄ] *adj.* îngreșat, dezgustat; PLUT. M.974b.

[ἄση]

ἄσώδης², ες [ἄ] *adj.* mocirlos, noroios: (pământ) AESCH. Supp.31.

[ἄσις]

ἄ-σώματος, ον *adj.* [comp. -ώτερος, superl. -ώτατος] lipsit de corp, necorporal, incorporeal, imaterial: (armonie) PLAT. Phd.85e, ἄσώματον εἶδωλον LUC. DMort.11.5 *fantomă fără corp*; ARSTT. Metaph.988a25, PLUT. Marc.14.11, LUC. VH2.12, id. Tim.9, (neut. subst.) τὰ ἄσώματα PLAT. Plt.286a [*realitățile*] *necorporale*; (superl.) ARSTT. deAn.405a27.

[ἄ-, σῶμα]

Ἄσωπός, οῦ, ὁ [ἄ] *subst.* {ep. gen. -οῖο Od., A.Rh.} (mit. și geogr.) Asopos, nume de râu în Beotia, Pelopones și Phthiotis; IL. 4.383, HDT. 9.15, EUR. Ba.1044 ș.a.

ἄσωτεύομαι, *vb.* a duce o viață de lux sau risipitoare: ἄσωτεύομενοι ... γίνονται πένητες ARSTT. Pol.1316b16 *ajung săraci din pricina vieții risipitoare*.

[ἄσωτος]

ἄσωτία, ας, ἡ *subst.* I destrăbălare, desfrâu, pierzare: μὴ μεθύσκεσθε οἴνω, ἐν ᾧ ἐστὶν ~ NT Ef.5.18 *nu vă îmbătați cu vin, în care este pierzare*; PLAT. R.560e, NT Titl.6, id. 1Pt.4.4, LXX 2Mac.6.4, id. Prov.28.7 ș.a. II risipă, exces: συγχαίρουσιν ταῖς ἄσωτίαις αὐτῶν ISOC. 15.288 *se bucură de excesele lor*; (op. ἀνελευθερία „zgârcenie”) ARSTT. EN119b.27. III lăcomie; PLUT. M.525c.

[ἄσωτος]

ἄ-σωτος, ον *adj.* I (gener. despre pers.) I care nu poate fi salvat, aflat într-o situație disperată; ARSTT. Pr.962b5. 2 risipitor, cheltuiitor: ~ ὁ πρὸς ἅπασαν δαπάνην ὑπερβάλλον ARSTT. EE1221a33 *risipitorul e cel ce exagerază cu orice cheltuială*; PLAT.

Lg.743b, AESOP. 1.179 ș.a. 3 desfrânat, depravat, nerușinat: (viață) PLB. 14.12.3, LXX Prov.7.11. II care aduce pierzanie: (despre masa lui Thyestes) ἔσθαι βορᾶν ἄσωτον ... γένει AESCH. Ag.1597 *se hrănește cu o mâncare aducătoare de pierzanie neamului*: (despre neamul lui Sisyphos) SOPH. Ai.190. // **ἄσώτως**, *adv.* I în mod risipitor, cheltuiitor, prodig. fără cumpătate: διεσκόρπισεν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ~ NT Lc.15.13 *și-a risipit averea trăind risipitor*; ISOC. 15.5, DEM. 40.58, PLUT. Galb.16.3. II fără speranță de salvare: τοὺς ~ ... ἔχοντας PLUT. M.918d *cei ce sunt incurabili*. III în mod desfrânat: ~ ... βῶναι PLUT. M.847e *a trăi în desfrânare*.

[ἄ-, σῶζω]

ἄτ, v. ἀπό

ἄτα, v. ἄτη

ἄτακτέω-ῶ, *vb.* [impf. ἠτάκτουν, viit. ἀτατήσω, aor. ἠτάκτησα, pf. ἠτάκτηκα] I (frecv. milit.) a părăsi postul, a fi indisciplinat, a provoca dezordine: τάττειν ἀτακτοῦντος PLUT. M.780b *a impune disciplină celui nedisciplinat*; στρατιώτας ἐν ταῖς ὁδοπορίαις ~ PLUT. Pomp.10.7 *soldatii sunt indisciplinați în timpul marșurilor*; τοὺς ἀτακτοῦντας εἰς τάξιν ἐπαναγέτω ARR. Alan.10 *să-i repună în linie de luptă pe cei care și-au abandonat posturile*; LYS. 14.18, DEM. 3.11, PLUT. M.446e, (pas.) πολλά δὲ ἠτάκτητο αὐτοῖς IOS. A117.296 *la ei era multă indisciplină*. II a nu îndeplini ceea ce trebuie. a nu se supune, a trăi în neorânduială: ὄραν τὸν ἀτακτοῦντα καὶ κολάζειν XEN. Cyr. 8.1.22 *a-l observa și a-l pedepsi pe cel ce nu se supune*; οὐκ ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν NT 2Tes.3.7 *n-am trăit în neorânduială printre voi*. III (astr.) a prezenta neregularități: ~ ταῖς κινήσει τὸν ἥλιον PLUT. M.411b *soarele prezintă mișcări neregulate*.

[ἄτακτος]

ἄ-τακτος, ον *adj.* [comp. -ώτερος] I (milit.) care nu este în ordine (de luptă), în neorânduială, dezorganizat, care nu păstrează ordinea de luptă: ἠρξάντο μέρει τινὶ σφῶν ἀτακτότεροι γενέσθαι THUC. 8.105 *au început să fie mai în dezordine într-o parte a frontului lor*; HDT. 6.93, IOS. B/1.382 ș.a. II confuz, haotic, de-a valma: (tumult) THUC. 8.10, (strigăt) PLB. 10.14.15, δρόμον ἀτακτον LXX 3Mac.1.19 *alergare de-a*

valma. III care trăiește în dezordine, în neorânduială, neînfrânat: (epitet al Afroditei) PLAT. *Lg.*840e, (plăceri) PLAT. *Lg.*660b, NT *ITes.*5.14. IV nesupus unei ordini / reguli / sistem, neorânduie, neregulat, dezordonat: (mîscare) ARSTT. *Cael.*301a7, τὸ τυχὸν ἀτακτον PLAT. *Ti.*46e *lucru întâmplător neorânduie*; *ș.a.* // **ἀτάκτως**, *adv.* |comp. -ότερον| I fără ordine, în dezordine: (frecv. milit.) προσπεσόντες αὐτοῖς ... ἀτακτότερον THUC. 6.97 *dând peste ei într-un mod cam dezordonat*; ~ διώκοντες THUC. 2.91 *urmărind în dezordine*; PLAT. *Ti.*69b, XEN. *HG*4.8.18 *ș.a.* II în mod dezordonat, fără a se supune unei reguli, în neorânduială: (op. cosmîως) ISOC. 2.31, ~ περιπατοῦντος NT *2Tes.*3.6 *cel ce umblă în neorânduială*.

[ἀ-, τάσσω]

ἀ-τάλαιπωρος, *ov adj.* I care nu se ostenește: ~ τοῖς πολλοῖς ἢ ζήτησις τῆς ἀληθείας THUC. 1.20 *cei mai mulți nu se osteneșc cu căutarea adevărului*. II incapabil să suporte eforturi: ἀταλαιπώρα ἔτι καὶ πόνων ἀπειρα ARR. *BC*3.97 [*legiumi*] *incapabile să suporte eforturi și neobișnuite cu eforturi*. // **ἀταλαιπώρως**, *adv.* I în mod neglijenț: AR. *Fr.*254 II fără efort, fără a se osteni: PLUT. *M.*964c.

[ἀ-, ταλαιπώρος]

Ἀτάλάντη, ης, ἢ *subst.* |var. Ἀταλάντα Theoc.| I (mitol.) I Atalante (Atalanta), soție a lui Hippomenes: HES. *Fr.*72, THEOC. 3.41 *ș.a.* 2 Atalanta, soție a lui Melanion și mamă a lui Parthenopaios: SOPH. *OC*132 *ș.a.* II (geogr.) I Atalante, insulă în golful Eubeei (azi Talantonisi): THUC. 3.39. 2 Atalante, cetate în Macedonia: THUC. 2.100.

ἀ-τάλαντος, *ov [τᾶ] adj.* de greutate egală, *ext.* egal, asemănător, asemeni: (+ dat.) (Aineas și Idomeneus) ἀτάλαντοι Ἄρηϊ IL. 13.500 *asemeni lui Ares*; OD. 3.409, HES. *Fr.*25.16, (+ dat. și ac. de relație) (Hector) Διὶ μῆτιν ἀτάλαντε IL. 7.47 *la gând asemeni lui Zeus*; A.RH. 2.1241.

[ἀ-, τάλαντον]

ἀτάλά-φρων, *ov adj.* |gen. -ονος| cu gând nevinovant, inocent: (prunc) IL. 6.400.

[ἀταλός, φρήν]

ἀτάλλω, *vb.* I (*intrans.*) a sări (ca un copil), a zburda, a țorâi: ἀταλλε δὲ κῆτε' ὑπ' αὐτοῦ IL. 13.27 *fiarele mării zburdau peste [car]*; HES. *Op.*131. II (*trans.*) a face să crească (delicat și cu băgare de seamă), a hrăni:

(fig.) γλυκεῖά οἱ καρδίαν ἀτάλλοισα ... ἐλπίς Pl. *Fr.*214.2 *speranța cea dulce care hrănește inima*; νέαν ψυχὴν ἀτάλλων SOPH. *Ai.*559 *făcând să crească un suflet tânăr*.

[ἀταλός]

ἀτάλός, ἢ, ὄν *adj.* |ep. dat. pl. ἀταλήσι II.| I gingaș, fraged: παρθενικαί τ' ἀταλαί OD. 11.39 *fecioare fragede*; (viață) Pl. *N.*7.91, (copil) A.RH. 4.460, (neut. pl. adv.) ἀταλὰ φρονέοντες IL. 18.567 *cu mintea ca de copii*; HES. *Th.*989. II care sare, zburdalnic: πόλοισιν ἀγαλλόμεναι ἀταλήσι IL. 20.222 (*iepe*) *bucuroase de mînji zburdalnici*. III care alărtează, hrănit: ἀταλᾶς ὑπὸ ἡματέρος EUR. *El.*699 *de la mama hrănitoare*.

[cf. ἄττα?]

ἀ-ταμίευτος, *ov adj.* I nestăpănit, necontrolat: ἀταμίευτον τῶν ἡδονῶν ἢ ἀκμῆ PLUT. *M.*12c *vârsta în putere este nestăpănită în plăceri*; IOS. *AI*19.319, id. *BI*6.171, (neut. subst.) τῆς ὀρμῆς τὸ ἀταμίευτον IOS. *BI*4.44 *excesul de mînie*. II care nu poate fi controlat: (duritate) ARSTT. *G.*4788a34. // **ἀταμιεύτως**, *adv.* I fără control, în devălmășie: ~ ἐπισπασθεῖς εἰς χωρία σκολιά PLUT. *Arat.*37.3 *târât fără control în locuri prăpăstioase*. II fără măsură, din belșug: PLAT. *Lg.*867a.

[ἀ-, ταμιεύω]

ἀταξία, ας, ἢ *subst.* |ion. -η Hdt.| I milit. părăsire a formației de luptă, lipsă a ordinii, *ext.* dezordine, neorânduială, indisciplină, confuzie: (frecv. milit.) THUC. 7.43, PLB. 3.43.12, (op. εὐταξία) XEN. *An.*3.1.39, (op. κόσμος) PLAT. *Grg.*504a, (op. τάξις) τὴν ἀταξίαν ἀνελὼν εἰς τάξιν ἤγαγον τὴν πόλιν DEM. 3.35 *înlăturând dezordinea am introdus în cetate ordine*; εἰ δὲ μαλακῆ τε καὶ ἀταξίῃ διαχρήσησθε HDT. 6.11 *dacă vă lăsați pradă moliciunii și neorânduiei*; *ș.a.* II (ret.) lipsă a compoziției, lipsă de organizare: (despre discursul lui Lysias) PLAT. *M.*45a. III neregularitate, tulburare, neorânduială: ~ ... ἐν τοῖς σφυγμοῖς PLUT. *Demetr.*38.4 *bătăie neregulată a pulsului*; γάμων ~ LXX *Înf.*14.26 *neorânduială în căsătorii*.

[ἀτακτός]

ἀτάομαι-ῶμαι, [ᾶτ] *vb.* a fi măhnit, abătut, în suferință, a fi bătut de soartă: ἐκ τῶν αἰσχυρῶν λημμάτων τοῦς πλείονας ἀτωμένους ἴδοις ἄν SOPH. *Ant.*314 *de pe urma căștigurilor rușinoase pe cei mai mulți i-ai putea vedea bătuti*

de soartă; οὔτοι δύναιτ' ἄν ... ἀτόμενος
τέρπειν ἄν ἄλλους EUR. *Supp.* 182 *ἀσα ἀβάτῳ*
n-ar putea să-i farmece pe alții; SOPH.
Ant. 17, id. *Ai.* 384.

[ἄτη]

ἀ-ταπεινώτος, *adj.* care nu este umilit, neumilit, neabătut: PLUT. *Cor.* 21.1, id. *M.* 28d, id. *M.* 33d.

[ἀ-, ταπεινώω]

ἀτάρ. [ἄτᾱ] *conj.* I (valoare adversativă) dar, în schimb, însă, iar(ă): (în raport cu o afirmație) ἢ ῥά τις ἐστί και εἰν Αἴδαο δόμοισι ψυγή και εἰδωλον, ~ φρένες οὐ κένη πάμπαν IL. 23.104 *mai există desigur un suflet și o umbră în casa lui Hades, dar nu-i chip să mai aibă și inimi; (în corelație μέν ... ἀτάρ) ὄλετο μέν μοι νόστος, ~ κλέος ἄφροιτον ἔσται* IL. 9.413 *mi se năruie întoarcerea, în schimb voi avea parte de o slavă nemuritoare; (+ alte particule) ~ και ἐγὼ σὲ παρακαλῶ* PLAT. *Prot.* 340a *dar și eu te chem în ajutor; ~ οὐν οὐδὲ ἐγὼ φείσομαι τῷ στόματί μου* LXX *Iov.* 7.11 *de aceea nici eu nu voi pune frâu gurii mele; ~ τοι ἐτάiros ἀπέκτατο* IL. 17.472 *tovarășul ți-e însă desigur răpus; (introducând o nouă idee în discuție) "Ἐκτορ ~ σὺ μοί ἐσσι πατήρ και ... μητήρ* IL. 6.429 *iară, tu, Hector, îmi ești (acum) și tată și mamă; (marcând o succesiune) κατὰ τέκνα φάγε ... ὀκτώ, ~ μητήρ ἐνάτη ἦν* IL. 2.327 *a mâncat opt pui, iar mama era a noua.* II (marcând o tranziție) prin urmare, deci, ei bine: ~ Λυσίας ἦν ... ἐν ἄσπει PLAT. *Phdr.* 227b *deci Lysias era în cetate; ~ οὐν ὀη και τότε ἐκείνος ἐμοί θαυμαστός ἐφάνη* PLAT. *Charm.* 154.b *prin urmare, și atunci acela mi s-a părut minunat.*

[ἀτ- (= lat. at), ἄρ, v. ἄρα]

ἀτᾱρακτέω-ῶ, *vb.* a nu se tulbura, a fi nepăsător: ἀταρακτῆσας ἔτοιμος ἦν εἰς τὴν ἀπολογίαν IOS. *AI* 15.357 *nepăsător se pregătea să-și apere cauza.*

[ἀτάρακτος]

ἀ-τάρακτος, *ov* [τᾱ] *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| I 1 netulburat, regulat, uniform: PLAT. *Ti.* 47c. 2 neagitat, calm, liniștit: ARSTT. *HA* 630b13, (neut. subst.) ARSTT. *Pr.* 899a21, (neut. comp. adv.) ἦδτον βιώσονται και ἀταρακτότερον PLUT. *M.* 1104b *vor trăi mai plăcut și mai liniștit.* 3 (milit.) disciplinat: XEN. *Cyr.* 2.1.31, (neutr. superl. pl. adv.) ἀταρακτότατα ὁδοὺς πορεύσονται XEN. *Eq.* Mag. 2.1 *parcure*

drumuri în chipul cel mai disciplinat. II care nu tulbură: (superl.) XEN. *Eq.* 7.10. // **ἀταράκτως**, *adv.* fără a provoca dezordine: XEN. *Eq.* Mag. 4.10.

[ἀ-, ταράσσω]

ἀτᾱραξία, *αξ.* ἢ *subst.* (filos.) absență a tulburării, netulburare, liniște (sufletească): μετὰ ἀταραξίας ζῆν LXX *4Mac.* 8.26 *a trăi în liniște; IOS. AI* 13.433, PLUT. *Comp. Nic.* Crass. 2.7, id. *M.* 1092a, LUC. *Alex.* 47 ș.a.

[ἀτάρακτος]

ἀ-τᾱράχος, *ov* [τᾱ] *adj.* netulburat, liniștit: ARSTT. *EN* 1117a31, id. *Mir.* 830a22, LXX *2Mac.* 11.23, (minte) ARSTT. *Pr.* 957a5, (viață) IOS. *AI* 16.134, (impărăție) LXX *Est.* 8.12h. (caracter) PLUT. *M.* 477b. // **ἀταράχως**, *adv.* în mod netulburat, în liniște: ζῆν ~ AESOP. *Fab.* dod. 245 *a trăi netulburat; IOS. AI* 14.157, PLUT. *Fr.* 211.4.

[ἀ-, ταραχή]

ἀτᾱραχώδης, *ες adj.* care nu este expus tulburării (atmosferice): (aer) ARSTT. *Div. Somn.* 464a14.

[ἀτάραχος]

ἀ-τᾱρβακτος, *ov adj.* care nu tremură, ext. fig. neînfricat: (suflet) PI. *P.* 4.84.

[ἀ-, τάρβος]

ἀ-ταρβής, *ές adj.* I care nu cunoaște frica, neînfricat: IL. 13.299, OD. 3.111, PI. *P.* 5.51, id. *P.* 9.31, (+ gen.) ἦν θακῶν ~ τῆς θεάς SOPH. *Tr.* 23 *ședeam fără teamă în fața priveliștii.* II care nu inspiră teamă: (mână) AESCH. *Pr.* 849, (expediție) A.RH. 1.1012.

[ἀ-, ταρβέω]

ἀ-τᾱρβητος, *ov adj.* care nu cunoaște frica, neînfricat: σοὶ ἐνὶ στήθεσσι ~ νόος ἐστί IL. 3.63 *ți-e inima în piept neînfricată; (armată) AESCH. Fr.* 199, HES. *Sc.* 110, PLAT. *Epigr.* 7.268. // **ἀταρβήτως**, *adv.* fără frică: SOPH. *Ai.* 196.

[ἀ-, ταρβέω]

ἀ-τᾱρίχευτος, *ov* [ἱ] *adj.* nedeshidratat (datorită sării): (despre o plantă) ARSTT. *Pr.* 926a36.

[ἀ-, ταριχεύω]

ἀταρπιτός, *v.* ἀτραπιτός

ἀταρπός, *v.* ἀτραπός

ἀταρτηρός, *όν* [ἄτ] *adj.* cumplit, hain, afurisit: ἀταρτηροῖς ἐπέεσσιν IL. 1.223 *cu vorbe cumplite; (Mentor) OD.* 2.243, (neam) HES. *Th.* 610, ἀταρτηρὸν στόμα Πόντου THEOC. 22.28 *gura cumplită a Pontului.*

ἀτσθαλία, *αξ.* ἢ [ἄτ] *subst.* {ion. -ῖη Hdt.}

I trufie, îngâmfare, obrăznicie, smintire, ră-tăcire: (pl. la Hom.) ὄλεσα λαὸν ἀτασθαλί-ησιν ἐμῆσιν IL. 22.104 *am dus la pieire oas-tea din pricina trufiei mele*: ἀτασθαλίησι κακῆσι OD. 24.458 *cu rea trufie*: (sg.) ἀτασθαλίη χρησάμενον HDT. 2.111 *cuprins de trufie*: HES. Th.516, LUC. Astr.15 §.a. II nesupunere, îndărătnicie: (despre un elefant) ARR. Ind.13.13.

[ἀτάσθαλος]

ἀτασθάλω. *vb.* |numai part. I| a comite un act de nedreptate *sau* o obrăznicie: μὴ τις ... ἐμὲ χειρὶ ... πλήξει ἀτασθάλων OD. 18.57 *să nu mă lovească pe nedrept cu mâna*: OD. 19.88.

[ἀτάσθαλος]

ἀτάσθαλος, *ov* [āt] *adj.* trufaș, obraznic, smintit: (despre pers.) IL. 22.418, ὄλεσε λαὸν ἀτάσθαλον OD. 7.60 *a dus la pierzare poporul trufaș*: OD. 24.282, HDT. 8.109. (despre acțiuni, cuvinte etc.) (forță) IL. 13.634, ἀτάσθαλον οὐδὲν ἔρεξας THEOC. 22.131 *nu a comis [față de el] nici o obrăz-nicie*: ARR. Ind.13.12 §.a.

ἀ-ταύρωτος, *ov adj.* |fem. -η Ar. | east, fără taur (bărbat): AESCH. Ag.245, (com.) οἴκοι δ' ἀταυρώτη διάζω τὸν βίον AR. Lys.217 *imi voi petrece viața acasă „neîntăurată” (= fără bărbat)*.

[ἀ-, ταυρώω]

ἀταφία, *ας, ἡ subst.* lipsă a mormântului: IOS. A113.403, PLUT. Marc.30.4, id. Nic.25.5, id. M.17c, APP. Pun.492, id. BC4.16, LUC. Salt.43 §.a.

[ἀταφος]

ἀ-τάφος, *ov adj.* I lipsit de mormânt, neîngropat: τῶν νεκρῶν ἀτάφων ὄντων THUC. 2.50 *multe cadavre rămânând neîngropate*: πολλοὺς ... ἀποκτείναντες ἀτάφους ἐποίησαν LYS. 12.21 *ucigându-i pe mulți, i-au lăsat neîngropați*: HDT. 9.27, SOPH. Ant.29, EUR. Supp.62, ISOC. 4.55, (subst.) XEN. HG6.5.6, LXX 2Mac.5.10. II care refuză îngropăciunea: ἀταφοὶ πράξεις PLAT. Lg.960b *refuzare a îngropăciunii*.

[ἀ-, θάπτω]

ἄτε, [ā] *conj.* {Iacon. ἄτε Ar.} I (comp.) ca, precum: ~ πῶλοι ταὶ κόραι πὰρ τὸν Εὐρώ-ταν ἄμπαδίοντι AR. Lys.1308 *tinere fete sar ca iepetele pe malul râului Eurotas*: οὐ ἀχρεῖδός ... χρυσός μυρμάκων ~ πλοῦτος THEOC. 17.107 *aurul nu-i fără folos, precum bogăția furnicilor*: HDT. 1.123. II dat

fîind că, întrucât, de vreme ce: (frecv. + part.) ὁ Ἀλκιβιάδης, ~ περὶ μεγάλων ἀγωνι-ζόμενος THUC. 8.52 *Alkibiades, întrucât aspira la [avantaj] mari*: PLB. 3.15.6, (frecv. + δῆ) ~ δῆ ἀπαθεῖς ὄντες, συντεταγμένοι ἐπορεύοντο XEN. HG4.2.21 *de vreme ce nu aveau pierderi, înaintau în formație strânsă*: (+ gen. absolut) ~ καὶ Ἀγησιλάου ὄντος αὐτῷ ἀδελφοῦ XEN. HG5.2.37 *dat fiind că Agesilaos era fratele lui*: LXX 3Mac.1.29 §.a.

[pl. neut. ὅστε]

ἀ-τεγκτος, *ov adj.* I (concr.) care nu se imbibă, impermeabil: (despre corpuri solide) ARST. Mete.385b13, (despre ceara cu care Odysseus a astupat urechile tovarășilor săi) PLUT. M.15d. II (frecv. fig.) neînduplecat, neîndurător: ὄδ' ~ κάτελεύτητος φανῆ: SOPH. OT336 *ai să rămâi așa neînduplecat și îndărătnic?*: ἄτεγκτον ... καρδίαν EUR. HF833 *inimă neîndurătoare*: (character) PLUT. Alc.24.5, AR. Th.1047, PLUT. M.44a, LUC. DMeretr.12.3 §.a.

[ἀ-, τέγγω]

ἀ-τειρής, *ές adj.* I tare, dur: (aramă) IL. 18.474, OD. 13.368, (piatră) A.RH. 1.26, (pământ) A.RH. 2.375. II (fig.) I tare: τοὶ κραδίη πέλεκυς ὡς ἐστὶν ~ IL. 3.60 *fi-e tare inima precum securea*. 2 aspru, neîndurător: κὰν μῦθοισι καὶ ἐν προσόδοισιν ~ THEOC. 23.6 *aspru în cuvinte și la întălniri*. 3 neobosit: (despre Heracles) μένος αἰὲν ~ OD. 11.270 *forța mereu neobosită*: (luptători) IL. 15.697, (glas) IL. 13.45, (umeri) A.RH. 4.1375. 4 nepieritor: (bun) Pl. O.2.33. 5 (subst.) neînduplecare: PLAT. Cra.395b.

[ἀ-, τείρω]

ἀ-τειχιστος, *ov adj.* care nu este prevăzut cu ziduri, nefortificat, (despre pers.) care locuiește o cetate nefortificată: THUC. 2.80, id. 8.107, XEN. HG6.5.28, ISOC. 14.40, LXX Prov.25.28, PLUT. Mar.20.2, id. M.240a §.a.

[ἀ-, τειχίζω]

ἀ-τέκμαρτος, *ov adj.* I lipsit de semne de recunoaștere, care nu poate fi interpretat, ext. nesigur, obscur: (soartă) AESCH. Pers.910, (oracol) HDT. 5.92g, ἀτέκμαρτοι βάθει χιόνος ἀτραποί PLUT. Caes.25.4 *drumuri greu de găsit din pricina grosimii zăpezii*: (glas) PLUT. Alex.31.10, Pl. P.10.63, PLUT. M.399d. II greu de lămurit, fără teme: (teamă) THUC. 4.63, PLAT. Lg.638a, LUC. Icar.4. III fără limite, nemărginit: (desert)

PLUT. *Luc.* 14.6. **IV** nestatornic: (com. despre om) AR. *Av.* 170. **V** pe nesimțite. fără băgare de seamă: (neut. adv.) ἐπι μὲν βαίνει τι καὶ λάθας ἀτέκμαρτα νέφος PI. *O.* 7.45 *norul uitării se așterne fără băgare de seamă.* // **ἀτεκμάρτως**, adv. fără indicii, la întâmplare: XEN. *Mem.* 1.4.4, PLUT. *M.* 399a. [ἀ-, τεκμαίρω]

ἀτεκνία, ας, ἡ subst. **I** lipsă a copiilor, sterilitate: ARSTT. *GA* 767a34, id. *Pol.* 1265a41, LXX *Înț.* 4.1, id. *Is.* 47.9, PLUT. *The.* 12.3, id. *M.* 267c ș.a. **II** pustiire: ἀνταπεδίδοσάν μοι ... ἀτεκνίαν τῆ ψυχῆ μου LXX *Ps.* 34.12 *mi-au adus în schimb pustiirea sufletului.* [ἀτεκνος]

ἀ-τεκνος, ov [ἄ, silaba tek lungă în Soph. *El.* 164, dar scurtă în Aesch. *Th.* 828, Eur. *Ba.* 1305] adj. **I** lipsit de copii, sterp: ἀτεκνον ἔριθον HES. *Op.* 602 *slujnică fără copii;* ζῆλῶ δ' ἀγάμους ἀτέκνους τε βροτῶν EUR. *Alc.* 882 *ii invidiez pe cei neînsurați și fără copii;* SOPH. *El.* 164, LXX *Lev.* 20.21 ș.a., (alături de ἄπαις) EUR. *Supp.* 966, (+ gen.) EUR. *Ba.* 1305. **II** care împiedică nașterea copiilor: λχῆν ἄφυλλος ~ AESCH. *Eu.* 815 *boală ce usucă plantele și zădărnicește nașterea copiilor.* [ἀ-, τέκνον]

ἀτεκνόω-ῶ, vb. **I** (tranz.) a lipsi de copii, a lăsa fără urmași: LXX *Deut.* 32.25, id. *Od.* 2.25, id. *Iez.* 36.14 ș.a., (pas.) μήποτε ἀτεκνωθῶ ἀπὸ τῶν δύο ὑμῶν LXX *Gen.* 27.45 *ca să nu fiu lipsit de doi dintre voi, copiii mei;* LXX *IRg.* 15.33. **II** (intrans.) a fi sterp: (pământ) LXX *4Rg.* 2.19, (oi) LXX *Cânt.* 4.2. [ἀτεκνος]

ἀτέλεια, ας, ἡ subst. [ion. -είη Hdt. 3.67] **I** neîndeplinire: (+ gen. subiectiv) θεῶν δ' ἀτέλειαν AESCH. *Eu.* 361 *neîndeplinire de către zei.* **II** (frecv.) scutire, jur. exempțiune, imunitate, ext. scutire de taxe / dări: (gener. + gen. obiectiv) ἀτελείην ... στρατηγίας καὶ φόρου ἐπ' ἔτα τρία HDT. 3.67 *scutire de oaste și de bir pe trei ani;* ἀτέλειαν ἔχοντες DEM. 20.19 *având imunitate;* ἀτέλειαν ὁ δῆμος ἔδωκε PLUT. *Per.* 31.5 *poporul a oferit scutire de dări;* XEN. *HG* 1.2.10 ș.a., ἐξ ἀτελείας DEM. 59.39 *gratuit.* **III** imperfectiune, neterminare: τελειότης μεγέθους καὶ ~ ARSTT. *Ph.* 261a36 *desăvârșirea mărimii și neterminarea.* [ἀτελής]

ἀ-τελείωτος, ov adj. incomplet, neterminat: ARSTT. *Fr.* 70.9.

[τελείω]

ἀ-τέλεστος, ov adj. [comp. -έστερος, superl. -έστατος] [dor. ac. pl. ἀτελέστωσ Call. *Cer.* 128; **I** neisprăvit, ext. fără un scop, zădărnice, fără rost: (efort) IL. 4.26, IOS. *Bl.* 146, (drum) OD. 2.273, οὐκ ἀτέλεστα γέγοντο OD. 18.345 *nu urmau să rămână fără un rost;* (neut. sg. sau pl. adv.) σίτον ἔδοντας μὲν αὐτῶς ἀτέλεστον OD. 16.111 *mâncând fără nici un rost mâncarea, în zădărar;* οὐκ ἀτέλεστον ἀπειλήσας CALL. *Cer.* 4.87 *fără a amenința în zădărar.* **II** care nu este desăvârșit, neîmplinit: τὰ σώματα δ' αὐτῶν ἀτελέστερα γίνεται ARSTT. *HA* 582a21 *corpurile lor se opresc din creștere;* (comp.) ARSTT. *EN* 1095b32, id. *GA* 737b8, τέκνα δὲ μοιχῶν ἀτέλεστα ἔσται LXX *Înț.* 3.16 *copiii desfrânaților vor fi neîmpliniți.* **III** neinițiat, profan: ~ εἰς Ἄιδου ἀφίκεται PLAT. *Phd.* 69c *sosește neinițiat în Hades;* ARSTT. *Rh.* 1419a4, LUC. *Rh.Pr.* 16, (+ gen.) ὀργίων ἀτέλεστον LUC. *Symp.* 3 *neinițiat în misterii;* EUR. *Ba.* 40. [ἀ-, τελέω]

ἀ-τελεύτητος, ov adj. **I** neterminat, neîmplinit, fără rezultat: ἀτελευτήτω ἐπὶ ἔργῳ IL. 4.175 *pentru o faptă neterminată;* IL. 1.527. **II** nesfârșit, fără margine: ARSTT. *Cael.* 273a5, id. *Metaph.* 1066a37, id. *Ph.* 204a5. **III** continuu, etern: (doliu) PLUT. *M.* 114f. **IV** (despre pers.) îndărătnic: SOPH. *OT* 336. [ἀ-, τελευτάω]

ἀ-τέλευτος, ov adj. fără sfârșit, veșnic: (somm) AESCH. *Ag.* 1451. [ἀ-, τελευτή]

ἀ-τελής, ἐς adj. [comp. -έστερος, superl. -έστατος] **I** care nu a ajuns la final: **I** nedesăvârșit, neterminat: οὐκ ~ θάνατος μνηστήρσι γένοιτο πᾶσι OD. 17.546 *propr. de-ar fi avut parte toți pețitorii de o moarte nu neterminată (= de-ar fi murit de-a binelea toți pețitorii);* (cer) PLAT. *Ti.* 41b, (mişcare) ARSTT. *Metaph.* 1048b29, (pace) XEN. *HG* 4.8.15 ș.a. **2** imperfect, incomplet: κομπεῖν δ' ἔστ' ἀτελή ... ὄνειδος SOPH. *Ph.* 842 *a te fâli cu lucruri imperfecte este o rusine;* (victorie) THUC. 8.27. **3** care nu a ajuns la maturitate, necopt, crud: (fruct) PI. *Fr.* 209, τὸ βουλευτικόν ... ὁ δὲ παῖς ἔχει μὲν, ἀλλ' ἀτελής ARSTT. *Pol.* 1260a14 *copilul are capacitatea de a delibera, dar ea*

este imatură: (despre vârstă) ARSTT. *Pol.*1275a17. **II** care nu-și atinge scopul: **I** ineficient, incapabil: μή ... ~ γένοιτο μαντεύμασιν *Pl.* P.5.62 *sā nu fie fără rezultat în oracole*: ἀτελεῖ νόω *Pl.* N.3.42 *cu o minte incapabilă (de a acționa)*. **2** fără un scop: ἡ φύσις μηθὲν μήτε ἀτελεῖς ποιεῖ ARSTT. *Pol.*1256b21 *natura nu face nimic fără un scop*. **3** inepuizabil: *Plat.* *Sp.*371e. **III** neinițiat: (+ gen.) ἀτελεῖς τῆς τοῦ ὄντος θεάς *Plat.* *Phdr.*248b *neinițiat în contemplarea realității*: (abs.) Ὀρφέα ... ἀτελεῖ ἀπέπεμψαν ἐξ Ἄιδου *Plat.* *Smp.*179d *pe Orpheus l-au trimis din Hades ca pe un neinițiat* (sau, după alții, *fără să fi obținut nimic*, cf. II). **IV** (în economie) **I** (despre pers.) scutit de obligații, *spec.* scutit de dări, exceptat de la plata impozitelor: *Dem.* 20.133 ș.a. **2** (despre mârșuri, pământuri) scutit de taxe: (lot de pământ) *Hdt.* 2.168, (grâu) *Dem.* 34.36. **3** (despre sume) net: δώδεκα μινᾶς ἀτελεῖς *Dem.* 28.12 *douăsprezece mine net*. // **ἀτελῶς**, *adv.* incomplet, imperfect: ~ ... μετέχουσι τῆς τοιαύτης κοινωνίας ARSTT. *Pol.*1275a13 *(metecii) participă în mod imperfect la o asemenea comunitate politică*: (+ ἔχω) ARSTT. *Pr.*878a.34 *„a fi imperfect”*. [ἀ-, τέλος]

ἀτελῶς, *v.* ἀτελής

ἀτέμβω, *vb.* [doar prez.] {ep. conjct. 2sg. ἀτέμβηαι *A.Rh.* 2.56} **I** (*act.*) a înșela, a amăgi, a jigni: ἀτέμβει θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν *Od.* 2.90 *amăgește sufletul din piepturile aheilor*: οὐ καλὸν ~ ... ξείνους Τηλεμάχου *Od.* 20.294 *nu se cade să-i jignești pe oaspeții lui Telemachos*. **II** (*med. pas.*) **I** a fi lipsit de, a fi păgubit cu, a fi prejudiciat: (+ gen.) μή τις οἱ ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης *Il.* 11.705 *ca cineva să nu plece lipsit de o parte egală*: ἀτεμβόμενός γε σιδήρου *Il.* 23.834 *rămânând fără fier*: ἀτέμβονται νεότητος *Il.* 23.445 *sunt lipsiți de tinerețe*. **2** a muștra, a învinui, a aduce reproșuri: ἴσκειν ἀτεμβομένη *A.Rh.* 3.938 *a vorbi aducând aceste învinuiri*: (+ dat.) *A.Rh.* 3.99, (+ inf.) *Id.* 2.1199. [proate origine pelasgică]

ἀ-τενής, ἐξ *adj.* **I** (despre concr.) **I** străns, de nedezlipit: κισσὸς ὡς ~ *Soph.* *Ant.*826 *iederă care se ține ca scaiul*. **2** direct: ἦκω δ' ~ ἄπ' οἴκων *Eur.* *Fr.*65.1 *sosesc direct de la palat*. **3** dens, compact: (pământ) *Plut.*

*M.*640e. **II** (fig.) **I** fără a se elinti, atent, pătrunzător: (minte) *Hes.* *Th.*661, (privire) ARSTT. *HA*492a11, (neut. adv.) εἰ τις ἀτενεῖς βλέποι *Luc.* *Musc.Enc.*1 *dacă cineva ar privi atent*: *Plb.* 18.53.9, *Luc.* *Pisc.*30, id. *Bis.Acc.*27 ș.a. **2** (despre sentimente) îndârjit, aprig: (mânie) *Aesch.* *Ag.*71, (dorință de victorie) *Plut.* *Arist.*2.2, (neut. adv.) ὀργαῖς ἀτενεῖς ἀλωπέκων ἴκελοι *Pl.* P.2.77 *cu năra-vuri exact ca ale vulpilor*. **3** (despre pers.) neînduplecat, neclintit, dârz, (*peior.*) încăpățânat: *Ar.* V.730, *Plat.* *R.*547e, *Plut.* *Cor.*15.5, id. *Ages.*35.3, id. *M.*44a. // **ἀτενῶς**, *adv.* cu îndârjire, tenace: ~ ἔχοντας *Plut.* *Galb.*25.4 *fiind îndârjiți*: *Plut.* *Comp.Sol.Publ.*4.3.

[ἀ < η, grad ω din *en, sau ἀ-³ + R. *ten-, cf. τείνω, lat. *tenus*]

ἀτενίζω, *vb.* **I** a privi cu atenție, a-și aținti privirea: (+ dat.) οἱ ὀφθαλμοὶ ... ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ *NT Lc.*4.20 *ochii erau ațintiți asupra Lui*: (+ prep. εἰς, πρὸς „la, către”) ἀτενίζοντας εἰς τὴν τοῦ βασιλέως πρόθεσιν *LXX 3Mac.*2.26 *privind la planul regelui*: ARSTT. *Mete.*343b12, *NT Fp.*1.10, id. *2Cor.*3.13. **II** (fig.) a ține seama, a lua aminte: ἀτενίσαι ἵνα συμποιοῦσιν τοῖς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας *LXX 1Ezr.*6.27 *a ține seama să vină în ajutor celor din robie*: περὶ κοινῶν ... πραγμάτων ἀτενίσαι *Plb.* 23.5.8 *a lua aminte la faptele obștești*. **III** (f. rar tranz.) a fixa: ἀτενίζοντι τὴν διάνοιαν ARSTT. *Ph.*192a16 *cel ce-și ațintește gândirea (= își îndreaptă atenția)*.

[ἀτενής]

ἀτενισμός, οὐ, ὁ *subst.* observație atentă: *Plb.* 38.5.9.

[ἀτενίζω]

ἀτενῶς, *v.* ἀτενής

ἄτερ, [ἄ] *prep.* (ep. ion. trag. și prozā tard.)

I (gener. + gen.) fără: ~ πολέμου εἰσηλθε Μυκήνας *Il.* 4.376 *a intrat în Mykene fără luptă*: ~ σπουδῆς τάνυσεν ... τόξον *Od.* 21.409 *a încordat arcul fără trudă*: αἰσχύνης ~ *Aesch.* *Th.*683 *fără rușine*. **II** **I** (+ gen.) departe de: ~ ἦμενον ἄλλων *Il.* 1.498 *șezând departe de ceilalți*: παραδοῦναι αὐτὸν ~ ὄχλου *NT Lc.*22.6 *a-l preda departe de ochii mulțimii*: νιν ~ μαζοῖο τίθητι *Theoc.* 3.48 *il așează departe de sân*. **2** fără a pune la socoteală, în lipsa, cu excepția: κράτιστον Ἀχιλέος ~ *Pl.* N.7.27 *cel mai puternic cu excepția lui Achilles*: *Il.* 5.473. **3**

(+ gen. numelui unei divinități) fără intervenția, fără voia, în absența, în lipsa: σεμνῶν Χαρίτων ~ Pl. O.14.8 *în lipsa augustelor Charite (Grații)*; οὐ ~ Ζηνός ... πρόμος ἴσταται Il. 15.292 (*Hector*) *nu stă înaintea fără voia lui Zeus*.

[cf. ἄτάρ]

ἄ-τέραμνος, ον *adj.* I dur, tare: (apā) ARSTT. GA767a34, (piatră) THEOC. 10.7. II (fig.) nesimțitor, neîndurător, împietrit: (inimā) OD. 23.167, (mănie) AESCH. Pr.190, βροντῆς μύκημ' ἄτέραμνον AESCH. Pr.1062 *mugetul neîndurător al tunetului*; (subst.) τὸ τῆς ψυχῆς ἄτέραμνον PLB. 4.21.4 *duritatea sufletului*.

[ἄ-, τεράμων, R. lui τείρω]

ἄτεράμων, ον [ἄτ. ρᾶ] *adj.* [gen. -ονος] (att. pt. ἀτέραμνος) I dur, rezistent: PLUT. M.700c. II dârz, dur: AR. V.730, (luptători la Marathon) AR. Ach.181, PLAT. Lg.853d, PLUT. Fr.30.22.

[cf. ἀτέραμνος]

ἄτερθε(v), [ἄ] I (*adv.*) departe: Pl. P.5.96. II (*prep.*) (+ gen.) I departe de: μῆ ... ~ ταξιοῦσθαι ... αἰχμᾶς Pl. O.9.78 *a nu se ține departe de lance*; Pl. Fr.Pae.52i.77. 2 în afară de, cu excepția: οὐπω τις ... Αἰακιδῶν ἄτερθε τοῦδε SOPH. Ai.645 *nimeni dintre Eacizi în afară de acesta*. 3 fără: ~ πτερύγων AESCH. Supp.783 *fără aripi*; λάτρων ~ AESCH. Supp.1011 *fără plată*.

[ἄτερ]

ἄ-τέρμων, ον *adj.* I nesfârșit: λεύσσοσ' ἀτέρμονας εἰς ἀγᾶς EUR. Hec.925 *privind către nesfârșitele sclipiri*; (perioadă de timp) ARSTT. Mu.401a16. II încălțit: ἐν ἀτέρμονι ... πέπλω AESCH. Eu.634 *într-un peplu încălțit (= fără scăpare)*.

[ἄ-, τέρμα]

ἄτερος, ἄτερος, (dor. și eol.) v. ἕτερος
ἄ-τερπής, ἐς *adj.* [comp. -έστερος, superl. -έστατος] I cumplit, crâncen: (lăame) IL. 19.354, HES. Op.647, (lăcaș al morților) OD. 11.94, (ospaț) OD. 10.124, νόσων δ' ἔσμος ... ~ AESCH. Supp.685 *crâncenul roi al bolilor*. II neplăcut, nesuferit, supărător: ἐς μὲν ἀκρόασιν ἴσως τὸ μὴ μυθῶδες αὐτῶν ἀτερπέστερον THUC. 1.22 *lipsa elementului mitic este poate mai puțin atrăgătoare*; λόγους ἀτερπεῖς EUR. El.293 *vorbe aducătoare de mâhnire*; IOS. A114.266, (+ inf.) XEN. Oec.8.3. // **ἄτερπῶς**, *adv.* în mod neplăcut: ζῆν ~ PLUT. M.1100d.

[ἄ-, τέρπω]

ἄ-τερπος, ον *adj.* (= ἀτερπής) crunt: ἀτέρπου οἰζύος ἐκκλεαθέσθαι Il. 6.285 *a uita de crunta mizerie*.

[ἄ-,τερπνός]

ἄτερψίη, ης, ἡ *subst.* neplăcere: LUC. Vit.Auct.14.

[ἀτερπής]

ἀτέρωτα, v. ἐτέρωτε

ἀτευκτέω-ῶ, *vb.* a fi lipsit de, a nu obține: (+ gen.) τῆς πατρίου ἀγωγῆς ἀτευκτήσαντες PLUT. M.235b *fiind lipsiți de disciplina strămoșească*; IOS. A115.2.

[ἀτευκτος]

ἄ-τευχής, ἐς *adj.* neînmarmat: ἀτευχῆ παῖδ' Ἀχιλλέως EUR. Andr.1119 *fiul neînmarmat al lui Achilles*.

[ἄ-, τεῦχος]

ἄ-τεχνής, ἐς *adj.* fără artă: // **ἀτεχνῶς**, *adv.* (*prop.* nemeșeșugit): pur și simplu, chiar, absolut, cu adevărat: νῦν οὖν ~ ἦκω παρεσκευασμένος AR. Ach.37 *vin acum pe deplin pregătit*; (+ *adj.*) καλόν γ' ~ <σῦ> καὶ μέγ' ἦρες τοῦνομα AR. Av.820 *ai găsit un nume chiar bun și mare*; θαυμάσιος ~ PLAT. Phdr.242a [*εἶsti*] *cu adevărat divin*; (+ *neg.*) οὐδὲν ~ ὑγιές ἐστιν AR. Pl.362 *nu-i absolut nimic bun*; (în comp.) καθάτερ ~ ἐπὶ δεῖπνον ἦκοντες PLUT. M.45d *venind pur și simplu ca la un ospaț*; PLAT. 2Alc.146e, ARSTT. GA731a21 ș.a.

[ἄ-, τέχνη]

ἀτεχνία, ας, ἡ *subst.* lipsă a meșteșugului, nepricepere, incompetență, inabilitate: κατὰ τῶν ἄλλων δὴ τεχνῶν καὶ ἀτεχνιῶν PLAT. Sph.253b *privitor la celelalte meșteșuguri și la necunoașterea lor*; PLAT. Phd.90d, ARSTT. EN1140a21, PLUT. M.1050a, LUC. Par.8 ș.a.

[ἄτεχνος]

ἄ-τεχνος, ον *adj.* [comp. -ότερος, superl. -ότατος] I (despre pers.) lipsit de meșteșug, nepriceput: (medic) AESOP. 3.7, ἀμήχανοι καὶ ἄτεχνοι κατὰ τοὺς πρώτους ἦσαν χρόνουσ PLAT. Plt.274c *în vremurile de început erau nepricepuți și lipsiți de vreun meșteșug*. II (despre diverse activități) I lipsit de artă / meșteșug, puțin artistic: PLAT. Thl.150a, (op. έντεχνος) PLAT. Plt.304e. 2 necioplit, de rând: οὐκ ἔστι τέχνη ἄλλ' ~ τριβῆ PLAT. Phdr.260e *nu este o artă, ci o îndeletnicire de rând*. 3 care nu ține de arta retorică, extratehnic: περὶ τῶν ἀτέχνων ... πίστεων ARSTT. Rh.1375a22 *despre dovezile extratehnice*. // **ἀτέχνως**, *adv.* fără artă, fără meșteșug / dibăcie, cu stângăcie:

PLUT. *M.*743e, id. *M.*1037e, κλέπτειν ... ~ PLUT. *Lyc.*17.3 *a fura cu stângăcie*: PLAT. *Grg.*501a, ARSTT. *SE*172a34, XEN. *Mem.*3.11.7.

[ἀ-, τέχνη]

ἀτέω-ῶ, [ā] *vb.* a-și pierde mintile, a o lua razna: τίς σ' ὧδε θεῶν ἀτέοντα κελεύει ... μάχεσθαι IL. 20.332 *cine dintre zei ți-a luat mintile și te îndeamnă să lupți*: ἀτέοντες HDG. 7.223 *ca niște nebuni*: Μουσέων ἕκκενόςτ' ἀνήρ ἀτέει CALL. *Fr.*633 *un om lipsit de Muze o ia razna*.

[ἄτη]

ἄτη, ης, ἢ [ā] *subst.* [person. Ἄτη] {ion. ἄτη Call., dor. ἄτα Aesch., Soph.: eol. ἀτάτα Pi.} **I** nebunie, sminteală, rătăcire (a minții), orbire, *ext.* vină: τὸν δ' ~ φρένας εἶλε IL. 16.805 *nebulia i-a cuprins mintea*: (frecv. insipirată de o divinitate) Ζεὺς με ... ἄτη ἐνέδησε βαρείη IL. 9.18 *Zeus m-a legat cu o grea orbire*: AESCH. *Ch.*383, (person.) Διὸς θυγάτηρ Ἄτη, ἣ πάντας ἄταται IL. 19.91 *fică a lui Zeus, Rătăcirea, care-i amăgește pe toți*: (pl.) ἄται κλονέουσιν ἀεὶ ξυνοῦσαι SOPH. *OC*1244 *sminteli [il] potopesc mereu învolburându-se*: Ἀλεξάνδρου ἔνεκ' ἄτης IL. 6.356 *din pricina smintelii (= vinii) lui Alexandros*. **II** (ca rezultat al nebuniei) nepotocire, pacoste, năpastă, blestem, prăpăd: OD. 12.372, πρότερον ... ἄτην ἐτέραν ἐπάγουσαν ἐπ' ἄτη AESCH. *Ch.*404 *năpasta din trecut duce către o nouă năpastă*: οὐδὲ ... λιμός ὀπηδεῖ οὐδ' ~ HES. *Op.*231 *ni urmează nici o foamete, nici un prăpăd*: (despre Antigona și Ismena) παῖδε, δύο δ' ἄτα SOPH. *OC*531 *copilele, acestea două, sunt un blestem*: στεναγμός, ~, θάνατος SOPH. *OT*1284 *jale, pacoste, moarte*: (op. κέρδος) ἐμὸν κέρδος ... ἄτα δ' ἀποστατεῖ φίλων AESCH. *Ch.*825 *căstigul meu [este] ca năpasta să fie ținută de parte de cei dragi*: *ș.a.* [ἄάω]

ἄ-τηκτος, *ov adj.* **I** netopit: (zăpadă) PLAT. *Phd.*106a. **II** nedezagregat: (pământ) PLAT. *Ti.*60e. **III** nepermeabil: ὕπ' ἀμφοῖν ἄτηκτον ἀπηργάσατο PLAT. *Ti.*73e *a făcut (pământul) nepermeabil la amândouă (apă și foc)*: (op. τηκτός) PLAT. *Sph.*265c, ARSTT. *G.*4743a8, id. *Mete.*378a23. **IV** (fig. despre pers.) care nu se înmoaie, inflexibil: νόμοις ... ἄτηκτοι PLAT. *Lg.*853d *inflexibili în privința legilor*.

[ἀ-, τήκω]

ἀτημέλεια, *ας, ἢ subst.* {ion. -ιή} neorânduială: ἐθείρας ... οἱ ἀτημελίη ... ἠερέθοντο A.RH. 3.830 *pletele îi fluturau în dezordine*. [ἀτημελής]

ἀ-τημελής, *ές adj.* {ion. nom. pl. -έες A.Rh.} **I** abandonat, neglijat: ἀτημελέες ἀλάληντο A.RH. 1.812 *alergau fără ca nimeni să le aibă în grijă*: κόμη ~ PLUT. *Ant.*18.2 *păr în dezordine*. **II** care nu se îngrijește: (+ gen.) EUR. *Antiof.*fr.7.2. // **ἀτημελῶς**, (*adv.*) în dezordine: ἀψαμένη τῶν πέπλων καὶ τῆς κόμης ~ ἐχόντων PLUT. *AgisCleon.*17.5 *asezându-și peplu și părul în dezordine*.

[ἀ-, τημελής]

ἀτημέλητος, *ov adj.* trecut cu vederea, neobservat, nesupravegheat: κλαίουσα λαμπηρουχίας ἀτημελήτους AESCH. *Ag.*891 *plângând dură semnalele de foc nezarite*: οὐδεὶς ~ γίγνεται XEN. *Cyr.*8.1.14 *nimeni nu rămâne nesupravegheat*. // **ἀτημελήτως**, *adv.* fără supraveghere: XEN. *Cyr.*8.1.15.

[ἀτημελής]

ἀτημελίη, (ion.) *v.* ἀτημέλεια

ἀτηρία, *ας, ἢ subst.* pagubă, prejudiciu: XEN. *Mem.*3.5.17.

[ἀτηρός]

ἀτηρός, ἄ, ὄν [ā] *adj.* care aduce năpastă, răgubitor, nelegiuit, mârșav: AESCH. *Pr.*746, id. *Eu.*1008, (soartă) AESCH. *Ag.*1484, τοῖς λόγοισι ... πιστός ~ λάθρα SOPH. *Ph.*1272 *credincios în vorbă, mârșav pe ascuns*: SOPH. *Tr.*264, (despre femeie) ἀτηρόν ... φυτόν EUR. *Hipp.*630 *făptură aducătoare de năpastă*: EUR. *Andr.*353, (superl.) AR. *V.*1299, (ca etimologie pt. Ἄτρεύς) PLAT. *Cra.*395b.

[ἄτη]

Ἀτθίς, ἴδος [ī] {eol. voc. Ἄτθις Sapph.} **I** (*adj.f.*) atic, din Attica: (pământ) EUR. *Ion*13, (despre Salamina) ἐν Ἀτθίδι ... νήσω A.RH. 1.93 *într-o insulă din Attica*: (drahme) IOS. *A*18.67. **II** (*subst.*) **1** (geogr.) Attica: EUR. *Ph.*1706, id. *IA*247, (despre istoria Atticii) LUC. *Hist.*Consc.32. **2** femeie din Attica: CALL. *Aet.*fr.178.4.

ἀ-τίετος, *ov [ī] adj.* **I** neonorat, necinstit: (despre însușirile Eryniilor) AESCH. *Eu.*385. **II** care nu cinstește / onorează: (+ gen.) πόσις δ' ~ φίλων EUR. *Ion*701 *soț care nu-i prețuiește pe cei dragi*. **III** care nu face cinste: (necurățire) AESCH. *Eu.*839, id. *Supp.*853.

[ἀ-, τίω]

ἀτίζω, *vb.* [viit. ἀτίσω, aor. ἤτισα] {ep. aor. ἄτισσα} **I** a nu ține seama, a nu-i păsa, *ext.* a nesocoti, a disprețui: (despre un leu) ἀτίζων ἔρχεται Il. 20.166 *vine fără să-i pese*; (+ ac.) βωμόν ... δίκας ... ἀτίσης AESCH. *Eu.*541 *să nu nesocotești altarul dreptății*; νόμιμ' ἀτίζοντες θεῶν EUR. *Supp.*19 *disprețuind legile zeilor*; AESCH. *Supp.*733, id. *Th.*441, A.RH. 1.478, (+ inf.) A.RH. 2.9. **II** a trece cu vederea, a nu da importanță: πρῶτος ~ SOPH. *OC*1153, EUR. *Supp.*865. **III** a refuza să cinstească: (+ gen.) μιν γεράων ... ἄτισσαν A.RH. 1.615 *au refuzat să-i mai ofere partea cuvenită de cinste*; (pas.) ἀτιζόμενος πόλων EUR. *Tr.*809 (*Heraclēs*) *jignit pentru că i s-au refuzat drept răsplată armăsarii*.

[ἀτίω]

ἀ-τιθάσεντος, *ov* [θᾶ] *adj.* [var. ἀτιθασσ-] neimblânzit, nedomesticit: PLUT. *Art.*25.4, (rândunică) PLUT. *M.*728a, (șarpe) IOS. *B16.*336, (fig.) AESOP. 1.206.

[ἀ-, τιθασεύω]

ἀτιμῶ-γέλω-ῶ, *vb.* {dor. part. nom. pl. ἀτιμαγελεῶντες Theoc.} **I** a se depărta de cireadă, a se răzni, a se răzleți: (despre tauri) ARSTF. *HA*572b19, id. *HA*611a9, THEOC. 9.5. **II** (fig.) a încerca să fugă, a dezerta: LUC. *Lex.*10.

[ἀτιμαγέλης]

ἀτιμ-ᾄγέλης, *ov*, ὁ *adj.m.* răznit de cireadă: SOPH. *Fr.*1026, (despre taurii închinați lui Helios) THEOC. 25.132.

[ἀτιμος, ἀγέλης]

ἀτιμάζω, [μᾶ] *vb.* [viit. -άσω, aor. ἤτιμασα, pf. ἤτιμακα; pas. viit. ἀτιμασθήσομαι, aor. ἤτιμασθην, pf. ἤτιμασμαι] {ep. impf. iter. 3sg. ἀτιμάζεσκε Il.} **I** (*tranz.*) (gener.) a necinsti: **I** a prigoni, a oropsi, a năpăstui: ἀτιμάζεσκε ἄκοιτιν Il. 9.450 *își oropsea soția*; σ' ἀτιμάζει πατήρ SOPH. *Ant.*572 *te năpăstuiește tatăl tău*; ~ ξένους EUR. *Alc.*567 *a-i jigni pe oaspeți*. **2** (frecv.) a se purta fără cinste, a nu cinsti (cum se cuvine), a necinsti, a nesocoti: τὸν μὴ τυχόντα γνώμης οὐχ ὅπως ζημιοῦν ἀλλὰ μηδ' ~ THUC. 3.42 *nu doar să nu-l pedepsească pe cel ce nu dă cel bun sfat, dar nici măcar să nu se poarte fără cinste față de el*; τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ... τιμᾶτε καὶ τοὺς κακοὺς ἀτιμάζετε LYS. 31.30 *îi cinstiți pe cei buni și vă purtați fără cinstire față de cei răi*. **3** a pângări, a batjocori, a acoperi de ocară: τὸν

ἀτιμάζοντα τὴν ζωὴν αὐτοῦ LXX *În.*10.29 *cel ce-și face de ocară propria viață*; (pas.) ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν αὐτοῖς NT *Rom.*1.24 *a-și pângări trupurile lor între ei*.

4 a disprețui, a desconsidera: τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν ἀτιμάζων PLAT. *Phd.*107b *disprețuind slăbiciunea ome-nească*; ὁ ἀτιμάζων πένητας ἀμαρτάνει LXX *Prov.*14.21 *cine-i disprețuiește pe săraci păcătuiește*; **5** (în litotă) a considera nedemn / nevrednic: (+ ac. și gen.) μὴ μ' ἀτιμάσης ... ὄν σε προστρέπω φράσαι SOPH. *OC*49 *nu mă socoti nedemn de cele ce vin rugător să mi le spui*; (+ dublu ac.) μ' ἀτιμάσης τὸ μὴ οὐ θανεῖν SOPH. *Ant.*544 *nu mă socoti nevrednică să mor*. **II** (*intranz.*) (gener. med.-pas.) **I** (despre pers.) a fi înjosit, a ajunge de ocară: SOPH. *OT*1081, πολλοὶ δυνάσται ἠτιμάσθησαν LXX *Sir.*11.6 *mulți principii au fost înjosiți*; PLAT. *Smp.*219d. **2** (despre abstr.) a nu fi cinstit, a fi desconsiderat: ISOC. 15.235, LXX *Is.*16.14.

[ἄτιμος]

ἀτιμαστέος, *ov adj.vb.* care trebuie disprețuit: (+ dat. de agent) PLAT. *Phdr.*266d, (neut. impers.) ἀτιμαστέον XEN. *Smp.*4.17 *nu trebuie luat în seamă*.

[ἀτιμάζω]

ἀτιμαστήρ, ἦρος, ὁ *adj.m.* spoliator de drepturi: (despre Eteocles) AESCH. *Th.*637.

[ἀτιμάζω]

ἀτιμῶ-ῶ, [μᾶ] *vb.* [viit. -ήσω, aor. ἤτιμησα, pf. ἤτιμηκα] {dor. part. aor. ἀτιμάσαντα Pi.} a necinsti, a nu prețui, a disprețui: ἀρητήρος ὄν ἤτιμησ' Ἀγαμέμνων Il. 1.94 *preotul (Chryses) pe care l-a necinstit Agamemnon*; OD. 20.133, οὐδέ κέ τίς μοι μῦθον ἀτιμήσει' Il. 9.62 *nu-i cineva care să nu-mi cinstească vorba*; HES. *Op.*185, (despre zei) SOPH. *Ai.*1129, CALL. *Dian.*260 ș.a.

[ἄτιμος]

ἀτιμητέον, *adj.vb.* trebuie disprețuit: (sico-fanții) ISOC. 15.175.

[ἀτιμῶ]

ἀτίμητος, *ov* [ῖ] *adj.* **I** lipsit de drepturi, *ext.* lipsit de cinste: ἀτίμητον μετανάστην Il. 9.648 *venetic fără de cinste*; Il. 16.59. **II** lipsit de recompensă: XEN. *Hier.*9.10, LUC. *ITr.*18. **III** neevaluat: (despre o dotă) ἐάν τίς τι ἀτίμητον δῶ Is. 3.35 *dacă cineva ar lăsa o parte neevaluată*. **IV** (jur.) ~ δίκη, proces

cu o sancțiune nestabilită în timpul judecării: DEM. 21.90, id. 55.25 ș.a., (op. τιμητός) DEM. 27.67. V cu o valoare inestimabilă, de (foarte) mare preț: (piatră) LXX *Int.* 7.9, (cetățenie) LXX *3Mac.* 3.23.

[ἀτιμάω]

ἀτιμία, αζ, ἡ *subst.* {ep. ion. nom. -ίη, dat. pl. ἀτιμῆσιον Od.} I lipsă de cinste acordată cuiva, necuviință, ocară, *ext. gener.* necinste, dezonoare, înjosire, dispreț: ἄριστον ἀτιμῆσιον ~ OD. 13.142 *a improsca cu necuviințe pe cel mai de seamă*; AESCH. *Eu.* 394, ἐμοὶ ἀτιμίαν περιέθετε THUC. 6.89 *mi-afi adus dezonoare*; μ' ἀτιμίας ἄγεις SOPH. *El.* 1035 *mă înjosești*; ἐμὲ ... Κῦρος ἐν ἀτιμῆ ἔχει HDT. 3.3 *pe mine Kyros nu mă prețuiaște*; ἐν ἀτιμῆ εἶναι XEN. *Mem.* 1.2.51 *a fi disprețuit*; τελευτῆσαι τὸν βίον μᾶλλον ἢ ζῆν ἐν ταῖς ἀτιμίαις ISOC. 6.89 *a-ți sfârși viața mai degrabă decât a trăi în înjosiri*; ἀνὴρ μὲν εἰάν κομᾶ ~ αὐτῷ ἔστιν NT *1Cor.* 11.14 *dacă un bărbat își lasă părul lung, are parte de necinste*; (op. τιμή) NT *Rom.* 9.21 ș.a. II oprobriu public, degradare civică (implicând pierderea unor drepturi), *atimie*: ἀτιμίαις κολάζειν καὶ πληγαῖς PLAT. *Pl.* 309a *a pedepsi prin degradări civice și lovitură*; ἀτιμίαν δὲ τοιάνδε ὥστε μήτε ἄρχειν THUC. 5.34 [*i-au pedepsit cu*] *o așa atimie încât să nu mai poată avea funcții de conducere*; DEM. 9.44 ș.a. III aspect neîngrijit sau dezonorant: ἀτιμίαν ... ἐσθημάτων AESCH. *Pers.* 847 *neîngrijirea veșmintelor*. IV uz comun: σκευή ... ζύλινα ... εἰς ἀτιμίαν NT *2Tim.* 2.20 *vase de lemn de uz comun*.

[ἄτιμος]

ἀτιμο-πενθής, ἑς *adj.* care suferă pentru ocară primită: (despre Eryni) AESCH. *Eu.* 792.

[ἄτιμος, πένθος]

ἄ-τιμος, ον *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| I (despre pers.) I lipsit de cinstea cuvenită, fără cinstire, *ext.* disprețuit, de ocară, hulit: ἐνθάδ' ~ ἐών IL. 1.171 *fiind lipsit de cinste aici*; μετὰ πᾶσιν ἀτιμοτάτη θεός εἰμι IL. 1.516 *sunt* (i.e. *Thetis*) *cea mai lipsită de cinstire printre zei*; (pl. pt. sg.) ἄτιμοι δ' ἔσμεν οἱ πρὸ τοῦ φίλοι EUR. *Med.* 696 *mai înainte iubită, acum nu mă mai bucur de cinste (din partea sofului)*; SOPH. *OT* 789, LXX *Ion* 30.4, οὐκ ἔστιν προφήτης ~ εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι ... αὐτοῦ NT *Mt.* 13.57 *nu*

există profet disprețuit decât în patria sa; (+ dat.) ~ Ἀργείοισιν SOPH. *Ai.* 440 *hulit printre argivi*. 2 (spec. la Atena) supus oprobriului public, lipsit de drepturi, proscris, condamnat la *atimie*, cf. ἀτιμία II: γῆς ἄτιμον τῆσδ' ἀποσθῆναι SOPH. *OT* 670 *să fiu izgonit ca un proscris de pe acest pământ*; τοὺς ἀτιμούς ἐπιτίμους ποιήσαντες XEN. *HG* 2.2.11 *repuneau în drepturile cetățenesti pe cei lipsiți de ele*; (subst.) προδοῦναι τοῖς ἀτιμοῖς τὰς πύλας AR. *Av.* 766 *a preda porțile celor condamnați la atimie*. 3 (spec.) lipsit de rituri funerare: (Electra despre Orestes) ~ εἰμι τοῦ τεθνηκότος SOPH. *El.* 1214 *nu sunt lăsată să acord riturile funerare celui mort* (după alții, *sunt nevrednică de cel mort*); ξυγγενεῖς ἀτιμούς γερῶν ... καταλείψετε THUC. 3.58 *le veți lăsa pe rude lipsite de darurile de cinstire*; AESCH. *Ch.* 485. II (despre lucruri, sclavi, abstr. ș.a.) I lipsit de cinste, nevrednic de cinstire: ἀτιμοτάτα ἐνὶ μοίρᾳ THEOC. 14.49 *cu cea mai mică parte de cinste*; πηλοῦ τε ἀτιμότερος ὁ βίος LXX *Int.* 15.10 *viață mai fără de cinste decât glodul*. 2 fără valoare, gratis, pe degeaba: χάρις οὐκ ~ ... πόντων AESCH. *Ag.* 354 *bucurie nu fără valoarea suferințelor* (= *pe măsura suferințelor*); (neut. adv.) τοῦ νῦν οἶκον ἄτιμον ἔδεις OD. 16.431 *mănânci la el acasă gratis*. 3 (despre părți ale corpului) de necinste, indecent: (mădulare ale trupului) NT *1Cor.* 12.23, (înfățisare) LXX *Is.* 53.3. 4 de mică valoare: (animale) ARSTT. *deAn.* 404b4. III nerăzbunat: οὐ μὴν ἄτιμοι γ' ἐκ θεῶν τεθνήξομεν AESCH. *Ag.* 1279 *nu vom pieri nerăzbunați de zei*; EUR. *Hipp.* 1417. // **ἀτίμως**, *adv.* fără cinstire, fără rușine, în chip rușinos: τὸ πᾶν ~ ἐλεξας AESCH. *Ch.* 434 *mi-ai spus fără rușine totul*; ~ πατρίδος ἐξωθοῦμενον SOPH. *OC* 428 *alungându-mă din patrie în chip rușinos*; PLAT. *Grg.* 525a, PLUT. *Lys.* 24.2, LUC. *DDeor.* 25.7 ș.a.

[ἀ-, τιμή]

ἀτιμοσύνη, ης, ἡ *subst.* necinste: SOPH. *Fr.* 1026a.

[ἄτιμος]

ἀτιμόω-ῶ, *vb.* |viit. -ώσω: aor. ἠτίμωσα, pf. ἠτίμωκα; *pas.* viit. ἀτιμωθήσομαι Isoc., aor. ἀτιμώθην, m.m.c.pf. 3sg. ἠτίμωτο Hdt., viit. 2 ἠτιμώσομαι Dem. I a necinsti, a acoperi cu ocară / rușine, a disprețui: AESCH. *Supp.* 645 ἀτιμοῦν δὲ τὸν καὶ τοῖς πολεμίοις

δὲ ἀρετὴν τίμιον APP. BC2.134 *il disprețuiesc pe cel ce devenise prețuit pentru curaj chiar și de către dușmani*; (pas.) ὡς ἀνάξ' ἠτιμώμεθα EUR. *Hel.455 cu câtă necinste sunt disprețuit*; θυγάτηρ ἠτιμωμένη LXX *Ier.38.22 fiică rusinată*; HDT. 4.66. LXX *I Par.19.5*. **II** a lipsi de drepturi cetățenești, a condamna la atimie, a proscrie: AR. *Pax 742, ἐξελάσειεν ἢ ἀτιμώσειεν* PLAT. *Ap.30d [m]-jar putea izgoni sau m-ar putea lipsi de drepturile de cetățean*; ἵνα ἀτιμώσειεν αὐτὸν καὶ παῖδας τοὺς ἐκείνου DEM. 59.6 *pentru a-l lipsi de drepturi cetățenești pe el și pe copiii aceleia*; (pas.) τὺς μὲν ἀτιμωθήσεσθαι, τὺς δ' ἐπιπολάσειν τῶν ... πόλεων ISOC. 5.64 *unele dintre cetăți vor fi lipsite de drepturi, altele vor fi puse deasupra celorlalte*; HDT. 7.231.

[ἄτιμος]

ἀ-τιμώρητος, ον *adj.* **I** nepedepsit: ὅκως ~ γένηται HDT. 2.100 *ca să scape de pedepsă*; ISOC. 11.39, LXX *Prov.28.20, IOS. A115.162* ș.a., (+ gen.) PLAT. *Lg.959c*. **II** fărâ sprijin: ἐρήμοι καὶ ἀτιμώρητοι THUC. 3.57 *părăσιți și fărâ sprijin*. // **ἀτιμωρήτως**, *adv.* nepedepsit: PLAT. *Lg.762d*.

[ἀ-, τιμωρέω]

ἀτίμως, εως, ἢ [τῆ] *subst.* **I** necinstire, înținare, nelegiuire: (+ gen.) (a mesei) AESCH. *Ag.703, πατρὸς δ' ἀτίμως ἄρα τεῖσει* AESCH. *Ch.435 va ispăși nelegiuirea față de tatăl meu*. **II** pierde a drepturilor (cf. lat. *capitis deminutio*): (despre equites) IOS. *A119.3*.

[ἄτιμος]

ἀτιστέον, *adj.vb.* trebuie nesocotit: τὸν τοῦ θεοῦ δὲ χρησμὸν οὐκ ἀτιστέον EUR. *IT105 nu trebuie nesocotit oracolul zeului*.

[ἀτίζω]

ἀτίτάλλω, [ἄτ] *vb.* {ep. inf. ἀτιταλλέμεναι Od.} **I** a hrăni, a crește: (gener. despre părinți adoptivi) IL. 16.191, OD. 18.323, HES. *Th.480, Pi. N.3.58*, (+ dat. instr.) τὴν αὐτὸς ἐὼ ἀτίταλλε γάλακτι A.RH. 4.1739 *o hrănea cu propriul lapte*; (insula Cos pe regele Ptolemaios) THEOC. 17.58, (despre animale) τέσσαρας ... ἔχον ἀτίταλλ' ἐπὶ φάτνῃ IL. 5.271 *a crescut patru (cai), ținându-i în iesle*; (porci) OD. 14.41. **II** a răsfața, a dezmiarda: (+ dat. instr.) Ἀρσινόα ... καλοῖς ἀτίτάλλει Ἄδωνιν THEOC. 17.58 *Arsinoe îl răsfața cu daruri pe Adonis*.

[ἀταλόξ]

ἀ-τίτης, ου *adj.m.* **I** care nu-și poate plăti / face datoria: (+ dat.) ἀτίται σαρκὶ παλαιᾷ AESCH. *Ag.72 neputincioși să ne îndeplinim datoria (sc. să ne înrolăm) din pricina trupului nostru bătrân*. **II** nepedepsit: (ucigaș de mamă) AESCH. *Eu.256*.

[ἀ-, τίνω]

ἄ-τίτος, ον [dar ἰ Il. 14.484] *adj.* nerăzbunat, neprătit: (litotă) οὐ μὲν αὐτ' ~ κεῖτ' IL. 13.414 *zace nu nerăzbunat*; IL. 14.484.

[ἀ-, τίνω]

Ἀτλᾶ-γενής, ἐς *adj.* născut din Atlas: (Pleiade) HES. *Op.383*.

[Ἄτλας, γένος]

Ἀτλάντειος, α, ον *adj.* al lui Atlas: EUR. *Fr.594.5*.

[Ἄτλας]

Ἀτλαντικός, ἢ, ὄν *adj.* **I** (geogr.) Atlantic: **1** (sg.) (Oceanul) Atlantic: (+ ἄλξ) EUR. *Fr.145.2*, (+ θάλαττα) PLUT. *Sert.8.1*, (+ πέλαγος) ARSTT. *Mu.393a16*, PLB. 16.29.6 ș.a. **2** (pl.) **a** τέρμονες Ἀτλαντικοί *hotarele atlantice* = Coloanele lui Heracles, Strâmtoarea dintre Gibraltar și Jabal Mūsā: EUR. *Hipp.3*, (+ ὄροι) EUR. *HF234*, (+ τόποι) EUR. *Hipp.1053*. **b** + νῆσοι, *Insulele Atlantice*, numite și *ale Fericîților*, neidentificate, poate Canare: PLUT. *Sert.8.2*. **II** (mitol.) al lui Atlas: (neam) PLAT. *Criti.120d*, περὶ τὸν Ἀτλαντικὸν λόγον PLUT. *Sol.31.6 despre povestea Atlantidei*.

[Ἄτλας]

Ἀτλαντίς, ἶδος *adj.f.* **I** (mitol.) Atlantidă, fiică a lui Atlas: (despre Maie) HES. *Th.938*, (despre Calypso) A.RH. 4.575. **II** (geogr.) **1** (+ θάλασσα) Oceanul Atlantic: HDT. 1.202. **2** (+ νῆσος) insula lui Atlas, Atlantida: PLAT. *Criti.108e*, id. *Ti.25a*.

[Ἄτλας]

ἄτλας, αντος, ὁ *adj.m.* {gen. -αντος} insensibil: SOPH. *Fr.91a*.

Ἄτλας, αντος, ὁ *subst.* **I** (mitol.) Atlas, gigant, fiu al lui Iapetos și al Oceanidei Climena: OD. 1.52, HES. *Th.509* ș.a. **II** (geogr.) **1** Atlas, munte în Africa: HDT. 4.184. **2** Atlas, afluent al Dunării: HDT. 4.49.

[ἀ⁻³, R. *tlā- „a ridica”]

ἄτλατος, (dor.) *v.* ἄτλητος

ἄτλητέω-ῶ, *vb.* a nu răbda: πάρειμι ἄτλητῶν SOPH. *OT515 iatā-mā aici neputând să răbd*.

[ἄτλητος]

ἄ-τλητος, ον *adj.* {dor. ἀτλατ- Pi., Soph.} **I**

- de neîndurat, insuportabil: IL. 9.3. id. 19.367, HES. *Fr.*33a24, (teamă) PL. N.1.48, (veste) SOPH. *Ai.*223, (+ dat.) γένος ἄτλητον ἀνθρώποισι ... ὄρᾶν SOPH. *OT*792 *un neam de neîndurat pentru oameni să-l vadă*; A.RH. 3.338, (neut. pl. subst.) ἄτλητα παθόντες THEOC. 25.203 *pătîmind suferințe de negrăit*. **II** de necutezat: ἄτλητα τλᾶσα AESCH. *Ag.*408 *cutezând cele de necutezat*. [ἄ-, τλῆναι]
- ἄτμενος**, ον *adj.* de slav: (subst.) CALL. *Fr.*507. [ἄτμήν]
- ἄτμήν**, ἐνος, ὁ *subst.* slav: CALL. *Aet.fr.*178.19.
- ἄ-τμητος**, ον *adj.* **I** 1 netăiat: (plete) A.RH. 2.708, ἐξ ἀμπέλων ἀτμήτων PLUT. *Num.*14.3 *din vițe netăiate (= necurățate)*. **2** intact, nepustiit: (înut) THUC. 1.82. **3** neexploatat: XEN. *Vect.*4.28. **4** necastrat: ARSTT. *HA*632a9. **II** 1 care nu poate fi tăiat: ARSTT. *Metaph.*1023a2, (despre lichide) ARSTT. *Mete.*387a6. **2** indivizibil: PLAT. *Phdr.*277b, ARSTT. *EE*1230b2. **3** invulnerabil: SOPH. *Fr.*124. [ἄ-, τέμνω]
- ἄτμιδόομαι-οὔμαι**, *vb.* a se evaporă: τὸ ... ὑγρὸν ... ἀτμιδούμενον φέρεται ἄνω ARSTT. *Mete.*346b25 *lichidul evaporat se ridică*. [ἄτμις]
- ἄτμιδώδης**, ες *adj.* [comp. -έστερος] plin de vapori, umed: ARSTT. *Mete.*378a19, (aer) ARSTT. *GA*786a13 *ș.a.* [ἄτμις]
- ἄτμιζω**, *vb.* [aor. ἤτμισα, inf. pf. ἤτμικέναι] **I** a scoate fum, a fumega: βωμός ἀτμιζων πυρί SOPH. *Fr.*370.1 *altarul fumegând de la foc*. **II** a răspândi aburi sau vapori, a se evaporă: XEN. *An.*4.5.15, ARSTT. *Pr.*930b36, id. *Mete.*354b30, PLUT. *M.*915b. **III** a conține vapori: (aer) ARSTT. *Mete.*349b24, (part. subst.) ARSTT. *Mete.*358b17. [ἄτμις]
- ἄτμις**, ἴδος, ἡ *subst.* **I** abur, vapor de apă: HDT. 4.75, ARSTT. *Mete.*347a21, PLUT. *M.*688c, (fig.) ~ ἐστε πρὸς ὀλίγον φαινομένη NT *Iac.*4.14 *sunteți ca un abur care se arată pentru o clipă*. **II** efluviu, emanație, suflare: LXX *Înf.*7.25, ~ ἀπὸ ἀκρίδων LXX *Os.*13.3 *suflare a lăcustelor*. **III** fum: ~ καμίνου LXX *Gen.*19.28 *fumul coșului de cuptor*. [ἄτμός]
- ἄτμιστός**, ἡ, ὄν *adj.* care degajă abur: ὕδωρ οὐ θυματὸν ἀλλ' ἀτμιστὸν ARSTT. *Mete.*387b7 *apa nu degajă fum, ci abur*. [ἄτμιζω]
- ἄτμός**, οὔ, ὁ *subst.* **I** duhoare, putoare: AESCH. *Ag.*1311, ARSTT. *Pr.*908a21. **II** răsuflare: AESCH. *Eu.*138. **III** abur, vapor: EUR. *Phaeth.fr.*262, A.RH. 4.600, LUC. *Trag.*140.
- ἄτμώδης**, ες *adj.* sub formă de vapori: ARSTT. *Mu.*394a27, PLUT. *M.*951b. [ἄτμός]
- ἄ-τοιχος**, ον *adj.* fără pereți: (împrejmuire) EUR. *Ion*1133. [ἄ-, τοίχος]
- ἄ-τοκος**, ον *adj.* **I** care nu a născut: ~ οὐσ' ἐν τῷ πάρος EUR. *El.*1127 *n-am mai născut până acum*: IS. 3.36. **II** care nu produce sau fără dobândă: PLAT. *Lg.*921c, ARSTT. *Oec.*1350a11, DEM. 53.12. **III** steril: (femeie) HDT. 5.41, PLAT. *Th.*149c, (despre animale) ARSTT. *APr.*Po.67a35. [ἄ-, τίκτω]
- ἀτόλματος**, (dor.) v. ἀτόλμητος: PL. *I.*8.11.
- ἀτόλμητος**, ον *adj.* {dor. ἀτόλματος PL.} de neîndurat, insuportabil: PL. *I.*8.11. [ἀτολμέω]
- ἀτολία**, ας, ἡ *subst.* **I** lipsă de curaj, șovăire, lașitate: THUC. 4.120, XEN. *HG*5.3.22, ἀτολίαν ἐπεκάλει τοῖς πολιτεύμασιν PLUT. *Mar.*35.1 *îi critica șovăirea în acțiunile politice*: PLB. 29.5.3. **II** timiditate, sfială: DEM. 61.20. [ἀτολμος]
- ἄ-τολμος**, ον *adj.* [comp. -ότερος, superl. -ότατος] lipsit de îndrăzneală, fricos: PL. *N.*11.32, γυναικίαν ἀτολμον αἰχμάν AESCH. *Ch.*630 *fire lipsită de îndrăzneală (= sfioasă) a femeilor*; ἀτολμοτέραν δὲ μηδὲν ἀξιοῦν τὴν ἐς τοὺς πολεμίους διάνοϊαν ἔχειν THUC. 2.43 *să nu socotiți că trebuie să aveți un moral mai lipsit de curaj împotriva dușmanilor*; EUR. *Fr.*552.2, AR. *Ra.*899, (+ εἶναι și inf.) AESCH. *Pr.*14, (superl.) PLUT. *Mar.*28.2. // **ἀτόλμως**, *adv.* fără curaj / îndrăzneală: PLB. 4.60.3, PLUT. *M.*47c, ARR. *An.*4.26.5. [ἄ-, τόλμα]
- ἄ-τομος**, ον *adj.* **I** netăiat: (pășune) SOPH. *Tr.*200 **II** care nu poate fi tăiat: **1** indivizibil: (linii) ARSTT. *Cael.*299a12, (mărimi) ARSTT. *Metaph.*1039a10 *ș.a.* **2** (despre timp) scurt: ἐν ἀτόμῳ NT *ICor.*15.52 *într-o clipă*. **3** foarte mic: (deosebire) PLUT.

*Phoc.*3.8. 4 individual: (educație) PLAT. *Sph.*229d. 5 indistinct: ἄνθρωπος καὶ ἵππος ἄτομα τῷ γένει ARSTT. *Metaph.*1018b6 „omul” și „calul”, indistincte prin gen. // ἄτομος (sc. ἰδέα), ἢ sau ἄτομον (sc. ἄτομον), τό, *subst.* element indivizibil, atom: PLUT. *M.*1110b. // ἄτομον, τό *subst.* element individual: (op. εἶδος și γένος) ARSTT. *Cat.*1b6. // ἄτόμως, *adv.* indivizibil: ARSTT. *APr.*Po.80a5 ș.a.

[ἄ-, τέμνω]

ἄτονέω-ῶ, *vb.* a fi relaxat, a slăbi, a fi fără vlagă, a pierde vigoarea: ἢ δύναμις ἄτονεῖ ARSTT. *Pr.*945a17 *puterea slăbește*; PLUT. *M.*625b, id. *M.*995f, ἵππου ἐνὸς ... ἄτονήσαντος PLUT. *Cor.*25.6 *dacă un cal trage mai slab*.

[ἄτονος]

ἄτονία, *ας*, ἢ *subst.* lipsă de vlagă, slăbiciune: LUC. *Nigr.*36, AESOP. 8.51, (fig.) ἢ τῆς ψυχῆς ~ PLUT. *M.*535d *slăbiciune a sufletului*; PLUT. *M.*460b, id. *M.*476d.

[ἄτονος]

ἄ-τονος, *ov adj.* neîncordat, relaxat, *ext.* lipsit de forță, slab: ARSTT. *Phgn.*813b4, γίγνεται ἄτονον PLUT. *M.*411c (*focul*) ἰσι *pierde forța*; IOS. *B11.*203, PLUT. *M.*289f, id. *M.*529f, APP. *Gall.*8.1 ș.a. // ἄτόνωος, *adv.* fără forță: PLUT. *Lyc.*18.3.

[ἄ-, τείνω]

ἄ-τόξευτος, *ov adj.* afară din raza de acțiune a săgeților. care nu este în bătaia săgeților: PLUT. *M.*326e.

[ἄ-, τοξεύω]

ἄ-τοξος, *ov adj.* lipsit de arc și săgeți: (Eros) LUC. *DDeor.*23.1.

[ἄ-, τόξον]

ἄ-τόπαστος, *ov adj.* nesigur: AESCH. *Fr.*119.

[ἄ-, τοπάζω]

ἄτόπημα, *ατος*, τό *subst.* absurditate, aiureală: PLUT. *M.*1089d.

[ἄτοπέω]

ἄτοπία, *ας*, ἢ *subst.* I unicitate, caracter aparte sau nefiresc: τῶν τιμωριῶν ἄτοπία THUC. 3.82 *prin unicitatea răzbnărilor*; THUC. 2.51, PLAT. *Phdr.*251d, τὴν ἄτοπίαν τῆς διαίτης PLUT. *Caes.*40.4 *caracterul aparte al modului de trai*. II ciudățenie, drăcovenie: ἄτοπίαι τερατολόγων τινῶν φύσεων PLAT. *Phdr.*229e *drăcovenii de creaturi neobișnuite*; ὃ τῆς ἄτοπίας MEN. *Dysc.*609 *ce ciudățenie!*; AR. *Ra.*1372, PLAT. *Ep.*352a

ș.a. III (despre pers.) absurditate, extravagantă, caracter ciudat: τὴν σὴν ἄτοπίαν ... καταριθμῆσαι PLAT. *Smp.*215a *a desluși firea ta ciudată*; AR. *Ach.*349, IOSOC. 17.42. IV (peior.) I neîncredere: τὴν ὑποικουρουμένην ἄτοπίαν ἐν αὐτοῖς PLB. 3.11.4 *neîncrederea strecurată între ei*. 2 lucru necuvenit, răcat: ὀπνίκα ἂν ποιήσωσιν ἄτοπίαν LXX *Iud.*11.11 *ori de câte ori fac un lucru necuvenit*. 3 oribilitate: (despre mirosul cadavrelor arse) ἄτοπία τοῦ καπνοῦ LUC. *Fug.*1 *din pricina oribilității fumului*.

[ἄτοπος]

ἄ-τοπος, *ov adj.* |comp. -ώτερος, superl. -ώτατος| (*propr.* „care nu este la locul său”) I ieșit din comun, straniu, neobișnuit, surprinzător, extraordinar, *ext.* absurd, fără noimă: ἄτοπον ἡδονὰν ἔλαβον EUR. *IT*842 *a avut parte de o plăcere fără seamăn*; ἄτοπόν γε τοῦτι πρᾶγμα AR. *Av.*1208 *absurdă această situație*; (despre pers.) ἄτοποι γ' ἐστέ, ὦ Σώκρατες τε καὶ Πρωταγόρα PLAT. *Prt.*361a *ciudați oameni mai sunteți, Socrates și Protagoras!*; EUR. *Ion*690, (pasăre) AR. *Av.*276, (ἄτοπον +/- ἐστι) (frecv. + inf.) οὐδὲν ἐστ' ἄτοπον εἰπεῖν βουληθῆναι DEM. *Proem.*29.1 *nu-i de mirare că vor să spună*; ἔλεγεν ὅτι ἄτοπον δοκοῖε ἑαυτῷ γε εἶναι XEN. *HG*2.3.19 *spunea că i s-ar părea absurd să fie ...*; (+ εἰ) τῶν ἀτοπωτάτων μέντων εἶη, εἰ DEM. 1.26 *ar fi dintre cele mai surprinzătoare lucruri dacă ...*; (*subst.*) δοῦλοι ὄντες τῶν αἰεὶ ἄτόπων THUC. 3.38 *fiind sclavi ai lucrurilor vesnic neobișnuite*; εἰρηκας ἄτοπα PLAT. *Plt.*298e *spui absurdități*; LXX *Iov*4.8. II (în sens negativ, peior.) I împotriva naturii, neregulat: πνεῦμα ἄτοπον καὶ δυσῶδες THUC. 2.49 *respirație neregulată și urât mirositoare*. 2 nelalocul său, nepotrivit, supărător, neplăcut, rău: ἄτοπον δέ σοι τι φαίνομαι νυνὶ ποεῖν; MEN. *Dysc.*288 *ți se pare că faci ceva nepotrivit?*; NT *Fp.*25.5 *dacă este ceva rău în acest bărbat*; LXX *2Mac.*14.23, NT *Lc.*23.41. // ἄτόπως, *adv.* I în mod straniu, ciudat: μοι ~ ἔδοξεν PLAT. *Phd.*95b *mi s-a părut straniu*; PLAT. *Plt.*277d, ARSTT. *EN*136a12, MEN. *Pc.*318 ș.a. II în mod nepotrivit: THUC. 7.30.

[ἄ-, τόπος]

ἄτος, *v.* ἄατος

ἄ-τράγῳδητος, *ov adj.* lipsit de accent tragice, *ext.* fără ifose: LUC. *Merc.*Cond.19.

[ἄ-, τραγωδέω]

ἄ-τράγωδος, ον [trā] *adj.* |superl. -ότατος| I nepotriviit pentru tragedie: ARSTT. *Po.* 1452b37. II (fig.) plictisitor: (despre viața la țară) PLUT. *M.*519a.

[ἄ-, τραγώδος]

ἄτρακτος, ου, ὁ *subst.* I fus: ἐξέπεμψε δῶρον ... ἄτρακτον χρύσειον καὶ ἠλακάτην HDT. 4.162 *a trimis în dar un fus de aur și o furcă*: AR. *Lys.*568, LXX *Prov.*31.19, PLUT. *M.*745f. (mitol. folosit pt. Ἀνάκη) PLAT. *R.*617c, ARSTT. *Mu.*401b16, LUC. *IConf.*4. II săgeată, dardă: πολλοὶ δ' ἄτρακτων τοξόται EUR. *Rh.*312 *mulți arcași cu săgeți*: SOPH. *Tr.*714, id. *Ph.*290, THUC. 4.40.

[cf. sanscr. *tarku-* „furcă”, lat. *torqueo* „a toarge, a răsuci”]

ἄτρακτυλῖς, ἰδος, ἡ *subst.* |var. ἄτρακτυλλῖς Arstt., Theoc.| (bot.) pintenog, *Carthamus lanatus*: XEN. *Cyr.*9.15, ARSTT. *H.*4627a8, THEOC. 4.52.

[ἄτρακτος]

ἄτρᾶπιτός, οὔ, ἡ *subst.* {ep. ἀταρπιτός II. 18.565, Od. 17.234} potecă, cărare: OD. 13.195, δι' ἀταρπιτοῖο μεθ' ἱερὸν ἄλσος ἴκοντο A.RH. 4.123 *pe cărare au pornit prin crângul cel sfânt*: CALL. *Del.*74.

[ἄτραπός]

ἄ-τράπος, οὔ, ἡ [ā] *subst.* {ep. ἀταρπός II. 17.743, Od. 14.1, A.Rh. 1.1281} potecă, cărare: ὁ περιγησάμενος τὸ ὄρος κατὰ τὴν ἀτραπὸν HDT. 7.214 *cel ce a fost călăuză pe cărarea din jurul muntelui*: AR. *Av.*22, THUC. 4.129, LXX *Iov.*6.19, (fig.) τὴν οὖν πολιτικὴν ἀτραπὸν πῆ τις ἀνευρήσει: PLAT. *Plt.*258c *unde ar putea găsi cineva cărarea spre știința politică?*: PLUT. *M.*762a.

[poate din ἄ-³, R. **trep-* pe grad 0 din τρέπω]

Ἀτρείδης, ου, ὁ [ī] *adj.m.* |var. nom. Ἀτρεΐδης; gen. -εω sau -ᾶο; voc. -ης; ac. -ην; dat. -η; pl. ac. -ας, gen. -ᾶν sau -έων, dat. -ησι sau -ης sau -αισι(v) sau -αις; du. nom. -α, dat. -αιν| {dor. Ἀτρεΐδας} Atrid, fiu al lui Atreus (despre Agamemnon sau Menelaos): IL. 9.89, Od. 14.470 ș.a.

[Ἀτρεύς]

Ἀτρείων, ωνος, ὁ *adj.m.* fiu sau urmaș al lui Atreus: IL. 2.192, id. 23.233.

[Ἀτρεύς]

ἀτρέκεια, ας, ἡ *subst.* {ion. ἀτρεκείη Hdt.} I realitate, adevăr: εἰδὼς τὴν ἀτρεκείην τῆς ἀποστάσιος HDT. 6.1 *știind adevărul despre răsccoală*: Pl. *Fr.*213, EUR. *Fr.*91.1, ARR.

*An.*6.25.1. II (person. Ἀτρέκεια) Corectitudine, Dreptate: Pl. *O.*10.13.

[ἀτρεκίης]

ἀτρεκέω-ῶ, vb. |part. ἀτρεκήσασα| a fi sigur: EUR. *Fr.*315.1.

[ἀτρεκίης]

ἄ-τρεκίης, ἐς *adj.* |comp. -έστερος, superl. -έστατος| I exact, precis: ἀτρεκέα ἀριθμὸν HDT. 7.187 *număr exact*: ἀτρεκὴ τριακάδα PLUT. *Rom.*12.2 *exact a treizecea zi*: Pl. *N.*5.17, PLUT. *M.*320b, (neut. adv.) μνηστήρων δ' οὐτ' ἄρ δεκάς ἀτρεκές OD. 16.245 *nu sunt exact zece peșitori*: THEOC. 2.151, (neut. subst.) οὐκ ἔχω εἰπεῖν τὸ ἀτρεκές HDT. 7.60 *nu pot spune numărul exact*. II punctual: CALL. *Lav.Pall.*137. III sigur: οὐ ποτ' ἀτρεκεῖ κατέβα ποδὶ Pl. *N.*3.41 *n-a coborât niciodată cu piciorul sigur*: PLB. 1.4.9, (neut. adv.) ἀτρεκές αἴμ' ἔσσευα βάλων IL. 5.208 *am făcut desigur să iasă sânge*. IV strict, rigid, riguros: (despre pers.) Pl. *O.*3.12, βιότου δ' ἀτρεκεῖς ἐπιτηδεύσεις EUR. *Hipp.*261 *conduită de viață strictă*. II ἀτρεκῶς sau ἀτρεκέως, adv. în mod exact, cu precizie, drept: ~ ἀγορεύεις IL. 15.53 *grăiești drept*: OD. 11.140, HDT. 1.159, οὐκ οἶδ' ~ THEOC. 25.170 *nu știe exact*.

[ἄ-, R. **trek-*-, cf. ἄτρακτος]

ἄ-τρέμᾶ, adv. |gener. antevocalic ἀτρέμας| I fărâ a tremura, fărâ a se mișca, neclintit: (frecv. + vb. ἔχω „a ține nemișcat”) αἰγίδα χερσὶν ἔχ' ~ IL. 15.318 *a ținut nemișcată egida în mâini*: οὐδέ οἱ ἔγχος ἔχ' ~ IL. 13.557 *lancea nu-i sătea o clipă*: AR. *Av.*743, A.RH. 3.952, ἀπεξυλούμην ~ MEN. *Dysc.*534 *stăteam neclintit ca un lemn*. II liniștit, calm: ~ εὐθε OD. 13.92 *dormea liniștit*: IL. 14.352, μέν' ... ~ EUR. *Or.*258 *stai liniștit*: PLAT. *Grg.*503d. III încet, lent, molcom: ~ ἴθι EUR. *Or.*149 *vino încet*: (op. ταχύ) DEM. 37.55. IV treptat: ποιούμενους ~ χειροῆθη ταῖς ὀρέξεσι PLUT. *M.*123b *făcând (regimul) treptat familiar gusturilor noastre*.

[ἄ-, τρέμω]

ἄ-τρεμαῖος, α, ον *adj.* |-ος, -ον Eur. *Or.*147] I nemișcat, liniștit: AESCH. *Supp.*698, IOS. *AI*15.236. II blând, molcom: ἀτρεμαῖα κέντρα EUR. *Ph.*177 *blânde strămurări*: (glas) EUR. *Or.*147, (neut. pl. adv.) οὐκ ἀτρεμαῖα θρῆνον αἰάζετ': EUR. *HF*1053 *nu vă intonați molcom cântecul de jale?* III

lipsit de interes: PLUT. *M.*722f. // **ἀτρεμιαίως**, *adv.* liniștit: CALL. *Iamb.fr.*194.45. [ἀ-, τρέμω]

ἀτρεμεί, *adv.* fix, nemișcat: ἔχ' ~ AR. *Nu.*261 *stai nemișcat.*

[v. ἀτρέμα]

ἀτρεμέω-ῶ, *vb.* |viit. -ήσω, aor. ἠτρέμησα| a sta nemișcat, a sta liniștit: ἵνα τοι τρίχες ἀτρεμέωσι HES. *Op.*539 *ca să nu se zburlească părul;* (op. κινέω) ARSTT. *Xen.*977b17, τοὺς δ' ἰππέας ἐκέλευσεν ὀπίσω τῶν ἐλεφάντων ~ APP. *Hann.*25 *a ordonat ca în spatele elefanților să stea nemișcați călăreții;* AESOP. 1.292, (fig.) οὐκ εὔσει ... ~ ἐπὶ τῶν καθεστώτων PLUT. *Alc.*38.6 *nu-i va lăsa să stea liniștiți în situația de față;* IOS. *Al*6.200, LUC. *Prom.*11 ș.a.

[ἀτρεμής]

ἀ-τρεμής, *ές adj.* I care nu tremură, *ext.* nemișcat, fix, țearpân: (imagini) PLAT. *Phdr.*250c, (lance) PLB. 6.25.9. II liniștit, calm: (privire) XEN. *Smp.*8.3, (subst.) τὸ ἀτρεμές XEN. *Ages.*6.7 *liniște.*

[ἀ-, τρέμω]

ἀτρεμία, *ας*, ἡ *subst.* I nemișcare, neclintire: ἀτρεμίαν ἔχειν XEN. *Cyr.*6.3.13 *a rămâne nemișcat;* ARSTT. *HA*537a4. II calm, liniște: ARSTT. *HA*595a30. III cutezanță: μακαρίζω ... ἀτρεμίαν τε σύγγονον PI. *N.*11.12 *laud (neclintita) cutezanță înăscută.*

[ἀτρεμής]

ἀτρεμίζω, *vb.* |aor. ἠτρέμισα| {att. inf. viit. ἀτρεμιεῖν Hdt. 8.68} I a rămâne nemișcat, a sta locului: HDT. 9.74, CALL. *Iamb.fr.*195.25. II (frecv.) a rămâne calm, liniștit: ἀτρεμίζοντά σε μακαριστὸν εἶναι HDT. 7.18 *rămânând liniștit (= alegând pacea) ai fi cel mai fericit;* (frecv. neg.) οὐδὰμὰ κω ἠτρεμίσαμεν ἐπεῖτε παρελάβομεν τὴν ἡγεμονίην τήνδε παρὰ Μήδων HDT. 7.8 *niciodată nu am stat cu mâinile în sân după ce am luat puterea de la mezi;* τὴν Μήδων ὀρώσα ἀρχὴν ... οὐκ ἀτρεμίζουσιν HDT. 1.185 *văzând că puterea mezilor nu rămâne rotolită;* τὸν Κύρον οὐκ ἀτρεμίζοντα HDT. 1.190 *Kyros nu se astâmpără.*

[ἀτρεμής]

ἀ-τρεπτος, *ον adj.* I fix, imobil: (ochi) PLUT. *Prov.Alex.*31. II care nu mai poate fi schimbat, ireversibil: (despre trecut) ARSTT. *Mu.*401b19, (crimă) A.RH. 4.704. III incurabil: (viciu) PLUT. *M.*551d. IV lipsit de turbulențe: ARSTT. *Mu.*392a32. V nealterabil:

(apă) PLUT. *M.*725b. VI ferm, constant, de neclintit: IOS. *BI*7.370. ~ ἀλκήν LUC. *Symp.*16 *de neclintit în forța sa.* VII (despre pers.) impasibil, indiferent: LUC. *VH*2.23. VIII neînduplecat: ~ ὢν ἀνὴρ καὶ τραχὺς ὀργὴν PLUT. *Publ.*3.2 *fiind neînduplecat și iute la mânie.* // **ἀτρέπτως**, *adv.* fără ezitare, fără înduplecare: IOS. *BI*7.396.

[ἀ-, τρέπω]

ἄ-τρεστος, *ον adj.* I care nu tremură, netremurat, neînfricat: ἀτρέστω καρδίᾳ AESCH. *Ag.*1402 *cu inimă netremurată;* ἄτρεστον μάχαις SOPH. *Ai.*365 *neînfricat în lupte;* AESCH. *Pr.*416, PLAT. *Cra.*395c. (neut. *adv.*) ἐν δόμοις ἄτρεστα ναίουσ' EUR. *Ion*1198 *locuiesc nesperioși în palat;* (subst.) LUC. *Musc.Enc.*5. II liniștit, tihnit: ἄτρεστον εὐδοντ' SOPH. *OT*586 *doarme tihnit.* // **ἀτρέστως**, *adv.* neînfricat: AESCH. *Supp.*240.

[ἀ-, τρέω]

Ἄτρεὺς, *έως*, ὁ *subst.* |var. gen. -έος Hom. Pi., Theoc.| Atreus, rege al cetății Mykene (Micene), tatăl lui Agamemnon și al lui Menelaos: IL. 4.98, SOPH. *El.*1508 ș.a.

ἄ-τρητος, *ον adj.* I neperforat: (plante) PLAT. *Plt.*279e, (dinte, op. τρητός „perforat”) ARSTT. *HA*516a26. II care nu sarpă gropi: (despre animale, op. τρηματώδης) ARSTT. *HA*488a25.

[ἀ-, τετραίνω]

ἄ-τρίακτος, *ον adj.* de neînvinș: οὐκ ~ ἄτα: AESCH. *Ch.*339 *nu-i de neînvinș Ate (= Ră-tăcirea)?*

[ἀ-, τριάζω]

ἀ-τρίβης, *ές adj.* (*propr.* netocit) I fără drumuri, neumblat: (insula Sphacteria) THUC. 4.8, THUC. 4.29, (frecv.) ἀτριβῆ ... τὴν ὁδὸν XEN. *An.*7.3.42 *drum neumblat;* LUC. *DDeor.*14.2, APP. *Hisp.*263, id. *Mith.*356, id. *BC*1.62. II neuzat, *ext.* delicat: ἄνδρα ... ἀτριβῆ τὸν τράχηλον ἔχοντα PLAT. *Am.*134b *un om cu gât delicat.* III (despre abstr.) care nu e supus degradării, nevătămat, intact: XEN. *Mem.*4.3.13, (ordine) XEN. *Cyr.*8.7.22. IV lipsit de: (+ gen.) ἀτριβεῖς τῆς τοιαύτης ἐμπειρίας PLB. 12.25g.3 *lipsit de o asemenea experiență.*

[ἀ-, τρίβω]

ἄ-τρίβων, *ον [ῖ] adj.* |gen. -ονος| neîndemânic: (despre Heracles) λέσσης ἀτριβῶνα EUR. *Fr.*473.3 *neîndemânic la vorbă.*

[ἀ-, τρίβων]

ἄτριον, (dor.) v. ἡτριον: THEOC. 18.33.

ἄ-τριπτος, ον *adj.* (*propr.* netocit) **I** neuzat, neantrenat: χειρας ... ἀτριπτους ἀπαλάξ OD. 21.151 *māini moi netābācite*: (oameni) PLUT. *M.*499d. **II** neumblat: (drum) CALL. *Aet.fr.*1.28. ἐν ἀτριπτοισιν ἀκάνθαις THEOC. 13.64 *prin spīni neumblati* (= *in care nu există cărare*). **III** nesfărâmat, nemăcinat: ἄτριπτοι ἄρτοι ARSTT. *Pr.*929a17 *pāini puḡin frāmāntate*: (subst.) τὰ ἄτριπτα XEN. *Oec.*18.5 *grāu nemācinat*. **IV** (fig.) neobișnuit: (fantezie) PLUT. *M.*476e.

[ἄ-, τρίβω]

ἄτριχ-, v. ἄτριξ

ἄ-τριχος, ον *adj.* fārā pār: ἄτριχον ... μεσσάτιον στέρνοιο ... μέρος CALL. *Dian.*77 *partea de mijloc a pieptului lipsită de păr*: AESOP. 1.267. // **ἄτριχος**, ὁ *subst.* șarpe: HES. *Fr.*204.129.

[ἄ-, θρίξ]

ἄ-τρομος, ον *adj.* care nu tremură, neînfricat, neînfricoșat: (suflet) IL. 16.163, (tărie) IL. 5.126, id. 17.157, (forță) A.RH. 3.1257, (despre Athena) LUC. *Trag.*96. // **ἀτρόμος**, *adv.* fārā a tremura: PLUT. *M.*474d.

[ἄ-, τρέμω]

ἀτροπή, ης, ἡ *subst.* neînduplecare, cruzime: σὴ πάθον ἀτροπή A.RH. 4.387 *am suferit de pe urma cruzimii tale*: A.RH. 4.1047, (pl.) χαλεπήσιν ... ἀτροπήσιν A.RH. 4.1006 *cu o aprigă neînduplecare*.

[ἀτροπος]

ἄ-τροπος, ον *adj.* **I** fārā întoarcere, veșnic: τὸν ἀτροπον ὕπνον ἰαύων THEOC. 3.49 *dormind somnul cel veșnic*. **II** de neînduplecat, aspru: (vorbe) PL. *N.*7.103. **III** nescuturat, nezgâlțâit: (insula Delos, despre cutremure: după alții, „necultivat”) CALL. *Del.*11.

[ἄ-, τρέπω]

Ἀτροπος, ου, ἡ *subst.* (mitol.) Atropos, una dintre Muze: HES. *Th.*905, id. *Sc.*259, PLAT. *R.*617c, LUC. *Hist.Consc.*38 ș.a.

ἀτροφέω-ῶ, *vb.* **I** (medic.) a se atrofia: τὰ μέρη τοῦ σώματος ... ἀτροφεῖ καὶ σήπεται PLUT. *Arat.* 24.6 *părțile corpului se atrofiază și putrezesc*: ARSTT. *Mu.*395b28. **II** (despre plante) a se veșteji: PLUT. *Rom.*20.7, id. *M.*688e.

[ἀτροφος]

ἀτροφία, ας, ἡ *subst.* **I** lipsă a hranei / a alimentației, subnutrire: ARSTT. *Aud.*803b21, id. *Pr.*888a10, APP. *Hann.*126, id. *Mith.*148 ș.a. **II** atrofie: ARSTT. *Pr.*966a10. **III** lipsă a

combustibilului: φθινούσης ἀτροφία φλογός PLUT. *M.*949a *flacăra scăzând din pricina lipsei combustibilului*.

[ἀτροφος]

ἄ-τροφος, ον *adj.* **I** nehrănit, nemâncat *sau* ruḡin hrănit: οὕτως ἀτρόφους, ὥστε μὴ δόνασθαι ἀκολουθεῖν XEN. *Mem.*3.3.4 [*cai*] *atât de prost hrăniți, încât nu pot ține pasul*: AESOP. 1.16, PLUT. *M.*912d. **II** nehrănitor, ruḡin nutritiv: (lapte) ARSTT. *Mete.*384a25, (ulei) PLUT. *M.*411d. **III** lipsit de combustibil: (foc) PLUT. *M.*263e.

[ἄ-, τρέφω]

ἄ-τρύγετος, ον [ῦ] *adj.* fārā rod, neroditor, sterp: (mare) IL. 1.316, id. 14.204, id. 24.752, OD. 1.72, id. 5.52, id. 13.419, HES. *Th.*413, SOPH. *Fr.*476, AR. *V.*1521-1522, (eter) IL. 17.425, HES. *Fr.*150.35.

[et. nec., poate din ἄ-, cf. R. **dlrugh-* „sec”]

ἄ-τρύγητος, ον *adj.* necules: (op. tetrușgiminos) ARSTT. *Pr.*925b16.

[ἄ-, τρυγάω]

ἄ-τρυγος, ον *adj.* fārā depuneri (drojdie, boască), limpede: (vin) ARSTT. *Fr.*597.10, PLUT. *M.*295e, (ulei) LXX *Ex.*27.20.

[ἄ-, τρυγάω]

ἄ-τρύμων, ον [ῦ] *adj.* neobosit, nesățul *sau* neepuizat: (+ gen.) (despre Eteocles și Polyneikes) κακῶν ἀτρύμονες AESCH. *Th.*876 *nesățui (după alții, nesecățuiți) de nenorociri*.

[ἄ-, τρύω]

ἄ-τρύπητος, ον *adj.* neperforat: (despre lobul urechii) PLUT. *Cic.*26.5, id. *M.*205b.

[ἄ-, τρυπάω]

ἄ-τρυτός, ον *adj.* **I** nesfărșit, interminabil: (trudă) PL. *P.*4.178, HDT. 9.52, APP. 2.124.

II neobosit, neostenit: (picior) AESCH. *Eu.*403, (ochi) PLUT. *M.*670f, (forță) PLUT. *Cor.*2.2, καρτερίαν ἀτροτον APP. *BC*1.6 *dărzenie de neclintit*. **III** fārā capăt, obositor: (drum) THEOC. 15.7, PLUT. *Caes.*17.3. **IV** nesățul: (carne) PLUT. *M.*160c. // **ἀτρώτος**, *adv.* neobosit: IOS. *AI*1.176.

[ἄ-, τρύω]

Ἀτρυτώνη, ης, ἡ *adj.f.* (epitet al Athenei) Atrytone, „Neobosita” sau „Nebiruita”: IL. 4.762, OD. 6.324, HES. *Th.*925 ș.a.

[ἀτρωτος]

ἄ-τροπος, ον *adj.* **I** nerănit, nevătămat, tea-făr: πῶς ἀτρωτον οὐθαρ ἦν ὑπὸ στύγους: AESCH. *Ch.*532 *cum rămânea sâmul nevătămat de ură?*: ἀτρωτον οὐ μεθῆκ' ἄν ἐξ ἐμῆς χερὸς SOPH. *OC*906 *nu-l lăsam să scape*

teafăr din mâinile mele; ἀτρώτῳ κραδίᾳ Pl. N.11.10 *cu inima neatinsă; (corabie)* PLB. 1.46.10, PLUT. M.347d. **II** care nu poate fi rănit, de nevătămat, invulnerabil: ἀτρωτοί γε μὴν παῖδες θεῶν Pl. I.3/4.18b *copii de nevătămat ai zeilor; EUR. Ph.594, id. Alex.fr.43.40, Μακεδόνων* ἄτρωτον στρατόν PLUT. M.318b *armata de neînvinși a macedonenilor; (fig.) (scopuri)* LUC. Nigr.37, (inimă) LXX 3Mac.5.47. **III** care nu poate fi pătruns / străpuns: ἡ γῆ ... ἐστὶ ... ~ [ὕφ'] ἡλίου PLUT. M.952f *pământul nu poate fi străpuns de soare; σκεπάζοντες* ταῖς ... πανοπλίαις ἄτρωτον διεφύλαττον LXX 2Mac.10.30 *acoperindu-l cu armurile îl păstrau nestrăpuns. IV (fig.) incoruptibil: (+ dat.)* PLAT. Smp.219e.

[ἀ-, τιτρώσκω]

ἄττᾶ¹, *indecl.* (voc. sg. masc.) (termen afectiv de adresare către persoane mai în vârstă) părinte, taică: (către Phoînix) IL. 9.607, (către Eumaios) OD. 16.31, CALL. Epigr.1.3. [cf. lat. *atta*]

ἄττα², (att. pt. ἄτινα) nom. pl., v. τίς

ἄττα, (att.) neut. pl. de la ὅστις

ἄττάγᾶς, ᾶ, ἡ *subst.* |var. ἄτταγῆν, -ῆνος Arstt. HA633b2| (ornit.) francolin, specie de potârniche, *Tetrao francolinus* L.: AR. Ach.875, id. Av.761, AR. HA617b25, (prov.) τὸν πηλὸν ὥσπερ ἄτταγᾶς τυρβάσεις βαδίζων AR. V.257 *te vei tăvăli în noroi ca o potârniche.*

[onomat.?)

ἄτταγῆν, v. ἄτταγᾶς

ἄττάκης, ου, ὁ *subst.* (entom.) (soi de) lăcustă (ebr. צפֿרֿ): LXX Lev.11.22.

ἄττάραγος, ου, ὁ [ττᾶ] *subst.* codru de pâine: (fig. despre ceva de mică importanță) οὐδ' ὅσον ἄττάραγόν τυ δεδοίκαμες CALL. Epigr.46.9 *nu ne sperii nici cât o fărâmă de pâine.*

ἄττάται, *interj.* (strigăt de durere) vai! văleu! aoleu!: SOPH. Ph.790, AR. Ran.649, (de două ori) AR. Ach.1190, id. Nu.707, id. Th.223.

ἄττέλεβος, ου, ὁ *subst.* |var. ἄττέλαβος Arstt. HA556a8, ἄττάλαβος Plut. M.380f| (entom.) (soi de) lăcustă sau greier, cu diferite identificări: *acridium migratorium, rosiss phasma* și *caloptenus italicus*: HDT. 4.172, PLUT. M.637b, LXX Na.3.17 ș.a.

ἄττίκίζω, *vb.* |impf. ἡττίκίζον, inf. aor.

ἄττίκισαι Thuc. 3.62| **I** a fi de partea ateniencilor, a susține politica Atenei: ἤχθοντο αὐτῷ ... ὡς φανερώς ἤδη ἄττίκίζοντι THUC. 8.87 *erau mâniati pe el ca unul care susține deja pe față politica ateniencilor; οἱ μὲν ἐφιλίππιζον. οἱ δ' ἡττίκίζον* DEM. 58.37 *unii erau de partea lui Philippos, alții de partea ateniencilor; XEN. HG6.3.14, ISOC. 8.108. PLUT. Alc.31.3, id. M.835e. II a vorbi în dialect atic, a folosi aticisme: LUC. Sol.7.*

[Ἄττικός]

ἄττίκίσις, εως, ἡ *subst.* stil pur atic, aticism: LUC. Lex.14.

[ἄττίκίζω]

ἄττίκισμός, οὔ, ὁ *subst.* **I** susținere a ateniencilor: ἐπικαλέσαντες ἄττίκισμὸν THUC. 4.133 *acuzând simpatia față de atenienci; THUC. 3.65, id. 8.38. II stil atic, aticism: PLUT. M.Fr.186.3.*

[ἄττίκίζω]

ἄττίκιστί, *adv.* |var. Ἄττ-| în dialect atic, în manieră atică: αἰ ὄραι ~ ὡς τὸ παλαιὸν ῥητέον PLAT. Cra.410c *anotimpurile trebuie rostite în vechea manieră atică; DEM. 16.2, id. Prooem.8.2.*

[ἄττίκίζω]

Ἀττικίων, ωνος, ὁ *adj.m.* |crază Ὠττικίων| mic atenian: AR. Pax214.

[com. dim. al lui Ἄττικός]

Ἀττικός, ἡ, ὄν *adj.* atic, atenian: (despre pers., lucruri, abstr.) THUC. 1.49, DEM. 34.36 ș.a., PLUT. Alc.32.1, (prov. despre vecini de nesuportat) ~ πάροικος ARSTT. Rh.1395a20 *vecin atic. // (pl.) Ἀττικοί*, οἱ *subst.* atenienci: AR. V.1076, PLUT. M.235d ș.a. // (sc. γῆ) **Ἀττική**, ἡ *subst.* Attica: HDT. 6.139, ARSTT. Rh.1398a1 ș.a. // **Ἀττικόν**, τό *subst.* stil sau dialect atic: PLUT. M.79d. // **Ἀττικῶς**, *adv.* în dialect atic: LUC. Sol.6. [Aθῆναι]

ἄττικ-ουργής, ἐς *adj.* elaborat în manieră atică: MEN. Fr.1000.1.

[Ἄττικός, ἔργον]

Ἀττικωνικός, ἡ, ὄν *adj.* (parodie după Λακωνικός, calambur cu νίκη „victorie”) aticonic: AR. Pax215.

[Ἄττικός]

ἄττω și **ἄττω**, (att.) v. ἄσσω

ἀτυζήλός, ἡ, ὄν *adj.* cumplit: (teamă) A.Rh. 2.1057.

[ἀτύζομαι]

ἀτύζομαι, *vb.* |var. ἀτύζω Theoc., A.Rh.:

pas. part. aor. ἀτυχεῖς] **I** (*intrans.*) a fi coplesit de spaimă, a fi înspăimântat: ἴπρω οἱ ἀτυζομένω πεδίοιο IL. 6.38 *cei doi cai lu-ând-o la fugă înspăimântați pe câmpie*: ὄρνις ἀτυζομένα SOPH. *El.*149 *pasăre înspăimântată (îndurerată)*: EUR. *Andr.*131, (+ ac.) πατρὸς φίλου ὄψιν ἀτυχεῖς IL. 6.468 *înspăimântat la vederea tatălui*: ἀτυζόμενοι χόλον ... Αἰήταο A.RH. 4.512 *temându-se de mânia lui Aietes*: (+ inf.) IL. 22.474, (+ prep.) Ἀργείους ... ἀτυζομένους ὑπὸ καπνοῦ IL. 8.183 *argivi de la nave înspăimântați de fum*: (abs.) Pl. *O.*8.39. **II** (*trans.*) a înspăimânta sau a ului, a zăpăci: τέρας κέ τυ θυμόν ἀτύζει THEOC. 1.56 *minune ce-ți uluiește mintea*: A.RH. 1.465.

ἄ-τυμβος, ον *adj.* fără mormânt: LUC. *Cont.*22.

[ἀ-, τύμβος]

ἄ-τύπωτος, ον [ῥ] *adj.* care nu e făcut după un model, neprelucrat, brut: αἱ τέχναι πρῶτον ἀτύπωτα καὶ ἄμορφα πλάττουσιν PLUT. *M.*636b *artele modelează mai întâi materii brute și lipsite de formă*.

[ἀ-, τυπόω]

ἄ-τύραννευτος, ον *adj.* neguvernă de tirani: (despre Sparta) THUC. 1.18.

[ἀ-, τυραννέω]

ἀτύφια, ας, ἡ *subst.* lipsă de trufie / aroganță, modestie: MEN. *Fr.*304.1, PLUT. *Cat.Mi.*11.4, id. *Comp.Lyc.Num.*3.2, id. *M.*582b.

[ἀτυφος]

ἄ-τύφος, ον *adj.* [comp. -ότερος, superl. -ότατος] lipsit de trufie, neorgolios, modest: PLAT. *Phdr.*230a, PLUT. *M.*545b, id. *Galb.*11.2, LUC. *Im.*8 // **ἀτύφως**, *adv.* fără trufie, modest: PLUT. *M.*32d, id. *M.*616e, id. *M.*617a.

[ἀ-, τύφος]

ἀτύφωτος, ον *adj.* modest, lipsit de trufie: (viață) PLUT. *M.*10b.

[ἀτυφος]

ἀτύχεω-ῶ, *vb.* [impf. ἠτύχουν, viit. ἀτυχήσω, aor. ἠτύχησα, pf. ἠτύχηκα] **I** (abs. la tema prez.) a fi nefericit, a fi la necaz, a fi bătut de soartă: οἱ τε γὰρ ἀτυχοῦντες βᾶνται ἐπικουρίας ARSTT. *EN*1171a22 *cei bătuti de soartă au nevoie de ajutor*: εἰς δὲ τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου μὴ εἰσέλθῃς ἀτυχῶν LXX *Prov.*27.10 *să nu intri în casa fratelui atunci când ești la necaz*: ș.a. **II** a nu obține ceva, a nu izbuti, a eșua: (+ part.)

αἴσχιον δὲ ἔχοντας ἀφαιρεθῆναι ἢ κτωμένους ἀτυχήσαι THUC. 2.62 *e mai rușinos să fi se ia ceea ce ai decât să nu izbutești să le dobândești*: (+ gen.) ἀληθείας τις ἀτυχήσει PLAT. *Th.*186c *cine va eșua în dobândirea adevărului*: ἀτυχήσαι ὦν δέομαι PLAT. *Phdr.*231a *a nu obține ceea ce am nevoie*: (+ prep.) ἀτυχήσας ἐν τῇ ναυμαχίᾳ ISOC. 5.62 *eșuând în lupta navală*: (abs.) ἀτυχήσαι τὸν χριζόντα οὐ σφι δυνατόν ἐστι HDI. 9.111 *nu-i chip să nu obțină cel care are nevoie*: μὴ ὀργίζεσθαι ἦν ἀτυχῶσιν THUC. 1.32 *să nu se mânie dacă nu izbutesc*: πολλάκις ... τοὺς φρονίμους ~ καὶ τοὺς ἀνοήτους κατορθοῦν ISOC. 4.48 *adesea cei inteligenți eșuează, iar cei prosti reușesc*: (part. neut. subst.) τῶν δ' ἐν τοῖς ὄπλοις ... ἀτυχηθέντων μόνος αἴτιος εἶναι DEM. 18.212 *eu sunt de vină pentru eșecurile celor ce servesc sub arme (sc. armatei)*: (= part. pf. τὰ ἠτυχημένα) IOS. *A/5.*198.

[ἀτυχής]

ἀτύχημα, ατος, τό [ῥ] *subst.* **I** nenorocire: τοὺς μηδὲν ἀδικήσαντας ... ἀδικῶς τοῖς μεγίστοις ἀτυχήμασι περιπεσόντας LYS. 9.22 *cei fără vină să nu ajungă pe nedrept în cele mai mari nenorociri*: μνήμη πρὸς τὴν παροῦσαν εὐτυχίαν τῶν πρόσθεν ἀτυχημάτων PLUT. *Ale.*32.4 *amintirea nenorocirilor trecute față de fericirea prezentă*: APP. *Hisp.*185 ș.a. **II** greșeală (involuntară): ἀκούσιον γυναικὸς ~ οὐ φέρεις MEN. *Epit.*914 *nu treci cu vederea o greșeală involuntară a soției*: ARSTT. *Rh.*1374b6. **III** (jur.) delict: ἐμοί τι ~ πρὸς τὸ δημόσιον συνέβη IS. 10.20 *am comis un delict față de fisc*.

[ἀτυχέω]

ἄ-τύχης, ἐς *adj.* [comp. -έστερος, superl. -έστατος] lipsit de noroc, nefericit, bătut de soartă: ἀτυχέσταται πασῶν ... γυναικῶν PLUT. *Cor.*35.2 *cele mai nefericite dintre toate femeile*: DEM. 3.21, MEN. *Epit.*918, (op. εὐτυχίης) ARSTT. *EE*1247a13, ἀτυχῆς τέλος PLUT. *Crass.*8.4 *sfârșit nefericit*. // **ἀτυχῶς**, *adv.* fără noroc, în chip nefericit: οὕτως ~ φέρομαι ISOC. 12.15 *atât de nefericită e soarta pe care o am*: πρὸς Μιθριδάτην ~ ἀγωνισαμένων PLUT. *Pomp.*39.1 *cei care au luptat fără noroc împotriva lui Mithridates*: PLB. 14.5.10.

[ἀ-, τύχη]

ἀτυχεῖς, part. aor. pas. de la ἀτύχομαι

ἀτυχία, α.ζ. ἡ *subst.* I lipsă a norocului, nenorocire, nefericire: δοκίμαζε τοὺς φίλους ἐκ τε τῆς περὶ τὸν βίον ἀτυχίας ISOC. 1.25 *judecã-i pe prieteni dupã nenorocirea [ce se abate asupra ta] în timpul vieții*; λιμὴν ἀτυχίας ἐστὶν ἀνθρώποις τέχνη MEN. Mon.1.309 *pentru oamenii arta este un liman al nefericirii*; ARSTT. EN1169b14, DEM. 57.33 §.a. II *esec*, *insucces*: μετὰ τὴν ἐν Ἑλλησπόντῳ γενομένην ἀτυχίαν ISOC. 4.119 *dupã esecul din Hellespont*; PLAT. Ep.350d. III (euf.) *dezonoare*, *ticãlosie*: PLB. 12.13.5. IV lipsă: πάντων ἐν ἀτυχίᾳ ὄν IOS. A119.195 *în lipsa tuturor celor care ...*

[ἀτυχής]

ἀτῶμαι, v. ἀτάομαι

αὔ, *partic.* I (marcând o succesiune) din nou, apoi, în plus: ἡ δ' ~ μισὰ βρύκει SOPH. Tr.987 *rãul mã mușcã din nou*; (intãrit de μάλα) δεῖ τὰς γῦρ εἰράνας μάλ' ~ AR. Lys.144 *cãci, în plus, e mare nevoie de pace*; (intãrit de πάλιν, ἔμπαιιν, αὐθις) αὐθις ~ πάλιν εἴσειμι πρὸς σέ SOPH. Ph.952 *mã reîntorc la tine*; πάλιν ~ καὶ τãδε ὑπομιμνήσκω THUC. 7.64 *vã reamintesc acestea*; LUC. Hist.Consc.23, ARR. Cyn.5.3 §.a., (+ num. δεῦτερον, τρίτον) τὸ τρίτον ~ κατέπεφνεν Ἀμαζόνας IL. 6.186 *a treia oarã în plus le-a ucis pe Amazoane*; (+ neg.) οὐκ ~ μ' εἴσεις; AR. Eq.336 *din nou nu-mi vei permite?*; (frecv. dupã οὐδέ) οὐδ' ~ τὰ πλοῖα ... ἔχοντας THUC. 1.10 *neavând în plus nici corãbii*; SOPH. OC692, THEOC. 25.129 §.a. II (marcând o opoziție) pe de altã parte, în schimb, iar: νῶν ~ τοὺς ὄσσοι τὸ ... Ἄργος ἔναιον IL. 2.681 *iar acum cei care locuiau Argosul*; εἰ δ' ~ τις ... οἶδεν SOPH. OC230 *iar dacã cineva știe*; τίς δ' ~ συναλίαξε τόνδε τὸν στόλον AR. Lys.93 *pe de altã parte cine a strãns aceastã armatã*; (+ neg.) κãγὼ μὲν οὐκ ἔδρασα ... οὐδ' ~ σύ SOPH. El.911 *eu una n-am fãcut-o ... și nici tu*.

[cf. lat. *aut*, *autem*]

αὐ **αὔ**, *onomat.* ham, ham: (despre un câine) AR. V.903.

Αὐαίνος, ου, ὁ *subst.* (inventie com.) Uscãciune; (la intrarea în Hades) παρὰ τὸν Αὐαίνου λίθον AR. Ra.194 *lângã piatra Uscãciunii*.

[αὔος]

αὐαίνω, *vb.* [viit. αὐανῶ, aor. ηῦηνα sau αὔ-; med-pas. impf. ηῦαινόμην, aor. ηῦάνθην sau αὐ-] {att. αὐ-} I (act.) I a usca: τοὺς μὲν

πρὸς ἧλιον αὐήναντες HDT. 2.77 *uscând unii [dintre pești] la soare*; HDT. 1.200, id. 4.172, ARR. Ind.29.12. 2 (fig.) a vesteji, a ofili: αὐαίνει δ' ἄτης ἄνθεα DEM. 19.255 (Sol. 3.35 ap.) *uscã florile rãtãcirii*; (despre pers.) αὐανῶ βίον SOPH. El.819 *îmi voi secãtui (= distruge) viața*. II (med., pas.) I a se usca: ῥόπαλον ... αὐανθέν OD. 9.321 *toiag uscat*. 2 (despre plante) a se vesteji, a se ofili: XEN. Oec.16.15, ARSTT. Pr.923a31. 3 (fig.) a se mistui, a se sfãrși: αὐανοῦμαι τῶδ' ἐν αὐλίῳ μόνος SOPH. Ph.954 *mã voi sfãrși singur în aceastã peșterã*; AESCH. Ch.260.

[αὔος]

αὐαῖλος, α, ον *adj.* [var. αὐαῖλος Call. Cer.6] uscat, sec: (piele) HES. Op.588, (tufig) A.Rh. 1.1028, (respirație) A.Rh. 2.666.

[αὔος]

αὐανσις, εως, ἡ *subst.* uscare: ARSTT. GA785a33, id. Mete.379a5, (a plantelor) ARSTT. Resp.479b3, (a pãrului) ARSTT. Fr.235.5.

αὐάτα, (eol.) v. ἄτη; Pl. P.2.28, id. P.3.24.

αὐγάζω, *vb.* {ep. poet. med. viit. 2sg. αὐγάσσαι Hes. Op.478; conjct. 2sg. αὐγάσσηαι Call. Dian.129, 2pl. αὐγάσσησθε Call. Cer.4; inf. aor. αὐγάσασθαι A.Rh. 2.682} I (tranz.) 1 a zãri: (med.) ἵππους αὐγάζομαι IL. 23.458 *zãresc caii*; EUR. Ba.596, (act.) εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου NT 2Cor.4.4 *ca sã nu zãreascã lumina Evangheliei*; SOPH. Ph.218, EUR. Rh.793. 2 a lumina: τὰν καλλίσταν ὁ ... Ἄλιος αὐγάζει EUR. Hec.637 (Elena) *cea mai frumoasã pe care soarele o scaldã în luminã*. II (intrans.) 1 a se uita: αὐγάζων δ' ἐξ οὐρανίων EUR. Hel.1317 *privind din înãlțul cerului*; (med.) HES. Op.478. 2 a strãluci: A.Rh. 1.1231. 3 a se decolora: (despre semnele leprei) αὐγάσματα αὐγάζοντα λευκαθίζοντα LXX Lev.13.38 *pete albe decolorate*; (part. subst.) οὐκ ἔστιν ἐν τῷ αὐγάζοντι θριξ λευκὴ LXX Lev.13.26 *nu existã pe partea decoloratã un fir de pãr alb*.

[αὐγή]

αὐγασμα, ατος, τὸ *subst.* I strãlucire: LXX Sir.43.11. II urmã decoloratã: (pe piele, ca semn al leprei) LXX Lev.13.38.

[αὐγάζω]

Αὐγέας, ου, ὁ *subst.* {ep. gen. Αὐγείαο II. 11.739, Theoc. 25.7; ion. Αὐγείης Theoc. 25.43, A.Rh. 3.197; dor. gen. Αὐγείω

4.1322. (despre animale, obiecte) (despre calcul lui Achilles) IL. 19.407, (nava Argo) AESCH. *Fr.*20. (statuie) LUC. *Im.*13. A.RH. 4.582. **II** potrivit pentru cântec, melodios: PL. *Fr.*194. HES. *Fr.*310.2.

[αὐδή]

αὐδήσασκε, (ep.) aor. iter. 3sg. de la αὐδάω
αὐδρία, ας, ἡ *subst.* lipsă a apei, secetă:
PLAT. *Lg.*844a.

[cf. ἀνδρία]

αὐερύω, (ep. poet.) v. ἀναρρύω

αὐθ' I (eliziune) v. αὐθι. **II** v. αὐτε și αὐτός.
αὐθάδεια, ας, ἡ [θᾶ] *subst.* {poet. αὐθαδία Aesch., Soph., Ar., Men. ș.a.} autosuficientă, arogantă, trufie, înfumurare, îndârjire, orgoliu: νομίσεις κτήμα τὴν αὐθαδίαν εἶναι τι τοῦ νοῦ χωρίς SOPH. OT549 *crezi că îndârjirea fără minte e vreun câștig*; PLAT. *R.*590a. ARSTT. *Phgn.*812a1, PLB. 16.22.1. LXX *Is.*24.8, PLUT. *Crass.*19.7, ARR. *An.*7.12.6 ș.a., (pl.) ISOC. 6.98.

[αὐθάδης]

αὐθ-άδης, ες *adj.* autosuficient, arogant, trufaș, semeț, înfumurat, îndărătnic, orgolios: καίπερ αὐθάδῃ φρονῶν AESCH. *Pr.*907 *oricât de îndărătnică i-ar fi inima*; στυγεράν τε φύσιν φρενὸς αὐθαδοῦς EUR. *Med.*104 *fire grozavă a unui suflet semeț*; αὐθαδέστερον τέ τι ἀπεκρίνατο THUC. 8.84 *răspundea cu și mai multă îngâmfare*; ISOC. 1.15, PLB. 4.21.3, LXX *Gen.*49.3 ș.a., (neut. subst.) IOS. *A14.*263, (fig.) ἀδαμαντίνου νῦν σφηνὸς αὐθάδῃ γνάθον AESCH. *Pr.*64 *tâșul îndărătnic al unui piron de oțel*. // **αὐθάδως**, *adv.* [var. αὐθαδῶς] cu îngâmfare, cu îndârjire: AR. *Ra.*1020, PLUT. *M.*15f, id. *M.*19c. (comp.) αὐθαδέστερον ἂν πρὸς με σχοίη PLAT. *Ap.*34c *va fi mai înverșunat împotriva mea*.

[αὐτός, ἄδος]

αὐθαδίζομαι, vb. a fi arogant / trufaș: PLAT. *Ap.*37a.

[αὐθάδης]

αὐθαδικός, ἡ, ὄν *adj.* înfumurat, arogant: μὴ χαλεπῇ τῇ χειρὶ μηδ' αὐθαδικῇ AR. *Lys.*1116 *nu cu o mână dură și nici înfumurată*.

[αὐθάδης]

αὐθάδισμα, ατος, τό *subst.* îndârjire, trufie: (pl.) AESCH. *Pr.*964.

[αὐθαδίζομαι]

αὐθαδό-στομος, ὄν *adj.* cu gură semeață: (om) AR. *Ra.*837.

[αὐθάδης, στόμα]

αὐθ-αιμος, ὄν *adj.* din același sânge: εὐροῦσαν πρὸς αὐθαίμων πάθῃ SOPH. OC1078 *cea care a găsit chinuri din partea celor de același sânge*.

[αὐτός, αἷμα]

αὐθ-αίμων, ὄν *adj.* (poet.) din același sânge, consângean: (despre Hades) Διὸς ~ SOPH. *Tr.*1041 *frate de sânge al lui Zeus*.

[αὐτός, αἷμα]

αὐθ-αίρετος, ὄν *adj.* I ales de bună voie, din propria voință: τούτων δ' αὐθαίρετον οὐδὲν SOPH. OC523 *n-a fost nimic din vrerea mea*; πρὸς αὐθαίρετους κινδύνους ἰέναι THUC. 8.27 *a se avânta în pericole asumate de bunăvoie*; τὰ πλεῖστα θνητοῖς τῶν κακῶν αὐθαίρετα EUR. *Fr.*1026.1 *cele mai multe rele sunt alese de bună voie de către muritorii*; φυγῆι ... αὐθαίρετωι EUR. *Supp.*931 *printr-o fugă din propria voință*; ἔρωτι ... οὐκ αὐθαίρετωι MEN. *Asp.*288 *dragoste aleasă nu fără voie*; THUC. 1.78, PLUT. *AgisCleom.*52.10. **II** (despre pers.) care acționează de bună voie, de la sine, voluntar: ~ ἐξῆλθεν πρὸς ὑμᾶς NT 2Cor.8.17 *a plecat de bună voie către voi*; αὐθαίρετοι ... στρατηγοί XEN. *An.*5.7.29 *comandanți care s-au ales singuri*. // **αὐθαίρετως**, *adv.* de bună voie: πυρὶ τὴν ψυχὴν ~ δεδοκότας LXX 2Mac.6.6 *dându-și de bună voie viața focului*; ~ πειθόμενοι PLUT. *Pelop.*24.8 *dând de bună voie ascultare*; PLUT. *M.*512c, LUC. *Anach.*34.

[αὐτός, αἰρέω]

αὐθ-έκαστος, ὄν *adj.* I sincer, adevărat, autentic: ὁ μέσος ~ ARSTT. *EN1*127a24 *cel ce păstrează justa măsură arătându-se așa cum este*; ARSTT. *EE1*233b39, PLUT. *Cat.Ma.*6.4. **II** (peior.) rigid, aspru: MEN. *Sam.*550, id. *Fr.*843.1, PLUT. *M.*11e. // **αὐθ-εκάστος**, *adv.* cu sinceritate: πρὸς τὸ τῆ Σπάρτη συμφέρον ~ στρατηγοῦντος PLUT. *Lys.*21.4 *luptând cu sinceritate pentru interesul Spartei*.

[αὐτός, ἕκαστος]

αὐθεντέω-ῶ, vb. a stăpâni peste: (+ gen.) NT 1Tim.2.12.

[αὐθέντης]

αὐθ-έντης, ου, ὁ [var. αὐτοέντης Soph. OT107] I (*subst.*) I autor al unei crime, ucigaș: παρὰ τοῖς αὐθένταις πατέρας τοὺς ὑμετέρους ... καταλείψετε THUC. 3.58 *ii veți lăsa pe tații voștri la niște ucigași*; παίδων ὄντα μ' αὐθέντην ἐμῶν EUR. *HF1*359 *fiind*

ucigașul propriilor copii: αὐθέντας γονεῖς ψυχῶν LXX *Int.* 12.6 *pārinți ucigași de suflete*; HDT. 1.117, EUR. *Andr.* 614, APP. BC 4.134. **2** autor, responsabil: αὐθέντην ... τῆς πράξεως PLB. 22.14.2 *autor al unei fapte*. **II** (*adj.*) săvârșit de propria mână: (moarte) AESCH. *Ag.* 1573, (crimă) AESCH. *Eu.* 212, EUR. *HF* 839.

[αὐτός, R. *din* ἀνύω?]

αὐθεντία, ας, ἡ *subst.* putere absolută, *spec.* restrângere a drepturilor: LXX *3Mac.* 2.29.

[αὐθέντης]

αὐθημερινός, ἡ, ὄν *adj.* care lucrează cu ziua: μισθίου αὐθημερινοῦ ἢ ζωῆ LXX *Iov.* 7.1 *viața unui lucrător cu ziua (= zilier)*.

[αὐθήμερος]

αὐθημερόν, *adv.* {ion. αὐτημερόν Hdt. 2.122, id. 6.139} în aceeași zi, imediat: THUC. 4.45, AR. *Lys.* 114, ARSTT. *HA* 568b21, DEM. 24.80, LXX *Prov.* 12.16 ș.a.

[αὐθήμερος]

αὐθι, *adv.* **I** (de loc) în același loc, chiar aici: τοσσαῦτ' ἔτεα πολεμηξομεν ~ IL. 2.328 *ne-am luptat atâtea ani în același loc*; OD. 10.567, A.RH. 1.428 ș.a. **II** (de timp) pe loc, îndată: τοῦ δ' ~ λύθη ψυχὴ τε μένος τε IL. 8.315 *l-au părăsit pe loc și suflarea și vîlaga*; Pl. *O.* 8.39. **III** (tard. = αὐθις) din nou, încă o dată: χαῖρε, πάτερ, χαῖρ' ~ CALL. *Iov.* 94 *te salut, tată, te salut încă o dată*; CALL. *Dian.* 241.

[hapologie de la αὐτόθι]

αὐθι-γενής, ἐς *adj.* **I** născut în același loc, autohton, indigen: τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ λίμνῃ αὐθιγενὲς μὲν οὐκ ἔστι HDT. 2.149 *apa din lac nu provine din același loc*; αὐθιγενέες Σκυθικοὶ ποταμοί HDT. 4.48 *râuri izvorâte chiar din pământul scit*; (Athena) HDT. 4.180, (cetățean) IOS. *Ap.* 2.39, (op. ξένος) LUC. *Herm.* 24. **II** așa cum e dat de natură: PLUT. *M.* 976a. **III** sincer: (vaiet) EUR. *Rh.* 895.

[αὐθι, γένος]

αὐθις, *adv.* {ep. ion. αὐτις Hom., Hdt., A.Rh. ș.a.} **I** (de loc) îndărăt, înapoi: ~ ἐλεύσεται Οὐλυμπον IL. 1.425 *va merge înapoi (= se va întoarce) în Olimp*; τὴν αὐτὴν ὁδὸν ~ IL. 6.391 *înapoi pe același drum*. **II** (de timp) **I** (frecv.) din nou, iarăși: ~ κατὰ τεύχε' ἔδυν IL. 4.222 *au luat din nou armele*; δεκάτω δὲ ἔτει μετ' αὐτὴν ~ ὁ βάρβαρος ... ἦλθεν THUC. 1.18 *în al zecelea an barbarul a venit din nou*; εἰς ~

σκεφοίμεθα PLAT. *R.* 466a *am cerceta din nou*; (frecv. întărit de alte *adv.*) (+ ἔτι) XEN. *HG* 7.4.8, (+ αὖ) AR. *Ach.* 853, (+ πάλιν) PLAT. *Sph.* 256a, (+ μάλα) AESCH. *Ag.* 1345, (+ ὕστερον) PLUT. *Fab.* 9.3. **2** (referitor la viit.) apoi, în continuare, cu altă ocazie: ταῦτα μεταφρασόμεθα καὶ ~ IL. 1.140 *vom cugeta la acestea mai pe urmă*; πρὸς τὸν ~ χρόνον PLUT. *Nic.* 9.5 *pentru anii următori*; PLAT. *Lg.* 934a. **III** (marcând opoziția) în schimb, pe de altă parte: (în corelație cu μὲν) SOPH. *Ant.* 167, HDT. 7.102.

[αὖ]

αὐθ-όμαιμος, ον *adj.* din același sânge: (tineri) SOPH. *OC* 335.

[αὐτός, ὄμαιμος]

αὐθ-ομολογέομαι-οὔμαι, *vb.* a mărturisi prin el însuși: αὐθομολογούμενον πρᾶγμα LUC. *Herm.* 59 *lucru care se definește prin el însuși*.

[αὐτός, ὀμολογέω]

αὐθωρί, *adv.* pe loc, îndată: ~ ἐμβληθήσεσθε εἰς τὴν κάμινον LXX *Dan.* 3.15 *veți fi aruncați îndată în cuptor*; LXX *3Mac.* 3.25, PLUT. *M.* 512e.

[αὐθωρός]

αὐθ-ωρός, ὄν *adj.* din același moment. //

αὐθωρόν, *adv.* imediat: AESOP. 8.30, id. 8.45.

[αὐτός, ὄρα]

αὐτιάχοι, ὄν [ῖα] *adj.* (doar pl.) care zbiară, cu chiot, (*după alții cu ἄ-privativ*) în liniște, în tăcere: IL. 13.41.

[*α-FῖFαχοι < *FῖFάχη, ἄ-² și reduplicare, cf. ἰάχω și ἰχή]

αὐλαία, ας, ἡ *subst.* **I** pânză, scoartă: δέκα αὐλαίας ἐκ βύσσου LXX *Ex.* 26.1 *zece scoarțe de in*; τὴν αὐλαίαν ἀνέστελλον PLUT. *Them.* 30.6 *au ridicat pânza (cortului)*; PLB. 33.5.2, LXX *Iud.* 14.14, id. *Is.* 54.2, PLUT. *Nic.* 3.5, id. *Eum.* 14.10. **II** (pl.) plasă de vânătoare: PLUT. *Alex.* 40.1. **III** (prob.) cortină de teatru: MEN. *Fr.* 684.1.

[αὐλή]

αὐλαῖος, α, ον *adj.* care aparține curții: (poartă) LXX *2Mac.* 14.41.

[αὐλή]

αὐλαξ, ακος, ἡ *subst.* [var. ἄλοξ Aesch., Soph., Eur., Ar.] {poet., ion. ep. masc. ὁ; ac. sg. ὄλκα IL. 13.707, Od. 18.375, Call. *Dian.* 180, pl. ὄλκας A.Rh. 3.1333} **I** brazdă: ἱεμένω κατὰ ὄλκα IL. 13.707 (*boii dau înainte prin brazdă*); HES. *Op.* 443, HDT. 2.14, αὐλακας εὐρύνοντι βόες τρίβοντες

ἄροτρα THEOC. 13.31 *boii lārgesc brazdele tocind brāzdarul*; ἐν ταῖς αὐλαξίν τῶν ἀμπέλων LXX Nu.22.24 *in rāzoarele viilor*; (fig.) βαθεῖαν ἄλοκα διὰ φρενὸς καρπούμενος AESCH. Th.593 *cultivānd in mīnte o brazdā adāncā*; αἰθέρος αὐλακα τέμνων AR. Av.1400 *tāind o brazdā in aer*; μὴ σπεῖρε ἐπ' αὐλακας ἀδικίας LXX Sir.7.3 *sā nu semenī in brazdele nedreptāții*. **II** (spec.) **I** zgārietură, ranā; βαθεῖαν ἄλοκα τραύματος EUR. Rh.796 *brazdā adāncā a rānii*; AESCH. Ch.25. **2** urmā, dārā; (lāsātā de scris) AR. Th.782. **III** (ext.) recoltā; ἐξ ἀλόκων ἐπετειᾶν νῆστιν ὄλεσεν νόσον AESCH. Ag.1015 *a alungat foametea prin recolte de fiicare an*; EUR. Ph.18. **IV** (fig.) rāntece (al mamei); αἰ πατρῶαί ... ἄλοκες SOPH. OT1211 *rāntecele mamei tale sādīt de iatāl tāu*.

[posib. R. lui ἔλκω, ὄλκος]

αὐλ-ἄρχης, ου, ὁ *subst.* mai-mare al Curții; LXX 2Rg.8.18.

[αὐλή, ἄρχω]

αὐλ-αρχία, ας, ἡ *subst.* însărcinare a mai-marelui Curții; LXX 3Rg.2.46h.

[αὐλάρχης]

αὐλεις, α, ου *adj.* | var. -ος, -ον Eur., Lys., Plat. | care aparține curții; οὐδοῦ ἐπ' αὐλείου OD. 1.104 *in pragul curții*; AR. V.1482, μὴ πρὸς αὐλείοισιν ἐστηκὸς πύλαις EUR. Hel.438 *fără să stai in pragul porții dinspre curte*; PLAT. Smp.212c, A.Rh. 2.203, PLUT. M.353d ș.a. // **αὐλεία** sau **αὐλειος**, ἡ *subst.* poartă a curții; ἀποκεκλεισθαι τὴν αὐλειον PLUT. M.140d *a închide poarta*; LUC. DMe-retr.12.3, id. Tox.17, (pl.) PLB. 5.76.4.

[αὐλή]

αὐλείτης, ου, ὁ v. αὐλίτης

αὐλέω-ῶ, vb. | impf. ἠύλουν, viit. αὐλήσω, aor. ἠύλησα | {dor. impf. 3sg. αὐλεῖ Theoc. 6.44, viit. 3pl. αὐλησεῦντι Theoc. 7.71} **I** a cânta din flaut (fluiet); πρόσεισιν αὐλήσων AR. Pax952 *se apropie pentru a cânta la flaut*; (+ ac. intern) τὸν αὐλητὴν αὐλήσαι ἐμμελείην HDT. 6.129 *flautistul cântă un cântec de dans*; ARSTT. Pol.1282b33. **II** (+ dat. pers.) a acompania cu cântec de flaut (fluiet) un cântec sau un dans: ἐμοὶ αὐλησάτω, ἵνα καὶ ἐγὼ ὀρχήσωμαι XEN. Smp.2.21 *sā-mi cânți din flaut ca să dansezi și eu*; αὐλησεῦντι δὲ μοι δύο ποιμένες THEOC. 7.71 *doi păstori mă vor acompania la fluiet*. **III** (+ gen.) a cânta în cinstea:

αὐλεῖ ... Πανὸς MEN. Dysc.432 *cântă in cinstea lui Pan*. **IV** a suna, a produce sunete: πολὺ βαρύτερον αὐλοῦσιν ARSTT. Pr. 900a31 *(flaute) produc sunete mult mai joase*; LUC. DDeor.20.1. **V** (med.) a răsuna de muzică de flaut: αὐλεῖται δὲ πᾶν μέλαθρον EUR. IT367 *intreg palatul răsună de sunete de flaut*. **VI** a asculta muzică de flaut: ἔπινον ... καὶ ἠυλοῦντο XEN. Cyr.4.5.7 *beau și ascultau muzică de flaut*;

[αὐλός]

αὐλή, ἡς, ἡ *subst.* {dor. αὐλά} **I** curte (in fața unei case sau a unui palat): οἱ ἐποίησαν θάλαμον καὶ δῶμα καὶ αὐλήν IL. 6.316 *i-au făcut iatac și sală și curte*; ἐξεληθόντες μεγάρων ἔξεσθε ... εἰς αὐλήν OD. 22.376 *iesind din palat ședeți in curte*; ἐν ταῖς δυσίν αὐλαῖς οἴκου κυρίου LXX 4Rg.23.12 *in cele două curți ale casei Domnului*; EUR. Or.1277. **II** (spec.) curte (pt. animale), ocol, țarc, staul: οἶες δὲ κατ' αὐλάς ἠυλίζοντο THEOC. 25.99 *oile erau închise prin țarcuri*; IL. 4.433, THEOC. 27.37. **III** (ext.) palat: OD. 4.74, φωνήσατ' ... αἰ τ' εἰσω στέγης αἰ τ' ἐκτός αὐλῆς SOPH. Ph.203 *strigați voi cele de sub acoperiș și cele din afara palatului*; ἐξ αὐλάς, ὡ μᾶτερ; THEOC. 15.60 [viii] *de la palat, mamă?*; εἰς τὴν αὐλήν τοῦ ἀρχιερέως NT Mt.26.3 *in palatul arhierelui*. **IV** (fig.) sālăș, locaș; ἐν τ' ἀγρονόμοις αὐλαῖς SOPH. Ant.786 *in sālășuri sālbatice*; αὐλαὶ θεῶν EUR. Ion186 *lăcase ale zeilor*. **V** (la Roma) pretoriu: ἔπαρχος ... τῆς αὐλῆς PLUT. Galb.2.1 *prefect al pretoriului*; NT Lc.15.16. [cf. ἰαῦω]

αὐλήεσσα, *adj.f.* (conjectură a lui Arstt. la Od. 5.334 in loc de αὐδήεσσα) care trăiește singură; ARSTT. Fr.171.6.

[αὐλή]

αὐλημα, ατος, τό *subst.* muzică compusă pentru flaut (fluiet) sau cântată din flaut: AR. Ra.1302, PLAT. Euthd.279e, XEN. Smp.6.5, PLUT. Demetr.53.6, id. M.638c ș.a. [αὐλέω]

αὐλησις, εως, ἡ *subst.* arta de a cânta din flaut (fluiet): εὐφυέστατος γενόμενος εἰς αὐλησιν PLAT. Pri.327c *fiind înzestrat de la natură pentru cântatul la flaut*; PLAT. Men.90d, id. Ion533b, ARSTT. Po.1448a9, id. Pol.1341b7, LUC. Harm.1 ș.a.

[αὐλέω]

αὐλητήρ, ἦρος, ὁ *subst.* cântăreț din flaut (fluiet), flautist: HES. Sc.283, AR. Fr.3.

[αὐλέω]

αὐλητήριον, ου, τό *subst.* (dub.) sunet precum cel al flautului: PLUT. *M.*1109e.

[αὐλέω]

αὐλητής, οὔ, ὁ *subst.* (= αὐλητήρ) cântăreț din flaut (fluiet), flautist: HDT. 6.129, AR. *V.*581, PLAT. *R.*601d, NT *Mt.*9.23, LUC. *Alex.*9 §.a.

[αὐλέω]

αὐλήτης, ν, αὐλίτης

αὐλητικός, ή, ὄν *adj.* [comp. -ώτερος, superl. -ώτατος] I referitor la flaut (fluiet), al flautului (fluietului): αὐλητικά πράγματα PLAT. *Ap.*27b *cele privitoare la arta flautistului*: τὸν αὐλητικὸν ἐκφέρειν κάλαμον PLUT. *Sull.*20.5 *a produce trestie bună pentru a face flaute*: PLUT. *M.*138b. II potrivit pentru a cânta la flaut: (comp.) PLAT. *Hr.Mt.*375b. // (sc. τέχνη) αὐλητική, ή *subst.* arta de a cânta la flaut (fluiet): PLAT. *La.*194e, ARSTT. *EN*1175b5, id. *Po.*1447a24, PLB. 9.20.7, PLUT. *Alc.*2.7. // **αὐλητικῶς**, *adv.* în felul cântărețului de flaut: κινῆσαι ... λύραν ~ PLUT. *M.*404f *a mișca lira ca un cântăreț din flaut*.

[αὐλέω]

αὐλητρίς, ἴδος, ή *subst.* cântăreață la flaut (fluiet), flautistă: AR. *V.*1368, PLAT. *Prt.*347d, ISOC. 15.287, THEOC. 2.146.

[αὐλέω]

αὐλῆτιος, α, ον *adj.* al curții: (poartă) AESOP. 1.149.

[αὐλή]

αὐλιζομαι, *vb.* [impf. ηὐλιζόμεν, viit. αὐλισομαι (αὐλισθήσομαι LXX), aor. med. ηὐλισάμην și pas. ηὐλίσθην, pf. ηὐλισμαι: *act.* numai part. LXX *Ier.*38.9] {ion. impf. 3sg. αὐλιζέτο Luc.} I (*intrans.*) I (despre animale) a fi închis în ocol / țarc: μυκηθμοῦ τ' ἤκουσα βοῶν αὐλιζομένων OD. 12.265 *am auzit mugetele vitelor închise în ocol*: OD. 14.412, THEOC. 25.99. 2 (despre pers.) a-și petrece noaptea, a înnopta: ἔτυχον ἔξω αὐλιζόμενοι THUC. 7.4 *s-a întâmplat să-și petreacă noaptea afară*: LXX *Jud.*19.13, NT *Lc.*21.37. 3 (milit.) a instala tabără / cortul, a campa, a poposi: πάση τῇ στρατιᾷ ἀναχωρήσαντες πρὸς τὸ πεδίον μάλλον... ηὐλίσσαντο THUC. 7.79 *retrăgându-se cu toată armata și-au așezat tabăra mai spre câmpie*: HDT. 8.9. 4 (despre animale și fig. pers.) a sălășlui, a se adăposti, a-și duce traiul: τὰ πρόβατα ... ἐν δὲ ἄνθρωποι αὐλιζονται HDT. 9.93 *turmele se adăpostesc în peșteră*:

ὄρνιθες δὲ πολλοὶ αὐλιζονται ἐν τῇ νήσῳ ARR. *Peripl.M.Eux.*21.3 *multe păsări sălășluiesc în insulă*: (fig.) οἷοις ἐν πέπλοις αὐλιζομαι EUR. *El.*304 *în ce hal de straie îmi duc traiul*. II (*trans.*) a face să instaleze tabăra, a sălășlui: (act.) αὐτοὺς αὐλιζὼν ἐπιδιώρυγας ὑδάτων LXX *Ier.*38.9 *sălășluindu-i lângă canalele de apă*.

[αὐλή]

αὐλιζω, ν, αὐλιζομαι

αὐλικός, ή, ὄν *adj.* referitor la palat, curtenesc: αὐλικῆς περιεργίας PLUT. *Demetr.*12.8 *curiozitate specifică celor de la curte*: αὐλικοὶ κόλακες PLUT. *M.*800a *lingușitori de la curte*: PLB. 15.34.4, PLUT. *M.*141c. // **αὐλικός**, ὁ *subst.* curtean: PLB. 22.13.5, PLUT. *AgisCleom.*54.7, id. *Demetr.*17.2.

[αὐλή]

αὐλιον, ου, τό *subst.* I peșteră, grotă: SOPH. *Ph.*1087, AR. *Lys.*721, (pl.) SOPH. *Ph.*1149, EUR. *Cyc.*222. II ocol, țarc: ὥσπερ ἐν αὐλίῳ σηκασθέντες XEN. *HG*3.2.4 *încercuți ca într-un ocol*: A.RH. 4.1249.

[αὐλή]

αὐλιος, α, ον *adj.* I referitor la țarc: ἀστὴρ ~ A.RH. 4.1630 *stea care amănă întoarcerea la țarc (Steaua păstorului)*: CALL. *Aet.fr.*177.6. II al curții: (poartă) MEN. *Fr.*2.2.

[αὐλή]

Αὐλῖς, ἴδος, ή *subst.* [ac. Αὐλίδα Il., Eur., A.Rh. și Αὐλῖν Eur.] Aulis, port în Beoția: IL. 2.303, EUR. *IT*88, CALL. *Fr.*276.

αὐλῖς, ἰος, ή *subst.* I loc pentru petrecerea nopții, cort, sălaș, bivouac: αὐλῖν ἔθεντο IL. 9.232 *și-au făcut sălaș*. II ocol, țarc: βόες δ' ἀγελῆδὸν ἐς αὐλῖν ἐρχόμενοι THEOC. 16.92 *vite care vin în cireadă la ocol*: THEOC. 25.61, id. 27.45. III cuib: OD. 22.470. IV grotă, peșteră: (a Ciclopului) EUR. *Cyc.*363, (a lui Pan) CALL. *Dian.*87. V vizuină: THEOC. 25.169.

[αὐλή]

αὐλίσκος, ου, ὁ *subst.* I flaut mic, fluiet: (prov.) φυσᾶ οὐ μικροῖσιν αὐλίσκοις SOPH. *Fr.*768 *sufală nu în flaute mici*: Pl. *Fr.Parth.*94b14. II (gener.) tub: (folosit în sistemul de vot) ARSTT. *Ath.*67.2, (în diverse mașinării de război) PLB. 10.44.7, id. 27.11.2 §.a.

[αὐλός]

αὐλίτης, ου, ὁ [τ] *subst.* sclav de la fermă sau de la țară: SOPH. *Fr.*502.1, A.RH. 4.1487.

[αὐλή]

αὐλοποιΐκή, ἤξ, ἡ *subst.* (sc. τέχνη) arta de a fabrica flaute (fluiere); PLAT. *Euthd.*289c.

[αὐλοποιός]

αὐλο-ποιός, οὐδ, ὁ *subst.* fabricant de flaute (fluiere); PLAT. *R.*399d, ARSTT. *Pol.* 1277b29, PLUT. *M.*150e, id. *M.*836e.

[αὐλός, ποιέω]

αὐλός, οὐδ, ὁ *subst.* {dor. ac. pl. αὐλῶς Theoc. 10.34; eol. nom. αὐλος Sapph. 44.24} **I** (muz., denumire gener. pt. diverse instrumente de suflat) flaut, fluiet, prevăzut cu un muștiuc (γλωσσίς): ~ ἀδυ[μ]έλης SAPPH. 44.24 *flaut cu cântec duios*; IL. 10.13, Pl. *P.*10.39, LXX *IEzr.*5.2, NT *ICor.*14.7 *ș.a.*, ὑπ' (τοῦ) αὐλοῦ = πρὸς τὸν αὐλόν = ὑπὸ αὐλῶ *in sunet de flaut*; HDT. 1.17, XEN. *Smp.*6.4, id. *An.*6.1.5, LUC. *DDeor.*22.1, (5 tipuri de tonalități) παρθένιοι *soprano*; παιδικοί *contralto*; κιθαριστήριοι *tenor*; τέλειοι *bariton*; ὑπερέλειοι *bas*; ARSTT. *HA*581b11, ἐστρατεύετο δὲ ὑπὸ ... αὐλοῦ γυναικίου τε καὶ ἀνδρῆιου HDT. 1.17 *pornea la lupă în sunet de flaut ascuțit și jos*; διδύμοις αὐλοῖσιν ἀεῖσαι THEOC. *Ep.*5.1 *a cânta din flaut dublu*. **II** tub, canal, orificiu: (în care se fixa panașul coifului) ἐγκέφαλος δὲ παρ' αὐλὸν ἀνέδραμεν IL. 17.297 *i s-a scurs creierul prin orificiul (coifului)*; (al unei fibule) OD. 19.227, (al unei clepsidre) ARSTT. *Pr.*914a14. **III** (despre animale) orificiu, deschizătură: (pe unde respiră cetaceele) ARSTT. *PA*697a17, (pt. hrănire) ARSTT. *HA*589b19, (*comus arteriosus*, în inima peștilor) ARSTT. *HA*507a10. **IV** (fig.) șiroi: ~ ἀνὰ ῥίνας ... ἦλθεν αἵματος OD. 22.18 *un șiroi de sânge i-a țâșnit pe nări*.

[R. *aul-, cf. lat. *alius*]

ἄ-ῦλος, ον *adj.* lipsit de materie, imaterial: (divinitate) PLUT. *M.*1085c, (virtute) PLUT. *M.*440e.

[ἀ-, ῦλη]

αὐλο-τρύπη, ου, ὁ [ῦ] *subst.* perforator de flaute: ARSTT. *Pr.*919b7.

[αὐλός, τρυπάω]

αὐλωδία, ας, ἡ *subst.* cântec acompaniat de flaut: PLAT. *Lg.*700d.

[αὐλωδός]

αὐλωδός, οὐδ, ὁ *subst.* cântăreț cu acompaniament de flaut: PLUT. *M.*149f, id. *M.*704c.

[αὐλός, ᾄδῃ]

αὐλών, ὄνω, ὁ, ἡ *subst.* [fem. Soph. *Tr.*100; Ar. *An.*244] **I** canal, șanț: δι' οἰκοδομημένου [δὲ] αὐλῶνος HDT. 2.127 *printr-un*

șanț construit anume; XEN. *An.*2.3.10. **2** (frecv.) depresiune între doi munți, vale, defileu: AR. *An.*244, βαθεῖς καὶ ὑλώδεις αὐλῶνας PLUT. *Caes.*23.1 *văi adânci și pânduroase*; PLB. 5.45.8, LXX *IRg.*17.3, id. *IPar.*12.16, αὐλῶνα στεινὸν ... δι' οὗ ῥέει ὁ Πηνειός HDT. 7.128 *defileu îngust pe unde curge Peneios*. **3** șanț de apărare, tranșee: κοῦλον αὐλῶνων βάθος EUR. *Rh.*112 *fundul scobit al șanțurilor*. **4** strămtoare: ποντίας αὐλῶνας SOPH. *Tr.*100-101 *strămtori ale mării*; AESCH. 731. **II** (în anatomie) canal: PLAT. *Ti.*79a, (despre trahee) ARSTT. *PA*664a27.

[αὐλός]

αὐλωπίας, ου, ὁ *subst.* (iht.) tip de ton, *possib.* bonită, *Thynnus alalonga*: ARSTT. *HA*570b19.

[αὐλωπις]

αὐλ-ῶπις, ἰδος, ἡ *adj.f.* [ac. αὐλῶπιν Soph.] **I** (epitet al coifului truφάλεια) prevăzut cu un tub (pe unde se insera panașul) *sau, după alții*, prevăzut cu vizieră: IL. 5.182, id. 11.353, id. 16.795 *ș.a.* **II** (despre o lance) care se termină cu un tub (pentru atașarea vârfului): SOPH. *Fr.*1027.

[αὐλός, ὄψ]

αὐλωτός, ἡ, ὄν *adj.* prevăzut cu tub: (despre căpăstru) AESCH. *Fr.*465.

[αὐλός]

αὐξάνω, vb. [viit. αὐξανῶ LXX *Gen.* 48.4, id. *Lev.*26.9; pt. temele de viit., aor. și pf. v. αὐξῶ] **I** (*tranz., act.*) a spori, a face să crească, a mări: ὄλβον οὐδὲν ~ AESCH. *Pers.*756 *nu sporește cu nimic averea*: αὐξανῶ αὐτὸν καὶ πληθυνῶ αὐτὸν LXX *Gen.*17.20 *îl voi spori și îl voi înmulți*: PLAT. *Plt.*293b. **II** (*intrans.*) (frecv. gener. med.) **I** a spori, a crește: συμπάσης τῆς πόλεως αὐξανομένης PLAT. *R.*421c *în treaga cetate sporind*; στυνγὸν δ' ὀφρῦων νέφος αὐξάνεται EUR. *Hipp.*172 *un nor mohoară crește în jurul sprâncenelor*; XEN. *Cyr.*5.5.24, αὐξανομένης τῆς πίστεως ἡμῶν NT *2Cor.*10.15 *sporind credința voastră*: (frecv. op. φθίνειν) ARSTT. *APr.Po.*32b7, (dar act.) αὐξάνει δ' ἡ σελήνη ARSTT. *APr.Po.*78b6 *luna sporește*; ἐκείνον δεῖ -, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι NT *In.*3.30 *trebuie ca acela să crească, iar eu să mă împuținez*: (fig.) ἔγωγ' ἠύξανόμην ἀκούων AR. *V.*637-638 *îmi creștea inima ascultând*. **2** a prinde

fortă, a se întări: τὸν Φίλιππον ἔαν αὐξάνεσθαι DEM. 18.161 *a permite ca Philippos să prindă putere*; αὐξάνεσθαι τε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Εὐρώπην κρείττω γίνεσθαι τῆς Ἀσίας ISOC. 12.47 *Grecia se întărește și de vine mai puternică decât Asia*.

[R. lui αὕξω + suffix nazal]

αὕξη, ἡς, ἡ *subst.* I *creștere, dezvoltare*: σώματος ~ καὶ φθίσεως PLAT. R.521e *creșterea și descreșterea trupului*; PLAT. Th. 173a, ARSTT. deAn.411a30. II *dimensiune*: κατὰ ... τρίτην αὕξην δῆλον PLAT. R.587d *potrivit cu a treia dimensiune*; PLAT. R.528d.

[αὕξω]

αὕξημα, ατος, τό *subst.* *sporire, creștere*: EUR. Fr.252.1, id. Hyps.fr.1.ii.5, ARSTT. GA724b28.

[αὕξω]

αὕξησις, εως, ἡ *subst.* I *creștere, sporire*: (despre concr. și abstr.) δέιται αὐξήσεως τὸ φυτὸν ARSTT. GA740a1 *planta are nevoie de creștere (dezvoltare)*; PLUT. M.939f. (despre corpuri) LYC. 17.4, ἀρχομένην τὴν αὕξησιν τῶν ἐχθρῶν THUC. 1.69 *puterea crescândă a dușmanilor*; πρὸς αὕξησιν καὶ δόξαν τοῦ τόπου LXX 2Mac.5.16 *pentru sporirea (propășirea) și slava locului*; (op. φθίσις) PLAT. Phd.71b, NT Col.2.19 §.a. II (ret.) *amplificare, exagerare*: ARSTT. Rh.1417b32, PLB. 10.27.8 §.a.

[αὐξάνω]

αὕξητέον, *adj.vb.* *trebuie amplificat / exagerat*: (ret.) ARSTT. Rh.1376b7.

[αὐξάνω]

αὕξητικός, ἡ, ὄν *adj.* [superl. -ώτατος] I *care crește, capabil de dezvoltare*: τὴν αὕξητικὴν ζωὴν ARSTT. EN1098a1 *existență bazată pe creștere*. II *care produce / favorizează creșterea*: (hrană) ARSTT. deAn.416b12, τὸ ἀλλοιωτικὸν καὶ τὸ αὕξητικὸν ARSTT. Cael.310a29 *ceea ce produce alterarea [este diferit] de ceea ce produce creșterea*; ARSTT. GA745a3. III (ret.) *potrivit pentru a produce amplificare*: ARSTT. Rh.1368a22. // (pl.) **αὕξητικά**, τά *subst.* (ret.) *mijloace de amplificare*: χρηστέον δὲ καὶ τῶν αὕξητικῶν πολλοῖς ARSTT. Rh.1368a10 *trebuie să ne folosim de mai multe din mijloacele de amplificare*.

[αὐξάνω]

αὕξητός, ὄν *adj.* *care poate crește / spori*: τὸ ἀλλοιωτὸν καὶ τὸ αὕξητὸν ἕτερον ARSTT.

Cael.310a28 *ceea ce e alterabil este diferit de ceea ce poate crește*; ARSTT. Ph.257a24. [αὐξάνω]

αὕξιμος, ὄν *adj.* *care face să crească, care favorizează creșterea*: (traî) AESCH. Fr.246b1, EUR. Fr.1098a1, αἱ θεραπεῖαι αἱ ἀλλότριαι οὐκ εἰσὶν αὕξιμοι XEN. Cyn.7.3 *îngrijirile care vin de la altcineva nu favorizează creșterea*.

[αὕξω]

αὕξις, ἰδος, ἡ *subst.* (iht.) *ton tânăr (nume dat de locuitorii din Byzantion)*: (pus în legătură cu vb. αὕξω) ARSTT. HA571a17.

αὕξω, *vb.* [impf. ηὔξον, viit. αὐξήσω, aor. ηὔξησα, pf. ηὔξηκα, part. pf. ηὔξηκός; med. viit. αὐξήσομαι, pf. ηὔξημαι; pas. aor. ηὔξηθην] {ion. ind. med. 3sg. αὕξηται Hdt.1.58, m.m.c.p. 3pl. ηὔξηντο Hdt. 5.78}

I (act., tranz.) I *a spori, a face să crească, a mări*: (frecv. + ac. abstr.) ὀλβιόδορος αὕξει ζαθέα χθῶν εὐδαιμονίαν EUR. Hipp.750 *pământul roditor sporește fericirea zeilor*; τὰ μικρὰ τῶν πραγμάτων ῥάδιον τοῖς λόγοις αὐξῆσαι ISOC. 12.36 *e ușor prin cuvinte să faci să pară mari faptele mici*; τὸ βραδύνειν τὸν ἔρωτ' αὕξει πολὺ MEN. Dysc.62 *întârzierea dragostei o sporește și mai mult*; (+ ac. concr.) (flacăra) XEN. Smp.7.4. 2 *a întări, a face să prospere*: HDT. 9.31, τὸν ἴδιον οἶκον ~ THUC. 1.17 *a întări propria casă*; τὸ κοινὸν ~ DEM. 3.26 *a face să prospere interesul comun*. 3 *a mări (prin cuvinte), a (prea)slăvi, a preamări*: (cetatea) PL. O.5.4, τροφὸν καὶ ματέρ' ~ SOPH. OT1092 *te preamărește drept doică și mamă*. 4 (log.) *a generaliza*: ARSTT. APr.Po.86b17. II (intrans., med.) I *a spori, a crește*: ἐκ τῶν πόνων τοι τάγάθ' αὕξεται βροτοῖς EUR. Fr.364.1 *muritorilor le sporesc bumorile de pe urma suferințelor*; οὔτε ἔκγονα ... χθονὸς αὕξεται SOPH. OT172 *nu mai cresc roade din pământ*; αὕξεται τὸ σκότος PLUT. M.366d *întunericul crește*; (despre lună) ARSTT. APr.Po.90a3. 2 *a prospera, a înflori*: Ἀθηναῖοι μὲν νῦν ηὔξηντο HDT. 5.78 *atenienii erau acum în plină înflorire*; (cetatea) PLAT. R.371e, (fig.) ἐν τοῖς πόνοισιν αὕξεται EUR. Supp.323 *prosperă în primejdii*. 3 (log.) *a deveni mai general*: ARSTT. APr.Po.79a31.

[R. *aug-, cf. lat. *augeo*, gr. ἀέξω, αὐξάνω] **αὐονή**, ἡς, ἡ *subst.* {dor. αὐονά Aesch.} *uscăciune*: ὕμνος ἐξ Ἐρινύων ... αὐονά

βροτοῖς AESCH. *Eu.*333 *cântecul Eryniilor îi usucă (de spaimă) pe muritori.*

[αὔος]

αὔος, η, ον *adj.* |αὔος, -ον Arstt. *Pr.*860a28; comp. -ότερος Theoc. 8.48, superl. -ότατος Od. 15.229 |var. att. αὔος Ar., Call. | I sec. uscat: (lemn) IL. 23.327, βόας αὔας IL. 12.37, „vite uscate” (i.e. *scuturi din piele de vită tăbăcită*); (pești) HDT. 2.92, (co-roană) AR. *Eq.*534, αὔον ἀπό γλωροῦ τάμνειν HES. *Op.*743 *a tāia partea uscată de cea verde* (i.e. *a tāia unghiile*); (despre pers. în vârstă) ~ εἰμ' ἤδη τρέμων AR. *Lys.*385 *sunt deja uscat de atâta tremurat.* // (neut. sg.) **αὔον**, *adv.* κόρυθες δ' ἄμφ' ~ αὔτευν IL. 12.160 *coifurile sunau a sec (a gol)*; IL. 13.441. **II** însetat: Τάνταλος ἐπ' αὐτῆ τῆ λίμνη ~ ἔστηκεν LUC. *Luct.*8 *Tantalos a stat însetat chiar deasupra apei.* **III** (fig.) **I** sărac: ἐπεὶ δ' ἐγὼ μὲν ~ ἤδη ἀκριβῶς LUC. *DMeretr.*14.1 *de când am rămas sărac lipit*; LUC. *Tox.*16. **2** înspăimântat: ~ ἦν τῷ δέει IOS. *Bl.*381 *era împietrit de frică*; MEN. *Epit.*901, id. *Pc.*353, id. *Sam.*515. **3** uimit, uluit: αὔοι δ' ἐστῶτες ἀφεώρων IOS. *Bl.*6.234 *stăteau în picioare uluiți.*

[R. *Heus-, cf. εὔω]

αὔότης, ητος, ἡ *subst.* uscare: οὐχ ~ ἐστὶν ἡ πολιότης ARSTT. *HA*518a11 *albirea părului nu reprezintă o uscare.*

[αὔος]

ἄϋπνία, ας, ἡ *subst.* veghe, lipsă a somnului: SOPH. *Fr.*1027a, PLAT. *Lg.*807e.

[ἄϋπνος]

ἄ-ϋπνος, ον *adj.* **I** în care nu se doarme, de veghe, fărâ somn: (nopti) IL. 9.325, OD. 19.340, SOPH. *Ai.*880, EUR. *IA.* 2 (frecv.) care nu doarme: OD. 10.84, ἄϋπνον βλέφαρον EUR. *Or.*302 *pleoapă muncită de ne-somn*; (Prometeu) AESCH. *Pr.*32, (sarpe) A.RH. 2.1209, EUR. *Med.*481, (despre ochi) EUR. *Supp.*1136, EUR. *Ion*1077. **3** (fig.) care nu doarme, nedormit, care nu cunoaște odihnă, care nu contenește: (Muză) EUR. *Hipp.*1135, ἄϋπνοι κρῆναι SOPH. *OC*686 *izvoare nedormite.* **II** care nu e somn: ὕπνος ~ SOPH. *Ph.*847 *somn care nu e somn*; EUR. *HF*1061. **III** care nu visează, real: PLAT. *Ti.*52b.

[ἄ-, ὕπνος]

αὔρα, ας, ἡ *subst.* |ion. αὔρη Od., Hdt., A.Rh. | **I** suflu de aer, boare, adiere, aer

proaspăt, briză, gener. vânt: αὔρη δ' ἐκ ποταμοῦ ψυχρῆ πνέει OD. 5.469 *dinspre râu suflă o boare rece*; Ζεφύρου ... αὔρα AESCH. *Ag.*692 *suflu al Zefirului*; τίνες σφέας ἤγαγον αὔραι: A.RH. 4.556 *ce vânturi i-au adus?*; ἐπέταζεν τῆ καταγίδι, καὶ ἔστη εἰς αὔραν LXX *Ps.*106.29 *a poruncit furtunii și a transformat-o în adiere*; HDT. 2.27 ș.a. **II** mireasmă: θυμιαμάτων αὔραι AR. *Av.*1717 *miresmele fumurilor de tămâie.* **III** (fig.) **I** rafală (a destinului): μετάτροποι πνέουσιν αὔραι δόμων EUR. *El.*1148 *peste case nu mai suflă rafalele (sortii)*; AR. *Pax* 945. **2** fior: (despre naștere) δι' ἐμᾶς ἠξέν ποτε νηδύος ἄδ' ~ EUR. *Hipp.*166 *cândva și prin pântecul meu a trecut acest fior.* **3** răsufare, dorință: συντηχθεῖς αὔραις ἄδολοις ... ἄλόχοιο EUR. *Supp.*1029 *devenind totuna cu răsufările pure ale soției*; τίς ~; EUR. *Supp.*1048 *ce vânt [te aduce]?* [cf. ἄηρ?]

αὔρι-βάτας, ου, ὁ *adj.m.* care merge iute: AESCH. *Fr.*280.

[αὔρι, βαίνω]

αὔριον, *adv.* mâine: IL. 9.692, τάχ' ~ ἔσσετ' ἄμεινον THEOC. 4.41 *mâine va fi mai bine*; (op. ἐχθές „ieri” și σήμερον „azi”) PLUT. *M.*392d, (+ ἐς / εἰς) ἐς ~ IL. 8.535 = ~ ἐς OD. 7.318, *mâine*; οὐκ ἐς ~ οὐδ' ἐς τρίτην EUR. *Alc.*320 *nu mâine nici în a treia zi*; (între art. și subst.) ἡ ~ ἡμέρα *ziua de mâine*; τῆς ἐς ~ οὐδὲν πλέον μοι σοῦ μέτεστιν ἡμέρας SOPH. *OC*567 *ziua de mâine (= viitorul) nu-mi stă în putere mai mult decât ție*; (subst. + art. fem.) ἐπὶ τὴν ~ NT *Fp.*4.5 *în ziua următoare*; SOPH. *OT*1090, NT *Mt.*6.34, (neut.) τὸ δ' ~ οὐκ ἐσορῶμες THEOC. 13.4 *nu vom vedea ziua de mâine.*

[din loc. *αὔρι < *αυσρι, cf. R. ἔως, v. lat. *auster*]

αὔσιξ, ικος, ὁ *subst.* (la Roma) augur, preot care ia auspiciile (i.e. face previziuni urmărind zborul păsărilor); PLUT. *M.*281a.

[lat. *auspex*]

αὐστᾶλέος, α, ον *adj.* {ep. ion. αὔσταλέος Od. 19.327, Hes. *Sc.*265} pârliț de soare, în-negrit, ext. slinos, soios, îngălat: (despre Odysseus) OD. 19.327, (Iason) A.RH. 4.1338, (person. Αχλὺς „Beznă”) HES. *Sc.*265, (cârlionți) THEOC. 14.4, (piele) A.RH. 2.200.

[αὔος]

αὐστηρία, ας, ἡ *subst.* asperitate, fig. severitate, asprime: τὴν τῶν ἠθῶν αὐστηρίαν PLB. 4.21.1 *severitatea moravurilor*; PLUT. *Ca.Ma.*16.4, (peior.) LXX *2Mac.*14.30.

[αὐστηρός]

αὐστηρός, ά, ὄν *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος | **I** (concr.) **I** aspru, acru: (apă) PLAT. *Phlb.*61c, (op. γλυκὺς) PLAT. *Lg.*897a. **2** sec: (despre vin) PLUT. *Phoc.*10.5. **3** înepător: (miros) ARSTT. *deAn.*421a30. **II** (despre pers. și abstr.) **I** care nu comite excese, auster, sobru, sever: (superl.) τοῖς βίοις ὄντας αὐστηροτάτους PLB. 4.20.8 *foarte aspri în viața de zi cu zi*; ἦθος ~ PLUT. *Alex.*5.7 *cu un caracter aspru*; (subst.) τῶν λόγων ὅτι τὸ αὐστηρὸν πολὺ καὶ πικρὸν ἔχουσι PLUT. *Dem.*11.5 *discursuri care au austeritate și amărăciune.* **2** (peior.) dur, sever, aspru: PLAT. *R.*398a, NT *Lc.*19.21, (comp. adv.) LXX *2Mac.*14.30. // **αὐστηρῶς**, *adv.* în mod auster, cu asprime, sever: PLUT. *M.*19c, id. *M.*180e, id. *M.*396f, id. *M.*784d.

[αὔος]

αὐστηρότης, ητος, ἡ *subst.* **I** aspreală, acreală: (despre vin op. γλυκύτης) PLAT. *Th.*178c, (despre vinul pur) XEN. *An.*5.4.29. **II** uscăciune: (a bătrâneții) PLAT. *Lg.*666b.

[αὐστηρός]

αὐτ-ἄγγελος, ου *adj.m.* **I** care aduce el însuși o veste: (+ gen.) λόγων γ' ~ SOPH. *OC*333 *să fiu chiar eu cea care îți aduc vești*; SOPH. *Ph.*568, ~ ἐς τοὺς ἄρχοντας ἦλθε καθ' ἑαυτῆς APP. *BC*4.23 *a venit ca martoră ea însăși împotriva sa (= s-a autodenunțat).* **II** care aduce o veste la prima mână (eveni-care aduce o veste la participat): αὐτάγ-mente la care el însuși a participat): αὐτάγ-γελοι δ' αὐτὸν ἰδοῦσαι ... ἔφρασαν THUC. 3.33 *(navele) au raportat că l-au văzut direct*; PLUT. *M.*347c, (+ gen.) αὐτάγγελον δὲ τῆς νίκης ... ἔπεμψε PLUT. *Demetr.*17.2 *l-a trimis drept vestitor al victoriei*; ARR. *An.*4.2.6, PLUT. *M.*489e.

[αὐτός, ἄγγελος]

αὐτ-ἄγγελτος, ον *adj.* (dub.) care are vești de la sine: SOPH. *Fr.*1027b.

[αὐτός, ἀγγέλλω]

αὐταγρεσίη, ης, ἡ *subst.* alegere de bună voie: CALL. *Aet.fr.*23.20.

[αὐτάγρετος]

αὐτ-ἄγρετος, ον *adj.* **I** ales după voie: εἰ γὰρ πὼς εἴη αὐτάγρετα πάντα βροτοῖσι OD. 16.148 *dacă muritorii și-ar alege toate după voie*; (pieire) A.RH. 2.326. **II** ținând cu

propria mână: A.RH. 4.231.

[αὐτός, ἀγρέω]

αὐτ-ἄδελφος, ον [ἄ] *adj.* al propriului frate sau soră: αὐτάδελφον Ἰσμήνης κάρα SOPH. *Ant.*1 *cap al propriei mele surori, al Ismenei (= sora mea Ismena)*; (sânge) AESCH. *Th.*718, AESCH. *Eu.*89. // **αὐτάδελφος**, ὁ *subst.* frate propriu: SOPH. *Ant.*696.

[αὐτός, ἀδελφός]

αὐτ-ανδρί, *adv.* cu toți oamenii: τὸ ὄλον ~ σκάφος ὑποχείριον γίνεται τοῖς ἐχθροῖς PLB. 3.81.11 *intreaga corabie împreună cu toți oamenii cade în mâna dușmanilor*; PLB. 12.25k.11.

[αὐτός, ἀνὴρ]

αὐτ-ανδρος, ον *adj.* **I** împreună cu toți oamenii, complet: πολλὰς οἰκίας αὐτάνδρους εἰς τὸν βυθὸν εἴλκυσε PLUT. *M.*306e *a târât multe case cu tot cu oameni în adânc*; IOS. *Bl.*368, LUC. *Bacch.*3. **II** (spec. despre corăbii) cu tot echipajul: A.RH. 3.582, PLB. 1.23.7, PLUT. *Luc.*8.2.

[αὐτός, ἀνὴρ]

αὐτ-ἀνεμῖος, ου, ὁ *subst.* văr primar: AESCH. *Supp.*984, EUR. *Rh.*944, id. *Heracl.*211, PLAT. *Euthd.*275b, ARR. *Bith.*38 ș.a.

[αὐτός, ἀνεμῖός]

αὐτάρ, [ἄ] *conj.* (gener. ep.) **I** (adversativ) iar, dar, însă: IL. 13.758 ș.a. (în corelație cu μέν) IL. 2.406. **II** **I** în plus, pe de altă parte: OD. 9.335 ș.a. **2** (+ ἐπεὶ sau ἐπὶν sau ἐπειδὴ) iar când: ~ ἐπεὶ Δαναῶν νέες ἦλυθον IL. 13.174 *iar când au venit corăbiile danailor.* **3** (după prop. condiționale sau concesive) totuși, atunci: εἰ δὲ θανόντων περ καταλήθοντ' εἰν Αἴδαο ~ ἐγὼ καὶ κείθι φίλου μεμνήσομι' ἐταίρου IL. 22.390 *chiar dacă în Hades se uită de morți, totuși eu îmi voi aduce minte acolo de dragul meu tovarăș*; IL. 3.290.

[αὐτε, ἄρα]

αὐτάρκεια, ας, ἡ *subst.* **I** autosuficiență, suficiență de sine, autarhie, (ex. conotat pozitiv) mulțumire cu ceea ce ai, cumpătare a dorințelor: ARSTT. *EN*1177a27, id. *Pol.* 1253a28, PLAT. *Phlb.*67a, ~ τελειότης κτήσεως ἀγαθῶν PLAT. *Def.*412b *mulțumirea cu ceea ce ai [înseamnă] încetarea do-bândirii humurilor*; οὔτε πλούτου δέη δι' αὐτάρκειαν PLUT. *Num.*6.2 *n-are nevoie de bogăție pentru că are din ce trăi*; τὴν αὐτάρκειαν αἰσχυρόμενοι PLUT. *M.*828c *fiindu-ne rușine să trăim doar cu ce avem*;

NT 1Tim.6.6. **II** îndestulare, suficientă: ἐν συμμετρία αὐταρκείας LXX Ps.Sol.5.16 *in măsura îndestulării cu ale sale*; ἐν παντί πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες NT 2Cor.9.8 *având totdeauna toată îndestularea în toate*.

[αὐτάρκης]

αὐταρκέω-ῶ, *vb.* **I** a-și fi suficient: ARSTT. EE1242a8. **II** a face să fie suficient, a îndestula: αὐτάρκησεν αὐτὸν ἐν γῆ ἑρήμῳ LXX Deut.32.10 *l-a îndestulat în pustiu*; LXX Od.2.10.

[αὐτάρκης]

αὐτ-άρκης, *εξ adj.* |comp. -έστερος, superl. -έστατος| **I** care își este suficient (sieși), autosuficient, care nu are nevoie de altcineva, care este îndestulat cu ce are, independent: τὴν χώραν οὐκ αὐτάρκη ISOC. 4.42 *teritoriul care nu-și este sieși suficient*; HDT. 1.32, NT Flp.4.11 *ș.a.* **II** capabil prin el însuși, în stare: (εἰς + ac) τὴν πόλιν ... ἐς πόλεμον καὶ ἐς εἰρήνην αὐταρκεστάτην THUC. 2.36 *ce-tate întru-totul în stare și pentru război și pentru pace*; (πρός + ac.) εἰ ἦσαν οἱ λόγοι αὐτάρκεις πρὸς τὸ ποιῆσαι ἐπιεικεῖς ARSTT. EN1179b4 *dacă ar fi în stare cuvintele să creeze oameni educați*; (+ inf.) αὐτῷ ~ πρὸς τὸ εὖ ζῆν PLAT. R.387d *este capabil prin el însuși să trăiască bine*. **III** (poster.) suficient, destul: αὐτάρκη μοί ἐστιν LXX Sir.11.24 *(averile) îmi sunt suficiente*; (subst.) τὰ αὐτάρκη LXX Prov.30.8 *cele de ajuns traiului*. // **αὐτάρκως**, *adv.* în mod autosuficient: ~ ἔχει ARSTT. Rh.1362a27 *are un caracter autarhic*; APP. Mith.66.

[αὐτός, ἄρκιος]

αὐταρχέω-ῶ, *vb.* a fi stăpân absolut: Pl. Fr.Pae.52d.37.

[αὐταρχος]

αὐ-τε, *adv.* **I** (marcând o repetiție) din nou, mai: ὄφρα μὴ ~ νεικείησι πατήρ IL. 1.578 *pentru ca tatăl să nu ne mai dojenească*; (+ δῆ) δῆ ~ δύο μάρψας OD. 9.311 *prinzând din nou alți doi [oameni]*. **II** (marcând o opoziție) pe de altă parte, în schimb, însă, iar: (intărit de δέ) τὸν δ' ~ προσέειπε ... Ἔκτωρ IL. 7.287 *în schimb lui i-a răspuns Hector*; νῦν δ' ~ σωτήρ ἴσθι AESCH. Ag.512 *acum însă fii salvatorul [nostru]*; (în corelație cu μέν) OD. 11.303, A.RH. 4.1685 *ș.a.*

[αὐ, τε]

αὐτ-έκμαγμα, *ατος, τό subst.* adevărat model (obiect turnat): (despre un bebeluș) ~ σόν

AR. Th.514 *leit îie (bucătică ruptă din tine)*.

[αὐτός, ἔκμαγμα]

αὐτ-εξούσιος, *ον adj.* **I** care-și este propriul stăpân, liber: (subst.) ἀφαιρούμενος ἡμᾶς ... τὸ κατὰ τὸν βίον αὐτεξούσιον IOS. 4.146 *răpindu-ne libertatea din viața de zi cu zi*: οὐδὲ τῶν βραχυτάτων αὐτεξούσιον ... κατέλιπεν IOS. Ap.2.173 *a nu lăsa libertatea (inițiativa) nici în cele mai mici detalii*. **II** absolut: (putere) IOS. A115.266. // **αὐτεξουσίως**, *adv.* în mod liber, independent: IOS. B15.556.

[αὐτός, ἐξούσιος]

αὐτ-επάγγελτος, *ον adj.* **I** care acționează din proprie inițiativă, din proprie voință, de bunăvoie, voluntar: αὐτεπάγγελτοι ἐχώρησαν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν THUC. 4.120 *au pornit pe drumul libertății din proprie voință*; αὐτεπάγγελτοι θανεῖν EUR. HF706 *a muri de bună voie*; HDT. 7.29, ISOC. 1.25, DEM. 18.68, PLUT. M.510b, LUC. Abd.16. **II** spontan, de la sine: πάρεστιν ~ THUC. 1.33 *(puterea) ajunge [la noi] de la sine*.

[αὐτός, ἐπάγγελλω]

αὐτ-επιτάκτης, *ου, ὁ adj.m.* cel ce cârmuiește prin proprie autoritate, care exercită o putere absolută: PLAT. Plt.260e.

[αὐτός, ἐπιτάκτης]

αὐτεπιτακτικός, *ή, ὄν adj.* care cârmuiește cu putere absolută, care conduce prin proprie voință, (log.) autodirectiv: PLAT. Plt. 267b, id. Plt.275c. // (*sc. τέχνη*) **αὐτεπιτακτική**, *ή subst.* artă de a conduce cu putere absolută sau autodirectivă: PLAT. Plt.260e.

[αὐτεπιτάκτης]

αὐτ-επώνυμος, *ον adj.* care poartă același nume: (+ gen.) EUR. Ph.769.

[αὐτός, ἐπώνυμος]

αὐτ-ερέτης, *ου adj.m.* care este (și soldat) și văslăș: THUC. 3.18, id. 6.91.

[αὐτός, ἐρέτης]

ἄυτέω-ῶ, [ἄῦ] *vb.* {impf. 3sg. αὐτεῖ și 3pl. αὐτευν} **I** (*intrans.*) **I** a striga, a urla, a țipa: (+ adv.) IL. 20.50, αὐτεῖ δ' ὀξύ AESCH. Pers.1058 *strigă ascuțit*; AESCH. Ag.1344, οὐκ αἰεὶς, παίδων ὁ νεώτερος ὄσσον αὐτεῖ; THEOC. 24.37 *nu auzi cum țipă cel mai mic dintre copii?* 2 a (ră) suna: κόρυθες δ' ἄμφ' ~ αὐτευν IL. 12.160 *coifurile sunau a sec (a gol)*; χωρὶς ποδοψήστρων ... κληδὼν αὐτεῖ AESCH. Ag.927 *renumele se face auzit și în lipsa convoarelor pe care calci*. **II** (*trans.*) **I** a chema, a striga: αὐτεῖ πάντας ἀρίστους IL.

11.258 *ii striga pe toți cei mai buni*. 2 (despre zei) a invocă: τί Ζηῖν' αὐτεῖς; AR. *Lys.* 717 *de ce-l invoci pe Zeus?!*: (Artemis) EUR. *Hipp.* 167, (Phoibos) A.RH. 4.1702. 3 a anunța: τίν' ... ἐκπληξιν νέαν φίλοις αὐτεῖς; EUR. *Ph.* 1271 *ce veste uimitoare ne anunți?*; EUR. *El.* 151.

[αὐτή]

αὐτή, fem. de la αὐτός

αὐτή, fem. de la οὗτος

αὐτή, ἤς, ἡ [αὐ] *subst.* {dor. gen. -ās Pi. *N.* 9.35} I *strigăt, urlet, zbieret, frecv.* strigăt de luptă *ext.* luptă: οὐ γὰρ πῶ σφιν ἀκούετο λαὸς αὐτῆς IL. 4.331 *oastea încă nu auzea strigătul de luptă*; (despre Hera) μεμαυῖ ἔριδος καὶ αὐτῆς IL. 5.732 *dornică de luptă și viuet (viuetul luptei)*; ἀκόρητος αὐτῆς HES. *Sc.* 459 *nesătul de luptă*. II *larmă* (a luptei), *viuet, zarvā*: τάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' ~ IL. 14.265 *zarva a ajuns repede în cetate*; ~ οὐρανὸν ἵκε IL. 12.338 *larma a urcat până la cer*. III *sunet*: (de trompetă) AESCH. *Pers.* 395.

[αὐω²]

αὐτηί, (att.) fem. de la οὗτος

αὐτ-ήκοος, ον *adj.* care aude el însuși (cu propriile urechi): αὐτήκοοι δὲ βουλευθέντες ἔτι γενέσθαι THUC. 1.133 *vrând să audă cu propriile urechi*; PLAT. *Lg.* 658c, PLUT. *AgisCleom.* 57.5.

[αὐτός, ἀκούω]

αὐτ-ήμαρ, *adv.* I în aceeași zi: IL. 18.454, OD. 3.311, CALL. *Del.* 46. II pe moment: εἶ περ γὰρ τε χόλον γε καὶ αὐτήμαρ καταπέψη IL. 1.81 *chiar dacă pe moment își fine în frâu mânia*.

[αὐτός, ἡμαρ]

αὐτημερόν, v. αὐθημερόν

αὐτίκᾶ, [ἴ] *adv.* [αὐτίχ' înaintea spiritului aspru] {eol. αὐτικά Sapph.} I (cu referire la viit. apropiat) (de) îndată, numaidecât, pe dată, pe loc, acuș (acușica), abia: ~ δ' ἐξ ὄρεος κατεβήσето IL. 13.17 *de îndată a coborât de la munte*; ~ χρωῖ πῦρ ὑπαδεδρόμηκεν SAPPH. 31.10 *îndată un foc s-a strecurat sub piele*; κάγαθος ~ καὶ κάλος ἔσσεται SAPPH. 50.2 *cel bun va fi pe dată și frumos*; πλάγια φρονεῖς, τὰ μὲν νῦν, τὰ δὲ πάλαι, τὰ δ' ~ EUR. *IA* 332 *ai gânduri viclene, unele acum, altele mai înainte și altele de îndată*; (+ νῦν) μοι τεὸν οὐνομα εἶπέ ~ νῦν OD. 9.356 *spune-mi chiar acum numele tău*; νῦν ~ νεῖν γε μαθεῦμαι THEOC. 11.60 *acușica mă aruc*

să învăț să înot: (întărit de μάλα) OD. 10.111, τοῦτ' ~ δὴ μάλ' ὑμεῖς ὄψεσθε DEM. 19.39 *o veți vedea imediat*: THUC. 4.118, AR. *Eq.* 284, (+ part.) ~ γενόμενον HDT. 2.146 *abia născut*; (+ gen.) ~ νυκτός THEOC. 2.119 *îndată ce se face noapte*. II (op. viit.) (de) acum, din acest moment: ~ καὶ μετέπειτα OD. 14.403 *și acum și în viitor*: (subst.) εἰς ~ μάλ'. AR. *Pax* 367 *chiar acum*; τοὺς δορυφόρους τὸ ~ διαφεύγει THUC. 6.57 *ii pune pe fugă pe moment pe sulitași*; καὶ τὸ ~ ... καὶ τὸ ἔπειτα ἀσφαλῶς ἔξει THUC. 4.107 *pentru a fi în siguranță și în clipa de față și în viitor*: (între art și subst.) ἐν τῷ ~ φόβῳ THUC. 3.112 *în teama de moment*; τὴν μὲν αὐτίχ' ἡμέραν ... χρόνῳ δ' SOPH. *OC* 433 *chiar în ziua ... cu timpul însă*. III de exemplu: ~ ἐκεῖ παρ' ἡμῖν ... ἦν ἔρη AR. *Av.* 166 *dacă, de exemplu, acolo la noi ar întreba ...*: PLAT. *R.* 340d, DEM. 25.29.

[αὐτός]

αὐτίς, (ep. ion.) v. αὐθις

αὐτίτης, ου *adj.m.* care trăiește pentru el însuși, singuratic: (alături de μονώτης) ARSTT. *Fr.* 668.4.

[αὐτός]

αὐτμή, ἤς, ἡ *subst.* I respirație, suflare: εἰς ὃ κ' ~ ἐν στήθεσσι μένη IL. 9.609 *cât îmi mai rămâne suflarea în piept*: IL. 10.89, (despre boi, tauri) A.RH. 2.665, id. 3.1327. II suflu (al vântului), boare, adiere: OD. 11.400, (al unei peșteri) A.RH. 2.736. III suflu (al focului), văpaie: IL. 18.471, id. 21.366, OD. 9.389, HES. *Th.* 862, A.RH. 1.734, id. 3.1301, CALL. *Dian.* 117. IV miros, mireasmă: οὐρανὸν ἵκετ' ~ IL. 14.174 *mireasma (uleiului) a ajuns până la cer*: OD. 12.369.

[ἄημι]

αὐτμήν, ἑνος, ὁ *subst.* I respirație, suflare: καὶ δ' ἄρα οἱ κεφαλῆς χέ' αὐτμένα ... Ὀδυσσεὺς IL. 23.765 *Odyseus îi suflă până în ceafă*; A.RH. 2.87. II suflu (al avântului): OD. 3.289.

[αὐτμή]

αὐτό, neut. de la αὐτός

αὐτό, ac. neut. de la ἑαυτοῦ

αὐτο-ἀγαθός, ὄν *adj.* bun în mod absolut / în sine: (subst.) ἐν τοῖς ἀκινήτοις ... οὐδ' εἶναι τι αὐτοαγαθόν ARSTT. *Metaph.* 996a29 *la [entitățile] nemșcătoare nu poate exista vreun bine în sine*.

[αὐτός, ἀγαθός]

αὐτο-άνθρωπος, ου, ὁ *subst.* I om în sine,

om ideal: ARSTT. *EM1096b1*, id. *Metaph.*1081a12, id. *Top.*137b6. **II** om în realitate: (despre o statuie) LUC. *Philops.*18.

[αὐτός, ἄνθρωπος]

αὐτοβοεΐ, *adv.* de la primul strigăt, *ext.* de la primul asalt: (milit.) ~ ... τὴν πόλιν ἐλεῖν THUC. 2.81 *a captura cetatea de la primul asalt*; THUC. 3.113, id. 8.71, PLUT. *Caes.*53.3, id. *Demetr.*44.10, LUC. *Anach.*33.

[αὐτοβοάω < αὐτός, βοάω]

αὐτό-βουλός, *on adj.* care acționează după propria voință: ~ ἴσθ' AESCH. *Th.*1053 *fă după cum poftesti!* // **αὐτοβούλωζ**, *adv.* după propria voință: AESOP. 8.10.

[αὐτός, βουλῆ]

αὐτο-γενής, *és adj.* innăscut, congenital: (dub.) αὐτογενεΐ φυξανορία AESCH. *Supp.*8 *cu o ură față de soț innăscută.*

[αὐτός, γένος]

αὐτο-γέννητος, *on adj.* născut chiar din ea: (cu hipalagă, despre Iocaste și Oidip) κοιμήματ' <ά τ'> αὐτογέννητ' ... ματρός SOPH. *Ant.*864 *culcușiri ale mamei cu cel născut chiar de ea.*

[αὐτός, γεννάω]

αὐτογνωμονέω-ῶ, *vb.* a acționa după bunul plac / de capul său: (part. aor.) XEN. *HG7.*3.6.

[αὐτογνώμων]

αὐτο-γνώμων, *on adj.* [gen. -ονος] care acționează după propria judecată / opinie: οὐκ αὐτογνώμονας βέλτιον κρίνειν ἀλλὰ κατὰ γράμματα ARSTT. *Pol.*1270b30 *a hotărî nu după propria judecată, ci în temeiul unor norme scrise*; ARSTT. *Pol.*1272a39. // **αὐτο-γνωμόνωζ**, *adv.* acționând după propria judecată / opinie: PLUT. *Demetr.*6.4.

[αὐτός, γνώμη]

αὐτό-γνωτος, *on adj.* care acționează după propria voință, voluntar: σὲ δ' ~ ὄλεσ' ὀργά SOPH. *Ant.*875 *te-a dat pierzării firea ta ce nu ascultă de nimeni.*

[αὐτός, γινώσκω]

αὐτο-γραμμῆ, *ῆς, ἡ subst.* linie în sine: ARSTT. *Metaph.*1036b14.

[αὐτός, γραμμῆ]

αὐτό-γραφος, *on adj.* scris cu propria mână, autograf: (scrisori) IOS. *AI.*1.137, PLUT. *Sert.*27.3, APP. *Syr.*116. // **αὐτόγραφον**, *τό subst.* original: PLUT. *M.*1115c.

[αὐτός, γράφω]

αὐτό-γυος, *on adj.* care e totuna cu grindeiul (plugului), dintr-o singură bucată: (despre

ἄροτρον „plug”) HES. *Op.*433, A.RH. 3.232. id. 3.1285.

[αὐτός, γύης]

αὐτο-δαής, *és adj.* învățat de la sine, natural: (dansuri) SOPH. *Ai.*700.

[αὐτός, διδάσκω]

αὐτο-δαΐκτος, *on adj.* ucis chiar de sine: (cu referire la fratricid) AESCH. *Th.*735.

[αὐτός, δαΐζω]

αὐτο-δάξ, *adv.* cu proprii dinți: γυναικῶν ~ ὀργισμένων AR. *Lys.*687 *femei mâniate până-n dinți (după alții, indeajuns de-nnebunite să se muște singure)*; τὸν ~ τρόπον AR. *Pax*607 *propri fire a celui în stare să muște (sc. caracter cumplit).*

[αὐτός, ὀδάξ]

αὐτό-δεκα, *indecl.* exact zece: ~ ἐτῶν διελθόντων THUC. 5.20 *după ce au trecut exact zece ani.*

[αὐτός, δέκα]

αὐτο-δεσπότης, *on, ὁ subst.* stăpân absolut: AESOP. 1.297.

[αὐτός, δεσπότης]

αὐτοδέσποτος, *on adj.* care stăpânește în mod absolut: ~ ἐστὶν τῶν παθῶν ὁ λογισμός LXX *4Mac.*1.30 *rațiunea este stăpâna absolută a pasiunilor*; LXX *4Mac.*13.1.

[αὐτοδεσπότης]

αὐτό-δηλος, *on adj.* evident prin sine: τάδ' αὐτόδηλα AESCH. *Th.*848 *acestea vorbesc de la sine.*

[αὐτός, δηλος]

αὐτο-δίδακτος, *on [ῆ] adj.* care învață de la sine / pe cont propriu (fără învățator, magistr): (despre aedul Phemios) OD. 22.347. ~ ἔσωθεν θυμός AESCH. 992 *suflet ce se conduce după propria trăire*; ARSTT. *Rh.*1365a30, PLUT. *M.Fr.*217e, id. *M.Fr.*216g.30.

[αὐτός, διδάσκω]

αὐτό-δίκος, *on adj.* cu o jurisdicție independentă: THUC. 5.18, IOS. *AI*19.168.

[αὐτός, δίκη]

αὐτόδιον, *adv.* pe dată: OD. 8.449.

[potrivit anticilor din αὐτός, ὁδός; azi mai prob. din *αυτοδιFov, în care al doilea element este din același R. cu lat *dies*]

αὐτο-διπλάσιος, *on adj.* dublu în sine: (subst. neut.) ARSTT. *Metaph.*990b32.

[αὐτός, διπλάσιος]

αὐτό-δοξα, *ῆς, ἡ subst.* părere în sine: ARSTT. *Top.*162a30.

[αὐτός, δόξα]

αὐτό-δορος, *on adj.* cu tot cu piele: (despre

un taur de jertfă) PLUT. M.694b.

[αὐτός, δορά]

αὐτο-έκαστος, ον *adj.* fiecare lucru în sine: (subst.) ARSTT. EN1096a35, id. Top.162a27.

[αὐτός, ἕκαστος]

αὐτοέντης, v. αὐθέντης; SOPH. OT107.

αὐτοέτει, *adv.* în același an; THEOC. 28.13.

[αὐτοετής]

αὐτο-ετής, ἕς *adj.* I din același an, în anul în curs: (neut. *adv.*) ὅθεν τέ περ οὐδ' οἰωνοὶ αὐτόετες οἰχνεῦσιν OD. 3.322 *de unde nici păsările nu se întorc în același an*; ARSTT. H4545a24. II de un an: (ied, miel) IOS. A13.231, id. A13.237.

[αὐτός, ἔτος]

αὐτό-ζωος, ον *adj.* [var. -ζωος] care are viață în sine, care trăiește prin el însuși. //

αὐτόζωον, τό *subst.* ființă în sine, principiu al vieții; ARSTT. Top.137b11.

[αὐτός, ζωή]

Αὐτο-θαΐς, ἴδος, ἡ [αἰ] *subst.* Thais în persoană; LUC. Rh.Pr.12.

[αὐτός, Θαΐς]

αὐτο-θάνατος, ον [θα] *adj.* mort de propria mână, care se sinucide: (fecioară) PLUT. M.293e.

[αὐτός, θάνατος]

αὐτόθεν, *adv.* [var. αὐτόθε Theoc.] I (de loc) de acolo sau de aici: (+ prep.) μετέειπεν ... ~ ἔξ ἔδρης, οὐδ' ἐν μέσσοισιν ἀναστάς IL. 19.77 *a vorbit chiar de acolo, din jilful său, fără să stea în mijloc*; OD. 21.420, (frecv. fără prep.) IL. 20.120, σὺ δ' ~ μοι χαῖρε SOPH. OC1137 *iar tu, salută-mă de acolo de unde ești*; προσλαβὼν ~ ὀπλίτας τῶν φρουρῶν THUC. 5.2 *luându-i pe hopliți de acolo din posturile de pază*; ~ μοι ποτέρισδε καὶ ~ βουκολιάσδεν THEOC. 5.60 *întrece-te de acolo cu mine și cântă de acolo*; (subst. după art.) οἱ ~ *cei din regiune, băștinașii*; HDT. 1.64. II (de timp) chiar atunci, pe dată, imediat: μοι λέγετε ~ PLAT. Smp.213a *spuneți-mi pe dată*; τοῦτο δ' ~ καὶ χωρὶς λόγου πάντες μὲν ἀπεδοκίμαζον PLB. 5.35.13 *toți pe dată și fără discuție au respins acest lucru*; λάμβανε ~ τὸ ἥμισυ LXX Tob.S8.21 *ia imediat (sau de aici) jumătatea*. III în / prin sine, fără alt ajutor: ἔξεστι δὲ καὶ ~ ἡμῖν σκέψασθαι PLAT. La.183c *ii putem judeca în sine*; μία μὲν ~ καὶ πᾶσι προφανής PLB. 4.39.7 *o (cauză) este evidentă prin sine pentru toată lumea*; ~ φαίνεσθαι τὸ μὴ πρέπον PLUT. M.728b *este evident de la sine ceea*

ce nu se cuvine. IV* în stare naturală: τοῦ χρυσοῦ τὸν μὲν ~ καθαρὸν PLB. 34.10.12 *aur pur în stare naturală*.

[αὐτός]

αὐτό-θηκτος, ον *adj.* ascuțit de la sine: (despre o sabie de aramă) AESCH. Fr.356.

[αὐτός, θήγω]

αὐτόθι, *adv.* I (de loc) (chiar) aici sau acolo: ἐντί τοι φίλιπποι τ' ~ Pl. N.9.32 *există aici și iubitori de cai*; πόλις ~ ὤκειτο μεγάλη XEN. An.1.4.11 *se afla acolo o cetate mare*; HDT. 2.44, PLAT. Ap.41b, (+ prep.) κτενέειν δὲ παρ' ~ πάντα ἀρίστους IL. 13.42 *a-i ucide acolo pe toți cei de vază*; κατ' ~ IL. 10.273 *chiar acolo*; ἐν τῇ αὐτόθι θαλάττῃ PLB. 34.8.1 *în marea de acolo*. II (de timp) în acest moment, chiar acum, imediat: ~ τὸν λόγον καταπαύσω LXX 2Mac.15.37 *imi voi încheia chiar în acest moment cuvântul*; LUC. Cal.24.

[αὐτός]

αὐτό-ἵππος, ου, ὁ *subst.* calul în sine, idee de cal; ARSTT. Metaph.1040b33, id. Metaph.1084a15.

[αὐτός, ἵππος]

αὐτο-κάβδαλος, ον *adj.* făcut fără îngrijire, improvizat. // **αὐτοκάβδαλα**, τά *subst.* discursuri improvizate; ARSTT. Rh.1408a12. // **αὐτοκάβδαλοι**, οἱ *subst.* improvizatori, măscărici; LUC. Lex.10. // **αὐτοκαβδάλωσ**, *adv.* în mod neîngrijit, improvizat: (a vorbi) ARSTT. Rh.1408a12.

[αὐτός, ?]

αὐτο-κασιγνήτη, ης, ἡ *subst.* soră (proprie), soră bună: (Kirke cu Aietes) OD. 10.137, HES. Fr.280.18, EUR. Ph.136, A.RH. 3.984, id. 4.844.

[αὐτός, κασιγνήτη]

αὐτο-κασίγνητος, ου, ὁ *subst.* frate (proprie), frate bun: (Podarkes cu Protesilaos) IL. 2.706, IL. 16.718, A.RH. 12.4 ș.a.

[αὐτός, κασιγνήτη]

αὐτο-κατάκριτος, ον *adj.* care se osândește singur; NT Tit3.11.

[αὐτός, κατακρίνω]

αὐτο-κέλευστος, ον *adj.* care acționează din propriul îndemn, de bună voie, care nu este constrâns, spontan: τοὺς δὲ ἀποθανόντας αὐτοκέλευστοι οἱ Ἕλληνες ἠκίσαντο XEN. An.3.4.5 *grecii din proprie inițiativă i-au mutilat pe cei morți*; ἐκ τοῦ αὐτοκελεύστου ARR. Parth.34 *spontan*; IOS. A117.48, APP. BC5.61.

[αὐτός, κελεύω]

αὐτο-κελής, ἕς *adj.* (= αὐτοκέλευστος) din propriul îndemn, de bună voie; HDT. 9.5.

[αὐτός, κέλομαι]

- αὐτο-κῆρυξ**, υκος, ὁ *subst.* care este propriul său mesager: AESCH. *Fr.*420a.
[αὐτός, κέρυξ]
- αὐτοκίνησια**, ας, ἡ *subst.* mișcare de la sine: ARSTT. *Fr.*38.5.
[αὐτοκίνητος]
- αὐτο-κίνητος**, ον *adj.* care se mișcă singur (de la sine): ARSTT. *Ph.*258a2, id. *Fr.*38.5, PLUT. *M.*281f, id. *M.*404f.
[αὐτός, κινέω]
- αὐτό-κλάδος**, ον *adj.* cu toate ramurile: (chiparoși) LUC. *VH1.*40.
[αὐτός, κλάδος]
- αὐτό-κλήτος**, ον *adj.* I din propriul imbold, din proprie voință / inițiativă: ~ ἐκ δόμων πορεύεται SOPH. *Tr.*392 vine din palat din proprie voință; AESCH. *Eu.*170, PLAT. *Ep.*331b, ~ σύμμαχος ἀπήντα APP. *BC1.*80 *alăturându-se ca aliat din propriul imbold.* II neinvitat: PLUT. *M.*707e.
[αὐτός, καλέω]
- αὐτό-κομος**, ον *adj.* I cu păr natural: AR. *Ra.*822. II cu toate frunzele: (chiparoși) LUC. *VH1.*40.
[αὐτός, κόμη]
- αὐτό-κράνος**, ον *adj.* care-și atinge scopul prin sine însuși: αὐτόκρανον λόγον AESCH. *Fr.*295 *raisonnement evident prin sine.*
[αὐτός, κραίνω]
- αὐτοκράτεια**, ας, ἡ [κρά] *subst.* control asupra propriei persoane, autodeterminare: PLAT. *Def.*412d.
[αὐτοκρατής]
- αὐτο-κρατής**, ἐς *adj.* care stăpânește singur / după voia sa, autocrat: σοφῶν τε πλῆθος ἄθροον ἄσθενέστερον φαυλοτέρας φρενὸς αὐτοκρατοῦς EUR. *Andr.*482 *o mulțime de înțelepți e mai slabă decât voința mai de rând a celui ce stăpânește după voia sa;* (zei) PLUT. *M.*426c, (suflet) PLUT. *M.*731c, (stăpânire) PLUT. *M.*826f, (despre oragnul sexual masculin) ἀπειθές τε καὶ αὐτοκρατές PLAT. *Ti.*91b *nesupus și autocrat;* (neut. *subst.*) τὸ αὐτοκρατές PLUT. *M.*1026c *independentă / liber arbitru.*
[αὐτός, κράτος]
- αὐτοκρατορία**, ας, ἡ *subst.* domnie (absolută), principat: IOS. *A119.*351.
[αὐτοκράτωρ]
- αὐτοκρατορικῶς**, *adv.* în mod despotice: PLUT. *Ant.*15.5.
[αὐτοκρατορικός]
- Αὐτοκρατορίς**, ἰδος, ἡ *subst.* Reședință imperială: IOS. *A118.*27.
[αὐτοκράτωρ]
- αὐτο-κράτωρ**, ορος [κρά] *adj.m.* [voc. αὐτοκράτωρ și αὐτόκρατορ] I înzestrat cu putere absolută: ἄνδρας ὀλίγους ἀρχὴν αὐτοκράτορας THUC. 5.27 *puținii oameni investiti cu puteri depline;* αὐτὸν στρατηγὸν αὐτοκράτορα αἰροῦνται DEM. 18.155 *il aleg comandant cu puteri depline;* PLUT. *Dio.*3.3, πρέσβεις ἀποπέμπειν αὐτοκράτορας AR. *Lys.*1010 *a trimite ambasadori plenipotențiar;* LYS. 13.10, ~ ἡγεμόν PLUT. *Arat.*38.9 *stăpân absolut.* II stăpân (pe sine însuși), liber, independent: (+ gen.) πόλις οὐκ ~ οὔσα εαυτῆς THUC. 3.62 *cetate care nu-i stăpână pe ea însăși (sc. nu-i complet independentă);* αὐτοκράτορα εἶναι τῆς αὐτοῦ πορείας PLAT. *Plt.*274a *(univers) stăpân pe propria mișcare;* ~ ἐστὶν τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς LXX *4Mac.*1.7 *rațiunea este stăpână peste pasiuni;* (+ inf.) οὐ αὐτοκράτορές εἰσιν ... Ἀθηναίων τινὰ κολάσαι DEM. 59.80 *nu au puterea să pedepsească pe vreunul dintre atenieni.* III înaintat în vârstă: οἱ νέοι ἤδη αὐτοκράτορες γιγνώμενοι XEN. *Mem.*2.1.21 *tineri care sunt deja mai mari în vârstă.* IV (la Roma) I (= lat. dictator) dictator: PLB. 3.86.7. 2 (= lat. imperator) general: PLUT. *Pomp.*8.1.
[αὐτός, κράτος]
- αὐτό-κτίστος**, ον *subst.* construit de la sine, natural: (drumuri) SOPH. *Fr.*332.
[αὐτός, κτίζω]
- αὐτό-κτιτος**, ον *adj.* format de la sine, natural: (peșteri) AESCH. *Pr.*301.
[αὐτός, κτίζω]
- αὐτοκτονέω-ῶ**, *vb.* a ucide unul pe celălalt: SOPH. *Ant.*56.
[αὐτοκτόνος]
- αὐτο-κτόνος**, ον *adj.* I mort de propria mână, sinucigaș: (Aias) AESCH. *Fr.*296.17. II care ucide pe ai săi sau reciproc: χέρ' αὐτοκτόνον EUR. *Med.*1254 *mână care ucide (propriei copii);* AESCH. *Th.*807, (moarte) AESCH. *Th.*681. // **αὐτοκτόνωσ**, *adv.* I ucis unul de altul: AESCH. *Th.*734. II ucis de propria mână: AESCH. *Ag.*1635.
[αὐτός, κτείνω]
- αὐτό-κωπος**, ον *adj.* dintr-o singură bucată cu mânerul: αὐτόκωπα ... βέλη AESCH. *Ch.*163 *sulițe al căror tăiș și mâner sunt totuna.*
[αὐτός, κώπη]

αὐτο-λήκῦθος, *ov adj.* **I** care e totuna cu vasul *lekutos*, *ext. fig.* petrecăreț, cheltuitor: MEN. *Fr.*206.1, DEM. 54.16. **II** care-și poartă singur vasul *lekutos*, *ext. sărac*: (despre paraiziți la banchete) PLUT. *M.*50c, LUC. *Lex.*10.
[αὐτός, λήκῦθος]
αὐτο-λυρίζω, *vb.* care încântă cu lira: (prov.) ὄνος αὐτολυρίζων LUC. *DMeretr.*14.4 *măgar care te încântă cu lira*.
[αὐτός, λυρίζω]
αὐτομάθεια, *αζ, ἡ [μᾶ]* *subst.* învățare pe cont propriu: PLUT. *M.*973e.
[αὐτομαθής]
αὐτο-μαθής, *έξ adj.* care învață singur, autodidact: PLUT. *M.*992a.
[αὐτός, μανθάνω]
αὐτό-μαργος, *ov adj.* (dub.) care se înfurie din senin: AESCH. *Fr.*451i.5.
[αὐτός, μαργάω]
αὐτό-μαρτυς, *υρος, ὁ, ἡ subst.* martor direct (ocular): AESCH. *Ag.*989.
[αὐτός, μάρτυς]
αὐτοματιζώ, *vb.* **I** a acționa din proprie inițiativă *sau* spontan: οὐδὲ ταῦτα αὐτοματίσαντες XEN. *Cyr.*4.5.21 *nefăcând nimic din acestea după voia noastră*: (despre natură) ARSTT. *GA*715b27. **II** a se produce de la sine, spontan: PLUT. *Ages.*23.5, *id. M.*807f.
[αὐτόματος]
αὐτοματισμός, *οῦ, ὁ subst.* lucru care se întâmplă de la sine, hazard: (adv.) αὐτοματισμῶ τινι IOS. *A*110.281 *la întâmplare*: PLUT. *M.*332c.
[αὐτοματιζώ]
αὐτό-μάτος, *η, ov adj.* [var. -ος, -ον] **I** care acționează de la sine *sau* singur, din proprie voință: αὐτόματα πάντ' ἀγαθὰ τῷδὲ γε πορίζεται AR. *Ach.*977 *toate lucrurile bune vin de la sine la acești*: ἀνίσταντο οἱ μὲν ἐκ τοῦ αὐτομάτου XEN. *An.*1.3.13 *unii s-au ridicat din proprie voință*: τὸν αὐτόματον θάνατον περιμένει DEM. 18.205 *asteptă moartea naturală*: LYS. 2.79, ἀποθάνη ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου HDT. 2.66 *moare de moarte naturală (= bună)*: αὐτομάτη ἡνοίγη NT *Fr.*12.10 [*μυα*] *s-a deschis singură*: οἱ σωθέντες ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου XEN. *HG*1.7.32 *cei ce s-au salvat pe cont propriu*. **II** (despre plante, animale) care crește de la sine, spontan: καὶ αὐτομάτη καὶ σπειρομένη φύεται HDT. 8.138 (*κάνερα*) *crește și de la sine și sădită*: NT *Mc.*4.28. **III** care are loc din întâmplare: HDT. 7.9γ, (ocazie) DEM.

1.9. // **αὐτόματον**, *τό subst.* întâmplare, hazard: (frecv. după prep. ἀπὸ, ἐκ, διὰ „din întâmplare”) THUC. 2.77, PLUT. *Tim.*12.3 ARSTT. *Po.*1452a5, DEM. 57.9. // **αὐτομάτως**, *adv.* **I** de la sine, spontan: IOS. *B*16.293, PLUT. *M.*676d. **II** accidental, din întâmplare: οὐ τύχη ... οὐδ' ~ PLB. 1.63.9 *ni datorită soartei, nici întâmplător*: οὐ ὁ καιρὸς ~ παρέβη τὸν ἐὸν δρόμον THEOC. 21.27 *tim-pul n-a ieșit dintr-un accident de pe cărarea sa*: PLUT. *M.*740d.
[αὐτός, -ματος din R. *men- / mi- „a gândi”, cf. lat. *commentus*]
αὐτο-μάχεω-ῶ, *vb.* (jur.) a se apăra singur: LYS. *Fr.*343.11.
[αὐτός, μάχομαι]
αὐτό-μοιρος, *ov adj.* care are propria parte (de destin): SOPH. *Fr.*250.
[αὐτός, μοῖρα]
αὐτομολέω-ῶ, *vb.* [aor. ηὔτομόλησα; part. pf. ηὔτομοληκώς] **I** a merge de bună voie (la dușman), a dezerta, a se refugia ca dezertor: (abs.) THUC. 3.77, (+ prep.) αὐτομολέει ἐς τοὺς Ἕλληνας HDT. 8.11 *se refugiază în tabăra grecilor*: DEM. 24.128, αὐτομόλησαν πρὸς Ἰησοῦν LXX *Iis.*Nav.10.4 *au trecut de partea lui Iisus*. **II** (fig.) a fugi, a scăpa: AR. *Eq.*26.
[αὐτόμολος]
αὐτομολία, *αζ, ἡ subst.* dezertare: THUC. 8.40, PLUT. *Ant.*72.2, IOS. *B*15.424, APP. *BC*5.78 ș.a.
[αὐτόμολος]
αὐτό-μολος, *ov adj.* care merge de bună voie, // (frecv.) **αὐτόμολος**, *ὁ subst.* dezertor, transfug: ἦκον δὲ σφι αὐτόμολοι ἄνδρες HDT. 8.26 *au sosit la ei dezertori*: ἐπυνθάνοντο τῶν αὐτομόλων THUC. 2.57 *au aflat de la dezertori*: μετὰ τῶν αὐτομόλων ἀναγεγράφθαι ISOC. 18.49 *a fi înscris printre dezertori*: IOS. *A*16.237, PLUT. *Flam.*18.10, ARR. *An.*2.13.2 ș.a. // **αὐτομόλως**, *adv.* în mod trădător: SOPH. *Fr.*691
[αὐτός, μολεῖν (< βλώσσω)]
αὐτό-μορφος, *ov adj.* modelat de la sine, *ext.* natural: EUR. *Fr.*125.3.
[αὐτός, μορφή]
αὐτονομέομαι-οῦμαι, *vb.* a se conduce după propriile legi, a fi independent: THUC. 1.144, *id.* 8.91, τὰς αὐτονομουμένας πόλεις PLB. 21.22.10 *cetăți independente*: DEM. 4.4, IOS. *A*114.147, PLUT. *Ages.*28.1 ș.a.
[αὐτόνομος]
αὐτονομία, *αζ, ἡ subst.* libertate de a acționa

după propriile legi, independentă, autonomie: THUC. 3.46 ἀπέχουσιν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς αὐτονομίας ISOC. 4.117 *sunt lipsiți de libertate și independență*; XEN. HG6.3.7, ISOC. 8.68, IOS. B16.215, APP. BC4.69 ș.a.

[αὐτόνομος]

αὐτό-νομος, ον *adj.* {dor. ac. pl. αὐτονόμος Thuc. 5.77} care se conduce după propriile legi, independent, autonom: (frecv. despre cetăți și popoare) τοὺς Ἕλληνας αὐτονόμους ἀφεῖτε THUC. 1.139 *îi lăsați pe greci independenți*; XEN. HG3.2.12, ISOC. 12.97, DEM. 7.30, PLB. 4.27.5, (f. rar despre pers.) ~ ζῶσα ... Αἰδῶν καταβήση SOPH. Ant.821 *din proprie voință vei coborî de vie în Hades*.

[αὐτός, νόμος]

αὐτο-νυκτί, *adv.* în aceeași noapte: IOS. A117.233.

[αὐτός, νύξ]

αὐτο-νύχτι, [τῆ] *adv.* în aceeași noapte, la noapte: Ἀχαιοὺς ~ νηῶν ἐπιβησέμεν IL. 8.197 *aheii se vor urca la noapte pe corăbii*; A.RH. 1.1019, id. 4.1130.

[αὐτός, νύξ]

αὐτό-ξύλος, ον *adj.* dintr-o singură bucată de lemn, din lemn masiv: (bărdac / vas de băut) SOPH. Ph.35.

[αὐτός, ξύλον]

αὐτοπάθεια, ας, ἡ [ᾶ] *subst.* experiență proprie, sentiment personal: τὴν ἐκ ... θεὰς αὐτοπάθειαν PLB. 12.28.6 *experiență proprie de pe urma observării*; ἐξ αὐτοπαθείας τοῦ Λευκίου διατιθεμένου τοὺς λόγους PLB. 3.108.2 *Lucius potrivindu-și cuvintele cu o trăire proprie*: PLUT. Lib.1.3.

[αὐτοπαθής]

αὐτο-πᾶθής, ἐς *adj.* care trăiește el însuși o experiență, *gram.* reflexiv: // **αὐτοπαθῶς**, *adv.* I printr-o trăire proprie, din proprie experiență: PLB. 3.12.1 ~ δόξη γίνεσθαι PLB. 15.17.1 *pare să se petreacă din adâncul inimii*; PLUT. Ca.Ma.54.8. II cu resemnare: ~ ... ὑπέμενε τοὺς ἐλέγχους PLB. 8.17.7 *a făcut față cu resemnare încercărilor*.

[αὐτός, πάθος]

αὐτό-παις, παιδος, ὁ, ἡ *subst.* fiu propriu (adevărat): (despre Heracles) SOPH. Tr.826, id. Fr.1029.

[αὐτός, παῖς]

αὐτο-πήμων, ον *adj.* care pătimește de pe urma propriului chin: γόος ... ~ AESCH. Th.916 *hohot de plâns martor al propriului chin*.

[αὐτός, πήμων]

αὐτοποδητί, *adv.* cu propriile picioare: (a merge) LUC. Lex.2.

[αὐτόπους]

αὐτοποιητικός, ἡ, ὄν *adj.* (în op. ειδωλοποιϊκός „care creează copii”) care creează lucruri reale: PLAT. Sph.266a.

[αὐτοποίητος]

αὐτο-ποιός, ὄν *adj.* care crește de la sine: (măslin) SOPH. OC698.

[αὐτός, ποιέω]

αὐτό-πόλις, ἡ *adj.f.* {dor. nom. pl. -πόλιες} liber, independent: THUC. 5.79.

[αὐτός, πόλις]

αὐτοπολίτης, ου, ὁ [τῆ] *subst.* cetățean al unui stat liber: XEN. HG5.2.14.

[αὐτόπολις]

αὐτό-πους, ουν *adj.* cu propriile picioare: LUC. Tim.24.

[αὐτός, πούς]

αὐτοπράγία, ας, ἡ *subst.* libertate de acțiune, acțiune voluntară: PLAT. Def.411e, PLUT. M.1043b.

[αὐτοπραγέω]

αὐτό-πρεμνος, ον *adj.* cu tot cu rădăcină, din rădăcină: γῆν ... ἦν ... ἐνειμαν αὐτόπρεμνον ἐς τὸ πᾶν ἐμοί AESCH. Eu.401 *pământ pe care mi l-au dat pentru vecie cu tot cu rădăcini*; τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται SOPH. Ant.714 *[scopacii] care stau înțepeniți sunt smulși cu tot cu rădăcină*; (fig.) αὐτοπρέμνοις τοῖς λόγοισιν AR. Ra.902 *vorbe smulse cu tot cu rădăcină (sc. mărețe și neșlefuite)*.

[αὐτός, πρέμνον]

αὐτο-πρόσωπος, ον *adj.* I cu chipul descoperit, fără mască: γελοιότερος ἂν γένοιτο ~ φανείς LUC. Im.3 *ar părea mai ridicol arătându-se fără mască*; (frumusețe) LUC. Tim.27. II care vorbește în nume propriu: LUC. ITr.29.

[αὐτός, πρόσωπον]

αὐτόπτης, ου, ὁ *subst.* {ion. gen. -εω Hdt. 3.115; id. 4.16} cel care vede cu proprii ochi, martor ocular: οἱ μὲν αὐτόπται γεγυνοότες τῶν δεινῶν ἐκ τοῦ ζῆν ἐξεχώρησαν PLB. 2.21.2 *cei care au fost martori oculari la [evenimentele] cumplite au încetat să mai trăiască*; HDT. 8.79, DEM. 22.22, NT Lc.1.2, PLUT. Crass.18.3 ș.a.

[αὐτοπτέω]

αὐτο-πῦρίτης, ου, ὁ [τῆ] *adj.m.* (sc. ἄρτος) pâine integrală (numai din făină de grâu): LUC. Pisc.45.

[αὐτός, πυρίτης]

καθημένοις ἐν ... σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτευλεν αὐτοῖς NT Mt.4.16 *celor care ședea în umbra morții lumina le-a răsărit*. **II** (cu articol, ὁ αὐτός > αὐτός = lat. *idem*) același: ἐγὼ μὲν ὁ ~ εἶμι καὶ οὐκ ἐξίσταμαι THUC. 2.61 *eu unul sunt același și nu ies din ale mele*; ἀγγέλλομεν δ' οὐ ταῦτα τῶν αὐτῶν πέρι AR. Lys.1235 *facem anunțuri diferite despre același lucruri*; ὁ ~ νόμος DEM. 20.34 *aceeași lege*; οὐκ ἐκδικήσει δις ἐπὶ τὸ αὐτὸ LXX Na.1.9 *nu-[și] va face dreptate de două ori pentru același lucru*; (+ dat.) ὑμῖν ταῦτα ξυμφέροντα THUC. 6.83 *aceleași interese ca și voi*; μετέχειν σφίσι τῆς αὐτῆς πολιτείας PLB. 2.2.6 *a face parte din aceeași ligă cu ei*; (+ καὶ) τῇ αὐτῇ γλώσση χρέωνται καὶ Γελωνοὶ HDT. 4.109 *folosesc aceeași limbă ca și gelonii*; (+ ὡσπερ) ὁ ~ ... ὡσπερ PLAT. Phd.86a *același ... precum*. **III** (adv.) **I** αὐτό = tocmai, precis: αὐτὸ περὶ τοῦ πρότερος εἰπεῖν ... διαμαχοῦμαι AR. Eq.339 *mă voi lupta tocmai pentru a vorbi cel dintâi*; αὐτὸ τοῦτο δὲ NT 2Pt.1.5 *tocmai de aceea*. **2** αὐτό = numai: LUC. Somn.9. 3 (+ prep.) εἰς sau ἐπὶ τὸ αὐτὸ *în același loc (la un loc)*; NT Mt.22.34, LUC. Alex.4, AESOP. 8.4, ἐξ αὐτῆς = παρ' αὐτᾶ *pe dată, imediat*; PLB. 2.7.7, id. 23.5.11, κατὰ ταῦτά *la fel (identic)*; HDT. 2.105. // **αὐτοῦ**, adv. {dor. αὐτῶ} **I** (de loc) *în același loc, aici sau acolo (în funcție de context)*: στήτ' ~ IL. 6.80 *stați locului*; OD. 17.282, ἐπίσχες ~ SOPH. OC856 *oprește-te aici*; A.RH. 4.1305, (frecv. antepus unui nume de loc) ~ ἐνὶ Τροίῃ IL. 18.330 *chiar aici, la Troia*; ~ ἐκεῖ THUC. 7.16 *chiar acolo*; (mai rar postpus) καθ' ὅσον πρὸς τὴν πόλιν ~ ἑώρα THUC. 7.37 *atât cât vedea într-acolo, către oras*; (+ gen. partitiv) που ~ ἀγρῶν OD. 4.639 *unde va pe aici prin ogoare*. **II** (de timp) *în același moment, pe dată, imediat*: τῆς δ' ~ λύτο γούνατα IL. 21.425 *pe dată i s-au înmuia genunchii*; IL. 15.349 // **αὐτως**, adv. [var. αὐτως] **I** *astfel, (chiar) așa*: δίδωμι δέ τοι τόδ' ἄεθλον ~ IL. 23.621 *îți dau acest dar astfel*; ~ ἀποβάντες ἐκείμεθα νηδὺς OD. 13.281 *cohorând astfel din navă ne-am culcat*; (+ καὶ) καὶ ~ μ' αἰεὶ ... νεικεῖ IL. 1.520 *și așa mă necăjește mereu*. **II** *în același fel, la fel*: (în corelație cu ὡς) -, ὡδ' -, ὡς μ' ὄλεσεν SOPH. Tr.1040 *în același fel, chiar la fel, după cum m-a dat pierzării*; ~ ὡς ἐθέλει A.RH. 1.890 *asa*

după cum dorești; (frecv. după ὡς) ὡς δ' ~ *tot așa (astfel)*; ὡς δ' ~ Εὐμαιοὺς ἐπεύξατο ... θεοῖσι OD. 21.203 *tot așa Eumaios s-a rugat zeilor*; HDT. 9.47, (fără ὡς) ~ δὲ καὶ σὺ γ', ὡς ξέν' SOPH. OT931 *la fel și tu, străine*; SOPH. Ant.85. **III** (+ adj. sau subst.) pur și simplu, numai, doar: παῖδ' ἐπὶ κόλπω ἔχουσ' ... νήπιον ~ IL. 6.400 *ținând la piept un copil, un prunc doar*; THEOC. 5.40. **IV** *în zadar, degeaba*: ~ γάρ ἐπέεσσ' ἐριδαίνομεν IL. 2.342 *ne înfruntăm uite așa (= în zadar) în cuvinte*; μιν ἔφην μάψ ~ εὐχετάσθαι IL. 20.348 *spuneam că degeaba se va fâli*; IL. 14.18, A.RH. 3.123. **V** *mereu la fel, ca mai înainte, ca altădată*: λέβητα ... λευκὸν ἔτ' ~ IL. 23.268 *cazan alb ca mai înainte*; παρὰ νηυσὶ ... κείσεται ~ IL. 18.338 *vei zăcea ca altădată lângă nave*; OD. 13.336.

αὐτός, ἢ **I** (crază pt. ὁ αὐτός) v. αὐτός. **II** (pron. reflexiv) v. ἑαυτοῦ.

αὐτόσε, adv. *chiar aici sau chiar acolo* (în funcție de context): προαφιγμένος ~ ἦν καὶ ὁ Θρασύβουλος THUC. 8.100 *sosise chiar acolo și Thrasyboulos*; {KI.} Κατάβηθι δεῦρο. {MY.} Μὰ Δί' ἐγὼ μὲν αὐτόσ' οὐ. AR. Lys.873 {KI.} *Coboară aici*. {My.} *Pe Zeus, eu una chiar acolo nu!*; AESCH. Ch.850, HDT. 3.124, XEN. An.4.7.2 ș.a., (fără mișcare) σκυτοτόμον ~ προσθήσομεν PLAT. R.369d *vom adăuga aici și un cizmar*. [αὐτός]

αὐτο-σίδαρος, ον [ῖ] *adj.* (dor.) *care este numai din fier*: αὐτοσίδαρον ... ἄμιλλαν EUR. Hel.356 *înfruntare numai cu fierul (sc. lovitură doar cu spada)*.

[αὐτός, σίδηρος]

αὐτό-σπορος, ον *adj.* *care se însămânțează de la sine*: (pământuri) AESCH. Fr.196.

[αὐτός, σπείρω]

αὐτός-σῦτος, ον *adj.* (despre Apollon) *care acționează sub propriul îndemn*: AESCH. Eu.170, SOPH. Fr.559.

[αὐτός, σεῦω]

αὐτο-στάδιη, ης, ἢ *adj.f.* (subînt. μάχη) *luptă corp la corp*: IL. 13.325.

[αὐτός, στάδιος]

αὐτό-στολος, ον *adj.* *care trimite singur o expediție navală sau, după alții, trimis din proprie voință*: SOPH. Ph.496.

[αὐτός, στόλος sau στέλλω]

αὐτό-στονος, ον *adj.* *care jelește din adâncul inimii, sincer*: (hohot de plâns) AESCH. Th.916.

[αὐτός, στένω]

αὐτο-σφᾶγής, ἐς *adj.* **I** rāpus de propria mână: EUR. *Ph.*1316, SOPH. *Ai.*841. **II** rāpus de un membru al familiei: τὸς αὐτοσφαγεῖς πρὸς τῶν φιλίστων ἐκγόνων ὀλοίατο SOPH. *Ai.*841 *sā piarā injunghiați de rudele lor dragi.*

[αὐτός, σφάζω]

αὐτοσχεδιά, *v.* αὐτοσχεδόν: IL. 16.319.

αὐτοσχεδιάζω, *vb.* a acționa sau a vorbi fără pregătire, a improviza: (abs.) τῶν στρατηγῶν οἱ πλείστοι αὐτοσχεδιάζουσιν XEN. *Mem.*3.5.22 *cei mai mulți dintre generali iau decizii improvizând*; ARR. *An.*2.7.9, (+ ac.) ~ τὰ δέοντα THUC. 1.138 *a lua în grabă măsurile necesare*; τοὺς δὲ πλείστους λόγους ... αὐτοσχεδιάσας PLUT. *M.*848d *improvizând cele mai multe discursuri*; PLAT. *Mx.*235d, XEN. *HG*5.2.32, ISOC. 13.9, (περί + gen.) οὐ~, ἀλλ' ἐπίστασθαι σε δεῖ περί τῶν μεγίστων DEM. 61.43 *nu trebuie să improvizezi, ci să te apleci cu toată atenția asupra lucrurilor importante*; PLAT. *Ap.*20c, ISOC. 9.41, (περί + ac.) ARSTT. *Pol.*1326b19.

[αὐτοσχεδῖος]

αὐτοσχεδίασμα, ατος, τό *subst.* improvizație: ἐγέννησαν τὴν ποιήσιν ἐκ τῶν αὐτοσχεδίασμάτων ARSTT. *Po.*1448b24 *au creat poezia din improvizații.*

[αὐτοσχεδιάζω]

αὐτοσχεδιαστής, οῦ, ὁ *subst.* care acționează improvizat, neexpert: (op. τεχνίτης) XEN. *Lac.*13.5.

[αὐτοσχεδιάζω]

αὐτοσχεδιαστικός, ἡ, ὄν *adj.* improvizat: (despre tragedie și comedie) ARSTT. *Po.*1449a10.

[αὐτοσχεδιαστής]

αὐτοσχεδίη, ης, ἡ *subst.* **I** (subînt. μάχη) luptă de aproape, corp la corp: αὐτοσχεδίη μῖξαι χεῖράς τε μένος τε IL. 15.510 *a stărni forța mâinilor în lupta corp la corp*. // **αὐτοσχεδίην**, *adv.* de aproape: πλῆξ' ~ IL. 12.192 *l-a lovit de aproape*; IL. 17.294, ~ οὐτασμένος OD. 11.536 *lovit de aproape*. **II** improvizație: CALL. *Aet.fr.*117.3.

[αὐτοσχεδῖος]

αὐτοσχεδῖος, ον *adj.* **I** (despre lucruri) făcut fără pregătire, natural, improvizat: οὐκ εὖ πρὸς τὰ αὐτοσχεδία πεφυκώς PLUT. *M.*842c *nefiind făcut pentru improvizații*; (discursuri) PLUT. *M.*6c, (arta prezicerii) PLUT. *Sull.*7.5, ἐξ ἐφόδου αὐτοσχεδίου ARR. *An.*1.26.5 *printr-un atac nepregătit*; (cort)

APP. *BC*5.87, ARSTT. *Fr.*600, IOS. *B13.*98. **II** (despre pers.) luat pe nepregătite, care improvizează: PLUT. *M.*642a, LUC. *Bis.Acc.*6. // **αὐτοσχεδῖως**, *adv.* pe nepregătite: LXX *În.*2.2.

[αὐτοσχεδόν]

αὐτο-σχεδόν, *adv.* [var. αὐτοσχεδά **II**. 16.319] **I** (de loc) de aproape, corp la corp: ~ ὀρμήθησαν IL. 13.496 *au dat năvală de aproape*; IL. 7.273, id. 15.386, OD. 22.293. ~ ὠριγνῶντο HES. *Sc.*190 *îmaintau corp la corp*. **II** (de timp) pe dată, imediat: ἵκετο δ' ἐς Πελῖην ~ A.RH. 1.12 *a sosit pe dată în Pelias*; A.RH. 4.101 ș.a.

[αὐτός, σχεδόν]

αὐτότατος, (superl.) *v.* αὐτός

αὐτο-τελής, ἐς *adj.* **I** independent economic, nesupus unui tribut: THUC. 5.18. **II** ținut pe propria cheltuială: (cavaleri) LUC. *Tox.*54. **III** care-și ajunge sieși, autosuficient: (filosofie) PLUT. *M.*122e. **IV** care se datorează întru totul: (+ gen.) ~ ἡ νίκη γίνεται τῶν ἡγουμένων PLB. 5.12.4 *victoria revine în totalitate conducătorilor*. **V** independent, suveran: τὰς δίκας αὐτοτελεῖς ARSTT. *Ath.*3.5 *independenți în judecări*; (stat) IOS. *A14.*118, PLB. 6.18.7, (mișcare) PLUT. *M.*386a. **VI** care își are finalitatea în el însuși, desăvârșit, perfect, absolut: (moduri de a raționa) ARSTT. *Pol.*1325b20, (virtute) PLUT. *M.*445c, (divinitate) PLUT. *M.*498d, (animale) PLUT. *M.*637b, (credință) PLB. 3.9.5. **VII** cu puteri depline: (comandant) PLUT. *M.*754d. **VIII** suficient: (definiție) ARSTT. *Top.*102b13, PLB. 3.36.3. **IX** decisiv: PLB. 3.4.4. // **αὐτοτελῶς**, *adv.* **I** cu deplină autoritate: στρατείας τότε πρῶτον ~ ... ἀπτόμενον PLUT. *Demetr.*5.3 *angajându-se atunci pentru prima dată cu deplină autoritate într-o campanie militară*. **II** în mod absolut: οὐκ εἶναι θερμόν ~ τὸν οἶνον PLUT. *M.*652a *vinul nu este cald în mod absolut*. **III** în mod arbitrar, de la sine putere: LYS. *Fr.*343.8, PLB. 3.29.3.

[αὐτός, τέλος]

αὐτό-τευκτος, ον *adj.* format prin propriul efort, natural: AESCH. *Fr.*110a.

[αὐτός, τεύχω]

αὐτό-τεχνος, ον *adj.* care știe de la sine, capabil: PLUT. *M.*991e.

[αὐτός, τέχνη]

αὐτό-τοκος, ον *adj.* care are pui în burtă: (ie-puroaică) AESCH. *Ag.*137.

[αὐτός, τίκτω]

αὐτο-τραγικός, ἡ, ὄν *adj.* cu totul tragic: (măimutză) DEM. 18.242.

[αὐτός, τραγικός]

αὐτο-τρίγωνον, ου, τό *subst.* triunghi în sine, ideea de triunghi: ARSTT. GC316a12.

[αὐτός, τρίγωνον]

αὐτοῦ, *adv.* v. αὐτός

αὐτοῦ, v. ἑαυτοῦ

αὐτουργέω-ῶ, *vb.* a lucra cu propriile mâini, a întreprinde personal: (tranz.) ARSTT. Mu.398a6. ~ τὰ πρὸς τὴν δίαιταν PLUT. Mar.13.1 *a face singur cele trebuincioase pentru hrană*; τὴν μαντήην ... αὐτουργέει LUC. Syr.D.36 *prezintă el însuși profetia*; (intrans.) IOS. A117.337, LUC. D.Mar.8.1.

[αὐτουργός]

αὐτουργία, ας, ἡ *subst.* I crimă în propria familie: AESCH. Eu.336. II muncă personală: (op. munca sclavilor) PLB. 4.21.1, PLUT. Ca.Ma.3.2, id. Cor.24.8, IOS. Ap.2.234 ș.a. III experiență personală, practică: PLB. 9.14.4.

[αὐτουργός]

αὐτουργικός, ἡ, ὄν *adj.* care produce lucruri reale: (subst. subînț. τέχνη, op. ειδωλοποιική) PLAT. Sph.266d.

[αὐτουργία]

αὐτουργός, ὄν *adj.* I care acționează de la sine: αὐτὸς αὐτουργῶ χερί SOPH. Ant.52 *el însuși cu propria mână*. II care întreprinde singur, autor: (+ gen.) γινόμενος ~ τῆς ... τλαιπωρίας PLB. 3.17.8 *asumându-și personal osteneala*; ἐβούλετο μεγίστων πράξεων ~ εἶναι PLUT. Flam.1.3 *voia să fie autor de fapte mărețe*; (fig.) αὐτουργούς τινος τῆς φιλοσοφίας XEN. Smp.1.5 *unii [dintre noi] care cultivă pe cont propriu (autodidacți) filosofia*; αὐτουργῶ δ' ἄριστείας στρατηγῶ PLUT. Rom.16.6 *commandant care cultivă excelența*.

αὐτουργός, ὁ *subst.* care lucrează (pământul) cu propriile mâini, cultivator direct, plugar: THUC. 1.141, EUR. Or.920, PLAT. Sph.223d, id. R.565a, PLUT. Art.5.1.

[αὐτός, ἔργον]

αὐτόφι(ν), *adv.* (ep.) (+ prep.) παρ' ~ IL. 12.302 *la ei*; ἐπ' ~ εἶατο σιγῇ IL. 19.255 *stăteau în tăcere în același loc*; ἀπ' ~ IL. 11.44 *de la ele*.

[instr. αὐτός]

αὐτό-φλοιος, ὄν *adj.* acoperit cu scoarță: (bătă) THEOC. 25.208, (statuie) THEOC. Ep.4.3.

[αὐτός, φλοιός]

αὐτο-φόνος, ὄν *adj.* care ucide propriile rude: AESCH. Th.850, id. Ag.1091. //

αὐτοφόνως, *adv.* sub loviturile unei rude: ~ ὄλετο AESCH. Supp.65 *a pierit de mâna propriei mame*.

[αὐτός, φόνος]

αὐτοφόντης, ου, ὁ *adj.m.* ucigaș de rude: τὸν αὐτοφόντην ... ἐν κοίτῃ πατρὸς ζὼν τῇ ... μητρὶ SOPH. El.272 *il [vād] pe ucigașul tatălui în pat cu mama*; EUR. Med.1269.

[αὐτοφόνος]

αὐτό-φορτος, ὄν *adj.* încărcat cu propriile bagaje, cu tot cu încărcătură: αὐτόφορτον οἰκεία σαγῆ AESCH. Ch.675 *încărcat cu tot bagajul de drumet*; SOPH. Fr.251, αὐτοφόρτους ὀλκάδας PLUT. Aem.9.3 *vase de transport cu tot cu încărcătură*; PLUT. M.467d.

[αὐτός, φόρτος]

αὐτο-φυής, ἐς *adj.* I născut chiar acolo, originar: (Attica) AR. Fr.110.1, (bunuri) XEN. Vect.2.1. II (gener.) născut de la sine, natural, în stare naturală, neprelucrat, neartificial: λιμένας ... αὐτοφυεῖς THUC. 1.93 *porturi naturale*; μετ' ἄλλων εὐτελεῶν καὶ αὐτοφυῶν PLUT. M.158a *împreună cu alte produse simple și naturale*; (prag) HES. Th.813, (vedenii) PLAT. Sph.266b, (așternut) PLAT. Prt.321a, (cață, toiag) THEOC. 9.24, (crăpătură) PLUT. Crass.4.6, (despre cântecul păsărilor) PLUT. M.973a, PLB. 9.27.4 ș.a., (subst.) ἐκάστου τὸ αὐτοφυές PLAT. R.486d *firea fiecăruia*; τὸ αὐτοφυές τοῦ ἐπικτήτου ARSTT. Rh.1365a29 *ceea ce este înnăscut [este mai bun] decât ceea ce este dobândit*; (adv.) τὸν αὐτοφυᾶ διατροχάζων XEN. Eq.7.11 *pornind-o la trap în mod natural*. III sălbatic, necultivat: (coline) XEN. Vect.4.2, (rod) PLUT. Sert.8.3, (pășuni) PLUT. Ca.Ma.21.5 //

[αὐτός, φύω]

αὐτό-φύτος, ὄν *adj.* I născut de la sine: (ulcerații) Pl. P.3.47. II natural: βίοι ... ὄσοι γὰρ αὐτόφυτον ἔχουσι τὴν ἐργασίαν ARSTT. Pol.1256a41 *feluri de viață care au o activitate de producție naturală*.

[αὐτός, φύω]

αὐτό-φωνος, ὄν *adj.* I rostit direct: χρησιμοι ... αὐτόφωνοι LUC. Alex.26 *oracole rostite direct (de zeu)*. II cu propria voce: LUC. Gall.2. [αὐτός, φωνή]

αὐτό-φορος, *ov adj.* I care se dezvăluie de la sine, evident: πρὸς αὐτοφόρων ἀμπλακημάτων SOPH. *Ant.*51 *in fata văditelor fărădelegi.* II prins asupra faptului: τοὺς δὲ τὰ τοιαῦτα μηχανωμένους κολάζων, μὴ μόνον αὐτοφόρους THUC. 6.38 *pedepsind pe cei ce pun la cale astfel de urzeli, nu doar pe cei prinși asupra faptului: ὡς αὐτοφόρων ἄνευ κρίσεως καταγνώσθαι* APP. *BC*2.6 *a pedepsi fără judecată ca în cazul celor prinși asupra faptului (in flagrant):* APP. *BC*3.15. // (locut.) ἐπ' αὐτοφόρω. I (jur.) in flagrant, asupra faptului: ~ πρέσβυν ... ἔλοι EUR. *Ion*1214 *să-l prindă pe bătrân asupra faptei:* κατελιπται ~ NT *In*8.4 *este surprinsă asupra faptului:* ~ ἐλέγξει LYS. 7.42 *a acuza de flagrant delict:* ~ ... ληφθεὶς AESOP. 1.216 *prins asupra faptului:* AR. *Pl.*455, ISOC. 18.53, DEM. 23.157, Is. 4.28 *ș.a.* II (fig.) in mod evident, manifest: φανῆναι ~ HDT. 6.137 *a fi evident:* ἐνταῦθα ~ καταληψόμενος ἑμαυτὸν ἀμαθέστερον ἐκείνων ὄντα PLAT. *Ap.*22b *să mă prind asupra faptului (= să-mi fie evident) că sunt mai puțin învâțat decât aceia:* ~ ἐλιμμαι ... πλουσιώτατος XEN. *Smp.*3.13 *este evident (proprie sunt prins asupra faptului) că sunt foarte bogat.*

[αὐτός, φόρος]

αὐτο-χειλής, *ēs adj.* cu margini proprii (sc. dintr-o singură piesă): (despre vase λήκυθος) SOPH. *Fr.*130.

[αὐτός, χεῖλος]

αὐτό-χειρ, *ὁ, ἡ adj.* [gen. -χειρος] I care execută cu propria mână, executor, autor: AESCH. *Supp.*592, αὐτόχειρί μοι μόνη τε δραστέον τοῦργον τόδ' SOPH. *El.*1019 *trebuie singură să săvârșesc această faptă cu propriile mâini:* ἔπαισε δ' ~ νιν οὔτις SOPH. *OT*1331 *nici un alt făptuitor nu m-a lovit:* *să le ardem pe toate cu propriile mâini:* αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἔρριψαν NT *Fr.*27.19 *au aruncat echipamentul corabiei cu propriile mâini:* τῶν δὲ ἀποκτεινάντων οἱ μὲν ἄλλοι ἤρνούοντο μὴ αὐτόχειρες γεγενῆσθαι XEN. *HG*7.3.7 *dintre ucigași unii tăgăduiau că ar fi autorii:* (com. despre păsări) AR. *Av.*1135, (+ gen.) τὸν αὐτόχειρα τοῦ φόνου λαβεῖν SOPH. *OT*266 *a-l prinde pe autorul crimei (= ucigaș):* a-l prinde pe autorul crimei (= ucigaș): DEM. 18.287, (fig.) ISOC. 5.15, DEM. 21.60. II autor al unei crime, ucigaș: ἄν ἄρα τις ~

μὲν κτείνῃ ἐλεύθερον PLAT. *Lg.*867c *dacă un criminal ar ucide un om liber:* MEN. *Sam.*561, PLB. 16.1.1. III săvârșit cu propria mână: ἐπ' αὐτόχειρά τε σφαγάν EUR. *Ph.*332 *spre o ucide săvârșită cu propria mână:* (despre Eteocles și Polyneikes) πληγέντες αὐτόχειρι σὺν μιάσματι SOPH. *Ant.*172 *lovit de o crimă săvârșită cu propriile mâini (= fratricidă):* EUR. *Med.*1281.

[αὐτός, χεῖρ]

αὐτοχειρί, *adv.* [var. αὐτόχειρι Eur. și αὐτοχερί Call.] cu propria mână: EUR. *Or.*1040, IOS. *B17.*393, APP. *Pim.*499.

[αὐτόχειρ]

αὐτοχειρία, *ας, ἡ subst.* I ucidere cu propria mână: PLAT. *Lg.*872b. II sinucidere: πρὸς αὐτοχειρίαν ἐτοιμώτατος IOS. *B15.*309 *foarte pregătit pentru a se sinucide:* IOS. *A13.*369. // **αὐτοχειρία**, *adv.* [ion. -ιῆ Hdt.] cu propria mână: ἔκτεινεν Ἀπολλόδορος τὴν γυναῖκα ~ DEM. 59.10 *Apolloodoros și-a ucis soția cu propria mână:* HDT. 3.66, ARSTT. *Ath.*39.5, ARR. *An.*4.9.4 *ș.a.*

[αὐτόχειρ]

αὐτοχερί, *v.* αὐτοχειρί

αὐτοχερίη, *v.* αὐτοχειρία

αὐτόχθονος, *ov adj.* cu tot cu pământ: αὐτόχθονον πατρῶον ἔθρισεν δόμον AESCH. *Ag.*536 *a nimicit casa părintească cu tot cu pământ.*

[αὐτόχθων]

αὐτό-χθων, *ov adj.* [gen. -ονος] I indigen, autohton, băștinaș, din partea locului, pământean: λαὸν εἰς αὐτόχθονα κλεινῶν Ἀθηνῶν EUR. *Ion*29 *la poporul băștinaș al măreței Atena:* HDT. 4.109, THUC. 6.2, ISOC. 4.24, νόμος εἰς ἔσται ὑμῖν καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ αὐτόχθονι τῆς γῆς LXX *Num.*9.14 *să aveți o singură lege și pentru străin și pentru cel din partea locului.* II natural, necultivat, sălbatic: αὐτόχθονας πηγᾶς PLUT. *M.*500e *izvoare naturale:* (fig.) γνησίαν δὲ καὶ αὐτόχθονα ... ἀρετὴν ἐπεδείξαντο LYS. 2.43 *au arătat un curaj autentic și în spiritul locului.*

[αὐτός, χθών]

αὐτο-χορήγητος, *ov adj.* care se oferă de la sine: (ospete) PLAT. *Sp.*371d.

[αὐτός, χορηγέω]

αὐτο-χόωνος, *ov adj.* în starea în care a fost turnat, neslefuit, masiv: (disc de fier) IL. 23.826.

[αὐτός, χωνεύω]

αὐτό-χρημα, *adv.* de fapt, în realitate: AR. *Eg.*78.

[αὐτός, χρῆμα]

αὐτό-χρους, οὐν *adj.* I care are culoarea sa (naturală): PLUT. *M.*270f. II dintr-o singură culoare: (hlamidă) PLUT. *M.*330a.

[αὐτός, χροά]

αὐτό-χῦτος, ον *adj.* care se revarsă de la sine: HES. *Fr.*204.140.

[αὐτός, χέω]

αὐτοψία, ας, ἡ *subst.* vedere cu proprii ochi, observare directă: τὰ μὲν αὐτοψίῃ μαθῶν LUC. *Syr.D.*1 *cele pe care le-am aflat vă-zându-le cu ochii mei.*

[αὐτοπτος]

αὐτῶ, *adv.* (dor.) v. αὐτοῦ (s.v. αὐτός)

αὐτῷ, dat. sg. de la αὐτός

αὐτῷ, dat. sg. de la ἑαυτοῦ

αὐτ-ώρης, ες *adj.* care acționează de la sine: (despre un oracol) CALL. *Fr.*671.

[αὐτός, ὄρνυμι]

αὐτως sau **αὐτως**, *adv.* v. αὐτός

αὔχα, ας, ἡ *subst.* mândrie deșartă, vanitate: PI. *N.*11.29.

[αὐχέω]

αὐχενίζω, *vb.* [impf. 3sg. ηὔχενιζε] a tăia grumazul: (despre tauri) SOPH. *Ai.*298.

[αὐχίν]

αὐχένιος, η, ον *adj.* care aparține gâtului: (tendoane) OD. 3.450, AESCH. *Fr.*273a.

[αὐχίν]

αὐχέω-ῶ, *vb.* [impf. ηὔχουν, viit. αὐχίσω, aor. ηὔχουσα] I a se fâli, a se mândri, a se grozâvi: (frecv. + inf.) AESCH. *Ag.*1497, πάντας αὐχοῦσιν ἀπεῶσθαι THUC. 2.39 *se fălescă că ne-am pus pe fugă pe toți; μὴ τὸ κράτος αὐχεὶ δύναμιν ἀνθρώποις ἔχειν EUR. Ba.*310 *nu te fâli că numai forța are putere asupra oamenilor; (+ ac.) εἰ δ' ἐγὼ πρᾶσσω κακῶς, μηδὲν τόδ' αὐχεὶ EUR. Andr.*463 *iar dacā eu o duc rău, nu te sumeți; ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστὶν καὶ μεγάλα αὐχεῖ NT Iac.*3.5 *limba e un organ mic și se fălește cu lucruri mari; HDT. 7.103, (+ dat.) σκῆπτρῳ νῦν αὐχεὶ EUR. IA412 fălește-te acum cu sceptrul. II a fi convins, a-și închipui, a avea speranță, a nădăjdi: (+ inf. viit.) διὰ μακροῦ χρόνου τάδ' ηὔχουν ἐκτελεστήσειν θεοὺς AESCH. Pers.*741 *îmi închipuiam că zeilor le va lua mult timp să ducă la bun sfârșit aceștea; οὐ ποτ' ηὔχουν τῆδ' ἐν Ἀργείᾳ χθονὶ θανῶν μεθεξείν ... τάφου μέρος AESCH. Ag.*506 *nu nădăjduiam ca,*

*murind, să am parte de mormânt pe pământ argeian; σὲ ηὔχεις θεᾶς βρέταξ σῶσειν EUR. Andr.*311 *sperai să te salveze statuia zeiței; AESCH. Supp.*330, id. *Fr.*99. (+ inf. prez.) πόσον τιν' αὐχεῖς πάταγον ἀσπίδων βρέμειν EUR. *Heracl.*832 *îți închipui ce viiet de scuturi răsuna.*

[εὔχομαι]

αὐχῆμα, ατος, τό *subst.* I mândrie, prestigiu, glorie: νιν εἰς τόδ' εἴσας ~ SOPH. *OC*713 *l-ai ridicat la această glorie; SOPH. OC*713, EUR. *Ph.*1137, ~ κεκολλούμενον PLUT. *Ages.*31.5 *prestigiu întinat. II fâlire, infumurare, trufie, orgoliu: ὀπιθόμβροτον ~ δόξας PI. P.*1.92 *fâlirea de glorie care trăiește și după om; παρ' ἐλπίδα τοῦ αὐχῆματος σφαλλόμενοι THUC. 7.66 înfrânți în infumurare împotriva așteptării.*

[αὐχέω]

αὐχῆν, ἐνος, ὁ *subst.* ζεολ. ἄμφην Theoc. 30.28; I gât, grumaz, greabăn, ceafă: (despre pers. și animale) IL. 5.161, id. 14.465. ἐκ δὲ οἱ ~ ἀστραγάλων ἐάγη OD. 10.559 *i-a smuls vertebrele gâtului; AESCH. Ch.*884, PLAT. *Ti.*91a, οἱ φόδηκанти κατ' αὐχένα πάντοθεν ἴνες THEOC. 1.43 *i se încordau peste tot mușchii pe grumaz; μετέβαλεν ... αὐχένα ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ LXX IIs.*Nav.7.8 *a întors grumazul (= a fugit) în fața dușmanului. II (geogr.) I curs, cot: τοῦ ποταμοῦ τὸν αὐχένα ... ἐξεύγνυε HDT. 4.89 a legat printr-un pod cotul fluviului. 2 limbă de pământ, istm: HDT. 1.72, id. 6.37, XEN. An.*6.4.3, PLB. 1.75.4, 3 strămtoare: HDT. 4.85, AESCH. *Pers.*71, 4 defileu, pas: (despre Thermopylai) HDT. 7.223.

αὐχησις, εως, ἡ *subst.* fâlire, glorie: αὐχησιν ... ὡς ... καλὰ πραξάντων THUC. 6.16 *fâlire ca și cum ar fi făcut fapte bune.*

[αὐχέω]

αὐχμάω, v. αὐχμέω

αὐχμέω-ῶ, *vb.* I (intrans.) I a se usca: PLAT. *Phdr.*251d, id. *Ti.*84a, IOS. *BJ*2.123. 2 a fi soios (slinos): γῆρας λυγρὸν ἔχεις αὐχμεῖς τε κακῶς OD. 24.250 *porți o bătrânețe amară și ești groaznic de slinos; AR. Nu.*442. 3 (fig.) a fi sec: (op. σὺ δὲ γ' εὐ πράττετε „tu ești în mare formă”) αὐχμεῖς αἰσχροῦς AR. *Nu.*920 *ești rușinos de sec. II (tranz.) I a usca, a face să moară de sete: PLAT. R.*606d. 2 a murdări, a mânji: τό γ' ἐμὸν σῶμ' αὐτοῖσιν ... ~ AR. *Nu.*442 *le ofer trupul meu să-l mânjească.*

[αὐχμός]

αὐχημηρός, ἄ, ὄν *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| **I** uscat, sec: τοὺς αὐχημηροτάτους τόπους πολυῦδρους ... ἀπεργάζονται PLAT. *Lg.761b transformă locurile foarte secetoase într-unele cu apă abundantă*: ARSTT. *Pr.860a13*. **II** neîngrijit, zdrențaros, soios, murdar: εὐεῖδεῖς μὲν, αὐχημηροὶ δ' ὄραν EUR. *Hel.1540 arătași, dar zdrențaroși*: αὐχημηροὶ τὰ σώματα PLUT. *Lyc.16.6 cu corpurile murdare*: ξανθὸν αὐχημηρόν PLUT. *M.500d galben murdar*: (Eros) PLAT. *Smp.203d*. **III** (despre păr) hirsut, zburliț, încâlțit, ciufulit: ~ καὶ σύννους βαδίζων PLUT. *M.192e umblând hirsut (după alții, pe sec, se. făr̄ă s̄ă bea) și gânditor*: (plete) EUR. *Or.387*, (coamă) THEOC. 25.225, SOPH. *Fr.475*. **IV** prăfuit: (podea) EUR. *Alc.947*. **V** întunecos: (loc) NT 2Pt.1.19. **VI** (fig.) sordid: PLAT. *R.554a*. **VII** (fig.) nefecit, miserabil: (tristețe) PLUT. *M.117f*.

[αὐχμός]

αὐχμός, οὐδ, ὁ *subst.* **I** secetă: μὴ ἐθελήσει σφι ὑεῖν ὁ θεὸς ἀλλ' αὐχμῶ διαγράσθαι HDI. 2.13 *zeul nu va dori să vă aducă ploaie, ci să suferiți de secetă*: THUC. 1.23, AR. *Nu.1120*, ARSTT. *HA601a27*, LXX *Ier.31.31*, (op. ὑδωρ „apă”) THEOC. 8.57, (fig.) ~ τις τῆς σοφίας γέγονεν PLAT. *Men.70c un fel de secetă s-a abătut asupra științei*. **II** murdărie, slin: ψυχάς ... μεστὰς αὐχμοῦ τε καὶ κόνεως PLAT. *R.614d suflete pline de murdărie și de praf*.

[αῦω]

αὐχμῶω, v. αὐχμέω

αὐχμώδης, ες *adj.* **I** uscat: (despre vreme) ARSTT. *HA602a13*, (mare) ARSTT. *Pr.966b27*, (carne) PLUT. *M.688d*, (pământ) LXX *IRg.23.14*. // **αὐχμώδες**, τὸ *subst.* uscăciune: HDI. 1.142. **II** prăfos, prăfuit: (turn) LXX *Mich.4.8*. **III** murdar, năclăit: καὐχμώδη κόμην EUR. *Or.223 cu plete năclăite*.

[αὐχμός]

αῦω¹, *vb.* a se aprinde: (opt. prez.) ἵνα μὴ ποθεν ἄλλοθεν αῦοι OD. 5.490 *ca să nu se aprindă din altă parte*.

[R. *^oHeus- cf. εὔω, cf. lat. *haurio*]

αῦω², *vb.* |impf. poet. fār̄ă augment αῦον, viit. αῦσω [αῦ], aor. ἤῦσα| {ep. aor. αῦσα [ἄ-]; dor. αῦσα [ἄ-]} **I** (intrans.) **I** a scoate un străgăt, a răni: αῦε δ' Ἀθήνη Il. 20.48 *Athena striga*: AESCH. *Th.186*, CALL. *Dian.56*, THEOC. 8.28, (+ adv.) Τρώεσσιν

ἐκέκλετο μακρὸν αῦσας Il. 8.172 *le-a vorbit troienilor strigând până departe*: Il. 16.566, ὑπέκ κόρυθος μέγ' αῦσας THEOC. 22.144 *răcnind de sub coif cu putere*: SOPH. *OT1260*, id. *El.830*, (+ ac. intern) τὴν αῦδάν αῦσω EUR. *Ion1446 cu ce strigăt voi striga*. 2 a (ră)suna, a vui, a aui: καρφαλέον δέ οἱ ἄσπις ... αῦσεν Il. 13.409 *scutul a sunat ascuțit*: αῦε πόντος A.RH. 2.566 *marea vuia*. **II** (trans.) a striga, a chema: αῦε δ' ἑταίρους Il. 11.461 *ii striga pe tovarăși*: Il. 13.477, τρῖς μὲν Ὑλαν αῦσεν THEOC. 13.58 *de trei ori l-a strigat pe Hylas*: A.RH. 4.147.

[onomat.]

αῦωs, (eol.) v. ἠὼς

ἀφ', eliziune pt. ἀπό înaintea unui spirit aspru

ἀφ-ἄβρωμα, ατος, τὸ *subst.* (la Megara) veșmânt fin (de femeie).

[ἀπό, ἄβρός]

ἀφ-ἄγιστεῦω, *vb.* a îndeplini o purificare rituală: κάφαγιστεῦσας ἄ χρῆ SOPH. *Ant.247 împlinind cele ce se cuvin (= datinele)*.

[ἀπό, ἄγιστεῦω]

ἀφ-ἀγνεύω, *vb.* |numai inf. aor. ἀφαγνεῦσαι| a purifica: PLUT. *M.943c*.

[ἀπό, ἄγνός]

ἀφ-ἀγνίζω, *vb.* |viit. ἀφαγνιῶ, aor. ἀφῆγνισα: pas. viit. ἀφαγνισθήσομαι| **I** (trans.) a săvârși un ritual de curățire, a purifica, a curăți: τὰ πάντ' ἀφαγνίσαι SOPH. *Ant.196 a săvârși toate ritualurile funerare*: (pământ) EUR. *Alex.fr.16.11*, (casă) LXX *Lev.14.49*, (pas.) ἀφαγνισθήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ LXX *Num.19.19 va fi curățit în ziua a șaptea*. **II** (intrans., med.) a oferi un sacrificiu: πρὶν ἂν θεοῖσι τοῖσι νερέτεροις ἀφαγνίσται EUR. *Alc.1146 înainte să aducă jertfe zeilor subpământenii (infernali)*.

[ἀπό, ἄγνός]

ἀφάζω, *vb.* a apuca: AESCH. *Fr.420b*.

ἀφαιᾶσαι, *vb.* a pieri: SOPH. *Fr.1029a*.

[cf. ἀφαιρέω]

ἀφαιρέμα, ατος, τὸ *subst.* punere deoparte (parte din ofrandă dedicată numai lui Dumnezeu), ext. ofrandă: (ca. trad. a ebr. פְּהַרְהָ „ridicare”) ἠνεγκαν ἀφαιρέματα χρυσοῦ κυρίῳ LXX *Ex.35.22 au adus Domnului ofrande de aur*: LXX *Num.18.26*, id. *lez.45.15*, IOS. *A114.227*.

[ἀφαιρέω]

ἀφαιρέσεις, εως, ἡ *subst.* **I** luare: τὸν ὀρθῶς δοθέντων ~ οὐκ ἔστι PLAT. *Phlb.19e nu pot*

fi luate cele ce au fost date în chip drept: ἀφαιρέσεως μερίδος καὶ δόσεως LXX Sir.41.23 *răpirea unei părți cuvenite sau date.* II confiscare: (de bani) PLAT. Cri.46c. LUC. Tyr.5. ὑπὸ δέουσι οἰκείων ἀγαθῶν ἀφαιρέσεως APP. Syr.307 *de teama confiscării bunurilor personale;* IOS. A116.160. III furt. răpire: (op. εὔρεσις) MEN. Epit.319. IV îndepărtare: ἀφαίρεσιν καὶ κάθαρσιν τοῦ καλύπτοντος PLUT. M.431f *îndepărtare și curățare a ceea ce acoperă.* V scutlare: (op. πρόσθεσις „adăugire”) PLUT. Lyc.13.2. VI luare în stăpânire, înstăpânire: τόπον ἀφαίρεσιν LXX 3Mac.1.1 *înstăpânire asupra locurilor.* VII răsturnare (de la domnie): IOS. A17.198. VIII (medic.) extirpare: PLUT. M.1010e. IX (log.) abstracțiune: (op. ἐμπειρία „experiență”) ARSTT. EN1142a18. id. Cael.299a16.

[ἀφαιρέω]

ἀφαιρετέον, *adj.vb.* (neut.) I trebuie exclus / eliminat / evitat: ~ δὴ τὸ δοκεῖν PLAT. R.361b *trebuie eliminată aparența;* PLAT. Phl.292d, ARSTT. Top.157b20. II trebuie deosebit / distins: καίπερ παγγάλεπον ὄντα ἀφαιρεῖν ~ PLAT. Phl.291.c *deși e greu de distins, trebuie distins.*

[ἀφαιρέω]

ἀφαιρετέος, *a, on adj.* care trebuie îndepărtat / înlăturat: τοῦ θώρακος τὸ κοιλῶν ... ~ XEN. Eq.12.6 *trebuie îndepărtată partea din platoșă;* τοῦτ' ἀπὸ τῶν ὀκτώ ταλάντων ... ~ ἔστιν DEM. 27.36 *această [sumă] trebuie scăzută din opt talanți;* οἶνον ... παντελῶς ~ PLUT. M.132d *vinul trebuie evitat în totalitate.*

[ἀφαιρέω]

ἀφ-αιρέω-ῶ, *vb.* [impf. ἀφήρουν, viit. ἀφαιρήσω ἢ ἀφελῶ LXX, aor.2 ἀφείλον, tard. aor.1 ἀφήρησα, pf. ἀφήρηκα, m.m.c.p. ἀφηρήκειν; pas. viit. ἀφαιρεθήσομαι, aor. ἀφηρέθην; med. impf. ἀφηρούμην, viit. ἀφαιρήσομαι (tard. ἀφελούμαι), aor. ἀφείλομην, pf. med.-pas. ἀφήρημαι, m.m.c.p. ἀφήρημην] {ερ. ἀποαι-, med. imper. ἀποαίρεο II. 1.275, inf. ἀποαίρεισθαι II. 1.230; ion. ἀπαι- Hdt.} I (*act.*) I a smulge, a răpi, a îndepărta, a înlătura, a elimina, a lua: (+ ac.) ἡμῶν τοὺς λόφους ἀφείλε AR. Pax561 *ne-a înlăturat panasul;* οὐδ' αὖ πρὸς σέθεν ... ὄρκων ἀφείλε πίστιν EUR. Hipp.1309 *nu a răpit credința în jurământele făcã de tine (= n-a călcat jurământul);*

κύριος ἀφείλεν τὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ LXX Sir.47.11 *Domnul i-a șters păcatele;* (+ ac. ἢ dat.) σίτον μὲν σφιν ἀφείλα: OD. 14.455 *le-a luat mâncarea;* τὸ μὲν ἐπὶ Κροῖσον συστρατεύειν ἀφελεῖν σφίσιν ἐδεήθησαν XEN. Cyr.7.1.44 *au cerut să li se înlătore (sarcina) de a porni la luptă împotriva lui Croisos;* (+ ac. ἢ gen. separativ) τὸν βίον μὴ μου' φέλης SOPH. Ph.933 *nu-mi lua viața;* ἀφείλεν ὁ θεὸς μου τὸ ὄνειδος LXX Gen.30.23 *Dumnezeu m-a scăpat de rusine;* (+ ac. ἢ prep.) ἀφείλε τὸ κωνόπιον ἀπὸ τῶν στύλων LXX Iud.13.9 *a dat la o parte plasa de pe stâlpi;* ἀφελεῖν τὴν σκηνὴν ἀπὸ τῆς πρύμνης ARR. An.6.13.1 *a înlătura cortul de la pupă;* (+ ac. dublu) ἀφελεῖν τινὰ τὰσδε μερίμνας AESCH. Eu.360 *a ierta pe cineva de aceste griji;* (frecv. op. προσθέται) ἐγγράπτο εὐορκον εἶναι προσθεῖναι καὶ ἀφελεῖν THUC. 5.29 *s-a stabilit că este în acord cu tratatul să se adauge sau să se elimine;* μὴτ' ἀφελεῖν ἐξῆ μῆτε προσθεῖναι τοῖς γεγραμμένοις μηδέν DEM. 45.44 *nu-i permis nici să scoți, nici să adaugi nimic celor scrise;* τὸ προσθεῖναι τοῦ ἀφελεῖν βασιλικώτερον ἔστι PLUT. M.173d *e mai demn de un rege să dea decât să ia.* 2 a tăia, a reteza: ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἀφείλεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ LXX IRg.17.51 *l-a omorât și i-a tăiat capul;* LXX Iud.13.8. ἀφείλεν τὸ οὖς αὐτοῦ τὸ δεξιόν NT Lc.22.50 *i-a tăiat urechea dreaptă.* 3 a pune deoparte: τὸν βραχίονα τὸν δεξιὸν ἀφείλεν ... ἀφαίρεμα ἔναντι κυρίου LXX Lev.9.21 *a pus deoparte brațul drept ca ofrandă înaintea Domnului.* 4 (gram.) a exprima în mod eliptic: ARSTT. SE180a19. II (*pas.*) I a fi lipsit, a fi îndepărtat, a fi luat: δικαιοῦντες μὴ ἀφαιρεθῆναι αὐτὴν THUC. 2.41 *socotind drept că această [cetate] nu trebui să [le] fie luatã;* (+ ac. de relație) γνώμην μεγάλην ἀφηρέθη AR. Nu.169 *a fost lipsit de o idee mare;* τὸν βίον ἀφηρέθησαν PLAT. 2Alc.141d *li s-a luat viața;* μηδέν τοῦ ἐμοῦ ὄγκου ἀφαιρεθέντος PLAT. Thl.155b *fără să pierd nimic din gratuitatea mea;* (+ nom. sub.) ἀφηρέθησαν ὑπ' αὐτοῦ τὰ κτήματα DEM. 7.10 *humurile au fost prădate de către el;* ὁ κόσμος αὐτῆς ἀφηρέθη LXX 1Mac.2.11 *podoba ei a fost luatã;* ἀφηρέθησαν αἱ τράπεζαι PLUT. M.635b *au fost îndepărtate mesele.* 2 a fi împiedicat: ἀφηρέθη ... ὄμμα τοῦμόν εισορᾶν EUR. Hipp.1207 *ochiul meu a fost*

*impiedicat să vadă. III (med.) I a răpi, a smulge, a lua cu forța, a confiscă, a lua: (+ ac. și dat) ἐμ' ἀφαιρείται Χρυσήϊδα ... Απόλλων Il. 1.182 *Apollon mi-o răpește pe Chryseis*: (+ ac. și prep.) ὁ κύριός μου ἀφαιρείται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ NT Lc.16.3 *stăpânul îmi ia dregătoria*: (+ ac. lucrului și ac. pers.) ἄνθρωπ', ἀφαιρήσει με τὴν τραγωδίαν AR. *Ach.464 omule, îmi vei lua (toată) tragedia!*: τοὺς δὲ ἄλλους ἀφελόμενοι τὴν ναῦν THUC. 8.74 *luându-le altora corabia. 2 a pune capăt, a întrerupe, a împiedica*: οὗτοι λείψανα τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἀφαιρείται χρόνος EUR. *Andr.775 împul nu întrerupe urma oamenilor buni*: ἀφελόμενης νυκτὸς τὸ ἔργον THUC. 4.134 *noaptea întrerupând desfășurarea faptelor*: (+ ac. și gen.) ἀφελοῦ πορείαν σκελῶν LXX Prov.26.7 *răpește picioarelor mersul*: (+ inf.) πάντα δ' ἐξείπειν ... ἀφαιρείται βραχὺ μέτρον ἔχων ὕμνος Pl. 1.1.62 *un îmi cu o scurtă măsură [mă] împiedică să le înșir pe toate. 3 (jur.) a răscumpăra din sclavie*: (în formula) ἀφαιρεῖσθαί τινα εἰς ἐλευθερίαν (cf. lat. *aliquem in libertatem vindicare*) *a răscumpăra pe cineva în vederea eliberării (= a elibera)*: PLAT. *Lg.914e, ISOC. 12.97, DEM. 58.19.**

[ἀπό, αἰρέω]

ἀφάκη, ης, ἡ *subst.* (bot.) mǎzărîche, *Vicia articulata*: ARSTT. HA596a25.

[roate din ἀ-³, φακός?]

ἀφ-ἀλλομαι, *vb.* I a sārî: ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τὴν Σωκράτους ἀφήλατο AR. *Nu.147 a sārît pe capul lui Socrates*: ἀφαλόμενος τοῦ ἵππου PLUT. *Caes.27.10 sārînd de pe cal*: (fig.) ληστῆ ἀφαλλομένῳ ἐκ πόλεως εἰς πόλιν LXX *Sir.36.26 tâlhar care sare dintr-o cetate în altă cetate*: LXX *Na.3.17, (+ ac.) πῆδημα κοῦφον ἐκ νεῶς ἀφήλατο AESCH. Pers.305 a făcut un salt ușor de pe navă. II a se depărta*: οἱ Λευῖται, οἵτινες ἀφήλαντο ἀπ' ἐμοῦ LXX *Iez.44.10 levîții care s-au depărtat de mine. III a se reflecta*: πῦρ ἀπὸ πυρὸς ἀφαλλόμενον PLUT. *M.931b un foc reflectându-se dintr-un foc. IV a ricoșa*: τὰ ἀφαλλόμενα ἀπὸ τῶν λείων ARSTT. *deAn.420a22 ceea ce ricoșează de pe suprafețele netede.*

[ἀπό, ἄλλομαι]

ἀ-φᾶλος, ον *adj.* fărǎ creastă: (coif) Il. 10.258.

[ἀ-, φάλος]

ἀφ-ἄμαρτάνω, *vb.* [aor. ἀφήμαρτον] {ep.

aor. 3sg. ἀπήμβροτε(v)} I a nu nimeri, a da greș, a rata: (abs.) οὐδ' ἀφάμαρτε Il. 22.290 *nu a greșit ținta*: Il. 13.160, XEN. *HG6.1.15, DEM. 14.13, (+ gen.) Σαρπηδὸν δ' αὐτοῦ μὲν ἀπήμβροτε* Il. 16.466 *Sarpedon nu l-a nimerit*: τῆς ἐλπίδος ἀφήμαρτεν IOS. *B13.61 a fost înșelat în speranță. II (+ gen. pers.) a pierde, a fi lipsit de*: (Andromache despre Hector) σεῦ ἀφάμαρτοῦση Il. 6.411 (*dacă*) *te voi pierde*: Il. 22.505.

[ἀπό, ἀμαρτάνω]

ἀφ-ἄμαρτοεπής, ἐς *adj.* care bate câmpii când vorbește: Il. 3.215.

[ἀπό, ἀμαρτοεπής]

ἀφ-ανδάνω, *vb.* {ion. inf. aor. ἀπαδεῖν sau ἀπάδειν Hdt. 2.129} a nu fi pe plac, a displicea, a-i fi silă: εἰ δ' ὕμιν ὄδε μῦθος ἀφανδάνει OD. 16.387 *dacă nu vă e pe plac această vorbă*: σοὶ τὰμ' ἀφανδάνοντ' ἔφω SOPH. *Ant.501 ți-a fost silă de vorbele mele.*

[ἀπό, ἀνδάνω]

ἀφάνεια, ας, ἡ [φᾶ] *subst.* I nepuțință de a vedea, nesiguranță: ἔστιν δ' ~ τύχας ... πρὶν τέλος ἄκρον ἰκέσθαι Pl. 1.3/4.49 *rămâne în umbră soarta mai înainte de a ajunge la capăt. II obscuritate, lipsă de renume*: οὐδ' ... ἀξιώματος ἀφανεία κεκόλωται THUC. 2.37 *nu este împiedicat de lipsa de vază. III nimicire, pierzanie*: λακτίσαντι μέγαν Δίκας βωμόν εἰς ἀφάνειαν AESCH. *Ag.384 lovește cu piciorul marele altar al Dreptății spre [propria] nimicire.*

[ἀφανής]

ἀ-φάνης, ἐς [ᾶφ] *adj.* [comp. -έστερος, superl. -έστατος] {eol. ἀφάνης Sapph.} I care nu se vede, care nu apare, nevăzut, invizibil, ascuns, tainic: (despre Persephone) τὰν ἀφανῆ θεόν SOPH. *OC1556 zeița nevăzută*: ~ διή εἶη ἡ φυλακὴ THUC. 4.67 *straja să rămână nevăzută*: τὰ τῶν θεῶν ἐς ἀφανὲς ἔρπει EUR. *IT477 voința zeilor urmează căi ascunse*: τὸ δ' αὖ ἀφανὲς φόβον ἐς ἀλλήλους παρέξειν THUC. 8.92 *vor vâri o frică tainică unii în alții*: οὐ ἀφανῆ κρινεῖτε τὴν δίκην τήνδε THUC. 3.57 *nu veți judeca pe ascuns acest proces*: κτίσις ~ ἐνώπιον αὐτοῦ NT *Ev.4.13 fapτά ascunsă în fața Lui*: (op. φανηρός) τὸ ἀφανὲς ἐκ τοῦ φανεροῦ ταχίστην ἔχει τὴν διάγνωσιν ISOC. 1.34 *ceea ce nu se vede se rezolvă cel mai rapid din ceea ce este limpede*: (superl.) τὴν μὲν γὰρ ἀληθεστάτην πρόφασιν, ἀφανεστάτην δὲ λόγῳ THUC. 1.23 *cauza în cea mai*

mare măsură adevărată, dar cel mai puțin arătată prin cuvânt; (+ part.) ὄντο ἀφανεῖς εἶναι ἀπίοντες XEN. *Mem.4.2.4 socoteau că pot pleca fără să fie văzuți; (subst.)* ἐν τῷ ἀφανεῖ ὄντες THUC. 3.23 *aflându-se în întineric; (adv.)* ἐν ἀφανεῖ ἐτι κεῖται THUC. 1.42 *rămâne încă necunoscut. II nesigur; (subst.)* ἐλπιδι μὲν τὸ ἀφανὲς τοῦ κατορθώσιν ἐπιτρέψαντες THUC. 2.42 *lăsând pe seama nădejzii nesiguranța reușitei. III dispărut; τῶν ἀφανῶν, οἱ ἄν μὴ εὐρεθῶσιν ἐς ἀναίρεσιν* THUC. 2.34 *cei dispăruți (în război), care nu sunt găsiți în momentul ridicării (cadavrelor); (+ vb. εἶναι și γίνεσθαι) a dispărea* HDT. 3.104, PLAT. *R.359e* ș.a. **IV** (spec. despre bunuri materiale) ascuns vederii, ext. mobil: (op. bunurile imobile, e.g. pământul) ἀφανῆ πλοῦτον AR. *Ec.602 bogăție care nu se vede; (avere)* LYS. *Fr.362.20. V imperceptibil; ARSTT. GC318b21. VI secret, discret; (semn)* THUC. 1.134. **VII** necunoscut, fără faimă, obscur: ὄνομα δὲ γὰς ἀφανὲς εἰσιν EUR. *Tr.1322 chiar și numele țării va fi necunoscut; οὐ μικροὺς οὐδ' ὀλίγους οὐδ' ἀφανεῖς ἀγῶνας* ISOC. 4.52 *înfruntări nu mici, nici puțin, nici obscure; (despre pers.)* ἀνὴρ γένει μὲν οὐκ ~ PLUT. *Galb.19.2 om nu necunoscut după neam. // ἀφανῶς, adv. |superl. ἀφανέστατα Xen., Ios., Luc. |* în mod nevăzut, ascuns, secret: THUC. 3.43, πολιτεύεσθαι μηδ' ~ ISOC. 3.52 *nu duceți o viață publică ascunsă; PLB. 8.14.7, Ios. AI17.38, APP. BC1.74* ș.a., (superl.) μάχαιραν ὑπεξωσάμην ὡς οἶόν τ' ἦν ἀφανέστατα Ios. *Vit.293 sabie prinsă pe dedesubt cum putea mai ascuns.*

[ἀ-, φαίνω]

ἀφανίζω, [ᾶφ] vb. |viit. -ίσω, aor. ἠφάνισα, pf. ἠφάνικα| {att. viit. -ῖω} **I** (act., tranz.) **1** a face să nu se vadă, a pune în umbră, a umbri: ἠλιον δὲ νεφέλη ... ἠφάνισεν XEN. *An.3.4.8 un nor a umbrit soarele; ARSTT. Mete.370a21. 2 a face să dispară, a da pieirii, a distruge: ἀγαθῷ κακὸν ἀφανίσαντες THUC. 2.42 *făcând să dispară un lucru rău printr-o faptă bună; ἐλάαν ἐκ τῆς γῆς ~* LYS. 7.2 *a smulge un măslin de pe moșia (mea); τὸ γένος ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνισεν* ISOC. 10.26 *a făcut să dispară neamul dintr-oameni; ὄλωσ ~* [ερά] DEM. 21.147 *a distruge complet obiecte sacre; ἀφανίζει**

Κίττον ISOC. 17.11 *il face dispărut pe Kit-ton; ἀπαντ' ἀφανίζει γῆρας* MEN. *Gnom.39 pe toate le năruie bătrânețea; θησαυροὺς ... βρῶσις ἀφανίζει* NT *Mt.6.19 comori (pe care) rugina le distruge; (figură etimologică) ἀφανισμῷ ἀφανιεῖς αὐτοὺς* LXX *Deut.7.2 îi vei distruge cu totul (propr. îi vei da pieirii prin distruge); LXX 1Mac.9.73, PLUT. Alex.74.1. 3* (fig.) a întineca, a umbri: τὴν ἀξίωσιν μὴ ~ THUC. 2.61 *a nu întineca prestigiul. 4* a șterge: τοῦ βωμοῦ ἠφάνισεν τοῦπίγραμμα THUC. 6.54 *a șters inscripția de pe altar; ἠφάνισεν τὸ ποίημα* PLUT. *Lys.18.5 a șters poemul. 5* a masca, a disimula: ἀφανίζων πονηρὰ σκώμματα AR. *Nu.542 mascând glume desucheate. 6* a evita: (proces) AR. *Nu.759. 7* a ascunde: (bunuri) IS. 7.35. **II** (med., pas., intrans.) a dispărea, a se pierde: ποταμὸς ἐς χάσμα γῆς ἐσβάλλων ἀφανίζεται HDT. 7.30 *rául, intrând într-o crăpătură a pământului, se face nevăzut; THUC. 8.38, PLAT. Cri.111b, LXX Prov.12.7* ș.a.

[ἀφανής]

ἀφάνισις, εως, ἡ [ᾶφᾶ] subst. **I** dispariție: HDT. 4.15, ARSTT. *Pr.953a17. II* anulare, suspendare, abolire: τὴν ἀφάνισιν τῶν συνθηκῶν DEM. 33.22 *anularea tratatului; ἠῤρηκ' ἀφάνισιν τῆς δίκης σοφωτάτην* AR. *Nu.764 am găsit cea mai înțeleaptă anulare a judecății; PLAT. Sph.259e.*

[ἀφανίζω]

ἀφανισμός, οῦ, ὁ subst. **I** dispariție: ARSTT. *HA580b21. II* (frecv.) distruge, pieire: εἰς ὄλεθρον καὶ εἰς ἀφανισμόν LXX *3Rg.13.34 spre distruge și pieire; γηράσκον ἐγγυὺς ἀφανισμοῦ* NT *Evr.8.13 ceea ce îmbătrânește este aproape de pieire; PLB. 5.11.5, Ios. AI2.205, LUC. Alex.19* ș.a. **III** (astr.) ocultatie, eclipsă, dispariție: ἐν τοῖς ἀφανισμοῖς τῆς σελήνης PLUT. *M.670b în momentele de eclipsă ale lunii.*

[ἀφανίζω]

ἀφάνιστέος, α, ον adj.vb. care trebuie distrus: (despre un discurs) ISOC. 12.233.

[ἀφανίζω]

ἀφανιστής, οῦ, ὁ [ᾶφ] subst. distrugător: (despre creditori) PLUT. *M.828f.*

[ἀφανίζω]

ἀ-φαντᾶσίωτος, ον adj. lipsit de imaginație: PLUT. *M.960d.*

[ἀ-, φαντασιάζομαι]

ἄ-φαντος, ον *adj.* I care nu se mai vede, nevăzut, dispărut, fără urmă: ἐξαπολοίατ' ἀκίηδεςτοι καὶ ἄφαντοι IL. 20.303 *să piară fără să le poarte nimeni de grijă și fără de urmă*: IL. 20.303, (despre Oidip) ἐκ βροτῶν βαίην ~ SOPH. OT832 *să pier dintre muritorii fără urmă*: SOPH. OT560, ἀνήρ ~ ἐξ Ἀχαικοῦ στρατοῦ AESCH. Ag.624 *un om dispărut din armata aheilor*: ~ ἐπελες Pl. O.1.46 *ai dispărut*: ~ ἐγένετο ἄπ' αὐτῶν NT Lc.24.31 *s-a făcut nevăzut de ei*: ἀπὸ ζωῆς ἐλίαςθεν νόνημοι καὶ ἄφαντοι A.RH. 4.1306 *și-au pierdut viața fără nume și urmă*: ἐς τί' ~ ὁ βουκόλος ὄχρετο χώραν: THEOC. 4.5 *văcarul în ce țară a plecat fără urmă?*: EUR. Or.1557. II întunecos, fără lumină: (op. φανερός) EUR. El.1191, (adv.) ἄφαντον βρέμει Pl. P.11.30 *bombăne în întuneric (sau în secret)*. III invizibil, nevăzut: Ἐρως ... ἴξεν ~ A.RH. 3.275 *Eros a venit nevăzut*: (stâncă) AESCH. Ag.1007, (lumină) SOPH. Ph.297. IV fără faimă, obscur: τῶν δ' ἄφάντων κῦδος ... σαθρόν Pl. N.8.34 *gloria vremelnică a celor fără faimă*.

[ἄ-, φαίνω]

ἄφανως, *adv.* v. ἀφανής

ἄφ-ἄπτω, *vb.* [viii. ἀφάπω, aor. ἀφήψα] {ion. și col. ἀπάπτω; pas. part. pl. ἀπαμμένους Hdt. 2.121δ} I (*act.*) I a prinde, a lega: ἀπάψας ἄμματα ... ἐν ἱμάντι Hdt. 4.98 *făcând noduri pe o curea*: ἀφάψετε αὐτὰ εἰς σημεῖον LXX Deut.11.18 *prinde-le ca semn*: ἀφάψαι δὲ αὐτὰς ἐπὶ σῶ τραχήλω LXX Prov.3.3 *leagă-le de gât*. 2 a atârna, a agăța: Hdt. 2.121δ, δέρμα λέοντος ἀφημμένον ἐκ ποδεῶνων THEOC. 22.52 *piele de leu agățată de [propriele] gheare*: PLUT. Mar.27.3. II (*med., pas.*) a veni asupra, a se abate: ἀφήπται αὐτῶν ἢ κακία LXX Jud.20.34 *s-a abatut asupra lor răul*.

[ἀπό, ἄπτω]

ἄφᾶρ, [ἄφ] *adv.* I (temp.) îndată, imediat, repede: (frecv. + δέ) ~ δέ de îndată / pe dată: ~ δέ τε χεῖρες ἀμύνειν εἰσὶ καὶ ἡμῖν IL. 13.814 *de îndată avem și noi brațe de apărare*: ~ δ' ἀπεθαύμασ' ὄνειρον OD. 6.49 *mîndu-se pe dată de vis*: ἴνα τ' ἄρνες ~ κεραοὶ τελέθουσι OD. 4.85 *unde repede mieii poartă cornițe*: παραγγείλας ~ στρατεύματι AESCH. Pers.469 *comandând îndată armatei*: ἐμοὶ δ' ~ ἔξεσεν αἷμα THEOC. 20.15 *imediat mi-a clocotit sângele*: Pl. N.1.40, SOPH. Tr.821, A.RH. 3.617 ș.a. II

(cu valoare intensivă) foarte, mult: τὸ κεν ἡμῖν ~ πολὺ κέρδιον εἶη IL. 17.417 *ar fi cu mult mai cu cale pentru noi*: OD. 2.169.

[cf. ἄφνω?]

ἄφαρέυς, ἑως, ὁ *subst.* aripioară de ton (pe burta femelelor de ton): ARSTT. HA543a13. [ἄφαρ]

Ἀφᾶρέυς, ἑως, ὁ *subst.* {ep. gen. -ῆος Theoc.: ac. -ῆα} I (mitol.) I Aphareus, rege în Messenia, tatăl lui Idas și al lui Lynkeus: THEOC. 22.139. 2 Aphareus, luptător grec: IL. 9.83, id. 13.478. II Aphareus, fiu al sofiștului Hippias, adoptat de către Isocrates: ISOC. Ep. 8.1, DEM. 47.32 ș.a.

Ἀφᾶρήιος, α, ον *adj.* al lui Aphareus: THEOC. 22.207, A.RH. 3.1252.

[Ἀφαρέυς]

ἄφαρκτος, ον *adj.* v. ἄφρακτος

ἄ-φάρμακτος, ον *adj.* neînveninat: (cupă) LUC. DDeor.17.2.

[ἄ-, φαρμάσσω]

ἄ-φᾶρος, ον *adj.* necultivat: (pământ) CALL. Hec.fr.287.

[ἄ-, φάρω]

ἄφ-αρπάζω, *vb.* [viii. -άσω, aor. ἀφήρπασα, pf. ἀφήρπακα] {ep. viii. ἀφαρπάζω, aor. ἀφήρπαξα} I a smulge: (+ ac. și gen.) ὀρηθή κόρυθα ... κρατὸς ἀφαρπάξει IL. 13.189 *s-a repezit să-i smulgă coiful de pe cap*: (+ ac.) ἀφαρπάζουσιν ἐδοδῆν A.RH. 2.223 *smulg mîncarea*: (pas.) ὄπλα ἀφαρπασθέντα XEN. HG5.4.18 *arme smulse*: LYS. 19.31. II a înlătura, a lua: EUR. Ion1178. III a fura: ὀρῶ τὸν ἱερέα τοὺς φθοῖς ἀφαρπάζοντα AR. Pl.677 *il vād pe preot fîrînd turtele*: DEM. 21.64. IV a privi cu pasiune: ὢν ~ φιλεῖ ὀφθαλμὸς ἄνθος SOPH. Tr.548 *ochiul îndrăgește să soarbă din priviri floarea [tinereții]*.

[ἀπό, ἀρπάζω]

ἄφάρτερος, α, ον *adj.* (comp.) mai iute: (cai) IL. 23.311.

[ἄφαρ]

ἄ-φάρωτος, ον [ἄφᾶ] *adj.* necultivat, nearat: (pământ) CALL. Fr.555.

[ἄ-, φάρω]

ἀφᾶσία, ας, ἡ [ἄφ] *subst.* I pierdere a capacității de a vorbi, neputință de a vorbi, mutenie, tăcere: ~ δέ κάμ' ἔχει EUR. HF515 *mi mai am nici eu cuvinte*: ἀφασίαν προστίθης EUR. Hel.549 *mă lași fără cuvinte*: εἰς ἀφασίαν ... οὗτος ὁ λόγος ἐμβέβληκε PLAT.

Phlb.21d acest argument m-a redus la tăcere; AR. Th.904, EUR. IA837, PLAT. Lg.636e. PLB. 8.20.9, (scris ἄφασίη pt. ἀμφασίη) OD. 4.704. II nepuțință de a răspunde adecvat, indecizie: LXX 2Mac.14.17, PLUT. M.1123c.

[ἄφατος]

ἄφάσσω, *vb.* [imper. aor. ἄφασον] {poet. impf. 3sg. ἄφασσεν A.Rh.} **I** (medic.) a palpa: φοίνιον ἔλκος ἄφασσεν A.Rh. 4.1522 *ii palpa rana sângerândă*. **II** a pipăi: ἄφασον αὐτοῦ τὰ ὄτα HDT. 3.69 *pipăie-i urechile; (med.) A.Rh. 4.181. III* a atinge: A.Rh. 4.428. **IV** a mângâia, a dezmierda: A.Rh. 2.710.

[ἄφάω]

ἄ-φᾶτος, *ον adj.* **I** fără renume, obscur: (ορ. φατός) HES. *Op.3. II* (frecv.) care nu poate fi redat prin cuvinte, de nespus, de negrăit: SOPH. OT1314, id. OC1463, EUR. *Ion*783, PLB. 15.28.1, (forță) A.Rh. 3.1257, (+ ὡς) ἄφατον ὡς φρόνιμος AR. *Av.428 de nespus cât e de chibzuit (= e nespus de chibzuit); AR. Lys.1148, τὸν ὄρκον ἄφατον ὡς ἐπαινῶ AR. Lys.198 nu pot spune cât laud jurământul. III* (peior.) de negrăit, ieșit din comun. monstruos: A.Rh. 3.129, PLUT. *Mar.45.2. IV* (despre măsură sau număr) nemăsurat: Pl. *N.1.47, (bogății) PLUT. M.864c, HDT. 7.190.*

[ἄ-, φημί]

ἄφ-αυαίνο, *vb.* **I** (*act., tranz.*) a usca, a seca: (fig.) PLUT. *M.1094f. II* (*intrans., med., pas.*) a se usca, a se distruge, a pieri: (despre cordonul ombilical) ARSTT. *Pr.896a14, (fig.) δίψη ... ἀφαναθήσομαι AR. Ec.146 mă voi usca de sete; (+ part.) ἀφανάθηθην ... γελῶν AR. Ra.1089 am murit de răs.*

[ἄπό, αὐαίνω]

ἄφασυρός, *όν adj.* [comp. -ότερος, superl. -ότατος] (frecv. comp. și superl.) lipsit de forță, firav, plărând, nevolnic, nepuțincios, slab: (despre pers.) σέο πολλὸν ἀφασυρότερος IL. 7.457 *cu mult mai nevolnic ca tine; (copil) IL. 7.235, OD. 20.110, HES. Op.586, (subst.) Pl. P.4.272, (despre lucruri) ἵνα μή οἱ ἀφασυρότερον βέλος εἶη IL. 12.458 pentru ca lovitura să nu fie prea slabă; (cârlige) THEOC. 21.49.*

ἄφ-αῦω, *vb.* a usca: AR. *Eq.394.*

[ἄπό, αῦω]

ἄφάω-ῶ, [ἄφ] *vb.* {ep. ἀφώ II.} a pipăi, a atinge: θῶρηκα, καὶ ... τόξ' ἀφῶντα II.

6.322 *pipăind platoșa și arcu.*

[ἄφή]

ἄ-φεγγής, *ές adj.* [superl. -έστατος] **I** care nu este văzut, invizibil, imperceptibil: (partum) AESCH. *Pr.115, ὃ φῶς ἀφεγγές SOPH. OC1549 ο, lumină nevăzută; (bogăție) PLUT. M.528a. II care nu lasă să se vadă, intunecat, opac: νυκτός τ' ἀφεγγές βλέφαρον EUR. *Ph.543 pleoara intunecată a nopții; ἀφεγγεῖ λήθης παρακάλυμματι LXX Inf.17.3 vâlul intunecat al uitării. III (fig.) neclar, misterios: SOPH. *OC1481.***

[ἄ-, φέγγος]

ἄφ-εδρος, *ου, ή subst.* menstruație: LXX *Lev.15.19, id. Ps.Sol.8.12, id. Iez.18.6.*

[ἄπό, ἔδρα]

ἄφ-εδρών, *ῶνος, ὁ subst.* latrină, closet: NT *Mt.15.17, id. Mc.7.19.*

[ἄπό, ἔδρα]

ἄφῆ, ἀφέηκα, ἀφεθῆναι, *v.* ἀφήμι

ἄφειδέω-ῶ, *vb.* **I** a nu cruța, a nu menaja: (+ gen.) ψυχῆς ἀφειδήσαντε SOPH. *El.980 fără să-și cruțe propria viață; τὼν μὲν σωμάτων ἀφειδήσαντες LYS. 2.25 care nu și-au cruțat propriile trupuri; PLUT. Per.10.3, id. Comp. Pel.Marc.3.8. II a nu se sinchisi, a nu lua seama la, a nu-i păsa, a fi lipsit de sfială: (+ gen.) εἶ τις τοῦδ' ἀφειδήσοι πόνου SOPH. *Ant.414 dacă cineva n-ar lua seama la această trudă; οὐδ' ἄρα Βέβρυκες ἄνδρες ἀφειδήσαν βασιλῆος A.Rh. 2.98 hebricii nu și-au abandonat regele; EUR. IT1354. III a nu șovăi: τὸν ἄριστον ἀφειδήσαντες ἔλεσθε A.Rh. 1.338 *alegeți-l fără rezervă pe cel mai bun.***

[ἄφειδής]

ἄ-φειδής, *ές adj.* {ep. pl. ἀφειδέες A.Rh.} **I** (despre lucruri) fără a face economie, din belșug, abundant: τὸν χρυσὸν ἀφειδέα πασεύμεσθα CALL. *Cer.127 vom dobândi aur din belșug. II care nu pune preț, indiferent: τὼν ἰδίων ἐγκωμίων ~ PLUT. *Ca.Ma.14.2 nepunând preț pe laudele ce i se aduc. III care nu cruță: ~ τοῦ βίου ARSTT. *EN1124b8 care nu-și cruță viața; πειράσειν αὐτοὺς ἀφειδῆ τὰ ὄπλα IOS. BI4.96 vor avea de-a face cu armele fără cruțare; ~ ὁ κατάπλους THUC. 4.26 debarcare ce are loc fără grijă (fără de corăbii). IV (despre pers.) generos: ἔς δὲ δῆ φιλοτιμίαν ~ ὑπὲρ δύνειν APP. *BC2.1 era de o dărnicie care-i depășea posibilitățile. V* neînduplecat: (Eros) CALL. *Epigr.46.7, (superl. neut. adv.) ἀφειδέστατα****

πάντων ἐτιμωρεῖτο XEN. *An.*1.9.13 *dintre toți el îi pedepsea în cel mai neînduplecat mod.* // ἀφειδῶς, *adv.* |var. -έως, -είως| I fărã a face economie, cu generozitate, din belșug, fărã zgârcenie: HDT. 1.163, ἑαυτὸν εἰς τὰ πράγματ' ~ δούς DEM. 18.89 *oferindu-se pe sine cu generozitate pentru [indeplinirea] faptelor;* μολπῇ θυμὸν ἀφειδείως κορέσομεν A.RH. 3.897 *să îndestulăm din belșug sufletul cu cântec;* οἰκτίζει ~ LXX *Prov.*21.26 *se îndură fărã zgârcenie.* II fărã cruțare: κόπτειν ~ τοῖς ἐπιπίπτοντας LXX *2Mac.*5.12 *a-i omori fărã cruțare pe cei care ies în cale;* χειρὶ καὶ σώματι χρηστέον ~ PLUT. *Pelop.*2.7 *are datoria de a se folosi fărã cruțare de mână și trup;* APP. *Mith.*367. [ἀ-, φείδομαι]

ἀφειδία, ας, ἡ *subst.* I generozitate: PLAT. *Def.*412d, PLUT. *M.*762e. II necruțare, purtare cu asprime, cruzime: (+ gen.) NT *Col.*2.23, χαλεπότερον δ' οὐδὲν ἀφειδίας ἐν μάχαις APP. *Pun.*261 *nimic nu-i mai cumplit în lupte decât cruzimea.*

[ἀφειδής]

ἀφειδῶς, v. ἀφειδής

ἀφείη, opt. aor. 3sg. act. de la ἀφίημι

ἀφείθην, ind. aor. pas. de la ἀφίημι

ἀφείκα, ind. pf. act. de la ἀφίημι

ἀφείλον ἢ **ἀφειλόμην**, ind. aor.2 act. / med. de la ἀφαιρέω

ἀφείμαι, ind. pf. med. de la ἀφίημι

ἀφείναι, inf. aor. act. de la ἀφίημι

ἀφεκτέον, *adj.vb.* trebuie să se abțină de la, trebuie să se ferească de: (+ gen.) μέθης μὲν δὴ εἵπομεν ὅτι ~ αὐτοῖς PLAT. *R.*403e *am spus că ei trebuie să se ferească de beție;* τοῦ ... συμβουλεύειν ~ ISOC. 2.49 *trebuie să se abțină de la a da sfaturi;* XEN. *Mem.*2.6.1, ARSTT. *EN*110b29, id. *MM*2.3.11, PLUT. *M.*461e, (pl.) ἀφεκτέα τοίνυν ἐστὶν ἡμῖν τοῦ πέους AR. *Lys.*124 *trebuie să ne abținem de la mândular.*

[ἀπέχω]

ἀφέλεια, ας, ἡ *subst.* simplitate: περὶ τὴν διαίταν ~ PLB. 6.48.3 *simplitate în felul de viață;* APP. *BC*3.83, ἐσθῆτος ἀφελεία PLUT. *Pelop.*3.4 *prin simplitatea veșmântului;* ἀφέλειαν ιδιωτικὴν APP. 5.76 *simplitate a unui particular;* IOS. *AI*3.278, PLUT. *Phoc.*19.1, id. *M.*644b, LUC. *Laps.*17 ș.a.

[ἀφελής]

ἀφελής, ἐς *adj.* |comp. -έστερος, superl. -έστατος| I neted, plan, întins: διὰ τῶν

ἀφελῶν πεδίων AR. *Eq.*527 *prin câmpii întinse.* II (fig. despre pers., lucruri și abstr.) simplu, sincer, deschis: ~ καὶ παρρησίας μεστός DEM. *Ep.*4.11 *simplu și plin de vervă;* ἀφελῆ καὶ λιτόν ἐν ταῖς ὁμιλίαις PLUT. *Ages.*7.2 *simplu și blând în relațiile cu oamenii;* (femeie) PLUT. *M.*528b. (casă) PLUT. *Lyc.*13.4. III (fig. despre stil) simplu, neîmpodobit, neafectat: περίοδος δὲ ἢ μὲν ἐν κόλοις ἢ δ' ~ ARSTT. *Rh.*1409b13 *perioada, când constă în membre, când este simplă;* (ευvânt) PLUT. *Lyc.*21.1. // **ἀφελῶς**, *adv.* I în mod simplu: PLUT. *Caes.*17.9, id. *M.*662c. II (ret. despre stil) cu simplitate, fărã afectare: (op. ἐπιδεικτικῶς) ISOC. 4.11, πράως καὶ ~ εἰπόντος PLUT. *M.*728f *vorbind cu blândețe și simplitate;* PLUT. *M.*41a. [prob. *adj.* derivat de la aor. tematic ἀφελεῖν (< ἀφαιρέω) cu sensul „lipsit de”]

ἀφελκυ-, v. ἀφέλκω

ἀφ-έλκω, *vb.* |impf. ἀφείλκων, viit. ἀφέλξω și tard. ἀφελκύσω, aor. ἀφείλκυσα: *med.* aor. ἀφειλκυσάμην| {ion. ἀπέλκω Hdt. 3.48, id. 6.91} I a trage afară, a smulge, a îndepărta: (+ gen. separativ) μὴ βίαι ξένους θεῶν ~ EUR. *Heracl.*113 *să nu-i îndepărtezi cu sila pe străini de zei;* ἀπέλκειν τοῖς ἰκέτας ἐκ τοῦ ἱεροῦ HDT. 3.48 *a-i trage afară pe suplicanți din templu;* PLAT. *Prot.*319c, (med.) τοῦ δόρατος ἀφελκύσωμαι τοῦλυτρον AR. *Ach.*1120 *voi trage sabia din teacă;* (pas.) ἀφέλκομαι SOPH. *OC*844 *sunt luată pe sus.* II a removea: THUC. 7.53. III (fig.) a îndrepta, a conduce: εἰς τὸναντίον δ' ἑαυτοῦς ~ δεῖ ARSTT. *EN*1109b5 *trebuie să ne conducem pe noi însine spre ceea ce este contrariu;* XEN. *Mem.*4.5.6.

[ἀπό, ἔλκω]

ἀφελότης, ητος, ἡ *subst.* curăție, simplitate: NT *Fr.*2.46.

[ἀφελής]

ἄφεμα, ατος, τό *subst.* scutire (de dări): ἀφιέναι ὑμῖν τὰ ἀφέματα LXX *1Mac.*13.37 *să vă scutească de dări;* LXX *1Mac.*10.28.

[ἀφίημι]

ἄφενος, ους, τό *subst.* |var. ὁ ἄφενος, gen. -οιο Hes. *Op.*24, Call. *Iov.*96| bogăție, avuție: μέγα γάρ οἱ ἔδωκε Ζεὺς ~ IL. 23.299 *Zeus i-a dat o mare avuție;* OD. 14.99, HES. *Th.*112.

[cf. ἀφνειός]

ἄφέξω, v. ἀπέχω

ἄφερκτος, ον *adj.* îndepărtat, exclus: (+ dat.) μυχῶ ~ AESCH. *Ch.*446 *îndepărtată în cel*

mai dosnic ungher al casei.

[ἀπειργω]

ἄφ-ερμηνεύω, *vb.* **I** a explica, a tâlmăci: τὸ λεχθὲν παρ' αὐτῶν ἀφερμηνεύε PLAT. *Sph.*246e *tālmācește ceea ce a fost spus de către ei*; PLAT. *Lg.*660c. **II** a interpreta: PLUT. *Rom.*21.3.

[ἀπό, ἐρμηνεύω]

ἄφ-έρπω, *vb.* a pleca, a se îndepărta: τί σῖγ' ἀφέρπει; SOPH. *Tr.*813 *de ce pleci în tăcere?*; ~ ἄστροφος SOPH. *OC*490 *a se îndepărta fără a se uita înapoi*; παρθένος ἐνθα βέβηκα. γυνή δ' εἰς οἶκον ἀφέρπω THEOC. 27.65 *am venit aici fecioară, mă duc acasă femeie*; SOPH. *Ai.*1161.

[ἀπό, ἔρπω]

ἄ-φερτος, *ov adj.* de neîndurat, insuportabil: AESCH. *Ag.*396, id. *Ch.*469, id. *Eu.*146.

[ἀ-, φέρω]

ἄφες, *imper. aor. 2sg. act.* de la ἀφίημι

ἄφεσίμος, *ov adj.* lăsat liber: (despre ziua de sărbătoare) ARSTT. *Ath.*43.3.

[ἀφίημι]

ἄφεις, *εως*, *ή subst.* **I** eliberare, slobozire, aruncare: τῶν βελῶν τὴν διὰ μακροῦ ἄφεισιν ARR. *An.*4.4.4 *aruncarea proiectilelor de departe*. **II** expulsie: (la naștere) ARSTT. *HA*576a25. **III** ejaculare: ARSTT. *GA* 739a35. **IV** (mar.) lansare (la apă): DEM. 18.77. **V** renunțare, abandonare: PLAT. *Ph.*273c, DEM. 45.41, (a unei plângeri juridice) ISOC. 17.29. **VI** scutire, dispensă: ARSTT. *Ath.*30.6, στρατείας ἔχων ἄφεισιν PLUT. *Ages.*24.2 *având scutire de serviciul militar*. **VII** plecare: σπουδάζοντας περὶ τὴν ἄφεισιν PLUT. *M.*224f *întrecându-se în privința plecării (în cursă)*; (a unui roi) ARSTT. *HA*625a20. **VIII** absolvire, iertare: (de datorii) DEM. 24.46, id. 56.28, LXX *Deut.*15.3. **IX** (relig.) iertare: εἰς ἄφεισιν ἁμαρτιῶν NT *Mt.*26.28 *spre iertarea păcatelor*; NT *Ep.*2.38. **X** eliberare, dezrobire: (despre sclavi) PLB. 1.79.12. **XI** părăsire: LXX *Ex.*18.2. **XII** divorț, repudiere: PLUT. *Pomp.* 42.7. **XIII** (în LXX) (an) jubileu (în care fiecare trebuia să intre din nou în posesia bunurilor sale): LXX *Ex.*25.10, id. *Deut.*15.2.

[ἀφίημι]

ἄφειμός, *ov, ὁ subst.* roi (de albine): ARSTT. *HA*624a28, id. *HA*629a9.

[ἀφίημι]

ἄφεστήξω, *viit. act. intrans.* de la ἀφίστημι: PLAT. *R.*587b, XFN. *An.*2.4.5.

ἄφεστήρ, *ἦρος, ὁ subst.* președinte al adunării (la Cnidos): PLUT. *M.*292a.

[ἀφίστημι]

ἄφεστός, *ῶσα, ὅς vb. part. pf. act.* de la ἀφίστημι

ἄφετέον, *adj.vb.* care trebuie abandonat, care trebuie lăsat deoparte: τὸ νῦν λεχθὲν οὐκ ~ PLAT. *Phdr.*260a *nu trebuie trecut cu vederea ceea ce a fost spus acum*; PLAT. *Phlb.*62c, ISOC. 4.160, ARSTT. *EN*1096b30, id. *Pol.*1275a6, PLUT. *M.*460e s.a.

[ἀφίημι]

ἄφετέος, *ἐα, ἐον adj.vb.* care trebuie lăsat (deoparte), care trebuie abandonat: οὐκ ~ εἶ ... πρὶν ἂν εἴπης PLAT. *Euthphr.*15d *nu trebuie să fii lăsat până ce nu spui*; οὔτοι ... ἄφετέοι πρὸς τὴν νῦν ζήτησιν ARSTT. *Metaph.*986b25 *aceștia trebuie lăsați deoparte în cercetarea de față*; ARSTT. *Rh.*1409a7.

[ἀφίημι]

ἄφότην, (poet.) *ind. aor. 3du. act.* de la ἀφίημι: IL. 11.642.

ἄφετήριος, *α, ὄν adj.* care lansează (proiectile): ἀφετήριον ὄργανον IOS. *B13.80 catapultă*; τὰς ἀφετηρίους μηχανάς IOS. *B13.166 mașinării de aruncat*.

[ἀφίημι]

ἄφότης, *ov, ὁ subst.* persoană însărcinată cu lansarea proiectilelor, artilerist: PLB. 4.56.4.

[ἀφίημι]

ἄφετος, *ov adj.* **I** (despre animale sacre scutite de muncă) lăsat să pască liber, slobod: ἄφετον ὄντων ταύρων ἐν τῷ τοῦ Ποσειδῶνος ἱερῷ PLAT. *Criti.*119d *în templul lui Poseidon fiind zece tauri slobozi*; AESCH. *Pr.*666, PLAT. *Prt.*320a, ARR. *An.*7.20.4. **II** (despre pers. consacrate divinității și scutite de orice activitate) liber, eliberat: (despre Ion) ὁ δ' ἐν θεοῦ δόμοισιν ~ ... παιδεύεται EUR. *Ion*822 *acesta este crescut liber în casa zeului*; σὲ ... ἄφετον γεγεννημένον ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα πατρίδα νομίζειν ISOC. 5.127 *tu, devenit complet liber, socotești întreaga Grecia patria ta*; (fig. despre tineri) ἄφετους νέμεσθαι PLAT. *R.*498c *să pască în viața lor*. **III** cu acces liber, neîngrădit, accesibil, fără restricții: ἴππος ἐκ νομῆς ἀφέτου ... ἦκων PLUT. *Lys.*20.6 *cal care se întoarce de la o pășune neîngrădită*; τῶν μειρακίων ὀρμὴν ἄφετον PLUT. *M.*12a *pornire neîngrădită a adolescenților*; (drumuri) PLUT. *AgisCleom.*55.3. **IV** confluz, prolix: (discursuri) LUC. *Tox.*56.

[ἀφίημι]

ἄ-φευκτός, ον *adj.* de care nu poți fugi: ἄφευκτόν ἐστίν ἀνθρώπῳ τὸ πεπρωμένον PLUT. *Lys.*29.4 *omul nu poate fugi de desti-nul său. // ἄφεύκτως*, *adv.* fără putință de scăpare: LXX 3*Mac.*7.9.

[ἄ-, φεύγω]

ἄφ-εὔω, *vb.* {att. aor. 3sg. ἀφῆσεν Ar. *Th.*590} a arde, a pârlî: ἀφῆσεν τὴν ἐπαν-θοῦσαν τρίχα AR. *Ec.*13 *pârlind pârul care răsare [acolo]*; AR. *Th.*236, (pas.) καλῶς ἠφευμένος ὁ χοῖρος AESCH. *Fr.*310 *porcul bine pârlit.*

[ἀπό, εὔω]

ἄφ-εψιάομαι, *vb.* {aor. ἀφεψιασάμην} a se abține de la relații sexuale: SOPH. *Fr.*138.

[ἀπό, ἐψιάομαι]

ἄφ-έψω, *vb.* {ion. ἀπέψω Hdt.} **I** a fierbe, a găti: (fig.) τὸν Δῆμον ἀφεψήσας ὑμῖν καλὸν ἐξ αἰσχροῦ πεπόηκα AR. *Ec.*1321 *fierbând Demosul, din urât l-am făcut frumos*; AR. *Eq.*1336. **II** a fierbe din nou, a răsfierbe, a reduce prin fierbere: ARSTT. *Mete.*359a30, (med.-pas.) ARSTT. *Pr.*933b15. **III** (despre metale) a extrage: χρυσίον καθαρώτατον ἀπεψήσας HDT. 4.166 *extrăgând aurul cel mai curat cu putință.*

[ἀπό, έψω]

ἄφέωνται, (poster.) ind. pf. 3pl. med. de la ἀφήμι

ἄφή, ἦς, ἢ [ἄ] *subst.* **I** pipăit, simț tactil: PLAT. *R.*523e, ARSTT. *deAn.*434b18, id. *EN*1118a26, PLUT. *M.*706a. **II** atingere: PLUT. *Per.*15.3. **III** impact: κολάσεις ἀφὴν οὐκ ἔχουσι δριμύειαν PLUT. *M.*565a *pedep-sele nu au un impact sever.* **IV** punct de contact, legătură, conexiune: ταῖς φιλικαῖς λαβαῖς ὁ οἶνος ἀφὴν ἐνδίδωσι PLUT. *M.*660b *în relațiile de prietenie vinul stabilește o legătură*; (între atomi) ARSTT. *Ph.*203a22, ARSTT. *GC*326b22. **V** prindere, străngere: (în luptă) PLUT. *M.*86f. **VI** capacitate de a seduce, farmec, vino-neoace: (despre Cleopatra) ἀφὴν δ' εἶχεν ἢ συνδιαίτησις ἄφυκτον PLUT. *Ant.*27.3 *convieuirea avea un farmec irezistibil.* **VII** încheietură, articulație: NT *Ef.*4.16, ARSTT. *GC*326b12. **VIII** lovitură: LXX *Deut.*17.8. **IX** rană: οὐ μετέπεσεν ἢ ~ ἐν τῷ δέρματι LXX *Lev.*13.5 *rana nu s-a întins pe piele*; ἀφὴν καρδιάς LXX 3*Rg.*8.38 *rană a inimii*; LXX 2*Par.*6.29. **X** aprindere: ὀρμέατο δὲ περὶ λύχνων ἀφάς HDT. 7.215 *se pleca pe la ora aprinderii luminilor.*

[ἄπτω]

ἀφή, conjct. aor. 3sg. act. de la ἀφήμι

ἄφ-ηγέομαι-οὔμαι, *vb.* {impf. ἀφηγούμην, viit. ἀφηγήσομαι, aor. ἀφηγησάμην, pf. ἀφήγμαι; pas. viit. ἀφηγηθήσομαι, aor. ἀφηγήθην} {ion. ἀπηγ- Hdt.} **I** a fi în frunte, a conduce: (+ gen.) ἀφηγούμενος τοῦ πολεμῆσαι LXX *Jud.*1.1 *fiind în fruntea războiului*; λαὸν ἄγιον, οὗ ἀφηγήσεται ἐν δικαιοσύνη LXX *Ps.Sol.*17.26 *poporul cel sfânt peste care va conduce cu dreptate*; (abs.) PLAT. *Lg.*760d, (subst.) ἀφηγούμενοι XEN. *HG*4.8.37 *cei care conduceau marșul (= avangarda).* **II** a povesti (de la început până la sfârșit), a relata: HDT. 1.24, μετὰ μικρὸν ἀφηγήσομαι PLUT. *Lys.*20.6 *voi expune pe scurt*; ARR. *An.*4.8.1, IOS. *AI*18.373. [ἀπό, ἡγέομαι]

ἀφήγημα, ατος, τό *subst.* {ion. ἀπήγ- Hdt. 2.3} **I** poveste, relatare (detaliată): τὰ μὲν νυν θεῖα τῶν ἀπηγημάτων οἷα ἦκουον HDT. 2.3 *câte am auzit din povestile legate de cele sfinte.* **II** indemn, conducere: αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες συμφώνως τοῖς τῆς ψυχῆς ἀφηγήμασιν κινουῦνται LXX 4*Mac.*14.6 *măinile și picioarele se mișcă armonios prin indemnurile sufletului.*

[ἀφηγέομαι]

ἀφήγησις, εως, ἡ *subst.* **I** povestire, relatare: τρέψομαι δὲ ἐπὶ τὴν ἀφήγησιν ἤδη τῶν πραγμάτων IOS. *AI*1.26 *mă voi îndrepta acum către amintirea faptelor*; μοι γεγράφεται ὅσα πιστότατα ἐς ἀφήγησιν ARR. *An.*5.5.1 *urmează să scriu cele mai demne de crezare într-o povestire*; IOS. *AI*18.208, ARR. *Ind.*19.9, LUC. *Hist.Consc.*30. **II** conducere, administrare: δραστήριος ἀνὴρ ἐν ἀφήγησει πραγμάτων IOS. *BI*1.226 *om destoinic în administrarea evenimentelor.*

[ἀφηγέομαι]

ἄφ-ήκω, *vb.* a ajunge: οἱ πάντα δεῖ ~ PLAT. *R.*530e *acolo unde toate trebuie să ajungă.*

[ἀπό, ήκω]

ἄφ-ήλιξ, ικος, ὁ, ἡ *adj.* {comp. -ικέστερος} {ion. ἀπηλ- Hdt. 3.14} care a trecut de vârsta tinereții, în vârstă: ἀφήλικες θέαμα SOPH. *Fr.*528a *oameni în vârstă la vedere*; LUC. *Pseudol.*15 γέρων ὦν καὶ ~ τὰ τοιαῦτα ἄγνοεῖ LUC. *Pseudol.*15 *deși bătrân și om trecut de vârsta tinereții, nu știe astfel de lucruri.*

ἀφηλιώτης, v. ἀπηλιώτης: IOS. *Ap.*2.10.

ἄφ-ημαι, *vb.* a șede deoparte: ὁ δ' ἀφήμενος οὐκ ἀλεγίζει IL. 15.106 *el, șezând*

deoparte, nu vrea să știe [de noi].

[ἀπό, ἤμῃ]

ἀφήμως, *adv.* într-o singură voce, la unison: (h.Ap. 171 ap.) THUC. 3.104.

[ἄφημος]

ἀφ-ηνιάζω, *vb.* **I** a se împotrivi hăturilor, *fig.* a fi îndărătnic: LUC. *DDeor.*24.1, id. *BisAcc.*1, PLUT. *M.*486f. **II** a se împotrivi, a se revolta: (+ gen.) ἀφηνιάζε τοῦ συντάγματος IOS. *B14.*390 *se împotrivea față de ce s-a stabilit*; LUC. *BisAcc.*20.

[ἀπό, ἠνία]

ἀφηνιασμός, οὔ, ὁ *subst.* împotrivre față de hături, *fig.* revoltă: PLUT. *M.*371b, id. *M.*451d.

[ἀφηνιάζω]

ἀφηρε-, **ἀφηρή-**, *v.* ἀφαιρέω

ἀφ-ησυχάζω, *vb.* a rămâne liniștit: PLB. 2.64.5.

[ἀπό, ἠσυχάζω]

ἀφήτωρ, ορος, ὁ *adj.m.* arcaș: (epitet al lui Apollon) IL. 9.404.

[ἀφήμι]

ἀφθαρσία, ας, ἡ *subst.* nesticăciune, incoruptibilitate, integritate morală: ὁ θεός ἐκτισεν τὸν ἄνθρωπον ἐπ' ἀφθαρσία LXX *Înț.*2.23 *Dumnezeu l-a creat pe om pentru nesticăciune*; LXX *4Mac.*9.22, σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσία NT *1Cor.*15.42 (*trupul*) *este semănat întru stricăciune, înviază întru nesticăciune*; NT *Rom.*2.7, id. *2Tim.*1.10, PLUT. *Arist.*6.3, id. *M.*1111d.

[ἀφθαρτος]

ἄ-φθαρτος, ον *adj.* incoruptibil, indestructibil, nesticăcios, nepieritor, netrecător: ~ ἡ οὐσία ἡ κινουμένη ARSTT. *GC*338b14 *ființă indestructibilă în mișcare*; (op. φθαρτός) ARSTT. *Metaph.*1059a12, μακάριοι καὶ ἀφθαρτοι LUC. *ITr.*20 [*zei*] *fericiți și nepieritori*; τὸ ἀφθαρτόν σου πνεῦμά ἐστιν LXX *Înț.*12.1 *duhul Tău este nepieritor*; οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἀφθαρτοι NT *1Cor.*15.52 *morții vor învia nesticăcioși*; PLUT. *M.*392e ș.a.

[ἀ-, φθείρω]

ἄ-φθεγκτος, ον *adj.* **I** mut, lipsit de voce: (călăuză) AESCH. *Eu.*245. **II** unde nu-i îngăduit să vorbești: τῷδ' ἐν ἀφθέγκτῳ μὴ προπέσης νάπει SOPH. *OC*156 *să nu te afunzi în acest crâng unde nu-i îngăduit a vorbi* (după alții. *tăcut*). **III** de nerostit, infabil: PLAT. *Sph.*241a.

[ἀ-, φθέγγομαι]

ἄ-φθίτος, ον *adj.* care nu piere, nemuritor, nepieritor, incoruptibil, fără stricăciune: (sceptru) IL. 2.46, (sălașe) IL. 13.22, (glorie) SAPPH. 44.4, (pământ) SOPH. *Ant.*339, (zeu) EUR. *Andr.*1256, (faimă) id. *I*1606, (bogăție) THEOC. 18.52, (foc) PLUT. *TCG*15.6 ș.a. [ἀ-, φθίω]

ἄ-φθογγος, ον *adj.* **I** lipsit de glas, mut, tăcut, necuvântător: φόβῳ ~ AESCH. *Pers.*206 *mut de frică*; ἦστο πλεῖστον ~ χρόνον SOPH. *Ai.*311 *a rămas mai mult timp fără glas*; ἀφθογγα ... δάκη θηρῶν EUR. *Hipp.*646 *muşcăturile mute ale jivinelor* (sc. *jivine necuvântătoare și colfoase*); γῆρυν ἀφθογγον EUR. *Ph.*960 *voce fără grai*; AESCH. *Eu.*448, HDT. 1.116, EUR. *Tr.*671, CALL. *Lav.Pall.*83, PLUT. *Num.*10.6, id. *M.*973c. **II** de care nu se poate vorbi: (despre Peleus și Thetis) ἀφθόγγους γάμους SOPH. *Fr.*618 *nuntă de care nu poți vorbi*. **III** (gram. subst.) (consoană) mută, oclisivă: (în raport cu ἄφωνον) PLUT. *Cra.*424c, id. *Phlb.*18c, PLUT. *M.*738e.

[ἀ-, φθέγγομαι]

ἄ-φθόνητος, ον *adj.* **I** neinvidiat: ὁ δ' ~ γ' οὐκ ἐπίζηλος πέλει AESCH. *Ag.*939 *cel neinvidiat înseamnă că-i nevrednic de invidie*; ~ αἶνος Pl. *O.*11.7 *glorie dincolo de orice invidie*. **II** neinvidios, milostiv: ~ ἔπεσσιν γένουο Pl. *O.*13.25 *fii milostiv cu cântecele mele*.

[ἀ-, φθονέω]

ἀφθονία, ας, ἡ *subst.* **I** lipsă a invidiei, disponibilitate, mărinimie: πᾶσι τοῖς φίλοις καὶ ἐπιδεικνύω τὴν ἀφθονίαν XEN. *Smp.*4.43 *arăt mărinimie față de toți prietenii*; (+ inf.) προθυμίαν καὶ ἀφθονίαν εἶχομεν ἀλλήλους διδάσκειν PLAT. *Prt.*327b *am avea bunăvoință și lipsă de invidie de a ne învăța unii pe alții*. **II** (frecv.) abundență, belșug, bogăție, prisos: πολλή ἦν ~ αὐτῶ τῶν ἐθελόντων κινδυνεύειν XEN. *An.*1.9.15 *avea o mulțime de oameni care voiau să riște pentru el*; βιβλίων τε παντοδαπῶν ἀφθονίαν ἔχων PLUT. *Dem.*2.1 *având o mulțime de cărți de toate felurile*; σίτου τοσαύτην ἀφθονίαν PLB. 2.15.1 *o asemenea abundență de grâu*; ISOC. 12.90, IOS. *A110.*19 ș.a.

[ἄφθονος]

ἄ-φθονος, ον *adj.* [comp. -έστερος și -ώτερος, superl. -έστατος și -ώτατος] **I** neinvidiat, neinviduit: (belșug) AESCH. *Ag.*471. **II** oferit fără zgârcenie, ext. abundent, din belșug:

ἔλαιον ἄφθονον καταχέοντες HDT. 2.40 *tur-nānd ulei din belșug*; ἐχούσης τῆς Ἰταλίας ξύλα ἄφθονα THUC. 6.90 *Italia avānd lemne din abundență*; πᾶσι ἄφθονα πάντα παρέξομεν AR. Ec.690 *le vom oferi tuturor pe toate din belșug*; τροφήν ἄφθονον ἔχουσι ARSTT. HA573b22 *au hrană din abundență*; (subst.) ἐν ἀφθόνοις τραφεῖς DEM. 18.256 *crescut în lux*; πάρεστι ἄφθονον αὐτῷ THEOC. 10.53 *are din belșug*. **III** neinvidios: ἄνοιγε τοῦνομι' ἀφθόνῳ λόγῳ AESCH. Supp.322 *dezvăluie numele cu o vorbă ce nu roartă pică*; θεῶν δ' ὅπιν ἄφθονον αἰτ<έω> PI. P.8.72 *invoc grija lipsită de invidie a zeilor*; PI. O.6.7. **IV** binevoitor, generos, darnic: ἀφθόνῳ μένει AESCH. Ag.305 *cu dărnicie*; ἔτοιμος ἀφθόνῳ δοῦναι χερὶ EUR. Med.612 *sunt gata să vă dau cu dărnicie* (propr. *cu o mână darnică*). **V** (despre pământ) ἰμβελύγατος, fecund, fertil: (pajῖsti) PLAT. Sph.222a. // **ἀφθόνως**, adv. **I** fără invidie, fără pică, cu mārīnimie: PLAT. Lg.731a ~ ἅπαντας ἡλευθέρωσεν PLAT. Ti.25c *ne-a eliberat cu mārīnimie pe toți*. **II** (frecv.) fără zgārcenie, ext. din abundență, din belșug: λίθοις ~ ἐπ' αὐτήν ἐχρῶντο THUC. 7.70 *zvārleau din belșug cu pietre în ea* (sc. *corabie*); κροτητὰ ... μελίσσης ~ δεδευμένα EUR. Fr.467.5 *prăjituri unse din belșug cu miere*; ~ ἔχουσιν ὧν δέονται PLAT. Grg.494e *au din abundență ceea ce au nevoie*; ἀδόλως τε ἔμαθον ~ τε μεταδίδωμι LXX *Înț.7.13 am învățat fără viclesug și împārtășesc fără zgārcenie*; PLB. 1.40.8, LUC. Tox.54.

[ἀ-, φθονέω]

ἀφθορία, ας, ἡ subst. nesticăciune, puritate: παρεχόμενος ... ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀφθορίαν NT Tit2.7 *oferind în învățatură nesticăciune*.

[ἄφθορος]

ἄ-φθορος, ον adj. pur, neprihānit: κοράσια ἄφθορα καλὰ τῷ εἶδει LXX *Est.2.2 fecioare neprihānite frumoase la vedere*.

[ἀ-, φθείρω]

ἀφῖγμαι, ind. pf. med. de la ἀφικνέομαι

ἀφιδρόω-ῶ, vb. a transpira: ARSTT. Pr.868a37.

[ἀπό, ἰδρώω]

ἀφιδρῶμα, ατος, τό subst. **I** statuie: PLUT. Num.8.7, (+ gen.) τὰ παλαιὰ τῶν Διοσκόρων ἀφιδρῶματα PLUT. M.478a *vehile statui ale Dioscurilor*; IOS. A118.344, PLUT. Prov.Alex.8. **II** templu, sanctuar:

PLUT. M.1045a.

[ἀφιδρύω]

ἀφ-ιδρύω, vb. a strămuta: πατρίδος θεοὶ μ' ἀφιδρύσαντο γῆς ἐς βάρβαρ' ἦθη EUR. Hel.273 *zeii m-au strămutat din glia pārintească în așezări barbare*.

[ἀπό, ἰδρύω]

ἀφιδρωσις, εως, ἡ subst. transpirare: ARSTT. Pr.867a13.

[ἀφιδρόω]

ἀφίει, ind. impf. 3sg. act. *sau* imper. prez. 2sg. act. de la ἀφίημι

ἀφίεμαι, ind. prez. med. de la ἀφίημι

ἀφ-ιερῶω-ῶ, vb. **I** a consacra, a închina, a dedica: τοὺς τόπους ἐν οἷς ἐφονεύθησαν ἀφιερῶσαντες PLUT. TCG39.3 *au consacrat locurile în care au fost ucși*; PLUT. M.271a, τῷ θεῷ ἀφιερῶσωμεν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας LXX *4Mac.13.13 să ne închinăm lui Dumnezeu din toată inima*; IOS. A13.201. **II** a celebra rituri de expiere: (pf. med.) πάλαι ... ταῦτ' ἀφιερῶμεθα AESCH. Eu.451 *de multă vreme mi s-a șters pāngārirea prin aceste rituri*.

[ἀπό, ἱερόω]

ἀφιέρωσις, εως, ἡ subst. consacrare, sfīnțire: PLUT. Publ.15.2.

[ἀφιερόω]

ἀφ-ίημι, [att. ῖ: ep. uneori ῖ] vb. |act. prez. ἀφίημι, -ίης, -ίησι. ἀφίεμεν, ἀφίετε, ἀφίᾱσι. impf. ἀφίην *sau* ἀφίειν *și* ἡφίην *sau* ἡφίειν. 3sg. ἀφίει, ἡφίει (poster. ἡφίειν), 3pl. ἀφίεσαν *și* ἡφίεσαν. viit. ἀφίσω, aor. ἀφῆκα, 1pl. ἀφῆκαμεν *și* ἀφείμεν, 2pl. ἀφείτε *și* ἄφετε, 3pl. ἀφείσαν *și* ἄφεσαν. pf. ἀφείκα; conjct. ἀφῶ; opt. ἀφείην, 2pl. ἀφείτε, 3pl. ἀφείεν; imper. ἄφεσ, pl. ἄφετε; inf. ἀφείναι, part. ἀφείς, -έντος; pas. ἀφίημαι, impf. ἀφίεμην *și* ἡφίημην. viit. ἀφεθήσομαι, aor. ἀφείθην. pf. ἀφείμαι, 3pl. ἀφέωνται; med. impf. ἀφίεμην *și* ἡφίημην. 3sg. ἀφίετο *și* ἡφίετο; viit. ἀφῆσομαι, aor. ἀφείμην, ἀφείσο, ἀφείτο, pf. ἀφείμαι; imper. ἀφοῦ, pl. ἀφεςθε; inf. ἀφέσθαι | {ep. aor. ἀφῆκα; ion. ἀπίημι Hdt., ind. 3sg. act. ἀπίει, 3pl. ἀπιεῖσι, viit. ἀπίσω, aor. ἀπήκα} **I** (tranz.) **I** a da drumul, a arunca, a zvārli, a lansa: (+ ac. *și* gen.) ὄξυν ἄκοντα βαρείης χειρὸς ἀφῆκε IL. 10.372 *a zvārli lancea ascuțită din mâna puternică*; (+ ac.) ἀφῆκ' ἀργῆτα κεραυνόν IL. 8.133 *a aruncat trāsnetul sclipitor*; ἀφῆτε τὰ βέλη XEN. HG2.4.16 *aruncați săgeți*; εἰς θάλατταν ~

... ἐαυτὸν PLUT. *M.1069e a se arunca în mare*; ἀφῆκε πόντιον EUR. *Hec.797 l-a aruncat în apele mării*; THUC. 7.67, (fig.) ἀφῶσιν αὐτοὺς ἐπὶ χρημάτων κτήσιν PLAT. *R.373d se lansează în dobândirea de bunuri*; ἀφῆκεν αὐτὸν εἰς τὴν πολιτείαν PLUT. *Alc.13.1 s-a lansat în politică*. 2 a lăsa să cadă, a scoate afară, a elimina, e emite: ὄμφακές εἰσιν ἄνθος ἀφιεῖσαι OD. 7.126 *sunt ciorchini care-și scutură floarea*; πνεῦμα ἄτοπον ... ἠφίει THUC. 2.49 *făcea să iasă o respirație neregulată*; (despre abstr.) ἐφ' οὗς εὔρε τὸν θυμὸν ἠφίει IOS. *Bl4.540 își vărsa furia pe cei pe care îi găsese*; (despre viață) ἀφῆκε πνεῦμα θανασιμῶι σφαγῆι EUR. *Hec.571 și-a dat sufletul sub lovitura ucigașă*; οὐ γὰρ ἐνθάδε ψυχὴν ἀφῆκε Μενέλωος EUR. *Hel.1431 căci nu aici și-a dat suflarea Menelaos*; HDT. 4.190, (despre sunete) ἦν ὁ κῆρυξ κατὰ τοὺς νόμους φωνὴν ἀφίησι DEM. 18.170 *vocea pe care crainicul o scoate conform legilor*; ἀφῆκε φωνὴν ἠγεμόνι μεγάλῳ πρέπουσαν PLUT. *Galb.18.2 a rostit o vorbă demnă de un mare comandant*; ARSTT. *HA535a32, APP. BC4.4. 3* (frecv. gener.) a lăsa, ext. a renunța, a abandona, a ceda: ἄφετε μόνην ἔρημον SOPH. *Ant.887 lăsați-o singură*; ὀργὰς ἄφες AESCH. *Pr.315 renunță la pornirile de mânie*; ἀφέντες τὴν ... ἐπὶ τῷ Μήδῳ ξυμμαχίαν THUC. 1.102 *renunțând la alianța împotriva perșilor*; τὴν ἀσπίδα ~ ARSTT. *EN1137a21 a lăsa scutul*; αὐτοὺς ἀθῶους ἀφῆκαν PLB. 2.58.8 *i-au lăsat nepedepsiți*; ἐν γραφῇ ἀφῆκα LXX *Înf.39.32 am lăsat în scris*; ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός NT *In.4.52 febra l-a lăsat*; εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν NT *In.14.27 vă las pace*. 4 (despre pers.) a lăsa liber, a elibera, a da drumul, a scuti: δειρῆς δ' οὐ ... ἀφίετο πῆγχε λευκῶ OD. 23.240 *nu-și lăsa brațele albe peste gâtul [lui]*; τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφῆκε XEN. *HG2.1.20 i-a eliberat pe toți cei liberi*; ἀφίημι ὑμᾶς οἰκαδε τοὺς εἰλημμένους XEN. *Cyr.3.2.13 vă eliberez pe voi prizonieri lăsându-vă acasă*; (+ ac. dublu) Τρῶα ... ζῶν ἀφείη IL. 20.464 *l-ar lăsa pe Τρῶα în viață*; τὸν ξένον ... ζῶντ' ἄφες THEOC. 5.79 *lasă-l pe străin teafăr*; (pas.) τῶνδ' ἀφειμένοι πόνων EUR. *Hec.1292 eliberați de aceste trude*; τῶν ἄλλων λειτουργίας πάσης ἀφειμένων PLUT. *M.848f ceilalți fiind scutiți de orice îndatorire*; ἀνάγκη ...

γλῶσσάν μ' ~ EUR. *Hipp.991 e nevoie să-mi las slobodă limba*. 5 a da dezlegare, a scăpa de: (+ ac. pers. și gen.) οὐ γὰρ δὴ σφραγᾷ ἀπίει ὁ θεὸς τῆς ἀποικίης HDT. 4.157 *zeul nu le dădea dezlegare mai înainte de a se stabili (în Libya)*; (med. + gen.) κινδύνου παρὰ δόξαν ἀφειμένοι THUC. 4.106 *scăpând de pericol împotriva așteptării*. 6 a anula, a dizolva, (milit.) a demobiliza: γάμους ~ EUR. *Andr.973 a renunța la nuntă*; τὰ δικαστήρι' ~ AR. *V.595 a dizolva tribunalele*; (milit.) ἀφείθη μὲν κατὰ πόλεις τὸ ἄλλο στράτευμα XEN. *HG4.4.1 restul armatei a fost lăsată la vatră (= a fost demobilizată) prin orașe*. 7 (jur.) a absolvi, a înlătura, a renunța: τιμωρίας ~ ISOC. 18.68 *a înlătura pedepse*; ~ Πασιώνα τῶν ἐγκλημάτων ISOC. 17.30 *a renunța la acuzațiile împotriva lui Pasion*. 8 (spec.) a anula o datorie, a scuti: πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι NT *Mt.18.32 ți-am anulat toată acea datorie*. 9 a lăsa, a permite: (+ ac și inf.) σε ἀφίημι ... σὺν τῇ γυναικὶ δειπνεῖν XEN. *Cyr.6.1.49 te las să ieși masa cu soția ta*; οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτῆς εἰσελθεῖν πρὸς αὐτήν LXX *Jud.15.1 tatăl ei nu l-a lăsat să intre la ea*; οὐκ ἀφῆκά σε ἄψασθαι αὐτῆς LXX *Gen.20.6 nu te-am lăsat să te atingi de ea*; οὐκ ἠφίεν λαλεῖν τὰ δαιμόνια NT *Mc.1.34 nu-i lăsa pe demoni să vorbească*; ἄφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς με NT *Lc.18.16 lăsați copiii să vină la mine*; (+ ac. și ἐπί + dat.) ἀφῶσιν αὐτοὺς ἐπὶ χρημάτων κτήσιν PLAT. *R.373d se dedau la dobândirea de bunuri*. 10 a ierta, a trece cu vederea: τὰς ἀμαρτάδας ἀπιείς HDT. 8.140 *trecând cu vederea greșelile*; ἀμαρτίας ἀφίησιν NT *Lc.7.49 iartă păcate*; (pas.) ἀφεθεῖς ... ὑπὸ τῶν ἑνδεκα IS. 4.28 *absolvit de către cei unsprăzece*; ἀφέωνται σοι αἱ ἀμαρτίαι σου NT *Lc.5.23 îți sunt iertate păcatele*. 11 a lăsa deoparte, a neglija: ἴν' ἀφῶ PLUT. *M.726e ca să nu mai menționez*; (pas.) ἡ Ἀττικὴ ἀπέιτο ἤδη HDT. 8.49 *Attica era acum trecută cu vederea*. 12 a părăsi: τὴν γῆν καὶ οἰκίας ~ THUC. 1.143 *a părăsi pământul și casele*; ἀφῆκεν τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἀπῆλθεν πάλιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν NT *In.4.3 a părăsit Iudeea și s-a îndreptat din nou în Galilea*. 13 a pierde: παραπετωκότα καιρὸν ~ DEM. 1.8 *a pierde ocazia ivită*. 14 a cheltui: ἀφῆκα χρήματα καὶ δωρεῖαν ἔδωκα τοῖς ἀτυχήσασι τῶν πολιτῶν

DEM. 19.171 *sumele pe care le-am cheltuit și le-am dat gratis celor mai amărâți dintre cetățeni*. 15 a consacra, a închina: τὰ νεογνὰ ... ἀφιᾶσι τῇ θεῷ XEN. Cyn.5.14 *consacră zeitei puii*. II (intrans.) 1 a porni, a se îndrepta: εἰς τὴν πόλιν ἀφείθη PLUT. *Fab.21.2 s-a îndreptat către cetate*: HDT. 6.112, EUR. *Ph.1377*. 2 (+ gen.) a lăsa, a abandona, a renunța: στεῖχέ νυν, τέκνων δ' ἀφοῦ SOPH. OT1521 *pornește acum, dar lasă-ți copilule*: μὴ ἀφίεσό γε τάνδρος PLAT. *La.181a nu-l lăsa pe om (= nu lăsa omul să-ți scape din mână)*: οὐδεὶς πώποτε ἔκων ... τυραννίδος ἀφείτο XEN. *Hier.7.12 nimeni nu a renunțat vreodată de bună voie la putere*.

[ἀπό, ἴημι]

ἀφ-ϊκάνω, [ᾗφ, κᾗ] *vb.* |doar prez. și impf.| (ep. pt. ἀφικνέομαι) a ajunge, a veni, a sosi: (+ prep.) πρὸς τεῖχος ... ἀφικάνει IL. 6.388 *ajunge la zid*: (+ ac.) ἰστίη τ' Ὀδυσῆος ... ἦν ἀφικάνω OD. 14.159 *vatra lui Odysseus la care sosesc*: πρῶτος δὲ ῥοὰς ποταμῶν ἀφικάνεις OD. 9.450 *ajungi cel dintâi la apele râurilor*: A.RH. 4.849.

[ἀπό, ἰκνέομαι]

ἀφικέσθαι, inf. aor.2 de la ἀφικνέομαι
ἀφικευσσο, (dor.) imper. 2sg. med. de la ἀφικνέομαι: THEOC. 11.42.

ἀφ-ικνέομαι-οῦμαι, *vb.* |impf. ἀφικνοῦμην, viit. ἀφίξομαι, aor.2 ἀφῖκόμην, pf. ἀφῖγμαί, m.m.c.p. ἀφίγμην, 3sg. ἀφῖκτο| {ep. viit. 2g. ἀφίξει Od. 12.127, imper. ἀφίκεο Od. 1.171; ion. ἀπικ- Hdt., viit. 2g. ἀπίξει Hdt. 2.29, 3sg. ἀπίζεται Hdt. 5.24, Theoc. 29.13, m.m.c.p. ἀπικάτο Hdt. 6.118 și ἀπιγμένοι ἦσαν Hdt. 9.118; dor. imper. 2sg. med. ἀφικευσσο Theoc. 11.42} a ajunge, a sosi, a veni: (+ ac. de direcție) Διὸς υἱὸν ἀφίκετο OD. 21.25 *a ajuns la fiul lui Zeus*: SOPH. OC1590, (+ prep.) ἐς νῆσον ἀφίξει OD. 12.39 *vei ajunge în insulă*: ἀφικνεῖται ἐπὶ τὸ Δήλιον THUC. 4.90 *ajunge la Delion*: ἀφίκετο ἐπὶ τὴν ναῦν DEM. 50.58 *a venit la navă*: παρὰ τίνοσ δ' ἀφιγμένος; SOPH. OT935 *venind din partea cui?*: (+ adv.) οὐδεὶς πω τῶν πρὸ ἑαυτοῦ ἀγγέλων πάλιν ἀφίκετο THUC. 1.132 *nici unul din mesagerii de la el nu se mai întorsese*: (subiect lucr. și ac. pers.) μ' ἄλγος ἀφίκετο IL. 18.395 *m-a ajuns durerea*: τὸ σὸν δ' ἀφίκται δεῦρ' ὑπόβλητον στόμα SOPH. OC794 *gura ta mincinosă sosește aici*: (+ inf.) ἐς ὀλίγον ἀφίκετο πᾶν τὸ στράτευμα τῶν Ἀθηναίων νικηθῆναι THUC. 4.129 *în scurt timp toată*

armata atenienilor a ajuns să fie învinsă: (în comparație) εἰς τὸ ἴσον ἀφίκετο τῇ ἱπικῇ τοῖς ἥλιξι XEN. Cyn.1.4.5 *a ajuns să-î egaleze la călărie pe cei de vârsta sa*: (fig.) ἐς τὸ ἔσχατον κακοῦ ἀπιγμένοι HDT. 8.52 *ajunși în culmea nenorocirii*: νομίσαντες ἐς ἀνάγκην ἀφῖχθαι THUC. 1.124 *socotind că s-a ajuns în mare nevoie*.

[ἀπό, ἰκνέομαι]

ἀφικτωρ, ορος, ὁ *adj.m.* suplicant, rugător: κλάδοι ... ἀφικτόρων AESCH. *Supp.241 ramuri de rugători*: Ζεὺς ~ AESCH. *Supp.1 Zeus, protector al rugătorilor*.

[ἀφικνέομαι]

ἀ-φιλάγαθος, ον [λᾗ] *adj.* care nu iubește binele, neiubitor de bine: NT 2Tim.3.3.

[ἀ-, φιλάγαθος]

ἀ-φιλάνθρωπος, -ον *adj.* care nu iubește oamenii: (traî) PLUT. *M.1098d*.

[ἀ-, φιλάνθρωπος]

ἀ-φιλάργυρος, ον *adj.* care nu iubește banii, neiubitor de argint: NT 1Tim.3.3, ~ ὁ τρόπος NT Evr. 13.5 *fel de a fi care nu iubește banii*.

[ἀ-, φιλάργυρος]

ἀφ-ιλάσκομαι, *vb.* a îmbuna, a îmblânzi: (+ ac.) PLAT. *Lg.873a*.

[ἀπό, ἰλάσκομαι]

ἀ-φιλαυτος, ον [ῖ] *adj.* care nu se iubește pe sine: (laudă) PLUT. *M.542b*.

[ἀ-, φιλαυτος]

ἀ-φιλητος, ον [ῖ] *adj.* neiubit, neîndrăgit: οὐδὲ γὰρ ὡς ~ ἐμοί ποτε SOPH. OC1702 *nu vei rămâne niciodată neiubit de mine*: MEN. *Gnom.89*.

ἀφιλία, ας, ἡ *subst.* lipsă a prietenilor: φοβούμεθα μὲν οὖν πάντα τὰ κακά, οἷον ... νόσον ἀφιλίαν θάνατον ARSTT. *EN1115a11 ne temem de toate relele, precum boala, lipsa prietenilor, moartea*: ARSTT. *EE 1234b33, id. Rh.1386a10, PLUT. Sol.7.6, id. M.606e, id. M.1100c*.

[ἀφιλος]

ἀ-φιλόκαλος, ον *adj.* lipsit de frumusețe, vulgar: (subst.) τὸ ἀφιλόκαλον τοῦ δόγματος PLUT. *M.672e caracterul vulgar al părerii*.

[ἀ-, φιλόκαλος]

ἀ-φιλόλογος, ον *adj.* care nu iubește literatura, necultivat: PLUT. *M.673a*.

[ἀ-, φιλόλογος]

ἀ-φιλόνεικος, ον *adj.* care nu iubește conflictul, neiubitor de dispută, lipsit de artă: ARSTT. *VV1250a43, τὸ ἀφιλόνεικον τοῦ*

ἦθους ARSTT. *VV1251a16 lipsa de artag a caracterului. // ἀφιλονίκως, adv. | var. -νικ- pt. -νικ-| fără dorință de dispută, fără harță: PLB. 21.20.1 ~ ἐρεῖτε καὶ ἀκούσεσθε LUC. *Symp.37 veți vorbi și vă veți asculta fără dorință de harță.**

[ἀ-, φιλόνεικος]

ἀ-φιλοπλουτία, ας, ἡ *subst.* lipsă de interes pentru bogăție: PLUT. *Comp.Lys.Sull.3.4.*

[ἀ-, φιλόπλυτος]

ἀ-φιλόπονος, ον *adj.* |comp. -ώτερος| care nu îndrăgește munca, trândav, neharnic: οὐτ' ἀφιλοπονώτερος φαίνεται γεγονέναι τῶν ἐπ' ὀνόματος συγγραφέων PLB. 12.27a.4 *nu pare să fi fost unul mai trândav printre cei ce-și iau numele de istoric.*

[ἀ-, φιλόπονος]

ἀ-φίλος, ον *adj.* **I** lipsit de prieteni: ἄτιμον κάφιλον AESCH. *Ch.295 fără cinste și prieteni; γῆρας ἄφιλον SOPH. OC1237 bătrânețe lipsită de prieteni; SOPH. Ant.876, id. OT661, πῶς μόνη σωθήσομαι ... ~; EUR. Or.310 cum mă voi salva singură, fără prieteni?; EUR. Tr.1313, id. IT220, (viață) PLUT. M.135b, (+ gen.) ~ φίλων EUR. Hel.524 lipsit de prieteni. **II** neprietenos, dușmănos, potrivnic: AESCH. *Th.522, ἄφιλον ... τὸ δυστυχές EUR. HF561 soartă potrivnică dușmănoasă; τῶν πραγμάτων ἄφιλα πολλά PLUT. M.87a multe din evenimentele sunt potrivnice; φίλα τὰ πρότερ' ἄφιλα τιθέμενος πάλιν EUR. Tr.288 pe cele mai înainte prietene schimbându-le din nou în neprietenoase; PLUT. M.50b, (neut. pl. adv.) SOPH. Ai.618-620, λίαν ἄφιλον φαίνεται ARSTT. EN1101a23 se arată o atitudine lipsită de prietenie. // **ἀφίλω**, adv. cu dușmănie: AESCH. *Ag.805.***

[ἀ-, φίλος]

ἀφιλοσοφία, ας, ἡ *subst.* disprețuire a filosofiei: PLAT. *Def.415e.*

[ἀφιλόσοφος]

ἀ-φιλόσοφος, ον *adj.* **I** (despre pers.) neînclinat către filosofie, lipsit de spirit filosofic: PLAT. *Sph.259e, (neam) PLAT. Ti.73a, PLB. 12.25.6. II (despre abstr.) nefilosofic, străin de filosofie: διαίτη ... ἀφιλοσόφω ... χρῆσονται PLAT. *Phdr.256c vor duce o viață lipsită de setea de înțelepciune; παιδιὰν ὁ πότος ἔσχεν οὐκ ἄχαριν οὐδ' ἀφιλόσοφον PLUT. Brut.34.8 băutura a fost însoțită de glume nu lipsite de farmec și nici nefilosofice; PLUT. M.464b, id. M.1027e.**

[ἀ-, φιλόσοφος]

ἀ-φιλόστοργος, ον *adj.* lipsit de tandrețe: PLUT. *M.140d.*

[ἀ-, φιλόστοργος]

ἀφιλοτιμία, ας, ἡ *subst.* lipsă de ambiție: ARSTT. *EN1125b22.*

[ἀφιλότιμος]

ἀ-φιλότιμος, ον *adj.* **I** indiferent la onoruri, lipsit de ambiție: πρὸς ἀρετὴν ἀφιλοτίμου ψυχῆς σημείον PLUT. *Lyc.18.3 semn al unui suflet lipsit de ambiția de a dobândi virtutea; Is. 7.35, PLUT. Arat.30.2, (op. φιλότιμος) οἱ φιλότιμοι φθονερώτεροι τῶν ἀφιλοτίμων ARSTT. Rh.1387b32 cei ambițioși sunt mai invidioși decât cei lipsiți de ambiție; ARSTT. EN1107b33, (superl.) PLB. 6.48.8. **II** indiferent: πρὸς δὲ κάλλος οὐδεὶς ~ ἦν IOS. *AI2.231 nimeni nu era indiferent la frumusețe. III (despre abstr.) nedemn: ἡ δ' ἀπὸ μικρῶν δόξα ... ~ PLUT. *M.35a faima de pe urma lucrurilor de mică valoare este nedemnă. // ἀφιλοτίμως, adv. I* fără ambiție: PLB. 12.23.8. **II** cu indiferență: ζῆν ... πρὸς πόλιν ~ PLUT. *M.525c a trăi cu indiferență față de cetate.***

[ἀ-, φιλότιμος]

ἀφιλοχρημᾶτία, ας, ἡ *subst.* disprețuire a averilor: PLUT. *Comp.AgisCleom.TCG1.6.*

[ἀφιλοχρήματος]

ἀ-φιλόψυχος, ον *adj.* lipsit de lașitate, curajos: (subst.) PLUT. *M.761c.*

[ἀ-, φιλόψυχος]

ἀφιξις, εως, ἡ *subst.* {ion. ἄπιξις, -ιος Hdt. 2.116 ș.a.} **I** sosire, venire: (+ adv.) τῆς ἐμῆς οἴκαδ' ἀφίξεως DEM. *Ep.1.2 sosirea mea acasă; HDT. 3.145, (+ prep.) Ἐλένης ... ἄπιξιν παρὰ Πρωτέα HDT. 2.116 sosirea Elenei la Proteus; τὴν ἄπιξιν τὴν εἰς Κύπρον ISOC. 9.53 sosirea în Kypros; DEM. 50.21. **II** (spec.) atac: ἀφιξιν εἰς τοὺς πολέμους ποιησάμενος DEM. 5.8 atacându-i pe dușmani. **III** vizită, prezentă, înfățișare: τῆς ἀπίξιος παρὰ τὸν μάγον HDT. 3.69 *infățisare la mag; τὴν εἰς Σικελίαν ἀφιξιν τὴν δευτέραν PLAT. Ep.352a a doua sosire în Sicilia. IV* plecare: εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἀφιξίν μου λύκοι εἰς ὑμᾶς NT *Fp.20.29 după plecarea mea vor intra printre voi lupi. V* rugămintă, rugă: ὡς ἴδωσι τῆσδ' ἀφίξεως τέκμαρ AESCH. *Supp.483 ca să vadă o mărturie a acestei rugi.**

[ἀπό, ἴξις]

ἀφ-ιππάζομαι, *vb.* a pleca pe cal, a porni călare: ἀφιππάζεται βοήθειαν ἄξων IOS.

AI15.119 *pleacă pe cal pentru a aduce ajutor*; (+ prerp.) εἰς πόλιν ἀφιπλάσατο PLUT. *Aem.*19.4 *s-a dus călare în cetate*; PLB. 29.18.1, IOS. AI18.49, PLUT. *Luc.*16.3, id. *Alex.*30.2, ARR. *An.*6.26.5, LUC. *Tox.*50.

[ἀπό, ἵππος]

ἀφ-ιππεύω, *vb.* a merge pe cal, a călări; (+ prerp.) ἀφιππευσεν εἰς Σικυῶνα PLUT. *Arat.*40.5 *a călărit în Sikyon*; XEN. *An.*1.5.12, PLUT. *Fab.*16.6, id. *Pyrr.*34.7, APP. *Pun.*485.

[ἀπό, ἵππος]

ἀφιππία, *αζ.* ἡ *subst.* necunoaștere a călăriei: τοῦς δὲ καὶ δι' ἀφιππίαν πίπτειν XEN. *Eq. Mag.* 8.13 *cei ce cad pentru că nu știu să călărească*.

[ἀπό, ἵππος]

ἀφ-ιππος, *ον adj.* **I** (despre pers.) nepricerept la călărie: οἱ ἵπτικοὶ ἢ οἱ ἀφιπποὶ PLAT. *Prt.*350a *cei ce se pricep la călărie sau cei ce nu se pricep*; LUC. *Nav.*30. **II** (despre locuri) care nu e bun pentru cai sau cavalerie: (despre Caria) XEN. *HG3.*4.12, id. *Agex.*1.15, ἀφιππα ποιούσας τὰ καταλήγοντα ... τοῦ πεδίου PLUT. *Arist.*11.7 *făcând impracticabile pentru călărimă marginile câmpiei*; IOS. AI15.117, PLUT. *Crass.*29.6, id. *Eum.*9.9, id. *Pomp.*7.3.

[ἀπό, ἵππος]

ἀφ-ιπποτοξότης, *ον, ὁ subst.* arcaș călare: PLUT. *M.*197c.

[ἀπό, ἵπποτοξότης]

ἀφ-ίπταμαι, *vb.* **I** a pleca în zbor, a-și lua zborul: (despre Iphigeneia) ἡ παῖς ... πρὸς θεοῦς ἀφίπτατο EUR. *IA*1608 *copila și-a luat zborul către zei*; ἐσθῆτα ἐκείνην ἐνδεδυκότα ἦν εἶχον ἀφιπτάμενος LUC. *Somn.*16 *imbrăcat nu cu acea haină pe care o aveam atunci când mi-am luat zborul (în lumina viselor)*; ARSTT. *Fr.*346.19. **II** a dispărea: APP. *BC*4.83.

[ἀπό, ἵπταμαι]

ἀφ-ιστάνω, *vb.* (tard. pt. ἀφίστημι) (respins de Luc. ca neatt.) LUC. *Sol.*7.

ἀφ-ιστάω-ω, *vb.* cf. ἀφιστάνω: LUC. *Sol.*7.

ἀφ-ίστημι, *vb.* [imprf. ἀφίστην, viit. ἀποστήσω, aor. tranz. ἀπέστησα și intrans. ἀπέστην, pf. intrans. ἀφέστηκα, pl. ἀφεστάμεν, -ατε, -ᾶσι, m.m.c.p. intrans. ἀφειστήμεν, -ατε, -ᾶσι, m.m.c.p. intrans. ἀφέστασαν, viit.2 κειν și ἀφεστήκειν, 3pl. ἀφέστασαν, viit.2 κειν și ἀφεστήκειν, imper. aor. ἀπόστηθι și ἀπόστα, inf. pf. ἀφεσηκέναι și ἀφεστάναι, part. pf.

ἀφεστηκώς și ἀφεστός; *med.* imprf. ἀφιστάμην, viit. ἀποστήσομαι, aor. ἀπεστησάμην; *pas.* viit. ἀποσταθήσομαι, aor. ἀπεστάθην | {ep. part. nom. pl. ἀφεσταότες II. 17.375; ion. ἀπίσ-, ind. prez. 3pl. med. ἀπιστέαται Hdt. 2.113, m.m.c.p. 3sg. ἀπεστήκει Hdt. 5.37, conjct. aor. 3pl. ἀποστέωσι Hdt. 1.155; dor. ind. aor. 3sg. ἀπέστᾶσεν Aesch. *Ch.*416} **I** a sta (în picioare) departe, a se ține departe: Αἴαντος ψυχὴ ... νόσφιν ἀφεστήκει OD. 11.544 *duhul lui Aias stătea mai la o parte*; (frecv. + gen.) μηδὲ ἔξεστ' ... τῆσδ' ἀποστήναι στέγης SOPH. *El.*912 *nu-i permis să stai departe de acest palat*; ποῖον δ' ἄν ... πόνων ἢ κινδύνων ἀπέστησαν ISOC. 4.83 *de ce chinuri sau pericole s-au ținut departe?* **2** a se (in)depărta, a se distanța, a se lepăda, a renunța: ἀπὸ Σιων ἀπέστη ἡ ψυχὴ σου; LXX *Ier.*14.19 *sufletul Tău s-a îndepărtat de Sion?*; (+ gen.) ἀποστήσονται τινες τῆς πίστεως NT *1Tim.*4.1 *unii se vor depărta de la credință*; AESCH. *Ch.*872. **3** a fi la distanță: (frecv. + ac. extinderii în spațiu) τεσσαράκοντα τῆς πόλεως σταδίου ἀφεστός PLUT. *Cor.*30.2 *aflându-se la o distanță de patruzeci de stadii de oraș*; (+ ac. și gen.) ἡμέρας δὲ μᾶς ὁδὸν ἀφέστηκεν ἡμῶν Οὐτέλλιος PLUT. *Galb.*22.5 *Vitellius este cale de o zi distanță de noi*. **4** a renunța, a se abține: ἀποστήναι χαλεπὸν φύσεως AR. *V.*1457 *e greu să renunți la năraș*; (+ inf.) τοῦ μὲν φονεύειν ἀπέστησαν PLB. 10.15.9 *au renunțat să ucidă*; ἀπέστην τοῦτ' ἐρωτήσαι σαφῶς EUR. *Hel.*536 *m-am abținut să întreb lămurit acest lucru*; τοῦ μὲν πολιτεύεσθαι καὶ ῥητορεύειν ἀπέστην ISOC. *Ep.*8.7 *m-am ținut departe de politică și de practicarea retoricii*. **5** a ieși din alianță, a se răscula: (abs.) ἡγγέλθη αὐτῷ ὅτι Μέγαρα ἀφέστηκε THUC. 1.114 *i s-a vestit că Megara a ieșit din alianță*; (ἀπό + gen.) Εὐβοία ἀπέστη ἀπὸ Ἀθηναίων THUC. 1.114 *Euboia s-a desprins din alianța cu atenienii*; HDT. 2.30, THUC. 8.76, (εἰς, πρὸς + ac.) ἀπέστησαν Ἀθηναίων πρὸς Χαλκιδέας THUC. 5.82 *s-au desprins de alianța cu atenienii [trezând de partea] chalcidienilor*; ἀποστήναι πρὸς Κύρον XEN. *An.*1.1.7 *a trece de partea lui Kyros*. **6** a scăpa de, a evita: (+ gen.) ἀπέστη τῆς κατηγορίας PLUT. *Sull.*5.6 *a scăpat de acuzație*. **7** (despre sclavi) a fugi: δοῦλον ... ἀφεστῶτα LYS. 23.7 *sclav fugar*. **8** (medic.) a se desprinde,

a se exfolia: PLAT. *Ti.84a*, XEN. *Eq.1.5*. **II** (*tranz.*) (prez., și viit. act., aor. act. ἀπέστησα și med. ἀπεστησάμην) **I** a îndepărta, a înlătura, a împrăștia, a respinge: (frecv. + ac. și gen.) τῆς μὲν ἡμετέρας πόλεως τοῦς Ἴωνας ἀπέστησαν ISOC. 4.122 *i-au îndepărtat pe ionieni din orașul nostru*; (+ ac. și prep. + gen.) ἀπέστησεν αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ LXX 3Rg.11.29 *l-a luat deoparte de pe drum*; ἀποστήσει τὸν υἱὸν σου ἀπ' ἐμοῦ LXX Deut.7.4 *îl va îndepărta pe fiul tău de mine*; (+ ac.) Λυσιμένην τὸν πρόσθεν ἄρχοντα ἀποστήσας XEN. HG7.1.45 *înlăturând pe fostul comandant Lysimenes*; ~ τὰς τῶν πολεμίων ἐπιβουλὰς THUC. 1.93 *a respinge uneltirile dușmanilor*; ἀπεστήσαμεν ὀπίσω τὴν κρίσιν LXX Is.59.14 *am dat la spate judecata*; (fig.) <ἐλπίς> ἀπέστασεν ἄχος AESCH. Ch.416 *speranța a îndepărtat durerea*. **2** a se abține: τὰς μὲν ἀρχὰς ἀπέστησαν τῆς ἐπιβολῆς PLB. 3.51.2 *s-au abținut să înceapă atacul*. **3** a separa, a desprinde, a îndemna la revoltă, a răscula: τοὺς ζυμμάχους ~ πειρασόμεθα THUC. 1.81 *vom încerca să-i desprindem pe aliați (de ei)*; ἀποστήσαι τὰς πόλεις THUC. 8.22 *a desprinde cetățile (de Atena)*; ἀπέστησεν λαὸν ὀπίσω αὐτοῦ NT Fp.5.37 *a îndemnat poporul la revoltă pentru a-l urma*; HDT. 9.113, THUC. 3.101, PLUT. *Arat.44.2*. **4** a plăti (în schimb): δεῖδω μὴ τὸ χθίζον ἀποστήσωνται Ἀχαιοὶ χρεῖος IL. 13.745 *mă tem ca aheii să nu ne plătească datoria de ieri*.

[ἀπό, ἴστημι]

ἄφλαστον, ου, τό *subst.* (mar.) extremitate curbată a rupeii, aplustră, mascaron: ~ μετὰ χερσὶν ἔχων IL. 15.717 *ținând în mână capătul rupeii*; A.RH. 2.601, id. 3.543.

[φλάω?]

ἄ-φλέγμανος, ον *adj.* **I** (medic.) neinflamat: ARSTT. *Pr.863a16*. **II** care nu provoacă inflamație: (mese) PLUT. *M.686b*.

[ἄ-, φλεγμᾶίνω]

ἄ-φλεκτος, ον *adj.* **I** neatins de flăcări, nears: (despre turtele πελανοί) EUR. *Hel.1334*. **II** nepregătit prin foc, crud: ἄφλεκτα ... ἔδοντες A.RH. 1.1074 *mâncând alimente crude*.

[ἄ-, φλέγω]

ἄ-φλόγιστος, ον *adj.* care nu ia foc, neinflamabil: (op. φλογιστός) ARSTT. *Mete.387b19*.

[ἄ-, φλογίζω]

ἄ-φλοῖσμός, οὔ, ὁ *subst.* spumă: (la furie) ~

δέ περι στόμα γίγνεται IL. 15.607 *avea spume la gură*.

[ἄ-, φλοῖσμός]

ἄφνειός, ὄν [ἄφ Aesch. *Pers.3*] *adj.* |ός, -ή, -όν Hes., A.Rh. și ἀφνεός, -ύ, -όν Aesch., Pi., Theoc.; comp. -ότερος (ἀφνεώτερος Soph. *El.457*), superl. -ότατος| bogat, îmbelșugat, avut, cu stare: (despre pers., locuri și lucruri) ἀφνειότατος γένητο θνητῶν ἀνθρώπων IL. 20.220 *a ajuns cel mai avut dintre muritori*; OD. 11.414, (Corynthos) IL. 2.570, (mână) Pi. *O.7.1*, ἀφνεός πεν<ιχ>ρός τε θανάτου παρὰ σᾶμα ν<έο>ν<αι> Pi. *N.7.19 bogat și sărac rășesc deopotrivă către moarte*; (casă) THEOC. 17.96, (Ptolemaios) THEOC. 15.22, (oraș) A.RH. 2.1186, (+ gen.) ~ βιότοιο IL. 6.14 *bogat în resurse (sc. om cu stare)*; (+ dat.) Eurytos ... ~ ἀρούραις THEOC. 24.108 *Eurytos cel bogat în rământuri*.

[ἄφνεος]

ἄφνος, εος, τό *subst.* bogăție: Pi. *Fr.219*.

[cf. ἀφνειός]

ἄφνώω, vb. (med.) a se îmbogăți: CALL. *Hec.fr.366*.

ἄφνω, *adv.* pe neașteptate, fără de veste, deodată, brusc: τῆς δὲ διαβάσεως αὐτοῦ ~ τοῖς ἐν τῇ πόλει γεγενημένης THUC. 4.104 *trece-re [prodului] având loc pe neașteptate pentru cei din oraș*; ~ δὲ σεισμός ἐγένετο μέγας NT Fp.16.26 *deodată a fost un cutremur mare*; EUR. *Alc.420*, PLB. 4.17.4, LXX *Ier.28.8*, LUC. *VH1.6* ș.a.

[cf. ἄφαρ]

ἄ-φόβητος, ον *adj.* care nu se teme: (+ gen.) Δίκας ~ SOPH. *OT885* *fără teamă de Dike (Dreptate)*.

[ἄ-, φοβέω]

ἄφοβία, ας, ἡ *subst.* lipsă de teamă, neînfricare: ~ ἔξις καθ' ἣν ἀνέμπτωτοῖ ἐσμεν εἰς φόβους PLAT. *Def.413a* *lipsa de teamă este starea în care nu ne lăsăm pradă fricii*; ἐς τῆς ἔχθρας τὴν ἀφοβίαν APP. *BC1.4* *spre lipsa de teamă [a fiecărui] față de dușman*; τὴν πρὸς τὸν θάνατον ἀφοβίαν PLUT. *M.476b* *neînfricarea în fața morții*; PLAT. *Lg.649c*, ARSTT. *EN1107b1*, LXX *Prov.15.16*.

[ἄφοβος]

ἄ-φοβος, ον *adj.* **I** fără teamă, netemător, neînfricat: AESCH. *Pr.902*, ~ ἔχε EUR. *Or.1273* *nu-ți fie frică!*; (comandant) Pi. *I.5.40*, (sărăcie) AESOP. 1.263, (oaste) SOPH. *OC1325*, (minte) AR. *Av.1376-1377*, PLAT. *R.375b*,

(+ ac. de relație) ἄφοβον δεικνύς ... λόγους XEN. Cyr.6.4.20 *aratându-se [fiicare dintre voi] neînfricat în vorbe*; (+ prep.) οὐδὲ ~ ἦν περὶ τοῦ μέλλοντος PLUT. Galb.23.4 *ni se temea de viitor*; (neut. subst.) PLAT. La.197b. // **ἀφόβως**, *adv.* fără teamă, neînfricat; ἡσυχάσει ~ ἀπὸ παντὸς κακοῦ LXX Prov.1.33 *se va liniști fără teamă de orice rău*; ~ εἶχον APP. BC1.102 *ni se temeau*; PLAT. Men.70b, IOS. A17.322, NT Flp.1.14, PLUT. M.795a *ș.a.* II *care nu înspăimântă: ἐν ἀφόβοις ...* Θηρσί SOPH. Ai.366 *la animale care nu-ți aduc teamă (= domestice)*; PLAT. Lg.797a.

[ἀ-, φόβος]

ἀφοβό-σπλαγνος, *ov adj.* neînfricat în măruntaie; AR. Ra.496.

[ἄφοβος, σπλαγχνεύω]

ἀφόδευμα, *ατος, τό subst.* excrement, scârnă; AESOP. 1.245, (despre vrăbii) ἐκάθισεν τὸ ~ αὐτῶν LXX Tob.S2.10 *a căzut găinațul lor*.

[ἀφοδεύω]

ἀφοδεύω, *vb.* a defeca, a ieși; ARSTT. Mir.841b8, LUC. VH1.23, (despre animale) (albine) ARSTT. HA627a10, (vrăbii) LXX Tob.2.10.

[ἄφοδος]

ἄφ-οδος, *ου, ἡ subst.* {ιον. ἄποδος Hdt.} I plecarea; ἀμφὶ δὲ ἀπόδω τῆ ἐμῆ πείσομαί τοι HDT. 5.19 *despre plecarea mea te voi anunța*; XEN. An.6.4.13, IOS. A116.p. 2 întoarcere, retragere; ἄποδος ἡμῖν ἀσφαλῆς HDT. 4.97 *întoarcearea ne [va fi] în siguranță*; XEN. An.4.2.12, μὴ δοκοίη φοβούμενος σπεύδειν τὴν ἄφοδον XEN. HG6.5.20 *ca să nu pară că se grăbesc să se retragă de teamă*; εἰς τὴν ὁδὸν καὶ εἰς τὴν ἄφοδον PLB. 3.25.4 *pentru drum și pentru întoarcere*; LXX 3Mac.7.10. II I latrină; AR. Ec.1059. 2 excrement; ARSTT. Mir.830a22.

[ἀπό, ὁδός]

ἀ-φοίβαντος, *ov adj.* [var. ἀφοίβατος Aesch. Fr.94] nepurificat, impur; (mână) AESCH. Eu.237.

[ἀ-, φοιβαίνω]

ἀφ-όμοιος, *ov adj.* deosebit, diferit. // **ἀφόμοιον**, *τό subst.* copie, exemplar; LXX Int.p.29.

[ἀπό, ὁμοιος]

ἀφ-ομοιώ-ῶ, *vb.* I (trans.) I a face asemenea, a asemăna; (+ ac. și dat.) ἀφομοιωῶν τοῖς γράμμασι τὰ ἔργα PLAT. Cra.427c *făcând*

asemenea lucrurile cu literale; (despre cameleon) ἐξαδυνατεῖ χρῶμα τὸ λευκὸν ~ ἑαυτὸν PLUT. Alc.23.5 *ni e în stare să se facă asemenea cu culoarea albă*; (pas.) ἀφομοιωμένος δὲ τῷ υἱῷ τοῦ θεοῦ NT Evr.7.3 *fiind asemănat Fiului lui Dumnezeu*; LXX Ep.Ier.4.2. 2 a compara, a asemui; οὔτε ὄσιον ~ τὰ βελτίονα τοῖς χείροσιν PLUT. Num.8.8 *nu-i îngăduie să asemuiesti pe cele mai bune cu cele mai rele*; PLAT. R.517b. 3 a copia, a reproduce; (+ ac.) XEN. Mem.3.10.2, (abs.) ὡσπερ οἱ ζωγράφοι βουλόμενοι ἀφομοιοῦν PLAT. Cra.424d *precum pictorii care vor să reproducă*. II (intrans.) a imita; ἀπ' αὐτῆς τῆς πράξεως ἀφομοιωθὲν τοῦνομα PLAT. Sph.221c *nume imitat după acțiunea însăși*.

[ἀπό, ὁμοιος]

ἀφομοίωμα, *ατος, τό subst.* imitație, copie; τὰ μιμήματά ἐστιν ἀφομοιώματα PLAT. R.395b *cele imitate sunt copii*; PLAT. Ti.51a.

[ἀφομοιόω]

ἀφομοίωσις, *εως, ἡ subst.* comparație; PLUT. M.988d.

[ἀφομοιόω]

ἀφ-οπλίζω, *vb.* I (act., trans.) a dezarma; (+ ac. și gen.) ὄν ἀφώπλισε τοῦ τόξου LUC. DDeor.11.1 *pe care l-a dezarmat de arc*; LUC. DDeor.23.1. II (med., intrans.) a se dezarma; (+ ac. de relație) οἱ δ' ἔντε' ἀφωπλίζοντο IL. 23.26 *își dădeau jos armele*.

[ἀπό, ὀπλίζω]

ἀφ-οράω-ῶ, *vb.* [imprf. ἀφεώρων, viit. ἀπόφομαι, aor. ἀπεῖδον, pf. ἀφεώρακα; med. imprf. ἀφεωρώμην] {ιον. ἀπορέω, imprf. ἀπώρων} I a vedea (de departe), a zări, a privi; ἵνα πόρρωθεν ἀφορῶεν τὰ ἔργα IOS. A11.335 *ca să vadă de departe acțiunile*; ἀφορῶσιν ἄλλην νῆσον ARR. An.6.19.4 *zăresc o altă insulă*; πρὸς τὸ ἄλυπον οὕτω λύπην ἀφορῶντες PLAT. R.585a *privind suferința în comparație cu lipsa suferinței*; ὡς ἂν ἀφίδω τὰ περὶ ἐμὲ ἐξαυτῆς NT Flp.2.23 *îndată ce văd care este situația mea*; (med.) ἵνα τηλεφανεῖς σκοπιάς ἀφορώμεθα AR. Nu.281 *ca să privim dealurile ce se văd de departe*. II a aținti ochii către, a întoarce privirea spre; ἀφορῶντες εἰς τὸν ... Ἰησοῦν NT Evr.12.2 *cu ochii ațintiți asupra lui Iisus*; (fig.) εἰς μὲν τούτων οὐδοτιοῦν ἀπεῖδεν IOS. Ap.2.165 *nu și-a ațintit privirea către nici una din aceste (forme de guvernământ)*. III a privi în altă parte; εἰσπεσόντες παίουσιν ἀφορῶντας XEN. Cyr.7.1.36 *căzând asupra*

lor îi lovesc pe cei ce priveau în altă parte. **IV** (fig.) a lua în considerare: δῆμων ... στάσεις ... ἀφορῶσιν PLUT. Lyc.7.3 iau în considerare răscoarele popoarelor.

[ἀπό, ὄραω]

ἀ-φόρητος, ον *adj.* **I** 1 de nesuportat: (ger) HDt. 4.28. βοῆς μεγέθει ἀφόρητοι THUC. 4.126 *insuportabili din pricina strigătului puternic*; διὰ τὸ τῆς ὀσμῆς ἀφόρητον βάρος LXX 2Mac.9.10 *din pricina apăsării de nesuportat a duhoriilor*; (comp.) τῶν πάντων οὐδὲν ὑβρεως ἀφορητότερον DEM. 21.46 *dintre toate nimic nu-i mai de nesuportat decât violența*; ARSTT. EN1126a13, XEN. HG6.4.14. 2 (despre pers.) violent, nesuferit: (+ dat.) PLUT. M.73c. **II** nepurtat, nou: (încălțări) LUC. Lex.9.

[ἀ-, φορέω]

ἀφορία, ας, ἡ *adj.* **I** lipsă a producției: PLUT. Thes.15.1. (+ gen. obiectiv) παίδων ἀφορίας PLAT. Lg.740c *lipsă de naștere a copiilor*; καρπῶν ἀφορίας PLUT. Rom.24.1 *din lipsa fructelor*; XEN. Vect.4.9, PLB. 6.5.5. **II** sterilitate: (+ gen. subiectiv) φορὰ καὶ ~ ψυχῆς PLAT. R.546a *rodirea și sterilitatea sufletului*; ἐν ... γῆς ἀφορία PLUT. Cim.19.5 *în timpul unei perioade în care pământul a fost sterp*.

[ἄφορος]

ἀφ-ορίζω, *vb.* |impf. ἀφώριζον, viit. ἀφοριῶ și ἀφορίσω, aor. ἀφώρισα; *med.* impf. ἀφωριζόμεν, viit. ἀφοριτοῦμαι, aor. ἀφωρισάμην, pf. ἀφώρισμαι; *pas.* viit. ἀφορισθήσομαι, aor. ἀφωρίσθην| *ion.* ἀπουρίζω II. 22.489} **I** a pune hotar, a delimita, a marca, a hotărâni: ἄλλοι οἱ ἀπουρίσσουσιν ἀρούρας IL. 22.489 *alții vor pune hotar ogoarelor*; τῇ μὲν οὖν γραμμῇ τὸ τεῖχος ἀφορίζουσι PLUT. Rom.11.4 *delimitează zidul cu o linie*. **II** (*med.*) a delimita (în propriul interes), a-și însuși: τιμὰς ἐνέρων ἀφορίζόμενος EUR. Alc.31 *însușind onorurile celor din adâncuri*; ISOC. 5.120. **III** a avea drept hotar: καταβαίνειν δὲ τοὺς ὄρους ... ἐν ἀριστερᾷ δὲ πρὸς θαλάττης ἀφορίζοντας τὸν Ἀσωπὸν PLAT. Criti.110e *granițele coboară în stânga către mare având drept hotar fluviul Asopos*. **IV** a desemna, a hărăzi: Παῦλος ... ἀφορισμένος εἰς εὐαγγέλιον θεοῦ NT Rom.1.1 *Pavel hărăzit pentru Evanghelia lui Dumnezeu*; ARSTT. Pol.1322b26. **V** a rezerva, a dedica: οἱ ἄγροι οἱ ἀφορισμένοι ταῖς πόλεσιν LXX

Lev.25.34 *ogoarele rezervate cetățitorilor*. **VI** (fig.) a determina, a distinge, a defini: τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος περι οὐσίαν τὸ ποιὸν ἀφορίζει ARSTT. Cat.3b20 *specia și genul determină calitatea cu privire la o substanță*; (*med.*) σὺ δοκεῖς μοι ἀφορίζεσθαι τὸν εὐδαίμονα PLAT. Chrm.173c *mi se pare că îl definești pe cel fericit*; ARSTT. deAn.416a20. **VII** a pune deoparte: **1** a alunga, a expulza, a osebi: ἀφοριεῖ με ἄρα κύριος ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ LXX Is.56.3 *mă va alunga Domnul din poporul Său*. **2** a despărți de, a separa, a exclude: εἰσὶν τινες οὗς ἀφορίζεις DEM. 24.60 *sunt unii pe care îi socotești excepții*; ἀφοριεῖς αὐτὸ ἀφόρισμα ἔναντι κυρίου LXX Ex.29.26 *vei pune deoparte această ofrandă (punere deoparte) în fața Domnului*; ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων NT Mt.25.32 *păstorul desparte oile de țapi*; ποταμὸς ... ἀφορίζεται εἰς τέσσαρας ἀρχὰς LXX Gen.2.10 *fluviul se separă în patru brațe*. **VIII** a pune capăt: τὴν βύβλον ταύτην ~ PLB. 2.71.10 *a sfârși această carte*.

[ἀπό, ὀρίζω]

ἀφόρισμα, ατος, τὸ *subst.* **I** punere deoparte, ofrandă (trad. a ebr. פְּרִיָה): ἀφοριεῖς αὐτὸ ~ ἔναντι κυρίου LXX Ex.29.26 *vei pune deoparte acest [piept] ca punere deoparte înainte Domnului*; LXX Lev.10.14, id. Nu.15.19, id. Iez.44.29 ș.a. **II** (pl.) locuri puse deoparte (pt. pășunat), pășuni: τὰ ἀφορίσματα αὐτῶν ἔσται τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν LXX Nu.35.3 *pășunile [cetățitorilor] vor fi pentru turmele lor*.

[ἀφορίζω]

ἀφορισμός, οῦ, ὁ *subst.* **I** determinare, definiție: ARSTT. Cat.3b22. **II** punere deoparte, ofrandă: LXX Iez.20.31, id. 20.40 ἡ ἀπαρχὴ τοῦ ἀφορισμοῦ LXX Iez.48.8 *pârگا punerii deoparte*.

[ἀφορίζω]

ἀφοριστέον, *adj.vb.* trebuie respins, trebuie lăsat deoparte: ARSTT. EN1098a1.

[ἀφορίζω]

ἀφ-ορμάω-ῶ, *vb.* {eol. ἀπ- Sapph. 17.7} **I** a pleca: ὀπότε ναῦφιν ἀφορμηθεῖεν Ἀχαιοὶ IL. 2.794 *atunci când aheii ar pleca de la corăbii*; ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι OD. 2.375 *a auzi de cel plecat*; ἀφορμήσας ἐκ τῆς Νεμέας ἀφικνεῖται εἰς τὴν Τεγέαν XEN. HG7.5.7 *plecând din Nemea ajunge în Tegea*; AR. Nu.607, THUC. 7.75, PLB. 5.27.4.

(+ gen.) τῆσδ' ἀφορμᾶσθαι χθονός EUR. *Med.*1237 *pleacă din această țară*: EUR. *Rh.*98, (+ ac.) τί τήνδ' ... ἀφορμᾶς πείραν: SOPH. *Ai.*290 *către ce întreprindere pornești?* II a τᾶσνι: (despre un fulger) οὐ γὰρ ἄλιον ἀφορμᾶ ποτ' SOPH. *OC*1470 *căci nu τᾶσνεște niciodată în zadar*.
[ἀπό, ὀρμᾶω]
ἀφ-ορμῆ, ἤς, ἡ *subst.* {dor. -α} I punct de plecare, *milit.* bază: τήν τε Πελοπόννησον πᾶσιν ... ἀναχώρησιν τε καὶ ἀφορμῆν ἱκανὴν εἶναι THUC. 1.90 *Peloponesul este pentru toți un loc suficient de bun și pentru retragere și pentru plecare (sc. la atac)*: PLB. 1.41.6. II cauză: τὸ εὖ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν ~ τοῦ κακῶς φρονεῖν τοῖς ἀνοήτοις γίγνεται DEM. 1.23 *succesul în lipsa valorii devine pentru cei fără minte cauza smintirii*. III atitudine, cale de urmat: λαβὼν δὲ ταύτην ἀφορμῆν, ἦν περ χρῆ τοῦς εὐσεβεῖν βουλομένους ISOC. 9.28 *adoptând această atitudine, pe care trebuie să o urmeze cei cu respect pentru zei*: οὐδεμίαν ἀφορμῆν ἔχουσαι πρὸς διάλυσιν PLB. 1.88.2 *neavând nici o cale de împăcare*. IV resursă pentru a întreprinde ceva, *ext.* resurse, fonduri, mijloace: ἕασον ... παισίν τ' ἀφορμῆν τοῖς ἑμοῖς EUR. *Med.*342 *acordă ce e necesar (pentru drum) copiilor mei*: ἀφορμαῖς τοῦ βίου LYS. 24.24 *mijloace de trai*: τὸ μὴ καλῶς χρῆσθαι ταύταις ταῖς ἀφορμαῖς ISOC. 2.4 *a nu se folosi bine de aceste resurse*: ἀφορμῆν οὐδεμίαν ἄλλην ἔχων πλὴν τὸ σῶμα καὶ τὴν διάνοιαν ISOC. 5.63 *neavând nici o altă resursă în afară de corpul și mintea lui*: εἰ δὲ λάβοι ἀφορμῆν καὶ ναῦς XEN. *HG*4.8.32 *dacă cineva ar primi fonduri și nave*: λίαν εὐλόγοις ἀφορμαῖς χρησάμενοι PLB. 1.3.10 *folosindu-se de mijloacele cele mai potrivite*: EUR. *Ion*474, DEM. 4.29. V sumă, capital: XEN. *Vect.*3.6, id. *Mem.* 2.7.12. VI motiv, pretext, ocazie, prilej: οὐκ ἀπορήσουσιν ἀφορμῆς ISOC. 10.69 *nu vor duce lipsă de un motiv*: ἀφορμῆν διδόντες ὑμῖν καυχήματος NT *2Cor.*5.12 *dând prilej de laudă*: φυγῆς ἀφορμῆν οὐκ ἔχοντας IOS. *All.*90 *neavând prilejul de a fugi*: ἀφορμῆς διδομένης LXX *3Mac.*3.2 *fiind dat drept pretext*: δίδου σοφῶ ἀφορμῆν, καὶ σοφώτερος ἔσται LXX *Prov.*9.9 *dă-i înțeleptului prilej și va fi mai înțelept*: ~ καὶ πρόφρασις εὐλογος PLB. 2.52.3 *motiv și pretext întemeiat*: (+ vb. λαμβάνειν) ἀφορμῆν

λαβόντες ISOC. 4.61 *profitând de ocazie*: NT *Rom.*7.11.

[ἀπό, ὀρμῆ]

ἀφορμίζομαι, *vb.* a desface funia (amara) cu care este legată o corabie de țărν: οὐ μὴ ναῦς ἀφορμίσσης χθονός EUR. *IT*18 *să nu desfaci de țărν funiile corăbiilor*.

[ἀφορμῆ]

ἀ-φόρμικτος, *ον adj.* fără acompaniament de liră: (cântec) AESCH. *Eu.*333.

[ἀ-, φορμίζω]

ἄφ-ορμος, *ον adj.* care se îndepărtează: ~ ἐμᾶς χθονός SOPH. *OC*233 *îndepărtându-te de pământul meu*.

[ἀπό, ὀρμᾶω]

ἀ-φορολόγητος, *ον adj.* scutit de tribut: ἀφορολογήτους ἀφῆκαν PLB. 4.25.7 *i-a lăsat fără să plătească tribut*: LXX *IEzr.*4.50, id. *IMac.*11.28, IOS. *Ap.*2.44, PLUT. *Flam.*10.5, APP. *Mac.*9.4.

[ἀ-, φορολογέω]

ἄ-φορος, *ον adj.* I care nu produce, fără rod, steril: (arbori) HDT. 2.156, PLUT. *Arat.*32.3, (pământ) XEN. *Oec.*20.3, ARR. *Ind.*29.15, (desigur) PLUT. *M.*993e, (op. εὐφορος) ARSTT. *H*4538a1. II care aduce lipsă de rod: (dub.) σταλαγμὸν χθονὶ ἄφορον AESCH. *Eu.*784 *picătură ce ia pământului rodul*.

[ἀ-, φέρω]

ἀφ-οσιόω-ῶ, *vb.* {ion. ἀποσ- Hdt.} I (act.) a purifica, a curăți: ἀφοσιούτω τὴν πόλιν ὄλην PLAT. *Lg.*873b *să fie purificată întreaga cetate*. II (gener. med.) a îndeplini o îndatorire religioasă, a se purifica, a face ceremonii de purificare, a face o expiație, a ispăși: ἀποσιωσαμένη τῇ θεῷ HDT. 1.199 *îndeplinind îndatorirea față de zeiță*: μὴ ἀφοσιοῖς σεαυτόν τε καὶ ἐκείνον PLAT. *Euthphr.*4c *nu te purifici pe tine și pe acela*: πρὶν ἂν ἀφοσιώσωμαι, ὥς δὴ τι ἡμαρτηκότα εἰς τὸ θεῖον PLAT. *Phd.*61b *mai înainte de a ispăși ceea ce s-a greșit față de divinitate*: ὑπὲρ σεαυτοῦ καὶ τῆς οἰκίας ἀφοσιωσάμενος DEM. 47.70 *îndeplinind ritualuri de purificare pentru tine și pentru casa ta*: τοῦ Θεσέως ἀφοσιουμένου τὸν φόνον PLUT. *Thes.*25.6 *Theseus purificându-se pentru ucidere*: PLUT. *Caes.*64.5. III a considera tabu, a se abține de la (din scrupul religios): τὸ φόν ... ἀρχὴν ἡγούμενος γενέσεως ἀφοσιοῦσθαι PLUT. *M.*635e *am drept tabuoul considerându-l principiu al creației*: (des-

pre pitagoreici) PLUT. *M.*286d. **IV** a îndeplini ceva formal: οὐχ ὁμοίως δὲ διελέγοντο περὶ τούτων τοῖς ἀφοσιουμένοις ISOC. 12.269 *vorbeau despre aceste [scrieri] nu precum cei ce îndeplinesc o formalitate*; IS. 7.38. **V** a comite un sacrilegiu: SOPH. *Fr.*253. **VI** a aduce drept scuză: ἀφοσιώσαιτο πρὸς τοὺς διώκοντας τὴν ἀνάγκην PLUT. *Them.*24.5 *ar aduce drept scuză necesitatea celor care îl urmăreau.*

[ἀπό, ὀσιώω]

ἀφοσίωσις, εως, ἡ *subst.* **I** purificare, expiație: τὰς ἀφοσιώσεις καὶ τοὺς καθαρμούς PLUT. *M.*302b *purificări și curățiri*; ARSTT. *Fr.*81.5. **II** îndeplinire formală: ἀφοσιώσεως ἔνεκεν PLUT. *Eum.*12.3 *de formă*; οὐ τιμῆς ἀφοσίωσιν ... ἐπεδείκνυντο PLUT. *Tim.*39.3 *arătau nu îndeplinirea formală a unei cinstiri.*

[ἀφοσιώω]

ἀφοῦ, imper. aor. 2sg. med. de la ἀφίημι: SOPH. *OT*1521.

ἀφραδέω, *vb.* a fi nesăbuit / nechibzuit: (part. dat. sg.) σοὶ πρῶτα μαχήσομαι ἀφραδέοντι IL. 9.32 *mă voi lupta mai întâi cu tine cel nesăbuit*; (despre tineri) OD. 7.294.

[ἀφραδής]

ἀ-φραδής, ἐς [ἄφ] *adj.* **I** fără minte, nesăbuit: τῷ νῦν μνηστήρων μὲν ἕα βουλὴν ... ἀφραδέων OD. 2.282 *lasă acum sfatul peștorilor nesăbuiți*. **II** lipsit de simțire: (morți) OD. 11.476. // **ἀφραδέως**, *adv.* fără minte, în mod nesăbuit, nesocotit: ~ ἰπάζεται IL. 23.426 *îți porți caii ca smintitul*; IL. 3.436, OD. 14.481, A.RH. 2.481.

[ἀ-, φραδής]

ἀφραδία, ας, ἡ *subst.* [dat. pl. -ίησι(v)] nesăbuintă, nechibzuintă, smintire, prostie, *ex.* lipsă de iscusință, nepricepere, ignoranță: (pl.) ἀνέρος ἀφραδίησιν ἀγαθοῦ Λαομέδοντος IL. 5.649 *din pricina nesăbuintei slăvitului crai Laomedon*; παρέδραμεν ἀφραδίησιν IL. 10.350 *a trecut pe lângă din nesăbuintă*; ἀφραδίησι νόοιο IL. 10.122 *din nesăbuinta minții*; (sg.) ἀφραδίη πολέμοιο IL. 2.368 *din lipsa de experiență în ale războiului*; δι' ἀφραδίας OD. 19.523 *din nesăbuintă*; (com.) ἀφραδίησι θεῶν νόον οὐκ αἰοντες AR. *Pax.*1064 *din nepricepere nu înțelegeți voința zeilor*; ἀδελφεὸν ἐξενάριξαν ἀφραδίη A.RH. 1.93 *și-au ucis frațele din greșeală*; HES. *Op.*330.

[ἀφραδής]

ἀφράδμων, ον [ἄδ] *adj.* [var. ἀφράσμων Aesch., Soph.] fără minte, nesăbuit: (femeie) AESCH. *Ag.*1401. // **ἀφρασμῶνως**, *adv.* în mod nechibzuit, fără un plan: Ἑλληνικαί τε νῆες οὐκ ~ κύκλω περίξ ἔθεινον AESCH. *Pers.*417 *navele grecești sau așezat de jur împrejur nu fără chibzuință*; AESCH. *Ag.*290.

[ἀφραδής]

ἀφραίνω, *vb.* a fi fără minte, a fi nesăbuit: ἀφραίνεις Μενέλαε IL. 7.109 *nu ești în toate mințile, Menelaos!*; IL. 2.258, OD. 20.360. (op. φρονεῖν) PLUT. *M.*1037d *ș.a.*

[cf. ἀφραδής]

ἄ-φρακτος, ον *adj.* {att. ἄφαρκτος Aesch., Soph., Eur., Thuc. *ș.a.*} **I** neîmprejmuit, neîntărit, nefortificat: ἀφάρκτους οἰκήσεις THUC. 1.6 *ășezări nefortificate*; ἀφάρκτω τῷ στρατοπέδῳ THUC. 1.117 *lagăr al corăbiiilor neîntărit*; ARSTT. *Ath.*27.3, PLUT. *Cam.*41.6. (subst.) τὸ ἐν ἀφράκτῳ οἰκεῖν LUC. *Anach.*34 *a locui într-o zonă neîntărită*. **II** fără apărare, neapărat: (despre pers.) οὐκ ἀφαρκτοὶ ἦσαν πρὸς αὐτοὺς THUC. 3.39 *nu fără apărare în fața lor*; AR. *Th.*581, (+ gen.) ~ φύλων SOPH. *Ai.*910 *fără ajutorul prietenilor*; (fig.) εἰ μὴ ... ~ ἠιρέθην EUR. *Hipp.*657 *dacă n-aș fi fost luat prin surprindere*. **III** (fig.) neînfrânat, nestăvil: (lacrimi) AESCH. *Ch.*186. **IV** (milit.) lipsit de armură: (cai) ARR. *Tac.*4.1. **V** (naut.) descoperit: ναῦς μακρὰς ἀφράκτους τε καὶ πεφραγμένας ARR. *An.*7.16.1 *corăbii lungi descoperite și acoperite*. // **ἄφρακτον**, τὸ *subst.* navă descoperită: PLB. 16.2.9, APP. *BC*2.97.

[ἀ-, φράσσω]

ἀφράσμων, v. ἀφράδμων

ἄ-φραστος, ον *adj.* **I** de nespus: κηλὶς ~ EUR. *Hipp.*820 *năprasnă de nespus*; (tulburare) AESCH. *Pers.*165, HES. *Fr.*239. **II** nevăzut, invizibil: ἔκποθεν ἀφράστοιο κευθμῶνος A.RH. 3.1289 *dintr-o gaură nevăzută*; προσβολὰς ἀφράστους PLUT. *Caes.*53.2 *atacuri nevăzute*; (subst.) ἔκποθεν ἀφράστοιο A.RH. 2.824 *[iesind] dintr-un loc nevăzut*; (subst. superl.) ἐς τὸ ἀφραστότατον HDT. 5.928 *în locul cel mai tainic*; AESCH. *Supp.*95. **III** uluitor, minunat, misterios: (glas) SOPH. *Tr.*694, id. *Tr.*1057. // **ἀφράστως**, *adv.* împotriva a tot ce s-ar putea spune, ca prin minune: σε νῦν ~ ἀέλπτως τ' ἔσειδον SOPH. *El.*1262 *ca prin minune și fără speranță te-am văzut acum*.

[ἀ-, φράζω]

ἀφραστύς, ὄος, ἡ *subst.* (= ἀφραδία) nesăbuiită: σχέτλιαi ἀνθρώπων ἀφραστύες CALL. *Hec.fr.*318 *nesăbuiițele nenorocite ale oamenilor.*

[ἀφραδής]

ἀφρέω-ῶ, *vb.* **I** (*tranz.*) a acoperi cu spumă: (despre cai) ἄφρεον δὲ στήθεα IL. 11.282 *isi acopereau piepturile cu spumă.* **II** (*intrans.*) a spumega: (despre apă) A.RH. 1.1327.

[ἀφρός]

ἀφρήτωρ, ορος, ὁ, ἡ *adj.* fără de neam, nedemn de a face parte dintr-o familie: IL. 9.63.

[ἀ-, φρήτη]

ἀφρίζω, *vb.* a face spume, a spumega: (despre cai) ἀμφὶ νῶτα ... ἤφριζον SOPH. *El.*719 *improșcau pieptul cu spumă;* (despre pers.) πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων NT *Mc.*9.20 *căzând la pământ se zvârcolea făcând spume la gură;* (despre ulei) PLUT. *M.*696b, ARSTT. *Pr.*927a13.

[ἀφρός]

Ἀφρική, ἡς, ἡ *subst.* Africa, provincie romană: IOS. *AI.*133.

ἀφρικτί, *adv.* fără a tremura: CALL. *Dian.*65.

[ἀ-, φρίσσω]

ἀφρίτις, ἰδος, ἡ *subst.* (iht.) *prob.* guvid, *Aphyia minuta*: ARSTT. *Fr.*309.10.

[ἀφρός]

ἀφρο-γενής, ἐς *adj.* născut din spuma mării: (epitet al Afroditei) HES. *Th.*196.

[ἀφρός, γίγνομαι]

ἀφροδισιάζω, *vb.* a avea relații sexuale: PLAT. *R.*426a, ARSTT. *Pr.*875b39, XEN. *Mem.*1.3.14, ἔσθιτε, πίνε, ἀφροδισιάζε PLUT. *M.*336c *mānāncă, bea, fă sex!*; LUC. *Icar.*30.

[Ἀφροδίτη]

ἀφροδισιασμός, οὔ, ὁ *subst.* relație sau contact sexual: ARSTT. *GA*725b18, id. *MA* 702a3, id. *Pr.*877a6.

[ἀφροδισιάζω]

ἀφροδισιαστικός, ἡ, ὄν *adj.* [comp. -ώτερος] **I** doritor de relații sexuale, libidinos, lasciv: τῶν ἀνθρώπων οἱ δασεῖς ἀφροδισιαστικοί ARSTT. *GA*774b2 *oamenii părăsi sunt mai libidinosi;* ARSTT. *Pr.*953b31, id. *HA*582a22, (despre animale) ARSTT. *HA*540a12. **II** sexual: τὴν ἀφροδισιαστικὴν χάριν ARSTT. *Pol.*1311b16 *dorință sexuală.* **III** afrodisiac: (despre alimente) ARSTT. *Pr.*954a3.

[ἀφροδισιαστής]

ἀφροδίσιος, α, ον [ἴ] *adj.* [frecv. Ἀφ-] al Afroditei, închinat Afroditei, *ext.* de iubire, de dragoste: τὰ τέρπν' ἄνθε' Ἀφροδίσια Pl.

*N.*7.53 *fermecătoarele flori ale Afroditei;* χάριτάς τ' Ἀφροδισίων ἐρώτων Pl. *Fr.Encom.*128.1 *farmecele iubirilor Afroditei;* (jurământ) PLAT. *Smp.*183b. // (neut. pl.) **ἀφροδίσια**, τὰ *subst.* **I** plăceri ale dragostei (trupești): ἀφροδισίων κρατούμενοι ἡδέων PLAT. *Pr.*353c *fiind stăpâniți de plăcerile dragostei;* ἄνευ ἐπιθυμίας ἀφροδισίων ARSTT. *EE*1230b27 *in lipsa dorinței plăcerilor trupești;* PLAT. *Phd.*81b, id. *Phdr.*254a, PLB. 3.81.6, LUC. *Sacr.*5, id. *Luct.*16. **II** organe sexuale: LUC. *Nigr.*16. **III** festival în cinstea Afroditei: (la Atena) LUC. *DMeretr.*14.3, (la Teba) XEN. *HG*5.4.4. // (neut. sg.) **Ἀφροδίσιον**, τὸ *subst.* templu închinat Afroditei: PLUT. *The.*21.1, APP. *BC*5.109, id. *His.*281.

[Ἀφροδίτη]

Ἀφροδίτη, ἡς, ἡ [ἴ] *subst.* {dor. eol. Ἀφροδίτα Aesch., Soph., Sapph., Theoc. ș.a.; eol. voc. Ἀφρόδιτα Sapph. 33.1} **I** (mit.) Afrodita (Aphrodite), zeiță a frumuseții și a iubirii: Διὸς θυγάτηρ ~ IL. 3.374 *Afrodita, fiică a lui Zeus;* ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης THUC. 6.46 *templu al Afroditei.* **II** (fig.) 1 plăcere trupească: ἐκλελάθωντ' Ἀφροδίτης, τὴν ἄρ' ὑπὸ μνηστήρσιν ἔχον OD. 22.444 *să uite de plăcerea ce-au avut-o de la pețitori;* Pl. *O.*6.35. 2 farmec, frumusețe: ἔρρει πᾶσ' Ἀφροδίτα AESCH. *Ag.*419 *piere tot farmecul;* EUR. *Ph.*399. **III** (astr.) planeta Venus: ARSTT. *Metaph.*1073b31.

[et. nec.; pus în legătură prin etimologie populară cu ἀφρός „spumă”]

ἄ-φρονέομαι, *vb.* a-și pierde mințile: LXX *Ier.*10.21, ARSTT. *Fr.*643.3.

[ἀ-, φρονέω]

ἄ-φρονέω-ῶ, *vb.* [aor. ἠφρόνησα] a fi fără minte, a-și pierde capul, a se purta ca un neorod: Ζηνὶ μενεαίνομεν ἀφρονέοντες IL. 15.104 *ne mâniem pe Zeus pierzându-ne mintea;* EUR. *El.*383.

[ἀ-, φρονέω]

ἀφρόνησις, εως, ἡ *subst.* nerozie, negliobie: IOS. *AI*9.109.

[ἀφρονέω]

ἄ-φροντις, ἰδος, ὁ, ἡ *adj.* care nu dă importanță, nepăsător: (+ gen.) τοῦ θανεῖν ~ EUR. *Alex.fr.*62.1 *nepăsător în fața morții;* ἀφρόντιδες τῶν καθηκόντων PLUT. *M.*45d *fără să dea importanță celor cuvenite;* (abs.) (viață) PLUT. *M.*792b, id. *M.*1061d, LUC. *Icar.*22, id. *DDeor.*4.2.

[ἀ-, φροντίς]

ἀφροντιστέω-ῶ, *vb.* I a nu se îngriji de, a nu da importanță la, a nesocoti: (+ gen.) XEN. *Smp.* 8.33, PLB. 9.13.1, PLUT. *Dem.* 8.6. II (abs.) a fi indiferent: PLAT. *Lg.* 917c.

[ἀφρόντιστος]

ἀφροντιστήτεον, *adj.vb.* nu trebuie purtat de grijă: (+ gen.) PLB. 9.16.5.

[ἀφροντιστέω]

ἀ-φρόντιστος, *ov adj.* I (despre pers.) lipsit de minte, neprevăzător, năuc, bezmetic: XEN. *Smp.* 6.6, (Eros) THEOC. 10.20. II (despre abstr.) negândit, neplănit: ἐμοὶ δ' ἀγῶν ὄδ' οὐκ ~ πάλαι AESCH. *Ag.* 1377 *această faptă nu negândită (sc. plănită) de mine de mult; ἀφρόντιστον τὸν κόσμον αὐτομάτως φέρεσθαι* IOS. *AI* 10.278 *lumea e călăuzită de la sine fără să se îngrijească cineva de ea. // ἀφροντίστος*, *adv.* I fără prevedere: μηδέποτε ~ ἔχε XEN. *Cyr.* 1.6.42 *nu pierde din vedere să fii prevăzător; (+ περί „față de” + gen.)* PLB. 3.79.2. II fără a gândi, în mod nechibzuit: τοῦργον ὡς ~ ἔχει SOPH. *Ai.* 355 *situația e demnă de un om ce nu-i în toate mințile; ὑμῖν ... οὐκ ~ πατήρ ... ἔθηκε ... σωτηρίαν* EUR. *Med.* 914 *tatăl vostru v-a adus salvarea nu fără chibzuință; SOPH. Tr.* 366.

[ἀ-, φροντίζω]

ἀφρός, *οὔ*, ὁ *subst.* I spumă: (a unui râu) IL. 18.403, (a mării) EUR. *Hipp.* 1210, (pl.) SOPH. *Tr.* 702. II (despre produse fiziologice) bale, spumă: (despre leu) περί τ' ~ ὀδόντας γίγνεται IL. 20.168 *îi apare spumă printre dinți; (despre sânge) AESCH. Eu.* 183, (despre războinici) AR. *Lys.* 1257, (despre epileptici) NT *Lc.* 9.39, (despre sâ-mânta din care s-a născut Afrodita) HES. *Th.* 191. III salpetru: (despre o culoare) ARSTT. *Col.* 794a20. IV (iht.) tip de peștișor, *prob. guvid sau sardină* (cf. ἀφύη): ARSTT. *HA* 569a29.

[et. nec.]

ἀφροσύνη, *ης, ἡ* [ῦ] *subst.* {ep. gen. pl. ἀφροσυνάων Od. 16.278; dor. -α Eur. *Ba.* 387} lipsă de înțelepciune, nechibzuință, nesocotință, nesăbuință: οὐδέ τί σε χρη ταύτης ἀφροσύνης IL. 7.110 *nu-ți șade bine această nesăbuință; THUC. 1.122, PLAT. R.* 585b, *ἔστιν περισσεία τῆ σοφία ὑπὲρ τὴν ἀφροσύνην* LXX *Ec.* 2.13 *înțelepciunea este mai presus decât nechibzuința; NT 2Cor.* 11.1, (pl.) τὸ νέον ... κούφας ἀφροσύνας φέρον SOPH. *OC* 1230 *tinerețea care aduce cu ea ușoare nebunii.*

[ἀφρων]

ἀφρούρητος, *ov adj.* I fără apărare, nepăzit: PLAT. *Lg.* 760a, (cetate) PLUT. *M.* 340f. II (mil.) lipsit de garnizoană: PLUT. *Flam.* 10.5, PLB. 4.25.7, APP. *Mac.* 9.

[ἀφρουρέω]

ἄ-φρουρος, *ov adj.* I fără apărare: τὰς ψυχὰς ἀφρούρους PLAT. *Phdr.* 256c *suflete lăsate fără apărare; PLUT. Aem.* 15.2, id. *Demetr.* 32.3. II scutit de stagiul militar: ARSTT. *Pol.* 1270b4.

[ἀ-, φρουρά]

ἀφρώδης, *ες adj.* spumos, însumat: στόματος ἀφρώδη πελανόν EUR. *Or.* 220 *balele însumate ale gurii; ἀφρώδες γένος* PLAT. *Ti.* 60b *tip de substanță spumoasă; PLUT. M.* 691f.

[ἀφρός]

ἄ-φρων, *ov adj.* |comp. -έστερος, superl. -έστατος| fără minte, nechibzuit, smintit, nebun, prost: IL. 11.389, SOPH. *El.* 941, NT *2Cor.* 12.11, (subst.) εἶπεν ~ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐκ ἔστιν θεός LXX *Ps.* 13.1 *a zis nebunul în inima lui „Nu există Dumnezeu”.*

// **ἄφρων**, *τό subst.* lipsă de rațiune, nechibzuință, nebunie: XEN. *Mem.* 1.2.55, οὐ ζηλοῦμεν τὸ ~ THUC. 5.105 *nu invidiem nebunia; PLAT. Phdr.* 265e. // **ἀφρόνως**, *adv.* |comp. -εστέρωσ Plat. *La.* 193c| în mod nechibzuit, cu nesocotință: ~ ἐπραξας LXX *Gen.* 31.28 *te-ai purtat fără minte; ~ δ' ἔξ ἀρχῆς βεβουλευμένοι* PLB. 2.6.11 *deliberând cu nesocotință de la început; οὐκ ~ ἀλλὰ νοῦν ἐχόντως* ISOC. *Ep.* 5.2 *nu fără chibzuință, ci cu chibzuință; MEN. Per.* 715, PLUT. *Prt.* 332b, APP. *BC* 2.71 ș.a.

[ἀ-, φρήν]

ἀφ-υβρίζω, *vb.* |aor. ἀφύβρισα, pf. ἀφύβρικα| I a se dezlănțui, a face nebunii: νῦν πῖθι, νῦν ἀφύβρισον MEN. *Fr.* 319.1 *bea acum, dezlănțuie-te!* II a se deda (plăcerii): (εις + ac.) PLUT. *Demetr.* 19.5.

[ἀπό, υβρίζω]

ἀφ-υγραίνομαι, *vb.* a se umezi: ARSTT. *HA* 637b29.

[ἀπό, υγραίνω]

ἀφύδιον, *ου*, *τό subst.* (iht.) sardină mică: AR. *Fr.* 5071.

[dim. al lui ἀφύη]

ἀφ-υδραίνομαι, *vb.* a se îmbăia: (part. aor. med.) καθαρίσ δὲ δρόσοις ἀφυδρανάμενοι EUR. *Ion* 97 *îmbăiați în roua curată.*

[ἀπό, ὑδωρ]

ἄ-φϋζᾶ, *ας* [ἄφ] *adj.f.* care nu fuge: (despre

leu) HES. *Fr.*328.

[ἀ-, φεύγω]

ἀφύη, ης, ἡ [ἄφῦ] *subst.* |gen. pl. ἀφύων| (cf. lat. *apua*) (iht.) juvete, plevușcă, gener. despre diverse specii de pești: AR. *Eq.*645, id. *Av.*76, ARSTT. *HA*569b8, LUC. *Pisc.*48 ș.a. [posib. ἀ-, φύω]

ἀ-φύης, ἐς *adj.* **I** neînzestrat de natură, nedotat din fire, incapabil: (abs.) μὴ ~ PLAT. *Prm.*133b *ins nu lipsit de calități*: ISOC. 15.200, (op. εὐφυής „înzestrat de natură”) ARSTT. *deAn.*421a24, ἀφύη τ' ὄντα SOPH. *Ph.*1014 *incapabil (de rău) din fire*; (+ ac. de relație) οἱ σκληρόσαρκοι ἀφυεῖς τὴν διάνοιαν ARSTT. *deAn.*421a25 *cei cu carnea tare sunt nedotați în privința gândirii*: (+ prep. și ac.) πρὸς τὸ φιλοκερδεῖν οὐκ ἀφυεῖς ὄντες XEN. *Cyr.*1.6.32 *fiind înclinați în mod natural către câștig*; ἐπὶ μὲν τοῦ βίου σώφρονες, ... πρὸς δὲ τὰς ἄλλας χρήσεις ... ἀφυεῖς παντάπασιν ISOC. *Ep.*4.2 *înțelepți în modul de trai, complet neînzestrați pentru alte activități*; ~ ὦν πρὸς εἰρήνην PLUT. *Mar.*31.3 *fiind de la natură incapabil de pace*: PLAT. *Lg.*832a. **II** nepriceput, neghiob: τίς ἐστιν οὕτως ~ ὅστις οὐχ εὐρήσει ... ἀντειπεῖν ISOC. 12.66 *cine va fi așa de neghiob încât să nu găsească să dea replica*; PLUT. *Prov.*1.98. **III** nepotrivit, inadecvat: ἐν ἀφυεῖ χωρίῳ τε καὶ ὥρᾳ APP. *BC*1.91 *într-un ținut și la o oră nepotrivită*.

// **ἀφύως**, *adv.* **I** în mod nepotrivit (de la natură), inadecvat: ~ ἔχει πρὸς τὴν ... χρῆσιν ARSTT. *IA*710a5 *nu e de la natură înzestrată pentru utilizare*; πρὸς οὐδέτερον ~ ἔχων PLUT. *Aem.*2.6 *fiind de la natură dotat și pentru una și pentru alta*; PLB. 1.88.11, PLUT. *M.*346a. **II** în mod potrivit: χώραν ... κεκραμένην ~ πρὸς μετόπωρον PLUT. *Cam.*28.2 *ținut aspru de la natură către sfârșit de toamnă*.

[ἀ-, φύω]

ἀφύια, ας, ἡ *subst.* neputință din fire, incapacitate nativă: (+ gen.) διὰ τὴν ἀφύϊαν τῆς παραπτώσεως ARSTT. *IA*718a27 *din pricina incapacității de a merge*; ARSTT. *PA*659a29, (a sufletului) PLUT. *M.*104c, (+ πρὸς și ac.) ἀφύϊας πρὸς τὸ ἡδέος ζῆν PLUT. *M.*1088b *neputința de a trăi plăcut*.

[ἀφύης]

ἀ-φυκτος, ον *adj.* |fem. -α Pi. *I.*8.65; comp. -ότερος| **I** de care nu se poate fugi: **I** de neevitat, inevitabil, de care nu poți scăpa /

fugi: (despre Erynii) ἄφυκτοι κύνες SOPH. *El.*1388 *cătele de care nu poți scăpa*: ἄφυκτον ὄμμα AESCH. *Pr.*903 *privire de care nu poți fugi*: (dragoste) LUC. *Peregr.*38. 2 (despre arme) care nu dă greș, care nu ratează ținta: (strămurare) AESCH. *Supp.*110, (săgeți) SOPH. *Tr.*265, id. *Ph.*105, EUR. *Med.*635, (arcuri) EUR. *Hipp.*1422. 3 din care nu te poți desface, din care nu poți ieși: ἐν δ' ἀφύκτοισι γυιοπέδαις Pi. *P.*2.41 *în fiare din care nu poți scăpa*: AESCH. *Eu.*776, (+ dat.) πάλαισμι' ἄφυκτον τοῖς ἐναντίοις AESCH. *Eu.*776 *înfruntare din care dușmanii nu pot scăpa*: (măini) Pi. *N.*1.45, (legături) EUR. *Alc.*984, (încurcături) PLUT. *Fab.*6.6, (închisoare) LUC. *VH*1.39, (labirint) LUC. *Lex.*16, (subst.) ἐν ἀφύκτῳ LUC. *DDeor.*21.1 *în flagrant*. 4 care nu admite refugiu, ext. imbatibil, ext. ret. insidios, viclean: (argumente) AR. *Eq.*757, ἀφύκτῳ ἐρωτήματι PLAT. *Th.*165b *întrebare carcană*: τοιαῦτα ἡμεῖς ἐρωτῶμεν ἄφυκτα PLAT. *Euthd.*276e *vom pune aceste întrebări curse*: APP. *Syr.*316. **II** care nu poate fugi: σε μέσον ἔχω λαβὼν ἄφυκτον AR. *Nu.*1047 *te-am prins la mijloc și nu mai poți fugi*.

[ἀ-, φεύγω]

ἀφύλακτέω-ῶ, *vb.* **I** (milit.) a nu păzi, a nu fi în postul de gardă: XEN. *An.*7.8.21, PLB. 11.21.1, (pas.) ἐξέπεμψε τοὺς ἵππεις κατὰ τινα τόπον ἀφυλακτούμενον PLB. 5.73.11 *i-a trimis afară pe călăreți printr-un loc nepăzit*: PLB. 7.15.9. **II** (gener.) a nu avea grijă, a nu se preocupa: ἐάν τ' ἐπὶ θάτερα ἐάν τ' ἐπ' ἀμφοτέρα ἀφυλακτήσωσιν ARSTT. *HA*581b18 *dacă nu ai grijă la relațiile cu celălalt sex sau cu ambele*: (+ gen.) XEN. *Cyr.*1.6.5.

[ἀφύλακτος]

ἀ-φύλακτος, ον [ῦ] *adj.* **I** care nu trebuie să fie păzit: εὐδαίμονες ἀφύλακτον εὐδήσουσι πᾶσαν εὐφρόνην AESCH. *Ag.*337 *fericiți vor dormi o noapte întreagă care nu trebuie vegheată*. **II** (frecv.) lipsit de strajă, nepăzit, lipsit de apărare: HDT. 8.70, παρέλιπεν ἀφύλακτον τὴν καλλίστην ... πάροδον XEN. *HG*6.5.51 *a lăsat nepăzită cea mai bună cale de trecere*: μέρος τοῦ τείχους ἀφύλακτον PLUT. *AgisCleom.*44.6 *parte a zidului lipsită de strajă*: (subst.) πολὺ τὸ ἀφύλακτον εὐρήσομεν THUC. 3.30 *vom găsi multă lipsă de pază*. **III** care nu face de pază, care nu veghează: ἀφυλάκτους τε καὶ

ἐξαίφνης ἐπιγενόμενοι THUC. 7.32 *atacându-i pe neașteptate atunci când nu se așteptau*; XEN. Cyr. 1.6.37. **IV** care nu poate fi răzit: ὀρώντος εἰς Κύπριν νεανίου ~ ἡ τήρησις EUR. Fr. 162.2 *răzirea unui tânăr ce privește spre Afrodita e de nestrăjuit*. **V** lipsit de precauție: ἀφύλακτα γὰρ διὰ τὸ ὅλως μηδένα ἄν οἴεσθαι ARSTT. Rh. 1372a24 *fapte lipsite de precauție pentru că nimene nu crede că s-ar putea întâmpla*. // **ἀφύλακτος**, adv. fără pază: ~ πορεύεσθε ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια XEN. An. 5.1.6 *plecați fără pază către cele necesare*; εἰσελεύσονται εἰς αὐτὰ ~ LXX Iez. 7.22 *vor intra la ele fără pază*; XEN. HG 4.4.15, IOS. B15.484, ARR. PostAlex. 17, APP. BC 5.114. [ἀ-, φυλάσσω]

ἀφύλαξία, ας, ἡ subst. **I** absență a pazei: XEN. Hier. 6.4, APP. BC 4.77. **II** lipsă a supravegherii: οὐ δύνανται ἐργάζεσθαι διὰ τὴν ἀφύλαξίαν XEN. Oec. 4.10 *nu pot lucra din pricina lipsei supravegherii*. [ἀφύλακτος]

ἀ-φύλλος, ον adj. **I** lipsit de frunze, desfrunzit: σχίζησιν ἀφύλλοισιν IL. 2.425 *cu crengi desfrunzite*; (cunună) PLUT. M. 648e. (fig.) ἀφύλλους στόματος ἐξάπτων λιτάς EUR. Or. 383 *lăsând să iasă din gură rugi fără frunze* (sc. *fără ramura de măslin a rugătorului*); (arbori) LUC. Sat. 9. **II** care desfrunzește, care usucă: λιχὴν ~ AESCH. Eu. 815 *boală ce usucă plantele*. [ἀ-, φύλλον]

ἀ-φύλλωτος, ον adj. lipsit de frunziș sau de vegetație: (piatră) SOPH. Fr. 299. [ἀ-, φυλλῶ]

ἀφ-υπνίζω, vb. **I** (intrans.) a se trezi: Ἐκτορ ... ἀφύπνισον EUR. Rh. 25 *Hector, trezește-te*. **II** (trans.) a trezi, a scula: τοὺς ἐν εἰρήνῃ καθεύδοντας ... ἀλεκτρύονες ἀφύπνιζουσι PLUT. Nic. 9.8 *cocoșii îi trezesc pe cei ce dorm în liniște*. [ἀπό, υπνίζω]

ἀφουπνώω, vb. [aor. ἀφύπνωσα] a adormi: ὁ κύων κάτωθεν τῆς ραγάδος τοῦ δένδρου ἀφύπνωσε AESOP. 1.268 *câinele a adormi sub crăpătura copacului*; NT Lc. 8.23. [ἀφουπνος]

ἀφουσγετός, οὐδ, ὁ subst. nămol: ἀφουσγετὸν εἰς ἅλα βάλλει IL. 11.495 *(râul) împinge nămolul în mare*. [ἀφύσσω]

ἀ-φυσιολόγητος, ον adj. contrar filosofiei

naturii: (dorință) PLUT. M. 1117b (Epicur. Fr. ap.).

[ἀ-, φυσιολογέω]

ἀφύσσω, vb. [viit. ἀφύξω, aor. ἤφυσ(σ)α; med. impf. ἤφυσσόμεν, aor. ἤφυσ(σ)άμην] [ep. imper. act. ἀφυσσον Od. 2.349; poet. impf. 3pl. ἄφυσσον Call. Cer. 69; dor. viit. ἀφύξω Theoc. 7.65] **I** a scoate (un lichid dintr-un recipient): (+ ac. și gen +/- prep.) μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων OD. 9.9 *scoțând vinul din cratér*; (med.) οἶνον δ' ἐκ κρητῆρος ἀφυσσόμενοι δεπάεσσιν ἔκχεον IL. 3.295 *scoțându-și vin din cratér îl turnau în pocale*; (ἐν + dat.) μοι οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσον OD. 2.349 *scoate-mi vin în ulcioare*; (εἰς + ac.) εἰς ἄγγε' ἀφύσσαι δῶρα Διωνύσου HES. Op. 613 *să scoți darurile lui Dionysos [pentru a le vărsa] în amfore*; (pas.) πολλὸς δὲ πίθων ἠφύσσετο οἶνος OD. 23.305 *mult vin era scos din buți*. **II** (med.) a scoate pentru sine. a se aproviziona: ἀφυσσάμενοι ... ὕδωρ OD. 4.359 *după ce și-au scos apă (= și-au încălcat apă)*; ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ OD. 9.85 *să ne aprovizionăm cu apă*. **III** a strânge, a aduna: οὐδέ σ' οἴω ... πλοῦτον ἀφύξειν IL. 1.171 *nu cred că vei agonisi bogăție*; ἀμφὶ δὲ φύλλα ἠφυσάμην OD. 7.286 *a strâns de jur împrejur frunze (pentru un pat)*. **IV** a obține un lichid: ἐπὶ Κηφισοῦ ῥοαῖς τὰν Κύπριν κληίζουσιν ἀφυσσαμέναν EUR. Med. 836 *o slăvesc pe Kypriș care hrănește cu apă undele râului Kephisos* (sc. menține cursul apei). [R. lui ἀφύω]

ἀφ-υστερέω-ω, vb. **I** (intrans.) **1** a rămâne în urmă, a întârzia: PLB. 1.52.8, id. 21.22.2. **2** a se lipsi: μὴ ἀφυστερήσης ἀπὸ ἀγαθῆς ἡμέρας LXX Sir. 14.14 *să nu te lipsești de o zi bună*. **II** (trans.) a reține, a păstra pentru sine: τὸ μαννα σοῦ οὐκ ἀφυστερήσας ἀπὸ στόματος αὐτῶν LXX 2Ezr. 19.20 *nu le-ai luat de la gură mana ta*; (pas.) ὁ μισθὸς ... ὁ ἀφυστερημένος ἀφ' ὑμῶν NT Iac. 5.4 *plata care a fost oprită de către voi*. [ἀπό, υστερέω]

ἀ-φύτευτος, ον [ῶ] adj. neînsămânțat: (ogor) XEN. Oec. 20.23.

[ἀ-, φυτεύω]

ἀφύω, v. ἀφύσσω

ἀφουῶς, adv. v. ἀφουής

αφρω, indecl. **I** (transcriere a ebr. אַפְרוֹרָה „și el”) (cu diferite interpretări de traducere în context) ποῦ ὁ θεὸς Ἡλίου ~; LXX 4Rg. 2. 14

unde este Dumnezeu lui Ilie aphpho? II (transcriere a ebr. נִשְׁשׁ „acum, așadar”) ἴδετε ~ LXX 4Rg.10.10 *vedeți acum*.

ἄφῶ, -ῆς, -ῆ, conjct. aor. act. de la ἀφίημι
ἄφώνητος, ov *adj.* I de nespūs: (durere) Pl. P.4.237. II fārā glas, mut: παρέσχε φωνήν τοῖς ἄφωνήτοισι τινά SOPH. OC1283 *au dezlegat limba chiar și celor fără glas*.

[ἄφωνητέω]

ἄφωνία, ας, ἡ *subst.* {ion. -ίη} I neputință de a vorbi, muțenie: ἐφοβούμην μή ... με λίθον τῆ ἄφωνία ποιήσειεν PLAT. *Smp.*198c *mă temeam să nu mă transforme într-o piatră din pricina muțeniei*: ARSTT. *Mir.*845a26, id. *Pr.*888a8. II tăcere: ἡσυχίη μακρὴ καὶ ἄφωνή LUC. *Vit.Auct.*3 *liniște lungă și tăcere*: IOS. *A19.*79.

[ἄφωνος]

ἄ-φωνος, ov *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| I fārā glas, mut, *ext.* care nu vorbește, tăcut: ἐς τοὺς ἄφῶνους μάρτυρας φεύγεις EUR. *Hipp.*1076 *fuși către niște martori fără glas*: ὡσπερ πληγείς ὑπὸ τοῦ λόγου, ἐκείμην ~ PLAT. *Euthd.*303a *ca izbit de argument, am rămas fără glas*: Pl. P.9.98, LXX *Ἰη.*4.19, PLUT. *Alex.*76.7, (+ gen.) μή ... θεῖέν μ' ἄφῶνον τῆσδε τῆς ἀρᾶς ἔτι SOPH. OC865 *să nu mă lase acum aceste zeite fără glas pentru acest blestem*: (despre muțenia patologică) HDT. 1.84, LXX *2Ma.*3.29, (despre animale) ὑποζύγιον ἄφῶνον ἐν ἀνθρώπου φωνῆ φθεγζάμενον NT *2Pt.*2.16 *dobitoac fără glas vorbind cu glas omeneasc*: (pești) ARSTT. *deAn.*421a4, (neut. pl. adv.) ἄφῶνα AESCH. *Pers.*819 *(pe) mutește*. II de neînțele: τοσαῦτα ... γένη φωνῶν εἰσιν ἐν κόσμῳ, καὶ οὐδὲν ἄφῶνον NT *1Cor.*14.10 *sunt atâtea feluri de limbi pe lume și nici una nu-i fără înțele*. // (gram.) **ἄφῶνον**, τό *subst.* I (op. τό φωνῆεν „vocală”) consoană, *propri.* care nu poate fi pronunțată (fără ajutorul unei vocale): ἄφῶνα φωνήεντα συλλαβὰς τιθεῖς EUR. *Fr.*578.2 *orânduind consoane, vocale, silabe*: ARSTT. *Metaph.*1016b22. II (spec.) consoană mută sau oclusivă: ἄφῶνα καὶ ἄφθογγα PLAT. *Cra.*424c *consoane mute și lipsite de zgomot* (după alții, ἄφῶνα ar fi semivocale): PLAT. *Phlb.*18c, ARSTT. *Po.*1456b28. // **ἄφῶνος**, *adv.* fārā a grăi: SOPH. OC131.

[ἄ-, φωνή]

ἄφορισμένως, *adv.* I în mod separat, distinct: τὰ ζῶα τὰ μὲν κατὰ σάρκα ἔστι πίονα τὰ δ' ~ ARSTT. *HA520a22 animalele au grăsimea fie răspândită în carne, fie separat*: PLUT. *M.*466a. II pe de altă parte: PLUT. *M.*423b. III în mod precis: ARSTT. *Cat.*8b4, [de la pf. vb. ἀφορίζω]

ἄ-φῶτιστος, ov *adj.* lipsit de lumină, întunecat: IOS. *A13.*309, PLUT. *M.*948e, (astr. despre zonele întunecate ale lunii) PLUT. *M.*931c.

[ἄ-, φωτίζω]

ἄχά, (dor.) v. ἡχῆ

Ἀχᾶία, ας, ἡ [ᾶχ] *subst.* {ion. Ἀχαιή Hdt.} (geogr.) I Achaia, regiune în Pelopones: THUC. 4.21 ș.a. II Achaia, regiune în Tessalia: HDT. 7.173 ș.a. III Achaia, nume pe care romanii l-au dat Greciei (fără Macedonia) după ce a fost transformată în provincie romană: IOS. *B11.*531, PLUT. *Ca.Ma.*9.3 ș.a. // *adj.f.* Achaia, epitet al Demetrei în Attica: HDT. 5.61, AR. *Ach.*709.

Ἀχαιᾶτις, ἰδος, ἡ *subst.* teritoriu al regiunii Achaia: PLB. 4.17.3.

[Ἀχαια]

Ἀχαιία, v. Ἀχαια

Ἀχαιύς, ἄδος *adj.f.* din Achaia, *ext.* grecească: CALL. *Del.*100. // (pl.) *subst.* {poet. dat. pl. Ἀχαιάδεσσιν A.Rh. 1.284} femei din Achaia, aheence: IL. 5.422, OD. 2.101 ș.a.

[Ἀχαιός]

Ἀχαιή, v. Ἀχαια

Ἀχαιικός, ἡ, ὄν *adj.* v. Ἀχαιικός

ἄχαιῖνῆ, v. ἀχαιῖνη

Ἀχαιῖς, ἰδος v. Ἀχαιῖς

Ἀχαιικός, ἡ, ὄν *adj.* {poet. Ἀχαιικός Hom., Aesch., Hdt. ș.a.} din Achaia, ahean: (la Hom. gener. despre greci) IL. 9.521, AESCH. *Ag.*189, (comp.) ἀχαιικώτερον ... ὑπόθεσιν PLB. 24.9.4 *ipoteză mai conformă intereselor aheenilor*.

[Ἀχαιός]

Ἀχαιμένης, ους, ὁ *subst.* Achaimenes, rege al Persiei: HDT. 3.75 ș.a.

Ἀχαιμενίδαι, ὦν, οἱ *adj.m.* urmași ai lui Achaimenes, ahemenizi, nume dat casei regale a Persiei: HDT. 1.125.

ἀχαιῖνη, ης, ἡ *subst.* [var. masc. -ης, -ου] {poet. ἀχαιῖνῆ A.Rh. 4.175} (zool.) *specie* de cerb: ARSTT. *HA506a24*, id. *HA611b18*.

ἀχαιῖνης, ου, ὁ v. ἀχαιῖνη

Ἀχαιός, ἄ, ὄν *adj.* din Achaia, gener. grec: IL. 3.226, Pl. *N.*7.64 ș.a. // **Ἀχαιοί**, οἱ *subst.* aheii, se. greci: (op. troienii) IL. 7.67, OD. 3.203 ș.a.

[Ἀχαιῖς]

Ἀχαΐς, ἴδος, ἢ *adj.f.* {poet. Ἀχαΐς, -ἰδος Hom., Aesch., Eur.} din Achaia: XEN. HG7.1.43, CALL. *Dian.*231, (subst. ca insultă) Ἀχαΐδες οὐκέτ' Ἀχαιοί IL. 2.235 *muieri, nu bărbați din Achaia!* // **Ἀχαΐς** sau **Ἀχαΐς**, ἢ *subst.* Achaia, *ext. gener.* Grecia: IL. 3.75 ș.a.

ἄ-χάλινος, *ov adj.* I fără frâu sau zăbală: (despre caii lui Diomedes, adv.) ἀχάλιν' ἐθόαζον EUR. HF383 *se zoreau fără zăbale*; PLUT. *Aem.*18.1. II (fig. peior.) neînfrânat, nestăpânit: ἀχάλιν' ... στόματα EUR. Fr.492.4 *guri neînfrânate*; EUR. Ba.386, AR. Ra.838, PLAT. Lg.701c, LUC. *Pseudol.*32.

[ἄ-, χάλινός]

ἄ-χάλινωτος, *ov [τ] adj.* fără frâu, neînfrânat: (despre cal) XEN. *Eq.*5.3, (fig.) PLUT. *M.Fr.*149.

[ἄ-, χάλινός]

ἄ-χάλκευτος, *ov adj.* nefăcut din aramă (bronz): (lanțuri) AESCH. *Ch.*493, EUR. Fr.595.1, SOPH. *Fr.*708.

[ἄ-, χάλκεύω]

ἄ-χάλκος, *ov adj.* lipsit de aramă: (despre Ares) ~ ἀσπίδων SOPH. OT191 *lipsit de scuturile de aramă*.

[ἄ-, χάλκός]

ἄχάνη, ης, ἢ [ἄχᾱ] *subst.* I (metrol.) măsură persană echivalentă cu 45 μέδιμνοι (circa 23, 33 hectolitri): (+ gen.) AR. *Ach.*108, ARSTT. *Fr.*566.2. II coș: PLUT. *Arat.*6.3.

[et. nec.]

ἄ-χώνης, ἐς *adj.* I larg deschis, căscat: (hău) IOS. *AI7.*242. // **ἄχανές**, τό *subst.* spațiu deschis, vid: ARSTT. *Mete.*367a19, id. *Pr.*903b14. II imens, nesfârșit: (întuneric) LXX *Înf.*19.17, (mare) PLUT. *Aem.*25.6, (adânc) LUC. *DMar.*6.2, (teritoriu) PLUT. *Luc.*24.1, (câmpie) PLUT. *Eum.*16.10. III descoperit, neacoperit: (despre labirint) SOPH. *Fr.*1030. IV (despre pers.) cu gura căscată (de mirare sau frică), uluit, uimit, stupefiat, mut: (+ vb. ἐστάναι, μένειν, γίνεσθαι „a rămâne / a fi uluit”) PLB. 15.28.3, id. 11.30.2, id. *Fr.*192.

[ἄ-, χάσκω]

ἄ-χάρακτος, *ov [χᾱ] adj.* lipsit de palisadă: (spațiu) PLB. 10.11.2, (tabără) PLUT. *Mar.*20.2, APP. *BC*275.

[ἄ-, χάρασσω]

ἄχυρακότως, *adv.* fără a se apăra cu palisadă: APP. *BC*3.70.

[ἄχάρακτος]

ἄ-χᾶρις, ι *adj.* |gen. -ιτος, ac. ἄχαριν; comp. ἀχαρίστερος Od. 20.392| I (despre pers.) fără har, necioplit: PLAT. *Ep.*360c, (om) LXX *Sir.*20.19. II nenorocit, nefericit: ὄρπου δ' οὐκ ἄν πως ἀχαρίστερον ἄλλο γένοιτο OD. 20.392 *dar nici un alt chef nu urma să fie mai nefericit decât acesta*: (crimă) EUR. *Andr.*491. III (despre lucruri, abstr.) dizgrațios, neplăcut, dezagreabil, dezgustător, respingător: (cântec) EUR. *Cyc.*489, ἄχαρι πρὸς Ἀθηναίων παθεῖν HDT. 8.143 *a păți ceva neplăcut din partea ateni-enilor*; εἰ δὲ φοβῆ μὴ ... πάθης τι ἐξ ἑμοῦ ἄχαρι ARR. *An.*2.14.8 *dacă te temi să nu suferi vreo neplăcere din partea mea*: HDT. 1.38, AR. *Av.*156. IV lipsit de recunoștință, nerecunoscător, ingrat: ἄχαριν χάριν AESCH. *Ag.*1545 *favoare care nu-i favoare*: (despre Iphigeneia) κακῆς γυναικὸς χάριν ἄχαριν ἀπόλετο EUR. *IT*566 *pieri din pricina unei femei netrebnice (sc. Elena), cu răsplată fără răsplată*; AESOP. 1.72, ARR. *An.*4.8.4, ~ τιμή HDT. 7.36 *sarcină ingrată*.

[ἄ-, χάρις]

ἄχᾶριστέω-ῶ, *vb.* I a nu fi binevoitor, a fi defavorabil: (+ dat.) νοσώδεσιν ... δεῖ ~ PLAT. *Smp.*186c *trebuie să nu te arăți binevoitor elementelor atinse de boală*; PLUT. *Phil.*17.5, LUC. *DMar.*6.2, (op. χαρίζεσθαι) ARSTT. *Rh.*1385b11. II a trata fără recunoștință, a fi nerecunoscător, a fi ingrat: (+ prep.) τὸ ~ πρὸς μὲν τοὺς φίλους ἀδικόν ἐστι XEN. *Mem.*2.2.2 *lipsa de recunoștință față de prieteni este o faptă nedreaptă*; περὶ δὲ τῆς σωτηρίας ~ IOS. *AI*14.183 *a fi nerecunoscător pentru salvare*; (pas.) ἀδικηθεῖς ὑπὸ τῶν φίλων καὶ ἀχαριστηθεῖς PLUT. *Ant.*69.7 *nedreptățit de către prieteni și tratat fără recunoștință*.

[ἄχᾶριστος]

ἄχᾶριστία, ας, ἢ *subst.* I lipsă de har / grație / înnețe: ὥσπερ θηρίον ... μετὰ ... ἀχαριστίας ἔη PLAT. *R.*411e *precum o fiară trăiește fără înnețe*. II lipsă de recunoștință, nerecunoscător: κολάσαντες τὴν ἀχαριστίαν ... Δημητρίου PLB. 3.16.4 *pedepsind nerecunoscătorii lui Demetrios*; XEN. *Cyr.*1.2.7, DEM. 25.35, IOS. *AI*19.272, PLUT. *Cor.*36.3 ș.a.

[ἄχᾶριστος]

ἄ-χάριστος, *ov [χᾱ] adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| I lipsit de har / farmec, neplăcut, dezagreabil: οὐκ ἀχάριστα μεθ' ἡμῖν ταῦτ' ἀγορεύεις OD. 8.236 *spu ai aceste vorbe*

nu lipsite de har pentru noi; XEN. An.2.1.13.

II lipsit de recunoștință, nerecunoscător: οὕτως ~ εἰ ... ὥστ' ... πλούσιος ἐκ πτωχοῦ διὰ τουτουσὶ γεγονῶς οὐχ ὅπως χάριν αὐτοῖς ἔχεις, ἀλλὰ μισθώσας σαυτὸν κατὰ τουτουσὶ πολιτεύει DEM. 18.131 *εἰσὶ αὐτὰρ de nerecunoscător încât, după ce ai ajuns din sărac bogat datorită acestora, nu ai făcut de ei recunoștință, ci, după ce te-ai vândut, duci o politică împotriva acestora; ~ ὅστις εὖ παθὼν ἀμνημονεῖ* MEN. Mon.1.10 *nerecunoscător e cel care nu-și mai aduce aminte după ce i s-a făcut bine; HDT. 1.90.
III nerecompensat, nerentabil: LYS. 21.12.
IV față de care nu există milă: ~ ὄλοιθ' EUR. Med.659 *să pieri fără să ai parte de milă.*
 [ἀ-, χάρις]*

ἀχαρίστως, *adv.* **I** fără har / grație, fără respect: μηδὲ τὰς χάριτας ~ χαριζόμενος ISOC. 1.31 *fără a acorda favoruri într-o manieră lipsită de grație; LXX Sir.18.18, Καίσαρος ~ ἐς ἡμᾶς ἔχοντος* APP. BC3.38 *Cezar care se poartă fără respect față de noi.* **II** fără recunoștință: οὐκ ~ μοι ἔχειν ... πρὸς ὑμῶν XEN. An.2.3.18 *n-aș fi tratat fără recunoștință de către voi; ὡς ~ ὑμῖν προσεήνεκται* LYS. 30.6 *cu câtă lipsă de recunoștință s-a purtat față de voi; PLB. 23.17.10.* **III** fără recompensă: XEN. An.7.7.23.

[ἀχάριστος]

ἀ-χάριτος, *ov* [χᾶ] *adj.* [superl. -ώτατος] **I** lipsit de har / farmec: PLAT. Lg.761d. **II** neplăcut: τὰ δέ μοι παθήματα ἔδοντα ἀχάρिता μαθήματα γέγονε HDT. 1.207 *pățimiriile, așa neplăcute cum au fost, mi-au fost învățătură de minte.* **III** nerecunoscător: χάριν ἀχάριτον AESCH. Ch.42 *cinstire care e mai degrabă necinstire; χάριν ἀχάριτον ἐς θεοῦς διδοῦσα* EUR. Ph.1757 *oferind zeilor cinstire care nu a fost răsplătită (de ei) cu cinstire; (superl.) δήμον εἶναι συνοίκημα ἀχαριτώτατον* HDT. 7.156 *poporul este o adunătură foarte nerecunoscătoare.* // **ἀχαρίτως**, *adv.* fără plăcere: οὐς δὲ ἑώρα ~ ἐπομένους XEN. Cyr.7.4.14 *pe cei pe care îi vedea că-i urmează fără tragere de inimă.*

[ἀ-, χάρις]

Ἀχαρναί, ὄν, *ai subst.* [var. Pi. N.2.16] Acharnes, dem atic: THUC. 2.19.

ἀχάρνας, *ov*, ὁ *subst.* (iht.) biban-de-mare, *Labrax lupus*: ARSTT. HA602a12.

Ἀχαρνεύς, ἕως *adj.m.* {att. pl. -ῆς} din Acharnes, acharnian: AR. Ach.177, THUC.

2.20 ș.a. // **Ἀχαρνῆς**, *oi subst.* (titlul unei comedii a lui Ar.) Acharnienii.

[Ἀχαρναί]

Ἀχαρνῆσι, *adv.* în Acharnes: LUC. Icar.18.

[Ἀχαρναί]

Ἀχαρνικός, ἦ, ὄν *adj.* din Acharnes, acharnian: AR. Ach.666, id. Th.563.

[Ἀχαρναί]

ἀζάτης, *ov*, ὁ [ᾶ] *subst.* (mineral.) agat: LXX Ex.36.19, id. Iez.28.13, IOS. A13.168, id. B15.234.

ἄξει¹, (dor.) *ind. impf. 3sg. act.* de la ἠχέω

ἄξει², *dat. sg.* de la ἄχος

ἀ-χειμαστος, *ov adj.* nebântuit de furtună: IOS. A13.88.

[ἀ-, χειμάζω]

ἀ-χειμάτος, *ov adj.* netulburat de furtuni: AESCH. Supp.136.

[ἀ-, χειμάζω]

ἄ-χειρ, *adj.* [gen. -ρος] lipsit de mâini: ARSTT. HA515b24, PLUT. M.355a, id. M.797f. //

ἄχειρα, *τά subst.* părți ale corpului lipsite de mâini = spatele: XEN. Cyr.3.3.45.

[ἀ-, χεῖρ]

ἀ-χειροποίητος, *ov adj.* {ap. aor.2 3sg. ἠκάχε} nefăcut de mână omenească: (templu) NT Mc.14.58, (casă) NT 2Cor.5.1, (tăiere împrejur) NT Col.2.11.

[ἀ-, χειροποίητος]

ἀ-χειροτόνητος, *ov adj.* neales sau nevatat prin ridicare de mână: APP. BC5.17.

[ἀ-, χειροτονητός]

ἀ-χειρωτος, *ov adj.* **I** pe care nu poți pune mână, de necucerit, de nesupus: οἱ ἐπὶ Θράκης ... ἀχειρωτοὶ εἰσι THUC. 6.10 *cei din Thracia nu pot fi supuși; ἀχειρωτοὶ τοῖς ἐχθροῖς ἔσεσθε* AESOP. 1.53 *nu veți fi cuceriți de către dușmani; IOS. B14.84.* **II** nesădit de om: (despre un măslin) SOPH. OC698 (după alții cf. sens I, „plantă nesupusă” sc. „care crește de la sine”).

[ἀ-, χεῖρῶ]

Ἀχελῷος, *ov*, ὁ *subst.* [var. Ἀχελώϊος II. 21.194, Hes. Fr.10(a).35, A.Rh. 4.293] **I** (geogr.) Acheloos, nume al mai multor râuri din Grecia: (izvorând din munții Pindului, numit azi Acheloos) THUC. 2.102, (în Lidia, din munții Sipylus) IL. 24.616. **II** (prin metonimie) râu, *gener.* apă: EUR. Ba.625, (conducătoarea corului către ulcior) σὸν ἔργον, ὦχελῶε AR. Lys.381 *fă-ți treaba, Achelaos! (sc. împroască cu apă!).*

ἄχερδος, *ov*, ἦ [ᾶ] *subst.* [masc. Theoc.

24.90| (bot.) pār sālbatic, *Pyrus amygdaliformis*: OD. 14.10, SOPH. OC1596, ARSTT. Mir.845a15 ș.a.

ἀ-γέρνιπτος, ov *adj.* care nu e bun pentru sacrificii: (apā) AR. Fr.273a.12.

[ἀ-, γερνίπτω]

Ἀχερόντιος, α, ov *adj.* al Acheronului: EUR. Alc.443, id. HF770, AR. Ra.471.

[Ἀχέρων]

Ἀχερουσίος, ἄδος [ἄχ] *adj.* |var. Ἀχερουσίς, -ίδος A.Rh. 2.844| al Acheronului: PLAT. Phd.113a, XEN. An.6.2.2 ș.a.

[Ἀχέρων]

Ἀχερούσιος, α, ov *adj.* I al Acheronului: κάχερουσίους ὄχθους AESCH. Ag.1160 *maluri ale Acheronului*; EUR. HF838. II (geogr.) (despre lacul Acherousia) THUC. 1.46.

[Ἀχέρων]

ἀχερωΐς, ἴδος. ἢ [ἄ, ἰ] *subst.* (bot.) plop alb. *Populus alba*: IL. 13.389, id. 16.482, A.RH. 4.1476.

[pt. antichi în relație cu Ἀχέρων, prob. etimologie populară]

Ἀχέρων, οντος, ὁ [ἄ] *subst.* (mitol.) Acheron, râu în Hades: OD. 10.513, EUR. Ph.1312, SOPH. Ant.812, PLUT. M.106f ș.a.

ἀχέτας, ἀχέτης, (dor. și att.) v. ἡχέτης
ἀχεύω, [ἄ] *vb.* a fi mâhnit, a fi îndurerat, a fi cu obidă în inimă: (+ ac. de relație) καθέζετο θυμὸν ἀχεύων IL. 5.869 *ședea cu mâhnire în suflet*; IL. 23.566, OD. 21.318, HES. Op.399, (+ gen.) ἄνακτος ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων OD. 14.40 *jelind și cu obidă în inimă pentru stăpân*; (+ adv.) πυκινὸν περ ἀχεύων OD. 11.88 *cu mare mâhnire în inimă*.

[v. ἄχνημαι]

ἀχέων, gen. pl. de la ἄχος

ἀχέω-ῶ, *vb.* (cf. ἀχεύω) a fi mâhnit, a fi îndurerat: (+ ac. de relație) κῆρ ἀχέων IL. 5.399 *cu inima îndurerată*; (abs.) OD. 15.361, (+ gen. cauzei) IL. 2.694, (+ prep.) A.RH. 3.643.

[v. ἄχνημαι]

ἀχῆν, ἦνος [ἄ] *adj.* sărac, nevoiaș: ~ ἐκ πατέρων πενίην ... κλαίων THEOC. 16.33 *sărman care își câinează sărăcia [moștenită] de la părinți*.

[et. nec., poate cuvânt din substrat]

ἀχηνία, ας, ἢ [ἄ] *subst.* lipsă, absență: φίλων ἀχηνία AESCH. Ag.20 *din lipsă de prieteni*; χρημάτων ~ AESCH. Ch.301 *lipsa de mijloc*: (fig.) ὀμμάτων δ' ἐν ἀχηνίαις AESCH. Ag.418 *cu privirea pierdută*.

[ἀχῆν]

ἄχθεινός, ἄ, ὄν *adj.* chinuitor, supărător: (despre pers.) EUR. Hipp.94. ἄχθεινὰ μὲν μοι τάλλοτρία κρίνειν κακά EUR. Hec.1240 *chinuitoare îmi sunt spre judecată pricinile altora*; (bătrânețe) PLUT. Ages.2.3, PLAT. M.118d, (superl.) XEN. Mem.4.8.1. // ἄχθεινός, *adv.* cu supărare, cu suferință: οὐκ ~ ἑώρα ... Ἀθηναίους XEN. HG4.8.27 *nu-i vedeai cu ochi răi pe atenieni*; ~ διατιθέμενος IOS. AI18.218 *fiind în adâncă suferință*.

[ἄχθος]

ἄχθηδών, ὄνος, ἢ *subst.* împovărare, ext. fig. durere, suferință, supărare, amărăciune: τοῦ παρόντος ~ κακοῦ AESCH. Pr.26 *durere a unui rău prezent*; THUC. 2.37, δι' ἄχθηδὸνα THUC. 4.40 *pentru a provoca amărăciune*: PLAT. Cra.419c, (op. ἡδονή) PLAT. Lg.734a, μὴ πρὸς ἄχθηδὸνα μου ἀκούσης LUC. Tox.9 *să nu mă ascuți cu mâhnire*: IOS. AI18.362.

[ἄχθος]

ἄχθομαι, *vb.* |impf. ἡχθόμην, viit. ἀχθέσομαι; pas. viit. ἀχθεσθήσομαι. aor. ἡχθέσθη| {poet. impf. 3sg. ἄχθετο Call. Cer.31} I a fi încărcat sau împovărat: νηὺς ἡχθετο τοῖσι νέεσθαι OD. 15.457 *aveau nava încărcată pentru a se întoarce*; (+ dat.) ἀχθόμενοι σακέεσσι THEOC. 16.79 *împovărați cu scuturi*; ἐλάτην ... ἀχθομένην ὄζοις A.RH. 1.1191 *brad încărcat de crengi*. II a simți durere: (+ ac. de relație) λίην ἄχθομαι ἔλκος IL. 5.361 *mă doare tare rana*; ἡχθετο κῆρ IL. 11.400 *il durea în inimă*. III a fi apăsător: (+ dat. instr.) ἀχθόμενος τῇ διαβολῇ ταύτη THUC. 5.17 *suferind de pe urma aces-tei învinuiri*; (+ ac. de relație) φυλάσσου μή ποτ' ἀχθεσθῇ κέαρ AESCH. Pr.390 *păzește-te să nu fie mâhnit în inimă*; (+ prep.) ὑπὲρ ἡμῶν τῶν γυναικῶν ἄχθομαι AR. Lys.10 *sufăr groaznic din cauza noastră, a femeilor*; (+ part.) οὐκ ἄχθομαί σ' ἰδὼν SOPH. Ph.671 *nu sunt mâhnit că te-am întâlnit*; ἄχθομαι ὑμᾶς τρέφον μηδ' ὑπονοεῖτε XEN. Cyr.3.3.20 *să nu vă gândiți că mi-e greu să vă hrănesc*; EUR. Alc.815, (+ adv.) ὀρθῶς ~ THUC. 6.89 *a se mânia în mod drept*; μέγα δ' ἄχθομαι THEOC. 5.35 *mi-e tare ciudă*: (+ ὅτι „că”) ἄχθομαι ὅτι χρηστός ὢν ... πάσχω κακῶς AR. Pl.899 *sufăr că, deși om bun, am parte de rău*; APP. Sam.10. IV a nu putea suferi, a detesta: (+ dat.) κρομμύοις ἄχθομαι

AR. *Ach.* 1100 *tu pot suferi ceapa*; ἐπαινοῦσι δ' αὐτοὺς ἄχθεσθαι DEM. 18.3 *ii detestā pe cei ce se laudā singuri*; AR. *Ach.* 62.

[ἄχθος]

ἄχθος, εως, τό *subst.* |gen. contr. -ους Luc. *Com.* 4| **I** încercătură; οὐδ' ἄν νηὺς ... ~ ἄροιοι IL. 20.247 *nici o navă n-ar căra încercătura*; OD. 3.312, HES. *Op.* 692, ~ ὕλης OD. 9.233 *incercătura de lemne*. **II** povară, sarcină; ὀλίγον τέ μιν ~ ἐπείγει IL. 12.452 *o mică povară il apasă*; τὸ οἶκημα λαβὼν μεῖζον ~ ἔξαπίνης κατερράγη THUC. 4.115 *clădirea, primind o sarcină prea mare, s-a prăbușit*; (pl.) τὰ ἄχθεα οἱ μὲν ἄνδρες ἐπὶ τῶν κεφαλῶν φορέουσι HDT. 2.35 *bărbații poartă povărilă pe cap*; (fig.) ἡμῖν παρὰ νηυσὶν ἐτώσιον ~ ἀρούρης IL. 18.104 *sed lângă nave, povară zadarnică zilei*; ~ τὸ γῆρας EUR. *HF* 638 *bătrânețea este o povară*; μία γὰρ ψυχὴ, τῆς ὑπεραλεῖν μέτριον ~ EUR. *Alc.* 884 *avem o singură viață, să simți durere de pe urma ei este o povară suficientă*; AESCH. *Supp.* 988. **III** necaz, durere, mâhnire; τὸ μάταν ἀπὸ φροντίδος ~ AESCH. *Ag.* 165 *măhnirea de prisos din suflet*; τί δ' αὖ τόδ' ~ βασιλέων ἡκεις φέρων; SOPH. *Ant.* 1172 *care-i acest necaz pe care ni-l aduci din partea regilor?*; AESCH. *Ch.* 842.

[cf. ἔχθος?]

ἄχθοφορέω-ῶ, vb. **I** a purta povări, a fi încercat cu povări; ἄχθοφορούντων ... κατὰ τῶν ὤμων PLUT. *Prov.* 1.99 *cei ce poartă povări pe umeri*; AESOP. 1.196, PLUT. *Mar.* 13.1, LUC. *DMort.* 29.2. **II** a suporta purtare povărilor; δουλεῦειν ἠναγκάζοντο τούτοις ἄχθοφοροῦντες PLB. 4.32.7 *erau siliți să le fie sclavi suportând povara*.

[ἄχθοφόρος]

ἄχθοφορία, ας, ἡ *subst.* purtare sau suportare a unei povări, cărașie; (+ gen. obiectiv) βαρῶν τινων ἄχθοφορία PLUT. *M.* 1130d *purtare a unor greutăți*.

[ἄχθοφόρος]

ἄχθο-φόρος, ον *adj.* care poartă o povară, căraș, hamal; (despre animale) HDT. 7.187, AESOP. 1.269, IOS. *A18.* 183, (subst.) ἄχθοφόροις εοικότες μᾶλλον ἢ στρατιώταις APP. *BC* 4.112 *aducând mai mult a hamali decât a soldați*; LUC. *Herod.* 5.

[ἄχθος, φέρω]

ἄχι, τό *subst.* |dat. ἄχει LXX| (transcriere a ebr. אֲחִי, cuvânt egiptean) papyrus; ἐνέμων-

το ἐν τῷ ἄχει LXX *Gen.* 41.18 *pāsteau în papyrus*; LXX *Gen.* 41.2, id. *Is.* 19.7, id. *Sir.* 40.16.

Ἀχιλ-, v. Ἀχιλλ-

Ἀχιλλεῖον, ου, τό *subst.* {ion. Ἀχιλλήιον Hdt. 5.94} **I** Achilleion; **1** fortăreață în apropiere de Smyrne; XEN. *HG* 3.2.17. **2** cetate lângă Sigeon; HDT. 5.94.

[Ἀχιλλεύς]

Ἀχιλλεῖος¹, ον [ᾶ] *adj.* |fem. -α Eur. *Hec.* 128| {ion. var. Ἀχιλλήιος Hdt. 4.55, id. 5.94, Soph. *Fr.* 152} **I** apartinând lui Achilleus (Ahile); (arme) SOPH. *Ai.* 41, (oaste) EUR. *IA* 241, (mormânt) EUR. *Hec.* 221, τὸν Ἀχιλλεῖον σκύμνον EUR. *Andr.* 1169 *puiul lui Achilleus* (sc. Neoptolemos); (prov. despre o prietenie foarte bună, cu referire la relația dintre Achilleus și Patroclus) Ἀχιλλεῖοι φίλοι THEOC. 29.34 *prieteni precum a avut Achilleus*. **II** (geogr.) Ἀχιλλήιος δρόμος „Calea lui Achilleus” (azi Tendra), peninsulă la gura de vărsare a fluviului Borysthenes; HDT. 4.56.

[Ἀχιλλεύς]

Ἀχιλλεῖος², α, ον [ᾶ] *adj.* din orz „Achilleus”, sc. orz ales, de calitate (din care își hrănea Achilleus caii). // (sc. μᾶζαι) **Ἀχιλλεῖοι**, οἱ *subst.* prājitori „Achilleus” (foarte fine); (despre Paphlagonian, i.e. Cleon) σὺ δ' Ἀχιλλεῖον ἀπομάττει AR. *Eq.* 819 *tu îți ștergi mâinile cu prājitori „Achilleus”* (i.e. trăiești în lux); SOPH. *Fr.* 551. // (zool.) **Ἀχιλλεῖον**, τό *subst.* tip de burete; ARSTT. *HA* 548b1.

[Ἀχιλλεύς]

Ἀχιλλεύς, εως, ὁ [ᾶ-] *subst.* |var. nom. Ἀχιλεύς; gen. Ἀχιλλῆος Il. 24.412, Ἀχιλλῆος Il. 20.97, Ἀχιλλέος Luc. *Syr.* D.40, dat. Ἀχιλλῆϊ Il. 16.575, Ἀχιλλῆϊ Il. 21.557, ac. Ἀχιλλῆ Eur. *El.* 439, Ἀχιλλῆ Il. 15.77, Ἀχιλλῆ Il. 18.30| (mitol.) Achilleus (Ahile), erou grec, fiu al Thetis și al lui Peleus, căpetenie a mirmidonilor; IL. 9.663, EUR. *Hec.* 263, PLAT. *Smp.* 221c, LUC. *Hist.* *Consc.* 14 ș.a.

ἄ-χίτων, ον [ῖ] *adj.* |gen. -ωνος| fără tunică; XEN. *Mem.* 1.6.2, PLUT. *Cor.* 14.3, id. *Ca.* *Mi.* 50.1, id. *M.* 210b.

[ᾶ-, χιτών]

ἀχλαινία, ας, ἡ *subst.* lipsă a mantalei; ἀντι τῆς ἀχλαινίας ἐσθῆτα λήψη EUR. *Hel.* 1282 *vei primi o haină în locul mantalei ce-ți lipsește*.

[ἄχλαινος]

- ἄ-γλ.αινος**, ον *adj.* fără manta: (despre traci) CALL. *Dian.*115.
[ἄ-, γλ.αίνα]
- ἄ-γλ.οος**, ον *adj.* fără verdeață: (câmpii) EUR. *Hel.*1327.
[ἄ-, γλ.όη]
- ἄγλ.ύεις**, εσσα, εν [ἄ] *adj.* acoperit de negură: καπνῶ δ' ~ αἰθῆρ πέλεν A.RH. 4.927 *văzduhul era înnegurat de fum.*
[ἄγλ.ύς]
- ἄγλ.ύς**, ύος, ἡ [ἄ] *subst.* I negură, ceață, pâclă: νέφος ἄγλ.ύος IL. 15.668 *nor de negură; ἄγλ.ύν δ' αὐ τοι ἀπ' ὀφθαλμῶν ἔλ.ον* IL. 5.127 *ti-au luat negura de pe ochi; κατ' ὀφθαλμῶν χέεν ἄγλ.ύν* IL. 20.321 *i-a turnat peste ochi o ceață; OD. 22.88, A.RH. 4.1525, ἔπεσεν ἐπ' αὐτὸν ~ καὶ σκότος* NT *Fr.*13.11 *a căzut peste el pâclă și întuneric; (despre fenomene atmosferice)* ARSTT. *Mete.*367b17, PLB. 34.11.15, (fig. despre nenorocire) ὄνοφερὰν τιν' ἄγλ.ύν κατὰ δώματος AESCH. *Eu.*379 *o ceață întunecată peste casă; (fig. despre starea de confuzie mentală)* PLUT. *M.*42c. II (person.) Negură: (în luptă) HES. *Sc.*264.
- ἄγλ.ύω**, *vb.* |aor. ἤγλ.ύσα| (*intrans.*) a se înnegura, a se încetoșa: ἤγλ.υσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς OD. 14.304 *marea a învăluit-o (sc. corabia) în ceață; δεσμῶ ἐν ἄγλ.υόεντι σιδηρέῳ* HD. 5.77 *într-un lanț negru de fier; ὄμματα ... ἤγλ.υσαν* A.RH. 3.963 *ochii i s-au împrăienjenit; IOS. A18.346, CALL. Hec.fr.*319.
[ἄγλ.ύς]
- ἄγλ.υόδης**, ες *adj.* neguros, cețos, păcios: (soare) ARSTT. *Mete.*367a20, PLUT. *M.*995f, (zi) APP. *Syr.*171, (fig. despre suflet) PLUT. *M.*383b.
[ἄγλ.ύς]
- ἄχνη**, ης, ἡ *subst.* {dor. ἄχνα Soph. *Tr.*848, id. *OC*681} (despre substanțe fine care se împrăstie) I (despre solide) I (despre cereale) pleavă: Δημήτηρ κρίνη ἐπειγομένων ἀνέμων καρπὸν τε καὶ ἄχνας IL. 5.501 *Demeter deosebește cu suflări de vânt rodul de pleavă.* 2 (despre metale) pulbere, pilitură: PLUT. *M.*659c. 3 (despre fructe) puf, textură fină: SOPH. *Fr.*45. 4 (ac. adv.) foarte puțin: ἦν δ' οὖν καταμύση κἄν ἄχνην AR. *V.*92 *dacă închide ochii fie și o clipă.* II (despre lichide) spumă: (a mării) ἀποπτύει δ' ἄλ.ος ἄχνην IL. 4.426 *împrouască spuma mării; ἄχνη ὑπεκρύφθη* IL. 15.626 *[corabia] a fost înghițită de spumă; κύματος ~ A.RH. 2.570*
- spumă a valului; IL. 11.307, OD. 12.238, CALL. Del.*14. (fig.) ~ πυρός AESCH. *Fr.* 658b *spumă a focului (i.e. fum); οἰνωπὸν τ' ἄχνην* EUR. *Or.*115 *spumă întunecată (i.e. vin); οὐρανίας ὑπ' ἄχνας* SOPH. *OC*682 *sub spuma cerului (i.e. rouă); ἀδινῶν γλωρᾶν τέγγει δακρύων ἄχναν* SOPH. *Tr.*848 *varsă frageda rouă a lacrimilor îmbelșugate.*
[cf. lat. *acus*]
- ἄχ.ν.μαι**, *vb.* |doar prez. | a fi îndurerat / mâhnit (de durere, mânie): ἄχ.ν.μενοὶ περ ἐπ' αὐτῶ ἠδὲ γέλασσαν IL. 2.270 *deși cu mâhnire în suflet, ai răs cu plăcere de ei; τὸ δ' ἐμὸν κῆρ ἄχ.ν.ται ἐν θυμῶ* IL. 6.524 *imi suferă inima în piept; OD. 10.570, HES. Th.*623, A.RH. 2.834. (+ ac. de relație) ἄχ.ν.μενοὶ κῆρ IL. 7.431 *având jale în inimă; HES. Sc.*435, *Pl.*1.8.5. (+ ac) ἄχ.ν.μενος ... μόρον Ἀντιγόνης SOPH. *Ant.*627 *îndurerat de soarta Antigonei; τὸ δ' ἄχ.ν.μαι, φθόνον ἄμειβόμενον τὰ καλὰ ἔργα* *Pl.* *P.*7.18 *sunt mâhnit de invidia care vine în schimbul faptelor bune; (prov. cu aluzie la Archilochos) ἄχ.ν.μένην σκυτάλην* PLUT. *M.*152e *scrisoare tristă.*
[cf. ἄχος]
- ἄ-χολ.ος**, ον *adj.* I lipsit de bilă (fiere): ARSTT. *PA*677a32, (despre ficatul elefantului) ARSTT. *HA*506b2. II (fig.) fără mânie, rașnic: ἄχολον ... τὴν γυναικὸς καὶ ἀνδρὸς εἶναι συμβίωσιν PLUT. *M.Fr.*157.39 *irați în comun rașnic între femeie și bărbat.* III care inhibă bila (fierea), ext. care domolește mânia: (leac) OD. 4.221, LUC. *Salt.*79.
[ἄ-, χόλος]
- ἄχομαι**, [ἄχ] *vb.* {ep. aor. 3sg. act. ἤκαχε; opt. med. 1sg. ἀκαχοίμην, 3sg. ἀκάχοιτο. 1pl. ἀκαχοίμεθα} (cf. forme de prez. paralele ἀκαχίζω, ἀκάχομαι, ἀκαχύνω, ἀχέω, ἀχεύω) I (*intrans.*) I a suferi, a pătimi: νῦν δ' ἄχομαι OD. 19.129 *acum însă sufar; (+ gen.) αὐτοῦ ... ἀκάχοιτο* IL. 8.207 *s-ar plânge pe el însuși; τῶν κε μάλ' ἀμφοτέρων ἀκαχοίμεθα τεθνηῶτων* IL. 16.16 *am suferi pentru amândoi de-ar muri; (+ dat.) OD. 1.236. 2 a fi mânios: (part. act.) ῥῖψε δέ μιν θυμῶ ἀκαχῶν ἐς τάρταρον* HES. *Th.*868 *l-a aruncat în Tartar cu mânie în inimă.* II (*trans.*) a face să suferă, a îndurera, a păgubi: μέγα δ' ἤκαχε λαὸν Λχαιῶν IL. 16.822 *a îndurerat tare oastea aheilor; OD. 15.357, ἤκαχε Θεσπρωτοὺς* OD. 16.427 *i-a păgubit pe thesproti.*
[cf. ἄχος]

ἄ-χονδρος, ον *adj.* lipsit de cartilaj: ARSTT. *Spir.*484a29.

[ἄ-, χόνδρος]

ἄ-χορδος, ον *adj.* lipsit de coarde, *fig.* fără muzică: ἄχορδον ... μέλος ARSTT. *Rh.*1408a6 *cântec fără acompaniament muzical*: (despre arc) ARSTT. *Rh.*1413a1 *liră fără coarde*.

[ἄ-, χορδή]

ἄ-χόρευτος, ον *adj.* I neînsoțit *sau* care nu se cade a fi însoțit de dansuri (cor), nedănuțit, trist: ἀχόρευτα ... ὀνειδή SOPH. *El.*1069 *necinstiri triste*: ἄτας ... ἀχορευτοὺς EUR. *Tr.*121 *nenorociri la care corul trebuie să-și înceteze cântarea*. II (despre pers.) care nu participă la dansuri *sau* la coruri, *ext.* neinstruit: PLAT. *Lg.*654a.

[ἄ-, χορεύω]

ἀχορηγησία, ας, ἡ *subst.* lipsă a resurselor: PLB. 5.28.4, id. 28.8.6.

[ἀχορήγητος]

ἄ-χορήγητος, ον *adj.* lipsit de resurse: οὐ ῥάδιον τὰ καλὰ πράττειν ἀχορήγητον ὄντα ARSTT. *EN*1099a33 *nu-i ușor să înfăptuiești lucruri de seamă în lipsa resurselor*: (+ gen.) ἀχορήγητον ... τῶν ἀναγκαίων ARSTT. *Pol.*1288b32 [*catete*] *lipsită de cele necesare*.

[ἄ-, χορηγέω]

ἄ-χορος, ον *adj.* I lipsit de dans *sau* de cor, *ext.* trist: ἄχορον οἰκοῦσι χθόνα EUR. *Cyc.*124 *locuiesc un timp unde nu se în dansuri*: Ἄϊδος ὅτε Μοῖρ' ... ~ ἀναπέφηνε SOPH. *OC*1222 *atunci când Soarta lui Hades apare fără dans*. II dușmănos dansului: (Ares) AESCH. *Supp.*635.

[ἄ-, χορός]

ἄ-χόρταστος, ον *adj.* neîndestulat, nesățul, înfometat: (soartă) MEN. *Fr.*690.2.

[ἄ-, χορτάζω]

ἄχος, εος, τό *subst.* |gen. contr. -ους| durere, chin, mâhnire, tristețe: αἰνόν ~ IL. 8.147 *durere cumplită*: OD. 4.108, AESCH. *Ag.*1251, θυμαλγές ~ THEOC. 3.12 *chin amar*: ș.a., (în sens fizic) Pl. *P.*3.50.

[posib. cf. ἄχθος]

ἀχράαντος, [ἄ] v. ἄχραντος: CALL. *Ap.*111.

Ἀχραδούσιος, α, ον *adj.* (com., cf. Ἀχερδούσιος) din demul „Perelor” (cf. ἀχράς): AR. *Ec.*362.

ἄ-χραντος, ον *adj.* I neatins, nepihănit, neîntinat: ἀχραντον αἶμα EUR. *IA*1574 *sânge fără prihană* (sc. *al unei fecioare*): μήτηρ ...

~ A.RH. 4.1025 *centură neatinsă* (sc. *de fecioară*): (cupă) THEOC. 1.60, (regină) IOS. *B15.*381, PLUT. *Art.*19.5 ș.a. II (fig.) pur, intact: (mărturie) PLAT. *LAlc.*114a, PLUT. *M.*820a.

[ἄ-, χραίνω]

ἀχράς, ἄδος, ἡ [ἄ] *subst.* I (bot.) păr sălbatic, *Pyrus amygdaliformis*: ARSTT. *HA*627b17. II pară sălbatică: AR. *Ec.*355, ARSTT. *HA*595a29, MEN. *Dysc.*101 ș.a.

[cf. ἄχερδος]

ἄ-χρεῖος, ον *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| ἰον. ἀχρήϊος Hes. *Op.*297, Hdt. 3.81|

I care nu servește la nimic, fără folos, nefolositor, inutil: ἀχρήϊος ἀνὴρ HES. *Op.*297 *om care nu-i bun la nimic*: ἀχρεῖον οἰκητῆρα δέξασθαι SOPH. *OC*627 *a primi un locuitor fără folos*: LXX *2Rg.*6.22, (superl.) PLAT. *LAlc.*122b, σκευὸς ἀνθρώπου συντριβέν ἀχρεῖον γίνεται LXX *Ep.*1er.15 *unealta omului, [odată] stricată, devine nefolositoare*: ἀχρεῖα ... γένηται τὰ ἄρματα ARR. *An.*3.13.2 *carele ajung de nefolositor*:

οὐ μὲν ~ γε δόμῳ ἐνὶ πίοιι χρυσός THEOC. 17.106 *în palatul bogat averea nu este adunată degeaba*: (+ inf.) ἀχρεῖοι τι ἄλλο ἔργον πράττειν PLAT. *R.*371c *incapabili să facă orice alt lucru*. II (despre pers.) netrebnic:

ὄμιλου ἀχρηῖου οὐδέν ἐστι ἀσυνετότερον HDT. 3.81 *nimic nu-i mai smintit decât o mulțime netrebnică*: τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε NT *Mt.*25.30 *aruncăți-l pe slujitorul cel netrebnic*. II ἀχρεῖον, ον, τό *subst.* parte nefolositoare: σὺν τῷ ἀχρηῖῳ τοῦ στρατοῦ HDT. 1.191 *împreună cu partea nefolositoare din armată* (sc. *care nu-i bună pentru luptă*): HDT. 1.211. II (neut.) ἀχρεῖον, *adv.* fără rost, prosteste: ~ ἰδὼν Il. 2.269 *privind fără țintă*: ~ ἐγέλασεν OD. 18.163 *a râs fără rost* (ex. *forțat*): ~ κλάζον THEOC. 25.72 *lătrau fără rost*. II ἀχρεῖως, *adv.* fără folos: αἱ ἕτεραι πρὸς ναυμαχίαν εἶχον ~ APP. *BC*5.84 *celelalte corăbii nu erau de nici un folos pentru luptă*.

[ἄ-, χρεία]

ἀχρειότης, ητος, ἡ *subst.* lene: ἡ ~ μήτηρ ἐστὶν τοῦ λιμοῦ LXX *Tob.*4.13 *lenea este mama foamei*.

[ἀχρεῖος]

ἀχρειόω-ῶ, *vb.* |var. ἀχρεόω: viit. ἀχρειώσω, aor. ἠχρειόωσα, pf. ἠχρειόωκα| I (*act.*) a face nefolositor / inutilizabil, a strica, a distruge: μερίδα ἀγαθὴν ἀχρειώσετε ἐν λίθοις

[ἄ-, χρεία]

ἀχρειότης, ητος, ἡ *subst.* lene: ἡ ~ μήτηρ ἐστὶν τοῦ λιμοῦ LXX *Tob.*4.13 *lenea este mama foamei*.

[ἀχρεῖος]

ἀχρειόω-ῶ, *vb.* |var. ἀχρεόω: viit. ἀχρειώσω, aor. ἠχρειόωσα, pf. ἠχρειόωκα| I (*act.*) a face nefolositor / inutilizabil, a strica, a distruge: μερίδα ἀγαθὴν ἀχρειώσετε ἐν λίθοις

LXX 4Rg.3.19 *veți strica cu pietre [fiicare] bucată bună de pământ; προστέτακται ... ἀχρειῶσαι αὐτό LXX Dan.4.14 a fost rânduie să facă [copacul] nefolositor. II (pas., med.) a fi distrus / stricat, a ajunge fără folos: τὰς βάσεις τῶν πύργων ... ὑπὸ τοῦ πυρός ἀχρειωθῆναι PLB. 1.48.10 *temeliile turnurilor sunt distruse de foc; ἀχρειοῦται τὸ ὄλον PLB. 1.14.6 devine cu totul inutil; PLB. 2.33.5. ἠχρεώθησαν οἱ κλάδοι αὐτῆς LXX Ier.11.16 ramurile lui (sc. măslinului) au ajuns fără folos. III (fig.) a nu fi bun de nimic, a deveni netrebnic: πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρεώθησαν LXX Ps.52.4 τοῖσι αὐ τοῖς ῥαῖσι, laolaltă au ajuns netrebnici; NT Rom.3.12.**

[ἀχρεῖος]

ἀχρεῶ-ῶ, vb. [inf. aor. act. ἀχρεῶσαι LXX I Ezer.1.53; aor. pas. ἠχρεώθην LXX Ps.52.4] v. ἀχρειῶ

ἀχρημάτια, ας, ἡ subst. lipsă a banilor: THUC. 1.11, PLUT. *Fab.1.11*, id. *Sert.21.8*, id. *AgisCleom.48.11*, IOS. *AI16.149*.

[ἀχρήματος]

ἀ-χρημάτιστος, ον [μᾶ] adj. care nu produce bani. (despre zile) în care nu se fac afaceri, cf. lat. *nefasti dies*: PLUT. *M.273e*.

[ἀ-, χρηματίζομαι]

ἀ-χρημάτος, ον adj. I fără bani / avere, sărac: μήτ' ἀχρημάτοισι λάμπειν φῶς ὅσον σθένος πάρα AESCH. *Pers.167 la cei ce n-au averi lumina [succesului] nu strălucește pe măsura forței lor; SOPH. Fr.560, PLUT. Brut.28.7, (despre perși) HDT. 1.89, (cetate) ARSTT. Pol.1271b16, PLUT. M.1125e, (popor) PLUT. *Cam.7.4*. II modest: (mod de viață) PLUT. *M.354a*.*

[ἀ-, χρεῖμα]

ἀχρημοσύνη, ης, ἡ [ῥ] subst. sărăcie: ~ γὰρ ἀνώγει OD. 17.502 *căci sărăcia îl împinge [să o facă]*.

[ἀχρήμων]

ἀ-χρήμων, ον adj. [gen. -ονος] fără bani, lipsit de bunuri materiale: μήτ' ~ σὺν τέκνοισιν ἐκπέσης EUR. *Med.461* *să nu ajungi în nevoie împreună cu copiii; Pl. Fr. Encom.124ab.8, EUR. Fr. pap.152.6*.

[ἀ-, χρεῖμα]

ἀχρής, ἐς adj. palid (de frică): CALL. *Fr.742*.

ἀχρηστία, ας, ἡ subst. I inutilitate: PLAT. *R.489b, PLUT. M.1130e*. II lipsă a întrebunătății, nefolosire: ἡ δικαιοσύνη ... ἐν δὲ ἀχρηστία χρήσιμος PLAT. *R.333d dreptatea*

este folositoare în momentul nefolosirii [unui lucru]; ὁ τὴν ὑγίειαν ἀχρηστία καὶ ἡσυχία σώζειν οἰόμενος PLUT. M.135c *ce crede că-și poate salva sănătatea prin lipsă de activitate și tihnă; APP. Bas.10.1*.

[ἀχρηστος]

ἄ-χρηστος, ον adj. [comp. -ότερος, superl. -ότατος] I fără folos, inutil: οὐκ ~ ἢδ' ἡ ἄνοια THUC. 6.16 *nu-i fără folos această nebunie; (+ dat.) ἀχρηστοὶ τοῖς πολλοῖς οἱ ἐπιεικέστατοι τῶν ἐν φιλοσοφία PLAT. R.489b* *cei mai pricepuți în filosofie nu sunt de folos celor mulți; (+ prep.) τὰ ἐς πόλεμον ἀχρηστοὶ οἰκετῶν HDT. 8.142* *sclavii care nu sunt de folos în război; (zei) HDT. 8.111*. II neimplinit, fără efect: οὐ ... αἰτιος γενήσομαι πεσεῖν ἄχρηστον θέσφατον EUR. *IT121* *nu voi fi pricina neimplinirii oracolului*. III nefolosit, nou: (haine) LUC. *Lex.9*. IV care nu folosește: (+ dat.) τὸ θηριῶδες ... ἔφου ξυνέσει τ' ἄχρηστον EUR. *Tr.672* *fiara s-a născut fără puțința de a-și folosi rațiunea; ἀχρηστον δὲ αὐτὸν τοῖς ὅλοις γενόμενον LXX 2Mac.7.5* *după ce a fost mutilat de toate [membrele]*. V care nu e bun pentru a fi folosit, ext. peior: *fără noimă, fără valoare, netrebnic: τίνα μοι λόγον λέγεις ἀχρηστον HDT. 9.111* *de ce îmi spui o vorbă fără noimă; (op. εὐχρηστος) NT Flm.11.2, (despre obiecte) (vas) LXX Os.8.8. // ἄχρηστος, adv. fără folos, inutil: ~ ἔχειν ISOC. 4.41* *a fi fără folos; DEM. 61.43, PLUT. Sol.21.2, id. M.459a* ș.a.

[ἀ-, χρηστός]

ἄχρη(ς), {att. și koiné ἄχρη; poet., ep. ἄχρη(ς)} I (adv.) I până la capăt, profund, adânc: ἀπὸ δ' ὅστέον ~ ἄραξε IL. 16.324 *l-a lovit adânc până la os; IL. 4.522, id. 17.599*. 2 (după Hom. întărit de o altă prep.) exact, precis, chiar: (+ εἰς, πρὸς) XEN. *An.5.5.4*, ἐς ὅστιον ~ ἰάπτει THEOC. 3.17 [*Eros*] *mă rănește chiar până la os*. II (prep.) I (frecv. + gen.) până la / în: (despre timp) νῆστιες ~ μάλα κνέφαος OD. 18.370 *fără să măncăm până la lăsararea întinericului; ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ~ τῆς τελευτῆς DEM. 18.179* *de la început până la sfârșit; ~ τῶν Δημητρίου τοῦ Φαληρέως χρόνων PLUT. Thes.23.1* *până în epoca lui Demetrios din Phaleron; ~ τῆς ἐν Χαιρωνεία μάχης PLUT. M.848c* *până la bătălia de la Chaironeia; (despre spațiu) ~ τῶν τειχῶν PLB. 12.26.8* *până la ziduri; ~ τοῦ οὐρανοῦ NT Apoc.18.5* *până la cer; ~ τῆς καρδίας LUC. Musc. Enc.11* *până în*

inimā: (indicānd māsura) ~ τοῦ θορυβῆσαι ... σπουδάζοντες DEM. 8.77 *depinānd efort doar sǎ provocați tulburare*. 2 (+ adv.) *pānā*: ~ σήμερον PLUT. *Sol.*27.1 *pānā azi*: ~ νῦν PLUT. *M.*254a *pānā acum*: PLUT. *M.*147c, ~ δεῦρο IOS. *Al.*71 *pānā acum / pānā in acest moment*: PLUT. *Ant.*34.9. III (conj.) (freqv. ἄχρι οὗ) *pānā când, pānā ce, pānā sǎ*: παραμένοντα φυλάσσειν ~ οὗ τελευτήση HDI. 1.117 *rāmānānd sǎ-l pǎ-zeascǎ pānā ce va muri*: βασιλεύειν ~ οὗ θῆ πάντας τοὺς ἔχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ NT *1Cor.*15.25 *sǎ domneascǎ pānā ce îi pune pe toți dușmanii sub picioarele lui*: ARSTT. *Pr.*906a19, XEN. *HG*6.4.37, DEM. 10.51, (fără οὗ) πίνουσ' ἄκρατον ~ ἄν ἀποθάνωσιν MEN. *Sam.*394 *beau vin neamestecat pānā ar muri*: ~ ἦκον εἰς χωρίον Σίνωρα PLUT. *Pomp.*32.8 *pānā când au ajuns in locul [numit] Sinora*: NT *Apoc.*17.17.

[cf. μέχρι]

ἄχρoια, ας, ἡ *subst.* lipsă a culorii, paliditate, paloare: ARSTT. *Pr.*966b38.

[ἄχροος]

ἄ-χρoνος, ον *adj.* lipsit de timp, atemporal: κατὰ τὸν αἰῶνα τὸν ἀκίνητον καὶ ἄχρoνον PLUT. *M.*393a *in eternitatea imuabilă și atemporală*.

[ἀ-, χρόνος]

ἄ-χρoος, ον *adj.* [contr. ἄχρoος, -οον Arist. *deAn.*418b27] I lipsit de culoare, incolor: ARSTT. *deAn.*418b27. II palid: ARSTT. *Pr.*967a13, (comp.) οἱ πολλὸν χρόνον καθευδόντες ἄχρoοστεροί εἰσι τῶν μέτριον χρόνον καθευδόντων ARSTT. *Pr.*869b2 *cei cei șed mult timp sunt mai palizi decât cei ce șed cu măsură*: ARSTT. *HA*584a15.

[ἀ-, χροά]

ἄχρoος, ουν, v. ἄχροος

ἄχρoσό-πεπλος, ον *adj.* cu un peplu nețesut cu aur: PLUT. *M.*402d (Simon. 72 ap.).

[ἄχρoσος, πέπλος]

ἄ-χρoύσoς, ον *adj.* I lipsit de aur: PLAT. *Lg.*679b, ARR. *An.*5.4.4. II sărac: PLUT. *M.*528b.

[ἀ-, χρoύσος]

ἄ-χρoωμάτιστος, ον *adj.* lipsit de culoare, incolor: (nori) ARSTT. *Mete.*377b1, (gaz) ARSTT. *Mete.*371b9, (corp) PLUT. *M.*1110c.

[ἀ-, χρoωματίζω]

ἄ-χρoώμάτος, ον *adj.* fără culoare: PLAT. *Phdr.*247c, PLUT. *M.*97b.

[ἀ-, χρoώμα]

ἄ-χρoως, ον *adj.* [gen. -ω] lipsit de culoare,

incolor: ~ ὄψις οὐδέν [ἄν] μὴ ποτε ἴδῃ PLAT. *Chrm.*168d *vedereea nu ar putea vedea nimic lipsit de culoare*: ARSTT. *Metaph.*989b9.

[ἀ-, χροά]

ἄ-χρoωστος¹, ον *adj.* lipsit de culoare: PLUT. *M.*947c.

[ἀ-, χρoώζω]

ἄ-χρoωστος², ον *adj.* neatins: οὐκ ἄχρoωστα γόνατ' ἐμῶν ... χερῶν EUR. *Hel.*831 *genunchi atinși de mâinile mele*.

[ἀ-, χρoώζω]

ἄ-χῦμος, ον *adj.* fără gust, insipid: ARSTT. *Metaph.*989b10, id. *Sens.*443a15.

[ἀ-, χυμός]

ἄχῦρίνος, η, ον [ἄχῦ] *adj.* făcut din paie: (foc) PLUT. *M.*658d.

[ἄχυρον]

ἄχυρμιά, ἄς, ἡ [ἄχ] *subst.* pleavă, pospai: αἱ δ' ὑπολευκαίνονται ἄχυρμιαί IL. 5.502 *pleava se albește*.

[ἄχυρον]

ἄχυρμός, ον, ὁ *subst.* grămadă de paie, căriță: AR. *Fr.*10.1.

[ἄχυρον]

ἄχυρο-δόκη, ης, ἡ *subst.* sură sau căriță de paie: XEN. *Oec.*18.8.

[ἄχυρον, δέχομαι]

ἄχῦρον, ον, τὸ *subst.* I pai (de cereale), pl. paie, furaje: ARSTT. *HA*596a20, LXX *Ex.*5.7, id. *3Rg.*5.1, NT *Mt.*3.12, id. *Lc.*3.17. II pleavă, tărăță: τί τὸ ἄχυρον πρὸς τὸν σῖτον; LXX *Ier.*23.28 *ce e pleava față de grâu?*: ἐκ καλάμας ἄχυρον τελέθει τημιόσδε THEOC. 10.49 *atunci pleava se desprinde de spice*: LXX *Dan.*2.35, (fig. despre meteci) ἄχυρα τῶν ἀσπῶν AR. *Ach.*508 *pleava cetățenilor*.

[cf. ἄχωρ]

ἄχῦρός, οῦ, ὁ *subst.* grămadă de paie, căriță: AR. *V.*1310.

[cf. ἄχυρμός]

ἄχῦρόω-ω, vb. a acoperi cu paie: (pas.) ARSTT. *Pr.*901b30.

[ἄχυρον]

ἄχῦρώδης, ες *adj.* [superl. -έστατος] asemănător cu paie / pleava: (neut. subst.) τοῦ ἀλεύρου τὸ ἄχυρωδέστατον ἀποκαίεται ARSTT. *Pr.*928a20 *partea din făină cea mai asemănătoare cu pleava se arde*.

[ἄχυρον]

ἄχῦρωσις, εως, ἡ *subst.* amestecul paielor (cu noroi): (în construcția cuiburilor)

ARSTT. HA612b22.

[ἀγυρόω]

ἀγώ, (dor.) v. ἤγώ

ἄγωρ, ορος, ὁ *subst.* (medic.) *favus sau mătreață*: AR. Fr.410.1.

ἀ-χώριστος, ον *adj.* **I** care nu este separat, indistinct: οὐ ἄν ἀχώριστά γε δύο ἐνόει, ἄλλ' ἐν PLAT. R.524c *pe cele indistincte nu le-ai putea găndi ca două, ci ca pe unul singur.* **II** (frecv.) inseparabil, indivizibil: (+ gen.) τὰ πάθη τῆς ψυχῆς οὕτως ἀχώριστα τῆς φυσικῆς ὕλης τῶν ζώων ARSTT. deAn.403b17 *afectările sufletului sunt inseparabile de materia naturală a viețuitoarelor*; (abs.) ARSTT. EN1102a30. **III** căruia nu îi este asigurat un loc: πολλάκις δ' ὁ τοιοῦτος καὶ διαιρουμένων τοὺς ἀντισφαιριούντας ~ περιγίγνεται XEN. Lac.9.5 *ade-sea un astfel [de om], atunci când se împart jucătorii pentru a juca cu mingea, rămâne fără un loc în echipă.*

[ἀ-, χωρίζω]

ἄψ, *adv.* (gener. ep.) **I** ἴναροι, îndărăt, la loc: ἄστερες μὲν ἀμφὶ ... σελάνναν ~ ἀπυκρῦπτοισι ... εἶδος SAPPH. 34.2 *stele în jurul lunii îi ascund dindărăt lumina*; (frecv. + vb. de mișcare și prep. ἐξ, ἀπό, ἐκ, ἐπί) ἀναδῦναι ~ λαῶν ἐς ὄμιλον IL. 7.217 *a se retrage la loc în mulțimea luptătorilor*; ὁ ~ ἐπὶ νῆα πάλιν κίεν A.RH. 3.1346 *s-a dus din nou îndărăt la corabie*; ș.a. **II** în schimb, la rândul său, din nou, ἴναροι: ~ ἐθέλω ἀρέσαι IL. 9.120 *vreau să-i plătesc în schimb*; ~ δ' ... ποτὶ χεῦλος ἐλάμβανε μῦθον ἰόντα THEOC. 25.65 *își lua ἴναροι cuvântul ce se grăbea către buză (= își înfrâna vorba)*; (întărit cu αὐτίς, πάλιν) ~ δ' αὐτίς Τρώεσσιν ... ἐν μένος ὄρσεν IL. 8.335 *le-a dat din nou vlagă troienilor*; ~ δὲ πάλιν διέλυον THEOC. 24.32 [*șerpii*] *se descolăceau din nou*; OD. 18.157. [cf. lat. abs]

ἀ-ψάλακτος, ον [ψᾶ] *adj.* **I** neatins: SOPH. Fr.550. **II** nevătămat, teafăr: οὐδὲ Κλεομένης ... ἀπῆλθεν ~ AR. Lys.275 *nici Cleomenes n-a scăpat netăbăcit.*

[ἀ-, ψαλάσσω]

ἀψουστέω-ῶ, *vb.* a nu atinge, a lăsa nevătămat: (+ gen.) τοῖς νικῶσιν ἐκέλευον ~ τῶν ὁμοεθνῶν APP. BC2.80 *porunceam învingătorilor să nu se atingă de cei de același neam*; (+ dat.) APP. Gall.14.1.

[ἀψουστός]

ἀ-ψουστή, *adv.* fără a atinge: PLUT. M.665f. [ἀ-, ψαύω]

ἄ-ψαυστος, ον *adj.* **I** neatins, intact: HDT. 8.41. ἀπαρχὰς εὐρίσκοντες ἀψαύστους PLUT. Them.10.2 *găsind neatins prinoasele*; PLUT. Arat.32.3. id. M.382d. **II** de neatins, sacru: (apă) THUC. 4.97. APP. BC2.41. **III** care nu atinge: (+ gen.) ~ ἔγχοις SOPH. OT969 *fără să atingă o armă*; νηδυίον ~ ὑπὸ ζώνην τόρε χαλκός A.RH. 2.113 *a străpuns centura fără a atinge măruntaiele.*

[ἀ-, ψαύω]

ἀ-ψεγής, ἐς *adj.* lipsit de reproș, nevătămător: μήποθ' ἡμῖν ἀπεγὲς πελᾶν τέρας τοῖς ὀρθοῖσι καὶ συνδρόσιν SOPH. El.496 *oracolul nu va fi nevătămător celor ce fac și complicilor lor.* // ἀπεγέως, *adv.* fără a primi reproș: ~ μέσσησιν ἐνὶ ῥέζουσιν ἀγυιαῖς A.RH. 2.1022 *ei fac în mijlocul străzilor fără a primi vreun reproș.*

[ἀ-, ψέγω]

ἀψεύδεια, ας, ἡ *subst.* **I** lipsă a minciunii, adevăr, sinceritate: (op. ψευδός) PLAT. R.485c. **II** siguranță, certitudine: ARSTT. Mu.397a11.

[ἀψευδής]

ἀψευδέως, *adv.* v. ἀψευδής

ἀψευδέω-ῶ, *vb.* **I** a nu minți: πρὸς δ' ἐμ' ~ αἰεὶ SOPH. Tr.469 *față de mine să nu spui niciodată minciuni*; AR. Fr.751.1. XEN. Cyr.5.2.8. **II** a nu comite o fraudă, a nu înșela: κατὰ μὲν τὴν ἀγορὰν ~ νόμον γεγράφθαι DEM. 20.9 *o lege interzice comiterea de fraude la piață*; DEM. Ep.5.3. **III** a nu greși, a nu fi în fals: PLAT. Th.199b. (+ περί „față de”) ARSTT. SE165a25.

[ἀψευδής]

ἀ-ψευδής, ἐς *adj.* |comp. -έστερος, superl. -έστατος| **I** care nu minte, adevărat, (despre pers.) care nu e mincinos: (despre Nereus) HES. Th.233, (oracole) HDT. 2.174. AESCH. Ch.559, PLAT. R.382e, (artă) AESCH. Th.26. φίλων ἔλεγχον ἀψευδέστατον EUR. HF59 *verificare a prietenilor care mint în cea mai mică măsură*; (vorbă) EUR. Med.354, (gură) EUR. Heracl.891, (comp.) οὐδ' οἱ σοφοὶ γε δαίμονες ... πτηνῶν ὄνειρον εἰσὶν ἀψευδέστεροι EUR. IT571 *nici înțelepții prorocitori nu spun mai mult adevăr decât visele înaripate*; (superl.) Ζεὺς ἐν θεοῖσι μάντις ἀψευδέστατος EUR. Fr.1110.1 *printre zei Zeus este profetul cel mai puțin mincinos*; (zeu) EUR. Or.364, (Dumnezeu) NT Titl.2. **II** lipsit de înșelăciune, neînșelător:

ἄψευδές ἦθος EUR. *Supp.* 869 *fire neînselâtoare*; PLUT. *M.* 342f. (+ πρός „fără de”) DEM. 20.164. (fig.) ἄψευδεῖ δὲ πρὸς ἄκμονι χάλκευε γλῶσσαν Pl. *P.* 1.86 *făurește-mi limba pe o nicovală neînselâtoare*; PLAT. *Lg.* 921b. γῶσιν ἄψευδῆ LXX *Int.* 7.17 *cu-nouăstere neînselâtoare*. III care nu greșește, care nu e în fals; PLAT. *Th.* 160d. ἄψευδώς. [ion. ἄψευδέως] fără greș, cu adevărat: πρὸς τοὺς ἄψευδέως ἀρίστους ἀνθρώπων μάχη διακριθῆναι HDI. 9.58 *a se confrunta în luptă cu aceia dintre oameni care sunt cu adevărat cei mai buni*. [ἀ-, ψεύδω]

ἄψευστέω-ῶ, *vb.* (tard. pt. ἀψευδέω) a nu minți, a nu înșela; PLB. 3.111.8, id. 6.11a.9. [ἀψευδέω]

ἄψευστος, *ov adj.* sacru, inviolabil: (lege) PLUT. *Art.* 28.2. [ἀψευστέω]

ἄ-ψεφής, *έξ adj.* care nu se preocupă; SOPH. *Fr.* 692. [ἀ-, ψέφω]

ἄ-ψηκτος, *ov adj.* I netăbăcit: τῷδὲ σ' ἀψηκτῷ πατάξω τῷ κοθόρνῳ AR. *Lys.* 657. *am să-ți ard una cu acest coturn netăbăcit!*: II nepierținat: (plete) A.RH. 3.50. [ἀ-, ψήκω]

ἄ-ψηλάφητος, *ov [λᾶ] adj.* neîncecat: PLB. 8.19.5. [ἀ-, ψηλάφω]

ἄ-ψηφιστος, *ov adj.* care nu a votat: AR. *V.* 754. [ἀ-, ψηφίζω]

ἄ-ψηφοφόρητος, *ov adj.* care încă nu a votat: PLB. 6.14.7. [ἀ-, ψηφορέω]

ἀψικορία, *αξ, ἡ subst.* lehamite, *ext.* inconsecvență: PLB. 14.1.4, PLUT. *M.* 504d. [ἀψικόρος]

ἀψί-κορος, *ov [ῖ] adj.* I care se plictisește repede, pe care îl apucă lehamitea, *ext.* nestatornic: ἀψίκοροι πρὸς τὰς ἐπιθυμίας ARSTT. *Rh.* 1389a6 *plietisiți de [propriile] dorințe*: (poror) PLAT. *Sp.* 369a. II ἀψίκορον, *τό subst.* lehamite, dezgust: ἀποτίμπλησι ταχὺ τὸ διψῶδες αὐτῶν καὶ ~ PLUT. *Cor.* 4.1 *le potolește repede setea și le aduce dezgust*: LUC. *Cal.* 21. II care plictisește, care aduce dezgust: PLUT. *M.* 7b, id. *M.* 20b. [ἀπτομαι, κόρος]

ἀψιμάχεω-ῶ, *vb.* I a lupta de aproape, a hărțui: ἐπιχειροῦντας ἀψιμαχεῖν περὶ τὰ στενά

PLUT. *Pel.* 24.10 *incercând să-i hărțuiască prin locuri strâmte*: PLUT. *Dio.* 39.4, id. *Crass.* 10.3. II (fig.) a se lua la hartă: PLB. 18.8.4.

[ἀψίμαχος]

ἀψιμαχία, *αξ, ἡ subst.* I (milit.) hărțuire, încâierare: ἦψατο ἀψιμαχίας PLUT. *Cam.* 29.4 *a început încâierarea*: PLUT. *Brut.* 39.8, APP. *BC* 1.115, id. *Mith.* 98. II hartă, dispută: μόλις δὲ κατέπαυσε τὴν ἀψιμαχίαν PLB. 5.49.5 *abia a pus capăt harței*: PLUT. *Dem.* 17.6.

[ἀψίμαχος]

ἀψινθιον, *ov, τὸ subst.* (bot.) pelin, *Artemisia absinthium* L.: XEN. *An.* 1.5.1, ARSTT. *Pr.* 949a3, MEN. *Fr.* 708.2. (fig.) Βυζάντιον ~, πικρὰ πάντ', MEN. *Sam.* 100 *Byzantium? pelin, toate sunt amare*.

[ἀψινθος]

ἀψινθος, *ov, ἡ subst.* (bot.) pelin, *Artemisia absinthium*: NT *Apoc.* 8.11.

ἀψίς, ἴδος, ἡ [ῖ] *subst.* tard. -ιδ- [ῖ]: ac. ἀψιν Hes. *Op.* 426 [ion. ἀ- II. 5.487] I (pl.) ochiuri (de plasă): ὡς ἀψίσι λίνου ἀζόντε II. 5.487 *să nu cădeți în ochiurile unei plase*.

II segment circular al roții, obadă: ἀψιν τάμνειν ... ἀμάξη Hes. *Op.* 426 *a tăia o obadă pentru căruță*: τὰς ἀψίδας τῶν τροχῶν IOS. *A18.* 83 *obezii ale roților*: ARSTT. *Mech.* 851b17. (fig.) κάμπει δὲ νέας ἀψίδας ἐπὶ ἄρων AR. *Th.* 53 *imbină noi obezii ale versurilor*. III roată: HDI. 4.72, ἀψίδα πέτρῳι προσβαλῶν ὄχηματος EUR. *Hipp.* 1233 *izbind de o piatră roată căruții*. IV cere, disc: (fig. despre auroră) EUR. *Ion.* 88. V inel: A.RH. 3.138, VI semicerc: (despre curcubeu) ARSTT. *Mete.* 371b28, PLUT. *M.* 103f. VII boltă cerească: ἄκραν ἐπὶ τὴν ὑπουράνιον ἀψίδα PLAT. *Phdr.* 247b *către culmea boltii care susține cerul*: LUC. *BisAcc.* 33.

[ἄπτω]

ἄψις, *εὐς, ἡ subst.* contact: χαίρει καὶ λυπεῖται τῇ τῶν χυμῶν ἄψει ARSTT. *H4* 535a13 *simte plăcere și tristețe luând contact cu gusturile*: PLAT. *Prm.* 149a, ARSTT. *Mete.* 386b1, id. *Top.* 122b25.

[ἄπτω]

ἄψ-όρρος, *ov adj.* cu sunoi nesfârșit: (Okeanos) II. 18.399, OD. 20.65, Hes. *Th.* 776.

[ἄψ, ῥέω]

ἄψ-ορρος, *ov adj.* care se întoarce pe propriu

pași, care face cale întoarsă: ἄψορροι προτὶ Ἴλιον ἀπονέοντο IL. 3.313 *ai aruncat-o îndărăt către Ilion*; IL. 21.456. ἐκ δόμων ~ εἰς δέον περᾶ SOPH. *Ant.*386 *face cale întoarsă din palat*; SOPH. *OT*431, A.RH. 2.338. // ἄψορρον, *adv.* I ἴναροι, ἰνδάρῃ: ~ δ' Ἰδαίος ἔβη προτὶ Ἴλιον IL. 7.413 *Idaios a plecat înapoi către Troia*; ~ ἤξομεν πάλιν SOPH. *El.*53 *vom face din nou cale întoarsă: χελιδῶν ~ ταχινὰ πέτεται* THEOC. 14.40 *rândunica zboară repede înapoi*; HES. *Th.*659, AESCH. *Pr.*1021. II la rândul său, la loc: ~ προσέφην OD. 9.282 *am spus la rândul meu*; ~ οἱ θυμὸς ἐνὶ στήθεσιν ἀγέρθη IL. 4.152 *i-a venit inima la loc* (propr. *i s-a trezit inima în piept*).

[ἄψ, ὄρρυμι]

ἄψος, εὐς, τό *subst.* I (pl.) încheieturi, articulații: λύθεν δέ οἱ ἄψα πάντα OD. 4.794 *i s-au înmuiat toate încheieturile*; OD. 18.189. II (pl.) mădulare: τρέμε δ' ἄψα ... ἀδρανῆ A.RH. 2.199 *ii tremurau mădularele de slăbiciune*; A.RH. 3.676.

[ἄπτω]

ἀσοφητεῖ, *v.* ἀσοφητί

ἀ-σοφητί, *adv.* |var. ἀσοφητεῖ Dem. 25.90| fără zgomot, în tăcere: οἷον ἐλαίου ῥεῦμα ~ ῥέοντος PLAT. *Th.*144b *precum lunecarea în tăcere a uleiului ce curge*; παραγαγὼν τὸν στροφέα παρεισήλθον ~ LUC. *DMeretr.*12.3 *scoțând din [ἀτάνη [ușă] am intrat fără zgomot*; ARSTT. *HA*533b32, MEN. *Col.fr.*6, PLUT. *Fab.*19.5, APP. *Pun.*556.

[ἀ-, ψοφέω]

ἀ-ψόφητος, *on adj.* tăcut: (+ gen.) ~ ὀξέων κοκυμάτων ὑπεστέναζε SOPH. *Ai.*321 *gemea tăcut fără să scoată strigăte ascuțite*.

[ἀ-, ψοφέω]

ἀ-ψοφος, *on adj.* lipsit de zgomot, tăcut: βαρεῖαν ἄψοφον φέρει βάσιν SOPH. *Tr.*967 *își poartă pasul greu [și] tăcut*; EUR. *Tr.*887, ARSTT. *deAn.*418b27, CALL. *Ap.*12, id. *Del.*302.

[ἀ-, ψόφος]

ἀ-ψυκτος, *on adj.* care nu poate îngheța: (neut. subst.) τὸ ἄψυκτον PLAT. *Phd.*106a *ne-caldul*.

[ἀ-, ψύχω]

Ἄψυρτος, *on, ὁ subst.* (mit.) Apsyrtos, fiu al lui Aietes, ucis de sora sa Medeia: A.RH. 4.306 ș.a.

ἀ-ψυχᾶγόγητος, *on adj.* puțin plăcut, neatrăgător: (lectură) PLB. 9.1.5.

[ἀ-, ψυχαγωγέω]

ἀψυχία, *ας, ἡ subst.* I lipsă de însuflețire, lipsă de curaj, lașitate: ἀψυχία γλῶσσαν ἀρπάξει φόβος AESCH. *Th.*259 *din lipsă de însuflețire frica pune stăpânire pe limbă*; EUR. *Alc.*717.

II (medic.) leșin: PLUT. *M.*694e.

[ἀψυχος]

ἄ-ψυχος, *on adj.* I (gener.) neînsuflețit, fără suflet, fără viață: δῶρον ἀψύχοι νεκρῶι EUR. *Tr.*623 *ofrandă unui mort neînsuflețit*; ἀψύχοις πεποιθότες εἰδῶλοις LXX 14.29 *crezând în idoli neînsuflețiti*; (despre instrumente muzicale, e.g. citeră) ἀγραύλοισ κεράεσσι ἐν ἀψύχοις EUR. *Ion*883 *cu câmpeneștile coarne fără suflet*: ὁμως τὰ ἄψυχα φωνὴν διδόντα NT *1Cor.*14.7 *precum cele neînsuflețite care dau sunet*. II fără carne, vegetarian: (hrană) EUR. *Hipp.*952. III cu aspect de fantomă, fantomatic: ἄψυχον εἰκῶ προσγελῶσα σώματος EUR. *Med.*1162 *zâmbind la imaginea fantomatică a trupului său*; AR. *Ra.*1334. IV lipsit de rațiune: ἐν ἀνθρώπῳ μόνον νομίζεις τὸ καλὸν εἶναι ... καὶ ἐν ἵππῳ ... καὶ ἐν ἀψύχοις πολλοῖς XEN. *Smp.*5.3 *crezi că frumusețea există doar la om ... [eu cred că] și la cal și alte ființe lipsite de rațiune*; DEM. 23.76. V (op. εὐψυχος) fără însuflețire, fără valoare: AESCH. *Th.*192, (despre căini) XEN. *Cyn.*3.2.

[ἀ-, ψυχή]

ἄω¹, *v.* ἄω

ἄω², *cf.* impf. ἄεν, *v.* ἄημι

ἄω³, *vb.* |prez. 3sg. ἄται, inf. prez. ἄμεναι, viit. ἄσειν, aor. ἄσαι, conjct. aor. 3sg. ἄση-|pl. ἔωμεν; med. viit. ἄσομαι, aor. ἀσάμην; inf. aor. ἄσασθαι| (ep.) I (intrans.) a se îndestula, a se sătura: χροὸς ἄμεναι sau ἄσαι IL. 21.70 *a se îndestula cu carne*; (fig. despre lance) λιλαιομένη χροὸς ἄσαι IL. 21.168 *dorind să se îndestuleze cu carne*; HES. *Sc.*101, THEOC. 25.253. II (trans.) a sătura, a îndestula, a potoli: (+ ac. și gen.) ποτῆτος ἄσασθαι φίλον ἦτορ IL. 19.307 *să-mi potolesc inima cu băutura*; (+ ac. și dat.) ἄσειν ... κύνας ἀργέτι δημῶ IL. 11.818 *să îndestulezi câinii cu osânză albă*.

[cf. ἄδην]

ἀ-ώδης, *ες adj.* lipsit de miros: PLAT. *Ti.*50e.

[ἀ-, ὄζω]

ἄωθεν, *adv.* (dor.) *v.* ἠώθεν: THEOC. 15.132.

ἄ-ωρί, [ἄ, ἷ] *adv.* (propr. „la o oră nepotrivită”) I mai devreme: EUR. *Fr.*921.1. II mai târziu: AR. *Ec.*741, νεκτὸς ~ THEOC. 11.40 *mai târziu în noapte*; LUC. *DMeretr.*5.2, id.

Merc. Cond. 26.

[ἄ-, ὥρα]

ἄωρία, ας, ἡ *subst.* (propr. „nevreme”) I clipă nepotrivită, moment inoportun, ext. oră târzie, ora înaintată sau înainte de vreme: ἕως ἄωρίας LXX *I Ezz.* 1.14 *pânã la o orã înaintată*; LXX *Is.* 59.9, id. *Soph.* 1.15, (adv.) ἄωρίαν AR. *Ach.* 23 *sosind cu întârziere*: προέφθασα ἐν ἄωρίᾳ LXX *Ps.* 118.147 *am luat-o înainte de vreme*. II perioadă sau anotimp nepotrivit: ἄωρίαν τινὸς θεροῦς ἢ χειμῶνος PLUT. *M.* 322a *o varã sau o iarnã care vin într-un moment nepotrivit*; PLUT. *M.* 371b.

[ἄωρος]

ἄωρο-θάνατος, ον [θᾶ] *adj.* mort înainte de vreme, de o moarte prematură: AR. *Fr.* 663.1.

[ἄωρος, θάνατος]

ἄωρό-νυκτος, ον *adj.* din toiuł nopții: (strigăt) AESCH. *Ch.* 34.

[ἄωρος, νύξ]

ἄ-ωρος¹, ον *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| (propr. „la o oră nepotrivită”) I înainte de vreme, prematur: τῆς ἄωρου θυγατερ ἄθλία τύχης EUR. *Hec.* 425 *fiică nefericită cu o moarte înainte de vreme*: EUR. *Or.* 1030, μή μ' ἀπολέσης ἄωρον EUR. *IA* 1218 *nu mă da pierzării înainte de vreme*: ἀποθανόντα δὲ αὐτὸν ἄωρον HDI. 2.79 *murind prematur*: (moarte) PLUT. *M.* 113e, LXX *Is.* 65.20 θεὸς χειμῶν' ἄωρον ὄρσε AESCH. *Pers.* 496 *un zeu a dat naștere la o iarnă înainte de vreme*. II (despre fructe) necopt: ὁ καρπὸς ... ~ εἰς βρωσιν LXX *Ἰη.* 4.5 *rodul va fi necopt pentru a fi mâncat*. III care nu mai este tânăr, trecut, neatrăgător, urât: τὸν ἄωρόν τε καὶ ... πρεσβύτην πατέρα PLAT. *R.* 574c *tatã hãtrãn si urât*: οὐ μὴν ὅτι γε ὠραῖος ἄωρον ... ὁμιλεῖ XEN. *Smp.* 8.21 *cel în floarea tinereții nu se întovărășește cu unul veștejit*: XEN. *Mem.* 1.3.14. IV nepotrivit (pentru vârstă): τοῦ τε γήρωσ ἄωρότερα πράττειν PLUT. *Sull.* 2.2 *a face lucruri care nu mai sunt potrivite pentru bătrânețe*. // **ἄωρος**, *adv.* într-un moment nepotrivit, înainte de vreme: (despre fructe) βιασαμένης δὲ τῆς φύσεως ~ IOS. *A14.* 226 *natura fiind forțată înainte de vreme*.

[ἄ-, ὥρα]

ἄωρος², ον *adj.* (dub.) din spate, anterior: (despre picioarele monstrului Skylla) πόδες ... ἄωρον OD. 12.89 *tentacule*.

[cf. lat. *sūra* „pulpă a piciorului, gambă”]

ἄωρος³, ον, ὁ *subst.* |contr. ὄρος Call. *Act. fr.* 177.28| somn: ὀφθαλμοῖς δὲ μέλαις νύκτος ~ SAPPH. 151.1 *somnul cel negru al nopții [se așterne] peste ochi*.

ἄωρτο, (ep.) ind. m.m.c.p. 3sg. med. / pas. de la ἄείρω, v. αἶρω

ἄώς, (dor.) v. ἠώς

ἄωτέω-ῶ, [ᾶ] *vb.* a dormi: (+ ac.) IL. 10.159, μηκέτι ... ἄωτεῖτε γλοκὸν ὕπνον OD. 10.548 *nu mai dormiți somnul cel dulce*.

[ἄωτον?]

ἄωτον, ον, τό [ᾶ] *subst.* |var. ἄωτος, ὁ Pi., Theoc.| I smoc de lână, lână de oaie: OD. 9.434, THEOC. 2.2, A.RH. 4.176. II (despre obiecte făcute din lână) pătură, pânză, cergă, coardă: λῖνοιό τε λεπτόν ~ IL. 9.661 *pânză fină de in*: κεκαλυμμένος οἶδς ἄωτῳ OD. 1.443 *acoperindu-se cu o pătură din lână de oaie*: (folosită pentru praștie) οἶδς ἄωτῳ IL. 13.599 *cu coardă din smocuri de lână*: IL. 13.716. III (= gen., fig.) partea cea mai aleasă / fină, floare, strălucire, splendoare, minunăție: πατέρων ἄωτον Pi. *O.* 2.7 *floare a părinților*: ὕμνον ... ἔππων ἄωτον Pi. *O.* 3.4 *imn în cinstea celor mai de seamă cai*: (despre muzică) Pi. *O.* 1.15, (despre limbă) Pi. *I.* 1.51, (despre înțelepciune) Pi. *I.* 7.18, θεῖος ~ ἠρώων THEOC. 13.27 *zeiască floare a eroilor*: Pi. *N.* 8.9, (despre Afrodita) AESCH. *Supp.* 666, (despre spumă) κύματος ἄκρω ἄωτῳ CALL. *Hec. fr.* 260.57 *floarea cea mai înaltă a valului*: (pl.) στεφάνων ἄωτοι Pi. 9.19 *minunății de coroane*.

[ἄημι?]

ἄ-ωτος, ον *adj.* lipsit de urechi, surd: PLUT. *M.* 963b.

[ἄ-, οὖς]

CONSTANTIN GEORGESCU
MANUAL DE GREACĂ BIBLICĂ

Această carte a fost scrisă pentru și cu gândul la tine, care iubești adevărul, pretuiești libertatea și vrei să fii cât mai aproape de Cuvântul lui Dumnezeu. Nimic din cuprinsul ei nu are alt scop decât cel de a te ajuta în drumul tău spre cunoaștere și credință. Or, dacă vrei să apuci pe acest drum sau deja te afli pe el, greaca nu poate fi ignorată, pentru că ea este limba în care au fost traduse pentru prima oară scripturile *Vechiului Testament* și scrise cărțile *Noului Testament*, limba în care creștinismul a fost modelat și cu ajutorul căreia a devenit o religie universală. Cea mai tradusă carte din lume te așteaptă să o citești în original. Biblia e vie.

Prezentul MANUAL DE GREACĂ BIBLICĂ:

- nu presupune cunoștințe anterioare de limba greacă; informațiile sunt prezentate de la simplu la complex, în mod intuitiv și atractiv, de la alfabet și până la particularitățile textului biblic;
- folosește un limbaj accesibil și concis, explicând – fără să evite – termenii specializați;
- împărțit în 28 de capitole, poate fi folosit atât ca suport de curs, sub îndrumarea unui profesor, cât și în studiul individual;
- combină, într-un singur volum, avantajele unei gramatici descriptive, ale unei metode tradiționale și ale instrumentelor auxiliare pentru învățarea lexicului grec;
- te ajută să reții cele mai frecvente cuvinte ale *Noului Testament* (91,99% din totalul ocurențelor);
- include exerciții elementare de gramatică greacă, dar și de traducere din *Septuaginta* și din *Noul Testament*;
- cuprinde numeroase tabele și anexe, proiectate pentru acces rapid și practic, plus o bibliografie modernă de referință.

STEVEN RUNCIMAN

ISTORIA CRUCIADELOR, 3 vol.

traducere din limba engleză de Maria Pakucs Wilcocks, Ovidiu Cristea, Marian Coman, Ovidiu Victor Olar

„Elaborată cu mai bine de o jumătate de secol în urmă, lucrarea savantului britanic rămâne astăzi un reper fundamental pentru orice lucrare care își propune să trateze unul sau mai multe aspecte ale istoriei cruciadelor. Asemenea fortărețelor cruciate din Țara Sfântă pe care le-a descuns admirabil, lucrarea lui Steven Runciman este un monument. Cu greu ar mai îndrăzni astăzi un medievalist, chiar și unul care cunoaște foarte bine sursele și bibliografia istoriei cruciadelor, să mai elaboreze, de unul singur, o astfel de sinteză. Erudiția autorului este copleșitoare, neexistând nici măcar un singur aspect, fie el minor, care să fie lăsat la o parte. Istoria politică și militară, preponderent prezentă în paginile cărții, se împletește cu capitole consistente despre viața economică, socială, culturală a Orientului Latin. Deopotrivă surprinde

și rămâne foarte greu de egalat abilitatea istoricului de a prezenta, într-o viziune echilibrată, felul în care con-temporanii occidentali, bizantini, armeni, evrei, sineni, musulmani au judecat și au reactionat la mutațiile politice aflate în plină desfășurare. Steven Runciman a încercat să-și înțeleagă pe oamenii epocii cruciadelor și să le explice opțiunile. Chiar dacă a emis în unele cazuri judecăți de valoare, a făcut-o nu din postura unui judecător care condamnă, ci a unui istoric care a înțeles că oamenii au deopotrivă calități și defecte.”

OVIDIU CRISTEA

„Medievalist și bizantinolog de mare suprafață, dincolo de uriașa admirație și prețuire dobândite printr-o carieră academică atipică, Sir Steven Runciman s-a dovedit și un realment talentat *story-teller*. Observăm la el, pe de o parte, interesul pentru documente rare și accesul la arhive greu accesibile, iar pe de altă parte, talentul și bucuria de a da o formă accesibilă multiplelor sale povești/povestiri/istorii brodate pe canavaua informațiilor și a documentelor istorice de primă mână. De aici și popularitatea lui, ca și în cazul lui Nicolae Iorga, dincolo de prețuirea confrăților de breaslă.”

Observator cultural